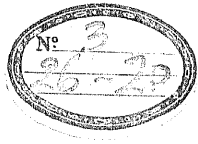

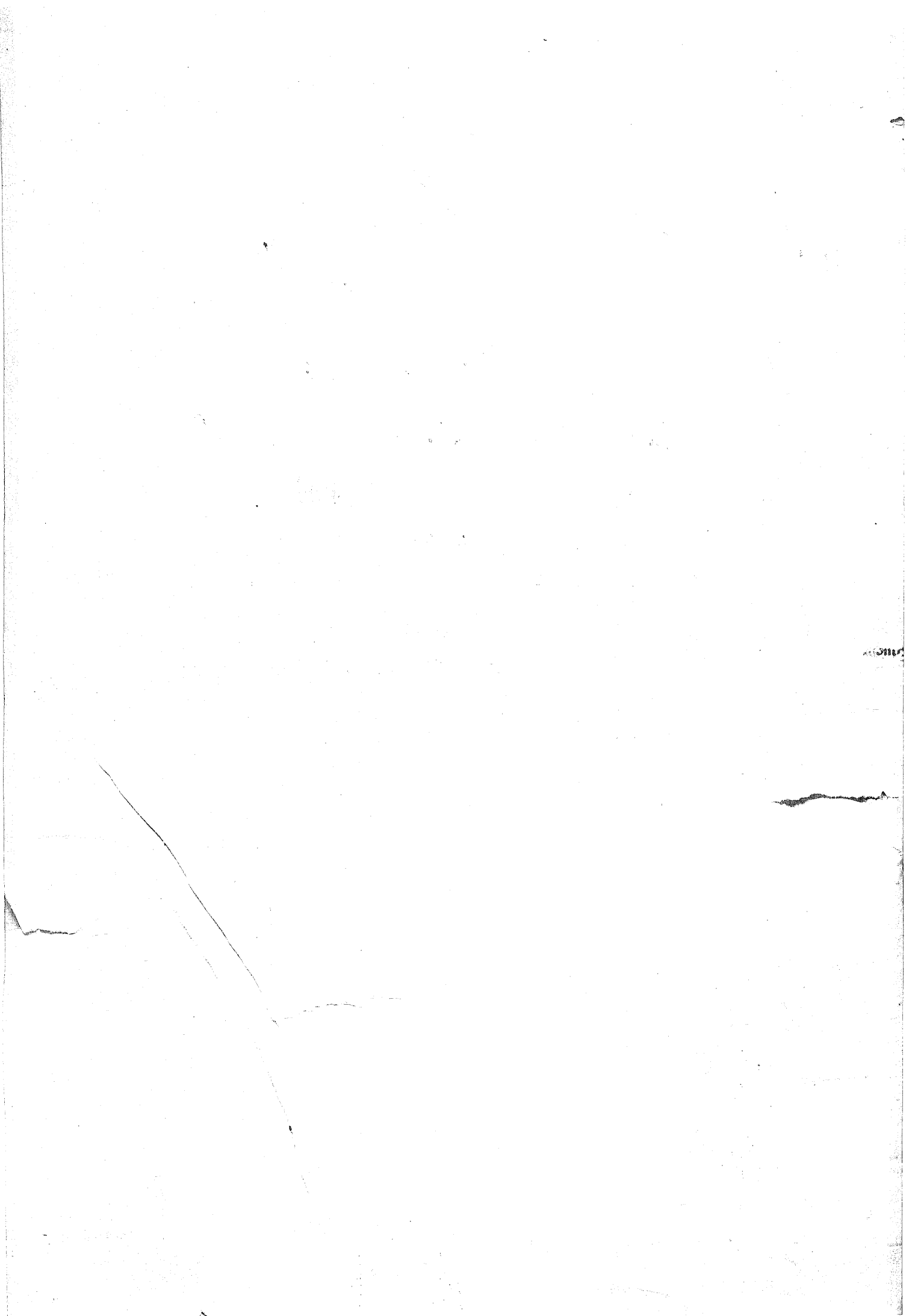
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40

A
30
6

Прим.
в. в. в.
в. в. в.

в. в. в.
в. в. в.
в. в. в.
в. в. в.
в. в. в.
в. в. в.

Coel collegio dela Comp de Jesus de granday

R-10208

IOANNES DE PLATEA SVPER TRIBVS VLTIMIS LIBRIS CODICIS.

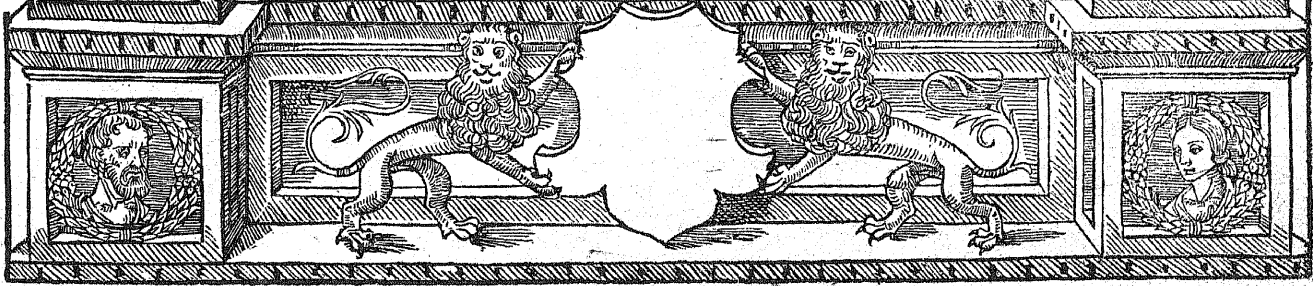

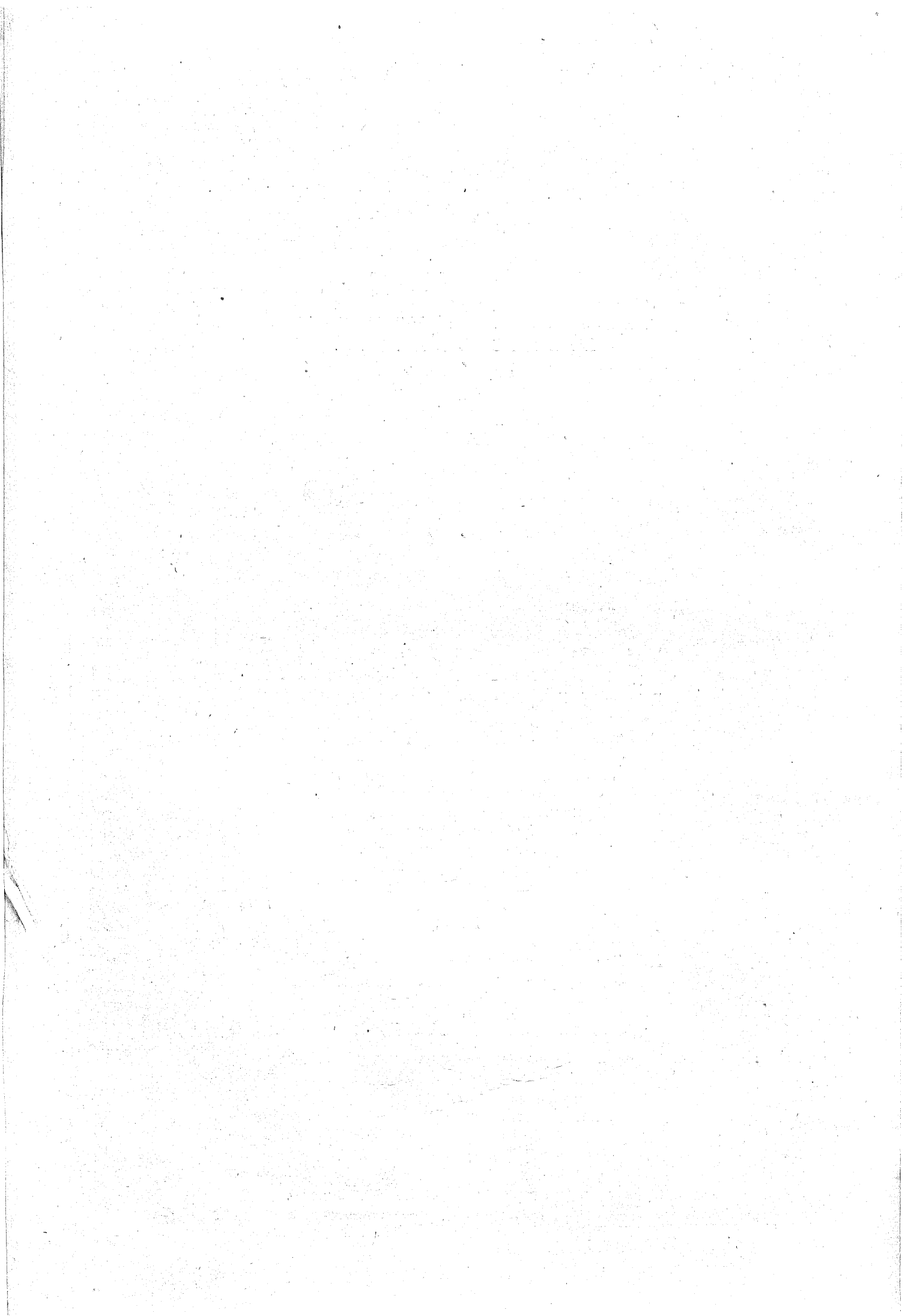
SACRATISSIMARVM LEGVM FAMOSISSIMI INTERPRETIS ATQ; DOCTORIS EXIMIJ. D. IOANNIS DE PLATEA, SVPER TRIBVS VLTIMIS LIBRIS IUSTINIANI CODICIS, COMENTARIA NOVITER CASTIGATA & EMENDATA: ORNATAQ; ANNOTATIONIBVS ATQ; ADDITIONIBVS MARGINALIBVS. VNÀ CVM PRAELECTURA OCVLIS LYNCEIS REVISÀ, SINGVLAS CLAVSVLAS DISTINGVENTE. ADDITIS NOVISSIMÈ SVMMARIJS NON TAM TERFIS Q; NECESSARIJS PRAECIPVAS SINGVLARVM LEGVM AC PARAGRAPHORVM MATERIAS COLLIGENTIBVS: CVM SVO INDICE IN FINE VOLUMINIS COLLOCATO.

terpretis atq; doctoris eximij. D. Ioannis de Platea, super tribus ultimis libris Iustini Codicis, comētaria nouiter castigata & emendata: ornataq; annotationibus atq; additionibus marginalibus. unā cum praelectura oculis Lynceis reuisa, singulas clausulas distinguente. Additis nouissimè summarijs non tam terfis q; necessarijs praecipvas singularum legum ac paragraphorum materias colligentibus: cum suo indice in fine voluminis col-
locato.

Addimus praeterea castigationes in quascunq; leges corruptas & paragraphos: ut studiosos hoc labore subleuemus.

1537

Sacratissimarum legum famosissimi interpretis atq; doctoris erimii domini Joannis de Platena super tribus libris Justiniani Codicis lectura exquisitissima feliciter incipit.

De iure fisci.

Rubrica.

- 1 Respublica leditur in vniuerso fisco augetur ppter punitione delictorum q non debent remanere impunita.
2 Jus publicum accipitur dupliciter.
3 Pena imponitur pro crimine qd no respicit offensam certe persone sed coercionem malorum morum.
4 Fiscus est camera vniuersalis.
5 Fiscus occupat bona vacantia et non ciuitas.
6 Fiscus et respublica differunt.
7 Ante imperium translatum fiscus et respu. roma. erant ide sed non post translationem.
8 Fiscus quid sit in sua specie.
9 Fiscus et camera fiscalis et camera imperatoris nuquid idem sint.
10 Alius est procurator fisci et alius est procurator cesaris.
11 Fiscus dicitur quasi fixus et firmus et stabilis: quia fiscus semp est solvendo.
12 Nunquid dñi hodie et cõitates ciuitatũ et municipiorum de iure habeant fisci et ius confiscandi ex causis ex quib de iure sit confiscatio.
13 Episcopi an habeant fiscum.
14 Delictũ prelati i faciendo nocet ecclesie regulã iurũ delictũ persone.

Rosa continuat duobus modis.

Primo in precedenti libro dictus est de criminibus et ex eorum penis et confiscationibus bonorum bursa fiscalis augetur: ideo de iure fisci subiungit. Nec obstat propter crimina et dissensionem non augetur fiscus ino

respublica ledit et in exiliũ deducit. l. si qd. s. in ciuilibus. ff. de cap.
1 Quia verũ est q respublica ledit in vniuerso sed in fisco auget ppter punitione delictorum q non debent remanere impunita. l. ita vulneratus. ff. ad l. aquil. C. Sedo mõ cõtinuat glo. in verbo dicit. In precedenti libro dictum est de iure publico. i. de publicis criminibus de quibus quislibet accusare potest. l. i. ff. de pub. iudi. et in situ. de pub. iudi. in prin. Sed quia ex illo iure publico. i. accusacione et punitione publicorum criminum sequitur ibi aliud publicum circa acquirenda administranda et conseruanda bona fisci cui acquiruntur ideo de iure fisci subiungit. Et hoc no. q ius publicum accipitur dupliciter scilicet respectu accusacionis criminũ et respectu acquisitionis et preseruationis bonorum fiscalium. Et sicut ad mittit quislibet ad accusandũ de publico crimine vt no. in. l. i. ff. de publi. iudi. et in situ. de publi. iudi. et ibi dicit. ita admittitur quilibet de populo etiam alieno vt tenet Bart. in l. in prouinciali. s. si de no. ope. nũ. l. si. de anno. ciuili. l. xi. ad agendũ pro acqstidẽ et conseruatione rerũ publicarũ fiscalium seu applicadã fisco vt not. tenet gl. et ibi Bart. in rub. de popu. act. Et quot modis accipiat publicum crimen. dicit per Barto. in l. de pub. iudi. ver. inter cetera.
3 Cũ qd qd imponit pena pro crimine qd non respicit offensam certe persone sed coercionem malorum morum. l. item apud labeonem. s. qd ad fisci. ff. de iniur. tũc quilibet potest accusare. l. lex cor. s. si. ff. de iniur. et dicit in situ. de publi. iudi. in prin. Tertio mõ conuinuat hõ i summa. In superioribus dictũ e de iure puato: nũc quib de iure publico fiscali. Cũ nũc qro pmo an respublici et fiscus sint idẽ. Dicit q respublica accipit quatuor modis vt in gl. no. de her. et sal. i. prin. C. Pmo p toto vniuersali. C. Sedo p respublica romanor. C. Tertio pro repu. alicuius ciuitatis. C. Quarto pro repu. alicuius municipii. C. Pmo mõ accipiẽdo rep. pro toto vniuersali imperio romano tũc fisco et respub. hnt sevt genus et spẽs: q fisco vt spẽs inest respublici. vt suo generi: vnde posteo fisco ponit respu. sicut posita specie ponit gen. l. si qd ex. s. iterẽptũ. de le. iij. et hoc vult bec gl. cũ dicit q fisco est camera iperũ. s. vniuersalis. et non est abigẽdũ. ff. de bo. pos. et l. iter publica. s. i. de ver. sig. et hoc pte q pcederet libell. si qd ageret noie vniuersalis respu. p iure fiscalis sicut si ageret noie fisci. l. iij. in prin. et l. fiscus. in. j. gl. ff. eo. l. si seru. pluriũ. s. j. in gl. in verbo vt ei. ff. de le. j. C. Sedo mõ accipiẽdo rep. p respub. romanor tũc olim qd habebat roma vniuersale imperium erat idẽ qd. s. dicit. q respu. romanor habebat priuilegia et tacitas hypothecã ex cõtractu suo sicut fisco. l. aufer. s. fisco. ff. de iure fisci. et l. iij. s. in q. cau. pi. tac. s. licet non sic in aliis rebus aliarũ ciuitatũ q non habent priuilegiũ neq; hypothecã nisi sicut priuatus. i. d. iure reipu. l. iij. lib. xi. Et no. in. l. fisco. ff. ad muni. S3 cũ hodie respu. romanor accipiat pro iure proprio competẽti illi ciuitati i territorio suo l. et est illi lapi dẽ. l. i. s. cũ vrbem. ff. de offic. pre. vrb. et sic pat distincta est ab vniuersali iperio respu. roma. et fiscus non sit idẽ.
4 l. iij. ff. de le. idẽ tenet Saly. l. i. micipia. s. de ser. fu. qd fisco e camera vniuersalis vt in hac gl. respu. ro. est illi ciuitatis tũ. C. Tertio et quarto. s. accipiẽdo p repu. alterius ciuitatis vel municipii: et tũ

similiter nõ est idem cũ fisco vt p3 in. l. i. ff. de bo. va. vbi fisco occu pat bona vacantia sed nõ ciuitas: et p3. ff. de iure reipub. qui et. dif fert ab isto: nõ fisco romanus et respu. alterius ciuitatis differũt. l. j. C. de pe. iu. vbi dicit Bal. qd fisco et respu. differũt in hoc qd respu. vniuersitatem significat. fiscus autẽ rẽ ipsi vniuersitatis signifi cat: et sic in significato rerũ sunt idẽ sed non in significato personarũ: quia respu. idem est qd populus: fiscus vero dẽ qdam sac. the sauros regio continens autoritate cõis: et pro hoc etiam glo. in. l. iij. ff. de nu. et act. lib. xij. et dicit ibi but. q ante imperium transla tũ fiscus et respu. roma. erant idẽ sed non post translationem: de q in situ. de iure na. s. sed quod principi. Et ideo imperator hodie dicit fiscus meus. s. de his qui. vt indi. l. minoribus. et resp. mera vt in prima constit. seu. in prin. et ibi per Bald. C. Et glo. in. l. sciens. dũ. s. j. ff. de le. dicit q fisco est ipse princeps et q fiscus et respu. alte rius ciuitatis differũt: et casus est in. l. si pignus. ff. qui po. in. pi. ba. et similiter gl. in. l. iij. s. si. ff. de iure fisci. dicit q cesar pro fisco accipi tur. Sedo quero qd sit fisco in sua specie. Dicit bec glo. q est ca mera imperialis vel imperii: sicut baudi in qua receptat qd ad cõ modũ pecuniarũ imperii pertinet. l. sed celsus. in. pn. ff. de grabẽ. emp. Aliavero q pertinent ad bonorẽ et iurisdictionẽ iperũ nõ ad burfale seu pecuniarũ cõmodũ nõ cõtinent appellacione fisci sed bene reip. d. l. s. celsus. et l. iij. s. hoc interdictũ. ff. ne qd i. lo. pu. C. Et p3 patet q idẽ est dicere pecu. fisci et pcur. camere imperialis vt pape vt vult gl. in. l. fin. ff. de offi. assel. C. Tertio qro nũc quid fisco et came ra fiscalis: camera imperatoris sint idẽ. B. l. hic dicit q nõ: s3 tamẽ camera iperialis et auguste h3 eadẽ priuilegia q et fisco. ff. e. l. fiscus. s. si. s3 imperator principaliter et augusta i cõsequentiã. i. cõsequentiã. vt no. in. l. pnceps. ff. de legi. C. Et ideo sicut in cã fiscali cõfessas et conuict? nõ appellat ita nec i cã cesaris. l. abstinendũ. et l. i. s. quoz ap. C. Augusta vero qd nõ habet principaliter et per se priuilegia s3 in cõsequentiã nõ h3 oia priuilegia cesaris: idẽ legatũ factũ auguste pe rit ei? morte an cõfessionẽ diei legati nõ sic in cesare. l. qd principi. et l. si auguste. de le. j. Et similiter delegatio seu cõmissio cause factevi cario pãtis vel epi non trãsiuit in successorẽ: sicut pãtis vel epo. d. l. qd principi. et l. si auguste. et c. qm ab. de off. dele. per Bar. i. l. et q. ff. de iur. om. iudi. et itellige hac gl. de spali camera p priu. patrimo nũ pncipis tãq priuati non tanq iperatois. Et ideo fisco est pro curator fisci et ali? est pcurator cesaris S3 aut intelligat de camera impatoris tanq õni tot? mudi tũc nõ est differẽtia iter camera fis calẽ et imperialẽ. l. bene a senone. C. de qua. pre. C. Quarto qro de etymologia huius vocabuli fiscus. Dicit bec gl. fiscus dicitur quasi fixus et firmus et stabilis quia fisco semper est solvendo. l. iij. ff. de iud. et idã fisco nõ potest peti cautio sicut a puato. l. iij. s. item sciendũ. ff. si cui plusq. p. l. fal. vel d. fiscus quasi faccus: nõ primo pecunia po nebatur in marsupio postea cũ non sufficeret marsupiu ppter au gmentũ reipu. deuentũ est ad sacũ: et cũ etiã postea sacus nõ suffice ret deuentũ est ad camerã: vt no. glo. in. l. in puincipi. de nu. et act. l. iij. C. Quinto qro nũc quid õni hodie et cõmunitates ciuitatis et municipioy de iure habeant fiscus et ius confiscandi ex causis ex quib de iure sit confiscatio. Albertus de rosa. iij. parte statutorum snoz. c. ius. tenet q nõ qd alie ciuitates habent loco puatoy. l. euz qui vectigal. ff. de verb. signi. et l. nihil. ff. ad ma. et l. ob pecunia. ff. de fur. l. i. s. illud sciendũ. ff. de edi. edi. et quia alia ciuitas q fisco? ro manus non capit bona vacantia vt. s. dicit. et per. l. simile. ff. ad muni. et ibi bona gl. et per. l. vnicã. C. ne sine iussu pu. cõf. li. Gallit au tẽ in ciuitatibus longobardie qd cõfessionem est ab imperatore me rã et missũ imperium et regaliam in extrana. de pace cõsta. inter q regalia cõtinet ius confiscacionis et publicationis bonorum vt in ti. q sint regalia. col. x. qd ius non habent alie ciuitates que non ha bent fisco. vt. ff. de bo. va. l. i. licet habeat burfam cõmunẽ. l. i. s. qui bus. ff. qd cuiusq; vniuer. vt dicit. s. de pu. fi. l. i. hodie autẽ meruz et missũ imperium et per cõsequẽs ius confiscandi vsurpatũ est per cõ sueradinẽ vt in gl. no. i aut de defen. cõ. nulla. C. In gl. in ver bo. iurisdictione. in si. dicit. ff. de bo. va. l. j. et j. de apparito. prefe. preto. in si. l. iij. que est cõtra. C. S3 nũc quid epi habeat fisco? bal rubrica. s. de pu. fi. tenet q nõ qd camera epi nõ h3 priuilegia taci te hypothecã: vñ si quis cõtrabat cũ episcopũ aut epõ nõ idẽ bo na sunt sua nec sunt taci te obligata quia hoc nulla. l. cauet. ar. ff. ad muni. l. simile. vniuersalis tũ ecclesia bene habet fiscum: terr. est in cõ. nolentes. de her. vbi patet q ecclesia h3 suũ fiscũ q thesauraria vocat cui applicant bona alicuius delinquentis prelati: h3 em ecclesia loculos q processerũt ex loculis Iesu xpi. rñ. q. j. eremplũ. et habebat q fiscus ex obligationibus fidelium adeo est ampliatũ vt nulla persona ecclesiastica vitam communem gerens bene facta di uisio pauper inueniatur. rñ. q. j. vidẽtes. C. Quid autẽ de clerico habente feudum a laico ecclesie concessum propter ei? delictũ pri uat feudũ. dicit in. c. vnicõ in si. de capi. conradi. coll. x. vbi habes spe cialẽ casum q delictũ prelati in faciendo nocet ecclesie contra re galiam inris delictũ persone. de re. iu. in. v. et ratio specialitatis ibi ponitur in gl. e ad de q iura loquentia de sacerdotib? et rebus sa cris habet locum i fiscalibus et republica ciuitatis. l. i. C. de sa. fan. eccle. In bis enim tribus ius publicum consistit. l. j. s. ius publicũ

Bona et p babilis conti nuatio. vide eam.

Fisco et respu. an sint idem. vsq; ibi et gl. l. sciendũ.

Fisco qd sit. bal. l. i. l. i. ff. qdne. ff. de her. re. vt act. ven. di. dicit q respu. h3 duo pa trimonia vñ vocatur fiscale alterũ reipu. blice: vide ibi dem.

Fisco an habe ant fisco. vide tñ Bal. ibidẽ vt meli? strua ris vide bar. j. de bo. vacã. et eundẽ in. l. itẽ veniunt. s. ait fenar? de peti. her.

ff. de in. r. iur. Deinde querit hic glo. qd differt hic titul? a ff. de pni. ff. r. q. gl. obscure loq. Sic p ea declarada q quedam fut iura singularia et specialia copetentia fisco ita q non alteri competere possunt est q fiscus habeat speciale r deputatu procura toze a le ge pio causis deferendis in cu. l. i. s. v. cause n. Del etiã qdã iura specialia ex cõcessione principis que possit alii competere sed prin cept cõcedit soli fisco r nõ alii vt est q i factis eodẽ tẽpore psumatur pro fisco. j. l. i. Et q fiscus possit vedere rẽ cõmunẽ i totu. j. de v. re. fi. cõmu. cu pnatõ. l. j. r de istis loqur hic. ff. eo. ti. Quedã sunt iura cõmunia q habet specialitatem in fisco r in qbus fiscus pretendit priuilegiu vt circa actiones psonales et hypothecarias: et de istis loqur ti. de pni. ff. r similibus differẽtia est inter ti. de iur. do. r de pni. do. vt no. s. de pni. do. in rubrica. Intellige ergo glof. fm predicta dõ dicit de iure cõmuni r de iure speciali q in vtroqz fiscus est priuilegiat. Querit vltimo gl. in quo differt hic tit. a sequentib? cũ etiã in eis tractet de iure fisci. Sic etiã q hic est generalis et alii sunt speciales sicut in materia restitutionu pmittit ti. gñalis deinde sequuntur speciales. r idẽ in materia seruicium. Itẽ qd differt a ti. s. iure reip. j. l. r. j. dic q ibi de iure reip. aliarum ciuitatũ q fisci imperialis vt ibi dicam.

- 1 Hypothecaria actio r Pauliana et actio in factum quomodo differant.
2 Fiscus actione hypothecaria agens quid probare debeat.
3 Res alicui donata ante traditionem potest alteri obligari.
4 Priuilegium fisci quid sit.
5 Quando proferuntur duo testameta eodem die cõfecta in quibus sunt diuersi heredes scripti quis preferetur.
6 Nunquid post publicationem testiu possit probari de prioritate donationis ad exclusionem aduersarij.

¶ Prius. Hec lex habet tres lect. fm glof. hic i verbo probat. Prima q loquatur in hypothecaria. Secunda ibi vel causam. quod loquat in reuocatoria. l. pauliana de q habes in istis. de act. q. si quis in fraudẽ. Tertia ibi vel dic tertio. quod loquatur de actione in factum que datur ad penam contra alienantem in fraudem creditoris et nolentem cedere bonis cui tunc non prodest cessio vt l. finali. q. si. ff. de his que in fraudem credi. Et est differentia inter istas tres actiones. Quia hypothecaria datur quicunqz res obligata alienetur: vt in gl. j. Pauliana datur cõtra tertiu in quem facta est alienatio in fraudẽ. d. q. si quis in fraudem. Actio in factum datur contra ipsam alienatẽ. d. l. i. q. si. ff. de his q in frau. cre. fm primam lect. b. d. Donatarius cõuentus a fisco hypothecaria dõ p bare donationẽ intercessisse r precessisse obligationẽ fiscale vt ab soluatur. hoc dicit. Donatari? ergo cui fuit res donata ante q donator fuisse obligatus fisco qui ex tracta suo habet tacitã hypothecam. Laufer. q. fiscus. ff. eo. l. i. s. in quibus cau. pi. ta. cõtra. dõ p bare duo ad hoc vt absoluat a petitione fisci. l. donationẽ sibi factã r factã ante obligationẽ fisci: nõ est ergo priuilegiatus fiscus i hoc vt eius obligatio trabat ad bona pterita q ante fuerãt i bonis debitoris vt hic gl. i. nisi alienatio fuisse facta a donatore i fraudẽ fisci sui futuri creditoris: vt. j. dicit in scõba lectu. Donatio ergo ante bona fide facta remanet valida nec reitrat ex supervenienti cõtracta fiscali: r sic colligit hic gl. fi. in fi. Quod legitime factu est ex supervenienti casu nõ retractet. quod intellige qñ legitime factu est r pfectu vt tũc ex supervenienti casu nõ reuocet vt bic. r. l. i. s. gaude tuis. s. de cõtrabẽ. emptio. secus si nõdũ est pfectu. l. si mulier. ff. so. ma. r. l. i. ff. rerũ amo. r cõtra qñ legitime factu ex supervenienti casu retractat. l. non distinguem. q. sacerdotio. ff. de arbi. r. l. i. s. i. metal. l. i. ff. de his q. vt ind. de quo dic p. d. y. i regula iuris. factu legitime. de reg. iur. in. vi. ¶ Fiscus autem agens hypothecaria dõ p bare rẽ fuisse in bonis debitoris tpe contracte obligationis qd est necessariu p bare i hypothecaria. l. r q nõdũ. q. s. q. dicit. ff. de pig. nisi dicas q pterqz fatebatur rẽ pns fuisse donatoris r sic psumit durasse sua vltqz ad tps cõtracte obligatiõis fiscalis. l. id qd nõstru. de re. iur. l. siue possidetis. s. de pba. r hoc vult ibi gl. i vbo pbatus. in tertia solu. q est va. Sed quero res alteri donata r sic post pfectam donationem q pficit solo cõsensu. inst. de do. q. alie. qñter possit fisco vt alteri obligari. Dic q res alteri donata añ traditionẽ põt alteri obligari cũ ad huc donans sit dñs. casu no. est in. l. i. q. l. uci. ff. de do. Et sic p q per donationẽ pficit donatio quo ad obligationẽ vt donator obligetur donatario ad tradendum r per traditionẽ pficit q ad dñi trãslationẽ vt bic in gl. in verbo pfectã. bic tñ dõ p bare donatari? rẽ ante donatã r traditã als caderet i obligationẽ postea cũ fisco cõtractã vt dicit gl. i vbo pfectã. r probatur in. o. s. lucius. ¶ Hic qro qd sit priuilegiu fisci in hac lec. r sic an hec lex cõtineat ius cõe vel singulare priuilegiu fisci. Dic quod est ius singulare r priuilegium fisci tale: q eodẽ mense apparebat et probat vt qz. f. l. donatarius factam donationẽ r fisco? obligationẽ fiscale nec apparebat als de prioritate: certe si priuatus ageret hypothecaria dõ donatariũ deberet probare rẽ pni? obligatã q donatam: q fundas intẽtionẽ suã in tpe dõ illud pbare. l. de rebus. s. de do. ante nup. Si tñ fiscus agit hypothecaria cõtra donatariũ

* Actio hypothecaria a actio pauliana r actio in factu qñt differat.

* Fiscus agens actione hypothecaria quid probare debeat.

* Priuilegium fisci quid sit.

priuilegio fisci trãffert onus pbandi prioritatẽ tẽpore s q dubitãt in aduersariũ bic est casus not. r hoc sentit hic gl. sup vbo probatus. in pn. Et sufficit q pbetur pntas p die antevl per bozam vel momẽtu. ar. l. inter eos. ff. de do. inter vir. r vroz. r. l. si fundus. q. si duo. r in gl. ff. de pig. r no. glo. in. l. operis. ff. loca. ¶ Si autem vtrqz pariter pbat de tẽpore p instrumenta eadem charta cõscripta puenat illud qd pcedit q prioritas scripture donat prioritatẽ tẽpore. arg. l. si seruus cõmunis. de si. ser. r. l. si ex plurib?. q. si. ff. de sol. fm Bal. in. d. l. de reb?. C. de dona ante nup. Itẽ vbi quis probet aliqd de tẽpore lz nõ necessario pcedẽte obrinet alio nihil pbante fm Ly. in. o. l. de rebus. r ideo si fiscus bic nihil probaret dõ tẽpore r aduersarius sic succuberet fiscus: sicut bic in dubio indã camus p fisco de prioritate tẽpore ita r p vote. l. j. ff. so. ma. r ibi p Bar. in prin. l. De questidẽ aut sabbatina? qñ pferunt duo testameta eodẽ die cõfecta in qbus sũt diuersi heredes scripti qd pferatur? gl. ordi. l. i. ff. de edi. di. Aldri. toll. l. i. ff. dõ bo. pos. f. j. tab. fm secũdam lect. b. d. Donatari? cõuet? a fisco actidẽ pauliana reuocatoria alienatoz i fraudẽ creditoris i dubio dõ p bare donatio nõ pcessisse vt absoluat a petitione fisci. b. d. nõ cõpetit ergo futuris creditoribus ius reuocãdi pni? alienata sine fraude: r hoc ius commune seruaf tã i fisco q in puato. l. si debitor. s. de p. fi. r. l. i. qspot hãc. s. de bonis pscript. S. j. de prioritate r posterioritate oblatio nũ dubitẽt hoc est priuilegiu fisci vt ei? fauore incũbat pbatio ad uersario fisci. bic est casus no. r Saly. in. l. affiduis. s. qui po. i. pig. ba. Et potest esse rõ qz reus cõuentus a fisco fũdabat intentionem suã in prioritate tẽpore vt. s. dixi. als est generalis regula q in dubijs contra fisci pronũciandũ est. l. nõ dubito. ff. e. q. multũ ob. fm lect. d. y. ibi relatã per bar. ¶ Quã aut possit pbare alienationẽ factã in fraudẽ futuror creditoror vt sic eis cõpetat reuocatoria. Dic si sit a debitore alienatio fictitia r simulata r non vera r non valet nec trãffertur: õñi r q cõsequẽ nõ pndicat futuris creditorib? sed illa bona poterũt reuocare. l. nuda. ff. de cõtrabẽ. em. l. emptor. r ibi per Bar. ff. de aqua plu. ar. r. l. imaginaria. de reg. iur. Si aut alienatio non est fictitia sed vera r facta in fraudem creditoror tunc si eoz pecunia piores creditoris dimissi sunt dat eis reuocatoria. l. nisi piores. ff. de bis q i frau. r. l. ait ptoz. q. ita demũ. e. ti. r ibi per Bar. Si aut eoz pecunia nõ sunt dimissi tũc nõ cõpetit eis reuocatoria vt bic. r. d. l. si debitor. r. l. si quis post hãc. nisi tempore alienationis excogitauerit fraudẽ cõtra futuros creditoros vt i aut. s. j. iã necesse. C. dõ do. ante nup. vbi est glossella. r not. p bar. r Saly. in ter. no. qui bene facit in. l. sed si maritus. in fi. ff. q r a q. ma. liberi nõ fi. Et sic solum i duob? casibus possunt futuri creditorẽ i fraudẽ alienata reuocare scz qñ in eoz fraudẽ est facta alienatio: et qñ eoz pecunia dimissi sunt piores creditorẽ: fraus autem excogitata psumitur eo iplo q debitor scit se habere vt habere velle creditores vel bona eius nõ sufficere. vt. l. i. si quis cõ haberet. ff. de his q in frau. vel alias legitimas cõiecturas vt in. no. in. d. l. s. si marit? ff. q r a q. manu. r in. c. ii. de renũci. in. vi. cui adde quod no. Bar. i l. post contractũ. ff. de do. vbi ponit plures regulas ex qb? colligit fraus: r adde aliã gl. in. l. j. de do. excep. sup. ver. ex facto. ¶ S. que rõ jñ qd post publicationẽ testiu possit probari dõ prioritate donationis ad exclusionẽ aduersarij. Dic q sic nisi i priorib? articulis fuisse deductũ: r sic patet q in eadẽ instantia post didicita testificata possum producere testes super qualitate vt tẽpore ei? qd prius mo fuit deductũ. rex. est in. c. ex tẽpore. s. testi. r p Bar. i ant. at q se mel. s. de probatio. fm tertiam lect. b. d. actio in factu ad interesse q dat cõtra alienatẽ in fraudẽ creditoris nõ põt intẽtari cõtra eius heredẽ si pbat alienationẽ pcessisse debitum fiscale postea scõm b. d. sed ista lec. non placet Bar. qz cũ ita sit actio penalit et pctoria et ex maleficio non datur contra heredes. l. in bonozarijs. ff. de act. r obl. r insti. de perpe. r tem. ac. s. nõ autem oes. r ibi dixi. Sed cõtra ipsum delinquentem. i. in fraudem alienatẽ bene dat intẽtũ vt et non profit cessio bonoz qu teneat insolidũ r detrudat i carcerem vt in casu sing. in. l. i. ff. de his que i frau. cre. lz als cessio bonorum prebeat beneficium ne trudad in carcerem r q possessiones teneatur solũ in quãtũ facere potest. l. i. s. qui bo. ce. pos.

- 1 Computatio calculatoz non habet vi sententie cõdenatorie vel absolutorie vt ex ea inducatur actio rei iudicate vel excep.
2 Si cõputatio est facta per errozẽ an teneat vt sic sit necesse petere errorem retractari.
3 Abicũqz est cõtentio de dubio r obscuritate reliquoz incontinẽti debent eligi calculatores ad rõnem computandam.
4 Sola productio actorum r scripturarũ põt fieri coram notario absente iudice.

¶ Instar obtinere. Hec lex hẽt duas lect. Una q loquatur i cõdemnatione. Alia in absolute. Secunda ibi in gl. vel dic procuratoz. l. cesaris. r f. j. vtrãqz lect. b. d. Cõputatio facta a tabularijs sine a calculatozibus non habet vim sententie cõdemnatorie vel absolutorie nisi per iudicem confirmetur. b. d. Sicut ergo non tenet calculatio quod sit debitor sine approbatione iudicis est autoritas iudicis que requiritur in cõdemnando

nando requiritur etiam in absoluendo. Erant enim tabellarii
sive calculatores vt dicit hic glos. quidam computatores rationis
pecuniarum solutarum et soluenday qui mittebant cū rectoribus
bus. i. thesaurariis p. puinctas ad exigent. tributa ab his q. solue-
re debebat: sicut etiā hodie seruat curia romana. et istoy officium
h. sit calculare nō tñ est calculator debitorē cōpellere ad soluendū
h. quos reperiebāt per calculū debitorē referēbat thesaurariis et
p. sūtibz p. puinctas q. p. reprobato calculo et nō ante illos de-
bitorē cōpellēbat. Est ergo hic regula: q. cōputatio calculatorū
nō h. vi sententie condēnatorie vt absolutorie vt ex ea iudicat actio
rei iudicate vt excep. nisi post q. a p. sūde vt pcuratore cesaris fuerit
approbata: nā post p. battonē h. vi iudicat quo ad excep-
tionē si reperit fuerit debitor vel exceptionē rei calculate p. sūdiū
ip. si nō fuerit debitor reperit. S. q. r. q. d. si cōputatio est facta
per errorem tenet vt sic fit necesse petere errorem retractari an ve-
ro nō tenet. Sic q. h. hic equiparet sūta et cōputatio calculi facta et
a iudice approbata tñ vbi interuenit error est de iā iter cōputatio-
nē et sūtam: q. simplex cōputatio erronea in nullo nocet. S. i. sūta
distinguit vt si ea fuit error expressus tunc est ipso iure nulla sine
appellatione al. si nō est expressus est locus appellationi. l. j. s. j. ff.
que sen. sine ap. et l. j. C. de re iud. Et de isto errore calculi dicit vt. l.
unica. s. de er. cal. Secūdo quero q. cōputatio nō est erronea sed
iuridica et vere facta cū nō habeat vim sentētie condēnatorie vel ab-
solutorie nisi post approbationē iudicis q. erit eius effectus. Dic
si est facta ab eo ad cuius officium nō spectabat ē nullū. s. si a nō cō-
pe. in. p. totū. et ibi i. gl. i. vbo vt dicit q. etiā. Si autē est facta ab eo ad
cuius officium spectabat tñ h. v. p. l. i. effectū. Anū cōtra debitorē
vt ex tali calculatōne possit iudex approbas calculatōnē pcedere
h. eū ad executionē nisi doceat cōputationem erroneā vel legitime
se defendat. f. de apo. pn. l. j. Aliū effectū h. p. debitorē contra exe-
cutionē cōtra eū siendā vt si doceret q. i. cōputatione interuenit er-
ror possit illū reuocare vsq. ad. xxx. annos. l. calculi. ff. de admi. re.
ad ciui. pertinen. sic post. xx. annos habet vim sententie. C. Si autē
in cōputatione interuenit gratia vt q. calculator admittit vel omisit
vel cancellauit aliquam expensam quā admittere vel omittere nō
debebat et tunc pōt retractari per ipsum debitorē vsq. ad. xx. an-
nos et per eius heredem vsq. ad. x. l. in oibus. s. j. ff. de diuer. et tem-
po. p. script. et sic post illa tēpora talis cōputatio habet vim sentē-
tie nisi super tali errore ante fuisse iudicatum. l. j. et ibi no. s. de er.
cal. Similiter tenet sententia lata per gratiā h. per appellationes
vel restitutionē retractari possit. l. seruo inuito. s. cū p. tor. ad treb.
Quero tertio ista calculatio h. locū inter fisci et puuatos quod
est de iure cōi licet deputatio thesaurarij et calculatorū sit de iure
speciali fisci q. solus fiscus h. Sed qd de cōputatione et calculatio-
ne inter puuatos q. sit eius effectus. Dic si fuerint positi calcula-
tores a iudice inter puuatos litigātes calculatio valet et plenā pro-
bationē facit. l. j. C. de vsu. et fru. lega. potest tñ eorum cōputatio re-
uocari ratione erroris vsq. ad sententiam. l. error. C. de iur. et facti-
gno. et l. arbiter. ff. qui satisda. cog. et l. ff. a qui. ap. non li. Si autē
fuit positus calculator ab ipis partibus vt calculatio ab eis facta
tunc p. t. erroris pōt reuocari. d. l. j. s. de er. cal. nisi per modū
pacti vel transactionis gūalis vel specialis fuisse facta calculatio
q. tunc facit p. iudicij inter eos. l. emptor. s. incius. ff. de pac. et s.
de transac. l. quidā. Et adde q. vbi cūq. est contentio d. dubio
et obscuritate reliquorum incōniti debent eligi calculatores ad
rationē cōputandā. ff. si q. te. l. esse in. l. j. s. si seruus. ibi Arbitrū
et cōtinēti dandū apud quē ratio ponat. et l. cū seru. ff. de cōdi. et
demon. per Bart. et l. creditor. et si residuum. s. de di. pi. Quero
quarto cū glo. in verbo. itē nota. An sicut iudex approbat et ratifi-
cat cōputationē calculatorū possit ratificare sentētiā latā ab asser-
to subdelegato cum nō esset: et concludit q. nō quia vbi est defectus
soli consensus pōt ratificari factū falsi pcuratoris et iudicis. l. j.
ff. de iudi. tamen vbi est defectus iurisdictionis nō pōt ratificari
vt ibi nota. et ibi per Bart. Et licet partes ratificent sententia nul-
lam valebit in vim pacti nō sententia: et ita intellige glo. i. l. vnica.
C. qui pro sua iuris. et adde in Spe. de iudi. dele. s. excipi pōt. ver. qd
si cōmittēs. Quero quinto cum gl. in verbo. item et ad illam. q. si
cut hic iudex ratificat et approbat cōputationē calculatorū: ita si
sint tres iudices delegati et duo serant sūtam et absentis nomine
an ille absens possit habere ratum. et determinat q. non: idem te-
net Inno. in. c. prudentiam. de offi. dele. in gl. que incipit qd si iu-
dex absens velit habere ratū quod duo fecerūt. et i. Spe. de sentētia.
s. sequitur. ver. q. si nulla. et vj. q. ii. c. j. q. nō posset quis animi sui
motū alteri cōmittere: vt dicit vl. no. in. l. sicuti. ff. de ar. De hoc ta-
men si sunt plures iudices ordinarij vel delegati vel arbitri an vn-
q. possit iudicare sine alio. Sic vt in. l. pompo. als incipit si vni. et ibi
gl. et l. si duo. ff. de re in. et d. l. sicuti. et h. q. vj. s. itē si plures. et gl. ma-
gistra est in. c. ff. de ar. li. vj. dicit vt ibi. C. Alio colligit hic glo. ar. q.
id qd est expeditū per iudicē non pōt expediti per notarios. qd
no. Et dicit q. id est expeditū per iudicē et requirit plenariam
causē cognitiōnē. vt. l. nec quicq. s. vbi decretū. ff. de offi. procon. et
le. et l. a pcedente. s. de dila. non pōt expediti per notarium etiā si fi-

bi cōmittat. Ea autem que non requirunt plenam causē cognitiō-
nem h. sunt simplicis iurisdictionis bene possunt expediti per no-
tariū si sibi cōmittant q. tūc nō facit vt notari? h. vt iudex delega-
tus seu cōmissari? sola autē pductio actorū et scripturay pōt fieri
cozā notario absente iudice. l. eos. s. super bis. et ibi bar. s. de app. et
in ant. q. supplicatio. C. de preci. impe. offer. et adde gl. i. l. bac cōsul.
C. de testa. super verbo depositiones. q. dicit q. tabellio nō pōt reci-
pere iuramēta testiu nisi subaudi cōmittat sibi a iudice impedito
vt in ant. h. si iudex. s. de epi. et cle. Bal. tñ in. l. j. C. de edē. et pal. aut.
q. supplicatio. tenet s. opi. Bar. et allegat istā. l. q. notari? non pōt
recipere scripturas et acta pcuratoria nisi iudex sit presens et eo q.
fides o. fieri iudici. l. i. u. bemus. s. de li. cau. l. si presidis. s. de dona.
an nup. et l. j. s. de re. alie. nō alie. Item q. scriptura licet fiat per ta-
bellionem actorum tamen nō dicuntur acta nisi fiant coram iudice
vel nisi notari? habeat super hoc specialem cōmissionē: vt de p. ba.
qm contra falsam. per Hostien.

- 1 Debitori fisci soluti qd debebat restituitur res indebite alie-
nata a fisco.
- 2 Quando res venditur a fisco multe solennitates requiruntur.
- 3 Debitor qui solutionem facere est paratus cui soluere debet.
- 4 Fiscus quomodo conueniri potest pignoratitia que oritur rei in-
teruentu.
- 5 An vt possit reuocari res vendita indebite requiratur fraus yltra
dimidiā iusti pretij.
- 6 Emptor an possit supplere iustum pretium.

Simiori. Hec glos. habet duas lec. Prima
agatur contra fiscum pignoratitia actione vendentem rem debitoris sibi obligatā mi-
nori pretio q. valeat. Secunda lec. que ponitur in glos.
ibi si autem contra emptorem. est q. debitor agat contra emptores
rei vendicatione. et fm vtrancq. lectu. h. d. Debitori fisci soluti
quod debebat restituitur res indebite alienata a fisco. h. d. Sides
enim et diligentia in veditiōibz fiscalibus a procuratore fisci eri-
genda est. l. nō intelligitur. s. diuus. ff. de iure fil. vbi est bonus tex.
Debitor ergo cui? res erat fisco tacite obligata propter annuā pre-
stationē vel ppter aliū specialem contractum si fiscus illam vedat
alteri inuozio p. dolo vel gratia propter cessationem et morā de-
bitoris pōt agere si velit contra fiscum pignoratitia actione vt fi-
scus faciat sibi rē restitui et ipse soluat qd soluere debebat: vel ve-
lit agere rei vendicatione contra emptorem q. cogetur restituere rez
debitori soluti qd fisco debebat vt hic. et l. fundus. ff. de rescin. vē.
Cum enim venditio rei debitoris facta fisco fuerit nulla nō potuit
transferrī dominiū sed remansit vt prius: merito rei vendicatione
vel pignoratitia agi potest: et quando ex inutili contractu trāstēf
dominiū: dicit per Bar. in. l. j. et l. si vir. ff. de acquir. pos. Quādo Jan-
tem res venditur a fisco multe solennitates requiruntur quarum
si aliqua desit nō valet venditio: que solennitates plenius q. i. glo.
hic. et in. l. si quos. s. de rei ven. numerantur. f. in. l. j. de fi. instr. et
iure baste fisea. Quero primo cui? debeat soluere debitor qui ē
paratus soluere quod debebat vt restituatur sibi res non iustē ven-
dita an debeat soluere fisco vel emptori. Dic si agit contra fiscum de-
bet soluere fisco: et sic fiscus habebit duplicem solutionem scilicet a
debitorē quod debebat et pretium emptoris quod lucrabitur deli-
cto ipsius emptoris contra. l. ementi. Si autem agat contra empto-
rem tunc si emptor soluat fisco et sic in vtilitatem conuertit debet
soluere ipi fisco: al. debet soluere fisco vt hic in glo. magistra.
in prin. Sed quomodo fiscus potest hic conueniri ad restitutionē
rei coram procuratore cesaris cum fiscus non possideat sed emptor
et qui non possidet non potest conueniri rei vend. l. si. ff. de rei vēd.
debet ergo cōueniri emptor qui possidet ad restitutionem rei cor-
ram p. sūde qui est iudex competens inter puuatos. Respondet
hic glos. q. fiscus nondum tradiderat rem: vel si tradiderat habet
facultatem recuperandi rem indebite alienatam: et sic veniendi
contra factū suū non legitime factum sicut economus reuocans
rem ecclesie non legitime venditam. l. i. u. bemus. s. economus. s. de
fac. san. eccle. et in autenti. de re. ec. non alie. s. ff. ver. si. ag. coll. ff. Sed
certe licet quis possit reuocando rem facere vt possideat tñ nō pōt
conueniri vt prior ad restitutionem rei. l. pompo. s. si is. in gl. si. iur.
ta si. ff. de acquir. pos. Idco dic melius q. glo. q. hic nō conueni-
tur fiscus vt prior reali actione ad restitutionem rei sed cōueniatur
personalit scilicet pignoratitia que personalis est ad interesse. l. j.
C. si ven. pig. aga. licet ibi Bart. teneat q. non pignoratitia sed de
dolo agatur. C. No. tamen ex glo. q. illud quod statuitur in admi-
nistratore ecclesie vt possit vendicare rem non legitime venditam:
vt dicto. s. sane. idem conceditur administratori ciuitatis etiam vē-
denti rem alienam puta iure pignoris vel alio modo: et facit. l. si. s.
de fac. san. eccle. vbi ecclesia vel ciuitas equiparantur. idem conce-
ditur tutori. l. magis puto. ff. de re. eo. s. ff. C. Item quomodo? si
fiscus pōt cōueniri pignoratitia que oritur rei interuentu. in. l. qui.
mo. re. contrab. ob. s. ff. sed hic non peruenit res ad fiscū sed eam vē-
didit existentem penes debitorē. Sed dicit q. fiscus eam occu-
pauit

* Debitor cui
debet soluere qui
paratus est solu-
tionē facere.

* Fisco aliter
pōt cōueniri
pignoratitia
q. orit rei inter-
uentu.

pauit vel etiã si nõ occupauit per seipsum dicitur satis breui eã ma-
na occupare eo ipso qd facit alium apprehendere & possidere vt ptra
ipsum fiscum detur actio. l. iij. C. de distra. pig. Quero nõ scõ
quãdo agit contra emptorẽ coram quo debet agi: dic qd nõ solũ co-
rã p̄sede q est iudex inter priuatos. l. j. iij. C. si v. pi. aga. Sz
etiã coram procuratore cesaris qui est iudex inter fiscum & puatũ
l. j. r. ij. s. si aduer. si. vel inter duos priuatos quoz alter habet cau-
sam a fisco ad cuius defensionẽ se offert fiscus vt bic: & in hoc bec
l. reddif singu. qd licet iter priuatos priuilegiat? veditoz seu actor
superueniẽs ad defensionẽ emptoris pro emptide rei vedito nõ im-
mutet forum nec trahat actorem ad forẽ ipsius actoris. l. venditor
ff. de iudi. nisi esset colonus vel iquilinus q nominaret dominũ al-
terius fori in iudicio. l. s. ybi in rem actio. secus est i fisco q super-
ueniens ad defensionẽ emptoris trahit actore ad suũ iudicẽ. l. cor-
ram procuratore cesaris: bic est casus no. C. ter hoc ibi qd si ve-
ditoz esset coniunctus actoris posset debitor petere cõpromissum
fieri inter cõiunctos vigore statuti disponẽtis inter cõiunctos obe-
re fieri cõpromissum qd petere nõ posset veditoz nõ cõiunct? actor
ris qd defensor necessari? p̄t opponere exceptiões ex p̄sona sua. l.
procu. ad exhibendũ. s. si. in fi. ff. rem ra ba. & ibi per Bar. & quod
dicitur idẽ intelligi in ecclia. glo. no. est. r. j. c. clerici nullas pre-
sumat. C. tẽ qro qua actione ager debitor cõtra emptore: dicitur rei
vẽdicationẽ iudicẽ fraudatorio qd offert ab edicto de bis q
in frau. credi. qd illud loquitur qd debitor alienat sua bona i frau-
de credi. sed hoc loquitur eõuerso qd creditor vt fisco? alienat i frau-
dem debitorũ vt fisco? vel etiã tutor alienat bona pupilli debitoris
p̄cipata fraude cõ creditore pupilli. l. si pupilli. ff. de sol. & ibi p
Bar. Item limita banc. l. habere locum quando veditio nõ tenet
quo casu p̄t recta via agi cõtra emptorẽ: si autẽ venditio teneret
tunc debet prius agi cõtra fiscũ & deinde in subsidiũ cõtra empto-
rem. l. j. C. si ven. pi. aga. nisi solus emptor cõmississet dolũ q casu so-
lus tenetur fm gl. magist. bic in vbo & est notãdũ. & glo. & Saly. in
l. j. C. si ven. pig. aga. C. tẽ qd requiritur bic qd res sit veditio
minori p̄tiorũ dimidiã iusti p̄tiorũ sicut alis in. l. iij. C. de rescin.
ven. Dic qd nõ qz bz locum etiã si citra dimidiã vt bic i glo. ij. q
no. q. l. iij. s. de rescin. ven. nõ habet locũ in veditioe facta p̄ fiscum
cum subastatione. & ad gl. ff. eo. l. j. in prin. in glo. in verbo ad ma-
gis p̄tiorũ. C. tẽ habet locũ becl. siue res fuerit veditio minori p̄tiorũ
per fraudem emptoris vel per gratiã sibi factam vt bic i glo. iij.
Sed quero per quantũ tps debeat expectare fiscus anteq̄ vendat
rẽ sibi obligatã debitoris non soluẽtis. Tenet bic gl. iij. qd si veditio
p̄tior publicas pensitationes & annuã p̄tiorẽ p̄tior tributa
debet expectare p̄ annũ. l. j. s. si p̄tior public. p̄tior. aut p̄tior debitiũ
aliud tunc idẽ quod in priuato. l. fin. s. de iure do. impe. glo. po-
nit aliã opi in. d. l. j. dices cum hoc nõ sit lege determinatũ resistet
iudicis arbitrio. Saly. tenet bic qd idẽ sit in fisco quod i ecclia: vt
teneatur expectare per biennium: vt in aut. qui rem. s. de sac. sanc.
ecclie. De quo dic latius vt ibi per eum: & hoc quando qd debitor
fisci annue quantitatis: si autem est simplex debitor fisci ad certas
quantitates pro quo habet tacitam v̄t exp̄ssam hypothecã tũc
idẽ in fisco quod in priuato: dic vt. l. j. C. de iure do. ipe. C. Item
qd si emptor velit supplere iustũ p̄tiorẽ ne res sibi auferat. glo. f.
bic in fi. remittit ad. l. cum cõtra. C. si ven. pi. aga. & ibi glo. tenet qd
nõ propter eius malã fidẽ in emẽdo. Itẽ dicit gl. in fi. qd forte bic
emptor cõdemnabit in pena quadrupli p̄tior cõtractũ fraudulẽ
ter factum. l. qui in contractibus. f. eo. C. Sed dicit qd ibi fuit
ad emptore scienter contractũ in fraudẽ fisci: ideo perdit p̄tiorẽ
& condẽnatur in quadruplũ. bic autẽ fuit factũ i fraudẽ puati id
sufficit restituere p̄tiorẽ. Et attende dũ bic dicit in minori p̄tior q
ad cognoscendam minoritatem p̄tiorẽ debet cõsiderare quanti res
est & quanti plurimum reperitur a plus offerente lz forte commu-
niter res valeret minus per. l. & si sine. s. j. ff. de mino. fm Bald. in
l. s. C. de rescin. ven. Item attende aliud qd licet bic sola minoritas
p̄tiorẽ est fraudulenta vel gratiosa ex parte venditoris non reddat
venditionẽ nullam imo teneat adeo qd cõtra emptorẽ agi non po-
test nisi cum fraudem participasset vel venditor soluendo non es-
set. C. si v. pi. aga. tũ fraus emptoris vel gratia certa cõtractum &
fiscus causam contractũ reddidit venditionem ipso iure nullam.
C. tẽ est bic cõficta gl. iij. i vbo fraude. & debet d̄ fraude aperte cõ-
stare non autem sufficit p̄sumpta fraus: nam ex sola paruitate p̄-
tior nõ p̄sumitur dolus nisi probetur. l. dolus. C. de rescin. ven.

* Actio contra emptorem re- rum fisci corã quo debet in- tentari.

* Debitor q actiõ ager cõ tra emptores.

* An vt pos- sit fuocari res vendita i debi- te: requiratur fraus vltra di- midiam iusti p̄tior.

1 Banniti nostri temporis equiparantur deportatis qñ eorum bona publicantur als equiparantur relegatis.
2 Publicatio generalis bonorum non cõp̄hendit futura.
3 Omnia licere dicuntur que prohibita non reperiuntur.
4 Erta forma. statu integro manẽte nõ im- pedit eum succedere in hereditatibus sibi delatis. b. d. Secus autem si per condemnationem et bonorum pub- licationem eius status mutaretur vt quia perderet libertatem vt in damnato in metallum perderet ciuitatem vt in deportato. l. quidam sunt. ff. de pe. & l. deportati. s. d. bo. p̄fcri. & l. si qua pena.

ff. d. bis qui sunt sui vel alie. iur. & quod not. in. l. si deportari. ff. de leg. iij. cum simt. nam tunc non potest bona sibi aduenta ad bere- dem transmutare sed spectant ad fiscum. d. l. deport. ti. ff. d. bonis p̄fcrip. quod intellige post mortẽ naturalẽ ipsius deportati. nam interim talis deportat? retinet dũ viuũ & interi nõ spectat ad fiscũ. l. si tibi mã dauero. s. is cuius. ff. mã da. Dãnatũ autẽ i metal- lum nõ capit sibi relictu sed est p. non scripto. ideo non acquiritur fi- sco. d. l. qdã. nisi in eam alimẽtoz. l. si in metallũ. ff. de bis qd p nõ scrip. ba. Datet ergo bic qd si qs relegat ad certũ locũ & bona eius publicẽtur ramen bona post quẽsta retinet vt bic. & l. eius qui. s. j. ff. de testamẽtis. & l. relegati. ff. de interdi. & releg. & no. ff. de p̄di. & demonstra. l. nõ ad ea. qd eius status nõ mutatur: & ideo licet qs bantatur & oia bona eius publicent nõ impedit succedere vt de no uo acquirere si status eius non mutat. glo. tñ insti. qui. mo. ius pa. po. sol. tenet qd bantiti nostri tempis equiparantur deportatis quan- do ois eoz bona publicant als egparantur relegatis. Sed Bar. di- cit qd nec deportatis nec relegatis sed cõcludit qd bñditates & alie acquisitiones que fierẽt p formã statutoz loci de bantitus est nõ p̄t acquirere als sic dixi plene i. d. s. relegati. C. Item p̄z bic qd p̄t gñali publicatide omniũ bonoz non veniũt neqz cõp̄hendunt su- tura bona: sed solũ p̄sentia: qz in istis que sunt magni p̄iudicij: vt publicatio legatũ donatio veditio oim bonoz nõ veniũt futu- ra bona nisi exp̄ssimãtur: secus si non sunt tãti p̄iudicij vt simplex obligatio oim bonoz. l. s. C. qd res pi. ob. pof. & per Bar. i. l. si ita. ff. de an. & ar. le. C. In ter. ubi metropolit. i. oibus trãslatis seu relegat? ad aliam certam terrã. & õi a metrõ qd est mẽsura qz alia certa mẽ- surata & designata terra assignabat potẽtiõib? & fortiorib? viris terre inimice vel rebellĩ quam capiebat impator & sic relegabant se trãsferebãt d̄ sua terra ad aliã sibi assignatã & eoz bona publi- cabant. Hec tñ trãslatio & bonoz publicatio ẽ sublatã qz erat cau- satina belli ciuilitis vt dicit bic gl. j. p̄t tñ iudex ex cã augẽdo penã etiã hodie relegato adimere bona. d. l. relegati. sine causa vero non. l. relegatoz. s. ad tps. & ibi per Bar. de inter. & rele. n. c. ob. iste ter. qd bec trãslatio & publicatio bonoz debeat durare nisi appareat correctã cũ lex semp loquat. L. arriani. C. de her. qz illud verũ in his que non sunt contra ius cõseficus si esset contra ius cõsevt publica- tio bonoz absqz delictõ vt bic. facit. l. c. l. ff. d. leg. C. In ter. ideo mi- grarent. i. trãslati essent d̄ ppria ciuitate ad aliã sibi assignatã vt in gl. C. Item ibi distracta non erunt. subaudi que distrabi pote- rãt intra certum tempus statutũ ad trãslationem: & erat nõ dubi- tãdũ in hac pte qz satis est quis granat? ex trãslatione sua ergo ad granantẽ confiscationis bonoz nõ videbat imponi debere. ff. d. of- fi. p̄f. l. diuus. C. Sed est ratio decidendi ne detur via redeundi ad ciuitatem a qua trãslatus est p̄tior affectionẽ patrie. ff. d. leg. l. qui habebat. & j. de coar. l. quicũqz. & etiam p̄tior affectionẽ ho- norum & deserẽdi ciuitatẽ in quã trãslatus est. j. de decu. l. qdã. et. l. si magistratus. & in aut. de coll. s. si vero alii. Et intellige. l. iij. i res- bus imobilib? nõ aut in reb? mobilib? qz illas secũ portare p̄tior qd cessat rõ p̄missa. ff. de pub. l. licitatio. s. fiscus. & j. de impo. lucrã. descript. l. j. s. j. ats habuerit albenã. fiscus ergo rõne gñalis publi- cationis bonoz nõ auocat bona aũ publicacionẽ distractã nisi es- sent distractã i fraudẽ. ar. s. e. l. j. & qd plene no p Bar. i. l. post p̄ctũ ff. de do. C. Item ibi saluis his & c. Mo. qd ea qd ius cõse sunt statu- ta lz pro communi vtilitate vt est trãslatio ciuitũ et publicatio bo- norum debent seruari ad literam pnt iacet non extẽdũ qd facit qd- statuta contra ius cõse non recipiant interpretationẽ extẽsũã. facti- ue: passiuẽ sic. l. j. ff. de mu. & bo. & ibi p Bar. & plenus i. loes p̄tior. d̄ iusti. & in. Et ar. ista lfa qd filius p̄tior delictũ nõ p̄dit legitimã quã habiturus esset in bonis paternis. C. Item ibi nullo legis fa- uore. Nota vbi. l. non disponit nec nos. Itẽ qd iõia licere dicit qd p̄hibita non reperiũtur vt bic i glo. f. Alitõ allegat bec. l. qd a for- ma tradita a lege v̄t statuto non est recedẽdũ vt bic. & j. l. pri. & l. q- stionibus. ff. ad mu. & l. j. de p̄di. curi. li. rj. Et recedens a forma electionis tradita eligẽdi p̄tate priuatur. ter. est i. c. quãqz. d̄ elec. in vj. Et omisso modi & forme nedum in actu odioso sed etiã fauore- bili vt est manumissio impedit dispositionẽ legalẽ. l. qui ro. s. fla- uius. ff. de v. ob. Silr omisso modi & forme in p̄cessu reddit pro- cessũ nullũ & p̄z ius snãm ad secũtã. l. platã. C. de sen. & inter. om. iudi. l. cum bi. s. si p̄tior. ff. de trãsla. plene i. c. cũ dilecta. de rescin. & c. exhibita. de iudi. Est em̄ maior peccatum forme qd materie qz licet sit peccatum in materia si non valet actus vt agit valeat v̄t va- lere potest: secus si sit peccatum in forma. l. an inutilis. de accep. & l. si vnus. s. si acceptilatio. ff. de pac. & nimirum quia forma est qd dat ef- fectũ. l. iul. s. si quis. ff. ad exhiben. & l. proponebatur. in fin. ff. d̄ iu. adeo vt nõ homo lz monstrũ vocet quã cõtra formã humani gñis cõuerso more procreat dicit ter. in. l. non sunt liberi. ff. de sta. bo.

- 1 Adultis ex causis bona deferuntur fisco.
- 2 Non creditur officiali principis de voluntate ipsius principis nisi ihas commissionis vel voluntatis principis ostendat.
- 3 Anuncio citanti sine litera non creditur.
- 4 Officiali iniuste erequenti vel facienti licet de facto resistere his quozum interest.

Prohibitum

officiales cesaris si faciatis qstionem procuratori fisci de his que possidet non est eis vada defensionis facultas: qz tales consueverunt fiscalia bona subtrahere z sibi appropriare. z lo non possunt pntent. l. vlt. p. i. p. se allegare vt def sibi defensio. qz imo sunt exceptati z non coprehensu hac. l. non em debet eis dari frustratoria defensio qz quicquid acqrit officialis fisci psumitur de bonis dñi. id est fisci. Sicut quicquid acqrit prelati psumitur de bonis ecclesie vt hic vult ista glos. notabi. q est glo. si. in vbo vel pot scdo dici. Et fm hoc verbu exceptione stat proprie. i. exclusiue. fm alios modos stat coprehensue.

2 Et allegat ista gl. p. singulari qz si officialis missus in pñcia a aliquo officio lucrati est mille vltra officiu qz fise pot auferre ei: qz psumit qstusse de bonis fisci qñatitudo sit parat reddere rone qz non pot cõtra fisci meri: vt dicit: de quo vide p l. i. l. pe. s. si cer. pet. sed Bar. hoc non tenet. qz imo qd acqrit officialis non psumit de bonis fisci nisi pñcia appareat. ff. eo. l. i. ff. multa. z idẽ Saly. l. l. pe. s. si cer. pe. facti. l. si defunctus. C. arbi. tute. z l. si creditores. in fi. ff. de separatiõibus. z l. cura. ff. de deficientiõibus. ff. de muneribz z bono. In prelato autẽ dicitur per glo. z doc. in aut. licentiã. C. de epif. z cle. rad de bonã glo. rñ. q. ii. c. sunt manifeste. z in. c. presenti. de offi. oz. l. vj. z l. non plures. s. de sac. san. ecclie. z ibi plene p Saly. in. c. reqsisti. de testa. sed doc. i. aut. de mã. d. prin. s. oportet. coll. is. dicit qz aut sunt tales officiales qui possunt negociari: z tunc psumit ex industria acquisisse: atqz ex officio. s. de cõtracti. in di. l. vnica. C. Alli dicit qd aut intra pñcia acquisit z tunc aut a subiecto z psumit habuisse se ex administratiõẽ vt bic. z l. qñi officio. ff. de cõtract. emp. aut a nõ subiecto z tunc ex industria sua videt acquisisse. l. aquilinus regulus. ff. de do. Sed Bal. in aut. licentiã. s. de epif. z cle. dicit qz est speciale in istis administratoriõibus publicis qz cõtra eos psumat p ea qz bic notant. l. u. dicit qz in plato ecclesie bene semp psumit acqrit de bonis ecclesie nisi aliud appareat acqrit. vt in. s. interdicti. mus. bic in gloss. alleg. Et idẽ de vroz. l. etiã. s. de dona. inter. vi. z vro. Idẽ de hiosa. vt no. s. de bo. q. lib. l. cõ oportet. in prin. z ibi p l. i. in. l. q. aliud in. tute. s. arbi. tu. l. si defuncti. In alijs aut officialibus locupletatis durate officio: dicit si est de phibitis cõtrabere psumit iniuste acquisisse. l. nõ lz. ff. de cõtract. emp. z l. qñs. s. si cer. pet. Si aut de pmissis si qd nõ habet administratione pecuniã: tunc nõ psumit acquisisse de officio. l. pñdis. ff. si cer. pet. Idẽ si habet administratione pecuniã si tñ reddit bonũ computum. d. l. si defunctas. secus si nõ reddat. z sic intelligit bec glo.

3 Qui fraudat fisci in rebz acqritis punitur in quadruplum. 4 In pluribz pñtiis z nõ officialibz deliquitibz qlibz tenet solidũ.

Ubi in cõtractibus. fisco incorporatis Qui sup rebus in fraudẽ fisci contraxit punitur in quadruplum. b. d. vel sic. Qui fraudat fisci in rebz acqritis punitur in quadruplum. b. d. Sed q fraudat in rebus acqrendis z nõ incorporate punitur in duplã. vt. s. l. pri. z in. l. auferet. s. j. ff. eo. z hac oriam voluit bic gl. si. clar. in. l. si mulier. ff. de pub. Et bec no. cõtra illos qui recipiunt veditiões z pmissiões ficticias z simulatas in fraudem fisci vel etiã cessiões causa defendedi bona delinquentiũ vel delinquentes volentiũ vt teneant in quadruplã eius qd fraudare voluerunt: z hoc etiã nõ. contra officiales qui fingunt dare pecuniã publicã muno z cõuertit in pñtiis mercatũ. vt. l. j. de bis qui ex pub. ra. et bic in glo. in verbo interuoz. Et nõ. q est differẽtia inter contra ctũ fictum seu simulatũ z in fraudẽ factũ: de quo per Bar. in. l. post cõtractum. ff. de do. Itẽ prout bec. l. punit dolũ z fraudẽ cõtrahẽtiã in pñdiciũ fisci in quadruplum est ius singulare vt dicit bic glo. j. qz aliter punit dolus in priuato dans cãm cõtractui: vel incidens in cõtractu. ff. de dolo. eleganter. s. j. Quid autẽ si sint plures officiales delinquentes z in fraudẽ fisci facientes an quilibet tenet in solidũ. Sic meliõ q glo. si. bic qz in pluribz priuatis z nõ officialibz delinquentibz quilibet tenet in solidũ. l. itẽ mela. s. sed si plures. ad. l. aquil. l. si quis id qd. s. si. ff. de iurif. om. iud. z l. j. s. de condic. fur. Sed in pluribz gerentibz officium publicũ siue sit publicũ aut totitate vel vtilitate siue autoritate tantum z vtilitate priuatũ vt tutores z curatores z quilibet tenetur solũ pro parte z qd non potest exigi ab vno erigitur ab altero. l. si multi. ff. de pub. l. auferet. s. si. ff. eo. z l. tres tutores. verif. sed z si ipsi. ff. de admi. tut. z vtrobiqz per Bar. z etiã per eũ in. l. si. ff. de sca. In ter. ibi interuoz. In teruoz dicitur qui id qd ad ius fisci pertinet ad vtilitate pñtiã conuertit. l. si quis rem. ff. de acqui. pos.

1 Lex data z consuetudo antiquata in electionibus officialium est seruanda. 2 Abbas cogitur subministrare monachis tam in cibarijs qz alijs necessarijs fm consuetudinẽ monasterii.

Super creandis. Pro euidentia presuetudine susceptores auri z argenti z altiarũ specierũ in fisci deferendariũ eligebant presentibus multis publicis personis z procuratoribus rei domine z ipsorũ periculo vt si nominati nõ essent soluẽdo ipsi procuratores nominates tenerent de suo qui pcuratores erãt sub comite rerũ priuatarũ. l. cesaris. et

deinde nomina ipsorũ electorũ z eligentiũ mittebant iudicibz provincialium vt per hoc scirent rectores z homines provincialiũ qui essent exatores z eorũ nominatores. vt. j. de fucep. z arc. l. i. ff. l. i. susceptores. bic in gl. j. z. si. modo predictus comes rerũ priuatarum sub quo erant dicti procuratores eligentes dictos susceptores volebat facere certã legẽ super electione istorũ: z cõsultit principem vlti pñceps respõdit qz disponat z pvideat dũ modo statuta z cõsuetudines inducte in administratiõẽ pabuli z sumptus familie pcedat sine ambitione. In officio irenarchariũ z officio optionũ sola cõsuetudo seruet. Ista vero vltima duo officia erãt sine sumptu proprio familie sed eã recipiebãt de publico. Sed officiu susceptorum erat in sumptu proprio exhibendo familie vt bic in glo. in. et iij. Et erãt irenarche officiales super ira z odio hominũ sedando z pace imponenda. j. de irenar. l. j. officiales optionis erant certi exatores sic dicti: qz percipiebãt qd optabant vel erant optatores. i. electores militum. vt in glo. pe. de cõsue. de qua. j. de exacto. tribu. l. missi. z de delato. l. omnes iudices. z vbi libet dicã. Adodo bec. l. h. d. Ex data z consuetudo antiquata in electionibz officialiũ est seruanda. b. d. vel latius. Susceptores creati debet periculo procuratoris fisci z pabula fm cõsuetudinẽ percipere debent. Itẽ super electione irenarchariũ z optionũ que consuetudo seruari debet. b. d. fm Dy. Ista enim cõsuetudo seruetur gesta per talem non legitime electũ sunt ipso iure nulla. l. actuarios. j. de numerarijs. vbi est glo. l. nullũ. j. de coar. no. glo. in electionibus officialiũ seruanda esse cõsuetudinẽ antiquam. vt bic. z l. nõ tantũ. s. si. ff. de decur. bec. l. h. in bonoribz decernẽdis inspiciẽda est cõsuetudo z statutũ civitatis. ad qd facit. j. de iurif. offi. l. viros. lib. xij. vbi est glo. qz in electionibus cõsuetudo dat iurisdictione. sic etiã attendit cõsuetudo in gabellis z passagijs exigẽdis. l. si publicanus. s. in omnibz. ff. de pub. habet em cõsuetudo vim cõcessi priuilegij. l. hoc iure. s. aqueduct. ff. de aqua quoti. z est. z in. c. super quibusdã. de verb. sig. z ibi bona glo. cũ cõcordãtis. Sed nõ. ibi ambitione cessante. qd officia et honores per ambitione cõferri nõ debent vt. l. si quẽ. s. de epif. z cle. z. j. de decu. l. omnes omnino. z. j. de re mili. l. contra. lib. xij. z de pena. l. inlie ambitus cõtra impetrantes honores z dignitates per pecuniã z simoniã. dicitur plene in. s. sunt preterea. in. l. de pu. in. di. Tertio nõ. ibi pabulis. qz in pabulis z sumptu familie seruanda est cõsuetudo vt bic. z l. j. de ero. mili. an. vbi dicit glo. qz in pabulo quãdoqz dãdũ est acetũ cũ lactucis agrestibus z quãdoqz ad bibẽdũ vt faciũt florentini cũ illud potãt in exercitiũ: z fm cõsuetudinẽ sunt expẽse de publico ministrãde nec debet expensas z pabula familie sue a subiectis accipere sed sumpta proprio ministrare. vt nullũ iud. in prin. col. ix. z aut. de coll. iuxta fi. e. coll. ex quo inferretur bic bar. qz si pñs cõducit iudicẽ intelligẽt ducere sumptibus ipsi cõducẽtis eũdo stãdo z redẽdo: qz sic est cõsuetudo. ar. j. de agri. z cõf. l. dñi pñtoz. z. s. locati z pñcti. l. ex cepto. qz nõ. C. Est etiã ar. expñsz bec lra fm An. de barulo: qz abbas cogat subministrare monachis tã in cibarijs qz alijs necessarijs fm cõsuetudinẽ monasterii p huc ter. z. d. l. j. de ero. mili. an. z ad de. l. pen. in. prin. z qd ibi per Bar. ff. de ali. z cib. leg. Dicit etiã Dy. in. l. de actio. s. itẽ si de dote. cõsiderari debere alimẽta fm cõditione psonẽ qz aliter militi z doctoz z aliter rustico aliter seni z aliter iuueni ministrari debet. Idẽ res aut qz aliquibus legatarijs alimẽta debet illa prestare fm qualitatẽ redditũ z cõditione legatariorũ adeo qd si fructus nõ sufficiũt ad alimẽta nõ ppter ea debet immobilia vendi. ter. sing. est in. l. qui bonis. ver. dũmodo. ff. de cel. bos.

1 Bona condemnata ad mortem naturalem vel civilem quãdo auferuntur heredibus. 2 Cause criminales an z quando transeant ad heredem etiam quo ad bonorum publicationem. 3 Contra defunctũ proceditur post mortẽ in eius odium. 4 Ille qui voluit se occidere sed non potuit quia fuit detentus est puniendus capite.

Quorum patrimonium. Tres lema loquitur in cõmittente crimen qd non transit ad heredem nisi secuta cõdenatione: z ideo ante eam secuta reo moriente nõ potest fiscus occupare bona. C. Seda loquitur in cõmittente vnũ ex delictis specialibz quorũ pena trãst ad heredẽ qz nõ in lex iudiciorũ. ff. de accu. z in. l. de here. que adintest. s. per contrariũ. in quibz etiã fiscus nõ potest occupare bona post mortẽ rei nisi facta probatiõẽ z cõdenatione de crimine. Tertia loquitur in eo qui se occidit metu pene criminis de quo si fuisset cõdenat bona publicarent: z tunc fiscus nõ occupat bona nisi in vita fuerit cõdenat: siue ergo loquat de crimine qz nõ trãst ad heredem siue de eo qd trãst siue in crimine cõfiscãtis sibi mortẽ nõ potest fiscus ex solo cõmissione criminis auferre bona nisi cõdenatiõẽ secuta etiam fm primã lec. b. d. C. Sed bona delinquentis mortui nõ publicantur nisi viuus fuerit cõdenat. b. d. Et pmitte qz cõdenati ad mortem naturalem vel civilem bona publicantur z auferuntur heredibus iure isto post mortẽ delinquentis ita demũ si in vita fuerit cõdenatus lex iudiciorũ. ff. de accu. z l. si. z l. de portari. s. de bo. dã. Si aut nõ

Officialis missus in aliã quã pñciaz an illud qd lu crãt vltra officiu spectet ad eũ vide bal. in l. si vt pponis. C. de do. inter vi. z vro.

Causa summaria. Bona delinquentis qñ auferuntur heredibus vel non.

fuit condénatus in vita tñc qz morte rei extinguit crimē sñr extinguit bonorū publicatio q̄ tacite z in cōsequentiā veniebat. vt. l. i. et si. z. si. si reus vel accu. mor. fue. z ideo tñc nō pōt fiscus bona auferre hereditib⁹ ppter solū delictū cōmissum nisi fuerit cōdénat⁹: z hoc vult bec. l. z. d. l. ex in diciozū. nō em̄ debet esse heres deterioris cōditiōis q̄ defunctus. l. heredē. de reg. iur. sed defuncto si vineret nō auferrent bona nisi fuisset condénatus. d. l. z. iudiciozū. nā ante cōdénatiōnē habet delinquēs administratiōnē suozū bonorū. z ei pōt solui z alijs soluere nisi fuerit in fuga z cōtumacia z patiat se bāniri: qz tñc nō potest solui. l. si. in. fi. ff. de requirē. rets. ¶ Itē nisi alienatio fuerit facta in fraudē: qz tñc renouat. l. post contractū. ff. de dona. vbi plene per Bar. declarantem an z qñ delinquēs possit alienare. Si autē reus erat cōdénatus z appellauerat z pendente appellatione deceffit: an fiscus possit occupare bona: dic vt hic vult glo. qz si bona vel pars bonorū expresse fuerāt ablata in sn̄a vt sit relegatus cū publicatiōne partis bonorū decidit post appellatiōnē se interpositā. l. si. in. fi. C. si reus vel ac. tñc si heredes nō prosequunt vel succubunt in appellatiōne z tñc fiscus aufert dicta bona. d. l. si. Si autē bona veniūt in cōsequentiā publicanda per cōdénatiōnē delicti licet expresse nō fuerint publicata qd̄ est omni ca su quo delinquēs perdit ciuitatē. d. l. deportati. z. l. si. C. de bo. dā. z. l. j. z ibi per Bar. ff. de bo. dā. z per Saly. s. in. l. si reus vel accu. tñc fiscus nō aufert dicta bona. l. si. C. si reus vel acc. qz tñc cū bona veniūt accessorie ad crimē extincto principali extinguit accessoriū: vt in regula iuris cū principale. Et hec vera cū agit criminaliter de publico vel priuato crimine. d. l. ex in diciozū. si autē agit ciuili. de crimine cū ex crimine possit agi ciuili z criminaliter. l. si. z ibi per Bar. ff. de priua. delict. tñc nō trāst pena in heredē nisi lit. conte. in quātū peruenit ad en̄. l. vnica. C. ex delict. de fun. Si autē iudex exp̄ sit vbi bona tacite veniebant: dic per Bar. in. l. que a latronib⁹. ff. ff. de testa. Et ad de casum singularē qz quo ad excludēdū ab honoribus cōsequēdis sufficit sola accusatio licet nō dum sit lata sn̄a vt qz excludat vsqz ad annū. Casus est singularis qui nō est alibi fm̄. Dy. in. l. reus delatus. ff. de mu. z bo. ¶ Nota qz ante sn̄iam cause criminales nō trāseūt ad heredē etiā quo ad publicatiōnē bonorū nisi in casib⁹ notatis in. l. ex in diciozū. ff. de accu. z. §. p. cōtrariū. l. si. de here. que abintesta. Itē nisi ageret ciuili. de crimine. l. si. ff. de pe. de. z. l. j. s. ex deli. de fun. Sed vbi agit criminaliter pene afflictive animati corporis finitū morte z nunq̄ trāseūt in heredē: sunt em̄ pene sentus adeo qz cōtra ipm̄ defunctū infligi nō possunt de quo per Bal. in. l. si. C. qui testa. face. pos. z idē in penis priuatiuis status ff. de ope. lib. l. qui libertinos. §. postbumus. z ar. ad. l. aquil. l. hinc scripture. sed in penis cōfiscatiōis distinguit: qz aut est facta cōfiscatio ipso facto tñc bene sunt sn̄o applicata adeo qz defunctus nō habet heredē nisi fiscū qui bona auocat a quolibet detēto. l. aut. de incest. nup. in prin. z. c. j. de homi. in. vj. Itē si bona nō sunt confiscata: sed est administratiō interdicta: vt nō possit delinquēs disponere de bonis. nā sicut nō pōt testari expresse ita nec abintestato relinquere z cōfiscatio venit sn̄da per sn̄iam etiā post mortē ferendam: vt in crimine lese maiestatis z heresi: z alijs nota. in. d. l. ex in diciozū. Si autē nō sunt confiscata nec administratiō interdicta: tñc si nulla est lata sn̄a heredes nō tenent: vt hic: sed si est lata z est appellatiū distinguit: an bona fuerūt expresse adēpta an ne. vt hic in glo. Attende tñ qz vbi nulla esset sn̄a: sed defunct⁹ fuisset cōfessus crimine solēnter in iudicio: tñ etiā post mortē veniūt bona in fiscum fm̄ Bar. in. l. j. ff. de priua. Dell. qd̄ est verū nisi heres renouet cōfessionem p̄bado errore per no. in. l. creditor. §. iustus. ff. de app. Itē vbi maleficiū erat liquide p̄batū z erat in causa cōclusam: licet postea ante sn̄iam moriat⁹ criminosus nō impedit ferri sn̄a fm̄ Bal. in. l. j. s. ex delict. defunc. vbi etiā dicit qz dicta in confiscatiōe sunt vera in penis pecuniarijs cōfiscatiōib⁹ in certa quātitate. Scias etiā qz si cut cōtra defunctū p̄cedit post mortē in ei⁹ diu: ita possunt p̄cedere heredes p̄ eozū interesse z pro purganda innocentia defuncti z petere qz ad sn̄iam p̄cedat sup̄ ignorantia Casus singularis est in. l. filio. §. seta. ff. de adi. le. ¶ Scdm̄ lect. tertiā no. qñ alijs se occidit ob crimē nō possunt bona publicari nisi prius condēntur z p̄bet qz ob illud crimē se occidit nō eris alieni pudore nō ppter impatiētia vel iactantia causa nō ppter rabie furoris aut doloris sapere nientia vel phrenesis vel qz incaute se piccit in flammē. Idē em̄ casibus habet heredē. l. si qz filio. §. qz qz de iniustio rap. test. z. l. si. qui testa. fa. pos. Si autē se interfecit desperatione criminis: tunc si erat tale crimē ppter qd̄ possit eius memoria dānari nō habet heredē. d. §. per cōtrariū. Itē est crimē qd̄ extinguit morte. Tūc aut ex eo nō imminet bonorū cōfiscatiō: vt qz erat fur manifest⁹ qui sus pendit: sed bona nō publicant: qz est crimē extraordinariū priuatiū. ff. de bo. eozū. l. si. tūc habet heredē. Si autē ex crimine imminet cōfiscatiō: tūc aut se interfecit anteq̄ esset accusatus vel deprehensus in crimine z habet heredē. Aut postq̄ esset deprehensus vel accusatus nō habet heredē: imo tūc se occidēdo habet pro cōfesso de crimine nec est opus noua accusatiōne. l. si. ff. de his qui mor. sibi con. fcti. qd̄ est verū nisi heres velit pbare innocentia vel alias iuste defendere defunctū fm̄ Bal. in. d. l. j. qui testa. fa. pos. ¶ Post sn̄iaz au

tem nō est dubiū qz nō habet heredē. scdm̄ scdm̄ lect. b. d. ¶ Abi crimen morterei extinguit bona rei nō auferunt a fisco nec defunct⁹ de crimine cōdénat⁹. b. d. ¶ Limita autē que non extingunt morte rei: sed trāferunt ad heredes respectu publicatiōis bonorū: licet delinquēs nō fuerit in vita cōdemnatus. no. in. d. l. ex in diciozū. et in. l. de here. que abintesta. §. per cōtrariū. z est crimen lese maiestatis repetitū darū peculāt⁹ de residuis hereseos apostat⁹: z alia ibi no. Itē qualiter mortuus cōdénat⁹ est glo. sing. in. d. §. per cōtrariū. in glo. in verbo dānata. qz debet esse sn̄a nō cōdénatiōne mortui. l. pen. ff. q̄ sn̄e sine app. sed declaratiōne: vt p̄nūcio Lucii Titii cōmississe crimē lese maiestatis z bona fisco applicāda. de quo p̄ bart. in. l. qui a latronib⁹. §. si. ff. de testa. oportet ergo qz fiscus porrigat accusatiōnē z faciat declarare defunctū cōmississe crimē quo facto postq̄ declaratiō trāsiuit in re iudicatā pōt app̄bēdere bona. S; fm̄ primā lecturā que loquit⁹ in casib⁹ in quib⁹ morte rei extinguitur crimē si nō fuit cōdénatus reus in vita nō pōt fiscus facere cū cōdēnari post mortē z per cōsequens nec auferre dicta bona. d. l. ex in diciozū. z. d. l. si. C. si reus vel accu. fm̄ tertiā lect. b. d. bona eius qui metu criminis de quo bona veniebāt publicāda se occidit non auferunt hereditibus per fiscū nisi prius accusatiōe preposita z condēnatiōe secuta. b. d. ¶ Et enim eius bona qui mortem sibi cōficiunt auferant a fisco oportet prius pbare per fiscū reū cōmississe crimē. Itē qz metu pene illi⁹ criminis se peremit z non tedio vite: vt fecit Diado. vel iactatib⁹ cū vt fecit Empedocles. vt dicit glo. in. l. si qz exheredat⁹. §. eius. ff. de in. ius. test. vel alia iusta causa doloris vel pudore eris alieni. l. in fraudē. §. eius. ff. de iure fisci. nisi fuisset iam accusat⁹ vel deprehensus in illo crimine ante mortē: qz tunc eo ipso qz post accusatiōnē vel deprehensiōnē se peremit habet pro cōfesso z cōdēnato de crimine sine alia accusatiōe z probatiōe: vt bona auferant z publicata intelligant ipso iure ab his alia sn̄a publicatiōnis bonorū fm̄ Bar. in. l. si. ff. de bo. eozū. nisi heres pbaret ignorantia defuncti. l. qz nō metu criminis: sed impatiētia doloris vel alia causa se peremit. d. l. si. §. si. ff. de bo. eozū. Itē requirit tertiū quillud tale crimē fuerit ex quo si reus fuisset in vita condēnatus bona venissent publicāda: vt sunt crimina publica ex quib⁹ condēnati⁹ perderet libertatē z ciuitatē: scdm̄ si esset crimē priuatiū sine extraordinariū vt furtū ex quo cōdēnati⁹ in vita nō perderet bona: qz tñc sicut in principali delinquētē nō fuisset ablata sic etiā nō auferretur heredi post mortē ipsius perimētis se. d. l. si. §. idē rescriptis. Et hoc fuerit hic de mēte glo. z ideo cū fm̄ alios oīa statuta sunt leges pn̄atorū iudiciozū bona dānatorū ad mortē ex forma statutorū non veniūt publicanda nisi notatim cancat in statuto: sic eis succedē de iure cōmuni nec habebit locū aut. bona dānatorū. fm̄ Saly. in. l. si. qui testa. face. no. pos. Et cōclude super hoc secundum Saly. in. l. si. C. qui testa. face. pos. z. l. j. s. de his qz mor. z. l. pen. §. si re⁹ vel accu. qz in criminibus que nō extingunt morte rei: sed durat accusatiō propter bona: vt lese maiestatis z alijs. s. notatis in scdm̄ lectura: tūc bona auferunt post mortem. dicta. l. ex in diciozū. sicut est crimē qd̄ extinguit morte rei: nisi si per cōdēnatiōnē factā in vita bona venissent publicāda est distinguendū: qz aut se occidit metu pene criminis: aut nō: aut dubitat. ¶ Primo casu oportet eū prius accusari vel inquiri z cōdemnari: tñc bona publicant. d. l. si. in. fi. §. qui testa. face. pos. ¶ Secdo casu quādo nō metu criminis sed impatiētia doloris vel alia causa tñc non publicant vt ibi: nisi sit de casibus exceptis supradictis quozū crimē nō extinguit morte. no. in. d. l. ex in diciozū. z. d. §. per cōtrariū. ¶ Tertio casu quādo dubitat z tñc similiter nō publicant nisi fuerat accusat⁹ vel iam deprehensus: qz tñc habet p̄ cōfesso z cōuicto: vt s. dixi. z sic vides qz sicut fallit in alijs casibus de quibus dixi in scdm̄ lectura qz post mortē rei nō condēnati in vita cognoscat de crimine ppter bona ita etiā fallit in isto: vt tenet glo. z Barto. in. d. l. eius qui. §. i. ff. de testa. z hoc propter inhumanitatē senectis in seipsum: qui enim sibi nō pepercit quomodo alijs parceret dicit. l. j. §. si. ff. de bo. eozū. ¶ Abi etiā est ter. qz is qui voluit se occidere: sed nō potuit: qz fuit detentus est punit⁹ capite. l. omne delictum. §. qui se. ff. de re mili. Et idē si se vulnerauit: sed perficere non potuit. d. §. qui se. z. d. l. si qz ad id. §. si. ff. de penis. imo z serui qui dñm in se seuenit nō prohibentur cū possent capite puniunt. l. j. §. si sibi manus. ff. ad ille. ¶ Predicta autē que dicta sunt de publicatiōe bonorū in fiscum corrigunt qz applicant ascendenti⁹ z descendenti⁹ vsqz ad tertiū gradum vt aut. bona dā. §. de bo. dā. nisi in crimine lese maiestatis vt ibi. z heresi. vt in aut. gazaros. C. de here. Et ad de qz in casib⁹ in quibus bona publicant ipso iure: vt in contrabente incestas nuptias. aut. incestas. §. de incest. nup. z in eo qui occultat merces nec soluit pedagiū. l. cōmissa. ff. de pub. z in raptore mulieris. in aut. de rap. muli. §. sancimus itaqz. coll. it. z in faciente cōmitti homicidii per assassinos: vt in. c. j. de homi. lib. vj. In istis z similibus casibus nō requirit sn̄a amissionis bonorū sed solū declaratiōne iā facte amissionis ipso iure qd̄ p̄dest qd̄ ad fruct⁹ medij tpsis quo ad alienatiōnē z restitutiōnē: vt in glo. in aut. de incest. nup. §. j. §. i. imminere. coll. in. z. c. cū fm̄ de here. lib. vj. Et no. hic glo. si qd̄ aut. bona dā. sumpta ex. §. si. in aut. vt nulli iudi. corrigat iura antiq̄. l. qd̄ bona

Cause cri les an z quan do trāseūt ad heredē et quo ad bonorū pu blicationē.

Defes de functi ad qd agere pñt.

Occidentis se bona an et qñ auferatur ab heredibus vide Bar. hic z in. l. fin. C. de bo. eo. qui sibi mor. cōficiue.

qd̄ bona

q bona non publicentur etiam in casu isto quando quis sibi mor- tem conscium. de quo per Bar. in l. si. in fi. ff. de bo. eorum.

De conueniendis fisci debitoribus. Rubrica.

Continua vt in glo. rubrice in fi. tit. quia. s. de iure fisci in ge- nere: nunc vero in specie.

- 1 Debitor fisci principalis debet prius conueniri et excuti q' rei fideiussoz simpliciter acceptus.
- 2 Fideiussoz in denitatis no dz conueniri nisi prius principali excusso.
- 3 Fideiubens simpliciter pro officiali publico intelligitur fideiube- re de indennitate respectu dani reipub.
- 4 Debitor debitoris non pot conueniri nisi prius principali excusso.
- 5 In aliquibus casib' fiscus potest conuenire debitorē sui debitoris.

Non iniusta. Fiscus debet primo co- uenire principale debito-

rem qua peruenire possit ad pignorum possessore aut debitorem debitoris: hoc dicit fm omnes lect. Na habet tres lec. vt in glo. Prima qm conuenit a fisco fideiussoz officialis fisci qui promisit fisco de indennitate. Secunda, quado conuenit a fisco hypothecaria pos- sessor rei tacite obligate fisco ex contractu gerentis officium publi- cum qui gerens promisit in denitatis fisco. Tertia quado conue- nitur debitor debitoris fisci qui emit a debitore fisci vel aliter cu eo contractit fm primam lec. hoc dicit. Fideiussoz publici officialis no potest conueniri nisi prius excusso ipso officiali etia si de bonis eius emerit. hoc dicit. Et secundū hanc lec. no. q' prius debet conueni- ri et excuti principalis debitor fisci qua eius fideiussoz simpliciter acce- ptus: sic erit speciale in hoc casu in fisco: vt prius debeat conueni- re principalem qua fideiussozem q' secus est in priuato iure isto co- dicit: vt dicit glo. hic q' priuatus potest conuenire quem vult. i. iure nostro. s. de fideius. licet hoc die iure aut. sit idem in priuato q' in fi- sco q' debeat prius conueniri et excuti principalis qua fideiussoz in aut. presente. s. de fideius. que aut. non habet locum in campo: in aut. de fideius. s. in glo. singulari. Nec etiam habet locum quan- do constat et est notoriū principale non esse soluēdo: vt not. in l. j. ff. si cer. peta. z. l. decem. de verbo. obli. Nec etiam habet locum quan- do principalis non potest excuti de iure: vt q' fideiussoz pro pupilo furioso vel prodigo naturaliter obligatis. l. marcellus. z. ibi per Barto. ff. de fideius. l. idem etiam si principalis non potest conue- niri de facto: vt q' est vnus tyannus qui se recludit in fortissimo castello: vt. d. glo. in l. si. qui fati. cog. secundum Bartol. in l. si. ff. si certum petatur. tamen quia in l. ista non fuit simplex fideiussoz sed fideiussoz de indennitate: idē est in priuato quod in fisco. Na

- 2 fideiussoz in denitatis non habet conueniri nisi prius principa- li excusso. hoc est casus z. l. j. s. si mater indē. pro. z. ibi per Salycē. z. no. gloss. in l. si. de mag. conue. Nam fideiussoz indennitatis in- telligitur promittere z se obligare sub conditione: scilicet si dam- num patiat: vt est ter. cum glo. in l. si. s. de fideius. tu. sed non po- test apparere vt patiatur damnum nisi excusso principali: ergo et hec promissio indennitatis tollit beneficiū velleiant mulieri pro- mittenti alicui de indennitate eius in quo remanebit debitor. l. tu- tor. ff. ad velleia. imo plus quia licet in alio fideiussoze si renun- ciat beneficio de fideius. possit conuenire principalem: tamen secus est in isto fideiussoze indennitatis: quia licet renunciet tamen non conuenietur ante excussionem principalis ex eo quia ista prioritas conuentionis principalis venit ex natura obligationis que est qd quando non possit constare de obligatione huius fideiussozis qd consistit de inopia principalis: vt. s. dicit: non autem venit ex benefi- cio fideiussozibus dato secundum Barto. hic z Salycē. in dicta. l. si. C. si mater indē. pro. Et adde quod simpliciter fideiubēs pro officiali publico vel cōducente aliquid a repub. intelligitur fideiube- re z promittere de indennitate z interesse z respectu dani reipub. tantū. l. iij. s. pro magistratu. ff. de adm. re. ad ciui. perti. in l. j. de decr. z. ibi dicit. Ande non tenet pro extortionibus dānis z violen- tiis illatis priuatis per ter. in l. j. s. j. in prin. ff. de magi. conue. z. ibi per Bal. nec tenet de penis impostis officiali propter maleficia z baratarias per eū commissas. l. fideiussozes magistratuū. ff. de fide- iusso. z. ibi per Bar. nec etia tenet ad penā impostā debitori ex ei' cōtumacia. l. si. ff. de fideiusso. Et hoc nisi fideiussoz seu promissio sit adeo lata: vt hec apprehendantur. l. quero. ff. locati. z. ibi not. in glo. magna. in fi. Tenio ad scdm lec. fm qua. b. d. Ex tacita hypo- theca no potest conueniri tertius possessor a fisco nisi principali ex- cusso. b. d. Et concor. ff. eo. l. moschis. z. l. iij. s. pro magistratu. ff. de adm. re. ad ciui. perti. Si ergo officialis publicus qui pmittit in- denitatis fisco pro sua administratio: z sic sua bona tacite obligat fisco. Laufer. s. si. ff. de iure fil. postea vedat de suis bonis no po- test conueniri emptor possessoz illorū bonorum tacita hypothecaria nisi prius excusso officiali pro reliquis contractis. l. pro eo in quo factus est debitor: z sic patet q' etiā iure isto sicut fiscus no poterat conuenire fideiussoz ante principale: vt in precedētī lec. Ita etiā nec tertiu possessore rei debitoris fisco obligare ex tacita hypotheca. vt

hic. z. d. l. moschis. s. in expsa hypotheca bene poterat pri' conueni- ri possessor q' principalis debitor. l. psecutio. C. de pig. Quid autē si sunt plures possessores an pot conuenire que vult insolidū eius qd possidet. de quo p Bar. i. l. moschis. Itē limita hāc lecturā qm fise' agit hypothecaria pro alio debito q' ob cessationē tributorū: pro illis em directe agit hypothecaria no discussio principali. l. cū posses- sor. s. si. ff. de cēst. z. l. imperatores. ff. de pub. Itē piz bic q' qlibet pot pmittere indennitate pro suo debito: lec' in alio fideiussoze q no po- test esse principalis z fideiussoz. l. beres a debitorē. s. seruo. ff. de fide- ius. l. tuto. ff. ad velt. Tenio ad tertiā lec. fm qua. b. d. Debitor de- bitoris no pot conueniri nisi pri' principali excusso. b. d. fiscus ergo pot conuenire emptore bonoz administratoris fisci illa vtili actioe ad pretiu nondū solutum quam habebat debitor fisci directā con- tra suū debitorē: sed tñ hoc no potest nisi prius principali cōuenito z excusso licet no cōdēnato: licet in priuato debet esse cōdēnatus vt bic dicit hec gl. z sic in hoc est differētia inter fisci z priuati. Est z alia fm glo. hic: q' fise' agit iure actionis cōtra debitorē debito- ris. l. cōdictioe ex. l. vel vtili actione qua debitor fisci habet directā: z qm beāt locū cōdictioe ex. l. vna z qm alia: s. vtilis: z vñ nascit illa vtilis. Dic per Saly. in l. no prius. s. quado fil. vel pri. z per Bart. in l. iij. s. multa. ff. de iure fil. sed priuatus requirit officio iudicis. l. a vino pio. s. sed illud. ff. de re iudica. Ande dic q' ad hoc vt priua- tus agat cōtra debitorē debitoris sui quatuor requiruntur. Pri- mo q' principalis debitor sit cōdēnatus. l. si. s. quado fil. vel pri. C. Secūdo q' sit facta excussio. l. no prius. eo. titu. z per Saly. in l. si. eo. ti. licet Bar. contra in l. si cōuenit. ff. de pigno. actio. Tercio q' debitor debitoris cōstet debitu. l. si debitu. eo. titu. si autem ne- gat dabitur curatoz bonis debitorū qui agit cōtra debitorē debi- toris: vt no. in l. si. eo. titu. Et poterit ipsemet creditoz dari curatoz bonis debitoris. l. debitor. ff. de nego. gest. Et si debitor non cōstet debitum sed solū opponit exceptionē si illā non probat habet pro cōfesso: de debito: vt in gl. singu. in verbo cōtestationē. in fi. in aut. de erbi. z intro. re. s. suscepto. coll. v. Quarto q' agens mittatur in quasi possessionē noie debitoris fm glo. no. in l. j. s. de pro. pig. z la dno pio. s. sic quoz. per glo. z Bar. C. In fisco autem vult agere cōtra debitorē debitoris tria requirunt. Primo q' princi- palis sit conuentus z debitu sit liquidatū: alias si no esset liquidatū per cōfessionē debitoris vel alio modo requirit cōdēnatio debito- ris sicut in priuato. l. si. s. qm fil. vel pri. C. Secūdo q' sit facta discus- sio vel aliter appareat debitorē fisci no esse soluēdo: vt in gl. Tercio q' debitor debitoris cōstet suū debitu expresse vel tacite vt qm ad cōminationē iudicis q' habebit eum pro confesso no etiam: vt in simili dicit in recusante respondere positionē iussus a iudice respondere in. c. j. de confel. lib. vj. z per Saly. in d. l. si debitu. s. qm fil. vel pri. Et attende q' etiā in casibus fiscus potest conuenire de- bitorem sui debitoris licet principalis debitor sit solueno nec sit prius cōdēnatus nec excussus. de quibus in l. iij. s. multa. ff. de iure fil. z ibi per Bar. z Saly. in l. non prius. s. quado fil. vel pri. scilicet qm debitor debitoris factus ex pecunia fiscali vel eius occasione: vt q' administrator fisci mutauit pecuniā fisci alteri z stipular' est nomine fisci reddi z ille recipies eandē pecuniā mutauit alteri: z idē in milite z minore: vt agant cōtra debitorē debitoris etiam principali debitorē existēte soluēdo: s. q' ex eozū pecunia debitu fuit cōtractū: q' istozū triū est par priuilegiū. l. si pecuniā. ff. si certū petatur. z per Saly. in d. l. si prius. z. l. iij. vt proponis. s. de rei vedit. C. Sed an potest fiscus agere contra debitorē debitoris sui ex de- licto s. cōdēnati in certa quātitate z no existētis soluēdo sicut patet in debitorē suo ex cōtractu: vt existēte soluēdo: vt bic. Dic qd sic prius facta discussione vel aliter no cōstet debitorē no esse solu- uendo. vt dicta. l. non prius. z hoc tenet ibi Saly. Sed si esset cōdēnatus in publicatione bonorum: tunc clarum: quia in ea etiā veniunt nomina debitorum que fiscus erigit: vt successor. ff. de fi- deiusso. l. inter eos. s. si. z. l. quoties. in fi. ff. de noua. C. An quero si debitoris debitor conuentus a fisco petat principalem debitorē conueniri a fisco suo sumptu z periculo paratus satisfdare fisco de indennitate predictorū an sit audiēdus. Dic q' sic prout hec ver- ba de indennitate pmitta fisco intelligant de promissioe facta ab emptoribus querelam faciētibus: bic est casus no. z est quarta lec- tu. magis applaudens litere qua lec. glo. fm Sal. in d. l. non pri'. quado fil. vel pri. Et similiter potest petere vnus coreozū cōnētus q' suo periculo z sumptu conueniat alterius ad que tota pecunia peruenit. l. vnde querit. in prin. z ibi per Bar. ff. como. similiter potest petere fideiussoz qui renunciauit beneficio de fideiussozibus: qd suo sumptu z periculo prius cōueniatur principalis p. l. si mā- dato meo. s. si. in fi. ff. man. Et no. q' fiscus debitorē suū cōuenit co- ram procuratore cesaris: sed debitorē debitoris corā alio iudice or- dinario. l. si. j. de primipilo. z. l. j. s. de cōd. ex. l.

- 1 Solues exactori publico no libera licet habeat apodissam so- lutiōis in qua exactor cōstet se recepisse nisi manu publici nota- riū subscripta fuerit.
- 2 Infirm i q' deficit subscriptio notarij no b: infirm publicū nec pbat.
- 3 Infirm in quo notari' se no subscribit no valet. Contra tertium.

Cisco. an aut credat libris massarij com munis vide bal. l. l. ipator. ff. de sta. ho. Primum me bni distincio nis. Sedz mebn.

Debiton fiscali soluti sine subscriptio ne tabellarij liberatio no cotingit: tm pmo conueniens est exactor ad quem pecunia soluta puenit quo excusso puenitur ad debitorz. Et ergo debitor fiscalis soluat exactori publico et apodissa solutiōis ab eo recipiat no subscripta manu publici notarij ipsius exactoris ad hoc deputati et ad subscribendū obligati. Et suscep. l. non lib. berat a fisco qn cōueniatur ab eo et cogat iterū soluere exactor tū pus excusso. et q no. q cautio seu apocha q no pbat 3 tenui: vt cō tra fisci: tm pbat 3 ipm recipiētē et apochā faciētē vt pus cōueniri debeat. Et no. q solues exactori publico no liberat lz habeat apodissaz solutiōis i q exactor pteat se recepisse nisi manu publi ci notarij subscripta fuerit: illa em apodissa nullā facit fides 3 si scū deficiēte hac solēnitāte subscriptiōis notarij nisi vt ex qdā eq tate prius excutiat exactorē: et sic pz bic q solues no pōt pbare pec unia ad fisci puenisse nisi p publicā scripturā manu publici no tarij subscriptā. bic ē cas no. nisi q uctudo esset i oppositū p Sal. l. l. exēplo. s. de pba. als ont solutiōes tributoz et collectaz probaz ri p publicā scripturā nec sufficiūt testes vt bic. l. l. j. de apo. pub. et i gl. i. vbo de scriptiōes. lz sec? i ptozib? et ptebus cū fisco utis q pbanf et p testes. l. 7 si instrumēta. j. de iure hste fiska. No. ergo q instrumētū i q deficit subscriptio notarij no ē instrumētū publi cū nec pbat cōtra tertiū. Qualiter ergo pbat 3 ipsum scribētē: die p doc. in l. scripturas. et aut. ibi posita. s. qui po. i pig. ha. secus at si omittat subscriptio testiu: q illa no ē de substantia instrumē ti puati lz publici fisci: gl. i. vbo no min? tres. i. aut. de testi. s. si qd col. vi. 3 tē no. bic q lz securitas. i. apocha facta ab officiali ppter defectū alicui? solēnitatis no liberet debitorē tm operatur vt offi cialis pmo cōueniat et excutiat: et pz bic q p fessio officialis publi ci no nocet fisco nisi ierueniat subscriptio publici notarij vel nisi ipse officialis sit soluedo: vt bic. l. l. j. d. canone fru. vob. lib. vj. r. l. j. d. apo. pub. vel nisi solues pbat pecuniā versā i utilitatē fisci. l. yntica. vbi. cam autem. j. de sola. et lib. debi. ci. qd intellige de alio so lutioibus q tributoz: q ille vst pbari per scripturā: vt. s. d. v. sit ergo cau? solues exactori vt faciat sibi fieri publicā apodissaz: vel bñ pferret q exactor sit diues: als em ipse poterit pueniri i rex in subsidij qm cum qz de pma solutiōe pter: si aut ista cautio sit solēnitatis facta tūc solues statim ē securus nec pōt cōueniri a fisco qnis exactor no sit soluedo: rta intelligitur. l. i. d. et ibi. s. qm. s. de no nu. pecu. r. l. i. si. s. de qdri. pferri. Et bar. intelligit dictū s. lz qm. qm sit solēnis et exactor soluedo est. Si aut no erat soluedo tūc talis cōfessio facta i cautioe no a restante de numeratiōe no pte indicat: vt r. gl. in. d. s. sed qm. de quo die vt ibi per Saly. r. l. secu ritates. j. de suscep. et ar. r. ibi hoc t. 3. de barulo. r. vide gl. si. l. j. de ven. re. ci. l. r. sicut no p iudicat pupillo cautio tutoris de sola cōfessioe nisi cōfiter d numeratiōe. rta intellige. l. laci. l. i. q. tutele. ff. de admi. tu. vbi p Bar. l. j. s. si mutua. ff. si qd i frau. pa. Et no. bic vna causaz sciendā excussiois. l. qm et qui prius conuenit vt ex actor adest et ei qui secūdo cōuenitur abest cū soluerit bona fide lz no rite. Si aut cautio fuisse rite facta tūc deterioris cōditiois est fiscus: q priuatus opponit itra. r. r. dies exceptione non nu. pecu. l. in contractibus. s. sup ceteris. s. de non nu. pecu. s. fiscus no: ea. l. s. sed qm. In gl. si ibi cōtra. s. de codi. l. si. vbi semel electa vna via non ē regressus ad aliam. die sed ibi sunt iura repugnantia et con traria bic no: r. si ra. vel cu. l. i. vbi pupillus habet electionē 3 quē velit agere et bic fisco no bz sed debet pno excutere exactorem. Sol uet q ibi est iusta cā cōferende electiois: bic aut esset iniusta cum de bito: semel soluerit lz sine solēnitāte. In ter. ibi tabularius no sub notauit. ar. q no valet instrū in q notarius non se subscribit. j. de apo. pub. l. i. s. secus est in testib? quozum sufficit sola presentia sine subscriptiōe nisi i testamēto in scriptis. et de hoc. j. de tab. l. gñali.

Tertium me bium.

Prima lectu ra buius. l. Debitor fisci soluens flem dz bfe libera tionem.

Et p decla ratiōe vid gl. l. l. impator. ff. ad municipa les. vbi ponit distincioē hu ius materie.

Si sunt plures administratores quozum vnus est sub altero qualiter teneantur. Pater et filius possunt simul esse administratores nec curat p fia potestas in his que sunt publici iuris.

Uoniam augerio. Si est iter ad ministratores di uisa administratio a iudice vel ab ipis officialib? pmo cōuenit gerēs et fideiussores et nominatores eius q pueniat ad collegā. b. d. Et no. bic aliā cām exmissiois inducētē l. qn plures sunt fisci debitorz quoz vnus alteri subordinatur in periculo: vt q ples erāt solidū creati exactores debitorz fiscalium sed quibusdā specialiter ē cōmissa cura exactionis quozūdā nomi nū. nā pmo fiscus agit cōtra specialem exactorem. secundo contra generalē qui no debuit pati specialem esse negligentem. Et pro declaratiōe hui? l. dic q qm? sūt plures administratores qm vn? est sub altero et tūc qualiter teneantur dic vt. l. c. factio. ff. de neg. gest. et ibi per Bar. Quādoqz sunt ples administratores college et tunc qm? administrat officiū priuatiū auctoritate et utilitate et dicit no. māda. l. creditor. s. duob? et ibi gl. et Bar. Qm? administrat offi ciiū auctoritate publicā: lz utilitate puatiū: et dic vt no. s. d. diui. tu. l. si. r. l. j. s. nūc tractemus. ff. de iute. r. ra. dist. et in sti. de satisfda. tu. et

cur. s. fidei. r. s. de trā. l. j. Qm? a ministrat officiū publicū anto ritate et utilitate: r ista est materia nfe. l. r. l. ipator. ff. ad muni. bic et ibi est glo. magistra. sed ibi clarior: quaz gl. bec est breuis cōfessio aliqua addēdo et declarādo: q aut oēs simul gesserūt officiū eis si mul in fisciū: aut gesserūt diuisim: aut vn? gesserūt et alter no. Pmo casu qn oēs simul gesserūt et tūc oēs ipi gerēs et eozū fideiuss ores prius cōueniūt q noiator. l. i. in pn. j. quo qz oz. conue. sicut est in tutorib?. Laderius. de ma. cōue. r. idē si nullus gessit. l. i. plu res. la. ff. de admi. tu. r. no. in. d. s. sciendū. Et cōdo casu qn oēs ges serūt diuisim: tūc aut fuit facta diuisio a iudice seu a noiatore aut a seipsis: si a iudice tūc cōuenit pno gerēs et eius fideiussor et noia tor. collega autē no tenet sicut nec tenet tutor pno cōtutore p admi nistratiōe alterius college: sed pro sua tm: nisi in quatuor casib? in quib? in subsidij tenet pro collega post excussioē college fideiussor et noiatoris qn est diuisa tutela a iudice. l. si no collegā vt susper ctis remoueri vel tarde fecit vel collusit vel non egerit satisfactioē rē publicā saluā fore cū viderit eū fieri no soluedo. Et in his casib? loquit et limitat bec. l. r. d. l. si. s. j. j. quo quis oz. cōue. qui casus po nunt et notant. s. in. l. si. de diui. tu. et in sti. de satisfda. tu. s. sciendū. et d. s. nūc tractemus. qd ergo bic dicit q vltimo in subsidij cōuenit collega post gestioē fideiussorē et noiatorē intellige. l. in dictis qua tuoz casibus: r hoc voluit hic glo. in ver. itē si dicas. et in ver. si di uisim a iudice. ibi dū dicit. l. in casibus in quibus et tutor. Et simi liter glo. in. d. l. imperatores. ff. ad muni. In glo. magna ibi et forte demū. et debuit collegā suspectū facere. Si autem est facta diuisio a seipsis: tūc hoc casu est differentia inter publicos administratores reip. et tutores et curatores: qz in administratoribus reip. qn est facta diuisio a seipsis est idē et qn facta est a iudice. l. vt primo cōue niat gerēs et eius fideiussor et noiator et vltimo collega in subsidij vt bic. r. l. imperator. ff. ad muni. Sed in tutorib? inter se diuidentibus est perinde ac si nulla esset facta diuisio: quo casu oēs tenent in solidū ad electionē aitoris ante magistratū siue omnes gesserūt siue nullus: vt no. glo. in. d. s. sciendū. et rationē differentie statim. j. dicā in ver. inter diuersum. Tertio casu qn nulla est facta diuisio et vnus administrator reip. gessit alter non: est idē qd in precedē tibz casib? duob? in quib? est facta diuisio a iudice vel a seipsis. l. vt primo cōueniat gerēs et eius fideiussor et noiator: r postea colle ga in subsidij. ff. ad muni. l. qd ergo. r idē in tutoribus quozūd vn? gessit alter nō nulla facta diuisione: qz primo cōuenit gerens: cōdo magistratus: tertio no gerens nisi in supradictis quatuor casib?. s. si no fecit eū suspectū remoueri r. c. Quibus casib? pmo conuenit no gerēs ante magistratū: vt in glo. in. d. s. nūc tractemus. in ver. si vnus eozū gessit alius nil gessit r. c. Et in glo. in. d. s. sciendū. in sti. de satisfda. tu. in vltimo mēbro glo. Quare prius cōueniat in supra dictis casibus noiator quā collega dicit hic glo. in. si. in verbo et est r. Et cū diuersum inter tutores et administratores reip. qn est fa cta diuisio a seipsis quo casu pupill? pōt cōuenire quē velit tuto rā in solidū: sed fisco debet pno cōuenire gerētē et noiatorē quā no gerentē: vt. s. dicit est. Bic fm Saly. in. d. l. si. s. de diui. tu. qz tutor pōt gerere per aliū cōtutorē: r sic etiā ipse gerere dicit. l. ita autē. s. gessit. ff. de admi. tu. et ideo adultus pōt cōuenire quem vult tan quā si omnes gesserint: sed administrator reip. non potest gerere per aliū. l. nullus locator. j. de decu. ideo eū cogat gerere et equū vt teneat solū p eo qd gessit nisi in subsidij in quatuor casibus. s. di ctis qui habet locū in administratoribus reip. publicis sicut in tuto rib?. l. si. s. itē rescriptū. ff. de admi. rerū ad cini. perti. et bic in gl. in verbo si diuisum a iudice. seu questioe. Et tē no. bic qz pater et fili? extraneus sine eius cōmissioe vel mādato tūc etiā fisco conuenit gerens q no gerens. l. si. in. si. si. tu. vel cura. reip. publicae causa abfu. r. l. si. s. si tutor no gessit. l. duo. in. si. ff. de ma. cōue. per saly. in. d. l. si. de diui. tu. in scda lec. seu questioe. Et tē no. bic qz pater et fili? possunt simul esse administratores nec curatur patria potestas in his q sunt publici iuris. l. illius. ff. de bis qui sunt sui iur. vel alie. Qualiter autē tenet pater quādo filius assumit administratiōē reip. publicae: dic plene vt in. l. si. ff. ad municipales. r. l. j. de decur.

- 1 Non sit cessio contra debitorē debitoris inuito creditore.
2 Debitorz fcales summam eriguntur sine frustratione iudicij etiam per capturam personalem.
3 Auctoritate propria no debet quis omissio iuris ordine aliquid at tentare etiā si fisci occasione id esse alleget.

Qui fisco. Legit duobus modis in glo. et tertio per Barto. Primo legit per glo. q administrator veditit rem fiscalē et pñū nōdū accepit cōuenire a procuratore fisci ad pretiū rei vendite: administrator vult cedere actionē fisco contra emptorē no debet audiri primo debet soluere fisco de suo postea agere ordina tum contra emptorem actione ex vendito. Et sic not. ex bac. l. quod non fit cessio contra debitorē debitoris inuito creditore: vt bic et l. non a duersus. s. si cert. pta. qz aliud pro alio inuito creditore non soluitur. C. de solu. l. eum a quo. r. l. si. s. mutui. ff. si certum pe ta. quod est verum quando quis tenetur ex suo contractu. Si au tem tenetur ex eo quod habet actionem vt cum res tibi vedita sine culpa mea

culpa mea ante traditionem est mihi subrepta liberor cededo actio nem. l. q. sepe. §. si res. ff. de contrah. empti. Vel si rem quaz tu mi hi comodasti pignoran da creditor pignoris no vult restituere mi hi parato solvere liberor cededo actionem tuc tam e te intenda da sumptibus meis. quia fuit cotract? gratia mei. l. si vt certo. §. ides labeo. ff. comodati. secus si gratia tui: vt est depositum: qz tunc sum ptibus tuis. l. si i. a. ff. de positi. tuc illa cededo liberatur. l. q. de betur. r. ibi glo. ff. de pecuni. inuito aut debitorz bñ sit cessio sui no minis. lz no delegatio. l. j. s. de noua. ¶ Itē no. ex hac lec. cōiuncta glo. q. si pcurator meus habēs ptatē vendēdi vēdat rē meā habi ta fide de pretio no teneor differre in exigēdo a pcuratore meo do nec receipt pñtiū ab ēptore nec liberat cedēdo mihi actionē contra emptorē. r. hoc verū in pcuratore cesaris q no pōt hēre fidē de pñto sicut nec admīstrator minoris vel ecclē. l. si pcurator. in fi. r. ibi gl. ff. de iure fil. sufficit tñ q pcuratorz fisci pñteatur sibi pñtiū solutiū l. i. §. si. s. de quadri. pscripti. r. l. j. de apo. pu. nec postea poterit opponere exceptionē nō nūme. pecu. l. in pñtibz. §. sed qm. s. d. nō nu. pecu. de quo dixi. s. eo. l. fisco. In procuratore autē puati an possit habere fidē de pñto glo. tāgit in. l. a. diuo pio. §. lz si emptor. de re iudi. dic vt per Bar. ibi. ¶ Secūda lectu. glo. est qñ ex qñqz causa admīstratorz vel alius sit debitorz fisci cōuēt? a fisco nō pōt proponere q prius agatur cōtra suū debitorē: sed o3 prius de suo solūē fisco: deinde p3 iuris formā agere s3 suū debitorē: r. sic nota ex hac lectura q fisco nō cogit ad petitionē debitorz sui debitorē de bitor? pñ? excutere lz possit: vt in casib?. l. i. §. multa. ff. de iure fil. r. dixi. s. e. l. j. Et sic p3 bic q nō potestviti suo pñuilegio si nonvult etiā ad petitionem eius cuius interest. l. si iudex. ff. de mino. Bart. aut intelligit hāc lec. tertio mō in ordine cōueniēdi. r. b. d. Debitorz fisci erigitur summarie: nec pōt petere q aliter eius debitor in terim summatū erigat: s3 suū debitoris exactio in ordinario iudicio differri. b. d. ¶ Nota q debitorz fcales summatim erigū tur sine frustratione iudicij etiā per capturā psonalē. l. nemo carce rē. j. de exactoribus tribu. r. ibi tangā. q est verū in certis r. veris de bitoribus iā redactis in numero debitorz ficalium: vt ex cōtractu vel tributis r. similib? vt bic. r. j. de exac. trib. l. i. §. ff. ad. l. iul. pec. ul. l. sa. r. legi. in fi. r. l. i. §. si qz aut. j. de fun. rei puia. r. in aut. vt iud. sine quo. sup. §. oportet. lz si nō dñ sunt redacti in numero de bitor? sed dubitat seu pñdicit se esse debitorz: tuc ordinarie cōtra eos agendū est. l. fiscalis. s. tit. j. r. ibi tetigi r. j. de cōduc. r. pro. do mus auguste. l. vntca. r. ibi etiā dicit. p3 ergo q licet qz summarie r. de facto erigatur nō tñ potest petere q similiter suus debitor eri gat. S3 ordinarie o3 procedere cōtra eum. Fallit tamē ob cām tri butoz vbi coloni pro dñis r. alii debitorz pñt capi. l. missi opinato res. j. de exac. tri. ¶ Item nota q pñd o3 quis pñtia autoritate etiā omisso iuris ordine aliquid attentare etiā si fisci occasione id esse alleget: vt bic. r. in cōcor. allega. in glo. si. Itē q fisco o3 fru stratoriaz exceptiones oino repellere: vt bic. r. l. fi. C. de pcur. Lō tra tamen hāc. l. vide. l. cū vendente. s. vbi cause fil. vbi procurator cesaris compellens emptorē rei ficalis ad solutionem pretij eodez modo compellit mandatorē cum illa causa: pñuatorum depēdeat a causa ficali pro quo. l. in fraudē. §. qui pro alio. ff. de iure fil. et. l. cum possessor. ff. de cens. Logita pro solutione.

- 1 Scriptura propria nō facit fidem pro scribete nec eius herede etiam si fisco successerit.
- 2 Scriptura p se reperta etiam penes debitorem vel successorē eius probat.
- 3 Jura et actiones trāsēūt in fisco ex publicationē tñ instantia iudicij non transit in fisco.

Inter chartulas ¶ Scriptura ppria nō facit fides p scri bente nec eius herede etiam si fisco successerit. hoc dicit notabiliter. Licet ergo fisco reperiat in scripturis eius cuius bona sunt publicata vnam chartulam siue cautionē si ne apocham siue breue in quo continetur qd talis sibi debetv? est debitor suus ex tali causa in tanta quantitate. certe istud breue vel scriptura confecta manu ipsius asserētis non probat contra dictū asserētum debitorē: vt pro hoc fisco vel eius heres possit exigere di ctam pñtate. Et sic apparet qd scriptura pñata testibus nō sub scripta si cōtinet aliquid pro pducente vel scribente non facit fidē pro ipso scribente vel pducente vel eius successorē. vt bic. r. l. exem plo. s. de pba. qd est verū nisi essent ibi scripta aliqua verisimilia: qz tuc vbi esset difficultas probationis. crederet tali scripture cuz iuramēto pducētis. bal. in. l. j. s. de eden. v? nisi scriptura pñtinet aliqd p scribete r. aliud p se. Qz tuc opz aut in totū reprobari aut in totū cōprobari. ar. l. r. qui. ff. de admī. tu. r. ff. de opis libertozū. l. si ita stipulatio. r. q no. in. l. si quidē. s. de excep. vel nisi ex cōi vsu r. cōsuetudie def fides tali scripture vt sunt libri fcales v? platoz in qb? describūt r. erigūt suos debitorz: vt no. i. l. cēsus. ff. de pba. r. c. ad audiētā. de pñcri. r. vt sunt libri publici r. rōnes fcales. l. veter. j. de vifcus. r. l. illate. s. de fi. inst. Et p Saly. in. l. exēplo. s. de pba. v? nisi sit scriptura alicui? bōivel legalis nūmularij v? mer catoris cuius scriptura facit aliquale psumptionē p se lz alis regla

riter nō credat nūmulario p se lz bñ ptra se: vt no. l. qdā. §. nūmu larij. ff. d. edē. Et p tertio facit semiplenā pbatōnē fm Bar. l. l. ad monēdi. ff. de iure iurā. Si autē ista pñuata scriptura sit reptā in bonis alicui? cōtinēs aliqd ptra se: vt qz in ea pñtate qz ē sibi solu tū a tali debitorz suo vel cōtinet. qz talis dñs bonoz. i. ille i cui? bo ni scriptura reperit o3 tñv? tali tpe hoc scriptū sua manu q tñd3 alteri ex tali cā: tuc pbat cōtra eum r. si ali? scripsit facit semiplenā pbatōnē vt in hac gl. no. que semper allegat. r. idē lz gl. l. admo nēdi. ff. de iure iur. r. l. in bone fidei. s. de iure iur. r. clari? p gl. in vbo interuenerit. in aut. de fi. instr. §. si tñ quisqz coll. vi. q puata scriptu ra facit semiplenā pbatōnē vt possit deferri iuramentū a iudice in supplementū semiplene pbatōnis. S3 dicit lat? iuxta no. p Bar. in. l. nuda. ff. de dōa. r. d. l. admonēdi. r. l. scripturas. s. q. po. in pi. r. c. si cautio. de fide instr. r. latius p Saly. in. d. l. admonēdi. qd tri plex scriptura. l. apocha. epistola. r. liber rōnū. Sic vt ibi p Bar. de apocha vō ab actore vel susceptorē subscripta manu notarij. l. fisco. s. e. de cōue. fi. debi. r. cōtinet alia necessaria. l. j. de apo. pub. statim probat r. pbet securitatē. l. semel. eo. ti. s3 de apocha de q lo quif. l. n. fa. ¶ Et gl. cōtinet tria mēbra: qz aut est scripta manu de bitoris aut creditoris aut tertij. Primo casu qñ ē scripta manu de bitoris si ē cōfitef pbat. d. §. si tñ quisqz. Si autē ē negat tunc si bz subscriptionē ptis r. testij cōfitef scripturā plene pbat r. h3vīm publici instrumēti: ideo datur cautio pñuata r. c. l. scripturas. s. q po. in pi. Si autē deficiat subscriptio ptis vel subscriptio testium tuc ad hoc vt pbet bec duo requirūt. Primo pbatō p testes in scriptos ibi descriptos si viderūt eā scribi. S3 ē est cōparatio lite rarū ad aliā scripturā q cōfiteatur v? hēat subscriptionē triū testij si cōtract? excedit librā auri als sufficiūt duo. in aut. r. si cōtract?. r. in corpore vnde sumit. s. de fide instr. tunc plene proba. in aut. r. si contractus. s. de fide instrumēto. sed alterū illoz tātū. i. solū testes vel sola cōparatio nō sufficit ad plenā fidē: sed facit semiplenaz: in aut. de fi. instr. §. si qz ergo. r. in glo. sup verbo faciam? r. in glo. d. l. in bone fidei. r. l. admonēdi. r. hic in glo. r. b. d. Bar. in. d. aut. et si cōtract? esse verū i apocha q de facili pōt falsificari: secus in libro rōnū alicui? ptra eū pducto quē si negat manu eius pfectū sola cōparatio aliarū suarū scripturarū cū scriptura libri facit plenaz fidē cū nō pōt ita facillē falsificari ppter multitudinem scriptura rū sicut tñ vna apocha. Et p dicit sunt vera si in cautio ē epimif cā als confessio siue causa ad obligandū nō valet: vt no. glo. l. cū de indebito. §. si ff. de pba. r. de interro. acf. l. j. in fi. r. l. generaliter. s. de nō nu. pecu. lz valeat sine causa ad liberandū: vt not. gl. l. tale pactū. ff. de pac. r. in aut. de testi. §. r. lz. Si aut nō potest probari te stibus nec cōparatione literaz tuc facit solū psumptionē r. nō ple nā nec semiplenā pbatōnē vt voluit gl. l. d. §. si tñ quisqz. dñ dicit q faciāt aliquā cōiecturā. r. hoc tenet Bar. in dicta. l. admonēdi. S3 dō casu qñ est scripta manu creditoris tuc p se nō statur. vt hic r. d. l. exēplo. s. de pba. Sed cōtra se sic vt in glo. si tñ probat testi bus v? cōparatione literarum neget: vt s. dicitū ē qñ est scripta ma nu debitoris. Et no. q talis scriptura contra se reperta ēt penes debitorē vel successorē eius pbat: vt in hac gl. singulari. v. illi. re lata ad ter. Et id sis caut? vt eā laceres ne si defices in probatioē solutionis vel restōnis charte: vt. l. labeo. ff. de pac. cogereis iteruz soluere. Tertio casu qñ est scripta apocha manu tertij facit semi plenā pbatōnē vt hac gl. in fi. si tñ sit admīculata r. iu uata saltē per vñū testē deponētes qualiter vidit illū scribere de mādato par tium: vt. l. instrumēta. s. de proba. si aut nō est coadiunata nibil p bat cōtra negatē ne sit in potestate tertij parare alteri pbatōnē in pñcie alterius: vt. d. l. exēplo. An qd aut iudex pōt aliquez cogere ad scribēdū aliqd sua manu vt possit fieri cōparatio literaz. Bar. videtur dicere q nō in. l. cōparationes. de fi. inst. S3 text. vi det in cōtrariū in aut. de fi. instr. §. si quis igitur. ibi scribere cona tus est. Itē nota bic q iura r. actiones trāsēūt in fisco ex publica tione nō tñ instātia iudicij transit in fisco. r. est spāle in eo cū hēat suos iudices: qz nō ē proprie heres nisi ex institutioē. l. si cōfite. §. si. ff. sol. ma. r. ibi per Bar. r. qñ agatv? heres petitione hereditatē. dixi. s. de iure fil. l. defensionis facultas.

De fide instrumētoz et iure hastes fiscalis. Rubrica.

Expone banc rubricā vt in gl. r. cōtinua: quia aliquando debi tor ficalis est contumax in soluendo ppter qd oportet eius rē legi time vendi cum stationib? r. alijs solēntatibus de quibus sūt in strumenta: ideo de hoc subiecit.

- 1 In venditione rei aliene que sit propter debitum ficale debet interuenire presentia procuratoris fisci vel similis persone.
- 2 Volens rescindere venditionem tanquam nullam propter solennitates omittas debet probare solennitates debitas non interue nisse tempore venditionis.
- 3 Qui emit illicite et nō solenniter a fisco tenetur domino rei de fru ctibus perceptis et percipiendis tanq mala fide emerit.
- 4 Ibi iudex competens potest adiri non est principi supplicandū.

Debita solē a nitas. i. qd' re grif becolen nitas seu sub scriptio vide bal. in. l. ordo. d' executio. rei iudica. ff. C.

Debitoris solennitatis debita solennitas. Si in venditione rei de trahitur res cum fructibus perceptis & percipiendis. hoc dicitur debitor qd' solennitatis debitor vel ei indicati est vendita non servatis debitis solennitatibus requisitis connumeratis hic in glo. potest recuperare rem suam agendo pignoratitia contra fiscum vel rei venditionem contra episcopum & solvendo pretium: ut dictum fuit. s. de iur. iud. l. si minor. Et nota quod in venditione rei aliene que fit propter debitum fiscale debet intervenire presentia procuratoris fiscali vel similis persone habentis autoritatem vendendi ut est conductor exactionis. nam quod si facit exigere tributa per se. i. per suos exactores tunc in venditione requiritur procurator fiscali: ut hic. Sed quod si vendit alteri exactionem tributorum vel alteri: ga bellatoris emptor sine procuratore fiscali potest vendere sicut potuisset fiscalis. Potest enim quis exigere per fiscalis ac etiam per se ut episcopus succedens loco fiscali: ut no. gl. in verbo pedat. in gl. j. publicari. ff. de publi. & de act. emp. l. creditor. in pnc. & per Bar. in. l. in puinciali. §. si ego. ff. de no. op. nunci. tunc ergo requiritur illius emptoris presentia & autoritas presentis. l. si. §. si ppter pu. p. Et sicut episcopus datus potest vendere solenniter tunc res & bona non solvuntur ut possent fiscalis. d. l. creditor. ita syndicus ville vel castri & cygri solvere pro omnibus de villa vel de castro collecta potest vendere possessiones non solvuntur sicut Bar. i. d. l. creditor. Item in tali venditione requiritur licitatio que fit eo ordine quem no. Bar. in. l. licitatio. i. prin. ff. de publi. & glo. j. eo. l. si tpa. ubi autem res fiscali ecclesie & minoris vendita subbassari per. xx. dies. ut in aut. hoc ius potest sed non potest intervenire collusio: ut no. gl. l. si. §. de resc. v. aut sunt tales res alie in quibus cadit de se subbassatio. l. si sine. §. si sit ff. de mi. aut sunt tales res in quibus cadit affectio: & tunc requiritur subbassatio. Similiter executores testamento debent subbassationem rem facere nisi a testatore fuerit eis data potestas vendendi sine subbassatione. per Bar. in. l. alio. ff. de ali. le. Sed quod an subbassatio iducatur rem presentium rei. Hic quod non: quia potest esse subbassata & nihilominus vili pretio vendita. l. si. §. de p. r. an. ibi vili pretio. & l. si quos. §. de resc. vend. & l. si minoris presentio. §. de iure fisc. Secundo nota quod volens rescindere venditionem tanquam nullam pro solennitate omittas debet subbassationem debitas non intervenisse tempore venditionis. Et sic est casus in quo quis debet negatim contra regulam cōm scilicet a. C. de pba. & ff. de pba. l. ei qui. de quo vide in Spe. de pba. §. j. ver. sequitur videre de negatim. quod ideo est: quia hic apparebat publica instrumenta de istis solennitatibus qualiter intervenerunt quibus instrumentis presumitur & transferuntur non potest ad contrarium in adversariis ut hic in gl. b. & l. optima. in si. de pba. & comit. stipu. in si. & pba. per indirectum. ut l. optima. Secus autem si non apparent instrumenta de istis solennitatibus: quia cum iste solennitates. i. presentia procuratoris fiscali subbassatio & similes sint solennitates extrinsece & solennitates extrinsece non presumuntur nisi perbetur. l. quibus. §. si. ff. de pub. l. secus sit in solennitate intrinseca ut quod in stipulatione precesserit interrogatio & secuta fuerit responsio & quod fideiussor promiserit precesserit interrogatio: in situ. de inuti. si. §. si scripsit. & de fideiuss. §. si. & ibi gl. per Bar. in. l. sciendum. de verbo. obli. Et attende diligenter quod instrumenta debent apparere de quolibet actu disponente. scilicet qualiter die. loco. & testibus fuit facta subbassatio et quod intervenit procurator fiscali & cetera. Ad omnia sufficiere quod in instrumentum fieret mentio de omnibus istis solennitatibus per verba enunciativa & preterito puta cum hoc sit quod talis res fuerit subbassata tot diebus in presentia procuratoris fiscali & non fuerit oblatum maius pretium centum librarum & cetera. Quia instrumentum probat ea tunc que tunc temporis potuerunt intervenire sicut in anno. in. c. quoniam contra. de pba. sed subbassationes que debent esse per. xx. dies. tunc non potuissent intervenire. Et idem dicimus in sententia qua dicitur visio libello & termino decem dierum dato ad probandum & cetera. Nam non probatur acta que tempore late sententie non potuissent intervenire. & id est considerandum ut producantur acta ad verificationem sententie: quia tale instrumentum non disponit: sed potius facit mentionem alterius instrumenti cui non creditur nisi illud producat: ut in aut. si quis. §. de eden. sicut in anno. in dicto. c. quoniam. & hic per Bart. in. l. j. §. de rela. Quintimo vno concessio contrahentium scilicet fiscali & emptoris de interveni istarum solennitatum non preiudicat nec ei per contrahentes renunciari potest casus sit inducta favore debitoris & fiscali. l. ius publicum. ff. de pactis. Et ideo quod dicitur quod verba enunciativa in contractibus inter contrahentes disponunt et preiudicant: ut dicta l. optima. est verum quando continet id in quo partes possunt sibi preiudicare alio non sicut Bar. bic. & d. l. sciendum. Tertio nota quod qui emit illicitam & non solenniter a fisco teneatur domino rei de fructibus perceptis & percipiendis tanquam mala fide emerit quod mala fides presumitur copiosius quod probatur debitas solennitates non intervenisse: ut hic in gl. no. in verbo fide. quia nota singulariter. sicut etiam presumitur actus factus: alias factus contra utilitatem publicam omittitur auto-

In glo. Al legat bec glo. qd' decretu psumitur inter positum ex iuris causis reu cae cognitiōe. vide bal. in. l. fi. C. d' pcedis minoum. Et nota. visio bar. bic in vlt. notabili.

Nota regula qd' parē viz obrinet istrumenta sicut te fles.

ritate superioris requisita. l. contra publicam. gl. j. de re mili. & l. als titulus excuset a percipiendis. ut. l. si fundus. §. de re vendi. & dicitur ple ne in si. de offi. iudi. in pu. tunc hic non excuset: quia titulus acquisitus contra prohibitionem legis habetur pro non titulo. l. nonnullam. §. omni bus. ff. de peti. heredi. & potest pretium. l. j. de peti. curia. et ibi dicitur 4 Item nota. hic quod ubi potest competere iudex adiri non est principi supplicandum & si supplicet est remittendus supplicans ad iudicem competentem ut hic patet solum enim in subsidiis recurrendum est ad supplicandum principi ante litem inchoatam. cum iudex competens requisitus negligit facere iustitiam ut no. in. l. si. §. ut lite pend. vel cum impedit iudex delegatus in puincia. l. j. ff. de offi. eius cui. m. a. e. iuris. & l. more. ff. de iur. om. iur. & l. cum post sententiam. §. de appel. post lite autem inchoata ea pendente non potest supplicari nisi pro copia actus vel sine probatione denegata a iudice vel ut iudex pcedat in ea vel ut suspectus remoueat in. d. l. si. §. ut lite pend. De iure vero canonico supplicare potest quoniam dōmodo facta mentione de peditia litis alius litere ut surreptitie non valent. in. c. dilectus. de rescrip. & c. inter mona. de re iudi. post sententiam autem que transit in rem iudicatam nullo modo supplecare & litem ita finitam instaurare. d. l. si. nisi pro pena posita inde bite remittenda. l. j. in fi. ff. de questio.

- 1 In libello possunt cumulari plures rationes cause quarum quelibet est sufficiens ad victoriam reportandam.
- 2 Utilitas seu paritas pretii reddit venditionem nullam ubi fraus vel gratia intervenierit.
- 3 Libellus admittitur in quo quis agit tanquam quelibet de populo & tanquam privatus pro suo interesse.

Duplex ratio. Et licet se concordat cum pcedenti: est etiam exemplum. & b. d. Si in venditione facta ab administratore fiscali debita solennitas non servet venditio retractat a poni dno solvendi debitor res restituit. ff. de

Et nota. ter. dū dicit duplex ratio quoniam libello potest cumulari plures rationes cause quarum quilibet sit sufficiens ad victoriam reportandam. d. q. p. dñs. Dy. in. c. nullus pluribus. de re. iur. in. vj. & qd' no. in. l. edita. §. de ede. & l. monete. §. de delato. i materia cumulari dicitur & sufficit altera pbare quod sit sufficiens ut plene no. gl. l. c. §. de resc. & c. inter ceteras. c. i. & c. n. z. iadudū. de pba. nisi allegas se astrixerit ad oia pbanda. ut per Bar. in. l. dñs. ff. de re iudi. & similitur pluribus prohibitionibus sufficit vnum 2 pcurare. l. si non lex. ff. de here. isti & ibi per Bal. Secundo nota quod vilitas seu paritas pretii reddit venditionem nullam ubi fraus vel gratia intervenit. Si autem intervenit fraus vel gratia venditoris: tunc tenet episcopus i subbassatione. l. j. ff. de quo dicitur ut. de iur. si. l. si minoris. Dicitur si sit vendere iuxta estimationem rei que erat tpe venditionis attento maiori vel minori valore alterius tps. l. in. §. dñi fratres. ff. de iure. fi. vbi est bonus ter. p. que dicitur Bar. qd' testis deponens de valore rei iam decesserit non debet referre ad illud tps & non ad presentis tps cum ex diligenti & negligenti cultura p dno ptiavariem. ut. l. ptiavariem. ff. ad. l. fal. & q. no. 3 in. l. si. de resc. vendi. Tertio nota. ex si. b. u. i. q. admittit libellus i qd' agit tanquam quis de populo & tanquam privatus pro suo proprio interesse: ut hic. et. l. j. ff. de pecu. & qd' no. in gl. in vbo liceat. in. l. iuris gētū. §. si pacifera. ff. de pact. er. qd' die dicebat in practica pcedere accusatione que accusabat de adulterio pro suo interesse tanquam frater adulter et tanquam quelibet de populo per bac. l. & l. quis. §. de adulter.

- 1 Propter eam patris vel matris non debet res filii molestari.
- 2 Si vroz alicuius emit aliquam rem per se vel per alium res est sua non vroz
- 3 Fisco non potest venire contra venditionem a se factam ex iure supvenienti.

Si instrumenta. Emptio facta a fisco & alia que requirit ad acquisitionem regulariter non probatur nisi per scripturam. b. d. Regulariter. n. probatio non requiritur scriptura in alio actu nisi repetat in iure expressum vel nisi sit actus iter presens. l. pacti quod bona fide. C. de pac. cu. & cor. gl. magna est in. l. dicitur. ff. de pig. & vide gl. magistratū que numerat. xxvii. casus que sunt cum scriptura. i. c. j. de celi. li. vj. Regulariter parē viz hnt i pbatiōibus faciēdis testes & instrumenta. l. in exercēdis. §. de fide istrū. i supradictis casib' in dco ergo facto cum fisco non requiritur scriptura regulariter sicut nec cum puato. Et id potest probari solutio presentium facta a fisco ab emete vel aliter habere secum per testes nec requiritur quod inde fiat scriptura nisi que ad iducendum presumptionem quod debite solennitates intervenierunt. ut dicitur. s. e. l. j. Sed i solutiōib' celsu & tributoz & alioz debitoz incompatoz i fisco hnt requiritur scriptura & subscriptio tabulariū. debent enim debitores fiscales tales solutiōes pbare per scripturam legitime factam que statim pndit casu exactori pntēti: ut obici non possit exceptio solutiōis & numerationis non facte. l. in dco. §. si. §. de no. nu. pe. & dicitur. s. ti. j. l. fisco. Et attende quod rei vendite a fisco non trahit dñū nisi secuta traditio et presentium solutiōe sicut & in puato. ut ista. de rerū dñi. §. vendite. §. i hoc est spale l. i fisco: quia puat potest habere fidem de presentio. ut. d. §. vendite. §. pcurator fisci non debet vendere presenti pecunia. l. si pcurator. ff. de iure fisci. sicut tu tor: & syndicus ecclesie. de quo plene per Bar. in. l. a dno pio. §. si episcopus. ff. de iud. Et alio speciale seu privilegium in fisco: quia emetas eo vel a pcuratore celaris statim est securus nec potest res evincere ab eo si res reperitur aliena: sed agit contra fiscum vel celarem per dominum rei intra quadriennium. l. j. & l. si. §. de quadri. prescrip. quod secus est in privato

pruato qui pot vendicare rem suā etiā non restituo pretio. l. inci
 uile rē. s. de furtis. nisi in debitoze fisci cuius res est vedita minus
 solēnter q ante restitutionē rei dōz emptori restituere ptiū soluti
 i quātū ipse erat debitoz. s. de iure si. l. si minor. **C**Itē nota bac q
 ppter cām pfiis vel matris nō dōz res filij molestari vel etiam res
 pfiis filia pmissa a pfe: vt ē peculiu pfectitū q nō publicat ēt pu
 blicatis bonis pfiis. **T**er. in. est in l. iij. §. sed vtrū. v. h. actio casu
 ff. de mi. r. ecōtra publicatis bōis filij nō publicat castrē peculiu
 qd est mirabile. l. si filij. ff. de bo. pscr. qd ē mirabile cū i eo hēat
 vt pffamilias. l. ff. ad mace. **S**z dicit nō publicat i pndiciū pfiis
 q nō eritib? filijs dēnati occupat iure peculij. l. iij. z. l. p. q castrē.
 ff. de castrē. pec. de quo dic p Saly. in dicta. l. si filij. z p Bar. in l. si
 finita. §. si de vectigalib?. ff. de vā. infē. **A**n aut ppter delictū pfiis
 filij pntuef feudo est gl. in l. iij. qd pfiis. ff. de fal. de quo dic p Bar. l.
 l. iij. ff. de iter. z re. **C**Itē nota bac q si vror alicui? emit aliquaz
 rem p se vel p aliu res est sua viri. **N**ec obstat. l. que dicit q qd
 acquirit vror psumit? de bōis viri. l. quā? ff. de do. intervi. z vro.
 z. s. de do. iter vi. z vl. et. q. fatedū q psumit res empta ex pecu
 nia viri. z vroz tenebit ei ad ptiū tū res nō ē viri s; vrois: vt bic et
 l. i. z. l. multū. §. si qd al. vl. si. **E**t hoc vey nisi emat ex pecunia dōta
 sibi a vro cui? pbita ē dōtatio: qz tūc res ēpta ab vroze acqritur
 vro: z ipse eā veditare pot quātūcūqz instrumentū sit pfectū i per
 sonā vrois sicut ecōtra ipsa vendicat rem empta a vro ex pecunia
 ab ea donata vro: vt vroz marito. ff. de do. inter vi. z vro. **A**d de tū
 et nota q si in instrumentō ēptionis vrois dōz ipsa emit de sua
 ppta pecunia vro pteute z assentiēte. **I**ta tacita cōfessio ptiū
 dicit vro vt pecunia nō psumat de bonis viri nisi pbe. **I**ta col
 ligat Saly. dēterminari p. l. cum ppta. z iuncta glo. ff. de dona. in
 ter vi. z vr. qd no. Spe. in ti. de emp. z vē. §. in loco. v. hoc aut scias.

CItē nota q p hie nō pot venire dēditionē a se factā ex iure in
 peruenienti. l. s. cū succedat dno rei cui? rē veditit tū obstat ei ex
 ceptio doli: quem de euictione z actio zc. **D**e qua in l. vendicātes. ff.
 de eu. z idē de filio q suo noie soluit pecuniā pfiis creditorū a q mu
 tuatus erat naz ei vendicanti vt heredi patris obstat exceptio. l. si
 nō sortē. §. si filius. cum cōcor. ibi alle. ff. de condi. in debi. **E**t an hoc
 exceptio debet opponi ante litē contestatā ad impediēdū pro
 cessum tanq̄ dilatoria: an vero post litē cōtestatā ad merita cause
 tanq̄ peremptoria. **D**ic q vtroqz modo potest opponi. s; in vim
 dilatorie: vt bic. **R**efere questioē nō sicut. l. nō patet itē ptestari
 z in vim pemptorie dicta. l. vendicāte. z l. exceptione. s. de euic. l. cū
 a iure. s. de rei vē. z. l. venditrici. s. de re. alie. nō alie. z idem in exce
 ptionibus rei finite: vt est exceptio rei iudicate iurifurādū z trans
 actionis. de quibus per Bar. in l. cum querebatur. ff. iudi. sol. **E**t
 pty bic in si. q petens ex iure superueniēti dicitur inferre qstionē
 eius qd fecit nomine ppro. z sic incidet in penā in instrumento si
 cut ille qui promisit controuerfiam non mouere: pro quoyde glo.
 in l. non solum. §. si status. ff. de procn. z. l. lucius. §. tres heredes. ff.
 ad trebel. **E**t sic est finitum exemplum. l. z si instrumenta zc.

- 1 **I**nter subbāstionē z pactū ad dēditionis in die differētia est.
- 2 **A**ct intra tps in licitatione appositū sit res vedita vni si tū alius plus offerēs veniat intra tps p dicitū rescindit prima venditio z res secundo plus offerenti datur.
- 3 **S**icut legalis dilatio intelligit peremptoria: ita termini z dilatio nes q apponuntur in subbāstionibus interpellationib? z prote stationibus intelliguntur peremptori.
- 4 **S**olita merces pascuorum publicorū augeri non potest.

Tempora. **C**onditionis. i. melioris offerēde
 conditions in subbāstioē rei vedita a fisco potest in
 telligi bac. l. fuisse appositū a pcuratore fisci licitante al
 tero de tribus modis. s; arbitrio suo vt quicūqz venerit intra mē
 sem plus offerēdo ei dabit. z hoc in pū. glo. vel apponēdo tps tara
 tū a lege qd est. xx. dierū vt quicūqz venerit intra. xx. dies. glo. i. v
 bo. vel die tps statutum a lege. **T**ertio qd fuerit appositū in ipso
 cōtractu cū emptore: vt in verbo si aut cū ipso ēptore. **S**z hoc tertiu
 nō habet dubiū. **N**ota tū ē glo. p differētiā inter subbāst
 ionē z pactum ad dēditionis in die: qz pactū ad dēditionis sit cūz cer
 ta persona: vt emptore. et subbāstatio est quidā cōtract? qui fit cū
 incerta persona. **E**t hoc dicit intra tps in subbāstione appositū
 quib? veniēs admittetur licet res iā alij fuerit vedita: hoc dicit. **A**l
 sic. **I**ntra tēpora in subbāstioē contēta quilibet plus offerēs pti
 mā venditionem rescindit etiā si ille idē sit qui primo emerat. h. d.
Et nota bic modū z practicā obseruandā qn venduntur datia z
 gabelle z alie res fcales vel fisco obligate: vt in glo. qz debent pu
 blice subbāstari z per pconēde mādato officialis deputati pu
 blice banniri: vt quicūqz vult emere talē rem veniat intra tū tps
 z plus offerenti dabit. vt bic in glo. i. istud autē temp? est determi
 natū a lege. xx. dierū in reb. fisci minoris vel ecclesie: vt l. aut. hoc
 tus porrectū. s. d. sacrosan. ec. z no. gl. s. l. i. in alio aut est arbitrio
 iudicis cū nō recipiat lege determinatam. **E**t istō tps legale i dicitis
 reb? fiscalib? minoris vt eccle nō pot vēdēs minuere. s; augere po

test: qz in angēdo vertit fauor: fisci cum interi alij venire pnt plus
 offerēs. **E**t de hoc an iudex possit minuere vt augere dilatiōes le
 gales: gl. tāgit in aut. offerat. s. de lit. cōtesta. z plene p Bar. in l.
 i. ff. de re. iu. **E**t est notabilis i hoc becl. qz licet intra tps in licita
 tioē appositū sit vedita res vni si tamē alij plus offerens veniat i
 tra tps p dicitū rescindit primā veditio: res scdo plus offerēti dat.
CItē est casus notabilis z speciale pūlegiū fisci iperialis vt eius
 pūuilegia habentis vt in eius veditioē in licitatioē factā intelliga
 tur tacita conditio q ita demū veditio rata maneat nisi alij? intra
 tps licitatioē veniat allegatur? meliorē cōditionē: vt bic cōiuncta
 gl. in prin. q se? ē i veditioē alij? ciuitatū q loco puatoz ha
 bētur. l. iij. q vectigal. de v. sig. in qb? nō itelligit bec dicitio nec h; lo
 cū becl. nisi de h habeat ppta legē. ex pūuilegio vt statuto: vt h
 in gl. i. f. i. z ter. l. l. lucij. §. si. ff. ad muni. z. l. i. z. h. §. v. v. d. re. cini.
 z. j. de omni ag. deser. l. quicūqz deseru. z. j. de fū. rei ptiū. l. bi. qd.
Licet bic Bar. videat inuere q ēt hoc h; locū i licitatioē rez ptiū
 tarū seu aliarū ciuitatū qd intellige vt dicit qn erant pūuilegiū vel
 statutū. **D**icit enim ciuitas h; hoc facere statutū. **C**irca administra
 tionem z formā venditionis rez suaz. d. l. lucius. §. si. z. l. antioche
 sum. ff. de ptiū. credi. z. qd no. in. l. si serui. s. de noza. **I**tē secus est
 in locationibus perpetuis fisci in quibus non habuit locum bec
 l. vt scdo plus offerenti tradatur: z prima locatio dissoluat: sed hā
 habet locū in locationibus tēporalib?: vt finito tpe pme locatioē
 admittatur primus cōductor facta prima solutione pteritū temp
 poris ad licitationem vt plus offerēdo valeat rem conductam resi
 nere pro futuro. l. si. in. fi. z. l. i. §. de ven. re. ciui. §. de loc. re. ciui. z. l.
 licitatio. §. j. ff. de pub. z ibi in magistris z scholaris? bononie stu
 detib?. in. c. j. de loca. **I**tē q cōductor q recipit maximos fruct? in
 pterito cogitur retinere pro futuro tēpore nō tū fertili. l. coram. §.
 qui maximos. ff. de pub. in venditione vero reuū patrimonialium
 principis: quia similiter non habet locū ad dēctio soluto ptiū nisi
 semel. l. eos qui. z ibi glo. j. de diuer. pe. li. rj. sed in venditionibus
 ecclesie bene h; locū ad dēctio bodie aut. hoc ius porrectū. s. de sa
 crofan. ec. z dicā in dicta. l. eos. **S**ed quero an coipso qd qd i ter
 minum bannimenti offert maneat obligat? z cogat emere z simi
 ter fiseus teneat ei vendere si alius nō offert ei meliorē cōditionē.
Dic breuiter si in verbis pconis sunt addita illa verba z plus of
 ferēti dabit: tūc cogit emere z fise? vēdere nec vitiat iste fectus pro
 pter interuallū inter pconis z obligationē ptiū facta scilicet vitia
 stipulatio. l. j. §. j. ff. de ver. obli. qz isti cōtract? q sunt cum incerta
 persona: vt est hic. qz contrabo cū quocūqz primo offerēte ad hoc
 vt ipso offerēte cōtract? perficiat. z vt est in iactante missilia in v
 lus qui videtur donare primo occupati. l. qua rōne. §. si. de acq. re.
 do. **E**t vt est in incipiente tenere hospitij qui obligat recipere bo
 spites incertos veniētes. l. j. ff. far. aduer. nau. cau. fca. stati p hie iur
 cū sit implemētū ex parte incerte psonē: vt nō sit loca penitētie vt
 dicitis iurib?: imo plus q sufficit q quis vadat ad locam subba
 statioē z offerat notario ad hoc deputato h; officialis nō sit ptiū:
 vt bic dicebat. z in l. licitatio. ff. de pu b. z si fisci peniteret z nollet
 obligari oportet q faciat in cōtrariū bannimētū ad pmi. l. si pū
 pillus. §. pscrivere. ff. de instito. **S**i aut p dicitā verba nō sunt in bā
 nimento ad dēctā: s; simpliciter dicit est q quicūqz vult emere veniat
 ad offerēdū intra tū tempus nec est dicitū q plus offerēti dabitur
 tūc nō cogit fise? vēdere qz ista verba magis importat exquisitionē
 valoris rei q perfectionē z tractus. l. si seruus. in prin. ff. de cōd. i
 cti. far. **E**t intelligit qz sola oblatione maioris ptiū facta ab alio
 fisco non compellitur ei dare z discedere a primo vbi sit vitile si
 fisco. **Q**uia licet sit maius ptiū pot esse omis in alijs cōditioē
 vel pactis ptiū a scdo emptore: ita q nō diceret melior conditio
 fisci. l. idē iulianus. als est. §. in fi. z. l. sabinus. ff. de in diem addic.
CItē quero an pluries possint fieri ista bannimēta videlicet ela
 po termino pmi possit fieri scdm. **D**icit bic glo. ff. q tū semel fieri
 debet qd intellige verū qn iā aliquis obtulit illi cui ē ius questū
 intra tempus pmi bannimenti: quia tunc faciēdo secundum fie
 ret in puidiciū tertij quod fieri non deberet. l. iij. §. merito. z. §.
 si quis a prin. ff. ne quid in loco pub. secus si nullus obtulit in pri
 mo termino. **I**tem secus si esset persona que possēt in integrū res
 titui vt maius tempus in licitatione ponatur. l. z si sine. §. certum.
 ff. de mi. sicut etiā restituit ipse minor vt possit offerri maius ptiū
 postq fuit i licitatioē superat. l. si in emptione. ff. de mino. **E**t
 hac tū gl. cōiuncto tex. in vbo tēpora patiūtur. a sensu ptiū p z q
 sicut legalis dilatio intelligit pemptoria l. c. j. de excep. li. vj. ita isti
 termini z dilaciones que apponūtur in istis subbāstatioē inter
 pellatioē z ptestatioē intelligit pemptori: vt bic. z. l. titia seio
 §. vsuras. d. le. ff. vbi dicit Bar. q sufficit semel interpellare iudicē
 de eā expiēda: vt postea pteat suo dāno. l. pperādū. §. sin autē al
 terutra. s. de iudi. qd est verum causa existēte instructa in fine istā
 tie. s. de tem. ap. aut. itez si appellatioē secuta nouissima inductaz
 die: z ita itelligit qd no. Bar. in l. sei? z angustus. ff. ad. l. falci. **S**ed
 nō quid primus ēptor admittet ad offerēdū z licitādū cōtra p
 ue res ei auferatur. **D**ic q sic licet. z l. necessarie. ff. de in di. addic.
 habebit tū rē ex secūda emptione z nō per ptiū que ex secūda est

CItē nota. vi
 de Bal. in l. si
 vrorē. ff. d. qd
 insti. z ar. in l.
 si filij de do. in
 ter vi. z vro.

¶ Itē p̄ts. hoc quod hic dicitur valde notandum propter rescripta regis nisi fratrum que non uisime emanauerunt: per que res vult constituitur in hac puincia ludi. duos qui examinent testes in preiudicium graffationum suorum.

¶ Acta. q. cū rē habeat ex nouo pretio videlicet noua emptio: vñ prima rescidit et fingit non facta. et ideo fructus perceptos in medio tempore. s. ante secundam licitationem debet restituere fisco. ut hic in glo. f. Et cōuerso quod ipse impedit in reos sibi restitui. l. itē q. dictas. §. si q. s. l. imperator. ff. de in diē addic. pcepti tūc post sedam venditionem sunt emptoris. q. cū fructus sint tūc pēdētes censent pars rerū. ff. de his que in frau. cre. l. f. §. ut fructus. et l. iulianus. §. si fructibus. ff. de act. emp. Et si fundus venditus erat locatus colono alio colonus cui emptor tenet stare ex speciali privilegio fisci. l. si. ff. de iure fisci. l. §. secus in puato. l. emptorē. C. loca. tenet dare medietatem fructuum emptori vel si est colonus sub mercede vel soluere mercedem emptori nec potest emptor tūc ei offerre fructus nec colonus habere regressus contra fiscum: nisi alienatione fisci semper videtur reservata in re tertia ex quibus possit haberi recursus contra fiscum: et sic in coloni intelligit reservatum: vt. d. l. q. d. secus est in puato qui non tenet stare colono dicta. l. emptorē. et per Bar. in. l. si filio. §. si. ff. de ma. d. l. si. p. locum a speciali. Et adde q. solita merces pascuorum publicorum augeri non potest. l. j. de pasuis publi. l. b. j.

¶ Mens a fisco venditū rē alienā vt alienā ppter fiscale debitum perpetuo est securus tribus concurrentibus. Rescripta in iniuriam alicuius concessa non valent. Dñitum alicui questum non tollitur per rescriptum principis. Rescriptum contra legē si annullat venditiones legitime factas non valet. Res minoris cessantis in solutione tributū vel vectigalis potest a fisco vendi sicut maioris.

Decimo. Venditio facta solēniter a fisco minoris etatis. h. d. Et exponit ibi text. pro reliquis prodigorum. i. pro debitis cibariorum pauperū a fisco deputatorū. l. p̄uilegia. §. de sacrosan. ec. Et dicitur pro reliquis prodigorum. i. pro cibariis a fisco prodigis quibus administratio suorum bonorum est interdicta: vt in glo. Spectat enim ad fiscum p̄uidere de alimentis pauperū et prodigorum. dicta. l. p̄uilegia. adeo q. de his bonis ex ista mala administratione non potest opponere compensationem fisco agenti contra eū. l. iij. §. de compē. bona ergo illius q. male administravit annonaria cibaria. i. annonā seu bladiū deputatū a fisco in alimentis pauperū et prodigorum p̄ncipi a fisco vendi solēniter et si venditio sit solēniter facta emptor est securus nec poterit perpetuo molestari de dicta rē empta etiā si fuisse minoris vendita pro tali debito fiscali et etiam rescriptam a p̄ncipe impetratū super retractatione rei vendite non est seruandū tanq̄m dānosum fisco et publice vtilitati. l. rescripta. et l. nec dānosa. §. de p̄ci. imp̄. o. ff. Et sic attende q. alimēta pauperum et alie elemosine consueuerunt dari a fisco debēt esse p̄petue. d. l. p̄uilegia. Et quo infertur si ciuitas ista que consueuit ot anno dare religiosis certas quantitates frumenti et salis: vellet per statutū renouare tale elemosynam q. non possit per. d. l. p̄uilegia. Et similiter elemosynas et oblationes que ex consuetudine consueuerunt pendere a clericis in ecclesiis mortuorum et benedictionibus nubētū sunt seruande: et potest sacerdos in iudicis officio implorato tales elemosynas et oblationes exigere propter laudabilem et piam consuetudinem licet alis cessante hac consuetudine nihil exigere possent pro collatione sacramentorum: q. committerent simoniam. l. c. ad apostolicam auctoritatem. de simo. et vide per Bar. in dicta. l. p̄uilegia. Nota. ex prima parte. l. q. mens a fisco venditū rē alienā vt alienā propter fiscale debitum perpetuo est securus tribus concurrentibus. scz q. appareat debitū et q. debitor cesset in solutione et q. venditio sit facta solēniter. id est cum solēnitatibus. no. §. eo. l. j. Et idem quādo fiscus vendit rem alienā vt suā: similiter emptor est securus l. si quadriennium dñs possit habere recursum contra fiscum ad p̄tū. l. §. d. quadriennium scrip. p. quo vide glo. magistratē in. l. iij. §. si aduer. ff. Fallit autē ppter cessionē tributorum propter q. res vendita a fisco potest reuocari: vt hic in glosa. in verbo perpetuo. et l. p̄dñs. ff. de iure fisci. licet non possit reuocari pro alio fiscali debito. vt. l. j. p̄p̄ri. C. scdo nota ex scda parte. l. q. rescripta in iniuriam alicuius concessa non valēt nam in eis in re tertia videtur sepe exceptū. l. cū filius. ff. de testamēto m. l. i. et. §. d. emā. l. l. nec auus. et l. iij. §. merita. et §. si quis a p̄ncipe. ff. ne quid in lo. pub. Et nota q. p̄ntū alicui questū non tollit p̄ rescriptū p̄ncipis. de quo dicit per Bal. in prima cōstitutione feudorum in p̄ncipi. et hoc facit q. ementes a cōmuni solēniter venditū bona erbāntōrū nō coguntur ea reddere bāntis ex forma capitulorum pactis dictatis quod bānti debeāt rebānti: et eis sua bona restitui: q. si nō valet rescriptū principis: m. l. to. m. n. statuti ciuitatis. Sed Barto. hic decidit in oppositū: q. ppter pacē et sic publicā vtilitatē p̄nt res puatorū auferri. l. certa forma. §. de iure fisci. l. itē si verberatū. ff. de re ven. l. lucius. ff. de emic. et l. venditor. §. si constat. ff. cōmunia p̄di. licet nō possint auferri ppter vtilitatē puante p̄one: vt. l. si puator. ff. qui et a qui. Et nota q. l. banniti restituant ad bona nō tū intelliguntur restitui etiā ad fructus bonorum

in autē. id est de nestorianis. §. de hereticis. et vide per Bar. l. l. gallus §. quidā recte. ff. de lib. et posth. Et patet hic q. rescriptū contra legē si annullat venditōnes legitime factas nō valet. vt. hic. et l. ratas. §. de rescin. ven. sicut nō annullatur per rescriptum tractatio legitime facta. l. causas. §. de trāsa. nec snia. l. si. §. sentē. re. nō posse. et hoc nisi esset appōsita specialis clausula nō obstante tali lege. de quo dicit per gl. et doc. in. l. si. §. cōtra ins vt vtili. pub. C. Tertio nota ex hac parte huius. l. q. res minoris cessantis i. solutiōe tributū vel vectigalis potest a fisco vendi sicut maioris l. in re minoris plures solennitates requiruntur. vt nota. gl. in verbo alienū. l. l. j. ff. de re. eoy. parificat ergo hic maior et minor q. ad venditionē suarū reuocandam et non retractandā. et idē quo ad agendum de momentanea possessione. l. si. C. q. leg. per. Nec iunatur hic minor ex speciali bñficio in integrum restitutōis post alienationem sue rei factā a fisco. ppter solutiōē tributū vel alia cā si tū tutor in bñdō alienatione interuenit. vt hic in gl. si. et l. si. in fin. §. si ppter pub. pē. ipse tū tutor vel curator tenet si sit i. dolo vel culpa in nō soluēdo p̄p̄ qd res minoris est vendita a fisco tenet refarcire pupillo omne dānū. l. si tutoris. §. de adm. tu. et ibi per Saly. et l. h. j. de fun. pa. q. est contra. Sed sol. vt ibi dicit. Sed ante alienationem sue rei: puta si res sua cecidit in cōmissum inuatur ipso iure vt possit soluere in tra. xxx. dies et postea mediāte restitutiōe nisi fuerit in dolo. l. imperatores. in fi. ff. de pub. et gl. no. in. l. si. et cā. §. si cōmissum. ff. §. m. no. et ita intelligat. d. l. h. j. de fun. patri. q. allegat hic p̄ trariarū bñ res minoris nō publicatur ppter vectigal nō solutum. sed contra tutorem agitur. Si autē fiscus vendidit rem minoris nō tanq̄m alienā sed tanq̄m ipsius fisci emptor est securus: et tūc vbi maior habet regressum in quadriennium ad p̄tū. l. oēs. §. de p̄cri. habebit etiam minor post quadriennium similiter ad pretium non ad rem l. j. gl. de car. ad rē in. l. si. §. si aduer. ff. et no. bñ fm Jaco. butri. ibi.

¶ Mens res alienas a fisco non tenetur soluere aliena debita pro aliis quoz erat res etiam si illa erat fisci debita.

Quis proscrubente. Qui solēniter emit a fisco tenetur ad solum pretium soluendū et ad aliud debitū cōueniri nō potest. h. d. Nota ergo quod mens alienas res a fisco non tenetur soluere aliena debita pro aliis quorum erant res etiam si illa debita erant fisci. vt. hic: et hoc optima. l. fm. in. de barulo. p̄ illis qui emittit a cōmuni bona velinquentiū: vt nō teneant soluere collectas p̄ teporibus p̄teritis. ar. §. eo. et si instrumenta. p̄ tributis p̄teritis et p̄sentibus q. sunt onera reuēdite. l. j. et. §. si. sine cen. vel re. hic talis emptor potest bñ cōueniri p̄ p̄dñs. ff. de iure fisci. Et si ppter alia debita bona huius debitor vendita erāt obligata a fisco poterit fisco discussis bonis principis hunc emptorē peruenire: vt vidisti in. l. j. §. de cōc. fisci. de bi. Et cōclude. an et p̄ quo debito emēs a fisco possit cōueniri. q. aut q̄ris an possit inquietari ab alio q. a fisco. et dicit q. nō. l. contra fisci. habeat regressus. vt dixi. §. l. p̄. in. j. notabili. aut q̄ris an possit molestari a fisco et dicit quod nō possit cōueniri regulariter nisi ad pretium rei vendite et non ad aliud debitū. vt. hic. et l. j. titu. ff. si bona faissent obligata pro alio fiscali debito quo casu conuenit emptor prius discussis bonis principalis debitoris: vt. §. dixi et nisi pro tributis etiam p̄teritis: quia cū res tributaria transeat cū onere suo. l. j. de anno. et tri. et ibi glo. et ibi tangat. et l. in. fi. §. sine cen. vel re. et l. alienatio. ff. de contrahen. emp. emptor potest conueniri sue emerit a puato. l. imperatores. ff. de iure fisci. siue a fisco. d. l. p̄dñs. ff. de iure fisci. quod videtur intelligere glo. in. l. murilegu. l. j. de mari. l. i. et p̄ tributis et oneribus p̄teritis occurris possit q. quis emit et possidet non de occurris anteq̄ possideret nisi fisci. illa p̄dia cōcessisset alteri p̄ modū trānsatiōis. l. trāsserēdo de vno in alterū et nō p̄ modū venditōis: q. tūc non possessor nō tenet ad antiq̄ tributa. l. si. in. p̄. j. de cē. et cen. l. i. et. et l. h. j. de fundo rei p̄. et l. hac diffinitio. §. de oi. agro. d̄fer. Et rem quā fisco vendidit nō potest vendicare ex alia cā. l. et si instrumenta. §. c. j. ne fi. rem quā ven. l. j. et. et l. de fun. rei p̄. a. l. j. Si autē q. agrū alteri sterile occupauit et la borauit p̄p̄ia auctoritate qd est licitum cullibet. l. q. agros. ff. §. omni agro d̄fer. tenetur etiā ad p̄terita tributa vt tenet gl. l. i. h. j. de cen. et cē. et in. d. l. hac diffinitio. qd secus est si fiat a fisco trānsatio seu alperagatoze. d. l. si. cum concor. de cen. et censitoribus.

De venditione rerū fiscalium cū puatis cōmuniū. Rubrica.

- 1. Ratione partis etiam minime indiuise potest fiscus vendere totam et consocio tenetur ad pretium sue partis.
- 2. Mens a fisco rem cum alio cōem an debeat soluere totum pretium fisco an vterq. partem suam.
- 3. In aliquibus cōdemnationibus medietas est fisci et alia medietas accusatoris.
- 4. Socini an potius cogatur vendere partē suā socio vel cōsortibus quam extraneis.

forma.

Doma. Ratione partis etiā minime
 & consocio tenetur ad pretiū sue partis. b. d. Et est
 hoc speciale privilegium fisci. vt dicit gl. vt ratione
 partis q̄m cumq̄s minime cōmunitis cum alio pro
 indiuolu possit totā rē vendere & totius rei domi
 niū trāferre. Et sic quodāms trāferre plus iuris q̄ habeat nec po
 test emptor effectualr molestari quod secus i p̄nato qui solū par
 tem suā vendere potest & dominiū trāferre. l. i. s. de cō. re. ali. & si
 vendit totā socius p̄t vendicare partē suā nisi sit vsucapta vel si
 tam habeat eius venditionem. vt not. per glo. magistralē. in l. i. fa
 milie. s. fami. er. vnde p̄cedit ergo in fisco regula illa q̄ cōmune
 est: meū est. f. quantū ad venditionē totius: de quo dicit per Bar. l. i.
 ferri electio. s. j. ff. de lega. j. Et hoc facit si quis habeat castriū com
 mune cū ecclesia romana q̄ ecclesia possit totū vendere & teneatur
 ad estimationē partis conforē cōtingentis. Facit etiā si due eccle
 sie sint simul vnite q̄ pro debito vnus possit vēdi pars alterius.
 Sed in hoc tenet cōtrariū Jmo. i. c. pastoralis. de p̄nial. & hoc p̄
 uilegiū habet fiscus etiā in re pignoriata sibi & alijs totum vende
 re possit saluo tñ iure alteri? creditoris. l. res. s. j. de iure fi. Item si
 cut rē cōmune in solidū vēdere p̄t ita & p̄t in solidū pignoriare: vt
 notat gl. in l. vnica. s. si cōmunitis res pig. da. sit. Et limita bāc. l. q̄
 fiscus rē cōm recipiētem vel nō recipiēte cōmoda d. scilicet: vt
 in gl. potest vēdere q̄n esset eius utilitas vt quia meli? vēdere vt
 vendendo solidū q̄ partē. Venditur em̄ plaris pars rei facta estimā
 tione totius rei q̄ solius partis. l. meminimus. s. si. r. fami. er. z. l.
 meminimus. s. in fundo. ff. de lega. s. al. non possit vēdere in soli
 dū nisi vertatur utilitas fisci & hoc voluit glo. i. o. l. i. s. de cō. re. a.
 li. & ibi tenet Saly. & Bar. b. c. Si autē fiscus nullam habere cōdōne
 in re tūc scīs rē alienā alienare nō p̄t sicut nec p̄natus? quin ven
 dicit a dño vt hic in glo. nisi solēnter vēdat p̄pter tributa v̄ alia
 cā: vt. s. ti. j. l. j. z. l. p. r. & r. per totū titulū. Et nota q̄ q̄uis emēs
 a fisco rē cōm fisco & alteri statim sit secar? vt hic sicut et est secar?
 qui emit a fisco vendente rē alienā quā putat esse suam: vt. l. i. s. de
 quadri. p̄scrip. tñ p̄t hic emptor cōueniri corā suo iudice vel etiā
 p̄curator cesaris s̄z Bar. b. c. a dño rei nisi opponeret exceptionē
 seu allegaret ius suū. Alit emēs a filio dēnaret? & sibi p̄utare de
 bebūt quare ius suū nō allegauit? hoc vult tex. i. si. Quia autē actio
 ne cōueniat fisci a socio ad suā partē pretiū. Dicit hic gl. in verbo re
 digat. q̄ actione ne. ge. cū enim nō possit vēdicare rē p̄t sua opz
 q̄ in subfidū habeat ratā venditionem quācūq̄ nō suo noie fa
 ctā p̄pter q̄ ratibationē hēbit actionē neg. ge. cōtra fisci: vt ple
 ne not. i. l. s. de re. ali. nō alienā. Sed q̄ro an? fēmes a fisco rez cū
 alio cōm debeat soluere totū pretiū fisco an vterq̄z partē suā. Re
 net hic gl. in verbo redigat: q̄ totū d̄z solui fisco cū quo s̄bit & hoc
 indicat istud v̄bū redigat q̄ significat irrenocabilē applicationē
 Totū em̄ fisco soluit s̄z pars sua solū in eo redigit. i. incorporatur.
 & est hoc verbū redigat verbū obliquū s̄m aliquos p̄t sunt mul
 ta alia v̄ba de q̄bus p̄ Bar. in l. cenario. ff. de vulg. & pu. Et hāc
 gl. cū tex. no. ad statuta q̄ dicit q̄ p̄t aliquibus cōdēnationib? me
 dietas sit fisci & alia medietas accusatoris. nā tota d̄z solui fisco et
 accusator recipiet partē suā p. l. senar? s. senar? el primo. ff. de iure
 fisci. & rit et vile accusatori: q̄ fauorabilior est executio q̄ sit a fisco
 q̄ q̄ sit a puato. l. bi q̄ fisco. s. de cōue. f. de. Venet tñ hic: Barto. q̄
 emptor possit et soluere suā partē ei q̄ habeat cōdōnem cum fisco
 cui fisco? necessarie hēbat soluere p̄ dictā l. res. s. j. ff. de iur. fil. & r.
 l. si cū emptore. l. i. ff. de pactis. Et s̄z q̄ro an? soci? poti? cogat ven
 dere partē suā socio v̄ cōsortibus q̄ extraneis. Dic nō. l. vada. s. d
 cōtrahē. emp. nisi ex d̄spositione testatoris vel alteri? legis v̄ p̄
 cō cōtrahētū aliud statuat. vt no. in. d. l. dudū. vñ si ēphyteota ve
 lit vēdere p̄onemata sua p̄fer̄t dñs extraneo. s. de iure fi. l. i. s. de
 & colon? d̄z poti? vēdere ius suū dño q̄ extraneo. l. j. in. s. j. de me
 tallā. li. xj. & ibi Bar. & sic ex lege vel statuto p̄t disponi q̄ q̄s non
 possit vēdere extraneo extra territorū. l. j. non li. habitato. metro
 comie. li. xj. Itē et per cōsuetudinē p̄t inducti in. cōstitut? de in
 integrum resti. & in glo.

The fiscus rem quam vendidit euincat. Rubrica.

- 1 Debitū ex vna statioe nō p̄t cōp̄ari cū debito alteri? statiois.
- 2 Ex plurib? executorib? testamētū p̄t agere cōtra aliū debi
 tore defuncti cum testator nō superfit qui sibi possit p̄uiderē.

Rauissimū. Emēs aliquā rē solē
 molestari nec ab aliqua ei? statioe. b. d. q̄ cor. j. s̄fū.
 rei p̄na. l. j. Vel sic. Emēs rē ab vna statioe ad quā
 res illa nō omnino p̄tinebat nō p̄t iquetari ab
 alia statioe ad quā res illa iure autentico p̄tine
 bat. sed debēt statioes inter se agere. b. d. b̄z em̄ fisco? vt hic dicit gl.
 p̄tes statioes sepatas adeo q̄ administrator vnus nō d̄z se intromit
 tere de administratioe alterius. Si administrator vni? statiois sol? vē
 didit rē solēnter q̄ etiam spectabat ad aliā statioē non poterit

administrator illius eam renocare sed debet agere cōtra admini
 stratorē statiois qui in solidū vendidit. sicut enim p̄natus rem
 communem vendit a fisco rōne cōmunitis nō renocat. s. tir. j. l.
 vnica. Ita nec vna statio fiscalis renocat rē vēditā ab alia statioe
 que res cōiter spectabat ad vtrāq̄z statioē vt hic. Rō autē quare
 res vēditā ab vna statioe fiscali nō renocat ab alia ad quā etiā per
 tinebat: q̄ oēs statioes fisci rep̄stant & ita rep̄stant in vna sicut i
 alia sunt enim ambe sub eodē dño ad quē spectat cōmodū & incō
 modum vtriusq̄z: & sic idem iuris effectus semp̄ sequet. vt. l. q̄ si du
 bitet. ff. de acquirē. herē. Si vero alia statio renocaret rē ipse fisco
 cui? noie est facta videret renocare sic veniret contra factum suū
 seu sui administratoris & legitime & solēnter factū q̄ non licet. l.
 post mortē. ff. de adop. z in cōcor. b. c. allegatis in gl. etiā ex p̄sona al
 teri? in cui? locū successit. l. i. instrumēta. s. de iure hāste f. nec ex
 alio debito. l. si. e. r. & ibi dicit. secus si nō esset legitime factū et non
 seruatis debitis solēntatib?: quia tunc esset vēditio nulla et tunc
 fisco possit venire contra factū suū. l. i. s. de iure fil. & de fide in
 stru. & iure hāste fil. j. z. s̄. & patet q̄ vbi p̄hibet quelibet species
 gñis p̄hibet & gen? sicut cōuerso prohibito genere p̄hibet quelz
 eius species: vt not. gl. in l. i. causa cognita. s. de transf. Et intellige
 hic q̄ statio vendens habebat pariter ius vendēdi bāc rē sibi obli
 gatā sicut alia statio vel nullo mō teneret vēditio factū etiā solutio
 que d̄z fieri vni administratori non p̄t fieri alteri administratori
 ad quē nō spectat illius administratio s̄z ambo sint administato
 res eiusdem persone. l. quero. ff. de solu. Et ex hoc patet q̄ p̄bitū
 ex vna statioe nō p̄t cōp̄ari cū debito alteri? statiois. vt. l. i. s.
 de cōpen. q̄ nō debēt confundi & intricari rōnes diuersarum sta
 tionū nō em̄ debēt officia cōfundi. l. cōfulta officialia. s. de testamen
 tis. nec d̄z vnus officialis fisci de alterius officio r̄gere? se implē
 care. tex. est de execu. & exacto. l. quicunq̄z. li. xj. & j. de numerat̄s. l.
 in p̄uincis. eo. l. i. si tamē esset aliquid solū d̄z a fisco q̄ nō possit
 perfecte solui ex illa statioe ex qua dicebatur tunc in subfidium
 d̄z solui ex alia s̄m Bal. l. i. si certarū. ff. de testa. milic. Itē intellige
 hoc q̄ fuit solutū pretiū statioi vendēti q̄ p̄curator fisci non p̄t
 h̄re fidē de p̄tio. l. si p̄curator. ff. de iure fi. s̄z secus in puato vt dixi
 s̄z de iure hāste fil. & si instrumenta. C̄lto no. q̄ vn? officialis
 p̄t agere s̄ alium exp̄dientē & occupātem in solidū negociū et cō
 mune q̄n s̄t diuersae administratioes & hoc officialib? & admini
 stratorib? republice vt hic. & idē i tutorib? inter se diuidētib? nō
 debet vnus se intromittere de administratione alteri?. l. v̄ in partes
 ff. de admi. tu. s̄z tūc talis diuisio non p̄iudicat creditoribus agere
 volentib? & debitorib? cōp̄sare nolentib?. l. iter tutores. e. r. de quo
 dicit ibi plene p̄ Bar. & idē in plurib? p̄curatorib? diuersam admi
 nistrationē habētib? l. q̄ p̄prio. s̄z si duobus. ff. de p̄cura. s̄m tertiā
 lect. Si autē nō est diuersa nō p̄t agere vn? cōtra alium etiā si sint
 d̄z in solidū nisi sit dictū in mādato. l. q̄ duos. & l. itaq̄. ff. de pec.
 quod secus est in tutorib? quoz vnus hoc casu potest agere cōtra
 aliū. l. i. ver. nec p̄iū. ff. de admi. tu. Et est rō diuersitatis q̄ i p̄cu
 ratorib? h̄m usagat cōtra aliū semp̄ est persona dñi habilis q̄ p̄t
 sibi p̄uiderē secus in tutoribus. Et ex hoc s̄fer̄t q̄ p̄t plurib? exe
 cutorib? testamētū vnus p̄t agere cōtra aliū debitorē defuncti cuz
 testator nō superfit q̄ sibi possit p̄uiderē. d. l. i. s̄. in. c. si. de test. li. vj.
 Et ista faciūt q̄ si sint duo iudices ordinarij v̄ delegati q̄ vn? nō
 possit cognoscere cōtra aliū. de quo p̄ Jmo. i. c. p̄ndētia. de offi. de
 le. sicut nec vnus p̄curator s̄ aliū de q̄b? p̄curatorib? v̄stigue: vt
 no. Bar. in. d. s̄z duob? de mi. b. s̄. hic inducit bāc. l. in ar. Si ab
 bas habēs p̄tes cōuēt? sub se vēdat solēnter rē vni? tāq̄ sit res alteri?
 q̄ p̄pter h̄c erroē nō possit renocare q̄n sit idē iuris iure res
 sit vni? siue alteri? cū ambo cōuēt? sint eiusdē abbatis. d. l. q̄ si du
 bitū. de acquir. her. s̄z hoc intellige q̄n ambo quēt? sunt de men
 abbatis als vitiaret erro: si nō iteruenit p̄sentis rectoris cui? res
 est vēditā. vt in de. s̄. de re. eccl. alie. v̄l. nō. nec obstat. l. i. p̄curator.
 ff. de acq. re. do. vbi erro: i traditione rerū ipedi: dñi translatione.
 q̄ hic nō fuit erro: in traditione. l. q̄ rē vni? cōuēt? vēdiderit vt
 alteri? s̄z rē ab vno cōuētū debitā abbas volebat cā renocare tāq̄
 esset alteri? cōuētū & ita trāspone gl. vt faciat ad tex. & sic p̄iū nō
 obstat. Vel etiā intelligēdo gl. q̄ vēdidit vt alterius. Dicit ad s̄m q̄
 ibi erat res p̄curatoris vēdētis quā putabat dñi: & sic diuersae dño
 erant p̄sone hic censēbat vna p̄sona sicut in fisco s̄z p̄tes essent con
 uent? Saly. & vide Bar. in. l. i. s̄. subtilius. ff. de cōdi. ob. causam
 & similiter platus superior potest infendare feudum spectans ad
 prelaturam inferiorē in immediate subiectum secus si mediate. de q̄
 per Bald. & ibi dixi in. j. ti. feudorum. in p̄in.

Equitas & bonestas ē ipeditō ei q̄ dicit ex p̄tate absoluta.
Rtractare. C̄lto. Est summarū p̄cedē
 tis. Et q̄ ibi dicit sunt & h̄ rep̄ti
 possent vt d̄t glo. Et no. q̄ p̄ctas & bonestas est impedi
 mēto ei q̄ dicit ex p̄tate absoluta facit. l. digna vox. s. de
 legi. Itē no. hic q̄ optimū ar. est ab iniquitate? in bonestate q̄ est
 euitanda & idē dñi nō debēt iurare p̄nellas subditas ad tripudā
 in suis curijs propter suspitionem in bonestatis. Jus em̄ ab oī su
 perioritate intelligitur exceptū. ad hoc allegat Bal. bāc. l. i. l. q̄ ex

Clto no. &
 an hodie hoc
 sit verum indi
 ficte q̄ vnus
 officialis p̄t a
 gere s̄ aliū q̄n
 s̄t diuersae sta
 tionis v̄o hic
 per Barto. in
 s̄. q̄.

Clto. hic. de
 hac q̄one vide
 hic p̄ bart. v̄
 sicu. v̄terius
 glo. inducit.

Joannes de Platea sup decimo libro. C.

C. de ope. lib. facit. l. facta. §. si in danda. ff. ad ter. r. j. de mainima. l. vnica. lib. xi. r. ibi. tangam.

Debis q re publicis rōnib? pecuniā mutuā acceperūt. Rn.

- 1 **Accipiens pecuniā mutuam ab officialibus fisci tenetur in quadruplum.**
- 2 **Pena q venit fisco applicāda petif cōdictione ex lege vel actione in factum.**

Quis Accipiens pecuniā mutuā ab officialib? fisci tenet in quadruplū. b. d. Et est rō quare pecunia fiscalis non p̄t alteri mutuari etiā subvlturis: qz d3 suari vt iussu prin cipis sit solutioni parata r in vltus puatorz quoz r ti nō d3 vt bic i gl. in vbo supst. r. l. minime diu.

j. de iurpe. r. ar. r. ibi tangam. r. ibi tangit Bar. Et mutuo accipi ens punif in quadruplo et eodē modo mutuās si fraudē p̄cipauit ita tñ q̄ inter ambos soluat solū vnu quadruplū in q̄ inest rei p̄fec tio vt bic in gl. h. Et qñ fraudātes fisci puniantur in duplo r qñ in quadruplo. et an oēs fraudātes teneātur simul ad vnā solā penaz an qz deliquēs teneat insolūū. dixi. §. de iure fil. l. q. in hētib? Itē qñ in pena inest rei p̄fectio. Bic p̄ Bar. in. l. hoc edicto. §. si. ff. de publicanis. Itē q̄ actione petat hec pena. Bic ite gl. q̄ dictione vel actione in factū ex qua nota q̄ pena q̄ venit fisco applicāda pet if cōdictione r dispositione hui? l. r. hē. q. ff. de iur. dicitur sin gularis. Sz idē nō. ff. ad. l. iul. pecu. l. is q̄ p̄ dā. ff. ad. l. iul. de vi pri. l. j. in p̄n. in gl. magna: nisi pena veniret applicāda fisco ipso iure: qz r̄c agit rei v̄dicatione: vt dicit dicta gl. magna. Tu autē dic qd̄ t̄f̄ autoritate r dispositione hui? l. r. se. cōdictione ex hac. l. iurta nō. p̄ Bar. in. l. j. ff. de cōdi. ex. l. licet autē admistratoz fisci nō possit pecuniā fiscalē. fenerare vt bic. tñ admistratoz minoris p̄tō e iure ciuili s̄m aut. nouissimē. §. de admi. tu. l. §. de iure cano. d. c. s̄r.

- 1 **Autū publicū alteri mutuari nō potest sine spāli mandato principis vel comitis sacrarū largitionū.**
- 2 **Illud dicitur occulte fieri quod fit sine p̄sentia illius sine quo licet fieri non potest.**
- 3 **Probitus mutuatē accipiat fidei iussores vel cautionē de mutuo reddendo nō p̄pterea valet mutuū nec penā euitat.**
- 4 **Quis suscipit aurū publicū punif criminaliter r oritur criminalis actio fisco.**

Sicut omnes Accipiens mutuo au rū fiscale cū publicatiōe bonorū p̄petno deportat. mutuās autē capite punif. b. d. C. No. ergo q̄ tanz publicū potissie alteri mutuari nō p̄t sine spāli mādato p̄ncipis v̄l comitis sacrarū largitionū: vt j. d. an. pu. p̄secutorib? l. vnica. Et qz aurū est nobilit? iter cetera me tallā: id illd̄ recipiēs a re publica ē t̄ suos puatos vltus cōuertens punif maiorē pena. l. naturalis vel ciuilis mortis cū publicatiōe bonoz vt bic: q̄ recipēs aliā pecuniā fiscalē cuius est pena quadru pli. §. l. prior. r. est argumētū q̄ graui? punif q̄ cōmittit furtū pio re magna r nobilitoz q̄ p̄ re vili. ad q̄ facit. ff. de pe. l. aut facta. §. quātitas. r. l. respiciēdū. §. furta. r. isti. d̄ r̄r̄ diu. §. gallinarū. hec autē pena hui? l. h3 locū si mutuū fiat occulte. i. sine p̄ncipis auto ritate p̄n. gl. no. bic. quā tene mētī. C. Ex qua no. j. illd̄ d̄ occulte fie ri qd̄ fit sine p̄sentia illi? sine quo licite fieri nō pōt. nec ob. l. nō in telligitur. §. tacita. ff. de iure fil. vbi nō d̄ occultum sed manifestū qñ apparet in f̄m: quia ibi nō erat necessaria autoritas in p̄rioris bic sic r idem vbi cū est necessaria p̄sentia iudicis si fiat sine eo d̄ occulte fieri. r ideo cū m̄f̄monia confuenerūt fieri corā multitudi ne gentiū si fiant corā duob? vel trib? testibus clā fieri dicunt. l. si. ff. de ritu nu. r. ibi p̄ Bar. Itē d̄ clā fieri qñ sit p̄ modū q̄ nō pos sit puenire i notitiā ei? cui? interest. l. claz possidere. in p̄n. ff. de ac q̄rē. pol. Et an r qñ plus puniat faciens clā q̄ palā p̄ Bar. in. d. l. si. ff. de ritu nu. r. j. de dela. l. j. r. ibi etiam tangā. Bic ite occulte fieri qñ sit sine decreto iudicis qñ regrif. j. de p̄di. curi. l. j. v. q̄ si q̄ in vbo occultis. r. ibi no. bar. C. Itē no. bic q̄ p̄bitus mutuatē licet accipiat fidei iussores vel cautionē de mutuo reddendo nō pro p̄pterea valet mutuū nec penā euitat. Itē h3 officialis sit publicus creditor. i. debis recipere a fisco nō p̄pterea potest sub hoc p̄tertu aurū publicū mutuatē vt bic oū dicit sub specie publici credito ris vel intellige qz est publicus officialis mutuatē faciet illum publicum debitore. i. debitore fiscalē. Et attende qd̄ est p̄p̄iū vni? f̄ctus attri buit alteri. oū dicit commodauerit. i. mutuaerit. r sic ponitur imp̄prie vt dicit glo. quā no. qz cōmodare d̄ etiā q̄ mu tuat et h3 largā significatiōe qd̄ no. p̄ sustinendis libellis r dicitis testiu r scripturis mercatorz q̄ imp̄p̄iis r grossis vtantur voca bulis? Itā em̄ verba ciuilia r eoz significata nō cadūt in idioras l. stipulatio ista. §. hi quoz. de verbo. obli. in glo. not. r. l. quod. si nepotes. r. ibi glo. ff. de testa. tu. ponitur em̄ vnuq̄ verbum sepe p̄ reliquo. l. veteres. ff. de actio. emp. l. si stipulatus. ff. de vlt. et. l. eas. ff. de conditio. r demonstra. sed p̄p̄ie sumendo differunt inter se mutuatē r cōmodare. l. si. ff. si cer. pe. C. No. et bic glo. in vbo oib?.

Utatur vo cabulis. ydo Ln. de ro. l. j. in p̄n. ff. d. no. op. nū. itē hoc ver est in idio tis. l. cū antea. §. d. arbi. r. qd̄ not. in. l. q̄ ties r. i. l. filiafa. ff. famil. er. fec? i petito. fac qd̄ not. gl. in. l. q̄ si nepos. d̄ tes. tute. r. in. l. j. q̄ r. aduer. q̄s. r. l. stipulatio. §. hoc q̄s. de ver bo. obli.

Mo. ex. l. ma gna eqtatez r iustitiā impa toruz: q̄ poti? cōmodis suo rū subditozz puidere volue runt q̄ f̄ctum suū angere pe cuniās. r facit p̄ncipes mo dernos q̄ sub ditos suos si ne aliq̄ respec tu pietatis multifariam grauant.

in secunda solutione in verbo vel hic mutuatur. quod mutans publicam pecuniā afferēs se habere mandatum r potestatem oā di mutuo triplex delictum committit simul r semel. l. furtuz pecu latum r falsum furtum: vt. l. ob pecuniā. ff. de furtis. peculatus qz pecuniā publicā cōuertit in suam vtilitate priuatā. l. iiii. §. si. ff. ad l. iul. pecu. falsum qz afferit se habere rescriptū seu mandatū prin cipis quod nō est. l. si. ff. de fal. r. l. maiorē. §. de fal. l. et de hoc. f. quā do ex vno facto quis incidit in plura crimina an possit pena om niū criminum puniri. Bic per bart. in. l. senatus. ff. de accusa. r. l. sanctio legū. ff. de penis. r. l. q. de crimine. §. de accu. r. ibi p̄ Saly. r. l. si adulteriū cum incestu. ff. de adulte. C. Nota. vltimus ex eadem glo. i sine ibi ciuilitate hic criminaliter. quasi dicat q̄ quādo quis susceperit aurū publicū punitur criminaliter id est oritur crimi nalis actio fisco. l. ad meram vindictā. id est in deponatione r bo norum publicatiōe sed qñ surripuit vel mutuauit aliam pecuniā publicam punitur ciuilitate. id est oritur ciuilis actio. f. cōdicio ex lege fisco ad quadruplū ad vtilitatem burse fiscalis s̄m bart. bic. C. Et no. istā glo. que vult quando pena pecuniaria applicatur fi sco tunc dicatur actio ciuilis seu causa ciuilis sicut quando appli catur parti sed quādo pena infligit in corp? tūc dicat actio sine cā criminalis. r. cū hac glo. qz cor. complures alie. f. gl. in. l. si qua per ca lumniām. C. de episco. r. cler. l. is qui p̄dā. ff. ad. l. iul. pecu. r. §. d̄ sepul. vi. l. qui sepulchra. r. l. j. §. qñ ci. acti. p̄iu. cri. r. l. obseruare. §. p̄fici. ff. de offi. proconsul. r. l. Sz cōtrariū tenuerūt plures alie glo. scilicet qz dicitur causa criminalis: scilicet quando pena infli gitur in corp? vel est pena pecuniaria applicāda fisco h3 per actio nē ciuilem vt est cōdicio ex. l. de qua bic. r. hoc tenet glof. in. l. j. §. de sepul. vi. r. ibi per Saly. qui cōcordat glo. r. ff. de sepul. vi. l. iij. r. ibi per bar. r. l. vlti. de p̄na. delic. r. ibi ē tangit bar. r. in f̄. in summa. r. de offi. iud. §. si. r. de pub. iud. in p̄n. ff. de pe. aut damnum. i principio. r. ff. de calū. l. j. r. ff. ad. l. iul. re. l. h3. iurta prin cipium glo. magne. Et iste due glo. sunt vere r cōmuniter tenentur per doc. pro quibus est text. cum glo. de p̄na. c. tne. r. p̄ bar. in. d. l. iij. in prin. ff. de sepul. vi. Si tñ fiscus ageret petitione heredita tis ad auferendū bona alicuius tanq̄ ab indigno bene d̄ cā ciui lis. l. gaus. ff. ad silicia. r. l. j. §. de bis qui. vt indig.

Penis fiscalibus creditores preferri. Rubrica.

- 1 **Priuatius ad suum debitū agēs p̄fertur fisco agētī ad penā: secus si fiscus similiter agat ad debitum.**
- 2 **Fiscus cōtra creditores nō ē priuilegiatus vt habeat tacitā hypo thecā pro pena sibi soluēda sicut habet pro principali debito.**
- 3 **Fauorabilior est cā illius qui certat de damno vitādo quaz illius qui certat de lucro.**
- 4 **Fiscus habēs personalē actionē p̄fertur cuilibet aliū creditorū per sonalē etiam habenti actionem anteriorem tempore.**

Res in suam. C. De est notabilis. l. cui? summarium est rubrum tñ b. d. C. Priuat? ad suū debitū agēs p̄fertur fisco agētī ad penā: secus si fisc? similiter agat ad debitū. b. d. C. cor. cū primo dicto. ff. de iure fil. l. nō possunt. r. l. in summa. r. l. qd̄ em̄ placuit. Et pone casum. s. t. j. si fiscus agat ad quadruplū contra eum q̄ sum p̄st mutuo pecuniā publicā cuius creditores personales actiōes pretendentes petunt prius sibi solui. certe fiscus est priuilegiatus respectu fortis. i. mutui recepti vt prius sibi solui debeat: qz fiscus pro suis contr actibus habet tacitam hypothecam. l. aufertur. §. si fiscus. ff. de iure fil. et. l. h3. in quibus cau. pi. ta. contrabi. quam nō habet priuatus nisi in casibus not. per glo. in. l. eos. §. qui po. in pi gno. ha. Sed respectu pene que hoc casu est triplum quia in qua druplo inest simplum et sic totum quadruplum non est pena vt bic. r. l. si cum exceptiōe. §. quadruplatur. ff. quod met. cau. r. l. hoc edicto. §. finali. ff. de publi. r. ibi per Barto. quod est notandum propter statuta: prius enim debet satisfieri prioribus creditoribus res suas et sua debita persequentibus quam fisco de pena. C. Et quo not. quod fiscus contra creditores non est priuilegiatus vt habeat tacitam hypothecam pro pena sibi soluenda sicut habet pro principali debito. et hoc tenet glof. in dicta lege aufertur. §. fiscus. ff. de iure fil. et. l. rescriptum. ff. de p̄actis. licet glof. finalis in sine hic teneat contra et non bene nisi faluerit secundum Bynum in. l. quod enim placuit. ff. de iure fisci. quod fiscus habet etiam pro penis tacitam hypothecam vt hac glof. sed non vtitur in pe nis suo priuilegio contra creditores vt bic. r. dicta lege quod em̄ placuit. sed contra ipsum delinquentem vt postet. de quo per Bartolum in. d. §. fiscus. r. per Lyn. r. Salyce. in. l. si quis postbac. de bo. dam. C. Et not. text. hic dum dicit rem suam persequentis bus: non intelligas reali actione vt rei ven. quia de hoc non est dubium sed intellige actione personalē per quam consequitur rem et debitum suum accipitur enim personalis actio hic large prout competit ad omnem aliam rem r non prout sit actio penalis et hoc propter largam significatiōem huius verbi rei. Et que sit

facto reputatur qñ sit vno impetu in glo. notabili in. l. si conuerit la prima. ff. de pigno. actio. Sed nunquid quilibet ordinari? possit equaliter imponere pena. Dic qd no q equal ordinarios quida sunt maiores et isti pnt imponere maiores multas et in magnis ne gociis. l. si. C. de mo. mul. Quidam sunt minores et isti no magnas sz paruas multas imponunt. l. defensores. la secunda. s. de defen. ciuit. quilibet tñ magistratus habet modicā coercionē sine qua sua iurisdictione applicari nō possit. l. magistratib. ff. de iur. om. in. r. per Bar. in. l. j. ff. si qs ius di. nō ob. Et dicit Jun. in. c. j. de offi. dele. qd iudex etiā delegatus pōt multare turbātes eius iurisdictionē si aliter defendere nō pōt. vt. d. l. j. ff. si qs ius di. r. l. j. s. de spor. r. als delegat? nō possit multare nisi sit sibi specialiter cōmissum. d. l. si. in. si. s. de iudi. Silt arbiter nō pōt multare nisi in cōpromisso hoc exprimat. l. nō ex orb. ff. de arb. Similiter et isti iudices ad quedā extracōdaria deputati ad diuisiones faciēdas nō pnt multare p d. l. si. in. si. ff. de iudi. Silt licet ville et castra pūlegiū habeat vt pōt sint facere statuta non tñ faciunt statuta penalia nisi habeat ex cōsuetudine q habeat p speciali pūlegio. extra. de verbo. signi. c. sup. qbusdā. s. pte. r. l. viros. j. de iur. of. li. rñ. Alitmo bec. l. videt facere contra cōm practicam rectorum dum in sent. tñs damnatorum addit qd dictas cōdemnationes debeant condemnati soluere intra decē dies sub pena quanti pluris q sicut vsura vsure ita nec pena pene adfici debet vt hic. tamen in oppositū residet hic Bar. per istum tex. in verbo placitum est. a cōtrario sensu cōiuncta glo. que est in. l. si. s. de sen. ex peri. reci. que dicit q retores ciuitatū habeant vim in iurē iudicum et ideo possunt multas imponere dum modo nō excedant debitum modū. l. si. s. de mo. mul. Et attēde q istud quātum plus non est pena delicti sed cōtumacie. et ideo licet statutū dicat qd pro tali maleficio imponat tāta pena quā si nō soluerit intra decē dies amputet sibi pes vel manus certe si iudex adficiat illi pene pecuniarie sub pena qñ pluris. vel alio modo ppter cōtumaciā vel negationē augeatur illa pena sufficit cōdemnatus soluere principalē penam delicti intra tempus vt euitet penam pēdis vel man? licet nō soluat augmentam alia causa superueniente. Et similiter eius fideiussores simpliciter acceptus de solūdo omnē cōdemnationem pro dicto maleficio imponendā non tenebit ad illud augmentū quia non est pena maleficio sed cōtumacie vel aliter cause a principali maleficio separate. et id est cautela officialis q accipitur fideiussores de solūdo omnē cōdemnationem tam ex dicto malo q ex processu vel als quomodocūqz imponendam scdm Bar. in. l. j. ff. de in. litē in. r. dicit et An. de barulo q statutū dictas q debitor possit capi p debito et carcerari intelligit de pncipalib? non de accessoriis seu penalibus obligatiōibus. ar. d. l. j. ff. de in. litem iuran. r. l. fideiussores magistratum. ff. de fidei. cū simi. Itē quero sicut non potest peti vsura etiā ex pacto incontinenti appositio. l. quāuis. s. de vsuris. ibi Saly. an idē sit in pena appositā per pactum incontinenti appositū vt peti non possit. Et videtur q sic. l. feruas. ea. l. r. s. b. d. gloss. ff. de feruis ex por. Sed Ly. r. Saly. in. l. qñuis. la prima. s. de vsuris. dicit q bec egparatio. l. qñ sit vsura non venit per pactum incontinenti appositum in cōtractib? stricti iuris ita nec pena. l. qñuis. la prima. s. de vsuris. habet locū si apponatur pena iuxta mutuū quātū. sec? si aliarū rerū. l. frumēt. eo. tit. nec ob. d. l. feruas. que qñuis loquat in alio casu q mutuū tñ ideo ibi nō valet pena: q vt q ad feruitā est adiecta quo casu pena per pactū incontinenti appositū adiecta peti nō pōt nisi pecuniariter inter sit vt ibi licet als si esset adiecta p stipulationē nō inspiciamus interesse. l. j. s. ff. de ver. obli. Itē adde q pecunie debite ex mala administratiōe officij publici non debent vsure nec a principali nec a fideiussores. l. lucius. s. j. r. l. cōstitutionibus. ff. ad man. secus in tutore. l. j. s. de vsuris pupil. Item a administrator reipubl. qui pecuniam reipublice fenerauit tenetur de periculo sortis non vsurarum. j. de bis qui ex officio qd administrauerunt conueniuntur. l. vnica. r. ibi dicam.

Cōn pign? 3 possit retineri pro vsuris.

Cōm pign? 4 nis succedens nō pūilegia to an vtaf pūilegio.

- 1 Fiscus succedens pūuato vtitur iure pūuati.
2 Pactū incontinenti appositū iuxta cōtractū stricti iuris de solūdis vsuris non inducit actionem.
3 Pūilegiat? succedens nō pūilegiato non vtitur suo pūilegio.

Sub pignore. Cōm pign? 4 nis succedens pūuato vtitur iure pūuati. b. Sicut ergo pūuati? mutuās pecuniā sub pignore cōpellitur etiā soluere vsuras de quibus cōuenit saltē nudo pacto vt pro eis possit retinere pign? ita r. fisco ei succedēs cogit soluere lz als sit pūilegiatus vt nō teneat ad vsuras. l. cū qdā s. ff. de vsuris. r. dixi. s. ca. l. pri. Et sic no. primo hic qer pso na heredis seu successoris non mutat obligatio auctoris. l. si. ff. de ver. ob. nam in obligatione iam cōtracta fisco succedens in locum debitoris habet loco heredis vt biefed in obligatiōe contrabenda etiā ex cā de pterito nō habet loco heredis lz in locū debitoris succedebat. l. quoties. in. si. ff. de noua. r. ibi per Bar. Itē qñ oia bona alicuius trāseūt in aliqñ ex dispositiōe legis pnt transeunt bona depozitari in fisco tñc trāseunt in eum oia debita vel credita illi? in totū vt hic vel p pte bonorū q trāseunt vt. s. ad. l. iul. de vi. p. n. l. j.

Sec? qñ trāseūt ex dispositiōe hoīs. l. mulier bona. ff. de iure do. et per Bar. in. l. nō intelligitur. s. cū ex causa. de iure fil. Non est ergo fisco heres qñ bona ex delicto vel vacatiā vel caduca transferuntur in eū sed est loco heredis vt dicit glo. in. d. s. cū ex cā. licet teneat ad debita credita et legata: vt. d. s. cū ex cā. r. per glo. r. Saly. in. l. j. s. p. n. l. in. si. C. de cadu. tol. r. dicit. j. de bo. vac. l. j. C. Tertio no. q licet in cōtractibus stricti iuris nō veniant vsure ppter vinculū stipulatiōis et ex pacto incontinenti appositū nisi ex mutuo fauore et in vsuris ciuitati debitis lz in cōtrib? bone fidei veniant et ex mora et ex pacto incontinenti appositū: vt no. glo. in. l. qñuis. s. de vsuris. tñ si in cōtractib? stricti iuris fuit datū pign? pro sorte nominatim dicitū p pactū q possit retineri pro vsuris tunc poterit vt hic. r. l. per retentiōe. s. de vsur. Itē dicit ergo incontinenti appositū iuxta cōtractū stricti iuris de solūdis vsuris nō inducit actionē siue petitiōne: vt. d. l. qñuis. sed inducit exceptionē seu retentiōe pignoris dati. et sic aliqua consequimur retinēdo et recipiendo que non consequimur agenda vt hic. r. d. l. per retentiōe. r. l. inuit. s. cut. damus. ff. de re. ia. Sed an pign? intelligat? pro vsuris sicut p sorte datum vt q si vsure sunt naturaliter tñ debite tñc nō teneat pign? p eis nisi specialiter sit dictū vt hic. cōiuncta glo. p. ce. r. d. l. p retentiōe. Si vō sunt debite naturaliter et ciuilit? tñc pign? simpliciter acceptū teneat etiā p vsuris ex eodē cōtractu debitis sicut b. de fideiussores in. l. c. tū capue. ff. de eo qd certo loco. s. c? si pro sorte tñ esset obscriptum. l. fideiussores magistratū. s. j. ff. de fidei. r. l. solutū. s. si in sorte. ff. de pig. actio. r. ibi pbar. In vsuris autē q veniunt officio iudicis vt in cōtrib? bone fidei silt teneat pign? sicut fideiussores: vt. l. qro. ff. lo. ca. p. m. opi. Joā. q est va de q vide ibi glo. magistrā. r. p. Bart. l. i. ff. de eo qd cer. loco. Sed qd si pign? est publicitū p vno debito vt pro sorte tñ an poterit p alio debito vt pro vsuris retineri. Dic q lz pign? datū pro vno debito possit retineri pro alio debito naturaliter et ciuilit? nō aut p debito naturaliter tñ debito. l. vnica. s. etiā ob. cbi. pe. tñ p vsuris etiā naturaliter et ciuilit? debitis odio earū retineri nō poterit qñ sunt debite ex alio cōtractu vel ex isto in quo fuit p sorte datū pign? obligatū. Hoc voluit glo. i. vbo rata. in. si. in. d. l. per retentiōe. r. bar. r. Saly. in. d. l. vnica. s. etiā ob. cbi. pe. lz gl. aliter dicit. d. l. solutū. s. si sorte. ff. de pig. actio. Sed qd si pignus fuit datū p vsuris vltra litem modū an pōt retineri p eo qd est vltra. Dic q nō qd est vltra est indebitū naturaliter et ciuilit? et nō nascit obligatio naturalis nec ciuilit? sit cōtra pbi bitionē legis. Sicut cū statutū disponat q nō valeat cōtractus minor nisi cū certis solēnitatib?. nā eis non seruatis non obligat minor et naturaliter cū lex resistat obligationi vsurarū in totū nō si inquantū cōcernit interesse: vt no. gl. in. l. iulia. s. ibidē. ff. de act. emp. r. plene habet in aut. ad. bec. s. de vsur. non nascit naturalis neqz ciuilit? id solutū p vsuris in totū repetit tanq oino indebitū etiā a sciente solūte ne vxaretur super pncipali debito r. pignus p eis datū retineri non poterit. d. l. si nō sorte. in. prin. s. j. r. ibi per bar. r. d. l. vnica. s. et ob. cbi. pe. r. ibi p Saly. An autē extra cām pignoris res existens penes vnū ex vna cā possit p alia retineri ē gl. r. ibi p bar. in. d. l. si non sorte. s. sic cētū. ff. de cōdi. in. d. vbi dicit scriptor pōt retinere fetermos donec sibi soluat. r. p. Saly. in. l. i. s. cōmo. C. Alitmo no. hic q pūilegiat? succedēs nō pūilegiato non vtitur suo pūilegio vt hic. r. l. polla. s. de bis qui. vt in. d. r. l. cū quidā. s. fisco. cū cōcor. ibi allega. ff. de vsu. qd est verū p tpe pterito. sed p tpe futuro bene vtet suo pūilegio. l. fisco. la pna. ff. de iure fil. r. ibi no. bar. Si autē duo sunt pariter pūilegiati quoy vn? agit cōtra aliū pferit ille q certat de dāno vitando. r. si vterqz certat de dāno potior est cā rei q actoris: r. si sint pūilegiati dispari pūilegio vt minor cōtra filii fami. se tuēt macedoniano vel cōra mulierē se tuēt velleiano pferit pūilegiū potētius quale est pūilegiū minoris. l. verū. s. itē verū. vbi bec probant. ff. de mino. r. l. si. ff. ex qui. cau. ma. Et de hoc biocardo dicit per Bar. in. l. cū filius. s. in bac. ff. de ver. ob. r. per Ly. r. Saly. i. aut. quas actiōes. s. de sac. fam. eccle. vbi est glo. an vna ecclesia vtaf suo pūilegio cōtra aliā. r. an ecclesia que est pūilegiata succedēs pūuato vtatur suo pūilegio. Sicut fisco vsur? iure cōi passue qñ successit pūuato: ita etiā actiue quādo successit creditori.

Fiscus. Cōm pign? 4 nis succedens pūuato vtitur iure pūuati. b. Sicut ergo pūuati? mutuās pecuniā sub pignore cōpellitur etiā soluere vsuras de quibus cōuenit saltē nudo pacto vt pro eis possit retinere pign? ita r. fisco ei succedēs cogit soluere lz als sit pūilegiatus vt nō teneat ad vsuras. l. cū qdā s. ff. de vsuris. r. dixi. s. ca. l. pri. Et sic no. primo hic qer pso na heredis seu successoris non mutat obligatio auctoris. l. si. ff. de ver. ob. nam in obligatione iam cōtracta fisco succedens in locum debitoris habet loco heredis vt biefed in obligatiōe contrabenda etiā ex cā de pterito nō habet loco heredis lz in locū debitoris succedebat. l. quoties. in. si. ff. de noua. r. ibi per Bar. Itē qñ oia bona alicuius trāseūt in aliqñ ex dispositiōe legis pnt transeunt bona depozitari in fisco tñc trāseunt in eum oia debita vel credita illi? in totū vt hic vel p pte bonorū q trāseunt vt. s. ad. l. iul. de vi. p. n. l. j.

posse q̄rere bestes. Querere semisses possunt cōter oēs. In trais...

De sententis cōtra fiscum latis retractandis. Rubrica.

Non solū potest ledi ius fisci nō rite vedēdo. s. de fide instrumē...

- 1 Propter omisam pductionē in fisco r iurium in cā fiscali r ppter iura r instrumēta nouiter reperta snia non est nulla.
2 Quando prima sententia de nouo debet iudicari: an iudicabitur ex primis actis.
3 Fiscus nunquid debeat primo agere contra suum administratozē quā restitutionem petat.

Ausas. Cōtra snia lata cōtra fiscū ppter ei' pbatōes amissas eis repertis r...

Et no. q̄ vbi fm bectpa p̄uato dabat annus vt bic ad restitutionē petēdam fisco dabatur triēniū ei' fauore. Sed cū hodie def p̄uato quadriēniū. l. i. s. de tē...

Quia nediū pene delinquentiū deferrunt fisco. s. de penis fisco. sed etiam bona defunctorum vacantia ideo de hoc subdit.
1 Cū iustitias non succedunt in bonis vacantibus.
2 Lex municipalis si sit facta sub verbis generalibus ad emulatio...

gratia. r idē etiā in p̄uato cōtra quē snia lata pro p̄rio est ipso in re nulla r lata p̄cece gratia vel ambitioe tenet sed restitutio dat. l. seruo innito. s. cū p̄tor. r ibi glo. ff. ad treb. s. alit fauore minoris...

De bonis vacantibus. Rubrica.

Quia nediū pene delinquentiū deferrunt fisco. s. de penis fisco. sed etiam bona defunctorum vacantia ideo de hoc subdit.
1 Cū iustitias non succedunt in bonis vacantibus.
2 Lex municipalis si sit facta sub verbis generalibus ad emulatio...

Cire debet. Cū beredē nō habentis fisco est beres: et ciuitates in bonis vacantibus non succedunt. r si bona vacantia occupauerunt auferuntur ab eis. h. d. v. b. i. c. u. t. u. r. a. u. t. p. r. o. p. r. i. e. b. o. n. a. v. a. c. a. n. t. i. a. q. u. e. i. a. c. e. r. e. o. b. d. e. f. e. c. t. u. m. l. e. g. i. t. i. m. o. r. u. m. s. u. c. c. e. s. s. o. r. u. m. s. e. c. u. s. s. i. e. r. t. a. t. l. e. g. i. t. i. m. i. s. u. c. c. e. s. s. o. r. u. m. n. o. n. a. p. p. l. i. c. a. n. t. u. r. c. o. n. u. e. n. i. u. t. v. e. l. e. c. c. l. e. s. i. e. s. e. d. l. e. g. i. t. i. m. i. s. s. u. c. c. e. s. s. o. r. i. b. u. s. e. x. t. a. n. t. i. b. u. s. a. b. i. n. t. e. s. t. a. t. o. v. e. n. i. e. n. t. i. b. u. s. n. o. n. e. n. i. m. p. r. o. p. r. i. e. d. i. c. u. n. t. u. r. v. a. c. a. r. e. s. e. d. i. a. c. e. r. e. q. u. a. d. o. e. s. t. e. n. i. s. s. p. e. s. q. u. e. h. e. r. e. d. i. t. a. s. a. d. e. a. t. u. r. t. u. c. d. i. c. i. t. h. e. r. e. d. i. t. a. s. i. a. c. c. e. s. a. l. i. a. s. d. i. c. u. n. t. u. r. b. o. n. a. v. a. c. a. n. t. i. a. f. m. v. a. l. i. n. l. f. i. d. e. i. u. s. s. o. r. s. s. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. u. s. i. n. f. r. p. e. r. v. a. l. i. n. a. u. t. i. n. g. r. e. s. s. i. C. d. e. s. a. c. s. a. n. e. c. v. b. i. a. l. l. e. g. a. t. b. a. c. l. s. i. a. u. t. e. m. n. o. e. x. t. a. n. t. l. e. g. i. t. i. m. i. s. u. c. c. e. s. s. o. r. e. s. t. u. n. c. s. u. c. c. e. d. i. t. f. i. s. c. u. s. t. a. n. q. u. e. b. e. r. e. s. n. a. f. i. s. c. u. s. s. u. c. c. e. d. i. t. v. t. b. e. r. e. s. d. u. o. b. u. s. m. o. d. i. s. f. q. u. a. n. d. o. e. s. t. i. n. s. t. i. t. u. t. u. s. r. q. u. a. n. d. o. d. e. f. e. c. i. t. l. e. g. i. t. i. m. u. s. s. u. c. c. e. s. s. o. r. r. t. u. n. c. d. i. c. i. t. u. r. f. i. s. c. u. s. s. u. c. c. e. d. e. r. e. p. e. r. s. o. n. e. e. t. b. o. n. i. s. ideo tunc in eum transeunt omnia iura sicut in berede. l. si tutoris. s. ad. l. iul. de vi. Quando autē succē...

Mon appel lauit. v. d. pan. de ca. l. l. impa tores. ff. de re iu. r. ibidē per Jmo.

Cōclusiōes qualiter retra cietur snia.

Prima cō clusio.

Secūda cō clusio.

dit ipse fscus ex dispositione ipsius legis et non ut heres sicut est cum bona publicatur propter aliquod delictum et tunc de fscus potius succedere bonis quam persone nec defuncti personam representat: ideo in eis non transit infamia. l. si constare. §. si. ff. solu. ma. et ibi per Bar. tenetur tamen creditoribus non quod sit heres sed quod habet bona. l. quoties in fin. z. l. novatio. ff. de noua. z. iura et obligationes cōtinent in bonis: ut no. §. de pecu. eius qui li. me. l. unica. et ideo dicit Bald. in. l. si constante. §. si. q. si qui hodie succedunt per aut. bona dānatorū non succedunt in infamia quod sunt successores bonorum non persone. et de hoc per glo. et Bar. in. l. non intelligitur. §. cū ex cā. ff. de iure fil. et tetigit. §. tit. ff. l. si sub pignore. Et deinde not. hic quod civitates non succedunt in bonis vacantibus ut bic. et idē no. gl. in. l. itē veniūt. §. aut senar. ff. de peti. heredi. hoc etiā voluit glo. in vbo reipublice. in. l. si. in prin. ff. de iure fil. et ibi per Bart. l. iii. §. a municipiis. ff. de bo. pos. z. l. si. ff. ad mu. et eo. ti. l. lex varia. et ibi dicit gl. p. delatio bonorum vacantium non habet locum in civitate sicut in filio. et hoc verū nisi civitas habeat fscū ex cōsuetudine sine potius ex usurpatōe ut est in civitatibus quod gerunt se pro liberis que dicuntur populi liberi ff. de cap. l. non dubito. et in alijs que habent ex privilegio non ad postulationē cōcesso ut bic in gl. in verbo ex pmissio. vel quibus simpli ceter regalia sunt cōcessa. ius enim cōfiscandi ita quod applicet pscā tū est inter regalia iura ut in. ti. que sunt regalia. coll. l. p. et ergo ex pscā tū cū civitas non occupet bona vacantia quod videtur iure pūna et in hoc l. q. si. vtamur iure publico. ut. j. de iur. reipublice. p. totū. li. x. et dicit. §. de iure fil. sup. rubrica. et h. civitas impetret privilegium ut possit bona vacantia occupare tū tale privilegium ad eī postulationē non in impetrationē cōcessum: quod in dubio non presumitur: non valet. secus si motu proprio principis sit cōcessum: ut in. c. si motu proprio. de p. b. in. vj. Et ergo cōclusio quod civitates quod hnt ex cōsuetudine vel privilegio ad postulationē non cōcesso vel quibus simpli cōcessa sunt regalia possunt cōfiscare bona vacantia et bona ex delictis cōfiscāda quod non applicarent descendētibz alijs autē non possunt ut in bac glo. in verbo pmissio. quā glo. no. in eo quod dicit. vel legis. quod ita intelligit cōmitti frans cū lege cū dicit ad postulationē alicuius. sicut psumitur frans et importunitas in privilegio ad postulationē alicui super re prohibita cōcesso et hāc equiparationē facit ista glo. et pbat ff. de excep. doli. l. i. in glo. ff. q. dicit quod doli cōmitti potest in legibus cōdēdis corrigēdis et interpretandis ut faciebat quidā salconius papiensis non tū in dubio presamit facta ad postulationē: sic valet res lex. ar. j. de appari. pscatorū pscio. l. si. §. b. uic sancti. di. r. q. q. secus est in privilegio in. c. si motu proprio. de p. b. in. vj. et dicit. j. de peti. l. i. hoc tū intellige de lege vel statuto positus in corpore iuris et volumine statutorū: secus in reformatione extraneaganti quod quā est presumptio ne sit facta ad postulationē alterius sicut Bart. in. l. h. j. de peti. bonoz sublatā. Et an plex municipalis sit facta sub verbis gualibus ad emulationem tū certe persone possit appellari et doli exceptio opponi. Et per Bar. in. l. oēs populi. in. v. q. p. cipali. §. vltio quero. ff. de iust. et iure. In tex. ibi. §. granitas. in bonam partē accipe. ff. de offi. p. p. p. l. i. ibi in testatorū. quod pluribus modis sit: insti. de here. abintesta. in prin. In gl. sup. verbo vedicādas. ibi ad fscū pertinere subaudi. aditioe facta vbi est h. d. u. tas. ff. de offi. p. c. l. i. §. si. als sine aditioe. §. ad. l. iul. ma. l. q. s. Quā dicit quod inter fscū et priuatus sup. hereditate est triplex differentia nā fscus adit pcuratorem quod priuatus non potest. d. l. j. in fi. z. l. paulus. als incipit pcuratorem. ff. de acq. here. Itē fscus aditā repudiā. l. i. de offi. p. c. l. i. §. no. puatus. l. i. §. de repu. heredi. Itē fscus non aditā trāsmittit non priuatus. ff. de lega. ii. q. d. pncipi. cū ibi no. Quenit tū in duobus modis. nā eodē modo priuatus fit dñs ad eundō sicut fscus. l. cū beredes. ff. de acq. pos. Itē priuatus heres autoritate propria vbi contraditor non apparet potest bona autoritate propria occupare sicut fscus: in aut. de here. et fal. §. l. oibus. In ptra ctibus em inter viuos differunt quod fscus sine traditioe qrit omniū l. imperator. ff. de iure fil. non sicut priuato. l. traditioibz. §. de pactis. Nunquid aut istud ius vedicādi et pscādi bona vacantia possit pncipē pcedi inferiori. Quidā dicit quod non cū sit regale et impseri ptibile in feudis quod sunt regalia. in prin. §. de pscript. xxx. an. l. cōp. rit. quod sic diminueret imperiū quod non potest in aut. quō opoz. epif. in pnc. vtilitas tamē illius iuris bene potest cōcedi ut in fili in. l. arboribz. §. vlti fruct. ff. de vfu. inst. eo. §. itē finitur. An autē barones nisi tps habeat ius pscādi quod videt cū habeat merū imperiū in feu. §. statu tiz. tra lib. eccle. §. si vō dñs tpalis. pferit z cū imperiū sit scissus. j. de stu. lib. in rubrica. Quidā dicit eos posse cōfiscare ex causis de descendētibz a mero imperio ex quo ipsam hnt als nō. Tu dic. posse si cōsueuerūt cū ex cōsuetudine dicant eis iurisdictiones cōp. tere. l. j. in fi. §. de emā. lib. ita et pscatio. Bertrād. de ofeo. Quor autē iudis dicant bona vacantia et cui applicent. Dicit aut sunt vacantia de iure et de facto. aut de iure tū. aut de facto tū. Prio casu si non sunt in bonis alicuius nec fuerūt necesse potuerūt nec talia a nullo occupant ut sunt res sacre. insti. §. rerū dñi. §. nulli. Si autē non fuerūt nec sunt in bonis alicuius tū esse potuerūt tū dātur occupati. insti. de rerū dñi. §. fere. Si vō nō sūt et fuerūt et esse destitūt si quidē ex eadē cā ex qua incepunt tunc dātur occupati. l. natu

Nota q pso me excludat fscū a bonis vacantibus.

Questio.

Bona vacantia quot modis dicantur.

rale. in prin. et §. in bis. ff. de acqui. re. domi. Si autē ex alia cā tunc si quidē speratur dñs antiquus et nulli pcedunt sed curator dat. l. cum cognatos. §. de capti. Si autē non sperat dominus antiquus si quidem volūtate vacet habet locū titulus pro delicto. Idē si est tacita volūtate lōgo tēpore pscripta. l. j. de thesauris. Si autē vacant sine voluntate domini habet locū titulus iste. Si vero vacant de iure tū et non de facto primo queritur de iure possessoris ut bac. l. Si autē de facto tantū et non de iure tunc occupas furtū cōmittit. ff. de furtis. l. falsus. §. q. alienū. Bertrād. de ofeo. Cū hīc qrit quod sunt persone quod excludant fscū ab apprehensione bonorum alicui tanquā vacantia. Et dicit quod sex vel septē numerantur hic in gl. notabili in verbo legitimo. nam vltra alcedētes et decedētes collaterales excludit fscus vsqz ad decimum gradū tam agnati quod cognati: in aut. de here. que abintest. §. si vero nūc fratres. coll. l. r. in gl. Itē vō excludit fscū a bonis viri et vir a bonis vxoris et est hoc verū etiā si vxor nō dū sit ducta. l. h. ff. rerū amo. z. l. deo nobis. ver. et tātū modo. de epif. et de. secus autē in sponsa. l. an in patrem. alias inci pit. l. falsus. §. iulianus. quod falso tu. autem si non extat vir sed lo cer ipse succedit per vtilēm bonorum possessionem vnde vir. arg. l. cui eorum. §. idē pomponius. ff. de postu. facit. l. qua parentes. fo. ma. et ita intelligit Bal. quod no. gl. insti. de nup. §. affinitatis. in gl. in verbo postea. in fi. Itē et legitima cōcubina excludit fscū vt no. glo. in verbo legitima. in aut. de trien. z. se. §. cōsideremus. coll. l. i. Item socius libertatis imperialis. Item curia et alia legitima collegia approbata et patronus excludit fscum ut bic in glo. Itē fscus excluditur per collegā defuncti artificis sicut Bar. in. l. si quis exheredato. §. eius qui. ff. de iniusto restamē. vbi etiā Bal. quod tutor defuncti preferatur fscio p gl. q. est in. l. que tutela. ff. de reg. iur. licet Bar. illam non teneat. Item ecclesia post certas psonas enumeratas. in. l. si quis presbyter. de episc. et cler. excludit fscū quod est verum in successione immediata sed quod bona veniūt auferenda de manu heredis ut indigni ut quod presbyter instituit heredē laicū q tacitā fidē acōmodauit et de restituēdo filio spurio ipsius pscatoris tū bona applicant fscio imperiū nō autē fscio eccle. quod illa bona auferunt ab herede laico sicut Bar. in. d. l. si quis pscator. Itē magi stratus succedit officialibus suis sine legitimo herede abintestato decedētibz. l. j. de appari. psc. p. q. Quid autē de emphyteota priuati vt eccle. cui bona ppter delictū sunt publicata an dñs et ecclesia excludat fscū in bonis emphyteoticis. Dicit priuatus nō. l. fundi. cōiuncta gl. j. de fun. patri. l. j. ecclesia sic. l. c. felicis. v. si qua vero feuda. de penis. lib. vj. De quo dicit Saly. in. d. l. si quis pscator. adde quod etiam excludit fscū suscipiens et curas furioso iam a fscis derelictum: in aut. liberi. de episc. audi. Item fallit in filio negligēti redimere patrem captiuū quod tūc eius bona applicant ecclesie in redemptionē captiuorū et excludit fscus. in aut. si captiuus. §. de episc. et de. Et dicit quod si fscus possit vindicare bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod imo requirat aditio. l. i. §. an bona vacantia sine alia aditioe hereditatis. an vō prius debeat adire et postea vedicare. Et bic in verbo vedicādas. inuuit quod non regrat aditio cū dominū trāseat ipso iure in fscum si bona sunt soluēdo. sed gloss. exprēse tenet contrariū quod

scri. xxx. anno. poterit nō solum prescriptio sed etiā ipse prior dñs incorporationē impedire dicta rōne. ¶ Quinto no. ibi nobis notitia intimes. q̄ facta supra dicta iquisitione r̄ oib⁹ supra dictis bonis de scriptis r̄ data copia reclamādi d̄ p̄cessus ad p̄ncipē dirigi anq̄ fiat incorporatio i fisci. cū literis p̄dis fide de toto p̄cessu faciet. Et quo no. q̄ literis officialiū est credendū vt hic r̄ not. in. l. si q̄ calūniā. de epif. r̄ cle. r̄ c. post cessionē. de p̄ba. p̄ Bar. in. l. si publicanus. §. de reb. ff. de pub. r̄ latius p̄ eū in. l. si p̄curatorē ff. de p̄curatorib⁹. ¶ Sexto no. ibi vt iussu nostro. q̄ quicūq̄ sit facta discussio examinatum r̄ declarati res spectare ad fisci nō tñ pōt fieri incorporatio rerū in fisci nisi p̄ p̄ncipē rescribat de corporatione fienda. r̄ ita d̄ intelligi. §. de iur. fisci. l. p̄hibiti. r̄ habito iussu p̄ncipis iterū fiet scda iquisitio r̄ plena incorporatio describēdo bōa in libris fiscalib⁹. Iter alias res fiscales vt amodo p̄ fiscalib⁹ habētur. Et hoc nō fit incorporatio vt hic gl. in ver. occupent r̄ de iure fur. l. si. ibi ex quo inter nomina debitorū nomē relatum est post dictā ergo incorporationē factā res dicitur amodo de mensa esse r̄ reb⁹ p̄ p̄ncipis fisci. Et quo dicit queri cum de iure ep̄s vel abbas nō possit alienare vt i fēndare bōa q̄ sunt de mensa ecclie. sed solū bona feudalia r̄ cōsuetā dari in emphyteosim vt in. c. ij. de feudis. l. r. co. ep̄m vel abbatē. c. j. q̄ si rē feudale v̄l ep̄byteoticā reducā ad ecclīā quā ep̄s vel abbas occupauit r̄ iter als res de mensa ecclie describit vel pro descripta haberi declarati dicit res incorporata r̄ de mensa ecclie facta vt sic oīno eā alienare nō possit. Casus est hic. sed. c. vt sup. extra de reb. ecclie. nō alie. videt dicere q̄ si p̄lat⁹ rē de nouo reuerlam ad eccliam eā teneat lōgo tempore q̄ tunc dicitur facta de mensa ecclie. r̄ vide ibi p̄ Inn. Sed cōtra hoc facit q̄ abbas ecclesias nō subiectas vnire nō pōt. in. c. cū singula. in verbo vnire. de preben. l. ij. r̄ in cle. ne in agro. §. ad huc. de sta. mona. r̄ l. sicut vnire. de exco. p̄la. ergo ip̄ius declaratio nihil operat. r̄ hoc tenent quidam. Sed forte aliud est vnire ecclias r̄ eorum bona que prius sunt oīno separata. Aliud est reuocare ad mensam rē q̄ p̄i⁹ erat ecclie saltē quo ad directū dñi r̄ q̄ originaliter fuit de mensa. Res em̄ de facili credit ad naturam suā. l. si vnus. §. pact⁹. l. q̄ in specie. ff. de pactis. ¶ Septimo nota ibi in vbo que forma. q̄ bec lex habet locū nō solū in incorporatione vniuersali bonorū. sed etiā vni⁹ rei vel adiectionis r̄ sicut fit inuentariū q̄ occupant oīa bona ita quando occupat vna res vel due vel actio. q̄ idē ius est de toto q̄ ad totū r̄ c. l. ait p̄tor. §. eius rei. ff. de iureiur. r̄ l. q̄ de tota. ff. de rei v̄l. Et sic est ar. q̄ p̄curator ad vna litē d̄z facere inuentariū. S3 gl. cōtra in. l. de creationib⁹. §. de epi. audi. de q̄ dicit vt dicit. §. eod. l. si q̄. Octauo nota ibi si quid p̄ fraudē. q̄ omittens per fraudes alia qua ponere in inuentario rerum cōfiscandarū puni⁹ penab⁹ in ferta r̄ presumit̄ fraus eo ip̄o q̄ res postea reperiunt̄ que nō sunt descripte. Ex. no. est in. l. si quis intra. §. de bo. p̄scrip. q̄. l. dat formā cōfiscādi inuentariū r̄ magis declarat. In herede vero puati eo ip̄o q̄ quis dimittit dolose aliquā rē ponere in inuentario r̄ eā occultat subtrahere videt olim iō p̄uabat falcidia illius rei tñ. l. rescriptū. ff. de his q̄ vt idi. r̄ l. paul⁹. ff. ad. l. fal. r̄ ibi p̄ Bar. l3 hoc die restituit duplū. l. si. §. illos. §. de iure deli. r̄ ibi p̄ Sali. r̄ p̄uaf falcidia in oib⁹ bonis. in auf. de here. r̄ fal. §. sancim⁹. Si aut̄ nul lū facit inuentariū tūc magis puni⁹. q̄ tenet̄ solidū omnibus creditoribus r̄ legataris de p̄prio si bona hereditaria nō sufficiūt. in auf. de here. r̄ fal. §. si vero nō fecit. r̄ l. si. §. si vero postq̄. §. de iure deli. ¶ Ultimo quero nūq̄ oīa ista expediant officio iudicis an iure actiois. Ho. hic in vbo instāti. dicit q̄ officio iudicis. Sic q̄ vtrūq̄ potest interuenire. l. officii iudicis p̄mo iquirens q̄ sit ille cuius bona debent p̄fiscari r̄ q̄ r̄ quor r̄ in quo loco sint talia bōa. r̄ scdo postq̄ apparuerit quis debeat conueniri r̄ de eius bonis tūc pōt p̄curatorē fisci ordinarie cōtra eū p̄cedi itentādo vt petitionem hereditatis vel rei ven. q̄ bona transferunt̄ ip̄o iure vel cōditione ex. l. vt dicit in. l. defensionis facultas. §. de iure fisci.

De delatoribus.

Rubrica.

¶ Glossa cōtinuat rubricā. Scdo ponit plures significatiōes huius vbi deferre. Tertio q̄ p̄sone p̄hibeant̄ deferre. Quarto de pena male deferētis. Quinto de p̄mo bñ deferētis. Et premittit q̄ multe sunt cause ex quib⁹ bona deferunt̄ in fisci r̄ quilibet nō p̄hibitus deferre pōt. que cause numerātur in ter. r̄ gl. in vbo leges in. l. j. ff. de iure fisci. Et marie q̄ spuris r̄ incapacib⁹ a lege p̄hibitis est relicti dā a patre. ipe r̄ q̄libet ali⁹ nō p̄hibet̄ potest nūciares fisco r̄ habebit premiū facta p̄batiōe. d. l. cōiuncta gl. in vbo q̄ r̄ l. edicto. r̄ l. adrian⁹. §. si. ff. de iure fil. r̄ j. de his q̄ de der. l. j. ¶ Ho. ergo gl. in verbo r̄ est intus. q̄ cōnumerat p̄sonas q̄ p̄hibētur deferre q̄ nonunt̄ in ter. l. deferre. ff. de iure fisci. r̄ dum gl. dicit q̄ dānati in opus publicū p̄hibent̄ deferre. Sic r̄ isti si sunt dānati ad tēpus sunt filies relegatis si in p̄petuū sunt filies deportatis. isti. q̄. mo. ins. pa. po. fol. §. pene seruis. Itē dñ gl. dicit q̄ delationē factam an dānationē pōt quis cōplere post dānationē. Sic ex quo deciditur q̄ l3 statuti dicit q̄ querere bānitoz nō audiant̄ tñ bānitus accusatiōem an factā poterit post bannū complere. l. negā

da. §. q̄ ac. nō pos. r̄ l. is q̄ reus. in fi. ff. de pub iudi. r̄ ita t3 Bar. in l. vianni⁹. ff. de fideiussu. Itē ibi. sed r̄ q̄ omittunt. hic ponit penā nō p̄bātis delationē que est infamia reguli. l. ij. in p̄nc. ff. de iur. ff. r̄ l. nulla. j. eo. Itē vt puniat̄ in tātum q̄ tñ remaneret fisci si delationē p̄bauisset. l. senat⁹. §. vni⁹. r̄ §. q̄ si tribus. r̄ l. adrian⁹. §. si. ff. de iure fil. fallit in plurib⁹ casib⁹ i q̄bus nō p̄bātis delationē nō infamat. l. si. r̄ ibi p̄ Bar. ff. de iure fisci. puni⁹ alius penis. j. eo. l. ex varia. r̄ l. oēs. Quod aut̄ sit premiū deferētis taciti relicti factum incapaci. dicit per gl. in. l. edicto. §. extat. in gl. in verbo vulgare. ff. de iur. fisci. r̄ per Bar. in. l. senatus. eo. tit. q̄ tacite heres capax rogatus r̄ filr extrane⁹ deferēs hñt tertiā dicto. §. extat. cum sua gl. ipe vero indign⁹ si deferēs erat directo istitut⁹ b3 dimidiā toti⁹ bñ dātis. l. senat⁹. §. senat⁹. ff. de iure fisci. Si vero nō erat directo istitut⁹ sed fideicommissarius cui erat restituendū etiā b3 dimidiā dō dantis. l. cū tacitū. ff. de iure fil. dicā lati⁹ in. d. l. j. de his q̄ se defe.

- 1 Licet id quod pot fieri palā fiat tacite nō propter hoc vitia actus nec aliqua pena insurgit.
- 2 Fiscus auferre pot ab eo qui accommodauit tacitam fidem.
- 3 Accomodans tacitam fidem tenetur ad fructus medio tempore perceptos.
- 4 Filius quantumcumq illegitimus est alendus de iure canonico.

Siqui. ¶ Relictū tacite capaci nō de fertur in fisci. hoc dicit. vel sic. Personē integritas q̄libet fraudis p̄sumptionē excludit. b̄ dicit. Et sic nota q̄ b3 id q̄ pōt fieri palam fiat tacite nō p̄pter hoc vitia act⁹ nec aliq̄ pena insurgit. r̄ est ratio. q̄ ex clādestinitate nō resulat p̄sumptio alicuius delicti vel fraudis. vt hic. r̄ in. c. vnico. extra vt ecclie. bene. r̄ ibi gl. in verbo occulta. scē vbi talis p̄sumptio resulat. q̄ tūc act⁹ clādestin⁹ nō valerit. r̄ iō nō valet clādestinatio in lectio in. c. q̄ p̄pter. in fi. de elec. nec etiā clādestina despoſatio. vt in. c. vlti. de clande. despo. r̄ ibi gl. in verbo clādestina. dicit q̄ d̄ trib⁹ modis dicit act⁹ clādestin⁹. r̄ p̄ Bar. in. l. nō intelligit. §. ta cita. ff. de iure fisci. r̄ dicit. §. de his q̄ ex pu. ra. l. sciāt. Scdo nota q̄ tūc habet locū delatio quādo bec res accommodat tacitā fidē de restituyendo nō capaci hoc p̄mittens per puatā cautionē siue etiam nuda pollicitatione. lege in fraudē. ff. de his q̄b⁹ vt in dig. r̄ h̄ i gl. in vbo tacite vel etiā in publico instrumento. sed tñ rogant̄ testes r̄ tabellio vt teneat̄ in secretis p̄m Bar. in. d. l. nō intelligit. §. tacita r̄ d. l. in fraudē. vel etiā si in testamēto v̄l codicillis nō certificet̄ res legata incapaci vt q̄ dicit heredis des fundum de quo te rogauit. l. ita fidei. ff. de iure fisci. vel nō certificauit p̄sonā sed alios i secreto declarauit vt dicit gl. in. l. lucius. §. i testamēto. de leg. j. tūc enī i penam accommodantis tacitā fidem bona transferuntur in fisci. l. nō intelligitur. §. j. de iure fisci. r̄ l. etiam. §. ad. l. falci. r̄ l. in tacitis. de leg. j. r̄ in dubio quando nō certificauit personā est aliquid p̄sumptio q̄ reliquerit incapaci nō tamē tanta quod sufficiat nisi aliter probetur p̄m gl. in. d. §. in testamēto. vbi vero heres nō accommodat tacitam fidē sed expressam in testamento codicillis vel publico instrumento de restituyendo nō capaci aperte r̄ clare vt dicit gl. in verbo rogare. in. d. l. nō intelligitur. vers. querit autem. ita q̄ apparet cui r̄ quid relinquitur. vt ibi dicit Bar. tūc nō est locus delationi vt relicti publicetur sed remanet apud eum a quo relinquitur. d. l. non intelligitur. in p̄ncip. r̄ glo. ibi declarat. ff. de iure fil. r̄ sic non cogitur heres implere voluntatem defuncti hoc casu q̄uis p̄miserit si ille sit incapax. si tamen spōte velit soluere tale relictum incapaci potest. ar. in fi. de fidei. here. in p̄n. ibi sed tātū pu dore. Et no. Bal. in. l. j. C. de his que pe. no. ¶ Quod autē dicitū est q̄ filius auferre pōt ab eo qui accommodauit tacitā fidē. fallit in filio in potestate r̄ seruo q̄ iussu patris r̄ dñi accommodauerūt tacitā fidē r̄ de restituyendo nō capaci. q̄ cū hoc nō sit de atrocitatibus delictis. vt. l. ad ea. de reg. iur. habuerunt necessarie parere ideo eis p̄citur vt nō perdāt falcidiam de tali relicto detrahēdā. l. cū tacitū ff. ad. l. fal. Et idē putare in subiecto ratione in iurisdictionis. vt. c. cū te. r̄ c. in statuāte. de offi. dele. r̄ l. vnica. C. si quacūq̄ p̄di. po. sec⁹ aut̄ in emancipato qui nō b3 necessarie parere vel etiā i filio in potestate in seruo sponte fidē accommodantibus. vt no. gl. in. l. cum tacitū In tribus casibus ergo excusatur rogatus dare nō capaci. l. q̄ relicti est palam: q̄ se refert. r̄ q̄n̄ habet necesse parere vt in filio vel seruo vt h̄c in gl. in vbo delatio. in fi. Et tres als excusationes ponā. j. l. p̄i. Item limita hoc. l. q̄ filius auferit tacite relicti incapaci. q̄n̄ fuit incapax duobus tēporibus. l. testamēti r̄ morte testatoris vt h̄c in gl. j. si autē fuit capax tēpore testamēti nō mortis. tūc isto casu non fit delatio q̄ heres nō peccauit cum eo tempore quo fidem accommodauit ille esset capax. relictum tñ nō valet sed remanet apud heredē. l. in fraudē. §. j. ff. de his q̄ vt in di. Si autē cōuerso fuit capax tpe mortis nō aut̄ tēpore testamēti r̄ filr nō fit delatio. nam l3 peccauerit heres q̄ fidem tacitā accommodauit tamē q̄ postea efficitur capax r̄ si ipecto exitu peccatum heredis efficit de illicito licitū: iō de benignitate p̄cipit heredi r̄ legatarij valet q̄ fuf sicut legatarium esse capace tempore mortis: vt tenet gl. in. l. si alie num. §. in extraneis. ff. de be. in sti. l3 in herede requiritur capacitas

¶ De mensa ecclie. videas per Bar. r̄ ad de bal. i. c. j. de eo q̄ inuesti. fecit. r̄ Imola i. c. vt sup. de re. ecclie. alie. An. ge. bic in. v. co. lū. repe. petrū de Anc. in cō. filio suo ceteris mo quinquas gestimoquinto qui t3 idē q̄ Bar. r̄ Ang. r̄ Jo. d. Jmo. in. c. vlti. p̄e alle. q̄ t3 q̄ est necess. q̄. xxx. annis fuerint in incorporatione. r̄ in. c. ff. de feu. r̄ ibi p̄ Cardī.

¶ Si ei q̄ not. ista. l. optime facit p̄ despo. santib⁹ vidu. as h̄ites ma. gnas dotes ab sentib⁹ cōsan. guineis ipsay viduarū r̄ secrete vt nō puniant̄ p̄ hocq̄ factū secrete. Herunt ex q̄ vidua nubilis erat r̄ desponsans erat capax matrimo. nū.

delator hoc dicit. Illi est. pprie dicitur delatores punibiles si no pbat q alienu patri moniu ppter lucra in fisco deserunt vt bic in gl. si. i. iste defendens hoc no facit qd fisci est defendit. r ideo no dicit delator vt puniat pena delatoris no probatis. ideo dicit ter. nemine sequet infamia ob defensa negocia patrie sue publicae. de inf. l. nemine. r. l. delator. ff. de iure fisci. Est ergo hic casus q si quis rem fisco donatam vel alio modo acquisita alio pronocante defendat q no pbat pena delationis no incurrit. Et nota q ista accusatio deserendi est quedam actio popularis. vñ no dicit pprie criminaliter agi q ex actione populari fm Bal. l. i. C. vbi cause fil. vbi allegat ista. l. ad statutu dictans q si qs no posuerit bda i estimo debeant bona confiscari q prius debet accusari de hoc delicto q no posuit bona in estimo r hoc actione populari no pprie criminali p ista. l. Et de practica batus delationis r quo nomine fieri debeat. vide Bar. in. l. i. ff. de iure fil. in vbo qro que est practica.

- Quero quot r a quib' penis puniatur delator no pbas. Glo. hic tertia connumerat tres penas quib' punif. s. infamia r in tato quantum detulit r si ea pena qua veniebat puniendus delatus si pbatum esset r sic fit quedam inscriptio ad pena talionis. na delator debet necessariario probare in principio cause fideiussores de sol. uedo q ppter contumaciam delatoris r pbatione no facta obligatur ad preterita quantitate. l. si. senatus. ff. de iure fil. Et tertia pena. s. corporaliter ex consuetudine q puenit iniq r iniuste deserere. vt. l. i. pri. Itē qd dicitu est de infamia regula est q delator no pbas regulariter ifamat vt bic. r. s. l. pri. r. l. ff. de iure fisci. Fallit primo qn qs deserit causam alicui' alteri' ciuitatis q romane q ista iura loquunt pprie in fisco iperiali vt bic in si. vlti. gl. r. l. i. s. ti. j. r. no. in. l. ff. de iure fil. r ibi per Bar. Secdo fallit vbi quis deserit ad suam vtilitate q habet iura a fisco cessa. d. l. si. fm vnam lec. vel habet causam communē cū fisco. l. deferre. s. sed eodem. ff. de iure fil. Tertio fallit q deserit ex necessitate officii. s. eo monente. Quarto fallit in duobus casibus positis in. d. l. ff. de iure fisci. s. qn deserit sine spe pmissi a fisco vt a delato psequedi. Itē qn deserit causa se vlciscendi quia alius eum detulerat vnde ipse ad vin dicitu deserit delator suum. ignoscendum enim est ei si se vltiore vlciscit p uocatus dicit tert. i. l. qui cū maior. s. si libertus. ff. de bo. li.
- Quis aliquis vult deferre aliqua bona in fisco debet adhibere presentiam aduocati fisci.
- Ille qui debet esse pvens dz etiā dare intelligere omnia que aguntur alias non dicitur pvens.
- Dictio iniuncta cū hoc vbo vigilare ponit augmentatine pro valde.

Quos iudices.

Ordo ex iuris dispositione vel consuetudine constitutus no est inulte ab aliquo retractad. vel sic ad littera. Delator no admittit sine procuratore fisci r male deferentes ex consuetudine grauissime puniunt. b. d. C. No. ergo q' qn aliquis vult deferre aliqua bona in fisco debet adhibere presentiam aduocati fisci. na in causa fisci debet esse pvens aduocatus fisci tam in delatione facta fisco vt bic q pcessu cause r tempore sententiae. l. vnicia. s. de sententiis adner. fil. la. als no valet in pcediudiciu fisci. l. si. s. de adu. fil. r. d. l. vnicia. Qn aut absentia alicuius qui debet esse pvens habet in dicitu r sententiā inuile. Sic extra. de offi. dele. c. cū causa. vt vñ scias q' ille q dz esse pvens dz etiam dare intelligere omnia que agunt als no dicit pvens fm Bal. in rubrica. s. qui admit. ad bonoz pos. Et est bona gl. iij. q. i. c. testes. i. vbo p'sentia. r. l. corā. dz vbo. sig. qd no. l. i. testi. s. de testi. Tertio nota ibi recto iuris ordine q' i causis fiscalib' dz seruari ordo iuris r legitime defensionē dari aduersario sicut i cā puari vt bic. r. l. defensionis facultas. s. de iure fisci. s. titu. j. l. penul. r. si. l. vñ r qn agit cōtra debitores no liquidos quib' lz appellare. l. quoniam. la pma de appella. nec aduersari' possidēs interis est in sua possessione molestā d' vt dicit in. d. l. defensionis facultas. Sed qtra debitores liquidos vt ppter manera vel tributā tūc in talibus debitorib' r causis fiscalib' pcedit executiue precipiēdo q soluat r capiēdo pignora r personā. l. sacri legi. s. ff. ad. l. iul. pe. r ibi p Bar. r. l. nemo carcerē. j. de erac. tri. nec pōt appellare vt dicit glo. in. d. l. qn. r ibi p Bal. Tertio nota ex vbo in vigilare. q' officialis dz ee puigil r sollicitus ad maleficia inueniēda r puniēda vt h. r. l. congruit. ff. de offic. p'st. r. l. monēte. s. eo. adeo q' officialis o mittēs negligētia vel sub dissimulatiōe vt gratia p'mittēs delictes puniri debet. l. j. dz defertorib' lib. r. j. r ibi gl. r bar. r ter. pulcher est in. l. i. s. de eōmer. r merca. Punif etiam officialis negligens in amissione salarii r totius lucri pro tempore p quo fuit negligēs. l. iudices. j. de anno. r tri. r ibi dicā. Et nota q' dictio in: inuncta cum hoc vbo vigilare. ponitur augmentatine pro valde i. valde vigilare. sic etiā debet scholaris inuigilare studio. s. de no. co. cōstr. s. led cum sit. r ibi ponit gl. de ista dictiōe in: super verbo in defesso. sic r creditor dz inuigilare in suo debito psequēdo. l. pu pillas. in. ff. de bis que in frau. Quandoqz ponit in pro non vel sine. l. titia. s. si ea. de lega. ff. in vbo inculpatas. Quarto nota q' iudex debet esse seuerus r grauissimis afficere penis eos qui in consuetudinem deduxerit delinquere r alios veyare r iniuste fisco de

ferre. Possunt enim isti criminaliter accusari r psonaliter condnari atqz puniri etiā pena capitali vt bic r. j. de supererac. l. vnicia. ppter talē consuetudinē vbi als no punirent psonaliter solum infamia r in tato quantum fisco detulit. vt. s. l. pri. in gl. p'p'pter cōsuetudinē ergo delinquēdi potest alterari pena a iudice de pecuniaria r corporale. Hic est casus not. cōiuncta gl. et si pena a statuto ciuitatis vel castri imposta vt tenet Bar. i. l. qd ergo. s. pena grauior. in si. eoz que ibi no. ff. de inf. r p. Sal. in. l. r si leuioz. s. de inf. ideo dicit Inn. in. c. j. de p'st. q' licitū est ex causa leges tras gredi. iudex enim parcēdo malis nocere bonis dicit. dicit gl. i. vñ paulo suppliciu. s. q' si delinquenti. in aut. de man. prin. co. l. iij. r ibi paulo ifra est ter. no. dices. talē vō prebebis temetips' vt terribilis quidē sis delinquentib' r. Ex bis inferit q' vbi ex forma statuti qd dz suspendi p plurib' factis furtis r no pro vno si tamē alibi cōmissit no possit puniri. tñ ppter reiterationē furti quam deduxit in consuetudinē furta alibi cōmissa aggrauauit intātū vt bic pos' s' ppter furta puniri qd tenet Bar. in. l. i. cū. s. fin. ff. de accu. Et de hoc an ex consuetudine r reiterationē delicti augeat pena. No. gl. in. l. defensionis. s. de iure fisci. r. l. iij. s. de episco. au. r. l. quicūqz. s. de seruis fugi. r. l. seruos. r ibi p Sal. s. ad. l. iul. de vi. r dicit in l. iij. r. iij. de punicerio. Et nota bic gl. si. que dz singularis q' pōt esse tāta cōsuetudo iniq delatoris vt ei pena duplex copalis imponat. s. capitis r lingue put i theodosiano codice vt bic gl. in tēllige sane vt p'io pena lingue deicide capitis iponatur: q' vbi due pene veniunt iponēde vna mēbz alia mortis. pmo dz iponi pena mēbz deicide pena exanimatiōis. als si pmo iponeret pena mort' pena se qdēs diceret fieri cadaveri r no delinquenti. l. i. s. ff. si forte. ff. de iur. Et b' notabiliter no. Ang. de peruisio. l. i. ff. de pu. deli.

- Nulla pestis est efficacior ad nocēdū q' familiaris inimicus.
- Pena quę imponit seuerior pro delicto vt ceteris trāseat in exemplum ne talia committere tentent.

Seruus.

Ad omnia q' pbat pmissi assequitur delatoris. b. d. Vel magis ad literam. Seruus dominū deserens puniti etiā si probauerit nisi in crimine lese maiestatis. hoc dicit. No. ergo q' prohibentur serui r familiares ob reuerentiā dominorum inozū accusare dominos suos vt bic. r. l. pe. de iure fil. Est enim quedam magna proditio legi inimica q' seruus r familiaris de quo confidit dominus r cum tanta charitate r humilitate eum tractat r vicitum necessarium exhibet ipsum tanquam pro ditor accusaret vt bic r. d. l. penul. r ideo inquit Boetbi' q' nulla pestis est efficacior ad nocēdū q' familiaris inimic' r si prohibet libertus qui tñ beneficū recipit a domino. l. si. s. q' accu. no. pol. r si r subdit' rōne iurisdictionis oīm suum r clericus placū suum r tales accusantes ne dū dominus potest excipiēdo repellere sed etiā iudex ad que vba dirigit in. d. l. pe. possit eos ex officio repellere vult gl. in. l. q' cū maior. s. si p'ris. de bonis li. r eos punire vt bic. r. d. l. pe. p'ferret em bic imperator reuerentiā d' fisco fiscali cōmodo sicut r alias gratia cui etiā de ifamie r honestatis seruāde vult esse imperator deterioris cōditōis q' pnat. s. vt no possit institui grā mutādi in dicit. l. i. p'peratoz. ff. de here. insti. r. l. res. s. lites. ff. de iur. fil. r. l. nolimus. s. de testa. licet p'natuz possit institui. l. ex hoc dicit. s. sed beredē. s. de ali. mutā. in di. causa fac. Secdo no. ibi q' vbi p'hibetur delatio ob reuerentiā p'one sue faciēs actū p'hibitu rōne reuerētie p'one etiā si p'bet nibilominus puniri de delatio seu actus no tenet. Faciens enim qtra mandatū seu cōtra obedientiā superioris etiā si p'p'ere gesserit tamen propter inobediētiā puniri dz. l. iij. s. in bello. ff. de re mil. vnde ambafatores q' aliqd agunt vltra q' habeant i mādatis etiā si b' gerat sunt puniēdi. vt. d. s. i. bello. nec ob. l. q' cū maior. in si. de bo. li. q' inducitur bic in gl. p' contraria: vbi si filius patroni accusat libertum r probat non excluditur vt indignus ab eius successione: quia dicit q' lex que dicit accusantē suum puniri libertū i p'uatōe sue successiōis. d. l. q' cū maior. in p'ri. itelligit de eo q' p' calūniā accusat. l. idē est. eo. tit. Sed qn quis pbat crimē non presumit calūniōse se accusasse. r sic cessat cā pene merito puniri no dz. Similr etiam no obstat. l. j. s. penul. ad turpill. de qua etiā gl. opponit. Punitur etiā ibi subornat' accusator r p' calūniā subornans r instigās sed si crimē pbat no p'imitur subornatio nec calūniā. r sic cessat causa pene. bic aut' quā tuncqz probatio fiat nibilominus durat cā pene que est irreuerētia r ingratiudo sui. Tertio no. q' seuerior pena quę iponit p delicto vt ceteris trāseat in exemplū ne talia committere tentēt vt bic r in cōcor. hic allegatis in glo. in vbo itē nota in exemplum. Sepe em pene exacerbantur vt multis grassantibus loc' sit exemplum. l. aut facta. s. ff. de penis. cū p'cor. ibi alleg. in glo. Et cōdner lo seueritatis detrahēdū est vbi multozū strages tacēt vt ibi not. gl. r. c. dilect'. de simo. cū cōcor. allega. r ibi etiā Bar. in. d. s. fin. p'leo ne disputans. An r q'libet vniuersitas delinquēs puniri possit. de quo etiā per Inn. in. d. c. dilectus. Que aut' pena iponaf seruo vel famulo accusanti dominū suū. Die si est accusatio p' quā domin' p'deret ciuitatē r bona r multo magis quādo p'deret vitam r punit' pena mortis gladio vltore. d. l. penul. s. q' accusa. no. pol. Et bic

Seruus. bec lex est in ar. de statuto. q' occidens bannitū no punif. mō qrit nunqd so eius occidens bannitū pro ditorie debet puniri. vltus est bic q' sic et ita practicatū fuit pussi Et q' modis dicitur p'ditor r i quē cadat delictū p'ditor. vide in. c. pastoralis. extra de re iudi. fm Ang.

Ubi ambafatores bene obseruant veneti: q' acriter puniunt suos ambafatores si agant vltra q' eis mādātū fuerit. siue bñ siue male agāt

Violator legis quis dicitur.

vt ibi per Salice. si ofis solu veniret relegandus et tunc punif ser unis pena metalli. l. j. cu patronus. ff. de offi. prefec. v. Si aut per accusacione no veniret tangenda persona vni sed ademptio bono...

De petitis bonorum sublati.

Rubrica.

Continua qis supra dixi de bonis q i fscu deferri debet. Sz q ta lia bona sepe petunt impetrant a pncipe quod est danosum fisco...

- 1 Queda honeste accipimus que in boneste petimus.
2 Ille dicit deprehensus in crimine qui de illo est conuictus.
3 Vbi pena no est determinata tunc residet in iudicis arbitrio.
4 Ex coactu dicitur potest iudici pena delicti.
5 Violator legis dicitur qui petit quod lex prohibet impetrare.
6 Vbi lex prohibet actu impetradi non valet concessio.
7 Propter importunitate petentiu qis non concededa conceditur a pncipe et a papa. nu. 8.

Not. d. ipor runitate petentium.

Cuius ius fiscale seu coascadi bona cum sit de regalibus: vt no. in. c. j. que sint regalia. coll. iij. z transi de imperatore in imperatorem non potest regulariter diminui p aliquam coel sionem imperatoris petentibus factam ne p iudic...

Deprehensus in crimine. Nota tert. I bac. l. ibi deprehensus vbi appellat deprehensus in crimine omnem qui de crimine conuincit. Et sine dubio verum est vbi dicitur statutu ponit crimen non autem deprehensione Si autem lex vel statutum punit deprehensionem tunc ille dicitur deprehensus qui in ipso flagranti crimine deprehenditur vt. ff. de furt. l. iij. z l. si quis seruitutem. eo. titu lo scdm Alex.

bodie. ff. de penis. z hoc modo dicitur pena arbitraria ex causa posse augeri z minui habito respectu ad pena que ex consuetudine colesuit imponi vt dicit gl. in. l. quid ergo. §. pena grauior. ff. de infra. Et eodem mo statutu de penis duplicandis i pena arbitraria habito respectu ad consuetudines. de q per bar. in. l. sanctio legu. ff. de penis. vbi autem pena no est etia colesuendine declarata tuc iudex ex ca arbitrabit septem colesuendine. l. causa discipline persona loco tempore qualitate z quantitate z teneat secuto effectu vel no. l. aut facta. de penis. z. c. sicut dignu. de homi. licet antez in delictis puniendis consuetudo attendat tamen consuetudine induci no pot quin delictum sui natura malum pnuat vt est homicidium adulterium z simonia. l. quentire. ff. de pactis dota. secus in delicto q sui natura no est malu. sed ideo qz est pbibitu vt nubere intra annu vel suam manu in testamento scribere se. ar. l. de qbus. ff. de legi. Pena autem delicti licet consuetudine no possit tolli vt dicitur et tuc bene potest minuari cu z b possit iudex. ff. de infra. l. z si seniorior. Itz consuetudine potest induci pena delicti. ff. de cu. re. l. si qz resu. de eo. z adde. §. ti. j. l. oes. z. j. de erac. tri. l. missi. Tertio no. ibi violate legis. qz violator legis dicit q petit q lex pbibet impetrare vt hie. z. c. n. z ibi per dy. de re. in. l. ij. Et licet petitio sit infructuosa z no habeat effectum tamen ex tali petitioe licet infructuosa punif vt hie in gl. in verbo legis: z sic licet no teneat actus tamen habet locu pena. l. h. z ibi glo. §. de epif. aud. z. l. si qz legatu. ff. de bal. z boc in grauiorib. sed in leniorib. verba cu effectu sunt intelligenda. l. j. §. bec antez. ff. qd qis. in. Et b facit q qnis no valeat dicitu testis no inrati vel aliter sit inualidu tamen si dixit falsum pnuat ac si eius dicitu fuisset validu sed falsum. de q dic per Bar. in. d. l. si quis legatu. Quarto nota qz vbi lex pbibet actu impetradi no valet concessio. z est ar. qz si quis pbibetur esse in iudicio si fuerit admissus sit pcessus ipso iure nullus. facit qd no. gl. in fi. in offi. testa. §. foror. in glo. in verbo agentis. z per bal. l. no dubiu. §. de legi. Itz est ar. qz si per statutu pbibetur aliqd pponi in coesilio vel arena qz etia ex hoc videretur pbibita reformatio super tali pposito. z hoc vbi pbibet propositio vel petitio respectu rei: secus si respectu persone vt in impetratione rescripti que valet licet ab inhabili fuerit impetrata. l. vniuersis. pincta gl. §. de preci. impe. offe. Fallit i excoicatio cuius impetratio no tenet nisi super articulo excoicacionis vel appellacionis in c. i. de rescri. l. ij. Quinto nota ibi sed qm. qz ppter importunitatem petentiu qis no concedenda concedant a pncipe z a papa vt hie. z. c. n. de rescri. l. ij. na in pbibitis impetrare rescriptu impetratu presumit impetratu per importunitatem vel mendaciu: z ad hoc allegat Bal. hac. l. z. l. in. in pnc. de mt. z. l. j. §. si nup. ex rescript. pe. z ides si per gratia. l. originarios. ff. de agri. z cen. z aliis modis quos dicit in. l. si quis per diuina. §. de a queduc. vbi est gl. no. in verbo illicitu. Rescriptu ergo in pbibitis impetrari ad postulatione concessum est nullu no ex defectu potestatis pncipis sed ex defectu voluntatis que abesse presumit ppter clausula derogatoria huius. l. z. d. l. nec danosa. §. de preci. impe. offe. Si ergo pncps huic clausule pbibenti impetrare derogaret cu talis derogatio sit de iure positu no valeret rescriptu vt hie tenet gl. in verbo relinquens. in fi. z etia gl. in. l. iij. §. si is. ff. q quisqz iuris. Et sic patet hic pincta gl. q clausula no obstantiu firmat rescriptu abs de iure nullu. Itz valeret si bina iussio pncipis emanaret in §. hoc vno iubeo. in aut. vt nullu iud. coll. ix. Itz em operat scda iussio qd pimus motus sine vltro neavoluntas pncipis validat rescriptu qd ad postulationem concessus esset inualidu in. c. i. motu pncipio. de preben. in. vj. vbi antez qz ipetraret ius nonu qd rempnb. no ztingeret tuc benevaleret. sed si esset concessu ad postulationes sit rezoquutio z impetratem. l. iij. ff. qd quisqz iur. z tra regula. l. qd fauore. §. de legi. sec. si sit facta concessio pncipio motu. qz tunc no sit rezoquutio. d. l. iij. Ad differentie est qz qd concedit aliqd in quo recedit a iure co si sit ad postulationem presumit per importunitatem coimpetratu. vt hie sed si fiat motu pncipio presumit ob meritum. ideo no rezoquet qz rezoquutio est que da pena que no cadit in eo q meruit pulegiu fm bal. in. d. l. qd fauore. Sed quero qd i dubio an presumat concessu ad postulationes an motu pncipio. Dic qz ad postulationem. d. c. si motu pncipio. de preben. in. vj. sec. in lege facta super obtentione z concessione pbibitoru que no intelligit facta ad postulationem ptis nisi pbe iudice valet vt dixi. §. de bo. va. l. j. z ibi p bar. bal. aut i aut. quas actioes. de sac. sanc. ecclie. dicit q aut est rescriptum inclusum i corpore iuris z presumit motu pncipio emanasse. qz tuc habet vim legis vt dicit. §. l. pri. aut no est inclusum z tuc presumit ad supplicationem concessum: vt d. c. si motu pncipio. Itz dicit qz si est pulegiu vniuersale qd concedit ciuitati vel pluribus ciuitatib. vel castris tuc presumit motu pncipio: qz tuc difficile est qz oes illi supplicarent secus in pncipio singulari persone concessio vt hie pio hoc bene facit gl. in. l. exceptio. §. de decu. nec ob. de coll. do. l. i. si vbi no valet rescriptu motu pncipio concessum ex certa scientia pncipis nisi diceret no obst. illa. l. vt ibi no. glo. in verbo pncipio. qz ibi speciale vt ibi dicit. Item no valet motu pncipio concessum in. l. si. §. de coarctabilib. qz ibi eppimit qz no valet: ideo no valeret nisi diceret non obt. illa. l. Def quem antez possit apponi hec clausula. Dic per solu pncipes quando sunt

quoniam sunt statuta iuri publico contraria. l. ne quod ff. de offic. proconsul. Sed quero an sufficiat dicere in genere non obstante aliqua lege vel statuto in contrarium faciente an vero debet dici in specie non obstante tali lege vel statuto. Dicitur quod in statutis sufficit generalis clausula non obstante: tunc enim videtur fieri specialis mentio cum statutum sit quid speciale. et idem in consuetudine. ideo valet rescriptum illius quod potest talis consuetudini vel statuto derogare. ff. de sepulchro viola. l. iij. §. diuus. quoniam autem rescriptum est contra ius commune. tunc autem est prohibitorium in specie et tunc requiritur specifica clausula ut hic. r. l. i. §. si nup. ex re. pe. r. l. j. §. de natura. lib. r. l. ratas. §. de rescind. venditione. Si autem est prohibitorium in genere per iura. l. nec dano. tunc sufficit generalis clausula. et sic generalis clausula derogatoria derogat generali: species speciei. non autem genus speciei. argumento. ff. de lega. si. l. servus legatis. §. qui plures. Si autem rescriptum est contra privilegium alicui non valet nisi de illo faciat mentionem de rescri. c. cum ordinis. r. j. de silentiis. l. de carionibus. lib. r. j. de fun. et sal. rei. dor. l. si qua loca. lib. r. j. de ista clausula habet in. l. i. §. in p. n. te. de lega. ff. r. per Canonistas de statu. c. fina. r. l. i. §. si contra ius vel uti. publici. r. ibi per sal. r. per bar. in extra. ad repumendum in verbo non obstantibus. r. l. oes ppi. in. in. q. pnc. vers. quarto quero. Et predictis nota quod licet princeps ab eo donata non reuocet in aut. de referen. §. j. coll. ff. ff. si per ipportunitatem sunt concessa illa reuocat ut hic. r. c. q. uis. de rescri. in. vj. r. c. intellecto. de iure iur. Et soli principi afferenti concessione per importunitatem videtur in dubio credendum sicut dicitur solius pape credit in. c. cum a nobis. §. si extra. de iure iur. In glo. fi. ibi ab aliquo possidebant. Vult ergo quod beatus l. habeat tantum locum cum bona possident per fiscum quod videtur per bar. dicitur inuaserit. Tunc dicitur bar. quod etiam si sit non possidet non possunt impetrari nec dedit ad postulationes ut. j. l. pri. que generaliter loquitur. sed proprio motu possunt dedit etiam si non possident a fisco. ut no. §. ti. ff. l. i. §. obt. l. contraria. quam gl. allegat. f. l. ff. de loca. predio. cini. quia loquitur in locatione que sit respectu mercedis: ideo non debet res auferri possessori volenti congruam mercedem offerre. hic vero loquitur in largitione que sit respectu meriti quod non cadit eque in possessorem persona sicut in alia. In eadem glo. ibi non ius capiendi. Tunc dicitur bar. quod imo nec ipsa res delata in fiscum potest dedit proprio motu sed etiam ipsum ius occupandi dedit potest: ut videtur. §. ti. ff. l. j. r. ibi dicitur de prebenda quod imo prebenda et res prebende ad superiozem dedit possunt: extra. de preben. per totum. sed ille cui est facta concessio non certe potest alteri dedit prebenda: quod debet renuncia re in manibus superioris. ff. de officio pnc. l. pe. r. extra. de renuncia. c. quod in dubiis rem autem prebende ex causa bene potest dedit que ad commoditatem fructuum sicut usufructuarius quod potest dedit usufructum sed utilitatem fruendi. in. ff. de usufru. §. finitur. r. l. arboribus. §. si usufructuarius. ff. de usufru.

- 1 Qui vult aliquod vitium emendare debet tollere illius vitii originem et radicem.
- 2 Punitione maiorum est exemplum timor et metus minorum.
- 3 Questor quis dicebatur.
- 4 Comes priuatarum rerum aliquando dicitur illustris.
- 5 Rescripta que neminem ledunt et supplicanti proficiunt valent etiam ad postulationem concessa.

Omnes enim. Ciribus vacua est petitio et illis imminet pena que in petitionis effectu inuadunt aliquid presterunt hoc dicit. Vel magis ad literam. Nullas admittit ad impetrandum res fiscales seu in fisco delatas et impetrat et officiales carie principis et bis impetratibus operam dant penam hic inseritis puniunt impetratibus nulli roboris existente. hoc dicit. Et diuidit in quatuor partes. Primum ponit prohibitiones in genere. Secundo ibi et si intendat enumerat quasdam personas de quibus magis dubitatur. Tertio ibi sed viri puniunt officiales ad hoc quoniam venientes per quos manibus ibat talia rescripta. Quarto ibi pari forma extendit hanc ad civiles res. i. annuos redditus seu annuas prestationes de publico exhibendas. Quinto ibi fed nec rescriptum obtinet annullat. et hec l. est quasi gl. et declaratio precedentis legis r. solus est differentia inter eas secundum bar. quod precedens specialiter loquitur de reb. solus in corporatis in fisco prohibitis impetrari. bevero loquitur generaliter tam in reb. incorporatis quam non incorporatis prohibitis impetrari. Sicut bal. l. i. rescripta r. l. nec dano. §. de preci. ipera. offeren. videtur tenere dicitur. l. quod non loquat de reb. incorporatis quod non incorporatis teneat rescriptum etiam ad postulationem concessam: quod potest per rescriptum pena remitti. d. l. rescripta. Posset dici quod aut sunt bona incorporata et hoc omnes recordat quod non valet rescriptum. aut non sunt incorporata et tunc aut sunt talia quorum dominium iam transiit in fisco licet non sit facta incorporatio actualis et tunc idem quod incorporatis quod cum dominium iam esset questum non potest dici quod tale rescriptum non sit in fisco damnosum et ita loquitur opinio Bar. aut sunt talia quorum dominium non transiit in fisco sed habet actionem ad ea: sicut sit pene et filia. et tunc cum in istis habeat si se eam lucrativam valent rescripta etiam ad postulationem concessam secundum Bal. Nota primo quod principis quod vult aliquod vitium emendare debet tollere illius vitii originem et radicem. cor. in aut. de no. alie.

§. si minus. in fi. coll. ff. r. alibi dicitur cum enim ex vna radice vitium nascitur sequens est vna lege tollat. l. si liberta. §. de nup. r. no. in. c. translatio. de pti. ideo medicus quod permisit liberare ab egritudine si radicem egritudinis non sustulit propter quam egritudo remaneat liberauisset non dicitur: ut no. in. l. maritis. ff. loca. Secundo nota ibi cum nec illis quod punitione maiorum est exemplum timor et metus minorum ut bic vers. nec illis potest intelligi dupliciter. quando officiales continuam in potratibus prestantes puniant simul cum eis. Item si ipsi impetrant multo magis puniant. Puniant etiam notarii scriptores sicut puniuntur in. l. iubemus. §. sane. §. de sacrosan. eccle. non tamen puniuntur pena falsi sed alia pena hic inserta. in indignatione principis et pena extraordinaria cum alia pena non declarat. l. sanctio legum. ff. de penis. r. c. de causis. de offic. dele. Et sic notarii scribentes instrumentum illicitum non puniuntur pena falsi nisi in casibus a. l. expressis ut est cum omittit facere testamentum secundum iuris ordinem: quod tunc tenetur pena falsi. l. iubemus. in fi. §. de test. ubi dicitur gl. quod est presumptio iuris et de iure contra notarium qui dicit constitutiones principis ignorare. Et dicit bal. in rub. §. de pena iudi. quod notarii qui imperite fecerint instrumentum tenentur de iperitia ad interesse. per. l. si. §. de magi. cone. r. l. in fi. ff. ff. ff. ff. mo. quod imperitia et error notarii non debet nocere partibus. l. i. perator ff. de sta. hoim. potest tunc corrigere errores suos. de q. dicit per Bar. l. i. ff. libari. ff. de re. in. Tertio no. ibi questor. quod dicitur glo. quod questor dicebat ille qui libros et rescripta coram principe legebat nec aliter valebat rescriptum nisi esset a questore subscriptum ut dicit glo. licet alia significata habeat questor istum in premissis in verbo ex questore et sic per hic quod antequam rescripta erent de curia principis transibat per manus plurium officialium: quod post rescriptum oblatum principi questor erat quidam cancellarius: principis primo examinabat rescriptum et si erat iustum scribebat aliter non iuste supplicatodi responderi non debet sed rei ut hic in verbo rescriptus. r. j. de fundi. patri. l. pe. Dicitur a comite rex puataz instruebat et tadez a notariis que dicunt breuiatores i forma publicam redigebat sic de cancellaria exibat. de cancellaria enim non dicitur littere male formate: ideo mala gramatica vitiat rescriptum pape et principis cum transat per totum manibus. l. c. ad audientiam. de rescrip. quod secus est in scriptis aliorum. l. perator titi. ff. de sta. bo. licet bona grammatice cauti debeant. l. plauti. r. ibi per doc. de auo. r. argen. leg. nec etiam iuste se dicit exire de cancellaria ut hic. r. l. vniuersa. de diuer. rescri. Item nec perfecte ut eo. ti. l. sacri assat. nec minus solenes. ut eo. ti. l. si qua. r. h. ptinet totum ad officium cancellarii et ad eius scribas id puniuntur. Et attende quod hic comes puataz rex dicit illustris sic ff. §. vbi dicitur filii. l. i. §. r. l. j. de p. dera. auri et illa. §. e. l. i. quod est bar. quod dicitur de bo. va. l. i. quod percurator cesaris et comes rex puataz sunt idem nam percurator cesaris non est illustris sed clarissimus. §. de no. co. c. i. ca. mediis. r. p. de of. pc. cesa. quod ibi persequitur tractatum de clarissimis de quibus dixerat in p. tit. Sicut dicitur quod percurator cesaris generalis est illustris ut hic §. specialis percurator sicut est ples et clarissimus ut in dicitur ff. in l. i. in rub. de pu. cesa. Quarto not. quod res ciuiles seu panes ciuiles. i. annui redditus. de quibus in. l. i. §. de iure do. non possunt impetrari sicut nec alie res fiscales et non solum in forma rescriptis: nec i forma pragmatice sanctionis. i. historialis determinationis. de qua l. nullata. §. de fac. an. eccle. hec autem pragmatice sanctionis non adhibet nisi i causis arduis vniuersorum corporum. d. l. vniuersa. i. ff. §. de diuer. resc. r. l. j. §. si quero pragmatice. §. de no. co. §. i. Et est hic ten. in ar. quod clerico conuenato non possit peti executionem in stipendiis sine prebenda de qua dicitur in l. stipendia. §. de execu. rei tu. r. l. commodis. ff. de re. in. In glo. j. in fi. no. gl. quod quod leges codicis non continuant. Dicitur quod non est necessarium eas continuare si tunc continuant non est vitium et ita gl. continuat l. quoniam liberati. §. de test. quod imo sit continuatio ad casum subaditum. l. j. r. si ipsi. ff. ad tre. In gl. i. vbo ciuilibus prebenda. hoc quod dicitur gl. quod prebenda non potest impetrari intelligit Bar. de reb. sine de mensa camere ecclesie sed dicitur bene possunt impetrari. ut de pben. p. totum Alii dicitur quod si prebenda est debita statuto concessione vel electione potest peti: ut not. in. l. eos qui. ff. de decu. aut non est debita tunc prebenda parna potest peti per sua sustentatione in aut. ut determinat per nu. de. §. cum vero deo amabilem. coll. j. magna autem ut episcopat. peti non potest sed meritis concedi ut in ter. no. in. l. si que. §. de epis. r. cleri. r. vide quod de hoc dixi ista. de pub. ius. §. sunt preterea. In gl. in vbo prescriptione. Dicitur hic quod dicitur glo. quod hec pena publicationis bonorum hodie corrigitur per aut. beo nam datorum. quod impetrant doct. cum hic non dantur ad mortem naturalem vel ciuilem. secus si dantur ut ibi not. in glo. si ibi in corpore iuris. Nota glo. quod privilegia et rescripta et pragmatice sanctiones super prohibitis impetrare valent et tenent etiam ad postulationem concessam si sunt incluse in corpore iuris vel in volumine statutorum ut dixi. §. l. pri. sec. si esset informatio extranagans in qua est presumptio quod sit facta ad postulationem sicut in rescripto contra quam extranagant extra volumine statutorum existentem excusatur in d. c. prononcia do. vt. l. c. prolatis. r. ibi per Bar. ff. de re. iud. r. c. pastoralis. de fide instrumentum. Quod ergo dicitur Bar. l. i. §. de bo. vac. quod lex in dubio non presumit facta ad postulationem vix est si sit inclusa in corpore iuris vel statutorum secus si sit extranagans ut etiam per Bar. Item ibi sine alterius lesione. no. glo. quod rescripta que neminem ledunt et supplicant tunc sunt valent etiam ad postulationes concessas. vt. l. rescripta. §. l. in

not. de re. tabellio

Nota a nobis. Et in de. j. de probat. vbi de hoc vide quomodo creditur pape vel principi in literis suis aliquid narratibus. vbi vide de per domi. card. zabarel.

Proprio motu. Quid autem impetratum ista concessio proprio motu vide plene per canonistas i. c. si motu proprio. de preb. lib. vj.

De sel. impera. offerē. vel etiā si modice ledunt vt ibi no. In eadem gl. si ibi ius iniquū pōt peti. subandi qd nō p̄tū dicit̄ reipubice valeat etiam impetratio iuris iniqui nisi sit in casib⁹ in qb⁹ aliqua specialis ratio postulatio pbibetur vt hic. In alijs valet et fit re- torquutio s̄ impe trātē si est facta cōcessio ad postulationē. scus si mota proprio vt dicit. s. l. pri. Et er p̄dicta glo. no. q̄ h̄ petitio bonoz sit sublata hoc intelligit̄ de petitiōe ex largitate bonoz ad reprobā sit p̄dicta vt hic h̄ petitio bonoz ex iure ipsi petenti de bito nō est sublata. vt sunt bonoz possessōes q̄ tribuit̄ ino et alie que nō tr̄buūt. vt no. in gl. i. ff. de bono. pos. r. l. n. s. vnde cog. Itē possessio bonoz ex primo et scdo decreto in bonis debitoris cōtra- mactis. de quo vidē gl. in l. si finita. s. iul. ff. de dā. infec. r. c. qm̄ fre- quētē. s. in alijs. extra vt lite nō cōtesta. et est differētia iter bonoz possessiōe p̄t est vna ps et est nomē iuris. et possessiōe bonoz p̄t sunt due partes et est nomē facti vt no. gl. ff. de bono. pos. l. i. s. hereditas aut. Itē vt est petitio et aditio bonoz tam iuris quas facti gratia cōseruandarum libertatum vel in penā heredis lega- ta nō soluentis p̄pter quod p̄natur hereditate. Vel i penā filij nō curātis patres furiosum vel eū captiuū nō redimētis. vt in iurib⁹ in gl. allegatis. In eadē gl. si ibi si cōtra ius vel utilitatē publicam l. si. vbi dicit̄ q̄ tenet qd nō est verum qz secunda iussio aliquando requiritur vt appareat de certa scientia principis cōcessiōe fore factam in aut. vt nulli in d. s. r. bec vo iubemus. sed hoc casu cōces- sum p̄uilegiū ad postulationē alterius ex certa scientia p̄cipis vt no. s. l. p̄ozi. nō valet nisi diceret̄ nō obstantē tali lege. ergo secū- da iussio aliquid hic operatur qz eo modo prima propter impo- zunitatē petentiū p̄sumitur cōcedi. vt. s. l. pri. ita et secūda iussio arg. s. ad vellei. l. si mulier. r. l. doli. vbi. diuersum. ff. de noua. Item no. ter. d. am dicit̄ si q̄ iussuā admiserit. q̄ iudex qui iniustam peti- tiōnē v̄l rescriptū admittit punit vt hic. r. l. de fun. patr. l. penul. r. j. de loca. san. ciui. l. h. r. s. quozū appel. l. quisquis.

De his qui se deferunt. Rubrica.

- 1 Major debet dare electionem minori.
2 Dolosus occultator tacti fideicommissi punit pena deportationis et bonorum publicationis.
3 Dictiones statim mor cōfessim important summaria cognitionē absqz ordine iudiciario. et nu. 4.
5 Premiuū qualiter debet deferri bona in fiscoz. et nu. 6. 7. 8. 9. et 10.
8 Si aliquis capax se detuli tanquam non capax cum reuera esset capax quid iuris.

Scius. Delator illicite p̄missorū re- portatur est p̄miū districtio- ne habita p̄sonaz h̄ dicit. Vel magis ad literā gra- uatus tacite de restituendo nō capaci si se deferat lu- cratur tertia. Vroo vero nō capax se deferens lu- cratur dimidiā totius et facta diuisione habebit optionem occultator vero legitime punitur. b. d. Et diuiditur in tres partes. Primo p̄miat grauatum se deferentem. Secūdo bo- noratum non capacem se deferentem. Tertio punit occultatorem scda ibi q̄ si ab vroz. tertia ibi et tunc. Est ergo intentio hui⁹. q̄ si qs herede a se institutū tacite rogauit de restituēdo vroz defun- cti icapaci cui heres accommodauit tacitā fidē de restituendo si hic heres defert s̄. habet pro premio partē dōdrātis. si aut vroz vidēs istum herede dolose occultare hoc tacitum fideicommissum et noue vroz defuncti restituere h̄ p se retinere hoc deferat fisco h̄z pro p̄- mio dimidiā totius data sibi electione capiendi q̄ dimidiā velit. Et heres iste dolosus occultator dānaq̄ in insulā et ei bona publi- canē. Not. primo q̄ quando rogatus defert fideicommissum. i. se grauatum de restituendo per fideicommissum alicui incapaci ha- bet pro premio tertiam partem omnium bonorum restituendorū. i. dōdrantis. quia trebellianica vel falcidia est fisci p̄pter tacitā si- dem accommodatam. Item. s. ad. l. fal. Si aut fideicommissari⁹ inca- par cui debebat fieri restitutio deferat seipsum. tūc si est vroz defun- cti lucratur dimidiā totius patrimonij. sed si est alius extrane⁹ lu- cratur dimidiā qd veniebat restituendū. i. dōdrātē. ff. de iure fi- sci. l. cum tacitū. Et in hoc vroz est p̄uilegiata et est speciale in ea vt habeat dimidiā totius patrimonij vbi alij haberet dimidiā so- lus dōdrantis. Est etiā p̄uilegiata in alio vt habeat electionē ca- piendi q̄ partem velit vt hic dicit ter. et sic patet q̄ habere electio- nem est p̄uilegiū sic. j. de metatis. l. h. li. r. h̄. Et ex hoc dicunt vulgares q̄ maior d̄z dare electionē minori qd dicit Bart. nō esse verū nisi in casib⁹ vbi hoc p̄uilegiū cōcedit vt hic. r. d. l. h̄. als di- uisio et p̄tū assignatio officio iudicis expeditur. isti. de offi. iud. s. si familie. cū. s. seq. et q̄ns sorte dirimif. j. quādo et quib. quarta ps debe. l. h̄. et ibi dicit. S̄ ius canonicū dicit maior diuidat et minor eligat. in. c. j. de parochijs nisi esset diuisio fraudulenta vt in decla- ratione Seneca de fratre qui posuit matrem sui fratris ex vna par- te et totū patrimonij ex alia. de quo dicit istu. pro socio. s. socius socio. Sic etiā in maiorib⁹ q̄ns etiā de iure ciuili vnus diuidit et

1 Cū esse ve- rā. vide Bar. h̄ et vo. alex. h̄ in additiōe su- per bar. i vbo fallum.

2 Et iste di- ctiones mor. De hac dictio- ne mor vide bonā gl. in. c. qz propter su- per vbo mor extra de elect. tutores. et ibi gl. et doc. C. de adm. tuto. Bart. in. l. tu- tor qui repto- rium. in. j. col. ff. de adm. tu- to. i spe. de ap- pella. s. j. post p̄m.

alter eligit. d. l. h̄. vt i illustrib⁹. j. de metatis. Et quādoqz rōne ma- ioris partis dat electio illā habenti. l. sancimus. s. de dona et no. in d. l. h̄. de meta. C. scdo no. q̄ dolosus occultator tacti fideicommissi punit pena deportatiōis et bonorum publicatiōis. r. hoc si dolo oc- cupauit tam fisco q̄ fideicommissario als nō d̄z hac pena puniri vt hic in gl. h̄. qz vbi cūqz lex de personali pena vel capitali loquitur subintelligitur dolo nec tūc lata culpa egparat dolo. ff. de in litē iurā. l. in actionib⁹. et in st. de susp. tu. s. susp. secus in pecu- niarijs vbi nō subintelligit̄ dolo ne innocens dānetur. l. si serui no- stri. s. de no. pa. r. l. j. s. si qs in villa ad ille. Et an statutū iponēs penam requirat dolo. dic per Bar. in. l. j. nō aut. ff. si qs te. li. esse in. sue Lūi ad de q̄ h̄ in statuto nō fiat mētio doli tū subintelligi d̄z ex qualitate delicti et p̄ditione p̄sone et hoc voluit gl. i. i. l. h̄. cōiuncta. l. h̄. ff. qd quisqz iuris. Tertio nota ex vbo statū p̄m. cōta gl. q̄ ille q̄ accommodauit tacitā fidē de restituendo incapaci ad hoc vt cōsequat̄ premiū debet statim nūciare fisco. i. q̄ p̄mū p̄t postq̄ lex sibi p̄miserit. p̄mittit em̄ sibi lex post aptas tabulas ani- mi precipiti festinationē deferēs nō cōsequat̄ premiū. l. edicto. s. cum ante. ff. de iure fil. h̄ ergo lex dicat statū nō intelligit̄ sine intervallo t̄pis. s. post factū testamētū vel statim post mortē testatoris. h̄ cum intervallo t̄pis. s. post aptas tabulas. Et sic bec dictio statū q̄ns denotat intervallo t̄pōris cū publicatione legali. et ita intelli- gitur in matre que cōfessim debet petere tutorē filio. l. j. s. cōfessi. ff. ad tertu. qz intelligit̄ cōfessim dū tamē nō trāscendat annuz vt ibi per Bar. Et iste dictioes mor cōfessim statū incontinētī impo- zant summaria cognitionē absqz ordīe iudiciario. l. momētarie. C. vnde vt. vbi gl. exponit mor. i. sine aliqua solemnitate v̄l dilatione. Item importat vt nō requiratur sentētia. et ideo cum lex vel statu- tū vttur illis verbis in impositione penę nō requiritur sentētia. sed eo ipso q̄ committit illud delictū ipso iure cadit i penā vt no. gl. in vbo iminere. et in aut. de incestis nup. coll. si. et sic exponit gl. sta- tim. id est eo ipso q̄ sic est factū in sti. qui nō est p̄mif. fa. test. in p̄m. Dicit em̄ canō late snie als plate. vt no. glo. dicit in. l. amissione. s. qui deficiunt. ff. de capi. di. regis tū quedā declaratio sup cōmissi- sione delicti. vt no. in. c. cū s̄m de her. li. vj. Et de h̄ q̄ ipso iure in- fligit pena et q̄ requiratur snia. vide gl. in. l. h̄ qs in tantā. in glo. magna in verbo sup quarto. s. vnde vi. r. l. i. i. ubem. s. sane vbo p̄ uctur. de fa. san. ecclē. r. ibi p̄ Bar. In gl. in vbo statim. ibi vel dic- statū. Dic bec vera nā ante apertū testamētū h̄ alij p̄mo deferat t̄si si incapax cui debebat fieri restitutio si postea deferat p̄feret h̄ post aptū testū p̄feret ille q̄ prius nūciat. d. l. edicto. s. cū ante. r. ibi gl. ff. de iur. fil. In gl. in verbo tertia ibi vel hic capax. Dic bec vera nā hic heres capax rogat⁹ erat restituere alteri r sic dese rebat fideico- missuz d̄ illis bōis q̄ nō debebat apō se remanere h̄ alteri restitui. ideo sufficit sibi tertia dōdrātis. Sed in l. tria heres nō erat capax nec ibi erat rogat⁹ restituere alteri h̄ ipse detulit se tanq̄ incapax in quo casu qz defert ea q̄ nō debet remanere penes eū si esset capax id- est sibi maius premiū. s. dimidia. In gl. in vbo herede. in. si. ibi se deferēs. s. an aptas tabulas. Dic vt dicit. s. in vbo statim. r sic patet q̄ h̄ institut⁹ p̄mo deferat et p̄bet tū mulier fideicommissaria post- ea deferēs h̄z premiū et nō p̄mū. et hoc p̄pter p̄natā et festinatā de- lationē premiū. vt. d. l. edicto. s. cum ante. ff. de iur. fil. In gl. in vbo p̄mōnio. ibi rogat⁹ capax se deferat. Dic. s. me accommodasse taci- tā fidē de restituēdo nō capaci. et sic p̄prie defert fideicommissum. vt s. dicit in gl. in vbo tertia. In ea. gl. ibi aut rogat⁹ nō capax. Dic in dicto. s. senatus. quē gl. allegat incapax institut⁹ nō fuit rogat⁹ alte- ri restituere h̄z solū detulit seipsum institutū esse incapax et p̄sequit̄ dimidiā. Quid si incapax fuit institut⁹ et rogat⁹ restituere alteri in capaci quātum premiū ex dilatione in fisco cōsequatur. Dic habi- to respectu quod defert fideicommissariū incapax cui est restituē- dum haberet tertia tanq̄ quilibet alius deferēs ne sit melioris cō- ditionis nō capax q̄ capax. ff. qd vi aut clā. l. seruus. et de petitione hereditatis. l. si a patre. s. si p̄redo. argumen. l. edicto. s. eos. ff. de iu- re fisci. vbi est relictu filio vel seruo meis incapacib⁹ et sic q̄si relictu mibi. qz mibi acquirū tū ego deferēs qz non est relictu in persona mea nō cōsequar dimidiā quā consequeris si esset in persona mea sed consequar tertia tanq̄ quilibet extraneus deferens. Sed ha- bito respecta qd defert se incapacem institutū licet rogatus habe- ret dimidiā scz sue trebelli. sicut quilibet se deferens nō rogatus h̄z dimidiā eius qd haberet si capax esset. vt. d. s. senatus. C. Ulti- mo circa hanc materiam p̄ quantū premiū debet deferri bona i fisco. Conclude quatuor mēbra. p̄. Primo quādo qs accommoda- uit tacitā fidem de restituēdo incapaci et sic defert se ad fideicommissariū incapacē tūc habet tertia dōdrantis vt hic in p̄n. C. Scdo si est extraneus nō rogatus qui deferat similiter h̄z tertia. l. dōdran- tis. i. eius qd veniebat restituendū. si enim accommodas fidē q̄ des- liquit habet tertia multo magis extraneus q̄ nō deliquit videt glo. in. d. s. extat. et in glo. ff. de iure fil. C. Tertio qū non capax defert seipsum tūc si est incapax p̄pter suum delictum vt qz dicit testamē- tum inofficiosum vel falluz i quo erat sibi relictu r succubuit. sic indignū se fecit tūc postea se deferēdo nihil cōsequit̄. d. l. edicto. s. eos. C. Si aut est incapax sine suo delicto tūc sine sit heres incapax institutus

instituitur non rogatur alteri se restituere incapax deferens sine fideicommissariis? ubi dicitur in l. i. qd. erat apud eum remansurum si fuisset capax? heredes incapax instituitur se deferens habebit dimidia totum? hereditatis. l. edicto i. p. i. ff. de iur. h. l. senat. §. senat. r. fideicommissariis? incapax cui erat restituendum habebit dimidia dotalis. l. cum tacitum. ff. de iure fisci. Fallit in vxore defuncti incapax cui erat restituendum qd si se deferat hz dimidia totum? patrimonii ubi alii fideicommissarius se deferens haberet dimidia dotalis. vt. s. d. in primo notabilis li. z extraneus deferens haberet tertiam. d. §. extat. Quarto qn qd defert se z etia defert ab alio z sic currunt fideicommissarius z heredes ante aptas tabulas pferit fideicommissarius postea melior est conditio occupantis qd sentit hic gl. in verbo statim in fi. z clarus. ff. de iure fisci. l. edicto. §. cum an. qd dicitur ubi. Quis pferat in pmo consequedo. Dic ante aptas tabulas pferit se deferens post aptas tabulas melior est conditio puenientis. vt. d. l. edicto. §. cum an. ff. de iure fisci. Quid aut si ipse heres occiderit testatorem filios vel vxores vel eorum necesse non vindicauerit ppter qd vt indignus pdit hereditate z fisco applicat. l. i. §. de bis q. vt idig. z l. indigni. ff. eo. titu. An si deferat lucrabit. Dic qd no qd indigno suo delicto non datur premium. d. l. edicto. §. eos. ff. de iure fisci. qz tñ bona ei? sine hereditas fisco no ipso iure sed p sniam hoc casu acquirunt no pdt alius qz fiscus ante sniam zscadebat matrē fuisse concubinā defuncti cui eet vxor z non nocet. Aut errant i matre qz credit ei? patre repudiante iuste posse repudiare vel vxorem habitatē cum viro desinere esse vxore z parere filios ex viro illegitimos z tunc non nisi sit mulier minor z rusticus. l. i. §. fi. z ibi p Bar. ff. de iure fisci. Et adde hic que dicit in. l. i. z in rub. §. de dela. Itē quero testator habens solū spurium instituit vxore suā z rogauit q post mortem suam restitueret bis qd videbit q vxor postea instituit spurium testatoris quasi in omnibus bonis q fuerit testatoris. Sed tamē spurius mortuus est ante ipam vxore testatoris an psumat tacite rogata restituere ipsi spurio. Barto. consuluit q non in consilio qd incipit cecubus de spolio: multas rōnes quas ibi vide p euz. Itē adde quod no valet statutum q spurius possit succedere patri: z eps potest an nullare dictū factum tanq nutritiuū peccati qd tenet sede. de semis in consilio. z consilio. z Barto. in. l. eius qui. ff. de testa. Consuluit etiā Bar. q si pater spurii donauit bona sua cuiusdā extraneo q post mortē patris spurii vendidit de primo dicta bona dicto spurio: q psumat factū i fraudē ppter qd sit locus delationi in fiscū in q silio qd incipit. qdam habens nepotes.

Si liberalitatis imperialis socii sine herede decesserit. Rubrica.

Dictū est de iure q pcedit fisco in bonis vacantibus eoz q decessit sine herede. vt. s. de bo. va. nūc qo declarat an i bonis vni? ex cōdonataris sine herede decesserit pcedet ius aq donatarium zc.

- 1 Imperator potest rem fiscoalem donare.
- 2 Inter heredes z legatarios est differentia.
- 3 Ubi portio vnus deficit non ipso iure sed ope exceptiois no est locus accrescendi iuri. Et qn bec regula fallat. nu. 4. §. 6. z 7.
- 4 Ad cognoscendū q plone veniant appellatione heredis seu contineatur est attendenda res de qua agitur.

Ubemus vt si quis. Bono vario non existente herede oib? in successione liberalitatis imperialis socii antefert. b. d. Vel magis ad literam. Inter socios liberalitatis imperialis est locus iuri accrescendi etiam si sit facta inter viuos: et ideo fisco excluditur z socius liberalitatis ad partem deficientis admittitur. b. d. Et dicit in text. solatium. i. ad solatiū vt z als insti. de adop. §. femine. Et no. hic quod potest imperator re fiscoale donare. z multo magis in feudum vel in emphyteosim dare z intellige q donauit motu proprio q ad postulationem no potest nisi fm q dicit. s. de petitis. l. i. z. h. z hoc voluit gl. hic. Res aut priuatum donare non possit nisi ex causa q: non est dominus earum quo ad proprietates sed quo ad protectionem. vt not. gloss. in prima constitutione. ff. et ibi per Bart. in. l. bene a zenone. s. de quadri. prescrip. Et rem donatam a principe potest libere donatarius alienare z in quemcunqz transferre. l. bi quibus. j. de fun. patri. Seco no. q si quis ex bis quibus princeps aliquid commaniter donauit decessit sine herede de iure ciuili vel pretorio prius succedit cōdonatarius superueniens in re donata quam fisco. Sunt enim multe persone que excludunt fisco quas declarauit. s. de bo. va. l. j. de quibus hic socius donatoris est vnus de excludentibus sic fisco z collega defuncti artificialis excludit fisco fm Barto. in. l. si quis filio. §. si is qui. ff. de in iusto testamen. Item sicut locus succedit in parte socii decesserit sine herede excluso fisco. sic etia dicit hic gl. in duobus pariter succedentibus de iure pretorio per bonorum possessionem pars non pe-

tentis seu exclusi repudiatione vel tempore accrescit alteri succedenti etiam inuito excluso fisco. l. i. §. quando no peten. partes. z idem in duob? vel plurib? simul succedentibus de iure ciuili pars repudiat accrescit alteri etia inuito ad eum excluso fisco. l. i. §. si nemo. ff. ad tertu. Et idem in plurib? legataris quibus eadem res legata esset z essent cōiuncti aliqua ex triplici iunctione. Tre z verbis. vel re tñ vel verbis tñ de qbus cōiunctionibus patet in l. triplici. de verbo. signi. z l. re cōiuncti. de legat. in. z ibi plenissime per Bar. z insti. de lega. §. si eadem. z ibi tetigi. z per glo. in. l. i. §. si. ff. de vsu. accresc. nā pars vnus deficientis accrescit alteri cōiuncto excluso fisco vt dicitur in re legata. qz inter oēs disiunctos non est locus iuri accrescendi. ff. de vsu fru. accrescendo. l. j. in prin. z l. z proculo. de legat. ff. Et est differentia inter heredes z legatarios. qz in heredibus licet no sint cōiuncti pars vni? no accepta accrescit aliis. ff. de here. insti. l. heredes sine partib? z suis heredibus. qz ius accrescendi transit ad heredem. l. si ex pluribus. ff. de suis z leg. z accrescit etia in iustis d. §. bis itaque. de cadu. tollen. Ratio est ne quis decessat pro parte testatus z pro parte intestatus. l. ius nostrum. de regul. iur. Sed in legataris pars vnus deficientis no accrescit aliis si no sunt cōiuncti. d. l. j. de vsu fru. accresc. Item non accrescit in iustis sed de vnus volentib? cū in eis no inci dat inconueniens qd qz decessat pro parte testatus z p parte intestatus. d. l. vnica. §. vbi autem legataris. de cadu. tol. Et ideo si lego filio? titū centū pro se maritandis pars vnus deficientis accrescit aliis qz sunt cōiuncti verbis. Casus est in. l. qui quartā. §. si vnā. de leg. j. secus si lego cui libet filiarū Titū centū pro se maritandis: qz tunc pars vnus deficientis no accrescit alteri sed remanet penes heredem cum no habeat cōiunctiones ad eandem quantitatē sine rem. d. l. re cōiuncti. secundo responso z hoc tenet Salic. in. §. si autem disiuncti. de cadu. tol. Et idem etia dicit hic glo. in fi. in pluribus eiusdem corporis sine societatis vt in nauicularioz vexillatorum cōiunctum occurionum fabricensium in quibus mortuo vno sine legitimo herede succedunt alii de illa societate excluso fisco. s. de heredi. decu. per totum. Et ideo si decessit vnus de prioribus sine antianis vel vnus de consiliaris sine legitimo herede succedunt alii de antianatu vel consilio excluso fisco per dictum titulum de here. decuri. z ibi tenet hoc Bar. z Salic. z idem in assignatione liberti facta duob?. nam moriente vno patronus remanet ius patronatus z ius succedendi liberti penes patronus superuenientem excluso fisco z etia excluso filio patroni. l. i. ff. z ibi glo. ff. de oper. liber. z l. cōmuni liberto. de bo. liber. Predicta autē que dicta sunt de successione vnus z legatis vt habeat locum ius accrescendi limita esse vera ante emolumentū questū sui agnitionis factam nam post emolumentum questum seu factam agnitionem cessat ius accrescendi. l. j. §. pe. z ibi glo. in verbo admittit. ff. de vsu fru. ac. nisi in casibus. f. in vsu fru. vt ibi assignatione liberti. l. vtrū. z ibi glo. ff. de assignatione liber. z in donatione imperiali licet locus quaf in contractibus. vt bac. l. z in restitutione minoris sed ad iure suā partem hereditatis: z postea restituit cuius pars accrescit coheredi volenti. l. si minor. de acquir. here. Et in vntone quā habet paterna hereditas cū pupillari vt aduenti paternā accrescat z cogat pupillarem. l. q patri. ff. de acqui. here. Et de his fallentis vide per Bar. in. d. l. re cōiuncti. in tertia principali questione verfi. quarto est in tempore. Tertio no. ibi casum specialem in quo in tractu vt est bec donatio imperialis habet locum ius accrescendi. nā regulariter in p̄ctibus no habet locū ius accrescendi. l. si mibi z titio. de ver. ob. z insti. de inuti. stip. §. q si qz. z l. si duo patroni. ff. de in. reu. vbi est gl. singularis i verbo iurasset. in fi. que dicit qz vbi portio vni? deficit no ipso iure sed ope exceptionis no est locus iuri accrescendi. In cōtractu ergo cōcessionis in emphyteosim vel in feudum facte duobus fratrib? presentib? no bz locū ius accrescendi vt vno mortuo sine filijs accrescat alteri. sed reuertitur res sua ad dñm vel ecclesiam nisi in cōcessionē aliud dictū sit vel fuit emphyteosim pternavel auita. in. c. de fratrib? de nouo bene. inuesti. per bar. in. l. si mibi z titio. ff. de ver. obli. z per Salic. qn no peten. par. l. vnica. in. r. q. Fallit autem bec regula in vsu fru. l. j. §. pe. z in glo. in verbo cōstituit. ff. de vsu fru. Item fallit in indiuiduis vt in seruitute licet ibi sit potio ius no decessendi vt syendo fundū z stitno feruitutem mibi z vicino solita seruitus remanet mibi nec vicino que rif. qz nisi sibi nemo ipōt feruitutē recipere. l. p̄p̄iū. ff. cōmunita p̄dio. Fallit qn concedentis interest qz habebat locū ius accrescendi vt si emolumentum z mibi z titio extraneo cui pacisci no possunt remanet mibi vendit? in solidū als grauares venditor qui volebat totū vendere z no stare in cōmunionē. l. fundus ille. ff. de contraben. em. prio. Item fallit in assignatione liberti facta plurib? etia inter viuos. l. assignare. ff. de lib. assig. vbi portio vni? et post acquitū emolumentum accrescit alteri. l. vtrū. ff. e. ti. z in hac assignatione vt videas est duplex sp̄ale. f. q in tali p̄ctu inter viuos est locus iuri accrescendi z q post acquitū emolumentū q regulariter secus est. vt. s. di. p̄ iuxta fi. scbi notabilis. z s̄r sunt bec duo sp̄alia in hac liberalitate seu donatiōe pncipis que no essent in alteri? donatiōe inferioris a pncipe. vt. d. l. si mibi z titio. z hoc tenet bar. z Salic. in. d. l. vnica

Et dicitur. Nota. ubi pariter inimicis qd inimicitia cadit in mulierē. Et id si statutus habeat pacē cū iunico debeat rebāri ita dz habere pacē a muliere succedente passo iuniaz sicut a magistro s̄ Ang.

Ius accrescendi. An in contractibus habeat locū ius accrescendi. vt de Ja. rebuffi.

6 **g**ensus in re sua vt in cōcor. allega. in. d. l. lege. §. si. in glos. in vbo
 fementē. Sed lapidicīne marmoree et cretīdīne et argentīdīne
 bñ possunt fodi et p̄quiri in agro alieno cū cōsensu dñi agrī aliāq̄
 nō. et sic in eis operat̄ gensus dñi q̄ nō operat̄ in thesauro. d. l. v.
 noztio. §. si vir in fundo. ff. sol. matr. et bic in gl. in verbo volētib̄.
 in fi. et rō q̄ in eis nō est legis p̄bitio sicut in thesauro nec iur
 ris carētia. q̄ sunt in dñio dñi fundi nimirū si cōsentire p̄t. l. ven
 ditor. §. si cōstat. ff. cō. p̄dī. Similiter metallarū de publico deputa
 ti possunt p̄quirere in alieno etiā data opera venas metallorum
 q̄ est vtile rei publice q̄d secus est in ingitūde thesauri. l. cūcti. §. de
 metallarū. q̄ bic allegat̄ p̄ dñi. Si q̄s aut̄ in agro alieno inuenie
 rit aquā salīam ex q̄ fit sal nō p̄pterea debet ei medietas lucrī
 istī? falsū sicut debet medietas thesauri. q̄ aqua est p̄ fundi. l. is
 qui in puteū. ff. q̄d vi aut clam. q̄d secus est in thesauro. d. l. nūc. §.
 thesaurū. ff. de acq. re. domi. S3 qd si q̄s inueniat thesaurū in loco
 sacro vel religioso que loca in nullius bonis sunt. insti. de re. di. §.
 nullius: dic naturalī rōne totū q̄ri inuētōri sicut inuētū in suo. d.
 §. thesaurus. S3 attenda ciuili ḡstitutiōe p̄ quā ea statunt̄ q̄ sunt
 publice vtilitatis q̄ pecunie debet diuidi inter inuētōrē et fisci et
 occultas partē fisci puni in totū p̄ ditione thesauri cū altero tan
 tū. l. iij. §. penul. et si. ff. de iure fil. hodie autē cum ecclesiasticē res
 in nullo sint imperatoris: vt in. c. solite. de maio. et obe. et in auten.
 quō oport. ep̄is. in p̄n. videt medietas spectare ad fiscum ecclesie nō
 ad fiscū cesaris. facit q̄d dicit̄. §. de iure fil. in rub. et adde gl. de inuē
 tione huius thesauri diuidēdi. xiiij. q. v. si qd inuenisti. Itē qua
 actione vēdicatōnis thesauri ab alio repertū in suo. Dicitur vēdica
 tione q̄ statim inuētō thesauro q̄rit dñō fundi dominū vt bic in
 gl. in verbo puniatur. p̄ qua est ter. l. iij. §. pe. ff. de iure fil. Item
 q̄ro q̄n dicit̄ quis inuenisse thesaurū vt sibi querat medietas an
 sufficiat scētia loci et thesauri absconditi an inuentio p̄ vifum et
 aspectū an vero apprehensio corporalis requirat̄. Et in. d. l. nūc. §.
 thesaurus. et clarior in. §. itē lapilli. insti. de re. di. iij. q̄ primo
 videnti acquiritur. Glo. si dicit̄ bic meli. §. q̄ acquiritur apprehē
 sio talis q̄ ponat̄ sub custodia inuētōris p̄ tert. in. l. iij. §. neratins.
 ff. de acqui. pos. Et tenet Bar. in. d. §. thesaurus. q̄d facit vt statu
 tum puniens inuentū ludere vel arma portare non habet locum
 si q̄s est vilis vel p̄ testes cōnectus luisse vel arma portasse sed re
 quirat̄ apprehensio per. l. si barator. §. de fideiuz. et ibi p̄ Bart.
Quero aliquis fodit pecuniā de agro tuo tu petis eā dicens es
 se thesaurum in tuo repertū ipse dicit pecuniam esse a se vel a suis
 absconditā cui incumbit probatio. Dicit tibi agenti et afferenti esse
 thesaurū incūbit probatio q̄ illius pecunie ibi recondite cōi opti
 mione vifū vel auditū alienius nō extat memoria. l. si arbiter. ff. de
 proba. vbi in gl. cōiter probat̄ memoria nō extare et p̄ Bart. in. l. iij.
 §. idem labeo. ff. de aqua plu. arcen. et est bona gl. in. c. j. de prescrip.
 in. vj. Quo probato nisi p̄bet aduersari? se suos dicit̄ pecuniā ab
 sconditē q̄ ex cā sue defensionis p̄sumit̄ thesaurus. l. si quides. §.
 de excep. facit quod n. p. gl. et Bar. in. l. si q̄s ar. §. si. ff. de eden.
Altimo n. ibi p̄cibus postulat̄: q̄d de iure cōi concedit vt bic.
 7 **L**. i. ff. ad mu. cū concor. alleg. bic in gl. in vbo lege. Et ideo q̄n resti
 giosus vult intrare religionē arctiorē nō requirit̄ licentia superio
 ris cū iure habeat. de quo in. c. l. quibusdā. de regula. Et vbi lex
 annullat cōtractū vel snam nō expedit petere annullare. p̄ dicit̄ tñ
 p̄t vt p̄ncipaliter et incidenter vt est gl. in verbo infirmabit. in. l.
 §. si vero. ff. de feris. et ibi per Bart. in. l. si expressi. de appel. et l.
 8 **q̄** sub p̄ditōe. ff. de p̄dī. et dicam. §. in. l. si quos. de decurio. Et vbi
 ius cōcedit nō expedit pacisci. valet tñ pactū p. l. que dubitatio
 nis tollende. de re. iur. et ff. man. l. q̄ mutua. et tunc ex pacto nudo
 tanq̄ legis auxilio administrato nascit̄ actio de quo p̄ Bar. in. l. n.
 non impossibile. ff. de pac. nec expedit facere statutum sup eo q̄d a
 iure cōi cōceditur valet tñ statutū et oīf cōdictio ex lege statuta
 de quo per Bart. in. l. i. ff. ad. l. fal. Itē not. ibi scrutatus inuērit.
 q̄ hoc duo regunt vt habeat locū pena huius. l. nec sufficit ingitio
 nisi inuenerit. Si tñ ingredit̄ ad ingrendū p̄ra voluntatē dñi tene
 ret̄ iniuriarū p. l. iniuriarū. §. si q̄s me prohibeat. ff. de iniur. Et si
 thesaurū inueniat quis erat in bonis nulli? nō tñ facit suū sed oz
 restituerē dñō et hoc id q̄ huius? apprehēso est interdita vt bic se?
 si eēt res que nulli? bonis est cuius apprehēso nō est interdita
 vt ap̄ros et volucres quas si q̄s intrās agrū alienū p̄ra p̄bitio
 nē dñi agrī capiat̄ nihilominus q̄d capiat̄ suū facit̄ h̄ teneatur iniu
 riarū dñō per. l. diuus. ff. de ser. rusti p̄dī. l. §. p̄tra et male in. §. plane
 9 **i**nsti. de re. di. Itē n. ibi criminatoz legis? violator legis? pu
 nitur q̄ violans legem sacrilegiū cōmittit. §. vt dignitatū oz. ser. l.
 j. et j. de re. mi. all. l. lege. i. §. de diuer. re. l. sacrilegi. Et est pena
 arbitraria cū alege nō sit expressa. ff. ad. l. i. in. l. pecu. l. sacrilegi. pes
 na tamē semp est capitalis. de quo dicit̄ in. l. doctiss. §. de decurio.

de annonis et tributis. **C**scō q̄rit gl. que sit differētia inter an
 nonā et tributū. Et dicit q̄ annona cōstitit in sp̄ebus tributū in
 auro et argento et ere. subdēs q̄ tributū q̄ns sumit in genere pro
 omni eo q̄d tributū et in spē pro eo q̄d datur cesari. **C**tertio que
 rit gl. in verbo. et est sciendū: q̄ triplex est tributū. **E**t respon
 det q̄ duplex. l. capitis et p̄dior. Capitis est vnus aure? p̄ mare et
 medius aureus p̄ femina. Tributū p̄diorū p̄stat in speciebus. l.
 quinquagesima frumētū quadragesima ordi. et xxij. lardī. **C**§. q̄
 ro q̄ loca soluant ista tributa tā capitis q̄ p̄dior. **E**t dicit cum glo.
 q̄ p̄nounce solunt nō aut̄ italia nec certe p̄nvince q̄bus a p̄ncipi
 pe est remissum. l. i. et fin. ff. de cen. Abst̄ em̄ vt dicimus italia regi
 nam et dominā p̄nvinciarum esse sub tributo sicut in lamētatiōe of
 cī de hierusalē. Dicit gl. in. l. si. sine cē. vt. re. l. §. em̄ quo ad v̄sca
 pionem et dñi trāslatiōe non sit differētia inter p̄dīa italica et
 p̄nvincialia. insti. de re. di. §. p̄ traditionem. et l. vnica. §. de v̄sca p̄.
 trāslor. tñ q̄ ad solutiōe tributōrū est differētia vt bic. Itud tñ
 q̄d. §. dicit gl. q̄ id q̄d soluit p̄ capite tributū dicit q̄ improprie
 q̄ tributū est ius mere reale. Sed b̄ capitiō. vt. §. dicit. nisi intelli
 gas de capitibus animalū vt q̄d soluantur tantum pro quolibet
 capite animalū vt. §. de immu. ne. conce. l. si. **C**Itē q̄d dicit gl. q̄d
 italici nō solunt tributa. Dicit esse verū pro p̄dīs italicis. Sed pro
 p̄dīs q̄ sunt extra italiam etiā italici soluerēt s̄m bal. in. d. l. si. §.
 sine cen. vel re. **D**ossunt tñ p̄ ciuitates italie fieri statuta per que
 p̄dīa efficiant tributaria vt notabiliter no. bar. in. l. rescripto. §.
 si. ff. de mu. et bo. **Q**uarto q̄rit gl. in verbo p̄ singulis libris. si il
 le q̄ d̄z solvere q̄ritatē certam argenti vult soluere in auro q̄ntū d̄z
 soluere. **E**t respōdit q̄ pro libra argenti solunt̄ quinq̄s aurei et ad
 instar argenti p̄t fieri cōputatio de auro et aliis pecuniis vt dicit
 gl. **S**exto querit gl. in verbo itē differt. i quo differt bic titulus
 a titulo. §. de annon. et capita. Itē qd differt a titulo se. de indi
 ctionibus. **E**t dicit vt in ea. Itē v̄o p̄ latiori declaratione totū ma
 terie est sciendū q̄ in iure habemus plura noia. videt̄ ḡnale nomē
 q̄d appellat̄ munus. Itē tributū capitiōne collecta et vectigal.
 ad munus aut̄ b̄ tribū modis s̄z pro dono p̄ onere et tutela et cura
 et p̄ officio cas onerez tūc idē est munus q̄d honor sine cum onere
 sine sine. l. munus tribus modis. ff. de ver. sig. et l. honor. ff. de mu. et
 bo. **E**t not. j. in rub. de mu. patrimoniorum. **S**ed proprie munus
 b̄ q̄d necessario subimus lege vel more vel imperio ei? p̄tē h̄z
 l. munus proprie b̄. de verb. sig. et l. pupill. §. mun. eo. ti. **E**t istud
 munus pprie sumptū diuidit p̄ iuriscōsultū i. l. si. ff. de mu. et bo.
 in tres sp̄es q̄ qdā sunt m̄nera p̄sonalia quedā patrimonialia: q̄
 dā mixta put etiā notauit glo. in. d. rub. j. de mu. patri. **P**ersona
 lia sunt q̄ admistrant̄ cū labore corporis et animi nihil de proprio
 patrimonio erogādo sed sumptū alieno vt tutela cura eractio pu
 blicoz redditiū sumptū publico et simi. de q̄b? i. d. l. si. v̄sca ad. §.
 patrimonioz et l. j. §. j. eo. ti. **E**t ista m̄nera p̄sonalia sunt triplicis
 generis. q̄ qdā sunt que habēt honore annuū sen dignitatē anne
 rā et vocant honores vt est munus iudici d̄i. d. l. si. iudiciandi. cui
 debet honor. l. oem honore. §. q̄ p̄no. nō est necesse. **E**t. c. vt debitis
 honor. de appel. et officium decurionat? habēs in se dignitatem et
 honorem. l. iij. et iij. j. de decurio. et l. ad decurionatū. ff. de va. mu.
 et quodlibet aliud officii p̄onale q̄d s̄z more illius loci reputatur
 continere in se honore et dignitatē vt vult ter. in. d. l. si. in p̄n. ver.
 et questura. cū sua gl. **E**t ista munera talē honore et dignitatē cōti
 nētia nō possunt p̄cedi nisi ciuibus et incolis. l. §. q̄ pro sua iur. et
 l. vnica. j. de muli. et in q̄ lo. mu. sube. **I**tem immunitas simpliciter
 p̄cessa nō excusat ab istis muneribus q̄ sunt honozis et dignitatis
 l. cui muneris. ff. de mu. et bo. et p̄ bar. in. l. si. ff. de in. immu. **Q**ue
 dā sunt que habēt vtilitatē annexā et dicunt̄ munera p̄sonalia for
 dida vt panis coctio: pistrini ductio: balnei calefactio. l. maximax.
 §. sordidorum. j. de eru. mu. et bo. **E**t alia similia q̄ in loco illo v̄
 lia reputant̄: vt p̄legatoz verfi. q̄stura. in. d. l. si. et in. l. humiliorib̄.
 de suscep. et ar. **T**ributorū v̄o eractio de q̄b? in. l. nostra nō est mu
 nus sordidū. vt. l. libere. §. erigēdi. ff. ad mu. **E**t ista sordida mu
 nera nō p̄nt imponi boib? in dignitate positis. d. l. humiliorib̄. **S**z
 plebeis et etiā infamib? possunt indici: vt. j. de inf. l. vnica. **Q**ue
 dā sunt munera p̄sonalia q̄ nō habēt in se nec reputant̄ ad ho
 norem neq̄ vilitatē vt est q̄s sit numerari? pecunie publice et si
 millia officia. et ex istis nō excipit̄ q̄s p̄pter dignitatē: ar. l. propter
 magistratū. ff. de eru. tu. nec p̄pter infamā. d. l. vnica. de inf. **P**at
 rimonialia munera dicunt̄ i q̄b? vertit sumpt? sen erogatio patri
 monij sine labore persone. d. l. si. §. patrimonioz. ff. de mu. et bo. **E**t
 ista sicut sunt triplicis generis q̄ q̄ns imponit sumpt? p̄sone tñ
 nulla habita contēplatiōe p̄monij vt q̄n imponit p̄statio p̄ capi
 ta q̄ns imponitur persone habita cōtemplatione patrimonij vt
 q̄n imponitur per libram. quādoq̄ imponit solis rebus nulla ha
 bita cōtemplatiōe p̄sone. de quo p̄s exēplū in tributo sen censu qui
 soluit p̄ capita in recognitionē vniuersalis dñi vt vnus aure? pro
 mare et medius p̄ femina vt no. bic in rubi. cui solutiōi sen debi
 to nullo tēpore prescribit̄ sicut nec in solutiōe decimarū. vt. l. com
 perit. §. de prescriptio. xxx. vel. l. ann. **E**t ab isto non excusatur ali
 quis nec propter serum nec propter etatem nisi aliter se habeat cō

Cviolator le
 gis. In gl. ver
 bo legis. Nota
 q̄ violator legi
 puniē extraor
 dinarie: q̄ nō
 est certa pena
 p̄missa cōcepto
 ribus. **E**t facit
 s̄m Ant. d. bar
 rulo ad q̄d. de
 quo consuetud
 dubitari qua
 pena officia
 cōtempzor mā
 dati regis de
 quo vide bic i
 addi. sup bar.
 sup v̄o venio.
Tributus.
 Quid autē sit
 tributū vide p̄
 bal. in. l. si. in. j.
 co. C. sine cē. vt
 reli. et q̄d notat
 bar. in. l. rescri
 pto. §. fina. ad
 mu.

De annonis et tributis. Rubrica.

Clōssa rubrice primo continuat. **Q**. §. dicit de quodā iure fisco
 l. i. de thesauris q̄d ius tñ est cōe nisi quo ad penam q̄d est ius sin
 gulare fisci. l. iij. in. si. ff. de iure fisci. bic tractat de alio iure fiscali.

est inspicienda psona cui imponit vt si imponatur heredit⁹ subditis vel incolis diuidit inter eos p hereditariis portionibus. Si aut⁹ imponatur psona fructuar⁹ subiecti ipse soluet pro quantitate sui patrimonii. Et sic collecta nō sequit ipm qui colligit fruct⁹ ex re quam t⁹ nisi sibi imponat. Sed secus est in tributo qd sequitur perceptorem fructuar⁹ vt in bac glo. Et ideo fructuar⁹ q oēs fructus percipit d⁹ tributum soluere. l. bactus. ff. de usufru. 7 expensam refectionis vie publice. ad ductus: vel p trāsitu exercitus aliorum onerū extrinsecorū: ter. no. est. in. l. si pēdentes. §. si quid cloaca. rñ. ff. de usufru. 7 ibi p. Bal. 7 Ang. 7 adde. l. cum plures. §. vinca. lū. ff. loca. 7 qd no. In no. in. d. c. cum nō sit in homine. de decimis. Pro colono aut⁹ simplici vel etiā ascriptitio soluit oīs cui⁹ sunt p dia 7 qui perceptit fruct⁹. l. iij. j. de agri. 7 cen. Similiter 7 vir pro rebus dotalib⁹ tenet soluere onera realia ex quo colligit fructus. onus em̄ fructuar⁹ subit. l. neq⁹ stipēdiū. ff. de ipē. 7 est glo. l. vnica. j. de muli. 7 in quo lo. in gl. si. 7 etiā collecta vt ibi p. bar. Non aut⁹ tenetur subire onera p reb⁹ dotalib⁹ peronalia q imponuntur per respectū bonorum in casu singulari in. l. lucius. §. idē rescribit

4 constante. ff. ad muni. 7 ibi p. bar. Ex quo videtur inferri q⁹ facer dos excoicatus vel laic⁹ bānitus q nō pcepit fructus nō teneantur ad cēsum. l. inter quos. §. dāni. ff. de dā. infec. Ex p̄dictis etiā infer⁹ q⁹ bona sint descripta vni in estimo 7 alius possideat 7 fruct⁹ colligat ipse possessor tenetur ad tributa: q⁹ onus fructuarum sunt. 7 re ip̄a spectant ad possessorem vt hic 7 in. l. p̄ci. Nec valeret pactū in p̄iudiciū fisci q⁹ possessor nō soluat. l. inter emptorē. ff. de pac. 7. l. si. 7 in aut. ibi posita. §. sine cē. vel re. per. bal. in. l. si negociū. §. de neg. gef. Sed quero si locari fundū pro centū 7 conductor soluit gabellā vigore statū tū disponētis q⁹ de omnibus redditib⁹ soluatur gabella an egos teneor soluere gabellaz de illis. Dic quod non q⁹ de redditu fundi semel soluta est. l. interdum. §. quoties. ff. de pub. Et eodē mō si semel soluta est de p̄missione de vendēdo. non soluatur postea de veditōne vt ibi per. Bar. in. d. §. quoties.

5 Similiter si⁹ collecte debet solui pro fructib⁹ nō soluatur pro pensionibus domorū: q⁹ ille non sunt proprie fructus sed accessiones mere ciuiles q⁹ non ex re sed propter re⁹ percipiunt sicut etiā sunt vsare de quo vide per. Barto. in. l. si vrbana. ff. de condi. indubi. In gl. annonas. in prin. Dic de hoc. san nouus possessor vel emptor p̄ dū teneatur ad p̄terita onera vel ad alia debita vt dicit in. l. si. §. de iure baste. ff. de agri. 7 cen. l. iij. 7 ibi glo. 7. l. locorum. de omni agro deserto. 7 ibi etiā glo. 7. l. si. in fi. de fun. re. prin. Annu tñ scias q⁹ ille qui possidet p̄dium tributarium ex successione vel tū tulo singulari tenetur ad p̄terita tributa pro illo p̄dium tantum non pro aliis. l. si. §. sine cen. vel re. 7 ibi per. Bart. 7 Bald. in ea. gl. ibi compensatio. ff. de gl. q⁹ pro annontis 7 tributis 7 aliis casibus positus in. l. iij. §. de compen. non opponitur fisco compensatio sed pro aliis debitis bene potest opponi compensatio fisco si ex eadem statione: non si ex diuersa. l. j. §. de compen. In eadem glo. ibi quasi actores. Nota glo. ff. de gl. q⁹ sicut cum quis vendit p̄dium tributarium si emptor non est soluendo fiscus recurrit contra venditorem qui est autor vt in iuribus in glo. allega. Ita hoc casu quando solus coheredum possidet fundum tributarium si non est soluendo recurritur contra coheredes quasi representent defunctum autorem 7 tenebuntur pro hereditaria portione. 7 sic inopia vnus heredis debentis soluere totum aggrauat coheredes vt onus reale efficiatur personale vt in bac glo.

- 1 Onera ad realia nō tenetur quis in plus q⁹ de re possideat.
- 2 Quis nō debet grauari vltra q⁹ modus sue substantie patitur.
- 3 Volenti erigere vltra modū propria autoritate potest resisti.
- 4 Collecta qualiter imponitur. 7 nu. §. 6. 7. 7. 8.

Iudicaciones Pro mō patrimonii erigunt. b. v. Vel lati⁹ ad t⁹ onera realia quis nō tenetur in plus q⁹ de re possideat. b. v. d. C. No. ergo q⁹ onera patrimonialia que possessionibus 7 reb⁹ indicant debent in iudiciū fm modū 7 estimationē ipsaz. Si ergo imponit vt quilibet munit viā publicā qd est onus domus lediles. ff. de via pu. muni. debet solum munitre quantū domus se extendit 7 nō vltra. Itē si imponit q⁹ recipiatur hospites quod est onus dom⁹. l. iij. §. manus. ff. de mu. 7 bo. fm capacitaz dom⁹ recipiet 7 nō vltra. 7 sic de similibus. Et si pro parte possidet solū pro ea parte grauatur nō in solidū. Loēs qui. j. de colla. fun. patri. 7 hec manera patrimonialia seu mere realia qlibet subit etiā forensis 7 clericus. l. de his. §. de epif. 7 de. 7 l. tubemus nullam. §. de sacrosanc. eccle. nisi essent spāliter remissa sicut clericis q⁹ non teneantur recipere hospites. l. j. §. de epif. 7 cleri. Secundo nota q⁹ nō debet quis grauari vltra q⁹ modus sue substantie patiat vt hic 7. j. de immu. ne. cōce. l. si. Et hoc verū tam in tributis mere realibus q⁹ in collectis que imponunt persone pro reb⁹ q⁹ vtrobiq⁹ est eadem ratio. Hanc autē vltra modū debet officium iudicis implorare vt hic cum dicit p̄fes prouincie prospiciet. Quinimo 3 Volenti erigere vltra modum potest propria autoritate resisti: vt in autent. vt liti. iurēt. §. 7 hoc quoq⁹ precipimus. Et ibi gl. in verbo resistenti. colla. ir. 7. l. gtra. j. de executoribus 7 exact. de quo dixi in

l. prohibiti. §. de iure ff. C. Et no. hic glo. que distinguit duplex: mun⁹ patrimonialiu fm. l. rescripto. §. fin. de mu. 7 bo. s. vni mere reale qd imponit ipi rei: vt. §. dicit in primo notabili intrū q⁹ snia dat p̄dico. l. q aliena. §. si. ff. de neg. gef. Et hoc subit etiā non municeps. i. forensis possidēs p̄diū in loco vel etiā nō possidēs q⁹ fen⁹ exercēs in illo loco. l. filii. §. fin. ff. ad muni. q. §. singulariter facit qd mercator vel ali⁹ habēs solū pecuniā 7 non p̄dia debebat soluere collectas 7 onera 7 estimari sicut habēs possessidēs qd no. Aliud est mun⁹ patrimoniale sine reale qd imponit psonē p reb⁹ in collecta 7 ista nō imponunt forēsib⁹ lz habeat possessidēs in loco vt vult hic glo. 7 dicit. §. l. p̄ori. 7 in rubrica: q⁹ quū psona non est subiecta. d. l. rescri. §. si. nō sufficit sola possessio. l. libert⁹. §. sola. 7 ibi glo. ff. ad muni. Fallit i vsuario vt. §. dicit 7 i ciuitatib⁹ q⁹ habet ex priuilegio vt possint collectare forēsēss possidentes in eaz territoris l. si. §. patrimonioz. ver. p̄ter ca habēt. ff. de mu. 7 ho. Si ergo bono nētēs hz possessiones in territorio mutine nō poterit ibi collecta ri p illis nisi dicitis casib⁹. Sz nōne bononie collectab⁹ p illis possessidib⁹ hz mutine. Dic q⁹ sic: q⁹ collecta ipōit p libā respectu p̄rimoniū 7 nisi mutine grauaret q⁹ duob⁹ locis nō d⁹ grauari fm gl. si. 7 ibi Bar. j. de mu. 7 i q⁹ lo. l. vnica. 7 idē in ciuitatib⁹ q⁹ habēt ex antiq⁹ p̄uetudine cui⁹ nō erat memoria q⁹ hz vim priuilegii. l. hoc iure. §. duct⁹ aq. ff. de aqua quoti. 7 est. 7. c. sup quibusdā. ver. p̄terea. de vbi. signi. Itē fallit in ciuitatib⁹ q⁹ fecerunt sua p̄dia tributaria ppter collectas iponēdas put fecerunt per nisi 7 eugubini vt dicit bar. in. d. l. rescripto. §. j. Itē fallit qn imponitur p rectidē potium viarū 7 simi. j. de immu. ne. conce. l. si. 7 ibi dicam

4 ibi est gl. C. Itē qualiter imponatur ista collecta. dic fm gl. in. l. j. j. de apo. pu. q⁹ imponit p solidū 7 libā magnis 7 paruis. vt q⁹ plus habēt ex antiq⁹ p̄uetudine cui⁹ nō erat memoria q⁹ hz vim priuilegii. l. hoc iure. §. duct⁹ aq. ff. de aqua quoti. 7 est. 7. c. sup quibusdā. ver. p̄terea. de vbi. signi. Itē fallit in ciuitatib⁹ q⁹ fecerunt sua p̄dia tributaria ppter collectas iponēdas put fecerunt per nisi 7 eugubini vt dicit bar. in. d. l. rescripto. §. j. Itē fallit qn imponitur p rectidē potium viarū 7 simi. j. de immu. ne. conce. l. si. 7 ibi dicam

5 per solidū 7 libā sed per capita. p̄mo qn imponitur pro saluandando et q⁹ mutauit p soluēdo salario rectoris qd soluitur per capita. vt. §. de anno. 7 capi. l. j. 7 dicit. §. in. q. cum em̄ succedat loco illi⁹ salarii ideo illi⁹ impositiois naturā imitat. vt p. Barto. in. d. l. j. de apo. pu. 7 Secundo fallit qn imponitur p euitādo aliquo munere fordidō ipositoyt p enacuādis aliqbus locis fetidis lz emunera non debent redimi pecunia. l. illud. de exca. mu. tñ si propter aliq⁹ fordidū redimendū ex p̄missione superioris imponat collecta nō fiet p solidū 7 libā sed p capita illoz qui tenentur ad munera fordidā ad q⁹ nō tenent nobiles vt dixi super rubri. ideo non debent grauari p collectā iuxta vires patrimonii imponēdas: de quo p. bar. in. l. vnica. de mu. 7 in quo lo. ver. quero qualiter imponat. Itē pro collecta estimant res mobiles et immobili. l. si. j. de immu. ne. cōce. vbi etiā est gl. bnic similib. presente iudicio velle indicāte possessiones singularium personarū. non autē est necesse vocari singulares personas quoz sunt p̄dia qn sit estimum generale. secus qn singulariter estimaretur patrimoniu alicuius. l. susceptores p̄sentib⁹. j. de suscept. 7. arca. 7 ibi p. Barto. Nec ante potest ista collecta seu estimū erigi q⁹ libi estimi fuerūt publica 7 ti 7 traditi erūt officialibus ad erigendū deputatis per. d. l. j. 7 ibi per. Bar. j. de apo. pu. Et ab ista collecta nemo subdit⁹ regulariter excusatur nec mascul⁹ vel femina. l. vnica. j. de mu. 7 in quo lo. Sed ecclesiis q⁹ non subsunt laicis sicut nec forēsēss imponi non possunt. in aut. item nulla communitas. de epif. 7 de. Item excusantur doctores. l. medicos. j. de p̄fes. 7 me. Itē dicit glo. in. l. bono. rem. ff. de mune. 7 hono. argu. q⁹ consules nō teneantur ad collectā. de quo dicit per. Barto. in. l. j. j. de immu. ne. conce.

1 Tributa p principē imposita oēs subire debēt. 7 nu. 2. 3. 7. 4.

Omnes pensitare. Prestatio absq⁹ remissione est ab oib⁹ subeūda. b. v. vel sic. Quilibet d⁹ soluere qd princeps imponit 7 officiales non possunt ad dere vel minuire. b. v. concor. ff. de publi. l. vctigalia. Et de expositidē ter. ibi p̄sitare. i. soluere pensiones 7 tributa 7 publicas functidēs que idē sunt. vt no. gl. l. j. ff. de pub. 7 dicit. §. in rub. C. Not. ergo q⁹ tributa p principē imposita oēs subire debent. q⁹ ipse habet vniuersale imperiū cui cūcti p̄teriti debent in subiectidīs signū. vt no. §. in rub. Et ipse solus p̄nceps potest imponere p̄sitationes siue tributa 7 nō ali⁹. vt hic in vbo man⁹. comūcta gl. q⁹ dicit vntaxat. 7 si alius imponat punitur. j. de exca. mu. l. placet. C. Secūdo no. q⁹ officialis nō d⁹ plus vel minus erigere q⁹ sit impositū siue inductum. Et ideo collector cogit per iudicem debentibus soluere ostēdere libā modū 7 quantitatē solutionis continentem. text. est in aut. de colla. §. hoc aut⁹ tubemus. col. ix. 7 not. j. que ad modū. ciui. mu. indi. l. si. in glo. si. C. Tertio no. q⁹ official. sup collectis erigēdis nō pōt eas remittere ita q⁹ remissio teneat in iudiciū fisci lz in p̄iudiciū sui operatur bec remissio vt ipse officialis p̄ns conueniatur 7 cogatur soluere de suo id quod remisit vt hic dicit text. in. l. fina. §. si quis professus. ff. de puberū. Et officiali non existēte soluendo in subsidium cogitur soluere ille cui facta est remissio vt dicit glo. hic 7 ibi. Item operatur bec remissio alium effectum vt excuset a pena debentem soluere. vt. p. §. si quis professus. Sed Bald. intelligit illum. §. quod ibi non

Collecta q⁹ liter imponitur.

fuit facta remissio. s. fuit mora exactoris q offerre debitor noluit recipere. Unde p moram bn pot administrator preiudicare fisco si cur pty patiendo labi prescriptione. l. aduersus. C. de vlt. aliud est em remittere debitu aliis ce in mora recipiendi. ff. de vbo. oblig. l. si ex legati ca. Et h3 locu h. l. q. bec remissio no teneat effectualiter exatore z ei? si deusore no existere soluedo q prius debet pueniri l. h. s. de pue. h. deb. r. d. s. sigs p fess? It3 limita bac. l. habere locu in vnuerfali exatore vt possit remittere re h3 i p iudiciu sui. Sed si haberet spale madau ad vna solutione tm recipiedu tuc nullo modo valeret remissio nec termini progatio. l. qui rome. s. callima ebns. de vbo. obli. fm Bar. in. d. s. si qs p fessus. Et ex predictis pty q exator z similiter ali? administrator vt tutor curator syndicus ecclesie vel vnuerfitalis no pnt debitu ligdu effectualiter remittere re donado vt bic. r. d. s. si qs p fessus. r. l. imperatores. ff. de pactis z. l. ambitiosa. ff. de decre. ab ordi. facie. Et si sit debitum odiosum. vt vsurariu. vt no. gl. in. l. ptes. s. de tras. fm opinione Placen. q est vera. sed trasigendo sup debito no ligdo bene potest. l. preses. r. in gl. s. de tras. r. l. pactu curatoris. s. de pac. It3 pot p iudicare negli gendo. d. l. aduersus. It3 delinquedo. l. in vbernis nullam. s. de sas. crosan. eccle. r. d. i. s. de iure fil. l. iustas. C. ultimo no. gl. bic. singu lare q i officialis siue exator publicus potest remittere solutiones tributorum z collectaru alicui ppter paupertate quod intelligit quidam de impositionibus extraordinariis. pro quo facit hic glo. du allegat. l. j. ti. h. q loquit sup indico. secus de ordinariis que indicunt ipis rebus a quibus nemo excusat. j. de exac. tri. l. fi. qz dz paternaliter z humaniter tractare subiectos vt inquit text. in aut. d. ma. prin. s. q si delinquentes. col. in. r. in aut. insur. qz p fess. ab his iuxta mediu. ibi deuotos aut paterne tractabo zc. Sed an ille tas lis teneat soluere auctis facultatibus vt q sic. l. cura. s. de officio. de mu. r. hono. r. de yaca. mu. l. bis oneribus. s. auctis. r. d. iure im. mu. l. semp. s. negociatores. r. vt casus in. l. si vno. ff. locati. in contra riu facit. l. lillitas. ff. de offic. p. vbi multa imposita z deinde pro pter paupertate remissa no pot amplius erigi. r. qd no. Bart. in. l. si cu dote. s. si maritus. ff. sol. matri. r. l. id qd. s. si. ff. de costi. pecu.

Et qd dicantur ordinaria no extraordinaria conferuntur. Et que dicantur ordinaria muneru. nu. 2.

Ordines omnino. C. p. puincialibus ordinaria no extraor dinarya conferunt. h. d. vel sic. Des coguntur soluere pu blicas funciones cu non sint munus extraordinarium ideo nemo excusat. h. d. Et premitte q oes officiales tenent ad col latione. l. solutione publicaru functionu. l. tributorum z onerum ordinariorum z non extraordinarioru vt bic. r. l. j. r. ff. de colla. fundam p rimonialiu. Itali cu aut no tenent ad ista tributa. l. si. s. sine ce. vel re. h3 eti3 p statuta in italia fieri possent vt dicit sup ru bzica in prin. r. l. indictiones. s. eo. Ad d i perator hic statuit qd oes puinciales soluant publicas funciones quas sua. l. solentur impo nit. qz ista no dicunt extraordinaria ad q no tenent puinciales sed sunt ordinaria: z hec est intentio hui? l. r. concol. l. in j. de col. fund. patri. r. j. ne ope a colla. eri. z ibi dicam. C. no. ergo q q libet mune ra ordinaria subire teneat quonimo si alicui excusatio vl privilegiu a munerib? simplr cedat no porrigit ad ordinaria nisi sit dictu sed ad extraordinaria tm. vt j. de yaca. mu. pu. l. vnica. z hoc voluit hic gl. in verbo vacare. q vult quod si qs h3 vacatione siue immu nitate a munerib? per hoc non remittunt sibi ordinaria h3 solv no cofert. i. no tenent ad extraordinaria. r. de ista immunitate seu priui legio ad q erredant dic plene p Barro. l. hi. q. ff. de va. mu. vbi et ponit de collectis. an dicat munus ordinariu vel extraordinarium z dicit. j. de decu. l. vacuatis. Et dicitur ordinaria munera que a legib? senatusconsultis pstitutiobus vel alia lege iponunt vt h du dicit nra. l. Et si ex aliqua supuenienti ca princeps vltra prima ordi naria munera imponat aliqua alia ppetuo soluenda a lege sup hoc edita. dicitur hec ordinaria sicut pto z iponunt solentur vt bic in vbo solentur. r. sic pty q ea q sine solentate inducunt a lege vel pn tpe dnt ordinaria. Et ea que solentur inducuntur sunt extraor dinarya. qz non habent ordinatam prestatione s3 fm tpa p accidēs imponunt vt bic. r. d. l. j. de yaca. mu. pu. r. ibi gl. declarat vt qz nar tus est filius principi. vel vxore duxit dicit gl. in. l. placet. s. de sacro san. eccle. Dicitur ergo fieri extra ordinē quod sit sine solentate vt bic patet. qd tene meti. Mo. etiam ibi in verbo deuotissimis. qz ille dz fidelis z deuot? principi q debita tributa soluit z tales obediē tes sunt benigne tractadi z contumaces z rebelles in soluēdo rigis de sunt tractandi: ideo notabis tex. talem vero prebebis temetipm vt terribilis qd sis delinquentibus z iduotus circa fiscalia. mane rissimus aut z mitis oibus placidis z qetis. z paternā eis exhibe bis pudentiam in aut. de mada. princ. s. q si delinquentes. col. in. Et in locatione annone magnitudine loci z possessionum vici nitatem inspicienda. r. nu. 2.

Pro locis. C. In locatide an none magnitu dine loci possessionu vicinitate in spicimus. h. d. z pmitte fm gl. si. q debetes soluere an nonas z tributa in specie? vt frumctum vini boideu

z. debent portare inter limina illi? puincie ad loca deputata vt distribuant inter milites ibi manentes vel vt reponerent ibi vsq ad tps erogatis extra tm illa puincia deferre no cogunt vt. j. eo. l. nemo. Ad dodo qd tunc qd libet puincialium debeat portare hic declarat dicens duo qd sidera esse. l. magnitudinem z primitates possessionu vt magna loca possidentes plus soluant q q modica. Et intellige magnitudines respectu fructu q ex locis illis pceptu tur. l. si. s. de alluio. r. ff. de euic. l. j. r. ff. de cens. l. cu possessor. ibi p mo predioz. facit. l. si quos. s. de rescin. ven. Et intellige vt magna loca plus soluat q parua. r. sic plus soluat ciuitas q castrum. z ca stru plus q villa. Et q habent possessiones pprozes locis ad quos annone deferri debent plus grauent ex eo: qz min? grauant in ex pensis itineris. Et q magis distat a limitib? seu locis ad quos de ferri debent minus grauent ex eo qz magis grauent in expensis iti neris. z ideo releuant vt min? portent de annona. C. Not. ergo bn bac. l. p grauantib? que comitatensib? imponunt in appotado frumentum boideu fenu z paleaz z similia: vt magis distantes mi nus grauentur ad portandu qz parua. r. sic plus soluat ciuitas z viciniores magis grauent q minus expedit vt sic grauat? i vno releuet i alio leum qui. de iureiu. Et est bic ar. qd qn edificat castru in comitatu ad cui? expensam cofertit comitatu? z ppter hoc imponit collecta q plus debeat soluere habetes predia iuxta castru qz alii. r. pto de bent grauaru vicini qz alii. ar. optimu in. l. qd qz idoneu. ver. si. illud j. de oi agro deser. r. ibi tangas. Quid autem si in loco ad quem de bent deferri annone no est susceptor annonarum. Dic qd ad alium primozem deferant. j. de cano. largi. l. j. r. ibi glo. in verbo puincie. in ver. vel dic. facit. l. cu nauarchorum. r. qd ibi per Bar. j. de nau. r. l. si. s. licentia. r. quod ibi dicam. j. de re mili.

Excusatio seu immunitas coferta solutiōe tributoz no valet. In tributis solnendis omnium par z equalis debet esse conditio.

In fraudem. C. Rescriptu quo conceditur immunitas a munere ordina rio non valet. h. d. C. Nota ergo quod excusatio seu im munitas coferta a solutiōe tributorum no valet: z est ra tio: qz esset canosa fisco. l. nec canosa. s. de preci. impe. offe. ac etiam qd alii lederentur z granarentur ppter hac immunitatem alteri cof cessaz qd esse no debet. l. j. de cens. r. j. de exco. i. b. n. l. exco. i. b. n. l. r. ibi gl. r. sic patet q talis impetratio est phibita z q tale rescriptu presumitur fraudulentum z subreptiuu vt dicit ter. bic. r. l. vacua tis. j. de decu. r. l. qd qz. s. de verci. Et qd debeat cofertre ista referi pta. super istis immunitatib? z exemptionibus coferta vt valeant Et an ciuitates cofedere possint. Dic vt. j. de decurio. l. vacuatis. r. per Bart. in. l. hi. qui. de yaca. mu. C. Secundo nota qz in soluēdis tributis omnium par z equalis debet esse conditio. s. vt quilibet soluat no vt equaliter soluat sed put quisqz possidet vt bic in glo. si. r. l. cum possessor. ff. de cens. Et qz hic glof. dicit nisi prescriperit x. annis intellige vt no possint res sibi auferri: sed tamen soluet de bitum canonem: qz contra publicas funciones non currit prescri ptio nec prescribit aduersus solationem census quod imperator si bi referant in signum recognitiōis vnuerfalis dñi. l. comperit. z ibi per Ange. de perusio. s. de prescrip. r. r. anno. nisi immu nitas fuerit concessa per rescriptum principis z iniuolata perman serit. per. r. l. annos. l. si. j. de fund. patri. Et ita intellige hic glof. Et an quis possit prescribere ne grauetur ad soluendum collectam tangam in. l. j. de exco. i. b. n. anno. lib. xii.

Ad operandu vel portadum no dz qz logius mitti nisi rōe ne cessitatis illud inducat: r. qz dicatur ire vel esse longius. nume. 3.

Quis non pot trahere aduersariu extra diocesim vltra duas dietas. C. Ad operandum vel portandum non debet quis longius mitti nisi necessitatis rō aliud inducat h. d. Ad costruendum ergo vel reficiendum domos pu blicas in quibus reconditur annona publica vel alie res publice vel construendum vel reficiendum alia edificia publica vel ad por tandum annonam vel alias res publicas debet cofiderari ratio iti neris z necessitatis videlicet vt non vigeantur ire qui longius dis stant nec qui sunt extra illam puinciam nisi ex causa necessitatis debet haberi ergo ratio longinquitatis itineris z viarum z dispen di que omnia prebent excusationes vt bic. r. l. si. j. de priuile. do. au. r. l. pro locis. s. eo. Et ex hac causa. l. ppter longi itineris distatia vt parcatur laborib? z expensis pot fieri cofmissio cause in loco parti bus ppinquo. l. cu poss. s. de appel. r. j. l. pri. Et similiter non po test q quis trahere aduersarium extra diocesim vltra duas dietas olim z hodie vltra ynam in. c. nonnulli. r. in. c. dilectus filius. de res criptis. r. in. c. statutu. eod. tit. lib. vi. Item z hac de ca pot fieri vna sola citatio peremptoria p omnibus. in. c. tam ex literis. in. sine. de resti. in integrum. z ibi glof. ponit multa que propter discrimina longinquitatis viaru pmittunt. C. Et no. bic in verbo logius: dicitu ta glof. qz ille dz longius ire vel esse qui est extra puinciam. qd fa cit ad no. l. item illa. ff. de consti. pecu. l. an debitor debeat ire longi? ad domum creditoris ad soluendum. z ibi glo. decernit quod sic si sunt euasē fori. no si alteri? de quo dic latu? vt ibi p bar. z bal. in. l. acceptam.

Pro locis. Allegatur iste ter. qd sit guer ra in aliqua pu incia pp fit oppssa victua libus: z i alia sit fertilitas z abudatia: qz illa iqua erber tas debent vis ctualia in alia portari. facit C. de offi. pfect. preto. afri. l. in nomine domi ni. ibi postq le gis auriliu p bect. Et qz tpe necessitatis oia debet coficari. ff. ad legē rbo. de iac. l. si. s. sed r. in. d. l. in uole domini.

4 Plus est esse aliquid et effici idem cum alio quam pro eodem haberi et reputari.

5 Similitudo nominis non inducat plenam probationem in effectu.

Quones. **Q**uod superindictio inuenerit quod canonice excusari. b. d. uel sic. Indictio est munus ordinarium: ideo ab eo non excusantur illi quibus excusatio a muneribus est concessa. b. d. Et premitte quod ante hanc. l. superindictum erat munus extraordinarium quod superindicebat ad munera sibi occurrere necessitates vt proxime dixi super rubrica. imperator autem fecit istud superindictum p. b. a. l. esse munus ordinarium continue soluendum de quinquennio in quinquennio. Et effectus an sit ordinarium vel extraordinarium munus est: quod vt dicit hic gl. in verbo postulet. ab ordinariis nullus se excusat etiam si simpliciter concedatur immunitatis privilegium. secus ab extraordinariis ad quorum exceptionem se extendit privilegium immunitatis simpliciter concessum vt dicitur. j. de cu. leg. vacuatis.

2 Nota ergo hic quod si munus extraordinarium potest per leges communem et municipalem et per pactum fieri ordinarium. Item quod reale sit personale. vt. s. ti. j. l. si. r. ibi dixi. cum ergo munus extraordinarium redigitur ad ordinarium omnia iura loquuntur de ordinario habebunt locum in illo. r. sic cum ecclesia teneat ad ordinaria realia. l. placet. s. de sacrosan. eccl. r. l. de his. de epif. r. cleri. tenebit ad id quod de extraordinario transfusum est in ordinarium sibi. Bal. in. d. l. placet. r. vide per eam in. l. omnes. s. si. cen. vel. r. dixi. s. ti. j. l. si. r. dicitur. j. ti. j. l. si. r.

3 Secundo no. ibi etiam si privilegium aliqd. quod privilegium immunitatis simpliciter concessum excusat a muneribus extraordinariis non ab ordinariis realibus ad que tenentur etiam patrimonialia p. dia. celsaris et emphyteotica vt hic in tex. Nec est excusatio a muneribus honoris continue vt est magisteratus. l. cui muneris. ff. de mu. r. ho. debet ergo instructus esse impetrans vt tamen late faciat concipi privilegium vt vacatione omnium munerum comprehendat. de quo per Bar. in. l. si. ff. de iur. omnium.

4 Tertio no. ibi velut canonem. quod plus est aliqd esse et effici idem cum alio quam pro eodem haberi vel reputari. r. sic aliud est esse tale et aliud haberi pro tali vt dicit glo. nota. in. l. mercis. la. ff. de ver. sig. quod est verum in his que sunt facti vt est quod quisque sit absens quod habeat pro absente quod vere absens cum reipublice non potest interim accusari: secus si sit presens sed habeat pro absente r. sic fictus sit absens: quod tunc potest accusari. l. si maritus. s. j. ff. de adu. r. tunc statutum loquens in casu vero non habet locum in ficto. l. si. ff. de ver. sig. de neq. gest. r. ibi p. Bart. Sed in his que sunt iuris et de iure sunt id est esse tale et haberi pro tali ex dispositione illius iuris vt cum dicitur statutum quod filius. habet pro homine sui iuris tunc erit vere sui iuris. in aut. constitutio que de vig. per totum. r. aut. sed epalis dignitas. s. de epif. r. cle. r. insti. qui. mo. ius pa. pot. sol. s. filiusfamil. si militauerit. r. bec nisi ratio contrarietatis aliud iducat vt est quod in castrensibus filius. habet pro p. fam. tunc non erit vere paterfamilias. r. quo ad alia sit filius. r. sic esset quod contrarietas quod idem habet p. parte filius. r. p. parte paterfamilias. si pariter. in. ff. de lib. causa. r. l. cum q. edes. ff. de vsuca. Statutum ergo disponens quod quis habeat pro ciue facit cum vere ciuem: quia ciuitatis potest induci per statutum vltra modos postpositos in. l. ciues. j. de incolis. vt est gl. not. in. l. edifica. ff. de verb. sig. r. tenet Bart. in. l. si quis pro empto. de vsucap. Nec ob. ista verba quod habeat pro ciue denotat fictionem. l. iure ciuili. ff. de condi. r. dem. quod quia verba importata fictionem apponunt in lege vel statuto r. ita quod aptari possunt ad veritatem r. ad fictionem magis adaptantur ad veritatem habito respectu ad effectum quam ad fictionem. arg. l. fructus. r. ibi gl. ff. de ma. r. ff. de iniur. l. si vni. s. filiofamil. ibi absentis loco r. de hoc per Bart. in. d. l. si maritus. s. j. r. d. l. si is. de vsuca. r. quod not. p. cum in. l. si. ff. de lega. j. Quarto nota ibi canonis vocabulo est. in. l. ibi canonicum nomen acceperit. arg. quod a nomine sine ex vi nominis est validum an. si tamen non contraxerit diffinitio. de quo per Bar. in. l. si. ff. de testa. r. l. j. de acquir. poss. r. dixi in. l. de testa. in prin. Et de ista argumentatione a vi nominis p. in. l. decernit. s. de epif. r. cle. r. s. de offi. prefec. vb. l. j. in fin. r. l. si idem codicilli. s. de codicilli. r. l. inter stuprum. s. in. ff. de ver. sig. nam mutato nomine mutat effectus r. diuersitas in nominibus inducit diuersitatem in effectibus. d. l. si idem. r. l. a nullo. s. de feris. r. hoc quod nota debet conuenire subiectis. insti. de do. s. est r. aliud. Possunt tamen quicquid plures diuersificari in nomine r. simul concordari in effectu. tex. est in. l. quicquid. s. de heredi. r. j. de agri. r. cen. l. diffinitus. r. ibi dicitur.

5 Et adde quod si similitudo nominis non inducat plenam probationem in effectu. vt hic vocatur bonus ergo est bonus tamen aliquid operatur dicitur glo. in. l. si. ff. de munici. r. alibi dicitur gl. si re priueris nec nomen habere meritis. l. xij. di. c. coepiscopi. s. quod autem. hoc autem superindictum quod p. hanc legem esse perpetuo impositum r. ordinatum amittit nomen extraordinarii muneris quod prius habebat r. amodo vocatur canonicum regulare r. ordinarium munus. canon enim idem est quod regula. vnde ex actores ordinarioz munerum vocatur canonicum vt dicit gl. in verbo postuletur. ibi nullus se excusat. subaudi in vim privilegii vel immunitatis generalis sed si habere privilegium speciale cum clausula derogatoria non obstante vel legi obuians exprimat tunc valet excusatio. l. j. s. de epif. r. cle.

Indictio tributorum et collectarum est ante tempus solutionis debentibus soluere nuncianda.

Articulari. **A**nte ipsam solutionem de singulis prouinciis prouincialis debent notificari se vt ad indicationem preparentur soluenda. b. d. Nota ergo quod si indictio tributorum et collectarum est ante tempus solutionis debentibus soluere nuncianda: ad hoc nisi subito supueniret actores prouinciales dantur incurrit in discurrendis rebus suis. vel etiam cum prouinciales non possent tamen cito soluere darentur ex actoribus occasio eos puniendi r. vltra tributa danna penalia inferri. Et hunc morem seruat ecclesia romana in exactionibus collectarum clericis impositarum: quod primo notificat per speciales litteras r. laici per generale proclamationem cum termini prefixione post assignationem librorum exactoribus facta. pro quo vide. l. fin. j. de cano. lar. ti. r. in aut. de colla. colla. ix. vbi ter. ponit modum notificandi locum in quo debet fieri notificatio quod in foro vniuersitatis dioecesis. et gl. j. hic ponit casum r. allegat dictum sapientis. Nam premissa minime ledere tela solent. Cui adde verbum Cassiodori dicens culpam remouens illius r. nobis subtrahens materiam vitionis r.

Comnes. no. littera huius. l. casu quo erigit scriptura. r. sic est arg. quod si archidiaconus mittit litteras clericis quod soluat collectam non tenent soluere nisi littere in dictio ne epif. fuerint confirmate. sibi. Ange.

De superindicto.

Rubrica.

Clo. hic dicitur quod sit superindictum quod differt ab indicto. de quo s. ti. r. j. gl. hic si. sentit veritate sibi. Nota. differt enim ille titulus ab isto in hoc quod loquitur ibi quod aliqd superindictum sit ordinarium. ex. l. p. etna. vt ibi dixi. hic autem quod superindictum est extraordinarium: quod ex aliqua causa imponit collecta non continue sed semel: r. pro tunc tantummodo soluenda. r. ab istis superindictis extraordinariis excusantur ecclesia filiarum r. in sacris militates. Excusantur r. p. dia. principis. l. si. j. de priu. dom. au. lib. r. j. r. in gl. r. erat filiarum officialis. r. r. numero excubias filio peragentes r. p. annos. r. vt habeat immunitatem. l. si. j. de silentiariis. Militates in sacris sunt qui sunt prepositi sacris scripturis. l. memorie epistolary librorum r. dispositionum principis. l. iudicem. j. de pri. sac. scri. li. r. q. et primi sacrorum scripturarum dicuntur: quod magis appropinquat principi quam alii qui subeis sunt. l. hac parte. r. tria sunt scriptura vt in glo. super rub. eo. tit.

Supindictio. Quid sit superindictum ponit bal. l. l. si. C. sine ce. vel. reli.

Superindictum solus princeps imponit nec ad alterius litteras quis soluere cogit. r. nu. 2. Et quid de ciuitate volente imponere collectam vt donet principi. r. nu. 2.

Sibil. **S**uperindictum solus princeps imponit nec ad alterius litteras quis soluere cogit. b. d. sibi. Bar. vel sic. Non cogit quis soluere superindictum ad mandatum vt litteras precepti vel alterius officialis nisi p. principem hoc mandatum tales littere fuerint confirmate. b. d. Et sic no. casum i. q. necessaria est superioris auctoritas r. scriptura sic de iure fiscalis. l. prohibita. r. ibi dixi.

Cibil. Per hac determinat Ray. d. for. lito quod si celsa sit immunitas alicuius collectis quod illa immunitas extenditur ad collectas propter guerras.

Cad est ergo creditum litteris alicuius officialis vel alteri afferentis se facere ex mandato superioris nisi in his litteris sit insertum superioris mandatum eius tenor vt hic in tex. imperialibus nera preceptis. hinc est quod delegatus in citatione sue delegationis vt sibi credat tenorem inserere vt in aut. q. semel. in. pn. s. quod r. q. in. r. in cle. j. vt lite pen. r. p. Inno. in. c. p. terea. de dila. r. quod not. c. cu. olim. de priu. Et opac et aliud huiusmodi commissio insertio vt citato comparati denegat ad deliberate respondendum dilatio vel ad opponendum. cum copia litterarum transmissarum deliberare potuerit vt est casus in. d. c. p. terea. Dicitur tamen canonice quod cardinali r. quibusdam scilicet creditur et delegatus litteras non ostendat sed dicat vocis oraculo a superiore commissum. quod vt sibi insertum. vbi etiam non creditur precepto proprio seu et litteris super exactione superindicti nisi principis mandatum exhibeat. Sed dic esse speciale in cardinali qui nobilissimus est. l. xrv. dist. nobilissimus. r. ibi hoc tenet Archi. de quo per Bal. in. l. si qua per calumniam. s. de epif. r. cleri.

Secundo nota quod si solus princeps potest superindicta r. collectas imponere r. non alius impones sine iussu principis. l. placet. j. de exc. mune. Quod est verum quod imponit pro publica utilitate fiscali: sed occurrente necessitate vel prouincie vel alterius municipii potest ipsa ciuitas prouincia vel municipium sibi imponere imo cogit si pecunia non sit in eorum vt dicit gl. notabilis in. l. j. s. quod autem. ff. de iur. iur. r. dixi. s. de anno. r. tri. l. indictioes. Et ex his patet quod si ciuitas volens imponere collectam vt donaret principi non posset de iure cum esset ceteris necessitatibus cesset auctoritas superioris. r. hoc nisi esset ciuitas libera que non recognoscit superioris. de qua in. l. non dubito. s. de capti. als nullus potest imponere sine licentia superioris vt hic. r. d. l. placet. de quo etiam per Bar. in. l. j. de muli. r. in quo loco.

De exactoribus tributorum.

Rubrica.

Continua vt in glo. que in precedentibus dixit que tributa sunt soluenda late sumpto vocabulo vt dixi. sup. rub. s. de anno. r. tribu.

Et a qd sint solueda: qd no ab habetib spaliter r realiter in unitate qua solus princeps ccedit. l. sunt munera. in ff. de vac. r ex. mu. Civitas aut no concedit nisi alicui q de nouo veni ret ad habitadn: vt. l. ff. de iure immu. r ibi p Bart. C. Nunc vero qualr r p quos eriganr r in quo differt hic titu. ab illo. f. de susce. Dic qd hic loquit de exactoribus r qui erigit immediate seu erige re faciunt eoru solitudine tributa a collatorib. i. prouincialib r vocant opinatores. f. eo. l. missi. ibi vero loquit de ipsis suscepto ribus r exactorib. mediatis qui constituunt ipsos opinatores vt patet in rub. j. de suscep. in secunda solutione.

- 1 Exactores non debent erigere nisi eos qui continentur in bre uibus vel extractibus sibi a tabulario datis.
- 2 Negatiua probatur per inspectionem liter. r quis debeat pbare negatiuam. nu. 3.
- 4 Exactores plura nomina sortiuntur que ibi enumerantur.

Cencenarij. Arbitroruz exactoribus breues susceperint debitoz. h. d. Vel clari. r. Erac tores no debet erigere nisi eos q continet in bre uibus vel extractibus sibi a tabulario datis. h. d.

Et pmitte qd dictu fuit. s. de iure fl. l. qd ptineat ad officiu tabellarioru. Habet em susceptores tributoru diuersos officiales in erigedo r exequedo r habet tabellariu seu notariu q scribit debitores r debitozu summas fm cuius scriptura fit execu tio p exactores vel eoru adiutores. f. e. l. apparitores. pbat ergo bec l. qd qu cotas imponit aliqua collecta r deputat exactores illi em pnt erigere prius qd liber in quo diuisim scripti sunt soluere debet tes fuerit eis assignatus manu publici tabellarij r ad hoc deputa ti: r sic bec. l. r dicta. l. apparitores. f. eo. ponit practica erigedi debi tores comunes p pstatib r estimis r collectis ipostis: qd post im positione r publicatione dz notarius ad hoc deputat. r facere vnu extractu vel per modu libri vel p breues r tradere exactoribus ali ter aut non pnt exactores erigere nisi habeat extractu eis traditu manu publici notarij ad scripturam talis impositiois deputati. Et ideo debetes soluere qui putaret se granari possunt petere ab exactore vt ostendat eis libru vel extractu seu breues in qbus sunt descripti vt appareat in quatu sunt descripti. in aut. de colla. s. hoc aut iubeu. r si ibi no reperiant vel i minus reperiant. l. descripti. pnt resistere exactori de facto vel vltra debitum erigedi. l. pbititu. s. de iure fl. r ibi dicit: r glo. in. l. ff. que ad modu ciu. mu. in di. na post publicatione libroz estimi qs psuimif scire vt extinde habeat annu si vult dicere se granari. f. de cens. r cesso. l. xi. l. qui se grana tos. C. Et pbat hic qd j negatiua pbat p inspectione scripture: qd eoislo qd no reperit ibi descriptus pbat negatiua qd non debet soluere r eode modo pbat bec negatiua qd non soluit: qd eoislo qd facta inspectione libri non reperit inter alios soluetes no psuimif soluisse p bac. l. r per. l. ff. si. cer. pta. vbi pbatu legatu no esse fa cta eoislo qd plecto toto testameto no reperit. de quo p Bart. in. l. illa. ff. de verbo. obli. r. l. titie textores. ff. de leg. j. facit qd no. glo. in

a Cencenarij. Nota debito rem tributoz no posse cotas nri antequas hoc fiat a tabellone. scdm Ange.

b Cemo car cerer. Quot re media habeat fiseas no sol uete tributa. vide Bal. l. l. j. C. si propter pens. publi.

- 3 In casu. f. de discussioibus. C. Et qs debeat pbare negatiuam. Bart. facit regula qd debet pbare p eu q in ea fundat intentione si ue sit actor siue reus. Fallit in exceptione non numerate pecunie r similibus. l. si ex cautione. s. de non nu. pe. Et de hac materia bui negatiue qualiter r quo pbat r p que. Dic plene p gl. r doc. l. l. ei q. ff. de pba. r. l. actor. C. de proba. r. c. bone memorie. de elec. r qd di xi in. l. j. s. de fide instru. r iure haste fl. C. Item no. ex. fi. bui. l. qd exactor: nulla debeat facere coccussione. i. non dz erigere vltra qd de beat sub terroze r peminentia dignitatis vel officij etiã pro alimē tis suis r sue familie r equoz suoz. l. ff. de lucris aduocatoz. lib. xij. quimmo si exactor seu publican? aliqd indebite auferat p do lu tene. furti r efficit res furtiua r inuincapibilis. l. etiã. s. de fur. r vltra hoc punif crimine coccussionis extraordinario. l. ff. de cons. cul. q est canonizata. j. q. j. c. si. na crimen coccussionis committit cu qs rone officij qd habet aliqd extorquet indebite a subditis vt dicit glos. in. l. qd euitandi. s. de cõdi. ob tur. cam. quod sepe faciut nuch publici dicentes se facere iustu pñdis vt dicit gl. in. d. l. j. de cõcul. r sic potest agi cõtra eos ciuilitate actione in factu ad repetedu quod ablatu est per talem coccussionem. vt. d. l. j. de cõcul. C. Item de fal so r de calumnia: vt no. glo. in. d. l. ff. r de bac coccussione agetur co ram pñdis vel etiam alio in dice: vt hic in glo. ff. r legibus allega tis in ea. C. Item potest puniri in quadruplum: vt not. in. l. proxi. in glo. j. no. q exactores plura nomina sortiuntur. dicitur enim ducenarij vel quia erat duceti numero vel ducetis debitozibus erigendis deputati. r idem de sequetibus nominibus in textu posi tis vocatur etiam comparitores actuarij optiones exactores. l. pe. j. de apo. pu. Item cesariani. l. prohibitu. s. de iure fl. C. Item sus ceptores. l. super credis. s. de iure fl. Item publicani r opinato res vt hic dicit glo. Item vocatur palatini. f. de cano. largi. titu. l. ff. Item cessores. f. de cõsi. r cõsio. in rub. Item vocatur officiales. r hoc potest esse nome generale omnes comprehendas: vt. l. proxi. Item vocatur curiales minores. f. de apo. pub. l. j. Item canonicas r i. mot. in. l. j. s. de indictio.

- 1 Debitori in solutione cessanti nulla species tormentorum in fligi potest vt soluat r iudex contrafaciens punitur.
- 2 Quelibet pena corporalis quantuq minima est maior quauis pecuniaria.
- 3 Iudex qui cõdemnat pena pecuniaria an possit erequi corporali ter reo non existente soluendo.
- 4 Si quis aliquem cedat pugnis an incidat in penam statati pu nientis verberantes alium.
- 5 Ieiunia ad eruendam veritatem tormenta esse censentur.
- 6 In simpliciter damnato ad carcerem non intelligitur certum tem pus diffinitum a lege.
- 7 Sernus potest damnari ad perpetuum carcerem.
- 8 Quis potest bene damnari ad perpetuum carcerem de iure ca nonico.
- 9 In metallam potest quis perpetuo danari: r simpliciter damna tus in perpetuum intelligitur damnatus.
- 10 Ex causa potest fieri transmutatio vnius pene in alteram.
- 11 Defensor ciuitatis vt potestas habet officiales sibi datos a pñdis dean propter iniuriam illatam potestati ab his officialibus pu niet eos.
- 12 Durante officio potest officialis conueniri r puniri.
- 13 Iudex siue potestas debet esse sollicitus r velle certiorari an sui of ficiales bene vel male gerant officium.
- 14 Officialis carcerans alio loco qd publico an tenetur crimine pñdis a ti carceris sicut teneatur priuatus.
- 15 Pro debitis publicis seu fiscalibus potest incipi a captura.
- 16 Pro debito publico competit fisco duplex remedium.
- 17 Carcer est pena omnium noziorum.
- 18 Debitor primo personaliter capitur r scdo bona apprehendunt.
- 19 Qui non potest soluere luit in corpore.
- 20 Liber homo non potest carcerari pro debito. r nu. 31.
- 21 Mulier non potest carcerari regulariter.
- 22 Debitor ex causa pecuniaria vel contractu a priuato regulariter ca pi non potest.
- 23 Iudex in pecuniaria causa potest incipere a captura si est debitus fisco.
- 24 Pactum an valeat a creditore tempore contractus appositum qd nisi debitor soluierit in termino possit creditor propria autoritate eum capere r publico carceri mancipare.
- 25 In multis casibus licet priuato capere propria autoritate.
- 26 De iure gentiliã pot quis nedum capi sed etiam de iure detineri.
- 27 Potest quis esse executor in re propria.
- 28 Testator potest disponere vt persona in qua habet ius stet in cer to loco.
- 29 Pacto priuatorum iuri publico derogari non potest.
- 30 Capiens res alterius violenter punitur r cadit a iure suo.
- 31 Pactum alicuius propter quod infringit eius libertas r a quo qd detinetur non valet.
- 32 Qui non potest torqueri an possit incarcerari.

Nemo carcerem.

Dec. l. diuiditur in tres partes. Pro em prouidet debitoribus exactis contra sententiam officia lium. Secundo puidet contra iplos debitores i solutio ne cessantes. Tertio statuti r puisionis impialis rone annectit. se cunda ibi: vel certe. tertia ibi: quia facultate. C. Prima pars pñmet duplicem prouisionem. Secunda pñbet iniuriam fieri debitozibus. Tertia permittit eis q querela de officialibus exponat corã pñdis in verbo r cõdemnatione. Similiter scda pars pñcipalis cõtinet duas prouisiones. Prima qd debitores cõtumaces capiã tur r detineantur a familia officialis r custodiantur. C. Secunda qd si hoc no sufficit capiãt eius bona r fisco satisfaciãt vt in ver bo si qs in obdurata negtia. C. Alii aut impugnant bac diuisiõ nem Bar. in prima parte dicentes quod in prima parte non pu idet debitozibus exactis sed erigendis. ex quo em erant debitores r soluierit licet modo extraordinario r indebito fuerint coacti sol uere solutio firma manet per ter. not. in. l. ff. in. ff. quod met? causa. Item patet per ter. qui sequit in verbo vel certe q nondum erant exacti: ideo dicit q in prima parte ponitur quedã pñasio r prouisio debitozibus morosis no ex contumacia sed ex impotētia vel alia causa. C. Tertio ibi carcer penaliu: ponit pñdis ratio. Quarto ibi r cõdemnatione: pena iudicibus imponit negligē tis: sed certe vtraq diuisio procedit. nam etiã debitozibus exa ctis necessaria est puisio non respectu soluti repetendi qd cessit in verã solutione sed respectu acerbitatis r seuitie publice puniēde. r respectu talis acerbe eractionis in futuru contra certos debito res no faciēde. l. placet. f. de ex. mu. r. l. qñ iudices. s. de appel. Et ista. l. hoc intēdit q debitores fiscales capi no possunt nisi in solu do fuerint contumacia: quo casu capi possunt: r si in contumacia persistant bona capiuntur r fisco satisfiēt. r officia les eractionis modum excedētes puniuntur. h. d. bec sancta r no tabilis lex. In ter. nemo. intelligo tam masculum q femina. na nec femina incarcerari debet. l. j. r in aut. ff. hodie. s. de offi. diner. tu. r. l.

in. z. l. qm. r. aut. nono iure. s. de custo. re. Itē intelligo nemo. l. cri-
butarius debitor vel alius ex simili cā vt excludat debitorē ex deli-
cto qd p̄t carcerari z vinculari iuxta materiā. l. j. z. l. diuus. ff. de cust.
re. Carceri intelligi tā penalem. l. cum vinculozū vel alterius pe-
ne impositione vt sequitur in ter. q̄ tedialem. vt. j. in ver. si quis in
obdurata. ad hoc. l. aut damnū. s. solent. ff. de penis. l. qui neq̄. s.
solutum. l. verum. r. l. vinculozū. ff. de ver. sig. facit. l. qui in carce-
rem. ff. qd̄ metus can. s. r. l. penul. s. fin. ff. de dona. Et hoc apparet
q̄ duplex est carcer. scilicet carcer pene. vt bic. z. l. sine p̄finito. ff. de
pe. z. l. incredibile. s. de penis. secundus est custodia. i. i. verbo si q̄s.
z. l. j. z. l. diuus. ff. de custo. reozū. tertius est penitentie. in. c. q̄uis.
de penis. z. c. si. de hereticis. In ter. ibi plumbatorum verbera. hec
verba intelligit gl. in. l. qlibet. j. de decuri. vt sit pena imposita ad
fodiendū plumbū z alia metalla que tñ pene bodie nō sunt i vtu
vt dicit gl. magistra. in. si. mo. ius pa. po. sol. s. pene seruus vel
pocum? intelligere q̄ sit gen? tormetozū qd̄ bodie collā appellam?
in qua sepiissime pōdera plūbea vel silia pedib? torti alligātur. l.
tulia. ff. ad. l. iulia de vi pu. ibi aut q̄ in collā miserit vt torquet
qd̄ omnino fieri remouet hic ter. vel etiam possimus dicere vt sint
lamine vel virge plumbee quibus delinquentes verberētur ad simi-
litudinē ictus fustium de quib? in. l. ictus fusti. ff. de infami. Et
er p̄dictis expositionib? p̄tz q̄ debitori in solutione cessanti nul-
la species tormetozū infligi potest vt soluat z iudex contra faciens
punif. Et ideo nō valet preceptū de soluendo factū debitori fiscali
intra certū terminū vt inquantū non soluat habeatur pro rebā
nito in persona vel mēbro aliquo per bāc. l. sed bene pōt addere q̄
soluat sub pena quanti plaris sicut est iudex qui habet potestates
multādā vt dixi. s. de vlaris. fi. l. j. Et em? qlibet pena corpora-
lis q̄tuncunq̄ minima maior quavis pecuniaria. l. in seruo. in
fi. ff. de penis. quod tamē limitant doc. esse verum in personis gra-
uibus. secus aut in psonis vilib? z pauperib? que penā incurrit
l. j. et. ff. de penis. z. l. si quis iniuriam. ff. de iniurijs. Pōt tñ ali-
q̄ in defectū pene pecuniarie q̄ nō cadat in criminofus fieri trans-
mutatio in corporale. ter. not. est in. l. hos accusare. s. oibus. ff. de ac-
cu. z. s. vt intra cer. tem. l. h. in vbo z si personali. z codem modo si
vna corporalis nō cadit in resū fiet trāsmutatio in aliā arbitrio iu-
dicis: vt dicto. s. oibus. Et quo infert ibi Bar. q̄ si per statutum
facienti sanguinem in plata dz amputari manus dextra q̄ si de-
linquēs illa careat possit iudex penā trāsmutare. Sed nunquid
possit trāsmutare in aliā manū: vt sic penitus remaneat sine mani-
bus. anvero in aliā penā corporale. Dicit qdā qd̄ nō in aliā manū
q̄ sic esset maior pena q̄ prima s. statuto imposita quando habet
duas manus: vt in. c. h. de procu. in de. Sed tamen Butri. Saly. z
cōiter doc. tenent q̄ etiā in aliā manu potest fieri executio iuxta ea
que habentur z legūtur in aut. sed nono iure. s. de ser. fugi. Itē
nunquid i idem iudex qui condemnat pena pecuniaria possit exe-
qui corporaliter reo non existente soluendo. ter. nota. est qd̄ sic in. l.
fin. ff. de in ius vocan. Sequitur in t. r. verbera. ex hoc patet qd̄ nō
licet officiali ser exactori verberare. imo tunc licitū est de facto resi-
stere. vt bic. z. l. prohibiti. z. l. facultas. s. de iure ff. z. l. denotum. j.
de metatis. lib. ff. l. glo. in. l. vt vim. ff. de insti. z iure. dixerit q̄ nō
est subiecto resistere licitum s̄ pati debet. Sed intelligenda est q̄
facit in figura officij est talis iniuria ab officiali illata que pōt i
sine sui officij in syndicato reparari. als secus per glo. no. z qd̄ ibi
per doct. in. l. si quis pronocatione. s. de appel. hinc dicit Inno. in
c. si quando. de offi. deleg. qd̄ licitū est resistere iudici volenti facere
executionem corporale infra decem dies nō admiffa appellatio
cum hoc sit grauamen irreparabile. z hac etiam de causa. l. p̄ter
grauamē persone inferendū licitum est appellari ab interlocuto-
ria a qua als nō liceret in. l. ff. z qd̄ ibi plene p̄ Bar. ff. de appel. re-
cipi. z. l. ante sentētie. s. quozū appel. In casib? tamē licet officiali
seu executori verberare videlicet resistētē suo officio. l. quemadmo-
dum. s. magistratus. vers. si quid tamen. ff. ad. l. aquil. Item artē-
tatem contra bonos mores ciuitatis. l. item apud labeonē. s. adf-
citar. ff. de iniurijs. Item cum areet aliquem a turba. vt no. xvij. q.
iij. si quis suadente. vbi est glō. magistra. quibus personis liceat
alium impune verberare. Item nuncios delinquentes. l. j. z. ff. s. de
spoz. Quid autē sit q̄s pugnīs aliquem cedat an incidat in penāz
statuti p̄nietis verberantes alium. Ange. de peruiso necnō Albe-
ricus de rosa. in secunda parte statutozū luozum. q. cxxvij. Conclu-
dunt qd̄ non: sed aliter p̄nietur exactor arbitrio iudicis per ter.
l. item apud labeonem. s. verberasse. ff. de iniu. z instit. de iniur. s.
seruus. Sequitur ab insolētia z duricia z seuitia iudicū reperta
supplicia. Nota optimum text. contra iudices senos z puerfos
nouas z iniustas species tormetozū inuenietas contra huma-
na corpora. z sic patet hic quod diuersitates penarū inuēte sunt
a duricia iudicū z p̄ferozum officialium scilicet em̄ plara mala ad
inuenire q̄ aliē de hoc not. in. l. p̄hibiti. s. de iure ff. z id dicit ter.
in. l. si quis in ea culpa. s. de cust. re. q̄ iudicibus immodice seuen-
tibus est freni temperies adhibēda. z si iudex propter irā vel odiū
quēq̄ condēnet ad mortē penam decapitationis vel deportatiōis
in insulam incurrit. ter. est in. l. lex iulia repetun. ff. ad. l. iulia repe.

Et similiter si iudex nimis seuitatē immoderate modū excedēdo
in torquēdo p̄pter qd̄ reus deficiat. putō dicit Bart. sibi occurrisse.
iudex tenetur. l. de minore. s. tormenta. ff. de questi. Et videtur ca-
sus in. l. aut damnū. s. hostes. ff. de penis. z. l. milites. s. de questi.
bene facit. l. j. in fi. s. de emen. p̄pin. secus aut si modum nō excessit
z p̄cedentibus legitimis torit indicij: q̄ tñ nō tenetur licet casu
defecerit in tormentis cū legitime fecerit. l. gracibus. ff. de adul. z
ibi per Li. z Bar. in. l. pe. ff. de q̄sti. z per Ang. in. l. lege iulia. ff. ad
l. iul. de vi pub. que bene facit. In dubio aut nō p̄sumit excessisse
modū cum pro iudice p̄sumat. l. berennius. s. gaia. ff. de enic. et
qd̄ not. Inno. in. c. innotuit. de eo q̄ fur. or. sul. Sed quid si iudex
nō aliter torquet s̄ denegat victū captiuo donec soluat vel aliqd̄
cōstetur. Sic q̄ h̄mōi victus denegatio est species tormentozū: z
ideo illa cōfessio tanq̄ facta metu tormentozū non valet. l. j. s. di-
uus z. l. q̄stionis. ff. de questi. z de hoc est gl. in. l. item apud labeo-
ne. s. q̄stionis. ff. de iniurijs. que dicit q̄ torquet d̄ qui ponitur i
carcerē vt nō comedat donec dicat id de quo querit. Et est singu.
gl. in Ray. alia gl. exp̄ssa est in de. j. de here. q̄ dicit q̄ seuitia ad
erudā veritatē tormēta esse censentur. z p̄pter hoc prelati carcerā-
tū ieiunio perimētes vident necare z ir regularitatē incurunt ac
si effundendo sanguinē pimerēt. l. necare. ff. de li. agno. z. l. si victus
ff. de re iudi. Sequit carcer est penaliū officialiū. Nota diligēt
buc ter. q̄ q̄ officialis vel executor: aliquem torquet indebite vt
carceri mancipat punif. pena hic statuta vtz q̄ incarceration in pe-
nā talis malefici. nō aut ad custodiā nec obstat. l. aut dānū. s. so-
lēt. ff. de penis. qd̄ h̄mōi senfit hic gl. vbi carcer est inuētus ad custo-
diā nō ad penā: q̄ intelligo hic q̄ fuit qd̄natus ad penā carceris
ad tps arbitrio iudicis ex quo a lege nō determinat. l. j. in fi. ff. de
iur. deli. z. l. bodie. ff. de pe. z. c. de causis. de of. dele. z ita intelligit h̄
An. q̄ in simpliciter dānato ad carcerē nō intelligat certū temp?
diffinitū a lege: sed arbitrariū a iudice: h̄ certe videt tps esse deter-
minatū a lege: vt i casu singulari in. l. sine p̄finito. ff. de penis. qd̄
tenet gl. in. l. incredibile. ff. de penis. vñ dclude q̄ h̄ carcer de iure
ciuili p̄nialiter inuētus sit ad custodiā nō ad penā in. l. j. s. de cu-
re. z ibi p̄ Sali. tñ et ad penā postea redact? est: vt no. glo. in. c. cum
eps. de offi. or. qd̄ est q̄ nō expectat aliā penā. postea imponēdam
a lege vel ab homine pro illo delicto. vt bic. z. d. l. diuus. ff. de in-
iu. z. l. in fi. ff. de alea. z. l. si. ff. de bis q̄ i fraudē. z. l. senat. ff. de
iniu. z ibi p̄ ang. Si aut possit i carcerē expectet aliā penā ipōndā
pro eodem delicto tñ carceratio est ad custodiā. d. l. j. s. de custo. re.
Scdo dclude q̄ seruus pōt dānari ad perpetuū carcerem. l. in
credibile. z. l. seru. s. de penis. z seruus simpliciter dānato ad car-
cerationē in dubio intelligit p̄petuum. d. l. seruus. nec tñ d̄s per-
dit ius vel d̄nium: s̄ pdat si seruus in metallū dānet. d. l. aut dam-
nū. s. si. sed lites bō nō dz dānari ad p̄petuū carcerē. d. l. incredibili-
le. z. l. mā datus. ff. de penis. Si tñ dānet s̄ fieri nō debet sententia
tenet ipso iure: sed cōmutabiliter: q̄ pōt supplicari principi de re-
missione vel mutatiōe pene. l. j. s. ff. de questi. z. l. mois. s. iſte.
ff. de pe. Et hoc voluit glo. in. l. si q̄s exheredato. s. si q̄s. ff. de iniu-
sto test. z gl. in. d. l. incredibile. ex qd̄ gl. notabiliter colligit q̄ in
criminali tenet suā ipso iure in q̄ iudex ipōnit maiorē penā q̄ de-
buerit nec d̄i error: exp̄ssus in snia quāts reddat sentētiā ipso iure
nullā. l. j. s. item cū cōtra sacras. ff. que sen. sine appel. re. Ad tem-
pus aut bene p̄at homo liber dānari ad carcerationē qd̄ tempus
si nō sit limitatū erit annozū decem. vt cū iudex dicit qd̄nā? ad
stādū i carcerē ad tps in casu singulari. d. l. sine p̄finito tēpore. ff. de
penis. z no. in. d. l. incredibile. De iure dz canonico bene pōt q̄s
dānari ad perpetuū carcerē. in. c. h. de here. z. c. q̄uis. de penis. in
vj. z potest iudex dictāz penam mitigare vel immutare cum vide-
rit expedire. vt in. c. vt commissi. ver. z illoy. de here. li. vj. Alis autē
dicit q̄ etiā de iure ciuili potest imponi pena p̄petui carceris di-
centes q̄ vbi crime erigit penam vltimi supplicij tunc non. pōt
reus cōdemnari ad perpetuū carcerē. d. l. incredibile. s. de pe. z de
cust. re. l. q̄ tunc non esset sufficiens delinquentis pena cū hec pena
sit ad peragendam delicti penitētiā z nō corporis extinctiua in
c. nouimus. de verb. sig. in fi. d. c. h. de here. z. d. c. vt commissi. z. c. quā-
uis. in. vj. Et sic tunc pena non commēsurat delicto qd̄ esse non de-
bet. l. ne quis. s. sancimus. s. de penis. nec possit ceteris cedere in
exemplum. vt. l. j. s. ad. l. iul. repe. z. l. capitaliū. s. famofos. ff. de pe-
nis. nisi ex iusta causa iuxta not. in. l. quid ergo. s. pena grauior. ff.
de infa. z. l. si seuerior. s. de infa. facit. d. c. vt commissi. ver. vt illozū.
Alis vbi crime nō erigit vltimū supplicij potest imponi pena p̄-
petui carceris vt. d. c. que sunt seruāda etiā in foro seculari vbi ius
ciuile cōtrariū non d̄pōnit. vt. c. j. de no. oper. nunc. nec ob. d. l. in-
credibile. q̄ pōt dupliciter r̄nderi. Primo qd̄ vbi crime erigebat
vltimū supplicij qd̄ patet p̄ ea que dicit de vinculis que imponā-
tur pro grauissimo crimine. l. j. z. l. diuus. ff. de custo. re. z. c. eo. l. j.
Secundo quia ibi nō p̄hibet penā p̄petui carceris. sed penam p̄-
petuozum vinculozū inter que est magna differentia. l. verum. z
l. vinculozū. de verbo. signi. z potest fundari ratio differentie in. l.
j. s. de custo. re. q̄ talis vinculatio fit in atro z tetro z ab alis se-
parato loco q̄ in durt p̄iuatiōnē lucis naturalis: vt. d. l. j. z sic ius

Species tor-
mentozū. Itē
tenet hic bar.
ibi. z sic no. cō-
tra iudices q̄
p̄cipiūt ne det-
eis bibere vel
comedere do-
nec soluant.

An quis pos-
sit dānari ad
p̄petuum car-
cerem.

Carcerem.
Ange. no. hic
qd̄ duplex est
carcer. vn? pe-
ne de quo loq̄-
tur p̄ncipium
huius. l. z lex
iij. s. cust. reo.
Alis? custodie
de quo loquit
finitis hui? l. z
l. fin. de custo.
reo. c. ē z ali?
q̄ vocat carcer
penitētie q̄vā
tur epi z plati
z p̄byteros z
subiectos ali-
os quozū mō
peccātes vt hic
babetur.

esse tolerat ea que sunt iuris naturalis contra. §. sed naturalia quide. insti. de iure na. z hoc voluit hic glo. in verbo usurpata lege z qd pena ppeni carceris sit admissa pbat ex. l. si. in. l. fm vna lect. ff. que in frau. credi. vbi pro delicto illo qd oia bona fraudeter disti paut vt nequeant reperiri ponitur ad carcerem in pena vt dicit ibi ter. dum dicit pena: §. cōdenatio simpliciter facta ad carcerē in tellegitur perpetua nisi tpe limitef. d. l. feruus. §. de pe. z hoc tenet glo. in. d. l. sine p̄nito. Secō p̄batur qd in metallum p̄t qd ppe tuo dānari z simpliciter dānatus in perpetuū intelligit dānari. l. si. ff. de legi. z no. glo. in. d. l. sine p̄nito. sed pena carceris equiparatur pene dānatis in metallū: vt t̄z J̄no. i. c. qualr z qn. de accu. ergo tertio mulier p adulterio detrudif perpetuo in monasteriū vi ro eā nolēte. in aut. sed bodie. ff. de adul. §. illud appellat carcer. in c. vt fame. de sen. excō. ergo zc. Quarto dicit Bar. in. l. j. ff. de publi. iudi. hac pena esse capitalē si imponat. Si em non possit iponi nō oporteret dubitari an esset capitalis cū qd debeat esse de dubitabi li. l. quod labeo. ff. de car. edicto. Item ex causa p̄t fieri trāsmuta tio vnius pene in alterā z maioris in minorē z conuerso. l. qui eris ergo. §. pena grauior. ff. de infra. z. l. z si seuerior. C. eo. ergo. z in istam poterit alia ex cā trāsmutari. Item posito qd nō debeat imponi t̄si si imponatur tenet vt dicit. §. z sic patet qd p̄dicta pena potest impo ni sed nō d̄z. nam multa fieri nō debēt facta tamen tenent. l. j. §. b̄i duū. cum conco. ff. qn̄ appel. sit. Et ista pena fm. d. p̄ter. de ancha. in. d. c. quāuis. de penis. in. vj. carceris perpetui vel ad tempus est arbitraria pensatis circumstantiis persone delinquentis z specie delicti: nec est pena limitata a iure pio certo z speciali crimine: z sic simpliciter z in genere sumpta nō importaret effectum quē impo rta z damnatio in metallum. Cui J̄no. equiparat hanc penam in d. c. qualiter z quando. sed debet attendi titulus criminis z causa ex qua pena carceris imponitur. ar. l. i. c. i. l. i. ff. de infra. z. d. l. z si seuerior. §. eo. z sic sequitur qd si titulus criminis nō reddit dā natum in bāblem ad testandū vel ad testimoniū similiter nec hęc pena carceris nec bona publicabuntur. C sequitur z condemnatio eorum. Ista particula potest habere duplicē intellectū. Pri mo fm gl. qd solutor tributari. i. debēs soluere fisco indebite fuit sortus z carceratus ab officiali i. exactorē porriget q̄rimoniā z ac cusationē de eo. z iudex eius cōstito de tali iniustitia p̄niet euz. z sic p̄z bic qd potestas p̄t punire ex actores z officialis suos baras tarias z indebitas exactiones z carcerationes facientes in officio. vt bic. z. l. si quis forte. §. si quos. ff. de penis. z. l. si. de spor. in aut. de questō. §. marime. z sunt duo specialia in eis videlicet vt contra eos absentes possit ferri sententia. l. ne diu. §. de pe. que aliter regu lariter nō p̄t iuxta materiā. l. absentē. ff. de pe. Aliud est vt a tali cōdenariē facta a superiori suo nō possit appellari. l. nulli. §. quo r̄ū appel. De aliis vero actionibus cōpetētibus officialib⁹ vel con tra suos officiales non poterit cognoscere potestas ratione suspis tionis. l. j. §. ne quis in sua causa. z. l. qui iurisdicidit. ff. de iur. om. iudi. nisi actio esset tpe peritura qz t̄tē parcissime. i. vsqz ad litis cō testationē. l. senatus. ff. de offi. prest. Sed inter suos officiales bene cognoscat: qz cessat ratio suspitionis ratione paritatis litigantium. l. non solū. §. j. ff. de ritu nup. Aliquid autē possit p̄cedere cōtra de linquentē contra ipsum potestātē z eius familiares. Est cōmuniū conclusio si crimen est notoriū vel cōmissum cōtra dignitatem offi cii potest. als non. z ita disputando tenuit Jaco. de are. de quo per Bar. in. l. si quis forte. §. si quos. ff. de pe. C Quid autē si defensor ciuitatis vt potestas habet officiales sibi datos a p̄sente an p̄ter iniuriam illatam potestati ab his officialibus puniet eos. Dic qd non. sed remittet eos puniēdos a p̄sente qui eos tradidit. ter. est in aut. de defen. ciui. §. egerint. colla. iij. z si p̄ses neglexerit recurrit ad superiorē vt p̄fectū vt ibi. Ex quo patet qd p̄pter negligētia z ferioz sit deuolutio iurisdicidit ad superiorē. vt. d. §. egerint. z c. irrefragabili. de off. or. vbi p̄pter negligētia cpi i corrigēdo excess sus subditoy sit deuolutio ad metropolitanū. Et hic est casus fm sequētem intellectū. Item patet bic qd p̄durate officio p̄t officia lis cōueniri z puniri qd est verū in minorib⁹ magistratibus. sec⁹ in maioribus. de quo p gl. in. l. si. ff. de in ius vo. l. pars literarum. ff. de iudi. l. nec magistrat⁹. ff. de iudi. l. nec magistratib⁹. ff. de iur. Qui autē dicatur maiores z minores dicit gl. in. d. l. nec magistra tibus. qz maiores dicuntur qui habēt merū z mixtū imperiū. z h̄i nores autē qz habent simplicē iurisdictionem. Sed J̄no. dicit qd hoc relinquit iudicantis arbitrio in. c. sedes. de rescrip. Secōs intel lectus huius ver. magis applaudens est qz si iudices istoy officia lis in carcerādo z plus debito extorquēdo nō p̄uideat z resistat et suos officiales puniant possunt isti tributari debitoz exponere querelā coram superiore. l. qui etiam ipsos iudices puniet: sic be ne probat qd. §. dixi qz propter negligētia inferioris sit deuolutio ad superiorē. d. aut. de defen. ciui. §. egerint. coll. iij. z. d. c. irrefra gabili. de off. ord. Sic in. l. si. in. l. si. de cap. punif iudex negligens z eius apparitor. C Probat etiā iste ver. dū dicit quozū de officio certiores esse debebunt. qd iudex siue potestas d̄z esse sollicitus z velle certiorari an sui officiales bene vel male gerāt officiū. z si ma

le gerant prouidere als punif ipse potestas a superiore. hic est casus. z in aut. vt iudi. sine quoquo sus. §. volum⁹. vt. scientibus. col la. si. z nimirū qz potestas tenet pro delicto suo familie cōmissio p̄ tertu officii i quo suos officiales p̄ponit ter. est in. l. j. §. ad. l. iul. re. z in. l. obseruare. §. p̄fici. ff. de offi. procon. z leg. Eos t̄n exhibens do liberaf. l. si post depositā. §. de affec. l. si cū exhibuissent. ff. de p̄n b̄li. etiā si in electione potestatis cōtineatur qz ipse teneatur p se z sua familia cum hęc verba simpliciter prolata debeant reduci ad intellectum iuris. l. si ita stipulatus. de vfuris. l. si vno. ff. de loca. et ciuili modo debent intelligi. l. si cui. ff. de serui. vt exhibendo lib̄ beret. l. si cū exhibuissent. ff. de publi. sed in specie p̄misset solue re oēm cōdenationē faciendam de eo z officialibus suis si t̄tē libel lus dirigit contra ipsum potestātē t̄tē similiter exhibēdo liberaf secus si contra officiales qz tunc censetur fiduciū de iudicato sol uendo in quem sit executio principalis cōdenatio vt not. in. l. si. de vfuris rei iudi. fm Bar. in. l. j. §. ff. de pub. C Sequit ibi vel cer te colligo tria no. ex itoy ver. Primo qz si fiscalis debitor abutaf p̄ missidē z b̄nicio z securitate sibi data molestia z veratidē z carce ratiōe exactor p̄stido in cōtumacia nō soluēdit tunc p̄sonaf capi custodiri z detineri in publico z cōsueto carcere i quo debito res custodiri z detineri cōlaenerūt nō autē in alio loco vel carcere noroy. z sic p̄z bic qz p̄uilegiū meref amittere qz sibi cōcessa abu titur libertate. vt bic. z. l. i. iudeo. C. de iudeis. z. l. qui sine. verfic. naz illi. ff. de neg. gest. Itē patet z aliud qz mitius agitur cū eo qui nō p̄t: qz nō incarceraf vt in principio q̄ cum eo qui nō vult qz incar ceratur: vt bic. z. l. j. §. si cū duobus. ff. de colla. bo. Et itē ver. cōfimo dit duplicē practicam quozū dā officialiū qz istos debitoz facit detineri in carcere penali deputato ad continēdū facinorosos ho mines. Itē qn̄ assignat p carcere sen loco carceris alii locum q̄ consuetū. certe hoc totū bic reprobat per istum ter. dum dicit z in vsu hominum instituta. i. deputata z ordinata custodia. Sed nō quid officialis carceras alio loco q̄ publico tenet crimine p̄nari ti carceris sicut tenet priua. l. j. §. de priua. carce. z gl. in. l. capite quinto. de adul. Bal. qd non: qz officii velat maleficiū. l. tres t̄no res. ff. de admi. tut. Et dic esse casum in. c. si clericos. de sen. excō. in vj. Alif autē intelligit bic qz debitor nō incarceraf: §. a familia res tortis custodif. Sed forte idē est siue custodiatur in carcere depu tato siue in alio loco extra carcerē: vt in palatio: qz carceratus dicit qz qn̄ nō h̄z libertatem de cōdēdi z eundi quo voluerit. ter. cū glo. est in. l. g. neqz. §. solutū. ff. de verb. sig. z idēo iniustis est cautela fa cientis debitorē sui carceratū: qz p̄ formā statuti nequit se ad car cerē obligare: extrahi de carcere sub fida custodia vt se obliget: qz nihilomin⁹ dicit carceratus vt primo. de quo p̄ Bart. in. l. g. carceris rem. ff. qd me. cā. Qualis autē debeat esse custodia adhibēda capti uo d̄z attēdi p̄sonaf qualitas z delictoy quātitas. vt no. gl. in. l. minime. §. de appel. vñ t̄n scias qz diligētē custodiā adhibet qui reuinculatus retinet. ter. cū gl. est in. l. si. als est. j. §. pe. ff. de fer. fug. Fallit i eo qz de primo liberā dus erat in quo qz ex causa si tam di ligentem nō adhibuit custodia cū nō sit verisimile eū fugere debe re. gl. no. est in. l. si pecuniā. §. itē si quis. ver. qd si distracturus non erat. ff. de condi. ob cau. C Secō colligo ex isto ver. qd p̄o debi tis p̄natio seu fiscalibus p̄t incipi a captura. z hoc intellige etiā ante cōdenationē qn̄ est debitor certus z in numero debitor: fisca liū als capitur solū post cōdenationē. l. defensionis. §. de iure fis. z dicit de conueni. ff. deobi. l. pe. Itē hoc intellige in debitorē nō ex causa pene. nā in debitorē ex causa pene. z sic ex debito odioso non incipit a captura persone nisi qn̄ nō p̄t soluere. l. j. in. ff. de pen. l. si quis id qd. ff. de iurif. om. iu. l. si. §. de in ius vo. cum si. Licet de consuetudine vtray incipiat a captura. z sic persistat in cōtumacia z duricia soluēdit: t̄tē fit in bonis missio. z sic crescit cōtumacia crescit pena. vt bic. z. l. iij. §. de pa. pot. Sed p̄ debitis pri uatis est ecuerso z primo fit missio i bonis z in subfidit deuenif ad capturā persone post cōdenationē z executionē bonoy. vt no. in l. iij. §. t̄nores. ff. de suspec. tut. A qua captura iam facta vel fienda liberaf cedēdo bonis. l. j. §. qui bo. ce. pot. nisi dolo dissipauerit bo na vel scies se nō esse soluēdo cōtraxit qd cast⁹ non p̄dest cessio. de primo est casus in. l. si. §. ff. de his que in frau. cre. z de secundo in. l. pe. ff. de iure do. Debitor autē fiscalis qn̄ est cōtumax in soluē do nō p̄t cedere bonis als sic vt t̄z Ly. in. d. l. j. de ces. bo. z Bart. in. l. sacri legij. in. ff. ad. l. iul. pec. Sed Bal. in. d. l. j. de ces. bo. tenet simpliciter qz nō p̄t cedere bonis per ter. l. sacri legij. §. si. ff. ad. l. iul. pec. Sed in priuato cōtumacia nō impedit quin possit cedere bonis etiam si fuerit cōdenatus. d. l. j. §. de ces. bo. C Tertio colli go ex hoc ter. qd p̄o debito publico cōpetit fisco duplex remediū. Executio personalis z realis z p̄t vt i successiue quouult. vt. d. l. sa crilegij. in. ff. Ex quo inferf qd creditor habens duplicē viam: scilicet p̄sonalē ex instramēto cōfessionato habente personalem execu tionē ex forma statuti z realē ex pacto de ingrediēdo possessionē bonoy. l. iij. de pigno. supra. licet eligat vnā si cū nō paret debitor: sed contumaciter resistit p̄t redire ad aliā p. c. qn̄ frequēt. in. ff. vt lit. non contest. vt tenet Bar. in. l. cōstante. §. qd. z qn̄ iudex per ter. in. l. j. §. quid ergo si nō respōdit. de ven. inspi. Ex quo etiā dicitur

deciditur notabilis questio qd si qd est condēnatus in mille libras auri quas si nō soluit itra decē dies amputetur sibi pes. certe si nō soluit in termino ⁊ siscus malit potit? vti remedio reali qd psonali scz facere potit? executionē in bonis qm̄ personā hoc poterit p ter. in. l. cū duobus. §. idēz rīdit focū qui cessantes. ff. pto focio. ⁊ ibi hoc tenet Bar. ⁊ idē tenuit Ange. in repetitōe. l. si insulā. ad. si. de ver. obli. Sed quero si siscus eligat remedium reale contra istum debitorē cōtūmacē an mittet i possessionē omnīū bonorū an vero p mēsurā debiti rīdeō qd p mēsurā debiti hodie sicut ⁊ pūatus. ⁊ sic in hoc nō est pūilegiat? in aut. ei. q. §. de bo. auto. iudi. pos. ⁊ in corpore vñ sumit ⁊ sic in hoc bic. cor. rigi. vt dicit hic glo. nisi intelligeres qd debiti ascendebat ad valōrē omnīū bonorū ⁊ vltra. ⁊ ideo in oibus bonis hic fuit facta missio. nā dicta aut. hz locū in personali: vt p mēsurā debiti fiat missio. vt t3 glof. in. l. eū. q. §. de procu. ⁊. l. i. in. fi. §. cōia de le. ⁊ fallit in possessiōe carboniana ⁊ noīe ventris ⁊ legatorū seruandorū cā in qbus fit missio in oibus bonis ⁊ in cā dāni infecti in qua fit missio in tota re. vt. l. i. ff. qbus ex cau. in pos. eatu. ⁊ ibi p Bar. ⁊ Ange. Si autē agat reali ⁊ hypotheca ria nō hz locū. d. aut. sed fit missio in oibus reb? hypothecatis lo co pignorū retinēdis. l. i. §. si vnus ex plu. heredi. fallit qñ agit by pothecaria i reb? testatoris tacite hypothecatis p quātitate lega ta: qñ agit hypothecaria solū p quātitate debita ⁊ possessores. d. l. j. in. fi. §. cōia de leg. Et idē qñ res publica ciuitatis agit bypothecaria ⁊ possessores bonorū sui debitoris cui pecunia mutuatū: qñ qlibet possessorū tenet solū p rata pecunie mutuate. l. i. ff. de debi to. ciui. lib. xi. Si autē cōtūmacē reali dolo desijt possidere vel possidat ⁊ latitat qñ tūc realis assumit naturā psonalis idē est qd i psonali scz vt olim in oib? bonis ⁊ hodie p mēsurā debiti. l. fulcim? ⁊. itē videam? ⁊. §. seq. ff. ex. q. cau. in pos. eat. ⁊ ibi p Bar. ⁊ Ange. Et de hoc dicit Ange. ⁊ Bal. in. d. aut. et. q. ⁊ in Spe. de cōm. §. sequit. v. poro. Itē limita hoc dicit. l. q. etiā siscus recipit tenutā bonorum p mēsurā debiti ⁊ expēsis. vt. d. aut. et. qui. esse verū qñ est debiti psonalis: si esset tributariū: sic reale pōt oia bona tributaria in solutiōe cessantia rapere ppter tributū nō solutū ⁊ in aliū trāffer re. §. eo. l. si. Itē adde qd siscus ppono hic dicit qd ⁊ carcer est pena oim noriorū ⁊ de. l. aut. dāna. §. solēt. ff. de penis vbi carcer non ad pes nā. hz ad custodiā est inuēt? Soluit hic glof. exponēdo qm̄ illā qd carcer est omnīū pena dignior. i. q. sunt digni illa pena nō qd car cer def ad penā. Bic qd carcer est triplex. vt dicit. §. in pma expositio ne ⁊ in alia super verbo penaliū officialiū. Sedo oppono de. l. pla cet. §. de cccus. mu. ⁊. l. psequatoris. ff. de cen. ⁊ cen. vbi officialis ex actor punit pecuniariter nō corporalr. Glo. qn̄ ita hic soluit qd ⁊ illa ⁊ ita iponit illa qd plus exigit. ita qd debite tōsit ⁊ carceras

17 bilib? explicauit. Et pmo oppono hic dicit qd ⁊ carcer est pena oim noriorū ⁊ de. l. aut. dāna. §. solēt. ff. de penis vbi carcer non ad pes nā. hz ad custodiā est inuēt? Soluit hic glof. exponēdo qm̄ illā qd carcer est omnīū pena dignior. i. q. sunt digni illa pena nō qd car cer def ad penā. Bic qd carcer est triplex. vt dicit. §. in pma expositio ne ⁊ in alia super verbo penaliū officialiū. Sedo oppono de. l. pla cet. §. de cccus. mu. ⁊. l. psequatoris. ff. de cen. ⁊ cen. vbi officialis ex actor punit pecuniariter nō corporalr. Glo. qn̄ ita hic soluit qd ⁊ illa ⁊ ita iponit illa qd plus exigit. ita qd debite tōsit ⁊ carceras

18 ut. Tertio opp. hic qd pmo debitor psonalr capif ⁊ scdo bona apprehēdunt ⁊ qz imo eodē forit pmo bona deinde psona. l. sacri legi. ff. ad. l. iudi. pecu. ⁊ qd no. l. i. ff. §. tutores. ff. de suspe. tu. l. j. §. qui bo. ce. pos. in qb? pmo bit executio in bonis. Soluit hic gl. in ver. custodiā qd est spāle in sisco qd hz electionē in psona vel bonis ⁊ debitorē cōtūmacē ⁊ pōt vti eo remedio quo velit ⁊ sit sibi vtili? d. l. sacrilegiū. ⁊ vno sibi pccūte ad solutiōes pōt redire ad aliud vt dicit. §. in v. vel certe i scdo ⁊ tertio notabili. Quarto opp. qd

19 ita oemū qd nō pōt soluere luit in coipe. ⁊ sic pū? fit executio i bonis. l. j. in. fi. ff. de pe. l. si qd id qd de iuris. om. iud. l. i. ff. de ius voc. cū si. Sol. id verū qñ est debiti ex cā pene. ⁊ sic ex cā odiosa. bic non est ex cā pene ideo hz electionē qd remediū intenter. vt dicit. Tamē de cōsuetudine ēt p penis pecuniariis capif qz earū exactio celeris

20 vtilis est republice vt bic in fi. ter. Quinto opp. qd liber homo non potest carcerari pro debito. l. ob es. §. de act. ⁊ obli. Solu. non pōt in pūato carcere. l. i. §. de pūna. carce. hz in publico sic id valet pactū qd possit capi ⁊ carcerari in carcere publico si nō soluerit i termino: hz si nō pacifcat qd possit carcerari in quocūqz loco ēt pū nato: vt bic t3 Ang. nisi in redēpto ab hostib? l. i. §. de cap. Sexto oppo. qd nec i publico. l. j. ⁊ aut. ibi postea. §. de offi. iudi. Solu. bic in muliere ibi in masculo. Et intellige in muliere bonefite. secus in humili ⁊ vili: vt ibi per Saly. Item fallit p debito tutela ri pro quo potest mulier incarcerari fm̄ Bar. in aut. matri ⁊ auic. §. qñ muli. Septimo oppo. qd etiā masculū qd nō carcerat. l. j. §. de cel. bo. Solu. illud verū qñ vellet cedere bonis qd cessio non admit titur in debitorē fscali qd nimā contumaciā fm̄ Bar. in. l. sacrile giū. §. si. palle. vt dicit. §. in ver. vel certe. in scdo not. hz Ange. bic te neat simpliciter qd possit cedere bonis. Ex predictis ergo pōt con

21 cludi qd ⁊ regulariter nō pōt carcerari mulier? Itē nec minor fm̄ Ange. bic ⁊ Bal. pma ⁊ penul. q. §. qd bo. ce. pos. cū nō habeat ple nam adimistratiōne rerū suarū. l. i. de mino. ⁊ sic nō pōt esse in cō tumaciā nō soluedi. l. q. solidū. §. etiā. de lega. ii. ⁊. §. si aduer. rē tu. l. cū ⁊ minores. ppter quā cōtūmaciā fit carceratio. vt bic. ⁊. l. ob fe nus. ff. de ad. mi. tut. ⁊ dicta. l. i. §. tutores. Nec carcerat qd cessit bo nis nisi quādo fraude bona dissipauit vel sciens nō esse soluedo cō

travit. vt dicit. §. in verbo vel certe. in secūdo nota. Cū sic venio ad questiones: ⁊ primo quero licet quis non possit alium detinere in pūato carcere vel an saltem ratione fuge possit alium debitorē rem propria autoritate capere. Bic si est debitor ex maleficio: vt qd rapina vel furto. res acceptas asportat pōt capi etiā a quocūqz in iplo flagranti crimine. l. capite quinto. de adul. ⁊. l. si qd in seruiti tra. ⁊. l. interdū. §. qui furem. ff. de fur. in aut. vt iud. sine quoquo suf fra. §. necessitatē. col. ii. ⁊ aut. vt nulli iu. §. si qd vero cōprensor. col. ix. ⁊ aut. de pace iur. fir. col. j. hz ex intervallo post maleficiū cō missum non hz capere pūato autoritate propria. d. l. si quis in seruitute. a cōtrario sensu ⁊ talis capt? nō pōt detineri in pūatis carcerib? vltra. xx. horas. hz ad iudicē adduci vt no. glo. in. d. l. capi te. nec p violētiā d3 cis res auferri ex quo pōt habere copiā iudicis aīs caderet a iure suo per. l. extat. ff. qd metus causa. ⁊. l. si qd in tan tam. C. vnde vi. ⁊ hoc vult glo. in. d. aut. de pa. iura. fir. in pñ. i. ver si. potestātē. Si autē est debitor ⁊ ex cā pecuniaria vel cōtractu tūc a pūato regulariter capi non pōt. l. nullus. §. de iudeis. l. non est singularis. de re iudi. cū si. fallit propter fugam debitoris cum pecunia vel specie recedētis. l. aut pto. §. si debitor. ⁊ ibi per Bart. ff. de his que in frau. cre. ⁊ copia iudicis haberi non pōt no. glo. in. l. si alius. §. verisimile. ff. qd vi aut clam. Et sic sunt quatuor necessa ria vt possit capi propria autoritate. qd fugiat vel sit in actu su spitiōis fuge. vt no. glo. ⁊ ibi Bar. in. l. interdū. §. qui ante. §. de fur. ⁊. l. si longius. §. j. de iudi. Secundo qd potest rem vel pecunia mibi debita. secus si nihil portaret vt d. §. si debitor. em. a sensu cōtrario. ⁊ t3 hic Ange. ⁊ Py. Tertio qd nō possit haberi copia iudicis. d. §. bellissime. Quarto qd suspitio nō fuerit ante cōtra etiā sed postea superuenerit. l. si creditores. ff. de pūi. credi. ⁊. l. si a quo. vt in pos. leg. ⁊ vtrobiqz per Bart. ⁊. d. §. si debitor. Et pōt capi etiā die feriato in bonorē dei ⁊ duci ad iudicē nō vt procedat sed vt caueat gl. est in. l. dies. §. de fer. etiā in territorio alieno tenet gloss. in. l. j. §. ne quis decur. vel coar. Tertio fallit vbi debitor fugiēs est annex? alicui corpori vel vniuersitati vel collegio ⁊ quā si possidet ab illo: qz tunc etiā si nihil portet potest capi a quolibet de illo corpore. ⁊ potissime ab eo qui p̄est illi corpori. l. gñali. §. de decur. ⁊. l. j. §. si quis decurio vel coar. ⁊ ibi glo. Et vide. xviii. casus

23 i quibus hz sibi ius dicere in Spe. de acto. §. j. ver. itē qd vult ⁊ iudex autē etiā in pecuniaria causa potest incipere a captura si est debitu fiscalis: hz nō incarcerare nisi debitor in cōtūmaciā persistat vt hic. sed si est debiti pūati non tenet facere capi a ad petitionē par tis ante qd ille sit contumar: sed ex suo officio petet etiā ante contumaciā vt veniat non vt incarceret. ⁊ hoc tenet Bart. in. d. l. sacrile giū. ⁊ cōsentaneum. quō ⁊ quādo iud. nō tñ in domo. l. pleriqz. ff. de in ius vo. nisi prius cōdēnet de cōtēpto mādato: qz tūc etiā in do mo vt tenet Bar. in. d. l. sacrilegiū. vbi dicit cautelam capiedi in do mo. Que autē faciunt aliquē suspectū vt capi possit. Bic qd non mali mores qd faciunt tutorē suspectū. l. scire oportet. §. cū reliqz. ff. de excu. tu. sed non possidere immobilia vel pauca ⁊ exigua qd non sufficiat. l. si fideiusor. §. si. ⁊ ibi gl. ff. qui satisf. da. cog. vel possidere in loco periculoso ⁊ in equilibrium. vt in glo. no. ff. qui satisf. cogan. l. si. Sed an per iuramētum poterit probari suspitio fuge. glo. vide tur qd sic in. l. apertissimi. C. de iudi. quod est verum qñ res deside rat celeritatē per. l. de pupillo. §. p̄trea. §. de no. oper. nunc. ⁊. l. i. ff. de damno infecto. que bene probant aīs debet fieri fides iudici de tribus. §. de causa debiti. Item de causa suspitiōis. Itē qd causa de nouo inpuenerit post cōtractum debiti vt bic per Ange. ⁊. l. si creditores. de pū. credi. Bal. dicit qd per iudicia ⁊ argumēta pba tur bec suspitio ⁊ poterit pbari etiā absente delatore p. l. oēs. §. a barbaris. ff. de re mili. imo ⁊ aliud singulare ibi dicitur qd quādo debitor pōt p pactū capi ⁊ lucraria a creditore quod iudex etiā sine aliqua suspitiōe potest ei dare familiā ad capiēdum per gl. sing. quā allegat institū. de liber. §. multis. ⁊ sic sicut creditor vbanus agit per p̄torem in executione reali. §. l. iij. de pig. ita ⁊ in psonali executione per pactum. vt ibi dicit etiā Bal. in. l. i. ff. de custo. reo. qd ille qui capitur pro debito potius egparat obfidi quā pignori. l. ob es. §. de act. ⁊ obli. ⁊. l. si qd. §. de pa. qui si. di. Et ideo hz pign? possit retineri ob chirographariā pecuniā i qua nō est obligat? tñ ille quise obligat ad penā carceris p vna cā ⁊ detentus est nō pōt ob aliam cām detineri pro qua captus non est quod est notabile. pro debito autē fisci pōt semper arrestari: qz siscus in hoc est pūile giatus vt non requiratur ordo ex quo cōstat de debito. ff. ad. l. iul. pe. l. sacrilegiū. §. si. quod no. Et vide quod scripsit in. l. pleriqz. ff. de in ius vo. Bal. Et ex his ptz qd licet non teneat pūna captura de bitoris facta a pūato tñ siscus recōmēdare poterit ⁊ arrestare qd secus est in pūato de quo vide p Bar. in. l. i. ff. de cust. reo. ⁊ in que

24 stione p eū disputata qd incipit lapsus. Itē quero ⁊ an valeat pactū a creditore tpe cōtractus appositum qd nisi debitor soluerit in termino possit creditor propria autoritate eū capere ⁊ publico carceri eum mācipare. Dy. ⁊ Bar. qd nō in. l. alia. §. elegāter. ff. so. ma. Et lat? ponit Dy. in. l. i. ff. de lib. bo. exbi. imo t3 Dy. l. i. l. titio. §. titio. el. §. ff. de condi. ⁊ demon. qd nec etiā valeret statutū qd nō pōt fieri per pactū nec per statutum. vt dicit gl. in rub. §. de decre.

Que faciunt aliques suspec tum vt capi possit.

Liber homo an possit carcerari pro debito.

Questio valde practica bilis. Carcerari mulier. Idē notant Bart. ⁊ Ange. bic.

Secundum Bar. qd lz non valeret supradicta pacta tamen bene valeret statutum hoc lz in d. s. titio. p. glo. in l. neq. ex pto. ff. de re iudi. que dicit qd ius publicum quale est carcerare qd est publice in iudicio...

l. seq. de verb. obli. sicut nec conditio turpis. l. pacta. s. si sub conditio. ff. ad treb. Sed istud est pactum turpe et contra bonos mores vt qd capiat et cogat stare in carcere vt soluat vltra qd facere potest. l. alia. s. elegater. ff. solu. mat. ergo no valet. Solutio no est p bonos mores qn venit rone contractus et pacti. vt no. gl. in l. si conenerit. ff. de reg. iur. sec. si rone reuerentie. vt. d. s. elegater. Sed qd lz magis gistra? no est puatis zceded. l. no est singulari. vbi ter. ff. de re. iur. ergo priuat? no pot capere et carcerare. Sol. no lz puato p modum iurisdictionis vel faciedo sibi ius ppria autoritate: vt ibi dicit glo. sed per pactu lz sibi facere executione sui debiti. s. de pig. vel ex co...

Debetu erim. q carceratum erim. d. carcerate tenet solvere creditu. vide qd dicit Alexan. post Bart. l. l. milites. ff. de custo. reg. qd si celo: vt absco. do aliquo qd capi no possit p debito: vt de na. vide Bal. l. l. f. c. s. ope. liberto.

Noties quis. Debet notabilis lex et itel. ligif dupliciter. Ita Bar. i. telligit qd da terr? eremit debito: quedā fisci et puati scdm en. h. d. Qui debito: fisci et puati ab officio debitu erimit tenet ad id qd ille debito: fisco et puato debebat. b. d. Ro.

Bar. f. de aq. d. n. marime cum sub dicitur cu magna loquin...

Logunt sol vere. vide. l. mactia. cum ibi notatis. C. de ser. fug. r. p. Bar. i. l. j. de var. r. extraor. cog. r. p. Bar. f. sua disputa. iudex q. p. ipe rita. r. p. eud. r. ibi doc. in. l. pe. C. de fur. p. Bar. r. Ang. l. ex maleficiis. s. heres. ff. de act. r. oblig.

Ad petitionem exactoris cogitur pries facere exactionem tributum fiscalium.

In fiscalibus. Ald petitionem exactoris cogit pries facere exactionem tributum fiscalium. b. d. Nam ad priesdē spectat de bitores tributarios r collatores copellere r ad opina torem spectat priesdēz interpellare. j. de cano. lar. ti. l. ff. r. hoc no. qd potestas cogitur facere exactionem ad requisitionē exactorum seu procuratorū fiscalium de quo plenius in. l. priori. Et p intellectu huius. l. premittē fin gl. primā hic q impator bz diuersas r disti ctas arcas que hic appellant tituli in quos reponant tributū r aliqui exactores solunt vni titulo seu arce aliq solunt alij. vt. j. de iustice. r. arc. l. duos. Et aliqui tituli seu arces sunt apud prefectum r aliqui apud pcuratorē cesaris. vt dicitur hic. r. gl. Et debet isti exactores in suis libris etiam declarare pro quo titulo seu arca fa ciunt exactionem. vt. s. l. priori. C. Secūdo not. hic qd r vnus offi cialis pōt alterius officialis auxiliū r brachiū implorare pro exe cutioe vel alia re p suo officio. vt. hic. r. l. ff. de his q latro. hinc est q iudex ecclesiastice sedis implorat officii r auxiliū iudicis secu laris pro executione aliqua. l. epale. s. de epi. aud. r in aut. de sanc. episkopis. s. si quis cōtra. colla. tr. r. c. j. de offi. ordi. r ibi per Jnn. r per Bar. in. la. dino pio. s. sententiam. C. de re iudicia. Et patet hic q licet quis habeat licētiā erigēdi in loco ad quē destinatur nō propterea pzia autoritate debet cogere resistentes r inobedi tes. sed debet requirere brachium priesdētis in illo loco. r ad hoc l. si quis misia. ff. ne vis fiat ei. r quod no. per glo. r Bar. in. l. j. s. necessario. ff. si muli. ven. no. Item no. hic qd verbum vsurpare sa mitar bic in bonam partem. i. officii exercere. vt. hic in glo. in ver bo vsurpare. r. l. j. in prin. j. de sta. lib. lib. xj. Regulariter autē sus mitur in malam partem. l. iij. s. de bonis vacantibus.

- 1 Optatores qui vocant exactores pluribus aliis nominibus nuncupantur.
2 Exactores tributouū cū literis delegatoris ad priesdem destinati debent solummodo priesdem super exactionibus requirere.
3 Licet alicui detur potestas solutionē a debitoribus recipiēdi non propterea intelligitur concessa iudiciaria potestas erigendi.
4 Priesdes r rectores locorum nō possunt exactoribus committere exactiones debitorum nec alijs delegare.
5 In eligendis officialibus attenditur consuetudo.
6 Exactio debitorum fiscalium qualiter fiat.
7 Quātū ad solēnitates r formas r executiōes in specie locus execu tionis quando iudex ex sua ordinaria iurisdictione exequitur.

Si opinatores. Hec est notabilis lex. r multū allegat ma xime propter finem. Pro cuius intelligentia premittē qd r opinatores qui hic vocantur exactores r alijs plu ribus nominibus nūcupāt vt dicit. s. co. l. j. mittebantur em cuz literis priesdētis vel rationalis. i. procuratoris cesaris. vt. hic in glo. ff. ad priesdes prouinciariū. vt. s. l. priori. r priesdes erigebant per se r suos officiales r pecuniā exactā dabant opinatoribus q in tra annum redire debebant cum exactionibus factis. l. opinatoribus. in. si. j. de ero. mili. anno. r. l. ff. de cano. lar. titu. r. l. placuit. j. de pala. sacrarum lar. lib. xij. Et quia hec lex est longa r nō recipit commodam summationē eam diuide in sex parres. In prima ponit quid sit officium exactorū: qd debent monere priesdem potesta tem seu rectorē loci vt faciat exactionem debitorū ipsi autē exacto

res nihil debēt se impedire de factis debitoribus: sed solus pries seu rector loci debet debitoribus copellere r exigere per se r officiales suos. Et exacta tradunt dictis opinatozibus seu exactoribus vesti natis. C. In secūda parte ibi iudices itaq. punit iudices. l. pries dem seu rectorē loci: eozū officiales permittētes qd dicit opinato res aliquid faciant vltra eorum officii. l. si permittāt ipsoz p se ipsoz exactores facere nā priesdes hoc pmittentes puniunt in du pli r a pparitores. i. excoutores priesdētis vel alteri? officij cōmittētes opinatozibus qd ipsi debēt erigere vt ptes in ter. deportent r alijs offi ciales priesdētis relegant a d tps. In tertia parte ibi cū iudicē oport eat. ponit qd sit factus pries seu rector loci interpellatus de ta libus exactiōib? priesdētis qd dicitare r inqere r declarare an r quā tū soluere debeat r p tabularios hoc diligēter facere scribi quo de clarato dicit mittere suos apparitores. i. officiales r curiales qui cō pellant dictos debitorē ad soluendum fin cōsuetudinē r exacta denf opinatozibus rāsmisiss ita q cōpleto anno cū plena solutio ne r exactiōe tributouū renentant. In quarta parte. ibi qd si vltra ponit penā doctorū priesdētis r iudicū si fuerint in exactiōib? priesdētis negligētes: qd cogunt soluere de suo p dictis debitoribus qd tñ ab eis postea recuperabūt. In quinta parte ibi qd si ad nos. im po nit penā exactū vel eius partē retinetis dicens qd si fles totū exactū non tradat opinatozē s3 retinetur ipse opinatoz totū exactum sibi traditū a priesdē nō assignat sed partē sibi retinet talis retinēs punit in dupli cui? simplū dā militib? p quozū stipēdiū tribu tā colligebant r aliud simplū erit fisci. r qñs in quadruplum qñ parū extorquet a pvincialib?. vt. hic in gl. i. vbo de retētis. i. si. quā solutionē approbat An. de barulo. l. i. j. ti. j. In sexta pte ibi iudicibus. puidet priesdētibus r rectorib? seu iudicib? pdictis qui solue rūt p dictis debitorib?. s. vt possit a dictis debitorib? p eis soluti erigere nō obstat aliquo priuilegio vel dignitate ipsorū debitorū r etiā copellere ad soluendum eozū procuratores factores r castal diones r noia pertinaciū r cōrumaciū debitorū in soluēdo debeat pncipi rescribere. Et hec est tota intētio huius. l. qd tñ sic summa r pōt excoutores r tributouū cū lris delegatoris ad priesdē destinati debēt solummodo priesdē sup exactionib? requirere. nō autē per se debi tores exigere pena priesdētis cūsqz debitoribus r apparitoribus curia libus priesdētis exactores erigere patientibus imminente r forma exactioni hic tradita a priesdē seruāda est qui negligēs in erigēdo de suo soluere cōpellit qd tñ a debitoribus recuperat r exactū reti nens punit in dupli. b. d. Ita. primo ex pncipio qd sit officij cra ctouū militaris annone. s. sollicitū tā tantū priesdes r rectores locorū sup exactionib? r pecuniā exactā intra annū reportādi ita q mili tibus de anno in annū de stipēdiōe solui possit. Isti autē exactores nullā habēt iurisdictionē. ideo debitorē cogere nequeit ad soluē dum. vt. hic. r. l. ff. de cano. largi. tit. vbi est ter. clar?. Et quo appa ret licet r alicui det potestas solutionē a debitoribus recipiēdi nō propterea intelligit cōcessa iudiciaria potestas erigēdi vt hic sicut ecōtra cui cōmittitur potestas agēdi nō videtur cōmissa potestas solutionē recipiēdi. ideo debet cōcludere in libello debitorē condē nari sibi ad dandū r soluendū dno nō sibi. l. hoc iure. r ibi p Bar. ff. de solu. Et eozū officij durabit solū per annū vt. hic in glo. iij. r ideo i fine anni tenet redire rationē sicut tenet mercator. l. nemi nem. ver. integro. j. de suscep. r ar. r ibi Bar. r per eum in. l. si quis negocia. ff. de neg. gest. r vide. l. iij. s. j. ff. de admini. tut. r. l. rōnes. s. eo. ti. Item post finitum tps tenet redire. qd facit vt ambasiator res quibus est statutum certū tps pro expēdiēda ambasiata vt vltra illud tempus permanentes nō habeant salariū a cōi. r etiā si non sit tēpus limitatū tacite videt tempus limitatū intra qd com mode possint ambasiata explicare. ar. l. continuus. s. cū ita. de ver. obli. fm An. de barulo. cū adde gl. in. l. rati. ff. de solu. Aliam gl. no. in. l. eos. s. in. ff. de sal. Et an isti exactores prohibeantur cōtra bere cum prouincialibus sicut prohibentur magistratus r rector res. l. j. s. de contrac. iud. tenet hic glo. iij. in verbo possessoribus. qd etiam ipsi prohibentur quod videtur contra hunc ter. qui solum prohibet habere actū contentiose iurisdictionis cum prouincialibus nō autem prohibet commercium habere r actum voluntarie iurisdictionis exercere. Sed dicit qd propter aliā causam pibet com mercij scilicet ne vacādo citra cōmercia r negocia pnuata auocet a publicis negociis. s. loca. l. milites. r pro intellectu huius ver. vel bis. vide. l. nullam. in. si. s. de offi. rec. prouin. Secūdo no. ex scōa par te huius. l. in verbo iudices. quod r priesdes r rectores locorū non pnt exactoribus cōmittere exactiones debitorū nec alijs delegare vt. hic. r. d. l. ff. de cano. lar. tit. r hoc regulare in quolibet cui certū ministerij sine iurisdictione cōmittit. l. c. in. si. de off. dele. Et dicit hic Bar. se vidisse aliquos exactores erigētes ex tali delegatiōe eis facta s3 hāc. l. cōmissionē fieri pibētē accusari de robaria nec pnt excusari vigore officij qd als valeat maleficiū. vt. l. tres tutores. vt admi. tu. qd hec lex oīno prohibet talē cōmissionē r sic censentur de pnuati. Similiter rtra priesdes r suos officiales talē delegatiōne faciētes statute sunt certe penē r diuerse s3 vna hic dupli depora tiōis r exili. Alia postea fuit statuta in viginti pōdo auri. i. d. l. ff. de cano. lar. tit. r dicit An. de baru. qd illa tāqz posteriorē pena cor rigit

rigit et tollit ista priora. Tu dic qd illa vel ista imponi poterit nec vna tollit p alia: qz in dubio lex noua se bz ad antiqua addedo no corrigedo nisi aliud exprimat tacite vel expse in. l. noua coi vel municipal. l. qdnes. ff. de act. r oblig. r. l. qui sepulchra. s. de sepul. vio. p. Bar. in. l. i. ff. vi bo. rap. qm enim ex eode facto non resultant plures tit. criminis sed est vnu crimē qd plurib⁹ legib⁹ punif. vt bic tunc vna non tollit alia in exercitio sed bene in executione: qz punifus vna no pot puniri alia cu ambe tedat ad vindictam quo casu vna tollit alia. l. pto: edict. ff. de iniur. de quo vide per Bart. in. d. l. i. ff. vi bo. rap. r. l. senat. de accu. r. l. sanctio legum. ff. de pe. r. l. ff. de publi. in di. r. l. qui de crimine. s. qui accus. non possunt. Tertio no. ex tertia parte. l. in vbo cu iudice. in consuetudine serua ta qd consuetudo seruanda est circa tributa erigeda r comoda era: et tribus tribueda. vt bic. r. aut. de ma. prin. s. coges. colla. iij. na in oib⁹ vectigalib⁹ fere consuetudo seruanda est vt dicit ter. i. l. i. publi. canus. s. i. oib⁹. ff. de pub. r. l. i. s. noua vecti. Et sic nobilis habens castru i cōfinito ex antiqua consuetudine cui⁹ no extat memoria qd cōsuetudo vetustissima bz vix puileg⁹. c. sup. qbafda. s. pteca. de vb. fig. s. scribit ius erigedi vectigal. p. d. s. pteca. de quo p. Bar. in. d. s. i. oib⁹. r. p. Saly. in. l. i. s. noua vec. in sti. no pos. Sic t etia attēdit cōsuetudo in eligēdis officialib⁹. l. sup. creādis. s. de iur. fis. sic etia in munerib⁹ subeūdis. l. temp. s. legē. ff. de iure immu. Sic in crib⁹ pūitēdis. l. i. s. de pet. bo. subla. r. pbet cōsuetudo iurisdictionē cōtētiosam etia circa meru iperiū. vt dicit in. l. i. j. de fundis limi. sic etia in iudicib⁹. s. q. sit lōg. cōsue. l. j. r. in gl. iij. in. fi. sic etia in cōtra ctibus. ff. de emul. c. si fund⁹. Sic etia i vltimis volūtatib⁹. l. cū de la nionis. s. a. nā. ff. de fun. instruc. Bic etia in erigēdis red dītibus a colonis. l. pe. s. si autē red dītus. j. de agri. r. cēn. sic etia in granan dis pūcialib⁹. l. i. cū cōcor. ibi allegatis. j. de erac. r. trās. mili. an. no. r. l. publici. r. l. cursum. j. de cur. publico. Et ex hoc dicit An. de baru. qd si alicui est cōmissa eractio debitorū cū oī coercionē quas viderit expedire r loco sit cōsuetudo qd debitores possint carcerari. qd tūc hz de iure nequeat carcerari. l. nemo. s. eo. tñ vigore talis consuetudinis poterunt carcerari qz cōmissio semper intelligitur salua consuetudine. vt bic. r. eius trāsgresso: punitur. vt. l. i. in. fi. j. de cano. lar. et. cur⁹ dicit Bal. dicit esse not. in. l. i. s. si propter pub. 6 pen. Quātr⁹ autē fiat eractio debitorū fiscalū. vic qd summātin r eractio vbi cūq; debitorū sicut est ligatū. l. sacrilegū. s. si. ff. ad. l. iul. pec. r. s. de appel. l. quonā nonnulli. r. ff. de lege cōmis. l. in. r. ff. de leg. iij. l. paulo. s. si. secus si debitorū no est ligatū: qz tunc requirit or do iudicū. l. facultas. s. de iure fis. r. p. Bal. l. i. s. quādo si. vel. pri. Quarto no. ex quarta parte legis i verbo qd si vltra. qd qui teneat fa cere eractionē intra certū tēpus r non facit cogit solnere de suo: qd nor. contra syndicos comitatus r massarios villarū qui tenentur erigere collectā impositā qd si intra tps non egerint possunt cas pi r cōpelli de suo solnere pro no eractis ius tñ erigēdi ab his qui no soluerunt referuat. vt bic. et per hoc allegat hac. l. Spec. in titu. de expen. s. nunc videndū. ver. id autē. qd si iudex non condemnat reum contumacem in expēsis propter quod eas restituit actori de proprio qd nibilominus eas recuperabit a reo cōtumace pro quo soluit. Sed Bal. dicit cōtrariū qd eas proprio noie r ex ppria culpa soluit iudex facies in hoc litū suā. vt. l. mancipia. s. de ser. fugi. vbi iudex refarcies parti dānū culpa ipsius iudicis illatū nibil re cuperat r nullū ius acquirat. nā vbi qd de suo soluit no pprio noie nec sui vera culpa sed ex culpa no soluentis recuperat vt bic. alleg. no. s. m. Ange. in. l. stichum. s. si mandato. ff. de solu. r. Bal. in. l. san cimus. ad. fi. s. de iudi. Et ex predictis no. qd executionem confide ramus secundū locū r tēpus quādo r vbi ad hoc alleg. Bal. hac. l. in. aut. quas actioes. s. de sac. san. eccle. vnde querit an priuilegia tus faciedes non priuilegiato vtaf suo priuilegio circa executionē faciendam r dicit qd inspicitur sola presens persona in quā fit ere cutio: qz executio est actus de futuro ideo no cōsideramus eam de preterito sed sūm locuz r tps qū r vbi fit qd est subtile. r ideo dicit in. l. cictos populuz. de sum. trini. qd si queratur quis locus inspi ciatur quantum ad executionem debet attendi qd aut est executio eiusdē iudicis r inspicit locus iudicis. Aut est executio iudicis al terius territorij r tūc si fit ad literas primi iudicis r idē. Aut fit ex traordinaria potestate erequētis no ex pedissequa executionē: tūc inspicit locus vbi fit executio. Casus est bic sūm cū in verbo cōsuetu dine seruata regionū. r sic patet qd quātū ad solēnitates r formas executionis inspicit locus executionis qū iudex ex sua ordinaria iurisdictione erequit. vt bic. facit. l. si qz intra. s. de bo. dā. r adde p. Bar. in. l. a. diuo pio. s. insam. ff. de re iud. r. l. i. s. de sum. tri. Quid no. not. in. ver. quod si ad nos. qd officiales r exactores collectarum si aliquid remanet de eo qd erigunt vel etia si aliqd seruitiū suscipiūt ab his qui debēt a coi aliquid recipere vt eis fiat solutio pu niunt in duplo. vt bic. r. j. tit. i. l. vnica. s. m. An. de barulo. Altimō no. ex fine qd p eractioib⁹ tributoz possunt no solū principales de bitorēs capi psonaliter r eozū bona distrabi. l. nemo. s. eo. r. i. bic in glōf. si. sed etia possunt cogi ad soluēdū eozū procuratores facto res r castaldiones. vt bic. r. j. de agri. r cēn. l. si penes. Sed nūquid eodē modo possit erigere r cogere ptes vel massarius ville qui sol

uit p alijs quos no erexit intra tps. vt bic in verbo qd si vltra. Et bic in verbo seruata. innuit qd non: sed illud reperit actione nego. gesto. vel cōdictioe ex. l. sicut qm qd soluit pro alio de quo per Bar. in. l. stichū. s. si. ff. de noua. Sed tu dic in casu nostro ptes vel alius soluens p bis quos non erexit pot erigere pro se eo mō quo prius erigebat p fisco. l. capiēdo psonā r bona. nā cū successerit in locū fisci postq de suo soluit fisco vtif eodē iure quo fiscus. vt in simili i eo q emit gabellā a coi r soluit de suo cōmuni potest debitorēs no soluētes capere r eozū bona subbastare r viderē sicut poterat fisco vt. l. creditor. ff. de act. emp. r no. Bar. in. l. in. puinciali. s. si. de no. op. nun. Quod ergo poterat facere r erigere ptes intra annū pro fisco eodē mō soluens de suo poterit p se erigere post annū vt bic inyer. iudicibus. licet no possit contra alios suos debitorēs ex alia causa. l. bi qui. s. de conue. si. debito.

- 1 Abi contractas est nullus ex quo possessor venit re priuatus non tenetur soluere tributa.
- 2 Diuina domus que intelligitur tam de imperiali qd ecclesia tenet soluere tributa. r nu. 3.
- 4 Ecclesia regulariter est exempta ab omnibus muneribus r exa cionibus r datijs r gabellis laicorum.
- 5 Ecclesia tenetur ad conferendū causa se redimēdi a socialibus.
- 6 Laicus soluere tributa priuatur re r tributaria transfertur in ci uitate sub qua est res illa.
- 7 Lici seu ville r castra ciuitatis reguntur lege r consuetudine ciui tatis sub qua sunt.

S diuina domus. Quilibet emēs res tributarias etiaz si sit ecclesia vel imperialis domus tenetur tributa subire quod si non soluit res ei aufertur r ciuitati assignat vt tributa integra soluant. b. d. vel sica acquirens rem tributariā ex li cito cōtractu etia si sit ecclesia vel imperialis dom⁹ r tributa non sol uat res in ciuitate transfert qd tributa prestabit. b. d. ideo dicit ex li cito tractu propter illud qd dicit in ter. ibi extra metrocomias. i. terras seu villas in qbus lex pibet emere etia ecclesijs r domū imperiali vt in. l. iij. Itē ppter illud qd dicit in ter. patrociniū gra. vt est i puilegiato vel exēpto q recipit re a no puilegiato vel exēpto sub ficto cōtractu vt tueat eū a solutiōe functionum. l. si. in. fi. s. de anno. r tri. r. l. sacrosancta. s. de sac. san. eccle. r. j. vt memo ad. sum. patro. sulci. l. i. qd⁹ duob⁹ casib⁹ pdictis aufert res possessori r con fiscat r id no soluit tributa qz caret re. vt bic in gl. iij. Et sic inferit qd vbi cōtract⁹ est null⁹ ex quo possessor venit re priuatus no tenetur soluere tributa. Itē ex eo qd dicit est de pibitioe patet bic cōiuncta glo. si. in. fi. qd vbi lex pibet emere cōpbedit etia eccle siam⁹ r domū iperialē: qd Bar. dicit eē verū i pibitioe legis cōis aed per statutū dicit quod ecclesia no ligaret: quia esset contra li bertatē ecclesie. vt aut. cassa r irrita. s. de sac. san. ecc. s. certe si fiat statutū a ciuitate libera no recognoscete superiorē de qua in. l. non dubito. ff. de capti. no apparet rō diuersitatis quare statutum non tñ possit in illo loco quātū lex generalis. nā etia lex cōtra libertatē ecclesie no valet. in. c. que in ecclesiariū. de cōsti. ideo possit dici. Aut pibitio dirigit in personā puta q nullus possit emere r no com pbedit ecclesia nec alios no subiectos. Aut dirigit i re. puta q ta les res non possunt alienari. r tūc quocūq; emēte etia ecclesia no va let emptio ppter inalienabilē rei qualitatē que potuit effici a sta tuto vel a lege. r pro hac diffinitioe facit. l. aut qui aliter. s. si. ff. qd vbi aut. clā. r qd ibi not. p. Bart. r. l. bec verba. ff. de adu. l. Et adde p.

- 1 qd vbi cōtract⁹ est null⁹ ex quo possessor venit re priuatus no tenetur soluere tributa. Itē ex eo qd dicit est de pibitioe patet bic cōiuncta glo. si. in. fi. qd vbi lex pibet emere cōpbedit etia eccle siam⁹ r domū iperialē: qd Bar. dicit eē verū i pibitioe legis cōis aed per statutū dicit quod ecclesia no ligaret: quia esset contra li bertatē ecclesie. vt aut. cassa r irrita. s. de sac. san. ecc. s. certe si fiat statutū a ciuitate libera no recognoscete superiorē de qua in. l. non dubito. ff. de capti. no apparet rō diuersitatis quare statutum non tñ possit in illo loco quātū lex generalis. nā etia lex cōtra libertatē ecclesie no valet. in. c. que in ecclesiariū. de cōsti. ideo possit dici. Aut pibitio dirigit in personā puta q nullus possit emere r no com pbedit ecclesia nec alios no subiectos. Aut dirigit i re. puta q ta les res non possunt alienari. r tūc quocūq; emēte etia ecclesia no va let emptio ppter inalienabilē rei qualitatē que potuit effici a sta tuto vel a lege. r pro hac diffinitioe facit. l. aut qui aliter. s. si. ff. qd vbi aut. clā. r qd ibi not. p. Bart. r. l. bec verba. ff. de adu. l. Et adde p.
- 2 Bar. l. i. si ita qd. s. ea lege de vb. ob. Not. ergo ex hac. l. qd etia di uina dom⁹ que intelligit tā de impiali qd ecclesia. vt bici gl. i. tenet soluere tributa: qd intelligit verū in ecclesia qm emit possessioes tri butarias effectas an emptionē: ita qd onus sit mere reale qd ambu lat cū re. vt bic. r. l. j. r. iij. s. si ppter pub. pen. als em si pda epta ab ecclesia tpe alienationis essent libera non possent postea p statutū vel legē subici tributis: qz laici s ecclesias vel eozū bona statnere no possunt. o. aut. cassa r irrita. r. d. c. j. de cōsti. r. c. decet. de imu. eccle. in sexto. Et id collectas etia q imponunt p sone p reb⁹. l. rescripto. s. si. ff. de mu. r. bo. no soluet ecclesia. vt aut. itē nulla cōsitas. de epif. r. cle. nisi anteq res puenissent ad ecclesia. esset factū statutū qd oia pda sint p collectis soluēdis annexa: qz tūc cū collecta sit conuersa in tributū r onus reale tenebit ecclesia sūm Bar. in. d. l. rescripto. s. si. Et si dicas quō valet tale statutū cōtra libertatē ecclesie. Itē dicit qd ecclesia bz predia a lege humana: sed a lege diuina bz decimas r pmitias tm. Res ergo q pcedūt a lege bñana subsunt legi huma ne. s. alia pcedētia a lege diuina no subsunt legi humane. r ideo statutū cōtra decimas seu pmitias no valeret. Itē rōne ponit no tabilitatē gl. i. l. munerū. s. pñmoniozū. in pbo potifex. ff. de mu. r. bo. Et breuiter qd ecclesia teneat ad tributa ordinaria r realia de re bus pñmonialib⁹ oēs tenet p. l. de bis. s. de epi. r. cle. nisi i bis q bus specialiter r expresse ecclesia fuerit imunis a lege vt. l. placet. s. de sac. san. eccle. r. l. j. de epi. r. cle. r in glo. si. in vlt. solū. Sūit enim imunis a tributis p pñs pñs q habebat tpe illi⁹ legis r sic ēt imunis a trāslatioe i alterū ppter tributū no soluit vt ibi p. Sa ly. r dicit in. l. omniū. j. de oi agro deler. s. in pñs postea a priua

Etia eccle siaz r est rō qz pibitōe em ptoez pibet veditore cum ista sint corres laria vt in. l. i. ff. de i. vīe ad. dic. i gl. ibi po sta. vñ presup posto qd eccle sia sit exēpta a iurisdictione principum tñ ali⁹ s bēs sup. post⁹ est eius iurisdictioni s. Ange.

to ad ecclesiam peruenit vel in bonis propriis clericorum non est immunis a solitudine tributi nec a venditione et translatione propter cessationem solutionis. d. l. de bis. r. j. dicitur in pe. nota. Sed quod tenent ad collectas pro for...

4 Potes in hac materia siccludere et tenere quod ecclesia regulariter est exempta ab omnibus muneribus et exactionibus et datus et gabel...

quiritur quoniam res reacquirunt domino. quo casu sufficit esse cessatum per menses. ut ibi patet secundum Bal. licet Bart. fateatur quod etiam habeat illos sex...

De superexactionibus tributorum. Rubrica.

Quid differat hic de ab illo. d. de supradicto. Dicitur secundum glossam hic quod ibi de exactione licita hic de illicita. s. ultra debitum ut patet in textu.

1 Plus exigens condennatur in duplum restituendum et a quo est exactum.

2 Condennatur civiliter in duplum an poterit etiam criminaliter puniri.

3 Ab solutoria lata in civili an pariat exceptionem rei iudi. in criminali.

Quicquid ultra. Qui plus erigit debito duplum restituit et a quo erigit et si ex consuetudine plus erigendi fuerit accusatus et conuictus capitaliter puniuntur. b. d. Ro. ergo quod plus erigens condennatur in duplum restituendum et a quo est exactus. r. sic dicitur in civilibus et non criminalibus: quod pena applicat parti dicitur agi civiliter et non sicut criminaliter put est glo. in l. in pn. ff. de sepul. v. r. l. si. de pna. velic. r. ibi per Bart. r. dicitur. s. de bis q. ex pu. ra. l. si. Quantu...

1 autem ipsi def. p. denato ad solvendum istud duplum. ter. bic dicitur scilicet quod intelligit hic Bart. scilicet in post. p. denatione s. incotincti post quatuor menses q. dant ad solvendum. l. si. de vlt. rei iudi. Que dilatio dat etiam condennatis ex delicto civiliter ut per vim vel metu ut dicitur in l. si cu. exceptioe. q. s. q. homo. ff. de me. ca. r. Inm. in. c. q. r. et. de offi. deleg. l. si non condennatis criminaliter et pecuniariter: quod etiam in rigide r. leuato velo pcedendum est quod reat. oem honore et dilacione miseracionis gra. tollit. l. j. s. vbi fena. vel cla. r. tenet Bal. l. i. s. de execu. rei iud. Scbo no. hic in scda. p. leg. q. plus erigens pnia denat non solum pecuniariter in duplum. ut bic. r. q. in quadruplum quod per vim. ut bic in gl. s. et corporaliter pena capitibus si pseruerit et p. suctu...

2 S. nunquid si est condennatus civiliter in duplum poterit etiam criminaliter puniri. Glo. hic. s. dicitur quod si civilis non tollit criminaliter nec per executionem vnius tollit altera. ut bic. r. l. ex. morte. s. ad. l. agl. interim tunc dicitur vnum iudicium vtiliter sup. dicitur in alio. l. si. s. ff. vi. bo. rap. r. ibi plene per Bart. r. l. interdum. ff. de pub. iudi. r. l. vnicia. s. quod civilis actio p. cri. r. ibi plene per Saly. Si autem vtriusque iudicium esset ad videndum ut cum per filio vel seruo meo occiso: pro quo possim agere iniuriarum et comelia quoy quolibet est ad vindictam: quod non habetur respectus ad rem familiare siue dandum sed ad contumeliam r. delictum. ut dicitur in glo. in l. si. em. ap. patus filii. ff. de colla. bo. tunc executionis bene tollit aliam ideo non dicitur index pati quod agat iniuriarum ut reus liberet a pena legis come. de sicariis pro homicidio ut in casu singulari in l. pretor. edixit. s. si dicitur. ff. de in. iur. licet alibi vbi non potest iudicare legi comelie de sca. fit in potestate agens quia actionem velit intendere. s. primo civilis r. postea criminalis vel e. d. u. r. o. l. vnicia. s. quando civilis ac. licet ratione maioritatis criminaliter ab vno intentata faciat interim silere civilem. l. per minorem. ff. de iudi. r. l. si. s. de ordi. iudi. r. l. adulterii. s. de adul. An autem ab solutoria lata in civili pariat exceptionem rei iudi. in criminali. Dicitur per Bart. in d. l. p. tor. s. j. vi. bo. rap. o. r. per Saly. in d. l. vnicia. q. si. ac. r. p. Bal. i. d. l. ex. morte. Tertio no. ibi cupiditas. auaricia esse puniendae. ut bic. r. l. si. q. in suo. s. de inoff. testa. Est enim mater omnium malorum. maxime quando in iudicio r. officialium inheret animabus dicitur ter.

Quicquid ultra. In textu ibi per seueret not. istu. ter. q. p. supposito q. d. cre. pena pe. cuniarum. i. a. i. a. t. i. p. oneda. t. i. si. fit. inq. s. i. t. i. h. o. i. e. s. t. a. n. q. t. a. l. i. a. facere p. s. u. e. r. t. u. r. z. de hoc fit. c. o. m. i. t. t. e. r. e. r. i. t. i. s. c. a. p. i. t. a. l. i. t. e. r. p. u. t. r. i. p. o. t. e. s. t. z. i. d. a. s. s. e. s. s. o. r. e. s. c. i. v. o. l. u. t. fa. c. e. r. e. a. l. i. q. u. e. d. e. c. a. p. i. t. a. r. e. m. a. l. e. f. a. c. t. o. r. e. n. o. i. a. t. u. m. q. m. u. l. t. a. c. r. i. m. i. t. t. e. r. e. r. i. t. i. s. r. i. b. v. i. c. i. b. e. r. q. b. t. i. c. r. i. m. i. n. i. b. p. e. n. a. p. e. c. u. n. i. a. r. i. a. v. e. i. t. i. p. o. n. e. d. a. i. n. q. r. i. t. i. s. c. a. n. q. t. a. n. q. c. o. n. u. e. n. t. i. s. t. a. l. i. a. c. o. m. i. t. t. e. r. e. r. i. t. i. s. f. e. l. e. r. i. b. u. s. p. l. e. n. e. r. e. r. i. s. i. n. c. o. m. i. t. t. e. r. e. r. i. t. i. s. p. s. e. u. e. r. a. t. i. o. n. e. r. c. o. s. u. e. t. u. d. i. e. q. f. a. c. t. o. s. e. c. u. r. e. p. r. i. t. e. n. i. a. d. m. o. r. t. e. m. d. a. n. a. r. e. n. o. b. s. t. a. n. t. e. q. t. a. l. i. a. c. r. i. a. d. e. s. u. i. n. a. t. u. r. a. s. i. n. t. c. a. p. i. t. a. l. i. a. q. t. e. n. e. m. e. t. i. p. h. o. c. b. a. b. e. s. t. e. r. i. l. o. e. s. s. d. e. l. a. t. o. r. e. s. s. d. c. o. l. l. a. v. b. i. q. s. p. p. t. e. r. p. s. u. e. t. u. d. i. n. e. p. u. n. i. t. p. e. n. a. m. o. r. t. i. s. s. m. A. n. g. e.

7

ne li. pot. r. l. j. de cens. lib. xj. quibus oppressionibus rectores lo-
comin debet puidere ne fiant. l. illicitas. s. ne potentiores. ff. de off.
presh. hinc est q quando qs timet offendit ab aliquo magnate pot
imploare officium rectoris loci vt faciat sibi prestare securitatem
de non offendendo. de quo ibi plene per Bar. in. d. s. ne potentio-
res. ff. de offi. presh. sicut etia prestatur a viro mulieri timentis offen-
di a viro. in. c. ex transmissa. r. c. literas. in. fi. de resti. spo. l3. glof. di-
cat de solo iuramento in. l. presenti. s. de bis qui ad ecclie. Secdo no.
q estimum de nouo factu non habet vires donec comitatensibus
de comitatu quibus imponitur assignet vel super hoc fiat lex spe-
cialis vel nisi assignet officialibus debentibus erigere hoc estimu
vel collecta sicut hic estimum no bz effectus donec presidibus pfiter-
tur: r iste solemnitates ideo requirunt ne estimu fraudet: quia sepe
notarij diminuunt catastri vnius r addunt alij r p collusione pote-
rioru facinra ad inferiores transferunt: dicit ter. in. l. j. de cesi. lib. xj.
r ibi dicit gl. q hoc sepe faciunt notarij bononienses q auferunt de esti-
matione vnius r addunt alteri: r huic estimu stat intantum q etia si
quis postea aliqd alienet de bonis suis in estimu descriptis: nihil o-
minuscogit soluere donec ponat in estimu eminent licet repetere
possit venditor ab emptore illud qd soluit fm Wal. in. l. si negotio.
s. de neg. ge. r sic ptz h cotracta gl. q quoties dz estimu vel tributuz
imponi ex guali ordinatioe tuc debet bona oia singuloru magnoz
r paruoz describi r soleniter estimari r extic erit tributa ordina-
ria vt no. Wal. in. l. oes. s. sine cen. vel reli. qua descriptioe facta
pnt tributa refutari r nec pot quis alienado mutare estimu in pre-
iudiciu tributoz nisi vendat alteri eque idoneo ad collectas fm
Bar. in. l. incola. ff. ad mu. vbi vide multas pulchras qones de hoc
per Bart. Quid aut si patrimoniu alicuius auget post factu esti-
mu vel lege seu statutu sup dicto estimu qd tempus inspiciat: vide
Bart. in. l. qui fundu. s. coheres. iuxta fi. ff. ad. l. fal. Item an du cot-
fictur estimu r bona singuloru estimant debeant singuli possesso-
res bonoru citari. Per Bart. in. l. susceptores presentibus. f. de sus-
cep. r ar. Item ex isto text. ibi ex eoz fuerint recepte sententis: pa-
4 tet ar. q in insinuationib? donationu r similia actu insinuans
dorum non sufficit facere donatione cora iudice vel factam in non
intimare nisi iudex p suam r decretu suu eam approbet: nec suffi-
cit solui in actis redigi per hunc ter. r gl. in aut. vt no fiat pigno. s.
fi. colf. v. Contrariu tenet tamen Bar. in. l. modestinus. ff. de dona-
tio. r Wal. in. l. illud. s. de sacrosan. ecclie. videlicet q no requiritur
decretu iudicis: alle. pro casu. l. fi. de predijs curialiu. tam illa lex
recte intudico hoc no pbat. Tertio no. in verbo sed r auris. que de-
bent cotineri in instris quietationu: r solutionu: que solutiones cen-
sum r tributoz. debet pbari per scriptura: nec sufficit pbatio p
testes: vt hic in gl. in vbo descriptiois. r. l. h. s. de coue. sici debi. li.
cet cesus in cotractib? cu fisco initio. l. r in infra. s. de fide instr. et
inre haste fil. r primo debet apponi dies r consil. qd est veru in pu-
blico instr: vt hic: qd debet esse a notario subscriptu. l. h. s. de coue.
fil. debi. secus si esset priuata scriptura. l. cu taberna. s. ide questit. ff.
de pig. r est glof. xv. q. ii. si qua bnficia. Similiter in rescriptis per
sonalibus requiritur dies r consil. l. si qua beneficia. s. de diuer. re.
5 Sed nuquid scilicet notarius facit instrumentu de nocte r dicit factu
tali die reddatur instrum falsum cum fuerit factum de nocte. Dicit
Wal. qd no in. l. qua etate. ff. de testa. qz verificat etia in die natura-
li vt ibi. r. l. more romano. ff. de feris. r tenet Jnn. in. c. consuluit. de
offi. deleg. Secdo debet poni in istis instris liberationu r quietatio-
num ca ppter qua fit absolutio r liberatio: qd est veru qn absolu-
tio fit ab eo qui donare no pot vt ab administratore: vt hic: cotracta
Lomnes prestare. s. de anno. r tribu. als valet sine ca liberatio lz
non obligatio. l. tale pactu. vbi gl. ff. de pac. r. l. cu de indebito. s. fi.
de proba. sic etiam stipulatio dz continere cam. l. h. s. circa. ff. de do-
li excep. r qd ibi per Bart. r transactio super alimentis. l. cu bi. s.
in causa. ff. de transac. Similiter in cessione requirit ca ad exclu-
dam presumptione simulationis. l. p diuersas. s. ma da. na vbi cizqz
ex actu qui gerit preiudicat alteri damnu inferendo requirit causa
fm Wal. in. l. j. ff. de noui ope. nun. r an in denunciationibus r pro-
testationibus requirat ca: vide ibi per Bar. Item an causa requirat
in snia: dic per Bar. in. l. h. signominie. ff. de infa. r. l. si is ad que.
de ac. hered. Item an causa requirat in speciali mandato. Dic per
Wal. in. l. illud. s. si talis. ff. de mi. Et in cõclusionone talis scriptura
sive instrum liberationis r solutionis tributoz r collectaruz dz ha-
bere tres pfectiones. Primo circa tps. Secdo circa ipsum instrum
tum q sit solene vt apponat nome consulis imperatoris vel pape cu
subscriptioe notarij r signo. Tertio circa eius materiã vt cotineat
summam: ita q appareat de vero actu nueratiois: qz si ibi esset so-
la cõfessio publici officialis cõfictio solutu esse per hoc non preiud-
dicaret fisco. l. j. de cano. fru. vrb. ro. r no. in. l. in cotractibus. s. sed
qm. s. de no nu. pe. r diri in. l. h. s. de coue. fil. debi. An autem in tali
instrumeto requirat locus: videt q no: cu hic no cotinet. Regular-
riter tamen cotra. vt gl. in. l. optima. s. de cotrahen. r comit. stipula-
r in aut. qui. mo. na. effi. legi. s. qtu vero. colla. v. Ratio aut quare
hic non requirit locus: est: q consuetum est talis scripturas solum
in certo loco fieri puta in thesauraria vbi sunt solutiones fiscales:

7 deo locus ille presumitur. Et quo not. q? vbi est cõsuetudo q in
certo loco actus celebretur: ibi illius loci expressio no requirit in scri-
ptura: r ad hoc alleg. hanc. l. Sult. de cu. in. l. cõparatioes. s. de fide
instru. facit qd no. Bar. in. l. libelloru. ff. de accu. r. l. frumeta. in. fi. j.
de suscep. r arc. Quarto no. ibi in verbo obfernda hoc etia: q ex-
cutores fiscales debet singulis quatuor mensib? reddere seu in scri-
ptis mittere rationes claram fax exactiois suis superioribus seu
ad publica scriinia: puta ad thesauraria: vt hic in gl. in vbo qua-
drimestris. in qua ratione debet poni no solu qd exacti est ex im-
positione estimi vel tributoz: sed et qd aliude obuentum est curie
seu fisco ex ca lucratina: vt hic in verbo quod et. Sic etia vt dicit hic
gl. debent loca vacatia scholaribus deputata trãsmitti in scriptis
seu in breuib? per magistru officioz: ad scriutu laterculi. i. illius lo-
ci ad hoc deputati: vt in aut. vt in d. sine quoquo supra. s. hec antez
oia. coll. ij. dicit in sacro nfo laterculo. dicit ibi gl. i. camera vel scri-
nio ne alius scholaris locu vacante sibi valeat occupare sine licetia
principis: sicut r vnus canonicus no pot occupare locu seu preben-
dam alterius canonici vacante sine autoritate pape. l. fi. r ibi glof.
8 de offi. ma. officioz. Quinto no. ibi ad reuocatione locupletu r qd
in tributis r estimis erigendis reuatio vni? est aggrauatio alteri?
vt dixi. s. e. h. no. r dicã. j. l. pri. na vt plurimu videmus diuites re-
lenari r pauperes granari: r sup hoc puidet hec lex: dz em equatr
fieri distributio estimi r collectaruz: dz fieri impositio fm qritate
patrimonij vt ta diuites qd pauperes soluat fm qritate r estima-
tionem sui patrimonij: no aut p capita: vt hic in gl. pe. in verbo in-
opes. qua no. r. Loes. la. ff. s. de ope. pu. Et hoc veru. f. vt fiat imposi-
tio fm qritate bonoz r no fm numeru personaruz nisi fiat imposi-
tio pro aliquo itinere qd respiciat numeru personaruz r soluat p
capita sicut est capitatio que imponit pro salarijs rectoru soluendis
per capita. l. vnica. s. de anno. r cap. ciui. na si imponit collecta pro
restituendo mutua pecunia recepta pro solutioe salarij rectoris tunc
imponit fm numeru personaruz no fm valore patrimonij. Et ide
si imponat collecta pro soluenda certa qritate pecunie pro onere im-
posito q quilibet debet ire ad exercitu. Si aut erat onus impositu
per sumates vel focos quo casu oes simu habitantes in eadẽ domo
ad vnu focu habent pro vno similiter fiet solutio per fumos seu fo-
cos fm Bar. in. l. iiii. s. fi. actor. ff. de re in di. Et adde q sicut per li-
bram diuitu plus conferit in solutionibus q per libram pauperu
ita in diuisione aliquoz bonoz vnuerisatis plus habebunt di-
uites q pauperes: pro quo vide Bar. in. l. sodales. in pe. q. ff. de col-
le. illi. r dicam. f. de immu. ne. conce. l. h. s. ultimo no. hic gl. in verbo
optimum. in fi. ibi ponitur breuib? expensaruz. que allegatur per
aliquos q vbi quis tenetur reddere rone potest prius computare
expensas q introitus. Sed tu dic contra per gl. singularẽ in verbo
fuerint. in. l. thais ancilla. s. libertate. ff. de fideicom. l. que vult qd
9 r prius debet fieri cõputatio introituz q expensaruz: sicut enim duo
connera adinuicẽ vt no preiudicat confessio introitus nisi acceptet
expensa r conuerfo. l. cu querit. ff. de admi. tu. r. d. gl. in. s. libertas
tem. q etia singulariter pbat q debet stari r crediti super scriptiois
libri priuataru scripturarum: cu dicitur hic liber est introitus r eri-
tus talis societatis vt sic instrumeta r alia ibi posita dicantur spe-
ciare ad dictam societatem. facit quod not. Bar. in. l. monumentos
rum. s. de reli. r sumpti. fune.

a **C**abolestari.
Not. q id qd
vn? facit alter
no pt infringe-
re. Ar. qd qs
no pt retracta-
re facta p aliu
epm vt. s. sen.
rescin. no pos-
se. l. j. Item ar.
q si quis fuit
clauarius seu
camerarius: r
semel reddide-
rit rones: r
inde est facta
apocha no te-
net amplius
reddere rone
fm Ange.

- 1 **H**abens instrumentum securitatem seu apocham de soluto
solenniter factam non potest amplius molestari.
- 2 Sicut debitor fiscalis potest summam conueniri r erigi: ita eius
exceptio de soluto per ostensionem apocbe.
- 3 Qui semel fuit ambasiator: ad qd cogi potest non debet reuersus
cogi iterum a sumere legationem.
- 4 Quis cogitur soluere r officium assumere pro alijs quando non
sunt habiles ad soluendum r officium assumendum.

Semel habens instrumentum securitatem seu
apocham de soluto solenniter factas non
potest amplius molestari. b. d. Et pot intelligi becler
tam in debitor tributario q exactor: na si debitor tri-
butarius compulsus a preside soluit r habet solennem apocham
factam ab exactorẽ cu subscriptione tabularij vel ab ipso notario
cum autoritate principum exactorum. l. h. de conne. fil. debi. non
potest amplius molestari a successore illius presidis ostensa dicta
apocha: r hoc nisi fuisset gratiosa q ex actores debitum fiscale re-
mittere non possunt in preiudicium fisci. l. iiii. s. de anno. r tribu. r
hic in glof. in verbo refricari. nisi forte propter paupertate: vt not.
glof. in. d. l. iiii. r ex hoc patet q ficut debitor fiscalis potest summa
tum conueniri r erigi. l. hi qui. s. de conue. fil. debi. r. l. missi. s. de
exact. tri. Ita eius exceptio de soluto per ostensionem apocbe statim
iudicium contra eum impedit: vt hic: nec ei potest opponi exceptio
non solute r non numerate pecunie. f. eod. l. h. Secundo modo pot
intelligi becler in actorẽ vbi si soluit exactori totu quicqd erexit r
repperit solennẽ apochã de soluto non pot amplius molestari a
successore illius susceptoris nec pot amplius compelli ad illud vel
ad aliud officiu publicu cu debeat habere vacatione sicut q fuit tu-
cor non compellit esse curator nisi in subsidiu: vt no. glof. de agri-
et manci.

Sed si procurator fisci vendens constiteat etiam minus solentiter pretius recepisse sibi preiudicat nec similiter potest opponere exceptionem non numerate pecunie. l. si. s. de quadri. prescriptione. Et est ratio quod non potest habere fidem de pretio. sed de vendere presenti pecunia. l. si procurator. ff. de iure fisci. quod secus est in procuratore privati. De quo dicit per Bart. in l. a vino pio. s. sed si emptor. ff. de re iur. Et potest esse alia ratio quare procurator fisci statim constitudo iudicat. quod illa cautio seu apocha fit cum ita magna solentitate. s. eo. l. j. Et eadem ratio potest assignari in confessione tutoris in describendo in inventario res quas postea asserit non esse pupilli. l. si. arbitrii tutelae. Vel dicit per de trui in o. l. in contractibus. s. illo. quod exactor fiscalis est ita potens et habet debitores fiscales ita efficaciter obligatos quod non est presumptio quod fuerit confessus nisi habuerit pecuniam. Quid autem de procuratore iudicis constituto ad exigendum vel solutionem recipiendum an possit confiteri sibi solutum. dicit per non. l. non abstulit. et ibi per Bar. s. de novationibus. quoniam in procuratore addatur ad constitutum solutionem receptis se non propterea potest confiteri quod non recepit. quia illa verba intelliguntur ad constitutum se recepisse id quod erigitur ex quo constitutus est procurator ad recipiendum et exigendum. per Bar. in l. si. in ff. si cer. pe. Sit ergo cautus debitor ut appareat pecunia tempore liberationis sibi facta de cuius numeratione notarius attestari possit et erit securus per. l. si non finguli. cum sua gl. s. si cer. pe. et in gl. l. si ex cautio. s. de non nu. pe. Item quid si exactor sit constitutus sibi solutum non esse soluendo. an si scus in subditum habeat regressum contra debitorem. Glo. tagit in o. l. in scribis. s. sed quoniam. de non nu. pe. sed nota non soluit. Dicitur ibi in l. si. s. de con. fil. debi. Item nota hic dicitur solue ex parte. quod regulariter non cogatur recipere particularem solutionem quam totum debitum est liquidum. l. tutor. s. lucius. ff. de vi furis. quod particularis solutio non minima affert incommoda. l. plane. ff. fami. creit. Spatium est in tributorum solutione. per pte admittat solutio. vt bic. et l. placuit. s. de collatioe fandum pmonialium. l. ij. et ibi dicitur et no. p. gl. et Bar. in l. quidam estimaverunt. ff. si cer. pe. Et est ratio quod in tributorum solutio gravantur. id in hoc voluit pnuiciales releuare. l. p. nate. s. de exen. mu. Sic etiam propter humanitatem fisci quod non vult subiectos gravare nisi quod minus potest et habere subditos locumpletes. in ff. de his qui sunt sui vel alie. iuris. s. pe. quod tunc intelligit quod bec particularis solutio non fiat in pluribus quod tribus vicibus. vt. d. l. placuit. Item est speciale favore libertatis vt ptes admittat particularis solutio. l. cum heres. s. ite si decem. ff. de statuli. Et dicit vt. d. l. quidam estimaverunt. Quero quid educto si creditor vult petere partem solui debiti forte quod ibi iudex coram quod petit non potest cognoscere de summa totius debiti debitor opponit quod petet totum an pcedet iudicium vel obstat exceptio. Dicit quod obstat exceptio si iudex habet cognitionem totius. arg. l. ne in plures. s. de exerci. als secus. l. cum quedam puella. s. si. de iurisd. omium iudi. de quo per Bart. in l. in comodato. s. duabus. ff. commodati.

3 **C**onsecracione in ter. ibi vice na. No. ex isto ter. iudice negligere criminositer puniri per Ange.

6 **P**recipit. In ter. ibi necessitatibus. Nota ar. ex psum quod nota est qui seruunt de persona non tenent suscipere nec sustinere onera cōis sicut alii. Et contra de exacto. tri. l. exactori. Item nota quod comitatus nescit officialium sunt inuicem. s. de iure fil. de fensio. na ipsi plura mala committunt quod alii. vt in aut. de exhibed. re. s. j. per Ange.

De canone largitionalium titularum. Rubrica.

Supra dixit de executione tributorum et apochis factis soluendis nunc de transmissione ipsorum tributorum et comite rerum puatarum qui illa recipit et de notariis qui scribunt dictas apochas et puuilegiis eorum. Exponit hic per gl. de canone. i. regulari prestatioe. Landem id est quod regula. vt no. gl. in l. j. s. de indic. largitionalium. i. eorum que largiuntur et soluuntur et impenduntur fisco. titularum. i. breuium. est enim breuis quedam parua scriptura facta debitori soluendi inter chartulas. s. de con. fil. debi. quod etiam dicitur securitas siue apocha. l. j. s. de apo. pub. et quod debeat continere ibi ptes. q. d. hoc rubrica tractat qualiter et quibus debeant fieri regulares et ordinarie solutioes tributorum de quibus traditioibus traduntur tituli. id est breues creditorum pro suis securitatibus et puationibus. s. xi. i. l. semel. alius modis accipitur titulus vt in rubrica de ecclesia. ti. coll. ix. in aut. vii. ver. Est bonorum est signum titulus. prescriptio liber. Qui titulum scribit abbreviare cupit.

Exactores et alii qui presunt tributis exigendis statim postquam tributa exegerint debent mittere ad thesaurarios vniuersales pnuicie. Vbi non potest fieri solutio thesaurario vniuersali pnuicie quod mortuus vel remotus potest fieri alteri thesaurario proximioris pnuicie.

Onem summam. Eractor tributorum fiscalium

Exactus thesaurario illius pnuicie et eo deficiente proximiori thesaurario alterius pnuicie illico consignare. vt exinde totum exactum ad erarium transmittatur. h. d. Tempus autem ad exigendum est annale. l. mitti. in prin. ff. de exact. tribu. Et breues mittendi ad curiam optum sit exactus est quadrimestre. s. de apo. pub. l. j. verbi. hoc obseruado. et l. vnica. s. de officio militis sacrarii largi. Pro identitate. pmitte quod in qualibet pnuicia erant duo susceptores. quorum vnus susceptor est auri et argenti et alter altaris spirituum. et quilibet habebat vnum numerarium. l. ta bellarii. Louos. s. de suscep. et arca. Item pmitte quod pnuiciales pro tributis soluebant vnum aureum p quolibet mare et medium p feminam in speciebus soluebant. vt de frumeto quinquagesima hordici et vini et lardi vice sima. vt. l. modios. s. de suscep. et arca. et no. glo. in rubrica

3. de anno. et trib. et dodo vult bec lex quod exactores et alii qui presunt tributis exigendis statim postquam tributa exegerint debent mittere ad thesaurarios vniuersales pnuicie. et si in illa pnuicia non est thesaurarius ad alium proximior alterius pnuicie. et hoc cum subditio ptiode notario ad hoc deputato et thesaurarii suscipientes faciunt solentes apochas istis exactoribus soluendis. vt. s. de apo. pub. l. j. s. sed et aurum. Et post bec omnis et integer numerus omnium exactorum cum breuibus quibus continuatur quatum et a quibus solutum est ad erarium seu fisco transmittitur p susceptores et thesaurarios et alios vt h. et s. tit. j. verbi. hoc obseruado. cum sua gl. in verbo quadrimestres. et d. l. vnica. verbi. breues. s. de officio co. sacra. largitio. Et no. ex bac. l. quod vbi non potest fieri solutio thesaurario vniuersali pnuicie quod mortuus vel remotus vel absens potest fieri alteri thesaurario alterius proximioris pnuicie. Et ideo non existit thesaurario marchie potest fieri solutio thesaurario onatus cum ambo sint sub eodem regimine. scilicet ecclesie romane per Bar. hic. Sic et alii quod non potest expediri coram vno officiali poterit expediri coram alio eadem iurisdictionem habente. l. vnica. ff. de officio consu. per qua. l. dicit Angel. quod si causa criminalis inchoata per potestatem non potest coram eodem expediri poterit coram capiteo expediri de maleficis parem cognitionem habente licet Barto. dubitauerit et cogitandum reliquerit in. l. si maritus. la. ff. de adule. et c.

Exactio collectarum non potest alteri delegari per eum ad quem spectat exactio.

De consecracione sacrarum. Susceptoribus tributorum ad pnuicia trasmissis non debet pmitteri vt p seipsum exigant sed preses et alii iudices ordinarii exigere debent qui si pmisserint punientur. h. d. Palatini ergo siue sint susceptores sacrarum. i. fiscalium largitionum vel puatarum id est propriam patrimonii principis siue sine optinatos qui mittunt ad sollicitandum presides puiciarii et eorum officiales vt exigant tributa et exacta ipsi palatini suscipiant non possunt per se exigere quod si presides permiserint vel eis commiserint puniuntur in. rr. libris aut si fisco applicatis. puniuntur etiam alii susceptoribus. l. missi. s. in diebus. s. de exact. tri. nec vna tollit aliam. vt ibi dicitur et ibi pariter puniunt magistratus et sui officiales et quoniam in plus puniunt ceteri oes officiales quod ipse magistratus. l. omnes iudices. s. de decu. et ibi tangat. Et est hic casus quod procurator constitutus ad solutiones recipiendas a debitoribus non propterea potest agere contra eos in iudicio nec similiter potest liberare vel nouare nisi exprimat in mandato vt bic. et d. l. missi. in verbi. nihil bis. et l. quod stipulatus. ff. de solu. et ibi per An. et ibi per Bar. in l. non solui. ff. de noua. et l. inducendum potest solutionem recipere. l. non abstulit. s. de noua. et l. inducendum. de sol. et per Bar. in d. l. hoc iure. Et etiam hic ar. quod exactio collectarum non possit alteri delegari per eum ad quem spectat exactio. vt bic et in aut. vt iudi. sine quoquo infra. s. quod aut. et ibi gl. in verbo prebemus. colla. ff. de tri. in d. l. missi. in. nota. et sic non habet locum regula quod quis potest per seipsum facere potest alteri committere. l. ite eorum. s. de curis. et ibi per Bart. ff. quod cuiusque vni. no. Et vide casus in quibus non potest quis per alium quod potest per seipsum in spe. de pecu. s. rone autem constitutis. ver. ite breuiter. et quod dicit in. l. nullus et quod seru. s. de decu. quoniam duo distincti exactores non possunt adiuuare consentire pmissum agere sibi commissa. l. ff. de excepto. Item nota ibi ter. commoneant. quod minor officialis debet commoneare et sollicitare maior officialem in exactioibus publicis faciendis. de quo dicam. j. l. prima. Nota etiam ter. ibi declinare molestiam querens. contra iudices iudicare debentes in causis qui volentes se exonerare delegant causas seu faciunt eas compromitti nam euita penam statuti impositam iudici non determinati causam intra tempus a statuto taratum p hunc text.

Notarii camere fiscalis siue imperialis non debent granari ad munera personalia et eos granantes puniuntur. Comes orientis requisitus a palatinis. i. chartulariis debet sub pena eos defendere a grauaminibus. Publici officiales sunt exempti a muneribus personalibus. Superior ex officio suo potest defendere subditum suum cum videt eum granari. Officialis maior potest punire alios inferiores officiales in officio delinquentes. Electiones officialium pertinere debent ad potestatem ciuitatis. Notarii camere fiscalis siue imperialis non debent granari ad munera personalia et eos granantes puniuntur et per officium superioris iudicis a dictis grauaminibus defendi debent. Item bec lex et defensio susceptorum publicarum functionum spectat ad moderatores puiciarii et prefectus et pconsule quorum susceptorum officium non habet rectoribus puiciarii minere nec exactioe alteri committere qui susceptores quadrimestros breues de ratione exactorum debent ad curiam destinare pena contrafacientibus imminente. h. d. tota lex. Et habet sex partes seu dicta. Primo statuit quod chartulariis. i. notariis deputatis ad tractandum largitionales titulos. i. scri

1 **N**otarii camere fiscalis siue imperialis non debent granari ad munera personalia et eos granantes puniuntur.
2 Comes orientis requisitus a palatinis. i. chartulariis debet sub pena eos defendere a grauaminibus.
3 Publici officiales sunt exempti a muneribus personalibus.
4 Superior ex officio suo potest defendere subditum suum cum videt eum granari.
5 Officialis maior potest punire alios inferiores officiales in officio delinquentes.
6 Electiones officialium pertinere debent ad potestatem ciuitatis.

1 **R**ecipit. Notarii camere fiscalis siue imperialis non debent granari ad munera personalia et eos granantes puniuntur et per officium superioris iudicis a dictis grauaminibus defendi debent. Item bec lex et defensio susceptorum publicarum functionum spectat ad moderatores puiciarii et prefectus et pconsule quorum susceptorum officium non habet rectoribus puiciarii minere nec exactioe alteri committere qui susceptores quadrimestros breues de ratione exactorum debent ad curiam destinare pena contrafacientibus imminente. h. d. tota lex. Et habet sex partes seu dicta. Primo statuit quod chartulariis. i. notariis deputatis ad tractandum largitionales titulos. i. scri

los. i. scripturas de solutionib⁹ tributoz. vt. s. in rub. nullū graua
 men psonale imponat sine sit graua me seu officii super cursu pu
 blico. de quo in rub. j. de cursu publico. sine aliud graua men: r hoc
 ideo vt possint intēdere scripturis dictarū solutionū r si cōtra fiat
 rectori pūctie r eius apparitori. i. officialib⁹ sine eractorib⁹ qui
 apparitores vocant. s. tit. i. l. pen. pena imponit. Et dic coarctalib⁹
 officijs. i. quib⁹ sunt magis coarctati r astricti. dicit glos. in. l. j. vbi
 quis de cur. vel coarcta. in rub. r in. l. quicunq. lib. vj. vel dicuntur
 coarctales officiales ad quoz officii spectat cogere subiectos ad
 munera sub eunda. j. eo. vñ. insup in coarctalis officij. In scō dicto
 2 ibi insup: statuit q^o comes oriētis regitus a palatinis. id est char
 tularijs p̄dictis debeat sub eadē pena eos defendere a dictis graua
 minibus. In tertio dicto ibi illud etiā: statuit q^o notatio susceptor
 largitionaliū tituloz. i. officialiū qui suscipiūt solutiōes tributo
 rū ac ēt defensio tractatorū. i. supra dictozū notarioz q^o tractat r cō
 ficiūt p̄dictas scripturas r apochas solutionū tributoz spectet ad
 moderatores puñciarū r p̄consules r p̄fectū r vicarios r eoz offi
 ciales ad admonitiōē r req̄sitiōē palatinorū. nā in qualz puñ
 cia erāt duo susceutores r duo chartularij sine tractatores. i. notarij
 vt. s. diri. l. j. In quarto dicto ibi p̄videntib⁹: p̄t esse duplex intel
 lectus. Primus q^o isti officiales. s. p̄cōsul: p̄fectus r vicarij electi p̄
 deant ne rectores puñciarū vel alij curiales diminuāt aut alij
 officialibus committant aliquam exactionē fiscalē. Secundus in
 intellectus qui magis cōgruit est q^o rectores puñciarum r alij offi
 ciales curiales p̄hibeant q^o isti officiales electi nō minuāt ea que
 sunt exigenda nec transferant ad alios arcarios. id est officiales
 arcarum quam debeat quasi dicat q^o tributa que sunt transferēda
 ad arcam p̄fecti non transferant ad arcam rationalis. Due em̄
 sunt arce ad quas omnia fere inra fiscalia diriguntur. vt not. s. de
 anno. r tribut. l. in fiscalibus. r fm̄ istū intellectū construe literam
 p̄videntibus. s. rectorib⁹ puñciarū quod est infra. In quinto
 dicto ibi qua drimestris: statuit q^o isti susceutores debeant singu
 lis quatuor mensibus p̄ridioneū tractatoz. i. notariū mittere ad
 scrinia publica beneas p̄ridis eius q^o est exactū. vt. bic. r. s. de apo.
 publi. l. j. hoc etiam. r. l. j. s. de com. sacra. larg. In sexto dicto ibi
 nam quācunq^o cōtra facientib⁹ pena imponit. Nota primo ex prin
 3 cipio q^o p̄ publici officiales sunt exempti a muneribus personalibus
 bus per que abducent ab officijs: non em̄ debet officialis r ma
 xime notarius a suo officio abduci cū personaliter seruit nisi ex ma
 gna cā. vt. bic. r penult. vers. vniuersus. j. de aqueduc. r ibi not. per
 Bart. a realib⁹ autem non excusant. de quo dic vt diri in. l. actores.
 s. de exact. tri. nec ab alijs que ex veteri cōsuetudine imponunt que
 consuetudo seruāda est vt. bic. r. l. missi. vers. r iudicē. r ibi dixi. s.
 de exact. tri. r. ff. de aqua plu. arcen. l. j. s. fi. r. l. itē eorum. in. princ. ff.
 quod cuiusq^o vniuer. nam etiam in pens seruaf consuetudo. s. de
 peti. bo. subla. l. j. Secundo nota in scōa parte vers. in super. q^o ma
 ior magistratus debet cobihere r punire nefarios conatus r deli
 cta inferiorū magistratū. facit. s. de iure fl. l. defensib⁹. r in autē.
 de man. p̄tin. s. q^o si delinquētis. colla. iij. r maxime cū fuerit moni
 tus r req̄situs: vt. bic. si aut fuerit sciens licet non req̄situs p̄uidere
 debet ex officio suo r inquirere cōtra tales delinquētēs. vt dicit ter.
 in aut. de coll. s. in bēmus aut omnes iudices. col. ij. r. l. cōgruit. ff.
 de offi. p̄re. bene facit. s. de exact. tribu. l. nemo. vers. r cōdemnatiōē.
 fm̄ vnum intellectū vt ibi dixi. facit. l. quidam de cōde. in. fi. ff. de
 execu. tu. r. l. vnica in. fi. j. de stratoribus. r hoc versū q^o iudex ex se sine
 monitione debet inquirere r punire quando vertit vtilitas publi
 ca. vt. bic. r dicitis iuribus: admittit etiā tunc inquisitio sine accusa
 toze. de quo per Bar. in. l. j. s. si publico. ff. de adul. r debet tunc in
 dex officij suū impartiri: licet nō imploratū. de quo plene p̄ Bar.
 in. l. iij. s. hoc aut iudiciū. ff. de dā. in fec. facit. l. monente. s. de vela.
 Sed vbi vertit puñata vtilitas tūc regulariter iudex non tenet in
 terponere officij suū non postulatū: dicto. s. hoc aut iudiciū. nisi
 faciat ad conuincendā p̄teruitatē litigantiū. l. eos. in. fi. s. de appel.
 vbi dat apostolos appellatoz etiā nō petēti. r. l. p̄perandū. in. puñ.
 s. de iudi. vbi statuit dilatiōē ne cā er iustitia p̄trahat. Itē nisi
 faciat p̄pter honorem dignitatis ipsius iudicis. l. quos p̄hibet. de
 postu. vel si resultat cōtra publicā vtilitatē vt esset si peteret mi
 4 litem p̄curare. vt no. in. l. filiussa. s. veterani. ff. de p̄ca. r dicit Bar.
 in. l. si quis libertatē. ff. de peti. here. q^o vbi cunq^o iudici vel iurisdic
 tioni pararet aliquod p̄udiciū tunc inder p̄t ex se nemine peten
 te p̄uidere: ita colligit ex isto ter. Itē colligit bic Bar. q^o superior
 ex officio suo p̄t defendere subditū suum cū videt eū grauari r in
 subsidium rep̄salias r bellū indicere iuxta no. p̄ Anno. r Jo. an.
 in. c. olim cām. de restit. spo. Sic r eps defendit clericos suos in. c. j.
 de immu. ecclē. lib. vj. r. c. si iudex laicus. de sen. excō. lib. vj. Item pa
 tet in hoc vers. dū dicit eadē pena. q^o officialis negligens r omittit
 tēs punire subditū delinquentē o3 eadē pena puniri qua crimino
 sus puniri debebat. vt. bic. r. l. j. s. de puñ. carce. Est em̄ qdā tacit⁹
 cōsentus vt. l. placet. r ibi oi cā. j. de execu. mu. nam iudex qui reptus
 non v̄dicat facit⁹ tegere vt cōscius facinorosum festinat: dicit ter.
 in. l. j. in. fi. s. de cōmer. r mer. Et fm̄ hūc intellectū expone text. ibi
 sūmātib⁹. i. patētib⁹. s. ipso comite vel eius officio. vel dic q^o pa

latini. i. curiales sub formidine supradicta debebāt regrere comitē
 5 vt defensaret dictos chartularios. Itē p̄z bic q^o officialis maior
 p̄t punire alios inferiores officiales in officio delinquentes. vt. bic.
 r. l. si q^o forte. s. si quos. ff. de penis. q^o vt intelligendū de alijs offi
 cialib⁹ p̄ter q^o d iudicib⁹ ordinarijs quozū flagitia sunt p̄ncipiū re
 ferēda nō puniēda. l. h. s. de offi. p̄fec. angu. r not. gl. in. l. illicitas.
 s. q^o vniuersas. ff. de offi. p̄re. nā ex delicto officialis puniūt dñs dicit
 gl. in. l. h. als. pe. j. de cōdi. in. horreis pub. r ibi tāgā. Tercio no.
 6 ex tertia parte in vbo illud etiā. fm̄ Ant. de barulo. q^o electioes of
 ficialiū p̄tinere dñt ad p̄tatem ciuitatis vt. bic. r. l. j. in. fin. j. de cōdi.
 in. horre. pub. ita tñ vt in cōcilio curialiū approbenf. vt. j. de decur.
 l. obseruare. r ibi dicā. r. j. de suscept. l. eractores. r. s. de iure fl. l. sup
 creandis. Et quo infert bic Bar. q^o rectores puñciarū p̄nt facere
 susceutores r thesaurarios. r s̄r legatus qui est in puñcia q^o equi
 paraf p̄consuli vt solet notari per doc. in. c. j. de offi. dele. in. vj. p̄t
 eligere thesaurarium in puñcia speciale: sed thesaurariū gene
 ralem eligit p̄curator s̄ci r postea cōsensu curie. i. p̄ncipiū cōfir
 matur. vt. o. l. super creandis. r. o. l. eractores. Quarto no. ex quar
 ta parte in verbo p̄videntibus: fm̄ intellectum Ant. de barulo
 7 q^o post q^o quis est electus specialiter ad aliquod officij nō d3 eius
 officium minui nec ad illud aliud eligi. r id est in electionib⁹ cano
 nicorum. in. c. considerauimus. extra. de elec. Et colligit bic Bar. ex
 hoc vers. q^o potestas nō p̄t facere seu mādare q^o pecunia in cōi re
 digenda soluaf alteri q^o camerario seu thesaurario cōis nec in alij
 vsum cōuertat etiā publicū sine iussu p̄ncipis. l. sciat. j. de bis que
 ex publica colla. illata sunt non v̄smpandis. r ibi tangā: als punif
 vt. bic. nisi esset modica pecunia ex multis penis impositis redacta
 quā p̄t exp̄dere in reparatione camere sine vel alterius rei officio
 necessarie dummodo nō cōuertat in vsus p̄prios. l. vnius. in. fine. r
 ibi per Bar. ff. de bo. dā. Ultimo nota ex fin. l. q^o eodē modo r eadē
 pena puniunt p̄ncipales rectores eorum indices r alij officiales
 sui pro eoz delicto vel negligentia: vt. bic in. fine. r. s. ea. l. ver. q^o si
 aliqui. nisi pena difformiter imponat. j. de naufra. l. de submersis.
 in. fi. facit. s. de exact. tribu. l. missi. vers. iudices. r tetigi. s. l. p̄ri. r dī
 cam. j. de decu. l. omnes iudices.

1 **Si** litere iudicis vel officialis continent aliquid vltra veterem
 consuetudinem presamuntur erronee nec est eis credendū. r. nu. 2.
 3 **Transgressor** consuetudinis ita punitur vt transgressor legis.
 1 **Recipimus** Si litere iudicis vel officialis continent aliquid vltra ve
 terem consuetudine presamuntur erronee nec est eis cre
 dendam. b. d. Et pro eidentia premitte qd no. glo. in. l.
 h. s. de iudi. videlicet q^o singulis annis de mense iulij r augusti scri
 buntur litere p̄fectis cuiusq^o dioecesis sup exactionib⁹ tributoz r
 p̄fecti scribunt p̄sidiibus de mense septembris r octobris vt no
 tificēt subditis vt se preparēt ad solutiones tributozū faciendas r
 tributa erigant. modo bic statuit imperator q^o si litere istozū p̄fe
 ctorum cōtineant q^o p̄dicti p̄sides minus erigāt vel alio modo
 erigant tributa q^o fuerit cōsuetū q^o tales litere non seruent. r com
 mittit alijs officialibus bic descriptis vt simul cū rectoribus puñ
 ciarum faciant sub pena fieri exactiones fm̄ p̄titate r modū bacte
 nus consuetū. Et glos. bic laborat in constructione ter. tu aut con
 struas per subanditū r litera erit plana hoc modo continuat oēs
 largitionales titulos. i. solutiones tributozū. vt. s. eo. in. rubri. sub
 andi debere p̄solui in minus. l. q^o fuerit consuetū aut subandi con
 tinet minus quando exactio eorum d3 procedere. i. non cōtinet mo
 dum qui in actionibus consueuit seruari. nihilominus recipimus
 2 procurari r. no. duo ex bac. l. p̄mo q^o iudices officiales scriben
 tes r mandātes exactiones r collectas publicas erigendas nō p̄nt
 minuere p̄titate earū nec consuetum modum erigendi alias pu
 niantur. vt. bic. r. s. l. p̄ri. vers. p̄videntibus. r de. luo si quid re
 mittant soluere compellant nisi remisserint alicui propter pauper
 tatem. l. omnes pensitare. s. de anno. r tribu. r ibi glos. r j. per fal
 sas mensuras minus fuerit exactum periculū est illius p̄sides seu
 iudicis sub cuius iurisdictione sunt ille mensure. Lanrum sine ar
 gentam. j. de suscept. r arca. Scō nota q^o quoties litera p̄ce
 2 ptoria officialis discrepat in p̄titate vel modo exactionis bacte
 n⁹ obseruatio est suspecta r presumit erronea nec est est p̄tendū sed su
 perior est referendum vt corrigat r hoc verum nisi litera superioris
 mandatum vel confirmationem contineret vt. s. de super iudic.
 l. vnica. r p̄z bic in. fi. vt dicit glos. consuetudinem in actionib⁹ tri
 butozum r collectarum seruandam. Item p̄z bic q^o transgressor
 3 consuetudinis ita punitur vt transgressor legis j. b. d. glos. r. dist.
 in. bis. r de ista consuetudine dixi. s. de exact. tribu. l. missi. s. cum iu
 dices. vbi etiam dixi an per p̄scriptionem vel antiquam consue
 tudinem possit induci vel acquiri ius exigendi vectigal ad quod
 allegatur bec lex. Expone collatorib⁹. i. soluentib⁹ tributa. in. autē.
 de colla. per totum vt sunt puñciales extra italiā: quia italia
 que est domina puñciarum non soluit tributa. l. omnes. s. sine
 cen. vel relt.

1 **P**rouinciales collatores. i. q^o grauant in solutiōe tributoz nō
 p̄nt grauari ad extraordinaria onera: nisi in aliquibus. nu. 2. 3. 4. r. 5.
 E ih

Operarum. Nota q[uod] p[ro]vinciales collatores... res. i. qui gravant in solutio[n]e tributorum non p[oss]unt granari ad extraordinaria onera...

De immunitate nemini concedenda. Rubrica.

Per bithynia. Bithynia est illa provincia in qua est sita civitas nicea in qua civitate fuit t[er]m[in]us illud famosum n[on]num ecclesie t[em]p[or]e constantini magni imperatoris i quo ipsemet interfuit. z sanctus Nicolaus mirre civitatis eps lz valde se nec tunc esset. Interfuit etia Arrius autor heresis arrianorum. que multa mala in ecclesia induxit. cui arrio blasphemati b[ea]tus Nicolaus de dicit alapas ve refert. d. Annoto. archieps florentinus dicit tractat de concilio niceno. Notarii quas liter puniunt diversis penis.

Notarius qui falsum instrumentum immunitatis descripsit est comburendus z omnes ad solutionem canonis sunt cogendi. Notarius adena de falso instr[um]ento no[n] p[otes]t apl[ic]i officii notariat[us] exercere. Is nostre. Notarius qui falsum instrumentum immunitatis descripsit est comburendus z omnes ad solutionem canonis sunt cogendi. b. d. Et in quibus casibus imponatur pena flammarii. vide per Sal. in. l. j. s. de nisi ag. no[n] rampen. Et dicit. j. de re. m. l. si quis. Quid autem si no[n] scribit instrumentum immunitatis. sed de ultimo vnus detrahit z alteri imponit. l. j. s. hoc obseruando. s. de apoc. public. z. l. j. s. de cens. puto quod saltem extraordi. punietur. dicam in. d. l. j. de censibus. Si ergo notarius fraude vel ambitio[n]e vel potestate cuiuspiam falsam scripsit immunitatem a tributis ordinariis ad que omnes provinciales stricti sunt solvere. vt hic z in conco. allegatis hic in glos. in verbo diffinitione. debet puniri flammarii supplicio que pena maior est q[uam] pena falsi q[ui] est deportat o z o[mn]ium bonorum publicatio. l. j. s. fin. ff. de falsis. licet hoc de publicatione bonorum hodie corrigatur. in aut. bona d[omi]natorum. s. de bo. damn. Aliis quoq[ue] diversis penis puniunt notarii delinquentes s[ecundu]m qualitatem delictorum. Circa quod dicit q[uod] aut ledit s[ecundu]m aut ecclesiam aut priuatum. s[ecundu]m tunc aut negligedo vt q[uod] dolose omittit scribere solutiones tributorum p[ro]pter q[uod] ledit fiscum z rempublicam z puniunt in amputatione manus. in aut. de coll. s. coges. colla. in. vbi est glo. singularis in verbo amputatione. q[uod] vbiq[ue] d[icitu]r alicui amputari aliquod membrum intelligitur de manu. Aut agedo ledit scripturam illicita faciedo. tunc si principaliter ledit rempublicam d[icitu]r comburi. vt hic si no[n] principaliter s[ed] mediate q[uod] aliud erat principalis autor delicti vt est q[ui] impetrat bona vacatia q[uod] est p[ro]hibitum z notarius tunc scribit puniunt in publicatione bonorum. l. i. s. memoriales. s. de peti. bo. subla. Et idem si scribit instrumentum alicuius sciipientis aliu[m] sub suo patrocinio in fraude euitande solutio[n]is tributorum. l. vnica. j. vt nemo ad sui patro. fisci. lib. xj. z ibi tangaz. Secdo casu q[ui] ledit ecclesiam scribendo contractum alienationis p[ro]hibite rerum ecclesiasticarum tunc pena irrevocabilis ex illi puniunt. l. inobemus. s. his tabellionibus. s. de sacrosan. eccl[esi]e. Tertio casu quando ledit priuata personam tunc aut negligedo seu vt omittendo q[uod] requisitus noluit scribere instrumentum seu acta alicuius iniuriati coque rentis tunc puniunt arbitrio iudicis. l. inobemus. s. de defen. ciui. q[ui] lex probat q[uod] notarius cogit se rogari de instrum[en]to nisi habeat iusta

cam recusant. Aut in agendo deliquit tunc si super contractu illicito instrumentum faciendo z puniunt q[ui]q[ue] in priuatione officii cum in familia z manus amputatione. vt est scienter scribit instr[um]entum alienationis feudi. vt. c. imperial[is]. s. scriba. de p[ro]b. sen. alie. p[er] Sede. coll. x. Et q[ui]q[ue] pena mortis vt est scribit instrumentum alienationis eunuchii. l. serui castrati. l. i. s. de eunu. que lex p[ro]bat s[ecundu]m Bal. q[uod] statutus p[otes]t ligare subditu[m] extra territorium delinquentem. Si autem super contractu licito contra voluntate contrahentium plus vel minus scribendo tunc facit cam vt teneat ad interesse s[ecundu]m q[uod] iudex facit lit[er]as suas. j. de nume. l. i. s. ibi glos. z hoc vltimu[m] q[ui] sine dolo. si aut cum dolo vero vel presumpto vt est quando omittit solennitates requisitas in instrumento seu testamento p[ro]pter quod vitia instrumentum seu testamentum z tunc puniunt vt falsarius. l. inobemus. in fin. s. de test. vbi dicit Sal. q[uod] si in relicto facto a testatore notarius omisit illa verba s[ecundu]m iure institutionis cum essent dicta a testatore vel e contra apposuit cum no[n] essent dicta q[uod] puniunt vt falsarius per illam legem. z. l. si quis decurio. s. de falsis. Et ad de q[uod] notarius condonatus de tallo instrumentum no[n] p[otes]t amplius officii notariatus exercere. vt tenet glo. in. l. si quis ex arg. s. q[uod] si plures. ff. de ed. z ibi per Bar. secus si sit condonatus de alia falsitate q[ui] in officio tabellionat[us]. q[ui] tunc cofice re poterit instrum[en]ta vocatus a partibus no[n] tamen acta publica ad b[ea]t[us] vel ad aliud officii publici. vt tenet Bar. in. l. ead[em]. s. si. ff. ad. l. iul. repet. Sed quero nunq[uam] eadem pena puniunt ille cui fuit attributa immunitas. dic q[uod] no[n]. q[uod] plus deliquit notarius q[uod] contra suum officiu[m]. vt hic. z. l. i. s. de bis qui ex publicis r[ati]o[n]e obstar. j. de cupressis. l. i. vbi accipies z cedentes pariter puniunt. q[ui] ibi loquitur in emptore z venditore. quia correi pariter delinquent. z ideo pariter puniunt. facit quod no[n]. Bar. in. l. i. s. de acceptila. Item q[ui]o nunq[uam] valet tale instrumentum huius immunitatis. dic q[uod] no[n] vt tenet hic glo. in verbo p[ro]nter. z sic est argumentum q[uod] si tabellio conficit publicum instrumentum de iure inualidum vt q[uod] deficit in solennitatibus iuxta quod nihilominus puniri debeat. de quo est notabilis glo. in. l. domus. s. de fal. de quo dicit v[er]o Bar. in. l. i. s. q[uod] legatum. ff. de fal. z plenius per Sal. in. l. j. s. de sepul. viola. In text. ibi abolita spiritualium immunitatum gratia. l. vacuatis. j. de decurio. Item ibi necessitas tributarie functionis firmata p[er] equatores censuum. l. j. z. l. perequatores. j. de cens. z. l. j. versu[m]. z hoc obseruando. z ibi dicit. s. de apo. pub.

- 1 Onus pro reparatione pontium z viarum concernit utilitate predicti z fructuum.
2 Ad constructionem vie quis teneatur: z an sumptu proprio vel col.
3 In valuis z muris civitatis reficiendis omnes possessores civitatis conferre debent.

Per bithynia. Adsumptio aggeris publicorum fluminum d[icitu]r fieri pro utilitate estimationis patrimoniorum possessorum. b. d. Et idem dicit hic glo. de vis publicis vallibus z portibus civitatis. z id[em] de aqueductu publico. l. ad portus. s. de operi. pub. Et ab hoc onere nemo excusat. l. o[mn]es. in fine. la. s. de operi. publi. nec appellat munus sordidum vt p[ro]pter hoc in dignitate constituti q[uod] regulariter non tenentur ad munera sordida. l. humilioribus. j. de suscep. z arca. valeant ad hoc excusari. j. de privile. do. Ang. labist. nec etiam ecclesia excusat. l. ad instructionem. s. de sacrosan. eccl[esi]e. nec forenses habentes ibi predia. quia hoc onus pro reparatione pontium z viarum concernit utilitate predicti z fructuum. de quo per Sal. in. l. neminem. s. de sacrosan. eccl[esi]e. quod videtur intelligendum vt. j. dicam. pro expensa autem seu pecunia habenda z pro reparatione predictorum fit impositio personis p[ro]pter res vt dicit hic glo. z etiam alia glo. in. l. indictiones. s. de anno. z tribu. que impositio vocat collecta. de qua in. l. j. s. q[uod] si nemo. ff. q[uod] quisq[ue] vniver. nomi. q[ui] estimatur patrimonium vniversitatis cum rerum mobilium q[ui] immobilium. vt p[ro]bat hec lex. s[ecundu]m valores patrimonii vniversitatis fit solutio. Pro aliis autem collectis que imponerentur pro aliis necessitatibus occurrentibus z non pro reparatione predictorum non tenentur ecclesie nec forenses vt dicit in. d. l. indictiones. s. de anno. z trib. per aut. item nulla communitas. de epis. z cleri. z. l. rescripto. s. si. de mune. z hono. z vult Saly. in. l. placet. s. de sacrosan. eccl[esi]e. vbi dicit q[uod] hodie ecclesia no[n] tenetur ad datia z collectas per dictam autem item nulla communitas. nisi quatenus imposita esset pro reparatione viarum z muroz per. l. ad instructionem. eo. ti. pro quo facit q[uod] no[n]. Bart. s. de apo. publi. l. j. vbi q[uod] fit impositio collecte s[ecundu]m onus pro quo imponitur. Cum ergo hoc casu fiat impositio collecte pro onere mere reali quod est vt predia circumstantia teneantur ad dictam refectionem. l. ediles. ff. de via public. refi. z. d. l. ad instructionem. z. l. forma. s. si vero quis. ff. de cens. merito ad tales collectas tenetur ecclesia z forenses habens ibi predium. vt d. s. si vero quis. z ideo forte potest dici quod tunc non fiat estimatio totius patrimonii ecclesie vel forensis predia habentis sed solum ingrum z animalium que sunt in predio annero ad hanc refectionem. z ita intelligatur hec lex cum sua glossa z quod not. Sal. in. d. l. neminem. Bartol. autem in dicta. l. ad instructionem. dicit quod relectio vie quandoq[ue] est onus mere reale z teneat ecclesia. vt. d. l. ediles.

vt. d. l. ediles. quandoq; est onus qd imponitur persone pro rebus pro faciendo vbiq; pontem. z tunc ecclesia nō tenetur p dictam auf. item nulla communitas. s. nec forensis qui non est subditus l. rescripto. §. si. cum gl. ff. de mune. z bono. z dare dicit glo. in. d. l. in dictiones. §. de anno. z tribu. per quā glo. coniunctam cum ista z per. d. l. rescripto. §. si. cōsuluit Nico. de mar. q. si padue imponatur collecta pro reparatione viarum z itineru nō tenebuntur veneti habentes predia in territorio paduano: quia nō sunt persone venetoru subdite z bec collecta imponitur personis subditis tantū: licet respectu rerum. d. l. rescripto. §. si. Sed quero ad cuius vie constructionē quis teneatur z an sumptu pprio vel cōmuni. Sic fm Bar. bic q; aut est via publica aut puata. si publica tūc si est in tra ciuitate quilibet tenetur munire ante domuz suam z suo sumptu: quia est onus rei z conductor domus sumptibus locatozis. d. l. ediles. Si est extra ciuitatem debet fieri expensis cōmunibus imponēdo collectam. vt dic. z. d. l. ad instructionem. Scdo casu quando est via priuata: tūc si est via cōstituta alicui per modū seruitutis: z tunc ipse tenetur reficere z cōstituens seu debens tenetur par. ti. l. refectionis. ff. cōmunia predi. Si aut est quedam via vicinalis facta ex collationibus: priuatozum ibidē agros habentiu: tunc similiter ad eos pertinet reffectio. l. si. §. via. ff. ne qd in loco pu. vbi ter. declarat diuersas species viaru. z in. l. si. ff. de locis z iti. pub. Item no. Ant. de barn. q. in reparatione fouearū ciuitatis qlibet cogitur conferre p modo possessionum quas possidet per banc. l. z. l. ad portus. §. de ope. pub. z in aut. de ecclie. ti. §. ad bec sancim. collatio. ix. z fit impositio quandoq; collecte p quantitate tugerū que quis possidet z quandoq; fm capita animalium que quis habet z sic q; estimantur mobilia z immobilia. vt bic et no. gl. in verbo ceteros. in. l. si. §. de mu. patri. allegat etiā banc. l. in ar. q. si aliq; ciuitas habeat aliquas res cōmunes quas velit diuidere inter ciues q; quilibet oz fieri ad indicatio p mō possessionū quas possidet. vt bic. z. ff. de serui. rusti. predio. l. imperatores. z ar. ff. fami. er. l. si filia. §. si pater. vt sic pro ea parte qua quis oneratur: in ditione ea cominodū sentiat. ff. de regu. iur. l. fm naturā. In oppositū facit q; equaliter debeat fieri diuisio. l. de mō. §. si. ff. si. regu. z ibi gl. Sed dic ad illam q; equaliter diuidatur. i. p modo possessionū p hoc. l. si. in si. z q; ibi no. in glo. ff. de colle. illici. vel dic q; aut ista bona diuidenda fuerit empta ex pecunia cōmuni q; supererat eis ex solutioe tributi vel collecte z tūc qui plures possessiones habet magis debet ex bonis diuidendis capere cū magis soluerit. ar. d. l. fm naturā. als si bona fuerit ei data vel legata fiet diuisio equaliter p capita. d. l. de mō. cū personis videat legatū z nō reb. l. ciuitatis bus. de leg. j. Et de hac cōstioe tetigi. §. de apo. publi. l. j. z p Bar. in l. si. ff. de colle. illici. Itē q; dicit bic gl. q; in valuis z iuris ciuitatis reficiendis oēs possessores ciuitatis cōferre debēt limitat. Sui. de cu. in. l. nemine. §. de sacrosan. ecclie. verū esse qū indiget magna reparatione. ar. d. l. uis. l. z. l. oēs. §. de ope. pub. sed fit inaignent modica reparatione tunc conuicini tantum teneantur reficere cū ipsi habeat maiorem vsum eorū. l. et ad quem. §. de vsufu. z. l. turres. §. de ope. publi. z. l. bacterus. ff. de vsufu. z. j. de cursu publico. l. in omnibus. in fine.

De conditis in publicis horreis.

Rubrica.

Continua q; predicta qua a collectoribus eriguntur recondi debent in publicis horreis: deo rubricā de conditis in publicis horreis subiungit videlicet qualiter sint distribuenda z horrea custodienda.

- 1 Ad oz tāgi de fructibus nouis donec cōsumantur antiq. z nu. 2. z. 3.
- 4 Iz veditori bladoz cōmiscere corruptū cū icorrupto vt meli' vedaat
- 5 In electione officialis cōsideranda est nobilitas prudētia fidelitas z bona cōscientia cū mentis integritate pueniens.

Omnia nouis donec consumantur antiq. Item licitum est miscere fructus corruptos cum incorruptis. z ad predicta debet deputari discreti z prudentes officiales. hoc dicit. Et habet tres partes vt patet ex sumario. Primum est q; frumentum antiquū qd est in horreis publicis prius oz expēdi z militibus z stipendiariis erogari q; tangatur nouū frumētū. Secundū dictum ibi: z si forte. est q; si antiquum frumentū est a deo corruptum q; per se nō posset sine querela distribui militib' nec per se vendi posset: licitū est cōmiscere de nouo frumento tantum q; ve tus possit expēdi sine dāno fisci. Tertiu dicit ibi ad istud est q; ad hoc frumentū custodiendum z distribendum z militibus erogandum debet eligi a prefecto homo fidelis z prudens q; modico metiatur quando vendit vel distribuit frumentū ad modum vel qui iuste estimare sciat qm frumentum sit in horreis si forte totū frumentū videri velit. z est bec optima lex instrūens reuēditores frumenti hordei z alioz bladoz. Nota ex prima parte q; admistratoz seu officialis super abundantia non debet frumētuz nouum tangere nisi prius expēdiat vetus q; melius cōseruat nouum

licet in vino antiquum melius nouo reputat. l. cum quid. ff. si cert. peta. vbi glo. dicit idem in hominibus vt senior in dubio reputet melioris bonitatis z conscientie q; iunior: ideo eius testimoniu pte ualet. ar. l. si. ff. de fide instrum. z. l. iij. z. l. si. ff. de testi. vnde dicit gl. in d. l. iij. Condicio: serus: etas: discretio fama. zc. Debet tamen post calendas nouembriis nouum vinū tradi familie ad bibendū. quia abunde in antea vini veteris dispendiosa erogatio reipubli. vide retur. l. iubemus. j. de erogatione mili. anno. Similiter z tutor qui debet vendere fructus debito tempore etiā sine decreto. l. sancimus. §. si. §. de administratione tutorū. debet prius vendere eos qui corumpuntur facilius. als tenet. arg. huius. l. debent emi fructus fm qualitatē ipsorum quidam vendi primo tempore quidam seruari. l. si is cui. §. queri pōt. ff. vt in pos. lega. Scdo nota ex secūda parte q; licet venditori bladoz cōmiscere corruptum cū incorrupto pto vt melius vedaat. q; additione noui velatur veteris corruptio. sic z in additione boni veneni tollit z velaat nocumētum mali z fit optimum antidotum. l. q; sepe. §. veneni. ff. de contraben. emptio. nec obst. q; bec commixtio frumenti corrupti cū incorrupto videat quedam deceptio seu species falsitatis. l. saculari. z ibi gloss. ff. de extraordina. crimi. Potest hoc discerni quale sit z omnibus apparere. argumē. l. querit. §. si. ff. de edil. edicto. quod secus esset in aliis rebus que discerni non possent vt in vendente currū feni vel pallece qui apponit deluper bonū fenum z in medio fetidum vel cum veditoz in summitate facit ponit rem sanam z in infimo corruptam. nam punitur extra ordinem. d. l. saculari. z ibi gloss. in fine. ff. de extraordina. crimi. Sed in frumento corrupto cōmixto cum nō corrupto cum sit apparens non dicit species falsitatis sed quedā industria se cōseruandi indēnem sicut z als p cōseruatione sui iuris licet cōmittere fraudē ad excludendū dolum. Latqui natura. §. cuz me. ff. de nego. gest. z de ag. si. l. cū pater. §. titio. l. i. recusare. §. pe. ff. ad trebel. a solente tū nō debet qs species corruptas suscipere. l. j. §. de canone frumēta. lib. xi. Tertio nota ex tertia parte in selectioe officialis consideranda est notabilitas: prudētia: cōscientia: bona cōscientia cū mentis integritate pueniens. vt bic in ter. ac etiam rerum experiētia. §. de nono codi. cōpo. §. sed cum sit necessarium. ac etiā solertia: insti. in proemio. ver. cunq; deo ppitio. ac etiam morū pbitas z artis peritia. l. j. ff. de decre. ab oz. facien. que etiā nota pro cōmendatione officialiuz in sermonibus faciēdis. z. l. primos. j. de pri. factorū scriniorū. z ibi etiam tangam. z innuit bic text. ibi nobilis prudens. z ille dicit nobilis qui est prudens z virtuosus. z sic virtus nobilitat boiem. z similiter scientia nobilitatū facti. l. put dēdum. z ibi no. glo. §. de postulā. cui ad de gl. in. l. quinta. in verbo suppleat. ff. p octo. q; dicit ar. p bene literatis q; vt nobiles admittant ad officia ad q; soli nobiles admittunt. Et de ista nobilitate quid sit z vnde procedat z de eius materia vide plene p Bar. in l. j. de dignitatibus. lib. xi. In text. ibi tue vrbis. loquitur prefecto vrbis qui habet causam frumenti erogandi z preses curam domo rum siue horreozum z rectorum. j. l. prior.

- 1 Imputatur tutori si domos ruentes pupilli non reficiat.
- 2 Delictū officialis punit dñm. i. facit dñm suū cadē in penā z dñm.

Cum ad quālibet. Rectores debent horrea bladoz inspicere z sarta tecta refici facere ne per pluitiam corumpatur frumēta. b. d. Mandat ergo bic imperator presidi vt cum vísitat prouinciam q; prium accedit ad aliquam vrbem: primo reuideat horrea seu domos bladoz in quem patuntur defectum z precipue defectum tecture vt illas faciat reparare ne pluitis frumenta deuantent. alias si in hoc ipse sui officiales fuerint negligentes ad eius presidis damnum re dundabit. z concor. l. siue in aliquam. ff. de officio pconsul. Est em̄ maxima incuria. i. negligentia cuiuslibet administratoris sarta tecta non reparare. id est domos deu dadas nō cooperire z permittere q; res pluitis deuantent. Et imputat tutori si domos ruentes pupilli non reficiat. l. quod tutores. §. igit z domus. §. de admistratoz. Similiter z fructuaris sarta tecta reficere debet si expensa est modica. l. bacterus. ff. de vsufu. z. l. leam ad que. §. de vsufu. quinimo magistratus potest compellere dominos domozum ruentium reficere ipsas. l. preses prouincie inspectus. ff. de officio p fids. Et domino non reficiente potest curator reipublice eas sumptu publico reficere: maxime ppter ornamentū platee publice vel theatri. z nisi dominus intra tempus quadrimestre restituat pecuniam cū vsuris semissibus vendere poterit. l. ad turotoz. in principio. z. §. j. ff. de dam. infec. Potest etiam magistratus cogere officiales etiam de nouo edificare. l. singularis. §. de ope. public. Et ex predictis patet q; si timeo propter imminētē ruinā domus vicini inferri periculum persone mihi z familie mee possum implorare officium iudicis vt vicini compellat ad refectionem p dictam. l. preses. nec est nūc locus cautioni de dam. infecto. que habet locum quando timetur damnum de re ad rem. de quo per Bar. in. l. illicitas. §. ne potentiores. ff. de officio presidis. Item nota ex hoc textu fm Bar. q; licet als tutor vnius magni patrimonii vel alius possit in magna administratione excusetur si in tali administratione

Cū in corruptis. No. text. pro aromata rīs q; miscent ceram corruptā cū nō corrupta ad hoc vt velamento non corrupte vendat: vt non dicatur cerā falsare cū nō pecauerint. Casus est hic fm Ange.

ponat factorem cōi estimatidē reputatū idoneū. vt. s. l. prima. r. l. argenti. ff. de modat. in quo ad puidendū sarris tectis non excusat si ille factor non puidat cū debeat per se psonaliter accedere r videre sicut hic mandat p̄fici p̄uincie vt psonaliter vadat r t̄ deat als negligētia sui officialis sibi p̄iudicat. r is colligit hic gl. fi. q̄ delictū officialis punit d̄m id est facit d̄m inū suum cade re in penā r damni. r sic potestas tenet ex delicto sui officialis circa officiū cōmissio qd̄ est verū si fuit scies r nō p̄hibuit. q̄ tūc assentire r particeps criminis esse videt. in aut. vt iudices sine quoquo suffragio. §. eo. r. l. ff. de cōmer. r merca. Si aut̄ fuit ignozans nō punitur ipse sed eius officialis. l. cotem. §. d̄m. ff. de publica. nisi possit ei imputari culpa in non eligēdo idoneos officiales. l. vtiq̄. ff. de rei v̄di. r bonos. l. si cū exhibuisset. ff. de publi. r p̄bato in aut. de iudi. §. nullos. r ibi gl. in verfic. p̄bato. colla. vj. debet eī potestas velle certiorari qualiter in officio sui comites r officiales se habeāt als ipse tenet cū eos in officio p̄pofuerit. l. nemo carcerem. ibi certiores esse debent. r ibi dixi. §. de exac. r trib. lz eos exhibendo lib̄beretur. l. si p̄st̄ de p̄st̄. §. de affeso. r. d. l. si cum exhibuissent. r vi de per Bar. s. in. l. §. fina. ff. de publi. r qd̄ dixi. §. de cano. largi. t̄ v̄lorum. l. p̄. In tert. ibi r incorrupte. Sic si vero essent als corrupte tunc possit m̄sceri cū non corruptis r militibus exhiberi r sic non obstat. §. l. p̄ci. Item ibi accesseris. loquitur p̄fici p̄uincie.

Species reconditas in publicis horreis nullas ad suam vtilitatem debet conuerti: r contrafaciens deportatur.

Nullus debet ad suā vtilitatē cōuerti r contrafaciens deportat. h. d. Debet enim frumentum in publicis horreis reconditū custodiri r tradi p̄storibus p̄nem faciētibz nec ad aliū vsū cōuerti etiā ipsius imperialis domus. vt. l. j. de frumento. v. cōstan. Et pro subtractione seu furto huius frumenti publici in publicis horreis reconditū est statuta specialis r ordinaria pena deportationis. vt hic patet licet als regulariter pro furto sit pena extraordinaria. l. si. ff. de fur. Caneat ergo officialis abundantē qui h̄st̄ custodire frumentū in publicis horreis reconditū ne occulte conuertēdo in suos vsus incidat in penā huius. l. r qd̄ hic dicit de pena publicationis omnium bonorū corrigitur per aut. bona damnatorum. C. de bo. dam.

At nemini liceat in comparatione specierum se excusare r de se conte munere. Rubrica.

Cōtinua. Supradictū est de quibusdā functionibz a quibz nullus excusat. vt. §. de immu. ne. cōce. l. j. r. ff. verū q̄ sunt quedam munera a quibz nullus excusat. scilicet ab emptidē specierū ideo hanc rubricāz subiungit. Et subdit de munere siconie. r de isto munere siconie dicit hic glo. nihil tractat in nigro s̄ in greco qd̄ non habemus. r licet de isto munere fiat mentio in. l. si. in p̄nci. ff. de vaca. mune. r. l. si. §. it̄ respondit siconias. ff. de administra. rerū ad ciuitatem pertinē. tamē qd̄ in mune fuerit istud non declarat. Et glo. dicit in. d. l. si. q̄ siconie est nomen ciuitatis. vel nomē muneris. sed de hoc non est curandū ex quo illud non habemus. sed nota q̄ rubrica legis r statuti q̄q̄ est generalior nigro r plus cōtinet q̄ nigram sicut r als. §. de res. r samp. fa. in rubrica. r de re. credi. in rubrica. r v̄robisq̄ no. in gl. r licet non reperiat nigri. t̄ in rubrica esse disponit quando significatiue r non generaliter ponit vt vult gl. in rubri. r in. l. j. in ver. h̄c autem actio. ff. si quis te. lib. esse. inf. fu.

Ab emptione specierum tpe necessitatis nemo possessoris qualitercūqz p̄uilegiatus vel etiam habitans in domibus principis in illo loco existētibz excusatur. r nu. 2. 3. r. 4.

Noties. Ab emptione specierum tpe necessitatis videlicet frumenti hordei r aliarū specierum nemo possessorum etiā qualitercūqz p̄uilegiatus vel etiam habitans in domibus principis in illo loco existētibz excusat. hoc dicit notabiliter. Et primo ponit generale statutu vt nemo excuset. Secundo ibi omniqz. excludit p̄uilegia qualitercūqz concessa. Tertio ibi adeo. statuit etiam habitates in domibus imperatoris quas habet in diuersis partibus nō excusari ab emptio. r in ver. omniqz. r reperit illud verbum excusatio in nominatiuo. r tunc illud verbum que postū iuxta illud verbum omni erit relatiuum. r sic construas omni licentia huiusmodi. d. l. excusationis ab isto onere que excusatio est data cuiqz r. als est excusationū. r tūc dic omni licentia huiusmodi excusationum que data est r. Et gl. si. hic dat h̄c ter. tres lec. seu triplicem intellectum videlicet vt nemo excuset ab emptio. id est quin cogatur ire ad emendum tempore necessitatis. Et primo intellectu no. cōtinua gl. j. q̄ emergente necessitate publica p̄pter famam vel guerram nullus pretextu p̄uilegiū potest se excusare quin p̄pter istam necessitatem publicā teneat conferre s̄m quantitatem sui patrimonij siue sit pauper siue diues ad collectam in emptioe frumenti r aliarum specierū conuertendam. r licet bec emptio videatur principaliter venire in fauorem pauperum. r sic respectu certa

Quoties. p̄ istū text. dicit Din. in. l. si ex toto. in. p̄nc. ff. de legat. j. si alicui est concessa immunitas a collectis non excusat a collectis que imponunt ex aliq̄ necessitate. puta guerre. vt probat iste textus s̄m Angel.

rum personarum inductum hoc esse videatur. per quod non videbatur extra eorū personas extendi nec ad hoc diuites astringi. arg. l. j. ff. de iure immu. r. l. forma. §. q̄ ff. de cen. tamē est onus patrimoniale. vt hic patet. r sic etiam diuites compellentur. quia ad publicam vtilitatem pertinet cum sine pauperibus ciuitas non esset perfecta. vt probat in. l. si. ff. de nūdi. quinimo tempore necessitatis omnia communicanda sunt. l. si. §. cū in eadē. verfic. eo magis. r ibi glo. ad. l. rhodi. de tac. q̄ necessitas non subiacet legibus. l. vnica. r ibi glo. ff. de offi. consu. Et sc̄bo intellectu glo. no. q̄ imminente necessitate grami r aliarum specierum quilibet compellit ire ad emendum etiam ad partes remotas nec aliquis potest se excusare pretextu alicuius p̄uilegiū vel immunitatis. licet als vbi nō immineret necessitas sed p̄uioisio in futurum excusaret quis propter etatem r numerum filiorum r ex alijs causis. l. iij. §. causa. ff. de muner. r bonoz. hic in glo. in verbo penitus pro contraria allegat. r licet glo. si. hic ponat hunc intellectum tamē hic glo. in verbo penitus r etiam Bar. dicit q̄ hic non loquitur de tali munere quod est personale sed loquitur de munere patrimoniali. scilicet vt quilibet teneatur conferre s̄m quantitatem suarum possessionū r sui patrimonij quod indicat verbum possidentium hic in ter. postū. ideo Bar. intelligit q̄ hic loquatur de emptioe prout est munus patrimoniale. videlicet quādo filius seu res publica habet nimis de frumento quod non p̄t̄ confirmare. tunc illud potest inter subditos distribuere r quilibet cōpellit emere plus r minus iuxta quantitatem r valorem sui patrimonij. r hoc dicit Bar. practicasse. r cōsuluisse per usū. videlicet q̄ commune distribuatur sal vel granum vt quilibet cogat emere plus r minus iuxta valorem patrimonij. Et per hunc modū pecunia venit in cōmum pro necessitate reipubli ce distribuenda per b̄c. l. c. Et tertio intellectu collige r nota q̄ tempore necessitatis ac etiā pro vtilitate r v̄b̄tate in cōi habenda possunt cogi ciues frumentum habentes mittere illud ad vendendum in foro publico r prout quilibet possessor p̄uioisio plus colligit plus mittere cogit. licet als regulariter quis vendere vel emere non cogat. l. inuitum. §. de cōtraben. emp. nec quisq̄ vigore p̄uiois legij ab hoc valet excusari cum sit onus patrimoniale sine reale. ex quo videtur q̄ ecclesia etiā ad hoc teneatur sicut ad alia onera realia tenet. l. si. §. de exac. tribu. r maxime quādo vertitur publica necessitas cui nisi subueniatur redundaret etiam in damnum ecclesie. vt dixi in. d. l. si. r. l. si. ff. de qui. mu. ne. li. se. ex. r ibi etiam tam gam. Et nedum officiales seculares possunt compellere laicos ad vendendum. l. i. §. cura carnis. ff. de offic. p̄se. vt. sed etiā episcopus. l. si. §. it̄ epi. ff. de mu. r bo. r ibi glo. in. l. j. c. de epi. au. non tamen minus iusto pretio. l. fina. ff. ad. l. iul. de anno. r. j. de cursu publi. l. animalia. nisi tpe imminētis necessitatis. vt hic. r. d. l. si. §. cum. ea dem. ver. r oium. ff. ad. l. rbo. de iac. r per Bar. in. d. §. cura. r quod no. Bar. in. l. si. ff. de ca. fru. constan. r dicit insti. de publi. in. §. sunt p̄terea. r plene per Sal. in. d. l. j. §. de epif. audien. Item no. ex fine l. q̄ a muneribus publicis imminente necessitate quis non excusatur etiam si sit de domo principis vel anguste. r ad hoc allegat glo. r intelligit istum text. in. l. curiales qui sele. j. de decu. sic. §. de exac. tribu. l. si.

De collatione donatorum aut releuatorum aut translatōri seu adberatorum. Rubrica.

Expone vt statim dicā. §. l. j. r gl. prima. Et cōtinua nō solū tributorū r annonarū de quibz supra dictū est faciēda est collatio. s̄ etiam de aliquibz p̄dictis que cum prius reperirentur donata releuata translata aut adberata ad certam r determinatam collationem tributi redacta fuerint ideo de eis hanc rub. subiungit.

- 1 Ordinaria r canonica prestatio seu solutio dicitur illa que est annuaria. l. perpetua singulis annis soluenda.
- 2 Remissionem preteritorum censuum factā a papa vel imperatore non debent eorum lucessores renouare.
- 3 Vbi lex cōis r cōsuetudo sp̄alis aliquid disponunt non tolluntur contrario rescripto vel contraria lege principis. r vide numero. 4.
- 4 Nullus potest releuare possessiones suas a solutione tributorum r publicarum functionum quibus sunt annexe.

Dispositionem. P̄dicta releuata vel adherata per antiochiū impatorē sub certo modico censu annuo per valētū imperatorum huius. l. condito. cōfirmat vt in plus grauam r nō possint nulliqz deinceps h̄ suas possessiones releuare r rescriptū etiā motu pp̄rio principis contra p̄dicta concessum non est exequendū pena iudici exequenti imminente. hoc dicit. Et pro intelligētia p̄mitte s̄m glo. si. hic q̄ ante t̄ps Antiochi qd̄ reperiebant p̄d̄a releuata. i. exonerata ab onere soluendi integrū tributū ex eo q̄ res tributaria erat deteriorata calmate vel alia cā vt nō sufficeret ad soluendū censum cui erat scripta vel cū essent prius sterilia vel aqua inundata fuerint releuata r ad fructū redacta colētis industria. j. de sun. patri. l. si. ideo sub minori tributo poterūt colētibus concedi. vt hic. Si mile. §. de

mile. s. de sacrosan. eccle. au. si quas ruinas. z auf. ppetua. quedam reperiebantur donata vt nihil soluerent. aliqua adberata. vt est vt aliquid eis soluerent aliqua transata. i. ablata a primo possessore eo qz no soluebat vel desidia primi possessoris deteriorata erat. z propter hoc fuerit transata in alium qui modicum quid soluebat. f. de omni agro desert. l. j. z. l. quicunq. z. l. si. quib. omnib. Antiochius impoluit certam ordinaria prestatione z solutionem census ta pro preterito qz p futuro tpe quam impositione z taratam prestationem imperator Galentinus primo confirmavit in predictis releuatis statuens qz minui non possit addendo ratione in verbo id est quia talis taratio est facta annua ordinaria prestatio. Secundo ibi indulgentiam. remissionem no soluti in preteritum z tarationem Antiochii pro preterito z futuro in releuatis predictis extendit ad donata adberata z transata predia mandas non posse ea molestari vltra taratione predictam pro non soluti in preteritum nec in plus soluendo in futurum. Tertio ibi nulli. statuit qz post banc. l. nemini liceat suas possessiones releuare z extranagare cotra. l. subaudi. sed ex iusta ca sic vt. l. forma. de cessi. que non corrigi per bac. l. cum hec loquat specialiter de certis predictis releuatis ante tpa Antiochii. vt vult hic gl. z infra dicat. Quarta ibi nouerit. mandat imperator qz si contingat eum per suggestione z importunitate alicuius vel etiam citra suggestionem sed proprio motu concedere aliquod rescriptum circa diminutione tarati canonis. vel qz alius disponat esse debitor ex ti. huiusmodi concessio. i. rescripti vltra dispositio nem Antiochii qz tale rescriptum sub pena seruari no debeat. Nota primo in vbo id est. cotuncta gl. in vbo annuaria. qz ordinaria z canonica prestatio seu solutio dicit illa que est annuaria. i. perpetua singulis annis soluenda. Dicitur enim canonica id est regularis prestatio. l. placet. s. de sacrosan. eccle. z. s. de in dictione. l. s. quam quilibet annuaria trascurso potest fieri debet. l. nemini. f. de suscep. Et hec nec pro preterito nec pro futuro ccedi id est remitti potest etiam per rescriptum principis. vt. j. in verbo non erit. z. l. nec damnosa. s. de preci. impetra. offe. z. l. in fraudem. s. de anno. z tri. z. l. obistere. eo. ti. s. de immu. ne. c. ce. z. l. vacuatis. f. de decur. z f. de decre. decurio. l. j. z ibi glo. z Bar. in. l. ff. de iure immu. Et no. hic in verbo indulgentia. qz remissione z cpositione pteritoz censuum z tributoz facta a papa vel ab imperatore no dnt eorum successores reuocare. sic nec remissione pteritaru decimarum. in. c. ff. de transac. z colligit gl. in verbo mandauerit. qz rescriptum etiam proprio motu principis ccessum cotra dispositione butus. l. n. v. la. nec ob. l. j. in fi. s. de petitis. de qua gl. opponit z non soluit vbi valet rescriptum proprio motu principis ccessum. qz dic qz valet cu re mittit ea que ad priuatu vsum ipsi principis sunt destinata. vt ibi no aut cu remittit ea q sunt ad vsum reipublice vt est ordinaria solutio tributoz. vt bic. z hoc nisi scba in suo itcedat. vt dicit gl. in d. l. nec danosa. z per gl. z Salt. in. l. h. s. si ztra ius. Vel dic qz illud habet locu vbi no esset iudicium alteri. als secus. vt h. pterea bic inbet expresse idco requiritur derogatoria. l. h. quis i principio. de lega. iij. no tenet etia in. l. s. f. de coar. Item colligit bic glo. no tabiliter in verbo annuaria. qz vbi lex comunis z consuetudo specialis vel statutum aliqd disponit no tollunt cotrario rescripto vel cotraria lege principis. z sic no sufficit principis rescribent z tra lege. etia cconsuetudine roborata dicere no ob. tali lege. nisi etiam dicat no ob. tali lege consuetudine roborata. quia cu sint duo vincula ligantia sic etia debent esse duo cotraria soluentia. argu. l. nihil ta naturale. de reg. in. fecus vbi pcederet sola lex vel sola cconsuetudo qz per cotraria lege vel cconsuetudine sequete tollit. l. sed z posterior res. ff. de leg. z. l. iij. s. diu. z ibi gl. ff. de sepul. v. bac. ff. gl. vt inq. Salt. in. d. l. si cotra ius. impugnat aliq dicentes qz cconsuetudo vel statutum dispones idco ius cde dicitur in comune z confirmatio quedam iuris cdis vt sicut per lege cotrariam tollitur lex pcedes ita statutum z cconsuetudo illius cotraria. z hoc voluit Jo. an. i. c. j. de qsti. s. Bar. tenet i. l. j. ff. ad. l. fal. qz statutum statuat idco qd lex comunis tui valet z inducit noua formam agedi. s. c. dictione ex. l. yde dicit de pacto z tinete idco qd ius commune qd nihilominus valet hoc dicit in. l. no impossibile. ff. de pac. Itz impugnat hac gl. dicentes qz lex z cconsuetudo no possunt ccurrere vt presupponit h. glo. qz sunt cotraria s. z vni i scriptis z aliud sine scriptis. l. de quibus. ff. de legi. s. tu dic qz ccurrut. l. j. in pi. s. de petitis. z. l. j. iuxta fin. vers. sed z si leges. s. de veteri iure enu. z in. c. cu venissent. de eo qui mit. in pos. z not. d. p. in regu. contra mores. z licet sint cotrariae in origine no tñ in effectu. qz eandem vim z effectum habent. l. d. l. de quibus. p. glo. z doc. Tertio. nota in vbo nulli. qz nullus potest releuare possessiones suas a solutide tributoz z publicaru functionu qd sunt iannez. z si aliqua pdia sunt releuata. i. et i libra vel estimu alleuiatu z diminutu potest postea p superioze augeri pur h fecerit imperatores. Et intellige qz no licet releuare. i. minuere i. bria vel estimu p suis possessionib. alicui ipostu sine iusta ca supueniente. puta si pars predicti casmate perit. vites siccate sunt arbor res aruerut. potest censitor equitate motus iuxta diminutione pdi releuare ab estimu. l. forma. s. illa eqtat. ff. de cens. z ibi dicit bar. qz officiales sup catastro debet minuere libraz illi cui res est a flu

mine erpoptata vel vinea desiccata sine eius culpa. na fm apparet augmentu z diminutione rei auget z diminitu solutio tributoz l. iij. s. de alluio. z pa. qd secus est in predictis emphyteoticis p qb non fit remissio nisi tota res pereat. l. j. z ibi gl. in verbo particula re. s. de iure emphy. z. l. quicunq. j. de fun. patri. lib. xj. Ultimo inducit bec lex p An. de baru. qz si comunis vendit aliquam rem alicui: pacto apposito vt nihil vel modicum qd soluat qd maius onus non possit ei imponi p statutum vel ordinamentu postea factu lz no valeat remissio in preiudicium filii. l. obistere. z. l. in fraudem. s. de anno. z tribu. z dixi. s. in primo nota. Tamē valet in preiudicium cōcedentium. l. qz semel. ff. de decre. ab ordi. facie. z ibi tenet Dy. z Bar. in. l. omnes populi. in. iij. q. principali. vers. quarto queritur. ff. de iusti. z iure. z qd no. glof. in. d. l. vacuatis. j. de decurio.

De collatione eris.

Rubrica.

Continua. qz collatores sunt obligati vno lustro ad solutidēz eris. vt. s. de indic. in rubrica. z cōmodi? bac solutionē facerent in auro: ideo subdit banc rubricā. z dic de collatidē eris in auro soluenda.

Pro ere potest solui aurum equiualens. z nu. z. z. z.

Ris pretia.

Pro ere potest solui aurum equiualens. b. d. Et ista equiualencia hic declaratur. pro. xx. libris eris soluatur vnus solidus auri quozu solidoz. lxxi. faciunt libram auri. f. de suscep. z ar. l. quoties. nam aureus z solidus z nummima idē sunt. nota. in rubrica. j. de veteris nummis. po. l. xj. Similiter pro argēto debito potest solui aurum equiualens quod est vt pro singulis libris argenti decez aurei soluatur. f. de argenti pretio quod thesauris inferitur. l. vnica. Et est hic casus in quo aliud pro alio solui potest inuito creditore licet regulariter secus. l. h. j. z ibi plene per glof. z Bar. ff. certis peta. z. l. eum a quo. s. de solu. Potest enim vna pecunia solui pro alia si creditor nullum partē damnū. l. paulus. a sensu contrario. ff. de solu. secus si sit passurus damnū. z ita potest intelligi glof. in. l. si quis ar. de dona. s. z ita intellige hic qd vna pecunia potest solui pro alia si eo dummodo nullū damnū fisco vertat per dictas. l. paulus. z vltimo hoc speciale in fisco vt pecuniam alterius materie z forme cogat recipere fauore collatozū quib. sepe cōmodius est solues re pretiosius vt est aurū qz es vel argenti vt dicit hic glof. sicut particulari solutione eozū fauore recipere cogit. vt dixi. s. de apo. pub. l. h. sed pro specie vt pro ferro fabricis debito no potest solui pecunia. l. j. de fabricen. Sed in alio priuato intelligit Bar. illa. l. paulus. qd cogitur recipere mutata forma dummodo sit eiuēdē materie z lige per. d. l. si quis ar. vbi si debet pondus argenti potest solui pecunia argentea: non tamē deterior argenti in massa. z per. l. j. in fi. z l. cum certum. z. l. titie amice mee. ff. de aur. z argē. lega. Nam qñ est eiusdem materie z lige licet sit mutata forma no dicit solui aliud pro alio sed potius idē cu hoc casu tanta utilitate prebeat in forma equaliter sicut in materia. l. j. ff. de obē. emp. Sed vbi esset alterius materie z forme dicit aliud: id si debes mihi pecuniam mutata z velles dare florenos vel econuerso no cogor recipere nisi aliter cōsuerudo se habeat cui est standū. vt dicit gl. in. d. l. si quis ar. Quid autē est diuersa species eiusdē monete in ciuitate vt florenozū in florentia de quibus florenis intelligat. Itē quid si est mutata moneta tpe solutonis que erat tpe pmissionis de qua moneta solui debeat. vide Bar. in. d. l. paulus. z. colim. de cen. Et not. hic glof. notabile in fi. qz sicut fiscus cogit recipere vnā pecuniam p alia a collatozū z tributariis sponte soluetib. Ita potest compellere collatores debitores ad soluendū vnā pecuniam p alia quādo verteret p publica utilitate secus si non verteret. z sic verbū postulat potest intelligi extra iudicium de sponte soluetē: z de postulatione. i. exactione in iudicio ab inuito vt dicit hic gl. quā nota. qz lz vbi exigere intelligat ab inuito. l. fidei cōmissa. s. si rē. de leg. iij. tñ vbi postulat: verificat in spōtaneo z inuito soluente vt bic tenet. cōiuncta gl. Priuatus autē creditor regulariter no cogit recipere vnā p alio. l. h. j. ff. si cer. per. nec debitor soluere aliud p alio. l. domini. fm primā lectu. j. de agri. z cens.

De discussibus.

Rubrica.

Continua qz iuxta quantitate patrimonij z facultate vnusquisqz possessorū imponi debent z solui tributa z collecte. l. s. de anno. z tribu. z. l. h. s. de immu. ne. conce. ad quas facultates discutiendas inueniedas z estimadas deputadi sunt officiales qz discutiendos appellat: ideo de eis dicit. Not. gl. rubrica quot modis accipitur discussoz. In hoc autē titulo accipitur duob. modis. Primo pro eo qui habet officium discutiendi. i. in gredi z inuestigadi q sunt debitoris fiscales z eos in scriptis redncendi. Secōdo modo pro eo qui habet officium discutiendi. i. inquirendi z estimadi facultates hominum pro imponenda collecta vel estimu. Et his duobus modis potest intelligi bec. l. j. vt dicit gl. z caue dum gl. allegat. l. nullus. de iude. quia vult allegare. l. nemo. s. de iudeis.

Discussoz tenetur ad id in quo male discutiuit alium. z nume. z.

3 Quo remedio consulatur grauato contra malam estimationem.

4 Probatio incumbit q quis fuerit bene vel male estimatus.

Cloties. Discussores tenentur ad id in quo male lectum glof. hic. 7. 3 in rubrica: siue ergo sit discussores ad inuestigandum 7 discutiendum qnt sint publici debitorum. 7 aliquem iniue declarat 7 describat esse publicu debitoru qui non sit confitito coram superiore ad querelam descripti de ini qua descriptione discussores: videlicet q iste non sit deuiro: fisci vel non in tanta quantitate iste descriptus exgrauatur 7 excussores remanet obligatus fisco in eo in quo illum descriptit esse publicum debitorum vt hic est primus intellectus. siue sit discussores. i. estimatores bonorum 7 patrimoniorum causa ponendi in estimo pro collecta vel alio munere reali soluendo fm quantitatem patrimonij vnicuique certe id in quo perperam 7 iniue ad plus estimat 7 descriptit facultates alicuius q valeant ipse remanet obligatus. Et quo not. q in eo in quo quis alium ledere voluit ipse punietur qui vero alii nocendum estimauit ipse suam debet sentire iacturam in aut. de non alienan. §. si quis aut per donationem. colla. ff. de leg. 3. de leg. 3. Et ad declarandum de isto grauamine status est ann. l. qui se grauatos. ff. de censu. 7 vide que ibi dicam. Cauent ergo estimatores bonorum 7 patrimoniorum aliorum quia remanent obligati 7 tenent ad id in quo male estimat siue estimant pro collectis publicis imponendis qui etiam vocant perequatores. l. p equatores. ff. de censu. siue ad priuatum commodu vt pro fideiussores bus dandis a tutore fm valore patrimonij pupilli q si estimatores minas estimet 7 per hoc fideiussores minoris quantitatis datus est: tenetur estimator pupillo in factu actione. l. si. de ma. conue. 7. l. j. §. diuus. ff. de iur. iur. siue sit estimator specialiter datus ad fideiussores approbandos. l. arbitrio. 7. l. si ab arbitro. ff. qui satisfda. cog. Et similiter tenetur mensor agri edificij frumeti vel vini si dolo vel la ta culpa inique metiat. l. si mesor. §. j. 7. ff. si mes. fal. mo. dire. Et similiter tabellarius qui in computatione sefellit. l. si in fi. 7. et. de quo in l. si. de iure fit. Sed quero quo remedio consulatur grauato contra ista malam estimatione. Dic q per officium superioris iudicis implorati. l. j. 7. l. qui se grauatos. ff. de censu. 7. l. si. que ad mo. ciui. mu. indi. vbi est casus. 7. l. iudicaciones. §. de anno. 7. tri. 7. ff. de vaca. mu. l. si. que ita. 7. l. p. etor. 7 si in totu est grauatus in totum absoluet. l. cura. §. de deficientium. 7. §. inopes. ff. de mune. 7. ho no. 7 summatim sine libello prout in simili no. Bar. in. l. si. §. de pi gno. in penul. q. vbi inqz em quis iniue facit id ad qd assumptus est a iudice vel a partibus: vt cum notarius assumptus ad comparationem literarum male comparat. l. comparationes. §. de fide in strumentorum. vel medicus perperam refert de qualitate vulnerum in. c. significasti. de homi. vel obstetric de pregnancia ventris. l. si. ff. de ventre inspici. vel estimator de valore patrimonij. vt hic. 7. l. hac edictali. §. bis illud. §. de secun. nupt. semper pot implorari officiu iudicis vt corrigat qd iniue factu est. vt. d. l. arbitro. 7 ibi p. Bar. ff. qui satisfda. cog. lz ab eoru relatione etiam possit appellari. vt ibi. fm vnam lect. 7. l. cu post sententiam. §. de appel. vt hic in gloss. 7 qntz constituant aliqui officiales qui vocatur exgrauatores ad grauandum eos quoru patrimonija sunt male estimata. de quibus Bar. facit mentione in. l. per banc. §. de temp. appel. Itē quero cui incumbit probatio seu estimator. vt hic in ter. Debet em iustifica re estimatione sua 7 estimatu esse soluendo vsq ad quantitate p ipm discussores declarata q poterit iustificare p offensionem bonoru et eoru redditi iuxta no. per Bar. in. l. si. §. de rescin. vend. sic 7 alias magistratus ad cui officiu spectat recipere fideiussores locupletes debet pbare illos receptos fuisse soluendo. l. j. §. 7 magistratus. ff. de magi. coue. 7. l. j. 7 ibi per Bart. ff. de peri. nominatoru. li. y. fundat em discussores intentione sue estimatiois sup paupertate vel diuitijs estimati: id illa pbare debet. vt no. gl. in. l. si vero. §. qui pro rei qualitate. ff. qui satisfda. cog. Ex quo patz q no habet hic locum regula q presumatur pro iudice vt transeat onus pbandi in aduersariu. l. herennius. §. gaia. de eue. de quo per Innoc. in. c. innotuit. de eo qui or. su. susce. arg. tamē contra in. l. j. ff. de censu. vbi quis probat se grauatum. sed glo. hic innuit q grauatus primo probat grauame 7 postea discussores probat contra. l. diuitias.

1 Non potest soluens petere a creditore sibi refici instrum publici cum primo perditio. 7 numero. 2. Et an instrumentum corrolum vlt casu deletum probet. nume. 3.

Ne casu. Legitur in gloss. duobus modis prout ue. l. q ipsi petant 7 passiu. l. q petat ab eis. Et secundu dum primu hoc dicit lz soluens tributa apocha publicaz de solutione sibi factam perdidit: potest tamen per libros comunis solutionem probare si iteru ab exattore petatur. b. d. c. cor. l. illate. §. de fide instrum. fm secundum. b. d. Si in libris ois de solutione apparet non pot soluens qui apocham perdidit petere sibi aliam de soluto iteru fieri. hoc dicit. Cum ergo apocha de soluto semel est facta 7 solutio in libris publicis scripta est lz apocha

perdatur no pot exactor compellere collatores. i. tributarios q ondat apocham de soluto aut soluat: qz sic esset preda bis exigere cu solutio pber 7 pateat in libris publicis: 7 eductio non pot collator pe tere ab exattore q iteru faciat sibi alia apocha prima deperdata ne datur materia pde si haberet duas apochas 7 diceret se fide soluisse velle repetere cu possit pbare solutionem p scriptura publicaz. Ex quo colligit gl. q vbi de solutione apparet scriptura pbans vt est scriptura libroru ois 7 rationis fiscalium vt hic. 7. d. l. illate. 7 scriptura sumpta ex archiuo publico. in aut. ad bec. §. de fide instrum. vel protocollum notarij qd similiter pbat si bz ea que requirunt ad instrumentum publicu: ats no. l. c. tractus. in versu. nisi instrumeta. 7 ibi gl. §. de fide instrum. 7 ibi p. Sal. non pot soluens petere a credito re sibi refici instrumentu publicu primo pdito. sed notarius habes protocollum bene pot cogi iteru clenare in publica forma ex iusta causa: amissionis primi. l. si quis ex arg. §. si. ff. de ede. vbi aut nulla alia apparet scriptura pbas solutione facta tnc pot cogi facere instrumeta solutis 7 liberatis. vt h. notabiliter dicit gl. 7 gl. in l. si pupillus. in verbo vs. ff. de noua. 7. l. plures apochis. §. de fide instr. 7. l. chirographis. de admi. tu. 7. l. sicut data. §. de libe. ca. 7 per gl. in. l. si. veru. nec cogit. ff. solu. ma. 7 per gl. in vbo monumenta. in c. significauit. de testi. qd intellige no gnalis absolutionis 7 liberae tionis sed specialis de eo qd est solutu. l. quid ergo. §. c. tractu. ff. de cōtrario iudi. tute. 7 ista refectio instru iudicis offi. imploras 7 citata parte vt not. gl. in. d. l. sicut data. 7 per Bar. in. d. l. chiro graphis. 7. l. si finita. §. eleganter. 7 qd ibi plene p. cu. ff. de va. insec. in pupillo tamen videt q licet stare alia scriptura. l. instrumeta in inuentario extractu: tñ tutor pot petere refici instrumentu flamm ma cobustu. vt. d. l. chirographis. nisi intelligas ibi dñ dicit aut no natione facienda facere. subaudi non extractis instrumetis in in uentario 7 non apparente imbeniatura vel protocollo notarij: 7 hoc videt sentire ibi gl. in vbo nonatione. Post qd solutioe aut fa cta pot petere debitor sibi reddi a creditore instrumentu debiti ca cellatus. l. dissolue. §. de cōdi. sine cau. Et similiter creditor pot pe tere a debitore vel notario sibi refici instrum crediti vt possit ostende re solutione facta fuisse debita. l. solutione. 7 ibi gl. Bal. ff. ad ex bi. Similiter ppter vetustate vel alia iusta causa pnt peti refici in strumenta 7 priuilegia. vt no. gl. in vbo reparare. in aut. de bre. et fal. §. semp. 7. c. si. de fide instr. 7. c. cu olim. el. primo. de priuil. 7. j. de exca. pu. mune. l. penul. 7 ibi etiam tangam. 7. j. de diuer. pcedis. l. si. vbi etia est gl. 7. c. cu dilecti. de cōfir. vti de 7 instrumeta vo cor rolo a muribus vel casu deletu an probet. dicit q sic fit tm legi pot. in ea parte sup qua vertitur dubiu ats no. de quo dicit in. l. j. §. si rose. ff. de bo. pos. fm tab. 7. l. j. §. ff. de bis q. in testa. delc. 7 no. hic gl. in. fi. q allegatur pro singulari q vbi apparet dne apochē de soluto an psumat de eade quantitate vt diuersa. 7 bec glo. innuit q de diuer sa. id est loc. repetitidi. Itē no. hic de vbo adberetes: qz adberetes dicitur alicui q eius intentione operibus consilis 7 fauoribus assi stit. vt hic. 7. c. ad apostolic. in vbo adberetes. de re iud. l. y. Et isti etia appellantur coplices 7 sequaces. in. c. ex pte. de fo. cōp. 7. l. j. §. de rap. virgi. 7. c. i. de postu. pla. in glo. qncipit bona finit interpatio. De confederatis aut vide p Bartol. in. l. no dubito. ff. de cap. vbi t3 qd delinques i vna ciuitate pot puniri in alia sibi confederata. Et ba nit? de vna ciuitate itelligit bannt? de alia sibi cōfederata. sicut bā nit? a rege intelligit bannt? ab oib? suis ciuitatib? qd fuit de mē te glo. c. hic finit lex. colla. 7. 7 tenuit Alb. de ro. qra pte statutoru. c. lxxvj. Et interdita aliqua terra intelligitur interdita sibi cobe res fm aliqs. p. d. c. j. de postulato. pelato. Cuius tamē contrariu t3 ibi Joan. andr.

Ab onere discutendi 7 estimandi patrimonija nullus excusatur nec miles nec aduocatus.

Er singulas. Ab onere discutendi 7 esti mandu patrimonija nullus excusatur nec miles nec aduocatus. b. d. Nec obstat. l. sancimus. la. j. §. de aduocatis diuerso. in d. c. vbi aduocati etiam prouinciales excusantur ab isto munere discussiois. Ad hoc respondet hic glof. quod hoc verbum non adberetibus: potest cons trui cum vbo aduocatis qd sequit vt sit sensus adberetes aduoca ti fori prouincialis non possunt grauari sensus si sint adberetes: quia tunc grauari possunt. 7 tunc concordat. l. sancimus. Potest etiam cons trui cum pcedeti 7 non cum vbo aduocatis fori prouin cialis possunt grauari ad hoc onus. 7 bec lectura magis applan dit literē q vult qd honorati. i. aduocati 7 in honore positi pnt grauari vsq ad comitiuā qstitoriam. i. vsq ad aduocatos cōsistorij comitis. 7 dictio vsq: stat exclusiue q illi non pnt ad hoc grauari. d. l. sancimus. in princ. Et similiter possunt grauari militantes 7 alij no adberetes obsequijs consistorij comitis. Et similiter aduocati prouincialis fori qui non sunt cōsistorij comitis possunt grauari. Nec ob. d. l. sancimus. que dicit q no possunt grauari et aduocati prouincialis fori: qz ibi loquit de discussioe operis: 7 sic itelligit gl. illa. l. hic. §. in rubrica. hic vo loquit de discussioe estimatiois patri monioru. 7 glo. in. d. l. sancimus. dat alia solutione q etiam in subfi dium

dium possunt granari ad onus estimationis bonorum. vt bic.

De decurionibus et filiis eorum.

Rubrica.

¶ Glof. sup rubrica. primo cōtinuat. scdo declarat quare dicat decurio. tertio in quo differat a curiali. quarto ponit aliqua priuilegia decurionib' competētia. Videntur em decuriones a deca qd est decem: qz ab initio cū colonie deducere de qb' in l. certa forma. s. de iure fil. decima pars eorū qui ducebant cōsiliū publici gratia duci solebat. ff. de verb. sig. l. pupillus. s. decuriones. naz ex vniuersitate tota eligebant centū pbiores et ex illis centū eligebant decem qui essent decuriones in quorū locū hodie successerūt cōsiliarij ciuitatū vt dicitur gl. z. j. eo. l. n. z. in l. nulli. ff. quod cuiusqz vniuer. no. z. l. sed si ex dolo. s. j. ff. de dolo. z. l. aliud. s. refer. ff. de regu. iur. Et isti cōsiliarij cū prioribus cuiusqz ciuitatis deliberare debent. l. j. ff. de decre. ab ordi. fa. z. sic videt qz cōsiliarij ciuitatis hodie habeant de iure eandē potestātē z priuilegia que olim habebāt decuriones: z sic habeant potestātē circa electiones potestatis z syndici z aliorū officialiū. l. ite eorū. s. ff. decuriones. ff. qd cuiusqz vni. no. z. d. l. sed si ex dolo. s. j. z ibi gl. dicit de electiōe p'tatis. Item circa cōtractus z delicta: vt dicitur glof. in d. s. refer. z super bannis z statutis dicit glof. f. de decre. decur. in rubrica: z totū populū representant decuriones: dicit glof. in rubrica. s. que sit longa cōsuetudo. z. eorū cōtractus z decreta sunt valida nisi sint ambitiosa. l. ambitiosa. z ibi plene per Bar. ff. de decre. ab ordi. facien. z debet cōsentire in eorū actibus maior pars ouarum partiū. l. qd maior. ad municipa. z. l. n. z. ff. z ibi per Bar. ff. de decre. ab ordi. facie. Et eorū nomina debent esse in albo descripta vt quisqz preponat vel postponat iuxta legem vel cōsuetudinē ipsorū. l. j. z. ff. de albo scribendo. Et eorū potestas hodie limitat a toto populo prout ei placuerit s'm Bar. in rubrica. ff. de decurio. z. d. l. ambitiosa. Habent isti decuriones seu cōsiliarij plura priuilegia z potissime vt non possint torqueri etiam finito officio ob reuerentiam precedētis dignitatis: vt bic in glof. z. l. ff. de decu. nec eorū filij. l. diuus. in fine. s. de questio. Itē filij naturales tantū traditi curie decurionū legitimant: vt bic in glof. s. Item in subsidiū debent alimenta de publico decurionib' decerni. l. decurionibus. ff. de decurio. nam facultatibus lapsi percipiunt alimenta a curia cui suas dederunt. facultates. d. l. decurionibus. sicut patronus ecclesie si inops efficiat ab ea percipit alimentā in. c. nobis fuit. de iure patrona. sicut z donatarius tenetur alere donatorem factum in opē. no. glof. in. l. n. s. de reuo. do. Et licet decuriones transeant ad alias dignitates: tamē durāt priuilegia. l. i. ff. de silentiariis z decu. eorum.

- 1 Decurionatus est honor z hūc priuilegia concessa in honore z dignitate cōstituti vt vilia officia nō possint eis indici.
- 2 Pater nūqd pōt dissentire z cōsentire filio absente. z nu. 3. 4. r. s.
- 6 Pater tāqz fideiussoz pro munere publico iniuncto filio nō pōt cōueniri nisi prius excusso filio.

S cum te. Si pater cōsentit decuriona tui filij tenet p eo in solidū de indēnitare reip. z etiā ipi' patris heres facta eti' p' excussione de ipso filio p'cipali debitorē. b. d. Et no. h. ter. qz decurionatus est honor. id habet priuilegia cōcessa in honore z dignitate cōstituti vt vilia officia nō possint eis indici. l. marimarum. f. de ex. cu. mu. z alia de qb' dicit. s. in rubrica. Et plebes ab hoc z alijs bonoribus repellunt. l. honores. s. is q. ff. eo. Cōsentire videt autē pater eo ipso qz scit filij i potestate: licet secus in emancipato acceptate officium suū auctoritate z vtilitate: s. secus in emancipato acceptate officium suū auctoritate z vtilitate vt tutela z cura vt infra dicam. z non contradicit. l. j. de filiisfamili. z quemadmodum pater pro eis teneatur. z. l. honores. s. ff. de decu. z bic in glo. z sic hoc casu qui tacet cōsentire videt etiā in sui p'udiciū fauore reipublice vt dicit gl. in l. i. ff. ad municipi. sicut z alia fauore pupilli. l. cū ostendimus. s. ff. de fideius. tu. Et tenetur pater hoc casu tanqz fideiussoz. l. j. ff. ad municipi. z id cōuenitur pater actiōe ex stipulata qd in iusu: vt dicit gl. magna i p'n. in. d. l. n. qualiter tamē hoc intelligat qz pater teneat vt fideiussoz: dicit per Bart. in. l. cū filius. ff. de vbo. obli. nam hoc casu pater non est simplex fideiussoz: s. fideiussoz indēnitatis sicut est qlibet fideiussoz pro eo qz acceptat officij publici: qz talis fideiussoz scmpere intelligitur fideiussoz indēnitatis scilicet de cōseruādo reipublice cā indēnē z respectu indēnitatis reipublice obligare bona sua: vt h. z. l. i. ff. de adm. rerū ad ciui. p'ti. z. l. moschis. de iure fil. ff. z. l. libertus. s. filij. ff. ad mu. z idco cū fideiussoz officialis publici intelligat fideiussoz indēnitatis nō pōt cōueniri nec olim nec hodie ante principales etiā si renūciasset beneficio de fideius. vt dicit s. de cōueni. fil. debi. l. j. qz hoc non venit ex natura beneficii dati fideiussozib' vt prius cōueniatur p'cipalis: sed venit ex natura fideiussionis indēnitatis que indēnitatis nō pōt apparere nisi excusso prius principali. d. l. i. cum gl. s. de fideius. tu. z. no. gl. in. l. n. s. de ma. cōue. quod secus est in alia fideiussōe qz indēnitatis i qua olim prius poterat cōueniri fideiussoz qz principali. l. iure nostro.

z. de fideius. l. z hodie secus. vt autē. ibi posita. Non est ergo verum quod bic dicit gl. si. qz speciale sit in patre in re isto qz nō possit cōueniri nisi prius excusso principali: qz imo idē in quolibet fideiussoz fore in dēnitatis qualis intelligit fideiussoz pro officialib' publicis z acceptantib' officia publica qui intelligit se obligare ad indēnitatem reipublice. l. z nō pro indēnitare priuatarū personarū. l. ff. vers. sed si filius. ff. ad mu. z. l. j. in princ. z ibi per Bal. ff. de magis. conue. nisi de peculio vel de in re verso. l. i. ff. s. ff. de pec. z bic in gl. i. in. fi. Fallit tamē in casu vbi filio habenti officium publicū vtilitate vt decurionatū si a iudice iniungat officium priuati vtilitate vt tutela tunc etiā pro illa pater tenet in solidum sicut pro decurio natu. l. j. s. qd cum eo. In patre autē est bene hoc plus qz in extraneo: qz pater obligat eo ipso qz scit z non contradicit filio acceptanti officium publicum vtilitate. vt. s. dicit. quod secus est in extraneo qui non tenet nisi se obliget. Nunquid autem pater potest dissentire z consentire filio absente. Bart. dicit bic qz sic per text. in. l. honores. s. ff. de decu. sicut potest filio agenti absenti per nuncium consentire vel epistolam. vt no. Bar. in. l. j. necessitatem. s. de bo. que libe. Item quid si filius ex decurionatu factus est magistratus z rector reipublice an pater z eius heredes sint obligati. Et. i. ff. bic concludit quod si hoc officium acceptat vno patre. secus si eo mortuo nisi pater in vita profiteat filij suscepturum sua voluntate per. l. si filia. s. neratius. ff. fami. erciscit. vel in vltima voluntate hoc disponat p casum notabi. in. l. i. ff. s. ff. de mune. z bono. z. no. gl. j. de periculo successorū parētis. l. vnicā. Et cōcludit an z inquantū pater teneat pro filio in potestate officij acceptante vel cōtrahente qz aut acceptat officium publicum auctoritate sed vtilitate priuati vt est tutela z cura aut vtroque modo publicum vt est officium decurionatus magistratus z cetera publica officia. Primo casu si est tutela datina pro qua pater posset cogi satisfacere pro filio z se obligare. l. si quis inter tres. s. imperator. ff. de excu. tut. z. l. i. in. fi. ff. de suspec. tut. sicut cogit se obligare pro filio recipiente dotē. ar. l. qui liberos. ff. de ritu nup. z per Bar. in. l. si cū dote. s. transgrediamur. ff. solu. ma. tūc pater simpliciter cōsentiedo obligat in solidum qz vbi cūqz quis pōt cogi cōsentire z obligare ibi simplex consensus obligat. l. si filius. de tuto. z. l. i. ff. s. ff. de suspe. tut. z. d. s. imperator. z sic hoc casu cōsensus habet pro pmissione. z si nō cōsentit obligatur solū pro peculio vel de in re verso. l. si filius. ff. de tuto. Et dicitur pater cōsentire si scribat filio qz diligenter tutelam gerat cuius periculum spectat ad eos. vt. d. l. si filius. Si autē est tutela testamentaria filio in testamēto iuncta pro qua pater nō possit cogi se obligare tūc simplex consensus patris nō obligat eū in solidū sed solū de peculio z de in re verso. z ideo tūc nō sufficit dicit in instrumēto p' presente z cōsentiente nisi addat z expresse se obligante. l. titius lucius gainum. ff. de adm. tu. z. l. j. s. quod cū eo. Et idem quādo fuit cōtractus cū filio. p' presente z cōsentiente patre p bec verba nō obligatur pater in solidū nisi expresse se obligat per. d. l. i. in. fi. per Bart. z nota gl. in. l. j. s. ff. ratū. ff. qd iusu. z per Sal. in. l. j. s. qd cū eo. Scdo casu quādo filius. acceptat officium publicum auctoritate z vtilitate tunc nedū cōsensus obligaret eū in solidū: sed illa scia obligat patrē z eius heredes in solidū tanqz sit fideiussoz filij de indēnitare reipublice. vt bic. z. d. l. i. ff. ad muni. nisi cōtradicat. vt. d. l. j. de filiis. z. d. l. honores. s. ff. de decu. prius tamen debet fieri excussio cōtra ipsam filiū familias. vt bic soluat de suo castrensi si quid bz. l. libertus. s. filij. ff. ad muni. Et quo patet qz in iura cōtra filij nō pōt mādari executiōi cōtra patrē nisi esset fideiussoz iudicij. l. i. ff. de vsu. rei iud. Et attēde qz si filius agnouit officij publici auctoritate z vtilitate p' se vinente z sciet: l. incipiat gerere z administrare post mortē patris. tūc oēs heredes patris tenent pro toto officio vsqz ad finē. qz obligatio semel fuit cōtracta p' prem in eius vita qz trāsit ad heredes. Casus est bic. z. d. l. i. ad muni. z. l. si filia. s. idē r'ndit. ff. fa. ercisc. ff. ad muni. l. lucius. s. idē r'ndit heredes. vers. hoc r'nsūm. videt ter. in cōtrariū. qz gl. bic r'ndit qz pater cōtradixit alis tenerent cōheredes. vt bic. Itē nō ob. l. z si filij. ff. de mune. z bo. vbi pro munere qd pater voluit h're filij post mortem ipsius patris cōheredes nō tenent put est in littera cōheredū filij. qz etiā ibi Wyn. z Bar. qz pater vinēs nō expressit nec fuit p'fessus velle id on' cōiter expediti z filius nō fuit electus ibi in vita patris. vt dicit gl. z in. d. l. si filia. s. neratius. ff. fa. ere. z pro onere iniuncto post mortē patris clarū est qz cōheredes nō tenent. d. l. si filia. s. ides r'ndit. vers. sed si quāsi alij cōheredes habuissent filia officia in vita patris. l. i. ff. s. ff. de mune. z bono. vbi est gl. notabilis qz l. vno filius fecerit nuptias de cōi in vita patris: nō tamē post mortē patris pōt aliter filius facere de cōi: sed faciet de parte sua: z hoc verū qz alij heredes nō tenent p munere iniuncto post mortē patris nisi in duobus casib'. l. qz pater fuit p'fessus inter viuos vt expressit in vltima voluntate. vt. s. dicit in vlt. itē quid si filius. Sed quero qd si filius emancipet a patre durate decurionatu vel magistratu vel alio officio publico vtilitate an pater remaneat obligatus. Dicit qz sic. qz tenetur tanqz ex p'pria obligatiōe ex stipulatiōe expresse vel tacita a lege subintellecta qz obligatio durat vsqz quo obligatio sit finitū z apparet de indēnitare reip. vt bic. z. d. l. si filia. s. nerati' s'c' in obli

ris. vt. l. j. de his qui sponte munera sube. Et hoc est clarum quod priuilegium concernit unum actum tantum: quod per actum contrarium ibi extinguitur priuilegium: id est condonat et hinc benefici appellandi vel appellati si perit terminum ad soluedum videlicet remuere appellationem. l. ad solutio. ne. s. de re iud. Et quod impetravit pignus sibi ad iudicari propter moras debitoris petendo postea debitum videlicet illi iuri tacite renuere et eo uti non potest. l. si. s. de iure do. ipe. r. l. commissorie. s. de pac. inter emp. Si autem priuilegium concernit et se hinc ad plures actus in tempore successiuos: tunc si ille actus contrarius impugnat substantiam priuilegii preiudicat in omnibus ut in libero quod impetravit ius annulorum aureorum ut habere per ingenuo quo ad honores et munera. l. si. s. de iu. au. annu. si postea petat in iudicio se declarari fuisse ingenuus et declaratio non sortiat effectum quo ad omnia perdit priuilegium prius impetratum. l. si. ff. de iu. au. annu. Sic et in eo quod post impetratum priuilegium ciuitatis dicit se originarium ciuem et succedat perdit priuilegium prius quod ad omnia. ar. d. l. cu. ex ozati. de. in. ff. de excu. tu. Si autem ille actus contrarius non est contra substantiam priuilegii sed contra usum vel eius exercitium ut in eo quod hinc priuilegium immunitatis a muneribus: tunc in muneribus personalibus iudicat sibi in illo actu tantum et alius sub illo preteritis ut hic: r. l. j. ff. r. no. s. q. cu. eo. r. l. j. de his qui sponte non i. prius se patris. r. i. s. h. ex. p. a. muneribus sponte acceptet vna tutelam vel aliam munus publicum non propter hoc perdit priuilegium immunitatis in ceteris. l. volu. tate. r. ibi per Sal. r. Sal. s. de excu. tu. r. l. j. r. ibi gl. j. de his qui sponte. r. ibi tangat. r. j. l. priuilegio. Sed in muneribus realibus ut in decimis et annuis preiudicat in solutis et non in soluendis nisi fecerit contra priuilegium legitimum tempore. l. spatio quadraginta annorum quo tempore scribitur tale priuilegium. in. c. si de terra. r. c. accedebus. de puile. r. est glo. magistra in. c. cu. accessissent. de costi. Et attende quod inun. i. decurionat. est vniuersale et cetera ad ceteros honores: et ideo priuilegiat honores decurionat. acceptas iudicat sibi quo ad ceteros nisi acceptet cum pacto vel preiudicat quod in ceteris non preiudicat sibi. d. l. j. de his qui sponte. l. temp. s. ff. de iu. iun. r. d. l. j. s. q. cu. eo. r. ibi per Sal. r. per Bar. in. l. si. ff. de decu. licet non preiudicat sibi quo ad alia munera ciuilia que non sunt honores. d. s. ff. de l. cui muneris. r. l. sponte. ff. de mune. r. bono.

Decuriones sunt priuilegiati propter eorum dignitatem.

Um adoptiuum. Propter dignitatem decurionis filius adoptiuus consequitur eadem priuilegia que habet eius filius legitimus et naturalis ut non valeat torqueri nec plebeiorum penas pati. hoc dicit. Sunt enim priuilegiati decuriones propter eorum dignitatem ut non valeant ipsi nec eorum liberi usque in tertium gradum. usque ad nepotes. l. diuo marco. s. de questio. torqueri in metallum vel ad bestias vel in opus publicum danari. l. i. ff. de priuile. vetera. Et inder contra facies puniuntur cum suo toto officio. j. eo. l. oes iudices. r. ibi etiam dicas. Sed qui decuriones et principaliores ciuitatis criminem capitale committunt debet principi referri de pena imponenda. l. moris. s. iste. vbi bon. tex. cu. glo. r. l. diui fratres. in. ff. de penis. Et hoc priuilegium. s. quatuor ad penas corporales euitandas hinc filii sue ante decurionatum fuerint nati sue in decurionatum. l. si. ff. in filijs. ff. eo. fec. si post finitam dignitatem fuerit susceptus r. edit. d. s. iste. fere. ver. plane. r. d. s. in filijs. ver. sed si pater. l. s. fec. quo ad alia. l. honores r. munera: ut dicit glo. in. d. s. in filijs. q. tunc nat. ante dignitatem senatoriam non dicitur filius senatoris. l. si senator. j. de digni. r. ibi per Bar. Sicut etiam natus antequam pater eius esset rex vel sacerdos non dicitur filius regis seu sacerdotis: ut dicit glo. notabilis in. l. imperialis. s. de nupt. r. ibi per Sal. r. gloss. in. l. si. s. de episc. r. cle. r. l. quicquid. j. de prin. age. in rebus. ideo refert Bart. in. d. s. in filijs. q. statutum aggrauas pena nobili delinquenti non habet locum in filio militis nato ante militia. Similiter concepti r. editi post finitam dignitatem senatoriam non dicuntur filii senatoris: licet secus si ante finitam sunt concepti r. post finitam nati: quod tunc attendit tempus conceptiois: ver. plane. r. d. ver. sed si pater. r. l. emancipatu. s. si quis conceptus. ff. de sena. Et sicut filius naturalis consequitur priuilegia ratione senatorie dignitatis patris: ut. s. dicitur est: ita r. ciuilibus filijs. l. ad adoptiuus: ut hic est tunc differentia quod si adoptiuus emanciparetur a patre decurione perdit priuilegia: quod secus est in naturali filio emancipato. l. senatoris filius. r. l. emancipatu. ff. de sena. Quid autem si filius fuit ceteris prius ante dignitatem senatoriam patris r. natus durante dignitate an erit filius senatoris. gl. r. bar. in summario tenet quod sic in. d. l. senator. j. de digni. r. ita intelligit illa. l. in. si. ff. in vnu intellectum: r. est tex. in. l. senatoris filius. in. si. ff. de sena. Et sic quibus attendit tempus conceptiois r. quibus natiuitatis patris est vtilis filio. l. pe. in. ff. de natura. l. i. be. Itaque quid si quis post considerari vel filius naturalis r. vt adoptiuus r. hinc vnu modum excludit a successione patris r. non rumpit testamentum: hinc alium sic. quid attendemus. Dic veritate naturalis r. non fictio nem adoptiois. Casus est in. l. filio quem pater. ff. de libe. r. posthu.

Filii familias possunt esse decuriones et consiliarii et ad alios honores nominari.

Filios. Etiam filii familias possunt esse decuriones et consiliarii et ad alios honores nominari: pater tamen non tenet pro eis si expresse contra dicit. b. d. Si autem non contra

dicit tunc obligat in solidum ut si deus reipublice. l. si. ff. ad muni. cip. r. d. i. s. eo. l. j. Sed per emancipato filio hinc pater consentit non propterea tenet nisi expresse se obliget vel in fraude emancipato. l. j. ff. de filijs fami. r. que admodum per se tenet. Itaque intellige hoc quod dicitur de filijs. ff. de filijs fami. p. notari ad honores quod est maior. r. v. annis. alio non admittit. l. ad reipublica. ff. de mune. r. bo. r. j. de mune. non con. ti. l. j. s. pro infante. nisi in subsidiis in defectu aliorum. l. non tunc. s. non als. r. ibi gl. ff. eo. Itaque sicut pater non cogit se obligare per filio ut hic. ita nec filius per patre. l. estimatione. s. inuit. ff. de mune. r. bono. l. i. ff. filijs. ff. de adm. re. ad cini. perti. r. ibi glo. nisi in causa redemptionis a carcere captiuitatis quo casu filius recusat. l. p. nat. hereditate r. possunt exheredari. in. au. ff. capti. s. de episc. r. cle. Et filia hoc casu suam potest alienare vobem. l. quis. ff. solu. matri.

Illiterati possunt esse consiliarii.

Expertes literarum. Etiam illiterati possunt esse consiliarii. b. d. Similiter r. inder ordinarius potest esse illiteratus cum habeat assessores peritos: ut no. glo. in. l. i. ff. cuiusque vni. r. l. si. s. de sen. ex. pe. re. r. etiam sine assessoribus si sit expertus negotiorum. l. certi iuris. s. de iudi. r. ibi per glo. r. Sal. Et similiter delegatus potest esse illiteratus. ut no. gl. in. d. l. certi. licet gl. dicit quod inder dicit esse literatus ut sciat quod loqui habeat. in. c. sciscitari. de refecti. r. r. d. in prin. in verbo sciencia. r. in au. de iudi. s. j. colla. vj. Similiter aduocatus potest esse illiteratus si habet peritiam r. consuetudinem aduocandi. ut est glo. r. ibi per bart. in. l. j. s. postulare. ff. de postu. r. similiter tutor potest esse illiteratus: nisi propter imperitiam literarum r. simplicitate excuset. in. ff. de excu. tu. s. similiter. Sic ergo in glo. que opponit et non soluit ibi ar. s. quod ibi loquitur in officijs in quibus maior peritia est necessaria quam in decurionatu. Vel dicit quod ibi admittuntur illiterati: ostendit habeat notitiam facti. ut hic in. d. v. Vel dicit ibi iuris peritos ibi loquitur in aduocato causarum qui debet esse peritus literarum. l. j. s. aduocatos. ff. de var. r. extra. cog. r. saltet quinque aduocatus in. r. l. iudem. s. de adno. di. iudi. Itaque ibi s. similiter. Sic quod ibi loquitur in tutore carere peritia iuris r. discretio. hic vero habebat saltem peritiam facti licet non iuris. vt. s. d. i. r.

Frater non tenet per alio in offio deliquente hinc condone possit.

Uter. Communio fratrum non potest quod singuli vocentur ad munera ciuilia ac si in condone non essent. h. d. Et hoc in muneribus personalibus: si quod interuallum vni non potest alteri. ut hic in. d. Vel dicitur in. Bar. hic vni. Itaque frater non tenet per alio in officio deliquente: hinc in condone possit. b. d. Fallit ut hic in glo. quod vni frater gestit in vita patris vel post eius mortem de voluntate patris: quod tunc alter frater coheres tenet per sua parte tam qua heres patris: cui persona emanauit obligatio. ut dicitur. s. e. l. j. p. ergo hic quod vni frater non tenet per delicto alteri: hinc in condone possit r. h. dicit gl. i. vbo rediget. l. i. cu. vob. s. papinian. si fides eandem. l. in. ff. p. socio. q. nimo t. bar. in au. q. locu. C. de colla. q. si. vnus frater i. vita patris habuit pecuniam p. emedius libris qua i. alios usus consumpsit aliter ff. et si sibi computabit per sua. Et an idem sit vt computet in parte sua id quod per soluit i. vita patris delicto ipsi filii. Dic per bart. in. l. stich. ff. de pecul. le. Silr debita scra p. vni ex fratre. q. p. nuncius hereditate ceterum p. iduisio possidetur non veniunt soluenda de cetero nisi sint loci omnium bonorum per. i. l. ex. pte. s. filii. ff. fami. etc. Et an itelligant fides herede societate quod remanet in cetero ut sic scripta r. gesta per eos veniat condone. vide bar. l. i. titiu. r. meui. s. altero. ff. de adm. tu. r. d. l. cu. vob. s. papinian. si fides r. ibi et per bar. Itaque vni frater gerens officium publicum non habet vacationem seu interuallum tempore alteri fratri hinc condone bona possideat vt hic in. d. l. bac. l. allegat bar. in. l. tria onera. la. ff. de exc. tu. q. duo fides simul habitates r. hinc patris monu i. diuisum debet hinc solui vni estimu. ar. bui. l. s. i. oneribus personalibus vel quod iponunt respectu personarum debet hinc duos estimos hinc hinc primoni i. diuisum per hac. l. r. vide Bar. in. l. d. i. r. in. l. d. i. r. in. l. si per. ff. de excu. tu. Et tangat. j. de mune. r. bo. non con. l. j. bar. ff. ad. l. fal. in. l. q. fundu. s. coheres. l. si. t. q. quot sunt possessores tot debet hinc libras sine estimos. p. l. si. s. ibi tot possessores. ff. de bo. dam. r. l. p. nunciatio. ver. r. cu. paterfa. vbi bonus ter. ff. de ver. sig. r. dicit in. l. si bi qui. j. de filijs fami. r. que admo. pa.

Cecitas superueniens non excludit ab officio dignitatis sed in familia r. nu. r.

Cecitas non impedit condere testamentum septem testibus adhibitis.

Infamia. Qui visum perdit non perdit officium. s. cus si infamatus. b. d. vel sic. Cecitas superueniens non excludit ab officio dignitatis hinc infamia sic. b. d. Et intellige tamen de infamia iuris quod inferit per suam in casibus in iure expressis in. l. j. ff. de infam. q. etiam de infamia facti quod aggrauat opinionem alicuius apud bonos r. graues viros. l. bononi. r. l. par. r. l. licet. ff. de obse. Et infamia quis excludit a dignitate non tamen consequenda. vt. l. si. j. de digni. r. c. infamibus potest dignitatis patere non debet. de reg. iu. in. vj. sed et a dignitate habitata remouet. vt est casus hic cu. glo. r. l. iudices. j. de digni. Et r. d. v. in. d. regula in famibus. non enim debet boies infames cu. boies integre fame in dignitatibus participare. vt hic. r. l. nec quis. j. c. Et licet infamia ex-

Cum adoptiuum. ista lex est arg. quod similibi sit concessus seu dicitur r. filijs per scriptum principis quod istud tractat ad filios adoptiuos. nam videtur hinc quod legum concessus per i. filio tractat ad adoptiuos. tene bene meti. Mo. et quod per actum priuilegio quod perdit priuilegium: quod renunciet priuilegio. s. m. ang. Ista est questio trita inter doctores quod videtur concludere euz Jo. de platea.

cludat ab honoribus et dignitatibus non tamen ab oneribus. Imunibus realibus et personalibus. L. vnica. j. de i. f. a. r. j. e. l. nec infames. et ibi etiam...

2. remouet a dignitate iam habita. et intellige de cecitate vtriusque luminis quod vni tamen oculi non nocet. L. frater. s. de excusa. tuto. Item cecitas excusata a muneribus personalibus...

3. l. post susceptam. ff. de exc. tu. Si in rebus cecitas non impedit cedere testibus septem testibus adhibitis et in ea descripta sciens...

In albo. nota patre habere honorem propter filium ut hic et filii propter patrem...

In albo. Qui habet filios preferit non habet. ordine decurionum quibus filios ante eum non habet in ceteris honoribus...

Ultra. maior quinquaginta annis et multo magis sexagenari excusatur a muneribus publicis personalibus...

Donayoris non obligant licet maritus male administrat officium suum publicum.

Kore. No. q. v. v. bona non obligantur nisi marito marito. le administrato officium suum publicum. Fallit Iofficio primipilari...

Muneribus. Nec p. n. i. a. s. p. d. i. s. nec p. m. i. n. o. nec p. i. r. m. i. t. a. t. e. p. o. d. a. g. r. e. p. o. t. q. s. in p. e. t. u. s. e. r. c. u. s. a. t. a. m. u. n. e. r. e. d. e. c. u. r. i. o. n. a. t. b. d. p. r. i. m. u. i. t. e. l. l. i. g. e. s. m. g. l. q. n. i. u. d. e. r. e. x. t. r. a. o. r. d. i. n. e. s. e. u. p. i. n. t. e. r. l. o. c. u. t. o. r. i. a. p. r. i. u. c. i. a. t. d. e. c. l. a. r. a. t. a. l. i. q. u. e. e. r. c. u. s. a. t. i. e. s. s. e. n. a. t. u. e. t. a. l. i. s. i. n. t. e. r. l. o. c. u. t. o. r. i. a. d. e. c. r. e. t. i. s. s. e. u. d. e. c. l. a. r. a. t. i. o. n. e. e. r. c. u. s. a. t. i. n. p. e. r. p. e. t. u. u. m. n. e. c. d. u. r. a. t. v. l. t. r. a. t. p. s. a. i. o. f. f. i. c. i. u. m. v. t. b. i. c. r. l. i. f. f. d. e. p. e. n. i. t. E. t. e. s. t. c. a. s. u. s. i. n. c. a. p. i. t. i. d. e. o. f. l. e. l. v. j. q. n. o. g. l. i. l. i. c. e. r. t. a. z. s. f. i. f. f. d. e. t. e. s. t. m. i. s. e. c. s. i. i. n. d. e. c. l. a. r. a. t. a. l. i. q. u. e. e. r. c. u. s. a. t. i. v. l. i. n. u. n. e. a. m. u. n. e. r. i. b. u. s. v. e. l. i. t. e. r. d. i. c. i. t. a. l. i. c. u. i. a. r. t. e. s. u. a. c. a. c. o. g. n. i. t. a. l. i. t. e. c. o. s. t. e. s. t. a. p. r. i. s. t. i. a. m. d. i. s. t. i. n. c. t. i. u. a. q. u. i. t. i. c. i. p. p. e. t. u. u. m. v. a. l. e. t. n. i. s. i. a. p. p. e. l. l. a. t. i. o. n. e. v. l. a. l. i. o. r. e. m. e. d. i. o. r. e. s. e. t. i. n. d. a. t. l. i. j. s. d. e. p. o. s. t. r. i. b. i. p. S. a. l. y. r. p. b. a. r. i. d. o. l. i. f. p. t. z. e. r. g. o. q. p. p. r. e. s. p. e. c. i. s. i. a. m. i. t. e. r. l. o. c. u. t. o. r. i. a. p. o. t. a. l. i. q. u. e. i. c. i. p. e. n. a. v. l. q. s. a. d. a. n. n. u. a. d. e. c. u. r. i. o. n. a. t. u. r. e. m. o. u. e. r. e. q. u. i. t. u. r. d. u. r. a. b. a. t. e. i. o. f. f. i. c. i. u. m. e. t. i. a. i. n. p. e. t. u. u. m. d. i. s. t. i. n. c. t. i. u. e. c. o. g. n. i. t. a. r. i. t. a. i. n. t. e. l. l. i. g. e. l. m. o. u. s. f. f. d. e. p. e. n. i. t. r. l. r. e. l. e. g. a. t. o. r. i. u. s. s. o. l. e. t. f. f. d. e. i. n. t. e. r. d. i. r. e. l. e. l. i. b. e. r. a. r. e. a. u. t. g. r. a. t. i. o. s. e. a. m. u. n. e. r. i. b. u. s. n. o. n. p. o. t. f. e. o. l. n. e. m. o. n. e. c. p. e. n. a. r. e. l. e. g. a. t. i. o. n. i. s. v. e. l. m. a. i. o. r. e. d. e. c. u. r. i. o. n. i. s. r. i. t. a. l. i. s. i. m. p. o. n. e. r. e. s. e. d. a. d. p. r. i. n. c. i. p. e. m. r. e. f. e. r. r. e. v. t. b. i. c. i. n. g. l. o. r. i. d. i. u. i. n. i. f. r. a. t. i. o. n. e. s. f. i. f. f. d. e. p. e. n. i. t. S. e. c. o. n. d. e. c. t. a. t. e. i. n. t. e. l. l. i. g. e. v. t. d. i. r. i. s. e. l. i. v. l. t. r. a. T. e. r. t. i. u. m. d. e. p. o. d. a. g. r. a. D. i. c. q. q. s. p. p. o. d. a. g. r. a. l. e. n. e. n. o. i. p. p. e. t. u. u. m. e. r. c. u. s. a. t. i. e. s. i. g. r. a. n. t. i. p. e. d. i. t. a. f. f. l. i. c. i. t. a. t. e. t. e. n. e. a. t. p. o. d. a. g. r. e. j. q. m. o. r. b. o. z. i. n. s. t. i. d. e. e. r. c. u. t. u. s. i. t. e. i. t. e. p. p. t. a. d. u. e. r. s. a. z. E. t. i. d. e. d. e. a. l. i. s. e. g. r. i. t. u. d. i. n. i. b. l. p. e. f. f. d. e. v. a. c. r. e. c. u. m. n. u. n. e. l. e. n. i. s. e. r. g. o. f. b. i. c. u. l. a. v. l. v. e. r. q. r. t. a. n. a. v. e. l. m. o. d. i. c. u. m. v. l. n. u. s. u. l. u. e. r. c. u. s. a. t. i. o. n. e. n. o. p. b. e. t. l. j. s. e. d. s. c. i. e. n. t. i. a. f. f. d. e. e. d. i. l. e. d. i. c. i. t. a. u. t. i. n. s. i. r. m. u. m. g. r. a. n. t. i. t. e. r. i. n. d. e. r. s. c. i. e. n. t. e. r. e. f. e. r. a. t. u. a. n. i. a. e. i. t. n. u. l. l. a. l. q. s. t. i. t. i. t. i. b. i. g. l. o. s. f. f. d. e. r. e. i. u. d. i. J. t. e. i. n. t. e. l. l. i. g. e. q. g. r. a. u. i. s. i. n. f. i. r. m. i. t. a. s. p. r. e. b. e. r. e. r. e. c. u. s. a. t. i. o. n. e. a. m. u. n. e. r. i. b. u. s. p. s. o. n. a. l. i. b. u. s. n. o. t. a. p. r. i. m. o. n. i. a. l. i. b. u. s. v. e. l. a. b. h. i. s. q. u. e. p. r. u. d. e. n. t. i. s. v. i. r. i. c. o. n. s. i. l. i. u. r. e. q. u. i. r. i. t. l. i. i. s. c. o. r. p. o. r. i. s. d. e. b. i. l. i. t. a. s. f. f. d. e. i. u. r. e. i. m. m. u. n. i. t. a. t. i. b. u. s.

Infames. Infamia immunitatem non prestat a civilibus muneribus. b. d. Infamia etiam accret infamie ab honoribus et dignitatibus. s. e. l. infamia...

Imo iudex. Nullus iudex potest cedere immunitate a muneribus sed solus principis. b. d. Imo potest ergo p. v. alii iudex gratiose liberare aliquem a decurionatu vel alio munere publico...

modū gratie et arbitrii vt bic. r. l. j. r. l. scriptio. de ope. pub. cū so- lus princeps hoc possit. f. de his q a pncipe va. acc. l. vnica. S3 per modū iurisdictionis cōtētofe p fiam iterlocutoriā vel diffinitivā pōt er iusta cā etatis vel morbi vel alia iusta liberare ad tēpus vel in perpetuū. vt j. q. eta. l. j. q. mor. l. j. s. eo. la. muncrib. Et sicut nullus iudex pōt curiales et decuriones liberare a decurionatu et alijs officijs curialib⁹ vt bic. r. d. l. vnica. ita ppter eorū delicta non pōt imponere penā relegatiōis extra puincia vel maiorē penā sed ad pncipē referendū est. l. diui fratres. §. decurionibus. r. §. fin. r. l. moris. §. iste fere. ff. de penis. In ter. ibi decuri. l. ab officio decurio natus vel alijs officijs curialium.

Vniuersos Decuriones seu cōsiliarij nō debēt exercere officiū tabellionat⁹. b. d. Et est rō vt in glo. qz est vile officiū sicut est procurator. j. eo. si qs procurator. r. si exerceat vilipēdit dignitatē. r. id priuilegijs dignitatis decurionat⁹ priuilegijs. de tabu. l. h. r. si ei? scri ptura redarguat de falso torqueri poterit pro veritate eruenda. l. si quis decu. s. de fal. licet als decurio etiā post decurionatū in me- moriā precedētis dignitatis torqueri nō possit. l. si. ff. eo. l3 autē pf sit tabellio seu officiū tabellionat⁹ exerceat non nōcet filio in decu- rionatu habito vel habēdo. l. si. in. si. s. de ser. reipub. ma. nec oō. d. l. n. qz decurio. s. de fal. de q. gl. bic. opponit vbi decurio exerceat offi- ciū tabellionat⁹ scribēdo testamēta r. alia instrumēta: qz dicit Aut qris an exiēs ante tabellio possit esse decurio r. cōsiliari⁹. Et dicit q sic l3 gl. s. in. l. gnali. j. de tabu. r. antiqua instrumēta cōplere pos- terit. s. noua post decurionatū nō d3 pncipē si tamē cōficiat valēt l3 puincia in amissioe pūilegiū dignitatis vt. s. dicit sicut dicimus de clerico q an clericatū erat notari⁹ in. c. sicut extra ne cler. vel mo. et c. officiū. §. ad scribēdas. de here. li. vj. vbi est glo. de monacho nota- rio. r. in Spe. de sta. mo. ver. xvij. Aut qris post q quis est decurio vel cōsiliari⁹ possit creari tabellio r. officiū tabellionatus exercere. Et dicit creari pōt sed nō exercere ppter dignitatē decurionatus. r. si exerceat l3 fieri nō debeat nō vitiant instrumēta i pūdicij alioiū sed ipse priuilegiū dignitatis. vt. s. dicit. patet ergo bic q tabellionatus nō est dignitas cō pbiat decurio q est in dignitate illō exercere pp ei⁹ vilitatē que insurgit ex hoc q tenet oibus fūire dicit h glo. r. ita cōcludit Bar. r. gl. dicit in. l. si. j. q. milit. nō pos. q nō est digni- tas sed manus publicū. l. eadē. §. hac lege. ff. ad. l. iul. repe. r. j. t. j. l. j. r. j. de tab. l. i. j. nisi effect notari⁹ pncipis. s. de māda. pn. l. j. r. j. eo. l. neq. l. si ad scribatū. s. de appel. r. l. h. j. de pncipio. Ita etiā cōclu- dit Salp. in. d. l. j. s. de mādati pncipiū. r. vide in. d. l. si. s. de feruis reipu. ma. patet ergo q notariatus est dignitas qn quis est scriba vel cancellari⁹ pncipis. Itē r. alio casu qn in eius creatione vel pūilegio sunt apposta bec vba r. iudex ordinari⁹ p bec em vbera cōferē sibi dignitas sine administratiōe r. iurisdictione voluntaria vt valeat interponere aut iurisdictionē emāpatiōi ad adoptionē r. alijs acti- bus qui sunt voluntarie iurisdictionis. r. tales notari⁹ vocant iudi- ces chartularij. qz possunt de voluntate partiū scribere chartas et acta corā se gesta: de quib⁹ est gl. in vbo facultatē. in. l. r. nō nouā s. de ind. In gl. in vbo non bz. in. l. si. s. vbi r. apud quē. Quinimo r. eorū iurisdictione pōt prorogari. vt est gl. sing. in vbo p tribunali. dū dicit vt iudices chartularij. in. l. si. ff. de ind. r. vide qd dicit l. cō- perim⁹. j. de pti. sacrorū scripionū. r. l. missi. j. de nūerarijs. ¶ Itē no. bic gl. q aduocati nō debēt officiū tabellionat⁹ exercere. r. idē no. glo. in. l. gnali. j. de tabu. qd ad diolani male seruatur. vt dicit bic glo. nec etiā seruatur in tūcia. vt dicit glo. in. d. l. generali. Et an tem aduocatio dignitas ideo postulado seu aduocādo repellunt infames. vt dicit. s. eo. l. infamia. Si tñ aduocac⁹ q fuit creatus ta- bellio cōficiat instrumēta valēt. vt. s. dicit de decuriōe r. clero s3 B. h.

- 1 Electus in ambasiatozem cogitur recipere ambasiatam.
- 2 Officiales qui mittuntur a ciuitatibus non debent ad ciuitatē redire sine ipsius ciuitatis licentiā.
- 3 Non sufficit petere licentiā nisi obtineatur q eius est denegare cuius est dare.

S quis decurio. b. Legit duob⁹ modis. vno modo de licentiā quā ptes debet dare ambasiatori qui ad pncipē mit- tit. Alio modo q loquat de licētia redeūdi quā ambas- iatores qui fuerūt ad pncipē petere debēt. r. hoc dicit. Ambasia- tor ad pncipē nō ante debet recedere neqz redire q habeat licētiā a pncipē in eundo r. a pncipē in redeundo. alias punif. hoc dicit p m vtranz lecturā. Et no. glo. bic que dicit q electus in ambasia- tozem cogitur recipere ambasiatā vt bic. r. l. sciendum. §. ordine. ff. de lega. non tamen ad parādā sibi inimicitiam vel locum suspen- ctum. d. l. sciendum. §. si accusatio. r. debet portare literas sue missio- nis r. licentię per quas patet qd vadit de mandato r. commissiōne sue ciuitatis r. ante recedere nō debet q dictas literas habeat als nō credet ei. Sic etiā nō credit clerico peregrino de sua ordina- tione nec debet admitti ad publicę celebrandū sine dictis literis commēdatiōis seu dimissorijs sui prelati. in. c. tne. de clericis pere- gri. r. lxxj. distin. c. penultimo. r. c. si. bic in glo. alleg. r. l. si qua per calumniam. s. de episcopis r. clericis. Sic r. episcopus cum necessa-

rio vigeat ad alienas accedere regiones non debet recedere sine literis sui metropolitani vel patriarce vel etiā ex permisiōe pncipi- pis. in. §. interdicimus. el primo in aut. de san. episco. col. it. Item officiales qui mittuntur a ciuitatib⁹ nō debēt ad ciuitatē redire sine ipsius ciuitatis licētia. l. nullus. r. ibi per Bar. s. de officio recto- ris puincie. Et attende q a legatiōe nō pōt qz exulare per hoc q sint als quos primo tangit: qz si legatio talem virū requirit or- do tūc nō seruatur als sic. d. l. sciendum. §. ordine. verifico. sed si lega- tio. ff. de lega. Et no. xj. q. iij. quid ergo mirū in glo. h. Item attēde q valeat ordinatio seu pūilio vel statuti q quilibet teneatur ire in legationē suis sumptibus r. non cōmunis seu populi r. sic pōt esse mun⁹ psonale r. etiā pmoniale siue mixtū. B. lo. notabilis est in. l. honor. §. j. ff. de munerib⁹ r. honorib⁹. Itē not. bic p m Barto. q cōsiliarij nō debēt recedere de ciuitate sine licētia alias puniunt siue velint recedere ex causā legatiōis siue causā pprie rei. vt qz con- siliarius velit accedere ad pncipē facturus qrimonia r. alioquo. vt bic dicit glo. nam etiā in re sua quilibet potest esse ambasiator. Item qui. §. si epistolam. ff. de fur. r. ibi no. Bart. r. c. cum olim ma- gister. de offi. delega. Nec potest cōsiliarius cogi a pncipē exire ciui- tatem vel ei alia necessitas imponi. l. h. j. de silentarijs. lib. xij. nisi ex causa legationis vel nisi sit vocatus a pncipē vel a suis iudici- bus vt bic in glo. j. Itē nota in verbo consequat q nō sufficit pete- re licentiā nisi obtineat q ei⁹ est denegare cuius est dare vel eius est velle. de reg. iur. Fallit in casibus in quibus quis tenet dare licē- tiam ex legis dispositiōe. in. c. licet quibusdā. de reg. r. ibi gl. in ver- bo licentiā post ulauerit. Patet ergo bic p m vni intellectū q cita- tus cōparens r. sine licentiā recedens habet perinde ac si nō cōpa- ruisset contumaciā incurrit. vt bic. r. l. scire oportet. §. sufficit. ff. de excusatione tu. r. in. c. j. de iudi. r. c. prout. de dolo r. contuma. r. c. si postquā. de elec. in. vj. r. ibi glo. in verbo ex sui mente. r. c. cōstituit⁹ de procu. r. hoc verum si aduersarius comparuit r. eius cōtumaciā accusauit. l. properādum. §. r. si quidē. s. de iudi. secus si ipse nō cō- paruit q tunc nō potest citatum nō cōparētē in termino dicere cō- tumacem. l. iij. §. si r. stipulator. ff. de eo per quē factū est. r. l. arbiter si literalis. ff. de arbi. licet glo. contra r. male in. l. si. ff. si quis in ius voca. non ie. in glo. h. in ver. secus si actor non fuit. r. ibi per Bart. r. est becler argu. expressum p m Anto. de baru. q clericus vel epi- scopus vocatus ad synodū nō debet recedere sine licētia sui supio- ris als punif vt bic. Et quo pty q securitas data in veniēdo ad cu- riam hoc casu nō intelligitur data in remēdo: sed regulariter cō- tra vt dicam. j. de digni. l. si. r. j. de nauicula. l. j.

- 1 Curiales possidentur a domino cuius possessionē nō perdit per eius fugā.
- 2 Curiales q sunt curie obligati nō sunt ordinādi: qz nō religionis voto sed vt ratiocinia officioz suoz euitēt ad ecclesiam se trāserūt.

Ubi derelicta. r.ialis derelinquens curiā r. ad militiā se transferens potest per quēcūqz iudicem or- dinariam ad curiam reuocari. Quinimo a dnu maito qui ptes eis r. a quolibet de illo coipote pōt talis decurio fugiēs capi ppria autoritate si copia iudicis haberi nō possit. j. eodem. l. generali. secus in seruo fugitiuo qui potest capi a dno: licet adit copia iudicis. argu. s. vbi cau. status. Et est rō dōfferētē qz seruus possidet a dno cuius possessionē non perdit per eius fugā. l. j. §. per seruū qui in fuga. ff. de acquirē. possessione. iō licet sibi capere rem suā a se posse: nam sed curialis nō sic possidet a curia licet sit ei obnoxius: ideo solū in subditū in defectū iudicis licitū est eū fu- gientem capere etiā in alieno territorio. vt tenet glo. in. l. j. r. ibi per Salp. s. vbi quis de curi. vel co. Et pūnatur etiā hīc talis decurio priuilegijs dignitatis quā refugit r. cōtēmit. l. h. j. de tab. r. dicit s. eo. l. vniuersos. Quero bic loquitur quā do curialis relicta curia transfert se ad militiā secularē quid si transferat se ad militiā cele- stem vt ad clericatū an reuocabitur. Dicit q sic de iure ciuili. l. officiales. s. de episcopis r. clericis. r. aut. sed neqz r. per glo. j. eo. l. qui dā ignauie. Et idē dicit canō q curiales qui sunt curie obligati nō sunt ordinādi: qz nō religionis voto sed vt ratiocinia officioz suoz euitent ad ecclesiam se trāserunt. r. sic non querunt fugere secularē sed mutare. l. iij. distin. c. j. Et idē etiā de alijs qui sub pte- ter tu sicte religionis onera publica querunt euitare. j. cod. l. quidam ignauie. als autē ad ratiocinia obligati an possint reuocari r. an sint ordinādi. Dicit per gl. r. doctores in. c. vnico. de obli. ad ratioci- nāt⁹. Dicit q nihilomin⁹ reuocatur nec tamē definit esse cleric⁹ sed perdit pūilegia clericat⁹. l. si quis curialis. r. ibi glo. s. de episco. et cle. Et est argumētū hui⁹. l. fm An. de baru. q si monachus reli- cto monasterio cepit diuagari vel ad aliā religionē se trāstule- rit q est ad monasteriū reuocād⁹. argumētū huius. l. r. d. l. officia- les. cū sua aut. r. l. j. r. h. s. vbi quis de curia. vel co. r. l. omnes pti- gi. r. ibi glo. j. de agri. r. cens. de quo est ter. in cle. ne i agro. §. qz ve- ro. de statu mo. Sed etiā murilegulus ad dignitates si bi interdīctas debet reducti ad exercendū artem suam. l. in urile- guli. j. de muri. lib. xj.

C Officiū ta- bellionat⁹ exer- cere vide bart. bic r. in addi. alerādi h po- stita super vbo officiū tabel- lionat⁹. Et an clericus possit exercere officiū tabellionatus ibidem vide. ¶ Si qs decu- rio. Hec lex al- legat q actoe accusans cōtu- maciā rei non debet recedere a foro nisi licē- tiat⁹ facit gl. i. l. si finita. Sū- lian⁹ i vbo cō- parere de dā. i. fec. r. ibi ange. de are. r. i. l. p- perādum. §. j. C. de iudi. qd- bf in. c. j. extra- de do. r. contu. fm aleran.

dicat hic glo. ff. nec ad alia munera extraordinaria qz satis est eis qd grauant ad munera ordinaria. non enim debent seduci a seruitio curie sicut nec agricola ad agricultura. vt dicitur hic glo. sacra tamen tepla a molestis veratidibz tueri debet. l. vniuersi. de fun. rei pri. z hic in glo. Et de hoc an officiales teneantur ad munera realia z personalia z ad extraordinaria dixi. s. de exact. tri. lactores. z per Bar. l. i. s. de immu. ne. cōce. nō tenent etiā curiales subire vilia officia vt custodias portarū z alia ministeria vilia. l. humilioribz z ibi per Bar. j. de suscep. z. l. ij. de filiaris. An autē de baru. in telligit bāc. l. in prin. qz curiales nō debēt pro debitis principis cōueniri nec ad alia extraordinaria cogi. Et sic sicut filius non potest erigi p debito patris ita nec curialis p debito dñi sui. facit. l. vni. ca. j. vt nullus ex pica. zc. In glo. j. dicit imo. decurio z curialis differunt tanquā genus z species. vt no. s. eo. in rubri.

Qui nō sequit cōditionē patris sequit cōditionē matris.

Quos idulerūt. Qui nō sequit cōditionē patris sequit cōditionē matris. b. d. Naturalis ergo tātū illegitimus fili⁹ alicuius mulieris antiochene ciuitatis vel alterius ciuitatis ex quo nō hz psem legitimū cui⁹ originē fili⁹ sequeret. l. i. ff. de mune. z orig. z. l. assumptio. s. fili⁹. ff. ad muni. sequit originē matris. z sic potit⁹ debet alcribi curialibz ciuitatis materne quā paterne. z idē si fili⁹ esset legitimus. i. ex iusto matrimonio natus. l. cū legitime. ff. de sta. bo. Sed si ciuitas materna haberet priuilegiū qz fili⁹ sequeretur cōditionē matris. tūc filius sequeretur curiales z honores ciuitatis materne z non paterne vt bic. z. l. ij. ff. ad muni. nisi sint aliqui fili⁹ quibz pnceps cōcedat priuilegiū qd nō sequant originē ciuitatis materne ex priuilegio hoc habētis qz fili⁹ sequantur originē matris sicut cōcessit imperator duobz fili⁹s s. dootho z Breno ne sequerēt originē matris antiochene. j. eo. l. neqz. z dicit regulariter qz filius legitimus sequit originē propriā z patris z nō matris quo ad munera publica honores z dignitates. d. l. filios. z. d. s. fili⁹. z quo ad tutelā vt ibi possit petere tutorem. vt no. glo. magistra. in. d. s. fili⁹. z ibi Bar. z quo ad hoc vt ibi possit cōueniri. l. incola. el. ij. ff. ad muni. ibi inueniat. l. heres absens. ff. de iud. Itē quo ad familiā z agnationē. in. si. de legi. ag. tu. s. j. Fallit si ciuitas materna hoc habeat ex priuilegio. vt bic. z. d. l. ij. ff. ad muni. z. l. priuilegia. j. de incolis. Itē si fili⁹ nō est legitim⁹ sequit cōditionē matris vt bic. p. vni. intellectū glo. z. d. l. ij. ff. ad muni. Itē quo ad libertatē seu seruitutē filius sequitur matrem nō patrē. l. in seruitutem. s. ingenui. ff. de sta. bo. Itē quo ad dñum: vt partus nat⁹ ex ancilla sit in domo domini ancille. l. partū. s. de rei ve. Itē si fili⁹ cōstituat sibi domiciliū in loco originis materne ibi subit munera ratioe cōstituti domiciliū. l. iij. ff. de mune. z bo. z no. in. l. assumptio. s. filios. ff. ad muni. z. l. i. exēplo. z est ter. in. d. l. filios. j. de muni. z origi. vel etiā si sibi cōstituat domiciliū sed habet ibi bona pro illis subit ibi munera patrimonialia not. l. eod. l. null⁹. an autē filius sequat ciuitatē patris ex pstitutiōe seu priuilegio acquisitā tāgit bar. in. d. s. fili⁹. z dicit in. l. filios. j. de muni. et ori. Itē si filius natus ex aliqua comitatensi nupta cini vel eodner. so. an dicatur cini vel comitatensis. Dic per Bar. in. l. i. ff. ad muni. z dicit in. l. origine. j. de muni. z origi. quo ad alias cōditiones quibz sequit patrē z quandoqz matrē. De quo per glo. j. de agri. z cens. l. ne diuitius. z. j. eo. l. nati. z ibi tangam.

Creatus nouiter decurio non tenetur pro debitis predecessoris. z nu. 2.

Rouidendum. Successor in dignitate non tenetur pro debitis predecessoris. hoc dicit. scens si sit successor in hereditate. s. de her. actio. per totum. vel sic. Creat⁹ nouiter decurio nō tenetur pro debitis predecessoris hoc dicit. Siue ergo aliquis fuerit decurio z etiam susceptor tributorum z pro mala gestione remansit debitor sicut siue fuerit decurio qui nominauit susceptores tributorum qui male administrauerunt propter malā nominationem tenetur. l. in. sta. z. l. susceptores. j. de suscept. Certe alius nouiter creatus decurio in locum illius non tenetur ad predicta debita predecessoris sui z hoc modo exponit hic glo. verbū subijci susceptores vel exponere clarius p. m. nouiter creatus decurio non tenetur ad debita susceptoriū. id est eorum qui receperunt eos in ordine decurionum: z secū dū hanc expositionem inferit qd qui de nouo recipitur in collegio non tenetur ad aliqua debita cōtracta per illos de collegio qui receperunt. Item creatus nouiter ciuis non tenetur ad collectam pro antiquis debitis imponēdam. Et ad hoc allegat B. y. bāc. l. in. l. incola. la. ff. ad muni. z ibi etiā Bar. Patet ergo hic p. glo. qz successor in officio non tenet pro debito predecessoris. sic etiā in alijs pluribus casibus succedens in locū debitoris fiscalis non soluit antiqua debita illius. vt in. l. bic alleg. in glo. j. z ex hoc inferitur si habens dignitatem ex electione vel successione recipit pecuniā mutuo an alius postea succedēs in eadem dignitate tenetur ad tale mutū. Ita de beluiso hanc questionē disputat quā posuit in aut. vt nulli in. s. z bec vero iubem⁹. col. ij. cuius cōclusio est qd si recipit mutū ad honorē suū vel aliā

suā utilitatē z nō tenetur successor. ar. huius. l. qz nō est successor be reditatis pdecessoris nec aliqui caput ab eo sed est successor dignitatis quā cepit a principe. l. j. ff. ad. l. iul. de am. z banc rōnē in simili assignat. ij. glo. in tit. an agnatus vel filius defuncti repudiata hereditate possit seu. re. c. vni. c. z glo. ff. in. c. vni. c. qui successores teneantur. col. r. Si autē decurio succedēs esset agnatus illius decurionis cui successit bene teneretur. j. eo. in successione. p. m. scbam lect. z fa. s. eod. l. j. aut accepit mutū ob statū dignitatis vel ob res dignitatis tūc si accepit in causam voluntariā vel etiā vitilē z non tenet successor sed ipse recipiens. Item qui mutū. C. si certum p. secus si in cām necessariā vt ob statū dignitatis cōseruande vel ob res dignitatis cōseruandas ne pereant: qz tunc quodā modo efficit dignitatis. Et quilibet persona illā dignitatem habens ad hoc tenetur. Casus est in. c. j. de sol. z. c. significauit. de. rescri. z. d. autem. vt nulli in d. i. s. z bec vero iubemus. vers. si vero z precepto. Quo aut qua actione successor cōpellat seu cōtra eū agat. Bic qz actione personaliter cōtractu. vt. d. c. j. z. d. c. significauit. z. ff. cer. pe. l. ciuitas. z qz ibi no. per glo. z Bar. z. ff. qz cuiusqz vniuer. no. l. sicut. s. ff. itē agitur hypothecaria pro rebus dignitatis pro quibus est impensa necessaria. ff. in qui. cau. pi. ta. contra. l. j. z. ff. qui po. in pig. l. in terdum. z. l. se.

1 Numer⁹ duodecim filiorū quē excusat a muneribz realibus. 2 Numerus liberorum nō excusat a muneribus ordinarijs.

Quis decurio. Numerus duodecim filiorum quem excusat etiam a muneribus realibus. b. d. Sed. j. qui nu. li. l. ij. dicit qz quinqz excusant. ff. de iur. in mu. l. semper. s. de mōstrat. dicit qz sedecim cur tam variē querit ibi glo. in. d. s. demōstrat. veritas est qd bic dicit in glo. z ita tenet Bar. qz numer⁹ quinqz excusat a muneribus personalibz z numerus. xij. z. xvj. excusat etiā a realibus vt bic. z. d. s. demonstrantur. z sic non tenentur soluere collectas z ibi dicit Barto. z dno: autem numerus duodecim nō excusat a realibus. l. ij. s. qui patrimoniorum z. l. in honoribus. ff. de vaca. mu. Aliter autem excusat numerus liberorum a muneribus publicis autoritate z utilitate priuatis. vt dixi. s. eo. l. in albo. Alij dicunt quod numerus liberorum non excusat a muneribus ordinarijs. l. neqz. j. de mune. patri. cum conor. z. l. j. qui numero lib. Sed ab extraordinarijs sic vt bic. z. d. s. demonstratur. Alij dicunt aut quis est decurio z habet duodecim filios. z illi excusant eum a muneribus patrimonialibus argumen. s. qui numero libe. a tu. l. vnica. aut non est decurio nec habet aliud munus personale z requirantur. xvj. vt. d. s. demonstrantur. sed glo. in dicta lege pri. ma. j. qui numero liberorum. dicit quod a muneribus personalibus excusant quinqz. z de hoc non est dubium. l. in. j. qui numero libe. Sed ab honoribus et muneribus eis coherentibz excusant xvj. vt bic. z apatrimonialibus excusant. xvj. vt. d. s. demonstrantur. tene quod bic dicit glo. et Bartolus. in dicto. s. demonstrantur. in principi. et s. dixi. Glo. tamen in. de excusatio. in prin. in verbo munerum. tenet quod quinqz filij excusant a decurio nati.

1 Officiales cogi non possunt a preside ad munera personalia extra terminos sue ciuitatis. 2 Potestas nō potest cogere aliquē cinē exire territorium ciuitatis nisi ratione publice utilitatis.

Curiales ultra. Officiales nō tenent exire locum in quo seruire tenent nisi publica necessitas hoc exigat hoc dicit. Non pnt ergo officiales cogi a preside ad munera personalia extra terminos sue ciuitatis vbi seducerentur ab officio nisi ex publica necessitate vbi autē nō seducerent vt ad custodias nocturnas z ad alia per qz nō impeditur officij tenetur illa subire. vt dixi in. l. actores. s. de exact. tri. z per bar. in. l. i. s. de immuni. ne. conce. Et causa tamē legationis p. pte ciuitatis ad principē possunt cogi ex p. uincia. ar. s. eo. si quis decurio. z ibi dixi. Similiter non possunt cogi officiales a preside ad querelam alicuius cōparere corāz ipso p. s. de extra terminos sue ciuitatis. vt bic dicit glo. sed indices seu magistrum ipsorū curialium debet interpellare. l. j. de curialibz vt. ro. lib. rj. z. s. vbi fena. vel cla. l. j. Similiter p. rescriptū nō potest quis impetrare in dicitū extra terminos sue diocesis ultra duas dietas olim in. c. nōnulli. de rescrip. z hodie ultra vnā dietā. in capitulo statutum. s. cū vero. vers. nullus. eo. titu. lib. vj. Et multominus possunt officiales p. pta voluntate exire terminos sue ciuitatis. qz non debent euagari sed officio intendere. l. ij. s. de aduo. di. iudi. sicut z milites nō debēt euagari sed suis castris z custodijs intendere z per suū magistrū militū ad hoc coarctari. l. tribuni. j. de rem. li. z. l. officij. s. ff. de rem. mili. libertus tamen bene tenet extra p. uincia exire z romam accedere ad parādum operas patrono. licet dies itineris in diebus operarū computent. l. qz nisi. in. s. ff. de ope. liber. non tamen tenetur sequi patronū vagabūdū pro operis prestandis. d. l. qz nisi. in. s. sicut nec tenetur vroz sequi virum vagabūdū. vt no. glo. in. c. j. de coniu. lepro. Et est bic arg. exp. pressum secū dū Ant. de barno. qz potestas nō potest cogere aliquem cinem exire

territoria civitatis nisi rōne publice utilitatis. vt bic. r. l. dummurum. j. eo. r. in aut. vt oēs obe. in. prouin. §. bec cōsiderātes. colla. v.

- 1. S. fingens se monachū habitu r nolet nō animo nō gaudet priuilegio monachorū.
2. Officialis qui est obnoxius curie vel publicis rationibus non potest ordinari nisi per. xv. annos steterit in monasterio.

Quidam ignauie. Qui pretextu reli-

gionis sicte onera seu munera ciuitatis euitant retractantur. r qui eorū loco substituuntur interim capiūt eorū bona. b. d. Et loquitur hic contra quosdam qui faciunt se pofessos r fraticellos non fauore religionis sed vt euitent collectas r alia onera publica. r sic est facta religio que non prodest. vt bic. r. l. qui sub pretextu. §. de la crofanc. eccle. r. l. semper. §. diuus. ff. de iure immu. r. l. cura. §. si. ff. de iure immu. vbi glo. tangit de fratribus de penitentia. r. dicit. §. eo. l. derelicta. r. ideo qui fingit se scholare r intrat nō tamē causa studēdi r perueniendū. sed vt gaudeat priuilegiis r immunitatib⁹ scholarib⁹ cōcessis. vt aut. habita. §. ne si. p. patre. de priuile. c. n. li. vj. donec impetrauerit vel aliud factū suū cōplenerit nō gaudebit priuilegiis scholarib⁹. vt no. glo. in verbo eandē sedē. in. d. c. n. Sic r fingens se monachū habitu r nolet r nō animo nō gaudet priuilegio monachorū in. c. iij. de regn. r. c. tuarū. de priuilegiis. vbi gloss. tāgit de eo qui fingit se mulierē monacham vt montalē corrūperet est grauius puniēdus. Vbi autē non esset ficta religio si bono zelo quis facit se fraticellū de omnib⁹ gaudentib⁹ vel de tertio ordine sancti frācis vel de pnia. an sint exempti a muneribus publicis. Bart. tangit in. l. semp. §. quibusdā. de iure immu. Et fuerunt sup hoc opiniones r varia cōsilia pro r contra. r dicit. §. de erac. tribu. l. si. Officialis vero qui est obnoxius curie vel publicis rationib⁹ nō potest ordinari nisi per. xv. annos steterit in monasterio vt dicit hic glo. qz tūc potest ordinari si tamen non perseueret in monasterio sed redeat ad seculum r vxorem vel concubinam retineat reuocatur ad curiā. in aut. sed neq. §. de episco. r. de. r. dicit. §. eo. qui de relicta. r. vide qd de iure canonico in. c. j. de obli. ad rati. Itē qz bic dicit in fi. ter. de bonis refugientis munera publica intellige qz in eius locū substituuntur interim capit eius bona vt bic. r. l. si ad magistratū. §. e. r. si p annū stat in pumacia ei⁹ bona applicant curie j. e. l. quis. r. facit ad hac. l. c. si. de vi. r. bo. de. ver. clericus implicās se negociationibus secularibus tertio motus nō desitens p dicit ipso facto puilegiū clericale r subiacer statutis laicalibus in solutiōe vectigaliū. r si ipso facto r tacite renunciat puilegio cui verbo et expresse renunciare nō posset. vt. c. si diligenti. de foro competēti.

- 3. Officialis vero qui est obnoxius curie vel publicis rationibus non potest ordinari nisi per. xv. annos steterit in monasterio vt dicit hic glo. qz tūc potest ordinari si tamen non perseueret in monasterio sed redeat ad seculum r vxorem vel concubinam retineat reuocatur ad curiā. in aut. sed neq. §. de episco. r. de. r. dicit. §. eo. qui de relicta. r. vide qd de iure canonico in. c. j. de obli. ad rati. Itē qz bic dicit in fi. ter. de bonis refugientis munera publica intellige qz in eius locū substituuntur interim capit eius bona vt bic. r. l. si ad magistratū. §. e. r. si p annū stat in pumacia ei⁹ bona applicant curie j. e. l. quis. r. facit ad hac. l. c. si. de vi. r. bo. de. ver. clericus implicās se negociationibus secularibus tertio motus nō desitens p dicit ipso facto puilegiū clericale r subiacer statutis laicalibus in solutiōe vectigaliū. r si ipso facto r tacite renunciat puilegio cui verbo et expresse renunciare nō posset. vt. c. si diligenti. de foro competēti.

Magis attenditur dignitas et conditio paterna tanq̄ causa immediata.

Privilegio. Not. ex si. hui⁹ l. qz bz puilegius ex psona patris r aut patre puilegio renūciat ipse p dicit puilegiū nec ipz cōsequi ex psona aut q intellige verū qz p dicit anteq̄ fil⁹ nasceretur. Sz si post ei⁹ natiuitatē p dicit tūc psona aut cū fuerit tam adept⁹ retinet puilegiū ex psona aut. l. enā cipat⁹ i. ff. de senat. fm ang.

Privilegio alias incipit pa-

terne. Privilegium militie paterne quod quis habet ex origine perditur p contrarium consensum. Item in spicitur potius conditio patris quā aut. b. d. Si ergo filius militis qui filius sequitur originem patris. j. eo. l. exemplo. vt sit exem ptus ab officiis curialib⁹ sicut pater eius. j. e. l. militaribus. spōte se nemit officio decurionatus r spōte illud acceptauit non potest postea se excusare vigore puilegiū sibi competentis ex militia paterne. quia videtur illi renūciare ex quo facit actum contrarium puilegio. r intellige qz tacite sibi preiudicat solum quo ad illud non quo ad cetera munera. l. voluntarie. §. de exco. tut. r. dicit. §. eo. l. cum decurionatus. dic vt ibi dicit. Et intellige qz tūc r immunitati quā quis consequitur ex origine potest renūciare inquantū facit pro se seu in suū preiudiciū vt hic nō in preiudiciū ciuitatis. l. assumptio. ff. ad munici. r. l. filios. r. l. pe. r. in fi. j. de munici pi. r. ori. Aliter aut intelligit gloss. hac. l. in filiis. j. e. videlicet qz pater excusetur a puilegio legalis seu p fessionalis r magistratilis militie. l. eos. r. l. his honorib⁹ §. si. ff. de vac. mu. nō tū excusat fili⁹ ex stirpe curiali natus. vt hic. Nota ex secūda parte. l. qz vbi qz cōsequit dignitatē ex duplici persona. scilicet psona patris r ex persona aut per quā vnā liberat r per aliā munerib⁹ alligat inspicim⁹ illā per quā obligat ad munera fauore reipublice licet sec⁹ in alijs obligatiōibus in quib⁹ sunt iura fauorabilia ad liberandū qz ad obligandū. l. arrianns. cū similib⁹. de act. r obli. Et ptz hic etiam qz magis attendit dignitas r cōditio paterna tanquā causa immedata licet obste r obliget. quā dignitas r cōditio auita tanq̄ causa immediata qz pdeset r liberaret vt bic. r sic hoc casu magis inspicit qz obste qz pdest. l. si qz in graui. §. si. ff. ad ille. vbi autēz pater r auus essent ei⁹ dē dignitatis. tunc licet qz perdat vnā paternā nihilomin⁹ retinet aliā auitā. l. emancipatū. §. si. ff. de sena. Et bec facit ad questionē de fen do cōcesso ano p se r filijs r nepotibus an si qz nō pōt illud retinere ex psona patris delinquētis posset retinere ex persona aut. de qua questione tāgit glo. in. d. l. emancipatū. in fi. ff. de sena. r. l. adoptiū. in fi. ff. de in ius vo. r. l. si qz patris. ff. de fal. Et conclusio est si feudū est nouū. sz a pfe acquisitū. tūc delictū psona nocet filio cui feudū debebat iure successiōis mediantē psona patris. sec⁹ si sit antiquū. l. ab auo vel alijs antecesso

rib⁹ acquisitū. qz tūc nepos vtif ex persona aut nō patris. l. ff. de inter. r. re. hoc nisi per patrem fuisset commissum delictū cōtra cōuentionē feudi. qz tūc delictum patris nocet filio in. c. j. si vasal. seu. pri ue. cui deferri debeat. r in. c. si de feu. cōtro. fu. c. si vasallus culpa. si cut cū hereditas auferat alicui vt ab indigno nocet sequētib⁹ sine cedere debētibus. l. si. §. preterea. ff. de bo. dam. Et de hac q. dicit per Bar. in. l. iij. ff. de inter. r. re. r p Dy. in. c. nō debet aliqz. de reg. in. in. vj. r per Ly. r Saly. in. l. si. §. de bo. li. r adde bonā glof. quando delictū patris nocet filio in. l. diui fratres. ff. de in re patro. in gl. ff. Item argu. contra. l. liberos. solue qz ibi non erat pater astrictus oneri decurionatus. Itē preterea hic est fauor curie: ibi nō vt. §. di xi in solutione alterius contrariū.

Nulla prerogatiua vel immunitas excusat a publicis muneribus realibus etiā si sit de domo principis.

Nullus. Nota qz nulla prerogatiua vel immunitas excusat a publicis muneribus realibus etiā si sit de domo principis. j. eo.

curiales qui sese. Conuenit enim quēqz nobilitū semper agere functionem ciuitatum quas inhabitant r banc eis conferre habitationis recompensationem dicit ter. in aut. de defen. ciui. §. si qua vero. colla. iij. Hoc intellige nisi quaten⁹ lege vel speciali puilegio concedatur immunitas. vt dicit. §. eo. vacuatis. Fallit enim in quibusdam dignitatibus que liberat a curiali conditione. j. eo. l. fina. In text. ibi prerogatiua. Dic cum ergo prescriptio appelles tur prerogatiua. l. apparet. §. penulti. ff. de itine. actuzqz priua. vide tur qd nulla prescriptio temporis quis posset se tueri a solutiōne tributorum r publicarum functionum. licet ipsa res si est alie na possit etiā sine titulo r mala fide prescribi quatuor annis. l. cōperit. §. de prescrip. xxx. annorum. Et sic prescribit ipsa res sed non onus publicū ei inherens. sic r in solutione decimarum prescribit pōt ipsa res sed nō solutio decimarū in. c. causam que. de prescrip. Et hoc verū qz nō prescribitur vllō tempore solutiōni census r publicarum functionū. vt. d. l. cōperit. nisi quis habuerit immunitatem puilegio principis: r post illud per quatuor annos nō solue rit. l. si. §. de fund. pa. lib. vj. r ibi Bar. An autē sit idē in emphyteo ta priuati. Dic quod non. licet glo. videtur idē dicere in. d. l. com perit. sed eam intellige vt ibi per Bar. licet enim emphyteota sol uēdo canonē annuū per. xxx. vel. xl. annos nō prescribat rē: qz sem per recognoscit dominū. l. male agit. §. de prescrip. xxx. anno. ta men emphyteoticum licet nunquā fuerit cōcessa emphyteosis pre scribit. r hoc tenet glof. magna in fi. in. l. ij. §. de iure emphy. et per Bar. in. d. l. comperit r.

Matris ex matre iniquilla publica seu principis r patre decurione sequit cōditionē matris r nō patris.

Ati ex iniquillarū. Nota qz ex matre iniquilla publica seu principis r patre decurione sequit cōditionē matris r nō patris. b. d. r sic patet qz dignitas patris nō liberat filium a nexu r conditione materna sicut ergo filius sequitur matrem quo ad veram seruitutem. l. et feruorum. §. ingenui. ita etiā quo ad quasi seruitutem vt sicut mater est astricta iniquillina tui murilegatu vel glebe: ita r filius sit astrictus. licet eius pater non sit astrictus vt bic. r. j. de murile. l. bi qui ex filiab⁹. r. j. de agri. r. cens. l. ne diuitius. r. l. finali. r. §. de fer. fugi. Et tamen differentia inter veram seruitutem r istas conditiones. quia in seruitute vel libertate semper sequitur matrem sed in istis conditionibus sequitur eum qui est annexus huic conditioni siue enim pater tantum sit siue mater tantum sit conditionis murilegale. d. l. bi qui. vel tam iace idest colens agrum in quo sunt cellaria siue granaria in quibus reconduuntur census publici. tamos enim grece latine cellariū. infra de prediis tamia. in rubrica. r in. l. j. filius sequitur conditionem patris vel matris quicunqz sit illi conditioni annexus. vt dicit iuri bus. r vide per glo. r Barto. in. d. l. ne diuitius. r tetigi. §. eod. l. eos. Itē patet hic quod dignitas decurionatus non impedit matrimonium cum muliere conditioni colonarie alligata sicut nec cum alia vilia artificia operante. l. eos qui vtensilia. ff. eod. nec etiam senatoria dignitas impedit contrahere matrimonium. in autenti. nouo iure. r auten. maximis. §. de nuptijs. r auten. nouo iure. §. de natu. libe. dummodo malis moribus non foze defeat. l. humilem. §. de inces. nup. Itē tamen persone viles artes exercentes a dignitatibus excluduntur. l. nec quis. §. de digni. Luz ancillis autem bene prohibentur decuriones se immiscere sub pena deportationis. l. cum ancillis. §. de inces. nup. In glo. ibi: sed argumen. contra. de fer. fugi. l. fina. Dic sed ibi mater transit in conditionem mariti. Et similiter filius sequitur matrem r sic potius cōcor. Item ibi. j. ea. l. exemplo. dicit sed ibi loquitur de origine in qua de iure est qz filius sequatur originē patris quādo potest r nō matris. vt dicit. §. eo. l. eos.

Procurores. Nota decuriones. l. cōsilia municipij dicitur procuratores r habet mandatū r potestatem alij vt possint agere r experiri r actiōes intērare pro ipsa

Procurores. Nota decuriones. l. cōsilia municipij dicitur procuratores r habet mandatū r potestatem alij vt possint agere r experiri r actiōes intērare pro ipsa

Procurores. Nota decuriones. l. cōsilia municipij dicitur procuratores r habet mandatū r potestatem alij vt possint agere r experiri r actiōes intērare pro ipsa

Procurores. Nota decuriones. l. cōsilia municipij dicitur procuratores r habet mandatū r potestatem alij vt possint agere r experiri r actiōes intērare pro ipsa

Procurores. Nota decuriones. l. cōsilia municipij dicitur procuratores r habet mandatū r potestatem alij vt possint agere r experiri r actiōes intērare pro ipsa

pro ipsa vniuersitate pro exactionibus tributorum et aliis rebus vniuersitate occurrerit. vt bic. et. f. eo. l. quinq. Et an quilibet insoluidum possit experiri et defendere. Et tenet qd sic dicit qd idem in consiliis ciuitatis vt vnus solus agat insoluidum sicut in tutoribus in. l. j. s. si vnus ex plu. tu. possunt etia si voluit agere p se et constitueret syndicum eorum auctoritate. vt dixi. s. e. l. f. et ibi tenet bar. et l. nulli. z. l. ite eorum. s. si decuriones. ff. qd cuiusq. vniuer. no. fiet bic gl. videatur innuere contrarium dñ dicit ne forte ipsi constituant actores vel syndicum nisi omnes simul. quasi dicat qd soli decuriones no possunt facere syndicum nisi conuocato concilio generali totius populi. sed veritas est vt dixi qd pot constitui ab adunantia generali et a consiliariis seu maiori parte ipsorum. vt no. gl. in. l. ita tamen. et ibi bar. ff. ad. treb. etiam sine decreto superioris: quandoq. constituitur ad iudicia: secus si ad alienandum. de quo per bar. in d. l. nulli. z. ff. rem. ra. babe. l. actor. possit etiam intelligi bec gl. duz dicit nec forte ipsi. s. decuriones agenti separatim nisi oēs simul. et tunc contradiceret p ealle. gl. in. l. j. s. si vnus ex plu. tu. Et no. qd licet alias appellatione reipublice intelligat de republica ciuitatis romane cũ alic ciuitates loco priuatoz habeantur. l. eum qui uicti gal. ff. de verb. sig. et dixi. s. de in re. ff. in rub. z. s. de bo. vac. l. j. tamē hoc casu cuz decuriones siue consiliarij constituantur regulariter in qualibet ciuitate z municipio causa prouidendi necessitatibus et utilitatibus vniuersitatis. vt dicit gl. in. l. nulli. ff. quod cuiusq. vniuer. accipitur pro republica cuiuslibet ciuitatis z municipij sicut etia in pluribus alijs casibus in. l. j. z. bi. s. j. ff. de publicanis. l. sed z si imaginē. s. j. ff. de fur. z. l. mancipia. z. ibi gl. s. de seruis fugi. z. l. j. s. de officio eius qui vice al. tenet. Et in quibus respublica priuatarū ciuitatū vtatur iure reipublice ciuitatis romane z in quibus non vide gl. magistratam in rub. j. de iure reipublice. l. x. Appellatur etiam decuriones patres ciuitatis. l. qui conditioni. in. fi. j. de his qui mu. spon. susce. z. ibi dicam.

Extrahi potest quis de domo vt acceptet officium: et occultator punitur. z. nu. 2.

Extrahi potest quis de domo vt acceptet officium: et occultator punitur. Potest quis extrahi de domo vt acceptet officium et occultator punitur. h. d. Et est casus singularis nec alibi reperitur fm bar. bic. no. qd is alias quis no possit extrahi de domo seu capti in domo pro ciuilibus causis. l. pleriq. ff. de in ius vo. z. l. nemo de domo. ff. de reg. in. tamē pro functione publicoꝝ munerū z officioꝝ quis pot capi in domo z inde extrahi vt publica munera. i. officia suscipiat sicut potest pro maleficijs. vt no. in. d. l. no. solū. ergo qui munera acceptata deseruit retractatur z interim eoz bona fisco ceduntur. s. l. qui derelicta. z. l. quidam ignaue. sed etia munera indicta z noduz acceptata recalcantes possunt de facto de domo propria extrahi z compelli ad acceptandum vt bic d. iuncta gl. sicut etia pro alijs debitis fiscali bus pot fiscoz vt vtroq. remedio successine tamen scz reali remissionis in possessionem donorum z personali scz capture psonalis. l. nemo carcerem. s. de ex. act. trib. de quo dic per bar. in. l. sacrilegij. ff. ad. l. iul. pe. Et no. qd hoc lex loquatur de eo qui est origine curialis qui ideo facilius vocatur ad decurionatū z alia munera curie tamē idē quandoq. qui vocatur ad publicum officium. arg. s. e. l. si ad magistratus. in. fi. no. em. refert quicunq. quis sit curialis siue origine siue ex accidente. i. e. l. quicunq. l. j. gl. bic innuat contrarium z non bene fm Bar. bic. Item no. bic. penam occultantis vocatum ad officium publicū cũ z pro eo patrocinantis. nā infamatur et ei bona publicant. Sicut etia punitur occultans seruum fiscalem in eius restitutione in duodecim libris argenti. l. p. s. de seruis fugi. Et aliter punit occultans seruum fugitiuū priuati. l. quicunq. s. de seruis fugi. in. q. bus fugitiuis est speciale vt quis possit domos latibula z vestigia occultantiū iudicis auctoritate scrutari. l. j. s. hoc aut. z. l. diuus. ff. de ser. fugi. licet pro alijs rebus non liceat nisi appareant iudicia vel fieret inquisito ad publicam utilitatem. de quo per Bar. i. l. re. quirendi. s. de ser. fugi. Occultans vero furem cũ re furtiua animo lucrandi similiter tenetur furti. l. eos. s. de fur. tanq. ptans opem furto. si aut sine animo lucrandi punitur ex titulo de receptatozibus de quo per bar. in. l. qui yas. s. qui furem. ff. de fur. Item an occultans debitorem alienum faciat se succedaneum z consortem eiusdem periculi: dixi. s. de erac. tri. l. quoties.

Abicenses. Curialis se transferes ad collegium fabricensium. Curialis se transferes ad collegium fabricensium causa eiusdem publici munera reuocat ad curiam z collegium ipsorum suscipiens punitur. h. d. Et dic fabricenses. i. curiales facti fabricenses seu se ad fabricenses transferentes siue ergo curialis se transferat ad collegium religiosorum. s. e. l. quidam ignaue. siue secularium vt fabricensium reuocatur. vt bic. z. s. e. qui derelicta. z. l. si ad magistratum. Et erant fabricenses qui erant deputati fabricis armorum fabricandorum pro republica. j. de fabri. in. rub. z. idem etiam in eis z alijs artificibus: videlicet si quis illi collegio z conditioni alligatus auferat reducendus est ad artem suam. l. iij. j. de fabri. z. l. si. s. de ser. fugi. z. de eis potest etiam intelligi bec

lex secundum gl. bic. Qualiter autem collegiū vniuersitas possit delinquere z qualiter puniatur per Bar. in. l. aut facta. s. in. ff. de penis. z. per Inno. in. c. grauem. de senten. excom. nāz vbi priuatus in criminali non possit comparere per procuratorem. l. penul. s. a. liud crimen. de publi. iudi. vniuersitas potest per syndicum z vbi priuatus capitaliter pro crimine puniretur vniuersitas pena pecuniaria vel aratro subiectetur. l. tam collatores. j. de re. mili. lib. xij. et. f. eo. l. quinq. summates.

Decuriones pro eorum culpis z excessibus non sunt torquendi: z iudex contra faciens punitur infamia. z. xx. libris auri. Ex delicto presidis seu iudicis puniuntur omnes alij seu officiales seu totū suum officium pecuniariter plus qd ipse iudex.

Omnes iudices. Diuidit in tres ptes. Primo prohibet decuriones subijci cruciatibus vel tormentis: secundo ibi si quis punit iudicem contra faciētem. tertio ibi et officium punit totū officium seu ceteros officiales hoc permittētes z no resistētes. Et. h. d. Decuriones pro eorum culpis z excessibus no sunt torquendi z iudex contra faciens punitur infamia z. xx. libris auri. z ceteri officiales non resistētes in quinquaginta libris auri puniuntur. h. d. Sunt ergo isti decuriones. l. consiliarij z alij principales curie vt priores z antiani i dignitate possit. l. si. s. vbi se. vel cla. z. l. diui fratres. s. si. ff. de pe. propter officij dignitate prius legiati vt pro eoz culpis z excessibus no possint torqueri nec fustibus cedi. l. decuriones. cũ concor. ibi alle. s. de infa. z. j. eo. l. quinq. nec penis plebeioꝝ subijci: sed dz pro pena eis imponenda principij referri. vt dixi. s. e. l. cum adoptiuū. z. l. z si excepta. s. de malef. nec a militibus iniurias pati. j. eo. l. militarij bus. z vbi plebei de heret suspendi miles vel alius in dignitate postus decapitabit. l. iij. s. pena. ff. de re. mil. z. ibi gl. z. bar. possunt tñ etia numerari z etia pcedēte eoz confessione in capitalibus criminibus relegari z deportari. vt dicā in. l. fenerā. j. de digni. Hoc aut fallit in crimine lese maiestatis. vt ibi no. gl. Et idem in crimine heresis. l. manicheos. s. de here. fallit etiam in delicto artis magice. d. l. z si excepta. z in delicto priuati carceris. l. vnica. z. de puil. carce. Item qñ decurio delinquit in officio. j. eo. l. quilibet. Item qñ assumpserit officium tabellionatū z de eius scriptura dubitat. l. si quis decurio. s. d. fal. potest tñ decurio ex delicto condemnari z ex tali delicto infamari z a decurionatu remoueri. l. diuus seuerus. ff. de iniur. et. l. iij. j. de his q in eri. da. z. l. j. j. de curia. vbi romanē. l. iij. licet ei pena non possit infligi. vt ptz in actione iniuriarū. in. d. l. decuriones. Et sic est casus in quo iudex pot condemnare s; non exequi: s; enim propter priuilegiū dignitatis non possit puniri: tñ delictum committitur z pena incurrit ipso iure vt iudex possit cognoscere s; non punire. vt ibi vult gl. Et quo dicit ibi Jac. bu. qd si statutum dicat qd si bānitus vel malpagus possit impune offendi qd nibilominus ei offendens delinqt z penā ipso iure incurrit. z iudex procedere poterit. s; offēdētē opposita exceptiōe bāni vel malpagi punire no poterit. secus autem si in statuto sit adiectum verbum licite videlicet qd possit impune z licite offendi. qd tñ iudex no pot inquirere quia in licitis z permisis delictis no ascribitur. l. gracchus. s. de adu. l. iij. in. fi. in verbo l. s. ff. ad. l. coene. de sice de quo per Saly. in. d. l. decuriones. z. no. ter. ibi consuetudine. qd consuetudo inducta ad tollēdū priuilegia dignitatis: videt; vt in dignitate positi possent torqueri. no tenet z appellatur potius corruptela z vsurpatio. vt bic. z. c. f. extra de consue. quod no. cōtra officiales qui ex consuetudine capiūt clericos quos inueniūt delinquentes z puniunt talis em consuetudo est vsurpatio z corruptela pessima z ideo abicienda z no seruāda in aut. vt nulli iudices. s. j. colla. ix. z. j. eo. l. decuriones. in. fi. etia si officialis iurasset seruare statuta z consuetudines illius loci: qd intelligit de iustis. ter. clarus est in. c. j. de iure iur. in. vj. et glo. hoc no. in. l. non videt. s. qui iussu. ff. de reg. in. Inducit em talis consuetudo excommunicationem a qua solus papa pot absolueret et no alius nisi in mortis articulo: vt i canone si quis suadēte diabolo. xvij. q. iij. Quinimo si de phenis in crimine dicat le clericum bmo probatio clericatū no dz fieri corā iudice laico q eum ceperit sed corā iudice eccliastico in. c. si iudex laicus. de sen. excō. in. vj. glo. tñ in. l. domini pdiorū. j. de agri. z. cen. in. gl. si tenuit qd mala consuetudo possit pferri spatio. xxx. annorum. Scdo no. ibi nec specialiter rescripto. qd licet imperator dispuset super infamia per rescriptum ab eo cōcessum. l. j. s. de qua. ff. de postulā. z. ibi bart. declarat quis possit dispensare super infamia: tñ qñ lex est derogatoria rescripti impetrādi: tñ rescriptū impetratū no valet vt bic. Similiter no pdest rescriptū impetratū a tutore sup infamia quod incurrit non cōficiēdo innētariū de bonis pupilli. l. in. fi. s. de arb. tu. hoc tñ limitat nisi princeps diceret no obstante tali lege. vt no. p glo. et doct. in. l. si. s. si contra ius vel vti. publi. Tertio no. ibi z officium. z. qd ex delicto presidis seu iudicis puniuntur omnes alij sui officiales seu totū suū officium pecuniariter plus qd ipse iudex: qd data est libera facultas totū officio resistēdi p tunc in iudicis: s; si no resistit punit ppter infamā sibi illatā q repellit ab honoribus. s. e. l. infamia. Quādoq. vero punitur pariter nisi pena diffomerit ipsonā. l. de

submersis in f. de naufra. inder cu ceteris officialib. l. h. i. s. de cande lar. ti. z. l. gñali. j. e. l. fi. z. l. iij. eo. ti. in fi. z. l. iij. eo. ti. z. j. de ex cu. mu. l. pe. Quis eodnerfo ex delicto vel negligētia sui officialis puniit ipse in der. l. fi. in fi. s. de eodi. in pu. bor. Sz quid si pnceps cōdenat iudicē z eius officiū in cētū qualiter soluet ista pena. Sic inder soluet dimidiā z ceteri officiales aliā dimidiā fm bal. l. i. qm iudices. s. de ap. De q est casus in simili in l. si quis titio. ff. de vsu fruc. accret. p quam. l. dicit ibi bal. q si statuti i ponit penā capita neo z antianis capitaneus tenetur ad dimidiā z priores ad aliaz dimidiā z eodē mō si capitaneus z priores habēt eligere capitane⁹ bz vnā vocē z oēs priores aliā. Quarto no. ex fine. l. q officiales. f. assessores milites z notarij debēt resistere suo iudici seu magistratui iniq z h legē faciēti alias puniūtur vt bic. z. l. qm iudices. z. ibi gl. z. bar. z. bal. s. de app. z in cōcor. hic alle. in. l. si z si non valent resistere facto resistāt verbo. l. cū protestatione. fm bal. in. d. l. qm. Et hoc verū qm certū est eū facere contra legem. Si autē facit fm legē tunc oēs obedire debēt vel puniuntur. l. j. ff. si quis ius di. non ob. In dubio vero parendū est iudici: qz psumptio est q iuste. arg. ff. si quis in ius vo. nō ie. l. j. de quo vide gl. magistrum in. l. nō videt q. q iustu. ff. de reg. in. z p. Dp. in regula iuris qz mandato facit in. vj. Et ideo factū a iudice nō inducit actionē iniuriarum. l. iniuriarū. z. ibi per ang. s. si quis q decreto ptois. ff. de iniu. z vide per Bar. in. l. furti. s. qui iustu. de infra. z p dicta quādo facit pteutu of fici. si autem facit extra officium habetur vt priuatus z a quolibet priuato cuius intersit pōt ei resisti. vt dicit in. l. probibitum. s. s. in re fil. In ter ibi si sic dici oportet. no. ter. ad vulgare allegantiū dū dicit z si oportet possemus sic dicere. Item ibi senatorē alias curatores z fm hoc no. q decurio dicitur curator ciuitatis sue curie de qua ipse est dicitur etiā procurator. s. e. l. procuratores. dr etiam pater. j. de bis qui spōte mune. sus. l. qui cōditioni. z ibi dicam.

Officium procuratoris dicitur esse vilissimum.

Quis procuratoris officium. Curio sine cōsiliariis curie nō pōt constitui procurator: alias constitutus reiecta exceptione dignitatis si quā bz punitur iudicis arbitrio. z cōsiliarius recipiēs dānat exilio. b. d. Debēt em cōsiliarij intendere eoz nobili officio z non distrabi per vile officii pcuratoris nec etiā pōt cōducere res z agros qb itēdere habeat necesse dicitur cōducētis esse. l. curialis. s. de loca. z idem i sacerdotib⁹. de san. epif. s. alii. colla. v. Et idē in milite nisi in rē suam vel cōsuetoz suozuz i cā liberali vel i cā muneris sui. l. milites. s. loca. z l. militē. s. de pen. in qbus casib⁹ pōt etiā miles celestis. vt ibi no. gl. in. d. l. milites. Et idē in fabricēsi qz vacare publicis fabricis armoz. l. h. in pn. j. de fabri. Sz nunqd datū p patrociniū supra dictis personis q nō possunt esse procuratores poterit repeti tāq datū ob cām pcuratoris q nō est secuta an vo donari videat tāq scietē z cōtraphibitionē legis. Et bic. z. l. si militē. d. cōdi. ob cās. dicit si dās ignorabat esse decurionē vel militē vel sciebat si credebat illos posse admitti ad procuratoris hūc repetet qz iuris ignorantia nō nocet in dāno vitādo. l. iuris ignorantia. la. ff. de iuris z fac. igno. Si autē sciebat eos nō posse pcurare tunc si dedit sub cōditione si pcuraret cā nō secuta repetet. d. l. si militent. secus si dedit simpliciter sub mō vt esset procurator qz tunc tanq turpiter datū donare videt vt bic. Et no. q in hac. l. z. d. l. curialis. loquit de pcuratore ad negocia vbi autē decurio vel alius potens in officio vel dignitate prestat patrociniū litiganti vel in se suscipit actionem puniit iudicis arbitrio z litigatoz i amissioe cause. l. j. z. ff. s. ne li. potē. z. l. vnicā. s. de bis q potē. Item no. bic q officii pcuratio nis dicitur esse vilissimum: ideo nō h aduocatis pcurare z multo minus licet cōsiliariis: qb etiā nō h impune assumere tabellionatus officii qd est vile. nec pōt procuratoris officium non grauitum sine reprehensione suscipi. l. litē. s. de procu. z sic etiā vilipēdium officij. vt dicit. s. e. l. vniuersos. z officii procuratoris an alsumptū dimittere possunt inperueniente dignitate. l. filius. s. fi. cum. l. seq. ff. de procu. z. l. non distinguemus. s. sacerdotio. ff. de arbi. Officiū tamen arbitroz bene possunt assumere in dignitate cōstituti. l. iij. s. si ff. de arbi. qz illud nō dicitur vile officium curz in star iudiciorum habeat. l. j. Et hanc. l. no. bic An. de barulo cōtra aduocatos z magnates alienas procuraciones suscipientes vt dānetur eozum fama vt bic. z. d. l. j. s. ne li. potē.

- 1 Curio sine cōsiliariis curie nō pōt constitui procurator: alias constitutus reiecta exceptione dignitatis si quā bz punitur iudicis arbitrio.
- 2 Aduocati cōpelluntur esse cōsiliarij curie cui primo erant annexi.
- 3 Doctores percipientes salariū de publico non possunt aduocare contra rempublicam sue ciuitatis.
- 4 Si due partes decurionum vel cōsiliariorum sunt presentes qz aliorum absentia non obest.
- 5 Priuilegium immunitatis cōcessum artiū magistris z leguz doctoribus extenditur ad filios qd diu viuunt patres z legunt.

In filiis. Declect. bz tria dicta. In primo mandatur imperator prefecto ptoio q filios decurionum retineat in decurionatu fm q etiā vetera iura voluerūt. In secūdo ibi eoz quoz statuit q

si aliquis decurio vel filius eius pteutu aduocationis exercēde one ra ciuilia declinare conetur q cōpellatur ipsa onera curialia sustinere quotiescūqz necesse fuerit. In tertio ibi quinctia. statuit q filij magistrorum liberaliū artiū qui ex curiali stirpe nati sunt astricti curie. Decurionum filij decurionatus patris conditionē retinent. Itē curialis pteutu aduocationis onera curialia euitare non pōt. Item magistrorum filij ex stirpe curiali descendentes cōditioni curiali remanēt alligati. b. d. Mo. ergo ex primo dicto q filius decurionis sequitur cōditionē patris: vt si cut pater erat alligatus curie ita z filius. z sic q ex curiali nascitur pro curiali habetur. vt bic. z. s. e. l. priuilegio. z. j. l. proxi. quocunqz. z. l. decurio. z. l. oēs qui. z. l. oēs omnino. z. l. in successione. Fallit i eo qui sponte se alligat curie cui filij etiā postea nati nō alligantur curie. j. de bis q sponte. l. fi. z ibi dicam. nec aliquo tempore potest curialis prescribere libertatem ab hac cōditione z neqz curie etiā per. xl. annos. l. prescrip. s. de prescrip. xxx. anno. sicut nec metallarius ab opere metallo: l. l. ff. de metal. lib. vj. Secūdo not. ex secūdo dicto in verbo eos quoz q pteutu aduocationis que tribuit immunitatē aduocatis a munerib⁹ personalib⁹ pter q a iudicādo. l. sancim⁹. la. j. s. de aduo. diuer. iudi. nō pōt quis curialis curialia z publica onera recusare. vt bic. Ex quo p q aduocati cōpelluntur esse cōsiliarij curie cui pto erant annexi. vt bic pater. Sic nec pteutu fide religionis. l. quidaz ignauie. s. de. sic nec pteutu facti furoris. fingunt enim pleriqz furorē vel dementiā vt publica onera demittēt dicit ter. in. l. obseruare. ff. de cura. fu. id iudex tunc dōz adhibere medicum quī declaret an sit facta vel vera dementia vel furor. l. semel. j. de re mili. lib. xij. z. c. significasti. de bo. pte tamen decuriones seu cōsiliarij z antiani aduocare dummodo nō subducantur a seruitio curie vt bic in glo. iij. in. l. h. s. de aduo. di. iudi. z dummodo non aduocent contra rempublicā sue ciuitatis.

3 Ex quo infert ibi bar. q doctores percipientes salariū de publico nō possunt aduocare contra rempublicam sue ciuitatis vt ibi a qua stipendiū recipiunt. vt. d. l. fi. in tertio no. ibi que z si necessitas q licet aliquis longissimo tpe non subierit munera patrie qz non fuit expediens cum plures alij fuerunt sufficientes non propterea liberatur nec prescribit tali obligationi munerum in quibus prestandis naturaliter est astrictus patrie sue. nascitur em qz magis patrie sue q patri. dicit gl. in. l. j. s. generaliter. ff. de ven. in pos. mitten. de quo in. l. veluti. ff. de iust. z iur. Et ex hoc infert bic bar. q si quis habet ius eligendi rectorem in aliqua ecclesia et steterit per centū annos q nō elegerit qz nō fuit expediens non propter hoc perdit ius suū. Similiter si aliqua ciuitas debeat dare gētem alicui domino quando cūqz guerram facienti: licet steterit p centum annos q non dedit gēte. qz ille dominus non fecit guerram non propterea liberatur ab obligatione. vt bic. Similiter si steterit dominus per centum annos q nō imposuit vasallo aliquod onus vel nō vsus fuit iurisdictione in castro vel non imposuit collectam. qz non fuit expediens nec occurrit casus non propterea p scribitur contra eum nec perdit suum ius per banc. l. z. j. de agri. z cens. l. cū seruus. s. illud. qui est casus not. z ibi etiam tangā fm bal. in. l. hec autem. ff. de serui. ff. predi. z. l. item sepulchro. ff. quem admo. ser. amit. z quod not. Innoc. in. c. dilectus. de capel. mo. licet enim hoc ius non fuerit necesse vile z expediens domino: tamen sufficit q in futurum pōt esse vtile occurrente casu vt dicit obligatio vt bic. z. l. et fundo. ff. de serui. secus si nullam posset asserre vtilitatem. qz tunc non constitit obligatio. l. quoties. la. j. Item per istum ter. determinatur questio. Certum est q si due partes decurionum vel cōsiliariorum sunt presentes qz aliorum absentia non obest. l. nominationū. j. eo. ti. Donec ergo q potestas fecit cōuocare antianos vel cōsiliarios sub certa pena. Et venerunt due partes vtrum illi qui non venerunt excusantur a pena qz siue ab eis legitime factum est z completum qd fieri debebat: ex quo affuerunt due partes qd sufficit. l. q maio. ff. ad muni. dic q non: bic ē casus: qz licet eozum presentia non fuerit necessaria cum essent alij in sufficienti numero tamen pena qua prius erant alligati nō remittitur vt bic dicit ter. Quarto no. in verbo ipsos. conuincit gl. q licet alias priuilegium patris transeat ad filios in seruitiuz patris existentes. l. j. s. de epif. z cle. z. l. viros. j. de com. confiso. z ibi etiam tangaz. Fallit tamen hoc in filijs magistrorū fauore reipublice licet enim magistrū liberalium artium z doctores legētes habeant excusationē a munerib⁹. l. eos. z. l. bis honoribus. s. ff. de vaca. mu. z. l. medico. z. j. de profes. hoc tñ priuilegium non descendit ad filios vt bic. z. ff. de vaca. munc. l. in honoribus. s. vacatio num. z. ff. de iure immu. l. semper. s. immunitas. licet secus quo ad penas corporales imponēdas vt dicit. s. e. l. cum adoptiuū. Aliter autem intelligit Albericus de rosa. in prima parte statutorum suorum. q. xxx. concludens q priuilegium concessum alicui ratione dignitatis vt senatori durat etiam post eius mortem in persona filiorum z vxoris qd diu est vidua. l. femine. ff. de sena. et. l. mulieres. j. de digni. z. l. quoties. j. de priui. schola. Si autem priuilegium sit alicui concessum ratione professionis vel officij qd gerit vel cui deferunt vt in sacerdote diuino officio deseruiente z doctore legentē

Acciperit ius suū. Ad hoc ad hoc ter. l. l. hec aut iura. cū. l. sequē. ff. de serui. v. b. pte dicit. z que no. bal. z ange. l. i. ff. ad si. d. p. scri. xxx. anno. et bar. in. l. cū sci mus. de agri. z cēst. faciunt nota. per bal. l. l. in mibus ff. de seruitu. v. ba. ped. z ad hoc bal. l. l. im perium. ff. de iurisd. om. iu.

re legente et scholaribus studentibus et hoc privilegium transit ad filios viros et ministros existentes in seruitio illius et quatinus ille vivit et eius morte extinguitur privilegium sicut extinguit ministerium seu artificium quod erat causa privilegii. d. l. si de episcopo et clerico. l. generaliter. eo. ti. z. l. si duas. s. ff. de exercit. tu. vnde privilegium concessum scholaribus per aut. habita. s. ne fil. pro pa. extenditur ad familiares videlicet et scriptores eorum per. d. l. si de episcopo. l. de. et ibi per Saly. Et privilegium immunitatis concessum artium magistris et legum doctoribus extenditur ad filios quod dicitur patres et legunt. l. medicos. et ibi gl. in verbo filius. s. de profes. et me. et ideo dicitur gl. sing. quod filii doct. cum examinantur nihil debent solvere pro sumptibus. et quod equo bonis preferuntur in l. i. ubi dicitur. s. de aduoc. diuer. iudi. fallit autem et causa necessitatis in subsidium fauore reipublice vbi non transit ad filium vivente patre: ita intelligit banc. l. vel forte potest intelligi quod hic non vinebat pater. et sic excepti privilegium immunitatis eius morte. l. archiatros. s. de meta. tis. l. xij. et facit. s. e. l. privilegio. alias incipit paterne. in pn. intelligendo quod ibi pater privilegiatus in medio interveniens non liberat post eius mortem filium a nexu antecessorum curialium. Et adde per dy. l. regula iuris privilegii personale. de re. lu. in. vi. privilegii autem immunitatis quod conceditur patri propter utilitatem muneris. l. fordidorum. s. de exerc. ma. vel propter casum. l. si. q. morbo. non transit ad filios etiam vivente patre. vt dicitur iuris. et dicam in. l. si. de profes. et me.

- 1 Sicut filius senatoris senatoriam sequitur dignitatem: ita filius decurionis originem patris in decurionatu sequi debet.
- 2 Non valet rescriptum vni concessum quod sequatur conditionem matris et non patris. z. nu. 3.
- 4 Vbi quis vocatur ad munera ad locum domicilii et ad locum originis eodem tempore: potior est causa domicilii quam originis.

Exemplo. Filius senatoris senatoriam sequitur dignitatem ita filius decurionis originem patris in decurionatu sequitur. Secundo ibi nec valeant. si quis impetravit rescriptum vt sequatur originem matris et non originem decurionatus patris tale rescriptum non valet. Tertio ibi nec vlla. si in aliqua provincia sit consuetudo contraria huic. l. s. vt filius sequatur originem matris et non decurionatus patris talis consuetudo non valet. d. b. d. filius sequitur conditionem patris non matris etiam ex speciali privilegio vel consuetudine. b. d. Sequitur ergo filius patrem quo ad honores et dignitates si est filius legitimus et matrem quod ad multa alia de quibus dicitur vt dicitur. s. e. l. eos. z. l. nati. et quod dicitur in filio vt sequatur patrem quo ad honores et dignitates idem in ceteris liberis et descendentibus in infinitum ex masculino sexu non ex femina: quia illi eorum patrem sequuntur. l. liberos. ff. de sena. Et licet filius sequatur originem domicilii paternum tamen nonnum domicilium potest sibi constitueri in loco originis materni vel alio loco. et sic habebit duplex domicilium z. forum scilicet proprium et paternum. l. iij. ff. de ma. et hono. z. l. assumptio. s. filii. et ibi gl. magna. et Bar. ff. ad muni. et hic in glo. ff. de scda parte ex verbo nec valent. conjuncta gl. Mo. quod non valet speciale rescriptum vni concessum quod sequatur conditionem matris et non patris. quod tamen fallit in Dorotheo et Breneo: vt dicitur. s. e. l. eos. sed bene valet rescriptum generale. l. generaliter concessum vniuersitati alicuius loci vel patrie. s. eo. l. eos. z. l. i. ff. ad muni. et sic hoc casu valet generaliter concessum et non specialiter. Et est ratio quod in generali concessione reperitur fauor multorum qui cessat in speciali concessione. facit. l. aut facta. s. si. ff. de penis. alias aut plus valet specialiter dictum quam generaliter. l. sed et si q. s. questum. ff. si quis cau. et similiter plus valet specialis concessio quam generalis. nam solemnitas testamenti non remittitur per generalem concessionem testandi. l. si quando. s. de inoffi. testa. sed per speciale sic vt testes non se subscribant vel sigillent vel quod quis testetur cum minori numero testium. l. si non speciali. s. de testa. non autem tenent rescriptum quod quis possit testari pariete vel cortina existente media inter testes et testatorem. vt vult gl. in. l. si. s. idem labeo. ff. de acq. plu. arcem. quod cum testes debeant videre et audire testatorem. l. si vnus. s. de testa. hoc per rescriptum remitti non potest. de quo per Saly. in. d. l. si non speciali. Et ban: gl. allegat Saly. pro singulari in. l. si. s. si contra ius. quod vbi lex prohibet rescriptum impetrari tunc concessum singularibus personis non tenet sine clausula derogatoria: scilicet si vniuersitati provincie vel ciuitati quia tenet generaliter concessum sine illius legis derogatione. Et est casus cum gl. in. l. iij. s. de fal. mone. et ibi Saly. Et tertia parte not. fm. Bart.

- 3 quod non valet consuetudo et per consequens nec statutum quod quis censetur nobilitas vel ignobilis ex progenie materna. reprobat enim hic imperator mores et consuetudinem per quam quis vellet declinare originem et nobilitatem paternam que est maior et sequi maternam que est minor ne cogeretur ad honorem et dignitatem decurionatus patris: de materia nobilitatis et ignobilitatis vide per bar. in. l. i. s. de dignita. Mo. ergo hic quod non valet speciale rescriptum: nec consuetudo per que quis nititur declinare honorem publicum decurionatus curie. quia esset damnosum tale rescriptum et consuetudo reipublice. vt hic. z. j. l. priora. z. l. curialis qui sese. et. l.

omnes qui curiali. j. e. l. z. fin. s. penulti. et ibi gl. in verbo capitatio. ne. ff. de mune. et bono. z. l. sunt munera. ff. de vaca. mune. z. l. vacua. tis. s. eo. et ibi dicitur in glo. in. de mune. z. bono. l. iij. Nota ex hac gl. quod vbi quis vocatur ad munera ad locum domicilii et ad locum originis eodem tempore potior est causa domicilii quam originis. contra nota in. l. i. s. de muni. et oz. et. l. ciues. s. de incolis. et dicitur ibi. Vel dicitur per hoc glo. loquitur de domicilio originis proprie que preualet que ambo domicilia retinet filius. l. labeo. z. l. assumptio. in princip. z. s. j. ff. ad muni. In glo. in verbo more. ibi argu. contra l. si sine herede. s. lucius. ff. de administratione tuto. Dicit secundum dy. quod vbi consuetudo non erat improbata a lege vt est quando lex est specialiter derogatoria consuetudinis illa non tollit legem. vt hic. et autem. nauigla. s. de furtis. scilicet autem si non est a lege improbata. dicta lege lucius. et. l. domini prediorum. s. de agricolis z. censitis.

- 1 Per rescriptum non potest quis a curia liberari.
- 2 Sententia super filiatione lata inter patrem et filium. s. quod sit filius vel non sit facit ius inter omnes.

Quotiescunq; : alias incipit quocunq;. Per rescriptum non potest quis a curia liberari. b. d. concol. l. prior. vel magis ad literam. Rescriptum liberans aliquem a decurionatu origine vel sententia alligatum non tenet. b. d. Mo. tollit ergo hoc casu rescriptum principis ea quibus quis ex origine est obligatus vt hic. z. s. l. prior. et sic maioris efficacie est et potentius agit naturalis origo quam lex civilis seu rescriptum et concessio principis. non enim potest lex tollere que nature sunt. l. iura sanguinis. ff. de reg. iur. et. l. ius agnationis. ff. de pac. nec potest quis naturali origini renunciare. l. assumptio. ff. ad muni. nec originem sue patrie contumaciter viliis extiterit. vt no. gl. in. l. si. de muni. et oz. z. l. fallaciter. s. de abo. facit in. sti. de iu. na. s. sed naturalia quidem. Item non tollit hic rescriptum nisi alteri questum puta curie alicuius ciuitatis per sententiam et sic rescriptum contra res iudicatas non tenet hic. et. l. i. s. vt lit. pen. z. l. si. s. sententiam re. non pos. hic sententia lata super statu vel conditione alicuius scilicet an sit curialis vel non facit ius quo ad omnes sicut lata super ingenuitate vel libertate. l. ingenuus. ff. de sta. bo. Et similiter sententia super filiatione lata inter patrem et filium. s. quod sit vel non sit filius facit ius inter omnes. l. si. s. i. c. u. l. se. ff. de libe. agno. et instr. de act. s. preiudiciales. z. per Inno. in. c. causam que. qui. si. sint legi. Et de hoc. l. quando. z. quibus casibus: et quot requiruntur vt sententia faciat ius quo ad omnes. dicit plene per bar. z. bal. in. l. i. c. quibus res iudic. non nocet. Et no. hic fm. bar. quod sententia et origo equiparantur quo ad obligandum. nam sicut per originem curialem quis alligatur curie ita per sententiam. sic et alias sententia et notorium equiparatur. l. emptorem. de act. empti. z. c. cum olim. de verb. signifi. et quod no. in. l. si. s. i. c. peta. et. l. i. s. de verb. obliga. Duo sunt ergo hic que faciunt aliquid curiales. scilicet origo et sententia: et est tertium scilicet votum. j. eo. l. quis tam. z. ff. de pollici. l. si quis rem. s. voto. Est et quarta quod quis sponte se aufert curie alicuius. s. de bis qui spon. mu. sub. l. si. in prin. itez hoc lex est arg. fm. An. de barulo quod si est contentio inter duos vales domus dominus cognoscat inter eos nec possint declinare fori dominum. pro hoc in an. de questo. s. si vero forsan. z. j. de curia. vt. ro. l. i. et ibi tangam. et. l. non solum. s. de ritu nup. s. de vno. z. adde que dicam. s. de incolis. l. i.

In penam delinquenti debet concedi onus officii quod habet annerum honorem.

Quis in officialium. In penam delinquenti concedi onus officii quod habet annerum honorem. hoc dicit. Vel sic ad literam. Officialis delinquenti non debet pro pena imponi onus dignioris officii nisi si prius illud habuerit et declinare voluerit quo casu reducitur ad onus sine honore. hoc dicit. Nota ergo quod si alicuius officialis pressus senatoris vel alterius delinquat non debet pro tali delicto imponi pena quod deinceps sit astrictus curie. id est quod sit de ordine decurionum et consiliario alicuius ciuitatis: quia vbi deberet pena delinquenti inferri deferretur ei honor quantumcumque sit honor et dignitas cum magno onere: tamen dignitas est vt dicitur hic in glossa in verbo dignitas. et sic pena esset sibi ad premium id est ad honoris contributionem quod esse non debet. vt hic in fi. et. l. relegate. rum. s. fina. cum. l. sequen. ff. de interd. et rele. et. l. vnica. s. de infam. z. ibi glo. et. s. eod. nec infames. sed quod non haberet honorem: sed deberet esse de ministris et seruire decurionibus: et sic solus haberet onus et sic in hoc bene posset damnari vt hic dicit glossa. in verbo ingentis. licet hoc damnatio quando nascitur seruire tali officio vel quando damnatur ad faciendam artem quam necesse facere sit incivilius. l. mores. s. sed damnare. ff. de penis. tamen toleratur vt dicit glo. in. l. si. de appa. prefec. vt. patet ergo hic quod officialis vel alius delinquens non potest damnari quod sit decurio: sic nec vnus de vno collegio siue de vniuersitate potest damnari vt sit

In per a Cisse q. Mo. ex isto text. quod honor datur inuito lz honor i se fit honor tñ respectu p sone cui datur dicit esse pena ite no. quod hoc verbu celsura quo vtitur p lati ponit pro interdicto fm ange.

Quones q' curiales q' sunt ex sanguine curialium qui refugientes ad alia officia vt militaria fabricensia. r similia sunt ad munera curie reducendi nullo opitalate rescripto. b. d. De hoc dicit vt. s. eo. l. qui derelicta. r. l. quotiescunq. r. l. ne quis cu' simi.

Filius non sequitur maternam originem quo ad onera corporalia seu personalia.

Nullus nemo dat dignitate quam non habet vel sic sanguis r origo materna filium non obligat curialibus honoribus q' r ipsa caret. b. d. Quod limitat bic gl. esse veru' qn' paterna origine pot' allegari. vt. j. e. l. i. l. ille. r. s. e. l. eos si aut non pot' sequi origine paterna: vt q' illegitimus tunc sequitur maternam: vt. d. l. eos. r. ibi dicit. It' intellige q' n' sequitur maternam origine quo ad onera corporalia seu personalia. q' nec illa subit ipsa mulier: nisi quedam ferri congruentia. vt. j. de muli. r. in quo loco. l. vnica. r. no. in. l. i. ff. de reg. iur. sed patrimonialia siue realia bene subit filius pro reb' maternis quas possidet i loco originis matris sicut r ipsa similiter subit. l. patrimoniorum. j. de mu. patri. ptz ergo bic q' mater seu femina est deterioris conditio nis q' ad dignitates sibi vel filio mediate origine matris acquiras q' sit pater seu masculus r intellige de dignitatibus cu' ad ministracione quas no' assequitur mulier. vt bic. s. dignitates sine administracione bene sequitur. l. i. ff. de digni. r. l. femine. ff. d. sena. Et de hoc. l. in q' bus casib' vir sit melioris conditio nis q' mulier et conuerso. Et in q' b' sit par conditio. Dic p' gl. in. l. in multis. ff. d. sta. bo. r. l. ff. de reg. iur. vbi est gl. magistra. r. in spe. de procu. s. ratio ne. ver. ite q' est mulier. vbi numeratur. xxxvii. casus in q' b' masculus est melioris conditionis q' femina. r. xi. casus in quib' mulier est melioris conditio nis q' masculus. r. no. vna gl. q' dicit q' mulier patitur maior vulnera ante q' moriatur q' vir. r. sic vtroq' pariter vulnerato. l. marito. r. vxoze flumitur vxoze superuivere. vt est glo. in. l. nihil. ff. de adul. r. est r' q' natura viri est fortior ad emittendum sanguine propter cui' effusionem citi' mori vt ibi dicit gl. et oy. s. als ex naufragio ruina vel incendio. i. extra casum vulnerum presumitur prius mulier mori q' masculus. r. sic habebit locu' pactu' vel statutu' de dote lucrada vxoze p'cedete. l. q' dnos. s. si maritus. ff. de reb. dub. r. l. si possessor. s. j. ff. de reli. r. sump. fune. Et vide. l. cu' bic status. s. si ambo. ff. de do. iter vir. r. vxo. It' no. bic gl. in. fi. q' non est curialis non facit alium curiale vt bic. r. qui est idoc' non facit aliu' doctu'. r. qui non est doctor vel miles no' facit alium doctorem vel militem vt bic. r. l. i. ff. de here. r. ibi Saly. q' nemo potest dare alteri quod non habet. l. traditio. ff. de acqui. re. domi. r. l. si pater. ff. de his que in frau. cre. r. in regula iuris nemo pl' in ris. l. i. ff. r. c. i. r. ibi gl. cu' cono. de sup. ne. prela. Inhabilis tamen q' n' constituit procuratorem habile. vt no. in de. religiosus. de pro cu. Et est arg. bec. l. km dy. q' filia no' succedat in comitatu seu feudo sicut bic filia decurionis non succedit in decurionatu qd' esse vrum scilicet q' feudum non trasit ad feminas nisi specialiter in concessione fuerit dictum q' tunc trasit non existentibus masculis. vt in. x. colla. de his qui seu. dare pos. s. hoc autem notandum.

- 1 Sufficit duas partes consiliarium esse presentes.
- 2 Oes electores seu consiliarii eligetes debet esse vocati: a'is no' valeret.
- 3 Quando actus est comunis plurib' vel singulis valet consensus separatis adhibitus.

Nominacionu' Sufficit duas partes consiliarium esse presentes b. d. fm bar. Vel magis ad literam. Nominatio vt electio magistratuum r officialiu' no' viciatur: s' decuriones eligere debetes non fuerint oes sed sufficit duas partes adesse b. d. Spectat em' ad decuriones simul ad locu' consuetu' autoritate magistratus conuocatos facere electione magistratu' r aliorum officialium ad honores r dignitates. vt. s. e. l. i. ff. r. debet eligere de seipis. Erat em' decurionat' principium r fundametu' honoz r muneru' municipaliu'. vt dicit bal. l. i. ff. vt p'ponis. s. qn' p. no' est ne. vt nullus possit eligi ad honores nisi ipse sit ex decurionibus. l. honores s. bis qui. ff. de decurionibus. r. bic in glo. nisi in subsidiu' si inter eos non reperiatur idoneus: tunc de alijs possunt eligere. vt no. glo. l. plane. ff. q' cuiusq' vni. no. Et attende q' oes electores seu consiliarii eligentes debent esse vocati alias no' valeret. s. e. l. i. ff. no' t' requirit q' oes veniat s'z due partes oim' consiliarioru' bene debent venire r esse presentes nec requiritur q' oes consentiat s'z sufficit q' maior pars istarum onaru' partiu' consentiat. vt bic r not. glo. l. i. aliusd. s. refertur. ff. de re. iur. r. l. nulli. ff. quod cuiusq' vni. no. r. l. q' maior. ff. ad muni. l. Saly. in aut. hoc ius pot' rectum. s. de sacro san. ecclie. dicit q' inmo o' consentire maior pars totius ordinis nec sufficit maior pars ouaru' partiu' r ita intelligit banc. l. Et in numero maioris ptis computat etia' ipse electus r sic obtinet vicem eligentis r electi. l. plane. ff. q' cuiusq' vni. no. r dicit gl. q' maior pars intelligitur in numero personaru' vel etate vel dignitate vel autoritate ita dicit gl. in. l. vbi absant. ff. de tu. r. cu. da. ab bis. Et in. x. di. in canonicis q' dicit q' dignitas psonaru' copenset cu' nu

mero personaru' bz locu' in pactis. l. maiorem. ff. de pactis. r. de testib'. l. ob carmen. s. ff. de testi. r. l. j. r. ibi gl. ff. de prinil. credi. l. i. s. de cessio. bo. secus in electione q' attenditur solu' maior pars respectu numeri personaru'. Et qn' maior pars p'sens sufficiat et qn' omnes debet esse p'sentes. Dic fm bar. l. d. l. nulli. ff. q' cuiusq' vni. uer. no. q' aut actus o' expediri a plurib' vt vniuersis siue sub nomine collegij vt vniuersitatis: tunc sufficit presentia maioris partis vt bic. s. tertia pars abst' du' t' citata. s. eod. l. i. ff. aut o' expediri a plurib' vt singulis: tunc si bz p'ntem ab hoste vt plures arbitri: r tuc oes debent esse p'sentes r scimus est absens: s'z citatus no' pot' fuit alij laudare. l. ite si vnus. s. ff. de arb. l. de iure canonico possint p'sentes laudare citato tertio. in. c. fin. de arb. in. vj. r p' bar. in. l. duo ex trib'. ff. de re iud. Si autem habent p'ntem a lege sufficit presentia maioris partis. l. rescriptu'. ff. de pac. l. deo qua' do committit aliqd' priorib' intelligit de maior' pte eoz fm bar. in d. l. rescriptu'. Et id' dicas qn' oes sunt p'sentes an sufficiat cōsensus maioris ptis vel debeat oes cōsentire: q' si actus est cōis pluribus vt vniuersis tunc sufficit cōsensus maioris partis vt bic. r. d. l. nulli r. l. q' maior. Si aut' est cōis plurib' seu cōiter expedendus: a pluribus vt singulis tunc etia' mille non p'cedunt vni. l. p' fundu'. ff. de ferri. rust. pred. nisi fauore liberationis. l. r. vnus. s. ff. r. ibi bar. ff. de pac. r. l. ff. de sessio. bono. Et quado' actus est cōis plurib' vt singulis valet consensus separatin' adhibitus. d. l. per fundu'. ff. cōis p'edio. secus qn' est cōis pluribus vt vniuersis q' debet simul cōsentire. s. e. l. i. ff. It' limita qd' dicit qd' consensus maioris partis collegij p'udicat alijs vt bic: esse veru' quando actus qui agit p'tinet ad eos de necessitate vel cōsuetudine vt bic. r. s. e. l. i. ff. si e' imptinens ad eos vt cum ordo decurionu' dat tutori pupillo cui' da tui' spectat ad magistratus no' ad decuriones: nisi in defectum magistratu'. l. vbi absunt. ff. de tut. r. cu. tuc solu' p'sentes obligant no' aut' absentes vel cōtradictes. l. j. ver. s'z si ordo. ff. de magis. conuenien. r. ibi p' bar. alias limitationes r fallentias vide p' bar. in. d. l. q' maior. Inter quas no. etia' q' valet factum a maior' parte collegij qn' facit ad vtilitatem collegij. secus si ad p'pria vtilitatem iporu' vt cu' statumnt q' ipsi tantum non aut' successores eozum percipiant etiam in absentia quotidianas distributiones. in. c. cum omnes. de consti. r. ibi p' Jno. Item adde q' nisi in electionibus fuerit seruatus locus r ordo r debita solenitas electio est nulla ipso iure nec est necesse appellare nec etia' cōfirmat talis electio tanq' nulla auctoritate superioris. l. nominationes. s. de appel. r. l. i. ff. constat ff. de appel. Et dicit per Jno. in. c. nihil est. de elec. In gl. si. ibi sed arg. contra. s. de auto. tu. l. ff. l. no' soluit. Dic q' ibi agit de actu destruyendo seu tollendo r finiedo officio tutoru': ideo oes debent cōsentire cum de eoz iure tractet. in. c. de d'edo. ff. de aqua plu. ar. cen. bic vero agit de actu cōstruendo r cōplendo. l. de officialium electione quos interest reipublice creari. argu. l. nam publice. ff. de no. ope. nan. Vel dicit ibi loquitur in tutorib' q' de facili cōueniunt que ratio cessat in vniuersitate decurionu'. ar. l. j. ff. de lib. vni.

- 1 Ad officia sumptum habentia eligedi sunt diuites ad onus impositu' sufficientes.
- 2 Propter paupertatem potest collecta remitti sicut r multa.

Ad subeunda. Hic intelligit quod magis loquitur de eo qui eligitur ad decurionatum. Secundo in verbo vt potest dici intelligit q' loquitur de decurione q' eligitur ad magistratu' vel aliu' honorem cu' sumptu. vult ergo bec lex q' siue quis eligat ad decurionatu' siue de decurionatu' ad aliud officium qd' erigat sumptu' ex proprio matrimonio prout dicit gl. de cōsule iustitie q' debet tenere equos pro iustitia factida in. l. bonor. ff. de mu. r. ho. nullus o'z eligi qui non sit dignissimus r meritis r facultatibus. r hoc no. p' sermonib' r arengis faciendis qd' gnis r bene meritis sunt officia honores r dignitates cōcedenda vt bic. r. l. virtutu'. s. de sta. r. ima. Sic r sp'iales dignitates non generis sed virtutum nobilitate r vite honestate p'cellentib' tribuē de sunt in. c. venerabilis de preben. It' q' ad officia sumptu' habentia eligedi sunt diuites ad onus impositu' sufficientes vt bic. et. l. i. r gl. j. de mu. patri. r. l. honoz. s. de honoribus. ff. de mu. r. hon. Et sic in hoc no' attendit ordo. l. honores. ff. de decu. r. no. gl. in. l. j. de q. mu. vel presta. r. l. vnica. j. de potio. ad mu. no. tenues autem r ex hausti q' vir de suo victu' sumere possunt r sic est summa r itolerabilis inopia eligendi no' sunt. l. rescripto. ff. de mu. r. bono. r. l. i. in fi. j. de bis q' mune. li. vel paup. r. ibi etia' dicit. Si aut' no' est summa inopia r intolerabilis tūca p'rimo alit' excusaf s'z no' a persona libus. l. cura. s. inopes. ff. de mu. r. bon. Datet ergo bic q' paupertas nocet r diuitie p'sunt q' ad officia publica r honores cōsequēdos r sic i' hoc est melior conditio diuitis q' paupis sicut als. j. de p'dijs curia. l. i. ff. de q' dicit p' bar. in. l. illi citas. s. ff. de offi. p'esi. r. dicit in. l. de eca. tu. s. item propter paupertate. Et q' dicit dices vel paup' dicit gl. in verbo substantia. in aut. de here. r. fal. s. h' vero absunt. q' iudicis arbitrio relinquuntur. cui adde gl. in. l. nisi ad duc. s. d' iure dotiu' nec obliuiscaris gl. sing. in. l. s. de anno. r. trib. q' p' propter paupertate p't collecta remitti sicut r multa. vt. d. l. illi citas. s.

Nominacionu' In ter. ibi debilitat. Nota q' ille actus q' debilitat factus q' no' fit vt fieri o'z. Item nota ad statu' tui' dicit q' si alijs debilitauerit alicui mebruz puniatur tali pena vt tuc dicitur mebruz debilitatus qn' offm' mebrū no' e' s'z cessant p' hoc vt ter. l. l. no' solū. ff. de rei v'edi. ibi fern' de debilitatus factus qd' not. de vac. mu. l. copozis debilitas. Et q' d' ill. etia' p' q' mebrū dicitur debilitatu' no' solum vbi mebrū remanet inualidū vel aridum ex toto s'z etia' si virtus mebrū sit debilitata. Ad subeunda. Hic. q' no' minari eligi o'z ille qui potuit r meruit tene meti fm ange. q' valet ad multos.

1. Aliquid aut in bonis mariti computatur dos uxoris quo ad mu- nera subeunda dicitur quod non ad munera personalia subeunda dicitur si dicitur statutum quod nemo possit esse de prioribus nisi habeat mille bonis: nam hoc casu non computatur dos uxoris ut per hoc videatur dicitur: ut dicitur hic gl. sed quo ad munera realia et collectas quas solvere debet vir pro dote: ut no. gl. si. de mul. 2. in quo loco. si computatur ut in casu sing. in l. l. luc. §. idem dicitur. ff. de mune. et hono. 2. ibi per bar. Item eligendi sunt nobiliores. dicitur gl. in aut. de defen. citi. §. iteri col. iii.

1. Licet curialis efficiatur comes nihilominus debet obedire iudici sue curie.
2. Propter perseverantiam et continuationem deliquendi quod puniuntur acris.

Curiales. Pro intelligentia premitte quod decuriones qui subeunt omnia munera civitatis: ita quod tunc potest fieri antiquior decurio. et sic steterit per biennium consequitur committam dignitatem. i. efficiat comes. et modo hoc lex. h. d. 23. Curialis efficiat comes nihilominus debet obedire iudici sue curie: aliter quinquaginta librarum auri solutione et honoris spoliatio puniret. b. d. no. ergo hic quod si aliquis consequatur aliam dignitatem non propterea liberatur a iurisdictione sui iudicis et obedientia. Et ideo si liberaris committit non tamen evitat iurisdictionem rectorum per bac. l. 7. d. l. alexandrinis. 7. l. neminem. §. eo. fm. de barno. Item arg. quod si clericus consequatur aliquam dignitatem non propterea eximitur a iurisdictione sui episcopi. Et eodem modo si quis ratione alicuius professionis habeat spalem iudicium. i. rectorem sue professionis nihilominus tenet rursus sub iurisdictione sui generalis iudicis primei. l. si. coniuncta gl. §. de iurisd. om. in d. Et no. h. i. c. x. q. de pta dignitas non debet parere fastus et elatione: sed potius humanitate et reverentia: ideo miles irruens reus coarctetur. l. miles. §. irruens. ff. de re mili. Item no. ex verbo perseveret quod propter perseverantiam et continuationem seu consuetudinem delinquendi quod puniuntur acris. ut hic. 2. §. de superac. l. si. fi. 7. d. xi. §. de delato. l. oes. Nunquid autem ex perseverantia adulteri cum adultera dicat solam unum adulterium per tempora continuationem an vero plura adulteria sic pro pluribus: an pro uno veniat puniendus. Ho. in l. vulgaris. ff. de fur. dixit quod sunt plura: sed pro uno tantum puniuntur. Sed et intellige sane quod non puniuntur nisi pro uno: pro pluribus puniri non potest cum sit pena capitalis. l. quis. §. de adul. si esset pena pecuniaria a statuto imposta pro quolibet adulterio puniretur: ut ibi per bar. 7. est arg. huius. l. fm. de p. q. rector possit privare scholares inobedientes et in inobedientia perseverantes.

1. In honoribus solum succedunt agnati.

In successione. Nota quod si pater decurio decedat agnatio. i. filius qui est ei proximus agnatus succedit ei in decurio natu. concord. §. e. l. in filiis. Secundo modo etiam intelligit gl. si decedat decurio quod ex mala administratione tenebatur et succedat ei aliquis agnatus quod ipse teneatur ratione iuris hereditarii. i. non ratione dignitatis. l. providendum. 7. ibi dicitur. §. e. Exponere ergo ter. ibi agnatio teneatur scilicet ad suscipiendum officium secundum primum intellectum vel pro officio male administrato a predecessore secundum primum intellectum 7. est arg. hoc lex fm. de barno. 7. vultum quod in honoribus solum succedant agnati. Item est in arg. quod si pater qui est de consilio decedat quod filius subrogetur. ut hic. 7. §. e. l. in filiis.

1. In mutatione status non mutatur obligatio.
2. Iudei repelluntur ab omni honore.
3. Iudei habent participationem nobiscum quo ad onera publica.

Dynes qui quolibet. Licet curialis sit effectus iudicis vel hereticus non propterea est a muneribus excusatus. h. d. fm. de barno. Et est arg. expressum secundum eum quod in mutatione status non mutatur obligatio. secus in procuratore vel adiecto non potest solui si sua conditio mutetur in deteriori. l. cum §. de so. Vel sic. obnox curie cuiuscumque loci subire munera ibi conspiciuntur cuiuscumque supstititiois vel secte fuerint. h. d. Sine ergo sint heretici curiales cuiuscumque civitatis quod debeant servire curie in primonio vel in persona. vt. l. curiales. 7. ibi gl. §. de here. siue sint iudei curiales quod in multis casibus habebant in unitate antequam christus veniret in virginem quod hodie est reuocata. l. in sio. 7. ibi gl. §. de iudeis. debent compelli ad munera subeunda. vt. hic. 7. d. l. curiales §. de here. 7. l. §. de iudeis. Nec obstat quod in dicitur repelluntur ab omni honore. l. si. §. de iudeis. 7. decurionatus est dignitas seu honor. §. e. l. 7. l. ad decurionatum. ff. de vaca. mu. q. dicitur debet subire munera curialia quantum ad onus ut expedit: serviat curialibus: non autem quantum ad honores ut sunt decuriones quantum ad dignitates et honores ut voluit hic gl. 7. clari. §. e. l. ne quod. 7. d. l. curiales. §. de here. idem enim prohibent iudeis publica officia deferri. quod nimis absurdum est ut blasphemus episcopus in christianos vim potestatis exercere debeat dicitur. tex. in. c. si sit. de iudeis. Olim autem iudei poterant inter nos habere honores. l. generaliter. §. si. ff. de decurio. sed hodie nullam possunt habere inter nos dignitatem per. d. l. si. §. de iudeis. 7. not. gl. in. l. spadone. §. ideo aut. ff. de excu. in. Et ideo nullo modo possunt doctorari vel ad aliquem magistratum assumi. vt. hic. 7. ibi dicitur bar.

3. Habent ergo iudei participationem nobiscum quo ad onera publica: non quo ad honores: vt. hic. Item quantum ad iudicia et arbitria: quod secundum nostram iura agunt conveniunt et puniuntur. l. iudei. la. p. ma. 7. l. si §. de iudeis. 7. c. postulasti. de iudeis. Item quantum ad matrimonium prohibita ut cum personis prohibitis: ut a via vel sorore non contrahatur. l. nemo iudeorum. §. de iudeis: nec ob. quod nihil ad nos de his quod foris sunt. in. c. gaudemus. de duoz. quod verus quo ad penam spirituales non temporales. vt. dicitur glo. in. c. iudei. de iudeis. 7. c. post miserabile. de vltis. Sicut enim foris a nobis quo ad fidem sed quo ad alia subsunt nobis. d. l. iudei. 7. d. c. postulasti. Item quantum ad commercia. d. c. post miserabile. 7. d. c. postulasti. in. fi. a sensu contrario. Et converso in multis non participat nobiscum: quod cum eis non est epulandum conveniendum medicinas sumendum. xxviii. q. j. nullus. 7. c. omnes. 7. no. in. c. quod sit laudabile. de iudeis. Ideo enim a coniugiis et cibis iudeorum est abstinendum: quod inter epulas facilliter quod decipit dicitur gl. in. d. c. omnes. 7. l. volo. §. de volo. Item non debet habere servientes et nutrices christianas. l. c. 7. si iudeos. de iudeis. Item distinctum habitum deferre debent ut a christianis distinguantur sci valeant. in. c. in nonnullis provincis. de iudeis. in aliis etiam non participant de quibus vide glo. in. c. iudei.

1. Curiales non possunt extra corpus sue civitatis aliquid officium acceptare.

Dynes omnino. Curiales non civitatis aliquid officium acceptant. h. d. l. c. curiales ultra terminos si ergo existens decurio origie vel per finem procuravit fraude vel ambitione se eligi ad aliquod regimine alicuius provincie ut evitare possit munera decurionum sue patrie non solum reuocabit ad suam curiam sed etiam omnibus a principio deferret. Et sic officium duplicato tempore exerceret. vt. no. §. e. l. si ad magistratum 7. ibi dicitur. Et idem dicitur gl. si curialis vt dixi. §. e. qui derelicta. et l. quidam ignavia. Et sic probat hic quod qui fraude vel ambitione aliquam dignitatem adeptus est illa privari debet tamquam ambitiosa. facit. §. de decre. decuri. l. si. 7. §. de re mili. c. tra. 7. l. pri. in prin. Si autem non fraude vel ambitione procurat euitandi causa munera sue curie sed zelo religionis tunc non reuocatur sed curie muneribus deseruet per substitutum. l. ad similitudinem. §. de episco. 7. cleri. hodie sunt aliquae dignitates quas si curialis adipiscatur liberatur a curiali conditione vel necesse de quibus. §. eo. l. antepe. 7. si.

- 1. Bona auferuntur contumacia.
- 2. Tutoribus accusatis de suspecto debet interdici administratio.
- 3. Fraus non prodest ei qui procurat ne sui testes valeant reprobari.
- 4. Triplex est citandi modus.
- 5. Excommunicatus suspicionem heresis si post annum steterit in contumacia habetur pro heretico.

Clausis prouisum. Bona eius quae quocumque causa curiam suam euitat si per annum contumax fuerit applicabuntur curie. h. d. Et hoc lex supplet et declarat. l. si ad magistratum. §. e. vbi dicitur quod bona auferuntur contumacia. hic modo declarat qualiter intelligatur contumacia tam in modo et fictione adinuenta in se absentia de qua in tempore in contumacia persistendo. 7. primo ponit suam narrationem. scilicet ibi itaque ponit suam prouisionem siue statutu. Dicit ergo hic impator: cum hoc sit quod in. l. si ad magistratum. §. c. fuerit prouisum quod curiales qui in fraude curie se transferunt ad militiam armatam vel inermem ut aduocationis. §. e. l. in filiis. vel clericalem. vt. §. e. l. quidam ignavia. 7. not. §. l. pro. restituant curie suspena. i. dimissa illa militia vel dignitate ad quam se transferant. nunc vero quod reperimus quod calliditate et astutia magna volentes euitare munera curialia sue provincie in alienis provincis latitant tamquam sua provincia esset eis penitus interdicta vel procurat latenter sibi dare commeatum. i. licentiam et banum de sua provincia: ideo ne eorum latitatio diutius redundet in damnum sue civitatis et provincie et ne de sua impunitate valeant gloriari: statuimus quod citentur per edicta publica proposita et si per annum steterint in contumacia eorum bona curie sue patrie quae auferuntur applicentur. No. pro singulariter huiusmodi ibi callido consilio repererunt. 7. c. excogitata fraus in procurando et fictitie faciendo sibi interdicitur ab aliquo iudice ingressum sue civitatis per totam provinciam non debet patrocinari. 7. hoc facit contra nobiles quod ex forma statuti non possunt sub pena intrare palatium: nisi pro aliqua causa criminali quod si excogitata fraude faciant se accusari de aliquo crimine et intrent palatium: non excusabuntur a pena. facit. l. j. in. fi. 7. l. si. in prin. c. 7. §. j. coniuncta gl. in verbo data opera. ff. de his que in frau. cre. Item facit per tutores quibus accusatis de suspecto debet interdici administratio. in. fi. de suspect. tu. §. si quis aut. quod si procurat se accusari de suspecto: vt cessent ab administratione quod non profitur eis: quin teneantur

a. Jurisdiccionem rectorum. De hoc fuit questio cum ego iohannes gradibus studeret civitate pictaviensi quod da scolari quod effectus fuit de can. sancti basilari: 7. quibus coram rectore universitatis non sebat ruderere: sed volebat declinare iurisdictionem rectorum: tunc ordinatum fuit quod de coram ipso rectore attento quod erat scolaris.

quin teneat pupillo ad omne dānū subsecutū ppter administra-
 tionem neglectā. vt. l. prima. 2. secunda. s. si tutor non gesserit. Item
 facit contra filios institutos heredes quibus est prohibitiū in testa-
 mēto p̄tis ne possint alienare. Nā fraudis cōmentū non opitulat
 nec validat actū. l. si sponsus. s. cura. coniuncta gl. in verbo cōmen-
 tus. ff. de do. inter vi. r. vxo. l. vi. vir vxo. s. si. vers. at si in aliquā. ff.
 ad velle. l. 7. clarus in. l. si filius. s. is aut. vers. qd ita demum. ff. ad
 mace. 2. est ter. in de. ff. de penis. Sic nec opitulatur renunciatio te-
 nuis p̄bede in fraudē alteri? facta causa acceptādi aliā pingui-
 rem casus notabilis est in. c. h. de renū. l. vi. Sicut nec p̄dest fraus sei
 qui procurat ne sui testes valeant rep̄obari. in. c. quoniam frequē-
 ter. ver. ne forte. vt lite non contesta. sic nec p̄dest est qui fingit bo-
 stilem metum vbi non est. l. cum procurator. ff. de metal. Et pro-
 bantur iste fraudes ex p̄sumptionibus precedentibus 2 sequentibus?
 vt in. d. c. h. 2. l. doli. s. de dolo. 2 p̄ Bar. in. l. post h̄ctum. ff. de dona.
 2 qd no. in. l. fraus. ff. de leg. 2. l. q̄ data. ff. ex quib? cāis maio. vbi nō
 datur restitutio ei q̄ dedit operā vt abesset. Tertio not. hic citatio-
 nem edictis faciendam esse quādo qd latitat in aliena puincia cū
 extra suā iurisdictionē nō possit inderi sibi subditū p̄sonaliter cita-
 re: in de. pastoralis. de re iud. de quo p̄ Bar. in. l. ff. de requi. reis.
 nō aut faciēda est voce p̄conia q̄ paucis innotescit: in aut. q̄ semel.
 s. quomodo 2 qn̄ inder. nisi i casta. s. vbi de cri. agi opor. aut. qua
 in puincia. vbi sufficit vox p̄conia: q̄ lis habet pro quasi contesta-
 ta. Est t̄m̄ triplex citandi modus. Citat enī inder. q̄q̄ p̄ seipsum
 l. h. s. q̄o 2 qn̄ inder. Et talis citatio seu noiatio h̄yim̄ perempto-
 riū: eo nō veniēte dicitur vere contumax vt appellare nō possit: vt
 ibi dicit gl. 2 Bar. q̄q̄ per lras 2 notarios vel in eorum defectum
 p̄ duos bonos viros descriptos. in. c. qm̄ contra falsam. de pb. 2. l.
 cū vō. s. p̄. ff. de fideicōm̄. liber. Et h̄c citationē. s. per lras vel p̄
 nunciū facit etiā arbiter. l. 3. interpellat. s. j. ff. de arbi. Quādoq̄
 voce p̄conia. d. aut. qua in puincia. r̄sta citatio p̄ generale proclama-
 p̄conis non sufficit q̄ scitur de sp̄ali p̄sona cuius interest: q̄ illa est
 nominatim citāda. l. i. s. p̄. ver. denunciari aut. ff. de v̄. inspi. de quo
 p̄ Barto. in. l. si eo t̄p̄. s. de remis. pig. 2 q̄ bec vox p̄conia paucis
 innotescit: ideo non p̄iudicat bis q̄ non aud inderit vt absentibus
 pueris 2 infirmis quō admittant post terminū. in. c. cum in tua.
 q̄ ma. accu. p̄nt. Quādoq̄ p̄ edicta in albo p̄posita vt bic. 2. l. si ap-
 paritor. j. de coarcta. li. r̄. l. si qd id qd. ff. de iurisd. om. iud. 2. d.
 aut. q̄ semel. 2 ibi glo. s. q̄o 2 qn̄ inder. 2. l. locoz. 2 ibi tangam. j. de
 omni agro deserto. li. vj. loco autē istoz edictozum 2 albi pretoris
 successerūt hodie schedale de papy q̄ forib? palatij vbi ius dicit
 vel alij publicis s̄m̄ moxē regionis affiguntur. Et bec citatio per
 ista edicta fit ab ordinario nō a iudice delegato nisi sit delegatus p̄-
 cipis vel pape: vt not. gl. in verbo delegatus in sc̄da solu. q̄ est vera
 in. d. aut. q̄ semel. 2 hanc etiā citationē p̄ edicta faciūt p̄sules mer-
 catoz 2 forib? sui p̄toz: vt not. Bal. i. d. l. h. s. quomodo 2 qn̄ inder.
 Et bec citatio h̄z locum 2 tra enī qui facit quominus citatio perue-
 niat ad enī: vt in de. j. de iud. Alias aut vbi qd p̄t citari p̄ nūcium
 vel p̄ lras nō q̄ citari p̄ edicta s̄m̄ Bar. in extrauag. ad reprimē-
 dum. in v̄bis per edictū publice p̄positū. 2 ibi vide per enī. 2 equi-
 paratur bec citatio citationi p̄sonaliter facte. d. c. j. de iud. et iō
 sicut p̄sonaliter citat? cōtumax non appellaret sic nec iud. r̄ta 2
 Joā. de lig. Est etiā citatio legalis sine iuris qn̄ lex statuit certum
 terminum ad aliquid faciendū. c. j. 2. c. cupientes. de elec. in. vj. Est
 2 citatio realis quā inder. facit incipiendo a captura. de qua in. l.
 consentaneū. 2 ibi p̄ Bar. s. quomodo 2 qn̄ inder. Tertio no. ex sine
 q̄ t̄pus anni dicitur dilatio 2 magnum spatium intra quod quis
 posset purgare 2 t̄m̄aciam suam 2 redire ad obedientiam: sic q̄
 h̄z spatij 2 dilationē vnus anni nō potest conquere de beni. sp̄a-
 tio 2 dilatione t̄pis. Sic etiam ex alio delicto citato 2 contumaci-
 dat solū spatium vni? anni intra quod comparere valeat: atq̄ eius
 bona annotant in fiscū. l. h. s. de requi. reis. Sic etiam ex cōmunicā-
 to contumaci p̄pter delictū datur solum spatium vnus anni in-
 tra qd cōpareat ad se purgandum: 2 post annum nō auditar: in. c.
 rursus. 2 in. c. seq. r̄. q̄. iij. sicut ex cōmunicatus 2 suspitioe heresis
 si post annū steterit in t̄m̄acia habetur pro heretico. in. c. ex cōm-
 municam? el. j. s. qui autem. extra. de hereti. Sic etiam missus in
 possessionē ex primo decreto nisi aduersarius intra annū compa-
 reat efficit verus possessor. in. c. qm̄ frequenter. s. in aliis autem. ex-
 tra. vt lite non 2 testata. 2 no. in. l. si finita. s. iulianus. ff. de dā. infec.
 Sic etiā in spiritalib? statur? est annus ad 2 fessionē peccatorum
 faciendā 2 eucharistie sacramētū reuenter assumendū. in. c. om-
 nis v̄riusq̄ sexus de peni. 2 remis. Alitmo nota ter. ibi ex facultā-
 tibus suis curijs quas destituerit esse 2 sulendū. p̄t enī intelligi
 dupl̄r. Primo q̄ post annū eius bona applicentur curie quam de-
 reliquit: nec amplius illa recuperat sicut fit in 2 t̄m̄ace ex delicto
 graui cui? bona p̄ annū annotant in fiscū 2 illa nō recuperat nec
 sup eis audif. licet andiat sup crimine. l. h. s. de requi. reis. 2. l. j.
 2 fin. ff. de requi. reis. Secdo modo potest intelligi s̄m̄ Hoffr. q̄
 cōsulatur curijs de bonis licitantis. s. vt dāna reipublice resarcian-
 tur: nec bec superfluit p. l. circensium. 2. l. si ad magistratū. s. eo. qz
 ibi quando nō p̄t̄extu alicui? officij onera curie entabatur: p̄tin-

cipaliter cōtra curiā delinquebat 2 latitabat: ideo punif? gratias:
 scz vt eius bona substituto occupent 2 dānū reipublice resarcia-
 tur: hic qz p̄t̄extu alteri? officij curiā entabatur: vt bic p̄t̄s i. p̄in. l.
 ideo miti? punitur. s. i. refectioe dānoz. Sic 2 alij officij valeat nō
 maleficiū. l. tres tuto. ff. de admini. tu. S3 primū intellectū sequitur
 Bar. patitur enī iste plures penas: vt dixi l. d. l. si ad magistratum.
 1 Honoros siue munera cum honore non cogit quis cōtinuare.
 2 Hoc nomē arbiter q̄q̄ capitur pro moderatoze.

His tam inueniri. Vbi sunt alij
 cogunt alij cōtinuare munera. h. d. Si qd ergo ex decu-
 rionibus fuit electus ad aliq̄d mun? vel aliq̄d honore?
 vsq̄ ad annū nō p̄t̄ trāfacto an no cōpelli 2 t̄uare? ut illib? on? vlti?
 supportare cū sint alij sufficientes eligendi: hoc verū i munerib?
 cum honore vt inuitis nō cogat nec cōtinuare nec ex t̄rnallo assu-
 mere stantib? alij sufficientibus vt gl. p̄. ff. de mune. 2 hono. l. est
 mationem. s. defensionē. s. si sp̄dte vult 2 t̄uare vel assumere p̄t.
 l. sp̄dte. ff. de mune. 2 hono. 2. l. j. 2. ff. de bis qui spon. mu. susce. 2
 l. h. s. ff. de decurio. Honoros 2 aut siue munera cū honore non cogit-
 tur qz cōtinuare: imo si velit nō p̄t. l. hono. s. gerēdoz. ff. de mune.
 2 hono. 2. l. nemo de domesticis. s. de assesto. Et hoc ne ex continua-
 tiōe honois granis subditis efficiat. i. aut. de defen. ciui. s. penult.
 als enī 2 t̄inuado incidet in. l. iulij ambitus. vt. l. vnica. s. ad. l. iu-
 liam. de qua dixi. insti. de publi. iudi. s. sunt. Et vsurpās incidit in
 crimē sacrilegij. j. vt digni. ozdo serue. l. i. nisi i castis in quib? p̄t
 cōtinuare vel ex t̄rnallo eligi sine pena ambitus. Primo in defe-
 ctū alioz nō sufficientiū. l. hono. s. ff. de mune. 2 hono. t̄ic etiā nō
 excusat p̄uilegiū imunitatis. l. vt gradati. s. quoties. ff. de mune.
 et hono. cū 2 cor. ibi allegatis. Itē admittunt sp̄purū. l. iij. s. sp̄rios
 ff. de decurio. 2 similiter plebē. l. antepenult. ff. de decur. Alij casus
 no. in. l. diuus. ff. ad munic. videlicet qn̄ p̄iceps ex proprio motu
 2 ex p̄uilegio illum reformatur. vt. l. h. 2 ibi not. j. de vi. offi. 2. l. iij. e.
 titu. 2 ibi tāgam. l. r̄. qz t̄ic nō creditur p̄ncipē ob importan-
 tem potentis fecisse nec reformatū subditos ledere: sed poti? esse a
 p̄ncipe reformatum sua erigēte experitētia meritoz. l. licet. in. s. s.
 de asse. Et idē si ab vniuerso populo reluctate reformet. in. aut. de
 defen. ciui. s. col. iij. Fallit etiā in decurionatu qui non p̄bet vaca-
 tionē ab alij officijs: qz bic hono. est p̄ncipiū ad alios honores.
 l. ad decurionatū. ff. de vaca. mune. Fallit etiā vbi esset hono. cam
 supra. d. l. sp̄dte. ff. de mune. 2 hono. 2 ad p̄dicatū gl. l. i. j. s. mu.
 et hono. non conti. Sed q̄ro quid in dubio an in ciuitate p̄sumun-
 tur esse plures alij habiles 2 sufficientes vt qd nō cogat cōtinuare
 officij vel ante t̄pus vacatiōis reassumere. Dic q̄ sic in v̄bis? in-
 signib? 2 magnifico statu p̄ditis: vt bic no. dicit ter. purē 2 Hono-
 ria que magnifico statu p̄dita est p̄ nobilitatē scholarij: vt bic
 dicit glo. h. In ciuitatibus enim insignib? p̄sumit esse copia p̄toz
 viroz quib? sunt cause cōmittēde. nō aut r̄ndibus 2 togatis q̄ p̄-
 pter eoz ruditatē quādoq̄ intra partis elidūt: vt l. c. statutu. 2 ibi
 glo. de rescrip. in sexto. Itē nota. ter. ibi votua. ex isto t̄rta sumit
 epistolares 2 dictatores cōclusionem quā suis inserūt epistolis dū
 dicunt vestrā personā p̄feret altissim? in p̄p̄ritate vortul success-
 2 sus p̄ t̄pa lōgiora. Itē nota q̄ hoc nomē arbiter q̄q̄ accipit pro
 moderatoze: vt bic. 2. l. in re madata. s. manda. q̄q̄ p̄p̄tē p̄ vero
 arbitro. l. j. 2 per totū. ff. 2. c. de arbi. quādoq̄ p̄ iudice ordinario
 vel delegato. l. arbitro. 2. l. si ab arbitro. ff. qui satisda. cog.

1 P̄iores seu antiani ciuitatis nō possunt acceptare aliquam
 signoriā seu rectoriā extra suā ciuitatē.
 2 Magistratus qui curie p̄est nō p̄t̄ exercere suā administratio-
 nem extra metas sue ciuitatis.

Dumuirum. Intelligit dupliciter s̄m̄ gl.
 Primo q̄ non licet dūni-
 ris. i. magistratib? municipalib? q̄ p̄sum curijs: vt h̄z
 cit glo. de qbus dixi. s. e. l. si ad magistratū. 2 idē de alijs
 decurionib?: acceptare aliquod officij extra terminos sue ciuita-
 tis: vt bic. 2. s. eo. l. curiales vltra terminos. 2. l. oēs omnino curia-
 les. non enī debent curiales extra ordinarijs honorib? occupari ne
 publica vacillet vtilitas dicit ter. in. l. humiliorib? j. de susce. 2 are.
 Et ex hoc fertur bic Bar. q̄ p̄iores seu antiani ciuitatis nō possunt
 acceptare aliquā signoriā seu rectoriā extr a suā ciuitatē. Et idem
 de oibus consularijs curie. s. eo. l. omnes omnino. nā non possunt
 sine licentia superioris egredi terminos sue ciuitatis nec cōlegatio-
 nis vel alterius cause publice vtilitatis vel propte rei cā. s. eod. l. si
 quis decurio. la. j. Et ex bac. l. dicit Barto. posse sumi cautelam ob
 uitandī quando quis est electus in potestatem alicui? loci inimici
 vel exosi terre electi de quo est suspitio ne capiat ibi domesticitates
 in dānum sue terre: nā vt non valeat ad dictū officium accedere
 est cautela vt eligatur de priorib? vel antianis vel p̄siliarijs: tunc
 nō poterit p̄ hanc legē: quoniam etiā sine hac cautela potest sibi
 interdici ne vadat ad dictum officium ex bac ista causa qz ille lo-
 cus nō est amicus nec conformis loco electi: 2 sic interest reipublice
 ip̄sūs electi qd nō acceptet sicut 2 als ex ista causa potest interdici
 ciuibus ne ad certam aliam terram accedent ne sue patrie p̄io-

Joannes de Platea super decimo libro. E.

palentur arcana. l. mercatores. s. de commer. z merc. z. l. fin. ff. de de
 cre. ab or. fa. z per Bar. in. l. relocatorum. s. interdicere. ff. de inter. z
 2 reie. Secundus intellectus est q magistrat^o qui curie preest nō pot
 test exercere ius administrationis extra metas sue civitatis: vt bic.
 z. l. i. ff. de iurisdic. om. iud. in quo considera tres casus. vt ibi not.
 Primo si vult ius dicere contra nō sibi subditū extra suum territo
 rium existentem: hoc clarum quia nō potest z impune nō paref
 vt ibi: z ideo nō valet statutum q si forensis extra territorium occi
 dat ciues huius civitatis q quādoquē buc veniat q bic possit pu
 niri: quia contra nō subditū extra territorii delinquentem statuit
 ideo nō valet dicta. l. si. nisi in casibus: de quo vide per Bar. in. l.
 cunctos populos. s. de sum. trinita. z. l. cum vnus. s. is qui. ff. de bo.
 au. in. di. pos. subditū autem extra territorii delinquentes bene po
 test statuti ligare z ei penā imponere. l. si. de enuchis. z. l. merca
 tores. z. l. si. de comer. z. merca. z. l. si. cum glo. ff. de deere. ab ordi.
 fa. Secūdo si vult ius dicere inter suos de re que est extra territorii
 tunc potest cognoscere z iudicare sed nō potest executionem facere
 sed iudex illius loci ad literas iudicandas mandabit sententiam
 executioni. l. cum vnus. s. si. ff. de bo. au. in. di. pos. z. l. a diuo pio. s.
 iustam. ff. de re iud. z ibi per Bar. z no. glo. in. l. si. vbi in rem act.
 Tertio si iudex existens extra territorii ius diceret inter sibi subdi
 tos similiter extra territorii existentes. tūc quātum ad iurisdic
 tionem contentiosam nō potest quia vt priuatus est. l. si. ff. de offi. pre
 si. z ibi glo. sed bene potest delegare alicui intra territorii existenti
 z iudicare ipsum delegatum iudicare debere. l. si. ff. de offi. pre. vbi.
 Fallit in delicto commissio in exercitu super alieno territorio existi
 te. ar. l. pupillus. s. territorii. ff. de verb. sig. Sed q̄tum ad iurisdic
 tionem voluntariā bene potest iudex existens extra territorii ius
 dicere. l. si. in. ff. de offi. pro. cō. z. l. quod est verum in indice ordina
 rio habente iudicium iurisdictionis a p̄ncipe. sc̄e si est ab inferiori
 vt est legatus seu vicarius pro cōsulis: quia ille etiā voluntarias iu
 risdictiones extra prouinciā z extra iurisdictionem suam exercere
 non potest. d. l. si. in. ff. de offi. pro. cōsul. z ibi glo. in prin. declarat
 que sit voluntaria z que sit contentiosa iurisdicō. Et ex illa. Letia
 arg. huius. l. decidit q tabellio creatus a populo z sic ab inferiori
 q̄ sit p̄ncipis nō potest condere instrumenta q̄tum cōstitutarie
 iurisdictionis extra territorium populi cōstituentis: licet intra ter
 ritorii constituta vbiq̄ etiam extra territorium probent: quod tes
 cus est in creato a p̄ncipe vel a papa qui vbiq̄ cōdere p̄t: de quo
 dic per Bar. in. d. l. si. ff. de offi. pro. cō. z. l. cunctos populos. s. de sum
 ma trini. Nam qd aut iudex punire possit subditus de delicto extra
 territorii commissio: Bar. zcludit in. d. l. si. de summa trini. q̄ p̄t
 viam accusatoris non autem inquisitionis: vide ibi per eum zc.

1 **C**reditori licet capere debitorem suū cū re sibi debita fugientē.
 2 Colonis ascriptitii fugientis an liceat domino propria autori
 tate eos reuocare.
 3 Incola qui est ascriptus civitati si incolam non se cognoscat: ciui
 tas de hoc non cognoscat sed preses prouincie.

Generali. Abi non habetur copia iudicis po
 test curialis aufugiens propria auto
 ritate capi z ad curiā duci z eius questio intra tres men
 ses debet terminari alias iudex z eius officii punitur
 b. d. Si ergo aliquis curialis aufugiat potest dūmūir qui preest
 decurionibus: vt dicit glo. bic. z. s. l. p̄xi. z etiam quilibet alius
 decurio z procuratores eorum: vt not. glo. in. l. si. vbi quis decu.
 propria autoritate si desit copia presidis capere ipsum decurionem
 fugientem z ad presides ducere: z si qua questio moueatur vt quia
 dicat fugiens se non esse curialem vel curie alligatum preses pro
 uincie debet intra tres menses causam terminare: videlicet si repe
 rit eum curialem restituere ipsum curie aliqua pena extraordinaria
 sibi imposta pro eius fuga: si autem reperit eum non esse obli
 gatam curie tunc pronunciet eum liberum: z nisi hanc questionē
 preses dirimat intra tres menses ipse punitur in decem libris au
 ri z in tantundem p̄nuuntur etiam alii officiales simul qui sunt
 negligentes z non sollicitant presidem vt causam intra terminum
 dictum terminet. Et de hoc vltimo. s. pena officii: dicit. s. eodem. l. o
 mnes iudices. Et predicta habent locum si aufugiens capit anteq̄
 se transfugerit ad aliquam militiā armatam vel inermem: Si autē iā
 se transfugerit ad armatā militiā tūc cōuenit sub magistro militū.
 Si autē se transfugerit ad aliquā militiā inermem put est apparitor
 executor scriptor p̄nicer^o q̄ dicunt habere militias inermes unde
 dicit glo. in. l. i. in verbi. militare. s. vbi quis de curia. vel coar. tūc nō
 quent sub eo qui preest illi militie inermi sed sub preside vt bic. in
 gl. verbo refutāt. Itē intelligit Bar. z Bar. l. si. vbi q̄s de curia.
 q̄ preses cognoscat solū de possessōe sic an curia sit in q̄n possessōe
 curialis fugientis sed de p̄prietate. an sit de iure obnoxius curie
 sit remissio ad iudicem loci vñ fugit vt de. s. cognoscat. l. i. s. vbi cau
 sta. Et eodē mō intelligat ascriptio fugitiuo. l. oēs oīno. z ibi gl.
 j. de agri. z cens. z. l. si colō. z ibi gl. z ibi dicit e. ti. Alī autē dicit q̄
 imo preses dirimit eam sup̄ vtroq̄. s. possessōrio z petitorio. z h̄nt
 iste sc̄. s. de ob. d. l. si. vbi cā stat. q̄ loquitur in seruo cui^o p̄ditio est
 magis grauata: quia eius possessionem licet in fuga existentis non

perdit dominus. l. j. s. per seruum qui i fuga. ff. de acquirenda pos.
 id nimirū si p̄t petere dñs eū remittēdū ad iudicem loci vnde fu
 git de cā ipsius stat^o cogniturū. vt. d. l. i. s. vbi cā stat. z ibi per Bar.
 z Saly. Sz quero quo iure seu qua actiōe vēdicat hic fugitiuus
 cū ter. bic dicit vēdicare. Bic offi. iudicis vel vtili i rem cā adiecta.
 vt no. gl. in. d. l. i. s. vbi q̄s de curia. Et sic p̄t q̄ re vēdicatio q̄ da
 tur alicui rōne dñi q̄s bz in re quā vēdicat. l. i. ff. de rei vē. datur
 tū etiā vtilis pro libero hoīe q̄ i nulli^o dominio esse p̄t. l. inter sti
 pulatē. s. iacra. de ver. obli. z no. in. l. iij. ff. de acq. re. do. z daf ratio
 ne cuiusdā annexionis seu vinculi z eius quasi possessōis adiecta
 cā de iure romano ciuili vel canonico p̄ cui^o iuris subiectionē ab
 bas vēdicat monachū suū: ep̄s clericū: p̄ filiū: z ciuitas suū ciuem.
 l. j. s. p̄ bac. ff. de rei vē. z ibi per gl. z Bar. z dicit in. ff. de act. s. p̄ndi
 ciales. In textu ibi p̄satis. subaudi cui subest fugitiuus. vt. s. eo. l.
 quis. vel etiā vbi cāq̄ fugitiuus inuenit: lz ibi forū nō habeat: nā i
 fugitiuo vagabūdo bz locū illa regu. vbi cāq̄ te inueno: ibi te iu
 dicabo: vt no. gl. in. l. i. s. vbi de cri. agi oportet. Et potest hoc casu
 l. in refugitib^o a curiā vel alijs corporib^o q̄ obnoxii sunt et in
 cractionibus inde bite factis z pro publicis functionib^o p̄soluen
 dis p̄dicti p̄tra p̄tumacē ad suam diffinitūā lite nō cōte. fm Bar.
 in. l. i. s. vbi quis de curia. licet gl. si. ibi teneat p̄tra nec est p̄t op
 poni exceptio fori: vt ibi p̄t. Nota p̄io ibi si iudici desit copia ma
 nus iniectione p̄cessa: q̄ subditū vbi copia iudicis haberi non p̄t
 vel vbi haberi posset: s̄ est impotēs ad cogendū: vt no. gl. in. l. nul
 lus. s. de iudicis. licita est man^o iniectio. l. p̄pria autoritate capere ho
 minē liberum fugientē sibi vel suo corpori seu collegio obnoxius: vt
 bic. z. d. l. j. s. vbi q̄s de curia. z sic p̄pria autoritate sibi ius dicere
 etiam die feriato in honore dei: vt est gl. l. si. de feriis. z et in alie
 no territorio etiam eū p̄sequēdo: vt est glo. no. in. l. i. s. vbi q̄s de cur
 ria. q̄d alis regulariter nō lz. l. null^o. cū cōcor. s. de iudicis. ¶ Sic etiā
 a creditor cape p̄t debitore^o suū cū re sibi debita fugientē. l. ait pretor. s.
 si debitor. ff. de his que i fraud. cre. z ibi per Bar. nō tū debet retine
 ri in domo p̄pria ipsius creditoris vltra. xx. horas: alis incideret in
 penā puati carceris: vt in gl. singu. l. capite quito. ff. de adu. sed dz
 ad iudicē ducere: vt bic i ter. Et de hoc quot requirant vt licite pos
 sit cape debitore^o suū: dicit in. l. nemo carcerē. s. de exac. tr. Sic etiā
 b licitū est patri z alijs agnatis senioribus cape filios z p̄prios quos
 fugientes z deliquētes z ipsos corrigere vel ad iudicē ducere^o z car
 cerari facere. l. j. s. de emēda. p̄pin. z. l. si. s. de pa. po. Sic z marito
 licitū est cape vxorē cū p̄ ea habeat interditiū de vxore deducenda.
 l. si. s. de libero ho. erbi. ideo nō cadit i penā rap^o mulieris: vt dicit
 in. ff. de pub. iud. i prin. z. s. si aut p̄ vim. Dñs aut p̄t p̄pria autori
 tate etiā si sit copia iudicis seruū fugientē tanq̄ rē suā z a se posse
 s̄ssam cape. l. j. in. ff. s. vbi cā stat. z ipm corrigere z emendare. l. j. s.
 de emē. ser. eristi. de his qui sunt sui vel alie. tur. l. j. penul. z ligare z
 2 incarcerare. l. si hoīem. ff. de pos. De colonis i aut ascriptitii fugiē
 tibus an liceat domino p̄pria autoritate eos reuocare. Dicit. j. l. vñ
 a. de colonis palestinis. l. rj. z vide xvij. casus i quibus licitum est
 ius dicere sibi Spe. de acre. s. j. v. itē q̄ vult. Quid autē de homine
 scz qui efficit per pactū hō me^o vel hō ligus q̄ iurat in manibus
 meis z prebet mibi homagium. de quo in Spe. de feu. s. j. an liceat
 mibi ius dicere in eum propria autoritate. Hec lex est argu. quod
 s̄er: qz hic homo assimilat seruo. j. de agri. z cens. l. ne vinti. s. zc.
 ff. de his qui sunt sui vel alie. tur. l. j. z. l. si dānū. s. nantē. ff. de pe
 cu. vbi lz dñō i seruoū corpa senire: facit. s. de ep̄sco. z cle. l. q̄sq̄
 3 z facit. s. ne quis in sua cā. cū cōcor. Itē si i iocola q̄ est ascriptus ci
 uitate se incolā non cognoscat: ciuitas de hoc non cognoscat sed pre
 ses prouincie. l. de iure. ff. ad muni. Itē si fili^o neget se esse in p̄tate
 p̄ris. l. j. s. de pa. po. Vel nepos in p̄tate aut. l. i. s. putas. s. de peti. he
 re. nō sibi p̄t ius dicere: s̄ pres cognoscat z tenet iudicium inter
 eos rōne incertitudinis. d. l. si putas. z p̄ hoc. l. certat. ff. q̄d met^o cā.
 z. l. negates. s. de act. z ob. An autē de barus: zcludit q̄ in crimina
 libus nō licet mibi p̄tra eū ius dicere: marime si ille homo meus
 p̄leuat suā vel suorū inturiā: quo casu esset sibi licitū me dominū
 accusare: vt. j. in quib^o cau. co. cen. l. si. in. z. s. qui accu. nō pos. l. si.
 In ciuili s̄o si debitiū est certum z liqui dū h̄n possum ab eo aufer
 re: ar. dicta. l. lz si dānū. s. si si dō debitiū sit dubiū vel erigā vltra de
 bitū nō possum p̄pria autoritate erigere: z si faciā poterit homo
 me^o me ad iudicium aduocare. l. litib^o. j. de agri. et cens. z dicta. l. si.
 j. i q̄b^o cau. colo. cens. dominū accu. pos. z. s. q. ad li. p̄cla. nō lz. l. iij.
 Itē facit hec lex q̄ sicut p̄ defectū iudicis lz alicui p̄pria autorita
 te capere sibi obnoxium. non tū retinēdo: sed ad iudicem ducendo
 vt. s. dicitū est. Ita propter iustitiam denegatam in vna ciuitate: li
 cet alteri ciuitati propria autoritate ius dicere suo ciui mediante
 concessione rep̄saliarum contra homines illius ciuitatis capien
 dos quos poterit creditor capere propria autoritate si mediante
 iudice eos arrestare nō poterit. nō tamē detinere in domo propria
 sed ad iudicē z publicū carcerem ducere nisi in concessione rep̄salia
 rum data sit sibi licētia capiendū z i domo propria retinēdi donec
 fuerit sibi satisfactū: de quo p̄ Bar. i tractatu rep̄saliarū in. iij. q̄d.
 p̄cipali. Facit et̄ hec lex q̄ p̄ pactū posset q̄s se obligare quod pos
 sit capi a creditore propria autoritate: q̄ q̄ p̄ fieri p̄ legē p̄t fieri
 per pactum

Capere debi
 torē. In. l. nul
 lus. s. de iudicis
 z celi. z Bar. i
 l. mali^o. s. bellif
 sine. ff. quod
 vi aut clā. Et vi
 de q̄ habes in
 l. miles. s. q̄ in
 dicat. ff. de re
 in. p. d. Ant. de
 p̄tato.

CAd iudicē
 ducef. vid bar.
 in. l. sacrilegū.
 s. cū in eo. als
 est. s. idem la
 beo. ad. l. iul.
 pecu. Et in. l.
 capite onto. ff.
 de adul. z in. l.
 inter dū. s. qui
 furē. ff. de furt.

per pacta. In no impossibile. et ibi no. gl. ff. de pac. de quo dixi l. l. ne mo carceri. s. de erac. tri. Et intelligit Bar. hac lege gnafr dices q...

- 1 Curialis discedens a curia non prescribit se villo tempore in libertatem vt sit solutus a curiali conditione.
2 Nulli annis non potest prescribi contra hominis libertatem vt in seruitute deducatur ex tempore.

Quis decurio. Si aliquis decurio ad aliquam militiam se transferat nulla prescriptione se tueri poterit quin ipse et eius liberi ad conditionem pristinae retrahantur. b. d. q. cor. l. pre...

- 1 Decuriones sub preterito aduocationis non possunt extra propriam ciuitatem peregrinari.
2 Comitina est multiplex. i. multi sunt gradus comitis.

Alexandrinis. Decuriones alexandrie. et b. d. Decuriones sub preterito aduocationis non possunt extra ciuitatem peregrinari. Itē antiquior decurio postquam sub...

nes et antiani esse aduocati et consulere quod fecerit suo palatio reclusi. vt no. s. co. l. in filiis. p. eter. q. contra sua republica a qua percipiunt honore...

- 1 Quod dignitatis psonae copialis pena transmutatur in pecuniariam.

Quing summates. Decuriones de quibus summates. i. primates seu presidentes curie decurionum sunt eligendi et eorum sufficientia estimanda officio rectoris loci consuetae curie. b. d. Et fuit bec. l. localis. pro cuius intelligit...

- 1 Et tempore quis acquirat sibi privilegia.

Qui triginta. Privilegia in genere. i. in rebus et personis bene dignis et meritis non indignis ad hoc allegat not. Et est bec. lex. s. r. localis ad ciues alexandrie.

Si quis. In gli. b. prescribit xl. anno. nisi sic prescriptio an no. xxx. j. de coar. p. m. l. co aretalis. r. l. o. s. C. de p. scri. xxx. an. Et bec. no. ad statuta in diu centia q. in instrumentis conseruationis et decimarum nulla currit prescriptio. intelligit nisi prescriptio xl. anno. vt bac gl. r. l. ea allegatis pro hoc ter. l. l. sacrorum. j. de agrico. r. c. s. in Ang.

nos est lex precedens: in l. precedenti concessit imperator privilegium summationis alexandrinis ne per maleficia valeat corporaliter licet de ne pecuniariter condemnari. In hac notabili. l. extedit idem privilegium ad quemlibet alexandrinum qui subierit per xxx. annos munera personalia ut curialis quod non possit per eius delictum puniri corporaliter munus in iuribus sine penis sed pecuniariis sicut hoc privilegium quod fuerit sit benemeritum et dignum alio modo de quo potest superior inquirere. ut dicitur in l. priori. Male enim curia et res publica prescribere et eligere ad eius gubernationem et officium administratione bonos et dignos et eis concedere privilegia ob retributiones meritorum non autem vult im meritos et indignos ut hic in glo. si. Et est ar. becler quod si in aliquo loco vel aliqua ecclesia sit consuetudo vel statutum quod alicui persone ut archidiacono vel archiepiscopo deferatur episcopus vel alia dignitas ita deum deferatur si persona sit cooperens et digna per hac. l. facit. l. si quinquies. s. de epis. et de. l. et gradat. s. et si. ff. de mune. et hono. Et sic generalis dispositio recipit restrictionem de habilitate. ut hic. l. i. s. de sac. san. eccl. ibi vniuersis. s. habilis dicit in glo. et per Bar. in. l. j. s. nunciatio. ff. de no. ope. nun. Item patet hic quod per tempore quis acquirit sibi privilegium ut hic. l. s. eo. l. alexandrinis. sicut et doctor qui legit per xxx. annos. l. vnica. j. de ptes. qui in vrb. de constan. Alio autem modo videtur posse hoc lex intelligit ut imperator tribuat privilegium cuiuslibet alexandrino qui subiuuit per xxx. annos ut curialis munita. i. munera personalia ut non possit a modo granari ad eadem munera personalia sed pecuniaria. i. realia sic et idem privilegium concessit in. l. c. te. j. quemadmodum. ciui. mu. indi. et sic verbis munitis stabit proprie pro muneribus sicut i. l. omnes qui. ibi reddendos munitis. et l. quis in munitis ciuitatis. s. eo. a manu dicitur hoc munitis nisi. i. debitu officium vel tributum vel munus. Unde dicitur. Letera quod vice seruare munita recto Lorde. Et dicitur munitis quasi manu sit factum et hinc munitus ta. tum. Adunsa ti quod dunt regis consiliarij vel qui munita. i. officia sua adimplent. Nec ob. l. vacuatis. s. eo. quod forte non tollet hoc privilegium propter merita concessum. vel si dicas quod tollat. Dic quod fuit post istam compilationem licet in ordine libri fuerit prius posita. In ter. ibi corporalibus munitis. i. personalibus muneribus. Dyn. Item ibi pecuniariis. i. patrimonialibus. Item ibi bene cogniti. i. qui bene soluerunt. Dy.

Nullus q. ter. ibi piculo. no. q. vbi qd pot feruire p sub stitutu semp dz substituere periculo suaz facultatu. ad de qd no. j. eo. nemine. s. de admini. tu. l. decreto.

- 1 Superior quando confirmat quod inferior facit.
2 Partes possunt petere a iudice confirmet contrarium ab eis factum licet eorum voluntas sufficiat.
3 Sententia que requirit confirmationem superioris non currit ante temons appellandi quam fuerit confirmata.

Quos spontaneos. Habet duos plures intellectus prout sumitur ex glossa. Primum est quod loquatur de confirmatione officialium. Secundus quod loquatur de confirmatione contractuum. secundum primum. hoc dicit. Superior officialis iudex tenetur confirmare officiales electos ab inferioribus sub pena hic inserta. b. d. Quod intellige nisi electus esset indignus de quo superior qui habet confirmare potest inquirere et se informare cum his cum quibus electus est conuersatus. in. c. iij. de electio. debet enim esse conditio electi adeo bona et commendabilis ut eligi mereatur. d. c. iij. et s. l. proxima. sic conditio eligendi in defensorem ciuitatis debet esse talis ut vnanimi decreto curialium eligatur. l. defensores ita precipimus. s. de defensoribus ciuitatum. alio si electio est illegitima superior cuius est confirmare potest eam confirmare. in. s. interim. in aut. de defensoribus ciuitatum. coll. iij.

Et intellige de superiore qui habet auctoritatem a principe confirmandi alio requirit approbatoria principis. l. nullus. j. de coar. cu. co. cor. Si ergo hypometanographi. i. notarios et electores officialium ad publicas functiones. i. administrationes ut dicit hic glo. nominet aliquos extraneos. s. habentes excusationem sed sponte consentientes. Certe ex quo est de consensu eligentis et electi ne aliquis contradicat potest incipere ministrare antequam superior ut est presertim angustalis consentiat et confirmet quam electionem ipse superior sub pena debet confirmare habita relatione et voluntate eligentis et electi patet ergo hic quod in electione non requirit consensus illius qui electionem habeat confirmare: licet enim ad superiorem spectet confirmatio non propterea requirendus est in electione vel nominatioe ut hic et canonici faciunt electionem et postea postulant a superiore ut eam confirmet qui tenet confirmare si nihil contrarium obset tali electioni. ut. d. c. iij. Et sic etiam patet quod superior confirmat quod facit inferior ut hic in glo. si. et. l. defensores. et. l. placet. vers. sed si quid. j. de exclu. mu. In spiritualibus autem dignitatibus ut est episcopalis vel maior non potest electus incipere administrare ante confirmationem alio electio irritatur in. c. qualiter post obitu. de elec. imo nec recipi debet hodie ad administrationem nisi prius literas sue promotionis vel confirmationis ostendat ut in extranea. bonifacii que incipit. In iudice nobis. Et no. ter. ibi quod sit plerumque venalis quod sicut in iudicis quando est venalis propter quod reddidit ipso iure nulla. l. venales. quod puoc. non est necess. ita et consensu superioris magistratus quando est venalissimus et per consequens nullus. ut hic patet conclusa glo. quod allegat dicta l. venales. sic etiam inuentia procuratorum sepe venalis est. s. per tran

scat conuictibus oculis pto recepto. l. j. de fun. et salti. rei domf. li. rj. fm aliu intellectui. b. d. Partes possunt petere a iudice ut pfirm met tractu ab eis factu: h. v. voluntas sufficiat. et ad hoc faciedu iudex tenet. b. d. Et no e alibi fm bar. bic et fm ba. expone qd hypometanographi. i. emphyteote publico pdioz scdm expositionem gl. receperit in emphyteosim aliqua pcedia publica ab aliquibus spdancis administratorib? reipublice: certe pot hic tractus celebzari anq? superior iudex pferat qd visa psona voluntate vtriusq? debet cotrauu si aliud non obstat pfirmare. Mo. ergo qd partes possunt petere a iudice pcm ipsoru cotfirmari ut emptione locatione tranlatione et ceteros cotract? inrigentiu: et hec cotfirmatio e voluntaria fm Inno. in. c. de cotfirmationibus. extra de cotfir. vii. vel inuati. s. a voluntate partiu pcedit. in. c. j. in fi. de trans. s. non necessa ria qd autoritas iudicis nihil facit in istis cottractib? qd dependet a mera voluntate cotrahentiu nisi de voluntate ipsoz fiat pfirmatio cu cause cognitione. d. c. j. vel nisi esset talis superior qd sua auctoritate cotfirmare posset: ut princeps vel papa cotfirmas er certa sententia: quod tunc cotra talem cottractu nihil pot opponi. argu. c. qd diuersita tem. de concef. prebe. vbi gl. ponit tres effectus cotfirmationis. s. in actibus legitimis. i. a lege introductis: ut adoptio emancipatio mrimoniu testm et h? ditatis additio tutele datio. et si. de gbus in. l. actus legitimi. ff. de re. iu. cotfirmatio iudicis multu operatur et validat actu cum est factu cu cause cognitioe. et id pcedit libell? peto pnuitari mrimoniu fuisse legitimu: qd hoc effect? legitimo matio filiozu et cotstitutio in patria potestate et alij effect? iurgen tes ex legitimo mrimonio: illi. de pa. pote. in prin. Et not. qd sententia que requirit cotfirmatione superioris non currit ante tps ap pella di qd fuerit cotfirmata. l. duo indices. ff. de re iudi. l. j. in prin. quod ap. sic. Barto. hic dicit quod siue sit cottract? siue alius actus legitimus vbi quis pars dubitat quod act? ille non petatur infringi potest pxi cipaliter ip in petere cotfirmari de snia patet i. c. oblate. i. fi. de ap. et c. bone de pfr. vii. vel inuati. et de tractu trasactiois et copositiois patet in. c. fi. de ma. et obe. et d. c. j. de trasla. Et operatur hec cotfirmatio seu decreti iterpositio ut neuter cotrahentium posset dicere se fuisse deceptu ultra dimidia iusti pretij. j. de ptedi. curia. l. j. et ibi per bar to. Cotfirmare enim nil aliud est qd decretu interdictione. l. si. j. de pre. curia. et ibi no. Bar. et no. singular dictu Inno. de effectu huius cotfirmatiois quod si quis petat cotfirmari sniam qd trasit in re iudica tam post sniam talis confirmationis decetero null? poterit dicere ea nulla necer capite quod is qd tulit ea non erat iudex: licet exceptio iurisdictionis intelligitur semper reseruata: ut in gl. singu. in cle. j. de seque. pot. et fru. nec ex alio capite: quod si ille qd pfirmat e iudex hec snia pfirmatiois trasit i re iudicata et dat robur pme snie ut de cetero contra eam nihil possit dici. ut. d. c. i. de trasactio. ita dicit singu lariter Inno. in. c. j. de cotfir. vii. vel inuati. Et hoc not. p limitatione iurium que dicit quod sententia nulla non potest consensu partium cotfirmari nisi in vim partu. l. iij. s. c. omnia vtr. i. au. nec etiam p iudice appellationis simpliciter pronunciantem male appellatum nisi ad dat et bene iudicatu. de quo p gloss. et Barto. in. l. si expressim. ff. de appellatione. vbi glossa tenet Inno. scilicet quod pfirmatur. Sed te ne qd. s. proxime dicit fm bar to. ibi. Et quo iure possim petere sententiam testamentum et contractum pronunciar nullum vide p Bar. in. l. que sub pditione. s. si. ff. de codi. insti. et l. alleg. si expres sim. in penul. questio. ff. de appella. Vel cotfirmatione privilegiozu vide p Bar. in. l. privilegia. s. de sac. san. ecclie. Et an cotfirmatio p beat tus dicam. j. de predijs tamiacis. l. ij.

- 1 Illustres dignitas liberat a neru curie.
2 Habes iurisdictionem delegatam vel potestatem arbitrandi ab homine non potest p aliu replicare.
3 Ab iqs pot feruire p substitutu talis substitutus debet ee eiusdez professionis.
4 Doctor leges salariatns an possit feruire per substitutum. et an etiam aduocatus. nu. s.

Nullus qui. Non pot quis feruire curie per substitutum etiam si spectabilis vel clarissima dignitate decorat? sit nisi super hoc habeat speciale privilegium vel illustrem dignitatem sit adeptus. hoc dicit. Et glossa ponit casum: licet ter. sit clarus et pater hic quod illustri dignitas liberat a neru curie: ut quis non tenetur personaliter feruire: sed per substitutum. j. e. l. penultima in fin. sed hodie liberatur in totum: ut nec etiam per substitutum.

Et an et quando quis potest facere per substitutum sine alteri delegare id quod ipse adimplere tenetur. Dic regula est quod pot se pot p aliu: ut in regula iur. potest quis. in. vj. Et ibi est glossa magistra. ponens casum in quibus fallit hec regula. scilicet in quibus tenetur facere p seipsum et non pot p substitutum: nam vbi cunq? est electa industria persone quis tenetur facere p se non autem p alium: in capitulo finali. de officio delega. ut cum pntus confretor domozum pmittit facere domum vel optim? pictor pingere l. j. s. ne aut. v. quid enim. s. de cadu. tol. Et cum magna differentia iter artifices ingenio et industria: ideo iudicis facies non liberat pncipale. liter artifices. ff. de sol. Et i dubio v? electa industria ut ibi

vt ibi tenet glo. et Bar. per. l. fideicommissa. §. si. ff. de lega. iij. nisi cōdi-
tio persone oppositū inducat vt si pmissor sit clericus vel miles vt
dicit gl. in d. l. inter artifices. vel nō sit perit illi artificis tenet em pmissor
sio de scribendo libro ab eo qui scribere nescit: qz tūc attenditur et
fectus potius qz exercitiū operis. l. continuus. §. si ab eo. ff. de verb.
obli. Item vbi debet fieri aliquid qd coheret persone vt ad discere:
artes liberales. vrozem docere et cōsimilia. nō pōt fieri per substituta
tam. vt dicta. l. vnica. vers. quid autem. vt est committere adulteriū
qd nō potest fieri per aliu. vt vult gl. in l. i. §. quoties. ff. de vi et vi ar
ma. secus vbi explicandū nō cadit in persona pmissoris ratione im
peritivel honestatis. vt. d. §. si ab eo. in gl. d. l. inter artifices. vt. §.
dixi. Item nō potest fieri per alium vbi est data forma in actu exer
cendo cū aliquo: vt est absolutio ab excoicatione que requirit ma
nus impositionem et sic presentia persone nisi ex causa necessitatis
sin Inno. in. c. cū desideres. de sent. excō. item vouere et penitentias
accipere nō possunt explicari per aliu licet iurare et matrimonium
contrahere sic vt dicit gl. vñ. q. i. sunt quedā. ¶ Item ihabens in
risidictionem delegatā vel potestatem arbitradā ab homine nō pōt
per aliu explicare. licet secus in habente ordinariam a lege. l. more.
ff. de iurisd. om. iu. r. l. non distinguem. §. questū. vers. partemqz.
ff. de arbi. Et ideo qz generalis adunantia dat arbitriū et potesta
tem prioribz aliquid faciendū si datur ordinaria: vt qz bailla data
respicit officium poterit explicari per aliu secus si delegatā: vt qz
bailla respicit certas personas: scilicet vt qz datur solū presentibus
prioribus. de quo tangit Bart. in l. item eorum. §. si decuriones. ff.
quod cuiusqz vniuer. et latius in questione per eum disputata que
incipit adunantia generalis. et Bal. per elegantia verba in pma cō
stitutio. C. Itē procurator ad iudicia nō pōt ante litis cōtesta. expedi
re per aliu nisi sit in rem suā et hoc ptimeat in mandato: licet cura
tor ad negocia possit qzqz alius substituere. l. procuratori bus. r. l.
nulla. §. de pcur. r. c. qui generaliter. de pcur. in. vi. r. l. si procuratorem.
§. i. ff. man. ita cōpaternitas nō pōt cōtrahi per procuratorem: sed
ipse pcurator erit patrinus. vt tenet Joā. and. in regula iuris potest
quis. Item ppter penā in personā delinquentis imponendas nō
potest delinquens cōparere per procuratorem iuxta materiā. l. pen.
§. ad crimen. de pub. iud. Item quādo quis melius est informatus
de veritate. l. actor. r. ibi per Barto. de pcura. item gerens officium
publicū auctoritate et utilitate non potest gerere per substitutum sa
nore reipublice vt bic. licet secus in gerente officium publicum au
toritate: sed utilitate priuati. l. ita autem. §. gessisse. ff. de administ.
tuto. r. terigi. §. de conue. fil. debi. l. quoniam angurio. nisi ex causa di
gnitatis superuenientis: qz tūc potest quis deseruire officio publi
co propter superuenientem dignitatem. vt bic in fi. r. l. ad similitu
dinem. r. l. quisquis. §. de epis. r. cle. r. ppter necessitatem. vt qz offi
cialis sit infirmus vel annosus. l. agentes. in fi. §. de pnci. agē. in re. r.
bic in gl. si vel sit absens quo casu pōt quis opus qd pmissit facere
reipublice per suum amicu adimplere dicit tex. in l. de pollicitatio
nibz. ff. de pollicitationibus. licet regulariter que in faciendo confi
stant debeant impleri per se et que in dando possunt per aliu dicit
gl. in l. si cibū. §. si. ff. de statuliber. item fallit ppter pñilegiū cōces
sum vt possit seruire per substitutu. vt bic in verbo nisi. §. e. l. nemi
nem. in verbo nisi. Item vbi cūqz aliquid alicui cōmittitur: vt per
sonaliter interfit vel faciat personaliter vel eius fides eligit vel grā
de ministeriū cōmittitur qd iudicis arbitrio relinquif non potest
quis his casibus expedire per substitutu vel cōmittere alteri vices
suas. vt not. vult Inno. in. c. si. de offi. deleg. item solutio r receptio
stipediū nō potest fieri per substitutu: qz debet fieri sua manu. l. per
hac. ats incipit iubem. §. de ero. mili. an. r. ibi no. Angel. Et atten
de qz vbi qz potest seruire per substitutu talis substitutus debet
esse eiusdēz pffessionis. l. agentes. de agenti. in re. lib. xij. r. ibi Ange.
item debet esse idoneus et approbatus per bonum virum. l. si qz ex
corpore. §. de muri. Item debet seruire periculo substituentis vt bic
r. l. neminem. §. eo. ideo si edificium a substituto confectū ruat eius
vitiō tenet substituens per dicta iura. r. l. si. §. conductore. de admī.
re. ad cini. perti. r. l. de illo. ff. socio. r. per Angel. in. d. l. inter artifi
ces. Dyn. bic inducit hac. l. de scriptore qui conuenit scbolari scribe
re codicem deinde vult facere scribi per aliu an possit. r. videt qz sic.
Primo qz paria sunt scribere per se vel per alium eque bonum. l.
quisquis. r. l. ad similitudinem. §. de epis. r. cleric. Secundo pa
ria sunt concedere domum conductam vel aliam eque bonā r idō
neam. l. si quis domum. ff. locat. Tertio idem est dare fideiusorem
de quibus conuenit vel alios eque idoneos. l. illud. §. si. ff. quod me
tus causa. in contrarium facit primo illud generale aliud pro alio
inuito creditore r. l. si. §. cum concordan. ff. si certum petatur. sed
aliud sunt opere vnus r aliud opere alterius. l. inter artifices. ff.
de solutio. quinimo r eiusdem hominis opere quandoqz tempore
variantur r augmentum r diminutionem recipiunt: vt non reci
pant functiones. l. si nō fortis. §. libertas. ff. de condi. indebi. r. l. in
terdam. ff. de oper. liber. Secūdo dānat a testatore aliquo opus
facere non auditur volens facere per alium. l. fideiō. §. si. ff. de lega.
iij. Tertio de industria scriptoris videtur actum. d. l. inter artifices.
r. l. vnica. §. ne aures. ff. de ca. tol. Quarto libertas qz fauorabilis est

relicta seruo si alicui dederit operas nō bz effectum: licet alius sit
parat dare operas. l. si cibū. §. si. ff. de sta. li. Et hac tertiam partem
tenet nisi scriptori superuenisset dignitas. qz tūc liberat faciendo
p aliu. d. l. inter dū. §. r. r. fo. ff. de ope. liber. Sed nunqd liberaret scri
ptor pstando in interesse an vero possit pisse cogi ad faciū. Glof. in. l.
stipulatio ista. §. si. ff. de no. ope. mun. r. qz pōt cōpelli pisse pres
scribere etiā in compedibus. de quo dicit Bar. in. l. stipulationes
non diui. in. viij. q. de ver. obli. ¶ Sed quero quid de doctore le
gēte salariato an possit seruire per substitutu. Bic qz non: qz eius
industria r intelligentia est electa. d. c. fin. de offi. dele. r. d. l. i. §. ne
autem. de cadu. tol. r. l. inter artifices. nisi fuisset actum: r tūc etiaz
seruire tehetur per eque bonū. vt. l. nemo est qui nesciat. ff. de duo.
reis. vel nisi superueniret casus in eius psona infirmitatis vel alia
vel fuisset eius cōsuetudo studij. ar. l. qz si nolit. §. quia affidua. ff. de
edil. edi. de quo p Barto. in. d. l. nemo. r. adde glo. §. de manci. r. con
lonis fun. patri. itē quid de feudatario an possit seruire p substituta
tū. glo. ar. qz sic. l. i. qz quis. §. de epi. r. cleri. r. ibi p Saly. qd est verū
in casu necessitatis vel superuenientis dignitatis. ar. l. i. §. i. r. istius
als nō. cū em feudū regulariter cōcedat ppter industriā r nobili
tatem non potest alteri committi. d. l. inter artifices. r. d. §. ne autem.
¶ Et hoc si tale sit feudū in quo per substitutum seruire possit dicit
gl. r. r. iij. q. si. latorem. in gl. in verbo arma. r. idē si sit femina qz fore
ex cōsuetudine succedit in feudo. vt. c. significauit. de rescriptis. pos
sit seruire per substitutum: vt in spe. de feu. §. qui. ver. xij. q. r. r. r.
ver. xxx. queritur. ¶ Itē quid de aduocato cui concessum est feu
dum vt sit aduocat? cōcedentis an poterit seruire per substitutu.
dic qz non cum eius facultia r scientia sit electa nisi ex causa neces
sitaris vel superuenientis dignitatis. arg. b. uis legis cum aliis si
millibus. §. allega. fm Bar. in. d. l. continuus. §. si ab eo. Sed num
quid eius heres imperitus literarum possit retinere feudum r ser
uire per substitutum. dic si fuit facta concessio simpliciter alicui
ius rei non in feudum vt concedo tibi istum feudū: vt sis meus ad
uocatus: tunc si concedēs est priuata psona cōcessio intelligitur fa
cta iure plene proprietatis: r sufficit qz fuerit aduocatus in eius vi
ta r heres eius quis habeat rem non tenetur ad aliquam aduoca
tionem. l. i. §. qz si predia. §. de suffra. r. l. i. §. diuis. ff. de va. r. extra
or. cog. Si autem est ecclesia si cōcedēs videtur concedere ad rps. f.
donec erit aduocatus r non transit ad heredem. r sic est concessio
personalis non realis. extra. de insti. c. cum venissent. et ibi glof. Si
vero fuit facta concessio aduocato i feudū vt sit aduocat? concedē
tis feudū. dicit gl. d. §. si ab eo. r. d. l. qz qz. qz illa lex r ista sunt ar
gu. qz heres possit retinere feudū r seruire p substitutu. Tu dic cū
istud sit feudum datum ad mercedem aduocatiōis pōt quādoqz
renocari post annū ad placitū cōcedētis sicut feudū datur ppter
feudum alicuius castri vel castaldioni aliquoz bonoz in. c. i. de
gen. guar. vel castal. r. d. cōten. inter dñm r vafal. de inue. r. feudi. in
fi. r. hoc nisi datū ad mai? tēpus determinatū vltra annum: vt ibi
vel post annū ipse recipiens adhuc seruiet in. c. vnico. in fin. assensu
contrario. de mili. va. qui ar. belli. depo. r. l. id vestimentum. ff. de
peculio. r. sic p qz hoc feudū nō trāst ad heredem fm Bart. in. d.
§. ne aut. de ca. tol. Sed an seruiēs p aliu hēbit pñilegiū qd habe
ret si psonaliter seruiet dicā. l. i. §. de comi. rei. mi. li. r. ff. Ultimo
attēde qzuo: regulas. Pma qz possum p me possum p aliu. Secun
da qz nō possum p me nec p aliu. Tertia qz nō possum p me possum
per aliu. Quarta quedā possum p me r nō per aliu. de quibus vi
de glo. magistrā cū iuri. alleg. in ea. l. i. §. §. ff. de admini. re. ad ci
ui. pti. In glo. si. ar. §. §. de na. libe. l. si quis. seu in glo. fin. dicit il
lud est ppter necessitatē: qz ipse mulieres p se nō poterat seruire cu
rie. §. e. l. null? In ea dē glo. ibi doctē. §. ibi speciale est vt ibi patet.
¶ Specialis lex directa ad certas psonas seu facta respectu cer
tarū personaz nō extenditur ad alias psonas quibus in corpore ius
ris sit posita.

- 1 Lex specialis p progationē et extēsiōē dēntis sit generalis.
- 2 Cūitas perusina est exempta a dñio r subiectione imperatoris pro pter donationē Cōstātini collatā in ecclesiam.

NEQZ Dorotheum. Quibus psonis anti
othenis. l. dorotheo r ireneo. qbus impator propter co
rum dilectionem concessit duplex pñilegium. ¶ Primo
quia filij suscepti ante adeptam dignitatē non excusant a curia
§. eo. l. vlti. Hoc aut fallit in dorotheo r ireneo qz sint nati ante pa
ternas dignitates. tū ipi r eoz liberi cū tota familia r posteris sunt
exempti a curiali dñitide r administratide. Scbz pñilegiū psecu
tiū ad pñi. l. diue memorie. qz qz nō sequit dñitionē pñis segtur
cōditionē mris. §. e. l. eos. r. ibi diui. §. dorotheo r ireneo. §. sint libera
ti ne sequat dñitionē pñis videbat remanere sub regula qz sequit
cōditionē sue mris antiochenie. qz remouet iparoz dñitidē etiā i b
pñilegiū eis vt nō sequant dñitionē mris sue antiochenie. r sic di
cta. l. eos. cōcedēs pñilegiū antiochenis qz filij sequant dñitionem
matrū nō bz locū in dorotheo r ireneo. nec in eoz filijs tam natis
qz nascituris p speciale pñilegiū exēptis contra pñilegiū eoz pa
§. iij

erie concessum. sic etiam concessum fuit speciale privilegium a neru curie...
cuiusdam viro noie doctissimo. f. co. l. doctiss. i. ceteris vo antiochenis...

Concessio facta coram iudice competenti an preiudicet.

- 1 Sponte confitens se obnoxium curie sibi preiudicat et eius confessioni standum est.
2 In iussu respondere positionibus et recusans habetur pro confesso.
3 Ante sententiam probato errore confessio est ipso iure nulla.

Sulle. Duo dicit lex. Primo qui est obligatus curie ratione originis matris eam declinare non potest, hoc primo. item si curia non molestans...

au' matern' no' regnuit huc nati ex filia decurionis: nec est posse...
ros molestare poterit. No. primo ibi spote confessus. q' spote confitens...

- 1 Pertrinacler resistens madatis principis vel ea ipugnans in iudicium in crimine sacrilegii.
2 Dignitas clarissima quicquid tenetur maior propter maiorem administrationem.

Doctiss. Duo statuit hec lex. Primo privilegium simile concessum Dorotheo et Breneo clarissimo videlicet ut non possit ipse nec eius bona inquietari super curiali conditione et contra faciens penam sacrilegii incurrit. Secundo statuit hec lex quod omnis qui fuerit adeptus illustrem dignitatem et eius filii tunc vel postea vna cum tota eius substantia a curiali conditione penitus liberentur. Et non ibi sacrilegii pena quod pertinaciter resistens mandatis principis vel ea impugnans incidit in crimen sacrilegii et eius pena. ut hic. l. i. ff. de crimi. sacri. et l. sacrilegii. ff. de viner. rescrip. Et similiter usurpans sibi honorem in debitum. l. j. ff. de dig. or. ser. Et similiter qui dubitat illum quem princeps eligi esse dignum. l. j. ff. de dome. et protec. lib. xii. cum enim leges sint sacratissime. ff. de legi. l. leges. sacrilegium committit qui contra eas facit. sic. ff. de sacrosan. eccle. l. in bemus nulli. ff. sane. et intellige sacrilegii. i. quasi sacrilegii. Nam est sacrilegium verum in quo committendo duo requiruntur de iure civili. scilicet quod auferatur res sacra de loco sacro. ut no. in l. sacrilegii penam. ff. ad legem iuliam pecu. licet de iure canonico sufficiat alterum. xvij. q. iiii. quisquis. et est quasi sacrilegium ignorare vel negligere precepta legis divine. l. j. ff. de cri. sacri. vel contradicere et rescriptis vel beneficiis concessis a principe ex certa scientia. et sic contradicere eius potentie. l. ij. ff. de cri. sacri. vel potentie pape. xvij. q. iiii. c. si quis. ff. qui anteq. secus ubi princeps non facit ex certa scientia. i. motu proprio: sed per importunitates. ff. de peti. l. j. vel non apponeret clausulam derogatoriam ubi requiritur ut nota. in l. h. ff. si contra factis vel utilitatem publicam. Item hec vera quando imperator facit ea que spectant ad suam iurisdictionem atque secus prout fecit imperator Fredericus qui voluit creare papam et cardinales et episcopos. nam licitum est resistere. ut no. glo. in d. l. ij. Pena autem sacrilegii et quasi imponitur maior et minor pro qualitate rei persone temporis etatis et seruis. d. l. sacrilegii penam. semper tamen est capitalis. ut ibi not. glo. et Barto. z. l. placet. in fin. ff. de sacrosan. ecclesijs. Et hoc dicitur in fin. de publi. iudi. in §. lege iulia peculatus. et vide glo. magistrum de isto crimine sacrilegii qualiter committitur et eius pena. xvij. q. iiii. sacrilegium. In glo. si. ibi qui clarissimus est et illustris aliquando fuit. Sed contra glossam facit quod si habuit maiorem dignitatem scilicet illustrem non potest habere minorem ut clarissimam. l. maioribus. ff. quemadmodum cuius. mune. in di. debent enim dignitates conferri gradatim ascendendo non descendendo. ut ibi. z. l. gradatim. et l. honor. ff. gerendorum. ff. de muneribus et honoribus. et potest dici quod hic dicitur clarissimus nobilitate non administratione: id est dignitate illa differenti ab illustri: sic sumitur. ff. de digni. l. j. Vel dic quod dignitas clarissima hic censet maior propter maiorem administrationem. ut no. glo. ff. de appel. l. j. penul. in verbo consules. Vel dic quod vltus fuit maior potest vti minor priorem retinendo: ut bicerat. sic et alii in principe qui quandoque consul denominatur. ut in proemio sfozum. in fi. z. in aut. de appel. §. si.

Eminem. Tria sunt dicta huius. l. Zenonis imperatoris conditoris huius. l. ut in glo. j. et j. l. prior. in prin. Primum quod si aliquis curialis adeptus fuerit aliquam dignitatem de his que numerantur in prin. huius legis propter hoc non liberatur a curiali conditione: sed tenet post depositam administrationem commoditatis curie deseruire nisi aliud habeat privilegium: ut etiam post depositam administrationem non teneatur. Ne tamen iste dignitates sint in solo nomine potest eas administrare per substitutos periculo substituentis. hoc tamen quod hic dicitur. ff. qui sunt consecuti aliquam de istis dignitatibus hic in principio legis nominatis a principio imperii Zenonis non liberantur a curia corriguntur in l. prior. per Anastasium imperatorem quod cum iste sint dignitates illustres. ut ibi not. glo. in verbo per illustrem: liberant a curia. ff. de l. nullus qui nern. in glo. si. z. j. l. i. ff. Secundum dictum est ibi eos vero. in quo limitat primum dictum videlicet quod hoc quod dictum est quod post depositam administrationem remaneant alligati curie habet locum in his qui sunt consecuti dictas dignitates post inchoatum imperium ipsius Zenonis. Qui autem ante habuissent bene remanent liberi et absoluti a curia ipsius et eius liberi et facultates sue. Tertium dictum est ibi hos autem. in quo statuit quod qui consequitur aliquam de dignitatibus in hoc periculo nominatis sit liber a nexu curie ipse et liberi et tota eius substantia. Nota ex principio ibi ab initio. coniuncta glossa que exponit. i. post initium: hoc ab initio dicitur esse quod post initium inchoatum est. Si ergo vnus testis dicit hoc fuisse in principio initii talis regiminis non propter hoc sunt contrarii: quia a principio exponitur. id est post principium et sic concordat cum alio. ut hic exponit glossa. Sed in officiali qui ex forma statuti tenetur inquirere vel aliud facere in principio sui officii intelligitur principium. id est primo mense sui regiminis. ff. de bellon. in d. aut. ut facte no. consti. vident tenere quod etiam lex municipalis liget post duos menses sicut lex generalis que ligat

ff. de nego. gestis. Sic etiam seruantur testes quorum vnus dicit ante guerram et alius post guerram de quo per Bar. in l. ff. ff. si cer. peta. Et not. etiam hic in verbo quandoque. coniuncta glo. quod verbum generaliter positum recipit restrictionem respectu temporis. ut intelligatur quod filii quandoque nati sunt obnoxii curie dum tamen sint nati postquam pater fuit obnoxius curie secus si ante nati fuerint. et dic per Bart. in l. j. nunciatio. ff. de delatoribus. l. monente. in quarto notabili. Sic etiam licet quis sit exclusus a iure speciali non excluditur a iure communi. l. eius militis. ff. militis. ff. de testamento militari. Tertio not. ibi nec tamen. quod honores et dignitates sunt plenissime interpretande ne remaneant inane nomen honoris ut hic. z. l. de constitutio. principis. ideo ne officium et dignitas concessa alicui sit voce et non re: permittitur sibi administrare et curie deseruire per substitutos. debet tamen substitutus administrare periculo ipsius substituentis: ut hic dicit text. z. §. e. l. nullus. et ibi dixi. Et videtur hic casus quod seruens per substitutum habeat idem privilegium quod haberet si personaliter seruaret de quo dicam. ff. de comi. rei milita. l. ff. Quarto nota ibi eos vero. coniuncta glossa quod nonuus dominus superueniens debet subiectos in eo statu quo reperit conseruare. ideo dicit glossa in l. moueor. ff. si seruus exportat. in quo statu te inuenere in tali te conseruabo donec contrarium videbo. facit. l. si quis ignorans. cum sua glossa. ff. loca. z. c. si in d. ex laicus. de sententia excommunicatio. in. vi. debet ergo ciuitas nouiter supposita alicui domino regulari suis legibus consuetudinibus et statutis et non legibus et statutis proprie ciuitatis ipsius domini. de quo per Bartolum in l. si conuenit. ff. si nuda. ff. de pigno. actio. z. l. j. de metropoli beri. et per Bald. et Salice. in letiam. ff. de iure dotium.

De natura legis et constitutionis est disponere et formam dare futuris negocijs et non preteritis: et quot modis fallit hoc numero. z. 3. 4. 5. 6. et 7.

Iue. Imperator Anastasius conditor huius legis corrigi primam partem precedentis constitutionis que fuit Zenonis Imperatoris. nam Zeno statuit quod omnes qui fuerant adepti a principio sui imperii aliquam de predictis dignitatibus ibi nominatis. l. comitis rerum priuatarum tam principis quam auguste et comitis largitionum et c. quauis dictas dignitates administrauerint et compleuerint ante ipsius Zenonis constitutionem nihilominus remaneant obligati curie. hic vero Anastasius repetens ad litera verba et tenorem ad textum dicte constitutionis Zenoniane in principio illas corrigi in prima parte tantum propter duo. Primum quod ille dignitates ibi nominatas sunt illustres. ut hic dicit glo. in verbo per illustrem. que dignitates illustres liberant a decurionatu a nexibus curie. ff. l. pri. Secundo quod illa constitutio Zenonis disponebat de preteritis negocijs ut hic dicit in fi. l. et l. leges. ff. de legi. Et ideo statuit hic imperator Anastasius quod illi qui fuerant adepti dignitates dictas et administrauerant dicta officia ante dictam constitutionem Zenonis qui fuerant affecti illustres dignitates sunt liberati a curiali conditione sicut erant per priores constitutiones ante Zenonem compositas: et dicta constitutio Zenonis habeat vigorem in his tantum qui adepti fuerunt aliquas de dignitatibus et officijs post dictam constitutionem compositam ut sic veniat ad bandum formam futuris negocijs non preteritis. non ergo corrigi hic imperator constitutionem Zenonis in totum: sed solum in illa parte de his qui a principio sui regiminis vsque ad tempus edite sue constitutionis habuerant et administrauerant dictas dignitates et officia: et hoc voluit hic glo. in verbo eadem. Mo. ex fine. l. ibi ex die quo promulgata est. quod licet regulariter leges et constitutiones nouiter facte sumant robur et vigorem solum post duos menses a die publicationis. in aut. ut facte noue constituti. in prin. colla. ix. nisi aliud tempus statuatur in lege. ut j. qui milit. no. pos. l. super seruis. tamen quando fuerint seu late sunt super privilegij concedendis seu tollendis statim sumunt effectum suum ex die quo promulgata et publicata sunt ut hic. Statuta autem ex quo tempore sumant vigorem dicit Bart. in l. omnes populi. in. v. q. principali. ff. de iusti. et iu. quod si sunt statuta preterita commodum habent effectum statim. argumento huius. l. in fine. Si autem auferant preiudicium sumant vigorem et effectum post modicum tempus arbitrio iudicis ex quo sunt condita et publicata per. c. vt animarum. de constituta. in. vj. Sed Ray. de for. dicit siue afferant commodum siue incommodum statim a die publicationis quasi incipiunt esse non ex quo non potest quis pretendere ignorantiam habet effectum ut quis presumatur scire. quod secus est in legibus generalibus que habent plures ligare quam statutum: ideo maior dilatio requiritur ad presumendum scientiam. arg. aut. qui semel. ff. quo modo et quando iud. dy. vero in. c. iuris ignorantia. in. vj. et Jaco. de belloni. in. d. aut. ut facte no. consti. vident tenere quod etiam lex municipalis liget post duos menses sicut lex generalis que ligat

Sacrilegii. et ibi vide per Archidia.

post dictum tempus nec est necesse singulorum auribus intimari nisi quis doceat se fuisse extra provinciam vel alii impeditum: ut scire haec querit: ut dicit glo. vlt. in c. h. de consti. et glo. hoc disputat super d. a. v. l. b. vbi vide: et adde quod etiam post publicationem ante traditionem factam in eam vt copia habeatur non dum plene deliberata videtur editio legis et statutorum nec perfecta et sic non ligat. vt no. gl. in proemio de. in verbo de cetero. ad si. Secundo no. in si. huius. l. q. de natura legis et constitutionis est disponere et formam dare futuris negotiis: et non preteritis. vt bic: et l. leges. la. ff. de legi. 2. c. ff. et si. extra de consti. Hoc autem fallit in pluribus casibus. Primo quod nominatum exprimitur in l. q. etiam ad preterita trabat. d. l. leges. et d. c. h. l. sancim. in si. de sac. san. eccles. et l. vnica. in si. ff. vt nemo ad suam patrocinium suscipiat. et l. penul. ff. de diuer. pcedi. et de veteri iure enucle. l. ff. iuxta si. quod tamen fieri non posset per statutum. et sic per legem specialem scilicet quod ad preterita ad indicium deducta trabatur: in aut. in medi. li. coll. viii. fm Barto. in l. oes populi. in v. q. principali. Secundo quando disponit super eo quod est prohibitum iure naturali vel diuino vt est statutum quod quilibet debeat restituere usuram quod intelligitur tam de extortis quod que extorquerentur in futuro in c. cum tu. de usuris. licet secus de iure citi nisi quo non erant usure prohibite. l. pe. de usur. Tertio quando disponit super preteritis iam decisis et finitis ipsa confirmando. l. si. de transac. et l. bene a senone. in si. de quadri. pre. et ff. de ven. re. c. i. l. si. in si. non ante valeret ipsa infirmo vel aliter disponendo. l. causas. de transac. nec ad talia preterita finita transactione sententia vel alio modo extenditur generale compromissus nisi appellatione suspensa. l. post rem. ff. de transac. l. eleganter. et si post. ff. de cond. indebi. et vtrobique per Barto. similiter non exte ditur ad preterita pendencia per appellationem. ideo non decidetur causa appellationis fm nouum statutum interim factum: sed potius fm antiquum. vt in aut. vt cu. de app. cog. in prin. col. viii. nec etiam ad pendencia in causa principali. vt. gl. illud quod. col. viii. in aut. in medi. li. in prin. Quarto quando disponit super preteritis ipsa declarando et interpretando. d. l. si. de transac. et l. sua. de pac. et probatur in aut. de mona. et oibus. col. i. et in aut. de fili. ante deota. in stru. na. col. i. ff. Quinto quando disponit simpliciter annullando ea quorum causa annullationis suberat in pacto: in aut. de ali. et empby. et penul. col. ii. et in aut. de incest. nup. et hec quidem colla. si. et de incest. nup. et pe. et si. secus si ca non suberat. de testamen. l. habemus. in si. de curato. furio. l. h. in si. et in aut. de non aliena. 6 alienationis. col. i. Sexto quando disponit statuendo et in ducendo circa litem ordinationem: quod tunc habet locum super futuris litembus quando fuerit de preteritis negotiis. de iura. calum. l. ff. in prin. et de pe. de fide instr. l. comparationes. in si. et not. glo. in l. i. de emaci. libe. sed circa litem decisionem habet locum lex anti qua et non noua: ita intellige glo. in d. l. leges. de legi. et similiter quod lex introducit certam formam et solennitates circa contractum habet locum in contractu in initio et nondum perfecto. l. contra. et ff. que tam. de fide instr. et c. c. in cunctis. et sane. de elec. Similiter euz auget vel minuit penam delicti habet locum pro delicto prete rito ante legem commisso et nondum punito. et sic punietur in plus vel minus fm statutum nouum quod est tempore accumulationis et non fm antiquum quod erat tempore delicti commissi. vt aut. sed bodie. et in cor. vnde sumi. ff. de adul. et boctener. Sali. in d. l. leges. Quia autem lex introducit exceptionem siue formam vel taxationem circa solutionem habet locum in solutione facienda post factam. l. licet et contra ctu. preterito. de usur. l. pe. et l. testium. de testi. et l. silcus. la. i. ff. de usur. et ideo si post factum contractum de quo debet solui simplex gabella fiat statutum ante solutionem quod gabelle duplicentur soluetur gabella duplicata per iura priorum allega. et de ista materia vide plene per Bar. in d. l. omnes populi. in v. q. principali. et per Sali. in d. l. leges. et per canonistas in d. c. h. et ff. de pstita. et per gl. in d. c. licet canon. de electio. lib. vi.

- 1 Dignitates que liberant a curiali conditione et a patria potestate enumerantur per totam l.
- 2 Quinqs sunt ordines dignitatum seu magistratuum.
- 3 Dignitas episcopalis assimilatur illustribus.

Curialibus. Hec lex que fuit Justiniani de iudic. in tres pres. Dico ipse rator explicat sua summaria intentione super liberatione a curiali conditione que intentio est vt nemo liberetur a curiali conditione nisi fm formam huius. l. Secundo ibi si quis igitur connumerat. et dignitates que liberat a curiali conditione. Tertio ibi: alii autem modis. oes alios modos per quos quis liberat a curiali conditione tollit et annullat. et in si. et b. d. Illud obnoxiis curie potest ab ea liberari nisi consequat aliquam de duodecim dignitatibus hic descriptis que liberat a curia oibus alijs modis per quos et antiquis legibus liberant reiectis. b. d. Et iste. et dignitates similiter liberant a patria potestate. vt bic. gl. ff. et aut. ff. dignitas epalis. de epis. et cle. et no. i. c. indecor. de eta. et quali. et c. cu. voluntate. de sen. et com. Sicut autem predicta. et dignitates vsqz iste. pta dignitas patriciarum est em patrici. quod pater principis. isti. g. mo. ius pa. po. sol. gl. siluissa.

Enumerat dignitates que liberat a curia si conditione et a patria potestate.

si militauerit. et ibi gl. est defensor et aduocat? ecclesie et punitor criminorum. vt not. gl. l. i. d. i. ff. Adrianus. Et hec est maior dignitas alijs. quia nemo potest habere nisi prius habuerit alias dignitates. ff. de consuli. l. nemini. et l. ff. et bic in glo. ff. Secunda est dignitas consularis. de consularis. et de consularis qui bz dignitates consulis. sed non debet habere administrationem vt bic in glo. in verbo consularis. et not. glo. in verbo consularis. et in prima constitutione. C. Et nomen consulis debet poni in instrumentis publicis post annum imperii principis. in aut. vt ppo. no. imperatoris. in prin. col. v. licet non requiratur in punitatis. l. cum taberna. ff. idem questit. de pigno. dicunt enim consules a consulendo reipublice. l. ff. exactis. de origine iuris. et inde imperator appellat se de numero consulum quod consulit reipublice gubernando leges edendo et emendando et c. de emen. iust. co. ff. is igitur. ibi quarti nostri fidelissimi consularis et c. Et an nomen imperatoris et pape et consulis sint de substantia instrumenti. vide per Jo. an. sup. l. rtor: publicationes que ponunt in instrumentis vide gl. magistrat. l. l. gñale. ff. de tabu. Et no. quod iste due pme dignitates. scilicet patriciarum et consularis ex sola electione siue administratione prefat liberationem et immunitatem a curia. vt bic in glo. ff. et sic in eis sola electio tribuit ius. l. secuta presentatione l. arum. vt et gl. in l. h. de consuli. et ibi dicitur: de quo scz quod sola electio non queratur ius electio. vide glo. in l. e ne a senone. de quadri. pre. et p glo. in de i. de iure iur. et l. i. d. i. ff. quanto. et per Bar. in l. sed et reprobari. ff. de excu. tu. alie autem. r. sequentes dignitates sicut liberationem secuta administratione vt bic in glo. ff. Tertio dignitas est prefectorum priorum aliorum que orie talis. de quo infra specialiter dicit ibi tam prefecto que orientalibus qui prefecti constituebant per diuersas dioceses punciarum vt bic in gl. in verbo prefectorum. Quarta est dignitas prefecti vrbis siue que fuerit prefectus vrbis romane siue constantinopolitane que gar det progatina vrbis romane et sic appellat scda roma. l. omni noua tione. de sac. san. eccle. et ff. l. vnica. de priui. vt. constanti. et ter. dicit in aut. vt or. p. fec. colla. ff. Quinta dignitas est magistrat. vrbis nam prefectus et prefectus priorum et magister militum et peditum sunt in pari gradu dignitatis et precedit qui primo fuit dignitate ad eptus. l. i. et ff. de p. p. priorum siue vrbis et magister militum. in digni. ere quando die. Sexta dignitas est questoris sacri palatii. vt ff. in prima consti. Cibi questor sacri palatii. Et questor de tribus modis in proemio insti. in verbo questor. Et similiter patronus. i. aduocatus in foro questoris liberat sicut et alii aduocati scilicet qui erant duo deputati et electi per singulos annos vt bic in glo. in verbo pfecture questoris. et sicut bic dicit pfectura questoris ita etiam de pfectura magistrat. militum. in d. ante. vt or. pre. Septima dignitas est orientis et illirici. i. scilicet laonie et aduocati in eius foro de quo pfecto habes. de offi. p. fec. orientis atqz illirici. Octava est dignitas togatorum. i. aduocatorum scilicet erat em duo vt dicitur quorum officium sinebatur biennio. l. b. in c. et l. sancim. patronum. de offi. diuer. iudi. et eadem priuilegia que habent aduocati scilicet habent etiam aduocati pfecture questoris et pfecture orientalis et pfecture vrbis. i. vrbis. vt bic in glo. in verbo taz pfecture que orientalibus. liberatur enim aduocatus scilicet a conditione curiali vt coarctali. vt bic. et l. cum aduocatio. de offi. diuer. iudi. et post depositum aduocationis officium remanet in dignitate clarissima. ex quo apparet quod non debet torqueri. Item debet ei mitti instrumentum ad domum tanquam ad personam egregiam. l. suggestione. et ibi per Bar. de adu. diuer. iudi. Non est principum agentium in rebus. et isti sunt clarissimi vt in ter. et dicuntur agentes. in rebus vendendis vt illi qui erant deputati ad pecuniam publicam portandam per provincias et conducendum naues et animalia ad ferendam annonam publicam et facere incipi iter sine cursum tpe coperenti et providere ne quid subtrahat. ita dicit glo. in l. agentes. ff. de curiosis et statio. l. b. et ff. principes autem istorum sunt in spectabili dignitate constituti. l. i. ff. de prepo. ag. in re. et sunt priuilegiati vt non possint conueniri nisi in scriptis nec satisfiant de iudicio fisci: vt h in glo. in versu. princeps. aliter exponit glo. istam dignitatem inter agentes. ff. in j. constitutione. C. ff. Tres vltime dignitates sunt proximorum sacrorum scriuorum qui sunt spectabiles vt bic in ter. et ff. de magi. scri. l. vnica. Et dicantur proximi quod erant ppe principem et militabant in sacro palatio principis. et istorum triplex erat dignitas seu officium sicut triplex scriuorum vt vult glo. in rub. ff. de primis sacro. scri. quod alij erant deputati super scriuorum librorum principis memorie: alij scriuorum epistolarum: et alij scriuorum libellorum cognitionis et sententiarum. et isti finita administratione remanebant comites consistorii. vt bic in glo. in verbo nse memorie. Primi vocantur ptonotarii. ff. de primicerio. l. i. et terti sunt notarii principis. et alij deputati ad peragenda signandaque responsa principis. et isti vocantur referendarii. et oes isti excusant a muneribus psonalibus. l. eos q. et ibi Bar. ff. de excu. mune. et ibi etiam dicitur. et tangat. ff. de primicerio. sup. rub. et ff. de magi. scri. in rub. vt de prior. sacro. scri. Hic videamus quot sunt ordines dignitatum seu magistratuum. Et dicit quod quinqs vt no. gl. in l. qui indignus. ff. de sena. et l. j. de offi. ei. cui man. est iur. et gl. magistra est in aut. vt ab illustri. et q sup. ea. vig. sunt. col. v. Et sunt bi descensus. l. super illustribus spectabilis et clarissimus

rissimus et infimus. Superillustris est papa. Imperator patri-
 tius et consul. ut not. glo. in l. quoties. §. ubi sena. vel cla. Illustres
 sunt senator pfectus ptorio oriētis et illurici pfectus africae et pfectus
 ctus vrbis questor. Comes donationū que sunt in curia pncipis.
 est pfectus ptorio in quodam. quod tenet glo. in rub. ff. de of-
 fi. pfect. preto. Spectabiles sunt magistri militum: imo magistri
 militum et peditum sunt illustres. l. i. §. de offi. magistri mili-
 t. l. ij. §. de com. rei mi. Ideo per errorem Specula. posuit inter spe-
 ctabiles. Itē pfectus ptorio militaris annone est illustris. §. ut dig-
 or. feruetur. l. ij. in fi. cum glo. pctor pfectus vigiliū pcedul p-
 fectus angustalis pfectus egypti. Comes rerū pnuatarū. Sed
 in l. ij. §. de pōderatoib⁹ et auri illa. l. ij. appellat illustres comitem
 oriētis et comites pnuicias regentes ut tholosam nō aut comites
 italie et alemanie sed sunt clarissimi. Itē proximi sacrorū scriuio-
 ruz sunt spectabiles. ut §. de magi. scri. l. vnica. Clarissimi sunt pre-
 fides pnuicie et rectores ciuitatū et principes agentium in rebus
 ut hic ter. Infimi vero magistratus sunt rectores ciuitatum et lo-
 corum et magistratus municipales qui nō cognoscant vltra trecē-
 tos aureos. Et iudei pedaneus q cognoscit de paruis causis et du-
 numiri et ratiōnalis. de quibus oibus vide in Spe. de iurisd. om-
 iud. §. i. vers. vel distingue. ubi ponuntur versus. Illustres pimus
 medius spectabilis imus. Assumpto clarum cepit habere graduz
 Et predictis patet in qua dignitate sunt hic nominati: quia p-
 mo ponit super illustres ut est patricius et consul. et inde illustres
 spectabiles et clarissimos. Et primi quatuor ordines dignitatus et
 magistratuz habent merum et mixtum imperium. ut no. gloss. in
 l. illicitas. §. qui vniuersas. ff. de offi. pre. Infimi vero magistratus
 ut sunt potestates terrarū licet habeant ordinariā iurisdictionē et
 possint causas delegare et vicarios cōstituere. ut no. gl. ff. de fen-
 ten. ex peri. reci. nō tamen habent merū et mixtum imperiū nisi ex
 pmiuilegio ut in extrauagā. de pace constan. vel ex cōsuetudine seu
 potius vsurpatione per quā membra mutilant et ad mortē condē-
 nant. ut no. gl. magna in fi. in aut. de defen. ciuita. §. nulla. colla. in-
 quam tamē cōsuetudine vsurpationem potest imperator quā
 docunqz voluerit renouare qz cōtra absolutam ptātem pncipis nō
 potest prescribi. Et omnis cōsuetudo potest ab eo cassari tanqz cō-
 tra legem prohibentem introducta in. c. j. de consti. et auten. nauis-
 gia. C. de sur. et vide in Spe. de iurisd. omni. iudi. vers. omnes pos-
 testates. et ibi p Bal. Quid autē de doctoratu an sit dignitas glo.
 q sic in vers. oratores. in l. lege iulia. la. j. ff. ad l. iul. de vi publi. et
 concludit Barto. et Salp. §. in prima constitutione. C. §. ideoque.
 q doctor est clarissimus et est comes et spectabilis. l. j. §. de professio.
 qui in vr. cō. cū legitur per. xx. annos. et ideo cuz sit dignitas sequit
 q infames et apostate et excommunicati qui repelluntur a dignita-
 tibus nō possunt doctorari. Item q doctorati non debent torque-
 ri tanqz in dignitate possi. Itē qz eis mitti iuramentū ad domum
 tanqz egregijs personis. l. ad egregias. ff. de iure in. Itē adde qz lz
 epalis dignitas liberet a patria ptāte non tamen liberat a curiali
 conditione. Et sic hoc casu potentius agit dignitas temporalis
 q spiritualis. in aut. episcopalis ordo. de epis. et cleri. ¶ Et digni-
 tas episcopalis assimilatur illustribus ideo legit sniaz per aliam
 eps propter eius dignitatem. in. c. fi. de re iudi. Specu. tamē episco-
 pos spectabiles nominat in titu. de iurisd. omni. iudi. §. §. cano-
 nes. in prima. et. ij. col. Not. text. ibi initium laboris. qz bis qui pli-
 ro tpe pro republica laborem sustulerūt remuneratio est tribuen-
 da ut fractus pteritiorum laborum cōsequatur ut bic. r. d. l. sugges-
 tione. §. de off. dicer. iudi. Nam qui pro republica ceciderunt per
 gloriam viuere intelliguntur dicit text. in situ. de excusa. tuto. §. j.
 Item not. ibi ex auo. q filii aduocatorum fisci nati ante officium
 aduocationis assumptum non liberantur a curiali cōditione cui
 pater et ipsi prius erant alligati. lz liberet pater. Et sic hoc casu p-
 uilegium patris nō extenditur ad filios ante natos. ut bic. r. §. e.
 l. in filijs. in. responsio. sed ad postea natos: sic enim nō debet con-
 cedi filijs patroni ante natis ut liberentur cum denegetur filijs an-
 te natis eorū qui in summis dignitatibus sunt constituti. ut. §. in
 vers. is gaudet. et sic no. q non debet concedi minoribus quod ma-
 ioribus denegatur. Et facit iste text. q sicut dignitas patris non
 liberat filios ante natos ita nec delictum patris nocet filijs ante
 natis in amissione feudī de quo. §. eo. l. paterne. In gloss. in verbo
 ediderit. ibi argu. contra. l. moris. §. iste fere. Bic q fauor pzoogā-
 dus coarctā dū et odium pene soluit hec cōtraria colligit in illis
 legibus p cōtrarijs allegatis. fauor em est hoc casu cū interst rei
 publice plures habere defensores. ff. de no. op. nū. l. nā reipublice.

Si seruus aut libertus ad decurionatū aspirauerit Rubrica.

Continua qz decurionatus est honor atqz dignitas. §. ti. l. ij. et
 l. ad decurionatum. ff. de va. mu. a quibus honoribus et dignitati-
 bus prohibentur serui. l. in bis. ff. de re. iur. et etiam liberti nō impe-
 trato iure annuloū vel natalium restitutione. §. ad. l. iul. visce. l.
 j. ideo subiungit hanc rubricam.

¶ Condicio libertinitatis est in patre que nō est in filio.

Libertus. Liber accedēs ad officiū
 decurionatus nō impe-
 trato iure annuloū vel restitutione nataliū remo-
 uet a curia et punit. b. d. Ante cū libertus pos-
 sit assumere honores et dignitates ingenioꝝ qz
 primo impetrare a pncipe alterū de duob⁹ bene-
 ficij. Dumū est ius annuloꝝ aureoꝝ qz cedebat
 em sibi iperator ut possit deferre certos annulos aureos qz delatio
 erat qdā imago et demōstratio preterite libertinitatis et semiple-
 ingenuitatis et p hoc habilitabant ad honores et matrimonia cuz
 ingenius et cōseruabatur iura patronatus tanquaz in liberto ita
 q quo ad quedam habebat pro ingenio et quo ad quedā p liberto.
 de quo est gl. magistra in l. i. ff. de in. an. aure. Secunduz benefi-
 cium est primenīs natalibus restitutio: qz oēs homines nasceban-
 tur liberi et ingenui. insti. de liberti. in prin. et per istā restitutionē
 tollebant iura patronatus. l. i. §. de bo. li. Et sic hoc beneficij erat
 plenius qz primū. Sed hanc restitutionē natalibus nō debet prin-
 cept concedere nisi cōsentiente patrono de cuius puidicio agit.
 Non debet enim princeps auferre alicui rem suaz eo inuito. l. iter-
 dum. in fine. et l. nec filio. et l. patrono. ff. de na. resti. Si autēz libe-
 tus nō impetrata delatione annuloꝝ vel restitutione nataliū fue-
 rit cōsecutus decurionatū a decurionato remouet cū infamia et ex-
 traordinarie punit. l. vnica. §. ad. l. iul. visce. Sed autē in filio ipi⁹
 liberti q est ingenuus. insti. de inge. in prin. et ideo pōt dignita-
 tes habere sine impetratione: lz eius pater nō possit sine impetra-
 tione. l. liberoꝝ. §. de digni. et j. de seruus reip. ma. Et est rō qz cō-
 ditio libertinitatis est in patre q nō est in filio. ut not. in. d. l. libe-
 torū. Itē not. qz libert⁹ sine dicta impetratione nō pōt percipere di-
 gnitate cuz administratio: ut hic: sed sine administratione sic. l.
 interdum. et l. operis. ff. de ope. liber. pōt etiaz libertus sine hac im-
 petratione clericali: lz secus in seruo etiam volente ofio de iure co.
 l. iubemus. §. seruos. de epis. et de. bic. in fi. gl. vltime alleg. licet fec-
 de iure nouissimo. ut aut. si seruus. ibi posita. Et de iure canonico
 dic. in. c. ij. de ser. nō or. et ibi per gl. et Inn. Itē pōt ee libert⁹ tabel-
 lio. d. l. §. de ser. reip. ma. Itē lz libert⁹ nō possit vocari ad hono-
 res et dignitates iure isto ut bic vocatur tamē ad alia munera pu-
 blica. §. de liber. l. vnica. et ibi dicam. Potest etiam libertus affide-
 re. l. ij. §. de offi. affeso. et postulare. l. ij. §. de postulādo. Sed hodie
 quia per manumissionem seruus consequitur ea que olim conse-
 quatur p illud ius annuloꝝ et efficit ingenuus et verus ciuis roma-
 nus quo ad honores et dignitates consequēdas et matrimonia cū
 nobilibus contrahenda et habeat tutorē ingenuū reseruat in
 ribus patronatus ut dicit gl. in verbo regenerationis. in aut. ut li-
 berti de cetero aureo non indi. annulo. §. de in. annulo. au. aut. sed
 hodie. coll. vj. ideo becler. et d. l. viscellia. est sublata. ut hic in gloss. j.
 Fallit forte in. l. penul. j. de preposi. sacri cubi. ut ibi tangam.

- 1 ¶ Ediles curules qui dicebantur.
- 2 Propter dignitatem seruo concessam ab ordine decurionum nō efficitur liber.

Dignitas provincie. Si seruus sciēter pa-
 titur se ad dignitatē
 se liberum esse remouetur tantum. b. d. Mo. ergo q si sci-
 ens se indignum patitur se eligi ad dignitatem edilitiam vel aliā
 remouet et punit: debet emicere se indignum et ineligibiles ne pu-
 niatur ut bic. r. l. qui cum vno. §. j. et. ij. et. ij. ff. de re mili. Et hoc qz
 ens ibi habilitas est detecta et nota: als nō teneret suam infamiam
 et turpitudinem detegere. Alias. et ibi per Bartolum. ff. de iure-
 iur. an. licet Innocen. contra ut dicit in. l. nec infames. §. tit. j. Item
 secus si ignorabat eius conditionem: quia communi opinione pu-
 tabatur habilis. quia tunc remouetur tātum. nō autē debet eius
 ignorantia puniri: ut bic. r. l. generali. §. de tabul. et ideo accusator
 propter publicam famam q accusatus commisit maleficium ex-
 cusatur si nō probata presumpsa calumnia et a pena imposita nō
 probati: argumē. huius. l. et quod not. gl. in. l. si tutor. §. de peri. tm.
 Officium autem ad quod seruus passus fuit se eligi hic fuit offi-
 cium edilitatis. ¶ Erant enī ediles curules officiales q ppter eoz
 dignitatem vehebant in curribus nō autē equestres vel pedestres
 ibant quozū officium erat habere curam editū ne incend. renf. l. j.
 ff. de offi. pre. vi. Item cura edēdoꝝ animalū ut sana vederent nō
 moribosa et nō minus caro pretio. Itē habet iurisdictionē et pote-
 statem rescindendi alienationes factas de rebus mobilibus mor-
 bosis et vitiosis ut sunt aialia etiā serui et etiā de liberis corruptis
 vēditis quos expedit potius nō habere qz habere et etiam de reb⁹
 soli venditis ut patris pestiferam siue letiferam herbā producenti-
 bus: oia vide in. l. j. cum suis gloss. ff. de edil. edic. Erant officiales
 etiā super stratis occupatis et imūditijs tollēdis. l. ediles. ff. de via
 pu. munt. et l. lectos. ff. de peri. et commo. rei vē Sed qro postqz ser-
 uus est remotus a dignitate assumpta vel ab alio officio publico
 sibi iterdicto ut bic. r. l. i. bis. ff. de reg. iu. an restitut. et ofio vel publici
 cabitur vel remanebit liber. dic ut bic in glo. si. qz si dñs fuit igno-
 rans pōt eū recuperare intra. xxx. dies a die scientie. Si autē fuit

sciens vel etiam ignorans quod non reperit intra xxx. dies tunc remanet liber. et si est dignus remanet in officio. Si autem non est dignus remouetur et remanet liber. et hoc. l. q. serui remotus remanet liber quod do. minas fuit sciens et restituit sibi quod fuit ignorans sunt vera quod seruus a sumptibus dignitates et honores sine magistratu. Si autem assumptus dno sciente aliud munus civile sine dignitate ut officium notarum civitatis quod officium tabellionatus non est dignitas ut dixi in l. vniuersos. s. de decur. tunc seruus puniuntur et publicatur et dno teneatur ad omne dnum reipublice. l. generalis. j. de tabul. Item hec vera quod dno ignorans recuperat seruum nisi transierit in quatuordecim a tpe mortis ipsius matris serui que tpe ipsius mortis fuit reperta libera. Nam post quinquagesimum non potest moueri questio status. l. si mater. s. ne de sta. defun. Et attende quod hec dno optio quod mater eius fuit libera: et per dno quod iste seruus fuit liber tpe electiois de qua opinione loquitur hic textus. sufficit esse tpe mortis matris licet prior fama fuerit in oppositum. nam vltima fama tollit primam. arg. l. si in pu. ff. quis ord. in ho. pos. ser. Et si eodem tpe concurrat due fame contrarie illa est posterior que validior et verisimilior in iudiciis comprobatur. ar. l. ob cas. s. si. ff. de test. de que hic plene per bar. et plenius per eum in l. de minore. s. tormenta. ff. de quest. et per bal. in d. l. si mater. s. ne de sta. defun. Item patet hic quod propter dignitatem seruo cessat ab ordine decurionum non efficitur liber. ut hic. secus si fuisset concessa populo Romano vel a principe: quod tunc efficeret liber. l. barbarius. ff. de offic. pretor. Et est ratio quod ordo non habet potestates faciendi que liberum et ideo tunc ille gatum et iniuste collata dignitas statum non mutat. l. non mutat. s. de li. can. h. princeps vel populus romanus potest liberare seruum alienum et ca. d. l. barbarius. ibi enim occurrit error dno publicavitilitas et autoritas creatiui eius pretoribus propter quod ibi barbarius philippus seruo pretor creatus efficitur liber et per eum gesta valent et sicut superior habens dignitatem seu potestatem dispensandi et liberandi eligendo scienter indignum videtur dispensare. l. q. da. c. s. l. e. ff. de re iudica. Item etiam concedendo ignoranter dignitatem indigno videtur dispensare et liberare si subest causa propter quam verisimiliter dispensasset si sciuit. vt. d. l. barbarius. fm. bar. hic et sic patet hic quod seruus hic non accipit libertatem per collationem dignitatis propter defectum potestatis creatiui sed valet interim gesta per eum propter eorum errorem sicut valet instrumenta confecta ab eo qui reputabatur tabellio cum non esset in auct. de tabel. s. si vero preter. coll. iiii. Et sic valent gesta a putatiuo prelatu que postea apparet non fuisse idoneum fm. bar. in d. l. barbarius. l. et idem in papa ineligibili quod valet tunc palatium facta non ipsa iur. arg. d. l. non mutat. et ibi per bal. s. de lib. cau. et per Inno. in c. nihil est. de elec. Item quero an hoc casu ex quo latuit seruitus medio tempore censetur edilis fuisse. Videtur quod sic. d. l. barbarius. Sed dicet contra quod ex quo latuit seruitus medio tpe fuit presumpta dignitas que dignitas non conuenit seruo sed presumpta dignitas non tribuit alicui officium nisi declarata. arg. l. si in prin. ff. quis in ius voca. non ierit. Et hoc voluit Bar. in d. l. barbarius. respondendo ad banc l.

A Videtur dispensare. De hoc vide vt p Inno. in c. vniuersos. de si. ff. xper bar. in l. quidam consuebat. ff. de re iudic. facit et not. glo. et doc. in l. si. s. si contra ius veluti. pub. et vide quod not. glo. et Jo. an. l. c. de scilicet ma. et in c. de etate. et qualitate. in. vj. et quod not. in c. in bil. de ele. et quod not. in c. in c. statutum. de resc. in. vi. et text. in l. vlpianus. de ecclia. tutor. et multis alijs locis que hic enumerare esset magis laboriosus quam ingeniosus.

S Si quis. Bar. dicit hic quod. l. iste non seruatur hoc dicitur in Statuta decuriones et consiliarii vendunt res suas prout volunt similiter etiam in regno francie.

autoritate competens in iudiciis et hoc ideo vt respublica habeat debitas administratores vt hic. et s. de decurio. l. ad subennida. s. de lex male seruet in vsu maxie in ciuitatibus. Lombardie vbi curiales libere vendunt res suas quaslibet vt hic in gl. j. Et no. quod ipsi iuris venditionibus non simpliciter et absolute promissis in quibus regunt solennitates et decreti interpositio vt in alienationibus rei minoris. l. j. ff. de reb. eo. et ecclesie. vt. l. i. ubem. et aut. s. ins porrectu. s. de sac. san. ecclie. et curialium vt hic debent cause alienationis sigillatim et in specie exprimitur hic in tex. dum dicit oes causas sigillatim quibus stragulat. Non autem sufficit in genere sicut nec sufficit in aditione hereditatis. l. si quis mihi bona. s. sed vtriu generaliter. ff. de acq. here. et in excusationibus. l. sci re. s. scire. ff. de excu. tu. Item debent sibi pbari hic dno dicit pbauerit als presumit decretum interpositum esse subreptitium et non valet ipso iure. l. j. s. bec verba. ff. ne vis fiat ei. et l. cu. vero. s. subuentum. ff. de fideicom. mis. liber. et l. j. s. si es alienum. ff. de re. eo. et super his causis debet etiam iudex solenniter ingre. d. l. magis. s. ne passim. et debet istud decretum precedere alienationem non autem sufficeret illud sequi decretum interpositio est future alienationis permissio. d. s. ne passim. Item tunc per mittit distrabi nec potest bmo decretum interpositio delegari. vt not. gl. in l. j. s. de predictis minor. et j. e. l. si in fi. et l. nec quod. s. j. ff. de off. pco. Item debet interponi cum assensu maioris partis decurionum. j. e. l. si in fi. nisi enim in bmo alienationibus debite solennitates seruentur et debita forma: infirma erit venditio vt hic. et l. cu. bi. s. si pretor. ff. de trasac. et l. i. in. ff. de in integ. resti. et s. de in instru. et iure baste. ff. l. j. et ibi glossa super verbo fidei. et dixi. s. de iure fil. l. certa. Et sicut no. in verbo itez em fiet. quod decretum iudicis operatur quod nec emptor nec venditor possit conueniri quod sit deceptus ultra dimidiam iusti pretii. ita ibi infra moderat venditor nec emptor inueniat iniustitiam ad hoc est vti l. i. s. confirmatio facta per iudices super dicto de qua dixi. s. de decurio. l. si q. s. Item opat hoc decretum quod non possit conueniri de dolore vel metu aduersarij quod per interuentum iudicis excludunt. vt ibi circumstanti se infidels vel oppressus potentia coparatoris. Sic etiam presentia consanguineorum et amicorum facit cessare presumptiones metus vel trasactiois. vt. l. trasactiois. s. de trasac. et ibi per bar. facit. l. non est verisimile. ff. qd me. cau. Tertio no. ibi sub fide actorum quod presumit bona fides per bis que in iudiciis sunt propter autoritatem iudicis. vt. s. prime dixi et quod eius iussu facit presumitur bona fide facere vt hic. et l. q. actor. ff. de reg. iur. et l. aut pretor. s. permittit. ff. de mino. l. non vif. s. qui iussu. ff. de re. in. et l. qui anteq. s. apud labonez. ff. de bis que in frau. cre. Si autem omittat autoritas et decretum iudicis in casibus in quibus requiritur tunc dicit occulte esse factus eo ipso quod facies noluit ad noticiam iudicis deuenire vt in ver. quod si quis ibi occultis molitionibus. de quo dixi in l. si. s. de bis que ex pu. ratio. Similiter occulte dicit fieri et presumptionem fraudis inducit vbi quis facit per iter postitam personam id quod non potest per seipsum vt hic dnm dicit per interpositas in fraudem personas. et l. si per impensionem. in fi. s. qd met. cau. sed vbi quod possit per se de iuris vigore s. ex bonestate facit per alium publice et palam tunc non presumit actus clandestinus vel fraudulentus. l. pupillus. versic. sed si per interpositam personam. ff. de auto. tut. Quarto no. quod contra factus est nullus et a lege interdictus emptor possidens non lucratur fructus et restituit emptori et perdit pretium vt hic. et l. que admodum. j. de agri. et cens. et in c. cor. hic alleg. in glo. si. dixi. s. de iure baste. ff. l. j. Ignorantia tamen iuris non nocet nec facit que male fidei possessionem quo ad acquisitionem fructuum vt tenet gl. in l. si. s. si quis igno. rem mino. Sed cui applicabit in casu nostro istud pretium. videtur quod ipsi venditori. l. si. ff. de litig. et ant. que res. s. de sac. san. ecclie. etsi hoc casu magis puniuntur emptor et venditor quod in maiori culpa reperit cum scienter contra fauorem curie faciat et in odium ipsius ementis tamen pena statuta est. l. que admodum. j. de agri. et cens. secus si essent in pari culpa quod pariter punirent. l. j. de cupressis. l. circūcidere. s. j. ff. ad. l. cor. de sca. et l. si. ff. de accept. Sed verius credo quod fisco applicet. l. si. s. de liti. et l. aufer. s. ff. de iure fisci. et l. fenatus. ff. de contraben. emptio. nam reipublice principaliter interest cum sit in eius preiudicium et iniuria. l. fiat. quo casu fisco debet applicari. l. multarum. s. de mo. mul. non enim hic applicari debet venditori quod etiam ipse deliquit patiendo subiecti aliam venditorem: ideo non debet pretium habere. l. sine hereditaria. ff. de neg. fecus si non deliquisset. vt. d. ant. q. res. vbi ecclesie que non deliquit pena applicat. et l. j. non li. habita. metro. que allegatur hic per contraria. et adde per Bart. in l. agraria. ff. de termi. moto. et s. de iure fil. i. et quod applicetur pretium fisco et gl. in verbo emptor. in l. que admodum. j. de agri. et cens. In tex. ibi addicet addicit. i. dat et titulo venditionis vel addicit insolutum pro debito suo. ff. de sol. l. vel addicit. i. cu. pacto additionis in die vendit pro in isto tamen pretio. l. j. ff. de in die adiec. Item ibi stragulat. alludit communi vulgari quod est quod quis est in magna necessitate dicit de eo quod suffocatur et stragulat. q. d. est in tanta necessitate quod oportet quod vendat res pro vniuerso pretio ex quo videtur creditor nec ipse potest aliter sibi prouidere in soluendo ei. Item ibi per interpositam personam vt quod dno seu curialis interponit et emptoris alius extraneus quod vendat cum reuera ipse curialis est quod vendit et sic fit fraus de persona ad personam. vt no. in l. fraus. ff. de legi. In glo. si. in fi. ibi argu. contra dicit quod ibi emptor

De predictis curialium sine decreto non alienandis. Rubrica.

Continua. s. de inspectione curialium circa personas habenda tractantur. Nunc de forma circa res eorum alienandas interserit. Et curiali causa venditionis imposita et a iudice approbataya let venditio als non.

Decretum iudicis operatur quod nec emptor nec venditor possit conueniri quod sit deceptus ultra dimidiam iusti pretii.

I quis decurionum. Curialis venditionis exposita et a iudice approbata valet venditio als non. Et si alius subscrit hoc patefacto venditio irritatur. b. d. vel sic. Decuriones non possunt vendere immobilia sine decreto et in ista causa alienationis interponendo als non valet venditio et emptor pdet pretium et restituet rem cum fructibus. b. d. Et sunt quatuor dicta in bac l. Primum si quis decurio vult vendere predia vrbana vel rustica debet exprime re cam necessitatis et si venditio coram iudice competenti vt presidis vt dicit gl. j. l. pri. in verbo acta. vel etiam prefato. l. si. s. de offi. eius qui vi. al. obtinet. et si iusta et necessaria cam alienationis pbauerit obtenta licentia vendere poterit. Sed in dictu ibi infirma est. quod si venditio contra predictam formam facta fuerit non valebit. Tertium dictum ibi itaqz enim fiet. quod si predicta forma fuerit obseruata iustus videbitur emptor et venditor nec poterit vnus dicere ab alio se circumuentum vel oppressum. Quartum dictum ibi quod si quis est quod si aliquis contra legem occulte rem curialis per suppositum emerit personam amittet pretium et rez cum fructibus restituere compellitur. Sicut ergo minor non potest vendere sine interpositio decreti iudicis rem suam immobilem vel eam que inter mobilia computatur. s. que seruando seruari potest ultra triennium l. que tutores. s. de admi. tut. sine legitima et necessaria causa: puta propter solutionem munerum publicorum vel quod imminet eis alienum quod creditor videtur sibi solui nec aliunde ex mobilibus solui potest. l. magis putat. s. ne passim. ff. de reb. eo. Ita et curialis mobilia sua alienare non potest sine istis solennitatibus. s. ex causa legitima et necessaria et

emptor fuit ignoras: ideo ptiū sibi restituit: hic sciēs id sibi nō restituit. Cui autē hoc ptiū inferat dicit. s. de iu. fil. l. iij. r. s. d. r.

Solennitas est seruanda in venditione.

Venditio. Premitte q lex precedens r sequens loquuntur de venditione rerum curialiu singulor: bec vero lex loquitur de venditione reru toti corporis ipsi curie. r. b. d. Venditio rerum r liberatio debitoru ad curia pertinentium nō debet fieri nisi decreto curie interveniente: r qd inde redigitur in eptio nem alioz ptoz d3 conertit r eodē modo ad curie utilitatem idoneo conductori locari. h. d. h. o. b. c. i. solennitate seruandam in venditione rei curie obuete iure hereditario vel legati vel alio modo: vt. j. ti. i. j. Et in liberatione debitoris curie nā d3 intervenire in iudicio apud acta cōsensus maioris partis decurionu: r sic etiam in multis aliis requiritur decretum decurionum. j. de decre. decu. in rub. r ptiū rei vendite forte q nō erat fructuosa r solutio facta a debitore debet conuerti in emptionē predictiū quorum redditus seruetur pro necessariis expensis curie occurrentibus. Et eodē modo si res curie locata debet de consensu oim vel maioris ptis decurionu r maxime ditioru locare cōductorū idoneos fideiussores offerenti de solutionibus debitis temporibus sciendis. In venditionibus vero rerum ciuitatum multo maior solennitas requiritur: quā vide in. l. i. j. de ven. re. ciui. De solennitate seruanda in venditionibus reru curialium singulorum: dicit vt. s. l. p. r. i. r. j. l. sequen. De solennitate seruanda in venditione rei ecclesie ptz in aut. hoc ius pōrectū. s. de sacrosan. eccle. De solennitate seruanda in venditione rei fiscalis patet. s. de iure baste fisca. l. j. De solennitate seruanda in venditione rei minoris: vide in. l. j. s. de rebus eoz. r ibi glo. in verbo alienū. Illa tñ solēnitas nō est seruanda de necessitate in venditione rei minoris vel ecclesie facta a creditore cui res fuit obligata ex permissione iudicis. l. si pupillorū. s. j. ff. de rebus eoz. l. 3. eadē solennitas requiritur in obligatione rei minoris que requiritur in venditione. l. j. ff. que res pignori obligari possunt. r. l. si consensit. ff. quibus modis pig. vel hypo. solui. Item quā solēnitas debeat seruare debitor curie decurionu debitor ciuitatis r debitor fil. vt consequatur liberationē. Dicit vt in. l. bic in. j. glo. allega. Et nota vt glo. fm opinio. Placen quam glo. non improbat q solus curator ciuitatis recipiendo pecuniam a debitore ciuitatis potest eum liberare secus si constitatur sibi solutum non enim equiparantur vera r ficta solutio in administratione alienarum rerum de quo vide per Bartolum in. l. si in. si. ff. si cer. petatur. Et quam debet seruare debitor pupilli vt soluendo consequatur plenissimam liberationem. Dicit vt in. l. quibus aliena. licet vel non. s. h. r. l. ait pretor. s. permittitur. ff. de mino. r ibi glo. plena in verbo imputandum. Secundo no. ibi solatio con iuncta glo. q expensa dicitur esse quoddam solatium r gaudium bis quibus solutio: sic etiam est solatium facienti sequestrare rē sibi debitam ne eam perdat. l. si cū dotem. s. si vero dotem. ff. soluto matri. Sic etiam salariū recipere dicit solatiū. l. veditor. s. si cōstat. ff. cōia pti. r. j. de numerariis. l. nulli. in. si. r. l. cōtinuarchoz. in. si. j. de nau. Sic r adoptio filii alieni in locū proprii filii defuncti sō solatiū. in. l. de adop. s. femine. In ter. ibi: ex cōsensu. Dicit q bic ponit nouus casus qz. s. qd expedit curie vēdere p dia: bic vero quādo non expedit vendere sed vult locare. Id est etiam cōtinuari cum casu superiori r no. ter. q decuriones sunt pferendi in consensu adhibēdo vt bic: r in manera publica acceptando: r sic patet per nos r hoc r diuitie pofunt in p relatione administrationis rei publice. de quo dicit in. l. ad subeunda. r ibi no. s. de decurio.

Curiales sine decreto vendere non possunt alios autem cōtractus sine decreto celebrare possunt.

Minor donationē propter nuptias facere potest sine decreto. Decretū nō debet interponi alternativē si tñ interponatur valet.

Curiales sine decreto vendere nō possunt alios autē cōtractus sine decreto celebrare possunt r pro huiusmodi decreti interpositione nihil est soluendum: hocqz decretū interponi nō debet nisi consensu maioris partis decurionu. h. d. Sunt ergo tria dicta. secundum ibi ne tamen. tertium ibi: nec ex tabula. Not. primo q h ali. as large sumēdo nomie veditiois cōtineat ois alienatio omnis titulus r omnis contractus vniuersalis vel singularis per quez dominiū transfertur. l. statuli veri a ceteris. s. v. r ibi glo. r Dy. ff. de statuliber. r no. glo. s. de vfuca. pro empto. l. i. j. r. l. j. s. eam rem. ff. que res pigno. obliga. non pos. r. c. nulli. s. alienationis autem. extra de rebus ecclesie alienandis vel non. sicut continetur nomine alienationis generaliter sumpte omnis actus per quem dominiū transfertur: in autentico de non alienan. s. alienationis. colla. ii. r. l. i. ff. de rebus alie. r. l. i. s. de fun. do. r. l. alienationis. ff. de verb. signi. Et sic large sumendo verbū alienatiois r verbum venditionis procedunt a pari: licet proprie sumendo verbus alienationis sit largius q verbum venditionis cum aliquid venditum dicatur nō tamen alienatum. l. alienatiū ff. de verbo. signi. tamen in casu butus. l. pectalissimum est fm gl. h. bic vt verbum

venditionis non sumatur large vt comprehendat donationem r ceteros contractus sed sumatur stricte vt solum comprehendat cōtractum emptionis r venditiois in quo interuenit res r pterius: licet generaliter sumptum qui potest vendere possit donare in emphyteosim dare et alios contractus facere. l. cui ius. ff. de regulis iuris. Et ratio. quare hic accipiatur stricte vt decurioni interdica tur sola venditio voluntaria non autem donatio permutatio ceteri contractus: est duplex secundum hoc: videlicet quia quis nō est ita facilis ad donandum sicut ad vendendum: quia cū donare. sit perdere. l. filiusfamilias. ff. de dona. nemo sapiens presumitur suum perdere velle. ff. de probatio. l. cū de indebito. sed in venditio ne non dicitur perdere cum pretium succedat loco rei. l. si rez. ff. de petitio. heredi. Sic r mulieri non est necesse interdici donationes: quia ad illam rarissime accedit cum sit anarissima. l. sed si ego. ff. ad velleia. Sed obligatio pro alio ad quam facilius accederet sibi prohibetur vt ibi. Secunda ratio gl. est quia requisitio interpositionis huius decreti in venditione est cōtra ius cōmune que nō est extendenda ad ceteros contractus. Bald. dicit in. d. l. i. s. pro empto. q bic. q quedam extraordinaria legalis pbitio venditiois que ad ceteros contractus non extenditur. Sed hui. de cu. dicit in. l. si mater. s. de instit. r substi. q ideo hoc est q non extenditur ad ceteros contractus quia hic tractatur de odio scus si de fauore. Et facit bec. l. q licet priorior manus ex forma statuti pferatur in emendo q non pferatur in permutando. Itē facit licet feudatarius prohibetur vendere feudum nō tamen prohibetur per stipulationem alteri promittere sed hoc de feudatario est expeditum quia nullo titulo vel modo potest rem feudalem in aliū trāferre in. c. imperialem. s. habito. de probi. feu. ali. per sede. colla. r. Item facit q licet als casus omisus habetur pro expreso vbi est eadez ratio. l. si cū dotem. in. prin. ff. solu. matri. tamen bec prohibi tur in emendo q non pferatur in permutando. Itē facit licet feudatarius prohibetur vendere feudum nō tamen prohibetur per stipulationem alteri promittere sed hoc de feudatario est expeditum quia nullo titulo vel modo potest rem feudalem in aliū trāferre in. c. imperialem. s. habito. de probi. feu. ali. per sede. colla. r.

Item facit q licet als casus omisus habetur pro expreso vbi est eadez ratio. l. si cū dotem. in. prin. ff. solu. matri. tamen bec prohibi tur in emendo q non pferatur in permutando. Itē facit licet feudatarius prohibetur vendere feudum nō tamen prohibetur per stipulationem alteri promittere sed hoc de feudatario est expeditum quia nullo titulo vel modo potest rem feudalem in aliū trāferre in. c. imperialem. s. habito. de probi. feu. ali. per sede. colla. r.

Item facit q licet als casus omisus habetur pro expreso vbi est eadez ratio. l. si cū dotem. in. prin. ff. solu. matri. tamen bec prohibi tur in emendo q non pferatur in permutando. Itē facit licet feudatarius prohibetur vendere feudum nō tamen prohibetur per stipulationem alteri promittere sed hoc de feudatario est expeditum quia nullo titulo vel modo potest rem feudalem in aliū trāferre in. c. imperialem. s. habito. de probi. feu. ali. per sede. colla. r.

Curiales vt de p Bar. i. l. si. C. de vfuca. pro emp. r qd no. jmo. in. l. filiusfam. i. s. diui. ff. de leg. ga. j.

Curiales vt de p Bar. i. l. si. C. de vfuca. pro emp. r qd no. jmo. in. l. filiusfam. i. s. diui. ff. de leg. ga. j.

De solēnitate. bēs hic gl. no. q enume rat veditioes in quibus est opus decreti i terpositione.

Et no. q di cih ang. q p curator ptius tus ad exigen dū nō pōt cō fitēdolibere debitorz dñi nisi forte de cretū iudicis iterueniat: vñ dicit ipē q sol nēs d3 eē caus tus vt semp fa ciat iterponi decretum.

Curiales vt de p Bar. i. l. si. C. de vfuca. pro emp. r qd no. jmo. in. l. filiusfam. i. s. diui. ff. de leg. ga. j.

qui habet similitudines cum tractu venditionis requirat etiam pretium in loco. in p. n. r. s. adeo autem. r. qd no. in. l. si quis ante. s. j. ff. de acq. her. et pretium mentio in dubio potius refert ad contractum emptionis quam locacionis ut hic. Sed cum in utroque contractu requiratur pretium quomodo cognoscet venditio et quomodo locatio. Respondit glo. not. in. l. j. s. j. ff. de superficie. q. pretium et quantitas pretii discernere facit a venditione. facit. l. in obscuris. ff. de regu. iur. r. l. vtrū. s. si. ff. de reb. du. r. l. quoties ad trebel. Sed quero quid de eo qui recipit pedagiū a cōmuni ad certum tempus pro certo pretio an censetur locatio ut sic fiat sibi remissio mercedis si propter guerram percipere non potuit an vero non fiat quasi sit emptio. Sic per bar. in questione per eum disputata que incipit publicanus quidā. r. l. cotem. s. qui maximos. ff. de pub. Tertio no. in verbo cum tamen q. interponens res consensum vel iudex interponens decretum in contractu nulla solutionem vel gravamen possunt imponere contrahentibus sub nomine alicuius persone cause vel liberalitatis theatralis quasi diceret non potest eis imponi q. pro isto consensu adhibendo vel decreto interponendo soluat aliquid alicui persone vel in certam causam vel pro ludio theatri. i. palatii. Erat enim quidā ludus qui fiebat in theatro et sic no. q. p. decreto interponendo debet dari iudici ut hic not. An. de baru. nec debent partes aliquod dispendium sustinere. r. hoc decretus debent principales magistratus interponere per se ipsos non autem per assessores suos. l. si. r. ibi glo. s. de assesso. C. Item not. q. decretus non debent interponi alternativē si tamen interponat valeat. l. si pupillo. s. si emptor. ff. de reb. eo. Secus autem est in domino cōsentiente emphyteote vendenti sua emponemata id est meliorationes q. pro renovatione debet habere quinquagesimas pretii solvendi. l. si. C. de iu. emphy. Quarto no. ibi nec ex tabula. i. delegatione s. m. glo. q. decreti interpositio delegari non potest q. quocumque cause cognitiones desiderat delegari non possunt. l. nec quicquam. s. nisi decreti. ff. de offi. proconsul. Quod enim decreti interpositio requirat cause cognitionem patet. l. minorē. s. de pre. mi. r. l. magis puto. s. ne tñ. ff. de reb. eo. Et intelligit q. non potest delegari seu committi extra ordinem decurionum sed vni ex eis per se potest committi per alios. l. plane. r. l. inter eorum. s. si decuriones. ff. q. cuiusq. vni. no. Et vob. etiam decurionis vendentis cōputabitur in numero aliorum cōsensum ei adhibentium. l. plane. eo. tit. facit. l. ab omnibus. s. si titio. de leg. j. r. l. qui heredi. ff. de conditio. r. demonstratio. r. sic in causa sua autorari poterit quod secus est in tutore quia potest esse prejudiciale pupillo. l. pupillus. ff. de autori. tuto. Bar. autem aliter intelligit hoc nomen tabula. l. de instru. mento seu parva tabula quæ videtur ecclesia in die veneris sancta ad vocandam populum ad divinum officium loco campanæ quasi dicat hec litera q. non sufficit decurionis vniuersitatem vel collegium vocare per tabulam vel campanam ut per hoc iudex possit decretum interponere eis non venientibus sed est necesse qd maior pars veniat et veridicam et non mendosam relationem iudici faciat et consensum huic alienationi adhibeat et deinde iudex interponat decretum. r. hoc not. q. non sufficit q. in instrumento syndicus vel alterius rei dicatur cōvocato et congregato concilio nisi addat eius cōsensus omnes vel saltem maior pars duarum partium interfuerit ut hic. r. l. nominationem. s. de decurio. Et an nomina omnium debeat in instrumento describi. Dic per Bart. in. l. j. ff. de albo scriben. Alti. no. ex sine q. confirmatio contractus fit per prolationem i. interpositionem decreti qd sententia interlocutoria dicitur et eius est practica ut tabellio dicat in instrumento cui contractui dominus iudex suam et talis communis auctoritatem interposuit et decretus de quo dixi in. l. si quos. s. de decurio.

¶ In optimis. De significatione huius iure optimo. tunc enim dicitur quis habere ius optimū euz pro eo prosequendo habet actionem. bonum autem ius quis habere dicitur cum quis se potest exceptione tue ri. ut. l. quamvis. s. de vsu. Adelius autem ius quis dicit habere: qui exceptiones et iudicis officium habet. l. in bono fidei. s. de usuris. Et hec ad questiones faciunt de illo qui in aliu res transtulit et pmissit facere ius bonum melius vel optimum. Nam ad quid geneat p. ex p. dicitis.

Quando et quibus quarta pars decurionum debeat. Rubrica.

¶ Cōtinua supra dixit de actibus curialium nunc de ultimis voluntatibus eorum. Et supra dixit qualiter cōsulet curie circa alienationem bonorum curialium inter vivos nunc qualiter in ultima voluntate. Et glo. hic declarat quomodo debeat quarta pars curie ex bonis voluntate. Et glo. hic declarat quomodo debeat quarta pars curie ex bonis filio. Et cui debeat tur hec quarta pars dicit quod debetur curie et qualiter dividat inter heredem extraneum et curiam patet. j. eodem. l. si.

Decurionum. Si extraneus aut sine de iure civili sine pretorio curia debet habere quartam. h. d. Secus si succedat filius. j. l. p. i. Et hoc ius optimū. i. plenissimum per quod datur actio exceptio et officium iudicis ad consequendum sibi debitum. quādo autem ius subuenit solum concedendo exceptionem dicitur bonum et quādo etiam per officium iudicis dicitur ius melius. id est plenius subueniens quam primum ut hic in glo. si. r. idem dicit glo. in. l. j. s. de vsu. et idem in. l. si de iussor. s. pater. ff. de pignozibus.

- 1 Appellatione partis intelligitur de dimidia.
- 2 Electiones ecclesie forte fieri prohibentur.
- 3 Res immobiles per se patent nec pro eis agitur ad exhibendum.

Minimus. Curia debet habere quartam extraneo succedente curia non in singulis rebus sed facta diuisione put in hac. l. continetur. h. d. vsq. ad. s. hoc filio. Et debet hec. l. tres principales partes. In prima declarat quartam partem bonorum curialis decedentis sine herede deferri curie refrenas pternitate curialium aliquorum qui quādoq. voluit hac quartam in qualibet re non curantes restruere partem suam ut destruant alienam. ideo prohibet ne curiales possint propria auctoritate accipere quartam sed heres vel fideicommissarius facient quatuor partes de tota hereditate et si non sunt concordēs de electione forte dirimat et per banc diuisionem dabitur unicuique pars sua a se conferenda que si remaneret in cōsione negligetur. In secunda parte ibi: s. vbi declarat qualiter debet fieri diuisio immobilium mobilia nōmum et actionum dicens q. mobilia diuidenda subficiantur oculis omnium curialium q. eorum diuulgatio nemini nocet. mobilia vero non subficiantur oculis omnium curialium in publico ne detinuerit pōpa et vtilitas rei familiaris sed sicut iuramento heredum que sint et quāti pretii sint. et si heredes recūsant iurare tunc in eorum cōsumaciā fiat inquisitio omnium mobilia et in publico subficiantur oculis omnium curialium: quarta pars assignetur curie in ipsis rebus si sunt diuisibiles alio de pretio carum. De nominibus vero debitorum sicut cautiones et instrumenta in loco cōti vt quilibet possit exigere partem suam. Et similiter creditoribus hereditariis curia soluat per quartam parte et heredes pro residuo. In tertia parte ibi ad filiorum declarat qui heredes excludat curia a quarta et q. non vsq. ad fines. l. C. Not. primo ex principio ibi cuiusq. rei p. t. c. l. cōficta glo. q. j. appellatione ptis intelligit de dimidia. l. nomen filiarum. s. portionis. de verb. sig. r. appellatione p. t. c. l. cōficta sen porticula put est diminitutuz ptis vel appellatione minusculi intelligit de dimidia dimidie. i. de quarta pte ut hic. r. l. si q. in suo. s. de inoff. testa. nā pars adiecta p. ti facit partem ptis. l. plures. r. ibi per Bar. ff. de dā. infec. r. hoc nisi ratione adiuncti vel ex mente loquentis alio d. apparet ut si lego tibi partem meā dimidie partis illi fundi. nā video legare dimidiam ad me spectantem non autem dimidiam dimidie et sic quartam. l. lucius. s. filia. ff. de lega. ii. r. ibi glo. r. Bart. Et hoc facit ad dictam textum dū dicit aliquem possedisse. r. annis et plus nā istud p. i. inter pretat de minuscula temporis. l. hec adiectio. in si. de ver. sig. r. minuscula interpretat quarta. d. l. si q. in suo. r. ibi per bar. r. per gl. in. l. si post tres. ff. si q. cau. r. l. ab hostib. s. sed qd simplr. ff. ex qui. cau. ma. Sed dic q. hoc pot. habere locū in aliis dispositionibus. Sed in teste ista verba plus et minus vel ultra et similia nihil operant cum eius dictū debeat esse certū et necessario cōcludere in. c. in presentia. de proba. r. l. non ob hoc. s. vnde legi. s. m. bar. in. l. cū forti. ff. de in. l. i. C. Seco no. in eodem vers. sed et multi. q. iudex debet refrenare iniquitatem et maliciā eius qui non curat destruire partem suam dū non destruat alienā. r. sic non facit sibi p. t. s. vt alteri officiat. l. si d. ff. de rei ven. vt q. vult d. iudex res que non cōmodo recipiunt diuisionem et que earū diuisione corrumpunt qd dicit hic gl. esse notandum cōtra maluosos et pessimos coheredes qui liuore moti voluit possessiones hereditarias diuidi per falcos vel peticas cū debeat diuisio fieri in grosso. nō enim debet fieri diuisio cuiuslibet rei ne patrimonium corrumpat ut hic. s. debet fieri diuisio p. assignationē aliquarū rerum integraliū vel in earū estimatione qd totū iudicis arbitrio dirimit. l. non amplius. s. si. cū. l. seq. de le. i. in. l. i. de ac. s. quedam. r. de offic. iudic. s. si familie. siue legatarius. d. l. non amplius. s. si. siue curia que debet habere quartam ut hic sine fili. p. sua legitima vel pro trebellianica vel falcidia de legitimis ut. l. filium quez habentes. s. fami. er. vel quis alii. q. habens cōsiones in re non pot. vti malignitate diuisionis rerū que non cōmodo recipiunt diuisionem ut hic. r. l. mentis. s. si. ff. fami. er. r. l. si pene. s. l. si falso. ff. de cōdi. in. d. rōne ergo indiuisibilitatis rerū potest heres sibi assumere vnam rem pro falcidia omnium rerū qd alio non possit. l. plane. r. l. seq. s. si fundus. ff. ad. l. fal. nisi ex dispositione iudicis. r. ita intellige glo. in. l. si. s. ad. l. fal. r. ibi per Saly. r. idem in debita iure nature et trebellianica de quo plene per Saly. in. d. l. filii. r. per bar. in. d. l. iiii. ff. ad. l. fal. C. Tertio no. in verbo quorum s. m. bar. q. ille q. d. habere quartam non pot. propria auctoritate p. t. ingredi possessionem rerū hereditariarū vacantiū et q. non est certa et determinata portio cū heres debeat facere diuisionem et habeat electionem an velit solvere p. nominibus debitorum p. pte illi cōtingente ut hic in vbo i. exigēdis. r. ppter es alienū qd pu. est detrahendū qd ignorat quantum sit. sic etiam non potest delegatarius occupare rem legatam qm imminet falcidia ut no. in. l. j. s. quorum legatorum. secus si esset certa et determinata portio vel res certa in qua esset status heres vt no. Barto. in. l. ex facto. la. ff. de bere. insti. Et hoc infert Barto. q. filius non poterit p. sua legitima vel eius supplemento occupare possessionem bonorum sua auctoritate cū non debeat sibi simplr. et absolute sate cre alieno in determinato et incerto. l. j. beverba. ff. si quis plusq. per l. fal. nec per talem ingressum aliquā possessionem querit cū sit incerta respectu loci et quotē. l. iiii. s. incertā. r. l. loc. ff. de acq. pos. fal. tenet tñ s. m. Guil. de cum. in. l. si quis in suo. s. de inoff. testa. quod nisi heres

nisi heres vniuersalis totū possideat poterit filius p̄p̄ia auctoritate occupare bona r̄ app̄b̄dere p̄ sua legitima: q̄d̄ dicit eē no. q̄d̄ forte esset intelligidū q̄d̄ esset certa r̄ determinata vt q̄ nō imm̄neret es alienū s̄z q̄d̄ s̄. voluit bar. ¶ Quarto no. ex v̄bo heres autē duo specialia in isto casu. Pr̄mū q̄ heres d̄z diuidere al̄s hoc totū expedit officio iudicis si partes nō zcordāt vt. d. l. nō ampli. §. si. cum. l. seq. de leg. i. r̄. d. §. si familie. in. i. de officio iudicis. licet q̄n̄ v̄n̄ diuidētium est minor tūc de iure canonico maior diuidat r̄ minor eligat. l. c. j. de parochiis. r̄ dicit. §. de his qui se deserunt. l. vnica. ¶ Sc̄d̄m̄ sp̄ale est hic q̄ electio capiendi forte dirimitur vbi al̄s. l. in aliis diuisionibus inter priuatos iudex potest assignare quartā partē cui vult vt. d. §. si familie. nec d̄z dare electionē magis vni parti q̄ alteri nisi i. casu. d. l. vnice. §. de his q̄ se deserunt. vbi datur electio vxori defuncti se deserēt. r̄ in casu. l. n. j. de meratis. vbi in diuisione dom̄ p̄o militib̄ recipiendis datur electio d̄no dom̄ quā partē velit retinere pro sua habitatioe: r̄ i. casu. l. sancim̄. §. si. an̄ nō in auro. §. de dona. vbi ille cui remanet maior pars est matiois rei donate vltra quingentos aureos h̄z electionē soluēdi partē suā alteri: r̄ est speciale. Et est r̄d̄ q̄ donator p̄ter p̄positum incidit in cōmunem al̄s licet quis habeat maiorē partem in re nō p̄pterea habet electionē soluēdi partē suā: r̄ ita intelligit hic gl. l̄. Guil. cōtra r̄ non bene vt ibi per Saly. in. l. h. §. cōtra de le. l̄. autē iudex inter priuatos possit sine sorte assignare p̄tes suo arbitrio vt §. dicitur est: tū cuius sit electio p̄t etiam forte dirimere si vult fm̄ Bar. bic. ar. butus. l. i. l. h. §. cōtra de le. r̄ ibi per Sa. r̄ per Bar. l. l. h̄m̄di. §. si. de le. j. r̄ in. i. de leg. §. optiois. ¶ Electiones vero ecclesie sorte fieri p̄hibentur i. c. h. de sortile. l̄. Matias sorte fuerit elect. xxi. dist. clerico. s̄z illud diuina inspiratione fuit fm̄ gl. in. fi. d. c. h. ¶ Quis no. ibi naturalē quippe r̄ōnem: quare expedita cōmunione discedere q̄ naturalē vitiū est negligere q̄d̄ cōiter possi detur: r̄ ideo segnius expeditā cōmissa negocia p̄tes: vt dicit. §. de decurio. l. decario. r̄. de re. m. l. h. §. l̄nia. q̄ est p̄ acēt q̄ cōio solet excitare discordias. l. cū pater. §. dulcissimis. de leg. ii. r̄ hoc verum in maiore minor autē p̄pter hoc non p̄t pronocare ad diuisiones sed puocari. l. h. §. de p̄di. m. nisi in rebus mobilib̄ vt no. gl. in prima fo. in. l. pe. ff. de aut. tu. vel nisi habeat sociū r̄rosūm vel tur bulentū vltra cōm vsum vt no. glo. in. l. iubemus. la. si. in v̄bo diuidere. §. de sacrosan. eccle. ¶ Sexto nota in v̄bo s̄z vbi. q̄ tres im̄mobiles per se patēt nec pro eis agitur ad exhibēdum vt hic in gl. in verbo officii. r̄ ideo leges loquētes de oblatione r̄ p̄gnatioe de bitū faciēda p̄pter morā r̄ pena cuiā d̄z vt in aut. d̄s d̄s do na. an̄ nup. r̄ ibi gl. allegat h̄c. l. r̄. l. acceptā. §. de vsuris. r̄. l. si mo ra. ff. so. ma. nō habebūt locū in re immobili in certo termino p̄ol uenda r̄ tradēda p̄ h̄c. l. Similr̄ nō cadit furtū in re immobili cū nō possit de loco ad locū cōtractari. in. i. de vsua. §. q̄d̄ aut. p̄ mo bilib̄ etiā nō agitur ad exhibēdum p̄ eū cui debet pars bonoz ne pompa diuitis aut vilitas pauperis patrisa. detegatur: s̄z statur iuramēto heredis de eoz p̄tate r̄ valore r̄ hoc nisi recuset iurare vt hic in verbo mobilis. r̄ v̄st. q̄ si sepe dicit. ¶ Et ex hoc infert hic Bar. q̄ q̄ a tutore agēte petis copia inuentarij q̄ nō tenetur i. copia inuentarij tradenda ponere res mobiles. ar. but. l. nec et imo biles: nec secreta patrimonij r̄ suspectum es alienum prop̄ alenur vt dicit ter. in. l. h. §. de ali. pu. p̄sthan. de quo dicit per Barto. in. l. tu tor qui repertorium. vers. queritur quid si tutor. ff. de adm. tut. ¶ Diuisio vero rerum immobilium debet fieri in presentia partium r̄ non in secreto: ideo potest pars cuius interest interrogare quā tum estimat diuidēs res immobiles r̄ debet sibi hoc dici: hoc vult textus ibi sub aspectu curialium r̄. ¶ Item facit iste ter. q̄ publica nus non possit compellere trāseuntē v̄tatorē v̄p̄d̄soluat fardellos suos ne p̄p̄a aut vilitas eius detegat. facit. l. j. §. si cista. ff. de po s̄ glo. innuit cōtrariū q̄ etiam in trosellis cōmittit falsitas in. l. j. qui r̄ōnib̄. ff. de fal. facit. l. diuus. ff. de ser. fugi. ¶ Septimo no. ibi sed iuratis successib̄. cōiuncto eo q̄d̄ j. prime dicit ibi iurata. §. de de: q̄ cōmittit r̄ statur iuramēto heredis de p̄tate r̄ valore ista r̄ r̄ rerum mobilium r̄ viliū vt hic. r̄. l. presenti. §. si cubi. ff. de his qui ad eccle. cōtra. r̄. l. scim̄. §. in cōputatione. §. de iure deli. Sic etiā sta tur iuramēto commissarij testamēti de paruis distributionibus s̄z magne debēt p̄bari per testes. de quo per Bar. in. l. diuus. ff. si cui plus p̄. l. fal. Sic etiam iuramēto tutoris de exp̄sis paruis sec̄ i magnis. l. j. §. de officio. r̄ ibi p̄ Bar. ff. de tu. r̄ ra. dist. Et ē ar. dicit hic gl. i v̄bo iurata fide. q̄ vxor suo iuramēto teneat patefacere bo na heredit̄ r̄ vafall̄ feuda. Ad hoc aut q̄d̄ d̄z de vxore facit. l. mar cellas. ff. rerū amota. r̄ hoc v̄z circa ipsas res q̄ sunt intra domus cum ipsa mulier se cōtinere debeat in domo nō vagari. ar. d̄ offi. di uer. in. di. l. j. Sup̄ bis ergo d̄z interrogari. l. consensu. §. sup̄ seruū. §. de repu. r̄ ad fillei. a. l. j. §. hoc aut. ¶ Sed in eo q̄d̄ dicit de vafal lo q̄ tenetur suo iuramēto iudicare d̄no seu d̄n̄ p̄o q̄ seruitiū p̄stat. Quero quō tenet vafallus p̄stare cōtra se arma. l. nimis gran. a. §. de testi. r̄. l. cogi. §. de peti. heredi. Dicit q̄ fatebat se vafallū r̄ iō h̄c generalem cōcessionē feudi declarare tenet. ar. ff. de cōf. l. certū. in pun. de man. prin. §. coges. colla. h̄. r̄ de cens. l. forma. r̄. ff. de vni. l. fici. al̄s contra formā fidelitatis facit cū nō reuelat d̄no cui? inter

est scire fines seu di. ar. c. vnico. de capi. contra. §. pe. col. r̄. r̄ de actio. empt. l. titi. r̄. l. creditor. alias si nō cōstitur se esse vafallum nō te netur indicare. vt. l. p̄s. r̄ in tit. si de feu. cōtra. ff. iter. do. r̄ agna. vafalli. c. vafallus. col. r̄. r̄ in Spe. de loca. §. n̄c aliqua. versu. vi. cum trib̄ seq. versu. ¶ In gl. in verbo naturale. ibi ar. cōtra. ff. pro so. l. marito. Dicit q̄ ibi iure suo p̄sumitur vt nō aut negligēdo q̄d̄ cōiter possidetur: r̄ hoc ad tollendū delinquenti p̄sumptionem s̄z furti: r̄ hoc cōstabat per extrinsecū factū vt ibi colligitur al̄s in dubio p̄sumitur negligi quod cōiter possidetur.

¶ In constitutione r̄ repetitione dotis accipitur extraneus p̄ eo qui non habet in potestate.

A filioz. Descendentes masculi curiales vel femine nupte curia lib̄ succedūt in totū: extraneis vero curiales heredes v̄ filie curialib̄ nō nupte q̄rā dāt curie r̄ an et cui nubāt triennū expectat. b. d. notabil. ¶ Cessat q̄rā debita curie q̄n̄ sūt heredes filij curiales ip̄si curialis defuncti v̄ filie femine ip̄si curialis nupte curiali v̄tra triennū post pubertatē curiali m̄r monio collocāde: r̄ intellige q̄n̄ sunt heredes in totū secus si in so lam quartam. j. l. pri. §. ad huc. vel mater vel auia ip̄sus curialis defuncti nupta curiali tpe mortis filij vel nepotis curialis cui? est heres vel si alius curialis extraneus r̄ nō cōiunct? sit heres institutus al̄s autem extra istos quatuor casus curie debet quarta. Et ac cipitur hic proprie vidua pro ea que virū habuit r̄ n̄c nō habet: sed large sumēdo cōprehendit etiā eam que nō habuit r̄ sic q̄libet virgo vidua dici p̄t. l. malū. §. vidua. ff. de verb. signi. r̄. l. genera li. §. de sacrosan. eccle. ¶ Itē in fine huius. l. accipit extraneis pro omni eo qui nō est cōiunctus iure p̄p̄tuitatis sic in. l. extraneū. §. de bere. in. i. Sed in cōstitutione r̄ repetitione dotis accipitur extraneus pro eo qui non h̄z in potestate. l. vnica. §. extraneum. §. de rei vro. ac. de quo. j. titu. j. l. j. §. ceteri. In glo. in verbo ceteros. ¶ Et no. singulariter ter. ibi triennū d̄tatur volum? expectari. q̄ ista conditio si nupterit habet tps̄ limitari vt debeat impleri vsq̄ ad triennū post pubertatē. Si ergo est factū legatū alicui puelle si nupterit? est concessa emphyteosis alicui p̄ se r̄ filijs masculis vel feminis intra territorium concedētis nuptibus expectabit vsq̄ ad triennū post pubertatē si erat impubis vel post triennūz altempore conditiois euenientis: al̄s cessat legatum per h̄c ter. fm̄ Bar. ¶ Si autē iste ter. faciens d̄tatur inter filijs masculi curialem r̄ filiam feminam non nuptam curiali corrigi per l. macianū vitiū. §. de li. p̄te. Dicit q̄ non q̄ illa generalis nō dero gat quic specialis sed potius est cōtra. ff. de regu. iur. l. in toto iure. r̄. l. sed r̄ si quis. §. questum. ff. si quis cau. r̄ ideo q̄ diuersa ratio ē in filio q̄ in filia q̄ in filio curiali curia nullus patitur damnū vt conditio persone non mutet. in. ti. j. l. j. §. ceteri. secus in filia que nō est curialis nec ei istud officii cōuenit. §. de decu. l. nullus. r̄ sic curia patitur damnū ideo releuetur i detractione quarte nisi q̄n̄ est nupta curiali vt sic per maritum habeat q̄d̄ per se habere. nō p̄t cum radice mariti refulgeat. ff. de sena. l. femine. r̄. §. de natura. li. l. si qs. ¶ Item facit iste ter. in verbo ita tamē in actionibus infere dia. r̄. §. eo. v̄st. in erigendis. q̄ quando vxori debet quarta in bonis mariti defuncti non p̄t petere sibi solui integre in rebus mo bilibus vel immobilibus sed debet habere ratā sibi contingētē in nobis debitorum nisi heres velit soluere quantum erigere de beret: r̄ sic est in electione heredis. vt. d. versu. in erigendis. r̄ h̄c. l. alleg. gl. in. l. mouentium. ff. de verb. signi. q̄ nomina debitorūz in ter immobilia computant. ¶ Sed Bar. hic cōcludit q̄ imo sunt tres species p̄ se r̄ hoc magis p̄bat h̄c. l. q̄ primo ponit de immo bilibus. §. l. h̄. §. vbi. sc̄do de mobilibus in ver. mobilis. ¶ Tertio de actiōibus seu de nominibus debitorū: in ver. in erigendis. de q̄ dicit vt ibi per Barto. l. potest pupillus. ff. de aut. tu. r̄. l. j. §. de aut. tu. ¶ In glo. in verbo addicatur. ibi. r̄ sic est argu. contra r̄. Solue q̄ metu pene non stringitur quis in. l. contrariis. ad matrimo nium contrahendum. lucrum tamen quod erat accepturus matri monio contracto non accipit eo non contracto. l. titio. §. i. ff. de condi. r̄ demon. et ibi per Barto. et. l. titia. et. l. titia. de verborum obliga. r̄. c. gē ma. de spon. et no. in. l. fina. in glo. fina. §. de spon. ff. de ob. quod nō succedere in hereditate patris non est lucrum perdere imo dā num pati cum sit debita filie. l. fin. §. de condi. et demon. l. i. iurta princ. f. titia. j. quia possit dici illud esse verum quatenus concernit debitum iure nature: r̄ quod est vltra censetur lucrum: in aut. de here. r̄ fal. §. si quis vero non implens. ¶ Vel dicit hoc speciale fauore curie r̄ publice vtilitatis vt inducatur mulier ad contrahendum cum curiali vt sic curiales efficiantur ditiores quod expedit repu blice. §. titu. j. l. h̄. in fi. r̄. §. de decu. l. ad subeunda. ¶ Vel dicit quod ibi est pena hominis hic legis secundum Jaco. de bel. Ex qua solutio ne not. quod licet in matrimonijs pena apposta ab homine non valeat vt hic: in contrariis tamen apposta a lege bene valet vt hic.

¶ No. spectas lita duo in isto casu q̄ sequitur.

¶ Pro rebus immobilib̄ nō agit ad exhibēdū q̄ p̄ se patent. Nota.

1 Quod lex dat priuatus auferre non potest.
2 Filius exclusus a curia p̄ priuilegium: nō obstat al̄s curialibus in successione quarte curie debite.

Quis curialibus. dicta huius. l. Primum est qd si decesserit aliquis curialis relicto uno vel pluribus filiis nepotibus vel pronepotibus curie obnox...

de bonis p[ro]p[ri]is curialis defuncti. Si autem non supersunt masculi vel femine vel etiam supersunt sed non sunt nupte curiali tunc curia...

De imponenda lucrativorum descriptione. Rubrica.

Ad evidetiam premitte qd inre isto codicis curiales non poterant vendere res sine decreto sed bene poterant donare. Et tunc si...

- 1 Gabelle solueda de reb[us] titulo lucrativo a curiali proventis non habet locum in reb[us] mobilibus vel inter ascendentes et descendentes collatis. et m. 2.
2 Tribus modis dicitur extraneus.
3 Tituli lucrativi qui dicantur.
4 Ordinarius ponderibus grauatius non dicitur extraordinarius adu...

Scriptio. Nota. l. habet quos partes seu quosque dicit. Habella solueda de reb[us]...

Primum dicitur hoc dicit. Habella solueda de reb[us] titulo lucrativo a curiali proventis non habet locum in reb[us] mobilibus vel inter ascendentes et descendentes collatis...

Descriptio. In v. si vero. iter. ibi reuertat ad lucrum. Nota qd maritus qd lucra...

que transferuntur inter ascendentes et descendentes per ratione hu-
 ius ter. qz nō videt lucrum sed magis solutio debiti vt hic et iurib⁹
 §. allegatis. Si ergo statutū arcet heredem ad soluendum gabel-
 lam de hereditate sibi obuēta nō habebit locū in filio in potestate
 cui nō dicitur hereditas obuenire sed dominū cōtinuari. l. i. fuis.
 et ibi per Ang. ff. de libe. r. posthu. ¶ S. pone statutū excipit alio-
 latione gabelle filios et nepotes an intelligitur et de naturalibus
 tñ. Ange. de perusio cōsulit qz sic si sint nati ex legitima cōcubina
 et si patrē certū demonstrare pnt: secus in aliis bastardis qui patres
 certū demonstrare non pnt vt i nato ex ea que plurib⁹ seruiabat. l.
 vulgo. ff. de sta. bo. nisi cōsuetudo loci eum sic nati dōmo et agna-
 tione putati patris appellat. Et hoc fuit de mēte Bar. i. l. pñi-
 ciatio. de v. sig. Et Ly. in. l. quisquis. §. ad. l. iul. maie. Et pcedi-
 ta. l. naturales ex concubina contineri appellatione filioꝝ dico ef-
 se vera in materia indifferenti vt est hic solutio gabelle. Sec⁹ si ef-
 set materia differens que solis legitimis cōgrueret vt cum statutū
 pferret ad honores et dignitates filios popularium filios nobilitū
 quia intelligitur de legitimis non naturalib⁹ qui in subsidio so-
 lum admittunt. l. generaliter. §. spurios. ff. de decu. r. idē si fili⁹ pze-
 ferat ab ecclesia: intelligitur de legitimis nō autē de natis ex concu-
 bina cū cōcubinat⁹ sit ab ecclesia reprobat⁹. xxxij. q. iij. nemo. r. c. di-
 cit. r. per Bar. in. l. in cōcubinato. ff. de cōcubi. ¶ In secūdo dicto
 sibi ceteri vō. statutū qz si donauerit curialis aliis personis qz sup⁹
 notatis. l. ascendētibus et descendētibus licet quadā proximitate sint
 sibi cōiuncte tamē p dicit⁹ descriptionis onus sustinere debebant
 nisi ille cui donatio facta est eiusdē civitatis ordini sit ascript⁹. tūc
 em hz sit extrane⁹ tñ rem sibi donatam sine tali onere psequer⁹. nam
 cū persone cōditio nō mutet similiter nec statū rei cōuenit immu-
 tari: nō hz ergo locum inscriptio qz curialis donat curiali extrane-
 neo non sibi coniuncto. Itē nec qz donat ecclesie. l. pe. §. de sacro-
 san. eccle. Itē nec inter ascendētes et descendētes. Itē nec in re
 mobili. §. ea. l. in pin. Et sic sunt quatuor casus in quibus non ha-
 bet locū inscriptio seu gabella qmō solidoz p re ti. lucratiuō trās-
 lata. ¶ Et nota hie⁹ verbo extraneos. qz trib⁹ modis dicitur extrane⁹:
 primo qui nō est i pates: secūdo qui nō est cōiunct⁹: tertio qz nō est
 ascendens vt descendēs. adde et quarto. l. ille cui nihil est relictuū in
 testō vt nota. gl. si. in aut. hoc ampli⁹. §. de fidei. ¶ Itē nota hic
 ter. qz cū conditio persone non mutat nec etiā statum rei conuenit
 imitari. r. sic est ar. qz si filia mater vel auia vasalli nubat alteri va-
 sallo eiusdem dñi qz ipsa succedat in feudū ex quo conditio psonē
 vasalli non mutatur vt hic. r. §. ti. l. ij. §. ad filioꝝ. r. l. iij. §. ad buc.
 Aliter autē femine nō succedūt i feudū. §. q. fen. da. pos. §. hoc qz no-
 tā dū. Sicut si sint duo fratres emphyteote eiusdē rei ab ecclesia vn⁹
 poterit vendere partē suā alteri fratri irrequista ecclesia cū psona
 emphyteote non varietur qz obligatus ecclesie sicut pmo. De quo dic-
 plene hic per Bar. r. l. si mibi et titio. de v. obli. r. l. euz. hi. §. s. vni.
 ff. de transac. r. dicit in. l. vnica. §. ne liceat habita. metro. ¶ In ter-
 tio dicto ibi lucratiuus vero res. declarat qui p dicitur tituli lucra-
 tiui. Ex titulo em lucratiuō dicit puenisse qd puenit iure succes-
 sionis legati r. fideicommissi mortis causa donatione alio arbitrio
 vltime voluntatis vel ex donatiōe habita inter viuos: nam res ex
 predictis causis pueniēs nomē r. sarcinā lucratiue descriptionis
 merebitur. accipitur hic hereditatis obuētio vt dicatur puenire
 ex cā lucratiua r. lucra cōtinere quo ad solutionē gabelle quarte p-
 tis r. etiā quatuor solidoz. l. qz obuenit extraneo nō curiali: hz he-
 reditas de se cōtineat cōmoda r. i cōmoda: sed legatū p tinet tñ lu-
 crū r. cōmodū. ff. de man. l. hereditatē. r. l. nec adiecit. ff. pro socio. r.
 adde. l. inter stipulantē. §. si rem. de verbo. obli. vbi p batur qz titu-
 lus hereditarius dicitur lucratiuus: qd est verum qz hereditas est sol-
 uendo ats fecus. l. si seruus. §. Stichū. in. ff. de le. j. §. m. Ray. Et sicut
 dicitur ex lucratiua cā qz res digna magno pretio venditur p paruo
 vt in. gl. no. in vbo alia. in. l. apud celsum. §. actoris aut. ff. d. doli ex-
 cep. Itē nō dicitur ex cā lucratiua qz tradēs vult tñ de meo me alteri
 restituere. l. inter stipul. §. si rem. ff. de verb. ob. r. arg. j. ea. l. §. si. si vō.
 Itē et res donata r. ex cā necessitudinis: r. sic absqz nouo contractu
 recuperata nō dicitur ex cā lucratiua puenire: ar. d. vñ. si vō. j. eo. scdm
 Bar. r. in istis lucratiuis nō pnt cōcurrere due cause lucratiue: cir-
 ca eandē rem iuxta materiā. l. memius. §. duob⁹. de leg. ij. r. §. si res.
 in. de lega. Itē exceptio que obstatat deleganti obstat etiā ei
 cui facta est delegatio ex cā lucratiua sed nō onerosa: vt no. gl. in v.
 ex eo. l. §. in. l. §. nō solū. ff. ad mace. ¶ In quarto dicto ibi si vōvel
 focer. statutū qz si focer sponse future sui filij nepotis vt p nepotis
 fecerit donationē propter nuptias vel parens filiaz neptem vt p
 neptē dotauerit hz maritus cui res dotalis data est vel parens cui
 donatio ppter nuptias facta est lucratur ex pacto vel ex lege. vt. l.
 cōsensu. §. de repn. nō tñ dicitur ea hz ex ti. lucratiuō nec onus lucrati-
 uoz pati dicitur: qz nō est cōueniens qz matrimonij qd opprimū tot
 r. tantis onerib⁹ quot sunt onera mrimoniū interi oneret aduēti-
 cū p dicitur vt dicitur descriptione lucratiuoz. Itz ergo hic qz dos r. do-
 natio ppter nuptias nō dicitur haberi ex titu. lucratiuō sō onero-
 so: id nō dicitur solui ex eis gabella qz solui ex lucratiuis. Et intellige
 qz dos est titulus ouerosus ex pte viri a principio licet ex postfacto

possit redire ad cām lucratiuā vt hic. r. l. ex pmissione. ff. de actio. r.
 oblig. tñ ex parte mulieris pro qua qz cōstituit dotē dicitur titulus
 lucratiu⁹. l. si. §. si a focero. de his que in fraudē credi. Similr spō-
 salitia largitas dicitur habere cām lucratiuā vt hic in. gl. in vbo dona-
 nerit. quod itelligit post cōtractū matrimonij: antevoto hz in te ta-
 citam conditionem: sicut in quantū mrimoniū sequatur. l. cū veterū.
 r. l. si spōsō. §. de donatio. an nup. r. not. glo. in. de dona. §. est et
 aliud. ¶ Item nota ibi nec em. qz ordinariis. p dicitur grauat⁹
 nō debet etiā extraordinariis aduētiēis ponderib⁹ opprim⁹ r. vni-
 plici onere grauari: r. sic nō est onus oneri cumulādū nec afflictio
 afflictio addenda: vt hic. r. l. diuus. ff. de officio pñi. r. l. nauis. §. cū
 autem. ff. ad. l. rbo. de iac. r. sic facit qz si res epiphyteotica detur p do-
 te filie a pte qz emphyteota non debeat solvere laudimū vñ nec
 requiratur cōsensu dñi duntamē sit r. finiat⁹ penes filiaz eo mo-
 do quo erat r. finiebat⁹ penes patrem. Et hoc tenet Spec. i. ti. de
 loca. §. nunc aliqua. ver. cir. r. ver. seq. r. per Saly. in. l. fin. §. de iure
 emphy. ¶ In quinto dicto ibi res vero. statutū qz si quis fuerit cō-
 secutus aliquā rez immobilē curiali ex supradictis causis lucrati-
 uis licet iste accipiēs postea banc rē titulo nō lucratiuō sō oneroso
 trāsferat ad aliū tñ subiacet oneri descriptionis qz attendim⁹ pñ-
 cipij trāslatiōis rei qd fuit lucratiu⁹: r. sic a principio tituli poste-
 rior formetur euentus: r. hoc siue iste vltimus accipiēs ti. oneroso
 fuerit scies: quo casu scienti r. accipiēt rem subiectā oneri descri-
 ptionis nulla sit iniuria: r. d se ipso pquerat si oporteat euz solvere
 quatuor solidos. vt hic in. gl. in vbo impuget. siue ignorans: quo
 casu hz actionem contra venditorē r. econuerso si qz fuerit cōsecu-
 tus rem a curiali titulo oneroso hz postea trāsferat rem ad aliū
 titulo lucratiuō non erit subiecta oneri lucratiuō descriptionis qz
 attendimus primum vt a primordio ti. r. c. Et hoc nisi ex nouo cō-
 tractu res que forte ambulauit per plures man⁹ reuertatur ad cu-
 rialem quia tunc si curialis postea in vltima voluntate vel inter vi-
 uos ex cā donationis trāsferat subiacet titulo lucratiuō nō ar-
 tentis titulis antiquis onerosis: attenditur ergo hic primus titu-
 lus adeptus r. illū retinet res hz postea in alios diuersos et contra-
 rios titulos trāsferat trāsfit em cū onere primo sibi cōnoro: r. ideo
 res a principio subiecta tributo gabelle vel collecte ad quemcūqz
 ēt priuilegiatū trāsferat trāsfit cū suo onere r. sua cā: vt hic. et. l. si
 diuina. §. de anno. r. tri. r. l. §. de pze. nani. Et similr cum liberta-
 te semel acquisita trāsibit res libera ad quemcūqz nisi seruitus d-
 nono iponatur. l. si quis edes. ff. de serui. vba. pcedi. Et sic est arg.
 qz si ex fundo tuo tenebaris mibi prestare fictū vel decimam: r. fun-
 dus sit factus meus: hz postea alteri vendā non amplius debeatur
 mibi decimam vel fictus: qz illa obligatio semel fuit exticta r. res fuit
 facta libera. d. l. si qz edes. hz in contrarium videatur qz imo prima
 seruitus reuincat. l. papi. ff. de serui. r. l. si ei. ff. cōtia pcedi. hz nō ob-
 imo potius conco. qz seruitus fuit ibi extincta ad cōem qz debet re-
 poni restitutionē. vt no. glo. in. l. papi. alias incipit attilicinus. ff.
 de serui. r. ruti. pcedi. secus si seruitus non extingatur sed iterpel-
 letur. l. in trādēdis. in. ff. cōtia pcedi. ¶ Similiter vbi ius vt actio
 nō trāsfit ad heredē tñ si semel fecit trāsfitū in personā primū he-
 redis trāsibit ad ceteros ad quos ats nō trāsiret in casu singula-
 ri in. l. videamus. ff. qd me. cau. et idem in iure deliberandū vt ibi
 per Bar. r. similiter res prohibita alienari semel facta alienabilis
 poterit in quemcūqz alienari. l. pater. §. quid decim. ff. de leg. iij.
 facit. l. et seruoꝝ. in. fine. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. Et si
 militer cā meri vel mixti imperij que de sui natura non est delega-
 bilis. ff. de offi. eius cui man. est iur. si semel est delegata a principe
 r. sic est facta delegabilis poterit postea delegatus principis eam
 subdelegare: vt hic r. hoc tenet glossa. §. in. l. j. qui pro sua iuris. per
 illū ter. in. ff. qd dicit ibi Bar. esse casum singularē de quo etiā per
 eum in. d. l. j. ff. de offi. eius. licet Jaco. but. Petrus r. Ly. tennuerint
 oppositū vt debeamus inspicere originalē materiam cause qz ē in-
 delegabilis: r. nō accidētale per quam semel est delegata. l. si. cum
 si. §. de his qui ve. eta. imp. r. per alias rōnes quas vide latius per
 Saly. in. d. l. j. §. qui pro sua iurisdictione. Et sicut vbi p cā capitali
 seu sanguinis vt pro homicidio est imposta per statutū pena pec-
 cuniaria hz ats nō possit trāfigi in causis criminalibus nō igerē
 tib⁹ penā sanguinis nisi i crimine falsi. §. de trāsac. l. trāsfigere. tñ at
 trāta pma originali r. pmodiali cā qz est sanguinis videt qz possit
 trāsfigi vt hic. r. ff. de fidei. l. tutor. ff. d. dona. l. q id quod. r. §. ad
 mace. l. ij. r. ff. ad mace. l. si tamen. r. ff. mada. l. si pcuratorē. r. de le.
 ff. l. cū filius. §. heres. r. §. si cer. peta. l. si ex preterito. r. hic in. gl. i. ver-
 bo tituli. hz hāc partē tenet hic An. de barulo. nā facti qd. i. natura
 delicti nō mutat: hz pene impostio quāqz augetur r. quandoqz mi-
 nuatur. ff. ad turpil. l. si. §. j. r. ff. ad muni. l. ordi. §. j. id licet sit mu-
 tata pena p statutū nō ppterea mutatur pena delicti. Item trāsa-
 cto super principali tollitur accessorium penale. §. de vsu. l. eos. ff. si
 quis cau. l. si. §. j. r. ff. de eo qd cer. lo. l. si. cū si. §. Bar. ar. in opposi-
 tum in. l. iij. §. idē scribit. ff. de pecu. p illū ter. r. per. l. quod ad sta-
 tum. ff. de penis. r. idē t̄ Saly. in. d. l. trāsfigere. qz nō possit trās-
 figi: qz cū nunc non sit pena redemptiōis sanguinis ppter quā per-
 missa est transactio cessante causa cesset effectus. l. qd dicit. cū simi

Statutū fa-
 cies mētione.
 de filijs an in-
 telligat et de
 naturalibus us-
 tñ.

Quid dica-
 tur puenisse ex
 cā lucratiua.

libus. ff. de pac. Et sic origo hic convertit p accidēs sicut in dicto. s. idem scribit. poterit etiā hoc casu cū per statutū est imposta pena pecuniaria pro corporali interuenire procurator: cum ex grauitate pene crimen debeat esse capitale: et hoc t3 Bar. in. l. pe. §. ad crimē. ff. de pu. in d. Et sic etiā hoc casu nō attēdit origo et in iūris causis: qz cessat cā ppter quā nō pōt interuenire procurator. s. qz erat pū? pe na corporalis q nūc nō est: facit. c. sup bis. de accu. in fi. et de procu rato. c. tue. et l. reos. et ibi plenissime per Sal. s. de accu. et l. sūū q3. §. publice. ff. de procurato. Itē facit iste tex. vñ dicit q pmodiū tra hit ad se sequētia q sate statuto q null? sub pena extrahat bladū de ciuitate cā vēdēdi sed cā sui vsus: si q3 extrahat cā sui vsus et de inde mutato pposito vendat q nō incidat in penāvt bic: et dicta. l. si tamē ff. ad mace. et l. j. §. nō aut. ver. vnde qrit offilius. ff. de exer ci. et sic patet hic q principium est spectandū: de quo dic per glo. et Bar. in. l. iij. §. scio. ff. de minor. et l. damni. §. sabini. ff. de dā. iscto. quod facit ad. q. ibi no. per Bar. et vide glo. magistrā in. c. dandum. de elec. De hoc tñ dic q vbi principū regulatur ad finē tunc finis inspicitur. ff. ad. l. a qui. l. illud. Si autē contra tūc aut queris in iudicijs et finis inspicitur. ff. de mino. l. iij. §. si quis. aut in contracti bus: et inspicitur initium: qz finis habet necessariam cōsequentiā ad initium. ff. de verbo. oblig. l. si filius. et l. iij. §. scio. ff. de mino. aut in vltimis voluntatibus. et tūc finis. l. que legata. ff. de re. in. et. l. j. §. de sacrosan. ec. Et que sit ratio inter contractus et vltimas vo lūntates: dicit vt. s. de condi. inser. l. ayroz. In dubio autē quādo finis et principū sunt odiosa in dubio medium sequimur. ff. si pars beo red. eta. l. antiqui. et de neg. ge. l. nefennius. et extra. de elec. d. uduz. et ibi glo. In pluribus vero diuersis pactis attendim? vltimus fi nē. s. de pac. l. pacta nouissima. in delictis principium. ff. de penis. l. j. et adde per Bar. in. d. l. damni. §. sabini. ff. de dam. in se. Item not. ex fine in. si forte. qz licet res distracta vel alienata trāseat ad quemcūqz cum onere vel libertate sortita a primordio: s3 tem pore dicit alienationis: hoc verū nisi reuertatur ad primum auto rem quia nō retinet onus: vel ad libertatem quam a primordio cō secutus est ab illo autore: sed reuertitur ad primum statū quez ha bebat ante alienationem: et sic de facili redit ad naturam suam. l. si vnus. §. pactus. ver. qz et in specie. ff. de pac. Res ergo emphyteoti ca reuersa ad mensam episcopi definit posse emphyteoticari sicut nō possunt alie res mēsales: vt. s. dicit de bo. va. l. si. hodie aut nouo iure autēticorum nō pōt curialis rem immobilē donare nisi pro pter nuptias cessantes suppresso onere: vt in aut. de natura. in ca ria. d. edn. et in aut. de dona. a curialib? factis. quas aut. multi libri nō habent. vt dicit in. l. si. s. de pre. curia. et ibi per Barto.

De prebendo salario.

Rubrica.

Dictum est. s. an decuriones possint alienare res suas. Rūc vo an possint alienare pecuniam publicā mādato solui alteri de pecunia publica. Et dicit de prebendo salario subaudi ex spāli cōmissiōne superioris non alā: vt in gl. et ideo dicit gl. melior esset rubricatio de salario non prebendo: et ita communiter allegatur.

1 Decuriones nō possunt eligere officiales.

2 Decuriones nō pōt cōcedere imunitatē sine spāli iussu principis.

Ubi nullus decurionum nec alius pōt inbere alicui solui de pecunia publica nisi habeat spāle mādaturā a principe. h. d. Et fuit ratio dubitanda: quia decuriones possunt eligere officiales: vt. s. de decu. l. ij. per quod videbat q possent eis cōstituire salaria: ar. s. de fur. fil. l. sup ereandis. sed ratio decidēdi fuit ne sequeretur lesio reipublice: qz facilliter constituerent salaria de cōtar. s. tit. ij. l. ij. §. naturale. et l. officium. §. j. ff. de re. mili. Et sic not. q quis alicui concedatur electio officialis publici non tñ cōceditur salarij cōstitutio: vt bic: qz nis em alicui procuratio rerū concedatur non tamē earū remissio et alienatio conceditur. l. iij. §. nō tñ. ver. plane. ff. qd vi aut claz. qui ter. semp allegat q maior est ptās tutoris in re pupilli q admini stratoris reipublice in republica: qz ille pōt soluere. Hoc vero falsū lit in duobus casib? in qb? pmittit decurionib? soluere de publi co. l. magistris liberaliū artiū: et medicis. ff. de decu. l. abditiosa. Sc cūdo si spāliter eis cōcedat a principe: nō autē sufficeret gñalis cōces sio vel generale arbitriū: vt dicit bic gl. et ideo non sufficeret: s3 di cerei in istrumēto vel scriptura q dñs pmittit se habere ratū et fir mū quicquid p eos factū erit: qz p hoc non cōcedit libera admini stratio alienādū. l. quā tuberonis. §. j. ff. de pecu. fm Bar. in. l. j. de offi. pec. celsa. Similiter nō pōt decuriones concedere imunitate tem sine speciali iussu principis. l. j. de curia. nec et cōcedere alicui licentiā mouēdi arma. l. indicēdi guerrā: vel potādi arma. l. vni ca. j. vt armoz vsus inscio prin. iter. sit. et per bāc. l. dicit Sui. de cu. et Bar. in. l. j. ff. de iur. et iur. q non valet bānimētū factū a ptate qd qcuqz cepit malefactorē habeat tñ de pecunia cōmunis: nam non habet potestatem expēdēdi pecuniā cōmunis nisi fit sibi dā ta per totum populū vt dicit bic Bar. et nisi p necessitate publica iusta cā suadente vt dicit idem Bar. in. l. cū nauarborum. j. de nau

nularis. et ibi tangā. et l. vnica. j. de fru. alexandrie.

Si curialis relicta ciuitate rus habitare voluerit. Rubrica.

Curiales nō pōt discedere a curia nisi ex causa necessitatis pro republica.

2 Impius est qui propriam patriam negligit et derelinquit.

Curiales decurionibus non lz relicta sua ciuitate rus habitare sub pe na confiscationis fundi in quo habitauerint et ru ris carentia quo se trāstulerūt. h. d. Itē dicit qz possunt er go curiales discedere a curia nisi ex cā necessitatis pro republica: vt in glo. nō aut ex cā volūtaria: ideo cā euitandi ne q3 consulari in re ardua sue ciuitati: et ne displiceat alteri non pōt quis se trāstere ad habitādū in rure sed v3 pro pa tria pugnare consilio sicut miles bello. l. postliminiū est ius. §. sin. ff. de capi. Senectus enim ab hmo munere cōsiliū non excusat. l. ij. §. penul. ff. de va. mu. Et similiter nec ex cā delectationis v3 cu rialis relinquere curiā. l. quidā ignauie. s. de decu. nō enim debent vagari extra curiā. l. ij. §. de offi. di. indi. nā sicut piscis extra aquas: monachus extra claustrum: colon? extra glebam: sic et curialis ex tra ciuitatem vira carebit: in qua ciuitate debet munera subire et ficalit exactioni operam dare et exacta recondere: et condita custodi re vt bic et in aut. de questio. in prin. col. vj. et aut. de monachis. §. co girandum. coll. j. Et patet hic q h regulariter possit quis muta re domicilium ad eius voluntatem. L. nihil est. ff. ad muni. hoc tamen fallit ratione officij quo quis astrictus est ad consulendum patrie: qz tunc a nouo domicilio renouatur ad curiam ad congru entia munera subeūda: vt bic et. l. j. ff. de decu. Et nota hic glossel lam q impius est qui propriam patriam negligit et derelinquit: nam vnicuiqz dulcis esse debet amor patrie. l. qui habebat. in pñ. ff. de lega. in. adeo vt patrem patriā dolentem filius impune puni re possit. l. minime. ff. de reli. et sump. fune. originis enim locus quā tumcūqz vilē quis deserere non pōt: vt no. gl. j. ti. l. i. In ter. ibi terminatione. i. huius. l. cōminatione. Item ibi fundum. i. pres diū rusticum. Et ibi in fisco. imperiali. nō autem illi ciuis tati quā des. rit: vt in glo. et sic no. q alie ciuitates habēt loco pri natorum. l. eum qui vctigal. ff. de verbo. signi. et l. simile. ff. ad mu nicipa. nec habent ius confiscandi: de quo plene dixi. s. in rubrica de iure fisci. et est argu. batus. l. qd canonicus cathedrales ecclesie nō fit in rurali ecclia instituentus. de quo extra. de cōsuetudine. c. consuetudinem. lib. vj. fm Archi.

De municipibus et originariis.

Rubrica.

Continua: qz. s. dictum est de decurionibus per quos ciuitati consultitur: nūc de alijs q etiā ciuitati ex iure consulere debēt: quod quidem fit vel ratione originis vel domicilij. l. incolatus. id de mu nicipibus et originariis subiungit. Et bic querit de duobus. Primo que discretia est inter municipem et originarium: et respō det bic in. l. ciues. j. de incolis. q originarij est species et municeps genus comprehendēs incolam seu habitatorem ciuem et nō ciuem: nam originarios tantum natūritas facit: municeps vero facit ori go manumissio electio et adoptio. ff. ad muni. l. j. et j. eo. l. ciues. et se cundum propriam etymologiam vocabuli municeps dicitur qua si munera subiens: tñ late samitur vt comprehendat etiā non sub euntem munera ex iusta excusatione vel privilegio. l. j. ff. ad muni. et ti. j. l. ciues. Et scdo querit glo. a qua origine quis dicat origi narius: dicit dicit originarij? ciuis tam a paterna q sua origine: non em pōt q3 originē propriā vel paternā relinquere vel ei renūciare. j. eo. l. filios. et l. origine. et l. assumptio. in prin. et j. ff. ad muni. sed incolatui bene potest renūciari. vt no. in. d. l. origine. et l. domici lium. ff. ad municipales. nam terram propriam q tumcūqz vilē q3 deserere non potest dicit glo. j. eo. l. fi. et j. ti. j. l. vnica.

1 In loco originis et incolatus cogitur quis munera subire.

2 Romē patrium importat ciuilitatem vel municipitatem.

Ante. In loco originis et incolatus potest ergo quis habere plura domicilia scilicet vñ rōne originis proprie vel pñe et aliud rōne incolatus: vt bic et l. labeo. et l. assumptio. §. iuris pñ dētibus. et l. incola. la prima. et l. si q3. j. ti. j. l. si quis. ff. ad muni. et j. eo. l. si quis. et j. ti. j. l. ciues. et c. cum quis. de se pul. in. vj. et vtroqz est obligatus quo ad honores et munera per sonalia subeūda et etiam patrimonialia si ibi habeat possessio nes et etiam quo ad ius cōueniēdi si ibi reperitur. de quo dic per Bar. in. d. l. assumptio. §. j. ff. ad muni. Quid autem si vtrazqz ci uitas pariter et eodem tempore vocat aliquem ad honores et mu nera cui

nera cui potius fauebit: dic qd originis cui? ca fortior est. l. libertus §. prescriptio. ff. ad muni. et hoc t3 bic gl. r. j. ti. i. l. ciues. Si autem no eode tempore munera deferant tunc presert cinitas que primo vocatur: vt per Bar. in dicto. §. prescriptio. l3 gl. in. l. exemplo. §. de decurio. r. d. l. assumptio. §. licet gl. magna in fi. ibi no habeat aliud domicilium. teneat cotrarium r no bene vt ibi per Bar. Et est ar. qd si qs legat sue cinitati cu habeat cinitate originis r incolatus: qd legatum debeatur cinitati originis qd origo est potentior qd incolatus. d. §. prescriptio. Et idē videtur de eo qd est parochia nus in medio duarum capellarū. s. vnus origine: alteri? incolatus r legat sue capelle vt debeatur ei in qua natus est. Tu dic ceter pa rochianus l. hinc capelle ad quam eius domus h3 comunē aditus r consuetū: vt no. Bar. in. l. qd conclaue. ff. de oā. inf. r sic in qd ma gis cōuersat. l. legatis. §. si vnus seruus. ff. de leg. iii. als si adit? est pariter ad vtranz parochiam debet pauperiori. l. si quis ad dedi nandā. §. sin aut. §. de epis. r cleri. r cessante paupertate debetur ei quam magis diligebat. ar. l. si seru? plurimū. §. si. de le. r. l. ei. §. celsus. ff. ad muni. qui. §. bene facit: vel in qua insit suū corpus se peliri: ar. l. fm natura. de re. iur. vel in qua natus est: vt bic. r. d. §. prescriptio. Si autē est paritas in oibus dicit aliq qd ambe ecclie de bent in legato concurrere. ff. d. ali. le. l. iij. §. si duobus. r. §. si plures vna sentētia. l. j. r. l. paulus. de re iudi. r de le. ff. l. si qd titio. in fi. et l. illud. ff. de sol. que bene facit. r. l. titie testores. ff. de leg. j. Alii ve ro dicunt qd propter incertitudinē visitatur. ff. de vflu. l. quoties. de reb. vrb. l. si fuerit. ff. de testa. tu. l. duo sunt titij. pōt tamen heres si vult gratificādo soluerē cui vult. l. si quis seruū. §. si inter duos. de leg. ij. r qd no. glo. j. ti. j. l. ciues. in gl. magna. et vide qd ibi dicit. et quod dicit in. l. omnes profugi. f. de agri. r cen. Et de hac incerti tudine quādo vitiet r qn non: dic plene per Bar. in. l. quidā reles gatus. ff. de re vrb. r adde gl. i. verbo oritur. §. de epis. r cl. l. nulli.

- 2. **C**itē nota hāc. l. in prin. ibi biblum origine. qd nomen patrium importat ciuitatē vel municipiatē: nā Bononiēsis dicitur qd est ciuis vel municeps Bononiē: vt bic. r. l. j. ff. ad municipales. r ibi tangit Bar. ibi r idem si dicitur talis de Bononia. i. c. j. de spōsa. et est glossa in. l. sed r reprobari. §. ampli. in vbo comane. r ibi Bal. de excusa. tuto. nō tñ importat de necessitate qd habeat domici liū Bononiē vt bic pbat: nā pōt esse Bononiēsis origie p ptiayl p rna: r tñ alibi hēe domicilium: ideo l3 represalie cōcesse ptra Bono niēsis ex significatione vocabuli cōprehenderēt etiā Bononiēsis alibi habitates: tñ quia nō deliquerūt cū intelligatur de bis Bō noniēsbns qui tñ erant presentes r habitabāt: ar. l. j. in pn. ibi p sentes fuerunt. ff. de magi. cōuenien. nō comprehendēt eos si ibi nō subeant munera p se vel agnatos: de quo p Bar. in tractatu repre saliarū. r. l. prouinciales. ff. de verboz significatione. Et attende qd si statutum minus vel plus punit deliquētē r Bononiē habitantes r domicilium habentē qd nō habitatem: tunc nō sufficeret forma re inquisitione simpliciter cōtra Petriū Bononiēsem vel d Bono nia nisi addas r Bononiē habitatē: r hoc pbes: cū vbiū Bononiē sis verificetur etiā in nō habitate p hāc. l. vt. §. d. i. p. facit qd no. Ja. butri. in. l. si. §. de prescriptio. longi tēporis. vbi dicit qd in prescri ptione decem annozum pbanda nō psumitur p sētia nisi pbeat cum aduersarius dicit se fuisse absente: ex eo qd p sētia est qd fa cti que nō psumitur nisi probetur. l. in bello. §. facte. ff. de capti.
- 1. **S**ed anuissus foritur forum ex persona sui manumissoris l3 ex necessitate manumittat.
- 2. **N**ō solum manumissus sed etiam qui ex eo nascitur sequitur ori ginem manumissoris.

S vt proponis. **C**itē anuissus foritur forum ex persona sui manumissoris licet ex necessitate manumittat. b. d. **R**atio huius est qd sicut est in natura ita r in arte cū ars imitetur naturam in quantum potest. l. adoptionē. ff. de adop. sed in naturali origine r creatione filius sequitur originem p r s. j. l. prima. et. l. assumptio. §. j. ff. ad muni. ita r in hac legali r artifi ciali per quam seruus qui primo nihil erat quantum ad ius ciui le attinet. l. quod attinet. ff. de regu. in. r nūc per manumissionē et libertatis dationem in mundū ciuilitate pducitur: sequet originēz ciuilitatis patris scz manumissoris: vt bic. r. l. assumptio. §. fi. r. l. liber tus. §. ex cā. r. l. et. ff. ad muni. r. j. e. l. ciues. r si patrus sit muni ceps duarum ciuitatum ita manumissus omnium sequetur origi nem. l. si quis a plurius. ad muni. r potest libertus etiam muni ceps esse alterius ciuitatis si in ea constituat sibi domicilium. l. si līs. §. municeps. ff. ad muni. r sic habebit duo domicilia: r in vitro que subibit munera. l. vnica. j. de liber. s. vnū necessarium r ori ginale qd est originale domicilium patroni: huic renunciarī nō potest. l. assumptio. ff. ad muni. r. §. l. prima. r aliud voluntariū. l. qd ipse sibi elegit: r huic pōt renūciari. j. ti. j. l. j. r hoc nisi fuerit p uentus: quātūc nō potest nisi demū per acto munere i quo fuit p uentus. l. incola. ff. ad muni. Et nō solū manumissus sed etiā qui ex eo nascitur sequitur originē manumissoris: vt. d. l. assumptio. §. fi. r et manumissi a tali manumisso sequunt originē pmi manuissoris vt in loco origis manumissoris teneat subire munera cū

nilla: vt bic. r. d. §. ex cā. r possint ibi cōueniri: vt no. gl. magistrat. in. l. heres absens. §. p rinde. ff. de iudi. **Q**uoniam autē sit manumif for cuius origo attēdit an testator q mādat manumitti an manu mittens. decidit bec. l. qd manumittēs r non testator: mādāns: r sic attendimus cām primā r immediatā: non autē mediatā r remotā. Et similiter dicit bic gl. ff. in manumisso ab eo cui libertatis cō seruande cā bona fuerunt addicta: qd erit libertus nō testatoris q directam libertatem reliquit: qd intellige qn ille petst sub ea con ditione qd non aliter volebat sibi addici bona nisi directo manu missi sint eius liberti r illi cōsentiat: vt dicto. §. j. in gl. allega. in fi. de eo cui liber. causa r. c. **Q**uid autē si iustus manumitti nō ma numittatur ab herede: vt qd per cōtumaciam se absentat vel qd est furiosus: sed decreto iudicis sit r pronunciat liber cuius originē sequet an testatoris vel heredis. Dicit bic gl. qd primo casu sequetur originē testatoris: secundo vero heredis: r super libertatibus istozum manumittendorum fuerunt facta quatuor senatusconsult ta. de quibus vidē per gl. in. l. si seruus. §. de fideicom. l. j. **C**item no. ibi. ex puincia Aquitania: qd sicut dicitur respectu ciuitatis r denotat patriam specialem: vt. §. l. prima. r. j. ti. j. l. ciues. ita p r nincialis dicit respectu puincie r patrie generalis: r est adiectio que dam vt bic in verbo eorum enim conditionem. **E**nde dicunt grā matici qd ciuis significat patriam vt est florentinus bononi. r Ser rariensis r. c. r prouincialis significat gentem vt Tuscus lombar dus Aquitane? r. c. Et sicut quis subit munera ciuitatis ex origi ne vel domicilio. d. l. ciues. ita prouincialis subit munera prouin cie eipso quod in prouincia est oriundus vel habitat seu domici lium habet. l. prouinciales. ff. de verborum signifi. r sic quantum ad bec non est differentia inter ciuē r prouinciale: qd vtrunq requirit originē vel domicilium licet glo. fecerit differentiam in. d. l. p r ninciales. fm secundam expositionē r non bene vt ibi per Bar. Et tñ differentia in hoc qd qnq vnū potest conuenire alicui r non alterum. **E**nde potest esse qd duo erant ciues eiusdem ciuitatis et tñ vnus erit prouincialis eiusdē puincie: alter nō vt si ciuitas Pe rusina que est in puincia Tuscie habeat vnū castrum in puin cia ducatus vel marchie tunc natus in illo castro erit ciuis Peru sin? sicut alius natus in Perusia. l. qui ex vico. ff. ad muni. r tñ il le natus in illo castro erit ducatan? vel marchian? r natus in Pe rusio erit Tusc? vt bic p bar. l. i. ff. ad muni. i. v. qd aliqs ē nat?.

- 1. **F**ilius obligat ciuitati proprie originis. r nu. 2.
- 3. **F**ilius naturalis per principes legitimitus cuius originē sequet.
- 1. **F**ilius sequit patris originē vt ibidē munera ciuilita subire teneatur non au tem matris nisi ibi domicilium habeat. b. d. **C**itē qd filij obligatur ciuitati proprie originis. l. assumptio. ff. ad muni. r. j. l. prima. **C**itē ciuitati originis paterne: vt bic. r. d. l. as sumptio. §. j. nō aut obligatur ciuitati domicilij paterni qd pater alibi sibi cōstituat: vt bic in gl. i. in fi. Et est r qd origo est immuta bilis. d. l. assumptio. sed domicilium potest sepius mutari r ad placitū. l. domicilium. r. l. nihil. ff. ad muni. r not. gl. in. l. in adoptio nē. §. de adoptio. r sic nimis graue esset filio semper vagari ex vo luntate patris domicilium mutantis. l. quod nisi. in fi. ff. de operis li. Secus autem est in manumisso qui originē r etiam domicilium manumissoris sequit. d. l. assumptio. §. fi. **C**itē licet filius obli getur loco originis paterne non tñ alioz ascendentiū: nam als se queretur qd etiā obligaretur in loco vbi natus fuit Adā. qui loc? fuit campus Damascenus vt dicit glo. bic. r. d. l. assumptio. §. j. qd limitat. **S**ed nisi sit natus eis viuētibus: vnde natus nepos viuo ano vel proano in cuius potestate nascitur sequitur eius originē: secus si sit natus post mortem aui vel proau: per. l. j. §. si quis pro ximior. ff. vn de cogna. r. l. emancipatum. ff. de tena. Et hoc etiāz te nuit **S**ed in dicta. l. §. de iurisd. om. iudi. in vlti. q. r per Bar. in l. assumptio. ff. ad municipales. **C**item intellige bic de filio legi timo r naturali r etiam de adoptiuo durante adoptione: vt bic i glo. j. **C**itē matris autem originem non sequitur filius vt ibi cogatur subire munera nisi filius sit ibi natus: qd tunc cogitur rōne p r tie originis nō materne: vt bic in glo. §. quod intellige si ibi parentes sui cōstituerāt domicilium: non autē si a casu fuerant illic trāsseantes: vt sicut quādoqz est moris vxor redeat ad domū p r s r ibi pariat: non em ppter hanc suā natiuitatē filius erit ibi munerebus alligatus cum ibi parens fuerit ad tēpus. l. j. §. de cap. r ibi per Bar. Sequitur etiam filius conditionē matris in plurib? aliis casib?. r ratione p r uilegij. l. j. ff. ad municipales. r. l. ex cōp. §. de decurio. **C**itē si mater est mulierula. j. de muri. l. bi qui. vel ē ancilla colona principis. l. ex ingenio. j. de agric. r mancipijs. r. l. nati. §. de decu rio. r ibi dicit. r in aliis casibus quos vidē in glo. in. l. ne dicitur. j. de agrico. et censu. **C**item filius vulgo questus sequitur origi nem nisi vt ibi munera subeat. l. j. in fin. ff. ad muni. **C**uid autem de filio naturali per principem legitimito cuius originem sequatur. **T**ener bic glo. no. et glo. in. l. j. in fi. ff. ad muni. qd sequi tur patrem adoptantem: in. d. l. in adoptionem. §. de adoptio. et idem in ciuilitate acquisita ex conuentione patris: qd per cā filius muerib? astrigit: r dextermat Bar. in. l. libert? §. p r s. ff. ad mu.

Homē p r ium qd importat.

1 Nemo propria voluntate potest mutare suam originem.
2 Concubina non mutat domicilium sicut nec illa que illegitime nupsit.

Origine propria. Nemo propriam voluntate originem. h. d. concol. l. assumptio. ff. ad muni. nec etiam propriam originem ut tenet hic glo. et clarus t. i. d. l. assumptio. ff. in gl. magna: in prin. Et em que naturalia sunt pacto vel renunciatione tolli non possunt. l. ins. agnatio. ff. de pactis. r. l. in ra sanguinis. ff. de reg. iur. Incolatus autem seu domicilium suum proprium et paternum bene potest mutare et ei renunciare ut hinc glo. et dicitur. s. l. pri. Hoc autem quod dicitur de origine fallit propter concessionem privilegii. ff. ti. j. l. Itē fallit ex causa matrimonii: quod si aliqua civis unius civitatis nubat civi alterius civitatis: ipsa desinit esse civis proprie civitatis quo ad ea que seducuntur a seruitio viri ut quo ad munera personalia honores et iudicia et efficitur civis civitatis viri cum efficiatur una caro cum eorum intelligit hic glo. et glo. f. eo. l. civis. et sic quo ad lucrandum dotem eius partes attenduntur statutum et consuetudo terre viri: et non uxoris. l. exiger. et ibi Bar. ff. de iudi. quo ad alitero per que non seducuntur a seruitio viri retinet originem proprie civitatis et gaudet privilegii aliorum civium sue civitatis et occidens eam ita puniretur sicut si alium civem occidisset: et statutum prohibens forensis emere non comprehendit hanc quin possit emere: de quo dicitur per Bart. l. i. ff. ad muni. Et hec vera quando matrimonium fuit legitimum aliter mulier non subit munera in loco unde vir est sed in loco proprie originis. l. de iure. in fi. ff. ad municipales. Quid autem de vidua: dicitur quod in nupta quod diu remanet vidua retineat domicilium mariti et privilegia que viro marito habebat et referuntur. l. filii. ff. viduam. ff. ad municipia. Item quid de sponsa: dicitur si est per verba de presenti licet nondum ducta sit est idem quod in vxore ducta. Ter. cum glo. est in l. ea que desponsata. ff. ad municipales. Item quid de concubina: dicitur quod non mutat domicilium sicut nec illa que illegitime nupsit. d. l. de iure. in fi. ff. ad municipia. Et est glo. xxxviii. dist. eos. r. l. beres absens. ff. proinde. in glo. magna. ff. de iudi.

Item quid de comitatensi an comitatus nupta civi efficiatur civis ut perdat illam civitatem et denotationem a comitatu. Et eodem si aliqua civis nubat comitatino an desinat esse civis et assumat nomen comitatus. Bar. q. non in d. l. h. ff. idem rescriptum. ff. ad muni. nec hoc casu filii nati ex tali comitatus sequitur conditionem matris ut propter hoc dicantur comitatini per. l. diffinim. ff. de agri. et cens. et per Bar. in d. h. rescriptum. In quo autem loco deat subire munera dicitur de muli. et in q. lo. l. vnica. Itē sicut mulier desinit esse muncipalis propter matrimonium proprie civitatis quod ad munera non autem quod ad honores. l. muncipalis. ff. ad municipia. Et si quis a senatu fuerit remoratus propter turpitudinem non recuperat originem proprie civitatis nisi impetret. l. filii. ff. senator. ad mun. q. ter. singula riter facit q. si honori. fact. p. tras florentie sit remoratus et condonatus propter barataria efficit indignus ut in honori. non possit eligi ad honores nisi de nono impetret. Et idem si abbas factus episcopus prius propter simoniam vel turpitudinem non recuperat primam abbatiam nisi de nono impetret: ut per Bar. in d. h. senator. Vanatus autem in metallum et restitutus bene recuperat. l. r. qui originis. ff. in metallum. ff. de mu. et ho. habitatem revertendi ad dictos honores.

Questio.

Questio.

Siquis ex maiori. Licet quis de propria voluntate se transferat ad habitandum in alia civitate propter hoc non evitabit munera proprie civitatis sed in vtraque onera subibit. h. d. Cuius potest ergo locus originis de relinquitur: sed bene potest associari ut sicut ibi subit munera subeat etiam alibi ubi domicilium et incolatus constituit: sic in pluribus locis quis potest obligari ad munera: ut hic r. s. e. l. j. sicut manumissus a pluribus omnium manumittentium originem sequetur. l. si quis a pluribus. ff. ad muni. Et si pariter vocetur ad munera in pluribus locis potior est ea originis: ut no. gl. s. e. l. j. et ibi dicitur: ideo interdictio alicui loco domicilium et incolatus intelligitur interdictus locus originis tanquam maior et delectabilior quod cui interdictum minus videtur interdictum quod est minus licet non e converso. l. relegatorum. ff. de habitatum. ff. de inter. et releg. Et facit ista. l. contra rusticos qui recedant de locis unde sunt oriundi et efficiuntur civis alterius civitatis ut dominum suum eludere possint et eius dominum fugere nam per hoc non evitant onera in loco originis: sed vtroutrouque sunt obnoxii ut hic in d. p. et in d. de barulo. et idem i. eo qui est incola unius loci qui post imposita munera vadat ad habitandum alibi: nam mutatio incolatus et domicilium sibi non potest quin cogat subire munera in loco a quo discessit ubi iam fuerat fuerit incola. l. h. ff. ibi plene per Bart. ff. ad mu. r. j. ti. j. l. j. Et no. gl. hic q. q. s. terra sue originis quod tunc quis vile negligere et relinquere non debet: hoc enim impium est ut no. gl. s. ti. j. l. vnica. nec quicquam valet impetratio rescripti ut quis suam patriam deserat: ut hic in ter. ibi vel preses dare tentaverit. De incolis et ubi quis domicilium habere videtur. Et de his

Questio.

qui causa studiorum etc.

Rubrica.

Continua ut in glo. s. dicitur qualiter quis contrahat in municipio ratione originis et incolatus et aliis modis: nam muncipalis est genus continens sub se civem originarium et incolam. et s. dicitur de genere et una specie et eodem genere: nec enim est inveniendus quod fiat una rubrica de una specie et alia rubrica de alia specie: sicut quod fiat una rubrica de specie et alia de genere sicut in Bar. in l. j. ad mu.

1 Domicilium acquisitum constitutione potest mutari.
2 Si scholaris unum doctorem audit ordinarie alterum extraordinarie coram quo convenitur.
3 Rusticus discedens de una villa ante impositum vel indictam collectionem non tenetur ad eam.

Non tibi. Postquam quis transfugerit in locum a loco non potest ibi vocari ad munera. b. d. Et sic patet quod domicilium acquisitum constitutione potest mutari: quod secus est in domicilio quod est origine. s. titulo. j. l. j. r. l. origie. r. l. finali. Et postquam quis discessit de primo domicilio seu incolatu per constitutionem et voluntatem suam acquisitio non potest amplius vocari ad munera nisi fuerit preventus: et quia tamen erant estime collecte vel alia onera imposita: nam tunc non prodest ei discessus et constitutio domicilii in alio loco. l. incola. l. h. ff. ad mu. r. l. i. ff. hoc circa. ff. de iure immu. sicut et prevento per citationem de se factam non prodest fori mutatio: nec privilegium superueniens. l. si quis postquam. ff. de iudi. Et ideo si scholaris debitor sit citatus coram suo doctore licet interim mutet doctorem tamen tanquam preventus tenebitur respondere coram primo doctore. Et idem si notarius artistarum debitor sit citatus coram eorum rectore licet interim efficiatur notarius legistarum tamen tenetur respondere coram rectore artistarum tanquam preventus: ac etiam quod sub illo rectore contraxit: nam ratione contractus sortitur quis forum. ff. eo. l. civis. r. l. beres absens. ff. proinde. ff. de iudi. Et idem si debitor post citationem de se factam citationem clericus: tamen poterit conveniri et condemnari a iudice laico tanquam preventus: ut voluit glossa prima in d. l. si quis postquam. ubi dicitur vel clericus. et poterit predictum iudicem fieri executio in dictis rebus licet non in persona nisi fecisset professionem in carcere: quod tunc non prodest tanquam in fraudem sibi factam sicut in Jo. an. in c. j. de obliga. ad ratio. et per Bart. in l. j. ff. de penis. Sed quid si scholari qui intrabat cum duobus doctoribus vel de notario qui erat notarius duarum universitatum vtrartistarum et legistarum coram quo doctor vel rectore convenitur: dicitur coram eo cuius scholas sepius intrabat. ar. ff. de le. iij. l. legatis. ff. h. r. l. eius. ff. cellus. ff. ad muni. Et si pariter intrabat melior erit conditio originis. i. illi sub quo prius intravit: arg. l. liber tus. ff. rescriptio. ff. ad muni. Et si cum vtroque pariter principiauit et prosecutus est melior est conditio qui primo prevenit. arg. ff. de offi. consul. l. vnica. ff. responso. r. l. qui prior. ff. de iudi. Et post se dicitur hoc sit inquirendum et proposito ipsius discipuli conveniri videlicet cuius doctoris scientia potius vellet vti et quem sibi reputet potiorum doctorem. arg. l. j. ff. ea quod. ff. d. aqua quotidiana et estina. r. l. si quis instructus. atq. est. l. eius. ff. cellus. ff. ad muni. c. p. quid si scholaris unum doctorem audit ordinarie alterum extraordinarie: coram quo convenitur: videtur coram vtroque arg. l. j. s. titu. j. r. l. h. ff. de iudi. l. beres absens. ff. h. Sed hic contra secundum Bal. i. autem habita. s. ne filius pro patre. quia extra ordinaria lectio dicitur respectu ordinarie et ab ea trahit originem que origo tanquam potentior et primeva est inspicienda. l. libertus. ff. rescriptio. ff. ad muni. r. l. qui id quod. ff. de dona. r. s. de improprio. lucra descri. l. j. in fi. cum concol. quia ea que ordinarie sunt magis solemniter dicuntur fieri: et ideo magis attendi. l. omnes omni no. s. de anno. et tribu. et bene facit. l. pediculis. ff. si quis. ver. ceteri. ff. de auro et argen. leg. Item quia existente potentia ordinarij cessat extraordinarium. l. in cause. l. h. ff. de mino. cum simi. Et facit ista lex quod rusticus discedens de una villa ante impositam vel indictam collectionem non tenetur ad eam: secus si post eam impositam vel indictam: ut l. incola. l. h. ff. ad muni. In villa autem ad quam vadit ad habitandum non tenetur pro collectis et debitis ante contractis sed pro postea contractis sic l. providendum. et ibi dicitur. s. de decuri. r. l. prima. ff. ut nullus ex vi. alio. vic. pro ali. debite. de quo dicit plene per Barto. in dicta. l. incola. Quid autem si est contentio inter locum seu civitatem a qua discedit et ipsum discedentem ut quod civitas eum vult gravare ad onera ipse autem dicit se transfuisse domicilium alibi: quis iudex de hoc cognoscet: dicitur hic glo. q. cognoscet preses qui preest civitati renocanti non autem iudex loci ad quem transfugerit domicilium. Et sic est casus in q. repositur fortis actoris contra eodem regulam. l. h. s. ubi in re ac. r. l. in iuris ordinem. s. de iurisdi. om. iu. Et hoc tamen intelligit Bar. in l. de iure. ff. ad mu. quando civitas erat in quasi possessione incolatus illius discedentis aliter ageret coram iudice rei sicut in comunem regulam. Et per dictis patet si incola Lucanus dicit se transfuisse domicilium bononie et ibi debere ad munera respondere quod non cognoscet preses bononie sed

nie sed ples Tuscie cui pcedit sub est ciuitas Lucana: et hoc cōtin
git rōne p̄sentis possessōis eo q̄ luce repit habitare: q̄ tūc posses
sio siue habitatio facit vt iuder Lucan' possit cognoscere an sua
iurisdicō sit: nō q̄ possit p̄cedere cā p̄cipali nisi primo cogno
scat: p̄nūciat suā esse iurisdicōne s̄m Inno. in. c. p̄trea. de dila.
et sic bic loquit si sane intelligat nisi habitaret cū maiori pte rerū
suarū: q̄ tunc posset ibi p̄ueniri et ibi respōdere tenet. i. ti. i. l. ciues.
et l. i. vbi sena. vel cla. Apus de prato. Et in dubio an sit i quasi
possessōe vt nō cognoscat summari corā iudice rei et si cōstitit ci
uitatē v̄dicantē esse in quasi possessōe fiet remissō ad iudicē sub
quo est ciuitas vendicans. l. i. s. vbi cau. sta. Q̄n autē esset contē
tio inter duas ciuitates sub diuersis p̄sidiō' eriscentes quarum
ciuitatū quilibet dicit aliquē esse suū cinē: tunc si vna est in quasi
possessōe coram eius p̄sidiō cognoscat: q̄ quasi possidens loco rei
habet: etiā sic habet locū regula cōmunis q̄ actor sequit forū rei.
Si vero neutra est in quasi possessōe tūc vterq̄ p̄ses simul cog
noscat. d. l. iure. in princ. et c. pastoralis. de rescrip.

- 1 Scholaris dum est in studio nō dicit ibi habere domiciliū vt per hoc possit ibi compelli ad munera.
- 2 Statutū dicit q̄ quicūq̄ habitauerit per decēniū sit ciuis requiratur ad hoc q̄ sit ciuis q̄ habitauerit maiori parte temporis.
- 3 Scholaris dum studet non sortitur domiciliū ibi vt possit conueniri de ante gestis.
- 4 Officialis vel clericus stipēdiarius qui cū licētia superioris se absentat per aliquod tempus habetur pro presente.

Nec ipsi. Scholares nō dicunt constituere do
miciliū in loco vbi student nisi post de
cennium ibi stent vel alia ratione de eorū domiciliū cō
stitit: et idem in patre filium visitante. hoc dicit. Pa
ter ergo q̄ dū scholaris est in studio non dicit ibi habere domici
liū vt per hoc possit ibi compelli ad munera vt bic. l. lex cor. s. si
tamen. ff. de iur. et no. in. l. titio. ff. ad muni. q̄ ibi nō perpetuo sed
ad tempus esse dicitur: vt in via reuertēdi domum. l. cum filiūssa.
viaticum. ff. si cer. peta. et l. si longius. s. si filius. ff. de iudi. et ea que
ad tempus vel a casu sunt in loco adesse non videntur: et econuerso
que ad tempus vel a casu absunt abesse nō videntur. l. questū. in
princi. et in si. ff. de lega. iij. et l. lex factō. s. verum. ff. de heredi. insti. et
sic nō dicitur abesse qui studiorum et discipline causa abest. d. l. que
stium. in prin. vbi Bart. et l. feie. s. pamphile. ff. de fun. instru. Sic
et clericus absens causa studiorum non dicitur abesse quin percipi
at p̄bendas suas ac si esset p̄sens: in. c. relati. de cleri. nō res.
Hoc autē fallit q̄ scholaris vltra decennium stat in studio: q̄ tūc
in dubio cum aliter non constet de eius animo et tempus. r. anno
rū sibi pro studio cōplēdo sufficeret vt vult bec. l. et no. Sal. in. l. h.
s. vbi de cri. agi oportet. nō tū vltra. r. v. annos. l. si q̄ etate. intelligi
tar ibi velle cōtrahere domiciliū: vt bic in verbo nisi maxime si ibi
emittit vel cōdūxit domū: vt bic in gl. h. et sic et r̄scursu tēporis p̄s
sumitur obligatio. l. cum de in rem verso. ff. de vsuris. Et sicut p̄s
sumitur patris iustum p̄cessisse ex longa possessōe filij patre sciē
te. l. si filius. s. de p̄tito. hereditatis. multo magis quando schola
ris qui habitat per decennium in loco dicitur ibi cōtrahere domi
ciliū: vt bic in glo. ff. Et no. q̄ si statutū dicit q̄ quicūq̄ habita
uerit per decennium sit ciuis: requirit ad hoc q̄ sit ciuis q̄ habitane
rit maiori parte tēporis s̄m Za. de are. et Bar. in. l. cū de lanonibus.
s. sabīn. ff. de fun. instru. si autē cōstaret de mente scholaris q̄ cau
sa studiū staret etiā si staret per centū annos nō constitueret ibi do
miciliū. d. l. questū. ff. de capti. l. nibil. et p̄ Bart. in. d. l. lex cornelia.
s. domū. et ideo nō possit ibi cōueniri ratione domiciliū q̄ cōtra
ctib' vel delictis ante cōmissis: sed post decēniū sic in dubio. l. si nō
appareat q̄ ibi stet p̄fuerando studiū: sed si ibi cōtrahat vel de
linquat tunc licet nō possit ibi cōueniri ante decēniū ratione do
miciliū: vt bic: et dicta. l. lex cor. s. si tamē. tamen potest cōueniri rōne
cōtractus et delicti et assidue cōuersatiōis quā ibi facit studiū cā:
et ita intellige gloss. in. l. h. s. vbi de cri. agi oportet. et ibi per Sal. et
glo. magistrum in verbo debeat. et in verbo domiciliū. in. l. beres
absens. s. patroni. ff. de iudi. et ibi vide per Bart. et boc etiā voluit
Inno. in. c. ex parte. de foro cōp̄e. et idem in officialibus et stipēdia
rijs vt pro cōtractibus et delictis ante factis cōueniri non possint
durante officio vel stipendio sed p̄ cōtractib' et delictis ibi cōmissis
sic: vt tenet Bar. in tractatu represaliarum: et idem etiā in patre
fratribus et nūchs sepissime ad scholares accedētib' vt per hoc nō
fortiant ibi domiciliū nec cōueniri possint de ante gestis s̄ de ibi
gestis sic: vt bic in verbo nec pater: et pro hoc est glo. notabi. in vbo
ob aliā cām. in. l. h. s. legatis. ff. de iudi. et p̄ Bal. i autē. habita. s. ne
si. pro pa. Et predicta limita videlicet qd dicitur est q̄ scholaris dū
studet nō sortit domiciliū ibi vt possit p̄ueniri de ante gestis: est ve
rū nisi alia rōne sortiat ibi domiciliū vt origine adoptione et alijs
modis: no. j. eo. l. ciues. Et q̄ existēs extra studium p̄mitit soluere
in loco studiū: nam tunc non habebit priuilegiū q̄ datur persone
in loco nō extra locū. j. de priuilegio s̄bo. l. h. Et hoc tenet Anchar.
in proemio ferti. in si. q̄ tūc bene potest ibi cōueniri de ante ge
stis nec studiū supueniēs illud tollit: ar. l. j. et si. ti. j. et l. si q̄ possit

quā. ff. de iudi. et p̄ dicit. s. eo. l. j. Nec potest scholaris se tueri sub hoc
preterito mandati q̄ desinat sortiri ibi domiciliū propter studiū
supueniēs: vt dicit hic ter. in si. et ideo scholaris Bononi' origi
ne nō potest se tueri ratiōe studiū quin sortiat forū et conueniri pos
sit de ante gestis: bic enim loquit de forisibus sicut loquit autē. ha
bita. s. ne si. pro pa. vt ibi per Sal. Sed quero qualiter constabit
de animo scholaris q̄ post decēniū stat et p̄suerat causa studiū:
dicit s̄m Bar. in dicta autē. habita. per exteriōra et cōiecturas si cōtin
uat intrando nec faciendo de nouo aliqua que indicaret domici
liū cōstitutionē: vt emendo sibi domos et p̄dia: argu. insti. de rerū
diui. s. pauonū. et qd habet in ter. et glo. in. l. nō omnes. s. a barba
ris. ff. de remi. et per Bar. in dicto tractatu represaliarū. Itē qd si
intra decēniū scholaris iuit domū et ibi stetit per tēpus et dein
de reuersus est an illud tēpus cōputabit in decēniū. Respondet
hic glo. q̄ si iuit pro denarijs et alijs necessarijs p̄ suo studio cōplē
do: et tūc cōputatur et in studio esse dicit cōtinuē in aīo suo h̄z corpo
re sit domi. l. nibil. ff. de cap. Sec' si iuit animo dīponēdi de suo re
cessu de studio. q̄ tūc interrūpit decēniū: et est bec glo. not. q̄ pri
uilegia studiū retinet scholaris eo tpe quo vadit domū ad queren
dum pecuniā: vt ad studiū redeat ac si p̄sens esset in studio: sicut
tempus datur ad cōponendas sarcinulas habet pro tpe absentie. l.
ab hostibus. s. sed qd simpliciter. ff. ex qui. cau. ma. et l. vnica. in. fi.
ff. de bo. pos. q̄ ex te. mi. Et id' officialis vel cleric' stipēdiari' q̄ cū
licētia superioris se absentat p̄ aliquō tēpus habet p̄sente: et ita
debet habere salariū ac si p̄sens fuisset. l. hac le. et ibi per Bart. j.
de p̄p̄ri. sacro. scri. et ideo scholaris reuersus domū tēpore vacatio
nis non poterit ibi cōueniri de ante gestis sicut nō possit si esset in
studio. l. in sacris. la. secūda. cū sua glo. et ibi dicam. j. de p̄p̄ri. sacro
rum scri. et l. si n. ver. hoc etiā. j. de priuilegijs schola. Nam etiā
tempore vacationis et offi retinet priuilegiū. j. de p̄p̄ri. sacri
cubi. l. hac nostre. Sed quero per quantum tempus stando ab
sens a studiū perdat priuilegia scholaris: dic p̄ quinquēniū. j. de
primicerio. l. si. circa mediū. et ibi tangā. Reuertens tamē post triē
nium non propterea soluet interim pro introitu matricule cum se
mel soluerit. l. penul. in. fi. j. de consuli. Et ita consuluit Bar. super
istis duobus punctis.

Incola est ille qui tāq̄ ad uena aliū de veniens constituit sibi
sedem et domiciliū in alieno territorio.

Et verum. Qui habitat in territorio ali
cui nō tāq̄ ibi p̄masur' sed tan
quā in de recessur' nō dicit incola vt ad munera vocari
possit. h. d. Similiter nō dicit incola alicui' ciuitatis vt
municipiū licet habeat ibi aliqua possessōne vel domū q̄ sola
ratio possessionis vel domus nō facit quē incola nec cōstituit domi
ciliū. vt. l. i. pri. et l. libert'. s. sola. ff. ad muni. h̄z ergo q̄ s̄t aliquo
tempore in territorio alieno causa vidēdi certā suam possessionem
vel domū quam ibi habet vel causa visitādi amicos nō propterea
dicitur incola nec subiectus: et ideo cum persona nō sit subiecta nō
potest ei imponi collecta pro illa possessione vel domo nisi sint res
tributarie vel ciuitas haberet hoc ex priuilegio vel consuetudine
vt per Bar. in. d. s. sola. et l. rescripto. s. fin. ff. de mune. et bono. Est
enī incola ille qui tanq̄ ad uena aliunde veniē cōstituit sibi sedē
et domiciliū in alieno territorio. l. pupillus. s. incola. ff. de verb.
signi. et j. de cod. m. l. ciues. et ibi dicam. et nota. in. l. incola. la. prima. ff.
ad muni. et s. titu. l. j. Si autē aliqui habitāt in territorio alieno
in iure nō vocantur ad honores et munera ciuitatis illius territo
riū tanq̄ incole: hoc est ideo q̄ sunt incole et nō ciues: nam ciues
vocantur ad honores et alia obsequia in ciuitate. Rustici autē vero sunt
incole qui non possunt vocari ad alia obsequia: ne subducantur
a cultura: q̄ ad ea que sunt eis iniūcta vt sunt capitaciones et alia.
l. j. de capi. ci. eri. s̄m Barto. bic nam etiā dicitur incola habita
tor alicuius territorij stans ad colendū terrā. l. ei. et s. j. ff. ad muni.
et no. s. de lati. liber. tol. in princ.

Quam neq̄. Propter solā possessionē vel domū
quā quis possidet in territorio alie
no potest quis cōpelli ad munera ibi subeunda nisi for
tatiur ibi domiciliū ratione originis vel alio modo. h.
d. Licet ergo forensis bic emat vnam possessionem vel domū ab
vno decurione vel ab alio qui erat obligatus ad munera per illas
possessionem vel domum: tamen ille forensis propter hoc non dicit
hic sortiri domiciliū nec poterit hic granari per illā rem ad mu
nera personalia: nec etiā ad illa que imponūtur persone pro reb'
vt est collecta: vt bic: et dicit. s. eo. l. p̄p̄ri. nisi bec ciuitas haberet ex
priuilegio q̄ possit collectare forenses ibi aliquid possidentes: vt
no. glo. j. eo. l. pri. vel cōsuetudine cuius nō erat memoria. l. hoc in
re. s. aqueductus. ff. de aqua quo. et est. et c. super quibusdā. s. j. de
verborum signifi. vel essent facta tributaria vel esset forensis q̄ tene
ret hic bancū ad vsuras faciendas. l. filij. s. q̄ feminis. ff. ad muni.
et dūnera autē realia. l. q̄ solis reb' imponūt et tria sunt onera p̄ruga
et nō p̄sonarū: vt est tributū. l. i. s. de āno. et trib. et relectio et purga
tio vie publice an domū. l. ediles. ff. de via pub. mu. bñ subit forensis
et q̄libz possidēs rē: q̄ res trāst cū suis onerib'. l. ipatores. ff. d̄ pu

Joannes de Platea sup decimo libro. L.

bli. z dicit in d. l. h. s. de anno. z tribu. C. S. nūq d qd ex sola possessiōe vel domo quā possidet in alieno territorio sortiat ibi forū vt ibi possit cōueniri: dic q sic si cōueniat actione reali pilla re. s. vbi intrē actio. l. h. vel actione mista. s. vbi de here. agi. opor. l. vnica. sed actiōe mere personali cōueniri nō pōt etiā pro illa re: vt no. Bart. in. l. h. s. vbi i rē actio. sicut nec grauari ad munera psonalia: vt hic z. l. libert. s. sola. ff. ad muni. z ita vult glo. in ver. leuare. z ibi per Bar. l. l. forma. s. si vo. ff. de cens. Nec etiā ad munera q̄ iponitur psonē p reb. nō. gl. si. j. de mulie. z i quo lo. l. vnica. Et idē in cleris eo q̄ hz beneficiū in alieno territorio vel dioecesi: nā p illo nō pōt in illo loco collectari nec ibi pōt cōueniri actione mere personali nisi sit q̄stio de ipso beneficio: vt extra. de rescrip. c. dilect. filius. el. h. et ibi gl. in vbo domicilii. C. S. qd de re mobili: forensis trāsit cum libro vel equo meo: an possum rē meā hic vēdicare Quis transiens hic nō habeat domicilii: hz qd sic in d. l. h. s. vbi in rē actio. Sed hū. ibi tenet qd non sed bene debet cauere de respondendo in foro suo: Jaco. bu. z Sal. z plures doctores tenent opinio. hz. que est equa licet De. Bar. z alij teneant opinio. Hug. vide ibi zc.

¶ Patria z ciuitas idē important vt quis obligetur ad munera appellatiōe vnus sicut appellatiōe alterius.

S in patria vxoris. Si marit' p' licita constituat domicilium in patria vxoris vel alia ibi cogitur subire munera. b. d. Et nihilominus subit etiā in propria patria. l. j. in fi. s. tit. j. Secus autem est in vxore transducta ad ciuitatem viri quia non potest grauari in proprio domicilio: vt dicitur. s. titu. j. origine. C. Et no. in hoc verbo patriar: z in verbo ciuitatis. s. tit. h. l. vnica. q' patria z ciuitas idem important vt quis obligetur ad munera appellatiōe vnus sicut appellatiōe alterius: largius tamē accipitur patria quā ciuitas: q' vbs vel ciuitas muris finitur. l. h. ff. de ver. sign. sed patria cōtinet etiā suburbia. l. v. c. s. legauerat. ff. de lega. iij. Et quicq' etiā largius ponitur pro toto territorio vel puincia. l. veluti. s. de insti. z iur. z. l. iij. s. de natura. li. Similiter appellatiōe proprii nominis ciuitatis: vt Bononia cōtinentur etiā suburbia. d. l. h. Et si vtrūq' apponat. i. nō men cōtinet z appellatiōe Bononiē: attendimus qd p'cedit. de q' p' gl. z bar. in d. l. h. z c. si ciuitas. de sentē. excōm. lib. vi.

¶ Qui semel fuit exemptus per priuilegiū nō semper intelligit' exemptus: sed tādū quādū durat causa exemptionis.

Priuilegio. Licet cesset priuilegium tamen non cessat in commune. b. d. Scandum vtrūq' intellectū glo. nā si ciuitas habet priuilegium q' oēs habentes domū vel possessiōe in territorio possunt grauari ad munera licet quis nō habeat domum vel possessiōem: z sic priuilegium non interuenit. i. non habet locum eius persona: tamen si sortitur ibi forum de iure communi ratio ne domicilij vel originis proprie vel paterne poterit ibi grauari: q' exclusus a beneficio speciali nō excluditur a iure cōmuni: vt hic. z. l. eius militis. s. militia missas. ff. de testa. mili. z. l. si non specia. li. s. de testamētis. Et ex hac lec. nō. q' priuilegio sit q' muniticeps: vt hic. z. l. j. ff. ad muni. C. S. cō. lec. est si ciuitas habet priuilegiū q' legū doctores non teneantur ad munera: certe licet doctor originarius vel habens domicilii interim grauari nō possit tū non interueniēte. i. cessante priuilegio poterit grauari de iure cōmuni originis vel domicilij vel alteri' modi de iure communi. j. co. l. ciues. z sic patet q' priuilegiū derogat z excludit potentiā iuris cōmuni tādū quādū durat priuilegium: quo cessante ius cōmuni resumit vires. Et quo infert q' q' semel fuit exemptus p' priuilegiū nō semper intelligit' exemptus sed tādū quādū durat causa exemptionis: in. c. abba. te. de verb. signi. z in insti. de auto. tuto. s. fin. Hoc tū scdm exemplum qd dicit hic glo. q' p' priuilegio doctoris nō teneat nō videt' p'cedere q' de iure cōmuni sine priuilegio doctores legū sunt exempti a muneribus. l. medicos. j. de profes. z me. nisi intelligeres de doctorib' nō legentibus vel legētib' alibi q' Rome vel in ciuitatibus regijs: de quib' in p'ma cōstitutiōe digestorū. s. becañt. vel supnumerariis. l. vnica. j. de statulib. q' nō excusant. l. h. z repobari. s. ff. de excu. tu. Itē no. hic q' licet pacto vel renunciatiōe ab obligatiōe z a foro originis liberari non possit. l. assumptio. in prin. z. s. j. ff. ad mu. z dicit. s. tit. j. l. origine. tū p' priuilegiū pōt: sic potenti' operat' priuilegium q' renunciatiōe: vt hic patet zc.

¶ Ciues qualiter constituantur. Potestates ciuitatum donec sunt in officio dicuntur esse ciues illarum ciuitatum. Per adoptiōe z arrogatiōe efficit' q' ciuis ciuitas adoptatiōis. Si quis est incola vel ciuis pluriū locorū z pariter vocat' ad munera cui parere debet. Si cōcurrunt duo loca incolatus preferitur antiquior. Domicilium quandoq' accipitur pro habitatiōe.

Ques quidem. Dec. l. diuidit in tres partes sine puncto tria dicit. Primum est qualiter constituantur ciues. S. cō. ibi incolas. qualiter constituantur incolae. Tertia ibi z

in eo loco. qualiter quis sortiat' domicilium: z hoc dicit. Ciuitatem incolatam z domicilium quis sortitur modis hic insertis. b. d. Ciuem ergo faciunt hec quatuor. origo: manumissio: electio: z adoptio. Et dicit origo propria vel paterna nō autem materna nisi in casibus not. s. eod. l. origine. nec anita. vt. s. titu. l. filios. z ibi.

¶ Que autem origo sit potior: z cui potius parere debet: an propria vel paterna: dic q' propria. arg. l. z magis. ff. de solutio. z quod not. in l. preses. s. de serui. z aqua. C. Item quo ad quid sequatur quis ciuitatem vel originem propriam vel paternā dic per glo. z Barto. in l. assumptio. s. j. ff. ad muni. z tetigi. s. titu. j. l. j. C. Item dicit manumissio. s. facta de fe vel patre suo: nā manumissus z eius filij post manumissionem nati sequuntur originem z domicilium patronorū quod habet tempore manumissionis quotūmz sunt patroni. l. assumptio. s. si. cum. l. seq. ff. ad muni. z hic in glo. j. z dicit. s. tit. j. l. h. nō autē domicilium postea per patronos voluntarie questum ne si per orbem terrarum vagari velint habeat eos necesse sequi. l. qd nisi. ff. de ope. lib. C. Itē dicit electio. i. electio. ff. de iure immuni. l. penn. in fi. nā eo ipso q' forensis quis eligitur ad aliquā dignitatem vel honorem in aliqua ciuitate efficitur ciuis illius ciuitatis et sic dignitas alicui delata ab aliqua ciuitate facit eum ciuem. j. l. priori. in fi. ergo Hualcus qui fuit potestas Bononiē. sicut ciuis Bononiē vt dicit hic glo. z qua no. q' potestates ciuitatum donec sunt in officio dicunt' esse ciues illarū ciuitatū: nō tū p' ante gestis possunt cōueniri sicut nec scholares: dicit. s. co. l. h. Et idē de militib' qui dicunt' ciues z rōne militie sortiant' forū illius ciuitatis vbi meruerit. i. stipendia recipit. l. muniticeps. in fi. ff. ad muni. c. z bec in glo. si. in rē prin. z in glo. l. heres absens. s. p'inde. in gl. magna. ff. de iudi. Et similit' scholares licet nō sortiant' domicilium z sic nō efficiant' vere ciues ante decennij vt dicit. s. co. l. h. tamen de bent tanq' ciues protegi z defendi a rectoribus ciuitatis ab omni bus iniurijs in aūt. habita. s. ne fi. p. pa. Et ideo omnes isti. l. officiales seu rectores z potestates ciuitatū milites z scholares possunt tanq' ciues p' iniurijs sibi illatis z iniustitia sibi illata in alio loco q' studij vel officij petere sibi cōcedi repesalias: vt tenet Bar. in tractatu repesaliarū. Et idē in milite celesti si forensis sit rector alicuius ecclesie hui' ciuitatis vel monach' alicuius monasterij efficitur ciuis. in. c. cū nullus. de tēpo. ordina. libro sexto. licet nō teneat ad munera p'm Bar. in. l. j. ff. ad municipales. z idē in doctore q' est miles legalis militie s'm Barto. in. l. muniticeps. s. miles. ff. ad municipales. l. in doctore forensi donec hic legit. C. Sed Barto. in. l. j. ff. ad municipales. dicit q' licet hic intellectus z expositio gloss. sit vera tamen potest' intelligi allectione. i. ex receptione conuentione vel contractu ciuitatis facta cum aliquo vt veniat ad habitandum z subeundum honores z munera efficitur quis ciuis sicut tota die videmus fieri q' aliquis forensis veniens ad habitandum recipitur in ciuem z efficitur verus ciuis: vt hic. z. l. edificia. cū sua gloss. ff. de verborū signifi. z hoc voluit tex. in dicta. l. j. in prin. ff. ad municipales. dum dicit recepti in ciuitate vt nobiscum munera facerent. C. Sequit' adoptiō: nā per adoptiōe z arrogatiōe efficit' quis ciuis ciuitatis adoptatiōis: vt hic. z. l. in adoptiōe. s. de adoptio. que ciuilitas durat tādū durat adoptiō. dicta. l. h. s. ff. ad muni. z sic hec ciuilitas est ambulatiō: vt ibi not. sed suā primam ciuilitate nihilominus retinet: z sic patet q' quis potest esse ciuis pluriū ciuitatū. l. ordine. s. ff. ad muni. z. d. l. in adoptiōe. z. s. tit. j. p' totū. Et idē et de filijs natis ex adoptatiōe per emancipationem patris adoptati perdunt ciuilitate z omnia in rē ex adoptiōe questā. l. in omni. cū. l. seq. ff. de adop. z sicut ciuilitas questā per adoptiōe finitur finita adoptiōe: ita z illa q' est q̄stā p' inst' tutiōe alicui' beneficii vel legatione monasterij finit' de relicto beneficio vel monasterio p'nt p'z in medicatib' q' sepis: sime de vno loco mittunt' ad aliū s'm Bar. in dicta. l. j. ff. ad muni.

¶ Sequit' ver. incolas vero. Et quo not. q' eo ipso q' quis insituit suā habitatiōe ad domicilium in territorio alieno sine in villa sine in ciuitate sit incola illius loci: vt hic. l. incola. la prima. ff. ad mu. z l. pupill'. s. incola. ff. de verbo. signi. z dicit. s. co. l. est verū. Dicit' em incolā quasi colens. i. venerans terrā ad quā se conferet prima relicta. vt hic in glo. z sicut quis pōt esse ciuis pluriū locorū vt. s. dicit: ita z incola: nam potest' q' habere domicilium in pluri' locis h'z in vno principali? ceteris. l. habeo. z. l. assumptio. s. viris prudētibus. z ibi Barto. et. l. si q' instruat'. ff. ad mu. z. cū q' extra. de sepul. l. vi. per Inno. in. c. oēs. de ma. z obe. S' est differentia: q' incola sit voluntate z factio ipsius cōstituentis domicilium: s' ciuis fit factio alieno vel suo z alieno. Et idē cū matrimonium dependat a factio mulieris z viri ipsa efficitur vere ciuis ciuitatis viri vt tenet hic glo. quā no. z dicit. s. co. l. origine. z pōt q' conueniri nō solum rōne ciuilitatis et incolat' seu domicilij: s' etiā pluri' alijs modis quib' non est ciuis nec incola: vt est glo. magist. in. l. h. s. absens. s. patroni. ff. de iudi. Et em d'ria iter for' z domicilij: vnde bñ sequit' q' hz hic domicilium. ergo sortit' hic for' nō cōuenit: vt sortit' hic for': ergo hz hic domicilium. d. l. heres absens. z p' Sal. i. l. h. de iurisd. om. iud. C. Quid aut' si q' est incola vel ciuis pluriū locor' z pariter vocatur ab vtroq' ad munera cui o'z parere: qd etiā questit' glo. s. titu. j. l. j.

a Ciues. Ciuis subdividitur q' ali' originari': alius nō originari': de his vide p' Ant. de bar. l. pe. decre. in octava colum. Itē si q' sit natus in aliq' castro libero nō subiecto alicui ciuitati qmō appellabit: vi de hic p' bar. i. j. co. An. i. vñ. sed q'ro. z per bar. in. l. j. i. ff. colū. ad muni. cipa. b Sequit' vñ. colas. Quis dicit' incola: vi de hic: p' bar. l. assumptio. s. ff. ad muni. cipa.

ti. j. l. i. Et glo. hic dicit qd ei q primo vocat: id est tenet Jo. an. z In no. in. c. cu iadudis. de prebe. de eo qui ratiōe plurimū beneficiorū est subiectus pluribus episcopis qui cōtraria mādāt vt teneat obedire priori: qd scda subiecto intelligit facta salua obedientia primi. Si autē vterq locus simul z pariter vocet ad mūnera: tūc glo. hic in fi. cōcludit qd pferat civitas q minus onus imponit. Tu autē potes colligere opinionēs huius glo. vt primo preferatur locus originis qua origine cessante preferat nobilior vel maior civitas qua maioritate z nobilitate cessante pferat que minus grauat z si vterq pariter grauat tūc locus est gratificatio: si vocat nolit gratificari tūc nisi se cōcordet vel fortian se inuicē impediūt: z facit qd xi. s. ti. j. l. i. Quid autē si cōcurrat locus originis paterne z originis pprie. dic pferat locū pprie originis. ar. l. z magis. ff. de solu. z te tigi. s. Et si cōcurrat duo loca incolat? pferat antiquior. l. in bis. ff. de solu. z in feudis hic finit lex cōradi. i. fi. z si nō apparet de antiquiori locus est gratificatio vt hic in glo. Itē si cōcurrat duo loca quorū vnū est ciuitas q necessaria obligatiōe pponit z locus domicilij seu incolat? voluntarie. l. nō vtiq. z. l. nihil. z. l. assum ptio. ff. ad muni. z p dicta limita qm sit ipso iure muneris diuersis muneribus a diuersis iudicib? si autē ab eodē tūc ē ei? electiōe cui ve lit pot? parere. l. si duas. i. pn. ff. de excu. tu. C Sequit ver. z i eo lo co. hic v. venit ad declaratiōe pcedētis ver. qz. s. dixit q incola sit per cōstitutiōe domicilij: nūc declarat qualiter cōstituat domici liū z dicit q domicilij cōstituat eo ipso q qd i aliquo loco cōstituit sibi larē. i. habitatiōe ad maiorē partē rerū suarū cū animo z in tētiōe habitatiōe ibi perpetuo z inde nō discedēt nisi superveniat aliqd qd est inde auoceta quo loco si aliquādo discedit aīo redēt dī tūc dicit peregrinari q peregrinatio definit cū reuersus fuerit. C Et no. fm gl. hic qd nō requirit? cursus amboz ad cōstitutiōe domicilij. i. habitatiōis etiā maioris partis bonorū: sed sufficit al terū: nā siue qd habitet in loco aīo ppetuo habitatiōe z non ad tps. s. eo. l. v. verū z ibi dicit: siue nō habitet s; habeat ibi maiorē partē fortunarū suarū vtroqz mō dicit domicilij cōstitutiōe vt hic. z. l. in lege cōsoria. ver. s; de ea. ff. de ver. sig. Cōstituit ergo domicilij duo bus modis: z vtroqz mō sit incola. i. p habitatiōe aīo ppetuo ha bitandi nisi aliud auocet: hoc domicilij pte esse in plurib? locis. l. si qd instructus. ff. ad mu. z. s. dixi in pcedētē ver. Itē per posses siōe maioris partis bonorū suorū: nō autē ex sola possessione vni? rei. s. eo. l. cū negs. Et no. singulariter qd eo ipso q qd bz aliq bona vel mercatias in aliquo loco psumit sibi habere maiorē partē for tunarū suarū nisi doceat se alibi plura habere: ita dicit no. Bar. in l. de iure. ff. ad mu. Itē relegat? in loco relegatiōis sortit domicilij necessarium. l. quo ad mūnera nō honores. l. filij. s. relegatus. z ibi glo. ff. ad muni. Et an retineat primū domicilij: vide gl. in. l. ei. s. ff. ad mu. C Itē habitatiō in villa si ruris colēdi cāz in municipio cui villa subiecta nō est vti oībus cōmodis ipsi? municipij qz in eo cōtrahit: balneo z spectaculis vti: z festos celebrat dies dicitur esse municipes z incola z domicilij sortiri i tali municipio siue ca stro z ibi pot vocari ad mūnera. ter. no. est in. l. eius q. s. ff. ad mu. facit. l. si. s. vbi de cri. agi opor. vbi rōne assidue cōuersatiōis quis sortit for? vt ibi in gl. C Itē no. bici si. vñ pfect? est. qm qd p hēsi tur. i. lōge recedit extra domicilij suū bz peregrinari? z ista peregrina tio se bfe ad desertiōe z retētiōe domicilij: nā si redit: sic cessat peregrinari apparet qd habit alium redēdi: z sic retinet domicilij z incolatū. Si autē nō redit: s; ibi sedē pstituit: z in pno domicilio nō reliq maiorē partē fortunaz nec familiā nec bz inde originem tūc dicit relquere primū z efficit incola scōi. l. domicilij. ff. ad mu. ni. si autē nō figit sedē sed vadit errādo buc z illuc: z tūc est sine do micilio: tūc dicit vagabund? vt bici gl. s. z. d. l. si qd instruct? ver. si qd. z. ff. de ope. liber. l. qd nisi. z. ff. de dā. ifec. l. iiii. s. ptoz ait. z ibi glo. z Bar. Nec obstat qd qd non pot esse sine domicilio cū quilibet saltē domicilij originis habeat cui renūciari nō pot. l. origine. s. ti. j. z. l. assumptio. ff. ad mu. qd dic qz in vagabūdo nō attendit domici liū originis ideo vbiqz cōueniri pot: vt est gl. i. l. i. ibi Sal. s. vbi de cri. agi opor. ver dic fm Bar. i. d. l. si qd instruct?. qd dicit qd? domici liū qnqz accipit p habitatiōe: z tūc pot qd esse sine domicilio. i. si ne habitatiōe qz nec ibi sūt sedē. qd accipit p quodā iure cogen di ad mūnera rōne originis: z fm hoc nemo possit eē sine domici lio pprie originis nisi sua civitas eēt deleta vt fuit carthago: z eo mō itellexit gl. i. d. l. si qd instruct?. z ad qd eo ipso qd qd discedit d lo co cū oībus reb? suis z familia sua psumit habere alium? mutādā z reliquēdi illō domicilij: hoc fuit de mēte Jnn. i. c. ex trāmissa. de renū. Et de isto vagabūdo dicit i. l. j. de colo. tracētib? p Ang. in. l. j. de tyro. l. rxi. C Que autē ofia sit inter municipē ciuem z in colam. no. hic gl. s. notauit etiā. s. tit. j. sup rubrica. qz municeps est gen? ciuis z incola species. C Itē aliqs est ciuis originarius. s. origine ppria paterna vel auita: aliqs est ciuis s; nō originarius. s. est alijs modis. s. no. C Itē qnqz qd vocat municeps z non est ci uis vt si nat? est i quodā castro libero nō subiecto ciuitati: tūc em nō vocabit municeps sed cauellan? z terrigena sui castri: de qbus loquit ti. s. de magi. conue. Non autē erit ciuis prout eēt si castrum esset subiectū ciuitati. l. qui ex vico. ff. ad mu. z ibi Bart. z. l. ff. de

verbo. sig. z hoc mō limitat. d. l. q ex vico. C Itē pot quis esse ciuis florentin? z tñ nō erit Lucus seu de puincia Lucie i qua puin cia est florentia: vt si est nat? in vna villa que olim erat Bononie z nūc tenet a florentinis: hic em erit ciuis florentin? p. d. l. qui ex vico. z erit lombardus: qz natus ex villa vel castro existerit in puincia lombardie: vt dixi. s. ti. j. l. i. C Quid autē de infantibus expositis an sint ciues de patre z matre z vbi nati sint? Barto. z. in. l. j. ff. ad mu. qd presumunt esse ciues in locoybi sunt ex qd de alio loco nō ap paret. argua. moueoz. s. si ser. ex por. ve. z. l. itē apud labeonem. s. si quis virgines. ff. de iniurijs.

Senatores. C Ex collatione dignitatis sena torie vel similis quis sortitur fo rum vbi domicilium z ciuitatem. b. d. Loncor. s. l. pro ri. in versic. electione. z ibi dixi. C Domicilium autem z ciuitatem pimeam quo ad onera personalia licet nō realia: vt not. in. l. pio bis. s. de naufra. lib. xi. derelinquit non quo ad ho nores. ff. ad muni. qz dignitas nō debet esse ad diminutionem sed ad augmentum. l. penul. ff. de sena. qd facit ad questione de eo qui pmisit dare scabū mattū cū pedona: z si det cū pedona facta regi na qd dicat impleta pmissio: qz dignitas nō minuit sed augmen tat. d. l. pe. z ibi p Bar. z per Ly. z Sal. in. l. s. de suspe. tu. l. 3. Ja. de ra. tēnerit contrariū qz officiū pedone mutatū est. l. legatis. s. si eius officio. de leg. iij. C Sz an senatores z alij rectores forensis in Roma lz nō possint ibi cōuenire durante officio de ante gestis ratione ciuitatis cū acquirunt ratione bonorū officiū: vt dixi. s. l. prima. z in. l. seq. possint cōueniri rōne cōis patrie. l. roma. ff. ad mu. dicit hic gl. s. qd nō sicut neclegati z alij qd habēt ius reuocādī domū. l. s. legatis. ff. de iudi. z sic collatio dignitatis z officiū de rogat foro qd als qd sortiebāt rōne cōis patrie: vt dicit. l. roma. C Mulieres ex persona maritorū sortiant dignitatē z forū: que oīa perdant scdo nubendo hoibus inferioris dignitatis. z nu. z.

Mulieres. C Mulieres ex persona marito rum sortiantur dignitatem z forum que omnia perdunt secundo nubendo hominibus in ferioris dignitatis quorū condiciones sequuntur: con cor. per oīa. j. de digni. l. mulieres. vbi est idem text. dignitas ergo viri transit ad eius vxorem: vt si maritus erat comes z vxor que primo erat vilis modo vocabitur comitissa: resplendent enim mu lieres radīs maritorum: in autem. de consu. s. sin autem. collati. iiii. non autē resplendet filia ex radīs patris nec foroz: vt dicit hic glo. quam intellige in casu dicit. s. sin autem. in gloss. allega. nec vide tur loqui. l. j. ff. de sena. in casu vbi transit ad matrem filio volente in dicto. s. sin aut. Nā licet regulariter dignitas nō trāseat ad supe riores: qz dignitas nō ascendit s; descendit. d. l. j. de sena. z ibi Barto. z. l. maior. s. de dig. fallit tñ i dicto. s. sin aut. z. l. in sacris. la. tertia j. de prior. sacro. scri. z. l. penul. in prin. j. de metat. l. quoties. j. de prin. scbola. li. xii. et intellige qd mulier retinet domicilium et di gnitatem viri etiam si sit vidua. l. filij. s. vidua. ff. ad mu. qd duo per dit cū nubit alteri inferioris dignitatis. l. cū te. de iup. z sequit cō ditionē viri: vt hic in vñ. sin aut. nisi a pūcipe iperet vt i priori ma neat dignitate. l. si. ff. de sena. id mulier q plures viros habuit in se pultura vltimi viri cuius domicilij? honore retinet est tumulan da. dicit ter. in. c. si qd. in fi. de sepultu. l. vi. z ad de hic que dixi. s. ti. j. l. origine. C In glo. ibi nec filia radīs patris. Dic hoc verū spar gendo aurū in illis. vñ. in dīs. de quibus in. s. bec itaqz in. d. aut. de cōsuli. sed quo ad eos honores dic vt. ff. de sena. l. femine. Itē dū gl. hic dicit z nūras p fozerū. dic meli? vt no. ff. de sena. l. j. C Vltimo bec. l. inducit p Zulij ad. q. de facto. florentin? maritauit filia Bo nonia. quo florentino mortuo instituta pūcipe filia berede eius florentini vxor petit suā dotē in florentia. filia autē dicit se sortiri domicilij viri i Bononia: z ibi debere cōueniri z nō i florentia: hoc vñ p hāc. l. z. in qd? habet q vxor sequit domicilij viri relicto domicilio pprie originis fm qd dixi. s. ti. j. l. origine. s; dic s; qz cū sit hēs pri? bz cōueniri vbi pater poterat. l. beres absens. ff. de iudi. Item qz datus votis vxoris nouerce sue pcessit matrimonij ipsi? filie: ergo p trāstatiōe domicilij nō potuit pūdicare ipsi nouerce: ar. ff. de re. in. l. nemo pl? cōmodi. z. l. nō debet. cū. l. seq. Itē qz ei? in rudi ctio vñ pūceta. l. si qd postea. ff. de iudi. z. s. ti. j. l. fi. z. ff. ad mu. l. co la. la. scda. z si respōdeat florentie patiet missionē possessionis bo norum hereditariozum. d. l. beres. z. l. de boc. eo. ti.

C dicit peregrinari. vide hic p bar. circa si i vñ. itē nota qz qd bz peregrinari.

De honoribus et muneribus non continuandis inter patrem z filium. Et de interuallis. Rubrica.

Cōtinua vt in glo. qz rōne originis z domicilij de quibus. s. dixi deserunt mūnera z honores: ideo de his dicit. Et qz sepe finit vno munere vel onere iterū vocat ad illud vel ad aliud munus vel honores pater vel filij? qd est pbitū: ideo sub iungit nō cōtinuandis inter patrē z filij: z qui seme? gessit nō est perpetuo excusar? sed per interualla temporis: ideo sub dit z de interuallis. C Cōtinuatio munerū z bonorū est prohibita inter eos q sunt idem. z nu. z.

- 3 Internallū patris vel fratris prodest filio vel patri quādo est honor vel onus mere personale.
- 4 In generali mandato madata veniūt et intelligunt solū ea que de iure fieri possunt.

Sicut et honores. Continuatō honorū et munerū non habet locū in his qui sunt idem vel quasi idē vt est pater filii: internalla vero munerū et honorū habent solū locū in his qui vere sunt idē. Itē in dubio fideiussoi id qd pncipiāli potest intungi. b. d. notabiliter. Cōfinitōdes autem honoris ponit hic in glo. in princ. qz honor est administratio reipublice cū dignitatis gradu sine cum sumptu sine sine sumptu. Cōtra ergo ex principio qd cōtinuatō munerū et honorū est p̄hibita inter eos qui sunt idē: ideo si in eadē domo sint pater et plures filii i p̄tate si pater gessit aliquem honorē vel munus publicum non potest cōpelli illo finito cōtinuare illū vel alium honorē vel munus nec similiter potest cōpelli filii: qz fictione iuris eadē persona cū patre censetur. l. i. s. de impu. et cōuerso si filius gessit illo finito nō potest cōpelli cōtinuare ipse nec pater nec frater in eadē p̄tate existēs: siue enim sit munus mistū siue cū sumptu et p̄sone labore siue personale tantū cū labore persone. l. j. et si. ff. de mu. et hono. nō cogitur quis cōtinuare sed debent cogi et vocari alii ad munera et honores eosdē vel alios subeūdos: sed si sponte velit quando est honor cum sumptu potest. l. sp̄te. ff. de mune. et hono. sed si est honor sine sumptu nō potest etiā si sponte velit imo incideret in legē iulī de ambitu. l. j. s. ad. l. iul. de ambi. et hic in gl. Cōfallit decurionatū qz nō p̄stat vacationē imo pater et filii simul p̄tate esse decuriones siue cōsiliarij: vt hic in princ. qd secus est in alio munere patrimoniali qd nō pōt patri et filio simul intungi. l. i. si bi. qui. j. de siliffa. Itē fallit quādo alii nō sunt sufficiens: qz nōc pōt ille idē qui gessit compelli cōtinuare. l. hono. s. pe. et fina. ff. de mane. et hono. Fallit etiā in alijs casibus quos dixi. s. de decur. l. quis tam. C. Itē predicata de munere intellige publico principaliter. i. auctoritate et utilitate. vt qz nō cogat cōtinuare illud vel aliud munus: nec in eius p̄tate existēs. Dicite in munerib⁹ publicis auctoritate sed utilitate p̄tatis vt est tutela et cura: qz illa nō excusantur: ideo h̄c vni⁹ sit tutor nihilominus cogit acceptare officij publicū auctoritate et utilitate et interim excusatur ad ipsa tutela: et datur curator. insti. de excu. tu. s. itē qui reipublice. et hic in glo. j. in si. Sed numerus triū tute larū pluribus simul in eadē domo habitantibus et indistinctum patrimonij habentibus bene p̄stat vacationē inter eos. vt. l. i. i. h. di. rimus. s. si pater. et l. tria onera. vlt. ad. l. i. ouas. s. grammaticū. ff. de excu. tu. ideo si imponatur estimū p̄stātia: vel aliud onus per domos solutio vni⁹ liberat alios. per. d. s. si pater. et ibi Bal. qd allegat glo. singu. in. l. i. j. q. etate. in glo. j. et ibi tāgā. et dicta. l. i. bi. j. de siliffa. Itē cōtinuatō coacta bonoꝝ et munerū nō possit intungi in eadē domo inter patrem et filij vel fratres in eadē potestate: vt si pater vel frater gessit non possit cogi filii vel fratres cōtinuare vt. s. dictū est. tñ secus est in internallis de quib⁹. l. i. pri. qz talia in ternalla cōcedunt solū ip̄sone gerenti et non transeunt ad alij. l. i. i. b. r. t. s. p̄scriptio. ff. ad mu. ideo si pater gessit honorē: vel munus publicū mere personale ipse solus h̄c vacationē et internallū vt non possit vocari nec cōpelli ad illud idē onus vel honorē intra quinquēniū et ad alios honores intra trienniū. et in legatione intra biēniū. j. eo. l. pri. et filius ex isto in ternallo tēporis qd h̄c pater nō pōt se excusare vt si dicat qd vlt. ad quinquēniū triēniū vt biēniū possit vocari ex quo eius pater vel frater gessit officium: nā sicut ipse filius non vocatur ad onus continuationis officij pater n̄ ita nō vocat ad cōmodum internalli paterni vt in regula iuris secundum naturam. Cōlatio ergo et internallū seu vacatio cōcessa patri nō extendit ad filij in potestate vt similiter ipse vacare debeat. nec cōcessa fratri extendit ad fratrem imo pōt ante illā vacationē finitū vocari suo loco et ordine. l. filius. ff. de legatio. dūmodo nō vocet imēdiate finitū officio patris vt fratris: qz esset cōtinuatō: sed debet in medio fm ordinē alij euocari. l. sciendum. s. in ordine. ff. de lega. et in. l. i. sc̄bo resp̄so. et l. quis tā. s. de decurioni. et j. titu. l. i. et l. hono. s. gerendozum. ff. de mune. et hono. alias ex causa necessitatis si alij nō sunt admittit cōtinuatō. dicta. l. hono. in fine. ff. de mune. et hono. Et hoc verū qd internallū patris vel fratris p̄dest filio vel patri quādo est honor vel onus mere personale s̄c sine sumptu in quo excusatio patris nō p̄dest filio. l. i. j. q. morbo. secus si cū sumptu: vt qz teneat facere magistratū aliquem vel legationē aliquā suo sumptu: qz tunc internallū vni⁹ p̄dest alteri. l. filio. ff. de legatio. et no. glo. in. l. hono. s. j. ff. de munerib⁹ et honoꝝ. et hic in glo. in verbo alijs. Est ergo differētia inter cōtinuatōnem et internallū in duob⁹: qz cōtinuatō egredit p̄sonā internallū nō. Itē cōtinuatō p̄hibet regulariter siue sit munus vel honor cū sumptu vel nō. Internallū vero prodest alteri qd est cū sumptu: vt hic in glo. in verbo alijs. in ver. sic ergo. Cōtra in verbo si p̄infante. qz licet pater regulariter teneatur et astringat tanq̄ fideiussoꝝ pro filio assumente officij publicū nisi ipse pater contra-

Casiles et coronari. et nota s̄c Ang. qz nasci tabellio pōt nā cum tabellio dicitur officij cōcedat ex p̄uilegio p̄ncipis vt in aut. de tabellio. in p̄nci. poterit cōcedi istō p̄uilegiū alicui vt ipse et qz nascet ex eo sint tabelliones. Nā q̄rone pōt cōcedi in fanti dignitas vt hic: eadē rōne poterit cōcedi dūm nascet fm Ang. Itē h̄c ifans possit eē rex quia regnū vadit per successionem: Angari enim coronauerunt regem Ladislaū corona q̄ vocat sacra cū adhuc eēt infans: vt scribit p̄ papa in suis epistolis: h̄c ifans nō pōt eē ipator qz creat p̄ electionē. c. venerabilē. de elec. imo iniquum eēt fm bal. l. i. ex hoc iure. ff. de insti. et iure fm Alexā. hic in addi.

dicat. l. i. in p̄. ff. ad municipales. et dixi plenissime. s. de decurio. l. j. hoc tñ est verū in filio maiorē. x. annis. secus aut in minorē: qz cū ante. x. ann. quis nō possit esse decurio nec admittat ad honores publicos. l. ad rēpublicā. ff. de mune. et hono. pater vero astringit interim gerere decurionatū p̄ eom: licet pater madatauerit et cōferent tacite vel expresse filij infantē creari decurionē: tñ hoc madataū et cōsensus habet in se tacitā conditionē si de iure fieri pōt: vt tñc pater obliget si filius sit habilis: vt vult glo. in. l. i. j. de siliffa. et quād. pater. C. Et sic no. qd in ḡrali madata veniūt et madata intelligunt solū ea que de iure fieri possunt: et alia que de iure fieri nō possunt nō obligat mandans: vt hic: l. incius. s. p̄ infante. ff. ad mu. vbi est idem tenor. facit. l. nepos p̄culo. ff. de verbo. signi. et l. si procurator. verū. qz si indebitū. ff. de cōdi. inde. C. Et not. hic: et d. s. pro infante. qz infans pōt recipi ad decurionatū: et sic patet qz minor potest habere honorē et dignitatem sine administratione nō autem cū administratione: vt no. Bar. in. l. vnica. j. de mu. et in quo lo. et ideo interim non habebit vocem et administrationē nisi cum erit fact⁹ maior: et tñc pater vt fideiussoꝝ tenebit et minor creatus decurio interim habebit sp̄ortales decurionis: licet nō habeat vocem. l. spurij. s. j. et ibi Bar. ff. de decu. Sic etiā minor pōt dari tutor in testamēto et erit tutor cū erit maior: insti. qui dari tu. p̄of. s. furiosus. Itē et pupill⁹ pōt esse miles et coronari⁹ vt text. dicit in. l. i. s. de testa. mili. et Bar. in. l. j. de digni. Itē et minor potest inde dari a p̄ncipe: et videt cū tali minore dispensare. l. quidam cōsule bat. ff. de re iudica. et no. glo. in. d. l. spurij. s. j.

In legatione datur min⁹ tēpus qd in alijs munerib⁹ publicis. Internalla muneris quōqz sunt quinquēnalia triennalia vel biennalia. b. d. C. Mo. qz internallū et vacatio quinquēniū datur ad eosdem honores et vacationes repetendos. ad alios triennium: in legatione biennium. Et quod hic dicit de honoribus idem etiā de munere ad munus. l. nauicularij. ff. de muneribus et honoribus. que dicit de nauicularijs qui habent maiorem partem sue substantie in negociationibus qui habent internalla quinquēniū. secus in nauicularijs qui deserunt annonam vrbis: quia illi habent immunitatem solū quādiu durat ille actus. l. semper. s. negociatores. ff. de iure immunitatis. et ibi gl. que incipit hic vero. De decurionibus autē nō dant vacationem: vt hic in glo. h̄c et dixi in. l. i. s. de decurio. Item intellige hic de legatione lōgiqua: vt vlt. marina vel alia pro qua datur biennium: secus in legatione proxima. j. de lega. l. i. ff. de lega. l. paulus. s. j. Et ratio quia in legatione datur minus tempus quā in alijs muneribus publicis: qz cū releuetur in hoc vt numerus trium liberorum sufficiat in excusatione huius muneris. l. j. de lega. vbi in excusatione aliorū requiruntur quinqz. j. de his qui numero libe. l. i. granetur in hoc vt minus tempus ei detur. argu. l. eum qui. ff. de iure iuran. C. Quid autem si quis fuit pro legatione defensionis vel publice cuius causa non fuit in dicta legatione determinata: vnde est necesse iterū in legationē mittere: an qui primo inchoauit legationem et tractauit negociū: et informatus est de facto possit cōpelli iterum pro legatione redire: quod non sed habet vacationem biennij. l. legato. ff. de vaca. mu. l. estimationem. s. fin. ff. de mune. et hono.

In Internalla. Frater propter fratrem non habet vacationem sed extantibus alijs idoneis non dum grauatis quis bene excusatur. b. d. C. Nota ergo qz licet vnus frater bona cōmunia habentium gesserit honorem vel munus civile propter quod habet vacationem et internallū quinquēniū triennij vel biēniū. s. l. proci. tamen alteri fratri non prodest vt similiter debeat habere vacationē et internallū ne possit intra dicta tēpora vocari ad munera imo poterit vocari nec poterit se excusare: p̄pter inportationem fratris: nā internallū patris nō prodest etiā filio in p̄tate nisi sit honor vel mun⁹ cū sumptu licet gestio patris bene prodest filio et gestio fratris fratri in eadē p̄tate quo ad cōtinuatōnem vitandā: vt s. eo. l. j. multominus internallū et vacatio vni⁹ fratris p̄dest alteri nō existenti in eadē p̄tate. l. post mortē patris vel emācipationē nec cōmunitio honorū p̄dest vt vnus p̄ alio vacationē habeat excusatur a munerib⁹ civilib⁹: vt hic. et l. licet. s. de decurio. Sicut debita et delicta vni⁹ nō nocēt alteri: vt ibi dixi. et l. cū duob⁹. s. idē p̄pi. si inter fratres. Cōmunitio vero litis seu paritas bene operat propter equalitatē litigantū vt rescriptū ad vni⁹ directū porrigatur ad alij. l. j. s. de diuer. re. de qua glo. opponit et nō soluit. Effet quē hoc dānt reipublice: qd secus est in cōtrario: vel ibi ideo est qz que in p̄fatiōib⁹ dicunt et vt ibi no. h̄c autē frater nō habet vacationē et internallū p̄pter gestionē fratris tñ bene habet p̄ alios idoneos extantes qui p̄ fm ordinē vocādi et cogēdi sunt ad munera vt hic: et l. sciēdū. s. ordine. et l. filij. ff. de leg. sed q̄ro fratres bona cōiter possidētēs nō p̄stāt sibi vnice vacationē a muneribus publicis: vt hic in princ. l. an idē in socijs oim bonozū qui similiter dicantur fratres iure societatis. l. verū. ff. p̄ socio. Et hoc dicit qz nō est idē imo p̄pter cōionē bonozū lucri et dāni vnus p̄stat vacationē alteri sicut

appellado no opitalat iudici si male iudicavit qui faciat litē suā vt voluit glo. in sili. l. j. §. j. ff. qd qsqz iuris. in vbo noui. in vbo qd autē. Quinimo et si bis appellavit r succubuit tñ pōt cōqueri. vt videtur sentire Jnno. in dicto verbo iniustam. Bar. tamē decidit contrarium in q. per eū disputata que incipit a sententia iudicis qui per imperitiā male iudicavit. C Sed quero an quis cogatur prestare equos mulos vel veredos reipublice: dic q sic: r est mun? patrimoniale quod potest etiam imponi forensi qui in illa civitate reperitur habere predicta animalia. C Sed si quis non habet equos potest cogi emere r reipublice cōmodare: hoc onus. l. emē dī r commodandi reipublice est onus patrimoniale quod imponitur persone pro rebus sicut collecta: ideo non potest imponi forensi sed solū subdito: ita decidit Bart. in. l. fina. §. patrimoniorū. ff. de mune. r bono.

Nullus numerus liberorum excusat a patrimonialibus realibus ordinariis.

Necqz tempore. Liberorum excusationes prestat a munerib? patrimonialibus. h. d. Intellige de numero quinqz liberorum qui excusant a personalibus. j. de bis qui numero liberorum. l. si. sed numerus. rff. r. xvj. bene excusat etiā a patrimonialibus r collectis. l. semper. §. demonstratur. r ibi Bar. ff. de iure immu. r vtri. §. de decurio. l. in albo. alius autē numerus filiorū excusat a munerib? publicis auctoritate sed vtilitate pnatiss: vt est tutela r cura. §. qui numero liberorū. l. i. C. tex. ibi etatis. dic senilis vt differat. l. etiā. j. eo. Alij autē intelligūt banc. l. q. null? numerus liberorū excusat a patrimonialibus realibus ordinariis: vt hic sed ab extraordinariis excusat numerus. rff. r ab inde supra. d. l. si quis decurio. r dicto. §. demonstrat. C Et reddūt rationē quare nullus excusatur a patrimonialibus ordinariis: qz cū oēs eiusdē sint ciuitatis eodē r nō diuerso iure censeri debent. l. eū qui edes. ff. de vluca. rff. q. ff. cognouimus. de deci. cum in tua. dignū est enim vt quiscū alius suscipiunt similitē vitam similem in legibus sentie at disciplinam. de sta. mo. r regula. recolētes. Itē qz nō debet alijs fieri remissio r alijs inferri tribulatio. rrv. q. j. §. bis ita. iura si. ver. nō enim volumus. Quod em̄ a plurib? fertur lenius r facili? portat. l. ex actores. §. de exat. tri. r. j. eo. l. si.

Philosophi nō excusant a muneribus patrimonialib? sed personalibus.

Professio. Philosophi nō excusantur a muneribus patrimonialibus sed personalibus. h. d. cum glof. C Fallit autem in munere hospitii recipiendi qd licet sit reale. l. iij. §. munnus hospitii. ff. de mu. r bono. grammaticorum: medici: philosophi: r alij magistri liberaliū artū excusant. d. l. si. §. si. r ecclesie. l. j. et ibi glo. si. in fine. §. de episco. r cleri. r vtri. §. eo. l. q. immunitate. C Et nota hic qz vere philosophantes sunt diuitias r pecuniā spernentes r voluntarie in vtilitates patrie cōuertētes: vt hic. r. l. in bonoribus. §. philosophis. ff. de vaca. mune. r. l. sed r reprobari. §. de pbilosophis. ff. de excusa. tuto. Et ideo qui dicit se philosophus r avaricia ductus vult pecunias r diuitias retinere r in solutiones tributōrū r alias necessitates patrie nō vult expendere est sibi ip̄i cōtrarius vt dicit hic tex. lō nō audiend? l. j. §. de fur. cū cōco. id eo qz Crates ille Theban? quōdā ditissim? cū ad philosophandū Athenas pergeret magnū auri pōdus abiecit nec pntavit se posse viritutes simul r diuitias possidere. Dicit tex. rff. q. ff. gloria episcopi. vers. crates. r facit cōtra doctores legū qz philosophi dici possunt. l. j. in p̄i. ff. de iusti. r iure ibi. verā phiām affectātes. vt non debeāt aurū r diuitias affectare sicut nō debēt phi. r sic a munerib? patrimonialibus nō debēt excusari s̄m Ant. de barulo. sed tu dic meli? qz imo a personalib? r realib? debēt excusari. vt no. in. d. l. bis honorib? §. angariarū. r. l. medicos. j. de p̄fesso. r me. C Ultimo not. hic glo. primā singu. qz legū doctor minor. rrv. annis nō pōt petere restitutionē in integrū aduersus ea qz omisit allegare vel pbare in causa sua: licet alteri minori daretur restitutio. l. minor. rrv. annis omisam. ff. de mino. pōt em̄ doctoz allegari cū petitio seu desiderium suum r professio sua inter se discrepēt. vt dicit hic tex. cum de beat esse perit? r instruct? in arte caudica ppter quā industriam r peritiā denegat restitutio. l. j. §. qui r aduer. quos. r ibi per Sal. in. d. l. sed r reprobari. r dicit Ange. se vidisse Crinotū petentē hāc restitutionē r expulsum fuisse.

Etiam minores. A muneribus patrimoniorum minor non excusatur etiam si plenam immunitatem habeant. h. d. Similiter non excusatur ecclesia. l. si diuina. §. de exat. tri. r ibi dicit sed r administratio reipublice r honores r munera patrimonialia non concernentia bene excusant nec admittunt minores. l. ad reipublicam. ff. de mu. r bono. nisi in subditio ex defectu aliorum. l. non tamen. §. non alias. ff. de decurio. nisi vel liberi suppleant minorem etatem. l. si. ff. de mino. Et similiter excusantur veterani a muneribus personalibus. l. si. ff. de privilegii. ve

tera. Et sicut inuenilis etas minor. rrv. an excusat a personalibus. d. l. ad reipublicam. non a realibus. vt hic: r senilis etas. lrv. anno rum excusat a personalibus: dicto. §. non alias. r non realibus. §. eod. l. neqz. Et no. hic qd plena immunitas alicui concessa non excusat a patrimonialibus nec etiam plenior: plenissima sicut est gl. magistra. j. de exat. mune. in rubrica. r vtri in. l. vacanti. §. de decurioni.

Nec protestatie. Electoria munera. l. p. testatie sacerdotie r decurionum sunt patrimonialia non corporalia siue personalia. h. d. C Et est munus protestatie id est tenentis primum seu anteriore locū in statide vel inter curatores pvince qz tenentur soluere pro se r alijs in dicta statione vel prouincia munitibus: r dicitur a proton quod est primum: r status. l. statio: quia si habentes primum locū in statione. C Sacerdotia erat quedam dignitas collata ei qui preerat sacerdotio totius prouincie pro quo munere aliquid soluebatur. Et sic erat patrimoniale vel expediebatur suis expensis: r sic erat mistū: vt hic. r. ff. eo. l. sponte. §. de natura. l. i. j. vbi glo. dicit qz non loquit de sacerdotio presbyterorū: sed est quedā dignitas laicorū siue munus publicū. C Decaprotie erat enim munus soluedū vel colligēdi decimas pro republica: nā in soluente est munus mere reale siue patrimoniale: in colligente sumptu pprio est mistum: vt hic in glof. Et dicit a decā qd est decem: r protos qd est primum. vnde decaproticus. i. primus in decem: Sicut dā dicit? est proplasma. i. prim? homo creat? a deo: r Serphanus pro marty. i. prim? marty: vt dicit glof. in. l. iij. §. decaprotos. ff. de mune. r bono. r aut. de tabel. §. si. sicut protocollū dicitur prima collatio pacificorū i scriptis red acta p notariū ad quā primā seu protocollū recurrit quotiescūqz in publico istrumēto aliqua occurrit dubitatio: vt dicit glo. in ver. protocollum. in dicta anten. de tabel. §. fin. colla. iij. nam quantumcumqz aliquod instrumētum sit autenticum si tamen de ipso aliquid in dubium reuocatur semper exhibendum est id a quo originem ducit: glo. ix. distinc. c. vt verum.

Mulieres non excusantur a muneribus patrimonialibus.

Muneribus patrimonialibus. h. d. C Sed a personalibus muneribus si sint honores r dignitates cū administratione: r illa non conceduntur mulieribus: quia mulieres a publicis r civilibus officijs sunt remote. l. femine. r ibi glo. magistra. r bar. to. ff. de regu. iur. r. iij. q. vij. §. tria sunt. C Fallit in mulieribus ecclesiasticis que sunt abbatisse priorisse r ministri suorum ordinū: r sic habent dignitatem cum administratione. vt in. c. j. de statu regu. in. vj. Fallit in muneribus precellentibus: vt reginis r comitis que succedunt in dignitate regali r comitina ex consuetudine vel privilegio. Et sic possunt iudicare r ex compromisso landare. in. c. collecti si h. de arbitris. Et no. glof. si. de arb. l. si. honores vero r dignitates sine administratione bene consequuntur mulieres. l. j. r. l. mulieres. j. de digni. maxime ex persona patrum r virorum. j. femine. ff. de sena. r in aut. de consul. §. bec itaqz ex privilegio principis. l. imperialis. §. de nup. Alia vero munera publica sine honore sexui congruentia: per que eorū pudicia nō leditur bene possunt mulieres subire vt qz cogatur esse obstricta: de publico ad iudicandum an mulieres sint pregnantes. l. j. §. de ven. inspi. r cogatur denunciare maleficia mulierum que inter eas occulte comittuntur r non deueniūt ad noticiā virorū: r posset esse commissaria ad distribuendū r erequēdū legata in testamēto relicta: vt no. Bart. in. d. l. femine. r similia. C Si autē nō cōgruūt sexui muliebri: tūc nō cōpellunt illa subire nec statutis de bis muneribus disponētibz astringuntur. l. iij. §. corporalia. §. de mu. ideo non restringit mulier statuto disponēte quod quilibet teneatur currere ad capiēdum malefactores cū hoc sit virilis officij sicut est accusare de suspecto. l. si. §. si. ff. qui pe. tu. C Hinc est qz mulieres nō possunt lenare faldā. l. inimicitia: vt dicit glo. sing. in. c. j. §. hoc autē notā dū. in. fi. glo. magne. §. qui feudū dare possunt. Similiter non possunt esse de cōsilio cū hoc sit virilis officij nec earum vsus in ducit confucta dinē: vt no. Bar. §. de legi. l. j. in. fi. Et vide de hoc sex an mulier cōpellatur ad munera publica per Bar. in. d. l. femine. r. j. de mulie. r in quo lo. r ibi etiā dicā. facit qd no. in. l. j. de verb. signi. r. l. de personalibus. de bis qui numero libero.

Quantum ad. Superindictiones sunt munera patrimonialia: ideo oēs soluere tenent vt facilius obsequia publica valeant expediri. h. d. Et est duplex superindictū. s. ordinariū r extraordinariū. ad superindictū ordinariū qd factū est ordinariū lege vel cōstitutione perpetua tenentur omnes etiā ecclesia. §. de superindi. l. j. Et ita pōt hic loqui: r ita intelligit hic gl. j. r tūc supple ad tex. ad extraordinarias indictiones. Ad superindictū vero extraordinariū qz remanet extraordinariū qz sup addit ordinario quādoqz ppter occurrētes necessitates ad illud nō tenet ecclesia: vt dixi. §. in rubrica de superindict. Et no.

Et not. hic cōiuncta gl. q. onus patrimoniale nō solū iponit pos-
sessori bonoz immobilium. sed etiā possessori mobilium. vt hic. r. s.
de imu. ne. p. l. h. in fi. Nam r equos tenere r pascere pro cōi est
munus p̄rimoniale. s. e. non videt. Et similiter habens pecunias
solas ad fenerādū subit onera patrimonialia sicut habens bona
immobilia. l. fi. §. patrimonioz. ff. de mune. r. bono. Et not. hic
q. facilius expeditur publica obseqa r cōmoda si ab oibz p̄rimo-
noz onera agnoscant. s. cōmodius r facilius portat onus quod
in plures diuiditur r pluribus exoluitur. vt hic. r. l. actores. s. de
erac. tri. r. j. de p̄uile. do. au. l. h. r. j. ti. p̄ori. l. vltima.

Quemadmodū ciuilia munera indicantur. Rubrica.

Continuatur: q. superius dictum est de muneribz ciuilibz tam
personalibus q̄ realibus. nunc vero qualr munera indicētur seu
imponant subiungit. Quot aut sunt attendēda r cōsideranda
in muneribz indicendis seu iponēdis. Et magistra. hic sup rubri-
ca dicit q. r. Primo p̄sona indicentis. vt habeat iurisdictionē in-
dicendi. vt sunt decuriones q. possunt distribuere officia r eligere
officiales. s. de decu. l. h. Et comes rerū puatarum in creando su-
sceptores. l. sup creandis. s. de iure fis. C. s. cōdō modz r ordo. s. vt p.
sona eius cui indicit nō graue vltra modū s̄ fm equalitatē. f. eo.
l. fi. r vt i ordine p̄mo vocef p̄ fi est habilis q̄ fili r primogenit?
C. s. de decurio. l. in successione. r. l. neminem. r. j. de filiofa. l.
iij. Tertio habitus: an ipsa persona cui iniungit sit habilis
vel non. l. bonoz. §. de honozibus. ff. de mune. r. bono. Quarto
eius origo vt si non sit origine i genuus sed libertin?. officia inge-
nuorum nō cōcedātur ei nisi impetrasset ius annoz aureoz. aut
restitutioē natali. eis incidit. l. iulii vscellii. s. ad. l. iul. vi. l. j.
Hodie aut per solam manumissionē efficitur vernus ciuis Ro-
man? quo ad honores r dignitates sine tali impetratione. vt diri-
tu. l. j. si seruus aut libert?. Itē etiā in personalibus muneribz i
dicendis considerat origo propria vel paterna vel ex p̄uilegio vel
etiā incolat?. s. de incolat. l. j. r. l. ciues. r. j. in filijs. r. l. crep̄o. Et ē
d3 attendi an sit masculus v̄ femina. vt diri. s. ti. j. l. patrimonioz.
vel sit minor vel infirmus vel alia inabilitatē habeat vt. j. q. etate.
r qui morbo. per totū. Quinto facultates. an sit sufficiens ad cō-
plendū manus sibi iniūctū dicto. §. de honozibz. Sexto consue-
tudo. d. §. de honozibz. nā in delatione officioz seruāda est cōsuetudo
do loci. §. de honozibz. r. d. l. sup creandis. sicut etiā in exactione tri-
butoz r collectarū seruāda est cōsuetudo. l. missi opinatores. s. de
erac. tri. r. ibi diri. Septimo vt potiores r idoneiores eligantur
l. honores. ff. de decurio. r. s. de decurio. l. ad subeunda. r. l. h. in fi.
s. si seruus aut libertus. Octauo ordo graduum. vt quis prius
vocef ad minores q̄ ad maiores: r qui fuerunt in maioribus ho-
nozibus non vocentur ad minores. f. eodem. l. h. Mono vt curia-
lis vnus curie non eligatur ad honores alterius curie. f. eod. l. j.
Decimo vt quis nō cogatur continuare illud idem vel aliud of-
ficium. sed habeat vacationem r interualla legitima. f. eo. l. penul.
r. s. de mune. r. bono. nō conti. l. j. Et predicta decem cōsiderant
dicit gl. in muneribus personalibus: sed in realibus nō cōsiderantur.
Adde q. etiā consideratur dignitas que multos excusat. l. p.
e. r. vlti. s. de decurio. Itē consideratur motus honestas r vita
laudabilis r laboris p̄ritas r stipendioz merita. bi enim ad di-
gnitates eligēdi sunt q̄s mox honestas cōmēdat. f. de p̄f. r. medi.
l. magistrōs. r. l. vnica. j. de professio. q. in v. cōstā. r ad honozis au-
gmentū nō ambitione: sed labore p̄uenit peruenire. l. p̄ publicā. f.
de rel. mi. r. j. de tyo. l. h. labores enim r stipendia dignitates tri-
buunt non suffragia medicata. j. de palatinis. l. scrip̄is. r. s. de off.
magistr̄i offi. l. nemo. r. l. vt virtutum. s. de sta. r. ima. r. j. de castre-
fiarijs. l. j. Itē cōsideratur necessitas propter quam admittitur
quis q. als nō admitteretur. l. honores. §. pe. r. fi. ff. de mu. r. bono.
Complura officia quis eodem tēpore habere non potest.

Untē C. Quis eoz tpe plura officia
habere nō p̄t. b. d. put babes in
lfa curie. Si q̄s ergo fuit creatus curator alicuius
curie vel ad aliud mun? deputatus si interim
eligat etiā curator alterius curie ad cogēdas anga-
rias in se p̄t appellare a sc̄da electione: cū eodem
tpe q̄s nō possit cogi ad plura officia: vt hic nisi ex necessitate quo
casu p̄t ad duo s̄ nō ad tria. l. fancimus. r. ibi p̄ Bar. j. de exco-
ribz. l. r. h. s̄ cessante necessitate nō p̄t cogi durāte p̄mo acceptare
sc̄dā: nec ēt p̄mo finito nisi finito tpe vacatiōis quā h̄rēz vt. s. d.
bono. nō p̄t. l. h. C. Si v̄o babes in lfa curie. b. d. Decurio vni? curie
seu corp̄is nō d3 vocari ad miera ad q̄ vocat decuriones alteri?
curie seu corp̄is. r si vocef iuste p̄t appellare. b. d. Ille §. qui est de
vno collegio nō d3 se ipedire d officijs alteri? collegij de q̄ nō ē nō
em̄ q̄s p̄t esse in pluribz collegijs q̄ exercitiū vni? ēt ipedimēto
exercitio alterius. l. j. §. fi. ff. de col. illi. Et sic q̄ est canonicus in vna
ecclia nō debet esse canonicus in alia per. d. §. fi. s̄ vbi exercitium
vni? collegij nō ēt impedimento exercitio alterius. vt si quis est
de vno collegio artificū: nō p̄hibet etiā esse de collegio disciplina

torū. sicut q̄s p̄t ēe ciuis r municeps plurif locorū. l. assumptio.
§. j. ff. ad mu. de quo per bart. in. l. fi. ff. de colle. illi. Quid autē si
quis in eadem ciuitate vocat? est ad duo munera. nec apparet ad
quod prius vocat? fuerit cui parere debeat. S. l. hic dicit si est idēz
nominator vel magistrat? qui vocauit ad diuersa officia: est in ei?
electio declarare ad q̄d man? velit ēe assumere. l. fi. vnus. ff. de exco-
tu. Nā vbi dubietas emanat ex facto in dicitis aliqd mādātis vt im-
ponētis ad ei? declarationē refici debet. d. l. fi. vnus. r. l. h. s̄ de legi.
Si autem sunt diuersi nominatores. tunc cōcludit glo. in. l. ciues.
s̄. de incolis. in glo. magna in fi. q. preferit ille qui minus onus im-
ponit. dic vt diri ibi. In ter. ad cogendas angarias. dicit §. l. id
est: colligendas operas sumptu. p̄prio p̄ficiēdas. Sunt em̄ angarie
que cōsistunt solum in labore p̄sone. pangarie vero sunt munera
mixta. l. opere que cōsistunt in labore p̄sone cum sumptu proprio.
not. gl. in. l. neminez. s̄. de sacrosan. ecclie. r extra de immu. ecclie. c. nō
minus. r. l. fi. §. j. r. §. patrimonioz. de mune. r. bono. r. l. bis ho-
nozibus. §. j. de vaca. mu. r. c. vnico. in titu. que sunt regalia. col. r.
Et in istis pangarijs que partim sunt p̄sonalia partim patri-
monialia ex qualitate muneris colligitur cui magis cōueniant r
attribui debeant: scilicet p̄sonali vel patrimoniali. ar. l. queritur
ff. de sta. ho. r. l. relocatorū. §. fi. cū. l. sequenti. ff. de inter. r. rel. r per
Bar. in. l. vnica. j. de mulie. r in quo lo.

Maioribus Qui subeunt maiorem hono-
rem r dignitatem nō debet cogi
subire minorē. b. d. C. Nō em̄ potest quis habere maio-
rem nisi prius habuerit minores. vt bic in gl. quia gra-
datim debet fieri ascensio ad honores r dignitates. l. vt gradatim
r. l. honoz. §. gerendozum. ff. de mu. r. bono. Alioquin casum vi-
detur appetere: qui ad summi loci fastigia postpositis gradibus
per abrupta querit ascensum. r. l. vi. di. sicut neopbytns. r. nō. gl. in
l. vtiliter. ff. de neg. gest. Est ergo attendendus ordo honoz in ascen-
dendo vt in dicitis in rubris r. r. c. i. di. legitm? in stata. fatu? fatua
loquitur quod est verū in persona eiusdē: sed in personis diuersoz
p̄ferūtur potiores. i. d. igniores. l. honores. ff. de decu. l. ibi Bart. In
descendendo vero non est attendendus ordo: q̄ nō est eadem rē. q̄
ascendendo est honoz. r descendendo dedecus. Itē est q. Archie-
episcopus nō d3 transferri ad epatū. s̄ ecōtra. vt extra de trāna. c.
j. r. fi. r. nō. j. de digni. l. maior. r. j. d. numerarijs r actuarijs. l. nulli.
§. nulla. ibi gl. r. l. ad splēdidioris. j. de diuer. offi. r. ibi etiā gl.

Cum te omnibus Qui oia mune-
ra personalia mi-
nistrant vel honores ad eadē munera r honores apli?
cogi nō d3 nisi i subditū ex cā necessitatis i defectū alio-
rum. b. d. Valde enim commendandus est qui existens de ordine
decurionū ex quozum ordine tanq̄ initio r fundamēto sit electo
ad alios honores r dignitates. l. honores. §. bis qui. ff. de decurio.
meruit eligi ad alios omnes honores r dignitates sue ciuitatis
cum legitimis interuallis. s̄. tit. h. l. h. r. iij. propter quod efficitur
comes. l. Alexandrinis. s̄. de decurio. r bic in glo. nec amplius co-
gi potest ad eosdē honores nisi in subditū ex cā necessitatis in
defectū alioz. l. vt gradati. §. quoties. r. l. honoz. §. fi. ff. de mune. r.
bono. necessitas em̄ omnibus legibus derogat: r omne immunita-
tem excludit. l. j. ff. de offi. consul. l. j. §. cum in eadem. r. §. ofium. ff.
ad. l. rbo. de factu. r. l. curiales. s̄. de decu.

Vltra modum Vari ad maiores sumpt?
in muneribus publicis faciendos q̄ cū tangat. sed fm
ordinē iuris r equitatis debent sumptus soluedi equa-
liter imponi. b. d. Et conco. s̄. titu. j. l. j. r. ibi diri. s̄. eo. in rubrica.
Vel potest intelligi q. estimatio rerum mobilium r immobilium
debet fieri deductis sumptibus r vltra modum sumptuum non
debet quis grauari. Et si collator seu tributarius dubitet v̄ igno-
ret quantum soluere debeat: vel ignoret quantum sit impostum
vel quantum soluere debeat vel ignoret rationem possessionis p̄
qua tributum erigitur potest petere ab exactoribus r custodi-
bus liberorū vt exhibeatur libri publici in quibus hec continen-
tur: vt apparet veritas in autenti. de colla. §. hoc autem tubnus
collatione. ir. r bic in glossa finali. nam etiam per dita se. uritate:
seu apocha de soluto potest collator petere exhiberi librum publi-
cum: in quo apparet facta solutio. l. illate. s̄. de fi. instru. r. l. iustuz.
s̄. de eden. r diri in. l. ne casu. s̄. de discuf. Et not. hic cōiuncta
seruandam in distributionibus sumptū r expensarū publicaz
ne quis vltra modum r quantitatem sui patrimonij grauetur. vt
hic. r. l. in fraudē. in fine. supra d. annonis r tributis. r. l. j. supra de
apochis publicis. in glossa in verbo inopes. r. l. j. s̄. de discuf. Et
hoc totum spectat ad p̄siden provincie prouidere r seruari face-
re. l. iij. §. p̄f. ff. de muni. r. bono. vt inde grauati lenamen acci-
pant quod per difformia r criminosa commercia impositum sibi
esse deplozant. f. de cens. l. qui grauatos. in equaliter enim factum
in melius est reformandum. l. maioribus. s̄. communia vtri. fu. vno
de dicit Imperator. Equalitatis enim r iustitie sumus amatores:
aut. de non eligen. secundo nu. §. h. col. j. C. Item not. hic gl. in v̄r.

bo sententia. que ponit differentia iter ins et censuram qz appellatio iuris denotat ius scriptum. et appellatio censure denotat equitatem.

De his qui sponte munera susceperunt. Rubrica.

Et lo. continet qz in precedentibus dixi de his qui cogunt munera publica subire. Inunc vero de his qui eius essent immunes et excusationem haberent vt sponte munera subeunt. Deinde querit gl. an si habens immunitates a muneribus sponte suscipiat vnum munus publicum cum preiudicat sibi solum in illo vt illud cogatur implere et in aliis remaneat firma immunitas vt ab eis excusetur. an vero preiudicat sibi in omnibus muneribus vt oia subire teneatur. Et respondit si sponte cepit decurionatum tunc ad oia illa que decurionibus iniunguntur ex decurionatu fiebat electio ad alios oes honores. l. honores. §. is qui. ff. de decurio. nisi in defensore ciuitatis qui non eligitur ex corpore decurionum. sed ex aliis idoneis personis. l. defensores. §. de defen. ci. Si autem recipit aliud onus qd decurionatum tunc preiudicat sibi in illo coplendo non aliis. et preiudicat solum sibi non filiis nisi filii essent naturales tunc curie oblati. §. eo. l. si. in fi. et de hoc an peruenit actum quis intelligatur renunciare privilegio in omnibus an solum in actu illo. Sic per Lyn. et Salice. in l. voluntarie. §. de excu. tuto. et dixi. §. de decu. l. iij. et dicam statim in l. proxima.

- 1 Veterani excusati a muneribus civilibus qd non premonstris indicunt.
2 Protestatio conseruat protestanti privilegium immunitatis ne ei tacite videatur renunciare.
3 Privilegium perditur ex facto contrario et ex parte.

Veterani. Qui patitur se creare decuriones videtur omni suo privilegio renunciare nisi sub pacto vel protestatione privilegium sibi reseruauerit. h. d. Secus autem si ad aliud munus vel onus quod decurionatus se eligi passus fuerit: quia tunc solum preiudicat sibi in illo non in aliis. §. l. proxima et sequen. et dixi. §. super rubrica. latius dixi in l. iij. §. de decurio. et dicam infra. l. proxima.

Not. primo qd veterani excusantur a muneribus civilibus que non patrimonialis indicuntur vt hic. et l. a muneribus. ff. de vaca. mune. et no. §. si. l. qui in immunitatem. et ibi dixi. Filii vero veteranorum non habent privilegium immunitatis et vacationis. Et sic hic non sequitur privilegium patris. l. in bonis. §. vacationum. ff. de vaca. mune. licet quo ad alias sequantur. scilicet vt non subdantur penis plebitorum. l. iij. ff. de priuile. vetera. Et hoc habet solum locum in liberis primi gradus. sed filii decurionum vsqz ad tertium gradum habent hoc privilegium. vt no. in d. l. iij. si ergo veteranus vel alius habens excusationem sponte suscipit munus decurionatus: vel etiam filio habenti immunitates et sponte decurionatum suscipienti preiudicat. l. sponte. §. si. ff. de mune. et bono. et hic in gl. §. et eo. preiudicat sibi quo ad oia alia munera que decurionibus iniunguntur. Et est ratio: quia soli decuriones creant alios ad munera. l. si. §. de decurio. et soli creant ad munera. l. honores. §. is qui. ff. de decurio. et dixi. §. in rub. immunes ergo a muneribus qd volunt esse decuriones tacite et in sequentia videntur velle subire alia munera et honores: qd solum decurionibus preiudicant. Et sic tacite per actum solum vt renunciare privilegio suo in isto honore decurionum. vt hic in gl. §. nisi assumat cum pacto vel conditione vel protestatione qd non teneat ad alia munera qd pacto seruandum est. l. iij. ff. de iure immu. Et sic patet qd protestatio conseruat protestanti privilegium immunitatis ne ei tacite videatur renunciare. vt hic. sic et als protestatio conseruat animi protestantis: nec tollit per solum actum subsequentem protestationi solum. hoc qd est actus qui dependet a voluntate protestantis. vt cum quis clamat alii quibus protestat qd hereditatem quam adhibet: adhibet metu et iniuria: et non a se ad eum. l. q. in aliena. §. cellus. ff. de acq. here. Secus si dependet ex voluntate protestantis et alteri: quia tunc protestatio tollit per actum subsequentem solum. l. cum in plures. §. locator. ff. locator. et c. sollicitudinem de appel. Et ideo licet clamat protestator qd pronuntiatio vel alii: hoc que facta cum tali fiet per metum per hoc non probat metus. de qd per Bar. in d. §. cellus. Si protestatio dicitur qd negat peritiam: non tamen a se litis protestatio impedit litis protestationem. vt tenet glossa et bar. licet alii contra. §. de lit. conte. l. vnica. Et ideo nisi simpliciter contestetur ad iussum iudicis potest procedi contra eum tanqz contra contumacem ad missionem in possessionem bonorum. vt tenet glossa in aut. offeratur. §. de litis conte. l. vnica. et Anno. in c. cum. ad. ferra. extra. de consti. Et de materia huius protestationis vide plenissime per bar. in l. non solum. §. morte. ff. de no. oper. nu. Secundo no. hic de tacita renuntiatione que inducit per actum solum qui ergo fuit electus in gultores vel arbitri qui poterat se excusare si incepit cognoscere tacite vt renunciare excusationi sue postqz semel acceptauit. vt hic. et l. pretor. §. si post eas. ff. de vac. mu. et ibi bar. qz que a principio sunt voluntatis ex pacto solum tenentur. §. de act. et ob. l. licet. Sed nunqz eo ipso qd est presens et patitur in se compromitti vel sibi habenti notificat et non habet videat acceptare. Anno. in c. sepe. de arbi. §. sequitur. vers. sed nunqz arbitrator. tenet qd sic. Sed tu dic contra per d. licet. et l. iij. §. tamen. ff. de arbi. et ita tenet Jo. an. in d. ver. sed nunqz. et aut. de bu. in c. quoniam allis. de iureiu. Tertio no. ex si. qz alii qd pnceps non possit

Privilegio renunciare. vt de Bart. l. i. §. si veteranis et ibi per imo. et per Lyn. in l. voluntate. de excu. tuto. et vi de Bar. in l. si creditor. in pe. multi. col. ff. de iure dot. et abal. in c. cum venisset. extra. de constitutioni.

alicui subdito immunitate dare a muneribus publicis. l. vacuatis. et ibi dixi. §. de decurio. tunc iam data a principe vel a. l. potest ab ipso conservari ex pacto vel ex conditione quomodo seruanda est cum ad idem in ea adiectis vt hic. et d. l. si. ff. de iure immu. Ad subdito autem volente venire ad habitandum bene potest dari ab alio qd a principe. nec potest nocere qd ea concessit postqz ille venerit ad habitandum: cum pactum sit seruandum. de quo per Bar. in d. l. si. l. oes populi. in. iij. q. princ. vers. queritur. Quero hic loquitur de munere publico autoritate et utilitate acceptato ab habente immunitatem. quid de munere publico autoritate sed utilitate privato acceptato sponte ab habente immunitatem seu excusationem an alibi preiudicat: Sic qd sic quo ad illud: non quo ad alia et ita intellige. l. voluntarie. C. de excu. tuto. Nam post susceptam administrationem a qua poterat se excusare cogitur illas adimplere. l. tutores. §. si ex falsis alle. Fallit in casibus ibi no. l. gl. i. qd suscepta administratione qd relinere potest. et l. post suscepta. ff. de adm. tu. Et no. qd privilegium patitur ex facto suo et ex parte et aliis modis. de quibus vide in l. falsa. §. de iure. et p. gl. in c. suggestu. de decu. et de instr. ed. §. nec aut. in fi. in Specul.

1 Privilegium est odiosum per quod auferitur debitori domum rei sue.
2 Gloriam acquiritur subeundo et laudabiliter administrando publica munera que quis subire non tenebatur.

Privilegium publici. Habens privilegium publicis sponte assumendo vnum munus solum preiudicat sibi in illo non in aliis nisi fuerit munus decurionatus. h. d. Per pactum ergo contrarium privilegio vel vacationi quam habet. §. titulo. in. l. si. quis non perdit privilegium quo ad alios etiam necetiam quo ad illum eundem iterato sibi iniunctum. vt hic in glo. finali: nisi sit generale munus decurionatus ex quo descendit omnes alii honores. vt hic dicit Bart. Et sic qd videtur genus vel le: videtur velle omnem speciem que continetur in illo genere. l. i. §. de resp. so. §. qd cum eo. Dic vt dixi. l. pri. Querit ergo Ant. de barulo nisi qd vnico actu quis faciendo contra privilegium perdat illud? primo videtur qd sic. l. pri. et si. §. de iure domi. impetra. et l. ad solutionem. §. de re iudi. et ff. de lege commissoria. l. si fundus. §. eleganter. et l. post diem. et §. de pactis inter emp. et vel. l. commissorie. et ff. de iure immu. l. penul. §. si. et ff. de priuile. vetera. l. si. in fin. et extra de consti. c. cum accessissent. in fi. et c. cum. ad. ferrariensis. in prin. et de preben. c. pro illorum. Et contra quod non. vt hic. et §. de episc. et de ri. et auten. presbyteros. la. secunda. et §. de excu. tuto. l. voluntarie. et ibi per Li. et Sal. et ff. de priuile. vetera. l. iij. et extra de priuile. c. accedentibus. et c. si de terra. vbi quis soluendo decimas quas non debet de aliquibus terris preiudicat sibi quo ad illas terras: non quo ad alias. vt ibi not. in glossa. Solutio dicunt quidam aut privilegium continet quodum: et tunc vnico actu perditur vt in contrariis. Est enim odiosum privilegium per quod auferatur debitori dominiuz sue rei. dicta. l. si. §. de iure domini. et appellatio est odiosa que conatur rescindere iudicatum. d. l. ad solutionem. §. de re iudicata. et l. seruo inuito. §. cum preter. ad treb. et lex commissoria est odiosa. l. cum. ff. de mino. et de pact. pigno. per totum. Aut continet fauores et non perditur vnico actu vt hic et alii iuribus pro hac parte allegatis. et ad hanc solutionem facit. l. cum quidam. ff. de libe. et posthumis. Vel secundum rationabilius potest dici: aut est tale factum qd non recipit reiterationem: tunc obtinet primo allegata: vt vnico actu perdat. an vero recipiat reiterationem. et tunc obtinet. l. ista cum simi. vt non perdat. et hac tenet Bar. in l. i. in vlti. q. §. de pti. pn. Alie solutiones ponuntur extra. de consti. c. cum accessissent. et ibi plene de hoc. Ex predictis dicit Ant. de bar. le vidisse determinationem questionis. Cum Johannes et Petrus haberent privilegium immunitatis a solutione vectigalium eis concessa a rege Apulie soluerunt pres annos an amiserunt privilegium vt tenerent solvere i futurum? dicit qd no. qz hic actus recipiat reiterationem nisi requirit prescriptio xxx. vel xl. anno. et qz forma privilegii tanto tempore fecerunt. c. accedentibus. et c. si de terra. et vide de hoc per Lyn. et sal. in l. voluntarie. §. de excu. tu. et dixi. §. de decu. l. iij. Et adde qd pactum solum perdit privilegium perdit solum respectu aduersarii non respectu aliorum. et hoc no. gl. in c. accedentibus. de priuile. Et adde qd si habens immunitates a datis et collectis describat in libris cois: vt soluat vna cum aliis et non appeller intra tempus postqz hoc fecerit non poterit postea se innare ex privilegio sue immunitatis. l. i. §. si quis tutor. ff. qd appellat. sit. Et illa casus dicit ibi An. de peru. esse peregrinum qd coiter ignoraat per hac decisionem. Et no. h. ter. ibi glie cupiditate. et gloria acquiri subeundo et laudabiliter administrando publica munera que quis subire non tenebat. ideo dicit ter. in fi. de excu. tu. §. si. bi cum qui per publica ceciderunt per gloriam viuere intelligunt. Iudex autem gloria clementie aut seneritatis affectare non debet. ff. ppeo iudicio put que res expostulat statuere et dicit ter. in l. respiciendum. ff. de penis.

1 Decurio vocatur pater ciuitatis.

Privilegium conditioni. Spontanea administratio muneris vt bonorum facta ab empto vel non obligato non astringit eum neqz liberum eius ad cetera

ad cetera miserayt honores. ita tñ vt ex mīere admīstrato publico si fuit sibi inuictum aliq̄ opus publicū q̄strui faciendum. vt in glo. reliqua restituat. Item forensis vel non obnoxius qui sponte subijt z receptus fuit ad omnia munera ciuitatis: que decuriones subeunt remanet decurio: pater ciuitatis si voluerit. h. d. C. Efficitur etiā comes palatinus si vult: q̄ oīa munera ciuitatis subimit l. Alexandrinis. s. de decurio. no. gl. bic licet q̄s sponte subeat munera decurionū ad que nō erat obligat⁹: vt q̄ nō erat ciuis vel ioco la vel habebat immunitatē: nō p̄pterea obligatur ipse nec bona ei⁹ nec eius liberi ad subeendum in futurum nec sunt astricti curie i futurū: nec vidēt renūciare privilegio suo p̄ futuro tēpore p̄ istā assumptionē munerū. vt. s. eo. l. j. z. ii. Et potest intelligi bec. l. vt. f. limitetur. l. j. s. eo. q̄ exempt⁹ sponte assumens decurionatum al ligatur oībus muneribus decurionum nisi assumat eum protefatione vel pacto. hoc verum pro vna vice tñ sed postq̄ gessit omnia munera nō potest cogi amplī gerere nisi sponte iterato assumat. vt sic eade sit rō totius ad totum que est partis ad partes: q̄ sicut sumēdovū munus nō p̄iudicat in alijs. ita si assumpsit z gessit oīa nō p̄iudicat in futurū vt amodo ibi sumat vel cogat quā si in totū p̄iderit privilegī z immunitatē suā. Quid autē si quis erat curialis seu decurio z obnoxius muneribus in vna ciuitate: in alia ciuitate gessit spōte oīa mīera: z ibi vult residere vt p̄ illi⁹ ciuitatis vt. h. d. ter. an p̄ hoc p̄iudicet p̄ori ciuitati cui erat obnoxius: Dicit hic glo. q̄ nō imo pōt reuocari a p̄ma ciuitate z p̄det privilegī q̄s p̄i⁹ habebat. s. q̄ decuriones non subdant penīs plebeioz. vt i iurib⁹ in glo. alle. z. l. j. q̄ in fraudē. ff. de vac. mu. C. Itē no. bic dū dicit patrē. q̄ decurio vocat pater ciuitatis. sic etiā p̄ta tes z rectores ciuitatū dicit p̄res eaz. j. de debito. ciui. l. si. in. fi. z. in aut. de armis. s. opz ergo. col. vj. z. in aut. iust. q̄ p̄taf ab h. z. iur ta mediū ibi paterne tractabo. col. ij. z. s. de defenfo. ciui. l. i. defozibus. z. in aut. vt iudi. sine quoq̄ suffragio. s. eos aut. ibi tanq̄ p̄res filijs. col. ij. Dicunt etiā decuriones pcuratores ciuitatis. s. de dec. l. pcuratores. z. l. quicq̄ summates. dñr et curatores sue curie sine ciuitatis. s. d. de cl. oēs iudices. C. Et ex p̄dictis iurib⁹ p̄t q̄ decurio nes potestates z rectores ciuitatū possunt sine mandato agere pro ciuitate z defendere sicut pōt pater p̄ filio. l. j. s. de bonis mater. fm An. de barulo. Possunt etiā q̄stituere syndici qui agat z defendat. vt notat gloss. in. l. ita tamē. ff. ad trebel. z. l. nulli. ff. q̄ cuiusq̄ vniuer. z. dicit in. d. l. procuratores. z. l. ij. s. de decu. facit. j. de spectaculis. l. j. in. fi.

1 Homo liber qui sponte se curie tradidit se solū curie obligat non autem liberos eius ante vel post progenitos.

2 Sponte munera publica subennitibus sunt privilegia tribuenda.

Eos qui. dicit se solum curie tradidit se curie tradidit se solum curie obligat non autem liberos eius ante vel post progenitos. sicut si naturalis filius curie offeratur qui simul cum filiis eius masculis postea procreatis remanet alligatus: quibus masculis non existentibus vel femina curiali nupta quarta pars honorū eius post mortem eius curie debet. h. d. cū glossa. Et sunt quatuor dicta in hac l. Primo est qd si aliquis liber non obnoxius curie sponte se obtulerit curie alicui⁹ ciuitatis ipse sol⁹ alligat non autē liberi ei⁹: quādo cūq̄ p̄geniti siue fuerit protefct⁹ vel cōuētione fecerit q̄ filij non remaneant alligati siue non. z hoc bñficiū iō concedit vt volēs inuētentur z nō retrabantur a curijs. C. Scdm dictū ibi tñ vult q̄ successores talis sponte se curie offerentis siue sint sui siue extranei succedant sine diminutione quartę partis. C. Tertiu dictū ibi z si qd. vult q̄ si iste spōte se curie offerens erat p̄i⁹ obligat⁹ curie ex aliq̄ administratione quā gessisset vel tenebat dare quartā p̄te curie ex aliq̄ hereditate alicui⁹ curialis q̄ sibi obuēisset q̄ etiā hoc totū debent soluere curie ei⁹ bēdes. C. Quartū dictū ibi illis. vult q̄ si iste spōte se curie offerēs habeat legitimos successores tā ex testō q̄ abintestato non solū ipsi filij naturales tñ q̄ alij veterib⁹ legib⁹ sunt a successione exclusi: s̄ et filij masculi ipsoz succedēt i oib⁹ bōis z si nō sunt masculi: s̄ femine essent nupte curialib⁹: q̄ tunc cessat hui⁹ quartę diminutio. vt i gl. C. Itē. p̄mo q̄ ille q̄ spōte offert se curie z se obligat ad onera curie supportāda cū p̄us nō eēt obnoxioz origine snā vel alio modo b̄ p̄ retributione p̄les exēptib⁹ z bñficia q̄ non h̄z ille q̄ nō spōte: s̄ necessario erat alligat⁹ curie. Primo quia liberi tam nati q̄ nascituri non sunt curie alligati et si tpe obligationis p̄ris nulla intercedat p̄testatio: q̄ alij requir̄ in spōte assumēte decurionatū ne alijs munerib⁹ alligē. s. e. l. j. sec⁹ autē filijs natis ex eo q̄ necessario erat alligat⁹ curie origie sua vel alio mō. l. i. filijs. z ibi dicit. s. de decu. z. j. de tab. l. in. fi. In dignitatib⁹ vō p̄ris filij post nati sequunt̄ nō autē an nati. vt dicit l. cū adoptiuū. s. de dec. C. Scdm bñficiū est q̄ ei⁹ successores et ei⁹ nō tenent dare q̄rtam curie qd fec⁹ est i ei⁹ bēdes hereditib⁹ obligatis ad curiā necessario. l. ij. z. l. in. fi. q̄n̄ z qui. q̄rta pars debet. C. Tertiu est bñficiū q̄ naturales tantū filios curie obligatos b̄ legitimis successores sine quartę diminutione. vt dicit i. fi. s̄ et se nō offerat successores: sed filios na

turales: tñ efficiuntur legitimi quo ad successionē. l. ij. z. iij. z. l. oim. s. de naturali. lib. Et intellige quo ad successionē p̄ris tñ nō autē alioz agnatoz sicut nec legitimitati p̄ rescriptū p̄ncipis: s̄ fec⁹ in legitimitatis p̄ desolationē cōcubine qui succedūt etiā agnatis. de quo p̄ Sal. in. d. l. oim. C. Scdo not. ibi. ver. ita. tñ. q̄ s̄ recipiat in ciuē ad honores z munera cū beneficijs z immunitatib⁹ nō propterea videt remissum debitū qd p̄i⁹ debebat recipitibus vel collegio in quo recipitur. sic etiā si q̄s relinquat liberationē a reddēdis rōnib⁹ ei qui fuit sans tutor vel negociorūz gestor nō videtur remissa reliqua vel dolo gesta. l. ij. q̄s rationes. z. l. lucius. z. l. aurelio. s. gaus. z ibi per Bar. ff. de li. le. Similiter gñalis indulgentia delictorū facta carceratis: vt valeāt extrahi de carceribus vel bānitis vt valeāt rebāniri nō refert ad carceratos vel bānitos propter falsitatem. l. lucci. z ibi Bar. ff. ad turp. C. Tertio no. ibi hoc em̄ spe ciali bñficio. q̄ hoīes ad seruendū ciuitati z eius munera supportandū sunt bñfichs inuitandi. sic etiā filij sunt ad paternā obsequia meritū euocandi. l. ij. q̄n̄. s. de inoffi. testa. z si eos filios ad id decora laudis exempla nō pronocāt saltē correctionis medicina cōpelat. s. de emen. ppin. l. vnica. C. Item patet hic q̄ sponte munera publica subeuntibus sunt privilegia tribuenda. vt hic. sic etiā tribuntur sponte se deferenti. l. vnica. s. de his qui se dese. Sic etiā cōspiratione in rempublicam vel principem reuelanti. l. quisquis. in. fi. s. ad. l. iuli. matesta.

De his qui a principe vacationem acceperunt. Rubrica.

Cōtinua. qz. s. titu. j. z. si de publicis muneris vacatiōe sferunt. id ne inessrenate. i. sine cā z ab alio q̄ a principe quis illā petat: ideo subiangit hanc rubricā de his qui z. q̄n̄ diceret solum illi excusant q̄ acceperunt vacationē a principe ex iustis z probatis causis.

1 Tria sunt necessaria vt immunitas cōcessa teneat.

2 Temporalem immunitatē gratiosam solus princeps cōcedit.

Allus. vacationem temporale a curia accipere nisi veris z approbatis causis hoc p̄iceps spāliter concesserit. hoc dicit. C. nō potest ergo excusatio: vacatio: seu imunitas ab alio q̄ a p̄ncipe impetrari. vt dicit. z. l. nemo. s. de decurio. z. no. glo. in. fi. j. ti. ij. Omnes enim immunitates bacterius cōcessa fuerunt enacuate vt nullus alius quam princeps cōcedere valeat. l. vacnaris. z ibi dicit. s. de decario. exceptis his que p̄ legē concedunt que remaneant valide. j. ti. j. l. vnica. z exceptis aliquibus personis qui bus decuriones cōcedunt. j. titu. ij. l. j. C. Ratio autē quare nullus alius q̄ princeps immunitatē concedere potest est ne ex cōcessione plurium z postulatione plurimū tanta fieret imunitas z exemptio vt nō essent qui publica mīera subirent. l. j. in prin. ff. de vac. mune. z. hic in glo. ij. C. Et no. fm glo. hic q̄ tria sunt necessaria vt imunitas cōcessa teneat. Primo q̄ fiat cōcessio a p̄ncipe. nam alius quā princeps nō potest concedere alicui imunitatē gratiosam. vt dicit. z. l. muneribus. z. l. nemo. s. de decu. z. j. de agri. z. cen. l. imunitates. sed contentiosam habenti iustā excusationē bene pōt inder cā cōgnita declarare. vt. d. l. j. ff. de vaca. mune. ibi siue sine iudice credat z dixi in dicta. l. a muneribus. z. dicta. l. nemo. s. de decu. z. l. vacnaris. z. est casus tam de perpetua q̄ de temporalē in. l. p̄tor. in prin. z. l. j. post. ff. de vaca. mune. z. glo. dicit q̄ duplex est excusatio. scz tēporalis z perpetua. j. de excu. mune. in rubrica. C. Scdo q̄ assignet aliqua iusta z rationabilis causa que principem moueat ad cōcessendam. nā omnis excusatio z immunitas nititur equitate mitis gendū rigore vocātis pariter oēs ad munera z ad honores. d. l. j. ff. de vaca. mu. z ibi Bar. sicut z oīs exceptio nitit̄ eqtate. ff. de doli. excp. l. q̄ equitate. C. Tertio requirit q̄ sit temporanea. nam etiā m temporalem imunitatē gratiosam solus princeps cōcedit. vt dicit z. l. nemo. in. fi. nō gratiosam vō: sed iudicialē tēporalē potest iudex per interlocutoriā declarare vsq̄ ad temp⁹ sui officij. l. i. ff. de penis. z per diffinitiuā cā cognita etiā i perpetuū. l. j. s. de postulā. z. no. in dicta. l. fi. z ibi Bart. perpetuā vero immunitatē gratiosam clare est qd nullus alius inferior a p̄ncipe concedit: nec cū tēporale concedit. vt dictū est. nec etiā ipse princeps cōcedit perpetuam vt dicit z. l. a muneribus. nisi dicat nō obstante. qz bec clausula derogatoria remouet p̄hibitionē legis: vt. no. in. l. fi. s. si cōtra ius vel vtili. pu. Sic requiritur speciale beneficiū principis cum clausula derogatoria. l. sunt munera. ff. de vac. mu. z Bar. in. l. ij. c. titu. Et est bec. l. fm Dultum argu. cōtra eos qui iurant sua sponte qd nō exercebūt aliquod officij publicū. nam cū quilibet regulariter astringat ad munera publica. in aut. de defen. ciui. s. si qua vō. col. iij. s. de dec. l. null⁹ q̄libz p̄rogatiua. z d. nau. nō excu. l. j. boc iuramentū nō p̄stat ei immunitatē a munerib⁹ cum nō sint illa tria req̄sita que supra dicta sunt. Et ideo nō obstante tali iuramento sibi a p̄ncipe remittendo cogit ad munera z officia publica: qz in omni iuramento semper intelligitur excepta auctoritas superioris. l. in. in prin. z ibi casus de hac. q. ff. ad mu. z. l. i. ff. qui satis. cogā. z. c. venientes. extra. de iurciuran.

Eos q. Facit notata in. l. cā satis. d. agri. z. cen. Et no. in hac. l. q̄ multo plus cōmēdat qui spōte q̄ qui ex necessitate.

Mo. continuat ponendo differentia inter hunc titulum et prece-

Pacto fieri an aut pacus statutum et re nunciatio eque parent. Joa. an. in fi. de appella. i. vi. Et an pactum et co- factudo equi parent. ter. p. bat q sic in c. fi. de duoz. de hoc vide. l. no possibile. ff. de pac. de quo et p. Bart. et doctores ibi.

- 1 Immunitas seu vacatio alicui concessa a muneribus publicis no refertur ad ordinaria patrimonialia.
2 Collecte an sint munus ordinarium vel extraordinarium.
3 Immunitas quis plenior conceditur alicui ex delatione dignitatis.

Muneris. Vacatio seu immunitas alicui concessa a muneribus publicis no refertur ad ordinaria patrimonialia. sed ad extraordinaria. hoc dicit L. deo. l. bi q. 1. in bonibus. s. qui muneris. ff. de vaca. mune. Sunt autem ordinaria munera q lege. senatusconsulto: con-

stitutionibus principum imponuntur. ut hic dicit tertus et glossa. et dicit. s. de iudicio. in rubrica. et l. finali. de anno. et tribu. et l. i. s. de collatio. dotis. et ibi dicit. Extraordinaria sunt que p magistratus et impouitio. id est extra ordinem imponuntur ut dicto. s. qui muneris. Quid autem de collectis tan sint munus ordinarium vel extraordinarium. dicit Barto. in l. i. ff. de iure immu. q collecte que imponuntur. l. lata super hoc a toto populo vel a papa clericis vel ab imperatore dicunt munus ordinarius. Si autem imponatur ab antianis: vel a maioribus gabellariis super hoc pte babentibus: tunc dicuntur munus extraordinarium per bunc ter. et s. q muneris. Ad quid ergo referatur aut quid comprehendat immunitas a muneribus simpliciter concessa. Concludit hic glo. q no comprehendat ordinaria munera: qualia sunt patrimonialia. sed extraordinaria ut est munitio viar et simi. L. cui muneris. ff. de mune. et bono. et dicit. s. super rubrica nec munera dicitis honoribus coherentia. l. honor. ff. de mu. et bono. et l. sextus. s. numerus. de vaca. mune. Personalis vero bene comprehendit ut ab eis excuset. ut in glo. magistra. s. de mune. patri. l. q immunitate. nisi sint personalia q habent onus mirum d. s. numerus. vel sit tutela fauore pupillorum. ut dicit. s. super rubrica. Quandoq; factu conceditur plenior immunitas alicui ex delatione dignitatis. ut est cui quis creat miles. quia per concessione militie excusatur a muneribus et honoribus subiectis. l. p. etor. s. duo. ff. de vaca. mu. et bic in prin. gl. et adde gl. magistra super rubrica. s. titu. ff. que dicit: q immunitas quandoq; est plenior: quandoq; plenissima.

Ambitiosa. Bar. hic dicit q hac. l. soleniter repetit. et de his que h dicunt vide et p. Bar. i. l. i. ff. in pu. de vaca. mune. et p. bar. i. l. vacuatis. de decu. s. ea. l.

De decretis decurionu sup immunitate quibusda concedenda.

Continuatur. quia decuriones de quibus supra dictu est interponunt autoritatem: non solum super electione officialiu. s. de decu. l. ii. et super veditione predioru curialium. s. de predi. curi. l. ii. et super alijs hic in glo. nominatis. sed etiam debent interponere decretum super immunitate aliquoru quibus permittum est eis concedere immunitatem. ideo subiungit hic rubricam de decretis decurionu subaudi interpositis: ac p etia super immunitate et. Et nota hic gl. plura connumerant que requirunt interpositione decreti decurionu ut super alienatione predioru curialium sup costitudo syndici seu rectoris vniuersitatis medicoru et magistroru liberalium de publico statuendis. Itē sup bannis dandis. Et ex hoc no. q potestas no potest aliquē banire nisi de consensu decurionum. ideo pias in suis sententijs et banis apponit hec vba: Ad vocato et congregato generali consilio et. et nisi statutis disponat q potestas per se possit banire. sine concilio aut rebanire no pnt decuriones: nisi ex causa. de quo per Bar. in l. ambitiosa. ff. de decr. ab or. fa. Similiter requiritur decretum et consensus decurionum super statutis codendis a populo vel a pte. l. ii. et l. i. ff. de decr. ab or. fa. et l. j. in gl. in vbo noui. ff. q qur. et per. Bar. in l. omnes

populi. in. s. q. picipali. ver. quarto quero. Quid aut si ordo decurionum statuit vel decreuit aliquid contra ius. ut pater teneatur pro filio. Et respondit hic glo. no. quod si id sup quo statutum potest pacto fieri vel renunciari. tunc valet statutum alias no. Et sic patet quod cum per pactum potest fieri q pater teneatur pro filio. s. per cuniariter. l. si a re. s. fina. ff. de fidei. nō corporaliter per ratione l. liber homo. ff. ad. l. a qui. q valebit statutum. quod pater teneatur pro filio et e conuerso. Et intellige de statuto generali q patres teneantur pro filijs noijs. non autem valeret statutum contra certam personam. ut q talis pater teneatur pro tali filio suo: nisi ille pater consentiret. l. si priuatus. ff. qui et a qui. et per Innoc. in. c. j. de consuet. Et nisi ex causa publice utilitatis. l. venditor. s. si consuet. ff. communia predio. et per Innoc. in. c. in nostra. de iniur. et dam. da. Alij autem dicunt contra q imo valet statutum q pater teneatur pro filio cum non possit hoc induci consuetudine. ut in. c. ii. de delict. pue. Sed potest sustineri quo ad legitimam et quo ad illa q pater tenet dare filio pro alimentis. ut ibi. et no. per Joa. andre. in spe. de exco. sen. s. sequitur. ver. quid si filio. et allegatur toto anno hec glossa. q id quod potest fieri per pactum: potest fieri per statutum. et quod no potest fieri per pactum: nec per statutum. Sed contra no. gl. q aliqua possunt fieri per statutum que no possunt fieri per pactum ut no. gl. in l. neq; pignus. s. nec priuatoru. et l. nec ex pretorio. ff. de re. iur. Dic q ista comparatio pacti ad statutum videlicet q non potest fieri pacto nec per statutum habet locum in his que sunt bonos mores. ita loquitur hec gl. et gl. l. nō impossibile. ff. de pactis. Sicut enim no valet pactum contra bonos mores factum. l. pacta que contra. s. de pactis. ita nec statutum et lex que esse sancta iusta et honesta. iij. distinctio. erit at lex. nec debet esse contra bonos mores. viij. distinctio. que contra mores. sed in his que non sunt contra bonos mores sed essent contra publicam utilitatem vel contra iuris subtilitate alia ratione ut est q quis non possit aleri stipulari. l. stipulatio ista. s. alteri. de verb. obli. tunc no procedit ista argumentatio pacti ad statutum e contra quia tunc non possit fieri per pactum tñ potest fieri per statutum. ita loquitur gl in dicto. s. priuatoru. et d. l. nec ex pretorio. Et sic licet p pactum no possit alteri per alteru regulariter acquiri tñ poterit p. l. Item licet pacto priuatoru no possit liber homo a puato carcerari l. ob es. s. de acti. et ob. tñ poterit publica autoritate. l. j. s. de cessi. bo. Et intellige de pacto priuatoru. sed pacto vniuersitatis vel aliterias habentis ptem condendi legem bene pot fieri pacto q potest fieri lege. Et de hac equiparatione pot etiam intelligi hec gl. ut dicit bar. i. d. l. nec ex pretorio et l. titio. s. titio. cl. ff. de pdi. et demō. et l. ob es populi. in. iij. q. picipali. ver. tertio iuxta predicta querit.

Principe solus concedit immunitatem.

Receptis his. Decuriones non possunt concedere immunitatem nisi personis hic nominatis. b. d. Et si concesserint vel aliquid remiserint alicui potest ab eo vel a remittentibus erigi. l. omnes penitent. s. de anno. et tribu. et no. gl. in l. ambitiosa. ff. de decr. ab ordi. fa. Solus enim princeps concedit immunitatem: ut dicit hic glossa in fi. et dicit. s. titu. ff. l. vnica. vel populus qui in ciuitate habet plerumq imperium. ut dicit hic Barto. fallit in decurionibus qui possunt concedere immunitatem etiam realem. ut dicit hic glossa istis personis et eis etiam salarium de bursa communi. i. de publico constituere. l. ambitiosa. in fine. ff. de decr. ab ord. fac. et l. medicos. in fi. ff. de professio. et me. scilicet magistris liberalium artium medicis et legum doctoribus. Et hoc si sunt intra numerum deputatum et non extra numerum vel sint supernumerarii. ut l. j. et l. medicos. ff. de profess. et me. et bic in glossa. Et not. banc contra consiliarios seu antianos hodiernos: quia quandoq; concedunt immunitatem aliquibus: quia non possunt nisi personis hic nominatis. ut hic. et l. vacuatis. s. de decu. Item no. hic glo. j. Et qua collige q priuilegiu concessum magistris alicuius facultatis no extendit ad repetitores eiusdem facultatis. et sic repetitores non continentur appellatione magistroru. an autē appellatione scholariu comprehendantur magistri et doctores. vide Jo. an. in proemio de cretaliu. in verbo scholaribus.

- 1 Ambitiose factum non tenet.
2 Decreta ambitiosa an sint nulla ipso iure.

Rubricis. Ambitiosa decreta decurionu a iure sunt reprobata. b. d. Et sic no. quod ambitiose factum est non tenet. ut hic et l. ambitiosa. ff. de decr. ab ordi. fac. Et dicuntur ambitiosa decreta que ex cupiditate ambitus: id est honoris potius quam ex zelo iustitie facta sunt. Ambitos enim grece latine ambitus alius cupidum dicitur: inde ambitus id est cupiditas proprii honoris. s. ad. l. inuiam ambi. l. j. ff. de edes. l. j. per glossa. et per Barto. in l. ambitiosa. ff. de decr. ab or. fac. et s. de assesso. l. nemo. la pna. ut est quid ipse decuriones vel antianis per decretu suum donant aliquid de publico vel liberant gratis debitorem publicum. Et sic dicuntur decreta ambitiosa. l. donatione continentia. d. l. ambitiosa. Possunt

possunt tñ renūciare decernendo de publico alimenta ei qui totū suū patrimoniū erbanst p re publica. l. decurionibus. ff. de decu. Et similiter pnt decernere salaria de publico medicis & magistris reipublice necessariis. s. l. pri. Et sñr pnt donare aliqd ambafiato rib⁹ & legatis venientib⁹ inspecta magnitudine ciuitatis & ei⁹ cui donat. l. diu. vers. sed si qd fortif. ff. de bo. dam. Sicut etiā ecclia do nat remanerando. l. i. ubem⁹. §. scienter. s. de sacrosanc. ecclie. Et sñr tutor. l. cū plures. vers. solennia mūera. ff. de adm. tu. & per bart. in d. l. ambitiosa. Et vici⁹ decretū pñsdis ambitiosum quo decernit minoi administrationem rerum suarō. l. denique. ff. de minorib⁹. vel qñ interponit decretū super alienatiōe rei minoris sine iusta cā. l. magis puto. §. si es. ff. de rebus eorū. Et sñr dicit electio ambitio sa qñ sit electio antistitis ptece vel pñio & non ei⁹ meritis. l. si quis quā. s. de epis. & cle. vbi aut decretū decurionū nō est ambitiosum ex iusta cā interpositū. & afferunt due partes & consensus maioris partis barū duarū partiū tunc qd semel ordo decurionū decernit nō rescinditur. l. qd semel. ff. de decre. ab or. fa. nisi ex cā publice vtili tatis vt si decuriones pñtuerūt salariū de publico medico q postea ea imperie⁹ reperit pñt hoc rescindi. l. vt gradatim. §. repobaz. ri. ff. de mune. & bono. Et sic quero an decreta ambitiosa sint nul la ipso iure an vero teneant sed rescindi debeant. Sic si decretū de ficit respectu solennitatis numeri decurionū q non fuit maior pars duarū partiū. tūc est ipso iure nullū. l. ff. de decre. ab or. fa. Si vō deficit respectu ambitiosū qz pñt et donationē tūc si cōtinet dona tionē expresse. vel expresse est ipostū super eo qd est a iure repobaz. tū. & tūc etiā est ipso iure nullū vt bic. & d. l. ambitiosa. vers. p inde. Si vero pñt et donationes velate & tacite. vt qz pñt iat rōnes bene redditā & calculatā cum nō esset vel locauerint res ciuitatis minoi mercede qz deberent. tūc qz nō expresse pñt iuris errorē vale ipso iure sed rescindi debet dicta. l. ambitiosa in pñc. r. ff. de adm. re. ad cini. perti. l. calculi. & eodem mō et distinguit i snia l3 gl. i. d. l. ambi tiosa fecerit differētia iter snias & decretū & nō bene. vt ibi per bart. Et hoc restitutio pōt peti p quēlibet de pñto qd dicitur ex bac. l. vel officio iudicis. vt in sñi no. In n. in. c. querente. de offi. ordi. & petef corā superiore pñsde vel corā iudice appellatiōis quo deficiente pe tet corā maiori cōsilio. l. vbi absunt. ff. de tut. & cura. da. ab his & per bar. in. d. l. ambitiosa. in vers. item quero bic dicit & in vers. quero qñ decretū petitur rescindi. vbi etiā querit in quātū tempus petat hoc restitutio & an ipsimet decuriones possunt renocare.

De excusationibus munerum. Rubrica.

Glo. continuat. qz supradictum est quis & cui detur immunitas nunc vero ex quibus causis detur. Vel sic. Sicut ad subeunda mu nera quis arctatur legibus vt supra dictū est. sic ex iustis excusatio nibus ex eisdem legibus a muneribus subeundis relaxatur. ideo subiungit hanc rubricam. Sed quero sñm glo. bic in vers. & dic si quis nō obstante legitima excusatione nihilominus vocatur ad munera quo remedio sibi consulatur. Bic si vocatur ad munus publi cum auctoritate & utilitate: tūc post notationem & decreti interpo sitionem debet appellare als consentire diceretur & cogetur. l. si ad scribatum. r. l. bi qui. s. de appella. Et instantia cause huius ap pellationis durat solum duobus mensibus. l. j. s. de tempo. appel. fallit in veteranis militibus quibus post honestam vel causarias missiones data est immunitas a muneribus & appellandi necessitas remissa est & sola excusatio alleganda est. l. veteranus. s. quā do pno uoca. nō est necesse. & idem videtur in aliis exemptis ex speciali gra tia principis. vt ibi per bal. Si autem quis vocat ad munus publi cum auctoritate sed vtilitate ppuatum. vt est tutela & cura tunc in cipiendum est ab excusatione pponenda intra quinquaginta dies a tempore scientie & terminanda intra quatuor menses continuos l. quinquaginta. r. s. de excu. tu. que si per sniam rescitur: tunc ap pellandum est. l. j. §. si qs tutor. ff. qñ appellan. st. & rō dixerit stat⁹ bz bar. ibi est qz in muneribus pncipaliter publicis vertit manus pñ dicitū: ideo vt cit⁹ firmet statim deuenit ad appellationes. facit. l. j. r. ij. vt intra cer. temp. Vel dic q publica munera auctoritate & vti litate indicunt maiori deliberatione toti⁹ celli. l. notatiōes. s. de ap pel. r. l. ij. s. de decu. id maiori querela op⁹ est. l. appellatiōe que ini quitates iudicātū detegit. l. j. ff. de appel. facit. l. pfecti. ff. de mi. In vtroqz autem munere si appellatio vel excusatio pñt iustā iniusta pncipaliter administrationis & damni interim pñt iustā spectat ad appellatē & se excusantē. l. impatores. §. j. ff. de appel. l. j. r. ij. r. iij. s. si ex sal. alt. tne. excn. st. r. dicit. s. de decurio. l. obseruare. Et lz verā ex cusationes qs habeat si tñ veritati mendacio adiecto excusatus fue rit: tūc ppter vitii pñt iustā nō habebit. l. q testamenta. ff. de ex cu. tu. qz q in vno offendit fact⁹ est oim re⁹ extra. de re. iu. c. de heat. & testis totā testimonii fidem pñs mendacio decolorat. in. q. ir. pura. facit q no. gl. in vers. firmis. in. l. si ex falsis. s. de trāfac. Et qz que rit gl. i. vers. sed qs per quez interim illud officiū admistret & rñdet q per collegā ste in. l. j. ff. de offi. pñs. l. si nō est collega substituitur ali⁹ & si excusatio nō est vera teneat ad oē dānū interim occurrēs rei publice. l. imperatores. §. j. ff. de appl. si aut reperit vera tūc tenetur

nominato: seu ille cuius dolo est facta notatio. l. quoties. r. l. in. j. quo quis ordine cōueniatur. Et querit glo. in verbo & dic qd sit excusatio. Et respōdet q est alicuius iuste cause allegatio ppter quā arctari nō debet ad munera subeūda. Et ultimo gl. in ver. & di stingue. ponit duplicem diuisionem immunitatū seu excusationū: qz quedā est tēporalis & quedā ppetua. de quib⁹ dicit. s. de bis q a pnci pe. l. vnica. Item immunitatum quedā est simplex: que ad extraor dinaria per magistratus indicta porrigitur. de qua est. s. de vaca. mune. l. vnica. Alia est plena que etiā a muneribus personalib⁹ ex cusat non ab honoribus. licet enim honores lato sumptuocabulo possunt dici munera personalia. l. si. §. iudicādi. r. §. bec omnia mu nera. ff. de mune. & bo. tamen cui conceditur immunitas a persona libus nō erimitur ab honoribus: qz munus publicum ptece est si ne situlo dignitatis. no. s. de vaca. mune. in rub. Administratio tñ vnus bene ptebet interuallū alteri. vt no. glo. in vers. muna. s. de mu. & bono. nō conti. Tertia est plenior que ab extraordinariis & a personalibus muneribus & etiaz ab honoribus immunitatem pteat que immunitas insurgit eo ipso q alicui cōceditur militia vt no. glo. s. de vaca. mu. l. vnica. Quarta est plenissima cū a mu neribus personalibus & realibus quis excusatur non tamen ab om nibus realibus: qz nō ab illis a quibus est specialiter concessum vt nullus pñt iustitatus excusatur vt in aduentu principis. l. ij. de quibus mune. vel presta. ne. li. se excusare vel ab emptione specierū tempore necessitatis. l. vnica. s. vt in emp. spe. ne. lic. se excus. Sed nunquid possit cōcedi immunitas alicui ab omnibus muneribus l. personalibus honoribus & realibus quibuscumque vt etiam tri buta ordinaria & ea que sunt mere realia soluere non teneatur: glo. bic concludit quod sic & hoc spectat ad solum principem vt no. glo. s. de decre. decurio. in. l. j. in glo. ij. in fi.

- 1 Fautorabilior est legatio quam procuratio.
- 2 Protegens pōt defendere nō solū in forma iuris sed etiā de facto.

Siam biqui. Qui gerit negocia immunitate a muneribus nisi sint ex illis officialibus qz b⁹ specialiter est cōcessa immunitas. b. d. vsqz ad l. tu tele. Licet ergo quis fuerit procurator negotiorū principis: & durante administratione excusatur a muneribus. l. administrantes. ff. de excusa. tu. tamen ea finita tenet subire munera dignitati congruentia. Et ex hoc patet qz fauora bilior est legatio qz procuratio qz illa hz vacationem biennii. l. ij. s. de mu. nō pñt. bic nō. qd vtdā aut assistentib⁹ ad custodia pncipis da ta est immunitas a muneribus personalibus: vt ptectorib⁹ & labarū ptepositis. Sūt autē ptectores milites & barones q stāt armati ad custodia & ptectiones pncipis. j. de dome. r. ptec. in rub. Ptepo siti labarū als laboz sunt verilliferi seu factores seu ptepositi fabri cis signozū bellicoz q astabat principi. Erat em labar⁹ signū belli cū ex auro & gemmis cōpositū pñio a pñtino ad inuentū q postea in verillā crucis trāformauit. post eius inuentiones signū labaz vocaba⁹ put in legenda sancte crucis habet. Et pñt bic pñticia glo. j. qz bñs officiū sine dignitate licet interis durate officio habeat pri uilegiū seu immunitatem nō tñ eo finito. vt bic. Secus si est officiū cū dignitate. j. e. l. marimaz. r. l. ea legē. r. ibi tāgā. r. l. vnuer. j. de le. r. ibi Bar. r. ibi etiā dicit. & no. glo. in. l. quisqs. j. de ptecc. pteorio. Et hāc. l. que dicit de ptectorib⁹ inducit bic Ang. de pern. ad cō positiones pacis & cōcordie guerre pcedentes quib⁹ bz qz certa ca stra capta per alterā partiū debeāt remanere sub ptectione r regi mine ecclie: qd importent illa verba. l. ptectione & regimine. nam per verbum ptectionem nulla daf iurisdicatio: nec eximit ptectori al teri⁹ vbi missus a iurisdicōe sui pñmi ordinarij in. c. ex parte tna. de pñt. sed debet ei aliqualis maior reuerentia & delatio ob bo norēm ptegentis in. c. recipim⁹. de pñt. cū sua glo. r. c. ad audien tiā. de appel. qz magis timeri solent que spāliter exprimunt. in. c. si aduersus. de bere. r. l. itez apd labconē. §. hoc edictū. ff. de inu. Sed dic qz protegens pōt defendere nō solū in forma iuris & armis. per ter. l. desertorē. §. si. ff. de re. mi. hoc em est officiū ptectoris in rub. & hoc cludit bic Ang. & Bar. in cōstitutione. ff. forum. Sub verbo aut regimine cōtinet me rum & mixtū imperiū qñ cōmittit pñsidi regimē pncipis alicuius l. illicitas. §. qui vnuer. ff. de offi. pñsdis. Secus si cōmittit de fensoi ciuitatis regimen alicuius ciuitatis castri vel ville. qz defen sor nō hz merū vel mixtū imperiū. in aut. de defen. cini. §. nulla. Sal lit in eo cui cōmittit regimen vrbis romane vt ptefecto qui hz mez & mixtū imperiū. l. j. §. relegandi. ff. de offi. ptecc. vrbis. Nullus tñ ptectorū penas & multas subiectis impositas potest sibi appro priare sed sunt eius qui habet ius fiscalē in dictis locis. l. mulctarij. s. de mo. mul. r. x. col. que sint regalia. c. vnico. nec similiter pōt colle ctas subditis imponere vigore dictorum verborum. l. placet. j. co. r. s. de superindic. l. vnica.

Tele. Cuius etiā triū tutelariū a muneribus ciuilibus nō excusat. b. d. No. ergo qz ha bens tres tutelas diuersarū domoz hz excuset a quarta ff. de excu. tu. l. tria. nō tñ excusat a muneribus publicis

autoritate et utilitate: ut hic. Secus autem est si occupat circa munera principaliter publica bene excusat a muneribus autoritate publicis et utilitate privatis ut est tutela et cura. l. administratores. ff. de exc. tu. et isti. de exc. tu. si. ite. diu. c. si. seq. Et si fertur quod favorabilior sit munera principaliter publica quam munera secundario publica et principaliter privata. Et est ratio quod utilitas publica prefertur private. l. unica. §. si. ff. de cadu. tollit. quod verum dicitur gl. l. c. bone. el. j. de postu. pla. q. i. c. i. v. l. itate privata utilitas continetur. de quo dicitur Bar. in. l. j. ff. iolu. ma.

Collectas imponere. impone re collectas quibus aut per quibus potest dominus dicitur per Alberi. In suo alphabete. dicitur quod potest imponere propter defensionem terre sancte. ut in. q. iij. c. san. critudo. et de i. mu. ecclie. c. per. uenit. Item si dominus vult ire ad exercitum iudicium a principe pro bere ticos. Item in bello ex parte sua fuerit caprus ut se redimat. Item si vult ire ad principem pro obtinendo privilegium speciale pro se et subditis. Item si maritus et suam filiam Item cum facit filium militem. Item cum accipit quod erat feudum suum. vel non accipit. Item ad refectionem potestatem. Item qui sine culpa damnatus est vel relegatus intellige semper qui ex se facere non potest et dum ipse moderata imponat. r. q. ii. c. imo. circa. me. r. extra de censibus. c. cum apostolus. §. prohibemus ut de gl. in summa. r. i. q. ii.

Hydraule. Custodientes aquam ante principis non habent excusationem a muneribus civitatis hoc dicitur. C. sic obstat. j. de aqueductu. l. decernimus. §. vniuersos. que est contra ibi custodes aquarum habent immunitatem a personalibus muneribus. quia ibi loquitur de custodibus et officialibus aqueductuum: quod est electum officium id datur immunitas. hic autem de portantibus aquas quod est vile officium ideo non datur immunitas. facit. §. eo. l. j. et dicitur bydranla ab hydros quod est aqua et aula. ut hic in glo. et bydras quod est vos retinens aquam. ut dicitur gl. in. d. §. vniuersos. j. de aqueductu. vbi allegat hanc glo.

Procuratores. Nota hic licet absens causa reipublice habeat iterum excusationem a publicis muneribus: etiam post reuersionem usque ad annum isti. de excu. tu. §. item qui reipublice tamen eius procurator et defensor non habet. Et sic patet hic quod qua exceptione defenditur principalis non defenditur eius procurator et defensor. ex quo inferitur quod licet principalis habeat excusationem ne teneatur ire in hostem et caualcatum. tamen eius procurator et defensor non habebit. Et ratio est. quia causa excusationis reipublice que est in principali cessat in defensore. quandoque tamen e contrario causa seu exceptio que est inutilis in persona principalis: est utilis in persona defensoris. l. procurator. §. si procurator. ver. sed cum debitor. et quod ibi per Bar. ff. rem ra. haberi. Sed nunquam hic absens causa reipublice teneat mittere procuratorem: vnde non nisi in causis in quibus fuit huius testata ante absentiam. l. eundem. in. ff. de leg. de quo per Bar. in. l. j. ff. de iur. et temp. prescrip. et per Li. z. Sali. in. l. j. §. de restit. mi.

Senatoribus. Duplex litera reperitur secundum glo. scilicet senatoribus. Et tunc dicitur quis sit tutor in urbe et ibi efficitur incola de incolis. l. senatoribus. non tamen definit esse municeps terre sue originis quantum ad honores sed bene quantum ad onera. l. municeps. ff. ad muni. non enim possunt senatores granari ad aliqua munera. l. senatorum. r. l. nemo. r. l. precipimus. j. de digni. imo et libertus senatoris negotia sui premissum gerens excusatur. l. nec senatorum. §. de excu. tu. Alia litera est venatoribus et hec communis. Et tunc dicitur. Propter exercitum venationis quis a ciuilibus muneribus non excusatur. hoc dicitur. Et accipitur venator tribus modis. Primo pro oppressore aliorum hominum ut fuit Memrob: qui alios duxit ad turrim edificandam vj. dist. c. vlti. Secundo est venator qui locat operas suas ad pugnam cum bestia dentata: qui peccat mortaliter et infamis est. lxxvj. dist. qui venatoribus. et iste due venationes sunt reprobate. ut ibi notatur. Tertio est venatio que fit in syluis et saltibus: et hec licita est clericis nisi tempore quadragesime et ieiuniorum. non autem est licita clericis si est clamosa: sed non clamosa: vnde in illa que fit per retia bene est clericis licita. et de ista loquitur. lxxvj. dist. Esau venator erat: quia peccator erat. nullum enim venatorem legitur sanctum fuisse piscatorem vero sic. ut no. in dicto. c. Esau. r. nullus horum venatorum excusatur a muneribus publicis: ut hic. et quod dicitur in venatore idem est in occupatore. l. diu. ff. de serui. r. isti. p. di.

Negotiantes. Negotiantes in curia principis et sua artificia exercentes. ut sartores: lintearii: purpurarii: et similes ab omnibus muneribus sunt immunes. hoc dicitur. Quod limitata dupliciter. ut in glo. quia hoc est verum quod excusantur a muneribus in iungendis: non autem in iunctis ante inceptam negociationem. nam privilegium seu immunitas superueniens non excusat a muneribus iam impositis. l. semper. §. hoc circa. cum concor. ibi positus. ff. de iure immuni. r. l. incola. ad muni. Et est argumentum cum quis non possit presbyterari antequam attigerit. rrv. annu. in. c. cum in cunctis. de elec. et in de. generalem. de eta. et qua. et aut. presbyterorum. §. de epi. et de. quod non sufficiat legitimam etatem superuenire post ordinationem iam factam. l. j. in prin. et ibi per Bar. §. numerum. ff. de excu. tu. Item est arg. quod si mulier carcerata pro crimine efficiat granida quod hoc non patrocinet sibi ad dilationem supplicii. v. d. §. numerum. et ibi per Bal. r. l. pregnantis. ff. de penis. Secundo etiam limitat et intelligit glo. ista. l. quod isti negociantes excusentur ab omnibus muneribus etiam realibus: propter quod ab his quibus non excusatur dominica domus. ut ad instructiones pontificum et vicarum. l. ad instructionem. §. de sacrosanc. ecc. et a prestantibus faciendis in aduentum principis. j. ti. j. l. i. Et sic patet quod huiusmodi regu lariter qui omne dicit nihil excludit sed omnia comprehendat. l. in. de

lega. iij. Et nota in. l. a procuratore. §. man. et est text. in. c. solite. de maio. et obedi. tunc generalitas vniuersalis multas recipit restrictiones et fallentias: de quo per Bar. in. l. j. §. nunciatio. ff. de no. ope. nun. l. j. ff. de eo qui cer. loco.

- 1 Nullus iudex qui pro tempore fuerit ordinarius vel delegatus indicat provincialibus aliquid extra ordinem.
- 2 Nullus punitur consentiens delinquenti.
- 3 Qui errorem aliorum defendit multo damabilior est illis qui errat.

Quod dicitur. Preses vel alius iudex non potest collectas imponere: sed necessitate imminente debet scribere prefecto: et prefectus post impositionem et executionem a se factam scribit principi ut confirmet penam iudicibus contra facientibus imminere. hoc dicitur. Et habet tria dicta. Primo quod nullus iudex qui pro tempore fuerit ordinarius vel delegatus indicat provincialibus aliquid extra ordinem: sed tantum erigat ordinarias indictiones vel extraordinarias ex delegatione principis indicatas. Secunda ibi: sed et si quid statuit quod quando immineret aliqua necessitas imponendi aliqua extraordinaria quod iudices hoc referant ad prefectum pro tempore: et ipse prefectus iudicet et erigat illa extraordinaria: et cum fuerit exactum referat ad principem. ut sic confirmatione et iussu principis roboretur. Tertia ibi: si quid autem imponit penam iudicibus contra facientibus. vel quadrupli quando ipsi egerint aliquid ultra ordinarias indictiones: vel simpli quando passi sunt quod alius erigeret. Et not. banc. l. secundum Ange. contra potestates terrarum ut non possint imponere collectas civitibus nisi prius referant ad priores civitates: et priores tunc confirmant si viderint confirmandas. Et intellige hanc legem de generali collecta pro publica et vniuersali utilitate fiscali. Secus de speciali illius civitatis seu municipii. ut dixi in. l. unica. §. de superindicto. Secundo nota quod in dicens collectam vel aliquid extraordinarium et erigens propter conscientiam principis punitur in quadruplum. secus si de impositione ex conscientia principis facta plus erigat quam impositum fuerit. quia tunc punitur in duplum. l. unica. §. de supererac. et ibi glossa. Et hec pena ciuilibus datur parti. punitur etiam criminaliter arbitrio iudicis. et si in consuetudine hoc deduxisset: punitur capitaliter. d. l. unica. de supererac. et ibi dixi. Et sic quod punitur criminaliter secundum. l. si. in. ff. de canon. fru. vj. ro. vbi glo. allegat hanc legem. Tertio not. hic quod minus punitur consentiens quam delinquens. quod est verum quando tacite consentit negligendo secus si cooperat: quod hoc casu cooperatio intelligitur regula quod agentes et consentientes pari pena puniuntur in. c. quare. de sen. exco. Est enim quadruplex consensus. Primus est negligentie. et in hoc minus punitur tacite consentientes negligendo. ut hic nisi esset negligentia crassa et supina. vt in prelo sciente et negligente corrigere delicta subditorum. j. q. j. quicquid. Secundus est consensus consilii adhibiti ei qui non erat alias facturus. in. ff. de obli. que ex delicti. nascuntur. §. ope. in. ff. r. c. sicut dignum §. qui vero. de homicidio. Et hic etiam minus punitur magis in quo negligens: ar. lxxvj. dist. tanta. verfi. eos vero. qui est vbi magis punitur consulens quam faciens. sed ibi fuit dispensatum cum faciente propter necessitatem. ut ibi dicitur gl. Tertius est consensus cooperatio nis et hoc pariter puniuntur agentes et consentientes. ut supra dictum est. Quarto est consensus autoritatis seu defensionis. et in isto casu magis punitur autoras et defendens quam faciens. quia qui ferrore aliorum defendit multo damabilior est illis qui errat: quod non solum ille errat sed etiam alius errois offendicula prepat et confirmat. rxiij. q. iij. qui aliorum. hoc tamen est verum in heresi et similibus. In aliis vero par est pena. rj. q. iij. qui peccantibus consentit. in. ff. Et ad de per Bar. in. l. i. §. apem. r. l. in facti. §. ope. ff. de fur. Quarto nota hic in vbo sed si quid. quando actus gestus non est viqueque in potestate facientis: sed dependet a voluntate superioris: tunc autoritate superioris roboratur. de quo dicitur in. l. si quis. §. de decu. Et qui confirmatio superioris validat actum prius inualidum. Dicitur per Bar. in. l. si costat. ff. de appel. et per Bal. in. l. noiatides. C. de appel. Item an confirmatio actus inualidum videtur de nouo dare. Dicitur per Bar. r. bal. i. l. moze. ff. de iuris. omni. iudi. r. l. ex verbis. C. de dona. iter virum et vxo. et ibi glo. pe. tangit de confirmatione privilegiorum. Quinto nota hic in fi. de iudicibus et rectoribus diffinulatis ea que prae gerunt ab officialibus suis ut puniant. vt h. r. l. precipit. et ibi tetigit. §. de canone lar. ti. Est enim quidam tacitus consensus negligendo inductus qui minus punitur quam faciens. ut dictum est. §. in tertio notabili. Nam etiam minor officialis debet reddere maiori in que agenti. l. qm. de appella. §. r. dixi. in. l. prohibitum. §. de iure sis.

Quod dicitur. Qui electus est ad aliquod munus per hoc dicitur. Et si redimat non potest illud redimere pecunia datam causa detractandi et evitandi muneris publici quod non licet. ff. de re milita. l. qui cum vno. §. qui post. r. nubi lominus subit munus estimationem. l. j. ff. de mune. et hono. r. l. in priuatis. §. j. ff. de pollic. et ide si non permittit pecuniam: sed aliud opus se facturum: et aliud facere cogit: maxime si inceptum et nihilominus subit munus

subit munus infunctum. d. l. estimationem. r. d. l. in priuatis. Et hec vera quando ille qui pmissit erat habilis ad munus suscipien...

Quate rei. Pcedia principis emphyteoticaria extraordinarias pcediones non sustinent. h. d. Et primo ponit dictus. Se...

Protonotarij notarij r referendarij principis habent imunitatem a muneribus civilibus personalibus. Propter superuenientiam maioris dignitatis non tollitur priuilegium minoris dignitatis precedentis.

rum quam retinent etiam finito officio. l. suggestionem. s. de aduo. diner. in. Ex quo colligit ibi bar. q. qui deposuit aduocationis of...

Magistarum. Magistram r magistris scientiarum atq; legati a sordidis muneribus hic declaratis sunt excepti. b. d. tota nostra. l. Et hec. l. diuiditur in sex partes seu habet sex dicta. In prima ponit quosdam dignitates seu personas constitutas in dignitate...

Non tenent soluere. an aut g tenet res emphyteoticas ab ecclesia teneatur soluere aliquam collectam vide bar. hic. r. in l. licitatio. q. ff. de publica. Sed and. de yernia in. c. j. sup vbo platis in tit. q sunt regalia. te net qtra Bar.

Ca. Munera sordida q dicitur r quot sut.

ad ei vitā vt hic. z. d. l. marinarū. z. l. eos. s. eo. z. j. de silen. l. decu-
rionibus. in prin. qz hoc beneficiū principis qd est late interstan-
dam. l. si. ff. de cōsti. prin. non finit cū dignitate sed cū psona vt di-
cit hic gl. Nec obis. l. qd cōstitutū. ff. de testa. mili. vbi eoipso qd
qs deimit militare: desinit etiā testamētū iure militari valere qz ibi
loquitur de priuilegio circa dispositionem bonoz qd finitur fini-
ta dignitate militari hic in priuilegio psonali. Et est rō qz licet
aferat sibi speciale priuilegiū testādi iure cōdi tū potest testari.
l. et militis. s. militis. eo. si. hic vero nullum priuilegiū remane-
ret. Et limita qz hic dicitur videlicet qz finitio officio durat nō
bilominas durat priuilegiū immunitatis. qz hoc verū nisi tale of-
ficiū cū dignitate suffragio fuerit concessum vt in text. sing. in. l.
vniuersi. j. de leg. z. ibi dicit. Quid aut si est officium ad benepla-
citum. Dic illud interim esse perpetuum z de eo vt de perpetuo ius-
dicatur. l. iuris peritos. s. cum oriundus. ff. de excu. tu.

1 Officiales seu curiales exequentes iniquum iussum sui super-
rioris magistratus puniuntur.

Evidenter. Media principis ppria vt em-
phyteotica ab extraordinariis z
sordidis muneribz sunt excepta. b. d. Concord. s. eod. l. pri-
uate. z. j. de prin. do. au. l. j. z. fi. z. de loca. fun. ciui. l. j. quā
glo. hic male allegat dum allegat de collatione pcedio. ergo p dia
propriū patrimonii principis z anguste siue sint locata ad tps siue
in emphyteosim perpetuam non possunt grauari ad aliqua mune-
ra sordida. de quibus in. l. marinarum. s. eod. nec aliqua extraor-
dinaria vt sunt superindicta imponenda p m occurrentes necessi-
tates vt dixi. s. de indi. super rubi. z vt est emptio z transuentione pu-
blicarum specierum extra ordinem faciendā. j. ti. j. l. j. tenentur enī
solum ad ordinaria canonica. Quod facit vt habitantes in Clu-
sio paruisino q condurunt pcedia in perpetuam emphyteosim cū
solutione tertie partis fructuum non teneantur ad aliqua extraor-
dinaria vt dixi. s. eo. l. priuata. Et exponit text. ibi ne fundum. i.
possessores z conductores fundorum ad principem pertinentium.
Et ibi reparatū. iste text. facit p priuilegiis antiquis seu vetusta-
te vel alio casu corruptis vt teneantur concedentes renouare. de
quo est gl. in auten. de here. z fal. s. semp. z. j. de pcedis tamiacis. l.
fin. z tetigi. s. de discul. l. si. z petetur hec renouatio officio iudicis.
argu. l. iij. in prin. ff. de dam. infe. z. l. maritus. in fine. ff. ad l. falci.
1 Item ibi officis. Not. quod officiales seu curiales exequentes
iniquum iussum sui superioris magistratus puniuntur. quia de-
bent resistere ei iniqz iubēti. s. de decurio. l. omnes iudices. in fi-
ne. z ibi gloss. z quandoqz punitur in plus. vt dixi in. d. l. iudices.
in tertio z quarto notabili. Item ibi vel pcedi. hoc erat quidam
redditus qui vocabatur pretium ad quem redditum tenent etiaz
pcedia principis quando esset tyronibus assignatus. l. pro tyroni-
bus. z ibi glo. j. de priuile. domus auguste.

1 Item ibi glo. j. de priuile. domus auguste.

Allustribus. Illustres persone a
sordidis et extraordina-
ris muneribus sunt exempte. b. d. Et nō solum illu-
stres qui sunt in maxima dignitate. s. eo. l. marinarum.
sed etiam plures alij ppter officia quibus versant sunt excusati vt
ibi patet. sed de illustribz? Ideo in specie reperitur quia que specia-
li nota sunt digna etc. l. item apud labe. s. hoc edictū. ff. de iniu. z. c.
si aduersus. de hereticis. Qui aut sunt illustres dixi. s. de decu. l.
fi. z qz sint munera extraordinaria z qz ordinaria dixi. s. de indictio.
in rub. z. s. de vaca. mu. l. vnica. Habent z aliud priuilegiū illu-
stres z sup illustres vt ppter eorum dignitatem non teneantur in
iudicis personaliter cōparere sed per procuratorem tam in ciuili
qz in criminali. l. pe. s. de pecu. z. l. si. s. de iniu. l. secus in alijs q non
possunt per procuratores litigare vbi est pena relegationis vel ma-
ior. l. pen. s. ad crimen. ff. de pub. iudi. Item adde q non solum
excusantur a publicis muneribus hi de quibus supradictum est
in bocti. sed etiam plures alij vt sunt fabricatores marinarum na-
uium ad annonam populi romani perferendam qui excusantur a
publicis muneribus. ff. de vaca. mune. l. bi qui naues. z similiter
naucularij. l. semp. s. negociantes. z ibi gloss. magna. in vbo vbis
ff. de iure immu. z mensuratores frumētū iuxta annonā vbis. l.
bis honozibus. s. j. ff. eo. Item veterani. l. a muneribz. ff. de vaca.
mu. sed non eozū filij. l. in honozibz. s. vacationū. eo. titu. Item
appellans ad principē qui romā profectus est interim in propria
patria a muneribz personalibus excusat. ff. de l. in honozibus. s. fi.
Item defensores reipublice pro eo tempore excusant. l. bis hono-
ribus. s. fi. ff. eo. Item mercatores qui habent maiorem partem
sue substantie in mercationibus excusant a personalibus intra qn
quennium. l. nauicularij. ff. de mu. z bo. z gloss. declarat in. d. l. sem-
per. s. negociatoz. ff. de iure immu. z si maiores facultates eis cre-
scant quas in mercationibus non ponant publicis tenebuntur mu-
neribz. vt eo. titu. l. semp. s. negociatores. Item excusant conducto-
res vectigalium fisci. d. l. semper. s. conductores. Item coloni ce-
laris et collegia artificum vt fabozum z similia. d. l. semper. s.

coloni. z. s. q busdā collegijs. ff. de iure immu. z. l. si. j. de excu. artt.
j. z. si. Item decuriones nota. glo. in rub. j. de curia. vt. ro.

De quibus muneribus seu prestationibus nemini
liceat se excusare. Rubrica.

Clo. rubrice pto cōtinuat dices. In tit. pcedēti dixit de psonis
se excusantibz z causis ppter quas daf excusatio. Nunc vero ponit
aliquas causas ppter quas nullas se excusare valet. Sedo que-
rit glo. que sit differentia inter hūc titulū z aliu. s. de imu. ne. conce.
Et rīdet qz hic dicit specialiter de imunitate nō cōcedēda a tribu-
tis ordinarijs hic aut de imunitate nō cōcedēda etiā a quibusdam
alijs extraordinarijs: de quibus in. l. j. ff. z. iij. huius titu.

1 Item que statuuntur de vno loco gratia exempli postto trabun-
tur ad alia loca.

2 In collectis exigendis primo debet incipi a diuitibus.

Comparationi. Ab emptione z
transuentione spe-
cierum exercitui principis necessariarū ad sclauo-
nicas partes vel als se trāserētes nullus qualiter
cunqz puilegiatus vel pauper se excusare valet. b.
d. l. iij. z habitates in domibus vel p dīs princi-
pis z auguste nō excusantur in emptione specierū patrie necessa-
riarū. l. j. s. vt ne. lice. in emp. spe. nec in trāstū pncipis vel muros
cōstructione. j. l. pri. z sequē. nec a functionibus alicuius nauicula-
riū cui imperator successit. l. j. de pcedis nauicu. z hic in glo. in ver-
sū. vniuersi. Et qd hic de illiricia. i. sclauonia: dicit gra exēpli qz per
eā magis necesse erat exercitū ducere: sed tū idē de alijs partibus. j.
l. pri. z hic in glo. in verbo illiricianas. Et qua nota qz ea que
statuuntur de vno loco gratia exempli postto trabuntur ad alia loca
qz empta non arctant regulā sed in quolibet simili sit extensio. l. j.
s. z. l. ff. de iur. z fac. igno. z. l. j. s. qd vulgo. ff. de iniu. z. l. damni in-
fecti. l. si. in fi. ff. de dam. infec. Item no. ibi sub cōditione bac qz
priuilegiū z imunitas cōcessa a publicis muneribz habet in se hāc
tacitam cōditionem vt non extendatur ad munera z functiones a
quibus nemo excusatur sed illa subire teneat cuz tempus exegerit
vt dicit text. habet z aliā cōditionem in munere personali. si fuerit
idoneus. Generalis em dispositio recipit limitationem de habi-
litate. vt gradatim. s. z si lege. de mu. z bo. z. l. j. s. de sacrosanct. ec-
cle. nisi publica vtilitas suadeat cōtrariū. l. si qs in graui. s. bi quos
que. ff. ad sille. z hec idoneitas intelligitur respectu meritozū z fa-
cultatū vt ditiores pponantur in muneribus personalibus z ho-
noribus cum melius z honorabilius valeant publicas functiones
adimplere qz pauperes. l. ad subeunda. s. de decu. z. l. vnica. j. de po-
tioribus ad mu. nominandis. z hic in glo. in versū idoneus. In
munere autem reali siue patrimoniali persoluendo cessat hec cō-
ditio habilitatis qz ad mūera patrimonialia a quibus nemini pre-
betur excusatio decurrit sarcina a summis vsqz ad infimos. hoc est
tam pauperes qz diuites z tā magni qz infimi subire tenent. quili-
bet enī soluere tenetur pro eo quod habet. z ideo est idoneus pau-
per ad modicam sicut diues ad multas. z probatur hoc vulgari ru-
sticorum dum dicit tantum valeat denarius meus qm regis vt
hic in glo. in verbo decurrat. z. l. j. s. de mu. patri. Et est arg. hec
l. in fin. qd in collectis exigendis primo debet incipi a diuitibus.
postea debet descendere ad pauperes facta prius equali impositione
pro portione possessionis z ingationis. i. iugum terre vniuersi scuz
vt hic. z. l. j. s. de anno. z tri. z. l. j. versū. qz etiam. z ibi gloss. in verbo
inopes. In text. ibi transuentioni. i. collecte que imponuntur pro cō-
parandis z portandis speciebus. Dyn. Item ibi sine vilo. i. nullo
priuilegio obstante. Item ibi illiricianas. i. quando fiebat exer-
citus contra illos de Sclauonia. Item ibi priuilegiū etiaz super
hoc specialiter concessi: nisi diceret non obstante tali. l. Dyn.

Item ibi non tantum idoneus. id est non solum homo diues.
Item ibi verum vniuersi. i. diuites z pauperes. Item ibi sue-
ingationis. i. pro rata possessionum quas tenent. Item ibi sum-
mis id est diuitibus z infimis. i. pauperibus.

1 Nullus qualicumque priuilegio munitus valet se excusare a
muneribus personalibus realibus vel mixtis principii z eius exer-
citu exhibendis per quecumque loca iter arripiat.

Cum ad felicissimam. In prece-
denti. l. sta-
uit specialiter de emptioe z transuentione spe-
cierū principis z ad partes Sclauonie. hic vero generali-
ter statuit de omnibus necessarijs sibi principi z exercitui prouidē-
dū esse z per quecumqz loca iter arripiat. Et hoc dicit. Nullus qz
qualicumque priuilegio munitus valet se excusare a muneribus persona-
libus realibus vel mixtis principii z eius exercitui exhibendis per
quecumqz loca iter arripiat. b. d. Concord. l. neminem. s. de sacro-
san. ecclē. siue em sint habitatores domozum pncipis vel auguste. si-
ue ecclesiarij siue sint persone illustres z in alijs dignitatibz postea
siue sint persone habentes excusationem eis cōcessas per pragmati-
cā sanctionem. l. cū deliberatione pcedū factā vel per diuinā aduo-

tatione. l. pprio motu facta vel p oraculu viue vocis nemo excu-
fatur ab angariis. i. personalib' p' stationibus. nec per angariis. i.
mixtis: nec currib' a. realib' nec a quolibet alio ministerio z serui-
tio principi in expeditioe accedenti exhibendo z oes debet obedire
prefecto predicta ministeria z preparamenta indidenti. Et cr-
go hoc casu oim ad equata conditio ad huiusmodi subventiones p'
paramenta principi trasenuti facienda vt nec etiā hoc casu illustres
a sordidid excusentur. s. ti. j. l. maximari. ver. exceptis bis. z. d. l. ne
minem. s. de sacrosan. eccle. q. oino concordat. z. l. nullus. la. h. j. de
curfu publico. Et em tpalis vicarius Dei in terris in. c. solite.
de maio. z obe. cui fides z reuerētia est adhibēda in. c. regum. s. ip-
sis. z. c. si apud. in. s. p. i. q. v. Et dū glo. hic in verbo pertinent.
excipit milites z veteranos ab angariis z pangariis: intellige in
aliis casibus quā in repentino aduentu principis in quo oim est
exequata conditio vt dixi. z hoc etiā vult Saly. in. l. nemine. Et
per hic ter. ibi sacrosanctas ecclesias. p. q. p. l. ar. ecclesiarum non
possunt conuerti si in aduentu principis vel regis imponunt sibi
collece z alia onera p' necessarios principi z ei' exercitui p'para-
dis. z hoc etiā obtinet de iure canonico vt t. Juno. in. c. non mi-
nus. de immu. ec. z vide qd dixi in. l. fin. s. de exac. tri. Sed quero
nūqd gualdana principis in se accipiat sibi necessaria p'pria au-
toritate vt sic talia accepta legitime alienare possit. Glo. d. d. t. d. n.
nat q. nō i. d. l. nemine. q. tales milites p' muniti venire debēt z qd
eis deficit dicit subministrari p' munitates locorum per que tras
eunt vt hic. Si aut dicit vniuersitates essent tenaces in prouidē-
do vel vendendo eis necessaria vel ipi pecunia carerent. tunc dicit
Bal. q. in casu isto necessitatis in se possunt auferre sibi necessaria
p. l. h. s. cū in eadem. ver. z oim. ff. ad. l. r. h. d. de iactu. nam z disci-
pulis xpi fame coactis licuit cū p' segetes alienas transirent spicas
euellere z edere z innocētes xpi voce vocati sunt. de consecratione
di. v. discipulos. Galces aut in dictas messes alienas eis mittere nō
licuit. i. vltra necessitate accipere. vj. q. iij. scriptū. q. in prima gloss.
male allegatur in. d. l. neminem. z ibi vide Bar. z Saly.

Quæstio.

Nullus quatenusque
sit dignitatis excusat qn conferre teneat ad constructio-
nem murorum publicorum z ad cōparationem frumen-
ti altarumq; publicorum necessitatis tpe. h. d. Et idē
de portibus z aqueductibus publicis reparandis. l. ad portus. s.
de ope. publicis. cum sit eadē ratio q. est in murorum z pontium z
de reparacione. l. ad instructionem. s. de sac. san. eccle. z. l. p.
bithyniam. cū sua glo. s. vt ne. li. in emp. spe. z. l. ab sit. j. de p. i. u. do.
an. lib. vj. q. d. artus dicit q. alia. Predicta tamē. l. murorū construc-
tio z alia supra dicta nō possunt de nouo fieri sumptibus publi-
cis. i. imperialis sicut sine licentia principis dūmodo non fiant ad
emulationem alterius ciuitatis. ff. de operi. publicis. l. opus. z. l. de
operibus. Licet ergo alicui ciuitati sibi muros construere sum-
ptu suo sine principis auctoritate dūmodo nō ad emulationem.
sed nō sumpta publico ipsius principis vt per Bar. in. d. l. opus.
Item ad reparacionem dictarū rerum z emptionē specierum
tempore necessitatis put sunt munera personalia seu patrimonialia:
tenent etiā philosophi rhetores grammatici z medici. vt hic.
sed cessante necessitate vel prout est munus psonale: scz habere cu-
ram z officii vendēdi. l. iij. s. cura. ff. de mu. z hono. l. sed z reproba-
ri. s. sunt aut. z in glo. ff. de excu. tu. z hic in gl. in. Et idem de eccle-
sia vt tpe necessitatis debeat conferre ad emptionem frumenti z
aliarum specierum vt dixi in. l. vnica. s. vt ne. li. in emp. spe. Et si
militē ad reparacionem z constructionem necessariam murorum
pontiu viarum z riparum publicorū fluminū nec appellatur soz-
diduz munus. d. l. ad instructionem. z. l. per bithyniam. z. l. ab sit. s.
in prin. allega. Si aut non sit necessitas sed fiant predicta ad or-
natum vel prout esset munus personale vt esset superstes ad p'ci-
cta fieri facienda tūc censent munera publica sordida ad que non
teneatur ecclesia. l. placet. s. de sacrosan. ecclesi. z ita intellige z salua
hic glo. in. d. l. ad instructionem. vt ibi per Bar. z Saly.

Qui etate se excusant. Rubrica.

Glo. continuat. qz supra posuit gñalē titulū de excu. pu. mune-
rum. Nunc vero ponit speciales titulos spales causas cōtinētes z
aliq. habent hic rubricā: Qui p' fessione se excusant. z. j. ante. l. ma-
nifesti. habent rubricam qui etate se excusant. qd gl. reprobat. qz
p' fessio hic non excusat sed etas simul cum p' fessione.
Ad inores dociliores z aptiores ad omne ministerium.
P' fessio iuris ciuilis an computet inter septem artes liberales.

Amfirmetis. Studentes
habent imunitatem a muneribus psonalib' vsque ad etates. rrv.
annoz. h. d. C. Studentes ergo bononie z in pul-
cherrima ciuitate beritensium legum nutritice. vel
in aliis studiis generalib' approbati z nō adul-
terinis vt in proemio digestorum. s. bec autē. z. l. sed z reprobari.

Potest ex-
pelli. vide per
doc. l. c. vltra.
de loc. q. si ar-
bitrio iudicis
cōsiderata dis-
positione loco-
rū aptitudine
z antiqua con-
suetudine vic-
nie. Quia for-
ze sit consuetū
ibi legi z aliis
circūstantiis p'
Bar. in. l. j. ff.
sol. matri. qui
etiā dicit i. ou-
bio eē repellē-
dū de vicinia:
nec appellat.
bal. in. l. j. C. de
momen. poss.

Amplius. ff. de excu. tu. z ibi gl. nō possunt in propria patria gra-
uari ad custodias vel ad alia onera personalia. z p' uilegiū hoc im-
munitatis datum est scholaribus seu studentibus iuuenibus vsq;
ad etatem. rrv. annoz z nō senibus studentibus. Sunt em t' m-
nores dociliores z aptiores ad omne ministeriū. veteres vero z ve-
teranos difficile est reformare. l. p'cipiūt. ff. de edi. edic. z. j. de atble.
l. vnica. z. j. de stu. liberali. vt. ro. l. vnica. versic. z qm. quia quod nos-
tra testa capit inueterata sapit. vt no. gl. in. c. est in iuuentute. de p'ze
sumptio. Et no. q. duplex est etas p'bens excusationem. l. senti-
lis. vt. lv. annoz. z iuuenilis vt ante. rrv. annū. Senilis nō impedit
quin volens possit admitti z sue excusationi renunciare. l. iij. s. de
decurio. Iuuenilis impedit etiā volentem admitti ad munera glo-
nalia vel honores. l. ad rēpublicam. ff. de mune. z hono. etiam si im-
petrauit veniam etatis qz impetratio nō auget animi prudentiaz
que requirit in administratione reipublice vt notabiliter dicit gl.
Ex qua no. q. impetratio venie z etatis licet profit quo ad admi-
nistraciones sui patrimonii z quo ad iudicia vt admittitur vt ma-
ior. l. iij. s. de bis qui ve. eta. tñ non p' dēt quo ad munera publicay
hic. licet gl. h. sentiat p' trariū in. d. l. iij. s. de bis qui veniam. Sed
intellige qz admittunt in subsidii. vt no. in. d. l. iij. s. qui z aduersus
quos. Si autem de facto minor fuit vocatus ad officii vt qz sit fa-
ctus decurio habebit salariū. l. sua partē sportularum non autem
habebit dignitatem nec vocem in collegio. l. spurri. s. j. ff. eo. z bic i
glo. Et idē in minore z puero a superiore dispensato ad canonica
tum. vt no. glo. in. c. h. de eta. z quali. z. c. ex. co. de electio. in. vj. z vide
Ly. in. l. h. s. de test. militis. Cū h' esset electus decurio a p'ncipe qz
tunc videt princeps dispensare super inhabilitate minoris etatis
l. quidā consulebat. in. fi. z ibi per Bart. ff. de re iudic. Quod cr-
go hic dicit minorem excusari propter studiū: sabandi maxime qz
etiā volens nō admittitur fm intellectū gl. Bar. autē hic alio mo-
do intelligit z distinguit an minor admittat ad munera publica
personalia. Quia quedam sunt munera publica personalia que re-
quirunt discretionem: prudentiam: z consiliū vt est esse decurio
vel habere aliquod regimen. z ad ista non admittitur minor nisi
in subsidium. d. l. spurri. s. j. z. j. l. proxima. Quedam vero sunt mu-
nera publica personalia in quibus non vertit magna discretio nec
consiliū vt facere custodiam in porta vel muris ciuitatis z simi-
libus. z ad ista vocant etiā minores a quibus excusant studentes:
vt hic. C. lo. j. hic querit an p' fessio iuris ciuilis computet inter
septem artes liberales put inuit bec. l. z p'cludit q. nō. Tū dic qd
imo bec. l. pbat qz sic ppter dictionem maxime hic possit qz indēt
tates iuris includit vt not. glo. in. l. illud. ff. ad. l. aq. l. C. s. de per. l. i.
vnica in. fi. de stud. libera. vt. ro. vbi inter p' fessores liberaliū artiū
cōnumerant iuris z legū p' fessores z interpretatores z facit. j. de p-
fessio. qui in vrb. cōstā. l. vnica. z. l. i. ff. de iust. z iure. ibi veram p' b-
losophiam non simulatam affectantes z c.

Studentes propter munera publica exercenda non debent a studio seduci.

Am filios. Studentes minores. rrv. an-
nis etiā si sint a patria potestate
liberati nō coguntur ad personalia munera nisi in sub-
sidium. ad realia vero sic. h. d. C. Videt ergo quod p'
pter munera publica exercenda studentes non debent a studio
seduci qz hoc facilliter prestaret eis studiū desertiones sicut z quādo
que p' fessat diffidētia. isti. de iust. z iure. s. bis. igif. maior est eiq; rei
publice vtilitas p'fectio studentium per qd respublica tota credita
gubernat in p'emptio insti. in. fi. quam sit supportatio publicorū mu-
nerū. Cū hinc est qz faber suo artificio impediens studentes pōt ex-
pelli cum inter sit respublice repleri ciuitatem studiosis z sapien-
tib' hominib' no. glo. in. l. j. in. fi. de stu. libera. de quo dic per bart.
in. l. i. ff. sol. matri. Nec tñ immunitas nō cōceditur scholaribus vlt-
tra. rrv. annum. vt. s. l. pri. Item non conceditur eis in subsidii
scz propter hominum penuriam vt hic in. fi. l. qz tunc admittuntur
etiā minores. l. vt gradatim. s. quoties. ff. de mu. z hono. z. l. in. m-
te. s. quemadmo. ciui. mune. in. di. Et similiter admittuntur mino-
res. vt. rrv. annoz: ex consuetudine patrie. l. iij. in. princ. ff. de mune. z
hono. A patrimonialib' vero nec a mixtis p ea parte que p'cernit
patrimonium nō excusantur vt hic in glo. in verbo pertinent.
Et p' dicta sunt vā in patribus familias z filiis emācipatis. in po-
testate vero existentes z in eadem domo habitantes habent immu-
nitatem etiam alia ratione: qz onera per domos z familias impo-
nenda vt estimum collecte z alia onera patrimonialia imponunt
z scribuntur solum patrifamilias z nō filijs qui nihil habent z cē-
sentur eadem persona cuz patre vt hic in. j. glo. notabili quam dicit
bal. esse singularem in. l. diximus. s. si pater. ff. de excu. tut. z ideo so-
lutione collecte facta per vnum de domo siue sit pater siue sit filius
liberant oēs de domo. d. s. si pater. z ibi gl. in verbo domui. l. iij. co.
tit. z dixi. s. de mu. z hono. non conti. l. i. facit. l. q. ait. in verbo eius-
dem familie. ff. de norali. ex bis patet qz vbi munus imponitur per
domos z familias: vel vbi est munus patrimoniale debet fieri im-
positio patri z non filijs non autem patrem vocari possunt pater z
filius ad idem munus patrimoniale. l. si bi qui. j. de si. fami. z que-
admo.

admo. pater. Et sic patet qd pater & filii tenent facere factiones...

Et senilis etas maior. l. v. annis excusat a muneribus...

Anifesti. Etas. l. v. annos copletorum excusat a muneribus...

Vir de excusatione propter etate. Nunc de excusatione propter morbum...

Prinatus vtriusq; oculi luce habet excusationem a muneribus...

Dea cecitate. Atriusq; oculi luce priuat; h; excusatione a muneribus...

Surdaster bene potest esse tutor et non excusatur a muneribus...

Um auriculari morbo. Quis ar teticam patit in auribus excusatur a muneribus...

Debilitat morbo. Ho. qd tuc qd debilitat qn alig sensus pditur...

crisi. 2. q. ix. ponit exemplum in tutore patris q dicit pupilli suus ad villa 7 ibi in quadam vinea suffocavit eum 7 sepelivit ut ei succederet. quo pupillo no coparete habita est suspicio 2tra patris contra que insurrexit fama er qua patris est captus 7 dectus q ne delictu 2iteri posset sibi lingua gladio amputavit. est itaq remedium vt loco vocis per scriptura respondeat cofitendo vel negando que scriptura obligat sicut cofessio. in aut. contra qui propria. 7 in cor. pote vnde sumitur. s. de no nu. pecu. l. discretis. s. qui testa. fa. pos. 7 insti. eo. s. Item mutus. Si aut sit imperitus literaru sufficit si nutu. vel alio signo cofiteatur p. d. l. nutu. de leg. iij. 2 per gl. in d. l. item qz. de pac. d. l. vbi no voce. de reg. iur. 7. l. in antibuscunq. de a. cti. 7 ob. 7. l. mutus. ff. de iu. do. 7. c. ii. apud. de sp. p. gl. lxxviii. dist. eps. que dicit q ita declaratur voluntas per signa sicut per vocem. Concluditur etiam q propter tam violentas probationes. s. sub situationis facte pupillo de dicto patris. insti. de pup. sub. s. an. 7 fam. a vicinorum 7 subsecute abfessionis lingue possit de inre condemnari vt sic que non profunt singula multa 7c. l. vntca. s. qui numero tuto. Sicut 7 als ex violenta presumptione Salomon tulit sententiam. in. c. afferte. de presump. nam vbi non pot haberi vera probatio opz per argumenta 7 presumptiones procedere. l. no omnes. s. a barbaris. 7 qd ibi no. ff. de rem. mili. n. maleficia remaneant impunita. l. ita vulneratus. ff. ad. laqui.

Podagre CLeuis podagra a muneribus etiam personalibus excusationem no prestat secus si sit gravis propter quas suis rebus superesse no possit q tunc a personalibus muneribus excusat. h. d. Concor. s. de dec. l. a muneribus. in. fi. 7 ibi tetigi. Et dicitur bar. aut queris an habeat excusationem eo tpe quo podagra veratur. 7 dic q sic. vt hic in fi. Aut queris an simpliciter habeat excusationem omni tpeore ex eo q podagrosus 7 tunc siquidam propter illam infirmitatem intantum debilitatus est q ambulare 7 suis rebus superesse non possit 7 habebit excusationem. s. l. proxima. 7 hoc secudo responso. 7. l. penul. in princ. ff. de va. mu. Si autem non est ita debilitatus sed quandoq veratur quandoq non: tunc non habet excusationem. vt hic in princ. 7 d. l. a muneribus. nisi pro tempore quo veratur. vt. s. dicit. In tert. ibi valitudo. s. tolerabilis que no omnino impedit eum ire. Dy. Quid autem de morbois ex percussione vel casura. Dic quod si per hoc non omnino debilitatur sed remanent fortes 7 robusti vt suis rebus valeant superesse 7 no excusantur alias sic argumen. in. c. i. de de. egro. vel debi. 7. vff. questio. j. 7 c. c. percussio corporalis. Item quid de infirmitate prodigali. dic q excusatur prodigus cui bonis interdictum est qz ei datur curator: vt furioso 7 aliis qui suis rebus superesse no possunt. l. j. 7. ff. de curato. furio. Clerico autem egrotanti vel perpetuo morbo debilitato datur vnus vel plures coadiutores in. c. vni. eo. de de. egro. in. vj. 7 dicit. s. eo. l. j.

Alus patris CPatris valitudo sen infirmitas filium a muneribus publicis psonalibus 7 corporalibus non excusat. h. d. Et dicitur casus patris corporis. i. infirmitas attines in corpore patris. Dyn. CNo. ergo q lz pater egritudine laboret tñ filius a muneribus psonalibus no est immunis. lz em pater gesserit munus publici psonale vel excuset morbo vel pntalegio: tñ filius potest vocari suo ordine vt hic. 7. l. j. s. de mu. 7 bo. no. conti. 7. l. filius ff. de leg. d. modo no sit cotinuatio in eadem domo. d. l. j. s. de mu. 7 bo. no. conti. 7 sic pty q sua cuiq egritudo vel gestio excusatione pstat non aliena. vt hic. 7. l. libert. s. pscriptio. ff. ad man. Seco autem est in muneribus patrimonialibus q sumptum erigant in quibus filius in pte excusatur propter patre qz soli patri sit impositio 7 no filio vt not. s. tit. j. l. cum filios. 7 hic in glo.

De his qui numero liberorum vel paupertate excusationem meruerunt. Rubrica.

Continua. qz supra dixi de excusatione propter morbu. Nunc de excusatione ppter numeru liberor vel ppter paupertate. Et dicitur glof. hic. titulus 7 duo pcedetes no supsunt p similes titulos q habentur. s. eo. quinto li. qz ibi loquitur de excusatione quo ad tutelam 7 curam: hic vero quo ad munera publica.

Merus liberorum CNota hanc infinitam locutionem legis que est quod numerus liberorum ab honoribus non excusat non equiparari vniuersali licet als sic. lz necessitas. s. si annua. ff. de pigno. actio. et. l. si pluribus. 7 ibi per glof. 7 Bar. ff. de lega. ij. C Dum enim hic simpliciter dicitur numerus liberorum non liberat ab oneribus intellige numeru scilicet quinque. sed. xvj. 7. xij. numeru bene excusat vt hic in glof. Nam numeru quinque excusat a muneribus psonalibus seu corporalibus. 7. eod. l. hanc. 7. xij. numerus excusat ab honoribus 7 etiam a muneribus eis coherentibus. lz quis decurio. s. de decurio. 7 ibi dixi. 7 ita intellige. l. ij. s. numerus. 7. l. in honoribus. ff. de vaca. mune.

Clo. tñ insti. de excu. tu. in pn. in verbo numeru. tenet q qnq excusant a decurionatu 7 numeru. xvj. excusat etiam a patrimonialibus. l. semper. s. demonstrant. ff. de iure immu. Et intellige filiorum s. superstitum no mortuorum. j. eo. l. de personalibus. 7. s. de mu. 7 bo. l. ij. s. cura. nisi sint mortui in bello: q per gloria viuere intelligunt: isti. de excu. tu. s. filij. 7. ff. de vaca. inu. l. fi. Glo. tamen insti. de excu. tu. s. filij. 7. ff. de vaca. mune. l. fi. Item no prodest filius captus ab hostibus ad excusationem patri. j. l. priori. nec naturalis tantus vel legitimus tantum. vt not. j. eo. l. nepotes.

Plum ab hostibus C filius dicitur in captiuitate no sber excusatione pfi a muneribus. h. d. Et dicitur in ter. ibi personaliu subaudi etiam. Dy. C Dabit ergo hic captus interim pro mortuo vt cu alis quatuor filijs no excuset patrem a muneribus personalibus nec cu alis. xj. filijs excuset a rebus a quibus numerus. xij. filioru excusat. vt. s. l. priori. 7. s. de decu. l. si quis decurio. nec pot hic habere locuz fictio possimins quo ad ista munera que ante reuersionem expediunt per patrem: si autem tempore reuersionis hec munera nodu erat indicta vt no. gl. in l. si vltra. s. de decu. C Et posset esse ro in bac. l. quare filius captiu no prebet excusationem: qz hic filius cu sit captus no subit munera propter qua subiectionem munerum per filios datur immunitas patri. j. eo. l. fi. 7. l. ij. s. quis. ff. de mu. 7 bo. 7 hac rone videt idem qñ filius esset detentus pro represalijs vt no excuset patrem qz non subit munera licet omne damnū repetat ab eo cuius ca cofesse fuerunt represalie. ar. l. ij. s. ff. de verb. ob. 7. l. missi opinatores. in. fi. s. de exa. tribu. de quo per bar. in tract. represaliarū. q. vlti. Secus autem videtur in filio dato in obsidem pro factis reipublice qz sic dicit subire munera 7 necessitates reipublice. vt not. glof. in. l. obsides. ff. de testa. licet hoc s. uetudine vsurpatu est fm glo. in. l. ij. s. de pat. qui fi. 7 per Jmo. in. c. ex scripto. de iure iurando.

1 Nepotes succedant in loco patrum suorum: 7 excusationem prestant ano a muneribus publicis.

2 Appellatione parentum continetur pater naturalis vt in ius vocari non possit.

Nepotes C Nepotes 7 succedant in locum patrum suorum 7 excusationem prestant ano a muneribus publicis. h. d. C In ter. ibi parentu. s. p. mortuorum. secus si sunt viui qz profunt patri suo 7 non ano. l. ij. s. de mu. 7 bo. C Item ibi prodest scz ano ad excusationem personaliu in muneru. Dy. 7 dicit q filij 7 nepotes loco filioru succedentes plunt patri 7 matri quibus no extantibus profunt ano 7 auie nam etiam mulieres ad munera eis gmentia vocantur. j. codex. l. de personalibus. 7. ff. de mune. 7 hono. l. ij. s. copozalis. 7. no. ff. de reg. iur. l. ij. 7. de mulie. 7 in quo lo. l. vnica. 7 ibi per Bar. ideo indigent excusatione vt mares. C Item debent esse filij legitimi 7 naturalis no autem excusant naturales tñ vel legitimi tñ vt hic in gl. 7. ff. de excu. tu. l. ij. s. legitimos. 7 ibi glo. C Item etiam emcipatij prebet excusationem. 7 sic no requiritur q sint in pte. l. ij. s. in eo limes. ff. de va. mu. licet quo ad honores assumendos pater consentiens filio in potestate obliget. no autem consentiendo filio emcipato. j. de filij. s. 7 quemadmo. pater. l. j. C Item etiam dati i adoptio nem excusant patrem naturalem no adoptiu nisi sint dati alieni de ascendentibus in quo civilia 7 naturalia infra currunt isti. de excu. tu. s. sed adoptiu. 7 ibi gl. 7. no. gl. in. d. s. legitimos. Adoptiu em filij no excludunt fideicommissi restitutionem sub conditione fideiuntiu liberoru relicti parant patri adoptiuo legati acquisitionem. ff. de codi. 7 demon. l. fideicommissum. 7. l. si ita quis. s. is cui. de lega. ij. nec per adoptionem vel arrogationem legitimiari possunt. l. leges. s. de natu. libe. C Naturales tamen liberi bene implent conditiones predicti fideicommissi 7 continent appellatide filioru: qz no dicitur de e dere sine liberis qui filios naturales reliquit. l. cu pater. s. nolo. 7. l. titius lucius. in. fi. de leg. ij. 7. l. fi. 7 ibi glo. ff. de iure deli. na ab intestato in certa parte succedunt. auf. licet. C de natura. libe. C Et eod uerbo appellatione 7 parentum continet pater naturalis vt in ius vocari no possit. l. parentes. ff. de in. ius. v. Item sine sint mares filij sine femine excusant. j. eod. l. hanc. 7 femine supportant onera publica sibi cogruentia. vt. s. dicit. ideo prebet excusationem vt masculi. l. ij. s. masculi. ff. de mu. 7 bo. C Item debent esse nati no autem in ventre. ff. de excu. tu. 7 sic hoc casu existens in ventre no habetur pro nato ad comodū patris vel ani 7 eozu excusationem. 7 est ratio qz omnis excusatio a muneribus civilibus est odiosa ideo restringenda. ar. l. j. in pn. ff. de va. mu. quo autem ad comodū ipsius bene habetur pro nato. l. qui in vtero. ff. de sta. bo. C Item debent esse filij vi ui tempore muneris ad qd pater vocatur na tñ mortui no excusantur nisi sint in bello mortui. vt dixi. s. eo. l. j. sicut non nocent q post excusationem moriantur. l. ij. s. oportet antes. ff. de excu. tu. nec post ea nati excusant a muneribus iam suscepto. l. ij. s. qui ad munera. ff. de vaca. mu. 7. l. ij. s. muneru. ff. de excu. tu. C Item no bic q sicut nepotes succedant in stirpem no in capita in loco parentu suoz quo ad hereditates consequendas. l. nepotes. s. de legit. her. 7. insti. de bere. que abintesta. s. cum filius. C Item etiam quo ad excusationes prestantas

prestatas a munerib' publicis vt hic. l. i. §. quoties. ff. de excu. tut. Et tñ differētia q' etiā nepos ex filia succedit in hereditate sicut ex filio in aut. in successe. §. de suis r legi. C. 3. quo ad excusationē munerū p' sunt nepotes nati ex filio masculino. nati vo ex filia femina p' sunt p' r matri sue r auo paterno: eoz p' de fun eto insti. de excu. tut. §. itē nepotes. r. ff. de excu. tut. l. i. §. nō solū. nō aut' p' sunt auo materno: nisi forte eo casu quo fili' ex privilegio se quis originē infis. vt. l. i. §. ad mu. r no. §. de decur. l. exēplo. C. 3. Itē nepotes viuo eozū patre nō p' sunt auo sed solū patri suo. vt. §. qui numero liberorū. l. i. §. hic in glo. fin. in prin. r. l. i. §. ff. de mune. r bo. Et sic dicunt esse in potestate patris r nō auti quo ad immunitatē prestāda patri r nō auo. r est rō q' in publicis honorib' p' p' fca. habet. d. l. i. §. de mu. r bono. r. l. pen. ff. de his q' sunt sui vel alie. iur. h' a' nepotes sint in potestate auti r non patris sui. insti. de patria po. §. si. Et licet al' qui est in potestate alterius non possit habere aliū in potestate. l. sic enuener. ff. de adul. Et predicta sunt vera quo ad munera personalia ad que tenent pater r filius. sed in realib' r patrimonialibus que soli patri indicantur non filio in potestate qui nihil h'z. vt no. glo. §. qui eta. l. cum filius. videt q' nepotes p' desent auo nisi dicas q' nō p' sunt q' nō possunt succedere in locū patris vinctis sicut nō p' sunt nec nocent auo quo ad successioneē vel r' p' d' auti testamētū viuo filio eozūq' patre. l. gallus. in prin. ff. de libe. r posthu. C. 3. Itē not. q' licet munera publica auctoritate r utilitate r publica tñ auctoritate. vt tutela r cura equiparent' quo ad excusationes. insti. de excu. tut. in prin. ibi exceptio ceterorū munerū. tñ in multis differūt. C. Primo in numero liberorū: quia quoz excusant a munerib' principaliter publicis p' sonalib'. sed in tutela r cura difformis est numer'. insti. de excu. tut. in prin. C. Secūdo in etate q' ly. anni excusant principal' a publicis. r. lxx. a tutela r cura. §. tit. h. l. fin. r. §. q' etate se excu. a tutela. l. vnica. C. Tertio superueniente morbo legitimo excusat quis a tutela. l. post susceptam. ff. de excu. tut. nō sic a magistratibus r honoribus publicis. l. ceo. ff. de iud. r no. §. ti. l. i. C. Quarto q' tutele mun' explici tū siue cōpletū nō p' bet vacationē aliis munerib' p'ncipal' publicis. l. i. §. de excu. mu. h' alta munera explicita sic. l. i. §. d. mu. r bo. nō p' ti. C. Quinto q' a tutela r cura nō appellat nisi a repulsiōe excusatiōis qd' sec' est i' aliis munerib'. l. i. §. q' tutor. ff. q' appellā. sit. r. §. ti. h. l. i. C. Sexto et differūt in aliqb' casib' in ordine cōueniēdi a ministratores suos vt dixi. l. qm' augurio. §. de que. ff. debi. C. Donatio omnium bonorū collata a patre in filium emancipatum valet.

Cum facultates. C. Dec. l. r lex eos. §. concernūt scōbam par. Item rubicez q' paupertate q's se excusat. Et hoc dicit. C. Pater qui omnia bona sua filio emancipato donauit pro his bonis que sua esse desierunt nō potest amodo ad ciuilia munera astringi hoc dicit. Et hoc nisi in fraudez donauerit causa vitandozum publicorū munerum. l. i. §. item rescripserunt patris. ff. ad muni. r hic in glo. quod in dubio presumitur si pater sciebat se esse debitorē publicum vel de proximo fieri pro dictis bonis per casus notabile in. l. oēs. §. lucius. ff. de his que in frau. cre. r in ter. notabili in. l. summa cū rōne. vers. sed r si quis. ff. de pecu. ho. C. Dicitis r aliis modis p' sumitur alienatio bonorū facta in fraudez de quib' p' Bar. in. l. post hētū. ff. de dona. C. Et no. hic qd' valet donatio omnium bonorū collata a patre in filium emancipatū vt hic. r in filii naturalē tñ. d. §. lucius. r aut. licet. Sed nō in filii spurii. l. i. §. de natura. lib. r ubi Bar. r aut. ex cōplexu. §. de incest. nup. nec i' filii legitimi r naturalē in potestate existēt. l. donationes. §. de dona. inter vi. r vro. r. l. i. §. de inoffi. dona. C. Fallit in casibus notatis. in. d. l. i. §. in quib' tenet donatio inter patrē r filium in p' tate. Licet autē nō tenet donatio inter patrē r filii in potestate tñ morte patris cōfirmat' r trahit' retro. ad tēpus donationis r traditionis facte quo ad fruct' r partus licet nō quo ad dñm vt tenet glo. in. d. l. donationes. §. glo. contrariū teneat r male. f. q' etiā quo ad dñm trahit' retro in. l. sub cōditione. ff. de solu. r ibi per Bar. cōfirmat' etiā donatio si pater emancipado filii nō renocat' talem donationē in potestate factā. §. de dona. l. siue emancipatis. r. l. donationes. §. pater. ff. de dona. Ex quo infer' q' si pater emancipat filii cui emerat libros r illos nō renocat q' filius in diuisione bonorū cū fratrib' illos habeat precipuos. p. d. §. pater. r ibi Bart. Et dicit hic An. de barn. q' hec. l. est aurea p' his qui dāt bona sua insolatū creditorib' vt nō possint postea in quietari p' collectis sed p' sit semp' paupertate se excusare. r est rō fm eū q' onus reale sequit' rē. §. de exact. tribu. l. si diuina. r hoc nisi in fraudē fecerit cā enitā dozi onerū. d. l. i. §. antepenul. ff. ad mu. cū cōcor. ibi allega. r. l. ordi. dine. §. in fraudez. Ex hac etiā. l. sumit' cautela q' timēs moueri si bi litē de aliqua re emancipet filii: vt sibi det in p' mētiū emancipatio nis r enim faciat clericari. q' res postea petet in foro ecclesiastico in quo lites sunt immortales nec perimunt' triēnio in. c. venerabilis. de iudi. r in quo appellat ab oi' grauamine in. c. cū sit romana. de ap. pel. q' §. est de iure ciuili. l. ante sentētie tps. §. quozū app. Lauē dū est tñ ne de fraude appareat. vt. d. §. in fraudez. C. Itē no. hic qd'

exceptio paupertatis supueniēs seu causata etiā a facto excipiētis vt q' donauit oia sua bona alteri nō tñ i' fraudē. p' dest sibi quo ad euitionē munerū p' sonalium r etiā p' sonalium. i. eo. l. i. in fi. bec tamē excusatio seu exceptio nō est p'petua sed t'p'alis: vt hic in gl. §. q' cessat auctis facultatibus. l. cura. §. deficiētū. ff. de mu. r bono. r l. bis honoribus. §. auctis. ff. de vac. mu. In ter. ibi munerib' ciuilibus patrimonialibus vel personalibus. D. y.

De personalibus. C. Mulieres ita excusantur a muneribus personalibus propter numerū liberorū sicut masculi. b. d. C. Itē ergo requiritur q' filius sit in potestate vt prebeat excusationem patri vt dixi. §. eo. l. nepotes. q' prebet matri in cuius potestate non est insti. de patria pot. in prin. C. Et no. q' licet mulieres raro ad munera publica personalia vocentur vt dicit glo. quia eis serus venegat quominus vocentur ad honores r munera publica. l. i. §. corporalia. ff. de mu. r bono. tamē ad munera personalia earū serui cōgruētia sunt de iure astrictē: r cōgi possunt nisi habeat excusationēz vt hic. r. l. vnica. j. de muli. r in quo lo. r ibi plene p' Bar. r ibi etiā dicam r not. in. l. i. §. ff. de re. iur. Ad patrimonialia autē publica munera clarū est q' tenent. l. patrimoniorū. §. de mune. patri. r. d. l. vnica. r not. in. d. §. corporalia. r adde. l. in multis. cum sua glo. ff. de sta. bo.

1 Excusatio seu excusatio propter paupertatē excusat a muneribus nedum patrimonialibus.
2 Excusans paupertatē an nominans diuitias quis probare debet.

De os qui. C. Numerus liberorum excusat patrē non filios: qui si maiores sint loco patris munera subire cogunt. Itē paupertas excusat a publicis munerib'. b. d. Sunt ergo tria dicta i' hac. l. i. C. Primum qd' qui habet quinq' liberos masculos vel feminas habet excusationem a muneribus publicis. r numer'. §. r sexdecim excusat etiā a realibus vt dixi. §. eo. l. i. Tertio ibi ita tñ. est q' si p'pter paupertatē a munerib' patrimonialib' fuerit excusatus si ad p' sonalia vocet obsequia h'z excusationē. Nota ex principio q' filii tam masculi q' femine p' stat' excusationē parentib'. s. t' matri: q' patri. vt. §. l. pri. r. §. eo. l. nepotes. in verbo parētū. r sic nō requit' q' sint in p' tate. vt. §. l. pri. dicit. C. Secūdo nota ex scōbo dicto q' si aliquis ex quinq' filijs sit maior sit habilis ad munera publica statim loco patris illa subire d'z. r sic excusabit patrē a munerib' p' sonalibus vt ab exercitiis r caualcatis r similib' vt hic. r. l. i. §. quāuis. ff. de mu. r bono. C. Et attēde diligenter qd' licet nulli filii sint habiles ad munera subeūda. vt q' minores vel femine nihilominus patri prestant excusationē vt hic patet. r pōt esse ratio quia sperat eos effici maiores r habiles. argu. insti. qui dari tu. pos. §. furiosus. C. Tertio no. quod i' exceptio seu excusatio propter paupertatem excusat a muneribus nedum patrimonialibus vt hic. r. §. eo. l. cū facultates. sed etiā a personalibus. r intelligi de paupere: quem oportet tota die laborare pro victu querēdo sibi r familie sue. r sic est inopia intolerabilis. insti. de excu. tut. §. sed r propter paupertatem. Si autem esset inopia tolerabilis vt q' pauper nō tñ tantū vt oporteat dietim q' rere victū quotidianū laborādo tñc patrimonialia non sustinet corporalia tñ soluit. l. cura. §. inopes. ff. de mu. r bo. maxime enim ab honoribus excusat paupertas eos qui sunt impares oneri insti. d. §. sed r p'pter paupertatē. r. l. rescripto. ff. de mu. r bono. r. l. ad subeūda. §. de decu. r ibi dixi. r. l. bono. §. de honoribus. ff. de mu. r bo. no. q' licet sint munera personalia tñ oportet plus aliquid expendi ratione dignitatis r officij vt dicit glo. in. d. l. rescripto. r oportet qd' quis sit magnificentior r liberalior. l. de curionibus. ff. de decu. Et non solū excusat paupertas a publicis muneribus sed a pluribus aliis r naz excusat fideiusso rem iniuste condemnatū si nō appellat vt nihilominus agat mandati cōtra principalem procuratorem. l. si fideiusso. §. si ignorans. ff. mā. Excusat patrē si diminuit dotem filie secūdo nubētū in aut. sed quamuis. de rei vro. act. Excusat dominū non defendētēm feruum in causa criminali. l. si quis seruus. ff. de custo. reorū. Excusat etiam eū qui necessitate famis aut nuditatis furatus fuerit cibaria vel vestem. in. c. qui cū fure. cū sua glo. de fur. Et sic hoc casu p' dest paupertas: scilicet quo ad excusationem munerū. Et in quibus casibus prodest paupertas r in quibus nocet. Dicit per Bart. in. l. illicitas. §. si. ff. de offi. p' fca. C. Item q' s' debeat probare an excusans paupertatē an nominas diuitias. r qualiter probet paupertas. Dicit per glo. r Bar. in. l. i. §. vero pro cōdēnato. §. q' pro rei qualitate. ff. q' latul. cogā. r per Bar. in. l. i. §. cōstāte. ff. sol. ma. In ter. ibi liberos. l. in potestate vel emancipatos legitimos tñ r naturales. vt §. eo. l. nepotes. Itē ibi propter cēlum terminorū. i. q' erat pauper paupertate intolerabili vt no. insti. de excu. tut. §. sed r p'pter paupertatē. C. Itē ibi vacationē. l. excusationē a munerib' personalibus. C. Itē ibi p'auerit. l. se esse pauperē. nā fundatū intentionē suā in paupertate vel diuitijs siue sit autor siue reus illā probare debet vt hic. r. d. §. sed r propter paupertatē. r dicto. §. qui pro rei qualitate. C. Item ibi angustias: id est inopiam.

Quia etiam professio et medicine operatio prebet excusationem a publicis muneribus...

Certe ad curam infirmorum habet immunitatem a publicis muneribus...

Doctores habere viles, non formosos et rudes, expedit.

Grammaticos Curionum approbati possunt ex causa... Grammaticos et rhetores ab ordine de vtilibus scholaribus...

Reprobati adde qd semel reprobati non pot postea iterum doctorari...

non possunt in quibus diffinitiva reuocantur de quo est gl. magistra...

Dete Poete a publicis muneribus non habent immunitatem...

Ratione Calculatores tam terrarum quam a publicis muneribus...

Nec intra numerum Non sufficit esse in collegio medicorum...

- 1 Doctores non possunt cogi ad munera publica et realia.
2 Salarium debet constitui de publico doctoribus per decuriones.
3 Legum doctor non potest pacisci de salario...

Medicos. **M**edicus grammatici et liberalium artium professores necnon legum doctoribus sunt exempti. nec debet quis eis iniuria inferre vel eos inuitos ad iudicium trahere pena iudicis arbitrio inferenda et eiusdem salarii debet constitui. b. d. c. Et no. specialiter hanc. l. pro doctoribus q. non potest cogi ad munera publica et realia vt concludit hic glo. et in aliis honoribus. s. angariarum. ff. de vac. mu. licet hoc quo ad realia male obseruetur vt dicit hic Barto. **C**it non possunt capi personaliter et ad iudicium duci nec quoquo modo verari. **E**t quo p. q. familia potestatis non debet eos scruiari pro armis vt hic dicit Bar. **E**t intellige q. non potest doctor p. nali ter in ciuili capi sicut nec mulier nec stans in domo. sed patif missionem honoru vt hic in glo. in verbo deduci. quinimo a publicis actibus et iudiciis debet esse alienus et intedere lecture sicut clericus officio. et medicus cure. nisi p. causa sua vel sui numeri. l. placet. s. de epif. et de. hoc vult hic glo. in verbo deduci. dum allegat illam. l. placet. in criminali vero bene potest capi sed danda fideiusso rem relaxatur vel statur sue iuratioe cautio. si dare non potest sicut alis stat in ciuili in aut. g. nali ter. s. de epif. et de. nisi sit grauisimus crimis vt hic in glo. in verbo exhibere. et hoc etia videtur cedere aliis quam doctoribus vt vult. l. j. ff. in ius vo. vt eat. quam intelligit Bal. sa in ciuili q. i criminali. **E**t nimirum si doctor i criminali non habet priuilegiu q. reatus omnem honorem et per consequens omnem priuilegiu ratione honoris cessione excludit. l. p. byteri. s. de epif. et de. et. l. j. s. vbi fena. **S**cholares enim in criminali olim habebant priuilegiu circa electionem iudicis. qd. hodie ablatu est. vt i. p. ff. s. de hoc oia. in glo. in verbo legu. in fi. et etia q. doctores et scholares exceptis clericis renuiciauerunt illi priuilegio vt aut. habita. s. ne fili. pro patre. in glo. in verbo litem. et glo. latius hoc dicit in aut. de ma da. p. nci. q. s. qd. si delinquentes. in glo. ff. col. iij. licet aut doctor non possit in iudicio citari reali citatione vt hic. tamē potest ver bali citatione vt vult glo. et ibi Bar. ff. de in ius voc. l. generaliter. **I**tem intellige de doctoribus actu legentibus in locis a lege permissis vt no. glo. s. in rubrica et ibi dicit. **E**t sic licet legat Rome: vel in alio studio. vel in loco approbato. tamē in terra sua non possunt grauari pro rebus quas ibi habent vt hic dicit text. **I**tem intellige qd. sicut intra numerum. l. in rotulo regentis descripti. et per decuriones approbati. j. l. p. xima. et sit declarati immunitate eis cōpetere de iure s. ex beneficio huius. l. et. j. eo. l. fi. **E**t ita potes intelligere qd. not. s. e. l. j. et. l. nec intra. et. l. j. s. de decre. decurio. et hoc immunitas non cōcedit poetis. nec legentibus quadriuii. s. e. l. poete. et. l. oratioe. et ibi dicit. nec alias artes operantibus nisi quibusdam. j. de excu. artifi. l. j. et. ff. **H**abet etia doctores aliu priuilegiu. l. vt nullus debeat eis iniuriari vt hic dicit vel iniuria pati. **E**t sic tribuit hic impator doctoribus priuilegia q. cōtuli etia scholaribus et doctoribus. in aut. habita. s. vt non patiant iniurias de quo iudex debet ex suo officio inquirere hoc casu. qd. in aliis non est. **S**im Nicolai de matarellis in dicta aut. habita. **I**tem vt non soluant aliqua datia vel collectas nec aliq. vectigal pro delatione libroru et rerum suaru. l. si publicanus. s. j. ff. de publi. et tenet glo. in dicta aut. habita. **I**tem vt p. cōtractibus et delictis alibi commissis non possint in loco studij cōueniri nec pro repelalio capi sicut non possunt scholares vt dicta aut. habita. et dicit. s. de incolis. l. ff. **E**t hoc priuilegia doctoru transeunt ad filios et vxores et ministris et alios in ipsoru doctoru et scholarium seruitio existētes eis doctoribus vntibus vt hic in tex. et glo. in verbo filijs. et. j. eo. l. fi. et. s. de epif. et de. cū em hoc priuilegiu cōcedat rōne officij. l. studij. et lecture illo cessante cessant priuilegia vt dicit in. l. in filijs. s. de decur. **I**tem no. ex. fi. cōiuncta prima expositione glo. sup. vbo reddi. q. j. salariu et cōstitui de publico doctoribus p. decurios. l. ambitiosa. in fi. ff. de decre. ab. or. fa. vel p. discipulos p. sustentatione et remuneratione laboris magistri. ff. de origi. iur. l. fi. iuxta fi. et. l. aglius. ff. de dona. et vtroq. non potest intelligi iste tex. l. in salario publico vel puato et gl. dicit in aut. de iudicibus. s. ne nemo. p. p. riss stipendijs militare cogat. vt ibi. et tūc qd. est sibi p. stitutu vel p. missum licite petat vt hic. **E**t idē magistri liberaliu artiu et medici possint implozare officiu iudicis p. salario sibi cōstituēdo. l. j. in p. ff. de va. et extra. cog. tū legu doctores non possint petere p. officiu iudicis sibi cōstitui. l. j. sp. de te sibi def. licite accipiat. l. j. s. p. inde in ius. eo. l. nisi sit sibi p. missum. vt hic. **E**t videt intelligere ibi Bar. siue sit p. missus de publico siue a partib. vt hic i. gl. **E**t dicit p. missum et qd. sp. de te sibi pol. licet. l. j. doctor non loquat vt vult glo. in vbo fact. in. d. s. p. inde. **N**ec ob. q. legum doctor. non potest pacisci de salario q. ciuili sa p. ietta pretio nūmario non est estimada nec debonestada. cū sit res sacratissima. d. s. p. inde. et cōmitteret simonia. vt. c. j. p. totu. de simo. et extra. de magistris. i. rubio dū dicit. et ne aliq. exiga. p. lnia docēdi. **M**ā rī det glo. l. q. non nullis. de magistris. et. j. q. q. studet. q. hoc salariu non est p. nti scie s. tributio et remuneratio laboris qua petere poterit a scholaribus et dicitur. s. non panperib. nā p. missum mēre studij labor. s. de asse. l. j. nec d. esse labor sine p. mio. i. aut.

de iud. s. ne autē. col. vi. et p. mia virtuosus sunt concedenda. l. vt vir tutu. s. de sta. et ima. et discipulus d. remunerare. et dona exhibere magistro. l. aglius regul. ff. de dona. sicut tutor magistrū pupilli. l. cū plures. s. in p. mis. ff. de au. tu. **E**t sicut eps vadēs ad cōsecran. dū ecclesia recipit. p. curationē nō p. cōsecratione sed p. expensis vt sitationis et laboris. extra. de simo. c. cum sit romana. Sic et labin? cū ei ample facultates nō essent a suis scholaribus sustentatus est. l. fi. iuxta fi. v. b. uic nec ample. ff. de ori. iur. **E**t hoc salariu p. missum d. solui in principio anni. sicut aduocatio. vt dicit glo. not. j. q. iij. ven dētes. vbi autē doctor iuris ciuilis nō haberet constitutu salariu tunc posset agere ad dona que consueta sunt dari. d. l. j. ver. pro inde. et. d. glo. in verbo sacramētū. de varijs et extra. cog. et in glo. in d. s. ne autē. in aut. de iudi. vel facere collecta et dinitib. et scholaribus soluentā vt est gl. ordinaria. vij. dis. de quibusdā. **E**t qd. hodie per cle. j. de magistris. p. missum est vt g. nali bus studijs totius orbis videlicet in studio curie romane in parisijs. oronijs. bononijs et in lamātino dnt eligi magistri sufficientes qui trāsferentes in latinū doceāt linguā hebraicā arabicā et chaldeam siue hebraicā. grecam et latinā. Quibus doctoribus et magistris d. p. uideri in stipēdijs et sumptib. cōpēentib. vtz in stipēdio romane curie p. sedē apostolicam in studio parisijs p. platos. monasteria. cōuētus. capitula et collegia regis Frācie. in studio oronijs p. platos et collegia regno rī Anglie. Scotie. Hibernie et Wallie. in studio bononijs p. platos et cōuētus et collegia et. c. totu. italie. In studio vo Salamatiū. per platos et cōuētus et regni Hispanie. **I**tem quot regant i doctor et quot nominib. nūcupet et quot sint ei priuilegia. **D**icp Jo. de lig. in dicta clemētina. j. de magistris. **I**n ter. ibi archiatros i. p. nci pes medicos s. m. glo. s. j. aliter exponit glo. in aut. de sanctis. epif. s. de aut. oia. colla. ix. q. dicit q. sunt nota locoru religiosoru: quasi dicat q. medici doctoru loco maxime habēt priuilegia a lege cōcessa. sed vide qd. dicit. j. de comitib. et archi. sacri pala. sup. rubi ca. lib. xij. **I**tem ibi doctores. no. q. periti legu appellant doc. itē p. ptores. ff. de dam. infec. l. si edibus. itē magistri. ff. de arbi. l. dicere. alibi appellant dnt vt. d. aut. habita. in fi. **I**tem ibi legu doctores subaudi q. habēt dignitatē not. gl. in verbo oratores. ff. ad. l. iul. de vt. pub. l. lege. la. scōa. et dicit. s. de decurio. l. fi. **I**tem ibi mercedes quo eis facilius dicit An. de barno. no. ter. aureu q. facilius istruunt scholares qd. soluunt doctoribus salaria qd. est cōtra scholares de regno qui subtrahūt doctoribus salaria et ideo male addiscunt et tardius instruant vt hic a contrario sensu. et pro hoc. laquilius. ff. de dona. nec em dnt scholares dare quāti minimi pnt sed secundū nobilitatē et facultatē patrimoniū. ar. ff. de adm. tut. l. cum plures. s. si tutor. **I**tem dicit mercedes integras. l. post duos. in fi. in verbo vniuersas. s. de aduoca. diuer. iudi. nō enim debet eis detrahi ali qua gabella vel capisoldus per bāc. l. et. d. l. post duos. et hoc tenet Saly. in. l. priuilegia. s. de sac. san. ecclē.

- 1 Non debet quis admitti ad docēdū. et cathedrā magistralem ascendendum. nisi fuerit examinatus in moribus et scientia.
- 2 Doctores speritū approbates penā puatiōis dignitatis incurrit.
- 3 Inter curiales debent esse aliqui peritissimi et optimi qui idoneitate magistrorum professorū valeant discernere.

Magistros. **M**agister debet quis admitti ad docēdum et cathedram magistralem ascendendum nisi fuerit examinatus et approbatus in moribus et scientia. b. d. c. **E**t sic not. primo ex p. nci pio huius. l. quod magistri liberalium artium et doc. legum et canonum debet pollere et alios homines excellere moribus facundia et scientia et potius moribus q. scientia vt hic patet. nam boni mores omnes diuitias excedūt. vt dicit hic glo. ideo dicit text. in. l. c. is re oportet. s. cū reliquis. ff. de tuto. et cura. da. ab. bis. neq. enim facultas. neq. dignitas ita sufficiens est ad fidem vt boni mores et bona electio etiam propter defectū morum ita posset reprobari sicut propter defectū scientie vt dicit hic Bar. debent etiam in se habere solertiam et fidem. insti. in p. cōmio. s. quoru omnium. **I**tem et bonam conuersationem que testis est doctrine. l. xij. distin. **V**alē. tinnians. **D**ebet habere etiam virtutem fortitudinis. et vim fortu ne patienter sufferre. j. l. p. x. et ibi Bar. debet habere et alia que habentur in. l. vnica. j. de professoribus qui in vt. constan. videlicet vitam laudabilem. docēdi peritiam. dicēdi faciūdam. interpretandi subtilitatem. et dicēdi copiam. ad hoc. l. agentes. in fin. l. j. de agen. in re. lib. xij. **E**t canon dicit quod debet esse bene eruditus et doct. irreprehensibilis et maturus. humilis. pauidus. et clemēs. alias vilissimus reputatur. vij. q. j. oportet. dicuntur enim magistri quia magis q. ceteri diligentiam et sollicitudinē in rebus quibus presunt habere debent. l. quibus precipua cura. ff. de verbo. s. gnif. et scientiam ideo debent habere. quia miserum est fieri magistrum qui discipulum se esse non nouit. in aut. de sanctiss. epifco. s. damus autem. collatio. fr. **S**ecundo not. quod licet regula sit quod quilibet magister et doctor si sit idoneus debeat permitti nec possit prohiberi regere scholas et studia literarum sine molestia et vexatione in. c. j. et. s. de magistris. non tamē repetet p. eptiue debet de facili ad hoc admitti. nisi constet de sua idoneitate per ap.

Cerari. **S**acit qd. not. per Bal. l. l. j. fi. q. bo. cede. pnt. et imo. i. l. miles. de re. iudi. **E**t vide Bart. et doct. in. l. si lib. bert. cū. l. seq. ff. de ius. voc. i. bac. l. tractat de priuilegijs doc. et alijs q. busdā. q. diffina fēt alibi i. lo. cis vulgarib. facili ter inueniēdas habentur p. scribentes.

Et sciētia. et no. q. s. reg. raf. qd. examinat. repertus fuerit peritus vt hic. et. l. nes. mini. C. de ad. no. diuer. in. d. tū fallit si paz. doct. sit. cū sit spes qd. possit p. ficere q. poterit doctorari ita dicit eleganter Inno. l. c. cū i. cūctis. circa p. n. d. ele. **I**tem qd. noto rie est p. r. vt est gl. l. v. dist. c. de petro. et xij. dist. c. epif. scopos. et Jo. and. l. c. p. stitu. tus. de offi. ar. chid. xij. dist. vi. c. si q. p. byter. bñ facit. xij. dist. di. c. null. ordi. net. et capi. ad apostolicā. de regula.

probatione licentia & decreti decurionu ad quos spectat tales magistris educere & eis salaria constituere. l. ambitiosa. in ff. de dec. ab ordi. fa. Et hinc sumit forma discussionis idoneitatis scholarium licentiarum & conventu adorum: qz ante hanc approbationem requiritur examinatio facta in privato examine per doctores presentare volentes. l. nemini. verfi. nisi prius in examine. s. de aduo. diuer. iudi. sicut presentando dno episcopo ad sacros ordines promovendo diligenter p tres dies an sunt examinadi. xviij. dist. quando eps. in fi. Secundo requiritur ipsorum presentatio & iuramentu ipsu presentatu fore idoneu & iuris peritia instructu. d. l. nemini. ver. iuris peritos. r. l. nyciuq. j. de primis sacro. scri. ibi sacramenti religione &c. Tertio requiritur doctoru examinatio & ipsorum approbatio vel reprobatio similiter cum iuramento vt dicitur in iuribus & debet esse ad minus. vij. doctores. j. eo. l. n. quis licet perussi ex privilegio summi pontificis sufficiant quatuor vt attestatur hic Barto. Quarto requiritur licentia superioris puta archidiaconi vel episcopi vel alterius ad hoc deputati. vt hic dicitur decretu curialium mereaf. r. c. j. r. fi. de magistris. Quid si ex odio vel discordia vel cupiditate lucri doctores approbet vel reprobet & veritate an archidiaconus teneat seq vota eoz in hoc reprobatio eribita. Concludit Saly. in. d. l. nemi. qz no cu ipsi adhibeant tanq testimoniu pbibetes de isto vt dicto ver. iuris peritos. sed debet sequi veritatem ad similitudinem iudicis examinare in animo de debitis quata fides sit testibus adhibeda. l. iij. s. i. de testi.

2. Quinimo ipsi doctores imperitu approbates pena puiationis dignitatis incurrit. arg. d. c. si episcopus. verfi. qz si fecerit. no tñ nimis rigida & amara examinatio erigenda est. ar. l. si quid venditor. ff. de edili. edic. sed sufficit contentis & medicis scientia. licet non sit eminens. l. sciad. s. illud. ff. de edili. edic. r. c. cu nobis olim. ver. illius quoq. de elect. Et licet hec licentia sit lata videlicet legedi r leges interpretadi vbiqz locoru: tñ restringi dz ad interpretatio ne iuridica: qz opinioes in agistoru pbabiles tñ sunt vt no. gl. s. de legi. l. i. r. l. si de interpretati de. ff. de legib. nec stat necessario conu sententis sicut olim. insti. de iure nat. s. respda. Et ite intelligit de omni loco. s. habili vt ibi legi possit sicut als exponit in quocunq loco. s. habili. l. i. ff. de eo qz cer. loco. Et ita limitat hic Bar. hac licentia quo ad locu in costi. ff. in fi. Quinto requirit qz tradant insignia doctoratus q sunt quinq. s. a cefiso cathedre in signu pfectionis acquisite doctrine. de qua. xl. dist. multi. ipostio birreti i signu corone acquisite in forti certamine. de quo. xxx. di. s. qz viroz. r. j. de athletis. l. vnica. Presentatio libri clausi & aperti in signu sapientie in ei9 pectore clauso. r. qz epedit referande. de quo. xvi. dist. c. habeo libri. Annulli subarratio i signu despofitiois legalis sapientie. de quo. iij. q. v. femine. Et demu osculi exhibitio i signu pacis & dilectiois primi. de quo de cose. dist. iij. pac. Et de his qz vides i de. j. de magistris. in ter. ibi conspirate. l. in vnum coarctate. r sicut accipit hic in bonam partem: als accipitur in mala pro conspiratione que committit cōtra principē vt voluit hic gl. Itē ibi op timou. s. curialiū illius artis peritiā habentiu. l. semel. j. de remi. l. r. c. significasti. de homi. not. cōtra collegiū neapolitanū vbi cas non iſte examināt legistas & ecclerſo. Itē no. qz inter curiales debent esse aliq peritissimi & optimi q idoneitate magistrorū pfecto riualeat discernere & approbare vel reprobare vt hic. r. j. l. prima. ibi approbatissimas &c. Vbi autem non sunt vel recusent succedit episcopus in. c. fi. r. c. nonnullis. de magistris.

1. Doctores debent habere vim fortitudinis, & vim fortune patienter sufferre.

Reddatur Qui se gerit pro doctore qui no fuerit examinatus non excusatur a muneribus publicis. secus si fuerit examinatus & approbatus. b. d. Sine enim quis non fuerit examinatus vt hic. sine fuerit. sed non approbatus vt. s. l. priorima. a contrario sensu. sine fuerit iniuste approbat per quod meruit postea reprobari. s. eo. l. grammaticos. sine fuerit iuste probatus sed non legat in loco congruo & permissio vt. s. eo. in rubrica. r ibi dixi. no habet excusationem a publicis muneribus vt in dictis iuribus. r licet hic loquatur in vsurpante sibi doctoratu philosophie. idē tamē i quaslibet alia facultate in qua quis recipit doctoratu. ar. s. l. priorima. imo talis vsurpans sibi dignitatem qua no habet teneat pena falsi sicut ille qui preponit se inter milites & ceturiones asserēs se esse militē & ceturionē. l. eos. s. fi. ff. de fal. pm Bar. hic. C In ter. ibi. insolenter. l. presumptione. Dy. C Itē ibi. exceptis. hec exceptio est impropria fm gl. hic. qz no est de contentis sub regula prout esse debet vt no. glo. in. l. bis. ff. de legi. r. l. j. in glo. magna. in fi. ff. de regu. iur. r ibi per Dy. C Itē ibi non ferre. i. allegare se ferre non posse. Dy. r venit hec ratio ad primū dictum legis quasi dicat turpe est vsurpanti sibi dignitate doctoratus per qd videt asserere se posse vires fortune patienter ferre si allegat se sanctioes patrie supportare no posse. Et quo colligit hic Bart. qz doctores debent habere vim fortitudinis & vim fortune patienter sufferre vt dixi. s. eo. l. p. prima. C Itē no. ter. ibi approbatissimas. qz tāto magis psumit pro idoneitate alicuius approbati vel ad aliquā dignitate electi quā

to a probioribus & sapientioribus viris eligitur. credendū enim est eos iuste facere. l. vnica. verfic. credit enim. ff. de offi. prefec. pzo. r. c. bone memorie. verfi. r pro bis. de elec. 1. Curare pauperes est honestum, & curare diuitem premissi, omisso paupere, est turpe. 2. Medicus durante egritudine non potest pacisci de salario cum infirmo. 3. Non licet aduocato pendente lite pacisci de salario.

Archiatri. Cur publico ita paruos sicut magnos curare tenentur. nec salaria ab infirmis debent recipere nisi cum sanati fuerint. hoc dicit. Debent ergo communitates conducere archiatros id est principes medicorum s. eo. l. medicos. i. bonos medicos. quibus constituat salarium de publico, vt habeat causam eque liberet & bene curandi pauperes sicut diuites. Adclin est enim honeste obsequi tenuioribus, qz turpiter seruire diuitibus. quasi dicat honestius est curare pauperes: licet no habeat vnde soluat qm emittit & diuitem curare per suas diuitias quod est turpe. Et sic no. qz curare pauperes est honestu & curare diuitem spe premii omisso paupere est turpe. non enim debet esse acceptio psonaru in curatione medicoru sicut nec iniustitia facienda. in aut. vt iudi. sine quoquo suffi. s. eos quoq. col. fi. Item not. hic ex scda parte legis qz medicus durante egritudine no potest pacisci de salario cum infirmo: als tanq factum metū alicuius futuri morbi a natura rescinditur officio iudicis. l. medicus. quam dicit ibi Bar. esse singularē. ff. de variis & extraor. cog. sicut etiam rescinditur factum ab vxo. metū vpi. vt in glo. no. in. l. j. s. que onerande. ff. quarū rerū act. non da. Et sicut paciu a subditu metu officialis. l. p. r. fi. s. qd metus ca. de quo vide per Bar. in. l. interpositas. s. de transac. Similiter non lz aduocato pendente lite pacisci de salario. l. qui qz. s. pteferre. s. de postu. queqd dicat ibi glo. r ibi p Saly. lz ante lite & post pōt pacisci. l. j. s. si cautu. ff. de variis & extraor. cog. lō dicit ter. iij. q. si infames. s. j. non licet aduocato vllū decretū inire: nullā pactionē conferre cū eo litigatore quē in propria recepit fidē nec ex industria iurgium protrahere. C Itē no. hic qz licet medicus percipiat salariū de publico tamen potest recipere salariū & alia que sibi pro cura facta sponte offeruntur post reddita sanitatem nisi ex forma conuentionis sive conductionis esset qz nihil possit recipere: quia tunc etiam a spōte soluente recipere no potest per glo. in. l. inuitus. s. fin. r ibi Bar. ff. de regu. iur. r per glo. in. de. i. de immunitate ecclē. r lz glo. contra in. de. fi. de censu. nec ob. qz non licet medico vendere sanitatem. sicut no lz magistro vendere scientiā. qz simoniacū est. ex qua cā pte discipulū delicti curati Maama gestozē Syri regis propter pmuū sanitatis receptū incurrit lepra. j. q. j. q. studet. qz rīdet ibi gl. qz non est premium sanitatis sed laboris & honoris cā dātū. C Et est ar. bec. l. pro rectoribus civitatum vt finito rectoratu possint a ciuibus recipere dona. que recipere non possunt durate officio. sed solum sculenta & pocalita que intra paucos dies cōsumi possunt. l. plebiscito. ff. de offi. pti. r. c. statutū. s. insuper. de scrip. in. vi. C Itē est arg. qz sicut medici qui salaria a cōmunitatibus ciuitatū no possunt aliquid recipere ab infirmis in firmitate durate. ita & aduocari qui habet salaria a cōmunitatibus villarū q ad uocatione si aduocat pro singulari persona illius ville no possunt aliquid recipere nisi patrocinio finito vt hic. r. d. l. qui qz. s. de po. stn. C In ter. ibi periclitantes. i. in infirmitate constituti. Dy.

1. Non debet in locū magistri defuncti alius subrogari. nisi fuerit approbatus. 2. Subrogatus inter medicos qui sunt in matricula non obtinebit locum illius in cuius locum est subrogatus. 3. Septē doctores ad minus debet approbare licentiandū, & cū iusto. 4. Ultimo veniens vltimum locum debet obtinere. 5. Illi debent gradu anteire quibus laborum assiduitas, & stipēdiorum prolixitas suffragatur. 1. Quis in archiatri. C Itē dz in locum magistri defuncti alius subrogari nisi fuerit approbat. Et lz subrogat i numero si subrogat i gradu. b. d. bar. Sūt duo ergo dicta in hac. l. Primū est qz medicus subrogandus in locū medici defuncti no admittit nisi primo ad min⁹ a septē vel a pluribus. de his q sunt de ordi. decurionu pbec cē idone⁹ & sufficiēs. 2. Secūdo dictū est qz subrogatus no obtinebit iter medicos q sunt in matricula locū illi⁹ in cui⁹ locū est subrogat⁹: lz loco vltimo erit collocandus, lz defunct⁹ fuerit in primo loco. C Itē. ex primo dicto qz septē doctores ad minus debet approbare licentiandū, r cū inramēto. l. nemini. s. de aduo. diuer. iur. r. s. dixi in. l. magistris. Et sic no. pluri idoneū q a septē fuit approbat⁹ fm An. de barn. C Itē ptes hic qz lz cū aliqd als agendū est ab ordine decurionū dne ptes vel maior pars eoz adesse debet. l. notationū. s. de decurio. hic tñ sufficiūt. vij. decuriones. C Secūdo no. qz vltimo veniens vltimū locū dz obtinere. r sic qd nouitū doctores & milites q aggregant vel in corporant i ordine seu collegio i loco deficiētū, no ppter ea debet i prima

primis locis illoz defunctorz ponit, s; i vltimis vt bic. r. l. f. de vty
 ro. r. l. f. de offi. magist. officiorz. Illi em̄ f̄ debent gradu anteiore
 qbus laborz assiduitas r̄ stipendiuz p̄litas suffragat. d. l. f. r. d.
 l. f. quas. ll. Bar. no. cōtra doctores iuuenes r̄ milites q̄ antiquior
 res cupiunt anteiore. cum valde iniquum sit r̄ absurdum vt imper
 riti magistris. noui antiquis. rudes preferatur emeritis. dicit ter.
 l. f. dist. statimuz. gradus quoq; promotionū seruatur r̄ tempo
 ra vt secundum qd̄ quisq; ante promotus est sic alis̄ preponatur. f.
 de consuli. l. j. r̄. f. de prefec. preto. l. j. r̄. f. de prepo. sa. cubi. l. j. in
 fi. r̄. f. de p̄mice. l. f. ver. aliud precipue. r̄. f. de comi. r̄ archi. l. vni
 ca. r̄. f. de agen. in rebus. l. j.

1 Magistri sciētiarū qui fuerūt palatini habēt immunitatem
 precipuam ab omnibus muneribus ipsi r̄ eorum filij r̄ coniuges.
 2 Alicui datur immunitas seu p̄uilegiū ratiōe p̄fessionis r̄ artis.

Grammaticos. Cuiusmodi qui fuerunt palatini
 habēt immunitatē precipuam ab omnibus munerib⁹
 ipsi r̄ eorum filij r̄ coniuges. hoc dicit. C. Dec ergo. l. et
 l. medicos. s. eo. v̄ant immunitatem specialem magistris liberaliū
 artium, medicis, philosophis r̄ legum p̄fessoribus, r̄ potissime
 bis qui fuerūt curiales seu curialium instructores, r̄ medicū in pa
 latio p̄ncipis per tantū tempus qui meruerunt inter dicos ma
 gistros r̄ medicos comitiū dignitatē primi vel secundi ordinis
 dicatorum magistrorū r̄ medicorū habēt. vt. s. de decu. l. alexādrinis.
 vt ipsi eorum vxores r̄ liberi sint immunes a susceptione hospitiū
 r̄ ab omnibus alijs muneribus realibus r̄ personalibus siue ha
 buerint dignitatem dempta administratione. id est, sine admini
 stratione, siue cum administratione. Quod ergo concessit impe
 rator specialiter antiquis decurionib⁹ alexandrinis scilicet vt an
 tiquus decurio qui subiuit munera ad que decuriones eliguntur
 consequatur post biennij comitiū dignitatem id est efficiatur
 comes minorū decurionū qui sunt in primo ordine. vt. s. de decur.
 l. alexandrinis. excedit ad magistrōs scientiarum scilicet grammati
 cos: oratores: philosophos: medicos r̄ alios: vt. s. eo. l. medicos. vt
 similiter ipsi cōsequant̄ comitiū dignitatē primi vel secūdi ordi
 nis inter archiatros. l. p̄dicta magistrōs. vt. f. de comitibus r̄ ar
 chiatris sacri palatii. l. vnica. r̄ vltra hoc sunt exempti ab omnib⁹
 muneribus. C. Itē pater hic q̄ licet per alias leges philosophi nō
 habeat vacationem a muneribus realibus. l. p̄fessio. s. de mu. pa
 tri. r̄. l. in honoribus. s. philosophis. de vaca. mu. tamē hic impera
 tor ex p̄tialiter p̄uilegio eis cōcedit sicut alijs magistris r̄ p̄fessorib⁹
 r̄ bec firmat gloss. in d. s. philosophis. r̄. l. his honoribus. s.
 angariarum. r̄. l. sunt munera. s. de vaca. mu. dum allegat hāc. l. in
 hac opinione etiam hic residet gloss. nisi diceret ne infurgat legum
 correctio quod hic loquit̄ de his qui fuerunt palatini quibus spe
 cialiter tribuit imperator immunitatem etiam iuris p̄fessorib⁹
 scientiarum licet non fuerint curiales. r̄ no. hic quod immunitas
 seu p̄uilegiū immunitatis cōcessum patri trāsit ad filios de quo
 dicit̄ An. de barn. aut datur alicui f̄ immunitas seu p̄uilegiū
 ratione p̄fessionis r̄ artis. vt quia pater est medicus in curā do
 grammaticus vel p̄fessor: in docendo, r̄ transit illo viuente ad fi
 lios vxoris nō. vt. s. de epif. r̄ de. l. f. in fi. glo. r̄ hoc nisi fauor curie aliud
 inducat. l. p̄uilegio. r̄. l. in filiis. in fi. s. de decurio. aut datur rati
 one dignitatis innate r̄ tunc transit ad filios etiam patre mor
 tuo. l. liberos. ff. de fena. r̄ sic datur tunc p̄uilegium dignitatis,
 dignitate finita vt dixit̄ in. l. marimarum. s. de eru. mu. aut datur
 propter necessitatem vel casum. vt quia habet tot filios quozū edu
 catui necesse habet intendere, vel impeditur morbo. vt. l. in. s. qui
 numero libero. r̄. l. in honoribus. s. vacationum. ff. de vaca. mu. ad
 heredes autem indistincte non transit immunitas personalis ali
 cui concessa. s. de eru. mu. l. sordidorum. sed cum vita finitur. l. ea.
 eo. tit. nisi concedatur generi. quia tunc transit ad descendentes ex
 linea masculina. l. f. in fi. ff. de iure immuni. r̄ not. r̄ ibi dicit̄ in. d. l.
 sordidorum. Et adde quod dicit̄ in. d. l. in filiis. s. de decurio. C. In
 ter. p̄ter bec. quasi dicat nihilominus habēt p̄uilegia per. ll. ves
 teres concessa r̄ per antiquos imperatores. D. y. C. Item ibi mili
 tarunt id est officium medicorum exercuerunt. argn. ff. de bo. pos.
 ex testamento mili. l. j. D. y. C. Item ibi indempta id est adpta. id
 est habita dignitate sine administratione. D. y. r̄ accepta. id est ha
 bita dignitate cum administratione. Et hoc etiam voluit hic glo.
 r̄ sic ponetur in: pro valde. vel erit p̄positio. sed melius videt̄ in
 telligi debere indempta id est non ablata r̄ accepta id est ablata
 quasi dicat siue fuerit remissus a curia ad tempus ex certa causa
 honesta tamen indempta id est non ablata sibi administratione
 sed sibi seruata donec reuertetur siue accepta id est ablata admini
 stratione, quia non reuertitur forte propter senectutem r̄ sic ex in
 sta causa missionis de qua extant testimoniales litere vel probatio
 nes per exp̄pressionē ipsius cause remittentes. l. f. s. ignominie. ver
 si. semper enim. ff. de infra. vtroq; casu habebunt immunitatem. de
 istis missionibus militum patet in. l. milites. s. missionum. ff. de
 re mili. l. sed r̄ milites. s. bi autem. ff. de excusatio. tutorum. r̄ dicto

§. ignominie.

De athletis.

Rubrica.

Cōtinua qz nō solū p̄fessionū gratia laboratibus cōcedit immu
 nitas. vt. s. ti. pri. sed etiā virtutis gratia certatib⁹ tribuit immuni
 tas. ideo de eis subicit. Et accipit hic athleta dicit̄ hic gl. p̄ eo qui
 sine mercede sed virtutis gratia pugnat in facris certaminibus. ff.
 de infra. l. athletas. r̄. l. j. s. quod si depugnauerit. ff. de postu.
 1 S̄ Scholares ante traditionem doctoratus debent ter p̄liari.

Athletis. Qui in tribus p̄liis fuerit co
 ronatus quorumvnum Rome
 fuerit. excusat a publicis muneribus. b. d. Et p̄e
 mitte ad euidētiā quod olim consuetudo erat
 r̄ hodie etiā est q̄ q̄ si sicut tōneamenta: basilla
 dia r̄ similia quod ei qui se melius gerebat aliqd̄
 imponebatur r̄ tradebatur in signum corone r̄ victorie p̄pter qd̄
 semper allegatur bec. l. in conuentibus doctorum quia birretum
 in signū corone victorie capiti imponendū est vt dicit̄. s. eo. l. magi
 stros. vult ergo bec. l. quod qui pugnauerūt r̄ victoriā obtinuerūt
 in colluctatione datur premium immunitatis a muneribus pub
 licis. C. Ad talem tamen victoriā iustificandā r̄ ad premium
 consequendū plura requiruntur. Primo quod a tenera etate hic
 victor inceperit instrui in arte pugnandi. r̄ sic est argu. bec. l. dum
 dicit̄ per omnem etatem. q̄ a tenera etate inchoandū est studiū,
 quasi non possit quis aliter in longa scientia plene instrui vt hic
 in gloss. super verbo omnem etatem. Sunt enim iuuenes habilio
 res ad capiendū quā senes. ideo immunitas studentibus data
 est solū vsq; ad. xxv. annos. s. qui etate. l. j. r̄ ibi dicit̄. Talis enim
 iuuentus dicitur adolescentia glorioza. f. de stu. libe. vt. ro. l. vnica.
 C. Secundo requiritur q̄ trinā obtinuerit victoriā quorū vnaz
 obtinuerit in roma noua vel veteri. Et em̄ duplex Roma. vt? i
 Italia. alia est Roma noua vt est Cōstātinopolis. que appellatur
 Roma noua, q̄ h̄ p̄uilegia antique Rome. l. omni nouatiōe. s.
 de sa. san. eccl. r̄. l. iuxta fi. d. s. q̄ leges. C. de ve. iu. enu. l. vni. j. de
 p̄uiri. vt. Cōstan. r̄. l. s. r̄ reprobari. s. fi. r̄ ibi glo. ff. de eru. tu. r̄ p̄n
 cipe qui forte torneamentis delectat certamine approbante r̄ gra
 tia honoris assistete apud agonem. i. locū certaminis. de quo ago
 ne. f. de expen. ludorum. l. vnica. in fi. glo. Et sic inducitur bec. l. dū
 dicit̄ de tribus certaminibus r̄ victorijs per Bar. quod f̄ schola
 res ante traditionem doctoratus debent ter p̄liari. id est exami
 nari. videlicet primo a suo doctore p̄sente, secundo in p̄uato ex
 amine doctorum: r̄ tertio in publico cū q̄s accipit libū r̄ alia insti
 gnia, de quibus dicit̄ in. l. magistrōs. s. ti. j. r̄ sic q̄ se bene habuit in
 tribus examinib⁹ bene doctus r̄ perit? s̄sumit. r̄ idē q̄ bene se ha
 buit in trib⁹ officijs vel alijs exercitijs. p̄ hanc. l. r̄. l. j. s. q̄ r̄ aduer
 quos. nec enim sufficit vna sola examinatio quia in vna sola vice
 quis posset dicere ex fortuna r̄ non ex peritia. ideo non mere victo
 riam. l. omnes. in verbo fortuita. r̄ ibi gl. s. de p̄fci. xxx. an. C. Ter
 tio requiritur quod bec victoria fuerit vera scz ex merito gratie. i.
 proprie virtutis r̄ non ficta scz nō casu vel fraude. vt. d. l. oēs. nec ex
 corruptione vel collusione aduersarij colluctantis vt hic in gloss. fi.
 Et ex hoc patet qd̄ ille qui p̄mouet ad dignitatē doctoralē docto
 ribus subornatis vel argumentis exhibitis nō meretur immunita
 tem nec p̄uilegia doctoribus concessa. Hanc autem. l. intellige
 r̄ restringe solum ad munera personalia vt hic. r̄. l. athlete. ff. de er
 cus. tut. nō autē realia. s. de mu. pa. l. qui immunitatē. r̄ sic athletis
 armorum non datur tantum quantum athletis sciētiarū. scilicet
 immunitas a realibus etiā. s. ti. j. l. medicos. C. Itē intellige hanc
 l. de colluctante virtutis gratia. secus si depugnauerit locādo. ope
 ras suas sub mercede qz tunc nō meretur immunitatē ex beneficio
 huius. l. sed erit infamis. l. j. s. qd̄ si depugnauerit. ff. de postulā.
 C. Itē colligit hic An. de barn. q̄ licet gladiatores. i. duella r̄ col
 luctationes publice de quibus in. l. qua actione. s. fi. quis in collu
 ctatione. ff. ad. l. agl. in quibus gladiant homines. l. vnica. j. de gla
 diato. sint prohibita. nisi in casibus not. per glo. in. r. colla. de pace
 feruā. r̄ vio. eius. c. j. s. si quis hominē. r̄ insti. de bere. que ab intest.
 s. per cōtrariū. in gl. in verbo perduellionis. r̄ per Bal. in. l. vnica.
 s. de dediti. liber. tol. tamē athlete gratia virtutis colluctates sunt
 permitti de iure ciuili vt hic. r̄. d. s. fi. sicut in colluctatione. sed ho
 die per ius canonicum tales colluctationes duella r̄ torneamenta
 in quibus sanguinis effusio. mortēs hominū. r̄ animarum pericu
 la sepe fieri solent omnino remouent sub pena interdictionis in
 c. i. r̄. ii. de cle. pug. in duello. r̄. c. j. r̄. ff. de pur. vul. Spectacula autē
 r̄ ludi honesti bene permittuntur in populo. f. de spectacu. l. prima
 r̄ secunda. C. Item nunquid in istis premijs que dantur athletis
 possit fieri executio sententie seu possint capi r̄ sequestrari pro de
 bito. Tenet hic glo. in verbo coronis qd̄ non nisi in subsidij alijs
 rebus non existentibus. r̄ similiter non capiuntur stipendia mili
 tum nisi in subsidium. l. commodis. r̄ per Bart. ff. de re iudi. ff. nec
 possunt ista premia specialiter vel generaliter obligari. s. que res
 pig. obli. pos. l. spem.

De his qui non impletis stipendia sacramento soluti sunt. Rub.

Continua. q. milites qui iurāt stare ad custodia romani impj r inde nō discedere nec evitare mortē cā reipn. vt no. glo. in. l. penul. ff. ex quib. cau. maio. q. hōs anteq̄ impleant tps stipēdis obtinet ab solutionē a dicto sacramento r remissionē a militia. r dicitur an tunc obligentur muneribus publicis. ideo de his subfici.

- 1 Infamia liberat ab honoribus non ab oneribus.
- 2 Adiles damnatus ex delicto ex quo paganus dānatus infamaret non infamatur.

Ignominie. C. Infamia liberat ab honoribus non ab oneribus. b. d. C. Adiles ergo qui ignominie cā a militia remissus est r a sacramento absolutus nō assumit honores r dignitates sed munera publica r onera sine honore bene supportat. q. cuz sit remissus r a militia solutus ignominiose ex delicto per eum commissio. vt quia prodidit vel arma vendidit contra preceptū ducis belli r sit factus infamis pena non debet esse ad premium vt bic. r. l. vnica. f. de infamis. r. s. de decurio. l. infamia. r. l. nec infames. nec potest talis ignominiose remissus morari in vrbē vel alibi vbi imperator est. l. h. miles. ff. de infra. r. bic in glo. r. j. de re mili. l. h. secus si sit remissus ex alia cā. l. honesta finita militia causaria ppter infirmitatē vel qz subierat militiā cā euitandorū munerū. de qbus in. l. h. ignominie. ff. de infra. r. bic in glo. quia tunc non est infamis. ideo ab honoribus non repellit. d. s. ignominie. r est causa in missione a remissione exprimens vt appareat an sit infamis r in du bio ea non expresse intelligitur ex causa non famosa r sic in mittio rem partem vt tenet glo. in. d. s. ignominie. C. Quod hic dicit qd ignominiosus r infamis excludit ab honoribus r nō a muneribus limitat hic glo. si esse verū cum vocatur ad munera in quibus potest esse r in loco vbi potest habitare licet sit infamis. secus si vocet ad munera ad loca sibi interdicta vt Rome vel alibi vbi sit imperator in quibus habitare non potest. vt. s. dicit. q. tunc nō tenetur ire. l. sed r milites. s. ignominia. ff. de excu. tut. qd no. pro banntis r relegatis r aliis citatis ad locum in quibus non est tutus accessus vt nō teneatur ire vt ibi per Bal. r in de pastoralis. s. esto igitur. de re iudi. C. Et no. qd impator hic soluit r liberat hunc ignominiose remissum a sacramento a principio prestito. l. se fideliter facturum r ante finitam militiā nō deserturū r non euitaturū mortem pro republica conseruanda fm Vegetius. de re mili lib. ff. c. j. r bic in glo. j. in prin. Sicut r alias per suū rescriptū remittit imperator in armetum vt dicit glo. in. d. s. miles. Ex autoratur enim hic miles. i. ei insignia militaria detrahunt. sicut clericus r doctor ppter delictū degradat. vt. c. degradatio. de penis. in. vj. r p Bar. in. d. l. h. miles. ff. de infami. Et similiter non potest testari iure militari hic ignominia missus r factū rripitur. qz priuilegiū propter meritū concessum perdit propter demeritū. l. testamēta eorū. ff. de testa. mili. secus in missio honeste vel causarie cuius testamētum valet iure militari vsqz ad annū. l. quod dicit. ff. de testamen. mili. C. Et adde quod miles dānatus ex delicto ex quo paganus dānatus infamaretur non infamatur. l. frustra. j. de re milita. nisi ignominiose remittatur vt bic.

- 1 Remissus a militia ex causa infirmitatis an debeat infirmitate cessante r sanitate superueniente recipi ad militiam.
- 2 Sener quandoqz accipitur pro eo qui est antiquior in collegio vel vniuersitate.

Causarie missus ante finem militie consequitur immunitatem a muneribus personalibus sed non consequitur priuilegia veteranorum. b. d. C. Et intellige quod habebit immunitatem ad tempus magnū vel paruum. scdm tēpus quo militauit. l. sed milites. s. quandoqz autem. ff. de excu. tu. sed non perpetuo vt bic in glo. fina. r. j. l. priori. in glo. fin. Sicut ergo dat remissionem senectus. l. v. annorū quo ad munera publica personalia. l. x. annorū quo ad tutelam r curas. s. qui et. l. fin. Sic r etas. l. annorū secundum glo. f. bic r ita dicta est causaria missio id est in ista causa remissionis a militia ante cōpletum tempus militie. r. anno. vel alterius tēporis ad quod assumptus fuit vt no. in. l. h. s. ignominie. ff. de infra. r. j. l. priori. r. l. sed et milites. s. quandoqz. ff. de excu. tu. nam post illud tēpus dicuntur diminui vires nec amplius sufficere ad bellandum sed potius ad quiescendum. r ideo est iusta cā remissionis vt bic in glo. j. C. Iste tamen cum remittatur ante cōpletum tēpus militie non erit veteranus nec consequitur alia priuilegia veteranorum vt bic in secūda parte legis. nam veteranus est qz impleuit numerū. r. anno. in imilitia vel impleuit aliud tps ad qd assumptus fuit. d. s. ignominie. r. l. sed r milites. s. veteranus. ff. de excu. tu. L. ergo iste nō cōpleuerit tps hz consequat immunitatē a psonalibus muneribus. nō consequit alia priuilegia veteranorum. l. qd non possint ipsi nec eorū liberi priuilegiū gradus sustibus cedi. vel in metallū vel ad bestias dā

1 C. Ob pue etc. In ter. ibi pleno. not. qd nō dicit cōpletus nisi id qd naturatē pleuū est. nō autē id qd implet per dispositio nes iuris. l. ff. C. de his q ve. eta. impetra. fm Ange.

nari. ff. de priu. vetera. l. iij. r. j. de veteranis. l. j. r. l. honor. s. de penis. r quod nō teneantur ad sordida munera. l. viginti. j. de re mili. r quod non arcentur ad fabricam manūū vel eractionē tributorū. ff. de priu. vetera. l. fin. r sic patet qz magis honoratur qui toto perfecto tēpore cōpleuit officiū quā qui ante tempus ab officio relaxat nulla causa interueniente vt bic. r. l. ex agētibus. j. de princ. agē. in rebus. que est contra. nam non consequitur integra priuilegia qui stipendia non cōpleuit. vt bic patet. qz nihil dicit actū r. l. h. s. ad fille. Et qui ponit priuilegiū suplere debet vsqz ad fines de cōse. dist. j. nullus r indecēs omnino probatur prius solvere militie cingulū quā cedat victori aduersitas preliorum in. c. j. in fi. de renū. r post palmā laboris r meriti cōferunt insignia principat. l. j. de prin. agen. in re. Et facit ista. l. quod si alicui conceditur immunitas vel priuilegiū si seruerit in officio certo tempore quod si seruire non potuit. etiam ex iusta causa immunitas vel priuilegiū sibi non debetur vt bic. r. d. l. ex agētibus. r. l. iij. in fi. de filē. ideo capifero pro tempore infirmitatis non debetur stipendia. l. si vno. s. itē cū quidā. ff. loca. in glo. magna in fi. r ibi bene per Bar. l. j. gl. teneat cōtra r nō bene in. l. arboribus. s. de illo. ff. de vsu fr. nec ob. l. cū beres. s. stichus. ff. de sta. li. qz illud fauore libertatis. C. Iste autem remissus a militia ex causa infirmitatis debeat abnegate te cessante r sanitate superueniente recipi ad militiam. Bic non. l. semel. j. de re mili. C. In ter. ibi honestam. l. non ignominiosam. et sic non ob. qd imo est causaria missio r non honesta. l. h. s. ignominiose. ff. de infra. r sic istud verbum honesta ponitur abnegate id est ad exclusionem cōtrarij. l. non debet. in fi. r ibi glo. ff. de dolo. et in aut. de nup. s. soluto. col. iij. C. Item ibi stipendia. i. non completo tēpore stipendij. C. Item ibi sacramento solutus. r ex hoc ter. videtur quod vbi quis non potest seruire per totum tempus per quod iurauit seruire iusta causa egritudinis vel senectutis superueniente qd nihilominus petēda est absolutio a iuramento. cōtra tamen videt qz cōditio possibilitatis intelligit in iuramento. r. r. q. h. beatus paulus. r plene in. c. quemadmodū. de inre iuran. r secundum hoc intelligitur hic absolutū scilicet ipso iure vel ad causatēlam. C. Alimo not. bic gl. j. que vult vt dixi. s. in prin. quod licet quo ad tutelam r curas euitandas intelligatur sener maior. l. x. annis. l. vnica. s. qui etate. lib. v. r quo ad alia munera psonalia euitanda intelligatur sener maior. l. v. annis. l. h. s. eo. li. qui etate. se excu. r ibi dicit r dicit etiam in. l. vltra. s. de decurio. tamen quantum ad alia vt a cessatio armorum r militie quasi amplius vires nō suppetant dicitur sener qui est. l. x. annorum vt in hac glossa. Similiter quo ad prolem amplius non suscipiendam dicitur sener masculus maior. l. x. annorū. l. si pater. s. in arrogationibus. ff. de adopti. r minima post lxx. annos. l. si sterilis. ff. de act. emp. r. l. si maior. s. de legi. here. similiter quo ad reuerentiam senibus exhibendam dicitur sener qui est. l. x. annorum. l. semper. in glo. h. ff. de iure iurandi. sed quo ad testimonium euitandum dicit sener maior. l. x. annis. no. glo. in. l. inuitis. la prima. ff. de testi. forte non ante. nec facultas probationum angustetur. l. quoniam. s. de here. quod no. doc. pro statutis disponentibus qd senes non possint pro debitis carcerari vt intelligatur de. l. x. annis. Item sener dicitur quis arbitrio iudicis vt recipiatur ad testimoniam ante lit. contest. secundum In nocē. in. c. quoniam frequenter. vt li. non contest. C. Cōsuetudo autē r mores r patria sepe mutant proprias significationes verborum vt intelligatur iuuenis r sener fm mores patrie. l. non aliter. in fi. r ibi glo. ff. de leg. iij. C. Itē quandoqz accipit sener pro eo q est antiquior in collegio vel vniuersitate. l. h. ff. de albo scrib. vel in regione de quibus. r. dist. de quibus. vbi dicit ter. qd a senioribus pro uincie debet veritas queri qz a pluribus senibus querit facili inuenit vt ibi. Itē accipit sener qz q. i. sapiens r peritus in. c. qualiter r q. el. grāde. iuxta prin. de accusa. senectutis enim nomē maturitate magis indicat sapientie quā canities corporis. xxxiij. di. quorundam. s. presbyterorum.

Veteranis. C. Dec. l. habet duos intellectus fm Bart. r glo. bic in ver. superuacuo. Primus est qd qui militauit in cohorte nō habebat veteranorū priuilegia. Secundus intellectus est qz imo habebat. Et secūdū primū. b. d. C. Priuilegia veteranorū cōsequitur qui. r. annis militauerit in legione vel vexillatione secūda in cohorte. b. d. C. Et premittit qz est differentia inter alam r cohortem. legione r exercitū. Ala continet certā quantitatem pedum. et r. equites regentes illos pedites vice alarū. Cohors continet decē alas. Legio habet. vij. milia pedites r septingētos. Tertio ergo exercitū cōtinet. v. legiones. qz exercitū est collectio totius militie. de quo dicit vt. l. h. ff. de infra. C. Et hoc no. p certis subditis regi vel dno qz promittit dare tantā gentē cū ipse fecerit exercitū non enis dicitur facere exercitū nisi faciat. vj. legiones fm Bar. in. d. l. h. vult ergo bec. l. fm hūc primū intellectū qz hz qz militauerit. p. r. annos in cohorte tātū r nō in legioe vel vexillatione nō habebit ppetuā immunitatē veteranorū hz habebat tpale. l. vni. anni bienni trienni vel quadrienni fm tps qz militauerit de quo l. hz r milites. s. qz qz autem. ff.

Conditio. Liberti non habent excusa- tionem a publicis muneribus. b. d. Et dicitur quod libertus regulariter non vocatur iure isto ad honores et dignitates. licet bodie seculum in ant. vt liberti decetero. col. vi. de quo dicitur ples ne dicitur in. l. j. z. h. s. si seruus aut libertus. sed alia munera et obsequia reipublice exhibenda libertus non habet excusationem in domicilio originis patroni quod libertus sequitur. l. de iure. s. libertos. ff. ad muni. nec in domicilio quod sibi alibi assumptum. et sic in omnibus terris erit obligatus vt dicitur in. l. j. s. de muni. et ori. patet ergo hic quod propter obligationem obsequiorum et operarum patroni et quamuis libertus gerat negocia patroni. tamen ipse libertus non propterea est exemptus ab obsequiis patrie prefatis nec a tutelis et curis. l. nec senatorum. s. de excu. tuto. et l. libertus. ff. ad muni. Fallit autem in senatoribus in quibus conceditur quod vnus solum ex pluribus libertis gerat negocia sui patroni senatoris excusetur ab aliis muneribus publicis. d. l. senatorum. in fi. et hoc nisi habeat socium ad gerendum dicta negocia vt ibi notatur vel impetravit ius anulorum aureorum. l. cum ex oratione. in fi. s. de excu. tut. quod tunc excusat quamuis gerat negocia patroni senatoris vt ibi patet. Ad que autem munera seu obsequia publica vocatur liberti. an ad ea ad que serui vocantur. Dicitur quod ad ea ad que liberi exceptis honoribus iure isto. vnde sicut liber homo non possit inuitus vocari ad purgandum cloacas et plateas publicas. sed serui sicuti non possit vocari libertus. l. j. z. h. ne quis liber inuitus actum reipublice gerere cogatur. Ibi enim viles actus et obsequia conueniunt tantum seruis et non liberis. vt. d. l. j. in fi. et hic in glo.

* Infamia iuris quot modis infertur.

De infamibus.

Rubrica.

- 1 Continuat: quod non solum de libertinis dubitabat an admitterent ad manera publica sed etiam de infamibus. id de eis subiungit nec superstitit hic titulus per tit. s. de infam. quod ibi loquitur de causis ubi quod infamatur hic de iure infamium. l. ad que de iure possunt admitti. et ad que non possunt vt hic in glo. Et differt hic titulus a tit. de infam. ff. ubi de causis infamantibus. hic de pena ipsorum infamatorum.
2 Licet quis relegatur vel banniat non propterea eximitur a collectis et muneribus publicis pro bonis que tenet.
3 Ferre testimonium est onus: quia compellitur inuitus.
4 Infamia iuris quot modis infertur.
5 Notarius infamis an possit conficere instrumenta.

* Notarius infamis an possit conficere instrumenta.

Infames. Infames remouent a dignitatibus non autem a muneribus realibus et personalibus. b. d. Infamia enim debet esse ad penam et exclusionem honorum. non autem ad commodum et subleuamen publicorum bonorum. vt in concol. hic in glo. fi. Ex quo infertur quod licet quis relegatur vel banniat non propterea eximitur a collectis et muneribus publicis pro bonis que retinet. de quo per Bar. in. l. inter quos. s. da ni. ff. de dam. in sec. Item limita quod tenetur infamis ad onera et munera locorum in quibus est sibi licitus accessus: non enim Rome vel in alio loco ubi sit imperator habitare potest: et per consequens nec ibi munera subire vt dicitur in. l. j. s. de bis qui non imple. stip. Item non ob. quod ferre testimonium est onus: quia compellitur inuitus. l. sed et si per pretorem. in fi. ff. ex qui. cau. ma. et l. iij. s. exhibere. ff. de tab. ex. bi. l. i. si quando. s. de testi. l. iij. s. de nau. sed a testimonio repellitur infamis. ff. de testi. l. iij. s. lege iulia. ergo. Quia respondeo quod repellitur ex duplici causa. tum quia legitimi actus in infamibus sunt interdicti. in. c. licet ex quadam. de testi. Tum quod infamis repellitur a dignitatibus vt hic. et ferre testimonium dignitas est. xxxij. q. v. preceptum. et no. in. c. testimonium. in glo. de testi. in verbo emendatus. et vide glo. et Bar. in. l. j. s. de sum. tri. non enim debent porte dignitatum patrie infamibus patere. vt hic. et l. nec famosis. et ibi etiam dicam. j. de digni. et in regula iuris infamibus. lib. vi. et c. licet ex quadam. de testi. et dicitur. s. de decurio. l. infamia. et non solum a dignitate suscipienda sed etiam a iam suscepta repellit infamia. vt l. iudices. j. de digni. et hic in glo. et sic excludit a decurionatu. d. l. infamia. et a postulando. l. h. s. remouet. ff. de postulando. et a iudicando. l. cum pretor. s. non autem. ff. de iudi. et ab assistendo. l. h. ff. de officio assesso. et a testificando sine sit infamia iuris sine facti. in quo tamen est e conuerso quod infamis infamia iuris excludit a testimoniis nisi in subsidium. et tunc cum tormentis et nisi in crimine lese maiestatis et heresis et contra pariter infamem. l. iij. s. lege iulia. cum sua glo. ff. de testi. et in crimine simonie. et in crimine fraude annone. de quo in Spec. de accusatore. s. j. versic. ite quod est infamis. sed in infamis infamia facti in civili causa admittitur ita intelligitur glo. in. l. j. s. de sum. trini. licet minus fidei et adhibeatur. l. iij. s. due cause. in glo. ff. de cura. et si essent nimis viles tunc adhibentur tormenta in ant. de testi. s. si vero ignoti. In criminali vero in quo requiruntur probationes clare et sine macula. l. sciant. de probatio. non admittuntur. ita intelligatur glo. in. l. cassius. ff. de sena. nisi in subsidium cum tormentis. et in casibus supra-

dictis. de quo vide in. c. testimonium. de testi. fm Spe. in. d. s. j. versic. sed quod de his. Habet enim tres effectus infamia facti quia repellit a querela inofficiosi testamenti. l. fratres. ff. de inoffi. testa. et a dignitate vt hic. nisi in subsidium. l. generaliter. s. spurios. ff. de decurio. et de testimonio secundum quod. s. dixi. Ab arbitrio autem assumptio non repellit infamis. l. pedius. ff. de arbi. quod sibi imputet qui talem elegit. l. diem. s. stari. eo. ti. nec a procurando nec a tutela vel cura. sicut nec ab aliis muneribus publicis vt hic in glo. i. imo tunc ratione officii tutele vel cure permittitur ei postulare pro populo ubi alius non permittitur infami. l. j. s. sed est equissimum. et ibi no. glo. ff. de postu. Et adde quod infamia iuris infertur tripliciter vt vult glo. in. l. i. lictus sustium. ver. et no. z. iij. q. vij. s. porro. vna que infertur per sententiam in casibus expressis in. l. j. s. qui in iudicio. vlt. ad. s. qui ea. ff. de infam. Alia infertur ex genere pene de facto illate sine sententia. l. attenda. ea. ex qua infertur. d. l. i. lictus. Alia infertur ex ipso facto sine aliqua sententia ministerio iudicis quod est in omnibus casibus in quibus lex notat factum vt est in tribus casibus positus in. l. j. in princ. ff. de infam. scilicet ignominiose remisso ab exercitu et in faciente lenocinium et spectaculum sui corporis propter mercedem et in aliis casibus positus in. d. l. j. s. qui etiam. vlt. in fi. legis nam quotiescunque lex vel statutum notat factum ipsum danando. et illud acceptantem infamie subiacendo tunc contrafacies et infamis ipso iure sine ipso facto. quod id est absque sententia iudicis vt vult glo. not. in. d. s. qui ea. et sic dicit canon late sine vt dicit gl. in. l. amissione. s. qui deficiunt. ff. de capi. di. imo etiam si sequeretur sententia absolutoria non tollitur infamia insurgens ex ipso facto. vt si mulier que deprehensa in adulterio est infamis remanet. l. placet. s. que in adulterio. ff. de ritu nup. nec etiam tunc curatur quod factum illud non habeat effectum quod sufficit esse factum licet non habeat effectum vt cum vxoratus desponsat aliam vxorem quam tamen ducere nequit. l. quid erit. glo. s. cum autem. ff. de infam. Item adde quod licet infamis prohibetur postulare pro aliis generaliter non tamen prohibetur pro se et ceteris personis in tertio ordine prohibitorum postulare positus. Sunt enim tres ordines prohibitorum. Quidam enim prohibent omnino et per se et per alios vt minor. xxxij. an. et surdus oino. l. j. s. initium. ff. de postu. Quidam in secundo ordine prohibent pro aliis et pro se admittuntur vt sunt illi qui sunt maxima infamia notati. i. infames ipso iure vel de crimine capitali danati vt passus muliebricitas. vel danatus de calumnia publici iudicis: vel qui locant operas ad pugnam cum bestiis. Quidam vero in tertio ordine positi admittuntur pro se et ceteris personis. s. patre pupillo furioso fatuo et patrono et. l. j. s. ff. de postu. et isti sunt illi qui sunt danati minori infamia ex legibus senatusconsultis et. c. de quibus exemplificat gl. in. d. l. j. s. ait pro. Item adde quod duplex est infamia. s. perpetua et temporalis vt dicam in. l. j. s. de bis qui sunt in exilio dati. Quod autem notarius infamis possit conficere instrumenta. Concludit Bar. in. l. eadem. s. j. ff. ad. l. iuliam repe. quod sic: quod tabellionatus est munus publicum et non dignitas. l. h. et ibi glo. s. j. qui mili. non possunt. et dicitur in. l. vniuersos. s. de decu. Sed a publicis muneribus infamis non prohibetur vt hic. et l. nec infames. s. de decurio. ergo et hoc nisi esset condempnatus de delicto vel falso commissio in officio tabellionatus. vel vellet esse notarius principis. vel scriba alicuius publici officii: quia tunc non potest vt per Bar. in. d. l. eadem. s. j. Item dicitur hic Bar. quod si vnus nobilis sit condempnatus de aliquo maleficio per quod perdat nobilitatem non propterea desinit esse nobilis quantum ad ea in quibus magis granatur nobiles quam plebes ex dispositione iuris communis vel municipalis. argu. butus. l. et l. relegatorum. s. h. ff. de interdi. et releg. et d. l. nec infames. s. de decur. Et vide ad hanc materiam per Bar. in. l. infames. ff. de publici. iudi. et l. j. ff. de infam. et quod dicitur in. l. infamia. s. de decurio. et quod dicam. j. de digni. l. h. Item in tertio infamis. i. infamia iuris vel facti. l. h. j. de digni. et y. Item ibi solennibus. id est ordinariis tributorum prestationibus. et y.

De reis postulatis.

Rubrica.

Quia quandoque occurrit quod quis de aliquo crimine accusatur et dubitatur an interim possit admitti ad honores et munera publica ideo de hoc subiungit. et dicit de reis postulatis. subaudi ad munera et non ad nouos honores admittendis. vt. j. in nigro. et l. reus delatus. ff. de mune. et bono.
1 Processu criminali pendente non potest quis ad nouos honores conuocari.
2 Reus seu postulatus quando dicatur.
3 Executio rei indicate suspenditur si questio falsi obficiatur.
4 Quod dicitur de pccis criminali non potest quis ad nouos honores conuocari b. d. Debet enim causa per sententiam terminari antequam iste admittatur ad nouos honores: sed interim antiquos retinet et ad munera admittitur vt hic in glo. Instantie autem huius cause fauore reipublice hoc casu statutus est annus. vt in casu singulari in. l. reus delatus. ff. de mu. et hono. licet

no. l. 3. al. instantia cause criminalis sit biennium. l. h. s. vt. j. si cer. temp. et si causa intra annum non sit expedita potest post annum admitti ad honores nisi fuerit per accusatum. d. l. reus. et hic in glo. si. Et idem si accusator defuit ante delationem seu postulationem factam de reo poterit hic accusatus admitti ad honores. cum ne mo sine accusatore puniri debeat. l. rescripto. §. si quis accusatores. ff. de mune. et hono. et hic in glo. si. in vers. item nota. **D**icit autem reus et delatus seu postulatus quando eius nomen est receptum in ter alios reos quod est postquam iudex pronunciat procedendum esse super dicta accusatione vel est lis contestata vel accusator se iam obligavit ad penam talionis et fideiussit de lite prosequenda. de quo per Bar. et An. in l. is qui reus. ff. de publi. iudi. Et sic patet hic quod criminalis accusatio pendens interim excludit accusatum ab honoribus. Item excludit eum a testimonio publici iudicis. l. in testimonium. ff. de testi. Item a purificatione suscipienda nomine alieno excludit accusatum de crimine capitali. l. rei. §. de pec. si tamen non opponat sibi procedit iudicium ut ibi in glo. Item a militia metu criminis in quo fuerat postulatus assumptus. l. si. ff. de rem. mili. Item in deus crimine vel debitis irretitum a coniunctione christiane legis donec universa debita persolverit vel criminis innocentiam ostenderit. l. §. de his qui ad eccle. confugit. non enim tunc ecclesia iudex sicut christianum ad ecclesiam fugientem ut ibi similiter excludit reum antequam se purget ab accusando accusatorem suum vel alium secundum materiam. d. l. is qui reus. ff. de publi. iudi. de quo ibi plene per Bar. similiter excludit a promotione ad sacros ordines et tunc est infamia cause trium mensium. in aut. de san. epil. §. si quis autem ad ordinationem col. et civilis autem seu pecuniaria causa pendens contra aliquem non certe excludit eum interim ab honoribus et dignitatibus publicis nisi sit debitor fiscalis ex administratione vel pollicitatione obligatus: quo casu non admittitur antequam satisfaciatur fisco. l. rescripto. §. debitores. ff. de mune. et hono. et idem in debitore cuiuscumque civitatis in glo. j. Et nisi sit questio status sue pronocet de libertate i servitute sue econtra. non ante autem admittitur ad honores quas causa expedit. l. qui status. ff. de rem. mili. Item nisi sit aliquid motus quo omni honorum vel maioris partis eorum non enim ante admittitur ad honores et dignitates quam fuerit questio terminata maxime si honores defendendi pecunie requirant erogationem. ar. in l. titia. §. imperator. ff. de lega. ii. questio enim omnium honorum vel maioris partis equiparatur questioni status: questio status morti comparatur. p. quo vide glo. in verbo questiones. in aut. de testi. §. si vero aliter. colla. vii. Et ex hac. l. et d. l. reus delatus. ff. de mune. et hono. potest sumi cautela prohibendi aliquem ab aliquo officio cum dignitate sibi deferendo ut criminaliter accusetur vel moveatur sibi questio omnium bonorum vel maioris partis ut ex predictis patet sicut et tunc tunc interdicitur administratio si accusatur de suspecto. in l. de suspec. tut. §. si quis autem. sic et presbyter a plebe sibi commissi diffamatus suspensus debet versus ad condignam satisfactionem et purificationem qua peracta deinceps summi aequatur officium. h. q. vii. presbyter si a plebe. Sic etiam suspenditur exsecutio rei iudicate si questio falsi obiciatur. l. si. ff. de fal. instru. Sic etiam suspeditur administratio curatoris dati bonis captivi vel absentis de dilapidatione suspecti donec sermo publico satisfecerit. l. cum cognatos. §. de capti. et postli. rener. **S**ed quero bic loquitur de accusato de crimine et repellatur interim ab honore ad quem electus est: quid si non accusatur sed contra eum excipitur de crimine denunciat vel contra eum inquitur: an similiter interim repellatur. vide per Inno. in c. accusatum. de stromia. et dicit Inno. in c. super eo. de elec. q. exceptio criminis oppositi contra electum habet vim accusationis. et debet super ea lis contestari et ordinarie procedi. **A**n autem excipiens de crimine debeat se inferre sicut accusans. Concludit Bar. quod sic qui opponitur ad puniendum secus si ad repellendum. de quo per eum in l. si cui. ff. de accusatio.

De his qui in exilium dati et ex ordine moti sunt. Rubrica.

Continuat tripliciter ut hic in glo. Primo quod rei postulati condicti et dantur plerumque in exilium mittuntur vel ab ordine remouentur. ideo de eis subiungit. **S**ecundo sic: quod in exilium dati et ab ordine remoti interim ab honoribus arcant ideo de eis dicit. **T**ertio sic: dicit. §. de infamis. h. q. relegatio et ab ordine motio infamat et repellit ab honoribus. ideo de eis subiicit. **E**t no. quod exilium accipitur tribus modis. l. vno modo pro deputatione in insulam per quam quod perdit civitatem familiam et bona libertatem autem retinet et sic patitur mediam capti. d. i. in l. de capti. di. §. minor. et hac per

nam potest etiam imponere preses si habet insulam sicut potest relegare quicquid dicat hic glo. per Bar. in l. relegatorum. ff. de interd. et rele. et passus hoc exilium. i. deponationem sine dubio excluditur ab honoribus et muneribus civitatis quam perdit. vt. d. §. minor. et l. si. ff. de publi. iudi. **S**ecundo et tertio modo accipitur pro relegatione. i. exclusi de a certis locis tantum a quibus exulat. i. relegatur puta ut non possit habitare Bononi. vel ad utine vel eoderm. re. legat ad certum locum solum habitandum puta quod solum ad utine habitare debeat. l. exilium. ff. de interd. et releg. et de isto exilio iproprie sumpto. i. relegati de loquitur hic et sup. differentia inter relegatum et deponatum. vide bonam glo. in l. qui. mo. ius pat. po. sol. §. relegati.

- 1 **I**nfamia quotuplex est.
- 2 **I**udex in sententia an debeat adscere causam augmenti vel diminutionis pene.

Cibus posthac. **C**ille cui iterum dicitur suo ordine vel advocati ad tempus interdictus est infamis et per consequens ab honoribus excluditur post tempus vero cessat pena et per consequens infamia. ideo ad honores admittitur. h. d. **E**st enim consideranda causa interdictionis advocati vel amotionis ab ordine ut dicit glo. in l. imperator. ff. de postula. vt. si sit interdictus vel amotus ex causa que irrogaret perpetuam infamiam et tunc etiam post tempus amotionis vel interdictionis quando hec est debita pena delicti vel quando est minorata sine cause cognitione remaneret infamis et non admittitur nec ad novos nec ad veteres honores. quia infamis. l. h. j. de digni. et §. dicit. de inf. l. vnica. et l. ad tempus. §. de inf. **S**i autem sit causa seu delictus quod irroget infamiam temporalem seu ad tempus ex diminutione iudicis et ex causa iusta facte. vt. j. dicam. tunc durate tempore est infamis et non admittitur: reo finito definit infamia et admittitur. vt. hic. et l. qui cum vno. §. ad tempus. ff. de rem. mili. et l. ad tempus. ff. de decur. secundo de responso. **E**t sic patet quod duplex est infamia. scilicet temporalis et perpetua: vt dicit glo. in l. h. in verbo venit. ff. de decurio. per pena infamia inferitur quando quis dantur convenienti et determinata pena ex delictis irrogantibus infamiam. de quibus in l. j. §. de inf. et dicit. §. de inf. l. vnica. vel minorata sine causa. l. ad tps. §. de inf. Temporalis autem irrogatio secundum glo. in l. quid autem. §. pena grauior. in glo. si. in ver. et vt plene habeas. ff. de inf. et l. in feruorum. §. fina. ff. de penis. vbi cumque iudex causa cognita auget vel minuit penam criminalem que irrogabat infamiam vel ibi pecuniariam pro delicto infamanti transfert in corporalem ea cognita non autem vbi auget in pecuniariam. vt. d. §. pena. et no. in l. ordi. ne. ff. ad munt. in glo. in verbo affectos. et hoc facit in ipsa sententia et non post sententiam: quia tunc solus princeps reinitit penam. l. j. in si. ff. de questio. et hoc etiam facit in sententia diffinitiva que interlocutoria non infamat. l. quid ergo. §. ex compromisso. ff. de inf. fa. in glo. singulari. licet habeat aliam glo. contestem in l. no. distin. guemus. §. iul. ff. de arbi. tunc enim videtur cum infamia dispensatum et transactum: et a prima pena infamante discessum. l. et si senenior. et l. si possi. donum. §. de infami. nisi in ea pena temporalis que subrogatur ex causa loci illius. **E**rit enim infamis donec durabit ista pena temporalis subrogata et non vltra. et si pena transmutata esset instantanea vt quia pro pena infamante statim fastigat tunc pro tam modico tempore non est infamis vt tenet predicta glo. si. in d. §. pena grauior. in vers. si queras an interim. et Saly. declarat in d. l. et si seuerior. **P**atet ergo ex predictis quod ille qui debet condemnari in pena pecuniaria vel certa parte bonorum ex qua infamatur. vt. d. §. pena grauior. vel in pena corporali ex qua sequitur infamia sit condemnatus per iudicem in minori pena. vt. q. fit ad tempus relegatus. d. §. pena. vel ad tempus ab ordine motus vel aduocati interdicitus. vt. hic. et d. l. imperator. ff. de postu. et l. generaliter. §. imperator. ff. de postu. et l. ad tempus. ff. de decur. et hec minoratio et transmutatio pene sit facta ex iusta causa vt est causa inuentus senectutis: vel propter coniunctionem vel nobilitatem personarum vt dicit glo. in verbo onerasse. in d. §. pena. et. d. l. et si seuerior. in glo. iij. et ibi Saly. et econuerso qui debebat condemnari in minori pena tamen famosa sit ex iusta causa extrinseca condempnatus in maiori forte ex multis grassantibus locis sit exemplo. l. aut facta. in fine. ff. de penis. vel propter publicam utilitatem noluit preferre condemnationem corneie a communi iniuriarum cui uili ad vindictam. l. pretor edixit. §. primo. ff. de iniur. certe omnibus istis casibus videtur dispensatum cum infamia tanquam sequela ad primam penam vt dicit glo. iij. in d. l. et si seuerior. vt non sit infamis post executionem seu post finitum tempus pene transmutate licet interim sit. d. §. pena. et d. l. et si seuerior. et aliis iuribus allega. **S**ecus autem si hec transmutatio seu augmentum vel diminutio pene in infamantis sit facta sine cause cognitione quia nihilominus remanet post tempus infamia ex prima causa. l. ad tempus. §. de inf. l. generaliter. in princ. et l. ad tempus. in princ. ff. de decurio. ubi. vel sit facta ex causa non extrinseca sed inherenti ipsi delicto et

Reus quam do dicat delatus seu postulat.

ipm qualificatē vt in ser causis in delictis attendendis in l. aut fa...
ca. ff. de penis. vel etiā sit facta ex cā erronea iuris. l. diu. in fi. ff. de...

Ad dissen sit. ex hac l. no. qd cōsensus in hoc articulo f...
ducit cōsensus qd qd nō dā dicit inter dū nō...

* Pater an cogatur cōsentire filio acceptā...
re filio acceptā vi miera r honores publi...

Relegatus ab ordine motus vel publicis honoribus prohibet...
tū est infamis. Confinati non possunt vocari ad honores tempore confinementis.

Tempus. Relegatus ad tps post tps recuperat priorē dignitatē. nonā...
vero nō acquirit nisi post tm tps quātū fluxit in exilio...

tos inter quos erant aliqui legū doctores fuit dubitātū an recupe...
rent primū gradū r an possint esse priores collegij tpor qd pz er p...

De filiis familias. r quēadmodū pater p bis teneat. Rubrica.

Glof. continuat. qd relegati in exilium dati r ab ordine moti q...
administrentur mūnera r honores publicos. debent reddere ra...

Licet pater consentiat filio emancipato honore vel officij pu...
blicum acceptanti. talis consensus sibi non p̄iudicat.

Protestatio post actum perfectum nihil operatur.

Filius inuito patre pōt honores r mūnera acceptare et publica.

Atrem. Pater consentiens decurio. natui filij emancipati non obli...
gatur. secus si filio in potestate consentiat. r dicit...

metur pro peculio vt no. f. eo. l. fi. de quo pot ante conueniri filius. l. iij. §. sed vtrū. ver. p. inde. ff. de mino. z dicit in. d. l. ff. z bec cōtradi-
 ctio patris potest fieri tā corā ordine decurionū eligentius q̄ alibi
 vt bic in glo. fi. Et qua not. q̄ p̄testatio pot fieri tam in iudicio q̄
 extra. l. de pupillo. §. si quis. ff. de no. ope. nun. z potest fieri in scrip-
 ptis z sine scriptis. l. i. §. de neg. gest. nisi in casibus in quibus reg-
 ritur scriptura. vt extra. de cens. c. j. de quo dic plene per Bar. in. l.
 non solum. §. morbo. ff. de no. ope. nun. Et not. quod p̄testatio
 post actum perfectum nihil operatur gl. no. est in. l. in cōcubinato.
 in verbo contestatione. ff. de cōcubi. Cū unquid autē pater cogat
 consentire filio acceptanti munera z honores publicos z an ratio-
 ne patrie potestatis possit prohiberi ne acceptet. Dic qd non cogit
 consentire z bona sua obligare. l. iij. §. si filius. z. l. honor. §. plebeñ.
 ff. de mune. z hono. nec potest prohibere filium ne acceptet. d. §. ple-
 beñ. z sic maior est obligatio patrie originis quam patrie potesta-
 tis vt ibi de quo in. l. veluti. ff. de iusti. z iure. Et sic patet q̄ filius
 inuito patre potest bonores z munera acceptare etiam publica: qz
 in his que sunt publici iuris filius non cogitur cauere pro patre
 creato curatore seu administratore reipublice etiam si pater ei ante
 creationem emancipato partem bonozū donauerit. l. iij. §. filius.
 ff. de adm. re. ad ci. perti. In glo. in verbo consentire. ibi ar. cōtra
 in. l. filijssa. §. inuitus. ff. de procu. Solu. vt ibi qz glo. ibi dicit aut
 tractatur de cōmodo tacentis z habetur pro consentiente. l. i. remu-
 nandi. §. si passus. z. l. qui patitur. ff. man. aut de eius in cōmodo
 tūcant de eo obligādo z habetur pro nō consentiente. d. §. inuitus.
 Fallit fauore reipublice. vt bic: z populi. vt in casu singulari i. l. cū
 ostendimus. §. si. ff. de fideiuf. tu. z idem in ecclesia. vt ibi per Bar.
 aut de alio p̄iudicio vt de exceptione contra eum paranā z tūc
 dicit in. l. gains. ff. de pig. act. si est actus que presens cōtra dicens
 potuisset impedire vt obligatio rei sue z habet pro consentiente. si
 autem non potuisset impedire vt venditio rei sue z habetur p̄ dis-
 sentiente z sibi non p̄iudicat. Cū eadem glo. ibi arg. contra. ff.
 de tute. l. filius. sabaudi vbi nedum tacendo sed etiam admonēdo
 filium qd bene gerat tutelam ad quā nominatus est a p̄tore non
 videtur cōsentire. Et gl. bic respōdet q̄ licet p̄ admonitionē factā
 filio non videatur consentire: tamen in alia admonitione cōtradi-
 ctio notatorū filij ad tutelā. Tu dic qd hoc est diuinare. q̄ ibi cōtra
 dicit notatorū: qz hoc nō apparet. ideo dic qd illa. l. nō ob. qz loquit
 tur in munere publico auctoritate. sed vtilitate p̄iuato. vt est tute-
 la in qua pater non obligatur in solidū si non consentit. sed solum
 de peculio. imo etiā tunc quādo consentit nō obligat eum consen-
 sus nisi expresse se obliget si est tutela testamentaria. si autem est da-
 tiua solus consensus bene obligat vt dicit in. l. i. §. de decu. bic au-
 tem loquitur in munere publico auctoritate z vtilitate.

- 1 Pater appellans a notatione facta de filio dicit ei consentire.
- 2 Ad appellando quis videt acquiescere sententiē z eam approbare.
- 3 Condemnato filio an fiat executio in patrem.

Cum appellasse. Cū pater appellans a nominatione facta de filio dicitur ei consentire. ideo in solidum obligatur rei publice. b. d. Et intellige qd appellat nomine proprio z non filij vt bic in glo. j. z. h. potest enim pater appellare nomine filij z ipsum defendere z pro eo tanq̄ persona cōiuncta agere. l. sed z be. de procur. nec per hoc videtur pro filio cōsentire ad acceptandū munus publicū z se pro eo obligare. z ideo licet in causa succumbat non remanet obligatus reipublice pro filio: dūmodo nō appareat de ratificatione eius qd est gestum. l. spurij. §. pater. ff. de decur. Secus si appellat nomine proprio quia per hoc videt tacite innuere causam ad se pertinere vt bic dicit text. cum in aliena causa quis non appellet nisi is cuius interest. l. i. §. sed si alius. ff. quando appel. sit. z ideo si succumbit remanet obligatus reipublice pro filio cui per hanc appellationē nomine proprio videtur consensisse eo enim ipso quod appellat videtur ratificare z approbare nominationem factam de filio z sic bec appellatio presupponit cōsensum sicut z alias in. l. iij. §. falsus. ff. rem. ra. ha. Et er dicta nominatione secuta ratificatione z consensu dicit se granari nam nō granato non est necessaria appellatio. sicut nec valentibus medico vt bic dicit glo. Nec ob. quod sententiam nullam ex alio defectu q̄ consensus non possunt per appellationem z approbationem validare. l. si expresse. ff. de appel. licet possunt eā que est nulla ex defectu consensus. d. §. falsus. qz bic bec sententia seu nominatio filij non erat nulla cum filijssa. possit ad munera nominari. l. filios. §. de decur. z alie solemnitates interuenerint. l. i. eo. tit. z hoc voluit

2 bic glo. Cū item non ob qd non appellādo quis videtur acquiescere sententiē z eam approbare. l. i. cū cōcor. z ibi alleg. §. de postu. de qua. l. glo. bic opponit z non soluit non autē videtur acquiescere z approbare appellādo. vt bic dicitur cum appellatio sit impugnatio prime sententiē. l. i. §. de app. qz dic q̄ per vtrūq̄ potest induci cōsensum. f. p̄ appellādo vt bic. z. d. §. falsus. Et similiter si qd nō appellat videt acquiescere iudicatis. d. l. §. de postu. Si enim pater non appellat vel alio modo cōtradicat nominationi facte de filio in potestate. tacite videtur acquiescere. z se pro eo obligare. §.

l. prior. in fi. z. l. honores. §. si. ff. de decu. Vel dic qd a sententiā cōtra se lata. d. l. j. §. de postu. vel a nominatione de se facta. l. bi qui. §. de appel. est necessaria appellatio sed a nominatione facta de filio non requiritur appellatio patris: sed sufficit alia quecūq̄ cōtradictio. d. l. honores. §. si. potest tamen appellare si vult vt bic. sed tunc sibi p̄iudicat quod secus est per aliam contradictionem naz si pater cōtradicat dū filius nominat sufficit sibi qz nominatio illa z processus factus contra filij sibi non p̄iudicat sed dum appellat inuit q̄ illa nominatio z processus inde secutus sibi p̄iudicat ratione precedentis consensus taciti vel expressi. Et sic ista appellatio erit fatua z modicum releuabit. nam post consensum nū valet interponere dissentium: probatur. f. eo. l. fi. ideo qui post cōsensum appellat sero appellat z ad se pertinere ostēdit. i. ad suam fatuitatem cum sufficiebat ei cōtradicere z non consentire vt vult bic. ter. Et sic patet quod in causa inter alios acta potest tertius compare re pro suo interesse quod dicit se p̄tendere z appellare z prosequi z nouas probationes inducere. de quo plene per Bart. in. l. i. per Inso. ff. de appel. Cū ter. ibi appellasse scilicet a nominatione facta filio te absente z non consentiente. B. y. Item ibi oneri alis bonozū. Nunquid t̄ autem cōdemnato filio fiat executio in patrem? Dic quod nō: quia est fideiussoz cōtractus scilicet de indēnitate rei publi. l. j. ff. de magist. cōue. z. l. j. in fi. z ibi dicit. §. de decu. z. l. i. ff. ad muni. secus si esset fideiussoz iudicij. l. i. z ibi glo. z Barto. §. de vfur. rei iud. er cōtractu tamen filij in quo pater tenet de peculio bene potest prius cōueniri z exigi pater quam filius. l. iij. §. sed verum. ver. pro in de. ff. de mino. z per Bar. in. l. cum filius. de verbo. obliga. z dicit in. d. l. j. §. de decurio.

1 Solus dominus familie debet poni in estimio z vnam solam collectam soluere.

Sibi qui. Cū filius in potestate non debet ad idem manus euz patre vocari. secus in filio emancipato. b. d. scdm Barto. Et hoc verum in munere patrimoniali vt est hoc munus potestatis. vt dicit bic gl. de quo munere vidisti. §. de mu. patri. l. nec potestatis. nam solum patrifamilias debet patrimonij munus ascribi: non autem filijs in eius potestate vt bic. z. l. i. §. eo. li. qui. etate se excusant. in gl. j. z ibi dicit. z. l. j. de mu. z bono. non cōti. z. l. iij. §. si duo. ff. de mu. z bono. Et sicut duo ex eadem domo pariter vocari non debent ad ista obsequia patrimonialia vt bic. ita non debet fieri continuatio bonozū z munerum nisi in decurionatus honore qz non p̄stat vacationem alij. d. l. j. §. de mu. z bono. non conti. z accipitur eadem domus siue familia pro patre z filijs in eius potestate existentibus z non pro emancipatis. vt bic patet. z no. d. l. j. §. de mune. z bono. non conti. de fratribus autem simul habitantibus in eadem familia z indiuisum patrimonium habentibus dicitur. §. de decur. l. licet. z statim dicam. in muneribus autem persona libus sit impositio etiā filijs suo ordine post patres. l. filio. z. l. filij. ff. de leg. z. l. filios. §. de decu. dūmodo nō sit continuatio in eadem domo. nam vacatio z interuallū onerum personalij sine sumptu per patrem qui gessit nō excusat filios. sed continuatio in eadē domo bene excusat. d. l. j. §. de mune. z bono. nō conti. z ibi glo. in verbo alij. Fallit in decurionatu in quo possunt esse pater z filius eodem tempore. vt d. l. j. in prin. Et per hanc l. dicit bic An. de baru. qz solus dominus familie debet poni in estimio z vnam solā collectam soluere: debet enim solus pater taxari non autē filij in eius familia z potestate existentes. licet secus in emancipatis vt bic. et not. glo. in. l. i. §. qui eta. se excu. z ibi dicit. z. l. i. dicitur. §. si pater. ff. de excu. tuto. z. d. l. iij. §. si duo. ff. de mune. z bono. z hoc verum vidente patre sed eo mortuo quot filij remanent tot incipiūt esse p̄trestfamilias. dicit text. in. l. pronuntiatio. versi. cum paterfam. ff. de verbo. signi. z tot demonstrantur bonozū possessores. l. fina. §. si. ff. de bonis damna. z ideo tot debent fieri libe collecte seu estima quot sunt fratres. per dictam. l. pronuntiatio. z. d. l. fin. de bo. dam. nato. z hoc tenet Bar. in. l. qui fundum. §. coheres. in fi. ff. de excu. tut. que ibi allegatur in contrarium vt dicit in dicta. l. licet. §. de decurio. Cū ter. tibi retinere debebis scilicet in administratione muneris delati. B. y.

Sine periculo. Cū pater dissentiens non tenetur pro filio curatore creato sed qui euz nominauerit tenebitur. hoc dicit. Et potest intelligi tam de curatore operis publici. l. j. ff. de ope. pub. quam de curatore adulti furiosi z mente capti vt in glo. in verbo incubebat. z a primo appellatur a secundo excusatio interponitur. l. j. §. si quis tutor. ff. quando appel. sit. Item in primo pater sciens tacens z non contradicens obligatur in solidum. l. j. §. eo. atz contradicens obligatur solum de peculio nisi prius filius fuisset creatus decurio de voluntate patris quia tunc pater cōsentien do decurionatu videtur consentire z tutele z cure postea eidē decurioni iniuncte. l. j. §. quod cum eo. in secundo autem pater nō obligatur in solidum tutele z cure nisi consentiat. qui consensus fuit in datiua. z quod etiam se obliget in tutela testamentaria vt dicit in. l. j. §. de decu. nisi decurionatu pater consentiat. quia tunc

licet contradicat nihilominus obligat ut hic patet. Item qd hic dicit qd pater non tenetur appellare, si filius eligitur seu nominatur curator operis publici. hoc est verum qm pater contradixit, si tacuit potest appellare si vult. et hec appellatio proprio nomine facta idcirco tacite consentium notationi facte de filio. s. eo. l. i. Et no. hic qd qm magistratus nominat seu eligit aliquem ad officia publica no recepto si de iure expresse vel tacite ut est pater qd scit et tacet, et no contradicit ipse notator seu magistratus tenetur hic. r. j. de no. ope. nnn. l. i.

De periculo successorum parentis.

Rubrica.

In titulo fcedenti dixi qualiter obliget pater p filio acceptante officium publicum. qd si no contradicit tenetur solum de peculio vel de in re ver. Nunc vero qualiter teneantur successores patris pro filio qui assumpsit officium publicum in vita vel post mortem patris.

- 1 Onus dignitatis qd sit filio per patrem transit ad successores.
2 Heredes patris qualiter tenentur pro munere seu officio publico filio collato.

De proprio.

Onus f dignitatis qd sit filio p pater transit ad successores. h. d. Bar. Si ergo pater consentit expresse vel tacite no contradicendo vel etia pcuravit qd filio vocaretur ad sacerdotium que est quedam dignitas temporalis. de qua dicit. s. de mu. patri. l. nec profetastic. siue vocaretur ad aliam dignitatem et promissit omnes expensas que fierent pro tali honore filio decernendo sine adipsendo. certe si interim pater decedat tenentur eius heredes ad divitas expensas faciendas seu restituendas. non ergo possunt fratres et coheredes sui istas expensas factas vel faciendas in parte sua imputare. sed obligatio per patrem contracta dividitur inter heredes. l. i. s. de here. act. quod limitat hic glo. si. in si. esse verum quas ad munus est tale quod non potest vendi nec ad heredem filii aliquid pervenit ex illo munere qd ipse solus tenetur. C. no. ergo. d. glo. qd si filius viuo patre accipit dignitatem patre consentiente qd heredes patris ita demum tenentur ad istas expensas faciendas per filium si dignitas non potest vendi nec ad eius filii heredem aliquid transmitti als ipse filius tenetur quatenus ipse vel eius heres erit communio habitarus ut esset militia que vendi posset. de quo in tex. r. glo. in. l. omnino. s. imputari. s. de inoffi. testa. r. ibi p. Saly. r. plene p. Bart. in. l. j. s. nec castrense. ff. de col. bono. Et ex hoc inferitur quod quando venditur alicui pro se et suis heredibus militia seu custodia carceris; unde percipitur tantum a quolibet carcerato. vel venditur statim publica ad ponderandum vel sigillum florenorum vel barataria qd talis militia debet computari in quartam filii et venit in collatione habita estimatione eius qd valebat tpe mortis pris de ducto onere dignitatis. d. s. imputari. Si autem sit militia que non potest vendi nec transit ad heredem ut dignitas episcopalis, doctorialis, vel militaris; tunc no imputat in quartam: nec conferitur qd per patrem fuit expensum vel promissum sed tenentur successores ut hic. r. d. s. nec castrense. r. ibi per Bar. r. adde quod dicit. f. de sil. l. i. iubeamus. r. j. de anno. cini. l. j. pro quo facit. l. fm natura. ff. de regu. iur.

Sed quero quomodo hic impetras dignitatem et honorem sacerdotis dedit pecuniam nonne incidit in legem iuliam ambitus. vt. l. vnica. ff. ad. l. i. l. i. ambi. r. ff. de polli. l. si quis ob honorem. in quibus dicitur specialiter de honore sacerdotis. ad hoc respondet glo. in. d. l. vnica. qd hoc verum quando clam. secus si palam. Item hoc verum quando ipsemet impetret secus si alius pro eo, vt ibi dicit gl. licet Bar. ibi dicit quando est honor sine administratione licet impetrare palam data pecunia sed non clam. sed si est honor cum administratione no licet clam nec palam. Vel posses dicere quod hic loquitur de expensis que fiunt pro impetratione talis dignitatis qd communiter solui debet a successoribus, sicut expensa doctoratus a patre premissa et non dum soluta que non debet computari in quartam nec conferri si est soluta vt supra dixi. Ad unum autem de publico inunctum no licet alicui pecunia redimere ne subeat als perdet pecuniam et nihilominus subbit opus vt dicit in. l. illud. s. de exco. mu. Item no. hic glo. que explicat materiam qualiter heredes patris teneantur pro munere seu officio publico filio collato. de quo dicit in. l. j. s. de decu. quia si fuit ei collatum in vita patris et expresse consentiente vel etiam tacite qd est copioso qd scit et no contradicit. l. j. s. eo. r. l. honores. s. si. ff. de decu. r. tenentur in solidum sicut tenebatur pater vt hic. r. l. si filia. s. idem scribit. j. responso. ff. fami. ercisi. Si autem fuit ei collatum post mortem patris vel etiam si decurionatus fuit ei collatus in vita patris pro quo tenentur pater et eius heredes. l. j. r. l. in successione. s. de decu. sed post mortem patris fuit electus ad aliud officium et tunc non tenentur successores ad expensas reipublice pro isto officio ad quod filius fuit electus post mortem patris. d. l. si filia. s. idem scribit. j. responso. r. l.

si filium. ff. de mu. r. bo. r. l. lucius. s. idem respondit. ff. ad muni. quamuis habeat communia et indiuisa. et quamuis alter filius qd est heres habuerit simile officium in vita patris sumptibus patris. et hoc nisi essent socii omnium honorum quo casu ratione comunitionis tenerent. l. ex parte. s. filius. ff. fami. ercisi. Hoc autem fallit in casibus in quibus coheredes tenentur pro officio collato filio post mortem patris videlicet qm pater in ultima voluntate hoc expresse. l. i. ff. si. a sensu contrario. ff. de mu. r. bo. Item quando inter viuos hoc fuit professus. d. l. si filia. s. neratius. ff. fa. ercisi. r. ibi glo. r. hic etia gl. ex bac. l. r. d. l. si filia. s. idem scribit. r. l. ex parte. s. filius. r. d. l. lucius. s. idem respondit. que voluit qd pro eo qd agnouit pater in vita teneatur successores et non pro gesto a filio post eius mortem. determinat. Dy. qd si pater incepit facere studere filium vel promissit filium desponsare uxorem vt hic dicit Bar. r. interim moriat pater qd heredes patris teneantur facere comuniter et coplere dicto filio expensas studii et expensas nuptiarum ex quo pater inchoauit in vita et agnouit per dicta iura. Sed Bar. tenet contra. in. l. j. s. nec castrense. in. vlti. q. ff. de col. bo. ex quo quia ad munera publica agnita pater obligatur. s. eo. l. j. r. l. si. ad muni. que obligatio transit ad heredes. d. s. idem scribit. qd secus est in coplendo studio a filio inchoato et quod non obligat pater si tam aliquod debitum honestum occasione studii esset contractum tenerent heredes soluere de comuni per. l. sed r. iulianus. s. qd dicitur. ff. ad macedo. Et not. qd h. pater consentiendo seu no contradicendo decurionatu i filii videant etia se obligare ad quoscunq; alios honores ad quos vocaretur filius tanq; ex decurionibus. l. j. in prin. ff. de decu. cu decurionatus sit principium ad ceteros honores. tam e decur. est verum si filius est decurio r eligatur ad alium honorem decurionis congruentem in vita patris: si autem post mortem non tenent heredes dicta. l. quando. s. idem respondit. r. ibi glo. s. ad muni. Item non tenentur quando pater tempore decurionatus dicit se nolle teneri ad ceteros honores vt similiter dicit gl. in. d. s. idem respondit. Item etia si filius postq; desijt esse decurio eligatur ad aliud officium publicum pater non tenet vigore illius adhibiti consensus tpe decurionatus sed erigitur nouus consensus seu non contradictio. et ideo si contradicit no nocet sibi primus consensus adhibitus tpe decurionatus fm Saly. in. l. j. s. quod cum eo. r. ita potest limitari. l. si. s. titu. j. Annus autem civilis redditus debitus doctore bene venditur et transmittitur. l. j. de anno. ciui.

De mulieribus et in quo loco munera serui congruentia et bonores agnoscant. Rubrica.

Qualiter viri subeant munera dictum est. nunc vero qualiter mulieres manera subeant et q subijgit. Vel dictum est. s. q mulieres tenentur ad munera patrimoniorum et ad munera personalia a qd quandoq; se excusant numero liberorum. s. de personalibus. Muc vero que munera et honores et in quo loco subeant declarat.

- 1 Mulier fit ciuis ciuitatis viri.
2 In domicilio viri debet dos erigi.
3 Mulieres vocantur ad honores et munera.
4 Mulieres coguntur subire munera personalia.
5 Patrimonialia munera mulieres subeant sicut masculi.
6 Maritus pro rebus dotalibus tenetur soluere onera realia vt collectas, et tributa, ex quo percipit fructus.

Am que.

Mulier subit manera personalia in loco domicilii viri: patrimonialia vero in locoybi patrimoniu possidet. h. d. Sit fm mulier ciuis ciuitatis viri vt no. glo. si. in. l. ciues. s. de incolis. ideo dicit tex. domicilium mutamus in. l. mulieres. s. de incolis. r. l. mulieres. j. de digni. r. nimirum si subit ibi munera personalia cu efficiatur vna caro cum viro in. c. martinus. de cog. spi. r. not. in. l. aduersus. s. de crimi. xpila. bere. Et nisi fuerit preuenta id est muneribus impositis in loco originis obligata vt hic in glo. in. fi. Et qualiter efficiatur ciuis ciuitatis viri et remaneat ciuis proprie ciuitatis viri in. l. origine. s. de muni. r. ori. Et intellige de muliere qd de iure r scdm canonicas sanctiones nupta est vt in loco viri r no in loco proprie originis subeat munera personalia vt dicit hic glo. j. per. l. si. s. ite rescripserit. ff. ad muni. r. idem in vidua q retinet priuilegia viri donec fiat vidua. l. filii. s. vidua. ff. ad muni. r. no. gl. in. l. per hac. s. si qua tri. j. de ero. mili. anno. Et solui in domicilio viri debet dos erigi. r fm statuta r consuetudines sue terre debet dos vel eius pars lucrari qm contradicitur dotis r eius in strumctum r pmissio fuerit de restituendo in terra mulieris. l. exigere. ff. de iudi. Secus autem est in sponsa per verba de futuro. l. ea que desponsata. ff. ad muni. r. in ea que non du legitime se copulauit se sit virgo siue corrupta vt concubina vel no legitime nupta qd ille no emittit munera personalia i loco originis vt. l. de iure. s. mulieres. ff. ad muni. r. hic in glo. j. Et no. qd licet concubina laici non consequatur eius forum. r sic in dext. laicus originis concubine habeat iurisdictionem in eam

in eam. d. §. mulieres. tamen secus est in concubina sacerdotis h̄ sit laica: tamen dicit de familia sacerdotis. 7 ideo episcopus: 7 nō potestas loci sui originis h̄ iurisdictionem in eā vt vult gl. xxxij. dist. eos. ¶ Item q̄ hic dicit q̄ mulieres vocant ad honores 7 munerā *

ra. intellige primū. s. ad honores 7 dignitates sine administratione habent em̄ dignitatē sui generis. s. patris 7 auī. l. j. de digni. 7 mariti. l. mulieres. §. de incolis. r. l. femine. ff. de sena. 7 etiam ex specialī priuilegio principis nō ob. l. cōcesso. l. imperialis. §. si miles. §. de nup. vbi ponit exemplū qm̄ imperator concedit illustrem dignitatē mulieri sine administratione. cū administratione autē nō h̄nt regulant mulieres dignitatē q̄ sunt virilia officia ique eis non congruant. l. ff. de reg. iur. r. l. iij. §. corporalia. ff. de mu. 7 bono. Fallit in mulieribus scellantibus vt comitissis reginis q̄ quēq̄ succedūt in comitatu vel regno ex priuilegio vel cōsuetudine: de arbi. c. dilecti. 7 not. §. de arbi. l. iij. Itē de iure canonico in priorissis ministris 7 abbatissis: de sta. regula. c. vnico. §. vers. lib. vi. ¶ Scdm̄ autē intel. 4. lige. l. q̄ mulieres cogunt subire munera psonalia. s. suo serui cōgruētia vt h̄ in ru. 7 p̄ q̄ eius pudicitia nō ledit: nō autē alia q̄ essent virilīs officij. d. §. corporalia. r. d. l. ij. de re. in. vbi est gl. magistra in quibus mulier est melioris cōditionis q̄ masculus: 7 econuerso. sicut ergo pōt medicus ordinari ad cognoscēdū an vulnera sint mortalia vel remansura cicatrix. ar. l. ij. de pōderatoib⁹ 7 auri illatio. ita poterit vna perita mulier ordinari ad cognoscēdū mulieres an sint pregnātes vel nō. l. j. de ven. inspi. Et sicut pōt qs ordinari ad denunciandū maleficia virozū. j. de irenar. l. vnica. ita mulier ad denunciandū maleficia mulierū 7 alia eoz fetā occultā q̄ ad noticiā virozū nō veniūt. r. de hoc dixi. §. de mu. p̄i. l. p̄rimoz. Fallit autē in alienigenis nuptis viris habitātib⁹ in vbe romana. nā propter multitudinē psonarū ibi existentū nō est necesse grauari alienigenas. vt in vers. si nō in vbe. cū sua glos. pōt etiā mulier habere honores cū administratione vt ius indicādi ex cōsuetudine. ar. l. j. §. de eman. liberis. vel ex priuilegio principis cū clausula nō obstāte. vt hic in gl. sicut p̄t esse tuitrix. in aut. m̄i r. aue. §. qm̄ mu. tu. offi. 7 abesse cū marito cā republice. l. j. §. de vroz. mili. ¶ Patrimonialia vero 7 munera q̄ sunt triplicis gnis. de quib⁹ hic plene p̄ Bar. 7 dixi. §. de an. 7 tribu. sup. rubi. subeūt mulieres sicut masculi. Sunt em̄ quedā munera patrimonialia q̄ imponunt p̄one tñ nulla habita cōtēplatione patrimonij vt tributū quod soluit per capita de quo glos. super rubica. §. de anno. 7 trib. 7 capitatio que soluit pro salarijs rectorū. de qua capitatio loquitur. in. l. vnica. §. de an. 7 capi. adm. l. i. j. r. l. vnica. j. de capt. ciu. iij. cōsibus exi. Et ista p̄tatio seu solutio per capita fit in loco vbi quis est ciuis v̄ incola sicut de collecta statim dicit. Quedā imponuntur persone habito respectu ad patrimonij 7 sic p̄ libā patrimonij sicut est collecta. Et ista imponuntur solū subditis vt ciuib⁹ 7 incolis non autē forētib⁹ nisi in casib⁹. de quo dixi in. l. iudictioes. §. de anno. 7 tribu. rōne ergo solius possessionis: quā quis h̄ in alieno territorio nō p̄t qs collectari si nō est ibi ciuis vel incola vel h̄at maiore partē fortunarū. l. cū neq̄. §. de incolis. r. l. libertus. §. sola. ff. ad muni. r. hic in glo. si in prin. Si autē grauet tributo vel collecta in loco vbi est res ex cōsuetudine vt priuilegio vt q̄ res eēt tributaria ibi tñ nō possit em̄ari vel collectari pro illa re in loco originis v̄ domicilij: q̄ nō d̄z qs grauari in duob⁹ locis alē sic vt hic in gl. si. Itē not. in v̄. itē si alibi. r. tetigi. §. de anno. 7 trib. l. iudictioes. Sed Huli. dicit q̄ et si non grauet vbi est res: non pōt pro illa extra territorij posita collectari in loco domicilij v̄ originis p. l. si. ff. de iur. om. in d. r. l. cū minus. §. si is. de ho. auto. in. pos. Sed Bart. hic. r. in cōsilio suo qd̄ incipit ciuitati camerini. cōcludit q̄ ciuis vel incola vnius loci pōt collectari pro possessionib⁹ quas habet in alieno territorio: sicut p̄t pro eis h̄ extra territorium positis rebus conueniri. l. finali. §. vbi in rem actio. nisi grauaretur pro eis reb⁹ in loco vbi sint res. 7 ita vult hic glos. per rationē suam 7 ita tene. Quedam vero sunt munera mere realia que imponuntur ipsīs rebus nulla habita cōtēplatione patrimonij sicut expediunt cum ipsa re vt cū nauis ipsa vel currus mittitur. l. in hēmus nullā. §. de sacrosan. eccle. sine de eo q̄ percipit ex ipsa re vt cū soluit certa pars fructuum illius rei. l. modios. j. de suscep. r. ar. sine de eo q̄ percipit extra rem vt q̄ omne pedium soluat omni anno tñ. l. hactenus. vers. v̄puta. ff. de vsufr. r. §. de impo. lu. de. l. vnica. Et ista subit quilibet in loco vbi est res vt hic in. si. a quibus nemo excusatur siue sit forēns siue ecclesia nisi quatenus specialī priuilegio exempti. l. sunt munera. ff. de vaca. mune. r. l. placet. §. de sacrosan. eccle. r. per Bar. in. l. si. ff. de iure immu. ¶ Ex quo patet q̄ licet sola domus 7 sola possessio quam quis possidet in alieno territorio non faciat eum ciuem vel municipē nec obliget eum muneribus personalibus. d. l. cū neq̄. §. de incolis. r. d. l. libertus. §. sola. ff. ad muni. nec etiā ad munera patrimonialia que imponuntur persone pro rebus. vt §. dictum est. tamen eum obligat muneribus patrimonialib⁹ mere: seu mere realibus. vt hic. r. l. for. ma. §. si vero. ff. de cens. r. ita intellige gl. in. d. §. sola. ¶ Itē not. hic glos. in. q̄ maritus pro reb⁹ dotalib⁹ teneat solvere onera realia * vt collectas 7 tributa ex quo percipit fructus. l. neq̄ stipendium. r. ibi Barto. ff. de impen. sed non personalia que imponerent respe-

ctu honorum. vt cū dicit statutu q̄ habet tñ in bonis sit antianus non computantur bona dotalia in casu singulari. in. l. lucina. §. idem rescribit constante. 7 ibi Barto. ff. ad muni. r. dixi in. l. j. §. de anno. 7 trib. Et sic p̄t hic q̄ h̄ mulier nō teneat ad munera realia seu patrimonialia pro rebus dotalibus. sed teneat vt ad instar fructuarij. tamen pro rebus paraphernalibus 7 alijs extra dotē ipsa tenetur in loco vbi res possidet vt hic in fine.

De legationibus.

Rubica.

* Qualiter intelligat qm̄ de qd̄ mieres vocant ad honores.

¶ Glof. cōtinuat. qz. §. de muneribus dixit in genere. nūc in specie dicit de munere legationis qd̄ est munus personale qz cum labore persone 7 sumptu publico expediti d̄z. l. si. §. legati. ff. de muner. 7 bono. Et dicuntur legati pprie qui mittunt a principe vel a papa vel mittunt ab alijs ad principem vel ad papam. Quī autē mittunt inter priuatas 7 nobiles personas dicuntur nunciū siue missi vt hic dicit glof. Et est differētia inter legatū 7 delegatū qz legatus est q̄ mittit ad cōsum colligendū vel aliā iustā causam pro republica. l. j. §. legatio. ff. de mune. 7 bono. Delegatus vero est cui cā decidēda cōmittit. l. a iudice. §. de iudi. r. a legatione excludunt infames qui postulare non possunt. Itē debitor republice Romanoꝝ h̄ nō excludatur debitor fisci. l. sciendū. ff. de lega. Itē legat⁹ debet expediti legationem per seipsum 7 non per vicarium. i. alij vice sui nisi per filium. d. l. sciendū. §. legati. Item nisi quādo absentī iniuncta est legatio quā gratuito. i. sponte suscepit cū non posset cogi vel gratuito. i. suo sumptu non recipiendo legatium. i. salariū de publico pro sumptibus. l. si absentī. r. ibi glof. ff. de lega. Item durante legatione non potest legatus agere nec suis negocijs intēdere nisi pro iniurijs vel dānis sibi illatis vel pupillo cuius est tutor. l. paulus. r. l. legatus. l. si absentī. §. j. ff. de lega. Item ordine seruat. r. d̄z iniungi legatio nisi in subsidium. d. l. sciendū. §. ordine. Itē non pōt quis cogi assumere legationem nisi semel nisi ex causa necessitatis. vt hic in. si. glof. Et sic est expedita 7 declarata gl. rubice. Cessatio autem est biennium in legatione. l. si. §. de mune. 7 bono. non conti.

¶ Alter ¶ Tres liberi excusant a legatione. d. In alijs muneribus requiruntur. vt in glof. Et est ratio quare hic sufficiunt tres qz grauant peregrinando 7 filios relinquendo ideo in hoc releuantur. Alijs etiaz multis modis quis excusatur a legatione vt propter vacationē biennalem quam interim habet. j. l. iij. itē p̄pter publicam accusationem quam instituit de eo cuius se amicū vel domesticū dicit is ad quē mittitur. l. sciendū. §. si accusatio. de lega. Item propter ordinem non seruatum. d. l. sciendū. §. ordine. Item propter multas alias excusationes que excusant ab alijs muneribus publicis. de quib⁹. §. de excu. mu. per totum.

* Qualiter subeunt munera patrimonialia.

1 ¶ Legatus sponte deserens 7 non implens ambasiatam tenetur restituere pecuniam.

2 ¶ Qui college publico cōtra alterū dat actio tā ciuiliū q̄ criminalis.

¶ **C**um vos ¶ Ex pluribus syndicis ad causas pecuniam publicā sumentibus si vnus causam in defensionem relinquat pecuniam receptā teneat republice restituere si ob proprios sumptus recipit. Si autē pro salarijs aduocatorum recipit teneat eam restituere collegis ad hoc obligatis. sic etiā criminaliter pōt accusari ob causē publice defensionem deserat. hoc dicit Albenius. q̄ recipit in vsus proprios vnus ex collegis ad causam publicam defendendam legatis teneat restituere republice ce si causē defensionem omisit. qd̄ autē recipit in causē defensionem erogandam teneat restituere collegis penamq̄ desertionis causē incurrit. hoc dicit. ¶ Si ergo ex tribus syndicis seu defensoribus ab vniuersitate constitutis 7 destinatis seu legatis ad defensionem causē publice in curia principis vnus recipiat pecuniam publicam in vsus proprios 7 causē defensionem deserat teneat ipse vel eius heres restituere republice nō autē tenetur restituere collegis: qz eorum non interest cum ipi non sint obligati ad pecuniam datam college in vsus suos proprios. Si autem recipiat pro salarijs aduocatorum: vel alia causa necessaria pro defensione causē publice: tenetur restituere collegis vel aduocatis qui in aliam rē pro defensione causē dicti obligati reperiuntur: quia eorum interest quod cum dat aliqua pecunia pluribus ad sumptus publicos faciēdos omnes tenentur vt. j. sumptus iniuncti muneris ad omnes collegas pertinet. l. vnica. licet sola cessatio vnus non nocet alijs qui non gratuitam legationem susceperūt. l. legatus. §. cessatio. ff. de legatio. Non erant ergo hic simpliciter syndici ad defendendum in iudicio in strepitu iudicij sed erant legati constituti syndici ad defendendum causam in curia principis quod est munus personale. l. fina. §. defensores. ff. de mune. 7 bono. r. hoc in glof. in verbo defensionem. Item intellige q̄ iste qui defensionem deseruit sponte deseruit. si autem ex necessitate mortis vel alio casu necessario tñ nō tenetur restituere vt hic in glossa in verbo oportet. Ex quo nota

* Quo modo maritus pro reb⁹ dotalib⁹ tenetur soluere onera realia.

1 q legatus sponte deserens r non implens ambafiatam tenetur restituere pecunias vel reipublice vel college ad illa causam in qua fuit recepta pecunia ab obligato. non autem accrescit ad lucrū col lege adimplentis vt hic notat Bartol. Si autem non adimplet ex casu necessario r sic non stat per eam quod in dubio ipse probare tenetur vt hic in glos. in verbo oportet. tunc pecuniam receptam restituere non tenetur. l. legatis. §. si quis in iure. ff. de lega. sicut dicitur de potestate vel de preside decedente ante finitum tempus officij qui nihilominus debet habere integrum salarium ipse r assessores r comites sui cū nō per eos sed per casum stat quominus adimpleant. l. diem sancto. ff. de offi. assesso. r plene per glos. r ibi plenissime per Barto. in. l. j. §. dicitur. ff. de varijs r extrao. cogui. Et idem in casu nostro in aduocatis assumptis ad defensionem cause publice quibus debet salarium si presiterint patrocinij vel per eos nō stetit quominus prestaret. l. qui operas. ff. loca. r. d. §. diu. in glos. pe. Et est ar. bec. l. q. si plures sint exatores collecte r vnus ex eis decedat q non possunt college petere ab heredibus defuncti id quod per defunctum exactū fuit si eorum non interest vt hic in prima parte legis secus si eorum interest vt hic in secunda parte legis. r. d. l. vni. j. sumptus iniuncti muneris ad omnes collegas pertinere. Et hi college petent vt illi actione pro socio vel in factum: qd cōmune est periculū. d. l. vnica. vt hic in glos. in verbo postulasti. in principio. vel forte vt illi n: gocio. gesto. l. j. §. ins reipublice. ff. de ad. ministra. rerum ad ciui. perti. r. l. ex facto. ff. de neg. gest. r q not. in l. vt fideiusso. ff. de fideiul. r adde per Bar. in. l. eandem. ff. de duo. reis r quod dixi. l. qm augurio. §. de conueni. ff. de. Item no. hic

2 q vni college publico contra alterum datur actio tam ciuili vel supra dictum est. q criminaliter pro deserta administratione vel lesgatione reipublice r punietur criminaliter extraordinaria pena r remouebitur ab ordine si erat in aliquo ordine. l. j. ff. de lega. Item ptz hic in vers. sane q olim prestabatur salarium aduocatis de publico sed nimirum hoc qz causa erat publica. r dicit Sali. in. l. vni. ca. §. de suffra. quod imo olim omnes aduocati non habebant salarium de publico sed solum aduocati fisci r pauperum vt vult glo. in. l. fou. §. de aduo. diner. indi. in. l. j. §. ait pretor. ff. de postu. vnde dicit canon. nō lz iudici vendere iustum iudicium: et si liceat aduocato vendere iustum patrocinium r iurifonsulto rectū consilium r. q. iij. nō lz in glos. pe. ibi simoniace. q. d. collega hic accepit simoniace salariū dicens se velle habere pro sumptibus cause siue legationis r expendit in vsus pprios ideo restituit: secus si nō simoniace sed per eam nō stetit vel eius herede qz tunc non restituit. d. l. legatus. §. si quis munere. ff. de lega. Vel dic q non fuit cis data pecunia vt legatis. l. p sumptibus sed fuit data vt aduocatis darent ideo eam restituit si nō stetit per eam quin daret sed collega dedit vel est obligatus dare.

Transmarina. Longinqua r non propinqua legatio prebet vacationem biennalem a muneribus personalibus. b. d. Sive enim sit legatio transmarina vt hic siue alia in vrbe vel prouincia. l. paulus. §. j. ff. de lega. prebet excusationem seu vacationem ab eadem vel ab alia legatione r ab alijs muneribus ciuilibus personalibus vsqz ad biennium. vt hic. r. l. §. de mu. r bono. non conti. Quinimo si quis fuerit legatus ad tuendū ne gocium seu causam publicā r oporteat iterato legationē mittere. ille idem redire non tenet nisi ex causa necessitatis. d. l. paulus respondit eum. r. l. legato. ff. de vaca. mu. r. l. estimationem. §. si. ff. de mune. r bono. Propinqua aut legatio seu ambafiatā ad locum propinquum nō prebet vacationem a ciuilibus muneribus vt hic in fi. Sicut habens excusationem non excusat ab actu qui de facili potest expediti. l. decurio. §. de decurio. Item vacatio hic concessa conceditur legationem facienti suo nomine non alieno vt hic in glos. fi. r dixi. §. super rubrica.

- 1 Recipientes dignitates suffragio non habent vacationē a muneribus propter dignitatem.
- 2 Licet non duret immunitas respectu vnus officij finiti: potest durare respectu alterius.

Muneri. Qui dignitates suffragio ceperunt non habent vacationem a muneribus propter dignitatem. sed si legati fuerint habet vacationem propter legationem. b. d. Et est bec. l. singularis. fm Bart. hic. Nota ergo q licet als presides r proconsules r eorum comites: r comites cōsistorij: r sacri palam: r magistri cuiuscūqz scriniū habeant ppter eorū dignitates r officia immunitatem a publicis muneribus personalibus. l. eos. §. de excusa. mune. r. l. legato. §. comites. ff. de vaca. mu. Et hoc est verum nisi talem dignitatem r officium fuerint adepti suffragio. i. impetratione pacto vel salario percipiendo vt in glos. nam laborit us r nō suffragio opz dignitates acquirere. j. de princi. agen. in re. l. j. r ibi glos. r j. dicam. r. l. contra publicam. §. de re mili. opz enim ad hoc vt talia officia cum dignitate prebeant immunitatem a publicis muneribus q sint collata munera liberalitate superiorum non per impetrationem nam aliqua proprio motu concessa operantur que ad

postulationem concessa non operant vt ptz in impetratione iuris iniqui. l. iij. in prin. ff. qd quisqz iuris. r in cōcessione bonorū vacationem. l. §. de bo. va. r. l. j. §. de peti. r qd ibi dixi. r in fi. de excu. tu. §. Item tria. ibi non affectata. Item q sint collata sine pacto adiecto q teneant subire munera publica quicūqz expedierit. r sic valet hoc casu pactū r renūciatio immunitatis adiectū in collatione dignitatis immunitatē prebentis vt hic. C Item etiā valet r seruari debet quādo est adiectū ab eo qui de nouo efficit ciuis r qui als nō potuisset compelli ad munera. l. §. r ibi Bartol. ff. de iure immu. Item q sint collata ei qui gratis illa subcat secus si cum salario qz qui gratis subit officia dignitatum immunitatē concedentū merito ob retributionē qz habere immunitatē ab alijs muneribus publicis personalibus non aut qui illa subit r exercet cū receptione salarij. Quod no. contra officiales hodiernos qui vt plurimum habent salaria vt non habeant immunitatem vbi sine perceptiōe salarij haberent. Hec ergo tria cōcludūt a munerum immunitate videlicet impetratio: renūciatio: r salarij perceptio. r in hoc bec. l. est singularis. est etiam singularis in alio videlicet qz vbi aliquis assumit officium cū dignitate prebente immunitatē durat etiam immunitas r priuilegiū finito officio. l. eam legē. §. de excu. mu. tū hoc casu vbi aliquod de istis interuenit finito officio cessat immunitas r priuilegiū vt bac. l. coniuicta glos. j. in fine. Hic ergo fm Bar. hic quādo quis habet officij sine dignitate r tunc durante officio habet priuilegium immunitatis r eo finito finitur priuilegium. l. j. cum glos. §. de excu. mu. Quādoqz vero quis habet officium cum dignitate. tunc aut illa dignitas obuenit absqz procuratione r absqz pacto r non preterit salarij r tunc habet immunitatem durante dignitate seu officio dignitatis r etiam finita dignitate seu officio durat immunitas vsqz ad eius vitam. l. eam legē. §. de excu. mu. aut enenit cum aliquo ex predictis tribus r tunc habet immunitatem durante officio r nō postea vt hic. C Seco not. hic in vers. eos tamē. qz nō duret immunitas respectu vnus officij finiti pōt durare respectu alterius. nā licet non duret respectu proconsulatus vel presidatus quem quis habuit suffragio: tū pōt durare respectu legationis quam subit post presidatū vel pōt solutum. r sic lz priuilegium non duret ex vna causa pōt durare ex alia. r facit. l. duplex ratio. r ibi tetigi. §. de fide instru. l. monēte. §. de dela. Item ptz hic qz lz immunitas que datur alicui officiali se absentanti causa reipublice debet etiam eius comitibus officio durante. l. legato. §. comites. ff. de leg. r. l. abesse. ff. ex qui. causis ma. tamen hoc verum nisi suffragio talis absentia fuerit impetrata. nā publica commoda non debent vmbatili pactione lacerari. l. nō debent euitari sub vmbra acquirete dignitatis suffragio r non libert acquirit vt. §. dictum est. ergo als viderat facite actum ex quo habet dignitatem non teneatur ad munera. hoc tamen non procedit quando dignitas non est libere collata sed suffragio vt hic in glos. in verbo pactione.

- 1 Pro aliquo extraordinario emergenti r pro publica utilitate prouidenda spectat ad principem facere cōuocari in loco publico.
- 2 In concernentibus publicam utilitatem legatio mittenda est ad principem seu relatio danda.
- 3 Quoties mittunt ambafatores a ciuitatibus erigitur consensus maioris partis illorum de concilio.

Quid extraordinarium. In his que publicam utilitatē respiciunt non valet reformatio facta a prouincialibus etiam consentiente preside nisi per prefectum vel principem fuerit approbata. b. d. fm Barto. Quādo ergo occurrit aliquid extraordinarium super quo oporteat prouideri pro utilitate totius prouincie preses debet facere congregare generale cōcilium seu parlamentū totius prouincie: in quo d3 preses pponere id super quo prouidendū est: r super eo sanum exhiberi consilium: r si deliberetur seu reformet per prouinciales aggregatos r presidi astantes: qz consulat princeps siue eligatur legatus ad principem: vel etiam aliter sciendū reformet vel deliberetur non debet ordinarius cognitor. i. ipse preses vel alius qui ibi cognosceret vice principis vel presidi vt hic in glos. in vbo ordinarij: talē deliberationem per se expedire. sed debet ad prefectū referre qui si erit res per se expedire: expediet: alias ad principem referet. Predicta aut deliberatio prouincialium r congregatio debet fieri in loco publico r consueto in quo consensus maioris partis obtineat. C No. primo qz pro aliquo extraordinario emergenti r pro publica utilitate prouidenda spectat ad presidem facere cōuocari in loco publico: vt hic. r dixi. §. de decu. l. §. generale cōcilium seu parlamentum totius prouincie. Non quod omnes de prouincia vadant: qd durum esset: sed de qualibet ciuitate vadant aliqui ambafatores vel syndici: qui totā ciuitatē representant. in quo cōcilio seu parlamento petit proponens sibi sanū r vtile consilium sup pposito exhiberi. r hoc qz sit ppositio sup aliquo dubio extraordinario. Si aut fieret sup aliquo certo vt sup electiōe officij: tū cōcilio nō petit assilij qd sciendū sed petit que eligat. l. §. de decu. C Seco not. qd reformatio seu deliberatio vel determinatio facta per concilium

per conciliū vel parlamentū quātuncūq; cōsentite p̄ncipe nō va-
let nec bz effectū per se nec per p̄fide p̄t cōfirmari vel etiā execu-
tioni mandari nisi confirmet per superiorē vt per p̄fectū qui est
maior p̄fide vel per p̄ncipē si non potest expediri per p̄fectū.

2 Et sic patet q̄ in p̄ cōcernentibus publicā vtilitatē legatio mit-
tenda est ad p̄ncipem seu relatio fienda quātuncūq; sit delibera-
tum p̄ generale cōciliū totius p̄uincie nō p̄t fieri per solū p̄fide
dem sine consensu superioris. l. p̄fecti vt hic. r. j. l. pri. Secus autē
in his que respiciūt p̄uatā vtilitatē qz tūc solus p̄fides referre p̄t si
ne deliberatōe cōciliū. l. j. s. de rela. nec ob. cōmissus p̄p̄tis facere sta-
tuta reformatōis r deliberatōis sine alia cōfirmatōe supioris. l.
oēs populi. ff. de iust. r. iure. qz illud est verū in p̄p̄tis liberis. l. qui
habēt omnem cōcessionē a p̄ncipe vel p̄scriptā. vt in aut. de de-
fens. ciui. §. nulla in glos. magna. in fi. in verbo iurisdictionē. col. iij.
r ita loquit. l. omnes populi. r in iust. de iure natura. §. omnes autē
populi. sed populi nō liberi vt sunt ciuitates que nō habēt omni-
modam iurisdictionē concessam a p̄ncipe vel p̄scriptā r vt sunt
prouincie quarū rectores licet habeant merū imperium. l. illicitas.
§. qui vniuersas. ff. de offi. p̄f. tñ non habent liberā iurisdictionē
qz ab eorum sententiis appellat ad superiorē. l. j. s. qñ appel. sit. nō
possunt facere prouisiones statuta seu reformationes validas nisi
per superiorē confirmet r ita loquit. h. c. fm. Barto. bic. r. d. l.
omnes populi. in prima. q. p̄ncipali. l. j. isti p̄fides qui mittentur
ab ecclesia aliud obseruent ex consuetudine vel ex concessione eis fa-
cta. vt dicit hic Barto. Nota bic fm. Ant. de baru. q. r quoties
mittendi sunt ambasciatores a ciuitatibus exigit consensus maio-
ris partis illorū de concilio. vt hic. r. j. l. pri. Et sic est argumētum
expressum qz potestates r rectores ciuitatum r locorū non p̄nt sua
autoritate ambasciatores mittere sine expressa deliberatione cōciliū
vel maioris partis vt hic. r. j. l. pri. sic nec milites sine licetia sui tri-
buni vel magistrī. l. nemo. j. de re militari.

- 1 Legatio ad p̄ncipem non d̄z mitti nisi de voluntate cōciliū r
consensu superioris.
- 2 Abbas non p̄t constituere syndicum sine capitulo: nec capitulus
sine abbate vel prelato.
- 3 Collegiam vel vniuersitas an possit facere syndicum sine consensu
reitoris seu potestatis.

1 **Quoties** Cōs p̄ d̄z mitti legatio ad p̄ncipem
nisi de voluntate cōciliū r cōsensu supe-
rioris. h. d. fm. Bar. Vel magis ad literā. non debet mit-
ti legatio ad p̄ncipem nisi p̄ius sit facta deliberatio p̄
maiorē partē curialium seu decurionū r p̄fecto augustali inti-
mata r dein de ab alio maiori p̄fecto deliberata. h. d. Et quod. s.
dicit lex p̄cedens in generali dicit hic in specie. Cum ergo ciuitas
alexandrina vult consulere p̄ncipē super aliquo negotio debent
omnes curiales illius ciuitatis vel maior eorū. s. l. pri. in fin. ex-
p̄tis infirmis vel alia iusta causa excusatis: cōuenire in loco publi-
co r cōsueto r sua decreta firmare. p̄p̄tia subscriptione super eo su-
per quo fit p̄ncipis consulendus. r illa decreta insinuari p̄fecto
augustali per primos legatos. r dicti legati cum relatione sine lite-
ris dicti p̄fecti augustalis mittent ad p̄fectū p̄torio maritimū.
r p̄fectus si poterit expediet: alis ad p̄ncipē remittet. Et sic p̄z
qz hec relatio sine consultatio vadit per plures manus: vt dicit hic
glos. in verbo tuis. scus in relatione q̄ fit in causis p̄uatoz qz fit
per solū iudicē volentibz partibus. l. j. s. de rela. Nota primo qz soli
p̄iores ciuitatis non possunt mittere legationem ad p̄ncipē sine
magno consilio ciuitatis. r sic nō sufficit sp̄ale consilium: sed d̄z de-
liberari cū ḡniali concilio totius ciuitatis. de quo hic loquit p̄nt
l. p̄ori. locutus fuit de generali concilio p̄uinciali. r hoc nisi illi de
speciali concilio haberēt autoritatem a generali adunantia: sine cō-
cilio deliberandi in quibuscūq; occurrentibus r legatos mittē d̄z
arg. l. item eorū. §. si decuriones. ff. qd̄ cūisq; vniuersi. no. C̄sc̄o
nota qz qñ omnes conuocant ad conciliū generale sufficit qz sint il-
li in concilio qui sunt in ciuitate. nec expectādi sunt illi qui sunt ab-
sentes vt hic d̄m dicit intra vibē. nec etiā sunt expectandi infirmi
vel absentes vel alias impediti quos etiam generalis citatio r vox
p̄conia non comprehendit in. c. cum in tua. qui ma. accus. pos. d̄t
etiam nomina interessentium ad delegationē ordinandā syndicū
constituendum reformationes r statuta faciendū vel alia per vni-
uersitatem faciendā esse singulariter subscripta eorum vel tabellio-
nis manu. vt hic p̄z. in. l. ij. ver. nisi apud acta. r. s. de p̄d̄s cur. r
l. fi. ver. in p̄uincis. j. de ven. re. ciui. r. c. fm. de p̄cu. r. l. j. ff. de albo
scri. r ibi per Bar. alis possit fieri fraus maxime cū abbas cōstituit
syndicum: si solū sic diceret in scriptura: vcz abbas cū consensu mo-
nachozum: vel abbas cū monachis r c. qz verificat scriptura etiam
si duo tñ fuissent p̄sentes qz intelligeret de ibi p̄sentibus vel de
hoc interrogatis: ar. eius quod no. gl. in. l. fi. sine censu vel reli. cūz

2 tñ due partes requirant. s. de decu. l. nominatione. C̄tē qz qz ab-
bas non p̄t constituere syndicū sine capitulo nec capitulū sine ab-
bate vel prelato in. c. edoceri. de r̄scriptis. r. c. cām que. el. j. de indi.
r de p̄cu. c. j. ideo vt hoc videat debent noia interessentū describi
nisi esset vniuersitas maxima quozū oīum noia describere longum

esset vt extra. de p̄cu. c. fi. de quo in spe. de syndico. vers. Itē oppo-
3 nitur qz noia. C̄tē nūqd̄ autē collegiū vel vniuersitas possit facere
* syndicū sine cōsensu reitoris seu p̄tatis. Bl. r Bar. qz sic in. l. actor.
ff. rē ra. habe. l. gl. cōtra r ibi et p̄ Bar. in. l. nulli. ff. qd̄ cūisq; vni-
uer. de quo in spe. de syndico. vñ. Itē qz nō est. C̄tē nūqd̄ in ele-
ctione istozū legatorū vel aliorū officialiū possit adhiberi cōsentus
separatim: dicit qz nō sed debēt simul cōuenire vt hic in vbo cōueni-
re. r. c. in genesi. de elec. r hoc voluit h. gl. ij. d̄i dicit no. ar. in electiōi-
bus. de quo p̄ Bar. in. l. oēs populi. in. ij. q. p̄ncipali. vñ. iij. quero.
Intellige. gl. qz est hec. l. ar. in electionibz vt possint fieri nō vocatis
absentibus. r hoc dicitur dicit gl. in aut. de defen. ciuit. §. interim.
col. iij. in verbo possessozū. Tu dicit vocados absentes si cōmode voca-
ri p̄nt in istis electionibz r regimibz in. c. cū inter. in p̄inc. r. c. in
genesi. de electio. sed in alijs negocijs sufficit qd̄ faciat maior pars
p̄ntium sine vocatōe absentū vt no. in. d. c. cū inter. r p̄ Joā. an. de
offi. ordi. q̄uis. r. c. cū in ecclesijs. de p̄reb. in. vj. r ibi per Anbar.
C̄tē etiā hic fm. Bar. qz ambasciatores debēt portare literas sue
ambasciate. de quo dicit vt d̄i. s. de decur. l. si quis decur. in p̄ncip.

* C̄tē vni-
tas an possit
facere syndicū
sine consensu.

De excusationibus artificum. Rubrica.

C̄dictū est supra de excusatiōibz r immunitatibz ex varijs causis
cōcessis. Itē vō de his q̄ cōcedunt aliquibz solū p̄pter artes quas
faciūt. r intelligit de artibz mechanicis. qz de artibz liberalibz d̄i-
ctū est supra de p̄fesso. r medi. r sic nō sup̄luit iste p̄ illū r excusant
solū artifices magistri doctores r nō discipuli. Itē nō oēs magistri
artifices sed solū in matricula descripti. vt hic in gl. rub. r. j. eo. l. j.
1 R̄publice interest qz sint artifices operantes r docentes ar-
tes necessarias reipublice.
2 Immunitas concessa artificibus an intelligatur cōcessa tam disci-
pulis qz magistris.

Artifices Artifices hic descripti ha-
bent immunitatē a publicis
muneribus p̄sonalibz. h. d. cū. l. seq. C̄tē inter est cū
r̄publice qz sint artifices operantes r docentes
artes necessarias reipublice. de quibus dicit hic in
brevi infra supposito in. §. r est noticia. r. j. l. pri. r
alite artes addunt de quibus. ff. de iure immu. l. fi. C̄tē qz sint ab-
soluti a muneribus p̄sonalibz vt habeat cōciliū. t̄m p̄ntium solitariū
ad docendum predictas artes r nō sint occupati publicis muneribus.
r quis dicat artifex alicuius artis dicit. §. de nau. l. j. C̄tē sic
no. in discēdis r docendis artibz r maxime liberalibus debet q̄ri
locus solitarius r cōciliū r nō tumultuosus r impeditiuus r sic pa-
tet qz scholares studentes nō debent esse ad studendum in loco tu-
multuoso. l. fi. j. de stu. libera. vñ. ro. hinc est qz faber malleas r impe-
diens p̄t expelli vt ibi no. sic etiā ocium r quies r vita solitaria cō-
cedenda est veteranis militibus. l. j. in fine. j. de veteranis. r. l. j. de
apparitoribus p̄fec. p̄to. C̄sc̄o no. ibi peritiores fieri. qz quis
docendo fit peritior: r peritiores discipulos facit r accommodato
ei ocio tpe quo docet. ideo dicit hic gl. in verbo facti. Discere si que-
ris: doceas. sic ipse doceris. Nam studio tali tibi p̄fici atqz sodali.
C̄tē etiam scholaris in cōtinuo exercitio sue p̄fessionis esse sicut
miles militari exercitio. l. milites. la. ij. j. de re mi. qz omne artificij
per exercitium sui suscipit incrementū. l. legatis. §. ornatricibus. ff.
de lega. iij. r par debet esse studium scholarium r doctorū. j. l. pri.
in fin. C̄tē no. ibi. r suos filios scholares r discipulos per. l.
appellari filios doctorū r magistrorū qz vti pater naturalis in-
struit r corrigit filium. l. iij. s. de pa. po. r. l. vnica. s. de emen. p̄p̄in.
ita doctor r magister debet discipulū bonis moribus r scientia im-
buere vt hic. r cū corrigere in aut. habita. s. ne filius p̄ p̄f. licite er-
go appellat scholaris doctorē p̄rem r eum venerari debet. no. glos.
in. l. liberto. ff. de obse. imo plus p̄t filius patrem naturalem mi-
nus bene in iure docentē redarguere. l. edi. §. r si seruus. ff. de cōdi.
ob causam. discipulus vero doctoris sui scientiam in quantum p̄t
debet sustinere. l. dicere. §. r sabinus. ff. de arbi. appellat etiam scho-
laris quādoq; socius doctoris in cōsti. ff. §. illud vero satis. C̄tē
2 quero an illa r̄ immunitas concessa artificibus intelligat cōcessa
tam discipulis qz magistris: Bar. bic expresse tenet qz sic dicens qd̄
appellatione artificum continent tam magistri qz discipuli vt sic
p̄uilegium concessum artificibus comprehendat vtrosq; r ita in-
telligit banc. l. r sequentem sicut in legato feruozū alicuius artifi-
cij veniunt magistri r discipuli. d. l. legatis. §. ornatricibus. Et hoc
videtur voluisse glos. in verbo in discendis. ibi vel p̄p̄ie. Sed con-
trarium tenet glos. s. in rubrica. r hic in verbo fieri. in. l. j. in. l. pri.
in verbo impar. r ita intelligit hic gl. banc. l. r Bar. in. d. §. ornatrici-
bus. vbi cōcludit qz appellatione artificum continent ad discētes
in testamentis: vbi fit plenior interpretatio. l. in testamentis. ff. de re.
iur. Et idem in h̄nificis que similiter late interpretant. l. fi. ff. de cō-
stita. prin. sed in p̄uilegijs nō continent vt hic. r hoc etiam tenet
Albericus de rosa. in tractatu suozū statutorum secunda parte. c.
ref. pro qua videtur ter. qz non continetur in. l. semper. §. quibus
dam. ff. de iure immunita.

* C̄tē suffi-
ciat esse in cō-
cilio eos qui
sunt in ciuitate
p̄sentes.

Par studium debet esse docendi et discendi: licet non par privilegium.

Medus superiores artifices descripti habent vacatorem a publicis muneribus... Et nota ibi impar studium... Et nota ibi impar studium...

De potioribus ad munera nominandis. Rubrica.

Glos. continuat dupliciter. Primo. s. qd dicit de variis excusationibus... Secundo continuat. s. dicit de quibusda excusationibus...

Ipsa vocatus. Justa causa appellandi si alius potior debuit nosari... Et premittit qd ad subeunda munera civilia...

* Index appellacionis condat in expensis victu victori omittis in pua instatia.

Si propter inimicitias creatio facta sit. Rubrica.

Quo propter inimicitias creatio facta excusatione tribuit... Creatio seu nominatio ad munera publica propter inimicitias...

I propter inimicitias. Creatio seu nominatio ad munera publica propter inimicitias... Creatio seu nominatio ad munera publica...

* Quod intelligi debet ex parte petuntur offi iudicis.

Similiter fugiens inimicitia prestat cam recusandi in iudice ordinariu... Et idem si ipse iudex sit amicus vel domesticus inimici mei... Similiter repellit inimicitia procuratoris...

De sumptuum recuperatione. Rubrica.

Quoniam notatus ad munera quos se excusat propter inimicitias vel alia iusta excusatione... Et dicitur appellacionis victum victori condemnari...

Muneribus. Si habens excusationem noie veratidis causa interposita appellacione recuperat a notatore sumptus factos in lite... Et dicitur appellacionis victum victori condemnari...

nerfos. s. de decu. ff. si exercet instrumenta per eum cōfecta nō sunt irrita. Quod d. facit in instrumenta cōfecta a tabellione clerico vel non ab eo valeant de quo dixi in d. l. vniuersos.

- 1 Tabellionatus officium non solum sed etiam omnia alia officia publica et actus publici seruus sunt interditi.
- 2 Tabellio debet esse liber homo et non seruus.
- 3 Tabelliones possunt esse decuriones.
- 4 Officium tabellionatus non transit ad heredes.
- 5 Tabelliones an debeant scire iura.
- 6 Notarij an teneant scire iuras ad officij notariatus pertinētia.
- 7 Annos dñi apponi in iustro consuetudine non lege inductum est.
- 8 Tabellio nunquid computetur in numero testium.
- 9 Testes descripti in publico instrumento an debeant esse rogati.

Clos. hic cōnūerat. Vide p. d. sel. in rub. de fi. instr. ubi plene enumerat solēnitates instrumentis requisitas: q̄ tñ solēnitates in multis locis non sunt oēs iusu et signanter in regno Gracie et claruz est eundem ex cōsuetu notarioz et nō pnt inueniri aliquas regiones excepta forte Italia in qua oēs iste solēnitates instrumentorum obseruantur.

Generali. oēs scierit eū officij tabellionatus assumere tenebit p̄ti. s. reipublice vel alteri priuato ad interesse. et seruus vberatus publicabit. h. d. C. l. d. solū aut tabellionat? oēm s̄ et oia alia officia publica et actus publici seruus sunt interditi vt hic in fi. l. q̄ finis est gñalior principio. 7. l. in his officijs. ff. de re. iu. s. si seruus aut liber. l. ii. C. l. i. ergo ex principio q̄ tabellio d̄ esse liber homo et nō seruus. Si em̄ seruus attētauerit assumere oēm notarij: tūc si dño sciete et nō phibēter: teneat ad oē interesse p̄ti. et seruus affect? cōdignis vberib? cōstet. Si autē dñs fuerit ignoras vel etiā sciens et phibere nō valēs tūc non puniuntur in interesse nec in cōsuetudine seruus: q̄ ignorantia vel impossētia facti puniri nō d̄. s. iō seruus sibi restituit. vbera tñ seruo imponunt. vt hic in gl. in vbo adūci. q̄ corrupta est vitio scriptoris: q̄ deberet dicere vbera. nec ob. q̄ tabellio appellat seruus publicus. l. nō aliter. ff. de adop. 7. ff. rem pupill. l. ii. et insti. de ado. s. cū aut. q̄ sic d̄ nō fit seruus sed q̄ publice vbera tenet se rogando de actib? boitum cum fuerit requisitus vt dixi sup rub. Vel dicit hic gl. d̄ seruus q̄ sicut ex stipulatione notarij querit actio ei cuius noīe stipulat nō tñ p̄riter et vniformiter. q̄ ex stipulatione seruus q̄ri directio actio dño sicut ex p̄pria stipulatione dñi. l. i. ff. re pup. saluā fore. 2. insti. p. quas perso. no. acq̄ri obligatio. in prin. sed ex stipulatione notarij queritur vitis. d. l. ii. in fi. Et querit dicta vitis sine cessio. l. i. in fin. s. de ma. cōne. Et hoc verū in p̄torijs et iudicialib? stipulationib? de q̄bus in. l. i. ff. de v. obli. 7. l. i. ff. de p̄to. stip. sed in stipulationib? cōditionalibus est dubiū. In. in. c. dñi. de cōuer. cōiuga. 7. Joā. and. in. c. p̄p. de vsuris. in. vi. videf velle q̄ nō acquirat in cōditiōnalibus vt in p̄torijs et iudicialib? acquirat vitis ex stipulatione iudiciali. l. i. §. exigere. ff. de ma. cōue. et stipulatione executoris vel alteri officialis vt no. gl. in aut. libellū. s. de litis cōie. 7. in aut. gñaliter. s. de epis. re. 7. in aut. matri 7. ante. in vbo alij. s. q̄ mu. tu. offi. vbi per iudicē querit replicatio creditorib? et renunciatio velle iam facta per matrē iudicē. 7. hoc t̄ Bar. in. d. l. i. ff. rem pu. cōsulēs tñ vt s̄ sine cōfessioe si pcurator est p̄ns als sine dubio q̄ri sine cessio vitis. l. i. §. l. seq. ff. de insti. Et idē videm? in stipulatione pcuratoris ex qua q̄ri dño et cōtra dñm vitis actio si tñ stipulat rem vel ex re dñi. l. iulianus. §. si pcurator ex re. ff. de pecu. C. si autē non stipulat rē nec ex re sed occasioe rei dñi tūc nō q̄ri actio aliqua sine cessione: s̄ dominij et possessio querit dño p pcuratorē. l. possessio. §. et si possessio. ff. de acq. pos. l. i. aut seruus nō possit esse tabellio tñ libertus qui est ingenuus p̄t esse. l. pe. s. de seruus reipu. ma. 7. dixi in. l. i. §. si seruus aut libertus. C. 3. Itz nungd̄ tabelliones possunt esse decuriones. C. l. hic dicit q̄ nō p̄t esse decuriones neq; aduocatus male seruet in Tuscia. Bar. hic dicit q̄ nō debent assumere tale offiū vel relinquere officij tabellionatus sed si assumat valet. Sal. tenet q̄ non phibent assumere officium decurionatus vt dixi in. l. vniuersos. s. de decu. C. Et allegat bec. l. q̄ officium tabellionatus non transit ad heredem non enim habet successione electio natione electione et creatione vt hic in verbo ordinet. sicut et lectio imperatoris et alie dignitates non successione sed electione trāseūt vt in. c. venerabilem. de elec. 7. xij. dif. in nomine domini. verū. sal. no. David tamen cōstituit sibi Salomonem successorē: sed illud natu diuino processit: vt no. viii. questione. j. moyses. licet autem officium tabellionatus non transeat ad heredes: rogationes tamen bene transeunt: que ad petitionem heredis alteri notario iudicis auctoritate committuntur in publicam formam redigend. e. in. c. cū p. tabellio. de fi. instr. l. 3. tabellio viuens non possit alteri committere sed per se debet publicare. in aut. de tabel. §. nos autem. 7. hic in glōf. C. Item quero an tabelliones debeant scire iura. C. l. oia hic tenet q̄ sic vt a contractibus a iure phibitis valeant abstinere: vt in iuribus in glōf. allega. Nam tabelliones scribentes: aduocati notantes: et p̄nēte tractantes contractus feneratorios et a lege prohibitos tenentur ad restitutionem vsurarium et interesse vt voluit glōf. in. l. i. sciēte. ff. de parci. 7. ibi per Barto. 7. l. ordine. §. in fraudem. ff. ad mu. 7. per Bald. in rub. s. res inter alios acta.

Cbant tamen glōf. intellige vt dicit q̄ notarij teneantur scire iura. s. ad officium notariatus pertinētia: vt summam domini Rolandini florem aurozam et meridianam: et alios libros qui in corū arte leguntur. alias si hos ignorant coram imperitie culpa impu-

tabitar et parti lese ad interesse tenebunt. l. i. §. de ma. cōne. 7. c. impu-
 putari. de reg. iur. in. vi. bec tamen questio non videt dubia: quia et alij nēdum tabellio non debent inra ignorare. l. leges sacratissime. s. de legi. C. Item quero quid debeat continere instrumentum publicum a tabellione cōfectum vt habeat suas solēnitates et substantialia requisita. C. l. hic cōnumerat? in vers. item ordo. Vide secundum Specu. de instrum. edi. §. i. q̄ instrumentum publicum debet duo principaliter continere. videlicet factum vel contractum et publicationes que regulariter sunt nouem videlicet inuocatio domini: annus eiusdem iudicio: dies cōtractus: nomen imperatoris pape vel regis: locus: testes: tabellionis nomen et signum. gl. etiam tangit in. l. iur. iurgentium. §. q̄ fere. ff. de pac. plura tamen vel pau-
 ciora requiruntur p̄out consuetudo exigat regionis vt vult glōf. in verbo antore: in aut. vt p̄po. nomen impera. in vers. nos enim auferimus. col. v. nomen domini debet antea p̄poni in instrumēto vt d. vers. nos enim. Quod dicit Specu. esse verum. C. q̄ requiritur inuocatio dñi in negocijs magnis et arduis et p̄manētibus. sicut in paruis et transitorijs. dñs autem Nicolaus alexandri de perusio tenet in repetitione. l. i. q̄s ex ar. §. initium. ff. de eden. q̄ nomen dñi nō fit de substantialib? publicationibus instrumenti vt eius ommissio vitiet instrumentum. Optimū tamen est apponere: q̄ vbi christus non est fundamenti nullius boni operis est supeditatum. i. q. j. cū paulus. C. Annos dñi apponi consuetudine nō lege inductum est dicit. d. glo. in aut. vt p̄po. no. impera. §. i. colla. 7. tamen si omittatur vitiat. d. glof. Spec. dicit q̄ imo inductum et dispositum est a iure eos apponi per. c. in nomine domini nostri iesu christi. xxiij. dif. computant anni domini a natiuitate domini in aliquibus partibus: et in aliquibus ab incarnatione. vt notat glōf. super rubrica. 7. ibi dñi. s. de iudicio. C. Deinde apponitur iudicio que debet cōcordare cum annis et qualiter computetur et vnde fuit inuenta dixi super. d. rub. de iudicibus. 7. in Spec. in. d. §. i. de fide instrum. Si autem iudicio discordat ab annis domini an presumat erratum in annis domini an in iudicatione. Dic quod in iudicatione. q̄ presumēdo erratum in annis domini quos omnes regulariter sciunt effect lata culpa que dolo equiparatur de quo dicit per Bar. in. l. i. §. libarius. ff. de reg. iur. q̄ quid sentiat gl. in c. inter dilectos. de fide instrum. Deinde ponit dies mensis quo celebratus est actus et instrumentum cōfectū. vt d. aut. vt p̄po. §. si qua not. Et q̄nq; est vitale apponere horam vt dixi in. l. i. §. de iure fisci. 7. hic dicit per Spe. in. d. §. i. verū. post in iudicatione. q̄nq; ponitur per nomina ordinalia. vt primo sc̄do tertio die mass. 7. sic successine vsq; ad finem. Quandoq; per noīa intrante vsq; ad medietatē mēsis. 7. per nomen erēntie post medietatem. Quandoq; ponit dies mensis per tres diuisiones mensis. l. per idus nonas 7. calēdas. s. 3. opz scire quot nonas et idus et calēdas habeat quilibet mēsis q̄ bis versibus colligitur. Ser nonas maius october iulius 7. mare: Quatuor: at reliqui: tenet idus quilibet octo. Ianus 7. augustus denas nonasq; december. i. isti tres menses habent. xij. calēdas cōputato primo die mensis qui est. i. dies calēdarum. Iulius october mars maius octodécēq; i. isti quatuor menses hnt. xviii. calēdas: computato primo die calēdarum. Iunius aprilis septēmb̄ et ipse nouēmb̄ Ter denas retinent februiusq; bis octo calēdas. Subaudi: si bissextus fuerit superaddit vnus numerus februarii. l. cum bissextus. ff. de verb. sig. vbi gl. exponit istas nonas idus 7. calēdas. 7. glōf. etiā Jo. an. super data. l. vi. Et penultima dies istarū nonarū idus 7. calēdarū ponit p̄ istā dictionē pridie. 7. in eis subaudi p̄positio aut vt tertio nonas: tertio idus: 7. tertio calēdas. l. tertio die añ nonas 7. añ idus 7. añ calēdas. Et denoiant calēde a mēse sequēti: vt xij. cal. fe. q̄ est dies quartusdecimus ianuarii. Deinde ponit nomē imperatoris pape vel regis tunc regnātis. d. aut. vt p̄po. no. impa. §. hñ sancim? 7. hoc est de substantia instrumēti. vt eius ommissio vitiet in terris in quibus est cōsuetudo apponendi: sed in his in q̄bus nō est cōsuetudo nō vitiat s̄m Jo. an. sup data. vi. lib. C. Et idem de noīe et anno cōsulis q̄ etiam ponit in legib? cōdēdis. l. pe. j. de diner. p̄ dñs. l. ij. Sed hodie nō ponit cōsulis sed solū pape vel imperatoris no. j. q. v. quoties. C. Deinde ponit loc? et h est de substantia. vt no. gl. q̄ incipit. l. donatio in. c. abbate. de re iudi. in. vi. 7. l. optima. s. de p̄ben. emp. gñimo 7. loc? loci d̄ apponi. nec sufficit gñalis locus puta ciuitatis vt t̄ Jo. an. in. d. c. abbate. 7. l. in. d. l. optima. 7. q̄ no. Bar. in. l. libelloz. de ac. s. Spe. de instr. edi. §. in s̄m. vñ. qd si loc? dicit h verū si cōsuetudo apponere locū añ eius ommissio nō vitiat: cū in iure nō caueat eū ponēdi. Sed Bald. in additiōib? Spe. 7. Jo. an. in addi. t̄ primū. l. q̄ in s̄m in d̄ exprimere locū factus h secus in teste q̄ non d̄ exprimere locū nisi interroget a iudice ad quē spectat interrogare. in. c. cū cām. de testi. Deinde ponunt testes. l. 3. gl. hic nō cōnumeret nō cū credit in s̄m nisi sint ibi descripti testes in aut. de testi. §. si vō absunt. 7. ibi gl. in verbo adūciat. sed cū testib? hñ credit soli scripture nisi dñi p̄bet vt si notarius neget se scripsisse in s̄m reddi suspectū. l. j. in fine. ff. q̄ d̄ ad. test. ape. Si autē cōstet tūc cōfirmat auctoritas scripture. l. si q̄s decu. s. de fal. 7. aut. de te. §. si vero neq; Quot aut testes in instrumento sint necessarj. dic regulariter duo. l. 3. in pluribus casib? plures

erigendo q̄ debeat. Itē ibi: resarcit. l. p̄nato eo casu quo plus fuit actu vel fisco q̄ minus. Din. Nec ob. bec. l. q̄ susceptor p̄ se non d̄z immediate erigere sed mittere opinatorem cuius sollicitudine p̄ses erigat vt no. super rubrica. z̄ dixi. s̄. in euidentiali. z̄ per cōsequens non meret̄ puniri si non suscipit. l. gracibus. s̄. de adul. q̄. dic qd̄ lz non debeat erigere: oblatā tñ debet recipere. ar. ff. de leg. iij. l. fidei cōmissa. s̄. rem. Vel dic q̄ hic ponit̄ susceptor pro eractore seu apparitore p̄fidiis: quod patet q̄ p̄nif p̄ses qui eius negligētā nō punit: sic videt̄ q̄ eius officialis erat. d. l. mi. ff. m̄. l. h̄t. de baru.

1 Susceptor primo conuenit: deinde eius fideiussor: postea in subsidium eius nominator.

2 Res immobiles curialium quis prohibet emere sine iusta causa z̄ de creto iudicis interueniente.

Ulta. Nominatores susceptoꝝ tenent in subsidium: nec possunt de eorū susceptoꝝ bonis quicq̄ interim emere. b. d. Nota ergo ex prima parte q̄ p̄ primo conuenit susceptor: deinde eius fideiussor: postea in subsidium eius nominator vt bic. z̄. l. eo. l. eractores. z̄. l. imperatorum. la. j. ff. ad manic. Et in aliis concor. hic in glos. allega. z̄ ultimo conuenit collega nominatoris iuxta ea que dicta sunt in l. quoniam augurio. s̄. de cōue. ff. debi. z̄. d. l. imperatores. p̄. gl. Qui autē sunt isti nominatores susceptoꝝ. Dic q̄ sunt procuratores celaris. l. super creandis. s̄. de iure ff. sc̄do no. bic in secūda parte legis casum singularem in quo notator susceptoꝝ seu publici officialis nō potest interim eius administratione durante quicq̄ emere de bonis z̄ substantia ipsius publici officialis: nec pignori accipere. l. nominator. s̄. de pig. nec forte de bonis fideiussoris ipsius officialis qui fideiussor debet conueniri ante ipsum nominatorem z̄ est ratio quā interest recipere ipsam officialem qui prius debet conueniri esse soluēdo vt bic in gl. in verbo mereat. Est ergo casus in quo q̄s p̄bi betur emere sicut etiā non lz alicui ex officio qd̄ administrat emere aliquid per se vel suppositam personā alias p̄nif in quadraplā. l. nō lz. z̄. l. qui officii. ff. de contrab. emp. z̄. ff. de iure ff. l. auferf. s̄. ff. z̄. s̄. de contracti. indi. l. vnica. ideo non licet tutori z̄ curatori emere a pupillo vel adulto etiam palam se autore. l. si emptio. in ff. de contrab. emp. nisi emat palam z̄ bona fide autorizante con tutore. l. cum ipse. s̄. de contrab. emp. Et idem in executoribus testamentorum. vt no. Bar. in. d. l. si emptio. in ff. Similiter prohibetur quis q̄ emere res immobiles curialium sine iusta causa z̄ de creto iudicis interueniente. l. j. ff. z̄. ff. de p̄dhis curialium.

Regulariter autē lz quis habeat administrationem aliarū rerū non prohibet alienare bona sua cū sua cā etiam postq̄ sit civiliter condemnatus. l. vnica. s̄. rem. alie. ge. nisi sit officialis vt bic in fin. q̄ etiā cum prouincialibus durante tempore officii nullū debet habere cōmerciū. l. optinatio. ff. de ero. mi. an. z̄. l. nullus. s̄. de officio recto. p̄. in. Et nisi sit tutor vel curator qui finita tutela z̄ viuēte pupillo vel adulto non pōt ante redditam rationem sua bona alienare vel obligare fisco vel p̄nato. l. j. s̄. tutores. ff. de fal. z̄ not. glos. in. d. l. vnica. s̄. rē alie. ge. In text. ibi. pagorum. i. villarū rñ proueniunt redditus erigendi vt in glos. Item ibi mercenarij. nominatores predicti. Din.

Susceptores. Et debet solui qui est officialis tpe quo fit solutio nō ei q̄ fuit tpe quo debuit. b. d. Qd̄ intellige verū nisi officialis antiquus q̄ nō erigit totū de suo soluerit q̄ tunc sibi debet solui q̄ potest erigere a debitoribus quod pro eis soluit. l. missi opinatores. s̄. de exac. tributo. licet secus in iudice qui de suo soluit id in quo omisit partes condemnare quia non repetit a parte: vt ibi dixi. No. ergo hic q̄ qui de nouo creantur susceptores vel eractores ad collectas z̄ tributa suscipienda non solum debent erigere z̄ suscipere q̄ debent rōne p̄sentis anni: sed etiā id in quo antiqui susceptores seu eractores remanserūt debitoribus. z̄ vtrūq̄ intellectū voluit gl. in v̄bo inferit. z̄ sic antiqua debita pōt nouus eractor erigere tā a debitoribus q̄ rē reliqua ab antiq̄s eractoribus vt bic p̄t. Et qui vnus administrator possit erigere ab alio. Dic p̄ Bar. in. l. q̄ p̄ prio. s̄. ff. cū. l. seq. ff. de pecu. z̄. l. cū plures. ff. de adm. tu. z̄. l. ij. s̄. de adm. tu. Quid autē si quis cōdurit p̄dū in quinquēniū vt annuatim soluat centū an solū gabellario tñc erigere p̄no anno tpe cōtractus licet eius offm̄ sit finitū. an v̄o nouis gabellaris annuatim gabellā emētibus. Qd̄ soluat nouo gabellario tñc erigere tpe solutiois cuiuslibet anni. facit iste tex. z̄ v̄ casus in. l. seruus cōis. s̄. seruus. ff. de stip. ser. In cōtrariū q̄ soluat antiquo gabellario cuius tpe fuit cōtractus celebratus quasi incipiat initium cōtractus: videt̄ casus in. l. defuncta. ff. de v̄sus. vide per Bar. in. d. s̄. cum seruus. z̄ quod ipse not. in. l. falsi interuenerunt. z̄. l. cum titio. ff. ad. l. fal.

- 1 Non debet quis eligi ad idem munus nisi primo reddat rationem gestionis.
- 2 Officiales nō debent esse p̄petui: sed annales: vel ad plus biēnales.
- 3 Decuriones possunt disponere super electionibus officialium.
- 4 Pecunia hodie pōt dari licite penes mercatorem: vt inde p̄cipiat ille questus qui honeste percipi potest.

a Quotiescūq̄ vide Bart. in rubri. de vete. nūmif. potest. z̄ q̄ post Bar. dixit Alex. in in. l. paul. ff. de solu.

Neminem. Non debet quis in officio reſtari mari nisi prius primi officii rationem reddiderit. b. d. Et h̄z duo dicta. Primum est qd̄ non debet quis cōtinuare officii susceptoris. z̄ assignatur due rationes. Prima est quia non debet q̄ quis eligi ad idem munus nisi primo reddat rationem gestionis. Secunda ratio est aut fuit bonus aut malus: si malus: non debet interim eligi: quia p̄sumitur q̄ interim erit malus. vt in regula tur. semel malus. in vi. Si bonus fuit non debet interim grauari quia officium suum nemini debet esse damnosum. l. si quis ex signatoribus. ff. quemadmodum test. ape. Secundum dictum est ibi. integro. in quo statuit q̄ quis non cogit esse susceptor nisi per annum quo elapso cogitur rationem intra sequentem annum reddere: vt si de p̄belsus fuerit male administrasse facilius possit fisco recentem emendare iacturam nec vltra annum debet durare officium susceptoris: nisi alia sit cōsuetudo ciuitatis vel autoritate ordinis decurionū compellatur officium per biennium exercere. l. h̄t. primo q̄ qui gessit vnum officium non debet eligi iterato ad aliud vel ad idē nisi primo rationem reddat eius temporis quo gessit vt. l. rescripto. s̄. de bitores. ff. de mune. z̄ hono. Non debet ergo quis reſtari in officio nisi de priore tempore fuerit syndicatus z̄ rationem reddiderit vt bic patet. nec etiā ad aliud assumi officii. l. ordinariorum. j. de coar. sc̄do not. bic qd̄ officiales non debent esse perpetui sed annales vel ad plus biēnales vt biēnam officium susceptoris est annale z̄ ex consuetudine vel ordinis dispositione est biennale. nūmerarij vero triennale est. j. de numer. l. ff. primorū sacro. scri. est annale. l. pro biennio. z̄ ibi etiā dicit̄. j. de prior. sacro. scri. possunt tñ quandoq̄ ex principis cōcessionē esse p̄petui z̄ in dubio intelliguntur p̄petui qñ simpliciter cōcedit officii sine t̄pis p̄finitione siue ad beneplacitū cōcedit. l. iuris peritos. z̄ ibi Bal. ff. de exc. tu. Tertio nota elegantia verba pro rectoribus ciuitatis q̄ neq̄ eos qui placuerunt grauari iustitia est neq̄ eos qui displicuerunt t̄m̄ re p̄udentis est. q. d. non est iustitia grauare bonos officiales cōtinuare officia. nec est p̄udentia malos officiales retinere. in casib⁹ tamen conceditur bonis continuare eorum erigente experientia meritorum vt dixi in. l. quis tam. s̄. de decu. Quarto no. cōsuetudinem z̄ autoritatē decurionū seu cōsiliariorū iuri scripto p̄fere randam. cōsuetudo em̄ dat iurisdictionē. l. j. s̄. de emē. li. z̄ in cōcor. bic alie. in glos. in verbo cōsuetudo. Et in electionibus officialium seruanda est. s̄. de iure fisci. l. super creandis. z̄ ibi dixi. Similiter p̄curatores possunt disponere super electionibus officialium. l. ij. s̄. de decu. vt etiā vltra tempus legitimum continent officia. Et sic facit pro ordinariis consiliariorū que sūt cōtra ius q̄ valeat z̄ iuri p̄ferantur vt no. s̄. de decre. decu. super rubrica. z̄ ibi dixi dummodo non sint ambitiosa. vt eod. tit. l. ff. C̄t̄ est arg. si ciuitas facit statutū contra ius q̄ valeat dictum statutum de quo dic per Bart. l. oēs populi. in. iij. q. principali. Ultimo dicit̄ hic Bar. q̄ illi qui dant pecuniā mercatori ad partem lucri vel dāni secundum. l. j. s̄. p̄ socio. nō possunt petere rationē sibi reddi a mercatore ante finē anni. arg. huius. l. iij. ver. integro. z̄. l. missi opinatores. in prin. z̄ ibi tetigi. s̄. de exac. tri. Et hoc verū si petatur ratio administrationis totū secus si alicuius capituli seu specialis negotiationis. l. aduersus. z̄. l. rationes. z̄ ibi gl. z̄ Sal. s̄. de adm. tu. C̄t̄ cōsuluit B̄to. de p̄nato q̄ mercator perit in negotiatiois exercitio p̄sumitur lucrari nisi intra annum p̄testet̄ z̄ p̄bet p̄ v̄s̄ r̄similia argumēta z̄ indicia de opposito. p̄ ter. in. l. ij. in prin. j. de nau. z̄. l. tutor q̄ rectoriū. s̄. que autē. ff. de adm. tu. Item attēde qd̄ hodie potest dari pecunia licite penes mercatorem vt inde percipiat ille questus q̄ honeste percipi pōt. in. c. p̄ vestras. de dona. inter vir. z̄ vro. z̄ per Bart. in. l. omi. ff. ad. l. fal. ff. de obli. n̄scas q̄ mercator siue nūmularius nō h̄z beneficiū de fideiussoribus vt prius cōueniatur q̄ ipse p̄ principali p̄mittens vt est gl. ff. que dicit̄ singularis in aut. de fideiuss. s̄. j. col. j. C̄t̄ in text. ibi: functū. i. cuius officii erat finitū. C̄t̄ ibi: absoluerit reddendo rōnem z̄ restituēdo reliqua. l. licitatio. s̄. reliquatores. ff. de publi. z̄. l. rescripto. s̄. de bitores. ff. de mu. z̄ hono. Item disperserit. i. cōsumpserit z̄ dissipauerit. C̄t̄ ibi reintegrare. i. fisco resarcire dāni qd̄ intulerit. Itē ibi. ordinis. s̄. decurionum. Item cōsuetudine z̄ duratione. Nota q̄ officiales qui multas reſtament videntur quodam modo sibi sup̄pare dominium ideo prohibiti est pluries reſtari. r̄. arg. huius. l.

Quotiescūq̄. Solidi a collatoribus susceptoris soluendi in quātitate vel in massa intelliguntur auri quoq̄. lxxij. cōstituti a iure plati intelligit̄ de aureis ad pōd̄ supra dictū vt h. l. ff. de in ius vo. z̄ in. l. de pe. te. li. in. ff. s̄. de ser. fug. l. acūq̄. z̄. j. de v̄teris num. po. in rubrica. Ab hōe vero plati intelligit̄ de solidis minutis fin cōsuetudinē regionis. l. imperatores. in. ff. de cōtrab. emp. z̄. l. nūmif. de leg. iij. z̄. l. semp in stipulationibus. de reg. iur. Patet ḡ. cū. lxxij. solidi faciāt libā auri q̄ sex solidi siue aurei siue florenti vt ducati legales faciūt seu z̄stituit vnciā: ita q̄ vn⁹ au

rens legalis est. vj. pars vnus de. rff. vnchs. que. rff. constitunt li
bram auri: et cōtinet aureos. lxxij. et adde glol. in verbo. ecc. aureos.
in autē. de defen. cini. §. et in dicitur. colla. iij. et. §. de metallar. ff. l. iij.
Hodie vero aurei florentini: bononienses: senenses: ianuenfes et si
miles quibus vtitur. vij. constitunt vnciam et sic. rff. faciūt li
bram auri in massa: vt bic etiā vult gl. et vnus aureus valet. r. li
bras eris. §. de col. eris. et. r. aurei faciūt seu valēt libā argētī et de
bēs. r. aureos pōt soluere libā argenti. l. vnica. §. de argenti pretio
quod thesauris infer. Et bic coniuncta glol. ff. q. pro pecunia in
forma pōt solui massa in materia et conuerso. de quo dic p. Bart.
in l. paulus. ff. de solm. et dicit. d. l. vnica. §. de col. eris. Sed quero sta
tutum pro delicto imponit penam certū numeri aureorū de quib⁹
intelligitur dicit Sal. in. d. l. quicunq. si illa terra que sic statuit cu
dit aureos intelligitur de suis: alias de ibi currentibus quasi loco
legalium anreorum subrogatis ar. l. semper in stipulationibus cū
sua gl. ff. de re. iur. In ter. ibi titulis. hoc verbū exponit vt not. §. de
erac. trib. in. l. fiscalibus. §. m. Din. facit quod no. §. eod. l. j. in glol. j.

Instrumenta. De quantitate publicā spe
cteruz alicui assignata v3 assignā
ti fieri publica cautio. Item in publicis horreis non de
bent nisi publicē species recondi. b. d. Et sic sunt duo vi
cta. Primum q. cum horrearius seu prepositus publicis hor
reis assignat aliquā quantitatem frumenti latoibus deferentib⁹
ad expensas militum debet ei fieri apodicta de quantitate frumen
ti assignati vt bic. r. §. de apo. pub. l. j. vbi p3 quot requiruntur in
confectione talis apoche. Secundum dictum est q. in publicis
horreis non debent reponi alia frumenta pūatorum vt bic. r. l.
vnica. §. ne quid publico oneri imponatur. Et hoc facit man
gistros siue massarios qui in tenuētis siue territoris domini ac
cipiunt aliena animalia siue mandato domini. possēt etiam intel
ligi finis huius. l. q. in publicis horreis nō debent fieri alie cantio
nes siue publica instrumenta de debitis alioz pūatorū sed soluz
de fiscalibus rōnibus: quasi sit presumptio cōtra alia instrumenta
cōfecta in loco in quo debent cōfici solū publice rationes. Et attē
de q. in tali cautione q. cōsuetū fieri solum in certo loco: nō requi
ritur expressio illius loci: ideo sufficeret solū confessio q. quis rece
pit a tali horreario vel ei consignauit tantā quantitātē frumenti
absq. aliter expūat locū confecti canonis: qui presumitur cō
fectus in illo horreo vt dicit. §. de apo. pu. l. j. in. iij. no. in. fi.

¶ Nominatores tenentur in subsidium non autem confirma
tores.

Erautores. Officiales eractionum creantur
forma: bic inserta: nominaqz electo
rum et eligentium debet prouincialibus et eorum recto
ribus notificari. hoc dicit. Ergo eractores siue suscepto
res arcarū et prepositi vt bic in glossa. j. et in glossa. iij. versic. et eo
dem modo: cum eliguntur ad dicta officia nominantur a procu
ratorē cesaris. §. de iure fil. l. super creandis. et nominati publican
tur in vrbē in publico cetu senatorum et in prouincis decurionuz
et pōnnes senatores vel decuriones vt maiorē partē eoz pfirmant
ita tñ quod electio predictoz in scriptis redacta tabellarij subscri
ptione firmetur. et deinde nota ipsoz electoz et notantiū ad no
ticiam rectorū prouinciarū transmittunt qui retores suis notificat
subditis vt ipsi subditi fiant nominatores quos valeat conueni
re qui nominantes tenentur in subsidium p eo q. electi male gesse
runt ipsis electis soluendo nō existētib⁹ vt bic. r. §. co. l. ij. Et no.
q. pnotatores tenentur in subsidio nō autē confirmatores. Sic em̄
nūcro magistrat⁹ ab vno eligit seu notatur et a maiori magistra
tu cōfirmat et tñ notator et nō pfirmator tenet et in subsidio obliga
tur sic insti. de satil. tu. §. j. Et ex hoc infer q. qui pfirmat electū nō
videt dare seu eligere de q. dic si est idē eligēs et pfirmas: vt q. supe
rior eligit et confirmat et tñ eo ipso q. superior eligit videtur dare.
lxxij. di. i. synodo. Si autē alij est eligēs et alij pfirmas tñ pfirmas ex
necessitate nō videt de nono dare. l. si quos spōtaneos. §. de dec. r. l.
vnā ex familia. §. de falcidia. ff. de leg. ff. sed si nō pfirmat ex neces
sitate s3 tñ nō teneret electio nisi pfirmaret: et tñ videt dare i. aut.
de defen. ci. §. interim. ver. nō hñte. col. ij. et vide gl. et bal. in. l. et q.
ff. de iur. iud. r. c. cū iter canonicos. de elec. Itē p3 bic q. stat
iudicio et p̄sensiu oim vel maioris partis collegij. de quo dic vt di
xi in. l. notatiōnuz. §. de decu. Itē bic est expressū q. ptas ciuitatis
et alij retores non possunt per se eractores creare s3 sunt eligendi
a consiliarijs ciuitatum vt patet bic. §. de decu. l. ij. et ibi dicit. r. l. pe
nul. et fi. §. de decu. Patet etiam q. officiales debent dicere de sua
legitima et solenni creatione alias non est eis obtemperandum fa
cit. §. de iure fil. l. prohibitum. r. §. de mā. prin. l. vnica.

Minimediu. exigit non debet erigens diu
penes se retinere nec in suas vtilitates conuertere sed
thesaurarū fisci presentare. h. d. nō debet ergo susce
ptores seu eractores publici collationes siue solationes factas a
prouincialib⁹ et alijs publicis debitorib⁹ diu penes se retinere neqz
p̄cipere interim aliqō interusurū siue cōmoditatē. s3 statiz debet

penam eractā cōsignare thesaurario in vtilitatē et cām publicaz
conuertendam. recepta tñ cautione a thesaurario de q̄titate consi
gnata. §. de ca. lar. ti. l. j. Et no. bic fm Bart. bancl. cōtra eractores
collectarij q. tenent pecuniā cōis et cū ea mercant vt bic. r. j. de auri
publi. persecutorib⁹. l. vnica. r. j. de his q. ex publica collatione illa.
sunt non vsurpandis. l. j. r. §. de his q. ex pu. ra. l. j. et. §. Quod no. cō
tra camerlingos cōmunitis florentie: q. vt funt exacti efficiunt cam
pfozes et mereatores de pecunia dicti communis. nam debēt puni
ri vt. d. l. j. r. ff. §. de his qui ex pu. ratio.

¶ Appellatione framenti non continetur hordeum.
¶ Seges: bladium et triticum sunt generalia nomina ad omnia bla
da que in area terūtur.

Modios. In ciuitatib⁹ et alijs terris debent
esse mensure et pondera publica ad que
publicus recursus habeat quozū nomā si quis excellē
rit punietur. et quantitas bic expressa que soluit de spe
ciebus longinquitatis loci minorē solutionē pmutat. b. d. Et p̄mit
te q. tributa solunt aliqua in pecunia: et aliqua in speciebus fru
menti: vini: hordei et lardi: vt no. §. de erac. tri. super rubi. ad do
be. lex duo dicit. Primum q. ad hoc ne decipiant prouinciales in so
lutione dictarū specierū debent esse mensure determinate enee vel
lapidee in loco publico vel ecclia: vt si prouinciales conuerant de
superfluitate mensurā possint ad dictas mensuras publicas ha
bere recursum: et punient susceptores qui falsas adhibuerunt mē
suras et pondera. concor. in aut. de collato. §. eos. el. j. col. ix. et est pe
na falsi. l. penul. in. ff. de sel. r. ff. ti. l. j. Et debent accipi be mensu
re et pōdera pro speciebus a prefectis et pro auro et metallis a comi
te sacrarum largitionum. d. §. eos. ad quozū arcas sit transductio.
j. eod. l. duos. Et adde q. paria sunt non habere modū seu falsum
habere q. falsus modus nō est. l. paulus. ff. de v. b. sig. In scōo dicto
ibi r. summotis. statuit modū seu q̄titatē solutionū dictarum spe
cierum videlicet quinquagesimā partē framenti p̄torū prouincialium
et quadragessimā hordei: et vini: et lardi vicesimā. et hoc in partibus
propinguis in partib⁹ vō remotis vt est Armenta: q. nimis graua
rent deferētēs a tā lōgino soluit minus: q. soluit illi Armentū
framenti et hordei quadragessimā partē: vini: et lardi quinquagesimā
longinqtas ergo itineris est in ista cā impositionis minoris grana
minis vt bic. r. l. pro locis. et ibi dicit. §. de anno. et tri. Et hoc bic
expressum q. p̄ appellationē framenti non cōtinet hordeū: cū bic de hor
deo separatim a framento disponat. id nō cōtinet sub illo. l. voli. clau
sula. ff. de v. b. ob. Et sic q. accusetur alium de frumento p̄portato
non obtineret probando de hordeo fm Lind. in. l. triticū. ff. de v. b.
oblig. §. als gñali appellatione framenti continerent oia ique ad vi
ctum sunt necessaria vt no. gl. in rubi. j. de cano. fru. vt. r. o. Specia
li vero et p̄p̄ta significatione et simplici appellatione framenti pro
pter excellētā intelligitur de grano quo vtitur ad panē faciendum
fm gl. in. l. frugē. ff. de v. b. sig. et de isto intelligit ff. q. p̄mitteret
r. corbes framenti fm Bar. in. d. l. frugē. ¶ Silij feges et bladi et
triticum sunt generalia nomina ad oia blada q. in area terunt vt
dicit gl. in. d. l. triticū. de ver. b. oblig. fruges vero nō solum cōtinet
frumentum: sed etiā legumina: vt fabas lupinū et similia. d. l. triti
cum. et ibi p. Bar. in. d. l. j. §. de eo. ff. de aqua plu. arc. Itē no. bic pu
niri falsificantes pōdera vel mēsuras. de quo vide glo. magistrā in
l. arbitrio. §. de eo. ff. de dolo. et l.annonam. in. ff. de extraor. cri. r. c.
ff. de emp. et vend. pōt in der seu defensor ciuitatis iubere frangi mē
suras iniustas. l. itē q̄rit. §. q. mēsuras. ff. de locati. et punire pōde
rantem falsis ponderib⁹ vel mēsuris. l. iudicemus. §. de defen. cini. et
etiā mēsuras quātūcunqz iustas viā publicā occupantes et volentes
transire impediētēs pōt edilis siue iudex frangere: vt voluit gl. cō
functa ter. in. d. §. q. mēsuras. Quid autē si statutū puniit in du
plum vendentē maiorē pondere seu mēsurā q. debeat. an intelliget
in duplū totius pretij. an vero in duplū eius qd excedit. Et gl. not.
in verbo duplum. in aut. sed hodie. §. de epis. et cler.

Susceptores. Descriptio debet fieri a su
pta. h. d. Debēt em̄ susceptores tributorum in qualibet
ciuitate coram defensoribus ciuitatuz describere modū
siue quantitatem facultatum et bonorum cuiuslibet prouincialis et
numerum et quantitatem specierum quas quilibet tenetur exolue
re. Et sit descriptio ad cantelam possessorum vt nil vltra erigatur
q. patiantur proprie facultates vt. §. de anno. r. trib. l. indictiones.
et. l. in fraudem. co. titu. r. l. in. §. quemadmo. ci. mu. indi. ¶ Et per
bancl. dicitur bic qd quando fit estimum hoc est descriptio et esti
matio facultatum omnium et singulorum bonorum: debet regi
defensor ciuitatis cuius territorium estimat. Et eodem modo sus
ficit requiri syndicum ville. nec est necesse q. singuli de villa requi
rantur. et hoc verū qñ sit estimatio vniuersalis. sed qñ ex alia causa
estimarentur vel mēsurarent p̄dia alicuius in specie tñc ille est re
quirēdus. l. iij. §. si. re. nisi p̄cesserit eius frans in se absentia dō vel fa
ciendo colonū absentari. l. iij. §. de censib⁹. ¶ Estimū autē completo d3
ipsius p̄tatio fieri apud acta rectorū et prouinciarū. l. j. in. prin. §. de
apo. pu. et adde. §. de v. b. l. j. et in ter. ibi iugationis. i. possessionē

Cabodios. In bac. l. e. ca
sus q. ille qui
pmisit mille
aureos teneat
dare ad pōd⁹
statutū p̄be ci
uitatis nō ob
stāte q. diuers
sōz ponderū
currāt floren
i ipsa ciuitate.
Sinaut certū
pōdus: vt cer
ta mēsurā nō
esset in cōs: sed
essent diuersa
pondera et di
uerse mēsure
tūc recurrunt
ad cōsuetudinē
nem regiōis.
Sinaut de cō
suetudine nō
appareat: vel
diuersē cōsue
tudines non
apparet: tunc
q. est minimū
sequitur. ff. de
regul. iur. l. in
obscuris. fm
Angelum.

que ligo. i. hokus colunt vt no. glos. in. l. i. in prin. s. de impo. lucra. descript. z. l. iiii. s. de discul. Et add qd ille cuius bona sunt ppera esti...

Securitates. Quatitas solutionis vini z aliarum specieru in securitate bus seu apochis a susceptoibz descripta debet eis ad in...

Aliquid. Non pot quis amplius exerce re officiu in quo semel deliquit et condemnatus extitit: super hoc rescriptu imperatuz...

In qualibet prouincia debent esse duo susceptores: vnus auri z alius specierum.

Tabularios. In qualibet prouincia duo debent esse susceptores: vnus suscepto auri: alius specieru. quo...

facientibus imminete. h. d. Sunt ergo tria dicta in hac l. Primum qd in qualibet puincia debent esse duo susceptores. vnus auri: z...

Secundum dictum ibi scire autem. est qd suscepto auri nihil habet commune cum susceptoibus arce aliarum specierum. q. d. vnus non debet se impedire de officio alterius.

Tamē si suscepto vnus puincia efficit motuus vt aliter abesse potest fieri solutio proximo suscepto alterius prouincie: vt dixi s. in. l. j. de cano. larg. titu.

Nota hic qd quadruplex est arca vna prefecti pteorio: alia rationalis. i. procuratoris cesaris de quibus in. l. in fiscalibus. s. de exac. tri. tertia est comitis rerum priuatarum. de qua in. l. j. s. de ca. lar. ti. quarta est arca cuiuslibet ciuitatis que vocatur arca communis. de qua in. l. j. s. de quibus. ff. qd cuiusqz vniuer.

Dei est argu. qd anrum quod colligitur per ptesides ex collectis non mittitur ad magistros rationales sed ad comitem re. puata. secundum Anto. de varu. Tertium dictum est ibi iudices: in quo punit iudices contra facientes in quinqz libris auri: z punites. i. pncipes officiales pena capitali. z sic hoc casu maior pena punitur potestas vel ptes qd eius iudices. quandoqz econuerio offi...

Decurionibus z alijs in dignitate positjs non debent iniungi vilia officia. Pro sustentatione reipublice licita est impositio gabelle vestiu. Maior dignitas superueniens no tollit minorem precedetm seu prius officium.

Militoibus. Decurionibus vilia z extraordinaria officia qle est officium exactionis tributi vestium: non sunt intangenda: nisi illud prius exerceuerint. Sed hoc officium officialibus proconsulis vel alijs exercere consuevit z a decurionibus approbatis cōcedendum est. hoc dicit. z diuiditur in quinqz partes secundum Bart. Primo prohibet decuriones ad vilia vocari officia. z sic not. qd decurionibz z alijs in dignitate positjs no debent iniungi vilia officia vt est custodia portarum z exactio tributi vestium z alie viles operationes. Sed debet iniungi alijs hominibus inferioris gradus. Concor. s. de decu. l. si quis procura...

In qualibet prouincia debent esse duo susceptores: vnus auri z alius specierum. Susceptor auri nihil habet commune cum susceptoibus arce aliarum specierum. In qualibet prouincia duo debent esse susceptores: vnus suscepto auri: alius specieru. quo...

debet eligere homines idoneos et expertos seu practicos in tali officio ut bic. l. ad subeunda. s. de decu. In quarta ibi necpsem assignat rationem quare ad officiales proconsulis vel ad alios spectat electionis exactio: et non ad decuriones quod dicti officiales habent comodum ideo sentiant etiam onus iuxta regulam iuris secundum naturam. de regu. iur. in. vi. Non enim est conueniens quod vnus lucrus et alius damnat supportet ut bic. l. si non fuerint. s. si. ff. pro socio. In quinta parte ibi hanc igitur concludit circa predicta ponendo vnam exceptionem. Et quia non quod maior dignitas superueniens non tollit minorem precedentem seu prius officium quia non debet esse ad diminutionem sed ad augmentum ut dixi in. l. eos. s. de excu. mu. In tert. ibi humilioribus. i. viliibus. Item ibi curiales. i. decuriones qui curiales appellantur. s. de decurio. l. curiales. qui excusant a muneribus ut no. glos. f. de priui. schola. lib. xii. Item ibi vestium. i. tributorum que pro vestibus colligunt. Item ibi munerunt. i. aliquo tempore militauerunt. Item ibi rationem: scilicet tributorum que colliguntur pro vestibus. Item ibi iniuriam. scilicet exigendi tributa. Item ibi deprehensio. scilicet eo tpe quo fuerint decuriones: tunc enim retinent officium. l. eos. s. de excu. mu. Adde bic. l. sequentem que sim aliquos est vltima huius tituli.

De ponderatoribus et auri illatione. Rubrica.

Supra dixi de mensuris et ponderibus specierum ac etiam de solidorum quantitate per auro soluenda. ut. s. ti. j. l. modios. et l. quoties. Nunc vero ne collatores grauent in ponderibus adduc in eorum sanonem et ad fisci utilitatem reiterat illud idem per auro sine in solidis sine in materia inferat equa lance et paribus libramentis suscipiatur. Et s. dixit de mensuris specierum. nunc vero de ponderibus metallorum et eorum solutione.

Aurum siue argentum.

Solutio auri et argenti de a collatoribus fieri arcariorum vel susceptorum. hoc primo. Et si quod dispendium ex iniquis ponderibus solventibus inferat ad damnum moderatores prouincie et suorum officialium reddundabit. hoc secundo. et quod ex prouincis ad principem mittit ad comites rerum priuatarum deferendum est. b. d. et tertio. Sunt ergo tria dicta. Primum quod quicquid solunt prouinciales tributum nomine in auro et argento susceptorum vel arcariorum suscipere debet: si non suscipiant facta protestatione libera debitorum si soluedum percat. s. titulo. j. Et nota quod vltra duos arcarios erat etiam alter vnus arcariorum qui auro quod a consilibus soluebatur in reparatione aqueductum suscipiebat: ut no. gl. in. d. l. j. Scdm dictum est ita ibi ut disponens quod si quod danum inferatur possessoribus seu collatoribus solventibus ex iniquis ponderibus totum ptineat ad moderatores seu pudes prouinciarum. Et quo nota quod propter de licitum subditorum circa iniquas mesuras et pondera commissa puniuntur preles et gubernatores loci ad que spectat prouidere ne quis falsis mesuris et ponderibus vtaf et eas frangere ut bic. l. s. ti. j. l. modios et l. susceptores. et i. aut. de colla. s. eos. col. ix. poterit ergo decem ptus habere regressum nedum ptra decipientem scientem sed etiam contra magistratum qui mesuras iniquas patit. quod nota contra eos qui tenent castellas vnam non iustas: ut puniantur nedum ipi. l. pe. multima. ff. de fal. sed etiam officiales. ut bic. Tertium dictum ibi et quicquid statuit quod auri et argenti illis susceptoribus et arcariorum soluta a prouincialibus debet mitti ad arcam comitis rerum priuatarum et non ad alias arcas de quibus dixi. s. ti. j. l. j. Species autem ad arcam prefecti pretorio transmittuntur ut bic in glos. finali. Et nota hic comites rerum priuatarum appellari illustrem que numerari tamen inter spectabiles in. l. fina. s. de decu. sed dic ut dixi in. l. si. s. de petitis. In tert. ibi possessore soluere nomine tributorum. Item ibi possessoribus. i. tributa solventibus.

Aurum quod inferitur

Debens auri vel in solidis vel in massa dummodo illud equo libramine ponderetur. b. d. Potest enim fieri solutio in materia vel in forma eiusdem specie metallice dummodo tantum valeat in materia quantum in forma. de quo dic plene per Barto. in. l. paulus. ff. de solutio. et dixi. s. de coleris. l. vnica. Et no. bic de iustis ponderibus retinendis. de quibus dixi. s. l. proxima. et s. titu. j. l. modios.

Sapiens non potest falli: non vult autem fallere.

Noties.

Sapiens falli non potest fallere autem non vult. Ad hoc allegatur bec. l. Dy. et hoc not. ff. de iust. et iure. l. iustitia. in. si. Vel magis ad literam. Quandoque est questio de probitate vel improbitate auri vel argenti soluendi standum est deceptationi publici aurarii seu artificis in singulis ciuitatibus constituti. hoc dicit. Debet enim in qualibet ciuitate esse vnus offici-

cialis sine vnus sapiens qui vocat nicostratus ab nicao: quod est vincto iudicio sine igostas: ab igos quod est victor: et states perfecti: cognitio auri et argenti et adeo perit: quod nec fallat collatores in superfluo nec fallat ab eis in minor pondere vel auri bonitate vel prauitate in noscendo anrui: ad cuius fidei et industria recurrat: cu de auri qualitate a prouincialibus illati contigerit dubitari. Nota ergo quod quoniam ille qui preest sigillo seu poderi florenonum approbat vel improbat florenos ut est floritie stat ei tam de valore quod de bonitate florenorum. Et idem in ceteris artibus et ministerijs et speciebus vult hic glos. la secunda. ideo si est dubitatio de valore equorum standum est publico estimatori equorum arg. huius. l. Similiter si dubitatur an vulnus sit mortale vel an ex vulnere sit remansura cicatrix in facie: vel remanet vel remanebit debilitati membrum debet scari dicto et relationi medicorum qui in ciuitatibus annuatim ad hoc referenda eligi solent. l. semel. j. de re. mili. z. c. significasti. extra. de homi. Similiter si dubitatur de valore domus vel edificij riuosi statum dicitur publico approbatores seu estimatores nisi ab eis vnus dicitur de clamatum. l. arbitrio. et l. ab arbitro. ff. qui latit. cogan. et ibi per Bar. Similiter si dubitatur de pregnatia mulieris stat dicto matrone ad hoc de publico electe. dixi. s. de mulierib. et in quo loco. l. vnica. et idem de alijs artificijs. et bec vera ut scitur dicto vnus forlius quando eius electio est facta de publico ut bic. Si autem non est facta electio de publico debet fieri electio a iudice vel a partibus peritorum in arte illa de qua dubitatio vertitur. l. bac edicti. s. bis illud. s. de secundis nup. et debent eligi duo si vterque eorum copias alias sufficit vnus. Tex. est in. d. s. quod aut. et ibi per Ja. de belui. et ad de per Bar. in. l. si. ad. h. s. de rescin. ven. et l. si fundus. s. si. ff. de pig. Et no. banc. l. hic in. si. que allegat ut. s. dixi quod peritus et sapiens est qui nec fallit nec fallit. dolosus ergo non est sapiens qui fallit seu decipit alium. Item sapiens est qui non potest falli quod intelligas si habeat facti peritiam alias ignorantia facti sepe fallit prudentissimos. l. si. ff. de iuris et facti igno. In tert. ibi dubitatio. l. inter soluentem et susceptorem cui fiebat solutio.

Similis est fuerudo in Hispania. ut in qualz ciuitate sit vnus qui preest ponderibus auri et argenti. et statur eius dicto seu approbationi.

De auri publici persecutoribus. Rubrica.

Quia susceptores tributum auri de quibus dictum est. s. de suscep. l. j. et si. que incipit aurum et argentum. alis est. l. j. s. ti. pri. quandoque dif ferunt portare aurum ad arcam comitis sacrorum scriptorium de qua dixi s. eo. l. duos. sed potius illud aurum psequuntur ponendo ad ignem et excoquendo ut de massa soluta reducatur ad solidos aureos vel eorum so ca lucri. et hoc faciunt sine licentia dicti comitis. id subdit hic rubrica de persecutoribus auri publici. i. de ipsis susceptoribus sequentibus. i. exco quentibus et liquefacientibus aurum publicum sine licentia. id gloss. huius rubricae exponit persecutoribus. i. exactoribus quod psequuntur aurum in forma ce experiendo et pbando eius bonitate et multitudine ut faciunt aurifices.

Tri persecutores.

Susceptores non possunt pecuniam receptam sine licentia in massam redigere et habita licentia non debent aurum excoctum diu penes se retinere. b. d. Nota ergo quod si sit concessum collatoribus pro massa auri soluere aureos et solidos et reconuerso ut. s. de susce. l. quoties. coniancta gloss. penult. non illicitum est auri publici susceptoribus illud decoquere et liquefacere sine licentia ut de massa reducatur ad aureos penes se retinere cum percipiendi emolumentum medio tempore sed debet statim mittere ad arcam publicam scilicet ad arcam comitis sacrorum largitionum de qua dixi. s. de suscepto. l. duos. et cum hoc vltimo concor. s. quod exactor non debet pecuniam exactam penes se retinere sed statim ad erarium sine thesaurarium deputatum transmittere. Loco. s. l. vnica. in. si. de officio sacra. lar. et s. de cano. lar. titu. l. j. et s. de suscepto. l. diu. alias incipit minime. Et bec iura no. contra exactores collectarum et publicarum pecuniarum qui ducatos receptos faciunt excoquere et causa lucri ad aliam formam transmittere seu conuereere vel etiam cambiant in alias pecunias nam faciunt contra iura et omne lucrum quod inde faciunt debet esse fisci. nec possunt salua conscientia retinere sed fiscus potest ab eis repetere s. in Bar. bic pro hoc facit quod lucrum quod percipis cum re mea mihi debes restituere. l. apud labeonem. ff. de prescrip. verbis. facit etiam. l. j. et s. de bis qui ex publi. ro. mu. re. pe. et j. ti. j. l. j. et s. ff.

De bis qui ex publica collatione illata sunt non usurpatis. Rubrica.

Quia quandoque contingit quod pecunias quas intulerunt collatores. i. debitores publici sine prouinciales soluendo tributa in dices et alij officiales usurpant quandoque conuertendo in vsus suos quandoque mutuando et inde comodum percipiendos hic ponit hanc rubricam negatiam et predictarum prohibitiuam. Et differt bec rubrica ab illa. s. de bis qui ex publi. ro. quod hic de accipientibus ibi vero de dantibus pecuniam publicam mutuo vel aliter usurpantibus: ut bic in glos.

Nullus iudicium Pecunias publicas nullus potest accipere mutuo vel ex alia causa seu titulo in sua utilitate convertere. h. d. totus titulus. Summabo tñ quilibet. l. per se et licet bec. l. loquat in iudice id est etiam in alijs officialibus vt no. glos. j. cod. l. fina. Non potest ergo inder pecuniam publicam vsurpare seu in suum vsum convertere vt bic. et in aut. de col. §. iuuenus nulla. verfic. sed neq. col. ir. nisi hoc faceret ex permissioe principis vt bic in gl. i. als tenetur ad vsuras centesimas. l. qui sine vsuris. verfic. magistratus aut. ff. de nego. gest. et bic in glos. tenet etia. l. iulia peculatus qui pecuniam publicam aufert. l. j. et l. iij. in fin. ff. ad. l. iul. pec. et qui aufert seu mutat aurum publicum capitalem penam incurrit vt. j. co. l. fi. et l. fi. de bis qui ex pub. ra.

Nullus penitus. Quod in botreis publicis recondit non debet quis quoquo titulo vsurpare nisi ex superiorum licentia hoc faciat. h. d. Non ergo potest susceptor vel alius officialis publicas species transferendas ad horea publica vel aurum transferendum in arcam publicam et multo magis in iam translato vt bic in glos. l. per aliquos titulum mutui vel alterius tituli sibi vsurpare nisi ex concessione superiorum potestatem habentium. et sic prohibitionem factam in iudicibus in specie. §. l. priorina extendit ad quemlibet alium in bac l. Et quia patet qd ex titulo venditionis vel permutationis vel alio titulo non licet accipere frumentum: vinum: hordium et alias publicas species vel mutuum pecuniam publicam sine licentia superioris per se vel per alium concedenda.

Et not. qd verbum vsurpare accipitur in malam partem. quando accipitur in bonam. l. in fiscalibus. et ibi no. §. de exac. tribut. Quid autem si sint duo officiales et vnus velit recipere ab alio publice et palam: an possit sicut potest vnus tutor emere a contorto re. vt. l. cum ipse. ff. de contrahenda emptione. Glossa hic dicit qd non quia hoc omnino est prohibitum tam accipere qd dare. vt. §. de bis qui ex publi. ra. l. j. Et ex hoc no. limitationem ad dicta. l. cu ipse. cum simili. vt non habeat locum in contractibus omnino prohibitis. In textu ibi potestatum id est principis. vt supra notat. l. priorina.

Sciant iudices. Quod ex privato casu nonne vel ex eiusdem titulo. erigitur ad alias necessitates transferre non licet pena grauisima contrafacienti imminente. h. d. Et sic patet qd nedum est prohibita vsurpatio vel ad alios translatio specierum et publicarum pecuniarum vt. §. l. j. et §. de nancu. l. fi. Sed etia regularis solutio facta de rebus priuatis principis et eorum titulis non debet vsurpari a iudicibus maxime vel ab alijs officialibus erigentibus sub grauisima pena de qua pena dixi. §. co. l. j. nec in alios vsus conuerti. Nota ergo qd non licet ab officiali pecuniam publicam vel priuam ipsius cesaris ad vnam causam deputataz vsurpare vt inde consequatur aliquam commoditat. et nec etiam ad alios vsus publicos vel alias publicas necessitates conuerti vt bic. et j. de col. fun. patri. l. fina. et de frumento vrb. constantino po. l. fi. et in auten. de col. §. iuuenus nullam. col. ir. et j. de aquaductu. l. bac. l. et l. j. et l. j. legatam. ff. de administra. rerum ad ciui. perti. Et de hoc. §. quando relictum in vnam causam publicam possit conuerti in aliam causam publicam. Bic per Barto in. d. l. legatam. interdum enim res licet bene gesta puniatur. l. iij. §. in bello. ff. de remili. et l. fi. §. de nego. gest.

Et est argu. qd inder penas soluendas camerario vel ad certas causas destinatas non potest ad alios vsus etiam publicos destina re vt. d. l. fi. §. de col. fun. patri. nisi ex licentia superioris. §. eod. l. fi. vel nisi sit modica pecunia ex multis redacta que in necessariam operam sui officij conuerti potest vt dixi in. l. j. precipit. §. de cano. larg. ti. et allegat bec. l. in fi. in verbo securitate. qd omnia potest qui penam contemnit iuxta illud: omnia temere sed non impune facere h: propter hoc tamen leges non deludunt: sed corporaliter puniuntur. l. j. ff. de penis. l. tales temerarij.

De auro coronario.

Rubrica.

Quia soluebantur quedam tributa inutilia nec ad utilitate rei publice conferentia vt ad coronationem principum vel athletarum: ideo illa remouet.

Collationem. Nullus rogen dum aurum coronarium. i. ad coronationem principum vel athletarum nisi consuetudo ad hoc cogat. h. d. Et sic enim corone postea apped. banf in templo ad memoriam. et sic erat tributum superfluum quod Titus et Vespasianus imperatores remouerunt vt bic in glos. j. rubrice. Vbi tamen sit consuetudo soluendi tale tributum: vt est

inter iudeos tunc solui dicitur iuxta consuetudinem suam. l. iudicorum. §. de iudeis. Similiter remouit imperator descriptionem seu tributum quod solebat imponi pro erigendis statuis vel imaginibus principis in honorem alicuius: quia honoris honoris alius damnorum occasio fieri non debet: sed expensis proprijs fieri conuenit. l. penul. et fi. §. de sta. et imagi. De triplici autem corona quam sumit princeps sine imperator et in quibus locis sumat et quid significet vna: queq. vide per glos. in clemen. vnica. de iure iurando. et dixi in rubrica infra. in verbo imperator. De coronis vero athletarum vidisti §. de atble. l. vnica.

De irenarchis.

Rubrica.

Quia in locis pacis et tranquillitas necessaria est: ne tributorum prestatio retardet: ad qua cofirma da deputati sunt irenarche. ideo de irenarchis subiugit. Quero ergo qd sunt isti irenarche et quare tali nomine nuncupent et a quibus et qualiter eligant et qd et quale sit eorum officium. Ad secundum dic qd irenarche sunt quidam qd publice discipline et corrigendis moribus prestant. l. fi. §. irenarche. ff. de mu. et hono. Et dicti sunt irenarche quasi arcus nites iras hominum: et eos ad pacem et concordiam reducetes. vel qd gerunt monarchiam. i. principatum sumedi iram et sententiam et vindictam contra turbatores publice quietis et pacis vt bic in gl. rubrice. Et quibus et qualiter eligant et qd sit eorum officium. ptz bic in tex. et hoc munus est psonale et publicum qd sine aliquo gerentis sumptu expedit cum animi vigilantia et corporalis laboris intentione. l. fi. in prin. et d. §. irenarche. ff. de mu. et bo. et de isto munere dixi in. l. super creandis. §. de iure fiscali.

Irenarche. Instituti sunt a decurionibus idonei iudicio presidum nominandi. h. d. Et sic ptz qd potestas seu iudex no nominat seu eligit hz ordo decurionum ad quem spectat electio officialium. §. de decu. l. fi. et debent decuriones eligere tales irenarchas qui reputentur idonei et sufficientes iudicio et approbatione presidis pronuncie. Et est horum irenarcharum officium iras et odia hominum opprimere: et iras et discordias sedare: et ad pacem et quietem reducere per vniuersa territoria: et maxime contra turbatores pacis et quietis insequere vt dixi super rubrica. ac etiam latrones comprehendere. ff. de custodia reorum. lege diuus. la secunda. cum tamen latrones et malefactores apprehendunt debent eos de receptatoribus et scelerum socijs interrogare. et literas cum dictis interrogationibus interclusis pariter et ipsos ad cognitionem maioris magistratus remittere et denunciare. Si tamen non est bona fide sed parum prudenter no exquisitis argumentis vel maligne denunciarent extra ordinem puniendi essent. d. l. diuus. in fi. et l. sequenti. Mo. ergo qd no statur eorum processum sicut nec iudex secularis ad que sit remissio teneat stare processu iudicis ecclesiastici hz de nouo cognoscit in autenti. de sanc. epif. §. si vero crim. col. ir. nisi esset crimen cuius cognitio non spectaret ad eum in. c. vt inquisitionis. de here. in. vi. Anquid autem hodie officium istoz irenarcharum sit sublatum quasi seruatores locoqz bodie constituntur sine loco eorum subrogati in aut. de ma. prin. §. eos aut. col. iij. et in aut. vt nulli iudi. in prin. et j. §. col. ir. Et bic concludit qd no. qz illi seruatores eliguntur a principe vel a preside. isti vero ab ordine decurionum iudicio presidis. Bart. aut. bic dicit qd isti irenarche habent officium syndicorum ad denunciandum maleficia et ad capiendos malefactores qui syndici et milites sunt ad dicta officia nominandi et deputandi a concilio ciuitatis no autem a magistratu solo seu iudice vt patet in hoc tex. et dicam in. l. j. §. de curiosis. lib. iij.

De argenti pretio quod thesauris infertur.

Rubrica.

Quia tributarij debentibus soluere argentum quicquid commo dius est soluere aurum. ideo quantum aurum debeat solui pro argento sic subdit.

Abemus. Debens soluere argentum potest per qualibet libra argenti soluere quos. i. r. solidos aureos. h. d. Et not. ergo qd debens argentum potest soluere aurum ad rationem. x. solidorum auri per singula libra argenti vt bic inuncta gl. Quadoqz est comodius alicui soluere id quod est carius et pretiosius insti. de acti. §. hinc. et bic in glo. Et conuerso debens aurum potest soluere argentum vt dicit hic Bar. qd si debet. x. aureos potest soluere libra argenti quod im valet vt bic ptz. Et sic per ere potest solui aurum. §. p. xx. libris eris potest solui aure. §. de col. eris. l. vnica. et vide de spale in fisco fauore collatorum. i. tributarioz suoz: vt cogat recipere vna pecunia per alia alterius materie et forme: vt dixi in. d. l. vnica. de col. eris. hz sec. in puato vt per Bar. in. l. paul. ff. de solu. Et ptz bic qd pecunia minoris valoris vt est argenti: estimat per pecuniam maioris valoris vt est aurum: qd est potius. et sic conuerso vt flores nus estimet per bonos argenteos vt videm. et vlt. §. r. qd numi: mi

nouis valoris nō estimant singulariter z diuisim p nūmos maio- ris valoris. sed accerunt nummoy vel massa sic vt. s. de suscep. z ar. l. quoties p̄m bar. in. l. paulus. ff. de solu. In b̄mōi tñ solutiōibus vnus pecunie p̄ alia attendit cōsuetudo vt no. glo. in. l. h̄ q̄s ar. s. de dona. ¶ Itē pro auro mutato possunt i subsidū solui res im- mobiles: si aliud nō reperit illarū rerū facta subitū estimatiōe per iudicē. in aut. boc n̄st. cū glo. s. de sol. ¶ Itē stipulanti denarios si p̄mittat quis aureos eiusdē q̄ritatis tenet obligatio. l. q̄ extrinse- cas. cū sua glo. ff. de verbo. obli. ¶ Quero incidenter. dictū est. s. de persecutorib⁹ z excoctoribus auri naturalis. quid de persecutorib⁹ auri artificialis an alchimiste tale aurū licite persequant z sol ui possit: an vero cōmittat falsum. Jo. an. in addi. spec. in ti. de fal- sis cōmendat alchimistas qui ex magisterio artis sine arte magica vel alia lege p̄hibita. l. vnica. s. de t̄bau. de vili metallo faciūt pie- tiosum nec mutant vñā spēm in aliā diuersam. sed vñā metalli spe- ciē faciunt meliōrē vt de stano vel ere argētū vel aurū. p̄cedūt enim oīa metalla ex sulphure z argēto vino. Sed ex virtute elemētōrum in vno loco sit stānū: in alio aurū: in alio argentū z sic de singularis. Quā igit̄ ars imitē naturā. l. a doptio. ff. de adop. nō peccat alchimi- ste si per virtutē herbarū: lapidū vel aliorū elemētōrū vñū vile. me- tallū in pretiosus redūcūt: cū ambo fuerint eiusdē speciei z p̄ncipiū. In sunt em̄ reb⁹ corporeis per oīa elemēta quedā seminarie rōnes occulte quibus cū data fuerit oportunitas t̄pis atq̄ casualis pro- rumpunt in spēs debitas suis modis z finibus. dicit ter. xxyj. q. v. nec mirū. Et de isto alchimista vide An. de isernia. z bar. in tit. q̄ sunt rega. col. r. ¶ Quā tñ talis operatio multis subiacet deceptiōi- bus vt. d. c. nec mirū. Nec est scia pietatis. xxyj. di. si quis grāmāti- cam. cōsulo ab ei⁹ exercitio abstinēdū. Quis magister Arnald⁹ de villa noua fumū medic⁹ z theologus z magnus alchimista face- ret in curia romanā virgas aureas quas cōsentebat omni p̄batio- ni submitti. Hec quidē operatio si in piā cām cōuertēdā pagatur dei omnipotētijs p̄missiōe perficit. d. c. nec mirū. ver. nec ideo quis- quam. z. xxyj. dist. legimus. Cui deo immensas gratias de hui⁹ modi libri decimi perfectione reddamus. Amen.

¶ Sinit lect. famosissimi doctoris Do. Jo. de platea super decimo libro. C.

De nauicularijs seu nauclerijs publicas spēs trāspōtantibus. Et de iustralis auri collatione tollēda. Cōstitutio greca. Explicat liber decimus. Incipit. rj. C. feliciter. Rubrica.

Desca parte rubrice hui⁹ quā aliqui ponūt in principio rubrice nihil dicit in text. sed fuit qdā cōstitutio greca quā nō habem⁹ licet eius vim z mentē habem⁹ vt in simili dicit glo. in rubri- s. de interd. Et sic hic pl⁹ cōtinet rubriā q̄ nō grā sicut z alias. s. de q. mu. exca. hic in rub. z ibi dicit. Et collatio iustralis auri forsā fuit principiū romane indictionis de qua. s. de indictio. in rubrica. Naz imperator in tres p̄tes diuisit mundū. l. in Alia Aphricā. z Euro- pā. z quecūq̄ ps habet iustriū: id est quāquēniū ad suā collationē: z tria iustra cōplet indictionē. de quacūq̄ vero loquat collatiōe ex- tirpata est p̄m sensum hui⁹ ti. z sic verissime est contineri debuisse in cōstitutione greca: de qua sit mētio cū forte esset capitalis colla- tio z nō prediorū. Est em̄ tributū capitis remissum t̄mib⁹. f. de ca- pi. cui. cen. eri. l. vnica. z plurib⁹ alijs p̄ncipijs. f. de colo. tra. l. vnica. z. ff. de cens. l. j. z. ff. de glebe z follis: z ser. solidorū funcio: z collatio fundit⁹ est sublata. f. de p̄cto. z bono. p̄tore. l. j. z. ff. de. Sed ordinarie z cōsuee collatiōes bene remanēt z durāt. l. h̄. s. sine cē. vel reli. z. s. de anno. z tri. de exac. tri. per totū. similiter extraordi- narie que immineēt necessitate indicant: z pro cōi salute ad vsum impialis exercit⁹ vt. s. ne lice. in emp. spe. l. vnica. z. f. de nau. nō ex- cu. l. j. z. ff. de sacrosanc. e. l. tubem⁹. z. l. neminē. z. s. de qui. mu- ne. l. j. z. ff. de. ¶ Prīmā vero partē cōtinuat glo. duobus modis. Primo dictum est. s. neminē posse excusari ab expēsa siue munere emptiōis z trāsuactionis specierū vt. s. de qui. mu. vel presta. ne. l. se. exca. l. j. Hic vero subdit per quos debeat dicit spēs transuebi z cōducī. Secōdo sic dictū est. s. de tributis in specieb⁹ soluedis vt. s. de susce. l. modios. z q̄ earū spērū trāsuactio plerūq̄ fit per mare per nauicularios seu nauclerios ideo de his subdit. z dicit q̄ triplex est species nauiculariorū vt bic in glo. in ver. z dicit q̄ quedā ad veben- das spēs cū nanib⁹ per mare qdā ad fabricādas naues. Et quidā dicunt nauiculariū q̄ habēt maiorē partē sue substantie in mercat- tionibus maritimis. z de primis bic loquit. z. f. tit. j. z. ff. sed q̄ sus- scripēbāt spēs a susceptoib⁹ z prepositis in p̄ncipijs romanis: vel ad castra militū per naues deferendas. z isti vocant nauclerij. z vt offēdat q̄ de istis bic loquat z nō de alijs subiūrit: seu nauclerij: post verbū nauicularijs. z isti habēt immunitatē a munerib⁹ per- sonalib⁹ z a tutelis z curis minorū p̄ter q̄ filiorū sui corporis seu collegij. Et est bec immunitas inere p̄sonalis q̄ nō transit ad filios vt. d. gl. Et plura requirit ad hāc immunitatē cōsequendā que nu-

merant per gl. in. l. semper. §. negociatores. ff. de iure immu. ¶ Et no. ex hac rubrica dictionē diuinctiuam seu de cuius natura est vt verba distinguat sensus tamē iungat: vno p̄ eodē ponant: vt ibi alexander seu paris. i. alexāder qui z paris dicit. vt no. glo. in. l. ad p̄otegendam. s. de in. li. dan. tu. z. l. h̄. §. bec oīa munera. ibi ciuilia seu publica. ff. de ma. z ho. z. l. j. ff. de bis q̄ vt indig. ibi legato seu fideiussō. Et quīs iste dicitōes aut vel siue seu. z similes regulari- ter oēs sint diuinctiue: ad quārū veritatē sufficit alterū esse verū. l. bec verba ille aut ille. de ver. sig. ff. cū si. tamē in vltimis voluntatibus est differētia inter eas q̄ dictiones aut: vel: z si sunt mere et simpliciter diuinctiue q̄ ponunt inter res vt sufficiat alterū veri- cari. l. cū quidā. in fi. s. de ver. sig. z. l. plernq̄. in fin. ff. de iure do. z in regula iuris in alternatiuis. li. vj. sed dicitōes seu siue z similes nō sunt mere diuinctiue sed habēt naturā copulatiue vt inducāt augmētū fauore legatorū: z requirāt vtrūq̄ impleri. vt si lego vno r̄ onamēta seu q̄ eius causa parata sunt debet vtrūq̄. l. si quis ita legauerit. z ibi plene per bar. ff. de aur. z argēto leg. z. l. cū quis de cedes. in fi. ff. de leg. iij. z hoc voluit glo. in. d. l. cū quidā. dū fecit dif- ferentiā inter sen z aut. in alijs autē dispositionib⁹ quā in vltimis voluntatibus: vt in contractibus z alijs: iste dictiones vel: aut: seu: siue: pariter impōitāt alternatiōē. l. si ita quis stipulatur siue ex Alia. ff. de verbo. ob. z. l. j. §. sublata. ff. ad t̄reb. z. l. generalis. s. de sa- crofan. eccle. ¶ Sed quero statutum dat immunitatē calsolarijs: pelliparijs: sartoribus z alijs artificibus. quis dicitur calsolari⁹? Et videt q̄ ille qui facit calciamenta. z ille qui vendit: z etiam ille qui habet maiorē partē sue substantie in calciamentis: sicut hic dicitur de nauicularijs. Sed dicitur dū Bar. bic q̄ ille pp̄ie dicit calsolarius qui habet peritiā faciēdi z exercēdi dicitā arte: cū hoc sit nomē artificij. l. legatis. §. si ex officio de leg. iij. ¶ Negociatores vero calciamentorū: s̄z qui vendūt vel qui habent maiorē partē sue substantie in dicitis mercib⁹ non dicunt calsolarij sed mercatores calciamentorū hoc enim est nomē cōpetēs cuiuslibet de iure gen. l. ex bocture. de iusti. z iu. quo iure quilibet scit emere z vendere licet vnus industriosus magis sit q̄ alter. l. j. ff. de cōtraben. emp. z hoc verū nisi mos z consuetudo ciuitatis aliter se habeat. l. labeo. z ibi per Bar. ff. de supel. le. Quis autē dicit mercator. Dicit per Bart. in d. l. legatis. ff. de lega. iij.

Que sit natu- ra dictionis di- iunctiue.

Calsolari⁹ q̄s dicitur.

- 1 ¶ Securitas que concedatur per bec verba: nullam vim patian- tur z similia. nu. 2. z 3.
- 4 Illi cui data est securitas veniendi intelligitur etiā data redeñdi.

Nullam vim. ¶ Nauicularij portantes an- plenā habēt securitatē in eūdo z redeñdo vt nullā vim nullā iniuriā nullūq̄ patiant in cōmodis: pena. l. libra- rū cōtrafaciēti imponēda. b. d. l. col. l. j. in fi. ff. ad. l. iul. de vi p̄i- uata. z. l. de litorū z t̄tinerū custodia. l. j. loquit ergo bic de primo genere nauiculariorū qui habēt immunitatē a munerib⁹ person- alib⁹ vt dicit. s. in rubrica. Et eos offēdētēs puniunt pecuniariter duplici pena: scilicet criminali in. r. libris auri: que dant s̄to vt bic z c. in li. in quadruplū que datur vim passio: vt bic in glo. si. Pos- sunt etiā accensari. l. iul. maie. l. j. cōiuncta glo. in ver. securitatē. ff. ad. l. iul. maie. nec vna tollit aliam. l. quoties. ff. de ac. z obliga. z etiā in ius vocari t̄pe feriato: vt no. glo. in. l. semper. §. diuus adria- nus. ff. de iure immu. ¶ Nota q̄ bec lex z tertia z quarta loquunt- tur de premio seu priuilegio nauiculariorū eis cōcesso: propter la- bores z pericula que pro republica subeunt. l. semper. §. negociatores. ff. de iure immu. lex vero scda loquit de officio ipsorum. z lex penul. z vltima loquunt de pena eorū male gerentū: vt no. f. co. l. si in glo. ¶ Quero que securitas cōcedat per bec verba nullā vim patiant. Dicit cū ista verba vniuersalia omnes z nullus cōp̄redētāt plura duobus. La procurator. s. man. concedit q̄ nullā vim pas- tiat. l. cū armis z sine armis cum autoritate iudiciali vel sine. iste sunt species violētie vt. l. h̄. in prin. z. §. j. ff. q̄d metus cau. z etiā plu- res alie in. l. ertat. ff. q̄d me. cau. z ideo nō poterūt detineri in illo lo- co occasione delicti antea cōmissi: nec occasione alicuius sentētie cō- tra eos late: nec occasione alicui⁹ instrumenti: nec occasione repres- liarū. z hoc vult bic ter. ibi omni securitate potiri. farit. ff. de iudi. l. h̄. l. legatis. secū dū Bar. bic. ¶ Itē que securitas siue premiū z beneficiū concedat per bec verba: nullā cōfessionē patiant. Dicit cō- cussio est quādo officialis sub preterito officij inferit metum: vel ali- quid extorquet cuius repetitioni nō p̄scribit t̄mpore: z est crimē priuatiū. vt. l. j. z. ff. de cōcus. Tales ergo metus z extorsiones pro- hibet inferri ab officialib⁹ sub p̄tectu dignitatis z officij. ¶ Itē que securitas siue beneficiū eis cōcedat per bec verba nec aliq̄ gen⁹ incom- modi. Dicit q̄ per bec verba cōcedit immunitas a pedagijs datis z gabellis qui enim portāt res s̄ci z principis pedagia nō solunt. l. licitatio. §. res exercitū. z. §. se. ff. de pu. Et hoc verū quando sunt eis assignate ab officialibus s̄ci vel principis ad hoc deputatis vt bic in. §. j. q̄d probat per literas sibi datas super hoc. l. si publica- nus. §. j. ff. de publi. z. l. si qua per calumniā. s. de epif. z. de. z. l. si q̄s decurio. z. l. j. s. de decurio. Si autē quis deferat res non sibi assū-

Securitas q̄ cōcedat p̄ bec verba nullam vim patiat.

gnatas ad deferendi ab officiali. sed soli eas habuit a fisco vel a res. publicatunc soluet licet fisco no solueret. z sic emptor no succedit in privilegio z immunitate veditoris. l. licitatio. §. ff. de publi. q. est veru in ordinariis pedagis sed extraordinaria no soluet vt ibi per bar. Sed qd si est vedita gabella contractu an princeps vt fisco vedita soluet gabella de contractibus postea a se celebratis. bar. hic z qd si videt se submittere statuto ad soluedu vt p boere qpiat in ius pretiu de venditi de gabelle. z qretia principi detrahitur falcidia de legatis sibi relicti. l. iij. §. ad. l. fal. z hoc etia consu. luiti de bar. in consilio qd incipit statuto comunis eugubii sed con. trariu tenet. idē. Bar. in. d. l. licitatio. §. fisco. ff. de publi. per illuz. ter. qz in generali sermone no cotinet persona loquentis. l. inquisi. tio. veritatis. §. de solu. z. l. doli clausula. ff. de ver. obli. z hoc tenent. An. B. y. z. Bal. C. ultimo. no. q. ver. sed venientes z remeatis. q. 4. Illi cui data est securitas veniedi intelligit etia data redendi. non enim dicit se cure venire qui se cure redire no potest. l. sciendū. §. de bitores. ff. de lega. j. z. l. de etate. ff. ad trebellia. z. l. ytimur. coniun. cta gloss. in verscu. ambitus. ff. de sepul. vio. z. hoc est verum nisi. lex aliud specialiter exprimat. l. si quis decurio. prima. §. de decuri. z. tangā. §. de digni. l. si. vbi gloss. exprimit. Et simplex z indetermi. nata coeessio securitatis seu saluiconductus intelligit pro vna vs. ce tantu. l. boues. §. hoc sermone. ff. de verb. signi. nisi facta coeessio pro certo actu expediedo vt pro pace qz tunc intelligit vt possit veni. re z redire toties quoties expediat donec actus ille fuerit coeplet. l. co. tinuus. §. ite qui insula. de verb. obli. z. l. veteres. cum. l. seq. ff. de i. actus prima. de quo dic p. Bar. in. d. l. j. ff. ad. l. iul. iur. in. i. Et ad. de. q. l. aliquid def. saluiconductus non ppter ea tenet ad locu vel per. locu no tutu ire. z se committere capitalibz in iudiciis dicit. ter. i. c. acce. des. el. ff. vt lite no coeesta. Et no. glo. q. dicit arg. qz inder. prestabit securitate z saluū coeductu testibz. iij. q. ic. hortatur. Itae. etia singu. lariter qz securitas data trasendi per territoriu intelligit data in. tradi z exeti di vt facto coeeditis no possit capi in territorio alteri. in qd ingredit. ter. est in. cl. ff. de penis. zc.

1. Officiales prohibentur pecunias z species publicas conuertes re in suum comodum.

Imperimus. Species q a nauiculariis portade suscipiunt ont tra annu portari z ei a quo suscepte fuerat ont apoche de soluto reportari. b. d. Portabat em isti nauclerij de logings pibz. Romā vlad castru militu spes pnta panos de serie co vt frumenta vel alias spes quas Syria vel alia pnticia in signu subiectiois trasmittebat quas species qz no erat determinatu tps portadi z pntadi nauclerij negociabant i sua vtilitate qd Impera. tori hic remouet determinando tps transuebendi pntandi. Et pnta mo ponit vnu inconueniens qz dedit cam legis condede. scdo z tra. illud dat remediū. scda ibi ideoz. C. Et not. ibi fm. Barto. modū coficiendi rationes eorum qui multa suscipiunt z multa transmit. tunt ad alios vt faciunt mercatores adinuicem numularij ont enis scribere a quo recipiunt nominatim z ex qua causay. §. de erac. tri. l. apparitoris. Item ont scribere cui dederit nominatim. §. de sus. scip. z ar. l. neminem. ont etiam ponere die receptionis. vt hic si hic non scribantur non videtur ratio edi: quia non potest ille cui ratio reddenda est apprebendere si quid malignitatis commissum est: vt. d. l. neminem. Ratio enim que no potest intelligi no dicit edi. §. d. edē. l. argenti. z hoc veru. l. q. per scriptura vel testes ont data z recepta expresse pbari z ont dit i magnis rebz z expēsis sed i paruis sufficit iuramentum. z ita intellige glo. l. scimus. §. in computatio. ne. §. d. iure deli. z. l. scimus. ff. si cui plus qua per. l. fal. z. l. penul. ver. quod si aliqua. §. de do. C. Item no. q. ille qui recipit species trans. uebendas debet esse diligens z sollicitus recipere ab eo cui pres. entat apochas de soluto z de presentatione quantitate qua litatem z die illationis ztinentes: vt hic. §. de apo. pu. l. j. quas apo. chas recipiens sacre tenetur. l. placet. j. de col. fund. pa. z dictas se. curitates debet transuecto presentare ei a quo species transueben. das recipit vt hic dicit. ter. nec ipse das tenetur de periculo interim contingente. §. de naufra. l. de bis. nec etia de negligētia transuecto. ris non sumentis apochas ab eo cui presentat sufficit enim sibi qz tradidit nisi ipsi tradenti ad transuebendum possit imputari cul. pa quod minus idoneo commissit. l. eum. in. fi. z. l. argentum. ff. com. moda. Tenetur enim isti officiales de dolo lata culpa z leni. l. ma. gistratus. ff. de admi. re. ad. ciui. perti. C. An autem portans sit ido. neus testis si induco eum ad probandum qualiter ego commo. dau i tibi librum qz ipse tibi portauit et tradidit. Barto. quod no. in. l. de ferre. §. idem. decreuerunt. ff. de iure fisci. quia cum sit mihi obligatus actione mandati: ad eum spectat commodum ex tali re. stitucatione. §. de test. l. oibus. tñ. Bar. consuluit in consilio qd inci. pit in propozita zc. cum hic testis interrogetur de facto suo qz pres. cedentibus aliis iudiciis per. l. interrogari. §. de questi. erit loc. de. lationi iuramenti per. l. admonedi. ff. de iureiuran. et. l. in bone fi. dei. §. de iureiurando. C. Ultio nota ex principio qz nedu officia. les prohibent pecunias z species publicas conuertete i suum com. modu. l. j. z. ff. de bis qz ex pu. rō. z. l. j. z. ff. de bis qui ex pu.

colla. sed et ministri z transuectores pbibent negociado comedu co sequi vt hic. sicut em nauclerij cosequunt immunitate z ptectione ab oibz molēstis z incommoditatibus pro periculoz laboze eoru vt §. l. prima. l. temp. §. negociatores. ff. de iure immunita. ita fideliter fe gerere debent z fraude committentes puniuntur vt. j. co. l. penul. z. ff. in. fi.

- 1. Intra annu dat actio ad quadrupli in q inest rei persecutio.
- 2. In pena dupli: tripli vel quadrupli inest rei persecutio.
- 3. Stipulatio penalis sequens an nouet precedēte obligationem.

Ab his. Qui contra nauicularios fecerint rā. pinam tenetur in quadruplum hoc di. cit. Anrum autem istud quadrupli sit tota pena sicut est pena furti. insti. de obli. ex. deli. §. fin. an vero insti rei persecutio sicut in actio vi bo. rap. insti. vi bo. rap. in prin. Glo. coeludat hic qz intra annum datur actio ad quadruplum in quo inest rei persecutio. post annum vero datur simpliciter: sicut in actio ne vi bo. rap. in primo z secūdo capite. l. ff. in prin. ff. vi bo. ra. Nam vbi cūqz lex imponit penam dupli: tripli et quadrupli: in duplo inest rei persecutio. l. hoc edicto. §. j. ff. de publi. z ibi p. Barto. C. Itē que actio datur contra istum rapientem res nauiculariorum: tam ad persecutionē rei quam pene. Dicit hic glo. quod datur actio vi bo. rap. vel die secundum Barto. quod etiam datur condictio ex lege ista que introducit obligationem nec specificat specialem vā rī actionem. l. j. de edictio. ex lege. que condictio ex lege coerit cum alia. l. quoties. ff. de acti. z obli. z per. Barto. in. d. l. vnica. in. fi. ff. de condi. ex lege. Et habet locum pronisio huius legis secundū glossam hic quando rapina facta est nauiculariis aliter quā tēpo re naufragij: quia illo casu specialiter pronisum est in. l. j. z. l. ff. qz ex naufra. ff. de incen. ru. nau. z. no. j. de naufra. l. j. C. Sed quero cū pena quadrupli contra raptorem de qua hic sit regularis tam con. tra rapientes res alioz quam nauiculariōz. insti. vi bo. rap. in. prin. quare hic specialiter contra raptores nauiculariōz sta. tuit. Respondet An. de haru. ne videatur neglectum cum speciali ter de eis sit prouidendum. l. item apud labonem. §. hoc edictum. ff. de iniur. z in. c. si aduersus. de here. vel verius quia. §. eadem. l. sta. tuit seu statuerat contra inferentem violentiam nauicularis pe. nam. z. libzarum: non videbatur alia pena efficiendus ne addatur afflictio afflictio. l. diuus. ff. de offi. pefi. tamen nisi bilominus puni. tur hac pena quia illa fisco bec spoliato datur. vt ibi dixi. C. Item quero dicit. §. qd in pena dupli: tripli vel quadrupli inest rei per. secutio. Quid in contractibus promissis in duplo soluecentur in. tra certum terminum sub pena an in duplo continueatur fora. Et videtur quod sic in. d. l. hoc edicto. §. j. z. l. licitatio. §. quod illicite. ff. de publi. z. l. defensionis facultas. §. de iure fisci. z de seruo corrup. pto. l. vt tantam. §. in hac. z. §. de non nume. pe. autē. contra qui propriam. Terbi gratia quod officians scripturam propriam con. demnatur in duplum si est res que possit duplicari alias dupli est tota pena vt. l. penul. §. de vsu. In contrariu facit quia in stipula. tionibus penalibus inspicimus solum penam z non an interfit. in. sti. de iniur. sti. §. alteri. z. l. stipulatio ista. §. alteri. de ver. bo. obli. ga. Item quando pena succedit loco contemptus tota est pena z ultra etiam res petitur. l. si quis rem. ff. de arbi. licet secus quando succe. dit loco rei. l. si quis a socio. ff. pro so. Et bec potest esse solutio que. stionis scilicet an pena succedat loco rei z continueatur res in loco contemptus z non continueatur. C. Item quod in contractibus in. pena inest rei persecutio patet in. l. fina. §. de spon. vbi pena dupli. cationis arrarum continet primas arras datas. insti. de emp. z. v. di. §. j. licet posses dicere quod ibi loquitur in pena expressa a lege non ab homine. C. An stipulatio penalis sequens nouet precedēte obligationem. Dic per. Barto. in. l. scriptam. §. si pacto. ff. de pac. z. l. ita stipulatus. de verborum obligatio. C. Et an vtrunqz possit exigi scilicet res z pena. Dic per. Saly. ibi in. l. cū proponas. §. de transac. z per. Joan. an. in regula iuris. bona fides. lib. vj. Et quādo censatur adiecta in fraudem vsurarum per glossam z per. Barto. in. l. iulianus. §. ibidem. ff. de actio. empti. z. l. cum allegas. §. de vsuris.

1. Defectus vnus ciuitatis suppletur per alia sibi viciniorē.

Alm nauarchorū. Si id quod in. cumbit expedien. dum personis certe regionis per eas expediri no potest circumstantes ad expediendum expensis publicis com. pellendi sunt. hoc dicit. C. Et pro euidentia premittit quod in ciui. tate alexandrina erant bozea publica in quibus recedebant fru. menta z alie species tributarie: que debebant deferri Romam per nauarchos: id est nauclerios orietales intra certum tempus aptum navigationi sub certa pena. Et cum aliquo tempore casua liter occurrisset quod non reperirentur naues z homines qui por. tarent z homines regionis portare debētes circuirent insulas cir. cūstantes vt inuenirent naues z nauclerios ad portandum. pres. defectus pretorio illius prouincie aduertens quod illi non possent portare ad terminum propter qd inciderent in penam conuocant prefectū augustalēz presidem insularū qui in sua fide suscipientes boc onus

hoc onus fecerit portari dictas species Romam per naucleros Ale
 riam ad pacem ciuitatis: et alios primarios eis immunitate p
 salaribus concessa a muneribus? et alia: sicut p prefecto portorio dicitur est
 mandata. qua pmissione audita princeps illam commendauit ratifica
 uit et approbavit et p lege haberi voluit. In ter. ibi: nauarchoy
 scilicet principum nauium. ite ibi titubaret. i. dubitaret cum in prouincia
 orientali non inueniret naues. Itē ibi: tunc. i. tunc prefecti portorio vel
 tunc procuratoris cesaris. Itē ibi: conuenit. i. conuocatis. Itē ibi: clas
 sis. i. nauis. Itē ibi: summates. i. primates siue principes classis. Itē
 ibi: limitauit. i. determinauit. Dyn. Itē ibi: solatijs. i. salarijs. de
 hoc verbo dicitur supra de predictis cu. l. ij. C. no. primo diligentes ex
 hac. l. q. q. illud q. debet expediri per certos homines alicuius re
 gionis vel loci non potest expediri: debet per alios viciniores coad
 iuvari et impleri. et hoc fit expensis publicis et non eorum qui deferre
 debebat. et hic in fi. q. intellige si eis nulla culpa possit imputari
 alias secus. l. si uebda. §. ij. ff. ad le. r. b. d. de iac. et qd. no. in. l. h. de
 naufra. Et hec transmutatio. l. q. defectus portari debentium sup
 pleat per alios viciniores sit ex dispositione et ordinatione rectoris
 presidentis in illo loco ut hic patet: et sit causa cognita si necessitate
 uiderit imminere: ut hic in prin. sicut et alibi quando relictum reip
 blice non potest querri in cam in qua relictum est: sit transmutatio in aliam
 cam auctoritate superioris. l. legati. ff. de usufruc. lega. et l. legati. ff.
 de admini. re. ad ciui. perti. Et quo infertur hic Bar. si statutum di
 citur qd. portus non possint facere contra ordinamenta facta a generali adu
 nantia: seu concilio populi et per generale adunantia fuerit statu
 tus certus ordo in electionibus rectoris et officialium: quia ordo si non
 seruetur ciuitas carebit rectoribus qui priores poterunt aliter pro
 uidere illo ordine non seruato. nec dicentur facere contra ordinamē
 ta generalis adunantia subsistente necessitate aliter prouidendi per
 d. l. legati. et d. l. legati. C. Secundo no. ex fi. q. iusta causa imminē
 te uidelicet propter necessitatem publicam potest rector ciuitatis con
 stituere salarium de publico alicui: ut hic. et in. l. vnica. §. de fru. Ale
 ran. seu concedere immunitatem vel aliud premium salarii et mer
 cedem qd. facit ut valeat preconium a rectore seu potestate ciuitatis
 emissum q. quicquid ceperit tale malefactorum et presentauerit ha
 beat tantum salarii de ere communis. et ad hoc allegat bac. l. Su
 li. de eu. in. l. ij. ff. de iusti. et iure. qd. intellige si hoc facit de uolunta
 te et consensu principis vel gubernatorum ciuitatis habentium potesta
 tem expedire de auro cōis et cause cognitione. ar. huius. l. z. l. lege
 cornelia. in prin. et in fi. que declarat ex cuius bonis debet hoc premiū
 dari. ff. ad sille. al. s. p. p. auctoritate sua et sine cause cognitione non
 possit. ar. l. mulier. in fi. ff. de cap. et per. l. vni. §. de preb. sala. et etiam
 tetigi de hoc. et ibi etiā p Bar. in. l. ij. ff. de iusti. et iure. C. Itē est arg.
 bec lex s. m. An. de barulo pro officiali cui mādatur a superiore ut
 mittere ei debeat centum modios hordei cum tali nani ut si illa nauis
 impediretur possit aliam nauem conducere nā sunt due partes huius
 precepti scilicet mittere et cum tali nani mittere. unde licet excusetur
 q. non misit cum tali nani q. non potuit non excusetur ab alia parte
 precepti q. non misit. l. celsus. ff. de arbi. C. Itē est arg. q. defectus
 vnus ciuitatis suppletur per aliam sibi viciniorē. Unde est q. si non
 reperiretur tutor idoneus in ciuitate originis pupilli perquiretur
 de tutore idoneo in ciuitatibus vicinioribus. l. diui. ff. de tu. et cu. da.
 ab his. Et sic no. q. vna ciuitas debet ferre auxilium alteri. Itē qd.
 quis excusetur si aliquid faciat qd. ei faciendum incumbebat. Et
 etiā ar. q. non possit per canonicos fieri electio epi de alia ecclesia: q.
 diu reperitur aliquis idoneus in eadē. ut. §. de epi. et cler. l. in his
 de quo dicitur in ca. cum inter canonicos. extra. de elec. pro quo facit
 de men. or. cle. §. si vero diminuta. col. ij. Querit hic gloss. in ver
 bo immunitate. An quid isti naucleri excusant a muneribus pa
 trimonialibus. Et respondet q. no. Contrarium no. glo. in. l. semper. §.
 negotiatores. ff. de iure immu. sed bec est vera q. concessa immunita
 te videtur tantum concessa personalibus muneribus: non patrimonialibus. §. de mu. pa. l. qui immunitate. et qd. ibi no. et c.

Qui fiscales Qui per rectam viam non
 vadit capitali pena punitur hoc dicit. Nauicularius ergo
 qui frumenta et alias publicas species transuehendas
 suscipit: si recto itinere derelicto de via scetetur littora: et interuertē
 do vendidit dictas species capitaliter punitur: vel intellige verbū
 aduertendo: id est in aduersione et periculo emptorum propter hoc
 minoris ementium ut in gloss. Eadem pena puniuntur emptores:
 quia quoties commercium rei est interdictum pariter puniuntur
 emptor et venditor. l. penulti. §. que res ven. no. pos. et ita no. ibi Sa
 ly. nec emptor sit persona honestior quia tunc prescriptio: id est
 publicatione bonorum punitur. l. fina. cod. titu. Et accipitur hic
 capitalis pena pro deportatione secundum gloss. hic nam cum tri
 plex sit capitalis scilicet mortis: et secunda morti proxima scilicet
 damnationis in metallum: et tertia deportationis in insulam. l. ca
 pitalium. ff. de pe. et not. in. l. transigere. §. de transac. in prima gloss.
 et per Innocen. in. c. qualiter et quando. extra. de accu. appellacione
 pene capitalis prolata a lege vel a statuto intelligitur de minoribus
 dicit gloss. in. d. l. fina. §. que res vendi non poss. Et not. hic casum

sin Bar. q. si quis reperiat cum sarcina frumeti: vel alijs rebus veti
 tis portari extra districtum in aliqua via non recta et non consueta: est
 suspectus q. eas velit portare contra deuitas: ut hic et. z. de cursu pu.
 l. si quis publici. nā ex qualitate loci ubi inuenit presumitur proba
 tur contra eum ut hic et in. d. l. si quis. et l. si fugitiui. §. de seruis fugi.
 ibi ad barbaricum trāsēntes. Et no. q. si statutu loquat seu loqui
 tur per verba preteriti temporis ut si quis portauerit bladū extra
 districtū tunc requiritur actus consummatus nec sufficit esse in fieri
 no. in. l. arboribus. §. de illo. ff. de usufruc. Dū dicit lupus est spl
 nam: non tamē exiit: punietur tamē tūc extra ordinē talis in limine
 districtus portare reperit. l. ij. §. expilatores. ff. de effra. C. Si autē lo
 quit per verba presentis temporis vel preteriti imperfecti: puta por
 tantes bladū extra districtū punient. tūc punient pena statuti. d.
 l. si fugitiui. et ibi per Saly. et per Bal. in. d. §. de illo.

Iudices Loquitur duobus modis propter
 nitur. Secundum primum hoc dicit. Si iudices patu
 tur tempore navigationis naucleros publicas species
 portare: debentes in suo territorio commorari: puniuntur ipsi et
 municipales. h. d. Secundum hoc exponit immorari. i. valde mora
 ri. Secundum alium intellectum. b. d. puniuntur iudices et officia
 les omnes qui impediunt vel detineri permittunt tempore nau
 gationis congrue naucleros publicas species deferentes pretertu
 temporis hyemalis in nauigabilibus. ac puniuntur naucleri fraudes
 cum iudicibus participantes in se detineri faciendo. hoc dicit. Et
 secundum hoc exponit immorari id est detineri. Et secundum ytrāque
 expositionē nota q. propter delictū iudicis seu presidis et rectoris
 loci puniuntur omnes corporati. i. alij officiales vel corporati. i. om
 nes de corpore illius vniuersitatis. Et tamē ciues originarij q. alij in
 coles: cum omnes dicantur incorporati in alia vniuersitate. l. ij. de col
 leg. corpora. §. Et sic facit q. propter denegatam iustitiam a iudice
 seu pretere loci possunt cōcedi represalie contra omnes ciues et inco
 las ciuitatis. xxij. q. ii. dominus deus noster. Ibi dum dicitur q. et
 ciuitas plectenda est que vindicare neglexerit q. a suis improbe fa
 ctum est: sic etiam propter delictū domini seu rectoris ciuitatis li
 cet totus populus non possit excōmunicari in. c. romana. in fi. extra.
 de sen. excō. in. vj. tamē potest interdici in. c. si sentētia. co. tit. lib. vj.
 De quo dicit per Bar. in trac. represaliarum. in. vj. q. principali. Et
 nota hic q. tempus hyemis est aduersum nauigationi et tali tem
 pore nauigās est in culpa videlicet ab octobri vsq. ad aprilē. glo. in
 l. qui petitorio. §. ij. ff. de rei ven. tamen in hoc statuto consuetudini
 per Bar. in. l. quoties. de naufra.

De predictis et omnibus rebus nauiculariorum. Rubrica.

Continua dicitur est supra de personis nauiculariorum et officijs
 eorum. Nunc est dicendum de rebus et predictis ipsorum. Vel sic. q.
 res nauiculariorum sunt annexe oneri nauiculario etiam quocumq.
 serint quas quadam fraude censeantur translate in alium: dicit
 hic glo. id est de eis rebus dicit nunc. Et accipiuntur sicut in ti. pre
 ce. scilicet pro transuehentibus publicas species per mare: de pro
 vincijs romanis: vel ad costrayt ibi in rubrica vidisti. Quale sit
 hoc onus cui he res subiecte sunt glo. non declarat. Dicit secundum
 Barto. quod he res sunt obligate sisco pro culpa et negligentia nau
 ulariorum si non portant intra annum species debitas prout
 debent propter quod respública patitur damnum. §. titu. primo
 l. cum nauarchorum. Item si alique species perdantur: vel nau
 fragio pereant culpa alicuius nauicularij: omnes res nauiculario
 rum sunt obligate. et ab omnibus nauicularijs pro rata contribui
 debet ad emendationem. §. de naufr. l. fina. et in gloss. si. declarat. Si
 cut enim sibi inuicē succedunt. l. ij. §. de here. decu. ita vicissim vnus
 pro culpa alterius obligat. ut. d. l. si. §. de naufra. et c.

Primum Etiam si ad domum princi
 trāsēnt cum onere suo. hoc dicit. Si imperator succe
 dat alicui nauiculario: pro modo successōis tene
 tur agnoscere nauicularia functionē: pro his re
 bus que nauiculario nomine erant astricte. q. pa
 trimonium nauicularij est obnoxium functioni nauicularie: ideo
 ad quēcumq. transit res nauicularij: siue ad fiscum: siue ad alium
 transit cum onere deseruienti functioni nauicularie sicut estimacionē
 rei. Et sic patet quod onus concomitatur rem nec perit preiudi
 cio noui possessoris sicut est fiscus vel princeps. Et idem in rebus
 tributarijs ad principem vel angustiam deuolutis. l. si diuina do
 mus. §. de erac. tribu. et idem in collatione emptionum specierum.
 ut. §. vt. ne. lic. in emp. spe. se. ex. cu. et l. vnica.
 Et hec obnoxio vel obligate non est prohibita alienatio: sed res
 transit cum onere suo.
 2. Emptor non tenebitur soluere omnem collectam quam venditor
 de rebus suis soluere tenebatur.
 3. Attentare magna periculo non est magnanimitas sed teme
 ritas.

Qui fiscales.
 Addo iac. bur.
 l. l. si q. no. di
 cā rapere. C. de
 epis. et de. Et
 addo bal. l. si
 gitina. de ser.
 fugiti. et per
 l. l. cū pponas.
 de nau. feno. et
 q. ibi doc. opti
 me facit lex co
 te. §. dñs et. l.
 cesar. ff. de pu
 blica.

A Alter ag
grauaf. Ad
b baldū. i. l. f.
C. sine cē. vt re
li. Et l. i. l. C.
de iure dotiū.

Liberat sol
uendo. Stud
mirabile om̄i
sequit̄ Pau. d
ca. in. l. i. cōne
nerit. ff. de pi
gno. actio.

His. C. Pro rata res que peruenit ad aliquā
er bonis nauiculariorū debet on^o susti
nere. nec patrimoniu vel psonalyterius aggrauat. Itē
inspicit quāti res erat tpe quo ad eū puenit nō augmē
tum accedēs. hoc dicit s̄m bar. Et habet tria dicta hec lex. Prīmū
est si nauicularius alienauit aliquā rem sui patrimonii: res illa est
obnoxia nauicularie functioni: non persona emptoris nec residui
patrimonii ipsius emptoris. Secundum dictum in verbo domus
est quod domus vel alia res nauicularis: yendita erit obnoxia fun
ctioni nauicularie non pro valore z estimatione domus: sed p quā
titate emolumentū z redditus seu pensionis que percipiebatur ex
ea re tempore venditionis. Quid enim si fuit vendita domus
que magis ad decus vrbis quā ad fructum pertinebat. Nō tenebit
emptor nisi pro modo z mensura emolumentū que ex ipsa domo
tunc temporis percipiebatur. Tertium dictum ibi in verbo.
vbi vero est quod si domus nauicularis vendita est vel donata nul
lam vel modicam habuerit pensionem: vt quia eius constructio ar
dua z difficilis erat: sed emptor eidem domui ornamenta adiecit z
alia fecit: propter que domus aliquos prestat redditus vel maiora
quā antea percipiebantur ex ea: non tenebitur emptor secundum
qualitatem eius pensionis: que per industriam eius accessit: sed po
tius tenebitur inspecto veteri statu domus z pensione que eo tem
pore percipiebatur ex ea: vt bic. z. j. l. proxima. Nota ex principio
qđ rei obnoxie vel obligate nō est prohibita alienatio sed res trā
sit cum onere suo. vt bic. z. l. alienatio. ff. de contraben. emptio. z. sic
onus nauicularie functionis concomitatur rem sicut lepra lepro
sum etiā si transeat ad priuilegiatum vt. s. l. proxima. sicut onus
tributorū vel pignorum. l. imperatores. ff. de publi. z. s. sine cen. vel
reli. l. pen. z. s. de anno. z. tri. l. j. Et facit iste text. dū dicit qđ nō
est fas interceptere. i. annullare z prohibere actum alienationis sue
rei qđ per statutum nō possit prohiberi contractus qui est iuris gē.
lex hoc iure. ff. de iusti. z. iure. Sed in contrarium est text. quod imo
possit z valet statutum in. l. v. d. am. in. s. de contraben. emp. z. l.
si in emptioe. s. j. ibi: vel mores ciuitatis. ff. de cōtra. emp. z. ideo va
let statutum quod non liceat vendere rem immobilem forensibus
non subiectis z munera non subeuntibus. vt. j. nō lice. habita. me
tro. l. vnica. z. ibi dicam. z. per Barto. in. l. siluista. s. diu. de lega. j.
z similiter valet statutum quod non liceat vendere rem comunē
nisi prius socio requisito vel forte si emere velit. d. l. v. d. ff. z. ibi per
Salpē. Non obstat iste text. quia publica facultas contrahēdi hic
fuit causa impulsiva non annullandi contractū nō tñ negat posse
prohiberi. non autem valeret statutum quod non possit vendi ec
clesie: vt in aut. cassā. s. de sacrosan. eccle. z. per Bartol. in. d. s. diu. i.
Secundo nota ibi: res enim oneri ad dita est non persona inuē
catōis. quod res obnoxia alicui oneri non afficit possessorem no
uiter acquirentem z sic vitium reale non afficit personam nā emēs
rem nauicularis non propterea efficitur nauicularis: z emens rez
de vasallo non propter hoc efficitur vasallus tuus: z contrahens
societatem cum socio tuo: non propterea est socius tuus. l. nam so
cius. ff. pro socio. Tertio not. ibi: nec enim totum patrimoniu
cedit ad decorē ciuitatis vt bic. z. l. pretor ait. s. hoc interdicit. ff. de
ope. no. nuncia. z. l. in. ff. ne quid in loco publico. z. l. i. s. de edi. pri.
hic est qđ quis nō potest effectualiter emere colūnas vel trabes do
mus. l. senatus censuit. ff. de cōtra. emp. ne vbs deformet ruinis. d.
l. si. nec valet legatū earū: s. debet estimatio. l. cetera. ff. de leg. j. imo
propter decorē ciuitatis potest rector curiales compellere de nouo
edificare: ceteros non curiales rescire. l. singularium vbiū. s. de
edif. priua. z. l. p̄ses prouincie inspectis. ff. de offi. p̄si. C. Quin
to no. ex. eo. ver. z. ex. qđ valor rei alteri obligate debet colligi z ar
tendi s̄m estimationē que erat tempore alienationis z contractus
nō que fuit ante vel post vt bic. z. in. l. i. s. diu. ff. de iure fisci. z. l.
penal. s. de solu. qđ facit s̄m Andream de bar. cōtra infatigabiles
prelatos ecclesiarū: qui postq̄ alienauerunt rem ecclesie modici va
loris: puta sterile vel domū ruinofam postea vidētes rem pretiosā
rem factā dicit ecclesie deceptā: z volūt reuocare quia nō possunt
cū estimatio que erat tēpore cōtractus atēndā: nō qđ postea accre
uit vt dicitur iuribus vt. l. i. volūtate. s. de contra. emp. z. ven. z. c. iij.

extra. de cōtra. emp. z. ven. z. l. i. s. de alluui. z. paludi. z. j. de debi. et
ui. l. i. z. hic in ver. improbāt. z. j. de omni agro deser. l. si quis auto
ritate. z. ibi etiā tangā. z. j. de fundis rei priua. l. non enim debet
industria emptoris rem augētis sibi esse damnosa. d. l. si. Et hic
est casus s̄m Bar. qđ si emptor rei que erat alteri hypothecata me
liorauit rem que postea sibi euincat per hypothecariā liberat sol
uendo primā estimationē rei sine melioramētō. licet melioramētū
tanquā accessoriū z vnitū pariter cū re cadat in obligatione hypo
thecaria. d. l. i. s. de allu. z. palu. z. l. i. fundus. s. ff. de pigno. sicut
z in actione furti duplat z quadruplat augmentū accedēs post
rem susceptā. l. inficiādo. s. infans an fin. s. ff. de fur. Si autē tradat
rem debet sibi solui melioramētū. l. si. j. de cen. z. l. qui agros. j. de
omni agro deserto. C. Serto no. ex. ff. qđ magna edificia sunt cū ma
gna difficultate z magno sumptu: z ex magnitudine edificiorū pre
sumitur z iudicatur quis magnanimus. Et sic habes vnum mo
dum pbādi quē magnanimū. C. Et no. qđ tentent magna peri
cula nō est magnanimitas: sed temeritas iuxta doctrinam Seneca
in libro de quatuor virtutib⁹ sic inquitur. Eris magnanimus si
pericula nō appetas: vt temerarij. nec formides: vt timidi. nam ti
midū nil facit animū nisi reprehēsbilis vite cōscientia. C. In text.
ibi: addita. i. obligata. Item ibi: munificā. i. muneris per nauicula
riū subeūdi participē. Itē ibi: functionē. i. solutionē oneris qđ na
uiculario incūbebat. Itē ibi: accessit. i. auit rē eriguā. Itē ibi: pen
sionem. i. solutionē faciendam. Itē ibi: emolumentū. i. qđ cōmunē
estimatione valeret. Itē ibi: spatia loci z eriguitas. alia litera est
specialitas loci: vt qđ turris erat. exipere. i. sustinere: quasi dicat vo
luntas qđ p eo qđ postea accessit teneat aliqd oneris postea subire.
Itē ibi: aīōi emptoris. i. qđ aīōe volebat habere domū ornata. z. c.
1. C. Onus z obligatio rei sequitur ipsū possessore.
2. Casus fortuitus nō debet imputari veditōi.

Qui. C. Qui emit predia nauiculariorū tene
ad on^o nauicularis functionis: siue solu
tionis s̄m antiquā estimationē: que pactis priuatorum
tollī nō potest. z veditōr tenet si emptor non fuerit ido
neus. b. d. Patet ergo qđ onus z obligatio rei sequitur ipsū pos
sessorē. vt dixi. s. l. proxi. nec valet in preiudiciū fisci z iuris pu
blici pactum factū inter emptorem z nauicularium veditōrem
vt ipse nauicularius venditor teneatur nauiculariam functionē pre
stare: quia nihilominus emptor tanqđ possessor rei fisco obligate
conuenietur iuxta valorem rei que erat tempore cōtractus: vt bic z
s. l. proxi. z. l. inter debitorē. z. l. epistola. s. pactum. ff. de pac. z. l. pe
nul. z. s. sine cen. vel reli. z. si emptor nō reperitur idoneus post
ea in subsidium conuenietur nauicularius venditor. vt bic dicit.
Et sic primo debet excuti possessore: deinde deuenietur ad actorem
seu venditorem. vt bic dicit sicut z alibi primo conuenietur filius
qui exercuit officium publici. z deinde pater tanquā eius facies
sol. l. libertus. s. filium. ff. ad muni. z. l. i. in fin. s. de decu. z. ibi dixi.
Licet autē non valeat inter emptorē z vendi. z. creditorem pigno
ris z debitorē in preiudiciū fisci valet tamen inter eos. vt pro eo qđ
soluerit emptor habeat regressum contra venditorē. d. l. epistola. s.
pactū. ff. de pa. Hodie vero cum bona tributaria: z alia functioni
bus publicis obligata non possunt alienari sine decreto iudicis:
iudex debet diligētē examinare an emptor sit diligens z soluedo.
z si repererit eum non esse idoneum non debet autorizari licere vendi
tor apud acta in se suscipiat onus tributarium. vt in aut. sed pericu
lum. s. sine cen. vel reli. z. hic in glo. in verbo pactione. z. in glo. d.
l. inter debitorē. Quid autem si tempore alienationis rei em
ptor erat idoneus z postea casu fortuito lapsus est facultatib⁹. Re
spondet hic gloss. in verbo pactione quod venditor non tenetur.
2. quia casus fortuitus non debet imputari venditori. l. i. s. eo tem
pore. ff. de adm. re. ad ciui. perti. z. j. de fundis rei priua. l. i. in fin.
Et not. hic glo. in verbo opinionem in prima expositione que di
cit quod nos debemus opinari z credere rem esse censualem z esti
matam: z professam esse in tantum in quātum scriptura publica z
estimatio publicam perhibet z extendit. Et quo notat hic Barto.
quod in dubio presumit res tantū valere quātum reperietur esti
mata z descripta in estimis communis: z archiaio publico cui est
standum. vt bic. z. l. census. ff. de proba. z. auf. ad bec. in. s. de fide
instru. estimationi autem priuati vel testatorū non statur. l. si fun
dum. s. si libertus. ff. de lega. j. z. l. cum pater. s. pater qui filio. ff. de
lega. s. C. Et secunda expositione glo. nota qđ testis qui dicit ego
opino: hanc rem tantum valere probat valorem rei duobus tamē
occurrentib⁹ primo qđ se referat ad communem opinionem: z esti
mationem aliquarum rerum que sunt eiusdem valoris z fructus
in eodem loco z habēt eadē qualitates. ff. ad legē fal. l. p̄cia rerū
z. ibi per Barto. Secundo requiritur quod sit peritus in illa ar
te de qua est res que estimat. ar. l. nemo est qui nesciat. z. qđ ibi no
tatur. ff. de duobus reis. l. continuus. s. cum ita ibi eiusdem condi
tionis homines. ff. de verbo. oblig. debet ergo testis dicere quia in
causa scientie valoris rei quia sit practicus z expertus in emptio
ne z veditōe similium rerum que cōter tantū incerenf z venderent
z cōter estimarent ab oibus eiusdē artis z sciētibus conditionem
butus

In estis cōis.
Estimū cōmu
ne pbat valo
re rei. S. s. ff. vt
verū si de pri
mo tpe fuerit
factū estimū:
als secus vt in
sili iustitiam
bal. l. i. i. vti.
col. qđ pro qđ i
terest. ad b. fa
cit qđ no. bar.
l. l. decē. ff. d. v.
obl. s. s. de qđ
hic ponit etiā
Ange. l. i. p̄tia
rerū. ad. l. fal.
z qđ no. mod. i
s. si qđ agēs. i.
sili. de act. z. ex
presse bal. l. i.
i. i. pen. col. C.
de rescin. ven.

huius rei de quo per Bart. in l. h. in ultima colu. s. de rescin. v. d. i. r. l. vni. s. de sen. que pro eo qd interest r. in vlti. col. C In text. ibi ascriptos. i. obligatos. Itē ibi titulo scz veditiois vel pmutatio nis vt donatiois. Itē ibi opinione. l. estimationē. Ibi: antiquit. i. tpe facte translationis. vt. s. l. pri. Ibi: functionē. id est: soluere qd nauicularius tenebatur pro rata possessionis in eū translatē: ibi cōditiones. i. conuentiones siue pacta. r. ibi: imposte mentis. i. dispo sitione p pte mentis cōnentiendo inter eum r. emptorem: r. ibi: bac tamen pactione. i. ratione. r. ibi: transcripti. i. translati. Et ibi: idō neis. i. emptoribus si reperiant idonei. Dynus de mugello.

De nauibus non excusandis. Rubrica.

Quia multi quandoqz querūt excusare naues suas tēpore pu blice necessitatis oportunas sub pretextu priuilegij alteri? ideo subiungit hanc rubricam. C Et sic. quia non solum naues nau ulariorū: sed etiam nauis vniuersaliūqz debet esse parata in subie ctione reipublice tempore imminētis necessitatis r. multi nitebā tur excusare naues suas sub specie dignitatis vel priuilegij vel no minis alterius ideo subiicit hanc rubricam.

Mlti naues. C Naues q̄ sub nomine publicant. b. o. Prouidet ergo hec lex cōtra eos q̄ habētēs naues vt eritēt transuentionē publicam cōmittunt fraude: facientes ascribi ipsīs nauibus titulos potentiorum: publicatur enim nauis pro tali fraude r. subtractione nauis a subuentione reipublice. nam cum priuatis permittatur habere nauigia quilibet debet esse pa ratas sub venire cū dictis nauigijs publicis subuentionibus: cū ne cessitas erigit: nec vllō priuilegio excusatur. vt hic. r. j. l. proxima. C Et sic nota q̄ malitijs seu maleficijs hominum est obuiandum r. non parcendum. l. in fundo. cum concor. ibi alle. ff. de rei ven. nisi cōmittatur malicia r. fraus ad excludendum dolum ab alio illatū l. cum pater. j. titio. in fi. cum concor. ibi alle. ff. de leg. ij. C Nota q̄ priuilegia r. dignitates publice vtilitati obesse non debent: sed po tius prodesse. vt hic in fi. r. l. obfistere. s. de anno. r. tri. succēdit em omnis dignitas r. priuilegium publice vtilitati. l. j. r. h. r. iij. s. de quibus mu. ne liceat se excu. Et debet quis preponere communē vtilitatem sue priuate vtilitati quando priuata vtilitas concludit in communē. vt dicit glo. vñ. questione. j. scias frater dilectissime. r. ppter fauorē publicū possunt tolli iura priuatarū personarū. vt no. j. nno. r. Jo. an. in. c. in nostra. de iniur. r. dāno dato. r. cōtra cer tas psonas statuta fieri. ar. l. fi. ff. de appel. re. vbi alias nō posset. l. si priuatus. ff. qui. r. a quibz. C Tertio no. q̄ licet quis possit affu mere titulū r. signū armorū alteri? sicut r. nomē. l. vni. s. de muta. no. tamē hoc verū nisi faciat in fraudē reipublice vel alteri? cuius interit ex aliqua iusta causa. vt hic. r. in. l. j. r. h. s. vt nemo. priua. ti tu. prefigat. C Et hic est casus fm Bar. contra comitatuos qui te nentur ad publicas alias functiones eis impostas: qui faciūt aliū quem ciuem emere pro eis vt sub titulo ciuium ab his exemptorū publicas functiones erūt: vt talis res debeat publicari: nō enim loquitur specialiter ista. l. in nauibus tantum: sed generaliter in qualibet re que regabitur a publica necessitate: vt probat j. l. pro xi. Et sic patet hic q̄ qui delinquit contra fiscum subtrahēdo rem suam a publica subuentione punitur in publicatiōe rei. Sed qui delinquit contrahendo super rebz fiscalibus punitur pena qua drupli. l. qui in contractibus. r. ibi dicit. s. de iure fisci. C In text. ibi: nominibus. quia dicebant nauem pertinere ad aliquem regē. Ibi: titulis: quia imponebant signa alicuius regis. Ibi: fraudi. id est: recusationem r. fictionem. Ibi: titulum. id est: nomen alicuius. Ibi subuentionem. id est: transuentionem publicarum specie ram nomine tributorum collectarum. Ibi: sine. id est: non obstan te aliquo priuilegio dignitatis. Dynus de mugello.

- 1 Delictum prelati nocet ecclesie.
- 2 Prius debet excuti administrator voluntarius q̄ detur restitutio.

Iubemus. C Naues a necessitate publica nō in corpore iuris inclusor: nauis publicabitur si contra rium fuerit attentatum. hoc dicit. Et est hec lex de verbo ad verbum in. l. iubemus nullam nauem. s. de sacrosan. eccle. C Pro euidētia premitte q̄ multis de causis erant naues neces sarie reipublice. videlicet pro transuentione gentium tempore siue anno embolismali. id est: superexcedenti. Erat enim ciuitas roma na adeo populosa ex natiuitate r. ortu gētium vt esset necesse trans mittere per naues ad alias partes. s. ille vocatur annus embolismus. id est: superexcedens vt no. glo. in. l. iubemus. s. de sacrosan. eccle. Item erant necessarie naues quando exercitus imperatorūz transibat vltra mare pro militibus transportandis. Item pro traf uectione fragmenti r. aliarum specierum r. ex multis alijs necessita tibus publicis a quibus nulla nauis debet esse immunis. vt hic in vers. quod etiam. r. rescriptum super hoc impetratum presumi tur surreptitium: ideo non valet rescriptum contra ius r. publicā

vtilitatem eliciti: qz presumitur surreptitium. vt hic. r. s. de epis. r. de. l. quisquis. in fi. r. l. nec damosa. r. l. rescripta. s. de preci. im pe. offe. r. j. de fundis r. salti. rei domine. r. j. de fun. limito. l. j. in fi. r. s. de peti. l. j. r. ibi dicit. Et hoc verum nisi addatur clausula de rogatoria huius legis. vt not. in. l. fina. s. si contra ius vel vti. pub. vel conceditur ex proprio motu principis: vt dicit in. d. l. j. s. de peti. C Secundo not. ibi: aut religionis intuitu. q̄ delicti prelati nocet ecclesie qd est contra regulam iuris delicti persone. lib. vj. r. l. in bemus. s. economus. s. de sacrosan. eccle. C Et ideo dicit fm Salyc. in. d. l. iubemus. Cū queritur an factum prelati vel administratoris noceat ecclesie. dic q̄ aut in acquirēdis: aut in acquisitis. in que reudis preiudicat negligendo. l. permittendo labi prescriptionez. in aut. vt cum de appel. cognoscitur. s. generalē. col. viij. r. in aut. de sanc. epi. s. pe. que incipit si quis rapuerit. In questio vero aut ne gligendo aut contrahendo aut delinquendo. Si negligendo: r. pre iudicat sicut in precedētī casu. l. fi. r. aut. quas actiones. s. de sacro san. eccle. Si contrahendo: tunc nō preiudicat nisi solemniter cōtra bat. in aut. hoc ius porrectum. s. de sacrosan. eccle. vel nisi sit debi tum non liquidum. l. preses. s. de transac. l. pactum curatorum. s. de pac. Si delinquendo: r. tūc si totum capitulum delinquit r. sibi preiudicat vt tenet glo. fi. in fi. in. d. l. iubemus. r. tenet gloss. in. d. c. delictum. quia tunc censetur delictum proprium quod nocet. l. j. s. si aduersus delictum. C Si autem delinquit solus prelati vel ad ministrator tunc si pena potest cadere in eum solum. r. non nocet vt. d. c. r. l. meminere. s. vnde vi. Si autem non potest vt quia res publicanda non est sua r. tunc nocet vt hic. in talibus tamē in quibus preiudicat habet regressum contra administratorem r. si non est soluendo dat restitutio ecclesie. l. fi. ff. de eo p̄ que factū est. C Et sic patet q̄ debet prius excuti administrator voluntarius quā de tur restitutio. l. cū mādato. ff. de minor. licet secus in necessario in quo minor datur electio. l. etiā. si tu. vel cu. s. r. ibi Sal. nisi in instā tia cause principalis. l. properandū. in fi. s. de iudi. de quo per bar. in. l. in prouinciali. ff. de ope. no. nun. C An autem r. qualiter con tumacia r. delictū procuratoris r. tutoris r. curatoris noceat domi no vide per Barto. in. l. j. s. si procurator. ff. si quis ius. di nō obtē. C Quid autē si alius extraneus excusat nauem alterius a publi cis necessitatibus contra prohibitionē huius. l. vt subdnct animal alterius contra deuetū r. statutū disponēs animal confiscari. Dicit q̄ tunc si oīo ignorante hoc factum sit non publicabitur. l. cotē. s. dominus. ff. de publi. r. ibi Barto. Et ita intellige in fi. In text. ibi duorum milium modiorū. C Dic idem etiā si sit minoris capacita tis ideo subaudi maritime vt in glo. quia vtrobique est eadē ratio leg vtilitas publica r. ideo idē ius. l. illud. ff. ad. laquil. cū fi. C Itē ibi religionis. non ob. l. placet. s. de sacrosan. eccle. vbi ecclesia est exem pta a publicis muneribus: qd nō tēpore necessitatis publice vt ibi patet r. dicit in. l. fi. s. de erac. tri. C Itē ibi attentatum scilicet cum effecta alias secus. ar. ff. q̄ quisqz iuris. l. j. secundū Boli. de cuneo in. d. l. iubemus. s. de sacrosan. eccle. C Itē ibi excusā. dic etiā si iuris ignorātia excuset vt no. glo. ff. de iuris r. fac. igno. l. regula certa. circa mediu magne glo. r. q̄ est nota. cū alias iuris ignorātia in dā no vitādo excuset. ff. de iuris r. fac. igno. l. iuris igno.

Ne quid oneri publico imponatur. Rubrica.

Quia nauicularij portantes publicas species quicqz superimponunt sponte vel coacte res priuatorum: ideo quid sit hic subiungit r. c. Dy. de mugello.

Meri publico. C Qui cogit nauā ad suscipiendū vltra onus tenetur ad emēdationem damni qd in de se queret: r. puniuntur criminaliter extra ordinem hoc dicit. Sicut enim in fiscalibus borreis nō nisi fiscales species sunt ponende. l. frumenta. in fi. s. de suscepto. r. ar. ita nauibus oneratis publicis speciebus onus alie num nō est imponendū: vt hic dicit. C Et no. q̄ ad hoc quod pe na huius. l. locum habeat duo requiruntur. s. vt quis imponat pri uatā sarcinā oneri publico. r. q̄ nauicularius sit coactus recipere: autē imponeretur minus sarcina: r. sic leuissimū pondus propter qd nō esset nauis vltra debitum pondus onerata: nec propter hoc esset periculū naufragij: vel si nauita nō esset coactus sed sponte sa sciperet recipiēdo mercedē: tunc ipsē nauita teneretur r. puniretur vt hic in glo. j. quasi susceptas species ad proprias negociatōes cō uertens vt. s. de nau. l. fi. C Et est argumentum hec lex scdm Bar. contra conducētes equos ad vecturam r. eis imponentes valissas ponderantes vltra debitum r. solitum modum: vt teneant de om ni dāno r. deterioratione equi vltra debitum ponderati vel onera ti. l. si feruus feruum. s. r. si mulum. ff. ad. laquili. r. l. qui infulam. s. qui mulas. ff. locati. r. ibi notat etiā Bar. r. j. publici. j. de cursu publi. lib. xij. r. j. similr teneat q̄ equū deteriorat percutiēdo cū lignis vel fustibus. secus si flagello vel calcaribus: debito tamē modo. l. j. de cursu pu. r. idem si sufficiens r. conueniens pabulum r. cōsue tam prebendam bladōrū nō eribet: propter quod equus ex labor

Quid autē si bac qdne vide tex. in. l. cotē. r. ibi bar. ff. d pu bli. r. vide bal. l. cū pponas. Et Imo. in. l. mes uis. s. duobz ff. de leg. ij. r. v de do. Alex. l. j. vt nemo p̄ ua.

Joannes de Platea sup vndecimo libro. 2.

re deterioratur. In animalia. in si. f. de cur. publi. Si autē incursum la-
tronis sit ablatum non tenetur conductor: de hoc casu fornicato. si ei
culpa non potest imputari: imo mercedem solutā potest repetere.
In quis fundum. §. Imperator. ff. loca.

De naufragiis.

Rubrica.

Quia nauicularij de quibus dictum est quādoq; patiunt nau-
fragiū maxime ppter aliena onera imposita. vt. §. l. prima. et pro-
pter naufragiū perent species publice: ideo d' isto naufragio subiu-
git. vicit naufragiū a nauē et frango. fractio. l. quasi submersio nau-
ium: vt hic in gloss. rubrice. **E**t nota q; causa euitandi naufra-
gij pōt quis res alienas abscere in mari vt suas saluas faciat: vñ
modo cesset volus. l. qui seruandaru. ff. de prescrip. ver. sicut potest
quis destrere domū vicini vt suam saluā faciat ab incendio. l. iij.
§. quādamodū. ff. de incendio. r. l. si quis fumo. ff. ad. l. aquil. facit
qđ no. in. l. in cōmodato. §. sicut. ff. cōmo. si autē sit iactura in mari
causa vitādi cōmunit periculi: tunc fit contributio a vctoisib' pio
omnib' reb' deiectis exceptis cibarijs et corporibus. l. si. §. cum in
eadem. ff. ad. l. r. bodi. de iac.

Quando. **E**t rebus que erāt in nauē
que naufragium passa est ni-
bil debetur fisco. Si ergo aliqua nauis propter nau-
fragium fuerit deducta ad littus vel terram fiscus ni-
bil debet occupare nec aliquid ad eum spectare vel lu-
crificere: quia ex aliena calamitate non debet compendium facere:
nec est addenda afflictio afflictio. l. diuus. ff. de offi. presi. r. l. tam de
mentis. §. de epi. au. sed tam nauis quā res dñio eius seruari debet.
et eas res capiens tempore naufragij siue in continenti ante: vel in-
cōtinēti post tanq; rapiens ex naufragio tenetur intra annum ad
quadruplum: et post annum in simplum: et tantū d' fisco. l. i. in fi.
ff. de incen. rui. naufra. Et sic potest ascendere pena ad septuplū: li-
cet regulariter nō transcendat quadruplum: insti. de act. §. omnes
autem actiones. 2. est actio in factum ex edicto pretorio. ff. eod. l. i.
que est actio pretoria personalis et stricti iuris ex maleficio annua
quo ad penam: et perpetuo continet rei persecutionem dicta. l. i. et
§. de fur. l. in eum. **S**i autem capiat ex intervallo res inuētas in
littore iacentes tenetur furti. l. i. h. r. iij. ff. de incen. rui. naufra. nisi
capiat pro seruando ei cuius fuerint: de quolibet publico pro-
ponat. l. falsus. §. si alienum. ff. de fur. r. insti. de rerum di. §. fina. tes-
netur etiam iste rapiens ex naufragio alijs actionibus. vt furti. vi
bonorum rapto. r. aqui. vt no. glo. in. l. in eum. §. de fur. r. tenet etiā
pena criminali maiori et minori secundum qualitatem personarū
l. pedius. ff. de incē. ru. r. nan. r. d. l. in eū. §. de fur. r. auē. nauigia. in
l. §. de fur. nō enim habentur iste res pio derelicto sicut nec ille que
ex rbeda currētī cadūt: sed remanent in dñio possessoris dñi. l. h. in
fi. ff. ad. l. r. bodi. de iac. r. insti. de rerū di. §. si. nisi qualitas iacte rei
presumptione inducat. vt q; liber in mari deiectus est. vt no. gloss.
fi. in. l. i. ff. ad. l. r. bo. de iac. **E**t ideo nō valet statutum neq; consue-
tudo q; nauigia et res naufragio iacte in mari acquiratur capien-
ti nisi essent res in se delitū vel piratarū. vt dicit textus in dicta autē.
nauigia. r. ideo male faciunt reges Hispanie qui naues fractas oc-
cupant: contra dispositionem huius legis. ita dicit glo. i. q. vii. dñi
pensationes. **E**t qualiter et per quos debeat dominus pbare suas
res esse. dicitur. j. eo. l. quoties. r. intra quātum tempus dicitur. j. l.
proxi. Et no. bene qđ fiscus non debet ex aliena calamitate luctuo-
sum commodū consequi: non enim intendit fiscus facere lucrū cū
dispendio subditorum: sed potius suo iuri detrabere vt commo-
dis subditorum subueniat. vt no. dicit ter. in. l. vnica. §. de ca. tol. et
c. bone. el primo. de postula. prela. r. l. non puto. ff. de iure fi. Quod
facit contra dominos tyrannos: qui subditos in debite affligunt: r.
ab eis extorquent et bona ex naufragio capiunt. vt. §. proxime dicit.
Et est hic casus secundum Barto. quod si nauis tempestate dela-
ta fuerit in aliquem portum quod non debeat soluere gabellam
vigore statuti disponentis quod de mercantibus delatis in portum
soluat gabella: q; debet intelligi de sponte delatis non ex causa vi-
genti et violenta necessitate: vt hic. r. l. cesar. r. l. si. §. si per necessita-
tem. ff. de publica. **E**t idem in his que propter incursum hostiū fu-
gerint in territorium alienum cum animalibus suis vt inde rece-
dere valeant absq; solutione gabelle. Facit etiam secundū Barto.
qđ si tēpore siccitatis et carentie aquarū aliqui vadant ad molēdi-
na alterius territorij q; possint reappoztare extrahere farinā sine
aliqua solutiōe gabelle: q; illic molūt ex necessitate famis propter
quā ois cōtia efficiuntur. l. i. §. cum in eadē. versū. r. omni. r. ibi glo. ff.
ad. l. r. bo. de iac. facit. l. h. §. de patri. qui fi.

Examinare
testes. De hoc
vide hic p bar.
idē tenēt. In
cta additio. d.
alex. sup vbo
examinari tes-
tes.

Qui dicit res naufragij esse suas: hoc probare intra annū d3.
Si mercator dicat se passum dānu incedē vel naufragij vel simi-
lium hoc debet probare intra annū.

Quis nauicularius. **C** nauicularius qui dicit
se inuēnisse naufragium debet hoc probare corā iudi-
ce illius loci: et si opus fuerit intra annum prefecto illi?

loci seu dñocesis nunciare postea vero perit instantia. hoc dicit se-
cundum intellectū glo. r. Anto. de barulo. Patet ergo hic qđ si qui
dicit res naufragij esse suas debet hoc probare intra annū et si pro-
bauerit res sibi restituent seu substituent. si autē intra annum nō
probauerit perit instantia illius cause. Et sic est speciale in causa
naufragij. vt instantia cause finiatur anno licet regulariter instantia
causarum principalium et ciuiliū duret triennio. l. propter andi.
§. de iudi. Sunt et alij speciales casus in quibus instantia durat mē-
nori tempore triennij. vt not. j. cod. l. de submersis. licet gloss. aliter
intelligat in autē. nauigia. §. de fur. videlicet quod statuitur annū
ad inchoandum: et biennium ad finiendum: quod non est verum
secundum Dy. dicentem quod instantie inchoande bene statuitur
annus: si terminande aut agitur ciuilitet: et tunc triennium. aut cri-
minaliter: et tunc biennium. et ita loquitur lex de submersis. et hoc
sentit ibi glossa parua que incipit cause. licet ibi alia glossa. que in-
cipit biennium: videtur titubare. et cum hac glossa concordat. gloss. in
l. propterandum. in princip. de quo latius per Saly. in dicta autē.
nauigia. §. de fur. **W**ar. autē aliter intelligit hāc legem videlicet
quod nauicularius non agebat cōtra aliquem nec res ptebat. sed
nauicularius ad suam defensionem pio speciebus sibi assignatis
naufragio peremptis volebat probare casum naufragij et amissio-
nis specierum: quod probare debet per testes intra annum coram
iudice loci vbi euentus. i. casus naufragij occurrit et probationes
illas portare ad prefectū et dictas species assignare debebat: post
annum non audietur. ita qđ non solum instantia sed ius perit. et
hic est verus intellectus secundum Barto. **E**t quo no. mirabi-
lem practicum quod vbi quis patitur aliquem casum amissionis
mercium vel equorum conductorum vel alium casum in partibus
remotis faciat ibi examinare testes: et ille probationes fa-
cient postea fidem coram iudice competenti non obstante q; pars
de cuius preiudicio agitur non fuerit citata ppter longinquitatē
itineris quod est valde notandū r. secundū hoc potest intelligi. l. sci-
re oportet. §. sufficit. ff. de execu. tu. vbi dicit quod sufficit probare ca-
sum ex naturali instantia. id est secundum primenū iugentium solum
quod in ore duorum aut trium stat omne verbum non attēta solēni
tate ciuili. et sic patet qđ casus naufragij vel infirmitatis: vel alteri?
impedimenti debet probari per testes hic et dicto. §. sufficit. r. l. te-
stium. §. de testibus. quandoq; tamen fm qualitatem et cōditionē
personarum potest probari per solum iuramentū: vt tenet Spe. in
ti. de appella. §. nunc breuiter. ver. quid ergo. de quo per War. in. l.
si. §. qđ diximus. ff. si quis cau. r. in. d. §. sufficit. et ad huiusmodi p-
bationem casus per testes admittuntur domesticū r. familiares in
subsidium. vt dicam. j. l. proxima. Et no. hanc. l. fm Bart. in argu-
pro his qui suas dant pecunias mercatori ad partem lucri et dam-
ni q; si mercator dicat se passum dānu incedē vel naufragij vel
similium: quod hoc debeat probare intra annum arg. huius legis
sicut intra annum tenetur reddere rationem. vt dicit in. l. neminē. §.
de suscep. r. ar. nisi dicas hoc speciale fauore fisci vel susceptor. specie-
rum debeat probare amissionem intra annum. qđ fesus est in pi-
nato: cum exceptiones et defensiones regulariter sint perpetue: que
non reperiuntur tempore limitate. l. pure. in si. ff. de doli. excep. r. l. li-
cet. §. de excep. r. ideo inoleuit mos q; dantes predicto modo pecu-
nias mercatori paciscunt q; de casu ptingētī ex quo dānu infurget
debeat mercator legitime probare intra certum tempus qđ not. in
practica. **I**n text. ibi agitur. i. naufragij passus est probet. l. fm
foumā traditam. j. l. proxi. **I**bi relatio. i. cognitio cause. **I**bi ptes-
cturam si per presidem expediri nō pōt fm intellectū glo. **I**bi bene
lata. i. probata. **I**bi cōpetens dispositio. i. sine prolatio. f. cōdēnādo
eum qui violenter rapuit intra annū ad quadruplū. **I**te ibi emer-
so anno non admitti. f. ad quadruplū: sed ad simplū potest agi per
petuo. **D**ynus.

- 1 Regulariter duo vel tres testes sufficiunt: q; in ore duorum vel trium stat omne verbum.
- 2 Iudex solēni inuestigatione adhibita debet querere veritatē.
- 3 Ab his qui melius nouerūt veritatem testimonij est habendū.
- 4 Legitimū r. cōgruū tps nauigandi est a Calendis aprilis vsq; ad Calendas octobris.

Noties. **C**um de naufragio querit debent
examinari duo vel tres testes de nani
qui melius scire debent veritatem. quibus deficientib?
deuenit ad alios et nauigatio faciēda est a Calendis a-
prilis vsq; ad Calendas octobris. h. d. Debet ergo volens probare
naufragiū corā iudice siue ptes de illi? loci facere examinare duos
vel tres nautas et primo magistros nauis qui melius sunt instru-
cti. et eis deficientibus: vt quia tali sorte naufragij perempti sunt
tūceraminent alij nante r. si tam magistri quam nante naufragio
perierunt tunc examinentur filij magistrorum et nantarum: qui tē-
pore naufragij in nauē fuerant secundum glossam: vel etiam non
fuerant. vt. j. dicam in. iij. notabili super reb' quas nauiculari?
se amississe contendit. **N**ota primo ibi duorum vel trium. qđ regula-
riter duo vel tres testes sufficiunt. l. vbi numerus. ff. de testibus. q; in
ore duorum vel trium stat oē verbū. vt dicit hic glo. r. c. l. §. de testi-
bus quandoq;

quos in multis casibus requirant plures vt. d. c. l. no. vt dicta. l. vbi. r. s. de testi. l. testi. r. ibi gl. r. in regula iuris pluralis locutio li. vi. r. ibi no. glo. ff. q. iij. in prin. vbi glo. r. plene in Spe. de testi. §. restat. vbi Spe. connumerat tres casus in quibus creditur vni soli testi. Debet tñ iudex refrrenare multitudine testimonij vt. l. f. ff. de testi. quod intelligitur vbi duo sufficiunt q. iudex admittat vsq. ad tres: vt vult iur. de quo dic. in c. significauerunt. de testi. r. in spe. in d. §. restat. vers. hoc etiam. C. Secundo no. ibi solers questor inueniat. q. iudex soleni inuestigatione adhibita debet querere veritatem. vt ibi. r. l. ff. de eden. r. aut. qui semel. §. quo modo r. quando iudex. ibi perquisit veritate. r. l. ff. si. re. ibi p. refacta veritate. r. in l. si. ff. si quis cau. ibi vt veritas inquirat r. ff. q. i. in primis. ibi cognita veritate cu. dei timore q. iustitie ordo suaserit indicandū. r. l. vnica. §. de deditia li. tol. ibi no s. enim qui veritate colimus semper veritas inuanda est. viij. di. veritate. q. negans veritatem dicitur negare xpm qui dicit ego sum via r. veritas. viij. dist. si. consuetudine. Potest enim iudex de multis circūstantijs interrogare vt ad veritate deueniat. r. ideo cu. dubitatur de testimonio veritate possunt interrogari de vestibus r. qualitate temporis r. alijs circūstantijs. vt no. glo. in l. de testimonio. §. de testi. Et sic possunt etiam torqueri si vacillēt vel sint viles persone: vt bic in gl. in ver. habita. r. hoc si dicat se negotio interfuisse. naz. bec duo requiruntur anteq. procedatur ad tormēta seu ad torturam. f. q. vacillent r. qd. dicant facto de quo queritur interfuisse no. glo. in l. vnus. §. testes. ff. de questio. r. l. presbyteri. §. de episc. r. de. Et per predicta iura veritatem inquirendam disponētia iudex vbi cūq. potest reum absentem condemnare de iure. Lab. sentē. ff. de penis. vel ex forma statutorum debet ex officio assumere defensionem rei: r. testes examinare in fauorem rei r. fm veritatem iudicare. de quo per Bar. in l. is qui reus. r. l. penul. §. ad crimen. ff. de pu. iudi. C. Tertio no. ibi. in quibus est sciētia plenior. q. ab his qui melius nouerūt veritatem testimonij est habendū primo vt bic. r. iij. q. iij. §. si testes. etiā si sint domesticū familiares r. coniuuncti nā de his que sunt in nau. domo collegio vel alio loco secreto quilibet testes admittuntur per quos possit haberi veritas vt bic in gl. in ver. in alios. r. §. de repu. l. consensu. §. seruus. et c. veniens. el. scō. de testi. in fi. r. c. iij. loco. extra. de proba. r. per glo. in l. in tantum. §. vniuersitatis. ff. de re. di. C. Inc est q. in syndicatu officialium possunt examinari bionarij r. notarij: r. alij de gestis per officialem. san. tenuerit debitā familiā: an torserit aliques secreta in camera. fm. Bal. in l. obseruare. §. p. i. ff. de offic. p. consu. r. lega. intellige tamen de his que inter se sūt in collegio vt alio loco extranei nō intersunt. Si vero extranei possunt interesse: tunc aut talis est actus qui prouideri nō potuit vt homicidij vnius de collegio. r. tunc probabitur etiam per alios de collegio. Si vero potuit prouideri: quia fecerunt cōtractum venditionis locationis r. similia tunc quia in re propria nullus est idoneus testis. loibus. §. de testi. tenentur pbare per extraneos: ar. eius quod no. dy. in l. in actio. in pu. ff. §. fur. Et adde gl. in aut. de mona. §. cogitandū. colla. j. r. vide ibi p. Jac. de delu. i. C. Quarto no. ibi a liberis nautarum seu magistrorū q. deficientibus seu peremptis oibus qui naufragio interfuerunt admittuntur in subsidij alij magistrorū nauium r. aliorū nautarum domi existentes ad probandam mortem r. naufragium patrū suorū: quam mortē p. verisimilia scire debent: r. similiter vxores defunctorū: r. ad probandam amissionem rerū quas viderant deferri ad nauem: nec reductas ad domum. Ex quo inferuntur duo notabilia. C. Primo q. si queratur de morte alicuius sufficiens probatio est q. inter liberos r. cōiuunctos habeatur pro mortuo. Et idem si inter commilitones r. cōsocio habetur pro mortuo. §. de repu. auten. bodie. r. de hoc scilicet qualiter probetur mors r. quando requiratur probatio p. testes. r. qñ sufficiat per famā dic. per Bar. in l. ff. si dubitetur. ff. quēadmodum testa. ape. r. per Bar. in l. quidam. §. solu. matrim. C. Secundo inferatur q. ad probandum res naufragio vt alio casu deperditas probetur per verisimilia r. probatōes domesticas r. indicia vbi veraprobatio haberi non pot: r. q. probare debitor casum euenisse: r. creditor debet probare casum euenisse culpa debitoris: r. hoc in casib. fortuitis: q. regulariter eueniūt sine culpa. vt vis hostij: impetus aquarū: naufragij r. similia. C. Sed in his q. regulariter nō eueniūt vt furtum in cēdium fuga eorum q. debent custodi. d. debitor vtrūq. probare. f. casum euenisse r. sine culpa sua euenisse. r. de hoc r. quādo sufficiat pbare casum per testes r. quādo p. iuramentū dic. per Bar. in l. si quis ex argentarij. §. ff. de eden. r. per Ly. r. Saly. in l. si creditor. §. de pigno. ac. proba. r. etiā rem mobilē esse deperditā coipso q. facta diligenti inq. sitione nō reperitur. l. iij. §. nerna filius. ff. de acqui. pos. r. per bar. in d. §. ff. C. Quinto no. in fi. l. q. legitimum r. cōgruum tēpus nauigandi est a calendis aprilis vsq. ad calendis octobris. vt bic r. no. cōtrarium tempus in l. qui petitorio. ff. de rei ven. alij nauigando alio tēpore nauta videt in culpa r. sic teneretur. j. eo. l. vltima. qa. periculosa res est byemalis nauigatio. l. ciuitas Rhodiorum. §. de offi. recto. prouin. quādoq. tamē ne publicarum specierum trās-

ductio retardetur non potest quis se excusare pretextu existentis vel proxime future byemis dum prosperior fuerit ventus. vt. §. de nauicu. l. indices. In huiusmodi tamen tempore nauigandi statur consuetu diui regionis. vt bic dicit Barto. C. Et nota bic coniuncta glo. fina. quod large sumendo annum quantum ad tēpus nauigabile: annus diuiditur solum in duas partes. scilicet byemē duraturam per sex. menses inchoandos in calendis octobris et finendos in calendis aprilis: r. estatem duraturam alij sex. sequentibus mensibus. Sed stricte et proprie sumendo diuiditur in quatuor partes. scilicet in byemem: vel estatem: r. autumnum. byems incipit in medio nouembri r. durat tribus mensibus. Et sic successiue durant alie partes. et in vere r. autumno sunt equinoctia. id est equalitates dierum r. noctium: de quibus vide has duas glossas. scilicet in l. j. §. estas. ff. ne quid in flumi. publi. r. l. j. §. estatem. ff. de aqua quoti. r. est. C. In textu ibi neri. id est necessitate testimonij ferendi ad quod compelluntur testes. l. si quando §. de testibus. ibi abunde. id est: sufficienter. Ibi. solers inquisitor id est: sollicitus indagator vel iudex. Ibi. immoetur. scilicet vocando eos r. inquirendo ab eis. Ibi. defuerint vt quia fuerint mortui. Ibi. obuerit. id est: corru fecerit. Ibi. iudiciaria. id est: coram iudice nauticulariorum scilicet aliquis qui enast scōm glos. sed cu. dicat tertus vniuersos obruptos. ideo Bar. intelligit q. erat nauticularius. id est de cetu nauticulariorum non tamen de illa nau. sed de collegio qui volebat probare pro sua r. aliorum nauticulariorū defensione naufragium: r. amissionem rerū que erant resignande prefecto. vt dixi. §. l. proxima. Pro qua resignatione tenetur totū collegium nauticulariorum non tamen de illa nau. sed de collegio qui volebat probare vt. j. ea. l. C. Et allegatur hic casus specialis r. singularis per aliquos dum dicit q. vno nauticulario agente alij magistrū r. nante examinantur r. testificantur q. quis potest esse testis in re propria de qua spectat ad eum commodum vel incommodum contra. l. omnibus. §. de testibus. quod intellige in subsidij vt dixi. §. in tertio notabili. Ibi. interceptionis. f. specierum publicarum solutarum nomine tributorum r. Romam ferendarum. Dynus.

Senatores non excusantur a muneribus realibus. licet a personalibus sic.

Robis Casus gestoris vel procuratoris nō imputatur soluēt. hoc dicit. Si enim provinciales collatores vel quicūq. alij debitores fiscalis etiam si essent senatores soluerūt tributa vel alia debita fiscalia que post solutionem naufragio sunt perempta nullū periculum ad eos qui soluerunt ex tali periculo redundabit: sed ipse nauta tenetur si fuit in culpa. j. e. l. ff. Et not. hic casum pro his qui soluerunt collectas alicui officiali qui postea aufugit cum pecunijs quod eis non imputatur. C. Et ex eo quod dicit bic de senatoribus not. etiam q. senatores non excusantur a muneribus realibus: licet a personalibus sic: vt bic in glo. nam senator efficitur ciuis r. municipes vbi romanē: in qua senatoriam dignitatem adeptus. l. penul. §. de incolis. vt ibi dixi: sed in propria p. fia retinet originem r. domicilium quo ad honores r. dignitates: r. q. tum ad munera realia non personalia vt bic. r. in l. municipes. ff. ad mu. de quo dicam. j. de digni. l. senator. C. In ter. ibi nobis alias vobis. r. tunc loquitur imperator procuratoribus vel exactoribus fisci volētibus verare r. compellere debitores ad soluendū iterum ex quo prima solutio nō deuenit in utilitatem fisci quod imperator bic remouet. et hoc quando solenniter r. legitime fuit facta solutio alicui fecus. l. ff. §. de con. fil. debi.

- 1 Acta primi iudicij tanq. facta super exceptione preemptoria naufragij faciunt fidem in alio iudicio.
- 2 Cause debent procedere remota omni relatione.
- 3 Quando quis proponit suam excusationem nec petit aliquid ab aduersario non est necessarius libellus.

Submersis Cum de naufragio agitur causa summarij examinetur potest ad inquisitionem procedi r. causa naufragij debet intra biennium terminari: alias nauticularius absoluitur r. iudex tenetur hoc dicit. C. Sunt ergo tria dicta in hac lege. Primo quod causa naufragij debet lenato velo. id est summarie et d. plano examinari. C. Secundo ibi: r. si quis. dicit quod si quis nauticularius fuerit criminaliter accusatus r. conuictus intra annum surripuisse aliquid ex naufragio: vel quod eius culpa passus fuerit naufragium: vt bic in glo. in vericulo absoluto. damatur pena extraordinaria pro qualitate personarum. C. Tertio ibi si vero. dicit q. si causa huius naufragij non fuerit intra dictū biennij terminata per iudicem interpellatum r. requisitū: et sic fuerit elapsum tempus propter quod nauticularius conuictus fuit ab obseruatione iudicij absolutus iudex puniatur in resarctione medietatis damni actoris. et in alia medietate resarcientur puniantur alij officiales qui debent esse attentī et solliciti q. ad iij

Joannes de Platea super Undecimo libro.

super illam cam intra biennium terminet: que etiam tpe feriato agitari potest. l. solet. ff. de feriis. **C** Si ergo agit hic criminaliter de naufragio et hoc casu ut ea biennio terminari sicut alie cause criminales. s. vtra cer. tem. crimina. questio terminetur. l. si. et hoc vult glo. hic parva ver. cause. et glo. in ver. biennii. Si autem ageretur civiliter ad quadruplum vel ageretur ad simplum via extraordinaria per officium iudicis: tunc debet ea inchoari intra annum. l. si quis. s. eo. et terminari triennio fm. l. propterandum. s. de iudi. fm. Saly. in aut. navigia. s. de fur. vt dixi. in. d. l. si quis. Bar. aut hoc aliter intelligit videlicet quod nauicularius ad sui defensionem volebat probare naufragium et petebat se absolutum ab assignatione rerum cum res perdidit naufragio et si in hac cognitione summaria iudex reperiat aliquem aliquid subtraxisse poterit contra ipsum procedere per inquisitionem ad petitionem nauicularii. Et enim iusta causa inquisitionis quod iudicis est notum de maleficio per examinationem factam in illo iudicio summario no. in. l. athletas. s. caliniator. in glo. magna in veris. vel ita intellige de his qui notantur infamia. et per bar. in. l. si. si publico. ff. de adul. Nam facta prima iudicis tanquam facta super exceptione peremptoria naufragii faciunt fidem in alio iudicio. vt per Barto. in. l. si. s. hoc edicto. ff. vi bo. rap. Et si iudex negligit terminare hanc petitionem nauicularii intra biennium nauicularius absoluitur a fisco: et iudex et eius officium tenetur: vt hic dicitur. et fm. hic intellectum summari. **E**t sic habes quod duplex est intellectus in. l. ista. vnus fm. glo. quod hic agatur criminaliter contra nauicularium vel alium qui res naufragio abstulisset alius fm. Bar. quod contra neminem agebatur sed nauicularius ad sui defensionem per assignationem rerum ad qua est obligatus petebat testes examinari super naufragio et se absolutum. et si in huiusmodi causa incidit ter reperiat aliquem aliquid surripuisse procedit contra eum et punit. et idem si reperit aliquem dedisse cam naufragio vt quod piscantes osteso lumine naves ad portum accedere credentes ad naufragium deducant l. ne piscatores. ff. de inc. rui. et nau. **J**anua aut ciuitas egregia iuxta mare posita et diuinitus copiosa quod preclare se huius nocturni luminis cura quia non fallendo sed veraciter in totum motis ostendendo ad salutiferum portum nauigantes inuitat. **M**o. ex pin. ibi leuato velo. fm. vnam expositionem glo. quod cause debent procedere remota omni velatione. l. suspicionis collusionis vel fraudis. licet quandoque procedant oculo iudicis caligante. vt no. gl. in. l. inter filios. s. fami. er. **S**ecundus alium intellectum not. Cause summari. vt est causa naufragii et alie cause summari de quibus per gl. l. iii. s. sciendum. ff. ad erbi. debent per iudicem expediri leuato velo. l. in seruato per omnia ordine iudicario. nec etiam requisitis plenissimis probationibus in causis breuib9 et modicis preiudicis. vt aut. nisi breuitates. s. de sen. ex perico. reci. et l. thesaurus. ff. ad erbi. s. in causis magnis et magnis preiudicis in quibus debet procedi summari ex dispositione iuris vel statutorum verbum summari intelligitur respectu ordinis solennitatis iudiciorum non autem respectu probationum que requiruntur plene sicut in aliis causis non summariis. vt hic. et c. dispeditiofam. de iudi. in cle. et c. sepe. de ver. sig. l. a di no pio. s. si super rebus. ff. de re iudi. de quo per bar. in. l. iudices. s. de iudi. et Bal. in. d. s. sciendum. et plene in. d. c. sepe. et plene in Spe. de offi. iudi. s. postremo. et plene per Bar. in extrana. ad reprimendum. in ver. summari. **E**t no. quod hic est casus in quo examinantur testes ante litem contestatam cum dicit leuato velo fm. bar. in. l. nec quid. ff. de incen. rui. nau. **A**n autem in hac causa naufragii summari requiratur libellus in scriptis. Glo. in verbo interpellatione concludit quod non bene potest tamen dari libellus. vt bic dicit libelli datione: et etiam non dari sed solum verbo interpellari iudicem: quod factum intelligat et expediat. vt hic dicit interpellatione et fm. hoc hec lo. quod dicit interpellatione: id est sine libello procedi corrigitur quantum ad hoc per aut. offeratur. s. de litis contest. **A**n dic fm. Bar. si intelligis prout glo. quod hic agebatur criminaliter. et dicit quod hic est speciale quod non auferatur libellus: s. sufficit sine libello simpliciter proponi de factum coram iudice: sed regulariter etiam de iure antiquo in criminalibus debet libellus offerri. l. libellorum. ff. de accusa. sed fm. intellectum Bar. s. positum non requiratur libellus neque est speciale nec corrigitur: quod quod quis proponit aliquam suam excusationem non petit aliquid ab aduersario non est necessarius libellus. l. scire opz. s. oportet. ff. de execu. tut. et ibi no. et adde quod alleg. gl. l. hanc quod in summariis non requiratur libellus in. l. j. s. dies. ff. quis or. in bo. pos. seruetur. **Q**ualis tamen petitio in actis requiritur super qua sententia ferri valeat fm. gl. in. d. cle. sepe. Dy. et An. de barulo sic dicit cum queritur an i summari cognitione requiratur libellus hic videtur innui quod non alibi dicit quod de plano dandus est libellus. l. miles. s. sexaginta. ff. de adul. alibi vero dicit quod i summari cognitione generalis est actio ad exhibendum. d. s. sciendum. alibi quod non seruatur iudicarius ordo l. thesaurus. ff. ad erbi. **E**t ideo videtur distinguendum: aut summari cognitione est incidens. vt cum dicitur notatus a colono in iudicio non comparet et actor petit se mitti in possessionem rei petite. l. si. in fi. s. vbi in rem actio. et tunc non datur libellus: quia super incidenti non habet iudex necessario pronunciare. l. j. s. de ordi. iudi. **E**t quod

ea que post litem contestatam accidunt et c. l. ediles. s. item sciendum. ff. de edil. edic. aut summari cognitio est principalis vt sunt bonorum possessio. que non tribuunt ius de quibus no. in. l. j. ff. de bono. pos. in quibus proceditur summari. vt. d. s. dies. tunc si non appareat contradictor. vt in bonorum possessione que datur filio emancipato gratia litis agnoscente de qua in. l. papinianus. s. j. ff. de inoffi. testa. non requiritur libellus cum non sit actus trium personarum in iudicio requiruntur. l. inter litigantes. ff. de iudi. Si autem apparet contradictor vt i carboniana bonorum possessione in qua summari proceditur. l. iii. s. cause. ff. de car. edic. tunc requiritur libellus. l. j. de car. edic. et l. si. s. de edic. diui adri. tol. et tangam in. l. i. coloni. j. de agri. et cens. Fallit i. l. ista vbi apparet contradictor non tamen offert libellus: quod est speciale in fauore naufragium passivi: vel quod questio erat breuis. vt dicta aut. nisi breuitates. et l. leuia. ff. de accu. et hic est summari cognitio a libelli oblatione et iudicis cessione vt quia fieri potest iudici per tribunali non sedente. vt dicto. s. die. aut. etiam sedente. et tunc non summari. l. a procedente. s. de dila. et de ista summari cognitione dic plene per Bar. in extrana. ad reprimendum in verbo summari. et sequentibus verbis. **A**n autem in officio iudicis etiam quando iudex pcedit de plano sit necessarius libellus gl. hic in versiculo interpellatione. in fi. tenet quod sic in autem. offeratur alia glo. in rub. ff. de inter. actio. tenet quod non ita tenet in. d. l. j. quis ordo in bono. pos. seruetur. **D**ic per Bar. in. l. ne qui. s. vbi decretum. ff. de offi. proconsu. et lega. In textu ibi: remonendi. lab ordine. vbi proferendi. id est: ad procriptionis vel relegationis penam damnandi. **I**tem ibi: plenaria interpellatione. i. de plano sine datione libelli. l. a procedente. s. de dila. vbi dicit plenaria interpellatione. **I**tem ibi: audire. id est: auditas terminare. **I**tem ibi: nauicularie scilicet danum dante. **I**tem ibi: vitium. id est: negligentiam. **I**tem ibi: absoluto nauiculario. scilicet per lapsum biennii quo nauicularius dicitur et probatur eius culpa passus naufragium vel res surripuisse. vt vult hec gl. in verbo soluto. **E**t quia singulariter no. coniuncto ter. quod vbi iudex tenetur probare neglectam vel negatam in iustitiam quod ita demum tenetur si agens probauerit conuentum fuisse sibi obnoxium vel per eum non steterit quin probaret sed per negligentiam in dicitis qui interpellatus non fecit. vt. c. ex parte. de fo. compe. et per Bar. in. l. damni. s. fabini. ff. de vno ifec. et l. titia seio. s. vfuras. ff. de leg. iii. et an nauicularius per iuramentum possit probare casum dixi. s. eo. l. j. et c.

Pro culpa vel negligentia huius nauicularii tenentur omnes. **C**ulpa vel negligentia huius nauicularii tenetur omnes. b. d.

Super naufragiorum. **C**ulpa vel negligentia huius nauicularii tenetur omnes. b. d. **E**t idem etiam in fabricensibus: ex culpa enim vnus ceteri tenentur. l. iure. j. de fabri. et est ratio vt hic in glo. quia sicut pro sine herede mortuo totum corpus nauiculariorum succedit. s. de here. decu. l. j. ita equum est vt ex vnus culpa totum corpus teneatur. et hoc est vnus de oneribus nauiculariorum pro quo sunt res fisco obligate. vt dixi super rub. s. de predi. nau. postea tamen conuenitur et excutitur nauicularius cuius culpa naufragium accidit sumptibus et periculo corporis sicut dicimus in duobus commodatariis et reus debet. l. vni querit. ff. commo. **C**ulpa autem naufragii occurri potest esse si non congruo vel aduerso tempore vel naue fragili nauiganit: vt hic in glo. alibi si sine eius culpa accidisset non tenetur de casu fortuito nauicularius neque corpus nauiculariorum. **P**rouinciales autem tributarii et debitores fiscales qui soluerunt dictas species ipsa solutione fuerunt liberati sine culpa nauicularii perierunt. s. e. l. pro his. et not. quod quando officialis publicus vel alius reddat rationem non debet sibi admitti: nec apocha fieri de his que eius culpa acciderunt. vt hic dicit bar. In ter. nauiculariorum. l. omnium secundum An. de baru. et Duolum. alibi dicunt nauiculariorum. l. in naue existentium tantum: et non aliorum qui non transfuerunt illas species. et sic non obstante regula iuris alteri per alterum non debet iniqua conditio fieri. ff. de reg. iur. nec ob. l. iure. j. de fabri. quia ibi est casus specialis qui non est trabendus ad consequentiam. ff. de legi. l. quod non ratione. **I**tem ibi contingentis. s. fm. qualitatem patrimonii non fm. numerum personarum. ad quod. s. de mu. patri. l. j. et de immu. ne. c. eden. l. si. secundum Dy. et bar. in. l. ne quid. ff. de incen. rui. naufra. vbi dicit quod dicitur ciuitatum castrosum et villarum tenentur de violentis et predictis et robariis et maleficiis commissis eorum territorijs. quod est verum quando sunt scientes et prohibere volentes: quia debent eorum territoria tenere tuta et securam: ne transeuntes derobentur. vt ibi per Bar. et c.

De metallariis et metallis et procuratoribus eorum. **R**ubrica.

Glo. continet quod propter potius trasuectorum metalloz. sepe naufragium seu naufragia contingunt ideo post tit. de naufragiis ponit de metallis et personis operantibus in eis. **S**ecundo continet glo. quam secundam continuationem dic clariorum secundum d. d. s. dixit de diuersis generibus specierum que nauibus quandoque naufragantibus

Nota de lau de ciuitate Januensis.

Questio.

Questio.

nafragantibus deferuntur nunc de singulis officijs quibus di-
cte species inferuntur subiungit. sed quia inter ceteras species me-
tallum pretiosissimum invenitur: ideo de his dicitur ac etiam de personis
metallum colligentibus. i. de metallarijs: sine quibus metallum ha-
beri non potest. ac etiam de procuratoribus constitutis ad colligen-
dam et erigendam collecta de quibus procuratoribus habetur. f.
e. l. cum procuratores. Et no. q. nomen metalli est generale pro au-
ro et argento: ferro: plumbis: stanno: et similibus.

- 1. **¶** Metallarij qui dicantur.
- 2. **¶** Qui vult esse metallarius debet soluere pro introitu matricule octo scrupulos.

Depensa. **¶** Pro evidentiā totius ti-
pmitte fm Bart. clarius q̄
dicat hic gl. in ver. octonos q̄ metallarij dicitur
qui fodit metallum: et pro introitu officij debet
soluere fisco octo scrupulos illius metalli. i. tertia
partem vncie ad quod fodendum accedit. vt hic

et de eo quod fodit metallarius v3 dare quolibet anno vnam libra
fisco que libra sit nouem vnciarum. vt. l. l. p̄ori. Si autem fodit au-
rum soluet fisco annuatim solum scrupulos. vii. f. c. l. per annos et
vltra hoc de toto eo quod percipit facta purificatione metalli v3
dare fisco duas decimas: id est de decem partibus duas ptes si fo-
dit in publico. Si aut in priuato vna decima soluit fisco alia pri-
uato: et residuum sibi retinet. f. c. l. iij. Et sic sunt tria tpa solutio-
nis. i. pro introitu: 2. pro fossura: etiam pro purificatione. **¶** Et hoc
premissis bea. l. b. d. Qui vult esse metallarius debet soluere p intro-
itum matricule octo scrupulos. i. tertia partem vnius vncie il-
lius metalli quod fodere intendit et metallum quod vult vendere
debet vendere fisco pro cōpetenti pretio. b. d. Licetum est ergo cui-
libet fodere metallū in intrare matriculā metallario: dūmodo sol-
uat que hic dicantur. f. pro introitu octonos. i. octo scrupulos. i. ter-
tiam partem vnius vncie in baluta. i. in vtilitate publicam. que
publica vtilitas in grecō criauos appellatur. et sic not. q̄ baluta
idem est q̄ publica vtilitas. Vel dic in baluta. i. in vase licido. vt
sunt capse cardinalium. vt dicit glo. Est enim scrupulus quarta
pars vncie: et tertia pars vnius drachme: et drachma est. viij. pars
vnius vncie. Et sic octo scrupuli sunt tertia pars vnius vncie: et
drachma est octana pars vnius vncie. et sic colligendo tres scrupu-
li constituūt drachmam: et octo drachme cōstituunt vnciam. vt hic
in gl. fm opinione 230. de qua dic per eum in summa. Sed Pla.
in. l. j. intellexit scrupulum talis ponderis q̄ octo faciunt. xiiij. vncias.
Roge. dicit aliter. f. eo. l. per annos. hugu. antes dicit q̄ scrup-
ulus est pondus sex siliquarum. id est vnius vncie et medie. nam
siliqua est quarta pars vnius vncie de q̄ siliqua ter. facit mēionē
in. l. liberto. f. filium. ff. de annuis lega. et glo. in aut. sed hodie. s.
de epis. et cler. tenet opi. 230. fm Bar. hic quia in dubio accipitur
pro minori pondere. et sic in dubio contra fisco. vt. l. non puto. ff.
de iure fisci. **¶** Item no. hic er. si. q̄ licet alij regulariter quis non
cogatur vendere vel emere. l. dudum. de contraben. emptio. et. l. nec
emere. s. de iure delibe. tamen hoc casu colonus seu operarius si-
scalis debet prius vendere domino suo q̄ alteri in isto tamen pre-
tium tenentur prius vendere domino insule q̄ alteri per hunc
text. et. l. vni. f. non li. habita. metro. et ibi dicam. **¶** In ter. ibi: per-
pena. i. p̄onida et penata deliberatione. Item ibi: exercitium me-
tallorum. scilicet fodiendum. id est vellet effici metallarius. Item
ibi: laudabilitas tua. loquitur Crescētio comiti metallorum. vt in
glo. Item ibi octonos scrupulos. i. tertia partem vnius vncie de
qualibet libra secundum Syn. Item baluta. id est publica vtili-
tas. Item ibi criauos. id est vtilitas. ibi exolere. scilicet in eo ge-
nere metelli in quo versatur ibi colligete potuerunt scilicet vl-
tra tertia partem vncie in publicam vtilitatem conuertendam
pro qualibet libra.

- 1. **¶** Metallarius annuatim debet soluere vnam libram metalli que sit. xiiij. vnciarum.

B metallicum. **¶** Metallarius v3
annuatim soluere vna
libram metalli que sit. xiiij. vnciarū. b. d. Et hoc de me-
tallo quod fodit vt dicit. s. l. p̄ori. de scrupulo autem
et baluta dic vt dixi. s. l. p̄ori. **¶** Et nota hic libram declarari esse
debere. xiiij. vnciarum quantum ad hanc solutionem metallicam
vel quia sic erat consuetudo hic q̄ libra esset. xiiij. vnciarum. p̄t
enim libra esse maior et minor fm consuetudinem ciuitatum cui
standum est in istis mensuris et ponderibus vt hic. et. l. imperato-
res. ff. de contraben. emptio. In dubio autem libra intelligitur de
duodecim vncijs. vt hic in glo. et. l. gatus. ff. de annuis lega. in glo.
in verbo milia. et probatur in. l. feruum meum. f. si. ff. de heredi. in
str. et in situ. de here. in si. f. hereditas. et ideo ad tollendam istam
dubitationem debent esse in ciuitatibus mensura et pondera pu-
blica ordinata ad que habeatur recursus. vt. l. modios et ibi dixi
s. de suscep. et arca. In ter. ibi ob metallicum canonem. i. presta-
tionem faciendam de metallo. Item ibi in quo. i. in cuius presta-

tionem. Item ibi: balute. i. publice vtilitates. Item ibi: pro singulis
libris. i. loco singularum librarum publice vtilitati soluendarum.
¶ In glo. ibi vnde apparet scrupulum tantum sextantia fore ma-
iorem quantum sextante est minor. b. d. glo. Pla. est difficilis ad
intelligendū: sed pro eius intellectu scias q̄ sextantia importat yn-
ciam et mediam et sextans importat duas vncias: vt exponitur in
d. f. hereditas. ideo voluit dicere Pla. ex quo octo scrupuli de qui-
bus. s. l. p̄ori. sunt tantum quantum xiiij. vncie. de quodam. et ibi dicit
cit. ergo quilibet scrupulus est duarum vnciarū minus vna quar-
ta vnius vncie. quod sic declara scrupulus est tantum maior sex-
tantia. id est ynchia cum dimidia quantum est minor sextante quia
scrupulus est maior sextantia in vna quarta et minor sextante in
alia quarta. et sic scrupulus est vncie vne minus quarta et octo
scrupuli sunt tantum quantum xiiij. vncie et hoc secū dū Pla. sed
fendum glo. scrupulus est valde minor vt vidisti. s. l. p̄orima.
Rogerius tamen. f. c. l. per annos. in valore scrupuli cum Pla. cō-
cordat et cetera.

- 1. **¶** Et thesauro nihil debetur fisco nisi inuentat in solo publico.
- 2. **¶** Metallarij dicuntur qui laboriosis artibus: non tamen publicis metallorum venas inquirunt.

Cuncti. **¶** Metallarius fodies in loco priuato
debet decimam vno loci et fisco resti-
duo sibi retento. b. d. Si autem fodiat in loco publico
duas dabit decimas. i. duas partes de decē dabit fisco.
et si fodiat in suo solam decimam dabit fisco. vt in glo. si. et iste deci-
me que hic soluuntur sunt post fossionem et purificationem me-
talli. vt dixi. s. l. j. nam metallum priuo queritur: deinde foditur.
¶ Tertio pluries effundendo purificatur. vt in lucida materiā
deducatur. vt dicit hic glo. Odo. aut dicit hic q̄ superiores. l. lo-
quuntur q̄ quis fodit in publico. hic autē q̄ in priuato. **¶** Et
not. hic q̄ licet quis non possit data opera querere thesauro in
alieno etiam cū cōsensu dñi. l. vni. s. de thesauris. tñ metallarij de
publico deputati possunt in alieno ingredi et metalla querere etiā
data opera. vt hic etiam inuito domino. f. eo. l. quosdam. et ibi dicit
et est ratio diuersitatis fm glo. hic quia thesaurus casu: sed metal-
la laboribus magno peraguntur agone. Sed melior est ratio fm
An. de baru. qz et thesauro nihil debetur fisco nisi inueniatur in
solo publico: sed in metallo debetur decima fisco in quocunq̄ loco
inueniatur. vt hic et sic est in fauore publice vtilitatis. similiter po-
test quis de cōsensu dñi in alieno lapidinas marmoreas cretoso
dinās: aurifodinas: argentifodinas: et ceterorum metallorum ma-
terias querere. l. diuorio. f. si in fundo. ff. sol. matr. et dixi in dicta
l. vnica. s. de te. Et not. etiam hic secundum Barto. qz ex lapidib⁹
qui foduntur in locis priuato: nō sicut debet habere decimam
sicut in metallis. vt hic patet. **¶** In ter. ibi: sarorum venam. i. ve-
nas metallorum inter loca sarosa apparentes vel venam sarorum
i. marmorum et aliorum lapidum. Et quo patet q̄ appellatione
metallorū cōprehenduntur lapidarij et fossores lapidū et inuen-
to res. **¶** Item ibi: laboriosis effossionibus. i. laboriose fodiedo. Et
2. quo no. fm An. de baru. q̄ metallarij dicunt qui laboriosis arti-
bus non tñ prohibitis metallorum venas inquirunt. Item ibi: do-
mino. i. p̄dñi in quo foditur sara. Item ibi: certo modo. i. de alia b
quantitate metallorum disponendo prout vult.

- 1. **¶** Quis debet perficere quod incepit.

Cum procuratores. **¶** Procurato-
res officiales ad
erigendum metallum non debet ad aliam dignitatem
ascendere. nisi prius illud officium perficiant. hoc dicit.
Et tractat bec. l. de vltima parte rubrice huius tit. ex qua. l. patet qz
in 2. ad edonia Dacia et alijs prouincijs hic nominatis in quib⁹
fodiuntur metalla debent procuratores et exatores metallorū iux-
ta consuetudinem creari et eligi de curialibus ciuitatum earum
provinciarum vt hic et. l. exatores. s. de suscep. et arca. qui procura-
tores debent ire ad insulas: et ad loca vbi metalla foduntur et ex-
gere a metallarijs debitum canonem scrupulorum et decimarū in
de quibus dicitur est. s. eo. l. j. et. l. iij. et si dicti procuratores simula-
to hostili metu dictam procuracionem sine licentiam deserant volen-
tes forte promoueri ad aliquam dignitatem sunt ad dictaz proci-
rationem reducendi. nec aliquam possunt adipisci dignitatem. ni-
si si dicta procuracione completa. **¶** Nota ergo quod debet quis p̄-
ficere quod incepit quia nihil dicit actum et. l. f. s. ad alleia. et qui
ponit principium suppleret debet et finem. de conse. distin. j. nullus
episcopus. ideo qui deserit officium publicus ad illud reducendus
est. vt hic. et. l. si ad magistratum. et. l. generali. s. de decurio. nō enī
meret priuilegia qui stipendia publica nō compleuit. l. j. et. l. f. s.
de his qui non imple. sacris sti. Item patet quod procuracionē su-
ceptam quis adimplere cogitur. l. si tibi mandauero. f. sicut autē.
ff. man. et marime procuracionē publicā que inuito confertur sicut
et alia munera publica ideo improprie hic dicitur pcuratio nō est
liberum a principio acceptare nec non sicut est in procuracione pri-
uata. dicto. f. sicut. **¶** In ter. ex curialibus id est a curialibus il-
lius loci vbi foditur metallum. debent procuratores ordinari ad

Depensa.
adde ad istuz
ter. oino no. p
pan. i. l. dinor-
tio. f. si vir. ff.
sol. ma. in si.

De no insule
hoc sequit Lu
do. l. l. j. ff. sol.
matri.

recipiendum collecta istoy qui fodiant. Odo. Item ibi profiti gatur. i. expeditur. Item ibi: necessitati. s. colligedoy metallorum Item ibi retrabant. i. restituuntur piffino labori. Item ibi: comple verint. i. no debet dimittere hoc officium preterit alicuius bono ris sibi delati quousqz hoc officium compleverint. Odo. Et no. fraudem simulantis casum fortuitum hostilis metus eu ita di mu neris publici no prodesse. de quo vide qd dicitur i. l. q. n. de decu. s.

De annos. ne annuatim soluere septē serupulos auri. b. d. r. Roge. hic glossator concordat cu Pla. de quantitate et pondere impositato per serupulum: de qua dicitur. s. eo. l. ob metallicu. Sed tu tene opini. Bzo. de qua dicitur. s. eo. l. j. Et nota qd minus soluitur pro fossione auri quia soluz septem serupuli soluitur per quemlibet metallariu. p. pro fossio ne aliozum metallorum pro quibus soluitur vna libra. r. iij. vncia rum. s. e. l. ij. r. dicitur in dicta. l. j. s. e. nec obstat qd iste capitacione. i. annue soluciones fiende per caput cuiuscunqz hominis sunt subla te. vt. f. de preto. r. ho. p. r. l. ij. r. f. de capi. ciu. ium censibus. exim. de. l. vnica. r. f. de agri. r. est. l. cum annua. r. f. de col. ebrac. l. vni ca. quia respondet hic glo. quod solutio non imponitur hic per ca pita et respectu capitis sed pro metallo et respectu metalli quod soluit. Et no. hic commune vulgare cum dicitur soluitur ista collecta tantum per hominem: tanta quantitas pro quolibet ho mine. nam et vulgari verbo quandoqz vtendum est. l. j. s. medicos. ff. de vari. r. extra. cogni. r. quod no. glo. r. Bar. in. l. triticum. ff. de verbo. obli. r. c.

- 1 Inuito dno predij an liceat intrare et marmora querere.
- 2 Appellatione fauorum continentur marmora.

Glossam. Non potest quis tantum effode re vt p hoc aliena edificia destruan tur. b. d. Metallarius enim cui licet fodere et querere marmora et metalla in alieno territorio non debet inta tam fodere vt fundamenta edificiorum ibi iuxta existentium labe fiant et ruant licentia ergo fodendi alicui concessa intelligitur si ne alterius detrimento. l. j. s. merito. r. s. si quis a principe. ff. ne qd in loco pu. vt vbiqz inmineret periculum ruine edificioruz fos fio prohibetur vt hic patet nec enim licet mihi in meo fodere tam alte vt paries tuas contiguas ruat vel vene tui putei precipitantur et desecentur. l. luminum. s. ff. de damno infec. r. hoc si dolo fa cio animo tibi nocendi. l. j. s. deniqz. ff. de aqua pluua ar. r. quan do dicar facere animo nocendi colligitur ex glossa singulari in. l. vicinis. s. sed si quis sub eos. in glossa. in verbo cogere. co. ritu. de aqua plu. ar. videlicet si agebat eo opere non presumitur ani mo nocendi secus si non agebat. r. in dubio dicit glossa in dicta. l. luminum. s. si non presumitur animo nocendi vt. l. merito. ff. pro socio. Nunquid autem liceat inuito domino predij intrare et marmora querere. Glof. hic concludit qd sic fauore publice vtilita tis: vt hic. Et qua no. qd licet als non liceat domum vel predium al terius ingredi inuito domino: als ingrediens teneatur intariaru l. ij. ff. de acqui. re. do. et. l. iniuriarum. s. ff. de iniuriis. r. ei restitui possit in anu militari vt tenet glossa. l. d. l. ij. tamē propter publicam vtilitatem hoc licet vt hic. r. l. omnis. in fin. de aq. educ. r. idem si confuetudo hoc permittat. l. venditor. s. si constat. ff. communia p ditorum. Quid autem si post prohibitionem quando quis pot est prohibere nihilominus ingrediatur venandi causa vel aucupandi et aliquid capiat an suum erit vel domini prohibentis. Dic qd erit capientis vt tenet glo. in. l. iuuus. ff. de serui. r. ruffi. predi. r. in fin. de rerum di. s. plane in secundo. licet gl. contra r. male. eo. tit. s. plane in primo. r. ibi dicit. Et hanc. l. cum glo. allegat Bart. r. Sa ly. in. l. ij. s. de seruis su. qd licet suspicor rem meaz esse in domo tua non tamen possum intrare domum tuam ad inquirendum te pro bibente. r. hoc tenet in. l. j. s. hoc autem. ff. de seruis fugi. vide in di eta. l. ij. In tert. ibi aperta. i. cooperta et alias aperta. Et ibi fara. l. marmora. Et sic no. qd appellatione fauorum continentur marmora: vt vult hic glo. Item ibi de fossis in altam. i. in profun dum cuniculis. i. factis in agris subterraneis fossis secundū Dy. r. est differentia inter specus et cuniculum. quia specus est fouea sub terranea rotunda: sed cuniculus est riuus subterraneus directus et coopertus. l. supra iter. et ibi glof. in verbo specus. ff. de aqua plu uia arc. Item ibi labefactent. i. corumpant r. c.

- 1 Filius metallarij metallarius est.
- 2 Pro delicto qd no dz in penam trāfferri de vno corpore ad aliud.
- 3 Aduocatus si fuerit absens per triennium perdit priuilegiuz sui collegij.

Metallarij. Descripti ad fodiendum metal lum si auferunt ad illud officiu r. retrabantur etiam si familiares principis fuerunt. b. d. Et sunt metallarij liberi homines licet sint ascripti ad metallum fodiendū sicut et alij ascripti sunt liberi et non ser ui. vt no. f. de agri. r. cen. l. ne diuti. vult ergo hec. l. qd si metallarij masculi vel femine derelinquant prouinciam propriam: in qua de bent fodere metalla: et ad alienam prouinciam se transferant de bent retrabi et redci ad propriam prouincia: nulla temporis pre scriptioe obstat. ex quo patet qd nec etiam quadraginta annis po terunt ab exercitio metallico liberari: cum lex restitit potestati pre scribendi. vt in. l. cum satis. f. de agri. r. cen. r. dicit in. l. si quis decu rio subiectus. s. de decu. Item non solum ipsi sed etiam sui filij: quantū tuncqz etiam extra suam prouinciam geniti: dicta. l. cum sa tis retrabantur. Et quo patet qd filius metallarij metallarius est r. sic neqz et exercitiuz paternum astringit filium ad illud. vt hic. r. dicta. l. cum satis. r. hic in glossa in verbo sobole.

Item retrabantur si locauerint se ad seruendum in domibus principis. ex quo patet qd princeps non tenetur aliquem accedētes ad sibi seruendum causa oneris et exercitiū vitandi ad quod erat obligatus: sed etiā a sua domo valeat retrabi. ex quo infertur hic An. de baru. qd vasallum meū quocunqz migrauerit reuocare possum: etiam si ad seruendum principi se locauerit. facit. f. ij. l. j. r. d. l. cū satis. r. s. de decu. l. si quis decurio. r. l. generali. quod no. contra de bitores priuatorum qui ne capi et incarcerationi valeant locant se ad seruendum magnatibus: quia illi possunt retrabi nec debēt a po tentioribus tueri. vt. s. ne lice. poten. l. j. r. j. vt nemo ad suum pa trocinium. l. vnica. Et facit etiam iste text. quod statutum dio ctans quod comitatenles reponantur in comitatu: habeat locum etiam in comitatensibus qui esset de prioribus siue antianis sicut hic retrabitur ad suam conditionem qui est factus domesticus et fami liaris principis. Nunquid autem damnati in metallum propter delictum applicentur huic corpori seu collegio metallarioz. Dicit hic glof. qd non sed sunt ascripti et alligati publice fabrice. Vel dic qd etiam possunt applicari corpori ad seruendum: non vt habeant immunitates corpori concessas. not. glo. in. l. ne quis. s. b. decurio. r. auten. de sanc. epif. s. r. generaliter sancimus. in glof. in verbo curiali. Non enim debet quis pro delicto in penam transfe reri de vno corpore ad aliud. l. ne quis. s. de penis. r. dicit in. l. ne quis officialem. s. de decuri. nisi trāfferatur ad collegium religio solum vt ibi patiatur abstinentiam cibi r. potus: continentiam. in anten. ad hoc. s. de adulteris. Similiter monachus de vno mo nasterio reductur cum suis rebus ad aliud quod primo ingre ssus fuerat et dereliquerat. in aut. de san. epif. qd si monachus. col. ij. r. si bis derelicto monasterio ad secularem vitam se trāfferat tūc priuatur in totū religiosū corpore et traditur curie seculari in aut. de monachis. s. si monachus. in secundo. r. c. cum non ab homine de iud. Item quandoqz quis reductur ad corpus a quo auferat et ponitur in deteriori stallo: quia vbi erat in primo loco pro pter eius absentiam ponitur in vltimo. r. quandoqz in totum desit citur a corpore: vt in iuribus in glof. allegatis. Nam si aduocatus fuerit absens per triennium perdit priuilegium sui collegij. vt. l. fina. r. ibi Barto. s. de aduoca. diuer. iudi. In alijs requiritur quin quennium. f. de primice. l. ij. Sed qui non vtitur priuilegio nundi narum vel doctorandi per decennium perdit illud. l. ff. de nundi. et ibi Barto. Et hoc quod supra dictum est. scilicet de ponendo a liquem in deteriori loco seu stallo: vel desiccando seu erimendo ab ordine habet locū in officiis in quibus est honor oneri admirtus. Si autem contineret solum onus: tunc remouendo delictum pre bent immunitatem quod esse nō debet. vt in gl. Et quo habes qd diuersimode quis transferretur de vno monasterio ad aliud: seu de vno corpore ad aliud. r. quis de vno corpore remouetur r. quan doqz a suo stallo solum. vt supra dictum est. In tert. ibi nullum est preiudicium hci. scilicet quin reuocare possit ad opus metalli cum metallarius ad solum pertineat et ad pinatos vsus transfer tur sū eundem An. de barn. Et nota hanc legem secundū An. de baru. contra rusticos qui derelictis propriis locis vt dominos fraudent ad alia se transferunt loca. vt. f. de agri. r. cenātis. l. om nes omnino r. c.

De murilegulis: gyneciaris et procuratoribus gynecii: et mone taris: bastangaris. et de vestiariis. Rubrica.

Glossa cōtinuat. qd. s. ti. f. l. per annos. dicit d aurilegulis. i. legē tibuz vel colligentibus aurum: nunc de murilegulis et alijs ope ratoribus ad res principis. Vel. s. dixit de aliquibus operationi bus et exercitiis reipublice necessariis: vt monetariis: nauicula ris: hic vero ponit de quatuor alijs operationibus necessariis pn cipi. scilz murilegulis gyneciaris: monetariis: bastangaris. que nota expone vt in gl. Aurileguli enim sunt qui murices sic vo catos colligūt: ex quoz decoctione fit encaustum imperiale: siue re giū: quo eoz rescripta subscribūt: vt. s. in. l. sacri affatus. s. de vi uer. rescrip. Item et ex eo purpura principis tingitur. l. j. s. que res ven. nō pol. r. gl. r. f. eo. l. si quis nauiculam. Gyneciaris sunt qui terunt pannos imperiales interfecendo sericam et aurum: r. sic fa ciunt vestes deauratas paraguaydas. id est iuxta gaydam. f. tit. f. l. j. r. s. i. inde gynecium. i. locus vbi teruntur panni serici et deau rati. Et tamen gyneciaris generale nomē vt cōprehendat etiam alios in dicta arte operantes: vt linearios et linarios. f. cod. l. ff quis er

quis ex corpore. in gl. linsarioz. in fin. **C**ononarij sunt q mone-
 ras principis cu dunt vt hic in. l. j. **C**astagarij vero sunt macel-
 latores seu beccarij principis: quasi bestiaru vastatores: seu macta-
 tores. j. e. l. qd ad p'sens. **C**it' r' alij ad alia exercitia r' artificia ad
 palatia principis deputati: vt concibleguli qui colligunt concibi-
 lia que sunt animalia sine capite que coburunt: r' erantur: r' com-
 miscent cum muricibus: ad signada rescripta principis fm glo. in
 v. l. sacri affatus. r' per glo. j. eo. l. si quis nauticam. r' ibi dicit. **I**tem
 bapb' sine bassivel bassicarij. i. tinctores pannorum a baptin qd est
 tingere. j. eo. l. h. **C**Item lintearij qui faciunt linteos aule regis. j.
 e. l. si qs ex corpore. **E**t omnes isti artifices sunt obnoxii curie prin-
 cipis vt nisi certo mo liberari no possunt. j. e. l. si quis ex cor. **E**t
 aliqui erant teporales r' aliqui perpetui r' erat liberi fm Bar. no
 autem serui licet gl. bic dicit cotrarium. nam dabat aliquid vt ad
 istam conditione r' exercitium admitteretur. j. eo. l. h. Sed no est ve-
 rissimile vt qd det vt efficiatur seruus: cum seruitus morti compa-
 retur. l. seruitutem. ff. de reg. iur. **I**tem qnqz liberabuntur dando
 substitutu. j. eo. l. si quis ex cor. quod non esset in vero seruo. **I**tem
 contrahunt matrimonium. j. eo. l. edicimus. r. l. murilegali. quod
 non facit seruus. l. cum. s. de incest. nup.

Qui falsat monetam ciuitatis capite punitur.

Monetarios **C**stricti ad eudenduz monetam principis non
 liberantur aliquo prinilegio principis vel o igni-
 tatis. b. d. Concordat. j. de dignita. l. nec qs. **A**d qd
 facit. s. i. j. l. cu pcuratores. Quod no. cotra iustis-
 cos qui diuites efficiunt: qz non debent esse in me-
 mores p'stine conditionis fm dominum An. de harlo. r' facit. j. d.
 coarctalibus. l. si coarctalibus. cum similibus. **E**t sic patet. hic qui
 sunt monetarij. scz qui eudunt monetam principis. vt dicit. s. in ru-
 bri. **C**onproia enim moneta. imperatoris erat aurea r' maximi
 pretij. vt dicit gl. l. h. s. de fal. mo. r' qui eam falsat eruritur dicta
 l. h. **E**t qui falsat monetam ciuitatis capite punitur. l. j. s. de fal.
 jno. et dicitur falsificari seu falsa quando fit ab eo qui non habet
 potestatem. als dicitur adulterina secundum Barto. Qui autem
 radet vel tingit. i. cooperit auro vel argento vt tota aurea vel arge-
 tea videatur si est liber damnatur ad bestias. r' si seru' ultimo sup-
 plico. l. quicunqz. s. de fal. **E**t sunt tria specialia in hoc crimine:
 scz quia quilibet tenetur accusare r' non appellatur. r' punitur do-
 minus in cuius domo fit licet sit ignozans. l. j. s. de fal. mo. r' potest
 quis penitere in hoc crimine anteqz perficiat. d. l. qui falsam. ff. de
 fal. nam qui non pericit delictum quia noluit excusari. secus si
 non pericit: qz non potuit: de quo per Bart. ff. de fur. l. qui ea men-
 tet. **E**t not. qz moneta bona tantum debet valere in forma q'tum in
 materia remota expensa eudendi. vt vult glo. in. l. j. in vers. debet.
 ff. de cotraben. emptio. r' Innocen. in. c. quanto. de iureturā. **C**on
 quid autem teneatur quis recipere pecuniam pro ea estimatide q
 tarata est de publico. **D**ic quod sic. als punitur. l. h. j. de veteris nu
 mis. po.

Aphij gyneci **C**officia r' artificia no
 sunt suffragio. i. p'tio simo
 miao acqrenda vt tollatur materia delinquendi. b. d.
 Concord. in aut. vt in. sine quoqz suffragio. s. j. r. col. h.
Et p'mitte q'teriores tinctores pannorum principis soluebant
 aliquid pro suffragio. i. pro obtinendo dicta officia: r' propter hoc vt
 restaurer' r' rebabeant quod soluerat comittebat in pannis facien-
 do panos debiles r' modicam vel malam tincta adhiestes ideo re-
 mouet hic Imperator: ne aliquid soluant p' suffragio ad obtinen-
 dum predicta ministeria r' artificia. **E**t hanc legem no. fm bar.
 cotra artifices suas artes ca lucri fallantes. i. maculantes: vt tero-
 res qui panos debiles faciunt: r' cotinctores qui pannos in tincta
 destruat dimittendo eos in tincta vltra debitum: vel adhibendo
 tinctam fictam r' no perfectā. vt. j. ti. j. l. veller. vt teneantur r' pu-
 niantur facit. l. item qritur. s. si gema. r. s. si fullo. ff. loc. facit etias
 contra scriptores qui mittunt aliquid in tinctam vel ab incausto
 ppter qd efficitur litera alba. **E**t cotra miniatores r' pictores qui
 miniat r' pingit de adulterinis coloribus vt teneantur dominis
 de omni dano: r' etia puniantur d' omni crimine stellionatus. l. iij.
 s. sed r' si quis merces. ff. de crimine stello. **I**tem no. hanc legē pro
 hibentē officia r' beneficia r' artes r' exercitia suffragijs r' simonia
 acquiri. r' contra tales dicto modo acquirentes becler presumit ne
 habeat atum malefaciendi r' in debite lucradi. vt hic. r. d. aut. vt in
 di. sine quoquo suffragio. Non enim debent dignitates esse venas
 les sicut nec matrimonia. l. h. in fi. ff. de do. in ter. vi. r' pro. p' quo vi-
 de. l. fancimus. s. ad. l. in. rep. canonizata. j. q. vii. fancimus. et. s.
 de iure fisci. l. super creandis. ibi ambitione cessante. **E**t tales suff-
 fragio acquirentes officia non habent immunitatem. l. vniuersi. r.
 ibi dicit. s. de legatio. **C**on ter. ibi Bapb' i. tinctores pannorum.
Item ibi gyneci. i. teriores pannoru. vt. s. in rubri. **I**tem ibi: per
 quos subaudi male agentes. **I**tem p'iuata nostra substantia. i. pa-
 trimonium nostrum attenuat. i. corrumpitur r' minuitur. **I**tem
 ibi: species in gyneci a confecte. i. panni confecti in gynecio. i. loco

ubi sunt panni corrumpuntur. i. destruantur. subaudi panos tenues
 faciendo: vt modici de tincta recipiat: vel tenedo eos modicum in
 tincta que erat cara r' pretiosa de muricibus facta: vt no. glo. j. e. l.
 si qs nauticam. r' hic est primus modus corrumpendi pannos. est et
 alius modus. i. immiscendo aliqd in tincta vt sit maioris quatita-
 tis. **E**t sequitur in bapb'is. l. in locis ubi fit tincta. **I**tem: temera-
 tione. i. eorum temeritate r' audacia. **I**bi: vim adhiicunt. i. aliqd ad-
 dunt ad vigorandum r' augmetandū tinctam. **I**tem ibi: inquina-
 te alluionis. i. corrupte augmetationis. alia litera est temerario
 vim adducit respectum. r' y. exponit alluionis. i. lotionis pano-
 rum: quia verissimile est quod male lauantur. **I**tem ibi: abstineant
 i. supradicta officia per simoniam non querant. **D**y.

Vilitas omnem bonorum excludit.

Ingenue mulieres **C**ingenua mu-
 lier ad protestationem no recedat ab eo efficiatur conditio-
 nis gyneciarie: sicut est maritus. b. d. **C**on poterat ergo i
 casu isto de iure civili mulier recedere a viro. quod secus est de iu-
 re canonico etiam si cotraheret cu seruo: nisi fuisset ignozans serui-
 lis conditionis. in. c. h. de cong. ser. **E**t q sunt illa q habet impe-
 dire r' dirimere matrimoniu dicitur in. l. de pa. po. in prin. r' de nup.
 s. si aduersus. **E**t not. hic de virtute protestationis q arctat per-
 sona protestantem. vt post tepus in protestatione adiectu vel arbi-
 trio iudicis declarandum. l. probamus. s. cum ita. de ver. obliga. et
 no. j. e. l. dicimus in glo. si p'iuatur sua libera facultate r' fit obno-
 xia exercitio publico cui est maritus sicut etiam post protestatio-
 nem filius negligens curare patre furiosum eius successione p'iuat-
 tur. in aut. liberi furiosi. s. de epi. audi. r' de effectibus protestatio-
 nis vide plene per Bar. in. l. no solam. s. morte. ff. de no. ope. nun.
Perdit ergo hic mulier priorem dignitatem nubens viro vilioris
 conditionis. l. femine. in fi. ff. de senato. quia vilitas omnem bo-
 norem excludit. l. j. in fin. s. ubi sena. vel da. secus in ea que nubit
 ascriptio qz nihilominus remanet in sua libertate. vt bic i glo.
 r' becl. declaratur. j. eo. l. edicimus.

- 1 **V**astagarij qui dicantur.
- 2 **I**n his que tpe variatur debent etiam statuta variari humana.
- 3 **O**mnes exemptiones r' priuilegia in publicis subuentionibus cessant.

Mod ad presens **C**arietas factoru
 r' varietas temporu
 inducit varietate prouisionu. b. d. **M**a q de nouo emer-
 gut nouo indiget cōsilio. l. de etate. s. ex cause. ff. de inter-
 ro. act. **E**t legitur dnobus modis fm duplitem oppositione hu-
 ius nois vastagarij. i. primo modo prout intelligitur de vastaga-
 ris. Sunt enim vastagarij qui p'eerant bestijs principis: vel qui
 p'eerat macello. i. carnibus macellandis pro sustentatione homi-
 num. r' ita declarat Bar. j. eo. l. eternam. als vastagarij quasi vasta-
 tores bestiarum. vt hic dicit glo. r' alias vastagarij quasi bestian-
 garij: quia angariant rusticos ad bestias in grege principis pone-
 das. vt in glo. pro intelligentia huiusmodi est sciendum qz p'iceps
 habebat magna pascua in quibus tenebat gregem suu qui custo-
 diebatur per vastagarios. i. vaccarios qui vulgariter malgarij di-
 cuntur: r' similiter rustici r' alij tenebant bestias suas in dictis pa-
 scuis r' tenebantur dicti rustici r' alij tenentes ibi bestias ac etiam
 cogebantur per vastagarios principis gregem supplere quando-
 cunqz diminebatur. **E**t cū vno die contigisset: vt multa animalia
 ex grege principis intersissent dubitatum fuit quatum illi rustici
 deberent dare pro reparatione gregis principis quod ip'ator: de
 clarauit vt pro illo tempore darent quintum animal. i. de quinqz
 vnum non aut singulis annis prout hic intellexit glo. que in hoc
 non habuit verum intellectum fm Bar. nam grex variatur r' au-
 getur fm varietatem temporis et occurrentes mortalitates sicut
 abundantia r' sterilitas aliarum rerum. l. pretia rerum. ff. ad. l. fal.
 ideo pro singulis annis non esset ista prouisio: sed pro instanti tē-
 pore et occurrenti casu sic vt hic dicit ad presens. **E**t sic no. qz
 2 **I**n his que tempore variantur debent etiam statuta variari hūa-
 na. c. non debet. de consan. r' affi. r. iij. di. c. erit autem lex. ibi tem-
 poris conueniens. ideo dicitur distingere tempora r' concordari scri-
 ptu. nota. in. l. apud antiquos. s. de fur. Sed quero qualiter male-
 garius probet mortem animalium que custodit: an sufficiat p'ba-
 re q illo anno contigit q communiter mortua est dimidia vel
 trina pars animalium in regione illa. **E**t videtur q sic vt hic. **I**n
 contrarium videtur q custos debeat probare clare se amiffisse. l. si
 creditor. s. de pigno. act. r. l. si quis fundu. s. imperator. ff. loca. **D**ic
 aut tractatur de morte vnius vel duorum animalium que non pa-
 scuntur in grege r' tunc debeat clare probare. d. l. creditor. r. d. s. im-
 perator. si aut erat animalia que gregatim pascuntur seu pascaba-
 tur tunc sufficit probare p' istas presumptiones: vt psumantur tot
 perisse in regione vt hic dicitur est casu de quolibet animali mor-
 tuo habere testes de visu. **E**t idem dicitur de morte hominum q
 erat i bello vt si existimaretur mortua medietas vel tertia pars p-
 sumatur mortui aliqui qui ibi erant neqz amplius sunt visibili re-

q̄ blatta & mataffa sint gen⁹ purpure & genus tincte ad solū prin-
cipem pertinens. ideo h̄mōi specierū p̄hibita est v̄ditio inter pri-
uatos. l. i. z. ff. s. que res ven. non pol. sed debent deferri ad fiscum.
f. ad comitē rex p̄uataz vt bic. & in l. ij. iā dicta. Bar. aut̄ itelligit
aliter magis se cōformans litere: p̄mittens q̄ aliquādo tingitur
lana: linum: & sericū non filatū & quandoq; tingitur filatū in ma-
tassa & faganec. non textum. & q̄iq; tingitur pannus post texturā.
Itē imperator habebat certos p̄positos qui a tinctozibus res tin-
ctas recipiebant. precipit ergo hic Impator q̄ isti p̄positi non re-
cipiant istas res tinctas nisi lotas. i. lauatas post tincturā. vt mo-
ris est. Si contra fecerint penā imponit. Et exponit text. ibi lotas.
id est lauatas & purgatas post tincturā vt moris est. C̄tem ibi: in
posterum. hoc tō dicit q̄ ante banc. l. quandoq; fiebat cōtrarium.
Itē ibi series. i. res seriefo ordinatas certo em̄ modo ordinantur cū
in tincta ponunt. Itē ibi: blatte: id est q̄ linum seu lini sericū s̄m
langu. loquit ergo de his que nō filata ponunt in tincta. Item ibi
mataffa: mataffa iuxta vulgare nostrū est quādo ea que filata sunt
in mataffa cum eoz libris nulla p̄scriptione obstante. i. regu-
lariū commercioz. & canō idē est qd̄ regula. vt. s. de iudicio. l. i. z
plura sunt scriinia. j. tit. l. i. ff. Et not. banc. l. contra f̄ recipientes
p̄anos ad tingendum: vt non solum teneantur tingere: sed lauare
& etiam purgare secundum Barto.

¶ **Murileguli** si derelicto eoz officio dignitates eis prohibitas
assumant sunt ad propriam artem reducendi simul cum eoz libe-
ris nulla p̄scriptione obstante.

Murileguli. C̄tem derelicti ad aliquā di-
gnitatē se trāferētes sunt ad p̄-
mā artē & conditionē reducendi & res alienate per eos
reuocantur nisi emptor potius voluerit conditionē sus-
cipere q̄ resemptas restituere. h. d. C̄tem ergo tria dicta in ista. l.
Ex primo nota. coniuncta gl. q̄ si murileguli derelicto eoz officio
dignitates eis prohibitas assumant sunt ad propriā artem redu-
cendi simul cum eoz libris nulla p̄scriptione obstante & idem in
alijs ad officia publica exercenda obnoxijs: vt discedentes redu-
cantur ad illa. vt bic in gl. z. s. de dec. l. q̄ derelicta. cū multis simili-
bus. C̄tem sc̄do in versi. ab illis. no. q̄ emptores rerū eoz q̄ sunt ob-
noxij publicis officijs seu principis debent ipsis obnoxij ad offi-
cia reuocatis restituere intra biennium vt dicit hic glo. res emptas
nisi poti⁹ velint se obligare p̄ditioni illoz officijs deferre & solue-
re: & pro illis rebus sup̄portare onera futura & etiam p̄terita occur-
sa postq̄ dictas res emerūt & possederunt nec possunt opponere q̄
venditores ipsoz sint soluendo vt prius p̄ueniri debeant q̄ respu-
blica sequit̄ possessorem bonoz sibi pro oneribus & administratio-
ne obligatoz. l. cum possessor. s. ff. de cōs. z. s. de p̄dictis nau. l. ij.
z. in. Ad onera aut̄ ante emptionē bonoz occurra emptores nō re-
nentur quasi videantur contrahere & pacisci cum fisco ne teneantur
dam eligunt potius seruire q̄ bona empta restituere: vt bic in glo.
fin. & ad de qd̄ dicit in. l. i. ff. de fide instr. & in re. h̄st. ff. alio mo-
do intelligit An. de baru. hunc versi. ab alijs videlicet q̄ alij subro-
gantur in locum istozum officia sua deferentium: & eoz bona istis
subrogatis assignant: & ipsis reueris oia sibi restituuntur: et hoc
forte sentit hic gl. in. l. quos. C̄tem quādo aut̄ isti murileguli deser-
tes officia patiant̄ aliam penā q̄ reductionē ad officia. Videtur vt
etiam cogant seruire duplicato t̄p̄sicut cogitur quis refugiens
magistratū. z. gl. bic in verbo restituatur. tenet q̄ nō punitur etiā
in duplicatione t̄p̄s cum refugiant solū onus. i. magistratū: tanq̄
stultus refugit & vitat bonorē ideo grauius punit. l. si ad magistra-
tum. s. de decu. C̄tem ex hac lege in sc̄do dicto sumitur ar. s̄m Ant.
de barulo q̄ si aliquis baro cōmiserit feloniam p̄pter qd̄ mereatur
amittere illā terrā suā: q̄ imperator vel rex nō d̄z illā terrā sibi ap-
propriare sed alij dare qui seruiat loco illius s̄m q̄ ille facere con-
sueuerat in arg. s. de decu. l. si ad magistratū. z. l. qd̄ ignauie. z. l.
quis. C̄tem facit etiā ad questionē s̄m Bar. q̄ si monasteriū p̄cedit
in emphyteosim sub pacto q̄ trāseat in filiā feminā que t̄n nubat
alici subiecto iurisdictioni monasterij: & filia vel nubere extraneo
q̄ vult effici de iurisdictione monasterij. q̄ retineat emphyteosim p̄
banc. l. in. v. q̄ si alienigene. facit. s. de impo. lu. descript. l. vni.

¶ **Matri ex filiab⁹ murileguloz** matrū sequunt⁹ p̄ditionē nō p̄ris.
C̄tem si filie murileguli murileguli⁹ ē. b.
¶ **Qui** filie murileguli murileguloz
matrum sequunt⁹ p̄ditionē nō p̄ris. h. d. vidē si solus p̄-
fili murileguli⁹ vel p̄bileguli⁹. j. eo. l. sicut em̄ murileguli &
eius filij & filie conditioni murilegule sunt obnoxij. vt. s. l. p̄ori. sic
etiā nepos erit murileguli⁹. Et sic p̄tz q̄ h̄ filius sequat conditionē
p̄ris: quo ad honores & dignitates vt. l. cū legitimo. ff. de sta. ho. t̄n
quo ad seruitutē & cōditionem matrī annexam sequit⁹ matrē: & nō

patrē liberū vt bic. & in cōcor. all. in glo. fallit t̄n in casibus no. in. l.
ne diatius. j. de agri. & cens. & dicit in. l. eos. s. de decurio.

¶ **Substitutus** debet prius cōueniri q̄ substitutus.

Quis ex corpore. C̄tem ascripti
conditionibus in
hoc titu. notatis non possunt liberari etiā ex rescripto
principis: nisi dato substituto qui solēnter appobef. &
talīs liberatio vltra personā eius nō porrigit. h. d. C̄tem ergo pri-
mo q̄si alijs murilegulis gyneciaris vel ali⁹ denominat⁹ bic in
ter. z. s. in rub. velit liberari a suo corpore cui est alligat⁹ sine sit allig-
gatus a principio per seipsum sine ex origine q̄ sit filius alicuius
alligati non potest inde liberari nisi tribus concurrentibus vt bic
dicit glo. f. ex rescripto principis & dando substitutum & approba-
tum iudicio comitis sacrarum largitionum. Et de hoc. s. an. & q̄
quis possit seruire per substitutum dicit. s. de decu. l. nullus qui
nec. C̄tem sc̄do no. ex v̄si. ita tamen. q̄ licet quis annex⁹ alicui corpo-
ri deseruiat publicis ministris vel etiam aule regis vel p̄cipis
libere a corpore s̄m formā bic traditā vidēz ex privilegio p̄ncipis
et dando substitutum iudicio p̄sidentis magistratus approbatū
tamen omnes de sua generatione & familia p̄dicte conditioni &
corporei a quo iste liberatur obnoxij remanent. Et similiter omnia
ipsius liberati bona remanent obnoxia pro ipsius substituti ad-
ministratioe. Et sic patet q̄ substitutus gerit periculo ipsius sub-
stituti vt dicit in. d. l. nullus. p̄ius t̄m debet substitutus
q̄ substitutus cōueniri vt in glo. fina. C̄tem etiam q̄ beci-
beratio est personalis & comprehendit solum personam liberatū
non autem filios nec prosopiam sui vniuersi generis nec ipsius li-
berati bona licet alias beneficium concessum patri transeat ad fi-
lios & eius familiam. l. ff. de episc. & de. z. l. in sacris. j. de p̄or.
sacro. scri. de quo per gloss. & ibi dicit. s. de excu. mu. z. j. de fabricen.
leos qui. et est hic speciale fauore reipublice ne privilegium pa-
tris extendatur ad filios vt alias in. l. privilegio et. l. in filiis. s. de
decu. Item est ar. bec. l. q̄ privilegium datum scholaribus nō p̄o-
sit eorum famulis. contrarium tamen est verum. j. de comiti. consi-
sto. l. ff. & j. de privilegio sc̄bo. l. ff. circa. ff. & dicit. s. de incolis. l. ff. nō
ob. iste ter. q̄ est fauor reipublice: ne conditiones istozum p̄reant.
C̄tem ibi: ibi freti. i. v̄si sine adiuti omnes. s. nominati. Itē ibi: t̄n
p̄bali abolitione. i. imperiali privilegio liberationem conceden-
te. Item ibi: t̄n. l. o. magister officioz. Item ibi: obtutibus. l. p̄
spectibus: discretionibus iudicis simile de officio magistrī officio-
rum. l. i. in ff. Item ibi: prosopiam. i. ex se descendentes.

Quiate. C̄tem assumuntur vt p̄sint alicui
collegio hominum conditionatorum
non admittuntur etiam ex sacro rescripto nisi idonee
satisfident. h. d. C̄tem Not. ergo quod magistrī & procura-
tores et p̄positi istozum corporum seu collegioz in quibus sunt
homines cōditionati & alligati ad seruiendum sunt t̄rtrini mu-
rileguli & alij hoc t̄n. nominati nō aliter ad talem procuracionem
seu administracionē sunt admittēdi nisi prius satisfecerint repu-
blicam saluam fore: nec litere in contrarium impetratē eis p̄ode-
runt. C̄tem unquid autem sit idem in alijs officialibus publicis: vt
non admittantur ad officium nisi satisfident rez saluam fore. Bar.
quod non. sed tunc demum tenentur satisfacere si non est dices & ido-
neus per. l. quicunq; ad emphyteosim. j. de fundis patri. nec obf.
bec. l. quia speciale est in istis collegijs conditionatis & in casu. l. ff.
s. fina. ff. de adm. rerum ad ciui. pertinen. Alio modo intelligit
banc. l. An. de ba. quem intellectum tangit etiā hic gloss. videlicet
quod magistrī procuratores & p̄positi non aliter admittantur
ad aliam procuracionē vel administracionem nisi idonee satisficēt
quod prius satisficerent prime administracioni & de ea rempubli-
cam conseruabunt in demum: nec super hoc p̄cedunt eis sacre
litere impetratē. & cum hoc concor. l. rescripto. s. de bitores. ff. de ma-
ne. & bono. z. l. j. de debi. ciui. C̄tem text. ibi: magistrī vestis p̄ua-
te. i. vestis purpure vel principis quia sibi soli p̄uato conuenit &
non alijs. vt in glo. Item ibi: bap̄torum ajs bachtorum id est t̄n-
ctozum. s. eod. l. ff. Item ibi: ad rem id est administracionem s̄m ali-
um intellectū. Item ibi: persecutorias. i. literas ipsarum admini-
strationum approbatorias. l. probatorias. j. de diuersis officijs. itē
ibi: post hoc. i. postq̄ satisfactionem p̄stiterint.

Qui autem patre. C̄tem sequitur
conditionem illius ex
parentib⁹ qui fuerit cōchilegus vel murileguli⁹. h. d. In
istis em̄ personis conditionatis & alligatis publicis
exercitijs & opationib⁹ filij sequitur eum parentē qui est cōditio-
annex⁹: sine sit pater sine mater. & sic sit interpretatio in deteriore
partē put etiā faciebat. l. logobarthorū. vt bic in gl. & de hoc vidēz
s. eo. l. bi qui. & dicit latius in. l. eos. s. de decurio.

De vestibus oloberijs & deauratis. Rubrica.

C̄tem glossa cōtinuat q̄ supra dicit de textozib⁹ pannozum ad vestes
Nunc vero de ipsis p̄nis & vestib⁹ subigit. Et nota qd̄ quadru-

stione salarii condemnari: vt bic. z. f. de coar. l. ordinario. r. l. f. quisquis. r. l. iudices. s. de anno. r. trib. r. ibi dicit. r. pot pnuari sala...

De fabricensibus. Rubrica.

Et lo. cotinuat. supra dicit de his quibus intenditur tempore pacis. l. circa vestes nuc de quibus intenditur tpe belli. f. circa arma r eorum...

Dignitas. Decunia p specie fisco solui non potest hoc dicit. Similiter nec pro facto nec pro opere vel munere supposito. l. imperatores. ff. de polli. r. l. illud. s. de excu. mune. r. idem in vltima voluntate r facto non pot...

- 1 Sicut deus adoratur in celis ita princeps adoratur in terris.
2 Imperator dicitur eternus.

Primicerium. Primiceri fabricis post vacationem habet immunitatem a muneribus r singulis biennii ad salutandū principem admittitur vt protector. hoc dicit. Erat primicerius qui pceat fabricensibus r cui tradebantur per fabricenses arma que reponere r conseruabat in armariis publicis. r hic primicerius post biennium habebat vacationem ab aliis publicis muneribus vt tutele r similia non autem realium a quibus nemo excusatur nisi ex privilegio speciali principis.

pis. l. ff. de mu. patri. cu concor. habebat etiam alium honore post biennium. qz singulis duobus annis poterat intrare camera prin...

- 1 Der signū probatur res esse eius cuius est signum.
2 Signū alterius appositū rei mee possum propria autoritate remouere.

Stigmata. Fabricensibus sicut hyronibus stigmata brachij inferuntur atqz signa recognoscuntur r fugientes r eorum occultatores cum eorum liberis fabricis vendicant. b. d. Not. ergo hic quod rpones. i. non milites. f. cum creantur r fabricenses r aquarii. j. de aqueductu. l. penulti. in fin. debent in brachijs non autem in facie: que cum sit ad similitudinem pulchritudinis celestis figurata: maculari non debet. l. si quis in metallum. s. de penis. signari seu bullari stigmati. l. ferro in quo sculptū est nomen imperatoris r hoc id vt si latuerint possint p tale signū recognoscitur enim quis repertus in habitu r rōsura presumit atqz dignoscitur clericus si ex tali signo dignoscitur r presumit miles fabricensis vel aquarius qui oēs hac impressione signatur in. c. si inder late de sen. excom. li. vj. vbi ter. facit mentionē de istis. Plura alia etiam requiruntur in milite de quibus in. l. penul. ff. ex quibz cau. ma. in glo. sic r proconsul r archieps per pallium in. c. ad honorem. de auto. r vlt. pal. r per habitum cognoscit meretricis a matrona. ff. de iur. reit. l. item apud labeonem. s. si quis virgines. r per pileum cognoscitur seruus a libero. s. de lat. lib. l. vni. s. qui pileum. r ex habitu dignoscitur nouitius a professo. de regula. c. penul. r bec vera in dubijs in quibz est locus cōiecturis. l. cōtinuus. s. cum ita. de verbo. oblig. sed vbi constat de veritate non attenditur habitus. r ita intelligitur qz habitus non facit monachū sed p fessio regula r in. c. porrectum. de regula. r sic est differentia inter militem et monachum. qz non ante qz dicit miles vt gaudeat privilegio militari: adeo vt de castrensi testari valeat qz sit stigmati signatus cuz alijs requisitis. l. eod. tpe. r. l. seq. ff. de testa. milita. sed monachus vt proprijs eruat r testari non possit post votum religionis emissum: licet habitum nondum assumpsit. d. ca. porrectum. secundū An. de baru. Facit etiam bec. l. fm Barto. quod si dubitatur an iste sit ille qui tali tempore fuit in studio: vel tale quid fecit: r testis dicat quod eum ad faciem cognoscit que tunc vidit r insperit quod probet. l. cum in diuersis. ff. de reli. r sumpt. fu. si autem facies esset deturpata vt discerni non posset nisi per certa signa a teste recognita: tunc sufficeret p banc. l. Sic etiam per signa impressa equis r alijs animalibus et vasis recognoscunt vt bic. r. j. de fru. Alexan. l. ff. cu sua glo. fin. Sed nunquid pper signum probatur res esse eius cuius est signum. dic qz non cum de facili posset fraus committi ideo prohibitum est sine autoritate iudicis alienis rebus signa imprimere. l. j. r. ff. s. vt nemi. lice. sig. re. alie. r per varijs causis apponitur cum quis possit etiam alieno sigillo signare. ff. de test. l. ad testium. s. si. Quandoqz em sit signū ne res possit pmutari vel minui. l. j. s. si volum. ff. de pericu. r cōmo. rei. v. quandoqz aut fit in signum traditionis rei. l. quod si nec. in fin. eo. titu. presumptio tñ facit vt res presumatur eius cui est signum. ar. huius l. r. l. j. tandiu. ff. de seruis fugi. r de verbo. obli. l. si ita stipulatus. s. grifogonus. in verbo assignante. Et Bal. dicit in aut. dos va ta. s. de dona. an nup. qz balle mercatorū presumantur eoz que oēs sunt signacula. Jacobus tñ de beluifio disputando tenuit in qstide q incipit: duri in ducatu spoletano. qz habens repes alias contra Senenses non pot capere mercantias existentes penes mercatores per suū habetes signū senensis. r sic hoc casu signū nō iducit psumptionē per quam trāferatur onus probandi in iudiciū tertij possidentis. cum signū sit res fallax. r adde qz cu qz signat signo alce

rius dicit de hoc facere expressam mentionem. ut no. Inno. i. c. ii. de fide instrumenti. Et no. q. signum alterius impositum rei in ce possim pro...

Ceteri teneant. Vide in l. sancimus. C. de pe. vbi dicitur. alex. post. Huil. de suza. dicit vale re statutu q. il...

Et tunc sunt specialiter bi quorum interest et de quorum pre iudicio agitur.

Quis consortium. In superio ter fabricenses signentur et consecratur. hic vero qualiter creantur ut hic in glo. et hoc dicit volens fabricensium...

equum est ut vnus teneat p alio: et speculari debeat et stare pmissus an socii bene gerat: ut hic in glossa. fi. in gl. i. verbo damnus. qd si...

Item quandoq. propter delictum vni punitur totum casatum. l. vnica. s. si quacunq. pcedi. po. r. l. prosperit. ff. qui r. a...

Probationes facte in initio matricule profunt postea in litibus...

Quis qui. Fabricenses et eorum vxores et liberi non possunt nisi coram magistro officiorum...

Wat ergo hec. l. duo privilegia fabricensibus. Primum ut qd sunt fabricenses non possint ipsi nec eorum filii...

Et quo p. q. probatioes facte in initio matricule profunt postea in litibus...

Et quando acta facta in vno iudicio fiant fidem in alio. Dicit per Bartol. in l. cum lite mortua. ff. in d. r. sol. ui. l. ii. s. hoc edicto. ff. vi. bonor. rapt. Et nota hic ex principio...

Et tunc ibi stipendiorum subaudi que pro militia predicta prebentur. Item ibi monstratur subaudi etiam durante officio et...

Arbitras iudicis et officialis in epequendo sibi commissa a superioribus.

superiore puniri debet.

2 Conuentio extraiudicialis nihil aliud est quam quedam admonitio vel interpellatio simplici verbo facta.

Nillus fabricensium. *tes aliquas*

administrationem vt agriculturam assumere prohibentur pena eis ac dominis concedentibus imminente. Item transmissio armorum forma hic tradita facienda est vt tardas res puniuntur. hoc dicit. Et habet tria dicta. **C**In primo prohibet fabricenses administrationem aliquam vel agriculturam assumere: ne subducantur ab opere fabricae publice: pena amissionis rerum dominis scientibus imposita vt fabricensibus perpetui exilis vt publicationis bonorum. **C**In secundo dicto ibi quoties: statuit vt quoties sit necessarium arma transmitti ad vrbem vel prouinciam quod magister officiorum scribat literas prefecto pteorio in quibus literis significet: numerum armorum vt ad que loca destinari oportet vt conuocatis prouincie rectoribus naues vel angaria siue planstra secundum numerum armorum de publico prebeantur. **C**In tertio dicto ibi quod si aliqua tarditas. statuit qd si prefectus ad exequenda contenta in literis magistri officiorum negligens fuit ppter qd transactio armoru fuerit impedita ta ipse qua officiales eius quinquaginta libris auri puniuntur. Si autem per rectorem prouincie talis tarditas fuerit commissa vt trams. No armorum impedita: tam ipsi quam apparitores idest officiales et eractores eorum in. xxx. libris auri puniuntur. **C**Et est argumentum bec. l. in prima parte. z. l. fina. s. locati. vt valeat statutum quocauetur quod nullus debeat receptare vt hospitare vel cibum vt potum vel aliud auxilium dare alicui rebelli vel erbannito sub pena perditionis domus in qua eum receptauerit. Et hoc intellige esse verum quando sciens enim esse erbannitum receptauit. secus si ignorans. l. si ignorans. ff. locati. consensus enim vt non ignorantia volumus obligari dicit textus in. l. generali. s. de tabula. nisi esset supina vt crassa ignorantia. l. nec supina. ff. de regulis iuris. minus tamen punitur vcor receptans virum vt pater filium vel aliam coniunctam personam vt in textu notabili in. l. ii. ff. de receptoribus. vt adde que dicam in. l. i. ff. de deserto. **C**Item est argumentum in secunda parte qd si communitas indiget mittere arma vel victualia ad campum gentium armorum: potestas potest scribere literas vicariis vt magistratibus municipiorum vt cogat subditos conducere cum planstris vel nauibus vel personis prout est expediens vt bic. z. l. cursum. j. de cursu publi. z. l. cum nauarchon. s. de nauicu. z. debet dictis subditis conducentibus arma vel alias res communitatis salarij solui de publico. vt sic gratis non coguntur feruere reipublice vt bic in verbo de publico. cum sua glossa quedi. cit hoc esse notandum. Secus si ex hoc aliquam commoditatem vt exemptionem reciperent. l. vnica. j. de alexandrinis prima. et si vicarij fuerint tardi vt negligentes puniuntur vt bic dicit. **C**Patet ergo ex hac secunda parte quod grauius punitur maior officialis vt est prefectus delinquens vt negligens in officio vt in exequendo ius superiorum quam puniantur minores vt sunt moderatores vt presides prouinciarum: vt bic z. in. l. presbyteri. s. de episcopis z. cler. **C**En enim gradus z. qualitates personarum pene inferende sunt. l. de submersis. s. de nau. z. l. quedam. ff. de penis. **C**Et nota hic in fine. l. tarditatem. i. negligentiam iudicis z. officialis in exequendo sibi commissa a superiore puniri debere vt bic. z. d. l. de submersis. s. de nau. z. l. iudices. s. de annonis z. tributis. z. ibi dicit. **C**Et de contemptore mandati principis dicam. j. de ve. nummis. po. l. i. **C**In text. ibi: coercitis. i. punitis. Item ibi. angarie. idest opere personales per angarie vero sunt mixte vt dicit in. l. ii. s. de quib. muner. ne. lice. se excusa. **C**Item ibi: conueniant idest commoueant. Et sic nota quod conuentio extraiudicialis nihil aliud est quam quedam admonitio et interpellatio simplici verbo facta. iuxta illud. Vos autem conuenio o Judei. idest: admono. vt in gl. in verbo pueniat. Item ibi: noticiam. idest secundum formam vt tenorem literarum a te transmissarum. Item ibi: numerarium. idest notarium. habet enim notarius plura nomina vt in rubrica. s. de tabula. Item ibi: quorum interest: id est ad quorum officium spectat predicta executioni mandare. **C**ynus. Item ibi: conuenientibus. idest sub dissimulatione vt negligentia transeuntibus. idem verbu habes in. l. i. ff. de manumif. z. facit. j. de deserto. l. j. in fi. z. quod ibi dicam.

De veteris nummismatis potestate. Rubrica.

CGlossa continuat. quia supra dixit de fabricatione armoru nunc de fabricatione monete. vel supra dixit de monetariis nunc vero de moneta et eius potestate. Et antiqua moneta Imperatoris vocabatur nummissima. in qua erat sculpta eius imago. et in Euangelio dicitur. **C**Attende mihi nummissima. cuius est hoc imago? **C**Esaris. z. nummissima nummus z. aureus idem sunt. quorum lxx. faciunt libram auri vt dicit hic glossa licet secundum communem vsam loquendi alius sit nummus z. alius aureus: quo bodie vtimur ad pondus florentinum est minor quia requiruntur

xxvi. ad faciendum libram auri vt dicit hic Barto. z. dicit in. l. quous. s. de suscep. z. arca. z. adde qd ibi dicit. **C**Et nulli alii licet cudi facere monetam banc auream nisi principi. l. ii. s. de sal. mo. sed bodie ex concessione principu idest Imperatorum qui multis regibus et ciuitatibus concesserunt et etiam usurpatione iurisdictionis cum imperium sit scissum cuditur in multis locis moneta aurea: argentea: et erea. vt not. in. l. ii. s. de sal. mone. quam glo. hic in fin. vult allegare vt allegat. l. ii. s. de sal. moneta. que nihil dicit. hoc autem priuilegium licet de vero teneat concessum regibus z. ciuitatibus non tamen teneret concessum priuate persone. d. l. ii. sicut alia nota. l. exemplo. s. de decurio. z. adde glo. supra. in rubrica. de iure reipublice.

- 1 Pecunia tantum valere debet in forma quantum in materia.
- 2 Admoneta: que est debiti ponderis vt pbe speciei no pt reculari: vt recufans punitur.
- 3 Pecunia reprobata quis recipere no tenetur.
- 4 Contemptor mandati regis punitur pena capitis.

Solidos. *nummissima solvere potest dum*

modo sint iusti ponderis et speciei probe. Et banc pecuniam recipere recufans graniter punitur arbitrio iudicis. hoc dicit secundum Odofre. Iusti autem vt debiti ponderis est quando est pondus septuagintadu pro libra vt. s. dicit in rubrica. probe speciei est quando tantum valet in forma quantum valeret in specie. idest reductum ad materiam vt vult textus. z. ibi glossa. ff. de contrahen. emptione. l. j.

- 1 Et ex hoc apparet cum tantum debeat valere pecunia in forma quantum in materia quod expensa cudenti debet fieri de publico: licet aliter sentiat Innocen. in capi. quanto. de iureiur. Per quem autem declaratur an sit iusti ponderis vt boni auri: dicit per eum quod est ad hoc deputatus a communi q tenet sigillu seu pondus quod greci igostatem id est iustam mensuram appellant. l. quoties. s. de pondera. z. hoc in gl. ver. speciei. **C**Nota ergo hic qd moneta que est debiti ponderis vt probe speciei non potest reculari vt recufans punitur vt hic dicit. **C**Sed quero si tempore obligationis erat maioris ponderis vt tempore solutionis minoris. tamen sunt eiusdem estimationis vt forme. Dicunt quidam non cogi creditorem recipere qd non sunt eiusdem bonitatis intrinsece per huc textum vt nota. in. l. paulus. ff. de solu.
- 2 Quid autem si moneta non est legitimi ponderis vt probe speciei an teneatur eam recipere creditor: saltem p eo quod valet: puto quod non vt hic probat a contrario sensu. Item qd moneta non probe speciei vt debiti ponderis falsa reputatur. l. quicunq. ff. de sal. **C**Item ad monetam bonam tria requiruntur. Primo quod sit legitimi ponderis vt bic. z. s. de pdera. l. j. Secundo quod sit forma publica percussa. l. j. ff. de contrahen. emptio. Tertio qd sit de bona materia: vt de bono auro: vel de bono argento vt bic dicit probe speciei. et. s. de pondera. l. ii. **C**Sum ergo deficiat vnum. s. quantitas ponderis vel probitas speciei tota reprobata. argu. l. cum bi. ff. si emptor. ff. de transac. Item quia falsus denarius non est de narius. l. paulus. ff. de verb. signi. z. no gloss. s. de here. l. ii.

CEt quod pecuniam reprobata quis recipere non tenetur in. l. eleganter. s. qui reprobos. z. quod ibi not. ff. de pigno. actio. **C**Item nota antiquam monetam a veteribus principibus formatam potest debitor soluere p noua z. eam tenetur creditor recipere sine aliqua refragatione idest contradictione dummodo sit debiti ponderis et bone materie. Nec est enim speciale vt vna pecunia solui possit pro alia. nam quicunq. tenetur ad quantitatem liberatur prestando aliam alteri forme: dummodo non interfit creditor in aliam formam solui. l. paulus. z. ibi per Bar. ff. de solu. z. l. j. ff. si. z. l. cum aurum. ff. de auro z. arg. lega. Hoc obstat. insti. de act. s. pterea. el. secundo. quia ibi loquitur in speciebus vbi cadit affectio. bic autem in nummis vbi non cadit. l. nummis. ff. de in litem iurando. secundum Wynu. z. idem voluit Barto. in. d. l. paulus. ff. de solu.

CEt his patet quod licet moriatur dominus qui pecuniam cudi faciebat dicta pecunia non reprobatur sed durat i eadem estimatione: dummodo sit probe speciei vt iusti ponderis vt. s. dicit. Et dicit Ant. de barilo quod hoc facit contra regnicolas q quadoq. recufant recipere angustales. **C**Facit iste text. secundum eundem Andream quod si pecunia est minoris valoris vel ponderis q debeat dicatur falsa z. ea vtens puniatur extra ordinem. **C**In text. ibi: solidos. i. aureos quia idem sunt vt in glossa. Item ibi: veneratione. i. forma imperiali veneranda. **C**Item ibi: refragatione. i. contradictionis z. resistentie ex quo no. quod contemptor mandati regis punitur pena capitis vt bic. aliquando proseriptionis bonorum. j. de fundis limi. l. ii. z. aliqui arbitrio iudicantis. l. vnica. circa. mediu. s. de thesau. **C**Ad mandato autem principis ex subita seuitia emanato non est subito parendum sed super sedudu. l. si vindica. s. de pe. z. c. si qd. de relcrip. de quo. r. q. i. ff. cu apud thesalonica. De mandato aliorum inferioru a principe vidisti. s. de fabri. l. fin. s. qd si ali q. Item ibi: moy. i. dumo. **C**Item ibi: z. speciei pbe. i. bde z. approbate materie. Item ibi: aliter fecerint. i. p dicta pecunia no receperit: q. fa

cit contra rusticos qui quos bonam pecuniam recusant a solutione recipere ut debeat puniri extraordinarie arbitrio iudicis.

- 1 Estimacione floreni minuta minuitur estimatio rerum que ad florenos venduntur.
- 2 Ad variationem forme nummorum sequitur estimacionis variatio eorum.

Questio in diminutione. C. Minuta estimacione floreni minuitur estimatio rerum que ad florenos venduntur. hoc dicit Barto.

Nota ergo si pretium certe monete minuitur necesse est quod singularum rerum pretia respectu eiusdem monete tradenda minuantur. Quis autem potest facere hanc diminutionem vel augmentum aureorum. Sic quod illud fieri potest solum a principe vel habente auctoritatem ab eo ut hic in glossa. Ubi autem traduntur et venduntur res simpliciter non respectu monete tunc etiam pretia rerum ex se variantur ex tempore in plus vel minus. in l. pretia rerum. §. nonnunquam. ff. ad l. falci. tamen dicuntur variari ex variatione etiam pecunie tres que solebat valere vnum aurum nunc eius pondere diminuto valebit forte duos et que valebat duos: nunc aucto pondere valebit solum vnum secundum augmentum et diminutionem nummorum. Et hic fuit intellectus Bini in bac. l. vt infra dicam. Aliter autem exponit hic glossa. Andreas videlicet quod si princeps minuat pondus aureorum amodo debebunt ipsi aurei que sunt pretia rerum recipi pro minori pondere: nec poterit quis recusare accipere sicut non poterat recusare pro primo pondere: ut sic quod constituebatur in primordiali pondere intelligatur statutum in pondere variato in plus vel minus. Sed Dynus dicit quod glossa non intellexerunt proprie istam. licet verum dicant. Vult enim Dynus quod si primo quatuor aurei faciebant vnciam et Imperator minuat ut quinq; vel sex faciant vnciam: an oporteat augeri pretia rerum: et responderet quod sic. et tunc dicit pretia specierum id est rerum decrescere. id est crescere. Quia regula est vbi quicquid diminuitur commodum debet diminui et incommodum. ff. de lega. i. §. l. fina. in fine. r. ff. de vulga. r. pupill. l. r. si contra. r. ff. de conditio. et demonstratio. l. plautius. versiculo namque. et versiculo item scinditur. glossa autem intelligit decrescere. id est minui. quasi dicat si aureus minus habeat oportet quod eius pretium minuat et sic in hac lege sunt tres intellectus scilicet Barto. Glossa. et Dyni.

Et Dynus format hic questionem si stipulatus sum a te mihi dari centum libras Imperialium vel bononorum vel florenorum et tempore stipulationis quinq; aurei constituebant vnciam postea diminuta est pecunia ut octo constituant vnciam tempore solutionis faciende. Queritur modo de qua moneta solvere debeat: an de illa que erat tempore promissionis que maior erat: an vero que reperitur currere tempore solutionis que est minor. nunquid ergo ad variationem ponderis vel mensure alicuius monete variatur solutio. Et videtur quod inspicitur tempus promissionis et celebrati contractus. quod si testator legat vasa viatorum: et tempore testamenti habeat vasa certe conditionis et ponderis et postea alterius intelligitur de his que habuit tempore testamenti non postea. l. si na. in princ. ff. de auro et argento lega. l. vixorem. §. testamento. r. l. vixori. §. j. r. l. nome. de lega. j. ff. de retea mutata forma mutat substantia. l. iulianus. §. j. r. si q. ad exhiben. r. l. mulieres. de verborum significatio. §. ista pecunia est diuersae forme a prima ergo r. c.

De retea aliud pro alio solui non potest. l. si ff. si certum petat. r. l. cum anrum. ff. de auro et argen. lega. r. l. si domus. §. cum alicui. ff. de lega. j. r. l. iiii. §. ait pretor. ff. de re iudica. In oppositum sunt multe leges. Primo si non soluo ad diem quod promisi et ob hoc petit estimatio eius quod promisi siue eius quod erat debitum. in hoc attendit tempus solutionis faciende. si si certum petat. l. vinum. r. l. quoties in die. de verbo. obliga. r. de condi. tritica. l. in bac. ergo vbi solui quod ob-

tinuit tempore solutionis. De retea ad variationem forme nummorum sequitur estimacionis variatio eorum. ut hic innuitur per glossa. ex quo sequitur quod si pecunia debita minuat quod illa minutio debet minuire quantitates debiti. Determinatur quod pecunia debeatur que erat tempore contractus per dictam. l. vltimam. de auro et argen. lega. r. l. nomen. cum alijs pro hac parte allegatis. Ad oppositum de. l. quoties. de verborum obligatio. cum similibus. Die quod aut agitur de bonitate intrinseca scilicet cuius qualitatis sit res et tunc inspicitur tempus contractus nam videtur actum tacite vt eiusdem qualitatis et bonitatis reddatur. l. enim quid. ff. si certum petatur. et insti. quibus modis re contra. obligatio. in principio. aut agitur de extrinseca et inspicitur tempus faciende solutionis. quod tunc incipit esse debitor in mora. dicta. l. vinum. ff. si certum petat. r. l. quoties in die. de verbo. obl. r. de hac questione dicit per Barto. in. d. l. cum quid r. l. paulus. ff. de solu.

Unusquisque debet recipere monetam pro quantitate et valore a superiore determinatis.

Ad custodiam monete rite et recte faciendam quinq; requiruntur.

Expendens falsam monetam qua pena punitur.

Damnatus de crimine false monete non appellatur.

Unusquisque debet recipere monetam pro quantitate et valore a superiore determinatis.

Ad custodiam monete rite et recte faciendam quinq; requiruntur.

Expendens falsam monetam qua pena punitur.

Damnatus de crimine false monete non appellatur.

Vniuersos. Omnes aurei debent recipi a solventibus per equali et vniuersi estimatione: et contrafacientes graniter puniuntur hoc dicit. Precipit ergo hic imperator vt solidi sine aurei qui sunt de optimo auro recipiantur pariter eodem pretio: tantum vnus quantum alter. et qui contrafecerit ductus anaricie cecitate vendendo plus vnum quam alterum. vel ipsos aureos forte radendo fecerit viliores erit capitaliter puniendus. et ista pena capitalis in ista moneta principis i qua eius imago est scripta est ignis seu flammam. l. h. de fal. mo. In alia vero moneta in qua eius factes non est scripta est capitis vel deponationis. vt hic in gloss. fin. r. de pena maculantis: falsa nantis vel expendentis falsam monetam. Dicit per Saly. in. d. l. h.

Nota ergo in hac. l. quod vnusquisque debet recipere monetam pro quantitate et valore a superiore determinatis: alias punitur vt hic r. §. eod. l. j. Sed nunquid monetam factam in vna ciuitate possit quis expedere in alia vt quis cogatur recipere pro eadem estimatione prout est in nummismate seu moneta Imperiali que vbi libet retinet vnam formam: vt hic. Sic secundum Barto. quod non princeps concedendo alicui ciuitati cudere pecuniam intelligitur concedere quod expendat solam in suo territorio argum. l. cum vnus. §. si is. ff. de bo. auto. in di. pos. l. extra territorium. ff. de iurisdictio. omnium iudi. r. l. j. in fin. ff. de tuto. r. cura. Secus autem si concessisset cudere pecuniam expendentem per vniuersum orbem vt hic.

Sed quid si dominus vel ciuitas cui concessum est a principe priuilegium cudendi monetam non cudit specie probet: vel imponit maiorem estimationem quam valeat quod erit remedium. Sic quod poterit per subditos haberi recurus querimonie eorum superioris vt reducat ad probam speciem et valores. ter. est in. c. quato. de iure iuran. Quero quot requiruntur ad custodiam monete rite et recte faciendam. Dicit quod quinq;. Primo quod cudatur auctoritate eorum qui habent potestatem de iure et priuilegio vel prescriptio ne: vt dixi. §. in rubrica. et no. j. de iure reipublice. in rubrica inter regalia enim numerat: et in decima col. que sint regalia. i. principio.

Secundo quod cudatur in loco publico. argum. l. si quid extra ordinarium. r. l. finali. §. de legi. non autem in priuato. argu. l. titu. lo. j. l. vnica. §. ornamenta. §. de vesti. olobe. l. temperent. in verbo per ferantur. r. quod not. §. de fabricen. in rubrica.

Tertio et quarto quod sit probe speciei r. legitimi ponderis. §. eo. l. j. r. §. de ponde. l. j. quod cognoscetur per iugositatem. l. scda. §. de ponde. Quinto quod sit forma publica percussa. l. j. ff. de contra. ben. emptio. r. l. quintus. §. anrum. ff. de auro et argento lega.

Sed que erit illa forma: Dicit quod imago principis si est moneta aurea: vt hic in fine. r. §. eod. l. prima in principio. Si autem sit moneta argentea vel erea tunc nomen principis. vt. d. l. quintus. §. si aurum. vbi nomen Philippi regis in illa moneta ibi erat appositus per quod sua esse reputabatur. j. de aqueductu. l. decernimus. §. vniuersos. r. ff. de ope. publi. l. fina. r. l. signata. §. de fabricen.

Item quero qua pena puniatur qui expendit falsam monetam. concludit Barto. in. l. lege cornelia. ff. de fal. quod si vititur scienter et expendit monetam plura debet scilicet puniri pena falsi: alias extra ordinem. l. saculari. ff. de extraordi. crimini. Item punitur pena falsi qui bonos numos scienter et dolose liquefacit animo occultandi. secus si bona fide vt faciunt aurifices liquefacientes causa deaurandi mas pilos: vel aliquod vas faciendi. d. l. lege cornelia. secundum vniam expositionem vbi confluauit. Item damnatus de crimine false monete non appellatur. vt not. gloss. in. l. j. §. de fal. mo.

Item dicitur premium accusa totius iudicis arbitrio. vt no. glo. in. l. h. §. de fal. mon. licet aliter regulariter non posset magistratus alicui dare premium de publico sine iussu principis. l. vnica. §. de salario non prebendo. r. de hoc scilicet falsificant monetam. dixi. §. de murile. l. j. In text. ibi: obriuatorum solidorum. id est de auro purissimo factorum. de quo versiculo glossa fecit mentionem. §. de vesti. olobe. in rubrica. Item ibi: vniuersos. id est quod tantum valeat vnus quantum et alter et quo sunt omnes probe speciei et debiti ponderis. §. eodem. l. prima. Item ibi: anaricie cecitate. Nota anariciam appellari cecitatem et pluribus alijs nominibus nuncupatur: vt dixi. §. Item ibi: eternas. Nota imperatoris appellari eternum: quod intelligit respectu dignitatis que durat eternaliter in successores vt hic in gl. r. dixi. §. de fabricen. l. h. Item ibi: vtiliores vultus id est aureos i quibus vultus et imago principis est sculpta fecit deteriores forte radendo vt dicit hic gl. al. §. in litera. ou. r. erit violare. r. idem est sensus.

Nulli licere in frenis et castris sellis et i baltheis margaritas et smaragdos et byacintos aptare. Rubrica.

Continua supra dixit de ornatu vestium principis. nunc vero de ornamentis equorum et artificibus palatinis eorum. Sed supra dixit de prohibitione vestimentorum imperialium ab alio non deferendum: nunc de prohibitione ornamentorum equestrium. sicut enim in vestibus debet esse differentia inter summum principem et priuatos ita

De q mone ra. De hac questione tractat Dy. in. l. i. m. no. r. q. C. in q. cau. i. integ. rest. si e. necessa.

tos ita et in ornamentis hic descriptis que soli principi conueniunt. Dispone ergo in rubrica qd qd in frenis: et armis: et sellis: et in bal...

- 1 Statutum simpliciter prohibens deferre certas vestes et ornamenta comprehendit viros et non mulieres nisi de mulieribus expressam faciat mentionem.
2 Sub colore presentandi et offerendi principi non debet quis rem prohibitam attentare.
3 Artifices qui per formam statuti debent exercere artes suas in publicis apothecis non possunt in eorum priuatis domibus operari.

Alli prosus. Scripta soli regi seu principi conuenientia nulli priuato licet apponere eque vel vestibus virosum sub pena hic descripta. hoc dicitur. Et primo loquitur de ornamentis circa equos...

ornamentorum. secunda ibi: fibulis. tertia ibi: nulli. In prima parte prohibet imperator istas tres gemas ad ornatum deferri. scilicet margaritas: smaragdus: et hyacinthos...

2 Nota secundo in verbo neq illud. quod si sub colore presentandi et offerendi principi non debet quis rem prohibitam attentare. et hoc fecit quod si laicus capiat clericum obnoxium...

dicat: ego talis Imperator sic statuo vel concedo. licet alis regulariter ratione dignitatis loquatur in plurali: similiter ubi quis profert sententiam pro se et collegis: debet profere per verba pluralis numeri...

De classicis.

Rubrica.

Dirit. s. de nauicularibus transferentibus species: arma et equorum ornamenta. vt. s. in precedentibus titulis. sed quod oportet habere classes pro tenendo mare securum a piratis...

Sicut congruit bono presidi purgare prouinciam malis hominibus super terram: ita ei congruit purgare malis hominibus per mare.

Classem. Ad officium prefecti pretorio orientis spectat habere classes fulcitas hominibus ad bellandum pro tutela nauigantium...

3 Nota in versu. nulli ibi exceptis ornamentis matronarum libus quod statutum simpliciter prohibens deferre certas vestes et ornamenta comprehendit viros et non mulieres nisi de mulieribus expressam faciat mentionem...

4 Nota in glo. de officio prefidis. ita ei congruit purgare malis hominibus per mare. vt hic. ex quo inferitur quod sicut quis potest punire delinquentes in suo territorio terrestri...

De curialibus vrbis Rome.

Rubrica.

Supra dixit de decurionibus in genere: nunc vero in specie. vt vrbis Rome. vel supra dixit de excusationibus munerum: et quia decuriones ab eis excusantur et maxime vrbis Rome: ideo de his sub sic. et hoc voluit hic glo.

Decuriones non possunt torqueri nisi in casibus.

quis. Volens conuenire curiales vrbis Rome criminaliter vel civiliter debet hoc facere coram magistratu decurionum. h. d. cum gl. Et dic ibi de offerendis priuilegiis. scilicet propter crimina propter que merentur priuilegia perdere...

Per mare. Item est ar. quod si aliquis deliquit in mari ad illud spectat punire: quod est iudex territorij proprii: quozis illi loco in quo maleficius est commissus per quo est glo. in l. si. s. de naufrag. facit l. dices. eodem titulo.

In glo. ibi ar. contra. r. Solue qz hic permittitur accusare sed non permittitur tormentis subdere vt ibi. Vel dic qz est contra qz ibi videtur dicere qz possint coram quolibet iudice provincie conueniri tunc dic qz ibi loquitur in alijs curialibus hic in curialibus vrbis Rome in hoc privilegiate. r. sic non obstat r. similitur milites habentes magistrum militum coram quo debent conueniri: r. quandoqz cora alio fm qz natura delicti vel contractus reqrit. l. magisterie. r. ibi gl. s. de iurisd. om. iudi. Et similitur scholares habent suos iudices speciales. l. s. j. de priui. scho. r. auten. habita. s. ne fi. pro pa. r. no. in proemio digestoy. s. penul. C. r. que r. tamen no possunt decuriones nisi in casibus vt dixi in l. omnes iudices. s. de decurio. r. est argu. bec. l. ibi: scire interpellare iudicem. fm Anto. qz si inter duos vasallos est contentio de feudo qz vnus debet cognoscere inter eos. argu. s. de decu. l. quotiescuqz. et ibi etiam retigi. r. in auten. de questio. s. si vero forsitan. Sed dic de hoc in colla. r. de l. conradi. c. j. s. j. r. i. tit. apud que vel apud quos controuersia feudi debeat ter. r. ibi glo.

Decuriones maxime vrbis Rome sunt privilegiati ne corporalibus iniurijs veniantur r. alijs suis commodis r. privilegijs a iure cōcedis s. s. priuentur r. antiqua eorum privilegia confirmantur. hoc dicit. Sic ergo imperator Leo qui hanc reuocationem fecit fm Odrofe. duo facit quia prohibet decurionibus vrbis iniurias corporales inferri: eorum commoda r. privilegia tolli. Et secundo eorum privilegia confirmat. Habet decuriones multa privilegia de quibus dixi de decuri. r. l. oēs iudices. eo. ti. r. maxime vt non possint pontifex vt hic. r. l. s. j. de diuer. prediis. vbi gl. r. c. cū olim. el. primo. de priui. r. de huiusmodi renouatione privilegiorū r. instrumentorum dixi in l. ne casu. s. de discuf. r. l. euidenter. s. de ex. cu. mu. C. In ter. ibi leges. l. curialibus tractantes. C. Item ibi rationibus. i. legibus que rationabiles sunt.

De privilegijs corporatorum vrbis Rome. Rubrica.

Supra in rubrica proxima dixi de privilegijs decurionū vrbis Rome nunc de privilegijs que forensibus venientibus ad habitadum Rome r. se ad ciuitatē incorporantibus dicit. Et quid sit incorporare in aliqua communitate vel collegio: dicit gloss. hic in l. sequenti.

- Incole vrbis Rome gaudēt privilegio ciuim.
- Ecipso qz quis est incola in vrbe romana gaudet omnibus privilegijs ciuim romanorum.

Incole vrbis Rome gaudēt privilegio ciuim. Item ciues Romani se in alio loco trāsferētes ad habitadū possunt ad ciuitatē retrahi. h. d. Duo ergo dicit bec. l. Primo qz si alijs de nouo factus est ciuis vel incola vrbis Rome non est ei aliquid de nouo imponendum nisi fm qd imponitur ciuibz. sed oia privilegia que ciuibz sunt concessa eis prodesse debent. Seco dicit qz incorporati r. alijs ciues vrbis Rome qui se ad peregrina loca trāsulerunt reducenti sunt ad vrbe vt debitis functionibus valeant deferuire. C. Not. ex prima parte fm Bart. qz speciale est in vrbe romana: qz ecipso quod quis est incola gaudet oibus privilegijs ciuim romanorum. Pri mo qd sit de aliquo corpore siue collegio artificij: vt pistoz vel quia sit incola vrbis Rome. Dicitur em incorporatus qz in corpore ali quo scribitur postqz enim est descriptus in aliquo collegio amodo dicitur esse pars r. membrum illius collegij: r. eius privilegij gaudet: sicut membra dicuntur pars corporis vt hic in glo. s. r. privilegia ciuim incorporatorū Rome sunt multa: maxime ne teneantur soluere tributa p capita vt hic C. In glos. in ver. s. valere. no. qz ecipso qz qz constituit domicilium siue incolatū in vrbe romana dicitur factus nouus ciuis vt gaudeat privilegijs aliorū ciuim. r. est speciale in vrbe romana. vt s. dicit: in alijs autem potest fieri per statutu qz quicunqz venerit ad edificandū vel habitadū sit ciuis vt vult glo. in l. edificia. ff. de verbo. signi. C. Et sic no. ex hac glo. con iuncta cū ter. qz si privilegij concessum est ciuibz alicuius ciuitatis qz illud extendit ad ciues postea de nouo factos per domiciliū. C. Sed an extendat ad nouiter factos p privilegij. Bart. qz no in l. si maritus. ff. de adul. ibi vide per eum. C. Et receptus in corpore ciuim cū clausula qz habeat p originario ciue poterit habere omnia officia ad que p formā statuti nō admittunt nisi originarij ciues: per ea qz no. Bal. r. Bar. in l. si is qui p emptore. de vsuca. r. l. si marit. ff. de adul. Et qz sit vere ciuis cōsultit Bart. in consilio qd incipit pūctus talis quidā r. c. Et iste qui efficitur nouus ciuis non tenetur ad antiqua debita ciuitatis de quo vide per Barto. in l. incola. ff. ad muni. C. Item non perdit privilegia sua ideo lz statutu dicat qz scholares p omnia habeantur vt ciues nō ppter

ea perdunt privilegia sua fm Bart. in l. si. ff. si emancipatus. ff. de contra. ta. C. Itē no. hic qz qui est ciuis romanus nō potest ire ad habitadū alibi r. si vadat retrahit. r. sic potest dici qz sit obnoxius ciuitati sicut curialis curie. l. q. derelicta. r. l. quidā. ignantie. s. de decu. r. s. si curia. reli. ciui. rns habitata. mala. l. vnica. licet als quis possit etiam alibi transferre domicilium. s. de mu. r. ori. l. j.

De pistozibus. Rubrica.

Supra titulo proximo dixi de corporatis vrbis in genere nunc vero in specie. Et quia pane semper idigemus ideo a corpore seu collegio pistozum incipit.

- Dignitates r. officia impetrata ambitioe vel gratia principis vel pecunia nō tenent.
- Rescriptuz per quod quis eximatur a corpore r. ministerio sue artis non valet.

Dignitates r. officia impetrata ambitioe vel gratia principis non alienam dignitatem appetere: als in. xx. libris auri multati retrahuntur ad artem suam. nec potest eis aliquod rescriptum super hoc impetratū hoc dicit. Et potest hic loqui fm Odrofe. tam de corpore pistoz facientium panē publicum in vrbe romana: qd de facientibus panes sacri palatii principis. r. subsunt isti pistoz dānatum ad hoc exercitium comiti horreorum qui horrea publica pseruat. Sed quātum ad alia dum conueniuntur a priuato debent cōueniri coram procuratore cesaris vt hic in glo. r. etiā corā prefecto vrbis. C. Et ideo si aliquis eius officialis iniuriatur pistoz dānatur ad exercitiū panis facienduz. l. s. j. de appar. prefec. vrbis. r. cōtra istos pistozes r. furnarios potest agi r. eorum cause retractari etiā tempore feriario. quia de his que ad quotidianuz vsu sunt hominum vt est panis etiam feriatis diebus cognoscitur. l. publica. in fi. s. de feriis. C. Not. ex principio qz dignitates r. officia impetrata ambitione vel gratia vel pecunia non tenent vt hic. r. l. si quis ep supra de episco. r. cleri. r. l. super creandis. supra de iure fisci. r. j. de strat. l. vnica. Radit enim talis simoniacus impetrator in penam. l. iulie repetendarum. l. i. libemus. s. ad l. iuliam repe. Debet enim quilibet suam conditionē cognoscere r. non simoniace ad maiora aspirare quibus est indignus: vt est vnus furnarius vt hic r. lege prima. s. de murile. r. l. r. virtutuz. s. de sta. r. ima. C. Item no. ex fi. l. qz nō valet rescriptum per quod quis eximatur a corpore r. ministerio sue artis quia esset contra publicam utilitatem vt dixi in l. j. s. de peti. r. ex hoc dicit hic Antoni. de barn. quod non valent rescripta r. imperationes quas faciunt aliqui potestates terrarū vt habeant arbitria super maleficijs in loco commissis. vel dum impetrant absoluciones a statutis contra formam iporum statutorum super hoc loquentium: quia huiusmodi essent contra publicam utilitatem r. commodum publicum. vt hic r. in l. libemus. s. de nauil. nō ecen. r. j. de cano. fru. vr. ro. l. s. j. r. quod no. s. de decu. r. decurio. l. s. j. imo nō debet pati rector ciuitatis aliquid cōtra. l. ciuitatis fieri. j. de iure republice. l. j. r. j. de ven. re. ciui. l. s. i. ff. de iud. in defensa vero cura. C. Item ibi mancipium. dicit Bi. in illorum seruorum ad coquendum panem deputatorum. Vin.

De suarijs susceptozibus r. ceteris comparatis. Rubrica.

Dixi supra de corpore pistozum: nunc de corpore suariorum. i. custodum porcorum. Item de corpore susceptozum vini: tñ de istis vinarijs nihil h. dicit in nigro r. sic rubrica generaliter est nigro. sicut als. s. tit. quibus mo. ecen. h. qz conduc. vecti. si. sed tractatur de istis susceptozibus vini. s. de suscep. r. ar. l. modios.

- Porcarij vrbis Rome habēt immunitatē a sordidīs muneribz.
- Ibi est eadē ratio immunitatis concedende ibi idē ius esse debet.

Porcarij vrbis Rome habent immunitatem a sordidīs muneribus. hoc dicit. Ratio fuit secundum Barto. quia vrbs romana abundabat multis gētibz r. sic egebat multis carnibus: ideo vt multi venirent r. porcos conducerent r. custodirent priuilegiabatur: r. immunitatem eis concedebat a sordidīs alijs muneribus. et huic ministerio eos oportuit semper intendere. r. que sint sordida munera vidistis in lege maximaruz. s. sordidorum. supra de excusa. mune. r. quod hic dicit de istis porcarijs habet locum in porcarijs ceterorum porcorum quam populi romani: vt mercatores qui ducunt porcos in ciuitate vendendos r. macellandos euz eadem sit ratio r. equitas concedende immunitatis. l. s. ad leges fal. r. hic in glos. fin. C. Et quia not. qz vbi est eadem ratio immunitatis concedende ibi idem ius debet esse. l. illud. cum si. ff. ad l. aquil. r. d. l. s. sunt em occupati circa id ministerium vt sues conuocent. l. s. ff. de iure immuni. C. Que ratio etiam in alijs habet locū: ideo tunc fit extēso iuris ex identitate rōnis. r. isti porcarij dabant quinqz animal porcorū suozū ad replendum gregem principis

principis sicut faciebat vaccari quando diminutio et interemptio gregis principis contingebat. l. quod ad presens. s. de muri.

Porcarii siue agant siue conueniantur pretor urbanus est iuder.

Quicumque. Cetero urbanus est iuder porcarii siue agant siue conueniantur. h. d. spectat etiam hoc forum suariorum ad prefectum urbis. l. i. s. cura carnis. ff. de offic. pref. urb. r. sic est casus in quo reus sequitur forum actoris. Et idem in causa naufragii. l. ne quid. ff. de incendio. r. ibi glossa in verbo remittatur. r. idem in volente vendicare rem suam ab eo qui emit a fisco: quia tunc fiscus est priuilegiatus ut trahat actorem coram procuratore Cesaris: non coram iudice emptorum. pro quo allegatur casus singularis in. l. si minor. s. de iure fisci. sicut r. alibi clerico ad defensionem rei trahit actorem coram iudice ecclesiastico. r. q. j. c. clericus nullus presumat. r. ibi glossa quod fecus est in aliis priuatis. l. venditor. ff. de iudi. Cetero ideo in eo qui transtulit domicilium alibi r. reuocatur a primo loco conuenit coram iudice primi incolatus r. non fecundum. no. glo. r. ibi bar. s. de incolis. l. i. Cetero habent ergo suarum duo priuilegia. s. priuilegium fori ut hic r. immunitatis a foridicis muneribus. s. l. pri. Cetero in ter. ibi pronocatus necessitate causatina. r. sic non oblat. s. l. j. ut nemo inuitus. r. hoc sentit de rubrica vel gloss.

De collegiatis et chartopatriis et nummulariis. Rubrica.

Glossa continuat. quia supra dixit specialiter de quibusdam collegiatorum generibus nunc generaliter de omnibus collegiatis et chartopatriis. Et dicuntur chartopatrii. i. qui descripti sunt in charta patrie intra numerum vel qui oblati precibus emunt chartas. i. locum quorundam collegiatorum in charta descripta: ut eorum loco subrogentur quasi acquirentes r. mentes chartam. i. locum eorum qui sunt descripti in chartis. i. breuibus patrie r. sic alludunt vocabulo. f. eo. l. si. r. ibi glo. in. l. j. ff. de tutel. r. isti gaudent priuilegio corporis seu collegii in quo descripti sunt super numerum autem non gaudent ut hic.

- 1 Super numerarius non gaudet priuilegio corporatorum: sed de corpore erimendus est.
- 2 Emptores locorum succedunt loco venditorum.
- 3 Fictus monachus non gaudet priuilegio veri monachi.
- 4 Admissi supra numerum in collegio non gaudent priuilegio collegii.
- 5 Anus de collegio corporatorum potest alteri vendere certam chartam suam.
- 6 Decanus vnde dicitur.

Qui sub pretertu. Qui intrat in fiscalium r. illi miseram non exercet non fugit misera alteri collegii in quo prius erat sed debet extrahi r. in eius locum alius subrogari requisitis primatibus collegiorum: tamen in subrogatione in locum remouendi: quia in subrogatione mortui. Cetero super numerarius non gaudet priuilegio corporatorum sed de corpore erimendus est. Item emptores locorum succedunt loco venditorum. h. d. Et sunt tres partes seu tria dicta batus legis quia primo tractat de assumptis intra numerum in fraudem r. secundo de assumptis supra numerum. tertio de chartopatriis intra numerum. Cetero primum est quod si quis laicus fecit se eligi in decanum vel in canonicum alicuius ecclesie vel fecit eligi in aliquo corpore vel collegio ut euicaret munera laicorum. nec tamen in regula vel collegio scilicet seruire. debet pro eo alius subrogari qui predicto numero r. corpori sufficiens approbetur cum consensu primatum r. canonicorum ipsius ecclesie. Et hoc primum dictum de verbo ad verbum est in. l. qui sub pretertu. s. de sacrosanctis ecclesiis. Cetero in secundo dicto ibi quod autem. statuit quod si in aliquo collegio vel in aliqua ecclesia vel corpore sit statutus r. de terminatus certus numerus in breuibus descriptus r. aliqui reperiantur ultra numerum taratum non gaudebunt priuilegio illius collegii seu corporis. sed de corpore collegii sunt tales super numerarii erimendi r. remouendi. nec prodest eis patrocinium de domo principis: nec reuerentia ecclesiarum: nec alicuius alterius potentia. Cetero in tertio dicto ibi. sed ne tantum. statuit quod si aliquis de collegio vel corpore supplicat r. impetrat ut ei liceat vendere chartam suam. id est locum suum in charta seu matricula descriptum intra numerum: iste emptor succedet loco venditoris r. erit astrictus collegio: secundum quod prius constitutum r. ordinatum erat: r. illa eadem onera que portabat venditor portabit emptor venditore releuato. Cetero nota ex primo dicto: quod qui est in aliquo corpore vel collegio seculari vel ecclesiastico solo nomine r. non re: ut quia canonicus r. non deseruit ecclesie vel diuino officio. vel artifer non deseruit arti nec illam exercet non gaudet priuilegio collegii: sed inde remoueri debet. Et sic qui est in matricula pellipariorum vel notariorum non exercens artem non gaudet priuilegio collegii r. scholaris licet sit descriptus in matricula: si tamen non intrat nec insistit in studio sed est diuinus. vel

non causa studii: sed ex alia causa fecit se matriculari non gaudet priuilegio scholarium. quia non sufficit esse in habitu nisi sit in actu ut hic. r. d. l. qui sub pretertu. s. de sacrosanctis eccle. r. l. sed r. milites. s. fina. ff. de excusatio. tuto. Et ideo fictus monachus non gaudet priuilegio veri monachi r. fictus scholaris qui non causa studii sed causa impetrandi vel procurandi stat in studio non gaudet priuilegio scholarium. in ca. ii. de priuilegiis. in. vi. r. ibi glossa in verbo sedente. Et debet quis exercere artem in illo loco ut gaudeat priuilegio artis. l. sed r. reprobari. s. amplius. ff. de excusa. tuto. Cetero debet exercere per seipsum r. non per alium. l. si ff. de excusa. tutorum. Cetero nota hic quod quando quis discedit de vno collegio r. intrat aliud causa euitandi munera r. onera primi collegii ad que erat obligatus non gaudet priuilegio secundi sed inde debet retrahi r. ad primum reduci. Dicit tamen hic Bart. quod cum per hanc. l. inducitur quoddam iudicium peritorum ad remouendum eum a secundo collegio. videtur quod interim cum sit in quasi possessione illius collegii debet gaudere priuilegio illius donec contrarius sit declaratum per ter. in. l. penulti. ff. de aqua quoti. r. estina. Cetero nota quod non debet ecclesia vel aliud collegium exemptum r. priuilegiatum trahi eum qui auferit ad illud r. illud ingreditur in fraudem causa euitandi onera publica: vel alterius collegii quibus erat primo obligatus ut hic. r. in. l. si. i. ff. de anno. r. trib. r. ibi tetigi. r. l. illicitas. s. neq. ff. de offi. pref. r. c. ex parte. de cler. coniug. r. sic sub pretertu liciti non debet committi illicitum ut dicitur iuribus probatur. Quarto not. ex versu. subrogatione. videlicet quod quando vnus de collegio vno remouetur vel moritur: eius loco alius subrogatur debet fieri de consilio r. voluntate eorum qui presunt collegio: ut dicit glo. in. d. l. qui sub pretertu. s. de sacrosanctis eccle. nisi traherit ad altiorum regulam quod tunc ex honestate debet requirere licentiam superioris non ex necessitate. ut c. licet. de regula. Quinto not. ex secundo dicto in versu. quod autem. quod si supra numerum admittunt in collegio non gaudent beneficio collegii nec immunitate corporatis concessa ut hic. r. l. non plures. que hoc declarat. s. de sacrosanctis eccle. Ex quo apparet quod illi qui quandoque reperunt ultra numerum de concilio ciuitatis non sunt de concilio. nec ex hoc aliquod priuilegium consequuntur ut hic. r. l. ultra. f. de appar. r. ibi tangam. r. l. si duas. s. maiores. r. fin. ff. de excusatione tuto. r. l. comperimus. f. de prior. sacro. scri. r. l. ff. r. ff. de officio magi. mili. r. ibi glossa. Unde dicit Jacob. de beluifio in aufer. ut determinatus sit numerus. s. non enim illud. colla. f. quod quotiescunque certus numerus est statutus in aliquo collegio ad certum salarium vel redditum percipiendum: non potest quis ultra numerum ordinari quantumcumque ordinetur sine vilo emolumento Quod facit contra doctores ciuitatis bononi. qui quotidie in collegio doctorem faciunt se ultra numerum ordinari sine emolumento r. salario aliquo non enim sunt de primo collegio: sed nonum constituit collegium sicut eundem Jacob. Item si in ecclesia habet certum numerum canonicorum taratum. ille talis superueniens numerari non gaudebit priuilegio illorum canonicorum argumento batus. l. r. j. l. prior. versu. sin autem. r. d. l. si duas. s. de cler. versu. hinc numerum. r. ibi Barto. ff. de excusatio. tuto. Sexto nota ex tertio dicto ex versiculo sed ne tantum. quod vnus de collegio corporatorum potest alteri vendere certam chartam suam. id est locus sui qui locus descriptus est in charta. id est in matricula siue libro collegii sicut nomina decurionum describuntur in albo. lege prima r. secunda. ff. de albo scriben. debet tamen vendere ad supplicationem potrectat principi. id est ex rescripto principis non potest se absolueri a corpore cui est alligatus. s. de murilegulis. l. si quos ex corpore. Et vendere homini idoneo r. approbato ut ibi. r. in omnibus oneribus r. emolumentis aliquis vendens liberatur r. amodo est immunitus. succedit emens sine aliqua inuonatione in posterum facienda r. sic subrogatus in officio vel collegio loco alterius utitur iure illius. Et est argumentum secundum Antonium de barulo quod emens locum alicuius quem habet in aliquo corpore vel collegio: loco alterius utitur iure illius: r. amodo dicit esse de illo collegio vel de illa matricula r. illi collegio astrictus venditore releuato. r. hoc facit vt ementes locum siue stallum sub beccaria sint astricti societati beccariorum. facit supra de predictis nauiculariorum. lege secunda. r. supra de colla. dona. lege vnica. Cetero in tertio ibi: decanorum. sunt enim in maiori ecclesia constantinopolitana: r. similiter in quilibet alia maiori ecclesia debent esse certi decani numero tarato qui excusantur a muneribus. Et dicitur decanus a decem: quod est decem. quia decem preerat. quorum loco sunt hodie canonici. ut notat glossa in dicta lege non plures. s. de sacrosanctis eccle. Cetero ibi: id manus. scilicet decanorum seu priuilegiatorum. Item ibi: impleant. quia nesciunt officium celebrare. Item ibi: sub specie muneris quod ad decanos seu collegiatis spectat. Ibi alterius miseris quod conuenit laicis. Item ibi: argentariorum. hanc text. allegat Buile. s. de sacrosanctis eccle. l. neminem. quod si aliquis impetravit quod in absentia sua stando in studio possit fructus sui beneficii percipere quod si non studeat non habeat fructus. Cetero ibi collegiatum vel decanum se appellat. facit contra fratres de penicu

Comuniter non habentur. dicit tñ bic Ant. de ba. spale est in hono- ratis vrbis Rome vel Constantinopolitane habentibus dignitatem sine administratione vt in signis dignitatis sue possint ire per vrbem in vehiculis siue curribus. Sed nunquid isti honozati cogantur incedere super vehiculis vt pedestres vel equestres ire non valeant. Dic qd no. qz in ductum in fauorem r. l. qd fauore. cum co- cord. s. de legi. r hoc voluit glo. bic not. dum expolit vtantur. i. vt valeant si volunt. r hoc facit fm Bart. vt doctores non sint semper stricti portare insignia doctoratus r.

De privilegijs vrbis Constantinopolitane. Rubrica

Supra eparant vrbē Constantinopolitanā que vocat nona Roma. in aut. vt ecclē. romana. in pn. in glo. col. n. r est. ter. in aut. de ecclē. tit. s. j. colla. ix. edificata a Constantinio imperatore. L. oim. s. de sa- crosanc. ecclē. veteri Rome romanorum quo ad privilegia studij. s. de studijs libe. l. ynica. bic vero equiparat quo ad omnia.

Vrbis Constantinopolitana. Omnia privilegia vrbis romanorum concessa sunt vbi Constantinopolitane. h. d. r temp allegat qd civitas Constantinopolitana gaudet eisdē privilegijs quib⁹ r Roma. Privilegia autē civitatis Romane sunt vt nō subiciat tributis necdū vrbis sed tota Italia. l. s. sine cen. vel reli. r est mater legū r vbi ius nō disponit eius consuetudinem cōsequimur. Item ecclē. vrbis Rome est mater fidei xpianevr bic in glossa. Item sicut Roma est cōs patria vt debitor forensis ibi reperitur possit conveniri. l. roma. ff. ad mu. ita in vrbē Constantinopolitana. l. oēs. s. j. tñ in prescriptiōe centū annorū r quibusdā alijs privilegijs quibus gaudet antiqua Roma. l. Italia r nō nona Roma. l. Constantinopolitana. de quibus vide glo. ordi. in aut. vt ecclē. fia romana. in prin. col. ii. Et not. bic glo. qd sicut sequit in defec- tū iuris cōsuetudine vrbis Romane. l. de qb⁹. ff. de legib. r in sit. de satis. s. si. ita cōsuetudine Constantinopolitane deficiēte Romana. cōsuetudine. Itē qd s. dixit qd civitas Constantinopolitana gaudet privilegijs antiq̄ Rome. verū est in civitatib⁹ h̄ in spūalib⁹ pma sedes est Ro- mana ecclē. a Jesu salvatore cōstituta r a Petro eius vicario as- signata. Secda sedes est Constantinopolitana a Constantino ordina- ta. Tertia Alexandrina. Quarta Antiochena. r Quinta Hieroso- lymitana. r h̄. dist. sacrosancta. r in aut. de sane. episc. s. p cōsuetudi- nibus. coll. ix. Item nō gaudet quo ad Imperatorem. qz Impera- tor roman⁹ est ver⁹ imperator nō Constantinopolitanus. vt cōcludit glo. lxxvi. dist. si imperator. qz postq̄ Constantin⁹ r Leo eius filius imperatores Constantinopolitani denegaverūt auxiliari ecclē. opo- preste ab Alstulfo rege Lombardorū ecclē. trāstulit imperium in Germanos seu Alemanos r cessavit Imperator Constantinopo- litanus. r solus Romanus obtinet principatum. vt not. in. c. vene- rabilem de elec. r. lxxi. di. adrianus. r. viij. q. j. in apibus.

De metropoli berito. Rubrica.

Expone de berito. i. de illa civitate in fenice puincia cōstituta. s. qui etate. l. j. subaudi faciēda r cōstituēda metropoli. i. metropo- litani per principem. q. d. videamus qualiter princeps fecit beritō esse deinceps metropolitana. i. caput puincie. r dic metropoli. i. me- tropolica r est figura apocope que auert finem vt dixit glo. s. con- tinua. r dicit de privilegijs Romane r Constantinopolitane civi- tatis. nunc de privilegijs beritane civitatis: quod privilegium est vt post banc. l. sit metropolitana.

- 1 Sine iustis causis non est aliqua ecclē. erigēda in cathedra lem vel metropolitana.
- 2 Metropolitana civitas que dicatur.
- 3 Sicut potest fieri divisio ita potest fieri vniō.
- 4 Communitates villarum r castrorum non possunt se vnire vel di- videre sine causa r sine autoritate superioris.
- 5 Episcopi non possunt constitui in alio loco quam in civitatibus.

Propter multas. In eadem puincia possunt esse due civitates metropolitane. i. matrices sine archiepales. h. d. Et not. tertum solum dicit in stat⁹ cas. qd r sine iustis multisq; causis non est aliqua ecclē. erigēda in cathedralem vel metro- politana. Et pro intelligentia huius. l. premitte quod in puin- cia fenica erat quedam civitas metropolitana r magistra que vo- cabatur Tyrus r in eadem puincia erat civitas que vocabat beritū. ibi erat studij r multa peritia literarū. s. q. eta. l. j. de qua fit mē- tio in premio digestor. s. illud vero satis. dum dicit Imperator qd in splendidissima civitate Constantinopolitana. r in berito pulcher

rimo oppido nō debeant doctores neq; scholares maxime non itē ludos exercere. vt. s. de emen. iusti. codi. s. sed cum nouelle. nominat magnificū questorem r veritensum doctorem Borobēū que ciuitas impetravit a principe vt sūt esset metropolitana sicut Tyrus qd imperator ei cōcessit ppter eius nobilitatē r virtutes ppter stu- dium ibi vigens. nec ex hac cōcessione potest civitas Tyrus cōqueri cum ipsa remaneat metropolitana vt prius erat: sic privilegium principis intelligit sine alterius iniuria vt bic. et in. l. j. merito. cum simi. ff. ne quid in loco pub. Que autem dicat civitas me- tropolitana dicit glo. in. l. si duas. s. de cet. aut. de eru. tu. qd est illa qd h̄ archiep̄m r sic p̄t qd civitas Pilsarum erat nobilior qd Floren- tia l̄ bodie subsit ei qd erat metropolitana cū habeat archiep̄m et Florentia nō vt dicit bal. in. d. s. de cet. Olim vero anteq̄ essent ep̄i r archiep̄i illa dicebat metropolitana. l. p̄ncipalis civitas puincie a metron: qd est primum r polis civitas que erat maxima r habe- bat alias civitates sub se. Erat enim triplex ordo civitatum. l. Maxime que habebat forum caularum r multas civitates sub se. Maxime que habebat merū imperiū sed nō alias civitates sub se. Maxime que non habebat merum imperiū sed solā iurisdictionem que datur defensoribus civitatu. h̄. c. dist. facit ter. in. l. si duas. s. mi- nores. ff. de eru. tuto. not. ex hac. l. qd in eadem puincia possunt esse due civitates metropolitane: r duo archiep̄i: nō tñ in solidum. l. si vt certo. s. si duobus vehiculis. ff. cōmodati. r. c. corā dilecto. extra. de electio. in illis civitatib⁹. r ibi gl. Sed p̄t puincia scindi r de vna possunt fieri due. vt bic. r. l. si eadem. ff. de offic. assesso. r sic quilibet habet suam iurisdictionem r preminentiam in civitates vtriusq; affi- gnatas. r poterunt esse duo presides distinctivi vnius ambarū pu- inciarū nō autē duo eiusdem puincie qz esset monstrum quod in vno corpore essent duo capita. l. ostentū. ff. de verb. sig. r. c. qm̄ in ple- risq; de offic. ord. Unus enim solus princeps d̄ esse vnus rex. vnus papa. r nō plures. viij. q. j. in apibus. Et attende qd r̄ scit p̄t fieri diuisio vt bic. ita p̄t fieri vniō. r ideo glo. bic querit an vnus so- lus ep̄s vel archiep̄s possit addi alteri. r distinguit aut dignitas ad- dit persone vt vnus ep̄s vel archiep̄s additur alteri vt sint ambo eque p̄ncipales in eodem ep̄atu vt archiep̄atu. r hoc fieri nō potest qd esset monstrū vt duo capita essent in eodem corpore. vt. d. ca. qm̄. Aut addit rei vtrius civitati metropolitane additur alia metropo- litana. vt sit vnus preses vtriusq; r hec talis vniō fieri potest sicut potest fieri quod duabus matricibus ecclē. s. i. baptisimalibus si- ue cathedra libus r ep̄alibus p̄t vnus solus episcopus sicut est in civitate virgamenfi vt videmus qd due sunt matres ecclē. nove r veteris Rome. r tamen vnus solus est papa. s. titu. j. l. ynica. distin- cte enim sunt iurisdictiones r administrationes vniuersitatisq; pu- incie. licet in eandem personam deenerint. vt. l. tutores. ff. de bis quib. vt indig. Et ex hoc sequit qd vnus de vna puincia nō po- terit amodo citari in alia licet ante diuisionem potuisset. l. fin. ff. de iur. om. iudic. r. l. si quis ex aliena. ff. de iudic. r amodo vnus de vna puincia poterit affi dēre in alia. d. l. si eadem. ff. de assessorib⁹. Hec tamen adiectio seu collatio realis. l. vnus dignitatis adie- cte vel vnite alteri non fit nisi ex causa vt bic dicit glossa sicut cau- sa paupertatis vel alia: due ecclē. simul vniuntur. vt in capitul. j. ne se. vac. r ibi per glo. r Inno. Et ideo cōmunitates villarū r castrorum non poterunt se vnire vel diuidere sine causa r sine auto- ritate superioris. argu. huius. l. v̄ dicit bic Bartolus. Sed nunc quid preses duarum puinciarum facta vnus puincie possit expedire in alia dic qd sic. qz in quacūq; parte legationis sue p̄t iurisdictiones exercere. in. c. nouit. r ibi per Inno. de officio legati. Item quando due civitates vel ecclē. vel puincie sic vniuntur an vna portabit onera alterius. Innoc. tenet quod non. imo habebit locū titulus de reparatoribus. c. pastoralis. de privileg. r per Bart. in. l. j. si coheredum. ff. ad. l. falc. Item quid si regnū argumētā r vt qd additur noua puincia vel castrum vel civitas acquirat vni. an terra supposita r acquisita debeat regi legib⁹ r statutis regni. an qd propiis. Dic qd propiis nisi vniatur r addat accessoria. ita qd fiat vnus regnum r vnus comitatus. de quo per Bart. in. l. si con- uenerit. s. si nuda. ff. de pigno. ac. Item qualiter cōstituatur civitas r qualiter puincia. dic vt bic per Bar. r per Dy. l. si. s. de p̄scrip- longi tempo. r plenissime per Bartol. in extrauag. Henrici impe- ratoris qui sunt rebelles. que incipit quoniam. Nam civitas fm̄ nostrum communem vniū dicit que habet ep̄m. ita videtur senti- re Federicus imperator in extrauagan. de pace constāte. fm̄ Bart. in. l. si edes. s. vicia. ff. de legat. j. sed certe anteq̄ essent episcopi. crāt civitates cum earum constructio sit de ingentium. Ideo dic qd illa est civitas que constructur autoritate principis expresse vel ta- cite hoc agentis vt sit civitas r habeat privilegia civitatis vt pro- batur per banc. l. r hoc etiam voluit Inno. in. c. cū ab ecclē. r de offic. ordi. imo eo ipso quod imperator scribit scienter r non per ere- rorem alicui vniuersitati tanquam civitati videtur eam constitui- re civitatem. per. l. quidam consulebat. ff. de re iudicata. per Inno. in. d. c. cum ab ecclē. r Non tamen propterea est quā possit civitas constructi sine autoritate superioris cum sit de ingentium l. r hoc iure. r ibi glossa. ff. de iustitia r iure. r hoc tenet Bartolus

Propter multas. in ter- tu ibi derogat- tur. not. quod pro hoc appa- ret aperte qd si aliqua civitas efficit metro- politana: qd nō propterea exiit de ditiōe metropolitana: ni: sub cuius iure primo di- strict⁹ erat nisi sit h̄ stat⁹. ca- sus est bic si bene aduertat- tur.

Civitas metropolita- na. ad hoc bar- tol. r doct. in. l. si beres. in. s. vicia. de lega. j. item quid si castrum: bur- gus: villa: vis- cus. Bar. in. l. j. de noui ope- ris nunciatio- ne. r que ibi la- te dicit Alex. post euz quid sit patria r qd sit terra.

In l. ff. de ver. signi. de quo vide per Jo. an. in c. si civitas. de sent. exco. Episcopi autem non possunt constitui in alio loco q̄ in civitatibus. l. v. dist. c. si. r. in. Provincia dicitur que comprehendit omnes civitates que sunt sub vno p̄fide vel metropolitano vt hic patet. Sed l. dicit in l. ff. de p̄scrip. longi tempo. quod provin- cia dicitur s̄m communem modum loquendi. r. ita intelligitur. l. si civitas. §. qui vniuersas. ff. de offic. p̄f. imo territorium cuiuslibet civitatis superiorum nos recognoscentis dicitur provincia quo ad quedam vt ad vsucapiones. vt. d. l. ff. r. quam iurisdictionem habeat civitas villa r. castrum. dicit per Bar. in l. j. ff. de damno infecto r. §. j. de rescriptis. lib. vi.

De canone frumentario vrbis Rome. Rubrica.

Supra dicit de privilegijs vtriusq; vrbis circa studium nunc de earum vrbium privilegijs circa frumentum r. alia necessaria circa victum nam ordinarius cano. i. regula erat vt singulis annis miteretur de provincijs Romam certa quantitas frumenti q̄ in publicis horis recondebatur eroganduz militibus r. populo q̄ er- pedis. §. de conditis in pub. hor. l. i. Et no. hic glo. q̄ appellatio- ne frumenti continetur quicquid est necessarium ad victum. licet hic non accipiatur ita late vt in l. modios. §. de suscept. r. arca.

- 1. Attestatio que dicitur.
2. Virginitas per visum r. assertionem obstetricum seu matronaruz probatur.
3. Aspectus oculorum omni generi probationis derogat.

Antici. Ante deferentes Romam fru- mentum r. alias species debent co- stiteri apud acta in locis in quibus fit assignatio se- recepisse incorruptas q̄ debet probari per aspectuz officialium loci traditionis r. loci reassignationis seu restitutionis. b. d. Et not. hic quod attestatio proprie dicitur que fit apud acta r. ibi debet fieri p̄batio vt hic r. l. epactores. §. de suscept. r. arca. r. l. miles. §. socer. ff. de adulte. vbi glo. allegat hanc l. ff. de probatio. l. quinquaginta. in fi. cum concor. ibi allega. Item not. hic qd̄ negatiua coarctata loco r. tempore p̄ batur per visum seu aspectum rei vt hic. r. de administratione tut. Uter que tutoroz. in versic. igitur r. domus. r. ibi gloss. ff. finium res- gun. l. si irruptione. r. ff. de ferijs. l. si in fi. ibi atroz iniuria ex aspe- ctu p̄batur. r. l. si quando. r. l. predialis. ff. de au. r. argen. legat. l. de cretiste de hoc disputat in. c. bono. de elec. vbi glo. ex aspectu em̄ r. vi- su exteriori ipsius rei iudicat intellectus de interiori bonitate vt in- tio ipsius rei an sit corrupta vel non corrupta vt hic patet in frum- to. r. ideo probatur liber esse correctus vel corruptus ex ipsius aspe- ctu vel lectura. r. est bona probatio quia vidi r. legi vt dicit Barto.

- 1. Similiter probatur r. virginitas per visum r. assertionem obste- tricum seu matronarum in. c. propofuisti. r. c. cam matrimonij. de probationibz. r. de frigid. r. malef. c. fraternitatis. r. ff. de ven. in spi. l. j. Item probatur edificia fore idoneum r. sufficiens vel non per inspectionem edificij per architectos. l. in communis parietis. cum. l. seq. de dam. infec. Derogat enim r. aspectus oculorum om- ni generi probationis a deo vt si dicat statutum quod stetur iura- mento actorum de damno dato r. iudex per aspectum oculorum vi- deat non esse datus dicitur a statuto nec stabitur eius sacramen- to. argumen. l. satis. ff. de in ius vocan. vt tenet Bzo in summa. in l. contra negantem. §. ad. l. aquiliam. r. ides tenet Bal. r. ad de de hui- usmodi probatione negatiue per Bar. in l. in illa. de verbo. oblig. r. per Bal. in l. actor. §. de probationibus. In text. ibi attestatio. i. confessio. r. sic nota q̄ confessio in conspectu iudicis apud acta p̄e iudicat r. probat. l. j. §. de confessis. Item ibi in his scilicet specie- bus assignatis nautis. Item ibi iugiter. id est continue siue solite Dynus.

Privilegia contra publicam vtilitatem non tenent.

Siquid frumenti. Quia privilegia identia canonis presentis legis sanctione sunt reuocata hoc dicit. non valet ergo rescriptum factum super remis- sione alieni debitori publico obligato ad soluendum frumenta- rium canonem. Sic etiam reuocantur rescripta super immunita- tibus concessa in l. vacuatis. §. de decu. quia contra publicam vtili- tatem. Nec obstat. nisi non videtur inducere. cum iam statutuz sit r. privilegia contra publicam vtilitatem non tenere. l. nec damno- sa. §. de precibus imperatorum offerendis. r. l. si. §. si contra ius vel vti- litatem publicam. quia hic s̄m Bartolum de cl. potest intelligi du- pliciter videlicet quod annullat privilegia in posterum cōcedenda vel simpliciter concessa: tunc nil noui inducit sed iam inductum iterum confirmat r. roborat. Item potest intelligi quod annullat privilegia concessa etiam in quibus erat dictum non obstante le- ge r. sic erit casus in quo rescripta quantumcumq; eius clausulis nō obstant. vni reuocantur per generalem reuocationem rescriptoruz de quo dicit per docto. in d. l. fina. §. si contra ius. Et nota hic ver- bum non valeant. quod verbum non valeat simpliciter prolatum

intelligitur ipso iure. r. sic actus erit ipso iure nullus r. impeditur domini translatio. Quandoq; autem verbum non valeat nō annullat ipso iure sed mediante exceptione. l. quando dicit lex aliquid fa- ciendum seu aliquam solemnitatem adhibendam post actum r. de- inde dicit non valeat vt cum dicit statutum quod testamentum vel instrumentum debeat insinuari. vel quod gabella de contractu de- beat solui r. aliter nō valeat. nam intelligitur. s̄m in effectu obstante exceptione r. non ipso iure nisi dicatur statuto r. ideo quandoq; que poterit insinuari r. gabella solui r. mora purgari nisi esset p̄e- firmum certum tempus a statuto. nec impediretur domini transla- tio. l. vniuersa. coniuncta glossa. §. de precibus imperatori offeren. r. ibi per Bartol. r. etiam per eum in l. si ita quis. §. ea lege. ff. de ver- bo. oblig. Quando autem lex vel statutum p̄inet aliquem ipso iure r. quando per sententiam dicit per Bart. r. Salice. in l. iubemus. §. sane. §. de sacrosanct. eccle.

Neminem. In l. precedenti prohibuit remis- sionem ordinari canonis hic pro- hibet mutationem r. rescripta super hoc impetrata nō debent a iudicibus admitti r. impetrantes puniuntur in duplum r. iudices vsurpantes penis hic expressis puniuntur. b. d. Nota ergo quod debitor certi canonis ordinari vt quia debet soluere frumentum vinnm vel hordeum: vel aliam speciem non po- test impetrare vt vnam speciem soluat pro alia. Et nedom debi- tor sed nec quis alius potest hanc per mutationem impetrare vt hic in glo. r. j. titu. j. l. j. r. j. r. l. j. §. de fabricen. r. nedom est prohibe- ta permutatio rerum sed etiam personarum vt quod vna persona soluat pro alia vt hic in glossa: r. talis impetratio est infructuosa: nec debet admitti a iudice sed puniri: vt iudex admittens ita pu- niatur sicut impetrans. argumeto. §. de peti. l. §. r. sic alius puniatur iudex qui accusationem recipit. in l. si in fi. §. vt ne. p̄. ti. p̄. di. ipo- nat. p̄sumatur enim hic talia rescripta impetrata per surreptio- nem vel importunitatem. l. j. de petitis. Et attende quia ad hoc vt teneret huiusmodi impetratio oporteret quod specialiter esset dispensatum contra hanc. l. r. dicitur non obstante. l. si. c. de cano- fr. que hanc impetrationem r. admissionem prohibet r. sic specia- lis prohibitio specialem derogationem requirit in. c. ex parte. de ca- pel. mona. r. not. in. c. j. de consti. lib. vi. in gloss. in verbo noscatur. r. arg. l. nihil tam naturale. ff. de reg. iur. r. l. si quis in principio testa- menti. ff. de leg. iij. r. per Sali. in l. si. §. si cōtra ius.

De frumento vrb. Constantinopolitane. Rubrica.

Continua vt in glo. q. §. titu. priori. dicit quia prouidentia defes- ratur frumentum vtriusq; civitatis qd̄ statuitur in vna statuitur in reliqua. §. de privileg. vrb. Constanti. l. unica. nunc vero qualiter dclatum expendatur frumentum vtriusq; civitatis. Et no. ex glof. quando sunt duo habentia paria privilegia r. procedunt a pari q̄ statuitur in vno statuitur in reliquo r. quod rubricatur r. disponi- tur de vno intelligitur rubricatum r. dispositum de alio.

- 1. Quod debet solui in frumento non debet dari in pane.
2. Furnarius vel alius qui debet dare panem coctum non potest sol- uere frumentum.
3. Ex mala administratione frumenti in republica crescit caristia.

Cuius. Quod debet dari in pane nō debet solui in frumento. Itz ex ordinata ad- ministratio crescit caristia. hoc dicit. Et facit hec l. quod prohibitus portare frumentum extra dis- trictum non prohibeatur portare panem: nisi fa- ceret in fraudem. l. frans. ff. de legibus. Sed probi- bitus portare frumentum bene prohibetur portare farinam scdm Bar. in l. questum. §. illud fortasse. ff. de lega. iij. r. per Alberi. scdm parte statutorij. c. v. Et pro intellectu huius premitte quod Con- stantinus statuit certam quantitatem frumenti dandam comitibz horreorum qui illam quantitatem debebant dare pistozibus: r. pi- stozes debebant restituere panem coctum necessarium domni prin- cipis r. quorundam aliorum officialium publicorum que quanti- tas fuit aucta per Theodosium. nūc vero Imperator prohibet do- mui principis vel alteri domui publice cui debet dari panis cocti frumentum posse conuerti in alium vsum quam in panem r. sic dis- perderetur r. caristia insurgeret: propter quod res publica cogere- tur emere frumentum quod si bene fuisset administratum r. ero- gatuz in causam deputatam habuisset ad sufficiendum vt etiam po- tuisset vendere. Nota ergo quod furnarius vel alius qui debet dare panem coctum non potest soluere frumentum r. sic non potest solui materia pro materiali. patet etiam hic s̄m Antoni. de barulo quod melius dispensatur annonam si soluatuz in pane cocto quam in frumento: quod facit contra illos qui tempore messium vel alio tempore vendunt frumentum ita quod eodem anno indigent emere: q̄ tunc crescit inopia: cito enim ducitur ad inopiam qui nō vult ordinare r. seruato modo r. mensura. r. e conuerso crescit patri- monium eius qui ordinate viuit. argu. ff. vbi pupi. Educa. debeat. l. in alimentorum. ideo enim seruandus est modus in expendēdo ne victum

ne victum longi temporis breuis hora consumat. extra. de censu. c. cum apofolus. z iuxta facultates faciendi sunt sumptus. co. titu. c. fopire. in fi. z. c. cum nuper. z est ter. not. in auten. vt determinat⁹ fit in. de. s. c. v. ver. nam si aliq. colla. j. **¶** Et ex eo qd bic dicitur qd ex mala administratione frumenti in republica creuit carissima: not. hic Bar. qd priores qui habent arbitrium super abundantia possunt dispere quat⁹ z quat⁹ z quo ordine possit vendi frumentu qdlibet die in foro vel quolz mense. ff. de offi. prefec. vrb. fa. cit. l. j. cura carnis. z. l. j. ff. ad. l. iul. de ann. z dicit. l. vnica. s. vt ne. lice. in emp. spe. se. ex. z. l. j. s. de qui. mu. vel presta. ne. li. se. ex. c. In ter. ibi nulli. s. domui aliquozum officialiu. Item ibi cano id est frumentum. Item ibi mancipijs. id est furnarijs siue pistozibus. Dicitur. Item ibi domibus. id est i domo habitantib⁹. sic in autenti. qua in prouincia. s. vbi de crimi. agi oportet. Item ibi de boireis publicis subaudi no solum vt in Roma. sed nec etiã de boireis aliarum ciuitatum vt dicit glossa super rubi.

¶ Testatoris dispositio in vna cam: no potest conuerti in alias.

Auri statuta. Quantitas deputata ad test. minut nec in alios vsus conuerti. z eius erogatio z distributio debet in publicum describi: z contra factes puniuntur in dupli: z lucru assumit natura fortis. b. d. **¶** No. primo qd si in aliqua ciuitate statuta sit certa qntitas pecunie pro grano emendo pro abundantia ciuitatis qd officiales non habent arbitrium illã minuendi vel conuertendi in aliam causam p huc ter. z hoc no solum habet locu in ytraqz roma. s. z italia z constantinopolitana. s. in qualibet alia ciuitate vt not. s. in rub. z ista pecunia publica s. alijs mutuari no possit priuatis. l. j. z. s. de his qui ex pu. ra. tñ poterit mutuari ad expeditione illius negocij pro quo pecunia erat ordinata vt si mutuat pistozib⁹ qui aliter preparare no poterant ad coquendum pane vel ad emedu frumetu vt in glo. Et ad alia necessaria faciendã vt bic in ter. ibi qd mancipijs nomine mutui datu est. **¶** Et sic videt casus pro seruatozibus monete ciuitatis qui habent conducere stipendiarios z eis soluere stia peditu vt possint eis mutare vt equis z armis se fultiat. facit. l. ad re mobilẽ. z. l. ad legatiz. ff. de pec. **¶** Scdo no. ex si. l. fm Bar. qd lucru assumit sibi ea natura qua capitale. qd facit si inter alios socios sit contracta societas ad certu tempus: qd sicut non licet minueri de capitali misso in societate ita nec de lucro. facit regula in res accessoriu. l. vj. c. i. similibus. z. l. si q. s. si que. ff. como. **¶** In ter. ibi de dicata. s. p necessitate famis vitada z abundantia habeda. **¶** Itẽ ibi pcepta. i. non liceat prefecto vrbis postea creato. **¶** Not. ibi ad alios vsus quere. no. qd testator disponit in vna cam no pot conuerti in alia. de quo per Bart. in. l. vnica. j. de exp. ludoz. z ibi dicit. z. l. legatiz. ff. de administratione rerum ad ciuita. pñctum. **¶** Itẽ ibi accreuerit. als excreuerit. i. soluerit noie supradicte. Di. **¶** Et sic no. qd pena exacta ab vno membro alicui⁹ dñi debet appli cari illi membro no autẽ poni in fisco comuni et gñali cui regula riter pene applicantur. Lagraria. ff. de termino amoto. **¶** Itẽ ibi in scindi. i. sculpi. z sic not. qd constitutio penalıs potest describi in tabulis eneis ne quis pretextu ignorantie a pena legis se valeat excusare. ar. ff. de insti. l. j. z si pupillis. s. palam proscribere. sicut pcepta fuerunt tradita a Deo Adoyfi in monte Synai in tabulis lapideis: vt bic in glo. z. l. monumentozum. z quod ibi per Barto. s. de relig. z sump. funerum zc.

De annonis ciuilibus. Rubrica.

- 1 Continua fm Bar. s. dicit de annuis prestationibus que sunt in publico vt de canone frumetario. bic vo de annuis pstationib⁹ que sunt in ciues vt sunt salaria que annuatim pstantur doctoribus vel alijs annui redditus in annona. i. frumento vino vel alia specie que de publico alicui pstat. l. iubemus nulli. de sacrofan. eccle. z appellantur isti redditus anni panes ciuiles. l. si. p. preterea s. de iure do. z. l. bene a zenone. iuxta mediũ. ibi vel panes ciuiles. s. de quadri. p. scrip. zc.
- 2 Salaria publica no sunt tribueda solummodo pro titulo dignitatis sed pro meritis.
- 3 Scholares no possunt vendicare z erigere salaria si illa non promeruerunt.
- 4 Vniuersitas scholarium an possit aliquid statnere contra vniuersitatem doctoris z e contra.
- 5 Clericus si post perceptos fructus prebende decedit illos trasmitit ad heredes sicut fructuarius.
- 6 Secundum aduocato concessum pro eius aduocatione prestanda an transeat ad heredem.
- 7 Si mrimoniu dissoluat debet fruct⁹ diuidi inter maritu z vxorez.

Anonas publicas. Ciuiles an non debet dari no solummodo pro titulis dignitatum sed pro meritis personarum z transmittitur ad successores titulo

vniuersali vel singulari. hoc dicit. Et premittit secundum Anton. de baru. statutu fuerat a Constantino imperatoze vt doctores lite rarum iuxta merita ipsoru haberent certa salaria annua vel fenda: vel certam militiam: vel prebendam: que omnia bic vocantur annone ciuiles. qd imperator Theodosius etiam bic confirmat. de clarans qd huiusmodi annone ciuiles z prebende annue non ideo dabuntur alicui qd sit conuentuatus z titulum dignitatis acquisierit: sed ita demũ si meruit qd sit dignus z sufficiens. z ita non sunt bñdi prebende titulis dignitatu sed meritis virozum tribuende. doctor ergo indignus nec eius schola possit aliquid sibi vendicare sed dignus sic. z qd tali benemerito concessum bene crit perpetuo erit apud eum z eius legitimos successores: etiã in extraneos alienare poterit vt bic. z. l. creditor. s. inter venditorem. ff. de actio. empt. **¶** Not. ergo bene hanc. l. qd salaria publica non sunt tribuenda solummodo p titulo dignitatis. vt quia doctor est sed p meritis. vt quia bene z vtiliter legit z bene satisfacit officio cui est deputatus vt bic z in. l. vt virtutu. s. de sta. z imagi. z. l. gramaticos. z ibi dicit. z. l. magistros. s. de p. f. z. medi. z. l. vnica. s. de athletic. a deo qd in locu insufficientis doctoris pot aduocari z facili⁹ preponi optimus z sufficiens scholaris. vt dicit bic gloss. j. quam nota. p qua facit. l. potioris. si. resposio. s. de officio rectoris prouincie. z in aut. de monachis. s. penul. z ibi gl. super verbo tep⁹ col. ff. Secundo no. in vers. ideoqz. secudu vnuz intellectum qd vnus doctor habuit scholas in quibus legerit scholaribus non sequitur ergo debet habere salarium. qd debet intelligi si meruit. vt bic in princ. **¶** Secundum alium intellectuz nota qd scholaris no possunt vendicare z erigere salaria si illa non promeruerit. ex quo infert bic Barto. qd per vniuersitatem scholarium no potest aliquid statui vel immutari in preiudicium factorum factorum inter commune z doctoris per hunc ter. **¶** Et de hoc an vniuersitas scholarium possit aliquid statuere contra vniuersitatem doctoris z e contra. dicit per Bald. in auten. habita. s. ne fil. pro patre. z per Anbar. in c. j. de consti. z verbu scholaris expone vt. j. de priuile. scho. in rub. Tertio nota ibi quicunqz qd illud quod alicui digne collatu vel datum est non renouatur eius morte superueniente vt bic z. l. j. s. de iure si. cum conco. ibi alleg. in gloss. magna. in si. et patet bic qd salaria scholaribus debita vel militantibus vt bic in gl. transmittuntur ad heredes. z possunt alijs etiam concedi quouis alienationis titulo sicut z fructus ia percepti pertinent ad usufructuarius non attento quota parte anni vixerit usufructuarius. l. de fructa. ff. de vsu. ruc. et intelligit bic gloss. de salario preteriti temporis idem est etiam tamen de salario futuri temporis. quando vnica prestatio faciendã est. ff. de lega. l. legatus. s. si quis. de va. et extraordi. cogni. l. j. s. diuus. Si autem sunt due annue prestatio nes tunc habet solum pro anno quo incipit. l. post duos. s. is quos que. s. de aduoca. diuer. iudi. de quo dic plenissime per Barto. in d. s. diuus. In vasallo autem decedente pendentes fructibus z vide in titulo bic finitur lex Conradi. s. his consequenter. colla. r. z not. in. d. l. defuncta. ff. de usufructu. **¶** Et inducit bic gloss. in arg. qd si clericus post perceptos fructus prebende decedit illos transmittit ad heredes sicut fructuarius. Et hoc verum in clerico personaliter z simpliciter beneficiato. qd in vita z in morte equi paratur fructuario quo ad faciendum suos fructus perceptos. **¶** Sed clericus habens administratione equiparatur in vita vsu fructuario vt percipiat omnes fructus z donare possit moderate tamen z cum incipit infirmari equiparatur vsuario vt habeat solum alimenta z no possit testari possit tñ elemosynã facere bec est conclusio glo. in. c. present. de offi. oz. z vide per Bar. in. l. diuortio ff. solu. matri. **¶** Nunquid t autem secundum concessum aduocato pro eius aduocatione prestanda transeat ad heredem dicit in. l. nullus qui nem. supra de decurionibus. Item de alijs militijs z redditibus questis filio per patrem dicit. s. de periculo successorum parẽ. l. **¶** Item quid si clericus renunciauit prebende sue fructib⁹ iam maturis z alius est subrogatus loco eius ad quem debent pertinere fructus vtrum ad renunciantem an ad subrogatum: z vide tur quod ad renunciantem. vt bic. in contrarium facit supra de m. u. r. l. si quis ex copoze. z de actio. empt. l. inlianus. s. si fructibus. et de usufruct. lege arboribus. s. j. z. l. defunct. z. l. in annuos. ff. de annuis legatis. z vide casus in auten. vt cleri. qui re. alijs subro. in rubro z nigro. z hoc tenet bic latissime arguendo ad partes Anto. de barulo. sed quod debeat diuidi secundum tempus. facit. ff. sol. matrimo. in. l. diuortio. in princ. z. s. quod in annuos. z. s. no solum. in hac questione sic dicit Anto. de barulo. videtur qd renuncians habere z debeat: quia eo anno seruiuit ecclesie: cu ergo onus sustinuerit debet emolumentum habere. s. de cadu. tollend. s. in primo. z. s. pro secundo. ff. de regulis. iuris. l. secundum naturam. Item z quia si decessisset anteq renunciaffet commoda transiuit set ad heredes. j. de do. z protec. l. fi. z. j. de priui. l. vnica. z. s. de aduoca. diuerso. iudi. l. post duos. s. j. Item videtur etiã quod subrogatus debeat cauere renuncianti de parte fructuum restituenda seu prestanda: vt alias dicit lex quando fructus tempore soluti matrimonij sunt pendentes. ff. soluto matrimo. l. diuortio. s. inter

du. r. l. si filio. §. si. Preterea videtur queri casus legis. nam dicitur lex quod si matrimonium solvatur debet fructus dividit inter maritum et uxorem et pro ea parte anni pro qua matrimonium duravit habeat vir: pro alia mulier. §. soluto in matrimonio. l. divortio. in prin. z. §. cum similibus. idem debet dici de beneficio ecclesie cum ecclesia pro uxore clerico reputatur nam sicut prohibetur quis habere duas uxores ita clericus duas prebendas sine vno beneficio in diversis ecclesijs. vt. §. ad. l. iul. de adulter. l. eum. r. §. de incestis nuptiis. l. si. r. §. de inde. l. nemo. r. extra. de cleri. non residen. c. conquirente. r. de prebend. c. is. Et contra videtur quod subrogatus habere debeat qui fungitur vice illius qui renunciant. vt. j. de com. rei mili. l. vnica. r. j. vt digni. or. ser. l. si. r. j. de aq. ductu. l. si. r. §. de m. rileg. l. si quis ex corpore. Item quia renunciatus fuit in culpa: qui renunciant sicut dicitur de uxore cuius culpa matrimonium soluitur in aut. vt liceat matri r. anie. §. si quis autem. colla. viij. na si fundum vendit in quo sunt fructus videtur vendidisse fructus. ff. de ac. emp. l. iulianus. §. si fructibus. ff. de usufruc. l. arboribus. §. j. r. l. ite si fundi. nam r. fructus pendentes pars sunt prebende sine fundi. ff. de legatis. l. i. m. c. ius. §. penultimo. r. l. berennius modestinus respondit fructus. r. l. fructus. ff. de rei vendi. Item quod si pereat vlt fructus pertinent fructus ad dominum proprietatis. ff. de annuis legat. l. in singulos. r. ff. de usufruc. l. defuncta. fm vnum intellectus r. ff. ad. l. fal. l. penales. §. r. responso. Item quod remittentibus actiones suas non est amplius dandus regressus. ff. de edil. edic. l. concurritur. §. si venditor. r. §. de pact. l. si postq. r. §. de cond. inser. l. finali. r. qd subrogatus debeat habere quicquid ipse habebat. §. de decurion. l. si ad magistratum. r. l. quidam ignaue. r. l. quamuis. r. sic videtur tur quod subrogatus totum habere debeat. r. videtur casus expellitur in aut. vt cleri. qui re. alijs sub. pro eis. in rubro r. nigro. vlt ad §. illud. fm Dulum r. c.

a **Pauperibus forensibus** per Joann. an. de instr. edit. §. nunc vero aliquid verum sed an pauperes. facit quod notat Bartol. in l. que editio. §. cum in tota meo. ff. de edictio. r. de vob.

b **Quod episcopus** scopus. Et de ad hoc retentum in aut. de eccle. si. titu. §. manet. r. in §. si quis autem p redemptione.

c **Cunctis** hic est argu. quod si testor iussit distribuere bona sua inter pauperes mendicantes: quod illa bona non possunt distribui inter mendicantes robustos: quia non videtur testator de eis sensisse sed solum de languidis r. debilibus. p hoc videtur dictum gloss. qui corrigi debent iniuste petentes: non autem dari. r. v. q. §. c. omnes. l. r. r. distinc. c. j. Et in hoc glo. r. hinc cum dare elemosinam iniuste petenti non sit deo acceptum. fm Angel.

Superior debet augere elemosinas ordinarias pauperibus deputatas quandoque viderit expediens fore.

Centum. r. xv. Augmentum stipendiorum r. elemosinarum faciendum est per superiorem qui viderit expediens. hoc dicitur secundum vtrancq. lecturam. cum concordant. j. de fru. Alexan. l. i. r. premittit ad eidentiam qd militibus dabatur singulis diebus certa annona. i. certa quantitas in pane r. bordeo qua annona r. publicum canonem imperator Theodosius auget statutus vlt tra illud prestari debeant centum. r. xv. modij per singulos annos de publicis horreis que prestatio facienda est ex calendis ianuarij ferre indictionis r. hoc augmentum mandat imperator nunciari per suas literas prefecto orientis. vt secundum hunc modum faciat solui annonam militibus in illis partibus existentibus r. deum mandat hoc augmentum perpetuo observari. sic etiam fuit actus frumentarius canon. §. titu. j. l. i. **Secundo** modo intelligitur ista lex vt intelligatur de augmento frumenti inter pauperes ciues r. personas distribuendi. r. hec lectura magis placet Bartol. propter titu. sequen. r. per l. p. i. u. l. g. §. de sacrosan. eccle. Et quo patet qd superior debet augere elemosinas ordinarias pauperibus deputatas: quandoque viderit expediens fore vel etiam hoc potest facere ex mera liberalitate. quia omnis immensitas donationis in causam piam r. in ecclesiam dicitur mensura. in aut. de non alienan. §. finimus. col. ij. spectat enim ad adscum seu gubernatores rei publice providere de elemosinis pauperibus erogandis. vt dicitur in l. quicunq. §. de fide instrumentoz r. iure haste fiscalis. r. j. de fru. alexand. l. si. r. huiusmodi elemosine possunt augeri vt bic non minat. vt. l. p. i. u. l. g. **Sed** nunquid officiales deputati super elemosinis pauperibus erogandis vt dicitur debeant illis dare etiam pauperibus forensibus? an vero solum ciuibus pauperibus hic videtur text. qd solum ciuibus. ibi: ciuibus nostris. licet possit intelligi de pluribus r. omnibus qui sub Romano sunt imperio quia omnes sunt ibi ciues quo ad gubernationem r. regimel. j. in prin. §. de sum. trini. r. fide carbo. r. bic etiaz videtur quod episcopus r. commissarius testamentorum qui debent distribuere bona defanctorum inter pauperes non debeant dare pauperibus alterius territorij facit. l. nullus. §. si autem. ibi ciuitatis ex qua testator: oritur. §. de episc. r. cler. r. l. si quis ad declinandam. versicul. r. si quidem. eodem titulo. quoniam potius suis consanguineis egenis quam extraneis distribuere possunt nisi extranei magis indigeant. l. r. v. j. distinc. c. est probanda. vbi est pulcher tex. de hoc etiam not. in. c. j. de cobabi. cleri. r. mulie. nec obstat. j. qd. is. peruenit. quia solue vt ibi no. in glo. si. **In** text. ibi: solum canonem. l. prius de pntatuz militi p. i. u. l. g. vbi parapentamatis augmenti. ibi: in ista. i. deliberata. Item ibi: apicibus. i. literis nostris. Item ibi: incuncter. i. absq. dilacione. Item ibi: ciuibus nostris. i. militibus fm primum intellectam. Item ibi: in cum. i. in perpetuum.

De mendicantibus validis. Rubrica.

Glo. confirmat dictum est. §. titu. pri. de annonijs ciuibus que dantur indigentibus r. infirmis. sed quia aliqui fingunt se paupes

r. infirmos cum no sint vadunt mendicando cum sint fortes r. robusti r. sani ad laboraduz: quos spanaldos r. galiatas r. galiardos sine truandos in vulgari appellamus galiapbos. ideo de eis subijcit. **Hi** enim auferunt panem vere debilibus r. infirmis r. ideo ad officium rectoris spectat querere condiciones personarum in ciuitate existentium r. quos inuenit agricultores vel ad alia exercitia aptos ad illa eos exercenda remittere r. eorum segnicium ad meliorem mutare vitam in aut. de questore. §. volumus. cum pluribus §. sequen. col. vj. esurienti enim panis vtiliter tollitur vt eius inertia colibeatur. v. q. v. no omnes. Et in liberalitate elemosine plura sunt consideranda. scilicet fides: causa: locus: tempus: modus: necessitas: etas: debilitas: conditio. l. r. v. j. distinc. non satis. r. ibi glossa cum pluribus. cc. sequentibus. r. gloss. super ad dattbeum iustus feceris si iniuste petente corexeris quam si ei dederis. vt de hic glossa: amat eum qui corrigit. dicto capitulo non omnes. r. de hac elemosina danda vide bonam glossam magistralem. xlij. distinc. quiescamus.

- 1 Mendicantes possunt in herbis r. alijs medicamentis fingere deformitates membrorum r. egritudines corporum.
- 2 Forenses mendicantes inutiles possunt expelli de ciuitate quando eius moza est ciuitati damnosa.
- 3 Sicut minor r. iuuenilis etas probatur per aspectum: ita r. senilis etas.
- 4 Inertia hominum est detestanda.

Cunctis da est editio: vt si eis fuerit corporum integritas: r. annorum robur: eorum inertia sine vlla miseratione sic p. niatur: vt eorum de latore probantis domino serui applicantur: serui corrupti domino actione seruata: r. liberi colorum ipsius delatoris efficiuntur. hoc dicitur. non est ergo danda elemosina forti r. robusto. sed potius reprehendendus r. corrigendus: vt dicitur super rubrica. r. intelligit glossa in verbo plenitudinem. nisi hac. l. de his qui non solum mendicant: sed etia sibi apponunt herbas r. suppositoria per que apparent infirmi: claudi r. contracti pedibus r. manibus: vel aliud propter quod faciunt sibi tumescere tibias: vel aliam infirmitatem fictitiam ostendunt apparenter r. non existenter. r. ita puniuntur ita graui pena de qua bic. scilicet vt si mendicans est seruus: eum conuincens de tali fraude acquirat sibi dominium. r. si est liber: efficitur eius colorum ascripticius. sed vbi quis validus solum mendicat: nullam fictitiam pretendens egritudinem: tunc si est seruus ascripticius alterius restituitur domino suo. r. si est liber: tunc si est forensis expellitur ad suas partes remittitur: si autem est de illa vbe debet compelli ad opera r. artes r. exercitia publica operanda in autentica de questoribus. §. si vero. col.

lacione. v. **Et** sic nota ex hac glossa: quod mendicantes possunt in herbis r. alijs medicamentis fingere deformitates membrorum r. egritudines corporum. **Nota** etiam quod forenses mendicantes inutiles possunt expelli de ciuitate: quando eius moza est ciuitati damnosa r. periculosa. vt quia auferunt r. diminuant victum infirmis r. inualidis: maxime tempore carissime r. famis. vt dicto. §. si ueroyte. versiculo si vero liberi. Sic etiam leprosi r. lenones expelluntur vt dicam in l. cum super videntes. j. de re mili. Bar. aut bic dicit qd in dicto. §. si vero. loquitur de his qui reperiuntur ab officiali publico indebite mendicare cum sint validi r. robusti. quos si sunt forenses expellit: r. si sunt de territorio compellit ad publica exercitia. **Hic** vero loquitur de mendicantibus r. egritudines fingentibus: qui si accusantur ab aliquo priuato r. conuincantur: habet locum pena huius legis. **Et** hoc patet quod pena huius est ciuibus quia applicatur parti: tunc enim causa est ciuibis vt dicit in l. si. §. de his qui ex pu. ra. criminaliter autez punitur bic taliter r. indebite mendicatis arbitrio iudicis: cui pena no sit determinata. l. iij. ff. de crimi. stellio. secundum Bartolum bic. **Et** si expulsi r. transmissi denus redeant competens castigatio imponetur r. iterum trahuntur. dicta autentica de questo. §. illud maxime p. i. u. l. g. In textu ibi publicum questum. **Nota** quod pena huius. l. habet locum solum in mendicantibus validis publice r. palam sine defectu. l. palas. ff. de ritu nup. secus autem si no palam sed occulte: vt sunt aliqui pauperes uercundi: qui publice erubescunt mendicare sed occulte implorant elemosinam ab aliquibus deuotis personis exponendo necessitates suas. de quibus loquitur. l. r. v. j. distinc. est probanda. In his enim non habet locum pena huius legis secundum Bartolum. Item ibi: incerta mendicatis. **Nota** quod quando est incertum an mendicans ignotus egeat vel non. ex debilitate vel egritudine corporis p. tena: tunc potest inspicere ne dum ab officiali publico. vt in autentica de questo. §. volumus. sed etiam a priuato volente eum in iudicium ducere. licitum est ergo priuato tangere tumefactiones corporis r. emulsiões oculorum p. tenas an sint vere r. naturales vel fecte r. superficiales. ex quo inferitur quod ex inspectione corporis potest comprehendere sanitas vel infirmitas. **Probat** ergo testis deponens aliquem sanum vel infirmum quia vidit r. inspexit per hunc textum sicut etiam probatur ex aspectu bonitas

3 etn bonitas vel corruptio aliarum specierum vt vidisti. s. de can. framen. vi. ro. l. vnica. **C** Et hoc etia patet qd sicat minor et iuuenilis etas probatur per aspectum. l. minor. xrv. annis ex aspectu. ff. de mino. ita et senilis etas. vt hic dum dicit robar annozus. **A**bi autem mendicans vel elemosynam petens vt frumentum vel fari nam a communi tradendam vt dixi. s. l. proxi. esset notus et habitator et dubitatur an egeat vel sit pauper ycinoruz relatione declaratur vt not. in. l. vbi ad huc. supra de iure do. mendicatis vero reli giosorum ab ecclesia approbatorum est certa et permilla. vt in. c. re ligationum diuersitas. de reli. do. lib. vi. et similiter questrariis me dicantes sancti Antonii et sancti Spiritus et similia qui vadunt per mundum querendo admittuntur cum literis tamen diocecesi ni episcopi vt de. ff. de pe. et remf. **C** Item ibi inertibus. Nota qd 4 Inertia hominum est detestanda quinetiam quandoqz puniendoda quando in damnum tendit alterius. nam negligentia omnia ledit potissime desides et pigros scbolares qui negligunt suas lectiones recordari. dicit glos. in verbo transitorio. et in verbo vni uersa. in aut. de questio. ff. de ista inertia et ocio et taga in. ff. l. j. de prepo. sacri cu. **C** Item ibi: proditor. id est delator. in glo. sic pro dere pro deferre in. l. ff. pro qui. cau. ser. premis li. accipi. **C** Item ibi: colonatus. et differt iste colonus ab alijs ascripticis et censitis quia iste qd diu viuunt seruire tenetur et no eius filij: illi vero et eius liberi perpetuo sunt obligati. l. diffinimus. ff. de agrico. et cens. fin. Andream. Et est mirabile qd ingenuus sine aliqua prescriptioe et soleannitate efficitur colonus perpetuus alterius et similiter seruus alienus ex pigritia domini transit in dominium delatoris. sic et alias delator habet premium vt supra dixi de delatori. in rubrica in. l. ff. s. p. qui. cau. serui. **C** Item ibi latebram. latebra est claustrum vel alius locus latens. l. qui dam ignauie. s. de decur. **C** Item ibi vel mendicantis. Nota qd consulens seruo alterius vt fugiat et men dicando vadat tenetur actione serui corrupti: etiam si seruus erat alias facturus sine dicto consilio. quia no oportet landando au geri maliciam. vt hic in glo. ff. nam illa distinctio: esset alias factu rus vel no. habet locu in maleficijs. vt dixi in sti. de obli. que ex de lic. nactan. ff. ope. et facit ista. l. quod pater no cogatur prestare ali menta filio robusto et laborare recusanti. vt. l. ff. quis a liberis. ff. sed si filius. et ibi glo. et Bar. ff. de lib. agnoscen. quod est verum nisi conditio natalium huic repugnet. l. xrv. j. distinctioe. consideranda. et l. nepos proculo. de verborum significatione.

De nautis tyberinis.

Rubrica.

C Supra dixit de nauibus in genere non excusandis et de anno nis que cu nauibus deferuntur. et possent dubitari an naues per tyberim nauigantes iuxta Romam essent priuilegiate sicut est ipsa roma. ideo de eis dicit sic patet quod hic titulus non superfluit per illum. s. de nauis. non excu. **C** Vel dic secundum Bart. quod in Roma multe erat persone priuilegiate hic declarat eorum pri uilegia non extendi ad excusationem nauium in tyberi nauigan tium: secundu An. de baru. et sic continuat qd species de quibus. s. dictum est cum nauigijs transferuntur ad vrbem: et de vrbis ad pro uincias pleranz mittuntur. ideo de nauibus que iuxta vrbem na uigant dicit.

C Qui nauem tyberinas habet onus publicum su scipere cogitur nec vilo priuilegio excusatur. hoc dicit. Et dicitur nauis tyberina que per tyberim nauigat deferendo in Romam vel extra Romam ad castra vbi sunt milites: vt in glo. et isti naute sunt immunes a tutelis et ab alijs muneribus personalibus quan diu nauigant. s. de nauicula. in rubrica. et de isto tyberi et eius allu uione fecit Bart. pulchrum tractatum qui dicitur tractatus tybe riadis. In ter. ibi: ostensus. cum antea se negaret habere. **C** Item ibi: alueo. quid autem si non reperiantur naues in alueo sed extra alueum an obligantur oneribus publicis deferendis. Dic quod sic ex generalitate huius legis in princi. Potest enim dici nauis tyberina licet tunc sit extra alueum tyberis secundum Bart. **C** Nota ergo hic quod licet naues tyberine sint i sinu et corpore vrbis no tamen excusantur a necessarijs oneribus: obsequijs: reipublice fi cut et alie naues. s. de nauib? non excu. l. j. et ff. nam senatores qui sunt pars corporis principis suas naues excusare non valent. l. in. in. ff. de excu. mune.

De frumento alexandrino.

Rubrica.

C Supra dixit de frumento vtriusqz vrbis: nunc de frumento alexandrino.

- 1 Labor in publico exercitio adhibitus est remunerandus.
- 2 Abi timere de preda et extorsioe officialis potest sibi interdici ne se de tali officio intromittat.

M estimatione. **C** Salariu a ma gistratu constitutum officialibus ad congregandum frumentum debet a superiore confirmari: nec licet decurioni bus se intromittere sed per electos officiales debet expediti. hoc dicit. Statuit enim prefectus orientis certum munus. id est salariu de publico duobus officialib? scilicet simologio et sigostasio quos elegit ad congregandum fru mentum in ciuitate alexandrie. et similiter statuit salariu nau clerijs deferentibus: puta tantum pro modio. quam ordinatione imperator commendat et confirmat: prohibens vt curiales se non intromittant ne detur eis prede occasio sed per electos expediaf. **C** Patet ergo hic quod licet alias spectet electio officialiuz ad cu riales siue decuriones. s. de decurionibus. lege secunda. et etia licet alias non possit alicui constitui salariu de pecunia publica nisi iussu principis precedente supra de prebendo salario. lege vnica. ta men pro aggregatione et transactione frumenti publici et alia rum specierum victui necessariarum hoc casu gubernator prouin cie statuet eis salariu de publico si viderit eis expediti. et eis pro confirmatione superioris rescribet vt hic. et supra de nauis. lege cuz nauarboruz. **C** In ter. ibi in estimatione id est secundum quan titatem et estimationem frumenti et est hic casus vt valeat prouiso officialium babentium arbitrium super abundantia pro quan titate frumenti quam quis venire fecit in communi habeat tan tum pro corbe pro labore suo vltra pretium frumenti. Item ibi: co bibetur. Item munere id est salario. appellat enim hic salariu munus et aliquando appellatur solatium dicta. l. cu nauarboru. in fine Item ibi: et pro nauclerorum tuenda. quasi dicat constitu to salario de publico: ne habeat necesse expendere de sua substantia sed potius eas tueri et conseruare. **C** Et sic nota qd i la bor in publi co exercitio adhibitus est remunerandus. nec cogitur quis ppijs stipendijs militare. in autenti. de iudicibus. ff. ne autem. colla. vi. **C** Item ibi roboramus id est confirmamus. et nota hic de confir matione superioris de qua dixi supra de decu. l. ff. quos sponta? 2 neos. Item ibi: prede offeratur occasio. Nota qd vbi timeretur de preda et extorsioe officialis potest sibi interdici ne se de tali officio intromittat. non enim debet quis de preda esse sollicitus vt hic in l. ff. minoris. in fine. cum conco. ibi alleg. ff. de admini. tut. et ff. de lu cris aduoca. l. fina. et est argumentum quod valet reformatio que prohibet nobiles et aduocatos quosdam alios ab officijs publicis ne sint de preda solliciti. facit. j. l. proxima. secundo respso. Item sollicitudinem scilicet congregandi predictum frumentum.

1 Nomen officialis qui male se gessit in officio delendum est.

D gurnos. **C** Quantitas annonae pro stipen dijs elemosynis et populi abunda tia est augenda a superiore: quandoquaque viderit ex pedire. et hoc primo. et cum hoc conco. glos. de anno. ci ui. l. centum. **C** Item nomen officialis qui male se gessit in offi cio delendum est. hoc secundo. Item tessere. i. mensure publice ad metiendum annonam debent in ciuitate deputari et principis no men subscribi et ab eo nominari. hoc tertio. **C** Et cum hoc vltimo conco. supra de suscep. lege modios. et ibi dixi. et est glos. de istis tes seris. ff. de iudi. l. sed et si suscepit. ff. j. alio modo accipit tessera p quodam ligno quadrato: super qua signatur numerus et quan titas vini: grani: carniuz: et similia que probat quantitatem re rum vel pecuniarum in eo signataruz. cuius copia fieri debet scho lari officio iudicis: si suam perdidit. de qua per Bartoluz in. l. no solum. ff. sed et probari. ff. de noui operis nuncia. Et premitte qd ci uitas alexandrina denominata ab alexandro magno fuit multu dilecta ab imperatore. vnde multa beneficia sibi contulit. Primo vltra ordinariam distributionem annonae que ibi fiebat in alimo nijs militum ibi astatium vel pauperum. cum esset ibi quidam officialis cui nome erat Parifecoregius: qui male se habuerat in congregatione frumenti: imperator vltra ordinariam distributio nem addidit ei centum et decem modios singulo die distribuendos. et cassauit dictum officium: et ordinauit mensuras publicas quibus annona eroganda metiebatur. **C** Item dedit aliud bene ficium. quia constituit ibi iudicem qui interponit autoritatem donatidibus adoptionibus et emancipationibus. supra de offic. iudi. alexand. l. vnica. et ff. eod. l. j. et ff. **C** Item dedit aliud bene ficium de quo j. l. proxi. erat enim illi ciues primates inter alias ci uitales vt notat glo. in. l. proxi. et erat ciuitas metropolitana in qua prefectus Egypti recipiebat coronam. vt dixi in. l. quinqz summates supra de decurio. **C** In ter. ibi alimonis id est vt de publico vendatur in ciuitate quolibet die volentibus emere pro suis ali monijs. vel dic vt de publico detur pauperibus illius ciuitatis. s. de anno. ciui. l. fina. secundum Bartolum. **C** Item ibi percipit sub audi et sic vltra illud quod consuetum erat prestari. **C** Item ibi: parifecoregie. nomen appellatiuum officialis id est ma nentis. a para qd est iuxta: et rex regis quasi iuxta regem manens. vt i

Joannes de Platea super undecimo libro. L.

De iure republice.

Rubrica.

glossa. Item amputetur id est deletur. et per consequens eius officium. quia cuius nomen deletur. et eius effectus et officium deletur. la nullo. s. de feris. et l. cancellauerat. ff. de bis que in testamento velentur. Item ibi designatur. id est signo principis consignatur sine signum publicum imponatur. Et hic sumitur id quod tota die fit in ciuitatibus ut mensure frumenti et aliarum specierum et castellare ad deferendum vvas et vinum reprobantur nisi sint signate et bullate signo publico ut hic patet. Item ibi censentur. id est denominentur. ut dicantur esse honoris imperatoris ut in glossa et sic non dignum ab inuente nominari. et per Lyn. cognoscitur res ut hic. et s. de vete. nummis. pot. l. j. et dicitur. s. de fabric. l. stigmata.

De alexandrinis primatibus.

Rubrica.

Supra titulo proximo posuit de vno beneficio collato ab Imperatore Alexandrine ciuitati. nunc ponit de alio videlicet de decurionibus vel etiam ipsius ciues tanquam primates et nobiliores alius ciuibus aliarum ciuitatum non teneant ad purgationem nulli et cetera.

- 1 Stationes fiscales non possunt sibi inuicem pecuniam mutare et inuicem agere.
- 2 Homini qui recipiunt vectigalia fluminum et maris a nauigantibus tenentur suis sumptibus de publico eas facere reparari.
- 3 Adhuc ad haurienda aqua tenentur conferre ad purgationem putei.

Decurios ni sunt excepti a munere purgationis nili. que purgatio debet fieri ex pecunia publica mutata et vectigali nauium per milia nauigantium restituta. h. d. Premitte quod in Egipto non pluit. ut hic in glo. ff. de aqua et ibi castra. et expedit annuatim purgare. et eius aquam per agros effundere et irrigare ut fructificent. Sed si quis de dicta aqua plus debito occupet vel valla nili destruat comburitur. l. unica. s. de nili agge. non rumpen. et dicitur. ff. de cupressis ex ludo Daphnes. l. unica. Et ista vera purgatione nili Imperator hic concedit immunitates primatibus. vel etiam omnibus ciuibus alexandrinis. tanquam nobiliores et principalibus inter ciues aliarum ciuitatum ut hic dicit glo. Erat enim ciuitas insignis et metropolitana et multum ab Imperatore dilecta et privilegiata. ut dicitur. s. l. proxima. et ex hoc infertur hic Bar. quod est melius et honorabilius que esse mediocrem ciuem vnus nobilis ciuitatis. et magis honorari debet quam esse maiorciem ciuem vnus modice et exilis ciuitatis. ex quo inferitur quod populares nobiles et insignes ciuitatis magis debent honorari quam nobiles alterius parue vel etiam mediocris ciuitatis. In textu ibi corporatos. scilicet in speciali corpore sine collegio decurionum. vel etiam in corpore generali totius populi. ut s. dicitur. Item ibi: fluminis. scilicet nili. Item ibi: ex dinummo. alius dinummo. vectigali id est ex loco in quo dinumerantur nummi pro vectigalibus solati. ut est thesaurarius locus in quo sunt solutiones fiscales sicut sacrarium dicitur locus in quo sacra reponuntur. ut in glossa que etiam aliter exponitur. Item ibi: dispositionis tue. loquitur prefecto illius loci. Item ibi: quadringentos solidos. scilicet annuatim pro purgatione nili. Item ibi: precummo dari id est mutuari et recipi pro dicta purgatione. Item ibi: ex titulo nauium. id est deloneo sine rinatio seu datio nauium. Repensetur id est restituatur dicta pecunia. Et sic patet quod stationes fiscales non possunt sibi inuicem pecuniam mutare et inuicem agere. Nec potest quis quod sibi debetur ab vna statione compensare cum reliqua l. j. et iij. s. de compensationibus. Et prodest bec permissio quam facit hic Imperator: videlicet quod possit recipi de vno vectigali et reddi de alio: sine vnus tituli pecuniam in alium titulum posse expedi sed postea repensari. et multoties datum ex quo debet fieri aliqua expensa publica non recolligit illo anno tantam pecuniam que sufficiat. ideo potest recipere ab alio datio et deinde sibi reddere ut hic. facit. l. non quocunque. s. fina. ff. de lega. j. et ita limitat. s. de bis qui ex pu. ra. mu. pe. acce. et s. de bis qui ex publi. colla. illa. sunt. l. j. Et nota singulariter banc. l. quod domini qui recipiunt vectigalia fluminum et maris a nauigantibus et transuentibus tenentur suis sumptibus de publico eas facere purgari et reparari. non autem tenentur subditi suis sumptibus iuxta regulam inris. qui sentit onus et c. libro sexto cum similibus. Si autem non percipiunt vectigalia tunc subditi suis sumptibus reparare tenentur prout exinde vtilitatem percipiunt. ad quos etiam sumptus ecclesie tenentur. s. de operibus publicis. l. ad portus. et j. de colla. fund. patrimo. l. j. et de ecclesiasticis titulis. s. ad hoc sancimus. colla. et. et ff. ne quid in loco publico. l. ff. viarum. versiculo refectio enis. et quod notatur in. l. si locus in fine. ff. quem admodum serui. amittatur. et l. cum nauarborum. in fine. s. de nauicula. et idem si habeo puteum ad quem vicini conflunt ad aquam hauriendam quia tenentur conferre ad purgationem ut tenet Wynus in dicto. s. viarum. quo facto non potero postea prohibere ut ibi per cum. et facit j. de aqueductu. et ibi tangam. l. j.

Nobilis ciuitatis. Et nota bene. et sequitur. Ludo. uicus in. l. sive. ro. s. de viro. ff. soluto matrimonio. in. xj. fallenti primie partis. l. j. glossa in. l. ff. de colo. palest. dicat quod natus ex parte terra i qua est natus ex parte non gaudet privilegio potioris.

Supra dicit de privilegiis et iuribus vtriusque Rome et ciuitatis alexandrine: nunc vero de privilegiis et ciuibus aliarum ciuitatum. Sed quero in quo differt res publica cum fisco. respodet hic glossa. f. f. re. Romanorum idem sunt. ff. de legib. l. sciendum. s. j. et ibi glossa. et l. non est ambigendum. ff. de bo. possess. et ibi in glossa. quod intellige quando imperium translatum fuit in principem. ut dicit in. l. j. s. de iure fisci. Sed res publica aliarum ciuitatum loco priuatorum habetur ut in falcidia iure institutionis et trebellianica detrahenda sicut detrahit priuatus quando bona non sunt soluendo. sed in fisco vel cesare ad quem bona vacantia vel ex institutione deferuntur. hoc non est quia hereditas habetur pro non adita si non est soluendo. Et quo apparet quod fiscus non eget beneficio inuentarii. per. l. j. an bona. et ibi glossa et Bartolus. ff. de iure fisci. et l. ij. de officio procuratoris cesaris. Fallit in casibus hic notatis in versiculo quandoque. in quibus res publica aliarum ciuitatum qua romane est privilegiata. vel qua priuatus: et idem in aliis vniuersitatibus per principem approbatis. ff. quod cuiusque vniuersitatis. l. j. s. quibus. ibi ad exemplum reipublice. et l. antiochenium. ff. de privilegiis creditorum. Item sunt quedam ciuitates que vtuntur iure specialissimo et singulari ultra privilegia aliis concessa. ut constantinopolitana que dicitur secunda Roma et Antiochena aliensis: alexandrina et beriton. In versiculo itez sunt. Item sunt et alie ciuitates quibus Imperator concessit aliquod ius per privilegium seu rescriptum ut circa testamenti factionem. l. omnimodo. s. de inofficioso testamento. l. et si non speciali. s. de testamentis. et circa fabricationem monete. ut dicitur. s. de veteris nummis. potestate. super rubrica. et circa concessionem meri et mixti Imperii factam quibuscunque ciuitatibus Lombardie: ex pace constantie ut not. glo. in vers. iurisdictione. in si. in aut. de defensori. ciuita. collatio. iij. Est ergo conclusio quod ciuitates alie quam Romana habentur loco priuatorum. l. simile. ff. ad muni. cum aliis 2002. in glo. alleg. fallit in quibusdam que vtuntur iure speciali in multis casibus. et quedam iure specialissimo. et quedam imperiali rescripto: ut patet ex predictis. et adde que dicit super rubrica. supra de iure fisci.

- 1 Sententia lata contra ciuitatem indefensam est ipso iure nulla.
- 2 Quando quis agere vult contra ciuitatem sine reipublicam an sufficiat citare syndicum.
- 3 In capitalibus causis vniuersitas per syndicum respondet.

Indefensam est ipso iure nulla. hoc dicitur. Et hoc habet locum etiam in aliis ciuitatibus quam romana. ut s. in glo. rubrica. et j. l. iij. et j. de quod sententia diffinitiva lata contra ciuitates indefensam est ipso iure nulla. sed si est defensa valet. sed datur restitutio. et idem est in minore. l. cum et minore. s. si aduer. rem in. cui res publica equiparatur. l. rempub. j. e. et l. si respub. Sed interlocutoria de mittendo in possessione ex pio decreto v3 tam contra ciuitatem qua contra minorem indefensam. l. hoc aut. ff. ex qb. cau. in pos. ea. Sed ex scdo decreto est v3 q3 contra pupillum indefensum est ipso iure nulla. l. apud iulianum. ff. ex qb. cau. in pos. ea. Sed contra ciuitatem indefensam potest interponi scdm decretum. l. j. s. quibus. ff. quod cuiusque vniuer. Et sic in hoc res publica non est filius pupilli. ut dicit glo. in d. s. pupillus. et est ro q3 pupillus speratur effici maior ut contra euz possit agi. sed non contra ciuitatem in. c. j. de in integ. restit. in. vj. et vide glo. et Bartolum in. l. contra pupillum. ff. de re indicata.

Sed quero quando quis agere vult contra ciuitatem sine reipublicam an sufficiat citare syndicum. Sic quod non ut est glossa notabilis in. l. non videtur dolo carere. ff. de regulis iuris. sed debet citari illi per quos regitur et gubernatur vniuersitas. ut. d. l. et glo. municipibus. ff. de conditio. et demonstratio. et in. c. cum capitulo. de conce. preb. libro. vj. et per Innocentium in. c. bumilis. de maiori. et obediens. si tamen citetur syndicus et compareat et defendat tenet sententia lata contra vniuersitatem defensam. sed restituitur. j. eodem. l. reipublicam. Sed quid citatis administratoribus comparuit syndicus cum legitimo syndicato et mandato. an in aliis citationibus postea faciens debet facere citari administratores vel syndicum. Sic quod sufficit citare syndicum quia ex quo vniuersitas citata misit syndicum videtur mediante eo velle litigare. l. j. s. vsus. ff. de procuratoribus. et sic in prima citatione debet citari dominus. et si comparet procurator: ipse postea citandus est. ut not. glo. in. c. causam que. de dolo et contumacia. Et de hoc videlicet qualiter vniuersitas vel collegium citetur. vide Bartolum in extrauaganti ad repimendum. super verbo citatum. Et adde quod etiam in capitalibus causis vniuersitas per syndicum respondet. l. tam collatores. ff. de re milita. lib. rñ. et per Bartol. in dicta constit. in vers. vel legitime. Et not. hic Bartol. quod sicut creditor pupilli potest petere a iudice ut det tutorem pupillo cum quo agat. l. ff. et l. ff.

l. ij. z. l. si quidam. ff. qui pe. tu. ita creditor vniuersitatis potest petere a iudice vt constituatur syndicus cum quo agat alias sibi imputer si nō petat. quia sententia lata cōtra ipsam vniuersitatem reipublice indefensam erit ipso iure nulla. vt hic cogitur enim vniuersitas officio iudicis constituere syndicum. arg. l. iij. §. creditoribus. ff. de fideicommiss. liber. z. per Baldum in l. finali. ff. de testamē. manu. C. In gl. si. in verbo nihil. in si. dic. z. ita innuit hic gl. qd si curator reipublice ab initio interuenit defendendo reipublicam z. postea desistat quod valet sententia aduersus reipublicam la. ta licet restitui possit. tu dicimo erit nulla ipso iure nec erit necessaria restitutio vt innuit gl. in l. si pces. §. quo. z. quando iudex pro quo vide gl. z. Barto. in l. cum z. minores. §. si aduer. rem iudicatam. C. Et qualiter teneat quando interuenit pcuratio. dicit in dicta. l. vnica. §. de sententijs aduersus fiscum la. retrac. in gl. allega.

1 Cuius q̄ habet loco puati an possit facere statutū q̄ habeat tacitam hypothecam z. preferatur ceteris creditoribus.

A reipublica C. Respublica alterius ciuitatis q̄ romane non habet tacitam hypothecam nisi ex speciali priuilegio vel ex pacto. h. d. licet ergo soluam ciuitati pro aliquo debitor suo que mibi cedat ius suum z. sic succedo in eius iure. non propterea habeo tacitam hypothecam in eius bonis nisi ipsa ciuitas illam habuerit ex priuilegio vel pacto. in bonis autem administratoris bene habet secundum gl. §. de deb. ciui. in l. si. res autem publica romane ciuitatis siue fisci imperialis bene habet in suo contractu tacitam hypothecam. l. §. in quib. cau. pi. ta. contrahi. z. l. anfer. §. fisci. de iure fisci. Et similiter fiscus habet personale priuilegium vt primo ei satisfiat de bonis debitoris quod priuilegium non habent alie ciuitates vt not. gl. in l. simile. ff. ad munici. z. hic in gl. si. licet gl. cōtra z. male in l. bonis. §. ff. de priu. credi. nec obstat. §. de deb. ciui. l. si. ver. itaq. vt ibi not. Alie eniz ciuitates habentur loco puatorum. z. ideo nō habent tacitam hypothecam vt hic. z. l. eum qui vectigal. ff. de verbo. signi. z. d. l. simile. cum conor. ibi alleg. ff. ad municipales. z. §. eod. in rubri. nec habet ius consistendi. l. §. de bo. vacan. z. ibi dicit in rubrica. §. de iure fisci. C. Fallit in pluribus ciuitatibus habentibus diuersa priuilegia vt. §. dicit. Sed nunquid ciuitas que habet loco puati possit facere statutum q̄ habeat tacitam hypothecam z. preferat ceteris creditoribus. Dicit q̄ sic faciendū legem generalem inter sibi subditos. non tamen in p̄iudicium certe plone cui fuisset ius questum. quia per statutum non potest tolli ius alteri lege antiochensium. cum sua gloria. ff. de priuileg. credi. alias possit puari de cuius p̄iudicio agitur appellare ab iniquitate talis statuti. l. qui grauatos. §. de cens. z. per Bartolum in l. omnes populi. ff. de iusticia z. iure. in v. questione principali. C. Et hoc verum q̄ non potest auferre ius puati nisi iusta causa. suadet. vt puta propter quietem vel pacem populi vt nota. Innocen. in c. in nostra. de in iuris. z. dam. da. vel propter ornatum ciuitatis. §. eodem. l. si. z. ibi etiam tangam. vel si esset ius a statuto concessus alicui puato. ita per contrarium statutum auferri potest. vt not. idem Innocen. in c. que in ecclesiarum. de consti. nisi transisset in vim pacti quia tūc non posset auferri nec reuocari vt not. Bart. in d. l. omnes populi. in tertia questione principali. verū. z. circa predicta obsequi vnam questionem. C. In ter. ibi proponitis. subaudi z. ius vobis cessum fuit a ciuitate vt in glo. Et sic no. q̄ sicut in puato licet quis soluat pro alio creditore suo non propterea succedit in iure creditoris nisi sibi cedatur tempore solutionis. vel incontinenti post. l. modes tinus. ff. de solu. ita est etiam in ciuitate cui licet quis soluat pro aliquo debitor ipsius ciuitatis nō propterea succedit in ius ipsius ciuitatis nisi sibi cedatur. l. iij. z. l. si. §. de priuileg. si. Fallit in tutore soluente pupillo contra tutorem. q̄ habet vtilem actionem siue cessione in magistratu soluente pro collega. l. ex facto. in si. ff. de neg. ge. licet secus in fideiussore soluente pro confideiussore. l. fideiussor. ff. de fideiuss.

- 1 Respublica an fungatur vice minoris pupilli vel adulti.
- 2 Lastra z. velle an vtantur iure ciuitatum in restitutionibus.
- 3 Administrator nō potest alienare sine consensu curialium.
- 4 Administrator ecclesie potest petere absq̄ speciali mandato restitutionem in integrum.

R eipublicam. C. Respublica vice minoris fungit quo ad restitutionem ratione lesionis cōsequendā. h. d. Et siue sit lesa in iudicio siue contractu vt in gl. in iudicio enim q̄nc̄ sita lata contra eam est nulla ipso iure sine restitutio vt q̄n̄ est lata contra eam indefensas. z. q̄nc̄ teneat q̄n̄ fuit defensa z. tūc est opus restitutione vt dicit. §. eod. l. j. Et hoc habet locum non solum in reipublica romana. sed etiam aliarum ciuitatum puatarum vt tenuit gl. §. eod. in rubrica. dum allegat hāc. l. Et est rō q̄ edictus p̄toris de restitutionibus. subuenit omnib⁹ qui propter

etatem vel aliam iustā causam se regere nō possunt. sed est necesse vt regantur per alios. lege prima. ff. de mino. z. lege. j. in si. ff. ex qui. cau. ma. sed reipublica epigit regi per administratores suos. l. m̄nicipibus. ff. de condi. z. demonstra. z. l. ciuitates. ff. quod cuiusque vniber. no. sicut enim minores sunt sub curatoribus sic z. reipublica sub administratoribus dicit gl. in l. reipublica. §. ex quib. cau. ma. C. Et an reipublica fungat vice minoris pupilli vel adulti. Dicit q̄ pupilli vt hic. z. aliquando adulti. z. nō pupilli. vt tenet gl. in l. j. §. quibus. ff. quod cuiusque vn. no. et dicit. §. e. l. j. z. vide gl. in c. auditis. de in integ. rest. Et similiter ecclesia q̄ equiparat reipublice. l. si. §. de sacrosanc. ecc. z. vt iure pupilli vt dicit hic gl. z. in dicta. l. reipublica. C. Et intellige q̄ ciuitates z. ecclesie equiparantur minori quo ad restitutionem lesionis ratione p̄tingētis in contractu non in rescriptione communi in quibus non restituitur ecclesia vel ciuitas sed minor sicut tenet gl. in auten. quas actioes. z. ita tenet ibi Sali. licet alii contra. C. Sed quid in furioso p̄digo mēre capto z. si. quibus datur curator z. administrator sicut minoribus. l. §. de cu. fu. z. l. j. z. ff. de cura. fu. z. beneficia competētia minoribus habēt locū in eis. vt est gl. no. in d. l. §. de cura. furi. an dabitur eis restitutio ad similitudines minoris cui dat intra quadriennium postquam peruenit ad maiorem etatem. l. si. §. de tempo. in integ. resti. an vero habeat instar reipublice a tempore contractus. Dicit q̄ equiparantur reipublice. quia in minore certū est euz effici maiorem sed in furioso z. similibus est dubium q̄ efficeretur sane mentis. l. §. cū sua glo. §. si. §. alleg. C. Quid autem in iusticijs z. villis an vtatur iure ciuitatum in restitutionibus. dicit q̄ si sunt vniuersitates inagūe quia similiter reguntur vt administratores secus si parue que per seipos reguntur. z. ita intellige gl. in d. l. reipublica. vt ibi per Barto. C. Item intra quantum tempus def restitutio reipublice. Dicit q̄ intra quadriennium a tempore lesionis vt hic in glossa. z. est text. in c. j. de in integ. resti. an. vj. Et sic in hoc non equiparatur minori cui datur restitutio toto tempore minoris etatis z. ea finita vsq̄ ad quadriennium continuū. l. si. §. de tempo. in integ. resti. equiparatur tamen reipublica minori facto maiori. C. Item nunquid defensor reipublice possit sine speciali mandato nomine reipublice alienius ciuitatis petere restitutionem in integrum. z. videtur q̄ non. ff. de mino. §. illud. verū. si talis. nam si hoc epigitur in minore z. similiter in reipublica per hanc legē. z. dicta. l. reipublica. §. ex qui. cau. ma. C. Item administrator nō potest alienare sine consensu curialium. §. de ven. re. ci. l. si. nec prelati ecclesie sine consensu capituli. capi. j. z. extra. de bis que sunt a prelato sine consensu capiti. z. de dona. cap. q̄ nec actionem mouere cum ista sint paria. ff. de iure deli. l. ait p̄tor. e. contra videtur q̄ sic. quia defensori competunt actiones reipublice. ff. quod cuiusque vniber. l. si. z. §. de decurio. l. p̄curatores. z. contra eū intendantur queq̄ cōpetunt contra reipublicā. l. omnes qui. §. nihilominus. §. de episcop. z. de. z. videtur casus in l. j. §. de offi. eius qui vicē alterius. nam z. defensor fungitur vice tutoris. in aut. de eccle. titu. §. si. z. §. de epi. z. de. l. orphanotrophos. z. c. de rescriptis. c. eod. obseruati. §. de iura. calū. C. Itē q̄ vidēt oīa mādāta sine quib⁹ z. c. l. ad rem mobilem. z. l. ad legatum. ff. de p̄ocu. Dicit q̄ aut peti restitutio principaliter z. loatur. §. si talis. z. §. etiā per p̄curatores cām in integ. re. agi. pof. aut incidere in modum exceptionis q̄ se fit. ff. ex qui. cau. ma. l. necnō. §. penul. z. ff. de iureiuran. l. nam z. postea. §. si minor. z. tūc potest sine alio speciali mandato q̄ sufficit mandatum ad principalitatem rei. quia omnia videtur mādāta z. c. dicta. l. ad rem. cum conor. z. c. suscitata. z. c. se. extra. de in iure. resti. Posset tamen dici qd̄ illa lex loquitur q̄n̄ restitutio postulat non per eum qui exercuit causam sed per aliū p̄m Dulum. C. Ad ministratores autē ecclesie pōt petere absq̄ speciali mādāto restitutionem in integruz q̄ est administrator legitimus z. assimilatur tutori. in aut. de ecc. titu. §. j. z. l. orphanotrophos. §. de epi. z. de. q̄ tutor potest petere restitutionem in integrum absq̄ speciali mādāto. ff. de an. tu. l. pe. z. §. si sepius in inte. re. po. l. si. z. vide Barto. in l. neq̄ tutores. §. de p̄ocu. z. adde qd̄ reipublica z. pupilli se habent tanq̄ excedentia z. excessa. vt. j. p̄orime dicam.

1 Priuilegium. consuetudo. vel statutū per qd̄ aufertur dominium rerum puatarum valet.

S econdum. C. Quod ciuitas facit secū nō reuocatur. h. d. Si ergo aliqua ciuitas habeat p̄ priuilegium vel consuetudinem q̄ domus ruentes si non reparantur incidant in commissum. z. propter hoc edificia aliqua dirupta z. non reparata vendat. debet ista talis venditio rata haberi. sic patet qd̄ priuilegiuz z. cōsuetudo z. statuta ciuitatis sunt inuolabiliter obseruanda etiam si auferant rem alterius. C. Et sic no. hic casum secūndū Bartolum q̄ valet priuilegiū cōsuetudo vel statutum per quod aufertur dominium rerum puatarum vt hic. z. lege venditor. §. si constat. ff. communia p̄edio. nec potest a tali statuto appellari. l. si qua pena. ff. de verbo. signifi. c. ij

Cōstituatur syndicus. Ad d. l. iij. §. creditoribus. ff. de fideicommiss. liber. et ibi per Jaco. de are. z. bart.

z. l. ff. de appel. rec. z. ibi per Bar. z. hoc verum quando sit ex iusta z. rationabili causa vt dicitur. s. eo. l. si. sed sine causa in preiudicium priuatorum non valet. l. antiochenis. ff. de priuileg. cre. z. l. si priuatus. ff. qui z. a quibus. z. no. que sit longa consuetudo. hic in glo. magna. in vers. hęc autem consuetudo. j. z. l. toties. in si. ff. de polli. iusta autem z. rationabilis causa validans dictum statutum erat hic decus z. ornatus reipublice. vt. l. ad curatores. ff. de dano infect. z. l. si. s. de edic. preto. C. In ter. ibi si secundum legem. id est statutum quo cauetur quod si quis non reparat edificium ruinosum efficiatur ciuitatis secundum Odofredum. Item ibi patietur. id est non permittere reuocare dictam venditionem. Dynus.

Additio ad l. precedentem. C. In l. p. cedenti ad

de quod respublica inuatur vt pupillus: z. in multis plusq. pupillus: in multis minus qua pupillus. Inuatur vt pupillus quo ad restitutionem vt hic. z. l. rempublicam. s. ex quibus cau. ma. z. l. j. s. de offi. eius qui vi. al. obti. C. Secundo vtriusq. contra libertatem restitutio denegatur. sed appellandi facultas conceditur. l. illud. ff. de appella. C. Tertio sicut minor ex mutuo non obligatur nisi sit verum in eius utilitate. sic nec respublica nec ecclesia. l. ciuitas. ff. si certam petatur. z. l. j. s. si aduer. credi. z. aut. hoc ins. porrectum. s. de sacrosan. eccle. no. glo. magna in si. in. l. si pupilli. s. j. ff. de neg. gestis. C. Quarto si debitor pupilli non accedit ad tutelam in aut. minoris debitor. s. q. dari tuto. pos. sic nec debitor reipublice ex aliqua administratione admittitur ad honores ciuitatis nisi debito soluto. l. re scripto. s. debitor. ff. de mane. z. hono. C. Quinto sicut tutor precie se tutelam gerere cogitur. l. j. in prin. z. ibi per Bar. ff. de adm. tu. sic cogitur quis munus inunctus gerere. l. si quis magistratus. ff. de mun. ribus z. honoribus. z. l. si ad magistratus. ff. de dec. C. Sexto sicut potest tutor de non liquido transigere. l. interdum. s. qui tutelam. ff. de sar. sic z. administrator ciuitatis. l. preses. s. de transac.

C. Septimo sicut sententia lata contra minorem in defensionem est nulla sic z. lata contra rempublicam. l. j. z. ibi dicitur. s. eod. z. l. si preses. s. quomodo z. quado iudex. non enim potest minor defensor carens esse in mora in soluendo. l. is cui. s. cessatum. ff. vt in pos. legatorum.

C. Octauo sicut pro alimentis relictis minori pro falcidia detrahenda a prima etate vsque ad vicesimum annum fit computatio. xxx. annorum. l. hereditatum. ita cum relinquatur usufructus reipublice fit computatio vsque ad xxx. annos: vt ea. l. versiculo sic denique: q. p. sumit in isto tempore ciuitas capite minui. dicitur ibi glo. no. durat tamen usufructus relictus ciuitati centum annis. l. an usufructus. ff. de usufruc. C. Nono prescriptio quinquennis contra statum defuncti currit vtrique. l. si mater. s. ne de statu defunc. C. Decimo editam edictum datur minori z. ciuitati licet non fisco imperiali. l. j. s. illud sciendum. ff. de edil. edicto. C. Inuatur respublica plusquam pupillus vel pupilla. Primo quia aliqua priuilegia conceduntur ciuitatibus que non conceduntur pupillo nec alteri priuato: vt notatur in. l. exemplo. z. ibi dicitur supra de decurionibus. C. Secundo propter tenuitatem alicuius reipublice permittit ei imperator imponere nouum vectigal. quod secus est in priuato. l. j. s. noua vectigalia. C. Tertio pro necessitatibus publicis. tertia pars vectigalium que ibi colliguntur reseruantur. quod secus est in priuato. l. finali. s. de vectiga. z. l. splendidissime. s. de oper. public. C. Quarto ciuitas gaudet prescriptione centum annorum ex solo pacto sine traditione habet in rem actionem in quatuor casibus positus in. l. si. s. de sacrosan. eccle. quod secus est in priuato vt ibi patet per lo cum a speciali. C. Quinto in usufructu relicto ciuitati durat centus ann. l. an usufructus. ff. de usufru. sed in priuato non est determinatum tempus nisi quo ad falcidiam. vt dicta. l. hereditatum. z. eo ipso quod relinquatur ciuitati relictus esse videtur. ff. de rebus dub. l. si. C. Sexto ex nudo pacto debentur vsure ciuitati. l. etia. ff. de vsuris. sed in priuato requiritur stipulatio. l. quamuis. s. de vsuris. Item cum donatio sit stricti iuris ex mora non debentur vsure priuato. leum qui. ff. de donationibus. sed ciuitati sic. l. cu. quida. s. ff. de usufructu. z. l. j. in prin. ff. de pollic. C. Septimo ad emulationem ciuitatis non licet priuato edificium facere quod secus est in ciuitate. l. opus. ff. de op. pub. z. sic multo magis subuenitur ciuitatibus qua viris priuatis. l. si quis ex titu. j. de diner. predi. vrb. No.

C. Octauo qui honores recusat patitur multam in opera ciuitatis illius expendendam. in aut. de defen. ciui. s. si qua vero. collationi. s. z. eius bona applicantur in eius locum subrogato. l. circensium. s. de decurio. quod non contingit in recusante acceptare tutelam lz cogatur acceptare. dicta. l. j. ff. de adm. tu. C. Nono conceditur ciuitati priuilegium erigendi collectam vel certam partem fructuum a forensibus ibi predia possidentibus qd no ceduntur priuatis. l. si. s. preterea habent quedam ciuitates. ff. de mu. z. hono. C. Decimo multa compensantur priuato que no compensantur reipublice. in. l. in ea. s. de compen. Adde z. aliud qd respublica vendit res priuato rum s. in sua consuetudine vel statuto: priuatus no. j. l. pri. C. Itz fideiussio facta pro aliquo in causa publica intelligitur facta in feri ptis vt ppetuo duret secus in causa priuata. l. pe. s. de fideiuss. C. Itz

ius pub. pactis priuatorum non potest mutari. secus in iure priuatorum. l. ins publicum. ff. de pactis. z. l. si. s. ius reipublice. ff. de admi. re. ad ciui. perti. C. Inuatur respub. minus qua pupilla. Priuato pupillus non vendit rem immobilem nisi vigeat debito z. cum de creto. l. j. ff. de re. eorum. Et idē in ecclesia: in aut. hoc ius porrecti. s. de sac. sanc. cc. s. ciuitas vendit pro suo comodo lz debitum no. fit. j. de vedē. rebus ciuita. l. si q. C. Secundo ciuitati obstat lz detur restitutio macedoniani. ff. ad mace. l. nihil. z. ibi gl. lz no. obstat miori. l. verū. s. si. ff. de mio. C. Tertio miori dedit restitutio aduer. ipe riale fisci z. no. aliis ciuitatibus. l. in fraudē. s. si. ff. de in. ff. C. Quarto pupillo no. currit prescriptio. l. si. s. in qui. cau. in integ. rest. lz ciuitati bñ currit. l. in oibus. ff. de tem. pref. z. similiter vbi restitutio ecclesie. in aut. quas actiones. s. de sacrosan. eccle. C. Quinto vbi est dubium de prioritate iuris inter fiscum z. priuatum in dubio fit interpretatio contra fiscum. l. non pnto. ff. de iure fisci. Secus inter priuatos vbi fit diuisio pro dimidia. l. si fundus. s. si duo. ff. de pig. C. Sexto debitor reipublice ex mutuo vel ex alia causa preterquam ex administratione non prohibetur subire honores z. munerum. d. l. rescripto. s. debitor. ff. de mane. z. hono. sed debitor pupilli ex quacunque causa prohibetur sumere tutelam. dicta autenti. minoris debitor. s. qui dari tuto. possunt. C. Septimo quia mora reipublice committitur mora re ipsa z. vsure ex mora debentur. l. i. minoris. s. in qui. cau. in integram restit. no. est neces. sed no. reipublice aliarum ciuitatum que habentur loco priuatorum. l. eum qui vectigal. cum si. ff. de verbor. signifi. quibus priuatis no. committitur mora re ipsa nisi in minor re. dicta. l. in minorum. Fisco autem imperiali bene committitur mora re ipsa sicut minori. l. cum quidam. s. fisci. ff. de vsur. Salice. tñ in. d. l. i. minoris. tenet quod reipublice ciuitatis z. ecclesie committatur mora re ipsa sicut minori cum equiparentur. argu. l. respublica. s. ex quibus cau. ma. z. l. fina. s. de sacrosan. eccle. C. Octauo bona pupilli non defensi non capiuntur ex secundo decreto: sed bona vniuersitatis sic vt dicitur. s. eod. l. j. C. Nono minori datur mains tempus ad restitutionem petendam quam reipublice: quia minori datur totum tempus minoris etatis z. postea quadriennium continuū: sed reipublice z. ecclesie solum quadriennium. vt dicitur. s. in versiculo item intra quantum tempus. C. Decimo non licet reipublice tanquam potentissime in causis priuatorum patrocinium procuracionemue prestare. l. j. de conduc. z. procura. rerum fiscalium. et. l. j. de pn. agen. in re. q. licet priuato no. potenti. l. j. s. vlt. ff. de procura. z. l. j. ff. de postu.

De administratoribus reipub. Rubrica.

Glossa continuat. quia cum dixerit. s. ti. proximo de iure reipublice z. parum sit iura z. bona esse in ciuitate nisi sint qui illa administrant: ideo de administratione rerum publicarum subiungit. Quis autem eligat istos administratores reipublice: respōditur hic glo. q. magis congregat decuriones: z. decuriones eligunt magistratus z. alios officiales z. administratores reipublice. vt plene vidisti. s. de decurio. l. j. z. sic alii sunt administratores iurisdictionum vt magistratus: z. alii administratores bonorum temporalium. vt hic. z. ff. de adm. re. ad ciui. perti. per totum.

- 1 Expelli no. dz ductor de cōductione donec soluit vectigal.
2 Nemo cogitur ostendere titulum sine possessionis.

Undum. Conductor non debet expelli de conductione donec soluit vectigal. b. d. Ad hoc facit. l. predia. j. de locatio. predi. ciui. non pot. ergo administrator reipublice emphyteotam de fundovectigali siue emphyteotico qd idem est. vt not. in. l. j. ff. si ager vectig. quandiu congruo tempore soluerit vectigal debitum vel ppter combinationem administratoris recipere refugientis illud deponat. l. si. in si. s. de iure emphy. z. si indebite z. calūniōse ei pdiū auferat: ipse tenetur z. no. respublica ad similitudinem tutoris. l. no. est. s. de adm. tuato. C. Dabet enim emphyteota vtilem in rem nedum contra extraneum: sed etiā contra dominum. vt dicta. l. j. dicitur ager vectigalis seu emphyteoticarius qui datur sub annua mercede ad non modicum tempus quod est ultra decennium. vt tenet glossa in. l. si. ff. si ager vectiga. in quo autem differat hic contractus a locatio ne vide gl. in si. de loca. s. adeo. C. Item qd modis constituit esse pter vide gl. in aut. si quas ruinas. s. de sacrosan. ecc. tps aut itra qd si no. soluat pp qd pot. expelli z. res ei auferri: est triū annorū in pn. ato. si aliud no. sit expstus in p. tu. d. l. j. s. de iure emphy. z. biennū i. ecclesia vt respublica. aut. q. rē. s. de sacrosan. eccle. de q. vide p. bar. l. i. q. ro. s. inter locatorem. ff. de loca. z. qd dicit in. l. si. s. de exact. tri. z. ppter ommissiones solutōis no. cadit ipso iure: sed ita si dñs vult. d. l. j. z. idē si emphyteota vendit a tertio no. pot. sibi opponi a possessore de iure dñi. lz q. perdit ius q. bz in re ppter canonē non solutū tū vt ibi per Barol. z. l. j. ff. de exceptio. rei iudi. z. adde qd vbi insi fisci no. est liquidum: s. per finem liquidā dum quis no. pot. opponere de iure fisci. l. bis consequenter. s. j. ff. fami. etc. in glo. not. C. Sed q. ro. pone

ro. pone q̄ emphyteota soluit p̄ decem annos ⁊ vltra ⁊ administra
 tor: petit vt ostēdat in f̄m emphyteosis sibi facte a republica ali
 ter vult sibi auferre fundū. Querit̄ an teneat ostēdere titulum sue
 possessionis? Audeat q̄ nō. q̄ nemo cogit ostēdere titulū sue pos
 sessionis. l. cogi. s. de peti. heredi. ⁊ ar. l. quicunq̄s. s. de apo. pu. ⁊. l.
 cū de in rem verso. ff. de vsuris. nā oīs recipiēdo pensionē videt̄
 sibi p̄iudicare rōne defect̄ tituli q̄ possessōrē postea expellere non
 possit. l. h. s. de iure do. impe. ⁊ qd̄ not. in. l. h. s. de iure emphyteo.
 Sed dic contra: q̄ pretendens titulū in re aliena quam fatē alie
 nam cogit ostēdere titulū sue possessionis: sicut clericus q̄ preten
 dit titulū in ecclesia. vt in. c. ordinari. de offi. ordina. lib. vj. ⁊ nota.
 gl. in. c. j. de re. iur. li. vj. ⁊ p̄ Arch. c. di. s. morē. ⁊ hoc verū nisi tenuis
 set per. xl. annos. q̄ tūc nō pōt sibi amplē opponi q̄ nō sit emphy
 teota. vt no. gl. magna in. fi. in. l. h. s. de iure emphyteo. ⁊. c. i. q̄s per
 xx. annos. in titu. si de feu. sue. ⁊ trouer. ⁊ vide de hoc p̄ Bal. in. l. f.
 s. quomodo ⁊ quādo iuder. ⁊ i Spe. de loca. s. n̄c aliqua. ver. celi.

1 ¶ Administrator cogit refarcire de suo si res publica patit̄ aliq̄d
 damnuū propter sui negligentiam.

2 ¶ Administratores a decurionibus creantur.

Contra eos. Officialis negligens in eri
 gendo cautionem ab herede de
 legatoyel fideicommissio sub conditione ciuitati relicto
 soluēdo in euentu conditionis: ⁊ interim heres factus
 est non soluendo tenetur ad interesse reipublice. hoc dicit. concol. l.
 fina. s. vt in pos. lega. vbi est idem tex. Debet enim heres quādoq̄s
 legatum venit soluendum ad tempus vel in conditionis euentum
 cauere de legato soluendo adueniente tempore vel conditione: nisi
 in casibus. l. j. in prin. ⁊ ibi glo. ff. vt lega. no. ca. quam satisfationes
 si administrator reipublice pro legato ⁊ relicto nō erigat ⁊ interim
 heres efficiatur non soluendo tenetur ad interesse reipublice vtili
 actione nego. gest. ad exemplum curatoris magistratus cautionem
 non exigentis a curatore adulti. l. fina. ff. de ma. conue. si autem he
 res sit soluendo: tunc reipublica ad exemplum pupilli cui equipa
 ratur. l. reipublica. s. ti. j. habet electionem an velit agere contra he
 redem an contra ipsum administratorem sicut etiam pupillus ha
 bet electionem. l. etiā. s. si tu. vel cur. interue. ⁊ hic in gl.

1 ¶ No. ergo in hac. l. q̄ administrator cogitur refarcire de suo si res
 publica patitur aliquod damnum propter sui negligentiam in nō
 exigendo cautionem a debitoribus vel aliquid aliud admittendo
 ⁊ habet instar tutorum ⁊ curatorum ⁊ minorum. l. debitoribus. s.
 de admini. tut. ⁊. s. arb. tu. l. quicquid. facit quod no. in. l. ciuitas. ff.
 si cert. peta. ⁊. l. periculum. eo. ti. ⁊. l. fina. s. penulti. ff. de admi. rerū
 ad ci. perti. ¶ Item not. in hoc titu. officium administratoris rei
 publice: nam tenetur non soluētibz cōductoribus p̄cidia auferre
 re. s. l. proxima. ¶ Item a debitoribus temporalibus ⁊ conditionali
 bus satisfationes interim erigere. vt hic agros ⁊ alias res reipubli
 ce ab alijs etiam bone fidei possessōribz nomen reipublice recupe
 rare. l. si. s. item rescripserunt agros. ff. de admi. rerum ad ciui. perti.
 ti. rationem sue administrationis secundum fidem acceptorum ⁊
 datorum reddere. l. h. s. ff. de admini. rerum. pecuniam ad opera
 ciuitatis relicta pot̄ ad vetera reficiēda q̄ noua ichoāda expēdere.
 nisi specialiter ad opus nouum sit relicta. quo etiam casu ciuitas fa
 tis opum habeat ⁊ non facile ad reficiendum pecunia numeratur
 poterit etiam ad vetera reficienda erogari. l. decuriones. s. j. ff. de
 admi. rerum. ⁊. l. finali. ff. de ope. pu.

De hoc tamen quando legatū in vnam causam possit querti in
 aliam p̄ Barto. in. l. legatum. ff. de admi. rerum. ¶ Item res super
 nacuas ⁊ que seruando seruari nō p̄nt alienare pōt instar habētis
 tutorem ⁊ curatorem. l. lex q̄ tutores. s. de admi. tut. ⁊ familie publi
 ce necessaria ministrare vt ibi. ¶ Itē reipublica in sua iustitia non
 dimittere in defensam. agnoscere tū debet bonā fidem sicut tutor. l.
 fina. s. de admi. tut. ⁊. l. tutoris officii. ff. de admi. tu. Et ⁊ creantur
 isti administratores a decurionibz. s. de decu. l. ij. ⁊ debent dare isti
 administratores de rebus publicis diligenter custodiendis ⁊ ad
 ministrandis satisfationem. l. h. s. ff. de admi. rerū ad ciui. perti. l. f.
 s. Imperator. nisi ex iniquitate idonei ⁊ locupletis sint electi. q̄
 tunc predicta satisfactio cessabit ad instar tutoris. l. ex actores. C. de
 suscep. ⁊ arca. in. fi. de satisfactio. tuto. in. princi. ⁊ compelluntur si re
 cusent captis pignozibus ⁊ multa indicta. l. si q̄s magistratus. ff. de
 mune. ⁊ bono.

De vendendis rebus ciuitatis. Rubrica.

¶ Continua vt in glo. q̄ supra titulo sc̄do dicit de iure reipublice
 priuatarū ciuitatū. l. aliarum q̄ romane ⁊ supra titulo primo di
 cit de eoz administratoribus. nūcyero qualiter debeāt administra
 re circa venditiōes rerū ipsarum ciuitatū. nā etiā res ciuitatū dicit̄
 tur publice eo respectu: q̄ non sunt singulorum. l. intentū. s. vniuer
 sitatis. ff. de rerum diuisione.

- 1 ¶ Mens a ciuitate debet probare pecuniam in vtilitatem ciui
 tatis conuersam.
- 2 Statutū q̄ ciuitates habeant ius adiectionis in suis vendition

bus sicut habet fiscus an valeat.

Sine. C. Aeditio pura ⁊ perfecta nō de
 bet a republica renocari h̄p̄ aliuz
 manus pretiū offeratur nisi per priuilegiū vel sta
 tutū aliud disponat. b. d. Patet ergo q̄ adiectione
 non h̄z locū in venditione aliarū ciuitatū: q̄ h̄z ali
 veniat intra temp̄. xxx. dierū in licitatione appo
 situm ⁊ plus offerat non rescinditur venditio primena perfecta
 quod fecus est in venditione reipublice. l. fiscalis. de quo plene di
 xi in. l. si tempora. s. de fide instrum. et iure h̄ste fisea. et in hoc est pri
 uilegiatus fiscus ab alijs ciuitatibus. Et nota bene hic gloss. in. fi.
 que dicit q̄ emens a fisco: quia t̄m̄s a ciuitate debet probare pecu
 niam in vtilitatem ciuitatis conuersam. sed ementi a fisco sufficit
 sola confessio venditoris. ⁊ etiam tenet glo. in. fi. eo. l. si. ex qua no.
 q̄ licet administrator ciuitatis vendendo rem ciuitatis confiteatur
 pretium recepisse non nocet ciuitati nec emptor est securus nisi pro
 bet pretium in vtilitatem ciuitatis conuersum secundum banc. l.
 licet fecus sit in administratore fisci: cuius confessio nocet. l. h. s. fin.
 supra de quad. prescri. ⁊ supra de non numerata pecunia. l. in con
 tractibus. s. de illo. quia administrator fisci est ita potens ⁊ habet
 debitoris ita efficaciter obligatos quod nō est visumile eum fuisse
 confessum pecuniam nisi accepisset. sed dic q̄ imo nō incumbit em
 ptori probare pecuniam vrlam in vtilitatem ciuitatis vel ecclesie
 vel minori. sed ille debet probare qui fundat intentionem suam in
 hoc siue sit actor siue reus vt dicit hic Barto. in. l. j. s. si aduersus
 credito. ¶ Hoc autem fallit in mutuo facto supradictis personis
 priuilegiatis: quia tunc debet vere probare creditor pecuniam ver
 sam in eorum vtilitatem. vt aut. hoc ins porrectum. s. de sacrosan.
 eccle. nec sufficeret q̄ dicte persone tunc pecunia indigebant vt di
 cit Barto. in. l. ciuitas. ad fin. eorum que scribit. ff. si cer. peta. ¶ Item
 non sufficit confessio administratoris vicarum personarum: acto
 rum: vniuersitatis: tutoris: curatoris: generalis procuratoris: ⁊ pa
 tris tanquam legitimi administratoris filij: quando est confessio
 per modum voluntarie iurisdictionis. l. certum. s. sed an ipsos. ff.
 de confes. ⁊ ibi Barto. Secus si contentiose. l. non solum. in. princi.
 ff. de procura. ¶ Hoc autem fallit in procuratore fisci cuius confessio
 p̄iudicat tam super receptione publicarum functionum quam
 receptione rei fiscalis vendite. d. l. in contractibus. s. de illo. s. de nō
 nume. pe. ⁊. d. l. h. s. fin. s. de qua. prescriptio. hic in glossa. s. fidem au
 tem de pretio non potest certe habere procurator celaris minoris
 vel ecclesie. l. si procurator. s. j. ⁊ ibi glossa. ⁊ Barto. ff. de iure fisci.
 Sed simplex ⁊ generalis procurator videt̄ etiam ad vendendum alia
 rum personarū bene potest habere fidem de pretio. l. j. s. j. ff. de ex.
 rei vendi. ⁊ tra. de quo dicit Barto. in. la. dino pio. s. sed si em
 ptor. ff. de re iudica. ⁊ de hac conuersione pretij vide Barto. in. d. au
 ten. hoc ins. ⁊ in. l. j. si aduersus credi. ⁊. l. ciuitas. ff. si certum peta.
 ⁊. l. j. de solu. debi. versiculo. cum autem. ⁊ Innocen. in. c. j. de des
 po. vbi dicit q̄ contrahens cum dictis personis debet esse curiosus
 ⁊ sollicitus procurare quod pecunia in earum vtilitatem vertatur.
 ⁊ in. c. quod quibusdam. de fideiuss.

¶ In tertu ibi. ne adiectione facta. i. quod aliquis meliorem con
 ditionem asserat volens dare plusq̄ tu dederis. Item ibi: domi
 nium. dicit gloss. traditione translatur. Et sic not. q̄ licet quan
 do ciuitas emit transferatur in ea dominium sine traditione. l. fin.
 s. de sacrosan. ecclesi. vel vsucapendi condicctio. s. sic publiciana. l. si
 ue autem. s. si duobus. ff. de publi. inuerti. petentis. ibi nisi prior pri
 uilegiatus esset tamen quando nō transferatur dominium sine tra
 ditione sicut nec in priuato vendente. l. seruum. s. de rei vendi. ⁊. l.
 in. s. de fide instrum. ⁊ iure h̄ste fise. ¶ Anquid autem possit
 agi ad interesse contra ciuitatem nolentem tradere rem venditam
 si eam vendat alteri. tenet hic glossa q̄ sic: ⁊ si haberet facultatem
 rei tradende possit compelli precise rem tradere sicut priuatus ven
 dens. de quo dicit per Barto. in. l. j. ff. de actio. empti.

¶ Item ibi: tempora enim adiectionibus. Adiectionis ergo condi
 tionis est reipublica romanorum in hoc q̄ alia ciuitas. Sed in
 alio detertoris. nam in solutione pretij cum sit reipublice romano
 rum: sufficit apocha de recepto. l. finali. s. de apo. publi. et. l. h. s. de
 quadri. pre. Sed in alia ciuitate requiritur q̄ pecunia sit conuersa
 in eius vtilitatem. l. ciuitas. ff. si certum petatur. ⁊ autenti. hoc
 ins porrectum. s. de sacrosan. ecclesi. Angel. ¶ Item ibi propriam le
 gem. id est priuilegium vel statutum municipale secundum By.

- 2 ¶ Sed nunquid valet tale statutum q̄ ciuitates habeant ius ad
 iectionis in suis venditionibus sicut habet fiscus. Videtur quod
 non: quia in sua causa statuere videtur. s. ne quis in sua causa. in
 rubro ⁊ nigro. Sed dic contra per banc legem. ⁊. l. vt gradatum. s. ⁊
 si lege. ff. de mune. ⁊ bono. quia ad prouisionem ciuitatis statuta
 facere possunt. s. de nora. l. h. ⁊ quod not. ff. de regulis iuris. l. neq̄
 ex pretorio. ⁊. s. de iure reipublice. l. fina. ⁊ extra. de consi. cum ac
 cessissent. ⁊ per Barto. in. l. omnes populi. in prima questione prin
 cipali. ff. de iusti. ⁊ iure. ¶ Nec obstat contrarium: q̄ intelligitur cum
 de presentī ⁊ causa pendente ius sibi q̄s dicere volebat. in futurum
 autē ad prouisionē reipublice hoc licitū est: vt hic ⁊ in. l. s. all. gata.

- 1 Perfecta locatio non reuocatur licet alius meliorem conditionem offerat.
- 2 Quaedam cum dantur in locationem perpetuam videntur dari ut fiat fertilitiora et vberiora.

Quamuis Locatio perfecta non reuocatur licet alius meliorem conditionem offerat. b. d. Sicut ergo in venditione rerum ciuitatis non habet locum adiectio offerentis meliorem conditionem intra tempus in licitatione adiectum postquam venditio perfecta est. l. prior. ita etiam in locationibus perfectis temporalibus vel perpetuis: seu ad non modicum tempus non habet locum adiectio. ut hic. In fisco autem est differentia quia in venditione habet locum adiectio: sed in locatio perpetua ad non modicum tempus non habet locum adiectio. sed in locatione temporalis sic. ut dicitur hic glossa. Contra hanc legem videtur quod imo adiectio locum habere debeat quando locatio est perpetua: quia tunc transit utile dominium in accipientem et censetur contractus emphyteoticus. ut l. alienationis. ff. de verbo. signi. l. i. ff. de loca. predi. cini. ff. de superfl. l. i. qd ait pretor. ff. si ager vecti. l. i. ff. de au. de ali. et emphy. §. i. col. ii. Sed respondeo quod si venditio datur in locationem perpetuam videntur dari ut fiat fertilitiora et vberiora. l. si in prin. in vbo eponeмата. §. de iure epby. et §. de all. et palu. l. si. et ideo non penitus censetur alienatio. Et sic propter electionem in dicitur adiectio admitti non de qua ratio cessat in locatione temporalis que non sic datur ad meliorandum dummodo non deteriorer. De locatio autem fundi patrimonialis cessatis an habeat locum licitatio. dicitur in l. i. §. de fun. pa. et l. si. ff. de loca. predi. cini. In ter. ibi infrangi. non est fin. Ant. de barul. hic quare non refringit venditio et locatio facta cum prior de minori pretio superueniente alio offerente minus pretium: quia licitum est contrahentibus se inuicem decipere. l. in cause. ff. de mino. nisi esset deceptio ultra dimidia in sti pretii: quia tunc locatio rescinderetur. argu. §. de rescin. vendi. l. si. et l. si oleis. de loca. Item ibi cum tantum iam temporis quasi dicat maxime non debet rescindi dicta locatio. quia iam effluxit magnus tempus ex quo fuit facta: id est si est facta modicum dummodo fuerit perfecta quando secunda adiacens superuenit sicut in venditione dicitur. §. l. priorima.

- 1 Res immobiles ciuitatis vendi non possunt voluntarie sed vbi cumq; vertitur commodum ciuitatis.
- 2 Presentia principis in testamenti confirmatione supplet omnem solemnitatem requisitam.
- 3 Iuramentum de preterito obligat in rebus in futurum faciendis sub virtute iuramenti de preterito prestiti.
- 4 Legibus dantibus formam et solemnitate ad actum renunciari non potest.

De que hereditatis. Immobilia ciuitatis que seruando seruari possunt pro utilitate ciuitatis permittuntur alienari auctoritate principis in vtriusque romane in aliis ciuitatibus auctoritate predictis et consensu cuiuslibet possessoris hoc dicit. Et primo permittit alienationem. Secundo ibi in defensione ponit modum et formam alienandi in vtriusque romane. Tertio in prouincis veroponit modum alienandi in aliis ciuitatibus. Nota ex prima parte quod res immobiles ciuitatis vel que inter mobilia computantur ut sunt ciuiles an non. i. annui redditus et actiones quando competunt pro rebus immobilibus. ut in aut. de non alie. §. i. et ibi gl. col. ii. etiam bona mobilia que seruari possunt ut mancipia debent cum eadem solemnitate hic descripta vendi mobilia vero que seruari non possunt sine dicta solemnitate vendi possunt sicut in tutore di. l. lex que tutoris. C. de adm. tu. et hic in gl. in fi. et nominantur hic in prin. plures modi seu tituli quibus potest acquiri ciuitati. scilicet pro herede: pro legato et fideicomisso: pro donato: pro emptore. ut hic. et l. hereditatis. §. de heredi. insti. et parti ciuitatis ut vni quarterio non tamen pro ipso: ut quelfe et gibelline. l. si quis a filio. §. fin. et ibi Bar. ff. de lega. j. et quia hereditas acquiri ciuitati et in aliis corporibus de quibus constituitur vel syndicus vel actor qui agit et respondeat in iudicio et de calumnia iuret. possunt etiam hoc facere administratores vniuersitatis vel maior pars eorum. ut dicitur glo. in l. ii. §. hoc etiam. §. de iura. calu. Et de isto syndico aliter iuret et possit idem ridentur habere in c. presentium. de testi. lib. vi. Item nota ex hac prima parte ibi pro suo modo: quod res immobiles ciuitatis vendi non possunt voluntarie sed vbi cumq; vertitur commodum ciuitatis et tunc pretium debet conuerti in reparationem mentium: vel aliam causam magis necessariam. l. legata. ff. de adm. rez. secus in rebus mobilibus ecclesie que non possunt vendi nisi ex necessitate et non voluntate: aut hoc ius porrectum. §. de sacrosan. eccle. et idem in rebus minorum. dicta l. lex que tutoris. et l. i. ff. de rebus eorum. et idem in votalibus. l. i. et l. lex iulia. ff. de fun. do. et idem in rebus immobilibus curialium. l. i. et dixi. §. de pdi. curia. et de solemnitatibus requisitis in eorum venditionibus. vide ibi in gl. et quod ibi dixi. Ex secunda parte nota quod in rebus reipublice. l. romane et constantinopolitane vendendis requiritur decretum principis: in his enim que sunt a principe auctoritate nulla potest esse fraudis suspitio: non sola et auctoritas sufficit et supplet defectum aliam solemnitatum que alias requirerentur ut in vers. seq. Inc est

quod presentia principis in testamenti confirmatione supplet omnem solemnitatem requisitam. l. omnium. §. de testamentis. Est enim hic casus vbi est necessaria principis auctoritas sicut in multis aliis legibus. l. prohibitorium. §. de iure fil. et l. probatorias. ff. de iur. offic. In ciuitatibus autem liberis que non recognoscunt superiorum de quibus in l. non dubito. ff. de cap. et nota. in l. hofes. eo. tit. et sufficit auctoritas concilii illius ciuitatis quod vicem principis gerit. d. l. non dubito. ff. de captiuis. et no. in d. l. hofes. Et tertia parte in verbo in prouinciis. nota solemnitatem in venditione rerum alterius ciuitatis quam romane: quia debent congregari curiales et honorati. id est honores et dignitates constituti: et alii possessores bona in ciuitate possidentes et habitantes: et prepositis scripturis et delato iuramento illis qui non iurauerunt vnusquisque consulat quod vtilius videtur esse ciuitati: et habito consilio et deliberatione de vendendo in eorum presentia fiat venditio. et deinde roboratur et confirmatur auctoritate et decreto predictis prouincie: et extunc emptor erit securus et venditio erit firma. Quod autem dicitur est de iuramento prestando: intellige secundum glossam hic in aliis possessoribus qui nullam habent administrationem in qua prius iurassent. Sed in decurionibus et aliis administrationem habentibus qui in principio iurauerunt vtili ciuitatis facere non requiritur iterato quod iurent: sed sufficit sola prepositio scripturarum ad memoriam precedentis iuramenti: sicut in episcopo. in aut. in d. i. §. de episcopis et clericis. et hoc modo potest saluari glo. in l. i. ff. de ventre in p. et c. fraternitatis. de frigiditate. Et quo inferunt quod iuramentum de preterito obligat in rebus in futurum faciendis sub virtute iuramenti de preterito prestiti. et hoc verum quando iuramentum fuit generale ut ad futura extendi possit ut hic. l. r. m. non noua. et aut. bodic. §. de in di. fecus si sit speciale ut super obseruata vnus statuti non extenditur ad futura statuta. in c. penulti. de iur. iurando. Sed quero si solemnitas huius. l. non fuerit obseruata an poterit venditio infringi? Dicitur quod sic. quia ciuitas reuocabit rem cum fructibus et alteri offerenti meliorem conditionem dabit: et administrator sine dicta solemnitate vendens tenebitur de enictione: ut hic in glossa fina. ut ante cessent iste solemnitates fiat prius statutum quod sine eis potest vendere. de quo per bar. in l. phibere. §. i. ff. qd vnt aut cl. Item quero nunquid solemnitati huius. l. possit renunciari? Dicitur quod non quod est lex prohibitiua cui renunciari non potest. l. j. et §. ne fide. vel ma. da. do. den. Et quod legibus dantibus formam et solemnitatem ad actum renunciari non potest. l. nemo potest. de leg. j. possit tamen hec forma remoueri vel mutari per statum eorum qui habent potestatem condendi tale statutum iuxta materiam. l. omnes populi. de iusti. et iure. et est casus in l. prohibere. §. i. ff. qd vnt aut cl. et §. de iure reipublice. l. si. Et not. in ter. ibi plurima parte et c. Ad declarationem eius quod dicitur quod factus a minori parte vniciuitatis est validum. l. quod maior. ff. ad mun. l. nominationum. §. de decurio. quod debet esse maior pars decurionum et honoratorum et possessorum ciuitatis ut hic dicitur. Item facit iste text. ibi sigillatim vnumquemque eorum qui conuenit in instrumento syndicatus debeant sigillatim et specialiter nomina omnium constituentium describi. de quo per Bar. in l. i. ff. de albo scri. et de procu. c. fi. et in spec. de syndico. §. j. vers. itez opponitur quod nomina. et dixi. §. de leg. l. fi. et hoc vult ibi glo. dum dicit nota argu. in electionibus. Item nota ter. ibi siue iam completi fuerunt. quod lex et statutum dant certam formam contrahentibus potest retrahi etiam ad preteritos contractus ias perfectos ipsos confirmando. de quo per Bartolum in l. omnes populi. in v. q. principali. versiculo. §. queritur. et dixi in l. penulti. §. de decurio.

De debitoribus ciuitatis. Rubrica.

Continua supra titulo proximo dicit de rebus immobilibus ciuitatis et earum administratione: nunc vero de nominibus sine debitoribus ciuitatis. et sic de administratione circa debitoribus ciuitatis exigendos et c.

Non prius. Debitoribus ciuitatum nisi prius soluant debitum non possunt in eis honores habere. b. d. Et intellige de debitoribus ex reliquatione. id est qui remanserunt debitoribus ex administratione aliquorum officiorum que gesserunt ut ex pollicitatione que fecerunt rei publice. l. rescripto. §. debitoribus. ff. de mune. et bo. vel ex vectigalium conditione. ut hic in glo. secus autem si sint debitoribus ex contractu vel ex mutuo: vel alio contractu. dicto. §. debitoribus. Prohibentur etiam tales debitoribus publica vectigalia conducere antequam soluant prius debitum non est cumulatium: sed antequam debitum prius est soluendum. l. imperator. §. debitoribus. ff. de pub. et l. in his. ff. de sol. l. Prohibentur etiam tales debitoribus legatione vti. l. sciendus. ff. de lega. et predicta sunt vera nisi darent bonos fideiussores vel pignora de soluendis. ut d. §. debitoribus. Et habet hoc locum in qualibet ciuitate. ut hic in glo. sic et tutor: antequam tutelam compleat et ratio nem

nem reddat prohibet publica vectigalia conducere. s. ne tu. vel cu
ra. vecti. condu. r. si prius fuisset pupilli debitor non posset tutelaz
habere nisi esset mater r. auia. i. aut. minoris debitor. s. qui dari tu.
pos. Et facit bec. l. pro reformationibz florentinorum disponen
tibus q qui non soluerit prestantias non possit habere officiu in
publico.

- 1 Commodum est debitoribz quolibet anno soluere vsuras pen
siones ne cumulus debiti augeatur.
- 2 Ciuitas cotrabes cu priuatis lz no habeat bona obligata sicut ba
bet fiscus tñ bz priuilegiu hoc casu in personali actione.
- 3 Saniorabilior est obligatio inducta ex vltima voluntate q ex contra
ctu.
- 4 Debitor ciuitatis q alienauit alicui idoneo maiorē partem bono
rum cogit etiam ei vendere minorem.
- 5 Fuga r inopia debitoris ciuitatis ad damnū ciuitatis spectat.

Aud eos. **C**eter lex habet quinqz partes. In
prima declarat an pecunia publica
collocata sit relinquēda primis debitoribus. In secūda
ibi. r. quia nefas. qualiter conueniantur possessores bo
norū debitoris ciuitatis. In tertia ibi: ab eo aut. prouidet ciuitati
per translationē bonorum primi debitoris in secundum. In quar
ta ibi: q si quisqz. prouidet emēti a ciuitate bona sui debitoris. In
quinta r vltima ibi. q si quis. concludit penes quem pecunie pu
blice sint collocande a principio. r. hoc dicit in prima parte.

Pecunie ciuitatis idoneis debitoribz sub vsuris collocatae sunt
apud eos r eorum heredes idoneos relinquēdo dummodo annu
as vsuras debitas annuatim persoluant. hoc dicit vsqz ad versicu.
r. quia nefas. Quando enim pecunie publice bene collocatae sunt
non debet administratoz reipublice debitoris inquietare eum par
tiant fructum alius debet cum moderate exigere: r non cū acer
bitate r asperitate. vt in ter. not. in. l. si bene. ff. de vsuris.

- 1 **E**t no. ter. ibi: cumulus debiti nutriti. quod r commodum est
debitoribz annō quolibet soluere vsuras pensiones r interesse ne
cumulus debiti augeat: quia quantitates minute simul cumulare
faciunt magnam summam cuius solutio postea difficilis est.
- E**t hoc patet quod tutor r alij administratores possunt redar
gū de mala administratione nisi soluant annuatim. vt hic patet.
- I**tem nota in versic. in columbia patrimonio. qd beres debet pas
serniū patrimonium conseruare als tanqz vergens ad inopiam po
test et auferri r locatio facta patri. vel vgeri ad cauendum sicut in
marito dicit. l. vbi ad bec. s. de iure do. cū quo conxor. dicitū sapiens
tis. l. qd tibi fors dederit r.

Sequit versicu. r. qz nefas. r hoc intendit: debitorē ciuitatis ex
pullo fugiente vel recedente possessores bonorū eius ciuitati obli
gatorū conueniuntur pro rata eius q possident conditione ex. l. ista.
b. d. vsqz ad. s. ab eo aut. Et est hic casus singularis r specialis fm
Baro. qd licet regulariter personalis actio non sequat fundū. s.
personam. l. i. s. beres. cū conxor. ff. ad trebel. r. l. fin. s. ff. de contra
ben. emp. r licet alias qz non possit agere personali actiōe contra
tertiū possessorem bonorū debitoris sui nisi esset facta alienatio in
fraudem quo casu rescissa alienatiōe fieret executio in illis bonis
tāqz debitoris. in st. de actio. s. si qz in fraudē. tñ est hic speciale r sin
gulare fauore reipublice cuiuslibet ciuitatis: vt recedente debitorē
suo: r bona sua alienate possit ciuitas excusso pri^o debitorē agere
p dictione ex hac. l. que est psonalis. ff. de cōdi. ex. le. l. vnica. r. in st.
de act. s. i. contra emptores r bonoz possessores qui nō erāt obliga
ti nec cotraxerūt cū ciuitate vt quilibet soluat ciuitati sortē r vsuras
ad quas erat debitor obligat^o p rata eius q quilibet de bonis de
bitoris possidet. r hoc voluit hic glo. in vbo obnox. r in verbo
conueniant. r conxor. qz quis or. cōue. l. si. ibi vel rerū eius posses
sores. r ibi et Bar. in. l. si. de cens. r ibi etiā dicam. Et sic patet

- 2 q lz ciuitas contrabes cū priuatis nō habeat bona obligata sicut
habet fise. l. si. r ibi dixi. s. de iure reipublice. tñ bz priuilegium hoc
casu in personali actione. i. cōdictione ex hac. l. vt persequat posses
sores bonorū sicut persequit per hypothecariam: licet per hypothe
cariam auocaret r in solidū. l. i. r. s. si vnus ex pluribz bere. cree
di. vel debitor. r. l. qd di. s. de distractio. pig. sed per istam cogitur
ad solutionē debiti solū pro rata estimationis eius qd possidet. r
fm hūc intellectū exponere text. ibi: alienantis corporibus obnox. r.
i. debitoris obnox. i. obligati non aut q res essent tacite vel expref
se obligate vt hic vult glo. Si aut ciuitas haberet bona debitoris
obligata expressa conuentione vel tacite ex priuilegio vel statuto
tūc bene ageret hypothecaria contra possessores sed tūc auocaret
in solidū qz creditor hypothecari^o auocat in solidū. vt dixi nisi in le
gatio auocante solū quaten^o est quantitas sui legati. l. fina. in. fi.
s. communia de lega. r in re duobz pariter obligata vbi qlibet auo
cat pro dimidia. l. fund^o. s. si duo. in. fin. ff. de pig. r in causa damni
infecti vbi fit auocatio ex scōo decreto. l. si finita. s. cū aut. in. gloss.
in verbo lz in totū. ff. de vā. infec. Possessores aut bonorū p eo
q solunt liberant debitorē r contra eū habēt actionē nego. gest. vt
hic in vers. psonalē actionē. cū conxor. in. gl. alle. Aliq aut dixerūt
q ciuitas agit hypothecaria hic ex tacita quētiōe statuti vel priui

legi r sit vitioso ex quadā necessitate. qz si nō potest sequi totū de
bitū ex vno pōt agere contra aliū possessore pzo residuo. vt. s. de p
dñs nani. l. si. r. ff. si qd in fraudem patro. l. i. s. si plibus. r. s. de iof.
donat. l. i. in. gl. magna iurta mediu. r eadē dicit in muliere q ha
ber tacitā hypothecā in bonis viri contra possessores bonoz iurta
l. assiduis. s. qui po. in. pig. vt agat contra eos r pata bonorū que
possident vsqz ad quātitatē sue dotis nō in solidū. r idē in quociens
alio agente ex tacita hypotheca r p hoc facit. l. ista. **I**tem facit
rō qz fauorabilior est obligatio inducta ex vltima voluntate q ex cō
tractu. ff. de re. iur. l. in testamentis. s. in testamentis agitur hypo
thecaria solū pro rata. l. i. s. cōbia de leg. ergo. r. c. r p hoc facit. l. si. s.
de predi. nani. r. l. cū possessor. ff. de cens. Sed contra hoc videtur ca
sus fm. l. moscbis. ff. de iure fl. vbi. glo. r. Bart. tenent q fit auoca
tio pignoris in solidū r pro rata. Sed ipsi respondent qz ibi loqui
tur in expresse hypotheca. nā minus priuilegiū habet tacita hypo
theca q expresse: vt no. in dicta. l. assiduis. r. ff. in qui. cau. pi. tac. cō
tra. l. est differentia. Tu tene qd. s. dixi qz per tacitam hypothecas
ita auocatur tota possessio sicut per expresse. nisi in casibus a le
ge expresse. **E**t ex hoc ter. arguit Anto. de barulo qd emptores
bonorū eius qui erat obligat^o soluere collectas conueniantur pro
rata excusso principali vt hic r in. l. si. s. de predi. nani. r. l. si. s. de cō
ue. fi. debi. r. l. fina. j. quo quis or. conue. **I**tem cum publicatur
bona delinquentis constituta in diuersis ciuitatibus quilibet ci
uitas tenetur pro rata soluere creditoribus illius: pro quo vide
Bar. in. l. i. s. de summa tri. r. fi. cath. **S**equitur vers. adeo autē.

- 4 **H**ec est tertia pars que hoc intendit. Debitor ciuitatis qui alie
nauit alicui idoneo maiorē partem suorū bonorū cogitur et ei ve
dere minorem. b. d. **E**t ex quo enim emptor est idoneus poterit rñ
dere r soluere ciuitati pro debitis venditoris. Et sic patet hic qz p
fauore r vtilitate ciuitatis debet administrator transferre debitis
minus idonei debitoris in magis idoneū. Et sic cogit quis vende
re totum residuum bonorum suorum vt ciuitas habeat idoneum
debitorem. r hoc maxime habet locū in ciuitatibus mutuantibus
pecunias subditis sub vsuris. sic etiā p vtilitate ciuitatis qz cogit
emere. l. i. s. vt in empt. spec. ne. li. se. eru. lz regulariter fec^o. l. inuitū.
s. de contraben. emp.
- E**t facit iste vers. fm Bar. vt valeat statutū disponēs q si quis
possideat aliquam modicam rem iurta eū qui possidet magnum
predium vt cogatur eam vendere illi vicino suo q de iure cōi non
est in dicta. l. inuitū. Sic etiā valet statutū vt cogatur quis redere
partem rei cōmunis suo cōsorti. l. ondu. in. fi. s. de contraben. emp.
r. c. constitutus. de in integrū resti. **S**ic etiā valet vt quis non
possit vendere alicui fore. per. l. vni. nō li. habita. metro. **S**e
quitur vers. Quod si quispiam. **H**ec est quarta pars que hoc
intendit. emens a fisco bona debitoris ciuitatis statim est securus
nec poterit conditione ex hac. l. conueniri. b. d. Ciuitas ergo agere
potest contra possessores bonorū sui debitoris pro rata eius qui
possidet conditione ex. l. vt. s. eod. l. i. in prin. hoc verū qñ emerunt
ab ipso debitorē. secus si a fisco Imperij vedēte rē debitoris ciuita
tis: vt hic si vendat vt propria: qz et successit. siue ppter publicas p
stationes non solutas. l. j. s. de cap. r. di. pig. r. hic in gloss. **A**d dicit
enī fiscus rem alienā. dnpit scz propter vectigal vel tributum non
solutū vel vt propria bona fide putans esse sua: r tunc dominus rei
vel creditor eius habens bona hypothecata agit contra fiscum ad
pretium intra quadriennium. l. j. r. s. de quadri. pre. r. est glo. ma
gistralis in. l. i. s. si aduersus fi. **C**ontra ipsam aut emptorem non
agit. Sed qñ esset emptor hereditatis aliene a fisco bona fide vendi
te tanqz vacantis tūc conuenit emptor ne fiscus pro singulis rebz
hereditariis conueniat. l. nec vllam. s. item si quis a fisco. ff. de peti.
heredi. licet alia opinio sit q ille. s. corrigat per. l. bene a zenone. s.
de quadri. pre. similiter si emeret a ciuitate vendente rem alienam
vt suam conueniret emptor: quia priuilegiatior est fiscus vendens
q ciuitas. l. simile. ff. ad muni. r. hic in gloss. in versicu. molestiam.
Sequitur vers. Quod si quis debitor. **H**ec est quinta r vlti
ma pars que hoc intendit. quia r fuga r inopia debitoris ci
uitatis ad damnū ciuitatis spectat ideo ad officium administra
toris r gubernatoris ciuitatis pertinet pecunias publicas idoneis
r immobilū possessioribz collocare. b. d. **E**t ergo damnū ciuita
tis non administratoz si nulla ei^o culpa intercessit. l. periculum.
ff. si cert. pet. r. l. i. s. de adm. tu. r. l. si. s. penul. ff. de adm. rerum ad
cui. perti. r melius in. l. i. s. prediū. vbi vide glo. eodem tit. l. ritio.
s. si. ff. ad muni. r. j. de bis qui ex offi. ad quod conue. l. vnica. r. ibi
dicam. **D**ebet enī administrator in principio iurare fiscalia vigi
lanter custodire: in anf. insurandū qd pie. ab bis. s. quod primo.
colla. si. ideo appellatur pater ciuitatis ratione cure r gubernatio
nis vt hic. r. d. s. r primum. r. l. i. in. fin. s. de bis. qui spon.
- E**t no. ex fin. huius. l. q magis dicunt idonei possessores rustico
rum prediorum qz vbanorū qz vrbana subiacent maioribus peri
culis incendij r ruine. facit. ff. de mino. l. verum. s. sciendum. r. ff. de
neg. gest. l. vinoz. iō exmfas administrator si penes eos rusticos
pecuniam locauerit. als si nō cōstat de idoneitate pignus recipiat.
l. si bene. in. fi. ff. de vsuris. **I**tem not. hic glo. si. q numerat quinqz

Valeat statu
tū. **V**aleat sta
tutū mibi vt
inquin. qd ma
gis dicit p
possidenti q
pauperi min^o
possidenti.

specialia in debitorum civitatis. Primo ne admittat ad bonos nisi solvat debitum. Secundo ut ementes ab eo conveniantur a civitate. Tertio ut conveniantur accide personali. Quarto ut cogat residuum patrimonii vendere ei cui vendidit maiorem partem quam quatuor pbandi bac. Quinto ut ex nudo pacto teneat ad usuras. Sexto de usuris. ad de alia specialia. Septimo de iure republice. in rubrica. In gl. ubi in bonis autem. Nota casum in quo civitas tacita habet hypothecam: videlicet in bonis administratoris in specie pupillorum in bonis tutoris. In officio. de adm. tu. et ecclesia in bonis clericorum. In gl. q. j. similiter. et ibi gl. q. non per hoc limitat. l. simile. ff. ad mu. Ideo nota finem huius. l. q. civitas tunc non habet privilegium in bonis debitoris qui idem debitor habet alios creditores. alias licet ut hic. Vel dic q. non habet privilegium in actione personali que competit ex contractu. l. si. de iure republice. habet privilegium in conditione ex l. que datur sibi per banc. l. per qd etiam declaratur dicta. l. simile.

De periculo nominatorum.

Rubrica.

Victum est supra de administratoribus reipublice et eorum officio. verum quod aliqui male administrant et non reperiunt esse solvendo et dubitant an nominatores eorum possint haberi recursum id de periculo nominatorum subiungit. et intelligit de nominatoribus quod dicitur minoribus magistratus ad quos spectat tales administratores nominare. sed maiores magistratus ut preses ad quem spectat confirmatio ut l. si quos. de decur. non tenent. l. ex actores. de suscep. et idem est in donatore tutoris in l. de satisf. tu. si. et hec actio datur et contra heredes nominatorum ut dicitur. l. si. vbi est glossa magistratus et etiam hic in glo. cetera.

Annus tutor pro alio tempore finite tutelae existente solvendo non tenetur

Item. Electores officialium publicorum non tenentur pro electis sed ab eis fideiussores non receperint si tunc deposite administrationis solvendo fuerit. h. d. Licet ergo nominatores seu electores magistratum et aliorum officialium publicorum teneant erigere fideiussores ab electis qui non sunt solvendo. l. p. nate. de murile. et ibi dicitur sicut tenent erigere a conductibus operibus publicis. l. si. Imperator. ff. de adm. re. ad civ. pert. et ad conductibus predia publica. l. iii. §. p. diu. ff. de adm. rer. si tunc non erigerit fideiussores relevat. et sufficit eis. et non tenent si post depositum officium tunc quo potest conveniri repant solvendo. si sic eorum defectus et omisso casualiter purgat et reparat per supervenientiam divitiarum. nec nocet eis quod postea potuerunt conveniri subita clade eorum patrimonium dispersum est et facti sunt non solvendo quod totum damnum spectat ad administratorem civitatis qui fuit negligens et eos erigendo nisi euestigio. i. immediate post depositum et functum officium sint facti non solvendo: quod tunc non imputatur administratori si in continenti in ipso momento temporis finiti officium non erigit. sed cum aliquo tempore arbitrio in dicitur debuit expectari. l. vno. de ne. go. gest. Similiter de magistrato dans tutorem sed idoneum pupillo recipere satisfacionem et fideiussores a tutore: qui ad eius officium spectat recipere. in l. de satisf. tu. §. si. r. l. emili. ff. de adm. tu. si tamen non recipit et tutor inveniatur idoneus finito officio sufficit magistratum ut non teneat. l. j. §. si magistratus. ff. de magi. conue. et l. ex persona. cum conuoc. ibi positus. de p. ba. r. l. emili. et l. l. tutores. §. q. aut. ff. de adm. tu. Et tunc vna differentia inter administrantem officium publicum: quod non satisfadatur: si est idoneus. l. quicquid ad emphyteosim. j. de fun. pa. l. iii. §. p. diu. ff. de adm. re. ad civ. pti. et ibi vide glossam. et administrantem tutelam pupilli: quod debet satisfadare: sed sit idoneus. d. §. si magistratus. §. si. qd si satisfadatur. et hoc vult hic Bartolus. Similiter non tenentur tutor pro alio tempore finite tutelae existente solvendo. l. j. §. de adm. tu. et l. emili. et l. tres tutores. ff. de adm. tu. Quis autem hic administrator negligens in erigendo a magistratu finito officio tenetur refarcire damnum reipublice. hoc est verum respectu principalis foris tatum non autem usurarum et pene: quas ille magistratus incurreret ut hic in gl. in q. obligatus pro acceptate officium publicum tenetur solum ad indentatate reipublice: non ad penas et usuras quas ille incurrat. l. cui. §. si. cum conuoc. ibi alleg. ff. ad muni. et l. j. versic. bi. eni. ff. de magi. conueni. facit. l. vni. j. de his qui ex offi. qd adm. conue. nisi in oem causam intercederet. l. quero. §. loca. Et de hoc quod fideiussores teneant ad usuras et interesse ad quem tenebatur principalis. dic per glossam et Bartolus in dicta. l. quero. et l. centum capue. et l. in. ff. de eo qd cer. lo. Item quis debeat probare an nominator quod electus est solvendo tunc nominationis vel depositionis officii: an reipublica quod tunc est non solvendo ut hic gl. q. nominator ad quem spectabat recipere fideiussores de hoc probare. Et cum presumptio de periti in peritum videlicet qui ad pensum est non solvendo presumat in preteritum fuisse non solvendo. ut dicit gl. in. d. §. si magistratus. et l. ex persona. de probationibus. §. presumptio transferat onus pbandi in illum ad quem ratione officii spectabat notare locupletem alio fundas conditionem suam in paupertate vel divitiis siue sit actor siue reus de illa p. ba. et l. si vero. §. q. pro rei qualitate. ff. qui satisf. cogant. vbi est glossa nota

Renunciavit papatu. Quod fieri potest de iure nouissimo. ut extra. de renuncia. c. j. lib. vi.

bilis. Et nota quod non sufficit probare quod euestigio depositi officii fuerit solvendo. sed de hoc et probare ipse nominator quod nominatus fuit solvendo pro tanto tempore post depositum officium quo potuisset erigi. p. dicta. l. vno. §. de neg. gest. in bart. Et predicta habent locum in his qui incident in obligationem ex necessitate ut inspicitur an quod sit solvendo tempore finiti officii. ut hic. sed in his qui incident ex voluntate. ut in beneficiis diuisionis inter fideiussores et inter correos inspicitur an quis sit solvendo tunc inter litis et est. l. inter eos. §. i. ff. de fideiussore. et aut. hoc ita. de correis. et aut. presente. §. de fideiussore. In ter. ibi a te collega tuo. loquitur magistratibus precessoribus istorum magistratum nunc noniter creatorum. Precessores enim nominabant successores suos. §. l. pri. et decuriones eligebant. l. si. §. de decur. Item ibi et mutilatum. i. corruptum et diminutum.

- 1 Pro nominato tenetur nominator officiali.
- 2 Nominatus nominati a me non dicitur nominatus a me.
- 3 Successor successoris mei in officio successor meus non est.
- 4 Mandatum mandatarum obligat primum mandantem.

Successores. Nominator tenetur pro nominato officiali. Item convenitur ex persona sua non autem in eo ad quod convenitur ex persona alterius ab eo notati. h. d. Periculum ergo magistratus spectat ad immediatum. i. ad eum qui nominavit nominatorem. Et premittit secundum glossam. hic quod ad magistratus pertinet nominare successores suos ad decuriones spectat eligere. l. si. §. de decur. preterquam in defensore civitatis qui eligitur ab episcopo et clero aliis viris civitatis bone opinionis: in aut. de defen. civi. §. penul. et sic etiam potest episcopus vel prelati nominare et cum fratribus de electione sui successoris tractare. sed ipse solus sibi successorem instituire non potest. viii. q. j. §. bis omnibus autoritatibus. licet secus fecerit sanctus Petrus qui elegit et instituit sibi Clementem in successorem. qui Clemens videns hoc permicosum ex hoc quod Petrus eam constitueret successorem in vita renunciat papatu: et postea fuit papa Linus: et post Clemens. deinde post finitum papatum et officium Linus et Clemens iterum fuit electus ut ea causa. et q. c. si petrus. et ibi glossa. Similiter David instituit sibi Salomones in regno. licet illud fuerit instinctu Spiritus sancti. ea causa. c. ad Moyses. et ibi glossa. et isti nominatores tenentur in subsidium de periculo a se nominatorum. §. qui nominati sunt post eorum excussionem et fideiussorum suorum ante collegium nominati. l. in f. §. l. ex actores. in fin. §. de suscep. et arca. et dicitur. l. qui angurio. §. de magi. conue. vbi est glossa. magistra. collega enim ratione negligentie et nominatorum ratione fidei conveniuntur quasi dolose versutus sit in eligendo. l. imperator. in fin. ff. ad mu. Et attende quod ipse solus nominator et eius heres ad similitudinem tutorum. in l. de satisf. tu. §. p. tenetur de mala administratione nominati. non autem tenentur fideiussores nominati nisi sit pater qui quanquam obligatur ut fideiussor. l. si. ff. ad mu. tamen tenetur de mala nominatione successorum facta. Et sic in hoc pater differat a filio ab his fideiussoribus ut hic in glo. si. et potest esse ratio: quia pater et filius censentur eadem persona. l. si. §. de nup. sed alius principalis et fideiussor sunt extranei. in §. extraneum. §. de rei pro. actio. et in beneficiis solumbo l. de facili sit tractatus. idem pater obligatur. l. si. ff. ad mu. sed alius fideiussor stipulatione. l. blanditus. §. de fideiussore. et legalis obligatio plenior est bonis. Not. glo. in l. alienatum. §. j. ff. de verbo. signifi. Item non tenetur confirmator talis nominati. ut dicitur in l. ex actores. §. de suscepto. Nota ergo hic quod si nominatus nominati a me: non dicitur nominatus a me. nec eius mala gestio obligat sed solum mala gestio nominati a me. sicut et socius socii mei: socius meus non est. l. nas. §. cius. ff. p. loc. Sic et si successor successoris mei in officio mens successor non est. ut hic patet. Et est hic casus quod si aliqui electi sunt ad eligendum electores patris quod tales electi non teneantur de mala electione electorum patris sicut in Ant. de barulo. Ad preteritum ergo in hac obligatione reguntur et argumenta et quicquid est causa cause est causa causati. l. l. §. ea obligatio. ff. de pecu. et qd non. in l. de act. in pn. Quia illud in causa materiali habente necessariam sequentiam a prima causa quod hic non est. ut j. l. pri. Nec alia regula qui est heres heredis est heres testis. §. de here. in l. si. Et si ibi successores iuris. ut ibi in gl. penul. Hic vero successor facti et ea que sunt facti non transeunt de facili. l. c. j. be. reces. ff. de acqui. pos. et l. denique. ff. ex quib. cau. ma. idem non de periculum transire ad mediatum: sed ad immediatum nominatores sicut et correctio subditus spectat primo loco ad prelatum mediatum non immediatum. in c. quanto. de of. or. nec etiam preteritum alia quod a primo die. posteriori causatur eventus. §. de impo. luc. def. l. vni. circa si. quia est ius reale transiens ad quemcumque cum sua causa: hic personale.

1 Nec etiam alia regula quod si mandatus mandatarum obligat primum mandantem. l. si ego. ff. quod vi aut da. de quo glo. j. hic opponit et non soluit. sed dic quod ibi primum mandans dedit initium danti id nimirum si tenetur hic primum nominatus non fuit causa danti subsecuti: maxime quod cum sum postea contingente primum videre non poterat. l. que fortuitis. §. de pig. act. de facto aut coadiutores quos officiales sibi nominat etiam si beneficii faciat auctoritate publica bene tenentur et obligantur quod videtur per eos gerere. l. ex facto. ff. de neg. gest. Sed contra hanc legem facit quod ex facto

facto primi administratoris summis malis pignus pro republica tenetur successoris. l. titio. §. si. ff. ad muni. q. est casus not. ex culpa aut feudatarij mei possim auferre feudum in. c. vnico. §. illud. de probi. feu. ali. p. fede. r. libertus liberti mei sequit originē meā. l. filij. in. p. ff. ad muni. Sz dic qd isti nominatores iure reipublice fungunt. ideo nō debet alter alterius facto teneri: sed suo tantum vt. c. vnico. q. successores teneatur. col. iij. r. ff. de libe. agno. l. si quis a liberis. §. si quis a liberti liberti. Ultimo nota. ter. bic in. fin. dū dicit ad nominatores nominatores man? porrigi. qz ē argumētū ad dictū testis volentis. pbare fraudē qui interrogat? de causa scientie fraudis vel alterius rei intāgibilis: Respōdet scio qz intellerti banc fraudē r. pationē cum manibus? vt probet licet res non sit tangibilis manu corporali itelligit em de manu intellectuāli r. mentali vt bic. r. j. tit. h. l. quonies. r. ff. de iure codi. l. qd p manus. facit qd no. Barto. ff. de no. ope. nunci. De hoc pronote hic bec hoc qd est demonstratiuum ad oculum r. intellectum. l. hoc articulo qf que. ff. de heredi. insti. in gl. j. Bic qz bec glo. communiter est corruque. sed vult hic stare vt ponat exēplū in trib? nominationib?. hoc modo Papiantian? nominat vlpianū: r. vlpian? Africanū: r. African? Papiantianū: scz alij a primo nominatores non tenentur de mala administratione vltimo nominati s; solū vltimus nominator.

De periculo eorum qui p magistratibus interuenerunt. Rubrica.

Continua. In pcedenti ti. dicit de pculo r obligatione nominatorum magistratuum nunc de periculo r obligatione fideiusorum ipsorum magistratuum. vel. s. dicit de periculo principalium nominatorum nunc de periculo accessorij. i. fideiusorum eorum. Et no. ex glō. qd licet iure isto codicis possit conueniri fideiusor priusq; principalis. l. iure nostro. s. de fideiuso. tamen in fideiusore publici officialis promittente in demnitate reipublice prius debet excuti principalis qd fideiusor. et olim r. hodie etiam si renunciaisset privilegio de fidei. vt dixi in. l. j. s. de conue. si. debi. potest etiam hodie conueniri fideiusor ante principalem qm reus conueniri nō pot. l. iij. si is. ver. h. j. si tut. r. ibi Barto. ff. qd qsq; iuris.

Fideiusores publicorum officialium tenentur solum ad id quod interest reipublice.

Fideiusores. Fideiusores magistratuum tenentur ad interesse reipublice non ad penam quam magistratus reipublice incurrerunt delinquendo. hoc dicit. Nota ergo qd fideiusores publicorum officialium tenentur solum ad id quod interest reipublice. scilicet principaliter non autem quod interest secundario. licet. §. si. ff. de pecu. r. bic in glo. Item non tenentur ad id quod illi magistratus dnt singularibus personis. Item nec ad id ex quo illi magistratus sunt condemnati propter eorum contumaciam furta r. baratarias. vt bic. r. l. j. ff. de magi. conueni. r. l. fideiusores magistratuum. §. si. ff. de fidei. r. l. j. ff. de in. li. iuran. Item non tenentur ex mala nominatione quas faciunt ipsi magistratus de successoribus suis. l. libertus. §. nominati. ff. ad muni. quia bec nominatio non dicitur administratio proprie reipublice propter quam malam administrationem obligatur fideiusor. vt dicit bic glō. j. nisi sit pater qui tenetur ex mala nominatione facta a filio de successore suo. l. si. §. gestum. ff. ad muni. r. dixi. s. l. proxima. et quod dictum est de fideiusoribus idem est de pignorb; datus a fideiusoribus pro ipsis magistratibus. nam non possunt retineri propter dictas causas sed solum propter indemnitate principalem r. principale interesse reipublice r. non quod venit secundario et accessorie seu in consequentiam: r. iuribus. s. allega. r. l. prior. §. finali. ff. de admini. rerum ad ciui. perti. r. predicta sunt vera nisi promissio fideiusoris fuisset recepta in omnem causam. l. quero. ff. loca. r. tam generaliter qd omnia predicta comprehenderet. vt quia promittant soluere omnem condemnationem que fieret de predictis officialibus qualitercunq; r. quomodocunq; tam respectu sortis quam pene delicti r. contumacie: tam respectu reipublice qd priuatarum personarum: vt dicit bic Barto. in dicta. l. j. de in. li. iuran. r. an fideiusores exhibendo ipsos principales magistratus liberentur. vide Barto. in simili. l. j. §. penul. ff. de pu. r. patet per banc. l. secundum Anto. de Barulo qd si quis fideiussit pro magistratu vel accusato postea cōdemnato ad soluendum intra certum terminum sub pena quanti pluri: qd illam penam non tenetur fideiusor qui venit ex contumacia principalis. dicta. l. j. ff. de in. li. iuran. Sed fideiusor de iudicato soluendo bene tenet in cōtractibus bonifidei in quib? non fertur nisi vna sententia et ad penā qd deuenit in sententia ex contumacia non restituentis per. l. iudicatus solui. la scōa. ff. in. sol. de quo per Bart. in dicta. l. si. ff. de fideiusoribus.

Quo quisq; ordine conueniatur. Rubrica.

Continua. dictum extitit. s. de reipublice administratoribus

et ipsorum nominatoribus atq; fideiusoribus. Sed quia quando que plures administratores eliguntur quoniam alter pro altero quisque conuenit: ideo quo ordine quisq; conueniatur hic dicit.

- 1 Plures magistrat? vt officiales publici habet administratio nē in solidū. r. in solidum tenentur quādo sunt ordinarij.
2 Quando plures officiales pariter electi gesserit oēs: tunc oēs tenentur in solidum.
3 Dānum contingens post mortē vnus administratoris dolo vel culpa aliorum non nocet heredibus defuncti.
4 Quotiescunq; agetur cōtra heredē ex cōtractu vel quasi: defuncti heres tenetur de dolo et lata culpa defuncti.

si duoobus. Pluribus officialibus civitatis simul ad vnum officium electis dicit administratio in solidum concessa. ideo quilibet in solidum tenetur prius tamen qui administravit conuenitur qd collega eius r. si vno mortuo alij culpam administrando commiserunt pro tali culpa heredes mortui non tenentur. b. d.

Et intellige qd plures magistratus vel officiales publici habet administrationem in solidum r. in solidum tenentur quando sunt ordinarij. vt bic. r. l. Imperator. ff. ad muni. r. l. vnica. ff. de offi. pro. consul. secus si delegati. l. duo ex tribus. ff. de re iudi. r. idem in administratoribus publicis auctoritate sed vtilitate priuatis: vt tutoribus r. curatoribus qz quilibet habet administrationem in solidum. l. clarum. s. de aucto. pte. r. l. j. s. si vnus ex pluribus tu. secus in pluribus actoribus a tutoribus constitutis: qui habent mandata administrationem sicut delegati. ideo non possunt vnus sine alio. arg. dicta. l. duo ex tribus. In administratoribus vero priuatis si sunt vniuersalis administrationis: vt inuitores r. exercitores r. similes: r. tunc in solidum. l. j. §. si plures. ff. de exerci. si autem sunt particularis administrationis. r. tunc non potest vnus sine alio. l. pluribus. ff. de procu. r. ibi glo. et. c. si duo. de procurato. in. vj. fallit in casibus specialibus in quibus idoneior eligitur a iudice. dicto c. si duo. r. in executoribus vltime voluntatis vbi vnus potest erig in totum alio recusante in. c. si. de testamentis. in. vj. r. de hocq; Bar. in dicto. §. si plures.

Nota quando plures officiales pariter electi gesserunt omnes. tunc omnes tenentur in solidum. j. l. proxima. in prin. r. idem quando nullus gessit sicut in tutoribus. l. si plures. la secunda. ff. de adm. tu. Et not. in. §. sciendum. insti. de satis. tu. si autem vnus gessit alter non conuenitur primo gerens r. eius fideiusores r. nominator qd collega. vt bic. r. l. quid ergo. ff. ad mu. r. hoc quando nulla fuit facta diuisio. Si autem fuit facta diuisio sine a iudice. j. l. prior. r. v. si vero. sine a seipsis. l. Imperator. in princip. ff. ad mu. put intelligit ibi gl. r. l. qm angurio. s. de que. si. debi. tūc sicut gessit p administratorē suā r. ei? fideiusor r. noiator. ff. de iudi. tunc collega in subsidij. s; in quor casib? tm v; si collegā suspectū nō fecit removere vel tardi fecit vel colluist re publicā saluā fore nō exigit cū viderit eū fieri nō soluendo sicut est etiā i tutorib?. l. si. s. de iudi. tunc non est tñ offia qd ad ueniēdi ordinē inter tutores r. administratores: cū nitas nisi qm ē facta diuisio a seipsis vt plene dicit dicta. l. qm angurio. Scōdo nota in vñ. vos tñ. qd oāni cōtingēs post mortem vni? administratoris dolo vel culpa alioz nō nocet heredib? defuncti: r. nūq; qz administratio officij publici nō trāst ad heredē sicut nec tutor r. curator. l. curator. s. de neg. gest. r. l. fur. §. illd. ff. de inf. fa. cū officij morte finia. l. j. s. si qd igno. rē mi. sine decreto cōpa. r. tō nō tenet hēs administrare s; solū inchoata p defunctū completere. l. j. ff. de fidei. r. noia. r. heredib? tu. r. ex gestis per defunctum tenet heres ex dolo r. lata culpa defuncti nō ex leui nec in casibus in quib? tenet etiam de leui. vt dicta. l. curator. r. l. j. s. de her. tu. r. no. in. l. cū ostēdim? ff. de fidei. l. tu. Est em regula qd quotiescunq; agitur p heredē ex ptractu vel quasi defuncti vt agit depositi commodati mādati tutele. ne. gest. r. sic tūc heres tenet de dolo r. lata culpa defuncti. l. r. depositi. r. l. ex cōtractib? ff. de actio. r. obligatio. r. l. si boiem. §. daf. ff. depositi. r. nota. l. vnica. s. ex delicto defuncto. r. per Barto. in. l. j. ff. de priua. delict. licet ats. l. qm non agitur ex contractu heres non teneat ex delicto defuncti nisi lite contest. cum defuncto. vel inquātā peruenit ad heredē vt dicto. §. daf. r. d. l. vnica. s. ex delict. defunc. l. de iure canonico heres teneat r. ex contractu bus r. ex delictis defuncti siue lis fuerit ptestata siue non: siue puenit ad heredēs siue nō: nisi fecerit inuētarium. r. ij. q. h. eps. el primo. r. c. si de vsur. r. dixi insti. de ppe. r. tpa. ac. §. nō aut oēs. Si aut heres tutoris pleuerit i administratione tutele nona etiā gerēdo l; nō teneat cū sit inuētū officij bñ tenet actiōe tutele de suo dolo r. lata r. leui culpa. d. l. cum ostēdim? ff. de fidei. l. tut. In ter. tibi sed in solidū reipublice obligat. dic si tñ sunt soluendo tpe depositi officij poterit petere diuisionē obligatiōis ex epistola diui adriani vt quibet cōueniat pyrili sicut i tutorib? r. plurib? fideiusorib?. l. j. §. nūc tractem? ff. de tu. r. ra. di. r. vñ? soluit totū habet vltim sine cessio ne contra collegā vt. d. §. nunc tractemus. fm Ant. de barulo. r. pbat in. l. si. §. ius reipublice. ver. actio autē. ff. de admini. reru ad ci. p. tinen. r. j. l. proxima. in glo. si. in fi.

Cū mans? adde bal. in. l. omniū. i. si. ff. s. legi. r. l. iij. i. vñ qd. C. de testi.

1 Nominato: solvens p nominato no agit cōtra collegā noiatī.

Clories. Si duobus pro indiviso admini- stratio reipublice est iniuncta quilibet conveniendus est prius q̄ nominator: sed si pro separatis portionibus tunc primo administrator deinde fideiussor: postea nominator: et ultimo collega. b. d. Declarat ergo bec loquendum servandum in conventionione et excussione publicorum officialium vt hic. r. s. l. pri. r. l. quoniam augurio. s. de conue. s. l. de bt. r. l. Imperator. cum. l. sequenti. ff. ad mu. Et ponuntur hic duo membra divisionis gl. magistre. in. d. l. qm. r. d. l. Imperator. videlicet quando fuit pariter iniunctum officiu et omnes administratores r̄nt q̄ tūc oēs r̄ eorū fideiussores prius cōueniuntur q̄ noiator vt hic in prin. Si aut facta fuit divisio a iudice r̄ sic p̄ virili fuit concessa administratio nō in solidū tūc cōuenitur quilibet p̄ sua administratione r̄ ei fideiussor r̄ nominator: atq̄ collega in subsidii. l. in quatuor casib⁹ tūc vt dicit. s. l. prima. r. in. d. l. qm. Et ita intelligit hic Auzo. de barulo r̄ Bi. l. q̄ solū in illis quatuor casib⁹ cōueniat. Item intellige qm̄ collega nō fuit soluedo tpe finiti officii. l. j. s. de pi. not. r̄ idē etiā qm̄ facta est concessio in solidū. l. curatores. ff. de adm. rerum. tñ p̄dest sibi ista divisio vt primo conueniat collega p̄ sua parte quā concessit r̄ fideiussor r̄ noiator: q̄ ali⁹ collega. d. l. curatores. cum. l. sequen. r. d. l. Imperator. r̄ ita intelligit glos. in. d. l. qm. Et hoc videtur cū teneant in solidū quātumcūq̄ diuiserūt inter se q̄ collega teneat vltra illos quatuor casus quos dixi. s. l. prima. S; qm̄ est facta divisio a iudice cū teneatur p̄ virili vt hic. r. s. l. prima. in prin. a cōtrario sensu ibi nō p̄ virili portione q̄ teneatur p̄ collega in subsidii solū in illis quatuor casib⁹. r̄ sic fit differentia qm̄ est facta divisio a se vel a iudice. r̄ collega solues p̄ collega repetit ab eo vtili actione nego. gest. nisi cōueniatur ratione doli. l. magistratus. ff. de magi. cōue. r. l. j. s. nunc tractem. ff. de tu. r̄ ra. dist. nominator: fuit solues pro nominato nō agit cōtra collegā nominati quia ex sua culpa r̄ suo debito in male nominando conuenit vt. l. r. ei. ff. ad muni. r̄ hoc in glo. fin. sed contra collegā ipsius nominatoris bene agit scdm̄ glossam in di. l. et ei. r̄ similiter contra eū pro quo soluit. arg. l. er. facto. ff. de nego. gest. Sed quero an coipso q̄ concedit officium pu. vel tutela pluribus intelligat concessa administratione in solidū tanq̄ duo rei debendi. r̄ glo. j. hic dicit qd̄ sic isto iure codicis. vt. s. l. priori. r. l. Imperator. ff. ad mu. sed iure autē titorū debet hoc expresse agi q̄ sint duores r̄ nō teneant in solidū. alias tenetur solum pro parte p̄ autem. hoc ita. C. de duo. re. r̄ in corpore vnde sumitur. cum concor. Tu dic fm̄ Barto. hic. r. l. ff. de duo. re. s. j. r̄ colla. vñ. r. j. s. si plures. in. st. de fideiussor. et ibi dixi. et sic remanet q̄ in administratoribus reipublice r̄ tutoribus in dubio videtur administratio in solidum concessa r̄ obligantur in solidum r̄ olim et hodie. r̄ dicuntur duo rei cōstituti ex quadā necessitate officii in solidū r̄ in diuisiōni inuicti vt dicit Barto. in. l. si vt certo. s. duobus vehiculū. ff. com. vbi glos. penul. tenet qd̄ hodie inuouatur in cōstitutioe duorum reorū qd̄ nō est vt. s. dixi. sed habent beneficium diuisionis. l. j. s. nunc tractemus. ff. de tu. r̄ ra. dist. r̄ dixi. s. l. prima. in fi.

Sita diuisiōni. Cū habet tres lectu. in glo. prima est vt prima pars legis loquatur quando administratio non fuit diuisa. Et secunda pars in versu. cum in magistratibus loquatur quando fuit diuisa r̄ secundum hanc. b. d. Si officium diuisiōnistratus vel aliud officium publicum simpliciter r̄ in diuisim cōcedatur pluribus quilibet tenetur in solidum r̄ vnus pro administratione alterius r̄ omnes conueniuntur r̄ eorum fideiussores an tenentur nominatores vt hic. r. s. l. prior. in prin. Si autem diuisa administratione concedatur. tunc quilibet principaliter conuenitur pro sua parte r̄ non pro parte college nisi excusso collega r̄ ei⁹ fideiussore r̄ nominatore r̄ tunc demum tenetur alius collega. s. in illis quatuor casibus quos dixi. s. eo dem. l. j. r̄ concor. s. l. prior. in versu. si vero separatis. r. l. Imperator. ff. ad mu. Secda lec. est vt continnet totū vnum casum. videlicet quando diuisa administratio fit. r̄ tūc d̄ diuisa administratione publici officii pluribus iniuncti tenet vn⁹ pro administratione alterius. vt caris. l. vicissita dinariis damnis. hoc ordine videlicet vt primo gerens r̄ ei⁹ fideiussor r̄ nominator conueniant q̄ collega vt hic. r. s. l. prior. r. j. l. prior. Tertia lec. q̄ facit differentiam inter concessio nem officii diuisiōnistrat⁹ r̄ aliorū magistratuum quasi diuisiōni non sunt magistrat⁹ nō est vera: q̄ imo sunt magistrat⁹ nec est differentia in concessioe sui officii et aliorū p. l. s. de iudi. r̄ de eis dixi. l. l. si ad magistratus. s. de decurio.

1 Prius cōueniuntur tertii possessores bonorum administratoris q̄ nominator administrator.

2 Personalis actio sequitur fundum.

Am te. Cū diuisa administratione iter magistrat⁹ vn⁹ non conuenitur pro administratione alterius nisi demum in subsidium scilicet excusso collega r̄ eius heredibus r̄ possessoribus

bonorum eius r̄ nominatore eius. b. d. Cū ergo vnus ex administratoribus reipublice mutuantur pecuniam subuersuris: quam postea erigere non potuit: quia debitor recessit r̄ sua bona alienauit: vel aliter factus est non solvendo. tunc conuenitur primo ipse vel eius heredes si ipse est mortuus deinde possessores bonorum in quos bona fuerunt alienata pro rata eorum que possident. vt. s. de debi. ciui. l. ff. r̄ quia nephas. r̄ ibi dixi. r̄ deinde nominator dictorum administratorum. r̄ sic patet qd̄ prius cōueniuntur tertii possessores bonorum administratoris quā nominator administrator. In quatuor casibus quos dixi. s. eo. l. j. r̄ deinde in subsidium conueniuntur alter: videlicet si fuit negligens in faciendo eum remoueri cum videret eum fore suspectum de mala administratione vel si fecit tarde fecit vel conclusit vel eum satisfacere nō curauit. l. ff. s. de diuit. tut. r̄ hoc vult hic glos. secunda. r̄ leges quas allegat. r̄ intellige hic qm̄ administrator nō dederunt fideiussores alias etiā post eū qui administravit r̄ eius heredes cōueniuntur eius fideiussor ante q̄ noiator r̄ collega. s. e. l. q̄tes. Cū no. ibi vel rex ei⁹ possessores qd̄ personalis actio sequitur fundū. de q̄ dixi in. d. l. ff. s. de debi. ciui. Item nota hic in fi. qd̄ nominatores dicuntur fideiussores r̄ tanq̄ fideiussores magistratū conueniunt vt hic. r. l. Imperator. in fin. ff. de mu. pus tñ cōueniunt fideiussores dati a noiato. s. e. l. quoticis.

Ne quis liber inuitus actū reipublice gerere cogatur. Rubrica.

Dicit. s. de nominatione facta ad honores r̄ ad magistratus suscipiendos quos quis cogitur assumere. vt. s. de decurio. l. si magistratus. Verum quia sunt quedam vilia officia que conueniunt seruis r̄ non liberis vt latrinās r̄ cloacas mundare publicas: plateas publicas scobare: ideo subdit hanc rubricam ne quis liber actum. id est ministerium r̄ operationem viliem reipublice cogatur gerere. subaudi sed illum actum gerat seruus publicus.

- 1 Non solum ingenuus sed nec etiam libertus reipublice compellitur actum gerere.
- 2 Viliissima officia r̄ fordidā sunt per seruos expedienda.
- 3 Libertus an cogatur exercere tabulariam.
- 4 Respublica debet habere seruos ad vilia opera facienda.

Vt proponis. Liberte reipublice r̄ multo magis ingenu⁹ nō cōpellit inuit⁹ officia gerere viliā seruis publicis deputata: alis appellare post. h. d. cū. l. l. se. C. de ser. reipub. ma. r̄ reipublice q̄s manumittit cū decreto decurionū r̄ p̄sdīs illi⁹ loci alio seruo uocario p̄ illo dato. l. j. s. de ser. reipub. ma. r̄ idē in seruis ecclesie q̄ equiparatur vniuersitati vt dicit glo. Nota ergo hic qd̄ nō se loquitur ingenuus: sed nec etiā libertus reipublice compellitur actū gerere r̄ dicit actus. i. officiu vile qd̄ spectat ad seruos vt dixi in rubrica r̄ l. eū actū. ff. de neg. gest. r̄ l. ff. de seruis reipub. ma. nā actus ad seruos r̄ pcuratio spectat ad liberos vt dicit glo. Viliissima ergo officia r̄ fordidā. vt. l. marinarum. s. fordidorum. s. de eru. ma. sunt per seruos expedienda. vt hic in fi. sed alia officia publica non debent serui exercere sed tñ liberi. Liberti vero talia vilia seruis cōuenientia subire nō cogunt. vt bicit nec honores possunt assumere si ne impetratione aureorū annullorū licet hodie secus. l. j. r̄ ibi dixi. s. si seruus aut liber. sed alia munera publica bene coguntur subire. l. vni. s. de liber. Cū quid aut libertus cogatur exercere tabulariā id est esse tabularius siue tabellio qui dicitur esse seruus publicus. l. generali. s. de tabulariis. Dicit qd̄ nō cōpellit fm̄ glo. que vult qd̄ tabularia siue tabellionat⁹ officiu cōprehendat appellatōe actus. i. viliis officii. vt. l. vniuersos. r̄ ibi dixi. s. de decurio. si tñ gerat tenet valeat qd̄ agit. nec per hoc perdit status sui beneficium. dicta. l. ff. s. de ser. reipub. ma. Et istas. l. allegat Paul. de cu. r̄ bart. in. l. ff. s. ff. de pig. ac. q̄ iudex nō posset cogere aliquē ad suspendendū boves nisi stivilis persona: q̄ tūc in subsidii etiā liber r̄ ingenuus pōt cogi fauore reipublice hūc actū gerere. facit in aut. de mona. s. si vore linquens. col. j. Facit etiā ista. l. ff. put vsus erigebat p̄ r̄ssidē cōstitutum quā faciunt qm̄q̄ nūciis regalibus cū subsidii ab eis erigē r̄ vident em̄ qd̄ facient secundum qd̄ vsi fuerunt r̄ als cōsueuerunt ista em̄ est talis respōsio cū nihil plus ab eis erigi possit. j. de agri. r̄ cens. l. litibus. s. hoc de redditibus. r. j. in qui. cau. colo. cen. l. j. s. ne ope. a collato. ext. l. vnica. r. j. de pub. pascuis. l. j. r̄ de agri. r̄ māci. dñcis. l. dñicos. In ter. ibi: actū reipublice. puta latrinās mundare vel plateas secundum Odofredum. vt dixi super rubrica. Cū ibi fuit eius. s. reipub. Et sic no. qd̄ reipublica q̄s habere seruos ad vilia opa faciēda: q̄ liberos facere. nō cōuenit. Cū. l. ff. s. de dec. l. ff. in hoc differt a prima qd̄ p̄ma dicit de libertis bec vero de ingenuo. Item ibi: implorare potuisti. l. appellando. l. ff. ad scribatum. r. l. bi. s. de appella. r. l. ff. s. de decu. r̄ ibi dixi.

Sumptus iniuncti muneris ad oēs collegas p̄tinere. Rubrica.

Dicitur. est. s. titu. ff. collegā qui administravit p̄mo cōueniēdū esse a republica: verū qd̄ equū est si quos sumptus fecit vel si incurrit propter

a Lum te. Vide gl. l. l. ff. si heres. ad trebel. l. Francisc⁹ de are. ibi resp̄ndat illā gl. qd̄ ille tex. loq̄t i ciuitate qd̄ nō hz privilegiū hz potest. l. ff. s. de re. po. r. l. si milite. ff. ad muni. vñ d̄t qd̄ bicē sp̄alis casus: vel p̄t solū ni vt per gl. r̄ a Bar. l. l. s. de debito. ciuitatis.

verit propter cessationem sociorum vt ipsi restituant pro partibus eos contingentibus. ideo subdit banc rubricam.

Implemns munus personale vel mixtum quod etiam plures sui college facere debent potest agere contra non implentes.

Cum ad munus. Dicitur de munere personali qd fit labore persone sine erogatione patrimonii ppiis scz sumptu publico. Alia q loquat de munere mixto. scz labore psona et erogatione patrimonii. scz sumptu ppio. et fm vtrancq. b. d. Implemns munus personale vel mixtu qd etia plures sui college facere debent pot agere cōtra non implentes. et si nullus impleverit oēs tenent. b. d. C. No. ergo q si vnus ex pluribus officialibus electis expensas totius muneris supportavit q oēs pariter portare debebant sumptibus ppiis vel sumptibus publicis data eis pecunia cuius solā partem vel etiā nihil qui totum expendit habuit. et residuū pecunie habuerūt college vñ gerēs supplevit de suo: ppter eorū cessationē occurrit aliqd dānuz reipublice: sicut in tutoribus. l. si. in fi. si tu. non gesserit. ipse gerens et totum munus adimplemns pot agere cōtra collegas ac. neg. gest. vel pro socio si erant socij. vt in glo. Et quare nō repetit a republica cuius negotium gessit et respublica repetat a nō gerentib? Dic gratia circuitus evitandi et fauore reipublice. vt in gl. Sunt em obligati oēs ad cōferendū ad sumptū factū per vnū ex eis ad quē oēs erant obligati et ex cuius expeditōe facta oēs alij sentiūt cōmodū sicut ex iactu rerum vnus facto in mari causa alienande nauis tenent cōferre oēs qui cōmodū sentiūt. l. si. ad. l. r. bodiā de iactu. Et not. hic q sicut munus publicū inunctū plurib? sumptū intelligit inunctum vt qlibet teneat in solidū et habeat administrationē in solidū vt. s. ti. si. et. ita tenent in solidū p sumptibus receptis a republica p munere expediendo tanq accessoris ad munus. et qn est expeditum ab vno solo sumptu ppio oēs conferre debent. vt hic in gl. in tertia solutione q est vera fm Bar. secus etiā si receperunt pecuniam in ppios vsus qz tunc vnus nō repetit ab alio cum nō iurasset sed respublica repetit. l. si. de legatio. et adde quod ibi dixi. Item secus si expeditōe munus in totū expendit solū tm quantum fuisset expensurus p parte sua: qz tūc nō agit s collegas pro eo qd de suo impendit. ar. l. ex parte. ff. fa. er. ci. In ter. ibi exhibitōe dāni angariarum. i. pecunie exigende cā aliquid in ciuitate faciendi vel dic q munus angariarum est ad perquirendos currus p seruitio reipublice fm Odof. Potest em esse munus patrimoniale et personale. vt no. glo. in. l. i. ff. de mu. et bo. et de illis angariis et perangariis dicit quemadmodum cū. mu. indi. in. d. l. j. Item ibi: sollicitudine. i. cura mīseris inīfici. Item ibi: fructum esse proponas. i. te solum sumptum fecisse. Item ibi: obsequium. id est administrationē commissam. Item ibi: non ignoret. qz omnes tenemur hoc casu reipublice indemnitate seruare. d. dof.

De bis q ex officio qd administrauerit cōueniunt. Rubri.

In titulo precedenti dixit quomodo administratores publici conueniantur inter se pro sumptibus inuicem factis nsc qualiter conueniantur a republica ex officio administrato. an ad sortem tantum. an vero etiam ad vsuras.

Enois. Si pecunia publica feneratur ad ipsum spectat damnu et periculū sortis perditae non vsurarium. hoc dicit. Et circa hoc vsz qn periculum nois publici spectat ad administratorem et qn ad rempublicā. Quid de sic distinguēdo q aut administrator qui cōuenit fait ille q pecuniā mutauit et illud nomen cōtraeit. aut fuit eius antecessor. si fuit ille q mutauit tunc aut fuit in lata culpa aut leui aut in nulla culpa fuit. si in lata tunc etiam ad vsuras semisses. ff. de administ. re. l. si. q. si in dēnitas. et. l. si. in prin. et si pecuniā receptā in suos vsus conuertit tenet et ad centesimas. l. q. sine. vñ. qm. ff. de neg. gest. et sicut tenet tutor q fuit in lata culpa cōuertēdo pecuniā pupillare etiā in suos vsus. l. tutor q reperiōrium. q. sure. ff. de adm. tut. vel dolo seu lata culpa vel magna negligētia nō exigendo a debitorib? pupilli. l. si tutor cōstitutus. eo. xi. et. l. si. arbi. tu. lz tūc qn administrator soluit p non exarcto cedant sibi actiones s nō exactū. l. missi opinatores. versic. qd si vltra. s. de exacto. tri. et. ff. de sol. l. i. c. h. si. si mādato. ff. de adm. tu. l. tutor. q. periculo. Si vero administrator fuit in leui culpa vt q nō inquisiuit diligēter dnos pdioz quib? mutauit q postea reperiunt non soluendo vel fuit negligēs in exigēdo et tūc tenet soluz ad sortem nō ad vsuras. vt hic. et. l. lucius. q. j. et. l. cōstitutionibus. ff. ad mun. et. l. periculū. ff. si cer. pe. Si vero non fuit in aliqua culpa tūc non tenet ad periculū sortis nec ad vsurariū. l. si. in fin. s. de debi. ci. ui. et. l. litis. q. si pecunie. vñ. neg. ff. de neg. gest. Secōdo casu principali qn antecessor fuit qui talia noia contraxit: tunc si successores approbat noia et pignora recepta per pdecessores suos ipse tenet et sui pdecessores liberant. l. titio. q. titius. q est casus not. ff. ad mu. et. l.

si. q. pdiū. ff. de adm. rerū ad cini. perti. Et pdicta limita nisi post depositum officii administratoris debitorum sint soluēdo vt cōueniri poterint. l. si. in prin. s. de deb. ciui. et. l. j. s. de peri. noiatorum.

De solutionib? et liberationib? debitorū ciuitatis. Rubri.

Supra dixit de debitoribus ciuitatis qualiter teneant inter se et qualiter diuidant id ad quod sunt obligati ciuitati. nunc vero dicit qualiter soluēdo liberant. et hic dicit specialiter de debitoribus ciuitatis. s. aut in. vii. li. dixit generaliter de solutionibus et de liberationibus omnium debitorum.

Cautio de soluto solentiter facta debitoribus ciuitatis soluētib? prestat eis plenam liberationē Si autem non est solentiter facta liberant ope exceptionis probando pecuniam in utilitate ciuitatis conuersam si autem non est cōuersa nullo modo liberant: sed de peculio serui recipiētis agere possunt. hoc dicit. Sunt ergo tria dicta in bac. l. Primum est si recepti pecuniaz pecuniarem a seruo publico ciuitatis vt etiam non pecuniarem: sed ciuitatis: quia iste erat quidam actor seu castaldio ciuitatis. l. si. s. quod cum eo. et. j. dum dicit actoris. sicut alias constituitur a ppiato seruus pecuniaz mutandis et exigendis. l. eius qui in prouinciam. ff. si cer. pe. Et liberor ipso iure soluendo si ab ipso seruo actore facta mihi fuit apocba solutionis cum autoritate et subscriptione curatoris ciuitatis vel alterius exactoris seu administratoris habentis potestatem exigendi. Et sic no. ex ista prima parte quod debitor ciuitatis soluens ita demum liberat ipso iure si tria interueniant. i. solutio autoritas: et subscriptio eius ad quem spectat exactio. vt hic. et. l. semel. s. de apo. pub. et sic notarius publicus cui exactor sit deputatus: illius exactoris cautio et notarij subscriptio requiritur: alias non contingit liberatio ipso iure. l. si. et. ibi di. xi. s. de conue. si. debi.

Item no. ex hac parte q cum debitor ciuitatis soluit seruo actori seu castaldioni reipublice vel alteri libero actori reipublice non sufficit apocba actoris vt contingat plena liberatio ipso iure: sed etiam requiritur autoritas et subscriptio curatoris ciuitatis vel alterius ad quem spectat. vt hic. et. d. l. i. secus est in solutione facta in totū vbi non requiritur scriptura. l. pactum curatoris. s. de pactis. Non tamen contingit liberatio plenissima vt excludatur restitutio nisi fiat etiam cū autoritate iudicis: vt in textu no. et ibi glo. magistra. ff. de mino. l. aut pretor. q. permittit. et similiter in procuratore ppiati habente legitimum mandatū nō erigit scriptura. l. vero procuratori. ff. de solutio. et hic in gl. iij. nisi tunc temporis mutauisset statum in deteriorē: qz tunc non liberaret ei soluendo. ar. l. cum quis. et. l. si cornelius. in. fi. ff. de solu. Secōdo dictū huius legis est ibi cum aut. in quo statim si solui pecuniā seruo actori et ab eo excepti apocba et nō interuenit autoritas: nisi subscriptio curatoris ciuitatis ita demum ero securus si pbo pecuniā veriam in utilitate reipublice. In hoc ergo casu vbi rigor iuris excludit liberationē solutione non legitime facta: vt equitas cōuersionis pecunie in utilitate ciuitatis dicat oppositū nō trahimus occasione iuris ad iniquū compendium. i. deteriorē partem: sed ad equiorē. l. pe. s. pro emp. vt hic in glo. in verbo doceant. Mora ergo hic casum in quo oportet probare pecuniam solutā reipublice pupillo et ecclesie qui equi parantur quantum ad hoc vt notat glo. in. l. pupilli. q. j. in glo. si. ff. de nego. gest. Et est alius casus scz in mutuo eis facto: qz oportet probare mutuum conuersum in eorum utilitatem. vt hic patet. et anten. hoc ius porrectum. s. de sacrosan. eccle. licet secus in alijs contractibus q in mutuo: vt dixi in. l. j. s. de non ven. re. ci.

Tertiu dictū est ibi sane. in quo statuit q si solui dictā pecuniā curator ciuitatis et ante aliquam apocbam factam dolo predicti actoris ciuitatis factum est quod pecuniā soluta subtrahatur ipsi curator antequam vertatur in utilitatem ciuitatis tunc nullo modo libero: sed possum agere contra curatorem ciuitatis de peculio serui: et de eo q sequit de peculio solnam iterū: vel compensabo rei publice. sicut als fit compensatio reipublice de eo q ipa dz actione de peculio: p eo q solui seruo publico sine cōsensu administratoris. l. debitor. ff. de cōpen. Non em liberat debitor lz pecunia puenerit ad curatorem q nō fuit legitime soluta vt hic in gl. i. lz bñ pot est agere s curatorem ex eqtate. l. si me: et titiū. ff. si cer. pe. si pecunia sit penes eū vt ei? cā intercepta et sicut possit s eū respublica agere si hac solutione caret facta vellet hēe ratā vt dixit gl. et eo ipso q s eū ageret intelligit ratificare: vt no. gl. no. in. l. in debitu. q. j. ff. de cōdi. in deb. fm Bar. h. Et ptz h q alia actio de peculio non def ex delicto serui s dñm nisi inqū est tactus locupletior. l. lz. q. ex. cā. ff. de peculio. h. hñ daf qn eius dolo pecunia soluta intercepta est. Et est rō dicit h gl. vltima qz cū ipso seruo fuit dētū. scz qn mutauit pecuniam vel quasi dētū. s. dñi soluebat sibi et curator pecuniam. et sic hic dolo purgat p actiones ex dētū vel quasi p dētū vel quasi daf actio de peculio. in. fi. de ac. q. actiones aut de peculio. et ibi plene dicit. Et de bet intelligi bec. l. qn seruus nō habuit liberaz peculij administrato

tionē aīe ex contractu facto cum seruo vel monacho potest eis solui. l. qd seruus. ff. de positi. r. l. qd seruo. ff. de solu. r. l. si natum. cum glos. ff. de pact. vbi enim nō bz liberā non pōt in acquisitis pēu dicare domino seruus. nec filius patri. sed in querēdis sic. l. seruus. cum glos. s. de pac. Unde tunc quādo non habēt liberā nō possunt recipiendo solutionem liberare dñicos r. paternos debitores. l. si seruus legatus. s. si id qd. ff. de leg. j. Qualiter aut liberet solus seruis curialium. vide. l. ff. s. de predi. curia. cum glos. In ter. ibi ser uorum publicorum. i. quorum ad dñm spectat publicum. i. ad ciuitatem. Dy. r. dic seruorum publicorū subaudi mutuantium pecuniam ex peculio. fm glos. r. Anto. de barulo. Item ibi p. fecisse. Dic nec ob. glos. de apo. pu. l. si. vt sufficit sola confessio. pcuratoris fisci in liberatōe debitoris: qz ibi in debitorē fisci hic alterius ciuitatis r. rōnes ibi dixi. r. eodē modo respōde ad. l. ff. s. si. de quadri. p. scri. Vel dic qz hic nō fuit cōfessio sine cautio facta legitimo administra tori qz non subscripta a curatore ciuitatis: vt p. in ter. Itē ibi lo quis in cōfessione r. solutione publicarum functionū: vt. l. in cōtra ctibus. s. sed qm. s. de nō nume. pec. Itē ibi si fraude serui pecuniā recipiētis fm Dyn. collige ergo ex hac. l. tres casus notabiles qz ant debitor ciuitatis solēnter soluit r. ipso iure liberat vt in principio l. aut minus solēnter: tūc subdistingue. qz aut pecuniā deuenit in utilitatē ciuitatis r. liberat de egrate r. in scōo dicto. aut nō puen it r. nullo mō liberat s; pōt agi de peculio actoris si extat peculū. vt bic in si. vel et cōtra curatore si pecuniā extat penes eū. vt dixi. s.

De spectaculis sciencis r. lenonibus. Rubrica.

Continua vt in glos. qz publice utilitati puidet nō solum circa dispositionē r. puisionē: r. ordinationē administratoris r. solatio nes debitorū ciuitatis r. circa alia. s. ordinata. s; etiā necesse r. vtile est in republica puidere sup spectaculis r. ludis qui sunt in ciui tate vt illi ludi tanq̄ honesti cōseruent. r. sup meretricib; r. lenoni bus in ciuitate existentibus vt remoueant: cum sit res turpis r. in honesta: r. ideo ponitur hec rubrica r.

Spectacula r. ludi sunt in ciuitatibus permisi r. approbati qz cedunt ad honorem r. decorem ciuitatis.

Non inuidemus. Spectacula

generis sunt approbanda. r. volūtas primatum ci uitatis dicit esse volūtas totius populi. b. d. Erat autem Senesum quedā ciuitas in qua siebāt mul ti ludi in populo. quos imperator videns esse bo nestos r. delectabiles populo confirmat ad instātiā r. postulatio nem primatū r. principalium virorū illius ciuitatis. qui primates semper conant complacere r. grati esse populo r. eorū voluptatib;. r. isti ludi siebant in scena. i. in quodā loco amplo ad hoc deputato vbi erāt sedilia r. loca ampla r. apta ad inspiciendū quodcūqz ibi accideret. r. in illo etiā loco histriones r. alij volētes facere spectacu lum sui corporis qui sunt infames. l. ff. s. ait pretor. ff. de infra. r. in il lo loco etiā ludebant tragedi r. comedire vt dicit glos. in. l. atbletas. ff. de infami. r. in aut. de cōsu. s. quintū quoqz. dum dicit in scena ri diculorum est locus tragedis r. themelicis choris r. spectaculis vni uersis. coll. iiii. de isto verbo scena dicit etiā. j. c. l. si qua. Nota ergo qz r. spectacula r. ludi sunt in ciuitatibus permisi r. approbati: qz cē dūt ad honore r. decore ciuitatis. l. ciuitatibus. de leg. j. Ideo pro di ctis ludis faciendis pōt ciuitati legari sicut pōt legari recitantib; versus r. comedias in scena: vt ibi dicit glos. Et hoc veruz de ludis honestis. j. de nauica. l. vnica. secus si sint impudici r. inhonesti r. il liciti: vt dicit glos. in. l. annuam pecuniam. ff. de annu. leg. qz tunc re licitum in talem causam debet conuerti in causam licitam. l. legatā. s. ff. de adm. re. ad ciuita. perti. que allegabat hic pro contraria. Item secus si sunt ludi obnoxi. l. nam ludus. ad. l. a qui. r. in proe mio digestorum. s. illud vero. in quibus potest fieri sanguinis es fusio vt in torneamentis r. in pugnantibus in agone r. in duello. j. de gladiā. l. vnica. licet de iure digestorum videat fuisse permillum. r. etiam dominis terrarum quādoqz permittit hodie. l. qua actio ne. s. si quis in colluctatione. ff. ad. l. a qui. r. turbans istos ludos p missos punif. j. l. prima. r. l. nemo. nec possunt fieri isti ludi in die bus paschalibus etiam si illis diebus inciderit ortus natalis prin cipis. l. ff. s. de fer.

Secō nota hic in si. quod in paucis concedit qd petif de volū tate r. concordia popularium r. primatū q̄q̄ popularium tm̄ decu riones r. primates totum populum representent. l. noiationum. s. de decurio. r. l. quod maior. ff. ad muni. Ideo dicit ter. in. l. reddēde. s. de aduo. diuer. in di. vniuersis reddif qd provoro oim primati bus indulget r. ipsi pro populo iurant. l. municipibus. ff. de cōdi. r. demon. agunt r. defendūt tanq̄ patres r. procuratores ciuitatis vt dixi in. l. qui cōditionem. s. de bis qui spō. mu. subeunt. r. de eis pōt fieri citatio p. testatio r. denunciatio. p. toto ppō vt vult gl. in. c. si capitulo. de cōcel. p. ben. li. vi. r. ipi sunt potiores ad onera ciuita tis v. b. u. s. de decu. r. inter ceteros magis honorari dñt. l. vnica. s. de alex. pi. In ter. ibi: agonis. qd sit. dic. j. ti. j. l. vnic. Itē ibi pma

tes. qd sint. dic in. l. vnica. s. de alex. pi. in glo. ff. in si. ibi in aut. de ordine senatorum. Ista aut. non est in corpore autenticorum sed in libro nonellarum.

Cuius. Subtrahens equos spectaculis

populi deputatos vnus libe auri pena multat. b. d. Solebant em̄ impator r. cōsules mit tere equos ad ludos reipublice. s; ad currendū ad bna nta sicut hodie mittūt dñi terrarū. r. quicūqz abducit tales equos ad vsus priuatos punif in libra auri. Ratio est qz per hoc impedit festiuitas ciuitatis qd nō licet. j. c. l. nemo. vbi alia pena imponit. l. iudicib;. sed hic priuatis imponit. C. nota hic qz id quod est ordinatum r. deputatum ad publicos vsus ciuitatis non debet ad vsus priuatos conuerti r. vsurpari sed in necessitate reipublice bñ possit conuerti. j. ti. j. l. vnica. que allegat hic pro cōtraria: vt. l. l. lega tam. in si. ff. de adm. rerum ad ciui. perti. Et no. hanc. l. que facit cōtra eos qui abducunt r. impediunt equos curretes ad bvanum vt puniant: vt bic. r. j. e. l. nemo. i. ff. In ter. ibi: tribuūt. id est tribue re debent. Item ibi volupratibus. i. ludis r. solatijs populū.

Eos qui. Agitatores equorū in publicis lu

dis sunt pmisi r. nō sunt puniēdi qñ faciāt ministeriū improbatū. b. d. Satis em̄ pene r. labo ris hñt ex illo munere r. exercitio faciēdo sicut r. furio sus sacis suo furore punif cui nō est addēda afflictio. l. diuus. ff. de offi. p. res. Sit em̄ hoc exercitiū gratia virtutis ostendēde. l. atbletas. ff. de infra. r. ideo cū nō sit delictū improbatū sed als pmissum illud exercens penā non meret. l. sancimus. cum simi. s. de penis. In ter. p. ter certamen circense. i. p. ter ipm exercitiū exercēdi equos in ludis circensib;. l. ciuitatib;. de leg. j. r. in aut. de cōsu. s. p. ter illū. colla. iiii. ibi: spectaculum. certamen equorum. r. l. ff. s. de fer.

Histriones vel alie viles picture introduci non debent in loco honesto: vel in loco vbi sunt imagines principis.

In locis honestis non licet inhonestas annotare personas.

Sua in publicis. Sūt imagines pn

cipis vel in alio loco honesto nō dñt viles histriones vt alie viles picture introduci. b. d. Mot. ergo qz non d; quis depingere turpes figuras vel etiam introducere histriones ad faciendum ludū r. questū sui corporis in locis vbi sunt vel cōsecra ri consuuerūt imagines dei r. terrent principis. r. multotim; dei eterni in ecclesia vbi sunt vel esse debent imaginē dei r. sanctorum suorum: tales em̄ viles picture sunt ad derisiones que derisiones nō debent fieri in talibus locis sed venerari debent. Et hoc no. cō tra eos qui pingunt in ecclesijs picturas priuatarum personarum in vili forma: vel introducunt histriones ad ludos faciēdos in ec clesijs qd non lz quinimo nec parlamēta secularium ibi fieri debēt in. c. deet. de immo. ecc. in. vi. tales em̄ deformes figure fieri possunt in postremis. i. in locis theatris obscuris r. separatis. C. nota. no. hic ter. dum dicit qd r. in locis honestis non lz inhonestas annotare personas. i. introducere sculpere vel pingere: C. Item nota. glos. in vers. p. scens. que ponit differentia inter bec tria noia s; scena sce nica r. profcena. qz scena locus est ludorū. de quo dixi. s. co. l. j. sceni ta est idem qd meretrix. in aut. scenicas nō solum si fideiustores dēt sed etiam si iusiurandum prestant posse periculo r. scedere. p. scena est locus pcul vbi sit scena. in de hoc profcenium. r. dicit scena a sceno qd est chorda. qz ioculatores faciunt ibi caballos ire per cho dam dicit glos. in. l. ff. s. scena. ff. de infra. vel dic scena a sceno. i. loco. qz locus turpis attentis periculis que ibi incurrunr. r. hoc forte vo luit gl. in. l. ff. s. de feris. dum dicit sciencis. i. turpib;. sicut r. prosti bulum dicit scena. i. turpis locus. vt dicit gl. in. d. aut. scenicas. In ter. ibi pantomimū. i. ioculatoz. r. di a panto qd est totū. r. mimus compositor: inde pantomimus. i. p. ota iaculatoz r. pantomina per ota ioculatrix fm Catholiconē. Itē ibi circi. Dic qz circus circi ma sculini generis. i. circularis linea ad idē punctū rediens. Unde hic circus circi dicitur est locus rectus in quo equi currebāt in circuitu circi metam id est theatrum fm Catholiconem r.

Nemo. Transferrentes de vna ciuitate ad aliaz

dum ciuitatis deputata tanq̄ legū violatores puniant hoc dicit. Prohibet ergo hic imperator iudicib; r. ma gistratibus vt nemo ipsorum turbet r. impediāt festiuitates r. lu dos popularium licitos r. approbatos: transmittendo ad alium locum histriones ludentes: vel equos currentes ad palatium: vel quadrigas ducētes: vel boues carocium vebentes: als puniuntur pena extraordinaria tanq̄ contemptores legis: nec eis aliquod pri uilegium opitulat vt dicit hic glossella. Turbatus ergo turbans vel aliquid de predictis abducens punif libra auri. s. codē. l. j. In ter. ibi: plausibus. i. ludis r. delectationibus populū. Item ibi: in temperanter. i. sine temperamento.

Nota qz ioculatores dicunt in temperanter suum offm̄ exerce re: qz vltra modū r. totis virib; exercent. Ant. de barulo. Item ibi publicarium rerū statum fatigēt. qz p. trāmissione illoz histrionū r. animalū fatigat republica ad inueniendū alios histriones et animalia

dnis prediorum per que ptransant aqueductus: ideo dat immunitas ab extraordinariis muneribus et superindictionibus noie illoz prediorum imponendis vt foueas publicoz aqueductuum purgare teneant et ex hoc videt q sumptu suo pprio hoc facere teneant ex quo recipiunt commodu. l. vnica. s. pro secundo. s. de ca. tol. r. videt casus in l. suo victu. ff. de op. lib. alii tenent contrarium q in du bio intelligit sumptu publico quis facere opus in utilitate recipi blice. s. de fabricen. l. si. in mca. l. ad reparacione. f. eo. cum. l. seq. r. s. de nauica. l. cu nauarboru. in si. f. de cupressis. l. si. Item q duplici onere grauari q non est dicendu. s. de impo. lucra. de. l. vni. versic. nec em. Sed credo prima partem vera per ea que dixi. s. de prima. alexand. l. vni. Et secundo dicto ibi q si neglexerint. no. quod si on fundorum per quos trafeunt aqueductus ad ciuitate aqua deferetes fuerunt negligentes in purgando formas aqueductus ppter quod forme repleant: eoru fundi publicant. r. hoc ideo q cõcessus est eis premium immunitatis extraordinariu ab illis prediis als non publicarent si non sentirent commodu ex purgatione per ea que. s. dixi. Et tertio dicto ibi preterea. Nota q on dictoz prediorum plantare no pit arbores ex vtraq parte aqueductus vsq ad. xxy. pedes per longu: r. si in spatio omisso pullularent eas succidere onit ne earum radices destruat formas aqueductuum. Vbi aut esset fundus publicus per quem transit aqueductus sufficit spatium decem pedu. f. eod. l. omnis. s. super his. r. est ratio q cum priuatus recipiat magnam commoditatem immunitatis maius spatium vacuum relinquere tenet vt hic in glos. Sic etiam in editiõs priuatoz factis iuxta loca publica debet esse spatium. xv. pedu. l. si cui. r. l. meua. s. de edi. priuatis. Inter priuatos aut edificates vel plantantes qrum spatium relinqui debeat: vide. l. si. finium regum. Et nota hic de arboze succisa pullulante q obligatus ad remouendum arbozem non liberat prima remotione r incisione sed etiam tenet illam pullulante incidere. r. idem videt si debentur mibi omni anno fructus arboris vel habitatio domus certo tpe et arbor est incisa vt euulsa r postea renata: r domus destructa postea restructa. nam censet eadem domus r arbor qrum ad ius reale vt h. z. l. seruitutes. s. si sublatu. ff. de ser. vr. predio. r. l. si fundus. s. si res. ff. de pig. secus qrum ad ius personale. q tunc censet noua domus r noua arbor. l. qui res. s. aream. ff. de sol. r. l. inter stipulant. s. la. cram. ff. de verb. obli. r. ibi per Barto. r per eum in l. damni. s. si is qui edes. ff. de da. infec. In ter. ibi: aquaru possessores. i. fundoz p quos aqua labit. Item ibi: fines. i. fundos. Itẽ ibi: meatus. i. cõductus p quos aqua conducit. Item ibi: pullulauerint subaudi sine plantatione bois: vt differat a pcedenti dicto. Et no. q radices arborum crescentiu destruant formas aqueductuum r fundamenta domoz iuxta illas existentiu vt hic. r. l. j. s. de interdic. na appellatione arboris cõtinent radices: vt not. glos. in l. obligatum. s. placet. ff. de ac. r. obli. vbi glos. ponit questionẽ sabinam de arboze succisa repullulante. r intelligit arbor esse illius in cuius fundo egit radices a principio lz postea alaf ex radicibus in vicini fundu immisit r extensis. in. d. l. si plures. s. j. de quo vic per Bar. in. l. j. s. de inter. r. l. j. s. ff. de ar. ce. r. l. quod conclaue. ff. de dam. infect. r. l. quem admodum si protectum. ff. ad. l. aquil. r. c.

Quis decetero. De publico aqueductu nemini aquaz ad suum fundum ducere licet r contra faciens pena publicationis illius predii punit. b. d. Et hoc veru nisi faciat autoritate principis vel senatus: vt in glos. vel longue cõsentudinis cuius non extat memoria. f. eod. l. vsum. ex publico aut flumine bene licet ducere aquam dummodo vsus publicus non impediatur. l. quominus. ff. de flu.

1 **Ille cui concedit aquam ducere** qz eam ducere per fistulas no per lapides nisi specialiter sit dictum.

2 **Qui totum vult totum perdit.**

Os qui. Ille cui principis beneficio aquaz ex publico ducere licet debet ex castello vel forma eam ducere: non ex fistulis vel ex ipso aqueductu: r contra faciens seueriter punit. b. d. Non lz ergo turbare matrices. i. principales fistulas per quas aqua labit: nec inde aquam ducere sed debent eam sumere ex castello vel ex forma vbi tota aqua a principio congregat: vt hic in glos. ff. Castellus em seu forma est receptaculum quod aquam publicam suscipit. l. j. s. hoc interdictum necessario propositum. ff. de aqua quoti. r. estiu. Et sic nota hic q cõcessio r beneficium principis simpliciter cõcessum restringit r limitat ne ledat ius reipublice vel alterius priuati. l. si. s. j. r. s. ff. de aqua p. p. qz a principe. ff. ne qd in loco publico. Secus vbi solius principis cõcedit iudiciu vtteret: qz tunc larga sit interptatio. l. si. s. de bo. vacan. r. ibi dixi. de qua. l. gl. bic opponit r no soluit. sed tu solve vt dixi. Itẽ adde qz ille cui cõcedit aqua ducere qz ea ducere p fistulas no p lapides nisi specialiter sit dictu. r ita limitat talis cõcessio r cõuentio. l. si prius. s. recte placuit. ff. de aq. plu. ar. In ter. ibi: ex ipis formis in bem? eligere. subaudi ante qz puenierit ad fistulas. qz post qz puenit non lz ex fistulis trahere. r hoc sequit in ter. s. q. d. Itẽ ibi matrices. i. maiores r principales sic

dictas qz aq p eas vniuersalr facit cursum suu sicut maior et ecclia ciuitatis scz cathedrales r baptismalis de matris. qz sicut inf gñac sic illa regenerat p baptismu. in de. l. de sen. exc. r. ibi glos. Itẽ ibi cursum quasi dicat per certu modicu forame non per largos fistulas sine amplos riuos qz aqua ducere ex publico ille cui ius ducendi concessum est. Item ibi: iure bñficiu fuerit consecutus. r sic p qz qd priuilegium meret amittere qui cõtra formã iuris illud ampliat r extendit: r sic eo abutit vt hic. r. l. iudeos. c. concordã. s. de iudeis.

2 **Ex quo sequit qz qui totu vult totuz perdit** vt hic. r. l. vnica. vers. si nauit. s. de plus pet. r. l. si quis in suo. r. l. sancimus. s. j. s. de inoffi. testa. r hoc facit ad qstionẽ statuti disponentis vt nemo pot sit extra ciuitate portare vinu nisi pro suo vsu aliquo vsco applicet r aliquis cui sufficiebant quatuor dolia p suo vsu portauit vigin ti. Itẽ ter. facit qd amittat totu. cõtra tenet. Fuli. in. l. p. p. d. ff. si cer. pe. no ob. iste ter. qz loquitur hic vbi priuilegiu est s. ius cõ. lz in questione nostra priuilegiu reducitur ad ius cõ. argu. ff. de pact. l. si vnus. vers. qd in specie. non obstat. l. cu. pponas. s. de nau. feno. qz ibi admittit merces licitas no ex cõsequencia illicitari: sed ratioe delicti p qd oia bona veniunt publicada. de quo vic p Bar. in. l. co. tem. ff. de publi. s. dominus. r plene p Sal. in. d. l. cu. pponas. Item ibi sensissima pena scz arbitraria. cu non sit als determinata. l. j. s. expilatores. ff. de effracto. r. c. de causis. de offic. delega.

1 **Prescriptio vel cursus tanti tps cuius initu non est memo** ria habet vim priuilegi r cõcessionis principis.

2 **Abicqz requirit factum bois dicit causam habere discontinuam.**

3 **Ius pprium appellat qd prescriptione vel priuilegio est acquituz.**

4 **Ciuitates in acquisitione r prescriptione priuilegiu publicum impo** rit non habent aliquod priuilegium plusqz habeat priuatus.

Sum aque. Qui de publico aqueductu initu memoria non existit prescribit vt amodo prohiberi non possit dummodo consueto modo ducat r furtiue ducens punit. b. d. Patet ergo quod p prescriptio vel cursus tantis temporis cuius initu non est memoria lz vim priuilegi r concessionis principis vt hic. r. c. super quibusdam. s. preterea. de verbo. signi. r. l. hoc iure. s. ductus aque. ff. de aqua quoti. r. est. Et hoc scz memoriam non extare probat eo ipso qd probat per testes communem esse opinionẽ oim memoria non extare asserentes se no vidisse minuz audiuisse quãdo id fuerit inchoatu: neqz eos vidisse vt audiuisse aliquem qui illud viderit. vt est ter. r. ibi glos. in. l. si ar. biter. ff. de proba. r. glos. in. c. j. de prescrip. lib. vj. r per Bar. in. l. si. s. idem labeo. ff. de aqua plu. arc. r. p. Inno. in. c. quid per nonale. de verbo. signi. Et similiter in mera negatiua vt qd titius no occidit gainm potest probari: qd fama est oim vel maioris partis in illo loco qd titius non occidit gainm per. d. l. si arbiter. Licet autẽ ista aqueductio ex loco publico prescribat tempore cuius initu non extat memoria vt hic. r. d. s. aqueductus. r. l. si manifeste. s. de serui. r aqua. quam. l. intelligit hic glos. loqui de dicta consuetudine cuius memoria non extat. non tamen prescribit longo vel longissimo tempore triginta vel quadraginta annoz. f. eo. l. diligenter. r. est hoc intelligendum de aqueductu habente causam discontinuam vt vult Dyn. in. d. s. aqueductus. que seruitutes habentes causam discontinuam non prescribuntur nisi dicto tempore sed he que habent causam continuam vel quasi continuam prescribuntur crem plo rerum immobilium. r. vel. ex. annis. etiam sine ti. l. si. ff. de serui. r. ibi plene per Sal. r in glos. magistra. in. l. seruitutes. ff. de seruit. Quomodo autem cognoscatur qn habeant causam continuam r qn discontinuam. Est regula infallibilis qd p vbiqz requirit factu bois dicit cam habere discontinuam qz homo non semp agit lz vbi non requirit factu hominis dicit cam habere cõtinuam: fm Bar. in. l. si. s. de serui. Sed An. de baru. intelligit. j. eo. l. diligenter. qd licet seruitus aqueductus que habet causam cõtinuam: vt no. in. l. seruitutes. ff. de serui. prescribat longo tempore vt ibi: tamen speciale est in fisco vbi requirit maius tempus vt hic. In ter. ibi: longoz dominio cõstitutu. i. tanto tpe cuius initu non est memoria. Et sic nota qd etiam cursus tps cuius initu non est memoria appellat longum tps r per illud querit dominium vt ille. l. j. in. si. ff. de aqua plu. aren. r. ibi p Bart. Et p appellat ius pprium qd prescriptio vel priuilegio est acquiritu. l. sane si maris. ff. de iniur. r. p. d. non vtens do spatio decẽ annoz. l. j. de nundi. r. p. Bar. in. l. si. ff. de vsuca. Itẽ per hac. l. p. qd lz dominu publicoz locoru aut maris vel publici fluminis non querat lōgo tpe. l. si. ff. de vsucap. r. j. eo. l. diligenter. tamen acquirit longissimo tpe cuius non extat memoria vt hic. Ex quo inferit qd Januenses r Veneti per dictu tempus longissimu cuius non est memoria prescribunt gulfos maris principe sciente r patiere p hac. l. r. d. l. diligenter. fm Ang. in. l. si. ff. de vsucap. Itẽ publicum no prescribit dum est publicu r in publico vsu vt si ego solus iui et centu annis p viã publicã p quã alter non iuit. l. viam. ff. de via publi. vel iui ad fontẽ publicu ad que nullus alter fuit. d. l. diligenter. r. l. si. ff. de vsucap. tamen si de publico trahat ad priuatum: vt si de publico ducit aqua ad prediu meu priuatu tunc prescribit tpe cuius initu non extat memoria vt hic r ita intellige glossam in secunda

in secunda solu. in d. l. diligenter. f. eo. Item in singulis ciuitatib⁹
 Nota ¶ ciuitates in acquisitione & prescriptione reru publicaru
 imperii non habet aliquod priuilegiu plusq̄ habeat priuatu. sicut
 enim in priuato requiritur cursus typis cuius initiu nō extat memoria
 ita & in ciuitate vt bic. r. leum qui vectigal. ff. de verbo. signi. r. ad
 ducentes aquam in debite puniunt publicatione fundoru vt priua
 tus. f. eo. decernimus. Item ibi: more id est predicta antiqua cōsue
 tudine pdurante vt tantum de aqua percipiant quantum cōsueue
 runt & nō plus. als acquisito iure abuterent. & ideo illud totū pde
 rent. vt. s. l. prima. Item ibi mensura pena sez confiscationis fun
 di. s. e. l. ij. r. iij. vel dic pena extraordinaria vt dixi. s. l. pri. Itē ibi
 ortorum delicias. Nota in ortis & viridarijs cōsistere delicias & de
 lectiones multas. Item ibi furtiuis meatibus. i. a principe non
 concessis nec a tpe cuius non extat memoria prescriptis. Dy. Item
 ibi turbari. Et hoc patet q̄ alius qui ex concessione principis pos
 set trahere aquam non possit facere molendinu vel aliud edificiu
 propter qd auferret vsus aque ciuitati vel alteri prius acquisito de
 quo per Bar. in l. quominus. ff. de flumi.

- 1 ¶ Prefectus pretorio debet aquam dispensare vt ad vsu reipu
 blice sufficiat.
- 2 Punitur qui se intromittit de officio ad se non pertinenti.
- 3 Princeps non pōt singulis causis vacare.

¶ Quis per diuinam. ¶ Prinsle
 di aquam ex publico aqueductu debet per impetrantes
 presentari prefecto pretorio non autē prefidi vel eius ap
 paritoribus sine officialib⁹ & executoribus. als tam presentas quā
 recipiens punif. Item prefectus ¶ pretorio debet aquam dispensa
 re vt ad vsu reipublice sufficiat: de superfluo vero debet concede
 re et qui priuilegium impetrauit. hoc dicit.

¶ Et no. hic in ueta glos. l. f. eo. in vers. vel alis q̄ rescriptum pre
 sumitur surreptitiu eo ipso q̄ iudici incompetenti p̄sentat: r. ideo
 impetrās caret impetratis & iudex incompetēs vel eius executor il
 lud recipiens punif: vt ptz hic cōiuncta glos. in vers. elicitum. sic &
 als insinatio facta corā incompetenti iudice actū uariat. l. cōsulta
 diualia. s. de testamētis. similit̄ presumit̄ rescriptū surreptitiu qd
 est impetratū cōtra priuilegia per principem in concilio p̄ocorum
 alicui cōcessa. nec a iudicib⁹ debet tale rescriptum obseruari. l. ij. s.
 de legi. uitiat etiam rescriptum qm̄ est concessum contra publicam
 utilitatem. l. rescripta. s. si cōtra ius. Item si per importunitatem.
 s. de peti. l. j. Item quando non more solito & forma tradita de can
 cellaria principis emanauit. j. eo. l. f. Et de multis causis quibus
 uitiatur rescriptum uide gl. magistralē in c. super literis. s. si uero.
 de rescriptis. r. penul. co. ti. & in Spec. de instr. edi. s. satis uiliter.
 & in Spec. de rescrip. presen. s. dicto. r. s. sequē. sed clausula deroga
 toria vel aliud equipollens ualidat rescriptum iuxta ea que dixi in
 l. j. s. de peti. Est em̄ argu. q̄ si quis impetrauerit a papa aliquem
 iudicem cui de iure causa committit non debet iuxta tenorem capi
 tuli statutum de rescrip. lib. vj. eo ipso rescriptum presumit̄ surre
 ptitiu & illicitum & iudici impetrato non competit super hoc ali
 qua iurisdicō: imo impetrans punif pena hic descripta. & similit̄
 liter punif ipse iudex impetratus si ratione illius rescripti uelit a
 liqua iurisdicōne uti q̄ p̄punif qui se intromittit de officio ad se
 non pertinenti ut bic. r. in l. militaribus. s. de decret. decurio. r. j. l.
 proxi. Item forma huius. l. habet locum ubi est prefectus vel eius
 similis. sed ubi nō esset tunc statuta de p̄fecto sup istis seruitutib⁹
 aquarum hnt locum in alijs magistratib⁹. s. de edific. priua. l. cum
 dubitatur. r. no. j. ea. l. in glo. j. r. si. dum allegat illam legem & p̄ba
 tur. j. eo. l. si. illi vel alijs quorum interest intimatis. ¶ Secūdo nota
 hic ex fine q̄ prefectus hic interpretat̄ rescriptum principis & sup
 eo dispensat prouidendo primo utilitati ciuium & deinde de eo qd
 superest impetranti: vt bic in glos. ij. nec ob. q̄ eius solius est inter
 pretari qui concessit. l. f. s. de legi. & qd minor non potest tollere leg
 gem superioris. in. c. cum inferior. de maio. r. obediē. q̄ dic q̄ hoc
 faceret ex potestate sibi specialiter attributa que potestas fundat̄
 super necessitate publica. & ¶ q̄ princeps nō pōt singulis causis va
 care. l. magistros. s. de profci. r. me. vel ex pone uerbu dispensat: id
 est diuidit aquam concessam per rescriptū principis iuxta formas
 sibi specialiter hac. l. concessam quod imperator facere uidet vt in
 proemo in fi. s. igit. In ter. ubi: conuenit deputari. quasi dicat qd
 primo debet prefectus seruare aquam que necessaria est reipublice
 pro militibus & ciuib⁹ & postea de superfluo concedat aliquā par
 tem et qui priuilegium impetrauit. ¶ Doct. ¶ Et no. hic cum prin
 ceps concedit alicui capere aliquam quantitatem grani publici vt
 alterius reipublice qua etiam respublica utat̄ intelligit̄ esse conce
 sum qd est superfluum ab vsu ciuium & banc tacitā conditionem
 habet in se hec concessio sez si respublica & vsus ciuium non in dis
 geat. q̄ communis utilitas semper intelligit̄ excepta & reseruata. &
 hoc uoluit hic glos. fi.

- 1 ¶ Iudex admittens rescriptum inualidum impetrari prohibi
 tum punitur.
- 2 Notario uel alteri officiali de maleficijs grauib⁹ non creditur.

¶ Omnis seruitus. ¶ Ad ualeat rescriptū
 concessum in abducen
 do aquam ex aqueductu seruienti palatio principis pe
 na impetrati & iudici & eius officiali tale rescriptum re
 cipienti imminente & hic aqueductus ab arboribus per decem pe
 des ab utroq̄ latere debet esse liber eiusdem forme & fistule iuxta
 modum p̄fecto ordinatum seruari debēt cui p̄fecto licet domos
 & balnea priuatorum perquirere vt nulla fraus circa predicta com
 mittatur hoc dicit tota. l. Et sic habet quinqs dicta. In primo sta
 tuit ne quis impetret rescriptum abducendi aquam de aqueductu
 adriano: id est principi deseruienti. Secūdo ibi scientibus imponit
 penam iudicibus & officialibus tale rescriptum recipientibus.
 ¶ Et sic nota q̄ quamuis de alijs aqueductib⁹ publicis liceat im
 petrare rescriptum abducendi aquam ex concessione principis vel
 senatus vel antiqua consuetudine cuius initiu memoria nō existit:
 vt dixi. s. eo. l. f. tamen ex aqueductu deseruienti domui principis
 est simpliciter p̄hibitu impetrari & aquam duci q̄muncunqz sit
 concessum priuilegium proprio motu vel ex certa scientia nisi spe
 cialiter diceret̄ in priuilegio non ob. l. oēs. C. de aqueductu. vt uule
 hic glos. in vers. per usurpationem.

¶ Et quia nota q̄ lz lex prohibeat impetrari rescriptum. tñ ualeat
 impetratio si in eo non dicit̄ non obstante aliqua lege p̄hibente su
 per hoc rescriptum impetrari: ut not. per Barto. in l. f. s. si contra
 ius vel uti. publi. idem etiam uidisti q̄ nō ualeat rescriptum p̄prio
 motu principis concessum in l. j. s. de colla. donato. r. l. j. s. de peti.
 Et patet etiam hic q̄ ¶ iudex admittens rescriptum inualidū im
 petrari p̄hibitu punif vt bic. r. s. l. pri. ¶ In tertio dicto ibi su
 per his statuit ne iuxta dictum aqueductum principis debeant esse
 se arbores per decē pedes. in alijs aqueductib⁹ publicis debent esse
 spatium. xv. pedū. s. eo. l. j. r. ibi glos. In quarto dicto ibi p̄terea.
 statuit quod ordinatio facta a p̄fecto circa formas & fistulas dicti
 aqueductus debeat seruari: vt si dicta aqua seruiat primo palatio
 principis & quod superest mittatur ad thermas & nypheos. l. lau
 toria & guazatoria equorum non autem cōcedatur priuatis homi
 nib⁹ q̄muncunqz per priuilegium impetrarent. vt. s. dixi in pri
 ma parte. ¶ Et sic nota quod a forma & ordine. l. specialiter dato
 non potest nisi speciali rescripto discedi. non autem sufficit genera
 le rescriptum: quia generalis ordinatio generalem derogationem
 & specialis specialem requirit: iuxta materiam legis finalis supra si
 contra ius. r. l. si mihi & tibi. s. in legatis. de legatis. f. r. l. si quis in
 principio testamenti. de lega. iij. Et hoc uoluit glo. predicta hic in
 ver. usurpatione. In quinto dicto ibi facultate. statuit q̄ p̄fect⁹
 habeat autoritatē uisitandi etiā domos & balnea priuatorū & per
 quirendi ne quis fortune subtrahat aquā ex dicto aqueductu prin
 cipis. ¶ Et sic nota hic casum in quo quis potest ingredi fundū &
 domū alienam inuito domino domus. & idem etiam pro metallo
 perquirendo. l. quosdam. s. de metalla. & hoc p̄pter publicam utilit
 atem. sed pro priuata non licet nisi pro animata. l. requirendis. s.
 de seruis fugitiuis. r. l. j. s. hoc autem senatus. ff. de seruis fugiti
 uis. de quo dixi in d. l. quosdam. s. de metalla. ¶ Nota etiam hic q̄
 ad officium iudicis spectat et ad officiales ¶ pertinere circuire & in
 quirere domos tabernas & balnea priuatorum vt uideant si qua
 fraus deceptio vel delictum committatur uel aliquid aliud cōtra
 publicam utilitatem. Et nunquid tunc credatur notario ¶ uel al
 teri officiali sic rimanti de maleficijs sic reperitis. Dicit quod de ma
 leficijs grauib⁹ non creditur. l. diuus. secundo responso. ff. de cu
 sto. reo. r. l. ea quidem. s. de accusa. r. l. j. de decu. sed in leuibus si
 bi commissis vt circa ludentes arma deserentes & similia bene cre
 ditur. l. j. s. quies. ff. de offi. p̄fect. vrb. facit. l. leuia. ff. de accusa. de
 quo per Bart. in dicta. l. diuus. & tangam. de decurio. l. j. In ter.
 ubi seruitus aqueducende. ¶ Non solum quando constituitur ex pa
 cto contrahentium uel relinquitur in testamento. l. ij. ff. de seruitu.
 rusti. predi. sed etiam quando per impetrationem gratiosam con
 ceditur ius aqueducende sed hoc casu non dicitur seruitus: quia
 non licet impetrare vt dicit hic glo. in l. licet autem appelletur ser
 uitus bic ius ducēdi aquam ex flumine publico uel castello publi
 co non tamē proprie est seruitus realis: q̄ nō debet ab vno predio
 sed tamē in eo iure quis est tuēdus sicut in p̄pria & uera seruitute
 etiā si hoc ius sit constitutū a priuato. Casus est in l. ij. ff. cōmunia
 prediorū. Ex quo sequitur q̄ si priuatus cōcedat mihi aquā duce
 re ex tiberi uel facere mihi molendinum in flumine publico iuxta
 sum q̄ quāquā non teneat cōcessio tñ ipse nō poterit postea cōtra
 uenire: r. si cōtraueniat ero tuēdus a iudice per. d. l. ij. ubi per Bal.
 & Bar. Item ibi: siue domorū siue possessionū. i. siue ducatur ad
 predia vrbana siue rustica. Item ibi: uel diuinis affatus uel per
 usurpationem. i. siue cōcedant̄ rescripta ex certa scientia principis
 siue per errorem. Itē ibi: ex p̄fect. i. moneat. Itē ibi: nypheorū alias
 lympeorū. i. lauatorio. vt expouit glo. s. l. pri. in ver. lympeis.
 als nympeis. i. locis fontiu. Nympe em̄ dicunt̄ de aqua & spā
 liter fontiu s̄m Catholiconē. Itē ibi ad h̄mōi emolumentū sez im
 petrādo rescriptū possit ex aqueductu adriani aquā ducere. Itē ibi
 q̄ achilis nūcupant̄. als achilis grecuz est. vnde achila le. feminini

generis penultima correpta est quidam locus de quo habemus. j. Regum. xvi. c. ecce David absconditus est in colle acbile. fm. Ca. tholiconem.

- 1 Certa vectigalia ad reparationem civitatis sunt statuenda.
- 2 Vendere aquam est quid execrabile et in bonestum in principe.
- 3 Incorporalia non possidentur: sed quasi possidentur.

De reparationem. Pro aq ductus

reparatione redditus et pronentus ex publico debet esse deputatus: et habentes ius aqueducte nihil pro ea solvere dicit. h. d. Vel sic. Certa vectigalia ad reparationem civitatis sunt statuenda. h. d. Et similiter pro reparatione murorum pontium et viarum equitant. l. ad instructionem. s. de sacros. ecclie. r. s. de immu. ne. conce. l. si vbi aut ad hoc non sit certum vectigal deputatum tunc omnes conferre dicit. nec potest quis se excusare rone privilegii etiam si sit ecclesia. d. l. ad instructionem. r. l. ad portus. s. de ope. pu. r. d. l. si. de immu. ne. conce. hic aut fuerant deputata certa vectigalia sine dacia vel gabella que percipit ex calculis quod forte per qualibet ratione reddita et calculata inter aliquos solvebat certum quod communi alis ex quolibet est ut dicitur glossa. quasi dicitur quod vectigal sine passagium quod a quolibet itinerate per certos colles alicuius loci colligeretur sit ad hanc reparationem deputatum vectigal aut gabella hinc vsui deputata colligebat ex operariis. i. artificibus qui rone sui artificii aliquid vectigal reipublice prestare dicit ut sunt textores ratione approbationis faciende de eis. vel dicitur in Antio. ex omnibus calculis. f. vectigalium. quod causa est vtilitas aqueductus quod omnia vectigalia civitatis dicit esse obligata ad eius reparationem et maxime vectigal quod percipit ex textoribus pannorum. Item aurum et consiliabus in hac causam donat tempore eorum creationis ut not. j. l. prima. Et patet hic quod sicut fiscus recipit dacia et gabellas a transeuntibus per loca aqueductuum et a textoribus et purgatoribus lavantibus pannos in aqueductibus qui aliquid solvant tempore approbationis eorum in matricula sue artis. ita expensis gabellarum dicit reparationes aqueductuum fieri et idem in predictis privatorum quibus propter hoc concessa esset immunitas. dicit. s. eod. l. j. quibus cessantibus dicit omnes conferre. ut. s. dicitur. Item not. hic ex fine quo pro concessione facta a principe sena. vel consuetudine ducendi aquam ex publico aqueductu nihil debet solvi. quod execrabile videtur domos sacre vrbis aquam habere venalem ut hic dicitur text. Est ergo quod execrabile et in bonestum in principe vendere aquam. Secus autem est privato qui aquam habere potest venalem. l. mela. s. quidam. ff. de ali. r. ciba. leg. de quo. s. glossa. hic opponit et non soluit. vel etiam ibi potest loqui in alia republica quam romana que loco privati habet. ar. l. simile. ff. ad muni. r. l. eum qui vectigal. ff. de verb. signi. Sunt enim aliqua loca in quibus vendit aqua propter magnam siccitatem ibi existentem ut in Aethiopia et in Egypto ut dicit glossa. in. l. j. ff. de ali. r. cib. leg. et in legato alimentorum comprehendit etiam aqua venalis. ut. d. l. j. et similiter venit pretium portature aque ad domum legatarii quod legatarius est persona nobilis cui esset sordidum portare aquam secus si esset persona ignobilis quam sibi portare potest. ar. l. pe. s. si. ff. de condi. demon. de quo per Bar. in. d. l. j. Item ibi operariis qui citantur dicunt. i. ex operariis quod rone sui artificii reipublice prestare dicit aliquod vectigal ut sunt textores pannorum rone approbationis faciende de eis. Dyn. r. alis est in litera gyneciaris. de quibus in. l. j. s. de murile. gulis. fm. Dy. Item ibi descriptione. l. nulla pensionem sine solutione sine subsidio ex hoc quod aqua ducit ex aqueductu publico soluere te neant. Dy. Et nota text. dicitur ius aquae possidet. i. quasi possident. quod incorporalia non possident sed quasi possident. l. seruus. s. incorporales. ff. de acqui. re. do. r. l. si edes. in. ff. de serui. vrb. pd. quod quasi possessio inducit per patientiam ad hereditatem. l. quoties. in. ff. de seruitu. Sustinetur tamen libellus in quo quis se diceret possidere aliquod ius incorporale. quod intelligitur. i. quasi possidere sicut etiam cum emphyteota dicit se dominum intelligi scilicet vtiliter et non directo. l. j. r. si. ff. si ager vecti. r. de hoc per Bar. l. sed et si possessori. s. ite si iurauero. ff. de iureiu. r. forte etiam pararet dicta testium quod essent idiote et affereret possessionem in iure corporali et dominum in emphyteota. quod ista loquendi diversitas non cadit in idiotam ut dicit glossa. in. l. quod si nepotes. ff. de test. ta. r. quod no. Bar. in. l. stipulatio ista. s. hi qui. ff. de verb. obliga. Similiter in ista verba improprie et contra propria significaciones accipiuntur ne scilicet reddat inutilis: ut est glossa. singularis in. l. r. puto. s. nihil. ff. de acris. Quando autem per quantum tempus quis dicit esse in quasi possessione iuris et servitutis. dicit per Bart. in. l. licenti. s. r. si querat. ff. si seruitus vendi. r. l. j. s. hoc interdicto. ff. de itine. actus. p. tiva. Et ista quasi possessio iurium incorporalium et eorum prescriptio interumpit sicut rerum corporalium fm. Inno. in. c. auditis. de prescrip. in vltima gl. Item quare dominia vel proprietates rerum non quasi possident sicut servitutes. vide per Bal. in. l. iij. s. si a non compet. iudice.

Nec lege. Defectus pretorio si pecuniam ad reparationem aqueductus deputatas ad alium usum convertat cogit de suo tantum dem ad dictum usum deputare. Item aurum ad dictam causam de positum non debet cum alio auro commisceri sed illud debet aquarius se

paratim custodire. hoc dicit. Item aurum in dictam causam converterendum donabat consules. scilicet centum libras auri tempore eorum creationis. j. de consu. l. nemini. r. l. pe. r. bic in glossa. ff. et p. r. bic quod id quod est deputatum in vnam causam regulariter non potest converteri in aliam ut bic. r. l. j. ff. de adm. rerum ad civi. perti. nisi ex causa necessitatis. l. j. r. ibi dicitur. s. de expensis ludorum. r. quantum bic loquatur de prescriptio tunc idem est in quocumque alio magistratu: quod licet loquens de servitutibus aquarum vel aliarum sit missa ad prescriptum tamen est generalis in quocumque. l. cum dubitatur. s. de edi. p. tiva. glo. allegat banc legem. In ter. ubi separatus erat ibi specialis arcarius deputatus arce in qua reponebatur aurum ad reparationem aqueductuum ut voluit bene verba separatus vero arcarius.

- 1 Per privilegium nec per prescriptionem potest quis acquirere sibi aquas publicas fontium.
- 2 Imperator an possit donare rem imperii.
- 3 Quod aliquando fuit publicum semper debet durare publicum.

Nigiliter. Fontes ab initio publici vel etiam ab initio privati sibi ex post facto publici non debent ad usum privatum converteri nullo modo contra hoc valituro rescripto vel temporis prescriptio.

Nota ergo hic quod nec per privilegium nec per prescriptionem potest quis acquirere sibi aquas publicas fontium quod est verum quod non potest per rescriptum quia presumpcio huius. l. presumpcio surripitium ut dicitur hic glossa nisi sit adiecta in privilegio clausula derogatoria hac lege non obstante. ut not. s. eodem. l. omnis. nisi sit servata forma. l. si quis per divinam. s. eo. Alii dicunt quod non valet privilegium ubi totum ius illius reipublice conceditur et absorbetur. ut cum totus fons publicus conceditur ut hic. secus si pars aque de publico ducende quia tunc valet rescriptum: ut no. s. eod. l. si. Et hoc efficitur recidere in illam questionem. An videlicet imperator possit donare rem imperii. de qua per Bart. in proemio digestorum et quod dicitur. s. de petitis. l. j. r. ff. Item non potest quis sibi acquirere prescriptionem longa ut hic. sed bene eius in ista memoria non existit ut dicitur. s. eod. l. vsum. Vel dicitur fm glossa. hic quod licet respublica que solita est esse in publico vsu nullo tempore prescribatur etiam centum annis vel maiori ut hic. r. l. via. r. ibi glossa. ff. de via publi. r. l. si. ff. de vncapi. r. l. prescriptio. s. de ope. publi. tamen si de publico vsu trabatur ad privatum: ut si duco aquam de publico aqueductu ad meum fundum privatum tunc prescribo tanto tempore cuius in ista non extat memoria. l. vsum. r. ibi dicitur. s. eod. Et istas duas limitationes nota ad predicta iura dicitur quod respublica dum est in publico vsu et via publica nullo tempore prescribitur ut hic. r. d. l. vsum. r. l. prescriptio. r. d. l. si. Et nota hic fm Andream contra ista glossa. quod licet servitus aqueductus de cuius beat etiam causam continuam siue perpetuam ut not. in. l. servitutis. ff. de serui. prescribat longo tempore contra privatum s. de serui. r. aqua. l. si. tamen contra rempublicam requiritur maius tempus scilicet cuius in ista non extat memoria. s. eo. l. vsum. nec mirum: quod in aliis rebus sicut vel reipublice erigitur maior prescriptio quam in rebus privatis. s. de sacrosan. ecclie. l. fin. aliter dicitur in. d. l. vsum. scilicet quod aqueductus quibus habet causam continuam et quandoque discontinuas: ut no. Bar. in. d. l. si. s. de serui. Item nota hic text. quod si quando fuit publicum semper debet durare publicum ut nec rescripto vel prescriptione possit ad usum privatum transferri in. fm. quod. s. dicitur est: r. sic a principio tunc posteriori formari de eventus. l. vnicia. s. si. s. de impo. lucr. descript. In ter. ubi nec a petito. i. postulat. Item ibi prescriptum fuisse subaudi ut fons ille ad privatum usum convertatur preter formam. l. si quis per divinam. s. eo.

- 1 Non licet iura publicum aqueductum plantare.
- 2 Officialis qui servit cum persona ab eius officio evelli non debet.
- 3 Subrogatus in locum alterius habet eadem privilegia que habebat ille in cuius locum subrogatur.
- 4 Ex delicto administratoris civitatis vel ecclesie publicatur res civitatis et ecclesie.

Discernimus. Publicis rivis vel fontibus ad aqueductum publicum compellit illa restituere.

Item non licet iura publicum aqueductum plantare alis tam locus ad quem aqueductus fuerit quam locus in quo fuerunt arbores plantate iuxta publicum aqueductum publicantur. Item aqueductibus publicis debent custodes apponi in quorum manibus debet nomen imperatoris esse impressum et a muneribus personalibus sunt immunes: que impressio et immunitas in substitutis per mortem aliquorum similiter observatur. h. d. tota lex. Et sic patet quod de lex habet quinquaginta dicta. In primo dicto prohibet ne quis ducat aquam a publico vel a municipalibus. i. parvis rivis publicis ad aliquem privatum locum. subaudi sine autoritate principis: vel senatus: vel consuetudine canonis in ista memoria non existit. ut. j. l. p. r. r. no. s. eo. l. si. Item subaudi. r. nisi servet formam. l. si quis per divinam. s. e. r. contra facies compellit aquam restituere et etiam predictum ad quod adducta est aqua publica confiscatur. s. eo.

tar. s. eo. l. si. z. j. eo. vers. scientib. nec pot prescribere nisi ea prescrip-
 ptione cuius in ista non est memoria: vt dixi. s. eo. l. pri. Et idē sta-
 tuit in abducente aquā irrigantē prediaprincipis pro ipsoz ferti-
 litate. s. vt cogat aquam restituere nulla prescriptione obstante. l.
 yfus. j. de fundis rei priuate. ¶ In secō dicto ibi hoc etiam: probi-
 bet arbores plantari iuxta publicos aqueductus subaudi per decē
 pedes. z si transeant per predia p̄uatorū tūc per. xv. pedes vt dixi
 s. eo. l. j. z rō prohibitionis est: ne ex radicibus arborū labefactent
 i. corumpant fundamenta aqueductuum: vt dixit hic text. z. s. eo.
 l. j. in fi. ¶ In tertio dicto ibi scientib. i. cōtrafacientib. impone
 penam publicatōis prediā ad qd aqua publica ducta fuerit: z p̄
 dū in quo plantate fuerunt arbores nocitūre aqueductui publico
 scz plantate intra spatium decē pedū. Et hic in vers. scientibus: re-
 fertur ad duo dicta superius vt hic dicit gl. Ex quo no. q. pena vl-
 timo loco in instrumento posita post plura capitula precedentia in
 dubio refert ad oīa si referri potest salua rōne recti sermonis iuxta
 materiam. l. si idem cū eodē. s. ff. de iurisdic. om. indic. z. l. si talis
 scriptura. de lega. j. z vtrobiz p̄ Bar. z. l. si. s. filius inter medias.
 ff. de libe. z posthu. z ppter hanc dubitationem tollendā dicitur ta-
 bellōes in instrumentis que oīa z singula supradicta p̄mitit serua-
 re z adimplere sub pena zc. de quo in Spec. de emptio. z venditio.
 s. j. vers. sub pena. z vers. que toties committi z erigi possit zc.

¶ In quarto dicto ibi vninosos: statuit qd ad custodiam aquedu-
 ctus debeant statui certi custodes in quozū manibus dz imprimi
 nomen principis: licet imprimi militibus z fabricenfib. vt cogno-
 scantur vt latere non possint: vt vidisti in. l. signata. s. de fabricen.
 qd facit vt homo z alia aīalia z res valeat p̄ signa cognosci de quo
 ibi dixi. z isti hnt immunitatē a munerib. p̄sonalib. nec debēt ab
 eozū custodia quoquoq. abduci ppter alia munera publica nisi
 in aduentu principis. q. tunc nemo excusat vt hic in glos. ¶ Et ex
 hoc no. p̄m Bar. hic q. j. officialis qui seruit cum p̄sona ab etus of-
 ficio euelli non dz: z sic tempore exercitus non cogit ire in exercitū
 arg. huius. l. z. l. p̄ceptum in prin. s. de ca. lar. ti. facit. l. apparitores.
 in fi. s. de exact. tribut. z ibi dixi. qd intellige nisi publica necessitas
 hoc exigat. l. curiales vltra. s. de decurio. ¶ Quod autem esset offi-
 cium istozum custodum. dicitur ne sine concessione principis vel lō
 gena cōsuetudine aliquis priuatus abducat aquā ex conductu pu-
 blico. s. eo. l. yfus aq. z. l. seq. ¶ Itē ne immunda z illicita ibi profi-
 ciantur qd de iure est prohibitū: sicut p̄hibitū est lauare pannos
 in summitate fluminis ne commune poculū aque corumpat. l. cū
 supra yrentis. j. de re militari. z Bartol. ibi. Et similiter est probi-
 bitum proficere stercoza z morticina in via publica. ter. est in. l. vni
 ca. in fi. ff. de via publi. ref. proficiens aut talia turpia in aquedu-
 ctu publico fonte vel puteo iudicis punit arbitrio z grauiter mo-
 derando tū vt sibi videt. l. j. s. ff. de extraor. crimi. Si aut in p̄na
 to fonte vel puteo essent proiecta: tenet proficiens domino fontis
 vel putei actione iniuriarum z etiam ad interesse. ff. qd vi aut clā.
 l. is qui in puteum. z. ff. de aqua plu. arcen. l. apud trebatium. fa-
 cit. l. penul. ff. de iniur. ¶ In quinto dicto ibi. qd si quem. statuit
 qd si qd ex dicitis custodibus morit alius dz in eius loco subroga-
 ri cū impressione dicti signi z immunitate p̄dicta. ¶ Ex quo not.
 p̄m Bar. q. j. subrogatus in locū alterius bz eadē priuilegia q̄ ha-

3 * bebat ille in cuius locū subrogatur. z similiter eadēz onera vt hic
 z. l. vni. ca. in fi. s. de collegi. z. j. d. propri. sacro. scri. l. vnicuiq. z infra
 de comitibus rei mili. l. si. z ibi per An. de baru. z ibi iudex qui de
 legat ad locū ordinarij iudicis mortui nō dicit delegatus sed ordi-
 narius vt ille erat. vt. s. de offi. etus q. yrie. al. l. j. facit. l. legator. s. co-
 mittis. ff. de vaca. mu. nec ob. l. filius. z. l. vicarius. ff. de lega. quia ibi
 gerens faciebat noīe alterius. hic aut suo noīe z nomine defuncti
 vt hic p̄t. In text. ibi: minuscularis. s. partū aque deferentes. z dz
 minusculus. la. lum. diminutius de minor z deriuat a diminuo,
 is. inde hic minoritas minoritatis p̄m catholiconem. ¶ Item ibi: au-
 toritate id est dignitate. ¶ Item ibi: stipitibus. i. radicib. ¶ Itē ibi: la-
 befactetur. i. corumpantur. ¶ Itē ibi: quemola. i. molen dnum. vt in
 gl. ¶ Itē ibi: ad quemcunq. locū vel hoīem pertineat subaudi etiā si
 p̄tinent ad ciuitatem aliā q̄ romanā vel diuinā domam. i. ecclesiā.

4 ¶ Et sic no. cōiuncta gl. hic q. j. ex delicto administratoris ciuitatis
 vel ecclesie publicas res ciuitatis z ecclesie. sic. s. de sacrosan. eccle. l.
 iubemus nullā. z ibi gl. quod intellige qñ facit de cōsensu decurio-
 num vel regentium vel capituli ecclesie. de quo ibi. p̄ Bar. als deli-
 ctum prelati nō nocet ecclesie: vt in regula iuris delictum. l. vi. ¶ Itē
 ibi tribuendo. subaudi nisi fieret mentio in rescripto impetrato
 de bac. l. z not. s. eod. l. omnis. ¶ Et sic not. q. vbi pena specialiter z
 sine remissione est alicui imposita illa nō remittit per generale re-
 scriptum nisi fiat expressa mentio de illa. l. iuxta materiam. l. si. s.
 ff. cōtra ius. ¶ Itē ibi: ydrophilatos. i. custodes aquarū: sicut gazophi-
 latū dicit locus custodiēs gazas. vt in glo. nec obstat. in. l. ydriale
 vt ydriale. s. de eru. mune. ibi isti custodes aquarum nō habent
 immunitatē: q. ibi loquitur de portantibus aquā: quod est vile offi-
 cium. ideo nō daf immunitas hic in custodibus aqueductus: qd
 est electum officium. ideo daf immunitas vt ibi dixi. ¶ Item ibi: sin-
 gulis manibus. Potest intelligi dupliciter. i. in vna sola manu

vnuscuiq. custodis vel. i. in ambabus manib. vt in gl. Et sic no.
 hic de significato huius nominis singuli qd fm grammaticos in
 singulari tantū importat q̄tum vnus nec in plurali importat or-
 dinem. ¶ Item ibi: vt manifesti sint. ff. vt nullus eis iniurians possit
 ignorantiam allegare. arg. ff. de rerum diu. l. sanctum.

Diuinam. De fonte vel aqueductu publico
 nō licet aquam ducere nisi per prin-
 cipis rescriptum cōcedat qd intimari dicitur p̄tor-
 rio z alijs iudicibus quozū interest pena contrafacientū
 bus imminente. b. d. ¶ Ho. ergo qd ad hoc qd possit ducere aquā
 de publico fonte vel aqueductu dz interuenire concessio principis:
 vel populi: vel senatus: vel antique consuetudinīs cuius inītiū non
 extat memoria vt dixi. s. eo. l. si. ¶ Item debet seruari formam. l. si qd
 per diuinam. s. eo. l. vt rescriptū principis presentet p̄fecto p̄tor-
 rio. ¶ Item vt citent illi quozum interest vt hic als conductus z p̄v-
 dicta non seruans punit multiplici pena. s. quandoq. denarum li-
 bharum auri vt hic. z quandoq. in centena pondo auri. s. eo. l. ois.
 s. scientibus. ¶ Item in publicatōe fundi ad quem deriuauit aquā
 z in restitutionem ipsius aque. vt. s. eo. l. decernimus. ¶ Et nota qd
 imperator Antoninus hic confirmat. l. si quis per diuinam. s. eo. a
 Theodosio editā z ipse idem statuit ampliando z addendo qd nō
 solum in vrbē romana hoc habet locum vt sine concessione prin-
 cipis nemini liceat aquam ducere de publico aqueductu sed etiā ba-
 beat locum in prouincijs. ¶ Item qd rescriptum cōcessionis debet
 intimari z presentari v̄ficiente p̄fecto als in dicitibus maiorib.
 p̄fide quozum interest z quib. concessum est ius super aqueductū
 bus alias si non sunt p̄t presentari ipsi p̄fidi qui iudex est ordi-
 narius totius prouincie. l. iii. ff. de offic. p̄fidijs. ¶ Item ibi diuinis
 apicibus. id est rescriptis de sacro epistoliarum scrinio edendis.
 ¶ Et no. qd non valet rescriptum qd decancellaria principis fuerit
 extractum z presumit sarreptitium nisi fuerit seruatus solitus mo-
 dus z consuetus stylus cancellarie vt hic. z. j. de diuer. offi. l. p. z ex
 tra de fal. c. q̄ graui. z de senten. excom. c. ad bec. z ibi glos. in aut. de
 iudi. s. illo. colla. vj. z. ff. de v̄sfru. l. si donaturus. z petigo. s. eo. l. si
 quis per diuinam. imo est pena falsi que est capitalis z publicatio-
 nis honorum yri falso rescripto. l. hanc sanctionem. In ter. ibi: de
 narum. l. xx. z de hoc quādo ista nomina multiplicatūa multipli-
 cent: quando ponuntur pro suo simplici dixi. s. de marile. l. qui
 tertrini. ¶ Item grauissima indignatione feriendis. s. iudicis arbi-
 trio: vt dixi. s. eo. l. eos.

De gladiatoribus penitus tollendis. Rubrica.

Supra dixit de delectatōe spectaculozū z aqueductuum. ¶ Verū
 qd nō omnia spectacula sunt permissa qz non ista in quibus homi-
 nes gladiant z eozum cruoz effunditur. ideo de illis tollendis z re-
 mouendis dicit.

Ruenta. Spectacula quocūq. tempo-
 re sunt prohibita. b. d. Dicitur
 enī spectacula cruenta omnia illa in quibus effun-
 ditur vel est aptus effundi humanus cruoz vt est
 sanguis vt sunt torneamenta z duella inter homi-
 nes z cum bestijs: vt in glos. ¶ Et sic no. hic conū-
 cta glos. qd hodie torneamenta sunt prohibita qz sunt apta nata ad
 effundendam sanguinem humanum quantumcunq. fiant gratia
 v̄riūm experientiarum licet als sit illicitum. l. solent. ff. de aleator.
 ideo dicit imperator neq. enim fortitudinem armorum que nō est
 cum iustitia laudabimus: in aut. vt omnes obed. iudi. prouinci. in
 principio. colla. v. imo si torneans vel armillustrans in tali actu le-
 taliter feriat: licet et permittant ecclesiastica sacramenta sepultura
 tamen ecclesiastica denegatur: Et sic est casus in quo concedit qd
 est maior: z denegatur quod est minus. vt. c. j. z. ff. de torneamen-
 tis. z ibi glos. licet alias sit regula in oppositam. de regu. iur. c. l. s.
 lib. vj. ¶ Ratio specialitatis in hoc casu ponitur per glos. in. d. capi. j.
 ¶ Item est prohibita pugna cum bestijs vt hic in glossa fiebat. enim
 rome ludus z spectaculum qd homo cum leone luctabatur: z sepe
 leo dilaniabat hominem. ideo hic prohibet. z sic corrigit q̄tum ad
 hoc. l. in. s. de ferijs. ibi aut ferarū lachrymosa spectacula in eo qd
 ibi innuit illa fuisse permissa. ¶ Item z duella sunt similiter hodie
 prohibita vt hic. z no. s. de specta. l. j. z. c. j. z. ff. de cleri. pu. in duello
 q̄tumcunq. gratia virtutis z glorie fiat. z sic corrigitur. ff. ad legez
 aquil. l. qua actione. s. si quis in colluctatione. z illa attentans pec-
 cat mortaliter z per consequens denegant ei ecclesiastica sacramen-
 ta qz est tentare deū. z inuenta fuerit fabricate diabolo. s. q. v. mo-
 nomachiam. nec ob. q. legis de David qui pugnat do occidit Soliā
 z Sanson v̄bilitinos: quia illud fuit instinctu spūs sancti vt dicit
 gl. in. d. c. monomachiam. De iure aut ciuili an banc. l. necū p̄mit-
 tebant duella vt. d. s. si quis in colluctatione. sed etiā in pluribus
 casibus erant necessaria vt in crimine lese maiestatis: de quo in cal-
 patus volebat p̄ duellum se purgare. in. si. de heredit. que abintē-
 sta. de. s. p̄ contrarium. z als casibus quos videt. colla. de pace
 tenenda z de eius viola. c. j. s. si quis hominem. z. s. si quis alium.

* Subrogat
 in locū priuile-
 giati an ba-
 beat eadē pri-
 uilegia q̄ ha-
 buit prior.

Joannes de Platea super undecimo libro. L.

ubi p. Bal. sed hodie ista talis purgatio et pbatio per duellum est improbat p. hanc. l. solū em admittit pbatio que a iure approbata est. l. nec omnia. s. de libe. ca. 7. s. de rei vendi. l. iudicia. gladiatores aut equiparant latroni. l. iij. in punc. ff. de libe. p. te. et infamis si p. ratio faciat. ff. de infra. l. iij. in fi. alia aut spectacula non cruenta et honesta sunt permisa. s. de specta. l. j. et ibi dicitur.

De venatione ferarum.

Rubrica.

Clicet gladiatores hominum sint phibiti. s. ti. j. non tamen gladiatores ferarum in venatione depebenfarus. ideo de eis subicit vel. s. dicit de aliquib' delectationib' populi vt spectaculis et aque ductibus. nunc de alia. l. de venationibus.

- 1 Non solum feram bestiam sed etiam mansuetam pro derelicto habitam licet occidere.
- 2 Cuilibet licitum est venari ad leones: apros: vifos et alia animalia syluestria tam in suo q' in publico loco.

Cidendum.

Cidendum est sine pena. Fere tamē bestie que a longinquis partibus ad comitatum principis transmittuntur non possunt in civitatibus et terris per quas transeunt ultra septem dies retineri pena contrahentibus imminente. b. d. Et non solum fera bestiam sed etiam mansuetam pro derelicto habitam occidere vt hic in gl. Item intellige de bestia nociva siue em sit syluestris siue non: et nocere velit et occidere vt vult hic gl. in versu. bestias istas. neq' em h' tenere bestias istas nocivas vt visum: simia: canē mordacē in loco quo publice iter fit. etiam si non noceant: si aut noceant alicui tenet dñs. ff. de ed. edic. l. bi. em. cum duabus. l. f. e. in fi. si qua dru. pa. pe. fec. di. s. fi. et ibi dicitur. C. ad. d. ex prin. q' licitū est cuilibet venari ad leones: apros: vifos et alia animalia syluestria tā in suo q' in publico loco et alieno: q' capif iure gentiū efficit capientis. ff. de acqui. re. do. l. j. in fi. et in fi. de rerum dñi. s. fere. Non tñ facien de sunt fonee in locis p' q' homines itinerant. l. q' foueas. ff. ad. l. aquil. et ff. q' vi aut clam. l. si alius. s. pe. Item nec tenendo retia seu laqueos nisi ad vifos: apros: et lupos. vt in ti. de pa. seruan. s. nemo retia. coll. r. Item in loco alieno non h' in castro. s. in loco in quo quis h' et nutrit animalia q' habet consuetudinem redeundi. tunc em dicunt ab eo possideri et capiens committit furtum. l. iij. s. item feras. ff. de acq. p. d. et ff. fami. erc. l. pomponius. s. columbas. Itē nō pōt qñ dñs loci phibet tunc em faciens contra prohibitionem dñi tenet iniuriarum. ff. de iniur. l. iniuriarum. s. pe. et tñ q' capif h' contra phibitionem dñi sanm est ficit: vt tñ gl. dñus. ff. de serui. rusti. predio. r. ff. de acq. rerum do. l. iij. s. plane. Item nō pōt qñ est locus venatiōi destinatus ex quo percipit annuatim fructus et redditus ex venatione ideo tñ licet usufructuario dictōū locorū venari et aucupari et non alteri extra neo. l. ite si fundi. s. aucupationū. et l. usufructuarium venari. ff. de usufru. et l. venationē. ff. de usufru. et istas venationes possunt habere prelati ecclesiarū pro suis redditibus dummodo psonaliter non exerceant clamorosas venationes in cle. j. s. porro. de sta. mo. r. dñi. s. de excusa. in. l. venatoribus. vbi dicit gl. q' nullum sanctum legitimus venatorē. C. s. de no. ibi. bestias aut. q' fere bestie nocive vt leones: leopardi et similes que mittunt a longinquis partibus ad donandum ab vno dño alteri non possunt morari in civitatibus per quas transeunt ultra septem dies: qui vñt ad pascendum et restaurandum sicut et als dat tps arbitrio iudicis recedenti et redeūti causa reipublice ad componendum sarcinulas. Lab hostibus. s. sed q' simpliciter. ff. ex qui. cau. ma. et debet interim dicta animalia que sic mittuntur retineri sub bona custodia in loco separato et non publico ne aliquem ledere possint per. l. qua vulgo. ff. de ed. edic. et hic gl. in fine. In ter. ibi. leonem. s. in syluis existentium. secus si sint in custodia et dño alicuius vt sunt florentie leones cōtatis. l. usufructuarium. s. si in viuariis. ff. de usufru. Item ibi. calūniā. t. penā rōne alicuius calūnie. Itē ad comitatū. l. nostrum in dubio in fi. de iure na. s. j. versu. sed quoties. et dic comitatū. i. intra comitatum. non em dicit ductus ad carceres vel ad civitatē nisi sit ductus intra presidia carceris vel civitatis. per text. in. l. bac. ff. de capti. Et quid sit comitatus et qd importet. Hic q' est districtus civitatis habentis epm. xij. dist. c. puencie. et vide gl. in fi. de act. s. rursus. in versu. ptate. vel dic comitatū. i. consistorium principis. l. si q' decur. la. j. s. de decur. et q' fera aialia mittebant donanda principi. Item ibi quinas. i. decem. vt. s. de murile. l. qui tertrini.

De armorum vsu in scio principe interdictus sit.

Rubrica.

Chō solū sufficit gladiatores tollere q' alios gladios et alia armis necant et sanguine humanū effundūt sed etia expedit vsum armorū interdicti vt tollat occasio delinquendi. ideo hic illū interdicti.

- 1 **A**rma mouere in scio principe nemini licet.
- 2 Quando bellum est licitus stipendiarius debet habere salarium pro tempore quo fuisset captus.
- 3 Sub phibitione delationis armorū nō cōpēnditur gladiol' ad incidendū panē vel tēperandū pēnas ad scribendum.
- 4 Mercator transiens per prouinciā licite potest portare ensē seu le equi vel vehiculo alligatum.
- 5 Comes potest dare licentiam portandi arma.

Cui.

Cui nemini licet in scio principe arma mouere. b. d. Et istud mouere intelligit dupliciter s'm gl. Primo mouere arma. i. bellum indicare alteri nemo pōt. sine pmissioe principis als incidit in. l. iuliam maiestatis. l. iij. ff. ad. l. iul. maie. solus em princeps et pps romanus potest indicare bellū publicū hostib'. et illis habet locū iura postlimini. Alii aut vocant latrūculatores nec in eis habet locū iura et fictio nes postlimini. l. hostes. ff. de capti. et similiter legati imperij et ecclesie cōtra civitates rebellātes iperio vt ecclesie possunt indicare bellū publicū et habet locū postlimini s'm bar. in. d. l. hostes. Inter civitates aut hodiernas bella idicētes si recognoscūt iperium est bellū licitū p defensione sed nō est bellū publicū. si autem non recognoscūt h' de iure gentiū sit ius captiuitatis et postlimini tñ de consuetudine et more armigerorum habet locū q'rtum ad res vt efficiant capientis nō q'rtum ad psonas vt capti efficiantur serui vt possint vēdi s'm bar. in. d. l. hostes. et p. Inno. in. c. olim cam. de resti. spo. et plenissime vide de ista materia per Jo. de ligna. in suo tractatu de bello. Sed quero quidā emit a communi pedagiū pro certo pretio soluendo: excepto casu guerre accidit q' supuenit exercitus per gentes vicine civitatis inimicas vel per exercitus missus propter quod nequiterunt aduene transire pedagiū solūtes. an dicatur bellum seu guerra ppter quā datarius excusetur a solutione pedagiū? Dominus ad Marcus angelelli de perusio psumit q' nō cū hō sit p. p. guerra indicta inter vñā civitatē et aliam de licētia superioris: sed appellent latrūculatores per no. p. Inno. in. c. olim cam. de resti. spo. et per bar. in. d. l. hostes. s. doc. florenti meli' cōsulerūt oppositum: q' h' sit bellum proptie licitum: de quo in. d. l. hostes. tñ etia quando vna civitas vel gens hostiliter se offerunt de predant et occidunt nō est dubius q' dicant facere guerras. in. x. colla. hic finitur lex. c. dño guerram. Itē communis vsus loquendi est q' quotiescunq' gētes se adinuicem equitant de predantur et captiuos capiunt q' dicantur facere guerras qui cōdis vsus in omnibus pueniet. l. labeo. de supel. le. l. cum de lanicōis. s. afinam. ff. de fun. i. instru. l. anniculus. ff. de verbo. signi. Item mens contrabentium

De maiuma.

Rubrica.

CSupra dixit de plurib' delectationib' publicis: als populi: nūc s' alia q' dicitur maiuma leticia. i. leticia et festiuitas q' fit in caledis maii qui mensis est principium estatis q' tunc apparent herbe frōdēscēs virentes et garritus animi corda hominū letificantes et in Bononia sunt regine vt dicit hic gl. attēde q' bec leticia fuerat per prece dentes imperatores ablata et interdicta populis et prouincialibus pro

contrabentium fuit intelligere de guerra p qua iter et transitus gen
 tium impedit et sic verba intelligantur subiecta materiam etiam
 contra ppriam significationem. l. i. vno. §. i. ff. loca. r. l. si stipulatus. ff.
 de viuris. r. l. r. puto. §. in. ff. fami. erc. cum sim. Item quero qd si
 papa mouet bellum imperatori an dicat bellum licitum. Dic q sic si
 mouet bellu contra imperatorē scilicet hereticū vel alia iura et
 libertates ecclie vsurpantem. et tūc oēs fideles tenent iuuare papā
 et etiam vasalli imperatoris possunt absolui a iuramento vel decla
 rari non teneri ipsum imperatorem iuuare. per. c. nos sanctorum. r.
 c. iuratos. xv. q. vi. imo tenet imperator dare subsidium pape ad de
 bellandum suos hostes. xxi. q. i. ff. maximianns et per illam totam
 causam vide de istis bellis et de re militari. et an militare vel bella
 re sit pccū. Quid autē de istis colligationib⁹ et cōfederatōib⁹ et
 unitatum adinuicem vlcū dñis an sint iuste? Sic q nō sunt pmisse
 principe existente in partib⁹: sed eo absente valent cā seruendi a so
 cialitatibus hodiernis. de quo p Bar. in extraua. qui sunt rebelles
 imperii. que incipit qm. in glof. in vers. occulte. Et nota. q t qñ
 bellum est licitū stipēdiarius o3 habere salariū etiā p tpe quo fuit
 set captus p. l. i. ff. sed si ex improviso. r. l. pe. ff. de re mili. Et
 intelligit mouere arma. i. portare. Et est regula negatiua hic quod
 nullus o3 portare arma: emere: vendere: vel de eis mercimoniū fa
 cere sine auctoritate principis: vel etiam fabricare exceptis fabricen
 sibus q sunt deputati ad arma fabricāda. vt. §. de fabricen. in rub.
 et per totū als contratiens perdit arma q publicant: et pōt puni
 ri pecuniariter et corporaliter sūm qualitatem delicti. in aut. de ar
 mis. §. hoc em factō. colla. vi. et de hac materia vixi plene in situ. de
 publi. iudi. §. item lex iulia de vi publica. Et nota. q t sub pbbi
 tione delationis armorum non comprehendit gladiolus ad incidē
 dum panē vel temperandū pennas ad scribēdū. glo. singularis est
 in dicta aut. de armis. §. si. r. quātus possit esse hic gladius ad inci
 dendum panē quē portare licet. dic remittendū arbitrio iudicis at
 tenta cōsuetudine patrie. r. per sone deferētis. ar. ff. de effrac. l. j. §. ex
 pilatores. r. j. de colonis illiriciānis. l. vnica. r. j. de agri. r. cens. l. cū
 satis. §. caueant. r. ff. de edil. edic. l. qd si nolit. §. qz affidua. Itē licet
 ei qui fuit cubicularius principis vel augūste portare ensē quā uia
 dit ad suos agros aspiciendos vel ob aliam cām pcciscit. ff. de pro
 po. sacri cabi. l. i. ff. Item mercator transiens p puinciam licite pōt
 portare ensē selle equi vel vehiculo alligatum. vt in. r. colla. de pa
 ce tenend. §. mercator. Item f comes pōt dare licentiam portandū
 arma. vt eo d. titu. §. ad palatium comitis. Burgenfis autem popu
 laris quātumcūq3 distissimus non debet audere mouere arma si
 cut nec ad militiam aspirare ppter ignobilitatē. vt. j. nego. ne mi.
 l. vnica. r. hic in gl. j. r. in. r. coll. de pa. tenē. §. si quis rusticus. Et
 not. q hic loquit tam de armis defendibilibus q offendibilibus:
 vt patet in aut. de armis. Item adde q portans arma psumit in
 dubio habere malum animum. vt dicit glof. in. §. mercator.

De agricolis et censitis et colonis. Rubrica.

Glossa huius rubricę diuidit in tres partes. Primo continnat
 hunc tit. ad pcedētia quatuor modis videlicet q3 dicit de multis
 delectationibus et aqueductib⁹ spectaculis: ludis et armis. sed qz
 nil delectabilius et dulcius agricultura vt dicit Cullius primo de
 ficiorum in quib⁹. Dim autē rerū ex quib⁹ aliquid acquirat nihil est
 agricultura melius. nihil dulcius: nihil libero hoie dignius. ideo
 de ea et eorū colonis dicit. Et supra dicit de spectaculis et leri
 cis in quib⁹ expendit. nūc vero de reb⁹ delectabilib⁹ ex quib⁹ fru
 ctus percipit. ceteras cōtinuationes vide per te. Secūda glof. in versic. r.
 dicit querit q differentia sit inter hec tria. agricolos colonos et cens
 tos. et ponit triplicē differentia qz agricola est generale nomē quā
 litercūq3 colens terrā. censitus et colonus sunt species nec est nouū
 vt pmissio gñe subsequant species et eoduerso. l. seruus seruū. §. in
 quit lex. ff. ad. l. aquil. Itē agricola pōt hic intelligi in specie p his
 qui sunt affricti solo. de quib⁹ dicit in specie hec rub. j. de censitis et
 colonis. Tertio q aliud illorū substantiuorū. censitis et colonis:
 resoluat in adiectiuū: vt sit sensus de agricolis et censitis. i. de agri
 colis qui sub censu sunt affricti agro et erit figura entiadis sicut in
 Virgilio. ibi: pateris libabant et auro. i. pateris aureis. et ibi tute
 la est vis ac potestas. i. violenta potestas. l. j. ff. de tute. et ibi placitus
 et cōsensus. l. j. ff. de pac. r. ibi per Bart. Quarto glof. in versic item
 dicit querit quot sunt gñia colonorū et dicit quod octo ex qb⁹ quidā
 nascuntur affricti agro vt nati ex ascriptio. et qdam sunt ex hoc
 dupliciter. l. statim et per cursum tps de quib⁹ oibus in psecutiōe
 ti. videbimus in suis locis sed de istis colonis dic plene per H3o. in
 summa. et per Dost. in summa. in titu. de natis ex libero ven. §. fin.

- 1 Opportuno tempore non debent agricultores ab agricultura renocari.
- 2 Agricola inuitus non compellitur ad extraordinaria: sed si vult potest
- 3 Boves et aratra et alia ad agriculturam pertinentia capi non possunt pro executione vel pignore.
- 4 Si agricola labore per substitutam an habeat immunitatem.

Ninquam. Tpe sationis vel messu
 ordinariis excusant. b. d. Et sic. Opportuno tpe
 non debent agricultores ab agricultura renocari.
 b. d. Et intellige agricola large pro omni colēte ter
 ram siue agrum vt hic in glof. ff. Nota. ergo hic
 privilegium datum agricolis vt tempore messum: semini et vin
 demiarum non possint cōpelli ad aliqua munera extraordinaria.
 l. que nō imponunt lege vt senatus cōsulto. vt. §. de va. mu. pu. l. vni.
 et ibi dicit: fallit ad repationē pōtū: et in aduentu principis vt eius
 exercitus ad que munera omnes tenent et hinc excusant. vt. §. de q.
 mu. vel pccia ne. li. fe. ex. l. j. r. ff. hoc in glof. in verbo extraordi
 naria. in vers. sed extraordinaria. Item non tenent etiam ad ordi
 naria munera isti agricole aliena pcedia colentes: sed dñi pcediorū
 solunt pro eis vt vult hic glof. pcedia in vers. extraordinaria. r.
 j. eo. l. i. ff. qd ergo dicit. l. ois omnino. §. de anno. r. tribut. q omnes
 soluant ordinaria tributa. intellige. l. per se vel p alium qz agricole
 soluant mediantib⁹ dñis. j. codē. l. i. ff. Et intellige q oēs soluant
 ordinaria tributa. l. qui habet pcedia p quib⁹ soluit. non q habet
 vel sunt per legem excēpti vt hic. fallit tñ in capitatiōe. l. in eo qd o3
 solui pro capite cuiusq3 p salario rectorum et annona militib⁹ pre
 benda ad que tenent agricole vt hic in glof. pcedia in vers. excēpta
 capitatiōe. Et intellige q t agricola inuitus non cōpelli ad extra
 ordinaria sed si vult pōt. et h3 semel sponte subierit non propterea
 perdit privilegium in alhis. l. si. §. de his q spōte mu. sub. et ibi dicit
 r. hic in si. pcedite glo. Ratio autē huius privilegii et immunitatis
 fuit publica vtilitas vt vacent culture agrorū et fructib⁹ gerendis
 et colligendis etiam die dñico vbi expedit. l. si. §. de ferriis. r. j. c. l. co
 lonos et libertas sit in republica: et ideo conductor siue colonus nō
 agricola non h3 hanc immunitatē vt hic in glo. in vers. traba. hec
 tamen immunitas male seruat agricolis in italia q vocant ad ofa
 extraordinaria vt dicit hic glof. ff. Habent etiam agricole vltra im
 munitatem p hanc. l. cōcessam plura alia beneficia: videlicet q non
 obest ei si intra pfixum tps non petat bonorum possessionē p cō
 sequēda hereditate alicuius sui parentis vel primi. l. penul. §. qui
 admit. ad bo. pos. poss. Item in corruptione albi pietoris. l. si qd id
 qd. ff. de iurisd. om. iud. Item si vocatus in ius non iuit. l. si. §. j. ff.
 si quis in ius vo. nō ierit. Item in vsura bladi imutuati vt pecunie
 mutuate agricolis a quib⁹ nō pōt recipi nisi octaua. p modio r. si
 liqua p solido nec pōt creditor populi retinere pignori terram ho
 nes: vel aratra eius. in aut. ad bec. r. in cōcoz. vñ sumit. §. de viuris.
 Item in testamētorum cōfectione in quib⁹ sufficiūt quinq3 testes.
 §. de testamētis. l. si. Item in opponēdo exceptionē pemptoriam
 post suam sicut opponit miles qm glof. in. l. j. §. de iur. et fac. ignoz.
 h3 Bar. et alii reprohent illam glof. Item s boves et aratra et alia ad
 agriculturam pertinentia capi non possunt p executionē vel pigno
 re. l. executores. r. l. seq. et aut. ibi posita. §. que res pig. obliga. poss.
 Item si vendit res in persona pbbitas parciū rusticitati ne pdat
 pretium sed sibi restituat. l. vnica. j. non lice. habi. metro. r. no. glo. j.
 eo. l. que ad modū. in ver. emptor. Itē nō possunt coloni domitorū
 tributariorū cōpelli soluere tributa p dñis suis. j. co. l. colonos.
 Et ex hoc ter. p3 q cū coloni debeant insistere agriculture et curare
 vt opera rustica suo opere expleant. l. si merces. §. conductores. ff. de
 loca. non poterunt compelli vt vadant in exercitum cum sint im
 munes ab ordinariis et extraordinariis vt concludit hic glo. et h3
 tes. em. r. alii in octo existentes compelli debent. j. de re mili. l. mili
 tes. non autem agricole qbus est prohibitū vt hic. r. j. co. l. colonos.
 et tetigi. §. vt armorum vsus. l. vnica. r. j. de fugi. colonis. l. j. r. l. fin.
 Ad officia autē publica est clarum q agricole etiam volentes voca
 ri non debent vt in glof. in ver. extraordinaria. in prin. Sed nunqd
 habeant immunitatem alio tpe q tempore semini: messum et vin
 demiarum. gl. hic in vers. insitēs. videf dicere q non ad instar mi
 litis q nō habet nisi donec est in expeditione. l. pe. §. de testa. milituz.
 et arg. l. temp. §. conductores. ff. de iure immuni. r. §. de professori. r.
 me. l. j. Tu dic q semper dum insunt circa agriculturam arādo:
 retricando: fossata faciendo et similia sunt immunes per hanc. l. cū
 talia sunt preparatoria ad fructus colligendos. ff. de fund. instru. l.
 instrumenta. r. ff. solu. ma. l. diuortio. §. impendia. Et sic. l. ista que
 prohibet ne impediatur fructuum collectio videf consimili ratiōe
 prohibere ne preparatoria ad collectionem impediatur. ff. de spō.
 l. oratio quia eadem privilegia dantur se preparati ad actum sicut
 illi qui est in actu. l. qui mittuntur. §. penul. ff. ex quib. can. ma. Itē
 qz fructus vident colligi tempore quo aratur et terra preparat ad
 futura semina. d. l. diuortio. §. non solum. Sed quid si t agricola
 labore per substitutum an habeat immunitatem. videf sic. l. ita autē
 §. gessisse. ff. de adm. tu. r. c. imperialem. §. firmiter. de pbi. fen. alie.
 colla. r. Sed dic § cum non sit eadē ratio cum p alium facti sicut cū
 per seipsum. l. nullus. §. de decar. Et arg. l. si de commissa §. fina. de
 lega. in. r. qz privilegia immunitatem concedentia sunt restringen
 da. §. de mu. patri. l. i. ff. de iure immuni. l. j. in fine. In text. ibi
 extraordinaria vt calcis coquende arene fodiende. et similia. l. j. r.
 fina. ff. de munc. et bo. Item ibi puidencie. no. q ad superiorē spe

et at puidere necessitatib' sationu' r colligedon' fructu' tpe oppo-
tuno. Ex quo sequit' q' agricole r alii cōfueti ruralia opari habita-
res in ciuitate pnt cogi ire ad secādū blada tpe opportuno q' ser-
uatur bononie per hac. l. c. Et not. q' tentates suis artib' magicis
fructus q' sunt dona dei r labores hominū corrūpi facere imbut'
uentis r gradinib' seuerissime puniunt. l. iiii. s. de male. r mathe.

Non potest quis solam partem rei pro derelicto habere.

Quis predium. alienare p'dū abiqz
colonis predio insistentibus. b. d. r si vendat euz coloni
veniant in venditione non obstat pacto in cōtrarium
no. j. eo. r quemadmodū in glos. in ver. manserūt r intellige de col-
lonis ascriptitis. secus autē in simplici colono qui nō cogitur stare
nono emptori sicut nec emptor sibi. l. emptorem. s. loca. C. No. ergo
hic casum in quo quis non pōt vendere vel alio titulo in aliū trās-
ferre vt plene not. j. eod. quemadmodū predium suum sine colono
sue ascriptitio. r sic non pōt diuidere vt vnum vendere r aliud re-
tinere. sed debet vel in totum vendere vel in totum retinere: q' colo-
nus censet quodammodo potissima pars predij r sic hoc casu non
est idem iuris partis r totius. l. que de tota. s. de rei vendica. sicut r
als in. l. cū de in debito. s. sed habita. ff. de pba. nec pōt esse modera-
to in re sua: vt. l. iure mandata. s. manda. sic r als non l. s. de tbe-
san. r. s. communia vtriusqz iudic. l. possessionū. Deficit etiam bec
regula q' accessorium sequit' principale: non econuerso. vt in regu-
tur. accessorium. lib. vj. nam hic nō pōt vendi colonus ascriptitius
nisi sequat' venditio p'dij sic etiā. j. l. pri. r sic est q' emptor totū ba-
beat vel totū repndiat sic r als hereditas d' in totū r nō pro parte
adiri. l. quidā clogio. s. de acq. bere. r. l. qui ex duab'. in fi. ff. de acq.
bere. Sic etiā nō pōt q's solā partē rei p derelicto habere. l. iiii. ff.
pro derelicto. r hoc totū fit fauore publico vt agri colant r vbertas
sit reipublice: vt. s. l. pri. Ex quo sequit' q' non valet aliqua pactio
in contrarium. vel stipulatio etiā cū iuramento r etiam si fieret cū
autoritate iudicis q' esset contra vtilitatē publicam vt tenet b. g.
penul. Omnis enī pactio dicit' priuata r inualida hoc casu. preter
principis autoritates vt tenet gl. in. l. pri. Quid autē si iste colonus
sit negligens r incras laborator r quasi inutilis an poterit alienari
solum sine eo. Dic q' nō sed debebit cogi ad laborandū. l. sed sicut.
s. qm. ff. de vsufru. r si non valet compulsio poterit submoueri et
alius subrogari sicut fit q' propter senectutē factas est inutilis. l. j.
s. de offi. pefe. preto. orien. non enī pōt dñs aliter percipere fructus
nisi ex cultura. si autem posset a colono inerti erigere pecuniarum
interesse cum coloni pecunias optare non audeant. j. eo. l. dñi. ideo
permittitur dño colonum compellere laborare vel eum permuta-
re. Sed nunquid potest colonus discedere si terra sit sterilis. glossa
nota. hic in fin. dicit' q' sic. quōd intellige in alijs colonis non ascri-
ptitis: vt in iuribus allega.

- 1 Beneficia principis sunt late interpretanda.
- 2 Confessio principis r patientia possessoris equiparantur.
- 3 Cum predium sequatur seruos: principale sequitur accessorium.
- 4 Delatus ecclie seruos consuetos vagari r fugere pōt distrabere.

Ul quis. Si coloni ascriptiti qui erant in
predio transcant ad alium vel ex concessione principis vt ex
permissione deserentis r receptione eius ad quē trāsunt
debent cum onere p'dij r solutiōe futuroz tributozum trāsire. b. d.
C. Not. ergo q' si possessor alicuius predij q'd d'z soluere tributū si-
sco illud predium deserat r serui seu coloni ascriptiti concedantur
alieu a principe intelligit ista cōcessio ascriptitiozū facta cū onere
quod est q' ascriptitius sine predio nec p'dium sine ascriptitio pos-
sit alienari. s. l. priori. si ergo princeps concedit vniū videt' in. conse-
quentiam concedere r aliud sine quo illud esse non pōt. r maxime
etiam q' r bificia principis late sunt interpretāda. l. si qm. s. de bo.
va. pōt tñ princeps ex certa scientia si velle cōcedere vni sine rell'
quo q' non posset priuatus. vt. s. l. pri. r hic in glos. in versic. obno-
tius r tunc qm priuatus vendit' seruos sine predio non valet vendi-
tio r emptor perdit' pretiū r restituit seruos. j. eo. quemadmoduz.
Nec obstat q' res ad fiscum deuolutas pnt erat' hic p'dij istud tri-
butarium fisco r a dño relictū non pōt quis impetrare. l. j. s. de pe-
ti. bo. subla. q' responder' hic glos. in versic. liberalitate. q' hic nō fuit
facta concessio ad postulationem sed proprio motu principis. Tū
dic q' imo pōt fieri ad postulationem q' hic fit concessio cum onere
soluendi futuri vectigalis r tributū r sic fisco non patit' damnum
sed in. l. j. de petitis fieret concessio sine onere aliquo. sed cum em-
limento recipientis r damno fisci. ideo non valet s'm d' d'ofre. Ad
preterita autē tributa non tenet' nouus possessor cui fit concessio. l.
fi. j. de cens. r. l. iij. de fun. rei priua. nec ob. l. imperatores. ff. de pu.
de qua. l. glos. bic in verbo penstationib' opponit r non soluit vbi
res transit cū suo onere soluendorū tributozū etiā preteritum. q'z
illud est verum qm fit concessio a priuato in priuatam. hic vero fit
autoritate publica. s. a principe vel fisco non per modum venditio-
nis sed cuiusdam translationis. ideo tenetur solum ad futura nō
preterita. de quo dicit' Bart. r ibi dicit' in. l. si. s. de fide instumē.

r iure haste fil. Nunquid autē dñs reuertens q' deseruerat predium
possit illud recuperare satisfaciendo possessori expensas r meliora-
menta rei. Dic q' non si est facta concessio a principe. si autē a pscu-
tore recuperat si venerit intra sex menses r si quis occupauit p'pria
autoritate predium deseruim recuperat' intra biennium. vt bic in
glos. in verbo obnoxius. C. Secō not. in versic. idem etiam circa q'd
Equiparant' concessio principis r patientia possessoris. q'z vtroqz
casu q' habet ascriptitios alicuius predij in cōsequentiā tenet' habe-
re predium deseruim r onus futurozū tributozum soluendorum.
Et sic p'z q' r cum predium sequat' seruos q' p'ncipale sequit' ac-
cessorium q'd est cōtra regulā iuris. vt dicit'. s. l. pri. r est rō. q'z ser-
ui ascriptiti non possunt recedere a fundo. vt. s. l. pri. r. j. eo. l. cum
satis qui vult ascriptitios videt' velle r fundum. Itē q'z fundus est
onus ascriptitiozū. ideo per translationē ipsozū trāsfer' r fundus.
q' res transit cum onere suo. l. alienatio. ff. de cōtraben. emp. r ven.
l. n. de predijs nani. Item r qui rem possidet r onus colēdi predij
deserti r tributū futuri soluendū agnoscere debet vt bic. r. l. impera-
tores. ff. de publi. r. l. j. in fi. s. de anno. r tribu. r. l. cum possessor. ff.
de cens. In ter. ibi agris desertis. s. per dominos r possessores agro-
rum deserentium non tñ habēt illos agros in totū p derelictis. q'z
tunc non possent amplius recuperare q' tñ non possunt intra tps
nisi qm esset facta concessio a principe vt. s. dicit'. r hoc voluit bic glo.
j. Item ibi veluti vagos. l. qui erant ascriptiti vagantes sine domi-
no vel q' imperator concessit eos alteri tanq' vagantes. r culture a
gri sui nō insisteret cū a dño essent deserti. vt in glos. Sic etiā p'pla-
tos ecclie seruos consuetos vagari r fugere pōt distrabere. rñ. q.
ff. terrulas. Item ibi seruos. nō q' sint veri serui isti tales coloni a-
scriptiti imo sunt liberi vt t'z glos. j. eo. l. ne diuitius. sed sunt obli-
gati r ascripti predio vt sine eo esse non possunt. r sic modicum dis-
ferunt a seruis. Alii autē tenet' q' imo sint serui. Itē ibi p'fessionē. i.
solutionē tributū q' soluet' tributū d' p'nter se esse tributarium r
obnoxius. ff. de cēsi. l. forma. s. si dō quis. Itē ibi ex qua. s. terra. Itē
serui ascriptiti manere vidēt'. i. primo erat' ascripti manere r labo-
rare vel ex qua. s. p'fessionē tributū. q'z sicut predij est obnoxium pro
solutione tributozum ita r serui ascriptiti. Item ibi transire p'mi
serint. s. scienter. r ideo tunc tenent' ad tributa occurrence. secus si
ignorant. vt in glos. Quādo autē quis receptaret r ascriptitius fra-
gitium a dño tunc etiam pecuniariter punitur. j. eo. l. seruos. r. c.

Coloni ascriptiti r censiti possunt habere predia licet illa ven-
dere non possunt in scio domino.

- 1 Adunus q'd est in vando potest explicari per se r per alium.
- 2 Ascriptitius pōt q's esse in suo p'prio agro vel conscriptis locis.

Penes. Domini p'diozū tributariozū
in quib' sunt coloni ascriptiti ozū
ginarij vel cēsti debet soluere tributa p' ipis p'dijs. nō
autē debet soluere ipsi coloni nisi habeant alia predia
propria pro quibus debent soluere exactori sub quo dicta predia
sunt deserta. b. d. cum concor. in aut. de colla. s. nullus vero. colla.
ir. C. Not. ergo q'd dñi pro suis veris p'dijs r coloni p' suis tribu-
tarijs soluere debent nō autē tenent' vnus p' alio vt hic: nisi vnus
p' alio se obligauerit vt. d. s. nullus. r hic in glo. penul. r sic p'nci-
pium huius. l. loquitur de p'dijs tributarijs dñozum in quibus
sunt coloni p' quib' p'dijs r colonis soluit' dñi vel personaliter
vel p' suos actores quotiescunqz p' solitos exatores fuerunt cōpul-
si r requisiti non autem debet molestari r cōpelli coloni soluere p'
dñis. j. eo. l. colonos. vel eis dicere q' soluant coloni mediantibus
dñis q'd in idē recidit. vt dicit'. s. eo. l. j. Et verū. sane loquitur de p'
p'dijs p'dijs colonozū tributarijs p' quibus ipsi coloni r non dñi
tenentur soluere annonas functionis. r banc lectu. tene alijs re-
iectis quam tenet glo. in verbo receptus. r in verbo agnoscant. in
prin. r in verbo sine in versic. vel dicit' vt primosqz ad finē gl. Et p'z
ex hoc versic. sane q' r ascriptiti coloni r censiti possunt habere pre-
dia p'pria licet illa vendere nō possunt in scio dño. j. tit. ij. l. coloni.
r hic in glo. penul. in versic. r sic no. r. j. in quib. cau. colo. censit. l. ij.
r dñs nō tenetur pro eis de peculio vt tenet glo. penul. in fi. r idē
tenet glo. penul. in. l. fin. a. s. quod cum eo. licet glo. teneat contra. j.
eo. l. ne diuitius. in glo. pe. in fin. r ibi dicit'. Et ex hoc apparet q'd
non sunt serui. quia serui non habēt proprium. Item dñs nō tene-
tur pro eis de peculio. r has duas differentias r alias ponit glo.
in. d. l. ne diuitius. licet autem dominus soluat tributum pro
p'dijs que tenent' vnus ascriptitius fructuaris tamen vel emphy-
teota ipsi solunt' tributa r alia onera. l. baccenus. l. sed si pendē-
tis. s. si quid cloacarii. ff. de vsufruc. r. l. ij. in. p'ncipi. ff. de iure em-
phy. r bic in glo. in verbo recepta. vt dictum est in. l. obfistere. s. de
anno. r tribut. Item not. bic in verbo actores. q'd r munus quod
est in. dādo potest explicari p' se r per alium vt bic. r in. l. arentia-
ff. de statu homi. Sed illud q'd est in faciendum non potest regulari
ter. l. nullus. s. de decurio. r ibi plene dicit' r bic in glo. iij. Item est
argumen. bec. l. s'm An. de barulo q'd colonus partiaris vel qui
nummis colit cogitur soluere homine tributū vel collecte quoz
tūcunqz percipiunt partem fructuū pro cultura vt bic. r. j. eo. l. ce-
lonos nunquam. sed domini prediozū solunt. vt bic in p'ncipi.
r hoc

et hoc verum nisi habeant alios agros proprios ut hic in versu. sane. Item secus si sit conductor qui omnes fructus percipit ut dixi in l. j. §. de anno. et tribu. Et etiam argu. pro scholaribus in quibus habitant: et si quod prestant computent in mercede. l. vnica. in ff. de via publica munit. et ff. locati. l. dñs horreorum. §. in conducto. et l. si merces. §. si vicino. et l. colonus. In tert. ibi: pro his colonis retentis. nam per colonos et inquilinos retinemus possessionem. §. de acqui. pos. l. si. in prin. Item originalibus et originariis: ut in glo. et qui sunt originarii et qui censiti et qui ascriptitii: dic vt. §. in rubri. que remittit ad d. o. l. declarantes. Item ibi: compulsionis sollicitudine. i. cum erunt requisiti et compulsi ad soluendum ab exactoribus publicis possunt cogi ad soluendum necdum ipsi principales sed etiam eorum factores et castalidones: vt hic. et l. missi opinatores. in ff. de exact. tribu. Item ibi: inquilinib. et dñna tert. sicut nos discernimus. i. separamus colonos et ascriptitios quibus. Item ibi: quantulacumque possessio. i. proprietas. ponit em possessio quandoque pro proprietate vt in eo qui legat possessiones suas. l. interdum. ff. de verb. signi. Item ibi: in suis conscriptis locis. Not. qm vnum intellectus qd qd pot esse ascriptitius in suo proprio agro vel conscriptis locis. i. qd eorum predia tanq tributaria sunt descripta simul cum aliis in libris censualibus. ff. de cens. l. forma. Item ibi: percepti comunione scz vt dñi non teneant soluere p propriis prediis colonorum sed pro suis tantum. Item ibi: eos scz colonos. Item ibi: commisso p pte mediocritati. i. descriptos in re propria. Item ibi: solito exactore. i. soluant exactori illius loci in quo possessiones sitae sunt. Item glo. in verbo agnoscant. ibi: habent tamen. scz vt dñs acquirant: possideant. §. in qui. cau. colo. cen. l. coloni. In glo. in verbo suis. ibi vel dic vt primo. l. in principio huius glo. et §. in glo. in verbo agnoscant. scz qd loquat de ascriptitii et censitis habentibus propria predia pro quibus sunt descripti in libris censualibus et hoc vera. vt §. dicitur est. In glo. si. ibi: in censu capitis. dic qd hoc non valet qd tam principium. l. qd vt. sane. loquunt in censu prediorum: vt ex litera patet fm d. dof.

- 1 Sicut creditor cogi non pot recipere aliud pro alio: ita debitor non potest cogi aliud pro alio soluere.
- 2 Consuetudo derogat pacto nisi in ipso dicatur specialiter non obstante consuetudine.
- 3 Pactum et consuetudo procedunt a pari.
- 4 Mala consuetudo nullo tempore debet roborari.

Domini. neprimam et secundam: prima lectu. est si conueni cum colono vt pro mercede soluatur certa p titatem fructuum nō possum compellere eum vt soluatur pecuniam quas rustici audere optare nō debent. Et qua lectu. not. qd sicut creditor cogi nō potest recipere aliud pro alio. l. si. §. cum edocōdā. ff. si cer. peta. ita debitor cogi nō potest aliud pro alio soluere vt hic. nisi sit consuetudo qd tunc non obstante conuentione poterit eū cogere ad soluendum pecunias et sic soluere aliud pro alio. Et quo patet qd consuetudo derogat pacto nisi in ipso pacto esset dictum specialiter nō obstante consuetudine. arg. notatorum in l. si. §. si contra ius vel utilita. publicā. Item nisi fuerit in mora soluendi fructus conuentos vt hic in glo. si. in prin. debitor autem sicut bene potest soluere quandoque aliud pro alio. et si scus cogit recipere. §. d. colla. eris. lege vnica. et ibi dixi. Secunda lect. qd colligitur ex glo. in versu. item potest loqz in ver. vel vt alii cogitur colonus. est quādo de mercede nihil fuit conuentum sed simpliciter tenuit rem sub locatiōe vt quia forte dixit bene crimas concordēs de mercede tunc colonus teneatur cōstituere mercedē in certa p titate fructuū puta annuatim. et vel. et corbes frumenti vel alterius speciei que ibi seritur secundum qualitatem predii. nō autē cogetur pecuniam p mercede soluere nisi sit contraria cōsuetudo. et hoc est not. lectu. quam etiam tenet glo. Bart. et Sali. in l. excepto. §. de loca. et idē in domo mea habitata ab aliquo ciue quia compellitur constituere et soluere inibi certam mercedem pout illa domus confueuit vel meretur locari. vt. d. l. excepto. et ibi Sali. nō em pot dominus aliquā innoationem facere colono vltra solitaz solutionem reddi tñ. §. eo. l. cum satis. §. caueant. et §. titu. ff. l. i. Et not. qd in casu nostro nō erit proprie contractus locationis. qd ille requirit mercedem que hic nō est. sed erit contractus in nominatus ex quo dabitur actio prescriptis verbis habens similitudinē cum contractu locationis. l. j. §. si quis seruum. ff. de pos. et ideo ppter sterilitatem ita fieret remissio mercedis sicut in vera locatione. vt dicta. l. excepto. et dolus et culpa que veniret in locatione venit in isto. quia contractus in nominati dñdicantur fm naturam extractuū in nominatorum quibus assimilantur. d. l. si quis seruum. §. l. naturalis. §. pe. ff. de prescrip. verbis. pro mercede em quandoque soluit pecunia. quādoque certa quota fructuū vt fit in tuscia vt no. in l. si apes. §. j. ff. de fur. per Bar. et Angel. in d. l. excepto. §. loca per Salice. Alii autē dicūt oppositū istius scēde lect. videlz quādo nihil fuit conuentū de mercede qd nihil potest peti et intelligit hic fuisse conuentū vt in prima lect. qd gl. reprobabat. qd nō debet colonus habere fru-

ctus et mercedē. l. emptorē. §. qui aut. de actio. emp. et vendi. l. j. §. illud etiam. §. de lati. liber. tol. et hoc voluit gloss. in versu. alii dicunt. Tertia lect. est in versu. et tertii dicunt. Et quarta lect. in ff. glo. in versu. quarti distinguunt simul conuentione fatent qd si est facta conuentione cum colono de certa quantitate fructuum soluenda vel etiam de certa specie vt tot capones auferes et lues qd valet conuentione de soluendo pecuniam per colonum rustici: qui non audeat optare pecuniam: non valet nisi sit cōsuetudo. et sic voluit qd aliquid possit fieri consuetudine qd non pot fieri pacto: quā gloss. bene nota. Et qua habes qd pactum et consuetudo procedunt a pari. vt qd pot fieri per vnum possit fieri p aliud. qd intellige verū qd neutrum est reprobatum per legem. vt. l. eo. l. litibus quemadmodum. cū no. super rub. §. de decre. decurio. Si autē pactum esset reprobatum consuetudo nō. tunc cōsuetudo pualet pacto ideo consensus pualet pactum non dat iurisdictionem. l. pualet. §. de iuris. om. in d. consuetudo sic. l. §. de emancip. lib. et pactum simpliciter interpositum tribit ad formaz et solennitate consuetudine traditaz. l. si prius. §. recte placuit. ff. de aqua plu. arcen. et dispositum per pactum in fructibus et speciebus pot per consuetudine conuerti in pecuniam. vt. §. in prima lectu. Quanto autē tempore inducat et roborat hoc consuetudo qd rustici coloni soluatur pecuniam pro mercede locationis. Glo. si. tenet hic quod tanto tpe cuius non extat in memo. vel etiam. xxx. annis. Non autem longo tpe quo inducit regulariter consuetudo. vt not. in l. de quibus. ff. de legibus. Quia hoc dicit esse mala consuetudo per quam rustici dimittant agriculturā vt querant pecuniam pro soluenda mercede locationis et mala consuetudo non inducit logo tpe in aut. vt nulli in dices. §. j. coll. ff. sed longissimo tempore. xxx. annorum sic vt tenet hic glo. si. quam not. Sed hanc glo. non credo veram. qd mala consuetudo nullo tempore debet roborari. vt d. §. j. nec hic erat mala consuetudo vt patz ex prima lect. Ultimo no. id ad quod semper allegat bec. l. qd rustici pecuniam optare nō audent non ex defectu potestatis scz qd non possint habere prohibitionem iuris. qd uno possunt habere nec ius pbitet vt hic in l. penul. as non valet pactum qd soluerent mercedem in pecunia qd scz tenet gloss. imo dicunt antiqui rustici qd patrimonium nihil valet sine peculio aliquarum pecuniarum. l. si chorus. ff. de leg. ii. Sed ideo non audent optare timore ne dominus auferant ab eis: sicut solent auferre a seruis et subditis subtili ingenio. l. si. §. de com. mer. et merca. vel timore ne perdat ius cum nō habeant in domo gazophiliatum ad reconduendū. sed potius legiones et aratra. hinc est qd in vrbans locationibz oia inuecta et illata etiam occulte et domino ignorante in domum cōducta sunt tacite obligata dño. Sed in rusticis solum domino sciente. vt no. glo. in si. de act. §. item seriana. Item etiam non debent rustici querere pecuniam ne momēto a cultura subducant. §. eo. l. colonos nulla. hinc est cum quid potant ad vendendū non debent diu morari in vrbē ad vendendū sed relinquere substitutū qui vendat et ipsi reuertant ad glebā. l. si. §. de nan. Not. etiā hic ex fine qd consuetudo daf predicto. Item sicut datur predicto. ff. de neg. gest. l. qui aliena. et iniuria fit predicto. l. pe. ff. de via pub. et denunciatio fit predicto. l. iiii. §. toties. ff. de dam. infecto. et §. de anna. exceptio. l. vt pfectus. et predicti tributarii conuentionem dicit non persona. l. imperatores. ff. de publicanis. et pot loqui bec. l. in omni rustico terram colente. vt hic in glo. si. in fi.

- 1 Coloni fugientes in aliam prouinciam sunt per presides prouinciarum ad sua predia reducendi.
- 2 Libertas vendicat et reuocat suum ciuem et incolam vt munera et onera supportet.

Dynes omnino. Coloni in aliam prouinciam fugientes sunt per presides prouinciarum ad sua predia reducendi. b. d. Concordat in aut. de man. prin. §. sed etiam suscipientes per dñm ab eo qui suscepit relectis sibi expēsis. l. j. §. de infan. expo. Sic etiam repetuntur serui fugitiui et alii publicis operibus obnoxii: vt sunt murileguli metallarij et similes. l. si. §. de seruis fugie. et l. murileg. §. de murileg. et l. fina. §. de metalla. sic et curia vendicat et ad curiam reducit suum decurionem. l. generali. §. de decurioni. Sic et civitas vendicat et reuocat suum ciuem et incolam vt munera et onera supportet. l. incola. et l. de iure. ff. ad municipa. l. j. §. de municip. et ori. et not. glo. in d. §. sed etiam suscipientes. de manda. prin. et intellige quod preses cogit fugitiuos colonos ascriptitios redire ad coloniam suam vbi sunt ascripti. secus in alijs colonis liberis et non ascriptitii: vt hic in glo. et §. eo. l. diffiniunt. Item hoc verum qd sunt conuicti vel confessi se esse ascriptitios vt hic in glo. si. Si autē est dubium summam cognoscit de possessio vt in simili dixi in d. l. generali. §. de decurio. et in d. l. j. §. de muniti. et orig. et §. codē. l. si coloni. Sed qua actione vendicat ascriptitios et qualiter puniatur cum receptans et retinens et qualiter iudex negligens in eum remittit dō tāgit glo. si. Item quādo fugit de vna prouincia in aliam debent scribi libere per tu dicē a quo fugit et ad quem fugit vt remittat qd si fuerit inobediēs per epm loci aut aliu superiorum puniri dō in aut. si non crimen. §. de adul. et in autenti.

vide an legones sit leg...

vt disse. iudi. in. §. i. colla. ix. z. l. a. vno pio. §. i. In tert. ibi ascriptio-
tios: vel inquilinos. de differentia inter istos colonos vide. §. in ru-
bra. Itē ibi: discrimine. i. remota oī differentia sexus conditionis z
numeri. Itē ibi: antiquos penates. i. sua antiqua loca in quibus
sunt obligati. z. isto versu. vnt etā. l. n. l. de cōmea. Itē ibi: compelle-
lant. dicit Dof. hoc esse verū qñ ab aliquo possident: secus si a ne-
mine possideant. qz tunc dñs p̄pria autoritate possit eos retrahē-
re sicut dñs seruum nisi qñ se puocaret in libertatem. l. i. §. versu. cā
status. qd̄ credo verū retenta opinione qz isti ascriptitiū sint serui
als requirit in retrahendo autoritas iudicis si eius copia haberi
pōt vt dixi in. d. l. generali. §. de deca. Et est argu. bec. l. contra mo-
nachum vt possit ad monasterium per abbatē reuocari. §. de coar-
ctalibus. l. si coarctali. §m. Ant. z. et glof. f. co. l. omnes p̄rogati. z. si
militarē vaillus qui recedit non repudiato feudo cogit redire si
dominus vult arg. huius. l. §m. Bal.

- 1 Prohibitio alienationis coloni originarij sine solo trahitur ad censum.
- 2 Propter fauorem publicum prohibitum vendi prohibet permutari z in emphyteosim dari.
- 3 Colonus ascriptitius prohibitus vendi an possit obligari.
- 4 Prohibita alienatione an prohibeatur heredis institutio.
- 5 Propter famem an possit dñs alienare rem prohibitam alienari.
- 6 Dñs ascriptitium vnus p̄ dñi an possit transferre ad aliud p̄dñi.
- 7 Ascriptitius an possit clericari.
- 8 Ascriptitius an sine solo possit prescribi.
- 9 Pro quantitate p̄dñi alienari transit quantitas ascriptitionum.
- 10 Fundus in quo sunt ascriptitiū christiani non potest vendi in deo propter accessorium.
- 11 Emens ascriptitios sine solo tanquā faciens contra legem perdit pretium solutum vel soluendum.
- 12 Ad qd̄ non vendicauit defunctus potest vendicare heres.
- 13 Qui contra legem mercatur censetur male fidei possessor. z. nu. 14.
- 15 Dos concernit publicam vtilitatem personarum.

Clemadmodum Coloni origina-
rī vel censiti nō pos-
sunt absq̄ solo alienari. sed cōtra potest solum alienari
sine colonis. sed in consequentiā trāseunt in venditione
tanq̄ res in diuina a solo. Itē si venditio fiat de colonis sine solo
emptor perdit pretiam qd̄ hīco applicat z venditor z eius heres vē
dicat colonos ab emptore z eius heredibus non valentibus longo
tpe prescribere cum sint male fidei possessores contra prohibitionē
legis mercando. b. d. z. sunt quatuor dicta in hac. l. Primo probi-
bet colonos originarios z censitos alienari sine solo z fraudē fieri
prohibet. Secō ibi: sed cum soliditas. statuit qz si dominus vēdat
p̄dñi in totum debet etiam tradere omnes seruos colonos p̄e-
dio ascriptos qui penes eum remanserunt z si pro parte vendat qz
tradere colonos qui illam partem erant ascripti laborare. Tertio
ibi: z emptor. statuit qd̄ si dñs vendit colonos sine p̄dñi ipse eos
poterit vendicare z emptor perdet pretium. Quarto ibi: z si ex ali-
qua. statuit qz si venditor tempore eius vite noluit vendicare eius
heres poterit vendicare tam contra heredes q̄ emptorem eius lon-
gi temporis prescriptione cessante. Nota ex principio qz p̄ probi-
bitio alienationis coloni originarij sine solo trahitur ad censum. z
si prohibito alienationis facta in vno trahitur in alio suo simi-
li. z. sic in p̄bitis z contra communes regulas in ductis sit extēho
vbi tractatur de fauore publico vt est hic. ne agrorum culture dese-
rantur vt hic. z. §. eo. l. j. z. si. als cessante hic fauore non fieret exten-
sio. qd̄ contra rationem. ff. de legi. r. l. si. §. de p̄dñis curia. Sed
quero an coloni prohibiti vendi possint permutari vel in emphy-
teosim dari. glof. magistra hic in verbo vendi. concludit quod nō.

- 1 Propter fauorem publicum prohibitum vendi prohibet permutari z in emphyteosim dari. z sic tunc nomine vēdi-
tionis prohibite continetur permutatio z in emphyteosim datio.
z sit extensio de vno simili ad aliud simile vbi durat eadez ratio fa-
uoris publici vt dicit. §. in notabili. Et secundario est penale emptor-
ri in vtroqz z sic odium extenditur in consequentiā fauoris: z vē-
ditio prohibita sub pena extenditur ad permutationem z in em-
phyteosim dationē z circa obligationem dicit in sequenti questio-
ne. Item collige aliud ex p̄supposita glof. dum querit z decidit
qz isti coloni p̄biti vendi non possunt in emphyteosim dari. qd̄
h̄ als res simpliciter mobilis nō possit dari in emphyteosim. in si.
loca. §. a deo. in glof. sicut nec in feudum. vt de cog. feu. §. sciendum.
tū res que nō penitus censet mobilis sed potius immobilis cū sit
ascripta glebe a qua separari nō pōt. §. eo. l. colonos. poterit dari in
emphyteosim z in feudum vt hic. z. in aut. de non alie. §. emphyteo-
sim. in si. §. colla. ix. Secō quero an p̄ colonus ascriptitius probi-
bitus vendi possit obligari z glof. cōcludit qz non. qz p̄bita alie-
natione p̄bitet pignoris obligatio vt in iuribus allegatis in glo.
z de p̄bi. fen. alie. per federicū. in. c. imperiali. in prin. Contra qd̄
glo. opponit z non soluit de lega. si. ff. de feruis expo. nam prohibi-
to maiori non prohibetur minus. z sic prohibita venditione non
debet p̄biteri obligatio pignoris que est minor: z per hoc facit. l.

in quorum. ff. de pigno. Solue qz ibi interdictio alienationis que
fit per iudicē nō trahit ad pignoris obligationē: sed vbi fit per legē
sic. no. in. d. l. in quorū. z. ff. de verb. sig. l. alienatum. §. i. in glof. z di-
xi. §. l. si de p̄d. curia. Nam vbi a lege prohibet alienatio prohibet
etiam pignozatio z in emphyteosim datio. vt. no. in. l. si. §. in filijs.
4 §. de bo. que libe. Tertio quero an p̄bita alienatione p̄biti
beatur heredis institutio. z videt qz nō qz prohibito in contractu
non extendit ad vltimā voluntatē. l. vrbā. contraxerit. ff. de verb.
sig. Item nō comprehendit alienationē necessariam vt est heredis
institutio dotis datio bonorū diuisio. l. si. in fine. §. de litigi. z. ff. de
aliena. iudi. mn. cau. fac. l. ex hoc edicto. §. alienare. versu. sed herediū
§. l. de determinat cōtrarimū per. l. si qz in quillinos. §. si. de leg. j. vbi
tenet legatū ascriptitionū. sed debet estimatio. qz nō pōt legari sine
dolo als secus. vt z glof. in. l. vnica. §. nō lice. habita. metro. z de hoc
an p̄bita alienatione p̄bitet heredis institutio. Dic per Bar.
in. l. peto. §. fratre. de leg. ii. r. l. si ita. §. ca. ff. de verbo. obligatio.
Quarto quero nunq̄ pactū vel stipulatio venditionis huius
ascriptitiū sine p̄dñi firmet iuramento. glof. §. eo. l. j. tenet qd̄ nō.
qz iuramentum non firmat cōtractū inutilem z improbatū: z rōne
publice vtilitatis vt hic de quo. l. qñ iuramentū. validet contractū
z qñ non. dic plenissime per Bar. in. l. si qz pro eo. ff. de fideiussor.
5 Quinto quero an p̄pter famē possit dñs alienare rem p̄biti-
tam alienari vt ascriptitiū sine solo. respondet glof. qz sic ad simili-
tudinem patris. l. si. §. de patri. qui si. di. Sexto quero an p̄ dñs
ascriptitiū vnus p̄dñi possit trāssere ad aliud p̄dñi: z tenet glo.
qz sic sicut colūnas z marmora de vna domo mea ad aliam domus
meam in alia ciuitate existentē transferre possum. l. si qz §. de edi-
ficiis. z. l. cetera. §. itē queri pōt. de leg. j. qd̄ puto verū z abundatē
remaneant in fundo a quo fit translatio. als nō est pium cooperi-
re vnum alere z aliud denudare. l. affiduis. yer. exceptis. §. qui po.
in pig. ha. z. l. si qz p̄ diuinam. in si. §. de aquedu. Ipse autē ascripti-
tius non potest transferre sine consensu dñi vt dicit gl. p̄ quam di-
cit And. de isernia ti. de p̄bi. fen. alie. per sede. iurta si. qz vaillus
anq̄riatus. i. obligatus ad p̄sonales p̄tationes vel mistas de qd̄
in. l. neminem. §. de sac. san. ecclē. non pōt recedere de terra dñi inuis-
to domino. Septimo quero an p̄ ascriptitius possit clericari.
7 dic qz in ipsis possessionibus quibus ascriptus est z nō alibi potest
etiam contra dñi voluntatē religionis fauore z poterit deseruire
agro per substantiā quē maluerit in an. ascriptitios. z in corpore
vnde sumitur. §. de epif. z. cle. z ita intellige glof. j. tir. si. in versiculo
alienare. l. v. dist. si quis obligatus. z. c. admittuntur. Et hoc appa-
ret qz res prohibita alienari non impedit in ecclesiam transferri.
Octavo quero nunquid possit fieri executio sententię vel in so-
lutū datio creditoribz in istis ascriptitijs sine solo. tenet hic gloffa
qz nō s̄ debet iudex partem agri p̄ rata cum parte ascriptitionum
adiudicare licet in als rebz mobilibus nō annexis immobilibz
prius fiat executio z deinde fiat in immobilibus. l. a diuo pio. §. sup
rebus. ff. de re iudi. z tangā. j. de fun. pa. l. j. Mono qz qd̄ si dñs
velit ascriptitium liberare sine solo. glof. post multas opinioes
cōcludit qz tantus est qz cū solo vel cum parte soli competentē cum
liberet: qz als nō liberat nisi p̄ modū translationis. l. si. §. de trans-
la. contra quam determinationem gl. opponit di. l. que de tota. de
rei ven. Et quibus oppositionibz nō. qz licet als idē ius sit de par-
te quo ad partem z. dicta. l. que de tota. z in re vna quilibet possit
moderari z diuidere: vt in. l. re mandata. §. manda. tñ fauore pu-
blice vtilitatis culture non pōt quis de parte qd̄ pōt de eius toto.
Et sic in hoc nō disponit de re sua ad libitū dicitur enī ascriptitijs
pars soli. l. longe. ff. de diuer. z tempo. prescrip. z inter mobilia
cōputatur in. §. vult enim. in auten. de non alie. colla. si. Procedit
enim regula totius z partis quā vtrobiz est eadem ratio. l. si vno
in si. ff. de admī. tn. z. l. que tota. secus si diuersa vt hic. z. §. eod. l. si.
In hac tamen questione glo. Sui. in auten. ascriptitios. §. de epif.
z cle. tenet quod possit liberare qz etiā ibi glo. tenet. quia maior est
fauor libertatis q̄ agriculture. l. titio vsufruc. §. si. z. l. quoties. ff.
de cōdi. z demonstratio. z est casus in. l. possessores. j. de fun. patri.
8 Decimo quero an p̄ ascriptitius sine solo possit prescribi. Et gl.
respondet qd̄ sic decem annis. Intellige hoc verum extra casum
huius. l. videlicet quando alias facta esset venditio bona fide a nō
domino de ipso ascriptitio tunc h̄ non possit per pactum venditio-
nis in alium transferri sine solo tamen poterit acquiri sine solo p̄-
scriptione longi temporis sicut possit ipsum p̄dñi z sic in plus
hoc casu operatur tempus q̄ pactum vt dicit glo. in. l. longe. ff. de
diuer. z tempo. prescriptio. sed hoc casu huius. l. fuit facta vendi-
tio omnium ascriptitionum cum minuscula parte terre vt hic in
versu. neqz. ideo non sufficit prescriptio. r. annorum sed requirit
longissima vt nō. glo. §. eo. l. domini. l. i. §. de. secundo. qz versu. neqz
domini. continctā. glo. qz ita punitur faciens fraudēz legi. dic per
glo. in dicta. l. contra. z sicut non valet venditio facta contra legem
vt hic in prin. z in versu. z emptor. z. l. non dubium. §. de legi. ita
non valet facta in fraudem vt hic in ver. neqz vero. qz non operet
legē circūueniri. l. cum bi. §. si cum lis. ff. de transac. z. l. si libertus.
ff. de iure patronatus. z de prohibita fend. aliena. per fedrici. c. j. §.
callidis.

9 callidis. Tertio no. ex versu. sed cum soliditas quod pro quantitate pretii alienati transit quantitas ascriptitiorum tanquam rerum concordantius et a solo inseparabilium et sic patet quod si alienat ascriptitios sine solo non valet venditio. ut si in prin. r. j. in ver. sed emptor. Sed si alienatur pretium solum valet et uterque contrahentium potest cogere alium ad recipiendum etiam ascriptitios pretio tamen addito. Et sic est casus in quo quod inuitus cogitur emere vel vendere. si autem emeret cum pacto quod non sequatur colonum non valeret pactum sed statim firma venditio solum que sequitur ascriptitios, et petentur conditione ex hac. l. vel actione ex empto. Non ob pacto sicut venditio solo sine superficie nihil proficit quomodo nus superficies transeat. l. obligationum. §. placet. ff. de act. et obli. et hoc vult glo. in verbo manserunt. que opponit et non soluit de. l. doli. ff. de contrab. emp. a sensu contrario ubi firma rei vendite non cedunt venditioni si sunt per pactum excepta. Sed dicit quod ibi res accedens erat accidentalis. hic vero essentialis: arg. l. per serunz. §. j. ff. de usu et habi. Vel dicit quod hoc facit publica utilitas agriculture. ut no. §. eo. l. j. r. §. in glo. magna. Et hoc facit ad questionem de ingrediente monasterium qui reseruat sibi propriam an remaneat firmus ingressus et vitietur reseruatione. de quo plene per doc. in aut. ingressi. §. de sacrosan. eccle. Sed quid si vendidi fundum in deo an sequatur in consequentiam ascriptitios christiani, ut sic quod non solum iudeo separatim possidere. l. §. ne iudeus man. c. d. l. liceat mixtum ut et alias res prohibita per se alienari alienatur in consequentiam aliarum rerum. l. in modicis. ff. de ben. emp. r. l. quedam. ff. de acqui. re. do. r. glo. hic in verbo manserunt in fine. concludit quod non valet venditio et in fundo propter difficultate separationem et sic hoc casu vitale pro inutile vitietur. l. plerunq. ff. de edil. edic. r. l. si spolus. §. generaliter. ff. de dona. inter vir. r. vro.

10 Tertio no. ex hoc nota quod fundus in quo sunt ascriptitios christiani non potest vendi iudeo propter accessorium. et sic hoc casu accessorium vitiat conventionem super principali ut vult hic glo. Tertio no. ex verbo et emptor. quod si emens ascriptitios sine solo tanquam faciens contra legem pretium solutum vel soluendum quod sisco applicatur nec agit contra venditorem de emptione nisi fuerit stipulatus vel pactus ut tenet hic glo. in verbo et emptor. Et ex qua nota quod ubi contractus super prohibitis de iure si emptor pepigit de pretio sibi restituendo emittit de secuta valet tale pactum quamvis fuerit sciens non tenere contractum ut hic. r. l. si fundum. §. de emic. r. p. Saly. in. l. si. §. de litigi. licet glof. v. deat tenere contra de pbi. feu. alie. p. sed. c. j. §. callidis. r. de pbi. feu. alie. p. l. otha. c. j. in prin. r. dicit in. l. j. §. de p. d. curia. Et sic hoc casu non habet locum regula quod in pari causa turpem. §. porro. ff. de condi. ob. tur. cau. ut dicit hic glo. in verbo agnatione. que hoc locum quod dans repeteret non quod tertius ut siscus ut hic. r. l. si. §. de litigi. et ff. de p. d. emp. l. fenatus. r. l. j. in si. §. de p. d. r. r. r. annoz. Et salit in casibus ubi non publicatur pretium sed restituitur emptori scilicet propter ignorantiam scilicet quod serui essent fundo ascripti. l. l. v. ber. ff. de contrab. emp. vel si fuit stipulatus vel pactus de pretio quamvis sciret rem aliena. l. si fundum. §. de emic. r. ibi glo. vel propter rusticitatem. l. vnica. §. non lice. habi. metro. Item fallit in emente rem alteri legata pure vel sub conditione, qui adueniente conditione restituit rem et sibi restituitur pretium tantum. non autem agit ad duplum vel melioramentum quantumcumque fuerit stipulatus. et sic cum grauetur in vno quod non agit ad id quod fuit stipulatus, releuetur in alio, ut sibi male fidei emptori restituatur pretium. et ita vnum est pro se, et aliud contra se. l. fina. §. fin. §. commu. de lega. r. hic in glo. in verbo et emptor in versu. item quia contra. Item quod dictum est emens rem prohibitam emi. perdit pretium quod sisco applicat. Fallit in emente rem ecclesie ab eius administratione alienari prohibita, qui perdit pretium non tamen applicatur sisco sed ecclesie. l. inbemus. §. sane. §. de sacrosan. eccle. de qua. l. glof. hic opponit et non soluit. Ideo dicit quod ibi ecclesia non fuit in culpa sed administrator ideo sibi non redditur. rest in maiori culpa mercando contra legem venditor ideo magis punitur ut dicit in. l. j. §. de p. d. curia. et similiter perdit pretium emens a curiali possessionem principis de empto canone. l. si. §. de fun. rei. prin. Quarto nota hic in verbo venditione. coniuncta glo. in verbo agnatione: et in ver. longi te ports. in si. quod ubi quis vendit rem suam prohibitam alienari favore publico ut alienatio ascriptitiorum sine pretio ne predicta remaneant inculta. non transit dominium in emptorem quantumcumque per traditionem rei. sed remanet penes venditorem. ideo vendicare potest. et idem quando non est seruata solemnitas data a lege. l. j. §. de iure si sci. r. l. j. r. §. de iure haste fil. et venire potest hoc casu contra factum suum favore publice utilitatis licet regulariter fecus. l. post mortem. cum ibi nota. ff. de adop. Secus si non sit prohibito alienationis favore publico sed propter iuris impossibilitatem. ut in eo qui vult constitutere seruitutem eundi agendi per fundum eius communem cum aliis: quod licet non possit focis non consentientibus tamen ipse non potest contradicere vel venire contra factum suum. l. per fundum. de serui. rusti. predi. de qua. l. glo. in verbo longi. in si. opponit et non soluit. sed solue ut dicit: quod hoc facit favore publicis agriculture ibi iuris impossibilitas. Vel dicit ut no. in. §. vult enim. in aut. de non alie. col. ff. in glof. in verbo economico. Et de hoc scilicet quando et an ex inutili contractu transferatur dominium. dicit per Bar. in. l. j. §. si vir. ff. de acqui. possel. r. l. si

ita quis. §. ea. l. ff. de verb. obli. r. l. ea. §. de condi. ob. causam. Quid autem si venditor ascriptitios non vult renouare an iudex ex suo officio eos separabit et renouabit ab emptore. Et licet verbo agnatione concludit quod sic: quod ad eius officium spectat credere agricolos las ociosos et vagos, et eos ad agriculturam remittere. in aut. de que sto. §. j. col. v. et si venditor non curat eos habere mittit eos ad alios agros desertos ut dicit glo. sic et alii iudex ex suo officio repellit mitem a procuranda quantumcumque partes velint. l. filius. §. veterani. ff. de pcura. ex quo inferat quod ubique stat favore publice utilitatis iudex supplet et interponit officium suum etiam contra id ad quod partes agunt ut dicit Bar. in. l. iij. §. hoc autem iudicium. ff. de va. infec. Quinto nota in ver. et si ex aliqua. quod si id quod non vendicauit defunctus potest vendicare heres. et sic heres potest venire contra factum defuncti sicut ipse poterat. Ita tamen vendicatio respectu auocationis possessionis que est facti non debet heredi tanquam heredi. quod possessio que est quid facti non transit ad heredem nisi a patre detur. l. cum heredes. ff. de acq. ren. pos. r. l. j. §. seuola. ff. si quis test. lib. esse in. l. sue. ideo rei vendicatio et actio ad exhibendum non transeunt iure hereditario: sed iure proprie facultatis competunt. l. de eo. §. si. ff. ad exhib. et hic in glof. in ver. contra heredes. Secus autem est in eo quod defunctus poterat vendicare et renouare propter iniuriam sibi illatam. quod heres non potest tunc renouare quod non renouauit defunctus: quod sub taciturnitate defunctus remisisse videtur. l. j. r. l. si. in si. §. de reuo. do. r. dicit. §. de offi. iud. si ille. Ultimo nota quod qui contra legem mercat censetur male fidei possessor. ideo tenet de fructibus etiam percipiendis. l. j. in si. §. de iure haste fil. et non vsucapit longo tpe sed longissimo sic. l. xxx. vel. xl. annoz. §. eo. l. cum scimus. §. illud. quod tpe tollitur omne ius quantumcumque mala fidei questum. l. oes. r. l. scit. §. de prescrip. xxx. annoz. et hoc in glo. penult. licet hodie fecus de iure canonico. ut in regula in ris. male fidei possessor. lib. vj. r. c. si. de prescrip. Et de isto male fidei possessore et qualiter faciat fructus suos: dicit in. l. iij. de offi. iud. in prin. Et nota hic glo. si. quod dicit quod quod mercat contra legem est presumptio iuris et de iure quod mala fidei faciat: quod non admittit probatio. de qua presumptione dicit. §. de apo. pub. l. quicquid. et ideo proditum nec facit fructus suos nec prescribit longo tpe ut hic. imo plus dicit glo. in si. quod quod res est prohibita alienari et vsucapit et sic est affecta: ut est res furtiua et ascriptitios sine solo. tunc et ignorans eius ascriptitios vel res furtiua habet pro sciente quod ad vsucapionem impeditur. l. vbi lex. ff. de vsuca. §. secus. quo ad fructus. l. bone fidei. ff. de acq. re. domi. tota enim die allegat hic glo. in si. quod ubi dicitur lege pbi betur alienatio prohibet et eius vsucapio. ut hic. r. v. l. vbi lex. r. ibi glo. in ver. prodest. in si. et hoc sine fiat prohibito pro statutu sine pro voluntate vel in contractu taliter quod impediatur dominii translatio. ut ibi per Bart. et latina per eum in. l. si ita quod. §. ea lege. ff. de ver. obli. Sed an tales ascriptitios poterunt in dote dari sine solo. videtur quod non. sicut non potest feudum. de probi. feu. alie. c. imperialem. §. j. in glo. in ver. alienare. r. ar. l. j. ff. de fun. do. Sed dicit contra quod dos concernit publicam utilitatem personarum. ff. sol. ma. l. j. sed ista prohibito concernit utilitatem prediorum principaliter. ergo dos pertinet. arg. l. sancimus. §. de sacrosan. eccle. r. de liti. l. si. r. aut. res que. §. c. vnico. munita de lega. r. quod not. in. l. si. §. de re. alie. Nec obstat contrarium de feudatario: quod ille non habet totalem rei dispositionem sicut iste: quod ille habet solum vitale dominium. de inuesti. de re. alie. fac. c. vnico. Item quod dicitur consequere damnum ex sua liberalitate quod cogetur habere alium vasallum si voluerit. Item ibi fieret contra naturam feudi que est quod femina non succedat. qui feo. da. pos. §. hoc autem. r. de nas. tu. fen. c. vnico. r. vide per Saly. in. l. voluntas. §. de sacrosan. eccle. r. v. l. si. §. de re. non alie.

1 Rapiens alienum colonum vel ascriptitium tenetur pro eo onera cognoscere.
 2 Receptans bannitum vel alium prohibitum receptari si scienter fecerit punitur.
 3 Siscus eoipso quod debitor suus non est soluendo potest comprehendere debitorem debitoris sui.
 4 Realis decima debet solui in loco ubi res est sita.

Omnes profugi. Sciens suscipiens ascriptitios alienos fugitivos, et eorum operis vitens nulla mercede eis data tenetur eos restituere, et tributum sisco, et censum domino ab eis debitum soluere. Ignoranter vero recipiens non tenetur nisi ad eorum restitutionem. sed ad tributum et censum tenentur ipsi fugitiui, qui si soluendo non sint ab eorum debitoribus, si quos habent, sit exactio. h. d. Sunt ergo tria dicta in hac. l. j. In primo statuit quod scienter recipies colonum alienum fugitiuum, cuius opera vitus est in excolendo agros, vel in faciendolo alia seruituta in domino pro vsu ipsius suscipientis ut. l. in lege censoria. ff. de verbo. signecce vllam prebuit mercedem tenetur ad tria. scilicet fugitiuum restituere et soluere censum domino que debebat fugitiuus. Item tributum sisco soluere quod fugitiuus debebat pro alio suo agro proprio que habebat. ut. §. eo. l. bi penes. r. hic in glo. in verbo tributari. Et sic nota quod rapiens alienum colonum vel ascriptitium tenetur pro eo onera cognoscere. ut. §. eo. l. quilibet. r. l. bi penes. r. qua actione agat

Omnes. Nota ex ista. l. ar. contra colonos nostri tpsis, quod pacto rupto vadit ad colendas terras aliorum et pro hoc possessiones remanent inculte adeo quod dominus non potest postea tributa soluere. Ita tales coloni ad ista tributa tenentur et dominus prediorum ad quod gubernanda accesserunt nisi ignoraret

fiscus dicitur. §. l. iij. de iure fil. In secundo dicto ibi ceteris. statuit qd colonus si fuerit liberu & se locauerit ad colendu agru alienum ad certa parte fructu reddenda dno agri & alia parte pro se retinenda vel etia locauerit se ad alias operas faciendas sub mercede recepta. tunc ipse fugitiuus tenetur ad predictu censum dno a quo au fugit & tributū fisco. nō autē tenet ipse suscipies & ignozas ipm ascriptitū secum cōtrahentem. Et sic patet qd receptans bannitum vel aliu prohibitu receptari si scienter fecerit puniatur: licet minus puniatur: si receptauit cognatu vel affinem. l. ij. ff. de recepta. l. ens si ignoranter vt bic. r. l. generali. §. de tabula. r. §. de fabri. l. fin. in prin. Et hoc verū. l. vt distinguat scientia ab ignozātia quātum ad solutionem tributi & census. sed quātū ad alias penas que imponuntur receptantibus ascriptitios alienos. de quibus in l. seruos. f. eod. est speciale in receptionibus istorū ascriptitiorum: vt etiam ignozāter receptans teneatur qd debuit diligenter inuestigare an esset colonus ascriptitius alterius antequā susciperet eum vt bic in glo. profugis. In prima solutione quā tenent bic Barto. et An. de barulo in d. l. seruos. eo enim ipso qd recipit non certificatus de eius conditione delinquit. l. vnica. f. de colo. l. hac. r. ibi etiā tāgā. Nec ob. qd receptans presumat scire r qd suū nō est. r. l. i. §. vn. de vi. qd illud habet locū in rebns que regulariter sunt in dno ali cuius census in rebns dubijs vt est homo qui potest esse seruus & liber: vt notabiliter dicitur hic predicta glo. in vers. p fugis in fi. quā nota pro limitatōe illius legis. ¶ In tertio ibi si qs vero. statuit qd si iste ascriptitius fugitiuus qui se fingēs libertū cū alio se locauit & parte fructu vel mercede recepit propter qd tenet ad tributū fisco & censum dno. vt. §. proxi. vers. nō sit soluēdo. si qd agru cole vel alij reperiant debitores huius fugitiui erigat ab eis coras puratore cesaris: qui est iudex cōpetēs inter fisci & priuatiū vocatis partibus quorū assertione merita causarū pandunt. l. §. si per vim vel alio modo. Et sic patet hic qd fiscus cōpso qd debitor iuns nō est soluēdo pōt querere debitore debitoris sui. de quo dicit vt plene in l. i. in lect. magna. §. de cōue. si. debi. Et sic est ar. f. ni An. de barulo bic: qd collecte: impositiones & onera possunt erigi a debitoribus illorū qui nō sunt soluēdo vt bic. r. d. l. j. r. ij. §. quādo fiscus vel prin. Et glo. bic in verbo ab illis ducit banc. l. in ar. qd sicut colonus fugitiuus reuocatur cū solutiōe eius qd debet fisco & dno predicti. ita si vnus parochianus vnus ecclesie se trāfferat ad alia qd possit reuocari cū solutione decimarū quas debet ecclesie a qua recessit. ¶ Uo dicit qd decime quedā sunt reales & tūc potest reuocari vt soluat parochie vnde au fugit. persona tñ nō reuocat. §. de m. l. i. in quo loco. l. vnica. ff. de cō. §. qd agru. l. forma. Quia realis decima debet solui in loco vbi sita res est vt dicitur iurib. r. c. pasto ralis. r. c. tua nobis. in glo. que incipit. hoc intellige de deci. Alie sunt autē decime personales vt ille que debent ex lero vt dicitur capitulis. & hoc casu potest reuocari p decimis debitis anteq se trāfferat ad alias parochias. ff. ad muni. l. incola. cū nota. in l. j. §. de incolis. sed pro debitis in futurū post trāslationē nō pōt reuocari cū sit sibi licitū mutare parochia. pnt vult sicut domiciliū. l. in bello. §. manumittēdo. ff. de capti. r. l. labeo. r. l. nihil. ff. ad muni. Quid autē si qs est in medio duarū ecclesiarū & dubitat cuius ecclesie sit parochian? cui tenebit soluere decimas. Dicit. bic An. de barulo qd presumat parochian? illius cui propinquior est arg. ff. de acqui. re. do. l. adeo. §. insula. qd si equaliter est propinquior erit parochianus minus illius in qua magis conuersat. l. legatis seruis. §. si vnus. ff. de leg. iij. Si autē equaliter distat a qualibet & pariter vti in vtraqz eic vtriqz ad iudicē. arg. ff. de leg. j. l. titie terrores. Et facit qd dicit in l. j. r. l. cines. §. de incolis r. l. j. §. de muni. r. ori. vide qd ibi dicit de legato ab aliquo facto sue ecclesie cū habeat plures ecclesias. In ter. ibi: mercedem placitam. i. de qua inter eos conuenit. Item ibi: quodēqz debet. l. pro tributis fisci & pensionibus domini. Odof. Item ibi: priuatum iam esse contractum. q. d. nihil contra vtilitatem publicā videtur hoc casu esse factum. Item ibi: obnoxii. id est debitoribus fugitiuorum.

¶ Id qd fit siue cōcedit ab eo qui ius cōcedēdi non habet non valet: r pro infecto habetur.

Immunitates. Immunitas iugatio nis & capitatis sine auctoritate principis cōcessa nō valet: r ad pristina cōditionem reuocat. b. d. Si ergo cōcedatur alicui immunitas eius oneris qd prestat pro ingere boū: vel pro capite animalij vt §. de immu. ne. cōce. l. ij. r. §. de impto. lucra. descript. l. vnica. in princ. Licet hec immunitas sit scripta in libris publicis rationum. tamē qd est facta sine consensu principis non tenet. sed cogendus est ille cui facta est hec concessio ad publicam functionem prestandā. Reuocant enim princeps talia priuilegia omniū immunitatū cōcessa. l. vacuatis. §. de decur. r. ibi dicit. solum valet immunitas concessa ab ipso principe vel a lege cū causa iustaz legitima. §. de his qui a principe va. ace. l. vnica. r. ibi etiam dicit. Nota ergo qd id qd fit siue cōceditur ab eo qui ius cōcedēdi nō habet non valet r pro infecto habetur vt bic. r. l. factum a iudice. ff. de reg. iur. in fi. cōfirmatione superioris roboretur vt bic. r. l. ij. §. de iure fil. r. c. cū autem

de iure patro. imo hec talis immunitas quātūcūqz in scriptis concessa ascriptitij & cōstitis vel alijs quibuscūqz: qd est sine auctoritate principis & contra publicam vtilitatem potest a quocūqz sine pena eripi & auferri. vt voluit bic gl. in verbo arrepte. r. ter. in l. sicut. §. de paganis. r. sic talis violentia tunc est licita. In ter. ibi. specia liter. i. in scriptis date in glo. r pro prima iugatio. i. onus qd prestatur pro iugeribus terrarum siue pro iugo boū. d. l. vnica. in princ. §. de impto. lucra. descript. r. capitatio. i. qd soluitur p capite boīs. vt. l. i. proxi. r. hic in glo. j. Item ibi. eucauterijs. i. publicis libris & scripturis in quibus omnia cauta sunt. Item ibi. probatōe. i. ap probatione principis vel legis vt bic in gl. in ver. facto. Item ibi. functiones pūstinas id est necessitates prestationis siue solutionis tributorum.

¶ Ante. Tributu qd olim soluebat capite mulierū hodie diminutu est vt soluat p binovel trino capite viroium & quaterno capite mulierū. qd in pūncijs hic noiatu serua dū est. b. d. Olim em soluebatur tributū pro capite vnus cuiusqz boīs in qua solutione duo capita mulierū pro vno capite hominis computabant. hodie autem duo vel tres homines tantū prestabunt quantū antequā prestabat vnus p suo capite & quatuor mulieres tantum prestabunt quantum olim prestabant due. Et hoc erit seruandū p publicis monumentis scribendum in pūncijs hic noiatu. Potest etiam intelligi fm glo. j. bic qd olim quando nascebatur masculus soluebatur vnū bīfantium pro tributo sui capitis & pro duabus feminis tantum soluebatur quantum pro vno masculo. Hodie autem tantū pstat p duobus vel tribus masculis quātū olim soluebatur pro vno & p quatuor mulieribus quātū olim soluebatur pro duabus. Et dicit bic glo. qd etiā seruat hodie in Sardinia: qd soluitur certum quid cū nascitur masculus vel femina. Et istud tributū pro capitatiōibus & annonis soluunt solum rustici. de quibus tractatur hoc titulo. non autem ciues. vt bic in glo. j. in fin. r. ll. in ea allegatē. In ter. ibi. capitis norma sit censa. i. ordinaria prestatio pro capite faciēda sit statuta. Item ibi. nūc binis vtris scilicet quādo sunt vnitates. Item ibi. trinis scz qū sunt pauperes. Item ibi. pendēdi capitis. i. tributi p capite soluēdi. Item ibi. attributū est. l. minus pro tributis. vt in glo. Et vide qd no. super rubrica. r. quod ibi dicit. §. de anno. r. tribu.

¶ Sicut priuilegium non liberat colonum a cultura. sic nec dignitas si quam de facto assumpsit.

Originarios. Colonos ordinarios terra deserens nullo priuilegio dignitate vel solutionis census omissione se tueri valet quin ad culturā retrahat. b. d. Nota ergo qd princeps non potest colonum meum ascriptitū a cultura liberare per suū rescriptum. & non ob. rescripto siue priuilegio & eo sperto possum eum vtili actione vel condicione ex. l. si coloni. f. eo. vt bic dicit glo. eum vendicare. Quia rescriptum seu priuilegium absolet in totum ius meū quod est mihi questum super cōtractu iuris gentiū quo casu rescripta non valēt etiam si proprio motu principis sint concessa vt tenet bic glo. r. in l. ij. de preci. impera. offe. r. l. si. §. si cōtra ius vel vti. publi. r. l. si. vers. aperte enim. j. de loca. pēdi. cini. r. sic rescriptum presumitur per gratiam & importunitatē cōcessum vt bic. r. l. j. §. de petitis. Item sicut priuilegium non liberat colonum a cultura. sic nec dignitas si quam de facto assumpsit: qd de iure ad nullā potest aspirare dignitate. j. de agri. r. man. dominicis. l. ij. r. in. r. hic in glo. Similiter non liberatur per omissionem solutionis census vel tributi contra quā solutionem nō prescribitur etiam. xxx. annis. l. cōperit. §. de prescrip. xxx. anno. licet autem dñs nō punetur suo colono priuilegio principis dignitate vel omissione solutionis census tamē bene priuatur eius delicto propter qd eius bona & per consequens coloni etiam ascriptitij publicātur. l. si quis intra. §. de bo. proscrip. r. bic in glo. In ter. ibi nulla census auctoritate. q. d. si nil vel minus soluit in preterito de censu debito non prescribet propter hoc de vero censu in futuro fm Dy. r. hoc etiam voluit glo. r. Bart.

¶ Fugitiui sine receptatoribus latere non possunt. Receptatores latronum simili pena puniuntur.

Seruos. Coloni tributarij vel inglini debēt penes dominos suos & agrorum culturam residere & eos fugitiuos suscipiens agrorum cultu ter condemnatur fisco in. rñ. libris argenti. et domino in restitutione fugitiui cum altero eiusdem estimationis. hoc dicit. Et sunt tria dicta in hac. l. In primo statuit imperator quod omnes coloni ascriptitij & tributarij debeant apud dominos suos perpetuo remanere. In secundo dicto ibi: nam cum. iubet quod a nemine receptentur nec valeant receptantes preteritū ignorantie se excusare. In tertio dicto ibi. si quis igitur. receptatū penam imponit. Nota ex secundo dicto quod tollitur occasio fugiēdi seruis & colonis si receptatores eorum non erant. diutius tēnt fugitiui sine receptatoribus latere non possunt. l. congrui. ff. de offi. pñ. r. l. j. ff. de

1. l. ff. de recep. hinc est qd receptatores latronu simili pena puniuntur in d. l. j. r. s. de bis qui latro. l. j. r. ff. In receptatoribus tamen alienorum colonoru est specialiter statutu vt teneatur ad censu et tributa ad que tenebatur fugitiu. s. eo. l. oes profugi. Item vt puniantur pecuniariter tam sicut qd dno fugitiuoru vt hic in versu. si quis. etiam si receptor fuerit ignorans vt dicitur in dicta. l. omnes. quia debuit recipere eum quem bene cognoscit esse ingenuum et liberum et no ascriptitu et eum quem ignorat esse ascriptitium se liberum simulantem repellere debuit metu pene statute contra receptatores colonorum vt hic dicitur ter. et hoc totum factum est fauore publico ne culture agrorum deserantur. et in republica frugum copia habeatur. vt no. in. l. j. In ter. ibi. seruos. id est ascriptitios qui obligantur ad similitudinem seruoru. non autem qd sint veri serui. vt not. f. eo. l. ne diutius. Item ibi. tributarios. s. de suis propriis predia vt in gloss. Item ibi. remanere. subaudi et eos fugitiuos a nemine receptari. et ad hoc bene sequitur ratio q sequit. na cu r. c. Item ibi. metu domini. Nota q metu pene quis abinet se a malo. Et similiter ex collatione premiozum. l. j. in prin. ff. de iust. r. in re. Item ibi. propulsare. i. repellere. Item ibi. nemo. s. tributarioz vel inquilinoru. Item ibi: a se submouebit. subaudi cu ad notitiam sua peruenit. cum esse fugitiu ignorans enim punitur. vt s. eo. l. omnes profugi. Et s. om. vnam opinionem ibi not. fm. Odof. An. de baru. r. Bar. tenet q speciale sit in receptante colonos alienos et etiam ignorans teneatur. vt s. viri. Item ibi: eiusdem estimacionis. Nota ascriptitios et censitos colonos estimari ad similitudinem seruorum. licet non sint vere serui. et de diuersis penis impositis receptatoribus istoz seruoz et colonozum. vide per glo. in l. quicunq. s. de ser. fugi.

- 1 Habens duo predia pot transferre colonos de vno in aliud.
- 2 Natus ex matre murilegala et patre curiali sequitur patrem.
- 3 Que diuersificant in nomine debent diuersificare in effectu.
- 4 Censu et effectus potius q varia nomina reru sunt attendenda.
- 5 Licet non valeat alienatio colonoru sine predio tñ valet traslatio de vno predio ad aliud eiusdem domini.
- 6 Filius natus ex homine meo est homo meus.

De Inquilinis. Liberi suscepti ex vtroqz vel ex altero parente censito pater nam sequuntur conditionem. Item habens duo predia potest transferre colonos de vno in aliud. hoc dicit. Et habet duo dicta. In primo statuit q qui nascitur ex vtroqz parente censito sine sit colonus censitus sine inquilinus qui colonus et inquilinus licet differant quo ad modum tamen non differunt quo ad hunc effectum. quoniam eoru filij sequentur conditionem patrum. vt patet hic in ter. sine etiam nascat ex altero tantum parente censito. puta filius sequitur conditionem patris et originarij censitus iudicabit. Sic etiam natus ex vtroqz vel altero murilegulo murilegulus iudicatur. s. de murileg. Ma in istis personis sic obnoxiosus filius sequit vnu parentem qui obnoxiosus reperit. et sic fit interpretatio in deteriori partem quo ad statum filij vt dicit ibi glo. et dicitur latus in. l. eos. s. de decurio. Natus vero ex matre murilegula et patre curiali sequitur patrem vt hic in glo. in verbo vel neutro. sed in vere seruus. vt sunt ascriptiti. filius sequit conditionem matris tantum non patris. f. eo. l. ne diutius. r. l. si. r. hic in glo. predia. in ver. nec ob. l. ne diutius. Et sic est differentia inter censitos colonos et inquilinos qui sunt liberi in quibus filius sequit vntrem et non conditionem patris. Si autem pater sit censitus et mater ascriptitia prenale conditio matris vt filius sit ascriptiti? vt dicit hic glo. et q sine censiti. dic vt. j. ti. ff. l. j. Et q differentia sit inter colonos censitos et inquilinos censitos dicit glo. ff. in ver. tertii dicit. In secundo dicto ibi illud etiam statuit qd si habes duos fundos vnu fertilem et referu alium tenuem sine sterilem et colonos q erant in referro transfuit in fundum sterilem. deinde vendat dicta predia diuersis psonis. certe emptoz predij sterilis pot petere nedum colonos traslatos. si non habet. sed etiam eorum agnationem. id est filios originarios. Et sic patet qd ad quem spectant coloni censiti debent etiam spectare coloni originarij. id est eorum filij. et sic filij non transfuit sequuntur in consequentiam traslatos patres et eorum accessozij ne fiat eorum dura separatio. vt hic. r. l. possessorius. s. communia vtri. iudi. Nota ex principio limitationem regule que est qd que diuersificant in nomine debent diuersificare in effectu. l. si ff. de codicilli. s. de codicil. Quia illud verum est quo ad quid. sed non est necesse quod per omnia diuersificet vt hic. Licet enim aliqua ouerla sint in nomine vt est hic inquilinus et colonus. tamen non diuersificant quo ad originem filioz quoniam filij omnis eoru originarij de quibz specialiter tractat bec. l. sequitur conditionem patris. licet in alio diuersificent inter se vt in dicitur hic verbum pene. id est quasi quia colonus est qui habitat in fundo quem colit et inquilinus potest alibi habitare et alibi colere. vt in glo. ff. in versu. tertii dicit. Potius tenim censu et effectus qua varia nomina rerum sunt attendenda vt hic. r. l. vnica. s. de liti. l. ber. tol. r. l. quicunq. versu. quibus. s. de heredi. l. ff. iuxta finem versu. sed vt. ff. de consti. pccn. vbi gloss. dicit quod controuersia nominu

pertinacibus est relinquenda et sensus amplectendus in c. intelligit. de verb. signi. r. j. q. j. marchion et basilides. et dicit in. l. j. s. de iudi. ideo licet testes diuersificent in nomine vt quynus dicit qd est comunitio inter homines. alius autem qd est communis intentio sine opinio et fama. rñ probant cu bec verba diuersa idem significent vt dicitur capitulis. r. l. ff. s. conditio. ff. de adi. lega. Secundo nota ex secunda parte qd licet no valeat alienatio colonoru sine predio. s. eo. l. quem admodu. tamen valet traslatio de vno predio ad aliud eiusdem domini qd intelligit vt ibi dicit. In ter. ibi. quatum ad originem. i. prolem ex eis ortam vt sequit conditionem parentu. Item ibi. vel vtroqz vel neutro. aliqui habent. i. altero. q. d. sine vterqz parens fuerit colonus vel inquilinus censitus sine alter tantu filij eoru originarij sequunt eoru conditionem dntamen mater non sit serua vel ascriptitia: qd tunc licet pater esset censitus filius potius sequeret matr. vt dicit. s. in prin. Alii habent in ter. vtroqz vel vtro. q. d. sine vterqz parens sit censitus sine neuter sit censitus sed sunt pariter alterius conditionis vt ambo ascriptiti filij eoru conditionem sequit. r. ita intelligit glo. istu ter. prout ex litera neutro. s. qñ pater et mater non erant censiti erant tamen alterius et eiusde conditionis ambo. si autem essent diuersi dic vt in glo. Et nota qd bec. l. secundu vnu intellectum potest etiam generaliter loqui de omni specie colonoru et alligatozum que est pluris. pter vt not. s. in rubrica. et hoc voluit hic glo. in verbo vel neutro. iarta ff. r. s. eo. l. omnes omnino. et sic verbum colonus aliquando accipit in specie aliqui in genere vt dicit glo. in. l. prior. Item ibi: res ferta. id est abudante colonis. Item ibi: tenuitate. i. inopia colonorum quibus indiget illa colonia sine fundus. Item qualibet forte. i. quolibet alienationis titulo abs est qualibet fronte vt in glo. Et tunc nota vulgarem modum loquendi cum dicitur nescio qua fronte hoc petas dicas vel facias vt dicit ter. in. l. si plures tutelaz. in fi. ff. de admini. tuto. Item ibi: agnatione restituat. subaudi domino illius predij ad quod fuerunt traslati. ita qd emptoz predij habeat colonos traslatos cum sua sobole. Vy. Et facit ista. l. secundu Bar. qd filius natus ex homine meo sit homo meus. sic de fa. bzi. l. fina. sed in contrariu facit qd imo sit illius cuius est mater. f. eo. l. mulierem. r. f. eo. l. ne diutius. r. l. h. die vt in Spec. de feu. q. ff. ver. quinto querit. Ma pot dicit etiam fm. An. de baru. q aut est natus ex homine meo et muliere libera et sequit conditionem maternam cu faueam libertati. ar. j. e. l. ff. Aut ex homine meo et femina aliena. i. serua. no tamen ascriptitia vel originaria: qd tunc sequit matrem. f. eo. l. mulier. et tuc sit homo meo? qd plus fauet bono casu patris q matris dno. ar. bar. l. Et an possit quis fieri homo alteri ex conuentione. tenet An. de baru. qd sic. f. eo. l. cu scimus. s. illud. in versu. per suos. et in Spec. de feu. q. ff. versu. primo autem queritur. Item an homo meus possit alienare bona sua me infcio. dicam. j. non li. babi. metro. l. vnica.

- 1 Detinens seruū fugitiuū dicitur spoliare dominum.
- 2 Nullum interdictum possessozium pro recuperada possessione rei mobilis.
- 3 Spoliatus a iudice sine iuris ordine ante omnia est restituendus.

De Coloni. Si coloni bona fide possedit ad alium fugiendo se transferat debet ante omnia autoritate huius. l. possessio restitui bone fidei possessori questione originis et proprietatis in possessione reservata. hoc dicit. Non ob. ergo exceptio domini opposita a possidente si dicat se dominu illoru colonoz et incontinenti hoc velle probare: quia restitutio possessionis qua quis est spoliatus est privilegiata vt nulla exceptio contra eam opponatur. nisi alterius spoliacionis. sed incontinenti debet fieri restitutio vt hic in versu. sterili. l. si quis ad se fundum. s. ad. l. iuliam de vi. r. ibi per Barto. r. l. momentarie. s. vnde vi. r. c. j. r. fina. de ordi. cogni. r. no. in. l. dolo. ff. de doli. excep. et accipit hic colonus generaliter pro omni colo agro astrico cu multe sint species. vt in rubrica. et hoc in glo. j. Et nota quod sicut seruus fugitiuus fugiendo furtum facit sui propter quod vitium cessat prescriptio longi temporis. et requiritur prescriptio longissimi temporis. s. de ser. fugi. l. j. r. ita colonus fugiens licet sit liber dicitur facere furtu sui et sic requiritur possessio longissimi temporis in eo prescribendo. f. eo. l. cu satis. et tenuit glo. s. eo. l. domini. r. l. quem admodu. in glo. magna. in fi. Secundo nota qd bec. l. prouidet bone fidei possessori rei aliene a possessione cadenti vt iudicij possessozij prius debeat intentari qd petitorum. vt hic. r. l. incerti. s. de interdic. l. ordinarij. s. de reuendi. ca. r. l. ff. de vi. ff. de iudi. r. c. in literis. de rest. spolia. eo enim ipso qd colonus denegat domino locacionem et interuertit possessionem prout facit bec colonus fugitiuus et eum detinens spoliare dicit dominu vt dicit glo. in. l. si quis ad se fundu. s. ad legem iuliam de vi. r. d. c. in literis male fidei autem possessori a possessione cadenti non prouidet ista. l. nec ei prebet hoc iudicij possessozij sed solū bone fidei possessori. et concludit hic glo. ff. in fi. r. Bar. hic licet isti male fidei possessori et predoni per violentia expoliato concedat ante oia restitutio anteqd de proprietate tractet. o. c. mulieres. r. v. l. si qd ad se fundu. r. l. j. q. vi. ff. de vi. r. vi. ar. l. ita et si fur. ff. de mo. Secundo

quero que actio hic intret ad reuocatione possessionis colonorum fugientium: Respondet glo. si. qd. dicitur ex hac l. vel officium iudicis vel actio in factu que ex equitate datur. Item cora quo intendatur. dicit glo. qd. coram iudice loci vnde aufugit agitur iudicium petitorium. secus fit in seruo fugitino. l. j. s. vbi causa sta. z. no. glo. magna in fi. in l. cum res. s. de proba. Et hoc iudicium possessionis tunc habet locum quando colonus fugitiuus esset detentus ab alio vel diu stetit in quasi possessione libertatis. Vel etiam esset ita potens qd. dominus no. posset eum de sua propria autoritate capere abducere. cum autem dñs retineat possessione eius sicut serui fugitini donec ab alio capiatur vel diu steterit in possessione libertatis: sic facit controuersiam suam dicens se liberari. l. j. s. per serui q. in fuga. z. l. iij. ff. de acqui. pos. posset dñs propria autoritate eum capere z. abducere. f. eo. l. fi. z. j. de colonis palestinis. l. vnica. sicut potest capi seruus fugitiuus. d. l. vnica. f. de colo. pale. Et quo p. q. dicitur in veris seruis habent locum in istis colonis fugitiuis qui assimulantur seruis prout voluit hic glo. si. licet in aliquibus differant. not. glo. j. eo. l. ne diutius. Lurialis autem fugitiuus ita demum potest si desit copia iudicis. l. gnali. z. ibi dicitur. s. de decur. Quid autem si iste fugitiuus habeat priuilegium habitationis a principe. dicitur qd. non prodest quia presumitur per importunitate concessum vt videtur. f. s. eo. l. originarios. Item quid si fugit ad ecclesiam. dicitur qd. inde potest abstrahi p. reuocatos z. alias personas ecclesiasticas ad reuocationem domini. l. presenti. f. si. s. de bis qui ad eccle. cofu. nisi esset factus eps vel clericus. qui tribus annis seruimus curie vel collegio ad qd. se transtulerat sine requisitione facta a domino. vt hic in glo. Item quero nunquid remediū possessionis huius. dicitur ei qui cecidit a detentatione rei. in qua no. habet aliquod ius dñi nec possessionis: sed solum detentationes. h. vt est commodatarius z. depositarius z. similes an poterit detentatione illius rei petere conditione ex hac l. glo. tenet quod sic in l. z. ideo. in gl. fi. in fin. ff. de condi. fur. z. l. manifestissimi. f. sed cum in secundā. s. de fur. Sed tu dicitur Bart. hic z. dicitur. f. sed cum in secundā. qd. imo no. habet hoc remediū quia hec l. consultit. z. hoc iudicium possessionis tribuit possessori vt patet hic in ter. z. glo. in fi. sed in q. stione nostra solū detinet z. non possidet. habebit ergo alia remedia. f. officium iudicis vel actione in factum. vel vi bonorum raptorum: vel alia remedia scdm qd. est vitium per qd. res peruenit ad alius. nā dicta iura. f. hec l. z. l. z. ideo. z. f. sed cum in secundā. loquuntur quādo res peruenit ad alium cum vitio vt per furtum. Quid autem si peruenit sine vitio vt si res quam possidebat bona fide peruenit ad te similiter bona fide z. sine vitio rei furtiuitatis vt violentiā. an dabitur tibi conditio ex hac l. ad possessionem recuperandam glo. tenet qd. sic in l. iniuriam. s. de furtis. habebit etiam officium iudicis vt tenet glo. in l. vt tantum. ff. de peti. her. habebit etiam ex canone reintegranda. iij. qd. j. z. hoc tenet Inno. in c. sepe. de resti. spolia. quod intelligit Bar. hic. z. d. f. sed cum in secundā. z. in l. rem que nobis. ff. de acqui. pos. esse verum quādo habuisti rem ab eo qui habebat malas fides: quia mala fides auctoritas nocet possessori vt non prescribat nec publicianam habeat. vt aut. male fidei. s. de prescrip. lon. temp. al. ceteris paribus portio est causa tui possessoris qd. mei petitoris. per casum legis: siue autem. f. si duobus. vt ff. quod si a diuersis. ff. de pub. Nullum autem interdictum possessionum datur pro recuperanda possessione rei mobilis sed dantur alia supradicta remedia vt tenet gl. in d. l. rem que nobis. ff. de acqui. pos. sed pro retinenda possessione rei mobilis bene datur in terdictum vt ibi. vt hic in glo. fi. in fi. z. in l. de interdi. f. retinēde. z. ibi dicitur. Et de hac qd. ne nūqd. possum recuperare a te possessorem rei quam primo habui vbi nullus nostrū pbat titulu s. solā possessionem. vide in Specu. de possess. z. peti. f. j. vbi. quid si peto. Item quero hic loquitur quando fit spoliatio a priuato quo casu restituenda est possessio spoliato anteqm in aliquo procedat z. post ea procedendum est in causa vt hic. z. l. si maritus. s. de do. inter vi rum z. vxorem. sed quid si fiat spoliatio a iudice. Dicit qd. spoliatus a iudice sine iuris ordine similiter ante omnia est restituendus: ac si priuato spoliatus fuisset. de resti. spo. c. cum venisset. z. c. cōquerente. quāq. em ptumaf. p iudice in bis q. i iudicio sūt. extra. de remu. c. in p. sentia. z. de testi. c. cū a nobis. z. de re iudi. c. sicut. z. de sta. bo. mi. l. genū. z. ff. de i. ius vocado. l. adoptiuū. f. j. qd. tñ d. determina. tionem videtur recipere p. decretale qm. s. falsam. de pba. non tñ sic presumitur p. bis q. extra iudicium sunt z. iō si platus vel iudex p. ter figurā iudicij spoliat a liq. faciēda est restitutio ac si petere restō priuati. z. ita intellige gl. in l. meminerint. s. vñ vi. in gl. fi. in fi. Si autē in figura iudicij qd. a suo ordinario spoliat siue priuatus z. priuatus petat restitutionē tanq. violatē elect. no. est aduersus sed primo ingredā est cā priuatiōis quare ordinari. sic priuatiōis z. si est iusta priuatiō cōfirmat. as in firmat. s. de accu. l. absentē. f. si. z. vide p. dñm. De. de ancha. in sua repetitōe. c. ea q. f. sūt a iudice. de reg. in. lib. vj. Sed qd. in casu istius. l. si ille ad quē fugerint coloni paratus est in cōtinēti pbare de iure suo dicit. hodie cōstat. hodie agamus. l. si is a quo. vt in pos. leg. nūqd. tenebit restituere possessiōē. Et videt q. non teneat. ff. ad ex. l. i. s. ibi dē. ff. de carb. edit.

Canonem reintegranda. Scie dñi est qd. conditio dicitur. c. reintegranda. locuz hz et in viribz corporis. ff. q. j. c. null. z. An so. b. bu. l. c. cū ecclesia. de causa pos. z. pprie ta. Pet. de ancha. l. c. ex pte. b. resti. spo. Et de hoc vide p. glo. z. Bal. l. i. ff. de fur. per Bar. z. Ang. l. manifestissimi. in. s. fi. tñ. eo. ti. Itē cōpetit et detentato ri sūm Spe. in ti. s. peti. z. pos. f. vñ. nūqd. in. vj. col.

Colonos facit hec l. pro clericalibus z. clericis vt occasione alicuius litis no. obeat a suis studiis vt ecclesijs auocari. ad ides. l. oēs. s. de epif. z. cleri.

cto. l. iij. s. cause. z. d. l. si is a quo. z. ff. ad trebel. l. ille a quo. f. j. z. ff. de doli excep. l. dolo. sed nihilominus est restituēda possessio vt dicitur. z. in prin. nec ob. l. in cōtrariū allegat. q. loquunt in exorbitatio ne rei vel in misside in possessione. q. cū summaria cause cognitioe sunt. z. q. leuiter impediunt p. obiecto dñi. Secus vbi cognitio restitutio in qua desiderat plena cause cognitio. extra. de offi. delega. c. consultationibus. z. sic nec de facili datur nec de facili impedit. de resti. spo. c. in literis. nam que difficiliter concedunt difficiliter auferuntur. arg. l. generaliter. f. sub conditione. ff. qui z. a qui. ma. l. i. b. non fi. z. arg. ff. de fideicom. liber. l. generaliter. f. si cui legatus. f. m. viliū z. An. Et ex predictis apparet an in causa cognitio nis sit offerendus libellus. an sit summaria vel diligens inquisitio. z. videtur quod sit summaria cognitio vt hic dum dicit celeri. z. q. non requiratur libellus. l. momētarie. z. ibi glo. s. vnde vi. Sed dic contra quod imo fiat diligens cognitio vt modo dicitur. nec ob. f. qd. hic dicit celeri. quia intelligit anteqm de dominio cognoscatur. vt dicit glo. in prin. in d. l. momentarie. z. s. ad. l. iul. de vi publi. l. si qs ante omnia z. c. Item dic qd. sit offerendus libellus sicut in qualibet causa in qua contradictor apparet vt dicitur in l. de submersis. s. de naustra. Nec ob. d. l. momētarie. vt ibi not. per glo. f. per Saly. Et ad de qd. in casu huius. l. fallit regula dolo facis. ff. de doli excep. et regula qui ad agendū. de regu. iur. lib. vj. vt ibi per Dy. z. hoc totū facit natura cause expoliationis cuius est natura z. ordo vt prius cognoscatur de possessio recuperade possessionis qd. de petitorio i. de proprietate z. dominio vt dicitur. s. in prin. z. attende quod bec ex ceptio qd. prius cognoscatur de causa spoliationis que est dilatoria. ideo non possit opponi post lit. contest. super petitorio. l. ex ceptionem. s. de proba. z. l. i. s. de excep. f. m. Bar. in l. naturaliter. f. nihil commune. ff. de acqui. pos. vbi vide plene per cum de ista materia petitoris z. possessoris. z. per Dy. z. Saly. in l. incerti. ff. de in terdic. z. l. ordinarij. s. de rei ven. In ter. ibi: tētauerint. sabandi cō tendendo se liberos z. nulli conditioni ascriptos. Item ibi: tunc. i. restituta possessione ei qui per fugam coloni z. apprehensione alie rius spoliatus erat. Dy.

Colonos re colonos non debent inquieta ta. ne propterea cogantur culturam deserere. hoc dicit. Debent ergo domini agrorum inquietari ad quos spe ctat tributa soluere de suis prediis ipsorum colonorum. vt. s. eo. l. bi penes quos. vñ. sane. Et nota hic quod p. magistratum deo bet prouideri neuo puncto vel momento discedant ab agricultura. l. i. qd. quam minus fieri potest separentur. rest. hyperbolica locu tio vt dicit hic glo. Et sic nota vulgarem modum loquendi dūz dicitur non discedas vno puncto vel momento. sic etiam est hyper bole in l. j. ff. de pac. in aut. quib. mo. na. effi. sui. q. nam si quid col. la. ff. quod facit ad dictum testis qui dicit. vidi eum semp posside re. de quo in l. j. ff. solu. matri. z. ex. ratione huius. l. procedit qd. qñ rustici per magistratū cognū portare ad vendendū frumentum. pulcis. oua. pisces z. cetera vidualia non debent permittere magi stratus eos diu morari ad vendendū minutim sed videri debēt in grosso vel per substitutū z. subito reuertit ad agriculturam l. ff. de nundi. z. hoc totum vt colantur terre z. sit vbertas in republica. vt hic. z. s. eo. l. j. Et est argumentū hec l. sūm Bar. q. fauore publi co non debēt coloni a cultura subduci ita scholares z. clerici no. des bent a suis studiis z. ecclesijs auocari. vt. l. omnes. z. l. generaliter. s. de epifco. z. cleri. d. l. j. z. ff. qui eta. fe. ex. lib. x. qd. est verū in stu dente qui est intra. xvj. annum. al. secus.

Mulier originaria que dicitur.

Mulier originaria cum liberto con tracto matrimonio liberos suscepit ipsa cum sua sobole ad agriculturam est reuocanda. hoc dicit. Et dicitur originaria que nata est ex colono vel in quilino. vt. s. eo. l. diffinimus. in glo. in fi. Sequitur ergo hoc casu filius conditionem matris vt sit originarius. prout est mater non autē sit liber licet ex patre libero natus. z. sic hoc casu natus ex bo mine meo no. erit homo meus. de quo dicit. s. eod. l. diffinimus. Et nota qd. iure isto tenebat matrimonium inter istos. vt hic. z. j. eo. l. fi na. Sed de iure autētorū no. tenet matrimonium etiā dño ascripti tñ cōsentiente. ne fiat p. iudicij agriculture. in aut. de nup. f. ascri ptio. transumptine posita. s. de lati. liber. tollē. in aut. ad hec. in fi. Et an iudex secularis possit pronunciare super inualiditate talis matrimonij cū cā spectet ad forū ecclesiasticū. vide per Bald. in dicta aut. ad hec. z. per Bar. in l. titia. ff. solu. matrimo. De iure ve ro canonico tenet inter scientes. sed non inter ignorates. vt q. vñ. ignozat aliu fore seruuz vel ascriptitiū in. c. si quis liber. ff. q. ij. z. c. fi. de coniug. seruo. z. de ascriptitio tangit glo. eadem causa. q. ij. in prin. z. glo. in d. aut. ad hec. z. corrigitur. l. cum ancillis. s. de inest. nup. Quero in casu huius. l. an mulier debeat probare se liberam an dñs esse originaria in coloni. Glo. hic sentit qd. domino incumbit probatio quia cum reperitur nupta libero presumitur libera. l. si veris. f. ff. de libera. causa.

Nullū potest asserre p. iudicij dño colonus in re conducta. Per colonum.

De Er colonum. Colonus in re cōducta nullus potest afferre preiudicium dño. hoc dicit. Quod intellige in effectu et non ob. contraria in glos. non enim respectu dominij potest sibi causam possessionis mutare et sibi dñum acquirere in nulla iusta causa extrinsecus accedente. Et sic quantūcūq; rem cōductam emat ab alio non preferibet. l. cum nemo. s. de acqui. pos. nec etiā respectu possessionis preiudicat dño effectualiter. nam lz dicitur linquat possessionē vel perdat in instruendo alium qui possessionem accipiat. et per hoc dñs naturalē possessionē perdat cum recuperat cōditione ex. l. si. s. de acqui. pos. que est vna de nouis decisionib; Justiniani. Itē licet colonus deficiatur vel alteri tradat possessionem: licet dñs perdat ciuilem et naturalē possessionē: tamē eam recuperat auctoritate illius. l. z se conseruat in dñem. in. d. l. fin. et ita vult glos. magna in fi. et glo. in. l. j. s. cōmunia de vsuca. nec etiā preiudicat colonus dño obligādo rem cōductā. l. fin. s. si ali. res pig. da. sit. Delinquendo autē bene preiudicat dño respectu fut. q; tradet eū pro nora domino ad similitudinē serui si nollet emendare damnu. l. j. s. qd igitur. ff. de vi et vi arma. vt in glo. si in fine. quam nota. qd ita datur colonus pro nora sicut seruus. Itē in textu ibi. possessionis. t. rei possesse. et non ob. contraria glo.

De Colonos nulla. Ascripti glebe ad inferioris militie possunt aspirare nec possunt esse apparitores magisterie dignitatis ratiōe hic inserta. hoc dicit. Nota ergo qd coloni ascripti cēsti et originarij et alij larage accipiēdo pro omnibus colonis non possunt aspirare ad aliquam dignitatem etiā inferioris militie vt est esse apparitor et executor magistrorum militum et peditem. vt. j. de apparito. magist. mili. l. j. duplici ratione scilicet propter honestatem que est vt viles homines non assumantur ad dignitates et ne deserant culturam et si aspirant ad dignitatem reuocantur ad agriculturam. l. fin. j. de mand. et colo. patrimonialium fundorum. cum alijs concordā. hic in glos. allegatis. similiter negociatores et artifices a dignitatibus repelluntur. l. si coarctalis. j. de coarctā. et l. j. nego. ne mili. Similiter et clerici non debent admitti ad aliquem honorem vel dignitatem temporalium: tum propter honestatem. tum ne seducantur a diuinis officijs. vt. l. repetita. s. de episco. et de. et arg. huius. l. Et nota ter. in. fi. qd in legibus et statutis condendis non solū iura singulorum et publica vtilitas seruanda sunt sed etiam honestas est attendenda vt hic. et s. de specta. et sce. l. si qua. non enim semper qd licet: sed quod honestum sit attendendum est. l. semper. ff. de ritu nuptiarum. In ter. ibi. finimus admitti. subaudi vt liberētur ppter hoc ab ascriptitia seruitute. Item ibi. probari id est eligi. Itē ibi. dominorum iuri. subaudi vt melius colāt pedia quibus destinati et ex quibus fructus erant vnde homines viuunt.

- 1 Index debet esse sollicitus circa sedandas et breuiandas lites.
- 2 Longum et prolium tempus dicitur tempus decem annorum.
- 3 Ex prestatione seu solutione longi temporis quis obligatur in futurum.
- 4 Ille qui vult impedire sequestrum vel illud facere renocari debet idonee et specificē satisfare de restituendo rem sine mora si succumbat.
- 5 Satisfactio de representando rem sequestratā durat solū triennio.
- 6 Expromissor est qui promittit et se obligat pro alio non obligato.
- 7 In obligationibus personalibus potest agi possessio.
- 8 Index debet pronunciare super toto negotio et totā litē dirimere.

De Tribus. Si vertatur questio inter dominū et colonum de dominio pcedi. cum loquens satisfare debet de restituendo fructus immedia te si dominus obtinebit in causa que satisfactio durabit triennio et postea renouatur: quam satisfactioem si colonus prestare noluerit vel non potuerit tunc redditus in pecunia consistentes in edes sacram deponantur. Si vero consistant in speciebus iudicis venduntur arbitrio et pretium deponitur. publicas autem functiones soluet dominus vel colonus secundum consuetudinem antiquā obseruatam. hoc dicit tota lex. Vel breuius: colonus negans locationem domino et afferens terram ad se spectare dādo fideiussorem de soluendo redditus domino euincenti non grauat interrim ad solutionem quo fideiussore non dato redditus existens in pecunia interrim deponitur et existens in speciebus venditur et pretium deponitur. Publice vero functiones ex redditibus soluendae soluantur per dominum vel colonum secundum consuetudinem hactenus inter eos seruata. hoc dicit. Et hec lex diuiditur in duas partes principales seu habet duo dicta principalia. In primo dicto statuit qd si est questio de terre dominio et solutione reddituum inter dominum et colonum intelligendo in casu in quo non constat de antiqua et inueterata solutione: quia tunc propter prescriptionem longo tempore factam non posset colonus contradicere. vt hic in vers. eos tamen. que est interpositio vsq; ad verbum tale. vt in glos. Colonus dādo fideiussorem non grauat interrim

ad solutionem redditus in pecunia deponunt. et in speciebus venduntur. et preiudicium deponitur. In secundo ibi. hec de redditibus. statuit qd si colonus confuenerat soluere publicas functiones pro pcedio. nunc etiam soluat pendente lite nec per hanc solutionem generetur preiudicium domino sicutem dominus confuenerat de redditibus partim soluere publicas functiones et partim per se retinere tūc si colonus dat fideiussorem dominus nihilominus recipiet partem quam solebat cōnertere in solutionem publicarum functionum. et quo ad partem quam retinere solebat profestabit contentus fideiussore nec interim molestabit colonus ad solutionem. Si autem nō dat fideiussorem sit sequestratio reddituum vt tamē de redditibus cōcedatur dño vt soluat pecunias functiones et residuum referatur vsq; ad finē litis. Et vltimo in vers. nullo preiudicio. statuit quod per dationem dicti fideiussoris et dictam sequestrationem et solutionem publicarum functionum nullum interim preiudicium generetur domino vel colono. donec lis fuerit iudiciali sententia terminata. et allegatur hec. l. quod per receptionem canonis seu mercedis solutionem probatur iudicij qd res sit mea et sim dñs rei. l. iudicia. s. de rei vendi. et ibi Saly. et per Bar. in. l. quidam in suo. ff. de condi. insti. et l. iij. ff. de sol. Nota et prin. l. ibi litibus imponentes celeritatē. qd iudex debet esse sollicitus et celer circa sedandas et breuiandas et breuiandas lites necdū per sententiam sed etiā partes ad cōcordantiā si potest reducendo vt hic. et l. quidaz estimauerunt. ff. si cer. pet. et l. fratris. s. de transac. et l. properandū. s. de iudi. et l. terminatio. s. de fruc. et lit. et pen. et in aut. vt cleri. apud proprios episc. s. si. colla. vj. et l. j. s. post operis. ff. de ope. noni. nū. et hoc in ciuili. sed in criminali nō debet accelerare vbi agit causa sanguinis nisi forte mora esset periculosa allatura vt in ter. no. in. l. si quis exheredato. s. hi. qui. ff. de inuisit. rup. et irri. testa. Item in criminali nō debet partes ad cōcordiā reducere ne faciat preiudiciū fisco. et ideo in actiōe iniuriarū si agit ciuilitur potest iudex interquirere cōcordiā. non autem si criminaliter. v. q. si primates. et lxx. di. c. i. et c. studendū. et ibi glo. Secūdo nota ibi dubitantes vtrum is terre dominus est an ipsi coloni coniuncta glo. iij. quod vbi est dubium de locatione. tunc colonus potest retinere possessionem satisfadādo et refricare domino questio nem dominij rei locate et solutionis reddituum vt hic. Secus autem vbi constaret de locatione vera et prescriptione longi temporis inducta vt hic. in ver. eos tamen dicimus. qd tūc nō potest refricare questio nem dñij: qd diceret spoliare dñm. ideo cogit sine aliqua exceptione possessionē restituere dño conditione ex. l. si quis cōductionis. s. loca. qui est casus singularis. vt ibi per Bar. Et sic nō ob. c. querela. in. fi. de elec. vbi pendente lite cogitur cōductor soluere vt ibi glo. in verbo necne. quando est finita locatio et petitur restitutio rei locate non potest refricare questio nem dñij: scus si sit perpetua locatio. et sic non petitur restitutio rei sed solutio reddituum vt hic. Similiter potest refricari questio vt hic. si colonus diceret se conduxisse ab alio agente contra ipsum colonum vt. l. bona fides. ff. de positi. et hic in glo. in verbo colonorum in fi. de quo dicit Bar. to. in. d. l. si quis conductionis. vbi autē esset contentio inter duos afferentes se dominos eiusdē fundi potest colonus denegare vtriusq; reddituum solutionem satisfadādo se restituendum victori vt hic in glo. in verbo restituatur. quod nota ad limitationem. l. fina. s. de peti. here. Tertio no. in vers. eos tamen dicimus. quod longum et prolium tempus dicitur tempus decem annorum. cōnita glo. in verbo dominorum alij colonorum. et s. de prescrip. long. tempo. in rubrica et expresse patet ex hoc versicu. qd si per decem annos respondisti mihi tanq; colonus. vel inquilinus de fructibus? et redditibus qd ex hac prestatione diurna probatur te esse colonū meum vel inquilinum. vt non possis mihi refricare questio nem dominij nec denegare solutionem reddituum: et idem multo magis per prestationē longissimi temporis. vel cuius non extat memoria. l. j. in fine. ff. de aqua plu. arcenda. et l. hoc iure. s. aqueductus. ff. de aqua quoti. et estua. et in. c. j. de prescrip. in. vj. minus autem tempus decem annorum non sufficeret. vt hic a contrario sensu. Et apparet hic qd et prestatione seu solutione longi temporis quis obligatur in futurum vt hic. et l. cum de in rem verso. ff. de vsuris. In quo concluditur tria membra: quia aut vis obligare alius in futurū. l. operis. ff. de ope. lib. qd tempus non est modus inducendae vel tollendae obligationis. l. obligationum fere. s. placet. ff. de actio. et oblig. et c. peruenit. et ibi glo. extra. de censibus. de quo vide bonā glo. xviii. q. ii. c. fi. aut non vis eum obligare ex solo cursu temporis sed etiam ex causa seu titulo precedentis obligationis quam allegas et vis probare ex solutione longi temporis: tūc si contentio quam allegas fuit inualida vt pactum nudum non obligatur in futurum. l. si certis annis. s. de pactis. Fallit vbi concurrat duplex fauor scilicet alimētorum et vltime voluntatis minus solennis: qd si ex minus solenni soluitur alimēta annua vel mēstrua etiā per solū triennū obligaris in futurū. vt in casu singulari. l. j. s. de fidei. cō. si autē allegat contentio valida seu legitima titul? ad quē p bādū in ducis solutionē longi tps et tūc solues obligat in futurū. vt hic. et l. cū de in re dño. ff. de vsuris. id si peto te cōdēnari in futurū ad soluendū annuatim par

Decem annorum. Et adde qd dicit bal. et an gel. in. l. male agit. de psci. xxx. ann. et ad de Bal. in. l. j. in. vj. col. C. de fideiussore.

caponum prout iam fecisti decē annis preteritis ex solo cursu tpiis non obligaris. vt s. dixi. sed si allego titulu: vt quia tu vt tui maio res promiserunt soluere pro possessione quam receperunt a me vel a meis maioribus, tunc obligaris in futurum: qz ex diuturna solutione presumitur intercessisse conuentio et titulus allegatus: vt dicit glo. in l. si. circa. ff. de doli exceptione. Et idē in decimis et seruitutibus et aliis prestationibus fm glo. in d. l. cum de in rem verso. de quo dicitur per Bar. ibi. Item intellige qd sufficit diuturna prestatio cum allegatioe tituli quando tractatur de statu reru. et hoc casu quo queritur an possit reficari questio dominii et anti qua redditum prestatio denegari. sed vbi tractatur de mutatione stat^o persone s; an quis esset ascriptitiuus colonus vel vasall^o tūc non sufficit longū tempus: sed requiritur lōgissimum s; triginta vel quadraginta annorū. j. eo. l. cū factis. §. ideo. licet mihi prestiteris seruitia tanq̄ vasallus per decē vel. xx. annos licet allegē iustus titulum precessisse non obligaris in futurū: sed requiritur lōgissimum tempus: qz nō ita de facili trahunt homines sicut res prout hictenet Andre. de baru. et Ange. de peruso. Et an colonus cōdemnatus possit appellare. Itē an in psonalib^o obligatiōib^o possit agi possessorio tangam. j. sup. text. in versu. contradicendi licentia.

Satisfadare. Quia si ppter a iuratoriā cautiones renocatur frustra foret. Et vide dictū elegans Jo. an. in ad. di. Spe. eo. tit. in rubr. vbi dicit qz vbi seq^ostratio nō fieret pp suspitiones h^ordi marie a iure pmissa sit nō reuocabit p^ostationes fideiussores. alleg. c. eū. q. de eo q mittit i possessio. lib. vi. pōt allegari. §. sciē dū. isti. de suspec. tuto. i. si. ibi satisfadati. Et d materia sequestratiōis vide Abb. i. c. dilect^o. de seq. pos. et fruct. idē tenentem.

4 Quarto nota ibi sine vlla procrastinatione qd si ille qui vult impeditre sequestrum vel illud facere renocari debet idonee et specificē satisfadare de restituēdo rem sine mora si succumbat et sic nō videt sufficere simplex et gūalis satisfadatio de iudicio nisi. et ita v^o bec satisfadatio differre ab illa: qz illa est generalis et simplex bec specialis. Item ab illa contingit liberatio per negligentia actoris nō contentis lite intra duos menses. l. fina. §. de fideiussio. bec autem videt vltimus durare. Item illa durat toto tēpore iudicij vsq; ad sententiam inclusivē et tūc finitur. l. grece. §. et post litem. ff. de fideiuss. bec autem videtur posse durare vltra duos menses scilicet post inchoatum iudicium et posse finiri durante iudicio ante sententiam quo casu si finitur debet renocari vt bic in ter. sed glo. bic in versiculo accipiatur. intelligit qd hic fideiussor fuit acceptus ante litem cōtestatam quasi dicat qd fuit datus ante litem cōtestatam cū expressiōe certi tēporis et vsq; ad annū. vt. l. penul. et fin. et s. de fideiussio. vnde cum triennio habeat durare bec fideiussio vt bic in ter. et trienniu cōputetur a tpe litis contestate. l. propterandū. ideo p tempore restantū durante cause instantia vsq; fideiussio renocari. Posses etiaz dicere qd ideo renouatur fideiussio. qz in casu instantia in si. trienniu potest renouari iuxta practica m. Barto. in l. cum lite mortua. et. l. cū apud. ff. in di. sol. Et predictis nota qd satisfadatio de repiesentando rem sequestratam durat solū triennio quo durat instantia iudicij et si ante finitur: qz breuiori tēpore fuit interposita debet renocari vt bic patet. et sic est argumentum qd si fideiussor primo datus inter aliquos inuicem pacem facientes efficiatur nō solvendo debet iterato satisfadari. l. si ab arbitrio. in si. §. qui satisf. cog. et. l. si quo tempore. ff. de petitiō. heredi. **¶** Nota etiam predictam glo. hic in verbo accipiatur. que vult quod instantia que est trienniu vicia. l. propterandū. incipiat a tempore litis contestate quod expressio dicit glo. in l. fina. §. illud. §. de tempo. appel. et. c. ex parte. el secundo de verbo. significat. et sic sentit glo. quod. l. propterandū. solum habeat locum in quibus contestat lis. ex quo infertur hic An. quod in executionibus sententiarum et instrumentorum habetū paratam executionem ex forma statutorum nō sit dare instantiam et sic non finiantur ille cause triennio quod etiam tenet Bal. in l. consentaneum. in fine. §. quomodo et quando iudex. quia infātia proprie non est in causa executionis officio iudicis petite cuz in ea non procedatur ordinarie nec detur libellus vt no. Bar. in l. si creditores. de pigno. §. in quinta questioe principali. versiculo super tercio. et Bal. in l. si causam. §. de executio. rei iudi. In ter. ibi sufficiētem cautelam id est presumptionem locationis facte non ante apparet instrumentum: quia tunc non esset dubium secundum Dy. sed in stipendio militis sequestrado debet bene creditor ostēdere publicum instrumentum. j. de ero. mi. an. l. per banc. §. si qua tamen. Item ibi. excludente. subaudi ideo tunc questione proprie tatis pendente coguntur soluere redditus domino. Dy. Item ibi: renouetur. quod si lis ad huc pēdet: quia propter solutionem publicarum functionum potest durare vltra triennium. l. propterandū. §. de iudi. In ter. ibi: coloni in medio. scilicet temporis id est lite pendente et cautione prestata durate. Item ibi: cimiliarchio. in sacratio siue in sacristia ecclesie. l. fin. in si. §. de bonis auto. iudi. pos. et sic primo debet deponi in eadem sacram illius loci: et si nō sit idonea: quia timetur de perditione debet fieri depositio in metropolitana ecclesia vel etiam vbi iudici videtur. l. acceptam. §. de ysuris. et est speciale in casu huius. l. vt fieri possit sequestratio que als est prohibita. l. vnica. §. de probi. sequestra. pecu. et bic in glo. in verbo cimiliarchio. que tamen per satisfadationem prestitam remouetur: quia vbiq; habet locum sequestratio ibi prestata satisfadatione remouetur. vt bic. et. l. si fideiussor. §. j. ff. qui satisfad. cogan. et. l. se natus. in fine. ff. de offi. presi. Sed nunquid stabitur iuratoriē cautioni si nō potest satisfadare. glo. dicit quod sic in l. vnica. §. de asser. tol. in versu. iuratoriē. Ite tamen satisfadatio non recipitur post la-

tam sententiam: sed solum in preparatoriis iudiciis. l. fin. in si. ne. §. de ordi. cogni. et ibi per Bald. Item ibi non in auro. subaudi vel alia pecunia: quia eadem est ratio in aut. de fideiussio. §. rerum. colla. j. Item ibi: fructus vendunt. nota coniuuncta glo. quod vbi sit sequestratio fructuum vel aliarum rerum que de facili corrumpuntur potest sequestrarius autoritate iudicis illas vendere: et in sequestrum pretium retinere: vt bic. et. l. l. ex que tutores. §. de admistr. tuto. et. ff. de priui. credi. l. si magistratus. vbi est ter. clarus. et Lamissio. ff. de iure deliberan. et. l. si cui. §. qui legatorum. ff. vt in possess. lega. als furtum committeretur. ff. de pos. l. j. §. si rem depositam. et. ff. de insti. l. sed si pupillus. §. item si plures. ver. sed si in totum. potest etiam sequestrarius a seipso sine iudice vendere quādo non a iudice sed a parte vendere permittēte recipit. l. si oleum. ff. de dolo. Sed vtilius est recipere a iudice quia ad eius iussum solum restituit: sed quādo a partibus non potest restituere nisi causa cognita fm Bal. in l. si. §. de execu. rei iudi. Et est duplex sequestratio scilicet necessaria et voluntaria. necessaria nulli parat pretium dicitur vt bic. et. j. ea. l. ver. nullo. nec per eam perditur possessio. ff. de noui operis nuncia. l. de pupillo. §. meminisse. ff. sola. matrimonio. l. si cum dotem. §. si vero dotem. et. ff. de noua. l. alia. secus in voluntaria per quam possessio perditur. l. interesse. ff. de acqui. possessio. et ibi per Barto. In dubio autem videtur res tradita causa custodie et transit sola detentatio: dicta. l. sed et si pupillus. ver. sed si in totum. ff. de insti. Sed glo. aliter dicit in l. vnica. de probibi. sequestra. pecu. et. l. licet. §. rei. ff. de positi. Item ibi: bec de redditi bus. Dic bec scilicet que dicta sunt a principio huc vsq; et nota bene ex hoc ver. cum glo. quod quandoq; dñs soluit per seipsum collectam communi vel decimas ecclesie pro suo pretio et pro pretio coloni et quandoq; permittit quod colonus ipse soluat et secundu quod prius soluebatur per dominum vel colonum debet etiā solui pendente lite inter eos orta et solutio vnus non preiudicat alteri. et quod bic dicit glo. in verbo moris. de deci. intellige iuxta nota in c. cuz sint homines. et in c. ad apostolicę. de deci. Et ex hoc infertur quod licet vnus ex eis dicat quod quando est dubium de locatione prout loquitur becl. quod fructus ex re percipit et publicas functiones et collectas soluit per hoc non probat se esse dominum rei. vt in hoc versu. vllō preiudicio. et. l. solemnibus. §. de rei ven. vbi est casus. Et hoc verum probata consuetudine qui dicit se possidere et probat se vti et percipere fructus et redditus vt domin^o preiudicat dominus. l. titia. ff. de solu. et. l. ibi Bar. et per eum in l. quidam in suo. ff. de condi. insti. Item ibi tantam inferre. nota bic cōiuncta glo. quod fideiussor conuenitur prius quam principalis. et est ratio dicit glo. qd hic ponitur fideiussor improprie pro expromissore. Est enim expromissor qui promittit et se obligat p alio non obligato. l. eleganter. §. seruus pactionis. ff. de dolo. et glo. hoc declarat in l. stichū. §. ad titio. ff. de solu. et iste expromissor nō habet beneficium de fideiussoribus vt prius conuenitur principalis: quia principalis non est obligatus vt hac glo. et. l. si libertinus. §. fina. in fine. ff. de ope. liber. et ff. glo. magistra. in aut. de fideiuss. §. j. colla. j. In ter. ibi: eos tamen dicimus. ibi: nec contradicendi licentia. allegat Saliel. hunc ter. quod si aliquis emphyteota vel tributarius alicuius priuati sit condemnatus ad prestationē pensionis quam solitus est prestare quod non possit appellare. argumen. bus. l. siue ter. dum dicit nec contradicent: quia etiam contradicere dicitur qui appellat. §. de episco. audien. an. si quis litigantium. in glo. in versu. contradicat. colla. ix. Et idem est in debitorē fiscalis compulsio ad solutionem vt non possit appellare. l. abstinendum. §. quozū appel. quod est verum quando esset manifeste conuictus als secus. vt not. glo. in l. quoniam. la. j. §. de appel. Item facit bec litera quod in obligationibus psonalibus potest agi possessorio cum debeat quis in quasi possessione seruati: vt bic. docto. tamen contra in l. si certis annis. §. de pac. Mon ob. bec. l. quia loquitur in prestatione reali et eodem modo respōde ad. l. aurelius. §. centum. ff. de libe. lega. quia ibi loquitur in negatoria vt ibi not. glo. Ite bes tamen glo. notabilem tenentem quod etiam in obligationibus psonalibus sit dare quasi possessorium. in aut. de mādatis principum. §. coges. colla. iij. in glo. in verbo percipiat. et. c. querelam. in fi. de elec. et qd not. in c. peruenit. de censibus. petitorum tamen bene admittit vt est cum pronunciarī petitur aliquē esse creditorē vel debitorē alterius vt est casus in l. quid tamen. §. si ar biter. ff. de arbitris. Itē in verbo finantē moris ibi fideiussor a colonis def. dic et tunc dabitur in infinitum non solum vsq; ad triennium: quia bu in modis causa super publicis functionibus nō finit trienniu. l. pperandū. in principio. §. de iudi. ideo bic nō reperit de triennio de quo. §. dixi in ver. talis fideiussor. Item iuxta finem ibi: que de toto negotio procedit omnē rem aperiat. Nota qd in iudex vsq; pncipare super toto negotio et totam litem dirimere vt bic. et. l. eos. §. de appellatio. alias lata sententia solum super parte est ipso iure nulla. l. j. §. si aduer. rem iudica. et idem in arbitrio. lapud celsum. §. item queritur. ff. de doli exceptio. Item patet bic quod finis litis principalis imponit finem sequestro. vt bic. et. l. si. §. de ordi. cogni. nō ipso iure sed p interlocutoriā iudicis qui mandabit re re-

fitat victori. l. si oleu. s. de dolo. In glo. in ver. dionum. vel ibi ne...

- 1 Inter seruum et ascriptitium modica est differentia. z. nu. 3.
2 Ex delicto patris an puniatur filius.

Eduntius. Partus sequitur ventrem. Nuntium modica est differentia: quia sicut seruus cum pecu...

ipse filius impubes intret monasterium in scio patre vel tutore po...

- 3 Secundo no. quod modica est differentia inter ascriptitios et seruos...

Utrum scimus. Sola confessio vel scriptura in qua nunciatur quis se...

Utrum scimus. Sola confessio vel scriptura in qua nunciatur quis se...

- 1 Et sic bene probatur hic quod que non profunt singula multa...

Eduntius. In tert. ibi si deus. Est enim hic casus...

opponere de dicta. l. j. s. qui numero tu. et de dicto. s. qui multa. sed est corrupta. Tu ergo dic ad dicta contraria qd ibi sunt multa imp...

Illud quoq; plere obligationem in omnibus ius retinetur et in ceteris non curat prescriptio. Item si non indiget...

pater vel alius qui serviebat in fundo sit mortuus: vel factus clericus, vel sener, vel alis factus inutilis, propter quod dñs vult reuo...

Am satis. Ascriptitius fugiens licet sit servus: ideo ab ascriptitia conditione non liberatur etiam...

1 Si non indiget non requirit ius suum: propterea non remittit. 2 Injuriam factam toti consortarie oēs possunt vindicare tanq̄ prosequentes suam injuriam.

1 s. de servis fugiti. Sic ascriptitius fugitivus dicitur facere furtum si licet sit liber: et ideo non prescribit libertatem a conditione ascriptitiae nisi spatio. et annorum. non autem. xxx. in hoc differt a servo...

la tertia. s. de decuri. et l. prescriptio. s. de prescrip. xxx. anno. sic et ascriptitius non prescribitur et renouat sed differt: quia curialis nullo tempore prescribitur etiam. xl. annis. d. l. prescriptio. sed ascriptitius licet non prescribat se in liberationem ab ascriptitia conditio. ne. xxx. annis tamen si se prescribit. xl. l. omnis. in. s. de prescrip. xxx. annorum. et hic in glo. iij. Ex qua coniecta cum ter. not. q. l. lex dicat quantitas prescriptio non obstat: per hec verba excluditur prescriptio longi temporis. et xxx. annis. non tamen. xl. sed tamen contrarium dicitur hic An. q. statutum hic loquitur simpliciter nec potest limitari per aliud statutum sicut vna lex per aliam. l. sed per posteriores. ff. de legi. et d. l. omnes. s. de prescrip. xxx. annorum. que limitat. l. precedetem. Et in quibus casibus cesset prescriptio longissimi temporis: vide glo. in. l. si. f. de fun. l. i. Et adde quod dicitur in. l. si quis decurio. In terrarum et sic censentur res immobiles sicut ipsa terra. l. longe. ff. de diuer. et temp. prescri. et not. glo. in. l. i. s. de seruus fugi. Alibi vero appellantur pars terre dicta. l. longe. et alibi vocatur seruus. f. de collo. tra. cen. l. i. Item ibi ex annalibus curialibus. l. xxx. annorum. Item ibi quantitas emanauerunt. f. vlt. ad dictum terminum. xxx. annorum. Item ibi et capitali illationi. i. solutione tributi quod pro capite soluitur. de quo. s. eo. l. cum antea. et. f. titu. j. l. vni. in glo. in ver. sobole. et. l. eum. bec nota in Andre. l. vt ascriptitius quousi durior est conditio non liberent villo tempore nisi. xl. annorum spatio vt. s. dictum est. Alibi vero coloni liberentur. xxx. annis. d. l. eum. et hoc tenet glo. s. eo. l. diffinitimus. in verbo neutro. in. f. et glo. f. proxi. s. in ver. liberos permanere. In glo. in ver. eam fecerit. in. f. dic. bec vera. nam etiam cum sobole extra fundum procreata renouat ascriptitius cum fundus nihil faciat quantum ad obligationem sobolis. sed agnatio et conditio paterna. s. l. proxi. s. illud. Sequitur. s.

Eum autem. Supra in pnc. dicitur de ascriptitius ditioni alligantur. et hoc videtur. Qui per cultura assiduam. xxx. annorum effecti sunt colonarie conditionis remanent liberi et ingenui ipsi et eorum filii: sed omnes remanent conditioni colonarie alligati. etiam si per dictum tempus filii non eriterint in cultura. h. d. vlt. ad. s. caueant. ¶ No. ergo quod si precedente sola scriptura vel confessione vel pactione inuvalida et non solemniter que non sufficit ad faciendum ascriptitium nisi alius aduinculis adiuet. vt dixi. s. l. proxi. in pnc. aliquis liber homo stetit vt mere colonus. xxx. annis. vel etiam vt ascriptitius. s. l. proxi. coniuncta glo. iij. quod tunc per dictum tempus prescribitur et alligatur vt ipse et eius filii deinceps sint coloni et culture alligati et discedere non possunt. et sufficit patre steterit per dictum tempus filii non steterint quia sufficit eis quod pars sui corporis steterit et seruauerit. s. l. proxi. s. illud. et intellige de filiis conceptis et natis post completam prescriptioem patris vt dicitur. f. s. proxi. h. cet glo. magna ibi teneat contrarium. Et sic patet quod ascriptio et ligamen patris ligat etiam filios absentes vt dicitur. et d. s. illud. quod filii non debent esse melioris vel deterioris conditionis quam patres vt hic dicitur. et sic sunt isti liberi et non liberi scilicet liberi quo ad naturam quia ingenui et non liberi quo ad culturam agri a quo recedere non possunt quod dicit esse quedam species seruitutis. l. ff. de lib. ho. ex. h. ben. et ff. de condi. et demon. l. titio. s. ff. ¶ Que autem sit differentia inter colonos et ascriptitios. Glof. hic tangit in ver. detenti. Primo ter. separatum eos nominat in. l. nemini. s. de epi. audi. s. cdo quia ascriptitii solui per. l. ann. liberant. s. ea. l. in prin. Coloni vero per xxx. s. l. proxi. s. illud. a sensu contrario. coniuncta glof. in verbo in fundo. et not. glo. s. e. l. in principio. in verbo sobole. Tertio colonus per prescriptioem non mutat statutum tamen quod remanet liber vt hic. sed ascriptitius quasi efficitur. s. eo. l. nec diutius. s. si quis colonus patrem. s. eo. l. diffinitimus. et not. glof. in. s. proxi. in verbo sobole. Et in hoc colonus equiparatur inquilino: quia vterque conditione patris sequitur licet in alijs differat. vt not. in. d. l. diffinitimus. Item inter colonum censitum et ascriptitium est differentia. f. titu. ff. l. ff. Nunquid autem isti ascriptitii et alij coloni testari possunt. glof. hic in verbo permanere. ibi vel dicitur tenet quod inter suos qui abintestate essent sibi successuri testatur non inter extraneos. et ita intellige glo. in. l. de iure perso. s. ff. et glo. bic tenet. f. titu. ff. l. ff. in ver. alie. nare. pro qua facit. f. titu. ff. l. ff. et de lega. ff. l. pater. s. quindecim. et f. non li. ba. metrocomie. l. vnica. et ita tenet Specu. de instrum. edi. s. compendiose. ver. quid de ascriptitio. et suis non existentibus succedit dñs. l. si quis presbyter. s. de epi. et cleri. Ad id quod est. f. ea. l. s. nemini. ver. item facit bec. l. Sequitur. s.

- 1 Non licet domino inferre aliquam violentiam vel molestiam colono etiam si sit ascriptitius.
- 2 Super redditibus prestandis a colonis domino non potest aliquam inuocationem facere.

Caueant autem. Domini possessionem non debent colonis molestiam vel iniuriam inferre. aut veteres consuetudinem reddituum immutare. et contrascentes eisdem ad interesse tenentur. non tamen poterunt ob hoc coloni cultura agrorum deserere. h. d. vlt. ad. s. nemini. ¶ Not. ergo quod non licet domino inferre aliquam violentiam vel molestiam colo-

no etiam si sit ascriptitius vt tenet hic gl. in verbo talis. arg. ff. de iust. et iure. l. vt vim. et l. iustitia. s. in iuris precepta. Et sic patet quod maior est potestas domini in seruus quam in ascriptitium. quod vobis potest seruus castigare et verberare. dñm nimis seuerum non afficiat. s. de eme. seruo. l. vni. et in. l. de bis qui sunt sui in iuris. Ascriptitium autem non licet verberare vel ei iniuriam inferre. nisi in casu. f. eo. l. ff. si faciat potest colonus implozare officium iudicis et pro tali iniuria furto vel rapina a domino sibi illata condemnabitur ad satisfaciendum colono omnem suum damnum et interesse. Non autem ad penam secundum primam expositionem vt hic in ver. per iudicem. Et hoc ob reuerentiam domini sicut et alias ob reuerentiam matrimonialem non agitur ad penas inter virum et vxorem. ff. de ser. corrup. l. ff. et ff. rerum amol. l. ff. sed cum vxore. Et sic sunt casus in quibus pro furto et rapina competit actio ad simplum tantum et non ad penam. Alibi autem tenent quod imo hoc casu agatur etiam ad penam alio statuta iuxta qualitate excessus: quod qui debet alium defendere ab iniurijs sibi ab alijs illatis plus puniri debet ipse commiserit. f. de condic. et procura. do. an. l. vnica. in fin. et l. altius. ff. si seruus vendi. et l. presbyteri. s. de epi. et cle. Adde hic quod est. f. s. proxi. ver. item est arg. bec. l. ¶ Secundo nota quod super redditibus prestandis a colonis domino non potest aliquam inuocationem facere. sed sicut in consuetudine debet colonus facere redditum domino vel in pecunia si est consuetudo. l. domini. s. eo. vel in parte fructuum et in quantitate consueta et non plus erigere debent. ad quod. s. de exact. tribu. l. missi. ver. et iudicem. et l. excepto. s. loca. quod potest intelligi quando a primo ex constitutione coloni nihil fuisse conuentum vt dixi in dicta. l. dñi in secundam lectu. Qualiter autem formetur libellus quando dominus a colono vel vasallo erigit plus debito vel consueto. vide in Specu. de censibus. s. j. ver. sepe quoque. ¶ Tertio not. in ver. vt et ipso. quod vbi pater est ascriptus colonarie conditioni post conuentionem validam vel inuvalidam secuta prescriptio. ne. xxx. annorum. vt. s. ea. l. s. cum autem. ita et eius soboles et filius procreatus postquam pater fuit alligatus. Quid autem si filius fuit natus post inchoatam et ante completam prescriptioem patris natus post completam et censetur filius coloni vt sit alligatus sicut est pater vel etiam si fuit natus ante inchoatam prescriptioem patris sed postea stetit cum patre. xxx. an. in fundo. et glo. magna hic concludit in istis tribus questionibus quod filius erit alligatus colonarie conditioni sicut pater. Sed Ange. de per. nio hic dicit quod imo natus ante prescriptioem completam non est alligatus quia non potest dici filius coloni alligati cum pater ante completam prescriptioem non potest dici colonus alligatus sicut non dicitur filius regis quod est ante dignitatem natus. vt no. glo. in. l. imperialis. s. bis illud. s. de nup. et dixi in. l. cum adoptiuum. s. de decuri. similiter conceptus ante prescriptioem completam vel natus post completam non dicitur filius coloni alligati. quia habetur pro nato ante completam prescriptioem cuius de suo comodo tractetur. l. qui in vtero. ff. de statu ho. ff. ob. s. s. proxi. vbi dicitur quod licet non steterint filii. xxx. annis in fundo tamen sunt alligati quia intellige de filiis natis et conceptis postquam pater fuit colonus alligatus: ideo filii tenentur nisi forte differat opinioem glo. esse veram fauore publice utilitatis que consistit in agricultura. s. eo. l. j. Et no. hic glo. in ver. item daretur occasio. quod mittens in fraudem vxorem alibi ne partus obligetur. non exiuit per hoc filias ab obligatione in qua concurreret si ibi natus esset. Ex quo de ciditur questio quod licet quis mittat animalia sua pregnantia vt pariant extra territorium per hoc non euitat solutionem gabelle soluende ex forma statuti disponetis quod pro quolibet animali nasceti in territorio soluatur certa gabella: quod dicitur factum in fraudes pro quo facti. l. ex facto. la grande. ff. de bere. in. ff. Sequitur. s.

- 1 Colonus ascriptitius alienus nullus debet occultare et suscipies ipsum etiam ignoranter nisi restituat puniri.
- 2 Sicut pater est homo meus effectus per tantum tempus ita et eius filius postea natus.

Nemini autem. Nullus debet colonum ascriptitium alienum occultare. et suscipies ipsum etiam ignoranter nisi restituat puniri. hic in. l. de iust. et iure. b. d. ¶ Et no. hic quod a principio ignoranter et bona fide suscepit colonum alienum nisi immediate facta sibi denunciatione cum cum filijs et peculio restituat tenebit ultra restitutionem eorum soluere omnes publicas functiones et priuatas ad quas fugitiuus tenebatur. l. tributum quod debebat fisco et census quos tenebatur soluere dictus fugitiuus domino siue solueret pro terra: siue pro animalibus quod intellige quod dictum est in. l. omnes profugi. s. e. nam qui a principio est bone fidei facta sibi denunciatione a domino vel eius procuratore vel per iudicem efficit immediate male fidei possessor. l. si fundus. s. de rei ven. et. l. iij. s. is qui. ff. de libe. ho. ex. h. b. et. l. ff. si quis iniiciatur. ff. de deposi. et tenetur etiam ad alias penas recipies fugitiuum seruus vel colonum alterius vt est glo. magistra. in. l. quicunq. s. de ser. fugi. ¶ Et no. quod est speciale in recipiente colonum alterius fugitiuum etiam ignoranter vt puniatur: quod non debet recipere nisi primo sit bene certus de suo statu vt dixi. s. eo. l. omnes profugi. et l. seruos. Et est argu. bec vltima pars. l. ff. in Anto. de baru. quod si aliquis rem meam occultauit et pro eo tempore quod tenuit occultatam teneat mihi ad omne meum damnum et

Ascriptitius dicuntur res immobiles: quod videntur membra terrarum. vt hic dicitur. quod nota.

Quid autem vide hic Barto. in vlti. col. ver. in glo. na. ti ex colonis.

interesse ad qd. f. de colo. l. i. r. ibi etiã tangam. Item facit bec. l. in scda parte scilicet in. s. cum autẽ. fm eũdem. An. q. si quis seruitur mihi per. xxx. annos tanq. homo meus r. quomodo per tale p. scriptionem precedentibus alijs adminiculis. de quibus. s. l. p. r. in prin. sit factus homo meus. arg. f. de fan. rei. p. ma. l. en. r. l. f. in si. cum. l. seq. ff. de aqua plu. arcẽ. Hoc tamẽ saluo q. si dñs sit in possessione homititie cõditionis pro eo pronunciet nisi se liberum probet. ff. de pro. l. certa. Si autẽ homo sit in possessione libertatis r. dñs etiã necesse habet homititiã cõditionẽ pbare. C. de libe. causa. l. eã. Non autẽ sufficeret prescriptio. r. vel. xx. annorũ ad homititiã cõstituentã vt solet notari per doc. in. l. cã de in. rẽ verso. ff. de y. ris. Et similiter est argu. dictus. s. cã autẽ q. sicut pater est homo meus effectus per tantũ tps. ita r. eius filius postea natus sicut de filio coloni ibi dicit. Item est arg. bec. l. s. s. p. r. in prin. in vers. nullo fm eundẽ An. q. si capifer verberet a scholari vel seruus a dño vel aliquã violentiã patiatũr vel in seruitijs prestandis magis solito oneretur nõ propter hoc recedere potest sed qd. inequaliter factum est ad equalitatẽ reducendũ est vt hic. r. s. cõmuni dñi. l. pen. in. si. Sed tu dic q. hoc statũt in colono vt licet patiat iniuriã nõ posset recedere ppter publicã vtilitatẽ culture. s. eo. l. i. secus esset in famulo. q. videt stare per dñm qui eum verberat ergo ipse est liberat. ar. gu. l. mentia. ff. de an. leg. r. l. si. ff. si quis a. pa. sue. ma.

* Quot sunt genera colonorũ vide hic.

- 1. Quot sunt genera colonorum r. spirituale equiparantur.
- 2. Si dñs fuerit negligens in extrahendo ascriptitium a matrimonio libere patitur dñum ascriptitiũ r. serui.
- 3. Quot sunt genera colonorum r. nu. 4. s. 6. 7. 8. 9. r. 10.

Siqui mulieres libere cũ ascriptitijs matris nec eorum liberi libertatem. Sed natus ex tali libera r. ascriptitio sequitur vtrẽm r. domini ascriptitiõis possunt eos abstrahere a tali matrimonio auctoritate propria: r. etiam eos castigare si desit copia iudicis: qd. si nõ fecerint ad eorum damnum negligentia redundabit. h. d. s. uerat ergo hic matrimonium de facto sed de iure ciuili bodie non tenet in. s. ascriptitio. i. aut. de nup. Sed de iure canonico tenet si non interuenit error. de quo dñs. r. s. eo. l. mulier. nam etiã dño sciente r. volente non potest ascriptitiõs contrahere matrimonium cum libera fauore publico ne deerescat hoc genus hominũ ascriptitiõrum vt hic dicit ter. qd. secus est in seruo qui volente vel sciente r. non cõtradicente dño cõtrahit. r. sic in hoc differt a seruo. r. in hoc deterior est conditio ascriptitiõs quã serui. in aut. ad bec. s. de lati. lib. tol. r. in glo. s. eo. l. ne diuitius. vbi ponuntur alie differentie inter seruum r. ascriptitiũ. ecõtra autem non prohibetur ascriptitia contrahere cum libera q. cessat tũc fauore publico vtilitatis culture: q. partus ascriptitiõis sequitur vtrẽm. r. sic erat ascriptitiõs vt hic. r. not. glo. in. d. s. ascriptitiõ. possunt tamen ascriptitiõs sine domini voluntate cõtrahere matrimonium spirituale idest fieri clerici in possessionibus quibus sunt ascriptitiõs vt in. s. ascriptitiõs. de fan. episco. Et sic hoc casu equiparatur matrimonium carnale r. spirituale sic in aut. de sanc. epis. s. sed hoc de present. r. est ratio: q. hoc casu matrimonium spirituale non impedit agriculturam quã explicat per alium. s. de epis. r. cleri. l. quif quis. Aliter autẽ erat fm lombar. quando mulier libera iungebatur seruo vel ascriptitio alieno: quia efficebatur serua vt dicit hic glo. iij. qd. etiam volebat senatusconsultum claudianum. l. vt efficeretur serua. vt. s. ad senatusconsultum. clau. l. vnica. r. in fi. de success. sub la. quod bodie sublatum est vt remaneat libera r. ingenua ipsa et eius filij vt hic. r. d. l. vnica. r. dñi. s. eo. l. ne diuitius. Nunquid autẽ filij nati ex tali libera r. ascriptitio quãuis sint liberi sicut mater nihilominus remaneant alligati solo vt recedere nõ valeant. Glo. iij. concludit hic q. non. r. idem tenet in. d. l. vnica. r. in rubrica. seu fundo remanere nõ debeant cũ patre suo. Item not. hic in ver. seru. casum q. licet dño propria auctoritate capere ascriptitium r. moderate castigare r. tale matrimonium distrahere. sed de iure canonico quãdo esset contractum inter scientes non liceret cum teneat matrimonium. vt dñi. s. eo. l. mulier. qd. limitat hic glo. in verbo perse. q. ita de nõ licet capere propria auctoritate quando nõ habet copia iudicis sicut r. alias in. l. generali. s. de decu. Quod tamẽ limitat nisi ascriptitiõs detineretur ab alio vel diu stetit in possessione libertatis r. sic faceret controuersiam sui. vt dñi in. l. si coloni. s. ea. l. alias aut sine iusta causa nõ licet domino quoquo modo iniuriari ascriptitio. s. l. proxi. s. caueant. nam huiusmodi genus hominum ascriptitiõrũ r. colonorũ debet fauore reipublice coadiuuari r. augeri in quantum põt r. ei fauere vt multiplicet r. obuiare ne decrescat vt hic. r. d. l. vnica. de senatusconsulto. clau. q. p. b. nobis blada ad vinen dum suis laboribus vt no. s. eo. l. i. r. debet puideri in quã tum potest ne subducant a cultura. s. eo. l. colonos. Et no. q. si dñs fuerit negligens in extrahendo ascriptitiũ a matrimonio libere patitur damnum ascriptitiõs r. serui q. publicatur: vt vult hic glo. in vers. neglexerit. quod etiã tenet Bald. in. d. l. vnica. de senatusconsulto. clau. Item filios natos ex tali ascriptitio copulasset ascriptitiã vel seruitutẽ: vt no. in glo. s. l. vnica. s. de senatusconsulto. clau. In text. ibi tale conamẽ. s. q. conatur cõtrahere matrimonium cum liberis mu-

* Rustici a. agricola r. colonus simplr. sũ pta sunt generalia noia r. c.

lieribus. Dñs. Itẽ ibi verendũ est. i. precauendũ r. obuiandũ rone que sequitur. Itẽ ibi: decrescat. i. ad nibilum deueniat: cum nati eis a conditione ascriptitiõis sunt exempti. vt. s. in prin. Itẽ ibi per petratiũ. s. sine dñi voluntate contrahere cũ libera. d. aut. ad bec. in fi. s. de lati. liber. tol. in rub. s. eo. ti. de agri. r. censu. Dicit glo. q. 3. octo sunt genera colonorũ. quãdã dicuntur ascriptitiõs. vt est ille q. p. scripturas ascriptit se terre: promittendõ ibi semp stare r. colere r. nullo modo inde discedere. f. e. l. cum scimus. cã sua glo. in vers. talis scriptura. Et huius constitutio quẽs valida est a principio: quãdoq. principaliter sit mediãte stipulatione r. scriptura accedẽte vtriusq. cõsensu. quandoq. non est valida a prin. sed postea r. oboratur alijs adminiculis scz prescriptiõis vel concessiõis vel scõe scripture subsequentiõis. d. l. cum scimus. r. hui. ascriptitiõis dñi rior est cõditio q. alioq. colonorũ modicã differt a seruo. f. e. ne diuitius. nã nõ possunt discedere a gleba r. alibi morari. f. eo. cum satis. sed inquilinus põt alibi morari. f. eo. l. diffinimus. in gl. fi. Itẽ ascriptitiõs nõ prescribit se in libertatẽ nisi. xl. annis. sed alij. xxx. d. l. cum satis. in vers. sua s. obole. conuincta gl. s. r. iij. Item ascriptitiõis dicuntur quasi serui r. semp sequuntur conditionẽ matris. sed censiti r. coloni r. inquilini r. originarij sequuntur enim parentẽ qui est alligatus: vt dicam. f. eo. l. diffinimus. Quidam vocantur coloni non censiti vt est ille qui obligat colere agrum r. non discedere: r. promittit soluere certum censum r. certam annuam pensionem dño. sed ascriptitiõs soluit incertum scz medietatem fructuum vel tertiam vel quartam partem prout eligit dominus. r. in hoc differunt. f. titu. s. l. s. in glo. j. r. censitus quãdoq. ponitur lar ge vt etiam ascriptitiõs cõprehendat r. sic modicum differunt inter se. l. si quis presbyter. s. de episco. r. cleri. que exponit censibus ascriptitiõs q. sunt serui glebe. Quidam vocatur perpetui coloni vt est ille qui se fingit inualidam et vadit mendicando qui adiudicatur in perpetuum colonum accusatoris. s. de mendic. vali. l. vnica. r. differt ab ascriptitio r. censito: q. ipse solus est obligatus et non eius liberi quod secus est in filijs ascriptitiõrum et censitorum vt ibi dñi. Quidam vocantur coloni conditionales vt est ille qui colonarie conditioni per spatium triginta annorum colendo agrum se ascriptit: vt deinceps nec ipse nec eius filij postea nati discedere valeant. s. eod. l. cum satis. s. cum autem. Dicuntur cõ coloni respectu principij q. inceperunt colere. r. dicuntur conditionales respectu finis. quia in fine reperuntur alligati colonarie conditioni vt ibi dicit glossa in verbo liberos. in fine glossẽ. l. i. rta principium in vers. s. obole. dum dicit colonis colonarie conditionis. Quidam vocantur inquilini qui similiter sunt obligati colere sicut supra scripti. sed in hoc differunt quia ascriptitiõs censiti r. conditionales nõ possunt discedere a terra. sed inquilinus põt habitare alibi vt i suburbijis r. alibi colere: vel etiã nõ colere p se s. p. alij. f. eo. l. diffinimus. i. glo. s. r. j. l. i. j. glo. iij. vñ. traba. in fi. licet ibi loquat de quolibet colono etiã nõ alligato. Quidam vocantur originarij coloni qui oriuntur ex predictis colonis exceptis perpetuis. nam sicut patres sunt obligati: ita r. originarij eorũ filij d. l. diffinimus. f. eodẽ. r. ibi glossa. s. iuxta finẽ. vers. hõrum enim si 9. l. s. l. ne diuitius. r. d. l. cã scimus. vers. r. ex hoc. Quidam vocantur simplices coloni qui non sunt obligati nunquam posse discedere. sicut predicti sunt: sed sunt liberi homines qui conducuntur simpliciter ad colendum predia nostra. de quibus etiam loquitur. l. j. r. ibi glossa. r. l. per colonum. f. eodẽ. de quibus in titulo loca. ff. r. C. per totũ qui sunt puilegiati. vt. f. e. l. j. r. l. colonos. r. de istis colonis r. inquilinis simpliciter loquendo intellige nisi cum adiuncto vel fm subiectam materiam intelligat de colonis r. inquilinis colonarie conditioni ascriptitiõis. arg. institut. de in re natu. s. ius autem ci uile. vers. s. quoties. Dñs enim alij supradicti sunt serui glebe. l. s. ff. de diuer. r. tempora. prescri. vt si glebam delinqnant reuocentur. l. oes omnino. s. eod. r. cã gleba vadi possunt a domino. f. tit. s. cum sua glo. in verbo non dubium. Et sic patet qd. serui sunt species colonorũ colonarie conditioni ascriptitiõis r. dicuntur res immobiles: vt tenet gl. in. l. j. s. de seruis fugi. r. dominus tenetur dare in scriptis in publico censu istos colonos glebe ascriptitos sicut alias res. l. for. ma. s. si qd. inquilinos. ff. de censu. r. possunt etiam habere proprias terras pro quibus soluant tributum seu censum publicum vltra illum censum quem domino soluunt de predictis domini. s. eo. l. bi nõ tamen possunt illas alienare terras sine consensu domini. f. tit. s. l. s. Quidam vero vocantur simpliciter rustici vt sunt illi qui in ture habitant siue colant: siue nõ: q. similiter sunt puilegiati. vt. f. e. r. rusti. ad vllum obse. auo. r. ex bis patet q. bec nomina rusticus: agricola. r. colonus simpliciter sumpta sunt generalia noia. r. quãdoq. ponunt generaliter: quãdoq. specialiter: vt hic dicit glo. i. s. bo sed in vtracq. Item patet ex predictis q. aliqui ascriptuntur colonarie cõditioni origine: aliqui facto: r. aliq. tpe. r. adde qd. dominus est iudex inter suos colonos: alligatos. in aut. de sctio. s. si vero for. sitan. colla. vj. sicut dñs inier suos: vafallos. vt in. s. preterea si inter duos. de probi. seu. ali. per. federicum. Et ex hoc patet q. isti coloni sunt liberi vt est ter. in. c. multorũ. de iudicis. f. de colo. tbra. l. j. s. gl. s. e. l. ne diuitiõ. q. possunt esse in iudicio r. inter se cũ extraneis f. e. l. oes

J. eo. loes pfugi. z cum ipso dno si cōtra solutum eos grauerit: z sic pro sua suozūq; iniuria. s. eo. l. cū satis. s. caueant. z. j. tit. ij. l. j. z. ij. Colonozū autem quibus vtimur nō obligatorū colonarie cōditio: quidā sunt coloni partiarū. qdā nūmis colunt. z qdā in alia materia mercede soluta. de quibus vide gl. Bar. z And. de baru. in. l. si apes. s. j. ff. de fur. Item adde qd licet iudeus christiānū mācipium habere non possit. s. ne iude. christi. mā. l. vnica. tamē colonos christiānos ascriptitios habere possunt. dūmodo non vtantur eis ad aliud seruitium qd ad agriculturam agri cui sint alligati. z in eo agro remaneant. in. c. multorum. de iude.

De capitacione ciuium censi. eximenda. Rubrica.

Dictum est. s. de colonis qui soluūt tributū capitis. s. tit. j. l. cū antea. a quo tributo capitis excusant ciues. ideo de hoc subiungit.

Rebs vrbana. Ciues taz Rome qd aliarū ciuitatūz in tra vbes habitantium tributum capitis soluere non tenentur. b. d. fm vtranz. lect. gl. Hoc em tributum per capita est munus patrimoniale qm ponit pro solutione salarij rectoris vt. s. de anno nisz capitacione administrantiū. in. j. lib. z ab isto excusant ciues vt bic z bza cētes. z ecclesia thesalonicēsis. vt bic in gl. z ad banc solutionē tenent omnes alij habitantes extra vrbē. j. ne rusti. ad vltimū obsequiū. l. j. a qua nullus excusatur nec propter sexū nec propter etatem nisi cōsuetudo patrie aliter se habeat. l. etatem. ff. de cē. si. nec tenet immunitas super hoc cōcessa. s. tit. j. l. immunitates. z no. in. l. si. s. penul. ff. de mu. z bono. z debet quis soluere vbi est in cola. de quo vide per Bart. s. de mulie. z in quo lo. l. vni. ver. venio ad secū dū z qd no. super rub. s. de anno. z tri. z. s. tit. j. l. cum antea. z qd vtr. s. de nani. super rubrica. tributa autē predialia nō soluūt italice sed prouinciales. l. si. ff. sine cen. vel reli. z not. bic. qd quādo rubrica est generalis debet nigrum generaliter intelligi: z sic a rubricis licita est argumentatio vt bic. z. l. j. ff. si cer. peta. z ibi per Bar. z aut. nullum credentem agricolē. s. si autem. in glo. in verbo omnes. in. fi. col. ii. ff.

In quibz causis coloni cēsti dnos accusare possunt. Rubric.

Ad solū redditiū fructū qnq; dñi grauat colonos: extorqueu revolēdo plus cōsuetō. s. ti. i. l. cū satis. s. caueat. sed etiā in cēsu debito a colonia. censitia. i. qui tpe cōstitute colonarie se obligauerūt ad prestandū certum censum domino. ideo de eis bic dicit.

Uisquis. Colonos pōt accusare dñz de violentia ei illata in exigēdo ab eo maiorē censum qd cōsueuerit in preterito. in quo iudicio cōdēnabit dñs. ne in futurū maiorem censum erigat z exactū restituat. b. d. Et sic patet bic qd inter dñm z colonū cēstū pōt esse iudiciū ex quo apparet qd censitas nō est seruus: vt no. gl. s. tit. ij. l. ne diuitius. z tertiū super rubrica in. fi. s. ti. ij. nā regulariter inter seruū z dñm nō pōt esse iudiciū criminale vel civile. nisi in casibz l. vtr. certis. ff. de iudi. z. s. qui accu. non pos. l. si. Itē no. bic qd a colonis ascriptitijs z censitis non potest dñs cēsum z redditū vltra de bitū erigere vt bic. z. s. titu. ff. l. cum satis. s. caueant. nec similiter a colonis nostri tēporis nō ascriptis colonarie cōditiōi sine enim coluit de redditibus nulla habita mentione vtz reddere iuxta cōsuetudinem z non plus pōt grauari vt bic dicit. s. tit. ij. l. dñi. siue fuerit merces determinata z post tempus locationis remāsit in locatōne dño non contradicente z similiter non poterit grauari vltra qd cōsueuerit p̄stare in preterito. l. legē. s. loca. z. l. itē querit. s. qd impleto. ff. loca. Item not. bic qd quis damnatur pro futuro tpe ad erigendum plus qd cōsueuerit nec eum molestandum vltra cōsuetum modum. sic etiam in negatoria cōdēnatur ad cauendūz ne molestet actorem in futurum. z idem in vsufructu. z in actione aque pluue arcende. z qnq; in actione arbitraria. l. egi. z ibi not. ff. si serui. vēdi. z sic p̄z bic qd. l. egi. z. l. j. s. de fidei cōmiss. cū simi. qd tractus tēporis spectat ad iudicē vt iudicet de futuro. quod pōt fieri ratiōe iuris cōpetētis de p̄senti z habētis tractū in futuro vt bic. z in iuribz. s. allegatis. sec. si nō cōpeteret. ius de p̄senti cuius respectu possit fieri cōdēnatio in futurum: quia tū tractus futuri tēporis nō spectat ad iudicē. l. j. ff. de vsu. que allegat bic in glo. pro cōtraria. z. l. nō pōt. z. l. nō quēadmodū. ff. de iudi. de quo p. Bart. in. l. j. ff. de senten. que sine cer. quāti. Et facit bec. l. fm And. de bar. ru. qd si quis timet offendi ab aliquo pōt adire iudicē z implorare eius officium vt cogat illū ad cauendū de nō offendēdo eū. Item qd iudex curare debet vt homines nō deueniāt ad ritas z arma. l. equissimum. de vsufr. Itē si canet pro dāno qd timetur dari a re ruinosa alteri rei. l. j. z. ff. per totum. ff. de dā. infec. multomagis p dāno quod timef dari p̄sone. arg. l. scimus. s. de sacrosanc. ecclē. de quo p. Bart. in. l. illicitas. s. ne potentiores. ff. de offi. p̄sbi. In ter. ibi. cogitur. i. cōpellit soluere. Itē ibi. p̄sentiā. Not. singularē ter.

q patiens violentiā pōt adire quēlibet iudicem. cuius p̄sentiāz primo habere pōt pro tali violentia depellenda. l. glo. bic restrin. gat dūmodo sit iudex competens rei. Itē ibi. extorsisse. qz spolia to ante omnia faciēda est restitutio. s. ti. ij. l. si coloni.

- 1 In constitucione cēstozum exigitur scriptura sicut in constitucione ascriptitiozum.
- 2 Cui subicitur persona subiciuntur z res.
- 3 Censitus quāuis sit liber tamen equiparatur seruo quo ad quid.
- 4 Censitus nō habet vocē. i. non auditur in iudicio contra dominū.

Coloni. Diuiditur in duas partes. Primo sit agere contra dominū z de rationes regulam cōfirmantes vsq; ibi. sed vt in causis. z ibi ponunt due exceptiones a regula vsq; in fi. z. b. d. Coloni censiti licet respectu alioz sint liberi tñ quo ad personas quibus tributa p̄stāt quādā seruitate dicunt ascripti: ideo eozū peculia siue p̄edia inuitis dñis inter vīuos alienare non possunt nec dños in causis ciuilibz vocare p̄nt nisi rōne superactionis. s. in criminalibz causis etiā publicis vocare possunt si suā vel suozū prosequant iniuriā. b. d. in summa. Sunt ergo coloni cēsti p̄ p̄dñs dñozum z qbus sunt alligati q tenent liberi quo ad fiscū z alios. z pro eis non tenent respōdere nec aliquid soluere fisco vel alteri pro tributis. sed dñs soluit. s. tit. ij. l. bi penes. l. z pro suis p̄p̄tis p̄dñs soluūt vt ibi z sunt equi seruū quo ad dñm cui soluūt cēsum annuū z vt pōt esse eum vocare in iudicio nisi pro superactione vt bic. z. s. l. p̄ci. z. l. cum satis. s. caueant. s. titu. ff. vel nisi prosequant suā vel suozū iniuriā. Et vt dominus possit suos censitos alienare cum p̄dñs z vt ip̄i s. possunt acquirere z habere p̄p̄riū: tñ nihil possunt alienare de suis pecunijs siue bonis iūto dño: z nihil possunt habere p̄p̄riū z liberi p̄ trimoniū quin totum sit obligatū dño: z quasi dicuntur bona dñi cuius etiā sunt ipsorum persone obnoxie. Et no. ex glo. i. qd in cōstitutione censitoz exigit scriptura sicut in p̄stitutione ascriptitioz: s. d. quā dicit. s. ti. ij. l. cū scimus. z que differētia sit inter ascriptitiū z cēstū. Vicit bic gl. z. s. ti. ij. super rub. et sicut dñs debet dare in scriptis censuario sine perequatozi omnes alias res estimadas pro cēsu fisco soluendo: ita debet dare suos censitos tanq; de rebz suis. l. forma. s. quis inquilinos. ff. de cens. z bic glo. j. Et not. ter. ibi cū possessionibus detrahi qd dñs viderē pōt cēstos simul cum p̄dñs non aut sine eis. l. quemadmodum. s. ti. ij. idē in ascriptitijs colonis z inquilinis vt bic i gl. in v. nō dubiū. Itē no. ter. ibi: et cui? ip̄i sunt. qd cui subicitur persona subiciuntur et res qz persona tanq; nobilioz et p̄ncipalioz: trahit ad fe bona vt p̄z bic. et in ingrediente monasteriū vt aut. ingressi. s. de sacrosan. ec. z in ar rogato. s. de ad op. l. cū in adoptiuis. in. fi. z in fit. de ad op. s. illud p̄p̄riū. Et intellige fm gl. qd persona z bona cēsti subiciuntur dño quo ad obligationē z colonariā cōditionē nō aut quo ad verum dñm put dñs habet dñm serui: sic improprie accipitur dñm. Sicut etiā accipit improprie dñm scribit amicus amico trans sum in oibus z me tuū esse recognosco. vt dicit bic glo. no. in vers. z cuius licet. als. bec nota mens tu? suus spoztat dñm vsq; verū. l. quis tus. s. argento. ff. de au. z argen. leg. bec quidē sunt familiares litere z nō obligāt de quibus loquitur ter. in. l. si. s. qd cū eo. z. l. si ves non remunerandi. s. cum quidā. ff. man. z per Bar. in. l. lucius. ff. de fidei i. sicut nec iocole vel demonstratio gratia verba prolata nō obligant. l. obligationū substantia. s. si. ff. de actio. z obl. et in fit. de test. mili. s. ceterū. Et ex p̄dicitis insurgit qd duo sunt dōmici bonoz censiti. s. vnus improprie vt dominus cuius respectu dicitur bona peculiaria qz illa alienata potest renouare sicut peculium serui z alius proprie sicut censitus. tale tamen dominum nō est liberum: qz non pōt alienare bona sua sine consensu dñi. z ideo non est bona argumentatio quis est dñs bonozum ergo potest illa alienare. naz z maritus licet sit dominus rei dotalis. l. voce. s. de rei ven. tamen non alienat vt bic in glo. Patet etiam bic qd censitus quamuis sit liber tamen equiparatur seruo quo ad quid. nā sicut seruus acqrit domino pleno iure ita censitus quo ad obligationē sed quo ad alienandū maiorem potestatem habet seruus qd censitus: qz seruus alienat in p̄iudiciū sui peculij dūmodo nō donet. l. contra iuris. s. filius. ff. de pact. sed censitus non. vt bic. An autem actio de peculio detur in dñm pro contractibus z obligationibus censiti. Tenet bic glo. qd sic dicit vt dicit. s. tit. ij. l. ne diuitius. Itē an possit censitus intrare ecclesiam. l. religionem z habitum assumere z clericari. Tenet bic gl. qd nō vt dicit. s. ti. ij. l. quēadmodū. Itē an possit testari. tenet bic glo. in verbo alienare. quod potest inter suos. z idem tenet glo. s. tit. ij. l. cum satis. s. cum autem. z ibi dicit.

- 1 Cuius etiā sunt ipsorum persone obnoxie.
- 2 Cui subicitur persona subiciuntur et res qz persona tanq; nobilioz et p̄ncipalioz: trahit ad fe bona vt p̄z bic. et in ingrediente monasteriū vt aut. ingressi. s. de sacrosan. ec. z in ar rogato. s. de ad op. l. cū in adoptiuis. in. fi. z in fit. de ad op. s. illud p̄p̄riū. Et intellige fm gl. qd persona z bona cēsti subiciuntur dño quo ad obligationē z colonariā cōditionē nō aut quo ad verum dñm put dñs habet dñm serui: sic improprie accipitur dñm. Sicut etiā accipit improprie dñm scribit amicus amico trans sum in oibus z me tuū esse recognosco. vt dicit bic glo. no. in vers. z cuius licet. als. bec nota mens tu? suus spoztat dñm vsq; verū. l. quis tus. s. argento. ff. de au. z argen. leg. bec quidē sunt familiares litere z nō obligāt de quibus loquitur ter. in. l. si. s. qd cū eo. z. l. si ves non remunerandi. s. cum quidā. ff. man. z per Bar. in. l. lucius. ff. de fidei i. sicut nec iocole vel demonstratio gratia verba prolata nō obligant. l. obligationū substantia. s. si. ff. de actio. z obl. et in fit. de test. mili. s. ceterū. Et ex p̄dicitis insurgit qd duo sunt dōmici bonoz censiti. s. vnus improprie vt dominus cuius respectu dicitur bona peculiaria qz illa alienata potest renouare sicut peculium serui z alius proprie sicut censitus. tale tamen dominum nō est liberum: qz non pōt alienare bona sua sine consensu dñi. z ideo non est bona argumentatio quis est dñs bonozum ergo potest illa alienare. naz z maritus licet sit dominus rei dotalis. l. voce. s. de rei ven. tamen non alienat vt bic in glo. Patet etiam bic qd censitus quamuis sit liber tamen equiparatur seruo quo ad quid. nā sicut seruus acqrit domino pleno iure ita censitus quo ad obligationē sed quo ad alienandū maiorem potestatem habet seruus qd censitus: qz seruus alienat in p̄iudiciū sui peculij dūmodo nō donet. l. contra iuris. s. filius. ff. de pact. sed censitus non. vt bic. An autem actio de peculio detur in dñm pro contractibus z obligationibus censiti. Tenet bic glo. qd sic dicit vt dicit. s. tit. ij. l. ne diuitius. Itē an possit censitus intrare ecclesiam. l. religionem z habitum assumere z clericari. Tenet bic gl. qd nō vt dicit. s. ti. ij. l. quēadmodū. Itē an possit testari. tenet bic glo. in verbo alienare. quod potest inter suos. z idem tenet glo. s. tit. ij. l. cum satis. s. cum autem. z ibi dicit.
- 3 Ultimo no. ibi vocem negamus. qd censitus non habet vocem. i. non audit in iudicio cōtra dominū vt bic. z. l. fina. s. de delato. z ideo si statutū dicit qd talis non habeat vocem in capitulo intelligitur sibi p̄clusa via agendi in iudicio per banc. l. pro sua tñ vel suozū iniuria bene admittitur censitus cōtra dominū vt bic in fi. Et qui cōtineant appellatiōe suozū inter quos censitus testari potest dic bi scilicet q nō cōpellunt ferre testimoniū. vt tenet gl. in. l. si femina. s. ad tur. z hoc tenet By. l. ij. z. iij. ff. de accu. Seru?

Et not. bic. Vide per modernos i rub. ff. de verb. obligatio.

Damnatur p futuro. Si de p practica Lugdu. aduocatorū q in libellis perunt recindi p̄sone q excedūt modū z cōsuetudinē legitīmā qz petūt vt p̄ncipet dif finitue ne creditor plus petat quā talem summā. quaz tñ practica ali qui impugna re voluerūt: s. nō poterunt obtinere in iudicio qn semp tales libelli fuerit admitti.

Joannes de Platea super undecimo libro. L.

autem pro iniuria sibi illata a dño non agit cõtra dñm. l. si. s. qui accu. non pos. licet posset officium iudicis implorare cogi eum bonis conditionibus vendere si eñ verberibus sensissime afficiat. in sti. qui sunt sui vel alie. iur. s. j. Similiter z filius p atroci iniuria non agit cõtra patrem. l. pretor. s. sed z si qs. ff. de iniur. licet posset cogi eñ emãcipare. l. si. ff. si qs a pa. fue. ma. libertus autẽ petita vena bene agit pro atroci iniuria. nõ pro leui contra patronum. l. si z si bac. s. penul. ff. de in ius vocan. Sic etiam forte isto casu censit? petet ventam vt senfit bic gl. in vers. patronos. z qd no. in. l. si. s. q accu. non pos. z dicam. j. ti. ff. l. vnica. In ter. ibi annuis functionibus. i. pñatis pñationibus. Dy. Item ibi pene. i. quasi: est enim nota diminutionis. non autẽ veritatis expressiuum. Dy. Item ibi nec propria. s. dona habere voluerunt. subaudi quantum ad domini liberam. vt. s. dictum est.

De colonis palestinis.

Rubrica.

Quia in prouincia palestina erant coloni discedentes a prediis a quibus erant de iure colonarie conditioni astricci: dicentes se debere esse exemptos z priuilegiatos, z liberos a tali cõditione ascriptitia. ex eo qd erant de prouincia in qua natus erat christus: ideo imperator specialiter de his dicit statuens qd propter hoc nõ sint a tali conditione absoluti: sed sint alligati glebe sicut z alii coloni vt patet in nigro.

- 1 Omnes coloni sunt colonarie conditioni alligati.
- 2 Ex diuersitate locorum non debet induci diuersitas iuris.

Colum per alias. ni nõ possunt discedere sicut nec alii coloni. sed eorũ dominis datur plena potestas eos reuocandi propria auctoritate b. d. C. Not. ergo hic cõiuncta glo. j. qd ocs coloni sunt colonarie conditioni alligati quoz alligato rã ser sunt species: vt dixi. s. sup rubri. de agri. z cen. Et sic accipit colonus large pro dictis ser speciebus vt no. glo. s. eo. in. l. ocs. z. l. diffinimus. in glo. in vers. vel neutro. iurta fi. Et hinc hoc sunt ocs astricci glebe. i. culture. intãti vt inde discedetes possit dñs ppria auctoritate reuocare, vt hic patet in fi. l. Circa hoc tamẽ an z quãdo liceat dño reuocare colonum propria auctoritate: dic scdm An. aut hic colonus detinetur ab alio z nõ licet dño reuocare propria auctoritate z sibi ius dicere: imo tñc caderet in penas legales. s. de agri. z cen. l. negantes. z. ff. ad. l. iul. de vi priua. l. pe. z. l. extat. ff. qd met. cau. non detinetur ab alio: aut diu stetit in libertate z paratus est iudicium liberale subire z tunc similiter non licet domino reuocare propria auctoritate. sed tñc remittendus est colonus ad pñdem prouincie vnde dicitur discessisse vt ibi suscipiat iudicium liberale. l. j. z. iij. s. vbi causa status. z. l. iij. s. si seruus. ff. de acqui. pos. z. l. si is. s. si seruus. ff. de vsucapio. z. s. de agri. z cen. l. coloni. in ver. futuri. z ibi tetigi. aut nõ stetit diu in libertate nec est paratus iudicium liberale subire, z tunc potest p dñm ppria auctoritate reuocari nec cõmittit aliquã violentiam cõ ad huc dñs enz possidere intelligat vt. d. l. iij. s. si seruus. ff. de acqui. pos. cõ not. in. d. l. si coloni. s. de agri. z cen. Quod autẽ dictum est nõ posse reuocari propria auctoritate cum per alium possidet vel diu stetit in libertate: intellige nisi si desit pñdis copia z sit periculũ fuge, qd tũlicitũ est ppria auctoritate reuocare z ad iudicem ducere. s. de agri. z cen. l. si. z. s. de decur. l. general. z ibi dixi. Itẽ no. hic qd s coloni sint nati in puincia i qua natus fuit christus. l. in puincia palestina vt hic dicit gl. in ver. suffraget. qd nõ propterea sunt immunes a colonaria conditione qua tenent alii coloni aliarũ prouinciãrũ qd ex diuersitate locorũ nõ õz induci diuersitas iuris. l. si. s. de tẽp. in integ. resti. In ter. ibi quodã iure eternitatis. non qd colonus ibi eternaliter maneat: vt. l. cõ debere. ff. de ser. vrb. predi. s. hoc dicit ppter liberos z successores qui ibi perpetuo morari debet. sic. s. de fabri. l. ff. Item ibi vt sine pena que ad duarũ librarũ auri. j. tit. p. l. vni. in fi. de qua loquit. s. de agri. z cen. l. ocs profugi. z. l. seruos. z. l. cõ satis. s. nemini. de quo plene per glo. in. l. quicunq. s. de seruis fugi.

De colonis Thracensibus.

Rubrica.

Quia puincia Thracie seu Thraciarũ impator multũ dilexit rei? colonos solã a cõsu capitis liberare voluit: id de eis h rubricauit.

- 1 Coloni ascriptitii non sunt serui sed ingenui.
- 2 Vasallus non est ita astricctus domino sicut censitus patrono.
- 3 Vagabundus proprie est qui vadit vagando per vrbem.

Et vniuersam. Coloni a tributo capitis sunt exẽpti sed tributũ seu cõsum bene pñstant dñis predioz p terra quã relinquere nõ debent. z occultas colonũ Thracensem ipm restituet dño cõ peculio z agnatiõẽ sua, z punit in duab? libris auri. b. d. Amore em z dilectione quam gerebat imperator ad Thracensem patriã eius colonos liberauit a cõsu capitis: sed nõ

ingationis. i. terre. olim em duplex tributũ soluebat. l. vni pro caspitibus hoim z mulierũ. de quo. s. de agri. z cen. l. immunitatis. z. l. cõ annua. z no. in rub. s. de anno. z tri. z istud remisit bõ imperator istis colonis qd etiã remisit ciuibus. s. tit. iij. l. vni. aliud tributus p prediis de quo loquitur hic. z. s. de suscep. z arca. l. modios. z not. in. d. l. immunitatis. z super. d. rub. s. de anno. z trib. z istud non est remissum istis colonis nec aliis. quod intellige de suis terris pñtis. s. de agri. z cen. l. bi penes. qd p prediis dñorum qbus sunt coloni astricci soluit dñi. vt. d. l. bi. In ter. ibi subiugatio terrena. l. pensio dñi consueta prestari de agris colonariis. vel dic de agris pñtis ipsorum colonorum: vt. s. tit. p. l. vni. d. iij. Itẽ ibi. ne ribus absolutis. s. qd sunt liberati a solutiõẽ tributi capitis. Item ibi. ingenui. not. qd coloni ascriptitii nõ sunt serui sed ingenui vt etiam tenent glo. s. de agri. z cen. l. ne diutius. z dixi. s. co. ti. in rub. licet autẽ sint ingenui tñ dicuntur habere in se quandã quã si seruitutem ppter conditionẽ z ligamẽ eis iniunctã vt a cultura agricolonariũ nunq̃ recedere valeãt. vt bic in gl. in ver. recedẽdi. s. sunt ipsi z sua agnatio perpetuo alligati vt bic in fi. z. s. de agri. z cen. l. cum satis. s. cõ autẽ. z. l. diffinimus. in fi. z. j. l. p. l. intantũ vt dicantur serui terre vt bic in ter. siue mẽbra terre. l. cum satis. in prin. s. de agri. z cen. siue pars terre. l. longe. ff. de diuer. z tẽp. pñ scrip. Item ibi. z patroni sollicitudine z dñi potestate. no. qd quis in eodẽ loco põt vt iure dñi z iure patroni. z sic p̃t qd seru? a dño manumissus potest ab eo constitui colonus ascriptitius z sic non poterit vocare dñm in ius sine venia: vt voluit glo. s. titu. ff. l. ff. in vers. patronos. l. in casibus in quibus põt eñ vocare. s. ti. ff. l. colo. ni. secus autẽ in vasallo qui põt vocare dñm in ius sine venia: vt in r. coll. de mili. vasal. qd cõtu. est. c. vnico. in fi. in gl. in vers. reuerẽtia. Et potest esse ratio: qd vasallus nõ est ita astricctus dño sicut cõsitus patrono: qd ad illa est astricctus vasall? dño ad que sibi dñs. r. coll. bic finit lex. c. vni. ff. Itẽ ibi duas auri libras. no. diuersas penas statutas contra occultantes diuersas species colonorũ. de quo bic in glo. z latius in. l. quicunq. s. de ser. fugi. vbi est glo. magistra. Itẽ ibi. vagandi: qd vagabundus p̃t est qui vadit vagando p vrbẽ vt bic. z. l. j. de tyronibus. z. l. qd nisi. ff. de ope. liber. z qd dicitur primo domicilio querit quo se trãfferat. l. eius. s. celsus. ff. ad muni. z hoc verũ nisi in loco originis sint agnati vel cognati qui pro eo respondeãt z defen dã: tunc em dicit ibi esse continet p aliu ibi. l. cum scimus. s. illud quoz. s. de agri. z cen. Et de isto vagabundo vide ibi per Bar. in. l. iij. s. ait pretor. ff. de dam. insec. z dixi in. l. ciues. s. de incolis. z vide per Ang. de peru. l. p̃ficimus. ff. de anna. excep. in quo loco vagabundus sit citandus scilicet ad domum solite habitationis.

De colonis Illiricis.

Rubrica.

Quia in partibus Sclauonie coloni ascriptitii frequenter fugiebant, z per receptatores occultabantur: ideo de his hic specialiter prouidet imperator.

- 1 Suscipiens colonum alienum quãuis ignoret cuius sit punitur in redditione operarum seu earum estimatione.
- 2 In mercatore consueto mercari habebitur ratio lucri cessantis.
- 3 In criminibus extraordinariis pena non est in obligatione ante latam sententiam.
- 4 Delati tenentur resarcire ecclesiis omne damnum quod contingit propter eorum negligentiam.

Colonos. Coloni Illiricani origine a terra separari nõ p̃t. re parati reuocantur z vinculis subiciuntur z receptantes eos licet incognitos puniuntur. b. d. Et sunt tria dicta in bac. l. Primum prouidet cõtra colonos Illiricanos fugitios. Secũdũ ibi maneat. prouidet cõtra eorũ receptatores eis plures penas imponendo. Tertium ibi seruum. etiã prouidet cõtra occultatores seruorũ z libertorum vsqz ad finem. C. No. ex primo dicto qd coloni marime originarij de quibus dixi in rubri. s. de agri. z cen. tam ipsi qd eorum filij sunt adeo alligati predio vt ab eo discedere non valeãt vt bic. z. s. l. p. l. z si discedant z ab eo fugiant: potest dñs iplos reuocare z eos in vinculis ponere ad similitudinẽ serui fugitiui. l. j. s. ad publicum. ff. de ser. fugi. Secũdo no. ex secũdo dicto qd suscipies colonum alienũ quamuis ignoret cuius sit punitur in redditione operarũ seu earum estimatione. l. si nõ sortem. s. libertus. vers. sed he. ff. de condicito. in debi. Item in damno qd interim illatum est predio a quo colonus discessit. Item in multa extraordinaria arbitrio iudicis. qua pena extraordinaria punitur etiam dominus prediũ qui passus est eum in suo receptari predio. z similiter qui in dictis regionibus Sclauonicis occultat seruum alienũz pena quadrupli punitur penis quibus punitur occultas colonũ alienum. qui autẽ occultat colonum priuati punitur ratione operarum sicut punitur occultas libertum in pñtatione operarum patrono quas libertus debebat. l. si. s. de ope. liber. In ter. ibi nõ tributario nexu. id est non tanq̃ tributarij. non enim tenent pro prediis quibus

dñs quibus sunt astricti tributa solvere sed tenentur domini ipso
 rum dominorum. s. de agri. z cens. l. bi penes. z l. colonos nunquā.
 sed ipsi coloni bene tenentur nomine z titulo colonorū. i. pñsōes
 debitas dominis pro dictis pñsōis solvere teneantur. Itē ibi ope
 rarum z damni. argumentū optimum qd si quis occultavit bonos
 z mulos alterius quibus diuturnas prestabat operas vt occultās
 z detinens teneatur ad illas: z ad omne aliud damnum mihi con
 tingēs. argu. huius. l. z. s. de agri. z cens. l. cuz satis. s. nemini. Sicut
 cum est datum damnum in coepe libero habetur ratio futurarum
 operarum. l. si. ff. de bis qui deiece. vel effu. Sic etiā cum quis occul
 tat seruam meum nedum ad dāna: sed etiā ad cōpendia z lucra di
 urna mihi consueta per seruaz acquiri tenentur: vt. f. e. l. per seruam
 in verfi. cōpēdñs. Et quo infertur qd in mercatore consueto mer
 cari habebitur ratio lucri cessantis vt in ter. not. in. l. si. s. si. coniu
 cta gl. penul. z. ff. de eo quod cer. loco. z ita limitatur. l. si sterilis. s.
 cum per venditores. cum si. ff. de actio. emp. que vult qd nō habeatur
 ratio lucri extra rem. lucri autem qd quis verisimiliter fecisset: sed
 cum alterius iniuria. vt qd vsucapissem rem quam possidebam nisi
 mihi eam occultasset non hñ rō: vt in glo. singulari in. l. si quis vici
 ri. s. penul. ff. de fur. nisi pauci dies ad vsucapionem supererant vt
 in glo. l. j. s. qui vi deiectus. ff. de vi z vi arma. De hoc tñ quando
 habeatur rō lucri extrinseci dic plene per bar. z. l. y. z. Sal. in. l. vni.
 in vlti. parte. s. de senten. que pro eo quod interest. Itē ibi multa. s.
 extraordinarie sico applicande. z sic not. bic ter. multa z pñsōe inde
 terminata que in iudicis arbitrio relinquuntur z pro qualitate pecca
 ti imponitur. vt dicit hic ter. dum mō in multa nō excedat modum
 l. eos. s. de mo. mul. alias pōt appellari. Lan tepe. ff. de v. b. sig. p. quā
 3 l. dicit Bal. qd in criminibus extraordinarijs pena non est in obli
 gatione ante lāā sniam. pena autē a lege determinata statim debe
 tur nec ab ea appellat. d. lan tepe. Et de materia multe qui iudices
 possunt imponere z quoties possit imponi. vide p. Bart. in. l. j. ff. si
 qs ius dic. nō obtemp. z. l. nūq. plura. ff. de priuat. delic. Itē ibi. vt
 etiā dñs fundi. nō qd nō solum puniuntur coloni z alij existēs
 in fundo recipientes z occultantes colonum alienum fugitium
 vt. s. in verfi. maneat. z. l. quicumque. s. de ser. fu. qui si non sunt sol
 uendo luunt in corpore. d. l. quicumq. sed ipse etiā dominus fundi
 qui passus est eum ibi manere. z si fundus esset pupilli punitur tu
 tor. d. l. quicumq. nec excusatur occultās vel dominus fundi ppter
 ignorātiā etiā si fugitiuus colonus seliberum fingeret. l. seruos. s.
 de agric. z cens. nam eo ipso qd probatur quod suscepit z retinuerit
 colonum incognitum pbatu eius delictus vt hic dicit ter. qd nō dōz
 retinere nisi sit certus de eius cōditione: vt. d. l. seruos. z. l. oēs pñsō.
 s. de agri. z cens. z hoc verū qd ignorātiā nō excusat quātū ad penā
 applicadā sico vt hic. z. d. l. seruos. sed quātū ad penā dānorum res
 sciendorum dño fugitiui nō tenetur ignorās. l. quicumque. palle.
 z ita tenet glo. in prima solu. z. Bar. in. d. l. oēs pñsō. l. j. gl. bic ali
 ter intelligat. Itē ibi: quadrupli pena. i. ad quatuor alios seruos vt
 eorum estimationē preter operas z dānum. z ita intelligitur glo.
 magā. in. d. l. quicumque. s. de ser. fugi. Posset etiā hic fieri pun
 ctus post verbum oparuz vt intelligatur quod incidat in penā qua
 drupli oparum. Itē ibi: cognituz occultat z retinet nisi doceat se ex
 aliqua iusta causa retinuisse. argu. eius quod nō. gl. l. si nō pñsō.
 4 s. de iureiu. Et est etiā argu. bec. l. cōtra prelatos ecclesiarum z vt te
 neantur relacire ecclesijs omne dānuz quod contingit ppter eorū
 negligētiā. arg. huius. l. z. s. vnde vi. l. meminerint. z. s. de seruis fu
 git. l. quicumque. z. j. de loca. pre. cini. l. j. z glo. ordina. in aut. idēz de
 nestorianis. s. de hereticis. zc.

Ut nō ad suū pñsōiā suscipiat vicos vt rusticanos eor. Rub.

- 1 **C**ontinua in pcedētibus tit. puidit cōtra fagittuos colonos in
 dānū publicā functionū z tributōiū soluedorū nūc puidet ztra
 volētes fraudare publicas functiones z se ab eis excusare sub potē
 tia vel privilegio alterius faciēdo scti fictitios de eorū bonis. Vel
 s. dixit de occultantibus colonos alienos rebentes solvere tribu
 tum partiz in pecunia. in. l. cum antea. s. de agricol. z cens. z partiz
 in speciebus. l. modios. s. de suscep. z arca. nunc sō de ptegetibus
 z defensantibus alios rusticanos quā ascriptitios a solutiōe tribu
 ti z publicarum functionuz sub fictis z simulatis contractibus zc.
- 2 **C**ontractus simulati z in fraudem publicarum functionum
 euitandarum initi sunt ipso iure nulli.
- 3 **T**abelliones scienter scribentes contractus prohibitos z simula
 tos in fraudem euitandi solutionem publicarum functionum pu
 niuntur in publicatione bonorum.
- 4 **N**on licet potentioribus recipere patrociniū alicuius cōditatis vili
 level castri vel etiam alicuius priuate persone in preiudicium ficti.
- 5 **A**gentes z cooperantes eadem pena puniuntur.

Quis post. Contractus fictitii z si
 mulati initi cum potenti
 bus vel privilegiatis sub pretextu euitadi publicas
 functiones irritantur. z ita bona tabellionum hos cō
 tractus scienter scribentū qd possessiōes de quibus pre

dicti contract' celebrantur. publicant. z potentes vel privilegiati
 in se suscipientes z alij auxiliū ad hoc prebentes si sunt nobiles in
 centā libris auri condemnant si vero sunt mediocres in publica
 tione bonorum. z bec. l. trahit retro vsq. ad tpa bic expessa. b. d. in
 terminis z in summa. Et premitte vt in gl. rubice qd aliq potētes
 vel privilegiati qui non tenebantur solvere publicas functiones qñ
 que suscipiebant sub ptestatiōe sua castrū villam vel alium rustica
 num hominē faciendo contract' simulatos inter se tanq bona
 essent illius potentis vel privilegiati ztra qd imperato: bic puidet.
 Et bec ley habet sex partes. Pñsō irritat predictos contract' simu
 latos. Secūdo ibi: tabellionib'. punit tabelliones scribentes. Ter
 tio ibi: vicis. punit vicos z rusticanos qd ad talia pñsōia z fugiūt.
 Quarto ibi: be aut. punit ipsos potentes vel privilegiatos prectio
 nem suscipientes. Quinto ibi: eadē: punit mediatores z ministeriū
 suū prebentes z cooperantes ad hñ dī contract' simulatos facien
 dos. Sexto ibi: quā formā. declarat tēpus ad qd vult banc. l. hñ vi
 gozem. C. Mot. ex prima pre qd cōtract' simulati z in fraudem publi
 carum functionum euitandarū initi sunt ipso iure nulli vt bic. z
 l. pe. s. de rescin. ven. z in aut. de man. pñn. s. pñsōia. coll. iij. Et est
 multum notanda bec. l. s. m. Ant. de baru. cōtra eos qui alienāt bo
 na sua in fraudē collecte vel etiam in fraudē priuatorum credito
 rum forte volentes fugam arripere vel aliquod maleficium com
 mittere. de quo dic plene per Barto. in. l. post cōtractū. ff. de dona.
 transfertur tñ dominiū qñ fit in fraudē creditoz lz p paulianā res
 noctur. l. si sciens. in fi. z ibi glo. ff. de cōtrab. emp. sicut em nō va
 let cessio vel ali' cōtract' simulat' fact' in potentiorē in fraudem
 ficti vt bic. z. d. s. pñsōia. Itē etiā nō valet in iudiciū priuate p
 sone: vt. d. s. patrociniā. z. l. j. s. de liti. z. s. ne li. po. l. j. z. s. man. l. per
 diuerfas. z ibi bona glo. que ponit cōdicaturas per quas colligitur
 contractum fore simulatū z non verū. Et an ex hctū simulato tras
 feratur possessio lz non transferatur dñm: dic p Bar. in. l. eptor.
 ff. de aqua plu. ar. Itē qñ dicit cōtract' simulat' z qñ verus. s. ob
 aliā cām fact'. vide per Bar. in. l. si ex pñsō. s. si cer. pcta. C. Secun
 do no. ex secunda parte qd tabelliones scienter scribentes contra
 ctus pñsōitos z simulatos in fraudē euitadi solutionem publi
 carum functionum puniunt in publicatione bonoz. scribentes autē
 cōtractum rei ecclesiastice pñsōite alienari puniuntur pena a perpe
 tuū exiliū. l. i. ubem'. s. his tabellionibus. s. de sacrosan. eccl. Scriben
 tes contractū alienationis eunuchi puniuntur pena mortis. l. hñ. s.
 de eunuchis. scribentes instrumentū immunitatis concessē fraude
 ambitu vel potestate cuiuspiam puniuntur pena flammaram. l. j.
 z ibi dicit. s. de immu. ne. conce. Scribentes instrumentum aliena
 tionis feudi puniuntur pena amputationis manus. c. imperialē.
 s. scriba. de probi. seu. alie. per se. qua etiā pena puniuntur si omit
 tant scribere solutiones tributorum. in aut. de colla. s. coges. col.
 tr. qd not qd nō solum si delinquant faciendo: sed etiam si dolose z
 scienter omittunt puniuntur in abscissione membri: vt. d. s. coges.
 z in lombarda de notarijs z scribis qui contra officium deliquē
 runt z si omittant scribere solemnitates requisitas in instrumen
 to vel testamento ppter qd instrumētū vel testamentū redditur
 nullum puniuntur vt falsarij. l. i. ubem'. in fi. s. de test. z in officio
 in quo semel deliquerunt amplius admitti non debent. l. si aliqs.
 de suscep. z arca. et in aut. de armis. s. pe. in fine. col. viij. z dicitur
 in. l. j. s. de immu. ne. conce. z scribentes cōtractus feneraticios tenē
 tur ad restitutionem usurarū: sicut proregete dictos contractus tra
 ctantes: vt in gl. no. in. l. si sciens. ff. ad. l. pōpe. de par. z arg. l. ordine.
 s. i fraudem. ff. ad mu. z sicut ipsos dictantes: vt tenet Bal. in rubr.
 3 s. res inter alios acta. Tertio no. in tertia parte qd non licet po
 tentioribus recipere patrociniū alicui' communitatis ville vel ca
 stri: vel etiam alicui' priuate persone in preiudicium ficti vel etiam
 priuati: et hoc extra iudicium nec etiam in iudicio: vt. l. j. z. hñ. s. ne li.
 po. ne teniores potentium intercessionibus opprimantur. vt. d. l.
 j. qd potentioribus pares esse non possumus. l. iij. ff. de alie. in. mu.
 Itē qui est privilegiatus z exemptus a functionibus publicis
 non debet sub pretextu sui privilegij alium excusare. l. ana. in fine.
 s. de anno. z tri. Et pñsō hic qd lz in penis corporalibus magis pu
 niat minor qd maior. l. pedi'. ff. de incē. rui. nau. nisi qñ cederet in vi
 lipendiū dignitatis. l. psbyteri. s. de epi. z cle. z in pecuniarijs ma
 gis puniatur maior z in maiori dignitate constitutus qd minor.
 l. pperandum. s. sinatū alterutra. s. de in. tñ hoc casu pñit magis
 etiam pecuniariter minor qd maior. qd maior in centum libris: mi
 nor autē in publicatione bonoz. z de hoc vide p Barto. in. l. quidā.
 ff. de pe. z. l. illicitas. s. fin. ff. de offi. pñ. z hoc idē: qd bec exprimit in
 hac. l. alias secus. vel mediocris nō esset potens ad soluendū tantā
 pñtatem sicut maior. vel illud habet locum vbi pena nō est alias
 tarata in maiore z minore: ideo stamus certo s. m. Buil. in. l. nemo.
 s. de sum. tri. Quarto in vbo eadē per ea qd z agentes z coope
 rantes eadem pena puniuntur de quo dic vt dixi in. l. placet. s. de
 execu. mu. z per Bar. in. l. is qui opem. ff. de fur. z in intercedentes
 vt prenetē z fideiussores s. m. Dy. C. Ultimo no. in v. quam formā.
 qd licet de natura legis sit qd liget et disponat circa futura negocia
 z non preterita. l. leges. la secunda de leg. z. c. j. z. s. de consti. tñ ptra

Joannes de Platea super vndecimo libro. E.

bi et ad sterita pendencia si hoc exprimat i. l. 2 dita. put hic irritat contractus simularos et intos tam a. rrviii. r. rrv. annis steritis in fraude publicarii functionu. r. de hoc dic vt dicit. s. de decu. l. pe. In ter. ibi cuiusq; afugerit. s. qui habeat immunitatem a tributis rpu blicis functionibus soluendis. Itē ibi vendicandis. i. possessiones existentes in vicis villis vel castris super quib; sunt tales contra ctus fraudulosi fisco sunt applicande. Item ibi clientulam. i. intui tionem suam. Item ibi suscepisse collatores id est illos qui publi cas functiones seu tributa soluere tenebant. i. aut. vt in d. sine quo. suffr. in princ. in ver. collatores. colla. h. Itē ibi in thracia. de iqua s. de colo. thracē. l. vnica. Item ibi p̄sulatu sigisbuldi. propriuz no men est illius qui tunc erat cōsul tēpore legis p̄dite. ex quo nota q̄ in legibus et statutis conditis debet poni nomē p̄sulis. et idē in pu blicis instrumentis. de quo dicit in l. generali. s. de tabula. r. dicit ite rum. id est a secundo eius consularu f̄m Wynum.

C Rusticani ad vllū obsequiū deuocentur. Rubrica.

In p̄cedentibus titu. statuit vt ascriptiti nō auocentur a p̄ditijs fauore publice utilitatis. l. i. r. p̄ totū. s. de agri. r. cē. nūc vō p̄uidet alijs rusticis nō ascriptis vt nō auocentur ab operis rusticalibus vt valeat soluere capitacionē q̄ soluit p̄tis in pecunia r p̄tis in an nona. vt. l. i. pri. Vel in titulo p̄cedēti remouit obstaculū fraudis impediens solutionem publicariū functionū. nūc remouet obsta culū seductionis rusticorum ab operis rusticalibus impediēs solu tionem capitacionis eorum.

- 1 **C** Capitacionē soluere tenentur rusticani: ad alia autem obse quia publica cogi nō possunt.
- 2 Rusticani qui dicantur.

R Rusticani tenentur capita tionem soluere: ad alia aut obse quia publica cogi nō p̄nt. h. d. male tñ eis seruari. vt hic dicit glo. in fin. tñ a iudicibus in hoc tueri debent. s. de lucris aduo. l. i. r. officiales contrafa cientes r rusticani sp̄ote obsequētes grauissima pena puniunt: vt. l. i. pri. r. hz locū s; nō posse cōpelli ad alia ob sequia nō solum i rusticis vbi s; Rome sed etiā alijs ciuitatū vt vult hic gl. s. d; em rusticis faueri vt operis rusticanis r frugib; serendis r colligendis intendant. l. i. r. l. colonos. s. de agri. r. censu. ac etiam ne duplici onere grauētur scz capitacionis r aliorū onerū vt hic. r. l. vnica. s. ne opere a colla. eri. soluunt enim tributum capi tis. s. partim in pecunia r partim in speciebus. scilicet frumēto et hordeo r. c. vt dicit de capita. ciui. cen. eri. l. vnica. Fallit autem in plu ribus casibus in quibus grauantur etiam rusticani r collatores tributoz: vt in aduētū p̄cipis r alijs casib; quos dicit in d. l. vni. 2 Rusticani autē dicantur q̄ q̄tidie sunt in rure r sunt liberi r inso lidū p̄si p̄diorū suorum. nō autē sunt solo astricti ratione alicuius seruitij vel pensionis. r in hoc differūt ab ascriptitijs r cēstitis. vt. s. de agri. r. cē. in rubri. r isti rusticani sunt illi q̄b; dātū est p̄tū legum vt possunt cōdere testm̄ in rure coram quinq; testib; etiā sine scriptura. l. i. s. de testa. r per Barto. in l. p̄ficiuntur. s. codicil li. s. de iure codicillo. Itē ibi extra muros. s. ciuitatis. vt not. s. de capi. ciui. l. vnica. Itē ibi deuocentur subaudi r tunc qñ possunt reuocari d; eis merces consueta p̄beri. s. de cursu. pu. l. cur sum. r. s. de fabri. l. nullū. iurta mediū. l. in ver. publico. Itē ibi mi nisterium. l. nō p̄nt cōpelli ad cōducendū equos vel mulos cum re bus fiscalibus.

S qui eorum. **C** Officiales rectorū pu ciarū rusticanos vt eorū seruos vt iumēta ad aliqua cogētes obsequia ipsiq; ru sticani se sponte dicit obsequijs subdientes pena pu blicationis bonoz ac perpetui exilij puniunt. h. d. p̄dibentur ergo rectores puinciarū r eorū puinciales que possunt esse terri biles rusticanis eis concussionem inferre. l. i. s. de cōf. cogere eos vel eorum seruos vel aialia ad aliqua officia r etiā fiscalia: vt. s. l. pri. alias tā ipsi q̄ rusticani sp̄ote hoc obsequium erequentes exi lio r bonozum publicatiōe puniunt. non em hz eis p̄tēta p̄emi nentie officij erigere aliq̄ obsequiū a subditis q̄tuncunq; volen tib; l. illicitas. s. ne qd. ff. de off. p̄. q̄ est no. s. nūcios r executores qui capiunt aialia subiectozum rusticorū eis nolētib; vel inuitos: pro suis negocijs erercendis puniunt pena hic contenta. Et not. hic q̄ sponte erigens s. l. obsequia. r opas officialib; erigere p̄bi bitas pari pena cū eis puniunt. par enim facinus eos iniquat: idēq; pari pena puniunt dāns r recipiens. l. si quēq; in fi. ff. de epi. r cle. r. v. q. iij. sane. nā cū quis p̄bibet erigere p̄bibet et ei sponte dari. l. deuotū. in fi. s. de metallarijs. r. s. de strato. l. vni. r ibi dicit. q̄ tuncunq; em sponte r volēs det p̄sumit inuitus dare perborfensens offij vt hic. r. s. de salga. hosp. l. vni. r. s. si rector puincie. l. vnica. r. s. de rap. vir. l. vni. r. l. i. s. si quis volentem. ff. de li. ho. exbi. Nec obstat q̄ iteret boīs botem primo affici. l. seruus ea lege. ff. de ser uis expor. q̄ hic prohibetur fauore publico ne rusticani a cultura subdūcant q̄d esset dānosum reipublice. l. j. r. l. colonos. s. de agri.

r cē. r de nūdi. l. iij. ff. r in aut. vt iudi. sine q̄. sup. s. eos. r de defen. cl. ui. s. j. Itē in ter. ibi obsequantur. i. seruiunt in officio. Item ibi p̄tē tu muneris. i. officij. ff. de verbo. sig. l. munus. Itē ibi quasi manci pio sui iuris. q. d. cum isti rustici sint vere sui iuris: p̄fati officia les p̄tētu sui officij vel p̄ metū nō debēt aliq̄ officium eis impo nere quasi mācipijs. s. ne quis liber inuitus. l. j. r. ij.

C Non licere habitatoribus metrocomie loca sua ad extraneum trāsferre. Rubrica.

C Supra dixit de ascriptitijs cēstitis r alijs quib; est assignatus r determinat; certus locus predialis in quo morari debeat r in de non discedere. vt. s. de agri. r. censu. per totum r titulis sequentibus nunc vero de alijs liberis qui dicuntur metroici qui transmittuntur de vno loco ad habitandū in alio certo loco r determinato loco sibi assignato data sibi certa lege: q̄ sua bona non possint alie nare nisi in alium metroicum. Et pro euentia premitte q̄d notat glo. in l. certa forma. s. de iur. fi. r. s. de exac. tri. l. fina. r. l. vni. in p̄. r. s. de la. lib. tol. q̄ quando Romani subiugabant aliquam terrā eis inimicā potiores r meliores boies illius terre ablatis sibi bo nis suis transmittēbant ad alium locum quem sibi assignabāt vt ibi starent. Et bona sibi assignata poterant vendere inter se r non in personas extraneas que tamen transmissio postea sublata fuit: q̄ generabat scandalum r ciuile bellum: vt no. in d. l. certa. Ter ra ergo eis assignat; vocatur metrocomia a metron: quod est men sura. r cosmon: q̄ ē villa quasi villa siue terra mēsurata ipsijs transf latis assignata. in de comed. i. d. dictio siue dictat; tractans de villa r reb; rusticis. vt hic in glo. j.

- 1 **C** Locus nō hz certos fines determinatos: sed fundus sic.
- 2 Metroici licet non possint alienare in extraneos an possint heredes extraneos instituere.
- 3 Emphyteota qui nō p̄nt alienare in aliū irrogito dño poterit al teri ephyteote suo cōsorti vendere irrogito dño.
- 4 Homo meus an poterit de suo vēdere donare r testari.
- 5 Curiales qui minus sint astricti nō possunt libere r indistincte a lienare.

N illis Metroici possunt iter se alie nare nō in extraneum. alias si con tra fiat contract; nullus esse declaratur r de facto rescinditur quatenus de facto p̄cessit r solum p̄tium extraneo cōtrahēti resistit. h. d. Et sic sunt tres p̄tes hui; l. q̄ p̄io p̄ibet alienatio in extra neum. secundo ibi: sed q̄s. ibi p̄mittit alienatio in hominē ciuilem metrocomie siue ville vel territorij vel vicarie. tertio ibi: sciētis: an ul lat contra factū. Et dicit Placen. q̄ nō possunt vendere loca sua: s; suos fundos sic inter que est dria. q̄ loc; nō habet certos fines de terminatos s; fundus sic. l. locus. ff. de v. b. sig. iij. p̄bibentur vende re loca. q̄ cum nō habeant certos fines fieret cōmittio r p̄fuso ter ritorioz r locoz q̄d esse nō d; r. v. q. iij. q̄ iij. q̄d scus est q̄n v̄dū tur fundi q̄ sunt certi r habēt certos fines. Bloss. tamen hic in ver. loca. tenet q̄d nec etiā fundos itegros legitimus fines habentes possit alienare in extraneos. r de hoc scilicet an v̄s capio: vēditio: r possess ionis acquisitio partis incerte vt si vendo tibi partem meam r quicquid iuris habeā in tali fundo. vide in l. locus. ff. de acqui. poss. r. l. emptor. ff. de v̄s. pro emp. r ibi glo. **C** Sed quero: licet metroici non possunt alienare in extraneos: an possint heredes extraneos instituere. Bloss. hic in v̄. loca. concludit q̄ sic quod itē l. l. i. secūndum Barto. in l. i. ita quis. ff. de v̄. ob. r. l. peto. s. fratre. de leg. ij. quando institutus est heres legitimus qui succederet ab intestato nam prohibitus emere in loco non prohibetur emere vel per successionem acquirere bona que fuerunt paterna r suozū anecessozum: vt in textu no. in l. milites. ff. de testa. mili. si autem insti tutus esset extraneus tunc non possit: q̄ quando est facta prohibi tio in certum genus hominum vt est hic. r. l. peto. s. fratre. ff. de les ga. ff. tunc admittitur heres legitimus non extraneus: vt. d. s. fra tre. q̄ allegatur hic pro contrario secundum Barto. in d. s. ea lege. nec ob. l. si quis priorum. s. ceterum. s. de secun. nup. vbi heredis in stitutio dicitur alienatio. quia ibi non prohibet sed permittit alie nationem. quo casu continetur heredis institutio in casu permisso secundum Bar. in d. s. fratre. de quo dic vt ibi per eum r. d. s. ea lege. r p̄ glo. r Salyc. in l. ea lege. s. de p̄di. ob causam. Item non ob stat glossa in l. que admodum. s. de agri. r. censu. r ibi dicit.

C Mot. ergo hanc. l. q̄ licet regulariter quis non cogatur vendere rem potius suo consorti vel terrigenē q̄ alteri. l. du dum. s. de con traben. emptio. tamen hic est speciale vt si vult vendere potius vē dat alteri metroico q̄ extraneo. r hoc ne res specialiter assignate il li generi hominum transeant ad extraneos alias extraneo vendē do contractus est ipso iure nullus. r sicut de facto processit de facto rescinditur vt hic tenet gloss. in ver. contractus: nec enim transi ut dominium. q̄ prohibitio legalis impedit translationē dominij vt tenet gloss. in d. l. ea lege. emptor. tamen repetit pretium boni ca su licet alias emens contra prohibitionem legis illud perdat. d. l. quemadmodum

privatū cui debetur census vel annua prestatio est differentia: vt di
xi super rubrica. s. de anno. r tri. Censitor est qui estimat bona r re
cipit censum r possessiones collatorū. i. solutiones a collatoribus
pntentibus se esse tributarios. Et qui vendit pedia tributaria p
pter tributum nō solutam perequator est: qz perequat territoria
hominum vt nō grauent vltra debitū. Inspector est qui vadit in
spiciendo an pda tributaria sint bñ aequata: r si sunt aliqua ste
rilia: vt referat. r hic etiā vocatur discissor. j. e. l. perequatores. r vt
de gl. sup. ru. s. de discuf. Et dum gl. dicit qz hic inspector est hodie
sublatus: vt. l. si. s. de anno. r tribu. dic qz nō est hodie sublatus ni
si in casu illi? legis qz est localis r que habet locum tantum in pro
uincia grece vt ibi nō. non autē haberet in alijs prouincijs. qz cum
ibi ins sit speciale in cōtrariū est ius cōmune. l. j. ff. ad municip.

1. Quamē esse maioris estimatōis qz debeat quomō pbabit.

Cloniam. Probans ei? estimū fuis
se grauatam a notario p
quatoris grauamen alterius sibi imponentis a di
cto grauamine releuabit. b. d. Et premittit qz vnus
quisqz prouincialia debet sua bona proferri vt esti
ment. vt secundū equam estimationem soluatur
tributa vt pedia meliora plus soluunt qz sterilia. r si vnus est gra
uatus: qz bona sua estimare perierunt releuet a censitore. vt. l. forma
per totam. l. ff. de cen. Itē pmittit qz notarij scribētes dictas estima
tiones r equationes bonorum mittebant cū istis censitoribus r
equatoribus. l. qui duos. s. de suscep. r ar. r sodo dicit bec lex: qz siue
sit notari? censitoris: siue sit estimantis bona alicuius fm quā esti
mationem soluitur census: siue sit notarius perequatoris r ex gra
uatois: qui notarius per collusionē r ad complacentiam alicuius
potentis scribat maiorem estimationem pauperi qz ipsi potenti.
vel de estimatione potentis detrahit r addit estimō impotentis:
certe hoc pbato impotens cuius bona in plus sunt estimata vel
aggrauata: solnet solum secundū veram estimationē r nō p maio
ri vel superaddita a notario perequatoris. r hoc verū nisi discus
sor pbet diuitias. l. j. s. de discuf. que in hac probatione est contra
vt ibi dicit. Et pprie loquitur bec. l. de equatione r exgrauatione esti
mi prius facti vt bic. r. j. eo. l. qui se grauatos. Sed idem est si tem
pore cōfectionis estimi quis grauetur in maiori estimatiōe suozū
estimationis qz debeat. Quomodo autē pbabit grauamē esse maioris es
timationis qz debeat. Dic tu in immobilibus pcorū redditi. l. ff.
s. de pds nani. r ibi dicit. r. l. si quos. s. de refc. v. r. p. Bar. l. l. ff. e.
ti. r colonorum insistentia. j. ea. l. In mobilibus vero que cōstitūt
pōdere r mēsurā fit estimatio habita relatione quanto videntur in
foro publico. l. pta rez. ff. ad. l. falcidia. r. l. septē. j. de ero. milit. an
none. r. l. speciebus. j. de coarta. in alijs rebus fit estimatio quātum
reperiretur pretium. l. si seruus. ff. de condi. furti. Et notabis banc
legem contra notarios. r potissime bononienfes: vt dicit bic glof.
secunda. qui ad equationem vel etiam in prima estimatione bo
norum plus grauant pauperes quam potentes. r sic sarcinam po
tentiorum transferunt ad estimū inferiorum r pauperum: quod
omnino prohibitum est: vt bic. r. l. j. s. hoc etiā. r ibi dicit. s. de apo.
pu. Quā autem pena puniat notarius hoc faciēs hic nō declarat.
Videtur qz extraordinaria vel forte falsi punitur diuersis penis.
vt dicit in. l. vnica. s. de immu. ne. conce. r. s. vt nemo ad suam pa
tricitiam. De pena autem ipsius perequatores patet in. l. penul.
Item not. bic qz de natura potentum est semper opprimere ipsos
pauperes: vt bic. r dicto. s. hoc obseruando. cui concordat dictum
Salomonis. pasqua leonis onager in eremo: sic pasqua dinitum
pauperes.

2. Emphyteota nō potest incidere arbores fructiferas: sicut nec maritus.

Cuius Qui agrorum suozū fructus sciē
ter extenuat census diminutionem
non consequitur. secus si casu extenuetur. b. d. Debent
ergo agri censuales describi cū eozū noibus r confinib?
r in qua ciuitate r pago. i. villa positi sunt: r quot ingera sunt: vi
nee: r quot arbores fructiferas habēat. qui agri si postea extenuē
tur casmate vel alio casu: vel si vites mortue sunt vel arbores arue
rint ad officium censitoris spectat possessorem subleuare a censu
vt bic in fi. r. l. forma. ff. de cens. serus si possessor vites vel arbores
callide r fraudulenter incidit vt sub ptertu paupertatis r cala
mitatis subuenientis releuetur a censu: quia tunc callide pauper
tatis ingenium non subleuatur: sed potius punitur vt bic. r dicta
l. forma. vers. qz si exciderit. Et limitat hoc. l. omnes alias leges tri
buentes aliquod beneficium alicui ppter paupertatē vt nō possit
cōueniri nisi inquantū facere potest. l. si maritus. ff. so. ma. r ei qui
propter paupertatē grauari nō pōt ad mēra. l. ff. r. l. si in fi. s. de
bis qz nō. li. vel pauper. r ei qz ppter paupertatē vult cedere bōis. l. j. r
ii. s. qui bo. ce. pos. vt intelligatur de paupertate nō callide vt frau
dulenter pcurata vt bic. r. l. si. ff. de ces. bo. r dicto vers. qd si ex
ciderit. r. l. in fi. ff. de penis. Et facit ista lex qd emphyteota non
possit incidere arbores fructiferas sicut nec maritus. l. dinitio. s.
si fundus. ff. sola. ma. nec feudatarius vt ibi per Bart. nec fructua

rius nisi sit cedua sylua. Arboribus. ff. de vsufra. nec etiam mate
riam arborum inuentariū euallarum hfe nisi alio subrogatis. l. in
fraudē. s. cōductor. ff. de iure fsc. de alio autē simplici conductore no
ta qz nō pōt. l. si merces. s. culpe. ff. locati. In textu ibi: fructuum ra
morum. l. arborum fructus ferētū. Dy. Quo prout. Declinet. l. cui
ret. Sic de censu. i. fidelē solutionē censu. Itē ibi: callide paupera
tis ingenium. Itē ibi: mor. id est statim. Itē ibi: detectus. i. conui
ctus vel confessus. Item ibi: cōpetenti indignatione. id est puniat
pena extraordinaria. Dy. ar. l. vnice. s. de colo. illiriciant. Itē ibi:
procurasse. q. d. subleuamen habet a solutione census qui procura
bat r pro fertilitate laborabat.

1. Propter doli et fraudē pcedentem toleratur iniquitas illati
grauaminis qz alias non toleratur.
2. Ager alicui? magis est estimadus ppter colonos et procuratores
ibi existentes ad fertilitatē agri pcurandā.

Propter fraudem
per equatore. possessoris non reuocaf
grauamē adequatoris. b. d. Si em possessor qz habebat
procuratorē r castaldionē: siue colonū seruū vlt libertū: si
ue a scriptitū vel censitū in padio pro cultura r fertilitate pcedit cō
sequenda propter qd ager est maioris estimatiōis vt bic in glo. r. ff.
ipsum colonum vel procuratorem ante aduentum perequatoris a
padio remouerit cū aīo ipsum postea reitrandi r reducendi ad
hoc vt appareret cultozē desertū vel vt perequator non possit certifi
ficari a procuratore vel colono de redditu pcedi r sic perequator
minus estimaret dicto. Certe si contingat perequatorē forte prescri
pta fraude possessoris estimari etiā plus qz valerit cum colono vel
procuratore ibi existente atqz etiā si hoc fiat in absentia possessoris
nō vocati non poterit ipse possessor obtinere subleuamen a tali gra
uamine a perequatore illato r hoc est ppter eius fraudem proce
dentem vbi alias cessante fraude releuaretur. s. eod. l. j. r. j. eo. l. qui
grauatos. C. flo. ergo qz ppter doli r fraudem pcedentem tole
rat iniquitas illati grauaminis que als nō toleratur et vltra hoc
arbitrio iudicis de fraude puniri qui voluit fraudare censum r ei?
solutionem enitare vt bic in gloss. ff. Item operatur talis fraus vt
possit fieri estimatio bonorum ipso possessore abite r non vocato
que estimatio r perequatio alias debet fieri cā cognita. i. pntibus
partibus vel citatis. l. in cause. s. cā cognita. ff. de mino. vt dicit in. l.
susceptozes. r ibi Barto. s. de arca. sic r alias fit agrorum
mēsiō ab agrimensore altera parte absente r se subtrahēte. l. ff.
s. fin. re. Itē no. bic qz perequator qui vult estimare pda dōz accede
re ad locum vt res sufficiat oculis r fm eius pscientia nō vt pri
uati sed vt iudicis r officialis ab alijs informataz determinēt
vt bic in glo. j. r. l. si irruptio. s. j. ff. si. re. Itē no. cōiuncta glo. qz iager
alicuius magis est estimadus propter colonos r procuratores ibi
existentes ad fertilitatem agri pcurandā vt dicit. s. e. l. j. Itē ē ar. bec
l. fm Anto. de baru. qz si aliquis circa estimū de rebus suis facien
dū voluerit fraudare cōmune si ipse estimetur vltra licitum mo
dum soluet totum ppter dolum suum nec volens conueneri audie
tur per hanc. l. nota.

De territorio. Propter augmē
tum r diminutionē
bonozū iam diu estimatozū rescindū est estimum om
nium in quo debet fieri cōpensatio sterilitum cum ferti
libus tam in singulari qz in cōmuni. b. d. fm vtrāqz lec. r ita serua
tur in hac ciuitate bononie vt ville r castra territorij debeant poni
in estimō ciuitatis nō autem facere estimum per se. l. ff. s. de natu.
li. r bic in glo. j. C. flo. ergo qz ppter homines ditatos r depau
peratos r ppter pedia facta sterilia vel casmate vel alio modo per
empta debēt rescindi estimi vt grauari r depauprati releuent r di
tati in plus estimentur. qz fm augmentum r diminutionem resū
fit augmentum r diminutio tributi. l. forma. s. illa. ff. de cens. r. l.
ff. s. de iure emphy. in hac autē renouatione estimorum debet ha
beri cōsideratio quanto plus vel minus valent nisi bona vnus
cuiusqz qz primo fuerunt estimata cōpensando sibi nunc qd est fa
ctum fertile r secundū r sic cū macro pingue r conuerso sicut in
solutione mercedis cōputatur cōductoris fertilitas cum sterilitate.
l. si vno. ff. loca. r in Spec. de loca. s. nūc aliqua vñcu. ff. sicut r als
compensatur aqua defluēs ex agro superiori cū pinguedine quam
secum trahit. l. j. s. tamē. ff. de aqua plu. arcē. r fruct? pcepti filio
cōpensantur in quarta. vt. l. papi. s. vnde si qs. ff. de inoffi. testa. qd
intellige esse verum in trebellianicā pter qz in filijs primi gradus
in casu singulari in. l. iubeamus. s. ad treb. ff. in quarta debita inre
nature nō computantur fructus: qz illa debetur ex substantia her
editatis nō ex fructibus. l. scim? s. repletionē. r aut. notissima. s.
de inoffi. testa. nec obstat. c. Raynutius. de testa. vbi dicit computa
tationē fieri r tamen loquitur in filia: qz dicit qz ibi nō debebat a filijs
primi gradus sed ab extraneis licet pretendere ius a filia primi
gradus secundum Hoff. Abbate r Hoff. C. Quero hic loquitur de
pdis sterilib? r arenatis vt casmate diminutis qd de pdis desc
ris. Dic qz quantū deficit eis tantū addit alijs pdis vt ppter illa
nō fiat diminutio census qui primo fuit ciuitati ipositi? vt bic in
glo. in fi.

glos. in fi. vers. vel sic compensentur. census autem non augetur quamdiu possessio est effecta fertilioz sumptu et sollicitudine possessoris. l. i. §. de alluio. et paludibus. r. l. fina. §. de omni agro deserto.

Ab actibus extrajudicialibus potest appellari etiam post decem dies per eum qui contradixit intra decem.

Ultragrauatos. Grauari a perequatore habent facultatem coquerendi intra annum quo elapso non audiunt ulterius exceptis minoribus et absentibus causa reipublice. quibus non currit tempus donec habuerit expediendi facultatem. h. d. Et diuidit in tres partes. Primo permittit querela. Secundo ibi: quod intra. statuit tempus querelae. Tertio ibi: exceptis. excipit aliquos a dicto tempore. Nota. et ratio quod grauamen illatum a perequatore gratia vel fraude diminuat de de estimo vnius et addedo alteri potest reparari dupliciter. scilicet nihiliter per appellationem ut hic in glo. Et quia conuicta cum ter. patet etiam quod ab actibus extrajudicialibus potest appellari etiam post decem dies per eum qui contradixit intra decem. in c. de certationi. de appel. lib. vi. Et debet prosequi et finire intra annum si cur appellatio iudicialis. in cle. sicut. de appel. et Specu. de appel. §. restat. vers. sed quid dices. et per Bar. in. l. i. §. de appel. re. Item potest renocari hoc grauamen per accusationem criminalem petendo perequatore puniti pena. j. l. pri. postea. et in consequentiaz ex officio iudicis exgrauari. vt. l. in terdum. §. qui fur. et ibi Bar. ff. de fur. Item potest renocari hoc grauamen secundo modo scilicet per via principalis petitionis intra annum: tunc a tempore scientie que scientia presumitur postquam libri et codices censuales sunt positi in publico vt oib' pateant vel lecti fuerunt vt in hoc tex. et glo. not. et hoc implorando officium iudicis: vt ibi in. l. i. §. de officio. Secundo not. prescriptio nem vnius anni currere contra eum qui est grauatus ultra debitum in estimis et collectis soluendis ad implorandum officium iudicis vt exgrauetur: et grauamen ei imponatur qui fraude vel gratia fuerat releuatus: et etiam ad accusandum vt in glo. in versiculo actio. quod ultra annus non auditur l. a's regulariter durant actiones. xxx. annis. l. sicut. §. de prescri. xxx. an. et etiam officium iudicis vt ibi in glo. in vers. persecutione. et accusationes similiter durant. xxx. annis. l. querela. §. de fal. exceptis casibus ibi no. Tertio no. in fi. q. minor et absentis causa reipublice grauat i estimis et collectis non currit tempus anni ipso iure dati ad petendum se exgrauari donec minor erit factus maior et absens fuerit reuersus quod non valeret agere non currit prescriptio. l. j. in fi. §. de anna. excep. et per Bar. in. l. senatus. ff. de officio. Et est hoc generale in minore vt in omnibus casibus in quibus olim currebat civilis prescriptio contra minorem et restituebat hodie non currat ipso iure. l. i. §. in qui. cau. in integ. restit. non est ne. in exceptis casibus ibi notatis. Prescriptio autem contra criminalem accusationem bene currit minor. nec datur sibi restitutio ad accusandum ff. de minor. l. a. rullius. absentis autem causa reipublice bene currit prescriptio civilis alias quod in casu isto sed datur restitutio. l. j. §. ex q. cau. ma. et in fi. de actio. §. rursus. Criminalis vero non currit absenti vt in l. i. §. si qua. ff. ex q. cau. maio. et sic in criminali actioe magis subueniret absenti causa reipublice quam minor. et ibi not. Bar. In ter. ibi: de petitiones. i. querela. Item ibi: quod intercepti. i. turpiter accepti. Item ibi: de forma. i. turpia et criminosa. i. contra legem facta. Item de mere. i. detraheret vt in glo. Item ibi: intra annum scilicet computandum post obligationem et lecturam librorum postquam lecturam scire presumitur vt sequitur. et alias est qui intra annum vel vt intra annum. Ibi: habita de petitione. i. licentia conuenerendi. Item ibi: ille. l. collator. Item ibi: gratia alicui forte potenti. Dy. Item ibi: superfluum. i. ultra modum impositum. Item ibi: facultatem. i. postquam fuerunt reuersi et post modicum tempus. l. ab hostibus. §. sed quod simpliciter. ff. ex qui. cau. ma. Item ibi: emerito. i. preterito.

- 1 Delictum negligentie officialis et gratie equiparantur.
- 2 In delictis lata culpa equiparatur dolo. et nu. 3.

Perequatores. Cusos qui negligentia vel gratia onus tributorum siue annonarum aliter imponunt quam debet honore priuatur et in quadruplo eius in quo deliquit puniuntur. et quod a provincialibus extorsit similiter in quadruplo eis restituere compellitur. h. d. Et attende quod perequator appellatur etiam discussor vt voluit gl. §. in rub. et vide. §. de discuss. super rub. sed proprie discussor est qui arripit predia deserta et querit locupletes quibus dicta predia sunt locata et discutit qui sunt idonei fideiussores pro his quibus locant. vt hic in glo. j. Item not. hic quod delictum negligentie officialis et gratie equiparantur. negligentia enim non exquirere spectantia ad officium suum est lata culpa que dolo equiparatur hic in glo. §. de qua negligentia dixi plene in. l. iudicis. §. de anno. et trib. Item no. hic imponi penam perequatori duplici delicto. primo scilicet pro eo quod negligenter vel gratiose effrauerit vel in estimis alicuius plus vel minus posuit et pro hoc delicto priuatur honore et punitur in quadruplo fisco vel forte priuato. Item pro eo quod violenter extorsit vel plus debito exegerit a collatoribus provincialibus et condemnatur in quadruplo ei a quo extorsit ipse vel alius eius manipularius vel minister. l. j. §. ad. l. iul. rep. et tunc criminaliter

punit. l. licitatio. §. quod illicite ff. de pub. q. si plus eregit vel extorsit debitor tunc punitur duplici et a quo extorsit. l. vni. §. de superacti. quia gl. d. hic allegare dicitur allegat de erac. trib. et medietas huius gl. si incipiendo in v. et no. d. esse in. l. seq. In gl. §. dic nota ex ista gl. quod etiam in delictis lata culpa equiparatur dolo contra nota. de vbo. sign. l. magna. et ff. de iure iurati. l. in actioibus. ff. ad. l. cor. de fca. l. in l. seq. Dico quod lata culpa regulariter dolo comparatur. l. j. §. si melior latet mo. di. cum 2 cor. ibi alle. et l. nerna. ff. de po. Fallit in pena corporali imponenda vbi non equiparatur. l. in lege cornel. ff. de fca. nisi sit in malis exemplis vt in eo qui dat poculum amatorum a hortionis causa. l. i. §. q. ali quid. §. abortio. ff. de pe. vel rone afferre pitte. no. glo. in. l. i. §. q. q. §. q. iur. Secundo fallit in infamia irroganda. in fi. de suspectis tu. §. suspect. Tertio fallit in iuramento in litem ferendo in actioibus. ff. de in litem iur. Quarto fallit in restitutione aduersus delictum procedenda quod non dolo sed quia culpa commissum est procedit. l. j. §. si aduersus de lic. et adde quod vbi quis lex punit nominatim dolum tunc lata culpa non equiparatur dolo hoc vult glo. not. in. l. magna negligentia. ff. de vbo. fi. et l. j. §. si quis. ff. ne vis fiat ei. Et hac regula nota per fundameto huius brocardici quod agebat civiliter ad delicti punitionem ideo dolo comparatur. arg. ff. si quis te. li. esse ius. l. j. §. non aut. et. d. l. in actioibus. l. 3. agat civiliter tunc agit de delicti pbatide. ff. ob. q. i. d. d. l. j. §. no. aut. ff. si quis te. l. in ter. ibi. neglexerit. quod non diligenter considerauit quod fertilia et quod sterilia. Byn. Item ibi. conuictio lentia mediante et hoc soluit contrarium de. l. vni. §. de erac. Et tunc ibi. soluere. scilicet priuato cui violenter abstulerunt.

- 1 Non possessor cui assignatur predium a censitore non tenetur ad preterita tributa.
- 2 Culpa vnius non dicitur esse dispendium alterius.
- 3 Actio realis et personalis et etiam hypothecaria tollit sex mensibus.
- 4 Volens recuperare rem suam a bone fidei possessore vel emptore dicitur restituere sumptus melioramenti in re facti.
- 5 Exceptio prescriptionis impedit litem contestationem.

Predium. Desertum alteri assignare et ad indicare: qui tenebatur soluere solum tributa futura non preterita intra sex menses potest antiquis diebus vel aliis pretendens predium sibi aliquo titulo debere vel obligatum esse recuperare satisfaciendo expensas meliorationis. ultra quod tempus nemo audet iter et accipiens est securus. h. d. notabiliter. Nota quod non possessor cui assignatur predium a censitore non tenetur ad preterita tributa: et est securus intra sex menses. si autem apprehendat predium desertum a seipso vel ab alio priuato accipiat soluit etiam preterita tributa et solum post biennium est securus. j. titu. proxi. in. l. qui a gros. et hic in glo. in ver. et nota. que glo. fuit vitio scriptoris posita in. l. precedenti sed debet hic esse et idem glo. tenet. j. titu. j. l. bac diffinitione. quod accipiens propria autoritate fundum alterius sterilem tenetur etiam ad preterita tributa. et quando accipiens a fisco possit conueniri pro aliis debitis ego dixi in. l. fina. §. de fide instra. et iure baste fisco. Secundo not. ex eodem princ. quod culpa vnius non debet esse dispendium alterius vt hic. l. i. §. si quis in suo. §. leges. cum conor. ibidem alleg. §. de inoffi. testa. et est argum. secundum Anno. de barn. quod propter delictum vasalli non debet publicari res feudalis ne delictum vasalli sit dispendium domino. arg. ad hoc ff. de ope. no. nunci. l. de pupillo. §. si plurimum. et ff. de publi. l. fraudati. in. fi. et. d. l. si quis in suo. §. legis. ff. si quis alit. testa. prohibue. §. j. et. fa. er. inter cohe. §. si. et hoc tenet Bald. quia conditio domini efficeretur deterior quod esse non debet. vt in titu. de probi. feu. ali. per lotarium. c. j. nam cum vasallus habeatur pro mortuo feudum redit ad suam proprietatem quod fisco non potest si delis et fici suorum inferiorum nec esse seruatio personali ideo non succedit in feudo arg. l. si finita. §. si de vectigalibus et quod ibi notatur per Bar. ff. de dam. in fec. et in aut. de alie. et epby. §. j. §. de v. s. u. l. corin. ptionem. Deinde glo. hic in fin. ponit et non soluit quod quandoque culpa vnius est ad dispendium multorum. l. iure. §. de fabrica. Dic quod hoc regulare. illud vero speciale: et ratio specialitatis ibidem patet videlicet vt illi de societate fabricensium stent solitici ne quod eorum illicitum committat. ideo statutum est vt omnes teneantur. Item opponit de. l. i. §. de offi. proconsul. in. §. proficisci. vbi ipse rector tenetur pro delicto prioris quam ducit secum in officio. Solu. ibi magis punitur sui culpa quam incurrit ducens secum priorem vt no. gloss. in. d. l. si quis in suo. §. legis. §. de inoffi. testa. men. Secundo nota hic in versu. si quis vero. inuncto fine. l. q. d. factio realis et personalis: et etiam hypothecaria tollit sex mensibus et sic est hic prescriptio vniuersum. sic est in reddibilia que tollitur sex mensibus vt libus. l. sciendum. §. tempus. ff. de edict. licet alias actio realis duret longo tempore. l. i. §. de prescri. long. temp. et actio personalis. xxx. annis. l. sicut. §. de prescri. xxx. anno. et hypothecaria habet diuersa tempora: quia possidente rem hypo-

ebecatum titulo et bona fide prescribitur hypothecarie. x. annis inter presentes. et xx. inter absentes. a possidente mala fide prescribitur. xxx. ab ipso vero debitore vel creditore prescribitur. x. an. no. gl. ff. in l. cu. notissim. s. de prescri. xxx. an. et extra ecclesiam habentem hypothecariam in quatuor casibus positus in l. si. s. de sac. ec. prescribitur solum centum annis ut ibi patet et hic in glo. Et sic patet quod sex sunt circa prescriptionem hypothecarie. Et est hic mirabile quomodo personalis actio in qua concluditur sibi deberi cum conventio et eum obligatum esse in sti. de actio. et est affirma ossibus ut non valeat transire ad aliu. q. ergo. ff. de peculio. l. in. ff. pro socio. def. contra singulari successorem non obligatum. cu. personalis actio non sequatur fundum. l. j. s. si heres. ff. de contrahen. emp. Id est dicitur quod hic agens dicebat sibi deberi. i. rem suam lato sumpto vocabulo. Vel dicitur quod ibi est speciale quod sicut pro eo accipiente statutum et ut prescribat lex mensis. Ita contra eum statuitur ut personalis actio contra eum def. sic. s. de debito. civil. l. fin. actio personalis sequitur fundum ut ibi dicitur. Item sequitur fundum quando debitor non est solvendo et alienavit bona sua in fraudem huius proprie non dicitur sequi sed ad nonam actionem dari in sti. de actio. s. si quis. ff. que in frau. cre. di. l. j. et ratio quare sequitur fundum quod res adhuc videtur esse penes primum debitorem. ff. de reg. iur. l. parem. Item manet aliqua actio efficax contra primum debitorem ut est cum heres factio inuenta rito soluit legataris tunc etiam sequitur fundum ut creditores reuocet a legataris ne suo iure priuenter sine facto suo. l. si. s. licentia. el. primo. s. de iure. deli. z. l. plane. la. s. ff. de lega. Tertio non ibi rei meliorate. quod volens recuperare rem suam a bone fidei possessore vel emptore de eius restitueret sumptus melioramenti re facti habitus melioris fructuum ut hic. l. q. agros. j. ti. j. z. l. sup. empti. s. de euic. z. l. in tra. vtili. s. vendentibus. ff. de minor. z. l. colon. ff. de loca. z. c. i. de in. te. rest. nisi emerit extra prohibitionem. l. in. fin. de fundis rei priuata. Et quoniam iure actionis vel exceptionis vel officio iudicis con sequatur expensas. vide gl. in l. in fundo. ff. de rei vend. z. hic in gloss. si autem possessor soluere velit estimationem rei creditori hypothecario reuocari volenti de sui valore rei tunc etiam non respectu presentis temporis. l. j. z. ibi dicitur. s. de p. d. h. nani. Quarto non ibi fer mentum. de prescriptione sex mensium et sine mora dicitur fieri quod intra sex menses fit ut hic. z. l. locorum. j. titu. j. z. quibus quod fit intra quatuor menses. l. si de bito. in. fine. ff. de indi. z. quibus intra annum. s. eo. l. qui se grauatos. Et alleg. iste text. pro casu dum dicitur nullum volumus esse repetendi presentis presentis. quod exceptio prescriptiois impedit litem et testationem hoc verum si opponeret ad pressum in vi dilatorie ut hic. z. l. j. s. ff. ad tertu. z. s. de edi. vni. adri. l. si. z. s. de quadri. p. feri. l. j. s. ne s. sta. s. ff. l. qd est constitutum. s. si vi pemptorie tunc non impedit. l. emptor. s. de p. scrip. l. o. tep. z. ibi p. Bal. z. Bar. l. si. ff. p. loc. Exceptiones rei finite ut sunt ille que sunt inducte ut sit litem finis ut exceptio pacti quod doli mali iurisurandi rei indicate z. similes. l. in. s. ibidem. ff. ad ex. bi. z. c. j. de excep. in sexto. presentis opponi ad pressum ad merita cause de quo Bar. in l. cum querebat. ff. de iud. sol. z. l. legatar. s. si quis ff. de condi. inde. z. c.

Sustineat onus sterilis. Quod ponderat Barto. in l. h. z. s. actor. ff. de re iudica. Allegat hac. l. si qd de ciuitate non est solvendo. q. alii de ciuitate tenent soluere pro isto p. libra z. solidum. cu. Bar. ibi transeunt omnes post eum Sed ipse Barto. in l. si. s. de m. eo. titu. de terminat presentis ubi vult quod de inrecommuni onus deficientium nullus tenetur subire. Allegat ter. in l. j. vt nullus p. aliorum debitorum. l. j. Et ridet ad ista. l. predicta pcedere nisi alio modo esset expressum lege municipali quod illi legi vel consuetudini standum est vt dampnum sustineat pro hoc factum etiam distinctio bart. l. i. s. apo. pu. l. i. z. vide Angel. dicto. s. actor in. j. colla. ver si cu. querit Barto. quod si aliquis de vniuersitate. et vide aler. in repeti. l. se. p. de re iud.

De oi agro deserto. Et quoniam steriles fertilibus imponunt. Rubrica.

Continua sunt gl. quae supra dixit de censibus et personis que sunt censui nunc de personis ex quibus census percipitur. z. no. ex gl. quod tribus modis predium desertum ab aliquo apprehenditur. nam quibus a principio quibus a censitore vel peregratore: z. quibus a seipso. vt habes in glo.

De ditione ciuitatis possunt compelli mutare pecuniam quoniam immineret necessitas.

Am diuus. Predia deserta decurionibus loci cui subsunt assignari debent cum immunitate triennii. z. si sufficientes non sint ad dicta onera supportanda debent diuidi z. possessionibus fertilibus assignari. h. d. C. de ergo Aurelius pater Constantini constituitur videlicet quod sterilia predia deserta que consueuerant censum vel tributum prestare deberent assignari decurionibus loci tanquam ditionibus dante eis remissione soluendi tributum versus ad triennium confirmat Constantinus adiciens quod si decuriones loci non sunt potentes ad reducendum dicta predia ad culturam dicta predia diuidantur z. per partes assignentur possessoribus habitibus predia fertilia prout iam illis desertis vt predictum fertile sustineat onus sterilis. Et no. quod predictis sterilibus z. desertis que assunt reparare de hanc immunitate a tributis z. collectis versus ad triennium quasi lex presumat quod versus ad triennium modicum fructum percipiat ut hic. z. l. non intelligit. s. din. ff. de iure si. sic etiam ecclesia recipiendi re ecclesie refectam concedit aliquam remissionem aut si quas ruinas. z. aut perpetua. s. de sacrosan. eccle. Item not. quod decuriones vt ditiones preferuntur ut hic. z. f. eo. l. vt quibus. z. s. de decu. l. ad subeunda. sic etiam fit assignatio decurionibus presentis etiam ecclesie si functiones publice non soluant in l. si. s. de ex. act. tri. Et p. hac. l. dicitur Basil. de cu. i. l. nemine. s. de sac. san. ec. quod ditiones ciuitatis presentis compelli mutare pecuniam quoniam immineret necessitas z. postea paulatim eis satisfactis imposita col

lecta. Item dicitur per hac. l. quod si aliquis est oriundus in vna ciuitate z. domiciliu habeat in alia debet prius vocari ad munera illi que habitant in ciuitate que ipsi qui habent domiciliu alibi. Item quod dicitur de immunitate triennii est contra. j. e. l. quicunq. defectu vbi datur immunitas biennalis. Sed solue ut ibi dicitur. z. c.

Quis. Mens ab aliquo predia tributaria fertilia ommissis sterilibus tenet ad tributa etiam pro sterilibus. b. d. Sunt enim fertiles agrum tanquam nerui ad supportandum onera tributaria. sicut in corpore humano nerui conseruant regunt aliam carne imbecillum. riss. dist. nerui testiculorum leniata perpleri sunt. qui ergo accipit relegit potiorum z. fortiorum partem bonorum aliquid insumit est vt agnoscat etiam exilem partem bonorum illius que regebatur z. sustentabatur ab alia parte fortiori z. potiori. sic. s. de debi. civil. l. fin. z. facit. l. pto. ait. s. vnde queritur. ff. de dam. infe. alias cogit fertilia relinquere. z. tam fertilia quam sterilia decurionibus loci assignantur qui pro omnibus tributaria soluant. f. eo. l. qui vtilia. In ter. ibi. priuati in ris. i. presentis patrimonii cesaris. Item ibi. q. comparauit id est aliquod fertile predium. Item ibi. succis neruis quasi quarundam virium quod euenit per alienationem fertiliu z. retetis sterilibus defertis. Item ibi. distractorem id est venditorem. z. alias est in ter. desertore. i. venditorem.

- 1 Qui impetrauit tenetur cauere cum fideiussore vel obligato ne suorum bonorum.
- 2 Qui quis est obligatus ad idonee cauendum de dare fideiussores vel pignora aliter non liberatur.
- 3 Non quod sapiens dicit sed quod dicere debuit attendendum est.
- 4 Ubi quis tenetur cauere an admittatur si velit dare pignora.
- 5 Ubi quis tenetur satisfacere si est idoneus stat sine iuratore cautioni cum obligatione bonorum.

Aliquis. Impetrantes predia cum immunitate triennii debent cauere idonee quod dicta predia non relinquunt cum damno reipublice. b. d. Ideo tenent cauere cum fideiussore vel obligatione suorum bonorum quod impetrauit. Ille enim cui assignantur hec predia deserta sine ipetratione non de hac cautione grauati sibi inuito assignata sunt Bart. l. tam. j. de vac. patri. in rubrica intelligit hanc quod pducit in emphyteosium quo casu tenetur cauere vt hic dicit gl. Et no. hic pducta gl. si quis est obligatus ad idonee cauendum de dare fideiussores vel pignora aliter non liberatur ut hic. l. si mandato Titii. s. fin. ff. manda. vbi est text. secus si fit obligatus simpliciter ad cauendum quod intelligitur nuda promissione sine fideiussore vel pignore. l. sancimus. s. de verb. signifi. Quid autem si quis est obligatus ad cauendum vel securum faciendum creditorem ad sensum sapientis ipsius creditores an potest sapiens declarare quod caueat cum fideiussore vel pignore. Dic quod non potest nisi quatenus de iure z. sunt natura contractus hoc fieri debere vt quod eminet euictio in limine ptracti. l. si post euicta. s. de euictio. quod illa verba sunt intellectum iuris comunis sunt intelligenda de quo est gl. no. in. d. l. si mandato Titii. in fine z. plene per Bar. in l. illa institutio. ff. de verbo. obli. Non enim quilibet aduocatus est sapiens sed ille est sapiens qui neque fallitur z. de tali sapiente intelligenda est promissio. vt. s. de p. d. ratoribus z. auri illa. l. j. Et id non quod sapiens dicit sed quod dicere debuit attendendum est. sed z. l. h. ff. de offi. p. re. Item an vbi quis tenetur cauere admittatur si velit dare pignora. Dic quod sic vt hic. z. l. p. re. i. p. re. i. satisfactiones. ff. de p. re. i. stipu. z. ibi tenet glo. z. Barto. z. glo. in. s. suspecto. in ant. de ex. bi. re. coll. v. licet glossa contra z. non bene in l. in eodem. s. j. ff. de regu. iur. Verbum autem satisfacere comprehendit vt quibus. l. j. ff. qui satisfacit. cog. z. comprehenditur sub verbo cauere quod generalius est vt no. gl. in l. j. s. de procura. Et adde quod vbi quis tenetur satisfacere si est idoneus stat sine iuratore cautioni cum obligatione bonorum vt dicam. j. de vac. patri. l. quicunq. la. secunda.

Heredes. Hec est singularis lex per Barto. z. b. d. Scriptus heres a tributario debitore onus fundorum etiam steriliu agnoscere cogitur. z. si hereditati illius renunciat cogitur cedere omnibus que ex quocunq. ti. ab ipso debitore defuncto percepit. hoc dicit. Pot. ergo hanc causam mirabilem z. singularem in quo p. pudians hereditatem instituentis priuatur omnibus iuribus quocunq. titu. ad eum deuolutis ab institute reuocantur ergo donationes inter viuos z. omnia alia commoda in eum collata quod alii non contingit. Dicit hic gl. quod licet quis institutus renuncians do perdat omne commodum ex testamento proueniens non tamen acquiritur ex contractibus inter viuos cum illo testatore contractis perdit sicut firmi pmanet. l. sicut. s. de acti. z. obli. Etiam si fiat in testamento gl. notabile i. l. heredes palam. in. ff. de testam. quatuordecim post ea irritet testam. ar. l. si. ff. de re. cor. z. b. z. hic bal. z. Hy. in regula in ris quod semel placuit. li. vj. Vel intellige gl. dicit quod alii non dicitur. i. alio p. nato non tributario cuius hereditate si renuncio si p. p. tera perdo mihi

perdo mibi donata ab eo inter viuos. hic ergo si agnoscit fertilia: pinguia et nervosa cogit etiam agnoscere sterilia et grauosa: vt bic et s. eo. l. ij. et j. e. l. q. agros. sicut q. acceptat hereditate paternam cogitur habere pupillare vel ytraq. repudiare. l. qd. elogio. s. de iure deli. Et intelligit Dof. qd. hic fit spale vt etiam post aditam hereditatem possit ea repudiare dummodo repudiet etiam oia aliud comodum qd a testatore percipit et inter viuos. l. als regulariter q. semel est heres no possit desinere esse heres vt. l. et si sine. s. sed q. papi. vers. cu. eniz ff. de minor. et. s. de rep. here. l. pe. ¶ Rō aut quare repudiatis hfdi tate perdit hic oia a defuncto que sita est ff. Dof. q. ex quo fide de defuncto no seruant no est sibi seruanda. in aut. de hered. et sal. s. si q. no implens. et aut. hoc amplius. s. de fideiul. cum pponas. s. de pac. no em d3 q. sentire lacruz ex re in qua fide fecellit. dicit tert. in l. lege. ff. de lege comisso. et forte hoc etiam operat fauor publicus tributoruz soluendoruz vt cui attribuetur hereditas cum aliis emolumentis et a defuncto puentis soluet p pds sterilibz. j. l. prior. Et est arg. hec. l. fm bar. q. institutus heres a debitoro comunitis seu ciuitatis si repudiat eius hereditate puatur oibus bonis quo cumq. titu. a testatore acquisitis per banc. l. notabilem et c.

Utilia. Utilia no pot renuciare sterilibz et fertilia retinere: sed oibus cedere vt pariter oia curialibus deserantur pro vtriusq. tributa soluturis fm Bar. b. d. ¶ Vel sic fm Ant. possidens pdia fertilia alicuius desertis pdia tributaria ppter sterilitate cogit etiaz recipere illa sterilia et perequatione adiecta. vel illa fertilia relinquere vt oia curialibus adficiatur. b. d. ¶ Iniquum em esset vt ipse fertilia retineret et sterilia decurionibus illius loci assignarent. q. in hoc granaretur vt haberent sterilia et alius fertilia. et hinc sumitur illud prouerbium tritum. q. comedat pingue et comedere macrum. o3 enim sterile cum fertili copesari vt bic. et. s. ti. j. l. omne. et sterile o3 addi fertili vt bic. et. j. l. prior. et. l. qui agros. et. l. seq. ¶ In ter. ibi: grauetur accessu. i. eo q. illa pars steriliu ei accedat. Itē ibi fastidium. i. propter sterilitatem que inducit fastidium ad colendum. ¶ Itē ibi: cedat aliis. i. fertilibus. ¶ Itē ibi: curialibus. i. fiat cessio curialibus fertiliu et steriliu. et sic dictio aliis no adiacet neq. adiectiuat illd ybbu curialibus: vt in glo. ¶ Item ibi: ytraq. s. fertilia et sterilia. ¶ Item ibi: equiparatione salua pro desertis et incultis. Item ibi: culta sublabela. i. ablata ab aliquo. ¶ Itē ibi: a paucis. q. d. a paucis possit quis auferre culta: q. pauci essent qui uellent sibi auferre et relinquere predia fertilia et bene culta. sed potius eligent sterilia colere et hoc uult glo. ¶ Itē ibi: pars granatura municipis. subaudi ad quos redeunt predia inutilia deserta vt bic. et. s. eo. l. j. et. j. l. prior. ma.

Quisq. Cuius incipit quisquis. Predium sterile desertum iungi debet possidēti fundum dominicum fertilem vel templorum. et si nullus inuenit uolens istud prediu possidere antiquo possidenti restituit: prestita cantioe de solaendo tributa et alias publicas functiones. b. d. ¶ Et differt hec. l. a superiori in duobus fm odof. primo q. hec. loquitur etiam de predijs templorum non solum de fiscalibus. ibi de fiscalibus tm. Secdo q. hic dicit de prestatione fidei iussoribus in superiori no alia etia uidetur ponere hic glo. h. Ant ergo hec. l. q. si aliquis curialis uel alius conductor fundi principis sicut vel ecclesie: qui idem habent priuilegium. l. ij. s. ne rei domi. deseruit ac desit possidere funduz tributarium propter sterilitatez hic fundus sterilis debet adfici alteri conductori predij tributarij fertili ipsius principis sicut vel ecclesie: qui si recusat accipere aufertur sibi predium fertile et assignatur alteri simul cum sterili qui soluat tributū pro ytroque. et si nullus conductor inueniatur tunc in subsidium relocatur antiquo conductori qui deseruerat cum immunitate triennij. s. eo. l. j. et bic in glo. in vers. prestatione. qui debent prestare idoneos fideiussorē de tributis soluendis. ¶ Hoc autem qd dicit hic glo. de immunitate triennij intelligit Andreas quado solum sterile reuocatur ipsi antiquo possessori secus si etia traditur sibi fertile sublatum alteri conductori qui assumere nolit sterile. ¶ Et no. hic q. in subsidij pot relocari res sicut principis vel ecclesie ei q. ea deteriorauit et deseruit: receptis ab eo fideiussoribus de non relinquendo ea ampli cu detrimento reipublice: et soluendo canonē. s. e. l. quicq. ¶ Et hic sumit illd uulgare rusticana. meli est habere asinu i stabulo q. stabulu vacuu ff. An. ¶ In ter. ibi: reluctatū. Bic q. qd pot reluctari et dicere cu cogat inuituz recipere prediu ex quo bz fertile. s. eo. l. ij. dic qd habet in fundo priuati vt. ff. de fundis patri. l. ynuersi. hic in predijs dñicis vel templorū. ¶ Itē ibi: reuertant. no de verbo reuertantur q. denotat traslationē dñij iplo iure vt est glo. in l. sign. s. de reuo. do. qd facit ad materia substitutionis de quo per Bar. in l. centurio. ff. de uulga. r. pupillari. ¶ Fructu propriū laboris nemo excludendus est. ¶ Quando conceditur aliquid alicui in priuilegium non est trahendum ad consequentiam.

Uicunq. Cui fundum patrimoniale priuilegium sicut sua cultura fertilem fecerit sibi perpetuo acquirit et vt proprium ad heredes transmittit saluo iure canonis: et possidentes terras opimas et fertiles quibus predia sterilia assignata sunt pro eis tributa preterita non soluant sed presentia. possidentes vero terras mediocriter fertiles pro terris sterilibus sibi adiectis habent etiam immunitate biennale pro tributis presentibus. Itē sequatur pdia sterilia o3 assignare primioribus possessoribus fertilibz. b. d. ¶ Et bz quoz dicta hec. l. in pio premiat eu q. fundū patrimoniale principis sterilem reducit ad fertilitatem vt pro pmo sui laboris sibi ppetuo habeat et tanq. propriū ab heredē transmittat salua prestatioe tributū nec per rescriptū ab alio imperatū nec per annotationem. i. concessione proprio motu principis facta possit ei auferri ne alius fructum sui laboris consequatur. et cōcor. j. de fun. pat. l. iij. in fi. ¶ In scdo dicto ibi ceteruz statuit q. habens pdiu fertile et opimum cui adficiatur sterile et si illud efficiatur fertile in pte sterili non tenetur pro illo sterili solue re tributa preterita sed solum presentia. In tertio dicto ibi. illos etiam statuit q. si habenti pdiu mediocriter fertile adficiatur debita pntas et mensura sterilis habeat immunitate a solutioe tributū presentis vsq. ad biennij. p illo sterili. ¶ In quarto dicto ibi: nemo tu statuit q. l3 hospitali dyacathocie. i. illius loci sit concessus nulligū q. l3 possideat pdia fertilia no cogat recipere sterilia et si iter sius exēplū poterit se excusare qn si possideat fertilia cogat recipere sterilia et soluere tributa p futuro l3 no p preterito. vt. s. dicitur est ¶ Quinto in vers. illud statuit q. qd adficiunt predia sterilia debent adfici eis qui hnt possessores fertiles eodē tertio. et si iter sius nes territorij no reperiunt tūc aliis q. possidet possessiones fertiles i alio primiorū territorio. et hoc fiat de pntu oim qb. hoc pferunt est. excipiunt tū curiales. j. l. uideamus. ¶ Nota ergo tria bñicia in hac. l. que cōcedit imperator: pdia sterilia ad fertilem reducere. uidelz vt ppta habeant tributa. preterita no soluāt. et etia per biennij ad presentia nemo excludendus est diligentia em sua cuilibet o3 esse pnta vt bic. et. l. si. s. de alluio. et pa. ¶ Et est arg. istud pñ. fm Ant. q. hnt in emphyteosim fundū sterilem vel defectiuū: si ipm sua cultura fecerit fertile q. possit trasmittere ad hntes extraneos nec finiat tur epbyteosim p tertia gñationē q. als finiret. hoc tñ no firmat post quā tñ talis fundus de quo hic loquitur est factus fertilibz sibi iure p prio saluo iure canonis acquisitus pot cogi aliu sterilem recipere vel illi fertili renuciare. j. e. l. q. fundos. ¶ In ter. ibi: puato. i. spali iure defendat excepto creditore ius habente in illo fundo qui potuit in tra sex menses reclamare: no yltra. s. ti. j. l. i. et bic in glo. ¶ Item ibi rescripti. no. q. per rescripta principum no pdunt oia rerū vt bic. et. s. de agri. et cens. l. originarios. in cōstōne. ff. in pn. ¶ Itē ibi post biennij. no. cui ad dif pdiu sterile pñmonij cessaris bz immunitates a solutione tributisq. ad biennij: vt bic. Ille cui ad dif pdiu fiscale sterile bz immunitate p triennij. s. e. l. j. et bic in glo. in vers. suscipere. ¶ Et pot esse rō diuersitatis q. pl. diligit Imperator pñmonij suū q. fiscale. id minus tps statuit i solutioe pñmonialis pdij fiscalis. ad qd facit q. pl. diligit q. re pñmoniale q. aliunde questū. l. in emptione. ff. de mmo. et. l. lex q. tutores. vers. nec em. s. de admi. tuto. ¶ Uel tñ rō no placet ipm Dof. q. res publica etiam fiscalis o3 pferri puatē pñmoniali. j. de primipilo. l. ytilitas. ideo dicit q. qn res penitus sterilis iungit fertili q. statuitur triennij. s. e. l. j. qn uero non est penitus sterilis sed in pte tūc minus tps. s. biennij vt bic. et. die biennij. s. a tpe occupatōis numerandi. dy. ¶ Item dic q. titatem tributorū debere exactorē recipere. ¶ Item dyacathocie vicē. i. exēplum. ¶ Mo. q. qd cōceditur aliqd alicui in priuilegium non est trahēdū ad cōsequentiam vt bic. et. s. de legi. l. ij. ¶ Item ibi: finitimas. i. iuxta finem illius possessōis pñ territorij constitutas et ex isto ultimo dicto in vers. eas dicit An. de baru. qd quando creditor petit tenentā bonorū debitoris p tu macis uel exēcutionē rei iudicate q. bz fieri in bonis et propinquioribus possessioibus ipsius creditoris. et si no sunt in eo territorio fiat in possessioibus extra territorij ppinquioribz possessioibz ipsius creditoris. ¶ Et etiam lex optima fm em p ptatibz cōpellentibz emere possessiones bannitorū vt primo cōpellat primos cōsortes q. alios et si non sint idonei possunt cōpellere alios primiores. ar. hui. j. l. scetiam cogunt primiores ad tutelā acceptadam. l. diu. ff. de tu. et cu. da. ab his. sic etiam ad annonaz ad limites portandā. l. p locis. s. de anno. et tri. Et qbus infer f. q. ad portandum grandū de clufo perusino ad ciuitatem perusū primo debet granari clufo: postea uicioribus clufo: tertio aliis si sunt impotentes vt bic. et. l. cum nauarchoz. s. d. nau. sen nau. ¶ Itē ibi: ol subaudi y l. maioris pntis vt in gl. Et hoc est uile ad statutu disponēs q. factū p maiores studij no ualeat reprobari. q. idē sit: si sit factū p maiorē partē: vt bic. cōiūcta glo. scdm An. hic. ¶ Et not. q. glo. h. bic est corn pta vitto scri ptoris q. cum allegat. s. de iurisd. omni. iudic. l. ij. s. hoc etiam debet allegare. s. de iuramento ca. l. ij. s. hoc etiam in fi. ¶ Aliud est agrum derelinquere aliud est deserere.

Uicunq. Cui fundum patrimoniale priuilegium sicut sua cultura fertilem fecerit sibi perpetuo acquirit et vt proprium ad heredes transmittit saluo iure canonis: et possidentes terras opimas et fertiles quibus predia sterilia assignata sunt pro eis tributa preterita non soluant sed presentia. possidentes vero terras mediocriter fertiles pro terris sterilibus sibi adiectis habent etiam immunitate biennale pro tributis presentibus. Itē sequatur pdia sterilia o3 assignare primioribus possessoribus fertilibz. b. d. ¶ Et bz quoz dicta hec. l. in pio premiat eu q. fundū patrimoniale principis sterilem reducit ad fertilitatem vt pro pmo sui laboris sibi ppetuo habeat et tanq. propriū ab heredē transmittat salua prestatioe tributū nec per rescriptū ab alio imperatū nec per annotationem. i. concessione proprio motu principis facta possit ei auferri ne alius fructum sui laboris consequatur. et cōcor. j. de fun. pat. l. iij. in fi. ¶ In scdo dicto ibi ceteruz statuit q. habens pdiu fertile et opimum cui adficiatur sterile et si illud efficiatur fertile in pte sterili non tenetur pro illo sterili solue re tributa preterita sed solum presentia. In tertio dicto ibi. illos etiam statuit q. si habenti pdiu mediocriter fertile adficiatur debita pntas et mensura sterilis habeat immunitate a solutioe tributū presentis vsq. ad biennij. p illo sterili. ¶ In quarto dicto ibi: nemo tu statuit q. l3 hospitali dyacathocie. i. illius loci sit concessus nulligū q. l3 possideat pdia fertilia no cogat recipere sterilia et si iter sius exēplū poterit se excusare qn si possideat fertilia cogat recipere sterilia et soluere tributa p futuro l3 no p preterito. vt. s. dicitur est ¶ Quinto in vers. illud statuit q. qd adficiunt predia sterilia debent adfici eis qui hnt possessores fertiles eodē tertio. et si iter sius nes territorij no reperiunt tūc aliis q. possidet possessiones fertiles i alio primiorū territorio. et hoc fiat de pntu oim qb. hoc pferunt est. excipiunt tū curiales. j. l. uideamus. ¶ Nota ergo tria bñicia in hac. l. que cōcedit imperator: pdia sterilia ad fertilem reducere. uidelz vt ppta habeant tributa. preterita no soluāt. et etia per biennij ad presentia nemo excludendus est diligentia em sua cuilibet o3 esse pnta vt bic. et. l. si. s. de alluio. et pa. ¶ Et est arg. istud pñ. fm Ant. q. hnt in emphyteosim fundū sterilem vel defectiuū: si ipm sua cultura fecerit fertile q. possit trasmittere ad hntes extraneos nec finiat tur epbyteosim p tertia gñationē q. als finiret. hoc tñ no firmat post quā tñ talis fundus de quo hic loquitur est factus fertilibz sibi iure p prio saluo iure canonis acquisitus pot cogi aliu sterilem recipere vel illi fertili renuciare. j. e. l. q. fundos. ¶ In ter. ibi: puato. i. spali iure defendat excepto creditore ius habente in illo fundo qui potuit in tra sex menses reclamare: no yltra. s. ti. j. l. i. et bic in glo. ¶ Item ibi rescripti. no. q. per rescripta principum no pdunt oia rerū vt bic. et. s. de agri. et cens. l. originarios. in cōstōne. ff. in pn. ¶ Itē ibi post biennij. no. cui ad dif pdiu sterile pñmonij cessaris bz immunitates a solutione tributisq. ad biennij: vt bic. Ille cui ad dif pdiu fiscale sterile bz immunitate p triennij. s. e. l. j. et bic in glo. in vers. suscipere. ¶ Et pot esse rō diuersitatis q. pl. diligit Imperator pñmonij suū q. fiscale. id minus tps statuit i solutioe pñmonialis pdij fiscalis. ad qd facit q. pl. diligit q. re pñmoniale q. aliunde questū. l. in emptione. ff. de mmo. et. l. lex q. tutores. vers. nec em. s. de admi. tuto. ¶ Uel tñ rō no placet ipm Dof. q. res publica etiam fiscalis o3 pferri puatē pñmoniali. j. de primipilo. l. ytilitas. ideo dicit q. qn res penitus sterilis iungit fertili q. statuitur triennij. s. e. l. j. qn uero non est penitus sterilis sed in pte tūc minus tps. s. biennij vt bic. et. die biennij. s. a tpe occupatōis numerandi. dy. ¶ Item dic q. titatem tributorū debere exactorē recipere. ¶ Item dyacathocie vicē. i. exēplum. ¶ Mo. q. qd cōceditur aliqd alicui in priuilegium non est trahēdū ad cōsequentiam vt bic. et. s. de legi. l. ij. ¶ Item ibi: finitimas. i. iuxta finem illius possessōis pñ territorij constitutas et ex isto ultimo dicto in vers. eas dicit An. de baru. qd quando creditor petit tenentā bonorū debitoris p tu macis uel exēcutionē rei iudicate q. bz fieri in bonis et propinquioribus possessioibus ipsius creditoris. et si no sunt in eo territorio fiat in possessioibus extra territorij ppinquioribz possessioibz ipsius creditoris. ¶ Et etiam lex optima fm em p ptatibz cōpellentibz emere possessiones bannitorū vt primo cōpellat primos cōsortes q. alios et si non sint idonei possunt cōpellere alios primiores. ar. hui. j. l. scetiam cogunt primiores ad tutelā acceptadam. l. diu. ff. de tu. et cu. da. ab his. sic etiam ad annonaz ad limites portandā. l. p locis. s. de anno. et tri. Et qbus infer f. q. ad portandum grandū de clufo perusino ad ciuitatem perusū primo debet granari clufo: postea uicioribus clufo: tertio aliis si sunt impotentes vt bic. et. l. cum nauarchoz. s. d. nau. sen nau. ¶ Itē ibi: ol subaudi y l. maioris pntis vt in gl. Et hoc est uile ad statutu disponēs q. factū p maiores studij no ualeat reprobari. q. idē sit: si sit factū p maiorē partē: vt bic. cōiūcta glo. scdm An. hic. ¶ Et not. q. glo. h. bic est corn pta vitto scri ptoris q. cum allegat. s. de iurisd. omni. iudic. l. ij. s. hoc etiam debet allegare. s. de iuramento ca. l. ij. s. hoc etiam in fi. ¶ Aliud est agrum derelinquere aliud est deserere.

mittit saluo iure canonis: et possidentes terras opimas et fertiles quibus predia sterilia assignata sunt pro eis tributa preterita non soluant sed presentia. possidentes vero terras mediocriter fertiles pro terris sterilibus sibi adiectis habent etiam immunitate biennale pro tributis presentibus. Itē sequatur pdia sterilia o3 assignare primioribus possessoribus fertilibz. b. d. ¶ Et bz quoz dicta hec. l. in pio premiat eu q. fundū patrimoniale principis sterilem reducit ad fertilitatem vt pro pmo sui laboris sibi ppetuo habeat et tanq. propriū ab heredē transmittat salua prestatioe tributū nec per rescriptū ab alio imperatū nec per annotationem. i. concessione proprio motu principis facta possit ei auferri ne alius fructum sui laboris consequatur. et cōcor. j. de fun. pat. l. iij. in fi. ¶ In scdo dicto ibi ceteruz statuit q. habens pdiu fertile et opimum cui adficiatur sterile et si illud efficiatur fertile in pte sterili non tenetur pro illo sterili solue re tributa preterita sed solum presentia. In tertio dicto ibi. illos etiam statuit q. si habenti pdiu mediocriter fertile adficiatur debita pntas et mensura sterilis habeat immunitate a solutioe tributū presentis vsq. ad biennij. p illo sterili. ¶ In quarto dicto ibi: nemo tu statuit q. l3 hospitali dyacathocie. i. illius loci sit concessus nulligū q. l3 possideat pdia fertilia no cogat recipere sterilia et si iter sius exēplū poterit se excusare qn si possideat fertilia cogat recipere sterilia et soluere tributa p futuro l3 no p preterito. vt. s. dicitur est ¶ Quinto in vers. illud statuit q. qd adficiunt predia sterilia debent adfici eis qui hnt possessores fertiles eodē tertio. et si iter sius nes territorij no reperiunt tūc aliis q. possidet possessiones fertiles i alio primiorū territorio. et hoc fiat de pntu oim qb. hoc pferunt est. excipiunt tū curiales. j. l. uideamus. ¶ Nota ergo tria bñicia in hac. l. que cōcedit imperator: pdia sterilia ad fertilem reducere. uidelz vt ppta habeant tributa. preterita no soluāt. et etia per biennij ad presentia nemo excludendus est diligentia em sua cuilibet o3 esse pnta vt bic. et. l. si. s. de alluio. et pa. ¶ Et est arg. istud pñ. fm Ant. q. hnt in emphyteosim fundū sterilem vel defectiuū: si ipm sua cultura fecerit fertile q. possit trasmittere ad hntes extraneos nec finiat tur epbyteosim p tertia gñationē q. als finiret. hoc tñ no firmat post quā tñ talis fundus de quo hic loquitur est factus fertilibz sibi iure p prio saluo iure canonis acquisitus pot cogi aliu sterilem recipere vel illi fertili renuciare. j. e. l. q. fundos. ¶ In ter. ibi: puato. i. spali iure defendat excepto creditore ius habente in illo fundo qui potuit in tra sex menses reclamare: no yltra. s. ti. j. l. i. et bic in glo. ¶ Item ibi rescripti. no. q. per rescripta principum no pdunt oia rerū vt bic. et. s. de agri. et cens. l. originarios. in cōstōne. ff. in pn. ¶ Itē ibi post biennij. no. cui ad dif pdiu sterile pñmonij cessaris bz immunitates a solutione tributisq. ad biennij: vt bic. Ille cui ad dif pdiu fiscale sterile bz immunitate p triennij. s. e. l. j. et bic in glo. in vers. suscipere. ¶ Et pot esse rō diuersitatis q. pl. diligit Imperator pñmonij suū q. fiscale. id minus tps statuit i solutioe pñmonialis pdij fiscalis. ad qd facit q. pl. diligit q. re pñmoniale q. aliunde questū. l. in emptione. ff. de mmo. et. l. lex q. tutores. vers. nec em. s. de admi. tuto. ¶ Uel tñ rō no placet ipm Dof. q. res publica etiam fiscalis o3 pferri puatē pñmoniali. j. de primipilo. l. ytilitas. ideo dicit q. qn res penitus sterilis iungit fertili q. statuitur triennij. s. e. l. j. qn uero non est penitus sterilis sed in pte tūc minus tps. s. biennij vt bic. et. die biennij. s. a tpe occupatōis numerandi. dy. ¶ Item dic q. titatem tributorū debere exactorē recipere. ¶ Item dyacathocie vicē. i. exēplum. ¶ Mo. q. qd cōceditur aliqd alicui in priuilegium non est trahēdū ad cōsequentiam vt bic. et. s. de legi. l. ij. ¶ Item ibi: finitimas. i. iuxta finem illius possessōis pñ territorij constitutas et ex isto ultimo dicto in vers. eas dicit An. de baru. qd quando creditor petit tenentā bonorū debitoris p tu macis uel exēcutionē rei iudicate q. bz fieri in bonis et propinquioribus possessioibus ipsius creditoris. et si no sunt in eo territorio fiat in possessioibus extra territorij ppinquioribz possessioibz ipsius creditoris. ¶ Et etiam lex optima fm em p ptatibz cōpellentibz emere possessiones bannitorū vt primo cōpellat primos cōsortes q. alios et si non sint idonei possunt cōpellere alios primiores. ar. hui. j. l. scetiam cogunt primiores ad tutelā acceptadam. l. diu. ff. de tu. et cu. da. ab his. sic etiam ad annonaz ad limites portandā. l. p locis. s. de anno. et tri. Et qbus infer f. q. ad portandum grandū de clufo perusino ad ciuitatem perusū primo debet granari clufo: postea uicioribus clufo: tertio aliis si sunt impotentes vt bic. et. l. cum nauarchoz. s. d. nau. sen nau. ¶ Itē ibi: ol subaudi y l. maioris pntis vt in gl. Et hoc est uile ad statutu disponēs q. factū p maiores studij no ualeat reprobari. q. idē sit: si sit factū p maiorē partē: vt bic. cōiūcta glo. scdm An. hic. ¶ Et not. q. glo. h. bic est corn pta vitto scri ptoris q. cum allegat. s. de iurisd. omni. iudic. l. ij. s. hoc etiam debet allegare. s. de iuramento ca. l. ij. s. hoc etiam in fi. ¶ Aliud est agrum derelinquere aliud est deserere.

Uicunq. Cui fundum patrimoniale priuilegium sicut sua cultura fertilem fecerit sibi perpetuo acquirit et vt proprium ad heredes transmittit saluo iure canonis: et possidentes terras opimas et fertiles quibus predia sterilia assignata sunt pro eis tributa preterita non soluant sed presentia. possidentes vero terras mediocriter fertiles pro terris sterilibus sibi adiectis habent etiam immunitate biennale pro tributis presentibus. Itē sequatur pdia sterilia o3 assignare primioribus possessoribus fertilibz. b. d. ¶ Et bz quoz dicta hec. l. in pio premiat eu q. fundū patrimoniale principis sterilem reducit ad fertilitatem vt pro pmo sui laboris sibi ppetuo habeat et tanq. propriū ab heredē transmittat salua prestatioe tributū nec per rescriptū ab alio imperatū nec per annotationem. i. concessione proprio motu principis facta possit ei auferri ne alius fructum sui laboris consequatur. et cōcor. j. de fun. pat. l. iij. in fi. ¶ In scdo dicto ibi ceteruz statuit q. habens pdiu fertile et opimum cui adficiatur sterile et si illud efficiatur fertile in pte sterili non tenetur pro illo sterili solue re tributa preterita sed solum presentia. In tertio dicto ibi. illos etiam statuit q. si habenti pdiu mediocriter fertile adficiatur debita pntas et mensura sterilis habeat immunitate a solutioe tributū presentis vsq. ad biennij. p illo sterili. ¶ In quarto dicto ibi: nemo tu statuit q. l3 hospitali dyacathocie. i. illius loci sit concessus nulligū q. l3 possideat pdia fertilia no cogat recipere sterilia et si iter sius exēplū poterit se excusare qn si possideat fertilia cogat recipere sterilia et soluere tributa p futuro l3 no p preterito. vt. s. dicitur est ¶ Quinto in vers. illud statuit q. qd adficiunt predia sterilia debent adfici eis qui hnt possessores fertiles eodē tertio. et si iter sius nes territorij no reperiunt tūc aliis q. possidet possessiones fertiles i alio primiorū territorio. et hoc fiat de pntu oim qb. hoc pferunt est. excipiunt tū curiales. j. l. uideamus. ¶ Nota ergo tria bñicia in hac. l. que cōcedit imperator: pdia sterilia ad fertilem reducere. uidelz vt ppta habeant tributa. preterita no soluāt. et etia per biennij ad presentia nemo excludendus est diligentia em sua cuilibet o3 esse pnta vt bic. et. l. si. s. de alluio. et pa. ¶ Et est arg. istud pñ. fm Ant. q. hnt in emphyteosim fundū sterilem vel defectiuū: si ipm sua cultura fecerit fertile q. possit trasmittere ad hntes extraneos nec finiat tur epbyteosim p tertia gñationē q. als finiret. hoc tñ no firmat post quā tñ talis fundus de quo hic loquitur est factus fertilibz sibi iure p prio saluo iure canonis acquisitus pot cogi aliu sterilem recipere vel illi fertili renuciare. j. e. l. q. fundos. ¶ In ter. ibi: puato. i. spali iure defendat excepto creditore ius habente in illo fundo qui potuit in tra sex menses reclamare: no yltra. s. ti. j. l. i. et bic in glo. ¶ Item ibi rescripti. no. q. per rescripta principum no pdunt oia rerū vt bic. et. s. de agri. et cens. l. originarios. in cōstōne. ff. in pn. ¶ Itē ibi post biennij. no. cui ad dif pdiu sterile pñmonij cessaris bz immunitates a solutione tributisq. ad biennij: vt bic. Ille cui ad dif pdiu fiscale sterile bz immunitate p triennij. s. e. l. j. et bic in glo. in vers. suscipere. ¶ Et pot esse rō diuersitatis q. pl. diligit Imperator pñmonij suū q. fiscale. id minus tps statuit i solutioe pñmonialis pdij fiscalis. ad qd facit q. pl. diligit q. re pñmoniale q. aliunde questū. l. in emptione. ff. de mmo. et. l. lex q. tutores. vers. nec em. s. de admi. tuto. ¶ Uel tñ rō no placet ipm Dof. q. res publica etiam fiscalis o3 pferri puatē pñmoniali. j. de primipilo. l. ytilitas. ideo dicit q. qn res penitus sterilis iungit fertili q. statuitur triennij. s. e. l. j. qn uero non est penitus sterilis sed in pte tūc minus tps. s. biennij vt bic. et. die biennij. s. a tpe occupatōis numerandi. dy. ¶ Item dic q. titatem tributorū debere exactorē recipere. ¶ Item dyacathocie vicē. i. exēplum. ¶ Mo. q. qd cōceditur aliqd alicui in priuilegium non est trahēdū ad cōsequentiam vt bic. et. s. de legi. l. ij. ¶ Item ibi: finitimas. i. iuxta finem illius possessōis pñ territorij constitutas et ex isto ultimo dicto in vers. eas dicit An. de baru. qd quando creditor petit tenentā bonorū debitoris p tu macis uel exēcutionē rei iudicate q. bz fieri in bonis et propinquioribus possessioibus ipsius creditoris. et si no sunt in eo territorio fiat in possessioibus extra territorij ppinquioribz possessioibz ipsius creditoris. ¶ Et etiam lex optima fm em p ptatibz cōpellentibz emere possessiones bannitorū vt primo cōpellat primos cōsortes q. alios et si non sint idonei possunt cōpellere alios primiores. ar. hui. j. l. scetiam cogunt primiores ad tutelā acceptadam. l. diu. ff. de tu. et cu. da. ab his. sic etiam ad annonaz ad limites portandā. l. p locis. s. de anno. et tri. Et qbus infer f. q. ad portandum grandū de clufo perusino ad ciuitatem perusū primo debet granari clufo: postea uicioribus clufo: tertio aliis si sunt impotentes vt bic. et. l. cum nauarchoz. s. d. nau. sen nau. ¶ Itē ibi: ol subaudi y l. maioris pntis vt in gl. Et hoc est uile ad statutu disponēs q. factū p maiores studij no ualeat reprobari. q. idē sit: si sit factū p maiorē partē: vt bic. cōiūcta glo. scdm An. hic. ¶ Et not. q. glo. h. bic est corn pta vitto scri ptoris q. cum allegat. s. de iurisd. omni. iudic. l. ij. s. hoc etiam debet allegare. s. de iuramento ca. l. ij. s. hoc etiam in fi. ¶ Aliud est agrum derelinquere aliud est deserere.

Uicunq. Cui fundum patrimoniale priuilegium sicut sua cultura fertilem fecerit sibi perpetuo acquirit et vt proprium ad heredes transmittit saluo iure canonis: et possidentes terras opimas et fertiles quibus predia sterilia assignata sunt pro eis tributa preterita non soluant sed presentia. possidentes vero terras mediocriter fertiles pro terris sterilibus sibi adiectis habent etiam immunitate biennale pro tributis presentibus. Itē sequatur pdia sterilia o3 assignare primioribus possessoribus fertilibz. b. d. ¶ Et bz quoz dicta hec. l. in pio premiat eu q. fundū patrimoniale principis sterilem reducit ad fertilitatem vt pro pmo sui laboris sibi ppetuo habeat et tanq. propriū ab heredē transmittat salua prestatioe tributū nec per rescriptū ab alio imperatū nec per annotationem. i. concessione proprio motu principis facta possit ei auferri ne alius fructum sui laboris consequatur. et cōcor. j. de fun. pat. l. iij. in fi. ¶ In scdo dicto ibi ceteruz statuit q. habens pdiu fertile et opimum cui adficiatur sterile et si illud efficiatur fertile in pte sterili non tenetur pro illo sterili solue re tributa preterita sed solum presentia. In tertio dicto ibi. illos etiam statuit q. si habenti pdiu mediocriter fertile adficiatur debita pntas et mensura sterilis habeat immunitate a solutioe tributū presentis vsq. ad biennij. p illo sterili. ¶ In quarto dicto ibi: nemo tu statuit q. l3 hospitali dyacathocie. i. illius loci sit concessus nulligū q. l3 possideat pdia fertilia no cogat recipere sterilia et si iter sius exēplū poterit se excusare qn si possideat fertilia cogat recipere sterilia et soluere tributa p futuro l3 no p preterito. vt. s. dicitur est ¶ Quinto in vers. illud statuit q. qd adficiunt predia sterilia debent adfici eis qui hnt possessores fertiles eodē tertio. et si iter sius nes territorij no reperiunt tūc aliis q. possidet possessiones fertiles i alio primiorū territorio. et hoc fiat de pntu oim qb. hoc pferunt est. excipiunt tū curiales. j. l. uideamus. ¶ Nota ergo tria bñicia in hac. l. que cōcedit imperator: pdia sterilia ad fertilem reducere. uidelz vt ppta habeant tributa. preterita no soluāt. et etia per biennij ad presentia nemo excludendus est diligentia em sua cuilibet o3 esse pnta vt bic. et. l. si. s. de alluio. et pa. ¶ Et est arg. istud pñ. fm Ant. q. hnt in emphyteosim fundū sterilem vel defectiuū: si ipm sua cultura fecerit fertile q. possit trasmittere ad hntes extraneos nec finiat tur epbyteosim p tertia gñationē q. als finiret. hoc tñ no firmat post quā tñ talis fundus de quo hic loquitur est factus fertilibz sibi iure p prio saluo iure canonis acquisitus pot cogi aliu sterilem recipere vel illi fertili renuciare. j. e. l. q. fundos. ¶ In ter. ibi: puato. i. spali iure defendat excepto creditore ius habente in illo fundo qui potuit in tra sex menses reclamare: no yltra. s. ti. j. l. i. et bic in glo. ¶ Item ibi rescripti. no. q. per rescripta principum no pdunt oia rerū vt bic. et. s. de agri. et cens. l. originarios. in cōstōne. ff. in pn. ¶ Itē ibi post biennij. no. cui ad dif pdiu sterile pñmonij cessaris bz immunitates a solutione tributisq. ad biennij: vt bic. Ille cui ad dif pdiu fiscale sterile bz immunitate p triennij. s. e. l. j. et bic in glo. in vers. suscipere. ¶ Et pot esse rō diuersitatis q. pl. diligit Imperator pñmonij suū q. fiscale. id minus tps statuit i solutioe pñmonialis pdij fiscalis. ad qd facit q. pl. diligit q. re pñmoniale q. aliunde questū. l. in emptione. ff. de mmo. et. l. lex q. tutores. vers. nec em. s. de admi. tuto. ¶ Uel tñ rō no placet ipm Dof. q. res publica etiam fiscalis o3 pferri puatē pñmoniali. j. de primipilo. l. ytilitas. ideo dicit q. qn res penitus sterilis iungit fertili q. statuitur triennij. s. e. l. j. qn uero non est penitus sterilis sed in pte tūc minus tps. s. biennij vt bic. et. die biennij. s. a tpe occupatōis numerandi. dy. ¶ Item dic q. titatem tributorū debere exactorē recipere. ¶ Item dyacathocie vicē. i. exēplum. ¶ Mo. q. qd cōceditur aliqd alicui in priuilegium non est trahēdū ad cōsequentiam vt bic. et. s. de legi. l. ij. ¶ Item ibi: finitimas. i. iuxta finem illius possessōis pñ territorij constitutas et ex isto ultimo dicto in vers. eas dicit An. de baru. qd quando creditor petit tenentā bonorū debitoris p tu macis uel exēcutionē rei iudicate q. bz fieri in bonis et propinquioribus possessioibus ipsius creditoris. et si no sunt in eo territorio fiat in possessioibus extra territorij ppinquioribz possessioibz ipsius creditoris. ¶ Et etiam lex optima fm em p ptatibz cōpellentibz emere possessiones bannitorū vt primo cōpellat primos cōsortes q. alios et si non sint idonei possunt cōpellere alios primiores. ar. hui. j. l. scetiam cogunt primiores ad tutelā acceptadam. l. diu. ff. de tu. et cu. da. ab his. sic etiam ad annonaz ad limites portandā. l. p locis. s. de anno. et tri. Et qbus infer f. q. ad portandum grandū de clufo perusino ad ciuitatem perusū primo debet granari clufo: postea uicioribus clufo: tertio aliis si sunt impotentes vt bic. et. l. cum nauarchoz. s. d. nau. sen nau. ¶ Itē ibi: ol subaudi y l. maioris pntis vt in gl. Et hoc est uile ad statutu disponēs q. factū p maiores studij no ualeat reprobari. q. idē sit: si sit factū p maiorē partē: vt bic. cōiūcta glo. scdm An. hic. ¶ Et not. q. glo. h. bic est corn pta vitto scri ptoris q. cum allegat. s. de iurisd. omni. iudic. l. ij. s. hoc etiam debet allegare. s. de iuramento ca. l. ij. s. hoc etiam in fi. ¶ Aliud est agrum derelinquere aliud est deserere.

Et est arg. hoc dictū secundus est iudonius in rub. de arbi. sed ipse met et melius in l. etia. in pn cip. ff. solu. ma trimo. tenet cō trarium. et bene p. cad maiorē. de reb. ec cle. no alienan dis. Nec ob stat iste text. q. loquitur in re principis non ecclesie. Itē non apparet hic q. data esset i em phyteosim. ita dicit ipse. Et hoc uerum tenendo opi. qd talis emphyteosis non trāseat ad extraneos q. plene ibi. et. l. qd d. de uerbo. obli. per Jmol. fm Alexandrus.

vicariis. vt hic in gl. v. de p̄titiōe. i. si. In duobus vō castib⁹ grauaf
 his fertile soluere p̄ hūm sterile. f. postq̄ sibi parit pp̄ria autōita
 re: q̄ casu est secur⁹ biēnio elapso. s. e. l. q̄ agros v̄l a pequatore fuerit
 assignatū nisi cōtinuatiō dñi. f. ser. menses non ventientis. s. l. priori.
 ¶ Itē si istō fertile fuerit ex bōis ei⁹ cui⁹ est sterile desertū. s. cete
 rū. l. q̄ vtilia. ¶ In ter. ibi possessiōe. l. p̄dñi fertilis. Itē ibi neque
 municiū p̄dñi. l. nullū p̄dñi fertile munif tributario suppositio.
 Itē ibi d̄stitutiōib⁹. i. omiffiōib⁹ solutiōis tributi. Itē ibi neq̄ de
 p̄titiōe. q. d. nō petat ab exactorib⁹ q̄ soluat tributū p̄ illis sterili
 bus ⁊ desertis. ¶ Itē ibi nequā q̄n cē mōstrat fec⁹ autē si mōstrat qz
 tūc o3 grauari p̄ rōnē q̄ sequit. f. ne exactio tributoz publicoz muti
 les. i. celez ⁊ occultez: siue corrupat vilis p̄stigijs. i. fallacis de q̄ vbo
 hēs. l. ita nobis pudor. s. d. adul. atqz cōmētis. i. figmētis siue fictio
 nib⁹. In gl. i. v. de p̄titiōe ibi l3 sec⁹ si sp̄dte accepiz. f. sū dū tributa
 riū ab aliq̄ puato titulo ēptiōis v̄l alio titulo qz tūc teneoz et ad p̄
 uata. vt. s. dñi. l. p̄. ⁊ dñi. l. i. f. s. de fide instr. ⁊ iure baste si vel
 et p̄p̄a autoritate sibi occupant vt t3 hic gl. magna i. si. i. vbo ⁊ no.
 ¶ Cessans in solutiōe tributi pro p̄dñio v̄banoy rustico q̄ de
 bet citari ad soluendum.

2 Ecclesia nō patit trāslatiōe p̄dñi i alterz p̄ter tributum nō solutuz.

Dignum. Cōmuni p̄dñioz debet regi vt
 p̄ eos p̄cta soluat tributa ⁊ ipsi ces
 santibus assignantur p̄dñia alijs soluere volentibus. b.
 o. Et loquitur hic de p̄dñio fertili qz de sterili ⁊ deserto
 quod perequator potest ali⁹ proximoz fertili applicare vt dictum
 est. s. eo. l. quicunqz defectum. s. illud. qualiter dominus citetur di
 cti est. s. de cē. l. i. f. s. e. l. o. corum. ¶ No. ergo q̄ cessans in solutiōe
 ne tributi pro p̄dñio v̄bano vel rustico vt dicit hic gloss. debet citari
 ad soluendum alias post terminū assignatuz. f. ser. mensium. d. l. f.
 ⁊. l. locoz patitur trāslatiōe p̄dñi in alterū videlz quod p̄dñium
 sibi aufertur ⁊ alteri assignatur volenti soluere: ⁊ post trāslatiōe
 nem dictam siue executionē factam a fisco siue perequatoze nō licet
 amplius domino venienti purgare moram. d. l. f. ⁊. l. locozum.

¶ Fallit autem in minoze qui ob cessationem tributorum nō patit
 trāslatiōe in effectu impetrata restitutione. f. de fun. patri. l. i.

2 Cessatione in ecclesia que nō patitur trāslatiōe p̄dñi in alterū
 p̄pter tributū nō solutū ⁊ hoc de p̄dñis pp̄rijs ecclesie. l. placet. ⁊ ibi
 saly. de fac. eccle. ⁊ hic in gl. s. de p̄dñis postea puatis personis ad ec
 clesā peruentis v̄n patit trāslatiōe in alterū ⁊ venditiōe: quia
 res trāsit cum suo onere: vt dicit. s. de exact. tri. l. f. ¶ Itē dicit i suis
 pp̄rijs p̄dñis patiunt trāslatiōe. l. de bis. s. de epi. ⁊ cleri. per quā
 tū autē tps debeat esse cessatū anteq̄ deuentat ad istā trāslatiōe vel
 venditiōe dicit in. d. l. f. s. de exact. trib. in penul. notabili.

¶ Et est vtilis hecler i locis i qb⁹ sunt p̄dñia tributaria vt est engu
 bi: vt p̄pter cessationē solutiōis tributi possit dño cessanti tributū
 auferri ⁊ in alterū trāsserri vt. s. e. dñi. l. q̄ agros. ¶ In ter. ibi actio
 res. i. p̄curatores ⁊ castaldides. l. f. s. qd cū eo. Itē ibi: si fuisse p̄cta. l.
 qz sunt debitozes i solutiōe tributoz nō solutoz. Itē ibi: i absolu
 to. l. i. apto ⁊ expedito. Cōmutari. i. res auferri: ⁊ aliū trāsserri. Dy.
 ¶ Habet etiā h̄c remediū p̄dēdi rē vt. l. f. s. de exact. tri. ⁊ c.

1 Confessio q̄ scient p̄titeoz rē meā tuā eē ap̄d acta nō p̄t renocari.

2 Appellatione possessionis non continetur nisi res immobilis.

3 Legans possessiones suas an videatur etiam legare res immobiles.

4 Testis nō potest corrigere dictū suū postquā est in actis redactum.

Curia. Confessio curialiū vel alioz ap̄d acta q̄ p̄
 dia tributaria a se relicta ⁊ ab alijs possessa
 sunt ipsoz possidentū p̄iudicat ipse p̄tētibus vt p̄
 dia perpetuo remaneant apud possidētes ⁊ tributa sol
 uētes nec ab eis adnocari p̄t. b. d. ¶ Qui ergo incepit colere ⁊ pos
 sidere p̄dñi curialiū vel alterius puincialis in iudicio apud acta
 nō p̄t amplius molestari dūmodo soluat tributa. Secus si p̄fessio
 vel pactū nō emanasset qz tūc dñs p̄t recuperare p̄dia per aliū ap̄
 prebēnsa intra bienium. s. e. l. qui agros. ¶ Nec enim cōfessio operat
 exp̄ssam renūnciationem contra quaz venire non licet. l. postquā.
 s. de pac. ⁊ hic in gl. f. ¶ Not. quod licet confessio extraiudicialis
 qua confiteoz dominū rei mee esse tuam mibi nō p̄iudicat. l. cum
 falsa. s. de iur. ⁊ fact. igno. tamen desiderium vel pactum confessio
 ve mea qua confiteoz rem meam esse tuam facta apud acta. i. in iu
 dicio mibi p̄iudicat quantumcunqz sit falsa vt quia scio rē esse
 meam per banc. l. ⁊. l. cum p̄tium. s. de libera. cau. que super alle
 gatur quod confessio libellantis facta in libello vel p̄titiōe in iu
 dicio p̄orrecta p̄iudicat libellanti etiam parte absente tam agen
 do quā in excipiēdo. licet secus in extraiudiciali que nō p̄iudicat
 si fiat absente parte. l. certum. s. si quis absentes. ff. de cōf. ⁊ ibi per

1 Bar. ¶ Nec potest hic ⁊ renocari ista confessio qua scienter confi
 teoz rem meam tuam esse apud acta vt hic. Est enim perinde ac si
 in rei venditiōe esses mibi cōdemnatus. l. certum. s. j. ff. de cōf.
 ⁊ p̄ bar. in. d. l. cū falsa. Si tñ dicta p̄fessio fuerit erronea p̄t ex iusta
 ⁊ rōnabili cā erroris renocari. l. cū fidei cōmis. ff. de cōf. satisfactis
 tñ prius exp̄p̄s aduersario. fm̄ materiā. l. edicta. s. de edē. ¶ Et de
 ista renocatiōe p̄fessiois facte circa preparatoria ⁊ circa decisua ⁊
 qualiter probetur error. Dicit plenissime per barto. in. l. non faretur.

ff. de confes. ⁊ per Sal. in. l. error. de iuris: ⁊ facti ignoz. s. ⁊ vide per
 bald. in. d. l. cum p̄tium. ⁊ per Bar. in. d. l. cum scriptura. ff. de do
 na. ⁊ quod dicit in. l. cum scimus. s. de agric. ⁊ cens. ¶ Et allegatur
 her. l. pro singulari q̄ in his que quis afferit apud acta: puta in
 libello vel p̄titiōibus non habet locum penitentiā siue renocati
 o: nisi ex causa iusti erroris vt dicit. s. ¶ Et nota banc. l. cōm. An
 gel. de peru. cōtra fratē qui fecit se solum in instrumēto emptiōis
 p̄dñi nominari: sed postea in catasto cōmunis fecit illud p̄dñium
 describi sibi ⁊ fratribus: ⁊ sic cōmuniter sunt soluta tributa. nā per
 hoc dominū fratribus est acquisitum sicut ibi quantumcunqz ipse
 solus fuerit in instrumēto emptiōis descriptus. pro quo facit. l.
 censualis. s. de donatio. ⁊. l. solennibus. s. de rei vendicatioe. ¶ In
 ter. ibi possessiones. Dicit Enil. ibi per bāc. l. ⁊ in. l. s. de acquir. pos.
 2 pos. q̄ appellatione possessionis nō p̄tinet nisi res immobilis non
 autē mobilis. Sed glo. nota. contra. l. f. s. de cōpen. s. de cōmunitz
 rerum alie. l. j. ⁊. ff. de leg. iij. l. vrozem. s. legauerat. ⁊. l. ab executiōe.
 s. quozū appel. non rect. ⁊ quod not. Bar. in. l. j. ff. de acquir. pos.

3 Ex quo insurgit dubitatio an qui ⁊ legat possessiones suas vi
 deatur etiam legare res mobiles. In quo dicit consuetudinem lo
 quendi attendendam que est vt de immobilibus tantum intelliga
 tur. argumē. l. cum de lantionis. s. astnam. ff. de fundo in instructor in
 strumen. lega. secundum bar. in. d. s. legauerat ⁊ Ly. ⁊ Saly. in. d. l.
 fi. s. de compen. ¶ In gloss. not. ibi desiderium apud acta publica
 tum non posse corrigi. Dicit hoc verum nisi ex cā iusti erroris vt dicit
 ⁊ allegat hec glossa per docto. q̄ infra interlocutoria lata in scriptis
 nō potest corrigi si iam est scripta in actis: als infra interlocutoria
 mutari possit sine aliqua cause cognitione per. l. qd iussit. ff. de re in
 dica. fm̄ glo. in. l. qd semel. ff. de decre. ab ordi. fac. nisi iam effent mā
 data executioni: qz tūc renocari nō p̄t nisi de cōsensu partium. fm̄
 glo. singularem in. l. i. in. ff. de p̄cto. stipulatio. ¶ Item p̄stet ar
 gumen. hec gloss. q̄ testis nō potest corrigere dictū suū postq̄ est in
 actis redactum cum acta non possint corrigi vt hic. nec ob. q̄ scdm̄
 hoc testis nunq̄ potest corrigere dictū suū. cōtra. s. qz vō is. autē.
 de testibus cū extra iudiciū eius dictum nō valeat nisi in iudicio de
 ponat. l. iij. s. sabino. ff. de testi. ⁊ sic cum nō valeat nō sit necessaria
 correctio: qz qd tabellio primo scribit dicta testis in quadā charta
 p̄sente iudice: deinde redigit illa in quaternio publico suozū acto
 rum vt dicto. s. quoniam vero multi in glossilla in ver. testatores.
 ⁊ ea. auten. s. si vero noluerit in glo. in ver. depositiones. Dicit tamen
 de hoc quod si testis examinatus reuertitur incontinenti ad corri
 gendum addendū vel minuendū dictū suū anteq̄ loquatur cum
 parte aliqua litigantiū auditur. alias non: vt no. glo. magna in. s.
 illud tamē. in dicta aut. de testi. colla. vi. ⁊. c. p̄terea. de testi. cogen.
 ⁊ p̄ Bar. in. l. repeti. ff. de questio. ⁊ in ea. gl. ibi sed argu. contra. j.
 eo. titu. interrogatam. Solue qd ibi nō fuit confessio in figura in
 dicit vt ibi speciale fauore libertatis arg. ff. de re. in. l. libertas. vel
 dic vt no. in contrario.

4 ¶ Habens generalē ⁊ specialē hypothecā v̄t specialī sibi suffi
 cienti: ⁊ nō generalī in p̄iudicium tertii.
Quis. Possidentes p̄dñum fertile cui a
 perequatoze conceditur p̄dñium steri
 le ⁊ desertum duplici oneri supposituz naualis functio
 nis ⁊ tributi liberatur a tributi titulo ⁊ nauali functio
 ni remanet obligatus. hoc dicit. Et p̄mitte qd p̄dñia nauicula
 riorum erant ascripta nauicularie functioni ⁊ etiam solutiōi tri
 buti. s. de p̄dñis nauicu. l. f. s. iij. si ergo ex illis p̄dñis aliquod
 desertum ⁊ sterile applicetur perequatozi habet fertile ille cui ap
 plicatur releuatur a generali onere solutiōis tributi ⁊ remanet
 grauatus speciali onere nauicularie functionis.
 ¶ Et sic patet quod vbi quis debet liberari ab vno seu exonerari
 duozum onerum quozum vnuz est generale ⁊ aliud speciale debet
 liberari a generali remanente speciali vt hic patet sic ⁊ alias gene
 ri per speciem derogatur. vide in. c. generali de regulis iuris. in. vj.
 Si etiam habens ⁊ generalem ⁊ specialem hypothecam v̄tut
 speciali sibi sufficienti ⁊ non generali in p̄iudicium tertii. l. f. s.
 de pi. ¶ In textu ibi: deserta. scilicet per nauicularios. Item ibi:
 naualem functionem. id est onus quod imponitur occasione nau
 uium. Item ibi desertis. id est inter p̄dñia deserta. Item ibi: huc
 usqz manent. id est vsqz quo fu. rint tradita nouo possessori. Item
 ibi: perequationis. id est compensationis huius sterilis cum ferti
 li quod possidet vel perequationis. i. concessiōis ⁊ applicatiōis
 facte a perequatoze. Item ibi: omnibus titulis. id est solutiōib⁹
 tributozum et aliozum onerum p̄terquā oneris nauium. Item
 ibi: vt grauis fors nauis esse non possit. i. vt nauale onus lenius
 possit exolui. Itē ibi propterea partiuncula que refertur. i. rem
 ferit de illo p̄dñio deserto ⁊ sterili remanēt enim sterilitas ⁊ re cef
 sit fertilitas. vt in glo.

Curialis vni. Curialis vni⁹ ciuitatis siue
 deserta alterius ciuitatis sed sue rati. hoc dicit. ¶ Est
 ergo hoc speciale in curialibus vt licet quis possidens
 agrum fertilem cogatur recipere sterilem alterius

territorii quando nullus inuenitur in territorio idoneus. Iquicū que desertum. in fi. s. eo. tamen curiales sunt in hoc privilegio vt nō cogantur recipere agros steriles & desertos extra territorium sue ciuitatis sed tantum intra territorium. Alio modo intelligitur territorium improprie pro terra sine agro alterius vt pro eo deserto. sterili nec etiam alius cogatur tributum soluere. vt ead. l. hac diffinitione. sed primus titulus magis est notabilis. Sufficit enī q̄ curiales grauentur circa ea que spectant ad suam ciuitatem. l. curiales. in fi. s. de decurio. Idem etiam in p̄sonalibus muneribus que nullus tenetur alibi suscipere: nisi vbi habet domicilium vel originem propriam vel paternam. s. quem admodum ciui. mu. indicā. l. j. z. s. de muni. z. ori. l. filios. secundūz Odofre. In ter. ibi: sed tantum municipem. i. ipsum curialesq̄ est municipis cōuenitur pro terra propria. id est pro predio sterili sibi adiecto quod est in territorio proprie ciuitatis. q. d. fiat adiectio predij sterilis soluz bis qui sunt de illo municipio siue de illa ciuitate z non alijs. zc.

- 1 Inopinatum onus non est alicui imponendum.
2 Diligentia sua nemini debet esse damnosa.

Quis Accipienti fundum patrimoniales cui prestacione non debet ex melioracione canon augeri. b. d. Et not. banc legem contra insatiabiles prelatos vt postquam res data in emphyteosim est meliorata nō possint augere canonem vel consuetum canonem immutare. vt. s. de agri. et cens. l. cum scimus. s. caueant. z. s. i. qui. cau. col. cens. l. j. z. s. de al. lu. z. pal. l. si. ibi etiam not. Ange. z. j. de fun. rei. p̄ua. l. h. z. d. in l. h. s. de predijs nauī. Mo. ergo hic q̄ si predia deserta fuerūt alicui assignata principis mandato cum certo tributo paruo soluendo que postea possessor cū magno labore fecit fertilia non debet augeri p̄imum tributū principis auctoritate ab initio impostuz: ne possessor principis auctoritate decipiat: qui si a principio sciuisset tributum augeri debere predium nō cepisset meliorādū. Et sic patet q̄ inopinātū onus nō est alicui imponēdū z sicut nō d̄z q̄ legis auctoritate decipi. s. de his qui ve. eta. ita nec p̄icipis auctoritate in terris q̄ est lex animata. in aut. de p̄suli. in fi. colla. iij. z. s. de iure fil. l. prohibiti. in fi. Patet etiā hic q̄ diligentia sua nemini debet esse damnosa. vt hic. z. l. h. s. de allu. z. palu. nec a fractu sūi operis d̄z q̄s excludi. s. e. l. q̄cunq̄ defectū Licet autē post p̄ditiū fertile factū nō possit census augeri: nec in hoc p̄ia cōuētio immutari vt hic. z. d. l. si. tū potest cogi aliū agrū sterile de nouo suscipere l. q̄ agros. s. eo. Et h̄ p̄dij fertilioris facti opa possessoria nō augent census. vt h. z. d. l. si. tū h̄ p̄ditiū alluione fluminis est augmētatum augēt census. l. h. s. de alluio. z. palu. z. l. oē territorium. et ibi terigi. s. titu. p̄ori. q̄d secus est in re emphyteotica aucta vel diuinita nisi tota pereat. l. j. z. ibi glo. s. de iure emphy. pro quo videt glo. an. rē. ff. loca. l. si merces. s. vis maior. in gl. magna. in fi. que vult q̄ rōne isolitū augmētēt z casu fortuito cōtingētis fiat augmētū pensiois. In ter. ibi auctoritate nostra. i. p̄ncipe bonitātē suggerēt. vt. l. in ver. bonitātib. Itē ibi. p̄rimonialib. i. ad p̄rimoniiū iperatois pertinentibus. Itē ibi: minime suscipere q. d. si oporteret reddere h̄mōi possessionē diligenti cultura apliatā alteri possessori nullus inueniretur qui sterilia reparare vellet. Odofre.

De fundis limitropbis z terris z paludibus. Rubrica.

Dicitur est. s. de censib. z de agris tributarijs desertis. Quis census in eis z tributa assignentur z assignata custodiantur. veruz quia quicq̄ quedā dictoy predioz assignatur militibus limites imperij custodiētibus vt eoy predioz fructus z tributa percipiant. id dicit de his subiungens de pascuis z paludibus z castellis in limite imperij positis militibus ad custodiam assignatis. Odofre. de pascuis tamē z paludibus nihil dicit in isto titulo sed in sequenti z sic non est inconueniens q̄ ex rubio generali fiant postea speciales ti. ar. l. si seruus seruuum. s. inquit lex. ff. ad. laquil. Et dicuntur fundi limitrosi alias limitropbi quasi ascripti z assignati militibus limita imperij custodiētibus: vt hic in gl. rubice.

- 1 Chronicas allegare licitum est.

Iberianus. riani p̄fecti orientis: p̄ qua statuit z deputauit certas possessiōes quarū fructus militib. limita imperij custodiētib. deseruatur: cōfirmat imperator. annullas factū z i. p̄uū impetratū. b. d. Debēt enī fundi limitrosi. i. in ta limites imperij positi assignari z deputari p̄ militib. ibi custodiētib. z ita fecit hic p̄fectus cuius dispositio quis de se sit valida q̄ pōt facere legem sicut p̄nceps. l. frater. s. de offi. p̄fec. p̄eto. ori. tamē p̄rator eius dispositionē approbat z cōfirmat. Et dicit ali qui q̄ hic Iberianus fuit imperator: q̄ gl. hic reprobat q̄ nō reperit deseruatus in chronicis: in quib. sunt descripta noia impatorū. Et ex ista glo. nota q̄d licitum est allegare chronicas p̄ quo

- 1

vide qd no. Jo. an. in. c. j. de renū. l. vi. z per Bar. in. l. j. ff. si cer. pet. Et not. hic posse exercitui militib. assignari p̄dicia p̄uatoz cōfirmantiū ex quibus milites victualia percipiant vt hic. z. l. itez verberatum. ff. de reuend. z. l. lucius. ff. de euic. Possunt etiam cogi circumstantes z vicini portare victualia ad campū sen exercitum ne si a remotis portarentur exercitus detrimentum famis in terim pateretur. l. pro locis. s. de anno. z tri. Et est hec lex optimum arg. secū dū An. de barn. cōtra potentes existētēs in curia romana vt rescripta impetrata ab eis ipso iure sint nulla q̄ inferūt alicui p̄iudiciū vt hic dum dicit amouentes quicquid vel potētia zc. facit. s. de cens. l. j. z quod nota. in rubrica. z. l. j. s. de peti. et s. ne rus. ad vllum patroc. Item facit bec. l. dum dicit de limite q̄ est medianus inter duo territoria. ad id quod nota Snil. supra de p̄scrip. longi tempo. l. si. vt si vnus est in cōfinio duarū p̄uinciarū ita q̄ nō appareat de qua sit: z aliquis habens domicilium in alia qua dictarū p̄uinciarū p̄scribit rē suā dicatur p̄scribere p̄tra presentē. ar. l. si vero plures. s. j. vers. q̄d si z mediano. ff. de his qui deie. vel effu. de. z. l. titie. textores. in prin. ff. de lega. j.

- 1 Consuetudo an valeat ad contentiosam iurisdictionem z meorum imperium.

Quis cui ascriptum fuerit. alias capitali pena cum bono rō publicatōe puniet. b. d. Erat enī etiā antiquitus ordinatū vt hic in ver. z de quibus. quod etiā per hāc. l. hic cōfirmat imperator q̄ castra que erant in finibus imperij custodiēdū p̄ milites deputatos qui limitanei. i. custodes limitum dicebant de qua ordinacione facta erat quedam scriptura per principem que scriptura continens omnia castra in cōfinibus posita tradebatur militibus limitaneis ad limites accedentibus z hoc voluit hic gl. in vers. ascripta. in ver. z dic. Mot. ergo q̄ licet alias liceat cōstitibus z p̄uatis personis loca p̄pria muris circūdare z custodire l. p̄ p̄uicias. s. de edifi. p̄ua. z. l. oēs p̄uicias. s. de ope. pu. q̄ collatio edificiorum est de iure gentium z sic est licita. l. ex bo iure. z ibi Bar. ff. de iusti. z iure. nisi fiat ad emulacionē ciuitatis vel scandalum inde sequi possit: vel seditio p̄ principē vt hic in glo. in v̄si. antiquitas. z in glo. in d. l. per p̄uicias. z. l. opus. ff. de ope. pu. tamē castella limitanea. i. iuxta limē imperij posita nō licet alicui p̄uato tenere nec etiam alieno militi nō. i. limitaneo qui non sit de militibus custodiētib. limita: z cui nō sit facta ascriptio dicti castelli. z sic in hoc nō p̄dest diuisio romani orbis Augusti t̄pib. facta per agros tributarios vt possessio sua nulli haberetur incognita vt not. glo. in. l. q̄d principis. ff. de aqua plu. ar. q̄ nō h̄ p̄uato h̄e custodiā principis limitis vt hic in gl. pe. z si castellū in limite positi eēt t̄te magnitudinis vt ei? sit difficilis custodiā: p̄ magis strū militū ad modū talē reuocari vt possit p̄ paucos b̄i seruari. l. i. noie v̄si. iuxta fi. v̄t. itera. nō. s. de offi. p̄fec. p̄to. afri. z hic in gl. pe. Et facit iste tex. in v̄si. territoria. cōiuncta gl. q̄ q̄ cedit castrū videtur cedere iurisdictionē quā bz in co. z ad hoc allegat Snil. de cur. in. l. j. cū v̄bē. ff. de offi. p̄fec. v̄b. facit. s. v̄bi z apud quē. l. fina. z Di. format hanc questionē in. l. ergo. ff. de acq. re. do. z dicit. s. de bo. vacan. l. si q̄. Et allegat bec. l. ad questionē nūquid p̄suetudo valeat ad cōtentiosam iurisdictionē z merū imperiū z bec. l. facit q̄ sic de iurisdictione voluntaria. tenet gl. in. l. j. s. de eman. l. s. de cōtentiosa tenet gl. in. l. z. q̄. ff. de iurif. om. in. q̄ habens territorium possit per p̄suetudinē acquirere in illo iurisdictionē contentiosam z merum imperium. si autem non habeat territorium tūc nullo modo: sed tu vide glo. ordinariam que tenet q̄ consuetudo prestat iurisdictionē cōtentiosam z merū imperiū: in aut. de defen. ciui. s. nulla. in glo. in ver. iurisdictione. in fi. colla. iij. p̄ qua facit. l. viros. j. de diner. offi. z ibi tangā z de pascu. pu. l. j. de quo per Ja. co. de belui. in. d. s. nullo. z per Li. z Sali. in. d. l. j. de eman. lib. z in spe. de iurif. di. om. iudi. s. fi. z p̄ Inn. de capel. mona. c. dilect. z Ar. chi. in. c. j. de of. archi. z p̄ Jo. monachū in. c. j. de pe. li. vi. z per alios canonistas. in. c. j. de of. or. i. vi. z de ista mare. plene disputauit bal. in q̄stioe q̄ incipit cōpulsus. Et h̄ p̄ hāc. l. dicit hic An. q̄ habēt castra in cōfinib. territorij perueniunt vel alterius ciuitatis cognunt ea dimittere z relaxare cōtati cū eoy territorijs nisi ex permisiōe ciuitatis sint eis cōcessa vel p̄ tēpora vetusta possederint: q̄ tūc talis vetustas pro lege habet vt hic. z. l. h. cum similibus. ff. de aqua plu. arcan. In ter. ibi: p̄lectatur. nisi restituat vel deserat.

- 1 Occupans agros limitaneis militibus assignatos nullo tpe prescribit quin restituere teneatur.
2 Casus in quibus cessat prescriptio.
3 Agri limitati z castella limitata equiparantur.

Aens. Si limitanei agri donec per milites possidentur alienati fuerint. l. prohiben te temporis prescriptioe non obstante vendicantur enictionis actione contra venditorem seruata: z publicacionis bonorum contra resistentem restituere pena imposta. b. d. Mo. p̄mo ex p̄ncipi. q̄ agri limitanei semel militibus assignati debent

et debent esse in eorum cultura et arbitrio et per eos pacifice posside-
 ri: ut eos faciat colere et laborari et inde fructus percipiant et per neminem
 molestentur. nec eis aliquid soluantur tributa: sed et alios et milites et vetera-
 rant et ecclesia soluantur tributa debita. l. si. h. m. d. ff. de m. et honor. in
 glo. ff. nec pnt h. m. d. agri et saltus alienari ut bic. r. l. pe. j. de fun. pat.
 neca pncipe pcedi ut donari ut bic. r. s. e. l. j. C. Scdo no. in vñ. qd si
 ab aliis. q. f. occupans agros limitaneis militibus assignatos nul-
 lo tpe pferibit qn restituere teneatur. et sic e casus in q nulla currit
 pscriptio. regl. em ois actio tollitur. xxx. vel. xl. annis. l. sicut. r. l. ois.
 s. de pferi. xxx. anno. fallit aut in casibus hic notatis in gl. penul. in
 veru. cessare. in quibus cessat et pscriptio longissimi tps. xl. anno. qd
 est vtile ad statutu dispones qd instrumeta dotalia no ventur exe-
 cutioni nulla pscriptio obstat ut dixi in. l. cum satis. s. de agri. r.
 c. est. Quando em lex spaliter potetia pferibit tollit tuc no habet
 locum. l. ois. s. de pferi. xxx. ann. vt dixi in. l. si qs decur. la. s. de de-
 curio. r. dum glo. bic alle. l. cum satis. intellige put ibi loquitur de
 decuride qz ascripti bene liberatur. xl. annis. vt ibi dixi. C. Et
 bis casibus adde alios in quibus etia cessat pscriptio. l. in diuisio
 parochiaru. in. c. l. in regulis. xv. q. ii. Itē in alienatide fendi in
 c. imperialē. de pbi. alie. p. sede. Casus aut in qbus cessat pscriptio
 xxx. anno. vide p glo. in. l. sicut. s. de pferi. xxx. anno. C. Tertio not.
 in vñ. bis etia. q. sciet tenes fundū limitofus et restitēs eū restituere
 re militib⁹ limitaneis qb fuerat assignat⁹ punit i pscriptioe bono-
 rum. si aut ignorans tenet et habet iustam cam ignorantie punitur
 solū in restitutiōe. s. de euicido agit cōtra suū veditōe. vt bic in fi.
 fm. Odo. Si aut sciet emisser tuc no daret et e actio de euicido
 ne sed pderet pretium nisi sibi per stipulationē pviderit. l. quē ad
 modum. s. de agric. r. cens. r. ibi dixi. r. bic in glo. ff. C. Equarant er
 go i agri limitati et castella limitata. qz sicut illa no licet puato ba-
 bere et retinere. s. l. pri. ita nec agros vt bic. r. in bis agris non bz lo-
 cum alluio. vt not. glo. s. in rubrica qd declara per Bartolum in
 tractatu tyberiadis. de allu. r. palu. in veru. acquiritur nobis.

De pascuis publicis et priuatis. Rubrica.

C. Glof. cōtinuat qz in pcedeti titulo puidit de fundis limitū: nūc
 vero de pascuis sicut limitū sen iuxta limites sperū postis. vt dic
 s. odof. s. dixit de agris desertis q qnqz pascua sūt. id de eis dicit.

Cum nulla. C. De lex cōtinet sub ru-
 brica pcedentis tituli q id
 fuit sub hac rubrica postea qz sicut pcedia militib⁹
 pcedunt ad fructus habēdos sic et sterilia pda ad
 pascua p aialib⁹ nutriēdis assignant fm. Odo. r.
 hoc dē antiqua pēho p pascuis saltuū antiquū
 cōstituta in cōsulto pncipe augeri no debet. b. d. fm. Odo. Qui
 ergo cōducit certa mercede a decurionibus pascua saltus publici
 vel priuati patrimoniū pncipis in quo saltu ex pacto pasceri dnt
 aialia pncipis vel militū no pōt postea augere mercedē nec istud
 etiā facere dnt vel pati decurides in pndiciū reipublice. s. vt anti-
 malia militum sen pncipis no pascātur sed solū illa q pductor in
 ducere voluit. C. Nota ergo antiquā mercedē qua cōsueuerunt sal-
 tus publici locari et in quibus cōsueuerunt equi militū depasci no
 posse in pndiciū militum augeri vel minui. vt bic cā cōcordā. bic
 in glo. allega. nam ius questum tertio no pōt noua cōuentiōe con-
 trahēti auferri. de quo per bar. in. l. qui Rome. s. flauius hermes.
 ff. de verb. ob. Sic etiā plari ecclesiarū no pnt nouos cēsus impone-
 re nec veteres augere vt ibi glo. ff. de cē. C. Et not. optimum argu.
 ex fi. huius. l. qz si officiales deputati ad vendendū gabellas alicui⁹
 cōmunis faciāt aliqua pacta cum emptoribus q omne pactū in ius
 p istos officiales cum emptoribus gabellarū cura solutum modū
 vendendi est nullū. qm intelligit cōcessa potestas vt vendat mox soli
 to sed no aliter fm. Ang. de perusio facit qd no. in. l. si tpa. s. de fide
 instr. r. iure haste fi. C. In ter. ibi. p libidine ordinū. i. ardore siue
 voluntate decurionū. Itē ibi: augmēta. l. impensione. C. Item ibi:
 diue memorie Julianus. Hoc em primo statuit impator Julian⁹
 qd etiā hic cōfirmat et renouat iste Imperator. Item ibi: cōuētis. f.
 cōuocatis vel admonitis per denūciatōes eis faciēdas. D. C. In
 glo. j. ibi no intromittit se ordo. Dic imo ordo potest se intromitte-
 re. j. l. proxima. r. l. si in fi.

- 1 Prata amena ex quibus colligitur fenum non debent deua-
 stari dum habent herbam virentem.
- 2 Concessio pncipis intelligi debet sine alterius iniuria.

Malignis. Prata publica vel cesaruz vel pri-
 uati vel deuastari sub pena hic inserta o3 tñ p puincia
 les dicitis equis et animalibus militū de pastura puidere
 ri. b. d. cum glo. in. C. Nota ergo hic q prata amena ex quibus col-
 ligitur fenum no dnt deuastari dum habent herbam virentē. et super
 hoc fundatur statuta punitiōe damni dātes in pratis. Secus autē
 est in saltibus et paludibus. l. proxi. Prouidet ergo impator aialib⁹
 bus militum dupliciter. primo vt bic in glo. ff. videlz vt puincia
 les teneatur eis puidere de pastura: cum sint pbiti a pascuis pra-

toruz. C. Scdo q si sunt saltus in quibus depasci valcāt no possint
 in eozum detrimētū merces augeri. vt s. l. pri. r. est lex vtilis fm. ang.
 p militibus imperatoris descendenti bus ad ptes Italia pnt petere
 ab his in quozū territorio residēt assignari sibi loca ad pasturā suo-
 rum equozuz sufficientia. C. In ter. ibi: vniuersi. s. facientes. Item
 ibi: pena. l. dno prati depasci seu deuastari applicāda. ar. s. de cens.
 l. perequatores i fi. C. Itē ibi: puatozū antiochianozū. i. illozū popu-
 lozū de antiochia. vbi potissime stabāt milites ad custodia. C. Et
 nota hic equiparari et eandem penā imponi pro pratis fisci cesaris
 et priuati deuastatis. nā fiscus vtitur regulariter in re cōi priuatozū
 nisi appareat de eius privilegio. l. itē veniūt. s. ait ptoz. ff. de petito.
 here. r. s. l. Cesar. l. j. s. de p dñs nau. r. l. si. s. de quadrien. pscript.
 Item ibi sine lesione puincialiū. Nota q cōcessionē pncipis intel-
 ligi debet sine alteri⁹ iniuria vt bic r. l. j. s. merito. r. s. quis a p-
 nate. ff. ne gd in loco publi. r. s. de metropo. verito. l. vnica. C. Et est
 arg. expressuz fm. Ant. de baru. q per comites et barones regni sint
 statuenda loca in eozum territoriis in quibus animalia eozum pas-
 cantur sine subditozuz iniuria quod tamen male seruati in regno.

Nota. Quod s. l. proxi. in prin. mandauit Im-

perator magistro militum videlz vt pnt
 deat ne animalia militū deuastet prata puincialiū m-
 dat etiā pfecto ad maiorem exaggerationem vt magis
 timetur et sic no est inconueniens q lex civilis vel municipalis p
 bilitiua et penalis sepius repetatur et seruari mādetur in personis
 diuersozum officialium et magistratuum et facit bec. l. pcedēs cō-
 tra stipendiarios cōmunitatis: q debent habere stramina p equis
 vt non possint propterea tenere equos in pratis sen pascuis publi-
 cis vel puatis. sec⁹ aut in saltib⁹ vt s. l. j. C. In ter. ibi militū mole-
 stia fatigari. i. militarium animalium occasione deuastari. C. Itē
 ibi: puatozū gratia. i. occasiōe. nā coloni verātur cū eozū prata depa-
 scunt et sic dñū rerū dicitur veratio personarū. ideo p mittēs no of-
 fendere vel iniuriari incidit in penā: furtuz de reb⁹ faciendo vel dā-
 nificādo de quo p Bart. in. l. licitatio. s. quod illicite. ff. de publica.

De fundis patrimonialibus et saltuibus et emphyteoticis. Rub.

C. Supra tit. pri. dixit de iure qd acquiri militib⁹ in fundis ferti-
 libus et saltib⁹ et pascuis limitaneis de iure nūc vo qd acquiri pos-
 sessoribus et cōducozibus in fundis patrimonialibus pncipis
 saltuibus et emphyteoticis. et dicitur saltus fundi inculti in qui-
 bus ponuntur animalia ad pasendum et aliū fructū no reddūt. r.
 vocant stirpeta siue plecta apd nos. de qb⁹. j. e. l. pe. r. ibi gl. r. l. fi. r. i
 gl. j. s. ti. l. j. inde saltuē sū saltuarū dicunt custodes puatozū pascuū
 et vinearū et aliozū locozū. vt not. glo. in. l. ne qs. j. de digni. r. j. q m
 li. no pos. l. cura. C. Et no. hic cōiuncta glo. q sub vbo patrimonialibus
 cōprehēditur fundi tā fiscales s3 iperū q etiā ptopriū patri-
 moniū pncipis: qz oia sunt pncipis seu imperialia: siue dicātur p-
 dia vel res dñice. q p excellētā intelligunt de reb⁹ pncipis. j. de res
 ge dñi. in rubrica. siue dicant res ciuiles: siue fiscales: siue rei puate
 pncipis. j. de loca. pced. ciuit. in rubrica. cum multis similibus. Et
 no. glo. in rubrica. j. de fun. rei puat. r. glo. in. l. j. de agric. r. manci.
 dominicis. siue etiā no sentur res pietatis pncipis. j. de prin. dom⁹
 auguste. l. si licet duo sint eraria: vnum publicum. l. fisci. puatozū.
 s. rerum puatarum pncipis. l. vnica. j. de questoz. r. magi. lib. pñ.
 tamen r illud puatozū ita est de vsu pncipis sicut publicum. j. de
 agri. r. manci. officis. l. si. r. j. de loca. pced. ciuit. l. si. gl. in. l. vnica.
 s. quibus muneribus. ex his notat differentia vnam inter colonos
 fiscales et patrimoniales et etiā alia est differentia. j. l. pri. sed tamē
 omnia dicuntur cesaris. vt l. bene a zenone. s. de quadrien. pscript.
 r. l. vnica. in fi. ff. de cadu. tol. quicquid eniz est fisci est cesaris sed no
 conuertitur. vnde regnum Bormie est propriū patrimonium ces-
 saris. tamen no est fiscale secundū Ange. in. d. l. bene a zenone r. c.

- 1 Emphyteota perpetuus rei fiscalis potest illam donare alteri
 requisito fisco. r. numero. r. r. 3.
- 2 Pretium debet interuenire vt sit emptio et venditio.

Quis fundos. Accipiens funduz

fiscalem in emphyteo-
 sim perpetuam potest ipsum donare etiam irrequisito
 fisco: debito canone semper salvo. b. d. C. Idē autem ca-
 non soluetur ab ipso donatario et non donatozē quasi hoc onus
 sequatur quemlibet possessorem sicut tributum. l. si. r. iij. s. sine cen-
 su vel reli. r. bic in glo. ff. C. Nota ergo in bac. qz emphyteota per-
 petuus rei fiscalis potest illam donare alteri irrequisito fisco r idēz
 in emphyteota puati vt possit rē in emphyteosim datam donare
 et pignozare sine consensu r requisitione domini: vt tenet glossa in
 versiculo alis vendere. in. l. iuxta pncipi. s. de iure emphy. per bac
 l. r. l. si. s. de pcedis curia. r. s. adeo. in sit. loca. sed in venditione est
 dñia inter fiscum et puatū fm glo. bic. qd tamē infra reassumaz qd
 emphyteota fisci pōt videri sicut donare: qz semper bz regressuz cō-
 tra possessozē p suo debito per. d. l. si. r. iij. r. s. sine cen. vel re. r. l. in
 peratores. ff. de pub. sed epbyteota puati l3 possit donare irrequisito

domino. vt. d. glo. in. d. l. si. nō tamen potest vendere cuius ratio di-
uersitatis est qz in venditione cōtemplat in quo nō cadit affectio.
Inūmis ff. de in. li. iurā. ideo nō interest emphyteote recipere pre-
tium magis a domino q̄ ab alio sed in donatione cōtemplat me-
ritum quod nō cadit nisi solum in eo cui vult donare ob meritum.
Itē qz in donatione dominus requisitus an vult rem habere don-
natā semper diceret qz sic ex quo nihil erogat de suo. Lad. res dona-
tas. ff. de edil. edic. qd̄ secus est in venditione tñ debet emphyteota no-
tificare domino qd̄ vult alteri donare vt sic dominus illum suscipi-
at si idoneus sit z quinquagesimā estimationis pro suo laudis-
mio suscipiat vt probat in. d. l. si. de iure emphy. z tibi dicit Sali.
Sed Et. in additionib⁹ z Bar. in. d. l. si. de iure emphy. in. l. si. dicit
§. si. de lega. i. z in. l. i. cōventionalibus. ff. de ver. signi. z. l. i. §. quod
autē. l. si. ff. de superfl. tenet §. d. gl. d. l. si. na. dicit qz gl. bic tenet cō-
trarium videlicet qz sicut priuatus nō pōt irrequisito domino vē-
dere nec donare: qz est p̄iudiciū domino qui nō possit vigore
locationis emphyteoteice agere cōtra emptorē vt donataris cū quo
nihil p̄traxit sed oportet agere rei v̄dicatione z docere de dño
qd̄ est difficile. qd̄ secus est in emphyteota fisci donatē vel v̄dente qz
sicut sequitur possessorem. vt. §. dicitū est. de emphy. dicit Bart. nō
est dubiū qz nō potest vendere nec donare irrequisita ecclesia p. l. si. §.
ne rei do. vel tēplo. Bal. aut in aut. quas actioes. §. de sac. fan. c. t. z
expresse cōtra Bar. qz imo emphyteota ecclesie possit donare sicut
emphyteota fisci z legare rem emphyteotica: etiā nō requisita eccle-
sia z multo magis irrequisito puato. vt in gl. si. in. d. l. si. p̄ rōnē supra
dictā inter venditionē z donationē. Et hoc etiā tenet Spe. in. ti. de
loca. §. nunc aliqua. versu. vii. z Jo. an. Host. z Imo. in. c. potuit.
de loca. z An. de barn. bic nō ob. d. l. si. §. ne rei do. vel tem. fm. bal.
qz tibi loquit de alienatione ipsius rei respectu proprietatis: qz tūc
nititur interuere ius dñi ideo statū p̄pter delictū p̄dit emphy-
teotum. Quæstio aut nra loquit z intelligi dz de alienatione ipsius
iuris emphyteotici z cōmoditatis saluo canone quo casu tenet do-
natio vt bic z ista est eius opinio z vera fm. Bal. Sed quero et
2 reasumo qd̄ §. dicit ibi an f̄ sicut emphyteota fisci pōt donare v̄l
possit v̄dere. Et gl. bic t. z §. sic. l. q̄ dicit cui ius est donatū z ven-
dēdū z p̄cedēdū ius est. ff. de reg. iur. l. cui ius Et ex hoc videt qz
3 fiscus sit deterioris cōditōis q̄ priuatus qz emphyteota fisci pote-
rit v̄dere irrequisito fisco vt h̄: §. emphyteota puati si. l. si. §. de iure em-
phy. Dof. t. z bic gl. dicit qz bic nō loquitur de cōsensu z requisitōe fi-
sci sed p̄ f̄idē cui? p̄sensu videbat requiri cū republica z minor eqz
parent. l. r̄publica. §. ex qui. cau. ma. vii sicut res minoris sine de-
creto alienari nō pōt. l. i. ff. de reb⁹ co. ita videbat qz r̄publica sine
iudice alienari nō possit. §. tñ §. est vt bic. Itē tenet qz si est intelli-
gam⁹ de cōsensu fisci qz sine eqz p̄sensu z requisitōe p̄ emphyteota ven-
dere sicut donare vt tenet bic gl. pro quo. §. de loca. fun. ci. l. si. §. i. z
hāc etiā partē tenet bic Ang. z videtur hoc h̄re locū in emphyteotici
aliam cūiuitatē vt possint donare v̄dere vel alio titulo in aliū trāf-
ferre dñi modo nō apponant pactū dēpti canonis. l. qz possessor nō
teneat soluere §. venditor: quo casu tenet venditio z pactum irrita
zur. §. de iur. l. pe. in prin. Sed And. de barn. tenet cōtra gl. bic
posttam dicens qz nō est differentia inter emphyteotam fisci z pri-
uati quātū ad venditionē z donationē qz sicut emphyteota fisci
pōt donare vt bic. ita z priuati vt. d. gl. in. l. si. §. de iure emphy. z si
cut emphyteota priuati nō potest vendere. d. l. si. §. de iure emphy.
ita nec emphyteota fisci. z hoc tenet gl. in. d. l. cui ius. ff. de re. iur.
Non enim semper est vera regula: qz qui potest donare possit ven-
dere. vt patet in. l. i. de p̄dñs curia. Nō enim quare permittit
tur emphyteote donare extraneo sine r̄quisitione domini est quia
cum cogat etiā inuitus v̄dere potius dño q̄ alteri nō est iniquū
nec sibi grane cū habeat pretiū quod succedit loco rei. ff. de p̄ci.
heredi. l. si z rem z pretium. cum simili. sicut etiam z alias quis cogi-
tur inuitus vendere. l. j. in. si. §. de metalla. z. l. inuitū §. de d̄bē. em-
ptio. in. glo. sed quod cogat donare domino nō merenti potius q̄
alteri merenti qui forte esset obligat⁹ ad antidota bñ esset iniquū
z grane ip̄i emphyteote. Itē qz cogat v̄dere dño potius q̄ alteri
dicta. l. si. §. de iure emphy. z est contra rationē inductū speciali rō-
ne dicta. l. inuitū. z. l. dudū. z per consequēs non est trabendus ad
consequentiam. ff. de legi. l. qd̄ nō ratione. Sed cōmuniter tenetur
qz bic dicit glo. l. qd̄ etiā emphyteota fisci pōt vendere z donare ir-
requisito fisco vt dixi. §. in. p̄ncipi. huius. l. Et p̄stat ar. bec. l.
qz vasallus possit feudū donare. vt. §. de p̄dñs curia. l. si. In p̄tra-
rium videt qz cū nō possit alienare vt. c. imperialem. de probi. feu.
ali. p̄ sede. ergo nec donare cum alienatōis nomine cōprehendat
donatio: insti. de dona. §. alie. z in aut. de nō alie. §. communi. z. §.
alienationis. z. §. ad. l. fauam de plagi. l. lege fauam. Dic de hac
q̄stidē est text. qz nō pōt donare siue inter viuos siue cā mortis siue
p̄pter nuptias in quarta colla. quat̄r oli poterat feu. alie. c. j. §. do-
nare. z dixi. §. de p̄dñs curia. l. si. Et est argu. bec lex fm. Ant. de
baru. qz si statutū vel consuetudo ciuitatis disponit qz si aliqz ven-
dit r̄tra parentelā suam: qz agnatis liceat illā intra annum re-
cuperare p̄ codē p̄ctio: si res nō est vendita sed insolūtū data cre-
ditorib⁹: qz non dicat v̄dita qz bec lex cōcedit donationē nō v̄di-

tionem. Item dādo insolūtum facit ex necessitate z sic aliud debet
statui q̄n̄ ex voluntate. ff. de adi. lega. l. rem legatam. quia neces-
sitas nō habet legem. l. vnica. §. sane. ff. de offi. consu. Item si idē
esset insolūtum dare z vendere frustra dixeris nominibus appel-
lantur. §. de cōdi. l. si idem. Item p̄pretium dz interuenire vt sit
emptio z venditio. ff. de contrab. emp. l. emptio. z insti. de cōtra-
ben. emp. §. pretiū. In cōtrariū videtur qz idē sit dicendū qz da-
tio insolūtū instar emptionis habet. ff. pro empto. l. i. ff. ex q.
cau. in. pos. ea. l. si. z. §. de euict. l. si p̄diū. Item cui datur insolu-
tū vtiliter sit dominus: z vtilis p̄feratur directo. l. eleganter. §. j. ff.
de pigno. actio. z. l. in. cause. ff. de procura. z. §. de iure do. l. j. z ni-
hil decidit in hac q̄stidē p̄mā partē Alberic⁹ de rosate p̄mā pte sta-
tutoz suoz. c. ij. z. ij. pte. c. ij. qz statutū debet intelligi de venditio-
ne voluntaria z nō necessaria per. l. sed si pecunia. §. p̄gnozati. ff.
de re. eozum. z. l. alienationes. ff. fami. er. z. ff. de offi. consu. l. j. quod
limitat esse verum quando est facta donatio insolūtum a iudice.
secus si ab ipso debitorē per. l. cum fidei heredis. ff. de fideicommiss.
liber. Item hoc verum est: vtilis p̄feratur omni fraude collusionis indi-
cialis alias secus. l. frans. ff. de legi. z. l. j. z per totum. ff. de collu. de
te. Et eadem est questio secundum eundē Andrēā si dicitur sta-
tutum qz nullus vendat equum sibi p̄ cōmune assignatū sub cra-
ta pena que de iure assignari potest vt in. l. nō videtur. §. de mune.
patri. z is cui est assignatus non vendit sed insolūtum dedit credi-
tori suo quod non incidat in penā qz ex necessitate fecit non ex vo-
luntate. argumen. supra dictozum iurium. z. l. si fidei ius. §. j. ne-
cessaria. ff. qui satisfda. cogan. cum sua glōf. Contra tamen vide-
tur secundum eundē: arg. ff. de lega. l. i. senatus. ibi penis erit lo-
cus §. primā partē credere verā si nō habeat aliud vnde soluat. ar-
gumen. l. commodis. de re. iud. cum sua glōf. tamen creditor
habebit illum cum onere suo. l. alienatio. ff. de contrabē. emp. iun-
cta. l. statius flor. ff. de iure fil. Et adde que dixi ad hāc mate-
riam in. l. si. §. de p̄dñs curia. z. l. quemadmodum. §. de agri. z cen.
Cū text. ibi representāda sunt. i. ratione p̄sonis quolibet anno
fisco soluende. Item ibi cogatur. facit qz si emphyteota leget r̄
emphyteotiam qz legatarius soluere debeat laudamentuz. Et ad
hoc allegat Guil. banc. l. ff. de alie. iu. mu. causa fac. l. ex hoc edicto.

- 1 Propter omissionem solutionis debite ex fundo patrimonialis
li celsaris fundus non auferatur minoris.
- 2 Quis patitur penam ex negligentia sui officii.

Patrimonialis. Pensio debita a mi-
noris ex fundo patrimonialis
niali principis emphyteotario omnia a tutore vel cu-
ratore: debet ad eorum damnum redundare: non mi-
noris. b. d. Si ergo tutor non soluit fisco quando est p̄dium
emphyteotarium fisci vel procuratoris rei priuati celsaris: quan-
do p̄dium emphyteotarium fuit sp̄alis patrimonii p̄cipis tā q̄
priuati: propter quam solutionem nō factā ne p̄dium venderetur
quod fieri pōt. l. quecūqz. §. de iure baste fil. tutor p̄stitit estimatio-
nem vt dicit bic gl. si. Certe hoc dānum contingens ex negligentia
tutoris sibi debet imputari: z nō pupillo. Cū intra autē quantum
tempus non soluendo vectigal vel debitā pensionē cōsistentem in
pecunia vel speciebus p̄ p̄dio emphyteotario vt bic in ter. p̄dñs
minoris cadat in cōmissuz z possit eis auferri. Bic qd̄ v̄lqz ad bñ
nū sicut in emphyteota ecclesie. in aut. qz rez. §. de sacrosan. eccle. z
bic in glo. si. z ad huc postea v̄lqz ad. xxx. dies. l. imperatores. §. fin. ff.
de publi. z ab inde v̄ltra pōt minor restōnem petere ante v̄ditiō-
nem rei aduersus talem omissionē a tutore factam. l. si ex cā. §. si in
cōmissum. ff. de mino. sed post venditionem p̄dñs factā nō datur
minor restitutio. d. l. quecūqz. z ibi dixi. §. de iure baste fil. Quā-
do autem p̄pter cessationē canonis currat p̄scriptio t̄pis minoris
vt res eius v̄di possit sine spe restitutionis. d. l. quecūqz. qd̄ hoc ca-
su nō bz locū. l. si. in. qui. cau. i. inte. resti. nō ē neces. que vult qz ho-
die non currat t̄ps sed ipso iure feruet illelus. quia illa. l. loquitur
vbi olim curreat t̄pus z dabat restitutio vt ipso iure feruet ille-
lus sed bic currit t̄ps minoris z post venditionem non restituitur
alias si restitueret bec. l. corrigere per illā vt bic in gl. si. quicquid
teneat gl. in. l. si tutoris. §. de admi. tu. que est vera in se. qz cū post
xxx. dies restituaī minor ergo hodie nō curreret ipso iure sed nō p-
cedit in casu dicte. l. quecūqz. Quid si ex forma statuti non sol-
ues canonē iura certū t̄ps a statuto limitatū pdat p̄diū: an hoc sta-
tutū cōprehēdat minorē sine spe restitutionis: sic non habeat lo-
cū. d. l. si. Inno. in. c. cōstitutus. de in. integ. resti. dicit qd̄ illa lex nō
bz locū qz nō potuit diuinare de statutis. Bar. cōtra in. d. l. si. vide
tibi p̄ cū. Aliter aut voluit intelligere bic gl. si. Ange. de p̄m.
istā. l. videlicet vt iducat aliquod speciale in p̄prio z p̄rimoniali p̄-
dio celsaris emphyteotario: qd̄ nō bz locū in p̄dio fiscali emphyteot-
ario: vbi res minoris pōt distrabi sine restitutione minoris p̄cedē-
da. l. q̄cūqz. §. de iure baste fisci. z. l. si tutoris. §. de admi. tu. Et si
secus est si p̄diū est p̄rimoniale ip̄i p̄cipis: quo casu p̄pter omi-
sionē solutionis a tutore factā nō auferē p̄diū ip̄i minoris. sed re-
manet sibi in saluū. z habet regressus p̄ tutorē negligentem. Et ex
hoc infertur

hoc infertur qd licet als cesar habeat eadē p̄uilegia que et fiscus
 vt. s. no. de iure fi. in rubri. et l. bene a zenone. s. de quadri. p̄ scrip.
 tamen hoc casu cesar in suo patrimoniali p̄glio non vult vt iure
 fiscalis ecclesie sed vult benigni? se habere erga minores q̄ faciat fi-
 scus et ecclesia. et bac. l. notabili. ¶ Hanc tamē lectu. non tenet Sal-
 ly. in. d. l. si tutoris. per. d. l. bene a zenone. sed tamē dicit banc lectu.
 summe notādā quam etiam tenet hic glo. aliā differētiā inter fiscū
 et cesarem in locatione perpetua dicam. j. l. priori. ¶ In ter. ibi non
 nocere. si in effectu s̄m p̄uilegia lectu. quia si propter vectigal a tu-
 tore non solum p̄dium distrahatur: habetur regressus contra
 tutorem. d. l. si tutoris. et dicit in. d. l. quecumq̄. ¶ Item dicit nō nocere
 scilicet ipso iure s̄m secundam lectu. quia propter omissionem
 solutionis debite ex fundo patrimoniali cesaris fundus non au-
 fertur minori vt hic licet negligentia tutoris noceat pupillo. d. l. si
 tutoris. ¶ Item ibi euadere alias accedere et tunc est plana litera
 alias euadere et tunc exponere vt in glo. ¶ Item ibi: serius. id est tar-
 dius. Item ibi: permanente: id est salua. Item ibi: negligentie et de
 ferri officii. ¶ Mo. quem p̄ pati penam ex negligentia sui officii vt
 hic. et l. diuus. in fi. ff. de offi. p̄s. et l. quidā ignauie. s. de decur. et
 l. indices. et ibi dicit. s. de anno. et tri. et de offi. arch. c. si. ¶ In glo. fi.
 ibi idē per omnia in ecclesia et prelato. Mo. diligenter banc gloss. re-
 tene mēti q̄ si prelatus cessat in solutione pensionis ecclesia nō amit-
 tit suum hodie ipso iure per. d. l. si. s. in qui. cau. in integ. resti.
 non est neces. et olim nō amittebat per restitutionem post. xxx. dies
 per. d. l. imperatores. sicut hic dicitur de pupillo cui ecclesia et respu-
 blica equiparantur. q̄ tenet Spe. de in integ. resti. §. j. vers. pozro.
 et in ti. de loca. §. nunc aliqua. in vers. ille cum duobus seq.

- 1 ¶ Emphyteota non potest petere remissionem mercedis p̄pter
 sterilitatem vel tempestatem fructuum.
- 2 Ab emphyteota perpetuo fundi patrimonialis non potest res au-
 uocari: licet alius offerat meliorem conditionem.

¶ Aliquē. Emphyteota etiam fundi patri-
 monialis ob sterilitatem non petit
 remissionem mercedis et super hoc rescriptum impetra-
 tum non valet. ¶ Item fundus patrimonialis in
 emphyteosim perpetuam concessus non potest a conductore aufer-
 ri licet alius meliorem conditionem offerat nec tenet rescriptū su-
 per hoc impetratum. hoc dicit. ¶ Nota ergo q̄ emphyteota non
 potest petere remissionem mercedis propter sterilitatem vel tem-
 pestatem fructuum vt hic. et l. i. s. de iure emphy. et non est mirum
 quia nec propter preemptionem rei nisi tota pereat. d. l. i. s. de iure
 emphyteo. ¶ Sit tamē emphyteote remissio mercedis si p̄dium nō
 potest laborari nec fructus colligi propter guerrā. quia paria sunt
 p̄dium in nudatum vel potentia hostium occupatū. l. cum vnus.
 §. si. ff. de bo. au. iud. pos. vel casmate preemptionum. l. si in emp. in fin.
 ff. de peri. et commo. rei ven. et per Salyc. in. d. l. i. s. de iure emphy.
 et per Barto. in. l. interdum. §. qd lex naufragio. ff. de acquir. pos.
 ¶ In simplici vero conductore bene fit mercedis remissio propter
 sterilitatem contingentem vt tempestatem vel fluminis graueloꝝ:
 sturnorum et hostium incurfu. l. ex conducto. §. j. ff. loca. ¶ Isti cum
 vbertate precedentis vel sequentis anni sterilitas valeat compen-
 sari in. c. propter sterilitatem. de loca. et l. i. s. vno. ff. loca. et per Barto.
 in. l. si merces. §. vis maior. ff. loca. et ibi per Barto. concludit. quod
 tunc dicatur sterilitas quādo nihil superest deducta impesa. l. fructus.
 ff. solu. ma. et per Salyc. in. l. licet. §. loca. ¶ Quid autē in con-
 ductore ad non modicum tempus an habeat locū remissio p̄pter
 sterilitatem. ¶ Et per Salyc. q̄ sic in. d. l. i. s. de iure emphy. Quia licet
 in eum transeat vtile dominii sicut in emphyteota. l. si. ff. si ager ve-
 cti. tamen non est p̄dium remansurū nisi ad tempus cōuentū. q̄
 ficus est in emphyteota penes quem p̄dium est perpetuo reman-
 surū: et sic est spes meliorationis et augmenti et s̄m banc equitatem
 debet intelligi. l. forma. §. illa equitate. ff. de cens. ¶ Secūdo nota ibi
 sed nec anelli. q̄ ab emphyteota perpetuo fundi patrimonialis
 nō potest res auocari: licet alius offerat meliorem conditionē. et sic nō
 habet locū adiectio de qua in. l. si tēpora. s. de fide instru. et iure ba-
 ste fis. et hic. et l. si. in prin. ff. de loca. p̄diorū ciuiliū. ¶ Sed in lo-
 catione temporali bene habet locum. vt. d. l. si. ff. sane si quis et
 idem in locatione rerum fiscalium vt tenet gloss. in. l. si. s. de ven. re-
 rum ciui. ¶ Est tamen differentia inter locationem perpetuā fun-
 di patrimonialis et fiscalis q̄ in patrimoniali non admittitur ad-
 iectio vt hic. sed in fiscali admittitur semel tantū tempore cōtractū
 l. fundi. ff. de viuer. p̄scrip. et ita intellige hic glo. et idem in locatio-
 ne et venditione rerum ciuitarum que loco priuatorum habentur
 vt non habeat locum licitatio seu adiectio. d. l. si. s. de ven. rerum ci-
 uil. sed bene habet locum licitatio in venditione fiscalis rei. d. l. si tē-
 pora. ¶ Tertio not. q̄ sicut per rescriptum principis non pōt mi-
 bi auferri dominium directum rei mihi queste. l. pe. s. de iure ba-
 ste fis. ita nec etiam dominium vtile mihi questum vt hic. p̄sumi-
 tur enim rescriptum surreptitiū vt hic dicitur vel per importunitatē
 obtentū. l. j. s. de petitis.

- 1 ¶ Fiscus et ecclesia paribus passibus ambulant.
- 2 Licet pena remittatur non remittitur principale debitum.

¶ Undi. Si fundi patrimonialis principis in
 emphyteosim conceduntur cū pacto qd
 propter canonem non solum non incidant in cōmis-
 sum ob hoc nō relenatur emphyteota a solita canonis
 prestatione. h. d. ¶ Et ex hoc tenet q̄ cum fiscus et ecclesia pa-
 ribus passibus ambulant. l. si. s. de sacrosan. eccle. q̄ sicut fiscus po-
 test concedere in emphyteosim pacto appposito vt nō incidat in cō-
 missum propter canonem non solum: ita et ecclesia potest facere
 hoc pactum tamē licet trāseat possessio et dominii vtile in emphy-
 teotam. l. si. in fi. si ager veci. non tollitur quin cogatur soluere de-
 bitum canonē. ¶ Et sic licet remittatur pena nō remittitur prin-
 cipale debitum. licet sc̄tus cōtra quando pena vel interesse veniret
 accessorie ad sortem principalem. l. centum capue. et l. si. ff. de eo q̄
 cer. lo. Et idem in simili licet veditor paciscatur nolle teneri de v-
 citione rei vendite propter hoc pactum non relenatur quin teneat
 ad restitutionem p̄cti re euicta. l. emptorem. §. que autē ver. idem
 esse. ff. de act. empt. ¶ In ter. ibi: deuoluti sunt. q. d. sine sint fundi
 patrimoniales: sine alij ex publicatione: vel successione: vel ex alia
 causa ad fiscū deuoluti sunt dati in emphyteosim cū pacto ne inci-
 dant in commissum propter canonem non solum. ¶ Item ibi:
 cedant. i. in emphyteosim concedi valeant. ¶ Item ibi: vt non pos-
 sint esse metus commissi. i. vt non incidant in commissum propter
 canonem non solum. ¶ Item ibi: neq̄ enim. hic assignat latētem
 rationē quare possunt concedi cum illo pacto q̄ non incidat in cō-
 missum: tamen q̄ solvatur debita pensio que solui cōsuevit an-
 tequā de dominio principis exiret. q̄ dicit imperator non magis
 cōmodamus quā cōcedimus iure dominij. acti aperte diceret qui
 commodat: gratis concedit. Nos autem non commodamus. i. gra-
 tis non cōcedimus: sed volumus debitam pensionē vt in fi. ¶ Et
 qui cōmodat retinet possessionem et dominii. l. rei commodate. ff.
 commo. et similiter qui locat ad modicum tēpus non transfert do-
 minium. l. non solum. ff. loca. Nos autē cum cōcedimus in emphy-
 teosim vtrūq̄. i. possessionem et dominii vtile transferimus ideo
 debitum canonem recipere debet non obstantē pacto de concessio-
 ne aatem facta vt quis non teneatur soluere canonem patet. j. eo. l.
 si. ¶ Et allegatur ista lex coniuncta glo. j. q̄ si aliquis tenebat fun-
 dum in emphyteosim a priuato vel ab ecclesia et committat delictū
 propter quod bona debeant publicari q̄ iste fundus emphyteoti-
 carius publicatur: non autem reuertitur ad dominii. vt dicit Bn
 li. s. de epi. et cle. l. si quis presbyter. ¶ Verū tamē fiscus erit emphy-
 teota priuati. ar. huius. l. et j. de fan. rei priua. l. si. et j. de colla. fun-
 patrimo. l. si. ¶ An autē fiscus possit illā rē retinere vel ad petitionē
 dñi cōpellat videri priuato. vide in autē. de ali. et emphy. §. si vō cō-
 tingerit. col. it. et c. felicis. de penis et p̄ Salyc. in. d. l. si q̄ p̄byter. et.

¶ Quis a prioribus. Fundum desertum a colonis vel emphyteotis debet il-
 lum irruocabiliter possidere vt nec per aliu possit au-
 ferri vel impetrari. hoc dicit. Potest tamen recuperari a domino
 vel primo desertore si veniat intra sex menses vt hic in gloss. ¶ Patet
 ergo hic quod sicut peregrinator potest fundos vel fiscales vel pri-
 uatos tributarios steriles et desertos alij habitibus steriles assi-
 gnare. vt. s. de cens. l. si. et s. de omni agro deser. l. locorum. ita etiā
 potest fundos patrimoniales principis ab emphyteoticaribus dere-
 lictos vt hic et l. quicunq̄ defectum. s. titu. j. ¶ Et nota hic et vers.
 perpetuo cōcessionem fundi deserti factam a fisco seu peregratore
 vel censitore intelligi perpetuam et irruocabilem nō autē tempo-
 ralem: nec habet locū adiectio sicut nec in emphyteosim perpetua.
 vt dicit. s. eodē. l. quicunq̄ et c.

- 1 ¶ Rem quā donauit vnus imperator successor nō reuocat.
- 2 In donatione an sit necesse trāferri dñitum.
- 3 Habēs fundū a p̄cipe an possit illud vendere sine cōsensu p̄ncipis.

¶ In quibus. idem est in alijs locis. Et hoc di-
 cit. Donatarius principis rem sibi donatam retinet in
 concussam et eam in quemcunq̄ transferre potest tā in-
 vltima voluntate quam in contractu. hoc dicit. ¶ Rem ergo quam
 donauit vnus imperator successor nō reuocat vt hic patet. ¶ Sed
 quando esset donatio magna de terris imperij: p̄out fecit Constā-
 tinus ecclesie: an teneat donatio. Dicitur per gloss. in cle. vni. de iurciu-
 ran. et per Barto. in constitutione vigesimorum. in rubrica. ¶ Item
 hoc donatio facta a principe vel principi quantecunq̄ sit quantita-
 tis non eget insinuatione. l. sanimus. vers. exceptis. s. de dona. cū
 aut. ibi posita. ¶ Et vno ex duobus quibus princeps donauit si-
 ne herede legitimo decedente succedit cōdonatarius in re dona-
 ta excludo fisco. l. vnica. s. si liberalitatis imperialis locus. ¶ Et
 an in donatione sit necesse transferri dñitum. Dicitur per gloss. in donatio-
 ne proprie sumpta cū dicat donatio quasi donatio. sed in dona-
 tione improprie sumpta nō est necesse ideo pōt donari res aliena et
 habet locū titulus p̄ donato ad vsucapiedū. l. in edib. §. si. cū sua
 glo. ff. de dona. Et p̄ bac. l. q̄ imperator nō dedignat sed p̄mitte
 q̄ donari? rem sibi donatā alteri doner: vdat: vel alio titulo ad

Ad bal. l. i. ff.
 in. j. col. C. dia
 re epby. et ibi
 etiā per bar.

alio trasserat. emphyteota autē res principis h possit donare alteri nō tñ vendere pōt sūm quosdā vt dicit. s. eo. l. j. C. Itē est ar. becl. sūm Dullū qd habēs fundū a principe possit illud vēdere sine cōsensu principis. Sed argu. s. in lombarda si autor regis r. sed illud spāle cōtra illos officiales. vt in. c. vnico. de feu. guardie. colla. r. dic vt dicit. s. eo. l. j. c. h. de feu. In ter. ibi: inconusse. i. irruocabiliter. Item ibi: beredib. i. bereditationis per hoc quod instituit oēs de redes. Item ibi: cūto dicit. i. de iure valere. D. vnus.

Predia fiscalia seu patrimonialia possunt dari in emphyteo sim vt pensio nō minuatur sed semper integra solvatur.

Quicunq. Accipies fundū in emphyteosis a fisco debet canere de nō deserendo alias tenet satisfdare quā satisfdationem si magistratus omiserit ad suū redandabit periculum. b. d. C. Et est argu. qd vbi ex forma statuti officialis debet satisfdare anteq̄ acceptet officiu: qd si est sufficiens r idoneus stabitur soli pmissio sine cum obligatione bonorū vidisti in. l. p. uate. s. de murilegulis. Nota hic qd qui vult in emphyteosim fundū patrimoniale vel reipublice debet si est idoneus obligare se r sua bona non relinquere fundū vt efficiatur sterilis als se restitatur esse dānū r interesse quod pate retur princeps vel reipublica ex tali desertione. conor. s. de omni agro deser. l. quicunq. la. j. si autē non est idoneus debet satisfdare r si non sit cautum vel satisfdatur potest deserere prediū sterile et liberatur. sic intelligitur. s. de omni agro deser. l. j. r. l. vtilis. r. l. q. quis. r. l. fundos. sūm D. dof. facit qd dicit. s. eo. l. j. C. Nec ob. qd bec cautio superflua sit cum fisco ex suo cōtractu habeat hypothecā. Laferitur. s. fisco. ff. de iu. si. q. tacitum qd ibi est expellam nō vt tiatur. l. non item. ff. de fide instru. r. l. in prediis. ff. quib. cau. pi. ra. contra. r. l. j. §. penul. ff. de pig. r. l. si dotali. ff. sol. matri. r. l. que ubi habitatio. ff. de reg. iur. Item nota hic p̄ predia fiscalia seu patrimonialia posse ita dari in emphyteosim vt pensio nō minuat sed semper integra solvatur etiam si sterile fiat prediū r sic nō minuat pensio p̄pter sterilitatē vt. s. eo. l. quicunq. licet quandoq̄ minuat. l. h. s. de allu. r. palu. r. nota. in dicta. l. quicunq. r. sicut non minuitur pensio p̄pter sterilitatem. j. de fun. rei pri. l. h. sedm D. dof. r. dicit in. l. fin. s. de omni agro deserto. in simplici conductore quid iuris sit dicit in. d. l. quicunq. s. eo. C. An autem possit dari in emphyteosim cum pacto qd canon non solvatur dicitur. j. eod. l. h. na. C. In ter. ibi redūdātia. i. abūdātia. Item ibi minorum facultatis. bus. i. minus idoneus qd iudicis arbitrio relinquatur. ff. qui satisf. cogan. l. arbitrio. r. ff. de iure delib. l. j. C. Item ibi cura sollicitat vt sunt officiales deputati ad locatores. r. ad tales fideiussores assumendos. in si. de satisfd. tu. §. h. na.

Exceptio. qd quis non audiatur, introducta a lege vel statuto potest opponi ad litis ingressum.

Andi. Omnes fundi limitosi militib⁹ assignati etiā p̄ scriptū vel annotationē p̄m transferri r translati reuocatur. b. d. C. Et idem generaliter statutum est de alijs patrimonialibus fundis limitosis in partibus orientatibus. j. e. l. penul. debent em̄ deseruire vsibus militum ad custodiam limitum imperij deputatorū nec vllō tpe prescribuntur. s. de fun. limitoso. l. j. r. h. na. sicut nec prescribuntur limites territoriorum r iurisdictionum r capellarum ecclesiarū in c. inter memoratos. r. c. seq. r. c. quicunq. r. ibi glo. xvj. qd. iij. C. Et no. ter. ibi nullis penitus. qd bec exceptio qd quis nō audiat introducta a. l. vel statuto pōt opponi ad litis ingressum. scz ad p̄cessū ad litis cōtesta. impedidā in vi dilatorie r etiā ad merita cause sicut exceptiones rei sumpte de quibus p̄ Bart. in. l. cū querebatur. ff. iudi. sol. r. l. legāter. §. si quis post. ff. de cōdi. inde. C. Sed nūqd bec exceptio emerit iurisdictionē iudicis adeo vt si contra faciat statuto r audiatur prohibetum audiri a statuto p̄cessus sit ipso iure null⁹. Dicit qd nō. vt in. c. sedes. r. c. rodulphus. de rescrip. nā p̄ bec verba paraf solū exceptio. qd pōt opponi tā ad p̄cessum qd ad merita cause vt tenet Butri. in. l. quādo. s. de adul. r. qd no. Bar. in. l. vi ro atq̄ vrote. ff. solu. matri. C. In ter. ibi q̄ antea. i. anteq̄ milites possessionem istorum fundorum perderent. C. Item ibi vt nulli. i. noui possessores cum titu. vel sine vt patet in. si. l.

Mueri. Accipies a principe fundū patrimoniale fertilem in emphyteosim potest cogi a perequatore assumere alium fundū sterilem sec⁹ si a priuato emerit fundū tributariū: qd nō tñ cogitur aliū sterile assumere sed solū tributū tenetur solvere. b. d. C. Et hoc verum nisi emisset a priuato solū fundos fertiles quia steriles et infē venditoris habere cogit. l. h. r. l. hac diffinitione. s. de omni agro deser. sed qui habet a republica vel a principe fundum sterile bene cogitur recipere sterilem vel vtrūq̄ relinquere. l. vtilia. r. l. q. quis. r. l. qui fundos. s. de omni agro deserto. C. In ter. ibi priuato iure. i. i. fundis quos vn⁹ priuato emit ab alio priuato. D. y. Itē saluo canone. i. salua ordinaria tributorū p̄statione. Itē ibi eos l. fundos emptos a priuato. Itē perequator qui habet adquare

fertile r sterile. r. j. l. priori. r. no. s. de cēsi. in rubrica. Itē ibi accedat. l. adiciēdū seu uningēdū emptori aliū fundū sterilem qd secus est in patrimonialibus. vt. s. ti. iij. l. qui fundos. r. l. seq. r. j. l. priori. D. y. Itē ibi: temerare. i. corrumpere. l. adiciēdo sterilia fertilibus que vnus priuatus emit ab alio saluo canone. D. vnus. C. Alii autem faciunt differētiā inter fundos venditos a principe saluo canone r donatos saluo etiā canone qd venditis non potest perequator adicere alios fundos patrimoniales steriles qui sunt in patrimonio principis vt hic. sed donatis bene potest perequator adicere. vt. j. l. priori. r. sic hoc casu est melioris conditionis emptor quam donatarius. Nam r als principis donatio parū est fructuosa sed potius onerosa veluti si donauit seruos imperialis fundi non minus enim tenebitur donatarius ad integram terre professionē vn de sunt serui donati. l. ij. s. de agri. r. cēsi.

Compensatio admittitur de sterili ad fertile fundum.

Andos. Fundis fertilibus a principe alio cui saluo canone concessi potest perequator in suū p̄fecti sterilia aggregare vt sic pro omnibus fiat equaliter solutio tributorum. hoc dicit. C. Et ergo emittetur diminutio tributorum ad que tenentur etiam predia principis r ecclesie. vt hic in glossa. j. sit aggregatio r additio prediorum steriliū habenti sterilia vt compensatio facta equalitate pro omnibus tributa soluat. r sic ille cui dati sunt fundi patrimoniales principis fertiles in emphyteosim vel locationem cogitur recipere etiam in emphyteosim fundos desertos vel steriles qui apud principem sunt r nemini concessi remanserunt: r tantaz soluere pensionem pro ipsis adiunctis: quantam pro fertilib⁹ facta compensatione fertiliū cum sterilib⁹. vt hic r. s. de omni agro deser. l. qui vtilia. r. l. qui fundos. r. s. de cēsi. l. omne territorij. C. In ter. ibi: iure priuato. i. sicut quilibet priuato cōcederet in emphyteosim. Item ibi: concessi. i. in emphyteosim dati vel perpetuo locati. C. Item ibi: erequari. i. a perequatore r alijs fertilib⁹ adiungi. C. Item ibi: fatigatis. i. p̄dictis sterilib⁹. Itē ibi: trāstatio. f. fiat. Item ibi: in eos. l. fundos qui integris viribus florent. i. qui sunt fertiles. C. Et sic nota compensationem admitti de sterili ad fertile fundum. alias possessor recufans recipere predium sterile cogitur fertile dimittere. dicit. l. qui vtilia. in glossa. fin. Et hoc verum quando vtraq̄ predia conceduntur a principe. secus si a priuato emerit fundum fertilem saluo canone: quia non cogitur recipere sterilem: quia tituli a diuersis diuersos inducunt effectus vt. s. l. priori.

Emphyteota fisci pōt vendere fundū emphyteoticariū sicut donare sine requisitione principis.

Us emphyteotici. Diuiditur in duas partes. Prima pars loquitur de pacto solutionis pensionis vel cōsus. Secunda ibi possessionem autem loquitur de p̄scriptione rei emphyteotice r eius pensionis. Prima pars exponitur pluribus modis secundum glossam. tene primā expositionem quam tenet And. D. dof. r. Barto. secundum quam. hoc. d. C. Pactum quod venditor tenetur soluere pensionem emphyteotici p̄dicti fisco r non emptor possidens est nullum nisi autoritate principis fuerit roboratum. hoc dicit. C. Nota ergo quod possidens fundum patrimoniale vel fiscale emphyteoticum si ipsum vendat appposito pacto quod ipse venditor tenetur canonem soluere r nō emptor possidens tale pactum est nullum r nullam obligationem inducit in p̄iudicium fisci quoniam ius percipiendē pensionis a possessore per fisci est immutabile. l. penul. r. h. na. s. sine cen. vel re. vt etiam sola vetustate temporis non inuenitur. vt. j. ver. possessionem. Et hoc verum nisi autoritate principis fuerit tale pactum roboratum. quia tunc valet vt hic inter seipso: tamen bene valet quo ad hoc vt emptor postquā soluit r non ante possit agere contra venditorem qui ex pacto soluere debebat. d. l. final. r. ibi glossa. si autē possessor non est soluendo bene tenetur venditor. l. quicunq. j. de fun. rei priua. C. Et similiter non valet pactum de p̄dicto ex quo Lesar soluit censum lege fina. j. de fundo rei priua. Expone textū. sine obligationis vinculo retentam est idest quod est retentum per emptorem p̄dicto pacto quod venditor solueret quod pactum est sine vinculo obligationis idest quod non est obligatorij nec valet vt. s. dicit. C. Item patet hic quod emphyteota fisci potest vendere fundum emphyteoticarium sicut donare sine requisitione principis de quo in glossa. r. ibi dicit. s. eodem lege prima sed procurator patrimonialis non potest certe alienare fundum patrimoniale principis sine iussu principis. vt hic in glossa. Sequitur ver ficulus r.

Solutio cēsus debita ab vno r facta ab alio per tps. r. l. annor. transfert obligationē solutionis de vno in alium.

Possessionem. Legit trib⁹ modis r fm primū principis emphyteotici nō iuuat vetustate tps quo venditor soluit canonē quomin⁹ tpe emptor soluere teneat. b. d. C. Itē ergo qd licet p̄ possessionē emphyteoticiā principis vendita fuerit canon solutus a

Soli pmissi. qd no. bal. i. l. abstinēdū. C. q̄ appel. nō re. ci. r. q̄ no. i. l. p̄ tōte. s. p̄o. sti. pu. r. i. l. j. q̄ sa ttdare cogā. Et istō dicitur seq̄ Pan. de ca. l. diuortio. §. s. iterdū. so. ma. vbi ēt per hoc allegat qd legit r nor. i. l. de creatioib⁹. de epi. audi.

lutas a venditore vetustiori tpe etiā vltra .xl. annos tñ nō obstante tali vetustate tps cōpellef emptor solvere si supradicta cōuētio. f. q̄ venditor soluat: est sine obligatione: q̄ nō valet. vt dicit. s. in prin. fuerit sine cōcessiōe ipsi p̄ncipis et sic q̄ alis ex possessione q̄rum cūq̄ vitiosa et sine mala fide in ducat p̄scriptio lōgissimi tps. l. p̄pōni. s. ff. de acq. pos. r. l. oēs. r. l. scit. s. de p̄scrip. xxx. ann. r. bic in gl. tñ quo ad p̄mutā dā solutionē cēsus vel canonis de ēptore in venditorē nō p̄scribit etiā .xl. annis sine sp̄ali p̄missiōe p̄ncipis vt bic. r. j. e. l. n. r. l. cōperit. s. de p̄scri. xxx. annorū. ¶ Solutio ergo cēsus facta ab alio q̄ ab eo ex quo fieri dōz et si fuerit. p̄ .xl. annos nō liberat: nec parat exceptionē p̄scriptiōis solvere debēt nisi fuerit autoritate p̄ncipis roborata et verbū vitiosa pōt cōstrui cum ver. obligatiōe. r. cū ver. vetustate. ¶ Sc̄da lec. gl. fi. ibi vel dic q̄ possessio est q̄ vbi q̄ vitiose et sine tit. possidet fundū emphyteoticarū h̄z steterit. r. l. an. q̄ debitū canonē nō soluerit nō paratur sibi. ex ceptio p̄scriptiōis quin solvere cōpellat. vt bic. r. d. l. cōperit. s. sic licet inuef p̄scriptiōe. r. l. ann. quo ad rē vt in sequēt. lec. nō tamē quo ad solutionē cēsus vt dicit glo. ¶ Ex quo inferf q̄ eadē res diuerso iure cēset quoad p̄scriptiōēz quo ad alia est p̄scriptio respectu vtilis dñi et alia respectu p̄scriptiōis solutionis cēsus p̄o alia rē de qua. j. e. l. fi. ¶ Tertia lec. in vers. vel dic q̄m alia est cōprehēdēdo tā lec. gl. Azonis q̄ in se vera est q̄ licet quis possederit per vetusta tpa. xxx. annorū fundū quē habebā in emphyteosim a cesare vel a p̄uato tñ nō excludo ab vtili vendicatiōe in rem: nec ab vtili dominio: sed requirif sp̄atiū. r. annorū. vt in gloss. est ergo sp̄ale in p̄scriptiōe fundi emphyteotici nō solū p̄rimonialis p̄ncipis sed etiā alteri p̄nuati s̄m lec. Azonis. vt nō sufficiat p̄scrip. xxx. an. sed requirif p̄scrip. xl. vt. j. e. l. fi. sunt et alii casus in quibus requirif p̄scriptio. xl. annorū. vt. l. oēs. r. l. cū notissimi. s. de p̄scrip. xxx. an. r. adde q̄ dicit. s. de fun. limi. l. fi. ¶ Cōcludo ergo has tres lec. per tres cōclusiōnes quarū prima est q̄ solutio cēsus debita ab vno r ab alio per tps. xl. an. non transfert obligatiōē solutionis in futuro de vno in aliū vt in prima lec. ¶ Sc̄da cōclusiō est q̄ possidēs fundū emphyteoticū vitiose per. xxx. annos nō p̄scribit aduersus futurā solutionē cēsus subaudi nisi interuenerit possessiōe. licet aduersus p̄teritā solutionē sic. vt. in. fi. lec. de quo per An. in. l. male agit. s. de p̄scrip. xxx. an. ¶ Tertia cōclusiō q̄ sp̄ale est in fundis emphyteoticariis vt tertius mala fide possidēs nō p̄scribit dño r p̄prietati. xxx. an. s. l. sic vt in tertia lec. de quo dicit. j. e. l. fi. ¶ In ter. ibi iudicio nro. i. nra autoritate vel p̄missiōe. Itē ibi: obligatiōe. i. imperatoris cōcessiōe. Itē ibi vitiosa q̄ nō tenebat de iure illud pactū. Itē ibi: vetustate. q. d. nolumus q̄ talis possessio vitiosa sibi proffit ad p̄scriptiōē p̄prietatis vel solutionis canonis.

- 1 ¶ Emphyteota dño volente vendere fundū non cōpellitur illū per aliodiū. i. p̄prietū patrimoniale emere.
- 2 Emphyteota pōt manumittere seruos ascriptitios fundi emphyteoticarij.

Possessores. Qui fundos p̄rimoniales in emphyteosim r p̄ncipis liberalitate receperit non cōpellant eos p̄ aliodiū emere: sed in eis habēt ius dñi p̄ride ac si emissent: aut successiōe vel alio iusto titulo acquisissent. r. ideo ascriptitios seruos fundorū libertates dare p̄nt. b. d. ¶ Mo. ergo q̄ emphyteota dño volente vendere fundū nō cōpellit illū p̄ aliodiū. i. p̄prietū p̄rimoniale: vt no. in. l. si familia. s. fam. er. emere: r. sic de emphyteotico p̄prietū facere. sicut non cōpellit dñs emponemata emphyteoticarij emere. l. fi. s. de iure emphy. licet autē fundus nō sit p̄prietus cōducti? r cēfualis in emphyteota est tñ dñs fundi r habet ius firmū in eo vt ab eo auferri nō possit sicut si ab alio emisset vel ab alio titulo acq̄ statisset nisi q̄ hic soluit cēsum ille nōz hic bz vtile dñi ille dicitur. vt. ff. si ager vec. l. j. r. s. r. bic. possit adici ali? fund? sterilis: sed nō emētī a p̄uato. s. eo. l. vniuersi. ¶ Itē no. ex fi. q̄ emphyteota pōt manumittere seruos ascriptitios fundi emphyteoticarij. r hoc fanore libertatis: alias non p̄nt alienari sine solo. l. quēadmodū. r ibi dicit. s. de agrico. r censu. r intellige manumittere. i. liberare ab ascriptitia cōditiōe q̄ nō sunt serui. l. ne diutius. s. de agrico. r cēsi. colon? autē simplex manumittere seu liberare nō possit vt in contrario hic in glo. alleg. ¶ In ter. ibi: cōpararūt in baudi sed solum ex nostra largitate in cōcessiōē emphyteotica habet. Itē ibi p̄t̄is depēsis. i. solutis. Itē ibi: inferēdo. i. soluēdo pretiū. Itē ibi: p̄nuata. i. facta a nobis tanq̄ a p̄uato. vel etiā a p̄uato. Dy.

Limitosus vel saltuēsis prohibent alienari vñ in emphyteosim dari sine saluo sine dempto canone penā tā petitiōē q̄ officio eius admittenti etiam ex rescrip̄to p̄ncipis imminente. b. d. ¶ Et est localis bec. l. disponens vt fundi patrimoniales p̄ncipis limitrophi sine limitosi. i. in confinis imperij possit: de quib? dicit in rubrica. s. de fun. limi. r fundi saltuēsis. i. in quib? sunt pascua r stirpeta. vt dicit. s. eo. i. rubrica. fundi q̄ sunt in cōfinib? .i. in p̄tib? orientalib? nō possunt alienari vel i emphyteosim dari etiā rescripto vt bic. r. l. fi. s. de fun. limi.

- sicut r in aliis casibus nō p̄dest rescriptum p̄ncipis. vt no. in iuribus hic in glo. fi. allegatis sed stent ad seruitium militum. Itē ibi deferentū. l. j. r. l. fi. s. de fun. limi. r dicit. s. eo. l. omnes. licet alii fundi patrimoniales aliorum locorū alienari possint saluo canone. i. in prima. r bic in glo. fi. r dicit. s. eo. l. j. r. s. eo. l. proxima.
- 1 ¶ Fiscus non grauatur licet colon? p̄scribat cū recipiat canonē.
- 2 Contra fiscū qualiter p̄scribatur.
- 3 Si vasallus neget feudū r dominus probet transfertur possessio in dñm propter mendacium.
- 4 Duplex est spēs possessionis solū: scilicet ciuilis r naturalis.
- 5 Feudū bene potest acquiri ea lege ne iuramentū fidelitatis p̄stet.

Tribenus. Qui per .xl. annos continuos fundum patrimoniale vel templozū vel alterius iuris possederit cū titulo vel sine tit. ipsū quantum ad dominū r p̄prietatē p̄scribit: sed non quātum ad canonē quē soluere debet. Ille vero cui a p̄ncipio concessus fuit a p̄ncipe fundus nec canonē soluere teneat r tenuerit per. xl. annos tam a dño quā a solutiōe cēsus erit secur? b. d. ¶ Et sic nō ob. s. l. ius emphyteotici. que dicit p̄statiōi canonis nō p̄scribi tempore vetusto q̄ verū est q̄ nō. xxx. annis. vt ibi. sed cōcurrente cōcessiōe p̄ncipis facta de nō soluēdo bene p̄scribit vt bic in fi. ¶ Et sic duo sunt necessaria vt teneat cōcessiō fundi cū pacto q̄ nō soluaf canon. s. q̄ cōcessiō fuit facta a p̄ncipe r q̄ steterit in cōcessiōe per. iij. annos. r ita intellige q̄ fun. in. l. vnt. r ibi dicit. vel fundos releuatos. i. de palude ad terrā reductos. vt bic in glo. j. r. s. de colla. dona. l. vntea. r ibi dicit vel fundos cuiuscūq̄ alterius iuris in aliqua p̄uincia possederat vt emphyteota vel colonus per quatuor annos sine p̄ncipis cōcessiōe r autoritate non potest postea pro dño dicatorum fundorum vltimus molestari: sed canonē debitum s̄m qualitatē ipsorū fundorū soluere cōpellitur. r sic patet q̄ licet p̄scribatur fundus emphyteoticarius cesaris vel templozū quatuor annis etiam sine tit. nō tamē p̄scribitur solutioni cēsus vt bic. r. l. cōperit. s. de p̄scrip. xxx. anno. r dicit. s. eo. l. ius. Itē patet hic q̄ id q̄ operatur concessiō p̄ncipis vel perequatois fundum assignantem in emphyteosim. l. vt dominium fundi ei querat. s. de censu. l. fin. r de omni agro deser. l. quicūq̄. illud idē facit nuda p̄scrip. sine alicuius cōcessiōe cū solutione tñ. xl. annorū. vt bic in glo. in vers. nigrozū. in fin. ¶ Itē etiā differētia s̄m Odo. inter colonū sica r semproui r templozū qui p̄scriptiōe quatuor annorū acquirit dñiū vt bic colonum p̄nuati q̄ nō acq̄rit. l. j. s. cōmunita de vlticap. r. l. male agit. s. de p̄scrip. xxx. annorū. ¶ Et est ratio diuersitatis q̄ p̄ncipis non grauat h̄z colonus p̄scribat cū recipiat canonē q̄ id est p̄missum vt quis inuiteretur ad colēdum fiscales fundos cū sciat a se nō posse aduocari nisi in fundis exceptis. l. pri. s̄ p̄nuat? dñs grauat h̄z colonus p̄scriberet q̄ p̄deret p̄dium r p̄ cōsequēs solutionē pensiōis ar. s. de fide instra. l. plures apochis. cōtra quā solutiōnem non p̄scribitur fisco. l. cōperit. s. de p̄scrip. xxx. anno. r ibi vt Dy. in p̄scriptiōe autē rerū ecclēsie seu templi. concludo quod res immobiles templozū seu ecclēsiarum nō p̄scribuntur longo tpe. r. j. vel. r. j. annorum. s. ne rei domi. vel temp. s̄ p̄scribuntur hodie iure autenticorum solum. iij. annis. vt aut. quas actiones. s. de sacrosan. ecclē. excepta ecclēsia romana contra quā nō p̄scribitur nisi centum annis vt ibi. ¶ Itē in rebus ciuitatum r patrimonialium cesaris immobilium vt requirantur. iij. an. vt tenet Ange. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ecclēsia vt tenet gl. in. d. l. fi. s. ne rei do. ¶ Sed differunt in quatuor casib? positis in. l. vltima. s. de sacrosan. ecclē. l. in hereditate. legato venditō vel donato ecclēsie vel ciuitati in quibus pariter currebat p̄scriptiō cēsus annoz. q̄ postea p̄ dictā aut. r i corpore p̄nde sumit fuit correctum in alijs ecclēsijs p̄ter romanā vt in eis sufficiat. r. anni. sed in ciuitatibus illa. l. fi. s. de sacrosan. ecclē. remansit in correcta in illis quatuor casibus vt hodie etiam requirantur centum anni vt glo. in dicta aut. in ver. itē an idē in ciuitate. Et hocz ibi. Bar. nec cōtra istā p̄scriptiōē quatuor annoz restituit ec

tentē nō admittat tūc enim rem 7 p consequē solutionē cēsus etiā futūrā p̄scribit. xxx. an. vt not. gl. fi. l. d. l. male agit. 7. l. j. s. cōia de vsuca. sed anteq̄ interuertat possessionē cū semp̄ recognoscat dñm nunq̄ p̄scribere rem neq̄ future annue p̄fatiōi. d. l. male agit. 7. d. l. j. ¶ Itē quid si quis per. xxx. annos tenuit rem tanq̄ sibi locatā in emphyteosim 7 soluit omni anno vniformē mercedē an p̄scripserit vt deinceps tenere debeat in emphyteosim quātum cūq̄ de locatione nihil cōstet. dic q̄ sic 7 hoc voluit gloss. fin. scdm̄ vñū intellectū in. d. l. cōperit. s. de p̄scrip. xxx. annoz. 7 ibi p̄ Bar. 7 hoc etiā tenet Ange. in. d. l. male agit. ¶ Et est ar. bec. l. in hac prima parte s̄m An. de barn. quod feudatarius nō p̄scribat feudum. xl. annis vt. s. de p̄scrip. xxx. annoz. l. male agit. 7. l. cum notissimi. s. fi. 7 si f̄ vasallus neget fructum 7 probet dñs: transferatur possessio in dñm propter mendaciū. in aut. itē possessor. s. qui. po. in pig. 7 aut. contra qui propriā. s. de nō nu. pecu. deinde in. c. si quis per. xxx. an. in tit. si de feu. cōtro. fuerit. colla. x. ¶ Secundo nota in versū. hoc etiā adficiendo q̄ vbi quis impetravit a p̄ncipe fundū patrimoniale ipsius p̄ncipis libere haberet sine p̄fatione alicuius cautionis lz non valeat talis impetratio p. l. q̄ cūq̄. la. j. s. eo. tñ si steterit. xl. an. qd̄ canonem non soluerit iuuabit p̄fatione. 7 sic duo sunt necessaria vt colonus fiscalis sine cessaris vel tēporum p̄scribat solutioni census sine canonis p̄ncipis q̄ ab initio acquisierit rem cū titulo. l. ex sp̄ali cōcessione. p̄ncipis q̄ non teneatur soluere canonē. secūdo q̄ possideat. xl. an. sine solutione alicuius census vt hic p̄t. ¶ Ad em̄ sufficeret q̄ solū cessasset per. xl. an. vt. d. l. cōperit. s. de p̄scri. xxx. anno. nisi p̄ncipis concessisset qd̄ canonē nō soluere vt etiā sufficeret si concessisset ex postfacto 7 non a principio. vt hic in glo. in versū. de iure canonē. 7 in glo. seq. ¶ Et rō quare non sufficit alterū est s̄m Odof. quia est p̄ ins cōsuetud. i. agro sterili 7 solū ad pascuā vt dixi. s. in rubrica. ¶ Item ibi. cōputanda. i. cōputando non tps̄ suū sed etiā annozū suozum. ¶ Item ibi. corporalis. xl. annozū iugis. l. continue pos sessionis. nō autē sufficeret p̄scrip. xxx. anno. vt dixi. s. in. l. ius emphyteoticū. ver. possessionem. in tertia lectu. ¶ Et iste tex. est cōtra theorica Bar. l. l. ff. de acqui. pos. q̄ dicit q̄ triplex est species possessionis naturalis civilis scz 7 corporalis. 7 hāc corporalem dixit non parare p̄scriptionē fructuū sed solā detentionē 7 victoriā p̄ extraneū interdicto vt possidetis. nam hic vides q̄ ista corporalis parit p̄scriptionem dñi ideo intelligas de naturali admixta cū civilis q̄ parit p̄scriptionē dñi. ¶ Et tene q̄ solum duplex est sp̄s possessionis scz civilis 7 naturalis vt tenet glo. s̄m opinione Jo. in. l. j. ff. de acqui. pos. ¶ Civilis sola producit effectū vsucapionis l. j. s̄ per seruam qui in fuga. ff. de acqui. pos. cūz. s. j. Itē p̄ dicit acquisitionē fructuū vt not. in. l. iij. s̄. ex contrario. in glo. magna iurta ff. de acqui. pos. 7 ibi p̄ Bar. Sola autē naturalis nō sufficit ad vsucapionē veri 7 directi dñi. l. acquirit. in ff. de acqui. re. domi. sed alterius iuris sic. l. fi. in ff. de p̄scrip. lon. tēp. ¶ Itē non sufficit sola naturalis ad acquisitionē fructuū respectu naturalis possessionis sed respectu iuris qd̄ bz in re naturaliter tñ possidens. vt vsu fructuarius bñ acquirit fructus. l. naturaliter. ff. de acq. pos. 7. l. si vsufructuari. ff. qui. mo. vsufr. amit. vel ex voluntate dñi. l. iulia nus. s̄. possessionē. ff. de act. empt. 7. l. si seruus. s̄. locauit. ff. de re. 7 de hoc vt p̄ Bar. 7 An. in. d. l. iij. s̄. ex dñi. ff. de acqui. pos. 7 per Dy. in regula iuris sine possessione. in. vj. ¶ Itē ibi. dempto canone. Nota nō tenere cōcessionē p̄ncipis ne debet canō fundi cesset si soluat nisi venustate sequētis tps̄. xl. annozū confirmet. ¶ Item dñm aut bene pōt acquiri ea lege ne iuramentū fidelitatis p̄stet. vt in tit. per quos fiat inuecti. c. nulla. coll. x. ¶ Itē ibi. nec possint penitus profligari. i. molestari ad soluendū canonē qd̄ est supra. 7 de hoc versū. p̄fligari. habes etiā in. l. cōperit. s. de p̄scrip. xxx. anno.

Lognouimus. Hanc legē idcirco bar. ad qd̄ nō de ecclesia q̄ concessit fundū i emphyteosim: in q̄ fundo steterat ad laborandū qd̄ p̄ maritū tps̄ q̄ si emphyteota expellit illū colonus cū bonus esset alii subrogauit locū ei q̄ d̄z p̄uari emphyteosi.

De micipis 7 colonis patrimonialiu 7 saltuēsiū. Rubrica. ¶ Cum dictū sit supra de feudis patrimonialibus 7 saltuēsiibus 7 emphyteoticis 7 eoz cōductoribus qui dñi appellant. s. ti. j. l. possessores. nūc vero de illis qui in ipsis fundis morant 7 colunt vt sunt cōditores mancipia 7 alii coloni qui in hoc titulo referant. f. ne occupent terras vltra q̄ debeāt. seruos nō manumittāt. 7 terrā nō dere linquant. 7 qd̄ dicit saltuēsiibus ep̄posui. s. de fun. patrimonialibus sub rubrica. ¶ Emphyteoticarios. ¶ Coloni vnus velle vel territorij non oīa sed solū illa q̄ cōluerūt occupare possunt in p̄iudiciū emphyteotarū quib⁹ postea villa sit concessa. Itē aquā solū necessariam ad irrigandam adducere possunt 7 si plus adducant pensionem emphyteoticariis soluēt. b. d. ¶ Et ex hac. l. p̄t qd̄ colon⁹ ante finē cōductionis nō p̄z fruct⁹ 7 aquas rei

locare vltra debitū modū 7 exigentem necessitatē vsurpare alias teneret ex locato qd̄ nota contra conductores p̄diorum 7 vinearum qui vltimo anno cōductionis fructus percipiunt 7 deteriorat p̄dia 7 vineas: vt omnem quem possunt fructū percipiunt: p̄pter qd̄ sequentibus annis minus fructus percipiunt. nam tenentur ad intercessu vel mercedē locatori vel in eius locum succedenti seu causaz ab eo habēti vt hic. 7. l. bec distinctio. 7 ibi per bar. ff. loca. ¶ Aut ergo bec lex q̄ si fiscus vel cesar locat p̄dia cuiusdam ville colonis sub mercede in nummis consistente 7 demum concedat alteri dictam villam in emphyteosim non possunt dicti coloni vsurpare 7 percipere nisi fructus p̄uenientes ex p̄dictis vel olinetis vel vineis per eos 7 eozum labores cultis 7 desertis alia autem p̄dia dicte ville que non coluerunt nec aliquem laborem in eis impendunt vsurpare non possunt in p̄iudiciū emphyteotarum similiter aquas ad irrigandum nō debent vltra necessariū vsu vsurpare alias tenentur emphyteoticariis debitam mercedem soluere. ¶ Et patet hic q̄ p̄dium fisci seu cesaris nummis simpliciter colono locatū potest alteri in emphyteosim dari. 7 tenet emphyteota vel emptor stare colono vsq̄ ad tēpus sue cōductionis. l. fi. 7. j. eo. l. cognouimus. qd̄ secus est in p̄iuato. l. emptorē. s. loca. 7 per Bar. in. l. si filio. s. fi. ff. so. ma. ¶ Et videtur hic casus secundū An. de perusio qd̄ si dominus ville vel etiā castri locat alteri terminus dicte ville vel castri q̄ in tali casu veniat solū terminū solui cōsuetū. nō autē loca syluestria 7 ad culturā nō apta: 7 similiter veniāt fontes 7 riuus cessarij. 7 sic residuo aque 7 collibus 7 saltibus locans vti poterit. ¶ Itē no. ter. ibi: nullis culturis erudierit. cōtra eos qui faciunt putari arbores vel vineas vel vites p̄paginare: vel terras cultura reperi expertos 7 in talibus baud eruditos q̄ pro omni deterioratione cōtingenti tenent dñis fundozum vel locatozib⁹ eozū. ¶ Et hoc inducit hic gl. s̄ doctores 7 scriptozes q̄ per subfinitozes dicitur los nō eque peritos legūt vel scribūt vel et p̄ eque pitos. nā cū ipsi nullos suos labores impēdāt salariū percipere nō merent. sicut hō coloni agros in qd̄ colēdis laborē nō impēderūt vsurpare nō p̄t: 7 d̄ ban liceat fuis p̄ substitutū: dñi plene i. l. null⁹. q̄ neru. s. d̄ dec. 7c.

Libertatis. Simplex colonus micipis fundū patrimonialiu libertatem prestare non pōt: si p̄stiterit a procuratore fisci rescindere b. d. ¶ Qui em̄ tenet alio noīe vt colon⁹ vt hic: vel precario. l. si nō proprietatem. s. de his qui a non domino ma. nō manus mittit: q̄ nō sunt dñi. secus in eo qui est dominus respectu directi dominij vel vtilis vel quodominij. l. possessores in fi. s. titu. j. 7. l. j. s. de his q̄ a nō dño. 7 p̄ d̄t hic intelligi qd̄ de facto fuit libertas data 7 de facto per procuratorē cesaris rescinditur.

Emēs a fisco vel in emphyteosim accipiens rem patrimoniale vel fiscalē tenetur stare colono fiscali.

Cognouimus. ¶ Emphyteota fundi patrimonialis tenet stare colono 7 si em̄ expulerit possessione p̄iuat. b. d. ¶ Not. ergo q̄ emens a fisco vel in emphyteosim accipiens rem patrimoniale vel fiscalē tenetur stare colono fiscali. 7 est ratio ne colonus habeat regressam cōtra fiscū. qd̄ est secus in emptore vel emphyteota p̄iuati: qui nō tenet stare colono. l. emptorē. s. loca. 7 dixi. s. eo. l. j. nec similiter colonus sibi. l. qui fundū. ff. loca. 7 idē in legatario. d. l. qui fundū. 7 ideo emptor emphyteota 7 legatari⁹ possunt colonū expellere qui habebit regressum cōtra locatorē 7 ei⁹ be redē. l. si merces. s. fi. ff. loca. nisi esset colonus seu conductor ad non modicū tēpus: q̄ tūc nō potest expelli cū habeat ius in re. l. j. s̄. qd̄ ait. ff. de superfl. vel si in instrumēto locationis ad modicū tps̄ locator pro obseruatione obligasset oīa bona sua. q̄ tūc cōductor potest fundū loco pignoris retinere cū habeat hypothecā: que est ius reale. l. pignoris. s. de pig. 7 eccluerio si in instrumēto v̄ditionis vel legati diceret qd̄ vedit vel legat fundū locatū: 7 omne ius omnemq̄ actionē p̄sonalē 7 realē cōpetētē in ea re vt p̄ ea re vt ei⁹ occasio: faciēs cum procuratore in rem suā. l. qua draginta. ff. ad. l. fal. tunc videtur cessa actio ex locato. ideo potest cogi colonus stare 7 colere de quo per Bar. in. d. l. qui fundum.

Non licet veteranis ob honore militie agrorū cultu re intēdere. 7 ipsorum tela in vomeris atq̄ ligonis vsu m̄ cōuertere.

Nullites limitanei p̄nt culture agrorū eis assignatorum intēdere.

Super patrimonialiu. ¶ Coloni fundorum patrimonialium ad aliquā militiam cōuolantes reuocari debent ad antiquā culturā 7 ascriptitiā cōditionem cui ip̄ si ac patres 7 auī fuerant obligati. Item milites veterani qui quieti donati operas rusticales exercere non debēt. hoc dicit. ¶ Ad tantū enim est interdictū colonis ascriptitiis 7 censualibus ad militiam aspirare. l. cura. j. qui m̄ non possunt 7. j. titu. j. 7. l. fina. sic nec a solo cui alligati sunt propria origine 7 conditio ne vel etiam auita vel paterna recedere possunt: alias etiam a militia retrahuntur 7 ad culturā. l. colonos nulla. 7. l. cum satis. s̄. q̄ ucat. s. de agrī. 7 cēs. Verū nisi steterit in militia tāto tpe vt meruerint tāq̄ veterani boneste admitti ad gescēdū q̄ tūc ad agriculturam amplius

ram ampli' reuocari nō debet ob honore militie adimplete vt hic in fi. z ita intelligit hic glo. nō enim dānificat quenquā isti coloni militates nisi solū principem cuius sunt. Alios em colonos nō ad inuat militia. s. de agri. z cens. l. originarios. Et not. hic text. in fi. q' nō licet etiā veteranis ob honore militie agrorū culture intēdere z ipsorū tela in vomeris atq' ligonis vsum cōuertere. esset cū ridiculū vt qui venulit enfem redeat ad vomerē z ligonē. pnt tñ veterani ad vitā ociosam vitādā agrorū culture intēdere. f. de vetera. l. penul. de qua glo. hic opponit z nō soluit. vñ Lucanus. Que rura dabuntur que veteranus aret. glo. tñ in. d. l. pen. bāc. l. intelligit q' nō debet intendere culture vt remaneat ascriptitū vt prius fuerant sed vbi hoc nō agit possunt veterani culture intēdere. militā testantē nullo mō. l. milites. s. loc. z. l. milites. f. de re mili. C' Pos' sunt etiā f' milites limitanei culture agrorū eis assignatorū. intēdere. l. agros. s. de fun. limi. z bac. l. in fi. C' Mo. etiā cōtra milites legalis sapiētie q' eorū arma. i. libros baud vendere debēt z culture intēdere ob honore doctoralis dignitatis que armata precedit militiam z in proemio institutionum tetigi.

De fugitiuis colonis patrimonialibus emphyteoticis z saltuē sibus. Rubrica.

Continua s'm Odof. qz mācipia z coloni de quibus supra dictū est aliq' fugiunt ideo subsequenter postponit bec rubrica. C' Et no. q' nō dicit fugitiu' qui ppter se morā sui p'toris aufugit. l. qd sit fugitiu'. ff. de edi. edic. z. l. gao. s. impator. ff. de ali. lega. ex quo inferur q' statutum disponens q' vir nō teneatur facere expensas vroz fugienti. debet intelligi quando mulier sua sponte z suo vizio aufugit. Secus si propter lenitiam qz nō poterit vir se statuto iuuare per dicta iura. s. alleg.

C'oloni fugitiui patrimoniales vel saltuenses non obstantib' stipendijs que pmeruerūt in militia ad quā se transfulerūt reuocant ad primeuā culturā agrorū. b. d. C' nō prodest ergo cautela auis z partibus anneris culture fundorū patrimonialium vt mittant filios vel nepotes paruulos pro ragacijs militū vel magnatū. vt aliq' promereant stipēdiū. qz nihilominus sunt ad mūnera publica z culturā agrorū reuocandi. quibus ipsi z eorū pgenitores fuerit alligari citatis tñ ducibus sub quibus militabant. nec pdest eis stipēdiōrū receptio quin reuocent z concol. l. pri. z. f. de coarcta. l. si coarctalis. z si militiam accepissent sunt degradandi f. de agri. z mā. dñi. l. serui. C' Et per hanc. l. in fi. pbatur q' lz quis diu exerceuerit militiam z stipēdiā receperit ppter hoc non pbat eum esse militē nisi doceat se legitime creatū militē cū solēnitatib' requisitis. ex qui. cau. ma. l. pe. facit. l. si solēnib'. s. de fide instrumē. z ibi dixit Boli. l. si quis pbat se dātium. exercuisse z solutiones dātiorum recepisse non ppterea pbat se conductorem dātū esse nisi pbat legitime dātium habuisse cū solēnitatib' requisitis. de qb' in. l. tpa. s. de fide instru. z iure haste hñ. C' Item lz qd pbat sibi prestita alimēta iussu iudicis ab aliquo assertore patre p hoc non pbat se filium. l. si quis a liberis. s. meminisse. ff. de libe. agnosce. C' Item si quis pbat se gessisse p tabellione z plura cōfecisse instrumēta et solutiones instrumētōrū recepisse nō ppterea pbat se esse tabellionem nisi doceat de sua legitima creatione. z. b. d. Bart. de decur. l. berennius. ar. huins. l. sed cōtrarium decidit in. l. barbarius. ff. de offi. pto. vqz q' sufficiat pbare per publicā vocem z famam. z qd ad eum tanq' ad publicū z antēticū notariū habet cōiter accessus zc. z hoc etiam tenet Spe. in ti. de instr. edi. s. restat. vñ. ex. premiffis. z gloss. z Inno. in. c. j. de resti. spo. C' In ter. ibi. stipēdiā. f. data vel statuta z que etiam tunc durāt als si sunt finita z factus sit veteranus nō reuocaf. s. l. pri. in fi. C' Item ibi. saltuēns. i. colonis pcediorum solū ad pascua deputatorum dixi. s. de fun. pa. super rubrica. C' Item ibi. ad mūnera patrie. nota etiam colonos ascriptitios cogi ad mūnera patrie subeunda. qd est notandum qd intellige de mūneribus colonis cōgruentib' vt est viarū z pontium refectio a quib' nemo excusat. s. de qui. mu. ne. liceat se excusare. l. j. z. f. ti. j. l. j. z. si. nam z ad extraordinaria opportuno tpe inuitant vt no. l. i. s. de agri. z cens. z mulieres similiter vocant ad mūnera earum se cui congruentia. l. vñ. s. de mulieribus z in quo loco.

Quisquis. Solicitans ad fugaz patrimonialium colonum principis vel eum fugientem occultans in eius restitutione z auri libra puniuntur. hoc dicit. Et idem dicit glof. in colonis alioruz de quo vidisti in. l. seruos. s. de agri. z cens. z. s. de colo. illi. de col. tbra. z de col. pale. z de diuersis penis pro occultatiōe istorum colonorum vide glof. in. l. quicunqz. in fi. s. de seruis fugitiuis.

Quisquis. Ascriptitij fundorum patrimonialium eorum culturam relinquentes z ad aliquam militiam se transferetes sunt moderatoz loci presentandi z per eius officium culture restituendi nullo suffragante rescripto aut principis annotatione. hoc dicit. concol. s. ti. j. l. fi. z. s. co. l. j. cum similibus.

Hoc autē fallit si boneste finito tpe a militia sit remissus. qz cū sit factus veteranus nō redditur culture. s. titu. j. l. fi. in fi. C' Item fallit si ab aliquo corpore cui se eribuit sit. xxx. an. prescript'. s. tit. j. l. eū qui. C' In ter. ibi intercessio. i. fideiussio. Nota q' deliquit seu fugitiu' relaxat fideiussorib' pmittētib' q' se presentabit coram iudice ad quē debet fieri missio. cōcor. in iusvoc. vt eant aut satisfident. in rubro z nigro. alias debent sub fida remitti custodia periculo iudicis remittentis. in aut. vt nulli iudi. s. si quis vero com. prebensozum. colla. ix. z debet remitti ligatus s'm qualitate delicti vt no. gl. in ver. de more in cle. pastoralis. de re iudi. ad q. l. j. z. l. diuus. la. j. z q' ibi per Bar. ff. de custo. reorum.

De locatione fundorū p'rimonialium z emphyteoticorū. Rub.

Glossa cōtinuat qz. dixit de cōductorib' fundorū patrimonialium z emphyteoticorū z de colonis ipsorū. nūc vero ad quas collocationes teneant isti fundi p'rimoniales z emphyteotici. nec super fluit bic ti. per aliu. f. de colla. fun. z ibi dicit.

Nemo debet sciungi z recusare seu dissentire ab eo qd cōcernit bonum cōmune z publicā vtilitatem.

Emphyteoticarij. Emphyteote fundorū ab extraordinarijs muneribus sunt exempti p'pter quā ad instructionē pontiū z viarum et aliorum publicā vtilitate z necessitate concernentiū. ad que sicut ceteri puinciales cōferre debēt. b. d.

Hec autē q' nō teneantur ad extranea mūnera nō ipsorum auoz sed filii z principis est cōcessa vt hic in glo. C' Et no. hic in fi. l. qd' nemo debet sciungi. i. separari z recusare seu dissentire ab eo qd cōcernit bonū commune z publicā vtilitatem qz publica vtilitas est preferēda priuate vt hic z in aut. de nō alie. s. qz vero vtilis mile. in fi. colla. j. z. l. actio. s. labeo. ff. pro socio. de quo per Barto. in. l. j. ff. so. ma. C' Et ex hoc patet q' licet quis habeat priuilegium immunitatis a publicis muneribus teneatur tamen ad constructionem pontium z viaruz sicut tenetur ecclesia licet sit priuilegiata nisi etiam ab eis specialiter cōcedatur immunitas vt hic z. l. placet. s. de sacrosan. ec. z. s. de immu. ne. cōce. l. fi. z. s. de qui. mu. vel pre sta. ne. lice. se excu. z. f. de colla. fun. f. lca. l. abst.

Patrimoniales. Possessores patrimonialium fundorū ad extraordinaria nō tenent in totū vel in partē sed tributa ordinaria soluere cōpellant. b. d. C' nō possunt ergo possessores z cōductores fundorū patrimonialium qui ab extraordinarijs sunt exempti vt hic. z. s. l. pri. z. l. priuate. s. de excu. mu. molestari. vt se concordent soluere saltē mediam vel tertiam partem onerum extraordinariorum. sicut se cōcordauerunt pro media vel tertia macedoniani. de quibus in. l. fi. s. de anno. z tri. quod no. cōtra communitates villarum que videntes non posse granare aliquos priuilegiatos volūt eos reducere vt saltem pro media parte vel ter tia parte inuēt cōmunitatē supportare onera illa extraordinaria. nā immunitas cōcessa aut in nullo aut in totū debet obseruari. vt hic in glo. z tales cōtrafacietes immunitati puniuntur in. v. libris auri. l. fi. s. de excu. mu. ab ordinaria autem collatione nō sunt possessores fundorum patrimonialium exempti siue in auro siue in speciebus constat ille canō. Est enim duplex canon siue tributum ordinarium a prouincialibus soluēdum. scilicet capitis z agrorū. vt s. de anno. z tri. super rubrica.

Comunio fundi cōiter possessi nō operat vt quilibet possessor cōueniatur in solidū z ad tributū totū debitū. sed solum pro rata sue possessionis.

Possessores fundorū patrimonialium in solidū vel pro parte cōueniendi sunt prout possidēt ad ordinarias functiones sicut z quilibet ali' priuatus cōuenit. b. d. C' Patet ergo qd si sint plures habentes in emphyteosim vel locationem fundum patrimonialem pro partibus non tenentur ad tributa quilibet in solidū. sed solum quilibet tenetur pro rata sua z p parte pcedij quā possidet. l. dec. enim tributa iuxta quātitatem patrimonij imponunt z erigunt nō iuxta numerū psonarū vt hic dū dicit: ad eosdē fundos pueniētū. z in. l. indictioes. s. de anno. z tri. z ibi dixi. C' Cōio ergo fundi cōiter possessi nō operat vt quilibet possessor cōueniatur in solidū z ad tributū totū debitū sed solū p rata sue possessionis. C' Et no. hic ex. fi. l. q' tam possessores patrimonialium quā ceteri puinciales p modo possessionis ordinaria tributa subeunt. z extraordinaria regulariter nō agnoscut vt hic z. s. co. l. j. z. fi. z. s. de an. z tri. l. omnes omnino. z ibi dixi.

Creditor quando cogatur particularē solutionem recipere z nu. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.

Quisquis. Possessores fundorū patrimonialium in solidū vel pro parte cōueniendi sunt prout possidēt ad ordinarias functiones sicut z quilibet ali' priuatus cōuenit. b. d. C' Patet ergo qd si sint plures habentes in emphyteosim vel locationem fundum patrimonialem pro partibus non tenentur ad tributa quilibet in solidū. sed solum quilibet tenetur pro rata sua z p parte pcedij quā possidet. l. dec. enim tributa iuxta quātitatem patrimonij imponunt z erigunt nō iuxta numerū psonarū vt hic dū dicit: ad eosdē fundos pueniētū. z in. l. indictioes. s. de anno. z tri. z ibi dixi. C' Cōio ergo fundi cōiter possessi nō operat vt quilibet possessor cōueniatur in solidū z ad tributū totū debitū sed solū p rata sue possessionis. C' Et no. hic ex. fi. l. q' tam possessores patrimonialium quā ceteri puinciales p modo possessionis ordinaria tributa subeunt. z extraordinaria regulariter nō agnoscut vt hic z. s. co. l. j. z. fi. z. s. de an. z tri. l. omnes omnino. z ibi dixi.

Creditor quando cogatur particularē solutionem recipere z nu. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.

Lacuit. Emphyteote fundorū patrimonialium principis particularim canonē debitū soluere possunt dñi. particularis hui' solutio tres vices non excedat. z in tribus vicib' tot' canon sit solut' s. iij

dictū nonū hospitale trāsinūt in subiectionē siue vniōnē ⁊ permu-
tationē in hospitale de alto passu cū onere ⁊ forma, quibus fuerat
obnoxiiū vt in inrib⁹. s. alle. ⁊. l. j. ⁊. l. vniuersi. s. de fun. pa. ¶ Sed
cū dicitur qd dicte possessiones p reparatiōe dicti pōtis dicitur tacite obli-
gate. ff. de ali. lega. l. si. ⁊. ff. de trā. l. cum bi. s. si vni. ⁊. ff. de vstru. l.
3. **hactenus.** ¶ Tertio qd in pmutatiōe psumit actū ⁊ reseruatū
qd pmutas facere cōuenit. l. vniuersor. ff. de pigno. act. l. titianus.
ff. qd cū eo. l. itē sed ⁊ inlian⁹. s. qd d. ff. ad macedo. nā lz in pmuta-
tione nō fuerit exp̄ssum: tñ sepe min⁹ dicitur ⁊ plus intelligit ⁊ silentio
p̄missum p exp̄ssio habet. l. si. s. lz ⁊ si qs. ff. de anna. excep. ⁊ qd ca-
sus omisus habet p exp̄ssio. ff. de condi. ob. cam. l. si extraneus. ⁊ ff.
de re. du. l. qd uos. vñ. nam ⁊ qui vnicū. ⁊ p hac pte faciūt. ff. d vñ
fru. leg. l. fundi trebatiani. ⁊ ff. d leg. j. l. si dom⁹. s. si. ⁊. l. nihil. et. l.
liberto. ff. de an. leg. nec ob. p̄uilegiū impiale cōcessum illis de alto
passu super cōfirmatione pmutatiōis: qd p gñalē cōfirmationē nō
tollit pōtis reparatiō: ad quā hospitale fuerat obligatum: cū in spe-
cie nō fuisset impator allatur⁹. ar. s. ad velle. l. iubem⁹. ⁊. ff. de vda.
l. fili⁹. maxime cū nullū genus hoīm ad reparatiōē pōtis excusetur
sed etiā diuina dom⁹ tā laudabili titulo ascribat. ff. de pui. do. aug.
l. ab sit. ⁊. ff. de fac. san. ec. l. in instructionē. ¶ In oppositiō qd nō te-
neat. ar. qd reficere ē facti ⁊ ea qd facti sunt ad alios nō trāseūt. l. q
heredi. ff. de cōdi. ⁊ demō. ⁊. ff. de cū factū. infi. de stipu. ser. ⁊. s. ne
aut. s. de cadu. tol. ⁊. l. inter artifices. ff. de sol. ¶ Secūdo qd in permu-
tatione nihil fuit dicitur sic intelligit omisum. l. cōmodissime. ff.
de lib. ⁊ post. ⁊. s. in aut ad deficientis. s. de ca. d. tol. ¶ Tertio quia
dictū hospitale nonum fuit per illos d alto passu destructum quo
destructo extinguit legatū de dictis possessionibus ei factum. l. p̄.
s. tusculan⁹. ⁊. l. legatū. ff. d leg. in. s. si vni. ⁊. l. seia. d auro ⁊ ar.
leg. ¶ Quarto impator pfirmādo pmutatiōem p p̄uilegiū vñ
voluisse trāssere in alium vñ legatū possessionem qd facere po-
tuit. l. legatū. ff. de adm. re. ad ciui. perti. ¶ Nec ob. qd aliquo tēpore
reparuerint pōtē qd forte cbaritatis cā fecerūt. ⁊ ea que sūt cbarita-
tis cā nō p̄scribunt. l. qui iure familiaritatis. ff. de acq. pos. ⁊. ff. de
pca. l. ⁊ bz. s. j. ¶ Tercio steterūt p. xxx. ānos qd nō fuerūt molestati ad
reparatiōē q̄ tēpore omne ius tollit. l. sicut. s. de p̄cri. xxx. an. ¶ Tercio
ex parte ipsorū est fauor religionis ⁊ loca religiosa plus iuris hnt
q̄ publica. ff. de ferui. l. seruitutes. s. si. ⁊. ff. ne quid in lo. pub. l. j.
locorū sacrorū. ¶ Primum partem puto verā p iura ibi allegata
⁊. c. pastoralis. ⁊. c. cū nō st. de deci. ⁊. c. ex literis cū conor. ibi alle-
de pig. ⁊ qd no. p. Bart. in. l. gaio. ⁊. l. mella. s. si. ff. de al. ⁊ cib. le. et
aut. ingressi. de fac. san. ec. l. magna. vñ. ¶ Tercio si tenebat. Et r̄stionē
ad ar. ptis aduersē cā breuitatis omitto. ¶ Tertio nota. hic si qd
adicerit qd iugmētata re cēsuali nō d̄z augmētari cēsus qd intel-
lige verū qn augmētatur diligentia possessoris vt hic. ⁊. s. de p̄dis
nau. l. si. ⁊ ibi dicit. ⁊. l. si quis a p̄uorib⁹. s. de oi agro deser. ⁊ ibi est
retigi. Et est rō ne doleat diligētes opas suas eis fuisse dānosas. l.
si. s. de allu. ⁊. pa. ⁊. l. si. s. de oi agro deser. si vero ex alia cā augmen-
tē vt qd nonū p̄ditiū accepit tūc videt in stū illius hēri rōnem vt
no. l. c. p̄bim⁹. ⁊. c. quāto de cēs. ¶ Et ē ar. bec. l. q lz angūtur fa-
cultates ecclie nō tñ angēt p̄bēde de quo dicit in. c. quanto. vbi gl.
7. allegat hāc. l. ¶ Tercio lz meliores res steriles vel ruinosas in emphy-
teosim ab ecclia data non tñ angēt canonis solutio: vt dicit. s. l. si. de
p̄e. nau. ¶ Quarto no. ibi sine aliquibus iudiciis qd debitorēs ⁊
emphyteote fiscales qd singulis annis non faciūt debitas solutiōes
sunt summam sine ordine iudiciario cōpellēdi. habet em̄ filcus
plura remedia cōtra suos debitorēs liquidos vt hic. ⁊. l. sacrilegū
in si. ff. ad. l. iul. pecul. ⁊. l. nemo carcerē. s. de erac. tri. ⁊. l. bi qui si-
so ⁊ ibi dicit. s. de conue. si. debi. secus si debitorēs non sint liquidi
qd tūc est ordinario iudicio procedendū sicut in p̄uato. l. defenfo
nis facultas. s. de iure si. ¶ Quinto no. ex sine qd scōs possessor siue
emphyteota in quē trāssertur possessio p̄opter cessationem cano-
nis p̄uini doctoris. i. p̄uini emphyteote in solutiōe cessantis vt in
gl. non teneat ad dictū canonem antiquū soluedū ⁊ sic nō d̄z onera-
ri ex facto p̄uini possessoris vt hic. ⁊. l. si. s. de cē. et. l. vnica. s. vt nul-
lus ex vica. et. l. de pupillo. s. si pluriū. ff. de oper. no. nun. et. s. de oi
agro deser. l. quicūq. s. j. ⁊. l. locorū. secus autē est si tributarius alie-
net. l. impatores. ff. de publi. ⁊ bic in glo. et no. in. d. l. locorū.

¶ In fiscalibus et patrimonialibus ⁊ publicis oneribus p̄de-
cessor tenetur ex facto sui succedentis.
¶ Aliquos. ¶ Cōducēs suo noīe possessionem
tuā vel ad tps ⁊ cā possessionē in aliū nō idoneū trāse-
rēs ad solidā p̄sonē remanet obligatus. h. d. ¶ Licet
ergo hie⁹ vel cesar cōueniat possessorē p suo canone. l. impatores.
ff. de publi. ⁊. l. pe. ⁊. si. sine cen. vel re. cū non valeat pactū iter con-
trabētes in p̄iudiciū ipsorū cōtrabētū. l. iter. ff. de pac. ⁊ dicit. s. de fun.
pa. l. ius emphyteoticū. tñ si recipiēs nō sit idoneus ad solutiōem
canonis tradēs remanet obligatus. ¶ Et qd no. qd in fiscalibus et
p̄rimonialib⁹ et publicis onerib⁹ p̄decessor tenet ex facto sui suce-
dētis. i. successoris vt hic. et. s. de suce. et arca. l. iusta. ⁊. l. ex actores.
et. s. de periculo nomi. l. si successo. ⁊ hoc ideo quia conducēs a filco

in emphyteosim perpetuā pōt alii v̄dere sine fisci licētia qd secus
est in emphyteoticis priuatorū vt dicit in. l. j. s. de fun. patri.
1. ¶ Quandiu canona possessor soluitur ab eo inuito possessio
non auferitur.
2. ¶ Quilibet minor nō eligit for p̄ncipis: s. pupill⁹ tñ iuria opp̄ss⁹.
¶ Vniuersi. ¶ Dec. l. bz duplicē intellectū fm glof.
p̄rimonialia p̄ncipis in emphyteosim a p̄cipe debet
p rōnales. i. p̄curatores cesaris sp̄ali studio predicta p̄-
dia defendi et p eis mercedes erigi. et sic no. etiā ecclia solnere tri-
buta ordinaria. sicut etiā p̄rimonialia p̄dia cesaris. l. si. s. d. exa. tri.
vñ. q. j. si tributū vbi dicit ter. si tributū petit impator: nō negam⁹
q̄ agri. ecclie soluat tributū si agros desiderat p̄tātē habere vendi-
cādoz tollat eos si libitū est impatorū nō dono s. non nego. et fue-
rūt verba bti Ambrosij. q̄ gl. ibi intelligit de proprijs p̄dis cler-
icorū nō eccliarū. s. dicit vt dicit in. d. l. si. s. de erac. tri. ¶ Et patet hic s. j.
¶ Dof. qd q̄ diu canō a possessore soluitur ab eo inuito possessio
nō auferitur. vt hic. ⁊. s. de adm. re. pub. l. j. sed si nō soluitur ei au-
ferit et in aliū trāssertur. s. e. l. si. ver. sane. et. s. de oi agro deser. l.
omni. et. o. l. si. de erac. tri. ¶ Quedā em̄ tēpla sunt exempta qd non sol-
uunt tributa de suis fundis. l. quicūq. s. nemo. s. d. oi agro deser.
Scōs intellect⁹ est vt loquat⁹ de mercedib⁹ ecclie s. debitis per rō-
nales p̄ncipis exigantur p ipis ecclie s. et habeat dicti rōnales
sp̄cialē cām sicut olim etiā fuit ne videat ecclie ⁊ eoꝝ p̄dia ve-
rent ab aliquo extraordinarie vt hic. ⁊. l. pl. s. de sacrosan. ecclie. s.
ad becimus col. i. ¶ Et no. hic fm An. de barn. qd pro ecclia s. ca
re tuenda et erigenda cognoscere pōt p̄ncipis ⁊ eius p̄curator: qd
sp̄ciali studio p̄ncipis d̄z defendere res ecclie vt hic p̄z notabi.
⁊ q̄s clerici eligūt for p̄ncipis sp̄dē dicentes se facere ad istar
minor quibus ecclie et ciuitates cōparant. l. rempublicam. s. de
iure reip. inter quos minores cognoscit impator: vt. s. qn impe-
rator iter pupillos. l. vnica in si. sed certe illa equiparatio procedit
q̄tū ad restitutiōem. vt. c. j. de in iteg. rest. non q̄tū ad fori electio-
nem. ¶ Preterea non quilibet minor eligit forum p̄ncipis sed pu-
pillus tñ iniuria opp̄ssus vt p̄z in. d. l. vni. et in casu isto si opp̄-
matur ecclia iudiciū p̄ncipis perorabit per hunc ter.
¶ Sus aque. ¶ Qui subtrahit aquam publi-
cam agrorum publicorū irri-
gationibus deputatam: qd per hoc fertilitas publicade
struit ⁊ sterilitas pronocat tenetur nullius tēporis pre-
scriptione obstante: aquā subtrahat publicis vtilitatibus resti-
tuere. h. d. l. d̄cor. l. diligenter. ⁊ ibi dicit. s. de aque
duc. Et hoc nisi duxerit aquā ex publico ex cōsuetudine antiqua
tanti tēporis cuius nō extat memoria. l. sum aque. ⁊ ibi dicit. s. de
aque duc. ¶ Si enim lex sp̄aliter inibet p̄scriptionē tunc nō bz lo-
cum. l. omnes. ⁊. l. sicut. s. de p̄scrip. xxx. vñ. l. anno. vñ dicit in. l. si qd
decurio. la. si. s. de decu. Et no. hic qd officialis ad quem spectat pu-
blica iura ab alio vsurpata renouare dissimulans et negligens in
renouando dicitur tacite consentire. s. de cōmer. et merca. l. si. et de
negligentia officialium et de eius pena dicit in. l. iudices. s. de an-
no. et tri. In text. ibi: sū dorum nostrorū. i. fiscalium et patrimonial-
ium. Item cōtinētā. i. quadam permissione dissimulata. Item
ibi: nullus fructus. Mo. qd agri sitientes nullos fructus cultoribus
p̄stant. vt hic. ⁊. l. p̄ses. s. de ferui. et aqua.
¶ Em qui. ¶ Si colonus vel inglin⁹ vel censit⁹
publicus vñ priuat⁹ seruerit alicui
curie vel corpi p. xxx. annos continuos non poterit amo-
do ad priorē cōditionē colonariā cui fuerat ascriptus
renouari: sed in curia vñ collegio cui p tñ tps seruitit cogit rema-
nere. h. d. Colon⁹ ergo ascriptus vel censitus alicui⁹ ciuitatis vñ p̄-
uate persone possessus ab aliqua curia vel collegio in eius seruitio
per. xxx. an. nō p̄scribit cōtra priorē dñm: vt nō ampli⁹ valeat eū
renouare ad p̄dium: s. seruitio p̄scripto remanebit alligatus. nā
fm An. de barn. ad hoc vt colonus cēsitus public⁹ vñ priuatus p̄-
scribat ab alio corpore. xxx. an. tria sunt necessaria. Primo vt inte-
rim per aliū nō deseruiat solo. s. de agri. ⁊ cen. l. cū scim⁹. s. si. Secū-
do qd p aliquā curiā vñ collegiū possideat p dictū tps cōtinuū sine
contradictione vt hic. Tertio qd nō sit seruus p̄rimonialis p̄ncipis
q̄ seruus colon⁹ ascriptus vel censitus p̄ncipis nullo tpe etiā
p. an. p̄scribit. l. j. s. ne rei. do. vel tem. Sicut nec vno tpe p̄cedit p̄e-
scriptiō in plurib⁹ alijs casib⁹ no. in. l. oēs. in si. s. d̄ p̄scrip. xxx. an.
⁊. l. si. s. de fun. limi. tñ Dy. hic exponit verbū res dñica. i. p̄curator
fisci vel cesaris. Si autē iste colon⁹ public⁹ vel priuat⁹ a nemine fue-
rit possessus nec alicui corpore seruerit qd fuerit in q̄si possessiōe
libertatis: tūc bz locū p̄scriptiō. l. an. l. oēs in si. ⁊ ibi gl. s. de p̄scri.
xxx. an. In text. ibi: em̄. s. colonū publicū vel priuatū. ¶ Itē ibi: sine in-
terpellatiōe. s. dñi sciētis als ei ignorati nō videt currere talis p̄scri-
ptiō: qd monito requirit. l. edictum. s. de murile. ¶ Vel dic qd et igno-
rati currit: qd est p̄scriptiō. xxx. an. qd currit et ignorati. in aut. male
fidei. s. de p̄scri. lon. tē. fm Dy. ⁊ odof. In gl. in si. ibi vel hic sp̄ale.
Dic fm Dy. qd bic ē fauor curie vñ corporū. ¶ Itē h̄ id qd trāsit d vno
seruitio ad simile seruitiū. s. curie vel corporis: nō autē ideo liberrate

Joannes de Platea super libro undecimo. L.

- 1 vel dignitate acquirat: quod illud esse non dicitur legibus contrariis. et i. tit. ff. l. servat. et s. ti. ff. l. i. in fi. et vide quod dicitur i. l. si quis decu. la. ff. s. d. decu.
- 2 Faciens contractum a lege prohibitum perdit pretium.
- 3 Prescriptio. xl. anno. appellatur vetusta et longissima.
- 3 Juxta vel officialis qui iniustam petitionem instruit vel admittit puniendus est.

Nemo. Non licet emere possessiones nisi causa cum pacto quod emptor non solvat debitum canone: sed princeps et contra faciens perdit pretium et rei meliorationem: et palatinus tale faciens venditionem vel petitionem instruens quinquaginta auri pondi punitur: nullolitu ro rescripto super huiusmodi contractus confirmatione: vel pene remissione. h. d. Et sunt quatuor dicta. Primo prohibet. Secundo punit emptorem. Tertio palatinum. Quarto annullat rescriptum super hoc impetratum. Secunda ibi: quod si quis. Tertia ibi: palatinum: quarta ibi: nulla. Et permittit per gl. ff. hic quod princeps habebat aliquas possessiones ex quibus soluebat alii canone siue pensio: nem: quas prohibet suos palatinos et procuratores posse vendere cum pacto quod emptor non solvat canones ei cui debetur: sed princeps tenetur solvere. non enim valet tale pactum nisi prescriptione xl. ann. fuerit robortati. ut hic et principis consensus internenerit. l. tus emphyteotici. r. l. ff. de fun. pa. Imo annullatur venditio et pactum adiectum et pretium perditur ut hic. licet in re alterius civitatis et sub hoc pacto vendita annullat pactum et venditio firma permanet. l. pe. verfi. nam privati. j. de diuer. pre. et rationem differentie ibi dicit. Et sic patet quod faciens contractum a lege prohibitum perdit pretium. ut hic. r. l. ff. de pcedis curia. r. l. quema dmodu. s. de agri. r. cen. r. l. j. s. de prescrip. xxx. anno. Quandoque tamen non perdit pretium si fuit stipulatus. Item quando prohibitio est facta extra certum genus dominium in eorum favore et non favorem sicut prius legiati prout hic erat. l. vnica. s. non lice. ha. metro. de qua. l. glo. hic opponit et non soluit. In ter. ibi meliorate rei fructum alii fructum ut in gl. et hic no. quod alias quando auocat res ab emptore habetur ratio sumptuum melioramenti. l. ff. r. ibi dixi. s. de cens. ff. ilud est vera nisi emerit contra prohibitionem legis quod tunc non habetur ratio melioramenti nec potest illud compensare cum pretio recuperando vel cum censu non soluto vel cum fructibus simul cum re a procurato re cesaris vendicandis. ut hic in glo. in ver. fructum. Si autem sunt sumptus circa fructum facti semper eorum habet ratio quod nullus casus interuenire potest quod hoc genus deductionis impediatur. l. fundus qui ff. fa. er. Item ibi vetustatis. No. ter. coniuncta gl. quod prescriptio. xl. anno. appellatur vetusta et longissima ut hic. l. j. in fi. ff. de aqua plu. ar. per qua prescribitur solutioni canonis fundorum rei private principis concessione precedere. l. ff. de fun. pa. s. prestationi tributorum nullo tpe prescribitur. de psci. xxx. an. Et sic est differentia inter prescriptionem canonis et tributorum ut hic in gl. in ver. vetustatis quod tributum prescribitur signum recognitionis subiectionis. Item ibi: tales petitiones instruit. No. quod iudex vel officialis qui iniustam petitionem instruit vel admittit puniendus est. ut hic. r. s. de peti. bo. sub la. l. ff. nec valet rescriptum impetratum cum subreptitium presumat ut hic. r. e. ti. l. j. In gl. ibi: fructum. sic stabili fructui volente decepto. Dic hoc verum quod contractus contra legem non est factus sed si sit per legem prohibitus non potest valere quantum accedat consensus et scientia utriusque partis vel alterius partis decepte in contractu cui dolus cum dedit per gl. no. in. l. a. diuo pio. ff. de rit. nup. Quod no. pro limitatione. l. eleganter. s. de dolo. r. l. transactione. la. ff. de transact.

De fundis et saltibus rei dominice. Rubrica.

Supra dixit de bis que ex iusto titulo emptionis vel emphyteotice accipiuntur re patrimoniale principis. Nunc spaliter de bis que videntur ipsam re patrimoniale siue dñica immittendo gregem ad depascendum: vel occupando rem in emphyteosim alteri datam.

- 1 Non licet priuato tenere gregem ad depascendum priata et saltus principis sub pena publicationis gregis.

Quis. Sicut ovium vel equarum ab alio quo priuato immittitur ad pascendum saltus dñicos publicat: et procuratores cesaris per corruptelam assentientes grauissimo supplicio puniuntur. h. d. No. ergo quod non licet priuato tenere gregem ad depascendum priata et saltus principis sub pena publicationis gregis. sicut etiam non licet militibus amena pascua priuatorum occupare. s. de pascu. pu. l. ff. Quot autem animalia faciant gregem. Dic quod decemones: et quatuor vel quinque porci: bones: vel equi. l. ones. cum glo. ff. de abigeis. et glo. in. c. j. de electio. Quod not. pro accusante de dano sibi dato a grege animalium. Quot autem boves faciant turba: collegium: gregem: multitudinem: congregationem: populum. vide per Bar. in. l. pretor ait. la. ff. vi. bo. rap. Scdo no. ibi quod si vel nalis est consensus tacitus officialis sepe venalis: videlicet ut recepto pretio pertranscat conuientibus oculis ut hic. r. l. si quos. s. de decu. r. l. j. in fi. s. de monopolis. r. l. venales. s. quando pro uoc. non est necesse. Et est arg. bec. l. contra caprarios saltuarios

siue custodes agrorum constitutos a civitatibus qui videtes alienas bestias damnas dantes recepto pretio denunciare vel accusare omittunt: quia sunt grauiter puniendi. ut in bac. l. dicitur.

- 1 Solutioni canonis tributorum nullo tempore prescribitur.

In qua loca. Occupas vel emphyteosim sub minore censu impetras pro dia dominica alteri in emphyteosim sub maiori censu concessa cogitur illa restituere priori emphyteote logi tempore prescri. et rescripti impetratione et noui census solutione non obstantibus. h. d. Siue ergo quis a principio occupauit et postea a principe impetrauit. siue etiam a principio impetrauit a principe subreptitio: predicta dominica alteri concessa. asserens illi minus solueret quod solueret. et se plus soluturum. certe bec impetratio et noui census solutio facta etiam longo tpe non predest impetranti. quin res redeat ad antiquum emphyteotam et antiquum census solutionem ut hic. r. l. ff. s. ne rei do. vel templo. quod vitur isto eodem dictamine de quo hic. Et sic patet hic quod solutioni census faciente per antiquas prescriptionem pro canone rei dñice non prescribitur logi tpe sed longissimo sic. xl. annis ut hic tenet glo. ff. Sed solutioni canonis tributorum nullo tpe prescribitur. l. copert. s. de prescrip. xxx. anno. Item in casu. l. quod duo interueniunt videlicet principis consensus seu concessio. et subsecuta prescriptio. xl. anno. l. ff. s. de fun. pat. licet aliter videatur intelligere glo. in. l. ff. s. ti. j. videlicet solutioni tributorum nullo tpe prescribitur s. solutioni census prescribitur predictis duobus interuenientibus. ut dixi in. d. l. ff. s. de fun. patri. Similiter non opitulatur rescriptum principis impetratum ab aliquo quod est possessio censualis soluat minus solito quod presumit subreptitium per bac. l. r. dicta. l. ff. s. ne rei do. m. r. ibi per Aug. Item no. hic glo. ff. qua Salu. dicit esse peregrina. in. l. autoritate. s. vñ vi. ad decisionem queltiois vs. Quidam nobilis per inuasionem et violentiam occupauit quoddam castrum cuius iurisdictione spectabat ad papam ex postfacto ad eius impetrationem papa concessit et inuicariatum cum omnimoda iurisdictione nulla facta mentione de dicta occupatione seu inuasionem violenta. certe non valet talis concessio tanquam subreptitia: quia violenta possessio precedens non confirmatur per rescriptum principis subsequens per hanc glo. no. coniuncta tertium qua intelligit Salu. in. d. l. autoritate esse veram quod concedens erat ignorans illius inuasionis et occupationis. secus si fuit sciens quod tunc cum de suo tunc preiudicio tractet valere de quod precedente iniuriam remittere videatur. ar. eius quod de vasallo notat in. l. j. r. l. ff. s. de reuo. do. r. l. omnino. s. de inoffi. testa. Et in dubio si erat factum notorium tale quod ad notitiam concedentis uerisimile est deuenisse presumitur scientia. arg. eius quod no. in. l. ff. tutor. s. de perit. tu. et l. cle. j. in fi. de concess. preben. r. l. q. j. ordinationes et vide bar. in. ti. de tyrano. in. i. ff. q. Quid autem si ciuitas faciat tyrannum quod possit alienare. Dicitur bar. quod non valet et inde secuta reuocatur in l. prohibere. ff. ff. qd vi aut clā. In ter. ibi: obreptione. i. mendacium. l. ff. qd obreperit. ff. de fal. Item ibi: preiudicium. l. que parari videtur per nouum censum. i. quod noui census non preiudicent veteribus. l. que quisque. ff. de acquir. re. do. r. l. censualis. s. de dona. Item ibi: incubatio. i. possessio. Item ibi: professio. l. quod professus fuit in censum deducere tanquam rem propriam.

De agricolis et mancipiis dñicis et fiscalibus. Rubrica.

Continua cum dictum sit. s. de fundis quibus iste persone accedunt nunc de personis accedentibus et earum conditione et vinculo subiungitur: et ponuntur in hac rubrica tria nota que effectualiter idem si gnant. nam res dñice et fiscales et res priuate intelliguntur res imperatoris seu per principis excellentiam. l. bene a zone. s. de quatuor. prescrip. r. j. priori. in glo. j. licet eraria sint diuersa et procuratores separati. ut dixi. s. de fun. pa. super rubrica.

Allus oino. Coloni originarii non dñi eligi ad honores et munera ciuitatis. h. d. Nec similiter coloni priuati. ut hic in glo. j. in fi. Et enim fieri electio ad honores et munera ciuitatis de ordinibus decurionum et de aliis florentibus viris ciuitatis. nec est descedendum ad istos infimos: nisi in subsidium. quod casu etiam minus idonei eliguntur: ut sunt coloni: ut hic et minores. s. q. eta. l. ff. spurii. et iudicium suppositione sequentes. l. gnali. s. spurios. r. ff. ff. de decu. r. taber narij: et etiam forentes. l. ff. cu. sua gl. ff. de decu. r. etiam priuilegiati. l. ut gradati. s. q. ties. r. l. honoz. ff. ff. de mu. r. hono. Et hoc verum in muneribus personalibus. ut no. gl. in. l. ff. de apo. pu. Quid autem in realibus an idonei soluendo teneantur pro minus idoneis. ut ibi dixi.

- 1 Aliqui coloni subtiles et industriosi possunt constitui actores: et factores: et castaldiones.
- 2 Aliqui sunt rustici sagaces quibus non datur restitutio: sed alio rusticitati subueniatur.

Colonos. Coloni patrimoniales principis sunt idonei factores vel agricultores: si discedat et administratione gerenda alicui priuati assumant: sunt reducendi ad res principis colendas et administrandas

1 administradas. b. d. No. ergo qd saliq sunt coloni subtiles et indu
 striosi. et isti possunt constitui actores et factores et castaldiones ut
 hic in. l. si. qd cu eo. de deputari ad tenenda ratiocinia istra domini: et
 isti coloni ad hoc idonei non sunt negociia priuata psonarum admini
 strada suscipere ut hic in. l. dicit et si suscipiat sunt reducendi ad dicta
 ratiocinia in domib? colonorum principis tenenda et si ad hoc non sint ido
 nei s? rudes et grossi ad agriculturam p dnoy principis snt retrahen
 di. Et adde gl. singulari in. l. atblete. q. de rusticis. ff. de excu. tu. q.
 2 saliq sunt rustici sagaces quibus non dat restitutoris al? rusticitati
 subueniat. l. in si. ff. de ede. z. l. si. i. prin. ff. de doli excep. sic etia non
 subuenit rustico in phibitis naturali rone. l. j. s. de in ius voc. z. l. j.
 s. de inter. mat. Si r. z in his qd cernunt forma et rigore iudicio
 ru non attendit nec excusat rusticitas serus vt etatis. l. si. s. de testa. z.
 l. pperandu. in si. s. de iudi. z i? statutis dispones q nisi par fuerit
 pducta intra certos dies sine istrumetu pacis non valeat: coprehen
 dit et rusticu? fm bal. in. l. iuris ignorantia. s. q admitt. ad bo. pos.
 bene aut excusatur rusticus propter malu? consiliu? aduocati cui cre
 dere debuit. l. in bonoru. z qd ibi no. p bar. ff. de bo. pos. Et in qui
 bus castibus subuenitur rustico. vide glo. q allegat iura in. l. si. s.
 de testa. z per gl. z bar. in. l. j. s. de iur. z fac. igno.

Serui. Coloni et ascriptitii p fimoniales prin
 cipis et eoz filij et nepotes si occulte a solo re
 cedat: et in seruitio militu? vel peditu? se pbeant vel etiam
 ipi militia de facto assumat sunt ad pstinam conditione
 reducendi: et oi cingulo militie exnedi et degradandi. b. d. E. cor. p
 oia. l. j. s. ne rei do. vt te. s. de fugi. colo. l. j. z. in. Non ergo pdest eis
 ad liberatione. s? sint feruiter: et seruientes militu? et duci belli: vel
 etia si ipi de facto facti sint milites vel et militu? protectores. nam
 sunt reuocadi et de dicta militia degradadi et ense sibi accito decel
 gedi vt hic in gl. qua no. ad degradatione militu? t p aliu? ad similitu
 dine degradationis celestiu? militu?. i. sacerdotu? vt dicit in. l. j. s. de
 bis q non ipte. stip. z est simile verbu? decingedi in. l. in. j. de age. in
 re. Fallit aut in casu in quo non reuocant videlicet si copleta militia
 meruerit veteranoz oia. l. si. s. de ma. z colo. pa. sun. vt hic in gl. j.
 Si aut p. r. r. annos fuerit in seruitio alicui? collegij vel corporis
 isti serui vel coloni possessionu? principis non ppterea prescribuntur
 qui reuocari possunt. d. l. j. s. ne rei do. vel tem. z ibi per Ange. sec?
 in seruis et colonis alioum. l. eum qui. z. s. ti. ij.

Ingenue. Quia nascitur ex ingenue et colo
 na vt ancilla pncipis sequitur ma
 tris conditione. b. d. Sic etia natus ex inglina pncipis et pa
 tre decurione sequitur conditione matris. l. eos. s. de decu. s. natus
 ex tamiaco et libera muliere: vel eoduerso: sequitur conditione illius
 q tamiacus est. i. i. j. l. i. Et filij natus ex murilegulo vel murilegu
 la tm sequit conditione eius q murilegulo? est. l. hi q. z. l. si. s. de mu
 rile. Mat? vero ex colono vt inglino cedito sequit conditione patris
 s. de agri. z cen. l. diffinimus. p dicit ibi in litera vel viro. Et de
 hoc cui? conditionem filius sequatur. dicit. s. de decu. l. eos. z. l. nati.

Dominicos. Patrimoniales seu dñici co
 loni ad aliquam descriptione
 neq? extraordinaria munera sunt reuocadi. b. d. Est eni
 descriptio qda spes collationis seu prestationis et sola
 tionis certe gabelle. l. vni. s. de impo. lucra. descript. z hic in gl. que
 non pot imponi colonis principis: vt hic. Et extraordinaria mune
 ra seu extraordinarie collationes sunt q ex imozoniso a magistra
 tibus imponunt. vt no. s. de va. mu. pu. l. j. ad q non tenent coloni
 principis. vt hic. z. l. j. de colla. sun. pa. z. j. de priuileg. do. au. l. j. z hic
 in gl. z. Artime ibi fieret impositio contra consuetudines que in istis
 muneribus publicis imponendis et exigendis seruanda est. s. de
 ex. act. l. missi. et ibi dicit. z. j. de excoc. z. transla. militariu? anno. l.
 j. qd no. contra eos qui deseribunt ad tallias et collectas eos qui ex
 antiqua consuetudine grauati non fuerunt. vt hac. l. dicitur.

1 Patrimonialis fundus non vni tantum colonorum sed pluri
 bus vendi debet vt materia seditionum tollatur. z nu. z.

Cloties. Fundus p fimonialis non vni tm
 colonorum sed plurib? vediti vt mare
 tis. Si ergo cōstringat fundu? principis vediti alicui colonorum suo
 ru non admittitur vnus solus ad veditioe q deq? natura rusticoru?
 est cum dñant et vitantur sup bire et se in elationem extollere inter
 cōsortes et eis sint granes et molesti nec patienter secū vnaat: qd es
 seroantū principis. ideo statutū est q pluribus colonis fundos cō
 tinuos habebit? veditur ne liuoz inuidie inter eos inualescat. Si
 militet habes qñ ecclesia vel minor bz socium riosum: grauem et
 molestū est iusta cā dñidendi. vt no. gl. in. l. iudem? in ver. dicit de
 re. s. de sacrosan. eccle. Alii aut extranei qd coloni non admitteren
 tur ad emendū. qz potius inter colonos dñ fieri venditio fundi co
 lonariū q inter extraneos. simile est. s. no. kee. ha. metro. l. vnica. et
 in aut. de colla. s. si vero aliqñ. coll. i. i. z hic in gl. sed regulariter cō
 tra. l. oudu. s. de sbē. emp. In quo aut possit qd esse suis conforti
 bus grauis et molestus: dicit occupado fines predioy vicinoy. l. j. s.

si dicant. z. l. si. ff. finiu? regu. Del aquas eoz. l. nec baustru. z. l. serui
 tas aque. ff. de serui. ru. predi. vel negligedo si res fuitset cōis. l. ij.
 s. qñ z quibus quarta pars de. Et patet hic q adiectio alioy exē
 pro fieri dñ vt molestia euitet. facit. ff. de fideiul. l. paulus respon
 dit. z. l. si. ver. si tm. de offi. procu. ce. Et est argu. bec. l. qñ res cōis
 veditat potius dñ vediti oibus sociis vel cōsortib? q vni soli: me mo
 lestū sit alijs. Quid aut si qd emit re a duobus cum pacto qd teneat
 tur reuēdere intra certū tps: et postea vnus ex eis vult emere: parte
 suā ali? no. B. r. cōsuluit q no tenet vni soli vēdere. l. qd autē. s.
 si. cum. l. seq. ff. de in die addic. de quo p est in. l. si. qd aliā. ff. de solu.
 Itē est arg. q minus malū est psumēdu? de plurib? q de vno et fa
 cili? est psumēdu? q vn? delinquat qd plures. arg. s. de fideicom.
 l. si. qd em. et. l. hac cōsultissima. in si. s. q testa. fa. pos. et in aut. de
 mona. s. cogitā dñ. col. j. In gl. si. ibi sed arg. de sben. emp. s. l. ou
 du. Solue qd hic est spāle fauore filii. pto q melius ementur illa
 p illos q habet vicina p dia. l. si cui fund? ff. de leg. ij. Itē ne pedia
 p ceteros colonos confortes deserant ppter illius duritiam mali
 tia z rira. ff. de of. p. cu. ceta. l. si. in si. ff. pro lo. l. si conuenit. in si.

De predijs tamiacis: et de his qui ex colonis dominicis alifsq
 libere conditionis procreantur. Rubrica.

Continua qz. s. dicit de p dñis et colonis dñicis i gñe nunc vo spā
 liter de p dñis et colonis tamiacis nūcupat. z sūt p dia tamiaca. i. p
 dia in qb? sunt cellule. i. pue domi? vel cellaria. i. granaria i q bus
 recedunt cōsus fiscales vt dñici. Et coloni i dicit? p dñis pñites seu
 colētes vocant? tamiaci qñ cellariū. tamos em grece: cellariū latine
 dñ. vt dicit hic gl. z qz dicit coloni tamiaci sunt liberi. et similiter q
 ex eis nascuntur: ideo sub hie alifsq libere cōditiois etc. qz dñof.

1 Status ex matre ascriptitia vel serua et patre libero sequitur
 matrem.

2 Filius regulariter sequitur conditionem matris.

Liber. Filius colon? sequit conditione
 parentis qui tamiaco? erat natus
 vero ex altero parente ascriptitio? vt suo et altero li
 bero sequit conditione matris. b. d. z sic no. ex pta pte q
 i tamiacis inspicit cōditio q obest liberis natis: qz si
 ne sint nati ex pte tamiaco? et mfe libera vel colona libera: vel econ
 uerso. ex pte libero vt colono: z mfe tamiaca liberi sunt sep tami
 ca: ex quo alteru? parentum habet tamiacu? z idem est in murilegu
 lis. l. si. s. de murilegu. Et sic est hic spāle quando filius nascitur ex
 libera et colono tamiaco q filius sequatur conditionem patris. s?
 regulariter secus q q nascitur ex libera liber sit. vt. j. v. s. nauit. et q
 nascit ex serua serua? sit. vt. l. si. s. de ser. fu. z bici gl. j. z. l. pti. s. de rei
 v. s. Sed no. ex scdo dicto huius. l. qñ nat? ex matre ascriptitia vel
 serua: z patre libero sequit mfe: qz erit ascriptitio? vel seruus. et
 eoduerso natus ex pte ascriptitio? vel seruo z mfe libera liber erit.
 vt hic. z. l. si. s. de agri. z cen. l. d. l. partum. z. s. ti. j. l. ex ingenue. et
 2 in situ. de ingenuis. per totū. Et dicit qz filius regulariter sequit
 conditione matris. Fallit in casib? no. in. l. ne dicit? et ibi dicit. s.
 de agri. z cen. z in. l. eos. z. l. nati. s. de dec. Et no. hic gl. q dicit q p
 banc. l. dicebat Placentinus qd hic no dñ rubricari de tamiacis co
 lonis s? dñicis: qz hic in litera dicitur dñicis z no tamiacis qd gl.
 reprobauit. s. c. i. rub. z supple hic dñicis. i. tamiacis. In tex. ibi co
 lono dominico scellige de simplici colono vt differat a prin. l. vt lo
 quit de colono tamiaco q no est simplex s? ascriptus padio tami
 ca om? dno. Itē ibi nati sunt liberi. l. filij qd si curialis copulet ta
 miace: dicit q filij sequunt pñis z no mfe conditione. in aut. d natu.
 lib. in curia de pa. in si. Itē bec pedia non pnt prescribi sicut nec li
 mitanea. vt in aut. de ptoze cappadocie. qua aut. multi non habent.

1 Statutum continens idem q ius commune valet.

2 Confirmatio an tribuat ex se ius et nu. z.

Meminus. Quod vna lege vel constitu
 tione sancitū est pot? alia le
 ge vel constitutione cōfirmari et renouari. b. d. Et mari
 me si hoc a successore primi statutis: vel si sanctio pri
 ma non repit. l. ne casu. s. de discul. vel dissuetudine abrogata eēt vt
 in proemio isti. s. igitur. fuerat eni bic pto sanctū fundos tami
 cos zomaticos. i. cū labore magno ad fertilitate reductos. gomos
 eni grece latine onus vel labor dñ. vt bici gl. iij. posse distrabi volēti
 bus emere saluo cande z tributo silco debitis: z sic ipsi emptorib?
 qratu? plenū ius et sint securi vt res empta eis auferri non possit.
 z quis dicta cōstitutio sufficeret dicitis emptoribus pro eorum tu
 telat: amē eā constitutione et eius tenore cōfirmat nouiter Zeno
 imperator. z sic probatur illud vulgare: qd abundās cautela non no
 cet: vt bici z. l. q mutua. ff. manda. z. l. q dubitationis. ff. de reg. iur.
 Itē patet hic qz confirmatio pñilegioy q etia an valebat: vt bici
 z. j. ti. proci. l. si. z ibi gl. Item est hic arg. qz aliq d concedat a iu
 re tm in pactū continēs idem qd ius cōe mbilomin? qz: et product
 actione qñis fuerit pactū nudum: qz iuuat legis auxilio. l. vl. ff. de
 pac. z. l. non impossibile. et ibi per Bar. et ti. Similiter v? statutus
 cōtinēs idēz qd ius cōe de quo p bar. l. j. ff. ad. l. fal. Itē patet hic

¶ emēs a fisco fundū tamiacū. vt bic. vt p̄fimoniale p̄ncipis. vt. s. de fan. rei. pu. l. j. vel etiā rē alienā venditam a fisco p̄pter sui debi...

De diuersis p̄dīs vrbānis. Rubrica.

¶ Continua in sup̄toribus dixit singulariter et diuisim de fundis et p̄dīs fiscalibus et patrimonialibus et ciuitatum et templo...

¶ No edibus. Domum construens solo reipublice compelli tur a p̄fite de debita prestare pensionē. h. d. Non er...

¶ Amphilie. Cū incipit etiaz vt in gl. Ciuitates p̄p̄bilie puincie et etiaz alie ciuitates possunt sibi p̄p̄ium acq̄rere. h. d. Nota...

re in particulari ita vniuersitates ciuitatum castrorum et villa rum possunt in cōmuni propriū acq̄rere et contrabendo: et p̄ vlti...

Restauratiō. Tertia pars canonis q̄ redigitur ex fundis et locis reipublice alteri locatis d̄z reservari in restauratiōnem...

¶ Res qui. Cū emēs fundū patrimoniale vel templozum: qui dato pretio possessio effectus est dominium perpetuo retinetur: non obstant...

- 1 Imperator magis fauet ciuitatibus q̄ priuatis.
2 Inter p̄dium cesaris et ciuitatis acquisiti dempto canone non est differentia.
3 Ciuitas constantinopolitana est maior et magis fauorabilis q̄ alie ciuitates.
4 Conductor: conductoris rei fiscalis non soluit suo conductori sed potius fisco primo locatori.

¶ Quis ex titulo. Cū emēs rez emphyteoticam alicuius ciuitatis ab eius emphyteota dempto canone nibilominus tenetur cōsuetum canonē soluere et idem in cōm...

gistris et scholaribus: in quibus non potest fieri locatio alteri primis conducto- ribus volentibus dare tunc quantum ab alio reperitur ut hic et d. c. j. et no. gl. in l. ne cui. r. j. l. p. r. i. s. sane si quis in versu. maneat. Et idem in pacto additio in d. l. licet. de in diem addic. Et no. hic q. conductores temporales de quibus hic loquitur. dicuntur possessores sed improprie ponitur. i. detentores ut dicitur glo. possident enim pro domino non sibi. l. j. s. co. dia. de vsuc. Sed secus in conducto- ribus perpetuis qui sibi possident. l. p. r. i. s. cum simi. In ter. ibi pos- sessores. i. temporales conductores. Item ibi argumenta. i. si paratus est tantum offerre et solvere quantum nouus licitator.

- 1. **P**redia in perpetuum locata vni non possunt ei auferri et al- teri conductori perpetuo locari. r. nu. 2.
- 3. **P**redia fiscalia vel patrimonialia ad tempus locata bene potest princeps donare et alienare alteri.
- 4. **P**riniceps sine iusta causa visum rei mee vel obligationem mihi questam auferre mihi non potest.
- 5. **E**x delicto iudicis seu magistratus puniantur omnes sui officiales eadem pena qua et ipse solus.
- 6. **U**bi quis facit contra legem quis incidat in penam a lege impo- sitam tunc actus etiam remanet inualidus.
- 7. **O**mnia principis esse intelliguntur tam fiscalia quam priuata.
- 8. **H**esta a procuratore cesaris perinde habenda sunt ac si a cesare ge- rantur.
- 9. **I**mperator dicitur quasi dominus cum bene administrat: non aut- cum imperium spoliatur.

Predia Principis locata alteri in perpetuum possunt auferri per rescriptum proprio motu principis vel sanctione condita: vel per licitationem ab alio factam pena committi rerum priuatarum et contra hoc facienti imminente. ta- men potest princeps donare predicta predia ei cui locauerat in per- petuum vel etiam extraneo: quia sunt locata ad tempus: et conductor tem- poralis tunc quantum extraneus offerens in licitatione preferatur ei de- z: ac etiam in perpetuum condicens irrevocabiliter possidebit. b. d. vsq. ad fi. Et diuidit principaliter in duas partes. In prima loquitur de conducto:ibus perpetuis fundum patrimonialium vsq. ibi: sane si q. r. ibi loquitur de conducto:ibus temporalibus ad finem. Prima pars di- uiditur in quatuor dicta siue partes: quae primo ponit dictum generale **P**redia in perpetuum locata vni non possunt ei auferri et alteri **Q**nductor perpetuo locari. Secundo ibi: apte enim statuit quod princeps etiam proprio motu vel per constitutionem editam non possit predicta **P**redia alteri donare imponens penam committi rerum priuatarum. i. procura- tori cesaris r. toti eius officio: si allegantur tale rescriptum vel san- ctionem pendente de tali locatione vel donatione per principem in al- terum facta admitterent. Tertio ibi: sed nec statuit quod etiam per licita- tionem maioris pretii ab alio factam non auferat a primo perpetuo conductore: sed etiam perpetuo et in alium quoquoque transferre possit. Quarto ibi sane. quod limitat secundum dictum supra positum quod tunc enim non possit princeps auferre possessionem dictorum prediorum primo perpe- tuo conductori et donare alteri tunc potest donare ipsi perpetuo conduc- tori dicta predia: quia tunc non auferit ei predia sed potius vel dona- re personae r. tunc ipsi principi co. p. e. No. primo ex prin. dicta colli- gendo quod per perpetuo conductore prediorum principis non potest illius pos- sessio auferri: nec per locationem perpetuam alteri faciendam eius plus of- ferenti. vt. j. in ver. sed nec per donationem principis vel rescriptum vel sanctionem editam. Et accipitur colonus perpetuarius pro emphy- teota: r. dicitur per penam. i. quantum in pensionem soluit: vt hic in gl. et dicitur. s. e. l. loca. nec potest hic emphyteota grauari ad sordida vel ex- traordinaria munera. vt hic in glo. si. Locationes enim rerum immo- bilium ad tempus perpetuum loco contractus emphyteotici habentur vt est ter. in. c. nulli. s. alienationis autem verbu. ibi emphyteotium co- tractum perpetuum. extra. de re. ecclie. non alie. Et possunt isti perpe- tui conductores qui dicitur appellatur. j. in ver. sane quia r. l. j. de fun. rei priua. eas res vendere donare et in posteros transferre. j. eo. ver. nec vocabitur. r. l. si. s. de ci. agro deser. Secus est in emphyteota priuati dicitur. s. de fun. pa. l. j. nec etiam admittitur licitatio in istis perpetuis locationibus. vt. d. versu. sed nec locabitur nisi semel tan- tum in principio contractus. vt dicitur. s. e. l. fundi. vbi est glo. Sed **P**redia fiscalia vel patrimonialia ad tempus locata bene potest princeps donare et alienare alteri. vt in ver. sane si quis. etiam durate tpe lo- cationis sic erit spale a principe. vt ibi vult gl. in ver. donatione q. potest suam tpe locatam donare alteri: licet non possit perpetuo locatam. sed priuatus vtraque locationem rata habere dicitur: nec ea ante finitum tpe potest infringere: nisi ex ca. l. ede. s. loca. et. l. quero. s. in- ter locatores. ff. loca. Et in istis locationibus fiscalibus tpe libus bz locum licitatio: vt finito tpe intra quod possunt alienari cum quibus- que minimum vel triennium. l. iiii. s. de publi. r. l. iij. s. cu. quinquenium ff. de iure fil. admittat alius ad plus offerendum: r. si locator tantum- dem offerat preferatur si vult vt hic in versu. si vero pro tali. et dicitur. s. eo. l. congruit. Non autem cogitur locationem retinere nisi qua- do ante maximos fructus receperit: propter quod res non tanto locari potest: vt in casu nota. in. l. cot. s. qui maximos. ff. de publi.

et hic in glo. in versu. arbitrii. Secus no. ex ver. sane. quod imperator non possit donare rem fiscalis vel patrimonialis in preiudicium per- petuarii conductoris per quod ei possessio auferat vt hic in ver. aper- te enim. tunc potest ei conductor perpetuario donare. vt hoc ver. sane et etiam temporalis conductor vt in fi. l. Et quo habes quod si habes ius in re donet ea emphyteote possessori vel alteri detinenti videtur do- nare solum ius quod in re bz. vt hoc versu. sane. Et idem in venden- te. l. q. tabulas. ff. de cotra. ben. emp. Et idem in legat. l. si domus. s. si. cu. conco. ibi alleg. ff. de leg. j. Et idem in eo quod donat ecclesiam in qua bz ius percipiendi aliquem redditum et donat de consensu pa- troni ecclesie vt videtur donare ius quod bz in. c. pastoralis. extra. de dona. Et possidebit deinde conductor ex titulo proprio sibi prius possidebat titulo proprio legato. r. sic est iusta causa mutandi sibi titulum sue possessionis. si iusta causa extrinsecus accedat sine qua non li- ceret. de quo plene per glo. in. l. cu. nemo. s. de acquir. pos. r. hic in glo. in versu. donabit. In ter. ibi sponte donauit. No. casus fm Ang. de perusio in quo princeps rem vni per se concessam non potest alte- ri concedere motu proprio. quod versus est nisi dicat non obstante coe- sione tali persone prius facta. vt in. c. si motu proprio. de preben. lib. vi. Item ibi: annotatione. i. rescripto. Mot. quod princeps non potest rem eius alteri perpetuo adquisitam donare vel in alium transfer- re per rescriptum vel pragmatice sanctionem quod lederet ius alte- rius quod esse non dicitur. j. in ver. sane. quod et ne inde iniuriarum nasca- tur occasio. l. meminerint. s. vnde vi. Non enim potest princeps sine ius- ta causa dominium rei mee vel obligationem mihi questam mihi auferre: quia ea que sunt iuris naturalis vel gentium non pos- sunt per rescriptum principis vel eius constitutionem vel per prag- matice sanctionem auferri. vt no. gl. in. l. si. s. contra ius. et Anno. in. c. que in ec- clesiarum. de constitutionibus. r. per Bart. in constitutione diges- toz. r. tetigit in. l. originario. s. de agri. r. censu. Item ibi: dum al- legabitur. i. predicta donatio r. annotatio r. pragmatice sanctio. Item ibi: acquiescet. s. vt auferat a primo perpetuario conductore r. detur donatario. r. sic patet quod punitur iudex si iniuste petitioni acquieuerit: vel in iustam rescriptum admittere. vt hic. r. s. de pe- ni. bono. subla. l. iij. r. s. de fun. pa. l. penul. r. s. quozum ap. l. quifq. r. l. iij. s. de legi. Item palatinum inferre cogatur officium. No. quod **J**er delicto iudicis seu magistratus puniantur omnes sui officia- les eadem pena qua et ipse solus vt hic. r. s. de epi. r. cleri. auf. ger- neraliter. in. fi. r. l. si queq. r. s. de procu. l. pe. r. j. de fil. i. de curioni- bus. r. s. vt nemo priua. ti. pie. co. h. l. in fin. Et hoc ideo quia to- tum officium desistere iudici inique et pertinaciter prohibita facien- ti. s. de appel. l. qm. r. s. de decuri. l. oes iudices. r. ibi dicitur. r. j. s. me- tatis. l. de uotum alioquin imputatur toti officio quod velut consen- tiens est puniendus. vt. d. l. si queq. in fi. nam r. tutor tenetur accu- sare contortorem de suspecto cum videt eum male administrare a- lioquin imputatur. vt. ff. de tu. l. emilius. in fi. r. l. tres tutores. cir- ca fi. Item ibi: nec tamen. Mot. ex isto ver. quod vbi quis facit contra legem quis incidat in penam a lege impositam tamen actus rema- net etiam inualidus. de quo per Bart. in. l. pretor ait. s. j. ff. de no- ui ope. nun. Et item ibi: actus non tenentur faciens actum prohibi- tum incidit in penam vt hic. r. l. iij. s. si quis codicillos. ff. ad sille- cti alij conco. hic alleg. In glo. iij. versu. nec tamen. que in fi. ar- guit r. non soluit. de leg. j. in fi. ff. quod quisq. iuris. Sic quod ibi stetit per imperatorem qui voluit vt illo iure in quo imperato ab ipso. Hic autem non remanet per istum qui fecit quicquid potuit vt haberet ef- fectum sed remanet propter legis annullatione. de quo dicit plene per **L**y. in. l. si quis non dicam rapere. s. de epi. r. cleri. **U**ltimo potest queri in bac. l. fm Ang. si imperator donauit: vel alio modo coe- scit castrum vel ciuitates imperii an valeat donatio seu alienatio? Et primo videtur quod sic. quia hic contractus obtinet vocem legis. s. de dona. inter virum r. vro. l. pe. r. s. de bo. que libe. l. cum multa. r. s. de quadri. p. scrip. l. iij. r. l. bene a zenone. que loquitur tam in bo- nis fiscalibus quam propriis ipsius principis. **S**ecundo quia **P**redia prin- cipis esse intelliguntur tam fiscalia quam priuata. l. imperator. ff. ad l. rho. de iac. r. l. iij. ver. hoc interdicitur ea loca. ff. ne quid in loco pu- blico. **T**ertio quod beneficium a principe debet esse mansurum. in aut. constitutio que de dig. s. illud colla. vj. **Q**uarto quia res fi- scales dicuntur quasi proprie priuatae res principis. vt. d. s. hoc in- ter. **Q**uinto quia princeps legem interpretari potest. l. r. id. ff. de legi. r. l. si. s. de legi. **S**exto quod est lex animata in terris. in aut. de consuli. s. fi. colla. vj. r. non solenne facit esse solenne. **S**eptimo quod ex nudo pacto prius inualido facit dari actionem. ff. de pac. l. legi- tima. Et substantiam vnius iuris conuertit in aliam. s. de rei pro. act. l. vnica. r. s. communia de leg. l. si. **O**ctauo quod imperator donauit reuocare non dicitur in aut. de referen. s. l. imperator. colla. fi. r. s. ne fi. rem qua ven. l. j. r. s. si imperialis libera. soci. sine here. de cel. l. vnica. **M**ono quod principi placuit legis habet vigorem in fi. de iure natura. s. sed quod principis. **D**ecimo omnia recte facta intelliguntur que in presentia principis facta sunt: nec dolus nec ambitio in his esse presumitur. j. de viner. offi. r. appar. l. pbato- rias. r. ff. ad l. iul. ambitus. l. i. facit. s. de ven. re. cini. l. fi. **U**nde- cimo vbi a principe aliquid conceditur de decreto querendum non est

delatoribus. Nunc vero facit. l. vt no audeat pducere pdia fiscalia. Nulli palatino militi vel curiali licitum est predia fiscalia per se vel alium conducere. hoc dicit. Et plures concordantias ponit hic glo. sic etiam prohibent milites et officiales emere agros in puincia in qua militiam vel officium exercent. l. milites agrum. ff. de re mili. Et si illa pdia fuerint antecessorum suorum. l. milites. ff. de re mili. et l. qui officii. ff. de ptaben. emp. p. quas. l. decidit qz lz foreses. pro bibent emere i loco: no tñ. pbibent emere ea q fuerunt suoz antecessoz. Et sic nisi illa predia empta vel pducta euenerint iure hereditario. l. decurio. ff. de decu. r. d. l. milites pbibent. in fi. ff. de re mili. et hic in glo. et sic pty qz forensis qui ex forma statuti no pot emere no pbibetur iure hereditario succedere qd est verum si est heres legitimus. secus si extraneus testatoris. vt dixi. s. no li. babi. metro. l. vni. ca. Prohibent etia milites et curiales esse pcuratores et fideiussores vel madatores cōducētiū. l. curialis. r. l. milites. r. l. fi. s. loca. in officiali em vel curiali cadit presumpcio impressiois metus. l. si per impressionem. s. qd metus causa. r. in milite presumpcio seductionis a militari exercitio. d. l. milites. s. loca. Et nota hic tex. cum dicit per se vel quilibet personā q pbibitus facere cōtractū per se no pot facere p aliu vt in psona vxoris vel amicit vt hic. r. d. l. si p impressionē. Et nota seneratores q in psona tertij faciunt cōfici instrumēta.

De collatione fundorum fiscalium. Rubrica.

Sapra dicit de locacione prediorum fiscalium sine rei priuate vel dominice r ciuitatis r temporis. vt. s. de loc. predi. ciui. Nunc vero de collatione prediorum fiscalium. qd cogant cōferre r soluere debitas pensiones r etia annonas species. Et no. qz illa tria. s. fiscalium: rei priuate: r dominice: p eodē ponunt: qz principis sunt vt dixi super rub. s. de fun. pa. Et differt hic titulus ab alio. s. de col. fun. pa. vt ibi pty. qz ibi disponit q non teneant ad extraordinaria hic q teneant ad ordinaria. Et sic isti erigunt tā a pñe quā a rōnali. Alij vero tributarij solū a pñe. l. missi. s. de erac. tri. Et ibi rubricat solū de patrimonialibus r emphyteoticis. hic etiam de fiscalibus r ciuitatum r templorum.

Rationalium. Preses puincie sui officiales possunt erigere conductores officios r etia impartiri fauorem curialibus principis dictas exactiones facere volentibus. h. d. Et dicit ergo preses cum suis officialibus absente procuratore fisci erigere mercedes r pensiones a dominicis cōductoribus. vt. j. l. pri. Potest etia solus rationalis. i. procurator cesaris ad quem principaliter spectat vt dicit in glo. si. in prin. Quod secus in alijs exactoribus tributoz qui per se no erigunt: sed pñdes ad erigēdū sollicitāt. l. missi optatores. s. de erac. tri. Pñt etia simul erigere. s. rationalis pncipaliter: r preses ei auxiliū prebere. vt hic. Sic etia simul cognoscunt pñes r procurator cesaris. in. l. ij. s. si adner. sic. r. s. vbi cause fiscales. l. cū aliquis. Spectat enim ad rationales siue pcuratores cesaris iurare templa r erigere a suis conductoribus. l. vniuersi tēploz. s. de fun. rei priua. Tenentur etia isti procuratores r actores fiscales r principis soluere tributa. l. actores. r ibi dixi. s. de erac. tri.

- 1. Ambasiatorum non creditur sine literis sue ambasiate.
- 2. Vbi quis est presens in ciuitate r potest reparari personaliter non sufficit citatio ad domus: alias sic.

Palatinos. Palatini transmissi per comitem rerum priuatarum ad presides puinciarū cū literis r ipsi presides sint solliciti circa exactiones pensionū fiscalium: no dñt inferre aliquam concussionem puincialibus collatoribus. r cōtrafacientes puniuntur a prefecto ptorio post relationē si bi factā. h. d. Et dñt isti palatini se impedire de debitoribus: nec ab eis sub preterito officij aliquid extorquere sed solum presides superexactiones sollicitare. vt hic. r. l. nullus. s. de offic. recto. puincie. r. l. missi opinatores. s. de erac. tri. Et not. tex. ibi cum publicis literis: qz f ambasiatorum non creditur sine literis sue ambasiate vt hic. r. l. fin. s. de legat. nisi sit vir nobilissimus r notus. r. j. dist. nobilissimus. de quo dixi in. l. si quis decurio. s. de decu. r. l. pbibitum. s. de iure fil. Et qd isti palatini qui mittuntur cum literis ad presides obtinent vni nunciorum publicorum vt hic. r. l. missi opinatores. s. de erac. tribu. Patet q nuncio creditur si non portet literas sue commissionis nisi sit nuncius publicus r iuratus r notus r intellige ita tex. cum glo. in. l. sed interpellatur. s. j. ff. de arbi. Fallit in illustribus q non possunt citari nisi in scriptis. l. quoties. in fi. j. de digni. r ibi tangam. de eius tamen commissione debet in actis apparere. argu. l. nemi. nez. s. de exhiben. reis. r ibi per Bar. r per Innocen. in. c. quo niam contra falsam. de probationibus. Et predicta sunt vera in his que sunt modici preiudicij vt est citatio vel pceptum de comparando sed in his que sunt maioris preiudicij vt pignozatio vel captura tunc semper requiritur quod commissionem habeat in scri-

ptis vt ei credatur: dicta. l. missi opinatores. in versicu. delegatoris. cum sua glo. s. de erac. tri. r hoc vult hic An. r quando nuncio creditur. vide per Bar. in. l. j. ff. de officio prefecti vrb. r plene per eum in. l. iij. s. ait pteoz. ff. de damno infecto. r in extraneanti ad repromendum. in versicu. per nuncium. r in versiculo per literas.

Et nota quod ubi quis est presens in ciuitate r potest reperiri personaliter no sufficit citatio ad domum alias sic. v. s. ait pteoz. r. l. j. ff. de l. agno. r si neminem reperit in domo debet citationem affirmam ostio domus dimittere r loco edicti. Et hoc Innocen. in. c. q. propter. de elect. super versicu. illud autem penitus. licet autem de iure vbi simpliciter committitur q quis citetur: vel etiam si committatur q citetur personaliter vel ad domum debeat quis primo citari personaliter si potest deinde ad domum. s. ait pteoz. r. d. l. j. s. de libe. agnosced. Tamen si statutum dicit quod citet personaliter vel ad domum sufficit quod solum citetur ad domum vt aliquid addat iuri cōmuni. arg. eius qd no. in. l. iij. s. si rem. ff. de le. iij. r per Bar. in. d. s. ait pteoz. Item no. hic casum in quo criminosa superiori referantur puniēda. sic. s. de episc. audien. l. addictos. r. j. de re mili. l. tribunij. r. l. necnon. regulariter contra. qz no criminosa sed vindicta est principi referēda. l. si quos. in fi. s. de offic. prefec. pteoz. or. In tex. ibi: cum summa degere disciplina. i. quod bene r disciplinabiliter se habeant in nibilo se male gerendo. Et ibi sublimitatem tuam: o prefecte pteorio. Et ibi iudicis. i. dicit presidis.

Predia principis non sunt priuilegiata quin teneantur ad emptionem r transuentionem specierum tempore necessitatis.

Omnia. Predia ex quacūqz causa ad fisci pertinetia transuentione publicorum specierum no habent immunitatem. h. d. Siue enim sint predia rei priuate principis siue sint bona publica r ad fiscum deuoluta non possunt habere priuilegium vel exactionem quin teneantur ad annonas species r earum transuentionem r ad integram opinionem. idest censualem professionem seu estimationem soluendam: que censuales professio ideo opinio vocatur. qz opinari debemus censum r estimationem rei esse tantā quāta in estimio seu scriptura reperitur. vt dicit glo. in versu. opinionem in. l. si. s. de predi. nau. Et ad sunt ergo predia principis priuilegiata quin teneantur ad emptionem r transuentionem specierum tempore necessitatis. l. j. s. de quib. mune. vel pre. ne. li. se excusa. r. l. j. vt ne. lic. in emp. spe. se excu. r ad alia ordinaria. j. tit. j. l. j. s. de col. fund. pat. l. ij.

De priuilegijs domus auguste vel rei priuate: r quarū collationum excusationem habeant. Rubrica.

Sapra dicit de muneribus r oneribus domus principis r quādo eius predia non excusantur. Nunc vero de his a quibus excusantur r priuilegiata sunt. Et dicit hic glo. quod hoc nomen anguste accipitur adiectiue idest imperialis domus. vt. s. ti. iij. in rubrica. non autem accipitur substantiue pro augusta imperatrice: licet princeps habeat principaliter r augusta accessorie a principe. d. l. princeps. ideo collatum anguste transfret ad successorem sed non collatum anguste. l. quod principi. cum. l. seq. ff. de lega. j. r per bar. in. l. et qz. in fi. ff. de iurisdic. om. iudi.

Priuilegiatas. Predia principis eorumqz conductores r coloni a sordidissimis muneribus r extraordinarijs r superindictis sunt libera. h. d. Concor. s. de agri. r manci. officis. l. dominicos. r. s. de excusa. mu. l. euidenter. sed bene tenent ad ordinarias solutōes. vt. s. pri. r. l. iij. s. de colla. fun. pat. r. d. l. euidenter. r. l. priuate. s. de excu. mune. Que aut sint extraordinaria glo. declarat in. l. vni. s. de vaca. mu. publi. Que sint superindicta glo. declarat in rub. s. de superindicto. Que sint sordi da munera dixi in. l. marinarum. s. de excu. mun. Et quod hic dicitur q non tenent ad extraordinaria subaudi preterquā ad instructionē pontium r viarum. l. j. s. de col. fun. pat. r. j. eo. l. abfit. r preterquā in emptione specierum r in transuentione priuilegijs. l. j. s. qui mu. vel prestatio. r. l. j. s. vt ne. lic. in emp. spe. se excu. r ad redditum militibus assignatum. j. eo. l. pro tyonibus.

Transuentione debet fieri ad proximiora loca deputata.

Subditis sepe prestatur occasio non seruandi iussa dominorum.

Rerum priuatarum. Predia principis ad ordinarias prestationes r publicorum specierum transuentiones tenentur sicut predia priuatorum a qua transuentione quia ad locum longiozem fieri cepit predicta predia principis se excusabant quod bodie fieri no licet. hoc dicit. Nota ergo q predia principis r eorum coloni r conductores tenentur ad canonicas prestationes nec habent super hoc aliquod priuilegium exemptionis. vt. s. l. prim. r. s. titu. j. l. fina. Iuuant enim alios puinciales collatores ad solutiones tributorum r canonicarum prestationum quia onus quod a pluribus portatur leuius portatur. vt dicit hic glo. r. l. actores. s. de erac.

de erac. tri. Et intellige de prediis in provincia positus ut hic in versu provincialium. nam predia italica non sunt tributaria. l. omnes. s. sine censu vel re. Secundo not. qd transuactio debet fieri ad proximiora loca deputata. ut hic. r. l. pro locis. s. de anno. et tribu. r. l. s. de fun. limi. r. mutatio loci proximi in longinquiorē prestat causam transgressiōis legis r. recusande solutionis. ideo talis delatio ad longinquiorē locum per banc legem inhihetur. Et quo infert Ang. de perusio qd habitatores clausi perusini: qui ex consuetudine tenentur portare granum per eos soluendum ad ciuitatem perusij non possunt cogi longius portare ut bicet iuris bus. s. allegatis. r. l. nemo possessorum. s. de anno. r. tribu. Nec ob. l. si. s. de tempo. i. integ. resti. ubi habetur qd ex differentia locorum non debet induci diuersitas iuris: qd illud verum nisi ex mutatio ne loci nouum inducatur granamen. quia tunc noue legis auxilio opus est. l. cum post sententiam. s. de appellationibus. Et nota tert. ibi sed ex occasione iussionem: qd subditis sepe prestatur occasio non seruandi iusta dominorum quando videlicet ab officialibus dominorum ultra debitum grauantur. debent enim isti subditi benigne r. paternaliter tractari: in aut. de manda. pncipi. s. talem. colla. ifi.

Pro tyronibus. Ad redditum militibus assignati a prediis provincialibus soluendum obligantur etiam predia provincialia principis ad cōserendum. b. d. Et not. hic ex gl. qd pretium est qdam redditus extraordinarius ad quem nō tenetur predia principis. l. euidenter. s. de exco. mu. nisi quando esset assignatus tyronibus certe militie r. cōserendus a prediis puincialibus ut hic. Et sic patet qd pro stipendiis r. necessitatibus militum cessat priuilegium alicuius quod alias nō cessaret imo etiā conceduntur eis predia priuatorum. l. lucius. ff. de ent. r. l. j. r. ifi. s. de fun. limi. Et colligitur tribntū r. annona pro cōi salute ad vsuū imperialis exercitus. l. si. in fi. s. de erac. tri. Hinc dicit Tullius secundo officiorum: propter errorū tenuitates assiduitatemqz bellorum tributum est conferendus ut omnes intelligant si salui esse velint necessitati parendum: r. tunc est peccatum subtrahere gabellas r. datia quando iussu principis r. pro communi salute et necessitate exiguntur secundum theologos alias secus. r. ita intel. lige dictum Bar. in. l. vectigalia. ff. de publi.

Nullū genus hominū excusatur a cōstructione viarum pontium r. murozum r. reparatione earum.

Ab sit. Constructio r. reparatione publice pontium r. stratarum inter fordidā non numeratur ideo nemo excusatur ab ea. hoc dicit Et no. ter. qd nullum genus hominum excusatur a cōstructione viarū pontium r. murozum r. reparatione eoz. nō ergo excusatur ecclesia. l. ad instructionem. s. de fac. san. ec. non predia imperialis domus ut hic. non psonē in dignitate posite que excusantur a fordidis muneribus. l. fin. s. de exco. mu. r. l. fin. s. a. qui. mu. ne. li. se. exco. r. ibi dixi. Cuius huius reparatio r. constructio licet sit munus reale extraor. dinarium. l. cui muneris. ff. de munc. r. bo. tamen nō computatur inter fordidā munera cum imponatur hoc munus a tam laudabili titulo. s. principis designantis talia opera fieri ut hic in gl. nō est munus fordidum qd pnceps inducit. j. de digni. l. nemo. in fine. ideo nemo excusatur nisi sit specialis ei immunitas a publicis muneribus. d. l. cui muneris. r. cōstructione seu reparatione pontium r. viarum ut dixi in. l. j. s. de col. fun. pa. construere tamen publicas edes bene reputatur inter fordidā. l. marimarum. versu. publicis. s. de exco. mu. r. hic in glo. si. Item intellige hic tam de cōstructione viarum r. pontium de nouo. qd eozum reparatione. ut tenet gloss. in. d. l. ad instructionem. Item intellige de vīs publicis non autem priuatis vel vicinalibus ut plene dicit in. l. fin. s. de immu. ne. conce. r. ibi per Barto. r. vie publice sunt de regalibus in. r. col. que sunt regalia. in prin. r. ibi dixi. An. de yfernia dicit qd via publica non est principis ideo nō posset se phibere ire sine cā. Et eo qd hic ponit viam r. stratom tanquā species differentes. Infert hic Ange. de perusio ad statutam duplicans penam pro malo cōmissio in strata publica ut non habeat locum duplicatio: si quis in libello accusatorio dicat malum commissum in via publica quia non sunt intentata verba statuti. l. j. s. docere. ff. vi. bono. r. ap. Est enim strata lapidibus manufacta separata a via simplicia. l. j. s. si qd in specie. ff. de via pub.

Exceptio. Nulla superindictio excusatur exceptis possessionibus principis. hoc dicit. Cuiusmodi enim principis non tenetur ad superindicta nec ad extraordinaria ut in conxor. hic in gloss. s. alleg. Et debet hic intelligi de superindictio extraordinario. quia ad ordinarium tenetur ecclesia r. omnes ut dixi. s. de indicto super rubrica. r. de superindictio sup ru. Et ex hoc ter. sumunt notarij practica dū dicit in iustis qd partes cōuēta pmittit p̄nare sine exceptioe alijs beneficij seu priuilegij cōpetētis r. c. Que renūciatio intelligitur de beneficijs in fauorem renūciantis introductis. l. si quis in cōscribendo. s. de pac. non introductis gñaliter in fauorem sui

r. aliorū ut est beneficij clericis collatis declinandū forum seculare in. c. si diligenti. de foro cōpe. r. ut beneficij seu exceptio macedonia ni cui renūciari nō potest. Not. glo. in. l. tamē. ff. ad macedo.

De grege dominico. Rubrica.

Dixit supra de prediis r. reb⁹ immobilib⁹ pncipis. Nunc vero de ei⁹ grege r. animalib⁹ subtractis r. pena subtrahētis: r. sic de reb⁹ mobilib⁹ r. syluestribus. Odof. Et no. p̄iuncta glossella qd appellatione dñi intelligit in dubio de pncipe ut dixi. s. de fun. pa. super rubri. sic appellatione ciuitatis intelligitur de romana. in. fi. de iur. re natu. s. sed quoties.

Propositus. Subtrahēs equum de grege dñico ipsum restituit r. in vna libra auri punit. Subtrahēs vero de alio punitur in media libra auri a qua pena releuatur si cū spē obtulit. b. d. Et nota hic duo spalia in equo vel equa de grege subtractis: qd furto regulariter est pena dupli vel quadrupli. in. fi. de obli. que ex des. lic. nat. s. p̄terea. sed hic est pena libe vel semilibre auri. Item in alio furto non est locus penitentie. ff. de fur. l. qui ea mēte. r. lege quid sit fugitiuus. r. ibi gl. ff. de edil. edic. r. dixi. s. de cōdu. procu. do. an. l. vni. Sed in isto est locus ut spē restituens equum ex grege subtractum releuetur a pena. ut hic. r. idem in se deferēte supra de bis qui se dese. l. vni. Idem in reuelante crimen lese maiestatis a se commissum. l. qui quis. s. ad. l. iuli. maij. Idem in alienate causa mutandi iudicij. l. in fi. r. ibi gl. cum suis conxor. ff. de alie. iudi. mu. causa fac. Idem in metuloso. l. si cum exceptione. s. satis clementer. ff. quod metus causa. Idem in retinente vectigal soluendum: qd euitat penam si soluit intra. xxx. dies. l. imperatores. in fi. ff. de publi. r. in alijs casibus allegatis in. d. l. ifi. in fi. ff. de alie. mu. in. Hoc autem quod hic dicitur de penitētia procedit ex benignitate principis qui non vult penitētere neque subiectos grauare. nam sicut priuilegium postponit in pene petitione. s. pene nis sic. credi. p̄ferri. lege vnica. r. in dubio contra sicut iudicatur. l. non puto. ff. de iure fisci. Et p̄ncipis rogatus restituere sollet remittere r. donare quartam trebellianicam. l. si legatus. in fine ff. ad trebel. Vult enim p̄ncipis potius hominum qd pecuniarū copia imperium ampliari. l. cum ratio. s. si plures. ff. de bo. dam. Aliter autem qd hic statuitur de abigeis qui pecora ex pascuis vel ex armentis subtrahūt: r. quasi artem exercent r. equos r. onnes de armentis boues ex gregibus abducentes. nam bi ad gladium damnari solēt. l. j. in p̄ncip. ff. de abigeis. Qui enim artem r. consuetudinem tenet furadi quantumcumqz fuerit vice qualibet res paruum punitur ac si res magnas furaretur. d. l. j. r. l. oues. s. qui furas. r. l. j. s. de dela. r. quod ibi dixi. r. idē iudicandus est de plurius minutis sicut de vno graui cui minora coaceruata equiparatur. de peni. distinctio. prima. c. tres sunt. r. ibi gl. in versu. collecta: quia non tam quantitas qd effectus furandi consideratur. in. q. v. c. fi. r. not. in. c. de appel. extra. de ap. Sed nunquid erit idem in alijs animalibus. Dic qd non cum sit pena que non est extendenda sed punietur aliter arbitrio iudicis cum sit speciale in istis animalibus que seruantur ut contra hostes mittantur r. per banc penam non tolluntur alia auxilia r. pene. l. quoties. ff. de acti. r. obli. In ter. ibi propositus edictis. s. voce p̄conia: vel literis de albatione parietis. s. de lo. fun. pa. l. loca. Item ibi: hermogenianis. i. syluestribus ab hermo: qd nondum domiti sunt r. palmatis. i. mā suetis. qui palma se tangi permittunt. r. c.

De palatijs r. domibus dominicis. Rubrica.

Supra dixit de prediis rusticis pncipis. Nunc vero de urbanis prediis ut sunt palatia r. domus. l. vrbana predia. ff. de verb. signifi. Et no. hic de isto nomine palatii qd ponitur hic ut dixerim a domo. Nam dicitur palatium. i. ampla domus in qua multa vagari possunt. inde palatinus. i. de palatio existēs. secū dū Catholicōne. Et hoc patet quod si statūtū dicat si quis fecerit sanguinem in palatio vel destruxerit palatium alicuius puniatur pena magna nō habet locū in alia domo. facit qd dixi. s. ut. ij. lab sit. Et differentia inter palatium r. pretorium: vide in. l. si. s. de offi. rec. prouin.

Consecratus. Priuatis nō h̄z habitare in domibus vel palatijs principis. hoc dicit. Fallit in iudicib⁹ r. officialibus publicis ut hic in glo. quibus nō licet habitare in domibus priuatorum r. cum eis conuersionem habere qd nimia familiaritas parit contemptum. l. obseruandum. ff. de offi. p̄f. sed debent habitare in publicis domibus r. palatijs ut eozum reparationi p̄uide re compellantur ut hic. r. l. fin. s. de ope. pu. l. quicumqz. facit. l. si. s. de condi. in pu. boz. Sic etiā nō licet christianis occupare r. inhabitare publicas domos in deoz. i. eoz synagogas. l. i. synagoga. s. de inde. Secus tamen est in hereticis quibus non debet aliqua

habitatio cœcedi. l. h. s. de sãm. tri. Nimirum autem si magistratus & officiales debent habitare in publicis domibus vel de publico conductis: q̄ sunt persone publicæ. l. j. s. publicum. ff. de iusti. riure. & j. di. c. ius publicum. C̄ Hinc est q̄ magistratus tanq̄ p̄sona publica sicut est notarius potest alteri stipulari in his que spectat ad offiũ suũ & querit vtilem actionẽ sine cessione. l. j. s. exigere. ff. de ma. gi. cõue. & no. glo. in aut. generaliter. s. de epis. & de. Silr & sacerdo tes sunt persone publicæ. d. s. publicum. & debent habere publicas edes. i. basilicas in quibus oramus & ventam peccatorum petamus vt no. in. d. s. publicũ ius. Et similiter stipulentur alteri in spectan tibus ad eorũ officia. vt circa restitutionem vsurarũ & male obla torium: acquirunt vtilem sine cessione. vt in. c. quanquam. de vsu ris. in. vi. & per Bar. in. d. s. publicum. Et offendens officiales & sa cerdotes potest a quolibet accusari tanquam de publico crimine. vt dicit glo. in. d. c. ius publicum.

De cupressis.

Rubrica.

Quia nõ solũ palatia principis de quib⁹ s. dicit: sunt exempta ab vsu & vsurpatione p̄uatorũ hominũ: imo etiã cupressi: ideo de eis dicit. Et supra fecit Imperator prouisiones circa p̄dia & eorũ colonos & aqueductus. C̄ Hinc circa flumina & maxime Nilũ cuius aquã propter carentias pluuię oportet per p̄dia egyptiaca de biris temporibus dispensari. vt dicit hic glo. & als est in rubrica de cupressis. C̄ Itẽ als est perfidia vel est nomẽ arboris sicut cupressus vel est nomen loci vbi nascitur cupressus. C̄ Sunt enim arbores na scentes in luo Daphnes: que cõtinent aggeres sili ne aqua fluat ex tra aggeres. ideo magna imponitur pena eas incidentibus & emẽ ribus & vendentibus vt hic. & l. j. & oportet nilum sepius purgari. vt dicit s. de Alexand. prima. l. vnica.

Squis prelli existentes in luo Daphnes q̄ est in egypto puniunt pena quinq; librãũ auri. b. d. C̄ Hinc enim nilus per illas partes cuius aggeres cõtinentur a cupressis: vt dixi super rubrica. C̄ Et sic nota hic quod incidens vendens & emens arbores continentes ri pas & aggeres publici fluminis. scz nili punitur pena quinq; libra rum auri vt hic. C̄ Qui autem huiusmodi rumpit aggeres flam mis punit: & eius q̄lũ & q̄sortes sine spe venie deportatur. l. vni. s. de nili agge. nõ rump. Nunquid aut b̄mõĩ pene babeat locũ in aliis fluminibus. Glo. dicit q̄ sic in. d. l. vni. doc. q̄tra per. l. interpretatio nem. ff. de penis. cũ esset flumẽ cuius aggerum fractura possit affer re magnum detrimentũ vt in pado ferrariensũ & h. C̄ Et no. hic eas sam q̄ coipso q̄ imponitur pena emptori videtur imposita vendi tori: & cõuerso. nam in correlatiuis idẽ est iudiciũ vt quod statuitur in vno intelligatur statutum in alio vt hic. & l. h. s. de indic. vi. & l. h. ff. de accep. & vtroiq; per Bar. & adde per cũ in. l. bona fides. ff. de act. emp. vbi liberato vno ex cõtrahentibus & dispositione legali intelligitur alter effectualiter liberatus. facit. l. cũ emptor. ff. de vẽ. re. ff. C̄ Dicit in Bal. in. l. j. s. de cõmuni seruo ma. q̄ licet statutũ cõpellat aliquem vendere: nõ tamen cõpellit aliũ emere nec cõtra quia vnum statutum non includit aliud. ita dicit probari per illũ ter. & glo. Nec ob. iste ter. secundum eum: q̄ hic prohibitio fiebat re spectu rerum: ideo prohibitio comprehendit vtranque contrahen tem licet verba dirigantur ad alterum & sic est hic diuersa ratio ab illa que iuris diuersitatem debet inducere. l. illud. ff. ad. l. aquiliam cum similibus.

- 1 Juxta aqueductum prohibentur plantare arbores
- 2 Qui autem dominis tetigit totum hominem tetigisse videtur.

Quones. Nullas autoritate propria sine licen tia prefecti pretorio potest in luo Da phnes cupressos incidere: nec etiam eas collapsas alibi transferre & contrafacientes puniuntur: & plantas cupressum non potest aliam incidere: sed pro tali plantatione vnam libram auri a fisco consequitur. hoc dicit. C̄ Et ex isto textu funda tur constitutio papalis qua cauetur quod de prouincia in masse tre barie nulli sit licitum incidere abietes: nec eas collapsas alibi porta re sub certa pena. Sicut etiam valet statutum vniuersitatis. ne quis in saltu sub pena incidat arbores. vt notat glossa in. l. h. serui nostri. s. de noralibus. C̄ Sed iuxta aqueductum prohibentur plantare arbores. l. j. & l. omnes. s. de aqueductu. & nota quod si quis incidit plantationem arboris antequam coalescat et radice non dicitur incidere arborem nec incidit in penam dupli vel les gis aquilie impositam incidenti arbores alienas: quia non dicitur arbor que radices non habet. l. vites. s. j. ff. ar. fur. ce. Secus autem si sit arbor plantata cum radicibus vt oliua. vt. s. eodem. l. finali. C̄ Quid autem si incidit solum partem arboris & non totam an incidat in penam incidentis arborem. Dicit q̄ sic. l. furti. s. j. ff. arbo. fur. ce. nã & qui fãurẽ bois tetigit totũ tetigisse videtur. l. vulgaris. ff. de furtis. Et offendens in vno factus est omnĩ reus. in. c. defleat peccator. extra. de. re. iur. C̄ Itẽ quid si quis incidat arbore vna cõ iuctura iunctã an punitur p̄ vna vel duabus. Dicit q̄ si vna appa

Si vt pro ponis. Hec lex est per Bar. tã luculente com metarijs suis illustrata: vt omnes ceteri Doctores ad eum recurrat: in qua princĩ pãr tractat d nobilitate q̄ obrem nullis i diget additio nib⁹ sed recur redũ est ad dic ta bar. iactis scriptis auto ris nostri do mini Joãnis de platea.

ret super terram p̄ vna punitur: & vna censetur alias pro duabus l. si gemina. ff. ar. fur. ce. Et quo inferatur qd si quis cũ bifurcato vel foicipe intulerit assenti plura vulnera vnico ictu qd punitur de pluribus vulneribus & percussionibus. qz ex diuersitate locorum dicuntur plures percussiones. l. de pupillo. s. ff. in pluribus. ff. de oper. noui nun. de quo dicit per Bar. in. d. l. si gemina. C̄ Itẽ per hunc ter. potest statui certum salarium seu premiu de publico plan tati arbores in ripa fluminis vt aggeres consolidentur ad cõti nendum aquã ne rumpat & p̄dia circũstantia ledat. C̄ In ter. ibi solatio. i. cõmoditate q̄ erat q̄ plantans vna arbore po terat sibi in cidere aliam vt in glo. C̄ Itẽ ibi vnam cupressum. Dicit & idem in alia arbore ex cuius incisione simile dãmũ possit inferri. Odo. Et not. hic vnam arborem estimari ad valorem vnus libe auri. Est enim arbor cuius partem tenuit crux Iesuchuzi saluatoris nostri vt not. glo. in. d. vni. de sum. tri. & fide catbo. ponens versum. Ligna crucis palma cedrus cupressus oliua. Qui suis p̄is meritis & gratia nos saluare dignetur. Amen.

Explicit liber. xi.

Incipit. xij. codicis.

Codicis domini Iustiniani explicit liber. xj. Incipit. xij. de dignitatibus. Rubrica.

Lossa continet. quia dictum est supra de rebus & iuribus publicis: sed quia iura publica non pos sunt expediti nisi per eos qui in dignitatibus et magistratibus eliguntur. l. h. s. post originem. ff. de origine iuris. ideo de dignitatibus dicit. f. qui ad eas admittantur & qui non & que priuilegia com petant ex dictis dignitatibus & quanto tempore durent. C̄ Alii sic continent. s. in primo libro Codicis tractauit de rebus diuinis & de personis celesti regi famulantibus. C̄ Hinc vero de personis terreno principi militatibus & de dignitatibus eis largitis. C̄ Et sic. cum in primo libro inceperit tractare de dignitatibus et officiis eorum qui dignitatibus decorantur nec consummanerit ideo vt plenus sit tractatus hic complet vt bis cum illis cognitio omnifariam animus deleatur auditoris sicut de confertili men sura animus letatur emptorum. C̄ In primo tamen libro principa liter tractauit de officiis ex quibus sequitur dignitas. C̄ Hic vero de ipsa dignitate & priuilegiis que tribuuntur ex ea. C̄ Et dicit di ctum est de honoribus que per municipes deferuntur: nunc de di gnitatibus que a solo principe largiuntur. l. h. ff. de albo scribendo. C̄ Nam per similitudinem sicut in vltimo libro digestorum tracta tur de honoribus. sic in vltimo libro Codicis tractatur de digni tatibus de quibus est videndum. C̄ Et fm Bar. supra dixit de multis conditionibus & qualitatibus personarum persone inhe retib⁹. nũc de alia qualitate. s. nobilitate q̄ sũt p̄sonę inheret. f. e. l. j. C̄ Ex duplici capite potest mulier nobilitatem consequi.

- 1 Nobiles vident esse quibus assũnt progenitorũ virtus & diuitie.
- 2 Dignitas sumitur pluribus modis.
- 3 Dignitas & nobilitas an idem sint.
- 4 Proles seu origo non probat nobilitatem seu dignitatem: sed prin ceptus tanquam lex animata est qui nobilitat genus alienius.
- 5 Aliquo tempore quis potest esse nobilis & aliquo tẽpore ignobilis.
- 6 Ex consuetudine regionis attenditur nobilitas & ignobilitas.
- 7 Qui obtinuit principatum solum confert dignitates & nobilitates & non alius carens tali dignitate.
- 8 Non omnis militia facit quem nobilem sed quem pp̄s acceptat.
- 9 Appellatione communitatis continentur omnes de ciuitate.
- 10 Dignitas seu nobilitas an possit conferri pupillo absenti & igno ranti: & an in articulo mortis.
- 11 In milite creando an requiratur genus.
- 12 Consularis potest appellari filius vel nepos principis qui admi nistracione caret.

S vt proponis. C̄ Sicut illustratur & coruscatur atque retinet sui nobilitatem gñis seu p̄genitorum suorum vt patris & auis: etiam si nubat nobili inferioris digni tatis. b. d. C̄ Loquitur ergo de nobilitate quã quis cõ sequitur ex genere vt hic. & l. senatorum filios. & l. liberos. ff. de sena. & j. eo. l. senator. C̄ Et est hic casus in quo mulier excedit virũ suũ in dignitate: qz retinet paternã vel auitam dignitatem que est ma ior maritali vt hic. & l. femine. s. parentes. ff. de sena. C̄ Secus autẽ est in nobilitate quam mulieres consequuntur ex nobilitate viro rum: quia illam retinent demum quandiu stant vidue vel nubãt alteri nobili: non tamen inferioris dignitatis quã esset primus vir nisi impetraret a principe vt retineret dignitates prioris viri quã nuberet ignobiliori. C̄ Et hanc differentiam inter dignitatem que sitam ex genere & a marito. facit glo. in. l. femine. ff. de senatori. & l. cũ te. s. de nap. C̄ Ex duplici ergo capite potest mulier nobilitate consequi. f. ex genere siue p̄genie suorũ ascendentiũ. s. agnatorũ non autem

non autem cognatus quod nobilitas habetur ex agnatis non cognatis ut hic i glo. j. Item a marito. f. e. l. mulieres. ut dicit. s. de incol. l. mulieres. denominatur a honore. f. ex dignitate illa que preualet. Et ideo si filia regis nubat vni comiti. nihilominus debet appellari regalis et in mensa preponi aliis comitibus ut hic dicit Bartol. Et no. q. bec nobilitas que acquiritur ex accidenti et ex genere. ut ex consulari. pretoria vel senatoria dignitate patris vel auis. ut hic. no. transit vltra nepotes. l. diuo marco. s. de questio. et hic in glo. Et hoc nisi regimen rei ex qua insurgit nobilitas transeat ad eum ut comitatus. ducatus. marchia. et simi. que habent dignitatem annexam. in. c. de multa. de preben. Secundum tamen consuetudinem Italicam omnes descendentes habentur pro nobilibus donec deueniant ad paupertatem et ad viles artes. qz tunc incipiunt esse ignobiles. f. eod. l. ne quis. et ita intelligitur dictum philosophi. v. politiorum: vbi dicit. Nobiles esse videntur quibus assistunt progenitorum virtus et diuitie. q. d. eis cessantibus cessat nobilitas ex pgenite scdm Bar. hic in vltima qone. intellige q. s. dicit pronepotem inclusiue. argu. ff. de sena. l. si in fi. et hoc verum in illustribus et superillustribus. sed in spectabilibus etiam clarissimis trahit solam ad filios. ff. de excusati. tu. l. sed et milites. f. j. Et est casus. s. de adno. diuer. in d. l. laudabile. et erit effectus dignitatis transeuntis in liberos vt no possint questionari. l. diuo marco. s. de qstio. et aut. de consuli. f. an aut. col. v. Et hanc dignitatem et nobilitatem qua consequitur mulier consequitur sine administratione. Nisi in quibusdam mulieribus preercellentibus. vt dicit in. l. vni. s. de mulie. et in quo lo. Quero primo secundum Bar. quot modis sumitur dignitas. Dicit q. pluribus modis. Primo modo largissime pro omni eo qui est bone fame. nam habens bonam famam largo modo dicitur dignitatem habere. l. cognitionum. s. estimatio. ff. de var. et extra. cog. Secundo modo sumitur dignitas pro officio quod habet dignitatem annexam. et ita loquitur rub. et c. de multa. extra. de preben. et dig. et l. vni. ca. ff. ad. l. in. am. licet natura ipsius officium non sit dignitas. sed habet dignitatem annexam. l. honor. in princi. ff. de mune. et hono. Tertio modo sumitur dignitas pro quadam qualitate alieni inherenti per quam differt a plebeis quas proprie in vulgari appellamus dignitatem. et ista sumitur duobus modis. s. in genere hoc modo prout stat in nomine generis sui. nec sub speciali gradu dignitatis profertur. vt esse curialis. siue decurio. miles. clericus et c. l. spurii. in pi. ff. de decur. et l. ne qs. s. vt nemo priua. Secundo modo prout profertur sub speciali gradu dignitatum qui gradus sunt superillustris. spectabilis et clarissimus. quibus gradibus etiam hodie vtuntur dicatores epistolarius. vt dicit. s. de decu. l. si. et de istis loquitur hic liber. Secundo quero nunquid dignitas et nobilitas sint idem. q. sic sumpta dignitate tertio modo supradicto. pnt est quedam qualitas inherens persone separata ab officio et administratione. per hanc enim dignitatem dicitur quis vt nobilis differre a plebeo. vt lege prima in fi. et lege tertia. s. tuto. ff. de suspes. tu. Et de ista loquitur diuina scriptura ad attbei. xj. dicitur. Accipit Joseph ab arimathia nobilis decurio. et petri corpus Jesu a Pilato. et de hac etiam loquitur in fi. de iure natura. s. plebsicitatis intelligitur illum. s. generaliter pro omnibus patricijs ciuitatis id est habentibus dignitatem in ciuitate. vt ff. de ori. iur. l. si. s. de inde cum esset. et s. isdem temporibus. non autem specialiter pro honore patriciatu ordinato post creationem imperatoris. de quo i. titulo. ff. l. vt municipia. Tertio quero quid sit nobilitas seu dignitas prout sunt idem. Et circa hoc Dantes aldigerij de florentia poeta vulgaris ponit tres diffinitiones antiquorum quas non tenet. et deinde quartam suam opi. Prima est quod nobilitas est antiqua eris et diuitiarum possessio. cum pulchris moribus et regiminiibus aggregata. hanc tamen reprobatur qz diuitie tanquam viles non tribuunt nobilitatem nec quietant animam s. potius curarum anxietatem prestant. Secunda opinio est quod nobilitas est que inducitur ex antiquis bonis moribus. ista etiam reprobatur ex eo qz in creatione Ade primi parentis non fuerunt antiqui mores. et sic cum fuerit ignobilis nos omnes ignobiles sumus. Tertia opi. est qz nobilitas est que descendit ex patre vel auo valente et proba. istam etiam reprobatur Dantes ratione supra priorime dicta contra secundam opi. ista etiam probatur Bar. ex eo qz proles tanquam lex animata est qui nobilitatem alicuius generis vt hic. et aut. de referendaris. in fi. et j. eo. l. mulieres. ibi genere nobilitatem. Quarta fuit opi. ipsius Dantis quod nobilitas est vbiusque virtus est. sed hanc diffinitionem reprobatur Barto. pluribus rationibus et maxime qz si seruus vel vilissimus plebeius virtuosus esse sequeretur quod nobilis esset. quod est falsum cum in eis non cadat dignitas et nobilitas. f. eo. l. ne qs. et j. qui mili. non pos. l. sup. seruis. Quare dixit qz triplex est nobilitas. Prima est theologica et supernaturalis. Secunda naturalis. Tertia politica et civilis. Prima est que habetur in conspectu eterni iudicis qz omnis virtuosus ea virtute que facit hominem felicem et perquam destinatus est ad eternam gloriam nobilis est. de ea loquitur dicitur poeta vulgaris. Secunda. s. naturalis potest conside-

rari duobus modis. Primo prout competit omni animanti vt illa res dicatur nobilis et ignobilis secundum operationem eius bonitatis. vnde in animalibus etiam eiusdem speciei vt in falconibus dicimus aliquem gentilem et aliquem peregrinum et idem in fructibus. et idem in artificibus. quorum aliqui dicuntur nobiles artifices propter eorum magnam et exercitiam intellectum et peritiam lege prima. s. de cōdi. in pub. horreis. et l. prouidēdū. s. de postulā. Secundo modo potest considerari prout conuenit solo animalis rationali. i. hominibus inter quos videtur naturaliter insita quedam nobilitas dominandi et ceteris preeristendi non ex parentum suorum sed eius propria virtute. de qua loquitur. l. scire oportet. s. cū reli quis. ff. de tuto. et cura. da. ab his. et de hac etiam potest intelligi diffinitio dicti poetę et. l. vj. distin. nunquid de virtutibus. vbi glos. ponit v. Nobilitas sola est animus que moribus ornat. Exaltare velis si quos insignit bonestas. Quos sublimet aper morum licet ampla facultas Et patrie desit et gloria sanguinis alti. Virtus nobilitat animum. virtute remota adigrat in exilium nobilitatis hono. Nobilitas animi sola est atqz vnica virtus. Tertia est nobilitas politica et civilis per quam nobilis differt a plebeo. et secundum istum modum accipitur hic. et in toto corpore iuris civilis. Et ista sic diffinitur secundum Bartolum. Nobilitas est qualitas illata per principatum tenentem qua quis vltra bonestatem plebeios accipit offenditur. Qualitas ideo dicitur est quia nobilitas est qualitas que potest adesse vel abesse preter substantie corruptionem. vt patet in muliere plebeia que nupta nobili statim efficitur nobilis. infra eodem. l. mulieres. et ff. de senato. l. femine. et e conuerso nobilis nupta plebeo desinit esse nobilis. vt hac. l. in fi. in ver. no. p. uate conditionis. Et patet etiam in eo qui inceptus de nouo cōcedit dignitatem vt patet toto hoc libro. rñ. et in eo qui propter delictum perdit dignitatem et nobilitatem. f. eo. l. iudices. et l. quoties. s. in criminalibus. Et ex his inferitur qz aliquo tempore quis potest esse nobilis et aliquid ignobilis. vt patet in exemplis supra positis. Et idem in loco quia loci et temporis idem est iudicium. l. vni. num. ff. si cer. peta. et l. si. ff. de triti. vt patet in sarraceno nobili in terra sua et a nobis capto erit ignobilis. et idem in nobili christiano capto ab hostibus. Et in plebeo qui hic factus miles reputatur nobilis. et florentie remanet popularis. Et sic ex consuetudine regionis attenditur nobilitas et ignobilitas. argu. l. si in princip. ff. de muneribus et honoribus. et per Innocentium in cap. de multa. de preben. in sua glo. si. Sic et officium reputatur vile vel honorabile secundum consuetudinem regionis vt dicit in. l. marimarum. in quarto notabili. s. de excu. mu. Item illata ideo dicitur est quia a seipso nullus potest dignitatem sibi assumere alias incidit in crimen falsi. l. eos. s. si. ff. de fal. et dicit illata ex mera gratia concedentis a nullo cōpūsa. licet possint preedere cause impellentes ad dignitatem cōcedendam triplici generis. videlicet primo propter virtutes illius. l. vt virtutum. s. de statu. et imagi. Secundo propter vitia illius vt si faciat furtum alteri vel prodicionem gratam domino propter quod dñs confert sibi senatoriam dignitatem vel alias nobilitatem. l. si. cum postea appius claudius. ff. de ori. iur. licet dominus peccet preferendo indignum et vitiosum digno et virenti vt tenet sanctus Thome. in secunda secunde. q. lvi. Tertio propter aliqua que non sunt vitia nec virtutes vt propter pgeniem sui generis. vt hic vel propter matrimonium cōtractum cum nobili propter qz mulier plebeia nobilitatur. l. mulieres. f. e. Et mater quę nobilitatur propter honorem filij. vt no. in. l. j. ff. de sena. Sequitur in diffinitione per principatum tenentem. nam qui obtinuit principatum solus confert dignitates et nobilitates et non alius carens tali potestate. l. si constat. ff. de appel. et c. si. de elec. siue obtineat principatum celestem vt deus qui has dignitates et nominationes ordinauit. vt tertij regum. per totum. et c. solite. de maio. et obediens. siue terrenum vt imperator et papa. d. c. solite. Quia imperatore siue principe profuissent omnes dignitates tanquam a fonte in quo sunt omnes thesauri dignitatum recedenti. vt dicit Bal. in. c. j. quis dicitur dux marchie. col. et siue etiam alius rex marchie vel magnus comes habens hanc potestatem ex lege vel consuetudine. argu. l. j. s. de eman. libe. et l. j. et si. ff. de mune. et ho. vel populus cui concessa est potestas cōdendi leges statutarias. vt. l. omnes populi. ff. de iust. et iure. Ex quo inferit hic Bar. qz populus vel vnus baro et a se non sit miles possunt milites creare vel aliam dignitatem cōcedere. reer quo habent auctoritatem cōdendi statuta sicut potest idem populus non admittere dignitatem et nobilitatem que est de iure communis vt patet in decurionibus vel antianis qui licet de iure cōdendi sint in dignitate. l. si in fi. ff. de decu. et l. diuo marco. in fi. s. de questio. tamen aliqua ciuitas vt perusina non admittit eos vt nobiles sed vt plebeios. sed ciuitas venetiarum eos vt nobiles admittit. et sic statutum et consuetudo ciuitatis super huiusmodi dignitatibus et nobilitatibus attenditur. ar. l. j. et l. si. ff. de mune. et ho. Si cut etiam vnus miles licet nullam habeat iurisdictionem tamen creat alium ex consuetudine que habet vim legis. ff. de legi. l. de qbus. et licet militia non sit dignitas nisi in militibus sperit. l. vni. ca. j. de equestri dignita. tamen ciuitates admittunt hanc digni-

9 **tat:** licet florentini contra. Non hominis ergo militia facit que nobis
 lem sed quem populus acceptat. non enim acceptat. vt nobiles mi-
 lites curiarum institutiones nec milites gaudentes vt vidimus ob-
 territorum in quo vt priuatus habetur. l. si. ff. de offi. prefec. vrbis.
 7. l. iij. ff. de offi. prefec. poterit milites creare 7 alias dignitates con-
 ferre: vnde quod sic: quia est voluntarie iurisdictionis. lege. ff. de
 offi. proconsul. Sequitur in diffinitione vltra honestos plebeios
 acceptus: hoc ideo dicitur quia cum ex plebeis quidam sint honesti
 qd viles. j. eo. l. ne quis. 7. ff. de penis. l. capitali. §. j. quis honesti
 sint magis accepti quam viles: tamen non sunt nobiles nec desinit
 esse plebeij. Oportet ergo ad hoc vt alicui concedatur dignitas 7
 nobilitas quod vltra dictos plebeios 7 honestos sit acceptus 7 gra-
 tias obtinenti principatum 7 dignitatem tradenti. Et ex hoc sequi-
 tur cum sit magis gratus ceteris. ita si delinquat magis puniri de-
 bet. l. quedam delicta. ff. de penis. 7. l. presbyteri. §. de episcopis 7 cle-
 ricis. Item ibi ostenditur. hoc ideo dicitur quia etiam si mille an-
 nis quis videret cum omnibus virtutibus 7 summe esset dilectus
 a principe tamen semper esset plebeius donec ei inferatur aliqua di-
 gnitas vel nobilitas per quam a plebeis distinguatur. Quam col-
 lationem facit Imperator quandoque exprimendo nomen digni-
 tatis: quandoque non exprimitur sed tacite inferitur vt cum con-
 cedit alicui ducatum comitatum marchiam 7c. tacite intelligitur cre-
 are eum ducem comitem marchionem. vt in. c. vnico. quis dicitur
 dux marchio. col. 7. Et idem de collatione alterius administratio-
 nis vel officij quod haberet dignitatem annexam secundum repu-
 tationem illius loci. l. j. 7. ff. de mune. 7. hon. 7. d. c. de multa. Qua-
 liter autem probetur quem esse nobilem. Dic qd ad hoc pbandum
 debet fieri tres articuli p testes pbadi. Primus est communis vsus
 loquendi 7 intelligendi se hz 7 habuit a. x. annis 7 circa qd 7 appel-
 latione cōtatis continentur omnes de ciuitate. l. nobiles 7 ignobi-
 les. 7 appellacione popularium continentur omnes exceptis nobi-
 libus vt in situ. de iure nat. §. plebiscitum. Secundus qd communis
 vsus loquendi 7 intelligendi se habuit 7 habet qd ille qui est comes
 vel miles vsus de prole comitum vel militum sit nobilis 7 non conti-
 neatur appellacione popularium qd quo ad nobilitatem 7 ignobi-
 litatem attenditur consuetudo regionis 7 loci vt dixi in expositioe
 huius verbi qualitas. Tertius qd titius de quo agitur sit comes 7
 miles vel de prole comitū vel militum pbato enim qd qualitas co-
 mitūna vel militaris in loco reputatur dignitas seu nobilitas: per
 quam quis differt a plebeis. 7 qd talis qualitas inest titio de dicto
 loco sequit necessario qd est nobilis. Non autem sufficeret pbare sim-
 pliciter qd a decem annis citra titius fuit reputatus nobilis nisi ad-
 datur. l. ea nobilitate qua nō fuit inter plebeios computatus: qd cū
 nobilitas sit equiuocū 7 sumatur pluribus modis redderetur du-
 bia probatio que nō releuaret pbātem. in. c. in presentia. de proba.

11 **Itz an 7 dignitas seu nobilitas possit conferri pupillo absenti
 7 ignozanti 7 in articulo mortis.** Bar. tenet hic qd sic in expositioe
 verbi illata: de quo 7 de multis alijs vide hic latius per cum in re-
 petitioe huius. l. c. Item an in milite creando requiratur genus
 dicam. j. nego. ne mi. l. vnica. In textu ibi consulare. l. sine ad-
 ministracione vel de genere consulum vt in glos. argu. ff. de arbit. l.
 iij. §. si. 7 de sena. l. j. nam consularis 7 potest appellari filius vel ne-
 pos pūncipis qui administracione caret. sed ille qui habet dignita-
 tem 7 administracionem appellatur consul. 7 sic in pretore 7 pretor-
 rio. vt. j. vt dig. ordo ser. l. ij.

Equae famosis. Motati infamia iuris
 aut facti vel inquinati sce-
 lere aut turpitudine vite ad dignitates non ascendunt
 hoc dicit. Etiam que sit differentia inter quinque verba
 hic in ter. postea que omnia important infamiam. Hic. j. declarat
 in prin. vsq ad vers. 7 est hoc notabile valde. ibi vero incipe nota-
 re 7 signare glo. magistrā 7 pleniorē 7 melius declarantem quam
 alibi effectus infamie facti. de qua etiā per gl. in. l. cassius. ff. de sena.
 7. l. j. §. de sum. tri. 7. l. j. in prin. ff. de infra. 7. l. nullam. §. de infamib.
 Ponit enim glos. quinqs a quibus repellit infamia facti. Pri-
 mo a dignitate vt hic. 7 in regula iuris infamibus non pateant
 porte dignitatum. lib. vj. Secundo a participacione in dignitatib.
 cum hominibus integre fame. l. ne quis. §. de decu. 7 in alijs con-
 cor. hic in gl. allegatis. Tertio repellit ab aduocatione: nisi pro se 7 cer-
 tis personis. ff. de postu. l. j. §. ait pretor. el. §. 7. §. si. Quarto repellit
 ab assidendo. l. vt nō possit esse assessor. l. §. ff. de assessoribus. Ad pu-
 ratione autē nō repellit de iure ciuili cum sit onus. instit. de exce. §.
 fin. 7 no. in. d. l. j. hoc edicto continentur. sed de iure canonico. repel-
 lit etiam a procuracione. vt notat glossa in. c. cum deputati. de iudi-
 7. c. imperatorum. de iuramen. calum. licet glo. aliter distinguat. iij.
 q. vij. c. infames. Item nō repellit ab arbitrio. l. pedius. alias parui.
 ff. de arbit. Et quare infamis possit esse arbiter. d. l. parui. 7 non iudex.
 l. cū pro. §. nō aut oēs. ff. de iud. cū iudicia 7 arbitria egparent.
 l. j. ff. de arbit. Dic qd sibi imputet qui tale arbitriū sibi elegit. argu.
 eo. tit. l. diē. §. stari. Quinto repellit ab habitando Rome vel alibi
 vbi sit impator. j. de re mil. l. ij. Itē ad de 7 sextū si sunt duo testes

minus fidei adhibetur infami de facto qd alij. l. iij. 7. l. questum. ff.
 de testibus. Et quando infamis repellatur 7 admittatur in testi-
 monium dicit in. l. vnica. §. de infami. Est 7 septimum si duo agunt
 populari actione minus fidei adhibetur infami de facto. 7 ideo nō
 admittatur ad agendum populari actione. l. popularis actio. ff. de
 popula. act. Similiter nec ad denunciandum de crimine vt tenet
 glo. in. c. in omni negotio. de testi. licet glo. contra. ff. q. j. si peccauerit
 in te frater tuus. Item etiam excluditur a querela inofficio testa-
 menti. l. fratres. §. de inofficio testa. Et adde que dicit de materia
 infamie in. l. infamia. l. neq. §. de decu. 7. l. vnica. §. de infra. 7. l. j. §. de
 bis qui in exilium dati. Quid autem si aliquis est electus ad di-
 gnitatē 7 postea de infamia inquiretur: dic qd non admittetur do-
 nec hec exceptio fuerit discussa. d. l. vnica. §. de reus postu. 7. l. re. de
 latus. ff. de mune. 7 hono. 7 debet discuti intra tres menses. l. si. §. de
 edi. pua. 7. aut. de san. episcop. §. si quis autem. 7. qd ante nō admit-
 tatur est ter. in aut. quomodo oportet epi. §. si quis autem talis. col-
 latio. j. Sed nunquid si quis sit admittus ad dignitates an eius
 socij qui interfuerunt in electione poterant opponere de eius vili-
 tate 7 inabilitate dic quod nō per ter. in. l. pe. in. ff. de decurio.
 7 pro hoc. §. de excep. l. si. ff. de condi. indebiti. l. eleganter. §. si quis
 post. 7. §. de testi. l. si quis testibus.

- 1 In dignitatibus 7 honoribus debet gradatim fieri ascensio
 de minore ad maius 7 non e conuerso.
- 2 Plures dignitates vel officia vel honores an quis possit habere eo-
 dem tempore.
- 3 Cum quis vitur duplici officio ex lege vel statuto vel superioris
 permissione an habebit duplex salarium.
- 4 finita maiori dignitate an possit quis redire ad minorem.
- 5 Vbi diuersa iura concurrunt in eadem persona est perinde ac si
 concurrerent in personis diuersorum.

Maior dignitas maior superueniens non tollit
 b. d. Qui enim de minori dignitate prouebitur ad ma-
 iorem prime retinet priuilegium dignitatis. con. cor. §. de
 excu. m. l. eos. in. fi. 7. de silen. l. decurionibus. in. princ. 7. j. de pri-
 sacro. scri. l. iubemus. in. fi. 7. de agen. in. reb. l. si. 7. ibi glo. in. versu.
 conuertere. cuz alijs con. cor. hic in glo. allega. Et facit ad questionē
 de promittente dare scabum matum cum pedona que interim fa-
 cta est regina. de qua per Bar. in. l. pe. ff. de sena. 7. tetigi. §. de inco-
 lis. l. decuriones. Facit etiam qd si aliquis prelatus factus sit episcop.
 quod nihilominus retineat priuilegium prelature quem prius ha-
 bebatur per iura allegata. Et not. hic qd 7 in dignitatibus 7 hono-
 ribus debet gradatim fieri ascensio de minore ad maius 7 non e co-
 uerso. vt dicit hic glo. 7 dicit in. l. maioribus. §. quemadmodū ciui.
 mu. indi. Sed quero nunquid minorem dignitatem priorem reti-
 neat cum maiore superueniente. an vero solum priuilegium pri-
 me dignitatis minoris. Et glo. hic videtur innuere quod solus pri-
 uilegium. 7 pro hoc. ff. de fideiusso. l. generaliter. 7. ff. de actio.
 empt. l. nō est nouū. 7. ff. qd bus mo. vsuffruc. amit. l. si tibi. 7. ff. quem
 admodū serui. amit. l. j. Sed dic contra quod imo vtrancq retinet
 dignitatem per ter. in. proemio digefforū. in. fin. vbi imperator reti-
 net cōsulare dignitatē quā habebat anteqnā esset imperator. 7 p
 hoc. j. e. l. ius senatorū. nec obstat cōtraria vt in quolibet eoz apper-
 Sed contra istam. l. videtur qd quis non possit eodem tempore
 plures dignitates habere nec continuare imo incidit in ambitum
 l. si. §. de assel. 7. l. j. §. de bono. 7 mu. non conti. l. vnica. §. ad. l. in
 liam ambitus. 7. l. hac parte. j. de priori. sacro. scri. 7. l. eis quidem. j.
 qui mili. non pos. 7 vtrobique tangam. Et ideo cum queritur an
 quis 7 hōe possit plures dignitates vel officia vel honores eodem
 tempore: dic qd sic nō hnt administracionem annexā. vt hic in. vers.
 etiā si vna hz annexā alia nō vt hic. 7 in pna cōstitutioe codicis. §.
 iōp. ibi cōsulare atq paritiū. 7. l. j. §. de pfuli. Si aut hnt anne-
 xam. tūc si inter se cōtinent repugnantiā sine per actū vnus impedi-
 tur administratio alterius: sic nō cōpatiunt adinuicem: 7 tūc nō
 pōt. l. eis quidem. j. qui milita. non pos. 7 vide qd ibi dicā. 7 qd ibi
 no. 7. l. si plures. ff. de pac. 7. l. si. ff. de offi. preto. 7. l. ille a quo. §. temp-
 pestium. ff. ad treb. 7. l. hac parte. j. de priori. sacro. scri. secus si com-
 patitur adinuicem. l. si consul. cum. l. seq. ff. de adop. 7. ibi per bar.
 7. l. si. ff. de offi. presi. 7. l. comperimus. 7. ibi p Ang. j. de pri. sac. scri.
 7. ibi tangā. 7. l. eundē. ff. de leg. 7. in aut. vt iudi. sine quoquo suffra.
 §. illud tamen decernimus. colla. ff. 7. l. si. j. de excu. tu. an. l. nullo mō.
 7. d. l. si. Sed quero cū 7 qd vitur duplici officio ex lege vel statu-
 to vel superioris permissione an habebit duplex salarium. Dic qd
 sic vt vult gl. in. d. §. illud tamen. in. versu. officii. 7 est casus in. l. bis
 scolaribus. j. de ero. mili. an. Quoties enim iura duorū cōcur-
 runt in persona vnus idē seruatur in persona vnus qd in duab.
 l. si mibi 7 tibi. in. princip. ff. de legat. j. 7. l. titius. §. qui marco. ff. de
 annis lega. 7. l. tutorum. ff. de bis quibus vt indi. Et tem quero
 4 si 7 finita maiori dignitate possit redire ad maiorem: puta vnus
 notarius factus est iudex an deposita indicatura possit redire ad
 tabelliatū offi. vt qd nō. l. vni. §. de dec. 7. l. si qd dec. §. de sal. nō eū
 debemus

debem⁹ descendere sed potius ascendere ad honores. l. maioribus. §. quemadmo. ciuilia mu. indi. Sed dic contra per ista. l. cum dicit seu militie. r. habet enim notarius dignitate qñq. l. plectarā. §. de primicerio. et dicit in. d. l. vniuersos. sed maior est dignitas iudicis que non debet minori preiudicare vt hic r. de hoc videtur casus in l. si quis de togatis. §. de aduo. d. indi. Accobst. contraria qz verū est qz durante officio non potest tabellionatum exercere sed eo finito sic. d. l. si quis de togatis. ¶ Item quero rex concedit militibus tholosanis decem quadrigatas lignorum ex quadam foresta sinu gulo anno, r. idem concessit consulibus tholosanis. mō qdam miles fact⁹ est qsal. nungd habebit. r. r. rōne militie. r. r. rōne cōsulatus r. videtur qz non. ff. de alimen. leg. l. alimenta. §. basilice. r. quia nominatio sepis facta geminationem non inducit. l. cum questio. §. sed r. aliam. §. de lega. r. pro hoc. ff. de liberis r. posthu. l. si ita scriptum. Sed dic contra p istum text. ¶ Item quia vbi dicitur iura concurrunt in eadē psona est perinde ac si concurrerent in personis diuersorum. ff. de stipu. fer. l. si seruus cōs. r. de here. insti. l. quoties. §. si quis primū. vbi quis potest vocari ex duplici capite. ¶ Item plures prouisiones ex diuersis legibus venientes pnt cōcurrere. l. j. §. interdum. ff. si cui plusqz per. l. sal. r. aut. de. nup. §. opti. me. col. iij. §. decernim⁹. in auten. vt iudi. sine quoquo supra. col. ij. Non ob. contraria r. maxime. §. basilice. qz ibi legabat ad alimenta que non recipiunt reiterationem. Vel dic qñ testator vult prouide re alicui circa eius personam attenta certa ratiōe leg alimentoz. tunc licet duo concurrant non habent effectū cum sit eadē ratio in vtroz. et ideo repetitio inutilis est. Si autē non concurrant ex eadē rōne sed diuersa tunc habēt effectū: r. ita loquit. l. quinquaginta. ff. de pbatio. r. hoc voluit hic in gl. Et adde ibi alia nota per bar. in. d. l. si consul. ff. de adop. r. per An. in. d. l. cōperimus. §. de proxi. sacro. scri.

- 1 ¶ Senatores a personalibus excusantur.
- 2 Per conuentionem possit quis effici homo alterius.
- 3 Appellatione rerum continentur homines.

Senatorum. ¶ Bona senatorū eorumqz homines a sordidis r. extraordina rīs muneribus sunt libera r. exempta hoc dicit. Sunt enim senatores in dignitate illustri constituti vt dicit. §. de decu. l. si. et per consequens sunt a sordidis r. extraordinariis muneribus exempti. l. maximarum. §. de excu. mu. Et conclude quod ¶ Senatores a personalibus excusantur. vt not. gloss. in lege de his. de naufra. a mere realibus si sunt ordinaria non excusantur. quia ad illa omnes tenentur. l. si. r. l. neqz. §. de mune. pa. Si autem sunt extraordinaria excusantur vt hic etiam. §. de excu. mu. l. maximarum. r. l. sordidorum. r. l. fina. ¶ Itē si patrimonialia siue realia non mera, sed que imponuntur persone pro rebus. l. recripto. §. si na. ff. de mu. r. bo. r. ad alia etiam excusantur r. non tenentur senatores qz illa imponunt incolis r. municipib⁹: dicto. §. fina. Sed senatores non sunt incolae et municipes sue patrie durate officio quo ad munera: licet quo ad honores sic. l. municipes. ff. ad munic. Ergo r. patet hic dicitur homines eorum: quod quis in suo iure homines habere possit liberos. Et sic p conuentionem possit quis effici homo alterius. Et licet hec lex loquatur in persona publica habente in suo iure homines. tamen idem est in persona priuata. §. de ser. r. aqua. l. si. in princ. et. §. de epi. r. cle. l. ij. r. ff. de do. inter vi rum r. vo. l. si quis pro vxore. §. si. et. ff. de ex. do. l. pater. pro filia. r. dicit. §. de agri. r. cens. l. cum scimus. §. illud. de quo in Spe. de feu. §. si. ver. prio queritur. ¶ Item patet hic scōm Anto. de barulo qz ¶ Appellatione rerum continentur homines. r. sic immunitas data rebus videtur data hominibus. Quod facit ad questiones qz sunt inter prelatos r. regem: qz plati immunitatē cōcessam reb⁹ ecclesiarum volebant extendere ad vasallos ecclesiarum per hāc. l. r. similes. de qua dicit in l. qui immunitatē. §. de mu. patri. ¶ Quid autem de rusticis r. colonis ecclesiarū laborantibus ad mediū vel qdu centib⁹ ad certū cōsum an teneant soluere gabellā r. alia onera ipso sita per dñm tēporalē. an vō habeāt immunitatē quā hz ecclesia. Con suluit Federic⁹ de senis qz nō habeāt immunitatē id soluet ad portā gabellā de fructib⁹ p sua parte susceptis sicut alij laici: qz priuilegiū immunitatis ecclesie solā trāsit ad seruos r. alios q sunt de familia ecclesie nō ad alios: hz habeāt cām ab ecclesia. ar. l. licitatio. §. si. ff. de pub. r. no. r. ij. q. ii. c. ecclesiarum seruos. r. r. q. j. c. h. r. l. r. di. iudi. ¶ In ter. ibi temonariis. i. nō debēt ire cū currib⁹ ad aliqz seruitiū faciendū. Temo em̄ est lignū longū firū in cirru qd appendit ad iuga boum. Et hoc voluit hic gl. j. et est mun⁹ sordidū. l. maximarum. §. de excu. mu. r. l. iabem⁹. §. de pri. sacro. scri. r. l. j. de pala. sa. larg.

- 1 ¶ Licet quis sit exemptus a muneribus ex priuilegio vel consuetudine, si tñ princeps iponat cessat immunitas.
- 2 Id quod fit per curiam principis dicitur factum per ipsum principem.

Nemo. ¶ Defectus vel alius non pōt sine principis cōsciētia senatoribus vllum mun⁹ imponere r. a principe impositū nō vile mun⁹ sed potius dignitas reputat. h. d. L. cor. §. eo. l. picipimus. nam ad

mere realia tenentur: r. ab omnibus alijs excusantur. vt. §. dicit. l. p. ri. ¶ Et no. hic tert. qz munus quod alias est vile a quo senatores r. alij in dignitate positi excusantur. vt. §. l. priori. si inlingatur et imponatur a principe non dicitur vile sed nobilitatem et dignitatem continere. Et sic ex persona conferentibus parua r. vilis reputatur magna et nobilis vt hic patet. ¶ Item patet hic quod licet alias quis sit exemptus a muneribus ex priuilegio vel consuetudine si tamen princeps imponat cessat immunitas. Et quo inferatur qz si rex indixit subsidium aduocatis sui regni per solidum r. libram qz ab isto subsidio non poterūt se excusare vigore consuetudinis vel priuilegij. quia creditur principem ex rationabili causa facere cuius tamen sufficit pro ratione voluntas. vt dicit gloss. fina l. in. l. relegati. ff. de penis. Et qz cōcessum potest ob publicam vtilitatem reuocari. l. qz semel. ff. de decre. ab or. sa. ¶ Item allegatur hec lex qz id quod fit per curiam principis dicitur factum per ipsum principem. r. qz valet ordinatio facta p curiam: licet non sit nomen principis: pro quo facit glo. in ver. comitatui. in. l. vnica. §. quādo impera. inter pupil. Quod videtur procedere in alio qz in sententia diffinitiuā: qz cum in libello r. sententia apponatur nomē iudicis. l. libelloz. ff. de acu. r. l. j. §. de senten. ex peri. re. apparet qz nō est factum per ipm principem. ¶ Et qz plures sunt gradus iudicium in curia principis. quib⁹ princeps committit cām appellatiōnum. l. picipim⁹. §. de appeel. ¶ Item curia quicqz est iudex medi⁹ inter dñm r. aliū. r. sic nō videtur factū p principem qd ab eius curia est iudicatum. vt. c. vnico. de mili. va. qui cōst. est. colla. r. ¶ In ter. ibi. circa pceptionem. i. sine pcepto vel iussu nostro. nec ob. §. de principib⁹ agen. in reb⁹. l. ij. r. ibi not. in glo. ¶ Itē ibi. senator rem. subaudi vel homines suos vt. §. l. priori. ¶ Itē ibi. curia nostrā i. senatorū quā reputam⁹ nostrā. qz r. nos de eoz ordine sum⁹. §. eo. l. ius senatorum. Itē ibi. magni. i. magna pullet iniuria alij inani et als manipulari iniuria repetente subiugēt. i. malis r. iniuriōsis ministris. vt in glo. Et sic not. qz appellatione curie Imperatores continent vt sic iniuria eis facta dicatur illata curie picipis. Pro quo est casus in. l. quisquis. ibi pars corporis nostri. §. ad. l. iul. ma. Item ibi. si quidem enim. i. si qd mun⁹ psonale vel reale extraordi narium vt dicit. l. priori. ¶ Item ibi. sit nōqz dignitas. vt. e. r. nobis in dentibus sustinetur. i. aliquod manus a nobis imponatur. q. d. nō sit iniuria nec est aliquod dedecus senatori vel alteri immo agetur honor r. dignitas si Imperator iubet aliquid facere vel munus subire: licet si alius indiceret esset iniuria. Alias est i. litera sic est. r. est sensus qz sic senatoria dignitas conseruat si solum iubente principe r. non alio manus indicatur senatori.

- 1 ¶ Vtilissimas artes negociantes non aspirant ad dignitates et aspirantes repelluntur ab eis.
- 2 Pecania exponens corpus suum periculo est infamis.
- 3 Asararius an repellatur a dignitate et a testimonio.
- 4 Remor⁹ a dignitate reuertit ad statū in quo erat ante dignitatē.

Negociantes artes vilissimas ad dignitates nō aspirat: r. aspirantes repelluntur ab eis. h. d. Et no. cōiunctis gl. plures artes appellari vilissimas. quarū exercitores repellunt a dignitatib⁹ vt sunt pistores custodes portarum vendētes ad minutum sal. oleum r. fruct⁹ r. familia. r. custodes pratorum seu pascuorū vt sunt saltuarij r. alia vilia ministeria exercentes. de quib⁹ in. l. maximarum. et ibi declarauit. §. de excusa. mune. ¶ Sed quero quo iure repellantur. videtur enim qz repelli non debeant quia non sunt infames nec puniuntur. §. de monopolis. l. vnica. r. ff. de officio pres. l. illicitas. §. neqz. ne legis autoritate decipiātur. l. prima. §. de his qui veni. eta. impe. Dic qz propter vilitatem negotiationum repellantur a dignitatibus tanqz viles r. humiles. non autem propter penā exercitiū: nec quia sint infames. sed qz taliavilia exercent ppter paupertatem presumptio est contra eos r. minus fidei eis adhibetur qz diuiti. l. iij. §. j. ff. de testibus. r. autentica de testi. §. sancimus. colla. vñ. r. ibi gloss. in versic. ignobiles artifices. ff. de incest. nup. l. humilem. r. j. nego. ne mili. l. vnica. Debent em̄ diuites cōtra quos non est suspitio turpis lucri. r. qui possunt debitum honorem dignitati impēdere eligi ad honores r. dignitates. l. ad subeunda. §. de decu. nec ob. l. eos qui vtensilia. ff. de decurio. vbi tales admittuntur ad dignitatem qz illud verum in subsidium. vt ibi vult gl. quo casu etiam spurij admittunt. l. generaliter. §. spurios. r. l. spurij. ff. de decurio. Item nunquid ascendentes arbores periculosas ad excutiendos fructus recepta pecunia repellentur a dignitatibus r. a testimonio quasi infames. videt qz sic: qz pecunia exponens corp⁹ suum periculo est infamis. l. j. §. bestias. ff. de postulan. Sed dic contra vt propter hoc non sit infamis. qz nil illicitum facit qz interest reipublice vt fructus colligantur. §. de fer. l. omnes. in prin. et. l. j. §. de agri. r. cens. r. facit. l. principes. §. de prin. agen. in re. r. §. dñus tñ fidei eis adhibet. ex quo tali periculo se exponit ppter lucri. nisi inter alios eiusdem cōditionis homines testificentur. l. sed r. milites. ff. de excu. tu. r. l. in arena. in fi. §. de inoff. testa. Itē qd de vsura r. io tan repellat a dignitate r. a testimonio. Dic qz sic qz nedum vilem sed oino improbatam negotiationem exercet. in aut. ad hoc. §. de

Que artes appellantur vilissime.

Ascēdētes arbores periculosas ad excutiendos fruct⁹ an sint infames.

pluris. l. j. r. s. de sum. tri. ideo ut infamis repellitur. l. improbum. s. de infra. ubi est casus. Sed pone qd ignobilis de quo hic dicitur electus sine nominatus est ad consulatum et deinde repulsus quis subrogabit alium loco illius? Inquit predecessores qui etiam creaverunt seu nominaverunt et elegerunt, an vero superior qui eum confirmavit? Dic ubi electio est nulla ipso iure quia electus est indignus: tunc elector potest iterum eligere: si ignoranter elegit indignus. secus si scienter. Hec est conclusio Innocentii in c. consideravi. mus. de elec. in magna glossa ad fin. in versu. item not. de quo per Barto. in l. i. ff. de optio. leg. C. In tert. ibi. ex ultimis. id est vilissimi. C. Item ibi. abiectionis. id est vilibus. Item ibi. deformibus. mimi sterijs. ut est balneator vel tonsor pannorum. Byn. C. Item ibi. fecerit. id est purgator latinarum. Item ibi. passibus alias pascuis. ut sunt ducentes animalia ad pascua pro mercede vel custodes salinum et pascuorum. C. Item ibi. turpibus lucris. bec est presumpcio iuris qd causa turpis lucris se exponant. s. de iur. fil. l. defensoris facultas. in fine. secundum Byn. vel dic qd ministerium quod exercet est turpe. et lucrum quod ex eo sequitur turpe reputatur. ff. de condi. ob turp. cau. l. iiii. s. sed qd meretrici. C. Item ibi. aliquam dignitate frui. puta armata prout refert ad monetarios. qd ad alias dignitates aspirare possunt: monetarii. j. negocia. ne mili. l. vni.

C. Item ibi. meruit. f. de facto non de iure dignitatem. Byn. Item ibi. reddi. nota hic casum remotus a dignitate reuertitur ad statum in quo erat ante dignitatem. ut hic. r. l. j. s. de fugi. col. cum summi. Qui tamen suffragio id est pecunia adeptus est episcopatu prima tur etiam presbyteratu et diaconatu. in. s. illud. in aut. qno oport. epif. col. j.

Quoniam. Ad publica edificia extruenda iussu iudicis vel magistratus non tenentur conferre senatores. b. d. Alii autem ordines et incolae singularum urbium pro viribus singulorum tenentur. l. omnes provinciarum rectores. s. de ope. publi. de novo tamen non possunt iudices mandare novum opus publicum fieri si ne principis autoritate nisi velint hoc fieri suo sumptu. Sed antiqua edificia bene possunt mandare refici sine autoritate principis. l. intra. s. de ope. pub. et hic in glossa. Similiter licet privato facere suo sumptu opus publicum in solo pub. et ad utilitatem publicam animo donandi reipublice. l. opus novum. et ibi glossa. ff. de ope. publi. Ad constructionem tamen et refectionem pontium viarum et murorum bene tenentur etiam senatores et divina domus. l. principis vel ecclesie. l. abis. s. de priu. do. au. r. l. ad instruc. s. de sacrosan. eccle. s. ad alia extraordinaria non tenent senatores. s. co. l. senator.

- 1 Imperator dicitur esse de corpore senatorum.
- 2 Paterfamilias appellatione familie continetur.

Nis senatorum. Senatores. in quorum numero seu ordine connumeratur Imperator: sunt ab omni iniuria tuendi. b. d. Licet enim iudex quemlibet tueri debeat ab iniuriis. l. item apud labeonem. s. hoc edictum. ff. de iniur. s. r. l. illi. citas. s. ne potestiores. ff. de of. pres. tñ spaliter senatores speciali defensione iniuriarum propter eorum dignitatem sunt tuendi. Et sic pro iniuria illata poterit inquirere iudex ex officio sicut pro iniuria illata doctoribus et scholaribus ut dicitur in l. medicos. s. de professo. r. medi. et non solum de iure sed etiam de facto tuendi erant ut dicitur in l. j. s. de ex. mu. C. Et no. hic qd Imperator dicit esse de corpore senatorum qui erant centum numero. l. si. s. de peti. here. et similiter ipsi dicuntur pars corporis principis. l. quisquis. s. ad. l. iuli. maie. Item etiam dicitur de veteranis. j. de vetera. l. j. i. prin. Et similiter papa dicitur esse de numero cardinalium. ideo vocat eos fra tres. in. c. ad apostolice. s. nos itaqz. cum multis simi. de re iud. lib. 2. yj. Sic et paterfamilias appellatione familie continetur. l. familie. ff. de verbo. signi. Et sicut a sententia principis non appellatur. l. j. in princip. ff. quibus appel. non licet. sic nec ab eorum sententia ut ibi. Et est specialitas in tali officio ut etiam romani cives ad illud eligi possint autoritate apostolica per annum tantum non ultra sine dispensatione apostolica. in. c. fundamenta. s. fina. de elec. lib. vj. Licet alias regulariter in sua autoritate nemo debeat assidere vel administrationem assumere sine dispensatione superioris. l. fina. s. de crimi. sacri. r. l. hi qui. ff. ex quibus cau. maio. r. l. in consilia. ff. de assesso. s. Sed cum hodie vnus solus senator eligatur a summo pontifice. d. c. fundamenta. an cessabit appellatio ab eius sententia sicut olim cessabat cum erant centum. Lyn. dubitavit in. d. l. fina. s. de peti. here. Joan. Andre. videtur tenere qd nec hodie appellatur in addi. spe. in titulo de appella. s. videndum.

- 1 Libertorum filij possunt assumi ad dignitates.
- 2 Aduocati possunt questionari seu tormentis subijci.

Libertoium. Filij libertorum possunt assumi ad dignitates. hoc dicitur. Licet enim sint filij libertorum qui liberti iure isto non possunt assumere dignitates ut. s. si seruus

aut liber. l. j. tamen ipsi filij non sunt liberti sed ingenui. Infiti. de inge. in princip. et ideo admittuntur ad dignitates ut alij ingenui. Et sic est casus in quo pater non potest aspirare ad dignitatem. filius autem sic. Sed hodie liberti per manumissionem efficiuntur vere cives Romani. et ideo admittuntur ad dignitates ut plene dixi in dicta. l. j. s. si seruus aut libertus. et possunt esse aduocati. s. de postulando. l. si. r. assessores. l. si. ff. de assessoribus. C. licet autem filij libertorum non sint liberti sed ingenui: tamen debent reuerentias patrono patrum suorum ipsos patribus videntibus. et possunt ipsi filij propter ipsorum filioz ingratitudinem in seruitutem renocari. l. libertine. s. de libertis et eorum liberis. C. Et est argumentum hec lex quod aduocati possunt questionari seu tormentis subijci: quia si liberti possunt esse aduocati. l. j. s. finali. ff. de postulando. nec possunt esse in dignitate ut hic. r. dicta. l. j. s. si seruus aut liber. et sic apparet quod dignitas non excusat aduocatum. j. l. proxima. Sed dic contra. quia sunt in clarissima dignitate. l. suggestione. r. l. laudabile. s. de aduocatis diuersorum iudicum. ideo torqueri non debent. j. l. proxima. Quod intellige de aduocatis in matricula descriptis alijs nullam habent dignitatem. l. nominatam sed habent extraordinarias quia militant. co. titu. l. aduocati. r. j. de eqne. digni. l. vnica. Item intellige de aduocatis vrbium non municipiorum. l. arblete. s. remittuntur. ff. de excu. tuto. r. l. propter magistratu. co. titu. facit in proemio digestorum. s. bec autem tria.

Seuera. Constituti in dignitate etiam clarissima torqueri non possunt. b. d. Et habet hoc locum sine sit dignitas militie sine generis: sine alterius dignitatis: ut torqueri non possunt: sine acculentur: sine in testes producantur excepto crimine lese maiestatis in quo omne cessat priuilegium. l. nullus. s. ad. l. inliam maiestatis. Fallit etiam in alijs casibus quos dixi in. l. omnes iudices. s. de decurionibus. C. Sed quando dicitur seuera indagatio et inquisitio: sine seuera pena. Dic quod in omnibus in dignitate dicitur seuera etiam si detineantur in vinculis. j. eod. l. si grauius. quia mala mansio carcer dicitur. ff. de ini. l. item apud labeo. s. questio nis. r. l. ff. de custo. reorum. l. j. r. l. diuus. r. pro hoc. ff. de suspect. tuto. l. iij. s. tutores. Plebei autem bene ponuntur in vinculis ut erunde causam dicant. s. de custo. reo. l. iij. Quis autem contra tales in dignitate postus non sic seueriter procedatur nec flagellentur. s. de que stio. l. milites. r. l. diuo marco. Potest tamen fortis comminatio eis fieri et etiam vsque ad tormenta duci. argu. ff. de officio presidi. l. nec quicquam. s. de plano. r. ff. ad illa. l. j. s. impuberes. r. ff. de officio pres. vigi. l. j. s. agnoscat. C. Sed pone qd clarissimus questionatus perseverat in sua confessione nunquid condemnabitur? Aduertur quod sic: quia multa impediunt contrabenda r. l. j. s. b. iduus. ff. quando appel. fit. r. ff. de interd. r. releg. l. relegatoruz. s. ad tempus. Sed dic contra: quia tortura precedens fuit iniusta et per consequens omnia inde secuta. l. non dubium. s. de legib. r. l. iij. s. scio. ff. de minoribus. r. l. si mulier. la. ff. ad velleia. r. ff. de questio. l. j. s. diuus. r. l. vnus. s. seruo. Ante autem questionem confessus capitale crimen potest relegari et deportari. l. inter penas. s. finali. de interd. r. relegatis.

- 1 Concepti et nati durante dignitate senatoria sunt illustres.
- 2 Naturales filij sequuntur conditionem matris et non patris.

Senator. Filij vel filie senatorum concepti et nati antequam pater esset senator non habent priuilegium illius dignitatis. nati vero vel concepti dignitate durante sic. hoc dicitur. C. Et conclude quod concepti et nati durante dignitate senatoria sunt illustres. et hoc clarum sicut sunt ipsi senatores ut innuit hic glossa in princip. l. quod senatores sunt illustres. et dixi. s. de decur. l. si. Pati vero et concepti ante dignitatem senatoriam inchoatam. ut hic in princip. vel post finitam dignitatem senatoriam. l. emancipatum. s. si quis. ff. de sena. non sunt illustres. quia non dicuntur filij senatoris sicut non dicitur filius regis qui ante vel post regnum conceptus est et natus. ut dixi in l. cum adoptiuum. s. de decurio. glo. tamen hic in princip. tenet quod nati ante dignitatem senatoriam: licet non habeant dignitatem senatoriam: tamen habent clarissimam. l. senatoris filij. in si. ff. de sena. r. ibi glo. et sic non poterunt torqueri. l. si. s. in filijs. ff. de decur. sed concepti ante dignitatem et nati durante dignitate similiter tenent illustrem senatoriam dignitatem. et ita etiam potest intelligi. d. l. senatoris filij. in si. r. ita intelligit hic gl. in versu. r. solues fm hac lectura. r. ita etiam intelligit hic An. r. bar. in sumario sententie istius legis. et tunc intelligit hic clarissimam dignitatem in genere. i. nobilitate et coprebendam etiam senatoriam illustrem. ut not. gl. in l. femine. ff. de senato. r. l. cu te. s. de nup. Concepti vero in dignitate senatoria et nati post finitam dignitatem filij retinent dignitatem senatoriam: quia habent nato filius cum tractatur de eius commodo. d. l. emancipatum. s. si quis conceptus. r. l. qui in vtero. ff. de sta. bo. Et sic quis attedimus tempus natiuitatis et quis conceptionis: put est filij bvtilius. l. penul. s. de nat. lib. r. dixi in. d. l. cu adoptiuum. C. Et no. qd licet existens in dignitate inuideat alteri extraneo sibi in partem in

pem in dignitate adfuncto. tamē non inuidet filio quin eū secum participem libenter admittat vt bic in glossa. ij. r. l. j. in princ. s. de munci. et bono. non conti. Sed quero hec lex loquitur de filiis legitimis et naturalibus. quid de naturalibus si senator vel decurio habuerunt in dignitate filium naturalē tantum: nunquid filius habet privilegium paternum circa questiones et tomenta et penas plebeiorum euitandas. Et videtur qd sic qd naturalis filius facit deficere restitutionem fideicommissi sub conditione si sine liberis decesserit relicti. l. ex facto. §. si quis rogatus. ff. ad trebel. Sed dic cōtra qd imo non euitabūt tomenta propter dignitatem asserunt. Glo. est in. l. ij. §. in filijs. ff. de decur. r. l. ex libera. s. de legi. h. re. Quia naturales filij sequūtur cōditionem matris et non patris. l. l. ex nature. ff. de sta. ho. nec prebent exculationem patri. l. ij. §. legitimos. ff. de excu. tu. nec succedunt in fundo licet postea fiat legitimi: in. c. natrals. si de feu. cōtro. fu. colla. x. Nec dicuntur esse de domo nisi aliter se habeat cōsuetudo. vel nisi statutum loqueret de nobilibus de patrimonio. i. de nobili patre. r. sic loqueretur per nomina nature fm Bar. in. l. i. §. de verbo. sig.

- 1 **J**udices et doctores sunt in dignitate.
- 2 Ad officiū in quo qd deliquit amplius redire nō potest.

Judices. C Judices in officiis furta et scelera committentes debent dignitate spoliari et inter turpissimos et vilissimos plebeios numerari. nec amplius poterunt ad eandē dignitatem reuerti a qua delinquendo se fecerunt indignos. h. d. Concor. f. de palatinis sacra. lar. l. ij. r. l. si aliquid. r. quod ibi dicitur. s. de suscep. r. arca. l. j. s. de offi. prefec. pre. ori. Et vide omnino que dixi in. l. iudices. s. de anno. r. tri. Et hanc. l. bene no. contra officiales committentes in officio furta et baratarias vt possint dignitate priuari et degradari. et de ista degradatione a dignitate doctorum. r. militum r. clericorum. vide per Bar. in. l. i. §. exercitum. ff. de infami. Remouentur etiam officiales in officio delinquentes ab officio et priuantur salario. vt dicitur in. d. l. iudices. ac etiam eorum bona illi officio applicantur. Lordinariorum. in. fin. f. de coarcta. r. ibi tangam. Et ex hac. l. apparet qd iudices et doctores sunt in dignitate. De qua dixi in. l. fina. s. de decu. Item qualiter intelligatur quis esse conuictus de delicto vt possit dignitate priuari. Sic per testes vel alio legitimo modo quando delinquit extra officium. l. sciant. s. de proba. si aut in officio deliquit tunc sufficit quandoq; iuramentū patris cum semiplena probatione vt no. gloss. in versic. ostenditur. in aut. vt iudi. sine quoquo suffra. §. necessitatem. colla. ij. fm ea que dixi in. d. l. si aliqd. s. de suscep. Ultimo no. bic in fine qd ad officiū in quo quis deliquit amplius redire non pot. vt bic. r. d. l. si aliqd. r. de pala. sacra. lar. l. ij. cum concor. ibi alleg. qd qui semel malus r. c. vt in regula iuris semel malus. lib. vj. et. l. si cui. §. si dem. ff. de accusa. Etiam si redire vellet mediante rescripto principis qd hoc casu presumitur subreptitium. d. l. si aliqd. r. l. quicūq; f. de diner. offi. Nisi tale rescriptum habeat specialem clausulam derogatoriā istius legis r. aliarum specialiter prohibentium. nec sufficeret generalis. qd que specialiter r. solenniter facta sunt specialiter r. solenniter tolli debent vt dicit gloss. nota. in aut. hoc interdicto. s. de testa. et. l. fin. s. si contra ius. r. l. si quis in prin. testamenti. de leg. iij. Si autem quis deliquit extra officium tunc cum rescripto principis redire potest. l. si quis ex grege. f. de coar. sine rescripto non. r. ita potest intelligi hec lex in fine. r. adde per Barto. in. l. iij. §. hac. l. ff. ad. l. i. u. li. repe. r. l. si quis ex argentariis. vbi glo. ff. de ede. Si autem quis remouetur ab officio ex alia causa qd ex delicto: forte quia tpe erat finitum eius officium. l. neminem. s. de suscep. r. arca. tunc licet ei ad illud officium debito tempore redire. l. liceat. s. de assen. r. l. ex agen. f. de princip. agen. in rebus. r. l. honor. §. finali. ff. de mune. r. bono. dummodo per ambitionem non redeant. l. nemo. la prima. r. la secunda. s. de assen.

- 1 **V**rores matrimonio viri nobilitantur genere, et forū sequuntur et domicilium.
- 2 Domus mariti est domicilium vxoris, et non econuerso.
- 3 Ex casu viri nil debet vitij accidere mulieri.

Mulieres. C Similis lex de verbo ad verbum est. s. de incolis. l. mulieres. similiter s. in titu. de pac. similiter est. Larbiter. r. l. arbitri. que idē dicunt. ff. de distrac. pigno. Sed contra quia in iure nihil debet esse superfluum r. simile sine idem in. §. quibus. s. de nouo co. compo. r. l. ij. in princip. §. r. cum omnes in vnum. r. §. si quid principalibus. s. de veteri iure enucleā. Respondet gloss. bic. r. d. §. quibus. r. d. l. arbitri. qd hoc fuit vitio scriptoris. que solutio potest procedere quātū ad dicta. s. l. arbitri. r. arbitri. que sunt ambe eiusdē dicitōris. r. in eodem titulo. Sed vbi erant in diuersis titulis. vel a diuersis conditoribus repetite vel etiam ab eodem. tunc potest fieri repetitio fm subiectam materiam gratia additionis vel diminutionis vel correctionis vel renouationis. vt. s. de vesti. olobe. l. fina. li. quelibet em facit ad suū titulu. quia illa. l. finalis. s. de incolis. cōuenit materie incolatus. hec pō conuenit materie dignitatum. Et

breviter nullam contrarium nullū superuacuum dicitur qd si quis subtili animo diuersitatis rationem excutiat quin aliquid noui vel occulte positum inueniat: quod dissonantie querelam dissoluat dixit tert. in. d. §. si quid. r. per Salyc. in. d. §. quibus. Et hec lex. h. d. §. Vrores matrimonio viri nobilitantur genere et eorum forum sequuntur et domicilium. h. d. Si ergo mulier plebea r. ignobilis nubat alicui comiti vel baroni vel alteri genere nobilit ipsa mulier adipiscitur eandem nobilitatem quam vir eius habet efficiatur vna caro cū eo. Et ideo sicut eius vir propter privilegium dignitatis non potest torqueri nec contra eum feneriter procedi. s. eodem. l. feneram. ita etiam nec contra vxorem facit. l. ij. s. de quæstio. Et hanc nobilitatem r. dignitatem etiam retinet post mortem viri donec transit ad secunda vota cum alio inferioris dignitatis. l. filij. §. vidua. ff. ad municip. r. dicitur. s. c. l. j. tunc enim perdit: quia mulier que prioris viri nubendo inferiori. oblita est rursus ex prior non inuabitur. in aut. de nup. §. non tamen permittimus. colla. iij. facit quod notabiliter dicam in. l. fina. f. de pmi. le. schola. Et si mulier sequitur r. acquirit forum viri r. perdit nubendo inferiori. d. §. vidua. Et in dote vel eius parte a viro acquirenda attenditur statutum r. consuetudo terre viri r. non terre vxoris: licet in ea fuerit data vel promissa dos. l. erigere. ff. de indi. r. ibi per Barto. Retinet tamen etiam domicilium originis in his per que non seduce retur a seruitio viri. vt dicitur in. l. origine. s. de muni. r. ori. r. vide que ibi dicitur. r. l. vnica. s. de mulie. r. in quo loco. Quid autem econtra si vir ignobilis ducat vxorem nobilem an acquirat dignitatem vxoris. Bart. qd non in. l. i. s. de verb. signifi. consueat enim mulieres radis vxorum. non econtra. in aut. de augu. §. sin autem etiam vxorem. colla. iij. et reuerentia debetur vxori propter virum. non econtra. vt no. gloss. r. Saly. in. l. j. s. de in ius voc. quia cum vir sit caput mulieris. r. r. qd. si. cum caput. r. mulier vt accessoria habeat privilegia viri. l. principis. ff. de legi. r. l. si augu. ff. de leg. s. debet accessorium vestiri a principali non econtra. vt not. gloss. in. l. iuris. gen. §. quini. ff. de pac. C Item quid si vir vadat ad habitandum in ciuitate r. in domo vxoris an acquirat eius domicilium. Bic qd non ratione matrimonij sed rōne constituti domicilij. l. si in patria. s. de muni. et ori. Est enim differentia an post contracta spōsalia per verba de futuro vir vadat ad habitandum ad domū mulieris an mulier ad domum viri. quia primo casu non presumitur vxor. r. ideo valet donatio tunc inter eos facta. secus econuerso. l. mulierem. r. ibi gloss. ff. de ritu nup. et. l. cum in te. s. de dona. ante nup. Nam de iure ciuili erigitur tractatio mulierum ad domum vt presumatur matrimonium. quia tū domus mariti est domicilium vxoris non econuerso. vt dicit glossa in auten. de nup. §. nuptias autem. colla. iij. sed de iure can onico coipso qd quis carnaliter cognoscit sponsam de futuro vbi cūq; cognoscit tunc sponsa lia de futuro transeunt in matrimonium de present. in. c. vniuers. et ca. is qui fide. de sponsa. C Item querit hic Ant. de barn. an vxor mei hominis cū ipso longissimo tempore viuens mea officialem femina caru viri est mea ita et vxoris. que vna caro est cū eo. vt not. in. l. aduersus. s. de cri. erpi. here. Et concludit qd nō p. l. si. s. de agri. r. cōsi. Et qd ex casu viri nil vitij accidere mulieri. l. sed si mors. ff. de donatio. inter virum r. vro. et multoties nocebit viro si meā accipiat ad feminam in vxorem. vt per hoc vir efficiatur homo meus sicut eius vxor est mea. l. si liber. s. de liber. cau. r. l. ex ingenio. s. de agrv. co. r. man. do. r. l. lancille. s. communia de successio. C Item arg. huius. loquitur docto. qd cum testimonij confocii criminis non faciat fidem contra socium eiusdem criminis. vt est in. l. si filij. s. de libe. causa. r. l. fina. s. de accusa. C Si maritus et vxor testificant contra socium viri in crimine qd sicut non valet testimonium viri ita nec valebit nec semiplenum faciet testimonium vxoris que est vna caro cum eo et cum reueretur. arg. l. si p. impressionē. s. quod me. cau. sa. r. in aut. de alie. r. empbyreo. §. economus. colla. ij. r. quod no. in. l. j. que onerande. ff. quarum rerum actio non da. Non enim est testis carens suspitione r. omni exceptione maior. vt nota. in. l. etia matris professio. ff. de proba. r. quod not. in. l. etiam. s. de testi.

Recipimus. C Senatores in quacūq; p. ni ncia a publicis muneribus sunt immunes. hoc dicit. Excusant em ppter eorum dignitatem il. nstrē cū de eorum numero censet Imperator. de quo dic. s. eo. l. senatorij. et. l. nemo. r. l. ius senatorum.

- 1 **S**pectabiles et clarissimi sine licentia possunt proficisci quo volunt.

Clarissimi et spectabiles possunt proficisci sine licentiā quo volunt. hoc dicit. Concor. f. e. l. h. em viri spectabiles r. clarissimi de quibus dicitur. s. de decur. l. fina. debeant adesse ad petitionem et requisitionem principis a quo habent dignitatem tamen per hoc non sunt astricti non posse procedere r. alibi habitare sine cōmeatu. id est licentia principis. sic r. libertus licet consecutus sit libertatem a patrono tamē potest recedere r. alibi habi

tare sine licentia patroni. l. pe. s. de ope. liber. Collatio enim liber...

Illustres facti infames et pluri priuant dignitate et puniunt...

Gravius In dignitate illustri constituti non sunt in carcerandi...

Sed quero hic loquitur quando illustres grauius delictum committunt...

In textu ibi admittat. l. per illustres. Item ibi personam. l. q...

cte relatiōis. Dynus. Illustres non possunt conueniri nisi dato libello in scriptis...

Libellus an possit remitti consensu partium.

Quoties. Illustres conueniunt specialiter privilegio dignitatis eorum...

in dicitur autentica offeratur. et plenius per gloss. magistrum in autentica de epi. reis. §. sancimus igitur. col. quinta. Et similiter sententia hodie et olim in scriptis est ferenda nisi in causis breuiozibus d. aut. nisi breuiozibus. ¶ Anquid fuit libellus possit remitti consensu partium tenet gl. q. sic in. d. §. sancim. sed in aut. offeratur. dicit q. non potest remitti expresse sed tacite sic. Barto. ibi. Ba. bu. et Saly. tenet q. nec expresse nec tacite possit libellus remitti a partibus cum super eo sit ferenda sententia. l. vt fundus. cum simi. ff. cōi diui. et hoc etiam tenet gloss. in. c. j. de libel. ob. Et cū expensis debeat dari reo copia libelli. Sic per gloss. et Barto. in. l. j. ff. de eden. et per Saly. in. d. aut. offeratur. ¶ In text. ibi. interpellatione. subaudi in qua pnt illustres per procuratorem procedere. §. de inia. l. si. sec. in alia i qua pcuratorem pcedere possunt. §. l. pri. iuncta. l. quoties. §. vbi sena. vel cla.

¶ Item ibi. ex priuata. secus aut si illustris conueniret vel excusa ret aliu illustrē. Itē q. nūc priuilegiatus contra pariter priuilegiatum nō vtitur priuilegio suo. l. sed milites. ff. de exco. tu. et l. fin. ff. ex qui cau. maio. Itē ibi. verentur. subaudi hz immobilia nō possi deant. Item ibi. cautionem. l. de stādo iuri et veniēdo diebus assignatis et hōis. ¶ Item ibi. vel eorum pcuratores abfuerāt. i. qd illa die assignata nō cōparuit dñs vt pcurator. nō autē vult dicere q. ppter contumaciam pcuratoris dñs sit piurus. facit. l. h. j. de ex act. vel transla. mili. anno. ¶ Et patet ex hac litera q. vbi dñs promisit stare iuri et citatur procurator qui non cōparet. q. ex ptinacia pcuratoris cōmittit stipulatio dñm et sit missio in bonis dñi vt hic. ad qd. d. l. j. et qd not. p. Barto. l. l. j. §. si pcurator. ff. q. s. ius dicē. nō obtē. ¶ Itē ibi. iudex competens. scz illius prouincie qui habet merum et mixtum Imperium. ff. de iuris d. om. iudic. l. in be. re. et l. ea que. §. magistratibus. ff. ad muni. ¶ Item ibi. sententia. l. commonitoria iudicis. que habet vim citationis. l. si. §. quomodo. et quādo iudex. et l. i. sacris. l. de pri. sacro. scri. et ibi tangā. q. d. q. talis ammonitio que sentētia interlocutoria dicitur. vt no. gloss. in. l. sed interpellatur. ff. de arbi. in scriptis apparere dicitur. idem not. glo. j. in. l. quoties. j. de priui. scbo. nam omne pceptum faciens ad causam dicitur sententia interlocutoria. Gloss. singu. est in aut. de liti. §. ad exclu. dēdas. Et sic p. hic q. l. alias citatio de cō parendo fieri possit p nunciū sine literis citationis quando est nūcius iuratus. l. sed interpellat. ff. de arbi. et in. l. palatinos. §. de colla. fun. sica. hoc tñ fallit in illustribus de quibus facta citatio non valet nisi fiat per scripturam vt hic. ¶ Item not. gloss. hic in versicu. abfuerit. que ponit differentiam inter abfuerit scriptū per. b. et ad fuerit scriptum p. d. ¶ Quero pone q. accusatus de crimine vult dimittere alium in carcere loco sui: an possit. et videtur q. sic. arg. l. quisquis. §. de epis. et de. iuncta. l. obfides. ff. de testa. maxime si velit relinquere filiu suū loco sui. ff. de leg. l. sciendum. §. legati. facit qd no. glo. in. l. j. ff. in ius voc. vt eant. et quod no. in. l. nam et serui. ff. de iure. gest. Sed dic contra: vbi veniret imponenda pena corporalis pure vel conditionaliter. que in alium q. in delinquentem inferri non debet. l. sancimus. §. de penis. et per Barto. in. l. cum seruis. ff. de condi. ob cau. non enim est quis dominus membrorum suorum vt etiam pro senedum pro alio possit illa supplicio tradere. l. liber homo. et. ff. ad. l. aquil. nec in fideiussozem qualitercūqz se obligantem possit criminalis executio fieri. Glo. singul. est. xxij. q. v. cum homo. in glo. fina. et secundum predicta limitat glossa in l. si. ff. de arbi.

1 Illi cui datur licētia libere veniēdi nō intelligit data licētia remeandi.
2 Illustres q. assistūt pncipi nō possūt discedere sine licētia pncipis.

Venimus. Constituti in dignitate illustri vel alia maiori vel minori potesta licentia principis comitatum adire. b. d. Licetum est ergo illustribus et aliis dignitatem habentibus cum administratione vel sine habentibus. vt quia de vrbē discedentes etiam sine licentia principis se transferunt ad prouinciam. vel quia in prouincia habent redire vel accedere ad comitatum. i. ad curiā principis sine ipsius principis reuocatoria sicut absqz qd princeps reuocet eos ad curiam. saluo eis honore quez haberent si reuocarentur ad curiam per principem. Est enim honor alicui quando princeps reuocat eum iuxta se vel pro consilio vel alia causa publica: quasi faciens estimationem de eo. vt hic in gloss. j. Vult ergo hec lex q. illi qui consecrati sunt aliquam dignitatē a principe maiorem vel minore cū administratione vel sine. dñ sunt absentes possint ex ppria voluntate accedere ad curiam principis. absqz eo q. princeps mittat pro eis saluo eis honore quem haberent si pnceps eos vocaret. Et sic patet q. collata dignitas alicui prebet ei beneficiū vt possit adire curiam principis q. tunc voluerit absqz quod vocetur ab ipso principe. et hac habet locum in magistratu ppetuo sed temporalis nō pot. recedere ab officio sine licentia principis. l. nullus. §. d. offi. rec. prouin. vt hic in gloss. fin. Postq. autē quis accessit ad comitatum seu curiam principis ex publica vel priuata causa non dñ sine licētia recedere. l. si q. de curio. la prima. §. de decur. et hic in gl. fi.

1 Ex qua. l. coniuicta hac glossa patet q. illi cui datur licentia libere veniēdi non intelligitur data licentia remeandi. et est speciale in isto casu iam dicto. quia lex exprimit. Sed regulariter contra quia saluus conductus seu securitas data inueniendo debet intelligi etiam data in recedendo. vt. §. l. j. de nauicula. ¶ In ter. ibi. saluo honore reuocatorie. i. litere Imperialis in dignitate positos reuocantis. et sic patet q. reseruatō et protestatio legis vel principis conseruat honorem et dignitatem alterius. secus in conseruatōe boni dominis delinquentis erga alium. vt cum dicit tu metris saluo honore tuo. quia talis reseruatō nihil operatur quin actione teneatur iniuriarum. l. si quis extraneus. et ibi p. Bar. ff. de acquir. here. et als est in text. ibi reuocatorie. l. q. habitabat in prouincia. et als est reuocatorie. scz q. discessit de vrbē et int. ad prouinciam et Imperator reuocat eū ad vrbē sine eius comitatum. ¶ Item ibi. q. minores. puta spectabiles vel clarissimos. Item ibi. principali pcedente consensu. subaudi maxime. que etia sine licentia principis potest de curia recedere. §. eo. l. clarissimis. et hic in glo. Alij dicunt q. hic loquit de illustribus qui assistūt principi q. nō possūt discedere sine licētia pncipis. ibi vero loquit de clarissimis. ¶ Itē ibi. petere. i. repetere quando idē discesserunt vel pprie quando de sua puincia illuc accedere voluerūt de nouo. Dy. ¶ Itē ibi. cōitatū idest curiā seu presentiam nostram. sic. §. quādo Imperator inter pu. l. vnica. et. §. de his qui per me. nō ap. l. j. Itē ibi. sine sacra reuocatoria. i. dato q. Imperator non mittat pro eis. Dy. et ita exponit gloss. l. i. j. de silen. in versicu. preter. ¶ Et si queratur an habentes dignitatem seu potestatem possint recedere vel venire ad vrbem. dic aut habent dignitatem sine administratione. et tunc possunt etia sine aliqua reuocatoria vel reuocatoria principis. §. co. l. clarissimis. aut habent dignitatē cum administratione et cum causa ardua et tunc possunt in. §. et illud etiam diffinitionem. in aut. q. opertet epif. colla. j. et. ff. de offi. pncip. l. illud. aut nullā habent causam et tunc sine principe recedere non debent. d. l. illud. ff. de offi. pncip. et dixi in d. l. clarissimis.

De pretoribus et honore preture et glebe et follis et septē solidorum successione sublata. Rubrica.

Continua quia supra posuit titulū generalem de dignitatibus. Nunc vero ponit speciales titulos de specialibus dignitatibus tractantes. et primo incipit a clarissimis et spectabilibus vt. §. eod. l. j. et de hac parte rubrice tractat hic. l. j. et de scda parte rubrice videlicet de sublacione et correctione glebe et follis et septem solidorum que erant noia officiorum. que ignoramus fm. Doff. tractat. l. si. huius tit.

Simo. Ad dignitatem pretoriam nō potest eligi aliquis in clarissima dignitate constitutus in prouincis manēs. b. d. debet enim eligi tres annales ptores electe opinionis ex his qui in vrbē romana habitāt. nō de habitantibus in prouincis q. tunc veniant ad habitandum Rome. l. tres. §. de offic. preto. et debent eligi in iudicio senat. et de cognitis in vrbē. d. l. tres. forte ne de eozū statu dubitet: pnt fuit de barbario philippo qui cū ignoraretur esse serui fuit elect. in preto rem. l. barbarius. ff. de off. preto. Clarissimi em et spectabiles in prouincia commorantes stent tati et securi in domib. eorum que domus sunt tutissima refugia vnicuiqz vt hic. et l. pleriqz. ff. de in ius voc. l. nemo de domo. ff. de regu. iur. nec audeant aspirare ad pretoriam vrbis dignitatē qui pretor est spectabilis. vt nota in rubrica. ff. de offi. pto. et in rubrica. C. de offi. pro. et in aut. de appel. et intra q. tempora. §. simili modo. col. iij. et dixi. §. de decur. l. si. et aliquis pretor est clarissim. l. iij. §. de procur. multi enim erāt pretores qui tam i Italia q. i Sardinia Hispania et ad alias diuersas huius mundi partes gubernandas mittebant. Et potest late accipi pretor pro omni eo qui preeft ceteris. de quibus vide. ff. de origi. in. l. h. §. de in de Coznelius Silla. vnde et iudicialia habitacula pretoria appellatur. Vel dic q. in. d. l. iij. potit clarissimus in genere. idest nobilitate clarus. vt. §. de prepo. laborū. l. vnica. et ibi etiam tangam. Alij dicunt q. ratio phibitionis huius. l. est. q. de iudice prouinciali appellatur ad prefecturam dignitatē. sed si ipse iudex prouincialis possit frui prefectura sequeret q. idem esset is a quo et ad quem appellat. ideo visum fuit iperatozi q. ad prefecturam non accedat sine assensu. in aut. de appel. et intra que tempora. §. fina. co. iij. et sic cōtinuant hanc rubricam. dictum est. §. de dignitatibus verum quia mortuo existente in dignitate est alius subrogandus ideo hoc ponitur q. debeat subrogari. Item dic septem solidorum quia ex lxx et septem solidorum prestabant certum quid fisco. et similiter pro gleba quia prestabat possessoz certum quid fisco. et idem de folle quod erat species alterius prestationis que de folle. de bursa fiebat.

Glebam. Hæ tres functiones publicæ q. oli psta banf. f. glebe et follis et septē solidor. pnt tollunt et remouent vt nullatenus pntent. b. d. Et rāt

Joannes de Platea super duodecimo libro L.

enim forte prestationes et gravamina a collatoribus prestanda. vt. s. dixi. l. priori. que tamen non asserbant utilitatem reipublice sicut nec aurum coronarium quod similiter remouit Imperator. s. de auro coronario. l. vnica. remouit etiam omnem aliam functionem et tributum solutionem preterquam tributum capitis et iugerum. vt hic in glo. et hoc etiam tributum capitis remouit ciuitibus. s. de capi. ciuit. cen. eri. l. vnica. et etiam colonis thracensibus. s. de colo. thra. cen. l. j. et ibi tetigit. Sed tributum iugerum et prediorum prestatur regulariter a prouincialibus. vt. s. de anno. et tribu. in rubri. et per totum titulum et quod sit videtur. s. de fulcep. et arca. l. modios. Italici autem hoc tributum non prestant. l. omnes. s. sine cen. vel re.

De consularibus et non spargendis ab his pecuniis: et prefectis et magistris militum, et patribus. Rubrica.

In precedenti titulo dixit de clarissimis et spectabilibus. Nunc de illustribus: et sunt constituti in quatuor dignitatibus hic nominatis. scilicet consularibus qui in eorum creatione spargebant pecunias in vulgus in caelestibus. Januarii. in aut. de consularibus. s. quod tunc. col. la. iij. ff. de peti. her. l. item veniunt. s. pridie. et in aut. de consularibus. colla. iij. quod hodie sublatum est. s. eodez. l. j. et prefecti et magistris militum et patribus. licet speculatores de iurisd. om. indi. s. j. vñ. vel distinguere. connumeret magistrum militum inter spectabiles. vt dixi in. l. h. s. de decu. s. est illustris. l. j. ff. de offi. magi. mili. similiter consul et patritius appellatur super illustres no. gloss. in. l. quoties. s. vbi se. vel cla. et dicit patritius se non creandis: nisi prius fuerint consules vel prefecti vel magistris militum. j. eo. l. nemini. nec intelligas hie de consularibus alterius ciuitatis vel municipii vt sint illustres vel supillustres. sed sint idem quod decuriones. ff. quod cuiusque. ym. l. nulli. r. s. de decu. in rubri.

- 1 Inter pares dignitates est preferendus qui eam primo adeptus est. r. nu. 2.
- 3 Trabea est vestis consularis qua etiam utebatur Imperator: ideo se consulem vocat.
- 4 Antiquiores preferuntur in electionibus et vocibus.

Antiquitas. In habetibus eandem dignitate debet antecedere qui prius eandem dignitatem adeptus fuit et si posterior eandem dignitatem fuerit pluries affectus. prior tamen consul postponitur secundo maiorem dignitatem. scilicet patritiatu adeptio: nisi ipse prior consul similiter eandem consequatur patritiatu dignitatem: hoc dicit. Et ex hoc patet quod antiquior seu prior doctoratu: militia: consulari: vel alia dignitate debet preferri alteri in eadem dignitate secundario constituto in eundo: loquendo: sedendo: discernendo: et similibus vt hic in glossa. in versicu. anteire. sicut preferitur habens filios non habenti vt dixi in. l. i. albo. s. de decu. et hoc vix nisi in iunior seu secundario constitutus adeptus sit maiorem dignitatem vt est ille qui cum esset posterior consul et postponebatur priori consuli si est adeptus patritiatum preferatur ipsi consuli priori: nisi et ipse prior consul post patritiatum secundi consulis adeptus fuerit similem patritiatu: quia tunc preferatur cum fuerit prior in consulari: licet secundus in patritiatu. Et ex quo inferitur quod ex duobus in pari dignitate constitutis quorum quilibet habet plures dignitates vnam maiorem alias diuerso tempore questas: attendimus prioritatem temporis et non prioritatem maioris vel minoris dignitatis. vt hic in versicu. quod si quis. Nota ergo ex prima parte. l. q. inter pares dignitates preferendus est qui eam primo adeptus est et sic ille prior est tempore in dignitate potior est in honoribus et privilegiis dignitatis: vt hic de. j. eod. l. h. et j. ti. l. j. r. s. j. tit. ff. l. j. in fine. r. j. de priori. sacro. scri. l. vnicuique. r. j. de tyronibus. l. si. cu. concor. ibi allegatis. r. de agentibus in reb. l. j. r. j. vt digni. ordo. l. h. r. s. de offi. pref. p. in. l. potioris. r. j. de primicerio. l. h. et ibi etiam taga. et idem pigno. re. l. h. s. q. po. in pi. ha. et hoc verum nisi adeptio maioris dignitatis faciat eum anteire vt hic in secunda parte vel labor prolixior. d. l. h. de atble. r. d. l. vnicuique. r. s. de offi. magi. offi. l. nemo. i. si. vel acc. ad ministracionis qui cesset in alio in eadem dignitate constituto: et sic primus sit in habitu. secundus in actu. d. l. h. j. vt digni. or. ser. r. l. h. j. de primice. Et ex his aut inferitur quod in habetibus equales dignitates attenditur ordo siue prioritas temporis. vt in cetero. s. allegatis. et in habentibus inaequales vt vnus consulatum et postea alius patritiatu: attendimus maiorem dignitatem quo ad flatum non minorem an que sita. j. eo. l. nemini. in pi. r. d. l. potioris. s. de off. rec. p. in. s. in equales et sic mistas vt quod quilibet habet maiorem et minorem: similiter attendimus ipsius dignitatis prioritate s. minoris vt hic in fine. et sic patet quod in dignitatibus reperitur duplex ordo. scilicet ordo prioritatis temporis et alius maioritatis honoris vt et predictis patet. Et pro isto vltimo facit. l. j. s. qui accu. non pos. r. l. h. j. vt digni. ordo ser. et ibi etiam tanquam. Secundo no. in versu. hoc obseruando. quod repetiti facies. i. bonores et dignitates coprobant virtutes meriti. dignitate autem non augent et sic sepius conferre alicui dignitate est coprobare et premium

virtutis impedere iuxta illud. bona quae de suis sunt infecta cum fructibus: nec credit esse virtus cum sequestratur a premio. nam virtutes et premia alicui sepe faciunt vt in eodem dignitas repetat vt hic. r. l. liceat. s. de affecto. et in aut. de defen. ciui. s. fin. col. in. facit. l. vt virtutum. de sta. r. ima. Et hoc repetitio non auget dignitatem nisi se qua maius onus: quod tunc reiteratio auget dignitatem iuxta onera. s. de his qui spon. mu. sulcep. penul. als vltima. Item intellige eiusdem dignitatis. quod secus si alteri vt in fine huius. l. In text. ibi. consularibus viris. i. personis consulum qui hnt dignitatem sine administratione et multo magis cum administratione. Dyn. Et accipitur consularis dignitas quae large pro clarissimo. j. de dome. et p. rec. l. h. r. l. vni. j. de eque. dig. Item ibi. ipsius trabeae summitate. Est etiam trabea vestis consularis qua etiam utebatur Imperator: ideo se consulem vocat vt in gl. et erat vestis summi valoris et decoris sicut alie vestes principis. l. j. r. h. s. de vest. olo. de qua etiam. j. publice leticie. l. vnica. Item ibi. infulis. i. dignitatibus per infulas concedendis. l. si. in fin. s. de quadri. prescrip. Item ibi. hoc obseruando. l. vt ille pferat q primo fuit in dignitate creatus. Item ibi. iterata vice alii quis ascenderit. i. q primo consul preferat posteriori. postea quod posterior fuerit pluries consul. Item ibi. nihil est altius dignitate. hoc est in consularibus nihil reperitur altius dignitate consularis. et est hoc locutio hyperbolica. quod deo est altior vt in gl. et similis locutio. ff. de pa. l. j. in gl. h. Item ibi. post habitis. i. postpositis posteriori consuli propter maiorem dignitatem eidem consuli supuenientem. Item ibi. eum. j. posteriori rem consulem qui prior meruit patritiatu oportet vinci. i. superari. subaudi ab eo qui primo habuit consulatum: vt vltimo patritiatu. Item ibi. post ipse. l. q primo fuit consul recuperat: hic ergo primo consul pro adeptione patritiatu vltimo facta privilegium flatu quod paderat propter adeptionem patritiatu primo facta a secundo consule. Est ergo privilegium flatu ambulatoriu et temporale in persona eiusdem. vt hic patet. et facit quod no. in. l. si vnus. s. pactus. ff. de pac. Item ibi antiquiores preferuntur in electionibus et vocibus. s. de decu. arg. l. alexandrinis. et aut. de mona. s. ordinationem. col. j. r. ff. de albo scri. l. j. quandoque tamen noui eliguntur propter sua merita vt hic in fi. r. d. s. ordinationem. et arg. s. de iure deliberandi. l. si. s. in autem.

Expensa que in vanos vsus fit est corrigenda: et ad vsus vtilis conuertenda.

Ordinem. Hodie consules prohibentur in cupiditate lucri populis eos sequatur: sed potius eorum meritis et honore et pecunia que pro eis iactabatur debet expendi in opus aqueductus: ad cuius restaurationem quilibet consul centum pondo auri prestare debet. h. d. Et premittit quod olim consules et pretores cum creabantur ibant per urbem romanam spargendo aurum et argenti sicut hodie facit papa et imperator: in eius coronatione. vt insti. de reru diuisione. s. hoc amplius. ad quod concurrerat totus populus potius gratia illud consequendi et apprehendendi quam gratia honorandi. ideo Imperator hic prohibet talem projectionem pecuniarum fieri: statuens quod loco illius projectionis quilibet consul in sui creatione soluat centum libras auri ad reparacionem aqueductus vt hic. r. l. se. in fi. r. l. hac lege. s. de aqueduct. Et sic no. quod expensa que in vanos vsus fit est corrigenda et ad vsus vtilis conuertenda. non enim debet quis suu iactare. l. cum de indebito. ff. de probacioni. facit. s. de auro coronario. l. vnica. r. s. ti. j. l. vnica. nisi sit philosophus. l. professio. s. de mu. patri. Item quod projectiones missilium vel aliarum rerum in vulgus propter quas fiunt conculcationes et oppressiones gentium potius auaricie quam bonoris causa concurrentium sunt euitande. hodie autem est in arbitrio ipsorum consulum spargere vel non spargere pecunias in vulgus cum modo non spargant aurum: quia illud spargere spectat ad solum principem. in aut. de consularibus. s. spargere. col. iij. et hic in glo. in versu. patimur. In textu ibi: ad antiquam reducimur sanctionem. non tamen per omnia sed sicut olim seruabatur temperantia in iactando: ita hodie seruatur: moderatam quantitates ad opus publicum conuertendo. Dynus. Item ibi: errorem perdedi. nota quod donare ignoranti est perdere.

- 1 Dignitas patritiatu est sublimis: cum patritius dicatur pater principis.
- 2 Roma est caput orbis.

Summi. Nullus potest ad patritiatu dignitatem eligi: nisi primo alteraz de dignitatibus hic insertis adeptus fuerit: videlicet consulatus prefecture prozio urbis vel illirici magistris militum vel officiorum. Item et habens dignitatem consularem scilicet sine administratione centum libras auri ad aqueductus restaurationem conferre debet. h. d. Est etiam dignitas patritiatu sublimis cum patritius dicatur pater principis. j. eo. l. h. et preferatur omnibus aliis dignitatibus in urbe et extra urbem. sed perfectus vrbis preferatur aliis in vrbem tantum. l. perfectus. s. de offi. prefec. vrbis. et hic in glo. j. ideo ad hanc sublimem dignitatem patritiatu nemo ascendit nisi eius fides et industria in aliis dignitatibus prius fuerit approbata. nam qui habet

equinalet legi. l. cū ratio. ff. de bo. dam. z no. bic q̄ de raro contigēti fit lex. l. regulariter cōtra. l. nam ad ea. ff. de legi.

De prefectis pretorio sine vrbis: z magistris militum in dignitatibus erequendis. Rubrica.

Supra in precedenti titu. in rubrica z in. l. nemini. fecit mentio nem de prefectis z de magistris militū: verū q̄ inter eos exorta est cōtentio que dignitas ipsoꝝ sit maior ideo hic imperator declarat eoz dignitates scz prefectoz pretorio sine vrbis z magistrōꝝ militū seu peditū fore equales licet officia sint diuersa. z sic inter eos q̄ prior est tpe in dignitate potior est in honore z in prelacione. s. ti. j. l. j. z. l. penul. sunt em̄ omnes illustres. vt no. glo. in rubrica. ff. de of. fi. prefec. vrb. z. l. j. z. ff. de offi. prefec. militū. z in dictis titulis patet de officiis eozum.

Refectum. Prefectus pretorio z pfectus vrbis z magister militū: z peditum: l. habeant discretas dignitates z separata officia sunt tamē paris gradū z equalis dignitatis. ideo ille prefertur qui fuit primo i dignitate electus. hoc dicit. Nota ergo bic l. sunt diuersa officia z diuerse dignitates: tñ in eodem gradu equalitatis z paritatis esse possunt. z sic in eis habet locum regula q̄ in dignitatibus equalibus qui prior est in tempore potior est in flatio ne. vt bic. z. s. ti. j. l. j. z. l. penul. z diri statim super rubrica. Et hec prelacio durat etiam cū tales in dignitate positi denenerint ad p̄uatam vitā. i. post depositā dignitatem vt bic in glo. fi. z. j. l. p̄ori. nec ob. q̄ p̄uilegia debent estimari ex causa. l. p̄uilegia. ff. de p̄uile. credi. z non ex tempore vt bic dicit. q̄ de illud verum q̄ estimatur ex cā qñ cōcernunt lesionem alterius. Et est rō q̄ p̄uilegiū debet cōcedi sine lesione alterius. l. nec auus. s. de emen. libe. quod non esset si solum tempus sine alio attenderet. sed in his que nō concernūt lesionē alterius vt sunt dignitates: tunc estimatur ex tēpore vt bic. Quid ergo si statūtū dat p̄uilegiū heredi occisi: vt de bonis delinquentis habeat tertiam partem. si talis heres est doctor z p̄es sint heredes doctores: videtur q̄ antiquior habeat per banc. l. j. l. p̄ori. Sed dic cōtra q̄ imo equaliter venient. non autem cōsiderabitur ex tpe cū tractetur de coheredum z sicut lesione. arg. l. j. z. l. illud. ff. si pars. her. p̄ta. z. l. vtrum. ff. de rebus dub. s. vlt. tramontanos. Et no. q̄ post imperium translatum in principi p̄m princeps sublimauit officium p̄fectozum pretorio: dando eis tria p̄uilegia scz cōdēdi leges: inutiles remouendi. l. ff. z. i. i. s. de offi. prefec. p̄to. ori. z illiri. Scdo q̄ ab eoz sentētis nō appellatur sed supplicatur. l. j. ff. de offi. prefec. p̄to. Tertio q̄ ipse solus p̄iceps z non alius iudeꝝ restituit minores aduersus sententias ab ipso p̄fecto latas. d. l. j. ff. de offi. p̄to. z. l. prefec. ff. de mino.

Sed quare dicitur hic in ff. q̄ ille prefertur qui p̄cessit alios i tēpore p̄motiois z cōdicilloꝝ adeptione. quid si vnus prius est p̄ motus: alius vero prius habuit cōdicillos. Respondeo p̄ferri ille q̄ prius habuit cōdicillos. sic. s. ti. j. l. fi. z. j. l. p̄ori. ff. de dinor. l. si penituerit. ff. de acquir. pos. l. si absenti.

- 1 Dignitate deposita inter plures in pari gradu dignitatis existēs p̄ferri ille qui primo fuit electus in dignitate.
- 2 finita dignitate z officio nihilominus remanet effectus dignitatis. l. honor z flatio honoris.
- 3 Prefectus pretorio sine vrbis: z magister militum z peditus sunt in pari dignitate.

Quisquis. Dignitate deposita inter plures i pari gradu dignitatis existēs p̄ferri ille qui primo fuit in dignitate electus. b. d. Cū habet em̄ locum regula prelacionis in honore incedendi sedendi z decernendi z loquendi nō solū durante officio et dignitate inter p̄es. s. l. p̄ori. z. s. ti. j. l. pe. sed etiā finita dignitate et offō remanet hoc p̄uilegiū prelacionis inter eos vt bic. z. j. vt dig. ord. ser. l. ff. vacates. Et no. bic scdm glo. q̄ finita dignitate et officio nihilominus remanet effectus dignitatis. l. honor z flatio honoris vt bic. z. s. de offi. diuer. iudicam. l. petitionem. s. egredie tē. z. j. ti. p̄ri. l. j. z. ff. z. l. fina. z. j. de p̄uini. coꝝ q̄ in sacro pala. mili. l. ff. in ff. de quo diri in. l. j. z. l. maximā. z. l. cā. s. de excu. mu. z. l. j. s. de cōsuli. z. l. j. de magi. scriui. Itē no. bic q̄ prefectus p̄torio sine vrbis z magister militum z peditum sunt in pari dignitate vt bic. z. s. l. p̄ri. z bic habet locum regula prelacionis ambobus existentibus in acta prelacionis administrationis vel ambobus ab administratione sepositis. Si autem vnus est in administratione z alius deposuit z vacat: tunc administras p̄ferri vacati: l. p̄ori tpe. j. vt dig. or. ser. l. ff. sed administrationes. z bic in glo. in ff. Sed quero an solus magister peditum habeat solum hoc p̄uilegiū legium an vero requiratur q̄ sit magister militum z peditū. et videtur requiri vtrumq̄. i. q̄ sit magister militum z peditum. nō em̄ videtur conueniens quod magister peditum habeat tantum dignitatem q̄tam p̄fectus pretorio. arg. s. de nup. l. a caligato. re maxime propter copulatiuam que bic poniturque requirit con-

cursum om̄ copulatoꝝ. l. si heredi plures. ff. de cōdi. insti. Sed dic cōtra q̄ sufficit q̄ sit magister peditū: z hoc probat verbū m̄gfos pluralis numeri qd̄ resoluūt i duas singularitates. l. vbi nūer. ff. de testi. z. l. libertas. s. ff. de ma. te. z. l. inter illam. s. ff. de ver. si. Item q̄ eodē mō laborat pro republica magister militū sicut peditum z contra ergo pari p̄uilegio vti oz. l. illud. cū simi. ff. ad. l. aq. Cū ter. ibi antecaptā. i. acceptā. Itē ibi qua quā p̄fectura. i. an q̄ aliquis sc̄piat esse p̄fectus cū quo sit cōtronerfia. D. y. Itē ibi: honore deposuerit scz q̄ntū ad administrationē. Itē ibi: ex p̄fectis qui p̄uicti fuerint p̄ferat. id est p̄ferat his q̄ facti fuerint et esse desierint de nūero p̄fectozū: tamen illi fuerint in dignitate posteriores. z dic p̄ferat. l. in his q̄ sequūtur in ter. Itē ibi: an p̄fectis. i. bi qui fuerūt z esse desierunt de numero militū. D. y. Item ibi: decernendi. i. iudicādi. Item ibi: antiq̄ior. i. prior sine potior. Item ibi: adepti magistratus. subaudi z cōdicilloꝝum. s. l. p̄ori. Et est ratio huius. l. nam cū dignitatem retineant et in negociis vocentur. l. certi iuris. s. de iudi. equū fuit q̄ in his que bic dicuntur p̄ferat reuerentia. z p̄ hoc. s. de decurio. l. fi. z. s. de questio. l. nihil z. ff. de questio. l. vnus. s. seruus.

De prepositis sacri cubiculi: z de oibz p̄uilegiis eoz. Rubrica.

Supra dixit de dignitate p̄toꝝ in ti. de p̄to. z honore p̄toꝝ: deinde de dignitate consulum patritioꝝum in ti. de consulis z deinde de dignitatibus p̄toꝝ p̄toꝝ sine vrbis z magistrōꝝ militum z peditum. vt. s. ti. p̄ori. Nunc vero de dignitate p̄toꝝ sacri cubiculi: z de p̄uilegiis cubicularioꝝum. Adic sicut p̄toꝝiam z alii qui in die obsequium dant principi gaudent p̄uilegiis sic etiam q̄ circa noctis quietem suam exhibēt obsequiū non sunt in p̄uilegio omittendi.

- 1 Cubicularii qui sunt.
- 2 Deposito officio p̄fecti p̄torio sine vrbis an possit eoz iurisdicctio prorogari vt possint cognoscere de aliqua causa.
- 3 finita dignitate nihilominus durat p̄uilegium dignitatis.

Sacri cubiculi. Custodientes cubiculum p̄cipis et anguste eandem dignitatem habent quam p̄fectus vrbis: z p̄fectus p̄torio: z magister militū: z etiā hac dignitate deposita nulla est inter eos differētia nisi quo ad reuerentiā ex tpe prelacionis.

- 1 h. d. Et p̄mitte fm̄ odof. q̄ cubicularii sunt q̄ parant lectos principis vel qui discaleant z ponunt in lecto principem: z eius camera iacent. Sed p̄positi sacri cubiculi sunt qui p̄sunt cubiculariis z toti familie z aule principis z anguste: vt est marescalcus. vt voluit gl. j. e. l. ff. de istis p̄positis loquitur ista lex. dicens q̄ sunt in pari dignitate cū p̄fectis p̄torio sine vrbis z magistris militū. z sic sunt illustres. j. e. l. ff. sicut p̄nt illi vt dicit. s. ti. j. super rub. z finita dignitate nihilominus remanēt eis relique z effectus dignitatis vsq̄ ad vitā ipsoꝝ. vt. l. ea le. s. de excu. mu. z. j. l. p̄ori. in gl. j. que relique sunt vt debeant eis reuerētia z inter eos habeat locū prelacio tpe: vt q̄ prior fuit in dignitate potior. sit in honore vt p̄feratur in incedēdo: sedēdo: loquēdo: decernēdo. s. l. p̄ri. l. fi. z. ff. de albo scri. l. j. in adēndo principem alios iudices z reuenter salutādo: z in conuictis virozum: z ceteribus sponēdo: z vocē in electionibz: dādo: z ad q̄libet alia officia p̄ponēdo vt bic et. j. de silen. l. j. z arma portando: z honoratoꝝum vehiculis vt dō. j. e. l. ff. Sed quero nūq̄ d̄ deposito officio p̄fecti p̄torio sine vrbis possit eozum iurisdicctio prorogari vt possint cognoscere de aliqua cā. Et videt q̄ sic. q̄ relique dignitates remanēt. ar. ff. de cōsuli. l. vnus. s. si seruus in caput dñi. z. ff. de decu. l. ff. de his q̄ sunt sui vel alie. iur. l. ff. circa fi. z. ff. de usufruc. accref. l. interdum. l. ff. Sed dic cōtra q̄ censetur vt priuati deposita administratione. s. ti. j. l. j. ideo iurisdicctioem p̄uatoꝝū cōsensu non dabit. l. p̄uatoꝝ. s. de iurisd. om. iu. retinent em̄ solū nomen z honorem z p̄uilegia administratione finita. s. de cōsuli. l. j. ideo cū non retineat administrationē cognoscere neq̄ bñt. ff. de off. p̄ri. l. iij. Cognitio em̄ sine iurisd. cōcernit territorii. l. pupill. s. territorii. ff. de vrb. ff. z. s. d̄ fū. l. ff. tales nō bñt territoria deposita administratione s̄c. Itē l. habeat administrationem post finitū officii vsq̄ ad aduentum successoris. in aut. de administrato. s. illud. col. vj. et in aut. de col. s. ad hoc p̄hibem. col. i. z. ff. de off. p̄oc. l. meminisse. tñ post aduentum successoris caret administratione. z tanq̄ mortuū carēs iurisdicctioe reputat. ar. l. si tibi mā dāuero. s. is cuius. ff. mā. Cū ter. ibi: p̄positi. subaudi q̄ sunt duo. j. e. l. ff. Item ibi: ea dignitate fungant. i. ita dñt honorari. Odofre. Itē ibi: adoraturi. i. vt possint adire principē z reuenter salutare. vt no. gl. in. l. p̄miceriū. s. de fabri. z. l. pe. s. de consuli. Itē ibi solēnes festiuitates. i. in festiuis cōuentibus z cōuictis incedētes honorantur: z sponant p̄ reliquas antique dignitatis. Itē ibi: salutationes. s. alioꝝ iudicū. vt in glo. Itē ibi: in cōsentu. l. in cōsiliis dādis vel in electionibus q̄ sūt p̄uilegiū seruitinū. extra. s. de elec. q̄ p̄pter. Itē ibi: p̄uilegiis creationis ad honore. Itē ibi: p̄cesserit. i. q̄ p̄io dignitate adeptus fuerit.

uerit. By. Itē ibi: pbauerit examine. hic probat expisse fm An. qd ille dz esse prior doctoz q primo fuit examinat. Itē q aduocatus q primo meruit aduocadi offm preferendus est in allegando. Et no. gl. i. q allegat cōcor. q finita dignitate nihilomin' durat priuilegiū dignitatis. contra qd opponit et nō soluit de lege. ff. s. plane. ff. de iudi. vbi legati finita legatione possūt cōueniri. Solue q ibi legat' nō bz dignitate sed magis officii ex quo nulla dignitas resultat et sic officio finito nō remanent reliquie dignitatis q hic remanēt. Item ibi: sub habitu ipsius: pro hoc. s. d. natura. li. i. in prin. et de inu. l. atrocem. Et est ar. q cleric' portās vestes varie gatas nō gaudet priuilegio clericali. s. de ept. et cle. l. si qua per calumniā. et ff. de decu. l. si per illud tempus. ff. locati. l. si qs ignorās. et ff. de inu. l. item apud labeonem. s. si quis virgines. de quo dic vt in. c. cleric. de vita et bone. cler. et cle. quoniā. co. tit. et debet talare vestem portare. xxiij. di. non liceat.

- 1. Cubicularij an habeant dignitatem.
2. Officiū quātūcūq; vile si conferat a principe nobile reputatur.

Acnoſtre. nitiū offm etiā si ad dictam offm non fuerint reelecti gaudent immunitate extraordinaria riorum munerū: et hospitij receptiōe. et presides cōtra hoc facientes pena hinc inserta puniuntur. h. d. Retinent ergo cubicularij principis finito officio priuilegiū qd dū viuūt vt hic in gl. j. et l. v. j. de magi. scrini. et ibi tangā. vt nec ipsi nec eoz possessiōes possunt grauari angarijs vel perangarijs et sordidīs muneribus vel hospitium suscepiōne. vel multominus possent granari si fuissent cubicularij bis aut ter vt in simili dicitur. s. de cōsuli. l. j. excipit autem duos palatinos qui licet fuerint cubicularij principis non tamen habent hanc immunitatem post finitum offm. s. castrensem palatinū l. qz est qui est vnus de his q p̄erāt castris p̄ncipis ordi nādīs. ff. de castris. in rubrica. ita comitē domoz. vt. ff. de pala. sacra. lar. l. iij. C. s. qro an istij cubicularij habeant dignitatem. De p̄positis eoz constat q sunt illustres. ff. e. l. si. et dicit. s. l. p̄iori. de istis vero cubicularijs nō cōstat habere dignitatē. et iō gl. j. bic dicit q finito officio retinet immunitatem a munerib' nō aut dicit finita dignitate. vt dicit gl. s. l. pri. Item q nō habeat p̄z quia eadem priuilegia q dantur cubicularijs masculis dātur et femi nis. ff. e. l. pe. in si. sed femine regulariter nō hnt dignitatem cuz ad ministratiōe. vt dicit. s. de muli. et in quo loco. l. vnica. Item q etiam serui p̄nt esse cubicularij. ff. e. l. pe. qui non admittūtur ad dignitates. s. si seruus aut libertus. l. ij. reputantur tamen habere in curia romana honorabile offm propter p̄sentia pape quas habēt: q consuetudo loci attenditur: vt reputetur officium sordidus et vile leue honorabile: vt dicit. s. de dig. l. j. et quod sit honorabile officij patet. ff. e. l. v. dicit decus ministrerij. Item officium qruū cūq; vile si cōferat a principe nobile reputat. l. nemo. in si. s. de vi.

In text. ibi exent subaudi nō ignominiose sed honeste finito tpe sue administratiōis et officij. Itē ibi anteq̄ p̄imum locū obtineat. q. d. Quis nūq; fuerit repetitus sep̄ius ad officij cubicularij riatns propter quā repetitiōe meruit obtinere p̄imum locū cubicularioz vt in si. s. de decu. l. alexandrinis. Et dic locū. i. actū gerē di quē primo habuerat: cū possit alia vice redigi ad actū: et sic p̄imum locum obtinere. vt. s. ti. ff. l. j. et ff. de iudi. vt nec possessiones. q. d. nedū p̄one ipse sunt exempte sed etiam p̄edia. Item ibi: paraueredos. i. currus: cū paraueredis. i. eqs ducēdos. Est enim: quōd sit cū curribus. ff. de cur. pub. l. ij. cum glo. et s. de eca. mu. l. marmarum. ver. sordidorum. Item ibi: tui culminis: loquitur magistro officiorum. vt. ff. l. p̄iori. Item ibi: decus ministrerij. l. in actu cubicularie administratiōis acquisitum. Item ibi: tpe ocis et quiete amittat. l. v. dicit officium et stat modo in ocio et quiete. Et accipitur hic ociosus p̄ eo qui caret officio vt. ff. de p̄ori. sacro. scri. l. iij. et l. in sacris. la. tertia. in si. alias aut ocij et inertia redarguitur. l. pupillus. in si. ff. de his que in frau. credi. et s. de mendicā. va. l. vnica. ideo dicit Hierony. Semper aliquid boni facito vt diabolus inueniat te occupatū. tum qz ociositas et voluptas arma sūt hostis antiq; ad miserā aīas capiēdas vt l. c. nisi cū p̄idē. s. ve rū. de renū. Et Seneca epistola. xvj. ad lucillū. Ocium sine literis mors est: et viui hominis sepultura. In literato aut dicit Tullius li. vj. thuscularū questionū. Nil dulcius ocio viro literato. Et ē argu. bec lex secūdi An. qz scholaris tpe vacatiōis et ocij vt quia finitis libris et factis vacatiōibus redit domum retineat nihilominus priuilegia scholarij vt hic. et ff. de p̄ri. sacro. scri. l. in sacris. la. ff. et ibi dicitur. et dicit. s. de incolis. l. ij.

- 1. Cubicularij principis et anguste nō coguntur respondere nisi coram magistro officiorum.

Cubicularios. Cubicularij principis et anguste non coguntur respondere nisi coram magistro officiorum: hoc dicit. Sunt et alie multe persone que habent speciales iudices: vt solum coram datis iudicibus et non coram alijs q̄tumcūq; iurisdic tiōne generalem habētibus valeat cōueniri. vt in legibus allegatis hic in glos. ff. in prin. et tangā. ff. ti. p̄iori. super rub. et ff. de silc. l.

ne aduersa. vbi gloss. alle. plures concor. et ff. de p̄ori. sacro. scri. l. in sacris. la. iij. et de decanis. l. ij. Habent ergo iste persone fori priuilegium vt non possint in foro alterius iudicis cōueniri. qd priuilegium non auferit eis per aut. qua in prouincia. s. vbi de crimi. agi opoz. que disponit qz vbi quis deliquit vel cōtraxit ibi cōueniatur nullo ob. priuilegio: qz illud intelligitur de priuilegio in corpore iuris non in cluso. vt hic in glos. ff. in si. et not. per glos. in d. aut. et l. ff. s. oēs aut. in gl. in ver. nō appellat. ff. de in. et l. beres absens. in prin. ff. de iudi. et vtrobiz p̄ Bar. Et quib' glos. no. qz vbi cōueniatur in lege vel statuto vel priuilegio vel rescripto a principe ipetrato apponitur bec verba omni priuilegio cessante. et sic excluditur omne aliud priuilegiū intelligit de priuilegio extra corpus iuris vel statutorij puta concessio per principē alicui speciali persone vt petro vel martino. vt dicit glos. in d. aut. qua in prouincia. non aut excluditur sed pot' referuatur priuilegium inclusum in corpore iuris vel statutorij. vt hac gl. cū ff. s. alle. et ideo clericus qui haberet priuilegiū exemptionis: vt non posset cōueniri nisi corā papa cōtra: bens vel delinques non poterit cōueniri illud priuilegiū allegare cū sit extra corpus iuris sed bene poterit allegare priuilegiū qd commentat coram eptō et non corā alio cum hoc priuilegiū sit inclusum in corpore iuris in. c. si diligēt. de fo. cōpe. et aut. cleric' quoqz. et aut. causa qz sit cū monacho. s. de epi. et cle. Sed quod hic dicitur qz cubicularij nō possunt cōueniri nisi corā magistro officioz: an eis consentitibus et nō opponētibus possint trahi coram alio. dic qz non: quia istud priuilegiū concernit alios similitē dignitatē habentes. s. de pac. l. p̄si. in aut. vt matres debi. et cre. in prin. colla. iij. et c. si diligenti. de foro compe.

- 1. Inter donatum et datum est differentia.
2. Arguere de actibus inter viuos ad vltimas voluntates est licitum.
3. Cautionem usufructuaria de vtendo et fruendo arbitrio boni viui non potest testator remittere.
4. Priuilegium datum masculis extenditur ad feminas.

Ubenus. Seruus spōte a domino tractus libertatē adipiscitur per quā pot' inter viuos et in vltima voluntate tanq; liber disponere et legitimis successoribus abintestato habere quib' cessantibus eius bona tanq; vacātia a sico occupātur. Si autem inuito vel ignorante domino cubicularius factus sit potest intra quinquēniū cū peculio a dño vendicari. que oia etiā ad cubularias extendūtur. h. d. tota lex. Aut ergo bec lex qz imperator vtatur potius seruitiū ingenuorum qz seruoꝝ: sic ingenui et non serui dnt seruire principi et eius oīa suscipere et eius purpuram adorare. l. ij. qui mil. non pos. ideo seruus qui meretur recipi in cubularium principis statim efficiat liber et ingenuus nō autem remanet libertus. et sic oīs non retinet iura patronatus i eo qd patet qz si quis deficientibus legitimis successoribus occupat bona vt hic dicit licet als qz impetrat a principi bus aureoz annuloꝝ vel qz restitatur primis natalibus reseruetur iura patronatus scdm ea que dixi sup rubrica. s. si seruo' aut libertus. In ter. ibi oēs. s. serui et eunuchi qz etiā de eis dicit vt ff. p̄z. sunt em̄ in aliquibus partibus eunuchati sine spadati seruis pretiosiores propter custodiam mulierū. l. si seruus seruum. s. et si puerū. ad. l. aquili. et l. sinantē quis. ff. de edili. edic. et vtrobiz est pena capitis eunuchandi aliquē. l. j. et ff. de eunū. Item ibi: donati. s. inter viuos et dati. l. in vltima voluntate. Et sic nō. hic dicit differentia inter donatū et datū: qz donatum dicitur illud qd ex mera liberalitate tradit. Datū vero dicitur qd ex alio tē. qz ex donatiōe datur. et propter hoc dicitur doc. qz simplex donatio collata a patre in filiū ob meram liberalitatem nō cōferitur fratrib' qz ter. in aut. et testō. s. de colla. dicit datorū non aut dicit donatorū. et sic sub verbo datorum non cōprehendunt donata simpliciter ob merā liberalitatē. vt. s. dixi: sed bene conferuntur donatio ob causam. s. dotis vel donatiōis ante nuptias vt. l. bac edictali. in prin. s. de secun. nup. de quod dicit per Bar. in dicta aut. ex testa. et l. si donatiōe. s. de col. la. Item ibi nulla scriptura interueniēte. nota casum in quo seruus efficiat liber nulla scriptura interueniēte in actu. s. fallit in casibus in quibus requirit scriptura not. in. l. pactū. s. de pac. et l. con. trahitur. ff. de pig. et s. de agri. et cen. l. cum scimus. et in collatione dignitatis. ff. de diuer. offi. l. probatoꝝ. et s. ti. ff. l. si. cum glo. Item ibi: nulla confectione gestorū. l. in iudicio. et no. qz licet alias dominus volens dare libertatem seruo inter amicos debeat hoc facere apud acta p̄sentibus quinq; testib'. l. vnica. s. sed et si quis inter amicos. s. de lati. liber. tol. tamē in libertate quā consequit seruus traditus in seruitium principis iste solennitates non requiritur vt hic. sic et alias p̄sentia principis omnem supplet solennitatem requisitam. l. omnium. s. de testa. Item ibi: sed etiam circa mortuos: id est morientes vel dicit circa mortuos: id est mortuorum testamenta. vt in glos. quasi dicat domini seruoꝝ et inter viuos in vltima voluntate possunt offerre seruos in cubicularios principis propter quod in vtroq; casu liberi efficiuntur. Et quo not. qz litem est arguere de actibus inter viuos ad vltimas voluntates vt hic. et in si. de. l. fuffa ca. tol. et l. seruum filij. s. cum qz c̄trogra

Cubemus. Not. ex bac. l. qd p̄iceps de funce p̄one priuilegiū da re p̄t eius testamētū validando iuris fictione p̄ mortem statuēdo liberum qz seruus erat.

phum. ff. de leg. i. z e conuerso. l. pactu inter heredes. z ibi glo. ff. de pactis. non tñ indistincte z per oia semper tenet argumentatio: sed vbi eadē est ratio: habent se enim tanq̄ excedētia z excessa transiit enim dñitum rerum legatarū in legatarū sine traditione. l. a titio. ff. de fur. qđ non est inter viuos. s. de pact. l. traditionib⁹. z legato vino vident vasa legata. l. i. ff. s. j. z. l. vino. z. l. vini. ff. de vino lega. qđ secus est inter viuos. l. j. in fi. de peri. z com. rei. v. z. l. iulianus. s. si. cū pluribus legibus seq. ff. de act. emp. z e conuerso species cōditionalis stipulationis transmittitur ad heredē. in tit. de inuti. stip. s. ex cōditionali. sed non cōditionalis legati. s. de cad. tol. s. finau. ten. z. l. j. z. l. intercidit. ff. de condi. z demon. ¶ Item cautionem vsufructuariā de vtdo z fruēdo arbitrio boni viri non pōt testator remittere. l. penul. s. vt in pos. lega. sed inter viuos pōt remitti. vt not. in. l. j. s. de vsufu. per glo. z. Bart. z de hoc dicit in dicto tit. de l. ca. tol. z per Bart. in. d. s. eum qui chirographū. ¶ Item ibi: non famulorum. i. seruozū. z sic not. seruos appellari famulos sic. s. de his qui in ecclesia manu. l. i. idco statutu disponēs quod dñs teneat pro delicto famuli cōp̄bendit etiā seruū: h̄ alias dñs non teneat pro delicto serui insolidū sed noyaliter tantū nisi fuerit sciens z phibere valens. l. j. z. ff. de nora. z probat quē esse famulū alicuius coipso q̄ seruit ei scienti z patienti: h̄ de hoc nulla interuenit scriptura: vt patet bac. l. de quo p̄ Bart. in. l. j. s. famulie. ff. de pub. z alle. ban. l. ¶ Item ibi: non sicut priuate cōditionis homines. no. in largitibus z munificētis fieri interpretationem in personis propter quas nō cuilibet sunt: vt hic. z. ff. ad treb. l. facta. z sic est contra determinationē cōis legatorū mediolanensium de qua. ff. de procur. l. qui proprio. s. pcurator vt in ceteris. z. ff. de vul. z pup. l. si plures. s. in arrogato. z per Bar. in. l. si vero. s. item quicquid. ff. de vul. z pu. ¶ Item ibi: liceat ets. l. in sacrum cubiculū vatis. s. iē ibi: condere testamenta pio sua voluntate. subaudi seruata tñ solemnitate iuris cōis: que per hec verba sua voluntate: non intelligit remissa pagano. s. de inoffi. test. l. si quādo. s. j. licet secus in milite. l. milites. s. de test. mili. z. l. miles. ff. de test. mili. z ibi per Bar. ¶ Item ibi in legitimis successoribus. i. quādo decedunt nō stantibus legitimis successoribus. patronus tamen dicitur legitimus successor ad excludendū fisci. vt no. glo. in. l. j. s. de bo. vacan. z ibi dicit. ¶ Item ibi destinatu indicium. i. magistrum officiorū qui est iudex isozum cubiculariorum. Et est argu. si dico aliquem meum laicū tu vero dicit tuum clericū quod in hoc dubio debeat cognoscere z sit iudex: cōp̄tens episcopus illius loci. arg. l. j. s. vbi quis de curia. vel coar. z. l. de iure. ff. ad mun. de quo in. c. si iudex. de senten. ex. com. in. vj. ¶ Item ibi z lesis. s. dominis per fugā seruozum non cōuenit denegari facultatē implorandi auxilij. ¶ No. hunc tex. pro securitate prestanda eam imploranti. non tamē debet concedi sine identitate causa: vel si quis petat propter fictum timorē alterius z sic in iniuriam z in infamiam illius debet puniri. l. vni ca. s. de his qui ad sta. cōsu. z. l. capitaliū. s. ad statuas. ff. de penis. z tetigi in. l. vnica. s. de conduc. z proen. do. an. ¶ Item ibi: calumniandi via. subaudi q̄ presumit si ibi fuerat per quin quennū. z sic not. q̄ vbi quis agit post tempus determinatum in quo agere debuit presumitur calumniari nisi doceat de iusta causa quare non agit intra tempus. qui enim non agit vel facit qđ facere debet intra terminū sibi assignatum non debet admitti post terminum nisi causa cognita. l. j. s. si mulier. ff. de liber. agno. de quo vide per Bar. in. l. mancipiorū. ff. de optio. lega. z. l. titia. ff. de accu. z glo. in. c. sepe. de verborum significatio. in cle. z etiam per Bart. in. l. iij. s. si ad diem. ff. de re mili. z. c. pastoralis. de excep. vbi autē seruus cōuolat ad armatā militiam domino ignorante dantur domino solū. xxx. dies ad vendicandū. j. qui mi. non pos. l. p̄ci. z. fi. Si autē ignorasse probat hic dñs coipso q̄ contrarium nō probatur. vt dicit hic glo. ¶ Et dicit q̄ eius iuramento q̄ vbi tractatur de animo alicuius sciuerit vel nō eius iuramento declaratur. s. los. est in tit. de actio. s. aliē. z. l. si cui. s. eiusdem. ff. de accu. in verbo doceat. z ca. si vero. el secundo. de sen. ex. z. ff. q. ff. c. qui z humanis. ¶ Item ibi: etiam ad cubicularias. no. q̄ p̄uilegium datum masculis extenditur ad feminas. ideo p̄uilegium concessum ialeiui vt seruus et seruitozibus transibit etiam ad mulieres seruientes vt hic. z. l. seruator. s. de digni. q̄ intellige si in suo seruitio possint honeste mulieres habere. alias non. arg. s. de digni. l. ne quis. in fi. iuncta. l. ij. s. j. s. de epif. z cleri. z. l. non aliter. ff. de vsu z habi. ¶ Item ibi pro pagari. id est promulgari. nam pro pagatio. ad est multiplicatio. l. iij. ff. de impen. in re. de. fac.

Venemus ¶ Quo prepositi cubiculariorum etiam dignitate deposita poterunt cum vadunt extra urbem vti cingulo dignitatis. hoc dicitur. l. doc autem cingulum dignitatis est vt possint impune portare enses accinctos: licet alias vsus armorum phibitus sit. vt. s. vsus arm. re. ¶ Item vt possint vti vehiculis quibus vtuntur honorati. s. de vebi. bono. l. vnica. z hic in glo. z in his et etiā alijs retinent z durat p̄uilegium dignitatis dignitate finita. de quibus dicit. s. e. l. j. ¶ In ter. ibi senatorio cōsortio fuerint sociati. subaudi quia post depositam prepositurā fuerint eozū benemeris

tis scilicet senatores. vel qđ fuerit eāles senatoribus i dignitate qđ sunt illustres vt hic in prin. sicut sūt senatores qđ nomē qñq̄ late sumitur vt cōp̄bēdat oēs i illustri dignitate cōstitutos. l. i. in fi. de sena. ¶ Item ibi: ad nullū? leionē. no. p̄uilegium. qđ nulli nocet z impetranti p̄dest facile concedendū est. cōcor. iura hic in gl. si. allegata. z pro hoc. s. de ser. expor. l. seruus. ca. l. ¶ Item ibi: post finitam militiam. i. quo ad actum seu administrationem gerendi. ¶ Item ibi: ob aliam causam. i. iustam z rationabilem.

¶ De questoribus z magistris officiorum: z comitibus sacrarum largitionum et rei priuatae. Rubrica.

¶ Supra dixit de dignitate aliquozū illustrium z laudib⁹ et p̄uilegijs eozum post depositam dignitatē retētis. hic etiā prosecutur de laudib⁹ z p̄uilegijs aliozū quatorū illustriū h̄c noiatoz. et cumulat hic imperator quatuor dignitates habentes quatuor spales titulos in primo libro codicis. Et primus est q̄stor qui erat triplex s̄m gl. in ver. ex questore. in si. i. p̄uilegio. vnus qui p̄erat pecunijs querendis. alius causis criminalibus. z tertius libris et epistolis principis legendis qui candidatus dicebatur. z isti duo erant illustres vt vult glo. in ver. plebcios. in. l. vnica. ff. de offic. q̄ sto. Scōs est magister officiorum qui similiter est illustris. j. de decanis. j. de decanis. l. si. priorum sacrozum scriuozum. l. in sacris. la tertia. j. de proxi. sacro. scri. z qui in singulis scholis militant. j. de prin. scho. l. ij. z. j. de agen. in re. l. ex. co. z. j. de diuer. of. l. viros. Tertius est comes sacrarum largitionū. id est eozum que prouinciales largiuntur z soluunt principi s̄m glo. in rub. s. de cano. lar. gi. et. z hic similiter est illustris. vt not. glo. in rub. s. de com. sacra. lar. z huius officij similiter est amplum super omnes iudices z officiales z notarios ad sacras largitiones exigendas. l. vnica. s. de offi. comi. sacra. largi. nec possunt auri persecutores auruz largitionale liquefacere sine eius licentia. l. vnica. s. de auri publ. perlicu. z iste h̄z arcam ad quam cōferri debet aurum largionale: vt dicit in. l. duos. s. de susce. z arca. Et z quatuor qui vocatur comes rerū priuatarū qui similiter est illustris. l. ij. s. de peti. z ibi dicit. qui pōt dici generalis pcurator cesaris cognosctis inter conductozē principis z priuati. l. si quis. s. vbi cause fi. quietiam dicitur comes priuati erarij. s. de loca. p̄di. ciui. l. p̄di. z. s. de col. fun. si sca. l. si. ad cuius arcā similiter mittit aurum z argentū debitū ex rebz priuatis principis. l. si. s. de susce. z arca. z ibi glo. in ver. comites. z eadē p̄uilegia habet palatini rerū priuatarū que habet palatini sacrarū largitionū. l. si. j. de pala. sacra. lar.

- 1 ¶ Homines publicis vocibus collaudati sunt in republica de bonis operationibus exhibitis.
- 2 Imperator delectatur et audit officiales suos collaudari a subditis de bono officij regimine.

Quæ questure ¶ Qui in administratione publicorum officiorum se bene gesserunt debent clamoribus laudibus populi commendari. hoc dicit. l. non cor. l. iustissimos. s. de offic. rec. prouin. z in aut. vt ordinarie prefecture. s. renouamus igitur. colla. v. z e conuerso qui male se gesserunt tanq̄ iniusti z malefici quere larum vocibus sunt vno ore accusandi. d. l. iustissimos. z. l. quoniam venerabilis. s. de epif. z cleri. vult ergo hic imperator: qđ quis se bene habuit in officio q̄sture vel magistrū officiozū vel comitis vtriusq̄ erarij. scilicet comitis sacra. lar. z comitis rerum priuatarum principis. z idē in alijs honozibus se bene gesserunt debeant in officij cū magnis laudibus z magna acclamatione populi extolli z cōmendari nec tanq̄ ignoti p̄teriri. ¶ No. ergo qđ de bonis operationibus in republica exhibitis sunt homines publicis vocib⁹ collaudandi ne per silentium bonum quod fecerunt videatur incognitum. qui enim non regratiatur amico de beneficio sibi impēso vt dicitur in memor. z ingratus beneficij. propter quam ingrati tudinem potest filius z libertus in potestatē reuocari. s. de ingra. libe. l. quinta. z. l. alimenta. ff. de libe. agno. z similiter possunt donata retractari. l. j. z. l. bis solis. z. l. generaliter. s. de reno. do. z fuit ratio huius. l. vt alij inducerentur ad bene agendum. l. iij. s. de ofi. si. rec. prouin. z. s. de epif. z cleri. l. quoniam. iurta illud. Oderunt peccare mali z. l. j. s. ff. de iustit. z iure. z. ff. de varijs z extraordi. cog. l. j. s. proinde. ¶ Item no. hic quod imperator delectatur cum audit officiales suos collaudari a subditis de bono regimine officij. z hoc casu admittit voces populi exclamatis: vinat: vinat talis qui in officio se bene gessit. sicut faciunt romani de papa: vt dicit hic glo. licet autem voces populi sint admittende in collaudando: vt hic. z dicta. l. iustissimos. z. d. s. renouamus. non tamen in eligendo vel puniendo. l. si constat. ff. de appel. z. l. de curionum. s. de penis. z. c. ff. de elec. z. c. in literis. de excessibus prelati. ¶ In ter. ibi: splendore attonito. id est famoso vel terribili. ¶ Item ibi: vigerunt.

vignerant. et hoc apparet qd etiam finita dignitate sunt honorandi et preferendi fm dignitatem eorum sicut alii vt dicitur. s. i. j. Item ibi: veriusqz erarij. et hoc patet quod papa et etiam imperator habent duplex erarium vnu fiscalis imperij: aliud rerum priuatarum ad eundem tamen effectum et commodum eiusdem persone sedunt: vt dicitur. s. de fun. pa. in rubri. Item ibi: ne pretereantur incogniti. subaudi quominus laudibus acclamantur et extollantur. vt. s. de ecum est. et per hanc. l. dicitur. An. de barnlo toleratur consuetudo in scorum et appulorum. i. illorum de apulia qui cum videt dominos suos clamant viua viua.

De primicerio et secundicerio et notariis. Rubrica.

Supra dictum est de illis tribus tanq de maioribus. Nam vero dicitur de spectabilibus tanq de medijs vt sunt notarii curie qui sunt in dignitate spectabili. vt. l. pri. et l. pe. ver. comites. f. de meta. vocantur etiam magistri scriuorum sine primi sacrorum scriuorum. vt. f. de magi. scriuio. l. vnica. et f. de priori. sacro. scri. per totum et dicitur in l. si. s. de decu. Et dicitur primicerius qui est descriptus: obtinet primum locum in matricula notariorum curie: vt hic in glos. in prima expositione quas sequitur Odo. Et iste primicerius est ille qui est prepositus omnibus notariis: et vocatur protonotarius et custodit arcam et scriuam curie et sollicitat et regulat alios. Secundiarius vero dicitur ille qui obtinet secundum locum in curia post primicerium et sequentes post eos dicuntur simpliciter notarii. vt hic in glos. et f. de dome. et protec. l. fina. et ibi glos. Alio modo dicitur primicerius qui precedit in portando cereum in aliquo festo vt hic in si. glos.

- 1 Propter senectutem vel propter quietem consequendam potest quis renuntiare officio et dignitati.
- 2 Ille qui propter quietem dimisit officium an possit iterum compelli ad illud officium recipiendum.
- 3 Tabellionatus est dignitas et militia: et notarii militare dicuntur sicut aduocati.
- 4 Plures dignitates an possit quis habere eodem tempore.
- 5 Pro leui culpa et delicto imponitur magna pena.
- 6 Ille dicitur mortuus et extinctus qui ab aliqua dignitate vel officio cum dedecore remotus est.

Recipua. Notarii principis qd ex causa quietis vel senectutis deponunt officium aut maiorem dignitatem sine administratione fuerint assecuti non ob hoc nomen notariatus perdunt: sed notariatus precedentis et dignitatis sequentis retinent privilegia. duran-

te autem officio non possunt esse discussores vel perequatores: aut aliam administrationem assumere: vel eis imponi. et contrafacientes priuationis pena puniuntur. hoc dicitur. In ter. ibi: notarium nomen. scilicet conseruandum. et sic not. quod ad principem spectat tueri et augere nomen et dignitatem ordinis et matricule notariorum curie bene et solcite eorum officium operantium: vt hic. et. l. proxima. in principio. et contra nomina male operantium de corpore numeri et ordinis sunt delenda et minuenda: vt hic in si. l.

Item ibi: abiecerint alias adiecerint. not. propter quietem consequendam vel propter senectutem potest quis renuntiare officio et dignitati. hoc autem renuntiatio debet fieri in manibus superioris: scilicet principis et non alterius. argu. l. legatus. ff. de offic. prefid. Sed quero quanta debet esse senectus propter quam quis potest renuntiare officio. Aliqui intelligunt de etate. lxx. anno. sicut in vltimis. l. i. vltima. s. de decurio. l. vltima. et l. vltima. an. no. etatis. l. si. s. qui etate. lib. r. appellatur enim quis senex et non senex fm diuersas materias: vt plene dicitur in l. si. s. de his qui non imple. sacris. ff. Sed quero an ille qui propter quietem dimisit officium possit iterato compelli ad idem officium recipiendum. Dicitur quod vbi propter quietem dimisit potest iterum compelli. in aut. de tabellio. s. vt igitur. ibi. et non propter suam requiem col. la. iij. Si autem dimisit propter laborem tunc si dimisit autoritate principis excusatur alio non. ff. de offic. prefid. l. senatus. Si autem dimisit propter egritudinem: cum sit causa necessaria excusatur ab hoc. s. qui morbo. l. vnica. et s. de defen. ciuit. l. inbem. Item ibi alia dignitate. et hoc apparet quod tabellionatus est dignitas et militia et quod notarii militare dicuntur sicut aduocati. l. aduocati. s. de aduo. diuer. iud. quia dictio alius est implicatiua. l. si fugitini. s. de seruis fugiti. et est verum in notariis curie principis qui sunt spectabiles: vt dicitur. s. in rubrica. de quo dicitur in l. vniter sos. s. de decurio. Secus autem in alijs qui ad dignitatem aspirare non possunt eorum durante officio. l. j. s. de tabul. Patet etiam ex hoc versu. seu alia dignitate. quod quis potest habere vnam aliam dignitatem cum administratione et etiam compendium: id est privilegium alterius dignitatis: vt hic. et f. de priori. sacro. scri. l. iij. Et an quis possit habere eodem tempore plures dignitates dicitur in l. iij. s. de dignita. Item ibi: non mutat vocabulum prius militie: id est dignitatis notariatus. et sic not. quod etiam

dignitate deposita retinentur nomina seu vestigia ipsius dignitatis. vt hic. et s. de consu. l. j. et l. penul. et s. de prefec. preto. l. j. et ibi dicitur. et s. de prepo. sacri. cubi. l. j. Sed nunquid honorem secundae dignitatis assumpte consequitur. Dicitur hic in verbo compendium: dicitur quod non honorem sed tantum compendium seu lucrum consequitur. Tu dicitur quod etiam honorem secunde dignitatis habet: vt. s. de digni. l. maior. et de consu. l. j. in g. et l. sanctimus. la prima. et s. obf. l. j. s. de tabu. hic alleg. quia loquitur durante officio: bico fito: vt hic patet in ter. Item ibi: si ex officio scilicet notariorum vel pro. et precipue sublimitatis tue. s. iij. primicerij. alijque temerarius ascensus. s. alicuius notarii extiterit inquietator. id est violator: scilicet huius legis faciendo contra eam in baudi assumendo discussiones perequationes et deniqz vllam aliam rem. i. quodcumqz aliud officium detectus vel etiam pro offensione leuis culpe nouerit officium suum: scilicet quod nouiter temerarie assumpsit fatigandum discrimine grauis multe et corpus numerariorum. id est corpus notariorum in quo numeratur et computatur esse minuendum: id est priuandum. illo tamen notario auctore iniurie extincto: id est remoto et cancellato de corpore notariorum vel etiam de corpore illo in quo nouiter interuenerat. q. d. si aliquis notarius vel primicerius contrafaciat huic legi. quia durante primo officio notariatus assumat officium discussoris: vel perequatoris: vel aliud officium multabitur grauius et de matricula sine corpore collegij cancellabitur. Quod autem sit officium discussoris. dicitur vt. s. de discussoribus. in rubri. et quod sit officium perequatoris. dicitur vt. s. de cens. in rubrica. Item dum dicitur leuis culpe. not. casum fm gloss. quod

- 7 Pro leui culpa et delicto imponitur magna pena. sic et libere pro leui offensa in faciendo commissa reuocatur in seruitutem. l. h. s. de libertis. Et pro leui articulo contra fidem in quo quis tenaciter insistit iudicatur hereticus. l. h. s. de here. Regulariter autem est contra quia secundum qualitatem delicti debet pena imponi. l. respiciendum. ff. de pe. et l. j. s. cum patronus. ff. de officio prefec. vrbis. et l. congruit. ff. de offic. prefid. Legatum autem non reuocatur ex leui iniuria. l. iij. s. si. ff. de adimen. lega. Nec etiam testis dictum tanq inimici annullatur. in aut. de testi. s. iij. vero odiosus. col. vj.
- 8 Item dum dicitur extincto. no. quod ille dicitur extinctus et mortuus qui ab aliqua dignitate vel officio cum dedecore remotus est. Et est argu. fm Andream quod in dex. recusatns loco mortui habeatur. facit. l. j. s. de his qui non imple. sac. ff. Item est opti. argu. secundum Bar. ad statum disponens quod qui appellatur notarius non possit esse decurio quod si quis fuit descriptus in matricula notariorum licet fecerit postea se inde extinguere et cancellari non propterea poterit esse decurio. argu. huius. l. Item in text. ibi deniqz nullam rem: id est quodlibet aliud officium. Item ibi officium suum. s. nouum quod temerarie assumpsit retinendo notarium cum non possit ad vtriusqz administrationem sufficere sed vnum cum administratione aliud sine possit habere. vt. l. iij. s. de digni. In glo. si. in si. ibi vel de primicerio. q. d. quod. l. priori. in si. loquitur de primicerio qui preest notariis. hoc vero lex loquitur de notariis qui subsunt primicerio.

- 9 Inter doctores debet precedere qui primo meruit magistrariam dignitatem.
- 10 Per absentiam quinquennalem perdit quis priuilegia sui collegij et matricule.

Reclaram. Primicerij in officio ultra biennium militare non coguntur. et quot annis vsqz ad quinquennium se absentant tot gradus militie perdunt et per quinquennium absentes remouentur ab ordine: solo nomine retento. non tamen possunt ad munera discussionis: pequationis vel alia grauari. et inter eos seruanda est prioritas teporis que nulla ambitione vel gratia auferri potest et post officium primiceriatus finitum consequitur primicerius dignitatem magistris officiorum: per quam vacantibus dicto magistratui preferitur. hoc dicitur vsqz in fin. Dat ergo hec lex vt dicitur hic gloss. quatuor priuilegia primicerij sine protonotariis quos hic appellat tribunos. Primum est vt non compellatur stare in officio ultra duos annos: sed alij notarii stant per triennium. f. de numerarijs. l. si. in fine. et subdit penam in ver. bos autem. eis se absentantibus quantumcumqz cum commeatu. id est cum licentia et non reuertentibus ad officium intra dictum biennium. quia si fuerit absens per annum subit iactura vnius gradus. scilicet quia preponitur ei qui post eum est scriptus in matricula. Et idem si duobus tribus vel quatuor annis fuerit absens: quia pro quolibet anno absentie postponitur gradui qui post eum sequebatur. si autem quinquennio fuerit absens: tunc in totum ab ordine sine matricula remouetur et retinet solum nomen tribuni sine primicerij ac etiam retinet priuilegia sequentia. Sic etiam punitur qui accepto commeatu non reuertitur ad tempus in. l. iij. s. de commeatu. et f. de domesticis. l. iij. Secundum priuilegium est ibi: bis in hunc modum. scilicet vt dicti primicerij post depositum officium non granentur ad munera personalia: vt discussoris et perequationis. de quibus dicitur. l. proxima. et aliorum munerum per

sonalium. Leos qui. z. ibi dicit. s. de eccu. mu. z. dicit etiam in. l. h. s. de decurio. Tertium privilegium est ibi illud precipue. l. q. in ter eos habeat locum prelato tempore ut qui prior est in tempore dignitatis prior sit in prelacione honoris ut bic. z. s. de consul. l. j. z. in pluribus aliis concor. bic in gl. allega. i. verbo surripere. et hoc privilegium non possit turbari vel auferri ab alio ambitione gratia vel alia causa vel etiam sub specie laborum publicorum que impetrans asserit se passum fuisse. Et est ar. secundum An. q. si sunt duo doctores precedere debet qui primo meruit magistriam dignitatem ut bic. z. dicta. l. j. s. de consu. z. ibi dicit. z. hoc si ambo sunt equales scientia atq. magis proventus precedere debet. s. de pfecto. z. m. l. reddatur. z. l. h. quis. z. qui melius studendo laboravit. z. s. de magi. offi. l. h. z. f. de decu. l. h. Quartum privilegium est ibi hoc etiam adiciendo. scilicet finito officio primiceriatus consequentur aliam dignitatem. scilicet magistri officiorum perinde ac si illud officium gessissent et administrassent licet in veritate non administraverint propter quod preponuntur aliis magistris officiorum vacantibus: scilicet qui iam gesserunt nunc vacant. z. hoc scilicet q. preponantur vacantibus potest etiam esse quantum privilegium. ut dicit bic gl. fin. in. l. h. scilicet speciale a regula posita. s. de pfecto. l. h. que fuit quod in paribus dignitatibus preferitur in honore qui prior fuit in tempore dignitatis. ut. s. dicit. Nota ex principio preclaram nobilem esse militiam spectabilem. i. primiceriorum siue protonotariorum principis. ex quo patet q. notarii sunt in dignitate nedum clarissima sed quandoq. spectabili z. sunt hic protonotarii. de quo dicit. s. l. priori. z. l. vniuersos. s. de decu. z. intellige quod sunt nobiles non tantum ratione scientie sed propter multa obsequia que asserit in republica ut hic subsistit in ter. scientia tamen bene nobilitat. s. de postula. l. prouidendi. z. quod no. glo. in. l. v. in ver. suppleat. ff. pro socio. z. facit appellari militem qui miles non est. l. primos. f. de pro. ri. sacro. scri. l. s. de aduo. diuer. iudi. l. aduocati. In ter. ibi non nihil sed multum ut in gl. quia negatio preposita signovniuersali facit equipollere suo contrario. l. nonnunq. ff. de colla. bonoz. z. per Bar. in extra. auagan. qui sunt rebelles. que incipit quoniam. Item ibi: minvendam. l. in confirmatiōe antiquoz. privilegiorum. Item ibi: augenda. l. in concedendo noua privilegia que se quitur. Item ibi: muneris. l. officii tribunatus seu primiceriatus. Item ibi: quatuor gradus subire iacturā. nota ex reiteratiōe siue geminatione delicti reiteratur z. geminatur pena ut bic. z. l. i. in fine. s. de epif. audi. z. l. seruos. z. ibi per Saly. z. s. ad. l. iul. de vi. et no. xxy. q. h. ita nos. z. dicit in. l. p. s. de dela. Et est arg. secundum Ang. bic ad statutum disponens q. qui percussit aliquem in domo habitatiōis puniatur pena manus. z. si percussit bis puniatur in ambabus manibus per hanc gl. z. l. s. alleg. i. z. hoc verū nisi statutum specificauerit de manu dextra vel sinistra cū q. non habeat nisi vnam manum dextram vel sinistra. de quo per Bar. in. l. nunq. plura. ff. de p. deli. Si aut. statutum duplicat penam delinquenti de nocte vel in ecclesia z. aliquis committat de nocte vel in ecclesia delictum propter quod debeat manus amputari non amputabitur utraq. manus. q. in p. titatibus z. non in speciebus habet locum geminatio penarū per. l. lucius. §. impuberē. ff. de leg. h. z. ibi per Bar. z. latius per eum in. l. sanctio legum. ff. de penis. Item ibi: exemptos matricula. no. ter. q. per absentiam quinquēnalem quis p. dit privilegia sui collegii z. matricule ut bic. z. l. i. h. j. de do. me. z. p. tec. z. l. h. z. i. h. j. de cōmeatu. de quo per Bar. in. l. ex. eo. ff. de testa. mi. z. dicit in. l. h. s. de metal. z. l. h. s. de incolis. Item ibi: graduum. l. contentorum in matricula notariorum. Item ibi: ratio nē calcata. l. conuersa z. turbata atq. est saltata: quia per saltum de minori gradu volebat ascendere ad maiorem qd. nō licet. l. ut gradatim. ff. de mu. z. bono. z. no. in. l. qui vtiliter. ff. de neg. gest. simile verbum habes. s. de vesti. olo. l. temperēt. vbi dicit calcate legis impenitas. Item ibi: gessisset administrationem. l. magistri officiorum. Item ibi: omnibus vacantibus. l. magistris officiorum qui administrationem dimiserūt. Dy. In gl. h. ibi sed habere deserunt. q. d. q. iste qui fuit primicerius z. bz. dignitatem mgi. officiorum perinde ac si re ipsa gereret dictum officium magistri officiorum licet reuera non gerat preferatur vacanti magistro officiorum: z. hoc ideo quia licet reuera non gerat tū quia consequit hanc dignitatem: z. quia fuit primicerius hec duo simul iuncta faciunt euz. p. ferri vacanti. si autem reuera gereret tunc non esset dubium quod preferretur vacanti. j. titu. j. l. h. §. sed administratores.

Et dignitatum ordo seruetur. Rubrica.

Quia. s. l. proxima dicit graduum seriem quādoq. turbari ambitione: gratia vel alia causa: ideo inde sumpta occasione hic tractat de ordine dignitatum seruando.

- 1 Honorē sibi indēbitum scienter vsurpans punitur crimine sacrilegii.
- 2 Vbi quis vsurpat honorē sibi debitum nō potest excusare ignorantia iuris vel facti.

Squis. Et vsurpans scienter honorē sibi indēbitum crimine sacrilegii punif. h. d. Concor. sunt ibi in gl. fi. Qui ergo propria autoritate sine alicuius electione vsurpat sibi honorē debitū alteri z. non sibi. ut. j. l. priori. vel etiā vsurpat sibi maiorē honorē p. saltū z. nō gradatim put fieri debet. l. ut gradatim. ff. de mu. z. bo. z. dicit. l. pri. in ver. calcata. vel etiā vsurpat propria autoritate z. nō ex electione honorē sibi debitū. ut sentit bic glo. dū allegat. l. h. quis in tantam. z. l. h. s. vnde vi. incidit in penam sacrilegii. i. quāsi sacrilegii. q. cōtēnit precepta z. dispositiones p. ncipis q. non licet nisi in casibus in quibus dicit in. l. doctiff. s. de decu. vbi dicit de ista pena sacrilegii. z. in aliis etiam casibus licitum est contēnere rescriptū z. preceptum principis qm. non tenet ut dicit in. l. j. s. de petitiō. Sed nū quid incidit etiam in penam legis iulic. ambitus. que habet locus in tribus casibus positus. ff. ad. l. iul. de ambitu. scz. cum quis repetit vel continuat idem officium per sacrum rescriptum. ut dicit ter. z. credo quod incidat in ambitus que est pena capitalis. scz. de portationis z. etiam pecuniaria ut ibi. sicut est pena sacrilegii. ut dicit in. d. l. doctiff. nā dicitur vsurpare etiā quando propria autoritate continuat idem officium vel per surreptionē impetrat. sed vbi propria autoritate nō cōtinuaret sed ex concessione facta proprio motu principis propter eius benemerita vel in subsidium tūc non incideret in ambitum et tali cōtinuatiōe. ut dicit in. l. quis tā. s. de decur. et latius in strit. de pu. iudi. §. sunt preterea. Item vbi quis in habilis z. indignus ut seru. et libertus iure isto non vsurpat propria autoritate sed eligitur: non haberet locum pena huius. l. sed alia de qua in. l. j. z. h. s. si seruus aut libertus ad decu. aspi. z. hoc vult bic Barto. Et no. hic ter. cōiuncta gl. fi. ver. ignoratione. q. vbi quis vsurpat honorē sibi indēbitum non potest se excusare ignorantia iuris vel facti. subaudi quominus repella tur: sed facti ignorantia bene excusat a pena. l. diuus. z. ibi per Dy. z. Barto. ff. de fal. non autem ignorantia iuris excusat a pena. l. i. berorum. §. penul. ff. de bis qui nor. infra. Et est ratio quia in facto proprio non est tolerabilis ignorantia: sed in alieno. l. fina. ff. pro suo. z. quia in culpa est qui onus assumit: ad quod non est sufficiens. ff. ad. l. aquil. l. idem iuris. §. mulionem. z. §. finali. z. l. item queritur. §. h. gemma. ff. loca. z. l. culpa est. ff. de reg. iur. secundum Ddo. Quelibet tamen ignorantia etiam iuris excusat a pena que venit imponenda ratione doli nisi sit color questus. l. j. in fine. ff. de ambitu. z. l. igitur. §. z. generaliter. ff. de libera. causa. probatur ergo hic illud carmen. Tali sede sede ne dicam surgere sede. l. distinct. sicut neophytus.

- 1 Vbi cōstat de ordine qualitatis vel maioritatis non curamus de ordine temporis.
- 2 Dignitas collata presenti honoratio et prelato: est ea que conferatur absenti.
- 3 Maioris est honoris electio facta presente cācellario principis q. si mittatur ad domum.
- 4 Collatio beneficii facta absenti tenet.
- 5 Quando cōstat de mente cōtraria non attenditur ordo scripture.
- 6 Tenēs aliquam partē baronie perinde cēsetur baro ac si teneret caput baronie.
- 7 Alicem pfecti tenens habet illustrem dignitatem.

Oynes. In hac. l. secundū An. tractatur de gradibus seu de ordine dignitatum non respectu temporis. scz. ratione maioritatis. Est enim duplex ordo dignitatum. scilicet temporis que habet locum inter habentes equales dignitates. de quo. s. de prepo. sacri. cubi. l. j. in fi. z. j. de pro. ri. sacro. scri. l. vnicuiq. z. j. de decurio. l. h. z. ordo qualitatis seu maioritatis ut bic. z. bic ordo est potentior. quia non curamus de ordine temporis vbi constat de ordine qualitatis seu maioritatis. et de isto duplici ordine tetigit in. l. j. s. de consuli. z. bic ordo maioritatis habet locum in qualibet dignitate scilicet super illustri: spectabili: z. clarissima: nam in qualibet possunt esse admistrantes: vacantes et honorarii. de quibus bic dicit. et licet bic in ter. connumeret istos tres ordines solum in illustri dignitate: tamen idem est in aliis dignitatibus de quibus dicit in. l. h. s. de decurio. Bic tamē cum queritur quis ordo in dignitatibus seruetur: z. quis asseratur: quia aut queris an quis sit vocandus ad dignitates alijs existentibus in dignitatibus idoneis: et dic q. non. ff. de decuri. l. honores. §. is qui. Aut queris in casu in quo sunt plures qui in dignitate fuerunt et tunc nobiliores sufficientiores sunt vocandi. s. de decu. l. ad subeunda. cum ibi no. Si autem sunt plures eque notabilitatis et sufficientie z. tunc statur nobili parti maior eligentium. ff. ad muni. l. quod maior. vel oritur locus gratificationi. ff. de religi. l. h. Aut loqueris in casu in quo nō tractatur quis sufficientior sit sed de gradibus z. maioritate dignitatum z. tunc serua ordinem huius. l. Et hoc dicit. Tres principaliter sunt ordines dignitatum scilicet administrantium vacantium z. honorariorum inter quos ordines administrantes preferuntur omnibus. Vacantes vo. pferuntur honorariis i. sibi dignitate nō i. dispa. ri. z. inter

ri. et inter administrantes computantur non solum quibus a principi committitur dignitas cum administratione sed etiam illi qui cum essent vacantes iterato vocantur ad administrationem per se vel vice alterius. b. d. tota lex. **¶** Et licet ter. facit quinq; gradus tamē glo. hic in ver. vacantes autem. reducit ad tria membra. scilicet administrantium. vacantium et honorariorum: quorum duo membra. scilicet vacantium et honorariorum subdividuntur inter presentes et absentes. Sunt ergo tria dicta sive tres partes in hac. l. primo ponit quinq; ordines sive gradus dignitatum. secundo ibi sed administratores: tollit unum dubium circa primum gradum videlicet an vacantes iterato ad administrationem deputati debeant connumerari inter administrantes. effectus autem istorum ordinum est secundum glossam. j. hic ut sit inter eos prior sedes locus conspectione discernendi loquendis facultas. vt. l. si. in fi. s. de prefec. preto. et alie prelationes: de quibus dicit in. l. j. s. de prepo. sacri cubi. **¶** No. ex principio iuncto ver. sed administratores. quod dignitas in actu. scilicet administratione preferatur omnibus aliis etiam anterioribus: vt in ver. inter administratores. simile verbum in actu est. s. de decurio. l. si. et s. de consuli. l. si. et hoc facit vt doctores et magistri actu legentes debeant honorari a non legentibus: et ab aliis qui lecturam dimiserunt. quia administrantes in actu debent anteferri vt hic. et dicit in. l. j. s. de consuli. quod autem magistris et doctores habeant dignitatem probatur. j. de professio. qui in vrb. constan. l. vnica. et d. l. j. s. de consuli. et dicit in. l. fina. s. de decuri. **¶** Secundo not. ex verbo secundo venient: quod post actum administrantes veniunt sive locantur vacantes presentes in comitatu idest in palatio seu curia principis qui meruerunt cingulum dignitatis idest qui habuerunt dignitatem cum administratione sed illam deposuerunt: et post istos veniunt tertio loco absentes vacantes quibus est missum cingulum dignitatis idest electio dignitatis cum administratione sed nondum adepti sunt administrationem nec inceperunt administrare. et post istos quarto loco veniunt honorarii presentes: qui habent dignitatem sine administratione. de quibus etiam dictum est in. l. si. s. de consuli. hoc etiam videmus in tutoribus: quia quidam sunt tutores administratores quidam honorarii. et quidam causa notitie dati. l. quod si forte. s. j. ff. de solu. et post istos quinto loco veniunt isti honorarii quibus absentibus missa fuerant insignia dignitatis honorarie sine cingulo idest sine administratione. Et sic not. quod dignitas collata presenti honorario et prelatio est ea que conferuntur absentibus vt vtracq; sit dignitas cum administratione. vt quoniam administrat Rome: aliter in puincia. nam preferat administrans Rome propter excellentiam civitatis. ideo prefectus vrbis civitatis est in maiori dignitate quam illustris vt no. in rubri. ff. de offi. prefec. vrb. et alii prefeci alibi administrantes qui sunt spectabiles vt dicit. s. de decurio. l. si. et pro hoc j. de sil. l. j. et de prepos. lab. l. vnica. sive vtracq; sit dignitas honoraria sine administratione: quod preferat dignitas collata in presentem dignitati collate in absentem. sive vtracq; fuerat ad postulationem sive vtracq; proprio motu principis. et hoc facit presentia principis que actum extollit. argu. s. de testa. l. omniu. et s. de consuli. l. nostrum. et d. l. j. de sil. et d. l. vnica. de ppo. lab. **¶** Et ex his inferat quod maioris est honoris electio facta presente cancellario principis quam si mittatur sibi ad domum. arg. huius. l. et iurium. s. alleg. **¶** Et est arg. iste ver. quod collatio beneficii facta absentem teneat. et pro hoc. ff. de iur. l. habeo. et ff. de do. l. adverti. et est casus extra. de preb. c. accedens. **¶** Tertio no. hic in dignitatibus ordinem esse seruandum. Item in subeundis muneribus. s. quemadmo. ciui. mu. indi. l. fin. Item in debitoribus sicut conueniendis. l. qm angurio. s. de conue. sil. debi. et s. quo quis or. conue. per totum. Item in libertatibus. ff. de fideic. liber. l. generaliter. s. si quis alienum. vers. quis ergo. Item in pignoris. l. si. s. qui po. in pig. ba. Item in petitionibus a diuersis in iudicio propositis. ff. de indi. l. qui prior. **¶** Item in executione rei iudicate. s. de execu. rei iudi. l. ordo. Item in petitionibus ab eodem propositis. s. de rei ven. l. ordinari. Item in testamentis. ff. de here. insti. l. qui soluendo. la. si. et ff. de vul. et pup. l. si. s. prius. **¶** Contra autem in multis casibus ordo non seruatur. ff. de solu. l. nec enim. et s. qui accu. non pos. l. j. et ff. de peculio leg. l. quida. et l. prepos. s. de testa. que allegantur quod verba transposita idem significant. et ff. de leg. si. l. cum pater. s. si fidei tue. **¶** Sic et triplex est ordo. l. vnus rei ad seipsam in esse producendam. vt in sententia ad quam recte faciendam seruandus est ordo iudicij precedentis. l. prolatam. s. de sen. **¶** Secundus ordo est temporis: vt quia vna res est prior tempore quam alia: tunc in honoribus ordinandis non preferat prior: sed posterior. l. honores. ff. de decu. et l. ad subeunda. s. de decu. sed in iam ordinatis inuicem preferendis seruatur ordo tam temporis quam dignitatis. vt hic. et s. de consuli. l. j. et ibi etiam tergi. **¶** Tertius est ordo scripture qui non attenditur quando constat de mente contra ria. dicta. l. nec enim. cum concor. s. alleg. quod sensum et non verba spectamus. l. si. s. cum domino. ff. de adi. lega. et declaratur quandoque mens ex conceptione sermonis: et personarum affectione. vt vult glossa vt in. d. l. cum pater. s. a te rogo. ff. de lega. si. Si autem non potest constare de mente non recedimus ab ordine scripture. l. j. s. si quis qui na ut. ver. in re igitur dubia. ff. de exerci. et de hoc bocardo dicit latius

per Bartol. in. l. si. s. prius. ff. de vulga. et pup. **¶** In text. ibi comites rei priuate idest procuratores cesaris similiter actu gerentes. **¶** Item ibi omnibus vacantibus qui sunt duplicis generis: vide licet qui deposuerunt dignitatem et administrationem: vt. s. in ver. secundo veniet. **¶** Item quibus est data vel missa dignitas sed nondum habent administrationem. vt. s. in ver. et tertium. et inter istos vacantes illi qui prior tempore vacauerunt preferuntur. l. fina. j. de priuileg. eorū qui in sacro palatio milit. **¶** Item ibi: omnibus honorariis aneponi eiusdem vel alterius dignitatis sive glo. in. l. ex agentibus. j. de prin. agen. in rebus. **¶** Item ibi: sed eos vacantes. scilicet credimus preferendos. **¶** Item ibi: similem dignitatem. no. inter eos qui similem adepti sunt dignitatem: debet esse prelatio temporis vt prior in dignitate preferat in honore. de quo dicit. s. de consulis. l. j. **¶** Item ibi: vt prefectus. scilicet vacans preferatur prefecto: scilicet honorario: quod sunt dissimilis dignitatis. **¶** Item ibi: pariter modo quorundam. scilicet vacans preferatur quorundam scilicet honorario similem dignitatem habentis: comes thesaurorum qui est procurator fisci vacans vel comes rei priuate idest procurator cesaris. scilicet vacans non preferatur honorario quorundam vel ex magistro officiorum. scilicet honorario qui habet dignitatem magistris officiorum sine administratione. non enim habet locum prelatio: quod sunt dissimilis dignitatis. et dicit ex magistro. idest extra magistrum posito quantum ad administrationem. **¶** Item ibi: cunctis illustribus idest omnibus illustribus. scilicet senatoribus et aliis proceribus nostri consistorij conuocatis qui hoc casu conuocari debent. Dy. **¶** Item ibi: aliquid ordinarie dignitatis. allegatur iste tex. quod si quis tenet aliquam partem baronie quod perinde censetur baro ac si teneret caput baronie. argu. quod di. comes mar. s. i. colla. et. Sed docto. contra. quia solum ille baro reputatur qui tenet caput baronie. ar. ff. de leg. si. l. peculium. s. quadriga. et ff. de fun. instru. l. cum quida. et l. questus. s. si quis. et ff. de offi. proconsul. l. si in aliqua in princ. et ff. de re mili. l. qui com meatus. s. arma. qui benefacit. et quod no. ff. de religi. l. cum diuersis. **¶** Item nota dicitur hic ordinarie dignitatis: quod secus si extra ordinarie. nam per hoc non debet esse vacans ex quo videt quod licet statutum disponat quod quis non possit habere nisi unum officium eodem tempore quod etiam est de iure. l. hac parte. cum concor. ibi alleg. j. de proci. sacro. scri. sicut non potest clericus plures ecclesias curatas habere in. c. nonnulli. de clericis non res. et c. de multa. de preben. tamen si habens officium extra ordinarium eligatur ad ordinarium non prohibet tanquam vacans illud accipere. arg. huius. l. et dicitur in. l. si. s. de digni. **¶** Item ibi: cur enim germanus proprium nomen magistris militum appellabit vacans. scilicet etiam tempore treugarum vel in iudicium. q. d. non debet appellari vacans eo tempore quantum non sit semper in actu bellandi. et hic magister militum est illustris. j. titu. iiii. l. si. **¶** Item ibi: pentadius proprium nomen viri cui fuit commissa cura annonae vice petorianae prefecture annonae. de quo prefecto vnus eribeda. vt in comatu suo multum superabundasset de annonae. nam hic pentadius non debet dici vacans cui dignitas cum administratione fuit collata loco alterius. **¶** Et est hic arg. ex eo quod dicit vice petorianae prefectura. re. qui vice prefecti tenet habeat illustris dignitatem licet non actu sed melius facit. j. de com. rei mili. l. si. in fi. et ibi tangam. et j. de prin. agen. in re. l. eos. nam qui vice alterius subrogatur illa debet vti prerogativa et privilegio: quibus utebatur ille in cuius loco subrogatur. vt. l. si. in fi. et s. de aqueduct. l. penul. in fi. et s. de murile. l. si quis ex corpore. hinc est quod iudex subrogatus loco alterius dicitur ordinari: sicut ille erat: vt. s. de offi. eius qui vicem alterius in. obtri. l. j. et ff.

De magistris scrinioꝝ. Rubrica.

Supra titu. si. incepit dicere de spectabilibus vt est primicerius idest principalis inter notarios curie principis et scrinarios: verum quia sunt et alij inter notarios curie principis spectabiles vt sunt magistri scrinioꝝ. vt. s. de appella. l. finali. s. in refutato rris. ideo de eis dicit. Nec autem intelligas hunc titu. de scriniariis cuiuslibet iudicis qui acta conficiunt: quia illi non sunt spectabiles sicut isti. cum enim hic loquatur de scriniariis principis non extendatur ad scrinarios aliorum iudicum. et de istis scriniariis principis loquitur titulus. j. de proci. sacro. scri. **¶** Item possit esse quod indices aliorum scriniariorum non essent spectabiles nec haberent ordinariam dignitatem et tamen habent scriniarios. Et sic essent in maiori dignitate quam sui indices. argumento huius tertus. et in autentica de defen. cini. s. j. in versuculo obsecuri. colla. iij. sed isti erant secundum Dyn. qui parabant instrumenta et acta in scrinio imperij: vt memoria haberetur de eis. vt. s. de testa. mili. l. scrinarios. et s. de fide instru. l. comparationes. circa finem. et s. de appel. l. amplioris. s. in refutato rris. et hi sunt maiores proximis sacrorum scrinioꝝ. de quibus habes j. de pri. sacro. scri. in rub. et de bis dixi. s. de primicerio. sup rubri

ca. sed An. de barulo hic dicit qd isti magistri scriptorū q maieftati principis affiderent videntur. vt hic dicit text. forte erant cines magne curie z primi sacrorū sunt forte notarij actorum magne curie.

- 1 Privilegium durat etiam finita dignitate.
- 2 Iudex requisitus non debet pati aliquid innovari contra priuilegium alicui concessum.
- 3 Iudex nō tenet impendere officium suum a partibus non petitis.

Vris Spectabilibus.

Notarioꝝ actorū magne curie etiam dignitate finita cū eorū filijs a grauamine priuato z publico sunt immunes pena quinquaginta librarū auri eos grauati imminente. b. d. C. Sunt em̄ magistri scriptorū qui quodammodo affiderē maieftati principis. vt dicit hic text. z sunt spectabiles. vt dicit super rubri. z ideo imperator eis concedit vt etiam post depositum officium retineant ipsi eorum viros z liberi sicut retinent priori. sacro. scri. z eorū parentes viros filij z coloni. l. in sacris. in prin. la. tertia. f. de priori. sacro. scri. priuilegium vt non possint granari ad aliquas extraordinarias indictiones z impositiones z munera. sed ad ordinaria bene tenentur. l. in beatus. f. de priori. sacro. scri. C. Ex quo inferitur licet regulariter priuilegium personale nō egrediatur personam. sed cum persona finitur in regula iuris priuilegium personale. in. vj. z. l. fordidorū. z. l. ea. s. de exco. mune. tñ ex speciali priuilegio z concessione principis extendit ad viros z filios z parentes z colonos istorum magistrorum z proximorum sacrorum scriptorum. dicta. l. in sacris. z similitur extenditur in agentibus in rebus. l. finali. versiculo in simili. f. de agen. in rebus. z in pluribus alijs palatinis. l. h. j. de priuileg. eorū qui in sacro pala. mili. z in fabricensibus. l. eos. s. de fabri. z in comitibus sacri consistorij. j. titu. j. l. h. z de hoc scilicet quādo priuilegium egrediatur personā etiam cui cōceditur plene dixi in d. l. fordidorum. C. In ter. ibi post depositum etiā officium. no. q. parat priuilegium etiā dignitate finita. vt hic. z. f. de proximis sacro. scri. l. iij. z. l. maximarum. in fi. z. l. eam. s. de exco. mune. z. l. fi. s. de p̄fec. p̄ro. z. l. ibi tetigi. l. h. s. de p̄ro. sacri. cubi. z. l. ibi etiam tetigi. z. l. in beatus. in fi. j. de silen. z in alijs conco. hic in glo. j. allega. z. d. de positū officium. l. honeste. ats. secus. l. j. s. de his qui nō imple. sacri. stip. C. Item ibi in dictionibus. scilicet fordidit z extraordinarie z super indictis. D. C. Item ibi in dictionibus iudicium qui cognoscunt de causis ciuilibus paganorum. C. Item ibi: seu militarium qui cognoscunt de causis militum militantium in quacūq; militia vt. s. vt omnes tam ciui. quā mili. in rubro z nigro. C. Item ibi: tui culmine. loquitur p̄fecto. C. Item ibi: quolibet grauamine scilicet extraordinario. vt. s. dictum est. C. Item ibi ex proximis volumus pro rogari. id est extendi ad eorum filios. vt in gloss. q. d. hoc priuilegium nō solum datur magistris scriptorum. sed etiam ipsis scriptarijs. id est notarijs principis qui dicuntur proximi sacro. scriptorū vt dicit super rubri. C. Item ibi: innovari concesserit. subaudi vel etiā si ipsum suam officium innovauerit sine concessione. C. Et sic no.

- 1 Iudex nō tenet impendere officium suum a partibus non petitis.
- 2 Iudex requisitus non debet pati aliquid innovari contra priuilegium alicui concessum.
- 3 Iudex nō tenet impendere officium suum a partibus non petitis.

er hoc sine quod iudex requisitus nō debet pati aliquid innovari contra priuilegium alicui concessum alias punitur iudex. vt hic patet. z idem si quis est in quasi possessione non soluendi collectas ex longa consuetudine. nam si inquietetur potest petere a iudice nihil innovetur contra priuilegium ex consuetudine sibi acquisitum. argumen supra de aqueduc. l. vsum aque. debet enim iudex quem conseruare in sua quasi possessione nec permittre. eum inquietari donec per aduersarium fuerit probatum in contrarium z per iudicem declaratum. s. qui bo. ce. poss. l. si pater. z. s. de agri. z. cens. l. eum satis. s. caueat. hoc voluit hic gloss. z in l. laurelius. s. centum. ff. de li. de. le. z idem etiam in alijs iuribus z prestationibus iudex debet conseruare existentem in quasi possessione. vt in. c. quid sit inuestitura. s. si vero vasallus. colla. x. z per Anno. de electione. c. querelam. Sed quero quid si innovatum fuerit contra priuilegium istorum magistrorum scriptorum z iudex tacuit nunquid habet locum pena de qua hic dicitur z videtur quod sit incontinenti pena si se quaesita: cum iudex patitur. vt hic dicit: z ideo non videtur curandum an ille cui est. contra factum petat vel non quia nō p̄iudicat tertio cui est ius quaesitum. l. si post mortem. s. fina. ff. de bonum possessione contra tabu. z. l. iurigen. s. si paciscar. ff. de pac. ex quo enim iudex patitur priuilegium inquietari videt assensio re. l. qui patitur. ff. man. z. l. qui ad certum. ff. loca. Sed contrarium dicunt doct. quod si ille cui contrafit non contradicat nec iudicem requirat iudex non soluet penam. l. p̄cepit. ver. in super.

- 3 Iudex nō tenet impendere officium suum a partibus non petitis.
- 4 Iudex nō tenet impendere officium suum a partibus non petitis.

pel. moꝝ inter. cum si.

De comitibus consistorianis. Rubrica.

Supra titu. priori. dicit de aliquibus spectabilibus vt sunt magistri scriptorum. verum qd sunt z alij spectabiles vt comites qui diu steterunt in consistorio principis ideo de eis dicit.

Os qui

Qui diu steterunt in consistorio principis comites consistoriani appellant z spectabile dignitate: que proconsulibus cōpetit: cōsequunt. b. d. C. Consequunt ergo duas dignitates. scilicet comitiā: z spectabilem. z equiparant p̄cōsulis in dignitate: qz omnes sunt spectabiles vt hic. z aut. de appel. z intra que tēpora. s. illud. ver. simili modo. colla. iij. C. Et est p̄cōsul qui mittitur p̄cul ad prouinciā regendā z est spectabilis. l. j. z in rubrica. ff. de offi. p̄ro. con. sed cōsul stat in vrbē z est superillustris. vt dicit. s. de cōsuli. in rubrica. C. In ter. ibi: comites dic meruerūt id est qui steterunt in consistorio principis z nota. ibi qd qui diu fuerunt in sacro consistorio efficiuntur comites sacri consistorij z intelligitur diu. Sic z doctores. xx. annis legentes efficiuntur comites palatini. f. de p̄ro. fesso. qui in vrbē constan. l. v.

- 1 Privilegium quod habet comes consistorij in iudicio competit etiam eius seruo.
- 2 Coloni inter domesticos domini connumerantur.
- 3 Priuilegium datū alicui in agendo habet etiā locū cum cōuenitur.

Vros

Comites consistoriani tam in agendo quā in excipiendo vtuntur priuilegijs cōpetentibus principibus schole agē. in rebus. hoc dicit. Est enim magna schola. id est magna matricula z societates agentium in rebus. id est deputatorum super cvectionibus. vt no. in rubrica. f. de agen. in rebus. z principes istorum agentium in rebus sunt priuilegiati: ipsorum viros filij z coloni in iudicijs circa minores sportulas soluendas z circa fideiussores prestandos z. l. fina. f. de agen. in re. z hoc idem priuilegium competit istis comitibus. z hoc etiam priuilegium competit scholis tyronum z societatum. l. iij. f. de priu. schola. cōpetit etiam proximis sacro. scri. id est notarijs principis. l. in sacris. la. tertia. f. de p̄ro. sac. scri.

C. Et no. hic priuilegium transire ad filios viros z colonos vt hic. z. l. allega. z. s. l. medicos. z. l. fin. s. de profes. z me. z. l. ne ad diuersa. z. l. in beatus. s. de silen. z. l. in sacris. la. secunda. z la. tertia. f. de p̄ro. sacro. scri. z. l. h. s. de epif. z cleri. z. s. de decu. l. in filijs. cū glo. z. l. ibi tetigi. z. l. iij. f. de castrensiarjs. C. Et est ar. bec. lex. secundum And. quod priuilegium datum scholaribus per aut. habita. competit etiam capiferis z seruitoribus scholarij de quo dixi in. l. h. s. de incolis. C. In ter. ibi z seruos. quod priuilegium quod habet comes consistorij in iudicio competit etiam eius seruo. z sic tacite concedit imperator quod serui comitum consistorialium possint esse in iudicio in agendo z excipiendo sicut potest seruus ipsi? principis. l. fi. s. vbi sena. vel cla. z serui proximorum scri. d. l. in sacris. j. de p̄ro. sacro. scri. licet regulariter contra. l. vii. certis. ff. de iudi.

- 1 Iudex nō tenet impendere officium suum a partibus non petitis.
- 2 Iudex nō tenet impendere officium suum a partibus non petitis.
- 3 Iudex nō tenet impendere officium suum a partibus non petitis.

De comitibus prepositis z tribunis scholarum. Rubrica.

Supra titu. priori. dicit de dignitate eorum qui diu fuerunt in consistorio principis. Nunc vero de dignitate z priuilegio prepositorum z tributorum z comitum scholarum. id est aliquarum societatum deputatarum ad seruitium principis vt sunt prepositi siue tribuni schole eorum: qui sunt deputati ad epulas parandas in aula principis z comites super illos qui sunt deputati ad ornatum palatij vel curam stabuli equorū principis: vt patet in nigro z prepositi z tribuni idem sunt. scilicet qui p̄sunt alijs. ff. de re milita. l. officium. s. fina. z. f. de commentu. l. j. z dicam. j. de re milita. l. tribuni.

Comites Egypti z Ponti sunt spectabiles.

Repositos

scholarum principi in aliquo ministerio palatij seruitij z circa epulas parandas z comites habentes curam stabuli: z comites habentes curā circa ornatum palatij postquā ipsi comites adepti fuerūt gradū comitum primi ordinis cum

dicta. l. i. §. de legi. r. c. j. de consti. r. r. q. j. sicut. §. ex bis. Item qua lem interpretationem debeat inder facere in contractibus r vltimis voluntatibus rescriptis r privilegij. vide per glo. r Bart. in l. i. ff. de consti. pncipi. r. l. si quando. §. de bo. vacan. Item an iudex possit interpretari suam vel predecessoris sententia. r quot modis sumatur interpretatio. Vide per Bar. in. Lab. exco. ff. de ap. pel. r per Barto. in. l. bac lege. §. de sent. ex peri. reci. r adde quod interpretatio debet congruere verbis legis. litem veniant. §. ada. ptanda. ff. de peti. bere. Item dicit Bal. quod interpretatio iudicis magis incidit interpretationi declaratiue quam extensiu: quia ad iudicem non spectat legem extendere. l. si vero. §. de viro. ff. solu. matri. De interpretatione vero statutorum dic plenissime per Barto. r Baldum in. l. omnes populi. ff. de iusti. r iure. Cetero ptimo differendi copiositate scilicet vt sit in dicendo copiosus vt non plene probatum in vna ratione vel allegatione possit suppleri per alias. vt notat glossa in. l. qui filium. §. fabinnus. ff. ad trebel. Octauo quod amplissimo cetu doctorum primo dignus fuerit estimatus r sufficiens ad legendum r docendum. r debent ad minus fuisse septem doctores collegij eum approbantes. vt dixi in. d. l. magistros. §. de profes. r med. Nono requiritur quod continuo vicennio sedulo labore docuerit siue legerit sicut r in armata militia ad consequendam honestam missionem tempus continui biennij requiritur. §. de bis qui non imple. sac. stipen. l. si. r. j. de proxi. sacro. scri. l. iij. Ex quo videtur quod non sufficeret quantum ad hanc dignitatem consequendam coniunctio temporum intermedietatorum iuxta no. per Barto. in. l. interdum. §. quoties. ff. de publicanis. r quia magister Joannes summus grammaticus speculatus r Accursius noster tanto lumine intellectus adeo prodotatus: predicta nouem acetia alia de quibus dixi in dicta. l. magistros. fuerunt perfectissime consecuti: merito r digne duces r comites nuncupari meruerunt. r hoc voluit hic glossa. ff. quo nota quod Accursius tacite seipsum commendat: sicut etiam alibi se commendat in. l. facta. §. sed si in vanda. ff. ad trebel. que commendatio de seipso licita est quado notoria est vel necessaria. §. de nouo co. co. po. in prin. r in proemio insti. in prin. r in aut. de ber. r fal. in prin.

De silentarijs et decurionibus eorum.

Rubrica.

Supra dixit de pluribus seruientibus in palatio principis qui sunt adepti spectabilem dignitatem verum quia sunt alij deseruientes in dicto palatio vt sunt silentarij qui sunt. xxx. r tres sicut decuriones eorum. vt dicit hic glossa. ideo de eis dicit qui similiter sunt spectabiles in. l. omnimodo. §. imputari. §. de inoffi. testa. Qui autem sint isti seu qd sit istud officij. dicit hic glossa. quod isti sunt consiliarij principis quibus princeps sua secreta sub silentio committit. vt dicit glossa in. d. l. omnimodo. §. imputari. ver. exceptis. §. de inoffi. test. sicut ergo decuriones sunt consiliarij aliarum ciuitatu. vt. §. de decu. in rubr. r ibi dixi. ita r isti silentarij eorum decuriones sunt consiliarij principis. Alij dicunt quod dicuntur silentarij: quia silentium imponunt alijs post declarationem facta a principe vel iudicibus palatii in causis principaliter vel per appellacionem cognitio. l. precipimus. §. de appel. Alij dicunt quod sunt officiales in nocte sub silentio excubias facientes. vt dixi. §. de super iudicto. in rubrica.

- 1 Electio potest alicui concedi ad diuersa officia in ea eadem tamen dignitate constituta.
- 2 Comites domesticorum sunt illustres.
- 3 Nullus debet se genuflecti coram alio qua coram principe vel maiestate regia.
- 4 Honores r privilegia dignitatu que alicui debentur sunt ei seruanda tam in consistorio principis qua extra.

Decuriones. Decuriones curie principis post completu officij habet electionem in qua velint dignitate connumerari an inter magistros officiorum vel inter comites domesticorum. Item habet facultate adorandi principem r alios administratores principis salutandi. b. d. Sunt enim vtrique illustres. scilicet magistri officio: r cum administratione. vt hic in glo. r comites domesticorum similiter cum administratione. vt hic in textu. Ex quo patet quod potest alicui concedi electio ad diuersa officia in eadem tamen dignitate constituta r proderit in prelacione sedendi loquedi r alijs privilegij obtinendis ab eo q prius fuit in dignitate vt no. glo. in l. vnica. §. de comiti. r archi. Qui autem sunt domestici. dic vt i rubr. j. de dome. In ter. ibi decuriones. subaudi r multo magis silentarij ppter quos decuriones gaudent. §. eodem. l. iij. Item ibi de posita sacrameta militie subaudi cu officij eorum durauerit. xij. annis. §. eo. l. iij. in fi. licet glo. hic dicat q no eligunt ad certum tempus. Et sic censent perpetui. l. iuris peritos. ff. de excu. tu. Item ibi inter agetes no intelligas de agetes in rebus: prout intellexit hic glo. que dixit q agetes in rebus r comites domesticorum sunt idem imo non sunt ide: quia principes agentes in rebus solum sunt spe

ctabiles. §. de prin. ag. in rebus. l. pconsularis. i. i. §. de comi. confisso. r. §. simili numero. in aut. de appella. r itra que rpa. colla. iij. Comites faute domesticorum sunt illustres. vt hic. ideo exponit inter agentes. i. inter administratores. vt. §. in preced. glo. Item ibi: adoranda. no. adorant principes: alij salutantur vt barones. vt dicit hic glo. de quo dixi in. l. primicerij. §. de fabri. Cetero hoc in fert hic An. q nullus debet se genuflecti coram alio quam coram principe vel maiestate regia: vel cora papa: r papa osculatur in pedibus vt dicit glo. in. l. prima. §. de domest. non tamen admittitur qui libet ad salutandum principem. vt dicit glossa in. l. prima. §. de vetera. r hic honor adorandi principis purpuram datur etiam conuictis prefecti pretorio finito officio. l. prima. §. de appari. prefectorij pretorio. Item ibi in nostro consistorio. Nono. quod honores r privilegia dignitatum que alicui debentur sunt ei seruanda tam in consistorio principis qua extra. qz cu a principe procedunt omnes dignitates temporales. vt dicitur est. §. de digni. l. j. merito ipse illas in suo debet consistorio conseruare. ar. §. vnde vi. l. meminerit. ibi: ne unde iniuriarum nascatur occasio.

Vnusquisque. Decuriones r silentarij a prelationibus extraordinarijs que sepe solent imponi sunt immunes. b. d. Cetero no. q bec duo munera. scilicet conserre ad sustentationem aliorum tyronu. i. militum r equorum publicorum qz sunt munera personalia: vt qz qz hoc facit suo labore r sumptu publico. l. si. §. j. ff. de mu. r bo. quadaoqz sunt munera realia vt qz quis facit suo sumptu r labore. l. iij. §. de mu. pa. et hic fm glo. Dec ergo lex dat privilegia decurionibus r silentarijs curie principis vt sint privilegiati vt nihil teneant conserre vel stare ad expsam militu vel equoru nec ad aliqua alia extraordinaria r ide est in decurionibus aliaru ciuitatu. l. decurios omnij. §. de decur. Habet r alia multa privilegia. l. j. pri. no poterit ergo decurios r silentarij cogi tenere equos pro co. vt hic. ad q possent cogi priuati. vt dixi in. d. l. iij. §. de mu. pa. nec sibi tenent ad aliam alimoniam equoru publicoru conseruetu ad exercitu vel ad aliu vsu ciuitatis frumetu vinu r alias res. vt hic r. j. de pri. sac. scri. l. iij.

- 1 Speciale privilegium alicui concessum no tollit per generalem legem vel dispositionem in contrariu factam.
- 2 Consiliarij principis sunt immunes a muneribus personalibus.
- 3 Illustres dignitas vel alia p dicit alicui deberi ex plurimiplici capite.

Decurionibus. Privilegia hactenus datur decurionibus r silentarijs per hanc legem eis confirmantur r conseruantur licet ad maiorem ascenderint dignitatem nec eis in hoc preiudicatur per aliquod generale vel speciale in contrariu dispositum. Item ab angarijs r alijs muneribus hic descriptis liberatur data eis facultate veniendi ad curiam principis: licet non fuerint vocati pena iudicibus contrasacientibus imminente. Item post finitu officij possunt eligi ad senatum r sola electione sine ad ministrati de vtent senatoria dignitate. r bec privilegia concedunt solu. xxx. silentarijs r tribus decurionibus: ita tñ si conpleuerint eorum officij laudabiliter per. xij. annos continuos. b. d. vsqz in fi. Ser ergo privilegia eis concedit iperato: in hac lege. Primo: q eoru a tiqua privilegia retineant dignitate finita nec per aliqua legem generalis comitua eis auferri possit. Secundo: ibi: nec angarias. erimit eos a muneribus personalibus r mixtis. Tertio: ibi: fordidis. erimit eos a sordidis. Quarto: ibi: domos. erimit eorum domos a susceptione hospitem. Quinto: ibi: permissa. dat eis privilegium vt habeant aditum ad principem ad eorum libitum. Sexto: ibi: bis addimus. concedit eis dignitate finita numerari inter senatores. Septimo: ibi: vt plenam. dicta privilegia restringit respectu numeri r temporis vsqz in fi. Cetero. hic glo. j. in pn. coniunctam cum ter. quod speciale privilegium alicui concessum no tollitur per generalem legem vel dispositionem in contrariu factam quia specialis concessio speciale requirit ademptionem. l. si mibi r tibi. §. in legatis. ff. de lega. primo. de quo dic vt dixi in. l. si priuate. in fine. §. de excusa. pu. mu. r facit ad questionem formatam per Bartolum in. l. sed r posteros. ff. de legi. vbi allegat hac glossam. Item no. in verbo nec angarias. quod consiliarij principis sunt immunes a muneribus personalibus: vt sunt angarie. r a mixtis: vt sunt per angarie. vt notat glossa in. l. nemine. §. de sacrosanctis eccle. r dixi in. l. j. §. quemadmodu cui. mune. in di. et a munere paraueredoru. id est equoru ducendoru per cursum publicum vt exposui in. l. marinaru. §. de excusatio. mune. r. l. j. §. de prepo. sacri cubi. r ab omnibus sordidis muneribus que declarau in dicta. l. marinaru. Tertio no. in verbo permissa etc. q consiliarij principis etia post finitu officium habent facultate ingrediendi comitatum. i. palatiu r secretariu principis vt in. l. si. j. de proxi. sacro. scrini. si ne reuocatoria. id est absqz quod per principem sint vocati. vt hic. r. §. de digni. l. fina. nec ob. §. de decurio. l. si q decurio. la prima. vt ibi. Quarto nota. in ver. bis addimus. quod post finitum officium consiliarij principis vltra dignitatem illustrem qua habent ad similitudinem magistrorum officiorum r comitum to

mesticorum. vt. s. eod. l. j. possunt et aliam illustrem dignitate bo- norariam sine administratione vt senatoria adipisci. Illustres jergo dignitas vel alia potest alicui deberi ex pluricipi capite. vt hic patet et est vtilis propter privilegia pfectionum. vt dicit. s. eo. l. j. r. s. de prefec. preto. l. iij. Quinto nota numerum consiliarioru principis fore taxatum: vt sint triginta qui vocantur silentiarij et tres alij qui vocantur decuriones: licet in decurionibus seu consiliariis aliam civitatem non reperitur numerus determinat: quamuis decurio dicatur a deca: quod est decem. quia decima pars eorum qui mittebantur in coloniam eligebatur pro decurionibus. l. pupillus. s. decuriones. ff. de verbo. signi. r. nota. s. de decurio. in rubrica. Sexto nota finem huius legis ad limitationem omnium legum disponentium privilegia et dignitatem remanere finitio officio: quod hoc verbum si laudabiliter complevit officium vsq; ad finem temporis alias secus. vt hic. r. s. de his qui non imple. stip. sacra. l. secunda. r. ibi dicit.

Nad diversa. Silentarij et decuriones minialiter sunt conueniendi coram officioru magistris: non coram alio. b. d. Ratio est ne si possent conueniri coram diuersis iudicibus abducerent a sacris ministerijs principis. vt dicit hic ter. Et nota multas et diuersas esse personas quibus privilegia concedit specialiter iudices vt patet in legibus hic alle. in. glof. r. s. de prepo. sacri cubi. l. cubicularios. r. ibi tetigi. Item nota hic privilegium viri transire ad vxorem subaudi et filios patientes et alios de familia. l. iij. r. ibi dicit. s. de com. consilio. r. j. l. prima. versiculo liberos. Sed oppo. contra hanc legem et videtur quod magister officiorum non possit cognoscere cum sit equalis silentiario de quo hic dicitur. r. s. eo. l. j. r. par in parem non habet imperium. ff. de arbit. l. nam et magistratus. sed silentiarius est par magistro officioru ergo non cognoscit. Nec obstat si dicatur quod magister officiorum est illustris cum equiparetur senatori. s. de ma. offi. l. j. r. ij. silentiarius est clarissimus. j. l. proxima. sed dicitur quod clarissimus quando administrat: sed finita administratio est illustris. s. eo. l. j. Sed adhuc ob. cum est illustris qui cognoscit. Et sic par de pari. Sed dicitur quod hoc facit ex potestate legis. nam sicut superior potest se submitti inferiori: vt cognoscat de eo. sic ex legis potestate par de pari cognoscere potest. sic. s. vbi se. vel cla. l. j. r. s. de dignitatibus. l. q. ties.

- 1. Filij debent relinquere legitimam parentibus suis si liberos non habent.
- 2. Non solum dicitur castrense quod acquiritur ex militia: sed etiam quod traditur occasione militie.
- 3. Consiliarij et secretarij principis excusantur a tutelis nedum suscipiendis sed etiam a iam susceptis.
- 4. Privilegium coesum certe vniuersitati vel collegio transit ad quoscunq; in eodem collegio in posterum succedentes.

Tribemus. Silentarij in potestate possit qua castrense peculium: nec eis per parentes auferri potest: nec etiam post parentum obitum fratribus conferre tenentur. nec etiam tenentur conferre dictis fratribus quod parentes vel alij eis donauerunt ratione militie supradicte. Item excusantur a tutelis et curis: et filij eorum inuiti ad pretura non vocantur et per hanc. l. non derogatur privilegium competentibus tam preteritis qua futuris silentariis. b. d. tota lex. Sunt ergo sex dicta seu partes in hac. l. secunda ibi: nec ea posse. tertia ibi: hac nanq;. quarta ibi: ad hec. quinta ibi: liberos. sexta ibi: omnibus videlicet. Pro. primo quod silentarij. i. consiliarij et decuriones principis in potestate parentum constituti quicquid acquirunt occasione dicte dignitatis dicitur quasi castrense peculium. hoc enim quasi castrense peculium acquirunt filija. ex publico: vel etiam hodie a priuatis personis vt tenet gloss. in. l. fori. s. de aduo. diuer. in di. r. argu. l. cum allegas. j. de castren. pecu. r. l. r. si forte. r. l. si pater. ff. de castren. pecu. l. de diuersis ministerijs et operationibus. videlicet consulendo vt hic aduocando. d. l. fori. s. de aduo. diuer. in di. assistendo. l. velut. s. de assesso. officiendo. l. cum lege. s. de epif. r. cleri. medi dicando: docendo: rebellionatum exercendo: et probantur hec tria in. l. fina. vers. de alijs autem. s. de inoffi. testamen. r. in isto quasi castrensi peculio possunt filij testari etiam contra patris voluntate: quod non est in profectio et aduentio: etiam si pater non habeat usufructum non testantur nec codicillantur quantumcumq; patres consentiant. vt no. in. l. qui. non licet facere testa. in prin. r. ibi dicit. Debent tamen filij relinquere legitimam partibus suis si liberos non habent alias testamentum hodie subiact querere. vt no. gloss. in. au. pref. p. t. r. la prima. s. de epif. r. cleri. r. hoc tale quasi castrense non possunt parentes auferre nec tenentur filij conferre fratribus post mortem parentum. vt hic dicit. sicut non communicatur castrense peculium etiam a patre donatum filio de rebus mobilibus vt equis et armis non de immobilibus. l. si filius. s. fami. et scun. ad cuius castrensis peculij similitudinem hoc quod castrense a donatum est. l. j. nec castrense. ff. de colla. bo. et in eo si cut donatum filio ad castra militare volenti a patre vel ab alijs co-

sanguineis tanqua castrense filius non confert. d. l. si filius. eod. mo encenia facta filio doctora do filius tanqua quasi castrense peculium retinet vt proprium patrimonium nec acquirit usufructu. patri nec tenetur communicare fratribus post mortem patris: vt probatur hac. l. r. l. fin. s. de inoffi. testa. r. hic per Barto. r. latius per eum in d. s. nec castrense. r. dicit de istis peculis. in. l. per quas perso. no. acqui. in prin. r. j. de castre. pecu. omnium pala. l. vnica. j. de castre. pecu. mili. per totum. Et no. hic text. ibi vel quamlibet eius causam quod non solum dicitur castrense quod acquiritur ex ipsa militia sed etiam quod traditur occasione militie vt hic in glossa. r. hoc facit pro stipendiariis conductis: quibus debent ex commentione emendari equi mortui in bello: vt similiter emendetur equi mortui non in bello sed extra: occasione tamen belli: vt quia vulnerati in bello et mortui domi. vt. l. ait. r. l. huic scripture. s. j. ad. l. acqui. l. r. per Bar. in. l. j. s. ex incendio. ff. de incen. r. n. nau. C. Secundo no. in verbo hac nanq;. quod licet militi vel dignitas conferatur a patre filio que potest vendi vel ad heredem transmitti conferatur et in legitimam portionem debitam iure nature imputetur. l. omni modo. s. imputari. s. de inoffi. testa. vel si est militia que vendit alicui ad suam vitam tantum conferatur et imputetur pretium quod plus vendi potest tempore mortis patris qui illam emit filio deducto onere. ff. de colla. bo. l. j. sed an id. r. ibi gloss. Hoc tamen saluatur in silentariis qui nihil conferunt tanq; castrense vel quasi retinent vt proprium. vt hic. r. d. s. imputari. r. no. gloss. in. d. s. sed an id. Et de istis militibus quarum quedam venduntur quedam non: quedam transeunt ad heredem et quedam non. et qualiter conferantur et computentur Dic per glossam et Saly. in. d. s. imputari. r. per Bart. in. d. s. sed an id. r. tetigi. s. de pericu. succel. l. j. r. s. de anno. cini. l. i. Tertio no. in ver. ad hec. quod consiliarij et secretarij principis excusantur a tutelis nedum suscipiendis vt hic. r. l. fina. s. de excu. tu. r. l. inrisperitos. ff. de excu. tuto. sed etiam a iam susceptis. vt. l. verum. s. ex facto. ff. de mino. r. hic in glo. in ver. com pellantur. r. loco eorum in tutelam susceptam deponunt: dabitur alius tutor: non curator. vt no. in. d. l. inrisperitos. Sunt alij casus in quibus tutelam iam susceptam deponere potest. qui no. in. d. s. ex facto. r. sic no. quod non compellitur aliorum negociorum ad ministracionem suscipere qui superesse non potest: vt hic dicit ter. Quarto no. in verbo liberos. quod consiliarij et secretarij principis et eorum liberi postquam fuerint adepti dignitatem spectabilem in qua sunt comites et tribuni. de quibus. s. de comi. r. tri. l. vnica. non possunt cogi ad magistratum suscipiendum: licet alias regulariter quis compellatur suscipere magistratum. l. si quis magistratus. ff. de mune. r. honoribus. r. l. si quis ad magistratum. ff. de decurionibus. r. sic patet hic quod privilegium patris qui est consiliarius principis transit ad filios eius quod ad quid. i. q. m. ad predictam excusationem. vt hic in gloss. in verbo volentes. de quo in. l. viros. s. de comi. consilio. r. s. l. priori. licet alias immunitas concessa patri non excuset filium quando talis non conceditur propter dignitatem vel ex privilegio sed de iure communi. l. in honoribus. s. vacationem. ff. de vaca. mu. r. l. iij. s. quauis. ff. de mune. r. bono.

De domesticis et protectoribus. Rubrica.

Supra dixit de dignitate consiliariorum et secretariorum principis: nunc vero de dignitate aliorum domesticorum et protectorum principis. et dicantur domestici qui sunt ei valde familiares et notati: vt sunt teplarij et quidam alij fratres pape vt dicit hic glo. protectores vero sunt quidam milites fortes qui stant armati coram principe ad protegendum eum: isti scilicet tam domestici qua protectores erant plures et habebant suos primicerios. vt dicit glo.

Domestici. Principis salutantes vicarios prefecti pretorio admitti debent ad osculans pacis: et ab omnibus est eis reuerentia exhibenda. b. d. Princeps enim licet adoret in terris. l. j. s. de silen. non tamen ipse neq; prefectus osculatur sed vicarij prefecti salutari a domesticis et protectoribus bene osculantur. papa autem adoratur et osculatur in pede vt dicit hic glo. r. similiter imperator post salutationem factam ab his qui habent privilegium salutandi osculantur in pede sicut papa. Et de hac salutatione eius effectus. vide per Ancharanum in proemio. vi. libri. Et hoc sumitur consuetudo mulierum que in suis salutationibus se amplectantur et osculant que consuetudo etiam est inter viros in aliquibus partibus. Item no. hic quem princeps honorat ab omnibus est honorandus et contrariatus et dubitans an electus a principe dignus sit in curis

currit pena quasi sacrilegij: de quo sacrilegio dicitur. s. de decu. l. docti...

Primicerius. Primicerius protectorum domesticorum fungitur dignitate spectabili...

Vagabundus et relinquens officium sine licentia gradatum postponitur.

Quis. Domesticus sine protector qui sine licentia principis se absentavit a curia...

Uterque ergo vagabundus et officium sine licentia relinquente gradatum postponendum...

Ege pragmatica. Si domesticus vel protector ante finitum officium decesserit heres eius salarium totius anni...

quandoque minus concedit heredi quam defuncto. l. hac lege. et ibi glos. de metatis...

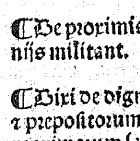
De prepositis labarum.

Rubrica.

Supra dixit titu. precedenti de dignitate et beneficiis domesticorum et protectorum principis...

Uterque prepositi. Prepositi labarum consularibus in dignitate equiparantur...

De proximis sacrorum scrinioz ceterisque qui in his sacris scripturis militant.

Uterque de dignitatibus et privilegiis domesticorum et protectorum et prepositorum labarum...

Proximos. Proximi sacrorum scripturarum ab eo tempore quo adepti fuerunt dignitate primatus...

statim inuncto honore vel electione de aliquo ad dignitate scilicet cōsequitur privilegia dignitatis. nā ex sola electōe ius ei querit: vt hic in aut. de colla. §. ante q̄. r. ibi gl. r. Jac. de bel. coll. ir. l. j. gl. cōtra fin. l. bene a senone. §. de quadri. prescrip. de quo in Spec. de rescrip. presen. §. ratione aut̄ cause. verific. item q̄ est obtentum ab imperatore non coronato. r. intellige secuta presentatione literarū electio nis. vt dicit. §. de consuli. l. si. Scōdo no. ex scōdo dicto q̄ primi sacrosū scriuitorum post finitū offm̄ p̄ponunt vicariis q̄ postea administrant r. eorū offm̄ est finitū. r. sic primus vacās preferat alteri postea vacanti. si aut̄ vicarij adhuc administrarēt p̄ferent dicitis primis q̄ administrās preferat vacāt. l. si. §. sed administrātes. §. vt dig. or. ser. r. hic in glos. in verbo in sequentibus. Tertio nota q̄ tertio dicto q̄ isti primi scriuitorū non tenent ad aliq̄d onus descriptio nis vel impositio nis. hnt̄ em̄ immunitatē a munerib⁹ civilib⁹ perso naltibus. vt hic. r. l. eos qui. §. de excusa. mu. r. l. si. vers. r. viri specta biles. r. ibi dicit. §. de dec. ¶ In ter. ibi: memorie. q̄ redigebant oīa ad memoriam principis. ¶ Item ibi: merito. id est propter meri tum q̄ bene se habuerant in dignitate.

¶ Potestas pōt compellere iurisperitos r. aduocatos vt dent sibi consiliū in causis etiam criminalibus.

In sacris ¶ Priori sacrosū scriuitorū facti ordinarij iudices in puincis nō ar̄ consulerē tenent. Item puniunt magistratū r. officia les consistorij principis qui honorifice nō recipiunt predictos pri mos secretarios principis r. aliorū iudicū intrare volentes r. nō si honorauerint eos in salutādo r. sedēdo. h. d. ¶ Mo. ergo ex princ. q̄ quis aliquis prepositus seu primus scriuitorū adificat aliam dignitatē vt officiat ordinarius iudex puincie sicut vnus episcop⁹ quōq̄ officij auditori cōtradictariū palatij aplici. vt dicit hic glo. j. de quo in c. auditori. de rescrip. in c. de. r. c. super q̄onum. §. poro. in fine de offi. dele. r. in Spe. de offi. ord. §. j. non p̄pterea arceat. l. excusatur quin transeuntem principem salutare teneat: q̄ nullus in quanta cūq̄ sit dignitate de dignari oī salutare seu potius adorare prin cipem nec etiam a salutatione debet p̄hiberi. vt hic. r. §. de sil. l. j. r. de domesti. r. p̄ec. l. j. ¶ Scōdo no. ibi. r. inuitti. iuncta glos. que al legatur pro singulari q̄ quis inuittus cōsulere cogit sicut r. iudica re. l. sancimus. r. ibi etiam glos. de adu. diuer. iudi. cum sit munus publicū q̄ quis subire compellit. l. si. §. iudicandi. ff. de mu. r. ho. r. l. p. §. duo. ff. de vac. mu. ¶ Et ex hoc inferit q̄ p̄tās pōt cōpelle re iurisperitos r. aduocatos vt det̄ sibi cōsiliū in causis et̄ criminalib⁹. l. custodia. ff. de custo. reo. ¶ Arbitrari aut̄ quis non cōpellit nisi acceptauerit r. sit in cōpromisso adiecta pena vel pignus. l. iij. §. j. ff. de arb. r. no. gl. in. l. si. §. de cōtrabē. emp. ¶ Tertius autem arbit̄ qui est electus a duobus arbitris discordātibus bene compellit acceptare r. arbitrari: vt tenet glos. r. Bar. in. litem si vnus. §. si. ff. de arb. ¶ Item arbitrator qui est amicus compositor non cogitur acceptare: sed postq̄ acceptauerit cogit ferre laudum: licet nō fuerit in compromisso adiecta pena vel pignus r. ita intellige dictā glos. in. d. l. si. §. de cōtrabē. emp. r. ibi per Saly. Similiter r. arbi tri iuris. §. qui dant a lege coguntur acceptare. l. cum specialis. §. de iudi. r. c. ab arbitris. de offic. deleg. in. vi. ¶ Tertio no. in versic. scripturis. q̄ primis r. alijs honoratis viris in dignitate constitutis oī esse facultas r. patere aditus ingrediendi cōsistorium prin ci pis r. multo magis aliorum iudicū r. principum r. capitum sine primatum officiorum: quibus pena imponit nisi honorent in salu tando r. sedendo eos qui cōsistorij principis intrant. vt hic r. §. de offi. diuer. iud. que lex istā declarat quos em̄ princeps honorat alij inferiores honorare debent. vt hic. r. d. l. fin. r. l. j. §. de dome. r. pro te. r. l. j. §. de silen. ¶ In ter. ibi capitibus. i. primatibus offic. Item egredientibus sc̄z predictis militantibus in sacris scriuiss. i. licen tiam ingrediendi habentibus. Dyn.

In scriuiss ¶ Militantes per biennium in destinati ex cōsularium honore r. dignitate preferuntur nec pōt eis aliq̄d manus iniigi per q̄d predicta quiete r. otio p̄uenit. h. d. ¶ Et loquit̄ hic vt dicit glos. non de primis sine de prepositis scriuitorum: q̄ eorum officium non durabat nisi per annum. §. eo. pro biennio. sed loquit̄ de alijs scriuarijs inferiorib⁹ sub prepositis cōstitutis quorū offm̄ pōt durare vsq̄ ad annos. xx. quibus. xx. annis completis dicit scriuarij cōsequunt̄ illustrem di gnitatem in qua sunt cōsulares. i. cōsules sine administratione. l. j. r. l. si. §. de cōsuli. r. l. vnica. §. vt dig. or. serue. r. sic post longū laborē r. annis supportatū magnā post finitū offm̄ cōsequunt̄ dignitatē r. p̄m̄ium. sicut r. doctor. qui legit p̄ cōtinuū vicennium cōsequit̄ co mittitū dignitatē. l. vnica. §. de p̄f. q̄ in. vt. cōstā. p̄pter longū ergo laborē tanti t̄p̄is cōsequunt̄ maiorē dignitatē q̄ eorū p̄positi quia eorū p̄positi sunt spectabiles sicut vicarij. vt. §. e. l. j. r. l. si. §. viri spe ctabiles. §. de decu. ac isti scriuarij ante finitum officium spatio. r. annorum sunt clarissimi. §. eo. l. peculiari. r. post. xx. annos sunt illu stres r. nimirum si quis maiorē consequat̄ dignitatē q̄ eorum p̄positi. q̄ magis laborauerūt. §. vicennio r. l. iij. anno r. iuxta in

menstatem laboris debet cōcedi p̄m̄iū dignitatis. §. e. l. vnicijs. vers. nisi forte. r. §. de re mili. l. cōtra publicam. r. §. de tyro. l. si. r. §. b offi. ma. l. si. r. terigi. §. de consul. l. i. ¶ Et nota hic post laborē otio vandum. §. de vetera. l. j. r. l. iij. §. de appari. p̄fect. p̄cto. r. ibi etiam tangam.

¶ Per superuenientiam maioris dignitatis non tolluntur pri uilegia minoris dignitatis precedentis.

Abemus ¶ Professiones militantium in sacris scriuiss solum tributi ordi narie impostum prestare tenent r. ab alijs extraordina rijs r. fordidis muneribus sunt immunes. r. si dicti mi litantes ad maiorē ascenderint dignitatē non perdūt priuile gia prioris dignitatis. scilicet in sacris scriuiss militantib⁹ compe tentia. hoc dicit. ¶ Et sic sunt duo dicta. Primo concedit eis priuile gia circa munera patrimonialia r. mixta. Secundo declarat p̄o dicta priuilegia durare non extingui per superuenientiam maio ris dignitatis. secunda ibi q̄d autem. ¶ In ter. ibi: q̄d vt p̄m̄ium sc̄z priuilegium omnium eorum. Item ibi: dispositionum. id est cog nitio num: q̄ etiam in causa que vertit coraz principe datur libel lus: r. princeps cognoscentis iudicat r. disponit de causa prout vide rit expedire. ¶ Item ibi: fordidis. que sunt fordidā vidisti cōnume rata in. l. marinarum. §. de excu. mune. ¶ Item ibi: superindictū. quid sit vidisti in rubr. §. de super indicto. ¶ Item ibi: venalitijs. dic q̄ excusant a munere imposto vt quilibet vendat coxem vini pro vbertate habenda. vt dicit glos. ¶ Et sic non compellunt conferre ad p̄stationem vini dicit Dyn. sed a munere vendendi r. emendi frumentum r. alias species t̄pe necessitatis nemo excusat. l. vnica. r. ibi dicit. §. vt in emp. spe. ne. lice. se excusare. ¶ Item ibi: canonicē in dictionis. i. regularis p̄stationis vt. §. de indictionibus. l. j. ab ista enim non excusantur sed ab extraordinaria sic. r. ita limita. l. j. §. de magist. scri. que generaliter loquit̄. r. hoc voluit hic glo. iij. vt p̄ba tar in. l. j. §. de pala. sacra. lar. excusant etiam ab omnibus persona libus muneribus. l. eos. §. de excu. mu. ¶ Item ibi: temonis. i. mu neribus eundi cum temone. i. cum plastro ad aliquod seruitium p̄standum vt dicit in. l. iij. §. de digni. ¶ Item ibi: equorum tyo numes p̄stationem. id est excusant a munere ducendi granum vel vinum vel aliquid aliud cum equis r. quadrigis ad exercitum tyo ronum. i. militum. §. de silen. l. iij. cum tamen princeps tranfit cum exercitu suo ad partes illiricianas vel alias ab eius subuentioe in suis necessarijs nemo excusat. l. j. r. §. de quibus mu. vel presta. ne lice. se excu. ¶ Item ibi: comitiū. scilicet dignitatem primi ordi nis dispositionum. i. deputatorū scriuio libellorum r. dispositionū principis. q̄ d. hec priuilegia eis competūt sine ad huc militent sine militare deserint. ¶ Et sic p̄t q̄ finita dignitate nihilominus du rat priuilegium dignitatis. vt hic r. l. vnica. §. de magist. scri. ¶ Item ibi: patrocinijs. i. militantium in sacris scriuiss. ¶ Item ibi: scriuiss. tur. nota q̄ p̄ superuenientiam maioris dignitatis non tollun tur priuilegia minoris dignitatis precedentis. vt hic. r. l. iij. §. de dig. r. dicit vt ibi dicit: manus ergo lumen superueniens nō extinguat̄ minus. sicut superuenientia maioris iudicis non extinguit̄ sol lit iurisdictionem minoris iudicis. de quo per Bartol. in. l. si. ff. de offi. proconsu. r. l. iij. §. si tam vicinum. ff. de dam. infec. r. dicit vt ibi per Bar. r. est glos. ordinaria in. l. nihil. §. de pala. sacra. largi. r. ibi tangam. r. l. comites. §. de metatis.

¶ Qui habent liberam facultatem ingrediendi secretarium prin cipis magnum dicuntur. habere priuilegium.

Eculari ¶ Premittit q̄ inter militātes in sa cris scriuiss plures erant gradus vt hic dicit glos. de quibus. §. eo. d. l. vnicijs. r. l. hac parte. r. l. comperimus. nam aliqui erant proximū sine p̄posi ti r. isti erant spectabiles. §. eodem l. si. Alij vero erant inferiorum graduū vt exceptores r. melloporum. i. in illo gradu sic denomi nato constituti: quibus omnibus. l. a gradu exceptorum vsq̄ ad gradum melloporum: unū imperator hic concedit dignitatē cla rissimā. Item concedit facultatem ingrediendi cōsistorium prin ci pis r. aliorum iudicū: r. vt honorent in sedendo sicut predicti proximū qui sunt spectabiles. ¶ Dec ergo lex dicit. ¶ Militantes in sacris scriuiss a gradu exceptorum vsq̄ ad gradū melloporum: dignitatem clarissimam consequunt̄ ac etiam simul cum alijs spe ctabilibus militantibus in sacris scriuiss facultatem ingrediendi secretarium principis r. aliorū iudicū ac etiam honore in sedēdo h. d. ¶ Licet ergo isti sint in minori dignitate q̄ primi sine p̄po siti tñ sunt equales in ingressu sine introitu ad principē r. in hono re sedendi cum iudicibus: l. portio siue eminentiori loco. r. priorē sedent spectabiles q̄ clarissimi. vt. §. vt dig. ord. fer. l. vnica. ¶ Et no. fm̄ An. q̄ p̄ qui hnt̄ liberam facultatem ingrediendi secretarium principis magnū dicunt̄ habere priuilegium p̄pter q̄ merent̄ ab alijs honorari vt hic. r. §. eo. l. si. r. l. si. §. de offi. diuer. iudi. ¶ Item no. q̄ dictio vsq̄ hic ponitur inclusiue quia melloporum r. adiu tores sunt clarissimi. §. ea. l. circa si. nam dictio vsq̄ q̄ ponit ad de terminationem graduū qui diuersificant̄ per quāitates: vt pri mus secundus

mus scds re. videlicet p determinatione graduum q diuificanc
 per dignitates vel nomina successiu vt filius nepos &c. ponit in
 clausue vt bic. r. l. in. ff. de sena. r. l. dino marco. s. de questi. r. c. qui
 clausue de here. in. vi. nisi per legem aliud sit declarati. vt. c. statuti.
 cl. n. eo. ti. r. lib. Et similiter ponit inclusue regulariter quando
 ponitur super loco determinando: vt vendo tibi vsq ad illam ar
 borē: in dubio includit arbor. ar. l. j. s. cum vibem. ff. de offi. pefe.
 vb. nisi er coniecturis aliud presumat vt si vendo fundum vsq ad
 talem domum in ipso fundo posita: ex quantitate coniectura pñ
 colligitur an domus intelligat inclusa vel non. l. semper in stipula
 tionibus. cum sua glos. r. l. in obcuris. ff. de regu. iur. vel nisi insur
 geret intellectus iuri contrarius. l. filius. §. j. de lega. j. vt si vendo
 fundum vsq ad sepulchrum non debet sepulchrum qd de iure ven
 di vel legari non pot. l. z libe. ff. de contraben. empt. Et similiter
 ponitur inclusue qñ ponit super tpe cum idem sit iudicium de lo
 co r tpe. l. vinum. ff. si certam pet. r. l. n. ff. de tritica. vt si promitto de
 cem vsq ad calendas martias: includit dies calēdarum. l. qui ante
 calendas. r. l. cum qui ita. §. qui ita. de verb. obl. nisi resultat pñ
 us intellectus iuri contrarius vt cum statim terminus litiganti
 vsq ad diem dominicum non includit illa dies in qua ius nō red
 ditur. l. n. §. illud etiam. s. de tempo. app. r. c. si. in fi. de dila. vel nisi
 ex coniecturata mente contrahentium aliud inducat. vt si promit
 to tibi dietim vnam libram carniū vsq ad diem iouis: illa dies
 non includitur. vt. d. l. semper in stipulationibus. cum glos. de reg.
 iur. r. de hac dictione dic per Bar. in l. meminisse. ff. de offi. procon.
 r plenissime per eum in l. patronus. §. j. ff. de leg. iij. In tert. ibi:
 exceptoribus. l. notariis sine scriptoribus. D. v. Et ibi: mello
 proximios. l. fecidicerios. vt. s. de pñtice. in rubi. r. j. e. l. vnicuiq.
 in glos. in vers. proximo.

Pro biennio. Officium proximorum sa
 croz scriuoz quod olim
 durabat biennio hodie anno finit. hoc dicit. Officium
 autem aliorum militantium in sacris scrinis durat ma
 iori tempor. i. vsq ad. xx. annos. r ideo finito officio propter eoz
 magnum laborem quem diu passi sunt consequunt dignitatem cō
 sularium. s. eo. l. iij. proximi vero dignitatem vicariorum. vt. s. eod.
 l. j. sic etiam officium sacrum largitionum durat anno. l. ad simi
 litudinem. quam legē glos. debet allegare dnm allegat. l. palatinos.
 j. de pala. sacra. lar. similitur offiū susceptorum durat anno. l. nemo
 nem. s. de suscep. r. arca. r. ibi dicit. similitur officium consulari. l. pen.
 s. de consul. similitur officium decanorum r mensorum castrensiu
 riorum. l. j. de decanis. r. l. vnica. j. de mensozibus. r. l. j. de castre.
 harris. Tabellariorum vero triennio. j. de numerariis. l. iij. in fine.

- 1 Qui prior est seu antiquior in tempore receptionis in collegio
 preferatur ceteris iunioribus.
- 2 Ad probandum idoneitatem r excellentiam eius qui vult preferri
 alijs collegiatis prioribus requiruntur quinddecim testes.
- 3 Preferendus est ille qui maiorem laborem sustinuit pro principe
 r a principe dignior estimatur.
- 4 Pater r filius possunt esse in eodem collegio.
- 5 In subrogationibus r incorporationibus faciendis locus est suc
 cessorio.
- 6 Ani ad ius repudiatum non est amplius dandus regressus.

Vnicuiq. Ordo tam militantium intra nu
 merum in sacris scrinis quas super
 numerariorum seruandus est respectu ampōis r gra
 dus: nisi meritum laborum vel fauor filiorum aliud in
 ducat: r supernumerarius in loco numerarij defuncti substitutus
 certam p substitutione debet soluere quantitate: r recusas sub
 stitutionem in locum defuncti parat viam sequentibus post eam
 seruata tamen substitutione sibi in locum alterius numerarij
 postea defuncti ab eo acceptanda. hoc dicit tota lex. Et pro eui
 dentia premittit q plures erant ordines militantium in sacris scri
 nis. Quia primus erat ordo proximorum. Secundus melloproxi
 morum: de quo vidisti. s. eo. l. peculiari. Tertius erat adiutorum
 vel adiutores erant par secundi gradus: scilicet adiutores mello
 proximorum. vt dicit hic glos. in verbo proximo. plures autem erāt
 alij supernumerarij sine extra numerum: qui ponebant in locum
 numerariorum deficientium. vt bic in glos. j. Hoc premisso bec lex
 diuiditur in. vii. partes seu habet. vii. dicta. In primo dicit q inter
 militantes in sacris scrinis que scriinia sunt tria. vt. s. eo. in rubri.
 debet ordo seruari. Ex quo no. q inter plures in eodem collegio vt
 vniuersitate existētes debet ordo receptionis numerari r obseruari
 qui primo fuit receptus in matricula. r sic qui j prior est seu anti
 quior in tpe receptionis in collegio preferat iunioribus: r qui est
 in primo numero preferat existentibus in secūdo vel tertio. vt bic.
 r. l. n. r. j. s. vt dig. or. ser. r. l. vt gradatim. ff. de mune. r bono. r dicit
 s. de consulibus. l. j. Est enim duplex ordo. s. tps r dignitatis. vt
 dicit in. d. l. j. s. de consul. Secundo ibi vel vniuersos. declarat or
 dinem seruandum in supernumerariis seruato ordine scilicet vt il
 le qui fuit primo scriptus supernumerarius primo vocetur r deinde

secundo scriptus. r sic de alijs: ita tamen vt subrogatus non ponat
 in loco defuncti: videlicet vt si defunctus erat primus secundus vt
 tertius in ordine: iste tamen subrogatus non similiter erit sed erit
 vltimus post omnes numerarios illius ordinis. Et sic nota qd
 quotiescunq supernumerarius in collegio subrogat loco alicuius
 numerarij defuncti qd subrogari loco illius qm ad incorpora
 tionem: scilicet vt sit incorporatus sicut ille erat sed non qm ad
 locum: q non debet sedere in loco in ille sedebat sed in vltimo
 post alios incorporatos: qui preferunt ei in honoribus r alijs pre
 lationibus. Et sic non per omnia subrogatur loco illius. vt bic et
 j. eo. l. comperimus. In hac subrogatione duplex ordo debet serua
 ri videlicet vt bic supernumerarius subrogandus non precedat
 socios supernumerarios priores eo. Item vt non precedat numera
 rios etiam posteriores illo in cuius locum subrogat. vt bic in glos.
 iij. in vers. nemini.

Tertio ibi nisi forte. facit exceptionem a dicto primo precedēt
 qd dicitū est q supernumerarius incorporandus qd tenere vlti
 mum locum post oēs incorporatos. verum est nisi ipse qui vincitur
 tpe qd est posterior superet alios incorporatos post defunctū labo
 rum comparatione: vt qd magis seruit principi r maiores labo
 res sustulit q ipsi. Tunc enim locū defuncti obtinebit ante eos:
 qd magis laborauit q ipsi: ideo dignior est eis indicandus. r idem
 si est dignior alijs suis socijs supernumerariis prioribus: quia eos
 precedet in subrogatione quod tamē testimonio iurato quinddecim
 primatum dicit scrini pbari debet. Et quo no. casum secundū
 glos. bic in vers. supernumerarij. qd ad probandum idoneitatem
 r excellentiam eius qui vult preferri alijs collegiatis prioribus re
 quiruntur quinddecim testes iurati. vt bic. r. j. de agen. in rebus. l.
 agentes. vers. eos enim. r. j. de prin. agen. in re. l. iij. vers. r quis.
 ibi testimonio schole. r ibi glos. r. j. de ero. mili. anno. l. penul. §. hoc
 etiam. r aliquando requirant. r. vt. d. §. hoc etiam. licet regulariter
 duo sufficiant. l. vbi nimerus. ff. de testibus. r ibi glos. Item no.
 hic quod non sequitur necessario quod qui diu fuerit in collegio
 sint idoneiores r intelligentiores eo qui nouit incorporat in col
 legio ideo dicit hic glos. in verbo supra r. quod non sufficit probare
 vt quis presumat intelligens r bene peritus diu studuisse siue in
 studio fuisse Bononie vel Athenis vt alio publico studio. §. debet
 probari bene studuisse r exercitio studij stetit. l. milites. la secūda.
 j. de re milita. r ibi tangam. r in modico tempore non potest quis
 multum addiscere nisi ingenium suppleat. no. glo. in. c. tum ex lite
 ris. de in integ. restitu. sic nec sufficit probare diu quē hierosolymis
 fuisse r sepulchrum christi vistrasse: vt dicat bonē vite r conscientie
 fore. eo qd proverbialiter dicit canis vadit komam r lupus reuer
 titur. sed debet probari eum bene r laudabiliter vixisse. r. j. glo
 ria episcopi. in fine.

Item nota hic qd preferendus est ille qui maiorem laborem su
 stinuit pro principe r a principe dignior estimat vt bic. r. j. de ca
 stren. l. j. r. j. de agen. in re. l. j. r. j. de diner. offi. l. j. in fi. r de tyo. l. fi. r
 j. de offi. magi. offi. l. nemo. que sunt argu. vt amicus qui magis ser
 uuit preferendus sit ei qui minus seruit fm Ant. r sic er causa
 maioris meriti r laboris in republica ab aliquo impensū pot pñ
 cept discedere ab ordine r posteriori preferre prior. facit institū.
 de iure natura. §. sed qd pñci. Item ibi ob meritum indulget cū
 simil. Quarto ibi bancs obseruationem. ponit exceptionem re
 ceptionis precedentis. qd quod proxime dictum est quod super nu
 merariis incorporandis si est idoneior comparatione laborū pre
 fertur alijs coporatis vel etiam supernumerariis. hoc verum nisi
 ille incorporatus vel etiam supernumerariis prior quem vult ante
 tre fuerit filius defuncti in cuius locum vult subrogari: qd tunc nō
 preferatur ei priori tempore licet deteriori r minus laborioso. et hoc
 propter cōtemplationem patris. r sic no. quod privilegium patris
 prodest filio vt in concord. bic allega. in glos. in vers. extra filios. r
 s. de com. consilio. l. viros. r tetigi ibi.

Est enim equius quod filius prior in ordine supernumerario
 rum. licet deterior r ruidior potius succedat loco patris defuncti q
 posterior in ordine: licet sit melior r peritior.
 Sic r alias finita concessione feudi vel emphyteosis equius est
 renouari potius agnatis defuncti q extraneis. l. j. ff. de pñtice. cre
 di. r. l. j. §. permittit. ff. de aqua quoti. r esti. r vtrobiz per Barto.
 Triplex enim ratio facit pro filio vt ipse licet sit deterior prefera
 tur. Primo vt hoc habeat in solatium patris defuncti. j. eodem.
 l. si quis in sacris. r. j. de agen. in re. l. iij. r in fit. ad tertū. §. j. Sec
 cundo natura sanguinis. s. quan. r qui. quarta pars debe. l. ij. §. ad
 filiorum. Tertio prioritas ordinis cum sit prior r subrogatus
 posterior. vt bic patet. r vbi est emolumentum preferat filius. dicit
 glos. in. l. j. de filijs offi. militarium.

Item pter bic qd pater r filius pnt esse in eodem collegio seu di
 gnitate. Item pater numerarius sine status intra numerū r fi
 lius supernumerarius. sic etiā pater r filius pnt esse decariones. l.
 j. in princ. s. de mune. r bo. non cōti. Quinto ibi illa tri. disponit
 q incorporandus p incorporatione r subrogatione debeat soluere pri
 mo id est ei q primū ē in ordine. cl. solidos r melloproximo: id est ei

secundo scriptus. r sic de alijs: ita tamen vt subrogatus non ponat
 in loco defuncti: videlicet vt si defunctus erat primus secundus vt
 tertius in ordine: iste tamen subrogatus non similiter erit sed erit
 vltimus post omnes numerarios illius ordinis. Et sic nota qd
 quotiescunq supernumerarius in collegio subrogat loco alicuius
 numerarij defuncti qd subrogari loco illius qm ad incorpora
 tionem: scilicet vt sit incorporatus sicut ille erat sed non qm ad
 locum: q non debet sedere in loco in ille sedebat sed in vltimo
 post alios incorporatos: qui preferunt ei in honoribus r alijs pre
 lationibus. Et sic non per omnia subrogatur loco illius. vt bic et
 j. eo. l. comperimus. In hac subrogatione duplex ordo debet serua
 ri videlicet vt bic supernumerarius subrogandus non precedat
 socios supernumerarios priores eo. Item vt non precedat numera
 rios etiam posteriores illo in cuius locum subrogat. vt bic in glos.
 iij. in vers. nemini.

Tertio ibi nisi forte. facit exceptionem a dicto primo precedēt
 qd dicitū est q supernumerarius incorporandus qd tenere vlti
 mum locum post oēs incorporatos. verum est nisi ipse qui vincitur
 tpe qd est posterior superet alios incorporatos post defunctū labo
 rum comparatione: vt qd magis seruit principi r maiores labo
 res sustulit q ipsi. Tunc enim locū defuncti obtinebit ante eos:
 qd magis laborauit q ipsi: ideo dignior est eis indicandus. r idem
 si est dignior alijs suis socijs supernumerariis prioribus: quia eos
 precedet in subrogatione quod tamē testimonio iurato quinddecim
 primatum dicit scrini pbari debet. Et quo no. casum secundū
 glos. bic in vers. supernumerarij. qd ad probandum idoneitatem
 r excellentiam eius qui vult preferri alijs collegiatis prioribus re
 quiruntur quinddecim testes iurati. vt bic. r. j. de agen. in rebus. l.
 agentes. vers. eos enim. r. j. de prin. agen. in re. l. iij. vers. r quis.
 ibi testimonio schole. r ibi glos. r. j. de ero. mili. anno. l. penul. §. hoc
 etiam. r aliquando requirant. r. vt. d. §. hoc etiam. licet regulariter
 duo sufficiant. l. vbi nimerus. ff. de testibus. r ibi glos. Item no.
 hic quod non sequitur necessario quod qui diu fuerit in collegio
 sint idoneiores r intelligentiores eo qui nouit incorporat in col
 legio ideo dicit hic glos. in verbo supra r. quod non sufficit probare
 vt quis presumat intelligens r bene peritus diu studuisse siue in
 studio fuisse Bononie vel Athenis vt alio publico studio. §. debet
 probari bene studuisse r exercitio studij stetit. l. milites. la secūda.
 j. de re milita. r ibi tangam. r in modico tempore non potest quis
 multum addiscere nisi ingenium suppleat. no. glo. in. c. tum ex lite
 ris. de in integ. restitu. sic nec sufficit probare diu quē hierosolymis
 fuisse r sepulchrum christi vistrasse: vt dicat bonē vite r conscientie
 fore. eo qd proverbialiter dicit canis vadit komam r lupus reuer
 titur. sed debet probari eum bene r laudabiliter vixisse. r. j. glo
 ria episcopi. in fine.

Item nota hic qd preferendus est ille qui maiorem laborem su
 stinuit pro principe r a principe dignior estimat vt bic. r. j. de ca
 stren. l. j. r. j. de agen. in re. l. j. r. j. de diner. offi. l. j. in fi. r de tyo. l. fi. r
 j. de offi. magi. offi. l. nemo. que sunt argu. vt amicus qui magis ser
 uuit preferendus sit ei qui minus seruit fm Ant. r sic er causa
 maioris meriti r laboris in republica ab aliquo impensū pot pñ
 cept discedere ab ordine r posteriori preferre prior. facit institū.
 de iure natura. §. sed qd pñci. Item ibi ob meritum indulget cū
 simil. Quarto ibi bancs obseruationem. ponit exceptionem re
 ceptionis precedentis. qd quod proxime dictum est quod super nu
 merariis incorporandis si est idoneior comparatione laborū pre
 fertur alijs coporatis vel etiam supernumerariis. hoc verum nisi
 ille incorporatus vel etiam supernumerariis prior quem vult ante
 tre fuerit filius defuncti in cuius locum vult subrogari: qd tunc nō
 preferatur ei priori tempore licet deteriori r minus laborioso. et hoc
 propter cōtemplationem patris. r sic no. quod privilegium patris
 prodest filio vt in concord. bic allega. in glos. in vers. extra filios. r
 s. de com. consilio. l. viros. r tetigi ibi.

Est enim equius quod filius prior in ordine supernumerario
 rum. licet deterior r ruidior potius succedat loco patris defuncti q
 posterior in ordine: licet sit melior r peritior.
 Sic r alias finita concessione feudi vel emphyteosis equius est
 renouari potius agnatis defuncti q extraneis. l. j. ff. de pñtice. cre
 di. r. l. j. §. permittit. ff. de aqua quoti. r esti. r vtrobiz per Barto.
 Triplex enim ratio facit pro filio vt ipse licet sit deterior prefera
 tur. Primo vt hoc habeat in solatium patris defuncti. j. eodem.
 l. si quis in sacris. r. j. de agen. in re. l. iij. r in fit. ad tertū. §. j. Sec
 cundo natura sanguinis. s. quan. r qui. quarta pars debe. l. ij. §. ad
 filiorum. Tertio prioritas ordinis cum sit prior r subrogatus
 posterior. vt bic patet. r vbi est emolumentum preferat filius. dicit
 glos. in. l. j. de filijs offi. militarium.

qui est secundus in ordine vel adiutor eius. xx. aut. xv. solidos. Et sic not. qd pro incorporatione in collegio pot de iure statui qd incorp...

In ter. ibi intra numerum statutorum. f. eo. l. hac parte. 7. l. comperimus. Item ibi: cum sit posterior tpe quantum ad illos qui sunt de numero...

Secretarius principis summe honorandus est. Romanos. Qui laudabiliter militaverunt in sacris scriniis finito tpe militie...

tores post. xx. annos. d. l. unica. In ter. ibi: fides. no. tert. pro oratoribus aliquem commendare volentibus. nam fides diuturna: indu...

In sacris. Per comeatum seu licentiam absentandi a tempore alicui concessam non tollitur interim privilegium 7 immunitates ei concessas. b. d. C. Talis enim comeatum tpalis non debet obesse sed prodesse...

Hac parte. Numerus militantium in sacris scriniis hic describitur nec debet qd duplici fungi officio. hoc dicit. Et est numerus vt in scrinio memorie dispositionum...

binos leproses 7c. l. si. de assessor. 7c. alii conco. hic in glof. alleg. in vers. duplici. 7c. q. plura cõprehendendo officia ceteroꝝ stipendia occupat vt hic in fi. z in c. q. nonnulli. in fin. de cleri. non residenti. Sic nec clericus põt simul plures habere prebendas. vt no. glof. in l. eos. j. qui milita. non possunt. 7c. lxx. distin. sanctorũ. in glof. in verbo in duabus. 7c. d. t. q. nonnulli. 7c. de prebendis. c. de multa. 7c. xxi. q. j. in principio. sicut in vna. Et de hoc scilicet quãdo quis possit plures dignitates habere. dic vt dixi in l. iij. s. de dignita. Similiter non põt quis habere officium inter sacros scrinarios quibz p̄est primicerius 7c. agentes in rebus sed lucro 7c. salario primi debet esse contentus. l. agentes. vers. illi quocq. j. de agen. in re. sed ex causa occurrentis necessitatis põt in eodem loco duo officia exerce re. argumento. l. in. j. de execa.

- 1 Res empta ex pecunia mea ad eã emẽdam mutuata est mibi tacite obligata.
2 Defuncto officiali ante completuz tempus officij nihilominus debetur salarium successoribus pro toto tempore.

Quis in sacris. Si quis intra nune scriinis decesserit supernumerarius in illius locum substitutus tenet solvere pro tali substitutione quantitã declaratã. s. eo. l. vnicuiq. vers. illum. hoc tamen creditoribus defuncti ex illa causa z liberis z cognatis defuncti licet heredibus nõ existentibz sicut etiam salarium ipsius defuncti ante completum tempus meritum debet successoribus pro toto tẽpore. hoc dicit tota lex. Et sunt duo dicta. Primo disponit hoc lucrum subrogato soluenduz deberi creditoribus vel successoribus defuncti in cuius locum est facta subrogatio. Secõdo ibi. maxime. disponit integrum salarium defuncti ante perfectum tempus deberi successoribus: 7c. per banc. l. disponitur q. quãtitas que olim soluebat diuersis gradibus militantium. s. eo. l. vnicuiq. vers. per substitutũ illum seu subrogatũ in locum alicuius numerarij defuncti soluat hodie heredibus et successoribus defuncti hereditatem aduentibus. si autẽ non adeat hereditas tunc soluitur creditoribus vel liberis z agnatis ipsius defuncti licet non sint heredes. vt hic in glof. si. videlicet creditoribus qui mutauerunt pecuniam ad ipsam militiam a defuncto emendam. eo enim ipso q. quis mutat pecuniam alicui ad emendam pro se vel liberis aliquam dignitatem sine administrationem que potest vendi vel ad heredes transire. l. in. s. de pigno. 7c. l. omnimodo. s. si. s. de inoff. testa. 7c. tetigi in l. j. s. de peri. succ. tunc presumit empta ex illa pecunia. ideo mutans habet regressum ad illam militiam tanq. sibi tacite obligatã 7c. preferit ceteris creditoribus by potbecarijs etiam tempore prioribus non vroz defuncti vel eius heredi doctem repetenti. secus si mutat ad emendũ pro extraneo q. non presumit empta ex sua pecunia nisi creditor hoc probet. d. l. fina. 7c. aut. ibi. posita. s. de pigno. pro quo vide qd no. Barto. in l. si neutri. s. si. ff. de priu. credi. sic 7c. in alijs casibus secundus creditor preferitur prior: no. in l. diuersis. s. qui po. in pig. ba. Et sic est casus q. res empta ex pecunia mea ad eã emendam mutuata est mibi tacite obligata quod tamen dicunt quidam esse speciale in militia 7c. alijs casibus no. in l. si vt pponis. s. de rei vend. 7c. secus in pecunia mutuata ad emendam aliam rem non erit tacite obligata nisi expresse obliget. l. quis de ea. s. de pig. 7c. l. licet. s. qui po. in pig. ba. sed habet priuilegium inter personales actiones im opi. Joã. quam sequit. Butri. 7c. Bar. in. d. l. h. de quo p. Sal. in. d. l. h. sicut ad ipsam militiam tanq. tacite obligatã preferit creditor: qui ad eã emendam mutuauit. ista preferit ad occupandum quantitatem solutam ab aliquo subrogato loco illius defuncti qui militiam emit: si autem non extat aliquis creditor: tunc filij agnati z cognati vsq. ad septimum gradum. im Salyc. in. d. l. fi. ex speciali beneficio licet non sint heredes defuncti admittunt ad capiendum 7c. vendicandum dictam quantitatem solutam a dicto subrogato. Item patet hic q. talis militia z eius lucrum 7c. salarium pro militia defuncto debitum debet filijs agnatis z cognatis defuncti seruato ordine ex speciali beneficio: licet non sint heredes: vt vult hic glof. final. in auten. de erbi. reis. s. obtinet tibi non tanq. paternam hereditatem colla. v. sic 7c. in quibusdam alijs casibus licet filius nõ sit heres patris tamen succedit in re acquisita per patrem: vt quandoq. in seu do in emphyteosi in iure sepulchrorum 7c. libertorum: vt in Spe. de loca. s. nunc aliqua. vers. clvj. Item argumento huius. l. vide q. si ex forma statuti ex bonis homicide debet certa quantitas hereditibus z successoribus occisi q. hereditate occisi non adita bec quantitas debeatur creditoribus quibus non extantibus debeatur liberis agnatis z cognatis in solatium iniurie eis illate. l. j. 7c. si. ff. de liber. causa. Item nota hic ex vers. maxime. q. defuncto officiali ante completum ips officij nihilominus debet salarium successoribus pro toto tpe vt hic 7c. in conco. hic in glof. si. alleg. de quo plenissime per Bart. in. l. j. s. diuus. ff. de varijs 7c. extrao. cog. 7c. tetigi. s. de domest. l. in. Et hunc ter. dirige hoc modo si quis iam connumeratus statuti idest alijs militantibz deputatis z ordinatis in sacris scrinis 7c. fuerit ab hac luce subtractus: heredes vel successores de-

functi qui contraxerunt fenus idest debiti seu mutuum cum mortuo 7c. consequent infertam quantitã diffinitam sacra consti. 7c. ab eo soluendam quicunq. pro eo qui fuerit ultimo subrogatus 7c. licet enim quis subroget loco defuncti priuilegium respectu incorporationis tamẽ habere debet stallum z sedere in ultimo loco post alios incorporatos. s. eo. l. vnicuiq. in prin.

- 1 Priuilegium alicui concessum non solum transit ad descendentes sed etiam ad ascendentes.
2 Preceptum iudicis faciens ad causam dicitur sententia interlocutoria.
3 Preceptum iudicis quandoq. habet vim diffinitive.
4 Priuilegium domini transit ad colonos 7c. seruos.

In sacris. Ca. dicitur in sacris scrinis cedant per banc. l. priuilegia circa forum: circa cautionẽ de iudicio sicut: circa sportulas seu expensas: tam in vrbẽ quã in prouincia: 7c. tam in iudicio ordinario quã extraordinario: 7c. tam durante militia quam ea deponita: 7c. tam eis remanentibus in vrbẽ post militiam depostam sine in prouincia quietis causa habitare maluerit. hoc dicit in genere tota bec. l. Et bec eadem priuilegia concedunt agentibus in rebz j. ti. j. l. fi. z eorum principibus. j. ti. si. l. fi. Et habet plura dicta. In primo dicto concedit priuilegium fori vt in sacris scrinis militantes z eius liberi parentes serui z coloni conueniant tam civiliter q. criminaliter solum coram magistro officiorum: sic hnt isti speciales iudices sicut z alij multi hnt sicut in l. cubicularios. s. de pre. poss. sacri cubi. Et no. hic ex verbo parẽtes. q. priuilegium alicui concessum non solum transit ad descendentes sed etiam ad ascendentes vt hic 7c. j. ti. j. l. fi. vers. simili. 7c. j. de zast. l. si. s. bec autem. 7c. j. de priu. scbol. l. si. in prin. 7c. j. de metatis. l. hac lege. in prin. 7c. ibi glof. 7c. in aut. de cõsuli. s. si vero nõ copulatus. colla. quarta. de quo glof. hic opponit 7c. non soluit. d. l. ff. de senatori. dic regula est q. priuilegium dignitatis descendit ad inferiores non autẽ ascendit ad superiores vt. d. l. j. Fallit in dignitatibus supra dictis in quibus est speciale im Bar. in. d. l. j. Secundo nota hic ex vers. sententia. conuincta glof. q. citatio appellat sententia scz interlocutoria: quãdo iudex inbet aliq. venire: vt dicit glof. in l. cum clericis. s. de epis. scop. 7c. cler. de qua vide p. Bar. in. l. cessante. s. quomodo 7c. quando iudex 7c. tetigi in l. quoties. s. de dignita. 7c. j. de re milita. l. si. iuxta principi. ibi sed per interlocutiones 7c. Nam omne preceptum iudicis faciens ad causam dicitur sententia interlocutoria: singularis est in aut. de liti. s. ad excludendas. col. viij. Potest etiam iudex precipere seu committere citari mediante nuncio z epistola que similitur dicitur sententia interlocutoria vt hic. d. l. quoties. que põt ferri parte absente. l. sed interpellat. s. ff. de arbitris. 7c. tacit quod no. Inno. in. c. auditis. de pcura. Quandoq. tamen preceptuz iudicis habet vim diffinitive. l. si pecunia. s. de re iud. Et qñq. ponitur sententia pro opi. in sti. de iure natura. s. responsa. Et sic aparet qd hoc nomen sententia est equiuocum ad quatuor scilicet p diffinitina: pro interlocutoria: pro citatõe: 7c. pro opintione. Tertio nota in vers. seruos. q. speciale est in seruis militantium in sacris scrinis vt possint esse in iudicio sicut z serui principis vt. l. fi. s. vbi cau. s. fca. Item q. priuilegium domini transit etiam ad colonos z seruos vt hic 7c. dixi in l. viros. s. de comi. confitto.

In potestate domini est defendere vel non defendere seruum. Fidei. Dicitur secundum dictum huius. l. in quo prouidet circa cautionem de iudicio sicut dicens q. si aliquis ex diuersis scrinarijs seu militantibus in sacris scrinis conueniat in vrbẽ debet satisfacere pro eo adiutor vel proximus seu prepositus vel vnus ex statutis iuxta numerũ. si aut conueniat extra in prouincia coram delegato a magistro officiorum vel coram p̄side committit sue iuratorie cautioni. 7c. si seruus vel colonus alicuius memoria lis idest scrinarij conueniat fidei domini eius committit qui fide iubet pro eo 7c. p̄mittit eum representare. Et sic no. primo in ista secunda parte q. licet alias non possidens immobilia teneat dare fideiussorem idoneum z locupletem pro rei qualitate. l. in prin. 7c. l. si vero. s. j. 7c. l. arbitris. ff. qui satisfac. cogã. tamen in istis collegiatis vnus conuentus potest dare prepositum collegij: vel vnum ex collegiatis: vel adiutorem talẽ qualis est vt hic. 7c. j. ti. j. l. fina. 7c. j. de priu. scbola. l. si. sicut clericus dat economum in fideiussoribz. d. l. cõ. clericis. s. de episco. 7c. ele. licet hodie clerici non satisfient. vt not. in d. l. ff. qui satisf. cogan. sicut nec multi alij vt dixi in l. quoties. s. de digni. sicut vnus conuinctus licet minus idoneus admittat pro alio. l. j. 7c. ibi glof. singula. ff. in ius voca. vt eant. Item patet hic q. dñs est idoneus fideiussor de iudicio sicut pro seruo vt colono suo ascriptio vt fidei domini committat vt eos representet. nam in potestate domini est defendere vel non defendere seruum. l. quoties domino. 7c. l. norali. ff. de norali. in quem seruus cadit omnis pena p̄terq. pecunia. vt publicationis bonozũ z amissionis ciuitatis. l. bos accusare. s. omnibus. s. de accu.

- 1 Per statutum potest taxari z limitari solutio scripturarum z notariozum.
- 2 Notarius propria auctoritate non potest facere sibi satisfieri sed deum cum taxatione iudicis.
- 3 Iudex delegatus z arbiter possunt petere salariuz sine sportulas.
- 4 Privilegium alicui circa causas concessum durat sine litiget per se sine per procuratorem.
- 5 Hospitale non debet iudici qm non proceditur ordinarie in causa dato libello z servatis alhs solemnitatibus.

Quid aut.
 Not. q. Bal. i aut. offerat. in fi. C. de lit. cotest. z ang. in l. j. col. j. de ed. z ibi bal. z pau. de cas. idem notant.

Solvere sportulas. et sic vt innuere qm in dex p cedit extra ordinem non pot accipere sportulas qd etia hic Barto. Et de hoc dic vt not. p Bal. in l. vt gnali. in prima col. C. de epi. z de. qd in causis summarijs no solunt sportule. Et ad b adde Bal. in l. fin. in prima col. C. de franc. z lins expen.

Modum. Dicitur tertium dictum huius. l. in quo pro videt istis scriuarijs circa solutione sportularum z expensarum statuens vt quando in vbe sunt conuerti tunc ipsi magistro officiorum coram quo conveniuntur solvant pro ingressu cause duos solidos. in fi. de pena temere litigantium. z executoribus sine minoribus vsqz ad finem negocii vnum solidum et exceptoribus coram arbitro vel iudice delegato soluent ei vnum solidum: notarijs tertiam partem vnius solidi. executoribus vero nihil hoc casu. si autem conueniant in prouincijs forte pro annonis ciuilibus vel tutelis z curis vel ex nunciacione noui operis: tunc si conueniantur coram maioribus iudicibus vt sunt illustres z spectabiles soluent pro sportulis z expensis medietatem eius quod soluerent conuerti in vbe coram magistro officiorum. si aut conueniuntur coram minoribus iudicibus scilicet clarissimis. vt est pefe etus annone: paronnis fisci: qui eligebat ex curia prefeti vrbis. et sunt arbitri: id est iudices cognoscentes de tectis z edificijs: tunc soluant tantum quantum soluerent conuerti coram arbitris vel delegatis. z predicta priuilegia habent dicti scriuarij sine militantes in sacris: sine litiget per se: sine per procuratores. Item predictas solutiones faciunt quando ordinarie. si autem extra ordinarie tunc nullas solunt sportulas vel expensas. Nota primo ibi pro editione gestorum. q. per statutum potest taxari z limitari solutio scripturarum z notariozum: vt de qualibet scriptura non valeant recipere vltra quantitatem taxatam. si aut per statutum non sit limitata tunc iudex fm consuetudinem z scripturam quantitatem et qualitatem estimabit z declarabit. arg. l. pperandum. q. si vero alterutra. z l. sancimus. s. de iudi. z l. non ignoret. s. de franc. z lit. ex. pen. fact. l. is apud que. s. de eden. z quandoqz pro eod. facto recipit duplicem solutionem. vt dicat. j. ti. fi. fi. C. Et allegat iste vers. q. notarius propria auctoritate non pot facere sibi satisfieri s. deum cum taxatione iudicis: pro quo facit in aut. vt iudi. sine quoquo suffra. s. bec aut anima. circa medium. colla. ff. nec ob. l. j. lu. di. ff. de var. z extraor. cogn. q. ibi non loquit in iure de notarijs sed de alhs scriptoribus vel ibi de actis iudicialibus: de quibz pot habere retentionem: hic de extraiudicialibus. Secundo nota. ibi: z si apud arbitrum. q. iudex delegatus z arbiter possunt petere salariuz sine sportulas: qd tenet Spec. in ti. de arbi. q. j. vers. sed nunquid arbiter. qd secus est in arbitrarore vt dicam. j. in sexto notabili imo idiote iudices vel arbitri possunt mandare partibz vt dependant salariuz pro consultore. l. i. ff. si. ff. finium regu. z per Bal. in l. hac lege. s. de sen. ex. peri. reci. Tertio nota q minus soluitur quando litigat coram arbitro vel delegato q coram ordinario vt bic. z. j. de prin. agen. in re. l. fi. circa fin. Item minus soluit quado in pntia q in vbe: qd solum dimidia eius qd solueret in vbe. j. eo. vers. dimidia. Item soluit quando coram maiori iudice q coram minori vt in vers. in maiori quidem iudicio. Quarto no. in vers. vt si de ciuilibz annonis. conuicta glos. in vers. eos. q. h. aliqui habeant speciales iudices deputatos coram quibus debeant agere z conueniri. tñ in duobz casibz possunt etiam coram alio conueniri scz si sponte respondeant sub alio iudice: vel si alius iudex ille solus habeat iurisdictionem de talibz causis de quibz conueniunt: vt q ille solus iudex cognoscit de ea annonaria tutele vel nunciacionis noui operis. Et sic est hic casus hac glos. conuicta q si statutum dicit q hospitale misericordie debeat agere z conueniri solu coram iudice pupillorū z sic dat speciale iudicē dicto hospitali. z aliud statutū dicit q solum iudex paruarū causarū cognoscat de causis a. r. libris infra. certe si hospitale experiri vellet de ea a. r. libris infra poterit coram iudice paruarū causarū z alhs causis agere coram iudice pupillorū ex forma primi statuti qd debet limitari p secundū statutū videlicet q hospitale misericordie debeat agere z conueniri solu coram iudice pupillorū. subaudi exceptis causis quarū cognitio est alteri iudici specialiter attributa per formā legis: vel statuti fm Ang. de speru. hic facit. l. viros. j. de pala. sacra. lar. z. j. de prin. agen. in rebus. l. fi. At rñ aut privilegium spāliter concessum circa causas z modū pcedē di ordinī z dignitati istozū in sacris militantiū tollat p gnālem cōstitutionē extrauagātis ad reprimendū habentē clausulā derogatoriam z dubiū facit: q illa est gnālis quo ad personas z speciales quo ad causas. z vt quedā perplera cōtrarietas que inuicem stare non pōt. in quo casu cōcludit Bar. illam. l. pualere in qua pteditur maior publica vtilitas que esset in gōne pposita in casu dicte extrauagātis: ideo illa tolleret istā. de quo vide eum in dicta extranagan. in verbo no obstantibz. Quinto no. in vñc. que omnia q. p privilegium alicui circa causas concessum durat sine litiget per se

sine p procuratorē. z sic est argu. quod exceptio hostica que dat in regno apulie existentibus ad exercitum habeat locum sine quis litiget per se sine per procuratorem. argum. b. uisus. l. ff. de dam. infec. l. qui bona. s. si alieno. z. j. de agen. in re. l. fi. circa prin. Sexto no. singulariter ex vers. z si puolata. cōtinctā glos. in vñc. de pntione. z. l. fi. ver. quoties. j. de priuili. schola. q. hospitalē non debet in dicit quado non pcedit ordinarie in causa dato libello: et seruatis alhs solemnitatibus no. in l. plaram. s. de sen. z interlo. om. iudic. sed pcedit extra ordinarie vt in causis breuibus z leuibz: de quibus in aut. nisi breuiores. s. de sent. ex. peri. reci. z. l. lenia. ff. de accn. z ideo arbitrator qui est amicus compositor non seruans ordinem iudiciariū sicut arbiter. vt no. in l. si societatem. s. arbitrorum. ff. pro socio. non accipiet sportulas sicut accipit arbiter. s. e. l. vers. z si apud arbitrum. Quid aut si quis cōpareat coram iudice z dicat notario scribe q peto mille a titio in quibz peto ipsum mihi condemnari zc. an per hoc dicit ordinarie pcedere vt sic teneat solvere sportulas que in marchia appellantur capita solidorum: z in ciuitate lucana dicuntur datia que solunt fisco. de quibus sportulis dixi plene in fi. de actio. s. triplici. Blos. que est hic in vers. de pntione. decidit q non dicit pcedere ordinarie per talem scripturaz notarij verbo partis factam z in scriptis in forma libelli non productam. talis enim petitio verbo facta z in scriptis per notarium redacta fit in causis summarijs in quibus ordinarie non procedit. vt not. glos. in clemen. sepe. de verborum signifi. z ita intelligit. l. hac lege. j. eodem.

- 1 Equalitas in iudicijs seruanda est inter litigatores.
- 2 Privilegium durat dignitate finita.

Omibus ante latis. Dicitur huius. l. in quo extendit bec priuilegia non solu ad milites presentes sed etiam ad futuros z etiam postea vacantes: vt sicut ipsi etiam eorum vices liberi z coloni post depositam militiam predictiones fruunt priuilegijs. Item bec priuilegia quantum ad solutiones sportularum extenduntur etiam ad litigantes cū dictis scriuarijs ppter equalitatem iudiciorū seruandā. Item bec priuilegia retinent dicti scriuarij sine resideant in vbe post depositum officium sine in prouincijs oca z quietis gratia. z hoc vult vsqz in finem. l.

Nota ex vers. z quoniam. q. equalitas in iudicijs seruanda est inter litigatores: vt quantum soluit vnus pro sportulis tantū soluat alter z non plus. z si vnus ex specialis priuilegio nihil soluat et eius aduersarius nihil soluet quantumcūqz succumbit z aduersario fit in expensis condēnatus. vt est casus notabilis in l. fi. s. de franc. z lit. exp. Et sic est casus in quo priuilegium psonale egredit psonam z transit ad aduersarium ratiōe iudiciarie equalitatis seruandae. Sic etiam dilatio vni data prodest etiam alteri. l. petende. s. de tempo. in integrum resti. Similiter in arbitris qui habent instar iudiciorum. l. j. ff. de arbitris. seruaf equalitas. l. si socius pro filia. ff. pro socio. licet quicqz claudicat pactus sine cōtractus quado est iusta causa claudicandi: vt est fauore pupilli: qui contrabendo sine auctoritate tutoris non obligat sed contrahens secum bene obligatur. l. nihil. s. pe. ff. de act. emp. de qua. l. glos. hic opponit z non soluit vt in fi. de auto. tu. in prin. Item in quasi contractu seruaf equalitas l. fi. ff. de neg. gest. z in fi. de ob. ex. quasi contractu. in prin. s. j. ff. z iñ. Item in vltimis voluntatibus z in substitutionibus in dubio seruatur equalitas. l. in testamento. s. de testamen. mili. z. l. iam hoc iure. ff. de vulg. z pupil. Item in collationibus habet locum equalitas. l. illud. s. ad bec. s. de colla. Item inter dotem z donationem seruatur equalitas. in aut. equali. s. de pac. conuen. Item in muneribus subeandis z solutionibus tributozum seruaf equalitas. s. de anno. z tri. l. in fraudem. z. s. de anno. pu. l. j. s. quod etiam. z ibi glos. Ceter ex predictis inferit fm Bn. quod si statutum est in loco in quo agit pcedens solum ciuibus actor forensis ibi agens nō potest petere illud sibi seruari contra ciuem contra quem agit propter equalitatem seruandam. que est vsicut non nocet sibi statutum: ideo non debet sibi prodesse. argumentum huius. l. z. fi. s. alle gatarum. non em debet actor forensis postulare id cuius contrarius non esset postulaturus. l. penultima. s. de solutioni. z. l. ratas. s. de rescin. vendi. facit. l. altius. ff. si serui. vendi. z. l. si cum eo. ff. de pact.

Ultimo no. ex vers. bis videlicet. q. p priuilegium durat dignitate finita vt bic. z. s. ea. l. vers. omnibus. z in glos. z ibi tetigi. z. s. de prepo. sacri cubicu. l. fi. z ibi etiam glos. Item pty etiam hic ex diuersitate locozū non debet induci diminutio priuilegiozū sed in omni loco dz priuilegium z psonale beneficium vim suam operari. vt bic. z. l. fi. s. de tempo. in integ. resti.

- 1 Si per formam statuti numerus officialium redncatur ad minorem numerum talis reductio non pcedit eis qui tunc temporis erant electi.
- 2 Sicut incorporatus inter numerarios collegiatos z vltimū locuz corporatorū ita assumpti iter coadiutores z vltimū locuz coadiutorū. Comperimus.

Comperimus. Numerus adiutorum primo determinatur & postea ambitio ampliatu est ad primum determinatum numerum post presentes adiutores reductus: & si quod ex dictis coadiutoribus fuerit incorporatus inter scrinarios memoriales libellorum vel epistolarum potest aliam coadiutorem loco sui subrogare: dummodo questori in scriptis vel per libellam notificet nomen tempus & meritum subrogati: & questorum subscriptio apponatur: & adiutor subrogatus talis remanebit in ordine qualis tempore dati libelli fuerit: quod etiam observatur in dignitatibus. hoc dicit tota lex.

Et habet quatuor dicta. In primo dicto imperator reducit numerum coadiutorum ambitio ampliatum ad numerum prius taxatum & ordinatum: qui erat ut in scrinio memorie. i. registri tam maiori & nobiliori scrinio essent duodecim coadiutores. in aliis vero duobus scriniis. s. libellorum & epistolarum de quibus scriniis dixi s. in rubrica essent septem coadiutores p quolibet scrinio. & sic no. q notarius & cancellarius & alii officialibus qui non valent supportare onera officii occurrentia debent dari coadiutores. **T**ertio sicut principales officiales debent esse in numero determinato s. m reditum & emolumentum officii vt hic. r. l. non plures. s. de sacrosan. eccle. & in concor. in glos. alleg. in versic. numerus. & quod dixi in. l. vnica. s. de collegiatis. ita eorum coadiutores debent in certo & taxato esse numero vt hic. **S**ecundo no. ex versic. non examinatur. q lex reducit ampliatum numerum collegii vel canonicorum ad numerum taxatum non extenditur ad supernumerarios tunc existentes sed ad futuros hoc appetentes. ex quo inferit hic Angel. de perusio qd si per formam statuti numerus officialium reducatur ad minorem numerum talis reductio non preiudicat eis qui tunc temporis erant electi. sed preiudicat eis qui postea crearentur vel eligerentur per bunc tex.

In secundo dicto ibi: non prohibendis. permittit adiutores scriporum etiam supernumerarij dum incorporantur inter scrinarios posse subrogare alios coadiutores loco ipsorum. **E**x quo not. q si coadiutor cancellarii assumat in cancellarium potest loco sui eligere & subrogare alium coadiutorem d. modo faciat cu autoritate & subscriptione superioris s. m forma traditam in versic. prior. **E**t not. q sicut incorporatus inter numerarios collegiatis tenet vltimum locum corporatorum. s. e. vnicuique. ita assumptus inter coadiutores tenet vltimum locum coadiutorum vt hic d. dicit q posteriores erant ceteris. nec ob. j. e. l. ibi: adiutor quidem. vt ibi no. in gl. in ver. muerit. **I**n tertio dicto ibi: illud etiam: dat formam subrogationis facit de ab aliquo coadiutore loco sui ad incorporatos scriniorum transferuntis: dicens q coadiutor qui incorporatur & assumitur ad gradum lateralem: id est inter corporatos memoriales assistentes scrinio dispositionum memorie principis. s. registri vt hic in glo. & de officio magist. offi. in l. fina. & dixi super rubrica debet prout haecenus pluries est obseruatum & iustitie congruum scribere in libello questori dando nomen eius que vocat in coadiutorem loco sui & tempus subrogationis & an ille mereatur subrogari inter coadiutores: & huic subrogati qstio: se subscribat. Non sufficit ergo verbalis subrogatio sed debet in scriptis apparere: vt hic patet & facit. s. de manda. princip. l. vnica. **I**n quarto dicto ibi: ordi nandis. declarat in quo gradu remaneat adiutor: & hic versic. potest intelligi tripliciter scilicet de adiutore subrogato & subrogato: videlicet q si tempore libelli porrecti questori super dicta subrogatione subrogans obtinuerit primum locum adiutorum: & vltimum locum memorialium: inter quos fuit incorporatus. ita vterque in suo remanebit officio scilicet subrogans in vltimo loco scrinii memorie & adiutor subrogatus remanebit primus in numero adiutorum sicut erat: subrogans. quod limitat gl. si alii adiutores erant mortui vel absentes: ita qd ipse remanet primus alias esset vltimus inter adiutores. vt s. in ver. no prohibendis. in fi. **S**ecundo modo potest intelligi de subrogato tantum. scz q iste subrogatus erat memorialis & vltimus in ordine memorialium & fuit subrogatus loco alicuius primi inter adiutores & incorporati inter scrinarios dictorum trium scriniorum. nam iste subrogatus retinebit vltimum locum memorialium in quo primo erant: & retinebit primum locum inter adiutores in quo erat ille in cuius locum fuit subrogatus: si tamen alii adiutores sunt mortui vel absentes. vt supra dictus est. **E**t ex hoc nota q quis potest vti duplici officio contra. l. hac parte. s. eo. sed solue limitando illam regulam q quis no potest duplici vti officio vt ibi nisi sint connera & circa idem que quasi pro vno reputent. vt l. bis. quide. in fi. j. qui mili. non pos. r. ibi tangat: & hic in glo. fina. in fin. que nota. est: & ex hoc inferit hic Ange. de perusio qd

4 q potestas potest quem deputare vt sit iudex & notarius malefactorum cum officia no sint diuersa sed circa idem tendentia. **E**t si militer si iudex qui erat tabellio scripsit acta coram se facta q ex illis iudicare potest & tenet sententia: cu hoc casu possit exercere duo officia circa idem tendentia vt hic. & qui mili. no pos. ver. excipiens. dis. r. c. ff. in fi. extra. de dona. vbi idem actus operatur donatione & consequenter eius traditione. & c. cum singula.

1 In criminali potest quis accusari solo verbo sine libello. **2** Captus & postliminio reuersus non consequitur salaria medij temporis.

Ac lege. Cadiutores possunt conueniri & accusari ciuilitate & criminaliter in scriptis & sine scriptis. & quando conueniunt sine scriptis sufficit nomen conuenti vel accusati exprimi solo verbo actoris vel accusatoris. si autem in scriptis debet dari libellus conuentionalis per quem dat initium cause. **I**tem si adiutores comeatu accepto se absentant debent durante tempore absentie integrum consequi salarium ac si presentes essent nec pro tali absentia quicquam relinquere cogendi sunt. **I**tem si determinatus antiquus numerus adiutorum est repletus non debet aliquis alius coadiutor ambigendi vel alio modo institui. b. d. vsq ad finem. **E**t habet tria dicta. secundum ibi: & quoniam. tertium ibi: qd huc. **M**ot. ex primo dicto q etiam in criminali potest quis accusari solo verbo sine libello. qd est verum in leuibus criminibus. l. leuia. ff. de accusa. sicut in ciuilibus vt aut. nisi breuiores. s. de sen. ex peri. reci. secus in grauioribus criminibus in quibus requiritur libellus in scriptis cu solennitatibus requisitis in. l. libellorum. ff. de accu. & ita intellige glos. s. eo. l. in sacris. versic. modum. de quo dixi in. l. quoties. s. de dignita. **S**ecundo no. ex scdo dicto ibi vt qui libera. q pro tpe quis habet licentiam se absentandi ab officio pro certis suis negocijs peragendis debet habere salarium: & retinet priuilegium fori: & alia pti uilegia sibi competentia perinde ac si esset presens. & ideo si communitas concedit licentiam potestati vel capitaneo vel alteri officiali se absentandi vsq ad certum tempus debet pro tempore absentie habere salarium: qd dicit esse presens qui licito comeatu est absens: vt dicit hic gl. in verbo deductione. sicut est clericus qui de licentia superioris est absens debet interim percipere fructus & comoda sue prebende ac si esset presens: vt hic in glos. nota. & in c. relatum. & in c. decetero. r. c. dilectus. r. c. ad audientiam. de cleri. no. res. r. c. licet canon. & quod ibi no. de elec. li. vj. secus aut si debita licentia non obtenta quis se absentat qd per absentiam quinquenij priuat & excludit ab officio & a matricula collegii. s. de dome. l. iij. r. l. si qua per calumnia. s. de episc. & de. & hic in glos. r. l. qui excurias. ff. de re milita. r. s. de p. m. & secunde. l. ij. versic. qui vero per quinquenium. **C**aptus vero & postliminio reuersus non consequitur salaria medij temporis. s. de re mili. l. j. **T**ertio no. ex tertio dicto q in locum coadiutoris supernumerarij non debet alius coadiutor subrogari etiam si isti numerarij sint dati intra antiquum numerum & determinatum coadiutorum vt hic r. j. l. pri. in fine. **F**allit si vnus ex adiutoribus eligatur inter collegiatis q loco sui eligat alius adiutor. s. l. pri. versic. non prohibendis. r. j. l. pri. versic. p. ieter. & in verbo quod ne decetero.

In tert. ibi monumenta sententiarum. i. citationum que sunt per sententias interlocutorias commonitorias alicuius vt veniat. **A**ccipitur enim quandoq; sententia pro citatione vt dixi. s. eo. l. in sacris. la. tercia. & a citatione seu libelli oblatione in scriptis prestatur initium cause vt hic dicit ter. incipiendo cam a preparatione iudicij respectu iudicis vt dicat ca ab eo inchoata. l. r. q. ff. de iurisdic. om. iud. r. c. gratum. de offi. deleg. sed respectu cause terminande in tra tempus incipit iudicium sine causa a tempore litis conteste. in aut. de litigi. s. si vero apud iudicem. r. ibi glos. colla. vij. r. c. er. pte. el. ff. de verbo. sig. ante enim quis non debet agere sed agere velle. l. amplus. ff. rem rat. habe. **I**tem ibi: exemplis qd decore. nota q magis exempla qd decore est consuetudini indulgentia: magis em exempla & mores inducunt consuetudinem qd decore. q. d. q licet sit decore & honestas q pro licentia absentie quis non priuat salario nec aliquid soluere debeat: hoc tamen non tantum operat ad causandam hanc consuetudinem non soluendi & tollendi consuetudines contrariam quantum operant exempla que sunt in scrinio libellorum: hoc fuit dictum & obtentum & per consequens idem debet etiam obseruari in adiutoribus aliorum scriniorum. **I**tem ibi: etenim. communiter habetur etenim: sed debet esse litera neq; enim. si vis habere sanum & strictum & intellectum & aliqui habent infra cogendis: & aliqui habent cogendi. s. sunt adiutores comeatu impetrantes offerre aut relinquere proximis sic. s. eo. l. vnicuique. s. illum tamen. & sic p diuersas literas diuersi concipiunt sensus. **I**tem ibi: intra festum diem scz calendarum. **M**o. q potest dari comeatus sine licentia officiali se absentandi etiam vltra tempus & diem eligendorum officialium quod fiebat regulariter in calendis ianuarijs: in aut. de consil. s. quantacumq; colla. quarta. l. item veniunt. s. pridie. ff. de peti. heredi. r. no. glos. insti. de leg. s. illud.

1 Ratione egritudinis vel senectutis non potest officialis alium loco sui subrogare.

Erte quidem. Cadiutores sacrorum scriniorum etiam supernumerarij possunt alios subrogare loco ipsorum vt ipsi assumantur inter scrinarios collegiatis non autem ppter morbum vel senium vel aliam necessariam causam constitutione hoc

permittente in hac parte correcta. b. d. tota. l. in effectu. Et p. eiden-
tia premitte q. ad officium questoris pertinet suo arbitrio dispone
re dignitates graduum in scrip. memorie consistentium qui gra-
dus laterculi matriculi appellant. nam minores laterculi spectant
ad officium questoris. s. de offi. quest. l. j. Jte premitte q. due que-
stiones facte fuerunt ab eod. imperatore sup. istis adiutorib. scri-
niorum spectantib. ad offm. questoris quar. prima fuit lex compe-
rimus. s. eo. qua disponit q. dictis adiutoribus tunc existentibus
vltra antiquum tarati numeru. no. possit alius coadiutor addi vel
detrahi nisi q. aliquis ex dictis adiutoribus assumeret ad gradu
dignitatum aliquoru. victorum scrinioru. z. hoc totum factum est
causa euitadi sup. numerarios coadiutores: z. vt deueniat ad anti-
quum numeru. tarati z. q. non sint plures. vt. d. l. comperimus. s.
eo. Alia fuit constitutio greca: qua disponebat q. dicti adiutores
non solum possint alium adiutoru. loco sui subrogare q. assumeba-
tur ad gradus dignitatu. scrinioru. sed etiam quando erant impe-
diti morbo: senectute vel alia necessaria causa: veru. q. per istam se-
cundam constitutione. tollebat effectus prime q. quilibet agebat
morbum vel aliam necessariam causam: propter qua. ex titulo ven-
ditionis vel alio titulo subrogabat ali. loco sui: propter qd. nunq.
deuentri posset ad antiquum numeru. determinatu. ideo impera-
tor ad tollendum banc fictione. z. fraude. remouit banc scdm. con-
stitutionem in hac parte t. z. prima confirmauit. C. Not. ergo qd.
vbi super eade. materia sunt facte successiuis temporibus diuerse le-
ges vel statuta z. per fraudes z. fisiones adhibitas in vna tollatur
z. euacuet publicis z. vtilis z. antiquus effectus alterius v. illud
statutum per qd. causat z. frans comittit corrigi z. remoueri quod
quis bona rone conditi fuerit t. experientia reddid. inutile. vt in
aut. hec constitutio inuouat cōstitutione. que prescriptione. centuz.
an. vne. lo. de. in prin. colla. vii. C. Tertio no. in vers. illos etiam.
coniuncta glos. cum vers. illo videlicet: q. officialis f. rone egritudi-
nis vel senectutis non pot. aliu. loco sui subrogare. secus si superue-
niat ei dignitas vel aliud maius officium. vt. s. e. l. comperimus. z. s.
eo. vers. pter q. z. vers. p. qua. iubemus. seruando t. solennitatem
v. l. comperimus. vers. illud etiā. Quarto no. in. si. ibi nam si per
mutationem. optimi. ar. fm. Ang. q. si statutū dicit q. per nullū ca-
sum fortitū possit numerus collegi permutari q. vigore. dicti sta-
tuti intelligit p. hibitu. ne possit numerus dicti collegi augeri. nā
ex quo est p. hibita mutatio multo magis intelligit p. hibita addi-
tio vt dicitur hic. ter. fi. C. In ter. ibi: res agit. i. officium tractat. Item
ibi: p. culo. i. illo viro verbo suo nobis suggerente. i. coram nobis:
rengante: z. hoc postulante: als est in litera p. culo viro. Item ibi:
minutionem. i. reductione. ad veterē numeru. v. Jte ibi: redeant.
ex quo non licebit sibi indistincte subrogare. Jte ibi addat. i. q. sit
vltra numeru. p. dicti. v. C. In glos. pe. in vers. sanctiois. ibi. arg.
cōtra. j. ti. j. l. pe. s. fi. Dicit q. hic loquit q. iste qui erat intra numeru.
subrogare volebat qd. non cōcedit donec deuentū sit ad numerum
ibi autem erat iustus numerus: z. ideo bis qui intra numeru. sunt
subrogati conceditur. vel solue. vt ibi.

De agentibus in rebus.

Rubrica.

Quia agentes in reb. sunt priuilegiati ad similitudinem mili-
tantiū in sacris scrip. de quibus dicitur est. s. titu. priori. z. j. e. l. fi.
ideo post illos subiūgit hūc titu. Quod aut sit istoz. officiu. dicit
hic glo. q. sunt illi quibus est iniuncta cura faciēdi vebere z. cōdu-
cere de puicis pecuniis cū aialib. z. in mētis p. cursum publicū
z. puidere circa cursum publicū ne qd. auferat vel aliqua fraus cō-
mittat: z. spēs cū nanibus debito tpe deferant. j. de curiosis. l. p. et
de bis dicit glo. j. de curiosis. l. fi. Jdeo dic de agētibus. i. operanti-
bus in rebus. i. vebēdis per puicias. z. isti erāt plures diuisi p. di-
uersos numeros. j. eo. l. iij. z. qlibet numerus habebat suū preposi-
tum per magistrū officio preponendū z. principem ordinandū. s.
de offi. magi. offi. in. fi. Principes vero istoz. agentium in rebus
sunt illi qui palmam laborum z. meriti per lapsum. xxy. annorum
postea per principē quieti traditi cōsecuti sunt. z. de istis loquit. l.
j. z. iij. z. per totū. j. de prin. agē. in rebus. z. sic fm. aliquos sunt hic
tres tituli primus de agētibus in rebus. scōs est ante. l. agētes. vbi
aliqui habent rubricā de prepositis agē. in reb. tertius est de prin.
agē. in re. z. ita videtur hic habuisse Bar. siue An. sed gl. magistra
hic z. cōiter oēs habent solum duas rubri. s. de agen. in re. z. de pnc.
agē. in re. nam prepositi vocantur principes qui postea efficiunt prin-
cipes assignate laborū longi tpsis. l. agētes. j. eo. r. d. l. j. z. iij. z. j. ti.
ru. j. z. s. de offi. ma. offi. l. j. ver. p. cipatū. z. hoc voluit hic gl. z. sunt
isti principes spectabiles. f. tit. j. l. proconsularis. z. l. eos qui.

Nullus. r. bus in rebus non d. aliq. alius
de numero agentiu. inuadere vel occupare sed in
eius locū debet primoz. in ordine subrogari cui
laborum merita suffragāt. b. d. Not. ergo qd. qn
morit vnus de schola vel collegio in eius locū de-
bet succedere qui post eum erat in ordine matricule. j. eo. l. iij. z. qui

erat dignus laborū merito. si aut aliquis precederet ordine tpsis et
alius meritis laborū tunc meritū laborum derogat ordini tpsis. s.
ti. priori. l. vnicuiq. vers. nisi forte. z. j. de ryo. l. fi. z. in multis alijs
concor. hic in glos. allegatis. z. dicit. s. de consuli. l. j.
Qui probabiliter z. virtuose viuit nullius iudicis timet sene-
ritatem.

Nullus iudex sine conscientia principis.
p. alique. in rebus agentem distringere. i.
ab officio remouere z. a matricula eyimere ideoq. iudi-
cis seueritatem vel alicuius vilitatē timere nō debet. b.
d. C. Distringit em. qui a dignitate assumpta degradatur vt. s. de
agri. z. mā. l. iij. de qua degradatione dixi in. l. j. s. de bis qui nō im-
ple. sti. sic etiam nemo iudex pot. sine licentia principis alique. a cur-
ria remouere. l. nemo iudex. s. de decur. C. Et not. hic qd. autoritas
principis est necessaria in exauctorādo militē vel alium a sua digni-
tate: tamē magister militū hoc potest. l. h. s. ignominie. ff. de infra. z.
quandoq. ipso iure ppter delictū priuat. l. fi. j. de commeatu. z. hic
in glos. C. Item not. hic q. j. qui probabiliter z. virtuose viuit nul-
lius iudicis timet seueritatem vel alicuius vilitatē seu vilipendiū
vt antiquum puerbiam. Lasta domina non timet canerariū au-
dacem. ideo dicit Seneca. Nihil magis timidū facit animum q. res
prebensibilis vite conscientia. Et accipit hic vilis quilibet qui nō
habet conscientiam principis. appellat enim vilis iudex cum con-
tra ei prohibitu. facit: z. ideo ei tanq. vili z. iniuste agētē resisti po-
test. l. prohibitum. s. de iurē fil. fm. And.

Qui eligitur ad matriculam vel officium publicum debet esse
per principem approbatus.

Matriculam. C. In matricula agentium in
rebus solū principes. xlvij. cō-
tinentur: quoz. si quis decesserit ante completū tem-
pus salarium totius temporis ad heredem transfertur
nullusq. agens in rebus salarium percipere potest sine imperiali
litera approbatoria in scrip. memorie registrata. b. d. Et sic ha-
bet tres partes. In prima ponit tres gradus agentium in rebus.
Primus gradus est centenariorum. ceterarius enim vocatur prin-
ceps qui habet ducentarios. i. ducentos viros sub se z. dicitur duce-
narius qui preest ducentis vt dicit glo. in. l. prima. infra de lucris
addo. Secundus gradus est bicoriorum. Bircus est princeps ha-
bens sub se ducentos quinquaginta viros. Tertius gradus est cir-
citorum. Circitor enim habet sub se trecentos viros z. equites qua-
dringentos quinquaginta. Sunt etiā tres alij gradus principū
seu prepositoz. agentiu. in rebus. Jte. eo. l. agentes. Ex istis vero nu-
meris seu gradibus debent singulis annis z. singulis matriculis
scripi solum. xlvij. principes vt hic in gl. iij. fm. quod in matricula
scripti sunt: alie due partes sunt clare. scōa ibi: sit in eternum. tertia
ibi: nemo autem. Nota ex secunda parte q. officiali decedente ante
cōpletū officiu. successores eius ex testamēto vel ab intestato debēt
habere salarium totius tpsis pro recompensatione. luctus mortis
defuncti vt hic. z. in concor. hic in glos. allegatis in vers. dispen-
sent. z. quandoq. plus habet heres q. habuisset defunctus. l. fi. et
ibi dicit. s. de dome. z. protec. Secundo nota q. vbiq. beres offi-
cialis debet habere salarium totius temporis nunq. in locum offi-
cialis mortui debet aliquis subrogari sed locus vlt. ad finem tē-
poris debet esse vacans fauore heredum: ne si alius eligeretur res
publica duobus salarijs granaret vt hic in glos. in vers. vacare.
Tertio no. ex tertia parte. q. nullus q. nō reperiatr descriptus in
matricula registrata in libris officialiū positus in archiuo publi-
co debet habere salarium. z. sic not. hic modum probandi quem es-
se vel non esse officialem videlicet per inspectionem matricule seu
libri in quo registrati sunt omnes officiales. z. hoc etiā modo pba-
tur negatiua q. scholaris non sit in matricula vel instrumentū nō
sit registratum vel quod non sit soluta gabella. z. hoc probare spe-
ctat ad eum qui in hoc fundat intentionem suam. de quo p. Bart.
in. l. fi. ff. si cer. peta. z. plenius in. l. illa. ff. de verbo. obli. Quarto no.
hic q. j. qui eligitur ad militias vel officium publicum debet esse
per principem approbatus: de cuius approbatione debet appare-
re scriptura publica in libris publicis registrata vt hic z. lege pro-
batoz. j. de diuer. offi. facit. l. vnica. s. de manda. pnci. non tamē
in omnibus officialibus requirit approbatoria manu prin-
cipis subscripta sed in notatis in. l. penul. j. de diuer. offi. In ter-
tib. ducentarij. i. officiales qui presunt ducentis. Di. z. hic in glo.
iij. Item ibi: singulis annis. Item ibi solatijs z. commodis que ad
prietatum peruenire debebat. Item probatoria. idest litera im-
periali que eius approbationem continet vt hic. z. j. de re. mili. l.
penul. Item ibi: codicis. i. libri registri.

Qui promittitur in causis civilibus multo magis intelligitur
promissum in criminalibus in qbus vertitur maius preiudicium.
Ad solum magister officioz. cognoscit in civili z. criminali inter
agentes in rebus sed etiā ille cui committit vices suas.
Si rex committit vnam causam senescallo an locumtenens consti-
tutus ab ipso senescallo poterit cognoscere.

Centenario vel centenarij in vbe existetes habent privilegium, fori ne possint conveniri coram alio q̄ coram magistro officiorum tam in civili q̄ in criminali quo privilegio nō vtant deposito officio vel in provincia existentes nisi sint ibi publice sollicitudinis causa. b. d. Sunt em̄ diversi numeri agentium in rebus: q̄ aliqui vocantur centenarij: aliqui ducentarij: aliqui biarchi: r̄ aliqui circitores de quibus s. l. pri. r̄ oēs habent privilegij fori dum sunt in vbe romana vel constantinopolitana. sed dum sunt extra officium vel in provincia tenentur respondere coram cōmuni iudice nisi sint in provincia causa alicuius publice sollicitudinis. Et est hic casus s̄ Angelum q̄ si statutum simpliciter dicat q̄ scholaris non possit conveniri coram alio iudice q̄ coram rectore: intelligitur donec est in illa ciuitate in qua degit ad studium. sed si extra ciuitatē degat poterit coram quocunq̄ iudice cōmuni cōueniri: nisi sit ibi causa sollicitandi pecunias vel alias res reuersurus incontinenti ad studium vt bic r. l. i. sacris. la. ii. s. de pri. sacro. scri. r̄ ibi dixi. Item not. bic in vers. qd̄ multomagis. q̄ i cui prouidetur in causis ciuilibus multomagis intelligitur prouisum in criminalibus in quibus vertitur manus p̄iudicij. l. in seruorū. in fine. ff. de penis. r̄ consequens magis prouidendū. l. si. s. sed est quis. ff. de car. edic. r̄ qui nō potest cognoscere de ciuili multomagis de criminali vt bic. facit. l. qui indignus. ff. de sena. Contra quod opponit hic glos. in vers. absurdus. de l. solemnus. s. latriculatoz. ff. de iudi. vbi quis cognoscit de criminali r̄ nō potest cognoscere de ciuili glo. nō soluit. Bic q̄ ibi specialit̄ dabatur iurisdicō sup̄ delictis latronū: r̄ ideo non extenditur ad causas ciuiles cum sint separate iurisdicōnes r̄ ne duo gerat officia. s. tit. proxi. l. hac parte. facit. l. diligenter. ff. mā. bic autē est ordinarius cui si permittitur iure ordinario cognitio meri imperij multomagis iurisdicō simplex super causis pecuniarijs in regu. iur. cui licet. li. vi. r̄ eodē modo nō ob. j. de priui. scbo. l. si. r̄ ibi not. r̄ ibi dicā. In text. ibi cui ipse cōcesserit l. vices suas. no. q̄ i nō solum magister officiorū cognoscit in ciuili r̄ criminali inter agentes in rebus sed etiam ille cui committit vices suas. Sed quomodo merum imperium potest delegari. ff. de offic. eius cui man. est iurid. l. i. r̄ qd̄ no. s. de offic. eius qui vicē alii cuius iudicis obtrinet. l. si. Dicunt aliqui speciale in casu isto sicut in legato proconsulis. l. solet. ff. de offic. procon. Alij dicunt quod si ne causa nō potest vt ibi sed cum causa sic vt bic. Alij dicunt quod vnam speciale causas nō potest vt ibi sed generaliter cōmittēdo vices suas sic vt bic r̄ argum. l. j. in fi. ff. quis r̄ a quo appel. Et hoc idem est de iure canonico vbi sit delegatio omnīū causarum in genere in c. sententiam sanguinis. r̄ ibi glo. extra. ne cleri. vel mona. vide de hoc p̄ Bart. in. d. l. j. ff. de offic. eius. cui mā. est iurid. Sed quis si rex committit vnam causam senescallo an locumtenens cōstitutus ab ipso senescallo poterit cognoscere. r̄ videtur q̄ sic argum. huius. l. r̄ in. s. illud. in auten. de administrato. col. vii. r̄ l. me ministrē. vers. cum sit idē vnus proconsulatus. ff. de offic. p̄cō. r̄ d. l. j. vers. huius rei. ff. de offic. eius cui mā. est iurid. Itē bec cā fuit cōmissa officio solū exp̄esso ergo locumtenens cui officium totū est commissum poterit de bac cā tanq̄ sequela cognoscere in c. qm̄ abbas. de offic. deleg. r̄ argu. l. testatrix. s. si. ff. si ser. ven. Item si aliud diceremus appareret causas esse sine iudice in absentia senecalli. vt d. s. illud. de administra. Contrarium determinat doct. q̄ si rex nouisset hoc exp̄ressisset in sua cōmissione. in. s. si autem ad defectū entis. s. de cadu. tollen. Item q̄ a forma rescripti nō est recedendum. l. constitutionibus. ff. ad manū. Item q̄ sub generali iurisdicōne demādata nō veniūt talia specialia speciale commissionē exigentia: dicta. l. i. in p̄ncipi. ff. de offic. eius cui man. est iurid. r̄ qd̄ not. in glo. in. d. l. j. s. de offic. eius qui vicem. nec obstat q̄ est facta cōmissio officio senecalli que trāsit ad successorem: dicto. c. qm̄ abbas. quia debet intelligi de successore habente officium nomine p̄prio nō alieno vt est locumtenens. argu. s. de excu. tu. l. marinarum. in fi. r̄ qd̄ not. Bar. in. l. r̄ qz. in fi. ff. de iurisd. om. iudi. In text. ibi: subarrabi etiam. subarrabi sunt quidam sic vocati noīe appellatione nō proprio inter agentes in rebus: vt in glo. ad quos extendit etiam hoc privilegium vt solum coram magistro officiorū conueniantur si tamen inter ceterarios vel similes principes numerentur vt dicit gl. s. titu. proxi. l. hac lege. Et sic no. q̄ vbiq̄ quis retinet privilegia dignitatis post depositum officium. d. l. hac lege. r̄ l. quisquis. r̄ ibi dixi. s. de prefec. preto. hoc est verū tñ si remanet connumeratus inter gradus nobilitatis r̄ in dignitate positus inter quos prius numerabatur vel similes principes vt dicitur cōtra glo. j. eo. l. hac lege. in vers. impartita. in fi.

atq̄ vo
bis
de
que
m
l. 47
3. citat
vbi dicit
que i

Dignitates r̄ honores gradatim sunt conferendi. Quis simul r̄ eodem tempore nō potest fungi duplici officio. In dignitatib⁹ cōcedendis precedētia merita sunt consideranda. Depositi seu principes agentium in rebus sunt per ordinem faciendi de anno in annu a quo officio excluduntur negotiatores. Item procuratores aliarum possessionum. Item exercentes officium chartarum

rum in scribis primiceriorum r̄ triciceriorum in auxilium eorum debent esse contenti emolumento r̄ salario in eodem officio eis statuto: qui autē impediunt morbo: imperitia: vel senio predictam officium prepositorum seu principum in rebus agentium possunt per substitutū idoneum r̄ substituentis periculo exercere. hoc dicit tota lex.

Et habet tria dicta. In primo statuit quod agentes in rebus qui gradatim solent eligi vt fiant principes agentium in rebus: eligantur solum per annum in vnoquoq̄ scribio ad sollicitudinem r̄ dignitatem r̄ gradum fabricarū barbarorum r̄ subarbarorū: atq̄ subatorum. Erant enim isti gradus r̄ numeri principū seu prepositorum in rebus agentium. dicit tamen glos. in vers. subarbaroz. q̄ isti erant prepositi aliorum minores tamen principibus. r̄ ideo aliqui habent ante bancl. rubricā de prepositis agentium in rebus de quo dixi. s. in rubrica. Sunt etiam alij tres gradus principum agentium in rebus de quibus s. eo. l. matriculam. In secundo dicto ibi exceptis videlicet. excipit tria genera personarū. s. mercatores qui ad militiam aspirare non debent. j. neg. ne mili. l. vnica. r̄ procuratores alienarum possessionū qui similiter ad militiam aspirare non possunt vt bic in glo. in vers. militare. r̄ l. milites. r̄ l. si. s. loca. r̄ chartarū tractatores r̄ coadiutores in scribio primicerij r̄ tricicerij: qui quia sint etiam sociati schole agentium in rebus nō possunt esse principes agentium in rebus cum duplici non possint seruire officio: ideo solum salarium primiceriatu r̄ triciceriatu habebunt: de quo officio dictum est s. de primice. in rub. In tertio dicto ibi: q̄ si morbo. prouidet impeditis exercere supradicta officia r̄ dignitates barbarorum fabricarum r̄ subaditorum vt valeant seruire per substitutum: vel etiam pot̄ intelligi de chartarijs: q̄ infra dicit chartularium.

Not. ex princ. ibi per ordinem q̄ dignitates r̄ honores gradatim sunt conferendi vt bic. r. l. vnicuiq̄. s. de proxi. sacro. scri. r. l. j. s. vt dig. ord. serue. r̄ ibi dixi. r. l. honoz. s. gerendoz. ff. de mun. et honoz. r. l. eos. j. tit. j. s. de offic. magi. offi. nisi in substitutū. d. l. honoz. s. alij. r̄ nisi assiduitas laborum faciat aliquem antequam vt bic in vers. eos. r. d. l. vnicuiq̄. vers. nisi forte.

Secundo no. ibi testimonio comprobant. q̄ ad probandū r̄ investigandū de fama r̄ conditione persone alicuius d̄z inquiri a collegis sue schole r̄ ab alijs inter quos natus r̄ conuersatus est vt bic. r. c. postq̄. r. c. scriptum est. de elect. r̄ in ant. de mona. s. si veris quidem. colla. j. literarū cū scientia: morū honestas: vite virtus r̄ fama persone a quibusdam ex socijs qui cum in scholis cognouerunt multipliciter approbata inducant ad dispensandū ad dignitatem cum eo qui als non admittit. vt in. c. innotuit. de elec. facit. j. ti. l. i. iij. r̄ quod infra dicam in quarto notabili. r̄ sic hoc casu admittitur domesticum testimonium. l. consensu. s. seruis. s. de repudi. r. c. veniens. in fi. de testi. r. l. vltima. s. ad. l. conel. de sca. licet regulariter sit reprobatum. l. etiam. s. de testi.

Tertio nota ibi: r̄ duob⁹ officijs. q̄ quis simul r̄ eodem tempore non potest fungi duplici officio. s. inter sacros scriuarijs siue memoriales r̄ inter agentes in rebus sed debet esse altero r̄ eius emolumento r̄ salario contentus vt bic. r. l. hac parte. s. ti. j. r̄ hoc quātum ad gestionem sed vnum cum administratione r̄ aliud vacans siue honorarium bene potest habere. s. de primice. l. j. s. de digni. l. iij. r̄ ibi plene dixi. Et nota quod dictio preter: ponit b̄ inclusione sic. s. e. l. ex eo. r. ff. de postu. l. j. s. si. r̄ ff. de procu. l. sed r̄ de. s. preter. r̄ l. pomponius. s. sed si is. r̄ ff. de pig. act. l. in fi. r̄ s. de sacrosan. ecc. l. placet. r. ff. de annuis lega. l. seta. s. vroz. r̄ ff. de auro r̄ argen. leg. l. j. s. item si due. Quandoq̄ vero ponitur signum vniuersale precedens aut sequitur particulare. si vniuersale. tunc si est affirmatiuum dictio preter excludit. vt dicto. s. si cui. r̄ alijs iuribus. s. secundo allega. si negatiuum tunc dictio preter: includit. dicta. l. placet. s. de sacrosan. eccle. cum alijs iuribus allegatis. Secundo vero casu quando sequitur signum particulare: tunc si id quod sequit dictionem exceptiuam preter: est diuersa res a prima. vt lego titio ceterum preter annum redditum quem vnius prestabam: r̄ ponit inclusione: dicta. l. j. in fine. ff. de pigno. actio. r. d. l. seta. s. vroz. de annu. legat. si vero est eadem res que continet sub prima r̄ de eadem materia vt lego penum preter vinum. vel oppono alias exceptio preter istam: r̄ tūc ponitur exclusio. d. l. nam quod liquide. s. si cui penus. de penu lega. r. d. l. si quis seruum. ff. si quis cau. fm̄ An. de baru. de quo vide per Bar. in. d. s. vroz. r̄ latius per eum r̄ p̄ alia verba in. l. si eum. s. qui iniuriarum. ff. si quis cau. r̄ per Salyc. pl. nissime in. l. actione. s. de transact. Quarto no. ibi consideratis precedentibus eozū laboribus. q̄ i in dignitatibus concedētis precedentia merita sunt consideranda. precedens ergo vita laudabilis meritozum est iusta causa dignitatis tribuende. r̄ qd̄ in administratione possit per substitutū defendere vt bic. r. s. ti. j. l. vnicuiq̄. vers. nisi forte. Sic etiā p̄cēt̄ tutori precedens vita laudabilis ad satisfactionem non prestandā. ff. de legi. tu. l. legitimos. r̄ ff. de testi.

in. l. test. r. qd. s. dixi in notabili. r. ideo dicit hic glof. q. p. prodest
baccenus fuisse bonum. vt. l. iij. §. itq. r. l. non oēs. §. a barbaris. ff.
de re mili. ¶ Quinto no. ibi per substitutionem. q. quis pot. per sub-
stitutionem administrare officium publicum. vt. bic. r. s. de epis. r. cleri.
l. q. h. quis. r. l. ad similitudinem. r. ff. de adm. tu. l. decreto. r. ff. ad
muni. l. quid ergo. r. de officio deleg. c. vlti. r. bic substitutionis debet
substitui periculo ipsius substituens vt. bic in fi. r. debet esse eiusdem
professionis siue artis vt. bic in verbi. tharrularium. r. debet esse ido-
neus scientia moribus: r. peritia. vt. bic dicit text. nec enim sufficit
scientia nisi adit artis peritia vt. bic. r. l. j. ff. de decre. ab ordi. fa. r.
§. de nouo co. confir. l. j. vers. cum sit necessarium. r. de hoc dicit ple-
ne in. l. nullus qui necu. §. de decu. ¶ In ter. ibi. per annum. not. q.
officium principum in rebus durat anno vt. bic. r. l. matriculam.
§. eodem. sed aliorum agentium pot. durare vltra. xxv. annos. j. titu.
j. l. ex agentibus. vers. at si quis. ¶ Item ibi chartarum. nam circa
chartas eorū vertebat officium. erant enim chartularij scriptores
qui non scriuarij nec notarij nec presunt scribis vt. dicit glof. §. de
numerarijs. l. nulli scriuario. ¶ Item ibi. principatus etiam so-
latio. forte debet exponi. i. primitiuitas. vel. i. principalis officij:
scz. p. m. vt. dicit Angelus.

Mac saluberrima. r. eorum serui vxo-
res r. liberi siue agat per se vel per procuratores eorum siue
conueniantur habent circa soluendas sportulas prin-
legium qd. hnt in sacris scribis militates nec cogunt dare fideius-
sores extraneos de iudicio snti. sed sufficit fideiussoz. de suo numero
in rebus agen. r. per hoc priuilegium non derogat alijs priuilegijs
eis concessis. hoc dicit. Et habet quinq. partes. Primo equiparat
agentes in rebus scriuarijs de quibus dictum est. §. titulo. j. in sa-
cris. la grande. in priuilegio concesso circa minores sportulas in iu-
dicio soluendas qd. soluant alijs r. in priuilegio satisfactionis de iud-
icio snti. ferendo ibi ita tamen. confirmat alia priuilegia agentis-
bus in rebus concessa tertio ibi. simili. extendit hic priuilegia ad
vxoies filios r. familiares eoz. quarto ibi. ita vt in prouincis. de-
clarat hoc beneficium in prouincis durare vt minus soluant qd. in
vrbes: r. tertiam partem tantum sicut scriuarij solunt. coras arbi-
tro vel iudice delegato. vt. l. in sacris. ver. r. ff. apud arbi. ibi. tertiam
partem solidi r. licet secus sit in beneficio fori. quod non durat in
prouincis. §. eodem. l. ex eo. quinto ibi in denarium. imponit pe-
nam violatoribus huius. l. Nota primo ibi. fideiussoz. idoneus
de eadem schola. q. licet non videatur dare fideiussozem idoneum
qui dat fideiussozem priuilegiatus. l. de die. §. qui mulierem. ff.
quasi sacre cogan. r. l. j. ff. si quis in ius voc. Hoc tamen fallit in ag-
tibus in rebus r. in scriuarijs qui poterunt dare priuilegium scilicet
vnum de suo numero qui habet priuilegium vt solum coram suo
speciali iudice agat r. conueniatur scilicet coram magistro officio-
rum. §. eodem. l. ex eo. r. d. l. in sacris. r. ibi dixi. r. sic videtur hic ar-
gumentum expreßum quod scholaris studens matriculatus con-
uentus vel accusatus non cogitur dare extraneos fideiussores: sed
sufficit dare alios scholares pro fideiussoz. vt. bic. r. d. l. in sacris.
r. §. de epis. r. cler. l. omnes. §. preterea. r. j. de priuileg. scholasti.
l. iij. que lex distinguit ciuiles r. criminales causas. vt. j. de castren.
l. iij. r. hoc tenet Jaco. de belui. in auten. de epibi. ben. rets. §. suscepto.
colla. v. ad similitudinem clerici per dictam. l. omnes. §. preterea. et
fauore publice vtilitatis ex studio insurgentis. argumentum. §. de
stu. libera. l. vnica. r. in proemio digestorum. §. illud. glof. r. amen or-
dinaria tenet oppositum in. d. §. suscepto. ¶ Secundo nota hic in
verbi. ita tamen. coniuñcta glof. in verbo conuerrere. q. tu in datur
priuilegium priuilegiato nō inducitur correctio sed cumlatio pri-
mi priuilegij. nunq. enim per successionem primi priuilegij intelli-
guntur sub lata alia priuilegia eidem indulta: quia inductum in
fauorem r. vt. bic. r. l. quod fauore. §. de legi. r. liberalitas picipis
debet trahi ad augmentum r. non ad diminutionem aliarum di-
gnitatum. Si ergo statutum dicit quod scholares tractentur vt ci-
ues non propterea tollantur eis alia priuilegia que habent vltra
ciues. argumentum huius. l. r. d. l. in sacris. §. tit. j. r. §. de silen. l. de
curionibus. r. §. de primitiuitate. l. j. r. §. de dignitati. l. iij. de quo per
Bartol. in l. nec enim. §. si emancipatus. ff. de bono. possess. contra
tabul. ¶ In ter. ibi clarissimis principibus. id est in dignitate cla-
ra constitutis scilicet spectabili. j. titulo. j. l. proconsularis. r. l. eos. r.
ita exponit. j. glof. j. titu. j. l. fi.

De principibus agentibus in rebus. Rubrica.

Supra dixit de agentibus in rebus in genere: nunc vero dicit in
specie de ipsorum principibus. r. dic vt dixi super rubrica. §. titu.
lo proximo.

- 1 Remunerandus est labor r. sudor cuiusq. virtuosae operantis.
- 2 Una persona priuilegiata respectu fori propter aliam non priuile-
giatam non debet in iudicium vocari.

Sentes. Mandabiliter finito officio
cum labore maximo agentis
in rebus ipse creator princeps agentium cum priui-
legio q. nullus pot. eum vocare ad publicas vel
priuatas functiones nisi de principis conscientia
nec vocari pot. corā aliquo iudice nisi coram prin-
cipe: nec pot. est aliquis patronus seu aduocatus contra eum ali-
quid postulare principe ignorante pena decem librarum auri con-
trafacienti imposta. h. d. ¶ Et habet duas lecturas seu duos in-
tellectus. Prima q. loquatur in principe seu in imperatore: videt
licet q. postq. agens in rebus compleuit officium suum laudabili-
ter eius labor remuneratur multipliciter: quia efficitur princeps
agentium nec potest vocari ad functiones seu munera publica vel
priuata sine conscientia principis id est imperatoris nec personali-
ter detineri vel vocari nisi corā imperatore etiam si in loco vbi de-
git vel habitat cōueniatur. nec etiā potest aliquis aduocatus sine
conscientia imperatoris contra eū postulare. Secunda lectura est vt
loquatur de ipso principe agentium in rebus vt postq. cōpleuit offi-
cium creetur princeps in rebus agentium sui numeri seu ordinis. Item
habet priuilegium seu auctoritatem vt nullus de suo ordine possit
vocari ad publicas vel priuatas necessitates sine sua licentia. Itē
q. nullus de suo ordine possit citari realiter vel personaliter coras
alio iudice q. coram eo. Item q. nullus aduocatus potest postula-
re contra aliquem de suo ordine sine conscientia ipsius principis
agentium in rebus. Mo. ergo q. agens in rebus nō possunt cōue-
niri grauari vel contra eos postulari: nisi coram principe numeri
sui r. eius permissione. vt. bic. r. §. l. priori. r. ipsi principes agentium
in rebus non possunt nisi coram imperatore r. eius permissione vt
hic fm. aliam lecturam. Mo. secundo cōiuncta gl. in vers. principa-
tus. qd. labore r. nō suffragio cōuenit honores r. dignitates acquire-
re vt. bic. r. §. tit. j. l. agentes. §. exceptis. r. §. de priori. sacro. scri. l. vni-
cusq. vers. nisi forte. r. ad honores augmentum nō ambitione sed
labore vniquēq. conuenit venenire. dicit text. in. l. contra publi-
cam. j. de re milita. r. §. de offi. magi. offi. l. iij. r. j. de tyro. l. fina. cum
concor. ibi allega. qui enim suffragio dignitates acquirat exusa-
tionem a publicis muneribus perdit. l. vniuersi. r. ibi dixi. §. de le-
ga. r. l. j. §. de pisto. ¶ Tertio. not. ibi palmam laboris emeriti re-
munerandus. q. remunerandus est labor r. sudor cuiusq. virtuosae
operantis r. in republica auxiliū afferentis. datur em. ei palma
laboris emeriti: sicut palmarium. l. salarium pro victoria cause da-
tur aduocato. vt. dicit hic glof. j. r. l. r. vt virtutum. §. de sta. r. ima. r.
§. de profes. l. medicos. l. j. r. j. de viner. offi. l. iij. r. l. ad splēdidio-
ris. r. j. de appar. p. refec. p. reo. l. conicularij. ibi pro multis erga rē
publicam sudoribus r. r. j. de castren. l. j. r. j. de viner. offi. lege p.
ma. Nec enim debet esse labor sine premio. in autē. de iudicibus. §.
ne autem labor. col. vj. r. in canone. r. q. ff. dicitur. in. c. charitatem.
instum nanq. est vt illi consequantur stipendium qui pro tempore
sui reperiantur cōmodare obsequiū. ¶ Quarto. not. ibi neq. sub
vnius persona. q. nō debet vna persona priuilegiata respectu fori
propter aliam nō priuilegiatam in iudicium euocari ne fraus cō-
mittatur vt. bic. r. §. titu. j. l. certe. cū enim aliquid prohibet. p. hibe-
re r. id per qd. peruenit ad illd. vt. bic. r. d. l. certe. r. §. qd. metas
causa. l. si per impressionem. cum simi. ¶ Sed quero. p. q. quid-
dam impetrauit rescriptum a principe contra quatuor et viuentē
principem citari fecit vigore rescripti: postea mortuo principe
vult facere alios citari vigore eiusdem rescripti: queritur nunc
an possit hoc facere: r. videtur q. non. argumē. §. titu. priori. l. ex eo.
vers. et tamen. in. c. l. fin. eod. titu. ¶ In oppositum videtur
q. ex eo qd. inchoauit contra vnum r. per consequens contra alios
argumē. §. de viner. re. l. j. sed dic quod si omnes isti quatuor tene-
bantur ad eadem causam tunc poterit alios conuenire propter cō-
nexitatem secus si penitus ex diuersis causis. argumentum. l. j. r. si.
supra si vnus ex pluri. ap. r. ff. de appel. l. si qui separatim. §. j. et ar-
gumentum optimum. §. de duo. re. l. fina. r. ff. de libe. leg. l. si quis
decedens. §. nūc de effectu. r. adde in. c. p. r. §. i. quod ibi per Jo.
and. de offi. delega. In ter. ibi. officiales. l. apparitores siue cita-
tores. vel dic officiales ad munera publica propter necessitates im-
ponendas. Itē ibi. intercessio. i. preceptio. Ibi. officij. id est officialis
Ibi: fuerit impartita in locis degentis id est citati vt in glossa.
Et qua nota q. licet abs quis sortiat forum ratione habitatio-
nis r. domicilij. l. ciues. §. de incolis. l. l. heres absens. §. proinde. ff.
de iudi. hoc est verum nisi habeat in alio loco specialem iudicem
coram quo conueniri debeat: q. tūc potest trahi extra suum domi-
cilium vt hac glo. in versiculo personarū. coniuñcta textu. r. l. in
sacris. la. ff. de proximis sacro. scri. r. ibi dixi.

Omnia citatoria oim. in reb. etiā.
si honoraria dignitate senatoria fulgeant sunt coram
eozum principe cōueniendi. ceteri antez actus legitimi
per senatores expediti consueti coram alio iudice: coram illo iudice
sunt expediti

sunt expediendi nullo rescripto tanquam surreptitio in contrarium inopetrato: aliquid preiudicium dicitis agentibus vel principibus afferente. b. d. Quod ergo dicitur nullam preceptum potest fieri sena...

Proconsularis Principes agentium in rebus dignitate proconsulari decorant. b. d. Cum ergo habeant dignitate proconsulari...

Qui fuit familiaris et consiliarius unius officialis potest contra nuare et esse cum alio officiali successore.

Agentibus Agentibus possunt habere domesticos quorum fides et industria etiam aliis in eodem officio fuerit comprobata: etiam si quis agens in rebus...

Quos qui per annum ducentarius existit per rebus: aut fuerit adiutor magistrum officiorum inter bo...

noratos numerat et dignitatem vicariam consequitur. b. d. Et sic patet quod princeps agentium in rebus est spectabilis sicut est proconsul...

Principes Postquam quis ex agentibus in rebus per multos labores et sena pericula factus est princeps agentium consequitur etiam comitiuum dignitate...

Quicumque Filius precreatus ex coarctali in principatum agentium adipiscitur remanet alligatus coarctali conditione...

- Plus soluitur in rebus quam in provincia: et plus coram maiori iudice quam coram minori. In iudicio quod est contentio de fideiussores dando an sit idoneus...

Multis Principes agentium in rebus propter eorum dignitatem sunt privilegiati ipsi viros: liberi coloni tam agentes pro se vel per procuratores...

turent si possideant immobilia. de quo dicitur per Bar. in l. sciendum. ff. qui satisfada. cog. vbi glof. tenet idem qd bic. debent tñ nuda cau- tione de iudicio sibi pmittere z sua bona obligare sñm Bar. in l. i. ff. qui satisfada. cog. z ita exponit bic. ista verba sue substantie. t. sub obligatione bonorum suorum. Tertio not. ex ista glof. in fi. qd possessio immobilium romie non excusat satisfactionem de iudicio sibi prestandam in pincia necontra. z sic limitat. d. l. sciendum disponens qd possidens immobilia non satisfad. qz hoc verū si possidet in loco in quo conuenit: secus si in alio. ideo conuentus bono- nie non excusat a satisfadione lz possideat florentie. per banc glof. z idem in eo qui pmitterit satisfadere: qz intelligit in eodem loco z de hominibus idoncis illius loci. vt pbat in l. si fideiussoz. §. si neces- saria. ff. qui satisfada. cog. z ibi per Bar. ¶ Tertio ibi: insuper. pui- det circa solutiones sportularum iudicialiū nō in sicuti soluedarū scz executoribus z notariis pro se recipientibus pro solutione scri- pturarum dicens qd in iudicio tam ciuili qz criminali soluat vnus solidus executori seu nūcio vsqz ad finem litis. z pro rescripto prin- cipis registrando vel petitione scribenda soluant duo solidi. z pro exemplari dando vnus solidus. z pro epistolis citatoris adimple- dis executoribus seu nunciis tres solidi ad plus.

3 Et sic no. ex hac parte primo qd f. etiā in criminali soluant spor- tulae sicut in ciuili. nam regulariter procedit in criminali sicut ei- nili. licet non p. omnia. l. absentē. ff. de penis. ¶ Secundo not. ibi: ap- tibus idest rescriptis imperialibus scribendis vel simplici postu- latione petitione verbo facta z in scriptis redacta. ¶ Et hoc sumi- tur practica iudicialis quādo quis pducit coram iudice rescriptū verbotenus petit sibi fieri prout in tali rescripto producto contine- tur pducens ipsam rescriptam in vi petitionis z libelli. z sic vide- tur hic qd pro extraordinaria petitione verbo facta soluant sportu- le qd ideo pōt esse qz pcedit rescriptum quod habet vim libelli z qzqz litis contesta. l. si. §. quando libel. prin. da. alis qñ proceditur extraordinarie non solunt sportule. d. l. in sacris. versic. bec si plas- ta. z ibi glof. z. §. de priuile. schola. l. si. in fi. ¶ Tertio no. ex versicu.

4 exemplaria. coniuncta glof. qd pro eodem contractu sine facto pōt notarius recipere duplicem solutionem. videlicet vnam pro scri- ptura seu abbreviatura quam facit in papiro de prima rogatione z aliam de exemplatura quam postea facit in membrana z tradit parti. z pro hoc. d. l. in sacris. versic. z pro editione. z l. si. §. de castre. versic. in cognitionalibus. z versic. in huiusmodi aut. z. §. de re mili- tari. l. tam collatoris. versic. ita vt si vniuersitas. banc tamen scrip- turam publicam non cogit pars recipere nisi mādauerit per ea que no. Bar. in l. argentariis. z. l. quedam. ff. de eden. Quarto not. ibi: qd petit pbebere non differant. qd notarius nō debet differre restituere partibus scripturas z instrumenta cause satisfacto sibi idonee de salario. donec aut satisfadionem pōt scripturas loco pignoris re- tinere donec sibi satisfiat. z idem in pcuratore habente scripturas cause penes se. l. que omnia. in fi. z ibi no. per Bar. ff. de pecu. sicut z scriptor sexternos pro mercede vt notat glof. in l. si non fortem. §. si centum. ff. de condi. in de. nec anteqz satisfiat ipsi notario de merce- de sua pōt inder eum cogere acta cause parti edere vt tenet Sal. in l. si. ad fi. §. de eden. Quarto ibi: arbitris vero: declarat de solutione sportularum quando causa vertit coram arbitro vel iudice delega- to dicens qd arbitro soluit vnus solidus ad plus z patrono sicut co- genti arbitrum procedere dimidia pars solidi. z notario arbitri pro scripturis tertia pars solidi vsqz ad finem. z pro editione char- tularum. i. exemplorū dandorum partibus dimidia pars solidi.

5 Et no. bic qd f. non solum arbitro sed etiam iudici ipsam iudi- care compellenti debentur sportule. ¶ Quinto ibi: qd si non apud. declarat solutionem sportularū iudi- dici faciendam de quo nondum dixerat dicens qd maioribus iudi- cibus de quibus. §. in prin. solunt quatuor solidi ipsis iudicibus applicandi. z pro exemplis gestorum duo solidi. z sic pater hic qd plus soluit in iudicio ordinario: vt bic. qd coram arbitro vel delega- to. vt. §. versic. pri. z. d. l. in sacris. §. de pri. sacro. scri. que in aliquo differt ab ista vt dicit bic. glof. si. in fi. in versic. iuratore. ibi vel pōt bic dicere. dicit prima vera z hec non valet. qz cum sit similis militia vtriusqz qz quilibet est spectabilis. §. eod. l. proconsularis. in acta. l. §. §. de proxi. sacro. scri. idem seruabitur in vtraqz. l. finali. §. de pala. sacra. scri.

De curiosis.

Rubrica.

¶ Continua vt in glof. dictum est. §. de agentibus in rebus. i. ope- rantibus z exercitiis pbeantibus circa euersiones rerum que des- cribuntur p. prouincias p. cursum publicū. z etiā dicitur est de prin- cipibus vicorum agentium: verū qz curiosi z stationarij sunt acces- sori ad idem officium. qz ex ipsis agentibus ad hoc officium depu- tati a magistro officiorū qui ordinar matriculam istorum agentium in rebus ad diuersa ministeria. §. ti. §. l. matriculam. ideo de eis di- cit. Et dicunt curiosi qui habēt curā inquirendi z inuestigandi et iudicibus denunciandi z remittendi criminosos committentes ali- qua mala circa publicas euersiones z cursum publicum. z ipsi idē

vocantur stationarij vt dicit bic. glof. in l. §. qz habent stationes et mansiones suas in diuersis partibz p. prouinciarum circa cursum pu- blicum de quibus in l. §. sane. ff. de offic. prefect. vrbis. ibi: milites stationarios. z isti etiam vocantur irenarbe. de quibus. §. de irenar- chis. l. vnica. z. l. diuus. ff. de custo. reorum. z. l. nō idcirco. la. secūda. §. de libera. cau. z qui habent custodiam circa lumina imperij vocā- tur limnarbe. ff. de seruis fugi. l. pe.

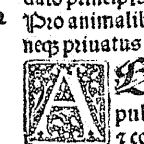
- 1 Et dicitur imperium an possit prescribi.
2 Aliud est carceratum tenere: z aliud sub custodia detinere.

Curiosi. Curiosi z stationarij debēt ma- leficia nunciare z denunciata pro- bare non aut criminosos carcerare. b. d. Est ergo diuersum officium nunciandi z carcerandi. z ideo officiales ad denunciandū maleficia non possunt malefactores repertos carcerare. vt. fo. l. si. z. §. de coarc. l. §. nec hoc pōt consuetudine vsurpari cum sit a lege reprobatum tanqz malum z iniuriam vt bic in fi. licet de facto vsurpet non solum carceratio. sed etiam merū z mirtum imperium vt dicit gl. magna in fi. in aut. de defen. citi. §. nulla. colla. i. ff.

1 Sed nunquid f. merum imperium possit prescribi. z videt qd non arg. huius. l. Item mittere in carcerem est meri imperij. argu. l. si. ff. de in ius vocā. sed mittere in carcerem non potest prescribi. qz consuetudo praua reputatur que prescribi non potest vt bic. z in autentica vt nulli iudi. §. ergo nec merum imperium. Sed dicitur tra sñm docto. qz merum imperium adheret territorio. l. pupillus. §. territorium. ff. de verb. signi. sed tale territorium potest prescribi l. quicunqz castellorum. §. de fun. limi. z videtur extans in simili in l. viros. cum concordan. ibi alleg. §. de diuer. offi. nec obit. hec lex. qz iste stationarius non habebat territorij in casu huius. l. ideo non potest prescribere vacantem tamen imperio. ideo non procedit pre- scriptio huius meri imperij qz cessat patientia aduersarij. vt no. in l. §. de serui. Et de hoc an. z qualiter z quanto tempore merū im- perium prescribatur. Vt plene per Barto. in. q. per eum disputa- ta que incipit apulus quidam. Item an incarceration sit meri im- perij. Concludit Barto. qd non nisi fiat ad penam vt iuratur in di- ces ecclesiastici. de quo per eum in l. imperij. in versic. iurta bec que ro. ff. de iurisd. om. iudi. z tangam. in. d. l. §. de coarcta. licet autem isti nunciatores maleficiorum non possint carcerare tamē possunt retinere fugientes sub custodia donec ducant ad iudices ordina- rios. argu. l. penult. ff. de ser. fugi. Et no. glof. fo. l. si. qz f. aliud est carceratum tenere z aliud sub custodia detinere. l. nemo carcerem. §. de erac. tribu. Item no. hic qd non statur relatiō officialis ad denunciandum maleficia deputati. sed debent assistere z illam p- bare vt bic. z. d. l. diuus. z. l. ab accusacione. ff. ad turpil. §. denun- ciatōres. si tamen non probat. non propterea tenetur pena talis sed extraordinaria. argu. c. j. de calum. z tenet Barto. in. d. l. diuus nec tenetur nisi de eidenti calūna isti tales officiales qui denun- ciant ex necessitate officij. l. monēte. §. de delato. z. l. post legatū. §. aduocati. z. l. tutorē. ff. de his qui. vt iudi. z per Bart. in. d. §. omni- ciatōres. Item nunquid isti denunciatores non probantes conde- mnent in expensis. Ista. l. allegatur qd sic. z. l. si fuerit. §. de ex- cu. tu. z. §. de sump. recn. l. vni. z. §. de decu. l. si. in fi. z. l. §. incidit. et. l. acculatione. in fi. ff. ad turpil. Item quia speciale est in denunciante monopolium vt non teneatur ad expensas licet non probet. lege vnica. versic. omnia que. §. de mono. ergo in contrariū est ius co- mune. l. §. ad muni. z hoc tenet Bar. in. l. in senatus. §. ad cos. ff. ad turpil. Item de hoc quod. §. dixi an statur z creditur relatiō officialis de maleficijs per eum denunciatis. Vt per Barto. in. d. l. diuus. ff. de custod. reo. z. l. singuli. z. l. ea quidam. §. de accu. et ibi plene per Sal. Et glof. si. hic colligit qd nō credatur. contra qd opponit z non soluit de. l. §. sane. ff. de. offi. prefect. vrb. Solue qz circa illa que spectant ad suum officium vbi non est magnum pre- iudicium creditur officiali vt ibi. nō autem circa illa que non spe- ctant sed de magno preiudicio tractatur hic z in l. bic in glo. alle- gata. z tetigi. §. de aqueduc. l. omnes.

- 2 Habellarij possunt inspicere z videre ea que vebuntur de mā dato principis.
2 Pro animalibus in vvectione non appositus non debet officialis neqz priuatus pecuniam recipere.

Agentes. Officium agentium in rebus est cu- ram habere sup. cuetionibus cursus publici portando pecuniam publicam per prouincias z conducendo naues z animalia ad deferendum anno- nas. z alius officialis sub pena se intronittere non debet z recipi- ens pecuniam p. animali in cursum publicum deducto pena qua dupli punitur. b. d. ¶ Patet ergo qd ex istis agentibus aliqui erāt deputati ad denunciandum qualitercunqz delinquentes circa eue- ctiones z cursum publicum qui curiosi seu stationarij dicunt. de quibus. §. l. proxi. ¶ Alij vero agentes erant deputati circa curam z sollicitudinem ipsarum cuetionum faciendo portari pecuniam conducendo animalia et naues ad portandum annonam ad exer- citum: z incipiendo cursum tempore debito: vt bic in glof. et c. ca hoc

ea hoc habebant custodiam. l. i. ff. de cursu publico. et possunt sibi eligere coadiutores. l. nullus. ff. de coar. de isto autem cursu publico vide in l. pe. et per totum. ff. de cursu publico. Et no. ter. ibi demonstretur etiam iudicibus. quod postquam princeps mandat aliquid necessarium vebendum ab aliquo per cursum publicum: intelligitur vntamen demonstrat officialibus ad cursum deputatis id quod vebitur et etiam notificet quando iter arripitur. mandatum ergo principis non derogat iurisdictioni officialis super eo quod mandat iurisdictionem habet. Et sic est ar. quod gabellarii possunt inspiciere et videre ea que vebuntur de mandato principis quia sub illo colore possit fraus committi. l. vnica. verfi. neq. illud. s. nulli licere in frenis equestri. nec excusatur vebens aliqua dignitate vel contumacia. i. inobedientia quasi non teneatur ei obedire cum faciat iussu principis. Secundo no. ibi ergo nimum. quod pro animalibus in vvectione non appositis non debet officialis neq. priuatus pecuniam recipere. si ergo officialis colligat pecuniam pro centum mulis vel equis in cursum adducendis et non sint nisi quinquaginta vel priuatus recipiat pecuniam pro decem mulis et conduxerit pauciores puniatur in quadruplum. vt bic. r. l. placet. s. de excus. mu. et l. excellentia. ff. de ero. mili. anno. et idem si submittat alium pro alio vel in suum vsum vsurpatur contra ordinem faciat. l. presum. et l. si quis vel per vnam. ff. de cur. publi. In ter. ibi: velle profutura reip. i. velle habere ea que credant tedere ad vtilitatem reip. Item ibi: septi. i. eius quod inchoauerat facere. Item ibi: moueat. id est non arripiat iter contra auctoritatem eorum qui euectio ni presunt. Dynus.

Er id tempus. Condemnatio facta a rebus honeste viuentes no. valet. scus si in honeste. hoc dicit. Habent enim suam specialem iudicem coras quo conueniri debent. l. er. co. s. de agen. in rebus. cuius iudicis exame perdunt quotiescuq. in honeste viuunt, et aliquid contra honorem officii committunt scholaris ergo qui in honeste viuunt: vel aliquid in honestam contra scholasticam disciplinam committit perdit privilegium fori. et beneficium aut. habita. s. ne filius pro patre. r. l. ff. s. de incolis. Et ideo glo. hic colligit quod non inuatur dignitate qui male illam seruat vt bic. r. in concor. hic in glo. alle. quia privilegium meretur amittere r. l. in deos. s. de iudeis. r. l. qui sine. ver. nam illi. ff. de nego. gest. r. c. licet quibusdam. de reg. Et nota hic de honestate seruanda. vt dixi. s. de mauma. l. vnica. Item nota ter. ad id quod dicunt vulgares aliquid commendando du dicunt. Ipse est decus seculari et lux mundi. et conuerso est dedecus seculari et obscuritas mundi.

Ille cui committitur merum facti exercitium non potest cum alio communicare. vel alteri committere.

Ventes in rebus. Singuli per singulas prouincias sunt mittendi qui super euectioibus tantum curam habent nihil commune cum aliis iudicibus vel prouinciabus habent nec alios debet verare vel de causis se introumittere vel in carcere quocumq. ponere. hoc dicit. Et not. ergo hic quod sit officium agentium in rebus. l. vt bini mittant per prouincias. vt habeant curam super euectioibus. tantum vt inueniant naues et animalia pro rebus vebendis r. c. vt not. glo. s. eo. l. ff. nec debet inferre his a quibus naues vel animalia expetunt aliquam vexationem vel concussionem. i. terrorem vel extortionem sub pretextu officii. vt no. in l. j. ff. de concussio. nec debent habere aliquam communionem officii sui cum aliis iudicibus sicut nec palatini. vt. j. ti. j. l. nihil. nisi forte occasione sui officii implorarent brachium alterius iudicis. l. j. in ff. de offi. prese. augustalis. r. l. episcopale. in ff. s. de episco. audien. nec de causis ciuilibus vel criminalibus. et sic de officio ad se non spectanti se introumittere no. debet. Item nec carcerare possunt licet delinquentes contra formam euectiois possint in custodia detinere per suos cōsocios qui curiosi et stationarii vocant vt dicit hic glo. r. s. e. l. j. Et no. hic ter. quod ille cui committitur merum facti exercitium non potest cum alio communicare. vel alteri committere. et per hoc s. de exact. trib. l. missi opinatores. r. l. ff. s. de cano. lar. tit. r. ideo si rex committat duobus examinationem testium certe licet alii delegatus a principe possit subdelegare. l. a iudice. s. de iudi. tñ hoc casu subdelegare no. poterit nam videtur electa industria persone. ar. l. i. ff. ver. zu magis. ff. de testi. iuncta. l. si stipulatur fuerim illud aut illud. de verbo. obli. quo casu no. potest fieri alteri commissio vel substituti subrogatio. l. j. s. ne autē. s. de cadu. tol. et plene dixi in l. nullus. s. de decur. et potissime cum examinatione testium difficulter committatur in autē. apud eloquentissimum. s. de fide instrum. r. in autē. de vsuris nau. s. penul. col. ix. r. r.

De palatinis sacrarum largitionum et rerum priuatarum. Rubrica.

Dicitur est. s. de officialibus habentibus curam super euectioibus curas publici et eorum que deferunt ad exercitium. verus quod sunt alii officiales palatini habentes curam largitionum. i. eorum prouinciales lar-

giuntur et dependunt fisco vt no. in rubi. s. de cano. lar. ti. vel dependunt ipsi cesari vt priuato ex propriis rebus ipsius cesaris. vt. s. de loca. predi. cini. l. j. r. l. ff. s. de quadri. prescrip. r. j. c. l. ff. ideo de eis et eorum dignitatibus subdit. Et differet hic titulus ab illo de exact. trib. quia ibi de eorum officio exercendo tractat. hic vero de immunitatibus et priuilegiis et dignitatibus ipsorum. Est enim idē officium istorum palatinorum ad exactiones per prouincias transmissorum et opinatozorum de quibus in l. missi. s. de exact. trib. r. l. ff. s. de cano. lar. ti. fm An. Item differet ab illo de cano. lar. ti. quod ibi de quantitate et modo eorum qui solui debet. hic vero de palatinis curam erigendorum habentibus.

Palatini. alias est vicarii

Palatini. Demitte fm Andream de barulo quod palatini dicunt dupliciter. Primo sumit stricte per his qui mittunt ad erigendum debita fiscalia. risti dicunt vicarii palatini sacrarum largitionum et prouincialium principis de quibus hic dicit. et ideo dicunt vicarii quod vices principis tenent. vt dicit glo. j. e. l. j. et istorum officium videt idē esse quod officium opinatozorum. vt non erigant sed presides erigere debent sollicitent. vt. s. de exact. tri. l. missi. r. s. de cano. largi. tit. l. ff. Secundo modo accipitur palatinus large pro quocumq. habente officium in palatio. et in hac significatione potest sumi prepositus sacri cubiculi et proximus sacri scrinii et similes. et sic sumitur. ff. de priuileg. eorum qui in sacro pala. mili. per totum. et marime. l. i. r. ff. et glo. in l. nemo. ff. de re mili. zibodo hec. l. b. d. Palatini ad sacras largitiones erigendas in prouinciis commorantes tenentur sacre capitatioes pro capitibus et iugis a sordidis vero extraordinariis et temonariis sunt immunes. b. d. Tenentur ergo solvere tributa ordinaria vt capitibus et agrorum. de quibus tributis vidistis in rubi. s. de anno. r. trib. r. l. cum ante. s. de agri. r. censi. Et ab hoc tributo capitibus erimuntur ciues et thacenses. s. de capi. cini. cen. eri. l. vnica. non autem tenentur isti palatini ad sordida munera. ff. de priuileg. eorum qui in sacro pala. mili. l. j. r. ff. de quibus in l. maris. marum. s. de excu. mu. etiam post finitum officium. ff. eo. l. ab officio. nec ad extraordinaria scilicet que no. sunt lege perpetua ordinata. vt not. in l. vnica. s. de vaca. mu. pu. nec ad susceptionem hospitum. de qua in l. j. s. de epif. r. cle. nec ad munera temonaria. i. ad munera prestanzorum plaustrorum seu mittendi currum ad aliquod seruitium reipublice. et ita exponitur. s. de digni. l. quarta. r. s. de prior. sacrozorum scriniozorum. l. iubemus.

Illus palatinus. Vel officialis comitis thesaurorum qui semel male se habuit in officio no. potest amplius ad idē officium vel dignitatem neq. ad aliam aspirare. b. d. Et hanc l. not. pro thesaurarius seu pro conseruatoribus monete seu defensoribus eris communis quod si reperti fuerint aliquam fraudem commisisse in officio priuantur et illo et omni alio officio et dignitate vt bic. r. l. si aliquid. s. de suscep. r. arca. r. ibi dixi. r. l. iudices. s. de dignita. et aliis concor. in glo. allegatis. quia semel malus semper presumitur esse malus vt in regula iuris. semel malus r. c.

Risco. Singulis annis vnus ex palatinis mitti debet ad regendum principatum comitis domozorum cappadocie. hoc dicit. Illud enim officium seu dignitas scilicet principatus cappadocie erat specialem assignatus comiti domozorum pro suis stipendiis. ad quem regendum debet annuatim mitti vnus idoneus palatinus propter cuius reuerentiam et timorem comes no. audeat imponere grana mina et oppressiones facere. vt bic in glossa. Et quo nota quod rex potest assignare alicui redditum et regimen alicuius ciuitatis vel castri. ita tamen vt rex pro vtilitate subditorum mittat officialem suum. Et not. hic glo. quod malus pelatus r. dominus timet bonum subditum sicut et herodes timebat Joannem baptistam redarguentem eum quod non licebat ei in adulterio tenere vxorem fratris sui.

Philomino. Palatini nihil commune debent habere cum iudicibus prouinciarum sed excepta reuerentia que debetur iudicibus prouinciarum no. solum per iudices minoris vntatis per maiores q. libet inder. debet suo officio deserere. b. d. No. debet ergo vnus officialis impedire se de officio alterius quattuncq. minoris vt bic. r. s. ti. j. l. fina. r. l. consulta diuiali. s. de testamen. per superuentientiam enim maioris officialis non desinit minor suam iurisdictionem exercere vt bic in glo. r. l. iubemus. et ibi dixi. s. de prior. sacrozorum scriniozorum. quoniam etiam maior inder superueniens debet reuerentiam minoris iudici ordinario ibi regenti. Superueniens ergo archiepiscopus vel cardinalis debet reuerentiam episcopo illius loci nec per eius auentum desinit episcopus suam iurisdictionem exercere vt bac glo. nota. r. l. cūctos. ff. de metatis. r. ibi etiam tangam. Possunt tamen quicq. maior et minor officialis simul coniungi ad aliquod officium peragendum quano

Joannes de Platea super duodecimo libro. E.

Ad publica tractat utilitas nec debet maior iudex dedignari si mi
nor iudex melius veritate inuestigauerit. l. j. s. de offi. prefec. vrb. cō
functa. l. potioris. s. de offi. rec. prouin.

Quidam. Postquam quis est adeptus principa
tum palatinorum ad aliam dignita
tem aspirare non potest sed ipsam quā elegit continua
re debet. h. d. Nota ergo quod est adeptus vnam dignita
tem nō potest illam dimittere et aliam assumere sed debet perseue
rare in ea quam elegit per cuius electionem videtur alius renūcia
re. arg. l. maritus. s. de procu. r. l. questu. s. deniq. cū concor. ibi al
legatis. ff. de fin. instruc. Et sic est ar. qd̄ doctor debet intēdere et p̄
seuerare in illa scientia quā semel elegit et cōmentatus est: non au
tem illa omīssa assumere aliam: ar. huius. l. nec etiam ambas assu
mere cū administratione. l. hac parte. s. de prior. sacro. scri. Hono
rariis autē dignitates plures bene potest habere. l. iij. r. ibi dicit. s.
de digni. Et est contra eos qui omīso habitu doctoris assumunt
habitū armigeri militis. nisi forte diceret quod propter cōcessita
tem quā habent adinuicē armata et inermis militia vt in proemio
institi. postit vt tractat. yti. j. qui mili. non pos. l. eis. s. fi. In ter. ibi ad ex
ceptorū scriuā. i. ad aliā dignitatem. bec enim dignitas exceptorū
est quedā dignitas seu gradus proximorū sacro. scri. vt. l. in sacris.
la grāde. vers. r. si apud arbitriū. ibi de hinc. id est deinceps. Item
ibi: sine militia requiratur. i. post sine militia nō accipiat locū q̄ debe
tur alij. Itē ibi: trāsegerit principatū. i. cuius militia reperit finis
za per quod ad supremum gradum peruenit militia.

A officijs. Post finitū officium vel post
aliquod munus extraordinarium grauari. h. d. Debet
ergo comes domorū se abstinere ac etiā rectores prouin
ciarum et alios rectores prohibere ne imponāt palatinis etiā post
finitū officium sordida munera sed ad ordinarias pēstiones
captio et agrorū beneficent. s. eo. l. j. In ter. ibi: excellentia tua
loquitur comiti domorum. O doffr. vel prefecō fm̄ Dy. Item ibi:
penitus recedendum. i. sub tali modo receditur. i. finitur officium
q̄ eo finito band timere oportet aliquod sordidum vel extraordi
narium sibi imponi. vt. s. eo. l. j.

Seruis. Clac. l. connumerantur officiales
qui subsunt comiti domorum et isti
solum habent stipendia et non alij. Et est bec lex multū
corrupta in ter. secundum glos. et est hodie modice utili
tatis. ideo eam vide per te. Tamen no. ter. dum dicit de medica
to suffragio. i. rescripto per subreptionē impetrato q̄ rescriptum
principis impetratū appellat mendicatum suffragium. Item ibi:
comitatus. i. comitis sacrarū largitionū. vel mellus. i. officiali
bus qui suberāt comiti domorū. In glo. ibi presumi. l. rescripti: ibi
breuis. i. numerus cōtensus in chartulario qui vocat breuis. s. de
cōue. ff. de bl. l. inter chartulas. r. l. j. s. de apo. publi. Itē ibi: anno
nas. i. stipendia. s. de anno. c. i. l. j.

Racuit. Et palatinis trāsmisiss p̄ puincias
debet aliqui singulo anno tam ex duce
nariis q̄ centenariis quiescere et alios loco illorū debet
prefectus ad officia transmittere. h. d. Et ergo iustū
et conueniens vt singulo anno renouentur officiales vt qui passi
sunt laborem conuiescant et alij de corpore siue collegio deputati
ad illud officium transmittantur vt labor dispartiat inter eos.
Et est argumen. si aliqua villa debet facere aliquod opus q̄ nō de
beant qui a principio sunt missi ad laborādum stare continuo sed
debeat subleuari per alios et primi quiescere. Item no. ex prin
cipio huius. l. quod suggestio et persuasio que fit principi sup ali
qua lege vel ordinatione faciendā debet esse iusta et profutura bis
inter quos disponitur. facit. l. iij. dist. crit. autem lex. et quod not. j.
dist. ius generale.

Non aliter. Nullus potest officij ad sacras
largitiones colligendas sibi assume
re nisi prius a principe speciali beneficio impetrato. h.
d. Requirit ergo hoc officij speciale cōcessionē prin
cipis. h. ad alia munera publica eligat decuriones. s. de decu. l. ij. r.
idem de officio agentij in rebus. vt. l. matriculam. in fi. s. de agen
in rebus. r. de offi. milij. equitū et peditū. l. neminem. j. de re milita.
In ter. ibi sacrarum largitionum. i. fiscalium vel priuatarum. i.
ipsum cesaris. vt. s. in rubrica.

Palatinos. Palatini et adiutores et primi
cerij diuersorum officiorum finit
to officio laudabiliter sunt immunes a sordidis et ex
traordinariis muneribus ad similitudinem agentium
in rebus. hoc dicit. Clac. h. d. Ergo agentes in rebus et palatini ad
sacras largitiones colligendas deputati finitū officio eadē digni
tates et privilegia de quibus in. l. j. s. e. In ter. ibi: sacrarum re
munerationum. i. largitionum que sunt circa remunerationes vt
s. de cano. lar. ti. in rub. sic in aut. de nō eligē. secū. nub. s. gregoria.
col. j. Itē ibi: ad calcē. i. ad finē officij. similitudinarie loquitur: q̄ si
sunt calcē est vltima pars pedis. sic vltima ps officij est finis. Et

no. hāc glos. p̄ statuto disponēt q̄ si q̄s vulnerat aliquē in pede
q̄ pes dicitur vsq̄ ad iuncturā tibie que est supra calcē et abinde. s.
vsq̄ ad genu appellat tibia. et de calcē datur versus. Calc. mas p̄
git equū sed pingit femina murū. Itē ibi ceteraq̄ onera. l. sordida
et extraordinaria. nec ob. s. e. l. j.

A similitudinem. Officium pala
tinum q̄ olim du
rabat biennio hodie durat anno tantū sicut officij scri
nariorū omnibus privilegis sibi cōpetentibus etiam
dignitate finita remanentibus. h. d. Sicut enim officij bienna
le fuit redactū ad annale in proximis sacrorū scriuorū vt. s. de
pri. sacrorū scriuorū. l. pro biēnio. sic etiā et in palatinis vt hic. r. si
cut in primis finitū officio durat privilegia. vt eo. tit. l. primos.
sic et in istis vt hic in fi. legis.

1. Edificatio domorum. i. nunciatio noui operis est realis.
2. Clericus coram iudice laico non debet conueniri.
3. Privilegium concedens alicui speciale iudicem propter publicā occupationem cessat occupatione cessante.

M Gros. Palatini in vrbē solum coram suis co
munitur debent non autem coram prefecō vrbis nisi
in tribus casibus. in puincia vero contra eos casus pu
blicos non occupatos bñ cognoscit p̄ses puincia dūmodo sententiā
criminalē contra eos non ferat sine cōsensu fuorū comitū. h. d.
Nota ex principio q̄ privilegiatus vt conueniatur coram certo
speciali iudice et non coram ordinario non gaudet illo privilegio
nisi in personali actione ciuili. non autē in reali vt sunt hic tres ca
sus gratia exēpli positi et per p̄sequens est idem in alijs casibus cū
exempla non arcent regulā. l. regula. s. r. licet. ff. de regu. iur. r. l. j.
s. qd̄ vulgo. ff. de vi r. vi ar. nec etiam habent privilegium in crimi
nali ti. fi. i. iuxta fi. vers. exceptis tributaris sc̄z dum relinquūt
in puincia lecus si in vrbē. l. ex eo. s. de agē. in reb. Et finem edi
ficatio domorū. i. nunciatio noui opis realis. l. de pupillo. s. nuncia
tionem. ff. de ope. noui mun. et similiter seruitutes rerum sunt rea
les. l. j. ff. de seru. et insti. de act. s. j. et similiter actiones pro annonis
cōpetentes sunt reales cum pro rebus et ex rebus presentur. arg. s.
de anno. r. tribu. l. j. r. ff. de publi. l. imperatores. Et propter hoc
volunt quidā inferre q̄ clericus cui datur privilegium ratiōe pro
fone. in aut. vt cleri. apud proprios epi. s. j. r. aut. statumimus. s. de
epi. et cleri. non gaudeat in realibus actionibus beneficio clericali
sed potest corā iudice seculari cōueniri pro tributis et alijs realib⁹
actionibus rem et non personali affectibus. ar. huius. l. r. d. l. impe
ratores. r. l. de bis. C. de episcō. l. cleri. r. ar. l. fi. s. vbi in rem actio. q̄
in realibus sententiā predicta datur. l. liberto. s. fina. ff. de neg. gest.
et hanc partem videtur tenere Federi. de senis consi. xliij. quod inci
pit factum tale est. dum tenet qd̄ in bonis cleri fiduciarie in iu
dicio de iudicato soluēdo potest in der. secularis facere executionē.
Sed tu dic cōtra. qd̄ dicta aut. statumimus. r. c. si diligenti. de foro cō
pe. loquantur generaliter q̄ clericus coram iudice laico non con
ueniatur ergo generaliter intelligendū tam in reali quā personali
actione. arg. l. de pretio. cum si. ff. de publi. C. Preterea ratio quare
clerici illo privilegio vtantur est ne auocent a diuinis. s. de epi. r. de
l. omnes qui vbiq̄ sunt. sed bec ratio habet locū tam in reali quam
in personali. l. non alias. s. j. qui bene facit. ff. de ind. r. arg. l. fi. j. eo.
ergo r. C. Preterea clericus habent hoc privilegium ratiōe totius
cleri. ideo ad eorū res debet extēdi. arg. l. fi. diuus vespasianus. ff.
de cens. r. s. de pac. l. si quis in conscribēdo. r. d. c. si diligenti. de fo.
compe. r. hoc videtur dicere glo. in aut. vt omnes obe. in di. prouin.
s. considerantes. super verb. subiaceat. col. v. in necto ter. ibi alleg. vt
cleri. apud proprios. epi. j. r. ff. de obstat q̄ clericus cōueniant pro tri
butis mere realibus. l. placet. s. de sac. fan. ec. r. l. fi. s. de exacto. trib.
q̄ debet intelligi corā suo iudice tantū. arg. eius qd̄ not. in. l. j. ff. de
eo qd̄ certo loco. Vel dic speciale in tribus a quibus etiam domus
imperialis non excusatur. d. l. fi. r. pro quibus factores et castaldio
nes grauari possunt. l. missi opinatores. s. de exact. tribu. prima ta
men cōmuniter tenetur vt auctoritate iudicis ecclesiastici fiat excus
sio per. d. c. si diligenti. et per clemē. presenti. de cēsi. r. c. quāq̄. de im
mu. eccle. in. vj. r. ibi per ancha. Item facit iste ter. ad. q. quā forma
ui in. l. in sacris. vers. ita vt si de ciuilib⁹. s. de prior. sacro. scri. Itē
nota ex verbo rectoribus. ibi: nec causis publicis occupatos. quod
privilegiū concedēs alicui speciale iudicem propter publicā occu
pationem cessat occupatione cessante: tūc corā ordinario loci con
ueniri potest. vt hic. r. l. j. s. legatis. vers. plane si perfecta legatio.
Nota etiā hic casum in vers. sic tamē. in quo iudex potest de cau
sa cognoscere nō tamē iudicare condemnādo. sed bene absoluēdo
vt hic. r. l. fi. s. vbi fena. vel cla.

2. pe. loquantur generaliter q̄ clericus coram iudice laico non conueniatur ergo generaliter intelligendū tam in reali quā personali actione. arg. l. de pretio. cum si. ff. de publi. C. Preterea ratio quare clericus illo privilegio vtantur est ne auocent a diuinis. s. de epi. r. de l. omnes qui vbiq̄ sunt. sed bec ratio habet locū tam in reali quam in personali. l. non alias. s. j. qui bene facit. ff. de ind. r. arg. l. fi. j. eo. ergo r. C. Preterea clericus habent hoc privilegium ratiōe totius cleri. ideo ad eorū res debet extēdi. arg. l. fi. diuus vespasianus. ff. de cens. r. s. de pac. l. si quis in conscribēdo. r. d. c. si diligenti. de fo. compe. r. hoc videtur dicere glo. in aut. vt omnes obe. in di. prouin. s. considerantes. super verb. subiaceat. col. v. in necto ter. ibi alleg. vt cleri. apud proprios. epi. j. r. ff. de obstat q̄ clericus cōueniant pro tributis mere realibus. l. placet. s. de sac. fan. ec. r. l. fi. s. de exacto. trib. q̄ debet intelligi corā suo iudice tantū. arg. eius qd̄ not. in. l. j. ff. de eo qd̄ certo loco. Vel dic speciale in tribus a quibus etiam domus imperialis non excusatur. d. l. fi. r. pro quibus factores et castaldiones grauari possunt. l. missi opinatores. s. de exact. tribu. prima tamen cōmuniter tenetur vt auctoritate iudicis ecclesiastici fiat excussio per. d. c. si diligenti. et per clemē. presenti. de cēsi. r. c. quāq̄. de immu. eccle. in. vj. r. ibi per ancha. Item facit iste ter. ad. q. quā forma ui in. l. in sacris. vers. ita vt si de ciuilib⁹. s. de prior. sacro. scri. Itē nota ex verbo rectoribus. ibi: nec causis publicis occupatos. quod privilegiū concedēs alicui speciale iudicem propter publicā occupationem cessat occupatione cessante: tūc corā ordinario loci conueniri potest. vt hic. r. l. j. s. legatis. vers. plane si perfecta legatio.
3. Nota etiā hic casum in vers. sic tamē. in quo iudex potest de causa cognoscere nō tamē iudicare condemnādo. sed bene absoluēdo vt hic. r. l. fi. s. vbi fena. vel cla.

Ater alias. Primitiis schole palatino
rum sacrarum largitionum: et
primiciis schole sacrorum scriuorū: et tribuni pre
torum ultra alias prerogativas eis concessas fruuntur
etiā militari dignitate: nec tenentur ad aliquas necessitates
seu impositiones publicas vel priuatas. hoc dicit. C. Concedit
ergo predictis

ergo predictis imperator militarem dignitate. Item immunitate a numeribus extraordinariis. non autem ab ordinariis. s. eo. l. j. de istis tribunis. vide in l. vnica. s. de prepo. r. tri. r. comi. s. bo.

¶ **U**rbemus. Palatini rerum priuatarum principis fruuntur eisdem priuilegiis quibus fruuntur palatini fiscales sacrarum largitionum. Ideoq. primicerij palatinorum rerum priuatarum, r. primates scriuitorum rerum priuatarum principis post depositum officium admittuntur inter tribunos pretorios ad adorandum principem nec eis potest imponi aliqua necessitas publica vel priuata. hoc dicit. Et premittit q. erant palatini sacrarum largitionum qui exigebant fiscalia. r. alij erant palatini rerum priuatarum qui exigebant patrimonialia priuata ipsius principis de quibus dixi. s. in rubrica. r. istis palatinis rerum priuatarum concedit hic imperator eadem priuilegia r. immunitates q. r. quas habent palatini rerum fiscalium quia est eadem ratio concedendi priuilegia pariter vtriusq. cu. omnes sint res principis siue sint sue, siue fiscales, siue priuatae vt hic. r. l. i. s. de quadri. prescrip. r. de istis tribunis de quibus hic dicit qui admittuntur ad adorandum principem. vidisti. s. de prepo. r. trib. r. comi. scholarum. l. vnica. In ter. ibi. palatinos scilicet qui subsunt comiti rerum priuatarum. Itz ibi. deferunt. id est sunt sub comite sacrarum largitionum. Item ibi. compar. no. q. ad paritatem militiarum debet sequi paritas r. equalitas priuilegiorum. quia vbi est eadem ratio r. vt in gl. Itz ibi. primates alias summates. i. officiales qui subsunt comiti rerum priuatarum. v. vnus.

De stratoribus.

Rubrica.

¶ Supra dixit de palatinis discurrentibus per provincias pro executionibus publicis faciendis comprimendo r. puniendo eorum maleficia. vt. s. tit. proxi. l. ii. Nunc vero cohibet r. refrenat nimiam r. inmoderatam extorsionem stratorum seu stabulorum regum comitum, r. aliorum dominorum provincialium equos donantium a donariis eorum loquitur enim hic de regibus r. principibus provincialibus r. eorum stratoribus. vt. j. eo. l. i. in glo. j. in fi. Et dicitur stratorum a sterno sternis. inde hoc stratorum. id est stabuli vnde in genesi Rachel hoc videns posuit idola patris sui in stratorio cameli r. fedit supra ipsum. vnde stratores dicitur qui presunt equis stabuli. vt hic in glo. r. hoc verbum sterno est equinocum ad plura. vt. j. eo. l. j. in glo. j.

- 1 Licetum est donatario vnum aureum donare stratori r. non vltra.
- 2 Iudex debet illico vendicare delicta subditorum etiam procedendo per inquisitionem quando lex mandat delictum a iudice vendicari.

¶ **E**r omnes. Stratoribus presidentibus stabulis principum vnus solidus dietim stipendij nomine debet tantum deniq. eis dari potest a donariis quibus equi donantur a dominis suis r. non vltra, pena vltra illud danti r. iudici no. vendicanti imposita. b. d. Et sunt tres partes. secunda ibi. offerendis. tertia ibi. officium. No. primo quod stratores siue stabularij presidentum nouum non debent vltra solidum aureum dietim nomine stipendij habere. r. sic licet presidibus r. comitibus r. alijs rectoribus provincialium proprios stratores. id est senescalchos stabuli habere s. non licet habere proprios stratores. id est bernarios qui grauent provinciales. l. iij. ver. nemo. ff. de offi. proco. r. hic in glo. j. Et strator est equinocum ad plura. vt dixi. s. in rubrica. de comite autem sacri stabuli principis vidisti in. l. j. s. de prepo. r. trib. r. comi. s. bo.

- 1 Secundo not. in versu. r. in offerendis. quod licetum est donatario vnum aureum donare stratori r. non vltra. r. hoc obseruant reges Hispanie vt dicit hic glo. alias autem donas vltra punitur tanq. simoniacus r. corruptor stratoris. quasi presumatur qd stratozem corrupat vt inducat dominum ad donandum. fm. An. Et est hic ter. quod citi non licet vltra taratam quantitatem petere. non licet etiam a sponte donatibus recipere vt hic. r. j. de remissa. l. iij. s. vt autem. r. j. de metaris. l. denorum. in fine. r. j. de salgamo bospi. non prestan. l. vnica. r. in aut. scriptum exemplar. la. j. s. fina. colla. ij. r. per glo. r. Barto. in. l. inuitus. s. fina. ff. de reg. iur. r. c. dilectus. de simo. Et pariter puniuntur dans r. recipiens in aut. vt in di. sine quoquo suffragio. s. si quis autem. colla. ij. r. l. ij. in fine. s. ne rusticani ad vllum obsequium aduo. r. ibi terigi. r. infra pu. leti. l. vnica. r. ideo notarius qui pro scriptura no. potest petere nisi certam quantitatem non poterit etiam a sponte dantibus r. statuto renunciantibus recipere. dicta. l. inuitus. s. fina. r. ibi per Barto. contra hoc tamen facit quod not. glo. in. de. j. de cens. vbi ab eo a quo non possum erigere tamen possum recipere si sponte soluat. vt in. de. j. de immu. eccle. Et adde quod licet accusato dare pecuniam pro redimendo sanguinem suum sed non licet accusan-

ti recipere. secundum glo. ff. q. j. prohibentur. pro quo facit. l. tranfigere. cum sua glo. s. de transac. Tertio not. ex si. b. ius. l. quod iudex debet illico vendicare delicta subditorum, etiam procedendo per inquisitionem, quando lex mandat delictum a iudice vendicari. facit quod dixi in. l. precipit. in secundo notabili. s. de cano. largi. titu. r. hoc verum cum iudex fuerit sciens vt bic dicit text. Et ex hoc infert hic Inge. si statutum disponit quod iudex teneatur inquirere r. punire omne homicidium suo tempore factum sub certa pena quod ita demum incidit in penam cum fuerit sciens r. omiserit obtemperare statuto vt hic. r. l. generali. s. de tabu. r. l. annus. r. quod ibi per Barto. ff. de calumnia. Item est argu. bec. l. pro scutiferis quando dominus vendit equum vel donat vt liceat eis aliquid accipere pro capistro equi, q. tamen de consuetudine faciunt licet hanc. l. ignorent fm. Inge. Item patet ex bac. l. quod redemptio serui vituperat donum domini, vt hic coniuncta glo. fin. r. l. si queq. s. de epi. r. de. ideoq. Hyezi discipul. ¶ Delicti incurrit lepra quia voluit extorquere premium pro dono sanitatis collato ab Ihesu Naaman siro. j. q. j. qui studet.

De castrensianis r. ministerianis.

Rubrica.

¶ Dixit supra de pluribus officiis provincialibus palatinorum: nunc vero de alio officio ipsorum palatinorum in prouincis videlicet castrensianorum r. ministerianorum. i. eorum qui preerant castris siue tentorijs principis ordinandis. Et ministeriani erant mentores qui mensurabant quantum mentia iuxta castrum esse deberet r. similia vt hic in glo.

¶ **I**n officio. Castrensian vel ministerianum finitio officio per lapsum bene alius secundum merita laborum r. stipendiorum subrogatur ipse aut ad idem officium nullatenus eligatur. b. d. Durat ergo officium istorum non potest per amplius ad illud redire. subaudi sine licentia principis: vt. de diuer. offi. l. ij. r. iij. r. ibi dicit. Itz in locis desinentis moite vel tempore officium finire subrogatur r. preferit loco eius qui magis meruit laborum assiduitate r. stipendiorum diuturnitate vt hic in. l. vnicuiq. ver. etiam si forte. s. de proxi. sacro. scri. r. alijs concoz. hic in glo. allegatis. ¶ In ter. ibi spectabilitatis tue. loquitur ergo magistro istius officij castrensianorum qui est spectabilis vt hic patet ex ver. spectabilitatis. non autem dicas q. loquat magistro officiorum vel comiti domesticorum q. illi sunt illustres. s. de silen. l. j. Item ibi: prioribus. l. castrensianis vel ministerianis de quibus loquit rubrica in. l. imperator. ff. de in diem addic.

¶ **S**iquis prime. Si quis impetravit a principe vt esset inter status. i. descriptos in prima secunda vel tertia forma castrensianorum est in matricula tertie forme vltimus scribendus. b. d. Est enim certus numerus r. gradus statutus in prima secunda r. tertia forma castrensianorum r. tertia est maior alius. vt. s. de proxi. sacro. scri. l. in scrip. r. hic in glo. ff. in qua forma seu gradu maiori ideo erit q. meruit dignitate a principe q. sec. esset si meruisset a minori principe. ar. l. i. r. q. ibi per Bar. ff. de albo scri. Et no. specialiter hanc. l. qd in generali concessione vel alternatiua videtur facta concessio de eo qd est melius r. nobilior sit debitorum in dubio vt possit eligere melius. l. lucio. de leg. ij. r. ibi glo. r. Bar. r. l. cum quidam. s. de verbo. sig. r. etia per Salp. r. per By. in regula iuris in alternatiua. lib. vj. licet in contractibus sit debitorum. l. pleriq. in. ff. de iure do. r. ita in gratis alternatiua a principe concessis potest impetras eligere qd est melius r. nobilior vt est hic tertia forma seu tertius gradus istud officij qd limitat quidam esse veru vt videatur princeps concedere pleno iure. l. q. est melius r. nobilior quando concedit id quod est ex mero patrimonio principis vt est concessio officij q. princeps per se retinere non potest vt hic iuncta. l. vnum ex familia. s. si de falcidia. de leg. ij. r. vt est concessio bonorum vacantium nondum in fiscu incorporatorum. l. si qn. la. j. s. de bo. vacan. Si autem beneficium concessum venit ex patrimonio principis siue fisci. r. tunc debetur id quod est minus: argu. l. si quando. la. j. s. de ope. pu. sicut in quantitatibus. l. nummis. de leg. ij. r. l. si ita stipulatus fuero. r. vel. xv. de verbo. obli. Et ex predictis infertur quod si quis alternatiue impetravit in pluribus locis primam vacaturam r. simul r. semel casualiter vacent in omnibus impetrans habet electionem eligendi quam voluerit etia meliorem. argu. b. ius. l.

¶ **P**riuilegium transit ad matrem vroz r. filios priuilegiati. Castriantes in hac militia r. eorum ma sa civili vel criminali nisi sub comite castrensianorum. b. d. Et secundum hoc vnum dicit sublimitatis tue. loquitur comiti seu magistro buius officij. de quo. s. eod. l. j. r. j. l. proxi.

que magistro officiorum. vt. l. iij. §. de prepo. sa. cub. r. diri in. l. vni
ca. §. de questo. Item dum dicit sacre vestis dicti. i. huius officii a sa
crata veste. i. sacro principe ordinati. sed andreas intelligit sacre
vestis. q. erant gynetiarii terentes vestes principis de quibus. §.
de murilegu. r. gynetiarii. l. ij. sed secundū hunc intellectum bec. l.
non esset sub congruo titulo contra. §. quibus. §. de no. co. compo.
Et no. p. priuilegium transire ad matrem r. viros r. filios priuile
giati vt dixi. §. de comi. consisto. l. viros.

- 1 Priuilegium filij transit ad matrem.
- 2 Existentes in vrb. tenentur dare fideiussores.

Item omnia. Castrensiam r. ministeria

ni. eorumq. matres viros et
filij solum coram magistro officiorū sunt. cōueniendi ni
si pro tributis r. muneribus suscipiendis r. delictis cō
missis pro quibus possunt coram iudicibus locorum cōueniri. ha
bent etiam priuilegium circa minores sportulas secundum modū
hic descriptum soluendas ac etiam circa fideiussores de iudicio si
si prestandum vt vnum ex coniunctis vel de suo numero prestare
possint. h. d. Nec ergo lex prolixa dat multa priuilegia officialib.
deputatis ministerio principis contentis in quodam breui qd nō
habemus. Et primum est priuilegium fori vt solum coram magi
stro officiorū valeant conueniri. Secundū priuilegiū ibi. sed ne in
hoc iudicio. est circa conueniendi modum vt solum in scriptis va
leant conueniri oblato libello siue ciuilitate siue criminaliter con
ueniantur. Tertium priuilegium ibi. cōuentos. est circa fideiusso
ris dationem de iudicio sibi. s. vt possint dare fideiussores actua
lium. i. dispensatores sui numeri vel alium de suo numero tam in
causa criminali q. ciuili. Quartum priuilegiū ibi nec vltra est cir
ca solutionem sportularum videlicet vt executoribus vnum aureū
r. executoribus pro inducenda pace r. stādo in iudicio r. pro cogna
tione cause tā principalis q. appellacionis vel extraordinarie tres
solidos tantū. r. pro editione gestorum seu actorum duos solidos
tantum persoluant. Quinto in ver. bec. autem priuilegia predicta.
errendit ad matres viros r. filios. Sexto ibi. ipsosq. declarat qd
isti officiales tam durante militia quam finita vtantur eisdē pri
uilegiis quibus vtuntur qui ante eos suam implenerunt militia
r. confirmat priuilegia anteriora eis cōcessa a Albariano impera
tore eo excepto q. non tenentur respondere corā diuersis iudicibus
ordinariis sed solum coram magistro officiorū. vt. §. ea. l. in prin. et
§. l. proxi. Septimo ibi. aduocato quoq. declarat sportulas solu
das in iudicio coram arbitris videlicet exceptoribus siue scripto
ribus r. aduocato sibi cogente arbitros iudicare tertiā partē vni
solidi r. pro actis edendis dimidiā solidi. Octauo ibi. r. cū per pro
uincias. pronidet circa carentiā fideiussores in prouincis vt tūc ste
tar eorum iuratorie cautioni quod habuit in iudicio coram magi
stro officiorum coram quo debent respondere r. nō respondere nisi
in tribus casibus. l. pro tributis pro impositione munerum r. pro
crimini bus ibi cōmissis in quibus casibus tenentur respondere
in prouincia. Nono r. vltimo in ver. presente etiam sanctione. man
dat adiutori vel adiutorib. magistri officiorū vt stent in speculis.
l. aduertentia r. sollicitudine vt supradicta statuta seruent r. in nul
la parte violentur. r. hoc vult bec. l. vsq. ad finem. Et attēde qd si
milia priuilegia concedunt illustribus. l. quoties. §. de digni. r. de
proxi. sacro. scriuorū. l. in sacris. la. grande. r. agentibus in rebus.
l. ex eo. r. l. in. §. de agen. in reb. r. comi. cōsisto. §. de comi. cōs. l. ij. r.
aliquibus societatibus scolarum. l. quoties. §. de priuileg. scbola.
r. declara. hanc. l. vt in simili dixi in eis r. marime in. l. in sacris. v. si.
fidei. r. §. tit. i. l. in. §. r. potest etiam pater pro filio r. viros pro ma
rito r. eonuerso r. marime si alios vades. l. fideiussores nō habent
vt hic in ver. bec. autem priuilegia. r. l. ij. ff. in ius vo. vt eāt. r. l. ij. §.
ij. ff. qui fati. cog. Item quia p. priuilegium filij transit ad matres.
vt hic. r. §. eo. l. bi qui. patet quod priuilegium trāsit ad ascenden
tes cōtra regulā. l. ij. ff. de senato. de quo dic vt dixi in. d. l. in sacris. i.
p. in. C. Secūdo no. ex ver. r. eum per prouincias. quod p. existentes
in vrb. tenentur dare fideiussores. q. est presumpcio quod inueniet
cum sufficere ei fideiussores minus idoneus coniunct. d. l. ij. ff. in ius
voc. vt eant. que presumpcio cessat in existēte in prouincia. ideo sta
tur sue iuratorie cautioni. vt hic. r. l. vnica. vers. super furtis. §. vt
omnes tam ciuiles quam crimi. iudi. quem titu. glo. hic super verbo
cautioni. d. allegare dū allegat. §. de assesso. C. Tertio not. ex v. ex
ceptis tributariis. q. priuilegiatus vt cōueniat corā speciali iudice
r. nō corā ordinario nō intelligit priuilegiatus in istis tribus cas
ibus si de eis in prouincia conueniat. l. in tribus muneribus r. cri
minibus. cā ergo tributaria publicariū functionum r. criminū ex
cludit priuilegiū fori r. etiam in quibusdam aliis. vt. d. l. in sacris.
vers. ita vt si de ciuilibus. r. §. de palati. sacrarum lar. l. viros. nam
in criminibus non tollit priuilegium fori. q. reatus omnem ho
nozem excludit. l. ij. §. vbi sēna. vel clarif. r. l. raptor. §. de epico. et
cleri. In ter. in prin. ibi ministerio nō deputatos. subaudi vt erāt
castrensiā r. ministeria. r. alij descripti in quodam breui. de quo

hic fit mentio quem non habemus. Item ibi. nisi a tue. loquit ma
gistro officiorum. Itē ibi. sed ne in hoc iudicio. s. coram magistro
officiorum. Item ibi. nudis mandatis. l. scripturis sine causa. Et
sic nota quod nudum pceptum dicitur qd non continet iustam
r. legitimā causam. ideo potest sperni. l. fili infami. §. diui. ff. de leg.
j. r. ibi per Barto. r. l. §. commi. vel episto. Item ibi. actuarium.
quid sit dic vt. §. de actu. r. num. l. ne diuitius. r. §. de cro. mili. ann.
l. actuarij. sed Dy. dicit actuarium. l. apud acta constitutum. Item
ibi. in iudicio deponatur. l. querimonā p. r. istos. Item ibi. adno
cato quoq. sibi subaudi ad cuius officium spectat cogere arbitriū
procedere. §. de princ. agen. in reb. l. ij. §. arbitris vero. Item ibi. r.
maritis scilicet filiarum. Dy. Item ibi. exceptoribus. i. tabellioni
bus qui oia excipiant siue recipiūt in scriptis. vt. d. l. in sacris. Dy.
Item ibi. magnitudinis siua. l. §. delegatoria. §. de priuile. scbola. l.
ij. vers. quoties sane. coniuncto ver. ne tamen r. c.

De decanis. Rubrica.

Continua vt in rubrica. §. ti. l. q. §. tit. pri. dictum est de castren
sianis r. ministerianis verū q. illi eligūtur ex decanis. ideo sequit
titulus de decanis que fuit quedam constitutio greca. Et dicitur
decanus a deca qd est decem. quasi societas. x. virorum vel preposi
tus. x. virorum inde decanissa. l. vxor decani. vt dicit hic glof. Et in
iure canonico decani idem sunt qd canonici. l. non plures. r. l. qui
sub pretertu. §. de sacrosan. eccle. r. l. §. de collegi. Et quod sit offi
cium istorum decanorum secularium hic nō declaratur sed An. di
cit qd preerant decem forte agentibus. r. in marchia vocant in vul
gari capidecem.

Quatuor que ex corpore.

Quatuor ex decanis qui primū locū in ordine
tenuerunt per biennium ad primiceriatum officij
assumuntur. r. alij in eorum locum transacto bi
ennio subrogari debēt. hoc dicit. Patet ergo quod
in locietate decanorum sunt certi gradus seu numeri constituti. r.
quatuor ex his qui sunt in primo ordine debent eligi primicerij. r.
biennium. quo transacto debēt pariter remoneri. vt nullus rema
neat vltimus r. subsequentes in ordine eligantur. Et nota de offi
cio biennali. quia tanto tempore durabat officium istorum sicut
officium castrensiarum. §. titu. j. l. r. officium mensorum. §. titu
lo. j. l. vnica.

Magister officiorum regulariter est specialis iudex omnium
intendentium seruitijs principis.

Nostre pietatis.

Decani intendentes
famulationibus seu ser
uitijs principis sunt coram magistro officiorum r. non
coram alio magistratu conueniendi. hoc dicit. Et nota
hic. iustā causam dandi speciale iudicem intendētibus seruitijs
principis ne subducant a seruitijs principis vt hic. r. l. ij. §. de pre
po. sacri cubi. r. §. de filē. l. pe. Et magister officiorum regulariter
est specialis iudex omnium intendētū seruitijs principis vt hic.
r. d. l. ij. cum concor. ibi allega. r. dixi in rubri. §. de questo. r. magi.
officiorum. est illustris vt hic. C. Item nota quod duplex priuile
gium datur in hac. l. decanis scilicet priuilegium fori vt solum cor
ram magistro officiorum conueniantur. Item priuilegium fide
iussionis de iudicio sibi vt sufficiat eis dare priorem sue scbole. vt
hic. r. §. titu. j. l. fina. §. conuentos vero. vel syndicum seu actuaris
sue factorem sue scbole. d. §. conuentos. vel vnum ex consocijs. l. si
na. §. de agen. in re. Et per banc. l. in vers. r. agentes a duersis eos
dicunt doctores quod vbi datur priuilegium alicui quod sit exem
ptus a iurisdictione sui iudicis ordinarij cui suberat requirit qd
detur sibi iudex coram quo possit conueniri. Et ideo si quis impe
trauit quod esset exemptus a iurisdictione senescalli regni nō va
let impetratio. nisi in eodem rescripto exprimat de alio iudice si
bi dato coram quo conueniri possit r. pro hoc. §. de officio procon.
r. lega. l. ij. Nec obstat quod non debeat inquiri de impugnatione
eius quod facit princeps cum sit instar sacrilegij. l. ij. §. de crimine
sacrilegij. quia verum est quod de eius potestate non debet inquiri
sed de forma concessionis bene potest inquiri. argumen. §. si con
tra ius vel vtilitatem publicam. l. r. si nō cognitio. r. §. de aquadu
ctu. l. fina.

De mensuris. Rubrica.

Continua vt in glossa. quia mensores sunt accessores ad castren
sianos vt metiantur quantitatem lignorum necessariorum ad ca
stra principis. et quantitatem grani r. victualium. et quantitatem
boninum. r. quantitatem hospitiorum pro militibus. vt infra de
metatis. lege prima. ideo de eis subicit. r. de eorum dignitate ac
quirenda.

Primicerius.

strensi. l. fina. r idem in iudice appellatōis. vt bic. r. d. l. fina. nā r in causa appellatōis contestatur lis si pars est presens. l. vnica. s. ne lice. in vna eademq; causa tertio prono. r. l. si. s. illud. s. de temp. pori. appella. ¶ In quarto dicto ibi quoties sane. declarat solum medietatem sumptuum prestandorum in iudicio ordinario in v' befoze prestādam in iudicio provinciali ex delegatione iudicis ordinarij scilicet magistri officiorum. Et sic patet quod ¶ minus sol uitur in provincia q̄ in v'be. r minus coram arbitro vel delegato quā coram ordinario. vt bic. r. d. l. in sacris. ver. modum. Et not. ex verbo delegatione. q̄ in provincia non possunt milites societati armate militie cōueniri in ciuilibus causis nisi ex delegatione ma gistri officiorum etiam post tēpora cōmeatus. vt. j. in verbo ne ta men. ibi ex sentētia iudicij. r. l. si. vers. r. cū per provincias. ibi nec v'lo tempore. s. de castrensi. exceptis criminibus publicis funcio nibus r tributis pro quibus sine delegatione conueniuntur vt bic in vers. exceptis. r. d. l. si. vers. exceptis. s. de castrensi. r. l. si. s. vbi de cur. vel coarcta. r exceptis negociationib' publicis vel priuatis quas per provincias exercent. l. vnica. r ibi glo. r Saly. s. in quib' causis mili. fori prescrip. vti non pos. ¶ Et no. pro istis tributis et publicis functionibus potest ferri diffinitina sententia in contu macem. etiā lite nō contestata. vt tenet Bulic. de cu. r Bar. in. d. l. ij. s. vbi quis de cur. vel coarcta. licet ibi glo. teneat cōtrariū. ¶ In quinto dicto ibi hoc etiam adficiendo. declarat vt milites intra tē pus accepti commeatibus existentes in provinciis nō possunt ibi cō ueniri nisi pro tributis r criminibus sed post tempus commeat' bene possunt conueniri ex sententia tantū. id est ex delegatione ma gistri officiorum vt etiam dixi in precedenti. l. r tunc statur iurato rie cautioni ne patiantur detrimentum in querendis fiduciarioz bus si carent fidei iussore sui numeri siue scbole. vt. s. de castrensi. l. si na. s. si. r de prior. sacrorum scriptorū. l. in sacris. vers. ita vt si. Et sic no. ex hac parte quod ¶ tempore commeatibus scilicet vacationis r quietis durat priuilegia quod facit pro scolarij qui tēpore va cationis reuertitur domum vt retineat priuilegia quibus potitur dum est in studio vt dixi in. l. sacris. la. ij. s. de prior. sacrorū scrip torum. ¶ In sexto dicto ibi quoties autem ex verbis. declarat quan do sine scriptis r verbo tantum. r de facto ex consensu partium cō ueniuntur supra dicti milites. filij. serui. matres. r vxores. quia tūc nihil soluitur nomine sportularum. si autem propter negocij pau ritatem r de consensu partium procedatur sine scriptis tunc si cō tingat ferre sententiam contra supradictas personas soluent vnus solidū executori. vbi autem qualitas cause exigit citationem r alia in scriptis fieri soluetur nomine sportularum secundum qd prius dictum est. ¶ Differt vers. quoties a vers. sed si talis. qz in vers. quo ties. causa nō erat v'ilis r parua r de iure debebat ordinarie in scri ptis procedi. sed de facto consensu partū sine scriptis pcessum est quo casu nihil debet solui pro sportulis. vt bic. r. d. l. in sacris. vers. si. hoc si prolata. s. de prior. sacrorū scriporū. r ibi dixi. sed in vers. sed si talis. poterat procedi de iure ex consensu partū propter cau se vilitatē ideo soluant sportule. Et not. hic ter. in vers. consentiē tibus. conficta glo. si. qd ¶ per partes potest inuicem conueniri qd sententia feratur verbo r non scriptis. r sic per partes potest renū ciari solennitati iuris disponentis sententiam debere proferri in scriptis. vt. l. ij. r. l. ij. s. de senten. ex periculo recitandis. r. c. final. de sententia r re iudicata. lib. vi. r. c. quoniam contra falsam. extra. de probationibus. nisi in casibus in quibus potest fieri sine scriptis r preter consensum partium bodie. vt in autenti. nisi breuiores. s. de senten. ex periculo recitandis. r. c. sepe. de verborum significatio. et alij casibus nota. per glof. in autenti. de exhiben. re. s. sancimus. in glof. magna circa medium. colla. v. r in autenti. vt clerici apud proprios episcopos. colla. vj. r ibi glof. r in autenti. vt iudices sine quoquo suffragio. s. necessitatem. r ibi glof. in verbo ex non scri pto. colla. ij. ¶ Et idem in sacramento testis quod potest per partes remitti. vt nota. in. l. j. ff. de feris. r ibi per Bar. r est text. in. c. tuis. de testibus. libellus autem potest tacite omitti. r idē tenet glof. prima in fine. in. c. j. de libelli oblatio. et idem etiam de litis conte statio. vt nec tacite nec expresse possit remitti. vt tenet Barto. in di cta autenti. offeratur. et Joannes andre. in. c. de causis. de officio delegati. ¶ Juramentum autem calumnie bene potest tacite o mitti. sed nō expresse remitti vt notat glof. in. l. ij. s. sed quia vere mur. s. de iuramento calumnie. r ibi etiam Barto. et est text. in. c. j. de iuramento calum. lib. vj.

De castrensi omnium palatinorum peculio. Rubrica.

Cum generaliter supra dictum sit de priuilegijs omnium pala tinorum nunc specialiter dicit de peculij eorū. et loquitur hic s̄m glof. de militib' palatij qui principem sequuntur: s̄ tamē idē est de alijs numeris r legionibus milituz. s̄ de re mili. l. nemo miles. r itellige de militibus filijfamilias. quia patrefami. non habent peculium sed patrimonium. et q̄dū filius. efficitur paterfa. pe culium perdit nomē peculij. r vocatur patrimonium. l. fin. in fin. s. de inoffi. testa. r de istis peculij que numerant quatuor per not.

in. l. cum oportet. s. de bo. que libe. dixi plene insti. per quas perso. no. acqui. in princ. r. s. de silen. l. si. r per Barto. in. l. i. s. nec castren. ff. de collatio. bono. r tractatur in omnibus legibus hic allegatis in glof. in verbo. precipimus.

Multes palatinos. Rubrica.

Multes palatinos. Rubrica. palatini qui multis priuilegijs muniti sunt quicquid acquir tur vel parsimonia vel donatione principis eis ce dit in castrense peculium: sicut id quod in castris acquiritur pluritates itinerum r difficultates ex peditiōnū exercēdo. hoc dicit. ¶ No. ergo quod id qd quis acquir rit parsimonia. id est parce vinendo r parsimonando de salario sibi de publico cōcesso vel ex donis sibi collatis a principe vel alia contemplatione ipsius donatarij vel ex laboribus suis vel libera litate fortune. l. cum oportet. s. de bonis que libe. cedit in castrense peculium ipsius filij acquirētis vt non teneatur cōmunicare fra tribus in diuisione hereditatis paterne. vt bic. r. l. i. s. nec castrense. ff. de colla. bono. si autem donaretur cōtemplatione patris. ita qd pater esset causa immediata vel mediata non multum remota. tūc caderet in peculium profectitum. per ter. in. l. socium qui in eo. s. socius. ff. pro socio. r. l. sed si plures. s. in arrogato. ff. de vulg. r pu pil. Et ideo donata sponse cōtemplatione viri restituet soluto ma trimonio vt consanguineis r amicis. secus si sua vel suorum contē platiōe s̄m Bar. in. d. s. in arrogato. Et not. hic de verbo parsimo nia. qz etiam seruus parsimonico sibi de suo salario acquiri si bi tale parsimonicoatum in suum peculium conuenientibus oculis domini. vt. l. peculium ex eo. ff. de pecu. conuincta. l. iij. ff. de man. r idem in eo quod parsimonico sibi clericus de sua pzebenda. l. ij. s. de epif. r cleri. Et ideo nota ver. puluere. nam loquitur iuxta id quod videmus in transitu exercitus magnam ascendere puluere. milites ergo palatini qui sequuntur curiam principis siue castra non sunt immunes a puluere r sudore r labore. r ideo sunt priuile giati r habent castrense peculium sicut milites puluerēti r in expeditione existentes. r hoc vult iste ter. ¶ Nunquid autem in istis donatis vel in feudū cōcessis filiosa. a principe pater habeat vltim fructum. Et de quod non. l. cum multa. s. de bo. que libe. Sed nun quid in donatis matri r filio peruentis. dixi in. c. j. s. marchio. qui feo. dare pos. colla. x.

De equestri dignitate. Rubrica.

Supra in precedenti titu. dixi de militibus palatinis. nunc ve ro de militibus extra palatium existētib' in v'be tamen qui pres unt alijs militibus ad custodiam v'bis deputatis. Alij cōtinuāt aliter videlicet. s. dictum est de illustribus r spectabilibus r clarissimis. nunc vero de his qui tenent secundum gradum post cla rissimos.

Multes equestres prepositi. Rubrica.

Multes equestres prepositi. Rubrica. alij equestribus militib' ad cu stodiam v'bis deputati sunt in secundo gradu di gnitatis post clarissimam. hoc dicit cum glo. ¶ Pa ter ergo qd vltra quatuor dignitates de quib' dixi. s. de decur. l. si. est dare primum r secundū gradū post clarissimā dignitatem. que est minor ceteris. r intellige hic de militibus equestribus prepositis alijs vt dixi in sumario qz sim plex militia nō est dignitas vt dicit hic glo. quā nota. pro qua fa. l. si. ibi nō militia sed dignitas. s. qui mili. nō pos. r per Bart. in. l. ex eo. ff. de testa. mili. pro quo etiam facit. l. fordidoy. s. de eru. munc. r. l. quisquis. s. de coarcta. vbi ponitur copla inter militiam r di gnitatem que habet copulare diuersa vt not. in rubrica. ff. de iur. r fac. igno. Quod autē sit dignitas videtur probari. in. l. iij. s. de di gnita. Item qd non sit dignitas sed officij r sic milites possint di ci officiales facit. s. de hereti. l. curiales. r. j. de filijs officialium mi li. l. j. Itē etiam inter honorem r dignitatem videtur esse differen tia. l. generali. s. de sacrosan. eccle. r dic qd militia non est dignitas cōnumerata inter gradus dignitatum. de quibus dixi in. l. i. s. de pecu. sed est quedam dignitas in genere sumpta vt dixi in. l. i. s. de digni. in primo questio. r ibi per Bar. sed militia cum prepositu ra vt sunt capitanei siue capozales r bēdatarij bene est dignitas vt probatur in hoc textu. Et an in milite creando requiratur genus dicam. s. neg. ne mili. l. vnica.

De perfectissimatus dignitate. Rubrica.

Supra in titulo precedenti dixi de dignitate equestri. nunc de alia que vocatur dignitas perfectissimatus: quia pfectissimus de bebat esse miles qui ad hanc dignitatē eligebatur vt dicit hic glo. quale tamen fuerit illud officium non declaratur hic nisi forte ille esset perfectus qui in v'be coronat imperatores r imperator soluit omnia eius debita de quo facit mentionem Bar. in. l. j. in princ. ff. si quis test. lib. esse ius. fue.

Dignitas. Ad perfectissimam dignitatem non admittit servili vel curiali conditioni obnoxius, vel alterius vilis ministerii operator, vel eius honoris pretio redemptor. h. d. C. Not. ergo q obnoxius alicui curie et viles artes exercentes de quibus dixi in l. ne quis. s. de dignita. et negociatores mercimontorum. L. agentes. s. ex ceptis. ff. de agen. in re. sunt a militari dignitate excludendi vt bic. z. d. l. ne quis. et i. nego. ne mili. l. vnica. C. Similiter redemptores dignitatis in suffragio. id est pretio sunt ab ea excludendi. vt bic. et l. si quemquam. s. de cpi. et cleri. et l. si. s. de murilegu. et l. vnica. s. de arbleris. qz virtute atqz premio et non suffragio debent dignitates tribui. vt bic in glo. et dixi in l. vniuersi. s. de legatis.

Qui militare possunt vel non possunt. Rubrica.

Quid sit. s. de militibus et dignitatibus, verum q non omnes ad militiam, vel dignitatem, vel ad duplicem dignitatem aspirare possunt: ideo subsequenter positur hic titulus.

Militie. Volentes militare debent se presentare ei qui habet ius probandi. scilicet magistro officiorum. Item nullus causa litis vitande militare potest. h. d. Debet enim volens militare primo experiri a magistro militum si est aptus et sufficiens vel no. f. de re milita. l. pe. sicut et scholaris volens ad doctorem dignitatem ascendere debet primo examinari. vt in l. magistros. s. de professio. et medi. et post illud si reperitur sufficiens ad militiam non admittitur nisi ex litera approbatoria principis. vt in d. l. penul. et s. de ag. in re. l. matricula. in fine. Item nota in vers. non autem. qd qui causa litis in boan de vel vitande militiam assumit. scilicet vt ipse magis et aduersarius minus audeat molestare. debet aduersario presentente a militiam remoueri, et ad pristina conditionis statum reduci vt bic. et l. qui derelicta. s. de decur. et l. vnica. s. de colla. et l. si maritus. s. i. verfici. ceterum. ff. de adul. et i. l. proxi. et alius concordat. bic in glo. allegatis. et l. qui cum vno. s. non omnes. qui concol. ff. de re mili. Quod facit contra eos qui faciunt se scholares vel familiares scholarium causa evitandi lites et creditorum incursum fm And. In ter. ibi: militie. scilicet armate. Item ibi: nomen dare vultis. subandi et per consequens fructum habere. arg. s. de feris. la. null. lo. Item ibi: litis causa. scilicet vt essent potentiores suis aduersariis. Item ibi: postulantibus aduersariis. ergo a contrario sensu ubi aduersarij non postulantur in dex. ex officio ipsam amonere no potest. et hoc tenet hic Odof.

Non tantum. Ad prodest fraus facienti se ascribi militie vt publica munera euitet. h. d. Retrabitur enim a militiam ad primam conditionem. vt s. l. proxi. cum suis concol. et concol. l. cura. s. cum multis concol. ibi alleg. ff. de mu. et bono. vbi gl. inducit illum ter. et istum contra fratres de penitentia. qui tale habitum assumunt causa ciuilitum munerum publicorum euitando nam vt eis no prodest assumptio talis ordinis facta in fraudem. de quo per Bar. in l. semper. s. quibusdam. ff. de iure in iur. et dixi. s. de exco. tribu. l. si.

- 1. Coloni sunt conductores seu laboratores terrarum fertillim.
- 2. Colonus ascriptitiuus vel censitus an aspirare possit ad celestem militiam.

Ultra peruigili. Coloni vel saltuenses ad militiam armata vocantur et conductores seu laboratores terrarum fertillim. Saltuenses vero sunt conductores pratorum fm glof. bic. Vel dic fm Odof. qd saltuenses sunt custodes pratorum et vinearum et aliorum locorum vt no. glo. in l. ne quis. s. de digni. Parer ergo quod coloni nullatenus possunt ad militiam armatam aspirare sed debent agris intendere. l. colonos. la. s. de agri. et censu. et si ad militiam aspirauerunt sunt ad culturam reuocandi. vt in l. bic in glo. alleg. C. An quid autem ad militiam celestem possit colonus ascriptitiuus vel censitus aspirare. dixi in l. quemadmodum. s. de agri. et censu. De colonis autem partiaris nostri temporis quibus vtimur in Italia no est dubium q clericari possent cum sint astricci glebe sed liberi vt dixi. s. de agri. et censu. in rub. Militare autem in armata militiam no possunt coloni isti partiaris. vt s. de digni. l. ne quis. no ex defectu nobilitatis. sed quia ex tam vili ministerio no debet miles assumi. l. vnica. i. nego. ne mili. ac etiam fauore publico ne deseratur cultura. l. colonos. s. de agri. et censu. et argu. l. proxi. in ratione quam assignat Odof.

Curiales. Curialis vel coarectalis conditionis existens ad armatam militiam no assumitur. hoc dicit. Ratio est fm Odof. quia suam curiaz dimittere no possunt. nam et coarectales sunt etiam ma-

- gis curiales scilicet magis coarctati et astricci vt dixi in l. quicquid. s. de prin. agen. in re.
- 1. Nemo potest eodem tempore duplici fungi militia sine arma. re sine inermis militie.
- 2. Sicut non licet eodem tempore duas dignitates habere ita ne licet duas prebendas habere.
- 3. Licet actus no teneat nec effectus habeat tamen habet locum pena.
- 4. Rescriptus quis impetratur per surreptionem quod presumitur vbi quicqz est impetratum super prohibitis.
- 5. Habentia dependentiam et conuentionem iudicantur vt vnum.
- 6. Princeps si reuocat priuilegia omnibus concessa intelligitur de priuilegijs ad postulationem concessis.

Ss quide alias his quide. Memini licet impetrare vt eodem tempore duas dignitates vel militias diuersi generis vel dignitatem et militiam valeat obtinere. pena impetratibus et iudicibus admittentibus imposta. secus si non impetratione sed meritis concedantur: quia tunc electioni est locus concessa facultate tamen alienandi priuilegium militia derelictam. si alienabilis erat. Item secus si sunt dignitates vel militie connere quibus licet eodem tempore vti. hoc dicit vsqz in fin. Et sunt quatuor partes sine dicta huius. l. que fuit Iustiniani fm Odof. In primo disponit in his qui tempore huius legis impetrauerunt binas trinas et plures dignitates separatas et discrepantes vt eligant qua velint retinere alius pretermisissis statuens q in posterum nullus audeat affectare eodem tempore vltra vnam militiam armatam vel inermem. et imponens penam impetranti plures et officialibus suscipiendis et annullat dicta impetratione. In secundo dicit ibi scituris. remouet du bina de bis qui habentes vnam militiam promouentur ad aliam dignitatem. vt ad resendas prouincias. no impetratione sed eorum meritis. et isti tales finita administratione seu dignitate eis concessa habent electione an velint retinere circulum prime dignitatis vel secunde. In tertio ibi monente. dictis eligentibus concedit beneficium vt militiam quam omittunt: aliam eligendo possint alienare et in alios transferre si militia erat alienabilis qd quando sit dicit vt in l. omnino. do. s. si. s. de inoffi. testa. et tetigi. s. de peri. suc. pa. l. vnica. In quarto ibi: excipien dis. facit exceptionem a regula data in principio legis cum dicit q quis no possit tenere duas militias sed debet alteram eligere. nam hoc fallit qd militie sunt simul coposite et connere. prout est in viris candidatis et laterculensibus et pragmaticis rris et secretariis qui omnes sunt de militia memorialium sacrorum scriuinarum. et de militia agen. in rebus. quia ille militie sunt connere et habent conformitatem adinuicem et eadem habent priuilegia. l. si. s. de princi. agen. in re. Mo. primo in principio in ver. in posterum. regula q nemo potest eodem tempore duplici fungi militia sine armate sine inermis militie vt dicit bic gl. in ver. ordinis. cocor. s. de pri. sacro. scri. l. hac parte. et ibi dixi. et in alijs cocor. alle. in gl. bic in verbo militis. C. Si autem quis eodet tempore extrahatur ad duo officia regulariter no obtinebit ambo: sed in eius erit electio: ne anteqz acceptet qd retinere velit. vt bic in prin. nisi esset electus primo. l. libertus. s. prescriptione. cum simi. ff. ad muni. Et quo no potest nisi per appellatione se erimere. l. i. s. de decur. et l. si ad scribatu. et l. bi qui. s. de appel. Fallit in eo cui licet habeat vnam militiam additur alia propter eius merita. puta ad administratio. puluicie licet administratione finita debeat eligere in qua dignitate velit residere. vt bic in vers. scituris. Fallit etiam quando dignitates sunt connere adinuicem quo casu potest quis eodem tempore vtraqz habere vt bic in ver. excipien dis. et bic in glo. h. et l. comperimus. et qd ibi dixi. s. de prori. sacro. scri. Item fallit quando sunt dignitates honorarie. scilicet sine administratione vel vna cu administratione alia sine vt dixi in l. maior. s. de dig. Item etiam limitant aliqui hac l. q aliquis no possit habere plures eodem tempore dignitates. scilicet pares: vel primo maiore et deinde minore: licet ad minorem non compellat. l. maioribus. s. quemadmodu ciui. mune. in di. sed et minorem primo et deinde maiorem eius meritis superuenientem habere non potest simul habere. vt d. l. maior. s. de dig. Et dicit bic glo. qd si cut non licet eodem tempore duas dignitates habere ita nec licet duas prebendas habere de quo in c. cu singula. de preb. in vi. et c. de multa. de preb. et c. q nonnulli. de clericis no residen. de quo dixi in l. hac parte. s. de prori. sacro. scri. Et sicut licitum est habere duas dignitates conneras. vt. f. in fine huius. l. Ita duas ecclesias sine prebendas conneras quo casu potest vni per se alteri per vicarium deseruire vt not. in d. c. q nonnulli. Item ex causa occurrentis necessitatis potest quis in eodem loco gerere duo officia. argu. l. si. s. de exco. C. Secundo no. in ver. quauis infructuosa: iuncta glo. 3. qd licet actus no teneat nec effectus habeat tamen habet locum penam de quo dicit per Barto. in l. si quis legatu. ff. de fal. et per Ly. in l. si quis non dicam rapere. s. de epis. et cleri. Contra quod opponit bic glof. et non soluit de l. vltima. ff. q quisqz iuris. debet allegare l. j. s. vlti. quia. l. vltima nihil facit. Sed dicit quod non obstat quia ibi effectus non habuit effectum de iure vel de facto. bic autem saltem habuit

saltem habuit de facto: arg. l. quieta mente. ff. de furtis. Vel dic qd bic punitur effectus propter frequentiam plurimum militiaru que fiebant. ar. s. de fur. l. si quis seruo. r. s. de peti. bo. subla. l. j. r. ff. In ter. ibi mereantur singulis. na olim binis vel ternis dignitatibus poterant uti. Doff. Item ibi: qui susceperunt in fionem angusta subaudi continentem duarum dignitatum collationem. Item ibi: per surreptionem elicitam quod nonnunquam contingit. Not. quod rescriptum quandoq impetratur per surreptionem quod presumitur ubi canq est impetratum super prohibitis. vt bic. r. l. j. et ff. de peti. r. l. ff. in fi. s. si nup. ex refcri. r. alis conor. bic allega. in glo. in versu. susceperunt. Et qualiter de surreptione cognoscatur r super ea procedatur. Dic in l. r. si legibus supra si contra ius. Item ibi: scriuiss. i. notariis sine scriuariis. Item ibi: quorum interfit. Erant enim quidam officiales in curia imperiali ad quos pertinebat inquirere ex precepto butus. l. vtrum quis de nono assumperit aliud officium vel altam dignitate. r an renuncianerint pisme vel non. vt sic impetrantem repellant r ei hanc legem obiciant als puniantur in. r. libris. vt bic dicit tert. Item ibi: de posuerunt sollicitudinem. i. administrationem officii cum sollicitudine faciendam. l. monente. supra de delato. Item ibi: r pretium consequendi. Not. quod non videtur hoc casu habere rem qui pretii habet. Et sic hoc casu pretium non succedit loco rei quo ad exclusionem alterius dignitatis retente r quantum ad eius administrationem: vt bic. sed quo ad utilitatem videtur habere rem. l. r rem. ff. de peti. bere. r ibi de hoc per Bart. r vide enim in l. imperator. s. ff. cum. l. seq. ff. de lega. ff. Item ibi: ex cipiendis. scilicet vt noua erigat dignitatem r etiam antiquam retineant r hoc propter conneritatem r coherentiam officiorum r dignitatem: vt sequitur in ter. Et sic no. quod dependetiam r conneritatem habentia indicatur vt vnum in. c. cum singula. de preb. in. vi. r quod in vno statuatur alteri tribuitur in. c. translatio. de constitu. r vno probato probati est reliquum. vt not. glo. xxxj. distin. si laicus. Et adde per Bart. in l. ff. de iuris. om. iudi. r l. ambitiosa. ff. de decre. ab ordi. fa. Et ppter conneritatem officiorum dicit Ange. qd potest committi vni vt sit iudex r notarius maleficiorum in l. comperimus. r ibi retigi supra de proxi. sacro. scri. Item ibi: atq candidatis. Subaudi qui presunt epistolis legendis ipsi principi. Item ibi: latriculensibus. erpone vt supra de proxi. sacro. scri. l. comperimus. r l. certe. ver. qd ne decetero. Item ibi: pragmaticarum. i. qui scribunt pragmaticas sanctiones in concilio procerum faciendas. Item ibi: vel a secretis als secretariis. i. qui pcerant secretis principis. Item ibi: iungantur. scilicet per legem scriptam r no per priuilegium principis videntis secundum glo. bic. ex qua no. quod plus operatur concessio principis per modum legis generalis quam per modum priuilegij vel rescripti impetrati. Si ergo p princeps reuocat priuilegia omnibus concessa intelligitur de priuilegijs ad postulatione concessis non de concessis per legem generalem. l. vacuatis. cum gl. supra de decurio. cum ff.

- 1 Ignorantia probatur eo ipso quod contrarium scilicet scientia non probatur.
- 2 Negans excipit se ignorasse: r in exceptionibus reus est actor.
- 3 Licet de natura legis sit disponere sup futuris negocijs tamē quādoq super preteritis adhuc pendentibus.

Super seruis. Seruus assumens militiam dno ignorante militiam dno sciente ingenuus efficitur r dominas iure patronatus priuatur r militiam retinet si vilis est, als ea priuat. in militantijs vero ante legem istam r ad presens statuitur dno ignoranti terminas. xxx. dierum ad reuocandum. hoc dicit. Et concordat. j. l. proxi. r primo loquitur de militantijs post leges istas. Secundo de militantijs ante legem istam. secunda ibi. super seruis vero. C. Prima pars diuiditur in duas: quia prima in domino ignorante. Secunda in domino sciente. secunda ibi. si vero scientibus. Et no. ibi ter. qui semper allegatur quod r probatur ignorantia eo ipso quod contrarium scilicet scientia non probatur r est nouum genus probatijs sicut And. nam presumptio iuris sine iudicium dicitur probatio r probare dicitur qui illam inducit. vt bic. r l. indicia. s. de rei vendi. r habet locum hec regula r huiusmodi ignorantie a lege suppleta probatio in his in quibus presumitur ignorantia. vt in factis alienis. vt bic. r l. verius. ff. de pba. r l. hoc autem. ff. de administra. tuto. r l. fin. ff. pro suo. non ergo habet locum in facto proprio nisi sit antiquum vel intricatum in quo veri similiter cadere possit ignorantia. l. quāq. ff. ad velleia. r per Barto. in. l. non fateatur. ff. de confessis. Nec etiā habet locum iuris communis dispositio. cuius ignorantiam nemo allegare potest. nisi sit miles. l. fina. in prin. s. de iure deliberan. vel mulier in casibus tantum a lege permissis. s. l. fin. de iuris r fac. ignoran. Quare autem incumbat hic probatio neganti se sciuisse cum regula sit vt affirmanti incumbat probatio. l. actor. s. de probationibus. r l. ff. co. titu. Respondit hic glof. quia negans excipit se ignorasse r in exceptionibus reus est actor. l. j. ff. de excep. excipit ergo reus sed excep-

ptionem non tenetur probare: sed propter presumptionem ignorantie transfertur onus probandi in aduersarium: vt bic. Et sic patet quod contra talem presumptionem ignorantie admittitur probatio scientie in contrarium. videlicet per denunciationem sibi factam vel per famam publicam. secundum glo. not. in l. si tutor. s. de peri. tut. r in de. j. in fi. de cōces. preben. r. it. q. j. ordinationes. r per Bar. in. l. si cui. s. eisdem. ff. de accu. Sic r als notorium debet deduci: sed non probari. l. si adulterium cum inceptu. s. idē pollitoni. ff. de adul. Glof. tamen in. l. si cui. s. eisdem. ff. de accu. dicit quod imo se ignorasse debet quis probare suo iuramento. de quo dicit in l. inuenimus omnes. in fine. s. de prepo. sacri cubicu. Secundo nota bic casum in quo de facto assumens militiam sciente domino liber efficitur, r post libertatem iuste militat si est vtilis: als nisi per legem efficeretur liber non posset militare r capite punire. l. ab omni militia. ff. de re mili. r l. generales. de tabula. r. l. ff. si seruus aut liber. Alis plures casus in quibus seruus efficitur liber vide in l. vnica. s. de lati. liber. tollen. per totam legē. C. Tertio nota casum sicut And. in quo prescribitur rei venditioni spatium xxx. dierum interdum quatuor mensium. l. cum duobus. s. idem respon. socijs qui cessantis. ff. pro socio. Interdum sex mensium. l. fin. s. de cens. interdum anno. in aut. de sanc. epist. s. si seruus. Interdum triennio in aut. de mona. s. sancimus igitur sacras. colla. j. r insti. de vsuca. in princip. interdum decennio vel vicennio. l. vnica. s. de vsuca. trāsfos. Interdum xxx. vel xl. anno. l. omnes. r l. scit. s. de prescrip. xxx. anno. Ultimo not. bic in fine quod licet de natura legis sit disponere super futuris negocijs. l. leges. la secunda. s. de legi. tamē etiaz quandoq disponit super preteritis adhuc pendentibus. vt bic de quo dicit in l. penult. s. de decurionibus. Patet etiam bic quod licet lex sumat vigorem a die publicationis post duos menses. in aut. vt facte no. constituto. in princip. collatio. fr. r dicit in. d. l. penult. hoc est verum nisi minus vel maius tempus statuatur in. l. vt bic patet. In textu ibi: adire competetem iudicem scilicet intra triginta dies a tempore scientie computandos. j. l. proxima. Item ibi diuulgata est subaudi. r ipsi domini presentes fuerint vel scierint. in l. proxi. j.

- 1 Imperator non ita mouet ad donandū seruis sicut liberis.
- 2 Examinatio eorum qui ad militiam admittendi sunt plura continere videtur.
- 3 Necessitas interdum erigit vrbanos ad arma compelli.
- 4 Sabios ferrarios/carpentarios/macellarios r cernouū apertioqve natores conuenit sociare militie.

S quis seruum. Dominus patiens seruum suū esse in dignitate priuatur dominio r iure patronat. si vero domino ignorante seruus ad eam aspirauerit: tunc intra triginta dies tātum datur domino a tempore scientie venditionis facultas. hoc dicit. Et conor. s. l. proxima. in qua specialiter dicit de armata militia a seruo assumpta sciente vel ignorante domino. Hic vero nō de militia sed de alia dignitate a seruo assumpta declarat ne aliquid intactum r imperfectum relinquatur. vt l. pē multima. s. ad ille. r patet hic in versu. cui inre. quod r imperator non ita mouetur ad donandum seruis sicut liberis. nec ita admittuntur serui ad adorandum principem sicut liberi quantum canq cum suis accedant dominis: nō enim vult seruis in suo habere seruitio. l. inuenimus omnes. s. de prepo. sacri cubicu. Item patet hic non militia sed dignitas. quod militia non est dignitas. de quo supra dixi. de quest. dignita. l. vnica. Item nota bic de prescrip. xxx. dierum que non currit ignorantie sed solum a tempore scientie. vt bic. r. s. l. proxima. r ff. quando appellandum sit. l. i. s. penultimo. r l. annus. ff. de calumniato. r l. quinquaginta. ff. de ex causa. tuto. nam scientiam non ignorantiam volumus obligari. vt supra de tabul. l. generali. ff. de iurisdic. omnium iud. l. si per roie. r. ff. de iudi. l. ff. in princi. r supra de iuris r facti ignorantia. l. non idcirco. Et hoc verum qd non currit ignorantie nisi fuerit admixta culpa. l. tutor. s. ff. de pigno. actio. Item hoc verum qd non currit ignorantie quantum ad eius incommodum. vt bic. sed quantum ad eius commodum sic. l. genero. ff. de his qui notan. infami. Ultimo nota. bic glof. j. quod officium tabellionatus non est dignitas: sed est munus publicum. nam appellatione publicorum munerum proprie sumendo non continentur dignitates et honores. l. honoz. s. primo. ff. de muner. et honoz. et quando sit dignitates et quando non. dicit in l. vniuersos. s. de decurioni. In textu ibi fuerit notum. scilicet quod seruus eius fugerat r in dignitate postus fuerit puta in edilitatis dignitate: vt s. si seruus aut liber tus. l. ff. Item ibi numerati: scilicet autoritate butus legis. r. s. l. proxi. Item ibi habere dignitatem. scilicet si fuerint vtilis: alias si inutiles dignitate priuatur. s. in l. proxi. Demum scias quod serua minatio eorum qui ad militiam admittendi sunt. de qua. s. eodē l. j. plura continere videtur. Primo enim examinandum est de qua plaga mundi sit. Item an ex vrbibus vel rure: et in qua etate sint tyrones: eligendi vultus quoq r corporis inspectio est habenda: oēs est nationes q vicine sunt soli nimio calore siccitatis amplius

* Examina- tio eorum qui militare volūte qualis sit r in quibus consistit: r que bic dicit scripta sunt in Regestio de re militari vbi videt.

quidem sapere, et minus habere sanguinis dicuntur. ideo metuit vulnera: quia exiguum sanguinem se habere nouerunt. Septentrio- nales vero populi remoti a solis ardoribus et largo sanguine res- dandantes sunt ad bella promptissimi de temperationibus ergo plagis eligendi sunt milites quibus et copia sanguinis suppetat ad vulnerum mortisque contemptum. de agris vero non vrbibus ty- ro sit eligendus et quidem rusticana plebs armis dicitur aptior: quia sub duro labore nutritur solis patiens: vmbre negligens: bal- neorum nescia: deliciarum ignara: simplicis animi: paruo conten- ta: duratis ad omnium malorum toleratiam membris. Interdum tamen necessitas erigit vrbanos ad arma compelli. de etate vero tyronum eligendorum. et quidem secundum antiquam consuetu- dinem incipientem pubescere ad tyrocinium eligendum nullus igno- rat. velocitas enim est que perfecto exercitio extremum efficit bella- torum. ex vultu quoque, ex oculis et omni conformatione membro- rum tyronum est habenda conspectio. Non tantum enim in hominibus sed in equis et canibus virtus multis declaratur indicibus sicut do- ctissimorum hominum disciplina comprehendit. Est ergo adole- scens martio operi deputandus vigilantibus oculis: erecta ceru- ce. lato pectore. humeris musculosis. valentibus digitis. longio- ribus brachijs: ventre modicus. suris exilio. et cruribus superflua carne distantiibus: sed neruorum duricia collectis. Cum hec in ty- rone signa deprehenderis proceritatem magno opere non deside- res. Cuius insuper artis tyrones sint eligendi vel repudiandi. Et quidem piscatores, aucupes: dulciarios: lincones. omnesque qui ali- quid ad muliebricia tractasse videbantur longe arbitror pellendos a castris. Fabros autem ferrarios carpentarios macellarios et ser- uorum apozonimque venatores conuenit sociare militiae. Et hoc est in quo tota salus reipublice consistit ut tyrones non tantum corpori- bus veritiam animis prestantissimis deligantur. sic et iuuentas cui defensus prouinciarum. cuius bellorum committenda fortuna et genere si copia suppetat et moribus debet excellere. honestas enim idoneum militem reddit. verecundia dum prohibet fugere facit esse victorem. hec in primo libro Flauii Vegetii de re militari. iij. iij. v. et vi. inueniuntur. Curiales insuper vel coarctales tante alligatæ conditioni ad armatam militiam accedere nequeunt. f. de tyro. l. j. et f. de actu. et numeris. nemini. et s. eo. l. iij. Coloni quoque et saltu- ses volentes vel inuiti ad armatam militiam non accedunt. s. eo. l. iij. Adulteri quoque vel aliquo publico iudicio damnati a militia repelluntur. l. qui cum vno. s. adulteri. ff. de re militari. Item qui pati- tur status controuersiam et qui est redemptus ab hostibus antequam soluat pretium redemptionis. l. qui status. ff. de re militari. Item criminis reus postularus. l. sine. ff. de re milita. et s. de reis postu. l. vnica.

De negociatores ne militent.

Rubrica.

In titulo precedenti dixit de aliquibus qui militare non possunt ut sunt serui coloni curiales vel coarctales conditione annexi. verum quod sunt etiam alij militare prohibiti propter vile ministerium quod exercent: ideo de eis subicit.

1. **De negociatores dicuntur militare impropie et large sumpta militia.**
2. **Causa publice utilitatis aliquid permittitur quod alias non per- mitteretur.**
3. **Multa impediunt contrabenda que non dirimunt iam contracta.**
4. **In milite an requiratur genus.**

Sos qui. **De negociatoribus** est omnis mi- litaris dignitas interdicta. exce- ptis argenti distractionibus qui non ad armatam militiam sed ad aliam quacumque accedere possunt. Qui vero ante hanc legem militiam assumpserunt illam retinere possunt: dum tamen a negociatione se abstineant alias si militia priuarentur: armorum tamen constru- ctiones militiam obtinere et suam negociationem exercere valent. b. d. Et cum primo dicto concor. l. ne quis. s. de digni. et l. si coarctalis.

in si. f. de coarcta. Dicuntur tamen negociatores militare impropie et large sumpta militia. l. si. s. de pigno. et l. si. s. de iurisd. om. iud. sicut quilibet dicitur militare in arte sua. vt no. in. l. aduocati. s. de aduo. iudi. Sunt ergo tres partes. Primo ponit regulam cum ex- ceptione. Secundo ibi qui vero tollit dubium de negociatoribus mi- litantibus ante presentem legem. Tertio ibi illis qui concedit armorum constructoribus propter artis conformitatem militare usque in finem. Et hanc legem nota contra milites florentinos stationarios vt militia priuari debeant negaudeant priuilegijs militum de quo per Ly. et Saly. in. l. j. s. de iur. et fac.igno. et Bal. in. l. j. s. qui bo. ce. de. pos. et glo. hoc tenet in aut. de manda. princi. s. si. collatio. iij. Ra- tio autem quare artifices et negociatores et alicui ergasterio prece- ptis prohibentur a militia non est ratione militie personarum cum libertus militet: vt dicit hic gloss. et simplex militia non fit di- gnitas. s. de equestri dignitate. l. vnica. sed est ratione utilitatis

artificij. l. ne quis. s. de dignita. Et quia distractio argenti non est vile artificium vt hic dicit gloss. et sunt viles omnibus contracti- bus: ideo distractores argenti in vrbe ad militiam admittuntur li- cet non ad armatam admittuntur: ex eo quia memores distractio- nis argenti non essent continue armis intenti: prout esse debet mi- litantes in armata militia. vt. l. milites. s. locati. et hoc fuit hic de mente gloss. Et sic not. in hoc versu. exceptis. quod causa publi- ce utilitatis aliquid permittitur: quod alias non permitteretur: quia enim argenti distractores sunt viles omnibus contractibus. ideo ad omnem militiam assumuntur et quia non essent viles ar- mate militie: ideo ab ea repelluntur. Secundo no. in versu. si qui vero. quod milites negociantes ante prohibitionem milita- tis retinent militiam ante prohibitionem habitam si negociatio- nem derelinquant. Et sic patet quod multa impediunt contrabenda que non dirimunt iam contracta. de quo dic per Bartol. et la- tius per Jaco. but. in. l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. et per Dyn. in regula iuris actum legitime. libro sexto. Probatur etiam hic regula cum lex in preteritum quid indulget in futu- rum vetat. l. cum lege. ff. de legi. et s. titu. j. l. eis quidam. Tertio no. ex sine quod fabricatores et aptatores armorum propter conue- nientiam similitudinem et conformitatem non vetantur a militia conuenienti sue professioni vt hic. et s. titu. j. l. cis. s. excipiendis. Nam omne simile applaudit suo simili vt hic. et l. non possunt. in fin. ff. de legi. Et facit iste text. quod priuilegium concessum ven- dentibus in bello ea que non respiciunt necessariam causam belli: non preiudicat venditoribus armorum quibus bellum repara- tur. arg. l. interdum. ff. qui potio. in pigno. habe. et l. periculi. s. de nautico fenore. iuncta. l. sine. s. de pigno. et l. assiduis. s. qui potio. in pigno. habe. Nunc queritur an in milite requiratur genus. id est vt sit de genere nobili seu militari vt alias non possit esse miles. Et primo videtur quod non requiratur nobilitas generis quia li- bertus qui non est de nobili: sed potius ignobilis et seruilis genere potest esse miles. s. de liber. et eorum libe. l. penulti. et alij iuribus hic in glo. si. allega. Item quia miles a militia. i. duricia dicitur. l. j. in si. ff. de testa. mili. sed istam duriciam potest habere nobilis si- cut ignobilis et econuerso: ergo et c. Tertio quia requisita in mili- te creando connumerantur per glossam in. l. penulti. ff. ex quibus causis ma. et in autenti. de m. anda. princip. s. sine. colla. iij. sed ista nobilitas generis non exigitur ibi necessitatem per gloss. istam: ergo et c. In contrarium quod requiratur genus facit iste text. et videtur text. in. l. nullus. s. ad. l. iulii. maiesta. et c. colla. de pace tenen. et eius viola. s. si miles aduersus militem. nec obstat quod dicitur de li- berto milite quia intelligitur de milite pedestri. lege a caligato. de nupt. s. Quid tenendum dic primam partem per rationes et iur- ra in ea allega. et quod not. per gloss. in. l. vnica. s. de equestri digni. et l. penul. et l. fin. s. titu. j. Accobstat. l. nullus. s. ad. l. in iur. maiesta. et ibi ponitur distinctio. vel militie vel generis: et ita distinguit militiam a genere: vel quod vt excusetur miles a questionibus de quibus ibi loquitur: requiratur genus: nisi sit factus miles a prin- cipe. et tunc non requiritur cum ipse sit qui non libet. vt dicit in. l. j. s. de digni. et argu. l. si. ff. de albo scriben. Item non obstat. d. s. si miles. quia ibi est speciale in causa duelli. vt qui requirit alius ad bellandum debeat esse de genere militari antiquo et non nouus miles. Vel dic quod ibi loquitur de consuetudine feudali et sic fit feudalis vsus et non ius commune. Vel dic quod ibi dicitur debet esse natione legitimus miles cum suis parentibus (et priuate negociationis et seruitutis videlicet vt non fuerint negociatores vel serui. Non autem negat quin possit quis militare licet non sit ex genere militari dum modo sit alias habilis.

De re militari.

Rubrica.

In precedenti titulo dixit qui possunt militare et qui non: nunc vero de rebus et negocijs ipsorum militantium subiungit.

Stipendia. **De stipendijs** Captus ab hosti- bus et postliminio reuersus non consequitur stipendia vel donaria medijs tyris quo stetit in captiuitate. b. d. Et no. hac. l. p. m. Bar. pro militibus nostri temporis qui capiunt in bello quod non debet habere salariu pro tempore quo steterunt capti nec dona que consueta erant eis presentibus fieri ultra stipendia. et intellige hic de his qui capiuntur presidio. id est prouiso et eorum lenitate et negligentia et ideo sibi imputent si non recuperant sicut et desertor qui sponte deserit quis restituatur non tamen recuperat stipendia et donaria medijs temporis: nisi indulgentia prin- cipis ei indulserit. l. qui excubias. ff. eodem. et infra eodem. l. cum allegat. Secus autem in his qui improprie capiuntur sine eorum negligentia et culpa forte dum iter consuetum faciunt vel episto- las ferunt vt hic dicit glossa. vel forte dum necessitati seruiunt vt glossa in. l. iij. s. sed si ex improviso. ff. eodem. Quia tunc reuertit ab hostibus recuperant stipendia et donaria medijs temporis. dicto. s. sed si ex improviso. et l. non omnes. s. penult. cod. titulo. Sic etiam commeatum

commeatum accipiens pro tempore absentie consequitur stipendium vt dicit in l. bac lege. s. de prior. sacro. scri. Et est argu. bec lex quod si ambasciator captiatur a latronibus vel inimicis sua culpa vel negligentia, quod pro tempore captiuitatis non debet habere salariu nec debent ei damna restitui alias secus. de quo dicit plene per Bart. in l. si feruus. s. quod non. ff. de furtis. r tangitur in l. inter causas. s. non omnia. ff. mandati.

Viginti. Qui viginti annis militauit r sic stipendia militie adimpleuit a sordidis muneribus excusatur. h. d. Est enim regulare r completum tempus militie viginti annorum. l. ij. r. iij. s. de his qui non impletis stipendiss. r. l. sed r milites. s. qua docq. ff. de excusa. tuto. Quod tempus si quis impleuit excusatur a muneribus personalibus dicta. l. ij. r. iij. Item excusatur a patrimonialibus sordidis r extraordinariis non autem a patrimonialibus honestis r ordinariis. l. ij. in fin. ff. de priuile. vetera. r. l. j. de veterant. r hic glossa.

Milites. Dimissus a militia ignominie ca efficitur in famis r perdit dignitate potest tamē vbiqz morari pter qd in locis interdictis scz Rome r alijs locis vbi sit impator. h. d. Est enim missio ignominiosa que infamat r excludit a dignitatibz. vt hic. r. l. ij. s. de digni. r. l. sed r milites. s. sed ignominia. ff. de excu. tuto. r. l. j. s. de his q non imple. stipen. r dicit vt ibi dicit. Et est missio honesta siue causaria q non infamat. l. h. r. ibi dicit. s. de his qui non imple. stipē. r alijs conoz. hic in glo. allega.

Defunctorum. Bona militis in desertione defuncti confiscant. h. d. Diuersimode enim puniuntur desertores sicut diuerse sunt desertiones. l. nō omnes. per totā. l. ff. eo. r. j. l. priora. Et nota hic casum in quo morte rei non extinguitur crimen quo ad bona que publicantur post mortē delinquentis. Sunt r alijs casus insti. de heredi. que abintesta. dese. s. per contrarium. r ibi dicit.

Per solā indulgentiā principis quis nō recuperat stipendiu r dona medij temporis quo in delicto r damnatione permansit. Juste excoicatus quauis postea absoluat non propterea restituit ad fructus medij temporis quo in excommunicatione remansit. Baro qui fuit contra regem amisit priuilegia sibi a rege concessa.

Con allegatis. Desertor militie quicquid ex indulgentia principis fuerit restitutus non tū petit stipendiu pro tempore quo in desertione permansit. h. d. Per r solam ergo indulgentiā principis quis non recuperat stipendiu r dona medij temporis quo in delicto r damnatione permansit. vt hic. r. s. eo. l. j. nec etiam patriā potestatem in filios. l. in sulā. s. de sen. pas. nam pverbū indulgeo videt solam penā delicti remittere. l. generalis indulgentia. s. de sen. passis. sed verbū restituo plenam restitutionem etiā quo ad bona inportat. insti. qui. mo. ius pa. po. sol. s. anz autem. de quo per Bar. in. l. h. s. de sen. passis. Fallit autē in alimētis prius debitis que etiā per verbū indulgeo intelligunt restituta. l. is cui. ff. de alimē. leg. r. l. si in metallum. ff. de his que pro non scri. ba. que allegant hic in glo. pro contrariis. Vel dicit q iste comitebat contra militiā a qua alimētari petit ideo puisionibus militie gaudere nō debet. ar. ff. de mino. l. auxilia. in. si. ibi autē nō comisit cōtra eum a quo petit alimentari vel ibi nihil erat faciendū a legatario. hic autē erat faciendū. l. militie deseruendū ab isto milite. Et est bec. l. q si aliqz fuerit bānitus r postea extractus de bāno nō ideo restituit ad honores preteriti tpsis neqz ad cōmoda: sed pro futuro tpe poterat esse de concilio r omnia facere sicut ante facere poterat. ar. s. e. l. j. in Dultū. vide de hoc p Bar. in. d. l. h. de sen. pas. in pen. q. vbi dicit esse casum q verbum rebāniri idē est q restituere. Idē est argu. fm An. de baro. q. iuste excoicatus quicquid postea absoluat non ppterea restituitur ad fructus medij tēporis quo in excoicatione remansit. vt no. extra. de appella. c. pastoralis. secus si iniuste fuerit excoicatus. arg. ff. eo. l. penul. in fin. C. ultimo qz bice indulgentia principis restitutus gaudet priuilegio militari in futurum allegatur ad questionem si rex concessit certa priuilegia alicui baroni vt esset secum ad expugnādus inimicos r rebelles ipsius regis: tpe autem baro facit cōtrarium sed postea rex fecit pacem. queritur nunc ex quo iste baro recōciliatus est an gaudet priuilegijs sibi postea a rege concessis. r videtur quod sic per banc legem. r. ff. de adimen. lega. l. ij. s. fin. r argu. ff. de ope. liber. l. plane. contuncta. si. l. precedentis. Sed contrarium dicunt doct. qd r ex eo quod fuit contra regem amisit priuilegia sibi a rege concessa. s. de iude. l. iudeos. in. si. r. s. de aqueductu. l. eos. vers. si. q. r ideo licet sit recōciliatus nullo modo recuperabit ista priuilegia. ff. de iure aureoz. annulo. l. j. r. ij. nam ista recōciliatio operatur vt rex videatur solum sibi remisisse penam non autem quod priuilegia videantur renouata. Unde est differentia vtrum large restituatur an vero priuilegia sibi concessa specialiter restituantur. s. de sentē.

passia. l. j. r. ff. l. generalis indulgentia. r adde per Bal. in. l. data. s. de appellatio.

- 1 Ea que sunt cū magna solemnitate facile renocari non debēt.
- 2 Sacramento militie absoluti ad eandē militiā redire non possunt.
- 3 Quibus in arte sua credatur. r nu. 4. s. 6. r. 7.

Semel. Dimissus a militia ex egritudine ca non reassumitur ad militiā supueniente sanitate: bec tamen dimissio ex causa egritudinis nō fit sine cognitione cause. scilicet iudice examinante r medico referente. hoc dicit. Vel fm Dy. cessante causa non propterea cessat effectus. hoc dicit. De quo per Barto. in. l. h. s. fin. ff. de dona. No. ergo quod remissio causaria non debet esse presumptoria. sed cum magna deliberatione r cause cognitione r ex eo quod fit cum tanta solemnitate r non temere: ideo debet esse firma r non de facili renocari. Et quo no. fm Andre. quod r ea que sunt cū magna solemnitate facile renocari non debēt secus in his que sunt sine magna solemnitate qz facile renocari possunt: que pteoz leuiter obseruanda mādauit. l. quod iussit. ff. de re iudi. l. j. r. iij. s. cōmina. vel epif. r quod no. in. l. si coloni. s. de agri. r cens. Et sic no. hic r quod sacramento militie absoluti ad eandem militiam redire non possunt siue sint solari causaria missio. vt hic siue honesta. s. de castrensi. l. j. siue ignominiosa. s. de suscep. r arca. l. h. aliqd. r. j. de arca. l. h. quis ex grege. nisi ex principis cōcessionē. r. de diuer. offi. l. h. r. d. l. h. quis ex grege. C. Et ex bac. l. sume bonam practicam et cautelam ne vulnerans alium incurrat penam mortis ex. l. cor. nelia. subseqente morte vulnerati: vt in der ad postulationem in tercedentis pro vulnerante vel etiam ex officio mittat medicos ad infirmum. qui si referant vulnera non esse mortalia: licet infirmus postea moriatur cēsetur postea potius mortuus ex mala custodia quam ex vulnere. propter quod vulnerans debet cōdemnari de vulnerato non autem de occiso. r Creditur enim medicis in arte sua de sanitate vel infirmitate r vulnere mortali vel non mortali: r de cicatrice remanens ravel non remanens r simi. vt hic. r. c. signi ficati. el secundo. de homicidio. vbi est ter. clarus facit glo. in. l. vni ca. s. de emenda. seruo. r per Bar. in. l. h. in rira. ff. de sca. vbi ponit an ex vulnere quis presumatur mortuus. r Sic etiam creditur doctor de scientia discipuli. l. nemini. s. de adno. diuer. iudi. r dicit in l. magistros. s. de professo. r medi. r Creditur sacerdoti de eo quod purgauit se de mortali peccato. ff. qd. si. si peccauerit. r Creditur obstetricibus de pregnantia vel sterilitate mulieris. r de virginitate vel corruptione. l. j. ff. de ven. in. p. r per gloss. in. c. fraternitatis. de fri. r male. r Creditur architectori r alijs artificibus in arte sua. in s. quod autem. in. aut. de non alienan. col. h. et. l. h. s. de ingenuis ma. Sunt enim illi vocandi qui habent peritiā artis r ad eos recurrendum est: vt hic. r. d. s. hoc autem. r debēt esse plures r intrati si est copia peritorum in arte illa. als sufficit vnus. de quo p Ja. co. de bel. in. d. s. qd autem. Et nota bene hunc ter. secundum Ange. de perit. quod relatio medicorum est inualida: nisi appareat in actis diligēs inquisitio r examinatio iudicis. ex cuius commisso ne sequatur relatio medicorum. Et etiam notanda bec lex contra eos qui preterito egritudinis volunt se excusare ne vadant in exercitum vel ambasciatam vt de eorum infirmitate iudex inquirat et medicos mittat referentes. non enim omnes excusat infirmitas: qz non leuis excusat infirmitas per quam negocijs suis superesse nō impeditur. l. questum. s. de re iudica. C. Sed quero b ecce medicis retulerunt aliquem letaliter vulneratum qui tamen postea curatus est r sanatus an cōdemnabitur vulnerans de letali vulnere. r de cto. dicunt quod sic. argumen. istius legis disponentis standū esse iudicio medicorum. Item quia habuit animum occidendi. quod patet: quia fuit indicatum vulnus letale ergo erit idem ac si occidisset. argumen. l. is qui cum telo. s. de sca. magis enim videtur casu fortuito esse curatus quam alias. r ideo tanquam de letali vulnere est puniendus. argumen. ff. de adulte. l. nihil. r. l. h. ff. de conditio. r demonstratio.

Rufra. Castiles damnatus de crimine militari vel cōmuni non infamatur durante militia nec etiā factus veteranus. hoc dicit. Sunt enim quedam crimina militaria vt militiam deserere arma aliacare r c. ff. eo. l. non omnes. r. l. qui commeatus. s. arma. r per totum. Communia sunt que in personis militum cadere possunt r etiam paganorum vt aquilie. vi bonozum. furti. r in pluribus alijs delictis enumeratis. ff. de publi. iudi. r de accusa. cum ser. bus. titu. Vult ergo bec. l. quod miles cōdemnatus de delicto militari vel communi non est infamis nec dum militat nec post missionem. Et sic not. quod r mitius agitur cum milite qz cum pagano quantum ad infamiā: qz vbi paganus cōdemnatus ex delicto infamaretur: vt dicit. s. de infra. l. vni. speciale erit in milite vt dānat r nō infametur: nec dum militat nec dū est veteranus. vt hic contuncta glo. r hoc nisi ignominiose remittat. vt. l. j. s. de his qui nō imple.

Cū allegatis. no. banc. l. pro clerico suo pensio ad tps an elapso tempore deat habere pbenas pteriti tps: et adde. l. h. s. q suspēdia. ff. eo. qd facit ad multas qōnes notatas in gl. i. c. pastoralis. extra. de app. r vide glo. ff. de dā. infect. l. inter quos. s. damni. r ibi p Barto.

C. Nota hic q bus i arte sua credatur.

C. S. quero. vide hic Bar. to. cum additio. d. Illerax.

C. Dicit agff cū milite qz cū pagano quantum ad infamiā irrogandam.

ipen. r. hoc rone publice utilitatis: vt respublica plures habeat defensores qui morari possint r. Rome r. alibi vbi stat imperator qui no possent si infamarentur. s. eo. l. milites. sed quantu ad alia pena p infamiam ponendam quandoqz puniuntur grauius miles p paganus. ff. de penis. l. quedam. r. hic in gl. In ter. ibi notatos. id est in crepatos: quia non notantur vere vt hic.

Misaria. Causa misaria propter infirmitatem vel aliam iustam causam non infamat. b. d. Secus in missione ex causa ignominie q infamat: ideo causa exprimensda est in missione vt aparet au missus a militia sit infamis. vt dixi in l. j. s. de bis qui no imple. s. ipen.

Quis barbaria. Causa opera barbaris: vt romanos depredentur vel predam factam cum eis diuidens vno comburitur. b. d. Et idem est in aliis ciuitatibus prout facit potestas castri franchi dicit glo. hic quia permisit venire mutinenses corruptus ab eis ad depredandum Bononenses, vel predam sine eius consentia ab his arreptam diuisit cum his: qz debuit comburi. r. similiter debent comburi districtuales iuderti qui diuidunt predam qz aggressoribus viari. vt hic dicit Ang. de peru. Et no. hic bene glo. qd ex sola diuisione prede facte sine conscientia diuidentis quis perinde puniatur ac si sua conscientia r tractata preda facta fuisset. qd est bene no. Et not. hic casum in quo imponitur pena flammaram seu combustionis r multis aliis casibz qui his legibus continentur videlicet in l. vniuersi. s. vbi cause si sca. r. s. de iudi. l. f. r. s. de muli. que feruis propiis. l. vni. r. de rap. vir. l. vni. r. de sal. mone. l. a. r. s. de nisi agge. non rumpen. l. vni. et s. de male. r. mathe. l. iij. r. s. de immu. ne. conce. l. j. r. ff. de penis. l. si quis aliquid. s. j. r. l. capitalium. s. igni. r. s. qui ob inimicitias. et laut damnum. s. hostes. ff. ad. l. iuli. pe. l. sacrilegij. r. ff. de inec. rui. naufra. l. qui edes.

Uicunqz. Castiles qui a principe meruit familiam suam ad se accedere: solam vxorem liberos ac seruos censibus non attrictos r non alios ceducere pot. b. d. No pot ergo miles secum ducere familiam nisi ex concessione principis. Sic r officialis secum ducere vxorem non debet. r si ducat ex eius delicto tanqz existens in culpa pecanariter tenebitur. l. iij. s. proficiat. ff. de offi. proconsu. Et nota hic vxorem esse domesticam r familiarem viro suo capropter eius restimouum pro viro non admittitur. vt dicit glo. in l. sed r si qs. s. preterea. ff. si quis cau. r. l. presenti. s. sane. s. de bis qui ad eccle. cofu. r accipitur hic familia stricte vt comprehendat solum personas hic numeratas. Et sic litera passus quod quis ducere possit familiam suam sine aliqua solutione, restringitur hoc casu solum ad personas connumeratas. quo autem ad legatum r fideicommissum familie relictum accipitur nomen familie magis late. vt. l. si. s. de verbo. signi.

Castilites r tribuni non debent de suis mansionibus r locis deputatis sine licentia recedere.

Tribuni. Castilites r tribuni debent in locis deputatis persistere nec per possessio nes discurrere vel vagari alis contrasacientes post relationem factam principi seuerissime puniuntur. b. d. No ergo quod milites r tribuni no debet de suis mansionibus r locis deputatis sine licentia recedere, vt hic. r. j. eo. l. milites. Sic nec ageres in rebus debent discedere r per prouincias discurrere. l. ex. eo. in fi. s. de agenti. in re. r idem in clericis. s. de epif. r cleri. l. omnes. nisi ex causa. l. si qua per calumniam. s. preterea. s. de epif. r de. r ides in curialibus. l. curiales. s. de decur. r idem in domesticis. s. de domest. l. iij. r idem in officialibus etiam finito officio ante euctum successorum. l. meminisse. ff. de offi. proco. r lega. Sed secus in aliis qui presulgent aliis dignitatibus sine administratioe. s. de dignita. l. si. r. l. clarissimis. r ibi tetigi. Et no. hic quod quando milites r stipendiarij recedunt a locis suis r discurrunt per alia loca: qd rectores r defensores locorum debet super hoc referre principi. vt hic. r. s. eo. l. nemo. in fi. sicut r als crimina referuntur principi in l. si grauius. s. de dignita. In text. ibi: tribuni. tribuni sunt prepositi qui debent habere curam r prouidere milites r alia necessaria. qui nec debent recedere nec commeatu militibus dare. l. officium. s. sua. ff. de mili. r. l. j. de comteatu. r dicitur tribunus quia tribunum suffragio eligebatur vt preeffet cohorti vel legioni, prefectus autem exercitus: de quo. s. vt dig. ordi. ser. l. si. in fi. eligebatur quandoqz a principe ad regendum exercitum. l. si. in glo. in persi. tribunum. ff. de isa. r de tribuno dixi. s. de comiti. r tribu. scho. l. vnica. Item ibi: signis. ista signa sunt stigmata que debent habere milites quibus dignoscuntur. l. stigmata. s. de fabric. r auf. de manda. princip. s. si. colla. iij. r. l. penulti. ff. ex quib. causis maio. in glo. Item ibi: maneat. id est manere debeat. Item ibi: scita. id est scita per hanc nostram constitutionem.

Qui cedit bonis an debeat omnibus vestibus denudari.

Cum supra. Cum exercitus sine legiones fluminis nullus audeat sedare aquam se nudum balneando vel equos sudantes lanando. sed pocal in inferiori parte fluminis hoc faciat. hoc dicit. Et nota hic de officio magistrum militum alteriusve regentis exercitum esse: vt supra versis fluminis ripas legiones ponere studeat: r insuper vt nullum aquam fluminis polluat. vnde Vegetius de re militari lib. vi. c. xx. castra presertim bo ste vicino semper facienda sunt vt lignorum r pabuli r aque superextet copia. r si diutius commorandus sit loci salubritas eligatur. Et nota hanc. contra scutiferos abluentes sudores equorum seu equos sudatos in flumine vel alueo publico ad quem habetur concursus gentium ex necessitate vel delectatione aque r similiter contra pedissequas lauantes pannos in mundos in summitate fluminis per ciuitatem decurrentis in publico conspectu vt possint prohiberi r puniri vt dixi in l. decreuimus. s. de aqueduc. quia per tale lauacrum poculum aque corruptur r maculatur: r aspectus pudicorum r publicorum oculorum incessanter corrumpitur r maculatur. vt dicit bictex. Item no. secundum glo. hac curialem. l. contra eos qui more bestiarum in ne recunde se balneant in nauigio: omnia publice membra ostendendo in conspectu gentium. est enim impudicum r inhonestum nudum incedere. r se nudum aspectibus hominum exhibere. vt hic patet. Et propter hoc querit doctores qui cedit bonis an debeat omnibus vestibus denudari. r videtur quod sic quia nihil debet sibi remanere. in si. de actio. s. si. r. ff. de his que in frau. l. si. fin. r hoc tenet glo. in l. penult. ff. de ces. bono. Item nota hic esse prouidendum ne ex rebus turpibus r immundis conspectus hominum inficiantur: r ex hoc dicit doctores quod leprosi extra ciuitatem sunt ponendi. sic etiam datur interdictum contra vicinum qui solo fetorem sulphurei vel alium inferentem. l. si. s. idem ait si in vicino solo. ff. ne quid in loco publico. r. ff. de vi publica. l. vnica. in fi. r sic lenones propter detestabile r fetidum crimen qd committunt sancte ciuitatibus expellendi. in au. de leno. s. sancimus igitur. colla. iij. facit quod dixi. s. de meridi. vali. l. vnica. sic r mortuorum corpora olim propter fetorem extra ciuitatem ponebantur. l. mortuorum. s. de religio.

Castilites per prouincia vagantes relictis suis numeris debet per rectores prouinciarum detineri r custodiri donec principi rescribatur quid fieri oportet. r nu. 3.

In milite no debet ociositas cadere sed semper debet esse sollicitus pro salute r defensione reipublice.

Comites militum ad custodiam principis r eius mensam existentes sunt illustres.

Emo. Castilites deputati ad custodiam principis vel in alio numero non debent sibi vacare. id est propriis negociis intedere vel ocioso stare nec in seruitio puatorum esse alias tam ipsi quam illi in quorum seruitio sunt puniuntur. Item miles missus legatus ad principem debet incontinenti se comiti militum presentare vt exposita ei causa ambastate subito eum faciat expedire. Item r milites per prouinciam vagantes relictis suis numeris debent per rectores prouinciarum detineri r custodiri donec principi rescribatur quid fieri oportet. hoc dicit. Et sic sunt tres partes. Secunda ibi: si vero quisquam. Tertia ibi: quis autem. Aut ergo ex prima parte quod nullus ex militibus deputatis ad obsequium vel ad mensam r custodiam principis siue sint deputati in vrbe ad alias custodiam extra mensam principis siue in aliis numeris r legioibus deputati debent vacare. id est ocioso stare vel propriis negociis voluntariis intedere sed necessaria negocia propria vel numeri sui possent procurare cum licentia sui prepositi siue tribuni no autem pro contunctis personis. l. militem. r. l. qui stipendia. s. de procura. r. l. milites. s. loca. Et sic not. ex hac parte continet glo. quod in milite no debet ociositas cadere: sed semper debet esse sollicitus pro salute r defensione reipublice vt hic. r. d. l. milites. Item qd milites no possunt intendere propriis negociis sine permissione principis quando publica lederetur disciplina vt hic. r. d. l. qui stipendia. sed alia negocia gerere non possunt etiam ex permissione r rescripto principis ne publica dederatur militia. d. l. militem. nisi in casibus notatis. in d. s. veterum. Et secunda parte not. qd aliquis miles mittitur ambastator ad principem a suis numeris vel tribunis debet incontinenti se presentare comiti rei mi. qui exposita causa legationis faciat eum habere responsum principis r citam. i. velocem remeandi licentiam. Et attende qd sine missione r literis tribuni vel sui numeri non potest miles legationem facere. vt hic in ver. aliter enim. nec etiam sine licentia a comitatu principis recedere vt ibi remeandi accipiat facultatem. vt. l. si quis decurio. s. de decurio. r. l. pennl. r. fi. s. de leg. Et tertia parte not. qd milites sine licentia a suis numeris r mansionibus discedentes r per prouincias vagantes debent a rectoribus prouinciarum detineri donec principi

donec principi rescribatur & deliberet quid de eis sit faciendum: ut hic. r. s. eo. l. tribuni. Quid nota contra clericos vagabundos ut c. fra...

- 4 locati. Item ibi: illustribus. Nota comites militum ad custodiam principis & eius mensam existentes esse illustres. alii autem alii comites militum sunt spectabiles & alii clarissimi. l. j. r. s. de co. rei mili. r. s. de co. qui provin. regit. in rubrica. r. ibi. glo.
1 Honoris & dignitatis augmentum non suffragio sed laboribus convenit adipisci.
2 Medio tpe quo quis est remotus a prima dignitate: ut transferatur ad aliam maiorem retinet privilegia dignitatis.
3 Translatio militie de vno numero ad alium pertinet solum ad principem.

Contra publicam. Militares de vno numero ad alium transferri non debent nisi utilitatis publice causa princeps hoc iusserit. b. d. Sunt enim plures distincti numeri militares de quibus dixi. s. l. pri. in quibus non habent militibus...

- 1 Contra publicam. Militares de vno numero ad alium transferri non debent nisi utilitatis publice causa princeps hoc iusserit. b. d. Sunt enim plures distincti numeri militares de quibus dixi. s. l. pri. in quibus non habent militibus...
2 Remotus a prima dignitate ut transferatur ad aliam maiorem retinet privilegia dignitatis: ideo interim testatur iure militari miles remotus a primo numero transferendus ad secundum. l. j. in fi. ff. de bo. pos. ex te. mi. Sic r. als media tpa non nocet. l. si alienum. s. in ex. traneis. ff. de here. insti.
3 Quarto nota quod translatio militie de vno numero ad alium pertinet solum ad principem in. c. j. de traslatio. epi.
4 Nota est que ad solum principem pertinent vtz translatio. ut hic. Item restituere natalibus & ipartire ius annulorum aureorum. s. de iure aure. annu. l. j. r. s. de bis qui ve. eta. Item facere gratiam iurisiurandi. l. si in princ. ff. ad muni. Item legitime filios naturales & illegitimos. in aut. qui. mo. nat. effi. legi. s. licentia sit igitur patri. colla. vj. Item condere legem potest princeps solus & non alius solus. l. si. s. de legi. Item interpretari inter ius & equitatem. l. j. s. de legi. Item remittere infamiam. l. j. s. de qua. ff. de postu. r. ibi p. Bar. Item concedere facultatem militandi. j. eo. l. nemine.
5 Nota est quod si alii sunt casus in quibus requiritur consensus principis. l. pbi bitum. cu. si. s. de iure fil. Que autem sint illa que solus papa facere potest. nota. in dicto. c. j. de tranla. r. c. sicut vni. de excessi. prela. Item est ar. becl. contra soldaderios militantes vtrius non possit de vna connestularia mutari in aliam sine consensu principis. ar. huius. l. r. s. de offi. magi. mili. l. milites. Item est ar. q. quis non potest mutari de estimio vnius contrate in estimio alterius ptrate sine consensu superioris. ar. ff. de offi. prefec. v. l. j. s. ff. de interdi. r. re. l. j. s. sicut. In glo. in ver. legionibus. ibi: non trahitur. f. miles. ibi: constitutus sine auctoritate principis. Sic nec apponitur sine sacra probatoria principis. j. eo. l. neminem.

Militares armorum exercitio & publicis utilitatibus intendere debent non autem cultui agrorum vel animalium custodie mercimoniorum questui pena iudicibus militaribus contra facientibus & priuatis ad eorum seruitia milites accipientibus imminente. hoc dicit. Et est argumentum quod capitaneus militum & potestas ciuitatis debet milites frequenter inquirere & facere mernari ut semper sint ad bella parati. ar. j. e. l. h. r. ver. erit autem. r. l. officium. s. fina. ff. de re mili. r. tetigi. s. e. l. tribunt. Item est arg. s. scholares non debent pagari: sed frequenter esse in scholis et quotidianio officio se prebere ad studium. ut hic dicitur de milite quia per frequens exercitium scientia suscipit incrementum. l. legatus. s. ornatricibus. ff. de lega. iij. nec sufficit esse in loco studij nisi exercitio studij adhibeatur. ut dixi in l. vnicuique. s. de pri. sacro. scri. Et facit becl. contra canonicos & sacerdotes qui debent esse intenti diuino officio vnde alimenta percipiunt quod qui de altari viuunt altari fer...

nire dicitur & conuerso in. c. cum secunda apostolum. de prebe. nec debet se secularibus immiscere negocijs. ut in. c. j. r. per totum ne cle. vel mona. nec debet ab ecclesia discedere nec eam diuino officio defraudare in. c. ex parte vestra. r. c. fina. de cle. non resi. r. arg. s. e. l. tribuni.

Militares. Militares curas assumere nequeunt. hoc dicit. Et ponit glo. j. m. m. n. c. r. a. l. p. r. i. r. i. t. u. t. o. s. i. d. e. z. r. i. n. m. i. l. i. t. e. r. d. i. c. i. t. u. t. i. b. i. g. l. Non ergo priuata & publica ministeria possunt milites assumere sub pena priuationis militie & priuilegiorum suorum: ut hic. r. s. l. prioria. r. l. nemo.

Antiqua consuetudo tolli potest per principem.

Nullus in aliquo numero principis si tamen aliquis de numero statuto a principe moriatur magister militum & dux belli facta notitia principi iuxta eius principis ordinationem alios subrogabunt. b. d. Non ergo quod si moriatur aliquis ex militibus de aliquo numero vel de aliqua ciuitate non est licitum capitaneos aliquos sua auctoritate subrogare vel eligere: ut olim erat. sed alios idoneos diligenter inquirere debet et eorum nomina videlicet qui et quot: in quo numero expediat subrogare principi intimare: et iuxta principis voluntatem subrogare. non enim potest dux belli aliqueum approbare idoneum subrogandum sine approbatione litera principis. ut hic. r. l. j. s. qui mili. non pos. Item not. hic antiquam consuetudinem tolli posse per principem. nam. l. sequens consuetudini contraria tollit consuetudinem precedentem. l. iij. s. diuus. secundum vnam lecturam. ff. de sepul. vi. Et est ratio: quia cum lex tollatur per legem & consuetudo habeat vim legis. ideo per. l. tollit. l. sed & posteriores. r. l. de quibus. ff. de legi. Quinto & sequentis consuetudinis potest esse lex derogatoria. vt. s. de furt. aut. nauigia. r. aut. cassa. s. de sac. sanc. eccle. r. aut. omnes peregrini. s. comunita de success. de quo per Bar. in. d. l. de quibus. r. per Lyn. r. Saly. in. l. h. s. que sit long. consue. Licet autem consuetudo precedens tollatur per generalem. l. sequentem secundum iuristas. Secus tamen est secundum canonistas: dicentes quod per. l. generalis non tolluntur statuta & consuetudines locorum speciales: quas conditor. l. generalis presumitur ignorare. ut in. c. i. de constit. in. vj. de quo dicitur per docto. vbi s. Item not. hic in vers. spectabiles. quod duces militum sunt in dignitate spectabiles. s. l. prioria. vers. eo. s. obseruando. sed magistri militum sunt illustres. j. de appar. ma. mil. l. numerarios. sub quibus sunt duces. j. l. prioria. in fi.

- 1 In citatio facienda de aliquo requiritur interlocutio iudicis.
2 Preceptum factum die feriata potest die feriata reuocari.

Am collatores. In hac l. imperator Justinianus intendit disponere et providere circa milites in partibus orientaliibus existentes & collatores provinciales ne danum & dispendium patiantur. Et primo disponit circa milites. Secundo circa collatores. secunda ibi: quibus iuribus speculatur. Prima diuiditur. quia primo declarat quibus debeant milites obedire: & coram quibus conueniri. Secundo ibi: officium prouidet militibus circa solutiones sportularum. Et hoc dicit. milites in partibus orientaliibus morantes obedire debent iussibus ducum eorum in casibus occurrentibus pro communi utilitate prouidendis & in causis civilibus & criminalibus non coram magistris militum: sed coram prefecto pretorio orientis: vel coram ducibus eorum respondere debent. b. d. vsq. ad ver. eo. s. obseruado. Et post hoc intelligi de delictis communibus: quia de militaribus bene cognoscit magister militum. l. magister. s. de iurisd. om. iudi. Et nota ibi: in primis locis quod milites & armorum geres debent poni in locis primis: ut facilliter possint euocari: & succurrere in omni casu occurrenti proprio utilitate reipublice: & debet obseruare ducibus in locis existentibus: ne mora esset periculum allatura si expectaretur magisteria potestas per orientem longius constituta. facit. l. vicesimo. j. de ero. milit. anno. r. s. de offi. prefec. preto. afri. l. in nomine domini. ver. sic tibi ut si inuenis. iuxta medium legis. Item nota ibi: sed per interlocutiones. quod quando miles vocatur ad iudicium debet per interlocutoriam sui iudicis vtz per prefecti pretorio vel ducis militum euocari. Et quo patet quod in citatione facienda de aliquo requiritur interlocutio iudicis. Dicitur enim interlocutoria cum inder committit vel precipit aliqueum venire ad iudicium. vt not. glo. in ver. sententiarum. in. l. cum clericis. s. de episc. & cleri. et dixi in. l. in sacris. la. tertia. s. de prioria. sacro. scri. Et ex hoc sequitur quod talis interlocutoria vel commissio non poterit fieri die feriata. ar. l. j. ff. de feri. et. l. j. in fin. ff. si quis in ius vo. non ierit. l. minor. ff. de euictio. vbi est glo. sing. quod j. preceptum factum die feriata potest die feriata reuocari pro his que die feriata etiam expediuntur bene potest fieri interlocutoria die feriata. ut notat glo. in dicta. l. j. in fin. De citatione autem facta die feriata & qui teneat. vide per Bar. in. l. j. s. nunciatio. ff. de no. ope.

Index si iubet aliquem citare dicitur interloqui de citatione facienda.

non. r. l. fi. de feri. r. in spe. de cita. s. ite excipitur qd est facta die fe...

- 1. Ubi quis habet meru imperii nec habet locu ad exercendu po...
2. Multitudo ad aliquod negocium exequendu magis est ad danuz...

Et scilicet obseruando.

responsum qd prius a prefecto mittebatur ad magistrum ptatem dz post hanc legem...
Et etiam inferunt qd vbi quis bz meru imperii nec bz locu ad exer...

- 1. In criminali vniuersitas pot comparere per procuratorem vel...

Ut autem omnifariam.

Abilities con dicitur soluit vnu solidu p sportulis: r duos solidos cu vnus nu...

si vero pro vna. colla. ir. Et ex hoc fundatur statutu vigens in aliq...
Tertio no. in v. in bis etenim causis nec plu res qd duos primates...

- 1. Transitus militu r gentiu armorum debet esse sine dispendio...

Erit autem.

Qui hoc intendit. Duces possunt causas militares per se cognoscere ac si...

armorum debet esse sine dispendio provincialium. vt bic. z. l. illicitas. §. ne tenent. ff. de offi. ptes. z est ter. clarus. j. de metal. l. deuotum. z de falgamo. l. vnica. si aut distantia locorum ad que vocantur sit tanta vt vltra. xxx. dies tā in eundo q̄ redeūdo oporteat milites proficisci. tunc debet a provincialibus illorum locorum per q̄ transeunt post. xxx. dies prouideri. Et per hunc ter. potest fundari consuetudo q̄ subditi tenentur propriis sumptibus intra. xxx. dies sequi dūm z nō vltra ad instar militis a duce accersiti quibus xxx. diebus tenetur itinerare suis sumptibus z nō vltra. z facit. c. vnicum. in fi. de pace iura. fir. col. x. dum ibi dicit aut eundo cuz ipso aut milite stipendia persoluēdo. In ter. ibi discussione. i. cognitionem z diffinitionē. Di. Itē ibi ditatissimis. i. ditissimis probitate z moribus. z ita intellige glo. in. §. ea. l. Itē ibi: in locis. s. partium. Item ad responsam. s. apparitoribus. sequitur. §. qm̄ vero.

- 1 Quando erodē factio descendit ciuilibus z criminalis actio est in electione actoris quam primo velit intentare.
- 2 Pendēte causa coram delegato an possim reconuenire aduersariū coram ordinario.
- 3 Qui vocat aliquē eodem tēpore pro eadē re corā diuersis iudicib⁹ amittit causam z condemnatur in expensis.
- 4 Si bonoro subditum videor bonorare suum superiorem.

Quoniam vero comperimus. hoc intendit. Iudiciū ciuile vel criminale intentatū contra militē coram vno iudice nō potest intentari criminaliter coram alio nisi primo pacto z idem econuerso z contra faciens punitur. Item per hanc iurisdictionem concessam ducibus non derogatur iurisdictioni magistrorum sub quibus sunt ipsi duces. b. d. v. q̄ in fi. Qui ergo iudicium criminale vel ciuile inchoabit coram prefecto non potest eo derelicto de eadē re inchoare coram duce nec econuerso. Item nō potest eodem tempore accusare militem coram prefecto et ciuilibiter agere coram duce vel econuerso: si enim posset quis de eadem re coram diuersis iudicibus litigare posset sequi absurdum z inconueniens q̄ diuerse z contrarie ferrentur sententie vt dicit hic textus cum glo. z not. in. l. i. ff. de quibus rebus ad eun. in. ea. idē vbi ceptum est iudicium ibi finiri debet. l. vbi ceptus. ff. de iudi. nisi ex ista cā superueniente inimitariū vel alia discedat a primo iudice. l. si pariter. ff. de libe. cau. Et sic patz hic q̄ qui habet plures iudices vt est bic miles z clericus. vt. l. cū clericis. §. de epif. z cleri. et. l. decernimus. de epif. audien. z scholaris vt aut. habita. §. verū. §. ne filius pro patre. si conueniatur coram vno iudice ciuilibiter nō pōt ea causa pendente coram alio conueniri criminaliter vel econuerso nisi prima causa finiatur vt bic patz. Et sic concludit q̄ q̄ ex eodem facto descendit ciuilibus z criminalis actio est in electione actoris quam primo velit intentare cum vtraq̄ competat. l. vnica. §. qm̄ ciuilibus. nisi qm̄ per ciuilem preiudicaretur legi cornelie de scari. quo casu oportet primo intentare criminaliter. l. pretor edicit. §. i. ff. de iniuri. z sicut vtrancq̄ non potest actor intentare corā eodem iudice z sic preiudicat sibi quo ad exercitium vt vna intentata nō possit aliam interim intentare nisi prima finita. l. pretor ait. §. j. ff. vi bono. rapto. z. l. interdum. ff. de pu. iudi. ita etiam nō pōt vtraq̄ intentare: vt bic: z intellige q̄ poterat alteram intentare prima finita per condemnatoriam vel p̄ abolitionē: quasi non fuerit probatum. q̄ in dubio presumitur: secus si fuerit absolutoria lata: q̄ non fuit crimen commissum. quia tunc licet prima sit finita nō poterit alia intentari. quia ob. excep. rei iudicate. l. si preses. §. ad. l. in li. de pla. z. l. si quis cum totum. §. plane. ff. de excep. rei iudi. et per Bar. in dicta. l. pretor ait. §. j. ff. vi bono. rap. z ita intellige glo. in. l. ex morte. §. ad. l. aquil. z ibi per Sali. Ange. autē de peru. bic dicit q̄ imo est bic casus per locum a speciali q̄ quis contra eundem potest eodem tempore intentare ciuilem corā vno iudice z criminalē corā alio. q̄ si hoc est speciale in militibus in contrarium est in comune. l. j. ff. ad muni. q̄ non credo: quia inter easdem personas obstat excep. rei iudi. iuxta not. per Bart. in. l. pretor ait. §. j. Et sic non erit hic ius speciale sed commune. Quid autem si corā duobus iudicibus separatis fuit processum vbi debebat procedi solum coram vno z non fuit absolutum an teneat sententia. Dic q̄ sic casus est in. l. duobus. ff. de libe. cau. z tenet Inno. in. c. cum albartinus ferriensis. in glo. ff. de constt. licet glo. teneat contrariū in. c. dispēdia. de rescrip. in. vj. in ver. valeat. Item quero bic loquit q̄ ab eodem intentata est ciuilibus vt interim non possit intentari criminalis: sed an possit intentari ab alio. dic q̄ sic. quia ei nō ob. exceptio rei iudi. nō tamen iudicabit iudex nisi vtroq̄ prius discussio. l. qui de crimine. ff. rī. §. de accusa. qui est casus singu. z hoc tenet Bart. in. d. l. pretor ait. §. j. ff. vi bono. rap. z Sali. in dicta. l. ex morte. Itē per hunc ter. dicunt quidā qd̄ si impetrari plures iudices contra aliquem cum clausula q̄ cuilibet insolūdū competat iurisdictione q̄ si super vna causa vocari eum coram vno ex delegatis non potero postea eum vocare coram alio q̄ reus fatigaretur si corā pluribus iudicibus traheretur. arg. ff. de leg. ff. l. cum filius. §. varijs. z. ff. de libe. cau. l. cognitio. §. j. Sed an p̄ pendente cā coram delegato possim reconuenire aduersarium coram ordinario. Bl. t. q̄ sic in ver.

bo vel cōventionis dicto. c. dispendia. de rescrip. Allegatur etiam iste ter. ibi deposita conuentione oblata. q̄ per solā citationem videatur perpetuata iurisdictione vt est ter. in. c. gratum. de offi. deleg. z no. in. l. z qz. ff. de iur. omni. iudi. in glo. fi. in verfi. alij dicunt. que est vera. Et ex hoc dicit q̄ vbi in eodē castro sunt plures domini quod si vnus occupauerit causam per solas citationes alius nō poterit se introumittere nisi in defectū alterius. l. pluribus. ff. de procu. z. l. vnica. ff. de offi. consu. Itē no. in verfi. si quis aut. q̄ qui conuenit militem coram vno iudice z lite pendente cōuenit eum coram alio si est causa ciuilibus cadit a lite z restituit dāna: si est causa criminalis punitur tanq̄ sit reus z conuictus calumniator. Et allegatur iste ter. q̄ vbi iudex dimittit partes a se vel pronunciat se iudicem incōpetentem. vt dicit glo. in. l. si quis ex aliena. §. de iudi. tamē pōt aduersariū temere agentem vel accusantē in expensis condēnare. vt bic. z. l. j. in fi. §. de asser. tol. z. c. si de rescrip. z. c. statutus. in verfica. iudex vero. de rescrip. libro. vj. z in clementi. j. de rescrip. A tali tamen interlocutoria quādo iudex pronunciat se incompetentem pōt appellari. vt est glo. in aut. habita. §. ne fili. pro patre. Et nota bene bic ter. q̄ q̄ qui vocat aliquem eodem tempore pro eadem re coram diuersis iudicibus amittit causam z condemnatur in expensis. vt bic. z dicta. l. j. in fi. de asser. tol. z quandoq̄ non perdit causam: sed solum caret impetratis: z cōdemnatur in damnis z expensis. vt. c. ex renore. z. c. si. de rescrip. Ultimo nota ex verfic. dispositiones autē. cōiuncto principio huius. l. z. j. de diuer. offi. l. viros. z q̄ ibi dicit. z. l. potiores. ver. sed vbi. §. de offi. recto. punit. q̄ quis princeps aliquā cām spectātem ad offiū maiorū officialiū committat alteri subdito dicto officiali nō videtur ppter hoc minueri iurisdictionē dicti maioris officialis nisi quo ad cognitionē huius cause. z ideo si legatus bononie cām spectāte ad iurisdictionem patris bononie cōmittit alicui huiusmodi nō cedit ad iurisdictionem nec ad diminutionē iurisdictionis potestatis cuz hoc fiat ex causa forte propter celeritatem expeditionē vel aliam cām sicut hic fit pro tuitione locorum z securitate publica. spectat erit ad dominos territoriorū prouidere vt loca z itinera suozū territoriorū sint tuta z secura. vt bic. z. l. ne quid. ff. de incend. rui. nau. imo vt dicit hic Andreas de baru. ff. honoro subditum videor bonorare suum superiorem z si bonoro vasallum videor bonorare dominū iuxta illud estote subditi principi z ducibus ab eo missis tanq̄ precellenti. extra. de cens. omnis anima. z. c. folite. de maio. z obedi.

De castrensi peculio militū z prefecti annone. Rubrica.

Cū dictū sit de re militari z inter res militares cōtineatur peculio castrense. idē de eo tractat: z q̄ nō solū milites armati equites vel pedites habēt castrense peculium. sed z alij nō armati qui presunt dignitatibus z prefecti annone. ideo de eorum peculio subicit de hac tamē secunda parte rubricę nihil in ter. Et sic rubrica est generalior nigro. vt in glo.

- 1 Res assignata in dotem mulieri viro vergente ad inopiam est sicutur dotalis.
- 2 Moto in militia potest donari contemplatiue militie quelibet res etiam nō habilis ad militiam.

In potestate. Empta a patre nōtē filiū in potestate querunt patri z nō filio. Itē res mobiles donate in militiam a patre matre vel ab alijs cōiunctis vel extraneis z questa in castris occasione militie etiā si sint hereditates res immobiles continentē in castrensi peculio cōputantur: z res empta ex nomine castrensi castrensis est. b. d. C. Mo. primo q̄ vbi pater emit nomine filij de pecunia ipsius patris licet sic emendo nomine filij in potestate videat sibi donare tamē quia talis donatio inter patres z filij in potestate nō valet remanet dominiū patris. vt bic. z in fi. de inuti. stipu. §. et qui. tamē re tradita filio morte patris cōfirmatur z retro trahe q̄ ad fructus z dāna illata z nō quo ad dominiū. l. donatio nos. in fi. la prima. §. de dona. inter vi. z vro. z no. in. l. j. §. de inoffi. vo. vel etiā emācipatione filij confirmatur in qua emācipatione pater pōt talem rē donatā reuocare. l. siue emācipatis. in fi. §. de dona. C. Scdo no. in verfi. peculio aut. q̄ tenet donatio facta a patre matre p̄ inquis amicis z quibuscūq̄ extraneis filiofa. eunti ad castra z ad militiā de rebus mobilibus que cadere z spectare possunt ad castrense peculium: vt sunt equi arma z similia. z ista non tenet filij post mortē patris cōicare fratribus. vt bic. z. l. si filius. §. fa. er. z. l. iij. ff. de castr. pe. Secus autē si donatur a patre res immobiles filiofa. eunti ad castra. q̄ ille nō sunt habiles nec eas portare pōt secū ad seruitiū militie z castrorū. d. l. iij. z ideo nō tenet in eis donatio a principio: tñ morte patris cōfirmatur. vt. d. l. in. z ibi no. In alijs autē casibus tenet donatio facta a patre filio in potestate. l. pro dote z donatione propter nuptias pro alimē. z remittendo vsum fructum aduentitiorum. vt no. in. d. l. j. §. de inoffi. dona. Tertio no. in ver. item que in castris. q̄ z immobilia donata a patre filio in potestate nō cedant in castrense peculio. dicta. l. fa.

filius. tamen immobiles hereditates que cum sint quid uniuersale continent mobilia et immobilia que filiosa relinquuntur a comilitone vel alijs cognatis vel extraneis in militia notis: et contemplatione militie cedunt in castrensi peculio ut bic. r. l. miles filius. r. l. si forte. ff. eo. a contrario sensu. r. d. l. si filius. in fi. r. j. eo. l. cum allegas. Etia si hereditas relinquetur ab vroz ipsius filius. dummodo ipsa relinqueret vel instrueret contemplatione militie. vt. l. diuus. r. ibi glo. ff. eo. nam tenet donatio facta ab vroz viro militi ad castra eum r. l. si militi. in princ. Nam et hereditas matris vrozis: vel alterius obueniens militi in militia no noticia siue contemplatione militie: sed rone sanguinis vel alia: no computatur in peculio no castrensi. vt bic in verfi. matris. r. l. dote. s. hereditatem. ff. eo. Et sic cõferetur fratribus: in qua collatione no veniunt castrensia vel quasi. vt not. glo. in. l. si filius. r. l. in ea alleg. Quarto not. in verfi. in castrensi vero. q. licet prediuz donatu extraneo q no erat in militia notus non cadit in castrensi peculio nisi noticia seu contemplatione militie sit donatu. vt. s. in verfi. itez que in castris. r. d. l. si militi. ver. pla me. r. d. l. si filius. in fi. si est emptu ex pecunia castrensi est castru. Et sic res succedit loco pretii. vt bic in glo. si. De quo dic quod in vniuersalibus: vt dõs hereditas peculium. l. qd di. ff. de impen. pre. rium bene succedit loco rei. l. si rem et pretium. ff. de pe. here. r. ecõtra res loco pretii. l. ite veniunt. ff. de pe. here. r. vna res loco alterius. l. imperator. s. si. cum. l. seq. ff. de leg. ii. r. ibi per Bar. Sed in singula vibus res no succedit loco pretii. l. si ex ea. cum concor. ibi alleg. s. de rei ven. nec pretium loco rei. l. qui vas. s. si. ff. de fur. nisi fanore militie. vt bic. r. l. si vt pponis. s. de rei ven. ecclesie minoris r. vrozis. vt not. in. d. l. si vt proponis. C Quod tñ intellige vt ibi per Bart. Et est arg. finis huius. l. qd res assignata in solum mulieri pro dote viro vergente ad inopiam efficitur dotalis vt. l. ita cõstante. ff. de iure dot. r. ff. de pac. dot. l. si mulier. r. ff. de fundo do. l. si marito. in princ. Et sic no possit alienare etiã cõsentiente viro sed debeat cõseruari p sustentatione sui et filiorum. l. vbi aduc. s. de iure dot. r. dic vt ibi. Et dicit bic Anto. de baru. r. Sali. in. d. l. si filius. quod quãdo no notus donat filiosam. ad huc vt res in dubio censeatur peculij tria sunt necessaria videlicet qd donec res habilis ad militiam vt equi vel arma. vt dicit. s. in. fi. no. Itẽ q existenti vel eunti ad castra. d. l. si militi. verfi. plane. Et tertio contemplatione militie qz q fuisset sine militia acquiratur forte cõsanguinitate vel alia cã no est castru. se. l. castru. ff. eo. r. bic in verfi. matris. r. in dubio presumitur datu contemplatione militie qñ datur eunti ad castra. vt bic in verfi. peculio aut. r. d. l. si militi. verfi. plane. Si aut donatur non ituro ad castra vel donatur res no habilis sola affectio militie siue expressio qd donat in castrense peculiu non sufficit vt res efficiatur castrensis peculij. l. si forte. r. dic vt ibi per Bart. ff. de castrensi pecul. a noto

Res assignata in dote mulieri viro vergente ad inopiam efficitur dotalis.

aut in militia potest donari contemplatione militie quelibet res etiã no habilis ad militiam. vt prediuz. d. l. si filius. in fi. r. per Bar. in. d. l. si forte. Et ideo si pater et filius essent militantes in castris potest pater etiã predia sibi donare. arg. j. eo. l. cum allegas. hoc tenet Saly. in. d. l. si filius. An aut libri empti et traditi a patre filio studenti cedant in peculio quasi castrensi. dic per Bar. in. l. j. nec castru. ff. de col. bo. r. ad de que dicit de istis peculij in. l. si. s. de filen.

Filius familias Res peculij castrensis vel quasi potest filius alienare sine consensu patris: sed non res alterius peculij. b. d. Et conclude quod nec res patris: nec res profecti peculij potest filius alienare vel obligare sine consensu patris nisi habeat liberã peculij administratione: quod casu potest pro vtilitate peculij. l. si cõuenit. s. j. cum. l. seq. ff. de pigno. actio. r. l. si libera. s. q. cum eo. Sed pro debito alieno siue extranei non potest quãtuncqz habeat liberã. l. j. s. ff. que res pigno. oblig. non pos. Si militet nec res peculij aduentitij potest filius alienare obligare vel in emphyteosiz dare sine consensu patris quãtis ipse filius habeat proprietatem. quia non potest preiudicare pater in usufruc. l. si. s. ff. l. s. de bon. que lib. In castrensi autem et quasi castrensi habetur pro patrefa. ideo in eis contrahere potest etiã cum patre et cõ extraneo sine consensu patris. quia nullum ius habet in eis. j. eod. l. priori. r. in concor. bic in glo. alleg. Et idem in beneficiabilibus in. c. fi. in fi. de indi. lib. vi. ac etiã potest esse in iudicio cõ patre de castrensi vel qua si. l. iij. s. j. r. ibi not. ff. eo. r. sic no requirit consensus patris vt ibi sicut in multis alijs casibus no. in. l. lis nulla. ff. de iudic. venia tamẽ petita. l. ad optium. ff. de in ius vocan.

Rat. Castrensis non soluit filium a patria potestate: licet filius sit in patria potestate tamẽ potest habere peculium castrense vel quasi: quod est eius proprium patrimonium: in quo pater nullum ius habet. b. d. Nota ergo quod licet filius sit miles: tamen est in potestate patris. vt bic. r. insti. quib. mod. ius pa. pote. sol. s. filius. ff. enim sunt dignitates que liberant a curia et ille eodem liberant a patria pote. vt. l. si. r. ibi no. s. de decu. Itẽ no. quod in castrensi peculio vel quasi pater nullum ius habet. vt dicit. s. l. priori. r. l. si. s. de filen. r. l. vnica. s. de castren. r. omnium pala. peculio.

Ubi actus potest trahi ad duo diuersa magis intuemur quod

prod est quam quod obest.

Ubi allegas. Hereditas que sita filio militanti per institutionem de se factam ab alio fratre suo secuz militanti cadit in peculio castru. nec queritur patri. b. d. Commilitatio ergo simul facta excludit presumptiones sanguinis et coniunctionis vt potius contemplatione militie qz cõiunctione sanguinis presumat institutus. vt bic. sed cessante hac cõiunctione presumere iure sanguinitatis institutus. ff. eodem. s. hereditatem. l. dote. r. dicit. s. eo. l. j. Et quo patet qz vbi actus potest trahi ad duo diuersa magis intuemur qd prod est qz quod obest. vt bic. r. l. non intelligitur. s. si quis palam. r. ff. de iure fisci. r. ibi glo. que dicit quod eligendum est bonum et fugiendum maluz: hoc ideo qz actus expressus excludit tacituz et perinde est ac si solus expressus esset alij iurisperitis quod nocet. vt in contrariis allegatis in dicto. s. si quis palam. secundam Dyn. et Bar. ibi. Item nota ex si. cõiuncta glo. qz cõsuetudo et mutua conuersatio fratrum et coniunctorum in militia auget affectionem parente: et eos reddit ad amicum cõiunctorum tãqz amoris duplici vinculo fraternitatis coniunctorum: videlicet sanguinis et commilitaris societatis. concor. ff. eo. l. p. facit. l. vtrum. verfic. hoc enim. ff. pro socio. cum enim naturalis et ciuilis ratio simul concurrunt faciunt mensuram superfluentes. institutio. de adopti. s. si vero pater naturalis.

Intelligis. Castrensis filiosa. pater occupat eius peculium castrense iure patrie potestatis no vt heres. b. d. Et conclude quod de iure digestorum filius non habebat heredem ab intestato: sed ex testamento sic. sed pater ab intestato omnia bona filij occupabat iure peculij exclusis nepotibus ex filio. l. iij. cum concor. ibi alleg. r. ibi per Bar. et quando aut heres ex testamento tenebatur perpe tuo: et quando occupabat ab intestato tenebatur intra annum vtilitatem. l. pater qui castrense. ff. de castren. pecul. In casibus tamen habebat heredem ab intestato scilicet in casu. l. j. s. nepos. ff. si quis a paren. fuerit manu. Item in dote aduenticia. Lauus. ff. de pa. do. r. no. in. l. post dote. r. ibi per Barto. ff. solu. mat. Item in questis ratione clericatus. l. sacrosanctus. s. de episc. et cleri. postea autem de iure codicis fuit statutum quod in omnibus aduenticiis filiosis habeat heredes. r. sic eius filij succedunt relicto usufruc. auo. l. quod legitis. s. de bon. que lib. Hodie vero iure aut. r. in castren. r. quasi. r. aduentitius et omnibus bonis suis succedunt liberi vt heredes ex cluso patre ipsius defuncti. in aut. in successione. r. in corpore vnde sumitur. s. de suis et legitis. Et ex predictis infert Jacobus de arena quod ex delicto filij non publicabatur olim castrense peculium sed pater sibi occupabat. sed cum bodie pater succedat vt heres publicabitur: sed bodie nec publicabitur. secundum Salicetum per. l. si filius. s. de bo. proscip. r. ibi vide per eum. sicut ex delicto patris non publicatur peculium profectitium penes filium existens. vt in casu singulari in lege tertia. s. sed vtrum. ff. de mino. et ibi per Bar totum.

Uls castrensis. Etiam notari et exceptores magistrorum militum habent castrense peculiu. b. d. Et testari possunt iure militari quod etiam potest quelibet priuatus dum sunt in acie seu conflictu belli. vt bic. r. l. vni. ff. de bono. possesio. ex testamento militari. secus autem si sunt in castris sed no in hostico conflictu belli. l. scriuarios. s. de testa. mili. et dic vt ibi per Saly. Item habent privilegium fori. l. si. in fi. j. de appa. prefe. pre. In text. ibi: tam scriuarios qz exceptores. nomina sunt notario rum. vt. s. de tabu. in rubri. Item ibi: merendi scilicet stipendia. Item ibi: tui culminis. loquitur magistro militum. Itẽ ibi: in legione prima. scilicet in qua erat princeps. vt not. in. l. j. supra de pro fesso. et medi.

De erogatione militaris annonæ. Rubrica.

Supra dicit de castrensi peculio et sic de lucro et introitu militum: nunc vero de expensa et alimonia ipsorum. scilicet quid et vbi habeant sua stipendia et prouisiones ad alimenta vt in glo.

Epedita. Tempore expeditionis debet tradi militibus panis bucellatus. id est bis coctus: et tertia die panis interger. i. non bis coctus: et vna die vinum et alia acetum et vna die lardum et duobus diebus carnes veruacine. hoc dicit. Oia ista continentur appellatione annonæ vt bic patet cõiuncta rubri. r. no. bic qz licet acetum fiat ex vino. l. in venditionibus. s. marcellus. ff. de contrab. empt. nisi fiat artificiose vt ibi no. in glo. tamẽ aliud est vinum et aliud acetum: quod patet qz bic ponuntur vt species distincte. Item patet bic quod lardum no dicitur caro: nec econtra carnes appellantur lardum: quia ponuntur vt species separate. et sic appellatione macellatorum carniuum non comprehendentur macellatores lardi: licet comprehendentur appellatione macellatorum a statuto

statuto simpliciter prolato vt dicit hic Aug. de peru. In text. ibi bucellati. Nota bis cocti debere mitti pro duab' partibus in cam po seu expeditione armigeronũ. hoc etiam bis coctum omnes pot' rare tenentur als dicitur panis bucellatus. i. azimus qui mel' scin dicitur per frusta. j. cir. j. l. f. Item bucellarij quandoq; accipiuntur pro latronibus capientibus homines ⁊ ponentibus lignũ in ore captiuorum ipsorum ne valeant exclamare. l. fina. s. ad. l. ind. de vi pu. in glo. Similiter debet mitti in campo acetum pro medietate epis ad bibedũ triplici ratione. f. ne respublica nimis grauaretur mittendo totum vinum sicut faciũt florentini vt dicit glo. in totũ parsimonie intelli. Scdo vt affuescant malo cum miles a malo dica tur. l. j. s. miles. ff. de testa. mili. Et tertio ne valeant inebriari vino in quo consistit luxuria ⁊ alienatio mentis. xxx. dist. luxuriosa res est vinũ. ⁊. xlv. di. s. j. ⁊ de vita ⁊ bo. de. c. a. trapula. Similiter dicitur mitti in exercitu laudum pro cõdimento pro vna die ⁊ caro verucina. i. arietis pro duobus. est em' caro verucina seu arietina bene diges tina ⁊ nutritiua ⁊ generat bonũ sanguinẽ ⁊ maxime veruer qui est iuuenis ⁊ castratus secundum medicos. ⁊ dicitur veruer a verbo ⁊ vermis. quia vermem habet in capite sũm Grecismum. ⁊ veruica idem est qd ouis. Et ex hoc ter. collige quod ex tribus diebus debes stare vna die sine carnibus cum solo sanguine ad condiendam miser' culum.

Vicesimo. Ultra vicesimum militarium nõ debet milites sibi querere paleas ⁊ stramina. hoc dicit. Et exponit ibi conuectare. id est vehẽ do sine alportando congregare. Et hoc idem fit de fenõ j. eo. l. prouincialium. ⁊ idem forte de alijs speciebus annonarijs. j. eo. l. scur. vel vult dicere qd nullas miles habeat paleas. id est lectũ ⁊ locamẽtum suum vltra vicesimum lapidem seu miliare ne distet multum ab exercitu. vt facile possit euocari vt in gloss.

Enaticorum. Castilites nihil pnt a prouin cialib' accipere vt in cena habe ant. h. d. Debent em' stare contenti suis annonis ⁊ stipẽ dijs ⁊ alimonijs sibi statutis. s. eo. l. j. ⁊ si plus volunt de suo stipendio sibi emant vt ibi no. Et hoc not. contra milites nri tps vt non possint grauare comitatenses vt preparant eis ad medendum vt hic. ⁊. s. de re mili. l. f. vers. ⁊ si tam eundo. ⁊. l. deuo tum. j. de metatis. nisi iussi sint pergere vltra. xxx. dies vt dicto ver. ⁊ si tam. ⁊ non solum milites prohibentur auferre comestibilia a prouincialibus. sed etiam prohibent' eorũ pcuratores ⁊ factores si ue supertates ad recipiẽdã annonas pro eis: ⁊ similiter supertates captiuis carceratis: prout erant custodes mutinensium. qz fuerant capti a bononiensibus prohibent' accipere comestibilia ab ipsis carceratis: vt hic in gl. no. facit. l. si vicin' aut stratũ. ff. de re iud. In ter. ibi. cõmoda sua. i. stipediã sua sic. ff. de re iud. l. cõmodis. Itẽ ibi. nõ afficere subaudi nec etiã fiscũ sed de suis stipendijs faciãt. ar. ff. mã. l. deniq; s. item labco.

Sicut fieri. rãde a minoribus prouincialib' militibus limitaneis. i. ad custodia limitis imperij de putatis de annonis vo conductis in castris antiquis debent milites ibi cõstituti duas partes pro se retinere: ⁊ tertiam partẽ ad alios milites in castris nouis cõstitutos a prouincialib' deferre. h. d. Dnt ergo prius grauari propinquiores puinciales q̃ remotiores vt hic. ⁊. s. de anno. ⁊ tri. l. p. locis ad deferendũ militib' annonas species. de quibus. s. e. l. ⁊. j. s. de susce. ⁊ arca. l. mo dios. In ter. ibi. ordinabis. i. tu pfecte ita ordinabis sicut pceptũ m' ⁊c. Itẽ siquidẽ. i. certe de conditis. l. ibi allegatis est itidẽ. i. s. ltr. Itẽ ibi ipsi. l. prouinciales. q. d. q. monitionibus cõditis in vetera nis siue antiquis castris due partes seruentur pro alimonijs mili tũ ibi deputatorum. ⁊ tertia pars portet ad alia noua castra vel lo ca militũ vbi nõ est recõdita annona alij intelligũt ipsi scilicet mili tes duas partes sumãt ex castris ⁊ tertiam partem cogãtur de suo percipere ⁊ secum portare vel aliunde venire sibi procurare ita qd non totum recipiant de recõditis ibi.

Actuarij. Officiales deputati ad distribuẽdũ militares annonas dnt per. xxx. dies per publica instrumenta ostendere annonam rece ptam militibus distribuẽdã: als tam militibus q̃ rei publice de suo inferre cogãtur. h. d. In ter. ibi. actuarij. i. officiales prepositi ad distributionem militaris annone vt. j. eo. l. per banc. Dy. Item ibi. pictatia. i. paruas scripturas continentes quantita tem receptam ⁊ distribuẽdam vt in glo. Item ibi. tradiderint. l. pro curatoribus fisci sũm Dy. vel officialibus scripũ. Item conditis. i. granarijs. Item ibi. dissimulatiõẽ. abstrahere acõmodo reipublice Item ibi. vel militibus. l. in secundo casu vel fiscalibus hozeis: sci licet in primo. Et no. bene banc. l. contra officiales super abnndan tia seu capione bladorum deputatos. vel super victualibus mittẽdis ad exercitum quod post tempus erogationis faciẽde. de quo j. e. l. per hac. s. hoc videlicet. debent per publicum instrumentum intra triginta dies fecisse fidẽm de distributione totius quãtitatis

ad eorum manus peruente vt hic. ⁊. j. eo. l. excellentia.

Optissimi. Castilites de publicis hozeis suas annonas capitaciones. i. que pro capite cuiuslibet militis prestantur debent singulo die percipere vel saltem intra annum pro toto anno. als si studiose distulerint quod intra annum receptum non fuerit fisci iuribus applicatur. hoc dicit. Et no. hic quod quis caditã iure suo eo ipso quod sibi debitum recusat siue differt accipere a fisco tempo re opportuno. ⁊ hoc est bene animaduertendum a doctoribus ⁊ sti pendiaris communitatũ vt nisi recipiant intra annum annonom eis deputatam ⁊ assignatam amplius petere nõ valeant. ⁊ est spe ciale in republica quod secus est in priuato vt hic. ⁊. j. l. proxi. per lo cum a speciali secundum ang. de peru. dicitur autem differre perci pere debentem quotiescumq; non stat per soluere debentem quin soluat. l. ratio. s. si per venditorem. ff. de act. emp. In ter. ibi. at si. i. q̃ nis. Itẽ ibi. studio. i. studiose. Item ibi. cõpetẽti tẽpore scz supius tarato.

Nulli. Qui tempore fertilitatis annonã de pu blico recipere neglexit tpe caristie ipsam ant eius pretium petere nõ potest. h. d. Castilites ergo qui so lebant mitti per prouincias p suis annonis recipiẽdis: si fraudulenter ⁊ studiose omittant illas recipere in anno fertili tatis: ⁊ expectant annum sterilitatis: certe nec illam petent illo elã pso anno. vt. s. l. proxi. nec etiam eius pretium ⁊ sic post tempus an ni eredito: specierum fiscalium caditã iure suo vt dicit. s. l. proxi. Et glo. hic inducit banc. l. contra creditores rusticorum etiam qui si studiose differant tpe fertilitatis etiam petere blada eis debita ⁊ expectent tempus caristie vt habeant tunc pretium bladorum: put faciebat quidam Albertus caluus: q̃ nõ facere non possunt. In ter. ibi. delegantur. i. soluere iubentur. Itẽ ibi. captata. i. expectato tempore caristie. Item ibi. pretia. l. specierũ preteriti tps. Itẽ ibi. oblata suscipere. No. cautelam debitoris vt offerat creditor: qz sola oblato facta presenti constituit eum in mora sed in absentĩ re quirĩt etiã consignatio ⁊ depositio. l. si credideris. ⁊. l. si per ter. l. ac ceptam. s. de vsu. ⁊ no. in. l. statuliberos. s. fisci bus annua. ff. de stati. qui est casus not. Item ibi. repudiata tarauerit id est tarare volue rit que olim repudiauerat. Item ibi. accipere. scilicet tempore ferti litatis. Item ibi. dissimulauerit. i. dissimulando neglexerit accipe re. Item ibi. cõsequatur subaudi. scilicet fisci commodis applicat. vt. s. l. proxi. et sic patet hic quod creditor potuit ⁊ noluit: et quod vo luit adimplere non potuit. l. multum. s. si quis alteri vel sibi. et. l. si genero. s. de iure do. et. l. in ambiguo. ff. de re. dubijs.

Nulli. vide bal. in. l. accõpta. C. de vsur. ltr. q. allegan te hic ter. bal. in. l. nõ dubijs in. x. col. C. s. le gi. ⁊ allegat etiã etiã bar. i. l. li beris qz. s. ma numissus. de a li. ⁊ ciba. lega.

Prouincialium. Senum militibus ⁊ comitibus illustribus opportunum ad domum sue ha bitationis siue castra ipsoꝝ tantũmodo est cum pro uincialibus deferendũ. nõ aut ad oppida. hoc dicit. Et eniz deferẽ dũ ad loca primiora vbi sunt milites. s. eo. l. scur. nec vltra. xx. mi liaria. s. eo. l. ff. ⁊ secundum illas duas. l. q̃ fuerunt Valentiniani pre ratoris: ⁊ non alias leges mandat hic Imperator pfecto preto rio notificari supradictis senum esse militibus prestandum. Et no. hic comites militum esse illustres sed comites puincias regentes vt tholosani sunt spectabiles. l. vni. ⁊ in rubri. s. de comiti. qui pro uin. re. de qua. l. gl. i. opponit in fi. ⁊ nõ soluit. ideo dic qd ibi de co mitibus loquitur. vt ibi no. in rubri. In ter. ibi. comites. i. magis tros militum vt. j. l. proxi. Itẽ ibi. tna. o. pfecte pretorio. Itẽ ibi. nec tamẽ ad oppidũ deferendũ subaudi sed ad castra tm. s. eo. l. ff. ut in prin. Alij autem intelligunt qd milites possunt ire ad recipi endum senũ vsq; ad. xx. miliaria dum sunt in exercitu sicut paleam sũm legem Valẽtini que est. s. e. l. ff. non aut debet eis deferri ad oppida. ⁊ istam scõdam videtur tenere Bar. in. l. ff. de ali. ⁊ ciba. lega. dum dicit esse hic casum qd legatarius tenetur ire ad domum here dis quando portatura esset sumptuosa. Jo.

Excellentia. Omnis erogatio annone p seu breuib' redigenda ⁊ etiam quantitas ip sius anno ne eis ab exactoribus eorum tradite in duplum puni endis si constiterit eos plus eregisse q̃ breues ad scriba transmissi si declarent. Item statur susceptoribus de summa annone quam demonstrauerunt erogasse: xpius per breues magistrorum militũ ad scriuarios transmissos declarare. h. d. Scribant enim primo li tere imperiales magistris militum. vt ad scriba principis. de qui bus dixi in. l. duos. s. de suscep. mitteret breues quantum erat sol uendum militibus cum secundum quantitatem illorum brenium debebant susceptores ⁊ eorum actuarij siue apparitores. id est eorum exactores de quibus in rubrica. et lege prima. supra de susce pro. erigere a collatoribus ⁊ non in plus alias puniuntur in du plum ⁊ exactum erogare militibus que omnia debent suscepto res in scriptis redigere, vt appareat introitus et exitus pu

blicus et tradere officialibus scripsi. vt. s. eo. l. actuarii. Habet ergo
 hec lex tria dicta. In primo mandat Justinianus prefecto pretorio
 vt curet quod susceptores ea que a provincialibus suscipiunt con-
 ferant in breuius. i. reducant in scriptis. et similiter ea que erogant
 militibus et quantum singulo die cuiuslibet numero militum sit ero-
 gatum. In secundo dicto ibi at si quid amplius. Declarat quod si
 ipsi susceptores per suos exactores aliqui ultra acceperint quas in
 suis breuius traditis scripsi principis contineat dupli quantita-
 tis plus exacte reddere compelluntur nec creditur susceptores esse
 disse plusquam se erogasse pbauerint. In tertio ibi naz ad illustres.
 declarat literas imperiales fore destinandas magistris militum vt
 antequam imponatur collecta pro solutione militum ipsi magistri
 mittant principii breues continentes quantum soluendum est mili-
 tibus vt fm tales breues fiat erogatio militibus per susceptores.
 Not. ex prima parte de scriptura quam facere debent officiales cois
 deputari super abundantia vel capione bladorum vel alia expen-
 sa quam scripturas tam de introitu quam de exitu debent ponere in
 archiuo cois vel alio loco deputato et eius quod omittunt scribere
 condennatur in duplum vt hic. et s. eod. l. actuarii. et s. de apoc. pub.
 l. j. et in aut. de col. in prin. col. ix. vbi vide naz introitus camere cois
 probatur et apparet per libros introitus ipsius camere vt hic patet
 dum dicitur quod quatuor breuium diligentius exploretur. facit. l. cum ser-
 uis. et l. si cui. et l. que sub conditione. ff. de condi. et demon. Et hunc
 ter. in vers. suscep. militum. no. Bar. in. d. l. que sub conditione. con-
 tra repetentes expensas quas dicunt se fecisse in domo euicta vel
 alia re quia non sufficit dicere se tantum expendisse et quod tantum ex-
 pendisset bonus vir sed debet per scripturam probare. vel alio legi-
 timo modo id quod expendit vt hic patet nec sufficeret scriptura pro-
 pria vel exemplum. s. de proba. qd intelligit verum de expensis ma-
 gis sed in paruis statuit iuramento eius iura no. per Bar. in. l. j.
 s. officio. ff. de tutel. et ra. dif. In ter. ibi. breuium. i. scripturarum. vt
 no. s. de apoc. pub. l. j. s. hoc obseruandum. Item ibi. confertur. i. def
 in scripturam redigi. Item ibi. memorati. i. predicti opinatores vel
 actuarii. Item ibi. summa imputanda scz ad eorum releuationem.
 Item ibi. monstrauerint. i. probauerint alio modo quam per dictos
 breues. vt. s. de proba. l. exemplo. Item ibi. sacri aptes. i. dispositio-
 nes seu litere imperiales. Item ibi. curruerunt. Not. s. litera et leges
 transmissa dicuntur currere et sic quod est proprium animato tri-
 buit inanimato. et dicuntur armari iura et insurgere. l. cum vir.
 s. de adul. Item dicitur lex iacere. in aut. de fideiul. in prin. dicitur
 ministrare. in aut. de bere. et fal. s. pen. dicitur tacere. l. j. s. pen. s. de
 lati. liber. tol. et s. taceat. s. de rei vroxie actio. Sic et prescriptio dicitur
 currere. s. in quib. cau. in integ. resti. non est necessaria. l. si dicitur
 dormire. l. sicut. in fi. s. de prescrip. xxx. anno. Sic et hereditas iacens
 dicitur currere. l. is cui. s. cessatum. in fi. ff. vt in possel. lega. et trans-
 ctiones loqui. l. in. s. de feri. et cautiones etiam indistincte loqui. l.
 cum de indebito. s. si. ff. de proba. et an iste improprie locutiones ha-
 beat locum in statutis. collige ex notatis per Bart. in. l. omnes pos-
 pali. in. vj. q. prin. ff. de iustitia et iure.

Bibemus. Post calendas nouembriis vi-
 num nouum non vetus dandum
 est militibus ad bibendum. h. d. Est enim damnosum rei
 publice ac etiam patrifa. post annum bibere vinum ve-
 tus et ideo potest imputari tutori facienti bibere vinum nouum per
 familias post calendas nouembriis vt teneatur reficere pupillo om-
 ne damnum. et p3 hic qv vinum vetus dicitur qd transit annu. et illud
 est melius nouo. l. vinum. ff. si certum pet. et nouu dicit qd nodu an-
 num compleuit. Sed in vltimis voluntatibus intelligitur vinum
 vetus etiam duorum vel trium annorum fm consuetudinem testa-
 toris. l. si quis vinum. cum. l. seq. ff. de vi. lega. patet etiam hic quod
 appellacione annone continetur etiam vinum. vt hic in glo. j.

Minatoribus. Exactores militaris
 bus nullum habere debent commercium. et omnem mi-
 litarem annonam ab eis libere possunt exigere. et in an-
 ni spatium ad suos iudices conferre. h. d. Non enim potest esse era-
 ctio libera cum his cum quibus officialis habet commercium. vt
 hic. et l. missi opinatores. s. de exac. tri. et l. nullum. s. de offic. rec. pro-
 uin. et l. siue. j. de execu. et exac. et l. vni. s. de contrac. iudicium. et c.

Septem diebus. non debent species ven-
 dantur aliis in foro publico. hoc dicit secundum exposi-
 tionem glosse. Habebant enim olim tribuni militum privilegium
 quod septem diebus fori vendebantur sibi res viliori pretio quam
 aliis. puta currus lignorum tanto minori pretio quantum est pre-
 tium celature seu scissure lignorum et cum isto minori pretio vole-
 bant tribuni qd collatores deferrent sibi species annonas in era-
 rium publicum. qd hic Imperator remouet statuens species dese-
 rendas pro eo pretio quo venduntur aliis in foro publico. Et ex hac
 lectura nota qd prerogatiua in pretio rerum venalium non est facien-
 da militibus et officialibus plus quam vendatur priuatis personis

in foro publico. et si per minas vel alio colore officialis hoc faciat
 incidit in crimen concussionis. l. j. ff. de concussionibus. et ex hac lo-
 tura videtur posse inferri qd contra ius est statutum vel consuetu-
 do qua canetur qd p septem dies fori nullus audeat emere prius
 essent empte species vel annona pro curialibus quia per hoc ven-
 duntur viliori pretio celsantibus emptoribus. hoc fuit bide
 mente Andree de barulo. vel aliter potest intelligi quod quando
 pro speciebus soluitur es militibus debet fieri estimatio specie-
 rum scdm quod ceter venduntur aliis in foro publico et non scdm
 prerogatiuam venditionis vilioris sibi. que ipsi militibus et tri-
 bunis fieri solebat septem diebus fori. Et fm hoc est hic casus ex-
 pressus qd qn est contentio de valore frumeti vel aliaru rerum mo-
 bilium et venalium debet haberi respectus ad locum fori publici. no
 aut quanto plus vel minus venderet extra fori publici vel in fo-
 ro publico hominibus priuilegiatis. vt hic. de quo vide per Bart.
 in. l. pretia rerum. ff. ad. l. fal. et l. a seru. ff. ad. l. aquil. et ibi gl. et l.
 speciebus. j. de coarcta. In ter. ibi. adberetur. i. ad erariu siue fisci de
 nulli. vt fiat erogatio militibus. et sic exponitur in. d. l. speciebus.
 fm glo. vel fm aliam expositionem. i. ere estimentur.

Egere repetita. Castiles impediens era-
 ctionem annone aut consu-
 tam erogationem tam ipse qd vni non puniens pena ce-
 tum libarum auri puni. h. d. Et not. hic qd taz delinques
 qd superior delinquentem punire negligens pari pena puniunt
 enim index stare in speculis et intentus ad puniendum delicta suo-
 ru subditoru. l. sine. in fine. et l. seruo. s. ad. l. iul. de vi. et l. sine. iurta
 si. j. et al. s. taz qd cetero legis puni. etia pena sacrilegi. vt hic in fi. et
 l. j. s. vt dig. or. ser. In ter. ibi. tentauerit etia p indirectu. vt. s. eo. l.
 nulli. Item ibi. adberatides. l. species erariu deferredas. Item ibi. qua-
 tia. idest punia. Item ibi. scitoru. i. statutorum.

Quado quis vtitur duplici officio. s. militie et capitaneat? mi-
 litum dz pro vtroq officio habere salarium.

Is scholaribus. Si quis ex scholis
 militum laorum meri-
 to eligitur ad regendum. aliquem numerum militum
 debet habere annonam pro duplici officio. l. annona
 consuetam dari caballariis. i. militibus equitantibus. et pro regio-
 mine vnum solidum singulo die. si ante perceptionem decesserit
 vtrumq salarium debetur heredibus eius. h. d. notabiliter. Not. et
 go quando qs vtitur duplici officio. s. militie et capitaneatus mili-
 tum dz pro vtroq officio habere salarium. vt hic est casus et diri. s.
 de dig. l. iij. et salarium debuit defuncto debetur heredibus vt hic
 et l. si quis in sacris. s. de priori. sacro. scri. et l. si. s. de dome. et protec.
 Et inducitur bec. l. a testator legat. v. cuiuslibet fratri monasterii fra-
 trum minorum et priori legat. x. quod prior habeat. v. tanq frater et
 x. tanq prior. quod est verum quando priori legatur simpliciter et
 non ob eandem causam. et est legatus reiterabile tunc est generi per
 spem non derogatur ita loquit. l. titia. s. q marco. et ibi tangit bar.
 ff. de annu. le. si no relinquat priori ob eandem cam qua relicta est
 fratrib? puta ca alimetozu et si est legatum reiterabile tunc habebit
 solu legatu speciale et non generale qd tunc generi per spem derogat
 et ita loquit. l. alimeta. s. basilice. ff. de alimeta. le. et vide per bart.
 in. l. questu. s. pe. ff. de fun. instrum. In ter. ibi. scholaribus. i. militibus
 alientu? schole seu societatis militu. Item ibi. predictis scholaribus qd sit
 riu. s. militie equestris. Item ibi. op3 pbere. l. predictis scholaribus qd sit
 constituti ad regendu numeros. nam debent habere tantum de ano-
 nona qdum aliis militibus assignat et vltra hoc singulos solidos.

**Officialibus no dz concedi facultas vt annonas et salaria sua
 sibi exigant a provincialibus.**

Annonas. Annone debite ex publico vni-
 uersis officialibus et ministris et
 scriuariis sacri palatii quas olim pdicti mittebant ad
 sibi exigendu a provincialibus debet hodie iustis pre-
 tiis taxatis mitti in erarium et ab erario erogari. h. d. Luz em olim et
 milites et officiales species et salaria eis debita de publico exige-
 rent per seiplos pene euiscerabat provinciales grauabat forte expe-
 ctando tempus carissime vt tunc petant maiora pretia annona. s. eo. l.
 nulli. ideo hic prouidit Imperator vt per se non erigant sed colla-
 tores deferant in erarium. et ab erario taxatis iustis pretiis de pu-
 blico ad similitudinem militum predicti officiales recipiant. Et
 sic nota qd non debet concedi officialibus facultas vt annonas et
 salaria sua sibi exigant a provincialibus quia presumptio legis est
 vt pro tali exactione eos grauent et euiscerent et superlucraru velint
 vt hic. et s. eo. l. nulli. facit. l. ad splendi dicitis. et quod ibi dicam. j. de
 diuer. offi. Alius intellectus huius. l. est q salaria officialium et mi-
 litum non debent solui in speciebus vt olim sed in pretiis idest pec-
 unia vel etiam si velint accipere species annonas eis deputa-
 tas taxatis iustis pretiis possunt. et hoc fuit hic de mente gloss. In
 ter. ibi. annonas. i. stipendia in annona soluenda. Wynus. Item
 ibi. et provincialibus visceribus eruebant. subaudi reculando
 recipere

recipere tempore abundantie et expectando tempus penurie. s. eo. l. nulli. Item ibi aderare. id est in erarium seu fisco inferre in gl. Vel dic aderare. id est ere et pecunia estimari: vt dicit. s. eo. l. sept.

- 1. Conservator monete publice qd habet soluere soldaderis et stipendiariis debet personaliter et sua manu soluere.
- 2. Stipendiarii non possunt constituere procuratorem ad suum stipendium recipiendum.
- 3. Actuarius soluens stipendiariis potest ex eodem pacto aliquid sibi retinere.

Urbanodiuinam. Alias scipit iubemus p hac

Wac prolira. l. legemus per partes et principis hoc intedit erogator publice annone iurare debet in principio sui officii se officium legaliter et scdm iustitia facturum et sua manu numerare militibus annona eis debita et ipse erogator sine actuariis negociis sine pacificis cu milite pot p quolibet solido tremissem id est tertia parte solidi recipere. vltra aut ex facto recipere non pssub pteru plicitatis. b. d. vsq ad. s. si qua tri. Nota er principio de iuramento officialis deputati ad soluendum stipendiariis vel distribuendum species publicas vel ad alia ministeria quia de bebat iurare se facturum officiu suu fideliter et solite et secudu iustitia omni fraude et dolo remotis sic etia iurare debent aduocati in prin. causaru. l. re no noua. s. patroni. s. de iudi. Similiter tutores et curatores iurat tpe administrationis sibi a iudice decreta in aut. vt bi qui obli. res perhibet. s. si. col. vi. et p Bar. in. l. legitimos. ff. de legi. tu. Et similiter iurat executores testamenti. x. ar. in. d. c. fina. et l. de creationib. s. de epis. et cleri. nisi dignitas plone repugnet. l. nec honore. et aut. sed iudex. s. de epis. et cleri. et l. ea. l. s. si qua tri. ibi ppositis sacrosactis scripturis. et ibi glo. Similiter iurat rectores hospitaliu in cle. q. p. q. de religio. do. Iurat etiam vendes bona debitoris antoutate iudicis. l. si. in. fi. de bo. auto. in. et hoc est regulare in quolibet administratore vt iuret in aut. ius in. qd prest. in prin. et in. gl. i. col. ff. Sic etia iurat seriniari. suu officiu fideliter eequi in. c. ad audietia. de p. scrip. Secundo nota ibi erogator sua manu. quod pseruator monete publice qui habet soluere soldaderis et stipendiariis debet psonalr et sua manu soluere aut pot per substitutu soluere stipendium et similiter ipsa sua manu recipere no aut per substitutu recipere debet et vt hic dum dicit per suam manu salario recepto et c. Ex quo sequitur

- 1. qd no possunt constituere procuratorem ad suu stipendiu recipiendu vt de hic Ang. l. Tertio no. ibi negociatione actuariis pmissa. quod permissum est actuario soluere stipendia in ere negociatione. id est conuentione habere cum stipendiariis: vt secum contrabere: puta pecunia eis mutare ante temp. solutionis stipendii. licet cu p. n. in. c. alibus no permittatur habere comercium. s. eo. l. opinatoribus. et pro vsuris no potest accipere vltra vnum tremissem: qui est nummus valens tertiam parte solidi: vt hic glo. in ver. debitu. et l. de mili. vt. l. in. forte dicitur a trite qui est tertia pars assis isti. de here. insti. s. hereditas. sine sit mutuu pro duob. vel trib. vel quotiesq. annis no pot plus recipere. min. aut sic si mutuu erat ad bene milites. Et sic no. speciale et diuersam tarationem vsurarum iter tempus et actuarium diuersa a comuni taratione vsurarum de quibus in. l. eos. s. de vsu. quia iste vsure annales: biennales: et quantu tempus sint non possunt transcendere tertiam partem eius quod mutatur. Alii aut intelligunt quod p actuarius soluens stipendiariis potest ex eod pacto aliquid sibi retinere. puta duos bononinos argenteos pro oncato quod de consuetudine fit per thesaurarios eis soluentes: licet banc. l. ignoet. et hoc claru quado soluere ante tempus solutionis facienda quia tunc loco mutui capit quo casu licet tremissem pro solido recipere vt dictu est. In tertu ibi: solatiu id est salariu siue stipendiu: et sic no. salariu appellari solatiu: vt hic. et ff. de admini. tuto. l. a tutoribus. in. fi. et l. de numer. l. nulli. in. fi. et l. de coar. l. quisquis. aliquando salariu dicitur peculiu. j. de coar. l. ordinario. in. fi. Aliquando dicitur comodiu siue compendiu. s. de primic. l. j. Aliquando salariu appellatur bono: siue honorariu ex parte eius cui debetur ff. man. l. si remunerandi. in. prin. Aliquando impense vocatur solatium. l. si cum dotem. s. si vero. ff. so. ma. ponitur et aliis modis vt dicit in. l. si. s. de pre. curi. Item ibi: per sua manu. actuarij dantis: et militis recipientis. Item ibi: quantitate tremissem excedere subaudi etiam per pactum et est speciale contra. l. penul. s. de pac. Sequitur. s. si qua tamen.
- 1. Conservans pecunia stipendiariis potest si sibi no satisfit eoz stipendiu sequestrari facere.
- 2. Volens facere fieri sequestru de re alterius debet prius facere fide de debito per publicu instrumentum.
- 3. Idem iudicatur de vidua post mortem viri qd iudicatur de nupta: et eadem priuilegia retinet.

Si qua tamen. Et hoc intedit. si tpe erogatio nis stipendia oriat questio iter

militie pntes et acta riu de lucro ex pactide actuarij debito pecunia deponit apud pncipes militu donec p eos pncipes ppo stis eis sacrosactis euagelijs ca inter fuerit terminata. Si vo erogatiois tpe miles fuerit abses er legitimo comeatu itra taratu numeru sequestrat pecunia i instro ptra apud dictos pncipes donec post reuersione militis fuerit ca terminata iter milite et actuariu p ipsos pncipes. b. d. vsq ad. s. no da da. Et sic no. hic quod p mutuas pecunia stipendiariis pot si sibi no satisfit eoz stipendiu sequestrari facere. et penes capitaneu ipozu deponi et quod est veru i subsidiu qd aliud sibi satisfieri no pot. l. comodis. ff. de re iu. et idem dicit ibi gl. in stipedio siue fructib. p. beb. de clerici. vt in. c. ff. extra. de fidei. l. fiet tam. folu ere cutio in quatu facere pot habita rone ne egeat. l. miles. ff. de re iu. et quod inferit q neuter miles. l. secularis et celestis indiget bnficio cessidus cu no valeat carcerari. vt in. c. odoardus. de sol. Et attede qz p volens facere fieri sequestru de re alteri. et qz pri. facere fide de debito per publicu instrum vt bico. dicit piratia. i. bene scriptura p. tulerit qd tam. intelligi no potest p alias legitimas pbationes vt. l. pactu qd bona fide. s. de pac. et l. exere. cedis. s. de fide instrum. Sicut etia fieri pot pbatio debiti p testes vel instrumeta quado quid petit imitti in possessione bonozu debitoru. vt in aut. ei qui iurat. s. de bo. aut. ind. pot. vel petit capi debitoru de fuga suspectu quo casu fit plena pbatio debiti q dicit summaria et semi plena eo respectu q fit absente debitoru et intellige gl. in v. declarati. i. aut. de exbi. re. s. si vero etia qd. colla. v. et per Ange. de peru. in repetitione. l. nemo carcer. s. de exacto. trib. et l. creditores. ff. de priuile. cre. sic et als fit sequestratio fructuu et mercedis coloni no valentis satisfidare lz de locatio ne no appareat publicu instrum. l. i. l. i. b. s. de agr. et c. s. hoc nisi i casib. in quib. requirit scriptura qui no. i. d. l. pactu. et ff. pig. l. cotrahitur. et c. ad audientia. extra. de prescrip. et speciale in casu isto vt possit fieri sequestratio cotra coez regulu sicut etia est speciale in plurib. aliis casib. notatis in. l. vni. s. de pbi. seq. pot. et i. c. dilect. de seque. pot. et fru. In ter. ibi retineri no penes ipsos actuariu sed retinet pecunia et deponit penes superioru. i. principu militu. Dicitur em retineri alicui pecunia coipso qd no dat siue retineat a soluere debente siue ab alio. sicut mulier videtur retineri i primo matrimonio coipso qd scdo no nubit vt hic i glo. Et qua nota quod idem iudicatur de vidua post morte viri qd iudicatur de nupta: et eade priuilegia retinet cu habeatur p nupta. l. filii. s. vidua. ff. ad mun. et de caste et pudice viuere sicut vidua. l. mulier. s. cu pponeret. ff. ad trebel. et xxx. dist. n. c. i. ibi nuptias et castitate. et per Bar. in. l. si. s. de indi. vidui. Et ibi con tinens ca. lz ipsi coeuentiois que est inter milite et actuariu super pactione et negociatione. Et ibi tractetur. i. terminetur p ipsos pncipes. Et ibi nullu danu etia expensaru. sic. s. de epi. an. l. ta dementis. in. fi. Et ibi dantis comeatib. s. temporalib. per tribunum vel aliu habet p. tate da di. j. de comea. l. j. Et ibi vtriusq. p. t. s. erogatiois et militis. Et ibi comeatales. i. comeatib. licite habeates. Sequitur. s. non danda.

Non danda. Et hoc dicit tribun. xxx. militibus tantu pot dare licentia comeandi et si plurib. dederit: illi plures no habebit stipendiu s. i fisco remane bit q ipse tribun. eis de suo pprio satisfiat. b. d. vsq ad. s. hoc etia. Non pot ergo dare licentia alicui militi vltra numeru. xxx. et si plurib. dat illi p. tate salariu et tribun. d. as ei cam pendit salariu tenet satisfacere de suo. q. no. p. tra defensores monete et ptra officiales sup m. d. stris stipendiarioz q qns dat licentia alicui stipendia: et ab ipso officialib. recuperet. facit. s. de re mili. l. si. s. pe. ibi et da mnonu q initio ei. p. t. gerit. Et est arg. q p. t. as vt iudex dat licentia recededi alicui in quistio respodere nolent: propter qd ille ob cotu macia fit postea condenatus vel dat licentia testi p ducto ab aliquo anteq testificet. p. p. t. qd p. d. u. c. s. qz p. d. it. q. teneat satisfacere om ne danu de suo anq discedat de officio. ar. hui. ter. In ter. ibi. xxx. viris. subaudi nec etia ipsi pot dare comeatu si incursum fuerint barbaroz. l. i. j. de comeatu. nec etia pot dare militib. limitancis vel comitatensib. l. i. noie d. n. i. s. nullu audeant. s. de offi. p. fec. p. ro. afri. nec debet dnces aut tribuni er comeatib. da d. s. vt eoz stip. d. s. aliq. lucr. facere als dignitate p. t. et i quadruplu p. d. nen. f. dicto. s. nullu. Et ibi: i. t. m. i. a. t. o. e. s. i. p. e. n. a. s. Et ibi discedat si. ro. i. anq discedat de tribunatu alicui. numeru que tuc regebat s. amodo no regit qz ei. c. i. g. u. l. o. p. u. a. b. i. f. e. l. s. c. i. e. t. i. b. s. seq. s. hoc er.

Hoc etiam adiciendo. Decem primates id est principales ex principis. i. principib. militu et vnu qz quis qui est caput iurat. et deponere apud acta sub suo aspectu vnu. quoz militu recepisse de manu erogatoris stipendiu et annona ei debita et hac testificatione sigillata d. z. tribun. vel pnceps itra tres

Recipere debent. Pro quo est bonus ter. in ratione sui in. l. j. s. ne aut. de cadu. tollend. ibi vt donu suis manib. Et quo apparet qd vbi lex vel statutum man. dat aliquid suis manibus fieri no potest per substitutu ex p. d. r. i. vt t. z. Alber. in suo dictionario. Et sequit hoc dictu pro val. de notabili lo. do. in. l. j. s. si quis ita. de s. bo. oblig. et sequitur glo. in cle. j. in verbo personaliter. de vita et bo. cleri. bal. in. c. j. in. s. iurura. de pace iura. fir. in. fi. princ. et q. i. b. mod. feud. amit. c. j. et in. c. si quis dixerit. si de feu. sue cotro. facit. l. j. s. ne aut. de cadu. tollend.

mensis ad imperatoriam referre pietatem. hoc dicit vsq; ad vers. hoc videlicet. Et nota hic casus in quo requiruntur. r. testes r. aliqui. xv. l. vnicuique. r. ibi tetigi. s. de propi. sacro. scri. licet regulariter duo l. vbi numerus. ff. de testibus. r. ibi glo. r. debent esse in rati vt hic in verbo iuratus. r. hinc sumunt notarii practicum cum scribunt de positione testium dum dicunt talis testis iuratus: nam per hoc probatur in ramentum testis precessisse. vt hic. r. l. theopompus. ff. de do te prelega. r. ibi glo. cautius tamen est vt de iuramento in actis ap pareat vt ibi per Barto. r. l. sciendum. ff. de verbo. oblig. Secundo nota hic ex verbo obtutibus. i. aspectibus seu visibus oculorum quod testis debet deponere dictum suuz per aliquos ex quibus sen sibus corporeis. vt hic. r. l. testium. s. de testib. de quibus quinq; sen sibus est glo. in l. quod meo. s. si venditor. ff. de acqui. pos. Et ex hoc verbo obtutibus etiam patet quod si testis dicit rem fuisse factam sub suo conspectu seu in su quod probat perinde ac si diceret quia vidi quia diuersificatio verborum idem importantium non vitiat loquimus. r. ibi tetigi. s. de agrico. r. cens. In ter. ibi suggestoruz id est actorum ciuiliu. Item ibi huiusmodi gesta. id est testificata. subandi clausula r. sigillata. Item ibi: profectus fuerit. scilicet actarius. Sequitur. s. hoc videlicet.

Et Stipendium militibus defunctis debitum est per erogatores eorum liberis r. vxoribus prestandum. r. numero. 2.

Hoc videlicet. Et hoc dicit. Erogator pecuniam publicam quas recepit debet inter milites erogare intra duos tres vel quatuor menses considerata loco rum distantia: r. si hoc facere distulerit omne damnum debet resarcire militibus qd ex negociatione vel aliunde passi fuerint. Item si ipse erogator precepta huius. l. violauerit in officio aliquod scelus committendo in cinguli amissione r. bonorum publicatione r. erogationis ablatione punitur r. milites passi damnum possunt per quosdam hec delicta notificare principi r. probare vt delinquens puniatur. Item si stipendium militibus defunctis debitum est per erogatorem eorum liberis r. vxoribus prestandum. b. d. vsq; in fin. Statuitur ergo tempus quatuor mensiu plus ei qui defert pagas stipendiorum ad partes longinquas ad soluenduz eis vt hic. r. tres menses postq; ad loca pfectus fuerit statuuntur tribuno r. presidi bus ad notificandum principi. vt. j. s. proxi. Item nota qd si thesau rarius deputatus ad soluenduz stipendiaris no soluat qd primu post postq; recepit pecunia publica tenet eis ad omne damnum qd pass si fuerint ex negociatione: puta cariori emptio: vel pecunie in tute receptione: vel ex alia causa. Itē not. in vers. ita vt singulis. q. licitū est scolis. l. societatis stipendiariorum mittere vni vel duos ex eis pro omnibus verba facturos: ad notificandum principi delicta commissa p thesaurariū circa solutiones stipendioruz: illa pbare de bent. naz r. deniciatores maleficiorum debet insistere r. pbare als puniuntur. l. ab accusatione. s. nunciatores. r. ibi per Bartol. ff. ad turp. Ultimo not. in vers. Illud preterea. quod de functione stipendia rio stipendium sibi debitum r. nondū receptū d; per thesaurariuz solui hereditas. scilicet liberis vt hic. r. s. eo. l. bis scolaribus. r. l. quis. s. de proxi. sacro. scri. r. alijs proximioribus non existentibus tunc soluitur vxoribus: nam r. vxor excludit fiscum. vt dicit. s. de bo. vac. l. j. r. quādo salarium tps non cōpleti debeat hereditibus. dic plene per Barto. in l. j. s. diuus. ff. de va. r. extrao. cog. Item tex. ibi ad alios transferendā. scilicet novos actuarios. Item ibi: si tamen idem officium. id est idem actarius qui est officialis ad distribuendum vel forte idem officium. id est officialis tue sublimitatis. scilicet tui prefecti sed tunc videretur constitutus prefectus. Item ibi: vel tui. s. magistri militum. vt in glo. j. huius. l.

Creditor faciens capi r. suum custodire debitorem per nuncios publicos communitatis debet eis soluere sumptus.

Uim sepe contingit. Milites misericordiam alicuius priuate persone vel loci debent ab eadem persona vel loco annonam suscipere sed de publi co salarium r. ad banc custodiam deputari non possunt sine princi pis licentia in scriptis redacta. cuius deputationis formam r. mo dum spectat ad prefectum in actis publicis imminente ei sub pena redigi facere: que pena presidibus r. eorum apparitoribus contra facientibus est iniuncta. hoc dicit vsq; ad finem. Si ergo dominus vel communitas mittit gentes armigeras sue stipendiariorum ad custodia alicuius loci forte timore galdane principis transire debentis ne damnetur. vt hic in gl. j. de qua galdana babes in l. nemine. s. de sacrosanc. eccle. vel mittat propter ducatum sine scortam alicui faciendam pro personis vel rebus vel pro subsidio alicuius ciuitatis colligat: vel ex alia causa: certe debent habere stipendium. a domino vel a communitate mittente: sed annona r. victualia: r. omnia alia quibus nunc plus indigent r. sunt necessaria plusquam fuissent in loco vnde discesserunt debent prestari ab ea persona: curia: corpore: vel ecclesia: ad cuius custodiam vel subsidium missi sunt. r. si talis persona recuset prestare tunc stipendiarij r. milites non recedat a locis suis: r. qui tā recesserunt redeant. Et hac l. no. potissime p terris patrimonij q sepi? petūt gētes armigeras

Nota quod stipendius militum mortuorum est solvendum filiis ipsorum.

ab ecclesia p sua securitate: vt debeant eis soluere qquid vltra con fucta stipendia soluendum est. alias gentes illic accedere non pos sunt r. si accesserunt recedere possunt. No. ergo quod licituz est sub ditis castris r. villis r. ecclesijs petere sibi dari a superiore gentes ar mouum pro sua custodia vel saluo conductu pro aliquo transire fa ctendo. quando immineret aliquis metus hostium vel damnozuz. ista tamen gens pro custodia que in Francia appellatur saluagardā non potest dari vel apponi sine licetis principis: vt hic p3 r sic nō pōt dari p pñdes vel alios iudices qd hec saluagarda v3 quodā modo esse qd regale. ar. in ti. que sint rega. c. vni. iuncto tex. in aut. de col. in. s. eos autem. el. coll. ir. r. l. vni. s. de mā. pñ. r. hoc nisi aliū dices hoc facerent ex prescripta consuetudine vt. l. j. r. fi. s. de eman. liber. qd enim ex concessione principis fieri potest similiter ex consuetudine r. prescriptione fiet. arg. ff. de aqua quoti. r. effi. l. hoc in re. s. ductus aque. r. s. de aqueduc. l. vsum aque. in prin. inuncta. l. viros. j. de diuer. offic. generalem autem guardias sine custodia bene possunt presides r. alij iudices ex eorum officio dare. l. congruit. ff. de offic. pres. r. etiam specialem cum cause cognitione quando time tar ne partes deuenirent ad arma vel tumultum. l. equissimum. ff. de vstruc. r. arg. l. denunciamus. s. de his qui ad eccle. cōsu. r. l. san ctum. ff. de rerum diui. r. ibi per Bar. qui allegat banc. l. r. per eum in l. illicitas. s. ff. de offi. presid. Ultimo not. hic glossam in fi. in ver bo agnoscere. quā allegat Bar. pro singulari in d. l. sanctus. qd p creditor faciens capi r. suum custodire debitorem per nuncios publi cos communitatis debet eis soluere sumptus: sine sacre quod eius creditoris gratia r. commodo hoc faciant: non autē de publico de bent a communitate habere. Sed dic quādoq; quis custoditur ad sui sanozem vt quia habebat inimicos r. sibi datur custos ad custo diendum: tunc ipse debet soluere expensas illi custodi: vt hic dūz dicit eandē de proprio personam r. c. Quādoq; vero quis custodi tur ad eius damnum seu vituperium tunc ille qui facit eum cus todire habet vnde soluat ipse debet soluere expensas tali custodi r. sportulas. r. ita loquitur ista glo. eas tamen postea recuperabit a cu stodito in taxatione expensarum quarum condemnatio sit etiaz in criminali vt est casus secundum vnam lectu. in l. fi. r. ibi gloss. j. in fi. s. de fruc. r. lit. expen. r. per Bar. in l. j. ff. ad turpil. Si autem nō ha bet vnde soluat. tunc soluet respublica. l. lege cornelia. ff. ad fil. quaz recuperabit postea ab ipso custodito liquidato negotio r. facta cō demnatione. l. circensium. s. de decurio. r. l. diuus. iuxta fi. r. ibi glo. in vers. ab uti. ff. de bo. dam. Est etiam arg. bec. l. quod ille debeat soluere tabellioni pro scripturis r. instrumentis ad cuius securita tem r. cautelam fiunt r. si scriptura concernit commodum vtrius que ab vtroq; debet fieri solutio pro parte. quia tunc ab vtroque debet esse rogatus: in autentica de tabel. s. non autem. in gloss. col. iij. r. vide per Bar. in l. fi. s. in computatione. s. de iure obliheran.

De executione r. translatione militarium annonaruz. Rubrica.

Dictum est. s. titu. proxi. de bucellato pane dando militi r. de an nona militibus debita inter eos distribuenda: verum qd nec panis dari potest nisi coaquatur: nec annona distribuī nisi transferatur ad loca in quibus sunt milites: ideo de his subicit.

Panatores. Qui per diuersas prouincias delegatur ad erigendum annonas militibus erogandas nō debēt milites grauare ad bucellatus coquendū nisi sit cō traria prouincie cōsuetudo. b. d. Debet ergo panis bucellatus. i. bis coctus r. etiam nō bucellatus: sed simpliciter coctus militibus tradendus. s. titulo. l. j. l. excoqui sum ptibus publicis non autē debent prouinciales grauari ad hoc fa ciendum gratis. Et hoc nisi sit contraria consuetudo quod non te neantur. alias autem vbi cessat consuetudo tunc de iure nullus ex cusatur: etiam si sit domus principis. vt. j. l. proxi. sicut r. in pluri bus alijs oneribus nemo excusatur: vt. s. de quib. munerib. vel pre sta. ne. li. se. excu. l. j. ff. de imm. ne. con. l. ij. r. vt in em. spe. ne. lic. se. excu. l. vni. Et no. hic de consuetudine regionis r. prouincie fernā da que excusat r. facit licitum quod alias non liceret vt hic r. in om nibus conco. hic in glossa alleg. de qua consuetudine dicit. s. de epa ctio. trib. l. missi opinatores. Et not. hic glo. que aliter exponit pa nem bucellatum. i. azimum siue subcinericium: r. non fermentatum sicut habent bebrei suas acimelias. r. de isto bucellato dicit. s. eo. l. j. r. allegatur bec. l. qd vbi quis ex longissima consuetudine per tan tum tempus cuius non extat memoria non solui collectas: qd pos sit se tueri ne grauetur ad soluendū in futurū cōtra antiqūā cōsue tudinem sicut hic pōt quis se tueri ab excoctioe panis militaris stā te cōsuetudine in cōtrariū. videt etū communitas perdisse ius im pondēti ei collectā nō vtendo tanto tempore. ar. l. j. ff. de nan. r. l. fi. s. de ferni. doctores tamē dicunt cōtra qz nō debet collectio nisi a tem pore quo fuit indicta. l. j. fm vna lec. s. de apoc. pub. r. ita aduersus futurā prescriptionē que nondum erat in dicta non potuit prescribere. arg. l. cū notissimi. s. in bis. s. de pscriptio. xxx. anno. vide glo. r. quod ibi dicit in l. in fraudem. s. de anno. r. tribu.

Excoctione

et l. marcebalchi supra milites constituti. de quibus dixi. s. in rubrica meliores in b se qui mensurabant hospitia militibus assignanda. de qb? meliorib? p?z. s. in rub. de m?so. r qui meliores scribebant sup hostio dom? nomine militis cui illa domus fuerat assignata qd nomen postea deleuerint incidunt in penam falsi quasi fuerint functi officio sup. vt hic dicit gl. Et qua no. cōiuncta cum ter. q? sic cut iuder post latam sniam nō pōt aliquid ampli? corrigere vel mutare. l. iuder postea. ff. de re iudi. ita nec menfor terrarum domozus vel alterius rei post mensurationem et declarationē suā vt in hac glo. incidit in falsum: quia aut primo bene fecit r falso amouet: aut male r falso fecit vt. l. j. §. qui rationibus. ff. de fal. tenetur etiam ciuiler actione in factum. l. i. ff. si menfor fal. mo. vi. Et est argumentum bec. l. quod si aliam assignatū est hospitiū r in illo posuit aliqđ signum forte scutum suum: vt solent facere milites. r aliquis istud signum sustulerit: penam falsi incurrit: vt hic. r. d. §. qui rationib?. in versicu. amouerint r c.

- 1 Equitas et iustitia dicat vt ille cuius est res successione emptione vel constructione habeat in diuisione facultatem eligendi quam partem voluerit.
2 Legata domo non videtur legari ergasteriū sine casalinum in quo merces reconduuntur.

Qualibet. Ad quēcūq; locum accesserit princeps vel eius milites debent domini domozum pro hospittio eis dando diuidere domos in tres partes quarum vnā eligat dñs domus pro se quā maluerit: aliam ex alijs duab? eligat miles quā maluerit: tertia domino seruata. ergasteria vero mercimonijs deputata sunt ab hac inquietatione immunia: duntaxat in eis stabulū in subsidiū deputetur. illustribus aut viris medietas domus debet assignari, vt sic vnus diuidat r alter eligat. r contra facientes pena hic statuta puniuntur. h. d. tota. l. Et est hoc on? recipiendi hospites munus reale r non personale. l. iij. §. munus hospittis. ff. de mune. et dono. r no. gl. in. l. j. §. de epi. r de. Et no. text. in ver. plenū enim. qđ r equitas r iustitia dicat vt ille cuius est res successione emptione vel constructione habeat in eius diuisione facultatem eligendi quam partē voluerit. habet enim dominus priuilegiū eligendi quia res est sua: tum quia due partes domus sibi referuntur r sic qui habet maiorem partem rei diuidende preferitur in electione vt hic. r. l. sancimus. §. si autē amplioris. r ibi text? r. s. de do. de quo dicit vt dixi in. l. iij. §. quādo r q. quar. pars. deb. de qua. l. glo. hic opponit r non soluit vbi licet heres habeat duas partes hereditatis tamen non diuidit sed sorte dirimitur. Sed tu solve quod hoc fit hic fauore dñi domus qui cum grauetur in auferēdo sibi habitationē sue domus releuetur in alio vt habeat electionem quā partē velit eligere. argu. l. eum qui. ff. de iure iur. vel dicit qđ ideo dominus domus eligit pro eo qđ miles siue mēfor diuidit nec esset conueniens qđ idem diuideret et eligeret sed vno diuidente alter eligere dñs. eo. vers. illustribus. qđ non est in. d. l. §. de quo dicit vt ibi dixi. Et allegatur ista. l. quod legata domo non videtur legari ergasteriū sine casalinum in quo merces reconduuntur vt hic. et. j. e. l. hac lege. iuxta si. Sed dicit qđ si est oīno separatiū a domo legata nō continetur sub domo legata. ar. ff. de le. iij. l. si cui edes. ff. de dā. infec. l. qđ conclaue. r. ff. vtī pos. l. si duo. §. labeo. Si autē est coniunctū domui r tunc continetur in legato dom? ff. de fun. in stru. l. sepe. §. tyran. r. l. pe. in fi. §. si ser. ven. et. l. p. dñs. §. pe. et. ff. de acti. emp. r. d. l. penul. ff. si ser. vendi. et idē in seruitute. l. olimpico. et ibi per Bald. ff. de ser. vrb. §. di. et idē de iniuria facta ad domū vt comprehendat factam ad stationem contiguam domui. l. item apud labeonem. §. conuictum. ff. de iniurijs. licet non contineatur statio appellatione domus nisi ibi habitet quandoq;. l. lex cor. §. domū. ff. de ini. ver. igitur. et de isto verbo ergasteriū patet in. l. penul. §. de dicit. pre. di. l. i. In ter. ibi. et relicta id est tertiam partē ex duabus quā reliquerit miles domino domus. miles ergo de tribus habet vnā et dominus domus duas. Item ibi. vt alter ex his quib? licet. quā si dicat vnus ex eis scilicet illustri r domino domus vnus diuidat et alter eligat. et si sunt in discordia quia vterq; vel neuter diuidere vult sorte dirimitur. d. l. ij. quando et qui. quar. pars. de. et si diuidens diceret se ex tali diuisione vel electione deceptum non audiretur. l. transacione finita. §. de transa.

Electos. Pretoria. i. palatia ordinariorū in iudicium duz sunt ibi presentes sunt immunia a susceptione hospitiū r aliorum iudicū quib? maiorum et superuenientium. h. d. Sic etiā domus fabricensium. j. l. proci. Et glo. hic inducit hanc. l. contra legatos qui mittuntur a papa ad diuersas partes qui hospitantur in domibus ipsorum et ipsorum mansiones r causas vult audire cum sint legati apostolici vel cardinales maiores ipsi episcopis qđ non licet ibi habitare: nec se de ipsorum iurisdictione introuire imo eis honorem et reuerentiam tanquā ordinarijs locorum exhibere debent. l. nihil. §. de pala. sacra. lar. nec enim minor magistratus desinet a sua iurisdictione per superuenientiam maioris magistrat?

ideo licet legatus vel archiepiscopus superueniat in ciuitate Bononiensi. non propterea episcopus desinit a sua iurisdictione: vt in hac glossa. in. d. l. nihil. r ibi etiam tetigi. r in. §. nulla. in autentica de defensoribus ciuitatis. colla. i. iij. r. l. in hac. r. ibi per Salyc. §. de donatio. r in. c. ij. de offic. lega. r per Bar. in. l. i. ff. de offi. proconsul. r lega. r. l. iij. §. si tam vicini. ff. de damno infecto.

Fabricensium. Domus fabricensium quarumcūque ciuitatum ab omni hospitiū molestia sunt immunes princeps in absentia constituto. hoc dicit. Et sunt fabricenses arma publica facientes. §. de fabricensibus. in rubrica. r hic in glossa.

- 1 Prædicia rustica provincialium inquietari non debent a militibus transeuntibus.
2 Officiali siue administranti excedenti in officio suo potest resisti a priuato propria autoritate.
3 Curialitas debet esse in eo qui gratis hospitatur: vt nihil petat ab hospitiibus vltra hospitalitatem.
4 Residentia stipendiarioz transeuntium in loco est iuris presumptione damnosa r agris r colonis nocua.

Quotum. Prædicia rustica provincialium non debent inquietari a militibus transeuntibus r si quis militum vel ex delegatione administratoris accesserit ad dicta prædicia licitum est domi no r eius factori r cui libet de plebe illum expellere r ei resistere r administratoz qui delegauit temporario exilio punitur. solum cum licet militibus hospitari in domibus suis accelerando iter: r nihil pro victu suo vel equozum ab eis etiam sponte dantibus recipiēdo. alia vterque punitur. hoc dicit tota lex. Et bec. l. male seruatur in prouincijs Italie: in quibus stipendiarij depopulantur comitatius. id est rusticanos in quantum possunt auferendo eis victualia pro se r equis in quantum possunt: quod totum est contra banc l. quia nihil debent auferre vel etiam gratis accipere ab eo in cuius domo gratis hospitantur nisi emanet ex proprijs stipendijs. l. venatoriorum. §. de ero. m. t. an. vel nisi vocati proficiscantur vltra. xxx. dies §. de re mili. l. i. §. sin vero etiaz. Et no. vnū ex casibus in quibus licet priuato propria autoritate resistere r vlcisci vt. hic. r. l. j. r. ij. §. vbi r quando liceat vnicuiq; sine iudice se vindicare. Et in multis alijs casibus hic allega. in glo. in versiculo concessum. r vide. r iij. ca sua in quibus licitum est sibi ius dicere in defectum iudicis. §. j. vers. item qui vult. Hec tamē vltio quandoque sumitur proprie pro vindicta vel iure sibi dicendo propria autoritate: r hoc non licet regulariter nisi in casibus permissis vt in defectum iudicis. l. nullus. r ibi glo. §. de inde. r. l. v. §. ne quis in sua causa. r. l. extat. §. quod metus causa. r. l. si quis ad se funduz. §. ad. l. iulij. de vi pub. vel priua. r. l. si quis in tantam. §. vnde vi. quandoque improprie pro defensione suarum rerum vt hic: vel sue persone. vt. l. vt vim. ff. de iustitia r iure. r. l. sententiam. §. qui cum aliter. ff. ad. l. aquil. r bec vnicuiq; est permissa: r non solum ipsi sed etiā amici r vicini possunt succurrere r iuuare ad expellendum inuadentem vt hic est text. not. in vers. ipsi plebi. r in vers. qui primus inuenerat. r per Bart. in. l. i. §. quis in seruitute. ff. de furt. r. l. sacrilegij. ff. ad. l. iul. pecu. r vide bene per Bal. in repetitione. l. j. §. vnde vi. Item bec vltio siue defensio quicq; est facti r in facto constituitur: r quandoque est iuris vt in eo qui est accusatus ab aliquo in iudicio: qui retorquet crimen contra eius accusatorem: super qua re iudicis iudex ex suo officio procedere potest. l. qui cum maior. §. si libertus. ff. de bon. liber. r ibi glo. j. r per Bar. in. l. i. §. si publico. ff. de adul. Secundo no. hic r quod officia siue administranti excedenti in officio suo potest resisti a priuato propria autoritate quod est verum quando certuz est quod excedit vt hic. r. l. in glo. alle. r. j. de execul. l. pen. r de regu. iur. l. factum a iudice. r. l. omnes iudices. in fine. §. de decurioni. r est ratio quia tunc censetur vt priuatus. l. i. ff. de iurisdic. om. iudic. r. l. fina. §. de offic. prefec. vrbis. si autem est dubium tunc non potest resisti: ne detur potestas assumendi officium iudicantis. l. non est singularis. ff. de regulis iuris. r quod not. in. l. non videtur. §. qui iussu. eodem titulo. r quia pro iudice presumitur. l. ij. de offic. iudic. ciui. Sed fallit quādo faceret extra suum territorium quia tunc censetur vt priuatus. vt §. dicitur est. Secundo fallit quando facit extra formam sue iurisdictionis r non in figura iudicij. ita etiam potest intelligi hic. l. quemadmodum. §. magistratus. ff. ad. l. aquil. r quod dixi in. l. i. §. de agrico. r cens. Tertio fallit quando facit etiam in figura iudicij. sed tale factum est irreparabile. l. quoniam iudicij. §. de appella. r quod nota in. l. si quis prouocatione. eodem titulo. r quod not. Innocen. iij. capitulo si quando. de officio delegati. Quarto fallit quando esset de minoribus officialibus vt executoribus quibus non creditur nisi ostendant de mandato. l. defensionis factitas. §. de iure fisci. r dicit ibi dixi. r que dicam de deserto. l. ij. In textu ibi nisi aliquod crimen pertimescat. r est ratio quia facit lege permittente ideo penam non meretur quod legitime factum est. l. grauebus. cum concordat. ibi allega. §. de adulte. r hoc ne quis legis beneficium inueniatur deceptus. l. j. §. de his qui venia etia. impe. r hinc est qđ si dominus propria autoritate expellit empbyteotā intra legitimum

3 **mum tempus canonem non soluentem nullam incurrit penam cum faciat lege permittente.** l. j. s. de acqui. re. do. **Item ibi:** postuletur. nota tunc curialitate debere esse in eo qui gratis hospitatur ut nihil petat ab hospite ultra hospitalitatem nec ibi post pernoctationem residentiam faciat ut hic. r. f. titu. priori. l. vni. r. s. de re mil. l. si. s. fin. etiam. r. d. l. venaticorum. s. de ero. mili. an. Et facit ut publici menses terrarum puniantur si vadant ad comedendum ad domos rusticorum. argu. butus. l. Item ibi: comanentium. i. residentium militum. l. no. qd. r. residentia stipendiarioz transuentium in loco est iuris presumpcioe damnosa r agris r colonis nociva. **Item ibi:** si quis ea sponte. no. ibi si qd est prohibitus accipere: intelligit etiam alii? pbi. bitus ei sponte dare ut hic. r. l. si. s. ne rusti. ad vllum obse. eno. r. l. vni. s. de strato. r. vtrobiq. dicit. Et sic est casus in quo non licet alicui distribuere r dare de suo ad eius voluntatem. ut dicit in l. vnica. s. de thesau. r. l. quemadmodum. s. de agrico. r. censu.

De prospectu. Hospitium militum non debet esse infansus r horrendum provincialibus sed placidum r quietum nec ab eis lauacra postulare debent. hoc dicit. Solus enim illustribus comitibus r magistro militum sunt lauacra siue balnea prestanda et non alijs. s. de comiti. rei mili. r ne tribunis lauacra prestentur.

Quotissimos. Milites cum vadunt vt descendere in pedibus turrium murorum vt se ipsi preparent vestes in accessu deponendo r arma assumendo r in reditu arma deponendo r vestes reassumendo. hoc dicit cum glossa. Et dicit ex prociactu. id est de bello redeuntes. Unde dicit Latobolus con: prociactus est apparatus belli vel pugne. Item prociactus tatum. id est expeditus armatus secundum Papiam.

Rechiatros. Medici sacri palatii r vrbis Rome magistri liberalium artium r pictores ingenui quoad viuunt sunt immunes ab onere hospitandi. b. d. Sic etiam sunt pretoria iudicij r fabricentes. s. co. l. cunctos. r. l. fabricentium. habent etiam medicos r magistri liberalium artium r grammatici immunitatem a publicis muneribus. l. medicos. r. l. grammaticos. s. de professor. r. medic. r. ibi dicit. Joannes de platea doctor.

1 **Impetrans prohibita plus punitur.**

2 **Qui leges conatur fraudare earum privilegia meretur amittere.**

Ones qui. Hospitatores metatorum id est militum nullam aliam pensionem subire debent molestiam. Item nullus potest impetrare vt sue domus sint immunes a munere hospitandi vt vicinorum domus grauentur alias contra faciens punitur r caret impetratis. hoc dicit. Et ad eundem premittit secundum Andream quod si aliquis preteritu privilegij specialiter impetrati excusetur ab hospitalitate debet soluere pensionem pro tertia parte domus excusate dicit glossa quod qui prestat hospitalitatem in domo sua vel quolibet pacto satisfacit: est securus a molestia pensionis huius tertie partis domus: que tertia pars domus debet hospitium militis assignari. s. eod. l. ii. Alii intelligunt quod est securus a molestia alterius tertie partis remanentis domino quia due partes sibi remanent. s. co. l. ii. vt non teneat locare licet vacua remaneat: quia sufficit quod tertiam prestat. Secundo ibi deinde. statuit quod impetrans tam in vrbis qm in prouincijs vt sue domus ab hospitalitate sint immunes non poterit vendicare metatum. i. hospitalitatem in alienis edibus. i. preteritu sui privilegij grauare domos vicinorum. Vel dicit qd ex privilegio impetrato non hospitatur alias in domo sua nec ipse quis sit in militibus hospitabitur ab alijs in alienis domibus per rationem. l. j. ff. qd quisq. iuris. qui enim excusat se preiudicio ab onere hospitandi inuenit alios contra se eod. privilegio excusatos. r sic qui non vult dare de suo non debet petere alienum hic pbat. Tertio ibi ceteris. statuit qd etiam viri illustres cum administratione vel sine r viris spectabilibus qd adepti sunt illustre dignitate honoraria sine administratione. l. vni. ff. qd sit. s. vt di. or. ser. non liceat hac immunitate hospitatis impetrare. Quarto ibi: scituris. statuit qd si qd impetravit immunitate non solum ab hospitalitate sed etiam a solutioe tertie partis de qua materia in principio legis r ipse ex ca militie velit sibi pberi hospitium in alienis domibus tunc si erat privilegiat ppter dignitate caret privilegio dignitatis. si vero non erat in dignitate in centum lib. auri condonabitur. Ex predictis autem apparet qd qui impetrat prohibita plus punitur. na impetrans simpliciter immunitate hospitatis suscipiendi punitur ad soluenda tertiam partem pensionis domus eius hospitibus deputande teneatur. vt. s. dicit in prin. l. qui vero impetrat vt etiam ad solutionem pensionis dicte tertie partis non teneatur punitur privilegij dignitatis. r si non sit in dignitate punitur in centum libris auri. r est hic casus in quo quis soluit pensionem de propria domo quod est propter eius culpam volendo se ab hospitalitate excusare. Et nota hic ex sine coniuncta glossa quod qd leges conatur fraudare earum privilegia meretur amittere vt hic in

concordan. alle. in glo. que opponit r non soluit de l. properandus. s. sin autem ex gestis. vbi pro actore absente r contumace fertur sententia. sed solue quod hic tractatur de lucro non capiendo. ibi autem de suo proprio non per dendo non est par ratio proprium perdere r lucrum non capere. l. si. s. de codi. Unde nimirum si ibi ius commune sibi seruatur contumaci: hic vero privilegium denegatur privilegiato legem privilegiantem offendenti: r maxime quia hic deliquit in faciendo. argumento. s. de liberali causa. l. solo. r. s. de libertis r eorum liberis. l. ii.

1 **Privilegium excusationis r immunitatis transit ad superiores.**

2 **Adinus conceditur heredi quam defuncto: r contra.**

3 **Casus in quo non valet privilegium immunitatis concessum a principe.**

Ac lege. Cuius imperator concedit privilegium aliquibus in dignitate positis r eorundem heredibus qd heredes hic noiant vt habeant certas domos vel partes domorum immunes ab hospitij receptioe. r statuit quod qui meruit dignitatem consularem r patritiam habeat tres domos donec viuit liberas ab onere hospitij. heredes vero eius. l. si berit: pater: mater: nepotes: fratres: sorores: r vxor: habebunt duas domos liberas ab hoc onere. qd vero consulatus tunc vel patritia dignitate tantum meruerunt duas semis. i. medias domos liberas ab hoc onere r habebunt. r eorum heredes supra noati habebunt vna semidomum liberam prefectorum r magistrum militum duas r eorum predicti heredes vna domum habebunt. r eorum heredes supra noati habebunt vna semidomum. r similiter magistrum officiorum r questores comites hic noati: r primicerius notariorum vna domum r eorum heredes media. tertia pars tamen alterius dimidie grauabitur hospitalitate. habentes dignitate illustre sine actu. i. sine administratione: vt etiam cum administratione. vt. s. l. pri. verfi. ceteris. non excusant a tertia parte domus hospitibus ex hiberna. s. co. l. ii. ergasteria vero eorum in quibus mercimonia venduntur r que vt plurimum sunt in plateis vel angustis ciuitatum r locorum vt hic dicit glo. r. l. portus. ff. de vb. sig. sunt immunia ab hospitalitate nisi in subsidium p stabulo equorum. s. co. l. ii. verfi. ergasteria. r rescriptum contra impetratum non tenet. Item ex prin. ibi heredes vero. qd in materia excusationis ab hospitalitate ex privilegio dignitatis alicui competens comprehenditur appellatione hereditum solum persone hic noate. s. mater pater filij nepotes fratres r sorores. licet alij regulariter appellatur hereditum exten datur in infinitum in materia indifferenti. l. sciendum. r. l. heredis appellatione. ff. de verb. sig. de quo vide per Jac. de belmisio in aut. de non alie. s. in emphyteosim aut. col. ii. Item patet hic qd istud privilegium excusationis r immunitatis transit ad superiores. scilicet patrem r matrem h regulariter privilegium descendat r non ascendat. de quo dicit vt dicit in l. i. sacris. la. ii. s. de pri. sacro. scri. Vel dicit hic glo. qd non dicuntur maiores qui non dum sunt mortui ex qua glossa. not. qd appellatione maiorum verificatur r intelligit debet de iam defunctis non autem de viventibus qui non possunt appellari maiores donec viuunt vt hac glo. not. Patet etiam qd minus conceditur heredi qd defuncto. r contra plus conceditur heredi qd defuncto. l. lege. s. de dome. r prote. licet regulariter heres succedat in omne ius defuncti r eiusdem conditionis esse debeat. vt. l. heredem. ff. de re. iur. de qua. l. glo. hic opponit r non soluit. de quo dicit qd ibi loquitur in his que de sui natura sunt transitoria ad heredes r veniunt sub dispositionem iuris communis. hic autem de privilegio quod ob meritum persone conceditur ideo nimirum r maior immunitate gaudet quam eius successor. argu. l. privilegia. ff. de reg. iur. r. l. lordidorum r quod ibi not. in glo. magistra. s. de excu. mu. public. Et etiam hic not. r casum in quo non valet privilegium immunitatis concessum a principe r tamen valet concessum per l. scriptam in corpore iuris. vt hic in glo. si. r dicit. s. de peti. l. j. r. l. vacuatis. s. de decurio. In tempore ibi duarum domorum suarum. i. hereditariarum. vel dicit etiam suarum proprietarum r ita intellige. j. in tota. l. cum loquitur de herede. Item ibi celitus. i. a principe qui est deus in terris r ita adoratur sicut deus in celis: vt not. in l. j. s. de silen. vel dicit celitus. id est a principe cuius principatus est a deo. vt in c. solite. de ma. et obe. quod est verum in concreto sed in abstracto est a fortuna. vt dicit in l. vni. s. de tribunis r comi. schola.

Decem. Decem tribuni ultra primicerium ipsorum habent etiam immunitatem ab hospitibus receptis in domibus quas habent in vrbis romana vel constantinopolitana. hoc dicit. Et de istis tribunis vidisti supra de re mil. l. tribuni. r patet hoc titulo plures esse personas privilegias quarum domus non sunt immunes a munere hospitibus suscipiendi quod est munus personale. l. ii. s. munus hospitibus. ff. de munerib. et hono. sunt r domus etiam aliquorum aliorum immunes vt ecclesie. l. j. supra de epi. r cleri. r synagoge iudeorum. lege in synagoga. supra de iude. r plurium aliorum. l. an. ff. de mune. r hono. s. fina. et domus decurionum vel silentiariorum principis. l. ii. supra de silen.

Joannes de Platea super duodecimo libro. L.

De salgamo hospitiibus non prebendo.

Rubrica.

Supra tit. pri. dicit in genere devotos provinciales ab omni in quietudine alia tributa soluentes q̄ tributi ⁊ hospitalitatis fore li beros: verus q̄ ea que frequenter illicite committuntur specialiter sunt p̄hibenda q̄ plus timetur q̄ sp̄aliter ⁊ c. l. itē apud labonem §. hoc edictum. ff. de iniur. ⁊ c. si aduersus. de here. ideo de ista vera sione ⁊ inquietudine que infertur provincialibus a militibus trās euntibus auferendo ab eis salgigamana subicit prohibendo ne ab eis auferant nec et ipsi sp̄ote dare valeant. ⁊ noie salgami cōpre benditur omne necessarium esui ⁊ potui. l. iij. ff. de penn. legat. ⁊ bic in gl. butius. l. in fi. Et de salgamus neutri generis a salga: qd̄ est nu ptie vel mulier: q̄ lecti ⁊ culcitre potissime sunt propter nuptias mulierum vt dicitur bic glo. ⁊ dicit in l. vnica. §. ne opere a colla. cri.

Nquis. Salgigamana. i. culcitre. i. ⁊ le cti ligna ⁊ oleum ⁊ alia ad victum ⁊ potum necessaria. vt dicit. §. super rubri. nō sunt p̄ milites transeuntes vel hospites a p̄uincialibus etiā sponte dantibus accipienda. h. d. effectualiter. Ratio autem quare etiā a sponte donare volentibus non licet accipere: est quia in dubio semper presumitur quedā occasio vt concessio donandi. vt bic dicit glo. valde not. Quid autē si miles hospitatur in domo alienius sui cōsanguinei vel amici an sibi oblatū possit recipere? ⁊ videt qd̄ nō. q̄ bec. l. ḡnialiter loquit. l. de pretio. ff. de publi. cū si. Sed dic cōtra q̄ cessat ratio suspitiōis et presump̄te concessionis que subest vt vult glo. ⁊ sic cum cesset rō les gis ō cessare eius dispositio. l. adigere. §. quāuis. ff. de iu. pa. ⁊ de b̄ est. ter. in l. i. in fi. ad. l. iul. repe. Et no. bic q̄ p̄hibitus petere exi gere vel accipere p̄hibetur etiā a sponte volente dare recipere vt bic ⁊ omnibus concol. bic in glo. alle. ⁊ sic non licet alicui hoc casu donare de suo vt tetigi. §. titu. pri. l. deuotum. Et facit bec. l. quod si vasallus concubuerit cum vxore domini ipsa volente n̄d̄ilomi nus amittit feudum vt bic. ⁊ l. i. §. vsque adeo. ff. de iniur. ⁊ c. de re mili. l. i. §. vt autem omnifariam. ⁊ d. l. deuotum.

De comœatu.

Rubrica.

Dicit. §. de hospitiis parandis militibus transeuntibus sed q̄ postquam applicauerunt ad locum deputatum recedebant a loco inquitram comœatu a p̄positis ⁊ tributis: ideo bic prohibet cō meatum dari: vel eos sine comœatu discedere: puniens non soluz milites armate militie discedentes sed etiā alios officiales in iner mi militia militantes ⁊ eorum officia deserentes. ea. l. si. dic ergo de comœatu: id est de licentia militibus non danda s̄m D̄yn.

Ncui. Tempore expeditionis. i. hostilitatis inuasionis barbarorum vel aliorū hostium comœatus dari nō debet: alias tā dāns quā recipiens capitali pena punitur. hoc dicit. Nota ergo si capitaneus exercitus p̄beat licentiam alicui militi vel stipendiario tempore quo sunt castrametati in capo contra hostes incurrit penas capitis tā ipse licentiās q̄ licentiatus. vt bic dicit glossa. ⁊ l. non omnes. §. in bello. ff. de re mili. l. i. alio autem tempore quando non immineret exercitus hostium posset dari comœatus sine licentia solum. xxx. militibus se absentandi ad tempus pro suis necessitatibus. l. per hanc. §. non danda. §. de eroga. militaris annone. ⁊ ibi dicit. ⁊ bic in glossa. i. qui autem tempore pacis deserit militiam sine comœatu obtento per dit militiam. d. l. non omnes. §. qui in pace. ff. de re militari. Et nota bic quod iustus maioris non excusat: quia est grane delictum in quo quis parere non debet: alias excusaret. l. de vsu. ff. de variis et extraordinariis cognitionibus. ⁊ l. ad ea. l. nō videtur. §. qui iustu. ff. de regulis iuris. ⁊ l. liber homo si iustu. ff. ad. l. aquilam. ⁊ l. furti. §. qui iustu. ff. de infra. ⁊ ibi glossa. ⁊ dicit vt ibi per Bartolum. Et est argumentum bec. l. si potestas dedit alicui licentiam contra statuta quod ille licentiatus non excusetur a pena sicut nec potestas sed videtur quod potestas debeat illi restituere omne damnum. d. l. per hanc. §. non danda. vers. sciat vero. §. de eroga. militaris annone. In ter. ibi: p̄tendat. i. morā trabant vel tentoria tendat. D̄y.

Quicunq̄ concessum ad suum non redit officium patitur penas hac. l. descriptas. hoc dicit. Et loquitur bic de militibus in militia inermi: vt de agentibus in rebus: ⁊ aliis officiis palatinis. nam si distulerint per sex menses vltra licentiam sibi datam postponitur quinque aliis officialibus vel militibus: qui ante eius moram erant posteriores eo. si quis propria autoritate discesserit ⁊ moram fecerit ad redendum postponitur. x. quibus ipse p̄ponebatur. si distulerint per quadriennium redire postponitur. xl. quibus ipse p̄ponebatur: si autem differat post quadriennium: in totum a matricula delet. Aldes §. q̄ pena est postponi l. ordine ⁊ cōtra p̄uilegiū est antepo ni. de tēpore aut quo quis tardauit redire habet rō tēp̄statis tempore vel infirmitatis p̄pter quā fuit impeditus redire. l. qui comœatus. ff. de re milita. ⁊ bic in glossa. fina. In ter. ibi obsecundant.

id est obediunt. Itē ibi supra dicit. scilicet qui i licentia data p̄tineba tur. Itē ibi. ante latis: id est ei p̄positis. Itē ibi. post ferat. i. post ponatur. Et ibi. in fione euictionis. i. vltra diē quo iussi sunt redire ⁊ c.

- 1. Crescente contumacia cōtinuo crescit pena.
- 2. Diuturnitas temporis nō minuit peccatum sed auget.
- 3. Plus punitur illicentiatus qui absens quadriennio deletur a militia q̄ licentiatus qui deletur solum post quadriennium.

Siquis. bus cū cōmeatu seu licentia a superio re data. bic vero de eo qui sine cōmeatu stetit absens a militia qui si steterit per annū postponitur. x. militibus quibus ipse in gradu prius p̄ponebatur. ⁊ si per biennium steterit absens postponitur. xx. militibus: quibus ipse prius p̄pone batur. ⁊ si steterit per quadriennium: in totū a matricula erimur. Mo. ergo qd̄ ⁊ crescit contumacia cōtinuo crescit pena. ⁊ sic ex reitera tione delicti in p̄suetudinē deducti multiplicat penam vt dicitur bic gl. de quo dicit vt dicit l. l. pe. §. de dela. ⁊ l. iij. §. de dome. ⁊ pte. ⁊ l. iij. §. de p̄rimi. ⁊ hoc qd̄ delictū est reiterabile alias ex diuturnitate tēp̄oris minuit pena. l. si quis diuturno. s̄m vnā expositionē. ff. de penis. Qd̄ tñ opponit gl. bic ⁊ nō soluit. de. d. l. si qd̄ diuturno. ff. de pe. vbi est casus no. qd̄ si quis diuturnitate tēp̄is steterit in carcere post delictū cōmissum illa est infra cā subleuati ei pena ⁊ min⁹ p̄n iedā. vel etiā si cōmissit delictū tā est multū tēp̄is min⁹ ōz p̄niri q̄ si delictū esset recens. vt ibi no. in glo. Solue ergo quod ibi nō est deli cti frequentia excusatur sed carceris ⁊ excusationis longinquitate releuat. Tres em̄ cause iuste ponuntur subleuatiōis pene videlicet q̄ delictū est nō reiterabile ⁊ est longinquitas tēp̄is. vel re⁹ diu stetit in carcere. vt ibi no. in glo. ⁊ per Barto. Dicit autē est mere cōtrariū id plus cōtinuo grauat. De iure vō canonico diuturnitas tempo ris nō minuit peccatū s̄ auget. q̄ tanto grauiora sunt peccata quā to diutius infelicē aiām detinet alligatā. in. c. nō ōz. de cōsan. ⁊ affi. ⁊ c. si. de cōsue. ⁊ c. cū in ecclesia. de simo. ⁊ c. cū haberet. de eo qui du rit in matri. quam pol. per adul. Itē gloss. bic opponit ⁊ nō soluit de. l. q̄ in p̄uicia. in fi. ff. de ritu nup. vbi est et casus no. qd̄ nō filii nati ex legitimo matrimonio. l. inter neptē ⁊ auiculā h̄ntur p̄ legitimis ⁊ ceteris legitimi duob⁹ p̄currētibus. l. diuturnitate tēp̄is quo m̄fimo rium fuit cōtractū ⁊ iusto errore cōtrahentiū interueniente. Solue ergo qd̄ ibi ignorātia in delinquente cū tēp̄is diuturnitate excusat. bic autē fuit p̄seuerantia cū scientia ⁊ etiā iteratio delicti: id nimirū si pena augeatur. Itē p̄z bic q̄ p̄l⁹ p̄niri illicenti⁹ qui absens qua driennio deletur a militia. vt bic: q̄ licenti⁹ q̄ delet solum post qua driennium. vt. §. l. pri. i. fi. C̄tem bic ar. a p̄portione numeri quia qui maiori tpe a best maiori numero militum siue collegiatorū de bet postponi. ⁊ adde q̄ spectabiles ⁊ clarissime persone q̄ nō sunt in exercitu sed in sacro comitatu p̄ncipis militant possunt ire ad genitale solū ⁊ stare ⁊ habitare vbi maluerint comœatu aliquo nō petito. l. clarissimis. §. de digni. ⁊ vide qd̄ dicit in l. per hanc. §. nō est danda. §. de ero. mili. anno.

De tyronibus.

Rubrica.

Supra titu. proxi. p̄hibuit comœatū dari militibus: bic vero p̄ bibet ne oēs tyrones. i. noui milites recipiant i matricula militū: ⁊ q̄ recipiunt in quo loco situari debent. Vel dictū est. §. qui militare possunt vel non in genere. bic vero in specie p̄uidet circa tyrones. i. novos milites. de tyronibus ergo. id est nouis militibus nō simpliciter ⁊ indistincte recipiendis in matricula militum. vt. §. eo. l. i.

Nullus. Premitte ad euidētiam prout qui nouiter eligunt ad militiā. ⁊ quis sint electi nō tñ sunt an milites nec an gaudent p̄uilegiis militū quis sint i matricula ⁊ numero militum descripti ⁊ relati. l. ex eo. ff. de testa. mili. sic etiā est in aliis officialibus q̄ prius eliguntur: ⁊ post aliq̄ tēp̄ officium exer cii eis cōmittit. ff. de p̄di. ⁊ demō. l. publi⁹ meū. ⁊ ibi gl. Tyro ergo vocat miles ante q̄ i matricula militū describat. d. l. ex eo. vult ergo bec. l. q̄ nullus tyro. i. nouiter miles fact⁹ vel electus describat in matricula militum si sit vagabundus aut debilis veteran⁹ ⁊ anno sus aut obnox⁹ cētē vt sunt ascripti cētē ⁊ si. de quibus obnox⁹ p̄z in l. iij. §. qui mili. nō pos. Et no. bñ bic gloss. i. q̄ sicut vag⁹ tyro i. miles nō ōz admitti ad militiā ⁊ matricula militū: ex eo q̄ mili tes debēt stare firmi in locis deputatis. ⁊ circa exercituum armorū insistere ⁊ nō vagari. nec aliis ministeriis occupari. §. de re mili. l. milites. ita vagus ⁊ vagabund⁹ seu discolor⁹ scolaris nō ōz assumi ad magistrū seu doctoratū. nec gaudet p̄uilegiis. aut. habita. §. ne fili⁹ p̄ patre. de qb⁹ dicit. §. de eco. l. iij. ⁊ hoc t̄z Salu. in. d. aut. habi ta. quicquid dicat bic Ang. p̄z et p̄ istā. l. q̄ ille d̄ vagabundus q̄ nō stat firm⁹ in certo loco. ⁊ id vbiq̄ cōueniri p̄t de quo vagabund⁹ do dicit l. i. §. de colo. t̄z ac. ⁊ l. cines. §. de inco. In ter. ibi. ad mili tiam nō accedat. i. in matricula militum nō scribatur. Itē ibi. ⁊ ve teranos. Mo. cōiuncta gl. q̄ debilitas corporis ⁊ p̄liritas laboris red dit hominē veteranum ⁊ antiquum apparēter licet non existenter. Quifquis.

Quisquis Qui curaverit facere ascribi militie...

- 1 Qui antiquior est doctor vel miles preferatur...
2 Minor iudex preferatur maiori in investigando...

Protones. Protones. i. milites nonster assumpti...

De littorum et itinerum custodia. Rubrica.

Quia ad milites de quibus supra dicitur spectat habere custodiam...

- 1 Custodes apponendi sunt in littoribus maris et fluminum...
2 De rebus delatis causa sui usus et non causa negociandi...

Aluberrima. Barbaras nationes de ferri non debent...

ret: vel probatio etiam de opposito fit in promptu...

De desertoribus militie et occultatoribus eorum. Rub.

Quia quandoque milites deserunt signa sua et per alios occultantur...

- 1 Et delicto procuratoris vel castaldi non puniuntur nisi fuerit sciens...
2 Accusans desertorem militie dato quod teneat denunciare...
3 Eadem pena imponitur magistratui et eius officialibus...
4 Pena statuti an habeat locum in receptante affinem rebellem...

Quis forte. Actor vel procurator alio desertorem in domo vel predio...

Joannes de Platea super duodecimo libro.

ad castra regreditur. Desertor vero est qui per prolium tempus
 reducitur et plus est longum tempus q̄ diu. vt. d. s. emanfor. et sic
 plus delinquit desertor q̄ emanfor. d. l. qui cum vno. s. fin. sic et cle
 ricus dicitur desertor qui ministerijs p̄p̄is ecclesie deservit ad
 aliam se conferre. xij. q. ii. placuit. Tertio no. bic in versu. borum. q̄
 desertori sponte redeunt et se deserenti paritur. vt bic. z. d. l. qui
 cum vno. s. fin. sicut et in multis alijs casibus paritur se deserenti
 anteq̄ ab alio p̄p̄atur. s. de his qui se dese. l. vnica. z. i. aut. nouo
 ture. s. de pen. iudi. qui male iudi. et. l. quisquis. in fin. et ibi glo. s.
 ad. l. iu. mate. Et sic patet q̄ hoc casu etiam post delictum consum
 matum habet locum penitentia. licet regulariter contra. l. qui ea
 mente. z. ibi glo. ff. de fur. et est etiam gl. in. l. quid sit fugitivus. ff. de
 edi. edi. et hoc verum anteq̄ ab alio manifestet vt bic in gloss. alias
 ei non parceretur sed pena relegationis eidem imponeret. ff. de re
 mili. l. non omnes. in prin. s. qui in desertione. et. s. de his qui se
 dese. l. vnica. et. s. ad. l. iul. ma. l. quisquis. in fi. Quarto not. ex fine.
 coniuuata gl. q̄ eadem pena imponitur magistratui et eius offi
 cialibus qui penas per legem statutas gratia vel dissimulatione
 pertransunt et nimirum q̄ si iudeo repertum non vindicat faci
 nus tegere vt conscius criminosa festinat. dixit ter. in. l. ii. s. de con
 mer. z. merc. z. dixi in. l. pe. s. de dela. z. sic punitur prelati qui sub
 ditorum excessus non corrigit. dicit glo. in. l. i. s. de priua. carce. et in
 aut. vt nō laza. homines cōtra natu. s. fi. colla. vi. sic z. als eadem pe
 na pecuniaria tenetur magistratus qua alios punire debuit. ff. de
 sepul. vi. l. p̄tor. s. diu. z. s. de sepul. vi. l. si quis sepulchru. z. s.
 de priua. car. l. i. quandoq̄ vero graui infamia notatur. l. seruos. s.
 ad. l. iul. de vi pub. vel priua. z. q̄q̄ cingulo dignitatis spoliatur
 pena pecuniaria condemnatur z. periculum vite sustinet. l. fina. s.
 ad. l. iul. de vi publi. quandoq̄ distinguitur inter eius culpam z
 dolum vt plus vel min⁹ punitur. in aut. si vero. de adulte. Et facit
 ista. l. in prin. dum dicit sciens prudensq̄ pro receptantibus rebel
 les receptari prohibitos sub pena a statuto posita vt ita demum
 puniantur si sciuerint ipsos esse rebelles non autem ignorantes vt
 bic. z. l. ii. s. non tantum. ff. de in cen. rui. naufra. et. l. metrodorum.
 ff. de pe. z. dixi in. l. i. s. de fabri. z. in dubio presumitur ignorantia
 nisi foret notorium. dicit gloss. in. l. i. s. de recep. pro quo facit quod
 not. gloss. in. l. i. si tutor. s. de peri. tu. Et an p̄ pena statuti habeat lo
 cum in receptante affinem rebellem z. erbanniti. Vt q̄ sic est ta
 lis bannitus qui potest impune occidi. q̄ sicut eum amisit patria:
 sic etiam agnati z. cognati. l. postliminium. s. filius. ff. de capti. vbi
 est ter. no. si autem non potest impune occidi ex forma statuti z. sic
 non est hostis: tunc potest iudex eius arbitrio minoꝝare penam sta
 tuti. per. l. ii. z. ibi per Barto. ff. de recepta. Item facit bec. l. ad sta
 tutum disponens q̄ si quis portauerit extra ciuitatem res per sta
 tutum prohibitas quod perdat illas: z. illud super quo porta
 rentur. q̄ si portantur super curru vel mulo recepto ad vecturā vel
 commodans non publicatur si dñs fuit ignorans vel illicitas por
 tari. ar. buius. l. z. l. cotē. s. dñs. z. ibi per Barto. ff. de pub. z. l. cum
 p̄ponas. z. ibi plenissime per Saly. s. de nau. feno. Et qualiter sci
 uerit vel ignorauerit potest dici q̄ presumit ignorans vt. s. dicitur
 est q̄ statur eius iuramento. ff. de eden. l. p̄tor. s. sed si inscio. s. de
 iure deli. l. i. s. licentia. vbi glo. dicit q̄ hoc iuramentum referri nō
 potest. vt. s. de his qui ad eccle. consu. l. presenti. s. sicubi. Facit etia
 bec. l. si statutum dicit q̄ dom⁹ in qua fuerit proditio ordinata vel
 in qua fuerit retentus ludus taxillorū: q̄ talis domus debeat deco
 rari seu destrui. z. per actorem seu p̄curatorē alicuius fuerit in
 domo dñi ordinata proditio vel ludus retentus q̄ domus non pu
 blicet si dñs fuerit ignorans. vt bic et iurib⁹. s. alle. z. l. i. s. defal. mo.
 In ter. ibi. delitescere. i. cum panore. Itē ibi. degenerē. i. turpē. Itē
 ibi. degener. i. ille vilis z. turpis desertor. Itē ibi. q̄ hoc fecit. l. eū eē
 desertorem. Item ibi. prudens. subaudi quia secus si furiosus in
 fans vel mētecapt⁹ qui ex delicto nō puniunt. in. de. si furiosus. de
 homi. Item ibi. degenerem. i. vilem. est enim extra genus militie se
 occultare z. fugere a militia. ar. ff. ex qui. cau. maio. l. in eadem. z. no.
 in. l. pe. eo. ti. Itē ibi. in cuius domo fuerit. l. si sit dominus i cuius
 domo latuerit desertor z. noluerit eum manifestare. Itē ibi. nihil
 dissimulatione. vt q̄ erat delictum notorium. ar. s. de appel. l. ciues
 et. s. de accu. l. eadem. ff. de actio. emp. l. emptorem. in prin. als secus.
 nisi fuerit ei denunciatus. vt. s. de cano. lar. tit. l. p̄cipit. s. insuper. ff.
 de magist. conue. l. i. s. sciendum. ff. de dam. infec. l. iiii. s. hoc autem.
 z. in feudis si de feud. ini. sue. controner. in capitulo licet vasallus.

1 Rebelles possunt de iure occidi.
 2 Satellites magistratus capientes in ste criminofum si illum occi
 dant resistentē non punientur de homicidio.

Desertores. dāt ne captianē p̄nt tanq̄ re
 belles a quocūq̄ occidi z. si tractatoꝝis. i. literis hinc se
 tueri velint ad iudicē spectat inquirere ne sub fictiōis
 z. suppositis literis valeāt suū delictū excusare. b. d. Et est arg. bec
 l. q̄ rebelles p̄nt de iure occidi. nō licet ergo criminofe se rebellare
 quin captiatur etiam a priuato cui per legem est data p̄as capien

di et si rebellet p̄nt de iure occidi. ter. est bic. z. l. i. z. ii. s. vbi z. q̄nan
 do li. se sine iudi. vin. nam vbi cūq̄ est iusta offēso ibi reprobas
 ra est defēso. vt bic. z. l. iiii. ff. ad. l. aquil. z. hoc voluit glossa in. l. vt
 vim. ff. de iusti. z. iur. et multominus licet resistere magistratui et
 eius officialibus exquentibus ea que spectant ad eorum officium
 z. ita intellige gloss. in. d. l. vt vim. secus si extra eius officium vel non
 in forma iudicij vt dixi in. l. deuotum. s. de metatis. z. vide que ibi
 dixi. si ergo satellites magistratus capientes in ste criminofum il
 lum resistentem occidant non punientur de homicidio. ar. buius
 l. cū alijs. s. alleg. vt. l. quē ad modū. s. magistratus. ff. ad. l. aquil. et
 hoc tenet hic Ja. bu. similiter licet priuato occidere fore res suas
 exportantem aliter si earum recuperatio haberi non possit. d. l. iiii.
 ff. ad. l. aquil. z. l. qui furē. z. ibi per Bar. ff. de fca. z. vide plene per
 Bald. in repetitione sua. l. i. s. vnde vi. Item not. banc. l. in secunda
 parte pro officialibus deputatis ad exigendum passagia quibus
 presentantur literę z. licentia transitus sine aliqua solutione vt pos
 sunt illos transeuntes detinere donec bene examinent veritatem il
 larum literarum. maxime vbi aliqua subesse suspitio vel rasura
 vt no. in. l. i. s. de edic. di. adri. tol. vel expirationis tēporis. f. de tra
 cta. l. vni. z. l. iij. de cur. publi. in versu. feriem. z. ibi tangam vel fal
 se fabricationis vel alteri⁹ macule falsitatis. vt in. c. licet. z. c. q̄ gra
 ui. de cri. fal. facit quod not. Barto. in. l. si quis inficiatus. ff. de po
 sti.

Abrelictis. Cenerissime puniunt mili
 tes qui desertis signis ad p̄dā
 z. latrocinium se conuertunt. b. d. Adiuungunt em̄ deser
 tionē z. aliud grauius crimen. ideo grauius puniendū.
 l. non omnes. s. qui desertioni. ff. de re mi. et qui erant defensores fa
 cti depredatores. ideoq̄ nullus parcat militi desertori. cui tela ob
 uiare oportet vt latroni. l. j. z. ii. s. vbi z. quando lice. sine iudi. se vī
 dicare.

De veteranis. Rubrica.

1 Dicitur est supra de militib⁹ z. eorum operationib⁹ durate mili
 tia. nunc vo de veteranis qui deserunt militare z. eorū priuilegijs.
 2 Licetum est imponere gabellam transcurrentibus per pontem
 pro reparatione z. confirmatione pontis.
 3 Salus principis est salus omnium subditorum.
 4 Ad principem spectat benigne respondere.
 5 Tempore nundinarum veterani ibi vendentes nihil soluere de
 bent pro locis in quibus stant ad vendendum.

Am introissent. Ceterani
 gis z. immunitatibus hac. l. declaratis. b. d. Et de
 clarat bec. l. modum seruatum in concessione isto
 rum priuilegiorum veteranis concessorum quia
 cum principia numerorum. i. princeps numero
 rum militum. de quibus principis vidistis in. l. per bac. s. de ero
 mi. an. z. de numeris militum dixi in. l. nemo. s. de re mili. in traus
 sent secretarium principis z. facta solutiōe principi hic descripta
 Constantinus Imperator ad instantiam veteranorum concessit
 eis priuilegia. l. vt non teneant ad aliqua munera psonalia s. res
 lia ordinaria sic vt bic in gloss. in verbo munere. Item non tenen
 tur ad aliqua publica onera nec ad aliqua extraordinaria nec ad
 aliqua vectigalia in nundinis ad quas accedunt nec possunt eos
 publicani suspicere. i. reuiderē res eorū put faciunt in alijs agentib⁹
 bus. z. ductoꝝib⁹ mercū nec similiter fise⁹ p̄nt eos molestare quin
 libere possint cōtrahere z. mercari sine aliqua solutiōe nec etiā te
 nent ad solutionem alicui⁹ vectigalis siue pedagiū. passagiū. portor
 ris. i. rerū que portant z. trāsunt p̄ p̄tē q̄ passagiū soluit alijs
 de quo passagio siue gabella bēs i. l. cū in plures. s. vehiculū. ff. lo
 ca. q̄ est casus no. Ex quo p̄t q̄ p̄licitū est iponere gabellā trāsēun
 tib⁹ p̄ p̄tē p̄ repatiōe z. p̄ seruatiōe p̄tīs. vt. l. ad instructionē. s.
 b. sac. fa. ec. z. s. de imm. ne. p̄. cl. i. No. ex p̄cipio qualis v̄z esse salu
 tatio p̄cipis v̄z q̄ de saluet te nobis. q̄ sal⁹ tua sal⁹ nra ē. Et tē
 sal⁹ p̄cipis sal⁹ oim subditoy iurta illd. cū tot in hac ata p̄p̄oy vi
 ta salusq̄ p̄deat q̄ p̄iceps occupat p̄ vtilitate mūdi z. in salutem
 subiectoy noctes ducit ilomnes. i. aut. vt iudi. sine quo quo suffra
 in prin. coll. ii. nō tñ licet cui⁹ salutare p̄cipē. vt dicit gloss. bic. z.
 s. de silē. l. j. Et not. q̄ nō est irreuerēs loquela dicentis p̄cipi: tu. z.
 nō vos. put dictū fuit hic Imperator tñiple p̄spice. z. multomagis
 p̄nt dici inferiorib⁹ tu. nisi p̄ueto do regionis aliter se habeat. fuit
 em̄ hoc primo adiuuentū z. dictū Cesari p̄ timore post victoriam
 habitā de p̄speio vt ait Lucan⁹ dicens. Itaq̄ oēs voces p̄ quas
 iam tpe tanto mentiūtur dñis hoc p̄io reperit etas. Impator autē
 bene noiat aliū in singulari vt p̄t in oib⁹. ll. p̄ eū ad aliū directis.
 Sic papa cū loquit vni p̄sone semp loquit in singulari: z. si rescri
 ptū eius reperiret dictatū in plurali p̄sumeret falsum in. c. q̄ gra
 ut. de cri. fal. Seco not. ibi apert⁹ in dica. iuncta glo. q̄ ad p̄ci
 pem spectat benigne r̄dere. vt bic. z. l. vt r̄sum. s. de transac. z. l. p̄
 eib⁹. s. de impu. z. alijs substi. turpiter tamē proponenti turpiter
 respondet

respondet. l. mercalem. s. de condi. ob tur. cau. sicut et iuriscōsultus
 farue interroganti an tabellio cōputetur in numero testiu acriter
 redarguit de fatua dubitatione. l. domitius labeo. ff. de testam. In
 ter. ibi. beatitudinē suā in subditos et eos hñe beneuolos marie p
 pter bonū regimē et subleuationē oppressionū. vt. l. in pncip. s. de
 apoc. pub. Itē ibi. vniuersis locis. allegat cōfūcto eo qd dicit aper
 tius in dica q libellus gñalis nō sit admittēd? nec sit ei rñdendū vt
 bic. z. l. pteoz. editi. ff. de iniuri. gñalitas em̄ parit obscuritatē. l. ita
 fidei. ff. de iur. fil. et obscuritas impedit rñsonē. vt bic. z. d. l. precib?
 z. l. vt rñsum. z. ar. l. filius. ff. de fal. z. hoc verū nisi qtractus vel obli
 gatio esset gñalis. insti. de acti. s. plus. vers. qua de causa. z. p glo. z
 Bar. in. l. j. ff. de edē. Itē hoc verū q nō pcedit si opponat nisi qñtū
 ad interrūpēdā p̄scriptionē eoz q sub illa gñalitate cōp̄bēdū p̄t
 l. fi. z. ibi p Bar. ff. de anna. excep. Itē ibi. aduētionē. aks aduētionē
 4. No. q̄uncta glo. q̄ tpe nundinarū veterani ibi vendētes nihil sol
 uere debēt p locis in quib? stant ad vendendū boc etiā est in gbus
 canoz alijs forensib? venientib? dicto tpe. q̄ sufficit q̄ illa terra in
 qua sunt nundine impugnetur vt dicit glo. in. l. vnica. s. de nundī.
 z. similiter oēs venientes ad nūdinās debēt esse liberi vt nō possint
 cōueniri p prioribus debitis. nec p represalijs detineri: sed solum
 cōuentiatur de ibi gestis. d. l. vnica. de nūdinis. vel dic aduētionem
 idest nihil soluent p̄ollicitia yebendū cōmercia. sic. s. de nume. l.
 nulli. vers. cu. omnia.

Quidendum. Veteranos ab iniurijs: marime eos qui erant p̄tectoꝝ principis vel aliam di
 gnitatē eozum meritis fuerat assecuti. h. d. p̄. Possit ergo
 forte boc casu iudex p̄cedere ex officio pro talibus iniurijs sicut po
 test p̄ tuitiōe scholarium. vt dicit. s. de incol. l. ij. Et dicitur eis infer
 ri iniuria etiā si frāgatur eis immunitas a lege vel principe cōcessa
 fm̄ And. z. not. hic ter. dum dicit examinautes factū q̄ iudex debet
 primo bene examinare factum maxime in criminalibus antequāz
 sententiā proferat et veritatē inquirere. in aut. qui semel. ibi per qui
 sita veritate pronunciet. s. quōd z. q̄ iū. cū simi. In ter. ibi. p̄tectoria
 i. qui fuerunt nō solū milites: sed etiā p̄tectoꝝ principis. de qui
 bus. s. de doime. z. p̄tectoꝝ.

Veterani. Veterani qui neque culture agro
 rus nec alteri honesto ministerio sed
 potius latrocinio se dederunt omnia p̄uilegia vetera
 noꝝum perdunt et vltra hoc penis cōpetentibus puni
 tur. h. d. Nota ergo qd veterani p̄t intendere culture agrorū ad
 euitandum ociofitatem non aut vt ibi ascriptitiū quāuis prius aū
 militiā fuerunt et ita soluit hic glo. cōtrariū de. l. fi. s. de manci. z. co
 lo. patri. fundo. vbi tela in vltum vomeris et ligonis cōuerti non de
 bent: sed certa attenda rōne illius legis que est ne tela in vltum con
 uertantur ligonis et vomeris: vt q̄ necer causa ascriptitiā nec alia
 causa possint culture intendere. Ideo dic q̄ non possunt per se sed
 per alium. arg. s. de p̄ocn. l. pe. z. qd not. in. l. ij. s. de epi. z. de. z. s. de
 adal. l. que adulteriū. Vel dic q̄ possunt intendere ad delectationē
 vt. s. d̄iri. militantes aut nullo mō. l. milites agrū. ff. de re mili. z. l.
 milites. s. lo. vbi dicit glo. q̄ idē in celesti milite. l. clerico. vt culture
 agrorū nō insitāt nec cōductioni nec p̄curatiōi p̄uatorū licet pos
 set honesta opera manualia exercere. Item not. q̄ sicut militantes
 se latrocinij tradentes p̄uātur omni p̄uilegio vt etiam p̄uātur
 occidere liceat vt. s. l. p̄ori. z. l. ij. s. q̄ li. sine iudic. se vin. ita etiā ve
 terani tradentes se latrocinij. vt bic. Et est argum. q̄ clericus qui
 abutitur p̄uilegio et officio dignitatis clericatus dz amittere p̄e
 bendam et p̄uilegium qd rōne clericatus fuerat cōsecutus: dz p̄ter
 ea debet puniri. l. generaliter. s. eos tñ. s. de epi. z. de. z. l. ij. s. de do
 me. z. prote. de quo dic vt in. c. cum non ab homine. de iudic.

- 1 Licet litigans efficiatur alterius fori post litem inchoataz: ta
 men iudicium finiri debet vbi inceptum fuit.
- 2 Sententia lata ab eo qui desijt esse iudex alicuius per mutationes
 fori est ipso iure nulla.

Nullus eorum. Veteranus qui milita
 re desijt non cogit nec et ei
 volēti permittit corā magfo militū litigare: et snia a ma
 gistro militū lata est nulla nisi tpe militie fuerit cā corā
 eo inchoata. qz tūc tenet ibi eā p̄seq nisi spāli bñficio se defendat. h.
 d. No. ergo q̄ veteranus incōtinēti dñ desijt militare et soluit a vin
 culo iuramenti militie perdit p̄uilegiū fori qd habet miles vt con
 ueniatur corā magistro militū. l. fi. s. de re mili. z. l. magisterie. z. ibi
 glo. s. de iurisdic. om. iudic. Et hoc nisi causa coraz eo fuisset inchoa
 ta antequam sit veteranus et desinat militare. Ex quo patet quod
 1 It̄ litigās efficiatur alterius fori post litem inchoatā tñ iudicium
 finiri debet vbi fuit inceptū. Et sic licet stipendiarius casstris post
 cōuentionē de eo factā coram habente iurisdictionē super st̄pēdiā
 rñs tñ corā illo p̄cedet iudiciū et causa finiet: quasi sibi fuisset p̄ue
 tus vt bic. z. l. i. quis postea. z. glo. ibi. z. l. vbi ceptum. z. ibi per bar.
 ff. de iudi. z. l. cum quedam puella. ff. de iurisdic. om. iudic. qz conti
 nentia cause non debet diuidi. l. nulli. s. de iud. Quid aut si post
 inchoatum iudicium reus est factus clericus. Dic plene per bar. in

l. j. ff. de pe. Et allegat bec. l. q̄ vbi alicui fuit commissā causa sub
 nomine proprio et nomine dignitatis q̄ licet amittat dignitatem
 nihilomin? cām terminare potest ex quo eā cognoscere inceperat
 nam attendimus nomē propriū qd p̄cedat. ar. l. si seruus cōis. de
 sti. seruo. nisi alie coniecture et p̄sumptiones indicarent opposi
 tum. de quibus per Barto. in. d. l. si seru? cōis. ff. de sti. ser. z. c. qm̄
 abbas. z. ibi glo. extra. de offi. dele. z. p Bar. in. l. qz. ff. de iur. om. iu.
 Secus aut est in reservationib? quas facit legat? sibi de bñficio:
 qz finita dignitate expirat reservatio. in. c. p̄sentī. de offi. le. in. vj. z
 est glo. ordi. in. l. si certari. in. fi. de testa. mili. s. In ter. ibi. nullam
 firmitatē habētib?. No. q̄ sententiā lata ab eo qui desijt esse iudex
 alicuius per mutationem fori est ipso iure nulla. vt. s. si a nō cōpe.
 iu. per totū nisi ille fuerit p̄uentus per citationem in. c. gratū. de
 offi. delega. z. no. in. d. l. z. qz. ff. de iurisdic. om. iu. Item ibi. nisi prin
 cipali beneficio intellige cū clausula. non obstante. alias non vale
 ret bodie tale p̄uilegium in aut. qua in p̄uincia. in vñcu. omni
 p̄uilegio. z. ibi glo. s. vbi de cri. agi opor.

De filijs officialium et militum qui in bello moriunt. Rub.

Victū est in precedentibus de militibus et veteranis qualiter
 eis consulatur. Nunc qualiter cōsulat filijs eoz militū qui dz ad
 buc sunt in officijs militaribus q̄ multa sunt vt in precedentibus
 titulis moriunt in bello qz succedūt in loco patrū. vt ptz. j. l. j. z. fi.

S qui. Filij officialiū militantiū etiam
 p̄uilegiarū in bello defunctorū
 debēt in militiā defunctorū patrū vocari. h. d. cū. l.
 se. nam vbi est emolumētum filiis etiam min? ido
 neus vocatur in locū patris. l. vñcuqz. ver. bāc. q̄.
 et ibi dicit. s. de p̄ri. sacro. sacri. z. l. nemini. s. filios
 s. de aduo. diuer. iudi. z. l. iudem? d. nec decetero. eo. tit. de quaz hoc
 habeat in solatium patris in acie p̄icipis amissi. inst. de exc. tuto.
 s. j. Quod facit vt filia vasalli in seruitio dñi defuncti debeat re
 manere in possessione seu. ar. buius. l. coniuncto. d. s. j. Ad aliā aut
 militiam q̄ fuerit pater vocari non possunt. quasi ad aliā originē
 sint alligati. vt. j. l. p̄ri. sicut filijs tabellariorū. l. generali. s. de ta
 bula. non enim debent familie diuidi vt filius ponat in altera mi
 litia quam fuerit pater: quasi debeat filius sequi artem et ministē
 riū sui patris vt bic in glo. z. d. l. gñali. z. l. originarijs. s. de agri. z
 cens. In ter. ibi. ad buc sacramento tenentur. i. ad buc sunt in actu
 militie cum moriuntur. Dy. Item in. l. fi. ibi filios p̄uilegiariorū
 subaudi etiam si filijs non sunt eozum beredes. l. fi. j. de p̄uilegio.

De oblatione votorum. Rubrica.

Quia quādoqz milites de quib? dictum est volūt donare p̄uile
 gibus vel etiam principi quale debeat esse donum hic subicit.

Mando votis. Cū milites suis
 volunt donare p̄uile
 gibus debēt donare libram auri consistentem
 in solidis siue obolis obizatis. l. puri auri: et qñ
 sunt bec munera ann? felix vocat? z. bec in sequen
 tibus annis seruanda sunt. h. d. fm̄ And. de ba.
 Alii intelligunt qz sicut celesti regi debemus vouere et donare in
 c. magne deuotionis. de voto. ita et terreno principi qui est deus in
 terris. nā z. post calēdas Januarias die. iij. p salute p̄cipis. vota
 i. ieiunia suscipiunt. q. d. pro salute principis debent ieiunare sub
 diti singulo anno. tñ. ianuarij. hic est text. in. l. si calumniatur. s. j.
 ff. de verb. signi. Quale autem et quātum debeat esse hoc donum in
 principe collatum dicit q̄ debet esse in solidis obizatis. l. puri au
 ri. l. fi. s. de vete. n̄. po. valentibus libram auri. Et attende quod
 licet a principio votum sit ex volūtate et nō necessitate. d. c. magne.
 z. l. j. s. ff. de polli. z. l. j. ff. de dona. tamē bic videtur deducere ad
 necessitatem et sequentibus annis hoc fiat nisi intelligas vt fiat do
 num in solidis obizatis quando donare contingat. Item adde
 qz sub colore donandi principi non debet quis res prohibitas por
 tare. l. j. s. nulli li. in fre. eque. Et no. hic glo. quod ille qui donat vel
 vouet debet dare de meliori p̄out faciebat Abel. vt offerebat
 meliora animalia. ideo multiplicabatur eius substantia. et eius cō
 trarium faciebat Cain ei? frater qui liuore motus Abel eius fra
 trem interfecit. et maxime ex dignitate donatarū donatur res mel
 lior. ar. ff. de dona. l. filinfa. et. ff. de vsu z. habi. l. plenum. s. in bē
 tius. z. de le. j. l. si seru? pluriū. s. fi. z. ff. de aur. z. argen. lega. l. titia. s.
 fi. z. yde ibi. gl. In ter. ibi. votis. i. volūtate volētū donare impato
 ri. Itē ibi. sedulitas. i. q̄tinuatio. Itē ibi. talia. s. qualia a principio
 contulerunt.

De numerarijs actuarijs et adiutoribus siue scrinarijs et exco
 ptorib? sedis excele ceterorūqz iudicum tam ciuiliū quā mili
 tariū. Rubrica.

Dictum est de maioribus potestatib? n̄sic de minorib?. i. corū
 A A ij

officialibus. Vel sic cum in precedentibus dictum sit de tabulariis et prescriptis et aliarum civitatum et scriptoribus tributorum et censuum. vt. s. de tabul. li. x. et de notariis et de magistris scriinarum qui seruiunt imperiali palatio. vt. s. de primice. et s. de pri. sacro. scri. Nunc vero de illis officialibus qui etiam seruiunt illis qui sunt dignitate decorati. vt. prefecti pretorio et puinciarum rectores. et dic numerarii. i. scriptoribus notariis rationes conculcantibus. vt. statim dicam. in. l. i. Item ibi. actuarii qui soluebant militibus. s. de ero. mili. an. l. per banc. et. f. e. l. ne diuitius. chartulariis. f. eo. l. nulli. in. fi. gl. Adiuutoribus siue scriinaris de quibus in dicta. l. nulli. et. f. eod. l. in prouincijs. Exceptoribus genus scriptorum est de quibus. in. l. sacris. s. modum. s. de priori. sacro. scri. et. f. eod. l. exceptio nes.

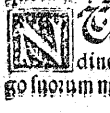

Vozar Numerarii qui preterea auaricie et fraudulencie suscipiunt seruare rectoribus in diuersis obsequijs tormentis et carceribus puniunt. b. d. Et sunt numerarii et tabularii quorum officium est numerare et calculare debitorum quantitates. l. ii. s. de iure fisci. et. f. i. l. pri. si ergo isti non sunt pteci offi ppro sed etiam alijs obsequijs sub preterea alicuius fraudis et auaricie voluit etiam in alijs obferuire obsequijs vt puniatur pena huius. l. i. facit. l. i. et. f. s. de spoz. vbi autem officia non essent repugnata bene pte quis bona fide plura subire officia. vt. dixi in. l. iii. s. de digni. In ter. ibi. rectoribus scz prouincie vel alijs prouincialibus. Item ibi. sancimus in. l. qua non habemus. Item ibi. tormentorum de quibus in. l. quilibet. s. de de cu. Sunt enim diuersae species tormentorum in quibus iudex debet suo arbitrio seruare modum. ff. de question. l. j. et. l. questionis modum. Item ibi. aculeis. i. stimulationibus. Et not. hic qd vorar ardo lucri officialium est reprimendus. vt. hic. et. l. annonas. s. de ero. mili. anno. et. l. ad plenitudinis. f. de diuer. offi. et. ibi etiam tangam.

Notarii presidium et consulum tenentur describere omnes debitores fiscales et eorum quantitates in publicis actis reducere.

C'li numerarii Numerarii consulum et presidium qui hodie tabularii vocantur debent iudicibus et debitorum fiscalium exactoribus per principem transmissis modum et quantitatem debiti sub autorum testificatione intimare. alias subficiunt tormentis ac etiam tenent pro his debitoribus qui propter defectum et negligentiam eorum tabellariorum egi non possunt. b. d. Tenentur enim isti notarii presidium et consulum omnes debitores fiscales describere et eorum quantitates in actis publicis reducere vt valeant exactoribus principis venientibus ostendere et ad memoriam reducere. vt. hic. et. not. in. l. ii. s. de iure fisci. alias vltra penas corporales tenentur ad solutionem aliorum debitorum que non iudicantibus soluta non fuerint. quasi fecerint litem suam sicut iudex. vt. hic in gloss. qua not. Quod si iudex male iudicando facit litem suam. in. fi. de oblig. que ex quasi deli. na. in prin. item notarius non describendo debitores et eorum quantitates quas describere tenetur facit litem suam: et est obligatus simul cum dictis debitoribus ad eorum solutionem. vt. hic. et. l. missi opinatores. vers. fiscal. quod si vltra. s. de exactoribus tributo. Credo tamen quod contra dictos debitores notarius habeat regressum licet fiscus in iudice. vt. dixi in. d. s. qd si vltra. Et facit hec. l. contra notarios defensorum annexos ac etiam contra notarios super bannis datis qui non assignant quantitates debitoris comunis et numerus per publica documenta siue scripturam vt teneant p eis quasi fecerint litem suam. Et no. nomen officialis mutari qm illud nomen non habet conuenit officio qd gerit vt. hic. et. s. illud. el. j. in an. vt. iud. sine quoquo suffra. colla. iii. qz nomina debent esse consonantia rebz in. fi. de do. s. est et aliud. Sed contra qz huius mutationis nullus est effectus. et sic est imponere lege verbis et non rebz. s. coia de lega. l. ii. Sed dic qd olim habebant maiorem potestatem. qz exigebant et numerabant pecunias publicas hodie non sed tm rescribunt recepta et data. sic ppter eorum veritatem est mutatus effectus. vt. not. in. d. l. ii. s. de iur. ff. et. l. a nullo. s. de feri. Et an liceat mutare nomen. vt. de in. l. vni. s. de muta. nois. et de argumeto a noie. dixi. s. de super. indi. l. vnica. et. l. eiffinim. s. de agri. et. gens. Item no. ex. fin. officium notariozum presidium et consulum triennio durare et notariozum pro primoz sacroz scriinaroz et largitionu principu durat anno. s. de pala. l. ad similitudinem. et de pri. sacro. scri. l. p. biennio. et de suscep. et. arca. l. neminem. Et est rō qz recipit iste susceptor pecunias publicas. ideo min⁹ periculū est fraudis seu suspitionis qd sit notarius qui non recipit. et ideo citius finitur officium susceptoris. d. l. nemine. et si milititer exactores tributoz. d. l. missi. in. pic. et. ibi glo. p. mitteri vero biennio. s. de primice. l. ii. In ter. ibi. modū. i. quantitate debitoru reliquoz. Dy. Itē ibi. igitur. i. ad memoriam reducunt. Dy.

Numerarios Tabularii prefectorum pretorio habent dignitatem et ordinem militie retinent. hoc dicit. Propter dignitatem ergo suorum magistratum etiam ipsi dicuntur habere dignitatem

et inter milites computari imo etiam cornicularii prefectorum pretorio finito officio sunt privilegiati. f. de appari. prefec. preto. l. j. De sim. plicibus tabellionibus an officium tabellionat⁹ sit dignitas dixi in. l. vniuersos. s. de decu.

- 1. Index qui dissimulat punire notarios eorum officia iniuncte turbantes punitur.
- 2. Inferior debet accusare superiorem sub dissimulatione transeuntem punire maleficia.

In prouincijs In qualibet prouincia notari numerarii et tabularii vocantur videlicet vn⁹ ad arca fiscalē ali⁹ ad arca largitionum quorum vnus non debet se impedire de officio alterius. pena iudicio contrarium pmitte ti et cuiusque alteri delictum iudicis occultanti imminente. b. d. Et sic sunt due partes. Scda ibi. hoc scituri. Nota ex prima pte qd ad quilibet puincia mittebantur spēs annuarie. ali⁹ vero susceptor et notarius ad arcam ad qua mittebat aurū largitionale. i. q largiebatur et solvebat picipi p tributis. l. in fiscalibus. et. ibi. in. gl. s. de exac. tri. et. l. duos. s. de suscep. et. arca. et. ibi. dixi qd quadruplex est arca. et quilibet ex istis notariis debet numerare. calculare. et scribe re omnia spectantia ad eius officium. et sepe et frequenter ingerere. i. rememorare suo susceptor. vt. no. in. l. ii. s. de iure fisci. et vnus non debet se impedire de officio alterius ne officiorum diuersorum ratio confundatur. l. j. s. de compen. Et quo no. hic. Ang. qd si sunt duo notarii maleficiorum vnus ad maleficia commissā in vno quartario ciuitatis. alius ad commissā in alio quartario q vnus non potest scribere acta pertinentia ad aliu per banc. l. et. d. l. j. de compesa. et. l. consulta diuina. s. de testa. et. l. ii. j. de appari. prefec. preto. et. l. ii. j. de appa. proc. et. lega. pluri enim talis vlturpans facere aio depredandi. d. l. ii. et. ar. l. que omnia. ff. de proc. et. l. ii. in. fin. j. de execu. et. exacto. et. l. factum a iudice. ff. de re. iur. etiam si officium sit cōtēta q genus et species. l. j. j. de appa. prefec. anno. diuncta glo. l. ii. ff. de offi. prefec. vi. Et etiam de voluntate et cōsensu ipoz nō pmissue officia separata gerere. d. l. ii. in. fi. j. de execu. et. exacto. q intellige nisi in subditis ex cā necessitatis. l. vnica. ff. de offi. p. r. et. qd dixi in. l. j. s. de cano. lar. ti. Et iudex qui dissimulat punire notarios eorum officia iniuncte turbantes punitur et qui protegit dissimulationem in iudicis etiam ipse punitur. Et quo no. hic in glo. q inferior debet accusare superiorem sub dissimulatione transeuntem punire maleficia. Item no. hic qd fiscus a sacco nomen assumpsit: qz sicut in sacco multa reconduntur ita et in fisco. cum enim a principio popul⁹ romanus esset paruis mittebant pecuniam publicam in marsupio et cum postea ppis et respublica creuisset et marsupium non sufficeret constituerunt sacrum in quo reponeretur. qui dictus est fiscus. et cum adhuc magis populus et respublica adeo creuisset et in culmine venisset qd saccus non sufficeret deuentum est vt pro fisco deputaret domū que erarium vocatur. et de hoc dixi in ru. s. de iure fisci. et. ibi etiam.

Exceptores Si quis scriptor siue notarius fuerit alicuius officialis. qui scriptor non recipit salarium de publico eligatur. Decurio nihilominus complere debet officium notarii prius inchoatum quo completo debet ad officium decurionat⁹ accedere et interim munera ciuilia ad decurionatus officium spectantia subire. b. d. Et dicit Ang. p. banc. l. qd si notarius actoz fiat notari⁹ prouinciarum ciuitatis q non propterea desinit esse notari⁹ actoz sicut non desineret si efficeretur decurio vt hic dicit sicut qd prior erat scriptor et notarius in curia romana potest effici decurio vt. hic. et. no. glo. in. l. i. quis de curio. s. de fal. sed non e conuerso qui prius erat decurio non potest esse notarius et officium notariatus exercere. vt. hic in glo. et dixi in. l. vniuersos. s. de decu. vtrunqz autem officium in diuersis locis constitutum nō pōt eodem tempore exercere: quando officia essent repugnata. sicut existens aduocatus publicus si efficitur assessor alicuius officialis nō exercet vtrunqz officium sed alterum potest eligere. et si eligat officium assessoris illo pacto poterit redire ad officium aduocationis. l. ii. s. de assessor. qua glo. hic allegat. Datet ergo hic qd licet maius officium vt est decurionatus superueniat notario et scriptori alicuius potestatis vel magistratus vel scriptori seu notario curie romane. non tollit sibi prius officium ad qd pri⁹ erat deputatus ad scribendum. nec ab illo debet auocari. sed potest illud complere et interim supportabit onera decurionatus siue ciuitatis ad quam fuit vocatus decurio. et finito primo officio redibit ad curiam ad officium decurionatus peragendum. maior enim dignitas superueniens non tollit minorem. l. ii. et. ibi dixi. s. de digni. In ter. ibi. exceptores. i. scriptores. vt in glo. quia in se excipit vt in scriptis reducunt. l. sed ad des. s. fin. ff. locari. Item ibi. nec coartalem militiam neque a fisco et. nam qui est coartali conditioni alligatus vel ad aliud officium publicum pro quo recipiat an nonam. i. salarium de publico non potest recedere et ire pro notario alicuius officialis prouincialis et si vadat reuocatur. l. j. supra si qd de cur. vel coartata. conditione. l. ii. s. qui mili. non possunt. et. l. qui derelicta.

derelicta. s. de decu. Et est rō qz coarctales bñt de publico salarijs. s. de ero. mil. an. l. pe. z assumendo aliud offm publicū bñret duplex salariū z sic resp publica ledere qz esse nō debet. s. de agen. in re. l. ma triculā. in fi. z. s. de pri. sac. scri. l. bac pte. in fi. sed decurioses pñt esse exceptores qz decurioses nō recipiūt salariū de publico nisi facultatibus lapsis. ff. de decur. l. decurionibus lapsis facultatibus. Item ibi: decuriones sint. s. de nono facti qui ante erant exceptores. Item ibi: exceptionis. i. exceptoris officio pacto qz peragitur z completur triennio. s. l. priori. in fi.

Numerarij. Numerarij a consortio z cōsione actuariorū abstinere debēt als pa ri pena puniunt. h. d. Sunt em actuarij qui recipiūt pec unia publicā p annonis. l. actuarij. s. de ero. mi. anno. Numerarij vero sunt calculatores rōnis. vt hic. z. l. h. s. de iur. fil. Debet ergo pfect' vrbis pbibere ne inuicē babeāt cōsortiū. qz cū cal cularij sciāt subtiliter calculare per abachū: est psumptio qz docerēt actuarios facere trebellianum. i. detrabere falcidiaz de pecunijs ab actuarijs receptis qz sicut per trebellianū detrabitur falcidia. f. quarta de bñ ditate. ff. ad treb. l. j. sic isti defalcabāt in suo computo de pecunia publica qz redidaret in perniciē multoz. vt hic in gl. not. Ex quo not. qz lex presumit cōtra nūerarios vt eorū subtili cō putatione instruat detrabere falcidiā: ideo thesaurarij z calculato rū pbibēt cōuersatio nisi cū expedit. f. in calculis rōnum. l. duos. s. de suscep. z. d. l. h. z. j. e. l. nulli. cōiuncta glo. j. sic etiā pbibetur con uersatio vrbianozū z paganorū timore attractionis ad paganisimū. l. j. s. de paga. z. cad. bec. in fi. de inde.

Abicanque creantur officiales semper debet mos antiquus seruari.

Actuarij. Actuarij vrbis Cōstātinopoli tane aliarumqz ciuitatū fm anti quā cōsuetudinem sunt ordinādi: als gesta ab eis irrita sunt z etiā puniunt. h. d. Not. ergo hic fm Ang. qz vbi cūqz creantur officiales semp debet mos antiquus seruari. vt hic. z. l. sup. creādis. z ibi dicit. s. de in. fil. als creatio est nulla z gesta per talem non legitime electū. f. fm antiquā cōsuetudinē sunt ipso iure nulla. vt hic. z. l. nullū. j. de iur. offic. Et sic est casus qd iudicis ordinatus nō cōgregata vniuersitate ad sonū campaneyel alio mō vel nō cōgregata de mādato superioris z de alijs regitīs de qbus plene dicit in. l. h. s. de dec. nō bñ legitime ordinat'. z p qñs gesta ab eo nō tenēt. Et hoc etiā infer qz lz aliquis habeat z reputetur pro publico officiali z reuera nō sit qz nō elect' vel legitie z nō seruata cōsuetudine: qz omnia acta p ipm facta nullius sunt momenti: z fa ciens punitur. vt hic cōcor. s. alle. z. l. nō tm. s. fi. ff. de decur. z hic in glo. no. Nec ob. l. barbarius. ff. de offic. ptoz. vbi gesta p philippū barbariū seruū ptozē electū valēt z tenēt. de qua glo. hic opponit z nō soluit. quare dicit qd qñs quis electus est solēnter tñ ppter de factum persone nō pōt esse: z tūc gesta per eū valēt ppter autonta tem publicā. vt ibi. nō pps qui eū creant ptozē si eius cōditio nē sciuisset potuisset tñ eū creare. qñs autē qz potest esse sed nō est electus fm formā debitā que debet seruari. l. certa forma. z ibi dicit s. de iure fil. z tunc facta p eū nō valēt vt hic. z ita z. s. de legit. i. barbarius. Vel dicit qz ibi interuenit error circa psonā electi: qui erro r' concordat cū natura pūmēna. fm quā qlibet est liber. ff. de iusti. z in. l. manumissioes. ideo facit ius. ff. de p'rabē. em. l. qz difficile. hic circa personaz cōstituentis. arg. l. an inuictis. ff. de accep. sic etiā de iure canonico irritatur electio nō canonice facta. de quo per Inno. in. c. qd sicut. z. c. nihil. de elec. z per Jaco. de bel. in aut. qño opoztet episcop. p. z banc. colla. j. Et qñ facta contra legem sint irrita z ha beantur pro infectis. vide per Bar. in. l. nō dubium. s. de legit. i. ter. ibi: nisi manus. f. nostra sanxerit vt cōsueuerat. f. ordinare actua rios. Item ibi. talis. f. ab alio creatus qz per manū principis. Item ibi: incurrit. i. extraordinarie puniit euz pena reperia. Item p hoc qd hic dicitur qd irritantur acta facta per officialem de quo appa ret in posterum: quod illud officium non habebat. Dicunt aliqui qz acta z instrumenta facta per aliquem qui credebatur notarius z reuera non valent. sed contra videtur ter. in aut. de tabellio. s. pe nul. vers. ipis tamē documētis ppter vtilitatem contrabentū nō infirmandis. colla. iij. Sed dicit qz aut est defectus ex parte creantis ipsum notariū qz non habebat ptatem creandi notarios: z acta nō valent. ar. huius. l. hic est sola manus principis z nō alius poterat creare actuarios vt hic. z. l. nullum. z. l. bis. s. allegat. z. l. duos. s. de suscep. z. arca. sicut in alijs casibus solus princeps creat. vt not. doc. in aut. de tabellio. s. vt tñ. Aut erat defectus ex pte creati. vt qz erat infamis vel similis. z tunc instrumenta valebunt vt dicta. l. barba rius. z argu. s. de testa. l. j. Idic enim fuit vitij z peccatū in materia sed in precedenti fuit peccatū in forma qd est maius vitij z magis annullat actū. l. si vnus. s. acceptilatio. ff. de pactis. z. l. an inuictis. de accep. Nec ob. vers. ipis tñ. qz ibi illa dispositio est localis solum in vrbē Cōstātinopolitana vt ibi dicit gl. vl. melius. qz ille q mādāt ibi p aliū. f. disceptulū cōfici instrumēta p se cōficere poterat: z sic ipse cōficere vt. l. ita aut. s. gessisse. ff. de admi. tu. z. l. j. circa hñ. s. de vete ri iure enucleat. z ideo nimirū si ibi valēt infra: hic autē qz creantur

non poterat creare sed solus princeps vt dictum est. z vide de hac questione in Spe. de instru. ed. s. qd si is. z ver. ex pmissis ergo. z p Inno. in. c. j. de fide instr. z p Bar. in. d. l. barbari' philipp'. z qñ in electione est pctm in causa formali z materiali z accidentali. vide per Jaco. de bel. in. d. s. z hac. in aut. qño opoz. epif.

Scriniarios. Scriniarij z numerarij pre facti ptozio nō debēt cogi pio re publica mutua sumere pecuniā aut polliceri. z si fa ciant post depositā administrationem nō tenentur. b. d. Si ergo sit necesse facere aliquā expēsam pro republica non pōt im putari officiali quare nō recipit pecuniā mutuo vel polliceat resti tuere pecuniā alicui facienti dictā expēsam: sic non cogitur offi cialis se proprio nomine obligare p expensis reipublice z si simpli citer se obliget intelligitur obligare se vt officiali z publica per sona z sic post depositū offm nō teneri dō. nec aliquā ingrudinem pati. ad sicutudinem tutoris q nō tenet finito offō. l. post mortē. s. tutor. ff. qñ ex facto tu. z instituis q similiter in dubio vñ obligare se vt factor ad mensam pferuandā z nō proprio nomine vt in text. not. vt in. l. fin. ff. de insti. sec' aut in volūtario administratore qui post finitū offm remanet obligat'. l. pcurator qui p euictōe. ff. de pcura. officialis aut temporalis etiā si vellet non posset sumere pe cuniā mutuo a subditis vel cum eis aliter cōtrahere. l. pcedis. ff. si cer. peta. l. eos. z. l. quisquis. s. si cer. peta.

Numerarij. Numerarij in quacūqz militia pstitutus actua rius esse nō pōt: z cōtra. qui est vel fuit actarius ad aliquam militiam aspirare non pōt. b. d. Ratio aut subdit in ter. qz actarius dō esse erunt z si ne aliqua dignitate vel fauore militie: vt alteri' dignitatis p quā posset esse audactor in fraudādo vel retardādo rationem actuarij quā obligat' est reddere: hinc est qz soluit a militia qui militauit causa vitandae litis. l. qui cū vno. s. non oēs. ff. de re mili. et. l. j. s. qñ mili. nō pōt. Et hac rōne pbibēt officiales subiecti patrocinis red dendis clericari. f. ne optuletur eis fauor clericat' cōtra publicam rōnem reddēdā. l. officiales. s. de epi. z. cle. z. c. j. de obli. ad ratio. et vic vt ibi p glo. z Jo. an. Patet ergo ex hac. l. qz nullus existens in dignitate potest esse thesaurarius vel officialis rōnis publicis reddendis suppositus reuocato talis officialis non potest an ra tionem reddita ad aliquā dignitatē aspirare z sic hoc casu digni tas obest. z hoc ideo qz lex presumit qz esset dānosa rōnis' publi cis. ar. l. nec dānosa. s. de p'ci. impa. offer. cū sic. z als psumit lex cō tra numerarios. s. e. l. de diuitijs. In ter. ibi: quatenus. i. vt. Item ibi. nundinationis. i. negociationis. Item ibi. actuarij qz picipiebāt annona publicā z inter milites distribuēbāt. l. p hac. s. de erogatio. mil. anno. Itē ibi. acceptare valeat. i. vt nō possit preterit militie occultare si male administraverit. Bi. ergo a contrario sensu post redditam rationem prioris officij poterit ad aliquā militiam seu officij puenire. in aut. de nup. s. sin autem tutelam. colla. iij.

- 1 Nullus scriniarij dō numerarijs sociari nec eos iuuare nisi quatuor vicibus.
- 2 Licet iudex sit notarius anteq fuerit iudex nō tamen scribet acta que sunt coram se.
- 3 Notarius in causa suspectus alicui partium nō dō remoneri sed alius sibi adiungi.

Numerarij. Numerarij z chartularijs nisi fm modum hic declaratum. Itē numerarijs in prouincijs hic descriptis adiunguntur scriniarij adiutores ex ordine hic declarato. Item adiutoribus z tractatori bus incumbit necessitas scribendi precepta et commissiones et euectiones que sunt prouincialibus z scripture sine forma predi cta facte presumuntur false, z contra facientes penis hic declaratis puniuntur. h. d. Et sunt sex partes seu dicta in bac. l. Primum est qd nullus scriniarius dō numerarijs sociari nec eos iuuare nisi quatuor vicibus. Et idem de chartularijs est dicendum ita quod si semel scriniarius adiutor fuerit numerarij ille idem non erit se cunda vice nisi biennio intermisso anni spatio. Et sic patet ex ista pūma parte qd scriniarij coadiutores aliorum z scriniario um z chartularij. i. notarij aliq qui non presunt scrinis de quibus char tularijs dicit in. l. agentes. s. de agen. in re. nō dñt sociari numerarijs ad eos iuuādū z simul calculandū z reuidēdū nisi quatuor vi cibus intermedio tpe anni vel biennij. z hoc totum fit timore rō nis publicē corruppede, z corruptibilis notāde z describēde vt hic. z. s. e. z. l. ne diuitijs. Ex quo p qz vbi timef machinatio officialiū nimirū inuicē cōuersationē habēt pōt tpe quersatiōis adinūcē limitari. vt hic. z. d. l. ne diuiti'. In scōo dicto ibi nulla. statuit qz scri niarij non descēdant ad officij chartulariorū qd semel designati sunt accipe: z hoc colligit hic gl. qz gradatim dñt dignitates tri bui alicui in ascendēdo nō aut in descēdēdo qui em neglecto mino ri offō z dignitate ascendit ad maius offm z dignitatem nō potest postea ascēdere ad minorē quā pñ' pceptum. vt hic. z. l. quem ad mō dū. z ibi dicit. s. quē ad. c. i. m. i. d. In tertio dicto ibi: vt ita. statuit qz numerarijs qz sunt in oriente nō pñt adiutores dari sine sociari

Et ita tenet Buil. z de hoc vide p omnes scribates in. l. barbarius. p illum ter. ff. de offic. ptoz. p Inno. z alios in ca. j. de fide instr. Spec. z Joan. andr. in ritu. de instru. edit. s. restat. versu. quid si is. z versu. er premiffis. in ceto vers. fi. z in tit. de pro batio. s. j. ver sicu. illud an tem. cum vers. sequen. Buil. de lusa. l. i. de cernim'. C. de sacrosanct. ec. cle. z per Jac. de arc. i. dispn. incipien. ptoz duco cōtra te instrumentuz. z per Jaco. de bel. in disputa tione incip. ca. uel aliquo in / re. ripse ponit in. l. h. C. quo. z quando in. per Paul. in. c. elezarij in. c. cum dilectus. de fide instr. p Bal. z Imo laz z Paul. de cast. in. l. ad te stium. de testa. z per multos alios quos ne dum prolizuz esset hic enu merare: veruz etiā magis la boriosum quā industriozus. nec semper vri le ē res ita pas sim proponit palpari pos sint. Nam hoc est tollere stu dentibus vilti gentiaz ingre di legnitiēqz inducere.

scribari nisi illi eligent de xxx. scribariis qui sunt in matricula... post numerarium numerariis vero asiane diocesis non societur scribari nisi qui eligent de xxx. sequentibus post numerarium...

Officio. Officium numerariorum quod olim durabat biennio hodie durat solum anno... Porreperunt enim preces principi officiales magistrum militum ut officium numerariorum quod biennio durabat ad unum annum reduceret...

Er hanc. Quis deponit unum officium vel dignitatem ut ascendat ad maiorem debet in ipsa depositione proferri quedam interlocutoria sine decreti depositionis illius et assumptionis alterius quod sufficit ad eandem dignitatem et eius privilegia obtinenda sine aliarum literarum impetratioe a principe obtinenda...

De cursu publico angariis et peragariis. Rubrica.

Quia maxima diligentia ordinatio et custodia requiritur circa cursum et delationem armorum et annonae per militibus de quibus dicitur est ideo subicit de cursu publico qui nihil aliud est quam publica evectio annonae et armorum et aliarum rerum cum equis mulis et quadrigis...

Quos. Equi ad publicum cursum deputati debent flagellis non lignis vel fustibus verberari. b. d. Sic et impuberes debent habena vel ferula cedi a iudice propter veritatem ab eis eruendam...

alterius. vt not. glo. in l. si. ad fill. Sic et maritus non debet vrozem flagellis et fustibus cedere sine causa iusta ad dissolutionem matri monij et hodie ad separationem tori. in aut. vt lic. matri et aute. §. si quis aut ppiu vrozis. et coll. viij. et aut. bec causa. §. de repu. et idem in alijis quibus castigatio est pmissa. vt no. gl. j. q. iij. nullus clericorū. in gl. et dixi instituto. de his qui sunt sui vel alie. in. §. hoc. Et est bec lex casus cōtra cōducētes equos: q. qñq. equos pigre et tarde incedētes fustibus verberat: ex quo equus deteriorat vel pit: q. periculuz spectat ad eos q. secus est qñ flagellis cedunt put eis per hāc l. permittit: sñr tenentur si inepte onus imponat. vt dixi in l. i. §. ne qd oneri pub. impo. Itē est arg. bec. l. cōtra currentes ad bānuū vt flagellis et nō lignis vel fustibus agitent equos vt dicitur bic.

- 1. **¶** Ducentes cursum publicum nō debent a recta et consueta via cursum discedere.
2. Itinerantes nō debent recedere a recta via publica et consueta als est presumptio contra eos.
3. Quis non pōt imputare superiori et gubernatori si qñ per denia mittit q. cōtra eum nō est mala suspitio.

¶ Residibus Cōtra licet pñdibus pcuratori bus celsaris et alijs officialibus qbus respública pbet expelas p suis equis et pecozib? vsurpare paraueredos puincialiū. Itē f ducentes cursum publicū nō debēt a recta et cōsueta via cursum discedere. fallit in pfecto ptoio cui tā vsurpare q. a recta via discedere vbi viderit expedire facultas pcedit. h. d. Mo. ergo ex pma parte q. officiales q. bñt salariū de publico pro suis equis: mulis: et familiarib?: nō debent recipere et vsurpare equos et aialia puincialiū deputata ad cursum publicū. vt bic. et. j. e. l. parphibū. s. debēt ppijs sumptibus ad vecturā cōducere. vt dicit glo. j. e. l. iudicibus. Quod tamē male obseruant officiales dum grauant subditos ad deferendum res suas: qd nō licet vt bic. et. l. vnica. §. ne qd oneri publico imponat. Sicut nec licet grauare i hospitij et cibis. l. venaticorum. §. de erogatio. milita. annone. et. l. vnica. §. de salgamo. et. l. obseruare. ff. de officio procōsu. et legati. cū simi. Solum em licet publicis equis et mulis vti senatu. j. eodem. l. euentionū. et pfect. pto. et magistro officio. j. e. l. iudicibus. et alijs nō. quod si faciant pnuant. f. eodem. l. parphibū. et. d. l. euentionū. in fi. Secundo nota q. itinerrantes nō debent recedere a recta via publica et consueta als est psumptio cōtra eos vt bic. et. j. e. l. si quis per publicum. et. l. penul. §. de nau. et ibi tetigi. Quod not. contra volentes portare bladum oleum et aliud prohibitū contra statutū ad vendendū extra distri ctū vt si reperiantur ire per denia et extra vias publicam sit psumptio cōtra eos q. cōtra deuenit portēt. ideo possunt arrestari dō nec ercuntiat veritas. l. vnica. §. de litto. et itine. custodien. et. j. l. p. xi. Et idem in eo qui ingreditur vel egreditur ciuitatem aliunde q. per portam publicam et cōsueta. l. ff. de rerū diuisione. De pfectus autem ptoio qui omninū predictorum et toti? cursum publici curam habet potest et animalia cursum occupare et extra viam publicam mittere vbi ratio egerit. nō potest fergo quis imputare superiori et gubernatori si quando per denia mittit. q. contra eum nō est mala suspitio. sed q. in sta ratiōne et causa faciat vt bic in fine. In textu ibi ppterea: id est ppter officij qd gerūt. Itē ibi paraueredi. alias parauerede. id est vsurpare equos quadrigā du centes et alia animalia bubulcos. et dicitur a para: qd est iuxta. vel ppe. et vebos. is et rbeda qñ de prope vebēs rbedas id est quadrigā. nā veredus veredi est equus ducens aurigā. et veredari? veredaris est ipse quadrigarius. vt. j. eodem. l. nō patimur. et sepeponit vñū pro reliquo. vt bic in gl. et. j. eodem. l. parphibū. et. §. de ercu. pu bli. muneris. l. marinarum.

- 2. eodē. l. parphibū. et. d. l. euentionū. in fi.
3. publicam mittere vbi ratio egerit. nō potest fergo quis imputare superiori et gubernatori si quando per denia mittit. q. contra eum nō est mala suspitio. sed q. in sta ratiōne et causa faciat vt bic in fine. In textu ibi ppterea: id est ppter officij qd gerūt. Itē ibi paraueredi. alias parauerede. id est vsurpare equos quadrigā du centes et alia animalia bubulcos. et dicitur a para: qd est iuxta. vel ppe. et vebos. is et rbeda qñ de prope vebēs rbedas id est quadrigā. nā veredus veredi est equus ducens aurigā. et veredari? veredaris est ipse quadrigarius. vt. j. eodem. l. nō patimur. et sepeponit vñū pro reliquo. vt bic in gl. et. j. eodem. l. parphibū. et. §. de ercu. pu bli. muneris. l. marinarum.

¶ Nullus puincialis: pōt se excusare ab euentione annonaruz et armorū et aliarū rerū per cursum publicū deferendarum nisi speciali puinilegio sit exemptus.

¶ Euentiones Cōtra euentionib? publici cur sus nemo puincialis excusaf: nec debet quis deferēs p cursum publicū transire: quin series et ordo euentionis pri? inspiciat: et resistens vel sine euentionē iter faciens. vel vltra tps euentionis d3 detineri et arre stari a iudicib? et custodibus vbi reperitus fuerit fm quantitatem personarū. f. magis ignobilis q. nobilis a iudice cōpetenti puniri debebit. h. d. Nota ex prin. q. nullus puincialis pōt se excusare ab euentione annonarum et armorū et aliarū rerū per cursum publicū deferendarū nisi speciali puinilegio sit exemptus vt bic coniuncta glo. j. et. j. eo. l. cursum. et sic debet animalia et planstra vt no. glo. in l. publici. j. eo. Fallit tamē in puinichs orientalibus q. specialiter sunt exempte. vt in. d. l. cursum. et cetera cursum publico necessaria exhibere. Scōdo no. q. tam iudices loci q. custodes. i. agētes in reb? qui de hoc debēt habere custodiā. §. de curiosis. l. ij. debēt animad uertere q. nullus portet vel transeat p cursum publicū cōtra ordi nem statutū: et si quem reperiant iter facere ante tps vel post tempus euentionis incertum vbi inuētus fuerit ibi arrestari pōt. et si fuerit i dignitate debet de eius noie rescribi pfecto ptoio et comiti et magistro officiorū vt de eius pena deliberent qui super cursu

habent potestate. j. e. l. iudicibus. Si autē fuerit plebeius vel alius nō pedit? dignitate solus pfectus eum puniet habita considera tiōe loci et grad? militie illi? sicut alius qui est in anteriori gradu vel loco alicuius militie: retrabit in ei? penā et punitionē in poste riorum. l. ff. et. iij. §. de cōme. Et no. bāc. l. ptra eos q. reperiunt in tti nere cōtra quos est psumptio ne portent? denariū nā si nō permittunt se scrutari et resistunt pnt capi et detineri per custodes ad hoc deputatos. ex sola resistentia debēt acriter puniri. vt bic pbatur et dixi. §. l. pri. sic et alias delinquens resistentia faciēs ne capiat pōt impune occidi. l. ff. §. de deserto. In text. ibi: euectiōes. i. aialia cur sui publico necessaria. Item ibi: seriem. i. diligēter videant omnia que portantur. vel dicerem. id est literam. in ppererit. Et sic nota q. publicani custodes et eractores vectigalis nullū portantē mero ces prohibitas portare sine serie. i. litera vel bullato debēt permittē re trāsire: nisi pñ? literā licentie in ppererint. ar. bñ? l. ff. §. de deser to. Datet etiā hq. paria sunt nō hñc in iaz vebēdi vel habere. sed tē pus cōesse licentie sit tranlatū vt bic in tex. et. j. de tractato. l. vnica. Debet enim scribi litera licentie in libro et dies quo datur. et in tra quantū tempus durat. d. l. vnica. Itē ibi: resistentiā. i. aliter faciendū vel ppiē. i. resistentiā faciendū in nō pmittendo se rimari vel in ostendēdo literā licētie. vt. §. dixi. Itē ibi: sine euentione. i. an te tps euentionis prestitū vel dic. i. sine lra licētie vt dixi. Itē ibi: ex ercenda est. penā extraordinariam imponendo. Di.

¶ Parphibū dicitur quasi puerfor publici ordinis in pndicij reipublice et subditoz in suū vsum conuertendo.

¶ Parphibum Cōtra vicitur parphibū qui transgreditur formas publico cursui datam. j. eo. l. iudicibus. et. l. si quis. Di. Vel dic q. parphibū appellatur qui est proditor sue patrie quia quod erat paratū ad vsum sue patrie cōnerit ad suū vsum proprium secundū Sui. de suzaria. Et hoc intendit parphibū dicitur qui licentiā habet de duobus veredibus vebēdis. et al terū tertius euehit aut euentionē extra ordinem facit. si autem secū dum iniam sibi datā quis euehit per multionem nō debet ad deli ctum deputari nec cōtra euentionē facere. h. d. secundū Ang. de pe ru. Et est casus scōm eum q. si gabellarū portariū deederunt mibi iniam portandi arrensia mea extra ciuitatem et districtum potero tradere multioni sram licentie in qua ego solus et nō ipse descrip? est: et ille licite portabit sine me per hunc tex. Sic et alias trabendo instrumenta cause alicui videt cōstituerē eū suum procuratorē fm Bar. in. l. vulgo. ff. de admi. tu. Sed And. de barn. aliter intelligit hanc. l. quā dicit esse obscram et a paucis intellectā. pro cuius eui dentia premittit q. euectio: et equi: et planstra ad cursum publicū postulantur et eriguntur a puincialibus per officiales. §. l. pri. in princ. nec accipiuntur omnes veredi et planstra puincialiū simul in vna vice in quolibet cursu: sed qualibet vice accipiunt quarta pars veredoz siue equozum et planstrozum. j. l. in oibus. Ault ergo bec l. in prima parte qd si agens in rebus qui bz insistere circa ordina tiōne cursum publici. §. de decario. l. ff. et. l. ff. in fi. vsurper. p suo vtu veredos quos euectio cōstinebit. i. cursum publico deputatos quia sunt de quarta pte euentioni deputata et alios veredos nō deputa tos ad euentionem extra ordinem. i. iniuste et cōtra formā euectio nis mouet. i. deputat euectiōi vel cursum publicū et sic releuat non releuandos et mittit nō mittendos vt dicit glo. j. eod. l. si quis vel per vñaz. Lerte iste talis vocatur parphibū quasi puerfor pu blici ordinis in puidicij reipublice et subditoz in suū vsum cō uertendo: ideo punitur vt. d. l. si quis. et. §. eod. l. ff. Et similiter punitur quando reciperet nummos pro submittendo vñuz pro alio vel plus erigendo. d. l. ff. §. de curiosis. In secūda parte legis ibi ni hil aut: disponit q. agenti in rebus euentionis cura mandatur vt §. dicit est siue velit euentiones. i. equitaturas pro suo itinere: siue pro multionibus cum quibus mittit res publicas. nō peccat dum modo modum debitum non excedat et formam euentionū. In ter. ibi: vsurpato. i. ad vsum suum retēto. Itē ibi: veredis. i. equis puincialibus rbedam vel planstra. et ibi euectio. i. euentionis forma. Item ibi: extra ordinem. i. contra euentionis formam. In. Item ibi: nec ad crimen vt per hoc censetur parphibū. Item ibi: sub iugando modo. i. bobus deferentibus. Item ibi: euentionis. i. cir ca euentionem faciendā. Item ibi: excedant. nā si excederet parphi pbus reputetur vt intelligit. j. eod. l. iudicibus. in gl. super verbo constitutos.

¶ Si quis per publicū Cōtra pto est cōtra eum qui a via publica consueta recedit et per denia va dit. h. d. Quod no. contra portantes cōtra deuenit vt dixi. §. eo. l. ij. vbi videt etiā cōtra eum qui recedens de loco com miffi malefici nō vadit per viā rectā cōsueta: sed per deniam. est enim presumptio cōtra eum de maleficio commissio vt sit iusticiēs iudicium ad torturam simul cum aliquibus alijs iudicib? de qui bus plene per Bart. in. l. ff. de questio. Et hoc nō in beffit iusta cā cūdi per viā obliquā et tortuosam. vt q. recta via nō esset tuta p pter guerrā vel alia iusta cā. l. nō solum. ff. de ercu. tuto. In gl. in v.

circuitibus maxime deferentibus multiobibus res et merces alioz in terditu est a via publica et consueta recedere ne furent seiplos cum rebz. vt dicitur hic glo. sicut et interdicitur est nauicularis annonas publicas deferentibus. l. penul. s. de nauica.

Electione. Senatus vocatus a principe publicis euentionibus. Alii autem vtentes euentionibus contra veritum puniantur. b. d. Est ergo permittum se natui vel vadat vel redeat a comitatu principis vti equis et multis publicis ad cursum publicum deputatis sicut princeps cui senatus equiparatur. ff. de legi. l. non ambigitur. Sic etiam potest vti prefectus pretorio et magister officiorum. f. eo. l. iudicibus. alii autem officiales et pudes non possunt: s. suis sumptibus? dz reparari. s. e. l. ij. In ter. ibi: aut a clementie nostre venerati de discedat. non enim sine comeatu sine licentia recedere potest sicut decuriones. l. si quis de curio. la. j. s. de decurio.

Stabula in quibus recipiunt iumenta publicas euentiones deferentia debet refici ab his qui habent stercozum commoditate.

In omnibus. Solum quarta pars veredorum debet a prouincia non publicis sumptibus: sed propriis sumptibus dominorum stabulorum: qui stercozis commoditate vtuntur. hoc dicit. Not. ergo qd prouinciales non debent grauari vt omnia animalia annuatim preparant ad publicas euentiones sed solum ad quartam partem parandam grauari debent vt dicitur. s. e. l. parphibum. Secundo not. qd stabula in quibus recipiuntur iumenta publicas euentiones deferentia debent refici ab his qui habent stercozum commoditatem causa impinguandi ortos et agros. in fi. de serui. s. inter rusticorum. et l. pecorum. ff. de seruitu. rustico. predio. Sic etiam debent pontes et strate refici ab his qui recipiunt commoditatem passagii et vectigalis vel aliam commoditatem vt dicitur. s. de immu. ne. conce. l. per Bithyniam. Et sic etiam turres et muri constructi in angiportibus ciuitatum debent manentur et refici per eos super quorum terris constructi sunt qd possint eis vti. vt. l. turres. s. de ope. pu. Et allegatur ista. l. qd scholari recedete de hospittio vel domo conducta debet fenum et palea quam emerat pro suis equis et mulis remanere hospiti domus. ar. huins. l. Sed doc. cōtra qd imo potest secum portare ea et ad exhibendum agere. l. celsus. s. idem cellus. ff. ad ex. b. condurit enim hospittium et ad mercedem solā tenet et non ad aliud. ar. ff. locati. l. sed ad des. s. si qd in annu. Nec ob. ista. l. qd dñs istius non habebat aliud salariū id nimirū si stercus debeat manere penes eū pro scholagio equorum et est mirabilis merces quam silcus hospittibus largitur. id est stercozis que alicubi reputatur fructuosa: et alicubi onerosa secundum conditiones locoz. in And. de barulo. In ter. ibi: reparet scilicet sumptu publico. Item ibi: solatio. i. salario.

Vagandi. Not. qd cursus publicus destinatur ne cōkursu se impediāt s. p. singulos dies deni et viginti destinandi sunt ex vtraque parte. l. viginti in eūdo: et alii viginti in redeundo. et sic erit moderatio itineris. Alii dicunt decem in eūdo et decē in redeūdo et cōtra faciens in quinque lib. auri puniunt. Et est ar. qd magnus exercit? vult trāsire qd diuidat: vt vna pars trāsferat vna die: et altera alia die. Itē qd mittit victualia ad campū nō debet carraterū: muliōes et bubulci simul et parit in eadē vice mitti. s. debet diuidi vt singulo die mittat certa pars vt not. ver. deni. id est viginti. vt. s. dicit in. l. qui tertrini. de murile.

Judices et officiales sunt puniendi si excedant formā et metas officii sibi datam.

Indicibus. Omnibus iudicibus et officiis publicis euentionibus. exceptis pfecto pretorio et magistro officiorum et his qui publicas functiones deferre volunt. alias cōtra faciens pena. xxx. lib. auri puniuntur. hoc dicit. Not. ergo qd officiales publici non possunt accipere equos mulos et plaustra publicis euentionibus deputata pro suo vsu et suorum rerum delatione: sed debent conducere ad vecturam. vt dicitur hic glo. j. cū habeant salariū de publico. s. e. l. ij. indices enim et custodes cursus vt sunt agentes in rebz. vt. s. eo. l. iij. debet huiusmodi animalia ad publicas euentiones deputata concedere solus principi pfecto pretorio et magistro officioz et nolētibus deferri facere publicas functiones quarta parte veredorum assumpta. s. eo. in omnibus. s. eod. euentionibus. et legatis de terris non subditis ad principem missis. f. eodem. l. bis tantū. Si autē cōcedant aliis vel in suos vsus conuertant vel alium pro alio in euentione submittant. et sic formam publici cursus euertant parphipbi. i. pro ditores vocabuntur. vt dicitur glo. et. s. eo. l. parphipbi. Et sic not. iudices et officiales puniendos si excedant formam et metam officii sibi datam vt h. et. j. de diuer. offic. l. penul. in fi. et. l. quicunqz. f. de excep. et. et. l. diuus. in fi. ff. de tu. et. au. da. ab bis. Et est argumē. ista. l. in fi. p. rectoribus puinciaruz et officialibus ciuitatis

qñ ordinant exercitum qd possint ordinare equos et plaustra que vebant et portent respa. ad exercitum vebendas et etiaz res ipsoz fiscalium nō aut res alioz quia tūc excederent modū sibi statutū et esset parphipyt dicitur. Et no. ibi pter memoratas duas ptates qd in generali sermone nō includit nomē impatoris loquētis et statuentis scdm Di. de quo in. l. inquisitio veritatis. s. de sol. In ter. ibi euentionis copā. i. de publico nō habeant vecturas pro itinere bus suis. Item ibi: perfectores qui currui preerant. Item ibi: officia scilicet que habent potestate cōtradicens et resistendi superioribus facienti. l. omnes indices. in fi. s. de decurio.

Grauissime. Contractus emptionis et venditionis sicut locationis et conductionis de rebz publicis vebēdis initi sunt reprobati: grauissima pena cōtrahētibus ipsoz. b. d. Constituti s. sup rebz publicis vebēdis nō debēt res que vebūtur vēdere nec debēt animalia qd euentionibus deputata sunt alii locare als tā emptor qd venditor et tam conductor qd locator grauissime puniuntur. Et no. qd in correlatiuis pariter pcedit pena de quo p. Bart. in. l. fi. ff. de accep. In ter. ibi: cōtract? sup rebz que vebunt ad exercitiū. Itē ibi: publicoz. i. deputatoz ad publicas ventiones vel die publico rñ id est publicā domū vel consilianā dōz. Et cōtra dñ hoc no. qd vbi quis locat alteri animal suū publico onerivēl seruitio faciendo de putatum illud animal cōsistatur in eius penam.

Nullus. Privatus euentionē habere potest et rescriptū sup hoc impetratū nō t. b. d. Quinimo nec magistratibus lz nisi quibusdā nomina tis. s. eo. l. iudicibus. Et facit cōtra quos qui gratis vel mercede faciunt sibi cōmodare equos stipendiorum ad custodias publicam deputatos quod nō licet: ar. huins. l. et. s. l. priorima. In ter. ibi: vtatur. id est possit portare aliquas suas res super animalibus publicis. Di.

Quoniam. Sella veredorum siue equorum ad cursum publicum deputatoz cum freno pectorali et postilla non debent esse maioris ponderis. l. lib. als sella per frustra scinditur. et auerta. i. pectorale publicat. exceptis bypocomis. i. villanis qui portant auri centenaria et alia pondera in saculis sine sella. hoc dicit. Non debet ergo sella cum suis adiacentibus esse nimis onerosa vltra lib. libras: ne nimium grauet equos euentiones publicas conducētes in quadrigis et ductorem super veredo equitatem. S. bypocomi. i. villani. ab bypos qd est sub: r. comos quod est villa quasi rustici habitantes sub villa. vt. l. l. priori. possunt equos ducere sine sella imponēdo onera super barda siue basto super dorso equi. sed Dulius videt intelligere qd nō transcendat vltra. l. libras denarioz. dñ dicit no. sellā cū freno et pectorali cōstare libras. l. r. In ter. ibi prescripta. l. ordinata. Itē ibi: impetratiōe alias impetratoz. i. si quis impetrauerit. Di. S. qd quero que est rō qd sella magis scidit et non publicat qd pectorale. Dicit quidā qd est ratio diuersitatis. quia sella respicit magis decorē et seruitiū hoīs qd eq. al. s. de bon. vebi. l. vnica. Pectorale aut magis respicit decorē equi qd dñi. vñ cū pena apponatur magis in odiū delinquentis dñi magis est eius vitu peritū si sella scidat qd si publicet. que ratio cessat in pectorali. ar. s. de vesti. oloberis. l. temperent. et. s. ne. li. in fr. equest. l. vnica. Et ex his inferunt quidā qd vbi statutū disponit qd quis nō debeat face re vestes nisi sub certa pttate qd si vltra faciat debent vestes scindi et dilacerari. arg. huins. l. et aliarū. s. alle. In ter. ibi: auerta. i. pectorale vt in glo. et deriuatur ab auerto tis. qd est post tergum veteres. et aliquando est idē qd remonere. vt ibi: auerte oculos meos ne videant panitatem. et aliquid est idē qd negligere. vt in Boetio. Hec ubi fūda miseros auertitur ante. secundo ca.

1 Villani dicuntur bypocomi ab bypos qd est sub: r. comos villa quasi sub villa habitantes.
2 Quis pro delicto potest damnari vt notis et signis bulleturn in manibus cum ferro calido.

Non patimur. Non debent veredarū. i. ducentes equos per cursum publicum bypocomis. i. villanis inferre veraridēs et iniurias auferēdo eis sua saga. i. eorum vestes tritas et subtiles nota et infamia et dānozū restitutione cōtrafaciētī iminente. hoc dicit. Nota ergo qd officiales et quadrigarū communis non debent expoliare villanos et muliones cum suis vilibus vestibus post eorum mulos incedentes. nec eis aliquam verationem vel molestiā inferre. Et not. hic qd villani dicuntur bypocomi ab bypos quod est sub: r. comos qd est villa quasi sub villa habitantes vt dicitur. s. l. priori. Itē hoc sagum idē est quod vestis tenuis et attrita rusticoz vt in gl. In ter. ibi: nota. i. infamiam. vel scidū vllacen. notam. i. signum siue stigma in manibz. Et secundus hoc no. qd quis pro delicto potest damnari vt notis et signis bulleturn in manibus cum ferro calido licet hoc prohibitum sit fieri in facie que ad similitudinem celestis pulchritudinis formata est. l. si quis in metallum. s. de pe. et. c. ad audientiam. extra. de crimi. fal.

Qui oneravit

Qui oneravit malum conductu sibi vires eius et sibi quod coiter coluavit malis imponi non tenetur si mulus pereat.

Publici cursus. Carrus exhibitus ad euectionem rerum in publico cursu ad euectionem debent onerari et onerari secundum ordinationem factam a curialibus vel coarctalibus ad hoc deputatis vel ab aliis quibus prefectus commiserit ipsorum periculo cautionem prestantibus. b. d. Preponuntur ergo aliqui curiales vel coarctales ut supersint ad faciendum onerari vel exonerari cursus publicas euectiones deferentibus et si ipsi vel etiam prefectus committant hoc officium alteri ille talis debet hoc facere suo periculo. et de hoc cautionem prestare vel die suo periculo. s. ipsorum substituentium. l. nullus. in fi. s. de decur. Et not. ibi. locorum consuetudine. quod cursus et planstra bonum et similiter equi et muli sunt onerandi secundum consuetudinem ut non maiora vel minora pondera imponantur quam consuetudo deposcat. ut si quis promisit portare sarcinas debet illas facere magnas et paruas secundum consuetudinem. Et qui oneravit malum conductu sibi vires eius et secundum quod communiter consuevit malis imponi non tenetur si mulus pereat cum tamen eum onerare quantum vnus communis mulus portare consuevit permissum sit. argumen. huius. l. ut hic per Angel. de peru. et dixi in l. vnica. s. ne quid one. publi. imponatur. In ter. ibi. exhibitio. i. oneratio et exoneratio currum exhibitioz ad publicum cursus. Item ibi. quos excipiunt. i. quos recipiunt ipsi curiales et coarctales a prefecto ut eis receptis a prefecto committat.

Squis. Agens in rebus qui mutat ordinem dis ordinatis et aliiu submittendo puniunt in quadruplu veredi superindicti seu suppositi. b. d. Quod nota per officiales quod onera vni? imponunt alteri. ut faciunt quidam notarij et ut gl. l. j. s. de cesi. na sic vocant parphiphi. s. e. l. parphiphi.

Mstantum. Legati qui de agentibus non subditis mittunt ad principem publicis euectionibus ut possunt. b. d. Habent ergo hoc privilegium accedentes ad principes de terris principi non subditis ut possint cum intrant territorium principis petere sibi tradere redos et mulos cursus publici pro suis rebus ad comitatus principis deferendis. Legatis autem de terris subditis ad principem missis non licet. ut. f. eo. l. cursus. s. quinetias. et hic in glo. sicut nec licet prestibus et aliis magistratibus nisi nominatis in l. iudicibus. s. eo. Sequitur. l. nemo.

Nemo mulionem. Solicitans vel recaptans mulionem cursui publico deputatum in. r. libris argenti punitur. hoc dicit. Non enim licet alicui sollicitare mulionem ad fugam siue recessus aut ipsam receptare ut a cursu publico recedat sicut non licet persuadere seruo ad fugam. l. j. s. persuadere. ff. de ser. corrup. Sic etiam non licet receptare desertorem. s. de deserto. l. j. in prin. nec accipitium alienum. l. seruos. s. de agric. et censu. nec fabricensem. s. de fabricensibus. l. stigmata.

Animalia. Per magistrum officiorum providendum est ne pabula. i. prebenda equorum cursui publico deputatorum carioris principii a provincialibus vendantur: cuius occasione animalia debita prebenda defraudentur. nec etiam cogantur provinciales viliori pretio quam ratio suadeat vendere. b. d. Committitur enim duplex malum. Primum quod vendit carius quam deceat. Et quo sequitur secundum quod mancipes apparitores. i. executores agen. in reb. qui habent curam cursus publici. ut. s. de curio. l. h. cum emant carius non dant integram prebendam equis et sic fraudant eos in prebenda propter quod equi verant et deteriorantur ideo vtrunq vitium mandat imperator a prefecto magistris officiorum corrigenduz. s. ne equi defraudent et verent in pabulis suis et quod provinciales iusto pretio vendant. Et quando quis cogatur vendere victualia iusto pretio dixi s. ut ne. li. in emp. spe. se. ex. l. vni. Et not. ista. l. s. conductores equorum parimonicare volentes qui fraudat equos prebendo eis minus prebenda propter quod equi verantur et deteriorantur ut teneantur ad interesse cum sint in culpa: sicut sunt quando imponunt nimium oneris ut dixi. in. l. j. s. ne quod oneri publico impositum vel quod immoderate verberat ut. s. eo. l. j. Sine enim carius siue vilis vendat integra prebenda spelte vel hordei est equo exhibenda ut ambulare valeat. quod equo male pasturatus male ambulat. ut colligitur ex ratione huius. l. Et per banc. l. validatur statutum quo disponitur quando venit multitudo armigerorum a communitate conductorum vel a superiori transmissorum. ut. l. fi. s. de erog. mili. anno. quod pabula equorum. s. spelta: hordeum: fennum et palea vendant iusto pretio et non cariori suadeat publica utilitate. ut dixi in. d. l. vnica. s. ut ne. lic. in emp. spe. se. ex. In ter. ibi. mutatiozibus. i. animalibus que mutantur in cursu publico et exposuit glo. s. l. pri. Item ibi. neque provinciales pabulaverentes. et no. verbum pabula pro pastu pecorum poni. ut hic. et. j. e. l. pri. victus autem est homini. l. verbo victus. ff. de verb. sig. et similiter

alimenta. ff. de ali. et ciba. lega. sed alimentia ad vtrunq pertinet. l. fi. de lucris aduo. Item ibi. mancipes. i. seruos mancupos. nam hic mancupum qui capitur in bello secundum Catholiconem. de quibus in. l. j. quia. s. de veter. etia. Item ibi. apparitores. i. publicanos. dicit hic glo. q. d. servit alii ministri ducentes veredes vel alia animalia ad cursum deputata illaverant. et flagello percutiunt dum non viriliter ambulant. eo quod male pasta sunt. Vel dic mancipes. i. seruos vendentes blava caraz propter quod daf paru egs: et sic labori ferre non possunt. ut dicit hic gl.

Conperimus. Sufficit provinciales et curiales grauari in pabulis et pecunia equorum cursui publico deputatorum. non autem etiam grauari debent eorum animalia ad cursum publicum commodent. b. d. Concordat. j. de lucris aduo. l. fi. com. pelluntur enim provinciales prebere pabula animalibus cursus publici pro iusto pretio. s. l. priori. et stabula gratis exhibere solo stercore percepto. s. eodem. l. in omnibus. Item tenentur invenire pecuniam pro soluendo his provincialibus qui commodant vel vendunt cum veredis ad publicas euectiones publici cursus ut hic. et. l. fi. s. de curio. in versicu. minimum. cum sua glo. et. j. eod. l. cursum. cum ergo ordinarie grauetur ad pabula et pecunia non debent etiam speciales persone provinciales vel eorum curiales siue decuriones grauari commodare equos proprios et sic non debent multiplici grauari onere sed solum ad ordinaria ut hic. et. j. de lucris aduo. l. fi. et. j. eo. l. cursum. et. l. omnes omnino. s. de anno. et tribu. et. s. ne opere a colla. ex. l. vnica. nisi in casibus quos ibi dixi. Et facit hoc lex contra barones nostri temporis qui licet recipient certum ordinariuz annuum a subditis non propterea stant contenti quin tempore guerre extorqueant pecunias pro equis emendis quod eis non licet. arg. huius. l. et iuri. s. allegato. et. s. ne rustica. ad vll. obs. vo. l. j. et. j. Quod est verum nisi habeant iustam et necessariam guerram pro se vel pro suo superiori quia tunc bene tenentur subditi eius in uenire argumen. in feud. de probibi. feud. aliena. per Federicuz. c. imperialium. s. firmiter. et de pace iuramen. firman. c. fina.

Nemo ducum. Nullus dux postquam suus ducatum intraverit ut debet cursu publico: sed iumentis propriis utatur. quod etiam in ceteris officialibus obseruatur: pena vnus libbre auri pro singulo animali contrafacienti imminente. hoc dicit. Siue enim sit dux missus ad regendum ducatum siue sit coarctalis vel apparitor: faciens euectiones cursus publici per provincias. s. eodem. l. publici. vel preses vel quilibet alius officialis debet pro suis exercitiis propriis vel officiis expediendis uti propriis iumentis vel conducere ad vecturam et non publicis iumentis ad cursum publicum deputatis uti ut hic. et. s. eo. l. prestibus. et. l. iudicibus. Solum enim permittitur his de quibus dictum est in. d. l. iudicibus. et no. hic ducibus et aliis nobilibus pmissi uti iumentis. i. mulis et asinis de quo quidam verecundantur. scdm Dulum.

Nullus. In transitu principis in expeditionem nullus cuiuscumque dignitatis potest se excusare ab angarijs vel perangarijs. i. prestationibus et operis personalibus vel mixtis. b. d. Concordat. l. nemine. s. de sacrosan. ec. in hoc enim omnium est equequata conditio ut a summis sarcina ad infimos vsqz decurrat. l. j. et. h. die ut ibi dixi. s. de qui. mu. vel psta. ne. lic. se. ex. cu. Et facit ista. l. ut ecclesia teneatur ad collectas vel recolligendis pecunijs dandis gentibus armigeris totum comitatum de populatibus ut discedant de quo dixi in. l. fi. s. de epacti.

1. Hospes cogitur recipere transeuntes et notarius rogationes ex quo consueuerunt tales artes facere.
2. Nulli licet facere literas licentie de recipiendo equos et alia publica animalia nisi officiali cui specialiter a principe concessum est.

Cursum ambularem. Civitates et loca que subsunt prefecto pretorio orientis sunt excepte a euectionibus cursus publici: preterquam in transitu exercitus principis quo casu euectiones et armorum delationes necessarie exercitui fieri debent secundum consuetudinem. legatis vero pro oriente transeuntibus non debent euectiones gratis prestari a provincialibus orientalibus. et conducti sunt a diuisis animalibus. quod tamen soluedum est ab arca ipsius prefecti et literas tractatorias. i. l. nam continentur vebedi animalia in causis supra dictis solus prefectus et non alius indulgere potest. b. d. Sunt ergo tres partes in hac. l. Prima prohibet cursum publicum fieri in puincia orientali. s. ut in ea puincia non captant animalia puincie ad angaria pro feredo sedro et res publicas ponendo exceptionem puincie circa milites. Secundo ibi: in prefecti de gnetia puindet circa transitu legatorum. Tertio ibi: tractatorias. puindet siue disponit circa concessionem licentiarum recipendi animalia pro exercitu quod ducendi pro legatis. In o. ex. prin. quod licet partes orientales sint exempte ab euectionibus cursus publici ut nec etiam euectionem aliquam facere valeant ultra vnum veredu tunc licentia prefecti ut. j. pri. tunc ista exceptio et immuni

tas debet restringi preterquam in transitu principis: et eius exercitus quo casu nullus excusatur ut. s. l. proxi. nec etiam excusatur a delatione armorum militibus et exercitui necessarios de quorum transmissio de ordine patet. s. de fabrica. l. f. s. quoniam. et debent omnes iste electiones fieri secundum consuetudinem ut hic. r. s. co. l. publicis. sicut in multis aliis casibus semper attendit consuetudo: ut dicitur in l. missi opinatores. s. de exco. tri. C. Secundo nota ibi quod etiam quod licet legati terrarum non subditarum venientes ad principem possint uti animalibus publicis. s. e. l. his tantummodo. secus tamen est in legatis terrarum subditarum quod dicitur conducere non autem debet gravari publicales gratis commodare sed tamen per camera illius loci debet solui locantibus dicta animalia quod notat per ambasciatores pape vel imperatorum incedentibus per partes subditas pape vel imperatoris ut non possint capere equos et alia animalia publica per suis rebus de ferendis. sed debent conducere et locantibus debet solui a thesaurario illius loci. Et hinc sumitur verbanitas et curialitas que feruntur erga legatos ad aliquem dominum vel civitatem accedentes ut pro eis per dominum vel civitatem solvantur omnes eius expense que facte fuerunt postquam territorium intraverunt: quoniam etiam eis donare solent cum eis. l. vobis. s. i. ver. barbaros etiam. ff. de bo. da. Item allegatur iste verus quod quis cogat locare equum suum ex quo consuevit locare: et pro illo pretio tenebitur. ar. huius. l. r. l. veditor. s. si p. stat. ff. de bo. da. p. d. r. si autem non potest constare vel diversis pretiis consuevit locare tunc boni viri et iudicis arbitrio statuetur merces. ar. huius. l. i. uncto. s. conduco. in fi. loca. Similiter cogit hospes recipere fructus et notarius rogationes ex quo consueverunt tales artes facere de quo per Bar. in l. in eos. s. serui. ff. fur. aduer. nan. cau. stabu. Ultimo nota quod nulli licet facere literas licentie de recipiendo equos et alia publica animalia nisi officiali cui specialiter a principe concessus est. sic et nulli licet mittere vel dare gentes publicas alicui per eius tutelam sine licentia principis. s. de ergo. mil. anno. l. si. ver. fi. hoc omnifariaz. In tertio ibi: cursum ambulare. i. onus euectionum. Item ibi. tolli. i. omnino remoueri ut non teneant. Item ibi: legator. s. nostraz. g. r. i. et hoc tollit primum de l. his tantummodo. s. eod. Item ibi: arce. i. ut soluat de arca. i. thesauraria prefec. preto.

Nullus potest equitare intra prouinciam nisi cum vno vel duobus equis sine licentia principis.

Vebemus. In partibus orientalibus nulli licet cuiuscumque conditionis equum statim ob quacumque causam eunti vel redeunti aliquam euectionem facere cum pluribus veredis. i. equis parauerdis. i. quadrigariis quam vno: tunc cum licentia prefec. nisi de pluribus faciat cum licentia principis vel causa vebendi pecunias publicas. pena contrahentium imminente. b. d. Et per banc. l. valet et fundatur statutum quod nullus possit equitare intra prouinciam nisi cum vno vel duobus equis sine licentia superioris. Et nota prefec. non posse dare licentiam nisi de vno veredo et veredarum quibus. s. l. pri. in fine per miserit simpliciter ei licentiam dare.

De tractatoribus et statutis. Rubrica.

Quia per licentiam euectionum de quibus dictum est. s. ti. pri. requirunt literas licentie que tractatorie vocantur. s. ti. l. p. r. si. ideo de eis dicit. Habent enim literas vebentibus in curru publico in quibus assignantur tempora iter arripienti et redenti. sicut etiam dicitur militibus comearum accipientibus ad eundem et redendum. Ideo dicit tractatoria a tractatu temporis. l. si. fi. s. de deserto. Dant etiam literas licentie alicui capiendi criminosos et delinquentes ut hic dicitur gl. sicut concedit quibus episcopus potestati ut possit capere clericos de nocte ambulantes vel aliter delinquentes. Sed quid est quod hic dicit de statutis. Dicit quod forte aliquas statuas principis deserebat per sui securitatem ne eis fieret iniuria. Vel dicit quod tractatoria ponebat imago principis cum sigillo ut sibi crederetur: ut videmus in literis regis. ar. s. de aquedu. l. p. s. p. nuerfos. d. d.

Tractatorie. Literas licentie date per prouincialibus ad vebendum debent continere duos dies ad iter arripendum et quinque dies ad iter faciendum nec vari debent nisi persecutoribus et deputatis ad equos publicos conducendos et reducendos. hoc dicit. Regi strabantur enim omnes iste licentie in libris publicis cum temporibus in eis appositis: post que tempora poterat detineri vbi quis reperiebatur. ut dicit hic gloss. r. s. de mune. l. nulla. ver. omnia sane. sicut faciunt publicani gabellarii stantes in passibus territorii per quos transeunt muliones cum mercantiis. nam tradunt literas et recipiunt contra literas: quas omnes registrant in libris putantur transseantibus cum mercantiis per castrum francum: quod est oppidum Bon. eun. do versus ad putina. Et nota. h. q. l. p. licentis datus alicui mercatori vel alteri ad extrahendum frumentum vel panos: vel aliam rem extra districtum: ut intelligat vbi tempus non est expressum quod duret septem dies: videlicet

duobus ad iter arripendum et quinque ad euectum territorium post quos si reperiat potest detineri tanquam portus contra venetum et sine licentia. ar. huius. l. r. s. tit. l. si. Sunt enim paria non habere licentiam et habuisse et tempus transactum esse. s. eo. l. euectioes. In tertio ibi: tractatorie. i. literis quibus concedebatur ductio animalium et familia. Item ibi status. i. signis. Item ibi: si dicitur literis. id est exemplis earum. Item ibi: copiare. i. registro in quo reponerentur literae.

De apparitoribus prefectorum prtorio et pruillegijs eorum. Rubrica.

Quia. s. ti. de nu. r. actua. inceptit dicere de officialibus prefectorum prtorio. ut eo. ti. l. numerarios. Nunc vero reuertit ad eos disponendo siue statuendo qualiter istis officialibus sit deferendum in honore et immunitatibus et a quibus se abstinere debeant et quibus eorum bona possint eorum morte sint applicanda et appellari prefec. tianam a prefec. i. l. pri. sicut cesariani a cesare. l. certa forma. de iure fisci. et exponere apparitoribus. i. officialibus. et ita exponere per omnes sequentes. ti. ut in gloss. j. co. l. iii.

Honor magnus est posse intrare secretarium principis et ante eum genibus flexis adorare.

Refecture. C. finito officio corniculariorum prefec. tianam prtorio conceditur eis honor ut veniant ad adorandum principem quo honore habito concedit eis otium et immunitas ab omnibus muneribus personalibus et maxime susceptorum. b. d. Erant enim cornicularii qui pullabant conua quando milites ibant ad bellum ut dicit hic gloss. Sed aliquando ponit cornicularius pro apparitore sicut officiali alicuius magistratus. l. si. s. de pri. sacro. scri. Alii dicit quod cornicularii erant primates qui stabant in eorum conua et digniori loco. et istorum corniculariorum officium durabat anno: ut hic patet: quo finito concedebatur eis honor accedenti ante conspectum principis et adorandi eum. et deinde concedebatur eis otium et immunitas ab omnibus muneribus personalibus: sicut concedit veteranis militibus. s. de vete. l. j. Et nota. hic magnus esse honorem posse intrare secretarium principis et ante eum genibus flexis adorare quod non omnibus licet sed solum quibus specialiter concedit: ut istis corniculariis in retributionem sui laboris: et propter magnam dignitatem sui superioris et apparitoribus prefec. tianam. s. ti. l. j. r. domesticis prefec. tianam principis. l. j. s. de domest. r. pte. r. decu. r. silen. sacri pala. l. j. r. i. s. de filie. r. ibi dicit. r. primicerio fabricienum. l. si. r. ibi dicit. s. de fabri. r. m. li. in sacris serinio. l. si. s. de proxi. sacro. scri. r. oneratis vebiculis. ut v. de bono. veb. l. vntica. et etiam doctoribus qui dicuntur honorati viri: ut exponit gl. in l. iii. s. de off. diuer. iud. Item nota. hic post laboris otium dandum. ut hic. r. j. l. pri. r. s. de vetera. l. j. r. s. de pri. sacro. scri. l. iii. r. j. eod. l. iii. sicut etiam in discendis artibus dandum est otium. l. j. s. de excu. artifi. In tertio ibi: singulis annis quorum officium finit anno. Item ibi post transactos corniculos. i. post finitum officium corniculare. Item ibi: post missionem. i. remissionem.

Quis usurpat officium alterius presumit facere animo lucrandi seu potius depredandi.

Refectarios. Officiales prefec. tianam non debent se immiscere exactio: nec curam euectionum vel custodia horreorum suo arbitrio usurpare: alias puniuntur. b. d. Ad enim dicit aliorum officia usurpare. ut hic. r. l. in puincis. et ibi dicit. s. de mune. sed exactiones tributorum et annonarum sunt relinquenda prefec. tianam eorum et apparitoribus et officialibus. l. missi. s. de exco. trib. r. custodia horreorum et conditorum in eis pertinet ad prefec. tianam et ad p. r. des. l. j. r. s. de codi. in pub. hor. r. cura. i. sollicitudo. s. super euectionibus et cursu publico pertinet ad curiosos et agentes in rebus. l. j. r. s. de curio. Et nota. hic quod quis usurpat officium alterius presumit facere animo lucrandi seu potius depredandi. et ideo quod impendit in gerendo officium alterius non repetet ab eo nisi quatenus ille factus sit locupletior. l. si pupilli. s. sed r. si quis. ff. de neg. gest.

- 1 Officiales labores et sudores pro republica patiunt sicut milites.
- 2 Pro republica laborantes remunerandi sunt.
- 3 Si aliquis officialis pratis vel alterius magistratus decedat ab intestato sine legitimo successore succedit ei magistratus excluso fisco.

Cornicularii. Cornicularii et numerarii post finitum officium requiem suorum laborum consequuntur: ab omnibus personalibus muneribus et impositionibus immunitatem consequuntur solum coram iudicibus civilibus et non militaribus: conuenti possunt eorum bona sine legitimo successore ab intestato decedentium non fisco coram sed arce prefec. tianam applicant et cum officialibus predictis prefec. tianam militauerunt in prima lege de principis tunc solum coram prefec. tianam conueniunt et in prouincis coram prefec. tianam nisi aliquod

si aliquod publicum gerant officium. b. d. tota. l. 7. habet tria dicta. Primo tribuit quietem et immunitatem et fori privilegium quibusdam officialibus prefecti. Secundo ibi dicitur sanctioni. dat successorem omnibus officialibus prefecti ab intestato sine legitimo successore decedentibus. Tertia ibi dicitur in arsis. concedit aliud privilegium fori predictis officialibus postquam in prima legione principis inceptum militare. Nota hac. l. plura privilegia officialibus prefecti concessa. Primum est immunitatis a publicis muneribus personalibus ut hic. 7. s. eo. l. 1. 7. hoc propter remunerationem laboris. Et quo not. qd. officiales labores et sudores pro republica patiuntur et milites ut. j. tit. si. l. iij. Et nota quod pro republica laborantes remunerandi sunt ut dicitur. s. de princip. agen. in re. l. j. Secundo est privilegium ut post depositum officium conveniantur solum coram iudicibus de causis civilibus cognoscentibus: et non coram eis qui cognoscunt de causis militaribus. de quibus in l. magisterie. s. de iurisdic. om. iudic. Tertium est ut habeant successores ne forte patiantur iniuriam ut eorum bona per creditores dilacerentur. insti. quibus ex cau. manu. non pos. s. j. 7. succedet arca ipsius prefecti licet alias regulariter bona decedentium ab intestato sine legitimo successore applicentur fisco. l. j. 7. ibi dicitur. s. de bo. vacanti. Et sic videtur hic casus qd. si aliquis officialis potestatis vel alterius magistratus decedat ab intestato sine legitimo successore qd. ei succedat magistratus excluso fisco. nisi dicas qd. arca istius prefecti in effectum est fiscalis quia plures sunt arce fiscales ut dicitur. l. duos. s. de susce. 7. arca. Quartum privilegium concessum officialibus merentibus salarium et stipendium in officio prefecti est ut solum conveniantur coram eo postquam inceptum in prima legione principis militare ut dicitur. l. si. s. de castren. pe. Habent etiam ius castrensis peculij. d. l. si. in promissionibus aut si delinquant vel contrabant conveniri potest coram prefide et puniri dummodo prefecto notificetur a prefide. l. in officiales. s. de offi. re. prouin. 7. l. ex eo. s. de agen. in re. hic in glo. alleg. 7. hoc nisi ibi publicum gerant officium quia tunc non sunt ibi conveniendi ne publici impediatur officium ut. d. l. ex eo. in fi. Sed quero que est ratio qd. bona istorum decedentium ab intestato non applicentur fisco licet sint vacantia sed prefecto pretorio applicentur. Dic quod ratio est quia prefecti pretorio principi equiparantur. s. de senten. prefec. preto. l. vnica. 7. tales pretores quodammodo dicuntur esse reges ex quo ab eorum sententiis non appellatur. argu. ff. de ori. iuris. s. exactis. el. j. 7. si. Sed quero utrum idem esset in baronibus nostri temporis ut eorum subiectorum bona vacantia eis applicentur et videtur qd. non. quia fisco generali principis debent applicari cum hoc hodie sit regale. ut que sint regalia. c. vnico. circa princ. iuncta. l. j. s. de bo. dam. Hoc dicunt quod hodie servatur contrarium. quia scilicet imperium ut no. glo. s. de studijs libe. vrb. Ro. 7. Constit. sup. rubrica. 7. pro hoc in sen. de sta. 7. cōsue. cōtra liber. eccle. s. si vero dñs temporalis. 7. de cleric. vio. l. pacis. s. si iudex. 7. s. si ministeriales. alias est sub titu. de pace tenen. dicit super rubrica. s. de iure fisci. 7. in dicta. l. j. s. de bonis vacan. In textu ibi: 7. primi scrip. id est qui erant officiales in officio scriporum. Dyn. Item ibi: tue. o. prefecte pretorio. Item ibi: legibus. i. solenniter cōdito testamento. Item ibi: merent. i. officium gerant. Item ibi: inunctum sit. quia tunc retinent privilegium et debent conveniri coram prefecto. Dynus.

De apparitoribus prefecti vrbis. Rubrica.

In titu. precedenti dicit de officialibus vrbis maioris magistratus. l. prefecti pretorio: nunc vero de officialibus prefecti vrbis. 7. sub sequenter de apparitoribus sine officialibus magistrorum militum. Sunt ergo omnes isti tres. l. prefectus pretorio: prefectus vrbis: et magister militum in dignitate. l. illustres. vt. s. de prefec. preto. sine vrbis. in rubrica. 7. j. eodem. l. ij. 7. j. titulo. j. l. iij.

Reter eos. Omnibus illis qui fuerunt officialibus magistratuū provincialium interdictum est intrare ad adorandum principem: exceptis officialibus prefecti pretorio: 7. prefecti vrbis. quibus permittitur principale purpuram adorare: omni cessante rescripto contra hoc impetrato. b. d. Dar ergo honor et privilegium conceditur officialibus prefecti pretorio: 7. prefecti vrbis: vt hic. 7. s. titu. j. l. j.

Quicunq. Si aliquis officialis prefecti vrbis intulerit aliquam concussionem vel grauamen vel per dolum vel per fraudem alicui principis ab omni beneficio abdicatur et prinatur ministerio panniſij et corpore pistorum abdicat. id est alligatur. hoc dicit s. m. v. trans lect. que est ben. ficij et panniſij et abdicat et vendicetur. Et ex litera panniſij no. q. licet quis de vna arte non debeat in penam delicti dānari ad exercitiū alterius vt illius collegio sit astrictus. l. ne quis. 7. ibi dicitur. s. de decu. tñ si dānetur ad artē alioris 7. vilioris exercitiū tenet et valet talis sententia. vt hic. 7. l. moris. s. sed damna. ri. ff. de pen. 7. hic in gloss. pistores enim sub examine prefecti vrbis consistunt sicut et de alijs vrbis cognoscunt. l. j. s. cura carnis.

ff. de offi. prefec. vrb. 7. s. de iur. i. s. ff. sic apparitores prefecti vrbis poterant illis esse terribiles et concussionem inferre: que concessio fit ex quadam preeminencia officij. l. j. ff. de concessio.

De apparitoribus magistrorum militum et privilegij eorum. Rub.

Continuatio patet per dicta. s. titu. j. in rubrica. Qui dicit se officialem vel militem illud debet probare.

Uti sese. Apparitores et officiales magistrorum militum equitum et peditum ad munera personalia nominari et vocari non possunt b. d. Datur ergo eis privilegium et immunitas que datur officialibus prefecti pretorio et prefecti vrbis s. titu. j. l. j. s. titu. prou. l. j. Et not. textum ibi militare monstrauerit. quod qui dicit se officialem vel militem illud probare debet alias ei non creditur. nec aliter ei debent seruari privilegia et immunitates officij vel militie. vt hic. 7. j. de coarctalibus. l. j. 7. j. de diuersis officiis. l. probatorias. 7. l. in bis. quia nemo presumitur privilegiatus: nisi doceat se privilegiatum. in capi. cum persone. de privilegiis. in sexto. Probare autem poterit se officialem vel militem quatuor modis. Primo per testes sicut etiam per testes probatur mandatum ut voluit glo. fin. in prin. in l. maritus. s. de procura. 7. plene per Sal. in l. j. eo. ti. Secundo per literas illius qui creauit eum militem vel officialem eius iuramento et sigillo roboratas. arg. in auten. vt lice. mat. 7. autie. s. quod autem. colla. viij. 7. ant. hodie. s. de repu. 7. l. si qua per caluiniā. s. de epif. 7. cleri. 7. c. post cessionē. de proba. Tertio si iste venit cum signis militaribus et sit bone fame stabitur eius iuramento. l. non omnes. s. a barbaris. ff. de re milita. 7. l. signata. s. de fabricen. 7. c. si in dex. laicus. de senten. ex commu. in. vj. Quarto si reperiat in matricula militum. l. si duas. s. si. ff. de exca. tutor.

Robari. Curiales vel coarctales ascriptiſſi i. officiales in aliquo prefecti vrbis. b. d. Ratio est quia sunt alteri conditioni alligati a qua discedere non possunt et si recedant debent reduci. l. qui derelicta. s. de decu. 7. l. color. nos. la. ff. de agric. 7. censu. cum alijs cōcor. h. icalle. In textu ibi probari. i. creati. Item ibi: coarctales qui sunt. s. magis officio ascripti quam alijs. s. vbi quis de curia. vel coarct. l. ij. Dyn.

Numerarios. Numerarii magistrorum militum post finitum officium consequuntur honorem tributorum pretorianorum ab omnibus muneribus personalibus excusantur Alii vero numerarii magistrorum militum qui sancti sunt munere principatus consequuntur honorem tributorum vigillum militantium. b. d. Sunt ergo duo dicta. Primum est numerarius. l. nota rñ 7. officiales. s. de nume. l. j. 7. iij. magistrorum militum principaliter stantiam penes principem vel etiā stantiū in partibus orientalibus cōsequunt post finitū officij dignitatē et honore sine admistratiōe quā habet tribunus pretoriani vt sunt tribuni 7. comites silētariorū qui sunt in honore seu dignitate speciali. de quibus in. l. si. liberos. s. de silen. Itē excusant ab omnibus muneribus. vt hic. 7. s. eo. l. j. Secundo dicitur est in versu. principatus. quia numerarii magistrorum militum post finitum officium cōsequuntur et retinent dignitatem et honorem quē retinet tribuni et comites militares vigillum de quibus. s. de com. rei milita. l. j. 7. illi sunt in dignitate illustri vt ibi p. s. cōm. lec. Dy. 7. l. nemo. s. si. si vero. j. de re mili. In textu ibi: ordine. i. s. m. ordi nē s. m. que dicit eligi in militia. Item ibi: cōmilitarij. i. que extra ordinē imponunt per militates. Dy. Itē ibi: vigillum. i. qui custodiebant vrbem de die. Item ibi: principatus. l. tanquā principes et maiores aliorum. l. agentes. s. de agen. in re. l. j.

Qui non est descriptus in matricula non gaudet privilegio fori nec alijs privilegijs corporatorum
Officiales conueniuntur sub iudice sub quo militant tam in civili quam criminali nisi sint extra numerum vel supernumerarij.

Qui. Officiales et suppositi magistrum militum ita demum habent fori privilegium. scilicet vt conueniantur coram magistro militum si sunt descripti in matricula intra numerum. Alii vero qui non sunt descripti vel sunt numerarij non gaudent fori privilegio et coram alijs magistratibus conueniri possunt. hoc dicit. Et nota hic quod qui non est descriptus in matricula vel etiam est descriptus sed est supernumerarius qui pro non scripto habetur vt vult hic textus non gaudet privilegio fori nec alijs privilegijs corporatorum vt hic. 7. l. vnica. s. quod autem. 7. ibi dicitur. s. de collegia. 7. l. ij. 7. iij. s. de officio magistrum militum. 7. ibi gloss. dicit quod qui non sunt in matricula sunt tanquam priuati. vt. l. si duas. s. si. ff. de excusa. tutorum. dum dicit non aliter nisi inscripti. 7. ibi Balzus 7. quod quis debeat describi in matricula est text. in l. petitionem. de aduo. diuer. iud. ibi dum dicit matricule conficiende describi. 7. j. de coar. q. iij. Et est bec. l. exp. i. contra illos qui ponuntur vltra numerum in concilio ciuitatis vel alio collegio vt non intelligat

tur de consilio civitatis vel de alio collegio nec aliquod privilegium consequantur de quo dicitur in dicta. l. unica. s. de collegiatis. et qui primo scriptus est in matricula priorum locum obtinet. dicitur in rubrica. s. de primice. In ter. ibi. vestris. loquitur magistro militum: licet glos. hic dicitur quod loquatur magistro officiorum: sed tunc non conveniret rubricae hic. contra. l. imperator. ff. de sta. homi. Tres ibi. inserti. l. qui sunt in numero per legem determinato. Tres quoque libet negotio. s. quilibet et criminali. Dicitur. Et sic nota quod officiales conveniuntur sub iudice sub quo militant tam in civili quam criminali: nisi sint extra numerum vel supernumerarii: quia tunc possunt conveniri coram presidente et aliis maioribus iudicibus iurisdictionem habentibus in quorum iurisdictione contrahunt vel delinquantur ut hic. z. l. viros. s. de pala. sacra. lar. z. l. ex eo. s. de egen. in re. Si autem sit de minoribus iudicibus qui non habent iurisdictionem tunc delinquentem remittit ad examen maioris iudicis puniendum. l. domesticus. s. de assesto.

De apparitoribus proconsulis et legati. Rubrica.

Supra dixit de eminentibus potestatibus. ut sunt prefectus priorio: prefectus vrbis: et magister militum. qui omnes tres sunt illustres ut dicitur. s. de prefec. preto. in rubrica. Nunc vero de minoribus potestatibus ut est proconsul qui spectabilis est. l. j. s. de comiti. confisito. Et potest hic accipi legatus pro legato ipsius proconsulis et iurisdictionem dantis. l. legati. ff. de offi. proconsu. Item pro legato cui committitur regimen provincie sicut committitur presidi vel alteri. vt. c. j. r. c. novit. de offi. lega. Accipitur etiam tertio legatus pro oratore seu ambasciatore. s. de legatio. per totum.

fficio. Nemo curialis vel alicui corpori sine collegio astrictus potest esse apparitor: sine officialibus proconsulis astrictis. et si quis sic astrictus reperitur: statim suo corpori esse restituendus. hoc dicitur ista. l. r. conco. s. titulo prior. l. ij.

Apparitioni. Apparitores sine officialibus proconsulum et legatorum astricti debent esse quadraginti qui non sint membra reipublice. hoc dicitur. Et not. hic glos. quod sicut in corpore hominis sunt diversa membra reipublice. id est non sint astricti alicui corpori sine alteri officio reipublice. h. d. Et not. hic glos. quod sicut in corpore hominis sunt diversa membra et diversas operationes facientia. Et sic etiam in corpore reipublice etiam sunt diversa membra. que etiam officia appellantur. nam officia sunt membra deferentia reipublice in diversis operationibus ut hic dicitur glosa.

Proconsulari. Proconsul et eius officiales debent exercere suum officium circa id quod consuetum est nec debent se alienis officiis imprudenter immiscere. h. d. Not. quod non debet quis usurpare id quod ad eius officium non pertinet ut hic. z. l. ij. s. de appa. prefec. preto. z dicitur in. l. in provinciis. s. de name. In ter. ibi. proconsulari. i. in ea provincia qua regit proconsul. ut est in qualibet provincia remota secundum Dicitur. vel dicitur proconsulari ad differenciam aliarum provinciarum que per alios reguntur: ut comites prefectos presidentes et duces ut hic in glo. z. l. j. r. ij. s. de comi. rei mili.

De apparitoribus comitis orientis. Rubrica.

Supra tunc. pri. dixit de apparitoribus comitis orientis verum quod comes etiam spectabilis est sicut proconsul. vt. l. unica. s. de offi. comi. orient. ideo post proconsule tractat de isto et erat iste procurator rerum que erant in oriente ut dicitur glo. in rubrica in. d. l. unica.

Officio. In officio comitis debent esse sen officiales et non plures cum illis necessitatibus officii satisfaciatur. h. d. Et sic not. quod suppositi officialibus non sunt in officio retinendi: sed solum necessarii ut hic. z. s. titulo. pri. l. ij. z. l. non plures. s. de sacrosan. eccle. sed necessarii coadiutores officii qui est utile reipublice et officii amplitudo requirit bene sunt assumendi. vt. j. tit. prior. l. ij. vel etiam possunt addi dummodo fiant sine gravamine et sine augmento sumptuum reipublice. l. h. in fi. s. de offi. ma. mili. In ter. ibi. super petere. i. sufficere. Di.

De coarctabilibus principibus comicularibus ac primipilatoribus. Rubrica.

Supra dixit de apparitoribus aliquorum magistratuum: nunc de coarctabilibus qui quique sunt apparitores. j. eo. l. apparitor. quique principipes. i. maiores officiales. j. eo. l. nulli. quique comicularii. s. de appar. pri. prefec. preto. l. j. z quique primipilares. j. e. l. quicunque. z. l. ipsebus. z

Nullum. Erant enim coarctales qui certo officio erant coarctati ut hic in gl. z. l. ij. s. vbi quod de curia. vel coar. conditione. z tetigi. l. l. quicunque. s. de age. in re. z. j. e. l. quicunque vel qui arcebat. alios ad munera sicut pceda ex quibus eligebant chartularii. i. notarii scribentes solutiones regularium solutionum puicillium ut dicitur in. l. precipit. s. de cano. lar. ri.

- 1 Habere carcerem est meri imperii.
2 Tenens aliquem privatum in carcere in casu non permisso incurrit penam capitalem.

Dynes. Stationarii. i. denunciatores mactiones tributorum facere nec carcerem habere: nec in eorum custodia vel carcere aliquem detinere: sub pena capitis. h. d. Isti enim stationarii erant custodes qui et vocantur irenarche. l. diuus. ff. de cust. re. z. curioso. l. j. s. de curio. qui stant et habent stationem suam mansionem et residentiam in finibus territorii vel in alio loco ubi possunt delinquentes trahere quos denunciare tenent ut dicitur hic gl. z glo. i. d. l. j. Et sic not. quod officiales deputati ad investigandum et denunciandum malefactores putantur non debent se impedire de extractionibus nec habere carcerem: vel aliquem per crimine etiam notorio in carcere detinere nisi iuvenerit fugitivus quod sub custodia detinere possunt donec ipsos superiori presentent. d. l. j. Et allegat bec. l. q. habere carcerem est meri imperii. ut hic. et d. l. j. z. l. fi. in fi. s. de curio. z. l. ij. ff. de in ius vo. Sed dicitur quod interdum mittitur ex causa privato capere et incarceratione donec ad superiorem ducant quod non permittitur si esset meri imperii. ff. de adul. l. capite quinto. z. ff. q. in frau. cre. l. ait pro. s. si debitor. z. ff. de lib. ho. ex bi. l. ff. z. ff. de re. in. l. non est singulis. nisi qui fuerit incarcerationi in pena. ut dicitur in. d. l. j. s. de curio. Et not. quod tenens aliquem in carcere privatum in casu non permisso incurrit penam capitalem. vt h. z. l. j. s. de pua. car. z. b. si tenet ultra. rr. horas ut in gl. singu. in. d. l. capite quinto. In ter. ibi stationarii. i. officiales qui in consensibus stabant et malefactores denunciabant z bec. l. fm aliquos est de superiori titu. ut dicitur hic gl.

- 1 Abi utilitas reipublice suadet et magnitudo officii requirit potestatem quibus sibi coadiutores in officio eligere.

Nullus. Nemo inder potest aliquem officiale approbare in alio officio nisi primo per litteras principis fuerit approbatus exceptis officialibus cursus publici. h. d. Licet ergo ad decurios spectet electio officialium. l. ij. s. de decu. t. i. firmatio ubi fieri per approbatoria litteram principis ut hic. z. l. nemine. s. de re mili. z. l. in bis. z. l. p. in fi. j. de duer. offi. Hoc autem fallit in agendis in re. quod est comissa cura cursus publici. l. ij. s. de decu. qui possunt eligere sibi ad officium necessarios sine licentia principis cum b. sit magni muneris et officium quod ad minusculum aliorum requiritur pro utilitate reipublice. Ex quo not. quod ubi utilitas reipublice suadet et officii magnitudo requirit potestatem quibus sibi coadiutores in officio eligere ut hic z. s. titulo. prior. l. vni. In ter. ibi ad miniculum. i. officiales sibi eligat qui cum adiuvant. Di.

Privilegia. Privilegia incipit solita coarctabilibus principibus ut in gl. z. h. d. Coarctales qui gerunt officium principii illi finito ad alia munera non vocantur. h. d. Locessit enim imperator Diocletianus coarctabilibus privilegia et immunitates quas immunitates et privilegia consueta imperator hic restimat. declarans quod coarctales qui gesserunt officium principii de quo. j. de primipilo. p totum non possunt deinceps cogi ad alia munera ut est ad officium bastagie sine vastagie quod gerunt bastagarii sive vastagarii qui sunt officiales cogentes rusticos dare principii quintum animal de quibus vidisti in. l. iij. z. l. eterna. s. de murile. z hic in gl. z ut est officium navicularum de quo. s. de nani. p totum et ut sunt alia officia curialium. Et not. h. in verbo primipili quod sicut hoc post sumptum passum by necesse illum digere ita post assumptum et completum officium oportet officiali illud digere ut hic z. j. e. l. ordinariorum. i. demum ratione reddere ut si male gessit luat penas stando ad syndacatum p. l. dies. vt. s. vt oes ta cini. q. mili. l. l. vni. In ter. ibi. po:recta. i. pessa sunt. l. coarctabilibus. It ibi: transacta. i. reddita ratione primipili cooperenti sedulitate. i. z. i. n. u. a. i. d. e.

Officia. Officiales suscepti et pbatii in officio provinciarum privilegii sunt coarctati z gaudent coram rectoribus et in scholis et societates coarctati z legiones militum armorum plura privilegia. vt. s. de privi. scho. z. l. bac lege. quibus ista officiales et coarctales tanquam benemeriti in officio pbatii gaudent nam ex ante gestis et pbatia experientia dignoscitur bonitas et malitia bonis. l. h. ibi ex angestis comedata est. s. de offi. magi. militum. z in p. emio insti. s. quoz oim. z. l. j. s. q. z adversus quos. In ter. ibi pro prio. i. tuo. z loquitur magistro militum cui et loquitur per bec vba illustri magnificencia tua. in. l. ij. s. de offi. magi. mil. vel loquitur magistro officiorum. s. de age. in re. l. ex eo. in vbo viri magistri officiorum. m. zc.

- 1 Abi filius succedit in collegio loco patris dicitur succedere iure quasi hereditario.

Quicunque. Quicunque plures filios debet coarctari ad servendum deputare alterum curie sive patrie. Si vero habeat

vero habeat vniū tñ potius curie sue p̄f̄ie q̄ collegio eū deputare debet. b. d. **¶** Tūl̄t ergo bec. l. q̄ si aliquis existens de cohorte vel collegio p̄mip̄il. r̄iū p̄uincie hōsdrene vel alterius habeat tres filios vel plures vniū relinquat loco sui in collegio: tāquā succedēs hereditario iure. alterū tradat ad deseruiendū ordini decurionum sue patrie. alios vō filios deputet militie quā elegerit. Si vero habeat tñ duos patrie et collegio deputet. si vero vnum illū ordini decurionū patrie deputet. et si q̄s per p̄uilegiū vel potētā p̄ncipalīū se excuset potest ab extraneo tāz patre quā filio accusari. **¶** Not. ergo q̄ non licet patri neq̄ filijs eligere militiā et artem quā voluerint nisi p̄mo satisfaciāt eū expedit seruitio patrie q̄ per ordinē decurionū representat et gubernat tāquā per patres ciuitatis. l. qui cū cōditioni. et ibi dicit. s. de bis qui mune. s. uice. et deinde satisfiat collegio cui pater est astrictus et obligatus. **¶** Et no. q̄ t̄bi filius succedit in collegio loco patris dicit succedere iure quasi hereditario vt bic. et l. si. s. de fi. offi. mi. et marie in officio p̄mip̄ilarij i quo oportet filiu obligari ac si esset heres qz obligat licet renunciet hereditati paterne. f. de p̄mip̄il. l. fin. **¶** Et pro cuius officij administratione fiscus habet tacitam hypothecā. l. j. s. de p̄uile. ff. **¶** Item nota hic patriā tanquā antiquiorē et maiorē publicā vtilitatem pietentem preferendā cohorti et collegio cui est astrictus vt vnicum filius potius tradat patrie quā cohorti et sibi: et nimirū qz p̄t̄ fuit amor patrie quā charitas liberorū. ff. de cap. l. post simimū. §. filius. **¶** Et facit. l. vt magis patrie quā patri et patris cohorti sit inuenerit dēū de quo per doct. in l. velati. ff. de iust. et iure. **¶** Facit etiā dum innuit q̄ illud qd est antiquius p̄f̄. raf. q̄ si testator habet duos equos vniū legauit fratribus sancti Joā. et alii fratribus predicatorib⁹ in quorū domo elegit sepulturā. q̄ fratres sancti Joānis eligere debeāt cum sint antiquiores: et pro hoc qz ordo scripture et denomi nationis testatoris facit p̄mo nominatū preferri licet alios p̄f̄i ligat. ff. de lega. ii. l. cū pater. §. a te peto. et ff. de usufruc. l. quoties. **¶** In ter. ibi: hōsdrenā: nomē est patrie. **¶** Synus. **¶** Item ibi: maiorū numero vt qz habeat plures duobus filijs. **¶** Itē ibi: substituatur in officio scz p̄mip̄il. **¶** Itē ibi: p̄ncipalīū rescriptorū p̄ncipis. **¶** Item ibi: p̄ferant. i. publicent eos. **¶** Itē ibi: p̄f̄. l. qui impetrauerant.

- 1 **¶** Cōdēnat⁹ auferēs a suo superiori magi stratu appellare nō p̄t.
- 2 **¶** Quando fit vna citatio cum comminatione ferende sententiae habet vim peremptoriā.
- 3 **¶** Citatio personalis habet vim peremptoriā.
- 4 **¶** Contumacia processus non includit vel inducit contumaciam ad sententiā.
- 5 **¶** Penitentia non inducit remissionem pene.

¶ **A**pparitor. Officialis criminofus fa-
gens et se absentans est citā-
tra eum feretur sententiā: quo non veniente condemnari potest. b. d. **¶** Et est notabilis lex ex quo no. q̄ licet regulariter nō feratur sententiā cōtra absentem vbi imminet pena relegationis vel maior vt l. absentem. ff. de pe. et l. absentem. de accu. et l. j. ff. de requi. re. tamen contra officialem criminofum fugiētē et latitantē ferri potest vt bic. et l. ne dia. que concord. s. de pe. quantumcuqz em̄lis non fuerit contesta. et sit absens. tamen condemnari etiā potest vlcqz ad mortem attenta qualitate delicti ad mortem. vt no. Barto. in l. pe. §. ad crimē. ff. de pu. iudi. qz habetur pro confesso delicto de quo impedit tam ipse q̄ eum subtrahens et occultas. l. cōfiliarios. s. de affesso. et l. iij. s. de exacto. tribu. **¶** Nec condemnatus iste auferēs a suo superiori magistratu appellare poterit. l. nulli. s. quorū rū appel. Sic etiā potest absens ad mortē condēnari sp̄adonem facietēs. l. lege come. vers. et qui hoc crimine. ff. de sic. **¶** Et idē in crimine lese maiestatis vt in extranea. ad reprimēdū. **¶** Et in quibus casibus absens possit condēnari in ciuili et criminali: vide glof. no. iij. q. ix. in princip. **¶** Secundo not. hanc. l. no. cum sua glof. qz quotiescuqz sententiā potest ferri in absentē criminofum debet precedere edictum peremptorium vel citatio cum hac conditione et comminatione: quod nisi venerit intra talem terminum in citacione appositum cōtra eum feretur sententiā. nam tunc eo non veniente condēnari poterit vt bic patet. **¶** Licet tñ debeat absens tribus edictis vel denunciacionibus citari ad hoc vt dicatur legitime citatus et sententiā valeat. l. ad peremptorium. ff. de iudi. et l. tres denuncia. tiones. s. quomodo et quando iud. **¶** Et quandoqz etiā vna alia citacione post peremptorium vt no. Bar. in l. desertorem. §. si ad diē. ff. de re mili. **¶** Tameñ quādo fit vna citatio cum comminatione ferende sententiae habet vim peremptoriā vt non sit necesse ulterius citari ad sententiā audiendam vt hac glof. not. sicut etiā potest quandoqz considerata conditione cause persone vel temporis quis vna sola citacione vocari quam in dēx asserat se pro p̄mo secundo et tertio peremptorio termino assignari. l. in peremptorio. et l. nō nunquā. ff. de iud. **¶** Quid autē si quis citatus personaliter vel malitiose fecit quominus citatio ad eū perueniat an poterit snia cōtra eum ferri nō missa alia peremptoria citacione. Innocē. dēterminat quod sic in. c. ad petitionem. de accusato. et sic patet qd scita tio personalis habet vim peremptoriā. **¶** Itē quid si iudex dixerit in

citacione alias procedemus cōtra te quantū de iure poterimus vel prout iuris fuerit vel iustitia mediante an poterit ferri sententiā cōtra eum sine alia citacione. **¶** Sic qd non qz bec verba nō habēt vim peremptoriā termini vt expresse decidit Inn. in. c. causam. de rescrip. **¶** Item quid si quis fuerit contumax in processu an postea sit citandus nihilominus ad sententiā. dicit qd sic. qz cōtumacia p̄cessus non includit vel inducit cōtumaciā ad sententiā. in. c. cū olim. de testi. et c. ecclesia vestra. et l. si. de elec. in glo. et ibi per Inn. et Joan. an. et glof. expresse decidit in. c. cū qui. de colo. et contu. in. vi. **¶** Sed quid si quis fuerit citatus vt debeat cōparere in toto processu et ad totā causam an debeat amplius requiri ad sententiā. Innocē. dicit quod non est amplius citandus et potest cōtra eum ferri sententiā vigore dicte citacionis generalis sine alia speciali sententiā. in. c. auditis. in. ver. conclusum. de procu. in. c. cōsuluit. ad fi. de offi. delega. qz intelligit l. do. quando in citacione cōminatus fuit se etiā diffini tarum per hanc. l. ex qua patet qd vnicum peremptorium potest statui nō solū quo ad p̄cessum sed etiā quo ad sniam et vide per Bar. in l. cōtumacia. §. cōtumax. ff. de re iudi. **¶** Et quando requiritur vel snia peremptoria dicat vide per Bart. in extranagā. ad reprimendū. super verbo dicto crimine. et super verbo in termino. **¶** Ista autē conditionalis citatio si senseris te grauati cōparas receptur⁹ in snie cōplētū semper est iustificata et omne tollit gra uamen. l. scire oportet. §. scire. ff. de eru. tu. et per glo. et Bar. in l. de pupillo. §. meminisse. ff. de ope. no. nun. et per Saly. in l. actiones. s. de trāfac. **¶** Et bec clausula si senseris te grauatum. et illo cōparen te resoluat in simplicē citacionē ita qz non habet vim peremptoriā vt no. Bal. in r. b. i. s. cōmi. vel ep̄f̄. **¶** In ter. ibi nisi fuerit satisfa ctum. i. si non cōparuerit apparitor intra diē in edicto exp̄ssum. **¶** **¶** Item ibi: sententiā p̄f̄. raf. quasi habeat pro cōfesso. **¶** Et sic no. cōtumaces fugitiuos pro cōfessis haberi. vt ibi. et s. de omni agro deser. l. locorū. et vide que ibi dicit. **¶** Et est argū. exp̄ssum qd si quis est requisitus de malicio de quo nihil probat et aufugit et datum est ei bānū et aufugit et bona eius sunt publicata ex forma statuti: qd post longum tempus veniens non audiatur super dicto bāno: qz fecit ipsum suspectū vt pro confesso habeat vt bic. et l. impuberi bus. §. p̄terea. ff. de suspe. tuto. et s. de affesso. l. cōfiliarios. et d. l. lo corū. s. de omni agro deser. et aut. de mā. p̄f̄. §. neqz autē. et l. senat⁹. §. diuus. et §. qd si tribus. ff. de iure fl. et ff. de custo. re. l. in eos. et s. vbi quis decurio vel coar. l. si. in fi. et vide de hoc per Bar. in l. diu. ff. de custo. re. et l. j. ff. de requi. re. **¶** Item ibi: nec indulgentis crimi na subleuamus. **¶** Ho. qz penitentia non inducit remissionem pene vt bic. et ff. de edi. cdi. l. quid sit fugitiuus. et ff. de fur. l. qui ca mens te. et dic vt ibi. et ff. vi bo. rap. l. penul. et l. bi qui sanctam. in fin. s. de apostatis.

- 1 **¶** Honestas: causaria et ignominiosa missio equiparantur.
- 2 **¶** Ad officij in quo quis deliquit semel amplius redire non p̄t.
- 3 **¶** Contra obligatū stare ad syndicatū ratione administrationis offi cii nulla currit prescriptio.
- 4 **¶** Quis nō debet assumi ad aliquod officium nisi p̄mi officij ratio nem digestauerit.

¶ **R**ednariozum. Et nulla causa potest
officialis dimitti ab of-
ficio nisi prioris administratiōis ratione digesta: et offi-
cialis dolo vel fraude administrans perdit salariū: et
eius bona illi officio applicant. b. d. **¶** Vel latius officiales p̄f̄edis
vel alterius cuiusqz iudicis ordinarij neqz ratione temporis neqz
ratione alterius militie obtinende neqz ratione oclij consequendi
p̄pter senectutem vel infirmitatem possunt relaxari et dimitti nisi
rationem prioris administratiōis reddiderint a qua administra-
tione si p̄pter eoz delicta cum infamia fuerunt remoti p̄dant sa-
lariū et omnia sua bona illi officio qd fraudulenter administra-
bant relinquunt. b. d. no. et nō est alibi secū dū. **¶** Et habet tres
partes. **¶** In prima loquitur de honesta missione. **¶** In secūda ibi: qd
si ante. loquitur de causaria. **¶** Tertio ibi: eos etiam. loquit de igno-
miniosa. **¶** Nota qd officiales cuiuscūqz magistratus ordinarij tam
p̄f̄ides quā alterius ex nulla quantūcuqz honesta causa vt quia
multis annis steterit in officio illo. vel qz aspirare ad aliā maiorē
militiā vel dignitatē potest licētiari vel dimitti a dicto officio. nisi
prius digerat eius administrationem: sicut homo post sumptū ci-
bum illum digerit. vt not. glo. s. eo. l. j. alias solita. **¶** Et idem etiā est
si vult dimitti et missionē cōsequi causaria. **¶** Vt relaxet ocio et quie-
ti ex supueniente cā necessaria p̄pter quā nō valet officio deseruire
l. p̄pter nimia senectutē vel infirmitatē nō em̄ an dimittit qz rōnē
reddat et reliqua p̄soluat et multo maiorē penā patitur delinquit⁹
et fraudulēter a ministris officij qz totū salariū qz sibi debet per-
dit sicut et als. j. eo. l. si. et vltra hoc oia eius bona applicant illi fun-
ctioni. i. officio qz dolose administrabat etiā si fuerit extremum. i.
paruū et infimū officij. **¶** Et sic p̄t̄z bic qz honesta causaria et igno-
miniosa missio de qb⁹ dicit in. l. j. et s. de bis qz sacra. lo. sunt. c. q̄ pa-
rant quo ad hoc vt per nullā earū quis habeat cōmeatū et relaxet
a prima administratiōe et militiā. et maxime p̄mip̄ilarij nisi reddi-
ta ratione sue gestionis. **¶** Datū etiā aliā penā qz ad officij in quo

semel decorit amplius redire non potest. l. si aliqd. s. de suscep. 7. arca. In ter. ibi speculatoz. i. p. d. i. p. u. n. c. i. a. r. u. m. 7. etia alioz magistra- tuu. qui debent stare in speculis 7. attenti ad puniendu malefici. vt bic. 7. s. de p. r. u. a. car. l. vnica. Itē ibi vel ordinatoz. s. alioz iudi- cu. nā 7. p. r. e. s. i. d. e. s. o. r. d. i. n. a. r. i. u. m. s. u. n. t. v. t. i. n. g. l. o. s. s. i. b. i. g. r. a. d. u. i. o. f. i. c. i. u. m. Itē ibi: annozū numero vt qz diu steterat in eodē officio. vt. j. in gl. in ver. ante debitu. in. fi. vel dic qz bic est vn. de casibus numeratis per glo. in. l. si. s. de fun. l. i. m. i. n. i. m. i. n. i. b. u. s. n. u. l. l. a. c. u. r. r. i. t. p. r. e. s. c. r. i. p. t. i. o. 7. Et sic p. r. b. i. c. q. f. c. o. n. t. r. a. o. b. l. i. g. a. t. u. m. s. t. a. r. e. a. d. s. y. n. d. i. c. a. t. u. m. r. o. n. e. a. d. m. i. n. i. s. t. r. a. t. i. o. n. i. s. o. f. f. i. c. i. u. m. n. u. l. l. a. c. u. r. r. i. t. p. r. e. s. c. r. i. p. t. i. o. e. t. i. a. s. i. s. t. e. t. i. t. u. l. l. a. n. n. i. s. p. o. s. t. f. i. n. i. t. u. m. o. f. f. i. c. i. u. m. i. n. o. c. i. o. v. t. i. n. a. l. i. o. o. f. f. i. c. i. o. v. e. l. f. u. e. r. i. t. d. i. m. i. s. i. s. s. e. p. p. t. e. r. s. e. n. e. c. t. u. t. e. m. v. e. l. i. n. f. i. r. m. i. t. a. t. e. v. t. b. i. c. d. i. c. i. t. n. o. t. a. b. i. l. i. t. e. r. Itē ibi: p. a. s. t. u. d. i. g. e. s. t. a. v. t. s. e. o. l. p. r. i. u. i. l. e. g. i. a. a. l. s. s. o. l. i. t. a. 7. Et sic no. q. f. n. o. n. d. e. b. e. t. e. l. i. g. i. v. e. l. a. s. s. u. m. i. a. d. a. l. i. q. d. o. f. f. i. c. i. u. m. n. i. s. i. p. r. i. m. i. o. f. f. i. c. i. u. m. r. o. n. e. d. i. g. e. s. t. a. u. e. r. i. t. v. t. b. i. c. 7. d. l. s. o. l. i. t. a. n. e. c. e. t. i. a. r. e. s. t. r. i. m. a. r. i. i. o. f. f. i. c. i. o. n. i. s. i. p. r. i. o. r. i. t. p. t. e. f. u. e. r. i. t. s. y. n. d. i. c. a. t. u. s. l. u. e. m. i. n. e. 7. i. b. i. d. i. c. i. t. s. d. e. s. u. s. c. e. p. t. 7. a. r. 7. j. d. e. e. r. a. c. t. o. l. i. n. d. e. m. Itē ibi: ante locū. i. ante tempus qd est ante redditā rationē. 7. applaudit vulgari locutioni qua dicit nō est ad huc locus. i. nō est ad huc tps. vt dicit hic glo. Itē ibi: senectutis. id est annozū vt dicit in. l. j. s. de p. r. i. m. i. Itē ibi: p. r. e. t. e. d. e. d. a. i. a. l. l. e. g. a. d. a. Itē ibi: expenderit. i. soluerit. Itē addicunt infamie. i. inter infames numerant. qz a militia reuocant cū infamia. Itē ibi: integro pecalio. i. salario. Itē ibi: eorum scilicet cū infamia remissorum. Itē ibi: subtrahat. q. d. ille q cū in famia ppter delictū remouet a militia etiā extrema nō debet habere salariū: imo perdit bona sua sūm glo. vel forte loquit solū de sala- rio qd quæserat ratione administrationis.

3 sic p. r. b. i. c. q. f. c. o. n. t. r. a. o. b. l. i. g. a. t. u. m. s. t. a. r. e. a. d. s. y. n. d. i. c. a. t. u. m. r. o. n. e. a. d. m. i. n. i. s. t. r. a. t. i. o. n. i. s. o. f. f. i. c. i. u. m. n. u. l. l. a. c. u. r. r. i. t. p. r. e. s. c. r. i. p. t. i. o. e. t. i. a. s. i. s. t. e. t. i. t. u. l. l. a. n. n. i. s. p. o. s. t. f. i. n. i. t. u. m. o. f. f. i. c. i. u. m. i. n. o. c. i. o. v. t. i. n. a. l. i. o. o. f. f. i. c. i. o. v. e. l. f. u. e. r. i. t. d. i. m. i. s. i. s. s. e. p. p. t. e. r. s. e. n. e. c. t. u. t. e. m. v. e. l. i. n. f. i. r. m. i. t. a. t. e. v. t. b. i. c. d. i. c. i. t. n. o. t. a. b. i. l. i. t. e. r. Itē ibi: p. a. s. t. u. d. i. g. e. s. t. a. v. t. s. e. o. l. p. r. i. u. i. l. e. g. i. a. a. l. s. s. o. l. i. t. a. 7. Et sic no. q. f. n. o. n. d. e. b. e. t. e. l. i. g. i. v. e. l. a. s. s. u. m. i. a. d. a. l. i. q. d. o. f. f. i. c. i. u. m. n. i. s. i. p. r. i. m. i. o. f. f. i. c. i. u. m. r. o. n. e. d. i. g. e. s. t. a. u. e. r. i. t. v. t. b. i. c. 7. d. l. s. o. l. i. t. a. n. e. c. e. t. i. a. r. e. s. t. r. i. m. a. r. i. i. o. f. f. i. c. i. o. n. i. s. i. p. r. i. o. r. i. t. p. t. e. f. u. e. r. i. t. s. y. n. d. i. c. a. t. u. s. l. u. e. m. i. n. e. 7. i. b. i. d. i. c. i. t. s. d. e. s. u. s. c. e. p. t. 7. a. r. 7. j. d. e. e. r. a. c. t. o. l. i. n. d. e. m. Itē ibi: ante locū. i. ante tempus qd est ante redditā rationē. 7. applaudit vulgari locutioni qua dicit nō est ad huc locus. i. nō est ad huc tps. vt dicit hic glo. Itē ibi: senectutis. id est annozū vt dicit in. l. j. s. de p. r. i. m. i. Itē ibi: p. r. e. t. e. d. e. d. a. i. a. l. l. e. g. a. d. a. Itē ibi: expenderit. i. soluerit. Itē addicunt infamie. i. inter infames numerant. qz a militia reuocant cū infamia. Itē ibi: integro pecalio. i. salario. Itē ibi: eorum scilicet cū infamia remissorum. Itē ibi: subtrahat. q. d. ille q cū in famia ppter delictū remouet a militia etiā extrema nō debet habere salariū: imo perdit bona sua sūm glo. vel forte loquit solū de sala- rio qd quæserat ratione administrationis.

4 vt. s. eo. l. p. r. i. u. i. l. e. g. i. a. a. l. s. s. o. l. i. t. a. 7. Et sic no. q. f. n. o. n. d. e. b. e. t. e. l. i. g. i. v. e. l. a. s. s. u. m. i. a. d. a. l. i. q. d. o. f. f. i. c. i. u. m. n. i. s. i. p. r. i. m. i. o. f. f. i. c. i. u. m. r. o. n. e. d. i. g. e. s. t. a. u. e. r. i. t. v. t. b. i. c. 7. d. l. s. o. l. i. t. a. n. e. c. e. t. i. a. r. e. s. t. r. i. m. a. r. i. i. o. f. f. i. c. i. o. n. i. s. i. p. r. i. o. r. i. t. p. t. e. f. u. e. r. i. t. s. y. n. d. i. c. a. t. u. s. l. u. e. m. i. n. e. 7. i. b. i. d. i. c. i. t. s. d. e. s. u. s. c. e. p. t. 7. a. r. 7. j. d. e. e. r. a. c. t. o. l. i. n. d. e. m. Itē ibi: ante locū. i. ante tempus qd est ante redditā rationē. 7. applaudit vulgari locutioni qua dicit nō est ad huc locus. i. nō est ad huc tps. vt dicit hic glo. Itē ibi: senectutis. id est annozū vt dicit in. l. j. s. de p. r. i. m. i. Itē ibi: p. r. e. t. e. d. e. d. a. i. a. l. l. e. g. a. d. a. Itē ibi: expenderit. i. soluerit. Itē addicunt infamie. i. inter infames numerant. qz a militia reuocant cū infamia. Itē ibi: integro pecalio. i. salario. Itē ibi: eorum scilicet cū infamia remissorum. Itē ibi: subtrahat. q. d. ille q cū in famia ppter delictū remouet a militia etiā extrema nō debet habere salariū: imo perdit bona sua sūm glo. vel forte loquit solū de sala- rio qd quæserat ratione administrationis.

Speciebus. Species q dant militib? seu pūmpilarib? a fisco eo pto sūt tāpāde 7. estimāde quo in publico foro rerū venaliū vendit 7. reperit. h. d. Concor. l. septē. s. de ero. mili. an. 7. dic vt ibi dicit. Et bene pbatur bic q res tantū valet quantū vendit: 7. reperit in foro publico vt bic. 7. l. si seru. ff. de cōdi. fur. 7. ibi per Bar. 7. pleni? per eū in. l. p. r. e. t. i. a. r. e. r. u. m. ff. ad. l. fal. actor ergo qui petit estimatiōe frumētū vel aliarū specierū debet se referre ad forū pu- blicū quantū imbuauerit. per hāc. l. 7. d. l. p. r. e. t. i. a. r. e. r. u. m. aliter autē esti- mant res immobiles. s. habito respectu ad redditū. vt. s. de cens. l. vnica. In ter. ibi: aderandis als ad emēdis. i. qst tractat de emptio- ne specierū tradendarū pūmpilaribus. Itē ibi: venalibus. i. que publice venalia sunt exposita.

Er illiricum. In Sclauonia pūcia ex qua maxima emolumen- ta publicarū necessitatū percipiunt debet singularis iudi- cibus officialibus centū numero defendere 7. debēt tales offi- ciales eligi qui nō immēsis lucris 7. vsurpationibus intendāt: sed publicis necessitatibus insistant. h. d. Et no. in. fi. hui. l. qd? sectantes immania 7. illicita lucra nō sunt ad officia eligēdi sed qui necessi- tates officiorū debitū sollicitudinib? equeunnt 7. intendāt vt bic. 7. j. de diuer. offi. l. ad splēdi dionis. 7. s. de re mili. l. cōtra publicā. In ter. ibi: obsecrudent. i. seruiant. Itē ibi: immania. i. immēsa. alias inania.

Quicunq. Cuiuslibet ad officium coarctaliū accedere nisi pri? in matricula coar- ctaliū recept? 7. descript? fuerit pena cōtrafaciēti imi- nēte. h. d. Sic etiā debet fabricensis recipi 7. describi imā- tricula anteq? ad exercitiū illi? artificij admittat. l. si q. s. de fabri. Et no. que debere facere se scribi in matricula anteq? ad exercitiū accedat: sic est ar. q. scholaris debet facere se scribi in matricula an- teq? intret. als qui nō est in matricula nō gaudet pūmpilariū collegij vel vniuersitatis vt dicit in. l. eos. s. de appa. ma. mili. Et attēde qd inter coarctales erāt aliqui habētes officij emendi cōrtas 7. tabu- las. i. pupillares causas scribēdi acta 7. libros memorie pūcipis vt dicit hic glo. 7. retigi in. l. q. c. s. de p. r. i. agē. in re. Erāt emē tria scri- pturarū pūncipis. s. epistolazū libellozū 7. memorie pūnci- pis. de quibus in. l. j. 7. per totū. s. de p. r. i. sacro. scri. In ter. ibi: als quos quozū nomē in matricula receptū non fuerit. 7c.

Squis ex grege. Semel extract? 7. remor? nūq? pōt sine spālī pūlegio pū- cipis ex certa ei? sciētia cōcesso ad illud redire. h. d. Itā ad officij i qd semel decorit nūq? ampli? redire pōt. l. si aliqd. 7. ibi dicit. s. de suscep. 7. arca. l. q. c. s. j. et. si. sine spālī pūuilegio pūncipis vt bic. 7. l. si. f. ti. n. 7. hoc verū qū delinqt in offō nā tūc nō valet sim- plex rescriptū impetratū vt ad illud redire valeat: qz pūmitit surre- ptitiū. d. l. si aliqd. nisi pūnceps ex certa sciētia vel clausula derogato- ria illi? l. si aliqd. hoc cōcedat vt bic. 7. l. vnica. s. ad. l. iuli. de ambi- 7. ita intelligit gl. j. de diuer. offi. l. si aut delinqret extra offm ita valet rescriptū simpliciter cōcessum vt ad illud redire valeat. 7. tūc etiā pōt intelligi bec. l. 7. vtrūq? intellectū posuit hic glo. In ter. ibi: si quis ex grege. i. corpore. Itē ibi: repedare. id est redire.

Artifices 7. negociatores ab officiis pūncipiarū 7. ab aliis di- gnitatibus excluduntur. 7. nu. 3.

2. Vasallus q prescribat se in libertatem spatio. xxx. annorum 7. etiā minori tempore. s. xx. annorum.

Scoarctalis. Si coarctalis apparitor vt coborti obnoxius hoc offi- cio derelicto ad aliam aspirauerit dignitatē tam ipse q liberi ei? tali dignitate 7. militia spoliati ad pristina cōditionē retrahuntur nulla nisi. xxx. annozū pscriptiōne obstāte. Item artifices 7. negociatores ab officiis pūncipiarū 7. ab aliis dignitatibus excluduntur. h. d. Not. ergo qd nō debet quis egredi terminos suos 7. altius aspirare quam sua patiat cōditio sed intra suam debet manere fortunam. omnes enim alij cōditio- ni publice alligati vt isti coarctales. murileguli, fabricenses metal- larif, decuriones, tabularif 7. si non possunt sumi ministeriū, cui pro republica sunt alligati, deserere 7. ad aliā dignitatem vel mili- tiam aspirare. q si faciāt tam ipsi quam eozū libere post tale cōdi- tiōne pcreati nulla longa pscriptiōne obstante reuocātur vt bic. 7. s. de metal. l. fin. 7. s. de murile. l. j. 7. l. eternā. 7. l. murileguli. 7. s. de decur. l. decurio. 7. l. quidā signaue. 7. l. curiales. 7. l. quoties. 7. l. oēs oino. 7. s. de fabricens. l. stigmata. 7. l. iure. 7. de pisto. l. vnica. 7. de manci. 7. colo. patrimo. fundo. l. si cum cōcor. ibi no. 7. s. de colo. pala. l. vnica. 7. s. de tabula. l. j. 7. si. longissima autē pscriptiōne xxx. vel xl. annozū bene liberatur hic coarctalis a coarctali cōditio- ne postq? ad aliā transfuit militiam vt bic patet in ter. Sec? autē in curiali qui nullo tpe etiā xl. annozū liberaf a curiali cōditio- ne quantūq? transeat ad aliam militiā. l. si quis decurio. la. iij. s. de decur. 7. ibi dicit. 7. l. pscriptiōne. s. de pscriptiōne. xxx. annozū nisi steterit in seruitio alterius curie. xxx. annis. cui curie acquirit 7. li- beratur a prima. l. eū qui. s. de fun. rei pūna. quicqd dicat hic glo. in ver. xxx. annis. cuius solutio est cōtra ter. in. l. si quis decurio. vt ibi dicit. Latus autem in qbus cessat pscriptiō etiam triginta vel quadraginta annoz. vide per glo. l. si. s. de fun. l. i. m. i. n. i. m. i. n. i. b. u. s. Et est arg. bec. l. s. m. An. de baru. q? vasallus scribat se in libertatē spatio. xxx. annorum quinimo etiam minori tempore. s. xx. anno. arg. l. ij. s. de pscriptiō. lon. tempo. que pro liber. Secūdo no. ibi: cū maiorū suozū exempla pcedunt, q nexas 7. ligamen patris pūdicat si- līs 7. ceteris descendētib? vt similitur intelligant obnoxii 7. alliga- ti nexi 7. cōditōis paterne 7. maiorū suozū. vt bic. 7. l. in silis. s. de decur. 7. l. cū satis. s. caneant. ver. fi. 7. hoc tam in ip. s. de agri. 7. cō- si. iuxta illud nō egrediamini terminos quos patres vestri statue- runt. 7. alibi. querite de semitis antiquozū 7. ambulate per eas. Et facit iste ter. s. eos qui sunt creati de mala stirpe q potest eis obis- ci: maiorū tuozū exempla tibi pcedunt. vt bic. 7. l. quisquis. s. ad l. iulij maiesta. iuxta illud. Patres nri comederūt vvas acerbas, 7. dentes filiozū obstupescunt. Cum ergo maiorū exempla pcedūt debēt parētes laudis 7. virtutis exempla pberē posteris. l. vni- ca. s. de emē. propin. vñ dicit iuuenalis. Et bene vīuam? callemq? sequamur honestum: Ana potens ratio est ne crimina nostra se- quantur A nobis geniti. Tertio no. ex vbo sed etiā. q? artifices 7. negociatores 7. alieviles persone nō possunt assumere officia pūnci- e nec alias dignitates. vt bic. 7. l. ne quis. s. de digni. l. vnica. s. ne go. ne mili. 7. vide qd in eis dicit. 7. ratio bic ponit in ter. ne honoz dignitatis 7. militie eozū contagione polluat. 7. sic ratiōe vilitatis artificij pibent: q facit cōtra cordonē 7. alios vilitimos: mecha- nicos plebeios 7. artifices q querūt habere vicariat? 7. potestarias: qd est contra hāc. l. alias. l. s. allega. In ter. ibi: coarctalis id est de numero coarctaliū. Itē ibi: libentis. s. pcreatis postq? pater lecepit eē decurio coarctaliū. Dy.

2. Vasallus q prescribat se in libertatem spatio. xxx. annorum 7. etiā minori tempore. s. xx. annorum. **S**coarctalis. Si coarctalis apparitor vt coborti obnoxius hoc offi- cio derelicto ad aliam aspirauerit dignitatē tam ipse q liberi ei? tali dignitate 7. militia spoliati ad pristina cōditionē retrahuntur nulla nisi. xxx. annozū pscriptiōne obstāte. Item artifices 7. negociatores ab officiis pūncipiarū 7. ab aliis dignitatibus excluduntur. h. d. Not. ergo qd nō debet quis egredi terminos suos 7. altius aspirare quam sua patiat cōditio sed intra suam debet manere fortunam. omnes enim alij cōditio- ni publice alligati vt isti coarctales. murileguli, fabricenses metal- larif, decuriones, tabularif 7. si non possunt sumi ministeriū, cui pro republica sunt alligati, deserere 7. ad aliā dignitatem vel mili- tiam aspirare. q si faciāt tam ipsi quam eozū libere post tale cōdi- tiōne pcreati nulla longa pscriptiōne obstante reuocātur vt bic. 7. s. de metal. l. fin. 7. s. de murile. l. j. 7. l. eternā. 7. l. murileguli. 7. s. de decur. l. decurio. 7. l. quidā signaue. 7. l. curiales. 7. l. quoties. 7. l. oēs oino. 7. s. de fabricens. l. stigmata. 7. l. iure. 7. de pisto. l. vnica. 7. de manci. 7. colo. patrimo. fundo. l. si cum cōcor. ibi no. 7. s. de colo. pala. l. vnica. 7. s. de tabula. l. j. 7. si. longissima autē pscriptiōne xxx. vel xl. annozū bene liberatur hic coarctalis a coarctali cōditio- ne postq? ad aliā transfuit militiam vt bic patet in ter. Sec? autē in curiali qui nullo tpe etiā xl. annozū liberaf a curiali cōditio- ne quantūq? transeat ad aliam militiā. l. si quis decurio. la. iij. s. de decur. 7. ibi dicit. 7. l. pscriptiōne. s. de pscriptiōne. xxx. annozū nisi steterit in seruitio alterius curie. xxx. annis. cui curie acquirit 7. li- beratur a prima. l. eū qui. s. de fun. rei pūna. quicqd dicat hic glo. in ver. xxx. annis. cuius solutio est cōtra ter. in. l. si quis decurio. vt ibi dicit. Latus autem in qbus cessat pscriptiō etiam triginta vel quadraginta annoz. vide per glo. l. si. s. de fun. l. i. m. i. n. i. m. i. n. i. b. u. s. Et est arg. bec. l. s. m. An. de baru. q? vasallus scribat se in libertatē spatio. xxx. annorum quinimo etiam minori tempore. s. xx. anno. arg. l. ij. s. de pscriptiō. lon. tempo. que pro liber. Secūdo no. ibi: cū maiorū suozū exempla pcedunt, q nexas 7. ligamen patris pūdicat si- līs 7. ceteris descendētib? vt similitur intelligant obnoxii 7. alliga- ti nexi 7. cōditōis paterne 7. maiorū suozū. vt bic. 7. l. in silis. s. de decur. 7. l. cū satis. s. caneant. ver. fi. 7. hoc tam in ip. s. de agri. 7. cō- si. iuxta illud nō egrediamini terminos quos patres vestri statue- runt. 7. alibi. querite de semitis antiquozū 7. ambulate per eas. Et facit iste ter. s. eos qui sunt creati de mala stirpe q potest eis obis- ci: maiorū tuozū exempla tibi pcedunt. vt bic. 7. l. quisquis. s. ad l. iulij maiesta. iuxta illud. Patres nri comederūt vvas acerbas, 7. dentes filiozū obstupescunt. Cum ergo maiorū exempla pcedūt debēt parētes laudis 7. virtutis exempla pberē posteris. l. vni- ca. s. de emē. propin. vñ dicit iuuenalis. Et bene vīuam? callemq? sequamur honestum: Ana potens ratio est ne crimina nostra se- quantur A nobis geniti. Tertio no. ex vbo sed etiā. q? artifices 7. negociatores 7. alieviles persone nō possunt assumere officia pūnci- e nec alias dignitates. vt bic. 7. l. ne quis. s. de digni. l. vnica. s. ne go. ne mili. 7. vide qd in eis dicit. 7. ratio bic ponit in ter. ne honoz dignitatis 7. militie eozū contagione polluat. 7. sic ratiōe vilitatis artificij pibent: q facit cōtra cordonē 7. alios vilitimos: mecha- nicos plebeios 7. artifices q querūt habere vicariat? 7. potestarias: qd est contra hāc. l. alias. l. s. allega. In ter. ibi: coarctalis id est de numero coarctaliū. Itē ibi: libentis. s. pcreatis postq? pater lecepit eē decurio coarctaliū. Dy.

3. Gestā ab officiali cōtra formā iuris electo non valent sed sunt irrita 7. pro infectis habētur.

Nullum. Null? pūmpilaris vel princeps co- arctalis officij potest derelicto suo offi- cio ad aliam militiam ministerium vel dignitatem acce- dere etiam ex pūncipis rescripto 7. si contra fiat gesta ab eo pro ingests habentur 7. sue curie cui prius alligatus fuit resti- tuēda sunt. hoc dicit Concor. s. l. p. r. i. o. r. i. 7. hanc intellige secūdū il- lam hīc enim addit de pūmpilariz: de annotatione: 7. gestozū i- rritatione. 7. intellige hic pūncipem coarctaliū id est pūncipalem coarctalem inter alios. vt. s. de appa. magi. militū. l. numerarios. in gloss. in verbo pūncipatus. Et nota hic pro ingests haberi. qd i gesta ab officiali contra formam iuris electo non valent sed sunt irrita 7. pro infectis habentur vt bic. 7. l. in bis. infra. de diuer. offi. 7. l. non dubium. s. de legi. 7. l. actuarios. s. de nume. 7. ibi dicit. In ter. ibi: artibus. id est maliciozis impetrationibus militie vel di- gnitatis. Dy.

- 1 Quod quis nō potest per se nec per aliū potest.
- 2 Non pōt quis plus iuris in aliū transferre q ipse habeat.
- 3 Licet exceptio sit inutilis penes vnū: est tamē vtilis penes alium in aliquo casu.
- 4 Post contractū crimē ante cōdemnationem potest quis alienare.
- 5 Personale vitium actoris nō nocet successori.
- 6 Si cessio fiat ex causa ex qua bona publicantur non valet: quia cō- petit actio fisco.

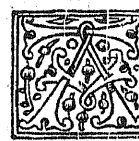
Ulquis. Si coarctalis sine coarcti alligatus impetrat aliquod regimen pro-
 uincie militiam vel dignitatem caret impetratis etiam
 si super hoc rescriptum fuerit proprio motu principis
 concessum: ac etiam priuatur salario ex primo officio debito vt nec
 per se nec per interpositam personam aliquid ex bis consequatur:
 sed primū officii primipilare vel aliud adimplebit quo impleto
 functionibus curie sue originarie ciuitati remanebit alligatus. hoc
 dicit. Et concord. hic due precedentes. Il. nisi quod hic addit de inna
 liditate rescripti proprio motu concessi et perditione salarii. Et est
 hic casus singularis secundum Ange. de peru. in quo nō valet res-
 scriptum proprio motu concessum: et concord. l. si quis. §. de colla. do
 na. et ibi dixi et latius in lege prima. §. de petitis. Et est ratio. quia
 in lege exprimitur quod non valet etiam si proprio motu sit conces-
 sum ideo non valeret nisi adhaeretur specialis clausula derogato-
 ria illarum tunc enim valet quia nemo potest sibi imponere legē re-
 g. l. si quis in princ. testamenti. de legatis tertio. Alias autem regula
 riter tenet rescriptum proprio motu principis concessum, in cap.
 si motu proprio. de preben. libro sexto. Est etiam hic casus expres-
 sus secundum Ange. quod si statutum dicat quod habens vnum
 officium non possit aliud acceptare. Certe si acceptet caret vnum
 officio accepto: sed etiam punitur in hoc vt perdat stipendium pri-
 mi officii et eius priuilegium vt bic. et l. ordinariozum. in fin. et ibi
 no. §. eodem. Item probatur hic illud generale quod quis nō pos-
 test per se nec per alium vt bic. et l. si. §. j. ff. de administra. re. ad ciui-
 ta. pertinē. et ibi glos. ponit quatuor regulas. et ff. ad mace. l. filium
 habeo. et ibi etiam not. et ff. qui et a quibus manu. liberi non fi. l. si
 quis integris. in fi. et l. filius. ff. de acquiren. heredita. et quod dixi
 in l. nullus qui neru. §. de decur. et per Dy. de reg. iur. quod alicui
 suo nomine non licet. lib. vi. que iura faciunt vt bannitus qui non
 potest audiri in iudicio agēdo si cedat alteri iura sua quod ille nō
 audiat. Et pro hac parte facit primo quia quod inutile est penes
 cedentem nō potest ipse vtile facere penes alium. l. et heredi. §. nos
 autem. ff. de pac. ibi no. glos. et l. qui bona. §. si alieno. ff. de dam. in
 fec. Secundo quia videtur fieri fraus legi de persona ad personā.
 d. l. si quis integris. ff. qui et a quibus. et l. si. §. non tantum. et l. si
 sponsus. §. et generaliter. ff. de donatio. inter virum et uxorem. Ter-
 tio quia qui in ius succedit alterius eodem iure vti debet in re.
 et si quis in ius succedit alterius. in. vi. et ibi per Dy. et eisdem de
 fensionibus se tueri. l. dona. §. j. ff. de contrab. emptio. et l. idēp.
 in fi. pro socio. nec debet esse melioris conditionis quam actor et an
 recessor suus a quo ius accepit. in bis. §. non debeo. ff. de regulis
 iuris. Quarto quia nō potest quis plus iuris in alium transferre
 quā ipse habeat. ff. de regu. iur. l. nemo plus iuris. et ff. de acqui-
 rendo rerum dominio. l. traditio. Quinto quia si hic cessionarius
 an diretur esse imponere legem verbis et non rebus contra. l. si in
 fin. §. commu. de lega. et sic verba statuti circumscribentur quod
 esse non debet. l. penulti. ff. ad erbi. et l. non dubium. §. de legi. et l.
 cum bi. §. si cum fil. ff. de transactio. Sexto quia cum quid prohibe-
 tur et omne id per quod peruenitur ad illud et quod non licet dire
 ctio nec per obliquum. l. abletas. §. ait pretor. ff. de infam. et ff. de
 aut. tut. l. j. et ff. de rustica. l. habeo. §. j. et. §. de contrac. iudic. l. vnica.
 §. illud etiam. et §. de distra. pigno. l. et qui sub imagine. In contra-
 rium quod huic cessionario non obstat exceptio banni ex persona
 cedētis. probatur primo per. l. si. §. filius. ff. quod quisque iuris. vbi
 exceptio iuris iniqui impetrati a filio obstat ei si psonaliter agat.
 sed si pater agat cui sunt actiones quęste per filiam ei non obstat
 dicta exceptio ex persona filii. Secundo quia licet exceptio sit inu-
 tilis penes vnum est tamen vtilis penes alium. ff. rem ratam ha-
 be. l. procurator. et §. de iure do. l. fina. Tertio quia postquā est fa-
 cta solutio creditorum per fideiussores sua actio est inutilis in eius
 persona: tamen si eam cedit fideiussores est vtilis in persona fideius-
 forum. ff. de solutio. l. modo destinus. et ff. de fideiusso. l. cum is. Quar-
 to quia hoc statutum est odiosum ergo non est extra personam no-
 minati extendendum. l. cum quidam. ff. de liber. et posthu. Statu-
 tum enim loquitur de bannito: sed iste non est bannitus ergo non
 comprehenditur a statuto vt ei ob. exceptio. l. si vero. §. de viro. ff. so-
 lu. matrimo. Quinto pena banni suos tatum continere debet au-
 tores. §. de pe. l. sancimus. sed iste cessionarius non fuit autor deli-
 cti: ergo et. Sexto etiam post contractum crimen ante condemna-
 tionem potest quis alienare. ff. de dona. post contractum. et etiam
 ei recte soluitur. ff. de solu. l. reo criminis. sed cessio appellatōe alie-
 nationis comprehenditur. l. si. §. de rebus alie. non ali. et l. fin. §. de
 predi. curia. et ibi dixi. ergo et. Septimo personale vitium actoris
 non nocet successori. ff. de doli. erce. l. apud celsum. §. de autoris. sed
 bannum est personale vitium siue equiparetur deportato siue re-
 legato. vt not. glo. in. §. relegati. ergo et. Octauo quia iste cessionarius
 est dominus et procurator in rem suam cum omne commodum et
 incommodum spectat ad eam et nihil ad cedētem. et per consequens
 nō debet sibi obstat exceptio ex persona cedētis. l. j. §. imprompta.
 ff. quando appel. sit. et §. de procur. l. qui stipendia. Solutio secun-
 dum Duliū est: quod si cessio fiat ex qua bona publicantur non

valet quia competit actio fisco et cōtra fiscum. l. amissione. §. qui de
 ficiunt. ff. de capi. diminu. et ff. pro socio. l. actione. §. si publicatio. de.
 si autem ex alia causa tunc si est facta ex causa lucratua obstat ex-
 ceptio. sec. si ex onerosa. arg. d. l. apud celsum. §. de autoris. et d. l. cū
 bis. ff. de fideius. et ita tenet Bar. succincte in d. §. de autoris. et Dy.
 in dicta regula iuris. quod alicui et c. Saly. in d. l. qui stipendia. In
 ter. ibi: primipili munus implere cogatur. l. in officio coarctalium.
 de quorum numero erat. Dy.

De apparitoribus prefecti annone.

Rubrica.

Quia inter prefectum vrbis de quo. §. dixi et prefectum annone
 est quedam societas quia ad vtrunq; spectat tueri ciuilem anno-
 nam. l. j. §. de offi. prefec. vrbis. propter qd videbatur qd apparito-
 res prefecti possent se intromittere de officio annone: ideo de hoc
 subhicit statuens qd solum apparitores prefecti annone quibus est
 specialiter hoc officium attributum se intromittere debent. Est
 enim officium annone prefecto vrbis commissum in genere cum ei
 committitur cura omnium que intravibem sunt. l. j. §. cum vibem.
 ff. de offi. prefec. vrbis. sed in specie commissum est prefecto annone vt
 l. j. ff. ad. l. iuli. de anno. l. h. in fine. Et quo nota quod per deputa-
 tionem specialis magistratus nō tollitur iurisdicatio generalis. d.
 l. j. et l. si. de iurisd. omnium iudi. et sic fallit hic regula iuris quod
 generi per speciem derogatur.

Apparitores. Apparitores prefe-
 cti vrbis non debent se
 immiscere de officio prefecti annone sed ipse cum
 suis executoribus exercere debet. hoc dicit. Licet er-
 go generalis magistratus habeat cognitionem et
 iurisdictionem in genere de eo quod postea specia-

liter attributum est vt dixi. §. in rubrica. tamen executores et officia-
 les eius non debent se intromittere nisi quando ipse magistratus
 generalis cognosceret vt bic. Et ex hoc not. quod non solum quan-
 do iurisdictiones diuersorum iudicū sunt omnino separate vnus
 non debet se intromittere de officio alterius vt. l. cōsulta. d. nalia. §.
 de testa. et alius cōcor. hic in glo. alle. et dixi. §. de nn. l. in prouincis.
 fed etia quādo officia sunt cōmunia nō debet vnus nec eius execu-
 tores se intromittere de eo quod alius inchoauit. vt bic nisi in sub-
 sidium. l. j. ff. de offi. proconsu.

Dignitas. Magister debet facere per
 suos officiales exactiones que ad
 suum spectant officium alias remanet obligatus ex ne-
 gligentia suorum officialium. hoc dicit. Iste autem exa-
 ctiones fiscales quando sunt debita liquida vt tributorum et simi-
 lia sunt summam non porrecto libello: nec ordine iudicario ser-
 uato: tam per capturam personalem quā realem. l. nemo carcerem.
 §. de exacto. tri. si autem non sunt liquida tunc debet seruari ordo
 iuris sicut in priuato. l. de fideiussoribus facultas. §. de iure fil. et l. bi qui.
 et ibi dixi. §. de cōue. si. debito. et l. omnes. §. de dela. et l. vnica. et ibi
 etiam dixi. §. de condu. et procura. domus au. Item patet hic con-
 iuncta glo. in verbo officio. qd magistratus tenetur ex negligentia
 suorum officialiū debitas executiones non faciēt vt bic. et l. mis-
 si opinatores. ver. qd vltra. §. de exacto. tri.

De diuersis offi. et apparitoribus iudicū.

Rubrica.

Supra dixi in specie de officis plurium magistratum et eorū
 apparitoribus siue officialibus. Nunc vero ponit mixtum in gene-
 re de pluribus alijs diuersis officis et iudicibus et eorū apparito-
 ribus et maxime de bis qui non admittuntur ad officia sine literis
 principis eos approbantis: sicut et alias post speciales titulos po-
 nit de extraor. criminibus et cōmunia de feru. et cōmunia vtriusq;
 iudi. et cōmunia de successio.
 Ad officia administranda sunt extollendi et preponendi qui
 meritorum fulgent insignis.

Quando. Officialis qui suo officio
 derelicto ad aliam se trans-
 fert militiam reducendus est rationem sui officii red-
 diturus: in cuius locum alius bene meritis est sub-
 rogandus. hoc dicit. Si ergo coarctalis obligatus
 officio coarctali. vt. §. titulo. ff. l. quicunq;. vel alius officialis ratio-
 cinis alicuius administrati officii obnoxius se transferat ad ca-
 stra militum debet ad literas prefecti pretorio vel alicuius vicarii
 vel prefidis prouincie illius loci in quo gerebat officium scriptas
 preposito militum reduci ad primum locum: vt ibi reddat ratio-
 nem administrationis: et deinde loco eius ab officio remoti substi-
 tuatur alius dignus substitui propter eius insignia meritorum.
 Et sic nota de officiali a suo fugiente officio ad literas prefidis
 vnde aufugit remittēdo vt primi officii partum digeratur vt bic. et §.
 tit. ff. l. apparitor. et l. ordinariozum. et l. si coarctalis. cū duabus

se non solum enim in delictis habet locus remissio. vt in. §. si vero quis comprehensorum. colla. ix. r. no. in. l. i. r. ibi Bar. s. de indi. s. etiam ubi quis est ratioctnis obligatus. l. i. r. ibi glo. s. ubi de ratiocti. agi oportet. licet alias regulariter in contractibus non sit locus remissionis: in capi. romana. §. contrahentes. de foro compe. li. vj. et per glossam. Bart. in. l. heres absens. ff. de indi. nisi sit renunciatum sibi privilegio quo casu est locus remissioni sicut in delictis sit in loco conventionis non possidet bona in quibus nō possit fieri missio. vt in glossa singu. in. l. i. ff. si quis in ius vo. non ierit. Item not. hic ex. si. quod ad officia administranda sunt extolendi r. preponendi qui meritorum fulgent insignis vt bic. r. l. i. s. de castren. pecu. r. s. de tyroni. l. fin. cum concoz. r. l. j. r. ibi diri. s. de prin. agen. in re.

1 Remotus ab officio in quo quis deliquit non redit ad illud etiam per simplex rescriptum principis.

2 Qui rescriptum per obreptionem impetrat qua pena punietur.

Nullus ex his. Ad militiam vel officium amplius redire non potest nisi cum speciali rescripto principis sine obreptione obtento. hoc dicit. Nam r. remotus ab officio in quo deliquit non redit ad illud etiam per simplex rescriptum principis. l. si aliquid. s. de suscep. et arca. l. vnica. s. ad. l. iuli. s. am. bi. r. l. quicquid. i. eod. nisi princeps ex certa scientia cum derogatoria clausula illarum legum concedat vt bic. et. l. si quis ex grege. s. de coarc. et ibi diri. et etiam diri in dicta. l. si aliquid. quoniam etiam si honeste et causarie sit quis ab officio absolutus: amplius non debet redire ad illud. f. l. priori. r. l. j. s. de castrensi. sine iussu principis. vt bic secundum Ang. et no. hic in si. r. qua pena puniatur qui rescriptum per obreptionem impetrat quia in. v. libris auri puniatur.

1 Quis non debet officium gerere in provincia in qua oriundus est vel in qua habitat sine larem constituit.

2 Presumptio est prede contra eum qui vult redire ad officium quod semel administravit.

Nullus apparitor. Nullus potest esse apparitor officialis vel executor in provincia originis vel domicilii vel in officio quod alias administravit pena hic descripta imminente tam ipsi apparitori quam ipsi si deleganti. hoc dicit. Sine ergo fuerit missus aliquis apparitor ab officio prefati pretorio sine ab aliis officiis palatinis hic nominatis ad illud exequendum sub preterito publice vel private utilitatis in provincia in qua ipse apparitor est oriundus vel constituit domicilium vel ante exercuit officium haberet locus pena hic inserta. l. quia prefectus puniatur vel suis principibus idest principis scriuarius suus: qui recipit r. tenet burfam r. calculum stipendij. de quo in. l. fina. s. de appa. prefec. pretorio. soluat sisco tres libras auri. alij autem officiales ex quibus mittitur simul cu ipso mittuntur in libram auri: r. vltra hoc ipse missus priuatur dignitate r. militia sua r. deletur de matricula. r. sic patet quod in plus puniatur prefectus pretorio quia est in maiori dignitate vel i. presbyteri. s. de episco. r. cleri. Not. ergo hic quod quis non debet officium gerere in provincia in qua oriundus est vel in qua habitat sine larem constituit vt bic. r. l. consiliariis. s. de assesso. r. l. fina. s. de crimi. sac. r. hoc nisi ex speciali concessione principis vt dictis iuribus. r. l. si cui. ff. ex quib. cau. ma. alias incidit in penam sacri legis. vt dicta lege finali. r. ratio prohibitionis est quia est presumptio quod multa per gratiam faceret r. quia nemo ppheta in patria sua vt not. in dicta lege finali. r. dic vt ibi. r. l. bi qui. ff. ex quib. cau. ma. Secundo nota ibi: qui in huiusmodi officio commoratus fuerit. quod ad officium quod quis semel gessit nō potest amplius redire sine continuare sine licentia principis vt bic. r. l. pna. s. de castrensi. r. d. l. consiliariis. s. de assesso. alias incidit in legem iuli. de ambi. Fallit si provincia esset diuisa. l. si eadem. s. de assesso. r. in procuratore cesaris. l. finali. eodem titulo. Item fallit in casibus quos diri in. l. quis tam. s. de decu. r. l. ex agentibus. in princi.

1 s. de princi. agen. in re. Est enim r. presumptio prede contra eum qui vult redire ad officium quod semel administravit. vt bic. et. l. siue. in si. j. titu. priori. r. j. eod. l. ad splendidiorem. r. j. titulo primo. l. iij. ibi predator incidens. sine enim quis fuerit semel solatus ab officio ex honesta causa vt qui compleuit. et rationem sollicitationis reddidit. l. j. s. de castren. r. bic siue causaria missione propter morbum vel senectutem. s. de re milita. l. semel. siue ignominiosa vt propter delictum. s. titu. si. l. si quis ex grege. nunquam redibit ad illud sine principis permissione. vt. l. priori. et alijs iuribus que ibi allegantur. Sed nunquid possit quis esse locumtenens iudicis in provincia ipsius locumtenentis. Videtur quod non argu. b. ius. l. cum si sed docto. dicunt contrarium quia non reperitur iure cautum de prohibitione locumtenentis r. quia nō habet multum durare. argu. ff. de offi. assesso. l. si in ead. r. l. fina. r. argumen. l. fin. ff. de concub. et. l. fina. s. de interdi. matri. In textu ibi: bec vero

pena etiam ceteris. officialibus non solum apparitoribus. Item ibi vt si domesticus aut protector. de omnibus istis nominibus habuisti. s. speciales titulos in quibus bec nomina declarantur. Item ibi vel palatinis vtriusque officij scilicet tam publicarium. idest fiscalium quam priuatarum largitionum idest ipsius principis vt not. in rubrica. et lege finali. s. de pala. sacra. larg. Item ibi: siue actuarum. subaudi ad quorum adiutorum numerariorum et actuariorum curam spectabat predicere r. obuiare ne hoc fieret vel si ad eorum procuracionem hic missus fuerit. j. de execu. r. exacto. l. fina. in fine.

Qui vel erigiam. Paupertas nō impedit que apparitorum officium r. militiam assumere: hoc dicit. Sic r. tutor nō remouetur a tutela propter suspitionem paupertatis. insti. de suspe. tu. §. fina. licet si est immensa paupertas possit le a prin. exulare. insti. de exc. tuto. §. sed et propter paupertatem. et facit bec. l. pro pauperibus militare volentibus vt non prohibeantur dummodo als sint habiles.

1 Propter culpam et negligentiam ita potest officialis condēnari et ab officio remoueri sicut propter fraudem r. dolum.

Uicunq. Remotus ab officio vel solum negligentiam in officio commissam amplius ad nullum aliud officium vel militiam aspirare potest etiam si rescriptum principis impetrauerit. hoc dicit. secundum vtriusque literam que est ascripti. idest: condēnati vel descripti idest remoti vt in glossa. Et not. hic non valere simplex rescriptum supplē nisi dixerit princeps ex certa scientia specialiter non ob. hac. l. et alijs in contrarium facientibus. vt. l. nullius. r. ibi vidisti. s. eodem cuz alijs ibi allega. Item not. qui est remotus propter delictum culpam vel negligentiam in officio commissam ad nullum aliud officium amplius accedere potest etiam cum simplici rescripto principis sed requiritur speciale rescriptum secus si deliquit extra officium quia tunc sufficit generale rescriptum. l. si quis in grege. s. de coarc. r. ibi diri. r. ita intellige hic glo. fina. Et nota quod etiam r. propter culpam et negligentiam ita potest officialis condēnari et ab officio remoueri sicut propter fraudes et dolum vt patet bic. et. l. si quos. supra de offi. prefec. pret. ori. et priuatur salario. l. ius. dices. s. de anno. et tribu. et dic vt ibi diri de ista remotione r. punitione propter negligentiam. Item nota hic ex. si. qui dignus est pena non debet consequi dignitatem. vt bic. r. l. ne quis. in si. s. de decu. quia reatus omnem honorem excludit. l. j. in fine. s. vbi se na. vel clarif.

In his officijs. Nullus debet esse proconsul. sicut comes. Quien- tis: prefectus angustalis vel eorum vicarius: nisi prius p. sacram approbatoris principis fuerit approbatus. alias contrafaciens puniatur et ab eo gesta irrita esse deciarantur. hoc dicit secundum Ange. de peru. Sed glossa et Lind. de Baru. intelligit quod nullus potest esse officialis predictorum magistratum nisi habeat literam de sacro scrinio principis ipsum approbantem. Sic etiam in multis alijs casibus requiritur tractatoria seu approbatoria principis. j. eodem. l. probatorias. et. l. si. et. s. de nume. l. actuarios. Et nota hic quod gesta a nō iudice electo sunt irrita ipso iure. vt bic. r. l. nullum. s. de coar. r. d. l. actuarios. et ibi diri. s. de nume.

1 Et qui in primo officio vituperose se gessit non est aliud maius officium tribuendum.

Ad splendidioris. Qui militias vel officium inferioris gradus perfecit ad maiorem accedere potest: dum tamen causa honoris adipiscendi hoc faciat: et non causa lucri vel causa delicti iam commissi occultandi vel habilius in futurum delinquendi: hoc dicit. Et facit secundum An. contra avaros iudices et officiales officia appetentes potius ca lucri quaz bonoz: vt omnino reici debeant. vt bic. et. s. titu. j. l. per illiricum. cum si. et facit quod diri. s. eo. l. nullus apparitor. r. j. cod. l. sine. in fine. r. s. de ero. mili. an. l. annonas. dum ibi dicit ex provincialium visceribus emere. r. s. de priuile. eo. qui in sacro pala. l. iij. ibi dum dicit rapaces questus. r. s. de nume. l. j. Et no. hac. l. auream quod maius officium debet dari ei qui laudabiliter et continuo r. sollicito labore minus compleuit officium: r. sic sunt honores ascensio ne tribuendi de minore ad maius r. non eodē uero vt bic in glossa. r. l. maioribus. r. ibi diri. s. quemadmodum ciui. m. i. d. l. nulli. per. nulla. r. ibi glossa. s. de nume. Et antem qui in primo officio vituperose se gessit non est aliud maius officium tribuendum quia per hoc daretur occasio maioris prede: r. esset causa velaminis male gestorum in primo officio: r. sic per hunc modum delicta malignorum sepe celant: in q. multu errat clauis insitit: vt dicit bic gl. no. q. dicit delicta maior sine magnoz sepe celari subaudi qd fieri non dē: quia magis dē puniri maior q. inferior. s. de episco. r. de. l. presbyteri.

l. presbyteri. r. de eod. r. procu. do. au. l. j. in fi. Sicut r. als qñq; sit contra equitate iustitie oculo iudicis caligante vt no. gloss. in. l. in ter filios. s. fami. erc. r. in sti. de iusti. r. iure. in prin. dum dicit iustitia est que plurimum potest in his que minimum possunt.

- 2 **C**onsuetudo prebet iurisdictionem.
- 2 **E**a que possunt concedi possunt prescribi.
- 3 **E**a que sunt reseruaa soli principi nec transeunt per cōcessionem illa non prescribuntur.

Vices militum eorumq; apparitores necnō prepositi castrorum limitaneorum sunt sub eorum magistro conueniendi: non tamen per hoc derogatur iurisdictioni magistrī militum tibi ac vel illirici ex consuetudine eis acquisite. hoc dicit. **H**at ergo hic imperator priuilegium fori ducibus r. eorum apparitoribus r. militibus limitaneis. l. custodiam facientibus in limitibus imperij de quibus in. l. i. s. de fun. limi. r. prepositis castrorum vt solum cōueniantur sub magistro officiorū per hoc tamē non derogat iurisdictioni magistrorū militū eis ex consuetudine que sit: sub quibus magistris sunt ipsi duces. s. de re mil. l. fin. in fine. **E**x quo infertur hic Ange. q. si statutum dicat qd scolares debeant conueniri coram potestate vel episcopo q. per hoc nō derogatur iurisdictioni rectoris corā quo ex longa consuetudine fuissent conueni vt hic. r. o. l. i. in fi. **E**t vide qd ibi dixi in vltimo notabili. stant enim simul q. quis possit conueniri de iure corā vno r. etiam de consuetudine corā alio. vt vbi ius questū ex consuetudine precedenti esset cōtrarium constitutioni sequenti non tolleretur per constitutionem si esset generalis consuetudo secus si esset specialis vt no. gloss. in. c. j. de consi. lib. vj. **E**t no. hic q. consuetudinem prebere iurisdictionem vt hic. r. l. j. r. l. i. s. de emanci. li. etiam circa iurisdictionē cōtentio sam r. circa merum r. mixtaz imperij. vt dixi in. l. i. s. de fun. limi. **I**n multis etiā seruanda est consuetudo vt in. l. i. s. de fun. limi. r. in. l. i. missi opinatores. s. de erac. tri. **V**idebatur enim merum imperium non posse prescribi cum vtens eo sine cōcessionē principis incidit in penam capitalem et in crimen lese maiestatis. l. omnes stationarij. s. de coarc. r. l. iij. s. fins. ff. ad. l. iul. maie. r. s. de priua. car. l. vnica. **I**tem quia talis consuetudo est quedam praua vsurpatione r. ideo non valet in autentici. vt nulli. iud. s. j. colla. ix. r. s. de decur. l. omnes iudices. r. s. de curio. l. j. in fin. **I**tem quia iura imperialia non possunt prescribi. s. de prescrip. xxx. anno. l. comperit. sed habe re merum imperium est imperiale vt in. c. j. que sint regalia. colla. r. **S**ed tamen vt dixi doc. tenent contrarium quia seia que possunt cōcedi possunt prescribi. ff. de aqua quoti. r. est. l. j. s. ducis aque. sed merum imperium potest concedi. ff. de iurisdic. omnium iudic. cum. l. r. quia. ff. de reg. iur. l. nemo potest gladij potestates: ergo potest prescribi. arg. l. vsum aque. s. de aque duc. r. l. quicunq; castellarum. s. de fun. limi. r. pro hoc in feudis de clerico violatore pacis. s. si vero ministeriales. r. s. si iudex. r. pro hoc quia iurisdictione generaliter potest prescribi. d. l. j. r. fi. r. s. de emanci. libe. r. l. venditor. s. si constat. ff. commu. predio. r. in feudis de statutis r. consue. contra liber. ecclesie. s. si vero dominus temporalis. **N**ec obstat. l. cōperit. **I**n contrarium quia seia que sunt reseruaa soli principi nec transeunt per concessionem illa non prescribuntur. vt. o. l. comperit. r. l. i. in fi. r. s. de fun. pat. r. mo. sed merum imperium transit per concessionem vt iuribus. s. alleg. ergo r. c. **L**atus autem loci cōsuetudo inspicienda sit. **H**ic quod quo ad preparatoria iudiciorū inspiciatur consuetudo iudicij r. ita intelligitur gloss. s. de emanci. libe. l. j. r. l. i. s. r. s. que sit longa consuetudo. l. j. sed quo ad decisiō nem negotij inspiciatur consuetudo loci in quo est res de qua agit. l. si fundus. ff. de euic.

- 1 **O**fficiales debent esse catholici r. veri christiani: alias non possunt ad officia eligi.
- 2 **P**resentia principis omnem dolum excludit.
- 3 **L**egatus in quo vertitur magnum periculum non admittitur sine literis.
- 4 **N**on creditur officialibus cesaris volētibus capere bona alicuius tanquā fiscalia sine literis.

Robatorias **O**fficiales nominati hic ad officia sine litera approbatoria r. autem. r. manu propria principis subscripta. r. debent esse catholici: aliter admissi incurrant penam proscriptiois omnium bonorum. hoc dicit. **A**nt ergo hec. l. quod memoriales agentes in rebus r. apparitores prefecti pretorio orientis r. multi alij officiales diuersorum iudicium qui declarantur. j. l. priori. debeant habere non solum auctoritatem eligentium siue literas electionis: sed etiam debent habere approbatorias. id est autenticas manu propria principis scriptas continentes approbationem persone secundum vetustam consuetudinem r. huiusmodi approbatorie debent registrari in scripto memorie. l. iij. in fin. s. de agen. in re. **E**t no. hic casum not. consuncta gloss. in verbo autentici. quod licet alias publica scriptura coram iudice ordinario exemplata probet r. fidē faciat sicut ipsa

originalis scriptura probat in autentici. vt fratrum filij pariter succedant. s. illud quoq; dignum. colla. ix. r. l. cbiographis. ff. de adm. tu. r. l. publicari. s. de testa. tamen vbi ultra exemplationem requiritur alia solemnitas extrinseca. vt est subscriptio manu principis tunc talis scriptura quantumcumq; cum auctoritate ordinarij exemplata nō probat. **C**asus est hic quod not. ad limitationem predictorum iurium r. ad materiam aut. si quis in aliquo documento. s. de edēdo. **E**t ex hoc infertur hic Ange. quod si statutum dicat qd instrumentum publicum scriptum manu notarij de contractu rogati habeat executionem paratam: certe instrumentum auctoritate iudicis exemplatum vel ab alio notario cui rogata mortui notarij sunt tradita non mandabitur executioni: quia non est manu notarij de contractu partium rogati scriptum. **S**ecus si illa verba non essent in statuto quia tunc bene mandaretur executioni sicut originale per. o. l. cbiographis. cum concor. quod est valde not. **I**te nota quod officiales debent esse catholici r. veri christiani: alias non possunt ad officia eligi vt hic r. in auten. futuram. quod presta. ab his. circa princip. colla. ij. r. s. de iude. l. fin. nisi in preiudicium eorū. ff. de eru. tu. l. spadonem. s. iam autē. r. s. de decu. l. omnes qui quolibet. **E**t licet iudex possit esse tutor pupilli christiani. d. s. iam autem. tamen secū non habitabit pupillus r. de eius nō erit familia lediles. s. j. ff. de edi. edic. **S**ic potest habere iude? ac scriptitios christianos. non tamen secum habitantes: in cap. multorum. de iude. r. debent seruare festiuitates ab ecclesia indictas. s. de episcopalij aud. nemo. la. iij. **S**ic non potest etiam quis esse aduocatus nisi sit christiannus. o. l. nemo. r. l. fina. s. de postu. et fuit becl. leonis imperatoris christiannissimi qui multum aurit statum ecclesie vt hic. in ver. cartholice. **T**ertio nota hic in ver. vt nullus dolus: conuncta gloss. quod presentia principis omnem dolum excludit si cur r. presentia consanguineorum omnem metus presumptionem excludit. l. transacione. s. de transacione. presumitur enim rem gestam sine dolo r. sine fraude vbi princeps interfuit vel se subscripsit vt hic. vel consensum r. auctoritatem prestitit. l. fina. s. indefensa. et s. de ven. re. cui. **S**imiliter presumitur omnis ambitio r. simonia cessare vbi princeps eligit officiales. l. vnica. in principio. ff. ad. l. iul. de ambi. **S**imiliter presumitur omnis solemnitas intercessisse in actu qui fit corā principe. l. omnia. s. de testa. binc est q. vbi fit cōcessio a principe de decre. iudi. impositione querendum non est. l. i. s. quado decre. opus nō est. facti. s. de re mil. l. contra publicā. **A**duer tat enim princeps substantialia vt videatur loqui qui non loquitur: r. stipulationē intercessisse que nō intercessit. l. bis verbis. in fin. ff. de adop. cū cōcor. ibi alle. r. l. vni. s. de rei vro. act. non est. l. i. s. ex nudo pacto nascat actio. l. legis. ff. de pact. r. est princeps lex animata in terris. l. i. s. de le. r. in aut. de consu. in fi. colla. iij. r. nota. in l. prohibitorium. in fin. s. de iure fil. **S**ed quero si quis amittit literas principis approbatorias. r. velit probare amissionem per testes an sit audiendus. **H**ic quod sic dummodo probet tenorem literarum per peritos r. quod sine suo vitio amiserit vt est casus. s. de priuic. cum olim. r. argumē. s. de fide instru. l. fin. r. s. de proba. l. i. si de pos. sel. r. l. in lege aquil. si delectum. ff. ad. laquil. r. per **B**art. in autē. si quis in aliquo documento. s. de eden. imo tunc productio exempli originalis instrumenti facit semiplenam probationem vt. de feras iuramentum in supplementum per gloss. notabilem in. l. sicut iniquum. s. de proba. r. per **B**art. in. l. admonendi. ff. de iureiu. **I**tem quid in legato qui amiserit literas sue legationis. vel de delegato qui amiserit literas sue legationis an poterit probare. per testes. **H**ic quod legatus in quo vertitur magnum periculum nō admittitur sine literis. s. de man. princ. l. vnica. s. de episcopis r. cler. l. si qua per calumniam. nisi sit alias notus r. honestus vt eius dicto credatur. r. c. vij. distinc. nobilissimus. **S**ed in delegato est contra q. suam delegationem poterit probare per testes. sicut r. procurator suum mandatum vt tenet gloss. extra. de procura. c. j. r. per **B**art. in. l. i. s. de procu. r. pro hoc dictum. c. olim. r. l. a solemnibus. s. de fide instru. r. c. cum in iure peritus. de offi. delega. r. ita. dicitur gloss. in. o. c. nobilissimus. **S**imiliter non creditur officialibus cesaris volētibus capere bona alicuius tanquā fiscalia sine literis. s. de iure fil. p. b. i. b. i. t. m. r. ibi etiam dixi. **I**n ter. ibi. prescriptionis stylo. id est pene capitalis scilicet de portationis: quo ad honestiores. sed durioris: quo ad viliores. l. priori. ver. scientibus bis. r. s. l. fina. que res vend. non possunt. r. s. de fal. vbi. in fin. **I**tem ibi decernimus. subaudi r. bonorum omnium publicatione multamus: vt dicto ver. scientibus.

- 1 **P**ropter obscuritatem legis vel statuti iusta inducitur ignorantia.

Mac sanctione **O**iginalis r. autem. ap exemplum debet dari officiali approbata deferenda magistratui: sub quo futurus est officialis: qui magistratus debet exemplum approbatorie penes se retinere et probatoriam originalem approbato restituere: pena capitis et publicationis bonorum contrafacienti imminente. hoc dicit. **I**sta

autē approbatoria principis indigent solum illi qui in officiis hic nominatis in. §. et est notitia. volunt militare, seu officiales esse. alii autem non indigent vt no. gloss. ff. §. l. priori. Et not. hic in ver. quā nūc. quod tollenda est occasio ignorantie legis vel statuti. ideo forma tradita est specialiter de claranda. Ex quo patet quod ppter obscuritatem legis vel statuti iusta inducitur ignorantia sed intel lectus eius prout est consuetudine interpretatus est sequendus. l. si de interpretatione. ff. de legi. Item nota ex principio quod autē ticū literarum debet dari a principio acetiam post presentationē restitui ei in cuius fauorē mittitur: et exemplum debet remanere tra denti et ei ad quem mittuntur litere vt hic. Quod male scribant in stititarij et officiales regis quibus mandatur vt alicui soluant ali quā quantitatem pecunie: qui nec pecuniam dare nec restituere li teras volunt. quod est contra banc. l. Item nota ex si. quod qui for mam legis sub quadam conuenientia vel negligentia dolosa col ludit et peruenit punitur tanquā falsarius pena capitis: et bono rum publicatione: vel etiam de portatione prout conditio perso narum et delictorum grauitas erigit. vt. l. vbi. in si. §. de fal. In ter. tibi: autenticas. no. autenticum et non exemplum probare vt hic. et §. l. priori. cum concordan. in gloss. In ver. autenticas. subaudi ni si sit infirmatum coram iudice vt ibi dicit. Sed nunquid infirmatū possit iterum infirmari. Hic quod nō si primum fuit infirmatum sine cause cognitione. Casus singularis est in vnam lectu. in. l. san cimus. §. de diuer. re. et per Bar. in aut. si quis in aliquo documen to. §. de eden. Item ibi: officia idest officiales ceterorū scilicet a pre dicitis. §. l. priori. et §. bac. e. l. §. et est notitia. §. aliqui habent pro. l. sed debet esse. §. vt vericu. continuatius huius. l. vt ibi dicit glof. alias est in litera certorum prout sunt officiales agētium in rebus qui gerunt sollicitudinē cursus publici: qui officiales non indigent probatoria principis. l. si. §. de co. arc. et hoc voluit hic gloss. super ver. ceterorum. Item ibi: in sacris apicibus. idest breuibus sine re scriptis principis. que si quis maculauerit penam falsi incurrit vt patet hic in fine. de quo dixi in. l. fina. §. de aqueductu. Item tibi: pe dagogorum idest eorum qui habent milites in militia instruere. ta lis enim instructor iuuenum pedagogus vocatur. instit. qui ma numit. non pos. §. cause autē. in versiculo. pedagogum. cū glo.

Hec est notitia scripsi memorie probatorie. Rubrica.

In titulis precedentibus dixit de pluribus apparitoribus di uersorum iudicum: videlicet qui et quot sint eligendi: et de immu nitatibus et priuilegijs eorum post finitum officium et qui sint of ficiales et apparitores qui non admittuntur sine probatoria prin cipalis. Hunc vero specialiter tractat qualiter ipsi apparitores sine executiones et exactiones se habere debeant circa suas executiones et exactiones faciendas.

Ex per diuersas. Exactiones pala tium vel viroꝝ il lustrum qui mittuntur ad prouincias pro tribu tis erigendis non debet per se erigere sed presides prouinciarum sollicitare vt erigant per suos of ficiales periculo ipsorum presidū. hoc dicit. Et con cor. l. si. §. de cano. larg. titu. et l. missi. §. de erac. tri. Ratio autē qua re prohibetur erigere per se est ne ipsi vagando per prouincias grauent prouinciales: et eis inferant formidabilem terrorem. Et per banc. l. patet quod collectores pape qui vadunt per diuersas prouincias pro erigendis collectis et subsidij a papa impositis nō debet erigere per se sed debet requirere et sollicitare ordinarios loco rum vt erigant. Et idem quando mittitur nuncius vel aliquis apparitor ad terram alicuius baronis pro aliqua exactione faci enda non per se erigere debet sed magistratus loci requirere et so licitare vt erigant per banc. l. et dicit. l. si. et l. missi. et argumento. l. cum vnus. §. is qui. ff. de bonis auto. iudi. poss. et in feudis de cle. vio. pacis. §. si iuder. alias si per se erigant puniuntur. d. l. si. et eis resisti potest. §. eodem. l. contra. Et notat Angelus banc. l. cōtra ca pitaneum et potestatem ciuitatis qui mittunt eorum officiales et exactiones per comitatum: quod si committit aliquid illicitū vt furtū baratariam vel cōcessionē: teneatur ipse potestas et capitaneus vt hic: eum dicit suo periculo. de quo per Bartol. in. l. §. famili. et §. sequenti. ff. de public. et per Bal. in. l. obseruare. §. proficisci. ff. de of f. procon. In textu ibi: agant. idest frequenter admoneant vt pu blica tributa erigant. Dynus.

- 1 Mandatum suum debent nunci et exactiones principis et pa pe in scriptis ostendere.
- 2 Plures emphyteote eiusdem domini non possunt inter se permu tare sine consensu domini.

Quicūq; Memini licet terminos sue cōmissi onis egredi nec alteri cōmittere. hoc dicit. Vel sic. plures exactiones non possunt officia di stincte et separatim eis commissa permittim mutas vi

ce agere. Et est ratio vt in textu ne quod vni commissum est com munitur et promiscue agatur. et sic promiscuis actibus rerum tur bentur officia. l. consulta. §. de testamentis. et per hoc fiscales rati ones confundantur. l. §. de compensacionibus. et hic in glossa. Nullus ergo officialis de palatio principis missus ad aliquam prouinciam sine sit compulsor: sine eractor: sine alterius negotij ex plicator: non plus potestatis sibi usurpare potest quam in scriptu ra mandati sibi officij continetur. Et sic patet q mandatum suū debent nunci et exactiones principis et pape in scriptis ostendere: vt dixi in. l. prohibitorum. in si. et §. de iure fisci. not. hic in si. q. plu res officiales et exactiones etiam de voluntate ipsorum non possunt officia eis disti ncte commissa sibi inuicem committere promiscue exercenda: sed quilibet qd sibi commissum est exequatur: nec de al terius usurpet officio. dixi in. l. in prouincijs. §. de nunc. Et sic fa cit bec. l. quod si plures emphyteote eiusdem dñi nō possint inter se permutare sine consensu domini. Contrarium determinat Bart. in. l. cum bi. §. si vni. §. de transac. et l. qui romē. §. duo fratres. §. de verborum obligationibus. et dixi in. l. vnica. §. non licere habita. metro. plures autē iudices delegati a principe vel a papa bene pos sant inuicem committere vices suas in capitulo quibus. in. c. quoni am. el. si. de offi. delegati. et. l. a iudice. in si. §. de iudicij.

- 1 Commissio exactionis tributorum et collectarum non durat vltra annum.
- 2 Sicut continuatio honorum est prohibita ita et exactionum.

Sue ex pretoriano. Eractor a quocūq; missus ad executiones in prouincia faciendas debet in tra annum redire: et sue exactionis rationem reddere of ficio quod cum transiit: et vltra annum residens punitur ipse et primates officij transmittentes: cum vltra annum nullam va leat executionem facere. hoc dicit. Et nota hic modum red dende rationis facte exactionis: videlicet vt declararet quantum per eum fuerit exactum: et penes quos est quod erigit: et quā tum remansit in debitoribus erigendum: et cuius culpa non pos tuerit in totum exactio fieri. vel secundum And. debet aurum a preside ad eius iustitiam exactum. vt. §. eodem. l. §. consignare: et re liqua declarare et cuius culpa reliqua exacta non fuerit. qualiter autem impleatur hec conditio si rationes reddiderint. vide in. l. cum seruus. ff. de condi. et demonstra. Nota secundo qd com mis sio exactionis tributorum et collectarum non durat vltra annum et vltra annum eractor remanens in prouincia presumitur depre dator. vnde priores officij a quo fuit transmissus si dissimulat cu rare eum redire puniuntur in decem libris auri. ipse vero eractor sua priuat militia et vltra hoc ad curā et iustitiā presidis ligat: fer reas nexibus ad pedes vel manus vt fugere nequeat per vicarios officiorum presidis subiectos reducet ad officium a quo fuit tras missus rationes sue exactionis redditurus sicut et alias fit redu ctio officialis fugientis tempore syndacatus vt hic in glo. et §. tit. p. xi. l. i. Tertio nota ex fine qd sicut continuatio honorum est pro hibita. l. §. si. §. de honoribus et maneribus nō continetur exactio num. qui enim fuit eractor vno anno cum vltra non duret officij vt hic. et l. missi. §. de erac. tri. non potest continuare alio annuāls cadit in penam supradictam: nec potest se excusare etiam ratione impetrati priuilegij quod aliam possit facere exactionem. quia in eadem prouincia post annum omnis est interdicta exactio: vt dicit hic ter. in si. et §. titu. priori. l. si. et ibi dixi. Nota quarto tibi cura prouincialis officij. quod vbi delegatus a principe deliquit in puni cta preses contra eum cognoscit licet alias delegatus maior presi de reputetur. et pro hoc facit. §. eodem. l. contra. et §. titu. priori. l. quo ties. et in aut. vt iudi. sine quo. supra. §. volumus autem. et §. quod autem. circa finem. colla. si. et §. ne li. poten. l. in fine. In textu ibi: proligandam. idest erigendam. Item ibi: efficaciam idest quā effi caciter se habuerit in officio sibi iuncto. Item ibi: priuilegijs multa proposita. nota ex delicto vniuersi de militia vel vniuersitate puniuntur priores militiae vel vniuersitatis. Et sic facit quod pro de licto vniuersitatis debent maiores puniri et eodem iure vti contra se non autem quilibet de vniuersitate. quod voluit gloss. et Barto. in. l. §. qd quisq; iur.

Nullam. Nullam. Pone debitis vel delictis vnus pu blicis vel priuatis non debet eractor ca pere vel grauari bona alterius. hoc dicit. Concor. §. vt nullus ex vicarijs. l. vnica. et ibi dixi. et in alijs concor. hic in gloss. all. g. que opponit et non soluit de. l. iure. §. de fabricē. vbi ex delicto vnus fabricensis tenetur tota continas. Sed solue quod ibi ideo est quia adinuicem succedunt. et ideo sicut ad eos venit lucrum cogantur agnoscere damnatum. ff. de regu. iur. l. secundum naturam.

Contra. Facienti exactionem contra debi tum modum potest licite resisti ac etiā puniri debet. hoc dicit. Non licet enim executori in prouincia ad executionem aliquam faciendam trans mittere

missio erequi contra vel preter voluntatem presidis ad quem spectat executionem facere et ad executores transmissum sollicitare. s. eodem. l. j. et si contrafaciat potest ei resisti a provincialibus in quos erequitur: ac etiam potest preses eum vincitum prefecto pretorio mittere puniendum. Et not. hic Ange. banc. l. contra nuncios ad pignorationes faciendas deputatos: vt si accipiant pignora vltra modum debitum: potest licite eis resisti ac etiam debent puniri. et de hoc quando possit resisti officiali dixi in l. prohibitum. s. de iure iur. r. l. de notum. s. de metatis. debet tamen resistencia fieri cum moderamine inculpate tutele. l. j. s. vnde vi. r. c.

Eractorum. Eractorum ad aliquas exactiones faciendam in provincia destinata non est scda executio committenda nisi prius reuersus rationem prime sibi commississe reddiderit: si tamen fors obtulerit vt in eadem provincia occurrant due executiones faciende possunt due executiones eidem eractori committi. tertia vero nullo modo nisi primarum duarum ratione reddita sub pena hic inserta et imposta ipsi eractori et ei executionis prohibete commissionem procuranti. hoc dicit. Siue ergo prefectus pretorio siue eius vicarius vigore sui officij vel ad procuracionem officij numerariorum vel protectorum committat alicui executionem alicuius negocij in provincia faciendam non debet ante illam finitam et rationem redditam alterius negocij postea occurrentis eidem committere nisi casualiter ab initio fuissent due executiones faciende quo casu possunt sibi committi sicut possunt eidem ambafatori plures legationes siue ambafate committi propter minores sumptus a ciuitate mittente faciendos. lege eandem. ff. de legatio. sed tres simul nullo modo committi possunt. Et hanc l. nota contra nuncios et executores sententiarum quia non possunt plures assumere executiones videlicet vnam in vna provincia et aliam in alia provincia vel etiam in eadem provincia non possunt suscipere plures executiones diuersis temporibus occurrentes secus si eodem tempore. Tres autem simul sumere non possunt nec in eadem nec in alia provincia vt hic patet. coniuncta gl. in verbo secundam. Item nota hic glossa fina. que colligit ex hac lege in fin. quod committens et committi faciens: vel committi procurans alicui illicitam ambafatam pariter puniuntur: vt hic et. l. iij. in fin. s. de diner. offi. In text. ibi reddiderit scilicet rationem de administratione. Item ibi is qui secundam scilicet in eadem vel in alia provincia diuersis tamen temporibus. lege sine. s. eodem. Dyn.

De lucris aduocatorum et concussionibus officiorum siue apparitorum. Rubrica.

Diri. s. de pluribus et diuersis officijs et eorum apparitoribus: verum quod officiales et eorum apparitores: et etiam aduocati fiscales sepe inferunt priuatis personis concussiones et terrores vt extorqueant: et illicita lucra faciant sub pretextu officij. l. j. ff. de concussis. r. l. quod euitandi. s. de cedi. ob turpem causam. ideo hic subicit de lucris aduocatorum. l. illatis prohibendis. et de concussionibus. i. territoribus et extorsionibus officiorum: id est officialium et apparitorum similiter prohibendis.

Quis. In iuriam vel concussionem passus ab officialibus vel aduocatis scisci potest de eis coram competenti in dice que relare vt competenti pena puniatur. hoc dicit. Quauis enim quis sit in officio. tamen potest civiliter et criminaliter conuenire et conueniri si est de minoribus magistratibus: secus autem si sit de maioribus qui habent merum et mixtum imperium qui non conueniuntur nisi delinquant in officio vel actio sit tempore peritura: vt not. in. l. ff. de in ius vo. r. l. pars literarum. ff. de iudi. r. l. nec magistratibus et ibi gl. r. Bar. ff. de iniuri. r. per Ly. r. Saly. in. l. ff. preses. s. de epi. au. r. l. iubemus. s. ad. l. iu. re. r. ibi etia p. Saly. In text. ibi: ducentarum. i. officialibus qui erant numero. xlviii. et centenarij erant ducenti numero quia pluralitas de centum ducentorum numero est contenta. vt. s. de agent. in re. l. iij. Item ibi: scisci aduocatis. subaudi qui aliquem concusserunt. s. de priori. sacrorum scri. l. in sacris. ver. nec pro tempore. vel conuentiati patrocinium presiterunt. vt. s. ne si. vel priua. per totum.

Judices non debent pati iniurias illatas fore inultas.

Reiter. Officiales et eractores non debent priuaticales grauare et alimonis eis et suis equis exhibedis: nec in aliquo alio vltra regulares provisiones. a quibus molestis et grauaminibus debent iudices et locorum rectores provinciales defendere: et contrafactores punire. h. d. Mo. banc. l. contra barifellos: et eractores: et nuncios per comitatum incedentes pro malefactoribus exquirendis: vel exactionibus collectarum: vel executionibus faciendis. quia non debent grauare comitatuos vt exhibeantur eis victualia pro se et

equis sed sibi emere debent vt hic. r. l. animalia. et. l. comperimus. supra de cursu publico. et. l. deuotum. circa fin. s. de metatis. et s. de rem. l. tam collatores. s. si vero. r. l. venaticorum. s. de ero. mili. an. Item not. ex fin. quod iudices non debent pati iniurias illatas fore inultas vt hic. r. l. defensores. la. n. s. de defenso. ciui. r. l. ita vulneratus. ff. ad. l. aq. r. l. si a reo. s. id quod vulgo. ff. de fidei. ius. alias autem iudex qui repertum facinus non vindicat tegere vt conscius criminosa festinat. l. ff. s. de commercijs. r. dixi in. l. j. s. de deferto. In text. ibi mansionibus. id est in villis. Item ibi schola sticas. i. ab his qui de scholis. i. societatis palatinorum et aliorum mittuntur ad provincias. vt in glossa. Item ibi sine pretio. not. officiales et milites et alij pro republica per provincias euntes debent soluere pretium pro his que recipiunt a provincialibus vt hic et l. animalia. cu. concor. s. alle. Item ibi: tunc. no. q. iudices debent tueri comitatuos a verationibus concussionibus et extorsionibus eractorum. concor. l. j. s. ne rusti. ad vllum obse. aduo. r. c.

Clories. Eractor de predatione conuictus per iudicem loci puniendus est in consulto principe. h. d. Ubi ergo aliquis eractor tributorum vt collectarum in dignitate constitutus per quam non poterat coram preside conueniri. vt. l. omnes iudices. s. de dec. qua. missus a principe vel a papa per provincias conuenitur de aliqua preda vel extorsione per eum facta incontinenti perdit priuilegium fore: quia delictum excludit priuilegium. l. j. in fi. s. vbi se. na. vel cla. r. sic poterit puniri a preside vbi alij non possent in consulto principi vt hic. r. dixi. s. r. priori. l. siue ex pretorio. r. l. contra. r. s. de decu. l. quilibet. r. l. si grauius. s. de dig. r. sic patet hic q. nec crimen nec pena imponenda est principi intimanda sed absolute culpa punienda vt r. als. in. l. ff. q. os. s. de officio prefect. preto. affi. ce. r. l. si excepta. s. de maleficijs. In text. ibi compulsor. i. eractor tributorum qui forte erat in dignitate aliqua constitutus nec iure communi suberat rectori provincie. Dynus.

Quicquid contra ius capitur preda appellatur.

Curialibus. Eractorum per apparitores iudicum a curialibus nauicularijs et ab alijs collegiatis et corporatis in preda computatur quod eractum ab alijs non computatur. hoc dicit. Sunt ergo curiales: et decuriones: et nauicularij: et alie ciuitates et schole publice vtilitati intendentes: vt fabricenses agentes in rebus: et proximi sacrorum criminorum: et si vt eractores debeant nullo modo ab eis accipere vel exigere quod tamen ab alijs non corporatis liceret et quod ab eis accipitur ceterum esse preda vbi in alijs non corporatis non censetur preda. et sic conditio persone collegiate facit aliquid in eam commissam censi et iudicari esse delictum quod commissum in alium non iudicaretur delictum vel non tam graue vt hic. r. l. aut facta. s. persona. ff. de pe. r. c. sicut dignum. de homi. habent alia multa priuilegia iste publice schole collegiatorum. s. de priuile. scho. l. ff. r. iij. s. de silen. l. decu. Et not. r. predam appellari quicquid contra ius capitur vt hic. r. s. s. fru. alex. l. j. r. ff. si ma. ven. no. l. hoc edicto. r. ff. de admini. tu. l. si numero. in fi. In text. ibi: curialibus. i. decurionibus. de quibus. s. de dec. per totum. Item ibi: licet accipere scilicet. Item ibi quod aliquid scilicet recipere reputabitur tanq. preda et robaria que fieret a provincialibus per eractores. q. d. censentur officiales de preda et non de iustitia. Dy.

De primipilo et primipilari administratione. Rubrica.

Quia equum et iustum est de officio primipilari fieri speciale titulum prout factum est de alijs officijs superpositis: ideo de hoc subicit. Et dicitur primipilari qui portat primu pilum: id est vellum in acie: qui in suo officio primo debet administrare. ideo primipilares dicuntur officiales primi inter administrantes: vt hic in glo. sic etiam dicitur primicerius qui primum portat cereum. s. de primice. in rubrica.

Quod anno debetur in fine anni solui debet. Salarium debetur hereditibus licet defunctus morte preuentus non compleuerit officium.

Commoda. Salarium debetur officiali demu post finitum officium et si ante perceptum salarium decedat ad heredem petito transmittitur. h. d. Commodu ergo i. salarium administrationis officij non debetur nec peti potest nisi administratione finita et hoc colligit hic glo. ar. q. pensio non debet solui nisi in fine anni. et idem etiam colligitur in. l. defuncta. ff. de vsufru. r. l. si quis emptionis. s. in. l. in. in fi. s. de prescrip. xxx. ann. r. latus glo. in. l. edem. s. lo. ca. quam sequuntur doct. videlicet vt attendatur primo conuentio. sedo consuetudo regionis: et vbi cessat conuentio r. consuetudo in fi. anni quia locator qui tenetur ad patientiam non ante impleuit ex parte sua ideo ante non agit. l. iulianus. s. offerri. ff. de acti. emp. Et q. q. anno debetur i. fine anni solui debet. l. qui hoc an.

no. ff. de verb. ob. z in sti. de innti. stipu. §. penul. r. l. sed addes. §. si quis cum in annu. ff. loca. Quid aut si est locatio plarium annoz...

Q Brentu. Legitur dupliciter in gl. fm priamam lec. b. d. Quod licet primipilaris vel alius publicus officialis conveniat a fisco coram...

Vtilitas publica. In bonis mariti qui fuit primipilaris primo preferitur fisco pro dote. b. d. Est enim utilitas z tacta obligatio fisci quam habet ex contractu suo. l. i. r. ff. in qbus cau. pl. ta. contrabi. p. nate publica...

Utrum ex sola. Speciale in causa primipilari ut filius licet non sit beres patris teneatur fisco ex mala administratione patris primipilari. hoc dicit. Et z aliud speciale vt bona dotalia pro hac causa intelligantur obligata. vt. s. l. priori. not. ergo...

Principis victoria est populorum letitia. Et not. in libro de vita patrum egyptiorum i p. ma legeda qe de bto Joa. fa cto eremita. q renelant ea de die victoria nunciata Ale xandrie Theo dolfi religiosi patoris p. En geniu tyanni. Ca tñ ipe beatus Joanes lo ge ab Alexan dria bitaret.

cessarius. ff. de acq. here. r. p. eum etia in. d. l. i. si vt se ab here. ab sti Et no. q hic casus exorbitat a regula communi que est vt quis p. alio non conveniatur nisi sit beres vt in omnibus legibus bic in glo. alle. sic etiam exorbitat alius casus a regula: q est vt quis obli getur solum pro ea parte qua est beres. l. cu a matre. cum si. s. d. rei ven. tam e ex pollicitatione operis et eius inchoatione facta reipu blice a defuncto tenetur beres extraneus bonis non existentibus solvendo solum in quintam partem z filius beres tenetur in. r. l. ex pollicitatione. r. l. ff. de pollicita. z bic in glo. fi.

Publice letitie vel consulu nunciatores: vel insinuatores constitationu: z aliarum sacraru vel iudicialiu literaru ex descriptio ne vel ab inuitis ne quid accipiant inmodicum. Rubrica.

In precedentibus refrenavit imperator extorsiones z illicitas exactiones z petitiones exactorum numerariorum susceptorum z apparitorum: z aliorum officialium. bic vero comprimit z refrenat ardorem z cupidinem nunciorum portantium prospera gaudia principis suis fidelibus nuncianda: a quibus magna nunciates expectant premia.

- 1 Principis victoria est populorum letitia.
2 Imperator pot nouos honores acquirere lz sit imperator.
3 Nunci qui mittitur per aliquos magnates possunt accipere ab his quibus mittuntur: dummodo modicum recipiant.

Aliquid. Nunci principis portantes prospera noua populis nuncianda debent modico premio esse contenti: nec magna ab eis etiam sponte prebentibus capere premia: pena infamie z publicationis bonoru ipsi recipientibus vel cogentibus. r. r. r. libarum auri iudicibus contrafacientes punire dissimulantibus imminente b. d. Mor. ergo q modicum premium debent recipere nunci ab his ad quos mittuntur ad letitiam nunciandam: z triumphalia z prospera gesta principis commodum z letitiam populis affereda. puta cu nunciatur populis q bella cessant contra rebelles imperii: et par facta est. hoc em bene dz esse gaudiu z letitia populoz: q bellum est perditio corporis z anime: z homines ad paupertatem pducit: vt no. gl. in auf. de ar. in prin. coll. vi. r. s. de offi. p. r. c. p. r. c. afri. l. i. iuxta prin. z bic in glo. j. consonat illud poeticum. Bella no men gentis delere laborant: pacis autem traquilitas salus est populorum: z multum appetenda z a prelati maxime est compulso ad pacem faciendam z seruandam adhibenda. r. d. i. f. studendun. r. c. j. de tren. z pace. de causis aut propter quas no est par inter homines vide bonam gl. magi. in. c. ad apostolic. de senten. et re iudi. in. vi. z de hac pace sic inquit Lassiadorus. Omni quippe regno desiderabilis esse debet tranquillitas in qua z populi proficiunt: z utilitas gentium custoditur: bece est bonarum artium mater decora. hec mortalium genus reparabili susceptione multiplicans ignitates pretendit. mores extollit z cunctarum rerum ignorans agnoscitur qui eam minime quesisse sentitur. Sed nuquid de pace Federici imperatoris facta constanter cum populis Lombardie fuerit gaudiu z letitia faciendaa z nuncianda z videtur q non cum ipse esset alienus z rebellis fide domine. i. ecclesie cuiusquam bellum gerebat z a qua fuit depositus in concilio Lugdunensi. de quo per Jo. an. in. c. er parte. de sen. Bal. tamen in extranag. de pace constaa. in fi. decidit q dicta par fuit p populos acceptata z obseruata: qz emta regit bñ disponi fm i d'philosophu. q de ea sit letitia faciendaa et nuncianda per hunc tex. quez ad hoc allegat. Itē datur aliquod modicum premium z fit gaudium z letitia cu nunciatur victoria habita a principe contra hostes. Et sic no. q p principis victoria est populorum letitia: ex qua victoria insurgit fastus. l. quedam superbia z extollentia. potissime propter triumphum quod tribuitur obtinenti in prelio. vt bic in glo. in verbo fastus. Item cum princeps acquirit regalem dignitatem. vt qz efficit reprobierusalem: vel qz creatur consul. Et sit not. q imperator pot etia alios nouos honores acquirere non obstat q sit imperator vnde Justinianus ter fuit consu. l. ideo dicitur semper angustus: vt i proemio digestoz. in fine. z bic in glo. in verbo regalium. z vt abatur tra bea: que est vestis consularis: de qua diri in. l. s. de consu. Item cu princeps mittit nunciatum populis q tenebit publicam curiam per multos dies: z in publico se omnibus exhibebit: supradictis enim casibus z si statuitur bic ne nunciatores omnino vacui cum indignatione recedant q aliquid modicu iudicis arbitrio eis prebeatur sicut prebetur inuentori rei aliene. l. falsus. §. qui alienum. ff. de fur. z indicanti fures. l. iij. §. si tibi ob indicium. ff. de condi. ob turpem causam. z seruo nunciandi occisorem dñi vel desertores militie donatur libertas. l. j. r. l. ff. pro qui. cau. ferui pro pre. lib. acci. z vel alium defereti datur premium. s. de his q se dese. l. vni ca. dz enim nunciatio principis esse castissima non venalis: nec debent hmoi nunci esse pauperes z indiges. i. indigetes: s. diuites q no curat de hmoi bonis: z hoc ideo ne turpi colludio querat ex miseris pretiu gaudiorum vt bic dicit text. Non enim cum alieno actu ridendum

metu ridendum est: in c. petistis. de priu. ꝛ potius hoc magnū pre-
 tium pro tali nunciacione debet dari pauperibus quā numera-
 rijs idest nuncijs principis ꝛ si essent plures nuncijs debet hoc mo-
 dicum dari pauperiori ꝛ non alijs. vt hic in gloss. in verbo nume-
 rarijs. Scdo no. ex verbo excipi. i. exēplari. conuncto rubro. ibi in-
 sinuatores constitutionum. coniuncta glo. rubri. qđ quando prin-
 cept mittit alicui populo vel persone aliquā constitutionem vel li-
 teram alicuius exemptionis vel concessionis alicuius magni com-
 modi vel gratie: non possunt exceptores: id. si notarij et insinua-
 res magnum recipere pretium ne gratia principalis sit venalis sed
 modicum quid possunt recipere sicut nunciatores prosperorum ꝛ
 gaudiorum. Tertio nota ex fi. coniuncta glo. quod pari pena pu-
 niuntur a sponte dantibus recipiens: ꝛ erigens ab inuitis. ꝛ hoc
 prout ꝛ in text. cogentem aljs est agentem: idest dantem. et tunc dic
 qđ pari pena puniuntur dans et recipiens. de quo dic vt dixi in l.
 vnica. s. de strato. Et approbatur per hanc. l. consuetudo illorum
 qui eligantur potestates ciuitatum vel ad alios honores quia ve-
 stiant nunciatores seu electionem portantes non tamen debēt eis
 dare immodice alioquin si multum donent: donans ꝛ accipiens
 puniuntur vt hic dicit. ꝛ si sunt plures nunciatores non debent ve-
 stire nisi primum. argumen. s. in prin. legis. in vers. cepit. vt sit po-
 tior eius conditio quā sequacium. ff. de lega. j. l. si pluribus. in fin.

s. de communi ser. ma. l. j. §. j. ꝛ. §. si autem. ꝛ hec nunciatio debet
 fieri per publicum nuncium. l. ii. s. de decu. Patet etiam per hanc
 l. qđ nuncijs qui mittuntur per aliquos magnates possunt accipe-
 re ab his a quibus mittuntur dummodo modicum recipiāt: scđm
 Dulium de gambarinis de Alerātria legum doctorem. facit etiā
 bec. l. qđ illud quod datur ambasiatoribus acquiratur eis: nec te-
 neantur illud reddere eis qui eos miserunt. de quo dic per Bart.
 in. l. si vero. §. item quicquid. ff. solu. mat. In ter. ibi: indigentibus:
 nō numerarijs esse prebendū. aljs est indigentes non numerarios
 esse prebendū. idest non debent mitti nuncijs indigentes ad denun-
 ciandum. vt. s. dixi. Item ibi: dissimulatione. no. hunc text. contra
 officiales qui malicia dissimulatione nō puniunt qđ sunt graui-
 ter puniendi de quo dixi. s. de deserto. l. j.

CSacratissimarum legum famosissimi interpretis atqđ doctoris
 erimij domini Joan. de Platea super tribus vltimis libris Ju-
 stiniani Codicis: lectura optatissima: cum additionibus necnon
 annotationibus in marginibus insertis. Ad ditis nonissime sum-
 matijs non tam teris quā necessarijs precipuas singularum legū
 ac paragraphorum materias colligentibus: debitaqđ limatione
 diligenter peracta optatum accepit finem.

CImpressa Lugduni per Joāncm zidoylin als de Ebambay.

Tabula rubricarū Joannis de Platea sup tribus libris Codicis.

C Rubricae triū vlti. lib. C. 7 p̄io libri decimi.
De iure fisci. fo. ij. columna. j.
De conuenientis fisci debitoribus. fo. vj. col. j.
De fide instrumētōz 7 iure hāste fiscalis. f. vij. col. ff.
De veditiōe rez fiscalii cōsiū cū puat. f. vij. col. iij.
De fisco re quā vendidit enicat. fol. ix. col. j.
De his qui ex publicis rōnibus pecuniā mutuan
accepunt. fo. ix. col. iij.
De nis fiscalibus creditores p̄ferri. fo. ix. col. iij.
De vsuris fiscalibus. fo. x. col. j.
De sententijs h̄ fisci latis retractādis. fo. xj. col. j.
De bonis vacantibus. fo. xj. col. ff.
De delatoribus. fo. xij. col. j.
De petitionibus honorum sublati. fo. xij. col. iij.
De his qui se deserunt. fo. xv. col. iij.
Si liberalitatis imperialis socius sine herede de
cesserit. fo. xvj. col. j.
De thesauris. fo. xvj. col. iij.
De annonijs 7 tributis. fo. xvij. col. j.
De in dictionibus. fo. xix. col. iij.
De superindicto. fol. xx. col. ff.
De exactoribus tributōum. fo. xx. col. ff.
De superexactoribus tributōz. fo. xxij. col. iij.
De capiendis 7 distrabendis pignōribus tributo
rum. fo. xxv. col. j.
De apochis publicis: 7 descriptionibus curialiu.
fo. xxvj. col. j.
De canone largitionum titulōz. fo. xxvj. col. iij.
De immunitate nemini cōcedenda. fo. xxvij. col. iij.
De conditijs in publicis hōreis. fo. xxvij. col. j.
Ut nemini liceat in emptione specierum se excusa
re 7 de manere sicōie. fo. xxvij. col. iij.
De collatione donatorū aut releuatorū aut trans
latorū seu adheritorū. fo. xxvij. col. iij.
De collatione eris. fo. xxix. col. ff.
De discussoribus. fo. xxix. col. ff.
De decurionibus 7 filiis eoz. fo. xxx. col. j.
Si seruus aut libertus ad decurionatum aspirane
rit. fo. xli. col. j.
De p̄dictis curialium sine decreto non alienandis
fo. xli. col. iij.
Quā 7 q̄b̄ q̄rta ps ex bo. decuri. debeat. f. xlii. col. iij.
De imponēda lucratina descriptione. f. xlii. col. iij.
De p̄bendo salario. fo. xlii. col. iij.
Si curialis relicta ciuitate rus habitare maluerit.
folio. xlii. col. iij.
De municipibus 7 originarijs. fo. xlii. col. iij.
De incolis 7 vbi q̄s domicilium habere videat. Et
de his qui causa studiorum 7c. fo. xlv. col. iij.
De munerib⁹ 7 honorib⁹ nō cōtinuādis interpa
trem. Et de interuallis. fo. xlv. col. ff.
De muneribus patrimonioz. fo. xlv. col. j.
Quāadmodū ciuilia munerā indicat. fo. xlv. col. j.
De his q̄ sponte munera susceperūt. fo. xlv. col. iij.
De his q̄ a p̄ncipe vacationē accepserūt. fo. l. col. ff.
De vacatione muneris publici. fo. l. col. iij.
De decretijs decurionū sup immunitate quibusdā
concedenda. fo. l. col. iij.
De excusationibus munerum. fo. lj. col. j.
De quibus muneribus seu prestationibus nemi
ni liceat se excusare. fo. liij. col. ff.
Qui etate vel p̄f. se excusant. fo. liij. col. iij.
Qui morbo se excusant. fo. liij. col. ff.
De his qui numero liberōz vel paupertate excusa
tionem meruerunt. fo. liij. col. iij.
De professoribus 7 medicis. fo. lv. col. iij.
De atletis. fo. lv. col. ff.
De his qui nō impletis stipēdis sacramento solu
ti sunt. fo. lv. col. iij.
Quib⁹ munerib⁹ excusant b̄i q̄ post ip̄letā militiā
vel aduocacionē. 7 de p̄uilegijs eoz. 7c. f. lvij. c. j.
De libertinis. fo. lvij. col. ff.
De infamibus. fo. lvij. col. iij.
De reis postulatis. fo. lvij. col. iij.
De his q̄ i exiliū dātū ab ordie moti sunt. f. lxx. c. j.
De filijs familias 7 quāadmodū pater pro his re
neatur. fo. lxx. col. iij.
De periculo successoz parētis. fo. lxx. col. iij.
De mulieribus 7 in quo loco munera seyni cōgruē
tia 7 honores agnoscent. fo. lxx. col. iij.
De legationibus. fo. lxx. col. j.
De excusationibus artificiali. fo. lxx. col. ff.

De potioribus ad munera notandis. fo. lxx. col. iij.
Si p̄pter inimicicias creatio facta sit. fo. lxx. col. iij.
De samptuōz recuperatione. fo. lxx. col. iij.
Si post creatiōē q̄s decesserit. fo. lxx. col. j.
De tabularijs 7 scribis logographis 7 censualib⁹
fo. lxx. col. j.
De susceptōib⁹ p̄positis 7 arcarijs. f. lxxij. col. j.
De p̄dicatoribus 7 auri illatione. fo. lxxij. col. j.
De auri publici persecutoribus. fo. lxxij. col. ff.
De his que ex publica collatione illata sunt non
vsurpandis. fo. lxxij. col. ff.
De auro coronario. fo. lxxij. col. iij.
De irenarchis. fo. lxxij. col. iij.
De argenti p̄ticio q̄s thesauris fferit. fo. lxxij. col. iij.
C Rubricae vndecimi libri. C.
De nauicularijs seu nauicularijs publicas spēs trans
portātib⁹. Et de Australis auri. 7c. fo. lxxij. col. j.
De p̄dis 7 oib⁹ rebus nauicularioz. fo. lxxij. col. ff.
De nauibus nō excusandis. fo. lxxij. col. j.
Ne quid oneri publico imponatur. fo. lxxij. col. ff.
De naufragijs. fo. lxxij. col. iij.
De metallarijs 7 metallis et p̄cur. eoz. f. lxxij. c. iij.
De muriculis 7 gynecarijs 7 procuratoribus gy
nech: 7 monetarijs bastangarijs et de vastarijs.
fo. lxx. col. iij.
De vestibus oloberis 7 deauratis. fo. lxxij. col. ff.
De fabricensibus. fo. lxxij. col. j.
De veteris numismatis potestate. fol. lxxij. col. j.
Nūlli licere i frenis 7 cāstris 7 baltbeis mar
garitas 7 smaragdos 7 hyacynthos 7c. f. lxxij. c. iij.
De classicijs. fo. lxx. col. ff.
De curialibus vrbis rome. fo. lxx. col. ff.
De p̄uilegijs copiatorū vrbis rome. fo. lxx. c. iij.
De p̄stitoribus. fo. lxx. col. iij.
De suarijs: susceptōib⁹ 7 ceterz corpat. f. lxx. c. iij.
De collegiatis 7 carthopatis 7c. fo. lxx. col. j.
De studijs liberalib⁹ vrbis rome 7c. fo. lxx. col. iij.
De honoratorum vebiculis. fo. lxx. col. iij.
De p̄uilegijs vrbis cōstātinopolitane. f. lxx. col. j.
De metropoli berito. fo. lxx. col. j.
De canone frumētario vrbis rome. fo. lxx. col. iij.
De frumēto vrbis cōstātinopolitane. f. lxx. c. iij.
De annonijs ciuilibus. fo. lxx. col. j.
De medicatibus validis. fo. lxx. col. iij.
De nantis tyberinis. fo. lxx. col. j.
De frumento alexandrino. fo. lxx. col. j.
De alexandrinis primatibus. fo. lxx. col. iij.
De iure reipublice. fo. lxx. col. iij.
De administrationibus reipublice. fo. lxx. col. iij.
De vendendis rebus ciuitatis. fo. lxx. col. j.
De debitoribus ciuitatis. fo. lxx. col. iij.
De periculo notatorum. fo. lxx. col. iij.
De periculo eoz q̄ p̄ magistratibus 7c. f. lxx. c. j.
Quo q̄s ordine conueniatur. fo. lxx. col. j.
Ne q̄s liber iur⁹ actū reipublice 7c. fo. lxx. c. iij.
Sumpus iustici muneris ad oēs 7c. f. lxx. c. iij.
De his q̄ ex offō q̄s administrerūt 7c. f. lxx. c. j.
De solutionibus 7 liberationib⁹ 7c. f. lxx. c. iij.
De spectaculis scenicis 7 lenonijs. f. lxx. c. iij.
De expensis ludōrum. fo. lxx. col. j.
De aqueductu. fo. lxx. col. ff.
De gladiatoribus penit⁹ tollēdis. fo. lxx. col. iij.
De venatione ferarum. fo. lxx. col. iij.
De maiuma. fo. lxx. col. iij.
Et armoz vsus inficio p̄ncipe. 7c. f. lxx. col. iij.
De agricolis 7 censitis 7 colonis. 7c. f. lxx. col. j.
De capitacione ciuili cens. eximenda. 7c. f. lxx. col. j.
In quibus causis coloni cēstet dños 7c. fo. lxx. col. j.
De colonis palestinis. fo. lxx. col. iij.
De colonis thracensibus. fo. lxx. col. iij.
De colonis illiricijs. fo. lxx. col. iij.
Et nemo ad snū patrociniū suscipiat 7c. f. lxx. c. j.
Ne rusticani ad vllū obsequiū venoēt. f. lxx. c. iij.
Nō licere habitatoribus metrocōie 7c. fo. lxx. col. j.
Et nullus ex vicarijs pro alienis 7c. fo. lxx. col. j.
De cōsibus 7 cōstōib⁹ 7 p̄quatorib⁹ 7c. f. lxx. c. j.
De oī agro deserto. Et q̄s sterilis 7c. fo. lxx. c. iij.
De fundis limitrophis 7 terris 7c. fo. c. col. iij.
De pascuis publicis 7 priuatis. fo. c. col. j.
De fundis patrimonialibus 7 saltacib⁹ 7 emphy
teoticis. fo. c. col. ff.
De mancipijs 7 colonis patrimonialium 7 saltacib⁹

sum. fo. c. col. iij.
De fugitiuis colonis p̄fimonialib⁹ 7c. fo. c. col. j.
De collatiōe fundōz p̄fimonialiū 7c. fo. c. col. j.
De fundis rei priuatae 7 saltibus 7c. fo. c. col. iij.
De fundis 7 saltibus rei dñice. fo. c. col. iij.
De agricolis 7 mancipijs dñicis 7c. fo. c. col. iij.
De p̄dictis tamiacis 7 de his q̄ ex 7c. fo. c. col. iij.
De diuersis p̄dictis vrbatis. fo. c. col. iij.
De locatiōe p̄dictoz fiscalii ciuiliū 7c. fo. c. col. j.
De cōductōibus 7 p̄curatoribus 7c. fo. c. col. j.
Quib⁹ ad cōductiōē p̄dictoz fiscalii 7c. f. c. col. j.
De collatione fundoz fiscalii. fo. c. col. iij.
De p̄uilegijs dom⁹ anguste vel rei 7c. f. c. col. iij.
De grege dominico. fo. c. col. ff.
De palatis 7 domibus dominicis. fo. c. col. j.
De cupressis. fo. c. col. iij.
C Rubricae duodecimi libri. C.
De dignitatibus. fo. c. col. iij.
De p̄torib⁹ 7 honore p̄ture 7 glebe 7c. f. c. col. ff.
De cōsulib⁹ 7 nō spargēdis ab his 7c. f. c. col. iij.
De p̄fectis p̄torio sine vrbis 7c. fo. c. col. iij.
De p̄positis sacri cubiculi 7 d̄ oib⁹ 7c. f. c. col. iij.
De q̄storib⁹ 7 magistris officiorū 7c. fo. c. col. iij.
De primicerio 7 secundicerio 7c. fo. c. col. j.
Ut dignitati odo feruetur. fo. c. col. iij.
De magistris sacroz scrinioz. fo. c. col. ff.
De comitibus consistorianis. fo. c. col. iij.
De comitib⁹ p̄positis 7 tribunis 7c. f. c. col. iij.
De comitib⁹ rei militaris. fo. c. col. j.
De comitib⁹ 7 archiatz sacri palatii. fo. c. col. iij.
De comitib⁹ q̄ puincias regūt. fo. c. col. iij.
De p̄fessorib⁹ q̄ i vrbē cōstātinopolitana docentes
ex lege meruerunt. fo. c. col. iij.
De silentarijs 7 decurionib⁹ eoz. fo. c. col. j.
De domesticis 7 p̄tectoribus. fo. c. col. iij.
De p̄positis labarū. fo. c. col. ff.
De proximis sacroz scrinioz 7c. fo. c. col. ff.
De agentibus in rebus. fo. c. col. iij.
De p̄ncipib⁹ agentibus in reb⁹. fo. c. col. iij.
De curiosis. fo. c. col. ff.
De palatinis sacraz largitionū 7c. fo. c. col. j.
De stratoribus. fo. c. col. j.
De castrensibus 7 ministerianis. fo. c. col. ff.
De decanis. fo. c. col. iij.
De mensoribus. fo. c. col. iij.
Negociatores ne militent. fo. c. col. iij.
De re militari. fo. c. col. iij.
De castris peculio militum 7 p̄fecti 7c. fo. c. col. iij.
De erogatione militaris annone. fo. c. col. j.
De excōctione 7 translatione milita. 7c. fo. c. col. j.
De veste militari. fo. c. col. j.
De metatis 7 epidemeticis. fo. c. col. j.
De salgamo hospitijs non p̄bēdo. fo. c. col. j.
De comiteatu. fo. c. col. j.
De tyronibus. fo. c. col. j.
De littorū 7 itinerū custodia. fo. c. col. j.
De desertoib⁹ militie 7 occultatorib⁹ eoz. fo. c. col. j.
De veteranis. fo. c. col. j.
De filiis officialiū 7 militū q̄ in bello 7c. fo. c. col. j.
De oblatione votoz. fo. c. col. j.
De numerarijs 7 actuarijs 7 adiutoribus 7c. fo. c. col. j.
De cursu publico angarijs 7 perangarijs. fo. c. col. j.
De tractatoris 7 statuijs. fo. c. col. j.
De apparitorib⁹ p̄fectozum p̄torio 7 p̄uilegijs
eorum. fo. c. col. j.
De apparitoribus p̄fecti vrbis. fo. c. col. j.
De apparitoribus magistrorum militum et p̄uile
gijs eoz. fo. c. col. j.
De apparitoribus p̄consulis 7 legati. fo. c. col. j.
De apparitoribus comitis orientis. fo. c. col. j.
De cōbortalibus 7 p̄ncipib⁹ cornicularijs 7c. f. c. col. j.
De apparitoribus p̄fecti annone. fo. c. col. j.
De diuersis offi. 7 apparitoribus iudici. fo. c. col. j.
Nec est noticia scrini memorie 7c. fo. c. col. j.
De lucris aduocatoz 7 cōfessionib⁹ 7c. fo. c. col. j.
De p̄mipilo et p̄mipilarij administratione. fo. c.
col. j.
Publice letitie vel consulum nunciatores vel infi
nuatores constitutionum 7 aliarum sacraz vel
iudicialium literarū ex descriptione vel ab inui
tis ne quid accipiant immodicum. fo. c. col. j.
C Sinis.

Repertoriū Joānis de Platea super trib' libris Codicis.

Repertoriū suae tabula omnium notabilium questionum punctoꝝ
sue dictoꝝ in superiori lectura super tribus libris Codicis contento
rum: ordine alphabetico incipit.

Abbas. Si abbas habens plures cōuētus
sub se vendat solenniter res vnius tā
q̄ sit res alterius q̄ ppter hunc erroꝝ non possit re
uocare. vide. s. ne fiscus rem. in. l. j. in ver. gl. bic. li. r.
Abbas factus episcopus et priuatus propter s̄
moniam vel turpitudinem an recuperet priuam ab
batiam. Dic q̄ non nisi de nouo impetret. vide in. l. origine. in ver. fi.
fi. s. de munic. li. r.

Abbas potest vendicare monachū vt ad monasterium reuertat.
vide in. l. oēs. in ver. fi. s. de agri. et cens. li. rj.

Abbas an cogatur administrare monachis tam in cibariis q̄ in
alijs necessarijs s̄m consuetudinē monasterij. vide in. l. sup. in ver. est
etiam. s. de iure fisci. li. r.

Absens. Quomodo et qualiter pcedatur cōtra absentes
tam in causa ciuili q̄ criminali. vide in. l. quoties.
s. de dignitatibus. li. rj.

An contra absentem possit ferri sententia ex causa relegationis. vi
de in. l. si apparit. s. de coar. li. rj.

Absens in quib' casib' potest cōdēnari ad mortē et procedi cōtra euz
in causa ciuili et criminali. vide vbi. s. et in ver. sic etiā. li. rj.

Absticijs s̄nta potest ferri cōtra absentem qualiter sit procedendum.
vide vbi. s. et in ver. secundo no. li. rj.

Absens debet citari tribus edictis ad hoc vt dicatur citatus. vide
vbi. s. et in ver. licet enim. li. rj.

Actio. Actiones et iura transeunt in fiscum ex publicatio
ne nō tamen instantia iudicij. vide. s. de cōue. fil. debi.
l. inter. in ver. item no. li. r.

Actio ad exhibendū an cōpetat pro rebus immobilibus vide in
l. j. in ver. seruo nota. s. quādo et qui. quar. pars. li. r.

Que actio def cōtra rapientē res nauicularioꝝ tā ad persecutiōē
rei q̄ pene vide in. l. ab bis. in ver. item que actio. s. de nauicu. li. rj.

Actio psonalis sequitur personā et nō fundum sed fallit in casu le
gis apud eos. in ver. sequitur ver. s. de debi. ciu. li. rj.

Actio de peculio an detur cōtra dñm ex delicto feni. vide in. l. vni
ca. in ver. item patet. s. de sol. et libe. li. rj.

**Si ex eodem facto descendit actio ciuilis et criminalis an sit ele
ctio actoris quam primo velit intētare.** vide in. l. tam collatores. in. s.
fina. in ver. et sic concludē. s. de re mili.

An actione ciuili intentata ab vno possit ab alio actio criminalis
intentari. vide vbi. s. in ver. item quero. li. rj.

Accusatio. Nemo accusat q̄ se excusat vt. l. nulla ma
cula. in ver. et alle. s. de dela. li. r.

**An accusatus de homicidio: vt ego me excusando dico q̄ non occi
di sed titius occidit: an videat accusare titium:** vide. s. li. r.

**Accusare vel defendere non videtur q̄ cōtra aliquem p aliquo de
fensionem assumit vt. l. ex varia. in ver. accusare. s. de dela. li. r.**

**Accusatio deferendi est quedā actio popularis: vnde non d̄ p̄rie
criminaliter agis: ex actioe populari.** vide vbi. s. et i. ver. et no. q. li. r.

Nota q̄ sunt illi q̄ p̄hibent accusare vt. l. seruū. i. p̄n. s. de dela. li. r.

Que pena imponatur seruo vel famulo accusanti dñm suum. no. i.
l. seruū. in ver. que autem. s. de delato. li. r.

**Accusatione criminali pendente si aliquē a qb' remouet ille talis
accusatus.** vide in. l. eos. in ver. et sic patet. s. de reis postula. lib. rj.

**Accusatus de crimine interim repellitur ab honore s̄ quid si non
accusatur sed cōtra eum excipitur vel de crimine denunciatur vel inq̄
ritur.** vide vbi. s. in ver. sed quero. li. rj.

**Accusatus de crimine vult dimittere alium in carcere, loco sui an
possit.** vide in. l. quoties. in ver. quero pone. s. de digni. li. rj.

Actus. Cui actus potest frabi ad duo diuersa magis in
tuenmur q̄ p̄dest q̄ obest: vide in. l. cum allega. s. d̄
castren. pecu. lib. rj.

Acta. Acta cause instruit et demonstrat iustitiā vel iniustitiā
vt no. in. l. monendc. in ver. vlti. no. s. de delato. li. r.

An acta facta in vno iudicio faciant fidē in alio. vide in. l. eos q. in
ver. et quādo. s. de fabu. li. rj.

**An acta facta p illū qui credebatur fore notarius cū nō esset valeant
vide in. l. accuarios. in ver. Item ibi. s. de nume.**

**Acta gesta a non suo iudice sunt irrita ipso iure vt. l. in bis. in ver.
fi. s. de diner. offi. li. rj.**

Addictio in diē. Ad dictio in diem an habeat lo
cum in venditione aliarū ciuitatis
et quid sit addictio. vide in. l. si sine. s. de venden. re. ciu. li. rj.

Addictio in diem an habeat locū in locatione rerū ciuitatis. vide
in. l. quis. in pun. s. de venden. re. ciu. li. rj.

Administratio. Administratores rerum fiscalium
sue priuatarum quomodo et quali
ter conueniatur vide latius istam materiam. s. de conue. fil. debito. l.
quoniam. in ver. et pro declaratione. li. r.

Administratores pnt simul esse p̄f et fili: nec curat p̄fia p̄tas. et q̄liter

teneat p̄f si filius assumit administrationē. vide vbi. s. in v. itē no. li. r.

**Administrator vendens rem fisci volens cedere actionem fisco con
tra emptorem non debet audi. nā primo debet soluere fisco de sum
ma. vide vbi. s. in. l. bi qui. in ver. j. li. r.**

**Administrator fisci nō potest pecuniā fiscalē fenere: sec' ad ministra
tor minoris q̄ potest de iure ciuili. vide. s. de his q̄ ex publicis. l. i. li. r.**

**Administrator vel eractor seu tutor an possit liquidū debitum re
mittere vide in. l. oēs. in ver. Item limita. s. de anno. li. r.**

**Administrator an possit p̄iudicare fisco per moriam vel als. vide
vbi. s. et in ver. item potest. lib. r.**

Administrator reipublice an possit alienare sine cōsensu. vide i. l.
rem. in ver. item administrator. s. de iure reipu. li. rj.

**Administrator ecclesie an possit sine speciali mandato petere resti
tutionem in integrum.** vide vbi. s. et in ver. administrator. li. rj.

**Administratores reipublice non possunt remouere emphyteotaz
de fundo vectigali siue emphyteotico: vide in. l. fundum. s. de admini
stra. reipubli. li. rj.**

**Administrator reipu. p legato relicto si non erigat satisfationem
ab herede et interim heres efficitur non soluendo ipse tenetur ad in
teresse reipu. vt illi actione negotiorum gestorum vt colligitur in. l. con
tra. in ver. debet enim. s. de admini. reipubli. li. rj.**

**Administrator reipu. cogit resarcire de suo si reipu. patitur aliq̄
damnū ppter sui negligentiam vide vbi. s. in ver. nota ergo. li. rj.**

**Officium administratorum reipu. quale sit et circa quod versetur.
vide vbi. s. et in ver. item nota in hoc. li. rj.**

**Administratores a quibus creantur et quam satisfationem p̄sta
bunt vide vbi. s. in ver. et creatur. li. rj.**

**Que differētia est inter administrantē officia publicū et adminis
tra tam tutelam.** vide in. l. bi qui. in ver. est tñ. s. de periculo nōfator. li. rj.

**Queritur vnus ex administratoribus reipu. mutauit pecuniā sub
vluris quā postea erigere nō potuit: qualiter sit ipse cōueniendus et
eius heres et an possit agi contra possessorem bonoꝝ debitoris.** vide i
l. cum te. in ver. si ergo. s. quo quis ordine cōue. li. rj.

**Administratio officij publici nō trāsit ad heredē sicut nec tutorum et
curator. vide in. l. et si. in ver. seruo no. s. quo q̄s ordi. cōue. lib. rj.**

**An dānum cōtingens post mortem vnius administratoris doloꝝ
culpa aliorum noceat heredibus defuncti.** vide vbi. s. li. rj.

**Administratio reipu. si duobus p̄ diuisio fuerit inuncta quillo
bet cōueniendus est vide in. l. quoties. s. quo quis ordine. li. rj.**

**Administratio reipu. quando est concessa pluribus administra
toribus quomodo et qualiter teneantur et qualiter sit inter eos diuisi
o et collige. s. in. l. quoties. lib. rj.**

**Queritur an coispo q̄ conceditur officij publicum vel tutela plu
ribus intelligatur concessa administratio insolidum tāq̄ duo rei de
bendi vide vbi. s. et in ver. sed quero. li. rj.**

**Administratio diuisa inter magistrat' vn' nō cōuenit p̄ adminis
tratione alteri' nisi demū in subsidij vide in. l. cū te. s. q̄s ordine. li. rj.**

Adherens. Adheres q̄s dicitur esse vide in. l. ne casu. in ver.
item no. s. de discussoꝝibus. et isti etiā appel
lantur complices et sequaces vt in. c. et parte. de fo. compe.

Adulterium. An ex perseverantia adulteri cū adul
tera dicitur solū vnū adulter in per tempo
ra continuatum an vero plura adulteria et sic pro pluribus: an p̄vno
veniat puniendus. vide in. l. curiales. s. de decu. li. rj.

Aduocatus. Aduocatus causari an possit esse illitera
tus. vide in. l. expertes. s. de decu. li. rj.

Aduocatus an debet officium tabellionatus exercere. Sic vt in. l.
vniuersos. in ver. item no. s. de decurio. li. r.

**Aduocatus si fuerit impedit' an debeat expectari vel alius sub
rogari.** vide. s. in cōtinuatione rubricę: q̄ morbo se excusant. li. r.

Aduocati an possint questionari seu tormentis subijci. vide in. l. li
bertorum. in ver. et ar. s. de digni. li. rj.

Aduocatus quis non potest esse nisi sit xpianus. vide in. l. probato
rias. in ver. sic non potest. s. de di. offi. li. rj.

Ager. Agrū tributarium sterilem et desertum quilibet siue
sit vicinus: siue non potest sua propria autoritate occu
pare et colere et dominus qui deseruit potest intra biennium non vl
tra recuperare: restitatis expensis culture. vt. l. qui agros. s. de omni
agro deserto. lib. rj.

Aliud est agrum derelinquere aliud est deserere. vide vbi. s. et i. ver
fi. et nota q. li. rj.

**Agri limitanei semel militibus assignati debent esse in eorum cul
tura et arbitrio. et qui dicantur esse agri limitanei.** vide in. l. agens. s.
de fundis limitropbis. li. rj.

**Occupans agros limitancos militib' assignatos nullo tpe prescri
bit quin restituere teneatur.** vide vbi. s. in ver. secundo no. li. rj.

**Agri limitosum tenēs et restitens eū restituere militib' quib' fue
rat assignatus qualiter puniat.** vide vbi. s. in ver. tertio nota. li. rj.

Agricola. Agricola est nomē giale et sumit p̄ oi colens
te terrā vide in. l. j. s. de agri. et cens. lib. rj.

**Agricole a quibus muneribus extraordinarijs excusantur: et de eo
rum priuilegijs vide in. l. j. s. alle. et in ver. no. ergo bic. lib. rj.**

Repertorium Joannis de Platea

Agricole habent de iure in multis casibus immunitatem: et alia plura beneficia: que collige vt ibi. s. z in ver. habent etiam. li. xj.

Agricola qui laborat per substitutum nunquid habeat immunitatem vide vbi. s. in ver. sed quid. li. xj.

Agētes in rebus. **Agētes** in rebus qui dicantur esse et quale sit eorum officium. vide in continuatione rubricę. s. de agentibus in rebus. li. xij.

Locū alicui mortui er agētib? in rebus nō dōz aliq̄s ali? de nūero agentū inuadere vel occupare vide in. l. nullus. s. de agē. in reb. li. xij.

De agentibus in reb? quot sunt gradus et quot sunt in quolibet gradu. vide in. l. matriculam. s. e. ti. li. xij.

Agētes in rebus z eoz serui vroz z liberti siue agant p se vel p procuratorem habent pzinilegium circa spozitales exolouendas. vt. l. hac saluberrima. s. de agen. in rebus. li. xij.

Agētes in rebus etiam si honoraria dignitate senatoria fulgeant sunt corā eoz pncipe cōueniendi vt. l. o. s. de pncipibus. li. xij.

Pncipes agentium in rebus dignitate proconsulari decorātur. vt. l. proconsularijs. s. de pncipi. agen. in re. li. xij.

Alchimista. **Alchimiste** an cōmittāt falsum z au lici te possint facere aurū artificiale. vide in. l. vnica in ver. quero incidenter. s. de argenti pncio. li. x.

Alchimista. an talis scia sit scia pietatis vel quid. vide vbi. s. li. x.

Alienatio. **Alienatio** an talis scia sit scia pietatis vel quid. vide vbi. s. li. x.

Quādo phibet a lege alienatio phibet etiā pignozatio z i emphy teosim datio. vide i. l. quē ad modū in v. s. nā vbi. de agri. z cens. li. xj.

An prohibita alienatione censeatur prohibita heredis institutio vide vbi. s. in ver. tertio quero. li. xj.

An propter famem possit quis alienare rem prohibitas. vide vbi s. in ver. quinto quero. li. xj.

An prohibita re nō alienari possit in ecclesiam transferri. vide vbi s. z in ver. z ex hoc. li. xj.

Alienatio oim bonoz psumit facta in fraudes creditorum multis modis z per Bar. in. l. post cōtractū. ff. de dona. z p Joan. de Platea in. l. cam facultates in ver. j. s. de his qui nume. liberorū. lib. x.

An filiusfamilias possit sine consensu p̄is alienare res peculij castrens z q̄. i. z qd de reb? alioz peculioz. vid. l. l. s. de castre. pec. li. xij.

De alienatione facta p debitorē in fraudem creditorum futurorū quō z qualiter reuocatur vide in. l. si prius in ver. q̄. s. de in. si. li. x.

Alternatiua. **Alternatiua** cōcessio de eo quod est melius et nobilius. vide i. l. si q̄s p̄ime. in ver. s. nota. s. de castrensianis. li. xij.

Alternatiua quid sit z cuius sit electio in alternatiuis contractibus z gratijs z alijs rebus. vide vbi. s. li. xij.

Ambasatoz. **Ambasatoz** si capiatur a latronibus vel inimicis sua culpa vel negligentia qd p tempore captiuitatis nō debet habere salarium nec debent ei dāna refici vt. l. stipendia. in ver. s. de re mili. li. xij.

Ambasatores q aliqd agūt vltra q̄ habuerūt in mandatis etiā si hñ gerūt sunt puniēdi vt. no. in. l. seruū. in ver. s. nota. de delato. li. x.

Ambasatoz ad pncipem non ante debet discedere neqz redire q̄ habeat licentiam a p̄side in eundo z redeundo a pncipe als puni tur vide in. l. si quis. s. de decuri. li. x.

Ambasatores quoties mittēdi sunt a ciuitatibus erigit cōsensus maioris partis illoz de cōsilio. vide in. l. si qd. in ver. s. de lega. li. x.

Ambasatoz non credit sine literis sue ambasate. vide i. l. palatis nos. in ver. z no. ter. s. de col. fun. li. xj.

Ambitio. **Ambitio** quod ambitiose factum est nō tenet vt. l. oz dnis. s. de decre. decuri. li. x.

Ambitiosa decreta dicuntur que ex cupiditate ambitus. i. honoris potius q̄ zelo iustitie facta sunt: z vnde dicatur. vide vbi. s. lib. x.

Ambitiosa electio dicitur que fit piece z pretio z non meritis per lone. vide vbi. s. li. x.

Annotatio. **Annotatio** bonorum in cā criminali cōtra absentē quādo lis nō est cōtestata et reo intra annū venienti z se de crimine purganti recuperabit bona. vide in. l. quoties. in ver. secundo nota. s. de digni. li. xij.

An liceat a tali annotatione bonorum appellare. vide vbi. s. i. in ver. et an. lib. xij.

Annona. **Annona** debentes soluere annonam z tributū vsqz ad quem locū debent asportare. vide in. l. omnes omnino. in ver. z premitte. s. de annons. li. x.

Quid si in loco ad quem debent deferri annone non est susceptoz annonarum ad quē locum debent deferri. vide vbi. s. in ver. si. li. x.

Quid continetur appellatione annone. vide in. l. repetita. s. de ergo. mili. anno. li. xij.

Qui tempore fertilitatis annonā de publico recipere neglexit tempore caritatie ipsam aut eius pretium petere non potest vt. l. nulli. s. de ergo. mili. anno. li. xij.

Angaria. **Angaria** est prestatio opere cuius psona: peran: garia est prestatio opere cum persona et sumptu

proprio. vide in. l. operarum. in ver. z est. s. de canone largitio. vide la tius in. l. j. in ver. si. s. quemadmodum ciuilia. li. x.

Qui sunt qui excusantur ab angarijs z perangarijs. vide in. l. cum ad felicissimum. in ver. z dum glo. s. de quibus mu. ne. liceat.

Annus. **Annus** tempus anni dicitur dilatio z magnum spatium z no. quibus datur annus de iure. vide in. l. quis. in ver. tertio no. s. de decuri.

Annus quantum ad tps navigādi diuiditur solum in duas partes sed stricte z proprie sumēdo diuiditur in quatuor. vide in. l. quoties. in ver. z hic. s. de naufragijs. li. xj.

Antiquoz. **Antiquoz** seu p̄oz doctoratu militiā cōsula: ruz vel alia dignitate debet p̄ferri alteri in eadem dignitate secundario constituto in eundo loquendo sedendo et si. vide in. l. j. s. de consu. ver. z ex hoc. li. xij.

Antiquoz preferuntur in electionibus z in vocibus. vide vbi. s. z in ver. item ibi antiquitus. li. xij.

Appellatio. **Appellatio** nota qd a noiatione facta de aliquo ad munus publicū auctoritate z vtilitate appellari nō dōz vt colligitur in. l. obseruare. in ver. s. no. s. de decuri. li. x.

Appellari an possit a nominatione facta ad munus publicū auctoritate z vtilitate priuatum. vide vbi. s. li. x.

Qui non appellat videtur consentire. sp̄tanea enim omisso appellationis purgat turpitudinem suę. vt. l. non videtur. in ver. et nota q̄ qu. s. de mane. patrimonio. li. x.

Appellari an possit a sniā interlocutoria quando iudex pronunciat se incompetentem iudicem. vide in. l. tam collatozibus. s. fin. i. ver. a tali. s. de re mili. li. xij.

Apocha. **Apocha** facta ab officiali propter defectum aliqui cuius solemnitate nō liberat debitorē tamen operatur vt officialis primo conueniatur z excutiatur. vide. s. de conue. ni. s. debi. l. s. in ver. item no. li. x.

Apocha facta siue liberatio p officialem publicum non nocet fisco nisi concurrentibus causis notatis vbi. s. in ver. item nota. li. x.

Apocha an probet z faciat fidem. vid. q̄ aut est scripta manu debitoris aut creditoris aut tertij. vide. s. de cōueni. s. debi. l. inter char. tulas. in ver. z glo. li. x.

Apocha soluenti datur antipocha recipienti. apocha fit a creditore z datur soluenti. antipocha fit a debitore. vide in continuatione rubricę. s. de apochis publicis. li. x.

An qui habet securitatē vel apocham de soluto z de officio completo licet sit securus vt non compellatur amplius soluere pro se vel aliud officium acceptare cogatur soluere pro alijs non soluentibus vel acceptare idem officium. vide in. l. j. in ver. sic. nunc quero. s. de apo. pub. lib. x.

Aqueductus. **Aqueductus** est duplex publicus et priuatus collige in cōtinuatione rubricę. s. de ductu aque. li. xj.

An dñi p̄diorū per que transeūt aqueductus habeant aliqua priuilegia. z si neglexerint purgare formas per quas transeunt aque de currentes ad ciuitatē an puniantur. vide in. l. j. s. de aquedu. li. xj.

Amēni l. s. de publico aqueductu aquā ad suū fundū ducere: z cōtrafacies pena publicationis illius p̄dij puniatur: nisi faciat. pncipis auctoritate vel longe consuetu dñis cuius non extat memoria. vide in. l. si quis. s. de aquedu. li. xj.

Ille cui cōceditur aquam ducere debet eam ducere per fistulas nō per lapides nisi specialiter sit dictum. vide in. l. eos qui. in ver. sic. item adde. s. de aqueductu. li. xj.

An de publico aqueductu duxit aquam per tempus cuius initij memoria non existit p̄scriptis vt amodo prohiberi non possit. vide in. l. vsum. s. de aquedu. li. xj.

Querit cōcessum est alicui p pncipem vt possit trahere aquā an possit facere molendinum vel aliud edificium ppter qd auferat vsus aque ciuitati. dic q̄ non vide in p̄ori. l. alle. z in ver. si. li. xj.

Quot modis cōstituatur ius aque ducende tam inter viuos q̄ in vltima voluntate. vide in. l. ois. in ter. ibi. s. de aquedu. li. xj.

Aqua. **Aqua** an sit permissum pncipi aquam vendere. z quid de priuato an eadem liceat. vide in. l. ad reparationem. in ver. item no. hic. s. de aquedu. li. xj.

Que dōz seruare ille cui cōcedit aquā ducere de publico fonte z que debent interuenire. vide in. l. si. in ver. nota. s. de ductu aque. li. xj.

Publicis riuus vel fontibus ad aqueductum publicum cōsuetibus non licet priuato aquam ducere als compellatur eum restituere vt. l. decernimus. s. de aqueduc. li. xj.

Fontes ab initio publici vel etiam ab initio priuati: sed ex postfacto publici non debent ad vsum priuatum conuerti vt. l. diligenter. s. de ductu aque. lib. xij.

Nullus oim dōz aquam fluminis polluere: nec audeat equorum sudores seu equos sudatos: neqz p̄anos immūdos lauare in conspectu hominum. vide in. l. cum. s. de re mili. li. xj.

Arbor. **Arbor** obligat ad remouendū arbozem nō liberat p̄matem inscindere. vide. l. j. in ver. no. hic. s. de aqueductu. li. xj.

An domini

Super tribus libris Codicis.

An domini prediorum per que transeant aqueductus possint plantare arbores ex utraque parte aqueductus vsq; ad .xxv. pedes per longum vide vbi. s. in ver. ex tertio dicto. li. xj.

Queritur de arboribus succisa repullulante an intelligatur arbor esse illius in cuius fundo egit radices a principio licet postea alax ex radice in vicini fundum immittis et extensis. vide vbi. s. in v. si. li. xj.

Incidens vendens et emens arbores continentes ripas et aggeres fluminis publici puniatur vt. l. j. s. de cupressis. lib. xj.

Nullus propria auctoritate sine licentia prefecti pretorio potest in loco daphnes cupressos incidere et puniatur vt. l. ij. s. de cupressis. lib. xj.

Queritur quid si incidit solam partem arboris et non totam: vel si incidit geminam arbores an puniatur vide vbi. s. lib. xj.

Ascendentes arbores periculosas ad excutiendos fructus an sint in fames. vide de dignita. l. ne quis. li. xj.

Arbiter. Arbiter non potest multare nisi in compromisso hoc exprimitur vt. no. in. l. ius suum. in ver. simili. l. i. s. de vsuris. si. lib. x.

Arbitrari an quis compellatur. vide in. l. in sacris. in ver. arbitrari. s. de proxi. sacro. scri. lib. xj.

Arbitrator qd est amicus compositor an cogat acceptare et si semel acceptauerit an cogat ferre laudem. vide vbi. s. i. v. ite arbitrator. li. xj.

Arbiter qui est electus a duobus arbitris discordantibus an cogatur acceptare et arbitrari vide vbi. s. in ver. tertius. li. xj.

Archiepiscopus. Archiepiscopus non debet transferri ad episcopatum sed econtra. vide in. l. maioribus. in ver. si. quemadmodum ciuilia. li. x.

Argumentum. Optimum est argumentum ab iniuritate et inonestate que est vitanda vide. s. ne fiscus rem quam. in. l. si. li. x.

Argumentum est validum a nomine sine et vi nominis dicitamen non obstat diffinitio vt no. in. l. omnes. in ver. ite. s. de indi. li. x.

Mo. de argumento a minori ad maius et contra: et qualis sit in eis conclusio vide in. l. manifesti. in v. nota hic glo. s. qui eta. se. ex. lib. xj.

Arma. Memini licet in fine principis arma mouere vide in. l. j. s. vt armorum vsus. lib. xj.

Armorum appellatione an comprehendatur gladius ad sciendum dum panem vel temperandum pennas ad scribendum. vide vbi. s. li. x.

An mercator transiens per prouincias licite possit portare arma vide vbi. s. in ver. item mercator. li. xj.

Quibus est permittum arma portare et cui est permittum dare licentiam arma portandi. vide vbi. s. li. xj.

Quoties est necessarium arma transmitti ad vrbem vel prouinciam qd magister officiorum scribat literas pretorio in quibus significet numerum armorum. vide in. l. nullus. in ver. in. nota. s. de fabri. li. xj.

Potestas potest scribere vicariis et magistratibus municipiorum vt cogat subditos mittere arma vel victualia ad campum gentium armorum vide vbi. s. in ver. item est argumentum. li. xj.

Artetica. Qui arteticam patitur in auribus excusatur a muneribus publicis et personalibus vt. l. in articulo. l. i. s. qui morbo se excusant. li. x.

Artetica dicitur esse morbus qui generatur intra aures taliter qd totum corpus debilitat: et totum auditum tollit. vide vbi. s. in ver. et est. li. x.

Artifex. Queritur an si artifices falsificant vel maculant suas artes an teneantur et puniantur vide in. l. bap. in ver. et banc. l. no. s. de murile. li. xj.

Artifices negotiatores et alie viles persone non possant assumere officia prouincialia nec alias dignitates vt. l. si coarctalis. in ver. si. no. s. de coarcta. li. xj.

Assessor. An debeant assessores de negligentia syndicali videri de no. in. l. iudices. in v. sed qro. s. de anno. lib. x.

Ascriptitius. Ascriptitius colonus qualiter puniatur et si receptans et retinens et qualiter iudex negligens in est remittendo. vide in. l. omnes. in ver. sed qua. s. de agri. lib. xj.

Ascriptitius colonus prohibitus vendi an possit obligari. vide in. l. queadmodum. in ver. si. quero. s. de agri. lib. xj.

Quero nunquid pactum vel stipulatio venditionis ascriptitii sine predicto firmetur iuramento. vide in. l. proxi. in ver. ite. li. xj.

Ascriptitii an possint clericari. dic vt ibi. s. in v. septimo qro. lib. xj.

An possint fieri excoctio sine vel soluta datio creditoribus in istis ascriptitii. vide in. d. l. queadmodum. in ver. vij. lib. xj.

Queritur an dominus possit liberare ascriptitium sine solo vide vbi. s. in ver. si. lib. xj.

Ascriptitii an possint sine solo pferri. vide vbi. s. in v. decimo. li. xj.

Ascriptitii an possint dari in dote sine solo. vide vbi. s. in ver. sed an tales. lib. xj.

Ascriptitius probatur multiplici scriptura vel confessione subsecuto admitticulo solutionis longi temporis. vide in. l. cum scimus. in v. item quero. s. de agri. li. xj.

Ascriptitius fugiens licet sit liber facit furtum sui sicut seruus. et not. in quibus equiparatur seruo: et per qd tempus liberatur: et qualiter prescribit. vide in. l. cum satis. s. de agri. li. xj.

Ascriptitii appellantur membra terrarum et sic censentur res immobiles sicut ipsa terra. vide vbi. s. in ver. in ter. lib. xj.

Ascriptitii an possint testari. vide vbi. s. in ver. nunquid. li. xj.

Auaritia. Auaritia est punienda cum sit mater omnium malorum. vide in. l. vnica. in versicu. tertio not. s. de supereracto. lib. x.

Auaritia appellatur sacra fames. vide vbi. s. vt inquit Vergilius in. vj. eneid. lib. x.

Auaritia etiam dicitur esse idolorum seruitus et alibi dicitur esse cecitas. vt in ca. auaritie cecitas. de electio. li. vj. et no. vbi. s. li. x.

Aurum. Aurum publicum potissime alteri mutuari non potest et est ratio et vide. s. de bis qui ex publicis rationibus. l. si. in ver. si. no. lib. x.

Aurum est nobilissimum inter cetera metalla ideo illud recipies a re publica etiam in suos priuatos vsus conuertens puniatur maiori pena. vide vbi. s. in. d. l. ij. li. x.

Quando quis susceperit aurum publicum qua pena puniatur: et quando suscepit aliam pecuniam vide in. l. sciant omnes. in ver. not. viterius. de bis qui ex publi. lib. x.

Aurum potest solui per equiuales. vide in. l. j. s. de colla. eris. li. x.

Aurum equiuale potest solui pro argento debito. vide vbi. s. lib. x.

Aureus. Decem aurei faciunt seu valent libram argenti et debens. x. aureos potest soluere libram argenti vide in. l. quoties. in ver. patet ergo. s. de suscep. li. x.

Aurei. lxxij. faciunt libram auri. vide vbi. s. ita q. lxxij. solidi faciunt libram auri. lib. x.

Mo. q. vj. solidi sine aurei seu floreni seu ducati legales faciunt seu constituit vnciam et qd vnus aureus legalis est. vj. pars vni de. xij. vnus vnus que duodecim constitunt libram auri. vide vbi. s. li. x.

Aureus vnus valet. xx. libras eris: et aurei florentini bononienses senenses et ianuenes. vij. constitunt vnciam: sic. xcvij. faciunt libram auri. vide vbi. s. lib. x.

Aur. Ista dicitio aut: est disunctiua ad cuius veritatem sufficit alterum esse verum. vide in continuatione. rubrice in ver. et quis. s. de nauicula. lib. xj.

Que differentia sit inter ista aut: vel: seu: siue: quando apponuntur in vltimis voluntatibus. et quando apponuntur in contractibus vide de vbi. s. lib. xj.

Haud: hec dicitio haud: est aduerbiu negatiu: et dicitio aut: est cōiunctio. vide vbi. s. a quibus mu. excusan. in. l. j. in ver. vlt. no. li. x.

Bannire. An eo ipso qd quis in terminum bannimenti offert remaneat obligatus et cogatur emere et similiter fiscus teneatur et vendere si alius non offert meliorem conditionem vide. s. de fide instrumentorum et iure ba. si. l. si tempora. in ver. sed quero. li. x.

Bannimenta. an plura possint fieri videlicet elapso termino pmissi possit fieri secundum. vbi. s. in ver. item quero. li. x.

Bannitus. Bannitus in vna ciuitate intelligit bannitus in alia ciuitate sibi confederata. vide in. l. ne casu. in ver. si. s. de discus. li. x.

An bannitus a rege intelligatur bannitus in omnibus suis ciuitatibus. vide vbi. s. li. x.

An receptans bannitum puniatur. vide in. l. omnes. in versicu. et sic patet. s. de agri. li. xj.

Bannitus est aliquis et postea extractus est de banno an restituat ad honores preteriti temporis. vide latius in. l. cum alle. in ver. et est hec. s. de re mili. lib. xj.

Bannitus qui non potest per se audiri in iudicio agendo si cedat alteri iura sua an ille audiatur. vide in. l. quisquis. in ver. si. item. s. de coarctalibus. lib. xj.

Baro. Si quis teneat partem baronie an censeatur baro ac si teneat caput baronie. vide in. l. omnes. in ver. ite ibi aliquid. s. vt dignitatum ordo. lib. xj.

Bastangarij. Bastangarij sunt macellatores seu vaccarij picipis quasi bestiarum vastatores seu mactatores. vide in continuatione ru. s. de murile. lib. xj.

Bellum. Bellum inducere nemini sine principis auctoritate alis incidit in. l. in. l. mate. solus enim princeps et populus romanus potest bellum inducere. vide in. l. vnica. s. de vsu armorum. lib. xj.

Qui enim possunt bellum inducere. vide vbi. s. in ver. alij. lib. xj.

Papa si mouet bellum imperatori an dicatur bellum iustum. vide vbi. s. in ver. ite. quero. lib. xj.

Quid de istis confederationibus et collegationibus ciuitatum ad inuicem cum dominis an sint iuste. vide vbi. s. in versiculo. quid autem. lib. xj.

Quando bellum est licitum stipendiarius debet habere salariu etiam pro tempore quo fuisse captus. vide vbi. s. in ver. et no. q. lib. xj.

Beneficium. Beneficium principis est latissime interpretandum: vide latius in. l. si. in v. sic. tertio no. s. de bo. va. li. x.

Beneficium principis simpliciter accessus restringit et limitat ne ledat ius

Repertorium Joannis de Platea

recipi. vel alteri⁹ privati vt colligit l. eos. i. v. et not. s. de adu. li. xi.
C. Titius impetrauit a papa preterito prius beneficiu vacas: gai⁹
similiter impetrauit a papa presenti cum clausula anteferri. postea ti-
tius impetrauit ab eodem papa presenti q prima gratia valeret et rema-
neret in sui roboris firmitate. queritur quis preferatur in beneficio
vide in l. sancimus. in vers. item hec lex. s. de consuli. li. xii.
C. An collatio beneficii facta absenti teneat. vide in l. omnes. in ver.
et est ar. s. vt dig. or. ser. li. xii.

Bona. C. Bona delinquentis mortui non publicantur nisi
si vniuersus fuerit condemnatus. vt. l. eorum. in vers. qd.
s. de iure fil. lib. x.

C. Bona dñati ad mortem naturalem vel civilem publicantur et au-
feruntur heredibus iure isto. vide vbi. s. li. x.

C. Bonas falli ppter delictu si sunt publica an res feudales sint pu-
bicare. vide in l. apud. in v. si. n. no. s. de cens. et censu. lib. xi.

C. Apprehensio bonorum delatorum in fisco non possunt de fa-
cto per officiales occupari sine auctoritate superioris. vide in l. probi-
bitum. in ver. no. ergo. s. de iure fil. li. x.

C. Quando omnia bona alicuius transeant in aliquem ex dispositio-
ne legis tunc transeunt in eum omnia debita et credita. vide in l. si. in
ver. item quando. s. de vsu. fil. li. x.

C. An autem hoc ius confiscandi bona vacantia possit per principem
concedi inferiori. Dic vt. l. i. in ver. nunquid. s. de bo. va. li. x.

C. Bona vacantia quot modis dicantur: et cui applicentur. dic vt. d. l.
s. alle. et in ver. quot autem. li. x.

C. Que sunt persone que excludant fisco ab apprehensione bonoru
alicuius tanq vacantia. dic vt in d. s. alle. et in vers. nunc que. li. x.

C. An fisco possit vendicare illa bona sine alia additione hereditatis
an vero debeat prius adiri et postea vendicari. dic vt in supradicta. l. i. et
in ver. secundo quero. li. x.

C. Bona alicuius emphyteote privati vel ecclesie ppter aliquod deli-
ctum sunt publica an dñs vel ecclesia excludat fisco in bonis emphy-
teoticis. dic vt in l. i. in ver. quid. de bo. va. li. x.

C. Bona vxoris tenentur pro viro suo et a primipilari vt colligitur
in l. vxoris. s. de decu. li. x.

C. Bona mariti tenentur et obligantur pro administratione vxoris qu
tunc scdo nupit no reddita rone. vide vbi. s. in ver. sic. lib. x.

C. Bona an publicentur si moriatur anteq codemnetur. vide in l. Leo-
rum. in ver. q bona. s. de iure fil. li. x.

C. Bona alicui⁹ criminosi no auferuntur sibi ante condemnationem
et pot eisdem solui et alis soluere. vide vbi. s. in ver. si autem. li. x.

C. Aliquis delinquens alienauit bona sua an valeat. vide vbi. s. et in
v. item nra. li. x.

C. Queritur reus erat codemnatu et appellauit et pendente appella-
tione decessit an fisco possit occupare bona. vide vbi. s. in ver. si ante.
lib. x.

C. Ante sententiam cause criminales no trahunt ad heredem etiam quo ad
publicationem bonoru nisi in certis casib⁹ no. vbi. s. et in v. no. q. li. x.

C. An quando aliquis se occidit ob crimē possint bona publicari. vi-
de vbi. s. et in v. secundum. li. x.

C. Qui metu criminis de quo bona veniebāt publicanda se occidit no
auferuntur heredibus per fisco nisi accusatione pposita et condem-
natione secuta. vide vbi. s. in vers. fm tertiam. lib. x.

C. Quot requiruntur vt bona eius qui mortem sibi conscia auferan-
tur a fisco. vide vbi. s. et in ver. vt enim. li. x.

C. Bona hodie non publicantur sed applicantur heredibus, nisi in
casibus a iure expressis. vide vbi. s. in ver. predicta. li. x.

Brocardum. C. An quando aliquid conceditur vel p-
hibetur omnia accessoria et consequentia ad
illud videantur concessa vel prohibita. no. in l. i. in ver. et de hoc. s. de bo.
va. lib. x.

C. Brocardu que no profunt singula multa iunant. vide in l. cum sci-
mus. in ver. et sic bene. s. de agri. li. xi.

C. Quis no potest per se nec per alium. vide in l. quisquis. in ver. ite
probatur. s. de coar. li. xii.

Bucella. C. Bucellatus panis dicitur panis azimus. vel
dicitur bis coctus panis qui debet dari militib⁹
vt. l. i. s. de ero. mili. an. in vers. item. li. xii.

C. Bucellatus aliquando accipitur pro latronibus capientibus homi-
nes et ponentib⁹ lignum in ore captiuorum ne valeant exclamare. vide
vbi. s. in ver. item bucellarij. li. xii.

C. Bucellatus panis. vide latius qd fit in l. i. s. de exco. li. xii.

Canonicus. C. Queritur an canonicus in vna
ecclesia possit esse canonicus in alia
vide in l. i. in vers. et sic. s. quemadmodum ciuilia mune-
ra. lib. x.

C. Canonicus q est receptus solo noie et non deseruit diuino officio no
gaudet privilegio collegarij vt. l. qui sub preterito. s. in vers. no. ex pri-
u. s. de collegia. li. xj.

C. Aliquis est receptus in canonicum in aliqua ecclesia vbi est certus
numerus an talis receptus gaudet privilegio aliorum canonicorum
vide in l. i. in ver. item si. s. de collegia. li. xj.

Capere. C. An sit licitum capere propria auctoritate creditor
suum debitorem. vide in l. generali. in versiculo nota
primo. s. de decurio. lib. x.

C. An sit licitum patri vel alijs agnatis senioribus capere filios vel
propinquos. vide vbi. s. in vers. sic etiam. lib. x.

C. Licitum est marito capere vxorem suam cum pro ea habeat interdi-
ctum de vxore. vide vbi. s. et in vers. sic et marito. lib. x.

C. Capere potest dominus etiam si sit copia iudicis seruum suum fu-
gentem. vide vbi. s. in vers. dominus autem. lib. x.

C. Quid de homine qui efficitur per pactum homo meus vel homo
ligius qui iurat in manibus meis et prestat homagium an possit capi.
vide vbi. s. in vers. quid de homine. lib. x.

C. Propter defectum iudicis licitum est alicui propria auctoritate ca-
pere sibi obnoxium non tamen retinendo sed ad iudicē ducendo q qd
tempus pot detineri in domo privati. vide vbi. s. in vers. not. pto. lib. x.

C. An per pactu possit quis se obligare qd possit capi a creditore pro-
pria auctoritate. vide in l. s. alleg. gñali. in vers. facit etia hec. l. lib. x.

Caro. C. An appellatio carnis pñeat lardū et ecotra. vide in
l. repetita. in vers. item p. s. de eroga. mili. anno. lib. xii.

C. Caro veruena seu arietina bene digestina et nutritiua generat bo-
num sanguinem. vide vbi. s. in vers. est enim. lib. xii.

C. Et tribus diebus debet quis stare vna die sine carnibus. vide vbi
s. in vers. si. lib. xii.

Cardinalis. C. Cardinali an credatur etiam si non offi-
dat literas delegationis. dic vt in l. nihil. in
vers. dicant. s. de superindicto. lib. x.

C. De numero cardinalium dicitur esse papa: et ideo vocat eos fratres
vt. l. ius. in vers. et similiter. s. de digni. lib. x.

Carcer. C. An permittatur alicui privato tenere aliquem in
carcere privato: et si aliqua pena puniatur. vide in l.
omnes. in vers. et alleg. s. de coar. lib. xii.

C. Semina incarcerationi no debet vt. l. qm. et in aut. nouo iure. C. de custo.
reo. vide in l. nemo. in vers. in ter. s. de exco. tributorum. fallit
et vide in d. l. nemo. et in vers. et intellige. lib. x.

C. Carcer est duplex scilicet carcer pene et carcer custodie vt in allega. l.
nemo. in vers. et hoc. lib. x.

C. An autem carcer de iure ciuili inuentus sit ad penam vel ad custo-
diam. vide vbi. s. et in vers. sequitur. lib. x.

C. An seruus possit damnari ad perpetuum carcerem. vide vbi. s. in
vers. si. lib. x.

C. An de iure ciuili homo liber possit ad tempus vel in perpetuum in
carcerari et quid de iure canonico: not. vbi. s. et in vers. ad tempus. et in
vers. de iure vero. lib. x.

C. An officialis carcerans alio loco q publico teneat crimine pñati
carceris sicut priuatus. vide in alle. l. nemo. et in vers. sed nisi quid. li. x.

C. An valeat pactum factu vt quis possit incarcerationi in carcere publi-
co si no soluerit in termino vide in l. s. allega. nemo. in versiculo solu-
tio. in fine libro. xii.

C. An qui non potest torqueri possit incarcerationi. vide in alle. l. nemo.
et in vers. vltimo quero. lib. x.

C. Si quis longo tempore stetit in carcere post delictum an illa sit ius-
ta causa pena alleuanda vide in l. si q. in vers. qd aut. s. de com. li. xii.

Castrum. C. Castrum edificatur in comitatu ad cuius ex-
pensam conferunt comitatui et ppter hoc ipso
collectam quis plus debeat soluere vel remori vel viciniore. dic vt in
l. omnes omnino. in vers. et est hic. s. de annonis. lib. x.

C. Castrum seu villa regitur lege et consuetudine ciuitatis sub qua est
et vide in l. si. in vers. item not. hic. s. de exco. tribu. lib. x.

C. Aliquis cōcedit castrum an videatur concedere iurisdictiones vide
in l. quecumq. in vers. et facit. s. de fund. limitro. lib. xj.

Casus. C. Casus fortuitos quando sufficiat eos probare per
testes et quando per iuramentum. vide in l. quamuis.
in vers. sed in his. s. de naufra. lib. xj.

C. Casus fortuitos quis debet probare aduenisse vel ipse creditor
vel debitor. vide in l. quoties. in vers. secundo infertur. cum vers. sic.
seq. s. de naufrag. lib. xj.

C. Casus speciales an sint trahendi ad consequentiam. vide in l. cum
et sola. in vers. et bis. s. de primipilo. lib. xii.

Causa. C. Favorabilior est causa illius qui certat de damno vi-
tando quam illius qui certat de lucro. vide in l. i. in ver-
sic. item not. hic. s. de pe. fil. lib. x.

C. An causa requiratur in sententia. dic per bart. in l. si. ignominie.
ff. de infami. et vide s. de apoc. pub. in l. i. in vers. item an causa. lib. x.

C. Causa an requiratur in speciali mandato. vide vbi. s. et per Bar. in
l. illud. si talis. ff. de mino. lib. x.

C. An causa condemnationis vel absolutionis sit in sententia inseren-
da vide in l. per banc. in vers. idem. s. de name. lib. xii.

C. An quibus casibus causa est inserenda in sententia. vide vbi. s. et in
vers. iij. lib. xii.

Cecitas. C. Cecitas superveniens non remouet a dignitate
iam habita. et int. l. l. de cecitate vtriusq. luminis
quia vnius tantum oculi non nocet. vide in l. infamia. in vers. ite sicut
not. s. de

Super tribus libris Codicis.

no. s. de decu. li. r.

Cecitas excusat a muneribus personalibus non autem patrimonialibus. vide vbi. s. in versu. item cecitas li. r.

Cecitas an remoueat a magistratu iam suscepto. dic qd non licet impediat a sumendo. vide vbi. s. in ver. item cecitas li. r.

Cecitas remouet que a postulatione et a tutela. vide vbi. s. li. r.

Cecitas an impediat condere testamentum. vide in alleg. l. infamia. in versu. similiter. li. r.

Cecus iaciens iaculum et hominem occidens an censetur esse reus homicidii. vide vbi. s. in ver. si. li. r.

Cecus utroque lumine habet excusationem a muneribus publicis et a collectis personalibus. vide in l. s. qui morbo se excu. li. r.

Cecus a quibus excusetur et remoueat et qualiter pbeat. vide vbi. s. li. r.

Census. **C**n constitutione censitorum erigitur scriptura. vide in l. coloni. s. in quibus causis. li. r.

Cn dñs possit vendere censum cum predio. vide vbi. s. in ver. et no. ter. li. r.

Census licet sit liber tamē equiparatur seruo quo ad quid. vide vbi. s. in ver. patet etiam. li. r.

Census an possit intrare ecclesiam. i. religionem et habitum assumere et clericari. vide vbi. s. in ver. item an possit. li. r.

Census an possit testari. dic qd sic inter suos. vide vbi. s. in versu. item an. li. r.

Census an possit esse in iudicio contra dominum. vide vbi. s. in vñ. ultimo no. li. r.

Cuo sunt dñs honorum censiti. vide vbi. s. in ver. et ex predictis. li. r.

Cessio. **C**n cedens bonis debeat omnibus vestibus denudari. vide s. de re mi. in l. cū supra. in ver. et ppter hoc. li. r.

Ciuitates non succedunt in bonis vacantibus. vt in l. scire debet. in versu. deinde not. s. de iho. va. li. r.

Ciuitates que habent ex consuetudine vel privilegio ad postulationem non concessio vel quibus simpliciter concessa sunt regalia possunt cōfiscare bona vacantia et bona ex delictis cōfiscanda. vide iatus in v. l. s. alle. et in ver. stat ergo. li. r.

Ciuitas et patria idem importat vt qd obliget ad munera appellatione vni? sicuti appellatio alteri? vide in l. si patria. s. de iho. va. li. r.

C defectus vnus ciuitatis supplet per aliam sibi viciniorum. vide in l. cum. in versu. item est ar. s. de nauicu. li. r.

Ciuitas vna o3 deferre auxilium alteri. vide vbi. s. in v. et sic not. li. r.

Ciuitas contrabens. cū priuatis an habeat bona obligata debitoris sicuti habet fiscus. et an possit agere contra possessores bonorum debitoris. vide in l. apud. in ver. et sic. s. de debi. ciui. li. r.

Ciuitas alexandrina denominata ab alexandro magno fuit multum ditata ab imperatore vnde multa sibi privilegia contulit. vide in l. vnica. s. de frumento alexan. li. r.

Cadelius est et honorabilis que esse mediocrem eum vnus nobilis ciuitatis: magis honorari debet: qd esse maiorem eum vnus modice ciuitatis. vide vbi. s. in ver. erat enim. li. r.

Ciuitates alie qd romana habent loco priuatozum. vide in cōtinuatione rubrice. s. de iure respu.

Ciuitas que habet loco priuati potest facere statutum qd habeat tacitam hypothecam in bonis debitoris. vide in l. an res. in ver. sed nunquid. s. de iure respublice. li. r.

Ciuitas constantinopolitana gaudet eisdem privilegiis quibus et roma. vt. l. vbi. s. de priu. vbi. s. li. r.

Ciuitas romana habet multa privilegia que vide vbi. s. in ver. privilegia. li. r.

Cue autem dicat esse ciuitas metropolitana. vide in l. vnica. in versu. que autem. s. de metropo. verito. li. r.

Ciuitas quomodo et qualiter constituat. vide in l. s. alleg. in versu. item qualiter. li. r.

Cepiscopi bene possunt constitui in alio loco qd in ciuitatibus. vide vbi. s. et in ver. episcopi autem. li. r.

Cn due ciuitates possunt esse in eadē prouincia. vide vbi. s. in ver. no. ex hoc. li. r.

Ciuitas quam iurisdictionem habeat. vide vbi. s. et in ver. fin. li. r.

Ciuitates et ecclesie an equiparentur minori quo ad restitutiones. vide in l. rem. in ver. et intelligitur. s. de iure respu. li. r.

Ciuitas qd facit sū sua statuta per presidem non renouat. vide in l. si secundam. s. de iure respu.

Ciuis. **C**si aliquis est de nono factus ciuis vel incola vbiis romae an sit sibi aliquid de nono imponendum: vel an gaudeat eisdem privilegiis quibus gaudet alij ciues. vide in l. nulli. s. de priu. incoz. li. r.

Cn privilegium concessum ciuibus alicuius ciuitatis extendat ad ciues de nono factos et vide quomodo et qualiter efficit quis ciuis alicuius ciuitatis in predicta. l. alle. li. r.

Ciuis romanus non potest ire ad habitandum alibi et si vadat retrahitur. vide vbi. s. et in ver. item no. hie. li. r.

Caliquis expositus est an sit ciuis de patre et matre vbi natus est vt de loco vbi expositus est. vide in l. ciues. ver. si. s. de inco. li. r.

Cuatuor ciues faciunt scilicet origo: manumissio: electio: et adoptio.

vt. l. ciues. in ver. ciuem ergo. s. de inco. li. r.

Corigo propria vel paterna non materna faciunt ciuem: que autem origo sit potentior. vide vbi. s. in versu. et dic. cum ver. seq. li. r.

Cuocitur si aliquis eligat ad aliquam dignitatem vel honorem in aliqua ciuitate an efficiat illius ciuis. dic qd sic vt. l. ciues. in versu. item dic. s. de inco. li. r.

Citates ciuitatum donec sunt in officio et milites ac scholares dicuntur esse ciues illius ciuitatis. vide vbi. s. in ver. ex qua no. li. r.

Ciuis enim dicitur fieri per adoptionem et arrogationem illius ciuitatis arrogantis. vide vbi. s. in ver. sequitur. li. r.

Citatio. **C**n quando quis vult agere contra ciuitatem sine republicam sufficiat citare syndicum. vide in l. s. in ver. sed quero. s. de iure respu. li. r.

Cuomodo et qualiter sit citanda vniuersitas vel collegium. vide vbi. s. in ver. et de hoc. li. r.

Cuocitur si a principio comparuit syndicus cum legitimo syndicato an in aliis citationibus postea faciendis debeat citari ad ministratorem vel syndicum. vide vbi. s. et in ver. sed quid. li. r.

Citatio potest fieri per edicta que est melior et clarior ea que fit per vocem preconis. vide in l. iocorum. in versu. et no. hic. s. de omni agro deserto. li. r.

Cuis enim facit citationem per edicta vide vbi. s. in ver. citationes autem. li. r.

Cn per citationem perpetue iurisdictionis in iudicis. vide in l. tam colatores. in s. si. in ver. allegatur. s. de re mili. li. r.

Citatio dicitur esse sententia interlocutoria et iudex potest aliquando citare per nuncium vel epistolam. vide in l. sacris. in versu. scdo not. s. de priu. sacro. scri. li. r.

Citatus si est aliquis personaliter et malitiose se absentat an poterit contra eum sententia ferri. vide in l. si apparitor. in versu. quid autem. supra de coar. li. r.

Citatus est aliquis contumax in processu an sit citandus postea ad sententiam. vide vbi. s. et in ver. item quid. lib. r.

Citatus est aliquis vt debeat comparere in toto processu et ad totam causam an debeat amplius requiri ad sententiam. vide vbi. s. et in vñ. sed quid. li. r.

Cuid de citatione conditionali. vide vbi. s. et in vñ. ista autem. li. r.

Clericus. **C**n bona propria clericorum sine exemptione ab omni contributione munerum sicut ecclesie. vide in l. si diuina. in versu. sed nunquid. s. de exacto.

Cn credis clerico peregrino de sua ordinatione sine literis commendatitibus sui episcopi. vide in l. si quis. in ver. sic etiam. s. de decu.

Clericus licet consequatur aliam dignitatem non propterea erimitur a iurisdictione sui episcopi. vide in l. curiales. s. de decu.

Csi reperiat aliquis in habitu et tonsura presumpsit atqz dignoscitur clericus vt colligitur in l. stigmata. s. de fabri. li. r.

Cn quis possit capere clericum suum debitorem fugientem vel in delicto repertum sine pena excommunicationis. vide iatus in l. vnica. in versu. et hoc tenet. s. nulli licere in frenis. lib. r.

Clericus post fructus perceptos prebende decessit an illos transmittat ad heredes sicut fructuarius. vide in l. j. in ver. et inducit. supra de anno. ciui. li. r.

Clericus renunciat prebende sue fructibus iam maturis et alius est subrogatus loco eius ad que debent pertinere fructus vtrū ad renunciantem an ad subrogatum. vide in priori. l. alle. in ver. item quid.

Clericus an gaudeat privilegio clericali et realibus actionibus vide in l. viros. in ver. et propter hoc. s. de pala.

Clericus si delinquit cuius bona veniant publicanda cui applicabuntur bona mobilia et cui immobilia. vide in l. de cubiculis. in ver. si clericus delinquit. s. de priu. eo. qui. li. r.

Clericus qui abutitur suo privilegio et officio an amittat privilegium vide in l. veterani. in ver. si. s. de veteranis. li. r.

Clam. **C**n quando dicat clam fieri. et dicitur quando fit per mortem qd non possit peruenire in noticiam eius cuius interest. vide s. de bis qui ex publicis. l. sciant omnes. in versu. item dicitur. lib. r.

Cn et quando plus puniatur faciens clam qd palam. vide vbi. s. et in versu. et an. li. r.

Clandestina electio non valet neqz clandestina desponsatio. vide in l. si ei qui. in versu. j. s. de delato. li. r.

Clandestinus actus dicitur tribus modis. et vide vbi. s. li. r.

Colonus. **C**uot sunt genera colonorum collige. s. in cōtinuatione rubrice de agri. et censu. li. r.

Cuis non potest alienare predium abiqz colonis predio insistentibus sed quid si iste colonus sit negligens an possit alienari sine predio. vide in l. si quis. in ver. quid autem. s. de agri. et censu. li. r.

Colonus an possit discedere si terra sit infertilis. vide vbi. s. in ver. fina. li. r.

Colonus partiaris vel qui numeris colit an cogat soluere noie tributi vel collecte. vide in l. si penes. in v. ite est ar. s. de agri. et censu. li. r.

Colonus qui conuenit pro mercede soluere certam quantitatem fructuum non potest compelli vt soluat pecuniam. vide in l. domini.

Repertorium Joannis de Platea

§. de agri. z. cens. li. xj.

Coloni in alia provincia fugientes sunt per presides provinciarum ad sua predia reducendi. vide in. l. omnes. §. de agri. li. xj.

Coloni originarii vel censiti non possunt ab alijs solo alienari sed contra bene potest alienari predium sine colono ut colligit in. l. quemadmodum. §. de agri. li. xj.

Coloni prohibiti vendi an possint permutari vel in emphyteosim dari. vide vbi. §. in ver. sed quero. lib. xj.

Colonus originarius terram deferens nullo privilegio vel dignitate se tue. sed an princeps possit ipsum liberare. vide in. l. originarios. §. de agri. z. cens. li. xj.

Colonorum sex sunt species colonarie conditioni restricti. vide in. l. is qui. in ver. z. sic patet. §. de agri. z. cen. li. xj.

Colonus simplex mancipis fundorum patrimonialium libertatem prestare non potest: si presiterit reuocari. vide in. l. libertatis. §. de manci. z. colo. li. xj.

Coloni ascriptici fundorum patrimonialium ad aliquam militiam conuolantes reuocantur. vide in. l. super. §. priori. ti. li. xj.

Coloni fugitiui patrimoniales non obstantibus stipendijs qualiter reuocantur. vide in. l. §. de fugi. colo. li. xj.

Colonus patrimonialem sollicitans ad fugam qua pena puniatur. vide in. l. quisquis. §. de fugi. colo. li. xj.

Collegium qui intrat vni collegii z illius munera non exerceat non effugit munera alterius collegii in quo prius erat z de extrahi. vide in. l. §. de collegiatis. lib. xj.

Si in aliquo collegio sunt certi numero z alij reperiantur ultra numerum taxatum non gaudebunt privilegio illius collegii sed de corpore collegii sunt tales supernumerati eximendi. vide vbi. §. z in ver. in secundo dicto. li. xj.

Qui est in aliquo collegio seculari vel ecclesiastico z non deseruit nec illam artem exerceat non gaudet privilegio collegii sed inde remoueri debet. vide vbi. §. in ver. no. ex. primo. li. xj.

Quando vnus de vno collegio intrat ca. enitandi munera z onera primi collegii ad que erat obligatus non gaudet privilegio secundi collegii sed inde debet retrahi z ad primum reduci. vide vbi. §. z in ver. item no. bic. li. xj.

Queritur an vnus de collegio copozatorum possit alteri vendere certam chartam suam. id est locum suum: z cui vendi potest. vide vbi. §. z in ver. sexto nota. li. xj.

An emens locum alicuius que habet in aliquo corpore vel collegio vtatur iure illius z amodo dicat esse de collegio z corpore. vide vbi. §. in ver. z est arg. li. xj.

Quando vnus de collegio vno remouet vel morit z loco eius alius subrogatur an subrogatio debeat fieri de consilio z voluntate eorum qui presunt collegio. vide vbi. §. in ver. quarto no. li. xj.

Collegium seu vniuersitas an possit facere syndici sine consensu rectoris. vide in. l. quoties. in ver. nunquid aut. §. de legationibus. lib. xj.

Collegium qualiter delinquit z qualiter puniatur. vide in. l. fabrices. in ver. qualiter. §. de decu. lib. xj.

An quis possit in duobus collegijs sociari. vide in. l. §. in versic. ille ergo. §. quemadmodum ciuilia. li. xj.

Collecta queritur rusticus discedens de vna villa ante impostam vel indictam collectam an teneat ad eam sed quid an teneat pro collectis impostis in villa ad quam vadit. vide in. l. §. in ver. z fa. §. de inco. li. xj.

An creatus de nouo ciuis teneat ad collectam pro antiquis debitis. vide in. l. prouidendum. in ver. item creatus. §. de decu. li. xj.

Collecte que dicantur z pro quibus rebus exoluantur. vide in. l. continuatione rubice. §. de an. z tri. in ver. collecte. li. xj.

Bononiensis habet possessores in territorio mutine poterit ne ibi collectari pro illis. vide in. l. indictiones. ver. si ergo. §. de anno. z tri. li. xj.

An debeat quis collectari in duobus locis. vide vbi. §. in versic. sed nonne. lib. xj.

Collecta qualiter imponatur. vide vbi. §. no. z in v. ite qualiter. li. xj.

Collecta qualiter fit z de quibus rebus: z quibus presentibus. vide vbi. §. z in ver. item pro ista. li. xj.

Qui sunt qui excusant ab ista collecta. vide vbi. §. z in versic. fina. li. xj.

Collecta an debeat solui per capita vel per quantitatem z estimationem patrimonij. vide in. l. §. in ver. quinto nota. §. de apochis pu. li. xj.

Collecte an sint muneris ordinarij vel extraordinarij. vide in. l. muneris. in ver. quid autem. §. de vaca. mu. pu. li. xj.

An possit imponi prelati collecta in aduentu principis vel regis z alia onera pro necessarijs principi. vide in. l. cum ad. in versic. z per banc. §. de quibus muneribus liceat. li. xj.

Condemnare Condemnatus pro combustione domus priuate cui primo satisfaciatur. vide in. l. §. in ver. item vbi quis. §. de pe. ff. li. xj.

Condemnatus est aliquis in mille libras: quas si non soluit intra dies amputet sibi pes: si non soluit in termino querit an siscus possit vti remedio reali. vide in. l. nemo. in versic. ex quo etia. §. de exacto. li. xj.

Quantum tempus det condemato in duplum qui plus erigit ad illud soluendum. vide in. l. vnica. §. de supererac. tri. li. xj.

An condematus ciuilitate in duplum possit etiam criminaliter puniri. vide vbi. §. z in ver. sed nunquid. li. xj.

An possit quis condemnari pro futuro tpe ad non erigendum zc. vide in. l. quisquis. in ver. item no. bic. §. in quibus causis coloni. li. xj.

Condemnari an quis possit de crimine post mortem z de publicatione bonorum damnatorum vide in. l. eorum. §. de iure fisci. li. xj. z supra in verbo bona.

Combustio dans operam barbaris vt romanos deprendunt vel predam factam cum eis viuens vnus comburitur. vide in. l. §. quis. §. de re mili. li. xj.

Comburi etiam debet ille qui dat operam quo ad alias ciuitates: z etiam debent comburi districtuales iuderi qui diuidunt predam cum aggressoribus viarum. vide vbi. §. in ver. z idem. li. xj.

Mo. plures casus in quibus imponitur pena flammaram seu combustionis. vide vbi. §. in ver. z no. bic. li. xj.

Conducere An conducens equos ad vecturam z eis imponens valisias ponderantes vltra debitum z solitum modum teneatur de omni damno z deterioracione de quo vide in. l. vnica. §. ne quid oneri publico. li. xj.

Conductor an teneatur qui equum deteriorat percutiendo cum lignis vel fastibus. dic q sic. sed secus si calcaribus vel flagellis. vide vbi. §. li. xj.

Conducens equum an teneat si sibi non det sufficiens pabulum et consueta prebendam bladorum. vide vbi. §. li. xj.

Conductor non debet expelli de conductione donec soluit vectigal. vide in. l. fundum. §. de administ. repu. li. xj.

Conductor si condurit rem suam ppram ab alio an sibi noceat z transserat in alium dñum. vide in. l. litib. in vbi. in eadē glos. §. de agri. li. xj.

Confessio An procurator constitutus ad erigendum vel solutionem recipiendum possit confiteri sibi solutum. vide in. l. securitates. in ver. quid autem. §. de apo. pu. li. xj.

An si exactor publicarum functionum confiteatur sibi solutus non esse soluendo an siscus in subsidium habeat regressum contra debitorem. vide vbi. §. in ver. item quid. li. xj.

Confitens se obnoxium curie sibi preiudicat z eius confessioni standum est contra quam venire non potest. vt. l. si ille. in ver. nota primo. §. de decurio. li. xj.

An confessio facta coram incompetenti iudice preiudicat. vide in supra priori. l. alle. si ille. in ver. quid autem. li. xj.

Ubi simplex confessio non preiudicaret tamen bis facta preiudicat. vide in. l. si ille. in ver. item vbi. §. de decu. li. xj.

Confessus z conuictus hec duo pcedunt a pari: z sufficit alterum quo ad condemnationem: sed quo ad excludendum aliquem ab appellatione requiritur vtriusque. vide vbi. §. in ver. secundo no. li. xj.

An quis possit reuocare suam confessionem si per errorem confessus fuerit z vsq ad quod tempus. dic vbi. §. z in ver. item ibi. li. xj.

Confessio in conspectu iudicis z apud acta facta preiudicat z pbat. vide in. l. §. in ver. si. §. de canone fru. v. ro. li. xj.

Si quis per confessionem z scripturam confiteatur se esse seruum cum sit liber an talis confessio sibi preiudicat. vide in. l. cum scimus. in ver. z ideo sicut. §. de agri. li. xj.

Confessio facta in iudicio sed non in forma iudicij an preiudicat vbi. vide vbi. §. in ver. item no. bic. li. xj.

Conductor non tenet de casu fortuito si non est in culpa. vide vbi supra. lib. xj.

Confessio facta coram notario an preiudicat sicut facta coram iudice. vide vbi. §. in ver. sed quero. li. xj.

Mo. que sunt illa que faciunt aliquem haberi p confesso z in quibus habetur pro confesso. vide in. l. locorum. §. de omni agro deserto. li. xj.

An in confessionem ferat snia. vide vbi. §. in versic. sed nunquid. li. xj.

De reuocatione confessionis circa preparatoria iudicij: z circa alia decisiva extra iudicium. vide in. l. cura. §. de om. ag. de. li. xj.

Confirmare Confirmans actum inualidum an videtur de nouo dare. vide in. l. placet. in versic. item an. §. de exco. li. xj.

Confirmans electus an videatur dare seu eligere. vide in. l. exactores. in versic. z ex hoc. §. de suscep. li. xj.

Confirmatio querit an tribuat de se ius. vide in. l. meminimus. in v. sed quero. §. de predijs tamiacis. lib. xj.

Confiscare Que requirunt antequam deueniat ad bonorum confiscacionem no. in. l. si vacantia. in v. no. primo. §. de bo. vacan. lib. xj.

Que exceptiones impediunt confiscacionem dic vt in. v. l. §. alleg. z in ver. sed quero. lib. xj.

De confiscacione bonorum danatorum vide iatius in. l. eorum. in versic. no. §. de in. ff. li. xj.

Computatio Computatio est facta per errorem an tenet vt sit necesse petere errorem retractari an vero non tenet. vide in. l. instar. in ver. sed quero. §. de iure fisci. li. xj.

Computatio calculatorum an habeat vim sententie condemnatore vel absolutorie

Super tribus libris Codicis.

absolutorie vt ex ea inducatur actio rei indicat vel exceptio. vide vbi

§. r. in ver. ergo. lib. r. de iure fil.

Quale sit officium calculatorum. vide vbi. §. in ver. erant enim. lib. r.

Computatio si non est erronea sed iuridica et vere facta quis erit eius effectus. vide vbi. §. in ver. secundo quero. lib. r.

Quando debent eligi et assumi calculatores et an iudex possit eorum sententias approbare. vide vbi. §. r. in ver. et adde. lib. r. de iure fil.

Consequens. **Ca**n destructo consequenti destruat^r antecedens. vide in. l. j. in versic. item no. §. de delatori. lib. r.

Consiliarius. **Co**nsiliarij principis sunt immunes a muneribus personalibus et a mirtis. vide in. l. decurionibus. in versic. item no. §. de silentia. lib. r. §. r.

Consiliarij principis post finitum officium habent facultatem ingrediendi palatium et secretarium principis. vide vbi. §. in ver. tertio no. lib. r. §. r.

Consiliarij principis sunt certi numero. vide vbi. §. in versic. quinto no. lib. r. §. de silen.

Consiliarij principis post finitum officium possunt adipisci aliam dignitatem. vide vbi. §. in ver. quarto no. lib. r. §. r.

Consiliarij et secretarij principis excusant non solum a tutelis iam suscipiendis sed etiam a tam susceptis. vide in. l. iubemus. in versic. tertio no. §. de silen. lib. r. §. r.

Concilium. **Co**ncilium potest vocare et congregare concilium. vide in. l. obseruare. in versic. no. primo. §. de decurio. lib. r.

Queritur si non appareat quod concilium fuerit reuocatum an vitietur electio. vide vbi. §. in ver. sed quero. lib. r.

Concilium qualiter debeat conuocari dic quod soleniter vt in. d. l. obseruare. in versic. secundo quero. lib. r.

Concilium in quo loco debeat conuocari. dic quod in loco publico. et qualiter congregato concilio et per quem debet fieri propositio eius rei de qua est deliberandum. vide vbi. §. in ver. tertio quero. lib. r.

Sed quid si de ista propositione non appareat an vitietur quod de liberatum est: et an magistratus ipse deliberet et reformet. vide vbi. §. r. in versic. sed quid. cum ver. se. lib. r.

Quando omnes conuocantur ad concilium generale sufficit quod sint illi in concilio qui sunt in ciuitate nec expectandi sunt illi qui sunt absentes vt. l. quoties. in ver. secundo no. §. de lega. lib. r.

Consuetudo. **Co**nsuetudo an tribuat iurisdictionem. vide in. l. viros. in versic. et no. §. de vi. offi. libro. r. §. r.

Que consuetudo loci sit inspicienda. vide vbi. §. r. in versic. cuius autem. lib. r. §. r.

Consuetudo seruanda est circa tributa exigenda et comoda exactoribus tribuenda vt colligit in. l. missi. in versic. tertio no. §. de exactionibus tri.

Consuetudo seruanda est fere in omnibus vectigalibus. vide vbi §. r. in. l. publicanus. §. in omnibus. ff. de publi.

Consuetudo seruanda est in eligendis officialibus vt nota. in alle. l. missi. in ver. sic etiam.

Consuetudo seruanda est in criminibus puniendis et muneribus subeundis. vide vbi. §. r.

Consuetudo in quibus rebus est seruanda et attendenda. vide vbi. §. r.

Consuetudinis transgressor est ita puniendus sicuti est transgressor legis. vide in. l. precipimus. in ver. item patet. §. de cano. lar.

Consuetudo derogat pacto nisi in ipso pacto sit dictum specialiter non obstante consuetudine. vide in. l. domini. in versic. ex quo patet. §. de agri. et cens. lib. r. §. r.

An consuetudo et pactum pcedat a pari et quod potest fieri per vnum possit fieri per aliud. vide in. l. vni. in ver. ex qua habes. §. de agri.

Consuetudo an valeat ad contentiosam iurisdictionem. vide in. l. que cunctis. in ver. item allegatur. §. de fun. limi.

Consuetudo antiqua an possit tolli per principem. vide in. l. nemi nem. in ver. item no. de re mili.

Consuetudo regionis et puencie seruanda est et facit licitum illud quod aliter erat illicitum. vide in. l. j. in §. et nota. §. de excoctio. et trāna.

Consentire. **Co**nsentens an minus puniatur quam de linquens. vide in. l. placet. in versic. tertio no. §. de excusa. mune. lib. r.

Consensus est quadruplex: et vide quis solus puniatur in istis quatuor speciebus. vbi. §. priori. l. allega. placet. in versic. est enim. lib. r.

Constructio. **Co**nstructio et reparatio vie publice potest et stratarum inter forsdida munera non numerantur vt. l. ab sit. §. de priuile. domus angu. lib. r. §. r.

Constructio viarum pontium et murorum nullum genus hominum excusat neque ecclesia. vide vbi. §. in ver. et no. ter. lib. r. §. r.

Constitutio. **Co**nstitutio quando incipit habere vigorem constitutio siue lex nouiter creata. vide in. l. digne. in ver. no. ex sine. §. de decurio. lib. r. §. r.

De natura constitutionis et legis est disponere et dare formam futuris negociis et non preteritis sed fallit. vide vbi. §. in versic. scdo no. lib. r. §. r.

Constitutio penalis potest describi in tabulis eneis ne quis preteritu ignorante a pena legis se valeat excusare. vide in. l. §. in versic. item

ibi. §. de frumento vt. constan. lib. r.

Contumacia. **Co**ntumacia procuratoris an noceat dominovide in. l. in excoctio. §. de excoctio. lib. r. §. r.

Contractus. **Co**ntractus prohibitus de iure si emptor pepigit de pretio sibi restituendo emittit de secuta an valeat tale pactum. vide in. l. que. in ver. et no. §. de agri. li. r. §. r.

Contractus simulati et in fraudem publicarum functionum euitanda ram initi sunt ipso iure nulli. vide in. l. si quis. in versic. no. ex primo. §. vt nemo ad suum patrociniu. lib. r. §. r.

Et contractu simulato an transferatur possessio: et quid de offio. vide vbi. §. lib. r. §. r.

Queritur qua pena puniatur notarius scribens contractum simulatum et prohibitum. vide vbi. §. in ver. secundo no. lib. r. §. r.

Que differentia est inter contractum fictum seu simulatum et in fraudem factum. vide in. l. qui. in ver. et no. §. de iure fil. lib. r.

Corrigere. **Co**rrigere potest testis corrigere dictum suum postquam prestat. §. de omni ag. deser. lib. r. §. r.

An possit quis corrigere desiderium apud acta publicatum. vide vbi. §. in ver. in glo. no. lib. r. §. r.

Corrigi an possit sententia interlocutoria in actis redacta. vide vbi §. in ver. in glo. no. lib. r. §. r.

Credere. **Co**credatur literis et scripturis exactorum et stetur eorum relationibus. vide in. l. apparitores. in ver. tertio no. §. de exco. tribu. lib. r. §. r.

An credatur relationi militis seu officialis nocturni de his quos dicit inuenisse cum armis vel sine lumine. vide vbi. §. r. in ver. sicut. lib. r. §. r.

An credatur relationi officialis deputati ad denunciandum maleficium. vide vbi. §. r. in ver. similiter relationi. lib. r. §. r.

An credatur relationi cursoris seu nunciij. vide vbi. §. lib. r. §. r.

An credatur notario vel alteri officiali renuncianti de maleficiis sicre pertis. vide in. l. omnis. in ver. et nunqd. §. de aqueductu. lib. r. §. r.

Creditor tabellionis de veritate et fide sue scripture. vide in. d. l. apparitores. in ver. similiter creditor. lib. r. §. r.

Ad creditum clerico pegrino de sua ordinatide sine literis commendati tibus sui epi. vide in. l. si quis. in ver. sic etiam. §. de decurio. lib. r. §. r.

An credatur medico se referenti de percussio et de eius vulnere. vide in. l. semel. in ver. et sic no. §. de re mili. lib. r. §. r.

Quibus personis creditur si aliquid referant. vide vbi. §. lib. r. §. r.

Creditor. **Co**reditor pupilli potest petere vt iudex det punitatis potest petere vt iudex det syndicum reipn. vide in. l. j. in versic. et no. hic bar. §. de iure reipn. lib. r. §. r.

Creditorum qui studiose differunt tpe fertilitatis etiam petere blada eius debita et expectat tempus caristie vt habeat tunc pretium bladorum non sunt audiendi. vt. l. nulli. §. de ero. mili. an. lib. r. §. r.

Creditor priuatus ad hoc vt possit agere contra debitorem debitorem quatuor requirunt. vide §. de conue. fil. debi. l. j. in ver. vbi dicit. l. r. §. r.

Creditor an possit propria autoritate capere suum debitorem rone suage. vide in. l. nemo. in ver. nunc venio. §. de exco. tribu. lib. r. §. r.

Creditor an cogatur recipere partem debiti et an possit petere partem solum debiti. vide in. l. securitatis. in ver. si. §. de apo. publi. lib. r. §. r.

Creditor an possit cogi recipere alium pro alio et quod de debitore. vide in. l. vni. in ver. ex qua lectura. §. de agri. et cens. lib. r. §. r.

Creditor non cogit particulari solutione recipere regulariter sed fallit in multis casibus. vide in. l. placuit. §. de colla. fund. lib. r. §. r.

Creditor capi facies sui debitoris p nuncios publicos vt eis solueret sumptus. vide lati in. l. cu sepe. in ver. vl. no. §. de ero. mili. an. lib. r. §. r.

Crimen. **Co**rimen qualiter morte extinguit nec transit ad heredes secus quo ad bona vide in. l. eorum. §. de iure fisci. lib. r. §. r.

Quando ex vno facto quis incidit in plura crimina an possit pena omnium criminum puniri. vide in. l. sciant. in ver. et de hoc. §. de bis qui. li. r. §. r.

Quis dicatur deprehensus in crimine. et dicatur qui de illo est conuictus. vt. l. j. in ver. no. primo. de peti. bono. lib. r. §. r.

Crimen dicitur esse factum notorium tribus modis. vide vbi. §. lib. r. §. r.

Crimen non extinguit morte quo ad bona que publicant post mortem. vt. l. defunctorum. §. de re mili. lib. r. §. r.

Cubicularius. **Co**cubicularij sunt qui parant lectos principis vel qui discalciant et ponunt in lecto principem et in eius camera iacent. vide in. l. j. §. de prepositis sacri cubiculi. lib. r. §. r.

Prepositi sacri cubiculi sunt qui prepositi cubicularij et toti familie et angule preceptis et anguste vt est marescallus. vide vbi. §. in d. §. prepositi. li. r. §. r.

Cubicularij principis post finitum officium etiam si ad dictum officium non fuerint reelecti gaudent immunitate extraordinario munera. vide in. l. nostre. §. de prepo. sacri cu. lib. r. §. r.

Cubicularij an finitio officio retineant priuilegium quoad viuunt. vide vbi. §. in ver. retinent. lib. r. §. r.

Cubicularij principis an habeant dignitatem. vide vbi. §. in ver. sed quero. lib. r. §. r.

Repertorium Joannis de Platea

Cubicularij principis et anguste non coguntur respondere nisi coram magistro officiorum vide in l. cubicularios. s. de prepo. sacri cubi. li. xij.
Cubicularij an eis consentientibus et non opposentibus possint trahi coram alio iudice. vide vbi. s. in ver. sed quero. lib. xij.
Canonus non potest esse cubicularius et quid de eunuchis. vide latius in l. inbemus. s. de prepo. sacri cubi. li. xij.
Conpositi cubiculariorum quibus dignitatibus et prerogatiuis possunt uti et dignitate deposita vbi. l. i. ubemus. s. de prepo. sacri cubi. li. xij.
Culpa. in l. apud. in ver. secundo no. s. de cens. et censito. lib. xij.
Crimini leui culpa et delicto imponitur magna pena. vide in l. pectipna. in ver. item dum dicit. s. de primi. lib. xij.
Curialis Querit quam partem debet habere filij masculi curialis defuncti et filie nupte curialibus eiusdem curie in bonis. vide in l. si. s. quando et quibus quarta pars. li. xij.
Curialis qui relicta curia se transfert ad militiam an possit capi et per quem et an puniatur. vide in l. qui derelicta. s. de pecu. lib. x.
Curialis si se transfert ad militiam celestem puta clericatum an reuocabitur. vide in d. l. qui. in ver. quero hic. lib. x.
Curialis qui non debet clericus ordinari fuit ordinatus an reuocabitur. vide vbi. s. et in ver. quid autem. lib. x.
Curialis an teneat ad munera extraordinaria et ad que. vide in l. curialis. s. de decu. lib. x.
Curiales non sunt que faciunt aliquam curialem vide in l. quotiescumque. in ver. et no. s. de decu. lib. x.
Curialis dignitas liberat curialem a curia nisi sint de duodecim enumeratis. in l. curialibus. s. de decu. lib. x.
Curialis an possit vendere bona sua et que solennitas est seruanda vide in l. si quis. s. de pre. curia. lib. x.
Curialis vbius romae tam civiliter quam criminaliter debet conueniri coram magistratu decurionum. vide in l. si quis. s. de decu. vi. romae. lib. xij.
Curiones vbius romae sunt privilegiati ne corporalibus iniuriis verentur. vide in l. si. s. de curia. vi. ro. lib. xij.
Curator. Curator datus bonis an teneat facere inuentarium dic quod sic. vno. in l. si quis. in ver. not. ergo. s. de bo. vacan. lib. x. et per Bar. in l. si. ff. de cura. bonis dan.
Curator datus liti an teneatur facere inuentarium et dic quod non. vno. in l. supra dicta. l. et ver. lib. x.
Curator datus bonis an debeat iurare sicuti alij curatores. not. in d. l. si. alle. et in ver. item curator. lib. x.
Curator datus republice ab initio interuenit defendendo rem publicam et postea desistit an valeat sententia contra eum lata. vide in l. i. in ver. in glo. si. s. de iure repu. lib. xij.
Custodia. Qualis debet esse custodia adhibenda carceris. s. de exacto. tri. lib. x.
Calliquis erat sub custodia officialis eum dimisit an teneatur dic quod sic. vno. in alle. nemo. in ver. et no. hic. lib. x.
Debitor. Debitor principalis hodie iure autem etiam coram tam in priuato quam in fisco debet puniri conueniri et excusari quae fideiussor. in autem. presente. C. de fideiussor. que autem. non habet locum in certis casibus no. s. de co. ne. fil. debi. l. i. in ver. et secundum. lib. x.
Debitor debitoris non potest conueniri nisi prius principali. excusato. vide vbi. s. in ver. venio ad tertiam. lib. x.
Debitor debitoris conuentus a fisco petit principalem debitorem conueniri a fisco sumptu et periculo et paratus est satisfacere an sit audiendus. vide vbi. s. in ver. nunc quero. lib. x.
Debitor fisci cuius res propter fiscale debitum vel ex causa iudicati est vendita non seruatis debitis solennitatibus potest recuperare rem suam vide. s. de fideiussor. et iure ba. fil. l. i. in ver. debitor. lib. x.
Debitor an debeat ire longius ad domum creditoris ad soluendum vide in l. nemo. in ver. et no. hic. s. de anno. lib. x.
Debitor fiscalis an possit incarcerari et si sibi assignet alius locum quam carcerem. vide in d. l. nemo. in ver. item. et in ver. alij autem. lib. x.
Debitor fiscalis quando est cotumax in soluendo non potest cedere bonis alij secus. vno. in l. nemo. et in ver. debitor autem. lib. x.
Debitor an possit capi et detineri per creditorum propria autoritate vide in l. nemo. in ver. si autem. s. de exacto. vbi ponunt plures casus in quibus potest capi. et vide in l. generali. in ver. no. primo. lib. x.
Debitor post citationem de se facta efficitur clericus an poterit condemnari a iudice laico et per quem in dicitur fiet executio sententiae. vide in l. non tibi. in ver. et idem. s. de inco. lib. x.
Debitor certi canonis ordinarij vt quod debet soluere frumentum vinum vel bordem an possit impetrare vt possit soluere vna specie pro alia vide in l. neminem. in ver. no. s. de canonic. fru. vi. romae. lib. xij.
Debitores ciuitatis nisi prius soluant debitum non possunt in eis honore habere et de quibus debitoribus intelligatur et a quibus tales prohibentur colligere in l. non prius. s. de debito. ciui. lib. xij.
Debitoribus est commodum anno quolibet soluere vsuras pensiones et interesse ne cumulus debiti augeatur vt colligit in l. apud eos. in ver. et no. ter. s. de debito. ciuita. lib. xij.

Debitor ciuitatis soluet ita demum liberatur ipso iure si tria interueniant. scilicet solutio autoritas et subscriptio. vide in l. cautiones. in ver. et sic no. s. de soluti. et liber. lib. xij.
Decanus. Societas decem virorum vel prepositus decem virosum. vide in continuatione rubricae. de decanis. lib. xij.
Decanus societas decanorum sunt certi gradus seu numeri constituti. vide de latius in l. i. s. de decu. lib. xij.
Decani intendentes famulatiombus seu seruitijs principis sunt coram magistro officiorum et non coram alio conueniendi. vt. l. nostre. s. de decu. lib. xij.
Decani hnt de iure duplex privilegium. vide vbi. s. et in v. ite no. li. xij.
Decretum. Decretum iudicis interpositum in venditione ne quid operetur. vide in l. i. in ver. secundo no. s. de pre. curi. lib. x.
Decretum aliquid dari iudici pro interpositione decreti. vide in l. alle. l. i. in ver. tertio no. in fi. lib. x.
Decreti an debeat interponi alternatine et si interponatur an valeat. vide vbi. s. et in ver. item no. decretum. lib. x.
Decreti interpositio possit delegari et an requirat cause cognitionem. vide vbi. s. et in ver. quarto no. lib. x.
Decreti interpositionem fit confirmatio contractus que sententia in terlocutoria dicitur. et vide practica quam debent seruare notarij in decreti interpositione no. vbi. s. in ver. si. lib. x.
Decreta ambitiosa decurionum a iure sunt reprobata. et que dicantur esse decreta ambitiosa. vide in l. ordinis. s. de decu. decurio. lib. xij.
Decuritur an decreta ambitiosa sint nulla ipso iure an vero teneant sed rescindi debeant. vide vbi. s. l. priori. alle. in ver. nunc quero. lib. x.
Decima. Aliquis est in medio duarum ecclesiarum et vbi ratur cuius ecclesie sit parochianus cui tenebit solvere decimas. vide in l. oes. in ver. quid. s. de agri. et cens. lib. xij.
Decime sunt duplices reales et personales et in quibus ecclesijs debent esse decime persolui. vide vbi. s. et in ver. tu dic. lib. xij.
Ded quid si aliquis parochianus se transfert ad aliam ecclesiam an possit reuocari cum solutio decimarum. vide vbi. s. in ver. et glo. hic. lib. xij.
Decurio. Tandem dicantur decuriones et qui sunt hodie in eorum locum et que sit eorum potestas. no. s. in continuatione rubricae de decu. lib. x.
Decuriones: que sunt eorum privilegia no. vbi. s. lib. x.
Decurionatus est honor et ideo habet privilegia concessa in honore et dignitate constituti vide in l. si cum te. in prin. de decu. lib. x.
Decurio an possit exercere officium tabellionatus. et an possit esse tabellio. dic vt in l. vniuersos. s. de decu. li. x.
Decuriones sunt adeo privilegiati quod pro eorum culpis non debent torqueri et puniri iudex. sed fallit in multis casibus not. in l. omnes iudices. ver. sunt. s. de decu. li. x.
Decurio et filius an possunt insimul esse decuriones. vide in l. sicut. in ver. fallit. s. de mune. et bono. li. x.
Decuriones non possunt concedere immunitatem nisi personis contentis in l. exceptis. tamen aliquando fallit quod possunt dare. vt. d. l. exceptis. s. de decu. lib. x.
Deferre. Que sunt cause ex quibus bona deferuntur in fiscum. vide. s. in conti. rubricae de delatoibus. lib. x.
Decuriones que persone sunt que prohibentur deferre. vide vbi. s. et in l. deferre. ff. de iure fil. lib. x.
Decuriones que pena puniatur ille qui male defert. vide vbi. s. lib. x.
Decuriones que autem sit premium deferentis. vide vbi. s. lib. x.
Decuriones quando aliquis vult deferre aliqua bona in fiscum que debet obseruare. vide in l. omnes. s. de delato. lib. x.
Decuriones que bona in fisco quantum premium debet. conclude quatuor membra. vt. l. is cuius. in ver. vltimo circa. s. de his qui se deferunt. lib. x.
Decuriones que si aliquis detulit se tanquam non capacem cum reuera esset capax. et sic errauit. dic vt in d. l. is. in ver. sed quid. lib. x.
Defensio. Defensio facultas nemini auferenda est vt. d. l. defensio. in ver. no. primo. s. de iure fisci. lib. x.
Defensio est de iure naturali et est duplex. l. necessaria et voluntaria sed an per statutum possit tolli. vide vbi. s. et in ver. no. lib. x.
Defensio facti an possit tolli per statutum. vide vbi. s. et in ver. sic. de defensione. lib. x.
Defensio facti an possit tolli per statutum. vide vbi. s. et in ver. sic. de defensione. lib. x.
Defensio facti an possit tolli per statutum. vide vbi. s. et in ver. sic. de defensione. lib. x.
Delinquere. ralia sibi confederata. vide in l. ne. casu. in ver. si. s. de discus. lib. x.
Deliquit et qualiter puniatur. vide

Super tribus libris Codicis.

niatur. vide in l. fabricenses. in ver. qualiter aut. s. de decu. li. r.
CAn ex delicto iudicis puniantur omnes alij sui officiales. vide in l. omnes iudices. in ver. tertio no. s. de decu. li. r.
CAn prelati delictum noceat ecclesie. vide latius in l. si. in ver. secundo nota. s. de nani. non ex. li. r.
Delictum patris an noceat filio. vide in l. iure. in versicu. sic. supra de fabricensi. lib. r.
CAn vno de agnatione delinquente ceteri teneantur: vel an ppter delictum vnius puniatur casatu. vide in l. pri. alle. in iure. li. r.
Committit quis delictum in mari per quem puniatur. vide in l. vnica. in ver. si. supra de classi. li. r.
Quomodo puniantur ab eoz dignitatib⁹ remoneant iudices delinquentes circa eoz officiu. vide in l. iudices. s. de dignitatibus. li. r.
Qualiter intelligatur quis esse conuictus de delicto vt puniri possit. vide vbi supra. in ver. item qualiter. li. r.
Queritur quando dicatur grauius delictum vide in l. si grauius in ver. sed quero. supra de digni. li. r.
CAn ex reiteratione delicti in consuetudine delicti pena multiplicetur. vide in l. si quis. in ver. no. ergo. s. de comeatu. lib. r.
Delator. Delatio qm bz locum. vide in l. j. in ver. secundo no. s. de delato. li. r.
Delator si non probat puniatur infamia et alijs penis vt no. i. l. monende. in prin. supra de delato. li. r.
Delator quis dicatur esse. vide vbi. s. li. r.
Quot et a quibus penis puniatur delator no deferens. nota in l. ex varia in ver. quero quot. li. r.
Delator no probans puniatur infamia regulariter: sed fallit in casibus no. in d. l. ex varia. et in ver. item quod dictum. li. r.
CSi quis rem sico donata vel alio modo acqstam alio prouocante defendat licet non probet penam delationis non incurrit. vt. d. l. ex varia. in ver. est ergo hic. li. r.
Delatores qui dicantur propte punibiles et qui non. vide vbi supra. in ver. illi enim. lib. r.
Delator qualiter puniatur. dic vt in dicta. l. seruum. in ver. qualiter autem. lib. r.
Delegatus. Delegatus iudex an possit esse illiteratus. vide in l. expertes. s. de decu. li. r.
Delegatus iudex q impedit longa infirmitate remouet et alij subrogatur. vide in continuatione rubricae. supra qui morbo se ex. li. r.
CImpetrari plures iudices contra aliquem cu clausula q cuilibet insolidum copetatur iurisdictione q si sup vna ca vocauit eum coram vno de legato non potero eum coram alio euocare. vide in l. tam collatores in. s. si. in ver. item per hanc. s. de rem. li. r.
CAn pendente ca coram delegato possim recouenire reum coram iudice ordinario. vide vbi supra. in ver. sed an. li. r.
Delegari an possit merum imperium. vide in l. ex eo. in versicu. sed quomodo. s. de agen. in reb. li. r.
Rex delegat cam fenecallo an locutenens constitutus ab ipso fenecallo possit de ca cognoscere. vide vbi. s. in ver. sed quid. li. r.
Derelictum. An possit quis solam partem rei habere re pro derelicto. vide in l. is qui. s. de agri. et cens. lib. r.
Deserto. Occultans milite desertorem qua pena puniatur. vide in l. j. s. de deserto. mili. li. r.
CAn qs teneat iudicare desertore: et an accusanti desertorem militie possit dari pecunia vt desistat. vide vbi supra. et i. v. et speciale. li. r.
Desertori sponte redenti et se deserenti parciatur. et quis dicatur deserto militie vide vbi. s. in ver. et que. et in ver. tertio no. li. r.
Desertores si se armis defendant ne capiatur possunt tanq rebelles a quocunq occidi. vt. l. si desertores. s. de deserto. li. r.
Depingere. Non dz qs depingere turpes figuras et locis vel imagines dei terreni ne dei eterni tales picture sint ad derisiones: vide in l. si q. i. v. no. s. de specta. li. r.
CNon licet depingere in ecclesia picturas priuataru personarum in vili forma. vide vbi. s. in ver. hoc no. li. r.
Dignitas. Duodecim sunt dignitates que liberant a curialibus. s. de decu. li. r.
Queritur quot sunt ordines dignitatum. vide vbi supra. et in ver. nunc videamus. lib. r.
CAn officium tabellionatus sit dignitas. dic vt legitur in l. vniuersos. in ver. an queris. s. de decu. li. r.
Dignitas patris an liberet filium a neru et conditione materna. vide in l. nati. in ver. et sic patet. supra de decu. li. r.
Dignitates spirituales quibus sunt tribuende. vide in l. ad subenda. supra de decu. li. r.
Qui aliquam dignitate fraude vel ambitione adeptus est illa priuari debet tanq ambitiosa. vide in l. omnes omnino. s. de decu. li. r.
Dignitate finita an oueret priuilegium dignitatis. vide in l. sacri cubiculi. in ver. et no. glo. supra de prepos. li. r.
Quid de doctoratu an sit dignitas. dic vt legitur in l. curialibus. in

versu. quid autem. s. de decu. lib. r.
Dignitas epalis lz liberet a patria potestate no tn liberat a curiali conditione. vide vbi. s. in ver. item adde. lib. r.
Dignitas patris non liberat filios ante natos: vide vbi. s. in versu. et facit iste. lib. r.
Dignitas regulariter non transit ad superiorem: quia non ascendit sed descendit: sed fallit in multis casibus no. in l. mulieres. s. de incol. non enim potest quis habere maiorem dignitatem nisi prius habuerit minorem. vide vbi. s. de incol. lib. r.
Dignitates et officia impetrata ambitione vel pecunia non tenent: vt. l. vnica. in versu. not. ex pil. s. de pisto. lib. r.
Dignitas quot modis sumit. dic fm Bart. q plurib⁹ modis. vide in l. j. in ver. quero primo. s. de digni. lib. r.
Queritur an dignitas et nobilitas sint idem. et dic vt ibi. s. in versu. secundo quero. lib. r.
Quid sit dignitas et quis potest conferre dignitates: vide vbi. s. in versu. tertio quero. et in versu. sequitur. lib. r.
Dignitas an possit conferri pupillo absenti et ignorantiz in articulo mortis. vide vbi. s. in versu. item an dignitas. lib. r.
CAd dignitates non ascendunt notati infamia iuris aut facti. vt. l. si. s. de dignita. lib. r.
Dignitas maior supuenies no tollit priuilegia minoris dignitatis pceditis: qui em de minori dignitate puebit ad maiore retinet priuilegiu prime dignitatis. l. vt maior. s. de digni. lib. r.
Querit nungd qs possit habere plures dignitates eode tpe et an retineat potest dignitate cu maiore supueniete an vero soliu priuilegiu pme dignitatis. vide vbi. s. in v. s. q. et v. s. i. deo cu querit. lib. r.
Queritur si finita maiori dignitate possit redire ad minores dignitatem. vide vbi. s. in versu. item quero. lib. r.
Qui sunt qui repellunt a dignitatibus et qui negociates artes vili simas repellunt. dic vt. l. ne qs. s. de digni. lib. r.
CInter pares dignitates preferendus est qui primo ea adeptus est. vide in l. antiquitas. in v. s. not. ergo. s. de con. lib. r.
CNota q in habentibus equales dignitates attenditur ordo siue prioritas tps: s. qd in habitibus ineqles. vide vbi. s. in ver. et bis aut. li. r.
Dignitate finita et officio nihilominus remanet effectus dignitatis lz honor et prelatio honoris. vt. l. quisquis. s. de prefe. preto. li. r.
Depositus de dignitate retinet nomen et vestigia ipsius dignitatis. vide in l. precipua. in ver. ite ibi. supra de prin. li. r.
Discussio. Discusor capitur duobus modis pro eo qui stigmati qui sunt debitorum fideles. scdo modo pro eo qui habet officiu discutiendi. i. inquirendi et estimandi facultates hominum. vide in continuatione rubricae. supra de discul. li. r.
Discusor tenetur ad id in quo male discutiit aliu. vide in l. j. supra de discul. lib. r.
Qui sunt qui excusantur ab onere discutiendi et estimandi patri monia. vide in l. per singulas. supra de discul. li. r.
Diuisio. Diuisio et partium assignatio officio iudicis expeditur et quis sorte dirimitur. vt no. in l. is cuius in ver. est etiam. supra de bis qui se deserunt. li. r.
CAn maior debeat diuidere et minor eligere facta diuisione. vide vbi supra. lib. r.
Qualiter debet fieri diuisio inter coheredes. vide in l. j. in ver. secundo no. supra quando et qui. quar. pars. li. r.
CAn minor possit prouocari ad diuisionem fieda seu an possit prouocare vide in l. j. in ver. quinto no. supra qui et qui. quar. pars. li. r.
Diuisio reru immobilium debet fieri in presentia partium et non in secreto. no. in l. priori. alle. in ver. diuisio vero. li. r.
Doctor. An doctor debeat excusari a muneribus psonalibus et realibus et an debeat anrum affectare. vide in l. professio. in ver. et sic facit. supra de profes. et medi. li. r.
Doctor legu an possit facere restitutionem in integrum aduersus ea q omisit allegare vel probare i ca sua. vide vbi. s. l. alleg. et i. v. vl. no. li. r.
Doctor et magistri no ad popam: s. ad utilitate scholarium legere vnt et si vnt faciat qua pena puniatur. vide in l. vni. s. de studijs. li. r.
Doctores rotulati seu ad lecturam publicam deputati non possunt legere in priuatis domibus: sed in scholis publicis. vide vbi. s. li. r.
Doctores debent habere loca adeo distincta et separata ne vocum confusione turbentur. vide vbi supra. li. r.
CAn doctor semel approbatus possit iterato reprobari et examinari. vide in l. gramaticos. supra de profes. li. r.
CNota in quibus casibus sunt doctores a iure priuilegiati et quid de eoz vxoribus et familia. vide in l. medicos. supra de profes. lib. r.
CAn debeat dari seu constitui de publico seu priuato salariu doctori et an possit implorare officium iudicis pro salario constituendo. vt de supra. in versu. item nota. lib. r.
Doctores approbantes indignum qua pena puniatur. et vide de examinatione doctorum in l. magistris. supra de profes. li. r.
Doctorat⁹ insignia sunt quinq. vide in d. l. pri. alle. et in v. v. li. r.
CSi sunt duo doctores pcedere debet q primo meruit magistriam dignitatem. vide in l. preclara. in ver. et est ar. s. de primicerio. li. r.

Repertorium Joannis de Platea

Doctor qui publice legit per .xx. an. efficit comes. vide in. l. grama-
ticos. in ver. et toto anno. s. de profel. qui in vr. li. rii.
Doctores nō debent torqueri nisi in crimine lese maiestatis et a q-
bus inueneribus excusentur. vide vbi. s. in ver. et ex his. li. rii.
Queritur an privilegium datum doctoribus legētibz in vrbē cō-
stantinopolitana habeat locum in alijs legentibus in alijs ciuitati-
bus. vide vbi supra. in ver. sed quero. lib. rii.
Doctor ad hoc vt conseqnatur dignitatem spectabilem que requi-
runtur. vide vbi supra. in ver. ad hoc. li. rii.
Dominus eodem statu in quo reperit cōseruare. vide in
l. inuinem. in ver. quero quarto no. supra de decu. li. r.
Dominus propter delictum priuatur potestate serui et an cogatur
dominus seruū manūmittere. vide in. l. lenones. s. de specta. li. r.
Dominus an possit propria auctoritate renouare colonum. vide in
l. cum per. in ver. circa hoc. s. de colo. palestino. li. r.
An si in eodē castro sunt plures dñi qd si vnus occupauerit cām per
solam citationē alter nō poterit se intromittere nisi in defectū alteri?
vt. l. tam collatores. in. s. si. in ver. et hoc. s. de re mili. lib. rii.
Dominus est idoneus fideiusor de iudicio fisti pro seruo vel colo-
no. vide in. l. sacris. in. s. fidei. in ver. itē ptz. s. de pri. sacro. cri. lib. rii.
Dominium Dominus alicui acquisitum an tollat
et iure baste sit. l. quēcūq. in ver. item no. lib. r.
An dominū bonorū vacatū trāseat in fisci ipso iure. vide in. l. pa-
ciantia. in ver. sed quero. s. de bo. vac. li. r.
Dominium rei vendite transferitur in ciuitatem sine traditione
quando ipsa emit secus verō quādo vedit. vide in. l. si sine. in ver. et sic
no. s. de ven. re. ciui. li. r.
Dominium vile an acquiratur per longum tēpus. vide in. l. vsuz.
in ver. in ter. s. de aq. uedu. li. r.
An dñiū publicorū loco aut maris aut publici fluminis acquirā-
tur lōgo tpe vel an acquirat lōgissimo. vide vbi. s. in ver. p. bac. lib. r.
Domiciliū quis potest habere in pluri-
bus locis. vide in. l. cū te. i. p. n. s. de muni. li. r.
Quid si vtrāq. ciuitas in quibus habet domiciliū pariter et eodē
tempore vocat quem ad honores et munera cui potius fanebit.
vide vbi. s. in ver. quid autem. lib. r.
Domiciliū propriū et paternū bene potest quis mutare et
eidem renouare. vide in. l. origine. in ver. ea. enim. s. de muni. lib. r.
An vxor sequatur domiciliū viri et desinat esse ciuis proprie ci-
uitatis. vide vbi. s. in ver. origine. li. r.
An vidua retineat domiciliū viri. vide vbi. s. in ver. qd aut. li. r.
An sponsa mutet domiciliū: et quid de concubina. vide vbi. s. in
ver. item quid de sponsa. et ver. seq. li. r.
Domicilio mutato post citationem an teneatur corā primo iudi-
ce respondere. vide latius in. l. non tibi. s. de inco. li. r.
Aliquis transit cum libro vel equo meo ad alium an possim rem
vendicare q̄uis transit non habeat hic domiciliū. vide in. l. cum
nep. s. de inco. in ver. si. li. r.
Domiciliū quō et qualiter constituatur. vide in. l. ciues. in ver. si.
sequitur. cum ver. se. s. de inco. li. r.
Mo. qd ex quo q̄s bz aliqua bona vel mercātias in aliquo loco pre-
sumitur ibi habere maiorem partem forunarum suarū nisi doceat
de cōtrario. vide in. l. ciues. in ver. et no. s. de inco. li. r.
Aliquis profectus est et lōge recedit extra domiciliū suū an dica-
tur ibidem retinere domiciliū. vide vbi. s. in ver. item nota bic. li. r.
Domesticus Domesticus et protectores principis salu-
tantes vicarios prefecti pretorio admitti de-
bent ad oculum et ab omnibus est eis reuerentia exhibenda. vide in
l. domesticus. s. de dome. li. rii.
Domesticus sine protector qui sine licentia pncipis se absentat qua-
liter puniatur vide in. l. si quis. s. de dome. li. rii.
Domesticus si moriatur ante finitum officium an eius heres de-
beat habere totius anni salariū. vide vbi. s. in. l. lege. li. rii.
Domus An possit quis capi et extrahi de domo p. ciuili
munerum. vide in. l. ex omnibus. in ver. no. s. de decu. lib. r.
An quis possit destruere domū vicini sui vt suā saluam faciat ab
incēdio. et dic qd sic vide in continuatione rubricę. s. de naufra. lib. r.
Querit si suspicor rem meā esse in domo tua an possim intrare et inq-
rere te p̄hibēte. vide in. l. quosdā. in ver. et hanc legē. s. de metal. lib. r.
An liceat in domū vicini intrare et in casibus nō pmissis an te-
neatur actione iniuriarum. vide vbi. s. in ver. ex qua. no. q. lib. r.
Donatio Donatio facta a patre matre et ab alijs extra-
neis filiofamilias eunti ad militias an valeat et
an transferatur dñium. et an teneatur conferre alijs fratribz. vide in.
l. si in potestate. s. de castren. pe. lib. rii.
Donatio facta per patrē filio in p̄tate cōstituto nō valet verū tamen
re tradita morte patris p̄firmat et qualiter cōfirmet. vide vbi. s. li. rii.
Donatio facta patri filiofamilias in p̄tate cōstituto v3 p. dote do-
natio p̄pter nuptias et alijs casibz not. vbi. s. in v. in alijs aut. lib. r.
An valeat donatio omnium bonorum collata a patre in filiū emā-
cipatum et quid si fuerit facta filio naturali tm vel spurio vide in. l.
cum facultates. in ver. et no. bic. supra de vrb. qui nu. li. r.
Donatio facta p. patrē filio legitimo naturali quē bz in potestate
an valeat et an morte patris cōfirmetur et quo ad qd. vide vbi. s. li. r.
Donatio facta omnium bonorum carenti liberis renouatur super
uenientibus liberis. ita etiam facta de parte bonorum vide in. l. eos
in ver. et sicut. supra de re. postu. li. r.
Donatio facta per principē vel principē an egeat insinuatione. vi-
de in. l. bi quibus. in ver. item bec. supra de fun. patri. li. r.
An in donatione sit necesse transferre dñium. vide vbi. s. in ver. sic.
item an. li. r.
Donatio facta per regem principē an valeat vide in. l. p̄dica. i. ver.
ultimo potest queri. s. de loca. pie. li. r.
Dos muna subeunda. sic vt in. l. ad subeunda. in ver. nūquid.
supra de decu. li. r.
Res assignata in solutū mulieri p. dote viro vergente ad inopias
efficitur dotalis vt. l. j. in ver. et ar. supra de castren. pecu. li. rii.
Ecclesia Ecclesia emens res tributarias etiam
ei auferuntur et ciuitati assignantur. vide in. l. si diuina do-
mus. in prin. s. de erac. li. r.
An ecclesia sit exēpta ab oibus muneribus et exactionibus et tribu-
tis. vide in. d. l. si diuina. et in quibus casibus tenetur. lib. r.
Ecclesia an teneat ad reparatōnem et constructionē necessariā mu-
rorum pontium et viarum. vide in. l. hac p̄ouidentissima. in ver. et idē
de ecclesia. supra de quibus muneribus licet. li. r.
An ecclesia aliqua est certus numerus clericorum si aliquis fuerit
receptus vltra numerū an ille receptus gaudeat privilegio aliorū. vi-
de in. l. j. in ver. item si. s. de colle. li. r.
Electio Que em debent attendi et considerari in electione
noui officialis. vide in. l. omnia. in ver. tertio no. su-
pra de condi. in publi. li. r.
An vitie electio si nō apparet qd concilium fuerit cōnucatus. vide
in. l. obseruare. in ver. sed quero. supra de decu. li. r.
Quid qualiter facta electione de aliquo v3 immediate sibi notifica-
ri sit abfens per publicum nunciū nec ante currit sibi tps appellā-
di. vide in. l. obseruare. in ver. tertio no. s. de decu. li. r.
Electio officialiū de iure debet fieri p. tres menses ante inchoatio-
nem officij: vt quilibet possit se excusare et alij eligi. vide in. l. si ad ma-
gistratum. in ver. et no. s. de decu. li. r.
Electus ad officium publicū et recusans illud gerere qua pena pu-
niatur. vide vbi supra. et in ver. secundo no. li. r.
Qui sunt eligendi. vide in. l. ad subeunda. supra de decu. li. r.
Electiones ecclesie forte fieri prohibentur: in. c. fi. de sorti. et vide in
l. j. in ver. electiones. supra q̄i et qui. quar. li. r.
Electio dicitur esse ambitiosa qn̄ sit electio ep̄i p̄ce vel pretio et nō
ctus meritis. vide in. l. ordinis. in ver. et s̄r. supra de decre. decu. li. r.
An possit fieri electio ep̄i de alijs extraneis qn̄ i propria ecclia sunt
idonei canonici. vide in. l. nam. in ver. est etiā. supra de nau. li. r.
An ex sola electione facta ad dignitates patritias et cōsular. libe-
retur q̄s a patria p̄tate. vide l. lancim. in v. et no. s. de consuli. li. rii.
An sola electio tribuat ius vel qn̄ litere electionis fuerint presen-
tate. vide vbi. s. in ver. ex quo. li. rii.
Eleemosyna Eleemosyna an debeat potius dari pau-
peribz ciuitatis q̄ extraneis vt cōsanguī-
neis egētibz q̄ extraneis. vide l. ceterū. i. v. sed nūquid. s. de an. ci. li. r.
Mo. qd in eleemosyna faciēda plura sunt considerāda que colligū-
tur. s. in continuatione rubricę. de mendic. li. r.
Eleemosyna nō est danda forti et robusto: sed potius reprobendū
et corrigendū. vide in. l. j. supra de mendic. li. r.
Emere Qui emit illicite nō solēnter a fisco teneat dño rei
de fructibus perceptis et percipiendis. vide de si. in-
stru. et iure baste fisco. l. j. in ver. iij. lib. r.
Emptor primus nunquid admittet ad offerendū et licitā dū contra
scdm̄ ne res ei auferat. vide vbi. s. in. l. si tpa. in ver. sed nunquid. lib. r.
Qui emit fundum locatam colono an teneatur eidēz colono stare
vide vbi. s. et in ver. et si fundus. lib. r.
Emens a fisco vendente rem alienā vt alienā propter fiscale debi-
tum p̄petuo est securus tribus cōcurrentibz. vide de fide instr. et in
re baste fisco. in. l. quecūq. in ver. nota ex prima parte. lib. r.
Emens alienas res a fisco nō teneat soluere aliena debita bonū quoz
erat res. vide de fide instr. et in. baste fisco. l. si q̄s. in ver. no. ergo. li. r.
Emens a fisco rem an et pro quo debito possit cōueniri. vide vbi. s.
et in ver. et conclude. li. r.
An emens a fisco rem cū alio cōmunem debeat soluere totam p̄-
tium fisco an vtriqz partem suam. vide de venditione rerū fisco. l. for-
ma. in ver. sed quero. li. r.
Tempore necessitatis cōpellitur quilibet ire ad emendam etiā ad
partes remotas nec aliquis se pot excusare p̄terea privilegij. vide in
l. quoties. s. nemini liceat in cōparatione. li. r.

Super tribus libris Codicis.

Emptor possidens non lucratur fructus qui contractus est nullus et auctoritate. vide in l. j. in ver. quarto no. s. de pre. curia. li. r.
Quoties commercium rei est interdictum pariter puniunt emptor et venditor. vide in l. qui fiscales. in ver. eadem pena. s. de nau. li. rj.
Emptio rei obnoxio pro tributis et collectis et muneribus publicis non afficit patrimonium emptoris: ut possit distrahi pro tributis et collectis ex illa re debitis. vide in l. in bis. in ver. tertio nota. s. de predictis et om. re. li. rj.
Emptor rei que erat alteri hypothecata melioravit rem quam si postea sibi emicet per hypothecariam an liberat solvendo prima estimationem rei sine melioramento. vide vbi. s. in ver. hic est casus. li. rj.
Emens rem a civitate an teneat probare pecuniam in utilitatem civitatis conferre. et quid de fisco vide in l. si sine. in ver. et not. bene. s. de venden. re. ci. li. rj.
Emens rem a fisco alienam ut suam intra quod tempus sit securus. vide vbi. s. in ver. et idem. li. r.
Emptor qui emit rem prohibita vendi si faciat pactum de sibi restituendo pro evictione secuta an valeat. vide in l. quemadmodum. s. de agri. li. rj.
Emens rem prohibita an pdat pretium. vide q. sic. et applicat fisco: s. fallit ut colligit in pri. l. alle. in ver. tertio no. et in ver. ite quod dictum est. li. rj.
Emens an teneat stare colono et an possit eum repellere vide in l. cognovimus. s. de manci. colo. li. rj.
Aliquis emit rem a duobus cum pacto quod teneat revendere intra certum tempus: et postea unus ex eis vult emere partem suam alter non an teneat illi soli vendere. vide in l. quoties. in ver. quid autem. s. de agri. et manci. li. rj.
Emens a fisco fundum tamquam vel patrimoniale principis vel etiam rem alienam statim est securus. vide in l. meminim. s. de pre. tam. li. rj.
Emphyteota et usufructuarii similes debent solvere tributa ex re in qua habent ins et fructus colligant et debent solvere intra annum. ut no. l. obfistere. in ver. no. ergo. s. de anno. li. r.
Emphyteota an possit scribere censum contra dominum. vide in l. si ius. in ver. an si. s. de decu. li. r.
Monasterium dedit emphyteosim sub pacto quod transeat in filiam feminam que tunc nubat alicui subiecto iurisdictioni monasterii et filia velit nubere extraneo quod vult effici de iurisdictione monasterii an possit retinere. vide in l. murileguli. in ver. facit etiam. s. de murilegali. li. rj.
Emphyteota habet utile in rem necesse contra extraneum: sed etiam contra dominam. vide in l. fundum. in ver. bz. s. de admi. reipu. lib. rj.
Contractus emphyteoticarius in quo differt a locatioe et quot modis constituitur et quot modis dissolvatur tam in re privati quam ecclesie collige vbi. s. in ver. item quot modis. li. rj.
Emphyteota si vendit et tertio non potest sibi opponi a possessore de iure domini. s. quod perdet ius quod habet in re propter canonem non solutum vide vbi. s. in ver. et ideo si. li. rj.
Emphyteota soluit per. r. annos et ultra administrator petit ut ostendat instrumentum emphyteosis sibi facte a republica aliter vult sibi auferre. querit an teneat ostendere titulum sue possessionis. vide vbi. s. in ver. sed quero pone. lib. rj.
Emphyteota perpetuus rei fiscalis potest illam donare alteri irrequisito fisco. et idem in emphyteota privati ut possit donare et pignoriare domino irrequisito. vide in l. j. in ver. no. ergo. s. de fun. patrimo. li. rj.
Emphyteota privati an possit rem vendere domino irrequisito. et quid de emphyteota rei fiscalis. vide vbi. s. lib. rj.
Emphyteota non solvens pensionem canonis quod tempus requiritur ut cadat in commissum tam in minore quam in maiore. vide in l. patrimonialis. in ver. j. s. de fun. patri. lib. rj.
Emphyteota fundi provincialis ob sterilitatem petit remissionem mercedis. vide in l. quicumque. s. de fun. patri. li. rj.
Emphyteota qui non potest petere remissionem mercedis propter sterilitatem vel tempestatem et quando fit remissio. vide vbi. s. in ver. no. ergo. et in ver. fit tamen. lib. rj.
Emphyteota fundi patrimonialis an teneatur colono. vide in l. j. et si. s. de manci. et col. patri. li. rj.
Emphyteota patrimonialis fundorum a quibus muneribus excoletur et quando sunt plures emphyteote qualiter teneantur ad tributa vide in l. j. et l. omnes. s. de col. fun. li. rj.
Emphyteote plures eiusdem domini non possunt inter se permutare sine consensu domini. vide in l. quicumque. in ver. si. s. bec est notitia. lib. rj.
Episcopus Episcopi autem non possunt constitui in alio loco quam in civitatibus. l. di. c. rj. et vide. s. de me tropo. li. rj. l. vnica. in ver. episcopi autem.
An vnus solus episcopus vel archiepiscopus possit addi alteri. vide in l. s. proxi. l. alle. in ver. et attende. li. rj.
Episcopus seu prelati potest cum fratribus suis de electione sui successoris tractare: sed ipse solus sibi successore instituire non potest: ut colligitur in l. si successoris. s. de peri. nomina. lib. rj.
Equus Querit an cogatur quis prestare equos et mulos reipublice. vide in l. non videtur. in ver. sed quero. s. de mune. patrimo. lib. r.
Sed si quis non habeat equos an possit cogi emere et reipublice com-

modare. vide vbi. s. li. rj.

An studentem existenti in studio possit imponi ut equum teneat. vide in l. j. in ver. et est ar. s. qui eta. se. eru. li. r.

Conducens equum ad vecturam et ei imponens ultra debitum et solitum modum an teneat de omni damno et deterioratione equi. vide in l. vnica. s. ne quid oneri publico. lib. rj.

An teneat qui equum deteriorat peccando eum lignis vel fustibus dic q. sic sed non calcaribus et flagellis. ite si equo non dat consuetam prebendam bladorum tenetur si equus deterioretur. vide vbi. s. li. rj.

Quid quis dñs vendit vel donat equum an eius servitores possunt aliquid recipere pro capistro eq. vide in l. p. oes. in v. ite est. s. de strato. li. rj.

Equi ad publicum usum deputati debent flagellis cedi et non lignis vel fustibus: et vide de conductoribus equorum in l. equos. s. de cur su publico. li. rj.

Equitas Equitas et honestas est impedimento ei qui potest ex potestate absoluta. facit. l. digna vox. C. de legi. vide. s. ne fiscus rem. in l. si. li. r.

Equalitas Equalitas debet servari in distributionibus sumptuum et expensarum publicarum ne quis ultra modum et quantitatem sui patrimonii grauet. vt. l. ultra. s. quom admodum. li. r.

Equalitas in quibus causis et contractibus sit servanda. vide in l. in sacris. s. hominibus. s. de priori. sacro. scri. li. rj.

Non equalitatis enim et iustitie sumus amator. vide vbi. s. et in aut. de non eligent. secundo nuben. s. j. colla. j. li. r.

Inequaliter factum in melius est reformandum. vide vbi. s. li. r.

Estimatio: estimatio: estimator: vide. f. estimum.

Es alienum dividitur inter heredes pro equalibus portionibus actiue et passiue. vt. l. es quidem. in ver. nota ergo. s. de anno. et trib. li. r.

Etas Etas quinquaginta quinque annorum prestat excusationem a muneribus publicis auctoritate et utilitate. vide in l. cum decurionatus. in ver. no. duo. s. de dec. li. r.

Etas septuaginta annorum prestat excusationem a muneribus publicis auctoritate: sed utilitate privati. vide vbi. s. li. r.

Que vero etas excuset quem a muneribus publicis bonorum et muneribus patrimonialibus et ab alijs. vide latius in l. si ultra. s. de decu. li. r.

Quid si durate decurionatu supveniet etas quinquaginta quinque annorum vel ultra an se excusabit. vide vbi. s. in ver. quid aut. li. r.

Duplex est etas prebes excusatione. s. senilis: vt. l. v. anno. et iuuenilis: vt. ante. r. p. annu. vide in l. cum affirmet. in v. et no. s. q. eta. se. eru. li. r.

Etas senilis a quibus muneribus excusat et etas iuuenilis. vide in l. manifesti. s. qui eta. se. eru. li. r.

Etas iuuenilis et minor probat per aspectus. vt colligitur. s. de medican. l. vnica. in ver. et hoc. li. r.

Eractor Eractor collectarii an possit alteri delegare. vide in l. neq. in ver. est etiam. s. de cano. largi. ti. li. r.

Eractores tributorum non prius expossant quam breues susceperint debitorum. vt in l. j. in prin. s. de eracto. trib. li. r.

Eractor tributorum si plus erigat quam debeat sub terrore qua pena puniatur: et an committat furtum vel alind simile. no. vbi. s. in v. ite no. li. r.

Eractor tributorum puniuntur crimine concussionis extraordinarie: vt vbi. s. et in l. ff. de concus. que est canonizata. j. q. j. c. si. li. r.

Eractores tributorum plura nomina in iure sortiuntur de quibus videt vbi. s. et in ver. si. li. r.

Eractores et alij officiales non debent esse immunes a collectis et tributis. vide in l. actores. in ver. no. ergo. s. de eracto. tribu. li. r.

Eractio debitorum fiscalium qualiter fieri debeat vide in l. missi. in ver. qualiter autem. s. de eracto. tribu. li. r.

Eractores tenent edere in scriptis quod et quomodo et qualiter sit exactum et pro quo ti. vide in l. apparitores. in ver. not. s. de eracto. tribu. li. r.

An credatur literis et scripturis eractorum et eorum relationibus dic vt in d. l. apparitores. in ver. tertio no. li. r.

Eractores tributorum fiscalium tenent scribere modum soluentis et qua pena puniatur si non faciat. vide in alle. l. s. proxi. et in ver. et no. q. li. r.

Eractores tributorum nullam habent iurisdictionem id debitorum cogere non possunt. vide latius in l. missi. in ver. isti. s. de eracto. tribu. li. r.

Eractores an prohibeant contrahere cum provincialibus. vide vbi. s. et in ver. et an isti. li. r.

Eractores et alij qui sunt tributis erigendis statim postquam tributa exegerint sunt mittere ad thesaurarios vniuersales pvincie et si in illa non sit ad proximiorum. vide latius in l. omnem. s. de cano. largi.

Eractor a quocumque fuerit transmissus ad executionem in provincia faciendam debet intra annum redire et sue eractionis rationem reddere vide latius in l. sine. s. bec est noticia. li. rj.

Eractor debet monstrare suum mandatum in scriptis. vt. l. quicumque. s. eo. ti. li. rj.

Officium eractoris non durat nisi anno. vt. l. sine. s. eodem tit. li. rj.

Eractor non potest capere bona alterius pro debitis et delictis vnius vt. l. nullam. s. eo. ti. li. rj.

Exceptio Quis potest vti pluribus exceptioibus et defensionibus. sed an sufficit vna probare in concursu

Repertorium Joannis de Platea

cause vel oēs die vt legit in l. monende. in vers. iij. s. de delator. lib. xi.
Exceptio non numerate pecunie non pot opponi contra confessio-
nem in securitate seu apocha factam ab exatore publicariū functionū
vt. l. securitatibus. s. de apoc. pnb. lib. x.
Exceptio de crimine an debeat se inscribere sicut accusans. vide. s.
in. l. reos. in vers. si. s. de re. postu. lib. x.
Exceptio prescriptionis an impediatur litis contestationem. vide in
lapud. in vers. i. alle. i. s. de cens. r. censito. li. xj.
Exceptio rei finite vt sunt inducie vt sit litium finis: possunt op-
poni ad processum r. ad merita cause. vide vbi. s. lib. xj.
Exceptio dilatoria solutionis reddit processum primi r. secūdi decre-
ti ipso iure nullum. vide in. l. iustas. in vers. r. adde. s. de iure fisci. li. x.
Excommunicatio. **Excommunicatus** est qui fa-
cit iniuriam clerico in vestib⁹
sicuti in persona vide. s. de vestibus. in. l. nemo. vers. si. li. xj. r. p. Juno.
in. c. nuper. de sentent. excom.
Excommunicatus est aliquis iuste absolutus an propterea restituat
tur ad fructus medij temporis quo in excoicatione permansit. vide in
l. cum. in vers. item est. ar. li. xj.
Excusatio. Nullus pot in ppetuū excusari a munere de
curionatus. vide in. l. munerib⁹. s. de decu. li. x.
Excusatio decurionatus. vide vbi. s. li. x.
Excusatio quot liberi masculi vel femine excusent r. prestent excusationem a
muneribus r. de quibus. vide in. l. eos. s. de his qui nume. li. x.
Excusatio quibus muneribus excusatur paupertas r. quis debet eam proba-
re. vide in. l. s. alle. eos. in vers. iij. no. li. x.
Excusatio qui sunt docentes qui nullam habent excusationē r. que ars non
excusat. vide in. l. oratione. s. de professio. li. x.
Exemplum. **Exempla** maiorum suorum aliquoties pre-
iudicat. vide in. l. si coarctalis. in vers. scō
no. s. de coarcta. li. xj.
Exempla maiorum suorum possunt opponi illis qui sunt creati de
mala stirpe. vt. l. s. alle. r. in ver. r. facit iste ter. li. xj.
Executor. **Executores** sunt dati executores in testamēto an
vnus possit agere contra alium debitore defun-
cti. vide. s. in. l. j. in ver. r. ex hoc. ne fiscus rem. li. x.
Executor clericus condemnatus possit fieri executor in stipendiis prebende
sue. vide in. l. j. in ver. r. est hic. s. de pe. bo. sub. li. x.
Executor nota q executionem consideramus sūm locum r. tempus quādo r.
vbi vt no. in. l. missi. in vers. r. ex predictis. s. de exato. li. x.
Executor iniuste exequenti possunt licite de facto resistere quorum
interest. vide in. l. prohibitum. in ver. iij. s. de iure fisci. li. x.
Executor iniuste exequenti an sit licitum de facto resistere per ami-
cos r. vicinos. vide vbi. s. r. in ver. r. non solam. li. x.
Eximere. **Eximere** debitorē fisci r. privati ab officiali deten-
tato debebat. vide in. l. quoties. s. de exato. tri. li. x.
Eximere quid si nō eximit captum sed occultat debitore ne capere: vel rece-
ptat eum fugientē propter qd creditor non potest consequi ius suum
an teneat creditore solvere id qd debitor erat obligatus. vide in. d. l.
nemo. in ver. quid autem. li. x.
Eximere eximere tenet eo modo ac si fideiussisset pro eo in omnem causam
vt. d. l. nemo. in ver. ex quo no. li. x.
Eximere queritur si quis non eximit a curia seu a custodia militari sed va-
dit ad carcerem r. liberat detentum an teneat. dic vt in alle. l. nemo. et
in vers. sed nunquid. li. x.
Eximere criminosum de manibus familie qualiter teneat. vide
vbi. s. r. per Bar. in. l. legis. ff. ad. l. iul. de vi. pri. li. x.
Exigere. **Exigens** plusq debeat condemnari in duplum
restituendum ei a quo est exactum: vt in. l. vnica. s.
de superexato. tribu. li. x.
Exigens plus condemnari non solū pecuniariter in duplū qñs in
quadruplum sed etiam corporaliter. vide vbi. s. in vers. scō no. li. x.
Exilium. **Exilium** accipit in iure tribus modis. vide. s.
in cōtinuatōe rubricę de bis q in exiliū dati. li. x.
Expense. **Expense** quo iure fiat r. petat condemnatio expensarū.
vide in. l. vnica. in vers. quo autem. s. de sumptuū
recupera. lib. x.
Expense An iudex appellationis condēnet victum victori in expensis factis
in causa principali. vide vbi. s. in ver. item no. li. x.
Expense petuntur officio iudicis r. probant iuramento partis qd
est de expensis factis post litem: sed facte ante litem petunt vt interesse
vide vbi. s. in vers. quod autem. li. x.
Expense An iudex debeat condēnare partem in expensis. licet non fuerit pe-
titum. vide vbi. s. in ver. nunquid autem. li. x.
Expense An quid valet cōsentio de stando simplici dicto sine verbo sine iu-
ramento aduersarij de expēsis. vide vbi. s. in vers. item nunquid. li. x.
Expense Qualiter dō pbare expēsas quas qd dixit se fecisse in domo euicta.
vide in. l. excellentia. in ver. r. bunc tex. s. de eroga. mili. anno. li. xj.
Estimatio. **Estimatio** de nouo factū qñ recipit vires et
capit effectum no. singulariter in. l. j. ver. si. no. r.

ver. estimum vero. s. de apo. pub. lib. x.
Estimatio An statur eidem: ita q si quis postea aliquid alienet de bonis suis
in estimio descriptis nihilominus cogit solvere donec ponatur in estimio
mo ementis. vide vbi. s. li. x.
Estimatio Quid si patrimonium alicuius auget post factum vel legē seu sta-
tutum super dicto estimio quod tempus inspiciat. vide vbi. s. in alle.
l. j. r. in ver. quid autem. li. x.
Estimatio Estimium an dum conficit r. bona singulorū estimant debeant sine
gali possessores bonorum citari. vide vbi. s. in ver. item an dum. lib. x.
Estimatio Estimium distributio r. collectarū impositio dō fieri sūm qritatē patri-
monij: vt tā diuites q paupes soluant sūm quātitatē r. estimatiōe pa-
trimonij nō aut p capita. vide in. l. j. in ver. qnto not. s. de apo. pu. li. x.
Estimatio An estimio solus dñs familie debet poni: r. vnam solam collectā sol-
uere: debet enim solus pater taxari r. non filij. vt. l. si bi qui. in versicu.
And. de barn. s. filij familias. li. x.
Estimatio Estimatores bonorū r. patrimoniorū aliorū q inique r. pperā esti-
mant qualiter puniunt. vide in. l. j. in ver. cauant. s. de discusso. lib. x.
Estimatio Estimatio: quo remedio consulat granato contra istam malaz esti-
mationem. dic vt in. d. l. s. alle. r. in ver. sed quero. li. x.
Estimatio Qui incumbit pbatio q quis fuerit bene vel male estimatus. vide
s. d. l. j. r. in ver. item quero. li. x.
Extraneus. **Extraneus** an teneat inuare oppressum
auxilium petentem. vide in. l. pbibitū. in ver.
sed nunquid. s. de iure fisci. li. x.
Extraneus Extraneus quot modis capiatur in iure. vide in. l. ad filioz. in ver.
item. in fi. s. quā. r. qui. quar. pars. li. x.
Extraneus Faber suo artificio impediens studentes
filios. in ver. hinc est. s. qui etate se excusant. r. notat glossa
in. l. j. in fi. s. de stu. libera. li. x.
Extraneus Hoc nomen faber accipit tribus modis. vide in continuatione ru-
bricę. s. de fabri. li. xj.
Fabricensis. **Fabricenses** sunt illi qui arma publica r.
in publicis locis faciunt. alij aut priuatis
non lz facere. vide in continuatione rubricę. s. de fabricen. li. xj.
Fabricensis Fabricensis sicut tyronibus stigmata drachm̄ inferunt atq si-
gnata recognoscunt: r. fugientes r. eorū occultatores cum eorū liberis fa-
brica vendicantur. vt. l. stigmata. s. de fabricensibus. li. xj.
Fabricensis Fabricenses quomodo r. qualiter sunt creandi r. coram quib⁹. vide
in. l. si quis. s. de fabricen. li. xj.
Fabricensis Quid si vnus de corpore fabricensium delinquat an oēs alij de corpore
teneantur vide in. l. iure. in ver. patet. li. xj.
Fabricensis Fabricenses r. eorum vxores r. liberi non possunt nisi coram preses-
cto pretorio vel officiorum magistro conueniri. r. no. de eorum priuile-
gijs in. l. eos qui. s. de fabricen. li. xj.
Fabricensis Fabricenses aliquas administrationes vel agriculturam assumere
prohibentur. vide in. l. nullus. s. de fabri. li. xj.
Facies. **Facies** hominis cum sit ad similitudinem pulchri-
tudinis celestis non debet maculari signari seu bulla-
ri. vt. l. stigmata. s. de fabricē. li. xj.
Facies Quid si dubitet an iste sit ille q tali tpe fuit in studio vel tale quid
fecit r. testis dicat q est ad faciē cognoscit quē tūc vidit an pbet: sed
quid si facies esset deturpata. vide vbi. s. in vers. facit etiam. bec. li. xj.
Facere. **Facere** An r. qñ quis potest facere per substitutionē sine alio
ri delegare id quod ipse adimplere tenetur. vide lati⁹
in. l. nullus qui. in vers. r. an. s. de decu. li. x.
Facere Facere quis potest per alij qd facere potest per seipsum sed hec regula
fallit in plarib⁹ casibus notatis in. l. s. alleg. nullus. in ver. seq. li. x.
Feudum. **Feudum** Prelatus superior pot in feudate feudum spe-
ctans ad prelatum inferiorē immediate subiectū
secus si mediate. vide. s. ne fiscus. in. l. j. r. p. Bal. in. j. tit. feudoz. li. x.
Feudum Feudum cōcessum est auo pro se r. filijs r. nepotibus an si quis nō
pot illud retinere ex persona patris delinquentis possit retinere ex p-
sona aut. vide in. l. priuilegio. in ver. bec. s. de decu. li. x.
Feudum Feudum cōcessum est aduocato p eius aduocatiōe prestāda an trā-
seat ad heredē. vide in. l. j. in ver. nunqd autē. s. de anno. ciui. lib. xj.
Fideiussor. **Fideiussores** publici officialis pmitteres in
dēnitatē rei an prius debeant excuti q pncipa-
lis college. vide in continuatione rubricę. s. de peri. eorum qui manu.
libo vndecimo.
Fideiussor Fideiussores magistratum tenentur ad interesse reipublice nō ad
penam quam magistratus reipublice incurrit delinquendo. vt. s. de
peri. eo. qui pro. l. vni. li. xj.
Fideiussor Fideiussores publicorum officialiuz ad quid teneatur. vide vbi. s.
in ver. no. ergo q. lib. xj.
Fideiussor Qui fideiussit pro magistratu vel accusato postea condēnato ad
soluendum intra certum terminum sub pena quāt pluris an teneat
tur ad illam penam que venit ex cōtumacia principalis. vide vbi. s.
in ver. And. de barn. li. xj.
Fideiussor Fideiussor de iudicato soluendo bene teneat in cōtractibus bone f-
dei in qbus nō fertur nisi vna sentētia tenetur: etiā ad penā que vene-
nit in sententia ex cōtumacia nō restituētis. vide vbi. s. in ver. si. lib. xj.
Fideiussor

Super tribus libris Codicis.

Fideiussor: an videatur dare fideiussorem qui dat cum privilegio tum vide in l. si in ver. no. s. de agen. in re. lib. rff.
Fideiussor: publici officialis non potest conveniri nisi prius excusso ipso officiali etiam si de eius bonis emerit vide. s. de conue. si. debi. l. j. in ver. fideiussor. li. r.
Fideiussor: in demeritis non habet conveniri nisi prius principali excusso et an dicatur promittere pure vel sub conditione vide vbi. s. in ver. nam fideiussor. li. r.
Fideiussor: simpliciter fideiubens pro officiali publico vel conducere et aliquid de re publica qualiter intelligatur fideiubere et ad quid tenetur. vide vbi. s. in ver. et adde. lib. r.
Filius: propter causam patris vel matris non debet res filii molestari. vide de fide instru. et iure ba. fisco. l. et si. in ver. item no. li. r.
An propter delictum patris filius punitur fundo. vide vbi. s. in ver. an autem. lib. r.
Queritur filius fuit conceptus ante dignitatem senatoriam patris et natus durante dignitate an erit filius senatoris. vide in l. cum adoptivum. in ver. quid autem. s. de decu. li. r.
Filiis familias possunt esse decuriones et consiliarii et ad hos honores nominari quod est verum quando est maior. xvj. annis. a. s. non admittitur nisi in subdium. vide in l. filios. s. de decu. li. r.
Filiis familias an cogatur se obligare pro patre et contra pater pro filio. vide in proxi. l. alle. et in ver. si. li. r.
Filius an presentat patri privilegium prelationis et quot filii requiruntur ad hoc ut presentat patri excusationem a muneribus. vide latius in l. in albo. s. de decu. li. r.
Filius legitimus an consequatur conditionem patris vel matris et in quibus. vide in l. eos. s. de decu. lib. r.
Filius sequitur conditionem patris non matris. vide latius in l. ex pro. s. de decu. lib. r.
Filius sequitur patris originem et civitati paterne obligat ut ibidem munera civilia subire teneatur. vide in l. filios. s. de municipi. li. r.
Filius licet obligetur loco originis paterne non tamen aliorum ascendentium. vide vbi. s. et in ver. item licet. li. r.
Filius matris originem non sequitur. vbi cogatur subire munera nisi filius sit ibi natus. vide vbi. s. et in ver. matris. lib. r.
Filius sequitur matris conditionem in pluribus casibus quos non. l. filios. in ver. sequitur. s. de municipi. lib. r.
Filius naturalis est per principem legitimatus. queritur cuius originem sequitur. vide vbi. s. in ver. quid autem. li. r.
Filius et pater censetur vna et eadem persona. qualiter intelligat. vide in l. cum filios. in ver. si. s. qui et. se. excu. li. r.
**Filius sequitur patrem quo ad honores et dignitates regulariter sed fallit in casibus non. in l. ne diutius. s. de agri. li. rj.
Licet quis probet sibi prestita alimenta in iudicio ab aliquo per hoc non probat se filium. vt. l. quicumque. s. de fugi. colo. li. rj.
**Filius vel filie senatorum concepti et nati antequam pater esset senator non habent privilegium illius dignitatis. nati vero vel concepti dignitate durante sic vide in l. senator. s. de digni. li. rff.
Filius naturalis an habeat privilegium paternum circa questionem et tormenta et penas plebeiorum evitandas. vide vbi. s. in v. nungd. li. rff.
Filiis familias liberatur a patria potestate propter patriatus dignitatem. sed an finita causa liberationis a patria potestate reuertatur in patrem patris. vide in l. sancimus. in ver. s. quero. s. de p. s. li. rff.
Filiis familias non potest alienare res patris nec res profectitum peculii vel obligare sine consensu patris nisi habeat liberam peculii administrationem. vt. l. filios familias. s. de castren. pecu. li. rff.
Filiis familias potest alienare sine consensu patris res peculii castrensis et quasi castrensis et in eis contrahere potest etiam cum patre et in eis potest esse in iudicio sine patris consensu. vide vbi. s. li. rff.
Fiscus: An fiscus et camera fiscalis et camera imperialis sint idem. vide s. de iure fil. l. j. li. r.
Fiscus unde derivat. et dic quod fiscus dicitur quasi firmus et firmus et stabilis: quod fiscus semper est solvendo. vide vbi. s. in ver. quarto quero. li. r.
An hodie dicitur et communitates civitatum et municipiorum de iure habeant fiscum et ins consuecadi ex causis ex quibus de iure fit confiscatio. vide vbi. s. in ver. quinto quero. li. r.
Quand episcopi habeant fiscum. vide vbi. s. in ver. s. nunquid. lib. r.
Fisco volente agere contra debitorem debitoris tria debent concurrere que non. vbi. s. in ver. in fisco. lib. r.
Fiscus an possit agere contra debitorem debitoris sui ex delicto. scilicet condemnati in certa quantitate. vide vbi. s. in ver. sed an potest. li. r.
Fiscus debitorum suorum convenit coram procuratore cesaris. sed debitorum debitoris coram alio iudice ordinario. vide vbi. s. in ver. si. li. r.
Fiscus debet frustratorias exceptiones omnino repellere. vide vbi. s. in l. bi qui. in ver. Item quod fiscus. lib. r.
Fisci occasione non debet aliquis propria autoritate aliquid attentare omnino iuris ordine. vide vbi. s. in ver. item no. li. r.
Fiscus ratione patris est minime indivisibile potest vendere totum et consocio tenetur ad pretium sue partis. vt. s. de vendi. re. fisco. l. forma. ver. j. lib. r.
Fiscus sicut potest insolvidum rem communem vendere ita potest insolvidum impignorare. vide vbi. s. in ver. item sicut. li. r.****

Fiscus: qua actione conveniatur a socio ad suam partem pretii. die vt no. vbi. s. in ver. qua autem. li. rj.
Nota ad statuta que dicuntur de aliquibus conditionationibus medietas sit fisci: et alia medietas accusatoris: nam tota debet solvi fisco. no. vbi. s. et in ver. et banc. li. rj.
Fiscus an habeat tacitam hypothecam pro penis. vide in l. j. in ver. ex quo. s. de pe. fisco. li. r.
Fiscus capit omnia bona publicata cum onere suo: ut satisfaciatur creditoribus suis. vt in d. l. j. in ver. prius ergo. li. r.
Fiscus habens personalem actionem preferitur cuilibet alii creditore personalem etiam habenti actionem anteriorem tempore. vide in l. j. in ver. item no. s. de pe. fisco. li. r.
Fiscus vititur iure communi tam active quam passive. vt. l. fisco. in par. s. de v. fisco. li. r.
An fiscus debeat primo agere contra suam administratorem et restituere petat. vide in l. vnica. in ver. si. quero. s. de sen. contra fisco. la. li. r.
**Inter fisco et primatum super hereditate est triplex differentia: vt in d. l. j. et in ver. vnde dic. li. r.
**Fiscus potest auferre ab eo quod accommodavit tacita fide sed fallit vnde vbi. s. et in ver. quod autem. li. r.
Pro debito publico competit fisco duplex remedia. scilicet perfonalis et realis. vide in l. nemo. in ver. si. s. de exacto. tribu. lib. r.
Fiscus non intendit facere lucrum dispendio subditorum. vide in l. j. in ver. et no. bene. s. de naufra. li. rj.
Fodere: licentia fodendi alicui concessa intelligitur sine alterius detrimento: vide in l. quosdam. in ver. meo tallarius. s. de metalla. li. rj.
Fossio prohibetur quicumque imminet periculum ruine edificiorum. vide vbi. s. lib. r.
Fodere non licet in meam alte ut paries tuus contiguus ruat vel ne tui putei precipitentur et desiccantur. vide vbi. s. li. rj.
Forum: forum ut contra eum possit cognosci. vide in l. milita. ribus. in ver. quot autem. s. de decu. li. r.
Quand quod ex sola possessione vel domo quam possidet in alieno territorio foriatur ibi fori. vide in l. cum neque. in ver. sed non quod. s. de fisco. li. r.
Sed quid de re mobili forens transsit cum librovelequo meo an possit rem meam ibi vendicare quibus transiens non habet ibi domicilium. vide vbi. s. in ver. sed quid. li. r.
Frater: An vnus frater teneatur pro alio in officio delinquente. vide in l. licet. s. de decu. li. r.
An si vnus fratrum in vita patris habuit pecuniam pro emendis libris quam in alios vnus convertit an alius frater sibi computabit in parte sua. vide in l. s. alle. licet. lib. r.
Frater an computet in parte id quod pater soluit in vita pro delicto ipsius filii. vide vbi. s. in ver. et an. li. r.
Frater vnus gerens officium publicum non prebet vacationem seu interuallum tunc alteri fratri licet communia bona possideant. vt dicta. licet. ver. si. et vide in l. interualla. in ver. si. s. de honoribus. lib. r.
Frater vnus fecit apponi solum nomen suum in instrumento emptiois predicti: sed postea in catastro fecit illud predictum describi sibi et fratribus: et cetera sic sunt soluta tributa an per hoc sit fratri acquisitum dominium. vide in l. cura. in ver. et no. s. de omni agro deser. li. rj.
Fraus: qua actione potest agi contra tales. vide. s. de bis qui ex publi. rat. l. j. lib. r.
Fraudantes fisco an omnes teneantur simul ad vnam solam penam an quilibet delinquens teneatur in solidum. vide vbi. s. in ver. et quilibet. li. r.
Qui fraudat fisco in rebus questis punitur in quadruplum. sed qui fraudat in rebus querendis incorporatis punitur in duplum. vt. l. qui. et s. de iure fisci. li. r.
Fructuarium: an teneatur solvere tributum et alia onera. vide in l. es. in ver. si. et ideo. s. de ann. et tri. li. r.
Queritur si clericus post perceptos fructus prebende decedat an illos transmittat ad heredem sicut fructuarium. vide in l. j. in ver. si. et inducit. s. de anno. cini. lib. rj.
Frumentum: Frumentum antiquum quod est in hoc rebus publicis prius debet expendi et militibus erogari quam tangatur novum frumentum. vide in l. oia. in ver. sic. preterea et est. s. de condi. in publi. li. r.
Frumentum antiquum si adeo est corruptum quod per se non potest sine quaerela vendi licitum est commiscere de nouo frumento. vide vbi. s. li. r.
**Frumentum novum melius conservatur quam vetus licet aliud sit in vna no. vide vbi supra. in ver. no. li. r.
Frumentum licitum est venditori bladorum commiscere corruptum cum incorrupto ut melius vendatur. vide vbi supra. et in ver. si. no. li. r.
Pro furto frumenti in publicis horis reconditi est statuta pena deportationis. vide in l. nulli. supra de condi. in pu. lib. r.
An furnarius qui debet dare panem coctum possit solvere frumentum. vide vbi supra. in ver. nota ergo. li. r.******

Repertorium Joannis de Platea

Can appellacione frumenti contineatur hordeū. vide in l. modios. in vers. 2. no. hic. s. de suscepto. li. r.

Appellacione frumeti qd contineat. vide vbi. s. in vers. spali. li. r.

Fundus. Fundi limitosi als limitropbi dicuntur quasi ascripti et assignati militib⁹ limina imperij custo

dijsibus vide in cōtinuatiōe rubricę. s. de fundis limitropbis. li. rj.

Accipiens fundū fiscalē in emphyteosim ppetuam pōt ipm donare etiā irrogato sico debito canōe sēp saluo. vt. l. si qd. s. de fun. p. fi. li. rj.

Fundis fertilib⁹ a principe alicui saluo canone cōcessis pōt pqua tor iussu prefeti sterilia aggregare vt sic p omnibus equaliter fiat solutio tributorum. vt. l. fundos. s. de fun. patri. li. rj.

Fur. Fur an possit capi propria auctoritate in flagranti crimine et per quod tempus potest detineri. vide in l. nemo. in v. dic sic. s. de exco. tribu. li. r.

Furtum. an committatur in rebus immobilibus. vide in l. j. in v. vj. no. s. quan. et qui. quar. pars. li. r.

Gabella. Querit si naus tempestate delata fuerit in aliquem portum q non debeat ibidem soluere gabellam. vide in l. j. in vers. et. s. de naufra. li. rj.

Quid si propter incursum hostium fugerint in territorium alienū cum animalibus suis an teneantur ibidem soluere gabellam. vide vbi s. in ver. 2. idem. li. rj.

Querit si tpe siccitatis et carētie aquarū aliq vadūt ad molēdina alterius territorij an teneant soluere gabellā. vide vbi. s. in v. si. li. rj.

Querit an rustici et coloni ecclesiarum laborantes ad medium vel conducentes ad certum censum teneantur soluere gabellam et aliaone ra imposita per dominum temporalem dic vt. l. fenator. in versicu. qd autem. s. de digni. li. rj.

Querit vdo alicui rem cum pacto apposto q non competat ei ad ministratio illius rei nisi adueniente certo tempore: an tūc debeat soluere gabellam tpe siccitatis seu an debeat expectari tēpus administrationis. vide in l. lancimus. in ver. item ar. huius. s. de consuli. li. rj.

Gabella an debeatur si res vendita de qua fuit soluta reuertat ad venditorem et redhibitionem ex pacto legis commissorie. vide vbi. s. in ver. et similiter. li. rj.

Gabella si fuit soluta de promissione seu contractu promissiois de vendendo an debeat iterato solui de venditione sequenti. vide vbi. s. in ver. et similiter. lib. rj.

Si statutum dicat q de quolibet contractu in quo ius trāsserat debeat solui gabella et aliq vdidit seu donauit prediū cū pacto q non transeat ius in emptorem nisi post mortē donatoris vel venditoris certe si fuit modo soluta gabella nō debet solui iterato. vide vbi. s. in ver. et bis infert bar. li. rj.

Gemma. Nullas inferior dō ad ornatū deferre istas tres gemmas margaritas, smaragdōs, et hyacinthos, et be tres soli principi cōueniūt. vt. l. vnica. s. nul. lice. in fre. li. rj.

Allis autem gemmis bene licet vti nō tamē eas ponendo in frenis equorum. vide vbi. s. lib. rj.

Primini puuato lz facere ex auro et gemmis aliquod ornamētū qd alias ad cultū principis pertineat, exceptis ornamētis mulierū, et ecce ptis annulis aureis in quib⁹ tā marib⁹ q mulieribus licet gemmas ponere. vide vbi. s. et in vers. in tertia parte. li. rj.

Genu. vel maiestatergia vel papa: et papa osculatur in pede. vide in l. decuriones. in ver. et hoc. s. de silentiariis. li. rj.

Gens. Sub hoc verbo gñe alicui⁹ cōprehēdunt omnes ei⁹ cōsanguinei. no. glo. in aut. de incest. nup. s. j. colla. fi. et vide in l. vacancia. in ver. de genere. s. de bo. vacan. lib. r.

Per substitutionē factā de obus de gñe suo veniūt oēs sui cōsanguinei et iniuria facta generi intelligitur omnibus cōsanguineis. vide vbi. s. lib. r.

Priuiligium cōcessum generi intelligit de omnib⁹ cōsanguineis. vide vbi. s. li. r.

Syneciarus. Syneciarj sunt qui terunt pānos imperiales sterferēdo sericū et aurū. et sic faciunt vestes deauratas et est nomē generale. vide in cōtinuatiōe rubricę. s. de myrile. li. rj.

Struari. C Struat⁹ de restituēdo hereditatem post mortē suā alteri interim patit pp delictū penā depozitatiois et publicatiois, sicut vult bona p pena delicti: sicut commissari⁹ vult, cui restituatur. vide in l. j. in v. quid aut. s. de pe. fi. li. r.

Struatus restituere hereditatem ingreditur monasteriū an admittatur substitutus. no. in d. l. j. in ver. et idem. li. r.

Struari quis non debet vltra q modus sue substantie patiat. vide in l. iudicaciones. in ver. secūdo no. s. de anno. li. r.

Struatus autem vltra modū dō officij iudicis implorare quini mo volenti exigere vltra modum potest propria auctoritate rescisi. vide vbi. s. in ver. grauatus autem. li. r.

Strer. Strer ontum vel equorum ab aliquo puuato missus ad pacendum saltus dominicos publicatur. vide in l. si quis. s. de fundis et salti. rei dominice. li. rj.

Quot aialia gregem faciunt. vide. s. in vers. quot autem. lib. rj.

Appellacione armenti in dubio intelligit de aialibus grossis: greg vero intelligit de paruis. vide in l. si. ver. et not. s. de veste mili. li. rj.

Statutū disponēs de grege vel armēto. Itē pmissio de bis facta de bet intelligit: et qui accusat de dāno dato ab armēto nō obrinet probando de grege: et contra. vide vbi. s. in vers. statutum. lib. rj.

Habitus. Per habitū enim dignoscit meretricis a matrona. vbi i. l. stigmata. s. s. fabi. li. rj.

Habitus dignoscitur nouitius a professo. de r. l. c. pen. et in l. s. alle. proxi. lib. rj.

Habitus attenditur in dubijs secus vbi constat de veritate nam habitus non facit monachum. vide vbi. s. lib. rj.

Heres. Aliquis incapar fuit heres institutus et rogatus restituere incapaci: quantum premium ex delatione in se scum consequatur. vide in l. is cuius. in versiculo quid. s. de bis qui se deferunt. lib. r.

Quid si heres occiderit testatorem filios vel vxorem vel eorum necem non vindicauerit propter quod vt indignus perdit hereditatem et sico applicatur: an si deserat lucrabitur. dic vt ibi. s. et in versiculo quid autem. lib. r.

Heredes tenentur soluere es alienum pro equalibus portionibus regulariter sed fallit in pluribus casibus nota. in l. es quidem. in versiculo. predicta. s. de anno. et tribu. lib. r.

Heres vnus possidet predium an debeat soluere annonam et tributum etiam pro preterito tempore. vide vbi. s. et in vers. secundo no. li. r.

Heres an teneatur de dolo et lata culpa defuncti. vide in l. et si. v. sic. est enim. s. quo quis ordi. lib. rj.

Heres an possit vendicare illud quod non vendicauit defunctus et sic venire contra factum defuncti. vide in l. quemadmodum. in versiculo quinto no. s. de agrico. et cens. lib. rj.

Heredes patris qualiter tenentur pro munere seu officio publico filio collato. vide in l. vnica. in vers. item not. s. de pericu. successo. li. rj.

Hereditas. Hereditas debet in totum adiri et non pro parte. vt. ff. de acquir. hered. l. qui ex duabus et vide in l. is qui. s. de agrico. et cens. lib. rj.

An repudians hereditatem institutus priuetur non solum hereditate sed omni alio commodo et omnibus alijs in rebus quocunqne alio titulo ad eum deuolutis ab instituyente. vide in l. heredes. in vers. not. ergo. de omni agro deserto. lib. rj.

Hereditas que fuit quesita filiofamilias militanti per institutionē de se factam ab alio fratre suo secum militante cadit in peculio castrensium vt. l. cum allegas. s. de castrensi pecu. lib. rj.

Hic. De hoc pronomine: hic hoc hoc quod est demonstratiuum ad oculum et intellectum. vide in l. si successoris. in versiculo de hoc. s. de pericu. nomina. lib. rj.

Histriones. Histriones viles non debent introduci in locum honestum: vide in l. si qua. s. de specta. lib. rj.

Histriones non debent ingredi in ecclesia ad ludos faciendos in eis. libro. rj.

Homo. An possit quis fieri homo alterius ex conventionē. vt de in l. diffinitus. in vers. si. s. de agrico. lib. rj.

An filius natus ex homine meo sit homo meus. vide vbi. s. in vers. cu. et facit ista. l. libro. rj.

Quot enim homines faciunt turbam: collegium: gentem: multitudinem. vide in l. si quis. in vers. quot autē. s. de fund. et salti. lib. rj.

Homo de bonis operationibus in republica exhibitus est vocibus collaudandus vide in l. qui ex questure. s. de primi. lib. rj.

Honor. Honor est administratio reipublice cum dignitate gradu sine cum sumptu vel sine sumptu vt legitur in l. sicut. s. de honorib. et munerib. lib. r.

Continuatio munerū et bonorum est prohibita inter eos qui sunt idem. vide vbi. s. in vers. not. ergo. lib. r.

Interualum et vacatio quinque mensium datur ad eosdem honores repetendos. vide in l. ab honoribus. s. de bonor. lib. r.

Qui subit maiorem honorem et dignitatem non debet cogi subire minorem vt. l. maioribus. s. quemadmodum cui. mu. lib. r.

Ergo attendendus ordo honorum in ascendendo sed non in descendendo. vide vbi. s. lib. r.

Pendente processu criminali non potest quis ad nonos honores conuocari. vide. s. de re. postu. in l. vnica. lib. r.

Cota est alicui questio omnium bonorum vel maioris partis ante admittatur ad honores et dignitates antequam sit questio terminata. vide vbi. s. in vers. item nisi. lib. r.

Si honoio subditum videor honore suum superiorem. vide in l. tam collatores. s. si. in vers. si. lib. r.

Honorati. Honorati possunt incedētes super vebiculis lib. s. de honoratorum. lib. rj.

Honorati de priuilegijs et prerogatiuis eorum vide vbi. s. in vers. et isti honorati. lib. rj.

Sed nunquid isti honorati cogant incedere sup vebiculis vt pedes sires vel equestres ire nō valeat vide vbi. s. et in vers. sed nunquid. li. rj.

Honorati

Honorati

Honorati

Honorati

Honorati

Honorati

Honorati

Honorati

Super tribus libris Lodicis.

Hospitale. Hospitale fuit constructus in terra sancti mi-
nes cum onere: vt teneret reficere quedam potes que refecit pluribus
annis: deinde dictu hospitale cu omnib⁹ possessionib⁹ suis ex causa
permutationis deuenit ad hospitale sancti Jacobi: an modo hospita-
le sancti Jacobi teneatur reficere pontem: vide in l. bi quos. i. versic.
z hoc facit. s. de fundis rei priuate. li. xj.

Illustres. Illustres constituti in dignitate de
gravioribus delictis impetiti no sunt
in carcerandi neq³ per aliquem iudicem puniendi: sed sub
militari custodia retinendi vide in l. si grauius. s. de di-
gni. lib. xij.

Illustres habent priuilegium propter eorum dignitate vt ne incar-
cerentur sed solum sunt tradendi custodia militi: z interim scribet
principi eorum delicta. vide vbi supra in ver. habent ergo. li. xij.

Queritur an hodie possint iudices punire illustres: dic vt sibi su-
pra in ver. item quero. li. xij.

Illustres per quem sunt condemnandi. vide vbi. s. li. xij.

Illustres conuerti civiliter vel criminaliter speciali priuilegio di-
gnitatis eorum excusantur a satisfactione de iudicio sibi sed eoru co-
mittitur iuratorie cautioni vt. l. quoties. s. de digni. li. xij.

Illustres: quo z qualiter proceditur contra eos in ca civili z crimi-
nali. vide vbi. s. in ver. prima pars. cum ver. se. li. xij.

Illustres non possunt coaereri nisi dato libello. vide vbi supra in
ver. tertio not. li. xij.

Immunitas. Immunitas a principe simpliciter
concessa familiaribus a muneribus no
extenditur nec excusat a muneribus patrimonialib⁹. vt. l. vacuatis.
in ver. z no. supra de decurio. li. x.

Immunitas a muneribus publicis concessa non excusat ab ordi-
nariis muneribus: sed bene ab extraordinariis. vide supra in. d. l. vacua
ets. in ver. item ista. li. x.

Immunitas concessa a publicis muneribus an excuset ab honore
z dignitate. vide vbi supra in ver. item bec. li. x.

Immunitas concessa a muneribus publicis seu civilibus de quib⁹
bus intelligitur. vide vbi supra. z in ver. item bec. li. x.

An ciuitas vel curia possit alicui concedere immunitatem a mu-
neribus publicis. vide vbi. s. z in ver. si. no. li. x.

Immunitas concessa a ciuitate venientibus de nouo ad habitan-
dum an possit postea reuocari z an soli decuriones possint concedere
alicui immunitatem vide vbi. s. z in ver. pe. z vl. li. x.

Qui sunt illi quibus per legem conceditur immunitas. gl. in. l. qui
immunitatem. s. de mune. patri. enumerat. li. x.

An immunitas concessa clericis z ecclesiis porrigatur ad vasallos
ecclesiarum. vide in. s. alleg. l. proxi. z in ver. sed an. li. x.

Immunitas plena alicui concessa no excusat a patrimonialibus nec
etiam plenior z plenissima. vide. l. etiam. in fin. s. de muner. patri. li. x.

An si habens immunitatem a muneribus sponte suscipiat vnum
munus publicum preiudicat sibi solum in illo vel an preiudicat in aliis
vt omnia subire teneatur. vide. s. in continuatione rubrice de his qui
sponte munera susceperunt. li. x.

Immunitas concessa ad hoc vt valeat z teneat tria sunt necessaria
vt. l. nullus. s. de his qui a principe. libro. x.

Immunitas si est simpliciter alicui concessa a muneribus queri-
tur ad que referatur: aut quid comprehendat. vide. s. de vaca. mune.
publi. in. l. vnica. in versic. ad quid. li. x.

Immunitas est duplex de quibus vide latius in continuatione ru-
brice. s. de excusa. mune. li. x.

Immunitas an possit concedi alicui ab omnibus muneribus per-
sonalibus honoribus z realibus quibuscuq³: vt etiam tributa ordi-
naria z ea que sunt mere realia soluere no teneatur. vide vbi. s. in ver
sculo fin. libro. x.

Immunitas concessa rebus ecclesiarum: an possit extendi ad eoru
vasallos z rusticos z colonos ne teneantur soluere gabellas. vide in
l. senato. in ver. quod facit. s. de dignita. li. x.

Imperator. Imperator qualiter habet in qualibet
provincia vnum procuratorem z de eius no-
mine. vide in. l. si quando. in prin. s. de bo. vac. li. x.

Imperator: potest rem fiscalem donare multo magis in feudu vel
emphyteosim. vt no. in. l. iubemus. in ver. z nota hic. s. si libera. impo-
so. sine here. li. x.

Imperator: an possit donare alicui res priuatoru. vide vbi. s. li. x.

Imperator: si succedat alicui nauiculario p modo successiois tene-
tur. z sic onus concomitatur rem. vide in. l. s. de prediis z omnibus
rebus nauicula. li. xj.

Imperator: dicitur eternus quod intellige respectu dignitatis z of-
ficii quod semper durare debet. vt. l. priuilegium. in versic. item ibi. s.
de fabricen. li. xj.

Imperator: Romanus est verus imperator z non Constantinopo-
litanus. vide in. l. vnica. s. de priuilegiis. li. xj.

Quid qualiter Romani transfulerunt imperium in germanos et
causam quare. vide vbi. s. li. xj.

Imperator: seu princeps an possit donare castrum vel villam: z an
valeat talis donatio. vide in. l. predia. in versic. vltimo potest queri. s.
de loca. predi. li. xj.

Imperator: seu princeps delectatur cum audit officarios suos col-
laudari a subditis de bono regimine officii. vt. l. q. ex questore. in ver.
item nota. s. de primice. li. xij.

Impetrare. An panes civiles possint impetrari. et
dic vt. l. j. in ver. iij. no. s. de pet. bono. lib. x.

An prebenda possit impetrari. dic vt vbi. s. li. x.

Impetratio venie z eratis licet proff. quo ad administrationem
sui patrimonii z quo ad iudiciu: no tamen quo ad munera publica.
vide in. l. j. in ver. ex qua no. s. qui erate se exclu. li. x.

An valeat impetratio vt debitor certi canonis: puta q³ debet solu-
ere frumentum vini vel hordeum: vt vnam speciem soluat pro alia
vide in. l. neminem. in ver. no. s. de cano fru. vt. ro. li. xj.

An possit quis impetrare vt vna persona soluat pro alia. z dic q³
no nam talis impetratio est infructuosa. nec o³ admitti a iudice s³ pu-
niri z iudex admittes punitur. vide vbi. s. in ver. z ne dum. li. xj.

Incola. Incola est ille qui tanq³ aduena aliunde veniens
constituit sibi sede z domiciliu i alieno territorio. vt
led versic. in ver. est em. z in. l. cines. ver. ex quo no. s. de inco. li. x.

Queritur aliquis habet possessionem aliquam in ciuitate an ra-
tione possessionis dicatur esse incola illius ciuitatis dic q³ non. vt. l.
proxime alle. in ver. similiter. li. x.

Qui habitat in territorio alicui⁹ no tanq³ ibi pmasurus: s³ tanq³
inde recessurus non dicitur incola. vide in. l. s. alle. sed verum. li. x.

Quid autem si quis est incola vel ciuis plurimum locorum et pari-
ter vocat ab vtroq³ ad munera cui debet parere. vide in. l. cines i ver.
quid autem. s. de inco. li. x.

Incorporare. Incorporatio rerum in fiscum quo-
modo fieri debeat z qualiter. dic vt in. l.
si vacantia. in versic. sexto no. s. de bo. va. li. x.

Indictum. Indictum dicitur esse indictum z superindi-
ctum z que sit inter illa differentia. no. in con-
tinuatione rubri. s. de indicti. li. x.

Infamia. Infamia quenis excludit a dignitate conse-
quenda. vt. l. si. s. de digni. sed etia a dignitate ha-
bita vide in. l. infamia. de decurio. in ver. z infamia. li. x.

Infamia licet excludat ab honoribus et dignitatibus non tamen
ab oneribus. s. muneribus realibus z personalibus. vide in dicta. l.
infamia. in ver. z licet. z. l. nec infames. li. x.

Infamia remouet quem ab aduocati⁹ sed quid an repellat a pro-
curatore. vide vbi. s. in ver. item repellit. li. x.

Infamia non repellit ab arbitrio sed an repellat a testimonio. vi-
de alle. l. infamis. in ver. an autem. li. x.

Infamia an repellat a tabellionatus officio. vide vbi. s. li. x.

Infamis eligitur ad munus habens in se dignitatem et honorez.
ac etiam grauamen sumptus z onus an possit subire istud onus. vi-
de in. l. nec infames. s. de decu. li. x.

Eligitur iudex ad onus iudicandi an possit seipsum excusare pro-
pter infamiam. vide in. d. l. nec infames. li. x.

Infames remouentur a dignitatibus non autem a munerib⁹ rea-
libus z personalibus. vide in. l. infames. s. de infa. li. x.

Infamis repellitur a testimonio z a quibus aliis remoueat. vi-
de vbi. s. in. d. l. infames. li. x.

Infamia facti an remoueat que a testimonio z quid de infamia
iuris z quid in ca civili z criminali. vide vbi. s. li. x.

Infamia facti bz tres effectus. repellit a querela inofficiosi testa-
menti: a dignitate: z a testimonio. vide in. l. infames. s. de infami. lib. x.

Infamis an repellatur ab arbitrio procuratoris tutoris vel curato-
ris. vide vbi supra. li. x.

Infamia iuris inferitur tripliciter. vide in. l. infames. s. de infami.
in versic. z adde. li. x.

Infames an pbibeatur postulare. vide vbi. s. in ver. ite adde. li. x.

An notarius infamis possit consicere instrumentum. vide vbi. s.
in versic. nunquid autem. li. x.

Infamis interim est ille cui interdicitur suo ordini vel aduocatio-
ni ad tempus z per consequens ab honoribus excluditur post tepus
cessat pena z per consequens infamia. vide in. l. in quibus. s. de his
qui in exilium. li. x.

Infamia est duplex. s. temporalis z perpetua z de eius effectu. vide
vbi supra. in versic. z sic patet. li. x.

Infamia iuris aut facti notati ad dignitates non ascendunt. vt. l.
ij. supra de digni. li. xij.

Infamia facti repellit quem a quinq³ primo a dignitate. secundo
a participatione in dignitate cum hominib⁹ integre fame. tertio ab
aduocatione. quarto ab affidendo. quinto ab habitado Rome. vide
in. l. si. in ver. ponit enim. supra de dig. li. xij.

Infamia facti an repellat a procuratore z ab arbitrio. vide vbi
supra libro. xij.

Infamis q³ repellatur et admittatur in testimoniu. vide in. l. si. i
ver. z q³. s. de digni. z. l. vnica. s. de infami. li. x.

Repertorium Joannis de Platea

In famia an excludatur ab actione populari. Item ad denuncian- dum de crimine & querela. vide vbi. s. in ver. est & septimum. li. xij.
Queritur aliquis est electus ad dignitatem & anteq̄ creetur oppo- nitur q̄ est infamis nunquid admittetur & postea de infamia inquiritur vide vbi. s. in ver. quid autem. li. xij.
Inimicitia C Inimicitia non reddit notationē & crea- tionē ipso iure nullā: sed quo ad effectus sic q̄ rescinditur per appellationē. vt. l. vni. s. si propter inimicitias. li. x.
C Inimicitia an annullat sententiam arbitri & quos actus annullat. vide vbi. s. libro. x.
C Inimicitia a quibus actibus repellat. vide vbi. s. in versicu. simili- ter. libro. x.
C Inimicitia est duplex leuis & capitalis & q̄ dicatur esse inimicitia capitalis. vide vbi. s. in ver. de qua. & in versu. & que dicatur. libro. x.
C Inimicitia an repellat testem. vide vbi. s. in versicu. similiter inis- micitia. libro. x.
C Et nota q̄ in dubio electus ab inimico suo presumitur electus p̄ pter inimicitias vide vbi. s. in ver. s. li. x.
Iniuria C Iniuria facta generali intelligitur facta omni- bus consanguineis. vide in. l. vacantia. in versu. de genere. s. de bonis vacantibus. li. x.
C Iniuria videtur facta illi per illum qui in eius ignominia defert sordidam vestem. vt colligitur in. l. nemo. supra de vesti. li. xij.
C An seruus agat contra dominum pro iniuria sibi facta: & quid de filio de iniuria sibi facta per patrem. vide in. l. coloni. in ver. si seruus. supra in quibus causis. li. xij.
Innouare C Iudex q̄ requisitus patitur aliquid ino- uari cōtra p̄uilegiū alicui cōcessum punit. vt. l. vnica. in versu. item ibi inuouari. s. de magistris scrinio. li. xij.
C Iudex qui patitur aliqd̄ inuouari cōtra p̄uilegiū cōcessū ma- gistris scrinio an puniatur. vide vbi. s. in ver. sed quero. li. xij.
Inquisitio C Per inquisitionem proceditur contra quoscunq̄ in causis ad publicam utilitates pertinentibus. scilicet in p̄uatis. vide in. l. si vacantia. in versu. & alle- gatur. s. de bo. vacan. li. x.
C Inquisitor datus bonis an debeat facere inuentarium de bonis re- p̄ris & que sint que debet obseruare. not. in. d. l. si vacantia. in versu. quarto nota. li. x.
C Vbiq̄ sit inquisitio generalis ex qua p̄iudicetur alicui debet dari copia inquisitionis. vide vbi supra. li. x.
C Sed quid si fiat inquisitio specialis contra aliquem q̄ sunt seruati- da. vide vbi supra. li. x.
Insinuatio C An in insinuationibus donationū et si- milium contractuum sufficiat facere dona- tionē coram iudice vel factam iudici intimare vel an sit necesse q̄ in- dex eam approbet per suam sententiam & decretum suum. vide in. l. ad inferiorem. in ver. item ex isto. supra de apo. pu. li. x.
Instrumentum C Instrumentum non valet in quo notarius nō se subscripsit se- cus est in testibus. vide supra de conue. si. debi. l. fisco. in versu. fina. et de apo. publi. l. si. li. x.
C Instrumentum in quo deficit subscriptio notarij non dicitur in- strumentum publicum nec probat contra tertium. vide vbi supra. in versu. nota ergo. li. x.
C Que debent contineri in instrumentis quietationum & solutionū que solutiones censuum & tributorum debent probare. vide in. l. ad inferiorem. s. tertio nota. s. de apo. publi. li. x.
C Instrumentū an reddatur fallum si in eo dicat notarius factum tali die cum fuerit factum de nocte. vide vbi. s. in ver. sed nunqd̄. li. x.
C Debitor post solutionē factā potest petere sibi reddi instrumentum debiti cācellatū. vide in. l. nec casu. in versu. post. supra de discussio. li. x.
C An creditor possit petere instrumentum sibi refici a debitore vt no- tario vt possit ostendere solutionem sibi factam debitam. vide in. l. nec casu. in ver. & similiter. supra de discussio. li. x.
C Instrumenta vel p̄uilegia an possint peti refici propter vetustatem vel alia iusta causa. vide vbi. s. & in ver. similiter. li. x.
C Instrumentum corrosum a muribus an probet. vide vbi supra. in versu. de instrumento. li. x.
C An in instrumento syndicus debeat sigillatim & specialiter no- mina omnium constituentium describi. vide in. l. si qua. in versu. item facit. supra de venden. re. cū. li. xij.
C Instrumentum publicum quid debeat continere & que sunt que debent apponi in instrumento vide in. l. generali. in versu. item que- ro. supra de tabellionibus. li. xij.
C An testes descripti in publico instrumento debeant esse rogati. vi- de vbi supra. in versu. item nunquid. li. xij.
C Instrumentum expensis cuius debet solui. vide in. l. cum sepe. in ver. si. supra de erog. mili. anno. li. xij.
C Instrumentum an presumatur fallum ex quo aliqua solēnitas de- ficit. vide in. l. nulli. in ver. s. de nume. li. xij.
Instantia C Instantia que est triennij quo tempore in- cipiat vide in. l. litibus. in ver. nota etiam. su-

p̄a de agri. libro. xij.

Interdictum C An interdicta vna terra intelligat̄ interdicta terra sibi coherens. vide in l. ne casu. in ver. si. supra de discussio. li. x.
C Interdictū datur contra vicinū in solo suo inferentem fetorem sal pbureum vel aliu. vt. l. cum supra. in ver. itē no. supra de re mili. li. xij.
Integro statu C Nota de significatione istius verbi. integro statu in. l. si. in versu. et not. su- pra de bo. vacan. li. x.
C An ista verba integro statu p̄olata a p̄ncipe plus operentur q̄ p̄olata a p̄uato. nota. in supra. d. l. si. alle. & in ver. sed est. li. x.
Interpretatio C Interpretatio quotuplex est dic p̄ l. i. C. de legi. & vide in. l. grammaticos in ver. quotuplex. supra de profes. qui in vt. li. xij.
C Qualem interpretationem iudex debeat facere in contractibus et vltimis voluntatibus. vide vt ibi supra. in versu. item qualem. li. xij.
C An iudex possit interpretari suam vel p̄decessoris sententiam et quot modis sumatur. vide vbi supra. in versu. item an. li. xij.
C De interpretatione statutorum. dic vt p̄ Bart. & Bal. in. l. oēs po- puli. ff. de insti. & in. vide vbi supra. li. xij.
Inuentarium C An inquisitor teneatur facere in- uentarium dicitur sic vt nota. in. l. siya- cantia. in ver. quarto no. supra de bo. vacan. li. x.
C An curator datus liti teneatur facere inuentarium dic vt in. d. l. si vacantia. in ver. & sic est. li. x.
C Qua pena punitur ille qui per fraudem omittit aliqua ponere in inuentario rerum confiscandarum. vide in supra. d. l. si vacantia. & in versu. octauo nota. li. x.
C Qua pena punitur heres p̄uati qui omittit aliqua ponere per fraudem in inuentario. vide vbi supra. li. x.
Hypotheca C An res publica alterius ciuitatis q̄ roma- ne habeat hypothecam tacitam. vide in. l. an p̄a de iure reip̄. li. xij.
C Hypothecam tacitā an habeat fiscus siue res publica romana i bo- nis debitoris dic q̄ sic. & vide vbi supra. in ver. licet ergo. li. xij.
C Sed nunquid ciuitas que habetur loco p̄uati possit facere statu- tum q̄ habeat tacitam hypothecam & p̄feratur ceteris creditorib⁹. dic vt in supra alle. l. an res. in ver. sed nunquid. li. xij.
C Hypotheca de eius p̄scriptione & quanto tempore p̄scribatur & que sunt necessaria circa eam. vide in. l. apud. in versu. secundo not. su- pra de censu. & censito. li. xij.
C Habens sp̄alem hypothecam & generalem vtitur speciali sibi suffi- cienti & non generali in p̄iudicium tertij vt. l. si quis. in ver. sic etiaz. supra de om. ag. defer. & l. si. supra de pig. li. xij.
Iudex C Iudex an possit aliquem cōpellere ad scribendū manu sua vt possit fieri comparatio literarū. vide su- pra de conueni. si. debi. in. l. inter c̄artulas. in ver. nunquid. li. x.
C An si sint duo iudices ordinarij vel delegati an vnus possit cogno- scere contra alium. vide supra ne fiscus rem. in. l. j. in versu. & ista. et per Inno. in. c. p̄udētiā. de offi. dele. li. x.
C Iudex delegatus an possit in ultare. no. in. l. ius suum. in versu. sed nunquid. supra de vfu. ff. li. x.
C Iudex in quibus causis potest procedere per inquisitionem. nota. in. l. si vacantia. in versu. & allegatur. supra de bo. va. li. x.
C Iudex p̄t ex suo officio p̄pter publicā utilitatē cām p̄ vnū delatā p̄ficere. vide in. l. monēde. in ver. & sc̄nota. supra de delato. li. x.
C Iudex an possit cōmittere inbere alteri: vt cām ab alio inchoatam p̄sequatur vide vbi supra. libro. x.
C Iudex debet esse seuerus & grauiſsimis penis afficere eos qui i cō- ſuetudinem deduxerunt delinquere. vt no. in. l. omnes. in versu. quar- to no. supra de delato. li. x.
C Iudex qui iniustam petitionem vel rescriptum admittit punitur vt. l. p̄ima. de peti. bono. sub. z. l. pe. de fun. patri. li. x.
C Iudex qualiter punitur qui est negligens in officio. vide in. l. iudi- ces. circa p̄ncipi. supra de anno. lib. x.
C Iudex delegatus debet in citatione sue delegationis vt sibi creda- tur tenorem inferere vt nota. in. l. vnica. in versu. nō est. supra de super- indicto. & per Inno. in. c. p̄terea. de dilatio. li. x.
C Iudici licitum est resistere volenti facere executionem corporalem intra. x. dies non admissa appellatione: cū hoc sit grauamen irrepara- bile. vt no. in. l. nemo. in ver. sed intelligenda est. supra de exacto. lib. x.
C Iudex si nimis seuiat & immoderate modū excedendo in torquen- do propter quod reus deficiat tenetur vt no. s. in ver. & similiter. li. x.
C Quid si captus deficiat i tormentis an teneat iudex. vide vbi. s. li. x.
C Quid si iudex non aliter torquet sed denegat victam captiuo do- nec soluat vel confiteatur. not. vbi supra. in ver. sed quid. li. x.
C Iudex vel officialis qui indebite aliquem torquet qua pena puni- tur. vide vbi supra. & in ver. sequitur. li. x.
C Iudex nō condēnat reum contumacē in expensis p̄pter q̄ eas re- ſtituit actori de proprio an possit recuperare a reo. nota. in. l. missi. in ver. & per hoc. supra de exacto. tribu. li. x.
C Iudex q̄i d̄z p̄ se inquirere & suū officium nō postulatū interpo- nere & q̄i

Super tribus libris Codicis.

neri & qñ non vide in l. precipit. in ver. ff. no. 5. de cano. largi. lib. r.
Juder ordinarius an possit esse illiteratus. vide in l. expertes. de decurio. lib. r.
Juder an possit curiales & decuriones liberare in perpetuum vel ad tempus a decurionatu vel alijs officijs perpetuis. dicit in l. nemo iuder. supra de decurio. lib. r.
Judici seu magistratui inique & contra legem facienti debent restituere officiales assessores milites & notarij als puniuntur. vide in l. omnes iudices. in versu. quarto nota. 5. de decu. lib. r.
Juder seu magistratus an possit ius dicere contra non subditum extra suum territorium. vide in l. domum suam. supra de decu. lib. r.
Juder seu magistratus an possit exercere suam iurisdictionem extra metas sue iurisdictionis. vide vbi. 5. lib. r.
Juder an possit punire subditum de delicto extra territorium commissio. vide vbi supra. in versu. ff. lib. r.
Juder an possit scribere acta facta coram se vt notarius. vide in l. in ferto. supra de nume. lib. r. ff.
Juder an possit cogere quem ad suspendendum homines. vide in l. ynica. in versu. r. istas. supra ne quis liber. li. r. ff.
Juder an possit ingredi domum vel tabernas ad videndum si alij fraus ibi committatur vel delictum: & an credatur tali referenti. vide in l. omnis. in versu. no. etiam. supra de aqueduc. li. r. ff.
Juder debet in qñtu potest lites abbreviare & dirimere: hoc in ciuilibus: sed quid in causis criminalibus. dicit vt. l. litibus. versu. nota ex prin. 5. de agri. lib. r. ff.
Juder requisitus non debet pati aliquid innotari contra priuilegium alicui concessum als puniatur iuder. vide in l. viris. in versu. itez vbi. 5. de magi. scri. lib. r. ff.
Jan si quis habet plures iudices & conueniat coram vno iudice ciuili causa pendente possit coram alio conueniri criminaliter. vide in l. tam collatores. in. 5. qui vero. in ver. r. sic patet. 5. de re milita. li. r. ff.
Jueritur coram duobus iudicibus separatis fuit processum vbi debebat procedi solum coram vno & no fuit. oppositum an teneat sententia vide vbi. 5. in versu. quid autem. li. r. ff.
Juder vbi dimittit partes a se vel pronunciat se iudicem incompetentem potest aduersarium condemnare in expensis. vide vbi supra. in versu. r. allegatur iste ter. li. r. ff.
Juder an possit seu debeat taxare notario salarium. vide in l. i. sacris. 5. modium. supra de proci. sacro. scri. li. r. ff.
Judicium. **J**udicium possessorium prius debet terminari q̄ petitorium. vt. l. si coloni. in versu. secundo no. supra de agri. li. r. ff.
Judicium ibi finiri debet vbi inchoatum est. vt. l. nullus. in versu. ex quo patet. supra de vetera. li. r. ff.
Juid si post inchoatum iudicium reus est factus clericus. vide vbi 5. r. in ver. quid autem. li. r. ff.
Jueritur alicui est commissio ca sub noie pprio & noie dignitatis: an si amittat dignitate possit cas finire. vide vbi. 5. r. in ver. r. allegat. li. r. ff.
Judeus. **J**udei an possint adipisci hodie honores & dignitates. dicit vt in l. omnes qui. 5. de decu. li. r. ff.
Judei habent inter nos in multis participationem. vide in l. supra allega. omnis qui. li. r. ff.
Judei in multis no participant nobiscu de quib⁹ vide vbi. 5. li. r. ff.
Judeus an possit esse tutor pupilli xpiani. vide in l. ad pbatoias. in ver. r. licet. 5. de diner. offi. li. r. ff.
Judeus an possit habere ascriptitios xpianos & an debeant habitare cum iudeis. vide vbi supra. r. in ver. sic pot. li. r. ff.
Jurare. **J**ura que sunt persone que debent iurare dum quis aliquid committitur. vide in l. si vacatta. i. ver. secundo nota. supra de bo. vacan. li. r. ff.
Juramento suo tenetur vtor patefacere bona hereditibus & vasallus feuda. vide vbi supra. l. pxori. in ver. r. est. li. r. ff.
Jurare debet officialis deputatus ad soluendum stipendiaris. vide in l. per banc. 5. de eroga. mi. anno. li. r. ff.
Jue sunt persone que iurare debent in principio eorum officioru vide vbi supra. in versu. similiter. li. r. ff.
Juramentum. **J**an partes possint remittere iuramentum testi. vide in l. si. in versu. et idem. supra de priu. schola. li. r. ff.
Juramentum calumnie an possint partes tacite vel expresse remittere. vide vbi. 5. in versu. ff. li. r. ff.
Jurisdiction. **J**licet aliquis consequatur aliam dignitatem no propterea liberatur a iurisdictione sui iudicis. vide in l. curiales. supra de decu. li. r. ff.
Jurisdiction an perpetuetur per sola citatione. vide in l. tam collatores. in. 5. ff. in ver. allegatur. supra de re mili. li. r. ff.
Jsi princeps aliquam causam spectantem ad officium maioru officialium committat alteri subdito officiali no videt minuere iurisdictionem maioris officialis nisi quo ad cause ipsius cognitionem. vide vbi supra. in ver. vlti. no. li. r. ff.
Jquando iurisdictiones diuersorum iudicu sunt oino separate vn⁹ non dz se introumittere de officio alterius. sic etiaz quando officia sunt

comunia. vt. l. appa ritores. in versu. ff. de appari. li. r. ff.
Jus. **J**us ab omni superioritate intelligitur exceptum ad hoc. allegat Baldus in l. fina. 5. ne fiscus re. in l. quod ex libera. ta. C. de ope. liber. li. r. ff.
JNota differentiam inter ius & censuram. vide in l. ff. r. versu. fin. 5. quemadmodum ciuilia munera. li. r. ff.
JNoties enim iura duorum concurrunt in persona vnus idem seruatur in persona vnus quod in duob⁹. vt. l. maior. in ver. quonies supra de digni. li. r. ff.
JQueritur si diuersa iura cōcurrat in eadē psona an sit idem ac si concurrerent in psonis diuersoz. vide vbi. 5. in ver. ite quia. li. r. ff.
JQua que contra ius comune sunt statuta: licet pro communi utilitate debent seruari ad literam prout iacent no extendi. vt. l. certa forma. in ver. item ibi. supra de iure fisci. li. r. ff.
Jus accrescendi. **J**us accrescendi an habeat locum in donatione imperiali & qd in alijs contractibus. dicit vt in l. iubemus. in versu. tertio no. 5. si libe. impe. so. sine here. li. r. ff.
Jus accrescendi an habeat locum inter heredes legatarios. vide vbi supra. r. in ver. r. idem. li. r. ff.
Jus accrescendi anteq̄ habeat locum inter legatarios que requiruntur. vide vbi supra. li. r. ff.
Jus accrescendi inter quos habet locum: nota. vbi supra. r. allega. l. iubemus. lib. r. ff.
Justus. **J**ustus iudicis seu superioris excusat & facit licitum qd als non liceret. vide in l. monende. in versu. tertio nota.
Jan in ius maioris excuset in grauib⁹ delictis. vide in l. ne cui. in ver. r. nota. supra de comm. li. r. ff.
Juid si potestas dedit alicui licentiam contra statuta an excusat a pena. vide vbi supra. in ver. r. est ar. li. r. ff.
Jabarus. **J**abarus sine labarum est signum bellicum ex auro & lapidibus pretiosis vide in cōtinuatione rubrice. supra de prepo. laba. li. r. ff.
Jabarum prepositi consiliariibus in dignitate equiparantur & a muneribus personalib⁹ excusant. vt. l. qui prepositi. supra de prepo. laba. li. r. ff.
Jabarū prepositi excusantur a munerib⁹ realibus & non personalibus. vide vbi supra. in ver. r. nota. li. r. ff.
Jaicus. **J**aicus si capit clericum obnoxiu ciuilitate & criminaliter sub hoc colore q̄ velit eum tradere curie epali an cadat in canonem si quis sua dente. vide supra nulli. lice. i. fre. l. ynica. lib. r. in versu. no. secundo.
Jata culpa. **J**ata culpa an i delictis equiparetur dolo. vide in l. per equatores. in versu. in glo. ff. 5. de cens. r. censio. libro. r. ff.
Jata culpa regulariter dolo cōparat. vt. l. qd nerna. ff. de positi. fal. lit. in multis casib⁹ nota. in. d. l. pequatores. in ver. dic q̄ lata. li. r. ff.
Jegatū. **J**uid aut cōtineat in legato fundi instructi. no. in l. ff. in ver. quid aut. supra de bonis vacan. lib. r. ff.
Jegatum legat quis sue ciuitati cum habeat ciuitatem originis & incolatus quod legatum debeat ciuitati originis. vide in l. cum te. in ver. r. est ar. supra de munic. li. r. ff.
Jan incertitudo vitiet legatum. vide vbi. 5. r. in ver. de bac. lib. r. ff.
Jan legatum relictu in vnaz cam possit cōverti in aliam. vide in l. contra eos. in ver. de hoc tamen. supra de admi. reip. li. r. ff.
Jestator legauit. c. p. missis cantandis q̄ tunc tps decantari non possunt ppter interdictionem: an possit cōverti ad alium vsu. vide in l. cum presidem. in versu. r. ex predictis. supra de expen. li. r. ff.
Jueritur per quos debeat fieri legati transmutatio: et quid si sit discordia inter partes. vide vbi supra. r. in versu. per quos. li. r. ff.
Jegat quis possessiones suas an videatur legasse res mobiles. vide in l. cura. in versu. ex quo insurgit. 5. de om. ag. deser. li. r. ff.
Jestator legauit. v. cuilibet monasterij fratrum minoru & prioru legat. r. an debeat vterq̄ habere legatum. vide in l. bis qui. in versu. inducitur. supra de ero. mili. anno. li. r. ff.
Jegata est domus an videatur legari ergasterium sine casalium in quo merces recōduntur. vide in l. in qualibet. in versu. r. allegatur 5. de metatis & epidemeticis. li. r. ff.
Jegatus. **J**egatus est qui mittitur ad censum colligendum vt aliam iustam cam pro republica & talis non potest per alium suam legationem exercere. vide in continuatione rubrice. supra de lega. li. r. ff.
Jan durate delegatione possit qd agere. Itē an qd possit cogi ad sumendum legationem. vide vbi supra. de lega. lib. r. ff.
Jan legationibus quis excusatur pluribus de causis. vt. l. j. 5. de legatio. libro. r. ff.
Jegatio longinqua & no propinqua prestat vacationem biennale a muneribus publicis. vide in l. transmarina. 5. de legationi. li. r. ff.
Jegitima. **J**an filius p sua legitima vel eius supplemento possit ppria autoritate occupare possessionem boz. vide in l. j. i. ver. r. ex hoc sicut Bar. 5. quan. r. q. quar. po. li. r. ff.

Repertorium Joannis de Platea

Can pater possit diminuerē filio legitimam & si ei minus q̄ sit legitima relinquatur an sit testamentum nullum. vide in. l. an. in. si. & sic patet. supra. quā. r. qui. quar. pars. li. r.

Can filius ppter delictum non perdit legitimam quā habiturus esset in bonis paternis. vide in. l. certa. in. ver. & est. supra. de. iu. fi. li. r.

Leno. Canones propter eorum crimen detestabile sunt ex nota. supra. de. re. mili. lib. rñ.

Leprosus. Leprosi sunt extra civitatem extrahendi. vide in. l. cum. supra. in. versicu. item nota. supra. de. re. mili. lib. rñ.

Lex. Violator legis punitur: quia violans leges sacrilegium committit: est pena arbitraria. vide in. l. unica. supra. de. the. sauris. in. versicu. fi. lib. r.

Abi lex annullat contractum vel sententiam non expedit petere an nullare: peti tamen potest principaliter & incidenter. vide in. dicta. l. unica. in. versicu. & vbi. lib. r.

Can specialis lex directa ad certas personas seu facta quamvis sit in corpore iuris inclusa extendatur ad alias personas vide in. l. nec. in. versicu. & nota. s. de. decu. lib. r.

Lex posita in corpore iuris in dubio habet vim legis generalis vide in. l. supra. proxi. l. alleg. li. r.

Qui contra legem mercatur male fidei possessor dicitur: et ideo tenetur de fructibus etiam percipiendis. vt. l. quemadmodum. in. ver. ultimo nota. supra. de. agri. lib. r.

Qui contra legem mercatur est presumptio iuris & de iure qd mala fide faciat. vide vbi. supra. in. ver. & no. bic. li. r.

Liber. Libri empti & traditi a patre filios familias studentium an cedant in peculio quasi castrensi. vide in. l. j. in. ver. fi. supra. de. castren. pecu. li. r.

Libellus. Can in libello possint accumulari plures rationes cause. vide de. fide. instr. & iure. baste. fi. l. duplex. ratio. in. ver. & nota. lib. r.

Libellus admittitur in quo quis agit tanq̄ quislibet de populo & tanq̄ priuatus pro suo proprio interesse. vide vbi. s. in. ver. is. no. lib. r.

Can libello supplicatorio potest inferi totus tenor actorum. vide in. l. monende. in. ver. fi. s. de. delato. li. r.

Can in causa naufragii requiratur libellus in scriptis. vide in. l. de. submersis. in. ver. an. autem. supra. de. naufra. li. r.

Queritur an in summaria cognitione requiratur libellus. vide in. proxi. l. alle. & in. ver. qualis. autem. lib. r.

Can autem in officio iudicis etiā quando iudex procedit de plano sit necessarius libellus. vide vbi. s. & in. ver. an. autem. lib. r.

Libellus necessarius est bodie qm̄ illustres conueniantur. vt. l. quoties. in. ver. tertio. no. s. de. digni. lib. rñ.

Libellus an sit necessarius in causis criminalibus et cuius expensis debet dari copia reo. vide vbi. s. in. ver. criminalibus. lib. rñ.

Libellus generalis an sit admittendus. vide in. l. j. in. ver. item. ibi. s. de. vetera. lib. rñ.

Queritur an libellus possit remitti de consensu partium. vide vbi. s. & in. ver. nunquid. autem. lib. rñ.

Libertus. Libertus anteq̄ possit assumere honores et dignitates ingenuorum habet facere duo quibus nō impetratis punitur. vide in. l. si. libertus. s. si. seruus. vel. libertus. a. decurio. lib. r.

Libertas reipublice & multo magis ingenuus non cōpellit in ius officia vilia gerere. vide in. l. si. vt. pponit. s. ne. quis. liber. lib. r.

Libertus an possit cogi erere tabellariam. esse tabellarius siue tabellio. vide vbi. s. in. ver. nunquid. autem. lib. r.

Liberti non habent excusationem a publicis muneribus. vide in. l. j. s. de. liber. lib. r.

Liberti an iure isto vocentur ad honores & dignitates & ad que mu nera publica vocentur. vide vbi. s. lib. r.

Liberti an possint vocari ad dignitates & quid de eorum filiis. vide in. l. libertorum. s. de. digni. lib. rñ.

Licentia. Can sufficiat petere licentiā nisi obtineat. vide in. l. si. q̄. in. v. itē. nota. s. de. decurionibus. lib. r.

Can consilarii possint recedere de ciuitate absq̄ licentiā et si faciant an puniantur. vide vbi. s. & in. ver. item. nota. lib. r.

Postq̄ quis accessit ad curiā principis ex publica vel priuata causa non debet sine licentiā recedere. vide in. l. si. in. ver. & sic. patet. s. de. digni. lib. rñ.

De licentiā veniēdi & recediēdi a curiā & iure ad v. vide vbi. s. li. rñ.

Licitatio. Nunquid priuus emptor admittet ad offerendum & licitandum contra secundum ne res ei auferatur. vide de. fide. instr. & iure. baste. fisco. l. si. tempora. in. ver. sed. nunquid. lib. r.

Licitatio an habeat locū in locatione fundi patrimonialis cesaris. vide in. l. quis. in. ver. de. loca. s. de. ven. re. ci. lib. r.

Lis. Can per litem contestationem factam coram non suo iudice interrumpatur prescriptio. vide in. l. quoties. nec. s. de. decurio. lib. r.

Can litem contestatio impediatur per exceptionē prescriptionis. vide in. l. apud. in. ver. & alle. iste. s. de. cō. & censu. li. r.

Can pen dēte non debet possessor sua possessione priuari nec a fructibus percipiendis prohiberi vel eis sequestrari. vide in. l. defensionis. in. ver. secundo. nota. s. de. iure. fisci. lib. r.

Litera. Can literis officialiū sit credēdū. dic. vt. no. in. l. si. va. cātia. in. ver. ex. quo. no. s. de. bo. vac. lib. r.

Non est credendum literis alicuius officialis vel alterius asserentis se facere ex mādato superioris nisi in bis literis sit insertum superioris mandati & eius tenor. vt. in. l. nihil. in. ver. non. est. s. de. superin. lib. r.

Aliquis amittit literas principis & vult probare amissionem per testes an sit audiendus. vide in. l. probatorias. in. ver. sed. quero. s. de. oī. ner. offi. lib. rñ.

Queritur delegatus amittit literas sue delegationis an poterit probare per testes. vide vbi. s. & in. ver. item. quid. lib. rñ.

Locus. Quis locus inspiciatur quo ad executionē. vide in. l. missi. in. ver. & ex. s. de. erac. tribu. lib. r.

Can quis in eodem loco possit vri iure domini & iure patroni. vide in. l. per. vniuersam. in. ver. item. ibi. supra. de. colo. thra. cens. li. r.

Ludus. Ludi & spectacula an sint permitti in ciuitatibus. vide q̄ sic vt colligitur in. l. non. in. iudicemus. in. versicu. no. ergo. supra. de. specta. li. r.

Can sit licitum legari ciuitati pro ludis sicut potest legari recitanti bus. dic. quod sic dum tamen sint ludi honesti. vide vbi. supra. i. versicu. ideo. pro. dictis. lib. r.

Can perturbans ludos permittitur aliqua pena. dic. q̄ sic vt ibi. supra. in. versicu. et. turbans. cum. l. sequenti. et. l. nemo. eodem. titulo. lib. r.

Agitatores equorum in publicis ludis sunt permitti. et non sunt puniendi. vide in. l. eos. qui. supra. de. specta. lib. r.

Bullus oī impedire & perturbare festiuitates & ludos licitos imo punitur contrarium faciens. vt. l. nemo. s. de. spec. lib. r.

Omnis ludus & letitia vbi honestas & castitas maculari possit est reprobandus & non permittitur & sic domini temporales nō possunt cogere puellas ad trypndia & choreas in qua sit suspitio honestas. vide in. l. clementie. supra. de. ma. iuma. lib. r.

Magnum. Magna edificia sunt cum magna difficultate & magno sumptu & magnitudine edificiorum presumuntur & iudicatur quis magnanimus. vide in. l. in. bis. supra. de. pie. & aliis. rebus. nauicu. in. ver. sexto. nota. lib. r.

Magnanimus. Nota vnum modum probandi quem magnanimum. vide vbi. supra. lib. r.

Magister. Magistri grammaticae et rhetorice possunt reprobari licet semel fuerit approbati. vt. l. grammaticos. supra. de. professo. lib. r.

Magistri grammaticae a quibus muneribus sunt excepti. & de eorum priuilegiis. vide in. l. medicos. supra. eodem. titulo. li. r.

Magistri artium liberalium debent alios precellere moribus scientia & scientia. vide in. l. magistros. s. de. professo. li. r.

Magistri notariū actorū magne curie etiā dignitate finita cum eorum filiis a grauiamine priuato & publico sunt immunes. vide in. l. j. supra. de. magi. scri. lib. rñ.

Magistri scriniozum qui dicantur esse et quale est eorum officiu. vide vbi. s. li. rñ.

Maior. Maior an debeat dare electionem minori. vide in. l. is. cuius. in. ver. est. etiā. supra. de. bis. q̄. se. dese. lib. r.

Maior. lxx. annis a tutela excusatur et ab aliis muneribus publicis personalibus excusatur maior. lxx. annorum. vide in. l. si. ultra. s. de. decurio. lib. r.

Malitia. Malitias hominum obuiandum est & non parandum vt in. l. multi. supra. de. nauibus. non. excu. san. lib. r. & in. l. in. fundo. ff. de. rei. ven.

Mandatum. Contemptor mandati regis punitur pena capitis. vide in. l. j. in. versicu. item. ibi. s. de. ve. te. num. ff. pote. lib. r.

Mandato principis ex subita sententia emanato non est subito parēdū sed super sedendū. vide vbi. s. & in. versicu. mando. li. r.

Manumissus. Manumissus sortit forū ex persona sui manumissoris licet ex necessitate manumittat vt. l. si. vt. s. de. manci. & ozi. li. r.

Manumissus non solū sequit originē manumissoris sed etiā qui ex eo nascuntur: & etiā manumissi a tali manumisso sequitur originē primi manumissoris. vide vbi. s. & in. versicu. & nō. solū. li. r.

Quis aut sit manumissor cuius origo attendit an testatoris q̄ mādāt manumittit an manumittētis. vide vbi. s. & in. versicu. quis. aut. li. r.

Quid autem si iustus manumittit nō manumittatur ab herede: vt quia propter contumaciā se absentat: vel quia est furiosus sed decreto iudicis sit cuius originē sequit vel testatoris vel heredis. vide vbi. s. & in. versicu. quid. autem. li. r.

Super tribus libris Zodiacis.

Maritus. Casaritus pro rebus dotalibus tenetur solue
re onera realia vt collectas & tributa. vt. l. i. in v.
item not. s. de mulie. lib. x.

Matrimonium. Can dignitas decurionatus im
pediat matrimonium cum mulie
re conditioni colonarie alligata. vide in. l. nati. in vers. item patet. s.
de decu. lib. x.

Can valeat statutū q̄ inter hoies diuersarū sectarū non habet ma
trimoniū. vide in. l. edicimus. in ver. & no. bic. s. de iuri. lib. x.

Can matrimoniu an teneat inter ascriptitios & colonos originarios &
an iudei secularis possit pronunciare super inualiditate talis matri
monii. vide in. l. mulier. s. de agri. lib. x.

Medicus. Can medicus q̄ est in exercitu principis interim
habet immunitate etiā si non sit intra numerū
sed an reuersi habeant excusationē. vide in. l. cum te. s. de profes. lib. x.

Can medicus circa corpora bntorū intendentes an habeant excusatio
nem & quid de marescallis & mangonibus equorū. vide vbi. s. in ver.
nunquid autem. lib. x.

Can medicus semel approbatus an possit iterato approbari & exami
nari. vide in. l. grammaticos. s. de profes. lib. x.

Can medicus ad hoc qd̄ habeat excusationem a muneribus publicis
duo requiruntur. vide in. l. nec intra. s. de profes. lib. x.

Can medicus qui salariū cōsequitur a publico tenetur curare ita pan
peres sicuti diuites. vt. l. archiatrī. s. de profes. lib. x.

Can medicus licet recipiat salariū a publico potest recipere salariū
& alia que sibi pro cura facta sponte offeruntur. vide in. l. proxi. alleg.
in ver. item no. lib. x.

Can medicus durante egritudine non potest pacisci de salario cū in
firmo. vide in. d. l. in ver. no. lib. x.

Mendicans. Can mendicantes an possunt in herbis &
alios medicamentis facere deformitates mē
briorum & egritudines corporum. vide in. l. vnica. in ver. & sic not. s. de
mendi. lib. x.

Can mendicantes forenses possunt expelli de ciuitate quādo eius mo
ra est ciuitati damnosa & periculosa: vt quia auferūt & diminuunt vi
ctum infirmis & inualidis marime tempore caritatis & famis. vt. pri.
l. alle. & in ver. no. etiam. lib. x.

Can mendicantium inspicienda est conditio vt si eis fuerit corporum
integritas & annorum robur q̄ eorum inertia puniat & qua pena. vi
de vbi. s. & in quibus mendicantibus habeat locum pena contenta in
l. supra alleg. vide in ver. in ter. sibi. lib. x.

Can mendicantes religiosorum ab ecclesia approbatorū est certa & per
missa. vide vbi. s. in ver. ex hoc. lib. x.

Mercator. Can mercator peritus in negociationis exerci
tio semper presumitur lucrari nisi intra annū
protestetur & probet de contrario. vt. l. neminem. in ver. & consuluit. su
pra de sucep. lib. x.

Canodie licite potest dari pecunia penes mercatorem vt inde percipi
piatur ille questus qui honeste percipi potest. vide vbi supra in vers.
item adde. lib. x.

Can illi qui dant penam mercatori ad partem lucris vel damni pos
sint petere vt mercator sibi reddat rationem. vide vbi supra in ver. vl
timo dicit. lib. x.

Merces. Can merces illicite ad barbaras nationes deferri
non debent. vt. l. i. supra de li. & iti. lib. x.

Can merces illicite deferretes ad barbaras nationes qua pena puniat
tur. vide vbi supra in ver. not. glos. lib. x.

Can deferretes merces per littora an possint detineri & custodiri donec
declarent ad quam prouinciam delaturi sint & statum eorum iuramen
to. vide vbi supra. & in ver. secundo not. lib. x.

Can. practica p̄ mercatorib⁹ deferretib⁹ p̄ littora blada vt alias mer
ces quid deberet facere. vide vbi supra & in ver. & hac. l. not. lib. x.

Merum imperium. Can merū imperiū an pos
sit delegari. vide in. l. ex eo.
in ver. sed quomodo. supra de agen. in re. lib. x.

Can merum imperium an & qualiter & quanto tempore prescribatur.
vide in. l. curios. in ver. sed nunquid. supra de curio. lib. x.

Can queritur an incarcerationio sit merū imperiū. vide vbi supra in vers.
item an. lib. x.

Metallum. Canomen metalli est generale pro auro: & ar
gento: ferro: plumbo: & similibus. vide in con
tinatione rubrice. supra de metal. lib. x.

Can metallarū dicuntur qui fodiant metallum quid enim debent da
re pro introitu officij fisco & quid anno quolibet. vide in. l. perpena.
supra de metalla. lib. x.

Can sit licitū cui libet fodere metallū et intrare in matricula metal
lariorum. vide vbi supra in ver. licitam est. lib. x.

Can metallarius si fodiat in loco pinato q̄tū debet dare fisco & quā
do in publico. vide in. l. cuncti. supra de metal. lib. x.

Can procuratores officiales ad erigendum metallum non debent ad
altam dignitatem ascendere nisi prius illud officium perficiant. vide
in. l. cum. supra de metal. lib. x.

Can metallarius cui licet fodere et querere mariora et metalla in
alieno territorio non d̄ tñ fodere vt fundamēta edificiorū ibi iuxta
erigentium labefiant & ruant. vt. l. quosdā. supra de metal. lib. x.

Can metallarū sunt liberi homines licet sint ascripti ad metallam fo
diendum & non solum ipsi sed etiam eorum filij. vide in. l. metallarū.
supra de metal. lib. x.

Can metallarū quō & quādo sunt requirendi quando relinquūt pro
prium prouinciā in qua vñt fodere metallum. vide vbi. s. lib. x.

Can queritur an damnati in metallum propter delictum applicentur
huic corpori seu collegio metallariorum. vide vbi supra & in ver. nun
quid autem. lib. x.

Miles. Can plura requiruntur ad hoc vt quis dicatur miles.
vt. l. penul. ff. ex qui. cau. maio. & vide in. l. stigmata. in
ver. no. supra de fabri. lib. x.

Can miles ad hoc vt gaudeat privilegio militari vt de castrensi testae
ri valeat oportet q̄ sit stigmatē signatus cū alijs requisitis in. l. eo tē
pore. ff. de testa. mili. vide in. l. supra alleg. stigmata. lib. x.

Can miles non ex eo probat quod sit miles q̄ diu exercuerit militiam
& stipēdia receperit nisi doceat se legitime creatum. vide in. l. quicūq̄.
in ver. & per hanc. supra de fugi. colo. lib. x.

Can miles non potest secum ducere familiā nisi ex consensu principis
vt. l. quicūq̄. in ver. non potest. supra de re mili. lib. x.

Can miles non debent a suis mansionibus & locis deputatis recede
re sine licentia & si vagatur qualiter contra eos procedatur. vide in. l.
tribuni. supra de re mili. lib. x.

Can miles armorum exercitio & publicis vtilitatibus intendere de
bent non autē cultui agrorum vel animalium custodie. vide in. l. mili
tes. supra de re mili. lib. x.

Can miles tpe expeditionis quibus escis et cibis vti debent. vide la
tius in. l. repetita. supra de ero. mili. anno. lib. x.

Can miles volentes debent se presentare ei qui habet ius proban
di. vide in. l. i. supra qui mili. non pos. lib. x.

Can miles an possint coloni. & qui sunt qui etiam prohibēt et qd̄
de militia celesti. vide in. l. cura. s. qui mili. non pos. lib. x.

Can miles captus ab hostibus et postliminio reuersus nō cōsequitur
stipēdia vel donaria medij tps quo stetit in captiuitate vt. l. stipēdia
supra de re mili. lib. x.

Can miles annis militauit & sic stipēdia militie adimpleuit a quibus
muneribus sit excusatus. vide in. l. viginii. supra de re milita. lib. x.

Can miles desertor quis ex indulgentia principis fuerit restitutus
non tamen petit stipēdium pro tpe quo in desertione permansit. vt
l. cum allegatis. supra de re mili. lib. x.

Can miles qui dicit se militem illud probare potest quatuor modis vi
de in. l. qui se. s. de apparito. magi. mili. lib. x.

Can miles damnatus de crimine militari vel cōi nō infamatur durā
te militia vide in. l. frustra. supra de re mili. lib. x.

Mino. Can res minoris cessantis in solutione tributi vel
vectigalis possit a fisco vēdi sicut maioris. vide de fi.
instru. & iure baste fisco. l. quicūq̄. in ver. tertio nota. lib. x.

Can minor an iuretur ex speciali beneficio in integrum restitutionis
post alienationem sue rei factam a fisco. vide vbi supra. i. ver. nec. lib. x.

Can minor an possit prouocare ad diuisionem maioris seu prouoca
ri. vide in. l. i. in ver. v. qui. quar. ps. debe. lib. x.

Can minor an possit habere honorem & dignitatem cum administra
tione vel sine. vide in. l. sicut. in ver. si. supra de mu. & bo. lib. x.

Can minor pupillus potest esse miles & coronari rex. vide vbi supra. lib. x.

Can minor potest dari iudex a principe & dari tutor in testamēto. vide
vbi. s. l. proxi. alle. lib. x.

Can minor a muneribus patrimoniorum nō excusantur etiā si ple
nā immunitate habeant. vide in. l. etiā. supra de mu. patri. lib. x.

Can minor an admittat ad munera publica personalia. vide in. l. i. in
ver. bar. aut. s. qui eta. se ex. lib. x.

Can minor qualiter sunt dociliores q̄ veterani. vide in. l. alle.
in vers. sunt enim. lib. x.

Moneta. Can queritur diuersa est species eius dē monete in
ciuitate vt florentium in florentia de quibus flo
rentis intelligatur. vide supra de colla. eris. l. vnica. lib. x.

Can moneta est mutata tpe solutiōis q̄ erat tpe pmissiōis de qua mo
neta solui debeat. vide vbi. s. lib. x.

Can monetarū sunt qui monetam principis cudunt. vide in. l. cotinua
tione rubrice. s. de murile. lib. x.

Can stricti ad cudendum monetam principis nō liberantur aliquo
privilegio principis dignitatis. vide in. l. i. s. de murile. lib. x.

Can moneta propria imperatoris erat aurea & maximi p̄f. vide vbi
supra. lib. x.

Can qua pena puniatur qui falsificat monetam principis vel ciuita
tis & qui radit vel tingit. vide vbi. s. & in ver. propria. lib. x.

Can si dicat moneta falsificari vel eē falsa. vide. s. in ver. & dicit. lib. x.

Can not sunt specialia in crimine false monete. dic q̄ tria vt in ver. &
sunt. in. l. s. alle. j. de murile. lib. x.

Can moneta bona tantū d̄ valere in forma q̄tum in materia remota
expensa cudendi. vide in. l. alle. & in vers. & nota. lib. x.

Repertorium Joannis de Platea

Canqd aut teneat qd recipere pecunia p ea estimatione q taxata est de publico. dic q sic. r vide vbi. s. in ver. nunquid aut. li. rj.

Cullu licet eudi facere monetam banc auream nisi principi de iure tamen ex concessione principis multis alijs conuenit et ciuitatibus r etiam ex usurpatione. vide in continuatione rubrice. s. de vete. numif. potesta. libro. rj.

Canoneta tñ debet valere in forma quantum i materia: expensa tamen cadendi debet fieri de publico. vide in. l. j. s. de vete. numif. pot. li. bro. rj.

Per quem autem declaratur an sit iusti ponderis r boni auri r an puniatur recensans recipere monetam iusti ponderis r boni auri. vide in priori. l. alle. j. lib. rj.

Queritur tpe obligationis erat maioris pderis r tpe solutionis minoris tñ fuit eiusde estimationis r forme an creditor compellatur eam recipere. vide vbi supra. r in ver. sed quero. li. rj.

Quid si moneta non est legitimi pderis r pbe speciei an teneatur creditor recipere saltem p eo qd valeat. vide vbi. s. r in v. qd aut. li. rj.

Canoneta ad hoc qd sit bona tria requiritur. vt colligitur in. j. l. supra alle. de vete. numif. pote. r in ver. item ad monetam. li. rj.

Canoneta antiqua a veteribus principibus formata an possit debitor soluere eam pro noua r an teneatur creditor eam recipere sine contradictione. vide vbi supra. r in ver. item nota. li. rj.

Cpone moritur vna qui pecuniam eudi faciebat an dicta pecunia reprobetur vel duret. vide vbi supra. r in ver. ex bis. li. rj.

Queritur si pretii certe monete minuatur necesse est q singularis reruz pretia respectu eiusde monete minuatur. vide in. l. pro inminutione. supra de vete. numif. pote. li. rj.

Quis pot facere diminutione vel augmentum aureoz. vide vbi supra. in ver. quis autem. li. rj.

Queritur si stipulatus sum a te mihi dari. c. libras imperialium vel florenozum et tpe stipulationis quinqz aurei faciebant vnciam postea diminuta est pecunia vt. viii. constituant vnciam tpe solutionis faciende queritur modo de qua moneta solui debeat. li. rj.

An quisqz oz recipere monetã p quãtitate r valore a superiore de terminatis aljs puniatur. vide i. l. vniuersos. s. de vete. numif. pote. li. rj.

Sed nunquid monetã factã in vna ciuitate possit quis expendere in alia vt quia cogatur recipere pro eadem estimatiõ. vide vbi supra r in ver. sed nunquid. li. rj.

Sed nunquid si dñs vel ciuitas cui cõcessum est a principe priuilegiũ cadendi monetã qui tñ nõ eudit speciei probe vel imponit maiorẽ estimatione q valeat qd erit remediũ. vide vbi supra. in vers. sed qd si dominus. li. rj.

Quot requiruntur ad cusionẽ monete rite r recte faciendam. vide vbi supra. r in ver. quero quot. li. rj.

Queritur qua pena puniatur qui expendit falsam monetã dic vt in. l. si. in ver. ite quero. supra de vete. numif. pote. li. rj.

Morbus morbus est duplex. s. tpeoralis r ppetuus r qz excuset vide in continuatione rubrice. s. qui morbo se excu. cam. l. fe. li. rj.

Mors Quis exstẽs in mortis articulo dicit se vulneratam a titio an ei credat. dic vt in. l. nulla. in ver. quid autem. supra de delato. li. r.

Causas excusat titiũ qd nõ fuit culpabilis de morte sua an stabitar dicit r cõfessionĩ restatoris. vide vbi supra. li. r.

Csi qrat de morte alicuius sufficiẽs probatio est q inter liberos et cõsuetos habeat p mortuo. vide in. l. quoties. i. v. j. s. d. naufra. lib. rj.

Cad pbandũ mortẽ qz admittat. vide vbi supra. ver. iiii. no. lib. rj.

Qualiter custos aialium pbabit mortem aialis mortuũ r qualiter mors hois mortui in bello collige in. l. quod ad presens. s. de murile. in vers. sed quero. lib. rj.

Cadortuus r extinctus dicit esse ille qui ab aliqua dignitate vt officio cũ decore remotus est. vide in. l. precipua. in vers. idem dum. s. de pimi. li. rj.

Cadortuus qui seipsum interficit metu criminis qualiter debeat puniri vel an morte crimina extinguantur r de eius bonoz publicatione. vide in. l. eorum. s. de iure fil. li. r.

Mulier Mulieres ex persona viroz fortitũtur dignitatem r forum: que omnia perdũt secũdo nubendo hominibus inferioris dignitatis. vide in. l. mulieres. s. de inco. lib. r.

Cadulieres resplendent radijs virozũ. vide in. l. s. alleg. r in ant. de consu. s. finautem. colla. iiii. lib. r.

Cadulter retinet domiciliũ r dignitatem viri etiam si sit vidua que duo perdit cũ nubit alteri inferioris dignitatis. vide in alle. l. mulieres. in ver. r intellige. s. de inco. lib. r.

Cadulter que plures viros habuit in sepultura vltimi viri est tumulanda cuius domiciliũ r honorem recusat. vide vbi. s. in vers. cu. idco mulier. lib. r.

Cadulieres non excusantur a muneribus patrimonialibz sed a personalibus muneribz si sunt honores r dignitates cũ administratiõ excusantur. vt. l. patrimoniozũ. in prin. s. de muner. patrimo. libro. r.

Cadulieres a publicis r ciuilibus officijs sunt remote regulariter sed fallit in multis casibus quos nota in pri. l. alle. in v. fallit. lib. r.

Cadulieres an cogantur ad munera publica. vide vbi. s. in vers. cu. fina. li. r.

Cadulieres an pñt esse de concilio: neqz earũ vsus inducit consueta dinem. vide vbi supra: vers. similiter. li. r.

Cadulier si carcerata pro crimine efficiatur grauida q hoc non patrocinetur sibi ad dilationem supplicij. vide in. l. negociantes. in ver. item est argumen. s. de excu. mune. li. r.

Can liceat mulieribus facies suas fictis fucare coloribus r an peccent. vide in. l. vellera. in ver. sed bic. s. de vesti. lib. rj.

Cadulieres an excusentur a muneribus personalibus propter numerũ liberozũ r quid de realibus vide in. l. personalibus. s. de bis q nume. libe. lib. r.

Cadulter subit munera personalia in loco domicilij viri: patrimonialia vero vbi patrimonium possidet. vide in. l. ea que. s. de mulcri. lib. r.

Cadulter efficitur ciuis ciuitatis viri r no. qualiter sequitur forum viri r quid de concubina r sponsa. vide vbi. s. lib. r.

Cadulieres an vocentur ad honores r munera r qualiter coguntur subire personalia munera. vide vbi supra in versiculo item quod bic dicitur. r in ver. secundum autem. lib. r.

Cadulter illustratur et comiscatur atqz retinet nobilitatem generis seu progenitorum suozum vt patris r auĩ etiam si nubat inferiori nobili vide in. l. j. s. de dignita. li. rj.

Cadulter potest ex duplici consequi nobilitatem. s. ex parte progenitorũ r ex parte viri sui sed illam retinet que diu remanet vidua. vide vbi supra. in vers. secus autem. li. rj.

Mala fides Mala fide facit qui contra legem mercatur et est presumptio iuris: r de iure aduersus quam nõ admittit pbatio in contrariuz. vide in. l. quẽadmodũ. in ver. r nota. s. de agri. li. rj.

Cadale fidei possessor censet qui contra legẽ mercatur. vide vbi supra in ver. vltimo no. li. r.

Multa Multa est pena extraordinaria que sisco applicatur r que iudicis arbitrio relinquatur. vide plene in l. colonos. in ver. item ibi. s. de colo. illiricianis. li. rj.

Can possit appellari quando iudex imponit alicui multam. vide vbi supra. lib. rj.

Qui iudices possunt hanc multam imponere. vide vbi supra: in ver. r de materia. lib. rj.

Murileguli Murileguli sunt qui murices sic vocatos colligunt ex quoz decoctione fit encanũ stũ impiale siue regij quo eoz rescripta subscribunt: ex eo purpura principis tigit. vide in continuatione rubrice. s. de murile. lib. rj.

Cadurileguli si derelicto eoz officio dignitates eis pbibitas assumunt sunt ad ppiam artem reducendi cũ eozũ liberis sed an ipsi patiatur aliã penã. vide no. in. l. murileguli. supra de murile. li. rj.

Munus Munera patrimonialia ab omnibz sunt exoluentur a muneribus patrimonialibz r tributis nullus excusatur. vt. l. munera. s. de muner. patrimo. lib. r.

Quot liberi excusant quem a muneribz personalibus r quot excusant a patrimonialibz r collectis. vide in. l. neqz tempore. s. d. muner. patrimo. li. r.

Cad not autem sunt attendenda r cõsideranda in muneribz indiciõ dis seu imponendis. vide supra in continuatione rubrice quemadmodũ ciuilia munera. que glo. enumerat. x. li. r.

Cad queritur quid si quis in eadem ciuitate vocat? est ad duo munera nec apparet ad quod prius vocat? est cui parere debeat. vide in. l. j. in ver. quid autem. s. quemadmodũ. cini. mu. indi. lib. r.

Csi quis non ob legitima excusatione nihilominus vocatur ad munera quo remedio sibi consulatur. vide in continuatione rubrice. supra de excusatio. mune. lib. r.

Cadunera sordida que dicantur esse r quibus hominibz imponantur r qui ab illis excusantur. vide in. l. inaximarum. in vers. iiii. supra de excusa. mune. lib. r.

Cadunus publicum intinctum pluribus simpliciter intelligit intinctum vt quilibet teneatur in solidum r habeat administrationez in solidum. vide in. l. vnica. in vers. r nota bic. s. sumpt? iniucti. li. rj.

Cadue differentia sit inter munera publica autoritate et vtilitate: et publica tantũ autoritate. vide in. l. nepotes. in ver. item no. s. de bis q nume. libe. li. r.

Cadunus est gñale nomen vñ dicitur tribus modis. s. pro dono: pro onere: tutela r cura: r pro officio cũ honore. vide supra i continuatione rubrice de anno. r tribu. r glo. de mune. patrimo. i continuatione. li. r.

Cadunus pprie sumptũ diuidit in tres species. nam quedam sunt munera psonalia quedã patrimonialia quedã mixta. vide vbi. s. li. r.

Cadunera personalia que dicantur esse r ista munera psonalia sunt triplicis generis. vide in dicta rubrice continuatione in vers. personalia. lib. r.

Cadunera patrimonialia que dicantur esse r ista sunt triplicis generis. r vide vbi supra. in ver. patrimonialia. li. r.

Cadunera mixta que dicantur esse. vide supra. r in vers. vifo. de muneribus. lib. r.

Super tribus libris Codicis.

Cabunera ordinaria quilibet subire tenet quinimo si alicui excusatio vel privilegium a muneribus simpliciter conceditur non porrigitur ad ordinaria. vide in l. oēs oīno. in ver. no. ergo. §. de anno. lib. x.

Cabunera ordinaria que dicantur esse. vide vbi. §. et in ver. et dicuntur. et que dicantur extraordinaria collige in ver. et ea. lib. x.

Cabunus decurionatus est vniuersale et cōe ad ceteros honores. vide in l. cū decurionatus. in ver. si. §. de decu. lib. x.

Cabunera ciuilia sū ordinem et quantitatem facultatum sunt de ferenda et imponenda. vide plene in l. j. §. de mu. patri. lib. x.

Mutuū. Accipiens pecuniam mutuam ab officialibus si fraudem participauit. vide §. de his qui ex publicis ratio. lege. j. lib. x.

Accipiens mutuo aurum fiscale cum publicatione bonorum perpetuo deportatur: mutuans autem capite punitur. vide §. de his qui ex publicis. lib. x.

Prohibitus mutuare licet accipiat fideiussores vel cautionem de mutuo reddendo non propterea valet mutuum nec penam cuitat. vide in. d. l. sciant. et in ver. item no. lib. x.

Cabunans publicam pecuniam asserens se habere mandatum et potestatem dandi mutuo triplex delictum cōmittit vt in. d. l. sciant. in ver. nota etiam. lib. x.

Mota quod ditiores ciuitatis compelluntur mutuare pecuniam quando imminet necessitas et postea paulatim eis satisfiet imposita collecta. vide in l. j. in ver. et per banc. l. §. de om. ag. deser. lib. x.

Mutus a quibus muneribus excuset. vide no. in l. j. §. qui morbo se excu. lib. x.

Mutus potest dari procurator ad negocia sed non ad iudicia. vide vbi. §. et in l. mutas. ff. de procu. lib. x.

Mutuo qualiter probetur quis illum esse mutuum. vide plene in l. j. §. alle. et in ver. qualiter autem. lib. x.

Mutus an possit esse tutor. vide no. in l. in articulari. in ver. quid autem. §. qui mor. se excu. lib. x.

Man sit dare remedium vt mutus consteatur homicidium a se commissum. vide in priori. alle. et in ver. an autē. lib. x.

Murus. Nullus quantuncup sit dignitatis excusat quin conferre teneatur ad constructionem murorum publicorum vide nota. in l. hac prouidentissima. §. de qui. mu. ne. lice. se excu. lib. x.

Construorū constructio an possit fieri per ciuitatem sine consensu et licentia principis et cuius sumptibus debet fieri. vide plene vbi. §. in ver. predicta. et ver. licet ergo. lib. x.

Queritur an ecclesia teneatur conferre ad reparationem et constructionem necessariam murorum pontium viarum et riparum. vide no. §. in ver. et similiter. lib. x.

Queritur an ad reparationem murorum pontium viarum et constructionem teneatur philosophi: rhetores gramatici et medici. et dic qd sic. vt l. priori. alle. in ver. item. lib. x.

Nauicularius. Mauicularii qui dicantur et nōne rubrice. §. de nau. lib. x.

Mauicularii portantes annonas et alias res publicas plenam habent securitatem in cundo et redemptio ita qd nullā vim nullā iniuriā patiantur. vide plenissime in l. j. lib. x.

Mauicularij: qua pena puniantur eosdē offendentes vide not. vbi §. in ver. et eos. lib. x.

Qui contra nauicularios fecerint rapinam tenent in quadruplū sed an istud totum quadruplum sit tota pena sicuti est pena furti. vide no. in l. ab bis. in prin. §. de nauicu. lib. x.

Qui emit predia nauiculariorū tenetur ad onus nauicularis functionis siue solutionis sū antiquam estimationem. vide in l. bi. qui. §. de nauicu. lib. x.

Nauis. Naues nauiculariorum non solū debent esse parate in subuentione rei publice tempore necessitatis sed etiā naues vniuersales. vide no. in cōtinuatione rubrice. §. de nau. non excu. lib. x.

Naues que sub nomine et titulo alieno excusantur publicantur. vt l. j. §. de nau. non excu. lib. x.

Nauis a necessitate publica non potest excusari aliquo privilegio in corpore iuris incluso et nauis publicatur si contrariū fiat. vide not. in l. in bemus. §. de nau. nō excu. lib. x.

Naues multis de causis erant necessarie rei publice. vide no. in l. priori. alle. in bemus. lib. x.

Qui cogit nauem ad suscipiendam vltra onus tenetur ad emendationem damni quod inde sequitur et punitur criminaliter extra ordinem vide plenissime in l. ynica. §. ne quid oneri publi. lib. x.

Naufragiū. Causa euitandi naufragium potest qd res alienas abicere in mari vt suas saluas faciat dummodo cesset dolus. vide plenissime. §. de naufra. in cōtinuatione rubrice. lib. x.

An si nauis ppter naufragium fuerit deducta ad littus vel terras fiscus nihil debet occupare. vide in l. j. §. de naufra. lib. x.

Capiens res tepore naufragij in littore qua pena puniatur et an fiant tales res innēte inuentoris. vide vbi. §. lib. x.

Queritur an valeat statutum vel cōstitutio qd nauigia et res naufragio facte in mari acquirantur capienti. vide plenissime vbi. §. in ver. et ideo. lib. x.

Queritur quis debet probare res naufragio amississe et illud sustinuisse et coram quo iudicet quantum daret illa instantia. vide nota. in l. si quis. §. de naufra. lib. x.

No. practicum qualiter se debet habere ille qui patitur aliquis casum naufragij seu amissionis equorum cōductorū in partib⁹ remotis vide plenissime in priori. l. alle. et in ver. ex quo no. lib. x.

Calderator dicit se passum damnum incendij vel naufragij an debeat probare intra annum. vide no. vbi. §. et in ver. et nota banc. l. sū Bar. lib. x.

Cū de naufragio queritur debet examinari duo vel tres testes de nau. et volēs probare naufragij oēs corā iudice siue preside illius loci facere examinare testes. vide in l. quoties. §. de naufra. lib. x.

Ad probandum res naufragio vel alio casu deperditas probatur per verisimilia et probationes domesticas et indicia vbi vera probatio haberi non potest vt. l. quoties. in versiculo secundo inferitur. §. de naufra. lib. x.

Necessitas. Necessitate emergente publica propter famem vel guerram nullas preteritu privilegij potest se excusare quin propter istam necessitatem publicam teneatur conferre sū quantitatem sui patrimonij siue sit diues siue pauper. vide no. in l. quoties. §. vt nemini liceat in compa. lib. x.

Tempore enim necessitatis omnia sunt cōmunicanda. vide vbi. §. libro. x.

Necessitate imminente grani vel aliarū specierū quilibet compellitur ire ad emendū etiā ad partes remotas nec aliquis potest se excusare vide no. vbi. §. in alle. l. quoties. lib. x.

Necessitatis tpe possunt cogi ciues frumentum habentes mittere illud ad vendendū in foro publico. et hoc non minus iusto pretio. vide plene vbi. §. lib. x.

Necessitatis tpe non solum seculares iudices imo epi possunt compellere bladum habentes vendere. vide vbi. §. lib. x.

An tempore necessitatis excusetur quis a muneribus publicis. vide no. vbi. §. lib. x.

Necessitas em omnibus legibus derogat et omnem immunitatem excludit. vt. l. cum te. §. quem ad. cui. mane. in di. lib. x.

Negatiua. Negatiua an possit pbari per inspectiones scripture et dic qd sic vt notatur in l. j. in versiculo. item probatur. §. de exacto. lib. x.

Queritur quis debet pbare negatiuam. Bar. facit regulam qd debet pbari per eum qui in ea fundat intentionē et dic latus vt in. d. l. §. alle. et in vers. et qs. vide in l. si quis. in vers. et est. §. de fabricē. lib. x.

Negatiua coarctata loco et tempore pbat p vsum seu aspectum rei vt colligitur in l. j. in ver. Item no. §. de canone frumen. vt. ro. lib. x.

Negatio pposita suo vniuersali facit equipollere suo contradictorio et vide no. in l. preclara. ver. in ter. l. §. de primi. lib. x.

Nepos. Nepotes succedūt in locū patrū ideo excusationē prestāt auo a munerib⁹ publicis. vide in l. nepotes. §. de his qui nume. libe. lib. x.

Nepotes succedūt in stirpem non in capita in locum parentū suorum quo ad hereditates consequendas. vide §. in. d. l. nepotes. in ver. Item no. bic. lib. x.

An nepotes ex filia succedāt in hereditate sicut ex filio et an prestāt excusationem a muneribus auo materno. vide vbi. §. in ver. est tamen differentia. lib. x.

Nobilitas. Nobilitas: prudentia: fidelitas: ista sunt cōsideranda in electione officialis. vide in l. omnia. in ver. tertio no. §. de condi. in pu. hoz. lib. x.

Nobilis quis dicatur esse dic qd ille est nobilis qui est prudēs et virtuosus et que sunt que hoīem nobilitant. no. vbi. §. nobilitas qd sit et vnde procedit. vide per Bar. in l. iij. de dig. lib. x.

Nobilitas que acquiritur ex accidenti et ex genere vt ex cōsulari pretoria vel senatoria dignitate patris vel aui non transit vltra pronepotem. vt. l. j. in ver. et no. §. de digni. lib. x.

Dignitas et nobilitas an sint idem et dic vt. l. j. in ver. §. qro. lib. x.

Queritur quid sit nobilitas et dignitas prout sunt idem. dic vt. d. l. j. in ver. tertio quero. §. de digni. lib. x.

Nobilitas est triplex. Prima theologica scōa naturalis. Tertia politica. vide vbi. §. in ver. quare dicit. lib. x.

Nobilitas est quedam qualitas et attenditur scōm consuetudinem regionis. vide vbi. §. in vers. qualitas vero. lib. x.

Quis potest ferre nobilitatē dignitatē vide vbi. §. i. §. sequi. li. x.

Qualiter aut pbat que esse nobilit. vide vbi. §. i. §. aliter aut. li. x.

Nobilitas seu dignitas an possit conferri pupillo absentē et ignoranti et in articulo mortis. vide vbi. §. in vers. item an dignitas. li. x.

Nominatio. Nota qd a nominatione facta de aliquo ad munus publicum auctoritate et vilitate debet appellari. vide in l. obferre. in ver. §. no. §. de decu. lib. x.

Repertorium Joannis de Platea

Nominatio autē facta ad munus publicū auctoritate et utilitate privati nō appellat. vide vbi. s. et in ver. a nominatio. lib. x.

Nominatio ad qd tenet ille q nominat indebite aliquē sciens eum habere exactionē et sic cā verādi vel ex odio vide vbi. s. et in v. si. li. x.

Nominatores seu electores officialium publicorum an teneant pro electis et nominatis si non receperint fideiussores vel aliā satisfactionē. vide in. l. bi. qui. s. de peri. nomi. lib. x.

Querit quis debeat pbare an nominator q electus esset soluendo tempore nominationis vel depositionis officij an respública. collige vbi. s. et in ver. item quis. lib. x.

Nominatores tenet pro nominato officiali. Itē cōuenitur ex persona sua non autem in eo ad qd cōuenitur ex persona alterius ab eo nominati. vide in. l. successores. s. de peri. nomi. lib. x.

Nominatores an teneantur in subsidij de periculo a se nominatorum et eius heredes vide vbi. s. in ver. similiter. lib. x.

Nomen Similitudo nōs nō inducit plenā pbationē in effectu. vt in. l. oēs. in ver. et adde. s. de iudici. lib. x.

Nomē a noīe sine ex vi nominis est validū argumentū si tñ ei non cōtradixit diffinitio. vide vbi. s. et in ver. quarto nō. lib. x.

Noīa multiplicatiua vt trina quaternā et dena stant pprie vel improprie in penis vt multiplicēt vel vt solū simpli imponēt et qd īscibus et legatis. vide in. l. q. in ver. itē nota hic. s. de iur. lib. x.

Notarius Cū qd vnus notari⁹ incipit scribere vnam causam possit alius notarius pcedere. vide in. l. monēde. in ver. an autē. s. de delato. lib. x.

Notarius scribens instrumentū illicitum an puniat pena falsi. vide in. l. omnes enim. in ver. Et sic. s. de peri. bo. sub. lib. x.

Notarius qui imprite fecit instrumentū tenetur de imperitia ad interesse. vide vbi. s. lib. x.

Error notari⁹ nō debet nocere partibus et potest corrigere suū errorem. vide vbi. s. lib. x.

Notario scribenti scietē contractū alienationis imponit pena manus. vide in. l. apparitores. in ver. hec etiam. s. de exacto. lib. x.

Notarius qui falsum instrumentū immunitatis cōscripsit est cōburendus. vide in. l. s. de immuni. nemi. prest. li. x.

Notarius qua pena puniatur qui de estimo vnus detrahit et alterius imponit. vide vbi. s. in ver. quid autem. li. x.

Notarius qui delinquit circa suū officij qua pena puniatur collige in. l. j. in ver. alius quoq. s. de immuni. nemi. conce. li. x.

Notarius condēnatus de falso instrumento an possit amplius officium notari⁹ exercere. vide vbi. s. ver. et adde. li. x.

Notarius qua pena punit q scribit cōtractus prohibitos et simulatos. vide in. l. is qui. in ver. secūdo nō. s. vt nemo ad suū. lib. x.

Notarius si sit vni parti suspectus an possit remoueri vel alius sibi associari. vide in. l. nulli. in ver. item ibi omni. s. de numera. li. x.

An acta instrumenta facta per illum qui credebatur fore notarius valeant. vide in. l. actarios. in ver. item. s. de nu. li. x.

Notarius infamis an possit conficere instrumenta. vide. s. de infami. in. l. vna. in ver. nunquid autem. li. x.

Nota qualiter in iure diuersis nominibus nominatur in cōtinatione rubricē. s. de tabel. lib. x.

Notarius pro eodem contractu sine facto an possit recipere duplīcem solutionem. vide in. l. multis. in ver. tertio nō. s. de punci. agenti. in re. libro. x.

Notarius non debet differre restituere partib⁹ scripturas et instrumenta cause satisfacto sibi de idoneo salario ante satisfactionem pōt. vide vbi. s. in ver. quarto nō. lib. x.

Nunciū si mittitur ad terram alicuius barbaris pro aliqua exactione fienda qualiter se os habere vide in. l. ne per. in ver. et idem. supra hec est. li. x.

Nunciū debent mandatum suum ostēdere in scriptis. vt. l. quidēq. vbi supra. lib. x.

Nunciū missi ad faciendum pignorationes sylvra modum debiti pignora capiunt potest resti. vide in. l. contra. in ver. sic. in. supra e. o. tit. libro. x.

Nunciū an possint assumere plures executiones in diuersis prouincis vt. l. sanctus. in ver. et hanc. s. eo. ti. li. x.

Nunciū principis portantes prospera populis nunciāda qualiter sint premiandi vide in. l. j. supra publice leticie. li. x.

Nunciū qui mittantur per aliquos magnates an possint recipere aliquā. vide vbi. s. et in ver. patet etiam. li. x.

Nunciū principis non creditur sine literis et eis volētibus aliena bona occupare vltra formam literarum quilibet cuius interest potest de facto resistere vt. l. prohibitum. s. de iure fisci. lib. x.

De nuncio portante literas credentē an debeat credi in his q verbo exposuerat. vide in. l. prohibitum. in ver. sic. de nuncio. supra de iure fisci. libro. x.

An credatur nuncio citanti sine litera. vide vbi supra in ver. sic. si militer. libro. x.

De nuncio fugiente cum re portat et an quis possit esse nunciū in re propria et portare literas ad sui utilitatem. vide vbi. s. et in ver. item de nuncio. lib. x.

Numisma Numisma vocabatur antiqua moneta imperatoris in qua erat sculpta eius imago. vide in continuatione rubricē supra de vete. numisma potesta. libro vni. decimo.

Numisma et aureus idem sunt quorum. lxxij. faciunt lib. auri. licet secundū communē vsū loquēdi alius sit nummus et alius aureus. vide vbi. s. lib. x.

Blario Sola oblatio debiti impedit futuram penam et futurum cursum usurarum cōmitti. vide in. l. susceptores. in ver. sic. et sic patet. s. de suscepto. lib. x.

An sola oblatio liberet quem a debito principali vide vbi. s. in ver. sic. a debito. lib. x.

An sicut per veram solutionem potest petere debitor apocham an idem sit per oblationem. vide vbi. s. in ver. sic. ex hoc dicit Barto. libro. x.

An quid autem sufficiat offerre pecuniam in marsupio. vide vbi. s. in ver. nunquid autem. lib. x.

Obligare Aliquis est obligatus ad idonee cauendum quod talis debet dare fideiussores vel pignora alias non liberatur vide in. l. quicunq. in versiculo et no. bic. supra de omni agro deserto. secus si sit obligatus simpliciter. libro vnde cimo.

Obligatus est aliquis ad cauendum vel securū faciendum credito rem ad sensum sapientis ipsius creditoris qualiter intelligatur talis obligatio. vide vbi. s. in ver. quid autem. lib. x.

Obligatus est aliquis cauere an admittatur si velit dare pignora. vide vbi. s. in ver. Item an. lib. x.

Ocultare diurnas prestabat operas an teneatur ad illas et ad omne damnum. vide in. l. colonos. in versic. item ibi operariū. s. de colo. illi. lib. x.

Ocultans seruum meum ad quid tenetur domino. vide vbi. s. in ver. si etiam. lib. x.

Oculante illud dicitur fieri qd sit sine presentia illius sine quo licite fieri non potest. vide. s. de his qui ex publi. l. sciant omnes. in versic. ex qua nota. lib. x.

Ocultans vocatū ad officij qua pena puniatur. vide in. l. in omnibus. in ver. item nō. s. de decu. lib. x.

Ocultans etiam seruum fiscalem qua pena puniatur et etiam occultans seruum privati. vide vbi. s. lib. x.

Ocultans furem cum re furtiua antino lucrandi tenetur furti. vide vbi. s. lib. x.

Ocultans debitorum alienum an faciat se consortem eiusdem periculi. vide vbi. s. et in ver. si. lib. x.

Oculante dicitur et presumptionē fraudis inducit vbi quis facit per interpositam personam. vide in. l. j. s. de ped. curia. lib. x.

Ocidere nosus possit a privato occidi. vide in. l. si deserto. res. s. de deserto. lib. x.

An sit licitum occidere furem res asportantem. vide vbi. s. et in ver. Ja. batri. lib. x.

Officium Qui gessit vnum officium non debet iterato reddat eius temporis quod gessit vt. l. neminem. in versic. not. s. de suscepto. lib. x.

Ad officium in quo quis delinquit amplius redire non debet vt. l. iudices. in ver. vlt. s. de digni. lib. x.

Qualis et quāta debet esse senect⁹ ppter quā qd pōt renūciare officio. vide in. l. precipua. in ver. sed quero. s. de punci. lib. x.

Queritur an ille qui propter quietem dimisit officij possit iterato cōpelli ad idē officium recipiendum. vide vbi. s. in ver. sed quero.

Propter officium quis excusatur vbi alis non excusaretur vt in. l. monēde. in ver. scō nō. s. de dela. lib. x.

Officium semper monet officialem vt faciat pertinentia ad suū officium et ideo non presumitur negligens. vide vbi. s. lib. x.

Remotus ab officio ppter eius turpitudinē amplius ad illud officium redire nō potest. no. in. l. indices. in ver. et nō. s. de anno. lib. x.

Ab officio potest quis remoueri propter insufficientiā. vide vbi. s. et in ver. similiter. lib. x.

Remotus ab officio presumitur remotus propter delictum et culpam suam et malam administrationem. vide vbi. s. et in ver. sic. ad predicta. libro. x.

Officium tabellionatus an sit dignitas. vide in. l. infamia. in versic. item an. s. de decu.

Aliquis est electus ad aliquod officij publicum recusat illud exercere qua pena puniatur. vide in. l. si ad magistratum. in versic. secundo nota. s. de decurio. lib. x.

Officium procuratoris dicitur esse vilissimum. vide latius in. l. si quis. in ver. item nō. s. de decurio. lib. x.

Quis eodē tēpore plura officia habere non potest et an quis possit cōpelli ad plura officia. vide in. l. j. s. quēadmodum et iulia. lib. x.

Officia

Super tribus libris Codicis.

Officia et artificia non sunt pretio simoniaco acquirenda. vide in l. baptis. §. de murle. lib. xj.

Ad officium iudicis spectat circuire domos et tabernas et balnea priuatorum ut videat si qua fraus deceptio vel delictum committat et nunquid credatur notariouel alteri officiali sic rimanti de maleficiis sicre pertis. vide in l. omnis. in ver. no. §. de aequedu. lib. x.

Qui ab officio ppter crimen ab eo commissum est semel extractus et remotus nunquid potest sine spali priuilegio principis ex certa eius scientia cōcessa ad illud redire. vide in l. si quis. §. de coarcta. lib. xij.

Artifices et negotiatores et alie viles persone non possunt assumere officia puinciaia neq; alias dignitates vt. l. si coarctalis. in ver. tertio no. §. de coarcta. lib. xij.

Ad officia administranda sunt extollendi et preponendi qui meritorum fulgent insignis. vt. l. si quando. in ver. si. §. de diuer. offi. et ap. parito. lib. xij.

Quis non debet officium gerere in puincia in qua oriundus est vel in qua habitat. vt. l. nullus. §. de diuer. offi. lib. xij.

Sed quid an possit esse locitens iudicis in puincia ipsius locitententis. vide vbi. §. in ver. sed nunquid. lib. xij.

An remotus ab officio vel solus condēnat? ppter culpā vel negligētiā possit ad aliud officium redire. vide vbi. §. in l. quicūq; lib. xij.

Officialis Officialis vnus potest alterius officialis auxilium et brachiū implorare pro executiōe et officio no. in l. fiscalib; in ver. scdo no. §. de exacto. tribu. lib. x.

Officialis publicus a quibus munerib; est exemptus. vide in l. precipit. in ver. j. §. de cano. largi. lib. x.

Officialis negligens et omittens punire subditum delinquentem qua pena punitur. vide in l. hēipit. in v. itē p; §. de cano. largi. lib. x.

Officialis maior potest punire alios inferiores officiales in officio delinquentes. vide vbi. §. in ver. item patet bic. lib. x.

Officialis publicus vel alius quādo reddit rōnē nō debet sibi admitti nec apocba fieri de his que eius culpa acciderunt. vide in l. si. in ver. et no. §. de naufragis. lib. xj.

Officialis minor grauius punitur quā officialis maior. vt colligitur in l. nullus. in ver. patet. §. de fabricen. lib. xj.

An vnus officialis possit agere contra alium expedientē et occupātem in solidū negociū etiā cōe. vide in l. j. in ver. vlt. ne fisco. lib. x.

Officialis licet sit publicus creditor. i. debens recipere a fisco nō ppterera potest sub hoc ptertu aurū publicū mutare. vide in l. licit. in ver. item. de his qui ex publi. lib. x.

Officialis literis an credatur. vide in l. si vacantia. in versicu. ex quo no. §. de bo. vacan. lib. x.

Officialis debet esse peruigil et sollicitus ad maleficia inuenienda et puniēda. vt. l. omnes iudices. in ver. tertio no. §. de delato. lib. x.

Officialis omittens negligētiā vel dissimulationē vel gratiā punitur vt no. in l. §. alle. et in l. j. de deserto. lib. xij.

Officialis negligens punitur in amissione salarū. vide in d. l. oēs. et in ver. punitur etiam. lib. xij.

Officialis non debet plus vel minus exigere q̄ sit impostū siue indictum et ideo cogitur ostendere librum. nota in l. omnes. in ver. secūdo no. §. de anno. lib. x.

Officialis super collectis exigendis an possit remittere et si remiserit an detur recursus contra illum cui est facta remissio. vide vbi. §. in ver. tertio no. lib. x.

Officialis si aliquos debitores sub custodia susceptos dimiserit ipse tenetur ad soluendum illud quod illi soluere debebant. vt no. in l. nemo. in ver. et nota. bac. §. de exacto. lib. x.

Officialis an teneat ad munera collecta et tributa. vide in l. actor. res. in ver. et ideo. §. de exacto. tribu. lib. x.

Officiales sunt plures delinquentes et in fraudem fisci facientes an quilibet teneatur in solidum. vide in l. qui. in versicu. quid. §. de iure fil. lib. x.

Officiales publici plures an habeat administrationē in solidum et quando omnes gesserunt an omnes teneatur in solidum et quomodo et qualiter conueniantur recollige in l. et si. et l. quoties. §. quo quis or. di. lib. xj.

Queritur si vnus ex pluribus officialibus electis expensas totius muneris suppositant an oēs pariter portare debeant. vide in l. vnica. in ver. nota ergo. §. sumptus iniuncti muneris. lib. xj.

Quare officialis non repetit a republica cuius negociū gessit et res publica repetat a non gerentibus. vide vbi. §. in ver. et quare. lib. x.

Officiales delinquentes circa eorū officium qualiter puniuntur et puniuntur. vide in l. iudices. §. de dig. lib. xij.

Officialis si durate suo officio aliquid acquisiuit an presumat acq; fuisse a subditis suis vel de bonis fisci vel ex sua industria. vide in l. defensionis. §. sane. in ver. tertio no. §. de iure fil. lib. x.

Omne Regulariter qui omne dicit nihil excludit sed omnia comprehendit vt. l. negotiatores. §. de exc. mune. lib. x.

Onus Onera patrimonialia que possessionibus et reb; in dicunt debent indici fm modū et estimationem ip̄arum vt. l. indicationes. in ver. no ergo. §. de anno. et tribu. lib. x.

Onus aliud est mere personale: quod expeditur. cū labore persone aliud pecuniarium: aliud mere reale. vide in l. j. in ver. fina. §. de apo. publi. lib. x.

Onus patrimoniale non solū imponitur possessori bonorū immobilitum sed etiam possessori mobilitum vt in l. patrimoniorū. in §. quātum. §. de mune. patri. lib. x.

Onus facilius portatur quod in plures diuiditur et a pluribus exolvitur. vide vbi. §. lib. x.

Ordo Ordo iuris debet in causis fiscalibus seruari. vide in l. omnes iudices. in ver. tertio no. §. de delato. lib. x.

Ordo ex iuris dispositione vel cōsuetudine nō est inulte ab aliquo retractandus. vide vbi. §. lib. x.

Est ergo attendēdus ordo bonorū in ascēdēdo: sed nō in descendēdo. vt legitur in l. maioribus. §. quemad. munera ciuilia. lib. x.

Ordo dignitatum est duplex. scilicet temporis et qualitatis. vide in l. omnes. §. vt dignitatum ordo. li. xij.

Ordo dignitatum quinq; sunt ordines quos vide et declara vt ibi §. lib. xij.

Ordo in dignitatibus est seruandus et in quibus aliis reb; sit seruandus. vide in l. omnes. in ver. tertio no. §. vt digni. or. serue. lib. xij.

An quibus causis et reb; ordo non seruetur. vide vbi. §. in ver. eod tra. lib. xij.

Ordo est triplex. scilicet vnus rei ad seipsum. Secundus ordo est temporis. Tertius est ordo scripture. vide vbi. §. in v. dic q; triplex. est. li. xij.

An ordo scripture sit seruandus? vide vbi. §. in v. tertio est ordo. li. xij.

Origo Nemo potest propria autoritate suam mutare originem nec etiam paternam originem. vide in l. origi. ne. in principio. §. de munici. sed fallit in pluribus vt in versicu. hoc item. lib. x.

Pactum An valeat pactum a creditore temporē contractus appositum quod nisi debitor soluerit in termino possit creditor propria autoritate eum capere et publico carceri mancipare vide in l. nemo. in ver. item quero. §. de exacto. tribu. lib. x.

An per pactum quis se possit obligare detineri in carcere publico donec soluat. vide in l. nemo. in ver. et. probatur. li. x.

Pactum an valeat vt venditor teneatur soluere pensionem et non emptor. vide in l. ius. in ver. pactum. §. de fun. patri. li. xj.

Palatium Palatium differt a domo nam palatium possunt. vide in continuatione rubricę. §. de pala. li. xj.

Queritur statutu dicit si quis fecerit sanguinem in palatio punitur pena magna an habeat locum in alia domo. vide vbi. §. lib. xj.

Prinatus non licet habitare in domibus vel palatiis principis quibus vide in l. vnica. §. de pala. et domi. lib. xj.

Pater Pater propter eius delictum priuatur potestate cupare filia vel filium. vide in l. lenones. §. de spectaculis. li. xj.

Pater an cogatur filie assignare legitimam. vide vbi. §. in versicu. et nunquid. lib. xj.

Pater an teneatur pro filio emancipato acceptati bonorem vel officium publicum si consentiat et quid an teneatur pro filio in potestate existente. vide in l. j. §. de filissa. et quemadmodum. lib. x.

Pater an cogatur consentire filio acceptanti munera et honores publicos et an ratione patrie potestatis possit prohiberi ne acceptet. vide vbi. §. in ver. nunquid autem. li. x.

Si pater consentit quod filius efficiatur decurio an teneatur in solidū et quando dicatur consentire et an pater teneatur hoc casu tanq; fides iussor. vide in l. si cum te. in ver. et no. §. de decu. lib. x.

Pater an obligetur pro filio coiplo quod scit et nō cōtradixit filio acceptanti officium publicū. vide vbi. §. et in ver. in patre autem. lib. x.

An quid autem pater potest dissentire et cōsentire filio absente vt de vbi. §. lib. x.

An si filius ex decurionatu factus est magistratus et rector reipublice pater et eius heredes teneantur. vide vbi. §. et in versicu. itē quid. lib. x.

Pater an et in quantum teneatur pro filio in potestate officium acceptante vel contrabente. dic vbi. §. et in ver. et cōclude. lib. x.

Pater emancipat filium durante decurionatu vel magistratu an remaneat obligatus pater. vide vbi. §. et in ver. sed quero. lib. x.

Pater an possit incontinenti vt fideiussor conueniri pro munere publico iniuncto filio nisi prius discussio filio dic vbi. §. et in ver. item quero. lib. x.

Pater pro contractu filii obligatus de peculio an possit incontinenti conueniri filio non discussio. vide vbi. §. et in ver. si. lib. x.

Patriciatus Patriciatus est dignitas et quis potest eligi ad illas dignitates vide in l. nemo. §. de consu. lib. xij.

Patriciatus dignitas filiofamilias collata liberat eum a patria potestate. vide in l. sancimus. §. de consu. lib. xij.

Pauper Queritur pauperi est facta remissio tributorum et collectarum an si fuerint tante eius facultate

Repertorium Joannis de Platea

tales teneat solvere. vide in. l. oēs. in ver. sed an. s. de annontis. lib. xj.
Paupertas nocet et diuitie plunt ad officia publica et honores cōsequendos. vide in. l. ad subeunda. s. de decu. lib. x.
Quis dicatur esse pauper et quis diues. vide. l. s. allega. in versicu. et quis dicatur. lib. x.
Paupertas a quibus muneribus excusat et prestat vacationes. vide de iactis in. l. j. in ver. ter. no. s. de bis qui nume. libe. lib. x.
Quis debeat probare an allegans paupertatem vel diuitias et qualiter probetur. vide vbi. s. et in ver. item quis. lib. x.
Peculium. **P**eculium profectitū an publicetur publicitatis bonis filii an publicetur peculium castrense. vide. s. de si. instru. et iure ha. si. l. et si. in ver. item no. lib. x.
An immobilia donata a patre filio in potestate cedāt in peculio: et quid si relinquat immobilia et hereditates filio militati an cedāt in peculio. vide in. l. j. et in ver. tertio no. s. de castren. pecu. lib. xj.
An peculium castrense seu quasi castrense veniat in collatione. vide de vbi. s. in ver. et si. l. xj.
Quādo nō notus donat filiofamilias ad hoc vt res in dubio censetur peculii tria sunt necessaria. vide vbi. s. in ver. et dicit bic. li. xj.
Res emptā ex peculio castrensi castrensis est. vt. l. j. s. de castren. pecu. lib. xj.
An libri empti et traditi a patre filio fundati cedant in peculio quasi castrensi. vide vbi. s. in ver. si. lib. xj.
Res peculii castrensis et quasi castrensis potest filiofamilias alienare sine cōsensu patris vide in. l. filiofamilias. s. de castren. pecu. li. xj.
Castrense peculium publicatur propter delictum filii et an ex delicto patris publicetur peculium profectitū sui. vide in. l. intelligis. s. de castren. pe. lib. xj.
Peculii quasi castrense quid sit et ex quibus rebus acquiratur et an filii possint in iustis testari et an pater habeat in eis legitimā. et an teneatur cū aliis fratribus cōferre. vide in. l. iubemus. s. de si. lib. xj.
Pecunia. **P**ecunia fiscalis non potest alteri mutuari etiā sub vfuris et est ratio. vide. s. de bis qui ex publicis ratio. in. l. j. lib. x.
Recipiens mutuo pecuniam fisci punitur in quadruplo. vide vbi. s. in ver. et mutuo. lib. x.
An vna pecunia possit solui pro alia vide in. l. ynica. s. de colla. eris. libro. x.
Nota in quibus casibus et in quibus contractibus teneat quis probare pecuniam esse conuerfam in utilitatē contrahētis. vide in. l. si sine. in ver. nota bene. s. de ven. re. cū. lib. xj.
Pecunia relicta est ad certum usum tamē omnino potest ad illum conuerti an possit expendi ad alium usum et cuius autoritate vide in l. cū p̄stidem. s. de expen. ludo. lib. xj.
Pena. **Q**ue sit differentia inter penam et multā no. in. l. ius suū. in ver. et que differentia. s. de vfuris fiscalibus. lib. x.
An quid quilibet ordinarius possit imponere penam equaliter no. in. d. l. ius suū. in ver. sed nunquid. lib. x.
An pena apposta per pactum incontinenti possit peti vide in. d. l. ius suū. in ver. et sicut. lib. x.
Que pena imponatur seruo vel famulo accusanti dominum suū vide in. l. si in ver. que autē. s. de delato. lib. x.
Pena lenior aliquando imponit pro delicto vt ceteris transeat in exemplū. vide vbi. s. et in ver. tertio no. lib. x.
Abi certa pena nō est determinata tunc residet in arbitrio iudicis. vide in. l. j. in ver. iij. s. de pe. bo. sub. lib. x.
Pena autem licet consuetudine non possit tolli potest tamen minuari. vide vbi. s. lib. x.
Pena corporalis quāntū minima est maior q̄ pecuniaria et q̄ istud intelligat. vide in. l. nemo. in ver. est em. s. de exacto. tribu. lib. x.
An quid iudex q̄ condēnat pena pecuniaria possit exequi corporali ter reo nō existente soluēdo. vide vbi. s. et in ver. itē nunquid. lib. x.
An possit fieri transmutatio de vna pena in aliam. vide vbi. s. et in ver. potest tamen. lib. x.
Quando pena pecuniaria applicatur fisco an dicatur causa civilis sed quando pena infligitur in corpus an dicat causa criminalis vide in. l. sciant. in ver. et no. s. de bis qui ex publi. lib. x.
An vni delinquenti possit duplex pena corporalis imponi. not. in l. omnes. in ver. si. s. de delato. lib. x.
Propter consuetudinem delinquendi potest alterari pena a iudice de pecuniaria in corporale vide vbi. s. et in versu. propter. lib. x.
Abi cūq̄ lex imponit penā dupli et quadrupli in duplo inest rei persecutio. vide in. l. ab his. in ver. nā. s. de nauticu. lib. xj.
An pena dupli vel quadrupli inest rei persecutio: qd̄ in cōtractibus. vide vbi. s. in ver. quid in cōtractibus. lib. xj.
Pena an succedat loco rei et contineatur res loco cōtentus et nō cōtineatur. vide vbi. s. et in ver. et bic potest esse. lib. xj.
An vtrunq̄ possit crigi pena et res. vide vbi. s. et in versicu. fina. lib. xj.
Pena capitalis in iure capitur tribus modis quos collige in. l. qui fiscales. in ver. recipitur. s. de nauticu. lib. xj.

Pena apposta in vltimo loco in instrumento in dubio an referat ad oīa p̄cedētia. vide in. l. decernimus. in ver. et bic. s. de aq̄du. lib. xj.
Pena debet imponi s̄m qualitatē delicti. vide in. l. p̄cipua. in ver. interdu. n. s. de primi. lib. xj.
Quæ res sunt cause penam alleniandi. vide in. l. si quis. in ver. solue ergo. s. de commeatu. lib. xj.
Pensio. **P**ensio an et quando debeat solui et an in fine an in principio. vide in. l. commoda. in ver. commodum. s. de p̄mipilo. lib. xj.
Sed quid si est locatio plurium annorum quando debet fieri solutio pensionis. et vide vbi. s. in ver. quid. lib. xj.
Queritur an condactor fiscalis possit solvere particulariter. vide vbi. s. et in ver. item. lib. xj.
Perpetuum. **C**llud dicitur perpetuum quod cū viota finitur sed quale dicatur esse perpetuum. vide in. l. sordidorum. in ver. si. s. de excu. mu. lib. x.
Perpetuum quot modis accipitur. vide vbi. s. et l. j. ff. pro socio. et ibi glo. lib. x.
Periculum. **C**on periculum nominis publici spectat ad administratorem et q̄ ad rempublicas. vide in. l. ynica. s. de bis qui ex officio qd̄ administra. lib. xj.
Pignus. **A**n pignus intelligatur pro vfuris sicuti pro sorte datum. not. s. de vsu. fiscal. l. ff. in versu. sed an. libro. x.
Quid si pignus est obligatum pro vno debito vt pro sorte tantum an poterit pro alio debito vt pro vfuris retineri. dic vt in. d. l. ff. s. alle ga. lib. x.
Pignus fait datum pro vfuris vltra legitimū modū an potest retineri pro eo qd̄ est vltra. dic vt in. d. l. ff. s. alle. lib. x.
An autem extra causam pignoris res existens penes vnum ex vna causa possit pro alia retineri. dic vt in. s. d. l. ff. in ver. an autē. lib. x.
Philosophus. **P**hilosophi non excusant a muneribus patrimonialibus sed personalibus. dic vt in. l. professio. s. de muneribus patrimo. lib. x.
Nota q̄ veri philosophantes sunt diuitias et pecuniam spernētēs et voluntarie in utilitatē patrie cōuertētēs. vide vbi. s. in ver. et no. lib. x.
Cratas ille Thebanus diuissimus est ad philosophandum Atthenas pergeret magnū anri pondus abiecit. vide vbi. s. lib. x.
Podagra. **P**odagra leuis a muneribus etiā personaribus excusationem non prestat: secus si sit grauis. vide in. l. podagre. s. qui mox. de excu. lib. x.
An habens podagram habeat excusationē tempore quo habet vel omni tempore. vide vbi. s. in ver. et dic. fm. Bar. lib. x.
Poete. **P**oete a publicis muneribus nō habēt excusationē. vide in. l. poete. s. de profes. lib. x.
Poete autoritates an possint allegari in causis. vide vbi. s. lib. x.
Populus. **P**opulus licet p̄pter delictum dñi seu rectoris nō possit excōmunicari. potest tamē interdici. vide in. l. iudices. circa si. s. de nau. lib. xj.
Postulare. **C**frustra precibus postulatur qd̄ de iure cōmuni cōceditur vt in. l. ynica. s. de thesau. in versu. vlti. lib. x.
An infames prohibeant postulare in iudicijs. vide in. l. infames. s. de infam. ver. Item adde. lib. x.
Nota tres gradus prohibitorū postulare. vide vbi. s. in versu. sunt enim. libro. x.
Possessor. **P**ossessor tertius rei debitoris nō potest cōueniri a fisco ex tacita hypotheca nisi p̄m̄ discussio debitoris. vide de cōc. ff. debito. l. j. in vñ. venio ad secundā. lib. x. sec̄ in expressa hypotheca nā tunc poterit conueniri.
Possessores rei debitoris ex p̄resse obligate fisco sunt plures an fisco possit cōuenire quē vult. vide vbi. s. in ver. quid autem. lib. x.
Possessores autē bonorū pro eo qd̄ soluit liberant debitorem et cōtra eum habēt actionem negotiorū gestorū. vide in. l. apud. in ver. possessores. s. de debi. ciui. lib. xj.
Possessor male fidei censetur qui contra legem mercatur et ideo teneatur de fructibus etiā percipiendis. vt. l. quemadmodū. in versu. vlti. no. s. de agri. et censu. lib. xj.
Possessor bone fidei q̄ volens recuperare rem suā a bone fidei possessore debet restituere sumptus habita mentione fructū. vt. l. apud. in ver. tertio no. s. de censu. et censu. lib. xj.
Possessio. **A**n appellatio possessionis contineant res mobiles. vide in. l. cura. in versu. in text. s. de om. agro deser. lib. xj.
Legat quis possessiones suas an videatur legare res mobiles. vide vbi. s. in ver. ex quo insurgit. lib. xj.
Quot sunt species possessionis: et que species possessionū parat prescriptionē: et que vncapionē: et que sufficiat ad acquisitionē fructū. vide in. l. si in ver. et est iste tex. lib. xj.
Potestas. **P**otestas an teneat ex delicto sui officialis circa officium commissio. vide in. l. si in versu. itē no. s. de conditio. lib. x.

Potestas

Super tribus libris Codicis.

Potestas an possit alique banire sine consensu decurionum et que debent apponere in eorum sententiis et bannis. vide in continuatione rubricae. s. de decur. lib. x.

Potestas potest scribere vicariis et magistratibus municipiorum ut cogat subditos conducere cum planstris vel navibus vel personis ad deferendum arma vel yctualia ad campum gentium armorum. vide in l. fin. in ver. item. s. de fabri. li. xj.

Pratum Prata publica vel cesarum vel priuatorum non debent ab equis militum depasci vel denasari sub pena contenta. vide in l. insignis. s. de pascuis publi. vel priua. lib. xj.

Prata amena ex quibus colligit fenum non debent denasari dum habent herba virentem. vide vbi. s. in ver. nota ergo. lib. xj.

Pretium Pretium in quibus succedit loco rei. vide in l. j. in ver. iij. no. s. de cal. pec. lib. xij.

Predium Anquid autem liceat inuito domino predium intrare et marina querere. vide in l. quosdam. in ver. nunquid autem. s. de naufra. lib. xj.

Predium: quid si post prohibitionem quando quis potest prohiberi. nihilominus ingrediat venandi causa et aliquid capiat an suum erit vel domini vide vbi. s. et in ver. quid autem. lib. xj.

Possidens predia sterilia et fertilia non potest renunciare sterilibus et fertilia retinere: sed debet omnibus cedere. vide in l. qui vtilia. s. de omni agro deserto. lib. xj.

Predium sterile desertum iungi debet possidenti fundum vicinum infertilem. vide in l. quicquid. s. de omni agr. deser. lib. xj.

Premes aliqua predia tributaria fertilia omnia sterilibus tenet ad tributa etiam pro sterilibus. vide in l. si quis. s. de omni agro deserto. lib. xj.

Predia deserta decurionibus loci cui subsunt assignari debent cum immunitate triennii. vide in l. j. s. de om. ag. deser. lib. xj.

Predio facto fertili possit de nouo census imponi. vide in l. si q. s. de omni agro deserto. lib. xj.

Predia fiscalia quomodo et qualiter debent recipi in emphyteosim vide in l. hi quos. s. de fun. rei priua. lib. xj.

Prefectus Ad officium prefecti pretorio orientis spectat habere classes fulcitas hominibus ad belandum pro tutela nauigantium et alijs publicis necessitatibus ut in l. vnica. s. de classicis. lib. xj.

Prefectus officii spectat facere et classis selencena: et alie etiam classes bene armate veniant in auxilium comitis ad purgandum mare. vide vbi. s. lib. xj.

Prefectus pretorio et prefectus vrbis et magister militum et peditum licet habeant discretas dignitates et separata officia sunt tamen pariter gradus et equalis dignitatis. vt. l. j. s. de pref. preto. lib. xj.

Pnotandum qd post imperium translatum in principem princeps sublimavit officium prefectorum pretorio dando eis tria privilegia vide vbi. s. in ver. et nota. lib. xij.

Preposito officio prefecti pretorio sine vrbis possit eorum iurisdictione prorogari. vide in l. sacri cubiculi. in ver. q. s. de ppo. sa. cubi. lib. xij.

Prelatus Querit an si prelatus sit domino inutilis an possit capitulum postulare aliquid vel dare coadiuotorem vide in l. in ver. et bec sunt. s. qui morbo se excusant. lib. xj.

Prelatum factum prelati noceat ecclesie. vide in l. si in versu. et ideo. s. de nau. excusan. lib. xj.

Prepositus si sit effectus episcopi quod nihilominus retinet privilegium prebende quod prius habebat. vt. l. maior. in ver. facit. s. de digni. lib. xij.

Prelati an possint eorum immunitatem concessam in rebus ecclesiarum extendere ad eorum vasallos rusticos siue colonos. vide in l. senatorum. in ver. quod facit. s. de digni. lib. xij.

Prelatus si acquirat an presumatur acquisuisse intuitu ecclesie vel sue persone vide in l. defensionis. in. s. sane. in versiculo in prelatu. s. de iure fil. lib. x.

Presbyter Quis non potest presbyterari antequam attigerit. xvj. annum et non sufficiat legitimam etatem superuenire post ordinationem ante factam. vide in l. negociantes. s. de excusa. mune. lib. x.

Presbyteri sunt publice persone et possunt pro alijs stipulari. vide in l. vnica. s. de pala. et domi. lib. x.

Presbyter qui derelicta ecclesia migrat ad aliam re integra potest redire ad primam vide in l. quicquid. in versu. sacerdos. s. de pri. sac. cro. scrini. lib. xij.

Preses Preses debet facere congregare generale concilium seu parlamentum totius provincie quando occurrit aliquid extraordinarium super quo oportet provideri pro utilitate provincie. vide quid habeat proponere in l. si quid. in versu. quando. s. de legatio. lib. x.

Presides provinciarum in omnibus provinciis debent canonem debitum erigere et exactum ad erarium destinare. vt. l. per omnes. s. de colla. fun. lib. xj.

Prescriptio Prescriptio vel cursus tanti temporis cuius initium non est memoria habet vim privilegii et concessionis principis vt. l. vltim. in ver. patet. s. de aq. du. lib. xj.

P Et vide quanto tempore prescribatur aqueductus et servitutes vbi. s. et in versu. licet autem. lib. xj.

Queritur quanto tempore prescribantur actiones personales actioes reales et actiones hypothecarie. vide in l. apud. in versu. secundo no. s. de censu. et censu. lib. xj.

Queritur in quibus casibus cessat. no. in l. agens. in versu. tertio no. et in ver. et bis. s. de fun. limi. lib. xj.

Queritur in quibus casibus cessat. no. in l. agens. in versu. tertio no. et in ver. et bis. s. de fun. limi. lib. xj.

Queritur mala fide possidens fundum emphyteoticarium non prescribit. xxx. annis sed. xl. vide vbi. s. lib. xj.

Qualiter autem prescribat contra fiscum et quanto tempore. vide in l. iudicium. in versu. qualiter. de fun. patri. lib. xj.

Queritur an prescribat feudum. xl. annis. vide vbi. s. in versu. et est arg. lib. xj.

Queritur aliquis per triginta annos tennit rem tanquam sibi locatam in emphyteosim et soluit omni annovisformem mercedem an prescriperit ut deinceps tenere debeat in emphyteosim. vide vbi. s. in versu. item quid. lib. xj.

Quo tempore prescribatur rei vocationi. vide in l. super seruis. in versu. tertio no. s. qui mili. non pos. lib. xj.

Quo tempore prescribantur res vacantes contra fiscum. dic vt in l. j. in versu. tertio quero. s. de bo. vacan. lib. x.

Quando prescripione possit quis se tueri a solutione tributorum et publicarum functionum. vide in l. si fas. in ver. in textu. s. de decur. lib. x.

Quando emphyteota possit prescribere census priuati. dic vt in l. s. alle. et in ver. an autem. lib. x.

Queritur an interruptatur per litem contestationem factam coram non suo iudice. vide in l. militaribus. in versiculo item litem. s. de decur. lib. x.

Presumptio Presumptio est ex preterito tempore in maius preteritum. est et alia presumpcio de presenti in preteritum: et est de preterito ad presens. vide in l. quicquid. in ver. et no. hic. s. de apo. pu. lib. x.

Presumptio an interruptatur per litem contestationem factam coram non suo iudice. vide in l. militaribus. in versiculo item litem. s. de decur. lib. x.

Presumptio est ex preterito tempore in maius preteritum. est et alia presumpcio de presenti in preteritum: et est de preterito ad presens. vide in l. quicquid. in ver. et no. hic. s. de apo. pu. lib. x.

Presumptio est ex preterito tempore in maius preteritum. est et alia presumpcio de presenti in preteritum: et est de preterito ad presens. vide in l. quicquid. in ver. et no. hic. s. de apo. pu. lib. x.

Presumptio est ex preterito tempore in maius preteritum. est et alia presumpcio de presenti in preteritum: et est de preterito ad presens. vide in l. quicquid. in ver. et no. hic. s. de apo. pu. lib. x.

Presumptio est ex preterito tempore in maius preteritum. est et alia presumpcio de presenti in preteritum: et est de preterito ad presens. vide in l. quicquid. in ver. et no. hic. s. de apo. pu. lib. x.

Presumptio est ex preterito tempore in maius preteritum. est et alia presumpcio de presenti in preteritum: et est de preterito ad presens. vide in l. quicquid. in ver. et no. hic. s. de apo. pu. lib. x.

Presumptio est ex preterito tempore in maius preteritum. est et alia presumpcio de presenti in preteritum: et est de preterito ad presens. vide in l. quicquid. in ver. et no. hic. s. de apo. pu. lib. x.

Presumptio est ex preterito tempore in maius preteritum. est et alia presumpcio de presenti in preteritum: et est de preterito ad presens. vide in l. quicquid. in ver. et no. hic. s. de apo. pu. lib. x.

Presumptio est ex preterito tempore in maius preteritum. est et alia presumpcio de presenti in preteritum: et est de preterito ad presens. vide in l. quicquid. in ver. et no. hic. s. de apo. pu. lib. x.

Presumptio est ex preterito tempore in maius preteritum. est et alia presumpcio de presenti in preteritum: et est de preterito ad presens. vide in l. quicquid. in ver. et no. hic. s. de apo. pu. lib. x.

Presumptio est ex preterito tempore in maius preteritum. est et alia presumpcio de presenti in preteritum: et est de preterito ad presens. vide in l. quicquid. in ver. et no. hic. s. de apo. pu. lib. x.

Pretor Ad dignitatem pretoriam non potest eligi aliquis nisi in clarissima dignitate constitutus in provinciis maius. vt. l. nemo. s. de pretor. et ho. lib. x.

Pretores quomodo debent eligi: et de eorum forma eligendi. vide vbi. s. in ver. debent enim. lib. x.

Pretor modis enim in iure capitur pretor. vide vbi. s. in versu. et post late. lib. x.

Preter Que dicitur preter: aliquando ponitur exclusiue et aliquando inclusiue. vide in l. agentes. in versu. et no. s. de agen. in re. lib. xij.

Primicerius Primicerius dicitur esse qui preerat fabricensibus et cui tradebantur per fabricenses arma que reponerat et conservabat in armarijs publicis. vide in l. primicerium. s. de fabri. lib. xj.

Primicerius post biennium habebat vacationem ab alijs publicis muneribus tutele et similibus sed non realium. vide vbi. s. lib. xj.

Primicerius est qui est descriptus et obtinet primum locum in matricula notarioz curie. vide in continuatione rubricae. s. de primicerijs. libro. xij.

Primicerius est ille qui est prepositus omnibus notarijs et vocat protonotarius et custodit arcam. vide vbi. s. lib. xij.

Primicerius dicitur ille qui obtinet secundum locum in curia post primicerium et sequentes post eos dicuntur simpliciter notarij. vide vbi. s. lib. xij.

Primicerius est qui est descriptus et obtinet primum locum in matricula notarioz curie. vide in continuatione rubricae. s. de primicerijs. libro. xij.

Primicerius est ille qui est prepositus omnibus notarijs et vocat protonotarius et custodit arcam. vide vbi. s. lib. xij.

Primicerius dicitur ille qui obtinet secundum locum in curia post primicerium et sequentes post eos dicuntur simpliciter notarij. vide vbi. s. lib. xij.

Primicerius est qui est descriptus et obtinet primum locum in matricula notarioz curie. vide in continuatione rubricae. s. de primicerijs. libro. xij.

Primipilaris Primipilaris dicitur qui portat primam pilam. id est verillum in acie. vide in continuatione rubricae. s. de primipi. et primipila. lib. xij.

Primipilaris in bonis mariti qui fuit primipilaris pro preferat filius quam pro dote. vide in l. vtilitas. s. eo. ti. lib. xij.

Primipilaris sunt obligata filio pro officio primipili. vide vbi. s. libro. xij.

Primipilaris licet filius non sit heres tamen tenet ex mala administratione patris primipilaris. vt. l. cum. s. eo. ti. lib. xij.

Repertorium Joannis de Platea

Nota que sunt spalia in ca primipilari. vide vbi. s. in. l. cum. lib. xii.
Princeps. Sicuti adoratur deus in celis ita adoratur p[ri]ncip[is] in terris. vide in. l. primicerium. in. versu. item ibi. s. de fabricen. lib. xj.
Princeps concedit alicui capere aliquam quantitatem grani publice vel alterius rei publice qua etiam res publica utatur qualiter intelligatur. vide in. l. si quis. in. versu. fi. s. de aquedu. lib. xj.
Que sunt soli principi reseruata nota. in. l. contra publicam. in. versu. scilicet multa enim. s. de re mili. lib. xii.
Princeps potest tollere antiquam consuetudinem. vide in. l. nemine. in. ver. item no. s. de re mili. lib. xii.
Presentia principis omnem dolum excludit sicut presentia consanguineorum omnem metus presumptionem vt. l. probatorias. in. versu. tertio no. s. de iur. offi. lib. xii.
Ubi princeps eligit officiales presumitur omnis ambitio et simonia cessare: et similiter presumitur omnis solemnitas intercessisse. vide vbi. s. et in. versu. similiter. lib. xii.
Princeps mutat t[er]m[in]i substantia ut videat loqui q[ui] n[on] loquitur et stipulatione intercessisse q[ui] n[on] intercessit. vide vbi. s. et in. ver. mutat. li. xii.
Prinilegium. An prinilegiatus succedens non prinilegiato utat suo prinilegio. not. in. l. si. ver. vltimo no. de vfu. scilicet. lib. x.
AN si sint duo prinilegiati quislibet possit vti suo prinilegio et quis erit potior. dic vt in. d. l. s. alle. et in. ver. si aut. lib. x.
Prinilegium vniuersale quod conceditur ciuitati vel pluribus ciuitatibus vel castris an presumatur motu proprio. vide in. l. j. in. ver. item dicit. s. de peti. bo. sub. lib. x.
Prinilegium immunitatis simpliciter concessum excusat a muneribus extraordinariis non ordinariis realibus. vide in. l. omnes. in. ver. secundo no. s. de iudic. lib. x.
Qualiter quis renunciat prinilegio sue immunitatis per actum contra rium vt no. in. l. cum decurionatas. ver. tertio no. s. de decuri. lib. x.
Prinilegium patris an transeat in filios. vide in. l. in filijs. in. versu. quarto no. s. de decu. lib. x.
Prinilegium patris acquisitum an extendatur ad filios postea natos. vide in. l. curialibus. in. ver. et sic hoc. lib. x.
Prinilegium deperditur ex facto contrario et ex parte et alijs modis no. in. l. veterani. in. ver. si. s. de his qui sponte. lib. x.
AN quis perdat prinilegium suum vnicuique actus videat illi renunciaffe. vide in. l. qui publici. in. ver. querit. s. de his qui sponte munera. lib. x.
Prinilegium speciale alicui concessum no tollitur per generale legem vel dispositionem in contrarium factam. vide in. l. de curionibus. in. versu. et nota hic. s. de silen. lib. xii.
Prinilegium viri transit ad uxorem et filios et parentes et alios de familia. vt. l. ne ad diuersa. ver. item no. hic. s. de silen. lib. xii.
Prinilegium concessum certe vniuersitati vel collegio transit ad quoscumque in eodem collegio in posterum succedentes. vide in. l. iubemus. in. ver. si. s. de silen. lib. xii.
Prinilegium alicui concessum non solum transit ad descendentes sed etiam ad ascendentes. vide in. l. in sacris. in. ver. et no. hic. s. de p[ri]ncip. sacro. scri. lib. xii.
Prinilegia multa sunt de iure concessa officialibus deputatis ministerio principis que vide in. l. ante oia. s. de castrensanis. lib. xii.
Prinilegium mariti transit ad uxorem et an transeat ad matrem. vide in. l. quoties. in. ver. et sic no. s. de p[ri]ncip. scholar. lib. xii.
AN et quado prinilegium transeat ad successorem seu heredem et quado no vide in. l. solidorum. in. ver. et an. s. de excusati. mune. lib. x.
AN concessio prinilegij in dubio presumatur realis vel psonalis. vide vbi. s. in. ver. quid autem. lib. x.
Prinilegium alicui concessum pro se et liberis an extendatur vltra pronepotes. vide vbi. s. et in. ver. et adde per Bar. lib. x.
Prinilegium immunitatis concessum alicui rone dignitatis no extinguitur dignitate finita sed vsq[ue] ad eius vitam durat secus si concedatur prinilegium rone solius officij. vide in. l. ea le. s. de excusa. mune. lib. x.
Prinilegium nundinarum et doctorandi deperditur per decensum. vt colligitur in. l. si. in. ver. sed qui. s. de metal. lib. xj.
AN prinilegium patris pro fit filijs et ad eos transeat et quid de uxore vide in. l. eos qui. s. de fabricen. lib. x.
Prinilegium principis intelligitur sine alterius iniuria. vt. l. vnica. in. ver. et pro. s. de metropoli berito. lib. xj.
Prinilegium datum scholaribus per autentica habita. habet locum etiam in eorum seruitotibus vide. s. de comi. consilio. l. j. in. versu. et est ar. lib. xii.
Prinilegium datum alicui in agendo habet etiam locum cum conuenitur. vide vbi. s. in. ver. item ibi. lib. xii.
Probatio. Probatio enim no requiritur per scripturam in nisi sit actum inter partes. vide de fide instrumentorum et iure ba. fil. l. si. in. ver. regulariter. lib. x.
Regula est q[uod] affirmanti no neganti incumbit probatio. vt. l. actor. s. de proba. et vide in. l. si quis. in. ver. et est hic. s. de fabricen. lib. xj.
Cui incumbat onus probandi negatiuam. vide vbi. s. lib. xj.

Probationes que fuerint facte in initio matricule an postea in litibus concurrentibus vide in. l. eos qui. s. de fabricen. lib. xj.
Probatur enim virginitas p[er] visum et assertionem obstericis seu matronarum vt colligitur in. l. j. in. ver. similiter. s. de canone fru. v. ro. lib. xj.
Probatur etiam edificij fore idonei et sufficiens vel no per inspectio nem edificij vt colligitur in. l. alleg. et in. ver. item probat. lib. xj.
Queritur an aspectus oculorum deroget omni generi probationis. vide vbi. s. in. versu. derogat enim. lib. xj.
Quis debet probare an nominator q[uod] electus esset soluendo tempore nominationis vel depositionis officij vel respublica. vide in. l. bi. q. in. ver. item quis. de fabric. lib. xj.
Qualiter probatur memoriam non existere. vide in. l. ysum. in. versu. et hoc. s. de ductu aque. lib. xj.
Procurator. Procurator fisci non potest habere fidem de pretio. vt. l. pcurator. ff. de iure fisci. et secus in priuato vt no. s. de iure ba. fiscal. et si instrumenta. et l. j. si fise rem quam. in. ver. Item intellige. lib. x.
Procurator cesaris qua do bona veniunt publicanda quid debet facere. nota. in. l. si quado. in. versu. no. ergo. s. de bo. va. li. x.
Procurator constitutus ad solutiones recipiendas a debitoribus an possit agere in iudicio vel an possit eos liberare vel nonare. vide in. l. neq. in. versu. et est hic. s. de ca. lar. lib. x.
Procurator datus ad agendum an possit solutionem recipere. vide vbi. s. in. versu. sic et contra. lib. x.
Procurator cesaris minoris vel ecclesie no potest habere fidem de pretio sed pcurator generalis et simplex aliarum personarum bene potest vt colligitur in. l. si sine. in. ver. fidem aut. s. de veden. re. ciui. lib. xj.
AN contumacia procuratoris noceat domino. vide in. l. in excoctio ne. s. de excoctio ne. lib. xii.
Professio. Queritur an professio iuris ciuilibus compute tur inter septem artes liberales. vide in. l. j. in. versu. si. glo. j. s. qui eta. se excu. lib. x.
Professores liberalium artium habent excusationem a muneribus publicis realibus personalibus: et quid de professoribus legum vide in. l. in continuatione rubrice. de profes. lib. x.
Prohibitio. Aliquid petere exigere vel accipere prohibetur etiam a sponte volente dare recipere. vide in. l. ne quis. s. de salgamo hospiti. lib. xii.
Protestatio. AN protestatio conseruet protestati prinilegium immunitatis ne ei tacite videat renunciare. vide in. l. veterani. in. versu. et sic patet. s. de his qui sponte munera susceperunt. lib. x.
Protestatio an tollatur per actum contrarium protestationi vide vbi. s. et in. versu. sic et alias. lib. x.
Nota de effectibus protestationis in. l. ingenue. in. versu. et de effectibus protestationis. s. de murile. lib. xj.
Protestatio potest fieri in iudicio et extra et in scriptis et sine scriptis et q[uod] protestatio post actum perfectus nihil operatur. vide in. l. patre. in. versu. et no. s. de siliffa. lib. x.
Provincia. AN provincia etiam dicitur que comprehendit oes ciuitates que sunt sub vno preside vel metropolitano. vide latius in. l. vnica. in. ver. si. s. de metropo. beri. lib. xj.
Provincia in eadem possunt esse due ciuitates metropolitane et duo archiepiscopi non tamen in solidum. vide in. l. alleg. et in. ver. no ta et bac. l. lib. xj.
AN provincia possit scindi ita q[uod] de vna possint fieri due et an possit fieri vna. vide vbi. s. in. versu. sed potest. et ver. se. lib. xj.
AN preles duarum prouinciarum facta vnus prouincie possit expedire in alia. nota. vbi. s. et in. ver. sed nunquid. lib. xj.
Queritur regnum augmentatur vt quia additur noua prouincia vel castrum vel ciuitas an prouincia supposita vel terra debeat regi legibus et statutis regni vel p[ri]ncipis. vide vbi. s. et in. ver. Item quid. lib. xj.
Proximi. Proximi sacrorum scrinioz sunt spectabiles sicut sunt vicarij principis. vide in. l. proximos. s. de p[ri]ncip. sacro. scri. in. ver. j. lib. xii.
Proximi scrinioz post depositum siue finitum officij preponuntur vicarijs. vide vbi. s. in. ver. si. no. et qui dicantur esse proximi scriniozum et scrinium quotuplex est. vide in. l. continuatione dicte rubrice. lib. xii.
Proximi sacrorum scriniozum an sint immunes et a quibus oneribus. vide vbi. s. in. l. j. in. versu. tertio no. lib. xii.
Proximi sacrorum scriniozum officij hodie finit anno olim bien nio. vide in. l. pro biennio. s. de p[ri]ncip. sacro. scri. lib. xii.
Plures erant ordines militantium in sacris scrinijs. quos vide in. l. quicunq[ue]. s. de p[ri]ncip. sacro. lib. xii.
Publicatio. Publicatio bonorum alicuius statu integro manente non impedit eum succedere in hereditatibus sibi delatis vt. l. certa forma. s. de iure fisci. lib. xii.
Relegatur quis ad certum locum et bona eius publicantur an bona postea questa retineat. vide. s. in. ver. ite patet. lib. x.
AN ex generali publicatione omnium bonorum veniat et comprehendantur bona futura. vide. s. in. versu. item patet. lib. x.
Queritur an fidei ex generali publicatione bonorum auocet bona ante publicationem

Super tribus libris Codicis.

ante publicationem distracta. vide vbi. s. r. in ver. r. intellige. li. r.
De publicatione bonorum damnatorum r. illorum qui morte sibi confici
uerunt. vide s. in l. bona. r. potes videre in l. coram. s. de iure fil. lib. r.

Quarta. An heres possit de hereditate duas q. r.
tas detrabere. vide in l. si quis. in vers. n. n.
quid. s. quando r. quibus quarta pars. lib. r.
Pater non potest auferre filio quartam debitam nec potest
test. diminueret r. si dimiuat lex supplet. vide vbi. s. et in vers. r. sic pa
tet. libro. r.

Filii masculi curialis defuncti vel eius filie curialibus eiusdem cu
rie nupte non debent minus habere quarta de bonis patris. vide in l.
s. alleg. r. in ver. si. lib. r.

Questionari. An aduocat. possit questionari seu
torqueri. vide in l. libertorum. s. de dig.
libro. r.

Questionari seu torqueri non possunt constitui in dignitate: r. ba
bet hoc locum siue sit dignitas militie siue generis siue alteri. digni
tatis. vt. l. seueram. s. de dig. lib. r.

Queritur pone q. clarissimus questionatus perseuerat in sua con
fessione nunq. condempnabit vide vbi. s. r. in ver. sed pone. lib. r.

Questor. Sunt enim in triplici differentia questores vide
in continuatione rubrice. s. de quest. lib. r.

Ratio. Cui est eadem ratio immunitatis conceden
de ibi idem ius debet esse. vide in l. procurari.
in versiculo. ex qua no. s. de snar. r. susceptoribus. lib. r.

Ex identitate rationis fit extensio iuris. vide vbi. s. in ver
siculo. que ratio. lib. r.

Regula. Regula qui prior est tempore potior est iure: in qui
bus casibus fallit r. in quibus habet locum. not. in
l. j. in ver. siue enim. s. de pe. sica. lib. r.

Relegatus. Relegatus ad tempus post tempus recupe
rat priores dignitates: sed quid de noua. vide
in l. ad tempus. s. de his qui in exilium. lib. r.

Relegatus ab ordine motus vel publicis honoribus prohibet. est
infamis. vide vbi. s. in ver. r. quia. lib. r.

Que differentia est inter relegatum r. ab ordine motu quo ad anti
quum honorem recuperandum. vide vbi. s. in ver. r. nota. lib. r.

Queritur quis possit relegatum vel banitum relegare seu rebannire
r. restituere. vide vbi. s. r. in vers. quis autem. lib. r.

Religiosus. Religiosus qui vult intrare arctiorem re
ligionem non requiritur licentia superioris
vide in l. vni. s. de thesau. r. in vers. r. ideo. lib. r.

Filii ingressus religionem fratrum minorum an succedat cum alijs
vel an faciat partem alijs filijs testatoris. vide in l. si. in vers. r. ex hac
parte. s. quando r. qui. quar. pars. lib. r.

Si filius est rogatus restituere hereditate alteri post mortem certe
eipso q. intrat predicta religionem de mortu. r. est locus fideicommissi:
r. quid de alijs religionibus vide vbi. s. in ver. ex hoc sequitur. lib. r.

Remissio. Remissio mercedis non fit emphyteote pro
missio mercedis r. in quibus casibus nota. in l. quicunq. in ver. not.
s. de fun. patrimo. lib. r.

Remissio mercedis an fiat simplici verbo conductori r. quando fit r.
quando non. vide vbi. s. in ver. in simplici. lib. r.

Remissio mercedis an habeat locum in conductore ad modicum tem
pus propter sterilitatem. vide vbi. s. in ver. quid autem. lib. r.

Renunciatio. Renunciare videtur privilegio siue im
munitatis qui facit contra. vide in l. cu
decurionatus. in ver. tertio nota s. de decurio. lib. r.

Renunciatio tacita inducitur per pactum contrarium. vide in l. ve
terant. in ver. secundo nota. s. de his qui sponte munera. lib. r.

Represalie. Represalie possunt concedi propter iniustitias
denegatam a iudice seu pretore loci contra om
nes ciues r. incolas ciuitatis. vide in l. iudices. in vers. r. sic facit. s. de
nauicu. lib. r.

Represalie concessa contra florentinos poterunt equeque contra floren
tinos alibi habitantes si habeant bona florentie tibi supportet onera.
vide in l. id quos. in vers. hinc est. s. de agri. lib. r.

Res. Ceditur alicui res vti est: quid intelligat. not. in l. si.
in vers. quando autem. s. de bo. vacan. lib. r.

Nota q. res debet estimari s. m. eius redditum r. non s. m. eius valore
vt in l. in his. in ver. r. no. hic. s. de pred. nau. lib. r.

Res obligata transit cum onere suo. vide vbi. s. lib. r.

Res in dubio presumitur tantum valere quantum reperietur esti
mata r. descripta in estimis. vide in l. bi qui. in ver. ex quo no. Bar. s.
de pre. nau. lib. r.

Respublica. Quero in quo differt respublica cum sico
vide in continuatione rubrice. r. s. de iure
reip. lib. r.

Res romanorum r. sicut idem sunt sed respublica aliarum ciuitatum
loco priuatum habetur. vide vbi. s. in ver. sed respublica. lib. r.

An quando quis vult agere contra rempublicam sufficiat citare

syndicum. oic vt in l. i. in ver. sed quero. s. de iure reip. lib. r.

Queritur curator reipublice ab initio interuenit defendendo rem
publicam r. postea possessat: an valeat sententia aduersus rempublicam
lata. vide vbi. s. r. in ver. in glo. si. lib. r.

Respublica alterius ciuitatis q. romana non bz tacita hypotheca
ex speciali privilegio. vide in l. an respublica. s. de iure reip. lib. r.

Respublica vice minoris fungit quo ad restitutionem ratione resti
tutionis: r. hoc siue in iudicio siue contractu. vide in l. rempublicam.
s. de iure reip. lib. r.

Queritur an respublica fungatur vice minoris vel adulti. vide in
priori. l. alleg. r. in vers. an res. lib. r.

Respublica queritur intra quantum tempus detur restitutio reipu
blice. vide vbi. s. r. in vers. item infra. lib. r.

An defensor reipublice possit sine speciali mandato nomine reipu
blice alicuius ciuitatis petere restitutionem in integrum. vide vbi. s.
r. in ver. item nunquid. lib. r.

Respublica iuuat vt pupillus: in multis plusq. pupill. r. in mul
tis minus q. pupill. vide in additio. l. si secudu. s. de iure reip. li. r.

Res transit cum suo onere r. sua causa. vt. l. bi quos. in vers. secudo
nota. s. de fun. rei priua. lib. r.

Res in vniuersalibus succedit loco pretii: sed quid de singularibus?
vide in l. j. in vers. de quo hic. s. de castrensi pecu. lib. r.

Res tantum valet quantum vendi potest in foro publico. vt. l. spe
ciebus. in vers. r. bene. s. de coarcta. lib. r.

Respublica r. sicut sunt idem: r. quot modis dicitur respublica. vi
de. s. in continuatione rubrice de iure sici. lib. r.

Rescriptum. Rescriptum presumitur surreptitius eo
ipso q. iudici incompetenti presentatur: r.
ideo impetras caret impetratis: r. iudex incompetens illud recipere
punitur. vide in l. si quis. in vers. r. nota. s. de aqueduc. li. r.

Rescriptum similiter presumitur surreptitium quod est impetratum co
tra privilegia p. principem in concilio p. ceteri alicui concessa nec a iudi
cibus bz tale rescriptum obseruari. vide vbi. s. in ver. similiter. li. r.

Rescriptum quot modis vitiet. vide vbi. s. r. in v. vitia etiam. li. r.

Rescriptum principis q. possit interpretari. vide vbi. s. in vers. sic
est enim. lib. r.

Rescriptum impetratum s. lege valet dumtaxt in eo dicat non obstat tali
l. prohibete. vide in l. ois. in ver. ex qua nota. s. de aqueduc. li. r.

Quidam impetravit rescriptum a principe contra quatuor r. vniuersi pri
cipe vni citari fecit vigore rescripti r. post mortem principis alios cita
re vult queritur an possit. vide in l. agentes. in vers. sic. sed quero. s. de
pinci. agen. in re. li. r.

Rescripta in iniuriam alicuius concessa non valent: na in eis ins tertij
videt semp. exceptum: vide de fide instrumeto. r. iure haste si. l. quicunq.
in vers. secundo no. lib. r.

Domini alicui questum non tollitur per rescriptum principis. vide
vbi. s. r. in vers. item not. lib. r.

Rescriptum contra legem si annullat venditiones legitime factas non
vide vbi. s. r. in vers. item patet. li. r.

Rescriptum an intelligatur emanasse proprio motu vel ad postulatio
nem. oic vt nota. in l. q. s. s. de peti. bono. sub. li. r.

Salua grammatice vitiat rescriptum principis: sicut in rescripto alioz
inferiorum. vt nota. in l. j. in vers. deinde. s. de pe. bo. li. r.

Rescripta que nemine ledunt r. supplicati p. sunt valent etia ad po
stulationem p. cetera: vt no. in l. j. in v. ite vbi sine. s. de pe. bo. sub. li. r.

Rescriptum contra res iudicatas non tenet neq. v. vide in l. quotiescuq.
s. de decurio. li. r.

Rescriptum p. q. q. eximif a corpore r. ministerio siue artis non valet.
vide in l. vnica. s. de pistoribus. in vers. item nota. li. r.

Rescriptum impetratum contra publicam utilitatem an valeat. vide vbi
s. r. in vers. ex hoc dicit. li. r.

Restitutio. An defensor reipublice possit sine speciali
mandato nomine reipublice alicuius ciuitatis pe
tere restitutionem in integrum. vide in l. rempublica. in vers. ite nunq. d.
s. de iure reip. li. r.

Restitutionem in integrum an possit petere administrator ecclesie
absq. speciali mandato. vide in l. pri. alleg. r. in ver. administrator. li. r.

Restitutio intra quod tempus detur reipublice. vide vbi. s. r. in ver
siculo. item infra. li. r.

Restitutio in integrum. respublica fungit vice minoris quo ad resti
tutionem consequendam: sed an fungatur vice minoris pupilli vel adulti.
vide vbi. s. r. in vers. r. an res. lib. r.

Quo ad restitutionem an egredientes ciuitates r. ecclesie: r. qd de furio
lo r. prodigo. vide vbi. s. et in vers. sed qd. li. r.

Restitutus an recuperet omnia sua privilegia vel qd. vide in l. cu
allegatis. s. de re mili. li. r.

Resistere. An sit licitum alicui priuato resistere ppria
autoritate et vlcisci. vide in l. deuotum. in vers. et
no. s. de metatis et epide. li. r.

Resistere an possit q. officiali siue admistrati excedenti in off. suo
a priuato ppria autoritate. vide vbi. s. in vers. tertio nota. li. r.

Resistere potest aliquis priuatus iudici in multis casibus: quos

Repertorium Joannis de Platea

vide vbi. s. z in versicu. sed fallit. lib. xij.

Resistere an possit aliquis nuncio si capiat pignora ultra modum debitum. vide in. l. contra. in ver. si. bec est notitia. lib. xij.

An possit quis resistere officiali iniuste exequenti iniuria inferenti. vide in. l. prohibita. in ver. tertio nota. z in versu. sed in officiali. s. de iure fisci. lib. z.

Reus **R**eus conuentus reali vel personali actione an teneat de negligentia adhibita circa rem ad quam conuenit z qualiter probetur eius negligentia. vide in. l. indices. in versicu. item quero. s. de anno. lib. x.

An sint aliqui casus in quibus reus teneat sequi forem actoris. dic qd sic vt legitur in. l. quicunq. s. de suar. lib. xj.

Quando quis dicatur reus: z dic tunc dicitur reus delatus sen postulans quando nomen eius est receptum inter alios reos: vide in. l. vnica. s. de reis postu. in ver. dicitur autem. lib. x.

Rite **R**ite dicitur rite significat ordinem. vide in. l. si quando. in versu. secundo nota. s. de bo. vacan. lib. x.

Que sit discretia inter rite z recte. vide vbi. s. z in versu. est tñ. lib. x.

Sacrilegium **S**acrilegium dicitur peccatum in rebus sacris. incidit in crimen sacrilegij z eius penam. vt. l. doctus. s. de decurio. lib. x.

Nota quot modis quis incidit in crimen sacrilegij. vide vbi. s. in versu. z similiter. lib. x.

Qua pena punitur committens sacrilegium. vide vbi. s. in versu. culo pena autem. lib. x.

Sanguis **Q**uid comprehendat hoc verbum. vide in. l. vacatia. in ver. z nota hic. s. de bo. vacan. lib. x.

Salarium **S**alarium promissum quo tempore sit solvendum z an doctor legum possit pacisci de salario. vide in. l. medicos. in ver. nec ob. z ver. z hoc. lib. x.

Salarium: an sit licitum medico durante infirmitate pacisci de salario z quid de aduocato. vide in. l. archia. s. de professio. lib. x.

Propter necessitatem publicam potest actor ciuitatis constituere alicui salarium. vide in. l. cu. in versu. secundo nota. s. de nauicu. lib. xj.

Salaria publica non sunt tribuenda solimodo pro titulo dignitatis. vide in. l. j. in versu. no. ergo. s. de anno. ciui. li. xj.

Salaria non possunt vendicare secolares si illa non promeruerunt collige vbi. s. in ver. secundum alium. lib. xj.

Salaria scholaribus debita vel militantibus an transmittantur ad heredes. vide vbi. s. in versu. tertio no. lib. xj.

Salaria an sint constituenda de publico vel privato doctori: z qd de magistris artium z medicis z an possint implorare officium iudicis. vide in. l. medicos. in ver. item nota. s. de professio. lib. x.

An ille qui habet duplex officium debeat pro vtroq. officio habere salarium. vide in. l. bis scholarib. s. no. ergo. s. de ero. mi. anno. li. xj.

Salarium debitu defuncto an debeat hereditate. vide vbi. s. li. xj.

Salarium dicit esse solatium: z quot modis notetur in iure. vide in. l. p. banc. in. s. j. in versu. in tex. s. de roga. mili. anno. lib. xj.

Salarium debetur officiali denum post finitum officium z si ante perceptum salarium decedat ad heredes petitio transmittitur. vt. l. comoda. s. de p. m. p. lib. xj.

Salarium administrationis officij non debetur nec peti potest administratione finita. vide vbi. s. li. xj.

Saluus conductus **A**n simplex seu ideterminata securitas saluiconductus intelligatur pro vna vice tantum aut pro pluribus. vide in. l. j. in versu. z simplex. s. de nani. li. xj.

Quod licet alicui detur saluiconductus non propterea tenetur venire ad locum vel per locum non tutum. vide vbi. s. z in versiculo et adde. lib. xj.

Iudex prestabit testibus saluiconductum z securitatem. vide vbi supra. in versu. nota gl. z. iij. q. ix. c. hortamur. li. xj.

Satisfactio **Q**uomodo z qualiter debet satisfacere qd vult impedire sequestrum. vide in. l. litibus. in versu. iij. supra de agri. li. xj.

Satisfacere si quis non potest an stabitur iuratori cautioni. vide vbi supra. in versu. sed nunquid. li. xj.

Satisfactio de representando rem sequestratam durat solum triennio. vide supra in versu. ex predictis. li. xj.

Regula est qd non possidens immobilia non satisfacere. vt. l. sciendū. ff. qui satisfacit. cogan. sed fallit in multis casibus not. in. l. quoties. in ver. no. ex primo. supra de digni. li. xj.

Qualiter pceditur contra personas que satisfacere non debent sed statur eorum iuratori cautioni in causis civilibus z criminalibus si non comparent. vide vbi supra. in versu. s. nota. li. xj.

Possidens immobilia non tenetur satisfacere sed an teneatur prestare cautionem iuratori. vide in. l. multis. in versu. tertio nota. supra de p. m. agen. li. xj.

An possessio honorum immobilium rome excuset a satisfactione de iudicio sibi prestanda in prouincia. vide vbi supra. in versu. tertio nota. libro. xj.

Scholaris **Q**ueritur si vnus scholaris intrat cum duobus doctoribus coram quo doctore conuenitur. vide in. l. non tibi. in versu. sed quid.

Scholaris vnus doctoris audit ordinarie alteri extraordinarie coram quo conueniet. dic vt in dicta. l. non tibi. in versu. sed quid si scholaris.

Scholaris dum est in studio non dicitur ibi habere domicilium vt hoc possit ibi compelli ad munera. sed quid si steterit per decennium. vide in. l. nec ipsi. in versu. j. s. de inco. lib. x.

Scholaris stetit in studio per decennium: an dicat ibi habere domicilium. vide vbi. s. lib. x.

Statum dicit quod quicunq. habitauerit per decennium sit ciuis: z requiritur etiam ad hoc quod sit ciuis qd habitauerit maiori parte temporis: vide vbi. s. z in ver. tertio nota. lib. x.

Scholaris an dum studet sortiatur domicilium ibi vt possit conueniri de ante gestis tam contractibus qd delictis. vide in. l. s. alle. z in versu. z predicta. lib. x.

Qualiter constabit de animo scholaris quod post decennium stat z perseuerat causa studij. vide vbi. s. z in ver. sed quero. lib. x.

Scholaris intra decennium inuit domum z ibi stetit p tempus z dein de reuersus est an illud tempus computabitur de decennio. vide vbi. s. z in versu. item quid. lib. x.

Scholaris debet se facere scribi in matricula: als si non est in matricula non gaudet priuilegijs collegij seu vniuersitatis. vt. l. quicunq. s. de coarcta. lib. xj.

Scholaris per quantum tempus stando absens a studio perdat priuilegia sui studij. vide vbi. s. z in versu. si. lib. x.

Scholaris licet sit scriptus in matricula si tñ non intrat nec insit studio sed est denus vel non causa studij sed alia de ca fecit se matriculatum non gaudet priuilegijs scholarium: nam fictus scholaris non gaudet. vide in. l. qui sub preterta. in versu. no. ex primo. s. de colle. lib. xj.

Scholaris fictus qui non ca studij sed causa impetrandi vel pcuradi stat in studio non gaudet priuilegijs scholarium. vide vbi. s. in versu. z ideo fictus. lib. xj.

Si scholare doctorum legentium non sufficiunt qd cogatur vicinus vendere domum suam pro scholis amplian dis idem in vicinis religiosorum vide in. l. alle. z in versu. si. lib. x.

Scholares qui nolunt soluere salarium doctori tardius instruntur in scientia. vide in. l. medicos. in ver. si. s. de professio. lib. x.

Scholares non debent vagari s. frequenter esse in scholis z quotidiano officio se debent pberere ad studij. vt. l. milites. s. de re. mili. li. xj.

Scriptura **S**criptura propria non facit fides p scribere nec eius herede etia si fideus successerit: vt s. de conue. si. debi. l. inter c. bartulus. in ver. j. lib. x.

Scriptura priuata an faciat fidem pro scribente vel contra scribentem. vide vbi. s. in ver. z sic. lib. x.

An iudex possit aliquem compellere ad scribendum sua manu vt possit fieri comparatio literarum vide vbi supra. in versu. nunquid autem. libro. x.

Sed nunquid liberatur scriptor prestando interesse an vero possit cogi precise ad factum. vide in. l. nullus. in versu. sed nunquid. supra de decu. lib. x.

Scriptura publica coram indice exemplata an probet z faciat fidem z que requiruntur. vide in. l. probatorias. in versu. nota. supra de diuer. offi. lib. xj.

Securitas **Q**uero que securitas concedatur per hec verba nullam vim patiant. vide in. l. j. in ver. quero que. s. de nani. lib. xj.

Que enim securitas concedat per ista verba nullam confessionem patiant. vide vbi. s. z in ver. item que. lib. xj.

Que enim securitas concedatur per hec verba nec aliquod genus incommodorum. vide vbi. s. in ver. item quero. lib. x.

Quod illi cui est data securitas veniedi intelligit etia data redendi: non enim dicitur secure venire qui secure redire non potest. vide vbi. s. in ver. vltimo no. lib. xj.

Securitas data transendi per territorij intelligitur data intradi z exeundi. vide latius vbi. s. in ver. si. lib. xj.

Securitas simpliciter data an intelligat pro vna vice aut pro omnibus vicibus: vide vbi. s. z in ver. z simplex. lib. xj.

Sener **S**ener dicitur maior. lxx. annis quo ad tutelas z curas emittendas. vide in. l. cum. in ver. vltimo not. supra de bis qui impletis stipen. lib. x.

Sener dicitur maior. lxx. annis quo ad alia munera psonalia curata. vide vbi supra. lib. x.

Sener dicitur maior. lxx. annis quo ad arma quia amplius vires non suppetant. vide vbi supra. lib. x.

Sener dicitur maior. lxx. annis quo ad plene suscipienda maior. lxx. annis. vide vbi supra. li. x.

Sener dicitur maior. lxx. annis quo ad testimonium emittendum: z quis dicatur esse sener. vide vbi supra. lib. x.

Senatores **B**ona senatorum eorumq. homines a fordibus z extraordinarijs munerib. sunt libera z exempta: vide in. l. senatorum. supra de digni. lib. xj.

Senatores sunt in dignitate constituti z a quibus muneribus excusantur

Super tribus libris Codicis.

Santur. vide in l. propri. in versu. sunt enim. lib. xij.

Senatores in quoru numero seu ordine connumeratur Imperator sunt ab oi iniuria tuēdi: z sunt centū numero. vt. l. ius. s. de dig. li. xij.

Sententia. tra fiscum fecus si pro fisco si tempore sententie nō interuenit aduocatus vel procurator: vt no. in l. vnica. in versu. si autē. s. de senten. adner. fscum. lib. x.

Sententia ppter omisam productionē instrumentorum in causa fiscali z ppter iura z instrumēta nouiter reptā nō est nulla s; tenet: datur tamen restitutio intra quadriennium: idem in minore z ecclesiasticis: z secus in primato vt in. d. l. s. alle. in ver. s. lib. x.

Sententia lata in causa fiscali seu reipublice corruptione pecunie in iudice vel procuratore aut gratia prece vel ambitione an sit nulla: vel quid: sed an sit idē in cā puati. dic vt in. d. l. vnica. z in ver. ff. li. x.

Sententia lata per falsas allegationes vel probationes an sit nulla: dic vt in. s. d. l. alle. z in ver. sed quando. lib. x.

Sententia lata ex falsis allegationibus z pbattonibus vel falsa causa qualiter reuocetur. vide in. s. d. l. vnica. in versu. z de hoc. lib. x.

Quādo prima sententia est sublatā z de nouo etiam debet iudicari an iudicabit ex primis actis: dic vt in. d. l. s. alle. in ver. nunc qro. li. x.

Sententia lata super statu vel cōditione an faciat ius quo ad oēs sicut lata super ingennitate. vide in l. quotiescunq. in versu. item tollit. libro. x.

Sententia lata sup filiatiōe an faciat ius q ad oēs. vide vbi. s. lib. x.

Sententia diffinitua principis vel pape habet vim legis generalis: sed quid de interlocutoria. vide in l. neq. in versu. item sententia. s. de decu. lib. x.

Sententia diffinitua lata contra ciuitatē indefensam an sit ipso iure nulla. vide in l. j. in ver. z hoc. s. de iure reipu. lib. xij.

Sententia interlocutoria ex primo decreto lata cōtra ciuitatem an sit nulla: vel quid. dic vt ibi. s. in ver. sed interlocutoria. lib. xij.

Sententia: si a principio cōparuit curator reipublice eam defendēdo z postea desinat an teneat contra eum lata. vide in l. j. in ver. in gl. fi. s. de iure reipu. lib. xij.

Sententia videtur acquiescere z eā approbare qui ab ea nō appellat: vt in l. cum appellasse. s. de filiffa. lib. x.

Sententia an sit ferenda in confessum vel quid. vide in l. loco. in versu. sed nunquid. s. de omni agro deser. lib. xij.

Sententia interlocutoria est quando iudex se pronunciat incōpetentem iudicem z a qua potest appellari. vide in l. tam collatores. in s. fi. in ver. z allegatur. cum ver. seq. lib. xij.

Sequestratio. Quid enīz debet facere ille qui vult impedire sequestrum vel illud reuocare: vide in l. litibus. in versu. iij. nota. s. de agrico. lib. xij.

Abi sit sequestratio fructuum vel aliarum rerum que de facili cōrumpuntur potest sequestrer iudicis auctoritate illas vendere. vide vbi s. in versu. item ibi. lib. xij.

Sequestratio: que debet facere z probare volens facere fieri sequestrum de re alterius. vide in l. per banc. in versu. z attende. s. de erog. mili. anno. lib. xij.

Seruire. Nota casus in quibus quis potest per alius seruari: z in quibus nō pōt. vide in l. nullus. s. de decurio. vbi numerant casus in quibus quis nō pōt per aliu seruire. li. x.

Sequestratio est duplex. s. volūtaria z necessaria: vt colligitur vbi s. in versu. z est duplex. lib. xij.

An seruiens per alium habeat privilegium quod haberet si personaliter seruiret. vide vbi. s. z in ver. sed an. lib. x.

Seruitus. Seruitutes q̄ habēt cām cōtinuā z q̄ habēt discōtinuā quāto tēpore prescribantur. vide in l. ysum. in ver. licet autem. s. de aqueductu. lib. xij.

Seruitutes que sunt que habent cām cōtinuam z que discōtinuā vide vbi. s. in versu. quomodo autem. lib. xij.

Seruus assumens militiam domino ignorante militiam priuatur z a domino vendicatur: secus si domino sciente. vt. l. super seruis. s. qui mili. non pos. libro. xij.

Seruus. Seruus reipublice debet manumitti cū decreto decurionū z presidis illius loci alio seruo uicario pro illo dato. vide in l. si vt. in versu. z nota. s. ne quis liber. lib. xij.

Serui debent exercere vilia officia z non liberi. vide vbi. s. lib. xij.

An soluens seruo liberetur: z an quicquid facit seruus p̄iudicet z noceat domino. vide in l. vnica. in versu. z debet. s. de solutio. et libera. lib. xij.

Seruus fugitiuus fugiendo furtum facit suspensus. vide in l. si coloni. in ver. z no. s. de agrico. z censu. lib. xij.

Sen. Decdictio seu: est disunctina de cuius natura est vt vba distinguat sensum tamen iungat: vide in cōtinuatione rubrice in versu. z nota. s. de nauicu. lib. xij.

Iste dictiones aut. vel. siue. seu: z similes regulariter oēs sunt disunctine ad quarum veritatem sufficit alteram veram: sed quid si apponatur in vltimis voluntatibus vel contractibus. vide vbi. s. in versu. z quamuis. lib. xij.

Iste dictiones seu. siue. nō sunt mere disunctive sed habēt naturā copulatiue. vide vbi. s. in versu. sed. lib. x.

Syndicus. Syndicus villevel castri qui cogitur solue: re pro omnibus de villa vel castro collectam potest vendere possessiones nō soluentiu. vt. de. s. de fide instrumen. z iure ba. fi. l. j. in ver. item sicut. lib. x.

Signum. An per signa impressa equis z alius animalibus z vasis recognoscant. vide in l. stigmata. in versu. sicutiam. s. de fabricen. libro. xij.

Sed nunquid per signum probatur res esse cuius est signum. dic vt in l. s. alle. z in ver. sed nunquid. lib. xij.

Signum alienum impositum rei mee possum propria auctoritate remouere. vide vbi. s. z in versu. z no. lib. xij.

Queritur an mercator vel tabellio possit prohibere ne alius faciat signum suum. vide vbi. s. in ver. item q̄ tabellio. li. xij.

Per signum enim cognoscitur miles z clericus. vide in l. s. allegata stigmata. libro. xij.

Silentarius. Silentarij qui dicantur esse z quale sit eorum officium. dic vt in cōtinuatione rubrice. s. de silenti. lib. xij.

Silentarij z decuriones a prestatione tyronū z equorū z a collationibus extraordinariis sunt immunes. vt. l. vnusquisq. s. de silenti.

Silentarij: que sunt eorum priuilegia z a quibus sunt immunes. vide vbi. s. in ver. hec ergo. z l. decurionibus. lib. xij.

Silentarij z decuriones z eoz p̄ores civiliter z criminaliter sunt contentendi coram officio: magistro z nō coram alio. vide in l. ne ad diuersa. s. de silenti. lib. xij.

Silentarij quis sint in potestate constituti quicquid acquirunt ratione dicte dignitatis dicitur quasi castrense peculium. vt. l. in beatus. s. de silenti. lib. xij.

Socius. An potius cogatur vendere partem suam socio vel consortibus q̄ extraneis. vide. s. de v̄di. re. ff. l. forma. versu. sed quero. lib. x.

Solidus. Appellatione solidi a iure prolati intelligit̄ de aureis ad pondus. vide in l. quoties. in versu. nota ergo. s. de suscepto. lib. x.

Solidi. lxx. faciunt libram auri. z vide. s. in versu. ptz ergo. lib. x.

Solennitas. Que solennitas debet seruari in venditione rerum curialium singulorum dic vt in l. curialis. s. de predi. curi. lib. x.

Solennitas que debet seruari in venditione rerū ecclesiasticarum dic vt in aut. hoc ius porrectum. s. de sacrosan. eccle. lib. x.

De solennitate seruanda in venditione rei fiscalis. vide in l. j. s. de iure ba. fi. lib. x.

De solennitate seruanda in venditione rei minoris. vide in l. j. s. de re. co. z ibi glo. in versu. alienum. lib. x.

Solutio. An vnus cogatur soluere partem alterius. vide in l. actores. in ver. secūdo nota bic. s. de exacto. tribu. lib. x.

Qui ostendit se soluisse tribus annis prime preteritis annuas prestationes presumit omnibus annis retro preteritis soluisse nisi cōtrarium probetur. vide in l. quecunq. in prin. s. de apo. publi. li. x.

An per solutionem census probetur rem esse domini. vide in alle. l. priori. in versu. sed nunquid. lib. x.

An cogatur quis recipere particularem solutionem. vide in l. securitatibus. in versu. item not. bic. s. de apo. pu. lib. x.

An vnus possit solui pro alio inuito creditore. vide in l. vnica. s. de colla. eris. lib. x.

Licet quis soluat pro alio creditore suo an succedat in iure creditoris: z quid si soluat alicui ciuitati vide in l. an res. in versu. z sic not. s. de iure reipu. lib. xij.

An ex solutione vel prestatione longi temporis quis obligetur in futurum. vide in l. litibus. in versu. z apparet. s. de agri. lib. xij.

Solutio censetur facta ab alio q̄ ab eo a quo fieri debet etiā si fuerit per. l. annos nō liberat nec parat prescriptionē. vide in l. possessio nem. in ver. solutio ergo. s. de fun. patri. lib. xij.

Spectaculum. Spectacula quocūq. tempore sunt prohibita. vide in l. vnica. s. de gladia toribus. libro. xij.

Spectacula dicuntur cruenta omnia illa in quibus effunditur vel est aptas effundi humanus cruor vt est sanguis: z sic hodie sunt prohibita torneamenta. vide vbi. s. z in ver. z sic nota. lib. xij.

Que spectacula sunt hodie prohibita z de pena contrarium faciētium. vide vbi. s. z in versu. item est. lib. xij.

Spoliatus. Spoliatus em̄ ante omnia venit restituens dñs z nulla exceptio pōt sibi opponi nisi de alia spoliatione. vide in l. coloni. in ver. nō obstat ergo. s. de agri. li. xij.

Spoliatus est aliquis a iudice: an sit ante oīa restituend⁹. vide vbi s. in versu. item quero bic. lib. xij.

Spoliatus petit restitutionem opponit de iure dominij z vult p̄bare incontinenti: an sit audiendus. vide vbi. s. in versu. sed qd. lib. xij.

Repertorium Joannis de Platea

Sportule. Sportule an debeant solui tam in cā ciuili q̄ etiam criminali notariis & executorib⁹ & q̄ summa. vide in l. multis. in ver. iii. ibi. s. de princi. agen. lib. xij.

Sportule an debeant dari & solui iudicibus & que summa. vide vbi s. in ver. v. ibi. lib. xij.

Sportule an debeant dari & solui quādo causa tractatur corā iudice delegato & arbitro & q̄ summa. vide vbi s. in ver. iij. ibi. lib. xij.

Spurius. Nota consilium relinquendi spurio ne filius sibi auferat. vide in l. i. in v. s. de dela. lib. x.

Non valet statutū per quod spurius potest patri succedere vt. l. is cuius. in ver. item adde. s. de his qui se dese. li. x.

Si pater spuris donauit bona sua cuiādam extraneo qui post mortem patris vendidit de proximo dicta bona dicto spurio presumitur in fraudem vt. o. l. is. in ver. si. li. x.

Statim. Statim hec pectio quid importat & quid denotat. vide in l. is cuius. in ver. sic hec. s. de his qui se dese. lib. x.

Statio. Habentem filius plures statides separatas adeo q̄ administrator vnus non d̄ se intrinsece de administratione alterius. vide s. ne filius rem quam. in l. i. in ver. scilicet. habet. enim. li. x.

An vna statio fiscalis reuocet rem venditam ab alia statione. vide vbi s. in ver. ita ne. li. x.

Debitum ex vna statide nō potest compensari cum debito alterius stationis. vide vbi s. in ver. ex hoc patet. lib. x.

Statutum. Querit si ordo decurionū decreuit et statuit aliquid cōtra ius vt pater teneat p̄ filio an valeat. vide s. in cōtinuatiōe rubrice. de decre. decuri. li. x.

Statutum an valeat q̄ pater teneat pro filio. vide vbi s. lib. x.

Statutū si loquit p̄ verba p̄teriti tēporis an requirat q̄ act⁹ sit cōsummat⁹ vel sufficiat esse in fieri ad hoc vt venies cōtra illud puniat vide in l. qui fiscales. in ver. nota q̄ s. de nau. li. x.

Statutum simpliciter prohibens deferre ornamenta & certas vestes an comprehendat viros & mulieres. vide in l. vnica. in ver. nota. s. nulli licere. lib. x.

Statutum nunquid valet q̄ ciuitates habeat ins additionis in suis venditionib⁹ sicut bz filius. vide in l. si sine. in ver. sed nunquid. s. de vendē. re. ciui. li. x.

Statutum dans certam formam cōtractibus potest trahi etiā ad p̄teritos contractus iam perfectos ipsos cōfirmando vt in l. si qua. in ver. si. s. de vendē. re. ciui. li. x.

Statutum puniens acutus qui fecerit alteri sanguinem nō cōprehendit hebetoriam vt no. in l. nulla. in ver. qui ergo. s. de delato. lib. x.

Ex forma statuti quis d̄ suspēdi pro pluribus factis et non pro vno si tamē alibi cōmisit an possit puniri. not. in l. oēs iudices. in ver. ex his. s. de delato. li. x.

An statutum imponens penam requirat dolam. vide in l. is cui⁹. in ver. an. de his qui se dese. li. x.

Statutū nō valet q̄ spurius possit patri succedere: & episcopus pōt illud annullare. vide in d. l. is cuius. in ver. si. li. x.

Statutū dispōns gabellam soluendā esse de donationib⁹ vel aliis reb⁹ que titulo lucratiuo trāsferunt an habeat locū de his que trāsferuntur inter ascendentes & descendētes. vide in l. i. in ver. si. no. hic. s. de impo. lucra. descrip. li. x.

Stylus. Stylus curie est seruand⁹ & stylus pprie p̄cernet ordinem & seriositatē rerum vt no. in l. si quādo. i. v. tertio no. s. de bo. vacan. li. x.

De stylo curie se debet iudex informare vt no. in l. allega. l. & Bart. in l. iij. ff. de testi. s. lege iulia. li. x.

Stylus contra filium & ordinem iudiciorum nō tenet fm Bald. in l. de quibus. ff. de legi. & vide vbi s. lib. x.

Stylus quot modis capitur in iure. vide s. in d. l. iij. & in ver. alij quādo. li. x.

Studens. Studens bz immunitatē a numerib⁹ personarū vsq̄ ad etatem. xv. annorum. vt. l. cum affirmatis. s. qui eta. se exco. lib. x.

An studētes in studijs approbati possint granari in propria patria ad custodias vel ad alia onera personalia. vide vbi s. in ver. studentes ergo. lib. x.

Studens si impetrat q̄ in absentia sua stando in studio possit fructus sui beneficij percipere q̄ si nō studeat nō habeat fruct⁹: vide in l. vnica. in ver. item ibi argentariorū. s. de collegi. lib. x.

Studium in quibus ciuitatibus dicitur legitimū esse studiū et iura debēt legi. vide in cōtinuatiōe rubrice. s. de studijs. li. x.

Subbatio. Si res minoris & ecclesie vendant an debeant subbatiari & p̄ q̄tū tps vide de si. in l. i. in ver. si. l. i. in ver. item in tali. li. x.

Subbatio an inducat veram pretium rei. vide vbi s. in ver. sed quero. lib. x.

Subbatio. intra tempus in subbatione appositū quilibet veniens admittitur licet res iam alij fuerit vendita. vide vbi s. in l. si tempora. in ver. & hoc dicit. li. x.

Nota differentiam inter subbationem & pactum additionis in diem. vide vbi s. in ver. not. tamen. lib. x.

Subrogare. Subrogatus habet eadez privilegia que habet ille in cuius locum subrogatus est & si militer eadez onera. vide in l. decernimus. in ver. ex quo no. s. de aque ductu. libro. x.

Queritur an qui semel recusauit subrogationem in locum defuneti possit amplius admitti. vide in l. vnicaque. in ver. vj. s. de proxi. sacro. scripio. lib. x.

An si vnus ex subrogandis in locum priorum vel consiliariorum mortuorum renunciat subrogationi possit acceptare subrogationem in locum alterius. vide vbi s. in ver. ex quo infer. lib. x.

Substitutus. Substitutum siue alteri delegare id quod ipse adimplere tenetur & quando. fallit hec regula. vide in l. nullus. in ver. an. s. de decu. lib. x.

An doctor legens salariatus possit seruire per substitutum. vide vbi s. in ver. sed quero. lib. x.

Quid de feudatario an possit seruire per substitutum. dic vt. s. l. ab leg. nullus. in ver. item quid. lib. x.

Quid de aduocato cui concessum est feudum vt sit aduocatus concedentis an poterit seruire per substitutum. vide vbi s. in ver. item quid. libro. x.

Sed nunquid eius heres imperitus literarum possit retinere feudum & seruire per substitutum. dic vt in l. allega. s. nullus. in ver. sed nunquid. lib. x.

Ubi quis potest facere per substitutum quid debet esse substitutus not. vbi s. in ver. attende quod. ibi. lib. x.

Supplicare. Supplicatio vbi potest inder competēs adiri non est principi supplicandū & si suppliciter est remittendus. vide de fide instru. & iure ha. fca. l. i. in ver. item not. lib. x.

An ante litem contestatam & post sit supplicandum & qualiter & quid: & an sit supplicandum post sententiam. vide vbi s. in ver. finali libro decimo.

Superindictum. Superindictum quid dicatur & qualiter differt ab indicto. vide in cōtinuatiōe rubrice. s. de superindict. lib. x.

Superindictum solus princeps imponit nec ad alterius literas quid soluere cogitur. vt in l. vnica. s. de superindict. lib. x.

Superindictus nullus a principe inferior debet imponere sine iussu principis. vide vbi s. in ver. secundo not. lib. x.

An cinitas p̄uincia vel municipium possit imponere superindictum. vide vbi s. in ver. si. lib. x.

Superindictiones sunt manera patrimonialia ideo omnes soluere tenentur vt legitur. l. quantum. s. de muneribus patrimonialibus libro decimo.

Superindictum est duplex. scilicet ordinariū & extraordinariū extraordinariū est adhuc duplex. vide vbi s. lib. x.

An etiam teneatur soluere superindictum extraordinariū. vide vbi supra. libro decimo.

Superior. Superior ex officio suo potest defendere suus subditum cum videt eum granari & in subditū rep̄esalias & bellum indicere vt not. in l. percipit. in ver. item colligit s. de cano. lar. lib. x.

Successor. Successor in officio an teneatur pro debito sui predecessoris. vide in l. prouidendum. in ver. sic. patet ergo. s. de decu. lib. x.

Qui in ius succedit alterius eodem iure vti debet. vt. l. quisquis. in ver. tertio not. s. de coar. lib. x.

Suspendere. An iudex possit cogere aliquem ad suspendendum homines. vide in l. vnica. in ver. & istas. s. ne quis liber. lib. x.

Suspicio. An per iuramentum possit probari fuge suspicio. vide in l. nemo. in ver. sed an. s. de exacto. tributo. libro decimo.

Que sunt cause que faciunt aliquem suspectus vt capi possit collige in d. l. nemo. & in ver. que autem. lib. x.

Surdus. Surdus a quibus muneribus excusetur & collectis. vide in l. j. s. qui morbo se exco. lib. x.

Surdus potest dari procurator ad negocia sed nō ad iudicia vt proxi. l. alleg. & l. murus. ff. de procu. lib. x.

Surdus quomodo & qualiter probetur quem esse surdum. vide in l. iij. ver. qualiter. s. qui morbo. lib. x.

Surdaster an possit esse tutor & a quibus excusetur. vide in l. articulari. in ver. surdaster. s. qui morbo se. lib. x.

Surdus si bene intelligat & concipiat per motum labiorum an possit esse tutor. vide in proxi. l. & in ver. quid autem. lib. x.

Abellio. Abelliones qui sunt deputati ad officia publica & curialia exercenda vt ad scribendum nominatos ad manera & honores et solutiones tributorum & censuum non possunt decernere

Super tribus libris Codicis:

linquere artē suā & officii & transire ad aliquā dignitatē. vide in. l. nul-
lus. §. de tabellio. libro. x.

Tabelliones nō possunt militare: & queritur an tabellionatus of-
ficiū sit dignitas. vide vbi. §. in ver. & patet. li. x.

Tabellio an possit esse seruus. vide in. l. generalis. §. de tabellio. li-
bro. x.

Tabelliones an possint esse decuriones. vide in. d. l. gñali. in vers.
item nunquid. lib. x.

Tabellionatus officium an transeat ad heredē: dic vt in. §. proxi. l.
alleg. & in vers. & allegatur. lib. x.

Tabelliones an debeant scire iura. vide vbi. §. & in vers. itē qro. li. x.

Queritur nunqd tabellio cōputetur in numero testium. vide vbi
§. in ier. item nunquid. lib. x.

Non pbatur qd qd sit tabellio ex eo qd gessit se pro tabellione et plu-
ra cōfecit instrumenta nisi doceat de sua legitima creatione. vide in. l.
quicunq. §. de fugi. colo. li. xj.

Tabellionatus an sit dignitas. vide in. l. precipna. in ver. item ibi.
§. de primi. lib. xij.

Tacens. Tacēs an habeat pro p̄sentiente. vide in. l. partē.
in vers. in gl. & in ver. §. de filiofami. li. x.

Tempus. Tempus h̄remis est aduersum nauigationē
& tali tempore nauigās est in culpa. vide in. l. in
dices. in ver. si. §. de nauicu. lib. xj.

Tempus agruū & legitimū nauigan di est a calendis aprilis vsq;
ad calendās octobris: si autē nauta alio tempore nauiget an teneat. vi-
de in. l. quoties. in vers. quinto nota. §. de naufra. lib. xj.

Tempus cuius in iurē nō est memoria appellatur tempus longum
& per illud acquiritur vtile dominium. vide in. l. vsū aque. in ver. in
ter. ibi. §. de aquedu. lib. xj.

Per quantum tempus quis dicatur esse in quasi possessōe iuris
et seruitutis. vide in. l. ad reparationem. in vers. quando autem. §. de
aquedu. li. xj.

Longum & prolixum dicitur tempus. x. annorum. vide in. l. liti-
bus. in ver. tertio no. §. de agri. li. xj.

Temp an sit modus inducēde vel tollēde obligationis. vide vbi
§. in vers. & apparet. li. xj.

Testis. Testis qui dicit ego opinor hāc rem tantū valere
probat valozē rei: duobus autē concurrētib: vide in
lbi qui. in ver. ex scda expositione. §. de pre. nauicu. li. xj.

Testes regulariter duos vel tres testes sufficiunt tamen in multis ca-
sibus plures requiruntur. vide in. l. quoties. in vers. nota primo. §. de
naufra. li. xj.

Potest iudex multitudinem testium refrenare & potest testes de
multis circumstantiis interrogare & si vacillent potest eos torquere: vi-
de vbi. §. lib. xj.

Nota qd duo requiruntur ad hoc vt testis ponatur ad torturā: no.
in. l. proxi. alleg. & in ver. & sic possit. lib. xj.

Testimonium est habendū ab his qui melius sciunt veritatem. vi-
de vbi. §. in ver. tertio no. lib. xj.

An illi de collegio & de domo possint admitti ad testimoniū. vide
vbi. §. & in ver. tertio no. cū vers. se. li. x.

Testis quomodo dē deponere qm̄ inducitur ad pbandū memoriā
nō t̄tare. vide in. l. vsū. in vers. & hoc. §. de aquedu. li. xj.

Testimonium ferre est dignitas & testificari est onus: quia cōpelli-
tur inuitus. vide in. l. vni. §. de infā. in vers. item non obstat. & vbi. tū
qz. lib. xj.

Testes descripti in publico instrumēto debent esse rogati. vide in
l. generalis. in ver. item nunquid. §. de tabel. li. x.

An in numero testium cōputetur tabellio. vide vbi. §. in vers. itē
nunquid tabellio. li. x.

Testes an debeant cognoscere cōtrahentes. dic vt in. l. generalis. in
ver. sed an. §. de tabellio. li. x.

Testis an possit corrigere dictū postq̄ fuerit in actis redactū. vide
in. l. cura. in vers. itē p̄stat. de omni agro deser. li. xj.

Testimonii consocii criminis non facit fidem p̄tra sociū eiusdem
criminis vt. l. mulieres. in ver. item argumētū. §. de digni. lib. xij.

Testimonii v̄rois nō valet neq; facit semiplenam probationē si te-
stificetur contra socium v̄ri. vide vbi. §. lib. xij.

Testis non potest esse v̄roz pro v̄ro suo quia est eius domestica &
de eius familia. vt. l. quicunq. in versiculo & nota. §. de re militari. li-
bro. xij.

Nota casus in quibus plures testes requirunt q̄ duo. vt. l. p̄ banc.
in. §. hoc etiam. §. de ero. mili. an. lib. xij.

Testis deponens de valore rei iam est decennium. ad quod tempus
se debet referre no. §. de si. l. stru. & iure ba. fil. l. duplex ratio. in vers. se-
cundo nota. lib. x.

Queritur an portans sit idoneus testis vt si induco ad probandū
qualiter ego cōmodauit tibi libru; quia ipse tibi portauit. vide in. l. cō-
perimus. in vers. an autem. §. de nauicu. lib. xj.

Testator. Testator disponit aliquam rem esse conuertē-
dam ad certū vsū an possit conuerti in alium: vi-
de in. l. si. in vers. nota ibi. §. de fru. vt. constan. li. xj.

Testamentum. Testamenta duo proferuntur eo-
dem die confecta in quibus sunt dis-
nerfi heredes conscripti quis preferatur. vide in. l. si prius. in vers. de
questione. supra de iure fisci. lib. x.

Thesaurus. An si vir vel alius qui debet lucrari fru-
ctus rei vt fructuaris reperiat thesaurum
cuius erit. dic vt ibi. supra. & in vers. ex predictis patet. lib. x.

Quid de creditore qui habet ius in re solum si reperiat thesaurum
dic vt ibi. supra in vers. & similiter. lib. x.

An sit licitum querere thesaurum in fundo alieno data opera. dic
vt in. d. l. vnica. supra de thesau. & in vers. vidimus. lib. x.

Quid si inuentiatur thesaurus in loco sacro vel religioso cui appli-
cabitur. vide in. d. l. vnica. & in vers. sed quid. lib. x.

Qua actione vendicat dominus thesaurum ab alio repertum in
fno. vide vbi supra. in vers. item quia. lib. x.

Quando dicatur quis inuenisse thesaurum vt sibi queratur medie-
tas. dic vt in. d. l. vnica. supra in vers. item quero. lib. x.

Aliquis fodit pecuniam de agro tuo: tu petis eam dicens esse the-
saurum in tuo repertam ipse dicit pecuniam esse: cui incumbit onus
probandi. dic vbi supra in vers. quero. lib. x.

Thesaurus quid sit & qualiter diffiniatur. vide supra in. l. vnica. de
thesau. lib. x.

Thesauri inuentio est donum Dei. vide vbi supra lib. x.

Thesaurus mercenarius fodiens in alieno si casu reperit thesau-
rum queritur cuius erit: quid de illo qui reperit in muro vel fenestra
an sit euentis vel inuentoris seu venditoris. vide in. d. l. vnica. in vers.
in proprio. supra de thesau. lib. x.

Quilibet potest querere thesaurum in suo loco: qualiter intelliga-
tur locus suus. vide vbi supra. & in vers. sed quero. lib. x.

Thesauri inuentio causatur & regulatur a vero domino non com-
mutabili scilicet a domino commutabili. vide vbi supra lib. x.

Tyrones. Tyrones dicuntur qui nouiter eliguntur ad
militiam non tamen gaudent militia donec sint
descripti in matricula. vide in. l. j. supra de decu. lib. xij.

Tyrone id est miles nouiter factus non debet describi in matricula si
sit vagabundus aut debilis veteranus aut annosus aut obnoxius cen-
situs. vide vbi supra. in vers. tyro ergo. lib. xij.

Tyrones & milites nouiter assumpti in quo loco debent poni & des-
cribi in scholis. l. in societati bus aliorū. vide in. l. tyrones. §. e. ti. li. xij.

Titulus. Tituli sue signa p̄ que cognoscunt res esse fisco-
les & incorpales nō dnt apponi sine autoritate p̄n-
cipis. vide in. l. si quādo. in vers. quarto nota. supra de bo. vacā. lib. x.

Qua pena puniatur si quis scribat titulos regios rei sue. vide vbi
supra libro decimo.

Qui dicantur esse tituli lucratiui. vide in. l. vnica. in vers. iij. supra
de imponen. lucrati. descrip. lib. x.

Ex titulo lucratiuo non dicitur haberi dos & donatio propter nu-
ptias. vide vbi supra lib. x.

An quis possit assumere titulum & signum armorum alterius: dic
sic nisi faciat in fraudem reipublice vt. l. multi. in vers. tertio nota. su-
pra de nau. excusan. lib. xj.

An cogatur quis ostendere titulum sue possessionis. vide in. l. fano-
dum. in vers. queritur. supra de adm. reipub. lib. xj.

Qui totum vult totus perdit. in. l. eos qui. in ver.
er quo sequitur. supra de aquedu. lib. xj.

Queritur statutum est vt nemo possit extra ciuitatem portare vini
nisi pro suo vsu alioquin fisco applicetur aliquis cui sufficiebant qua-
tuor dolia p̄ suo vsu portat viginti an totū amittat. vide vbi. §. lib. xj.

Tributum. Que differentia sit inter tributum & anno-
nam. vide in continuatione rubricę. supra de
anno. & tribu. lib. x.

Tributum in quibus rebus consistit & quotuplex est. vide vbi su-
pra. & in vers. tertio querit. lib. x.

Que loca solunt tributa. dic vbi supra. in vers. sed quero. libro. x.

Qui possidet predium debet soluere tributum pro tempore preteri-
to vt not. in. l. est quedam. in vers. secundo not. §. de anno. lib. x.

Tributum debet soluere qui percipit fructus: sed an conductor sol-
uere debeat. vide vbi supra. in vers. tertio not. lib. x.

Ille qui possidet predium tributarium ex successione vel titulo sin-
gulari tenetur ad preterita tributa pro illo predio tantum & non pro
alīs. vide vbi supra. in vers. vnum tamen. lib. x.

Tributa per principem imposta omnes subire debent. vide in. l. os-
mnes. in vers. not. ergo. supra de anno. lib. x.

Tributa cessans soluere qua pena puniatur. vide in. l. si. in vers. cu.
item nota. supra de exacto. tribu. lib. x.

An ecclesia & clerici sint exempti a contributione tributorum. vide
in. d. l. si. in vers. sed nunquid. lib. x.

Contra contumaces in non soluendo tributa quomodo & qualiter
capiuntur res eius & intra quod tempus possunt vendi. vide in. l. res
eorum. supra de capien. & distrab. pigno. tribut. causa. lib. x.

An fiscus capiat omnia bona non soluentis tributa. an vero pro
mensura debiti. vide vbi supra. & in vers. an autem. lib. x.

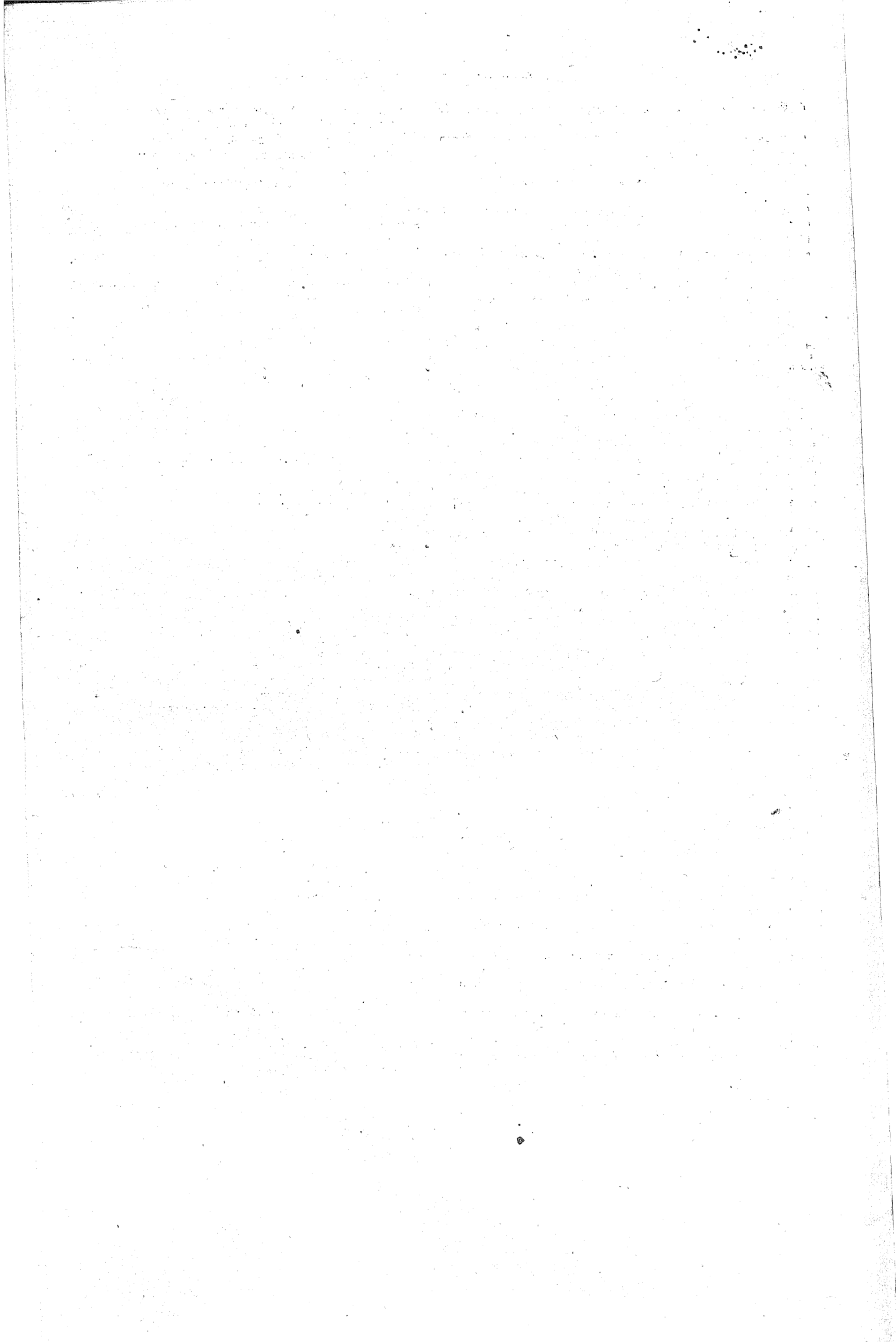
Super tribus libris Codicis.

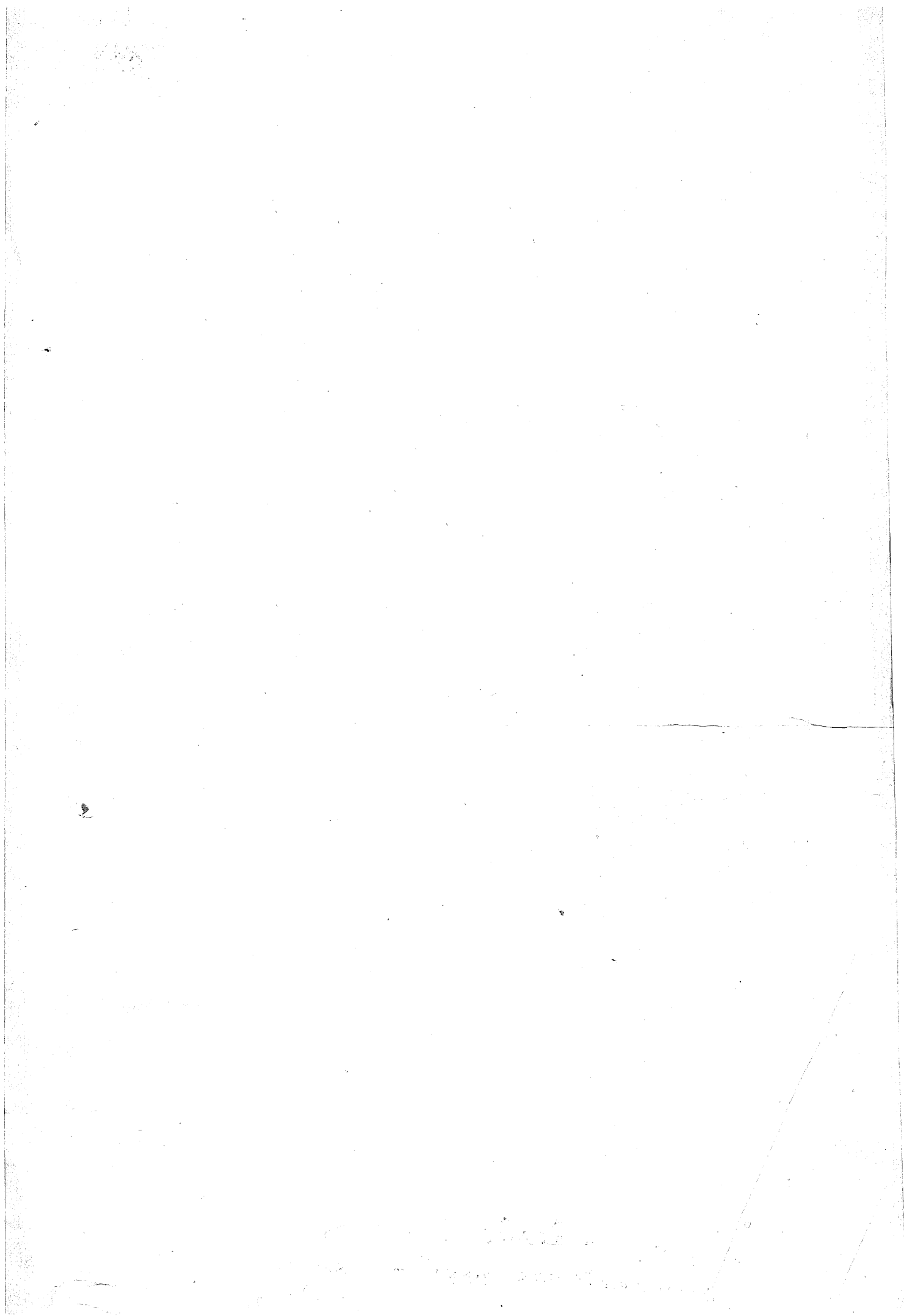
Veterani qui in latrociniis conuersantur an amittant eorum priuilegia & qua pena puniantur. vide in l. veterani. §. de vetera. lib. xij.
Veterani qui militare desunt an amittant priuilegium fori. vide in l. nullas. §. de vetera. lib. xij.
Via Quis teneatur ad constructionem vie & an sumptu proprio vel communi. dic vt in l. si. in ver. sed quero. §. de immuni. nemi. conce. lib. x.
**Qui per rectam viam non vadit & species publicas distrabit capitali pena punitur vt. l. qui fiscales. §. de nani. lib. xj.
**Aliquis reperitur cum sarcina frumenti vel alius reb⁹ vetitis portari extra districtum in aliqua via non recta & non consueta an sit suspitio contra ipsum. vide vbi. §. in ver. nota hic casum. lib. xj.
Vicinus Vicinus tenet in eadem dicto qui i solo suo imitit fetore sulphurei vel alii. vide in l. cu. §. in ver. h. item no. §. de rem. lib. xij.
Vidua Vidua proprie dicitur que virum habuit & nunc non habet sed large accipitur vt coprehendat etiam que non habuit vt legit in l. ad filiorum. in ver. cessat. §. quan. & qui. quar. pars. li. x.
Idem indicatur de vidua quod de nupta & eadem priuilegia retinet vt. l. p. hanc. in. §. si qua. in ver. ex qua. §. de eroga. mili. anno. li. xij.
Vinum Aliud est vinum & aliud est acetum: licet aliquando fiat ex vino & potest fieri aliquando artificiose. vt. l. repetita. §. de ero. mili. anno. lib. xij.
**In vino consistit luxuria & alienatio mentis & ideo datur militibus acetum ad bibendum. vide vbi. §. in ver. similiter. lib. xij.
**Vinum nouum & vinum vetus quod est melius: & quando dicatur vinum vetus & quando vinum nouum. vide vbi. §. in l. in bemus. lib. xij.
**Si in vltimis voluntatibus relinquat vinum vetus de quibus annis intelligatur. vide in l. proxi. allega. & in ver. fina. lib. xij.
Vir Vir an teneatur soluere onera realia pro rebus dotalibus: vide in l. j. in ver. similiter. §. de anno. & tribu. lib. x.
**Vir an teneatur soluere onera personalia pro rebus dotalibus: not. vbi. §. in ver. non autem. lib. x.
**Queritur si vir ignobilis ducat vxorem nobilem an acquirat dignitatem vxoris: dic vt. l. mulieres. in ver. quid autem. §. de digni. lib. xij.
**Queritur si vir vadat ad habitandum in ciuitate & in domo vxoris an acquirat eius domicilium dic vt vbi. §. in ver. item quid. lib. xij.
**Vir an possit vxorem sustinere & qua pena puniatur. vide in l. equos. §. de cursu publico. lib. xij.
Vno An due ciuitates possint vniri ita quod vnus episcopus possit alteri addi. vide in l. vnica. in ver. & attende. §. de metropo. beri. lib. xj.
**Aniomy⁹ dignitatis alteri non fit nisi ex causa: colligit. §. pxi. l. alle. & in ver. hec tamen. lib. xj.
**Comunitates villarum & castroium non poterant se vnire vel diuidere sine causa & sine autoritate superioris. vide vbi. §. in ver. ideo. lib. xj.
**Queritur quoniam due ciuitates vel ecclesie vniantur an vna portabit onera alterius: collige vbi. §. in ver. item quando. lib. xj.
Uniueritas Uniueritas est supposita interdictione instrumeti abolitionis. vide in l. ca. collatores. §. vt autem. in ver. & ex hoc. §. de re mili. lib. xij.
**Uniueritas quanta debet constituere syndicum qui copareat pro ea. vide vbi. §. in ver. tertio not. lib. xij.
**An in causa criminali possit quis coparere pro syndico vel procuratore. vide vbi. §. & in ver. & est hic. lib. xij.
**Uniueritas in causa criminali quomodo & qualiter puniatur. vide vbi. §. lib. xij.
Glor Qui in rebus publicis sunt bene conuersati sunt vocibus populi exaltandi & collaudandi vt. l. q. & questore. §. de primi. in ver. sic. item nota.
**An voces vane populi sint admittende in collaudando. vide vbi. §. in ver. sic. item nota.
An voces vane populi sint admittende in eligendo & puniendo. vide vbi. §.********************************

Cibus constantinopolitana gaudet eisdem priuilegiis quibus gaudet vrbis romana quod est in ciuilibus. vide vbi. §. lib. xj.
**Cibus romana est prima sedes sed constantinopolitana: tertia alexandrina: quarta antiochena: & quinta hierosolymitana. vide vbi. §. li. xij.
Usc de in l. peculiari. in ver. sic. item not. §. de priori. sacro. scri. libro. xij.
Ufructus Queritur an in donatis vel in feudis concessis filiofamilias a pncepepater habeat usufructum. vide in l. vnica. §. de castre. omni. palati. pecu. li. xij.
Ufura Ufure non possunt accedere penis: vt. l. ei. §. summe. in prin. §. de vfu. fil. lib. x.
**Que sit differentia inter vsuram & penam. vide Bar. in l. stipulatio ista. §. alteri. ff. de verbo. obli. lib. x.
**Ufura dicitur esse quedam multa. vide in l. eius summe. in ver. secundo not. §. de vsuris fiscali. lib. xij.
**Ufura: quod licet fiscus propter moram non soluat vsuras: nisi quando succederet primato tamen ex mora sibi facta debent sibi vsure vt. d. leius summe. in ver. & premitte. lib. x.
**Sicut vsure vsurarii non debent ita nec vsure penarum: vt. d. leius. & sicut non tenet principalis debitor ad vsuram penarum ita nec eius fideiusor. vide vbi. §. in ver. & sicut. lib. x.
**Quis sit legitimus modus vsure. dic vt not. in l. fisci. in ver. quis autem. §. de vfu. fil. lib. x.
**Contra vsurarios admittitur probatio per coniecturas. vt not. in l. fiscum. de vfu. fil. lib. x.
**Ufurarius an repellatur a dignitate & testimonio. dic vt. l. ne qs. in ver. item quid. §. de dignitatibus. lib. xij.
Ufurpare Ufurpans scienter honorem sibi indebitum crimine sacrilegii punitur. vt. l. si quis. §. vt digni. ordo. lib. xij.
**An usurpans honorem sibi indebitum incidat in penam. l. iulie ambitus. vide vbi. §. & in ver. sed nunquid. lib. xij.
**Ufurpans honorem sibi indebitum an excuset ignorantia iuris vel facti. vide vbi supra & in ver. nota hic. lib. xij.
Utilitas Utilitas communis pferri debet priuata que priuata includit in communi. vt. l. multi. in ver. & debet quis supra de nani. non excu. lib. xj.
Utilitas Utilitas communis & dignitates publice utilitati obesse non debent sed potius prodesse. vide vbi supra: in ver. nota quod. lib. xj.
Vxor Si vxor emat rem per se vel per alium an res dicatur sua vel viri vide de fide instrumeto. & iure ba. fil. l. & si instrumenta. ver. item nota. lib. x.
**Si in instrumeto emptionis vxoris dicitur quod ipsa emit de sua propria pecunia viro presente & assentiente an ista tacita concessio preiudicat viro suo. vide vbi supra: in ver. adde tamen. lib. x.
**Nota quod bona dotalia vxoris obligant fisco pro viro suo ex ea primipilari: & no. qualiter fit primo discussio in bonis viri. no. in l. vxoris. supra de decurionibus. lib. x.
**Vxor soluit fisco primipilare debitu viri an succedit in hypotheca fisci qua habebat in bonis mariti. vide vbi supra: in ver. sed qd. lib. x.
**Aliquis mutauit pecuniam viro ex qua aluit vxorem an teneat vxor viro non existente soluendo. vide vbi supra: in ver. si. lib. x.
**Vxor debet quarta pars in bonis mariti defuncti an possit petere sibi solui integre in rebus mobilibus vel immobilibus & qualiter. vide in l. ad filiorum. in ver. item facit. supra qm & qui. quar. pars. lib. x.
**An vxor mei hominis cum ipso longissimo tpe viuens mea efficiat femina. vide in l. mulieres. in ver. item querit. supra de digni. lib. xij.
**Vxor dicitur esse domestica de familia viri ideo non potest esse testis pro viro. vide in l. quicunq. in ver. & nota hic. supra de re mili. lib. xij.
Regestum totius huius voluminis tam lecture quam repositum Joannis de Platea super tribus libris Codicis.**********************************

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T
U X Y Z. AA BB CC DD EE. Omnes sunt Termini
preter EE qui est ouernus.

...
...
...
...

...
otun qd m
uecipm
idomome
apto uehe
antencat
in me ca
timarup

...
pni tvi a
meoufus sum
fedi am i
si possit camp
omittetur
ad naco
Rebatius ut
cuo lammim

...
nau uatig
facc quis p
feci man on
stip lonic
dificia b
retuo al
ano agr

Costo ocho reales — a 100 y.
de engaradeenore 1000 — 1000
E. L. d. a.

...
...
...
...